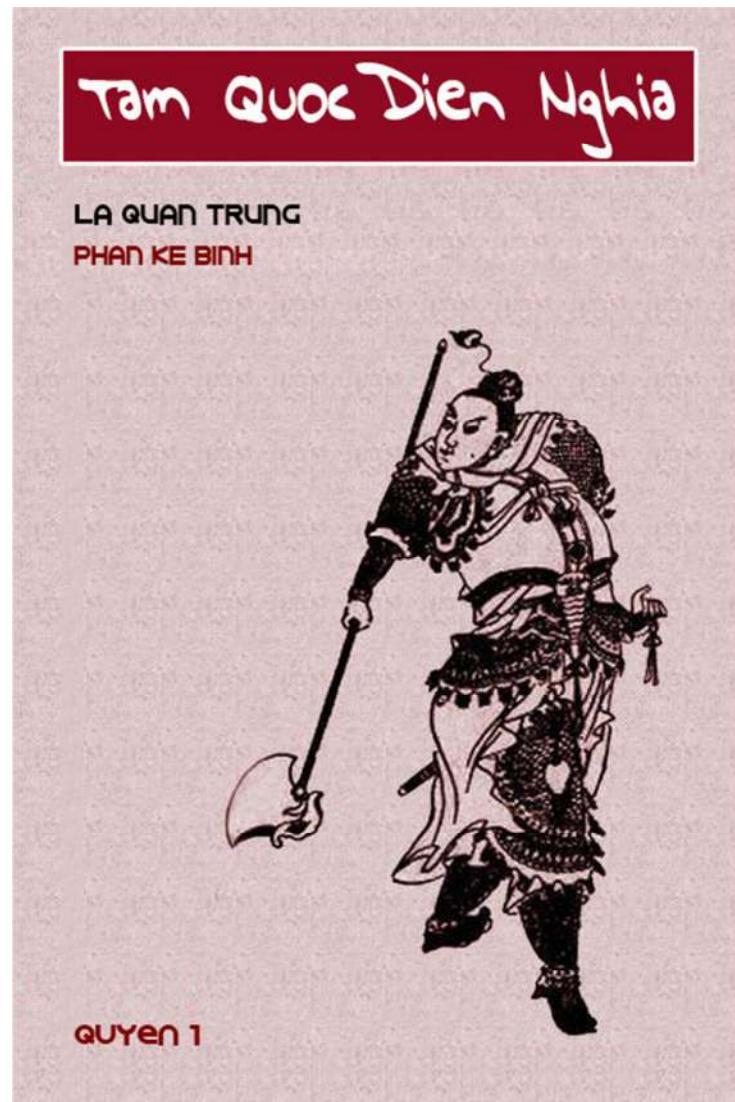

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

MỤC LỤC

HỒI 1 Tiệc vườn đào, anh hùng kết nghĩa; Chém Khăn Vàng, hào kiệt lập công	4
HỒI 2 Trương Dực Đức giận đánh đốc bưu; Hà Quốc Cửu mưu giết quan hoạn	22
HỒI 3 Tiệc Ôn Minh, Đổng Trác mắng Đinh Nguyên; Dùng vàng bạc, Lý Túc dụ Lã Bố	43
HỒI 4 Phé Hán Đế, Trần Lưu lên ngôi; Lừa Đổng tặc, Mạnh Đức dâng kiếm	61
HỒI 5 Phát hiệu triệu, các trấn hưởng ứng Tào Công; Phá cửa quan, ba anh hùng đánh Lã Bố	76
HỒI 6 Đốt Kim Quyết, Đổng Trác làm càn; Giấu ngọc tỷ, Tôn Kiên trái ước	96
HỒI 7 Viên Thiệu qua cầu đánh Công Tôn; Tôn Kiên sang sông đá Lưu Biểu	111
HỒI 8 Vương tư đồ khéo dụng liên hoàn kế; Đổng thùa tướng náo động Phụng Nghi Đình	128
HỒI 9 Trù hung bạo, Lã Bố giúp Tư đồ; Chiêm Trường An, Lý Thôi nghe Giả Hủ	143
HỒI 10 Giúp nhà vua, Mã Đằng khởi nghĩa; Báo thù bố, Tào Tháo cất quân	162
HỒI 12 Đào Cung Tổ ba lần nhượng Từ Châu; Tào Mạnh Đức một phen đánh Lã Bố	198
HỒI 13 Lý Thôi, Quách Dĩ một trận giao tranh; Dương Phụng, Đổng Thùa hai lần cứu giá	215
HỒI 14 Tào Mạnh Đức rời giá đến Hứa Đô; Lã Phụng Tiên đang đêm cướp Từ Quận	236
HỒI 15 Thái Sứ Từ ham đả Tiểu Bá Vương; Tôn Bá Phù hăng đánh Nghiêm Bạch Hồ	259
HỒI 16 Cửa nha môn, Phụng Tiên bắn kích; Sông Vị Thủy, Mạnh Đức thua quân	284
HỒI 17 Viên Công Lộ cất bảy cánh quân; Tào Mạnh Đức gặp ba ông tướng	308
HỒI 18 Giả Văn Hòa liệu kê đánh thắng giặc; Hạ Hầu Đôn rút tên nuốt con ngươi	324
HỒI 19 Thành Hạ Phí, Tào Tháo dùng binh; Lầu Bạch Môn, Lã Bố tuyệt mệnh	338
HỒI 20 Tào A Man ra săn ruộng Hứa Điền; Đổng quốc cữu vâng chiêu trong nội các	361
HỒI 21 Tào Tháo uống rượu luận anh hùng; Quan Công lừa mưu giết Xa Trụ	377
HỒI 22 Viên, Tào đều cất ba quân mã bộ; Quan, Trương cùng bắt hai tướng Vương, Lưu	394
HỒI 23 Nẽ Chính Bình khóa thân mắng giặc; Cát Thái Y đầu độc bị hình	414
HỒI 24 Quốc tặc hành hung giết quý phi; Hoàng Thúc thua chạy sang Viên Thiệu	435

HỒI 26 Viên Bản Sơ hao binh tổn tướng; Quan Vân Trường treo ấn gói vàng	464
HỒI 28 Chém Sái Dương, anh em hòa giải; Hội Cố Thành, vua tôi tụ nghĩa	497
HỒI 29 Tiêu Bá Vương giận chém Vu Cát; Ngô Tôn Quyền ngồi lĩnh Giang Đông	519
HỒI 30 Đánh Quan Độ, Bản Sơ bại trận; Cướp Ô Sào, Mạnh Đức đốt lương.....	537
HỒI 31 Tào Tháo ở Thương Đình, phá vỡ Bản Sơ; Huyền Đức sang Kinh Châu, nương nhờ Lưu Biểu	558
HỒI 32 Cướp Ký Châu, Viên Thượng tranh hùng; Khoi sông Chương, Hứa Du hiến kế	575
HỒI 33 Tào Phi nhân loạn lấy Châu Thị; Quách Gia dặn kệ định Liêu Đông	595
HỒI 34 Sái phu nhân nấp nghe chuyện kín; Lưu Hoàng Thúc nhảy ngựa Đàn Khê.....	614
HỒI 36 Huyền Đức dùng mèo đánh úp Phàn Thành; Nguyên Trực té ngựa tiến cử Gia Cát.	644
HỒI 37 Tư Mã Huy hai lần tiến cử danh sĩ, Lưu Huyền Đức ba lượt đến tận lều tranh.	659
HỒI 38 Long Trung quyết kẽ thiên hạ chia ba; Tôn thị báo thù, Trường Giang đại chiến	676
HỒI 39 Thành Kinh Châu, công tử ba lần cầu kế; Gò Bác Vọng, quân sư bắt đầu dùng binh	695
HỒI 40 Sái Phu Nhân Bàn Hién Ký Châu; Gia Cát Lượng Hỏa Thiêu Tân Dã.....	712

1 三国演义 – 罗贯中
001
PINYIN – QUAN THOẠI

2 gǔn gǔn Cháng Jiāng dong shì shuǐ , làng huā táo jìn ying xióng . shì fei chéng bài zhuǎn tóu kong . qīng shan yi jiù zài , jǐ dù xī yáng hóng . bái fa yú qiáo jiang zhǔ shàng , guàn kàn qiu yuè chun feng . yi hú zhuó jiǔ xǐ xiāng féng . gǔ jin duo shǎo shì , dou fù xiào tán zhong . - - diào jì " lín jiang xiān "

3 huà shuo tian xià dà shì , fen jiǔ bì gé , gé jiǔ bì fen . zhou mò qí guó fen zheng , bìng rù yú qín . jí qín miè zhì hòu , chǔ , hàn fen zheng , yòu bìng rù yú hàn . hàn cháo zì gao zǔ zhǎn bái shé ér qǐ yì , yi tǒng tian xià , hòu lái guang wǔ zhōng xīng , chuán zhì xiān dì , suì fēn wéi san guó . tui qí zhì luàn zhi yóu , dài shǐ yú huán , líng èr dì . huán dì jìn gù shàn lèi , chóng xìn huàn guan . jí huán dì beng , líng dì jí wèi , dà jiāng jun dòu wǔ , tài fù chén fan gòng xiang fǔ zuǒ . shí yǒu huàn guan cáo jié děng nòng quán , dòu wǔ , chén fan móu zhu zhí , jí

第一回
宴桃园豪杰三结义
斩黄巾英雄首立功

滚滚长江东逝水，浪花淘尽英雄。是非成败转头空。青山依旧在，几度夕阳红。

白发渔樵江渚上，惯看秋月春风。一壶浊酒喜相逢。古今多少事，都付笑谈中。

——调寄《临江仙》

Đệ nhất hồi yến đào viên hào kiệt tam kết nghĩa trâm hoàng cân anh hùng thủ lập công

HÒI 1 Tiệc vườn đào, anh hùng kết nghĩa; Chém Khăn Vàng, hào kiệt lập công.

Cỗn cỗn trường giang đông thê thủy, lăng hoa đào tần anh hùng. Thị phi thành bại chuyền đầu không. Thanh sơn y cựu tại, kỉ độ tịch dương hồng.

Bạch phát ngư tiều giang chủ thượng, quán khán thu nguyệt xuân phong. Nhất hòi trọc tửu hỉ tương phùng. Cỗ kim đa thiều sự, đô phó tiều đàm trung.
- điều kí (Lâm giang tiên)

Thoại thuyết thiên hạ đại thế, phân cửu tất hợp, hợp cửu tất phân. Chu mạt thất quốc phân tranh, tịnh nhập vu tàn. Cập tàn diệt chi hậu, sở, hán phân tranh, hựu tịnh nhập vu hán. Hán triều tự cao tổ trâm bạch xà nhi khởi nghĩa, nhất thống thiên hạ, hậu lai quang vő trung hưng, truyền chí hiến đế, toại phân vi tam quốc. Thôi kì trí loạn chi do, dãi thủy vu hoàn, linh nhị đế. Hoàn đế cầm cố thiện loại, sùng tín hoạn quan. Cập hoàn đế băng, linh đế túc vị, đại tướng quân đậu võ, thái phó trân phiền cộng tương phu tá. Thời hữu hoạn quan tào tiết đẳng lộng quyền, đậu võ, trân phiền mưu tru chi, cơ sự bất

Có bài từ rằng:
Trường Giang cuồn cuộn chảy về đông, Sóng vùi dập hết anh hùng. Được, thua, phải, trái, thoát thành không. Non xanh nguyên vẹn cũ, Mây độ bóng tà hồng!

Bạn đầu bạc ngư tiều trên bãi, Đã quen nhìn thu nguyệt xuân phong. Một bầu rượu vui vẻ tương phùng. Xưa nay bao nhiêu việc, Phó mặc nói cười suông

Thé lớn trong thiên hạ, cứ tan lâu rồi lại hợp, hợp lâu rồi lại tan: Như cuối đời nhà Chu, bảy nước tranh giành xâu xé nhau rồi sau lại hợp về nhà Tần. Đến khi nhà Tần mất, thì Hán Sở tranh hùng rồi sau thiên hạ lại hợp về tay nhà Hán. Nhà Hán, từ lúc vua Cao tổ (Báu Công) chém rắn trắng khởi nghĩa, thống nhất được thiên hạ, sau vua Quang Vũ lên ngôi, rồi truyền mãi đến vua Hiến Đế; lúc bấy giờ lại chia ra thành ba nước. Nguyên nhân gây ra biến loạn ấy là do hai vua Hoàn đế, Linh đế. Vua Hoàn đế tin dùng lũ hoạn quan, cầm cố những người hiền sĩ. Đến lúc vua Hoàn đế băng hà, vua Linh đế lên ngôi nối nghiệp; được quan đại tướng quân Đậu Vũ, quan thái phó Trần Phòn giúp đỡ. Khi ấy, trong triều có bọn

shì bù mì , fǎn wèi suǒ hài ,
zhōng juān zì cí yù héng .

谋诛之，机事不密，反
为所害，中涓自此愈横
。

4 jiàn níng èr nián sì yuè wàng
rì , dì yù wen dé diàn . fang
sheng zuò , diàn jiǎo kuáng
feng zòu qǐ . zhī jiàn yi tiáo
dà qīng shé , cóng liáng
shàng fei jiang xià lái , pán
yú yǐ shàng . dì jīng dǎo ,
zuǒ yòu jí jiù rù gōng , bǎi
guan ju ben bì . xu yú , shé
bù jiàn liǎo . hu rán dà léi dà
yǔ , jia yǐ bing báo , luò dào
bàn yè fang zhǐ , huài què
fáng wu wú shù . jiàn níng sì
nián èr yuè , luò yáng dì
zhèn ; yòu hǎi shuǐ fàn yì ,
yán hǎi ju mǐn , jìn bēi dà
làng juǎn rù hǎi zhōng .
guāng hé yuán nián , cí jí
huà xióng . liù yuè shuò , hei
qì shí yú zhàng , fei rù wen
dé diàn zhōng . qiū qì yuè ,
yǒu hóng xiàn yú yù táng ;
wǔ yuán shān àn , jìn jie
bēng liè . zhǒng zhǒng bù
xiáng , fei zhǐ yí duān . dì xià
zhào wèn qún chén yǐ zai yì
zhi yóu , yì láng cài yong
shàng shu , yǐ wèi ní duò jí
huà , nǎi fù sì gān zhèng zhī
suǒ zhì , yán pō qie zhí . dì
lǎn zòu tàn xí , yin qǐ gēng yī
. cáo jié zài hòu qiè shì , xi
xuan gào zuǒ yòu ; suì yǐ ta

建宁二年四月望日，帝
御温德殿。方升座，殿
角狂风骤起。只见一条
大青蛇，从梁上飞将下
来，蟠于椅上。帝惊倒
，左右急救入宫，百官
俱奔避。须臾，蛇不见了。
忽然大雷大雨，加以冰雹，
落到半夜方止，坏却房屋无数。
建宁四年二月，洛阳地震；
又海水泛溢，沿海居民
，尽被大浪卷入海中。
光和元年，雌鸡化雄。
六月朔，黑气十余丈，
飞入温德殿中。秋七月
，有虹现于玉堂；五原
山岸，尽皆崩裂。种种
不祥，非止一端。帝下
诏问群臣以灾异之由，
议郎蔡邕上疏，以为蜺
堕鸡化，乃妇寺干政之
所致，言颇切直。帝览
奏叹息，因起更衣。曹

mật, phản vi sở hại, trung
quyên tự thủ dũ hoành.

hoạn quan là lũ Tào Tiết lộng quyền.
Đậu Vũ, Trần Phòn lập mưu định trừ
bọn ấy đi, nhưng vì cơ mưu tiết lộ
nên lại bị chúng nó giết mất. Từ đấy,
bọn hoạn quan ngày càng bạo
ngược.

Ngày rằm tháng tư năm Kiến ninh thứ
hai (một trăm sáu mươi bảy dương
lịch) vua ngự điện Ôn Đức. Tự nhiên
có cơn gió to ầm ầm từ góc điện nổi
lên, rồi thấy một con rắn xanh lớn ở
trên xà nhà quăng xuống quần quai
trên long án. Vua kinh hoàng ngã
đứng ra, các quan tả hữu vội cứu vực
vào cung; ở ngoài vẫn vỗ cung sơ
chạy cả. Được một lát con rắn biến
mất và bỗng nhiên mưa to, sấm sét
ầm ầm; lại thêm mưa đá rào rào mãi
đến nửa đêm mới tạnh, đồ nhà đồ
cửa không biết bao nhiêu mà kể.
Tháng hai, năm Kiến ninh thứ tư (một
trăm sáu mươi chín) tỉnh Lạc Dương
có động đất, nước bể dâng lên ngập
lung trồi, dân cư ở ven bể bị sóng lớn
cuốn trôi đi mất cả. Năm Quang hóa
thứ nhất (một trăm bảy mươi tám),
một con gà mái tự dựng hóa ra gà
trống. Mồng một tháng sáu năm ấy,
một luồng khí đen dài chừng hơn
mươi trượng bay vào trong điện Ôn
Đức. Qua sang tháng bảy, lại có lầm
điều gở lạ: Cầu vòng mọc ở giữa
Ngọc đường; rặng núi Ngũ Nguyên
bỗng dựng lở sụt xuống. Vua hạ
chiếu, hỏi chư thần từ đâu mà sinh ra
những điều quái gở ấy. Có quan nghị
lang là Sái Ung dâng sớ lên, lời lẽ
thông thiết, nói rằng: "Cầu vòng sa
xuống, gà mái hóa trống, ấy là bởi

shì xiàn yong yú zuì , fàng
gui tián lǐ . hòu zhāng ràng ,
zhào zhōng , fēng xu , duàn
gui , cáo jié , hóu lǎn , jiǎn
shuò , chéng kuàng , xià yùn
, guo shèng shí rén péng bǐ
wèi jian , hào wéi " shí cháng
shì " . dì zun xìn zhāng ràng
, hu wèi " a fù " . cháo zhèng
rì fei , yǐ zhì tian xià rén xīn sī
luàn , dào zéi feng qǐ .

节在后窃视，悉宣告左右；遂以他事陷邕于罪，放归田里。后张让、赵忠、封谞、段珪、曹节、侯览、蹇硕、程旷、夏恽、郭胜十人朋比为奸，号为“十常侍”。帝尊信张让，呼为“阿父”。朝政日非，以致天下人心思乱，盗贼蜂起。

sự hâm ung vu tội, phóng quy
diền lí. Hậu trương nhượng,
triệu trung, phong tư, đoạn
khuê, tào tiết, hầu lǎm, kiễn
thạc, trình khoáng, hạ uẩn,
quách thắng thập nhân bằng bỉ
vi gian, hào vi "Thập thường
thị". Đέ tôn tín trương nhượng,
hô vi "A phụ". Triều chánh nhật
phi, dĩ trí thiên hạ nhân tâm tư
loạn, đạo tặc phong khởi.

quyền chính trong nước ở tay đàn bà
và ở tay hoạn quan". Vua xem sớ
ngậm ngùi thở dài, đứng dậy thay áo.
Tào Tiết khi ấy đứng hầu sau ngai
nghe trộm thấy, trong lòng căm giận,
bèn mách bảo đồng bọn, bàn mưu
kiếm cớ vu hãm Sài Ung, cách quan
đuối về quê quán. Về sau bọn hoạn
quan là Trương Nhượng, Triệu
Trung, Phong Tư, Đoan Khuê, Tào
Tiết, Hầu Lãm, Kiễn Thạc, Trình
Khoáng, Hạ Huy, Quách Thắng, cả
thầy mười người gọi là mươi quan
"Thường thị" bè đảng với nhau kéo
cánh làm cản. Nhà vua tin dùng tôn
trọng Trương Nhượng, gọi là "A phụ"
(nghĩa là vua coi như cha). Từ đây
chính sự trong triều ngày càng đổ nát,
lòng người náo loạn, giặc cướp nổi
lên như ong.

5 shí jù lù jùn yǒu xiong dì san
réni , yi míng zhang jiǎo , yi
míng zhang bǎo , yi míng
zhang liáng . nǎ zhang jiǎo
běn shì gè bù dì xiù cái , yin
rù shan cǎi yào , yù yì lǎo
réni , bì yǎn tóng yán , shǒu
zhí lí zhàng , huàn jiǎo zhì yì
dòng zhōng , yǐ tian shu san
juǎn shòu zhì , yue : " cǐ
míng " tài píng yào shù " , rǔ
de zhì , dang dài tian xuan
huà , pǔ jiù shì rén ; ruò
méng yì xīn , bì huò è bào . "
jiǎo bài wèn xìng míng . lǎo
réni yue : " wú nǎi nán huá
lǎo xian yě . " yán qì , huà
zhèn qīng fēng ér qù . jiǎo de
cǐ shu , xiǎo yè gong xí ,

时巨鹿郡有兄弟三人，
一名张角，一名张宝，
一名张梁。那张角本是
个不第秀才，因入山采
药，遇一老人，碧眼童
颜，手执藜杖，唤角至
一洞中，以天书三卷授
之，曰：“此名《太平
要术》，汝得之，当代
天宣化，普救世人；若
萌异心，必获恶报。”
角拜问姓名。老人曰：
“吾乃南华老仙也。”
言讫，化阵清风而去。

Thời cự lộc quận hữu huynh đệ
tam nhân, nhất danh trương
giác, nhât danh trương bǎo,
nhất danh trương lương. Na
trương giác bồn thị cá bất đệ tú
tài, nhân nhập sơn thải được,
ngô nhât lão nhân, bích nhǎn
đồng nhan, thủ chấp lê trương,
hoán giác chí nhât động trung,
dĩ thiên thư tam quyền thụ chi,
viết: "Thủ danh (Thái bình yểu
thuật), nhữ đắc chi, đương đại
thiên tuyên hóa, phỗ cứu thê
nhân; nhược manh dị tâm, tất
hoạch ác báo." Giác bái vấn
tính danh. Lão nhân viết: "Ngô
nǎi nam hoa lão tiên dã." Ngôn
cật, hóa trận thanh phong nhi
khứ. Giác đắc thử thư, hiểu dạ

Khi ấy ở đất Cụ Lộc, có một nhà ba
anh em: Anh cả là Trương Giác, em
hai là Trương Bảo, em út là Trương
Lương. Trương Giác vốn thi tú tài
trượt, nhân thể bức mình vào núi hái
thuốc. Đi đường gặp một ông cụ già
mặt tròn mắt biếc, tay chống gậy lê,
gọi Trương Giác vào trong một cái
động, trao cho ba quyển sách và bảo
rằng: Đây là cuốn "Thái bình yêu
thuật", có được cuốn này ngươi nên
thay trời dạy người, để cứu lấy đời.
Nếu sau này manh tâm tà gian ắt bị
ác báo. Trương Giác sụp xuống lạy,
hỏi họ tên thì cụ già nói: "Ta là Nam
Hoa lão tiên", nói đoạn hóa ra một
trận gió biến mất. Trương Giác được
ba quyển sách ấy đem về ngày đêm
học tập, không bao lâu biết đủ các

néng hu feng huàn yǔ , hào wéi " tài píng dào rén ". zhōng píng yuán nián zhēng yuè nèi , yì qì liú xíng , zhang jiǎo sǎn shi fú shuǐ , wèi rén zhì bìng , zì cheng " dà xián liáng shi " . jiǎo yǒu tú dì wǔ bǎi yú rén , yún yóu sì fang , jie néng shu fú niàn zhòu . cù hòu tú zhòng rì duo , jiǎo nǎi lì san shí liù fang , dà fang wàn yú rén , xiǎo fang liù qī qian , gè lì qū shuài , chēng wéi jiāng jun ; é yán : " cang tian yǐ sǐ , huáng tian dang lì ; suì zài jiǎ zi , tian xià dà jí " . lìng rén gè yǐ bái tǔ shu " jiǎ zi " èr zì yú jia Zhōng Dà mén shàng . qīng , you , xú , jì , jīng , yáng , yǎn , yù ba zhōu zhí rén , jia jia shì fèng dà xián liáng shi zhang jiǎo míng zì . jiǎo qiǎn qí dǎng mǎ yuán yì , àn ? jin bó , jié jiao zhōng juān feng xu , yǐ wèi nèi yìng . jiǎo yǔ èr dì shang yì yue : " zhì nán dé zhě , míng xin yě . jin míng xin yǐ shùn , ruò bù chéng shì qū tian xià , chéng wèi kě xí " . suì yì miàn sì zào huáng qí , yue qì jǔ shì ; yì miàn shǐ dì zi táng zhōu , chí shu bào feng xu . táng zhōu nǎi jìng fù shèng zhong gào biàn . dì zhao dà jiāng jun hé jìn diào bīng qín mǎ yuán yì , zhǎn zhì ; cì shou feng xu děng yì gan rén xià yù . zhang jiǎo

角得此书，晓夜攻习，能呼风唤雨，号为“太平道人”。中平元年正月内，疫气流行，张角散施符水，为人治病，自称“大贤良师”。角有徒弟五百余人，云游四方，皆能书符念咒。次后徒众日多，角乃立三十六方，大方万余人，小方六七千，各立渠帅，称为将军；讹言：“苍天已死，黄天当立；岁在甲子，天下大吉。”令人各以白土书“甲子”二字于家中大门上。青、幽、徐、冀、荆、扬、兗、豫八州之人，家家侍奉大贤良师张角名字。角遣其党马元义，暗赍金帛，结交中涓封谞，以为内应。角与二弟商议曰：“至难得者，民心也。今民心已顺，若不乘势取天下，诚为可惜。”遂一面私造黄旗，约期举事；一面使弟子唐周，驰书报封谞。唐周乃径赴省中告变。帝召大将军

công tập, năng hô phong hoán vũ, hào vi "Thái bình đạo nhân". Trung bình nguyên niên chánh nguyệt nội, dịch khí lưu hành, trương giác tán thi phù thủy, vi nhân trị bệnh, tự xưng "Đại hiền lương sư". Giác hữu đồ đệ ngũ bách dư nhân, vân du tú phương, giai năng thư phù niệm chú. Thứ hậu đồ chúng nhật đa, giác nãi lập tam thập lục phương, đại phương vạn dư nhân, tiểu phương lục thất thiên, các lập cù suất, xưng vi tướng quân; ngoa ngôn: "Thương thiên dĩ tử, hoàng thiên đương lập; tuê tại giáp tử, thiên hạ đại cát." Lệnh nhân các dĩ bạch thô thư "Giáp tử" nhị tự vu gia trung đai môn thương. Thanh, U, Tù, Ký, Kinh, Dương, Duyện, Dư nhà nào cũng thờ mấy chữ hiệu: "Đại hiền lương sư Trương Giác". Trương Giác lại sai đồng đảng là Mã Nguyên Nghĩa mật đem vàng lụa vào kinh kết giao với tên hoạn quan Phong Tư, đi làm nội ứng, rồi bàn với hai em rằng: - Không gì khó bằng thu phục được lòng dân, nay lòng dân đã quy thuận về ta, nếu không thua thế chiếm lấy thiên hạ thì thật là đáng tiếc lắm. Bên một mặt sai may cờ vàng hẹn ngày khởi sự, một mặt sai đồ đệ là Đường Châu đem thư báo cho Phong Tư biết. Nhưng Đường Châu lại đi thẳng đến cửa cung tổ cáo. Được tin, vua liền triệu quan đại tướng quân là Hà Tiên điêu binh bắt chém Mã Nguyên Nghĩa và bắt cả bọn Phong Tư bỏ ngục.

wén zhì shì lù , xíng yè jǔ
bīng , zì cheng " tian gong
jiāng jun " , zhang bǎo cheng
" dì gong jiāng jun " , zhang
liáng cheng " rén gong jiāng
jun " . shen yán yú zhòng
yue : " jin hàn yùn jiāng
zhong , dà shèng rén chu .
rǔ děng jie yí shùn tian cóng
zhèng , yǐ lè tài píng . " sì
fang bǎi xìng , guǒ huáng jin
cóng zhang jiǎo fǎn zhě sì
wǔ shí wàn . zéi shì hào dà ,
guan jun wàng feng ér mí .
hé jìn zòu dì huǒ sù jiàng
zhào , lìng gè chù bēi yù ,
tǎo zéi lì gong . yì miàn qiǎn
zhōng láng jiàng lú zhí ,
huáng fǔ song , zhu ? , gè
yǐn jīng bīng , fen san lù tǎo
zhi .

6 qiě shuo zhang jiǎo yi jun ,
qián fàn youzhou jiè fen .
youzhou tài shǒu liú yan ,
nǎi jiang xià jìng líng rén shí
, hàn lǔ gong wáng zhì hòu
yě . dang shí wén dé zéi
bing jiāng zhì , zhao xiào wèi
zou jìng jì yì . jìng yue : " zéi
bing zhòng , wǒ bīng guǎ ,
míng gong yí zuò sù zhao
jun yìng dí . " liú yan rán qí
shuo , suí jí chu bǎng zhao
mù yì bīng .

何进调兵擒马元义，斩之；次收封谞等一干人下狱。张角闻知事露，星夜举兵，自称“天公将军”，张宝称“地公将军”，张梁称“人公将军”。申言于众曰：“今汉运将终，大圣人出。汝等皆宜顺天从正，以乐太平。”四方百姓，裹黄巾从张角反者四五十万。贼势浩大，官军望风而靡。何进奏帝火速降诏，令各处备御，讨贼立功。一面遣中郎将卢植、皇甫嵩、朱儁，各引精兵、分三路讨之。

且说张角一军，前犯幽州界分。幽州太守刘焉，乃江夏竟陵人氏，汉鲁恭王之后也。当时闻得贼兵将至，召校尉邹靖计议。靖曰：“贼兵众，我兵寡，明公宜作速招军应敌。”刘焉然其说，随即出榜招募义兵。

can nhân hạ ngục. Trương giác
văn tri sự lộ, tình dại cử binh, tự
xưng "Thiên công tướng quân",
trương bảo xưng "Địa công
tướng quân", trương lương
xưng "Nhân công tướng quân".
Thân ngôn vu chúng viết: "Kim
hán vận tương chung, đại
thánh nhân xuất. Nhữ đẳng giai
nghi thuận thiên tòng chánh, dĩ
nhạc thái bình." Tứ phương
bách tính, khỏa hoàng cân tòng
trương giác phản giả tứ ngũ
thập vạn. Tặc thế hạo đại, quan
quân vọng phong nhi mĩ. Hà
tiến tầu đế hỏa tốc hàng chiêu,
lệnh các xử bị ngự, thảo tặc lập
công. Nhất diện khiễn trung
lang tương lô thực, hoàng phủ
tung, chu tuấn, các dẫn tinh
binh, phân tam lộ thảo chí.

Trương Giác thấy việc đã tiết lộ, vội vàng cử binh khởi sự, tự xưng là Thiên công tướng quân, Trương Lương xưng Nhân công tướng quân nói với mọi người rằng: "Nay vận nhà Hán sắp hết, đại thánh nhân ra đời. Các ngươi nên thuận mệnh trời, theo về ta để cùng vui hưởng thái bình!". Nhân dân bốn phương đội khăn vàng, đi theo Trương Giác có tới bốn năm mươi vạn người. Thế giặc dữ dội, quan quân thua chạy như vิt. Hà Tiến một mặt tâu vua, xin hỏa tốc xuống chiêu cho các nơi phòng giữ giặc lập công; một mặt sai ba quan trung lang tướng là Lưu Thực, Hoàng Phủ Tung, Chu Tuân đem quân tinh nhuệ chia ra làm ba ngả dẹp giặc.

Thả thuyết trương giác nhất
quân, tiên phạm u châu giới
phân. U châu thái thủ lưu yên,
nǎi giang hạ cánh lăng nhân thị,
hán lỗ cung vương chi hậu dã.
Đương thời văn đắc tặc binh
tương chí, triệu giáo úy trâu
tĩnh kế nghị. Tĩnh viết: "Tặc
binh chúng, ngã binh quǎ, minh
công nghi tác tốc chiêu quân
ứng địch." Lưu yên nhiên kì
thuyết, tuy túc xuất bảng chiêu
mộ nghĩa binh.

Trong khi ấy, quân Trương Giác có
một toán xâm phạm vào bờ cõi U
Châu. Quan thái thú châu ấy là Lưu
Yên, người làng Kinh Lăng, đất Giang
Hạ, dòng dõi Lỗ Cung Vương nhà
Hán, nghe tin quân giặc sắp đến, liền
triệu quan hiệu úy Châu Tĩnh đến bàn
luận. Tĩnh nói: - Quân giặc nhiều,
quân ta ít, ông nên túc khắc chiêu mộ
thêm quân thì mới kịp ứng phó. Lưu
Yên cho là phải, bèn sai treo bảng mộ
quân.

7 bǎng wén xíng dào zhuo xiàn , yín chu zhuo xiàn zhong yí gè ying xióng . nǎ rén bù shèn hào dù shū ; xìng kuan hé , guǎ yán yǔ , xǐ nù bù xíng yú sè ; sù yǒu dà zhì , zhuan hǎo jié jiao tian xià háo jié ; sheng de shen cháng qí chǐ wǔ cùn , liǎng ēr chuí jian , shuang shǒu guò xi , mù néng zì gù qí ēr , miàn rú guān yù , chún ruò tú zhí ; Zhōng shān jìng wáng liú shèng zhì hòu , hàn jīng dì gé xià xuán sun , xìng liú míng bēi , zì xuán dé . xí liú shèng zhì zì liú zhen , hàn wǔ shí feng zhuo lù tíng hóu , hòu zuò zhòu jin shi hóu , yin cǐ yí zhè yì zhì zài zhuo xiàn . xuán dé zǔ liú xióng , fù liú hóng . hóng céng jǔ xiào lián , yì cháng zuò lì , zǎo sàng . xuán dé yòu gu , shì mǔ zhì xiào ; jia pín , fàn jù zhì xí wèi yè . jia zhù běn xiàn lóu sang cun . qí jia zhì dong nán , yǒu yi dà sang shù , gao wǔ zhàng yú , yáo wàng zhī , tóng tóng rú che gài . xiang zhě yún : " cǐ jia bì chu guì rén ." xuán dé yòu shí , yǔ xiang zhōng xiǎo ér xì yú shù xià , yue : " wǒ wèi tian zì , dang chéng cǐ che gài ." shú fù liú yuán qǐ qí qí yán , yue : " cǐ ér fei cháng rén yě !" yin jiàn xuán dé jia pín , cháng zì gěi zhì . nián shí wǔ suì , mǔ shí yóu

榜文行到涿县，引出涿县中一个英雄。那人不甚好读书；性宽和，寡言语，喜怒不形于色；素有大志，专好结交天下豪杰；生得身长七尺五寸，两耳垂肩，双手过膝，目能自顾其耳，面如冠玉，唇若涂脂；中山靖王刘胜之后，汉景帝阁下玄孙，姓刘名备，字玄德。昔刘胜之子刘贞，汉武时封涿鹿亭侯，后坐酎金失侯，因此遗这一枝在涿县。玄德祖刘雄，父刘弘。弘曾举孝廉，亦尝作吏，早丧。玄德幼孤，事母至孝；家贫，贩履织席为业。家住本县楼桑村。其家之东南，有一大桑树，高五丈余，遥望之，童童如车盖。相者云：“此家必出贵人。”玄德幼时，与乡中小儿戏于树下，曰：“我为天子，当乘此车盖。”叔父刘元起奇其言，曰：“此儿非常人也！”因见玄德家贫，常

Bảng văn hành đáo trác huyền, dẫn xuất trác huyền trung nhất cá anh hùng. Na nhân bất thâm hảo độc thư; tính khoan hòa, quả ngôn ngữ, hỉ nộ bất hình vu sắc; tố hữu đại chí, chuyên hảo kết giao thiên hạ hào kiệt; sinh đắc thân trường thất xích ngũ thốn, luồng nhĩ thùy kiên, song thủ quá tắt, mục năng tự cổ kì nhĩ, diện như quan ngọc, thân nhược đồ chí; trung sơn tĩnh vương lưu thắng chi hậu, hán cảnh đế các hạ huyền tôn, tính lưu danh bị, tự huyền đức. Tích lưu thắng chi tử lưu trinh, hán võ thời phong trác lộc đình hầu, hầu tọa truu kim thất hầu, nhân thủ di giá nhất chi tại trác huyền. Huyền đức tổ lưu hùng, phụ lưu hoàng. Hoằng tằng cử hiếu liêm, diệc thường tác lại, tảo tang. Huyền đức ấu cô, sự mẫu chí hiếu; gia bần, phiến lũ chức tịch vi nghiệp. Gia trụ bỗn huyền lâu tang thôn. Kì gia chi đồng nam, hưu nhất đại tang thụ, cao ngũ trượng dư, diêu vọng chí, đồng đồng như xa cái. Tương giả vân: "Thử gia tất xuất quý nhân." Huyền đức ấu thời, dũng hương trung tiêu nhi hí vu thụ hạ, viết: "Ngã vi thiên tử, đương thừa thử xa cái." Thúc phụ lưu nguyên khởi kì kỉ ngôn, viết: "Thử nhi phi thường nhân dã!" Nhân kiến huyền đức gia bần, thường tư cấp chí. Niên thập ngũ tuế, mẫu sử du học, thường sư sự trình huyền, lô

Khi bảng treo đến Trác quận thì có ngay một vị anh hùng ra ứng mộ. Vị anh hùng ấy không thích đọc sách mấy, tính ôn hòa, ít nói, mừng giận không hề lộ ra mặt, vốn có chí lớn, chỉ thích kết giao với những tay hào kiệt trong thiên hạ. Kể dáng người thì mình cao bảy thước rưỡi, hai tai chảy xuống gần vai, hai tay buông khỏi đầu gối, mắt trông thấy được tai, mặt đẹp như ngọc, môi đỏ như son, tức là dòng dõi Trung Sơn Tĩnh Vương Lưu Thắng, cháu năm đời vua Cảnh đế nhà Hán, họ Lưu, tên Bị, tự là Huyền Đức. Ngày trước con Lưu Thắng là Lưu Trinh, về đời vua Hán Vũ, được phong làm Trác lộc Đình hầu, sau vì tội gộp thiếu tiền cúng tế bị mất chức vì vậy còn sót một ngành ở Trác quân. Ông của Huyền Đức là Lưu Hùng, cha là Lưu Hoằng. Hoằng thi đỗ hiếu liêm, đã từng làm quan, nhưng mất sớm. Huyền Đức mồ côi cha, thờ mẹ rất hiếu, nhà nghèo, phải làm nghề đóng dép, dệt chiếu kiếm ăn. Nhà Huyền Đức ở thôn Lâu Tang, mé đồng nam có một cây dâu rất lớn, cao hơn năm trượng, xa trông từng lớp trên xòe ra như cái tán che cổ xe. Có người thầy tướng đi qua trông thấy khen rằng: "Nhà có cây dâu này tất sinh quý tử". Lúc Huyền Đức còn thơ ấu, cùng trẻ con chơi dưới gốc dâu, thường vẫn nói rằng: "Ngày sau ta làm vua, cũng ngự cái xe có tán che như cây dâu này". Người chú là Lưu Nguyên Khởi nghe nói, lấy làm lạ bảo rằng: "Thằng bé này không phải người thường". Nhân thấy Huyền Đức nhà nghèo, thường tư cấp cho

xué , cháng shi shì zhèng
xuán , lú zhí , yǔ gong sun
zàn děng wèi yǒu .

资给之。年十五岁，母使游学，尝师事郑玄、卢植，与公孙瓒等为友。

8 jí liú yan fa bǎng zhao jun
shí , xuán dé nián yǐ èr shí
ba suì yǐ . dang rì jiàn liǎo
bǎng wén , kài rán cháng tàn
. suí hòu yí rén lì sheng yán
yue : " dà zhàng fu bù yǔ
guó jia chu lì , hé gù cháng
tàn ? " xuán dé huí shì qí rén
, shen cháng ba chǐ , bào tóu
huán yǎn , yàn hàn hǔ xu ,
sheng ruò jù léi , shì rú奔
mǎ . xuán dé jiàn ta xíng
mào yì cháng , wèn qí xìng
míng . qí rén yue : " mǒu
xìng zhang míng fei , zì yì dé
. shì ju zhuo jùn , pō yǒu
zhuang tián , mài jiǔ tú zhu ,
zhuan hǎo jié jiao tian xià
háo jié . qià cái jiàn gong kàn
bǎng ér tàn , gù cí xiāng wèn
. " xuán dé yue : " wǒ běn
hàn shì zong qin , xìng liú ,
míng bèi . jin wén huáng jìn
chang luàn , yǒu zhì yù pò
zéi an mín , hèn lì bù néng ,
gù cháng tàn ěr . " fei yue : "
wú pō yǒu zi cái , dang zhao
mù xiāng yǒng , yǔ gong
tòng jù dà shì , rú hé . " xuán
dé shèn xǐ , suì yǔ tòng rù
cun diàn zhong yǐn jiǔ .

及刘焉发榜招军时，玄德年已二十八岁矣。当日见了榜文，慨然长叹。随后一人厉声言曰：“大丈夫不与国家出力，何故长叹？”玄德回顾其人，身长八尺，豹头环眼，燕颌虎须，声若巨雷，势如奔马。玄德见他形貌异常，问其姓名。其人曰：“某姓张名飞，字翼德。世居涿郡，颇有庄田，卖酒屠猪，专好结交天下豪杰。恰才见公看榜而叹，故此相问。”玄德曰：“我本汉室宗亲，姓刘，名备。今闻黄巾倡乱，有志欲破贼安民，恨力不能，故长叹耳。”飞曰：“吾颇有资财，当招募乡勇，与公同举大事，如何。”玄德甚喜，遂与同入村店中饮酒。

thực, dữ công tôn toàn đẳng vi hữu.

thay đổi theo triều đại. Huyền Đức, năm mười tám tuổi, mẹ cho đi học, thờ Trịnh Huyền và Lưu Thực làm thầy và cùng với Công Tôn Toản kết bạn học.

Lúc Lưu Yên treo bảng mộ quân, thì Huyền Đức hai mươi tám tuổi. Bấy giờ Huyền Đức đọc bảng văn rồi thở dài. Có một người đứng phía sau nói lớn lên rằng: - Đại trượng phu như ông, không ra giúp nước, đứng thở dài đó, được việc chi? Huyền Đức ngoảnh lại nhìn: Người ấy mình cao tám thước, đầu béo, mắt tròn, râu hùm, hàm én, tiếng vang như sấm, dáng như ngựa phi, Huyền Đức thấy dung mạo khác thường, liền hỏi họ tên. Người ấy nói: - Tôi họ Trương tên Phi, tự là Dực Đức, ở Trác quận đã lâu đời. Gia tư có trang trại ruộng vườn, lại có lò mổ lợn và ngôi hàng bán rượu. Tôi chỉ thích kết giao với hào kiệt trong thiên hạ. Vừa rồi thấy ông xem bảng văn rồi thở dài, nên tôi mới hỏi. Huyền Đức nói: Tôi đây vốn dòng dõi nhà Hán, họ Lưu tên Bị; nay thấy giặc Khăn Vàng nổi loạn, muốn ra dẹp giặc yên dân, chỉ hiềm sức mình không làm nổi, nên mới thở dài. Phi nói: - Nhà tôi gia tư cũng khá. Ý tôi muốn chiêu mộ trai tráng trong làng, cùng ông mưu đồ việc lớn, ông tính sao? Huyền Đức mừng lắm. Hai người bèn rủ nhau vào hàng uống rượu.

9 zhèng yǐn xiān , jiàn yi dà hàn , tuī zhe yí liàng che zì , dào diàn mén shǒu xie liǎo , rù diàn zuò xià , biàn huàn jiǔ bǎo : " kuài zhen jiǔ lái chí , wǒ dài gǎn rù chéng qù tóu jun . " xuán dé kàn qí rén : shen cháng lè chǐ , rán cháng èr chǐ ; miàn rú zhòng zǎo , chún ruò tú zhí ; dan fèng yǎn , wò cán méi , xiàng mào táng táng , wei feng lǐn lǐn . xuán dé jiù yao ta tòng zuò , kòu qí xìng míng . qí rén yue : " wú xìng guan míng yǔ , zì cháng shēng , hòu gǎi yún cháng , hé dong jiě liáng rén yě . yìn běn chū shì háo yǐ shì líng rén , bì wú sha liǎo , táo nán jiang hú , wǔ liù nián yǐ . jin wén cǐ chǔ zhao jun pò zéi , tè lái yìng mù . " xuán dé suí yǐ jǐ zhì gào zhì , yún zhǎng dà xǐ . tòng dào zhāng fei zhuāng shàng , gòng yì dà shì . fei yue : " wú zhuāng hòu yǒu yì táo yuán , huā kai zhèng shèng ; míng rì dang yú yuán zhōng jì gào tiān dì , wǒ san rén jié wéi xiōng dì , xié lì tòng xīn , rán hòu kě tú dà shì . " xuán dé , yún cháng qí shēng yìng yue : " rú cǐ shèn hǎo . "

正饮间，见一大汉，推着一辆车子，到店门首歇了，入店坐下，便唤酒保：“快斟酒来吃，我待赶入城去投军。”玄德看其人：身长九尺，髯长二尺；面如重枣，唇若涂脂；丹凤眼，卧蚕眉，相貌堂堂，威风凛凛。玄德就邀他同坐，叩其姓名。其人曰：“吾姓关名羽，字长生，后改云长，河东解良人也。因本处势豪倚势凌人，被吾杀了，逃难江湖，五六年矣。今闻此处招军破贼，特来应募。”玄德遂以己志告之，云长大喜。同到张飞庄上，共议大事。飞曰：“吾庄后有一桃园，花开正盛；明日当于园中祭告天地，我三人结为兄弟，协力同心，然后可图大事。”玄德、云长齐声应曰：“如此甚好。”

10 cì rì , yú táo yuán zhōng , bèi

次日，于桃园中，备下

Chánh ảm gian, kiến nhất đại hán, thôii trú nhât lượng xa tử, đáo điêm môn thủ hiết liễu, nhập điêm tọa hạ, tiện hoán tửu bảo: "Khoái châm tửu lai cật, ngã dãi cản nhập thành khứ đầu quân." Huyền đức khán kì nhân: thân trường cửu xích, nhiêm trường nhị xích; diện như trọng tảo, thần nhược đồ chí; đan phượng nhän, ngoa tám mi, tướng mạo đườòng đườòng, uy phong lẫm lẫm. Huyền đức tựu yêu tha đồng tọa, khâu kì tính danh. Kì nhân viết: "Ngô tính quan danh vũ, tự trưởng sinh, hậu cải vân trưởng, hà đông giải lương nhân dã. Nhân bốn xử thế hào ý thế lăng nhân, bị ngô sát liễu, đào nan giang hồ, ngũ lục niên hĩ. Kim văn thử xử chiêu quân phá tặc, đặc lai ứng mộ." Huyền đức toại dĩ ký chí cáo chí, vân trưởng đại hỉ. Đồng đáo trưởng phi trang thượng, cộng nghị đại sự. Phi viết: "Ngô trang hậu hữu nhât đào viên, hoa khai chánh thịnh; minh nhật đương vu viên trung té cáo thiên địa, ngã tam nhân kết vi huynh đệ, hiệp lực đồng tâm, nhiên hậu khả đồ đại sự." Huyền đức, vân trưởng tề thanh ứng viết: "Như thử thậm hảo."

Thứ nhật, vu đào viên trung, bị

Đương đánh chén, thấy một người cao lớn lực lưỡng, đẩy một cỗ xe đến cửa, vào hàng ngồi phịch xuống gọi nhà hàng: - Rượu mau lên! Đè ta uống xong còn vào thành ứng mội! Huyền Đức nhìn xem thấy người ấy mình cao chín thước, râu dài hai thước, mặt đỏ như gác, môi như tô son, mắt phượng, mày tăm, oai phong lẫm liệt. Huyền Đức bèn mòi cùng ngồi và hỏi họ tên. Người ấy nói: - Tôi họ Quan tên Vũ, tự là Trương Sinh, sau đổi là Văn Trưởng, người làng Giải Lương, tỉnh Hà Đông. Nhân thấy có đứa thồ hào ý thế hiệp người, tôi bèn giết chết rồi đi làm kẽ giang hồ đã năm, sáu năm rồi. Nay nghe ở đây có lệnh chiêu binh phá giặc nên tôi đến ứng mội. Huyền Đức cũng đem chí mình ra nói, Văn Trưởng rất mừng. Bèn cùng đến trại của Trương Phi bàn tính việc lớn. Phi nói: - Sau trại tôi có một vườn đào đang nở hoa đẹp lấm, ngày mai ta nên làm lễ tế trời đất ở trong vườn, rồi ba chúng ta kết làm anh em, cùng lòng hợp sức, sau mới có thể tính được việc lớn. Huyền Đức, Văn Trưởng đều nói: - Như thế tốt lắm!

Ngày hôm sau sửa soạn trâu đen

xìa wu niú bái mǎ jǐ lǐ děng xiàng , san rén fén xiāng zài bài ér shuo shì yue : " niàn liú bēi , guan yǔ , zhang fei , sui rán yì xìng , jí jié wèi xiong dì , zé tòng xin xié lì , jiù kùn fú wéi ; shàng bào guó jia , xià an lí shù . bù qiu tòng nián tòng yuè tòng rì sheng , zhī yuàn tòng nián tòng yuè tòng rì sǐ . huáng tian hòu tǔ , shí jiàn cǐ xin , bēi yì wàng en , tian rén gòng lù ! " shì bì , bài xuán dé wèi xiong , guan yǔ cì zhì , zhang fei wèi dì . jí bà tian dì , fù zài niú shè jiǔ , jù xiang zhong yōng shì , de san bǎi yú rén , jiù táo yuán zhong tòng yǐn yì zuì . lái rì shou shí jun qì , dàn hèn wú mǎ pǐ kě chéng . zhèng sì lù xiàn , rén bào yǒu liǎng gè kè rén , yǐn yì huǒ bàn dang , gǎn yì qún mǎ , tóu zhuang shàng lái . xuán dé yue : " cǐ tian yòu wǒ yě ! " san rén chu zhuang yíng jie . yuán lái èr kè nǎi Zhōng shān dà shang : yí míng zhāng shí píng , yí míng su shuang , měi nián wǎng bēi fàn mǎ , jìn yin kòu fa ér huí . xuán dé qǐng èr rén dào zhuang , zhì jiǔ guǎn dài , sù shuo yù tǎo zéi an míng zhì yì . èr kè dà xǐ , yuàn jiang liáng mǎ wǔ shí pǐ xiāng sòng ; yòu zèng jin yín wǔ bǎi liǎng , bìn tiè yí qian jin , yǐ zi qì yòng .

乌牛白马祭礼等项，三人焚香再拜而说誓曰：“念刘备、关羽、张飞，虽然异姓，既结为兄弟，则同心协力，救困扶危；上报国家，下安黎庶。不求同年同月同日生，只愿同年同月同日死。皇天后土，实鉴此心，背义忘恩，天人共戮！”誓毕，拜玄德为兄，关羽次之，张飞为弟。祭罢天地，复宰牛设酒，聚乡中勇士，得三百余人，就桃园中痛饮一醉。来日收拾军器，但恨无马匹可乘。正思虑间，人报有两个客人，引一伙伴当，赶一群马，投庄上来。玄德曰：

“此天佑我也！”三人出庄迎接。原来二客乃中山大商：一名张世平，一名苏双，每年往北贩马，近因寇发而回。玄德请二人到庄，置酒管待，诉说欲讨贼安民之意。二客大喜，愿将良马五十匹相送；又赠

hạ ô ngưu bạch mã té lẽ đẳng hạng, tam nhân phàn hương tái bái nhi thuyết thệ viết: "Niệm lưu bì, quan vū, trương phi, tuy nhiên dị tính, kí kết vi huynh đệ, tắc đồng tâm hiệp lực, cứu khốn phù nguy; thượng báo quốc gia, hạ an lê thú. Bất cầu đồng niên đồng nguyệt đồng nhật sinh, chỉ nguyện đồng niên đồng nguyệt đồng nhật tử. Hoàng thiên hậu thổ, thật giám thử tâm, bối nghĩa vong ân, thiên nhân cộng lục!" Thệ tắt, bái huyền đức vi huynh, quan vū thứ chi, trương phi vi đệ. Té bái thiên địa, phục tề ngưu thiết túu, tụ hương trung dũng sĩ, đắc tam bách dư nhân, tựu đao viên trung thống ảm nhất túy. Lai nhật thu thập quân khí, đắn hận vô mã thất khả thừa. Chánh tư lự gian, nhân báo hữu lưỡng cá khách nhân, dẫn nhất hỏa bạn đương, cản nhất quần mã, đầu trang thượng lai. Huyền đức viết: "Thử thiên hữu ngã dãi" Tam nhân xuất trang nghênh tiếp. Nguyên lai nhị khách nái trung sơn đại thương: nhất danh trương thê bình, nhất danh tô song, mỗi niên vãng bắc phiến mã, cận nhân khấu phát nhi hồi. Huyền đức thỉnh nhị nhân đáo trang, trí túu quản đãi, tố thuyết dục thảo tặc an dân chí ý. Nhị khách đại hỉ, nguyện tương lương mã ngũ thập thất tương tổng; hựu tặng kim ngân ngũ

ngựa trắng và các lễ vật ở trong vườn đào, ba người đốt hương lạy hai lạy thề rằng: - Chúng tôi là Lưu Bị, Quan Vũ, Trương Phi, dẫu rằng khác họ, song đã kết làm anh em, thì phải cùng lòng hợp sức, cứu khốn phù nguy, trên báo đền nợ nước, dưới yên định muôn dân. Chúng tôi không cần sinh cùng ngày, cùng tháng, cùng năm, chỉ muốn chết cùng năm, cùng ngày, cùng tháng. Hoàng thiên hậu thổ soi xét lòng này. Nếu ai bội nghĩa quên ơn thì trời người cùng giết. Thề xong tôn Huyền Đức làm anh cả, Quan Vũ thứ hai, Trương Phi em út. Rồi mỗ trâu đặt tiệc, tụ họp dũng sĩ trong làng được ba trăm người, cũng đến vườn đào uống một bữa rượu thật say. Hôm sau ba người sửa soạn khí giới, đương lo còn thiếu ngựa cưỡi, thì thấy báo có hai người buôn dắt một đàn ngựa đến trại. Huyền Đức nói: - Thực là trời giúp chúng ta! Nói đoạn ba người cùng ra cửa trại đón. Nguyên hai người khách ấy đều là lái buôn lớn ở Trung Sơn, một người tên Trương Thế Bình, một người tên Tô Song, hàng năm vẫn đem ngựa lên bán miền Bắc, chỉ vì lúc ấy dọc đường có nhiều giặc cướp nên quay trở về. Huyền Đức mời hai người vào trại, làm rượu khoản đãi và nói rõ ý mình đang muốn dẹp giặc yên dân. Hai người cả mừng, tình nguyện tặng năm mươi con ngựa tốt, năm trăm lạng vàng bạc và một nghìn cân sắt để làm khí giới.

11 xuán dé xiè bié èr kè , biàn
mìng liáng jiàng dǎ zào
shuang gǔ jiàn . yún cháng
zào qīng lóng yān yuè dao ,
yòu míng " lěng yàn jù " ,
zhòng ba shí èr jin . zhāng
fei zào zhàng ba diǎn gang
máo . gè zhì quán shen kǎi
jiǎ . gōng jù xiāng yǒng wǔ
bǎi yú rén , lái jiàn zou jìng .
zou jìng yǐn jiàn tài shǒu liú
yan . sān rén cān jiàn bì , gè
tong xìng míng . xuán dé
shuo qī zong pài , liú yan dà
xǐ , suì rèn xuán dé wèi zhí .
bù shù rì , rén bào huáng jīn
zéi jiāng chéng yuǎn zhì
tǒng bing wǔ wàn lái fàn
zhuo jùn . liú yan lìng zou
jìng yǐn xuán dé děng san
réni , tǒng bing wǔ bǎi , qián
qù pò dí . xuán dé děng xīn
rán lǐng jun qián jìn , zhí zhì
dà xìng shan xià , yǔ zéi
xiāng jiàn . zéi zhòng jie pi fa
, yǐ huáng jīn mǒ é . dang xià
liǎng jun xiāng duì , xuán dé
chu mǎ , zuǒ yǒu yún cháng
, yòu yǒu yì dé , yáng bian
dà mà : " fǎn guó nì zéi , hé
bù zǎo jiàng ! " chéng yuǎn
zhì dà nù , qiǎn fù jiāng dèng
mào chu zhàn . zhāng fei
tíng zhàng ba shé máo zhí
chu , shǒu qǐ chǔ , cì zhōng
dèng mào xīn wo , fan shen

金银五百两，镔铁一千斤，以资器用。

玄德谢别二客，便命良匠打造双股剑。云长造青龙偃月刀，又名“冷艳锯”，重八十二斤。张飞造丈八点钢矛。各置全身铠甲。共聚乡勇五百余人，来见邹靖。邹靖引见太守刘焉。三人参见毕，各通姓名。玄德说起宗派，刘焉大喜，遂认玄德为侄。不数日，人报黄巾贼将程远志统兵五万来犯涿郡。刘焉令邹靖引玄德等三人，统兵五百，前去破敌。玄德等欣然领军前进，直至大兴山下，与贼相见。贼众皆披发，以黄巾抹额。当下两军相对，玄德出马，左有云长，右有翼德，扬鞭大骂：“反国逆贼，何不早降！”程远志大怒，遣副将邓茂出战。张飞挺丈八蛇矛直出，手起处，刺中邓茂心窝，翻身落马。程远志见

bách lưỡng, tần thiết nhất thiên
cân, dĩ tư khí dụng.

Huyền Đức tạ biệt nhị khách, tiện mệnh lương tượng đả tạo song cổ kiếm. Vân trường tạo thanh long yển nguyệt đao, hựu danh "Lãnh diễm cứ", trọng bát thập nhị cân. Trương phi tạo trượng bát diễm cương mâu. Các trí toàn thân khải giáp. Cộng tụ hương dũng ngũ bách dư nhân, lai kiến trâu tĩnh. Trâu tĩnh dẫn kiến thái thủ lưu yên. Tam nhân tham kiến tắt, các thông tính danh. Huyền đức thuyết khởi tông phái, lưu yên đại hỉ, toại nhận huyền đức vi chất. Bất số nhặt, nhân báo hoàng côn đặc tương trình viễn chí thống binh ngũ vạn lai phạm trác quận. Lưu yên lệnh trâu tĩnh dẫn huyền đức đẳng tam nhân, thống binh ngũ bách, tiền khứ phá địch. Huyền đức đẳng hân nhiên lĩnh quân tiền tiến, trực chí đại hưng sơn hạ, dữ đặc tương kiến. Tặc chúng gai phi phát, dĩ hoàng côn mạt ngạch. Dương hạ lưỡng quân tương đối, huyền đức xuất mã, tả hữu vân trường, hữu hữu dục đức, dương tiên đại mạ: "Phản quốc nghịch tặc, hà bất tảo hàng!" Trinh viễn chí đại nộ, khiển phó tướng Đặng Mậu xuất chiến. Trương phi đĩnh trượng bát xà mâu trực xuất, thủ khởi xử, thứ trung đặng

Huyền Đức cảm tạ hai người khách và tiễn lên đường, rồi sai gọi thợ đến rèn hai thanh kiếm. Vân Trường đánh một thanh long đao nặng tám mươi hai cân, Trương Phi đánh một ngọn xà mâu dài một trượng tám thước. Mỗi người làm một bộ áo giáp, hộp hương dung được hơn năm trăm người đem nhau đến gặp Châu Tĩnh. Châu Tĩnh đưa đi yết kiến quan thái thú Lưu Yên. Ba người thi lễ xong, đều xưng họ tên. Huyền Đức kể rõ tôn phái. Lưu Yên cả mừng nhận Huyền Đức là cháu. Vài hôm sau, có tin báo tướng giặc Khăn Vàng là Trinh Viễn Chí đem năm vạn quân đến đánh Trác Quận. Lưu Yên sai Châu Tĩnh dẫn ba anh em Huyền Đức đem năm trăm quân đi trước phá giặc. Ba anh em Huyền Đức vui mừng hớn hở đi ngay. Lúc đến dưới núi Đại Hưng, thấy quân giặc đều xõa tóc chít khăn vàng. Hai bên đồi trận, Huyền Đức nhảy ngựa vụt ra, tă có Vân Trường, hữu có Dực Đức, giơ roi mắng lớn: - Quân giặc phản nước kia! Sao không xuống ngựa hàng ngay đi? Trinh Viễn Chí cả giận, sai phó tướng Đặng Mậu ra đánh. Trương Phi cầm mâu xông ra đâm trúng vào bụng Đặng Mậu. Đặng Mậu ngã lăn xuống ngựa chết. Trinh Viễn Chí thấy vậy, thúc ngựa múa đao xông thẳng vào định chém Trương Phi. Tức thì Vân Trường múa long đao té ngựa ra đón địch. Trinh Viễn

luò mǎ . chéng yuǎn zhì jiàn
shé le dèng mào , pāi mǎ wǔ
dao , zhí qū zhang fei . yún
cháng wǔ dòng dà dao ,
zòng mǎ fei yíng . chéng
yuǎn zhì jiàn liǎo , zǎo chí yí
jing , cuò shǒu bù jí , bèi yún
cháng dao qǐ chǔ , hui wèi
liǎng duàn . hòu rén yǒu shi
zàn èr rén yue : ying xióng lù
yǐng zài jin cháo , yi shì máo
xi yi shì dao . chu chu biàn
jiāng wei lì zhǎn , san fen
hǎo bǎ xìng míng biao .

折了邓茂，拍马舞刀，直取张飞。云长舞动大刀，纵马飞迎。程远志见了，早吃一惊，措手不及，被云长刀起处，挥为两段。后人有诗赞二人曰：英雄露颖在今朝，一试矛兮一试刀。初出便将威力展，三分好把姓名标。

12 zhòng zéi jiàn chéng yuǎn
zhì bēi zhǎn , jie dǎo ge ér
zǒu . xuán dé hui jun zhuī
gǎn , tóu jiàng zhě bù jí qí
shù , dà shèng ér huí . liú
yan qín zì yíng jie , shǎng láo
jun shì . cì rì , jie de qīng
zhou tài shǒu gong jǐng dié
wén , yán huáng jìn zéi wéi
chéng jiang xiàn , qǐ cì jiù
yuán . liú yan yǔ xuán dé
shang yì . xuán dé yue : " bēi
yuàn wǎng jiù zhì ." liú yan
lìng zou jìng jiàng bīng wǔ
qian , tòng xuán dé , guan ,
zhang , tóu qīng zhōu lái .
zéi zhòng jiàn jiù jun zhì , fēn
bīng hùn zhàn . xuán dé bīng
guǎ bù shèng , tuì san shí lǐ
xià zhài .

众贼见程远志被斩，皆倒戈而走。玄德挥军追赶，投降者不计其数，大胜而回。刘焉亲自迎接，赏劳军士。次日，接得青州太守龚景牒文，言黄巾贼围城将陷，乞赐救援。刘焉与玄德商议。玄德曰：“备愿往救之。”刘焉令邹靖将兵五千，同玄德、关、张，投青州来。贼众见救军至，分兵混战。玄德兵寡不胜，退三十里下寨。

13 xuán dé wèi guan , zhang
yue : " zéi zhòng wǒ guǎ ; bì

玄德谓关、张曰：“贼众我寡；必出奇兵，方

mẬU tÂM oa, phiên thân lạc mÃ.
Trinh viễn chí kiến chiết liễu
đặng mậu, phách mÃ vŨ đao,
trực thủ trương phi. Vân trường
vŨ đong đại đao, túng mÃ phi
nghênh. Trinh viễn chí kiến liễu,
tảo cật nhất kinh, thô thủ bắt
cập, bị vân trường đao khởi xử,
huy vi lưỡng đoạn. Hậu nhân
hữu thi tán nhị nhân viết: anh
hùng lộ dĩnh tại kim triều, nhất
thí mâu hè nhất thí đao. Sơ
xuất tiên tương uy lực triễn,
tam phân hảo bả tính danh tiêu.

Chí trông thấy hoảng sợ, chưa kịp trở
tay đã bị dao Vân Trường xả làm hai
đoạn. Đời sau có thơ khen hai người
rằng: Anh hùng xuất hiện buổi sơ
đầu, Người thử long đao kẻ thử mâu,
Mới bước chân ra uy đã dũng, Tiếng
tăm lừng lẫy cuộc ganh nhau.

Chung tac kiien trinh vien chí bi
tram, gai diao qua nhi tau.
Huyen đức huy quan truy can,
dau hang gai bat ke ki so, dai
thang nhi hoi. Luu yen than tu
nghenh tiep, thuong lao quan
sĩ. Thú nhât, tiep dac thanh
chau thai thu cung canh diep
van, ngon hoang can tac vi
thanh tuong ham, khát tu cuu
viен. Luu yen du huyen đức
thuong nghi. Huyen đức viet:
"Bị nguyện vắng cứu chi." Luu
yen lenh trau tinh tuong binh
ngu thienn, dong huyen đức,
quan, tuong, dau thanh chau
lai. Tac chung kiien cuu quan
chi, phan binh hon chiien.
Huyen đức binh qua bat thang,
thoi tam thap li hatal.

Quân giặc thấy Trình Viễn Chí bị
chém, đều vác ngược giáo ủ té chạy,
Huyền Đức thúc quân đuổi theo, giặc
ra hàng không biết bao nhiêu mà kể.
Ba người đại thắng kéo quân trở về.
Lưu Yên thân ra đón tiếp, khen
thưởng ba quân. Hôm sau Lưu Yên
tiếp được tờ điệp của quan thái thú
Thanh Châu tên là Cung Cảnh, báo
tin bị giặc Khăn Vàng bao vây, thành
sắp vỡ, kịp xin cho quân đến cứu.
Lưu Yên bàn với Huyền Đức. Huyền
Đức nói: - Bị này tình nguyện đem
quân đi cứu. Lưu Yên bèn sai Châu
Tinh đem năm nghìn quân cùng
Huyền Đức, Quan, Trương kéo đến
Thanh Châu. Giặc thấy có quân đến
cứu, chia quân đón đánh. Huyền Đức
thấy quân mình ít, khó đánh được, lui
ba mươi dặm đóng trại, rồi bảo Quan,
Trương rằng:

- Giặc nhiều, ta ít, tất phải dùng kỳ
binh mới có thể thắng được. Bên sai

chu qí bing , fang kě qū shèng . " nǎi fen guan gong yǐn yi qian jun fú shan zuǒ , zhang fei yǐn yi qian jun fú shan yòu , míng jin wèi hào , qí chu jie yìng . cì rì , xuán dé yǔ zou jìng yǐn jun gǔ zào ér jìn . zéi zhòng yíng zhàn , xuán dé yǐn jun biàn tuì . zéi zhòng chéng shì zhui gǎn , fang guò shān lǐng , xuán dé jun zhōng yí qí míng jin , zuǒ yòu liǎng jun qí chu , xuán dé mó jun huí shen fù sha . san lù jiá gong , zéi zhòng dà kuì . zhí gǎn zhì qīng zhou chéng xià , tài shǒu gong jǐng yì lù mǐn bìng chu chéng zhù zhàn . zéi shì dà bài , chao lù jí duo , suí jiě qīng zhou zhì wéi . hòu rén yǒu shi zàn xuán dé yue : yùn chóu jué suàn yǒu shén gong , èr hǔ huán xu xuàn yí lóng . chu chu biàn néng chuí wěi jí , zì yīng fèn dǐng zài gu qióng .

14 gong jǐng kào jun bì , zou jìng yù huí . xuán dé yue : " jìn wén zhōng láng jiàng lú zhí yǔ zéi shǒu zhang jiǎo zhàn yú guǎng zong , bēi xí céng shi shì lú zhí , yù wǎng zhù zhì ." yú shì zou jìng yǐn jun zì huí , xuán dé yǔ guan , zhang yǐn běn bù wǔ bǎi rén tóu guǎng zong lái . zhì lú zhí jun zhōng , rù zhàng shi lǐ , jù dào lái yì . lú zhí dà xǐ ,

可取胜。”乃分关公引一千军伏山左，张飞引一千军伏山右，鸣金为号，齐出接应。次日，玄德与邹靖引军鼓噪而进。贼众迎战，玄德引军便退。贼众乘势追赶，方过山岭，玄德军中一齐鸣金，左右两军齐出，玄德摩军回身复杀。三路夹攻，贼众大溃。直赶到青州城下，太守龚景亦率民兵出城助战。贼势大败，剿戮极多，遂解青州之围。后人有诗赞玄德曰：运筹决算有神功，二虎还须逊一龙。初出便能垂伟绩，自应分鼎在孤穷。

龚景犒军毕，邹靖欲回。玄德曰：“近闻中郎将卢植与贼首张角战于广宗，备昔曾师事卢植，欲往助之。”于是邹靖引军自回，玄德与关、张引本部五百人投广宗来。至卢植军中，入帐施礼，具道来意。卢

binh, phương khả thủ thắng." Nái phán quan công dẫn nhất thiên quân phục sơn tả, trương phi dẫn nhất thiên quân phục sơn hữu, minh kim vi hào, tè xuất tiếp ứng. Thứ nhật, huyền đức dữ trâu tĩnh dẫn quân cỗ táo nhi tiến. Tặc chúng nghênh chiến, huyền đức dẫn quân tiện thối. Tặc chúng thừa thế truy cản, phương quá sơn lĩnh, huyền đức quân trung nhất tè minh kim, tả hữu lưỡng quân tè xuất, huyền đức ma quân hồi thân phục sát. Tam lộ giáp công, tặc chúng đại hội. Trực cản chí thanh châu thành hạ, thái thủ cung cảnh diệt suất dân binh xuất thành trợ chiến. Tặc thế đại bại, tiễu lục cực đà, toại giải thanh châu chí vi. Hậu nhân hữu thi tán huyền đức viết: vận trù quyết toán hữu thần công, nhị hổ hoàn tu tồn nhất long. Sơ xuất tiện năng thùy vĩ tích, tự ứng phân định tại cô cùng.

Vân Trường dẫn một nghìn quân phục bên tả núi, Trương Phi dẫn một nghìn quân phục bên hữu núi, hẹn rằng nghe tiếng chiêng thì cùng kéo ra tiếp ứng. Ngày hôm sau Huyền Đức cùng Châu Tĩnh dẫn quân đánh trống hò reo thẳng tiến. Quân giặc vội vã kéo ra đón đánh, Huyền Đức lui binh ngay. Giặc thừa thế đuổi tràn. Vừa qua sườn núi, trong quân Huyền Đức khua chiêng vang lên. Hai đạo quân tả hữu xô ra. Huyền Đức thúc quân quay lại, ba mặt giáp đánh, quân giặc thua to, chạy đến dưới thành Thanh Châu, quan thái thú Cung Cảnh cũng đem dân binh ra trợ chiến, quân giặc bị chết rất nhiều, giải được vòng vây.
Đời sau có thơ khen Huyền Đức rằng: Bầy mưu đặt mèo khéo ra công, Đôi hổ chung quy kém một rồng. Buổi mới đã nên công trạng lớn, Chia ba chân vạc đáng anh hùng.

Cung Cảnh khao quân tắt, trâu tĩnh dục hồi. Huyền đức viết: "Cận văn trung lang tướng lô thực dữ đặc thủ trương giác chiến vu quâng tông, bị tích tăng sư sự lô thực, dục vãng trợ chi." Vu thị trâu tĩnh dẫn quân tự hồi, huyền đức dữ quan, trương dẫn bốn bộ ngũ bách nhân đầu quâng tông lai. Chí lô thực quân trung, nhập trường thi lễ, cụ đạo lai ý. Lô

Cung Cảnh khao quân xong, Châu Tĩnh muốn về. Huyền Đức nói: - Mới rồi nghe tin quan trung lang tướng Lư Thực cùng Trương Giác đánh nhau ở Quảng Tôn. Bị này trước kia có học Lư tướng quân, nghĩa đạo thầy trò, muốn sang giúp sức. Châu Tĩnh dẫn quân về một mình, còn Huyền Đức cùng Quan, Trương dẫn năm trăm quân bắn bộ sang Quảng Tôn. Khi ba người đến dinh quân Lư Thực, vào trường thi lễ, bày tỏ ý kiến của mình,

- liù zài zhàng qián ting diào . 植大喜，留在帐前听调。
- 15 shí zhang jiǎo zéi zhòng shí wǔ wàn , zhí bīng wǔ wàn , xiāng jù yú guǎng zong , wèi jiàn shèng fù . zhí wèi xuán dé yue : " wǒ jìn wéi zéi zài cǐ , zéi dì zhāng liáng , zhāng bǎo zài ? chuan , yǔ huáng fǔ song , zhu ? duì lěi . rǔ kě yǐn běn bù rén mǎ , wǒ gèng zhù rǔ yì qian guan jun , qián qù ? chuan dǎ tàn xiao xí , yue qí jiǎo bǔ . " xuán dé lǐng mìng , yǐn jun xing yè tóu ? chuan lái .
- 时张角贼众十五万，植兵五万，相拒于广宗，未见胜负。植谓玄德曰：“我今围贼在此，贼弟张梁、张宝在颍川，与皇甫嵩、朱儁对垒。汝可引本部人马，我更助汝一千官军，前去颍川打探消息，约期剿捕。”玄德领命，引军星夜投颍川来。
- 16 shí huáng fǔ song , zhu ? lǐng jun jù zéi , zéi zhàn bù lì , tuì rù cháng shè , yi cǎo jié yíng . song yǔ ? jì yue : " zéi yi cǎo jié yíng , dang yòng huò gong zhi . " suì lìng jun shì , měi rén shù cǎo yí bǎ , àn dì mái fú . qí yè dà feng hu qǐ . èr gèng yǐ hòu , yí qí zòng huǒ , song yǔ ? gè yǐn bing gong jí zéi zhài , huò yàn zhang tian , zéi zhòng jīng huang , mǎ bù jí an , rén bù jí jiǎ , sì sǎn ben zǒu .
- 时皇甫嵩、朱儁领军拒贼，贼战不利，退入长社，依草结营。嵩与儁计曰：“贼依草结营，当用火攻之。”遂令军士，每人束草一把，暗地埋伏。其夜大风忽起。二更以后，一齐纵火，嵩与儁各引兵攻击贼寨，火焰张天，贼众惊慌，马不及鞍，人不及甲，四散奔走。
- 17 sha dào tian míng , zhang
- 杀到天明，张梁、张宝
- thực đại hỉ, lưu tại trường tiền thính điêu.
- Thời trương giác tắc chúng thập ngũ vạn, thực binh ngũ vạn, tương cự vu quảng tông, vị kiến thắng phụ. Thực vị huyền đức viết: "Ngã kim vi tắc tại thủ, tắc đệ trương lương, trương bảo tại toánh xuyên, dữ hoàng phủ tung, chu tuần đối lũy. Nhữ khả dẫn bốn bộ nhân mã, ngã canh trợ nhữ nhất thiên quan quân, tiền khứ toánh xuyên đâ tham tiêu tức, ước ki tiểu bộ." Huyền đức lĩnh mệnh, dẫn quân tinh dã đầu toánh xuyên lai.
- Lúc ấy Hoàng Phủ Tung, Chu Tuấn đem quân đánh giặc, giặc bị thua luôn, phải lui về Trường Xã, dựa theo bụi rậm đóng trại. Tung bàn với Tuấn rằng: - Quân giặc dựa vào chỗ có cỏ rậm đóng quân thì ta nên dùng meo hỏa công. Bên sai quân sĩ mỗi người bó một bó cỏ, ngầm đi mai phục. Đêm ấy trời nổi cơn gió lớn, vào khoảng canh hai, quân phục kéo vào phỏng hỏa, Tung và Tuấn đều dẫn quân đến đánh, khói lửa ngút trời, quân giặc hoảng sợ, người không kịp mặt giáp, ngựa không kịp thắng yên, xô nhau mà chạy.
- thì Lư Thực mừng lắm, lưu ở trường tiền đợi khi dùng đến.
- Đôi bên đánh nhau đến sáng, Trương

liáng , zhang bǎo yǐn bài cán
jun shì , duó lù ér zǒu . hu
jiàn yi biao jun mǎ , jìn dǎ
hóng qí , dang tóu lái dào ,
jié zhù qù lù . wèi shǒu shǎn
chu yi jiang , shen cháng qī
chǐ , xì yǎn cháng rán , guan
bài qí dou wèi , pèi guó qiáo
jùn rén yē , xìng cáo míng
cào zì mèng dé . cào fù cáo
song , běn xìng xià hóu shì ,
yin wèi zhōng cháng shì cáo
téng zhi yāng zi , gù mào
xìng cáo . cáo song sheng
cào , xiǎo zì a mán , yì míng
jí lì . cào yòu shí , hǎo yóu liè
, xǐ ge wǔ , yǒu quán móu ,
duo jī biàn . cào yǒu shù fù ,
jiàn cào yóu dàng wú dù ,
cháng nù zhì , yán yú cáo
song . song zé cáo . cào hu
xin sheng yì jì , jiàn shú fù lái
, zhà dào yú dì , zuò zhòng
fēng zhì zhuàng . shú fù jīng
gào song , song jí shì zhì .
cào gù wú yàng . song yue :
" shú yán rǔ zhòng fēng , jīn
yǐ yù hu ? " cào yue : " ér zì
lái wú cǐ bìng ; yín shì ài yú
shú fù , gù jiàn wǎng ér . "
song xìn qí yán . hòu shú fù
dàn yán cào guò , song bìng
bù ting . yin cǐ , cào de zì yì
fàng dàng . shí rén yǒu qiáo
xuán zhě , wèi cào yue : "
tian xià jiang luàn , fei mìng
shì zhì cái bù néng jì . néng
an zhì zhě , qí zài jun hu ? "
nán yáng hé yóng jiàn cào ,
yán : " hàn shì jiang wáng ,

引败残军士，夺路而走。
。忽见一彪军马，尽打红旗，当头来到，截住去路。
为首闪出一将，身长七尺，细眼长髯，官拜骑都尉，沛国谯郡人也，姓曹名操字孟德。
。操父曹嵩，本姓夏侯氏，因为中常侍曹腾之养子，故冒姓曹。曹嵩生操，小字阿瞒，一名吉利。
操幼时，好游猎，喜歌舞，有权谋，多机变。
操有叔父，见操游荡无度，尝怒之，言于曹嵩。
嵩责操。操忽心生一计，见叔父来，诈倒于地，作中风之状。
。叔父惊告嵩，嵩急视之。
操故无恙。嵩曰：“叔言汝中风，今已愈乎？”
操曰：“儿自来无此病；因失爱于叔父，故见罔耳。”
嵩信其言。
后叔父但言操过，嵩并不听。
因此，操得恣意放荡。
时人有桥玄者，谓操曰：“天下将乱，非命世之才不能济。能安之者，

lương, trương bảo dẫn bại tàn
quân sĩ, đoạt lộ nhi tẩu. Hốt
kiến nhất bưu quân mã, tân đả
hồng kí, đương đầu lai đáo, tiệt
trụ khứ lộ. Vì thủ thiêm xuất
nhất tướng, thân trường thất
xích, tế nhẫn trường nghiêm,
quan báu kỵ đô úy, phái quốc
tiểu quận nhân dã, tính tào
danh thao tự mạnh đức. Thao
phụ tào tung, bốn tính hạ hầu
thị, nhân vi trung thường thị tào
đẳng chi dưỡng tử, cố mạo tính tào.
Tào tung sinh thao, tiểu tự
a man, nhất danh cát lợi. Thao
âu thời, hảo du liệt, hỉ ca vũ,
hữu quyền mưu, đa cơ biến.
Thao hữu thúc phụ, kiến thao
du đẳng vô độ, thường nộ chí,
ngôn vu tào tung. Tung trách
thao. Thao hốt tâm sinh nhất
kế, kiến thúc phụ lai, trá đảo vu
địa, tác trung phong chi trạng.
Thúc phụ kinh cáo tung, tung
cấp thị chí. Thao cố vô dạng.
Tung viết: "Thúc ngôn nhữ
trung phong, kim đĩ dũ hồ?"
Thao viết: "Nhi tự lai vô thử
bệnh; nhân thất ái vu thúc phụ,
cố kiến vỗng nhĩ." Tung tin ki
ngôn. Hậu thúc phụ đắn ngôn
thao quá, tung tịnh bất thính.
Nhân thử, thao đắc tứ ý phong
đangkan. Thời nhân hữu kiều
huyền giả, vị thao viết: "Thiên
hạ tướng loạn, phi mệnh thế chi
tài bất năng tề. Năng an chi giả,
kì tại quân hồ?" Nam đương hàn
ngung kiến thao, ngôn: "Hán
thất tương vong, an thiên hạ

Lương, Trương Bảo phải dẫn tàn
quân cướp đường mà chạy. Bỗng
thấy một toán quân mã kéo toàn cờ
đỏ xông ra chặn đường. Một tướng đi
đầu, mình cao bảy thước, mắt nhỏ
râu dài. Viên tướng ấy là ai? Tức là
quan kỵ đô úy, người ở Tiên Quận
nước Báu, họ Tào tên Tháo, tự xưng
là Mạnh Đức. Cha Tào Tháo là Tào
Tung, vốn xưa họ Hạ Hầu nhận làm
con nuôi quan trung thường thị Tào
Đẳng, nên đổi theo họ Tào. Tháo tiểu
tự là A Man và đặt một tên nữa là Cát
Lợi. Lúc Tháo còn trẻ, thì chỉ thích
săn bắn, ham múa hát, nổi tiếng là
một tay cơ biến quyền mưu. Người
chú Tháo thấy Tháo chơ bời vô độ,
giận lắm, bèn mách với Tào Tung.
Tung trách mắng Tháo. Tháo nghĩ
ngay một kế, lúc thấy chú đến, giả
tảng nằm quay ra đất, làm như trúng
phong. Chú Tháo thấy vậy cả sọ,
chạy đến bảo Tung, Tung vội lại xem,
thấy Tháo không có bệnh chi cả, bèn
hỏi: - Chú mà nói mày trúng phong,
đã khỏi rồi à? - Thưa cha, thuở bé
đến giờ con có bệnh ấy đâu! Chẳng
qua chú con ghét con, cho nên đặt
điều ra thế. Tung tưởng thật. Từ đấy
người chú kể tội Tháo, Tung đều
không nghe nữa, nhân thể Tháo càng
được tự do phóng đãng hơn xưa. Bấy
giờ có người tên là Kiều Huyền bảo
Tháo rằng: - Thiên hạ sắp loạn, phi có
tay tài giỏi hơn đời thì không sao dẹp
được loạn. Làm được như thế có lẽ
chỉ có bác! Người đất Nam Dương là
Hà Ngung, một hôm trông thấy Tháo
cũng tán tụng rằng: - Nhà Hán sắp
mất, yên được thiên hạ chắc chỉ có

an tian xià zhě , bì cǐ rén yě .
" rǔ nán xǔ shào , yǒu zhī
rénn zhí míng . cáo wǎng jiàn
zhì , wèn yue : " wǒ hé rú rén
? " shào bù dá . yòu wèn ,
shào yue : " zi zhì shì zhī
néng chén , luàn shì zhī jian
xióng yě . " cáo wén yán dà
xǐ . nián èr shí , jǔ xiào lián ,
wèi láng , chú luò yáng bēi
bù wèi . chu dào rèn , jí shè
wǔ sè bàng shí yú tiáo yú
xiān zhì sì mén , yǒu fàn jìn
zhě , bù bì háo guì , jie zé
zhi . zhōng cháng shì jiǎn
shuò zhì shú , tí dao yè xíng
, cáo xún yè ná zhù , jiù
bàng zé zhì . yóu shì , nèi
wài mò gǎn fàn zhě , wei
míng pō zhèn . hòu wèi dùn
qiū lìng , yin huáng jīn qǐ ,
bài wèi qí dou wèi , yǐn mǎ
bù jun wǔ qiān , qián lái ?
chuan zhù zhàn . zhèng zhí
zhang liáng , zhang bǎo bài
zǒu , cáo cáo lán zhù , dà
sha yi zhèn , zhǎn shǒu wàn
yú jí , duó de qí fan , jīn gǔ ,
mǎ pǐ jí duo . zhang liáng ,
zhang bǎo sǐ zhàn de tuo .
cáo jiàn guò huáng fǔ song ,
zhu ? , suí jí yǐn bing zhuī xí
zhang liáng , zhang bǎo qù
liǎo .

其在君乎？”南阳何顥见操，言：“汉室将亡，安天下者，必此人也。”汝南许劭，有知人之名。操往见之，问曰：“我何如人？”劭不答。又问，劭曰：“子治世之能臣，乱世之奸雄也。”操闻言大喜。年二十，举孝廉，为郎，除洛阳北部尉。初到任，即设五色棒十余条于县之四门，有犯禁者，不避豪贵，皆责之。中常侍蹇硕之叔，提刀夜行，操巡夜拿住，就棒责之。由是，内外莫敢犯者，威名颇震。后为顿丘令，因黄巾起，拜为骑都尉，引马步军五千，前来颍川助战。正值张梁、张宝败走，曹操拦住，大杀一阵，斩首万余级，夺得旗幡、金鼓、马匹极多。张梁、张宝死战得脱。操见过皇甫嵩、朱儁，随即引兵追袭张梁、张宝去了。

giả, tất thủ nhân dã." Nhữ nam hứa thiệu, hữu tri nhân chí danh. Thao vãng kiến chí, vân viết: "Ngã hà như nhân?" Thiệu bất đáp. Hựu vân, thiệu viết: "Tử tri thế chi năng thắn, loạn thế chi gian hùng dã." Thao văn ngôn đại hỉ. Niên nhị thập, cử hiếu liêm, vi lang, trừ lạc dương bắc bộ úy. Sơ đáo nhâm, túc thiết ngũ sắc bồng thập dư điều vu huyền chi tứ môn, hữu phạm cầm giả, bắt tị hào quý, gai trách chí. Trung thường thị kiễn thạc chí thúc, đề đao dạ hành, thao tuần dạ nã trụ, tựu bồng trách chí. Do thị, nội ngoại mạc cảm phạm giả, uy danh pha chấn. Hậu vi đốn khâu lệnh, nhân hoàng cân khởi, bái vi ky đô úy, dẫn mã bộ quân ngũ thiên, tiền lai toánh xuyên trợ chiến. Chánh trị trương lương, trương bảo bại tẩu, tào thao lan trụ, đại sát nhất trận, trảm thủ vạn dư cấp, đoạt đắc kì phiến, kim cổ, mã thất cực đa. Trương lương, trương bảo tử chiến đắc thoát. Thao kiến quá hoàng phủ tung, chu tuấn, tùy túc dẫn binh truy tập trương lương, trương bảo khứ liễu.

người này! Người đát Nhữ Nam là Hứa Thiệu có tiếng là giỏi biết người, Tháo thân đến hỏi: - Như tôi là người thế nào? Thiệu không trả lời. Tháo hỏi lại lần nữa. Thiệu nói: - Anh là năng thắn của đời trị và gian hùng của đời loạn! Tháo nghe nói cả mừng. Năm Tháo hai mươi tuổi thi đỗ hiếu liêm, bỗ làm quan lang, sau lại thăng chức đô úy huyện Lạc Dương. Lúc mới đến nhận chức, Tháo sai treo hơn mười cái roi ngũ sắc ở bốn cửa huyện, không kẻ hào quý, hễ ai phạm pháp đều không tha. Chủ quan trung thường thị Kiển Thạc xác dao đi đêm, Tháo đi tuần bắt được cung đem nọc đánh ngay. Bởi thế trong ngoài kinh sợ, không ai dám làm trái phép. Sau Tháo được thăng chức lệnh doãn Đồn kỷ. Nhân giặc Khăn Vàng nổi loạn, Tháo lại được thăng làm quan kỵ đô úy, đem năm nghìn quân kỵ mã và bộ binh đến Dĩnh Xuyên giúp đánh. Tinh cờ dọc đường, gấp Trương Lương, Trương Bảo thua chạy, Tháo đón đánh một trận kịch liệt, chém giết hơn một vạn người, cướp được cờ, trống, ngựa, khí giới rất nhiều. Lương, Bảo có chết mới chạy thoát. Tháo vào hội kiến Hoàng Phủ Tung, Chu Tuấn rồi lại dẫn quân đi đuổi Trương Lương, Trương Bảo ngay.

18 què shuo xuán dé yǐn guan ,
zhang lái ? chuan , ting de
hǎn sha zhi sheng , yòu
wàng jiàn huǒ guang zhú
tian , jí yǐn bing lái shí , zéi yǐ
bài sǎn . xuán dé jiàn huáng
fǔ song , zhu ? , jù dào lú zhí
zhì yì . song yue : " zhang
liáng , zhang bǎo shì qióng lì
fá , bì tóu guǎng zong qù yí
zhang jiǎo . xuán dé kě jí
xing yè wǎng zhù . " xuán dé
lǐng mìng , suì yǐn bing fù huí
. dào de bàn lù , zhi jiàn yi cù
jun mǎ , hù sòng yi liàng jiàn
che , che zhong zhí qíu , nǎi
lú zhí yě . xuán dé dà jīng ,
gǔn an xià mǎ , wèn qí yuán
gù . zhí yue : " wǒ wéi zhang
jiǎo , jiāng cì kě pò ; yin jiǎo
yòng yao shù , wèi néng jí
shèng . cháo tíng cha huáng
mén zuǒ feng qián lái tǐ tàn ,
wèn wǒ suǒ qū huì lù . wǒ dá
yue : ? jun liáng cháng que ,
an yǒu yú qián fēng chéng
tian shǐ zuǒ feng xiá hèn ,
huí zòu cháo tíng , shuo wǒ
gao lěi bù zhàn , duò mǎn
jun xin ; yin cǐ cháo tíng zhèn
nù , qiǎn zhōng láng jiàng
dǒng zhuó lái dài jiang wǒ
bing , qǔ wǒ huí jīng wèn zuì
. " zhang fei ting bà , dà nù ,
yào zhǎn hù sòng jun rén , yǐ
jiù lú zhí . xuán dé jí zhǐ zhí
yue : " cháo tíng zì yǒu gong
lùn , rǔ qǐ kě zào cì ? " jun
shì cù yǒng lú zhí qù liǎo .
guan gong yue : " lú zhōng

却说玄德引关、张来颍川，听得喊杀之声，又望见火光烛天，急引兵来时，贼已败散。玄德见皇甫嵩、朱儁，具道卢植之意。嵩曰：“张梁、张宝势穷力乏，必投广宗去依张角。玄德可即星夜往助。”玄德领命，遂引兵复回。到得半路，只见一簇军马，护送一辆槛车，车中之囚，乃卢植也。玄德大惊，滚鞍下马，问其缘故。植曰：“我围张角，将次可破；因角用妖术，未能即胜。朝廷差黄门左丰前来体探，问我索取贿赂。我答曰：‘军粮尚缺，安有余钱奉承天使？’左丰挟恨，回奏朝廷，说我高垒不战，惰慢军心；因此朝廷震怒，遣中郎将董卓来代将我兵，取我回京问罪。”张飞听罢，大怒，要斩护送军人，以救卢植。玄德急止之曰：“朝廷自有公论，汝岂可造次？”军士

Khuróc thuyết huyền đức dẫn
quan, trương lai toánh xuyên,
thính đắc hảm sát chi thanh,
hựu vọng kiến hỏa quang chúc
thiên, cấp dẫn binh lai thời, tắc
dĩ bại tán. Huyền đức kiến
hoàng phủ tung, chu tuấn, cụ
đạo lô thực chí ý. Tung viết:
"Trương lương, trương bảo thé
cùng lực pháp, tắt đầu quảng
tông khứ y trương giác. Huyền
đức khả túc tinh dạ vãng trợ."
Huyền đức lĩnh mệnh, toại dẫn
binh phục hồi. Đáo đắc bán lộ,
chỉ kiến nhất thốc quân mã, hộ
tống nhất lượng hạm xa, xa
trung chí tù, nãi lô thực dã.
Huyền đức đại kinh, cỗn an hạ
mã, vấn kì duyên cố. Thực viết:
"Ngã vi trương giác, trương thứ
khả phá; nhân giác dụng yêu
thuật, vị năng túc thắng. Triều
đình sai hoàng môn tả phong
tiền lai thê tham, vấn ngã tác
thủ hồi lộ. Ngã đáp viết: 'Quân
Lương Thương Khuyết, An
Hữu Dư Tiền Phụng Thừa
Thiên Sú?' tả phong hiệp hận,
hồi tấu triều đình, thuyết ngã
cao lũy bắt chiến, nọa mạn
quân tâm; nhân thủ triều đình
chấn nộ, khiển trung lang
tương đồng trác lai đại tương
ngã binh, thủ ngã hồi kinh vấn
tội. "Trương phi thính bãi, đại
nộ, yêu trảm hộ tống quân
nhân, dĩ cứu lô thực. Huyền
đức cấp chỉ chi viết: "Triều đình
tự hữu công luận, nhữ khởi khả
tạo thứ?" Quân sĩ thốc ứng lô

Nhắc lại Huyền Đức dẫn Quan,
Trương đi gần đến Dĩnh Xuyên, nghe
tiếng reo hò đánh nhau, lại trông thấy
lửa sáng rực trời, vội thúc quân kéo
đến, tới nơi giặc đã chạy tan hết rồi.
Huyền Đức vào yết kiến Hoàng Phủ
Tung. Chu Tuần lại nói ý kiến của Lư
Thực. Tung nói: - Nay Trương
Lương, Trương Bảo thế cùng lực kiệt
tắt chạy đến Quảng Tôn nương nhờ
Trương Giác. Ông nên đi gấp đường
về giúp ngay Lư Thực. Huyền Đức
nghe lời, dẫn quân trở lại. Khi mới đi
được nửa đường, gặp một toán
người ngựa, áp giải một xe tù, trên xe
có một cái cũi nhốt một người tù, té ra
chính là Lư Thực. Huyền Đức giật
mình kinh hãi, vội xuống ngựa chạy
đến hỏi thăm. Thực nói: - Ta vây
đánh Trương Giác, sắp sửa pháp tan,
chỉ vì Giác dùng yêu thuật, nên còn
nhùng nhằng chưa phá hẵn được.
Triều đình sai viên hoạn quan tên là
Tả Phong đến dò xét quân tình.
Phong đòi ăn của đút mà không
được, vì lương quân ta còn thiếu, tiền
đâu mà cung đốn họ, bởi thế Tả
Phong căm giận, về triều tâu man cho
ta ru rú ở trong lũy cao không chịu
đánh giặc, làm cho lòng quân chán
nản. Triều đình nổi giận, sai quan
trung lang tướng Đồng Trác đến cầm
quân thay ta, và bắt ta về kinh hỏi tội.
Trương Phi nghe nói, nổi giận đùng
đùng, toan giết hết toán quân áp giải
để cứu Lư Thực. Huyền Đức vội ngăn
lại bảo rằng: - Không nên, triều đình
đã có công luận, chủ không được xử
sự một cách nóng nảy như thế. Quân
sĩ lại giải Lư Thực đi. Quan Công nói:

láng yǐ bēi dǎi , bié rén lǐng
bìng , wǒ děng qù wú suǒ yí ,
bù rú qiè huí zhuo jùn ."
xuán dé cóng qí yán , suì yǐn
jun bēi xíng . xíng wú èr rì ,
hu wén shan hòu hǎn sheng
dà zhèn . xuán dé yǐn guān ,
zhang zòng mǎ shàng gao
gang wàng zhī , jiān hàn jun
dà bài , hòu miàn mǎn shan
sai yě , huáng jìn gài dì ér lái
, qí shàng dà shu " tian gong
jiāng jun ". xuán dé yue : " cǐ
zhang jiǎo yě ! kě sù zhàn ! "
san rén fei mǎ yǐn jun ér chu
. zhang jiǎo zhèng sha bài
dǒng zhuó , chéng shì fù lái
, hu yù san rén chong sha ,
jiǎo jun dà luàn , bài zǒu wǔ
shí yú lǐ .

簇拥卢植去了。关公曰：“卢中郎已被逮，别人领兵，我等去无所依，不如且回涿郡。”玄德从其言，遂引军北行。行无二日，忽闻山后喊声大震。玄德引关、张纵马上高冈望之，见汉军大败，后面漫山塞野，黄巾盖地而来，旗上大书“天公将军”。玄德曰：“此张角也！可速战！”三人飞马引军而出。张角正杀败董卓，乘势赶来，忽遇三人冲杀，角军大乱，败走五十余里。

- 19 san rén jiù liǎo dǒng zhuó
huí zhài . zhuó wèn san rén
xiān ju hé zhí . xuán dé yue :
" bái shen . " zhuó shèn qing
zhì , bù wèi lǐ . xuán dé chu ,
zhang fei dà nù yue : " wǒ
děng qín fù xiě zhàn , jiù liǎo
zhè qian , ta què rú cǐ wú lǐ .
ruò bù sha zhi , nán xiao wǒ
qì ! " biàn yào tí dao rù
zhàng lái sha dǒng zhuó .
zhèng shì : rén qíng shì lì gǔ
yóu jìn , shéi shí yǐng xióng
shì bái shen ? an de kuài rén
rú yì dé , jìn zhu shì shàng fù
xin rén ! bì jìng dǒng zhuó

三人救了董卓回寨。卓问三人现居何职。玄德曰：“白身。”卓甚轻之，不为礼。玄德出，张飞大怒曰：“我等亲赴血战，救了这厮，他却如此无礼。若不杀之，难消我气！”便要提刀入帐来杀董卓。正是：人情势利古犹今，谁识英雄是白身？安得快人如翼德，尽诛世上负

thực khứ liễu. Quan công viết: "Lô trung lang dĩ bị bắt, biệt nhân lính binh, ngã đắng khứ vô sở y, bắt như thả hồi trác quận." Huyền đức tòng kì ngôn, toại dẫn quân bắc hành. Hành vô nhị nhật, hốt văn sơn hậu hảm thanh đại chấn. Huyền đức dẫn quan, trương túng mã thượng cao cường vọng chi, kiền hán quân đại bại, hậu diện mạn sơn tắc dã, hoàng cân cái địa nhi lai, kì thượng đại thư "Thiên công tướng quân". Huyền đức viết: "Thủ trương giác dã! Khả tóc chiến!" Tam nhân phi mã dẫn quân nhi xuất. Trương giác chánh sát bại đồng trác, thừa thế phó lai, hốt ngô tam nhân trùng sát, giác quân đại loạn, bại tẩu ngũ thập dư lí.

- Nay Lư trung lang đã bị bắt, người khác thay quyền, chúng ta đến đây cũng vô ích, chi bằng hãy về Trác quận. Huyền Đức lấy làm phải, bèn dẫn quân về phía bắc. Đi được hai ngày, bỗng nghe sau núi có tiếng đánh nhau hò hét. Huyền Đức cùng Quan, Trương cưỡi ngựa lên đồi cao trông xem, thấy quân Hán bị thua đương chạy, giặc khăn vàng đồng như kiền cỏ đương đuổi theo sau, trên lá cờ viết bốn chữ "Thiên công tướng quân" rất lớn. Huyền Đức nói: - Trương Giác đây rồi, đánh ngay đi! Ba người đều phi ngựa dẫn quân ra đánh. Lúc ấy Trương Giác đương thừa thắng đuổi Đồng Trác, bỗng gặp ba người đem quân chặn đánh, quân Giác hoảng loạn, phải thua chạy đến ngoài nǎm mươi dặm.

Tam nhân cứu liễu đồng trác hồi trại. Trác vẫn tam nhân hiện cư hà chức. Huyền đức viết: "Bạch thân." trác thậm khinh chi, bắt vi lễ. Huyền đức xuất, trương phi đại nộ viết: "Ngã đắng thân phó huyết chiến, cứu liễu giá tư, tha khước như thử vô lễ. Nhược bắt sát chi, nan tiêu ngã khí!" Tiện yếu đề dao nhập trường lai sát đồng trác. Chánh thị: nhân tình thế lợi cỗ do kim, thùy thức anh hùng thị bạch thân? An đắc khoái nhân như dục đức, tần tru thế thượng phụ tâm nhân! Tất cánh

Ba người cứu được Đồng Trác về trại. Trác hỏi ba người hiện làm quan gì? Huyền Đức nói: "Chân trắng" Trác khinh thường, không thèm đáp lại. Huyền Đức bỏ đi. Trương Phi cả giận nói rằng: - Thằng cha này láo quá! Chúng ta lăn lộn vào đất chết để cứu nó ra, nó không ơn thì chó, lại còn làm phách khinh người đến thế, nếu không giết nó, sao hả được giận này? Bèn cầm dao vào trường định giết Đồng Trác. Đó chính là: Nhân tình thế thái vẫn xưa nay, Ai biết anh hùng lúc trắng tay, Nếu được người người như Đức Đức, Trên đời hẳn hết kẻ không hay! Muốn biết tính mạng Đồng Trác

xìng mìng rú hé , qǐng tīng xià
wén fēn jiě .

心人！毕竟董卓性命如何，且听下文分解。

đồng trác tính mệnh như hả,
thả thính hạ văn phân giải

thé nào, xem hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中
002
PINYIN – QUAN THOẠI

2 qiě shuo dǒng zhuó zì zhòng yǐng , lǒng xi línl yáo rén yě , guan bài hé dong tài shǒu , zì lái jiao ào . dang rì dài mǎn liǎo xuán dé , zhang fei xìng fa , biàn yù sha zhi . xuán dé yǔ guan gong jí zhī zhi yue ; " ta shì cháo tíng mìng guan , qǐ kě shàn sha ? " fei yue : " ruò bù sha zhè qian , fǎn yào zài ta bù xià ting lìng , qí shí bù gan ! èr xiong yào biàn zhù zài cǐ , wǒ zì tóu bié chū qù yě ! " xuán dé yue : " wǒ san rén yì tòng sheng sǐ , qǐ kě xiāng lí ? bù ruò dou tóu bié chū qù biàn liǎo . " fei yue : " ruò rú cǐ , shao jiě wú hèn . "??

3 yú shì san rén lián yè yǐn jun lái tóu zhu ? .? dài zhì shèn hòu , gé bing yi chǔ , jìn tǎo zhang bǎo . shí shí cáo cáo zì gen huáng fǔ song tǎo zhang liáng , dà zhàn yú qu yáng . zhè lǐ zhu ? jìn gong zhang bǎo . zhang bǎo yǐn

第二回
张翼德怒鞭督邮
何国舅谋诛宦竖

且说董卓字仲颖，陇西临洮人也，官拜河东太守，自来骄傲。当日怠慢了玄德，张飞性发，便欲杀之。玄德与关公急止之曰：“他是朝廷命官，岂可擅杀？”飞曰：“若不杀这厮，反要在部下听令，其实不甘！二兄要便住在此，我自投别处去也！”玄德曰：“我三人义同生死，岂可相离？不若都投别处去便了。”飞曰：“若如此，稍解吾恨。”

于是三人连夜引军来投朱儁。儁待之甚厚，合兵一处，进讨张宝。是时曹操自跟皇甫嵩讨张梁，大战于曲阳。这里朱儁进攻张宝。张宝引

Đệ nhị hồi trương dục đức
nộ tiên đốc bưu hà quốc cứu
mưu tru hoạn thụ

HÒI 2 Trương Dực Đức giận đánh
đốc bưu; Hà Quốc Cửu mưu giết
quan hoạn

thả thuyết đồng trác tự trọng
dĩnh, lũng tây lâm thao nhân
dã, quan bái hà đồng thái thủ,
tự lai kiêu ngạo. Đương nhật
đãi mạn liễu huyền đức, trương
phi tính phát, tiện dục sát chi.
Huyền đức dữ quan công cấp
chỉ chi viết: "Tha thị triều đình
mệnh quan, khởi khả thiện
sát?" Phi viết: "Nhược bất sát
giá tư, phản yếu tại tha bộ hạ
thính lệnh, kì thật bất cam! Nhị
huynh yếu tiên trụ tại thủ, ngã
tự đầu biệt xử khứ dã!" Huyền
đức viết: "Ngã tam nhân nghĩa
đồng sinh tử, khởi khả tương li?
Bất nhược đô đầu biệt xử khứ
tiên liễu." Phi viết: "Nhược như
thủ, sảo giải ngô hận."

Trác tên chữ là Trọng Dĩnh, quê ở
huyện Lâm Thao, quận Lũng Tây, làm
quan thái thú ở Hà Đông, xưa nay
vốn tính kiêu ngạo. Lúc ấy vì khinh
Huyền Đức nên Trương Phi nỗi nóng
muốn vào giết ngay. Huyền Đức,
Quan Công vội ngăn mà rằng: -
Không nên, hắn là quan triều đình,
em chóp nên tự tiện giết hắn! Phi nói: -
Nếu không giết nó, mà lại ở đây làm
đầy tú cho nó sai khiến, thì tôi không
thể chịu được! Nếu hai anh muốn ở
đây thì tôi xin đi ngay nơi khác.
Huyền Đức nói: - Ba anh em ta kết
nghĩa cùng sống chết, sao nỡ lia
nhau? Thôi cùng đi nơi khác là hơn
cả. Phi nói: - Có thể thì cái tức này
mới hơi hả.

Vu thị tam nhân liên dã dẫn
quân lai đầu chu tuần. Tuần đãi
chi thậm hậu, hợp binh nhất xứ,
tiến thảo trương bảo. Thị thời
tào thao tự cân hoàng phủ tung
thảo trương lương, đại chiến vu
khúc dương. Giá lí chu tuần
tiến công trương bảo. Trương

Ngay đêm ấy ba người dẫn quân đến
với Chu Tuấn. Tuấn khoản đãi rất
hậu. Cùng nhau họp quân, tiến đánh
Trương Bảo. Bấy giờ Tào Tháo
đương theo Hoàng Phủ Tung đánh
Trương Lương, hai bên đánh nhau
một trận to ở Khúc Dương. Bên này
Chu Tuấn tiến đánh Trương Bảo, Bảo

zéi zhòng ba lè wàn , tún yú
shan hòu .? lìng xuán dé wèi
qí xian feng , yǔ zéi duì dí .
zhang bǎo qiǎn fù jiang gao
sheng chu mǎ nuò zhàn ,
xuán dé shǐ zhang fei jí zhī .
fei zòng mǎ tǐng máo , yǔ
sheng jiao zhàn , bù shù gé ,
cì sheng luò mǎ . xuán dé
huī jun zhí chong guò qu .
zhang bǎo jiù mǎ shàng pi fa
zhàng jiàn , zuò qǐ yao fǎ .
zhi jiàn feng léi dà zuò , yi gǔ
hei qì cóng tiān ér jiàng , hei
qì zhōng sì yǒu wú xiàn rén
mǎ sha lái . xuán dé lián
máng huī jun , jun Zhōng Dà
luàn . bài zhèn ér gui , yǔ
zhu ? jí yì .? yue : " bǐ yòng
yao shù , wǒ lái rì kě zài zhu
yáng gǒu xiě , lìng jun shì fú
yú shan tóu ; hòu zéi gǎn lái
, cóng gao bo shàng po zhì ,
qí fǎ kě jiě ." xuán dé ting
líng , bo guan gong , zhang
fei gè yǐn jun yí qian , fú yú
shan hòu gao gang zhì
shàng , shèng zhu yáng gǒu
xiě bìng huì wù zhǔn bèi . cì
rì , zhang bǎo yáo qí léi gǔ ,
yǐn jun nuò zhàn , xuán dé
chu yíng . jiao feng zhì jí ,
zhang bǎo zuò fǎ , feng léi
dà zuò , fei sha zǒu shí , hei
qì mǎn tian , gǔn gǔn rén mǎ
, zì tian ér xià . xuán dé bo
mǎ biàn zǒu , zhang bǎo qu
bing gǎn lái . jiang guò shān
tóu , guan , zhang fú jun
fàng qǐ hào pào , huì wù qí

贼众八九万，屯于山后。
。 假令玄德为其先锋，
与贼对敌。张宝遣副将
高升出马搦战，玄德使
张飞击之。飞纵马挺矛
，与升交战，不数合，
刺升落马。玄德麾军直
冲过去。张宝就马上披
发仗剑，作起妖法。只
见风雷大作，一股黑气
从天而降，黑气中似有
无限人马杀来。玄德连
忙回军，军中大乱。败
阵而归，与朱儁计议。
儁曰：“彼用妖术，我
来日可宰猪羊狗血，令
军士伏于山头；候贼赶
来，从高坡上泼之，其
法可解。”玄德听令，
拨关公、张飞各引军一
千，伏于山后高
冈之上，盛猪羊狗血并
秽物准备。次日，张宝
摇旗擂鼓，引军搦战，
玄德出迎。交锋之际，
张宝作法，风雷大作，
飞砂走石，黑气漫天，
滚滚人马，自天而下。
玄德拨马便走，张宝驱
兵赶来。将过山头，关

bǎo dǎn tặc chúng bát cứu vạn,
truân vu sơn hậu. Tuân lệnh
huyền đức vi kì tiên phong, dữ
tắc đối địch. Trương bảo khiển
phó tướng cao thăng xuất mã
nạch chiến, huyền đức sử
trương phi kích chi. Phi túng
mã đinh mâu, dữ thăng giao
chiến, bắt sỗ hợp, thứ thăng lạc
mã. Huyền đức huy quân trực
trùng quá khứ. Trương bảo tựu
mã thượng phi phát trượng
kiếm, tác khởi yêu pháp. Chỉ
kiến phong lôi đại tác, nhất cổ
hắc khí tòng thiên nhi hàng, hắc
khí trung tự hữu vô hạn nhân
mã sát lai. Huyền đức liên
mang hồi quân, quân trung đại
loạn. Bại trận nhi quy, dữ chu
tuân kế nghi. Tuân viết: "Bỉ
dụng yêu thuật, ngã lai nhât
khả tể tru dương cầu huyết,
lệnh quân sĩ phục vu sơn đầu;
hậu tặc cản lai, tòng cao pha
thượng bát chi, kì pháp khả
giải." Huyền đức thính lệnh, bát
quan công, trương phi các dǎn
quân nhât thiên, phục vu sơn
hậu cao cương chi thượng,
thịnh tru dương cầu huyết tịnh
uế vật chuẩn bị. Thứ nhât,
trương bảo diêu kì lôi cổ, dǎn
quân nạch chiến, huyền đức
xuất nghênh. Giao phong chi tế,
trương bảo tác pháp, phong lôi
đại tác, phi sa tầu thạch, hắc
khí mạn thiên, cồn cồn nhân
mã, tự thiên nhi hạ. Huyền đức
bát mã tiễn tầu, trương bảo khu
binh cản lai. Tương quá sơn
dǎn tám chín vạn quân đóng ở mé
sau núi. Tuân sai Huyền Đức dẫn đội
tiên phong ra đối địch với giặc.
Trương Bảo sai phó tướng Cao
Thắng phi ngựa ra thách đánh, Huyền
Đức sai Trương Phi cự với Cao
Thắng. Phi phóng ngựa cầm mâu
cùng Thắng giao chiến, chưa được
vài hiệp đã đâm Thắng ngã ngựa.
Huyền Đức thúc quân xông lên,
Trương Bảo ngồi trên ngựa xõa tóc
múa gươm, giờ yêu thuật, phút chốc
gió ầm ầm, một luồng khí đen tự trên
không tỏa xuống, trong luồng khí đen
có vô số người ngựa xông ra, quân
Huyền Đức sợ hãi rối loạn, Huyền
Đức vội vàng thu quân về, cùng Chu
Tuân bàn mưu định kế. Tuân nói: -
Nó dùng yêu thuật thì ta phá cũng dễ.
Ngày mai nên sai quân chúa săn máu
lợn máu chó, máu dê phục ở trên núi,
đợi quân giặc kéo đến, đứng trên vẩy
xuống, tự khắc giải được phép yêu.
Huyền Đức tuân lệnh, sai Quan
Công, Trương Phi mỗi người dẫn một
nghìn quân đem săn máu chó, máu
lợn, máu dê và đồ uế vật, phục trên
đỉnh núi. Hôm sau Trương Bảo lại
kéo cờ gióng trống đem quân đến
thách đánh. Huyền Đức tự ra nghênh
địch. Trương Bảo lại dùng phép yêu,
phút chốc gió, sấm nổ lên, cát đá
tung trời, trong luồng khí đen kéra ra
vô số người ngựa. Huyền Đức quay
ngựa chạy. Trương Bảo thúc quân
đuổi theo, khi vào gần núi, quân
mai phục của Quan, Trương nổ một
tiếng trống lệnh, uế vật vung ra, tức
thì những người ngựa bằng giấy đều
tự trên không rơi xuống, sấm gió yên

po . dàn jiàn kōng zhōng zhǐ
rén cǎo mǎ , fen fen zhuì dì ;
fēng léi dùn xī , sha shí bù
fei .

、张伏军放起号炮，秽物齐泼。但见空中纸人草马，纷纷坠地；风雷顿息，砂石不飞。

4 zhang bǎo jiàn jiě liǎo fǎ , jí
yù tuì jun . zuǒ guān gōng ,
yòu zhang fei , liǎng jun dou
chu , bèi hòu xuán dé , zhu ?
yi qí gǎn shàng , zéi bing dà
bài . xuán dé wàng jiàn " dì
gong jiāng jun " qí hào , fei
mǎ gǎn lái , zhang bǎo luò
huang ér zǒu . xuán dé fa
jiàn , zhong qí zuǒ bì .
zhang bǎo dài jiàn táo tuo ,
zǒu rù yáng chéng , jian
shǒu bù chu .

张宝见解了法，急欲退军。左关公，右张飞，两军都出，背后玄德、朱儁一齐赶上，贼兵大败。玄德望见“地公将军”旗号，飞马赶来，张宝落荒而走。玄德发箭，中其左臂。张宝带箭逃脱，走入阳城，坚守不出。

5 zhu jùn yǐn bing wéi zhù
yáng chéng gong dǎ , yi
miàn chāi rén dǎ tàn huáng
fǔ song xiao xí . tàn zi huí
bào , jù shuo : " huáng fǔ
song dà huò shèng jié , cháo
tíng yǐ dǒng zhuó lǔ bài ,
mìng song dài zhì . song dào
shí , zhang jiǎo yǐ sǐ ; zhang
liáng tǒng qí zhòng , yǔ wǒ
jun xiāng jù , bèi huáng fǔ
song lián shèng qí zhèn ,
zhǎn zhang liáng yú qu yáng .
fa zhang jiǎo zhì guǎn , lù
shi xiao shǒu , sòng wǎng
jing shi . yú zhòng ju jiàng .
cháo tíng jia huáng fǔ song
wèi che qí jiāng jun , lǐng jì

朱儁引兵围住阳城攻打，一面差人打探皇甫嵩消息。探子回报，具说：“皇甫嵩大获胜捷，朝廷以董卓屡败，命嵩代之。嵩到时，张角已死；张梁统其众，与我军相拒，被皇甫嵩连胜七阵，斩张梁于曲阳。发张角之棺，戮尸枭首，送往京师。余众俱降。朝廷加皇甫嵩为车骑将军，领冀州牧。皇甫

đầu, quan, trương phục quân
phóng khói hỏa pháo, uế vật tè
bát. Đãn kiến không trung chỉ
nhân thảo mã, phân phân trụy
địa; phong lôi đốn túc, sa thạch
bất phi.

lặng, cát đá không bay nữa.

trương bảo kiến giải liễu pháp,
cấp dục thói quân. Tả quan
công, hữu trương phi, lưỡng
quân đô xuất, bối hậu huyễn
đức, chu tuấn nhất tè cản
thượng, tắc binh đại bại. Huyền
đức vọng kiến "Địa công tướng
quân" kì hào, phi mã cản lai,
trương bảo lạc hoang ní tẩu.
Huyền đức phát tiễn, trung kí tǎ
tí. Trương bảo đái tiễn đào
thoát, tẩu nhập dương thành,
kiên thủ bất xuất.

Trương Bảo thấy phép yêu đã bị phá
vội vã lui quân song tả có Quan
Công, hữu có Trương Phi, hai bên đổ
ra, sau lưng có Huyền Đức, Chu
Tuấn kéo đến, quân giặc bị thua to.
Huyền Đức trông thấy hiệu cờ "Địa
Công tướng quân" phi ngựa đuổi
theo. Trương Bảo cuống cuồng chạy
trốn. Huyền Đức bắn ngay một phát
tên trúng cánh tay trái, Trương Bảo
deo têc cổ chết mà chạy vào Dương
Thành, đóng chặt cửa, không dám ra
nữa.

chu tuấn dẫn binh vi trú dương
thành công đả, nhất diện sai
nhân đả tham hoàng phủ tung
tiêu túc. Tham tử hồi báo, cụ
thuyết: "Hoàng phủ tung đại
hoạch thắng tiệp, triều đình dĩ
đồng trác lũ bại, mệnh tung đại
chi. Tung đáo thời, trương giác
dĩ tử; trương lương thống kí
chung, dũ ngã quân tương cự,
bi hoàng phủ tung liên thắng
thất trận, trảm trương lương vu
khúc dương. Phát trương giác
chi quan, lục thi kiêu thủ, tổng
vãng kinh sư. Dư chúng câu
hàng. Triều đình gia hoàng phủ
tung vi xa kỵ tướng quân, lĩnh
kí châu mục. Hoàng phủ tung

Chu Tuấn đem quân vây thành, một
mặt sai người đi dò tin tức Hoàng
Phủ Tung. Thám tử về báo: Hoàng
Phủ Tung đánh trận nào thắng trận
ấy. Triều đình thấy Đồng Trác thua
luôn, hạ lệnh cho Tung thay Trác. Lúc
Tung đến nơi thì Trương Giác đã chết
rồi. Trương Lương thống xuất cả
quân ấy cùng quân Tung chống cự, bị
Tung đánh thắng luôn bảy trận chém
được Trương Lương ở Khúc Dương.
Trương Giác chết rồi cũng bị quật
mả, cắt lìa thủ cấp đem về bêu ở
kinh sư, còn quân giặc ra hàng hết
cả. Hoàng Phủ Tung có công, triều
đình gia phong làm sa kỵ tướng quân,
lĩnh chức mục Ký Châu. Hoàng Phủ
Tung dâng biểu tâu Lư Thực có công

zhou mù . huáng fǔ song yòu
biǎo zòu lú zhí yǒu gōng wú
zuì , cháo tíng fù lú zhí yuán
guan . cáo cào yì yǒu
gōng , chū jí nán xiāng , jí rì
jiāng ban shi fù rèn . " zhu
jùn ting shuo , cui cù jun mǎ
, xi lì gong dǎ yáng chéng .
zéi shì wéi jí , zéi jiāng yán
zhèng cì sha zhang bǎo ,
xiān shǒu tóu jiàng . zhu jùn
suì píng shù jùn , shàng biǎo
xiān jié . shí yóu huáng jīn yú
dǎng san rén : zhào hóng ,
hán zhong , sun zhòng , jù
zhòng shù wàn , wàng feng
shao jié , cheng yǔ zhang
jiǎo bào chóu . cháo tíng
mìng zhu jùn jí yǐ de shèng
zhì shi tǎo zhì ? fèng zhào ,
lù jun qián jìn . shí zéi jù wǎn
chéng , ? yǐn bing gong zhi ,
zhào hóng qiǎn hán zhong
chu zhàn . ? qiǎn xuán dé ,
guan , zhang gong chéng xi
nán jiǎo . hán zhong jìn lù
jing ? zhi zhòng , lái xi nán
jiǎo dǐ dí . zhu jùn zì zòng tiě
qí èr qian , jìng qǔ dong bēi
jiǎo . zéi kǒng shi chéng , jí
qì xi nán miàn huí . xuán dé
cóng bēi hòu yǎn sha , zéi
zhòng dà bài , ben rù wǎn
chéng . zhu jùn fēn bīng sì
miàn wéi dìng . chéng zhōng
duàn liáng , hán zhong shǐ
rénn chu chéng tóu jiàng . ? bù
xǔ . xuán dé yue : " xí gao zǔ
zhi de tian xià , gài wèi néng
zhao jiàng nà shùn ; gong hé

嵩又表奏卢植有功无罪
，朝廷复卢植原官。曹
操亦以有功，除济南相
，即日将班师赴任。”
朱儁听说，催促军马，
悉力攻打阳城。贼势危
急，贼将严政刺杀张宝
，献首投降。朱儁遂平
数郡，上表献捷。时又
黄巾余党三人：赵弘、
韩忠、孙仲，聚众数万
，望风烧劫，称与张角
报仇。朝廷命朱儁即以
得胜之师讨之。儁奉诏
，率军前进。时贼据宛
城，儁引兵攻之，赵弘
遣韩忠出战。儁遣玄德
、关、张攻城西南角。
韩忠尽率精锐之众，来
西南角抵敌。朱儁自纵
铁骑二千，径取东北角
。贼恐失城，急弃西南
面回。玄德从背后掩杀
，贼众大败，奔入宛城
。朱儁分兵四面围定。
城中断粮，韩忠使人出
城投降。儁不许。玄德
曰：“昔高祖之得天下
，盖为能招降纳顺；公
何拒韩忠耶？”儁曰：

hựu biểu tấu lô thực hữu công
vô tội, triều đình phục lô thực
nguyên quan. Tào Tháo diệc dĩ
hữu công, trừ tể nam tướng,
tức nhật tướng ban sư phó
nhâm." Chu tuấn thính thuyết,
thôi xúc quân mã, tất lực công
đả dương thành. Tặc thế nguy
cấp, tặc tương nghiêm chánh
thích sát trương bảo, hiên thủ
đầu hàng. Chu tuấn toại bình
sỗ quân, thượng biểu hiến tiệp.
Thời hựu hoàng cần dư đảng
tam nhân: triệu hoằng, hàn
trung, tôn trọng, tụ chúng số
vạn, vọng phong thiêu kiếp,
xưng dữ trương giác báo cừu.
Triều đình mệnh chu tuấn tức
dĩ đắc thắng chi sư thảo chi.
Tuấn phụng chiếu, suất quân
tiền tiến. Thời tặc cư uyễn
thành, tuấn dẫn binh công chi,
triệu hoằng khiển hàn trung
xuất chiến. Tuấn khiển huyền
đức, quan, trương công thành
tây nam giác. Hàn trung tǎn
suất tinh nhuệ chi chúng, lai tây
nam giác để địch. Chu tuấn tự
tung thiết ky nhị thiên, kính thủ
đông bắc giác. Tặc khủng thất
thành, cấp khí tây nam diện hồi.
Huyền đức tòng bối hậu yém
sát, tắc chúng đại bại, bôn nhập
uyễn thành. Chu tuấn phân
binh tú diện vi định. Thành
trung đoạn lương, hàn trung sử
nhân xuất thành đầu hàng.
Tuấn bắt hứa. Huyền đức viết:
"Tích cao tổ chi đắc thiên hạ,
cái vi năng chiêu hàng nạp

không tội, triều đình lại cho Lư Thực
giữ nguyên chức cũ. Tào Tháo cũng
có công, được thăng Tế nam tướng
sửa soạn đi nhậm chức. Chu Tuấn
nghe nói, hạ lệnh thúc quân hết sức
đánh lấy Dương Thành. Thế giặc bấy
giờ rất nguy khốn. Một tên tướng giặc
là Nghiêm Chánh đâm chết Trương
Bảo, cắt lấy thủ cấp đầu hàng. Chu
Tuấn đem quân bình luôn được mấy
quân, rồi dâng biểu tâu bày việc
thắng trận. Bấy giờ còn ba tên dư
đảng giặc Khăn Vàng là Triệu Hoằng,
Hàn Trung và Tôn Trọng, tụ tập được
mấy vạn đi đến đâu cũng cướp của
đốt nhà, nói là báo thù cho Trương
Giác. Triều đình giáng chỉ cho Chu
Tuấn đem quân vừa thắng trận đi
đánh. Tuấn vội vàng dẫn quân tiến
ngay. Lúc ấy giặc đương chiếm giữ
Uyễn Thành, Tuấn đem quân đến
đánh. Triệu Hoằng sai Hàn Trung ra
đối địch. Tuấn phái Huyền Đức,
Quan, Trương đánh góc thành tây
nam, Hàn Trung sợ góc tây nam thất
thủ, đem hết quân tinh nhuệ ra chống
cự. Chu Tuấn đem hai nghìn quân
thiết ky đến đánh góc đông bắc, giặc
sợ thành hâm, vội bỏ góc tây nam.
Huyền Đức đem quân đánh mạnh
đằng sau, quân giặc thua to, phải
chạy vào thành. Chu Tuấn chia quân
vây kín bốn mặt, trong thành lương
cạn. Hàn Trung sai người ra xin hàng.
Tuấn không cho, Huyền Đức nói: -
Xưa vua Cao Tổ lấy được thiên hạ,
cũng hay chiêu kẻ đầu hàng, dung kẻ
quy thuận, nay Hàn Trung đã hàng
thuận, sao ông không cho? Tuấn nói:
- Cái đó mỗi lúc mỗi khác, không thể

jù hán zhong ye ? "? yue : " bǐ yí shí , cí yí shí yě . xí qín xiàng zhì jí , tian xià dà luàn , mǐn wú dìng zhǔ , gù zhao jiàng shǎng fù , yǐ quàn lái ēr . jin hǎi nèi yí tǒng , wéi huáng jin zào fān ; ruò róng qí jiàng , wú yǐ quàn shàn . shǐ zéi de lì zì yì jié luè , shi lì biàn tóu jiàng : cǐ cháng kòu zhì zhì , fei liáng cè yě . " xuán dé yue : " bù róng kòu jiàng shì yǐ . jin sì miàn wéi rú tiě tǒng , zéi qǐ jiàng bù de , bì rán sǐ zhàn . wàn rén yì xìn , cháng bù kě dang , kuàng chéng zhong yǒu shù wàn sǐ mìng zhì rén hu ? bù ruò chè qù dong nán , dù gong xi bēi . zéi bì qì chéng ér zǒu , wú xin liàn zhàn , kě jí qín yě . "? rán zhī , suí chè dong nán èr miàn jun mǎ , yi qí gong dǎ xi bēi . hán zhong guō yǐn jun qì chéng ér ben .? yǔ xuán dé , guan , zhang lù san jun yǎn sha , shè sǐ hán zhong , yú jie sì sǎn ben zǒu . zhèng zhui gǎn xiàn , zhào hóng , sun zhòng yǐn zéi zhòng dào , yǔ ? jiao zhàn .? jiàn hóng shì dà , yǐn jun zàn tuì . hóng chéng shì fù duó wǎn chéng .? lí shí lǐ xià zhài . fang yù gong dǎ , hu jiàn zhèng dōng yǐ biao rén mǎ dào lái . wèi shǒu yǐ jiang , sheng de guǎng é kuò miàn , hǔ tǐ xióng yao ; wú jùn fù chun rén yě , xìng sun

“彼一时，此一时也。昔秦项之际，天下大乱，民无定主，故招降赏附，以劝来耳。今海内一统，惟黄巾造反；若容其降，无以劝善。使贼得利恣意劫掠，失利便投降：此长寇之志，非良策也。”玄德曰：“不容寇降是矣。今四面围如铁桶，贼乞降不得，必然死战。万人一心，尚不可当，况城中有数万死命之人乎？不若撤去东南，独攻西北。贼必弃城而走，无心恋战，可即擒也。”儻然之，随撤东南二面军马，一齐攻打西北。韩忠果引军弃城而奔。儩与玄德、关、张率三军掩杀，射死韩忠，余皆四散奔走。正追赶间，赵弘、孙仲引贼众到，与儩交战。儩见弘势大，引军暂退。弘乘势复夺宛城。儩离十里下寨。方欲攻打，忽见正东一彪人马到来。为首一将，生得广额阔面，虎

thuận; công hà cự hàn trung da?" Tuần viết: "Bỉ nhát thời, thủ nhát thời dã. Tích tàn hạng chi té, thiên hạ đại loạn, dân vô định chủ, cố chiêu hàng thường phụ, dĩ khuyễn lai nhĩ. Kim hải nội nhất thống, duy hoàng cân tạo phản; nhược dung ki hàng, vô dĩ khuyễn thiện. Sử tặc đắc lợi tú ý kiếp lược, thất lợi tiện đầu hàng: thủ trưởng khẩu chí chí, phi lương sách dã." Huyền đức viết: "Bất dung khẩu hàng thi hĩ. Kim tú diện vi như thiết dũng, tặc khát hàng bất đắc, tất nhiên tử chiến. Vạn nhân nhất tâm, thượng bất khả đương, huống thành trung hữu số vạn tử mệnh chi nhân hồ? Bất nhược triệt khứ đông nam, độc công tây bắc. Tặc tất khí thành nhi tẩu, vô tâm luyến chiến, khả túc cầm dã." Tuần nhiên chi, túy triệt đông nam nhị diện quân mã, nhất tề công đả tây bắc. Hàn trung quả dẫn quân khí thành nhi bôn. Tuần dữ huyền đức, quan, trương suất tam quân yểm sát, xạ tử hàn trung, dư giai tú tán bôn tẩu. Chánh truy cản gian, triệu hoảng, tôn trọng dẫn tặc chúng đáo, dữ tuấn giao chiến. Tuần kiến hoảng thế đại, dẫn quân tạm thối. Hoảng thừa thế phục đoạt uyển thành. Tuần li thập lì ha trại. Phương dục công đá, hốt kiến chánh đông nhất bưu nhân mã đáo lai. Vì thủ nhát tương, sinh đắc quẳng ngạch

câu nệ được. Xưa vào đời Tần, Sở, thiên hạ rối loạn, dân không biết ai là chủ, cho nên chiêu kè đầu hàng, thường kè quy phục để khuyến khích kè khác về với mình. Nay bốn bề đã về một mối, chỉ có giặc Khăn Vàng phản nghịch, nếu cho phép nó hàng, thì không sao khuyên được người lương thiện. Bọn giặc lúc đắc ý thì tha hồ giết người cướp của, lúc bị thua lại ra đầu hàng. Nếu nhận cho chúng đầu hàng, tức là nuôi cái mầm phản nghịch cho chúng nó, không phải là việc hay vây. Huyền Đức nói: - Ngài dạy cũng phải, nhưng bây giờ bốn mặt thành vây kín như bờ rào sắt, giặc xin hàng không được, tất nhiên phải cố chết mà đánh. Nghìn người một bụng còn khó đương nổi, nữa là trong thành còn những mẩy van người liều mạng. Chi bằng bỏ trống hai mặt đông, nam; chỉ đánh hai mặt tây, bắc. Giặc thấy có đường tháo, tất bỏ thành mà chạy, không còn bụng nào ham đánh, ta có thể bắt sống được chúng. Tuần lấy làm phải, lập tức hạ lệnh rút quân hai mặt đông nam, dồn lại đánh vào mặt tây, mặt bắc. Quả nhiên Hàn Trung dẫn quân bỏ thành chạy. Tuần cùng Huyền Đức, Quan, Trương thúc quân đuổi đánh, bắt chết Hàn Trung, quân giặc đều tan vỡ chạy trốn. Trong khi đang đuổi đánh xô xát, gấp ngay Triệu Hoảng. Tôn Trọng dẫn quân đến, cùng Tuần đánh nhau. Tuần thấy quân Hoảng thế mạnh, đem quân tạm lui Hoảng thừa kè lại cướp được Uyển Thành. Tuần đóng trại cách thành mười dặm. Chu Tuần đang sắp

, míng jian , zì wén tái , nǎi sun wǔ zì zhì hòu . nián shí qì suì shí , yǔ fù zhì qián táng , jiàn hǎi zéi shí yú rén , jié qū shàng rén cái wù , yú àn shàng fēn zāng . jian wèi fù yue : " cǐ zéi kě qín yě . " suì fèn lì tí dao shàng àn , yáng sheng dà jiào , dong xi zhǐ huī , rú huàn rén zhuàng . zéi yǐ wèi guan bing zhì , jìn qì cái wù ben zǒu . jian gǎn shàng , sha yi zéi . yóu shì jùn xiān zhì míng , jiàn wèi xiào wèi . hòu huì jí yao zéi xǔ chang zào fān , zì cheng yáng míng huáng dì " , jù zhòng shù wàn ; jiàn yǔ jùn si mǎ zhao mù yǒng shì qian yú rén , huì gé zhōu jùn pò zhì , zhǎn xǔ chang bìng qí zì xǔ sháo . cì shǐ zang míng shàng biǎo zòu qí gong , chū jiān wèi yán dù chéng , yòu chū xu chì chéng , xià péi chéng . jin jiàn huáng jin kòu qǐ , jù jí xiāng zhōng shào nián jí zhu shang lǚ , bìng huái sì jīng bing yí qian wǔ bǎi yú rén , qián lái jie yìng .

体熊腰；吴郡富春人也，姓孙，名坚，字文台，乃孙武子之后。年十七岁时，与父至钱塘，见海贼十余人，劫取商人财物，于岸上分赃。坚谓父曰：“此贼可擒也。”遂奋力提刀上岸，扬声大叫，东西指挥，如唤人状。贼以为官兵至，尽弃财物奔走。坚赶上，杀一贼。由是郡县知名，荐为校尉。后会稽妖贼许昌造反，自称“阳明皇帝”，聚众数万；坚与郡司马招募勇士千余人，会合州郡破之，斩许昌并其子许韶。刺史臧旻上表奏其功，除坚为盐渎丞，又除盱眙丞、下邳丞。今见黄巾寇起，聚集乡中少年及诸商旅，并淮泗精兵一千五百余人，前来接应。

6 zhu jùn dà xǐ , biàn lìng jian gong dǎ nán mén , xuán dé

朱儁大喜，便令坚攻打

khoát diện, hổ thể hùng yêu; ngô quận phú xuân nhân dã, tinh tôn, danh kiên, tự văn đài, nãi tôn võ tử chi hậu. Niên thập thất tuế thời, dữ phụ chí tiền đường, kiến hải tặc thập dư nhân, kiếp thủ thương nhân tài vật, vu ngạn thượng phân tang. Kiên vị phụ viết: "Thủ tặc khả cầm dã." Toại phần lực đê dao thượng ngạn, dương thanh đại khiếu, đồng tây chỉ huy, như hoán nhân trạng. Tặc dĩ vi quan binh chí, tần khí tài vật bôn tẩu. Kiên cản thượng, sát nhất tắc. Do thị quận huyền tri danh, tiến vi giáo úy. Hậu hội kê yêu tắc hứa xương tạo phản, tự xưng "Dương minh hoàng đế", tự chúng số vạn; kiên dũ quận Tư Mã chiêu mộ dũng sĩ thiên dư nhân, hội hợp châu quận phá chi, trảm hứa xương tịnh kì tử hứa thiều. Thủ sứ tang mân thượng biểu tâu kì công, trừ kiên vi diêm độc thừa, hựu trừ hu di thừa, hạ bi thừa. Kim kiến hoàng cân khẩu khởi, tụ tập hương trung thiếu niên cập chư thương lữ, tịnh hoài tứ tinh binh nhất thiên ngũ bách dư nhân, tiền lai tiếp ứng.

chu tuân đại hỉ, tiễn lệnh kiên công đả nam môn, huyền đức

sửa đánh thành, bỗng thấy một toán ngựa từ phía đông dẫn đến; một viên tướng đi đầu mặt to, trán rộng, mình hổ, lưng gấu. Tướng ấy họ Tôn tên Kiên, tên chữ là Văn Đài, dòng dõi Tôn Vũ ngày xưa, quê ở huyện Phú Xuân thuộc Ngô Quận. Tôn Kiên năm mươi bảy tuổi, một hôm ông cùng cha đi thuyền đến sông Tiền Đường, thấy một bọn giặc bể hơn mười đứa vừa cướp được tiền của khách buôn, đang chia nhau trên bờ. Kiên nói với cha rằng: "Con xin lên bắt lũ giặc này". Bèn cầm dao nhảy vọt lên bờ, vừa múa đao vừa thét, chỉ đông chỉ tây như cách ra hiệu gọi người. Giặc tưởng quan quân đến bỏ hết của cải chạy trốn. Kiên đuổi giết được một đứa, bởi thế nổi tiếng ở mấy quận huyện, được tiến cử làm chức hiệu úy. Sau quân Cối Kê có đưa yêu tặc là Hứa Xương làm phản, tự xưng là Dương Minh Hoàng đế, tụ họp đến mấy vạn quân. Kiên cùng quan tư mã ấy chiêu mộ dũng sĩ được hơn nghìn người họp với mấy quân châu quận đánh tan giặc ấy, chém được Hứa Xương và con là Hứa Thiều. Quan thứ sử Tang Mâm dâng biểu tâu công cho Kiên, triều đình bổ Kiên làm quan thừa ở Diêm Độc, sau lại đổi làm thừa ở Vu Thai, làm thừa ở Hạ Phi. Nay thấy giặc Khăn Vàng nổi loạn. Kiên tụ tập thiếu niên trong làng cùng bọn khách buôn và tinh binh ở Hoài Tứ cả thảy được một nghìn năm trăm người, dẫn đến tiếp ứng.

Chu Tuân cả mừng, liền sai Kiên đánh cửa nam, Huyền Đức đánh cửa

dǎ běi mén , zhu ? dǎ xi mén
, liú dong mén yǔ zéi zǒu .
sun jian shǒu xian deng
chéng , zhǎn zéi èr shí yú
réni , zéi zhòng ben kuì .
zhào hóng fei mǎ tú shuò ,
zhí qū sun jian . jian cóng
chéng shàng fei shen duó
hóng shuò , cì hóng xià mǎ ;
què qí hóng mǎ , fei shen
wǎng lái sha zéi . sun zhòng
yǐn zéi tú chu běi mén ,
zhèng yíng xuán dé , wú xin
liàn zhàn , zhi dài ben táo .
xuán dé zhang gong yi jiàn ,
zhèng zhōng sun zhòng , fan
shen luò mǎ . zhu ? dà jun
suí hòu yǎn sha , zhǎn shǒu
shù wàn jí , jiàng zhě bù kě
shèng jì . nán yáng yì lù , shí
shù jùn jie píng .? ban shi
huí jīng , zhào feng wèi che
qí jiāng jun , hé nán yǐn .?
biǎo zòu sun jian , liú bēi
děng gong . jian yǒu rén
qíng , chú bié jùn sì mǎ
shàng rèn qù liǎo . wéi xuán
dé ting hòu rì jiǔ , bù de chū
shòu , san rén yù yù bù lè ,
shàng jie xián xíng , zhèng
zhí láng zhōng zhang jun
che dào . xuán dé jiàn zhi ,
zì chén gong jí . jun dà jing ,
suí rù cháo jiàn dì yue : " xí
huáng jìn zào fǎn , qí yuán
jie yóu shí cháng shì mài
guan yù jué , fei qin bù yòng
, fei chóu bù zhu , yǐ zhì tian
xià dà luàn . jin yí zhǎn shí
cháng shì , xuán shǒu nán

南门，玄德打北门，朱
儁打西门，留东门与贼
走。孙坚首先登城，斩
贼二十余人，贼众奔溃
。赵弘飞马突槊，直取
孙坚。坚从城上飞身夺
弘槊，刺弘下马；却骑
弘马，飞身往来杀贼。
孙仲引贼突出北门，正
迎玄德，无心恋战，只
待奔逃。玄德张弓一箭
，正中孙仲，翻身落马
。朱儁大军随后掩杀，
斩首数万级，降者不可
胜计。南阳一路，十数
郡皆平。儁班师回京，
诏封为车骑将军，河南
尹。儁表奏孙坚、刘备
等功。坚有人情，除别
郡司马上任去了。惟玄
德听候日久，不得除授
，三人郁郁不乐，上街
闲行，正值郎中张钧车
到。玄德见之，自陈功
绩。钧大惊，随入朝见
帝曰：“昔黄巾造反，
其原皆由十常侍卖官鬻
爵，非亲不用，非仇不
诛，以致天下大乱。今
宜斩十常侍，悬首南

đá bắc môn, chu tuân đà tây
môn, lưu đồng môn dữ tặc tầu.
Tôn kiên thủ tiên đăng thành,
trảm tặc nhị thập dư nhân, tặc
chung bôn hội. Triệu hoằng phi
mã đột sóc, trực thủ tôn kiên.
Kiên tòng thành thượng phi
thân đoạt hoằng sóc, thứ hoằng
hạ mã; khước kỵ hoằng mã, phi
thân vãng lai sát tặc. Tôn trọng
dẫn tặc đột xuất bắc môn,
chánh nghênh huyền đức, vô
tâm luyến chiến, chỉ dãi bôn
đào. Huyền đức trương cung
nhất tiễn, chánh trung tôn trọng,
phiên thân lạc mã. Chu tuân đại
quân tùy hậu yêm sát, trảm thủ
sở vạn cấp, hàng giả bất khả
thắng kế. Nam dương nhất lộ,
thập sở quân gai bình. Tuân
ban sư hồi kinh, chiếu phong vi
xa kỵ tướng quân, hà nam
duẫn. Tuân biểu tấu tôn kiên,
lưu bị đẳng công. Kiên hữu
nhân tình, trừ biệt quận Tư Mã
thượng nhâm khứ liễu. Duy
huyền đức thính hậu nhật cửu,
bất đắc trừ thụ, tam nhân úc úc
bất nhạc, thượng nhai nhàn
hành, chánh trị lang trung
trương quân xa đáo. Huyền
đức kiến chi, tự trần công tích.
Quân đại kinh, tùy nhập triều
kiến để viết: "Tích hoàng cân
tạo phản, kì nguyên gai do
thập thường thị mại quan dục
tước, phi thân bất dụng, phi
cửu bất tru, dĩ chí thiêu hạ đại
loạn. Kim nghi trảm thập
thường thị, huyền thủ nam

bắc, Tuân tự đánh cửa tây, đẻ cửa
đông cho giặc chạy. Tôn Kiên đi
trước nhảy lên thành, chém luôn hơn
hai mươi tên giặc, quân giặc sợ hãi
bỏ chạy. Triệu Hoằng cầm giáo phi
ngựa ra địch với Tôn Kiên, Kiên bèn
tự trên mặt thành nhảy xuống, cướp
giáo của Hoằng đâm Hoằng ngã
ngựa, rồi lại nhảy lên ngựa Hoằng
xông vào giết giặc. Tôn Trọng dẫn
quân lên ra cửa bắc, gặp ngay Huyền
Đức, không còn bụng nào đối địch,
chỉ trực chạy thoát thân. Huyền Đức
bắn một phát tên. Trọng tự trên ngựa
lăn xuống. Lúc ấy đại quân Chu Tuân
tự sau dồn đến, chém được vài vạn
đầu giặc. Giặc đầu hàng không biết
bao nhiêu mà kể. Một dải Nam
Dương hơn mươi quận đều yên.
Tuân kéo quân về kinh, được phong
làm sa kỵ tướng quân, lĩnh chức Hà
Nam lệnh doãn. Tuân dâng biểu tâu
công Tôn Kiên và Lưu Bị. Vì Kiên
chạy thoát, nên được bổ làm tư mã đi
nhậm chức ngay. Còn Lưu Bị chờ đợi
mãi vẫn không được bổ dụng. Ba
người buồn bã không vui, một hôm đi
choi gióng đường phố gặp quan lang
trung Trương Quân. Huyền Đức đến
chào, nhân kề luôn công minh đánh
giặc cho Quân nghe. Quân lấy làm
kinh ngạc, bèn vào triều bệ kiến và
tâu rằng: - Trước đây giặc Khăn Vàng
phản nghịch, căn do cũng bởi bọn
hoạn quan mười người bán quan
buôn trước, phi người thân không
dùng, phi kẻ thù không giết, cho nên
thiên hạ rối loạn. Xin bệ hạ chém
ngay mươi tên này, bêu đầu ở Nam
Giao, rồi sai sứ giả đi bố cáo thiên hạ,

jiao , qian shi zheng bu gao
tian xi , you gong zhe
zhong jia shang ci , ze si hai
zi qing ping ye . " shi chang
shi zou di yue : " zhang jun
qi zhu . " di ling wu shi zhu
chu zhang jun . shi chang
shi gong yi : " ci bi po huang
jin you gong zhe , bu de chu
shou , gu sheng yuan yan .
quan qie jiao sheng jia quan
zhu wei ming , dai hou que
zai li hui wei wan . " yin ci
xuan de chu shou ding zhou
Zhong shan fu an xi xian wei
, ke ri fu ren .

7 xuán dé jiàng bīng sǎn huí
xiāng lǐ , zhǐ dài qīn suí èr
shí yú rén , yǔ guān , zhang
lái an xiān zhōng dào rèn .
shǔ xiān shì yì yuè , yǔ mǐn
qiu háo wú fàn , mǐn jie gǎn
huà . dào rèn zhì hòu , yǔ
guān , zhang shí zé tòng
zhuō , qǐn zé tòng chuáng .
rú xuán dé zài chóu rén
guǎng zuò , guān , zhang shí
lì , zhōng rì bù quán . dào
xiān wèi jí sì yuè , cháo tíng
jiàng zhào , fán yǒu jun gong
wèi cháng lì zhě dang sha tài .
xuán dé yí zài qiān zhong .
shì du yóu xíng bù zhì xiān ,
xuán dé chu guo yíng jie ,
jiàn du yóu shi lǐ . du yóu zuò
yú mǎ shàng , wéi wéi yǐ
bian zhǐ huí dá . guān ,
zhang èr gong ju nù . jí dào
guǎn yì , du yóu nán miàn

郊，遣使者布告天下，有功者重加赏赐，则四海自清平也。”十常侍奏帝曰：“张鈞欺主。”帝令武士逐出张鈞。十常侍共议：“此必破黄巾有功者，不得除授，故生怨言。权且教省家铨注微名，待后却再理会未晚。”因此玄德除授定州中山府安喜县尉，克日赴任。

giao , khiễn sứ giả bố cáo thiên hạ, hữu công giả trọng gia thưởng tú, tắc tú hải tự thanh bình dã." Thập thường thị tâu đế viết: "Trương quân khỉ chủ." Đế lệnh võ sĩ trực xuất trương quân. Thập thường thị cộng nghị: "Thủ tất phá hoàng cân hữu công giả, bất đắc trừ thụ, có sinh oán ngôn. Quyền thả giáo tỉnh gia thuyền chú vi danh, đãi hậu khước tái lí hội vị vẫn." Nhân thủ huyền đức trừ thụ định châu trung sơn phủ an hỉ huyền úy, khắc nhật phó nhâm.

ai có công thì trọng thưởng ngay. Như thế thì bốn bề tự khắc bình yên. Mười tên hoạn quan vội tâu vua rằng: - Trương Quân đặt điều tâu bậy, đáng tội khỉ quân. Vua sai võ sĩ đuổi Trương Quân ra. Mười tên hoạn quan bàn với nhau rằng: "Chắc hẳn có kẻ nào có công đánh giặc Khăn Vàng chưa bỗ dụng nên sinh ra oán hận. Ta hãy báo nha môn ghi tên một số người, cắt nhắc cho họ một chút, rồi sau sẽ liệu". Bởi vậy Huyền Đức được bổ làm quan úy huyện An Hỷ, phủ Trung Sơn, Châu Định và phái đi nhậm chức ngay.

huyễn đức tương binh tán hồi hương lí, chỉ đái thân tùy nhị thập dư nhân, dũ quan, trương lai an hỉ huyền trung đáo nhâm. Thự huyền sự nhất quyết, dũ dân thu hào vô phạm, dân giai cảm hóa. Đáo nhâm chi hậu, dũ quan, trương thực tắc đồng trác, tắm tắc đồng sàng. Như huyền đức tại trù nhân quảng tọa, quan, trương thị lập, chung nhặt bắt quyện. Đáo huyền vị cập tú quyết, triều đình hàng chiếu, phàm hữu quân công vi trường lại giả đương sa thái. Huyền đức nghỉ tại khiễn trung. Thích đốc bưu hành bộ chí huyền, huyền đức xuất quách nghênh tiếp, kiến đốc bưu thi lễ. Đốc bưu tọa vu mã thương, duy vi dĩ tiên chỉ hồi đáp. Quan, trương nhị công câu nộ. Cập đáo quán dịch, đốc bưu nam

Huyền Đức giải tán quân sĩ cho về làng, chỉ đem theo hơn hai mươi người thân tín cùng Quan, Trương đến huyện An Hỷ, làm việc quan suốt một tháng, chẳng lấy lễ của dân một chút gì, nên ai nấy đều cảm phục. Sau khi nhậm chức, cùng Quan, Trương ăn một mâm, nằm một chiếu; khi Huyền Đức ngồi chỗ đông người, thì Quan, Trương đứng hầu hai bên, cả ngày không biết mỏi. Huyền Đức đến huyện chưa được bốn tháng, bỗng triều đình xuống chiếu: "Những người nào có công đánh giặc mà làm trưởng lại, thì đều bị thải hồi". Huyền Đức nghĩ mình có lẽ cũng ở trong số bị thải ấy, còn đang nghi hoặc, bỗng thấy báo có đốc bưu đến huyện. Huyền Đức vội đi đón tiền. Lúc gặp viên đốc bưu, Huyền Đức vái chào một cách cung kính, viên đốc bưu ngồi trên mình ngựa, chỉ vẫy đầu roi đáp lại. Quan, Trương thấy vậy, tức

gao zuò , xuán dé shì lì jie xià . liáng jiù , du yóu wèn yue : " liú xiàn wéi shì hé chu shen ? " xuán dé yue : " bèi nǎi Zhōng shān jìng wáng zhì hòu ; zì zhuo jùn chao lù huáng jìn , dà xiǎo san shí yú zhàn , pǒ yǒu wéi gong , yin de chū jìn zhí . " du yóu dà hè yue : " rǔ zhà cheng huáng qín , xu bào gong jì ! mù jin cháo tíng jiàng zhào , zhèng yào sha tài zhè děng làn guan wu lì ! " xuán dé rě rě lián sheng ér tuì . gui dào xiàn zhong , yǔ xiàn lì shang yì . lì yue : " du yóu zuò wei , wú fei yào huì lù ēr . " xuán dé yue : " wǒ yǔ mǐn qiu háo wú fàn , nǎ de cái wù yǔ ta ? " cì rì , du yóu xian tí xiàn lì qù , lè lìng zhǐ cheng xiàn wéi hài mǐn . xuán dé jǐ fan zì wǎng qíu miǎn , ju bēi mén yì zǔ zhù , bù kěn fàng can .

8 què shuo zhang fei yǐn liǎo shù pei mèn jiǔ , chéng mǎ cóng guǎn yì qián guò , jiàn wǔ liù shí gè lǎo rén , jie zài mén qián tòng ku . fei wèn qí gù , zhòng lǎo rén dá yue : " du yóu bi lè xiàn lì , yù hài liú gong ; wǒ děng jie lái kǔ gào , bù de fàng rù , fǎn zao bǎ

面高坐，玄德侍立阶下。良久，督邮问曰：“刘县尉是何出身？”玄德曰：“备乃中山靖王之后；自涿郡剿戮黄巾，大小三十余战，颇有微功，因得除今职。”督邮大喝曰：“汝诈称皇亲，虚报功绩！目今朝廷降诏，正要沙汰这等滥官污吏！”玄德喏喏连声而退。归到县中，与县吏商议。吏曰：“督邮作威，无非要贿赂耳。”玄德曰：“我与民秋毫无犯，那得财物与他？”次日，督邮先提县吏去，勒令指称县尉害民。玄德几番自往求免，俱被门役阻住，不肯放参。

却说张飞饮了数杯闷酒，乘马从馆驿前过，见五十个老人，皆在门前痛哭。飞问其故，众老人答曰：“督邮逼勒县吏，欲害刘公；我等皆来苦告，不得放入，

diện cao tọa, huyền đức thị lập giai hạ. Lương cữu, đốc bưu vẫn viết: "Lưu huyền úy thị hà xuất thân?" Huyền đức viết: "Bị nãi trung sơn tĩnh vương chi hậu; tự trác quận tiều lục hoàng cân, đại tiều tam thập dư chiến, pha hữu vi công, nhân đắc trừ kim chức." Đốc bưu đại hát viết: "Nhữ trú xưng hoàng thân, hư báo công tích! Mục kim triều đình hàng chiếu, chánh yếu sa thái giá đẳng lạm quan ô lại!" Huyền đức nhã nhạ liên thanh nhí thối. Quy đáo huyền trung, dũ huyền lại thương nghị. Lại viết: "Đốc bưu tác uy, vô phi yếu hối lộ nhĩ." Huyền đức viết: "Ngã dũ dân thu hào vô phạm, na đắc tài vật dũ tha?" Thứ nhật, đốc bưu tiên đề huyền lại khứ, lặc lệnh chỉ xung huyền úy hại dân. Huyền đức kí phiên tự vãng cầu miễn, cầu bị môn dịch trở trụ, bất kháng phóng tham.

giận vô cùng. Khi đến nhà khách viên đốc bưu ngoảnh mặt hướng nam ngồi cao ngắt ngưởng. Huyền Đức đứng hầu ở dưới thềm. Lúc lâu viên đốc bưu mới cất tiếng hỏi: - Thầy huyền Lưu xuất thân từ chán gì? Huyền Đức đáp: - Bị này dòng dõi Trung sơn Tĩnh vương, khởi thân từ Trác Quận, chém giết giặc Khăn Vàng, lớn nhỏ hơn ba mươi trận đánh, có chút công lao, nên được bổ chức này. Viên đốc bưu thết mắng: - Mi giả mạo hoàng thân, báo cản công trạng, hiện nay triều đình xuống chiếu, chính để thải bớt những bọn tham quan ô lại như mi đó. Huyền Đức vâng dạ luôn mấy tiếng, lui về huyền nha, cùng viên đê lại bàn tính. Đề lại nói: Lão đốc bưu làm dũ như vậy, chẳng qua chỉ chức đòn của đút đầy thôi. Huyền Đức nói: - Ta không tơ hào của dân một ty gì, lấy đâu mà cung đốn hắn? Ngày hôm viên đốc bưu đòn đê lại đến trước, bắt ép phải khai man là quan huyền hại dân. Huyền Đức mấy lần kéo đến để kêu van, đều bị quân canh cửa không cho vào.

khuốc thuyết trương phi ấm liếu sổ bôi muộn tửu, thừa mã tòng quán dịch tiền quá, kiền ngũ lục thập cá lão nhân, gai tại môn tiền thống khốc. Phi vấn kì cổ, chúng lão nhân đáp viết: "Đốc bưu bức lặc huyền lại, dục hại lưu công; ngã đẳng gai lai khỗ cáo, bất đắc phóng

Lúc ấy Trương Phi vừa uống mấy chén rượu giải buồn, cưỡi ngựa đi chơi qua nhà khách, thấy năm, sáu mươi ông già đang khóc than ở trước cửa. Phi hỏi có sao thì các lão đều nói: - Viên đốc bưu cố ép đê lại khai man đê hại ông Lưu. Chúng tôi biết tin, đến đây kêu giúp, nhưng không cho vào, lại sai quân gác cửa đánh

mén rén gǎn dǎ ! " zhang fei
dà nù , zheng yuan huán yǎn
, yǎo suì gang yá , gǔn an
xià mǎ , jìng rù guǎn yì , bǎ
mén rén nǎ lǐ zǔ ? de zhù ,
zhí ben hòu táng , jiàn du
yóu zhèng zuò ting shàng ,
jiang xiān lì bǎng dào zài dì .
fei dà hè : " hài mǐn zéi ! rèn
de wǒ me ? " du yóu wèi jí
kai yán , zǎo bèi zhang fei jiù
zhù tóu fa , chě chu guǎn yì ,
zhí dào xiān qián mǎ zhuāng
shàng fú zhù ; pan xià liǔ
tiáo , qù du yóu liǎng tuǐ
shàng zhuó lì biān dǎ , yi lián
dǎ shé liǔ tiáo shí shù zhī .
xuán dé zhèng nà mèn xiān ,
ting de xiān qián xuan nào ,
wèn zuǒ yòu , dá yue : "
zhang jiāng jun bǎng yí rén
zài xiān qián tòng dǎ . " xuán
dé máng qù guan zhī , jiàn
bǎng fú zhě nǎi du yóu yē .
xuán dé jīng wèn qí gù . fei
yue : " cǐ děng hài mǐn zéi ,
bù dǎ sǐ děng shèn ! " du yóu
gào yue : " xuán dé gong jiù
wǒ xìng mìng ! " xuán dé
zhong shì rén cí de rén , jí
hè zhang fei zhù shǒu . bàng
bian zhuǎn guò guān gong
lái , yue : " xiong cháng jiàn
xǔ duo dà gong , jǐn de xiān
wèi , jìn fān bèi du yóu wǔ rǔ .
wú sī zhí jí cóng zhōng , fei
qí luán fèng zhì suǒ ; bù rú
sha du yóu , qì guān guī
xiāng , bié tú yuǎn dà zhì jí .
" xuán dé nǎi qǔ yìn shòu ,

反遭把门人赶打！”张飞大怒，睁圆环眼，咬碎钢牙，滚鞍下马，径入馆驿，把门人那里阻挡得住，直奔后堂，见督邮正坐厅上，将县吏绑倒在地。飞大喝：“害民贼！认得我么？”督邮未及开言，早被张飞揪住头发，扯出馆驿，直到县前马桩上缚住；攀下柳条，去督邮两腿上着力鞭打，一连打折柳条十数枝。玄德正纳闷间，听得县前喧闹，问左右，答曰：“张将军绑一人在县前痛打。”玄德忙去观之，见绑缚者乃督邮也。玄德惊问其故。飞曰：“此等害民贼，不打死等甚！”督邮告曰：“玄德公救我性命！”玄德终是仁慈的人，急喝张飞住手。傍边转过关公来，曰：“兄长建许多大功，仅得县尉，今反被督邮侮辱。吾思枳棘丛中，非栖鸾凤之所；不如杀督邮，弃官归乡，

nhập, phản tao bả môn nhân
cản đái!" Trương phi đại nộ, tĩnh
viên hoàn nhẫn, giáo toái
cương nha, cỗn an hạ mã, kính
nhập quán dịch, bả môn nhân
na lí trả đáng đắc trụ, trực bôn
hậu đường, kiến đốc bưu
chánh tọa thính thượng, tương
huyền lại bằng đảo tại địa. Phi
đại hát: "Hại dân tặc! Nhận đắc
ngã yêu?" Đốc bưu vị cập khai
ngôn, tảo bị trương phi thu trụ
đầu phát, xả xuất quán dịch,
trực đáo huyền tiền mã thung
thượng phược trụ; phàn hạ liễu
diều, khứ đốc bưu lưỡng thói
thượng trứ lực tiên đả, nhất liên
đả chiết liễu diều thập số chi.
Huyền đức chánh nạp muộn
gian, thính đắc huyền tiền
huyền náo, vấn tǎ hữu, đáp
viết: "Trương tướng quân bảng
nhất nhân tại huyền tiền thống
đả." Huyền đức mang khứ quan
chi, kiến bảng phược giả nãi
đốc bưu dã. Huyền đức kinh
vấn ki cố. Phi viết: "Thủ đằng
hại dân tặc, bắt đả tử đắng
thậm!" Đốc bưu cáo viết:
"Huyền đức công cứu ngã tính
mệnh!" Huyền đức chung thị
nhân từ đích nhân, cấp hát
trương phi trụ thủ. Bàng biên
chuyển quá quan công lai, viết:
"Huynh trưởng kiến hứa đa đại
công, cận đắc huyền úy, kim
phản bị đốc bưu vũ nhục. Ngô
tư chỉ cúc tùng trung, phi tê
loan phượng chi sở; bắt như
sát đốc bưu, khí quan quy
duỗi chúng tôi. Trương Phi cả giận,
giương mắt tròn xoe, hai hàm răng
nghiến ken két, nhảy ngay xuống
ngựa, chạy sấn vào quân địch, những
quân canh cửa không tài nào cản lại
được. Phi chạy thẳng vào hậu
đường, thấy Viên đốc bưu đang ngồi
chêm chệ trên sảnh, đè lại bị trói ở
dưới đất. Phi thét lớn lên rằng: -
Thằng một dân kia! Có biết ta là ai
không? Viên đốc bưu chưa kịp nói
câu gì cả, đã bị Trương Phi túm tóc
lôi tuột ra ngoài nhà khách, kéo thẳng
về trước huyện, trói vào tàu ngựa, rồi
bẻ cành liễu đánh vào hai đùi viên
đốc bưu, đánh gãy luôn đến hơn
mười cành liễu. Huyền Đức đang lúc
ngồi buôn bồng nghe ngoài cửa
huyện có tiếng xôn xao liền hỏi, tả
hữu nói rằng: - Trương tướng quân
đang trói đánh một người nào ở cửa
huyện. Huyền Đức vội chạy ra xem,
tưởng Phi trói đánh ai, té ra là quan
thanh tra! Huyền Đức kinh ngạc, hỏi
đầu đuôi. Phi nói: - Cái thằng hại
nước một dân này, chẳng đánh cho
chết còn đợi đến bao giờ! Viên đốc
bưu kêu: - Ông Huyền Đức ơi! Cứu
tôi với! Huyền Đức vốn người nhân
tử, trong lòng không nỡ liền bảo
Trương Phi không được đánh nữa.
Quan Công cũng chạy lại nói rằng: -
Huynh trưởng làm nên biết bao công
lớn, chỉ mới được bổ chức huyện úy
nhỏ mọn này. Nay lại còn bị thằng
đốc bưu nó sỉ nhục. Tôi nghĩ cái bụi
chông gai không phải là nơi chim loan
chim phượng đậu. Bắt nhược ta giết
quách thằng đốc bưu này đi, rồi bỏ
quan về làng, mưu tính việc lớn còn

wa yú du yóu zhi jǐng , zé zhī
yue : jù rǔ hài mǐn , bēn
dang sha què ; jin gu ráo rǔ
mìng . wú jiǎo huán yìn shòu
, cóng cǐ qù yǐ . " du yóu guī
gào dìng zhōu tài shǒu , tài
shǒu shen wén shěng fù ,
chāi rén bǔ zhuō . xuán dé ,
guān , zhāng sān rén wǎng
dài zhōu tóu liú huí . hui jiàn
xuán dé nǎi hàn shì zong qīn
, liú nì zài jia bù tí .

別图远大之计。”玄德乃取印绶，挂于督邮之颈，责之曰：据汝害民，本当杀却；今姑饶汝命。吾缴还印绶，从此去矣。”督邮归告定州太守，太守申文省府，差人捕捉。玄德、关、张三人往代州投刘恢。恢见玄德乃汉室宗亲，留匿在家不题。

9 què shuo shí cháng shì jì wò
zhòng quán , hù xiāng shāng
yì : dàn yǒu bù cóng jǐ zhě ,
zhu zhì . zhào zhong , zhāng
ràng chāi rén wèn pò huáng
jin jiàng shì suǒ jìn bó , bù
cóng zhě zòu bà zhí . huáng
fǔ song , zhu ? jie bù kēn yǔ
, zhào zhong dēng ju zòu bà
qí guān . dì yòu feng zhào
zhong dēng wèi che qí jiāng
jun , zhāng ràng dēng shí
san rén jie feng liè hóu .
cháo zhèng yù huài , rén mǐn
jie yuàn . yú shì Cháng shā
zéi qu xing zuò luàn ; yú
yáng zhāng jǔ , zhāng chún
fǎn : jǔ cheng tian zi , chún
cheng dà jiāng jun . biǎo
zhāng xuě piàn gào jí , shí
cháng shì jie cáng nì bù zòu
.

却说十常侍既握重权，互相商议：但有不从己者，诛之。赵忠、张让差人间破黄巾将士索金帛，不从者奏罢职。皇甫嵩、朱儁皆不肯与，赵忠等俱奏罢其官。帝又封赵忠等为车骑将军，张让等十三人皆封列侯。朝政愈坏，人民嗟怨。于是长沙贼区星作乱；渔阳张举、张纯反：举称天子，纯称大将军。表章雪片告急，十常侍皆藏匿不奏。

hương, biệt đồ viễn đại chi kế." Huyền Đức nái thủ ấn thụ, quái vu đốc bưu chi cảnh, trách chi viết: cự nhữ hại dân, bôn đương sát khước; kim cô nhiêu nhữ mệnh. Ngô chước hoàn ấn thụ, tòng thử khứ hĩ." đốc bưu quy cáo định châu thái thủ, thái thủ thân văn tinh phủ, sai nhân bộ tróc. Huyền Đức, quan, trương tam nhân vãng đại châu đầu lưu khôi. Khôi kiến huyền đức nái hán thất tông thân, lưu nặc tại gia bất đề.

hơn. Huyền Đức bèn đem cái ấn treo vào cổ viên đốc bưu mà mắng rằng: - Cứ cái tội mà hại dân, đáng nên giết chết mới phải, nhưng nay hãy tạm tha cho mày. Ấn đây, tao trả chúng mày. Từ nay chúng ta không ở đây nữa! Viên đốc bưu được sống sót, về nói với quan thái thú Định Châu, quan thái thú tư giấy đi các nơi, sai người nã bắt anh em Huyền Đức. Huyền Đức cùng Quan, Trương sang Đại Châu ở với Lưu Khôi. Khôi thấy Huyền Đức là người tôn thất nhà Hán, bèn giấu ở trong nhà, không cho ai biết.

Nói về mười hoạn quan, trong tay đã nắm được quyền to, bèn bành tính với nhau hễ ai không theo, chúng đều giết đi cả. Triệu Trung, Trương Nhượng sai người đến đòi các tướng có công phá giặc Khăn Vàng ngày trước phải lễ vàng bạc mới được làm quan, bằng không thì tâu vua bắt bãi chức. Vì lễ ấy mà Hoàng Phủ Tung, Chu Tuấn không chịu đút lót, đều bị bãi cả. Vua lại phong Triệu Trung làm sa kỵ tướng quân, bọn Trương Nhượng mười ba người đều phong tước hầu, triều chính mỗi ngày một suy đồi, nhân dân cũng ta oán. Bởi thế ở Trường Sa có Khu Tinh nổi loạn, ở Ngũ Đương có Trường Thuần, Trường Cử là phản. Cử tự xưng là thiên tử, Thuần xưng là đại tướng quân. Những tờ biểu cáo cấp gửi về triều đình như bướm bay, bọn hoạn quan đều giấu cả, không tâu vua biết.

- 10 yi rì , dì zài hòu yuán yǔ shí cháng shì yǐn yàn , jiàn yì dà fu liú táo , jìng dào dì qián dà tòng . dì wèn qí gù . táo yue : " tian xià wéi zài dàn xì , bì xià cháng zì yǔ yan huàn gòng yǐn ye ! " dì yue : " guó jia chéng píng , yǒu hé wéi jí ? " táo yue : " sì fang dào zéi bìng qǐ , qín luè zhōu jūn . qí huò jie yóu shí cháng shì mài guan hài mǐn , qí jun wǎng shàng . cháo tíng zhèng rén jie qù , huò zài mù qián yǐ ! " shí cháng shì jie miǎn guàn guī fú yú dì qián yue : " dà chén bù xiāng róng , chén děng bù néng huó yǐ ! yuàn qǐ xìng mìng guī tiān lǐ , jìn jiāng jiā chǎn yǐ zhù jun zi . " yán bà tòng ku . dì nù wèi táo yue : " rǔ jia yì yǒu jìn shì zhì rén , hé dù bù róng zhēn ye ? " hu wǔ shì tuī chu zhǎn zhì . liú táo dà hu : " chén sǐ bù xí ! kě lián hàn shì tian xià , sì bǎi yú nián , dào cǐ yì dàn xiū yǐ ! "
- 一日，帝在后园与十常侍饮宴，谏议大夫刘陶，径到帝前大恸。帝问其故。陶曰：“天下危在旦夕，陛下尚自与阉宦共饮耶！”帝曰：“国家承平，有何危急？”陶曰：“四方盗贼并起，侵掠州郡。其祸皆由十常侍卖官害民，欺君罔上。朝廷正人皆去，祸在目前矣！”十常侍皆免冠跪伏于帝前曰：“大臣不相容，臣等不能活矣！愿乞性命归田里，尽将家产以助军资。”言罢痛哭。帝怒谓陶曰：“汝家亦有近侍之人，何独不容朕耶？”呼武士推出斩之。刘陶大呼：“臣死不惜！可怜汉室天下，四百余年，到此一旦休矣！”
- nhất nhật, đế tại hậu viên dữ thập thường thị ẩm yến, gián nghị đại phu lưu đào, kính đáo để tiền đại đồng. Đế vấn kỉ cố. Đào viết: "Thiên hạ nguy tại đán tịch, bệ hạ thượng tự dữ yêm hoạn cộng ẩm da!" Đế viết: "Quốc gia thừa bình, hữu hà nguy cấp?" Đào viết: "Tứ phương đạo tắc tịnh khởi, xâm lược châu quận. Kỉ họa giai do thập thường thị mại quan hại dân, khi quân võng thượng. Triều đình chánh nhân giai khứ, họa tại mục tiền hĩ!" Thập thường thị giai miễn quan quy phục vu để tiền viết: "Đại thần bất tương dung, thần đắng bất năng hoạt hĩ! Nguyện khát tính mệnh quy điền lí, tần tương gia sản dĩ trợ quân tư." Ngôn bối thống khốc. Đế nộ vị đào viết: "Nhữ gia diệc hữu cận thị chí nhân, hà độc bất dung trẫm da?" Hô võ sĩ thôi xuất trảm chi. Lưu đào đại hô: "Thần tử bất tích! Khả liên hán thất thiên hạ, tú bách dư niên, đáo thử nhất đán hưu hĩ!"
- Một hôm vua đang cùng mười viên hoạn quan uống rượu ở vườn hoa sau cung, bỗng thấy quan giàn nghị đại phu Lưu Đào đi tắt đến trước mặt vua mà khóc. Vua hỏi vì có gì. Đào nói: - Thiên hạ nguy ngập đến nỗi rồi, mà bệ hạ còn cứu vui chơi say tỉnh với bọn hoạn quan như thế ru? Vua nói: - Nhà nước đương yên ổn, có việc gì mà nguy ngập? - Tâu bệ hạ! Hiện nay giặc cướp nỗi lên tung xâm chiếm khắp các châu quận, cái vạ đều bởi mười tên hoạn quan bán quan hại dân, lừa dối quân thương mà ra cả. Cho nên những người chính nhân quân tử bỏ đi hết cả, cái nguy đã ở ngay trước mắt rồi còn gì? Mười viên hoạn quan đều phủ phục trước mặt vua tâu rằng: - Muôn tâu thánh thượng, quan đại thần đã không có lượng bao dung, chúng tôi biết mình chẳng thoát. Cúi xin thánh thượng cho chúng tôi được toàn tính mạng trở về quê quán, tình nguyện đem hết gia sản giúp đỡ việc quân. Nói đoạn đều khóc nức nở. Vua cả giận mắng Đào rằng: - Nhà ngươi cũng có người hầu hạ, sao không cho trẫm có người hầu hạ? Tức thì sai võ sĩ lôi Lưu Đào ra chém. Lưu Đào vừa đi vừa kêu lớn rằng: Trời ơi! Đào này chết không đáng tiếc, chỉ tiếc cái nghiệp nhà Hán hơn bốn trăm năm nay bỗng tiêu diệt trong khoảnh khắc.
- 11 wǔ shì yōng táo chu , fang yù xíng xíng , yì dà chén hè zhù yue : " wù de xià shǒu ,
- 武术拥陶出，方欲行刑，一大臣喝住曰：“勿
- võ sĩ ứng đào xuất, phương dục hành hình, nhất đại thần hát trụ viết: "Vật đắc hạ thủ, đãi ngã
- Võ sĩ đem Lưu Đào ra, sắp hành hình thì có một quan đại thần nói to lên rằng: - Khoan, không được hạ thủ vội,

dài wǒ jiàn qù . " zhòng shì
zhī , nǎi sī tú chén dan , jīng
rù gong zhong lái jiàn dì yue
: " liú jiàn yì de hé zuì ér
shòu zhu ? " dì yue : " huǐ
bàng jìn chén , mào dù zhèn
gong . " dan yue : " tian xià
rénn min , yù shí shí cháng
shì zhì ròu , bì xià jìng zhí rú
fù mǔ , shen wú cùn gong ,
jie feng liè hóu ; kuàng feng
? děng jié lián huáng jìn , yù
wèi nèi luàn : bì xià jìn bù zì
shēng , shè jì lì jiàn beng cui
yǐ ! " dì yue : " feng ? zuò
luàn , qí shì bù míng . shí
cháng shì zhong , qǐ wú yì èr
zhong chén ? " chén dan yǐ
tóu zhuàng jie ér jiàn . dì nù ,
mìng qian chu , yǔ liú táo jie
xià yù . shì yè , shí cháng shì
jí yú yù zhong móu sha zhī ;
jiǎ dì zhào yǐ sun jian wèi
Cháng shā tài shǒu , tǎo qu
xing , bù wǔ shí rì , bào jié ,
jiang xià píng , zhào feng
jian wèi wu chéng hóu .

得下手，待我谏去。”
众视之，乃司徒陈耽，
径入宫中来谏帝曰：“
刘谏议得何罪而受诛？”
帝曰：“毁谤近臣，
冒渎朕躬。”耽曰：“
天下人民，欲食十常侍
之肉，陛下敬之如父母，
身无寸功，皆封列侯；
况封谞等结连黄巾，
欲为内乱：陛下今不自省，
社稷立见崩摧矣！”
帝曰：“封谞作乱，
其事不明。十常侍中，
岂无一二忠臣？”陈耽
以头撞阶而谏。帝怒，
命牵出，与刘陶皆下
狱。是夜，十常侍即于
狱中谋杀之；假帝诏以
孙坚为长沙太守，讨区
星，不五十日，报捷，
江夏平，诏封坚为乌程侯。

12 feng liú yú wèi youzhou mù ,
lǐng bing wǎng yú yáng
zheng zhang jǔ , zhang chún
. dài zhou liú huì yǐ shu jiàn
xuán dé jiàn yú . yú dà xǐ ,
lìng xuán dé wèi dou wèi ,
yǐn bing zhí dǐ zéi cháo , yǔ
zéi dà zhàn shù rì , cuò dòng

封刘虞为幽州牧，领兵
往渔阳征张举、张纯。
代州刘恢以书荐玄德见
虞。虞大喜，令玄德为
都尉，引兵直抵贼巢，
与贼大战数日，挫动锐

gián khú." Chóng thị chi, nǎi Tư
Đồ tràn đam, kính nhập cung
trung lai gián đế viết: "Lưu gián
nghị đắc hà tội nhi thụ tru?" Đế
viết: "Hủy báng cận thần, mạo
độc trẫm cung." Đam viết:
"Thiên hạ nhân dân, dục thực
thập thường thị chi nhục, bệ hạ
kính chi như phụ mẫu, thân vô
thốn công, giai phong liệt hầu;
huống phong tư đẳng kết liên
hoàng càn, dục vi nội loạn: bệ
hạ kim bất tự tĩnh, xã tắc lập
kiến băng tồi hĩ!" Đế viết:
"Phong tư tác loạn, kì sự bất
minh. Thập thường thị trung,
khởi vô nhát nhị trung thần?"
Trần đam dĩ đầu chàng giai nha
gián. Đế nộ, mệnh khiên xuất,
dữ lưu đào giai hạ ngục. Thị dạ,
thập thường thị tức vu ngục
trung mưu sát chi; giả đế chiếu
dĩ tôn kiên vi trường sa thái thủ,
thảo khu tĩnh, bắt ngũ thập
nhật, báo tiệp, giang hạ bình,
chiếu phong kiên vi ô trình hầu.

đợi ta vào can vua đã. Mọi người
nhìn xem ai, thì là quan tư đồ Trần
Đam. Đam đi tắt vào cung tâu rằng: -
Tâu bệ hạ, chẳng hay Lưu gián nghị
can tội gì mà bị giết? Vua phán: - Nó
dám gièm pha cận thần của trẫm, lại
xúc phạm cả trẫm nữa. Đam tâu: -
Hiện thiên hạ ai cũng muốn nuốt sống
ăn tươi mồi tên hoạn quan. Vậy mà
bệ hạ kinh nó như cha mẹ. Chúng
không có một chút công nào mà được
phong đến tước hầu. Huống chi lũ
Phong Tư kết liên với giặc Khăn
Vàng, toan làm tay trong cho chúng
nó. Nay nếu bệ hạ không tĩnh ngộ, xã
tắc đến đỗ mắt! Vua phán: - Phong
Tư làm loạn, việc còn mập mờ chưa
rõ, còn trong bọn hoạn quan mồi
người, há không có một hai người
trung nghĩa hay sao? Trần Đam đập
đầu xuống đất, cố can. Vua nổi giận,
sai lôi Đam ra, bắt bỏ ngục cùng với
Lưu Đào. Ngay đêm hôm ấy bọn
hoạn quan vào ngục giết cả hai người
rồi giả làm chiếu chỉ nhà vua cử Tôn
Kiên làm thái thú Trường Sa và đem
quân đi đánh Khu Tinh. Chưa đầy
năm mươi ngày có tin báo thắng trận,
khu Giang Hạ đều bình định cả. Vua
chiếu xuống phong Kiên làm Ô trình
hầu,

phong Lưu Ngu làm quan mục U
Châu, đem quân đến Ngư Dương
đánh Trương Thuần, Trương Cử. Ở
Đại Châu Lưu, Khôi được tin bèn viết
thư tiến dẫn Huyền Đức. Nga mừng
lắm, cử Huyền Đức làm quan đô úy,
đem quân đến tận hang ổ giặc đánh
máy trận lớn, giặc bị thua luôn.

? qì . zhang chún zhuan yi
xiong bào , shì zú xin biàn ,
zhàng xià tóu mù cì sha
zhang chún , jiang tóu nà
xiàn , lù zhòng lái jiàng .
zhang jǔ jiàn shì bài , yì zì yì
sǐ . yú yáng jìn píng . liú yú
biǎo zòu liú bēi dà gong ,
cháo tíng shè miǎn bian du
yóu zhì zuì , chú xià mì
chéng , qian gao táng wèi .
gong sun zàn yòu biǎo chén
xuán dé qián gong , jiàn wèi
bié bù sī mǎ , shǒu píng
yuán xiān lìng . xuán dé zài
píng yuán , pō yǒu qián liáng
jun mǎ , zhòng zhěng jiù rì qì
xiàng . liú yú píng kòu yǒu
gōng , feng tài wèi . zhōng
píng liù nián xià sì yuè , líng
dì bìng dǔ , zhao dà jiāng jun
hé jìn rù gong , shang yì hòu
shì . nǎ hé jìn qǐ shen tú jia ;
yin mò rù gong wèi guì rén ,
sheng huáng zi biàn , suì lì
wèi huáng hòu . jìn yóu shì
de quán zhòng rèn . dì yòu
chǒng xìng wáng měi rén ,
sheng huáng zi xié . hé hòu
jí dù , zhèn sha wáng měi
réni . huáng zi xié yǎng yú
dǒng tài hòu gong zhong .
dǒng tài hòu nǎi líng dì zhì
mǔ , jiě dù tíng hóu liú cháng
zhì qí yě . chu yin huán dì wú
zi , yíng lì jié dù tíng hóu zhí
zi , shì wèi líng dì . líng dì rù
jì dà tǒng , suì yíng yǎng mǔ
shì yú gong zhong , zun wèi
tài hòu . dǒng tài hòu cháng

气。张纯专一凶暴，士卒心变，帐下头目刺杀张纯，将头纳献，率众来降。张举见势败，亦自缢死。渔阳尽平。刘虞表奏刘备大功，朝廷赦免鞭督邮之罪，除下密丞，迁高堂尉。公孙瓒又表陈玄德前功，荐为别部司马，守平原县令。玄德在平原，颇有钱粮军马，重整旧日气象。刘虞平寇有功，封太尉。中平六年夏四月，灵帝病笃，召大将军何进入宫，商议后事。那何进起身屠家；因妹入宫为贵人，生皇子辩，遂立为皇后。进由是得权重任。帝又宠幸王美人，生皇子协。何后嫉妒，鸩杀王美人。皇子协养于董太后宫中。董太后乃灵帝之母，解渎亭侯刘苌之妻也。初因桓帝无子，迎立解渎亭侯之子，是为灵帝。灵帝入继大统，遂迎养母氏于宫中，尊为太后。董太后尝劝帝立皇子

khí. Trương Thuần chuyên nhất hung bạo, sĩ卒 tâm biến, trưởng hạ đầu mục thích sát trương thuần, tương đầu nạp hiến, suất chúng lai hàng. Trương cử kiến thế bại, diệc tự ải tử. Ngư dương tần bình. Lưu Ngu biểu tâu lưu bị đại công, triều đình xá miễn tiên đốc bưu chi tội, trừ hạ mật thừa, thiên cao đường úy. Công tôn toàn hựu biểu trấn huyền đức tiền công, tiến vi biệt bộ ti mã, thủ bình nguyên huyền lệnh. Huyền đức tại bình nguyên, pha hữu tiền lương quân mã, trọng chính cựu nhật khí tượng. Lưu Ngu bình khâu hữu công, phong thái úy. Trung bình lục niên hạ tú quyết, linh đế bệnh đốc, triều đại tướng quân hà tiến nhập cung, thương nghị hậu sự. Na hà tiến khởi thân đồ gia; nhân muội nhập cung vi quý nhân, sinh hoàng tử biện, toại lập vi hoàng hậu. Tiến do thị đắc quyền trọng nhâm. Đế hựu sủng hạnh vương mĩ nhân, sinh hoàng tử hiệp. Hà hậu tật đó, chậm sát vương mĩ nhân. Hoàng tử hiệp dưỡng vu đồng thái hậu cung trung. Đồng thái hậu nãi linh đế chi mẫu, giải độc đinh hầu lưu trường chi thê dã. Sơ nhân hoàn đế vô tử, nghênh lập giải độc đinh hầu chi tử, thị vi linh đế. Linh đế nhập kế đại thống, toại nghênh dưỡng mẫu thị vu cung trung, tôn vi thái hậu. Đồng thái hậu

Trương Thuận tính vốn hung hăng, không được lòng quân bị tên thủ hạ chặt đầu đem nộp rồi dẫn quân ra hàng. Trương Cử biết thế mình không sao địch nổi, cũng tự thắt cổ chết. Thế là cả cõi Ngư Dương đều bình định. Lưu Ngu dâng biểu tâu công lớn của Lưu Bị. Triều đình tha tội đánh viên đốc bưu và bổ làm quan thừa ở Hạ Mật, sau lại nhắc lên làm quan úy ở Cao Đường. Công Tôn Toản lại dâng biểu tâu công đánh giặc trước kia của Huyền Đức và tiến cử làm quan tư mã, lĩnh chức huyện lệnh Bình Nguyên. Huyền Đức ở Bình Nguyên nhờ có lương tiền và quân mã, nên khôi phục lại được cảnh phồn vinh ngày trước. Lưu Ngu cũng có công dẹp giặc, nên được thăng làm quan thái úy. Tháng tư, mùa hạ năm Trung bình thứ sáu (một trăm tam mươi chín) vua Linh Đế bệnh nặng, triệu quan đại tướng quân Hà Tiến vào cung bàn tính mọi việc quan trọng về sau. Nguyên Hà Tiến vốn xuất thân con nhà hàng thịt, vì có em gái lấy vua, sinh được hoàng tử tên là Biện được lập làm Hoàng hậu, nên Tiến nhờ đó được quyền cao chức trọng. Vua lại yêu mến một mỹ nhân nữa họ Vương, sinh được hoàng tử tên là Hiệp. Hà hậu ghen ghét, bỏ thuốc độc giết Vương mỹ nhân, nên hoàng tử Hiệp phải nuôi ở trong cung Đồng Thái Hậu. Đồng Thái Hậu là mẹ vua Linh Đế, nguyên là vợ Giải độc đinh hầu Lưu Thường. Bởi khi trước vua Hoàn Đế không có con trai, phải đón con trai Giải độc đinh hầu lên làm vua, tức là vua Linh Đế. Linh Đế lên

quàn dì lì huáng zi xié wèi tài
zi . dì yì pian ài xié , yù lì zhī
. dang shí bìng dǔ , zhōng
cháng shì jiǎn shuò zòu yue
: " ruò yù lì xié , bì xian zhu
hé jìn , yǐ jué hòu huàn . " dì
rán qí shuo , yin xuan jìn rù
gong . jìn zhì gong mén , si
mǎ pan yǐn wèi jìn yue : " bù
kě rù gong . jiǎn shuò yù
móu sha gong . " jìn dà jing ,
jí guì sì zhái , zhao zhu dà
chén , yù jìn zhu huàn guan .
zuò shàng yí rén tǐng shen
chu yue : " huàn guan zhì shì
, qǐ zì chong , zhí zhì shí ;
cháo tíng zi mǎn jí guǎng ,
an néng jìn zhu ? tǎng jí bù
mì , bì yǒu miè zú zhì huò :
qǐng xì xiáng zhì . " jìn shì zhì
, nǎi diǎn jun xiào wèi cáo
cào yě . jìn chí yue : " rǔ xiǎo
bēi an zhì cháo tíng dà shì ! "
zhèng chóu chú xiàn , pan
yǐn zhì , yán : " dì yǐ beng .
jin sài shuò yǔ shí cháng shì
shang yì , mì bù fa sàng ,
jiǎo zhào xuān hé guó jiù rù
gong , yù jué hòu huàn , cè lì
huáng zi xié wèi dì . " shuo
wèi liǎo , shǐ mìng zhì , xuān
jìn sù rù , yǐ dìng hòu shì .
cào yue : " jin rì zhì jì , xian yí
zhèng jun wèi , rán hòu tú
zéi . " jìn yue : " shéi gǎn yǔ
wú zhèng jun tǎo zéi ? " yǐ
réni tǐng shen chu yue : "
yuàn jiè jīng bìng wǔ qian ,
zhǎn guan rù nèi , cè lì xin
jun , jìn zhu yan shù , sǎo

协为太子。帝亦偏爱
协，欲立之。当时病笃
，中常侍蹇硕奏曰：“
若欲立协，必先诛何进
，以绝后患。”帝然其
说，因宣进入宫。进至
宫门，司马潘隐谓进曰
：“不可入宫。蹇硕欲
谋杀公。”进大惊，急
归私宅，召诸大臣，欲
尽诛宦官。座上一人挺
身出曰：“宦官之势，
起自冲、质之时；朝廷
滋蔓极广，安能尽诛？
倘机不密，必有灭族之
祸：请细详之。”进视
之，乃典军校尉曹操也
。进叱曰：“汝小辈安
知朝廷大事！”正踌躇
间，潘隐至，言：“帝
已崩。今蹇硕与十常侍
商议，秘不发丧，矫诏
宣何国舅入宫，欲绝后
患，册立皇子协为帝。
”说未了，使命至，宣
进速入，以定后事。操
曰：“今日之计，先宜
正君位，然后图贼。”
进曰：“谁敢与吾正君
讨贼？”一人挺身出曰

thường khuyến đế lập hoàng tử
hiệp vi thái tử. Đế diệc thiên ái
hiệp, dục lập chi. Đương thời
bệnh đốc, trung thường thị kiễn
thạc táu viết: "Nhược dục lập
hiệp, tất tiên tru hà tiến, dĩ tuyệt
hậu hoạn." Đế nhiên kì thuyết,
nhân tuyên tiến nhập cung.
Tiến chí cung môn, Tư Mã
phan ân vị tiến viết: "Bất khả
nhập cung. Kiễn thạc dục mưu
sát công." Tiến đại kinh, cấp
quy tư trách, triệu chư đại thần,
dục tần tru hoạn quan. Tọa
thượng nhất nhân đĩnh thân
xuất viết: "Hoạn quan chi thế,
khởi tự trùng, chất chi thời; triều
đình tư mạn cực quảng, an
năng tần tru? Thảng cơ bất
mật, tất hữu diệt tộc chi họa:
thỉnh tế tường chi. "Tiến thị chi,
nãi diễn quân giáo úy tào thao
dã. Tiến sát viết: "Nhữ tiểu bối
an tri triều đinh đại sự!" Chánh
trù trừ gian, phan ân chí, ngôn:
"Đế dĩ băng. Kim tái thạc dữ
thập thường thị thương nghị, bí
bắt phát tang, kiều chiếu tuyên
hà quốc cữu nhập cung, dục
tuyệt hậu hoạn, sách lập hoàng
tử hiệp vi đế." Thuyết vị liêu, sử
mệnh chí, tuyên tiến tốc nhập,
dĩ định hậu sự. Thao viết: "Kim
nhật chi kế, tiên nghi chánh
quân vị, nhiên hậu đồ tắc." Tiến
viết: "Thùy cảm dữ ngô chánh
quân thảo tắc?" Nhất nhân đĩnh
thân xuất viết: "Nguyện tá tinh
binh ngũ thiên, trăm quan nhập
nội, sách lập tân quân, tần tru
ngôi; bèn đón mẹ vào phụng dưỡng ở
trong cung và tôn làm Thái Hậu. Đồng
Thái Hậu thường khuyên vua lập
hoàng tử Hiệp làm thái tử để nối ngôi
vua về sau. Vua cũng yêu Hiệp hơn,
nên có ý muốn lập Hiệp. Lúc ấy bệnh
vua đã nguy, trung thường thị là Kiễn
Thạc tâu rằng: - Tâu bệ hạ! Việc này
quan hệ rất lớn, nếu muốn lập hoàng
tử Hiệp, trước hết xin giết Hà Tiến
mới khỏi lo ngại về sau. Vua lấy làm
phải, giáng chỉ vời Tiến vào cung.
Tiến vừa đi đến cửa cung, gặp quan
tư mã Phan Ân bảo Tiến rằng: - Đừng
vào cung, Kiễn Thạc nó định mưu giết
ông đây! Tiến cả sọ, vội về nhà, triệu
các quan đại thần đến bàn định,
muốn giết hết cả bọn hoạn quan. Một
người đứng lên nói: - Thế lực của bọn
hoạn quan, gây ra tự đời vua Xung,
vua Chất, ngày nay lan rộng khắp cả
trong triều, giết hết thế nào được.
Nếu cơ mưu không kín, chết đến cả
họ ngay, vậy xin nghĩ cho kỹ. Tiến
nhìn xem ai, thì là quan diễn quân
hiệu úy Tào Tháo. Tiến mắng Tháo
rằng: - Trẻ con biết đâu việc lớn của
triều đình! Đang lúc Tiến còn dùng
dằng chưa quyết. Phan An chạy đến
báo rằng: - Hoàng đế đã băng hà rồi,
hiện Kiễn Thạc đang bàn với mười
tên hoạn quan định một mặt giấu kín
không phát tang, một mặt già làm
chiếu chỉ, triệu Hà Quốc Cữu vào
cung giết đi, rồi lập Hoàng tử Hiệp lên
ngôi. Nói chưa dứt lời, có sứ giả đến
triệu Tiến vào cung, Tào Tháo nói: -
Việc cốt yếu bây giờ là phải lập vua
trước đã, rồi sau hãy nói đến việc trù
giặc. Tiến nói: - Có ai dám cùng ta

qīng cháo tíng , yǐ an tian xià ! " jìn shì zhī , nǎi sī tú yuán féng zhì zì , yuán ? zhì zhí : míng shào , zì běn chu , xiàn wèi si lì xiào wèi . hé jìn dà xǐ , suì diǎn yù lín jun wǔ qian . shào quán shen pi wa . hé jìn yǐn hé yóng , xún you , zhèng tài děng dà chén san shí yú yuán , xiāng jí ér rù , jiù líng dì jiù qián , fú lì tài zi biàn jí huáng dì wèi .

：“愿借精兵五千，斩关入内，册立新君，尽诛阉竖，扫清朝廷，以安天下！”进视之，乃司徒袁逢之子，袁隗之侄：名绍，字本初，现为司隶校尉。何进大喜，遂点御林军五千。绍全身披挂。何进引何颙、荀攸、郑泰等大臣三十余员，相继而入，就灵帝柩前，扶立太子辩即皇帝位。

13 bǎi guan hu bài yǐ bì , yuán shào rù gong shou jiǎn shuò . shuò huang zǒu rù yù yuán , hua yin xià wèi zhōng cháng shì guo shèng suǒ sha . shuò suǒ lǐng jìn jun , jìn jie tóu shùn . shào wèi hé jìn yue : " zhōng guān jié dǎng . jin rì kě chéng shì jìn zhu zhì . " zhang ràng děng zhi shì jí , huang rù gào hé hòu yue : " shǐ chu shè móu xiàn hài dà jiāng jun zhě , zhì sài shuò yí rén , bìng bù gan chén děng shì . jin dà jiāng jun ting yuán shào zhì yán , yù jìn zhu chén děng , qǐ niáng niáng lián mǐn ! " hé tài hòu yue : " rǔ děng wù you , wǒ dang bǎo rǔ . " chuán zhǐ xuān hé jìn rù . tài hòu mì

百官呼拜已毕，袁绍入宫收蹇硕。硕慌走入御园，花阴下为中常侍郭胜所杀。硕所领禁军，尽皆投顺。绍谓何进曰：“中官结党。今日可乘势尽诛之。”张让等知事急，慌入告何后曰：“始初设谋陷害大将军者，止赛硕一人，并不干臣等事。今大将军听袁绍之言，欲尽诛臣等，乞娘娘怜悯！”何太后曰：“汝等勿忧，我当保汝。”传旨宣何进入。太后密谓

yêm thụ, tảo thanh triều đình, dĩ an thiền hạ!" Tiến thị chi, nãi Tư Đồ viên phùng chi tử, viên ngõi chi chất: danh thiệu, tự bỗn sơ, hiện vi ti đai giáo úy. Hà tiến đại hỉ, toại điểm ngự lâm quân ngũ thiên. Thiệu toàn thân phi quái. Hà tiến dẫn hà ngung, tuân du, trịnh thái đẳng đại thần tam thập dư viên, tương kế nhi nhập, tựu linh để cứu tiền, phù lập thái tử biện tức hoàng đế vị.

vào cung lập vua mới và đánh giặc không? Một người đứng phắt dậy nói rằng: - Tôi xin đem năm nghìn tinh binh, chém khóa cửa cung, vào lập vua mới, giết hết bọn hoạn quan, quét sạch trong triều để yên thiền hạ. Tiến nhìn xem, thì người ấy là con quan tư đồ Viên Phùng, cháu Viên Ngõi tên là Thiệu, tự là Bán Sơ biện làm quan tư lệ hiệu úy. Tiến cả mừng, bèn điểm năm nghìn quân ngự lâm giao cho Viên Thiệu. Thiệu nai nịt đem quân đi trước. Hà Tiến dẫn bọn Hà Ngung, Tuân Du, Trịnh Thái, hơn ba mươi quan đại thần đi sau, cùng vào trong cung, đến trước linh cữu vua Linh Đế, lập thái tử Biện lên làm vua.

bách quan hô bái dĩ tắt, viễn thiệu nhập cung thu kiễn thạc. Thạc hoảng tẩu nhập ngự viên, hoa âm hạ vi trung thường thị quách thắng sở sát. Thạc sở linh cầm quân, tần giai đầu thuận. Thiệu vị hà tiến viết: "Trung quan kết đảng. Kim nhật khả thừa thế tần tru chí." Trương nhượng đẳng tri sự cấp, hoảng nhập cáo hà hậu viết: "Thủy sơ thiết mưu hâm hại đại tướng quân già, chỉ tái thạc nhất nhân, tịnh bất can thần đẳng sự. Kim đại tướng quân thính viên thiêu chi ngôn, dục tần tru thần đẳng, khát nương nương liên mẫn!" Hà thái hậu viết: "Nhữ đẳng vật ưu, ngã đương bảo nhữ." Truyền chỉ tuyên hà tiến nhập. Thái

Các quan tung hô xong đâu đấy, Viên Thiệu bèn đi vào cung bắt Kiến Thạc, Thạc kinh hoảng chạy nấp vào dưới bụi cây trong vườn ngự uyển, bị trung thường thị là Quách Thắng giết chết. Quân cầm binh do Thạc quản lĩnh đều ra hàng hết cả. Viên Thiệu nói với Hà Tiến rằng: - Bọn thái giám trước kết bè với nhau, bây giờ nên thừa thế giết cả đi. Bọn Trương Nhượng biết tin, sợ hãi hết hồn, vội chạy vào cung van lạy Hà Hậu rằng: - Bày mưu hại quốc cữu trước đây chỉ có một mình Kiến Thạc thực quả không dính dáng gì đến chúng tôi. Nay quốc cữu nghe lời Viên Thiệu, muốn giết hết cả chúng tôi, thật là oan quá, xin mẫu hậu rủ lòng thương cữu cho. Hà Hậu nói: - Các ngươi đừng lo, ta sẽ bảo hộ cho. Bên giáng chỉ triệu Hà Tiến vào cung, khẽ bảo

wèi yue : " wǒ yǔ rǔ chu
shen hán wéi , fei zhang
ràng děng , yan néng xiǎng
cǐ fù guì ? jin jiǎn shuò bù
rénn , jì yǐ fú zhu , rǔ hé ting
xìn rén yán , yù jìn zhu huàn
guan ye ? " hé jìn ting bà ,
chu wèi zhòng guan yue : "
jiǎn shuò shè móu hài wǒ ,
kě zú miè qí jia . qí yú bù bì
wàng jia cán hài . " yuán
shào yue : " ruò bù zhǎn cǎo
chú gen , bì wèi sàng shēn
zhī běn . " jìn yue : " wú yì yǐ
jué , rǔ wù duo yán . " zhòng
guan jie tuì . cì rì , tài hòu
mìng hé jìn can lù cháng shù
shì , qí yú jie feng guan zhí .
dǒng tài hòu xuān zhāng
ràng děng rù gōng shàng yì
yue : " hé jìn zhì mò , shǐ chu
wǒ tái jǔ ta . jìn rì ta hái ér jí
huáng dì wèi , nèi wài chén
liáo , jie qí xin fù : wei quán
tài zhòng , wǒ jiāng rú hé ? "
ràng zòu yue : " niáng niáng
kě lín cháo , chuí lián ting
zhèng ; feng huáng zi xié wèi
wáng ; jia guó jiù dǒng
zhòng dà guan , zhǎng wò
jun quán ; chóng yòng chén
děng : dà shì kě tú yǐ . "
dǒng tài hòu dà xǐ . cì rì shè
cháo , dǒng tài hòu jiàng zhǐ
, feng huáng zi xié wèi chén
liù wáng , dǒng zhòng wèi
piào qí jiāng jun , zhāng ràng
děng gòng yù cháo zhèng .
hé tài hòu jiàn dǒng tài hòu
zhuan quán , yú gong zhong

曰：“我与汝出身寒微
，非张让等，焉能享此
富贵？今蹇硕不仁，既
已伏诛，汝何听信人言
，欲尽诛宦官耶？”何
进听罢，出谓众官曰：
“蹇硕设谋害我，可族
灭其家。其余不必妄加
残害。”袁绍曰：“若
不斩草除根，必为丧身
之本。”进曰：“吾意
已决，汝勿多言。”众
官皆退。次日，太后命
何进参录尚书事，其余
皆封官职。董太后宣张
让等入宫商议曰：“何
进之妹，始初我抬举他
。今日他孩儿即皇帝位
，内外臣僚，皆其心腹
：威权太重，我将如何
？”让奏曰：“娘娘可
临朝，垂帘听政；封皇
子协为王；加国舅董重
大官，掌握军权；重用
臣等：大事可图矣。”
董太后大喜。次日设朝
，董太后降旨，封皇子
协为陈留王，董重为骠
骑将军，张让等共预朝
政。何太后见董太后专

hậu mật vị viết: "Ngã dũ nhữ
xuất thân hàn vĩ, phi trương
nhượng đẳng, yên năng hưởng
thủ phú quý? Kim kiền thạc bất
nhân, kí dĩ phục tru, nhữ hà
thính tín nhân ngôn, dục tǎn tru
hoạn quan da?" Hà tiến thính
bãi, xuất vị chúng quan viết:
"Kiền thạc thiết mưu hại ngã,
khả tộc diệt kì gia. Kì dư bất tắt
vọng gia tàn hại." Viên thiệu
viết: "Nhược bất trảm thảo trừ
cǎn, tất vi tang thân chi bỗn."
Tiến viết: "Ngô ý dĩ quyết, nhữ
vật đa ngôn." Chúng quan giao
thoại. Thứ nhật, thái hậu mệnh
hà tiến tham lục thượng thư sự,
kì du giao phong quan chức.
Đồng thái hậu tuyên trương
nhượng đẳng nhập cung
thương nghị viết: "Hà tiến chi
muội, thủy sơ ngã sĩ cử tha.
Kim nhật tha hài nhi tức hoàng
đế vị, nội ngoại thần lieu, giao kì
tâm phúc: uy quyền thái trọng,
ngã tương như hà?" Nhượng
tấu viết: "Nương nương khả
lâm triều, thùy liêm thính chánh;
phong hoàng tử hiệp vi vương;
gia quốc cữu đồng trọng đại
quan, chưởng ác quân quyền;
trọng dụng thần đẳng: đại sự
khả đồ hỉ. "Đồng thái hậu đại hỉ.
Thứ nhật thiết triều, đồng thái
hậu hàng chỉ, phong hoàng tử
hiệp vi trân lưu vương, đồng
trọng vi phiêu ky tương quân,
trương nhượng đẳng cộng dự
triều chánh. Hà thái hậu kiến
đồng thái hậu chuyên quyền, vu

rằng: - Anh em ta hàn vi từ thuở nhỏ,
nếu không có bọn Trương Nhượng,
sao có phủ quý ngày nay? Nay thằng
Kiền Thạc bắt nhân đã bị giết rồi, sao
anh còn tin lời người ta nói mà toan
giết cả bọn hoạn quan? Hà Tiến nghe
đoạn, ra bảo các quan rằng: - Kiền
Thạc bày mưu hại ta đem giết cả họ
nó đi. Còn những người khác đừng
nên giết hại! Viên Thiệu nói: - Nhỗ cỏ
không nhổ hết rễ, rồi mang vạ vào
thân! Tiến nói: - Ý ta đã quyết, người
đừng nhiều lời nữa! Các quan đều lui
về cả. Hôm sau Thái Hậu cho Hà
Tiến tham xét công việc các bộ
thượng thư, còn các người khá đều
được thăng chức. Đồng Thái Hậu
nghe biết chuyện, bèn cho vời bọn
Trương Nhượng vào cung phán rằng:
- Con em thằng Hà Tiến, trước kia vì
có ta cất nhắc cho nên mới được
sung sướng. Ngày nay con nó lên
ngôi Hoàng Đế, các quan trong ngoài
đều là vây cánh nó cả, uy thế nó to
lớm, ta biết tính sao bây giờ? Trương
Nhượng nói: - Tâu mẫu hậu, việc đó
cũng dễ. Xin mẫu hậu cứ ra ngự triều
đường, rủ mành mành coi xét việc
chính, phong hoàng tử Hiệp lên tước
vương, gia phong quốc cữu Đồng
Trọng lên chức lớn coi giữ bình quyền
và trọng dụng bọn hạ thần thì việc lớn
có thể mưu tính xong được. Đồng
Thái Hậu cả mừng, sáng hôm sau
lâm triều giáng chỉ phong hoàng tử
Hiệp làm Trần lưu vương, Đồng
Trọng làm phiêu ky tướng quân. Bọn
Trương Nhượng cũng đều được
tham dự triều chính. Hà Thái Hậu
thấy Đồng Thái Hậu chuyên quyền,

shè yì yàn , qǐng dōng tài
hòu fù xí . jiǔ zhì bàn han ,
hé tài hòu qǐ shen pěng pei
zài bài yue : " wǒ děng jie fù
rén yě , can yù cháo zhèng ,
fei qí suǒ yí . xí lǚ hòu yin wò
zhòng quán , zong zú qian
kǒu jiē bēi lù . jin wǒ děng yí
shen ju lè zhòng ; cháo tíng
dà shì , rèn dà chén yuán lǎo
zì xíng shāng yì , cī guó jia
zhi xìng yě . yuàn chuí ting
yan . " dōng hòu dà nù yue :
" rǔ zhèn sǐ wáng měi rén ,
shè xin jí dù . jin yǐ rǔ zi wèi
jun , yǔ rǔ xiong hé jìn zhì
shì , zhé gǎn luàn yán ! wú
chì piào qí duàn rǔ xiong
shǒu , rú fǎn zhǎng ēr ! " hé
hòu yì nù yue : " wú yǐ hǎo
yán xiāng quàn , hé fǎn nù
ye ? " dōng hòu yue : " rǔ jia
tú gu xiǎo bēi , yǒu hé jiàn
shí ! " liǎng gong hù xiāng
zhēng jìng , zhāng ràng
děng gè quàn guì gong . hé
hòu lián yè zhao hé jìn rù
gong , gào yǐ qián shì . hé jìn
chu , zhao san gong gòng yì
. lái zǎo shè cháo , shǐ tíng
chén zòu dōng tài hòu yuán
xì fán fei , bù yí jiǔ ju gong
zhong , gé réng qian yú hé
xiān an zhì , xiān rì xià jí chu
guó mén . yi miàn qiǎn rén qǐ
sòng dōng hòu ; yi miàn diǎn
jin jun wéi piào qí jiāng jun
dōng zhòng fǔ zhái , zhui
suǒ yìn shòu . dōng zhòng
zhì shì jí , zì wěn yú hòu táng

权，于宫中设一宴，请董太后赴席。酒至半酣，何太后起身捧杯再拜曰：“我等皆妇人也，参预朝政，非其所宜。昔吕后因握重权，宗族千口皆被戮。今我等宜深居九重；朝廷大事，任大臣元老自行商议，此国家之幸也。愿垂听焉。”董后大怒曰：“汝鸩死王美人，设心嫉妒。今倚汝子为君，与汝兄何进之势，辄敢乱言！吾敕骠骑断汝兄首，如反掌耳！”何后亦怒曰：“吾以好言相劝，何反怒耶？”董后曰：“汝家屠沽小辈，有何见识！”两宫互相争竞，张让等各劝归宫。何后连夜召何进入宫，告以前事。何进出，召三公共议。来早设朝，使廷臣奏董太后原系藩妃，不宜久居宫中，合仍迁于河间安置，限日下即出国门。一面遣人起送董后；一面点禁军围骠骑将军董重府宅，

cung trung thiết nhất yến, thỉnh
đồng thái hậu phó tịch. Tứu chí
bán hàm, hà thái hậu khởi thân
phùng bôi tái bái viết: "Ngã
đảng giai phụ nhân dã, tham dự
triều chánh, phi kì sở nghi. Tích
lữ hậu nhân ác trọng quyền,
tông tộc thiên khẫu giai bị lục.
Kim ngã đảng nghi thâm cự
cửu trọng; triều đình đại sự,
nhâm đại thần nguyên lão tự
hành thương nghị, thử quốc gia
chi hạnh dã. Nguyên thùy thính
yên." Đồng hậu đại nộ viết:
"Nhữ chậm tử vương mĩ nhân,
thiết tâm tật đó. Kim ỷ nhữ tử vi
quân, dữ nhữ huynh hà tiền chi
thể, triếp cảm loạn ngon! Ngô
sắc phiếu ky đoạn nhữ huynh
thủ, như phản chưởng nhữ!" Hà
hậu diệc nộ viết: "Ngô dĩ hảo
ngôn tương khuyến, hà phản
nộ da?" Đồng hậu viết: "Nhữ
gia đồ cô tiểu bối, hữu hà kiến
thức!" Lưỡng cung hỗ tương
tranh cạnh, tương nhượng
đảng các khuyến quy cung. Hà
hậu liên dạ triệu hà tiền nhập
cung, cáo dĩ tiền sự. Hà tiền
xuất, triệu tam công cộng nghị.
Lai tảo thiết triều, sứ đinh thần
tâu đồng thái hậu nguyên hệ
phiên phi, bất nghi cửu cư cung
trung, hợp nhưng thiên vu hà
gian an trí, hạn nhật hạ tức xuất
quốc môn. Nhật diện khiển
nhân khởi tổng đồng hậu; nhật
diện điểm cầm quân vi phiếu ky
tướng quân đồng trọng phủ
trach, truy tác án thụ. Đồng

bèn sửa một tiệc yến ở trong cung, mời Đồng Thái Hậu đến dự. Giữa tiệc, Hà Thái Hậu đứng dậy, nâng chén rượu vái hai vái mà thưa rằng: - Chúng ta đều là đàn bà, không nên tham dự triều chính. Xưa bà Lã hậu chỉ vì tham giũ trọng quyền, đến nỗi nghìn người trong họ đều bị giết. Nay chúng ta chỉ nên ở yên trong cung cấm, việc triều chính đã có các nguyên lão đại thần bàn tính với nhau. Thế mới là hạnh phúc cho nhà nước, cúi xin Thái Hậu soi xét. Đồng Thái Hậu nỗi giận mắng rằng: - Mày đã đem lòng ghen ghét, đánh thuốc độc giết Vương mỹ nhân. Nay mày cậy có con làm vua, cậy thế lực anh mày là thằng Hà Tiến, dám nói hồn với tao à? Tao sai quan phiêu ky (trò vào Đồng Trọng) chặt cổ anh mày để như trả bàn tay cho mà xem! Hà hậu cũng tức giận cãi lại rằng: - Ta đem lời khuyên can, mà người lại trả mặt giận à? Đồng Thái Hậu càng tức, lại nhiếc móc Hà hậu: - Cái đồ bán thịt nhà mày, còn biết cái gì! Hai người cãi nhau mãi, sau có bọn Trương Nhượng khuyên can, người nào mới về cung người này. Đêm hôm ấy Hà hậu triệu Hà Tiến vào cung, kể lại việc đã xảy ra. Tiến về mời các quan tam công đến bàn bạc. Buổi chiều sáng hôm sau, Tiến xui các đinh thần tâu rằng: - Đồng Thái Hậu nguyên là một vị Phiên phi, không nên ở lâu trong cung cấm. Xin rời ngay ra an trí ở Hà Giang, hạn lập tức phải đi ngay! Hà Tiến một mặt sai người đưa Đồng Thái Hậu đi, một mặt phái quân cấm binh đến vây nhà phiêu ky tướng

. jia rén jǔ ai , jun shì fang
sǎn . zhang ràng , duàn guī
jiàn dōng hòu yí zhī yǐ fèi ,
suì jie yǐ jin chū wàn hǎo jié
gòu hé jìn dì hé ? bìng qí mǔ
wǔ yáng jun , lìng zǎo wǎn
rù hé tài hòu chǔ , shàn yán
zhe bì : yin cǐ shí cháng shì
yòu de jìn xìng .

追索印绶。董重知事急，自刎于后堂。家人举哀，军士方散。张让、段珪见董后一枝已废，遂皆以金珠玩好结构何进弟何苗并其母舞阳君，令早晚入何太后处，善言遮蔽：因此十常侍又得近幸。

14 liù yuè , hé jìn àn shǐ rén
zhèn sha dōng hòu yú hé
xiān yì tíng , jǔ jiù huí jīng ,
zàng yú wén líng . jìn tuo
bìng bù chu . sī lì xiào wèi
yuán shào rù jiàn jìn yue : "zhang ràng , duàn guī dēng
liú yán yú wài , yán gong
zhèn sha dōng hòu , yù móu
dà shì . chéng cǐ shí bù zhu
yan huàn , hòu bì wèi dà huò
. xí dòu wǔ yù zhu nèi shù , jí
móu bù mì , fǎn shòu qí
yang . jin gong xiong dì bù
qu jiang lì , jie ying jùn zhì
shì ; ruò shǐ jìn lì , shì zài
zhǎng wò . cǐ tian zàn zhì shí
, bù kě shi yě . " jìn yue : "
qiè róng shàng yì . " zuò yòu
mì bào zhang ràng , ràng
děng zhuǎn gào hé ? , yòu
duo sòng huì lù . ? rù zòu hé
hòu yún : " dà jiāng jun fǔ
zuǒ xin jun , bù xíng rén cí ,
zhuan wù sha fá . jin wú
duan yòu yù sha shí cháng
shì , cǐ qǔ luàn zhì dào yě . "

六月，何进暗使人鸩杀董后于河间驿庭，举柩回京，葬于文陵。进托病不出。司隶校尉袁绍入见进曰：“张让、段珪等流言于外，言公鸩杀董后，欲谋大事。乘此时不诛阉宦，后必为大祸。昔窦武欲诛内竖，机谋不密，反受其殃。今公兄弟部曲将吏，皆英俊之士；若使尽力，事在掌握。此天赞之时，不可失也。”进曰：“且容商议。”左右密报张让，让等转告何苗，又多送贿赂。苗入奏何后云：“大将军辅佐新君，不行仁慈，专务杀伐。今无端又欲杀

trọng tri sự cấp, tự vẫn vu hậu đường. Gia nhân cùi ai, quân sĩ phương tán. Trương nhượng, đoạn khuê kiến đồng hậu nhất chi dĩ phế, toại giai dĩ kim châu ngoạn hảo kết cấu hà tiền đệ hà miêu tịnh kì mẫu vũ dương quân, lệnh tảo vẫn nhập hà thái hậu xử, thiện ngôn già té: nhân thủ thập thường thị hựu đắc cận hạnh.

quân Đồng Trọng đòn lấy án thụ. Đồng Trọng biết việc chẳng lành, liền tự vẫn ở hậu đường. Lúc người nhà cắt tiếng khóc, quân sĩ mới không vây nữa trở về. Bọn Trương Nhượng, Đoàn Khuê thấy phe Đồng Thái Hậu thất bại, bèn đem vàng ngọc, châu báu đút lót em trai Hà Tiên là Hà Miêu và mẹ Tiên là Vũ Dương Quân, nhờ vào nói khéo với Hà Thái Hậu che chở cho. Bởi vậy mười tên hoạn quan lại được tin dùng.

lục nguyệt, hà tiên ám sử nhân châm sát đồng hậu vu hà gian dịch đình, cùi cứu hồi kinh, táng vu vẫn lăng. Tiền thác bệnh bắt xuất. Ti đãi giáo úy viên thiệu nhập kiến tiền viết: "Trương nhượng, đoạn khuê đẳng lưu ngôn vu ngoại, ngôn công châm sát đồng hậu, dục mưu đại sự. Thừa thủ thời bắt tru yêm hoạn, hậu tất vi đại họa. Tích đậu võ dục tru nội thụ, cơ mưu bất mật, phản thụ kì ương. Kim công huynh đệ bộ khúc tương lại, giai anh tuấn chí sĩ; nhược sử tần lực, sự tại chưởng ác. Thủ thiên tán chí thời, bắt khả thát dã." Tiền viết: "Thả dung thương nghị." Tả hữu mật báo trương nhượng, nhượng đẳng chuyển cáo hà miêu, hựu đa tổng hồi lộ. Miêu nhập tấu hà hậu vẫn: "Đại tướng quân phụ tá tân quân, bắt hành nhân từ, chuyên vụ sát phạt. Kim vô đoan hựu dục sát thập thường thị, thủ thủ

Tháng sáu năm ấy, Hà Tiên ngầm sai người đến Hà Giang đánh thuốc độc giết Đồng Thái Hậu, đem linh cữu về kinh, táng ở Văn Lăng. Tiền cáo bệnh không đi đưa đám Một hôm quan tư lệ hiệu úy Viên Thiệu vào nói với Tiền rằng: - Bọn Trương Nhượng, Đoàn Khuê đang đi nói phao lên rằng ông đánh thuốc độc giết Đồng Thái Hậu, để mưu việc lớn. Nếu bây giờ ông không giết ngay bọn chúng nó, tất có vạ lớn về sau. Xưa Đậu Vũ muốn nhờ bọn hoạn quan trong cung, vì mưu mô không kín lại bị chúng giết. Hiện giờ anh em vây cánh ông, đều là những tay anh tuấn, vẫn lại quyền ở trong tay, thật là cơ hội trời cho, không nên bỏ lỡ. Tiền nói: - Thông thả đề sau sẽ bàn tính. Mấy đứa ta hữu nghe lỏm được chuyện ấy, liền đi báo với Trương Nhượng. Bọn Trương Nhượng lại đem rất nhiều của báu lể đút Hà Miêu. Miêu vào tâu Hà hậu rằng: - Đại tướng quân phò tá vua mới, không làm điều nhân từ, chỉ chém chém giết. Nay tự nhiên vô cớ lại toan giết cả mười hoạn quan, thật

hòu nà qí yán . shǎo qǐng ,
hé jìn rù bái hòu , yù zhu
zhōng juān . hé hòu yue : "zhōng guān tǒng lǐng jìn
shèng , hàn jia gù shì . xian
dì xin qì tian xià , ēr yù zhu
sha jiù chén , fei zhòng zong
miào yě . " jìn běn shì méi
jué duàn zhī rén , ting tài hòu
yán , wéi wéi ér chu . yuán
shào yíng wèn yue : " dà shì
ruò hé ? " jìn yue : " tài hòu
bù yǔn , rú zhì nài hé ? "
shào yue : " kě zhao sì fang
ying xióng zhì shì , lè bing lái
jing , jìn zhu yan shù . cǐ shí
shì jí , bù róng tài hòu bù
cóng . " jìn yue : " cǐ jì dà
miào ! " biàn fa xí zhì gè ? ,
zhao fù jīng shi . zhǔ bó
chén lín yue : " bù kě ! sú
yún : yǎn mù ér bǔ yàn què ,
shì zì qì yě , wéi wù cháng
bù kě qǐ yǐ de zhì , kuàng
guó jia dà shì hu ? jin jiāng
jun zhàng huáng wei , zhǎng
bing yào , lóng xiāng hǔ bù ,
gao xià zài xin : ruò yù zhu
huàn guan , rú gǔ hóng lú
liào máo fa ěr . dàn dang sù
fa léi tíng , xíng quán lì duàn
, zé tian rén shùn zhì . què
fǎn wài xí dà chén , lín fàn
jing que , ying xióng jù huì ,
gè huái yí xin : suǒ wèi dào
chí gān gē , shòu rén yǐ bǐng
, gong bì bù chéng , fǎn
sheng luàn yǐ . " hé jìn xiào
yue : " cǐ nuò fu zhì jiàn yě ! "
bàng bian yí rén gǔ zhǎng dà

十常侍，此取乱之道也。
。”后纳其言。少顷，
何进入白后，欲诛中涓。
何后曰：“中官统领
禁省，汉家故事。先帝
新弃天下，尔欲诛杀旧
臣，非重宗庙也。”进
本是没决断之人，听太
后言，唯唯而出。袁绍
迎问曰：“大事若何？”
进曰：“太后不允，
如之奈何？”绍曰：“
可召四方英雄之士，勒
兵来京，尽诛阉竖。此
时事急，不容太后不从。
”进曰：“此计大妙！”
便发檄至各镇，召
赴京师。主簿陈琳曰：
“不可！俗云：掩目而
捕燕雀，是自欺也，微
物尚不可欺以得志，况
国家大事乎？今将军仗
皇威，掌兵要，龙骧虎
步，高下在心：若欲诛
宦官，如鼓洪炉燎毛发
耳。但当速发雷霆，行
权立断，则天人顺之。
却反外檄大臣，临犯京
阙，英雄聚会，各怀一
心：所谓倒持干戈，授

loạn chi đạo dã." Hậu nạp kì
ngôn. Thiếu khoảnh, hà tiến
nhập bạch hậu, dục tru trung
quyên. Hà hậu viết: "Trung
quan thống lĩnh cầm tinh, hán
gia cố sự. Tiên đế tân khí thiên
hạ, nhĩ dục tru sát cựu thần, phi
trọng tông miếu dã." Tiến bỗn
thị một quyết đoạn chi nhân,
thính thái hậu ngôn, duy duy
nhi xuất. Viên thiệu nghênh vấn
viết: "Đại sự nhược hà?" Tiến
viết: "Thái hậu bắt duẫn, như
chi tại hà?" Thiệu viết: "Khả
triệu tú phương anh hùng chí
sĩ, lặc binh lai kinh, tần tru yêm
thụ. Thủ thời sự cấp, bắt dung
thái hậu bắt tòng." Tiến viết:
"Thủ kế đại diệu!" Tiến phát
hịch chí các trấn, triều phó kinh
sư. Chủ bạc trấn lâm viết: "Bắt
khả! Tục vân: yểm mục nhi bộ
yến tước, thị tự khai dã, vi vật
thượng bất khả khi dĩ đắc chí,
huống quốc gia đại sự hò? Kim
tướng quân trưng hoàng uy,
chuồng binh yếu, long tương
hỗ bộ, cao hạ tại tâm: nhược
dục tru hoạn quan, như cỗ
hồng lô liệu mao phát nhĩ. Đãn
đương tốc phát lôi đình, hành
quyền lập đoạn, tắc thiên nhân
thuận chi. Khước phản ngoại
hịch đại thần, lâm phạm kinh
khuyết, anh hùng tụ hội, các
hoài nhất tâm: sở vị đảo trì can
qua, thụ nhân dĩ bính, công tất
bất thành, phản sinh loạn hĩ.
"Hà tiến tiểu viết: "Thủ nọa phu
chi kiến dã!" Bàng biên nhất

tự mình gây ra mầm loạn. Hà hậu cho
là phải. Một chốc, Hà Tiến vào tâu xin
giết bọn hoạn quan. Hậu nói: - Bọn
hoạn quan coi sóc việc trong cung
cấm, phép cũ nhà Hán từ xưa vẫn
thế. Cớ sao tiên đế vừa mới chầu trời
mà người chỉ muốn giết những bầy
tôi cũ. Thế không phải là tôn trọng sự
thờ cúng đối với tiên đế! Tiến vốn là
một người nhù nhác không quyết
đoán, nghe Hà Thái Hậu nói như vậy,
vâng dạ luôn miệng rồi lui ra. Viên
Thiệu đứng đón ngoài cửa, hỏi rằng: -
Việc lớn thế nào? Tiến nói: - Thái Hậu
không nghe thì làm thế nào? Thiệu
nói: - Nên triệu những người anh
hùng các nơi đem quân về kinh giết
hết bọn hoạn quan này đi. Đến lúc
việc đã cấp bách thì Thái Hậu muốn
chẳng nghe cũng chẳng được. Tiến
nói: - Kế ấy diệu lắm. Bên truyền hịch
đi các trấn, triệu các tướng lĩnh đem
quân về kinh đô. Quan chủ bạ Trần
Lâm can rằng: - Việc ấy không nên.
Tục ngữ có câu: "Bưng mắt bắt
chim", ấy là mình tự đổi mình. Việc
nhỏ mọn cũng không thể tự đổi mà
làm xong, huống chi là việc lớn nước
nhà? Nay tướng quân dựa uy vua,
cầm quyền lớn, như rồng bay hổ
nhảy, muốn làm thế nào cũng được.
Việc giết bọn hoạn quan thật dễ
không khác quạt lò than đốt mây sợi
tóc. Làm việc một cách quyền biến,
quyết đoán ngay, phát động nhanh
như sấm sét tức là thuận đạo trời và
lòng người. Nay nếu triệu các quan
ngoại trấn, mỗi người một bụng, biết
ai thế nào? Có khác đưa chuôi dao
cho người cầm mà mình cầm đằng

xiào yue : " cǐ shì yì rú fǎn
zhǎng , hé bì duo yì ! " shì
zhì , nǎi cáo cáo yě . zhèng
shì : yù chú jun cè xiao rén
luàn , xu ting cháo zhong zhì
shì móu . bù zhì cáo cáo
shuo chu shèn huà lái , qíe
ting xià wén fēn jiě .

人以柄，功必不成，反生乱矣。”何进笑曰：“此懦夫之见也！”傍边一人鼓掌大笑曰：“此事易如反掌，何必多议！”视之，乃曹操也。正是：欲除君侧宵人乱，须听朝中智士谋。不知曹操说出甚话来，且听下文 分解。

nhân cỗ chưởng đại tiêu viết:
"Thủ sự dịch như phản
chưởng, hà tất đa nghị!" Thị
chi, nǎi tào thao dã. Chánh thị:
dục trừ quân trắc tiêu nhân
loạn, tu thính triều trung trí sĩ
mưu. Bất tri tào thao thuyết
xuất thậm thoại lai, thả thính hạ
văn phân giải

lưỡi không? Như thế không những
việc không thành mà lại sinh biến
loạn nữa. Tiên cười nói: - Đó là kiến
thức của hạng người hèn nhát! Một
người đứng lên vỗ tay cười lớn mà
rằng: - Việc ấy dễ như trở bàn tay, hà
tất phải bàn cho lắm! Mọi người nhìn
xem ai, người ấy chính là Tào Tháo.
Đó chính là: Muốn giết tiểu nhân bên
cạnh chúa Nên nghe mưu sĩ ở trong
triều. Muốn biết Tào Tháo nói thế
nào, xem hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
003
PINYIN – QUAN THOẠI

2 qiè shuo cáo cào dang rì duì hé jìn yue : " huàn guan zhì huò , gǔ jin jie yǒu ; dàn shì zhǔ bù dang jiǎ zhì quán chōng , shí zhì yú cǐ . ruò yù zhì zuì , dang chú yuán è , dàn fù yì yù lì zú yǐ , hé bì fen fen zhao wài bing hu ? yù jìn zhu zhì , shì bì xuān lù . wú liào qí bì bài yě . " hé jìn nù yue : " mèng dé yì huái sī yì ye ? " cáo tuì yue : " luàn tian xià zhě , bì jìn yě . " jìn nǎi àn chāi shi mìng , ? mì zhào xíng yè wāng gè ? qù .

3 què shuo qián jiāng jun , áo xiang hóu , xī liáng cì shǐ dǒng zhuó , xian wèi pò huáng jin wú gong , cháo yì jiang zhì qí zuì , yin huì lù shí cháng shì xìng miǎn ; hòu yòu jié tuo cháo guì , suí rèn xiǎn guan , tǒng xī zhōu dà jun èr shí wàn , cháng yǒu bù chén zhì xīn . shì shí de zhào dà xǐ , diǎn qǐ jun mǎ , lù xù biàn xíng ; shǐ qí xù

第三回
议温明董卓叱丁原
馈金珠李肃说吕布

且说曹操当日对何进曰：
“宦官之祸，古今皆有；
但世主不当假之权宠，使
至于此。若欲治罪，当除
元恶，但付一狱吏
足矣，何必纷纷召外兵乎
？欲尽诛之，事必宣露。
吾料其必败也。”何进怒
曰：“孟德亦怀私意耶？”
操退曰：“乱天下者，
必进也。”进乃暗差使命，
赍密诏星夜
往各镇去。

却说前将军、鳌乡侯、西
凉刺史董卓，先为破黄巾
无功，朝议将治其罪，因
贿赂十常侍幸免；后又结
托朝贵，遂任显官，统西
州大军二十万，常有不臣
之心。是时得诏大喜，点
起军马，陆续便行；使其
婿中郎将牛辅；守住陕西

Đệ tam hồi nghị ôn minh
đồng trác sát định nguyên
quỹ kim châu lý túc thuyết lữ
bồ

Thả thuyết tào thao đương nhật
đối hà tiến viết: "Hoạn quan chí
hỏa, cổ kim giai hữu; đắn thé
chủ bất đương giả chí quyền
sủng, sứ chí vu thủ. Nhược dục
trì tội, đương trừ nguyên ác,
đắn phó nhất ngục lại túc hĩ, hà
tất phân phân triệu ngoại binh
hồ? Dục tần tru chi, sự tất
tuyên lộ. Ngô liêu kì tất bại dã."
Hà tiến nộ viết: "Mạnh đức diệc
hoài tư ý da?" Thao thói viết:
"Loạn thiên hạ giả, tất tiến dã."
Tiến nãi ám sai sứ mệnh, tê
mật chiêu tinh dạ vãng các trấn
khứ.

HỘI 3 Tiệc Ôn Minh, Đồng Trác
mắng Định Nguyên; Dùng vàng
bạc, Lý Túc dụ Lã Bố

Lúc ấy Tào Tháo nói với Hà Tiến
rằng: - Cái vụ hoạn quan, đời nào
cũng có, nên vua chúa các đời
không nên trao quyền bính và tin
dùng chúng để chúng hoành hành
như ngày nay. Bây giờ muốn trị tội
chúng tưởng chỉ nên giết mấy đứa
đầu đảng. Như vậy chỉ cần một kẻ
coi ngục cũng đủ, hà tất phải triệu
quân ngoài vào. Nếu muốn giết cả
bon chúng, cơ mưu tránh sao khỏi
tiết lộ, tôi chắc công việc sẽ hỏng.
Hà Tiến tức giận mà rằng: - Mạnh
Đức cũng hài lòng sao? Tháo lui ra
ngoài nói: - Làm loạn thiên hạ tất là
Hà Tiến! Tiến không nghe lời Tháo,
mặt sai người đem chiêu chỉ đi gấp
đến các trận triệu quân vào kinh đô.

Khước thuyết tiền tướng quân,
ngao hương hầu sung chức thứ sử
Tây Lương là Đồng Trác, trước vì
đánh giặc Khăn Vàng bị thua, triều
đình đã toàn trị tội, bởi có đút lót
cho mười tên hoạn quan nên không
can gì. Sau lại khéo kết giao với
bọn quyền quý trong triều, làm đến
chức lớn, thống lĩnh hai mươi vạn
quân Tây Lương, vẫn có lòng phản
nghịch. Bây giờ tiếp được chỉ triệu
vào kinh, trong lòng hờ hở, liền

Nói về quan tiền tướng quân, tước
Ngao hương hầu sung chức thứ sử
Tây Lương là Đồng Trác, trước vì
đánh giặc Khăn Vàng bị thua, triều
đình đã toàn trị tội, bởi có đút lót
cho mười tên hoạn quan nên không
can gì. Sau lại khéo kết giao với
bọn quyền quý trong triều, làm đến
chức lớn, thống lĩnh hai mươi vạn
quân Tây Lương, vẫn có lòng phản
nghịch. Bây giờ tiếp được chỉ triệu
vào kinh, trong lòng hờ hở, liền

zhōng láng jiàng niú fǔ ;
shǒu zhù ? xí , zì jǐ què dài lǐ
? , guo sì , zhang jì , fán
chóu děng tí bing wàng luò
yáng jìn fa .

，自己却带李傕、郭汜、
张济、樊稠等提兵望洛阳
进发。

4 zhuó xù móu shì lǐ rú yue : " jin sui fèng zhào , zhōng jiān duo yǒu àn wèi . hé bù chāi rén shàng biǎo , míng zhèng yán shùn , dà shì kě tú . " zhuó dà xǐ , suì shàng biǎo . qí luè yue : " qiè wén tian xià suǒ yǐ luàn nì bù zhī zhě , jie yóu huáng mén cháng shì zhang ràng děng wǔ mèn tian cháng zhì gù . chén wén yáng tang zhī fèi , bù rú qù xin ; kuì yong sui tòng , shèng yú yāng dù . chén gǎn míng zhong gǔ rù luò yáng , qǐng chū ràng děng . shè jì xìng shèn ! tian xià xìng shèn ! " hé jìn de biǎo , chu shì dà chén . shì yù shǐ zhèng tài jiàn yue : " dǒng zhuó nǎi chái láng yě , yǐn rù jīng chéng , bì shí rén yǐ . " jìn yue : " rǔ duo yí , bù zú móu dà shì . " lú zhí yì jiàn yue : " zhí sù zhī dǒng zhuó wèi rén , miàn shàn xin hěn ; yì rù jìn tíng , bì sheng huò huàn . bù rú zhǐ zhī wù lái , miǎn zhì shèng luàn . " jìn bù ting , zhèng tài , lú zhí jie qì guan ér qù . cháo tíng dà chén , qù zhě dà bàn . jìn shǐ rén yíng dǒng zhuó yú mǐn

trung lang tương ngưu phụ; thủ
trụ thiểm tây, tự kỷ khước đái lý
giác, quách tǐ, trương tể, phàn
trù đẳng đế binh vọng lạc
dương tiến phát.

điểm binh lục tục khởi hành, sai con
rể là trung lang tướng Ngưu Phu
đóng giữ Thiểm Tây, hắn tự đem
bọn Lý Thôi, Quách Dĩ, Trương Té,
Phàn Trù dẫn quân đến Lạc
Dương.

卓婿谋士李儒曰：“今虽
奉诏，中间多有暗昧。何
不差人上表，名正言顺，
大事可图。”卓大喜，遂
上表。其略曰：

“窃闻天下所以乱逆不止者，皆由黄门常侍张让等
侮慢天常之故。臣闻扬汤止沸，不如去薪；溃痈虽痛，
胜于养毒。臣敢鸣钟鼓入洛阳，请除让等。社稷幸甚！天下

幸甚！”何进得表，出示
大臣。侍御史郑泰谏曰：

“董卓乃豺狼也，引入京城，必食人矣。”进曰：

“汝多疑，不足谋大事。
”卢植亦谏曰：“植素知
董卓为人，面
善心狠；一入禁庭，必生
祸患。不如止之勿来，免
致生乱。”进不听，郑泰
、卢植皆弃官而去。朝廷
大臣，去者大半。进使人

Trác té mưu sĩ lý nho viết: "Kim tuy phụng chiếu, trung gian đa hữu ám vị. Hà bắt sai nhân thượng biểu, danh chánh ngôn thuận, đại sự khả đắc." Trác đại hỉ, toại thượng biểu. Kì lược viết: "Thiết văn thiên hạ sở dĩ loạn nghịch bất chỉ giả, giai do hoàng môn thường thị thường nhượng đẳng vũ mạn thiên thường chi cổ. Thần văn dương thang chỉ phí, bắt như khứ tân; hội ung tuy thống, thắng vu dưỡng độc. Thần cảm minh chung cổ nhập lạc dương, thỉnh trừ nhượng đẳng. Xã tắc hạnh thận! Thiên hạ hạnh thận!" Hà tiên đắc biểu, xuất kì đại thần. Thị ngự sử trình thái giám viết: "Đồng trác nái sài lang dã, dẫn nhập kinh thành, tất thực nhân hĩ." Tiến viết: "Nhữ đa nghi, bắt túc mưu đại sự." Lô thực diệc giám viết: "Thực tố tri đồng trác vi nhân, diện thiện tâm ngoan; nhất nhập cầm định, tất sinh họa hoạn. Bất như chỉ chi vật lai, miễn trí sinh loạn." Tiến bắt thính, trình thái, lô thực giai khí quan nhi khứ. Triều đình đại thần, khứ già đại bán. Tiến sử nhân nghênh đồng trác vu thẳng trì, trác án binh bất động.

Trác lại có người rể nữa, vừa là
mưu sĩ cho hắn, tên là Lý Nho. Nho
bảo Trác rằng: - Nay tuy phụng chỉ
vào kinh, biết đâu trong đó chẳng
có nhiều điều ám muội? Chi bằng
trước hãy sai người dâng biểu, cho
danh nghĩa rõ ràng, mới có thể
mưu toan việc lớn được. Trác cả
mừng, bèn sai thảo biểu dâng vào
kinh trước. Biểu rằng: "Thiết tướng
thiên hạ đến nỗi loạn mãi thế này,
đều bởi bọn hoạn quan Trương
Nhượng khinh nhòn phép nước.
Tôi nghĩ muốn cho nồi nước sôi
khỏi dài ra ngoài cần phải rút bớt
củi; mỗ cái nhọt có chiju đau một
lúc, mới khỏi nọc độc trong mình.
Tôi xin bạo dạn giống trống khua
chuông, dẫn quân vào Lạc Dương,
để giết bọn Nhượng; được như thế
thì xã tắc may lắm, thiên hạ may
lắm!" Hà Tiến đem tờ biểu đưa các
quan xem. Có quan thi ngự sử
Trịnh Thái can rằng: - Đồng Trác là
giống sài lang, để hắn vào kinh, hắn
sẽ ăn thịt người. Tiến nói: - Anh
đa nghi như thế, mưu việc lớn sao
được? Lư Thực cũng can rằng: -
Tôi vốn biết Đồng Trác là đứa mặt
người dạ thú, hổ dể cho hắn vào
chốn cầm định, tất sinh tai vạ. Chi
bằng ngăn cản đừng cho hắn vào là
hơn. Tiến cũng không nghe. Trịnh

chí , zhuó àn bing bù dòng .

迎董卓于渑池，卓按兵不动。

5 zhang ràng děng zhì wài
bing dào , gòng yì yue : " cǐ
hé jìn zhī móu yě ; wǒ děng
bù xiān xià shǒu , jie miè zú
yǐ . " nǎi xian fú dao fǔ shǒu
wǔ shí rén yú cháng lè gong
jia dé mén nèi , rù gào hé tài
hòu yue : " jin dà jiāng jun
jiǎo zhào zhao wài bing zhì
jīng shí , yù miè chén děng ,
wàng niáng niáng chuí lián cì
jiù . " tài hòu yue : " rǔ děng
kě yì dà jiāng jun fù xiè zuì .
" ràng yue : " ruò dào xiàng
fǔ , gǔ ròu jí fěn yǐ . wàng
niáng niáng xuān dà jiāng
jun rù gōng yù zhǐ zhī . rú qí
bù cóng , chén děng zhì jiù
niáng niáng qián qǐng sǐ . "
tài hòu nǎi jiàng zhào xuān
jìn .

张让等知外兵到，共议曰：“此何进之谋也；我等不先下手，皆灭族矣。”乃先伏刀斧手五十人于长乐宫嘉德门内，入告何太后曰：“今大将军矫诏召外兵至京师，欲灭臣等，望娘娘垂怜赐救。”

太后曰：“汝等可诣大将军府谢罪。”让曰：“若到相府，骨肉齑粉矣。望娘娘宣大将军入宫谕止之。如其不从，臣等只就娘娘前请死。”太后乃降诏宣进。

6 jìn de zhào biàn xíng . zhǔ
bù chén lín jiàn yue : " tài
hòu cǐ zhào , bì shì shí
cháng shì zhī móu , qie bù
kě qù . qù bì yǒu huò . " jìn
yue : " tài hòu zhào wǒ , yǒu
hé huò shì ? " yuán shào yue
: " jin móu yǐ xiè , shì yǐ lù ,
jiāng jun cháng yù rù gōng

进得诏便行。主簿陈琳谏曰：“太后此诏，必是十常侍之谋，切不可去。去必有祸。”进曰：“太后诏我，有何祸事？”袁绍曰：“今谋已泄，事已露，将军尚欲入

Thái, Lư Thực đều bỏ quan mà đi. Các quan đại thần trong triều cũng bỏ đi quá nửa. Tiền sai người đón Đồng Trác ở Thăng Trì, Trác đóng quân lại, không tiến vội.

Bọn Trương Nhượng được tin quân ngoài kéo vào cùng bàn nhau rằng: - Đó là mưu của Hà Tiến, nếu chúng ta không hạ thủ trước, sẽ chết cả họ. Bên mai phục năm mươi tên đao phủ ở mé trong cửa Gia Đức, cung Trường Lạc, rồi vào tâu Hà Thái Hậu rằng: - Nay đại tướng quân giả làm chiếu chỉ, triệu quân ngoại trấn vào kinh, định giết cả bọn chúng tôi, xin mẫu hậu rủ lòng thương cứu cho. Thái Hậu nói: - Các ngươi nên đến dinh đại tướng quân mà tạ tội. Nhượng nói: - Tâu mẫu hậu, nếu chúng tôi đến tướng phủ, tất là thịt nát xương tan, còn sống sao được. Xin mẫu hậu tuyên triệu đại tướng quân vào cung mà dụ bảo cho. Nếu mẫu hậu không chút thương tình, thì chúng tôi xin chết ngay ở trước mặt mẫu hậu. Thái Hậu bèn giáng chỉ triệu Tiến vào.

Tiến đắc chiếu tiện hành. Chủ bộ trấn lâm giàn viết: "Thái hậu thử chiếu, tất thị thập thường thị chi mưu, thiết bất khả khử. Khứ tất hữu họa." Tiến viết: "Thái hậu chiếu ngã, hữu hà họa sự?" Viên thiệu viết: "Kim mưu dĩ tiết, sự dĩ lộ, tướng quân thượng dục nhập cung

ye ? " cáo cáo yue : " xian zhao shí cháng shì chu , rán hòu kě rù . " jìn xiào yue : " cǐ xiǎo ér zhī jiàn yě . wú zhǎng tian xià zhī quán , shí cháng shì gǎn dài rú hé ? " shào yue : " gōng bì yù qù , wǒ děng yǐn jiā shì hù cóng , yǐ fáng bù cè . " yú shì yuán shào , cáo cáo gè xuǎn jīng bīng wǔ bǎi , mìng yuán shào zhì dì yuán shù lǐng zhì . yuán shù quán shen pí wa , yǐn bīng bù liè qīng suǒ mén wài . shào yǔ cáo dài jiàn hù sòng hé jìn zhì cháng lè gong qián . huáng mén chuán yì zhǐ yún : " tài hòu tè xuan dà jiāng jun , yú rén bù xǔ zhé rù . " jiāng yuán shào , cáo cáo děng dōu zǔ zhù gong mén wài .

7 hé jìn áng rán zhí rù . zhì jiā dé diàn mén , zhang ràng , duàn guì yíng chu , zuǒ yòu wéi zhù , jìn dà jīng . ràng lì sheng zé jìn yue : " dǒng hòu hé zuì , wàng yǐ zhèn sǐ ? guó mǔ sāng zàng , tuo jí bù chu ! rǔ běn tú gu xiǎo bài , wǒ děng jiàn zhì tian zì , yǐ zhì róng guì ; bù sì bào xiào , yù xiāng móu hái , rǔ yán wǒ děng shèn zhuó , qí qīng zhě shì shéi ? " jìn huang jí , yù xún chu lù , gong mén jìn bì , fú jiǎ qí chu , jiāng hé jìn kǎn wèi liǎng duàn . hòu rén yǒu shi tàn zhì yue ; " hàn shì

宮耶？" 曹操曰： "先召十常侍出，然后可入。" 进笑曰： "此小儿之见也。吾掌天下之权，十常侍敢待如何？" 绍曰： "公必欲去，我等引甲士护从，以防不测。" 于是袁绍、曹操各选精兵五百，命袁绍之弟袁术领之。袁术全身披挂，引兵布列青琐门外。绍与操带剑护送何进至长乐宫前。黄门传懿旨云： "太后特宣大将军，余人不许辄入。" 将袁绍、曹操等都阻住宫门外。

何进昂然直入。至嘉德殿门，张让、段珪迎出，左右围住，进大惊。让厉声责进曰： "董后何罪，妄以鸩死？国母丧葬，托疾不出！汝本屠沽小辈，我等荐之天子，以致荣贵；不思报效，欲相谋害，汝言我等甚浊，其清者是谁？" 进慌急，欲寻出路，宫门尽闭，伏甲齐出，将何进

da?" Tào thao viết: "Tiên triêu thập thường thị xuất, nhiên hậu khả nhập." Tiên tiêu viết: "Thử triêu nhi chi kiến dã. Ngô chưởng thiên hạ chi quyền, thập thường thị cảm đãi như hà?" Thiệu viết: "Công tất dục khứ, ngã đằng dẫn giáp sĩ hộ tòng, dĩ phòng bất trắc." Vu thị viên thiệu, tào thao các tuyển tinh binh ngũ bách, mệnh viên thiệu chi đệ viên thuật lĩnh chí. Viên thuật toàn thân phi quái, dẫn binh bố liệt thanh tòa môn ngoại. Thiệu dữ thao đái kiếm hộ tống hà tiến chí trường nhạc cung tiên. Hoàng môn truyền ý chỉ vân: "Thái hậu đặc tuyên đại tướng quân, dư nhân bất hứa triệp nhập." Tương viên thiệu, tào thao đằng đô trở trụ cung môn ngoại.

Hà tiến ngang nhiên trực nhập. Chí gia đức điện môn, trương nhượng, đoạn khuê nghênh xuất, tả hữu vi trụ, tiến đại kinh. Nhượng lệ thanh trách tiến viết: "Đồng hậu hà tội, vọng dĩ châm tử? Quốc mẫu tang táng, thác tật bất xuất! Nhữ bỗn đồ cô tiểu bối, ngã đằng tiến chi thiên tử, dĩ trí vinh quý; bất tư báo hiệu, dực tương mưu hại, nhữ ngôn ngã đằng thậm trọc, kì thanh giả thị thùy?" Tiến hoảng cấp, duc tầm xuất lộ, cung môn tần bế, phục giáp tề xuất, tương hà tiên khám vi lưỡng đoạn. Hậu nhân hữu thi thán chi viết; "Hán

ngay mười đứa hoạn quan ra đây dã, rồi hãy vào! Tiến cười nói: - Đó là kiến thức của trẻ con. Hiện quyền bính thiên hạ ở trong tay ta, mấy đứa hoạn quan dám làm gì nỗi! Thiệu nói: - Nay ông định vào cung, chúng tôi xin đem quân hộ vệ để phòng sự bất trắc. Viên Thiệu, Tào Tháo mỗi người kén năm trăm quân giao cho em Viên Thiệu là Viên Thuật thống lĩnh. Viên Thiệu nai nịt đâu đấy, dẫn quân dân ở mé ngoài cửa Thanh Tảo, Thiệu cùng Tháo đeo gươm đi kèm, hộ vệ Hà Tiến. Tiến đi đến trước cửa cung Trường Lạc, hoàng môn quan truyền chỉ rằng: "Thái Hậu chỉ vời một mình đại tướng quân vào thôi, còn người khác đều không được vào". Thành ra bọn Viên Thiệu, Tào Tháo đều phải đứng ngoài cả.

Một mình Tiến ngang nhiên vào cung. Vừa đi đến cửa Gia Đức bọn Trường Nhượng quát mắng Tiến rằng: - Đồng Thái Hậu có tội gì mà mày đánh thuốc độc giết chết? Cớ sao đám tang quốc mẫu mày giả tảng ôm không đi đưa? Mày vốn giống đê hèn, làm nghề mổ lợn bán thịt, có chúng tao tiến cử lên vua mới được vinh hiển thế này. Mày đã không báo ơn thì chó, lại định mưu hại chúng tao? Mày bảo chúng tao là phuơng ngu trọc vậy ai là người thanh cao? Tiến hoảng sợ muôn tìm lối ra, nhưng cửa cung đã đóng hết. Bọn dao phủ ò ra, chém Tiến đứt làm hai đoạn. Đời sau có

qing wéi tian shù zhong , wú móu hé jìn zuò san gong . jǐ fan bù ting zhong chén jiàn , nán miǎn gong zhong shòu jiàn feng . "

砍为两段。后人有诗叹之曰：“汉室倾危天数终，无谋何进作三公。几番不听忠臣谏，难免宫中受剑锋。”

8 ràng děng jì sha hé jìn , yuán shào jiǔ bù jiàn jìn chu , nǎi yú gong mén wài dà jiào yue : " qǐng jiāng jun shàng che ! " ràng děng jiāng hé jìn shǒu jí cóng qiáng shàng zhí chu , xuān yù yue : " hé jìn móu fǎn , yǐ fú zhu yǐ ! qí yú xié cóng , jìn jie shè yòu . " yuán shào lì shēng dà jiào : " yan guan móu sha dà chén ! zhu è dǎng zhě qián lái zhù zhàn ! " hé jìn bù jiāng wú kuang , biàn yú qīng suǒ mén wài fàng qǐ huǒ lái . yuán shù yǐn bìng tú rù gōng tíng , dàn jiàn yan guan , bù lùn dà xiǎo , jìn jie sha zhī . yuán shào , cáo cào zhǎn guan rù nèi . zhào zhong , chéng kuàng , xià yùn , guo shèng sì gè bēi gǎn zhì cuì huā lóu qián , ? wèi ròu ní . gong zhong huǒ yàn chong tian . zhāng ràng , duàn guì , cáo jié , hóu lán jiāng tài hòu jí tài zi bìng chén liù wáng jié qù nèi shèng , cóng hòu dào zǒu bēi gōng . shí lú zhí qì guan wèi qù , jiàn gōng zhong shì biàn , ? jiǎ chí ge , lì yú gé xià . yáo jiàn duàn

让等既杀何进，袁绍久不见进出，乃于宫门外大叫曰：“请将军上车！”让等将何进首级从墙上掷出，宣谕曰：“何进谋反，已伏诛矣！其余胁从，尽皆赦宥。”袁绍厉声大叫：“阉官谋杀大臣！诛恶党者前来助战！”何进部将吴匡，便于青琐门外放起火来。袁术引兵突入宫庭，但见阉官，不论大小，尽皆杀之。袁绍、曹操斩关入内。赵忠、程旷、夏恽、郭胜四个被赶至翠花楼前，剁为肉泥。宫中火焰冲天。张让、段珪、曹节、侯览将太后及太子并陈留王劫去内省，从后道走北宫。时卢植弃官未去，见宫中事变，擐甲持戈，立于阁下。遥见段珪拥逼何后过来，植大

thát khuynh nguy thiên số chung, vô mưu hà tiên tác tam công. Kỉ phiên bất thính trung thần gián, nan miễn cung trung thu kiếm phong."

thơ than rằng: Nhà Hán thương ôi, vận đã cùng! Mưu gì Hà Tiên lại tam công? Mấy phen chẳng biết nghe lời phải Thoát khỏi làm sao họa cửa cung?

Nhượng dǎng kí sát hà tiên, viên thiệu cùu bắt kiền tiến xuất, nãi vu cung môn ngoại đại khiếu viết: "Thỉnh tướng quân thượng xa!" Nhượng dǎng tương hà tiên thủ cấp tòng tường thượng trích xuất, tuyên dụ viết: "Hà tiên mưu phản, dĩ phục tru hỉ! Kì dư hiếp tòng, tǎn gai xá hựu." Viên thiệu lệ thanh đại khiếu: "Yêm quan mưu sát đại thần! Tru ác đảng giả tiền lai trợ chiến!" Hà tiên bộ tướng ngô khuông, tiện vu thanh tòa môn ngoại phóng khởi hỏa lai. Viên thuật dǎn binh đột nhập cung đình, đǎn kiến yêm quan, bắt luận đại tiểu, tǎn gai sát chi. Viên thiệu, tào thao trăm quan nhập nội. Triệu trung, trình khoáng, hạ uân, quách thắng tử cá bị cản chí thủy hoa lâu tiền, đoá vi nhục nê. Cung trung hỏa diễm trùng thiên. Trương nhuượng, đoạn khuê, tào tiết, hầu lâm tương thái hậu cập thái tử tịnh trần lưu vương kiếp khứ nội tĩnh, tòng hậu đạo tầu bắc cung. Thời lô thực khí quan vị khứ, kiến cung trung sự biến, hoàn giáp trì qua, lập vu các hạ. Diêu kiến đoạn khuê

Viên Thiệu chờ mãi không thấy Tiến ra, bèn gọi lớn lên rằng: - Mời tướng quân ra về! Bọn Trương Nhuượng đem thủ cấp Hà Tiên từ trên tường ném ra tuyên dụ rằng: - Hà Tiên mưu phản đã bị giết rồi. Còn những kẻ bị Tiến bắt ép phải theo, đều tha cả. Viên Thiệu cắt tiếng hô lớn lên rằng: - Bọn hoạn quan dám giết đại thần, ai muốn giết chúng nó mau mau vào đây trợ chiến. Bộ tướng của Hà Tiên là Ngô Khuông bèn phóng hỏa đốt cửa Thanh Tòa. Viên Thiệu dẫn quân sấn vào cung hễ gặp đứa hoạn quan nào cũng giết hết cả. Viên Thiệu, Tào Tháo phá cửa vào được trong cung, gặp Triệu Trung, Trình Kháng, Hạ Huy, Quách Thắng, đuổi đến trước lầu Thúy Hoa, lấy kiếm văm ra như bún. Bấy giờ trong cung lửa cháy lừng trời. Bọn Trương Nhuượng, Đoàn Khuê, Tào Tiết, Hầu Lãm, bắt ép Thái Hậu, thái tử cùng Trần Lưu Vương đi vào nội sảnh rồi lẻn đường sau chạy đi Bắc cung. Lư Thực dẫu bỏ quân, nhưng chưa đi nơi khác, sực thấy trong cung có biến, bèn mặc giáp cầm giáo, đang đứng ở dưới gác xa trông thấy Đoàn Khuê đang giục Thái Hậu đi mau, bèn thét lớn lên

gui yōng bi hé hòu guò lai ,
zhí dà hu yue : " duàn gui nì
zéi , an gǎn jié tài hòu ! "
duàn gui huí shen biàn zǒu .
tài hòu cóng chuang zhong
tiào chu , zhí jí jiù de miǎn .
wú kuang sha rù nèi tíng ,
jiàn hé ? yì tí jiàn chu .
kuang dà hu yue : " hé ?
tòng móu hài xiong , dang
gòng sha zhì ! " zhòng rén ju
yue : " yuàn zhǎn móu xiong
zhí zéi ! " ? yù zǒu , sì miàn
wéi dìng . kǎn wèi jí fěn .
shào fù lìng jun shì fēn tóu
lái sha shí cháng shì jia shǔ ,
bù fen dà xiǎo , jìn jie zhu
jué , duo yǒu wú xu zhě wù
bèi sha sī . cáo cào yí miàn
jiù miè gong zhong zhí huò ,
qǐng hé tài hòu quán shè dà
shì , qiǎn bing zhui xí zhāng
ràng dēng , xún mì shǎo dì .

呼曰：“段珪逆贼，安敢
劫太后！”段
珪回身便走。太后从窗中
跳出，植急救得免。吴匡
杀入内庭，见何苗亦提剑
出。匡大呼曰：“何苗同
谋害兄，当共杀之！”众人俱曰：“愿斩谋兄之贼
！”苗欲走，
四面围定。砍为齑粉。绍
复令军士分头来杀十常侍
家属，不分大小，尽皆诛
绝，多有无须者误被杀死
。曹操一面救灭宫中之火
，请何太后权摄大事，遣
兵追袭张让
等，寻觅少帝。

9 qiě shuo zhang ràng , duàn
gui jié yǒng shǎo dì jí chén
liù wáng , mào yan tú huǒ ,
lián yè ben zǒu zhì běi máng
shan . yue èr gèng shí fen ,
hòu miàn hǎn sheng dà jǔ ,
rénn mǎ gán zhì ; dang qián
hé nán zhōng bù yuàn lì mǐn
gòng , dà hu " nì zéi xiù zǒu ! "
" zhang ràng jiàn shì jí , suì
tóu hé ér sǐ . dì yǔ chén liù
wáng wèi zhì xu shí , bù gǎn
gao sheng , fú yú hé bian
luàn cǎo zhì nèi . jun mǎ sì
sàn qù gǎn , bù zhì dì zhì

且说张让、段珪劫拥少帝
及陈留王，冒烟突火，连
夜奔走至北邙山。约二更
时分，后面喊声大举，人
马赶至；当前河南
中部掾吏闵贡，大呼“逆
贼休走！”张让见事急，
遂投河而死。帝与陈留王
未知虚实，不敢高声，伏
于河边乱草之内。军马四
散去赶，不知帝之所在。

ủng bức hà hậu quá lai, thực
đại hô viết: "Đoạn khuê nghịch
tặc, an cảm kiếp thái hậu!"
Đoạn khuê hồi thân tiện tẩu.
Thái hậu tòng song trung khiêu
xuất, thực cấp cứu đắc miễn.
Ngô khuông sát nhập nội đình,
kiến hà miêu diệc đe kiếm xuất.
Khuông đại hô viết: "Hà miêu
đồng mưu hại huynh, đương
cộng sát chí!" Chúng nhân câu
viết: "Nguyên trảm mưu huynh
chi tặc!" Miêu dục tẩu, tú diện vi
định. Khảm vi tê phán. Thiệu
phục lệnh quân sĩ phân đầu lai
sát thập thường thị gia chúc,
bắt phân đại tiều, tần giai tru
tuyệt, đa hữu vô tu giả ngộ bị
sát tử. Tào thao nhất diện cứu
diệt cung trung chi hỏa, thỉnh
hà thái hậu quyền nhiếp đại sự,
khiên binh truy tập trương
nhượng đẳng, tầm mịch thiểu
đé.

rằng: - Thằng Khuê kia! Sao dám
bắt ép Thái Hậu đi đâu? Đoàn Khuê
bỏ chạy, Thái Hậu tự trong cửa sổ
nhảy ra, Thực vội đến cứu được
thoát. Ngô Khuông đánh vào nội
đình, gặp Hà Miêu cầm gươm đi ra.
Khuông hô lớn lên rằng: - Thằng
Miêu thông mưu giết anh, nên giết
đi thôi! Các tướng đều nói: - Phải,
phải, chém thằng giặc giết anh ấy
đi! Miêu sợ cuống toan chạy, bị
quân bốn mặt vây kín chém nhử ra
như bột. Thiệu sai quân chia ra
từng bọn đi giết già quyến mười tên
hoạn quan, bắt cứ già trẻ lớn bé
đều giết hết cả, thành ra có nhiều
kẻ không có râu bị giết làm. Tào
Tháo một mặt cứu hỏa trong cung,
mời Hà Thái Hậu tạm coi quyền
chính, một mặt sai quân đuổi theo
bọn Trương Nhượng và tìm vua
Thiếu Đế.

Nhắc lại bọn Trương Nhượng,
Đoàn Khuê úc hiếp vua Thiếu Đế
và Trần Lưu Vương xông pha khói
lửa, đêm chạy đến núi Bắc Mang.
Vào khoảng canh hai, bỗng nghe
phía sau có tiếng người ngựa reo
hò đuổi theo, viên tướng đi đầu là
quan trung bộ duyên lại ở Hà Nam
tên gọi là Mẫn Công hô lớn lên
rằng: "Thằng nghịch tặc kia chớ
chạy!". Trương Nhượng thấy nguy
cấp quá liền đâm đầu xuống sông
tự tử. Thiếu Đế cùng Trần Lưu
Vương chưa rõ lành dữ thế nào,
đành phải nín hơi nấp vào trong bụi

suǒ zài . dì yǔ wáng fú zhì sì
gèng , lù shuǐ yòu xià , fù
zhong jī něi , xiāng jī ér ku ;
yòu pà rén zhī jué , tun
shēng cǎo mǎng zhī zhōng .
chén liù wáng yue : " cǐ xiān
bù kě jiǔ liàn , xu bié xún huó
lù . " yú shì èr rén yǐ yǐ xiāng
jié , pá shàng àn bian . mǎn
dì jīng jí , hei àn zhī zhōng ,
bù jiàn xíng lù . zhèng wú nài
hé , hu yǒu liú yíng qian bǎi
chéng qún , guang máng
zhào yào , zhī zài dì qián fei
zhuǎn . chén liù wáng yue : "
cǐ tiān zhù wǒ xiong dì yě ! "
suì suí yíng huǒ ér xíng , jiàn
jiàn jiàn lù . xíng zhì wǔ gèng
, zú tòng bù néng xíng , shan
gang bian jiàn yi cǎo duī , dì
yǔ wáng wò yú cǎo duī zhī
pàn . cǎo duī qián miàn shì
yi suǒ zhuāng yuàn . zhuāng
zhǔ shì yè mèng liǎng hóng
rì zhuì yú zhuāng hòu , jīng
jué , pi yi chu hù , sì xià guān
wàng , jiàn zhuāng hòu cǎo
duī shàng hóng guāng chōng
tian , huang máng wǎng shì ,
què shì èr rén wò yú cǎo pàn
. zhuāng zhǔ wèn yue : " èr
shào nián shéi jia zhī zǐ ? " dì
bù gǎn yìng . chén liù wáng
zhī dì yue : " cǐ shì dang jìn
huáng dì , zao shí cháng shì
zhī luàn , táo nán dào cǐ . wú
nǎi huáng dì chén liù wáng
yě . " zhuāng zhǔ dà jīng ,
zài bài yue : " chén xiān
cháo sì tú cui liè zhì dì cui yì

帝与王伏至四更，露水又下，腹中饥饿，相挤而哭；又怕人知觉，吞声草莽之中。陈留王曰：“此间不可久恋，须别寻活路。”于是二人以衣相结，爬上岸边。满地荆棘，黑暗之中，不见行路。正无奈何，忽有流萤千百成群，光芒照耀，只在帝前飞转。陈留王曰：“此天助我兄弟也！”遂随萤火而行，渐渐见路。行至五更，足痛不能行，山冈边见一草堆，帝与王卧于草堆之畔。草堆前面是一所庄院。庄主是夜梦两红日坠于庄后，惊觉，披衣出户，四下观望，见庄后草堆上红光冲天，慌忙往视，却是二

人卧于草畔。庄主问曰：“二少年谁家之子？”帝不敢应。陈留王指帝曰：“此是当今皇帝，遭十常侍之乱，逃难到此。吾乃皇弟陈留王也。”庄主大惊，再拜曰：“臣先朝司徒崔烈之弟崔

tại. Đế dù vương phục chí tú canh, lộ thủy hựu hạ, phúc trung cơ női, tương tề nhi khóc; hựu phạ nhân tri giác, thôn thanh thảo mǎng chi trung. Trần lưu vương viết: "Thử gian bắt khả cửu luyến, tu biệt tầm hoạt lộ." Vu thị nhị nhân dĩ y tương kết, ba thượng ngạn biên. Mãn địa kinh cúc, hắc ám chi trung, bắt kiên hành lộ. Chánh vô nại hè, hốt hữu lưu huỳnh thiên bách thành quần, quang mang chiếu diệu, chỉ tại đế tiền phi chuyển. Trần lưu vương viết: "Thử thiên trợ ngã huynh đệ dãi!" Toại tuy huỳnh hỏa nhi hành, tiệm tiệm kiến lộ. Hành chí ngũ canh, túc thống bắt năng hành, sơn cương biên kiến nhất thảo đôi, đé dù vương ngọa vu thảo đôi chí bạn. Thảo đôi tiền diện thi nhất sở trang viện. Trang chủ thi dạ mộng lưỡng hồng nhật trụy vu trang hậu, kinh giác, phi y xuất hộ, tút hạ quan vọng, kiến trang hậu thảo đôi thượng hồng quang trùng thiên, hoảng mang vắng thị, khước thị nhị nhân ngọa vu thảo bạn. Trang chủ vẫn viết: "Nhị thiếu niên thùy gia chí tử?" Đế bất cảm ứng. Trần lưu vương chỉ đế viết: "Thử thị đương kim hoàng đế, tao thập thường thị chí loạn, đào nan đáo thử. Ngô nãi hoàng đệ trần lưu vương dã." Trang chủ đại kinh, tái bái viết: "Thần tiên triều Tư Đồ thõi liệt

cỏ ở bờ sông, quân sĩ tìm hết bốn phía vẫn không biết Hoàng đế ở đâu. Hai anh em vua phục trong bụi cỏ mãi đến canh tư, sương xuống lạnh buốt cả người trong lòng đói khát, ôm nhau mà khóc, nhưng sợ có người biết, chỉ nuốt nước mắt khóc thầm trong bụi rậm. Trần Lưu Vương nói: - Chỗ này không nên ở mãi, phải tìm đường khác mới sống được. Nói đoạn hai người nắm áo nhau bò lên bờ sông. Chỗ ấy gai góc rất nhiều, trong đêm tối đường đi không rõ, đương lúc bối rối không biết tính sao, bỗng thấy một đàn đom đóm hàng trăm nghìn con kéo đến, lập lòe bay quanh trước mặt vua. Trần Lưu Vương nói: - Đó là trời giúp anh em ta! Bên đi theo ánh sáng đom đóm, dần dần trông thấy đường cái. Đi đến canh năm hai người đau chân quá không thể bước đi được nữa. Bên sườn núi có một đồng cỏ, anh em vua bèn nằm quay ra đó. Trước mặt đồng cỏ là một cái trại. Chủ trại đêm hôm ấy nằm mộng thấy hai vầng mặt trời sa xuống sau nhà, giật mình tỉnh dậy, khoác áo ra trông, thấy trên đồng cỏ bốc lên một luồng khí sáng xông lên tận trời, rất lấy làm lạ, vội chạy ra xem tận nơi, thấy có hai người nằm trên đồng cỏ, liền hỏi: - Hai cậu là con cái nhà ai? Thiếu Đế sợ không dám cất tiếng, Trần Lưu Vương trả vào Thiếu Đế nói rằng: - Đây chính là Hoàng đế bấy giờ, gặp loạn mười đứa hoạn quan, phải trốn đến đây; còn ta là Hoàng đế Trần Lưu Vương. Chủ trại sợ hãi,

yě . yin jiàn shí cháng shì
mài guan jí xián , gù yǐn yú
cǐ . " suì fú dì rù zhuāng , guì
jìn jiǔ shí . què shuo mǐn
gòng gǎn shàng duàn guī ,
ná zhù wèn : " tian zì hé zài
? " guī yán : " yǐ zài bàn lù
xiāng shí , bù zhì hé wǎng . "
gòng suí sha duàn guī , xuán
tóu yú mǎ xiàng xià , fēn
bīng sì sǎn xún mì ; zì jǐ què
dú chéng yí mǎ . suí lù zhui
xún , ǒu zhì cuī yì zhuāng ,
yì jiàn shǒu jí , wèn zhì ,
gòng shuo xiáng xì , cui yì
yǐn gòng jiàn dì , jun chén
tòng ku . gòng yue : " guó bù
kě yí rì wú jun , qǐng bì xià
huán dou . " cui yì zhuāng
shàng zhǐ yǒu shòu mǎ yí pǐ
, bèi yǔ dì chéng . gòng yǔ
chén liù wáng gòng chéng yí
mǎ . lí zhuāng ér xíng , bù
dào san lǐ , sì tú wáng yún
, tài wèi yáng biao , zuǒ jun
xiào wèi chún yú qióng , yòu
jun xiào wèi zhào méng ,
hòu jun xiào wèi bào xìn ,
zhōng jun xiào wèi yuán
shào , yí xíng rén zhòng ,
shù bǎi rén mǎ , jie zhe che
jià . jun chén jie ku . xian shí
réni jiang duàn guī shǒu jí
wǎng jing shi hào lìng , lìng
huàn hǎo mǎ yù dì jí chén liù
wáng qí zuò , cù dì huán jing
. xian shí luò yáng xiǎo ér
yáo yue : " dì fei dì , wáng fei
wáng , qian chéng wàn qí
zǒu běi máng . " zhì cǐ guǒ

毅也。因见十常侍卖官嫉贤，故隐于此。”遂扶帝入庄，跪进酒食。却说闵贡赶上段珪，拿住问：“天子何在？”珪言：“已在半路相失，不知何往。”贡遂杀段珪，悬头于马项下，分兵四散寻觅；自己却独乘一马。随路追寻，偶至崔毅庄，毅见首级，问之，贡说详细，崔毅引贡见帝，君臣痛哭。贡曰：“国不可一日无君，请陛下还都。”崔毅庄上止有瘦马一匹，备与帝乘。贡与陈留王共乘一马。离庄而行，不到三里，司徒王允，太尉杨彪、左军校尉淳于琼、右军校尉赵萌、后军校尉鲍信、中军校尉袁绍，一行人众，数百人马，接着车驾。君臣皆哭。先使人将段珪首级往京师号令，另换好马与帝及陈留王骑坐，簇帝还京。先是洛阳小儿谣曰：“帝非帝，王非王，千乘万骑走北邙。”至此果应

chi đệ thôi nghị dã. Nhân kiến thập thường thị mại quan tật hiền, cố ẩn vu thử." Toại phủ đê nhập trang, quy tiến tửu thực. Khuốc thuyết mẫn cống cản thương đoạn khuê, nã trụ vấn: "Thiên tử hà tại?" Khuê ngôn: "Dĩ tại bán lộ tương thất, bất tri hà vãng." Cống toại sát đoạn khuê, huyền đầu vu mã hạng hạ, phân binh tú tán tầm mich; tự kỷ khước độc thừa nhất mã. Tùy lộ truy tầm, ngẫu chí thôi nghị trang, nghị kiến thủ cấp, vấn chi, cống thuyết tường té, thôi nghị dẫn cống kiến đế, quân thần thống khốc. Cống viết: "Quốc bất khả nhất nhật vật vô quân, thỉnh bệ hạ hoàn đô." Thôi nghị trang thương chỉ hữu sáu mã nhất thất, bị dữ đế thừa. Cống dữ tràn lưu vương cộng thừa nhất mã. Li trang nhi hành, bắt đáo tam lí, Tư Đồ vương duẫn, thái úy dương bưu, tả quân giáo úy thuần vu quỳnh, hữu quân giáo úy triệu manh, hậu quân giáo úy bảo tín, trung quân giáo úy viên thiệu, nhất hành nhân chúng, sở bách nhân mã, tiếp trú xa giá. Quân thần gai khốc. Tiên sử nhân tương đoạn khuê thủ cấp vãng kinh sư hiệu lệnh, lánh hoán hảo mã dữ đế cập tràn lưu vương ky tọa, thốc đế hoàn kinh. Tiên thị lạc dương tiều nhi dao viết: "Đế phi đế, vương phi vương, thiên thừa vạn ky tầu bắc mang." Chí thử

lạy hai lạy tâu rằng: - Hạ thần là em tư đồ Thôi Liệt ngày trước, tên gọi Thôi Nghị, vì thấy bọn hoạn quan bán quan hại nước, ghét bỏ người hiền, nên về ở ẩn ở đây. Bên đưa hai anh em Thiếu Đế đi vào trong nhà, đem rượu cơm dâng tiền. Nhắc lại, khi Mẫn Công đuổi bắt được Đoàn Khuê hỏi vua ở đâu, Khuê nói đến đọc đường bị lạc, nên không biết. Công bèn giết Khuê, cắt đầu treo vào cổ ngựa, rồi sai quân đi các nơi tìm vua, còn Cống một mình tự đi tìm một lối. Tình cờ đi đến ngay nhà Thôi Nghị. Thôi Nghị thấy dưới cổ có cái đầu người, liền hỏi. Công thuật lại đầu đuôi. Nghị bèn dẫn Cống vào trong nhà làm lễ triều kiến, vua tôi cùng nhau khóc lóc một hồi. Cống tâu rằng: - Trong nước không thể một ngày không có vua, xin bệ hạ về kinh ngay cho. Bấy giờ trong nhà Thôi Nghị chỉ có một con ngựa gầy, đem ra vua ngự. Mẫn Công cùng Trần Lưu Vương cùng cưỡi một con ngựa, khởi hành về kinh. Đi chưa được ba dặm, thì gặp tư đồ Vương Doãn, thái úy Dương Bưu, tả quân hiệu úy Thuần Vu, Quỳnh, hữu quân hiệu úy Triệu Mạnh, hậu quân hiệu úy Pháo Tính và trung quân hiệu úy Viên Thiệu, tất cả vài trăm người ngựa kéo đến nghênh tiếp xa giá, vua tôi đều nhìn nhau mà khóc. Một chốc sau đem thủ cấp Đoàn Khuê về kinh trước bêu lên làm lệnh, rồi đổi hai con ngựa tốt để vua và Trần Lưu Vương cưỡi cùng về kinh đô. Trước đây ít lâu, trẻ con ở kinh

yìng qí chèn .

其讖。

- 10 che jià xíng bù dào shù lǐ , hu jiàn jīng qí bì rì , chén tǔ zhe tian , yi zhī rén mǎ dào lái . bǎi guan shi sè , dì yì dà jīng . yuán shào zòu mǎ chu wèn : " hé rén ? " xiù qí yǐng lǐ , yi jiang fei chu , lì sheng wèn : " tian zì hé zài ? " dì zhàn lì bù néng yán . chén liù wáng lè mǎ xiàng qíán , chì yue : " lái zhě hé rén ? " zhuó yue : " xi liáng cì shī dǒng zhuó yě . " chén liù wáng yue : " rǔ lái bǎo jià ye , rǔ lái jié jià ye ? " zhuó yìng yue : " tè lái bǎo jià . " chén liù wáng yue : " jí lái bǎo jià , tian zì zài cǐ , hé bù xià mǎ ? " zhuó dà jīng , huang máng xià mǎ , bài yú dào zuǒ . chén liù wáng yǐ yán fù wèi dǒng zhuó , zì chu zhì zhong , bìng wú shi yǔ . zhuó àn qí zhì , yǐ huái fèi lì zhì yì . shì rì huán gong , jiàn hé tài hòu , ju gè tòng ku . jiǎn diǎn gong zhong , bù jiàn liǎo chuán guó yù xǐ .

- 11 dǒng zhuó tún bing chéng

车驾行不到数里，忽见旌旗蔽日，尘土遮天，一枝人马到来。百官失色，帝亦大惊。袁绍骤马出问：“何人？”绣旗影里，一将飞出，厉声问：“天子何在？”帝战栗不能言。陈留王勒马向前，叱曰：“来者何人？”卓曰：“西凉刺史董卓也。”陈留王曰：“汝来保驾耶，汝来劫驾耶？”卓应曰：“特来保驾。”陈留王曰：“既来保驾，天子在此，何不下马？”卓大惊，慌忙下马，拜于道左。陈留王以言抚慰董卓，自初至终，并无失语。卓暗奇之，已怀废立之意。是日还宫，见何太后，俱各痛哭。检点宫中，不见了传国玉玺。

董卓屯兵城外，每日带铁

quả ứng kì sấm.

Xa giá hành bất đáo số lí, hốt kiến tinh kì tê nhặt, tràn thổ già thiên, nhất chi nhân mã đáo lai. Bách quan thất sắc, đế diệc đại kinh. Viên thiệu sậu mã xuất vân: "Hà nhân?" Tú kì ảnh lí, nhất tương phi xuất, lệ thanh vân: "Thiên tử hà tại?" Đế chiến lật bất năng ngôn. Trần lưu vương lặc mã hướng tiền, sắt viết: "Lai giả hà nhân?" Trác viết: "Tây lương thứ sứ đồng trác dã." Trần lưu vương viết: "Nhữ lai bảo giá da, nhữ lai kiếp giá da?" Trác ứng viết: "Đặc lai bảo giá." Trần lưu vương viết: "Kí lai bảo giá, thiên tử tại thủ, hà bất hạ mã?" Trác đại kinh, hoảng mang hạ mã, bái vu đạo tả. Trần lưu vương dĩ ngôn phủ úy đồng trác, tự sơ chí chung, tịnh vô thất ngữ. Trác ám kì chi, dĩ hoài phế lập chí ý. Thị nhật hoàn cung, kiến hà thái hậu, câu các thống khốc. Kiểm điểm cung trung, bất kiến liễu truyền quốc ngọc tỉ.

Đồng trác truân binh thành

thành Lạc Dương thường hát mấy câu sau: "Đế chẳng ra đế Vương chẳng ra vương Xe xem ngựa ngựa Chạy ra Bắc Mang". Đến bây giờ quả là ứng nghiệm.

Xa giá vừa đi được vài dặm, bỗng thấy cờ kéo rợp trời, bụi bay mù đất, một đoàn binh mã kéo đến. Các quan thấy sắc, vua cũng kinh hoàng. Viên Thiệu té ngựa ra thét hỏi: - Bình mã nào đấy? Dưới bóng ngọn cờ thêu, một tướng phi ngựa ra hỏi lại rằng: - Thiên tử đâu? Thiếu Đế sợ run không nói được. Trần Lưu Vương sấn ngựa ra mắng rằng: - Người là ai? Tướng ấy đáp: - Thứ sứ Tây lương Đồng Trác! Trần Lưu Vương hỏi vặn: - Người đến hộ giá hay đến cướp giá? - Tôi đến hộ giá. - Đã đến hộ giá, sao Hoàng Đế ở kia, không xuống ngựa? Trác cả sợ, vội vàng xuống ngựa, thụp lạy ở bên cạnh đường. Trần Lưu Vương lấy lời phủ dụ. Trác từ đấy ăn nói giữ gìn, trước sau không hờ điều gì, trong bụng rất thản phục Trần Lưu Vương, và có ý muốn bỏ vua nọ lập vua kia tự đó. Ngày hôm ấy, vua về đến kinh, vào cung bái kiến Hà Thái Hậu, mẹ con than khóc cùng nhau. Lúc kiểm điểm trong cung, không biết cái ẩn ngọc truyền quốc biến đi đâu mất.

Đồng Trác đóng đồn ở ngoài

wài , měi rì dài tiě jiā mǎ jun
rù chéng , héng xíng jie shì ,
bǎi xìng huáng huáng bù an
. zhuó chu rù gong tíng , luè
wú jì ? . hòu jun xiào wèi bào
xìn , lái jiàn yuán shào , yán
dǒng zhuó bì yǒu yì xìn , kě
sù chū zhì . shào yue : "
cháo tíng xin dìng , wèi kě
qīng dòng . " bào xin jiàn
wáng yún , yì yán qí shì .
yún yue : " qiě róng shàng yì
. " xìn zì yǐn běn bù jun bing ,
tóu tài shan qù liǎo . dǒng
zhuó zhao yòu hé jìn xiong
dì bù xià zhì bing , jìn guī
zhǎng wò . sì wèi lǐ rú yue : "
wú yù fèi dì lì chén liù wáng ,
hé rú ? " lǐ rú yue : " jin cháo
tíng wú zhǔ , bù jiù cǐ shí
xíng shì , chí zé yǒu biàn yǐ .
lái rì yú wen míng yuán
zhōng , zhao jí bǎi guān , yù
yǐ fèi lì ; yǒu bù cóng zhě
zhǎn zhì , zé wei quán zhì
xíng , zhèng zài jin rì . " zhuó
xǐ . cì rì dà pái yán huì , biàn
qǐng gōng qīng . gōng qīng
jie jù dǒng zhuó , shéi gǎn
bù dào . zhuó dài bǎi guān
dào liǎo , rán hòu xú xú dào
yuán mén xià mǎ , dài jiàn rù
xí . jiǔ xíng shù xún , zhuó
jiào tíng jiǔ zhǐ lè , nǎi lì
sheng yue : " wú yǒu yí yán ,
zhòng guān jìng ting . "
zhòng jie cè ěr . zhuó yue : "
tian zì wèi wàn mǐn zhì zhǔ ,
wú wei yí bù kě yǐ fèng zong
miào shè jì . jin shàng nuò

甲马军入城，横行街市，百姓惶惶不安。卓出入宫廷，略无忌惮。后军校尉鲍信，来见袁绍，言董卓必有异心，可速除之。绍曰：“朝廷新定，未可轻动。”鲍信见王允，亦言其事。允曰：“且容商议。”信自引本部军兵，投泰山去了。董卓招诱何进兄弟部下之兵，尽归掌握。私谓李儒曰：“吾欲废帝立陈留王，何如？”李儒曰：“今朝廷无主，不就此时行事，迟则有变矣。来日于温明园中，召集百官，谕以废立；有不从者斩之，则威权之行，正在今日。”卓喜。次日大排筵会，遍请公卿。公卿皆惧董卓，谁敢不到。卓待百官到了，然后徐徐到园门下马，带剑入席。酒行数巡，卓教停酒止乐，乃厉声曰：“吾有一言，众官静听。”众皆侧耳。卓曰：“天子为万民之主，无威仪不可以奉宗庙社稷。今上

ngoại, mỗi nhật đai thiết giáp mǎ quân nhập thành, hoành hành nhai thị, bách tính hoàng hoàng bất an. Trác xuất nhập cung đình, lược vô kị đạn. Hậu quân giáo úy bảo tín, lai kiến viên thiêu, ngôn đồng trác tất hữu dì tâm, khả tốc trừ chi. Thiệu viết: "Triều đình tân định, vị khả khinh động." Bảo tín kiến vương duẫn, diệc ngôn kì sự. Duẫn viết: "Thả dung thương nghị." Tín tự dẫn bỗn bộ quân binh, đầu thái sơn khú liễu. Đồng trác chiêu dụ hà tiên huynh đệ bộ hạ chi binh, tǎn quy chưởng ác. Tư vị lý nho viết: "Ngô dục phế đế lập trần lưu vương, hà nhu?" Lý nho viết: "Kim triều đình vô chủ, bắt tựu thủ thời hành sự, trì tắc hữu biến hĩ. Lai nhật vu ôn minh viên trung, triệu tập bách quan, dụ dĩ phế lập; hữu bất tòng giả trăm chi, tắc uy quyền chi hành, chánh tại kim nhật." Trác hỉ. Thứ nhật đại bài diên hội, biến thỉnh công khanh. Công khanh giai cụ đồng trác, thùy cảm bất đáo. Trác đai bách quan đáo liễu, nhiên hậu từ từ đáo viên môn hạ mã, đai kiém nhập tịch. Thủ hành sở tuần, trác giáo đình thủ chỉ nhạc, nãi lệ thanh viết: "Ngô hữu nhất ngôn, chúng quan tĩnh thính." Chúng giai trác nhĩ. Trác viết: "Thiên tử vi vạn dân chi chủ, vô uy nghi bất khả dĩ phụng tông miếu xã tắc. Kim

thành, hàng ngày đem quân mặc áo thiết giáp vào trong thành, đi nghênh ngang các phố, nhân dân rất sợ hãi. Trác lại tự do vào ra chỗ cung cấm, không kiêng sợ gì cả. Hậu quân hiệu úy Pháp Tín đến chơi Viên Thiệu bàn với Thiệu rằng: - Đồng Trác hình như có bụng khác, phải trừ ngay đi. Thiệu nói: - Triều đình vừa mới được yên, không nên làm kinh động. Pháo Tín bàn với Vương Doãn. Doãn nói: - Đã rồi sẽ bàn! Pháo Tín thấy không ai nghe mình, bèn đem quân bắn bộ đến đóng ở Thái Sơn. Đồng Trác chiêu dụ những quân bộ hạ của anh em Hà Tiên về cả tay mình, rồi bàn mảnh với Lý Nho rằng: - Ta muốn bỏ Thiếu Đế, lập Trần Lưu Vương có nên không? Lý Nho nói: - Nên lắm. Nay đang lúc triều đình vô chủ, nên làm ngay mới được, nếu để chậm sẽ sinh biến. Ngày mai nên triệu các quan hội họp ở trong vườn Ôn Minh, đem việc phế lập ra biểu dụ, ai không nghe thì chém. Nắm được uy quyền, chính ở lúc này đây. Trác mừng lắm, sáng hôm sau mở tiệc yến rất lớn, mời tất cả các công khanh đến. Ai cũng sợ Đồng Trác cho nên không ai vắng mặt cả. Trác chờ các quan đến đông đủ, mới lững thững đến cửa vườn, xuống ngựa đeo gươm vào tiệc. Rượu được vài tuần, Trác truyền lệnh dừng chén, nghỉ âm nhạc, rồi nói lớn lên rằng: - Các quan hãy im lặng, nghe ta nói một câu chuyện: Vua là chủ tể thiên hạ, không có uy

ruò , bù ruò chén liù wáng
cong míng hǎo xué , kě
chéng dà wèi . wú yù fèi dì ,
lì chén liù wáng , zhu dà
chén yǐ wèi hé rú ? " zhu
guan ting bà , bù gǎn chu
sheng .

懦弱，不若陈留王聪明好学，可承大位。吾欲废帝，立陈留王，诸大臣以为何如？”诸官听罢，不敢出声。

12 zuò shàng yi rén tui àn zhí
chu , lì yú yán qián , dà hu : "
bù kě ! bù kě ! rǔ shì hé rén ,
gǎn fa dà yǔ ? tian zi nǎi
xian dì dí zi , chu wú guò shī
, hé de wàng yì fèi lì ! rǔ yù
wèi cuàn nì ye ? " zhuó shì
zhi , nǎi jīng zhōu cì shǐ ding
yuán yě . zhuó nù chì yue : "
shùn wǒ zhě sheng , nì wǒ
zhě sǐ ! " suì chè pèi jiàn yù
zhǎn ding yuán . shí lǐ rú jiàn
ding yuán bēi hòu yí rén ,
sheng de qì yǔ xuān áng ,
wei feng lǐn lǐn , shǒu zhí
fang tian huà jǐ , nù mù ér
shì . lǐ rú jí jìn yue : " jin rì yǐn
yàn zhì chǔ , bù kě tán guó
zhèng ; lái rì xiàng dou táng
gong lùn wèi chí . " zhòng
réni jie quàn ding yuán shàng
mǎ ér qù .

座上一人推案直出，立于筵前，大呼：“不可！不可！汝是何人，敢发大语？天子乃先帝嫡子，初无过失，何得妄议废立！汝欲为篡逆耶？”卓视之，乃荊州刺史丁原也。卓怒叱曰：“顺我者生，逆我者死！”遂掣佩剑欲斩丁原。时李儒见丁原背后一人，生得器宇轩昂，威风凛凛，手执方天画戟，怒目而视。李儒急进曰：“今日饮宴之处，不可谈国政；来日向都堂公论未迟。”众人皆劝丁原上马而去。

13 zhuó wèn bǎi guan yue : "
wú suǒ yán , gé gong dào
fǒu ? " lú zhí yue : " míng

卓问百官曰：“吾所言，合公道否？”卢植曰：“

thượng nọa nhược, bất nhược
trần lưu vương thông minh hảo
học, khả thừa đại vị. Ngô dục
phé đế, lập trần lưu vương, chư
đại thần dĩ vi hà như?" Chư
quan thính bãi, bất cảm xuất
thanh.

nghi không thể nào tôn phung tôn
miếu và xã tắc. Nay hoàng thượng
nhu nhược, không bằng Trần Lưu
Vương thông minh ham học, xứng
đáng ngôi rồng. Vậy ý ta muốn bỏ
vua Thiếu Đế, lập Trần Lưu Vương,
các quan nghĩ sao? Các quan nghe
đoạn, yên lặng nhìn nhau, không ai
dám nói câu gì cả.

Tọa thượng nhất nhân thôi án
trực xuất, lập vu diên tiền, đại
hô: "Bất khái! Bất khái! Nhữ thị
hà nhân, cảm phát đại ngữ?
Thiên tử nãi tiên đế đích tử, sơ
vô quá thất, hà đắc vọng nghị
phé lập! Nhữ dục vi soán
nghịch da?" Trác thị chi, nãi
kinh châu thứ sử định nguyên
dã. Trác nộ sát viết: "Thuận ngã
giả sinh, nghịch ngã giả tử!"
Toai xế bội kiếm dục trảm định
nguyên. Thời lý nho kiến định
nguyên bối hậu nhất nhân, sinh
đắc khí vũ hiên ngang, uy
phong lẫm lâm, thủ chấp
phương thiên họa kích, nộ mục
nhi thị. Lý nho cấp tiến viết:
"Kim nhật ảm yến chi xứ, bất
khả đàm quốc chánh; lai nhật
hướng đô đường công luận vị
tri." Chúng nhân giai khuyến
định nguyên thượng mã nhi
khứ.

Bỗng có một người ngồi trong yến
tiệc đầy ghế đứng dậy, nói lớn lên
rằng: - Không được! Không được!
Mày là thằng nào, dám nói càn rõ
như vậy? Hoàng thượng là con cả
Đức Tiên đế, xưa nay không chút
lầm lỗi, sao bỗng dưng dám nói bỏ
người này lập người kia! Mày muốn
phản nghịch chăng? Trác nhìn xem
mới biết người ấy là quan thứ sử
Kinh Châu, tên gọi Định Nguyên.
Trác nổi giận quát lên rằng: - Ai
theo ta thì sống, ai chống ta thì
chết! Bèn rút gươm toan chém Định
Nguyên. Bấy giờ Lý Nho thấy một
người đứng sau lưng Định Nguyên,
khí vũ hiên ngang, uy phong lẫm
lâm, tay cầm cái phương thiên họa
kích, có vẻ túc giận trùng mắt mà
nhìn, vội vàng đứng dậy nói rằng: -
Hôm nay trong tiệc ăn uống, không
nên bàn đến việc nước. Xin đến
sáng mai họp bàn tại nhà nghị sự
thì hơn! Mọi người đều khuyên
Định Nguyên lên ngựa về nhà.

Trác lại hỏi các quan rằng: - Ta nói
thể có hợp lẽ không? Lư Thực nói: -
Ông làm rồi! Xưa vua Thái Giáp

gong cha yǐ . xí tài jiǎ bù
míng , yí yín fàng zhì yú tóng
gong ; chang yì wáng deng
wèi fang èr shí qì rì , zào è
san qian yú tiáo , gù huò
guang gào tài miào ér fèi zhī
. jin shàng sui yòu , cong
míng rén zhì , bìng wú fēn
háo guò shī . gong nǎi wài
jùn cì shǐ , sù wèi can yǔ guó
zhèng , yòu wú yí , huò zhī
dà cái , hé kě qiǎng zhǔ fèi lì
zhì shì ? shèng rén yún : yǒu
yí yǐn zhì zhé kě , wú yí yǐn
zhì zhì zhé cuàn yě . " zhuó
dà nù , bá jiàn xiàng qián yù
sha zhí . shì zhong cài yong
, yì láng péng bó jiàn yue : " lú
cháng shu hǎi nèi rén
wàng , jin xian hài zhì , kǒng
tian xià zhèn bù . " zhuó nǎi
zhī . si tú wáng yǔn yue : "
fèi lì zhì shì , bù kě jiǔ hòu
xiāng shāng , lìng rì zài yì . "
yú shì bǎi guan jie sǎn .
zhuó àn jiàn lì yú yuán mén ,
hu jiàn yi rén yuè mǎ chí jǐ ,
yú yuán mén wài wǎng lái
chí zòu . zhuó wèn lǐ rú : " cǐ
hé rén yě ? " rú yue : " cǐ
ding yuán yì ér : xìng lǚ ,
míng bù , zì fèng xian zhě yě .
zhǔ gong qiè xu bì zhī . "
zhuó nǎi rù yuán qián bì . cì
rì , rén bào ding yuán yǐn jun
chéng wài nuò zhàn . zhuó
nù , yǐn jun tòng lǐ rú chu
yíng . liǎng zhèn duì yuán ,
zhi jiàn lǚ bù dǐng shù fa jin
guàn , pi bǎi hua zhàn páo ,

明公差矣。昔太甲不明，伊尹放之于桐宫；昌邑王登位方二十七日，造恶三千余条，故霍光告太庙而废之。今上虽幼，聪明仁智，并无分毫过失。公乃外郡刺史，素未参与国政，又无伊、霍之大才，何可强主废立之事？圣人云：“有伊尹之志则可，无伊尹之志则篡也。”卓大怒，拔剑向前欲杀植。侍中蔡邕、议郎彭伯谏曰：“卢尚书海内人望，今先害之，恐天下震怖。”卓乃止。司徒王允曰：“废立之事，不可酒后相商，另日再议。”于是百官皆散。卓按剑立于园门，忽见一人跃马持戟，于园门外往来驰骤。卓问李儒：“此何人也？”儒曰：“此丁原义儿：姓吕，名布，字奉先者也。主公且须避之。”卓乃入园潜避。次日，人报丁原引军城外搦战。卓怒，引军同李儒出迎。两阵对圆，只见吕布顶束发金冠，披百花战袍，擐唐猊铠甲，系狮蛮

Tích thái giáp bất minh, y duẫn phỏng chi vu đồng cung; xương áp vương đăng vị phuơng nhị thập thất nhật, tạo ác tam thiên dư điểu, cố hoắc quang cáo thái miếu nhi phế chi. Kim thượng tuy áu, thông minh nhân trí, tinh vô phân hào quá thất. Công nǎi ngoại quận thứ sứ, tố vị tham dự quốc chánh, hựu vô y, hoắc chi đại tài, hà khả cường chủ phế lập chi sự? Thánh nhân vân: hữu y duẫn chí chí tắc khả, vô y duẫn chí chí tắc soán dã." trác đại nộ, bạt kiếm hướng tiền dục sát thực. Thị trung thái ung, nghị lang hành bá giàn viết: "Lô thương thư hải nội nhân vọng, kim tiên hại chi, khủng thiên hạ chấn phô." trác nǎi chỉ. Tư Đồ vương duẫn viết: "Phế lập chí sự, bất khả tựu hậu tương thương, lánh nhật tái nghị." vu thị bách quan giai tán. Trác án kiếm lập vu vien môn, hốt kiến nhất nhân được mã trì kích, vu vien môn ngoại vãng lai trì sâu. Trác vấn lý nho: "Thủ hà nhân dã?" Nho viết: "Thủ định nguyên nghĩa nhi: tính lữ, danh bố, tự phụng tiên giả dã. Chúa công thả tu tị chi." trác nǎi nhập viên tiềng tị. Thủ nhật, nhân báo định nguyên dẫn quân thành ngoại nạch chiến. Trác nộ, dẫn quân đồng lý nho xuất nghênh. Lưỡng trận đối viễn, chỉ kiến lữ bộ đính thúc phát kim quan, phi bách hoa chiến bào, hoàn

thông minh. Y Doãn bị đuổi ra Đỗng cung; vua Xương Ấp lên ngôi vua mới có hai mươi bảy ngày mà làm hơn ba mươi điều ác, nên Hoắc Quang phải làm lễ cáo ở thái miếu rồi bỏ đi. Ngày nay vua vẫn còn trẻ tuổi, song vốn thông minh nhân từ, chưa có một chút lỗi lầm. Ông chẳng qua là thủ sử đười ươi ngoài, chưa tham dự việc nước, lại không có tài lớn như Hoắc Quang, Y Doãn, sao dám cả gan bàn đến việc bỏ vua nọ lập vua kia? Thánh nhân nói rằng: "Có chí như Y Doãn thì hay bằng không có chí ấy mà làm thì là thoán nghịch!" Trác cả giận, rút gươm sẵn đèn toan chém Lư Thực, quan thị trung là Sái Ấp và quan nghị lang là Bành Bá can rằng: - Lư thương thư là người có danh vọng lớn ở trong thiên hạ, nếu đem giết đi, e rằng thiên hạ không phục! Trác mới thôi. Quan tư đồ là Vương Doãn nói tiếp rằng: - Việc phế lập không nên bàn sau khi uống rượu say. Xin để ngày khác lại bàn. Các quan đều giải tán. Lúc ấy Trác còn chống gươm đứng giữa cửa vườn, bỗng thấy một người cầm kích phi ngựa ở ngoài cửa. Trác hỏi Lý Nho: - Người nào đấy? Nho nói: - Đây là con nuôi Định Nguyên, họ Lã tên Bố, tự là Phụng Tiên, chúa công hãy nên tạm lánh đi. Trác bèn lẩn trốn vào trong vườn. Sáng hôm sau có tin báo Định Nguyên dẫn quân đến ngoài thành thách đánh. Trác nổi giận, cùng Lý Nho dẫn quân ra đối địch. Lã Bố đầu búi tóc, đội kim

? táng ní kǎi jiā , xì shi mán
bǎo dài , zòng mǎ tǐng jǐ , suí
ding jiàn yáng chu dào zhèn
qián . jiàn yáng zhǐ zhuó mà
yue : " guó jia bù xìng , yan
guan nòng quán , yǐ zhì wàn
mín tú tàn . ēr wú chǐ cùn zhī
gong , yan gǎn wàng yán fèi
lì , yù luàn cháo tíng ! " dǒng
zhuó wèi jí huí yán , lǚ bù fei
mǎ zhí sha guò lai . dǒng
zhuó huang zǒu , jiàn yáng
lǚ jun yǎn sha . zhuó bing dà
bài , tuì san shí yú lǐ xià zhài
, jù zhòng shàng yì . zhuó
yue : " wú guan lǚ bù fei
cháng rén yě . wú ruò de cǐ
réni , hé lǚ tian xià zai ! "
zhàng qián yí rén chu yue : "
zhǔ gong wù you . mǒu yǔ lǚ
bù tòng xiāng , zhì qí yǒng ér
wú móu , jiàn lì wàng yì .
mǒu píng san cùn bù làn zhī
shé , shuo lǚ bù gōng shǒu
lái jiàng , kě hu ? " zhuó dà
xǐ , guan qí rén , nǎi hǔ bì
zhōng láng jiàng lǐ sù yě .
zhuó yue : " rǔ jiāng hé yǐ
shuo zhī ? " sù yue : " mǒu
wén zhǔ gong yǒu míng mǎ
yi pǐ , hào yue chì tù , rì xíng
qian lǐ . xu de cǐ mǎ , zài
yòng jin chū , yǐ lì jié qí xin .
mǒu gèng jìn shuo cí , lǚ bù
bì fǎn ding yuán , lái tóu zhǔ
gong yǐ . " zhuó wèn lǐ rú yue
: " cǐ yán kě hu ? " rú yue : "
zhǔ gong yù pò tian xià , hé
xí yí mǎ ! " zhuó xìn rán yǔ
zhì , gèng yǔ huáng jin yi

带，纵马挺戟，随丁建阳出到阵前。建阳指卓骂曰：“国家不幸，阉官弄权，以致万民涂炭。尔无尺寸之功，焉敢妄言废立，欲乱朝廷！”董卓未及回言，吕布飞马直杀过来。董卓慌走，建阳率军掩杀。卓兵大败，退三十余里下寨，聚众商议。卓曰：“吾观吕布非常人也。吾若得此人，何虑天下哉！”帐前一人出曰：“主公勿忧。某与吕布同乡，知其勇而无谋，见利忘义。某凭三寸不烂之舌，说吕布拱手来降，可乎？”卓大喜，观其人，乃虎贲中郎将李肃也。卓曰：“汝将何以说之？”肃曰：“某闻主公有名马一匹，号曰赤兔，日行千里。须得此马，再用金珠，以利结其心。某更进说词，吕布必反丁原，来投主公矣。”卓问李儒曰：“此言可乎？”儒曰：“主公欲破天下，何惜一马！”卓欣然与之，更与黄金一千两、明珠数十颗、玉带一

đường nghê khải giáp, hệ sư
man bảo đái, tung mã đinh
kich, tuy đinh kiến dương xuất
đáo trận tiền. Kiến dương chỉ
trác mạ viết: "Quốc gia bất
hạnh, yêm quan lộng quyền, dĩ
trí vạn dân đồ thân. Nhĩ vô xích
thốn chi công, yên cảm vọng
ngôn phế lập, dục loạn triều
định!" Đổng trác vị cập hồi
ngôn, lữ bố phi mã trực sát quá
lai. Đổng trác hoảng tầu, kiến
dương suất quân yểm sát. Trác
binh đại bại, thối tam thập dư lí
hạ trại, tụ chúng thương nghị.
Trác viết: "Ngô quan lữ bố phi
thường nhân dã. Ngô nhược
đắc thủ nhân, hà lự thiên hạ
tai!" Trưởng tiền nhất nhân xuất
viết: "Chúa công vật ưu. Mỗ dữ
lữ bố đồng hương, tri kì dũng
nhí vô mưu, kiến lợi vong
nghĩa. Mỗ bằng tam thốn bắt
lạn chi thiệt, thuyết lữ bố cùng
thủ lai hàng, khả hò?" Trác đại
hỉ, quan kì nhân, nǎi hổ bí trung
lang tương lý túc dã. Trác viết:
"Nhữ tương hà dĩ thuyết chí?"
Túc viết: "Mỗ văn chúa công
hữu danh mã nhất thất, hào viết
xích thỏ, nhật hành thiên lí. Tu
đắc thủ mǎ, tái dụng kim châu,
dĩ lợi kết kì tâm. Mỗ canh tiến
thuyết từ, lữ bố tất phản đinh
nguyên, lai đầu chúa công hĩ."
trác vấn lý nho viết: "Thủ ngôn
khả hò?" Nho viết: "Chúa công
dục phá thiên hạ, hà tích nhất
mã!" Trác hân nhiên dữ chí,
canh dữ hoàng kim nhất thiên

quan, mình mặc chiến bào thêu
trâm hoa, ngoài phủ giáp đường
nghê, thắt bảo đới, phóng ngựa
múa kích, theo Đinh Nguyên ra
trước trận. Đinh Nguyên trỏ vào
mặt Đổng Trác mắng rằng: - Nhà
nước không may bị bọn hoạn quan
lộng quyền, đến nỗi dân chúng làm
than. Mày không có chút công cán
gi, sao dám mở mồm nói việc phế
lập để loạn triều đình? Đổng Trác
chưa kịp trả lời, Lã Bố đã phi ngựa
sấn sang, Đổng Trác hoảng chạy,
Đinh Nguyên thúc quân đánh trận,
quân Trác thua to, phải lui hơn ba
mươi dặm đóng trại. Trác bàn với
các tướng rằng: - Ta xem Lã Bố là
kẻ tài giỏi phi thường, nếu được
người ấy về với ta, lo gì không
được thiên hạ! Một người ở dưới
trường bước ra thưa rằng: - Chúa
công lo chi điều ấy! Tôi vốn cùng
làng với Lã Bố, hắn là người chỉ có
sức khỏe mà không có mưu, thấy
lợi thì quên nghĩa. Tôi quyết xin
đem ba tát lưỡi nói cho Lã Bố chấp
tay về với chúa công. Trác cả mừng
nhìn xem, thì ra người ấy là hổ bôn
trung lang tướng Lý Túc. Trác bèn
hỏi: - Làm thế nào để dụ hắn? Túc
nói: - Tôi nghe chúa công có một
con ngựa xích thố tốt, mỗi ngày đi
ngàn dặm. Nếu đem con ngựa ấy
và thêm một số vàng ngọc nữa lấy
lợi dụ hắn, hắn sẽ phản Đinh
Nguyên về với chúa công ngay.
Trác quay lại hỏi Lý Nho rằng: - Có
nên làm như thế không? Nho nói: -
Chúa công muốn lấy thiên hạ, thi
tiếc gì một con ngựa. Trác vua vẻ

qian liǎng , míng chū shù shí
ke , yù dài yì tiáo . lǐ sù ? liǎo
lǐ wù , tóu lǔ bù zhài lái . fú lù
jun rén wéi zhù . sù yue : "
kě sù bào lǚ jiāng jun , yǒu
gù rén lái jiàn . " jun rén bào
zhi , bù mìng rù jiàn . sù jiàn
bù yue : " xián dì bié lái wú
yàng ! " bù yì yue : " jiǔ bù
xiāng jiàn , jin ju hé chū ? "
sù yue : " xiàn rèn hǔ bì
zhōng láng jiàng zhī zhí .
wén xián dì kuang fú shè jì ,
bù shèng zhì xī . yǒu liáng
mǎ yǐ pǐ , rì xíng qian lǐ , dù
shuǐ dēng shan , rú lǚ píng
dì , míng yue chì tú : tè xiān
yǔ xián dì , yǐ zhù hǔ wei . "
bù biàn lìng qian guò lai kàn .
guǒ rán nǎ mǎ hún shen
shàng xià , huǒ tàn ban chì ,
wú bàn gen zá máo ; cóng
tóu zhì wéi , cháng yǐ zhàng ;
cóng tí zhì xiàng , gao ba chí
; si hǎn páo xiao , yǒu téng
kong rù hǎi zhì zhuàng . hòu
rénn yǒu shi dan dào chì tú
mǎ yue : " ben téng qian lǐ
dàng chén ai , dù shuǐ deng
shan zǐ wù kai . chè duàn sì
jiang yáo yù pèi , huǒ lóng
fei xià lè tian lái . " bù jiàn
liǎo cǐ mǎ , dà xǐ , xiè sù yue
: " xiong cì cǐ lóng ju , jiang
hé yǐ wèi bào ? " sù yue : "
mǒu wèi yì qì ér lái . qǐ wàng
bào hu ! " bù zhì jiǔ xiāng dài
. jiǔ tián , sù yue : " sù yǔ
xián dì shǎo de xiāng jiàn ;
líng zūn què cháng huì lái . "

条。李肃賚了礼物，投吕布寨来。伏路军人围住。肃曰：“可速报吕将军，有故人来见。”军人报知，布命入见。肃见布曰：“贤弟别来无恙！”布揖曰：“久不相见，今居何处？”肃曰：“现任虎贲中郎将之职。闻贤弟匡扶社稷，不胜之喜。有良马一匹，日行千里，渡水登山，如履平地，名曰赤兔：特献与贤弟，以助虎威。”布便令牵过来看。果然那马浑身上下，火炭般赤，无半根杂毛；从头至尾，长一丈；从蹄至项，高八尺；嘶喊咆哮，有腾空入海之状。后人有诗单道赤兔马曰：“奔腾千里荡尘埃，渡水登山紫雾开。掣断丝缰摇玉辔，火龙飞下九天来。”布见了此马，大喜，谢肃曰：“兄赐此龙驹，将何以为报？”肃曰：“某为义气而来。岂望报乎！”布置酒相待。酒甜，肃曰：“肃与贤弟少得相见；令尊却常会来。”布曰：“兄醉矣

lưỡng, minh châu sở thập khóa,
ngọc đái nhất điêu. Lý túc tê
liếu lẽ vật, đâu lữ bố trại lai.
Phục lộ quân nhân vi trụ. Túc
viết: "Khả tốc báo lữ tướng
quân, hữu cố nhân lai kiến."
quân nhân báo tri, bố mệnh
nhập kiến. Túc kiến bố viết:
"Hiền đệ biệt lai vô dạng!" Bố
áp viết: "Cửu bất tương kiến,
kim cư hà xứ?" Túc viết: "Hiện
nhâm hồ bí trung lang tương
chi chức. Văn hiền đệ khuông
phù xã tắc, bất thắng chi hỉ.
Hữu lương mã nhất thát, nhật
hành thiên lí, độ thủy đăng sơn,
như lí bình địa, danh viết xích
thỏ: đặc hiền dữ hiền đệ, dĩ trợ
hỗ uy." bố tiện lệnh khiên quá
lai khán. Quả nhiên na mã hồn
thân thượng hạ, hỏa thân bàn
xích, vô bán căn tạp mao; tòng
đầu chí vĩ, trường nhất trưng;
tòng đè chí hạng, cao bát xích;
tête hảm bào hao, hữu đăng
không nhập hải chi trạng. Hậu
nhân hữu thi đan đạo xích thỏ
mã viết: "Bôn đăng thiên lí đăng
trần ai, độ thủy đăng sơn tử vụ
khai. Xέ đoạn ti cương diêu
ngọc bí, hỏa long phi hạ cửu
thiên lai." bố kiến liếu thủ mã,
đại hỉ, tạ túc viết: "Huynh tú thủ
long câu, tương hè dĩ vi báo?"
Túc viết: "Mỗ vi nghĩa khí nhi
lai. Khởi vọng báo hò!" Bố trí
tửu tương đãi. Tửu điêm, túc
viết: "Túc dữ hiền đệ thiểu đắc
tương kiến; lệnh tôn khước
thường hội lai." bố viết: "Huynh

cho ngựa, lại cho thêm một nghìn
lạng vàng, vài chục hạt châu, và
một cái đai bằng ngọc. Lý Túc nhận
các món ấy đem sang trại quân Lã
Bố, bị quân canh đường bắt được.
Túc nói: - Các ngươi vào bẩm Lã
tướng quân, có người bạn cũ đến
thăm đấy. Lã Bố sai mời vào. Túc
hỏi Bố rằng: - Lâu nay hiền đệ vẫn
được bình yên? Lã Bố chắp tay
thưa rằng: - Lâu lắm mới gặp nhau,
vậy chờ bây giờ anh ở đâu? Túc
nói: - Tôi hiện làm chức hổ bôn
trung lang tướng, nghe tin hiền đệ
trổ tài giúp nước, tôi mừng rỡ vô
cùng. Nhân có một con ngựa tốt,
ngày đi ngàn dặm, lội nước trèo núi
như chạy đường phẳng, gọi là
ngựa xích thỏ, thành tâm đem dâng
hiền đệ, thêm giúp oai hùng. Lã Bố
sai dắt lại xem, quả nhiên toàn thân
con ngựa ấy một màu đỏ như lửa,
tuyệt không có cái lông nào tạp, từ
đầu đến đuôi dài một trượng, từ
mông lên trán cao tám thước, lúc
miệng gồm chân cát, có cái vể tung
mây vượt biển. Đời sau có người
vinh thơ khen ngựa xích thỏ rằng:
Ngàn dặm mù bay tịt nẻo xa Trèo
non vượt nước khéo xông pha
Cương to chặt đứt rung chuông
ngọc Rồng đỏ trên trời hắn mới sa?
Lã Bố trông thấy ngựa mừng lắm,
tạ rằng: - Anh cho con ngựa hay
như thế, biết lấy gì đáp lại? Túc nói:
- Tôi vì nghĩa đến đây, dám mong
giá báo đáp! Lã Bố sai làm rượu thết
đãi. Rượu đã ngà say, Túc nói: -
Tôi với hiền đệ ít khi gặp nhau,
nhưng được gặp lệnh tôn luôn. Lã

bù yue : " xiong zuì yǐ ! xian fù qì shì duo nián , an de yǔ xiong xiāng huì ? " sù dà xiào yue : " fei yě ! mǒu shuo jin rì ding cì shǐ ēr . " bù huáng kǒng yue : " mǒu zài ding jiàn yáng chǔ , yì chu yú wú nài . " sù yue : " xián dì yǒu qíng tian jià hǎi zhí cái , sì hǎi shú bù qín jīng ? gong míng fù guì , rú tàn ? qū wù , hé yán wú nài ér zài rén zhī xià hu ? " bù yue : " hèn bù féng qí zhǔ ēr . " sù xiào yue : " liáng qín zé mù ér qí , xián chén zé zhǔ ér shì . jiàn jí bù zǎo , huǐ zhì wǎn yǐ . " bù yue : " xiong zài cháo tíng , guan hé rén wèi shì zhī yíng xióng ? " sù yue : " mǒu biàn guan qún chén , jie bù rú dǒng zhuó . dǒng zhuó wèi rén jìng xián lǐ shì , shǎng fá fēn míng , zhōng chéng dà yè . " bù yue : " mǒu yù cóng zhī , hèn wú mén lù . " sù qǔ jin chú , yù dài liè yú bù qián . bù jīng yue : " hé wèi yǒu cǐ ? " sù lìng chì tuì zuò yòu , gào bù yue : " cǐ shì dǒng gong jiǔ mù dà míng , tè lìng mǒu jiang cǐ fèng xiān . chì tū mǎ yì dǒng gong suǒ zèng yě . " bù yue : " dǒng gong rú cǐ jiàn ài , mǒu jiang hé yǐ bào zhī ? " sù yue : " rú mǒu zhì bù cái , cháng wèi hǔ bì zhōng láng jiàng ; gong ruò dào bǐ , guì bù kě yán . " bù yue : " hèn wú juan ai zhī

! 先父弃世多年，安得与兄相会？”肃大笑曰：“非也！某说今日丁刺史耳。”布惶恐曰：“某在丁建阳处，亦出于无奈。”肃曰：“贤弟有擎天驾海之才，四海孰不钦敬？功名富贵，如探囊取物，何言无奈而在人之下乎？”布曰：“恨不逢其主耳。”肃笑曰：“良禽择木而栖，贤臣择主而事。见机不早，悔之晚矣。”布曰：“兄在朝廷，观何人为世之英雄？”肃曰：“某遍观群臣，皆不如董卓。董卓为人敬贤礼士，赏罚分明，终成大业。”布曰：“某欲从之，恨无门路。”肃取金珠、玉带列于布前。布惊曰：“何为有此？”肃令叱退左右，告布曰：“此是董公久慕大名，特令某将此奉献。赤兔马亦董公所赠也。”布曰：“董公如此见爱，某将何以报之？”肃曰：“如某之不才，尚为虎贲中郎将；公若到彼，贵不可言。”布曰：“恨无涓埃

túy hī! Tiên phụ khí thê đa niên, an đắc dữ huynh tương hội?" Túc đại tiêu viết: "Phi dã! Mỗ thuyết kim nhật định thứ sử nhĩ." bố hoàng khủng viết: "Mỗ tại định kiến dương xủ, diệc xuất vu vô nại." túc viết: "Hiền đệ hữu kinh thiên giá hải chí tài, tú hải thực bất khâm kính? Công danh phú quý, như tham nang thủ vật, hà ngôn vô nại nhì tại nhân chi hạ hò?" Bố viết: "Hận bất phùng kì chủ nhĩ." túc tiểu viết: "Lương cầm trach mộc nhi tê, hiền thần trach chủ nhi sự. Kiến cơ bất tảo, hối chí vân hĩ." bố viết: "Huynh tại triều đình, quan hà nhân vi thế chí anh hùng?" Túc viết: "Mỗ biến quan quần thần, giai bất như đồng trác. Đồng trác vi nhân kính hiền lẽ sĩ, thường phật phân minh, chung thành đại nghiệp." bố viết: "Mỗ dục lòng chí, hận vô môn lộ." túc thủ kim châu, ngọc đai liệt vu bố tiền. Bố kinh viết: "Hà vi hữu thử?" Túc lệnh sát thối tả hữu, cáo bố viết: "Thử thị đồng công cứu mộ đại danh, đặc lệnh mỗ tương thử phụng hiền. Xích thô mã diệc đồng công sở tặng dã." bố viết: "Đồng công như thử kiến ái, mỗ tương hả dĩ báo chí?" Túc viết: "Như mỗ chí bất tài, thường vi hồ bí trung lang tương; công nhược đáo bỉ, quý bất khả ngôn." Bố viết: "Hận vô quyền ai chi công, dĩ vi tiến kiến chí lễ." Túc viết: "Công tại phiên

Bố nói: - Anh say rồi, cha tôi khuất núi đã lâu, sao còn gặp được anh? Túc cả cười mà rằng: - Tôi đã say đâu, tôi nói lệnh tôn là nói Đinh thứ sử đó! Bố có ý hổ thẹn nói rằng: - Tôi ở với ông Đinh Kiến Dương, cũng là bắt đắc dĩ. Túc nói: - Hiền đệ có tài ngang trời dọc đất, bốn biển ai chẳng quý trọng, phú quý công danh, coi dẽ như thò tay lấy của ở trong túi, sao lại nói là bắt đắc dĩ mà can chịu nép mình ở dưới người ta? Bố thở dài nói: - Tôi chỉ giận chưa gặp được chủ! Túc cười nói: - Chim khôn chọn cành mà đậu, người hiền chọn chúa mà thờ; nếu không sớm liệu ngày sau hối sao kịp? - Anh xem trong triều, còn có ai đáng mặt anh hùng đời này? - Tôi xem các quan đại thần bây giờ không ai bằng được Đồng Trác, Đồng Trác tôn người hiền, kính kẻ sĩ, thường phật công minh, chắc sau này làm nên nghiệp lớn. Bố hăm hở nói: - Quả vậy, tôi muốn về với ông ta, chỉ hiềm chưa có người tiền dẫn. Túc bèn đem vàng, hạt châu và cái đai ngọc bày la liệt ở trước mặt Lã Bố. Lã Bố kinh hãi nói rằng: - Sao có những thứ này? Túc sai tả hữu lui cả, rồi bảo Lã Bố rằng: - Đây là Đồng công mộ đại danh hiền đệ đã lâu, bảo tôi thân đem các vật này đến dâng hiền đệ. Con ngựa xích thô cũng của Đồng công kính tặng đây. Lã Bố nói: - Đồng công có lòng quá yêu, tôi biết lấy gì đáp lại? Túc nói: - Bất tài như tôi còn làm đến chức bôn trung lang tướng. Nếu hiền đệ về với Đồng

gong , yǐ wèi jìn jiàn zhī lǐ . " sù yue : " gong zài fan shǒu zhì xiàn , gong bù kěn wèi ěr . " bù shěn yín liáng jiǔ yue : " wú yù sha ding yuán , yǐn jun guì dǒng zhuó , hé rú ? " sù yue : " xián dì ruò néng rú cǐ , zhen mò dà zhì gong yě ! dàn shì bù yí chí , zài yú sù jué . " bù yǔ sù yue yú míng rì lái jiàng , sù bié qù .

之功，以为进见之礼。”
肃曰：“功在翻手之间，
公不肯为耳。”布沈吟良
久曰：“吾欲杀丁原，引
军归董卓，何如？”肃曰
：“贤弟若能如此，真莫
大之功也！但事不宜迟，
在于速决。”布与肃
约于明日来降，肃别去。

shì yè èr gèng shí fen , bù tí dao jìng rù ding yuán zhàng zhong . yuán zhèng bǐng zhú guan shu , jiàn bù zhì , yue : " wú ér lái yǒu hé shì gù ? " bù yue : " wú táng táng zhàng fu , an kěn wèi rǔ zì hu ! " yuán yue : " fèng xian hé gù xìn biàn ? " bù xiàng qián , yi dao kān xià ding yuán shǒu jí , dà hu zuò yòu : " ding yuán bù rén , wú yǐ sha zhī . kěn cóng wú zhě zài cǐ , bù cóng zhě zì qù ! " jun shì sǎn qí dà bàn . cì rì , bù chí ding yuán shǒu jí , wǎng jiàn lǐ sù . sù suì yǐn bù jiàn zhuó . zhuó dà xǐ , zhì jiù xiāng dài . zhuó xian xià bài yue : " zhuó jin de jiāng jun , rú hàn ? zhì de gan yǔ yě . " bù nà zhuó zuò ér bài zhī yue : " gong ruò bù qì , bù qǐng bài wèi yì fù . " zhuó yǐ jin jiǎn páo cì bù , chàng

thủ chi gian, công bất khẳng vi nhĩ." Bố trầm ngâm lương cữu viết: "Ngô dục sát định nguyên, dẫn quân quy đồng trác, hà như?" Túc viết: "Hiền đệ nhược nǎng như thử, chân mạc đại chi công dã! Đãn sự bất nghi trì, tại vu tốc quyết." Bố dũ túc ước vu minh nhật lai hàng, túc biệt khứ.

công thì quý hiếu chưa biết chừng nào. Lã Bố nói: - Nhưng tôi không có chút công gì làm lẽ ra mắt? Túc nói: - Muốn có công cũng dễ lắm, chỉ trở bàn tay là được. Chỉ sợ hiền đệ không chịu làm thôi! Lã Bố ngẫm nghĩ hồi lâu rồi nói: - Tôi muốn giết Định Nguyên, dẫn quân về hàng Đồng Trác, có nên không? Túc nói: - Làm được như thế, thật là công rất lớn. Nhưng việc phải quả quyết làm ngay mới được! Lã Bố hẹn đến hôm sau thì đem quân lại hàng. Túc từ biệt về.

Đêm hôm ấy, hời canh hai, Lã Bố cầm dao, vào thẳng màn Định Nguyên. Định Nguyên đang thắp nến xem sách, thấy Lã Bố đến bèn hỏi: - Con vào có việc gì? Bố nổi giận quát: - Ta đây đeòng đeòng một đắng thương phu, có đâu chịu làm con mày! Nguyên nói: - Phụng Tiên vì có gì mà thay lòng đổi dạ như thế? Lã Bố bước thẳng lên giờ dao chém Nguyên một nhát, chặt lấy đầu rồi gọi lớn tả hữu rằng: - Định Nguyên bất nhân, ta đã giết nó rồi. Ai theo ta thì ở đây, không theo thì đi! Quân sĩ bỏ đi quá nửa. Ngày hôm sau, Lã Bố cầm đầu Định Nguyên đến nhà Lý Túc, Túc đưa vào ra mắt Đồng Trác. Trác mừng lắm, làm rượu thết đãi. Sụp xuống lạy Lã Bố trước và nói rằng: - Trác này được tướng quân, ví như cây lúa bị nắng hạn lâu mà được trân mưa ngọt! Lã Bố rước Trác ngồi lên, lạy mà nói rằng: - Ngài có bụng yêu, tôi xin thờ ngài làm nghĩa phụ.

yǐn ér sǎn . zhuó zì shì wei
shì yuè dà , zì lǐng qián jiāng
jun shì , fēng dì dōng mǐn
wèi zuǒ jiāng jun , hù hóu ,
fēng lǚ bù wèi qí dou wèi ,
zhōng láng jiàng , dou tíng
hóu . lǐ rú quàn zhuó zǎo
dìng fèi lì zhì jì . zhuó nǎi yú
shèng zhōng shè yàn , huì jí
gōng qīng , lìng lǚ bù jiāng
jiǎ shì qian yú , shì wèi zuò
yòu . shì rì , tài fù yuán ? yǔ
bǎi guān jie dào . jiǔ xíng
shù xún , zhuó àn jiàn yue " "
jin shàng àn ruò , bù kě yǐ
fèng zong miào ; wú jiāng yí
yì yǐn , huò guāng gù shì , fēi
dì wèi hóng nóng wáng , lì
chén liù wáng wèi dì . yǒu bù
cóng zhě zhǎn ! " qún chén
huáng bù mò gǎn dùi .
zhōng jūn xiào wèi yuán
shào tǐng shen chu yue : " jin
shàng jí wéi wéi jǐ , bìng wú
shi dé ; rǔ yù fèi dí lì shù , fei
fǎn ér hé ? " zhuó nù yue : "
tian xià shì zài wǒ ! wǒ jin
wèi zhì , shéi gǎn bù cóng !
rǔ shì wǒ zhì jiàn bù lì fǒu ? "
yuán shào yì bá jiàn yue : "
rǔ jiàn lì , wú jiàn wèi cháng
bù lì ! " liǎng gè zài yán
shàng duì dí . zhèng shì :
ding yuán zhàng yì shen
xian sàng , yuán shào zheng
feng shì yòu wéi . bì jìng
yuán shào xìng mìng rú hé ,
qiè ting xià wén fēn jiě .

卓以金甲锦袍赐布，畅饮而散。卓自是威势越大，自领前将军事，封弟董旻为左将军、鄴侯，封吕布为骑都尉、中郎将、都亭侯。李儒劝卓早定废立之计。卓乃于省中设宴，会集公卿，令吕布将甲士千余，侍卫左右。是日，太傅袁隗与百官皆到。酒行数巡，卓按剑曰“今上暗弱，不可以奉宗庙；吾将依伊尹、霍光故事，废帝为弘农王，立陈留王为帝。有不从者斩！”群臣惶怖莫敢对。中军校尉袁绍挺身出曰：“今上即位未几，并无失德；汝欲废嫡立庶，非反而何？”卓怒曰：“天下事在我！我今为之，谁敢不从！汝视我之剑不利否？”袁绍亦拔剑曰：“汝剑利，吾剑未尝不利！”两个在筵上对敌。正是：丁原仗义身先丧，袁绍争锋势又危。毕竟袁绍性命如何，且听下文分解。

âm nhi tán. Trác tự thị uy thế việt đại, tự lĩnh tiền tướng quân sự, phong đệ đồng mân vi tá tướng quân, hộ hầu, phong lữ bộ vi ky đô úy, trung lang tương, đô đinh hầu. Lý nho khuyên trác tảo định phê lập chí kế. Trác nãi vu tỉnh trung thiết yến, hội tập công khanh, lệnh lữ bộ tương giáp sĩ thiên dư, thị vệ tả hữu. Thị nhật, thái phó viên ngồi dũ bách quan gai đáo. Tứu hành số tuần, trác án kiém viết "Kim thượng ám nhược, bất khả dĩ phụng tông miếu; ngô tương y y duẫn, hoắc quang cổ sự, phê đế vi hoằng nông vương, lập trần lưu vương vi đế. Hữu bất tòng giả tram!" Quần thần hoàng phô mặc cảm đối. Trung quân giáo úy viên thiệu đinh thân xuất viết: "Kim thượng túc vị vị kỉ, tịnh vô thát đức; nhữ dục phê đích lập thứ, phi phản nhi hè?" Trác nộ viết: "Thiên hạ sự tại ngã! Ngã kim vi chi, thùy cảm bất tòng! Nhữ thị ngã chi kiém bất lợi phủ?" Viên thiệu diệc bạt kiém viết: "Nhữ kiém lợi, ngô kiém vị thường bất lợi!" Lưỡng cá tại diên thương đối địch. Chánh thị: đinh nguyên trương nghĩa thân tiên tang, viên thiệu tranh phong thế hựu nguy. Tất cảnh viên thiệu tính mệnh như hà, thả thính hạ văn phân giải.

Trác lấy áo cầm bào dát vàng đem ra cho Lã Bố rồi cùng uống rượu vui vẻ. Đồng Trác tự đầy uy thế mỗi ngày một lớn, tự lĩnh chức tiền tướng quân, phong cho em là Đồng Mân làm tá tướng quân, tước Vu hầu; phong Lã Bố làm kỵ đô úy, trung lang tướng, tước Đô đinh hầu. Lý Nho khuyên Trác định ngay việc phê lập. Trác bèn đặt một tiệc yến ở trong dinh, mời cả các công khanh đến; sai Lã Bố đem hơn một nghìn quân giáp sĩ, canh gác hai bên. Hôm ấy quan thái phó Viên Ngỗi và trăm quan đều đến. Rượu được vài tuần, Trác cầm gươm nói rằng: - Nay vua ngu yếu, không thờ được tôn miếu; ta muốn theo Y Doãn, Hoắc Quang ngày xưa, phê vua cho ra làm Hoằng Nông Vương và lập Trần Lưu Vương lên nối nghiệp. Ai không theo, ta chém! Quần thần run sợ, không ai dám đáp lại, duy có quan trung quân hiệu úy là Viên Thiệu đứng vựt lên nói: - Thiên tử mới lên ngôi, không làm điều gì thát đức, mà dám bàn bở con cǎ, lập con thứ, định làm phản hay sao? Trác giận đáp lại: - Việc thiên hạ ở trong tay tao, nay tao làm đầy, ai dám không nghe? Mày hãy thử xem lưỡi gươm tao có sắc không? Viên Thiệu cũng rút gươm ra nói rằng: - Gươm mày sắc, dễ gươm tao không sắc hay sao? Hai người ôi địch nhau ở ngay trên tiệc rượu. Thé rõ thực là: Đinh Nguyên trương nghĩa thân vừa chết Viên Thiệu tranh hùng thế cũng nguy. Chưa biết tính mạng

Viên Thiệu thế nào, xem hồi sau thì
biết rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
004
PINYIN – QUAN THOẠI

2 qiè shuo dǒng zhuó yù sha
yuán shào , lǐ rú zhī zhī yue :
" shì wèi kě dìng , bù kě
wàng sha . " yuán shào shǒu
tí bǎo jiàn , cí bié bǎi guan ér
chu , xuán jié dong mén ,
ben jì zhōu qù liǎo . zhuó wèi
tài fù yuán ? yue : " rǔ zhí wú
lǐ , wú kān rǔ miàn , gu shù
zhi . fèi lì zhì shì ruò hé ? " ?
yue : " tài wèi suǒ jiàn shì yě . "
zhuó yue : " gǎn yǒu zǔ
dà yì zhě , yǐ jun fǎ cóng shì ! "
qún chén zhèn kǒng , jie
yún yí ting zun mìng . yàn bà
, zhuó wèn shì zhong zhōu
bì , xiào wèi wǔ qióng yue : "
yuán shào cǐ qù ruò hé ? "
zhōu bì yue : " yuán shào fèn
fèn ér qù , ruò gòu zhí jí , shì
bì wèi biàn . qiè yuán shì shù
en sì shì , mén sheng gù lì
biàn yú tian xià ; tǎng shou
háo jié yǐ jù tú zhòng , ying
xióng yin zhì ér qǐ , shan
dong fei gong yǒu yě . bù rú
shè zhì , bài wèi yì jùn shǒu ,
zé shào xǐ yú miǎn zuì , bì
wú huàn yǐ . " wǔ qióng yue :
" yuán shào hǎo móu wú
duàn , bù zú wèi lù ; chéng

第四回
废汉帝陈留践位
谋董贼孟德献刀

Đệ tứ hồi phế hán đế trấn lưu
tiền vị mưu đồng tặc mạnh
đức hiến dao

HÒI 4 Phế Hán Đế, Trần Lưu lên
ngôi; Lừa Đồng tặc, Mạnh Đức
dâng kiềm

且说董卓欲杀袁绍，李儒止之曰：“事未可定，不可妄杀。”袁绍手提宝剑，辞别百官而出，悬节东门，奔冀州去了。卓谓太傅袁隗曰：“汝侄无礼，吾看汝面，姑恕之。废立之事若何？”隗曰：“太尉所见是也。”卓曰：“敢有阻大议者，以军法从事！”群臣震恐，皆云一听尊命。宴罢，卓问侍中周毖、校尉伍琼曰：“袁绍此去若何？”周毖曰：“袁绍忿忿而去，若购之急，势必为变。且袁氏树恩四世，门生故吏遍于天下；倘收豪杰以聚徒众，英雄因之而起，山东非公有也。不如赦之，拜为一郡守，则绍喜于免罪，

thả thuyết đồng trác dục sát viên thiệu, lý nho chỉ chi viết: "Sự vị khả định, bất khả vọng sát." Viên thiệu thủ đề bảo kiếm, từ biệt bách quan nhi xuất, huyền tiết đông môn, bôn kí châu khứ liệu. Trác vị thái phó viên ngõi viết: "Nhữ chất vô lẽ, ngô khán nhữ diện, cô thứ chi. Phê lập chí sự nhược hè?" Ngõi viết: "Thái úy sở kiến thị dã." Trác viết: "Cảm hữu trở đại nghị giả, dĩ quân pháp tòng sự!" Quần thần chấn khủng, giai vân nhất thính tôn mệnh. Yến bãi, trác vấn thị trung chu bí, giáo úy ngũ quỳnh viết: "Viên thiệu thủ khứ nhược hè?" Chu bí viết: "Viên thiệu phẫn phẫn nhì khứ, nhược cầu chí cấp, thế tất vi biến. Thả viên thị thụ ân tứ thế, môn sinh cố lại biến vu thiên hạ; thảng thu hào kiệt dĩ tụ đồ chúng, anh hùng nhân chi nhi khởi, sơn đông phi công hữu dã. Bất như xá chí, bái vi nhất quận thủ, tắc thiệu hỉ vu miễn tội, tất vô hoạn hĩ." Ngũ quỳnh viết: "Viên thiệu hảo mưu vô đoạn, bất túc vi lụ; thành bất nhược gia chí nhất quận thủ, dĩ

Trác muốn giết Viên Thiệu, Lý Nho can rằng: - Việc chưa định xong không nên giết càn. Viên Thiệu tay cầm thanh bảo kiếm, cáo từ các quan trở ra, treo trả cờ tiết ở cửa đông rồi bỏ về Ký Châu. Trác bảo với quan thái phó Viên Ngỗi rằng: - Cháu ngươi vô lẽ, ta tha cho nó cũng là nể ngươi... Việc phế vua lập Trần Lưu, người nghĩ thế nào? Ngỗi thưa rằng: - Thái úy nghĩ thế phải đấy! Trác lại nói: - Ai dám ngăn trở việc lớn này, thì ta sẽ lấy phép quân trị tội. Các quan sợ hãi, đều nói: - Ngài dạy thế xin vâng! Cuộc yên tan, Trác hỏi quan thị trung là Chu Bật và quan hiệu úy Ngũ Quỳnh rằng: - Viên Thiệu phen này đi, rồi sẽ ra sao? Chu Bật đáp: - Viên Thiệu căm giận mà đi, hễ truy nã riết quá tất sinh biến. Vả lại họ Viên, đã bốn đời làm quan đến bậc tam công, thiên hạ được nhờ nhiều lắm, học trò, đầy túc đâu cũng có. Nếu hắn thu dùng hào kiệt, tập họp đồ đáng, rồi những anh hùng trong thiên hạ nhân đó khởi lên, đất Sơn Đông sẽ không ở trong tay ông nữa. Không bằng ông tha tội hắn cho hắn một chức quận thủ gì đấy, thì hắn mừng được khỏi tội, sẽ

bù ruò jia zhì yì jùn shǒu , yǐ
shou mǐn xīn . " zhuó cóng
zhì , jí rì chāi rén bài shào
wèi bó hǎi tài shǒu .

必无患矣。”伍琼曰：
“袁绍好谋无断，不足
为虑；诚不若加之一郡
守，以收民心。”卓从
之，即日差人拜绍为渤海
太守。

3 lè yuè shuò , qǐng dì sheng
jia dé diàn , dà huì wén wǔ .
zhuó bá jiàn zài shǒu , duì
zhòng yue : " tian zi àn ruò ,
bù zú yǐ jun tian xià . jin yǒu
cè wén yì dào , yí wèi xuān
dú . " nǎi mìng lǐ rú dù cè
yue : " xiào líng huáng dì ,
zǎo qì chén mǐn ; huáng dì
chéng sì , hǎi nèi cè wàng .
ér dì tian zi qīng tiáo , wei yí
bù kè , ju sàng mǎn duò : fǒu
dé jì zhāng , yǒu tiān dà wèi
. huáng tài hòu jiào wú mǔ yí
, tōng zhèng huang luàn .
yǒng lè tài hòu bào beng ,
zhòng lùn huò yan . san
gang zhì dào , tian dì zhì jì ,
guan nǎi yǒu que ? chén liù
wáng xié , shèng dé wěi mào
, guī jǔ sù rán ; ju sàng ai qí ,
yán bù yǐ xié ; xiū sheng měi
yù , tian xià suǒ wén , yí
chéng hóng yè , wèi wàn shì
tǒng . zi fèi huáng dì wèi
hóng nóng wáng , huáng tài
hòu huán zhèng , qǐng fèng
chén liù wáng wèi huáng dì ,
yìng tiān shùn rén , yǐ wèi
sheng líng zhì wàng . " lǐ rú

thu dân tâm." Trác tòng chi, túc
nhật sai nhân bái thiệu vi bột
hai thái thủ.

không gây ra hậu hoạn nữa. Ngũ
Quỳnh nói: - Viên Thiệu là người
thích mưu kế, nhưng không quyết
đoán, không đáng lo cho lắm. Bất
nhược cứ cho hắn một chức quân
thú để thu phục lòng dân! Trác
nghe lấy làm phải, ngay hôm ấy sai
người đến phong cho Thiệu làm
thái thú quận Bột Hải.

九月朔，请帝升嘉德殿
，大会文武。卓拔剑在
手，对众曰：“天子暗
弱，不足以君天下。今
有策文一道，宜为宣读
。”乃命李儒读策曰：
“孝灵皇帝，早弃臣民
；皇帝承嗣，海内侧望
。而帝天资轻佻，威仪
不恪，居丧慢惰：否德
既彰，有忝大位。皇太
后教无母仪，统政荒乱
。永乐太后暴崩，众论
惑焉。三纲之道，天地
之纪，毋乃有阙？陈留
王协，圣德伟懋，规矩
肃然；居丧哀戚，言不
以邪；休声美誉，天下
所闻，宜承洪业，为万
世统。兹废皇帝为弘农
王，皇太后还政，请奉
陈留王为皇帝，应天顺
人。”

cửu nguyệt sóc, thỉnh đế thăng
gia đức điện, đại hội văn võ.
Trác bạt kiếm tại thủ, đối chúng
viết: "Thiên tử ám nhược, bất
túc dĩ quân thiên hạ. Kim hữu
sách văn nhất đạo, nghi vi
tuyên đọc." Nãi mệnh lý nho
độc sách viết: "Hiếu linh hoàng
đế, tảo khí thần dân; hoàng đế
thừa tự, hải nội trắc vọng. Nhi
đế thiên tư khinh điêu, uy nghi
bất khác, cư tang mạn nọa: phủ
đức kí chương, hữu thiêm đại
vị. Hoàng thái hậu giáo vô mẫu
nghi, thống chánh hoang loạn.
Vĩnh nhạc thái hậu bạo băng,
chung luận hoặc yên. Tam
cương chí đạo, thiên địa chí kỉ,
vô nãi hữu khuyết? Trần lưu
vương hiệp, thánh đức vĩ mậu,
quy cù túc nhiên; cư tang ai
thích, ngôn bất dĩ tà; hưu thanh
mĩ dụ, thiên hạ sở văn, nghi
thừa hồng nghiệp, vi vạn thế
thống. Tư phế hoàng đế vi
hoàng nông vương, hoàng thái
hậu hoàn chánh, thỉnh phụng
trần lưu vương vi hoàng đế,
ứng thiên thuận nhân, dĩ úy
sinh linh chí vọng." lý nho độc

Đến mồng một tháng chín, Trác
rước vua ra ngự đền Ôn Đức, họp
hết cả văn võ lại. Trác tay cầm
gươm nói rằng: - Thiên tử ngu yếu,
không trị vì được, nay có một bài
sách văn đọc cho các quan nghe.
Rồi sai Lý Nho tuyên đọc: "Vua
Hiếu Linh mất sớm, Vua sau nối
ngôi, bốn bề ai ai cũng trông mong.
Nay xét ra vua ta, thiên tử mồng
mạnh, kém về uy nghi nghiêm
chỉnh, cư tang biếng nhác, đức xấu
đã rõ, không xứng ngôi lớn. Hoàng
Thái Hậu không có uy nghi của
người mẹ, nghiệp chính rồi tung.
Việc bà Vĩnh Lạc Thái Hậu mất dân
chúng có nhiều dị nghị. Đối với đạo
tam cương và giurong Trời Đất,
phải Chẳng có thiếu sót nhiều?
Trần Lưu Vương tên Hiệp, đức
hạnh nghiêm trang; khuôn phép
kính cẩn; cư tang thương xót, nói
năng chính đính; lời hay tiếng tốt,
thiên hạ ai ai cũng biết. Nên nối
ngôi vua, làm phép cho vạn thế!
Nay phế vua ra làm Hoàng Nông
Vương, Thái Hậu thì phải trả quyền
chính. Xin tôn Trần Lưu Vương lên
làm Hoàng Đế, Úng thiên, thuận
nhân, để yên bụng thiên hạ!". Lý

dú cè bì , zhuó chì zuǒ yòu
fú dì xià diàn , jiě qí xí shòu ,
bēi miàn cháng guì , chēng
chén ting mìng . yòu hu tài
hòu qù fú hòu chì . dì hòu jie
háo kū , qún chén wú bù bei
cǎn .

人，以慰生灵之望。”
李儒读策毕，卓叱左右
扶帝下殿，解其玺绶，
北面长跪，称臣听命。
又呼太后去服候敕。帝
后皆号哭，群臣无不悲
惨。

- 4 jie xià yi dà chén , fèn nù
gao jiào yue : " zéi chén
dǒng zhuó , gǎn wèi qí tian
zhi móu , wú dang yǐ jǐng xiě
jiàn zhī ! " hui shǒu zhong
xiàng jiǎn , zhí jí dǒng zhuó .
zhuó dà nù , hè wǔ shì ná
xià : nǎi cháng shu ding
guǎn yě . zhuó mìng qian
chu zhǎn zhī . guǎn mà bù
jué kǒu , zhì sǐ shén sè bù
biàn . hòu rén yǒu shi tàn zhī
yue : " dǒng zéi qián huái fèi
lì tú , hàn jia zong shè wéi
qiū xu . mǎn cháo chén zài
jie ? kuò , wéi yǒu ding gong
shì zhàng fu . "

- 5 zhuó qǐng chén liù wáng
deng diàn . qún chén cháo
hè bì , zhuó mìng fú hé tài
hòu bìng hóng nóng wáng jí
dì fei táng shì yōng an gong
xián zhù , feng suǒ gong
mén , jìn qún chén wú de
shàn rù . kě lián shǎo dì sì
yuè deng jí , zhì lè yuè jí bài
fèi . zhuó suǒ lì chén liù

阶下一大臣，愤怒高叫
曰：“贼臣董卓，敢为
欺天之谋，吾当以颈血
溅之！”挥手中象简，
直击董卓。卓大怒，喝
武士拿下：乃尚书丁管
也。卓命牵出斩之。管
骂不绝口，至死神色不
变。后人有诗叹之曰：
“董贼潜怀废立图，汉
家宗社委丘墟。满朝臣
宰皆囊括，惟有丁公是
丈夫。”

卓请陈留王登殿。群臣
朝贺毕，卓命扶何太后
并弘农王及帝妃唐氏永
安宫闲住，封锁宫门，
禁群臣无得擅入。可怜
少帝四月登基，至九月
即被废。卓所立陈留王

sách tắt, trác sát tả hữu phù đé
hạ điện, giải kì tǐ thụ, bắc điện
trường quy, xưng thần thính
mệnh. Hữu hô thái hậu khứ
phục hậu sắc. Đế hậu giai hào
khóc, quần thần vô bất bi thảm.

Nho đọc xong bài chiếu Trác thét tả
hữu vực vua xuống điện, lột tǐ thụ,
bắt quỳ, ngoảnh mặt về phương
bắc, xưng thần nghe chiếu; lại bắt
Hà Thái Hậu, cởi đồ phầm phục ra
mà đợi chiếu. Vua và Thái Hậu kêu
khóc, quần thần trông thấy ai cũng
xót xa bi thảm.

giai hạ nhất đại thần, phẫn nộ
cao khiếu viết: "Tặc thần đồng
trác, cảm vi khí thiên chi mưu,
ngô đương dĩ cảnh huyết tiên
chi!" Huy thủ trung tượng giản,
trực kích đồng trác. Trác đại nộ,
hát võ sĩ nã hại: nãi thượng thư
đinh quản dã. Trác mệnh khiên
xuất trảm chi. Quản mạ bắt
tuyệt khẩu, chí tử thần sắc bắt
biển. Hậu nhân hữu thi thần chi
viết: "Đồng tặc tiềm hoài phé
lập đỗ, hán gia tông xã ủy khâu
khư. Mãn triều thần tể giai nang
quát, duy hữu đinh công thị
trượng phu."

Lúc ấy ở dưới thềm có một viên
quan to, túc tối thét to lên rằng: -
Thắng giặc Đồng Trác kia, mà
dám lập mưu lừa trời đổi đất, tao
lấy máu cổ họng bôi vào mặt mà
bây giờ! Nói rồi cầm cái bốt ngà
xông thẳng vào đánh Đồng Trác.
Trác giận lắm, sai võ sĩ bắt lại xem
ai, thì là quan thượng thư Đinh
Quản. Trác sai đem ra chém, Quản
cứ luôn mồm chửi mắng Đồng Trác
cho đến lúc chết; chết rồi, thần sắc
vẫn như lúc sống. Người sau có
thơ than rằng: Giặc Đồng lòng
mang dạ khuyến lang Cơ đồ nhà
Hán đổ tan hoang. Trong triều văn
võ mồm câm cả Chỉ có Đinh công
thực giỏi giang!

trác thỉnh trần lưu vương đăng
diện. Quần thần triều hạ tắt,
trác mệnh phù hà thái hậu tịnh
hoằng nông vương cập đế phi
đường thị vĩnh an cung nhàn
tru, phong tỏa cung môn, cầm
quần thần vô đắc thiện nhập.
Khả liên thiểu đế tứ nguyệt
đăng cơ, chí cửu nguyệt túc bị
phé. Trác sở lập trần lưu vương

Trác mời Trần Lưu Vương lên
điện. Quần thần làm lễ mừng xong
rồi, Trác sai bắt Hà Thái Hậu, vua
và vợ vua là Đường thi giam ở
cung Vĩnh An, khóa cửa cung, cầm
quần thần không ai được vào thăm.
Thương thay! Thiếu Đế mới lên
ngôi tháng tư, đến tháng chín đã
phải phé. Trần Lưu Vương, nhờ
Trác được lên ngôi trời, vốn tên là

wáng xié , biǎo zì bó hé ,
líng dì zhōng zǐ , jí xiàn dì yē
; shí nián lè suì . gǎi yuán
chu píng . dǒng zhuó wèi
xiàng guó , zàn bài bù míng ,
rù cháo bù qu , jiàn lǚ shàng
diàn , wei fú mò bǐ .

协，表字伯和，灵帝中子，即献帝也；时年九岁。改元初平。董卓为相国，赞拜不名，入朝不趋，剑履上殿，威福莫比。

hiệp, biểu tự bá hòa, linh đế trung tử, tức hiến đế dã; thời niên cửu tuế. Cải nguyên sơ bình. Đỗng trác vi tướng quốc, tán bái bất danh, nhập triều bất xu, kiếm lí thương điện, uy phúc mạc bỉ.

Hiệp, tên chữ là Bá Hòa, là con thứ vua Linh Đế, tức là Hiển Đế về sau. Lúc lập lên, Hiển Đế mới lên chín tuổi, đổi niên hiệu năm đầu là Sơ Bình. Đỗng Trác là tướng quốc, lạy vua không phải xưng tên, vào chầu không phải bước rảo, lên điện được đeo gươm, tác uy tác phúc, không ai bì được.

6 lǐ rú quàn zhuó zhuó yòng
míng liú , yǐ shou rén wàng ,
yin jiàn cài yong zhī cái .
zhuó mìng zheng zhī , yong
bù fù . zhuó nù , shǐ rén wèi
yong yue : " rú bù lái , dang
miè rǔ zú . " yong jù , zhī de
yìng mìng ér zhì . zhuó jiàn
yong dà xǐ , yi yuè san qian
qí guan , bài wèi shì zhong ,
shèn jiàn qin hòu .

李儒劝卓擢用名流，以收人望，因荐蔡邕之才。卓命徵之，邕不赴。卓怒，使人谓邕曰：“如不来，当灭汝族。”邕惧，只得应命而至。卓见邕大喜，一月三迁其官，拜为侍中，甚见亲厚。

lý nho khuyên trác trác dụng danh lưu, dĩ thu nhân vọng, nhân tiền thái ung chi tài. Trác mệnh trưng chi, ung bất phó. Trác nộ, sử nhân vị ung viết: "Như bất lai, đương diệt nhữ tộc." Ung cụ, chỉ đắc ứng mệnh nhi chí. Trác kiến ung đại hỉ, nhất nguyệt tam thiên kì quan, bái vi thị trung, thậm kiến thân hậu.

Lý Nho khuyên Trác nên dùng những người có danh vọng để thu phục lòng người; nhân thế Lý Nho tiến cử tài năng Sái Ung. Trác cho vời Sái Ung, Ung không chịu đến. Trác giận sai người bảo Ung hễ không đến thì giết cả họ. Ung sợ, phải đến. Trác thấy Ung đến, mừng lắm, một tháng thăng chức ba lần, làm đến chức thị trung, Trác rất hậu đãi Ung.

7 què shuo shǎo dì yǔ hé tài
hòu , táng fei kùn yú yǒng an
gong zhong , yí fú yǐn shí ,
jiàn jiàn shǎo que ; shǎo dì
lèi bù céng gan . yí rì , ǒu
jiàn shuang yàn fei yú tíng
zhong , suí yín shí yí shǒu .
shí yue : " nèn cǎo lù níng
yan , niǎo niǎo shuang fei
yàn . luò shuǐ yí tiáo qing ,
mò shàng rén chēng xiān .
yuǎn wàng bì yún shen , shì
wú jiù gong diàn . hé rén
zhàng zhong yì , xiè wǒ xin
zhong yuàn ! " dǒng zhuó shí
cháng shǐ rén tàn ting . shì rì

却说少帝与何太后、唐妃困于永安宫中，衣服饮食，渐渐少缺；少帝泪不曾干。一日，偶见双燕飞于庭中，遂吟诗一首。诗曰：“嫩草绿凝烟，袅袅双飞燕。洛水一条青，陌上人称羡。远望碧云深，是吾旧宫殿。何人仗忠义，泄我心中怨！”董卓时常使人探听。是日获得此

khước thuyết thiếu đế dũ hâ thái hậu, đường phi khốn vu vĩnh an cung trung, y phục ấm thực, tiêm tiêm thiếu khuyết; thiếu đế lệ bất tằng can. Nhất nhật, ngẫu kiến song yến phi vu đình trung, toại ngâm thi nhất thủ. Thi viết: "Nộn thảo lục ngưng yên, niều niều song phi yến. Lạc thủy nhất điền thanh, mạch thượng nhân xưng tiên. Viễn vọng bích vân thâm, thị ngô cựu cung điện. Hà nhân trượng trung nghĩa, tiết ngã tâm trung oán!" Đỗng trác thời thường sử nhân thám thính. Thị

Thiếu Đế, Hà Thái Hậu và Đường phi bị giam ở cung Vĩnh An, đồ ăn, thức mặc, mỗi ngày một kém. Thiếu Đế không lúc nào ráo nước mắt. Một hôm Thiếu Đế trông thấy hai con chim én bay ở trong sân, ngâm một bài thơ rằng: Xanh xanh khóm cổ dày, Cặp én phát phơ bay. Trong veo dòng lạc thủy, Người đồng nội khen hay. Xa trông mây thăm thẳm, Cung điện cũ ta đây. Biết ai kẻ trung nghĩa, Gỡ cho oán hận này! Đỗng Trác thường thường sai người đến dò ý tú; hôm ấy có kẻ bắt được bài thơ đem trình Đỗng Trác. Trác nói rằng: - Làm bài thơ

huò de cǐ shi , lái chéng dǒng zhuó . zhuó yue : "yuàn wàng zuò shi , sha zhi yǒu míng yǐ . " suì mìng lǐ rú dài wǔ shì shí rén , rù gong shì dì . dì yǔ hòu , fei zhèng zài lóu shàng , gong nǚ bào lǐ rú zhì , dì dà jīng . rú yǐ zhèn jiǔ fèng dì , dì wèn hé gù . rú yue : "chun rì róng hé , dǒng xiàng guó tè shàng shòu jiǔ . " tài hòu yue : "jì yún shòu jiǔ , rǔ kě xiān yǐn . " rú nù yue : "rǔ bù yǐn ye ? " hu zuǒ yòu chí duǎn dao bái liàn yú qián yue : "shòu jiǔ bù yǐn , kě lǐng cǐ èr wù ! " táng fei guì gào yue : "qiè shen dài dì yǐn jiǔ , yuàn gong cún mǔ zi xìng mìng . " rú chì yue : "rǔ hé rén , kě dài wáng sǐ ? " nǎi jǔ jiǔ yǔ hé tài hòu yue : "rǔ kě xiān yǐn ? " hòu dà mà hé jìn wú móu , yǐn zéi rù jīng , zhì yǒu jin rì zhì huò . rú cui bi dì , dì yue : "róng wǒ yǔ tài hòu zuò bié . " nǎi dà tòng ér zuò ge , qí ge yue : "tian dì yì xì rì yuè fan , qì wàn shèng xi tuì shǒu fán . wèi chén bi xi mìng bù jiǔ , dà shì qù xi kong lèi shan ! " táng fei yì zuò ge yue : "huáng tian jiang beng xi hòu tú tuí , shen wèi dì jí xi míng bù suí . sheng sī yì lù xi cóng cǐ bì , nài hé qióng sù xi xin zhong bei ! " ge bà , xiāng bào ér kū , lǐ rú chì yue : "xiàng guó

诗，来呈董卓。卓曰：“怨望作诗，杀之有名矣。”遂命李儒带武士十人，入宫弑帝。帝与后、妃正在楼上，宫女报李儒至，帝大惊。儒以鸩酒奉帝，帝问何故。儒曰：“春日融和，董相国特上寿酒。”太后曰：“既云寿酒，汝可先饮。”儒怒曰：“汝不饮耶？”呼左右持短刀白练于前曰：“寿酒不饮，可领此二物！”唐妃跪告曰：“妾身代帝饮酒，愿公存母子性命。”儒叱曰：“汝何人，可代王死？”乃举酒与何太后曰：“汝可先饮？”后大骂何进无谋，引贼入京，致有今日之祸。儒催逼帝，帝曰：“容我与太后作别。”乃大恸而作歌，其歌曰：“天地易兮日月翻，弃万乘兮退守藩。为臣逼兮命不久，大势去兮空泪潸！”唐妃亦作歌曰：“皇天将崩今后土

nhật hoạch đắc thủ thi, lai trình đồng trác. Trác viết: "Oán vọng tác thi, sát chi hữu danh hĩ." Toại mệnh lý nho đái võ sĩ thập nhân, nhập cung thí đế. Đế dữ hậu, phi chánh tại lâu thượng, cung nữ báo lý nho chí, đế đại kinh. Nho dĩ chậm tửu phụng đế, đế vấn hà cố. Nho viết: "Xuân nhật dung hòa, đồng tương quốc đặc thượng thọ tửu." Thái hậu viết: "Kí vân thọ tửu, nhữ khả tiên ấm." Nho nô viết: "Nhữ bất ấm da?" Hô tả hữu trì đoán đao bạch luyện vu tiền viết: "Thọ tửu bất ấm, khả linh thử nhị vật!" Đường phi quy cáo viết: "Thiếp thân đại đế ấm tửu, nguyện công tồn mẫu tử tính mệnh." Nho sát viết: "Nhữ hà nhân, khả đại vương tử?" Nãi cử tửu dữ hà thái hậu viết: "Nhữ khả tiên ấm?" Hậu đại mạ hà tiến vô mưu, dẫn tặc nhập kinh, trí hữu kim nhật chi họa. Nho thôi bức đé, đé viết: "Dung ngã dữ thái hậu tác biệt." Nãi đại đồng nhí tác ca, kí ca viết: "Thiên địa dịch hè nhật nguyệt phiên, khí vạn thừa hè thối thủ phiên. Vi thần bức hè mệnh bất cửu, đại thế khứ hè không lệ san!" Đường phi diệc tác ca viết: "Hoàng thiên tương băng hè hậu thỗ đồi, thân vi đế cơ hè mệnh bất tùy. Sinh tử dị lộ hè tòng thử tất, nại hà quỳnh tóc hè tâm trung bi!" Ca bãi, tương bão nhi khốc, lý nho sát viết: "Tương quốc lập đắng hồi báo,

oán vọng này, đem giết đi là có có rồi! Bèn sai Lý Nho và mười võ sĩ vào cung giết vua. Vua, Thái Hậu và Đường phi đương ở trên lầu, thấy người cung nữ báo rằng có Lý Nho đến, vua sợ giật mình. Nho đem rượu thuốc độc dâng vua. Vua hỏi việc gì. Nho thưa: - Ngày xuân mát mẻ, Đồng tướng quốc sai tôi đem dâng chén rượu thọ. Thái Hậu bảo Lý Nho: - Có phải rượu thọ thì người thử uống trước đi! Nho giận lắm, hỏi vua: - Mày không uống phải không? Rồi gọi ngay tã hữu cầm con dao với tẩm lụa trắng, để trước mặt vua, mà nói rằng: - Rượu thọ chẳng uống, thì phải chọn hai thứ này. Đường phi quỳ xuống nói rằng: - Thiếp xin thay vua uống chén rượu này, xin ngài để toàn mệnh cho hai mẹ con vua. Lý Nho quát mắng: - Mày là đứa nào, mà dám đòi chết thay vua? Nho cầm chén rượu đưa cho Hà Thái Hậu và bảo rằng: - Bà phải uống trước đi! Hà Thái Hậu mắng nhiếc Hà Tiến là đồ vô mưu, đem giặc vào kinh đô, để có cái vụ ngày nay. Nho bức vua phải uống rượu. Vua nói: - Hãy khoan! Để ta cùng Thái Hậu từ biệt đã. Giờ đất chao, giăng sao cũng đồ Bỏ ngôi sao, ra chỗ phiền phong Bởi ai nén sự lạ lùng? Việc đời ngán ngẩm, ròng ròng chau tuôn. Đường phi cũng làm bài ca rằng: Giời nghiêng đất lại lở tan Phận minh thê thiếp, trái oan lạ thường! Từ sinh nay đã khác đường, Một người một bóng xót thương tấm lòng! Vua và Đường phi ca rồi, ôm

lì děng huí bào , rǔ děng é
yán , wàng shéi jiū ye ? " tài
hòu dà mà : " dǒng zéi bi wǒ
mǔ zi , huáng tian bù yòu ! rǔ
děng zhù è , bì dang miè zú !
" rú dà nù , shuang shǒu chē
zhù tài hòu , zhí cuan xià lóu ;
chì wǔ shì jiǎo sǐ táng fei ;
yǐ zhèn jiǔ guàn sha shǎo dì

颓，身为帝姬兮命不随。
。生死异路兮从此毕，
奈何茕速兮心中悲！”
歌罢，相抱而哭，李儒
叱曰：“相国立等回报，
汝等俄延，望谁救耶？”
太后大骂：“董贼
逼我母子，皇天不佑！
汝等助恶，必当灭族！”
”儒大怒，双手扯住太
后，直撺下楼；叱武士
绞死唐妃；以鸩酒灌杀
少帝。

8 huán bào dǒng zhuó , zhuó
mìng zàng yú chéng wài . zì
cǐ měi yè rù gong , jian yín
gong nǚ , yè sù lóng chuáng
. cháng yín jun chu chéng ,
xíng dào yáng chéng dì fang
, shí dang èr yuè , cun mín
shè bài , nán nǚ jie jí . zhuó
ming jun shì wéi zhù , jìn jie
sha zhī , luè fù nǚ cái wù ,
zhuang zài che shàng , xuán
tóu qian yú ke yú che xià ,
lián zhěn huán dou , yáng
yán sha zéi dà shèng ér huí ;
yú chéng mén wài fén shao
réi tou , yǐ fù nǚ cái wù fēn
sàn zhòng jun . yuè qí xiào
wèi wǔ fú , zì dé yú , jiàn
zhuó cán bào , fēn hèn bù
píng , cháng yú cháo fú nèi
pi xiǎo kǎi , cáng duǎn dao ,

nhữ đẳng nga duyên, vọng thùy
cứu da?" Thái hậu đại mạ:
"Đồng tắc bức ngã mẫu tử,
hoàng thiên bất hữu! Nhữ đẳng
trợ ác, tất đương diệt tộc!" Nho
đại nộ, song thủ xả trụ thái hậu,
trực thoán hạ lâu; sát võ sĩ giáo
tử đường phi; dĩ chậm tửu
quán sát thiểu đế.

nhau mà khóc. Lý Nho lại quát
mắng: - Tướng quốc đứng chờ tin!
Các người dùng dằng để mong ai
cứu đấy? Thái Hậu thét mắng: -
Thằng giặc Đồng kia! Mày hại mẹ
con tao, rồi tròi lại hại mày! Chúng
bay cùng đẳng với nhau làm điều
ác, rồi chúng bay sẽ chết cả họ cho
mà xem! Nho tức lắm, hai tay tóm
lấy Thái Hậu ném xuống dưới lâu,
giết chết; lại sai võ sĩ thắt cổ Đường
phi, rót rượu độc bắt Thiếu Đέ uống
chết, rồi về báo Đồng Trác.

还报董卓，卓命葬于城
外。自此每夜入宫，奸
淫宫女，夜宿龙床。尝
引军出城，行到阳城地
方，时当二月，村民社
赛，男女皆集。卓命军
士围住，尽皆杀之，掠
妇女财物，装载车上，
悬头千余颗于车下，连
轸还都，扬言杀贼大胜
而回；于城门外焚烧人
头，以妇女财物分散众
军。越骑校尉伍孚，字
德瑜，见卓残暴，愤恨
不平，尝于朝服内披小
铠，藏短刀，欲伺便杀

hoàn báo đồng trác, trác mệnh
táng vu thành ngoại. Tự thủ
mỗi dạ nhập cung, gian dâm
cung nữ, dạ túc long sàng.
Thường dẫn quân xuất thành,
hành đáo dương thành địa
phương, thời đương nhị
nguyệt, thôn dân xã tái, nam nữ
giai tập. Trác mệnh quân sĩ vi
tru, tần giai sát chi, lược phụ nữ
tài vật, trang tái xa thượng,
huyền đầu thiên dư khóa vu xa
hạ, liên chấn hoàn đô, dương
ngôn sát tắc đại thắng nhi hồi;
vu thành môn ngoại phần thiêu
nhân đầu, dĩ phụ nữ tài vật
phân tán chúng quân. Việt ky
giáo úy ngũ phu, tự đức du,
kiến trác tàn bạo, phần hận bất
bình, thường vu triều phục nội
phi tiểu khải, tàng đoạn đao,

yù sì biàn sha zhuó . yí rì ,
zhuó rù cháo , fú yíng zhì gé
xià , bá dao zhí cì zhuó .
zhuó qì lì dà , liǎng shǒu kou
zhù ; lǚ bù biàn rù , jiū dào
wǔ fú . zhuó wèn yue : "shéi
jiào rǔ fǎn ? " fú dèng mù dà
hè yue : " rǔ fei wú jun , wú
fei rǔ chén , hé fān zhī yǒu ?
rǔ zuì è yíng tian , rén rén
yuàn de ér zhu zhì ! wú hèn
bù che liè rǔ yǐ xiè tian xià ! "
zhuó dà nù , mìng qian chu
pō guǎ zhi . fú zhì sī mà bù
jué kǒu . hòu rén yǒu shi zàn
zhì yue : " hàn mò zhong
chén shuo wǔ fú , chong tian
háo qì shì xiān wú . cháo
táng sha zéi míng yóu zài ,
wàn gǔ kan cheng dà zhàng
fu ! " dǒng zhuó zì cǐ chu rù
cháng dài jiā shì hù wèi .

卓。一日，卓入朝，孚迎至阁下，拔刀直刺卓。卓气力大，两手抠住；吕布便入，揪倒伍孚。卓问曰：“谁教汝反？”孚瞪目大喝曰：“汝非吾君，吾非汝臣，何反之有？汝罪恶盈天，人人愿得而诛之！吾恨不车裂汝以谢天下！”卓大怒，命牵出剖剐之。孚至死骂不绝口。后人有诗赞之曰：“汉末忠臣说伍孚，冲天豪气世间无。朝堂杀贼名犹在，万古堪称大丈夫！”董卓自此出入常带甲士护卫。

9 shí yuán shào zài bó hǎi ,
wén zhī dǒng zhuó nòng
quán , nǎi chāi rén ? mì shu
lái jiàn wáng yún . shu luè
yue : " zhuó zéi qí tian fèi
zhǔ , rén bù rěn yán ; ér
gong zì qí bá hù , rú bù tīng
wén , qǐ bào guó xiào zhōng
zhì chén zai ? shào jin jí bing
liàn zú , yù sǎo qīng wáng
shì , wèi gǎn qīng dòng .
gong ruò yǒu xīn , dang

时袁绍在渤海，闻知董卓弄权，乃差人密书来见王允。书略曰：“卓贼欺天废主，人不忍言；而公恣其跋扈，如不听闻，岂报国效忠之臣哉？绍今集兵练卒，欲扫清王室，未敢轻动。公若有心，当乘间图

đục tý tiện sát trác. Nhất nhật, trác nhập triều, phu nghênh chí các hạ, bạt đao trực thứ trác. Trác khí lực đại, lưỡng thủ khu trụ; lǚ bồ tiện nhập, thu đảo ngũ phu. Trác vấn viết: "Thùy giáo nhữ phản?" Phu trùng mục đại hát viết: "Nhữ phi ngô quân, ngô phi nhữ thần, hà phản chi hữu? Nhữ tội ác doanh thiên, nhân nhân nguyện đắc nhi tru chí! Ngô hận bất xa liệt nhữ dĩ tạ thiên hạ!" Trác đại nộ, mệnh khiên xuất phẫu quả chí. Phu chí tử mạ bất tuyệt khẩu. Hậu nhân hữu thi tán chí viết: "Hán mặt trung thần thuyết ngũ phu, trùng thiên hào khí thế gian vô. Triều đường sát tắc danh do tại, vạn cổ kham xưng đại trượng phu!" Đổng trác tự thử xuất nhập thường đái giáp sĩ hộ vệ.

thường mặc áo giáp nhỏ vào trong áo đại trào, giắt một con dao ngắn, rình tiện dịp để giết Trác. Một hôm Trác vào chầu. Phu ra đón. Lúc Trác đến dưới gác, Phu rút dao ra đâm, không ngờ sức Trác khỏe hơn, hai tay ôm chặt được Phu. Lã Bố trông thấy chạy lại lôi Phu ra vật ngã xuống. Trác hỏi Ngũ Phu rằng: - Ai xui mày làm phản? Phu trợn mắt thét mắng rằng: - Mày không phải là vua tao, tao không phải là tôi mày, sao lại gọi là phản được? Tôi mày đầy trời, ai ai là chẳng muốn giết mày? Tao tiếc rằng không xé nhỏ được xác mày ra để tạ thiên hạ! Trác tức lầm, sai đem Ngũ Phu ra mổ. Phu cứ mắng chửi Đổng Trác không buông miệng cho đến lúc chết. Đời sau có thơ khen Ngũ Phu rằng: Ngũ Phu này cũng bậc anh hùng, Tiết liệt xem ai được thế không? Đánh giặc, hãy còn danh tiếng đẻ, Nghìn thu vằng vặc mảnh gương chung! Đổng Trác từ khi ấy ra vào thường có quân sĩ mặc áo giáp đi theo hộ vệ.

thời viên thiệu tại bột hải, văn tri đồng trác lộng quyền, nãi sai nhân tê mật thư lai kiến vương duẫn. Thư lược viết: "Trác tặc khi thiên phế chủ, nhân bất nhẫn ngôn; nhi công tú ki bạt hổ, như bất thính văn, khởi báo quốc hiệu trung chi thần tai? Thiệu kim tập binh luyện tốt, đục tảo thanh vương thất, vị cảm khinh động. Công nhược hữu tâm, đương thừa gian đồ

Viên Thiệu bấy giờ ở Bột Hải, nghe thấy Trác lộng quyền, sai người đưa mật thư cho tư đồ Vương Doãn. Thư rằng: "Giặc Trác đốt trời bỏ chúa. Người ta đau xót đến nỗi không nói nổi, thế mà ông cứ mặc kệ, để nó lăng ngược như con cá nhảy vượt qua đặng, làm thịnh như không nghe không thấy, sao gọi là người trung thần ái quốc! Thiệu nay chiêu tập binh mã cũng muốn vì nhà vua, quét sạch quân giặc,

chéng jiàn tú zhi . rú yǒu qu shǐ , jí dang fèng mìng . " wáng yǔn de shu , xún sī wú jì . yí rì , yú shì ban gé zì nèi jiàn jiù chén ju zài , yǔn yue : " jin rì lǎo fu jiàn jiàng , wǎn xiān gǎn qu zhòng wèi dào shě xiǎo zhuó . " zhòng guan jie yue : " bì lái zhù shòu . " dang wǎn wáng yǔn shè yàn hòu táng , gong qing jie zhì . jiǔ xíng shù xún , wáng yǔn hu rán yǎn miàn dà ku . zhòng guan jīng wèn yue : " si tú guì dàn , hé gù fa bei ? " yǔn yue : " jin rì bìng fei jiàn jiàng , yin yù yǔ zhòng wèi yì xù , kǒng dǒng zhuó jiàn yí , gù tuo yán ēr . dǒng zhuó qí zhǔ nòng quán , shè jì dàn xì nán bǎo . xiāng gao huáng zhu qín miè chǔ , yan yǒu tian xià ; shéi xiāng chuán zhì jin rì , nǎi sàng yú dōng zhuó zhì shǒu : cǐ wú suǒ yǐ ku yě . " yú shì zhòng guan jie ku . zuò zhong yí rén fǔ zhǎng dà xiào yue : " mǎn cháo gong qing , yè ku dào míng , míng ku dào yè , huán néng ku sǐ dōng zhuó fǒu ? " yǔn shì zhì , nǎi xiao qí xiào wèi cáo cào yě . yǔn nù yue : " rǔ zǔ zong yì shí lù hàn cháo , jìn bù sì bào guó ér fǎn xiào ye ? " cáo yue : " wú fei xiào bié shì , xiào zhòng wèi wú yì jì sha dōng zhuó ēr . cáo sui bù cái , yuàn jí duàn dōng zhuó tóu ,

之。如有驱使，即当奉命。”王允得书，寻思无计。一日，于侍班阁子内见旧臣俱在，允曰：“今日老夫贱降，晚间敢屈众位到舍小酌。”众官皆曰：“必来祝寿。”当晚王允设宴后堂，公卿皆至。酒行数巡，王允忽然掩面大哭。众官惊问曰：“司徒贵诞，何故发悲？”允曰：“今日并非贱降，因欲与众位一叙，恐董卓见疑，故托言耳。董卓欺主弄权，社稷旦夕难保。想高皇诛秦灭楚，奄有天下；谁想传至今日，乃丧于董卓之手：此吾所以哭也。”于是众官皆哭。坐中一人抚掌大笑曰：“满朝公卿，夜哭到明，明哭到夜，还能哭死董卓否？”允视之，乃骁骑校尉曹操也。允怒曰：“汝祖宗亦食禄汉朝，今不思报国而反笑耶？”操曰：“吾非笑别事，笑众位无一计杀董卓耳。

chi. Như hữu khu sử, túc đương phụng mệnh." Vương duẫn đắc thư, tầm tư vô kể. Nhất nhật, vu thị ban các tử nội kiến cựu thần câu tại, duẫn viết: "Kim nhật lão phu tiện hàng, vẫn gian cảm khuất chúng vị đáo xá tiểu chước." Chúng quan giai viết: "Tất lai chúc thọ." Dương vẫn vương duẫn thiết yến hậu đường, công khanh giai chí. Tứu hành số tuần, vương duẫn hốt nhiên yểm diện đại khốc. Chúng quan kinh vấn viết: "Tư Đồ quý đản, hà có phát bi?" Duẫn viết: "Kim nhật tịnh phi tiện hàng, nhân dục dù chúng vị nhất tự, khủng đồng trác kiến nghi, cố thác ngôn nhĩ. Đồng trác khi chủ lộng quyền, xã tắc đán tịch nan bảo. Tưởng cao hoàng truần diệt sở, yểm hữu thiên hạ; thùy tưởng truyền chí kim nhật, nãi tang vu đồng trác chi thủ: thủ ngô sở dĩ khốc dã." Vu thị chúng quan giai khốc. Tọa trung nhất nhân phủ chưởng đại tiêu viết: "Mǎn triều công khanh, dà khốc đáo minh, minh khốc đáo dà, hoàn nǎng khốc tử đồng trác phủ?" Duẫn thi chi, nãi kiêu kỵ giáo úy tào thao dã. Duẫn nộ viết: "Nhữ tố tông diệc thực lộc hán triều, kim bất tư báo quốc nhi phản tiêu da?" Thao viết: "Ngô phi tiêu biệt sự, tiêu chúng vị vô nhất kế sát đồng trác nhĩ. Thao tuy bất tài, nguyện túc đoạn đồng trác đầu, huyền chi đô môn, dĩ tạ

nhưng chưa dám khinh động. Ông nếu cùng lòng với tôi, xin tìm cơ hội lo tính ngay đi. Có việc gì sai khiến, tôi xin vâng mệnh". Vương Doãn được thư, nghĩ mãi không tìm được kế gì. Một hôm đang lúc chầu ở nội các, Doãn thấy ở đó đủ mặt các cựu thần, bèn nói với các quan rằng: - Hôm nay là ngày sinh nhật lão phu. Đến chiều xin mời các quan qua bước đến nhà lão phu xơi rượu. Các quan đều nhận lời, hẹn đến chiều sẽ đến chúc thọ. Chiều hôm ấy Doãn mở tiệc ở hậu đường. Các quan đến cả. Rượu được vài tuần, tự nhiên Doãn che mặt hu hu khóc. Các quan giật mình hỏi rằng: - Hôm nay là ngày sinh nhật của quan tư đồ, sao ngài lại khóc như vậy? Doãn thưa rằng: - Hôm nay có phải là sinh nhật của tôi đâu! Tôi vì có một việc muốn nói với các vị, nhưng sợ Đồng Trác sinh nghi, cho nên mượn cớ nói thác ra thế. Thằng Trác dối vua lộng quyền, xã tắc nay mai dỗi mắt. Đức Cao Hoàng ngày xưa đánh nhà Tần, diệt nước Sở, bao nhiêu công phu mới nên được cơ đồ này, ngờ đâu nay mất vào tay thằng Đồng Trác. Tôi khóc là vì thế! Các quan nghe nói cũng đều khóc cả. Trong đám ngồi có một người, võ tay cười ầm lên mà nói rằng: - Các quan thử khóc từ tối đến sáng, lại khóc từ sáng đến tối, xem có khóc chết được thằng Đồng Trác không? Doãn ngoanh lại xem ai, thì là kiêu kỵ úy Tào Tháo, Doãn giận nói rằng: - Tồ tôn nhà ngươi cũng ăn lộc nhà Hán,

xuán zhī dou mén , yǐ xiè
tian xià . " yún bì xí wèn yue
: " mèng dé yǒu hé gao jiàn
? " cáo yue : " jìn rì cáo qu
shen yǐ shì zhuó zhě , shí yù
chéng jiàn tú zhì ēr . jin zhuó
pō xìn cáo , cáo yin de shí
jìn zhuó . wén si tú yǒu qí
bǎo dao yí kǒu , yuàn jiè yǔ
cào rù xiàng fǔ cì sha zhi ,
sui sǐ bù hèn ! " yún yue : "
mèng dé guǒ yǒu shì xin ,
tian xià xìng shèn ! " suì qín
zì zhuó jiǔ fèng cáo . cáo lì
jiǔ shè shì , yǔn suí qǔ bǎo
dao yǔ zhì . cáo cáng dao ,
yǐn jiǔ bì , jí qǐ shen cí bié
zhòng guan ér qù . zhòng
guan yòu zuò liǎo yi huí , yì
ju sǎn qì .

操虽不才，愿即断董卓头，悬之都门，以谢天下。”允避席问曰：“孟德有何高见？”操曰：“近日操屈身以事卓者，实欲乘间图之耳。今卓颇信操，操因得时近卓。闻司徒有七宝刀一口，愿借与操入相府刺杀之，虽死不恨！”允曰：“孟德果有是心，天下幸甚！”遂亲自酌酒奉操。操沥酒设誓，允随取宝刀与之。操藏刀，饮酒毕，即起身辞别众官而去。众官又坐了一回，亦俱散讫。

- 10 cì rì , cáo cáo pèi zhe bǎo
dao , lái zhì xiàng fǔ , wèn : "
chéng xiāng hé zài ? " cóng
rénn yún : " zài xiǎo gé zhong
. " cáo jìng rù . jiàn dǒng
zhuó zuò yú chuáng shàng ,
lǚ bù shì lì yú cè . zhuó yue : "
mèng dé lái hé chí ? " cáo
yue : " mǎ léi xíng chí ēr . "
zhuó gù wèi bù yue : " wú
yǒu xi liáng jìn lái hǎo mǎ ,

次日，曹操佩着宝刀，来至相府，问：“丞相何在？”从人云：“在小阁中。”操径入。见董卓坐于床上，吕布侍立于侧。卓曰：“孟德来何迟？”操曰：“马羸行迟耳。”卓顾谓布

thiên hạ." Duẫn tị tịch vẫn viết: "Mạnh đức hữu hà cao kiến?" Thao viết: "Cận nhật thao khuất thân dĩ sự trác giả, thật dục thừa gian đồ chi nhĩ. Kim trác pha tín thao, thao nhân đắc thời cận trác. Văn Tư Đồ hữu thất bảo đao nhất khẩu, nguyện tá dũ thao nhập tương phủ thích sát chi, tuy tử bất hận!" Duẫn viết: "Mạnh đức quả hữu thị tâm, thiên hạ hạnh thậm!" Toại thân tự chước tửu phung thao. Thao lịch tửu thiết thệ, duẫn tùy thủ bảo đao dũ chi. Thao tàng đao, ẩm tửu tất, túc khởi thân từ biệt chúng quan nhi khứ. Chúng quan hưu tọa liễu nhất hồi, diệc câu tán cật.

sao nhà ngươi không biết cách báo quốc, lại còn cười à? Tháo nói: - Tôi cười, có phải cười gì đâu! Cười là các quan không biết nghĩ kế gì trừ được thằng Đồng Trác. Tháo nay tuy không có tài cán gì, nhưng xin lập túc chặt đầu thằng Đồng Trác, treo ở cửa phủ để ta thiên hạ. Doãn liền đứng dậy hỏi rằng: - Mạnh Đức có kế gì tài thế? Tháo nói: - Tôi lâu nay sở dĩ nép mình thờ Đồng Trác cũng là vì muốn thà cơ giết nó. Nay nó rất tin tôi, tôi được gần nó luôn. Nghe quan tư đồ có con dao thất bảo, xin cho tôi mượn. Tôi nguyện phen này vào tận tướng phủ đâm chết thằng giặc Đồng Trác, dẫu chết cũng không oán hận gì. Vương Doãn mừng lắm nói rằng: - Nếu Mạnh Đức có bụng như thế, thực là may cho thiên hạ lắm! Doãn thân hành rót chén rượu mời Tào Tháo. Tháo đổ rượu, cất lời thề. Doãn bèn đem dao thất bảo đưa cho. Tháo uống rượu xong, giắt dao đứng dậy đi ra. Các quan ngồi một lát rồi cũng về cả.

thứ nhật, tào thao bội trú bảo đao, lai chí tương phủ, vấn: "Thùa tương hà tại?" Tòng nhân vẫn: "Tại tiểu các trung." Thao kính nhập. Kiến đồng trác toa vu sàng thượng, lữ bộ thị lập vu trác. Trác viết: "Mạnh đức lai hà trì?" Thao viết: "Mã luy hành trì nhĩ." Trác cố vị bố viết: "Ngô hữu tây lương tiên lai hảo mã, phung tiên khả thân

Hôm sau Tháo giắt dao đến tướng phủ, hỏi: - Thùa tướng ở đâu? - Ở trong gác. Tháo vào, thấy Trác ngồi trên giường; Lã Bố đứng hầu bên cạnh. Trác thấy Tào Tháo, hỏi rằng: - Sao hôm nay Mạnh Đức đến chậm thế? Tháo nói: - Thưa, ngựa tôi gầy hóa đi chậm. Trác ngoảnh lại bảo Lã Bố rằng: - Ta có ngựa tốt ở Tây Lương mới tiên, Phụng Tiên đã chọn một con đem lại đây cho

fèng xian kě qīn qù jiǎn yí qí
cì yǔ mèng dé . " bù lǐng lìng
ér chu . cào àn cùn yue : " cǐ
zéi gé sǐ ! " jí yù bá dao cì
zhì , jù zhuó lì dà , wèi gǎn
qīng dòng . zhuó pàng dà bù
nài jiǔ zuò , suì dào shen ér
wò , zhuǎn miàn xiàng nèi .
cào yòu si yue : " cǐ zéi dang
xiu yǐ ! " jí chè bǎo dao zài
shǒu , qiè dài yào cì , bù
xiǎng dǒng zhuó yāng miàn
kàn yì jìng zhōng , zhào jiàn
cáo cào zài bèi hòu bá dao ,
jí huí shen wèn yue : " mèng
dé hé wèi ? " shí lǚ bù yǐ
qian mǎ zhì gé wài . cào
huáng jù , nǎi chí dao guì xià
yue : " cào yǒu bǎo dao yí
kǒu , xiān shàng en xiāng . "
zhuó jie shì zhì , jiàn qí dao
cháng chǐ yú , qí bǎo qín shì
, jí qí fēng lì , guǒ bǎo dao yě
; suì dì yǔ lǚ bù shou liǎo .
cào jiě qiào fù bù . zhuó yǐn
cào chu gé kān mǎ , cào xiè
yue : " yuàn jiè shì yí qí . "
zhuó jiù jiào yǔ an péi . cào
qian mǎ chu xiàng fǔ , jia
bian wàng dong nán ér qù .

11 bù duì zhuó yue : " shì lái
cáo cào sì yǒu xíng cì zhì
zhuàng , jí bèi hè pò , gù tuì
xiàn dao . " zhuó yue : " wú

曰：“吾有西凉进来好马，奉先可亲去拣一骑赐与孟德。”布领令而出。操暗忖曰：

“此贼合死！”即欲拔刀刺之，惧卓力大，未敢轻动。卓胖大不耐久坐，遂倒身而卧，转面向内。操又思曰：“此贼当休矣！”急掣宝刀在手，恰待要刺，不想董卓仰面看衣镜中，照见曹操在背后拔刀，急回身问曰：“孟德何为？”时吕布已牵马至阁外。操惶遽，乃持刀跪下曰：“操有宝刀一口，献上恩相。”卓接视之，见其刀长尺余，七宝嵌饰，极其锋利，果宝刀也；遂递与吕布收了。操解鞘付布。卓引操出阁看马，操谢曰：“愿借试一骑。”卓就教与鞍辔。操牵马出相府，加鞭望东南而去。

布对卓曰：“适来曹操似有行刺之状，及被喝破，故推献刀。”卓曰

khú giản nhất ky tú dũ mạnh
đức." Bố lĩnh lệnh nhi xuất.
Thao ám thốn viết: "Thủ tặc
hợp tử!" Tức dục bất dao thứ
chi, cụ trác lực đại, vị cảm
khinh động. Trác bàn đại bắt
nại cứu tọa, toại đảo thân nhi
ngọa, chuyển diện hướng nội.
Thao hữu tư viết: "Thủ tặc
đương hữu hỉ!" Cáp xé bảo đao
tại thủ, kháp đãi yêu thú, bắt
tưởng đồng trác ngưỡng diện
khán y kính trung, chiếu kiến
tào thao tại bối hậu bạt đao,
cáp hồi thân vấn viết: "Mạnh
đức hà vi?" Thời lữ bồ dĩ khiên
mã chí các ngoại. Thao hoàng
cụ, nãi trì đao quy hạ viết:
"Thao hữu bảo đao nhất khẩu,
hiến thương ân tương." Trác
tiếp thị chi, kiến kì đao trường
xích dư, thắt bảo khâm sức,
cục kì phong lợi, quả bảo đao
dã; toại đệ dũ lữ bồ thu liễu.
Thao giải sao phó bố. Trác dẫn
thao xuất các khán mã, thao tạ
viết: "Nguyện tá thí nhất ky."
Trác tựu giáo dũ an bí. Thao tạ
khiên mã xuất tương phủ, gia
tiên vọng đông nam nhi khứ.

Mạnh Đức. Bố vâng lời đi lấy ngựa. Tháo thấy còn một mình Trác, bụng đã bảo dạ rằng: - Thằng này số nó đến lúc chết đây! Lập tức muốn rút dao đâm ngay, nhưng lại sợ Trác khỏe chưa dám đâm vội. Trác mình mẩy to béo, xưa nay không ngồi được lâu, bèn ngã mình nằm xuống, ngoảnh mặt vào trong. Tháo lại nghĩa rằng: - Thằng này thực số chết. Liền rút dao ra, chực đâm. Không ngờ Trác trông vào trong cái gương, thấy bóng Tào Tháo rút dao ra ở sau lưng, vội vàng quay đầu lại hỏi: - Mạnh Đức làm gì thế? Bấy giờ Lã Bố vừa giắt ngựa đến ngoài gác. Tháo tay đương cầm con dao, vội quay xuống thura: - Tháo tôi có con dao quý xin dâng thura tướng. Trác cầm lấy dao xem, thấy dao dài hơn một thước, cán bằng ngọc thắt bảo, luỗi thực sắc, quả là dao quý, bèn đưa cho Lã Bố cắt đi. Tháo còn đem vỏ dao ở lưng, liền cởi ra, đưa nốt cho Lã Bố. Trác đem Tháo ra xe ngựa. Tháo tạ rồi xin phép đem ngựa ra cưỡi thử. Trác sai đem yên cương đóng ngựa cho Tháo. Tháo dắt ngựa ra ngoài cửa tướng phủ, lên yên, rồi ra roi đi nước đại thẳng hướng đông nam mà chạy.

Tào Tháo đi khỏi. Lã Bố nói với Trác rằng: - Vừa rồi tôi trông Tào Tháo hình như có ý muốn đâm trộm thái sư! Vì thái sư trông thấy, hắn

yì yí zhī . " zhèng shuo huà xiān , shì lǐ rú zhì , zhuó yǐ qí shì gào zhī . rú yue : " cào wú qí xiǎo zài jīng , zhì dù ju yù suǒ . jin chāi rén wǎng zhao , rú bǐ wú yí ér biàn lái , zé shì xiān dǎo ; rú tui tuo bù lái , zé bì shì xíng cì , biàn kě qín ér wèn yě . " zhuó rán qí shuo , jí cha yù zú sì rén wǎng huàn cáo . qù liǎo liáng jiǔ , huí bào yue : " cào bù céng huí yù , chéng mǎ fei chu dong mén . mén lì wèn zhī , cào yue ? chéng xiāng chà wǒ yǒu jīn jí gong shì ? , zòng mǎ ér qù yǐ . " rú yue : " cào zéi xin xu táo cuàn , xíng cì wú yí yǐ . " zhuó dà nù yue : " wǒ rú cǐ chóng yòng , fǎn yù hài wǒ ! " rú yue : " cǐ bì yǒu tòng móu zhě , dài ná zhù cáo cào biàn kě zhī yǐ . " zhuó suì lìng biàn xíng wén shu , huà yǐng tú xíng , zhuo ná cáo cáo : qín xiān zhě , shǎng qian jin , feng wàn hù hou ; wo cáng zhě tòng zuì .

12 qiě shuo cáo táo chu chéng wài , fei ben qiáo jùn . lù jīng zhōng móu xiān , wèi shǒu guan jun shì suǒ huò , qín jiàn xiān lìng . cáo yán :

：“吾亦疑之。”正说话间，适李儒至，卓以其事告之。儒曰：

“操无妻小在京，只独居寓所。今差人往召，如彼无疑而便来，则是献刀；如推托不来，则必是行刺，便可擒而问也。”卓然其说，即差狱卒四人往唤操。去了良久，回报曰：“操不曾回寓，乘马飞出东门。门吏问之，操曰‘丞相差我有紧急公事’，纵马而去矣。”儒曰：

“操贼心虚逃窜，行刺无疑矣。”卓大怒曰：

“我如此重用，反欲害我！”儒曰：“此必有同谋者，待拿住曹操便可知矣。”卓遂令遍行文书，画影图形，捉拿曹操：擒献者，赏千金，封万户侯；窝藏者同罪。

且说曹操逃出城外，飞奔谯郡。路经中牟县，为守关军士所获，擒见县令。操言：“我是客

nghi chi.” Chánh thuyết thoại gian, thích lý nho chí, trác dĩ kí sự cáo chí. Nho viết: "Tháo vô thê tiêu tại kinh, chỉ độc cư ngụ sở. Kim sai nhân vãng triêu, như bỉ vô nghi nhi tiện lai, tắc thị hiến dao; như thôi thác bắt lai, tắc tất thị hành thích, tiện khả cầm nhi vấn dã." Trác nhiên kí thuyết, tức sai ngục tốt tú nhân vãng hoán thao. Khứ liều lương cửu, hồi báo viết: "Tháo bắt tần hời ngụ, thừa mã phi xuất đồng môn. Môn lại vấn chí, thao viết 'Thừa Tương Sai Ngā Hữu Khǎn Cáp Công Sự', túng mã nhi khú hǐ." Nho viết: "Tháo tặc tâm hư đào thoán, hành thích vô nghi hǐ." Trác đại nộ viết: "Ngā như thử trọng dụng, phản dục hại ngā!" Nho viết: "Thử tất hữu đồng mưu giả, đãi nã trụ tào thao tiện khâ tri hǐ." Trác toại lệnh biến hành văn thư, họa ảnh đồ hình, tróc nã tào thao: cầm hiến giả, thường thiên kim, phong vạn hộ hầu; oa tàng giả đồng tội.

mới nói lảng ra là đến dâng dao. Trác nói: - Ta cũng hơi nghi. Đang nói chuyện thì Lý Nho ở đâu đến. Trác hỏi Lý Nho. Nho nói: - Tháo không có vợ con gì ở kinh, chỉ trọi một mình ở quán trọ, nay nên sai người đến gọi. Hắn đến ngay thì quả là hắn dâng dao thiệt, nếu thoát thác không đến, thì đích là thích khách. Lúc bấy giờ ta sẽ bắt mà hỏi. Trác liền sai bốn người coi ngục đi gọi Tào Tháo. Lính đi một hồi lâu rồi trở về trình rằng: - Tháo không về nhà trọ. Có người gặp hắn cưỡi ngựa ra cửa đồng. Lính canh hỏi đi đâu, thì hắn nói rằng thừa tướng sai đi có việc kíp, rồi té ngựa đi thẳng. Nho nói: - Thôi, không còn nghi ngờ gì nữa, nó chộp da chạy trốn, tất là có bụng hành thích. Trác nói: - Ta tin dùng nó thế, tại sao nó lại muốn hại ta? Nho thưa: - Tất nhiên nó có người đồng mưu. Bắt được Tào Tháo thì ra cả. Trác liền tư đi các nơi, chỗ nào cũng vẽ hình ảnh Tào Tháo, ai bắt được sẽ thưởng nghìn vàng, lại phong cho làm vạn hộ hầu; ai chúa chấp sẽ bị trị tội.

thả thuyết tào thao đào xuất thành ngoại, phi bôn tiêu quận. Lộ kinh trung mưu huyền, vi thủ quan quân sĩ sở hoạch, cầm kiến huyền lệnh. Thao ngôn:

Trong khi ấy, Tháo cắm đầu cắm cổ chạy. Chạy đến Tiêu Quận, đi qua huyện Trung Mâu, bị quân canh cửa thành bắt được, đem nộp quan huyện. Tháo khai là khách

wǒ shì kè shang , fù xìng huáng fú . " xiàn lìng shóu shì cáo cào , chén yín bàn shǎng , nǎi yue : " wú qián zài luò yáng qú guan shí , céng rèn de rǔ shì cáo cào , rú hé yǐn huì ! qie bǎ lái jian xià , míng rì jiě qù jīng shí qǐng shǎng . " bǎ guan jun shì cì yǐ jiǔ shí ér qù . zhì yè fen , xiàn lìng huàn qín suí rén àn dì qū chu cáo cào , zhí zhì hòu yuàn zhōng shēn jiù ; wèn yue : " wǒ wén chéng xiāng dài rǔ bù bó , hé gù zì qū qí huò ? " cáo yue : " yàn què an zhī hóng gǔ zhì zai ! rǔ jí ná zhù wǒ , biàn dang jiě qù qǐng shǎng . hé bì duo wèn ! " xiàn lìng bǐng tuì zuò yòu , wèi cáo yue : " rǔ xiū xiǎo qù wǒ . wǒ fei sú lì , nài wèi yù qí zhǔ ēr . " cáo yue : " wú zǔ zong shì shí hàn lù , ruò bù sì bào guó , yǔ qín shòu hé yì ? wú qu shen shì zhuó zhě , yù chéng jiàn tú zhī , wèi guó chū hái ēr . jin shì bù chéng , nǎi tian yì yě ! " xiàn lìng yue : " mèng dé cǐ xíng , jiang yù hé wǎng ? " cáo yue : " wú jiang gui xiang lǐ , fa jiǎo zhào , zhao tian xià zhu hóu xīng bīng gòng zhu dōng zhuó : wú zhì yuàn yě . " xiàn lìng wén yán , nǎi qín shì qí fú , fú zhì shàng zuò , zài bài yue : " gong zhen tian xià zhong yì zhì shì yě ! " cáo

商，覆姓皇甫。”县令熟视曹操，沉吟半晌，乃曰：“吾前在洛阳求官时，曾认得汝是曹操，如何隐讳！且把来监下，明日解去京师请赏。”把关军士赐以酒食而去。至夜分，县令唤亲随人暗地取出曹操，直至后院中审究；问曰：“我闻丞相待汝不薄，何故自取其祸？”操曰：“燕雀安知鸿鹄志哉！汝既拿住我，便当解去请赏。何必多问！”县令屏退左右，谓操曰：“汝休小觑我。我非俗吏，奈未遇其主耳。”操曰：“吾祖宗世食汉禄，若不思报国，与禽兽何异？吾屈身事卓者，欲乘间图之，为国除害耳。今事不成，乃天意也！”县令曰：“孟德此行，将欲何往？”操曰：“吾将归乡里，发矫诏，召天下诸侯兴兵共诛董卓：吾之愿也。”县令闻言，乃亲释其缚，扶之上坐，

"Ngã thị khách thương, phúc tính hoàng phủ." Huyền lệnh thực thị tào thao, trầm ngâm bán thưởng, nãi viết: "Ngô tiền tại lạc dương cầu quan thời, tăng nhận đắc nhữ thị tào thao, như hà ẩn huy! Thả bả lai giam hạ, minh nhật giải khứ kinh sư thỉnh thưởng." Bả quan quân sĩ tú dĩ tửu thực nhi khứ. Chí dã phân, huyền lệnh hoán thân tùy nhân ám địa thủ xuất tào thao, trực chí hậu viễn trung thăm cứu; vấn viết: "Ngã văn thừa tương đai nhữ bất bạc, hà cố tự thủ kì họa?" Thao viết: "Yến tước an tri hồng hộc chí tai! Nhữ kí nã trụ ngã, tiện đương giải khứ thỉnh thưởng. Hà tất đa vấn!" Huyền lệnh bình thối tả hữu, vị thao viết: "Nhữ hưu tiểu thứ ngã. Ngã phi tục lại, ngại vị ngộ kí chủ nhĩ." Thao viết: "Ngô tố tông thế thực hán lộc, nhược bất tư báo quốc, dữ cầm thú hà dí? Ngô khuất thân sự trác giả, dục thừa gian đồ chi, vi quốc trừ hại nhĩ. Kim sự bất thành, nãi thiên ý dã!" Huyền lệnh viết: "Mạnh đức thủ hành, tương dục hà vãng?" Thao viết: "Ngô tương quy hương lí, phát kiều chiêu, triệu thiên hạ chư hầu hưng binh cộng tru đồng trác: ngô chi nguyện dã. "Huyền lệnh văn ngôn, nãi thân thích kí phuợc, phù chi thượng tọa, tái bái viết: "Công chán thiên hạ trung nghĩa chi sĩ dã!" Tào thao diệc bái, vấn huyền lệnh tinh

buôn, họ là Hoàng Phủ. Quan huyện nhìn kỹ Tháo, nghĩ ngợi một lúc rồi nói: - Trước ta hầu quản ở Lạc Dương đã được gặp ngươi, chính người là Tào Tháo, ngươi nói đổi sao được? Lính đâu, hãy đem giam nó xuống trại, đến mai ta sẽ giải về kinh lĩnh thưởng. Quan huyện nói thế rồi cho quân canh cửa thành cơm no rượu say rồi về. Đến nửa đêm, quan huyện sai người thân tín, xuống gọi Tào Tháo lên, bảo dẫn vào nhà sau để hỏi. Tháo vào, quan huyện hỏi rằng: - Ta nghe thừa tướng hậu đai ngươi, sao ngươi lại chuốc lấy vạ vào thân? Tháo nói: - Người như chim sẻ biết đâu được chí chim hồng! Đã bắt được ta thì cứ đem nộp mà lấy công, hà tất phải hỏi nhiều. Quan huyện bèn đuổi cả tả hữu đi rồi bảo Tháo rằng: - Anh đừng coi thường tôi. Tôi đây không phải là bọn tục lại đâu... Cũng vì chưa gặp được chủ đầy thôi. Tháo nói: - Ông cha ta, đời đời ăn lộc nhà Hán. Nếu ta không biết nghĩ cách báo quốc, có khác gì giống muông thú! Ta phải hạ mình chờ thẳng Đổng Trác là muốn tìm cơ hội thuận tiện giết nó. Nay việc không xong, cũng là lòng trời! Quan huyện nói: - Mạnh Đức bây giờ định đi đâu? Tháo nói: - Ta muốn về làng, phát lời kêu gọi, vời cả chư hầu trong thiên hạ khởi binh giết Đổng Trác. Đó là sở nguyện của ta! Quan huyện nghe nói, bèn cởi trói cho Tháo, mời ngồi lên trên rồi thụp xuống lạy hai lạy mà nói rằng: - Ông thực là người trung nghĩa ở

cào yì bài , wèn xiàn lìng
xìng míng . xiàn lìng yue : "wú xìng chén , míng gong ,
zì gong tái . lǎo mǔ qí zi , jie
zài dong jùn . jin gǎn gong
zhong yì , yuàn qì yì guan ,
cóng gōng ér táo ." cào
shèn xǐ . shì yè chén gong
shou shí pán fèi , yǔ cáo cào
gēng yī yì fú , gè bēi jiàn yí
kǒu , chéng mǎ tóu gù xiāng
lái .

再拜曰：“公真天下忠义之士也！”曹操亦拜，问县令姓名。县令曰：“吾姓陈，名宫，字公台。老母妻子，皆在东郡。今感公忠义，愿弃一官，从公而逃。”操甚喜。是夜陈宫收拾盘费，与曹操更衣易服，各背剑一口，乘马投故乡来。

13 xíng le san rì , zhì chéng gao
dì fang , tian sè xiàng wǎn .
cào yǐ bian zhī lín shen chǔ
wèi gong yue : " cǐ xiān yǒu
yi rén xìng lǚ , míng bó she ,
shì wú fù jié yì dì xiong ; jiù
wǎng wèn jia zhong xiao xí ,
mì yì sù , rú hé ? " gong yue
: " zuì hǎo . " èr rén zhì
zhuāng qián xià mǎ , rù jiàn
bó she . she yue : " wǒ wén
cháo tíng biàn xíng wén shu ,
zhuo rǔ shèn jí , rǔ fù yǐ bì
chén liù qù liǎo . rǔ rú hé de
zhì cǐ ? " cào gào yǐ qián shì
, yue : " ruò fēi chén xiān lìng
, yǐ fěn gǔ suì shen yǐ . " bó
she bài chén gong yue : "
xiǎo zhí ruò fēi shǐ jun , cáo
shì miè mén yǐ . shǐ jun kuan
huái an zuò , jìn wǎn biàn kě
xià tà cǎo shě . " shuo bà , jí
qǐ shen rù nèi . liáng jiǔ nǎi
chu , wèi chén gong yue : "

danh. Huyền lệnh viết: "Ngô tính trần, danh cung, tự công dài. Lão mẫu thê tử, giai tại đông quận. Kim cảm công trung nghĩa, nguyện khí nhất quan, tòng công nhi đào." Thao thậm hỉ. Thị dạ trần cung thu thập bàn phí, dữ tào thao canh y dịch phục, các bối kiếm nhất khẩu, thừa mã đầu cổ hương lai.

đời này! Tháo cũng lạy đáp lại, rồi hỏi tên họ, quan huyện nói: - Tôi họ Trần, tên Cung, tên chữ là Công Đài; tôi có mẹ già và vợ con ở Đông Quận. Nay cảm bụng trung nghĩa của ông, xin bỏ chức quan này, theo ông đi trốn. Tháo mừng lắm. Ngay đêm hôm ấy, Trần Cung thu xếp hành trang và lộ phí, cả hai người thay quần áo, mỗi người đeo một thanh gươm; cưỡi một con ngựa, đi về quê Tào Tháo.

hành liễu tam nhật, chí thành
cao địa phương, thiên sắc
hướng vân. Thao dĩ tiên chỉ lâm
thâm xú vị cung viết: "Thứ gian
hữu nhất nhân tính lữ, danh bá
xa, thị ngô phụ kết nghĩa đệ
huynh; tựu vãng vấn gia trung
tiêu túc, mịch nhất túc, như
hà?" Cung viết: "Tôi hảo." Nhị
nhân chí trang tiền hạ mã, nhập
kiến bá xa. Xa viết: "Ngã vẫn
triều đình biến hành văn thư,
tróc nhữ thậm cắp, nhữ phụ dĩ
tị trần lưu khứ liễu. Nhữ như hà
đắc chí thử?" Thao cáo dĩ tiền
sự, viết: "Nhược phi trần huyền
lệnh, dĩ phán cốt toái thân hĩ."
Bá xa bái trần cung viết: "Tiểu
chất nhược phi sử quân, tào thị
diệt môn hĩ. Sử quân khoan
hoài an tọa, kim văn tiện khả hạ
tháp thảo xá." Thuyết bãi, tức
khởi thân nhập nội. Lương cửu
nǎi xuất, vị trần cung viết: "Lão

Đi được ba hôm đến Thành Cao, trời đã xâm xẩm tối. Tháo cầm roi ngựa, trở vào một đám cây cối um tùm bảo Cung rằng: - Ở trong này có Lã Bá Sa là bạn kết nghĩa với cha tôi. Tôi muốn vào hỏi thăm tin nhà, rồi ngủ đây một đêm, nên không? Cung nói: - Thế thì hay lắm! Hai người đến cửa trại xuống ngựa vào chào Lã Bá Sa, Sa hỏi Tháo rằng: - Ta nghe triều đình tầm nã anh gấp lắm. Cha anh phải lánh sang ở Trần Lưu rồi. Sao anh đến được đây? Tháo bèn đem chuyện đầu đuôi kể với Lã Bá Sa, rồi lại trở vào Trần Cung nói: - Nếu không gặp được quan huyện đây, thì bây giờ đã thịt nát xương tan rời. Lã Bá Sa vái Trần Cung rồi nói: - Cháu nó không gặp được ngài, thì họ Tào còn gì! Đêm nay xin ngài hãy thong thả nghỉ lại đây. Nói xong, đứng dậy vào trong nhà, một chốc trở ra bảo Trần Cung: - Nhà tôi không có rượu

lǎo fu jia wú hǎo jiǔ , róng
wǎng xi cun gu yí zun lái
xiāng dài . " yán qì , cong
cong shàng lú ér qù .

”说罢，即起身入内。
良久乃出，谓陈宫曰：
“老夫家无好酒，容往
西村沽一樽来相待。”
言讫，匆匆上驴而去。

- 14 cào yǔ gong zuò jiǔ , hu wén
zhuang hòu yǒu mó dao zhī
sheng . cào yue : " lǚ bó she
fei wú zhì qín , cǐ qù kě yí ,
dāng qiè ting zhì . " èr rén
qián bù rù cǎo táng hòu ,
dàn wén rén yǔ yue : " fú ér
sha zhī , hé rú ? " cào yue :
shì yǐ ! jin ruò bù xiān xià
shǒu , bì zao qín huò . " suì
yǔ gong bá jiàn zhí rù , bù
wèn nán nǚ , jie sha zhī , yi
lián sha sī ba kǒu . sou zhì
chú xià , què jiàn fú yí zhu yù
sha . gong yue : " mèng dé
xīn duo , wù sha hǎo rén yǐ !
" jí chu zhuang shàng mǎ ér
xíng . xíng bù dào èr lǐ , zhi
jiàn bó she lú an qián ? xuán
jiǔ èr ? , shǒu xié guǒ cài ér
lái , jiào yue : " xián zhí yǔ
shǐ jun hé gù biàn qù ? " cào
yue : " bēi zuì zhì rén , bù
gǎn jiǔ zhù . " bó she yue :
wú yǐ fēn fù jia rén zài yí zhu
xiāng kuǎn , xián zhí , shǐ jun
hé zeng yí sù ? sù qǐng
zhuǎn qí . " cào bù gù , cè
mǎ biàn xíng . xíng bù shù
bù , hu bá jiàn fù huí , jiào bó
she yue : " cǐ lái zhě hé rén ?
" bó she huí tóu kàn shí , cào

phu gia vô hảo tửu, dung vãng
tây thôn cô nhát tôn lai tương
đãi." Ngôn cật, thông thông
thượng lu nhí khứ.

ngon. Để tôi sang xóm tây, mua
một bình rượu ngon về uống. Nói
rồi lật đật cưỡi lừa ra đi.

操与宫坐久，忽闻庄后有磨刀之声。操曰：“吕伯奢非吾至亲，此去可疑，当窃听之。”二人潜步入草堂后，但闻人语曰：“缚而杀之，何如？”操曰：“是矣！今若不先下手，必遭擒获。”遂与宫拔剑直入，不问男女，皆杀之，一连杀死八口。搜至厨下，却见缚一猪欲杀。宫曰：“孟德心多，误杀好人矣！”急出庄上马而行。行不到二里，只见伯奢驴鞍前鞒悬酒二瓶，手携果菜而来，叫曰：“贤侄与使君何故便去？”操曰：“被罪之人，不敢久住。”伯奢曰：“吾已分付家人宰一猪相款，贤侄、使君何憎一宿？速请转骑。”操不顾，策马

tháo dũ cung tọa cùu, hốt vǎn
trang hậu hữu ma dao chí
thanh. Thao viết: "Lữ bá xa phi
ngô chí thân, thủ khú khả nghi,
đương thiết thính chí." Nhị nhân
tiềm bộ nhập thảo đường hậu,
đãn văn nhân ngữ viết: "Phược
nhi sát chi, hà nhu?" Thao viết:
"Thị hỉ! Kim nhược bất tiên hạ
thủ, tất tao cầm hoạch." Toại
dũ cung bạt kiém trực nhập,
bất vân nam nữ, giai sát chi,
nhất liên sát tử bát khẩu. Sưu
chí trú hạ, khước kiến phược
nhất tru dục sát. Cung viết:
"Mạnh đức tâm đa, ngộ sát hảo
nhân hỉ!" Cáp xuất trang
thượng mã nhi hành. Hành bắt
đáo nhị lí, chỉ kiến bá xa lư an
tiền kiều huyền túu nhị bình,
thủ huè quả thái nhi lai, khiếu
viết: "Hiền chất dũ sứ quân hà
cố tiện khứ?" Thao viết: "Bị tôi
chi nhân, bắt cảm cửu trụ." Bá
xa viết: "Ngô dĩ phân phó gia
nhân tể nhát tru tương khoản,
hiền chất, sứ quân hà tăng nhát
túc? Tốc thỉnh chuyển ky."
Thao bắt cổ, sách mã tiệm
hành. Hành bắt sỗ bộ, hốt bạt
kiém phục hồi, khiếu bá xa viết:
"Thủ lai giả hà nhân?" Bá xa

huì jiàn kǎn bó shé yú lú xià .
gong dà jīng yue : " shì cái
wù ēr , jin hé wéi yě ? " cáo
yue : " bó shé dào jia , jiàn
sha sǐ duo rén , an kěn gan
xiū ? ruò lù zhòng lái zhuī ,
bì zao qí huò yǐ . " gong yue
: " zhí ér gù sha , dà bù yì yě
! " cáo yue : " níng jiào wǒ fù
tian xià rén , xiū jiào tian xià
réni fù wǒ . " chén gong mò
rán .

便行。行不数步，忽拔剑复回，叫伯奢曰：“此来者何人？”伯奢回头看时，操挥剑砍伯奢于驴下。宫大惊曰：“适才误耳，今何为也？”操曰：“伯奢到家，见杀死多人，安肯干休？若率众来追，必遭其祸矣。”宫曰：“知而故杀，大不义也！”操曰：“宁教我负天下人，休教天下人负我。”陈宫默然。

15 dang yè , xíng shù lǐ , yuè
míng zhōng qiao kai kè diàn
mén tóu sù . wèi bǎo liǎo mǎ
, cáo cǎo xiān shuì . chén
gong xún sì : " wǒ jiāng wèi
cáo cǎo shì hǎo rén , qì
guan gen ta ; yuán lái shì gè
láng xīn zhī tú ! jin rì liù zhì
, bì wèi hòu huàn . " biàn yù
bá jiàn lái sha cáo cǎo .
zhèng shì : shè xìn hěn dù
fei liáng shì , cáo zhuó yuán
lái yì lù rén . bì jìng cáo cǎo
xìng mìng rú hé , qiè ting xià
wén fēn jiě .

当夜，行数里，月明中敲开客店门投宿。喂饱了马，曹操先睡。陈宫寻思：“我将谓曹操是好人，弃官跟他；原来是个狼心之徒！今日留之，必为后患。”便欲拔剑来杀曹操。正是：设心狠毒非良士，操卓原来一路人。毕竟曹操性命如何，且听下文分解。

hồi đầu khán thời, thao huy
kiếm khâm bá xa vu lư hạ.
Cung đại kinh viết: "Thích tài
ngộ nhĩ, kim hà vi dã?" Thao
viết: "Bá xa đáo gia, kién sát tử
đa nhân, an khắng can hưu?
Nhược suất chúng lai truy, tất
tao kì họa hĩ." Cung viết: "Tri
nhi cố sát, đại bất nghĩa dã!"
Thao viết: "Ninh giáo ngã phụ
thiên hạ nhân, huu giáo thiên
hạ nhân phụ ngã." Trần cung
mặc nhiên.

- Ai đi đằng sau ông đấy? Sa quay
đầu lại xem. Tháo chém ngay, Sa
ngã xuống đất chết. Cung cả sợ hỏi
Tháo: - Lúc nãy nhầm đã đánh, bây
giờ sao lại còn đang tay như thế?
Tháo nói: - Bá Sa về nhà, thấy
nhiều người chết, tất nhiên không
để im, nếu đem người đi đuổi thì ta
bị vạ ngay. Cung nói: - Biết rằng
mình nhầm rồi, lại còn cố ý giết
người nữa thực là đại bất nghĩa.
Tháo nói: - Thà ta phụ người,
không để người phụ ta! Cung im
lặng không nói gì nữa.

đương dạ, hành số lí, nguyệt
minh trung xao khai khách điểm
môn đầu túc. Uy bão liễu mã,
tào thao tiên thụy. Trần cung
tầm tư: "Ngã tương vị tào thao
thị hảo nhân, khí quan cân tha;
nguyên lai thị cá lang tâm chi
đồ! Kim nhật lưu chi, tất vi hậu
hoạn." tiện dục bật kiếm lai sát
tào thao. Chánh thị: thiết tâm
ngoan độc phi lương sĩ, thao
trác nguyên lai nhất lộ nhân.
Tất cánh tào thao tính mệnh
như hà, thả thính hạ văn phân
giải.

Đêm trăng sáng rời rợi, hai người
cứ phóng ngựa đi. Đi được vài
dặm, hai người vào nhà hàng ngủ.
Sau khi cho ngựa ăn no, Tháo đi
ngủ trước. Cung suy nghĩ: - Ta
cũng tưởng Tào Tháo là người tốt,
cho nên bỏ quan đi theo hắn. Ai
ngờ hắn là hạng người tàn nhẫn.
Nếu để hắn sống ở đời, tất có ngày
hắn gây ra vạ lớn! Nghĩ vậy bèn rút
gươm toan giết Tào Tháo... Ấy thực
rõ là: Mang tâm hiềm độc người
đâu thể, Trác, Tháo hai tên cùng
một phương! Chưa biết Tào Tháo
sống chết thế nào, xem đến hồi sau
sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
005
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo chén gong lín yù xià shǒu sha cáo cào , hu zhuǎn niàn yue : " wǒ wèi guó jia gen ta dào cǐ , sha zhi bù yì . bù ruò qì ér ta wǎng . " cha jiàn shàng mǎ , bù děng tian míng , zì tóu dong jùn qù liǎo . cào jué , bù jiàn chén gong , xún sī : " cǐ rén jiàn wǒ shuo liǎo zhè liǎng jù , yí wǒ bù rén , qì wǒ ér qù ; wú dang jí xíng , bù kě jiǔ liù . " suì lián yè dào chén liù , xún jiàn fù qin , bèi shuo qián shì ; yù sǎn jia zi , zhao mù yì bing . fù yán : " zi shǎo kǒng bù chéng shì . cǐ xiān yǒu xiào lián wèi hóng , shu cái zhàng yì , qí jia jù fù ; ruò de xiāng zhù , shì kě tú yǐ . " cào zhì jiǔ zhāng yán , bài qǐng wèi hóng dào jia , gào yue : " jin hàn shì wú zhǔ , dǒng zhuó zhuan quán , qí jun hài míng , tian xià qie chǐ . cào yù lì fú shè jì , hèn lì bù zú . gong nǎi zhong yì zhì shì , gǎn qíu xiāng zhù ! wèi hóng yue : " wú yǒu shì xin jiǔ yǐ , hèn wèi yù ying xióng ẽr . jì mèng dé yǒu dà

第五回
发矫诏诸镇应曹公
破关兵三英战吕布

却说陈宫临欲下手杀曹操，忽转念曰：“我为国家跟他到此，杀之不义。不若弃而他往。”插剑上马，不等天明，自投东郡去了。操觉，不见陈宫，寻思：“此人见我说了这两句，疑我不仁，弃我而去；吾当急行，不可久留。”遂连夜到陈留，寻见父亲，备说前事；欲散家资，招募义兵。父言：“资少恐不成事。此间有孝廉卫弘，疏财仗义，其家巨富；若得相助，事可图矣。”操置酒张筵，拜请卫弘到家，告曰：“今汉室无主，董卓专权，欺君害民，天下切齿。操欲力扶社稷，恨力不足。公乃忠义之士，敢求相助！”

Đệ ngũ hồi phát kiều chiếu
chư trấn ứng tào công phá
quan binh tam anh chiến lữ
bố

HÒI 5 Phát hiệu triều, các trấn
hưởng ứng Tào Công; Phá cửa
quan, ba anh hùng đánh Lã Bố

khuốc thuyết trần cung lâm dục hạ thủ sát tào thao, hốt chuyển niệm viết: "Ngã vi quốc gia cần tha đáo thử, sát chi bất nghĩa. Bất nhược khí nhi tha vãng." Sáp kiếm thượng mã, bất đằng thiên minh, tự đầu đông quận khứ liễu. Thao giác, bất kiến trần cung, tầm tư: "Thủ nhân kiến ngã thuyết liếu giá lưỡng cú, nghi ngã bất nhân, khí ngã nhi khứ; ngô đương cấp hành, bất khả cùu lưu." Toại liên dạ đáo trần lưu, tầm kiến phụ thân, bị thuyết tiền sự; dục tán gia tư, chiêu mộ nghĩa binh. Phụ ngôn: "Tư thiều khủng bất thành sự. Thủ gian hữu hiếu liêm vệ hoảng, sơ tài trọng nghĩa, kì gia cự phú; nhược đắc tương trợ, sự khả đồ hĩ." Thao trí túu trương diên, bái thỉnh vệ hoảng đáo gia, cáo viết: "Kim hán thất vô chủ, đồng trác chuyên quyền, khi quân hại dân, thiên hạ thiết xỉ. Thao dục lực phù xã tắc, hận lực bất túc. Công nãi trung nghĩa chí sĩ, cảm cầu tương trợ!" Vệ hoảng viết: "Ngô hữu thị tâm cửu hĩ, hận vị ngô anh hùng nhĩ. Kí mạnh đức hữu

Trần Cung muốn giết Tào Tháo, nhưng lại nghĩ rằng: "Mình theo hắn cũng là vì nước, bây giờ giết hắn e mang tiếng bất nghĩa. Chi bằng bỏ hắn đi nơi khác là hơn". Nghĩ rồi lại cài gươm, lên ngựa, không đợi trời sáng, đi thẳng về Đông Quân. Tháo dậy, không thấy Trần Cung, nghĩ bụng: - Người này thấy ta nói mấy câu, tưởng ta là đứa bất nhân, nên bỏ ta mà đi. Ta nên đi ngay, không thể ở đây lâu. Suốt đêm hôm ấy Tháo đi đến Trần Lưu, tìm thấy bố, thuật lại sự tình với bố, muốn đem gia tài bán đi để mộ nghĩa binh. Tào Tung nói: - Gia tư nhà ta không có mấy tí, cha e không đủ để kham nổi việc lớn. Ở đây có ông Vệ Hoảng, đỗ khoa hiếu liêm, là người khinh tài trọng nghĩa, nhà giàu, nếu được ông ấy giúp, thì việc lớn có thể mưu đỗ được. Tháo bèn đặt một tiệc rượu, mời Vệ Hoảng đến nhà nói với Hoảng rằng: - Nay nhà Hán vô chủ. Đồng Trác lộng quyền, đối vua hại dân, thiên hạ ai ai cũng nghiến răng tức giận. Tôi muốn hết lòng giúp nước, hiểm vi sức không đủ. Ngài là người

zhì , yuàn jiang jia zi xiāng zhù . " cào dà xǐ ; yú shì xian fa jiǎo zhào , chí bào gè dào , rán hòu zhao jí yì bing , shù qǐ zhao bing bái qí yí miàn , shàng shu " zhong yì " èr zì . bù shù rì xiàn , yìng mù zhì shì , rú yǔ pián jí .

卫弘曰：“吾有是心久矣，恨未遇英雄耳。既孟德有大志，愿将家资相助。”操大喜；于是先发矫诏，驰报各道，然后招集义兵，竖起招兵白旗一面，上书“忠义”二字。不数日间，应募之士，如雨骈集。

- 3 yi rì , yǒu yi gè yáng píng wèi guó rén , xìng lè , míng jìn , zì wén qian , lái tóu cáo cào . yòu yǒu yi gè shan yáng jù lù rén , xìng lǐ , míng diǎn , zì mǎn chéng , yě lái tóu cáo cào . cáo jie liù wèi zhàng qián lì . yòu yǒu pèi guó qiáo rén xià hóu dun , zì yuán ràng , nǎi xià hóu yīng zhì hòu ; zì xiǎo xí qiang bàng ; nián shí sì cóng shī xué wǔ , yǒu rén rǔ mà qí shi , dun sha zhī , táo yú wài fang ; wén zhī cáo cào qǐ bing , yǔ qí zú dì xià hóu yuan liǎng gè , gè yǐn zhuàng shì qian rén lái huì . cǐ èr rén běn cáo zhì dì xiong : cáo fù cáo song yuán shì xià hóu shì zhī zi , guò fáng yǔ cáo jia , yin cǐ shì tòng zú . bù shù rì , cáo shì xiong dì cáo rén , cáo hóng gè yǐn bing qian yú lái zhù . cáo rén zì zì xiào , cáo hóng zì zì lián : èr rén

đại chí, nguyện tương gia tư tương trợ." Thao đại hỉ; vu thị tiên phát kiều chiêu, trì báo các đạo, nhiên hậu chiêu tập nghĩa binh, thụ khởi chiêu binh bạch kì nhất diện, thương thư "Trung nghĩa" nhị tự. Bất số nhật gian, ứng mộ chi sĩ, như vũ biến tập.

trung nghĩa, rất mong ngài giúp đỡ cho. Vệ Hoằng nói: - Tôi có lòng ấy đã lâu, giận rằng chưa gặp ai là người anh hùng. Nay Mạnh đã có chí lớn, tôi xin đem hết của cải ra giúp. Tào Tháo mừng lắm, làm ngay tờ kêu gọi phát đi các đạo, rồi dựng một lá cờ trắng, đề hai chữ: "Trung nghĩa" đề chiêu tập binh mã. Không được mấy ngày, thiên hạ kéo đến ứng mộ đông như nước chảy.

一日，有一个阳平卫国人，姓乐，名进，字文谦，来投曹操。又有一个山阳巨鹿人，姓李，名典，字曼成，也来投曹操。操皆留为帐前吏。又有沛国谯人夏侯惇，字元让，乃夏侯婴之后；自小习枪棒；年十四从师学武，有人辱骂其师，惇杀之，逃于外方；闻知曹操起兵，与其族弟夏侯渊两个，各引壮士千人来会。此二人本操之弟兄：操父曹嵩原是夏侯氏之子，过房与曹家，因此是同族。不数日，曹氏兄弟曹仁、曹洪各引兵千余来

nhất nhật, hữu nhất cá dương bình vệ quốc nhân, tính nhạc, danh tiến, tự văn khiêm, lai đầu tào thao. Hữu hữu nhất cá sơn dương cự lộc nhân, tính lý, danh diễn, tự mạn thành, dã lai đầu tào thao. Thao giai lưu vi trường tiền lại. Hữu hữu phái quốc tiểu nhân hạ hầu đôn, tự nguyên nhượng, nãi hạ hầu anh chi hậu; tự tiểu tập thương bồng; niên thập tú tòng sư học võ, hữu nhân nhục mạ kì sư, đôn sát chi, đào vu ngoại phương; văn tri tào thao khởi binh, dũ kì tộc đệ hạ hầu uyên lưỡng cá, các dẫn tráng sĩ thiên nhân lai hội. Thủ nhị nhân bỗn thao chi đệ huynh: thao phụ tào tung nguyên thị hạ hầu thị chi tử, quá phòng dũ tào gia, nhân thủ thị đồng tộc. Bất số nhật, tào thị huynh đệ tào nhân, tào hồng các dẫn binh thiên dư lai trợ. Tào nhân tự tử hiếu, tào hồng tự tử liêm: nhị nhân cung

Một bữa có người ở Dương Bình, nước Vệ, tên là Nhạc Tiến, tự là Văn Khiêm; lại có người ở Cử Lộc huyện Sơn Dương, là Lý Diễn, tự là Man Thành, cùng đến xin theo. Tháo đều cho làm chân tay dưới trướng. Lại có người nữa, người ở nước Thùy nước Bái, tên là Hạ Hầu Đông tự là Nguyên Nhượng, nguyên là dòng dõi Hạ Hầu Anh ngày xưa; từ khi còn nhỏ đã tập đánh gậy; đến năm mươi bốn tuổi đã theo thầy học võ. Có người chửi thầy. Đôn giết người ấy rồi trốn sang nơi khác ở. Bây giờ nghe thấy Tào Tháo khởi binh, Đôn cùng với một người em họ, tên là Hạ Hầu Uyên, đem một nghìn tráng sĩ lại họp với quân Tháo. Hai người ấy vốn là anh em cùng họ với Tào Tháo, vì Tháo nguyên cũng là họ Hạ Hầu, tại bối Tháo là Tào Tung vào làm con nuôi họ Tào, nên mới đổi ra là họ Tào. Được vài ngày nữa, lại có hai người họ

gong mǎ shóu ? , wǔ yì jīng
tong . cào dà xǐ , yú cun
zhong diào liàn jun mǎ . wèi
hóng jìn chu jiā cái , zhì bàn
yi jiǎ qí fan . sì fang sòng
liáng shí zhě , bù jì qí shù .

助。曹仁字子孝，曹洪字子廉：二人弓马熟娴，武艺精通。操大喜，于村中调练军马。卫弘尽出家财，置办衣甲旗幡。四方送粮食者，不计其数。

4 shí yuán shào de cào jiǎo
zhào , nǎi jù huì xià wén wǔ ,
yǐn bing san wàn , lí bó hǎi
lái yǔ cáo cào huì méng .
cào zuò xí wén yǐ dá zhu jùn .
xí wén yue : " cào děng jīn
yǐ dà yì bù gào tian xià :
dǒng zhuó qí tian wǎng dì ,
miè guó shì jun ; huì luàn
gong jìn , cán hài sheng líng ;
láng lì bù rén , zuì è chong
jí ! jìn fèng tian zì mì zhào ,
dà jí yì bing , shì yù sǎo qīng
Huá xià , chao lù qún xiong .
wàng xìng yì shi , gòng xiè
gong fèn ; fú chí wáng shì ,
zhěng jiù lí míng . xí wén dào
rì , kě sù fèng xíng ! " cào fa
xí wén qù hòu , gè ? zhu hóu
jie qǐ bing xiāng ying : dì yì ?
, hòu jiāng jun nán yáng tài
shǒu yuán shù . dì èr ? , jì
zhou cì shǐ hán fù . dì san ? ,
yù zhou cì shǐ kǒng ? . dì sì
? , yǎn zhou cì shǐ liú dài . dì
wǔ ? , hé nèi jùn tài shǒu
wáng kuang . dì liù ? , chén
liù tài shǒu zhāng miǎo . dì

mǎ thục nhàn, võ nghệ tinh thông. Thao đại hỉ, vu thôn trung điều luyện quân mã. Vệ hoằng tân xuất gia tài, trí biện y giáp kì phiên. Tứ phương tổng lương thực giả, bắt kể kì số.

Tào, Tào Nhân, Tào Hồng cũng đem hơn một nghìn quân lại giúp. Tào Nhân, tự là Tử Hiếu; Tào Hồng tự là Tử Liêm, hai người cung mã đều thạo, võ nghệ tinh thông. Tháo mừng lắm, ngày ngày ở trong thôn, luyện tập quân mã. Vệ Hoằng đem hết cả gia tài, sắm sửa cờ quạt và may áo giáp. Bốn phương lại đưa lương thực đến, không biết ngàn nào mà kể.

時袁紹得操矟詔，乃聚麾下文武，引兵三萬，離渤海來與曹操會盟。操作檄文以達諸郡。檄文曰：“操等謹以大義布告天下：董卓欺天罔地，滅國弑君；秽亂宮禁，殘害生靈；狼戾不仁，罪惡充積！今奉天子密詔，大集義兵，誓欲扫清華夏，剿戮群凶。望興義師，共泄公憤；扶持王室，拯救黎民。檄文到日，可速奉行！”操發檄文去後，各鎮諸侯皆起兵相應：第一鎮，后將軍南陽太守袁術。第二鎮，冀州刺史韓馥。第三鎮，豫州刺史孔紬。第四鎮，兗

thời viên thiệu đắc thao kiều chiêu, nãi tụ huy hạ văn võ, dẫn binh tam vạn, li bột hải lai dữ tào thao hội minh. Thao tác hịch văn dĩ đạt chư quân. Hịch văn viết: "Thao đẳng cần dĩ đại nghĩa bồ cáo thiên hạ: đồng trác khi thiên võng địa, diệt quốc thí quân; uế loạn cung cầm, tàn hại sinh linh; lang lê bất nhân, tội ác sung tích! Kim phụng thiên tử mật chiêu, đại tập nghĩa binh, thê dục tảo thanh hoa hạ, tiễu lục quân hung. Vọng hung nghĩa sư, công tiết công phẫn; phù trì vương thất, chứng cứu lê dân. Hịch văn đáo nhật, khả tóc phung hành!" Thao phát hịch văn khứ hậu, các trấn chư hầu giai khởi binh tương ứng: đệ nhất trấn, hậu tướng quân nam dương thái thủ viễn thuật. Đệ nhị trấn, kí châu thứ sứ hàn phúc. Đệ tam trấn, dự châu thứ sứ khổng trụ. Đệ tứ trấn, duyên châu thứ sứ lưu đại. Đệ ngũ trấn, hà nội quận thái thủ

qi ? , dong jùn tài shǒu qiáo mào . dì bā ? , shan yáng tài shǒu yuán yí . dì lè ? , jì běi xiāng bào xìn . dì shí ? , běi hǎi tài shǒu kǒng róng . dì shí yi ? , guǎng líng tài shǒu zhang chao . dì shí èr ? , xú zhōu cì shǐ táo qian . dì shí san ? , xi liáng tài shǒu mǎ téng . dì shí sì ? , běi píng tài shǒu gong sun zàn . dì shí wǔ ? , shàng dǎng tài shǒu zhang yáng . dì shí liù ? , wu chéng hóu Cháng shā tài shǒu sun jian . dì shí qī ? , qí xiang hóu bó hǎi tài shǒu yuán shào . zhu lù jun mǎ , duo shǎo bù děng , yǒu san wàn zhě , yǒu yi èr wàn zhě , gè lǐng wén guan wǔ jiāng , tóu luò yáng lái .

州刺史刘岱。第五镇，河内郡太守王匡。第六镇，陈留太守张邈。第七镇，东郡太守乔瑁。第八镇，山阳太守袁遗。第九镇，济北相鲍信。第十镇，北海太守孔融。第十一镇，广陵太守张超。第十二镇，徐州刺史陶谦。第十三镇，西凉太守马腾。第十四镇，北平太守公孙瓒。第十五镇，上党太守张杨。第十六镇，乌程侯长沙太守孙坚。第十七镇，祁乡侯渤海太守袁绍。诸路军马，多少不等，有三万者，有一二万者，各领文官武将，投洛阳来。

5 qiě shuo bēi píng tài shǒu gong sun zàn , tǒng lǐng jīng bing yi wàn wǔ qian , lù jīng dé zhou píng yuán xiàn . zhèng xíng zhì xiàn , yáo jiàn sang shù cóng zhong , yi miàn huáng qí , shù qí lái yíng . zàn shì zhī , nǎi liú xuán dé yě . zàn wèn yue : " xián dì hé gù zài cǐ ? " xuán dé yue : " jiù rì méng xiong bǎo bēi wèi píng yuán xiàn

且说北平太守公孙瓒，统领精兵一万五千，路经德州平原县。正行之间，遥见桑树丛中，一面黄旗，数骑来迎。瓒视之，乃刘玄德也。瓒问曰：“贤弟何故在此？”玄德曰：“旧日蒙兄保备为平原县令，今

vương khuông. Đệ lục trấn, trấn lưu thái thủ trương mạc. Đệ thất trấn, đông quận thái thủ kiều mạo. Đệ bát trấn, sơn dương thái thủ viễn di. Đệ cửu trấn, tề bắc tương bảo tín. Đệ thập trấn, bắc hải thái thủ khổng dung. Đệ thập nhất trấn, quảng lăng thái thủ trương siêu. Đệ thập nhị trấn, từ châu thứ sử đào khiêm. Đệ thập tam trấn, tây lương thái thủ mã đằng. Đệ thập tứ trấn, bắc bình thái thủ công tôn toản. Đệ thập ngũ trấn, thượng đảng thái thủ trương dương. Đệ thập lục trấn, ô trình hầu trường sa thái thủ tôn kiên. Đệ thập thất trấn, kì hương hầu bột hải thái thủ viễn thiêu. Chư lô quân mã, đa thiểu bất đằng, hữu tam vạn giả, hữu nhất nhị vạn giả, các lĩnh văn quan võ tướng, đầu lạc dương lai.

Mặc, thái thú Trần Lưu. 7. Kiều Mạo, thái thú Đông Quận. 8. Viên Di, thái thú Sơn Dương. 9. Pháo Tín, tướng ở Tề Bắc. 10. Khổng Dung, thái thú Bắc Hải. 11. Trương Siêu, thái thú Quảng Lăng. 12. Đào Khiêm, thứ sử Từ Châu. 13. Mã Đằng, thái thú Tây Lương. 14. Công Tôn Toản, thái thú Bắc Bình. 15. Trương Dương, thái thú Thượng Đảng. 16. Tôn Kiên, Ô trình hầu, thái thú Trường Sa. 17. Viên Thiệu, Kỳ hương hầu, thái thú Bột Hải. Quân mã các trấn, nơi nhiều nơi ít, trấn thì ba vạn, trấn thì một hai vạn, đều đem các văn quan võ tướng, kéo đến Lạc Dương.

Đây nói chuyện thái thú Bắc Bình là Công Tôn Toản đem một vạn rưỡi quân, khi đi qua huyện Bình Nguyên, ở Châu Đức, trông thấy ở đằng xa, trong đám cây dâu, có một lá cờ vàng, với vài người kỵ mã đến đón. Toản trông xem ai hóa ra Lưu Bị. Toản hỏi: - Hiền đệ sao lại ở đây? Lưu Bị thưa: - Ngày trước em nhờ anh được cử làm huyện lệnh Bình Nguyên, nay nghe thấy đại quân qua đây, nên

líng , jin wén dà jun guò cǐ ,
jiāng lái fēng hòu , jiù qǐng
xiong zhǎng rù chéng xie mǎ . " zàn zhǐ guan , zhang ér
wèn yue : " cǐ hé rén yě ? "
xuán dé yue : " cǐ guan yǔ ,
zhang fei , bèi jié yì xiong dì
yě . " zàn yue : " nǎi tòng pò
huáng jīn zhě hu ? " xuán dé
yue : " jie cǐ èr rén zhì lì . "
zàn yue : " jin ju hé zhí ? "
xuán dé dá yue : " guan yǔ
wèi mǎ gong shǒu , zhang
fei wèi bù gong shǒu . " zàn
tàn yue : " rú cǐ kě wèi mái
méi yǐng xióng ! jin dōng
zhuó zuò luàn , tian xià zhu
hóu gòng wǎng zhu zhì .
xián dì kě qì cǐ bì guan , yi
tòng tǎo zéi , lì fú hàn shì ,
ruò hé ? " xuán dé yue : "
yuàn wǎng . " zhang fei yue :
" dang shí ruò róng wǒ sha
liǎo cǐ zéi , miǎn yǒu jìn rì zhì
shì . " yún cháng yue : " shì
yǐ zhì cǐ , jí dang shou shí
qián qù . " xuán dé , guan ,
zhang yǐn shù qí gen gong
sun zàn lái , cáo cáo jiè zhe .
zhòng zhu hóu yì lù xù jiè zhì ,
gè zì an yíng xià zhài , lián
jiè èr bǎi yú lǐ . cáo nǎi zài
niú sha mǎ , dà huì zhu hóu ,
shang yì jìn bing zhì cè . tài
shǒu wáng kuang yue : " jin
fēng dà yì , bì lì méng zhǔ ;
zhòng ting yue shù , rán hòu
jin bing . " cáo yue : " yuán
běn chu sì shì san gong ,
mén duo gù lì , hàn cháo

闻大军过此，将来奉候，就请兄长入城歇马。
”瓒指关、张而问曰：“此何人也？”玄德曰：“此关羽、张飞，备结义兄弟也。”瓒曰：“乃同破黄巾者乎？”
玄德曰：“皆此二人之力。”瓒曰：“今居何职？”玄德答曰：“关羽为马弓手，张飞为步弓手。”瓒叹曰：“如此可谓埋没英雄！今董卓作乱，天下诸侯共往诛之。贤弟可弃此卑官，一同讨贼，力扶汉室，若何？”玄德曰：“愿往。”张飞曰：“当时若容我杀了此贼，免有今日之事。”云长曰：“事已至此，即当收拾前去。”玄德、关、张引数骑跟公孙瓒来，曹操接着。众诸侯亦陆续皆至，各自安营下寨，连接二百余里。操乃宰牛杀马，大会诸侯，商议进兵之策。太守王匡曰：“今奉大义，必立盟主；众听约束，然

văn đại quân quá thử, tương lai
phụng hậu, tựu thỉnh huynh
trưởng nhập thành hiết mã."
Toản chỉ quan, trương nhi vấn
viết: "Thủ hà nhân dã?" Huyền
đức viết: "Thủ quan vũ, trương
phi, bị kết nghĩa huynh đệ dã."
Toản viết: "Nãi đồng phá hoàng
cân giả hò?" Huyền đức viết:
"Giai thủ nhị nhân chi lực."
Toản viết: "Kim cư hà chức?"
Huyền đức đáp viết: "Quan vũ
vi mã cung thủ, trương phi vi bộ
cung thủ." Toản thanh viết: "Như
thủ khả vị mai một anh hùng!
Kim đồng trác tác loạn, thiên hạ
chư hầu cộng vãng tru chí. Hiền
đệ khả khí thủ ti quan, nhất
đồng thảo tắc, lực phù hán thất,
nhược hè?" Huyền đức viết:
"Nguyễn vãng." Trương phi
viết: "Đương thời nhược dung
ngã sát liễu thủ tắc, miễn hữu
kim nhật chi sự." Vân trường
viết: "Sự dĩ chí thử, tức đương
thu thập tiền khứ." Huyền đức,
quan, trương dẫn số kỵ cân
công tôn toàn lai, tào thao tiếp
trú. Chúng chư hầu diệc lục tục
giai chí, các tự an doanh hạ
trại, liên tiếp nhị bách dư lí.
Thao nái té ngưu sát mã, đại
hội chư hầu, thương nghị tiến
binh chi sách. Thái thủ vương
khuông viết: "Kim phụng đại
nghĩa, tất lập minh chủ; chúng
thính ước thúc, nhiên hậu tiến
binh." Thao viết: "Viên bốn sơ
tứ thế tam công, môn đa cố lại,
hán triều danh tương chi duệ,

em lại hùu. Xin mời anh hãy vào
thành nghỉ. Toản thấy có mấy
người đi theo Lưu Bị, trả hỏi mấy
người ấy là ai. Lưu Bị nói: - Đây
là Quan Vũ, Trương Phi, hai
người anh em kết nghĩa với tôi
đó. Toản hỏi có phải hai người ấy
là hai người cùng phá giặc Khăn
Vàng hay không, Huyền Đức nói:
- Phá giặc Khăn Vàng chính là
công hai người này cả! Toản hỏi
hiện bấy giờ hai người làm chức
gi gì? Huyền Đức thưa: - Quan Vũ
làm tay mã cung; Trương Phi làm
tay bộ cung. Toản than rằng: -
Như thế quả là mai một anh
hùng! Nay Đồng Trác làm loạn,
chư hầu cùng dấy binh đến đánh.
Hiền đệ bỏ quách một chức quan
quèn này, cùng với tôi đi đánh
giặc giúp nhà Hán, nên không?
Lưu Bị vâng xin đi ngay. Trương
Phi nghe thấy tên Đồng Trác, nói
rằng: - Khi trước giá để tôi giết
ngay thẳng giặc ấy đi thì không
phải rắc rối như ngày nay. Quan
Vũ nói: - Bây giờ việc đã như thế,
ta nên thu xếp đi ngay thôi. Lưu
Bị cùng Quan, Trương liền đem
vài ba người lính kỵ, theo Công
Tôn Toản đi. Tào Tháo ra tiếp.
Các chư hầu cũng lục tục kéo
đến cả, mỗi người đóng trại một
chỗ, liên tiếp nhau hơn hai trăm
dặm đất. Tào Tháo giết trâu mỗ
ngựa, hội cả mười tám chư hầu
bàn việc tiến binh. Thái thú
Vương Khuông nói: - Nay làm
việc đại nghĩa, nên lập minh chủ,
để mọi người vâng theo hiệu

míng xiāng zhì yì , kě wèi
méng zhū . " shào zài san tuī
cí , zhòng jie yue fei běn chu
bù kě , shào fang yīng yún .
cì rì zhú tái san céng , biàn
liè wǔ fang qí zhì , shàng jiàn
bái máo huáng yuè , bing fú
jiāng yìn , qǐng shào deng
tán . shào zhěng yí pèi jiàn ,
kài rán ér shàng , fén xiāng
zài bài . qí méng yue : " hàn
shì bù xìng , huáng gang shi
tōng . zéi chén dǒng zhuó ,
chéng xìn zòng hài , huò jia
zhì zun , nuè liú bǎi xìng .
shào děng jù shè jí lún sàng
, jiù gé yì bìng , bìng fù guó
nán . fán wǒ tòng méng , qí
xin lù lì , yǐ zhì chén jié , bì
wú èr zhì . yǒu yú cǐ méng ,
bì zhuì qí mìng , wú kè yí yù .
huáng tian hòu tǔ , zǔ zong
míng líng , shí jie jiàn zhì ! "
dú bì shà xiě . zhòng yín qí
cí qì kang kài , jie tì sì héng
liú . shà xiě yǐ bà , xià tán .
zhòng fú shào sheng zhàng
ér zuò , liǎng xíng yǐ jué wéi
nián chǐ fen liè zuò dìng .
cào xíng jiǔ shù xún , yán
yue : " jin rì jì lì méng zhǔ ,
gè ting diào qiǎn , tòng fú
guó jia , wù yǐ qiáng ruò jì
jiào . " yuán shào yue : "
shào suí bù cái , jí chéng
gong děng tui wèi méng zhǔ
, yǒu gōng bì shǎng , yǒu zui
bì fá . guó yǒu cháng xíng ,
jun yǒu jì lù . gè yǐ zun shǒu
, wù de wéi fàn . " zhòng jie

后进兵。”操曰：“袁本初四世三公，门多故吏，汉朝名相之裔，可为盟主。”绍再三推辞，众皆曰非本初不可，绍方应允。次日筑台三层，遍列五方旗帜，上建白旄黄钺，兵符将印，请绍登坛。绍整衣佩剑，慨然而上，焚香再拜。其盟曰：“汉室不幸，皇纲失统。贼臣董卓，乘衅纵害，祸加至尊，虐流百姓。绍等惧社稷沦丧，纠合义兵，并赴国难。凡我同盟，齐心戮力，以致臣节，必无二志。有渝此盟，俾坠其命，无克遗育。皇天后土，祖宗明灵，实皆鉴之！”读毕歃血。众因其辞气慷慨，皆涕泗横流。歃血已罢，下坛。众扶绍升帐而坐，两行依爵位年齿分列坐定。操行酒数巡，言曰：

“今日既立盟主，各听调遣，同扶国家，勿以强弱计较。”袁绍曰：

khả vi minh chủ." Thiệu tái tam thỏi từ, chúng giao viết phi bốn sơ bất khả, thiệu phương ứng duẫn. Thứ nhật trúc đài tam tầng, biến liệt ngũ phương kì xí, thượng kiến bạch mao hoàng việt, binh phù tương ấn, thỉnh thiệu đăng đàn. Thiệu chỉnh y bội kiếm, khái nhiên nhi thượng, phần hương tái bái. Kì minh viết: "Hán thất bất hạnh, hoàng cương thất thống. Tắc thần đồng trác, thừa hồn túng hại, họa gia chí tôn, ngược lưu bách tính. Thiệu đăng cụ xã tắc luân tang, cù hợp nghĩa binh, tịnh phó quốc nan. Phàm ngã đồng minh, tề tâm lực lực, dĩ trí thần tiết, tất vô nhị chí. Hữu du thủ minh, tǐ truy kì mệnh, vô khắc di dục. Hoàng thiên hậu thổ, tổ tông minh linh, thật giao giám chí!" Độc tất sáp huyết. Chúng nhân kì từ khí khảng khái, giao thế tử hoành lưu. Sáp huyết dĩ bái, hạ đàn. Chúng phù thiệu thăng trưởng nhi tọa, lưỡng hành y tước vị niên xỉ phân liệt tọa định. Thao hành tửu sở tuần, ngôn viết: "Kim nhật kí lập minh chủ, các thính điều khiển, đồng phù quốc gia, vật dĩ cường nhược kế giác." Viên thiệu viết: "Thiệu tuy bất tài, kí thừa công đăng thỏi vi minh chủ, hữu công tất thường, hữu tội tất phạt. Quốc hữu thường hình, quân hữu kí luật. Các nghi tuân thủ, vật đắc vi phạm." Chúng giao viết duy

lệnh, rồi sẽ tiến binh. Tháo nói: - Viên Bản Sơ nhà bốn đời làm tam công, lại có nhiều thủ hạ cũ; nguyên là con cháu danh tướng nhà Hán, nên tôn làm minh chủ. Thiệu hai ba lần từ chối, nhưng mọi người đều nói: - Phi Bản Sơ không xong! Thiệu mới vâng lời. Hôm sau lập một cái đài ba tầng, chung quanh cắm cờ ngũ phương, tầng trên dựng một lá cờ tuyêt mao trắng, một cây hoàng việt; binh phù tương ấn đủ cả; chư hầu mời Thiệu lên đàn. Thiệu mặc áo chỉnh tề, đeo gươm đầu hàng, đốt hương lễ hai lỗ, rồi đọc lời thề: "Nhà Hán chẳng may; phép vua lợi lỏng. Tắc thần Đồng Trác, thừa kế làm ác, vạ đến ngôi vua, hại ra trăm họ. Anh em chúng tôi là Thiệu... Sợ rằng xã tắc đắm mất nên phải tụ họp nghĩa binh, cùng nhau cứu nạn nước. Phàm đã là người đồng minh, ai cũng phải dốc lòng hết sức để giữ lấy đạo làm tôi không được hai lòng. Ai trái lời thề này, sẽ chết mất mạng, tiệt tự cháu con. Xin trời đất tổ tôn chứng giám cho!". Thiệu đọc xong, các tướng đều uống máu ăn thề. Mọi người nghe thấy lời nói khảng khái, ai cũng nước mắt chúa chan. Thề xong xuống đài, Thiệu lên trường ngồi, chư hầu hai bên theo chúc trước và tuổi chia định ngôi thứ. Tháo đứng dậy mời rượu. Rượu uống được vài tuần, Tháo nói: - Nay đã lập minh chủ rồi, chúng ta đều phải vâng nghe

yue wéi mìng shì ting . shào
yue : " wú dì yuán shù zǒng
du liáng cǎo , yīng fù zhu
yíng , wú shǐ yǒu quē . gèng
xu yí rén wèi xian feng , zhí
dǐ sì shuǐ guan tiǎo zhàn . yú
gè jù xiǎn yào , yǐ wèi jie
yìng . "

“绍虽不才，既承公等推为盟主，有功必赏，有罪必罚。国有常刑，军有纪律。各宜遵守，勿得违犯。”众皆曰惟命是听。绍曰：“吾弟袁术总督粮草，应付诸营，无使有缺。更须一人为先锋，直抵汜水关挑战。余各据险要，以为接应。”

6 Cháng shā tài shǒu sun jian
chu yue : " jian yuàn wèi qián
bù . " shào yue : " wén tái
yǒng liè , kě dang cǐ rèn . "
jian suí yín běn bù rén mǎ
sha ben sì shuǐ guan lái .
shǒu guan jiàng shì , cha liú
xing mǎ wǎng luò yáng
chéng xiàng fǔ gào jí . dǒng
zhuó zì zhuan dà quán zhì
hòu , měi rì yǐn yàn . lǐ rú jie
de gào jí wén shu , jìng lái
bǐng zhuó . zhuó dà jing , jí
jù zhòng jiang shang yì . wen
hóu lǚ bù tǐng shen chu yue :
" fù qin wù lù . guan wài zhu
hóu , bù shì zhí rú cǎo jiè ;
yuàn tí hǔ láng zhì shi , jìn
zhǎn qí shǒu , xuán yú dou
mén . " zhuó dà xǐ yue : " wú

mệnh thị thính. Thiệu viết: "Ngô đệ viễn thuật tổng đốc lương thảo, ứng phó chư doanh, vô sự hữu khuyết. Canh tu nhất nhân vi tiên phong, trực đế tì thủy quan thiêu chiến. Dư các cự hiểm yếu, dĩ vi tiếp ứng."

điều khiển, cùng giúp việc nước. Không ai được cậy khỏe cậy tài, ganh tỵ nhau. Viên Thiệu nói: - Thiệu tuy bất tài, nhưng đã được các quan cát làm minh chủ, xin hết sức công minh; ai có công phải thưởng; ai có tội phải phạt. Nước có hình luật quân có phép tắc, nên cùng giữ gìn, đừng ai vi phạm. Các tướng đều nói: - Chúng tôi xin tuân lệnh. Thiệu lại nói: - Em ta là Viên Thuật, coi việc lương thảo, ứng cấp các trại không được thiếu thốn. Sau nữa xin chọn lấy một người làm tiên phong, đi thẳng ngay vào cửa Dĩ Thủy khiêu chiến; còn các tướng khác phải chia nhau giữ các chốn hiểm yếu, để làm tiếp ứng.

长沙太守孙坚出曰：“坚愿为前部。”绍曰：“文台勇烈，可当此任。”坚遂引本部人马杀奔汜水关来。守关将士，差流星马往洛阳丞相府告急。董卓自专大权之后，每日饮宴。李儒接得告急文书，径来禀卓。卓大惊，急聚众将商议。温侯吕布挺身出曰：“父亲勿虑。关外诸侯，布视之如草芥；愿提虎狼之师，尽斩其首，悬于都门。”卓大

trường sa thái thủ tôn kiên xuất viết: "Kiên nguyên vi tiền bộ." Thiệu viết: "Văn đài dũng liệt, khả đương thủ nhâm." Kiên toại dẫn bồn bộ nhân mã sát bôn tǐ thủy quan lai. Thủ quan tướng sĩ, sai lưu tinh mã vãng lạc dương thừa tương phủ cáo cấp. Đồng trác tự chuyên đại quyền chi hậu, mỗi nhật ẩm yến. Lý nho tiếp đắc cáo cấp văn thư, kính lai bẩm trác. Trác đại kinh, cấp tự chúng tướng thương nghị. Ôn hầu lữ bố đĩnh thân xuất viết: "Phụ thân vật lỵ. Quan ngoại chư hầu, bố thị chi như thảo giới; nguyện đê hổ lang chi sư, tǎn trăm kì thủ, huyền vu đô môn." Trác đại hỉ viết: "Ngô hữu phụng tiên, cao

Thái thú Trường Sa là Tôn Kiên, bước lên, xin đi tiên phong. Thiệu nói: - Phải đấy! Văn Đài hùng mạnh, có thể đảm đang chúc áy. Kiên liền dẫn quân bảo hộ của mình, kéo đến cửa Dĩ Thủy. Quân canh cửa vội vàng phi ngựa về Lạc Dương vào phủ thừa tướng cáo cấp. Đồng Trác từ khi chuyên quyền, ngày nào cũng yến tiệc vui say. Lý Nho tiếp được tờ cáo cấp, vào bẩm với Trác. Trác thất kinh vội vàng họp các tướng sĩ bàn bạc. Lã Bố thưa rằng: - Phụ thân đừng lo, các chư hầu đóng ngoài cửa ải, con coi như cỏ rác. Con xin đem quân hổ lang, chém hết đầu chúng treo dưới cửa phủ! Trác mừng mà nói rằng: - Ta được Phụng Tiên thì

yǒu fèng xian , gao zhěn wú
you yǐ ! yán wèi jué , lǚ bù
bèi hòu yí rén gao sheng chu
yue : " ge jī yan yòng niú dao
? bù láo wen hóu qín wǎng .
wú zhǎn zhòng zhu hóu
shǒu jí , rú tàn ? qǔ wù ēr ! "
zhuó shì zhì , qí rén shen
cháng lè chǐ , hǔ tǐ láng yao ,
bào tóu yuán bēi ; guan xi
réni yě , xìng huá , míng
xióng . zhuó wén yán dà xǐ ,
jia wèi xiao qí xiào wèi . bo
mǎ bù jun wǔ wàn , tòng lǐ
sù , hú zhěn , zhào cén xing
yè fù guan yíng dí .

喜曰：“吾有奉先，高枕无忧矣！”言未绝，吕布背后一人高声出曰：“割鸡焉用牛刀？不劳温侯亲往。吾斩众诸侯首级，如探囊取物耳！”卓视之，其人身长九尺，虎体狼腰，豹头猿臂；关西人也，姓华，名雄。卓闻言大喜，加为骁骑校尉。拨马步军五万，同李肃、胡轸、赵岑星夜赴关迎敌。

7 zhòng zhu hóu nèi yǒu jí bēi
xiāng bào xìn , xún si sun
jian jì wèi qián bù , pà ta duō
liǎo tóu gong , àn bo qí dì
bào zhōng , xiān jiāng mǎ bù
jun san qian , jìng chao xiǎo
lù , zhí dào guan xià nuò
zhàn . huá xióng yǐn tiě qí
wǔ bǎi , fei xià guan lái , dà
hè : " zéi jiāng xiū zǒu ! " bào
zhong jí dài tuì , bèi huá
xióng shǒu qǐ dao luò , zhǎn
yú mǎ xià , sheng qín jiàng
xiào jí duo . huá xióng qiǎn
réni ? bào zhong shǒu jí lái
xiàng fǔ bào jié , zhuó jiā
xióng wèi dou du .

8 què shuo sun jian yǐn sì jiāng
zhí zhì guan qián . nǎ sì

却说孙坚引四将直至关

chảm vô ưu hĩ!" Ngôn vị tuyệt, lữ bộ bối hậu nhất nhân cao thanh xuất viết: "Cắt kê yên dụng ngưu đạo? Bắt lao ôn hầu thân vãng. Ngô trảm chúng chư hầu thủ cấp, như tham nang thủ vật nhĩ!" Trác thị chí, kì nhân thân trường cửu xích, hổ thể lang yêu, báo đầu viên tí; quan tây nhân dã, tính hoa, danh hùng. Trác văn ngôn đại hỉ, gia vi kiêu ky giáo úy. Bát mã bộ quân ngũ vạn, đồng lý túc, hổ chẫn, triệu sầm tinh dạ phó quan nghênh địch.

cứ gối cao đầu mà ngủ không lo gì nữa. Trác nói chưa dứt lời thì sau lưng Lã Bố có một người bước ra nói to lên rằng: - Cắt tiết gà, lợ là phải dùng đến dao mổ trâu! Không phải phiền đến Lã Ôn Hầu, tôi xin ra chém hết đầu chúng nó, dễ như lấy đồ ở trong túi. Trác nhìn xem: Người ấy thân cao chín thước, mình hổ lưng lang, đầu báo tay vượn, là người Quan Tây, họ Hoa, tên Hùng. Trác nghe nói thế, thích chí lắm, cho ngay làm kiêu kỳ hiệu úy đem năm vạn quân mã hộ cùng với Lý Túc, Hồ Chẩn, Triệu Xầm đi suốt ngày đêm ra cửa quan nghênh địch.

chúng chư hầu nội hữu tể bắc
tương bảo tín, tầm tư tôn kiên
kí vi tiền bộ, pha tha đoạt liễu
đầu công, ám bát kì đê bảo
trung, tiền tương mã bộ quân
tam thiên, kính sao tiểu lộ, trực
đáo quan hạ nạch chiến. Hoa
hùng dẫn thiết kỵ ngũ bách, phi
hà quan lai, đại hát: "Tắc tương
hưu tấu!" Bảo trung cấp dãi
thói, bị hoa hùng thủ khởi đao
lạc, trảm vu mã hạ, sinh cầm
tương giáo cực đa. Hoa hùng
khiển nhân tê bảo trung thủ cấp
lai tương phủ báo tiệp, trác gia
hùng vi đô đốc.

Trong bọn chư hầu, có Pháo Tín là tướng ở Tề Bắc, thấy Tôn Kiên được đi làm tiên phong, sợ Kiên cướp mất công đầu, bèn mật sai em là Pháo Trung, đem năm nghìn quân mã bộ đi đường tắt, ra thẳng trước cửa quan khiêu chiến. Hoa Hùng đem năm trăm quân thiết kỵ ra ngoài cửa quan, thét lớn: "Tướng giặc chờ chạy!". Pháo Trung vội lui, bị Hoa Hùng chém chết, tướng tá bị bắt sống rất nhiều. Hoa Hùng sai người đem đầu Pháo Trung về báo tiệp. Trác giao ngay cho Hùng làm đô đốc.

khuốc thuyết tôn kiên dẫn tú
tương trực chí quan tiền. Na tú

Đây nói chuyện Tôn Kiên dẫn bốn tướng đến trước cửa Dĩ

jiang ? - - dì yí gè , yòu bēi
píng tǔ yín rén , xìng chéng ,
míng pǔ , zì dé móu , shǐ yi
tiáo tiě jí shé máo ; dì èr gè ,
xìng huáng , míng gài , zì
gong fù , líng líng rén yě , shǐ
tiě bian ; dì san gè , xìng hán ,
míng dang , zì yì gong , liáo
xi lìng zhí rén yě , shǐ yí kǒu
dà dao ; dì sì gè , xìng zǔ ,
míng mào , zì dà róng , wú
jùn fù chun rén yě , shǐ
shuang dao . sun jian pi làn
yín kǎi , guō chì zé , héng gǔ
dìng dao , qí huā zong mǎ ,
zhǐ guān shàng ér mà yue : "
zhù è pǐ fu , hé bù zǎo jiàng !
" huá xióng fù jiang hú zhěn
yǐn bing wǔ qian chu guan
yíng zhàn . chéng pǔ fei mǎ
tǐng máo , zhí qū hú zhěn .
dòu bù shù gé , chéng pǔ cì
zhong hú zhěn yān hóu , sī
yú mǎ xià . jian hui jun zhí
sha zhì guan qián , guan
shàng shǐ shí rú yǔ . sun jian
yǐn bing huí zhì liáng dong
tún zhù , shǐ rén yú yuán
shào chǔ bào jié , jiù yú yuán
shù chǔ cui liáng .

前。那四将? ——
第一个，右北平土垠人，姓程，名普，字德谋，使一条铁脊蛇矛；第二个，姓黄，名盖，字公覆，零陵人也，使铁鞭；第三个，姓韩，名当，字义公，辽西令支人也，使一口大刀；第四个，姓祖，名茂，字大荣，吴郡富春人也，使双刀。孙坚披烂银铠，裹赤帻，横古锭刀，骑花鬃马，指关上而骂曰：“助恶匹夫，何不早降！”华雄副将胡轸引兵五千出关迎战。程普飞马挺矛，直取胡轸。斗不数合，程普刺中胡轸咽喉，死于马上。坚挥军直杀至关前，关上矢石如雨。孙坚引兵回至梁东屯住，使人于袁绍处报捷，就于袁术处催粮。

9 huò shuo shù yue : " sun jian
nǎi jiang dong měng hǔ ; ruò
dǎ pò luò yáng , sha liǎo
dǒng zhuó , zhèng shì chú
láng ér de hǔ yě . jin bù yǔ

或说术曰：“孙坚乃江东猛虎；若打破洛阳，杀了董卓，正是除狼而

tương? - đệ nhất cá, hữu bắc
bình thồ ngân nhân, tính trình,
danh phồ, tự đức mưu, sứ nhất
diều thiết tích xà mâu; đệ nhị
cá, tính hoàng, danh cái, tự
công phúc, linh lăng nhân dã,
sứ thiết tiên; đệ tam cá, tính
hàn, danh đương, tự nghĩa
công, liêu tây lệnh chí nhân dã,
sứ nhất khâu đại đao; đệ tứ cá,
tính tổ, danh mâu, tự đại vinh,
ngô quận phú xuân nhân dã, sứ
song đao. Tôn kiên phi lạn
ngân khải, khóa xích trách,
hoành cổ đĩnh đao, ky hoa tông
mã, chỉ quan thượng nhi ma
viết: "Trợ ác thất phu, hà bất
tảo hàng!" Hoa hùng phó tướng
hồ chẳn dẫn binh ngũ thiên
xuất quan nghênh chiến. Trinh
phồ phi mã đĩnh mâu, trực thủ
hồ chẳn. Đầu bất số hợp, trình
phồ thứ trung hồ chẳn yết hầu,
tử vu mã hạ. Kiên huy quân
trực sát chí quan tiền, quan
thượng thi thạch như vũ. Tôn
kiên dẫn binh hồi chí lương
đông trú trại, sứ nhân vu viên
thiệu xử báo tiệp, tự vu viên
thuật xử thôi lương.

Thủy. Bốn tướng ấy là: Một. Trình Phổ, tên chữ là Đức Mưu, người Thổ Ngân, ở Hữu Bắc Bình; Phổ cầm một ngọn xà mâu sắt. Hai. Hoàng Cái, tên chữ là Công Phúc, người ở Linh Lăng; Cái cầm một ngọn roi sắt. Ba. Hàn Đương, tên chữ là Công Nghĩa, người Linh Chi, tỉnh Liêu Tây; Đương cầm một con dao lớn. Bốn. Tỗ Mậu, tên chữ là Đại Vinh, người ở Phú Xuân, quận Ngô; Mậu hai tay cầm hai dao. Tôn Kiên mình mặc áo giáp bạc, đầu đội mũ chóp đỏ, cầm dao Cổ Dĩnh, cưỡi ngựa Hoa Tôn, trỏ tay lên trên cửa quan mà mắng rồng: - Thằng tiểu nhân đi phò giặc kia! Sao không mau mau xuống hàng? Phó tướng của Hoa Hùng là Hồ Chẳn, dẫn năm nghìn quân xuống dưới cửa quan nghênh địch. Tướng Kiên là Trương Phổ vác ngọn mâu, phi ngựa ra thăng đánh Hồ Chẳn. Đánh nhau được vài hiệp Phổ đâm trúng cổ họng Chẳn, chết ngã từ trên ngựa xuống đất. Kiên bèn thúc quân xông đến trước cửa quan. Trên cửa bắn tên, ném đá xuống như mưa. Kiên phải lui binh về đóng ở Lương Đông, sai người đến chỗ Viên Thiệu báo tiệp và đến chỗ Viên Thuật thúc giục lương thảo.

hoặc thuyết thuật viết: "Tôn
kiên nǎi giang đông mãnh hổ;
nhược đả phá lạc dương, sát
liêu đồng trác, chánh thị trừ
lang nhi đắc hổ dã. Kim bất dữ

Bấy giờ có người xui Thuật rằng:
- Tôn Kiên là một con hổ dữ ở đất
Giang Đông, nếu ta để cho nó
phá được Lạc Dương, giết được
Đồng Trác, thì khác gì trừ được

liáng , bǐ jun bì sǎn . " shù ting zhī , bù fa liáng cǎo . sun jian jun que shí , jun zhong zì luàn , xì zuò bào shàng guan lái . lǐ sù wèi huá xióng móu yue : " jin yè wǒ yǐn yi jun cóng xiǎo lù xià guan , xí sun jian zhài hòu , jiāng jun jí qí qián zhài , jian kě qín yǐ . " xióng cóng zhī , chuán lìng jun shì bǎo can , chéng yè xià guan . shì yè yuè bái fēng qīng . dào jian zhài shí , yǐ shì bàn yè , gǔ zào zhí jìn . jian huang máng pi wa shàng mǎ , zhèng yù huá xióng . liǎng mǎ xiāng jiāo , dòu bù shù gé , hòu miàn lǐ sù jun dào , jìng tian jià fàng qǐ huǒ lái . jian jun luàn cuàn . zhòng jiāng gè zì hùn zhàn , zhǐ yǒu zǔ mào gen dìng sun jian , tú wéi ér zǒu . bēi hòu huá xióng zhui lái . jian qū jiàn , lián fàng liǎng jiàn , jie bēi huá xióng duǒ guò . zài fàng dì san jiàn shí , yin yòng lì tài měng , ? shé le què huà gong , zhi de qì gong zòng mǎ ér ben . zǔ mào yue : " zhǔ gong tóu shàng chì zé shè mù , wèi zéi suǒ shí rèn . kě tuo zé yǔ mǒu dài zhī . " jian jiù tuo zé huàn mào kui , fen liǎng lù ér zǒu . xióng jun zhi wàng chì zé zhě zhui gǎn , jian nǎi cóng xiǎo lù de tuo . zǔ mào bēi huá xióng zhui jí , jiang chì zé wa yú rén jia shao bù

得虎也。今不与粮，彼军必散。”术听之，不发粮草。孙坚军缺食，军中自乱，细作报上关来。李肃为华雄谋曰：“今夜我引一军从小路下关，袭孙坚寨后，将军击其前寨，坚可擒矣。”雄从之，传令军士饱餐，乘夜下关。是夜月白风清。到坚寨时，已是半夜，鼓噪直进。坚慌忙披挂上马，正遇华雄。两马相交，斗不数合，后面李肃军到，竟天价放起火来。坚军乱窜。众将各自混战，止有祖茂跟定孙坚，突围而走。背后华雄追来。坚取箭，连放两箭，皆被华雄躲过。再放第三箭时，因用力太猛，拽折了鹊画弓，只得弃弓纵马而奔。祖茂曰：“主公头上赤帻射目，为贼所识认。可脱帻与某戴之。”坚就脱帻换茂盔，分两路而走。雄军只望赤帻者追赶，坚乃从小路得脱。祖茂被

lương, bỉ quân tất tán." Thuật thính chí, bắt phát lương thảo. Tôn kiên quân khuyết thực, quân trung tự loạn, tể tác báo thượng quan lai. Lý túc vi hoa hùng mưu viết: "Kim dạ ngã dẫn nhất quân tòng tiều lộ hạ quan, tập tôn kiên trại hậu, tướng quân kích kì tiền trại, kiên khả cầm hĩ." Hùng tòng chí, truyền lệnh quân sĩ bão xan, thừa dạ hạ quan. Thi dạ quyết bạch phong thanh. Đáo kiên trại thời, dĩ thị bán dạ, cỗ táo trực tiến. Kiên hoảng mang phi quái thượng mã, chánh ngộ hoa hùng. Lưỡng mã tương giao, đấu bất số hợp, hậu diện lý túc quân đáo, cánh thiên giới phóng khởi hỏa lai. Kiên quân loạn thoán. Chúng tướng các tự hỗn chiến, chỉ hữu tổ mậu cân định tôn kiên, đột vi nhi tầu. Bối hậu hoa hùng truy lai. Kiên thủ tiến, liên phóng lưỡng tiến, gai bị hoa hùng đóa quá. Tái phóng đê tam tiến thời, nhân dụng lực thái mãnh, duệ chiết liễu thước họa cung, chỉ đắc khí cung túng mã nhi bôn. Tổ mậu viết: "Chúa công đầu thượng xích trách xạ mục, vi tắc sở thức nhận. Khả thoát trách dũ mỗ đái chi." Kiên tựu thoát trách hoán mâu khôi, phân lưỡng lộ nhi tầu. Hùng quân chỉ vọng xích trách giả truy cản, kiên nãi tòng tiều lộ đắc thoát. Tổ mậu bị hoa hùng truy cấp, tương xích trách quái

lang mà lại gặp hổ. Nay đừng phát lương, quân hán sẽ tan vỡ. Thuật nghe, bèn không cấp lương cho Tôn Kiên. Kiên cạn lương, trong quân rối loạn. Quân do thám biết, về cửa quan báo tin. Lý Túc bàn với Hoa Hùng rằng: - Đêm hôm nay ta đem một toán quân, đi lẩn con đường nhỏ xuống đánh đằng sau trại Tôn Kiên, tướng quân đánh đằng trước, chắc bắt được nó. Hùng nghe kế ấy, truyền lệnh cho quân sĩ ăn no, để đêm xuống cửa quan đánh giặc. Đêm hôm ấy, gió mát trăng trong. Quân Hùng đến trại Kiên bấy giờ độ nửa đêm, đánh trống hò reo kéo vào. Kiên vội vàng mặc áo cưỡi ngựa đi ra, vừa gặp Hoa Hùng đến. Hai bên đánh nhau được vài hiệp, mặt sau Lý Túc kéo vào sai quân sĩ phóng hỏa. Quân Tôn Kiên rối loạn. Các tướng đánh lộn nhau, duy có Tổ Mậu theo Kiên phá vây chạy. Hoa Hùng từ mặt sau đuổi dồn lên. Kiên cầm cung bắn hai phát tên, Hùng đều tránh được cả, lại giương cung bắn một phát nữa, kéo quá sức gây mất cung thước hoa phải vứt bỏ cung té ngựa chạy. Tổ Mậu bảo Kiên rằng: - Cái mũ chóp đó trên đầu của chúa công, bị giặc nó nhận được. Xin cởi mũ đưa cho tôi đội. Kiên liền cởi mũ đánh đổi cho Mậu, rồi hai người chia đường chạy ra hai ngã. Quân Hoa Hùng cứ đuổi theo người đội mũ chóp đó. Kiên chạy sang con đường

jìn de tíng zhù shàng , què
rù shù lín qián duǒ . huá
xióng jun yú yuè xià yáo jiàn
chì zé , sì miàn wéi dìng , bù
gǎn jìn qián . yòng jiàn shè
zhi , fang zhī shì jì , suì xiàng
qián qū liào chì zé . zǔ mào
yú lín hòu sha chu , hui
shuang dao yù pi huá xióng ;
xióng dà hè yi sheng , jiang
zǔ mào yí dao kǎn yú mǎ xià
. sha zhì tian míng , xióng
fang yǐn bing shàng guan .

华雄追急，将赤帻挂于人家烧不尽的庭柱上，却入树林潜躲。华雄军于月下遥见赤帻，四面围定，不敢近前。用箭射之，方知是计，遂向前取了赤帻。祖茂于林后杀出，挥双刀欲劈华雄；雄大喝一声，将祖茂一刀砍于马下。杀至天明，雄方引兵上关。

vu nhân gia thiêu bát tǎn đích
đình trụ thương, khước nhập
thụ lâm tiêm đáo. Hoa hùng
quân vu nguyệt hạ diêu kiến
xích trách, tú diện vi định, bát
cảm cận tiền. Dụng tiễn xạ chi,
phương tri thị kế, toại hướng
tiền thủ liễu xích trách. Tổ mậu
vu lâm hậu sát xuất, huy song
đao dục phách hoa hùng; hùng
đại hát nhất thanh, tương tổ
mậu nhất đao khâm vu mã hạ.
Sát chí thiên minh, hùng
phương dẫn binh thương quan.

hổ được thoát. Tổ Mậu bị Hoa Hùng đuỗi kíp lắm, bèn bỏ mũ ra, treo vào một cái cột nhà cháy dở, rồi trốn vào rừng rậm, nấp một chỗ. Quân Hùng, thấp thoáng dưới bóng trăng, trông thấy cái chỏ mũ đỏ ở chỗ nhà cháy cứ vây bọc bốn mặt lại, không dám đến gần, rồi sau lấy tên bắn mãi mới biết bị lừa. Tổ Mậu ở trong rừng lúc bấy giờ xông ra, hai tay múa đôi dao, chực chém Hoa Hùng, Hùng thét to một tiếng, đưa một nhát dao, Mậu chết lăn xuống dưới ngựa. Đánh nhau vừa đến tận sáng, Hùng mới kéo quân về.

- 10 chéng pǔ , huáng gài , hán
dang dou lái xún jiàn sun jian
, zài shou shí jun mǎ tún za
. jian wèi shé le zǔ mào
, shang gǎn bù yǐ , xing yè
qiǎn rén bào zhì yuán shào
. shào dà jīng yue : " bù xiāng
sun wén tái bài yú huá xióng
zhì shǒu ! " biàn jù zhòng
zhu hóu shang yì . zhòng rén
dou dào , zhi yǒu gong sun
zàn hòu zhì , shào qǐng rù
zhàng liè zuò . shào yue : "
qián rì bào jiāng jun zhì dì bù
zun diào qiǎn , shàn zì jìn
bing , sha shen sàng mìng ,
shé le xǔ duo jun shì ; jin zhě
sun wén tái yòu bài yú huá
xióng : cuò dòng ? qì , wèi
zhi nài hé ? " zhu hóu bìng
jie bù yǔ . shào jù mù biàn
shì , jiàn gong sun zàn bèi

程普、黄盖、韩当都来寻见孙坚，再收拾军马屯扎。坚为折了祖茂，伤感不已，星夜遣人报知袁绍。绍大惊曰：“不想孙文台败于华雄之手！”便聚众诸侯商议。众人都到，只有公孙瓒后至，绍请入帐列坐。绍曰：“前日鲍将军之弟不遵调遣，擅自进兵，杀身丧命，折了许多军士；今者孙文台又败于华雄：挫动锐气，为之奈何？”诸侯并皆不语。绍举目遍视，见

Trình phỗ, hoàng cái, hàn
đương đô lai tầm kiến tôn kiên,
tái thu thập quân mã truân trát.
Kiên vi chiết liễu tổ mâu,
thương cảm bất dĩ, tinh dạ
khiển nhân báo tri viên thiệu.
Thiệu đại kinh viết: "Bất tướng
tôn văn đài bại vu hoa hùng chí
thủ!" Tiện tụ chúng chư hầu
thương nghi. Chúng nhân đô
đáo, chỉ hữu công tôn toàn hâu
chí, thiệu thỉnh nhập trường liệt
tọa. Thiệu viết: "Tiền nhật bảo
tướng quân chi đệ bất tuân
diều khiêng, thiện tự tiên binh,
sát thân tang mệnh, chiết liễu
hứa đa quân sĩ, kim giả tôn văn
đài hựu bại vu hoa hùng: tỏa
động nhuệ khí, vi chi ngại hà?"
Chư hầu tịnh giai bất ngữ.
Thiệu cử mục biến thị, kiên
công tôn toàn bối hậu lập trứ

Trình Phỗ, Hàn Dương, Hoàng Cái tìm thấy Tôn Kiên, thu nhập quân mã lại rồi đóng trại ở. Tôn Kiên thấy mất Tổ Mậu, thương xót lắm, bèn cấp tốc cho người đi báo Viên Thiệu. Thiệu thất kinh nói: - Không ngờ Tôn Văn Đài mà thua Hoa Hùng! Thiệu họp chư hầu để bàn bạc. Chư hầu đến cả, chỉ có Công Tôn Toản đến sau. Thiệu mời các tướng vào ngồi sắp hàng trong trường rồi nói rằng: - Em Pháo Tín không theo mệnh lệnh, tự tiện tiến binh, mình bị giết, quân sĩ chết nhiều. Đến nay Tôn Văn Đài cũng bị thua, mất hết nhuệ khí, các tướng định thế nào? Chư hầu không ai nói gì cả. Thiệu ngẩng mặt lên nhìn chỉ thấy sau lưng Công Tôn Toản có ba người dì thường, đứng cười mỉm. Thiệu hỏi ai. Toản gọi Lưu Bị

hòu lì zhe san rén , róng
mào yì cháng , dou zài nǎ lǐ
lěng xiào . shào wèn yue : "
gong sun tài shǒu bēi hòu hé
réni ? " zàn hu xuán dé chu
yue : " cǐ wú zì yòu tòng shě
xiong dì , píng yuán lìng liú
bēi shì yě . " cáo cào yue : "
mò fei pò huáng jīn liú xuán
dé hu ? " zàn yue : " rán . " jí
líng liú xuán dé bài jiàn . zàn
jiang xuán dé gong láo , bìng
qí chu shen , xì shuo yí biàn
. shào yue : " jì shì hàn shì
zong pài , qǔ zuò lái . " mìng
zuò . bēi xùn xiè . shào yue :
" wú fei jìng rǔ míng jué , wú
jìng rǔ shì dì shì zhì zhòu ēr . "
" xuán dé nǎi zuò yú mò wèi
, guan , zhang cha shǒu shì
lì yú hòu . hu tàn zi lái bào : "
huá xióng yǐn tiě qí xià guan
, yòng cháng gan tiǎo zhe
sun tài shǒu chì zé , lái zhài
qián dà mà nuò zhàn . "
shào yue : " shéi gǎn qù
zhàn ? " yuán shù bēi hòu
zhuǎn chu xiao jiang yú shè
yue : " xiǎo jiang yuàn wǎng . "
shào xǐ , biàn zhù yú shè
chu mǎ . jí shí bào lái : " yú
shè yǔ huá xióng zhàn bù
san gé , bēi huá xióng zhǎn
liǎo . " zhòng dà jīng . tài
shǒu hán fù yue : " wú yǒu
shàng jiang pan fèng , kě
zhǎn huá xióng . " shào jí
líng chu zhàn . pan fèng
shǒu tí dà fǔ shàng mǎ . qù
bù duo shí , fei mǎ lái bào : "

公孙瓒背后立着三人，容貌异常，都在那里冷笑。绍问曰：“公孙太守背后何人？”瓒呼玄德出曰：“此吾自幼同舍兄弟，平原令刘备是也。”

曹操曰：“莫非破黄巾刘玄德乎？”瓒曰：“然。”即令刘玄德拜见。瓒将玄德功劳，并其出身，细说一遍。绍曰：“既是汉室宗派，取坐来。”命坐。备逊谢。绍曰：“吾非敬汝名爵，吾敬汝是帝室之胄耳。”玄德乃坐于末位，关、张又手侍立于后。忽探子来报：“华雄引铁骑下关，用长竿挑着孙太守赤帻，来寨前大骂搦战。”绍曰：“谁敢去战？”袁术背后转出骁将俞涉曰：“小将愿往。”绍喜，便著俞涉出马。即时报来：“俞涉与华雄战不三合，被华雄斩了。”众大惊。太守韩馥曰：“吾有上将潘凤，可斩华雄

tam nhân, dung mạo dị thường, đô tại na lí lãnh tiếu. Thiệu vẫn viết: "Công tôn thái thủ bối hậu hà nhân?" Toản hô huyền đức xuất viết: "Thủ ngô tự áu đồng xá huynh đệ, bình nguyên lệnh lưu bì thị dã." tào thao viết: "Mạc phi phá hoàng cân lưu huyền đức hổ?" Toản viết: "Nhiên." tức lệnh lưu huyền đức bái kiến. Toản tương huyền đức công lao, tịnh kì xuất thân, tế thuyết nhất biến. Thiệu viết: "Kí thi hán thất tông phái, thủ tọa lai." mệnh tọa. Bị tốn tạ. Thiệu viết: "Ngô phi kính nhữ danh tước, ngô kính nhữ thị đế thất chi trù nhĩ." huyền đức nãi tọa vu mặt vị, quan, trương xoá thủ thi lập vu hậu. Hốt tham tử lai báo: "Hoa hùng dẫn thiết ky hạ quan, dụng trường can thiêu trú tôn thái thủ xích trách, lai trại tiền đại mạ nạch chiến." thiệu viết: "Thùy cảm khứ chiến?" Viên thuật bối hậu chuyển xuất kiêu tướng du thiệp viết: "Tiểu tướng nguyện vãng." thiệu hỉ, tiện trú du thiệp xuất mã. Tức thời báo lai: "Du thiệp dữ hoa hùng chiến bất tam hợp, bị hoa hùng trảm liễu." chúng đại kinh. Thái thủ hàn phúc viết: "Ngô hữu thượng tương phan phượng, khả trảm hoa hùng." thiệu cấp lệnh xuất chiến. Phan phượng thủ đê đại phủ thượng mã. Khứ bắt đà thời, phi mã lai báo: "Phan phượng hựu bị hoa hùng

ra và nói rằng: - Người này là anh em bạn học với tôi thuở nhỏ, hiện đang làm quan lệnh Bình Nguyên. Tên là Lưu Bị. Tháo hỏi: - Có phải là Lưu Huyền Đức đánh tan giặc Khăn Vàng khi xưa không? Toản nói phải, rồi bảo Lưu Bị ra chào các quan, nhân thể đem công lao và hoàn cảnh xuất thân của Bị ra, nói chuyện để các tướng nghe. Thiệu thấy nói Lưu Bị là tôn phái nhà Hán bèn sai lấy ghế mời ngồi. Lưu bị khiêm tốn không dám ngồi. Thiệu nói: - Ta kính không phải là kính danh tước nhà ngươi mà là kính người tôn thất nhà vua đấy thôi! Lưu Bị mới ngồi xuống ghế ở hàng cuối cùng. Quan Vũ, Trương Phi chắp tay đứng hầu đằng sau. Dương Khi Áy, có quân do thám lại báo: - Hoa Hùng dẫn quân thiết ky xuống cửa quan, nó lấy sào cắm cái chớp mũ của Tôn thái thú, đền trước cửa trại, hò hé thách đánh. Thiệu hỏi: - Ai dám ra trận? Sau lưng Viên Thuật, có một tướng lực lưỡng, tên là Du Thiệp bước ra thưa rằng: - Tiểu tướng xin ra. Thiệu mừng sai Thiệp ra. Vừa được một lát, có người về báo: - Thiệp đánh nhau với Hoa Hùng được ba hiệp, bị Hùng chém chết rồi! Các tướng cả sợ. Thái thú Hán Phúc nói: - Tôi có thượng tướng Phan Phụng có thể chém được Hoa Hùng. Thiệu bèn sai Phan Phụng ra đánh. Phụng tay cầm một cái búa to, lên ngựa, ra được

pan fèng yòu bèi huá xióng zhǎn liǎo . " zhòng jie shi sè shào yue : " kě xí wú shàng jiang yán liáng , wén chǒu wèi zhì ! de yi rén zài cǐ , hé jù huá xióng ! " yán wèi bì , jie xià yi rén dà hu chu yue : " xiǎo jiang yuàn wǎng zhǎn huá xióng tóu , xiān yú zhàng xià ! " zhòng shì zhì , jiàn qí rén shen cháng lè chǐ , rán cháng èr chǐ , dan fēng yǎn , wò cán méi , miàn rú zhòng zǎo , sheng rú jù zhong , lì yú zhàng qián . shào wèn hé rén . gong sun zàn yue : " cǐ liú xuán dé zhī dì guan yǔ yě . " shào wèn xiàn ju hé zhí . zàn yue : " gen suí liú xuán dé chong mǎ gōng shǒu . " zhàng shàng yuán shù dà hè yue : " rǔ qí wú zhòng zhu hóu wú dà jiang ye ? liàng yí gong shǒu , an gǎn luàn yán ! yǔ wǒ dǎ chū ! " cáo cào jí zhī zhi yue : " gong lù xí nù . cǐ rén jì chu dà yán , bì yǒu yǒng luè ; shì jiào chu mǎ , rú qí bù shèng , zé zhī wèi chí . " yuán shào yue : " shí yí gong shǒu chu zhàn , bì bēi huá xióng suǒ xiào . " cáo yue : " cǐ rén yí biǎo bù sú , huá xióng an zhī ta shì gong shǒu ? " guan gong yue : " rú bù shèng , qǐng zhǎn mǒu tóu . " cáo jiào xǐ rè jiǔ yí pei , yǔ guan gong yǐn liǎo shàng mǎ . guan

。 ” 绍急令出战。潘凤手提大斧上马。去不多时，飞马来报：“潘凤又被华雄斩了。”众皆失色。绍曰：“可惜吾上将颜良、文丑未至！得一人在此，何惧华雄！”言未毕，阶下一人大呼出曰：“小将愿往斩华雄头，献于帐下！”众视之，见其人身长九尺，髯长二尺，丹凤眼，卧蚕眉，面如重枣，声如巨钟，立于帐前。绍问何人。公孙瓒曰：“此刘玄德之弟关羽也。”绍问现居何职。瓒曰：“跟随刘玄德充马弓手。”帐上袁术大喝曰：“汝欺吾众诸侯无大将耶？量一弓手，安敢乱言！与我打出！”曹操急止之曰：“公路息怒。此人既出大言，必有勇略；试教出马，如其不胜，责之未迟。”袁绍曰：“使一弓手出战，必被华雄所笑。”操曰：“此人仪表不俗，华雄安知他是弓

trảm liễu.” chúng gai thắt sắc. Thiệu viết: "Khả tích ngô thượng tương nhan lương, văn sưu vị chí! Đắc nhất nhân tại thủ, hà cù hoa hùng!" Ngôn vị tắt, gai hạ nhất nhân đại hô xuất viết: "Tiểu tướng nguyện vãng trảm hoa hùng đầu, hiến vu trưởng hụt!" Chúng thị chí, kiến kì nhân thân trường cữu xích, nhiêm trường nhị xích, đan phượng nhãnh, ngoa tàm mi, diện như trọng tảo, thanh như cự chung, lập vu trưởng tiền. Thiệu vẫn hà nhân. Công tôn toàn viết: "Thủ lưu huyền đức chi đệ quan vũ dã." thiệu vẫn hiện cư hà chức. Toản viết: "Cân tùy lưu huyền đức sung mã cung thủ." trưởng thương viên thuật đại hát viết: "Nhữ khỉ ngô chúng chư hầu vô đại trưởng da? Lượng nhất cung thủ, an cảm loạn ngôn! Dữ ngã đả xuất!" Tào thao cấp chỉ chi viết: "Công lộ tức nộ. Thủ nhân kí xuất đại ngôn, tất hữu dũng lược; thí giáo xuất mã, như kí bất thắng, trách chi vị trì." viên thiêu viết: "Sử nhất cung thủ xuất chiến, tất bị hoa hùng sở tiêu." thao viết: "Thủ nhân nghi biểu bất tục, hoa hùng an tri tha thị cung thủ?" Quan công viết: "Như bất thắng, thỉnh trảm mỗ đầu." thao giáo si nhiệt túu nhất bôi, dữ quan công ầm liễu thượng mã. Quan công viết: "Túu thả châm hạ, mỗ khứ tiện lai." xuất trưởng đề dao, phi

một lát, lại bị Hoa Hùng chém chết. Các tướng không người nào còn máu mặt. Thiệu nói rằng: - Tiếc thay! Danh tướng của ta là Nhan Lương, Văn Sú chưa đến. Giá thử được một trong hai người ấy ở đây thì có sợ gì Hoa Hùng. Nói chưa dứt lời một người ở dưới thềm, chạy ra, nói to lên rằng: - Tiểu tướng xin ra chém đầu Hoa Hùng, đem dân dưới trưởng. Mọi người nhìn xem thấy người ấy mình cao chín thước, râu dài hai thước, mắt phượng mày tăm, mặt đỏ như gác, tiếng giống chuông kêu. Thiệu hỏi là người nào. Toản thưa: - Em Huyền Đức tên là Quan Vũ đấy! Thiệu lại hỏi hiện làm chức gì? Toản thưa: - Vũ theo Huyền Đức làm tay bắn cung. Viên Thuật ở trong trưởng thết lên: - Thằng này là thằng nào! Mà dám khinh chư hầu chúng tao không có đại tướng hay sao? Thủ mày là một thằng cung thủ, mà dám nói khoác à? Chúng đâu, đuổi cổ nó ra ngoài kia! Tào Tháo vội ngăn rằng: - Công Lộ hãy nguôi cơn giận. Người ấy đã nói mạnh thế, chắc là có dũng lực. Xin hãy thử cho ra, hễ không đánh được, ta sẽ trị tội. Viên Thiệu nói: - Sai một tay bắn cung ra đánh, giặc nó có cười cho không? Tào Tháo nói: - Người ấy diện mạo oai vệ thế kia. Hoa Hùng biết đâu là tay bắn cung. Quan Công nói: - Nếu tôi không đánh được, xin chặt đầu tôi đi! Tháo sai người rót chén

gong yue : " jiǔ qiě zhen xià , mǒu qù biàn lái ." chu zhàng tí dao , fei shen shàng mǎ . zhòng zhu hóu ting de guan wài gǔ sheng dà zhèn , hǎn sheng dà jǔ , rú tian cui dì ta , yuè hàn shan beng , zhòng jie shi jing . zhèng yù tàn ting , luán líng xiāng chū , mǎ dào zhōng jūn , yún cháng tí huá xióng zhī tóu , zhí yú dì shàng . qí jiǔ cháng wen . hòu rén yǒu shi zàn zhī yue : " wei ? gan kun dì yi gong , yuán mén huà gǔ xiāng dong dong . yún cháng tíng zhǎn shi ying yǒng , jiǔ cháng wen shí zhǎn huá xióng ." cáo cào dà xǐ . zhi jiàn xuán dé bēi hòu zhuǎn chu zhāng fei , gao sheng dà jiào : " ān ge ge zhǎn liǎo huá xióng , bù jiù zhè lǐ sha rù guan qù , huó ná dōng zhuó , gèng dài hé shí ! " yuán shù dà nù , hè yue : " ān dà chén cháng zì qian ràng , liàng yí xiàn lǐng shǒu xià xiǎo zú , an gǎn zài cǐ yào wǔ yáng wei ! dou yǔ gǎn chu zhàng qù ! " cáo cào yue : " de gong zhě shǎng , hé jí guì jiàn hu ? " yuán shù yue : " jì rán gong děng zhì zhòng yí xiàn lìng , wǒ dang gào tuì . " cáo yue : " qǐ kě yìn yí yán ér wù dà shì ye ? " mìng gong sun zàn qiè dài xuán dé , guan , zhang huí zhài . zhòng guan jie sǎn . cáo cào àn shǐ rén ?

手？”关公曰：“如不胜，请斩某头。”操教酾热酒一杯，与关公饮了上马。关公曰：“酒且斟下，某去便来。”出帐提刀，飞身上马。众诸侯听得关外鼓声大振，喊声大举，如天摧地塌，岳撼山崩，众皆失惊。正欲探听，鸾铃响处，马到中军，云长提华雄之头，掷于地上。其酒尚温。后人有诗赞之曰：“威镇乾坤第一功，辕门画鼓响冬冬。云长停盏施英勇，酒尚温时斩华雄。”曹操大喜。只见玄德背后转出张飞，高声大叫：“俺哥哥斩了华雄，不就这里杀入关去，活拿董卓，更待何时！”袁术大怒，喝曰：“俺大臣尚自谦让，量一县令手下小卒，安敢在此耀武扬威！都与赶出帐去！”曹操曰：“得功者赏，何计贵贱乎？”袁术曰：“既然公等只重一县令，我当告退。”操

thân thương mã. Chúng chư hầu thính đắc quan ngoại cổ thanh đại chấn, hảm thanh đại cử, như thiên tồi địa tháp, nhạc hám sơn băng, chúng giai thất kinh. Chánh dục thám thính, loan linh hưởng xử, mã đáo trung quân, vân trường đề hoa hùng chi đầu, trích vu địa thượng. Kì tửu thượng ôn. Hậu nhân hữu thi tán chi viết: "Uy trán kiền khôn đệ nhất công, viên môn họa cổ hưởng đông đông. Vân trường đình trản thi anh dũng, tửu thượng ôn thời trảm hoa hùng." Tào thao đại hỉ. Chỉ kiền huyền đức bối hậu chuyển xuất trương phi, cao thanh đại khiếu: "Yêm ca ca trảm liễu hoa hùng, bắt tựu giá lí sát nhập quan khú, hoạt nã đồng trác, canh đai hà thời!" Viên thuật đại nộ, hát viết: "Yêm đại thần thượng tự khiêm nhượng, lượng nhất huyền lệnh thủ hạ tiểu tốt, an cảm tại thử diệu võ dương uy! Đô dữ cản xuất trường khú!" Tào thao viết: "Đắc công giả thưởng, hà kέ quý tiện hò?" Viên thuật viết: "Kí nhiên công đẳng chỉ trọng nhất huyền lệnh, ngă đương cáo thối." thao viết: "Khởi khả nhân nhất ngôn nhi ngộ đại sự da?" Mệnh công tôn toàn thả ái huyền đức, quan, trương hồi trại. Chúng quan giai tán. Tào thao ám sử nhân tê ngưu túu phủ úy tam nhân. Khước thuyết hoa hùng thủ hạ bại

rượu, đưa Quan Công uống trước khi đi. Quan Công nói: - Xin hãy để chén rượu đây, tôi đi rồi về ngay! Nói rồi đi ra, vác long đao nhảy lên lưng ngựa. Được một lát chư hầu nghe thấy ngoài cửa quan tiếng trống đánh, tiếng người reo àm àm, tựa hồ như trời long đất lở, núi đồ non nghiêng, ai nấy đều thất kinh đang định sai người ra xem, thì đã thấy tiếng nhạc nhong nhong trở về, ngựa đã vào tới trung quân. Quan Công cầm đầu Hoa Hùng ném xuống đất, chén rượu của Tào Tháo đưa hay còn nóng. Đời sau có thơ khen rằng: Uy Vũ lừng danh đệ nhất công Nha môn trống trận nỗi thùng thùng Chén rượu rót ra còn nóng hỏi, Văn Trường đã chém chết Hoa Hùng. Tào Tháo mừng lắm. Lúc ấy, Trường Phi ở sau lưng Lưu Bị mới chạy ra nói to lên rằng: - Đại ca đã chém chết được Hoa Hùng, sao không nhân thề đánh thốc vào cửa quan, bắt sống lấy Đỗng Trác, còn đợi đến bao giờ? Viên Thuật giận quá mắng rằng: - Thằng láo! Đại thần của chúng tao đây còn phải khiêm tốn, thứ mày là tiểu tốt của một quan huyền, sao dám hồn xược ở đây? Đuỗi cả chúng nó ra ngoài kia. Tào Tháo nói: - Ai có công thì thưởng, cứ gì quý với tiện! Viên Thuật nói: - Có phải các ông chỉ trọng một người huyền lệnh thì tôi xin cáo thoái. Tháo nói: - Sao lại vì một lời nói, mà bỏ việc lớn?

niú jiǔ fù wèi san rén . què shuo huá xióng shǒu xià bài jun , bào shàng guan lái . lǐ sù huang máng xiě gào jí wén shu , shen wén dōng zhuó . zhuó jí jù lǐ rú , lǚ bù děng shàng yì . rú yue : " jin shi liǎo shàng jiang huá xióng , zéi shì hào dà . yuán shào wèi méng zhǔ , shào shú yuán ? , xiàn wèi tài fù ; tǎng huò lǐ yìng wài gé , shen wèi bù biàn , kě xian chū zhī . qǐng chéng xiāng qīn lǐng dà jun , fēn bō jiǎo bǔ . " zhuó rán qí shuo , huàn lǐ cui , guo sì lǐng bing wǔ bǎi , wéi zhù tài fù yuán ? jia , bù fen lǎo yòu , jìn jie zhu jué , xian jiang yuán ? shǒu jí qù guan qián hào lìng .

曰：“岂可因一言而误大事耶？”命公孙瓌且带玄德、关、张回寨。众官皆散。曹操暗使人赍牛酒抚慰三人。却说华雄手下败军，报上关来。李肃慌忙写告急文书，申闻董卓。卓急聚李儒、吕布等商议。儒曰：“今失了上将华雄，贼势浩大。袁绍为盟主，绍叔袁隗，现为太傅；倘或里应外合，深为不便，可先除之。请丞相亲领大军，分拨剿捕。”卓然其说，唤李傕、郭汜领兵五百，围住太傅袁隗家，不分老幼，尽皆诛绝，先将袁隗首级去关前号令。

11 zhuó suì qǐ bing èr shí wàn , fēn wéi liǎng lù ér lái : yí lù xian lìng lǐ ? , guo sì yǐn bing wǔ wàn , bǎ zhù sì shuǐ guan , bù yào qian sha ; zhuó zì jiang shí wǔ wàn , tòng lǐ rú , lǚ bù , fán chóu , zhang jì děng shǒu hǔ láo guan . zhè guan lí luò yáng wǔ shí lǐ . jun mǎ dào guan , zhuó lìng lǚ bù lǐng san wàn jun , qù guan qián za zhù dà

卓遂起兵二十万，分为两路而来：一路先令李傕、郭汜引兵五万，把住汜水关，不要厮杀；卓自将十五万，同李儒、吕布、樊稠、张济等守虎牢关。这关离洛阳五十里。军马到关，卓令吕布领三万军，去关

quân, báo thương quan lai. Lý túc hoảng mang tâ cáo cấp văn thư, thân văn đồng trác. Trác cấp tụ lý nho, lữ bộ đẳng thương nghị. Nho viết: "Kim thất liễu thương tương hoa hùng, tặc thế hạo đại. Viên thiệu vi minh chủ, thiệu thúc viên ngõi, hiện vi thái phó; thẳng hoặc lí ứng ngoại hợp, thâm vi bất tiện, khả tiên trừ chi. Thỉnh thừa tương thân lĩnh đại quân, phân bát tiểu bộ." trác nhiên kì thuyết, hoán lý thôi, quách tǐ lĩnh binh ngũ bách, vi trụ thái phó viên ngõi gia, bát phân lão áu, tân giai tru tuyệt, tiên tương viên ngõi thủ cấp khứ quan tiền hiệu lệnh

Nói thế rồi Tháo bảo Công Tôn Toản hãy mời các ông ấy về trại. Chư hầu tan, người nào về trại người ấy. Tháo mật sai người đem trâu và rượu đưa sang mừng và úy lạo ba anh em Lưu, Quan, Trương. Quân Hoa Hùng thua, chạy về cửa quan báo Lý Túc. Túc vội vàng viết giấy báo Đồng Trác, Trác họp các quan lại bàn, Lý Nho nói: - Nay ta mất thượng tướng Hoa Hùng, thế giặc to lắm. Viên Thiệu là minh chủ, có chú là Viên Ngõi hiện đang làm thái phó, nếu chúng trong ngoài tiếp ứng cho nhau thì nguy lắm, ta nên trừ trước đi. Xin thừa tướng thân cầm đại quân, chia đường ra đánh thì mới được. Trác nghe lời Nho, gọi Lý Thôi, Quách Dĩ, lĩnh năm trăm quân đến vây nhà thái phó Viên Ngõi, già trẻ đều giết sạch, rồi đem đầu Ngõi ra bêu trước cửa quan.

trác toại khởi binh nhị thập vạn, phân vi luồng lộ nhi lai: nhất lộ tiên lệnh lý giác, quách tǐ dẫn binh ngũ vạn, bả trụ tǐ thủy quan, bát yểu tư sát; trác tự tương thập ngũ vạn, đồng lý nho, lữ bộ, phàn trù, trương tể đẳng thủ hồ lao quan. Giá quan li lạc dương ngũ thập lì. Quân mã đáo quan, trác lệnh lữ bộ lĩnh tam vạn quân, khứ quan tiền trát trụ đại trại. Trác tự tại

Trác khởi hai mươi vạn quân chia làm hai đường, một đường sai Lý Thôi, Quách Dĩ, đem năm vạn quân ra giữ cửa Dĩ Thủy, không đánh nhau với; một đường thì Trác đem mười lăm vạn quân cùng với Lý Nho, Lã Bố, Phàn Trù, Trương Tế giữ cửa quan Hồ Lao, Trác sai Lã Bố lĩnh ba mươi vạn quân ra trước quan, đóng một trại lớn; Trác thì đóng đòn trên cửa quan.

zhài . zhuó zì zài guan
shàng tún zhù .

12 liú xing mǎ tàn ting de , bào
rù yuán shào dà zhài lǐ lái .
shào jù zhòng shang yì . cáo
yue : " dǒng zhuó tún bing
hǔ láo , jié ān zhu hóu zhōng
lù , jin kě lè bing yi bàn yíng
dí ." shào nǎi fen wáng
kuang , qiáo mào , bào xìn ,
yuán yí , sun róng , zhang
yáng , táo qian , gong sun
zàn ba lù zhu hóu , wǎng hǔ
láo guan yíng dí . cáo yīn jun
wǎng lái jiù yìng . ba lù zhu
hóu , gè zì qǐ bing . hé nèi tài
shǒu wáng kuang , yǐn bing
xian dào . lǚ bù dài tiě qí san
qian , fei ben lái yíng . wáng
kuang jiāng jun mǎ liè chéng
zhèn shí , lè mǎ mén qí xià
kàn shí , jiàn lǚ bù chu zhèn
: tóu dài san cha shù fa zǐ jin
guàn , tǐ wa xi chuan hóng
jīn bǎi huà páo , shen pi
shòu miàn tun tóu lián huán
kǎi , yao xi lè jiā líng lóng shi
mán dài ; gong jiàn suí shen
, shǒu chí huà jǐ , zuò xià sì
feng chì tù mǎ : guǒ rán shì
réni zhong lǚ bù , mǎ zhong
chì tù ! wáng kuang huí tóu
wèn yue : " shéi gǎn chu
zhàn ? " hòu miàn yi jiang ,
zòng mǎ tǐng qiang ér chu .
kuang shì zhì , nǎi hé nèi
míng jiāng fang yuè . liǎng
mǎ xiāng jiāo , wú wú gé ,

前扎住大寨。卓自在关
上屯住。

流星马探听得，报入袁绍大寨里来。绍聚众商议。操曰：“董卓屯兵虎牢，截俺诸侯中路，今可勒兵一半迎敌。”绍乃分王匡、乔瑁、鲍信、袁遗、孙融、张杨、陶谦、公孙瓒八路诸侯，往虎牢关迎敌。操引军往来救应。八路诸侯，各自起兵。河内太守王匡，引兵先到。吕布带铁骑三千，飞奔来迎。王匡将军马列成阵势，勒马门旗下看时，见吕布出阵：头戴三叉束发紫金冠，体挂西川红锦百花袍，身披兽面吞头连环铠，腰系勒甲玲珑狮蛮带；弓箭随身，手持画戟，坐下嘶风赤兔马：果然是“人中吕布，马中赤兔”！王匡回头问曰：“谁敢出战？”后面一将，纵马挺枪而出。匡视之，乃河内名将方悦。两马相

quan thương truân trụ.

lưu tinh mã thám thính đắc, báo
nhập viên thiệu đại trại lí lai.
Thiệu tụ chúng thương nghị.
Thao viết: "Đồng trác truân binh
hổ lao, tiệt yêm chư hầu trung
lộ, kim khă lặc binh nhất bán
nghênh địch." Thiệu nãi phân
vương khuông, kiều mạo, bảo
tín, viên di, tôn dung, trương
dương, đào khiêm, công tôn
toản bát lộ chư hầu, vãng hổ
lao quan nghênh địch. Thao
dẫn quân vãng lai cứu ứng. Bát
lộ chư hầu, các tự khởi binh.
Hà nội thái thú vương khuông,
dẫn binh tiên đáo. Lữ bố đái
thiết kỵ tam thiên, phi bôn lai
nghênh. Vương khuông tướng
quân mã liệt thành trận thế, lặc
mã môn kì hạ khán thời, kiến lữ
bố xuất trận: đầu đái tam xoa
thúc phát tử kim quan, thể quải
tây xuyên hồng cầm bách hoa
bảo, thân phi thú diện thôn đầu
liên hoàn khải, yêu hệ lặc giáp
linh lung sư man dài; cung tiên
tùy thân, thủ trì họa kích, tọa hạ
tê phong xích thỏ mã: quả
nhiên thị "Nhân trung lữ bố, mã
trung xích thỏ!" Vương khuông
hồi đầu vấn viết: "Thùy cảm
xuất chiến?" Hậu diện nhất
tương, túng mã đĩnh thương
nhi xuất. Khuông thị chi, nãi hà
nội danh tướng phương duyệt.
Luưỡng mã tương giao, vô ngũ

Quân lưu tinh dò được tình hình,
kíp vào trại Viên Thiệu báo. Thiệu
hợp các tướng lại bàn. Tháo nói: -
Đồng Trác đóng quân ở Hổ Lao,
là cốt chẹn đường chư hầu. Nay
nên chia quân ra, một nửa ra đó
nghênh địch. Thiệu bèn cắt
Vương Khuông, Kiều Mạo, Pháo
Tín, Viên Dị, Khổng Dung,
Trương Dương, Đào Khiêm,
Công Tôn Toản cả thảy tám vị
chư hầu đến cửa Hổ Lao đón
địch. Tào Tháo thì dẫn quân đi lại
tiếp ứng. Chư hầu đều khởi binh
đến, thái thú Vương Khuông đi
trước. Lã Bố đem năm nghìn
quân thiết kỵ lại. Vương Khuông
đem quân mã, bày thành thế trận,
cưỡi ngựa đứng dưới cửa cờ,
trông thấy Lã Bố ra trận mình
mặc áo gấm đỏ trâm hoa, ngoài
khoác áo giáo thú diện liên hoàn;
dưới thắt dây lưng sư man, lưng
đeo một bộ cung tên; tay cầm một
ngọn họa kích, cưỡi ngựa xích
thổ. Khuông ngoảnh lại hỏi ai
dám ra đánh? Đằng sau có một
tướng vác ngọn giáo, té ngựa
chạy ra; đó là một danh tướng ở
Hà Nội, tên là Phương Duyệt. Hai
ngựa giao nhau, chưa được năm
hiệp, Duyệt bị Lã Bố đánh một
ngọn kích ngã xuống ngựa. Bố
xông thẳng vào. Quân Vương
Khuông thua to, chạy tán loạn ra
bốn mặt. Bố xông xáo vào đâm

bèi lǚ bù yí jǐ cì yú mǎ xià ,
tǐng jǐ zhí chong guò lai .
kuang jun dà bài , sì sǎn ben
zǒu . bù dong xi chong sha ,
rú rù wú rén zhì jìng . xìng de
qiáo mào , yuán yí liǎng jun
jie zhì , lái jiù wáng kuang ,
lǚ bù fang tuì . san lù zhu
hóu , gè shé le xie rén mǎ ,
tuì san shí lǐ xià zhài . suí
hòu wǔ lù jun mǎ dou zhì , yi
chǔ shàng yì , yán lǚ bù ying
xióng , wú rén kě dí .

交，无五合，被吕布一戟刺于马下，挺戟直冲过来。匡军大败，四散奔走。布东西冲杀，如入无人之境。幸得乔瑁、袁遗两军皆至，来救王匡，吕布方退。三路诸侯，各折了些人马，退三十里下寨。随后五路军马都至，一处商议，言吕布英雄，无人可敌。

13 zhèng lù xiān , xiǎo xiào bào
lái : " lǚ bù nuò zhàn ." ba lù
zhu hóu , yí qí shàng mǎ .
jun fen ba duì , bù zài gao
gang . yáo wàng lǚ bù yì cù
jun mǎ , xiù qí zhao ? , xian
lái chong zhèn . shàng dǎng
tài shǒu zhang yáng bù jiāng
mù shùn , chu mǎ tǐng qiang
yíng zhàn , bèi lǚ bù shǒu qǐ
yi jí , cì yú mǎ xià . zhòng dà
jing . bēi hǎi tài shǒu kǒng
róng bù jiāng wǔ an guó , shí
tiě chuí fei mǎ ér chu . lǚ bù
hui jǐ paì mǎ lái yíng . zhàn
dào shí yú gé , yí jǐ kǎn duàn
an guó shǒu wàn , qì chuí yú
dì ér zǒu . ba lù jun bing qí
chu , jiù liào wǔ an guó . lǚ
bù tuì huí qù liào . zhòng zhu
hóu huí zhài shàng yì . cáo
cào yue : " lǚ bù yīng yǒng
wú dí , kě huì shí ba lù zhu

hợp, bị lữ bộ nhất kích thứ vu mǎ hạ, đinh kích trực trùng quá lai. Khuông quân đại bại, tứ tán bôn tẩu. Bố đông tây trùng sát, như nhập vô nhân chi cảnh. Hạnh đắc kiều mạo, viễn di lưỡng quân giai chí, lai cứu vương khuông, lữ bộ phuơng thối. Tam lộ chư hầu, các chiết liễu ta nhân mã, thối tam thập lí hạ trại. Tùy hậu ngũ lộ quân mã đô chí, nhất xử thương nghị, ngôn lữ bộ anh hùng, vô nhân khả địch.

quân Khuông, như chạy vào nơi không người. May sao Kiều Mạo, Viên Di đem hai cánh quân vừa đến, cứu được Vương Khuông, quân Bố mới lui. Chư hầu ba xứ mỗi xứ mất ít nhiều người ngựa, lui ba mươi dặm, đóng trại. Quân năm xứ đi sau cũng dần dần kéo cả đến, họp lại bàn nhau, đều cho Lã Bố là anh hùng, không ai địch nổi.

正虑间，小校报来：“吕布搦战。”八路诸侯，一齐上马。军分八队，布在高冈。遥望吕布一簇军马，绣旗招飐，先来冲阵。上党太守张杨部将穆顺，出马挺枪迎战，被吕布手起一戟，刺于马下。众大惊。北海太守孔融部将武安国，使铁锤飞马而出。吕布挥戟拍马来迎。战到十余合，一戟砍断安国手腕，弃锤于地而走。八路军兵齐出，救了武安国。吕布退回去了。众诸侯回寨商议。曹

chánh lự gian, tiểu giáo báo lai: "Lữ bộ nạch chiến." Bát lộ chư hầu, nhất tè thượng mã. Quân phân bát đội, bố tại cao cương. Diêu vọng lữ bộ nhất thốc quân mã, tú kì chiêu triển, tiên lai trùng trận. Thương đảng thái thủ trương dương bộ tương mục thuận, xuất mã đinh thương nghênh chiến, bị lữ bộ thủ khởi nhất kích, thứ vu mǎ hạ. Chúng đại kinh. Bắc hải thái thủ khổng dung bộ tương võ an quốc, sử thiết chuy phi mã nhi xuất. Lữ bộ huy kích phách mã lai nghênh. Chiến đáo thập dư hợp, nhất kích khâm đoạn an quốc thủ oán, khí chuy vu địa nhi tẩu. Bát lộ quân binh tè xuất, cứu liễu võ an quốc. Lữ bộ thối hồi khú liễu. Chúng chư hầu hồi trại thương nghị. Tào thao viết: "Lữ bộ anh dũng vô

Khi đang lo nghĩ thì có quân vào báo rằng Lã Bố đến khiêu chiến. Chư hầu tám xứ đều lên ngựa kéo ra cả, chia quân ra làm tám đội ở trên gò cao; trông ở đằng xa thấy một toán quân mã, cờ bay phát phói; Lã Bố xông đến. Bộ tướng của Trương Dương, thái thú Thượng Đẳng tên là Mục Thuận vác ngọn giáo tê ngựa ra đánh, bị Bố đâm một ngọn kích chét lăn từ trên ngựa xuống đất. Thấy thế, một bộ tướng của Khổng Dung, tên là Vũ An Quốc, vác một cái dùi sắt, tê ngựa chạy ra, Lã Bố đến, đánh nhau được mười hiệp, Bố đưa một ngọn kích đánh gãy cánh tay An Quốc. An Quốc vứt dùi sắt chạy. Chư hầu tám xứ cùng đổ ra mới cứu được An Quốc. Lã Bố lui quân trở về, các chư hầu lại về trại bàn với nhau. Tào Tháo nói: - Lã Bố anh

hóu , gòng yì liáng cè . ruò
qín liǎo lǚ bù , dǒng zhuó yì
zhu ēr . "

操曰：“吕布英勇无敌，可会十八路诸侯，共议良策。若擒了吕布，董卓易诛耳。”

14 zhèng yì xiān , lǚ bù fù yǐn
bing nuò zhàn . ba lù zhu hóu qí chu . gong sun zàn
huí shuò qin zhàn lǚ bù .
zhàn bù shù gé , zàn bài zǒu .
lǚ bù zòng chì tū mǎ gǎn lái .
nǎ mǎ rì xíng qiān lǐ , fei
zǒu rú feng . kàn kan gǎn
shàng , bù jǔ huà jǐ wàng
zàn hòu xīn biàn cì . bàng
bian yi jiang , yuán zheng
huán yǎn , dào shù hǔ xu ,
tíng zhàng ba shé máo , fei
mǎ dà jiào : " san xìng jia nū
xiu zǒu ! yàn rén zhāng fei
zài cǐ ! " lǚ bù jiàn liǎo , qì
liǎo gong sun zàn , biàn
zhàn zhāng fei . fei dǒu sǒu
jīng shén , han zhàn lǚ bù .
lián dòu wǔ shí yú gé , bù
fen shèng fù . yún cháng jiàn
liǎo , bǎ mǎ yí pai , wǔ ba shí
èr jin qīng lóng yǎn yuè dao ,
lái jiá gōng lǚ bù . san pǐ mǎ
dīng zì ér qian sha . zhàn
dào san shí gé , zhàn bù dào
lǚ bù . liú xuán dé chè
shuang gǔ jiàn , zòu huáng
zong mǎ , cì xié lǐ yě lái zhù
zhàn . zhè san gè wéi zhù lǚ
bù . zhuǎn dēng ér ban qian
sha . ba lù rén mǎ , dou kàn
de dai liǎo . lǚ bù jià gé zhe

địch, khả hội thập bát lộ chư
hầu, cộng nghị lương sách.
Nhược cầm liễu lữ bộ, đồng
trác địch tru nhĩ."

hung, không địch được. Nay nên
hop cả mươi tám nước chư hầu
để bàn nhau tìm kế gì đánh được
nó. Hễ bắt sống được Lã Bố, thì
giết Đồng Trác chẳng khó gì nữa!

正议间，吕布复引兵搦战。八路诸侯齐出。公孙瓒挥槊亲战吕布。战不数合，瓒败走。吕布纵赤兔马赶来。那马日行千里，飞走如风。看看赶上，布举画戟望瓒后心便刺。傍边一将，圆睁环眼，倒竖虎须，挺丈八蛇矛，飞马大叫：“三姓家奴休走！燕人张飞在此！”吕布见了，弃了公孙瓒，便战张飞。飞抖擞精神，酣战吕布。连斗五十余合，不分胜负。云长见了，把马一拍，舞八十二斤青龙偃月刀，来夹攻吕布。三匹马丁字儿厮杀。战到三十合，战不倒吕布。刘玄德掣双股剑，骤黄鬃马，刺斜里也来助战。这三个围住吕布。转灯儿般厮杀。八路人马，都看得呆了。

chánh nghị gian, lữ bộ phục
dẫn binh nẠch chiến. Bát lộ chư
hầu tè xuất. Công tôn toàn huy
sóc thân chiến lữ bộ. Chiến bát
sô hợp, toàn bại tẩu. Lữ bộ
tung xích thô mã cản lai. Na mã
nhật hành thiên lí, phi tẩu như
phong. Khán khán cản thương,
bô cử họa kích vọng toàn hậu
tâm tiện thứ. Bàng biến nhất
tương, viên tĩnh hoàn nhän,
đảo thụ hổ tu, đĩnh trưng bát
xà mâu, phi mã đại khiếu: "Tam
tinh gia nô hữu tâu! Yên nhân
trương phi tại thử!" Lữ bộ kiến
liễu, khí liễu công tôn toàn, tiện
chiến trương phi. Phi đầu tẩu
tinh thần, hàm chiến lữ bộ. Liên
đầu ngũ thập dư hợp, bất phân
thắng phụ. Vân trường kiến
liễu, bả mã nhất phách, vũ bát
thập nhị cân thanh long yễn
nguyệt dao, lai giáp công lữ bộ.
Tam thất mã đinh tự nhi tư sát.
Chiến đáo tam thập hợp, chiến
bát đáo lữ bộ. Lưu huyền đức
xé song cổ kiếm, sâu hoàng
tông mã, thứ tà lí dã lai trợ
chiến. Giá tam cá vi trụ lữ bộ.
Chuyển đăng nhi bàn tư sát.
Bát lộ nhân mã, đô khán đắc
ngốc liễu. Lữ bộ giá cách già
lan bất định, khán trú huyền

Trong khi đang bàn bạc, Lã Bố
lại kéo quân đến thách đánh.
Công Tôn Toản vác ngọn giáo
nhảy ra đánh Lã Bố, mới được
vài hiệp, Toản thua chạy. Lã Bố
thúc ngựa xích thô xắn lại đuôi,
ngựa này chạy nhanh như bay.
Bố gần đuổi kịp Toản thì ở bên
riêng đường, bỗng có một tướng,
mắt tròn trẹt ngược, râu hùm
vành lén vác một ngọn bát xà
mâu, té ngựa đến thét lên rằng: -
Thằng ở ba họ kia đừng chạy
nữa! Có Trương Phi người đất
Yên đây! Lã Bố thấy thế bỏ Toản,
đánh nhau với Trương Phi.
Trương Phi hăng hái cố đánh Lã
Bố. Hai người đánh nhau được
hơn năm mươi hiệp chưa rõ bên
nào thua bên nào được. Quan
Công đứng ngoài thấy thế cũng
múa thanh long đao nặng tám
mươi hai cân đến cùng đánh. Ba
con ngựa đứng dàn kiều chữ
đinh, đánh nhau được ba mươi
hiệp nữa hai người cũng vẫn
không hạ được Lã Bố. Lưu Bị bấy
giờ cũng cầm đôn gươm té ngựa
chạy vào đánh giúp. Ba người
vây tròn lấy Lã Bố đánh chẵng
khác gì quân đèn cù. Bình mã
tám xứ ngây mặt ra trông. Lã Bố
cố sức chống đỡ không nổi, bèn

lán bù dìng , kàn zháo xuán
dé miàn shàng , xu cì yí jǐ ,
xuán dé jí shǎn . lǚ bù dàng
kai zhèn jiǎo , dào tuo huà jǐ ,
fei mǎ biàn huí . san gè nǎ
lǐ kěn shě , pai mǎ gǎn lái .
ba lù jun bing , hǎn sheng dà
zhèn , yi qí yǎn sha . lǚ bù
jun mǎ wàng guān shàng
ben zǒu ; xuán dé , guān ,
zhang suí hòu gǎn lái . gǔ
réni céng yǒu piān yán yǔ ,
dan dào zhe xuán dé , guān ,
zhang san zhàn lǚ bù : "
hàn cháo tiān shù dang huán
líng , yán yán hóng rì jiāng xī
qīng . jian chén dǒng zhuó
fèi shǎo dì , liú xié nuò ruò
hún mèng jīng . cáo cào
chuán xí gào tian xià , zhu
hóu fèn nù jie xīng bīng . yì lì
yuán shào zuò méng zhǔ ,
shì fú wáng shì dìng tài píng
. wen hóu lǚ bù shì wú bǐ ,
xióng cái sì hǎi kua ying wěi
. hù qu yín kǎi qì lóng lín ,
shù fa jin guàn zan zhì wěi .
cēn cī bǎo dài shòu píng tun
, cuò luò jǐn páo fei fèng qǐ
. lóng ju tiào tà qī tian feng ,
huà jǐ yíng huáng shè qiū
shuǐ . chu guan nuò zhàn
shéi gǎn dang ? zhu hóu dǎn
liè xin huáng huáng . yǒng
chu yàn rén zhāng jì dé ,
shǒu chí shé máo zhàng ba
qiang . hǔ xu dào shù fan jin
xiàn , huán yǎn yuán zheng
qǐ diàn guang . han zhàn wéi
néng fen shèng bài , zhèn

。吕布架隔遮拦不定，看着玄德面上，虚刺一戟，玄德急闪。吕布荡开阵角，倒拖画戟，飞马便回。三个那里肯舍，拍马赶来。八路军兵，喊声大震，一齐掩杀。吕布军马望关上奔走；玄德、关、张随后赶来。古人曾有篇言语，单道着玄德、关、张三战吕布：“汉朝天数当桓灵，炎炎红日将西倾。奸臣董卓废少帝，刘协懦弱梦惊。曹操传檄告天下，诸侯奋怒皆兴兵。议立袁绍作盟主，誓扶王室定太平。温侯吕布世无比，雄才四海夸英伟。护躯银铠砌龙鳞，束发金冠簪雉尾。参差宝带兽平吞，错落锦袍飞凤起。龙驹跳踏起天风，画戟荧煌射秋水。出关搦战谁敢当？诸侯胆裂心惶惶。踊出燕人张冀德，手持蛇矛丈八枪。虎须倒竖翻金线，环眼圆睁起电光。酣战未能分胜败，阵

đức diện thương, hư thứ nhất kích, huyền đức cấp thiêm. Lữ bộ đăng khai trận giác, đảo tha họa kích, phi mã tiện hồi. Tam cá na lí khảng xá, phách mã cản lai. Bát lộ quân binh, hảm thanh đại chấn, nhất tè yểm sát. Lữ bộ quân mã vọng quan thượng bôn tẩu; huyền đức, quan, trương tùy hậu cản lai. Cỗ nhân tầng hữu thiên ngôn ngữ, đan đạo trứ huyền đức, quan, trương tam chiến lữ bộ: "Hán triều thiên số đương hoàn linh, viêm viêm hồng nhật tương tây khuynh. Gian thần đồng trác phê thiểu đế, lưu hiệp nọa nhược hồn mộng kinh. Tào thao truyền hịch cáo thiên hạ, chư hầu phấn nô giai hung binh. Nghị lập viên thiệu tác minh chủ, thệ phù vương thất định thái bình. Ôn hầu lữ bộ thế vô bỉ, hùng tài tứ hải khoa anh vĩ. Họ khu ngân khải thế long lân, thúc phát kim quan trâm trĩ vĩ. Tham sai bảo đái thú bình thôn, thác lạc cầm bào phi phượng khởi. Long câu khiêu đạp khởi thiên phong, họa kích huỳnh hoàng xạ thu thủy. Xuất quan nạch chiến thùy cảm đương? Chư hầu đảm liệt tâm hoàng hoàng. Dũng xuất yến nhân trương kí đức, thủ trì xà mâu trương bát thương. Hổ tu đáo thụ phiên kim tuyển, hoàn nhãn viên tĩnh khởi điện quang. Hâm chiến vị nǎng phân thắng bại, trận tiền nǎo khởi quan vân

nhắm giữa mặt Lưu Bị phóng vò một ngọn kích. Lưu Bị tránh được. Lã Bố mở góc của trận, cắp dao ngược kích, phi ngựa chạy về. Ba người thúc ngựa xắn vào; quân mã tám xứ đều reo àm lên, xô cả ra đánh. Quân Lã Bố chạy về trên cửa Hỗ Lao. Ba người theo sau đuổi mãi. Cỗ nhân, có người làm bài ca kể chuyện Lưu Bị, Quan, Trương đánh Lã Bố rằng: Vận Hán đến Hoàn Linh suy thế, Vầng thái dương đã xế về doi. Gian thần Đổng Trác ra oai, Phé vua; Lưu Hiệp rụng rời thất kinh. Hịch Tào Tháo truyền nhanh các trấn, Chư hầu cùng nổi giận dậy binh. Bản Sơ thủ lãnh đồng minh, Thề nhau giúp Hán yên bình non sông. Kia Lã Bố anh hùng ai sánh, Khắp mọi người dũng mãnh nào bằng? Áo ngoài giáp bạc sáng choang, Đầu trên nhấp nhô sáng mủ vàng ngù bông. Mặt thú dữ trập trùng bão ánh, Cánh phượng bay pháp phói cầm bào. Vó câu gió chạy ào ào, Kích hoa sáng quắc soi vào nước trong. Ra cửa ải tranh hùng ai dám? Các chư hầu thất đảm kinh hồn. Trương Phi nhảy vọt ra liền, Xà mâu một ngọn trận tiền gương uy; Vễn râu hổ gầm ghì thét mắng, Xoe mắt tròn lóng lánh lân la. Đánh nhau mê mải chưa tha, Vân Trường nóng tiết nhảy ra xông vào. Nhoáng màu tuyết, ngọn đao sắc nước, Áo chiến bào quắc thước màu hoa. Quý thần thét, tiếng ngựa ra,

qián nǎo qǐ guān yún cháng .
qīng lóng bǎo dao càn
shuāng xuě , yīng wǔ zhàn
páo fei jiá dié . mǎ tí dào chǔ
guǐ shén háo , mù qián yì nù
yìng liú xiě . xiao xióng xuán
dé chè shuang feng , dǒu
sǒu tian wei shi yǒng liè .
san rén wéi rào zhàn duo shí
, zhe lán jià gé wú xiū xie .
hǎn shēng zhèn dòng tian dì
fan , sha qì mí mǎn niú dòu
hán . lǚ bù lì qióng xún zǒu
lù , yáo wàng jia shan pài mǎ
huán . dào tuo huà gǎn fāng
tian jǐ , luàn sǎn xiao jin wǔ
cǎi fan . dùn duàn róng tao
zǒu chí tù , fan shen fei
shàng hǔ láo guān . " san
rén zhí gǎn lǚ bù dào guān
xià , kàn jian guān shàng xi
feng piao dòng qīng luó sǎn
gài . zhang fei dà jiào : " cǐ bì
dǒng zhuó ! zhui lǚ bù yǒu
shèn qiāng chǔ ? bù rú xiān
ná dǒng zéi , biàn shì zhǎn
cǎo chū gen ! " pài mǎ shàng
guān , lái qín dǒng zhuó .
zhèng shì : qín zéi dìng xu
qín zéi shǒu , qí gōng duān
de dài qí rén . wèi zhì shèng
fù rú hé , qiè ting xià wén fēn
jiě .

前恼起关云长。青龙宝刀灿霜雪，鹦鹉战袍飞蛱蝶。马蹄到处鬼神嚎，目前一怒应流血。枭雄玄德掣双锋，抖擞天威施勇烈。三人围绕战多时，遮拦架隔无休歇。喊声震动天地翻，杀气漫牛斗寒。吕布力穷寻走路，遥望家山拍马还。倒拖画杆方天戟，乱散销金五彩幡。顿断绒绦走赤兔，翻身飞上虎牢关。”三人直赶吕布到关下，看见关上西风飘动青罗伞盖。张飞大叫：“此必董卓！追吕布有甚强处？不如先拿董贼，便是斩草除根！”拍马上关，来擒董卓。正是：擒贼定须擒贼首，奇功端的待奇人。未知胜负如何，且听下文分解。

trường. Thanh long bảo đao xán sương tuyết, anh vũ chiến bào phi kiệp điệp. Mã đè đáo xử quỷ thần hào, mục tiền nhất nộ ứng lưu huyết. Kiêu hùng huyền đức xé song phong, đầu tầu thiên uy thi dũng liệt. Tam nhân vi nhiều chiến đa thời, già lan giá cách vô hưu hiết. Hảm thanh chấn động thiên địa phiên, sát khí mê mạn ngưu đấu hàn. Lữ bộ lực cùng tàm tầu lô, diêu vọng gia sơn phách mã hoàn. Đảo tha họa can phương thiên kích, loạn tán tiêu kim ngũ thải phiên. Đồn đoạn nhung thao tầu xích thỏ, phiên thân phi thượng hồ lao quan." Tam nhân trực cản lữ bộ đáo quan hạ, khán kiến quan thượng tây phong phiêu động thanh la tán cái. Trương phi đại khiếu: "Thử tất đồng trác! Truy lữ bộ hữu thậm cường xǔ? Bắt như tiên nã đồng tặc, tiện thị trảm thảo trừ cản!" Phách mã thượng quan, lai cầm đồng trác. Chánh thị: cầm tặc định tu cầm tặc thủ, kỉ công đoan đích dãi kì nhân. Vị tri thắng phụ như hà, thả thính hạ văn phân giải.

Căm cắm khí túc, mắt hoa đỏ ngầu. Huyền Đức cũng giục mau ngựa nhảy. Múa đòn gươm vùng vẩy ra oai. Ba người vây bọc vòng ngoài; Kẻ đâm người đỡ liền tay không rời. Tiếng quát háo lay trời động đất, Sát khí bay cao ngắt mây xanh, Ôn Hầu thế núng nhìn quanh, Quay đầu ngựa chạy về nhau núi nhà, Cán họa kích đáo đà tách trước, Cờ ngũ hành xơ xác bướm bay. Giật cương chạy rẽ đường mây, Hỗ Lao trại ấy tột ngay vào thành. Ba người đuổi Lã Bố đến dưới cửa quan, trông thấy trên cửa quan có tàn lọng che, gió bay pháp phói, Trương Phi kêu to rằng: - Hắn Đồng Trác ở đây rồi! Đuối Lã Bố làm gì nữa, không bằng bắt thẳng Đồng Trác mới thực là đào cây nhỏ đến tận rễ. Vừa nói vừa té ngựa lên cửa quan để bắt Đồng Trác. Thế mới thực là: Bắt giặc nên tìm tên đầu sỏ, Kỳ công lại phải đợi người tài. Chưa biết rồi chuyện ra làm sao, xem đến hồi sau mới rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
006
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo zhang fei pai mǎ gǎn dào guan xià , guan shàng shí shí rú yǔ , bù de jìn ér huí . ba lù zhu hóu , tòng qǐng xuán dé , guan , zhang hé gong , shǐ rén qù yuán shào zhài zhong bào jié . shào suì yí xí sun jian , lìng qí jìn bing . jian yǐn chéng pǔ , huáng gài zhì yuán shù zhài zhong xiāng jiàn . jian yǐ zhàng huà dì yue : "đồng zhuó yǔ wǒ , běn wú chóu xì . jin wǒ fèn bù gù shen , qín mào shǐ shí , lái jué sī zhàn zhě , shàng wèi guó jia tǎo zéi , xià wèi jiāng jun jia mén zhì si ; ér jiāng jun què ting chán yán , bù fa liáng cǎo , zhì jian bài ji , jiāng jun hé an ? " shù huáng kǒng wú yán , mìng zhǎn jìn chán zhì rén , yǐ xiè sun jian .

3 hu rén bào jian yue : " guan shàng yǒu yì jiang , chéng mǎ lái zhài zhong , yào jiàn jiāng jun . " jian cí yuán shù , guì dào běn zhài , huàn lái

第六回
焚金阙董卓行凶
匿玉玺孙坚背约

却说张飞拍马赶到关下，关上矢石如雨，不得进而回。八路诸侯，同请玄德、关、张贺功，使人去袁绍寨中报捷。绍遂移檄孙坚，令其进兵。坚引程普、黄盖至袁术寨中相见。坚以杖画地曰：“董卓与我，本无仇隙。今我奋不顾身，亲冒矢石，来决死战者，上为国家讨贼，下为将军家门之私；而将军却听谗言，不发粮草，致坚败绩，将军何安？”术惶恐无言，命斩进谗之人，以谢孙坚。

忽人报坚曰：“关上有一将，乘马来寨中，要见将军。”坚辞袁术，

Đệ lục hồi phần kim khuyết
đồng trác hành hung nặc
ngọc tì tôn kiên bối ước

khước thuyết trương phi phách
mã cảm đáo quan hạ, quan
thượng thi thạch như vũ, bất
đắc tiến nhi hồi. Bát lộ chư hầu,
đồng thỉnh huyền đức, quan,
thượng hạ công, sứ nhân khứ
viên thiệu trại trung báo tiệp.
Thiệu toại di hịch tôn kiên, lệnh
kì tiến binh. Kiên dẫn trình phồ,
hoàng cái chí viên thuật trại
trung tương kiên. Kiên dĩ
trương họa địa viết: "Đồng trác
dữ ngã, bỗn vô cùu khích. Kim
ngã phần bất có thân, thân mạo
thi thạch, lai quyết tử chiến giả,
thượng vi quốc gia thảo tắc, hạ
vi tướng quân gia môn chi tư;
nhì tướng quân khuớc thính
sầm ngôn, bát phát lương thảo,
trí kiên bại tích, tướng quân hà
an?" Thuật hoàng khủng vô
ngôn, bát phát lương thảo,
trí kiên bại tích, tướng quân hà
an?" Thuật hoàng khủng vô
ngôn, mệnh trảm tiến sàm chi
nhân, dĩ tạ tôn kiên.

hốt nhân báo kiên viết: "Quan
thượng hữu nhất tướng, thừa
mã lai trại trung, yểu kiên tướng
quân." Kiên từ viên thuật, quy
đáo bỗn trại, hoán lai vẫn thời,

HÒI 6 Đốt Kim Quyết, Đồng Trác
làm càn; Giấu ngọc tỷ, Tôn Kiên
trái ước

Trương Phi té ngựa xắn vào cửa
quan, nhưng tên và đá bắn xuống
như mưa, không thể nào tiến vào
được, phải quay ngựa trở về. Chư
hầu tá múa xung cùng mồi Lưu, Quan,
Trương đến mừng công rồi sai
người về trại Viên Thiệu báo tin
mừng. Thiệu bèn đưa tờ hịch đến
Tôn Kiên bảo Kiên tiến binh. Tôn
Kiên liền đem Hoàng Cái, Trinh
Phồ, đến trại Viên Thuật, rồi cầm
gậy vạch xuống đất nói rằng: -
Đồng Trác với tôi thật không có thù
hận gì, nay tôi không nghĩ gì đến
thân, xông pha mũi tên hòn đạn để
trừ nó, trước vì nước nhà, sau để
bảo thủ riêng cho nhà tướng quân
(trò Viên Ngỗi), thế mà tướng quân
nghe lời gièm pha, không phát
lương cho tôi, để đến nỗi tôi bị thua,
sao tướng quân đành lòng thế
được? Thuật thấy vậy, sợ hãi
không biết nói sao, bèn sai đem
chém người gièm pha để tạ lỗi Tôn
Kiên.

Khi ấy bỗng có người đến báo với
Kiên rằng: - Trên cửa ải có một
tướng cưỡi ngựa đến trại, muốn
vào hầu tướng quân. Kiên từ giã
Thuật về trại, gọi hỏi ai, hóa ra viên

wèn shí , nǎi dǒng zhuó ài
jiāng lǐ ? . jian yue : " rǔ lái
hé wèi ? " ? yue : " chéng
xiāng suǒ jìng zhě , wéi jiāng
jun ēr . jin tè shǐ ? lái jié qín :
chéng xiāng yǒu nǚ , yù pèi
jiāng jun zhī zi . " jian dà nù ,
chì yue : " dǒng zhuó nì tian
wú dào , dàngh fù wáng shì ,
wú yù yí qí lè zú , yǐ xiè tian
xià , an kěn yǔ nì zéi jié qín
ye ! wú bù zhǎn rǔ , rǔ dang
sù qù , zǎo zǎo xiān guan ,
ráo nǐ xìng mìng ! tǎng ruò
chí wù , fěn gǔ suì shen ! " lǐ
? bào tóu shǔ cuàn , huí jiàn
dǒng zhuó , shuo sun jian rú
cǐ wú lǐ . zhuó nù , wèn lǐ rú .
rú yue : " wen hóu xin bài ,
bing wú zhàn xin . bù ruò yǐn
bing huí luò yáng , qian dì yú
Cháng ān , yǐ yìng tóng yáo .
jin rì jie shì tóng yáo yue : xi
tóu yì gè hàn , dong tóu yì gè
hàn . lù zǒu rù Cháng ān ,
fang kě wú si nán . chén si cǐ
yán ? xi tóu yì gè hàn ? , nǎi
yìng gao zǔ wàng yú xi dou
Cháng ān , chuán yi shí èr dì
;? dong tóu yì gè hàn ? , nǎi
yìng guang wǔ wàng yú
dong dou luò yáng , jin yì
chuán yi shí èr dì . tian yùn
gé huí . chéng xiāng qian huí
Cháng ān , fang kě wú yú . "
zhuó dà xǐ yue : " fei rǔ yán ,
wú shí bù wù . " suí yīn lǚ bù
xing yè huí luò yáng , shang
yì qian dou . jù wén wǔ yú
cháo táng , zhuó yue : " hàn

归到本寨，唤来问时，乃董卓爱将李傕。坚曰：“汝来何为？”傕曰：“丞相所敬者，惟将军耳。今特使傕来结亲：丞相有女，欲配将军之子。”坚大怒，叱曰：“董卓逆天无道，荡覆王室，吾欲夷其九族，以谢天下，安肯与逆贼结亲耶！吾不斩汝，汝当速去，早早献关，饶你性命！倘若迟误，粉骨碎身！”李傕抱头鼠窜，回见董卓，说孙坚如此无礼。卓怒，问李儒。儒曰：“温侯新败，兵无战心。不若引兵回洛阳，迁帝于长安，以应童谣。近日街市童谣曰：‘西头一个汉，东头一个汉。鹿走入长安，方可无斯难。’臣思此言‘西头一个汉’，乃应高祖旺于西都长安，传一十二帝；‘东头一个汉’，乃应光武旺于东都洛阳，今亦传一十二帝。天运合回。丞相迂回长安，方可无虞。”

nǎi dǒng trác ái tương lý giác.
Kiên viết: "Nhữ lai hà ví?" Giác
viết: "Thùa tương sò kính già,
duy tướng quân nhĩ. Kim đặc
sử giác lai kết thân: thùa tương
hữu nữ, dục phối tướng quân
chi tử." "Kiên đại nộ, sắt viết:
"Đồng trác nghịch thiên vô đạo,
đangkan phúc vương thất, ngô dục
di kì cửu tộc, dĩ tạ thiên hạ, an
khẳng dữ nghịch tặc kết thân
da! Ngô bất tràm nhữ, nhữ
đương tốc khứ, tảo tảo hiến
quan, nhiêu nhĩ tính mệnh!
Thảng như được trì ngộ, phần cốt
toái thân!" Lý giác bão đầu thủ
thoán, hồi kiên đồng trác,
thuyết tôn kiên như thủ vô lễ.
Trác nộ, vân lý nho. Nho viết:
"Ôn hầu tân bai, binh vô chiến
tâm. Bất như được dẫn binh hồi
lạc dương, thiêng đế vu trường
an, dĩ ứng đồng dao. Cận nhật
nhai thị đồng dao viết: tây đầu
nhất cá hán, đông đầu nhất cá
hán. Lộc tẩu nhập trường an,
phương khả vô tư nan. Thần tư
thủ ngôn 'Tây Đầu Nhất Cá
Hán', nãi ứng cao tổ vượng vu
tây đô trường an, truyền nhất
thập nhị đế; 'Đông Đầu Nhất Cá
Hán', nãi ứng quang vố vượng
vu đông đô lạc dương, kim diệc
truyền nhất thập nhị đế. Thiên
vân hợp hồi. Thùa tương thiên
hồi trường an, phương khả vô
ngu." Trác đại hỉ viết: "Phi nhữ
ngôn, ngô thật bất ngộ." Toại
dẫn lữ bồ tinh dạ hồi lạc
dương, thương nghị thiên đô.

tướng yêu của Đồng Trác, tên là Lý
Thôi. Kiên hỏi: - Mày lại đây làm gì?
Lý Thôi nói: - Thùa tướng chỉ kính
trọng tướng quân thôi! Nay thùa
tướng muốn kết thân với tướng
quân; thùa tướng có một cô con gái
muốn gả cho con trai tướng quân.
Tôn Kiên nổi giận mắng rằng: -
Đồng Trác là thằng nghịch thiên vô
đạo, làm xã tắc nghiêng đổ, ta
muốn giết cả chín họ nó đi đê tạ
thiên hạ, sao lại thèm kết thân với
nó! Tao tha chém cho mày, mày về
mau đem dâng cửa ải cho tao. Mau
mau lên! Chậm thì tao băm xương
ra bây giờ! Lý Thôi lui thui ra về, kể
với Đồng Trác. Trác giận lắm, bèn
hỏi Lý Nho. Nho nói: - Lã Ôn Hầu
thua trận mới rồi, quân sĩ ngã lòng
cả, không có bụng đánh nhau nữa.
Nay nên kéo quân về Lạc Dương,
đem vua sang Trường An, để ứng
vào lời đồng giao mấy hôm nay nói
rằng: Mé tây một nhà Hán, Mé đông
một nhà Hán. Hươu chạy về
Trường An, Mới khỏi phải gấp nạn.
"Mé tây một nhà Hán" nghĩa là: đức
Cao Tổ ngày xưa đóng đô ở
Trường An, truyền ngôi được mười
hai vua. "Mé đông một nhà Hán"
nghĩa là: Vua Quang Vũ đóng đô ở
Lạc Dương, cũng truyền ngôi được
mười hai vua. Thế là vận trời xoay
vần. Nay thùa tướng lại lên thiên đô
về Trường An, mới khỏi lo được.
Trác mừng nói rằng: - Người không
nói thì ta không biết! Trác bèn đem
Lã Bố về Lạc Dương, rồi hội ngay
các quan văn võ để bàn việc thiên
đô. Khi các quan đã đến đông, Trác

dong dou luò yáng , èr bǎi yú
nián , qì shù yǐ shuai . wú
guan wàng qì shí zài Cháng
ān , wú yù fèng jià xi xìng .
rǔ děng gè yí cù zhuāng . " sì
tú yáng biao yue : " guan
zhong cán pò líng luò . jīn wú
gù juan zong miào , qì huáng
líng , kǒng bǎi xìng jīng dòng .
tian xià dòng zhì zhì yì , an
zhi zhì nán . wàng chéng
xiāng jiān chā . " zhuó nù
yue : " rǔ zǔ guó jiā dà jí ye ?
" tài wèi huáng wǎn yue : "
yáng sī tú zhì yán shì yě .
wǎng zhě wáng mǎng cuàn
nì , gēng shǐ chì méi zhī shí ,
fén shao Cháng ān , jìn wèi
wǎ lì zhì dì ; gèng jiān rén
mín liú yí , bǎi wú yì èr . jin qì
gong shì ér jiù huang dì , fei
suǒ yí yě . " zhuó yue : "
guan dong zéi qǐ , tian xià bo
luàn . Cháng ān yǒu yáo hán
zhi xiǎn ; gèng jìn lǒng yòu ,
mù shí ? wǎ , kè rì kě bàn ,
gong shì yíng zào , bù xu
yuè yú . rǔ děng zài xiù luàn
yán . " sì tú xún shuāng jiàn
yue : " chéng xiāng ruò yù
qian dou , bǎi xìng sao dòng
bù néng yǐ . " zhuó dà nù yue
: " wú wèi tian xià jí , qǐ xí
xiǎo míng zai ! " jí rì bà yáng
biao , huáng wǎn , xún
shuāng wèi shù míng . zhuó
chu shàng che , zhì jiàn èr
rénn wàng che ér yi , shì zhì ,
nǎi cháng shu zhōu bì ,
chéng mén xiào wèi wǔ

。" 卓大喜曰： "非汝
言，吾实不悟。" 遂引
吕布星夜回洛阳，商议
迁都。聚文武于朝堂，
卓曰： "汉东都洛阳，
二百余年，气数已衰。
吾观旺气实在长安，吾
欲奉驾西幸。汝等各宜
促装。" 司徒杨彪曰：
"关中残破零落。今无
故捐宗庙，弃皇陵，恐
百姓惊动。天下动之至
易，安之至难。望丞相
监察。" 卓怒曰： "汝
阻国家大计耶？" 太尉
黄琬曰： "杨司徒之言
是也。往者王莽篡逆，
更始赤眉之时，焚烧长
安，尽为瓦砾之地；更
兼人民流移，百无一二。
今弃宫室而就荒地，
非所宜也。" 卓曰： "
关东贼起，天下播乱。
长安有崤函之险；更近
陇右，木石砖瓦，克日
可办，宫室营造，不须
月余。汝等再休乱言。
" 司徒荀爽谏曰： "丞
相若欲迁都，百姓骚动
不宁矣。" 卓大怒曰：

Tự văn võ vu triều đường, trác
viết: "Hán đông đô lạc dương,
nhị bách dư niên, khí số dĩ suy.
Ngô quan vượng khí thật tại
trường an, ngô dục phụng giá
tây hạnh. Nhữ đẳng các nghi
xúc trang." Tư Đồ dương bưu
viết: "Quan trung tàn phá linh
lạc. Kim vô cố quyền tông miếu,
khí hoàng lăng, khủng bách
tính kinh động. Thiên hạ động
chi chí dịch, an chi chí nan.
Vọng thừa tướng giam sát."
Trác nộ viết: "Nhữ trả quốc gia
đại kế da?" Thái úy hoàng uyển
viết: "Dương Tư Đồ chi ngôn thị
dã. Vâng giả vương mắng soán
nghịch, canh thủy xích mi chi
thời, phần thiêu trường an, tǎn
vi ngõa lịch chi địa; canh kiêm
nhân dân lưu di, bách vô nhát
nhị. Kim khí cung thất nhi tựu
hoang địa, phi sở nghi dã." Trác
viết: "Quan đông tặc khởi, thiên
hạ bá loạn. Trường an hữu hàm
chi hiểm; canh cận lũng
hữu, mộc thạch chuyên ngõa,
khắc nhật khả biện, cung thất
doanh tạo, bất tu nguyệt dư.
Nhữ đẳng tái hưu loạn ngôn."
Tư Đồ tuân sáng gián viết:
"Thừa tướng nhược dục thiên
đô, bách tính tao động bất ninh
hĩ." Trác đại nộ viết: "Ngô vi
thiên hạ kế, khởi tích tiểu dân
tail!" Tức nhật bãi dương bưu,
hoàng uyển, tuân sáng vi thứ
dân. Trác xuất thượng xa, chỉ
kiến nhị nhân vọng xa nhi áp,
thị chi, nãi thượng thư chu bí,

nói rằng: - Nhà Hán ta ở Lạc
Dương, hơn hai trăm năm nay, khí
số đã hết. Ta xem bây giờ vượng
khí tụ ở Trường An. Vậy ta muốn
rước vua về đó, các quan nên gấp
rút sắm sửa hành trang. Tư đồ là
Dương Bưu nói rằng: - Trường An
bị tàn phá đã lâu rồi. Nay bỗng
dưng ta bỏ cả tôn miếu, hoàng lăng
mà đi sang đó, tôi sợ rằng thiên hạ
kinh động, mà thiên hạ kinh động
lên thì dễ, yên lại thì khó. Xin thừa
tướng hãy xét cho kỹ. Trác giận
mắng Dương Bưu: - Người lại dám
ngăn trở việc lớn nước nhà à? Thái
úy là Hoàng Uyển cũng nói rằng: -
Dương tư đồ nói thế phải đây:
Trước kia trong lúc Vương Mãng
thoán nghịch, kế đến Canh Thủy,
Xích Mi nổi loạn, Trường An bị đốt
cháy thành ra tro sỏi. Vâng lại nhân
dân xiêu tán, trăm phần không còn
một hai phần. Tôi nghĩ không nên
bỏ cả cung điện mà đi ra chỗ đất
hoang ấy. Trác nói: - Ở Lạc Dương
đây trộm giặc nhiều lắm, nhân dân
hoạn lạc, đi mất cả. Trường An có
núi Hào, núi Hàm hiểm trở; lại gần
Lũng Hữu, đá gỗ và gạch ngói dễ
kiếm, sửa sang cung thất, độ hơn
một tháng thì xong, không ai được
nói lời thôi nữa! Tư đồ là Tuân Sảng
lại can rằng: - Thừa tướng thiên đô
đi thì thiên hạ tất sẽ nhiễu động
ngay. Trác tức mình gắt rằng: - Ta
vì thiên hạ mà lo việc thiên đô, có
xá gì những đứa tiểu dân! Ngay
hôm ấy Trác cách chức Dương
Bưu, Hoàng Uyển, Tuân Sảng,
giáng xuống làm thứ dân. Trác trở

qíng yě . zhuó wèn yǒu hé shì , bì yue : " jin wén chéng xiang yù qian dou Cháng ān , gù lái jiàn ěr . " zhuó dà nù yue : " wǒ shǐ chu ting nǐ liǎng gè , bǎo yòng yuán shào ; jin shào yǐ fān , shì rǔ dēng yí dǎng ! " chì wǔ shì tui chu dou mén zhǎn shǒu . suì xià lìng qian dou , xiàn lái rì biàn xíng . lǐ rú yue : " jin qián liáng que shǎo , luò yáng fù hù jí duo , kě jí méi rù guan . dàn shì yuán shào dēng mén xià , sha qí zong dǎng ér chao qí jia zì , bì de jù wàn . " zhuó jí cha tiě qí wǔ qian , biàn xíng zhuo ná luò yáng fù hù , gòng shù qian jia , cha qí tóu shàng dà shu " fǎn chén nì dǎng " , jìn zhǎn yú chéng wài , qǔ qí jin zi .

“吾为天下计，岂惜小民哉！”即日罢杨彪、黄琬、荀爽为庶民。卓出上车，只见二人望车而揖，视之，乃尚书周毖、城门校尉伍琼也。卓问有何事，毖曰：“今闻丞相欲迁都长安，故来谏耳。”卓大怒曰：“我始初听你两个，保用袁绍；今绍已反，是汝等一党！”叱武士推出都门斩首。遂下令迁都，限来日便行。李儒曰：“今钱粮缺少，洛阳富户极多，可籍没入官。但是袁绍等门下，杀其宗党而抄其家赀，必得巨万。”卓即差铁骑五千、遍行捉拿洛阳富户，共数千家，插旗头上大书“反臣逆党”，尽斩于城外，取其金赀。

4 lǐ ? , guo sì jìn qu luò yáng zhi míng shù bǎi wàn kǒu , qián fù Cháng ān . měi bǎi xìng yì duì , xiàn jun yì duì , hù xiāng tuo ya ; sǐ yú gou huò zhě , bù kě shèng shù .

李傕、郭汜尽驱洛阳之民数百万口，前赴长安。每百姓一队，间军一队，互相拖押；死于沟壑者，不可胜数。又纵

thành môn giáo úy ngũ quỳnh dã. Trác vẫn hữu hà sự, bí viết: "Kim văn thừa tương dục thiên đô trường an, cố lai giàn nhĩ." Trác đại nộ viết: "Ngã thủy sơ thính nhĩ luưỡng cá, bảo dụng viên thiệu; kim thiệu dĩ phản, thị nhữ đẳng nhất đẳng!" Sát võ sĩ thôi xuất đô môn trăm thủ. Toại hạ lệnh thiên đô, hạn lai nhật tiện hành. Lý nho viết: "Kim tiền lương khuyết thiều, lạc dương phú hộ cực đa, khả tích một nhập quan. Đãm thị viên thiệu đẳng môn hạ, sát kì tông đảng nhi sao kì gia ti, tất đắc cự vạn." Trác tức sai thiết kỵ ngũ thiên, biến hành tróc nã lạc dương phú hộ, cộng số thiên gia, sáp kì đầu thương đại thư "Phản thần nghịch đảng", tần trăm vu thành ngoại, thủ kì kim ti.

ra lên xe, thấy có hai người đứng trước vái, trông ra thì là thượng thư Chu Bật và hiệu úy Ngũ Quyền. Trác hỏi có việc gì. Bật nói: - Chúng tôi nghe thừa tướng muốn thiên đô, nên lại can ngăn. Trác giận nói: - Trước tao nghe hai chúng bay, dùng thẳng Viên Thiệu cho nó làm quan, bây giờ nó làm phản. Thê ra nó với chúng bay cùng một đảng! Nói rồi Trác sai võ sĩ đem Chu Bật, Ngũ Quyền ra cửa phủ chém, rồi hạ lệnh thiên đô, hạn đến ngày hôm sau phải đi. Lý Nho xui Đồng Trác: - Nay tiền lương thiều thốn nhiều, ở Lạc Dương nhiều nhà giàu, ta nên tịch thu của cải, lấy phát lương cho quân. Phàm bao nhiêu môn hạ Viên Thiệu ngày trước, nên đem giết cả đi để lấy của, sẽ thu được vô số. Trác lập tức sai năm nghìn quân thiết kỵ đi bắt cả những người giàu ở Lạc Dương, cả thảy mấy nghìn hộ, mỗi người cầm một lát cờ lên đầu, đeo bốn chữ "Phản thần nghịch đảng" rồi đem ra ngoài thành chém tuốt, bao nhiêu của cải lấy sạch.

lý giác, quách tǐ tần khu lạc dương chi dân số bách vạn khẩu, tiền phó trường an. Mỗi bách tính nhất đội, gian quân nhất đội, hỗ tương tha áp; tử vu câu hác giả, bắt kh้า thắng số.

Lý Thôi, Quách Dĩ bắt hết cả dân Lạc Dương, ước mấy trăm vạn, đưa sang Trường An, cứ mỗi một toán dân lại cho một đội quân đi đàn áp, người chết ở dọc đường không biết bao nhiêu mà kể. Lại

yòu zòng jun shì yín rén qī
nǚ , duó rén liáng shí ; tí ku
zhi sheng , zhèn dòng tian dì .
rú yǒu xíng de chí zhě , bèi
hòu san qian jun cui du , jun
shǒu zhí bái rèn , yú lù sha
rénn .

军士淫人妻女，夺人粮食；啼哭之声，震动天地。如有行得迟者，背后三千军催督，军手执白刃，于路杀人。

5 zhuó lín xíng , jiào zhu mén
fàng huǒ , fén shao ju mǐn
fáng wū , bìng fàng huǒ shao
zong miào gōng fǔ . nán běi
liǎng gōng , huǒ yàn xiāng
jiē ; cháng lè gōng tíng , jìn
wéi xi tǔ . yòu cha lǚ bù fa
jué xian huáng jí hòu fei líng
qǐn , qǔ qí jin bǎo . jun shì
chéng shì jié guan míng fén
zhǒng dài jìn . dǒng zhuó
zhuang zài jīn chū duàn pǐ
hǎo wù shù qian yú che , jié
liǎo tian zi bìng hòu fei dèng
, jìng wàng Cháng ān qù liǎo
. què shuo zhuó jiāng zhào
cén , jiàn zhuó yǐ qì luò yáng
ér qù , biàn xiān liǎo sì shuǐ
guan . sun jian qu bing xian
rù . xuán dé , guan , zhang
sha rù hǔ láo guan , zhu hóu
gè yǐn jun rù .

卓临行，教诸门放火，焚烧居民房屋，并放火烧宗庙宫府。南北两宫，火焰相接；长乐宫庭，尽为焦土。又差吕布发掘先皇及后妃陵寝，取其金宝。军士乘势掘官民坟冢殆尽。董卓装载金珠缎匹好物数千余车，劫了天子并后妃等，竟望长安去了。却说卓将赵岑，见卓已弃洛阳而去，便献了汜水关。孙坚驱兵先入。玄德、关、张杀入虎牢关，诸侯各引军入。

6 qiě shuo sun jian fei ben luò
yáng , yáo wàng huǒ yàn
chong tian , hei yan pù dì , èr
san bǎi lǐ , bìng wú jī quǎn
rénn yan ; jian xian fa bing jiù
miè liǎo huǒ , lìng zhòng zhu
hóu gè yú huang dì shàng
tún zhù jun mǎ . cáo cào lái

且说孙坚飞奔洛阳，遥望火焰冲天，黑烟铺地，二三百里，并无鸡犬人烟；坚先发兵救灭了火，令众诸侯各于荒地上屯住军马。曹操来见

Hựu túng quân sĩ dâm nhân thê
nữ , đoạt nhân lương thực; đề
khốc chi thanh, chấn động thiên
địa. Như hữu hành đắc trì giả,
bối hậu tam thiên quân thô
đốc, quân thủ chấp bạch nhận,
vu lộ sát nhân.

cho quân sĩ đi hãm hiếp đàn bà con
gái, cướp hết lương thực của dân,
tiếng kêu khóc động trời chuyển
đất. Người nào đi chậm, đằng sau
có quân lính đốc thúc; quân lính
cầm dao, giết người ngay ở giữa
đường.

trác lâm hành, giáo chư môn
phóng hỏa, phần thiêu cư dân
phòng ốc, tịnh phóng hỏa thiêu
tông miếu cung phủ. Nam bắc
lưỡng cung, hỏa diễm tương
tiếp; trường nhạc cung đình,
tẫn vi tiêu thổ. Hựu sai lữ bộ
phát quật tiên hoàng cập hậu
phi lăng tẩm, thủ kì kim bảo.
Quân sĩ thừa thế quật quan dân
phần trúng đai tẫn. Đỗng trác
trang tái kim châu đoạn thắt
hảo vật số thiên dư xa, kiếp liễu
thiên tử tịnh hậu phi đắng, cánh
vọng trường an khứ liễu.
Khước thuyết trác tương triều
sầm, kiến trác dĩ khí lạc dương
nhi khứ, tiện hiến liễu tì thủy
quan. Tôn kiên khu binh tiên
nhập. Huyền đức, quan, trương
sát nhập hổ lao quan, chư hầu
các dẫn quân nhập.

Lúc Trác ra đi, sai phỏng hỏa đốt cả
cửa nhà dân chúng, và tôn miếu,
cung phủ; Nam, Bắc hai cung, lửa
khói mù mịt: Bao nhiêu cung cấm
hỏa ra tro cả. Trác lại sai Lã Bố khai
quật hết cả những lăng tiền hoàng,
hậu phi để lấy vàng bạc châu báu.
Quân sĩ thấy vậy cũng thưa thế đào
mả các nhà quan, nhà dân. Đỗng
Trác sai xếp những đồ vàng bạc
vóc nhiều được vài nghìn xe, rồi
bức thiên tử và hậu phi phải sang
Trường An. Tướng Đỗng Trác tên
là Triệu Xàm, thấy Trác đã bỏ Lạc
Dương, bèn dâng ngay cửa Dĩ
Thủy cho Tôn Kiên. Kiên kéo binh
vào trước, Lưu Bị, Quan Vũ,
Trương Phi vào cửa Hổ Lao; chư
hầu cũng dẫn quân vào cả.

thả thuyết tôn kiên phi bôn lạc
dương, diêu vọng hỏa diễm
trùng thiên, hắc yên phô địa,
nhị tam bách lí, tịnh vô kê
khuyển nhân yên; kiên tiên phát
binh cứu diệt liễu hỏa, lệnh
chúng chư hầu các vu hoang
địa thượng truân trụ quân mã.

Tôn Kiên đi đến Lạc Dương thấy
trong thành lửa cháy ngùn ngụt,
ngọn lửa bốc lên tận trời; dưới đất
khói đen mù mịt; trong một quãng
hai ba trăm dặm, tịnh không có
tiếng gà kêu chó cắn. Đầu tiên Kiên
sai quân vào dập lửa, đoạn ra lệnh
cho chư hầu đến đóng quân mã ở

jian yuan shao yue : "jin dōng zéi xī qù , zhèng kě chéng shì zhuī xí ; běn chu àn bīng bù dòng , hé yě ? " shào yue : " zhu bīng pí kùn , jìn kǒng wú yì . " cào yue : " dōng zéi fén shao gong shì , jié qian tian zi , hǎi nèi zhèn dòng , bù zhì suǒ guī : cǐ tian wáng zhī shí yě , yì zhàn ér tian xià dìng yǐ . zhu gong hé yí ér bù jìn ? " zhòng zhu hóu jie yán bù kě qīng dòng . cào dà nù yue : " shù zì bù zú yǔ móu ! " suí zì yǐn bing wàn yú , lǐng xià hóu dun , xià hóu yuān , cáo rén , cáo hóng , lǐ diǎn , lè jìn , xìng yè lái gǎn dōng zhuó .

袁绍曰：“今董贼西去，正可乘势追袭；本初按兵不动，何也？”绍曰：“诸兵疲困，进恐无益。”操曰：“董贼焚烧宫室，劫迁天子，海内震动，不知所归：此天亡之时也，一战而天下定矣。诸公何疑而不进？”众诸侯皆言不可轻动。操大怒曰：“竖子不足与谋！”遂自引兵万余，领夏侯惇、夏侯渊、曹仁、曹洪、李典、乐进，星夜来赶董卓。

7 qiě shuo dōng zhuó xíng zhì yíng yáng dì fang , tài shǒu xú róng chu jie . lǐ rú yue : " chéng xiāng xin qì luò yáng , fáng yǒu zhuī bīng . kě jiào xú róng fú jun yíng yáng chéng wài shan ? zhì páng , ruò yǒu bīng zhuī lái , kě jìng fàng guò ; dài wǒ zhè lǐ sha bài , rán hòu jié zhù yǎn sha . lǐng hòu lái zhě bù gǎn fù zhuī . " zhuó cóng qí jì , yòu lìng lǚ bù yǐn jīng bīng è hòu . bù zhèng háng jiān , cáo cǎo yí jun gǎn shàng . lǚ bù dà xiào yue : " bù chu lǐ rú suǒ liào yě ! " jiāng jun mǎ

Tào thao lai kiến viên thiệu viết: "Kim đồng tặc tây khứ, chánh khả thừa thế truy tập; bỗn sơ án binh bất động, hà dã?" Thiệu viết: "Chư binh bì khốn, tiến khủng vô ích." Thao viết: "Đồng tặc phần thiêu cung thất, kiếp thiên thiên tử, hải nội chấn động, bất tri sở quy: thủ thiên vong chi thời dã, nhất chiến nhi thiên hạ định hĩ. Chư công hà nghi nhi bất tiến?" Chúng chư hầu giai ngôn bất khả khinh động. Thao đại nộ viết: "Thụ tử bất túc dữ mưu!" Toại tự dẫn binh vạn dư, lĩnh hạ hâu đôn, hạ hâu uyên, tào nhân, tào hồng, lý điền, nhạc tiến, tinh dã lai cản đồng trác.

trên bãi đất hoang. Tào Tháo đến, thấy Viên Thiệu cũng ở đây, bèn hỏi rằng: - Nay Đồng tặc đã kéo về Trường An rồi, ta nên thừa thế mà đuổi theo bắt nó mới phải, Bản Sơ lại đóng quân ở đây, là ý làm sao? Thiệu nói: - Chư hầu đều mỏi mệt cả, đuổi theo, tôi sợ không được việc gì. Tháo nói: - Thằng giặc Đồng Trác đốt cung thất, bức vua thiên đô: Trong nước rối động, dân không biết theo ai. Ấy là lúc trời hại nó đấy, nhân lúc này chỉ đánh một trận là yên thiên hạ, sao các ông không đánh? Chư hầu đều nói: - Ta không nên khinh động. Tháo giận nói rằng: - Đồ trẻ con cả, không đáng cùng mưu đồ việc lớn! Nói rồi tự dẫn hơn một vạn quân, sai Hạ Hầu Đôn, Hạ Hầu Uyên, Tào Nhân, Tào Hồng, Lý Điền, Nhạc Tiến, luôn ngày đêm đuổi theo Đồng Trác.

thả thuyết đồng trác hành chí huỳnh dương địa phương, thái thủ từ vinh xuất tiếp. Lý Nho viết: "Thừa tướng tân khí lạc dương, phòng hữu truy binh. Khả giáo từ vinh phục quân huỳnh dương thành ngoại sơn ỗ chi bàng, như lược hữu binh truy lai, khá cánh phóng qua; dãi ngã giá lí sát bại, nhiên hậu tiệt trụ yểm sát. Lệnh hậu lai già bất cảm phục truy." Trác tòng kè, hựu lệnh lữ bố dẫn tinh binh át hậu. Bố chánh hành gian, tào thao nhất quân cản thương. Lữ bố đại tiêu viết: "Bất xuất lý nho sở liệu dã!" Tướng quân mã bãi

Khi Đồng Trác đi đến Vinh Dương, thái thú là Từ Vinh ra tiếp. Lý Nho nói: - Thừa tướng mới đi khỏi Lạc Dương, tôi sợ có quân đuổi theo nên sai Từ Vinh phục quân ở bên cạnh núi ngoài thành; hễ có quân đuổi theo đi qua thì cứ để cho đi, đợi khi nào đi khỏi chỗ quân phục, trong này ta đánh trả ra, nó tất thua chạy, bấy giờ ông sẽ đánh chen đường, còn quân đi sau tất không dám đuổi nữa. Trác nghe kể ấy, sai Lã Bố đem tinh binh đi chặn hậu. Bố đang đi bỗng có một toán quân Tào xâm đến. Bố cười nói rằng: - Lý Nho đoán không nhầm! Bố đem quân mã bày dàn, Tào Tháo té

bǎi kai . cáo cào chu mǎ , dà jiào : " nì zéi ! jié qian tian zi , liú xǐ bǎi xìng , jiang yù hé wǎng ? " lǚ bù mà yue : " bèi zhǔ nuò fu , hé de wàng yán ! " xià hóu dun tǐng qiang yuè mǎ , zhí qū lǚ bù . zhàn bù shù gé , lǐ ? yǐn yi jun , cóng zuǒ bian sha lái , cáo jí lìng xià hóu yuan yíng dí . yòu bian hǎn sheng yòu qǐ , guo sì yǐn jun sha dào , cáo jí lìng cáo rén yíng dí . san lù jun mǎ , shì bù kě dang . xià hóu dun dǐ dí lǚ bù zhù , fei mǎ huí zhèn . bù yǐn tiè qí yǎn sha , cáo jun dà bài , huí wàng yíng yáng ér zǒu . zǒu zhì yì huang shan jiǎo xià , shí yue èr gèng , yuè míng rú zhòu . fang cái jù jí cán bing , zhèng yù mái guo zào fàn , zhì ting de sì wéi hǎn sheng , xú róng fú bìng jìn chu . cáo cào huang máng cè mǎ , duó lù ben táo , zhèng yù xú róng , zhuǎn shen biàn zǒu . róng da shàng jiàn , shè zhōng cào jian bó . cáo dài jiàn táo mìng , ? guò shān bo . liǎng gè jun shì fú yú cǎo zhong , jiàn cào mǎ lái , èr qiang qí fa , cáo mǎ zhòng qiāng ér dào . cáo fan shen luò mǎ , bèi èr zú qín zhù . zhī jiàn yì jiang fei mǎ ér lái , huí dao kǎn sī liǎng gè bù jun , xià mǎ jiù qǐ cáo cào . cáo shì zhì , nǎi cáo hóng yě . cáo

出李儒所料也！”将军
马摆开。曹操出马，大
叫：“逆贼！劫迁天子
，流徙百姓，将欲何往
？”吕布骂曰：“背主
懦夫，何得妄言！”夏
侯惇挺枪跃马，直取吕
布。战不数合，李傕引
一军，从左边杀来，操
急令夏侯渊迎敌。右边
喊声又起，郭汜引军杀
到，操急令曹仁迎敌。
三路军马，势不可当。
夏侯惇抵敌吕布不住，
飞马回阵。布引铁骑掩
杀，操军大败，回望荥
阳而走。走至一荒山脚下，
时约二更，月明如昼。
方才聚集残兵，正
欲埋锅造饭，只听得四
围喊声，徐荣伏兵尽出。
曹操慌忙策马，夺路
奔逃，正遇徐荣，转身
便走。荣搭上箭，射中
操肩膀。操带箭逃命，
踅过山坡。两个军士伏
于草中，见操马来，二
枪齐发，操马中枪而倒。
操翻身落马，被二卒擒
住。只见一将飞马而

khai. Tào thao xuất mã, đại
khiếu: "Nghịch tặc! Kiếp thiêu
thiên tử, lưu tì bách tính, tương
dục hà vãng?" Lữ bộ mạ viết:
"Bối chủ nọa phu, hà đắc vọng
ngôn!" Hạ hầu đôn đĩnh thương
dược mã, trực thủ lữ bộ. Chiến
bất sô hợp, lý giác dẫn nhất
quân, tòng tả biên sát lai, thao
cấp lệnh hạ hầu uyên nghênh
địch. Hữu biên hám thanh hựu
khởi, quách tǐ dẫn quân sát
đáo, thao cấp lệnh tào nhân
nghênh địch. Tam lộ quân mã,
thế bất khả đương. Hạ hầu đôn
để địch lữ bộ bắt trụ, phi mã hồi
trận. Bố dẫn thiết ky yểm sát,
thao quân đại bại, hồi vọng
huỳnh dương nhi tấu. Tấu chí
nhất hoang sơn cước hạ, thời
ước nhị canh, nguyệt minh như
trú. Phương tài tụ tập tàn binh,
chánh dục mai oa tạo phen, chỉ
thính đắc tử vi hám thanh, từ
vinh phục binh tần xuất. Tào
thao hoảng mang sách mã,
đoạt lộ bôn đào, chánh ngộ từ
vinh, chuyển thân tiên tấu. Vinh
đáp thượng tiên, xạ trúng thao
kiên bạc. Thao đái tiên đào
mệnh, tuyệt quá sơn pha.
Lưỡng cá quân sĩ phục vu thảo
trung, kiến thao mã lai, nhị
thương tề phát, thao mã trung
thương nhi đảo. Thao phiên
thân lạc mã, bị nhị tốt cầm trụ.
Chỉ kiến nhất tương phi mã nhị
lai, huy đao khâm tử lưỡng cá
bộ quân, hạ mã cứu khởi tào
thao. Thao thị chi, nãi tào hồng

ngựa gọi to: - Nghịch tặc! Bay bức
thiên tử và đem trăm họ đi đâu? Lã
Bố mắng rằng: - Thằng phản chủ
kia, sao dám nói càn? Hạ Hầu Đôn
vác giáo nhảy ngựa, xông thẳng
vào để đâm Lã Bố. Đôn với Bố
đánh nhau được vài hiệp. Lý Thôi
dẫn một đội quân từ bên tả kéo ra.
Tháo lại sai Hạ Hầu Uyên ra địch.
Lúc bấy giờ lại thấy ở bên hữu có
tiếng reo. Quách Dĩ kéo quân ra.
Tháo sai Tào Nhân ra địch, nhưng
đằng kia ba mặt quân mã đánh dồn
lại, thế khó đương nổi. Hạ Hầu Đôn
chống với Lã Bố không lại, phi
ngựa chạy về. Bố thúc quân vào
đánh gấp. Quân Tháo thua chạy
kéo về Vinh Dương. Khi chạy đến
dưới sườn núi, bấy giờ đã canh hai,
trăng sáng như ban ngày. Tháo sắp
sửa hội quân lại làm bếp thổi cơm
ăn, bỗng nghe thấy bốn mặt tiếng
reo àm àm, quân phục của Từ Vinh
xông ra. Tào Tháo vội vàng té ngựa
cướp đường chạy trốn; không ngờ
gặp ngay Từ Vinh, Tháo lại quay
đầu chạy. Vinh giương cung bắn
một phát tên trúng ngay vào vai
Tháo. Tháo vừa deo tên vừa chạy;
chạy qua một rặng núi, có hai tên
lính phục trong đám cỏ, trông thấy
ngựa Tháo đi đến, hai ngọn giáo
cùng phóng ra. May đâu một tướng
vừa té ngựa đến, múa dao chém
chết hai tên lính, cứu được Tào
Tháo. Tháo trông xem ai thì là Tào
Hồng. Tháo bảo Hồng rằng: - Thôi!
Ta dành chết ở đây, hiền đệ nên
trốn đi mau. Hồng nói rằng: - Xin
ông lên ngựa ngay. Tôi tình nguyện

yue : " wú sǐ yú cǐ yǐ , xián dì
kě sù qù ! " hóng yue : "
gong jí shàng mǎ ! hóng
yuàn bù xíng . " cào yue : "
zéi bing gǎn shàng , rǔ jiāng
nài hé ? " hóng yue : " tian
xià kě wú hóng , bù kě wú
gong . " cào yue : " wú ruò
zài shèng , rǔ zhī lì yě . " cào
shàng mǎ , hóng tuo qù yì jiǎ
, tuo dao gen mǎ ér zǒu .
yue zǒu zhì sì gèng yú , zhi
jiàn qián miàn yì tiáo dà hé ,
zǔ zhù qù lù , hòu miàn hǎn
sheng jiàn jìn . cào yue : "
mìng yǐ zhì cǐ , bù de fù huó
yǐ ! " hóng jí fú cào xià mǎ ,
tuo qù páo kǎi , fù cào dù
shuǐ . cái guò bǐ àn , zhuī
bing yǐ dào , gé shuǐ fàng
jiàn . cào dài shuǐ ér zǒu . bǐ
jí tian míng , yòu zǒu san shí
yú lǐ , tǔ gang xià shǎo xie .
hu rán hǎn sheng qǐ chū , yí
biao rén mǎ gǎn lái : què shì
xú róng cóng shàng liú dù hé
lái zhuī . cào zhèng huang jí
xiàn , zhì jiàn xià hóu dun ,
xià hóu yuán yǐn shù shí qí
fei zhì , dà hè : " xú róng wú
shàng wú zhǔ ! " xú róng
biàn ben xià hóu dun , dun
tǐng qiang lái yíng . jiao mǎ
shù gé , dun cì xú róng yú
mǎ xià , sha sǎn yú bing .
suí hòu cáo rén , lǐ diǎn , lè
jin gè yǐn bing xún dào , jiàn
liǎo cáo cào , you xǐ jiao jí ;
jù jí cán bing wǔ bǎi yú rén ,
tòng huí hé nèi . zhuō bing zì

来，挥刀砍死两个步军，下马救起曹操。操视之，乃曹洪也。操曰：“吾死于此矣，贤弟可速去！”洪曰：“公急上马！洪愿步行。”操曰：“贼兵赶上，汝将奈何？”洪曰：“天下可无洪，不可无公。”操曰：“吾若再生，汝之力也。”操上马，洪脱去衣甲，拖刀跟马而走。约走至四更余，只见前面一条大河，阻住去路，后面喊声渐近。操曰：“命已至此，不得复活矣！”洪急扶操下马，脱去袍铠，负操渡水。才过彼岸，追兵已到，隔水放箭。操带水而走。比及天明，又走三十余里，土冈下少歇。忽然喊声起处，一彪人马赶来：却是徐荣从上游渡河来追。操正慌急间，只见夏侯惇、夏侯渊引数十骑飞至，大喝：“徐荣无伤吾主！”徐荣便奔夏侯惇，惇挺枪来迎。交马数合

dã. Thao viết: "Ngô tử vu thử hĩ, hiền đệ khả tóc khứ!" Hồng viết: "Công cấp thương mã! Hồng nguyện bộ hành." Thao viết: "Tặc binh cản thương, nhữ tương nại hà?" Hồng viết: "Thiên hạ khả vô hồng, bắt khả vô công." Thao viết: "Ngô nhược tái sinh, nhữ chí lực dã." Thao thương mã, hồng thoát khứ y giáp, tha đao cân mã nhi tẩu. Ước tầu chí tú canh dư, chỉ kiến tiền diện nhất điều đại hà, trở trụ khứ lộ, hậu diện hảm thanh tiệm cận. Thao viết: "Mệnh dĩ chí thử, bắt đắc phục hoạt hĩ!" Hồng cấp phù thao hạ mã, thoát khứ bào khải, phụ thao độ thủy. Tài quá bỉ ngạn, truy binh dĩ đáo, cách thủy phóng tiễn. Thao đáy thủy nhi tẩu. Bỉ cập thiên minh, hựu tầu tam thập dư lí, thỗ cương hạ thiều hiết. Hốt nhiên hảm thanh khởi xử, nhất bưu nhân mã cản lai: khưỚc thị từ vinh tòng thương lưu độ hà lai truy. Thao chánh hoảng cấp gian, chỉ kiến hạ hầu đôn, hạ hầu uyên dẫn sổ thập kỵ phi chí, đại hát: "Từ vinh vô thương ngô chủ!" Từ vinh tiện bôn hạ hầu đôn, đôn đĩnh thương lai nghênh. Giao mã sở hợp, đôn thứ từ vinh vu mã hạ, sát tán dư binh. Tùy hậu tào nhân, lý điển, nhạc tiến các dẫn binh tầm đáo, kiến liêu tào thao, ưu hỉ giao tập; tụ tập tàn binh ngũ bách dư nhân, đồng hồi hà nội. Trác binh tự vãng

đi bộ. Tháo hỏi: - Giặc đuổi đến nơi, ngươi làm thế nào? Hồng nói: - Thiên hạ có thể không có tôi, nhưng không thể không có ông! Tháo nói: - Ta nếu lại được sống, thực là nhờ ngươi đó! Tháo lên ngựa. Hồng cởi áo giáp, cắp dao chạy theo sau. Chạy đến độ canh tư, chẹn mắt đường đi. Đằng sau nghe thấy tiếng reo hò đã đến nơi. Tháo nói: - Thôi! Mệnh ta đến thế này, sống sao được nữa! Hồng kíp vực Tháo xuống ngựa, cởi áo bào ra, cõng Tháo lội qua sông. Vừa sang đến bờ sông bên kia, quân đuổi cũng vừa đến, tên bắn qua sông như mưa, Tháo cứ mặc cả quần áo ướt, lướt thướt mà chạy, chạy mãi đến mờ mờ sáng, được ba mươi dặm, đến một gò đất mới tạm ngồi nghỉ hơi một chốc. Bỗng nghe có tiếng reo, một toán quân mã kéo lại, thì ra Từ Vinh cứ bên kia sông chạy theo lên mạn trên sang đò đuổi kịp. Trong khi Tháo đương hoảng hốt. Hạ Hầu Đôn, Hạ Hầu Uyên vừa đem vài mươi quân kỵ đến, quát to lên rằng: - Từ Vinh, chó được hại chủ ta! Vinh xông đến đánh Hạ Hầu Đôn. Đôn vác giáo đâm Vinh ngã xuống ngựa, rồi đánh tan quân Vinh. Đằng sau, Tào Nhân, Lý Điển, Nhạc Tiến cũng dần dần tim đến, ra mắt Tào Tháo, nửa lo nửa mừng. Tháo thu thập tàn quân, còn độ năm trăm, kéo về Hà Nội. Tàn quân của Trác chạy về Trường An. Đây nói ở Lạc Dương, các chư hầu chia quân đóng trại. Tôn Kiên dập tắt lửa trong cung, đóng quân trong thành,

wǎng Cháng ān . què shuo
zhòng zhu hóu fen tún luò
yáng . sun jian jiù miè gong
zhong yú huǒ , tún bing
chéng nèi , shè zhàng yú
jiàn zhang diàn jí shàng . jian
lìng jun shì sǎo chū gong
diàn wǎ lì . fán dōng zhuó
suǒ jué líng qín . jìn jie yǎn
bì . yú tài miào jí shàng , cǎo
chuàng diàn wu san xiàn ,
qǐng zhòng zhu hóu lì liè
shèng shén wèi , zài tài láo
sì zhì . jì bì , jie sǎn . jian gui
zhài zhong , shì yè xìng yuè
jiao huī , nǎi àn jiàn lù zuò ,
yǎng guan tian wén . jiàn zǐ
wéi yuán zhong bái qì mǎn
màn , jian tàn yue : " dì xìng
bù míng , zéi chén luàn guó ,
wàn mǐn tú tàn , jīng chéng
yi kong ! " yán qì , bù jué lèi
xià .

- 8 bàng yǒu jun shì zhǐ yue : " diàn nán yǒu wǔ sè háo
guang qǐ yú jǐng zhong , " jian huàn jun shì diǎn qǐ huǒ
bā , xià jǐng dǎ lāo . lao qǐ yí
fù rén shi shǒu , sui rán rì jiǔ
, qí shi bù làn : gong yàng
zhuang shù , xiàng xià dài yi
jǐn ? . qǔ kai kàn shí , néi

，惇刺徐荣于马下，杀散余兵。随后曹仁、李典、乐进各引兵寻到，见了曹操，忧喜交集；聚集残兵五百余人，同回河内。卓兵自往长安。却说众诸侯分屯洛阳。孙坚救灭宫中余火，屯兵城内，设帐于建章殿基上。坚令军士扫除宫殿瓦砾。凡董卓所掘陵寝。尽皆掩闭。于太庙基上，草创殿屋三间，请众诸侯立列圣神位，宰太牢祀之。祭毕，皆散。坚归寨中，是夜星月交辉，乃按剑露坐，仰观天文。见紫微垣中白气漫漫，坚叹曰：“帝星不明，贼臣乱国，万民涂炭，京城一空！”言讫，不觉泪下。

傍有军士指曰：“殿南有五色毫光起于井中，”坚唤军士点起火把，下井打捞。捞起一妇人尸首，虽然日久，其尸不烂：宫样装束，项下带一锦囊。取开看时，

trường an. Khước thuyết chúng chư hầu phân truân lạc dương. Tôn kiên cứu diệt cung trung dư hỏa, truân binh thành nội, thiết trường vu kiến chuong điện cơ thương. Kiên lệnh quân sĩ tảo trừ cung điện ngõa lịch. Phàm đồng trác sở quật lăng tẩm. Tân giai yểm bể. Vũ thái miếu cơ thương, thảo sang điện ốc tam gian, thỉnh chung chư hầu lập liệt thánh thần vị, tề thái lao tự chi. Tế tất, giai tán. Kiên quy trại trung, thị dạ tinh nguyệt giao huy, nãi án kiêm lộ tọa, ngưỡng quan thiên văn. Kiên tử vi viên trung bạch khí mạn mạn, kiên thán viết: "Đế tinh bất minh, tắc thần loạn quốc, vạn dân đồ thán, kinh thành nhất không!" Ngôn cật, bắt giác lệ hạ.

đặt trường ngay trên nền đền Kiến Chương rồi sai quân quét dọn những gạch ngói ở các cung điện. Phàm những lăng tẩm mà Đồng Trác đã khai quật lên, Kiên sai chôn cất lại cả. Lại cắt ba gian điện, lợp cổ ở trên nền nhà Thái Miếu, đặt linh vị các vua, giết trâu mỗ bò, mòi các chư hầu đến tế. Tế xong rồi, các tướng ai về trại ấy. Kiên về trại, đêm hôm ấy trăng sao vằng vặc, Kiên cầm thanh kiếm ra sân, ngẩng mặt lên xem thiên văn thấy trong tòa tử vi có khí trăng lờ mờ. Kiên than rằng: - Đế tinh không được tỏ, cho nên tắc thần loạn nước, muôn dân phải làm than, kinh thành không còn gì nữa. Vừa nói vừa rò nước mắt khóc.

bàng hữu quân sĩ chỉ viết: "Điện nam hữu ngũ sắc hào quang khởi vu tĩnh trung," Kiên hoán quân sĩ điểm khởi hỏa bả, hạ tĩnh đà lao. Lao khởi nhất phụ nhân thi thủ, tuy nhiên nhật cửu, kì thi bất lạn: cung dạng trang thúc, hạng hạ đái nhất cầm nang. Thủ khai khán thời,

Bên cạnh có tên lính trỏ tay bảo Kiên rằng: - Kia, ở phía nam điện này có hào quang năm sắc, từ dưới đáy giêng bốc lên. Kiên liền sai quân sĩ đốt đuốc xuống giêng tìm xem. Một lát quân mò đem lên được một cái thây người đàn bà chết đã lâu ngày nhưng chưa nát; người này mặc theo lối của cung

yǒu zhu hóng xiǎo xiá , yòng
jin suǒ suǒ zhe . qǐ shì zhī ,
nǎi yì yù xǐ : fang yuán sì cùn
, shàng juan wǔ lóng jiao niǔ ;
bàng que yi jiǎo , yǐ huáng
jin xiāng zhī ; shàng yǒu
zhuàn wén ba zì yún : "shòu
mìng yú tian , jì shòu yǒng
chang ." jian de xī , nǎi wèn
chéng pǔ . pǔ yue : " cǐ
chuán guó xǐ yě . cǐ yù shí xí
rì biàn hé yú jīng shan zhī xià
, jiàn fèng huáng qí yú shí
shàng , zài ér jìn zhī chǔ wén
wáng . jiě zhī , guǒ de yù .
qín èr shí liù nián , lìng liáng
gong zhuó wèi xī , lǐ sī zhuàn
cǐ ba zì yú qí shàng . èr shí
ba nián , shǐ huáng xún shòu
zhì dòng tíng hú . feng làng
dà zuò , zhōu jiāng fù , jí tóu
yù xǐ yú hú ér zhī . zhì sān
shí liù nián , shǐ huáng xún
shòu zhì huá yīn , yǒu rén
chí xǐ zhe dào , yǔ cóng zhě
yue ? chí cǐ huán zǔ lóng . ?
yán qì bù jiàn , cǐ xǐ fù guī yú
qín . míng nián , shǐ huáng
bēng . hòu lái zì yǐng jiāng yù
xǐ xiān yǔ hàn gāo zǔ . hòu
zhì wáng mǎng cuàn nì ,
xiào yuán huáng tài hòu
jiāng xǐ dǎ wáng xún , su
xiān , bēng qí yǐ jiǎo , yǐ jin
xiāng zhī . guāng wǔ de cǐ
bǎo yú yǐ yáng , chuán wèi
zhì jìn . jìn wén shí cháng shì
zuò luàn , jié shǎo dì chu bēi
máng , huí gōng shi cǐ bǎo .
jin tian shòu zhǔ gōng , bì

內有朱红小匣，用金锁
锁着。启视之，乃一玉
玺：方圆四寸，上镌五
龙交纽；傍缺一角，以
黄金镶之；上有篆文八
字云：“受命于天，既
寿永昌。”坚得玺，乃
问程普。普曰：“此传
国玺也。此玉是昔日卞
和于荆山之下，见凤凰
栖于石上，载而进之楚
文王。解之，果得玉。
秦二十六年，令良工琢
为玺，李斯篆此八字于
其上。二十八年，始皇
巡狩至洞庭湖。风浪大
作，舟将覆，急投玉玺
于湖而止。至三十六年
，始皇巡狩至华阴，有
人持玺遮道，与从者曰
：‘持此还祖龙。’言
讫不见，此玺复归于秦。
明年，始皇崩。后来
子婴将玉玺献与汉高祖
。后至王莽篡逆，孝元
太后将玺打王寻、苏
献，崩其一角，以金镶
之。光武得此宝于宜阳
，传位至今。近闻十常
侍作乱，劫少帝出北邙
，

nội hữu chuồng tiều hạp,
dụng kim tảo tǎa trú. Khái thị
chi, nãi nhát ngọc tǐ: phương
viên tú thốn, thượng tuyên ngũ
long giao nữu; bàng khuyết
nhất giác, dĩ hoàng kim tương
chi; thượng hưu triện văn bát tự
vân: "Thụ mệnh vu thiêng, kí thọ
vĩnh xương." Kiên đắc tǐ, nãi
vấn trình phồ. Phồ viết: "Thủ
truyền quốc tǐ dã. Thủ ngọc thị
tích nhật biện hòa vu kinh sơn
chi hạ, kiến phượng hoàng tê
vu thạch thượng, tái nhi tiến chi
sở văn vương. Giải chi, quả
đắc ngọc. Tân nhị thập lục niên,
lệnh lương công trác vi tǐ, lý tư
triện thủ bát tự vu kì thượng.
Nhị thập bát niên, thủy hoàng
tuần thú chí động đình hồ.
Phong lăng đại tác, chu tương
phúc, cấp đầu ngọc tǐ vu hồ nhi
chỉ. Chí tam thập lục niên, thủy
hoàng tuần thú chí hoa âm,
hữu nhân trì tǐ già đạo, dữ tòng
giả viết: 'Trì Thủ Hoàn Tố Long.'
'ngôn cật bất kiến, thủ tǐ phục
quy vu tần. Minh niên, thủy
hoàng băng. Hậu lai tử anh
tương ngọc tǐ hiến dữ hán cao
tổ. Hậu chí vương mäng soán
nghịch, hiếu nguyên hoàng thái
hậu tương tǐ đả vương tầm, tō
hiến, băng kì nhất giác, dĩ kim
tương chi. Quang vỗ đắc thủ
bảo vu nghi dương, truyền vị
chí kim. Cận văn thập thường
thi tác loạn, kiếp thiều đế xuất
bắc mang, hồi cung thất thủ
bảo. Kim thiên thụ chúa công,

định, dưới cổ có đeo một cái túi
gầm; mở túi ra xem thấy có một cái
hộp nhỏ son son, khóa vàng; mở ra
thấy một cái ấn bằng ngọc, vuông
bốn tấc, trên num dâu chạm năm
con rồng; bên cạnh có sứt một
miếng phải lấy vàng bịt lại; mặt dấu
khắc tám chữ triện: "Phụ mệnh vu
thiêng, ký thọ vĩnh xương", Kiên
được ấn ngọc ấy, hỏi Trình Phồ.
Phồ nói: - Đấy là ngọc tỳ truyền
quốc. Ngày xưa, Biện Hòa ở dưới
núi Kinh Sơn trông thấy chim
phượng hoàng đậu ở trên hòn đá,
đem đá ấy về tiến vua Văn Vương
nước Sở. Lúc phá đá ra trong có
hòn ngọc. Đến đời nhà Tân, năm
thứ hai mươi sáu (hai trăm hai
mươi mốt trước công nguyên) vua
Tân sai thơ ngọc giữa ra làm ấn
quốc bảo. Tám chữ triện viết ở trên
mặt ấn là chữ Lý Tư. Năm thứ hai
mươi tám Tân Thủy Hoàng đi tuần
đến hồ Động Đinh, gặp sóng to gió
lớn, thuyền sắp đắm, vua vội vàng
ném ngọc tỳ ấy xuống hồ mới
không việc gì. Đến năm thứ ba
mươi tám, Thủy Hoàng đi tuần đến
núi Hoa Âm, đương đi gặp một
người tay cầm ngọc tỳ đứng đón
đường, đưa cho quân hầu nói rằng:
"Đem cái này về trả Tố Long". Nói
xong rồi biến mất. Ấn ngọc ấy lại về
nhà Tân. Đến năm sau, Thủy
Hoàng mất. Tử Anh đem ngọc tỳ
dâng vua Cao Tố nhà Hán. Đến lúc
Vương Mãng khởi loạn, Hoàng hậu,
vua Hiếu Nguyên cầm ngọc ấy
đánh Vương Tâm. Tô Hiến sứt mắt
một góc, phải lấy vàng bịt vào. Vua

yǒu deng lè wǔ zhì fen . cǐ
chǔ bù kě jiǔ liú , yí sù huí
jiāng dong , bié tú dà shì . "
jian yue : " rǔ yán zhèng hé
wú yì . míng rì biàn dang tuo
jí cí guī . " shàng yì yǐ dìng ,
mì yù jun shì wù de xiè lòu .

，回宫失此宝。今天授主公，必有登九五之分。此处不可久留，宜速回江东，别图大事。”坚曰：“汝言正合吾意。明日便当托疾辞归。”商议已定，密谕军士勿得泄漏。

9 shéi xiǎng shù zhōng yī jūn ,
shì yuán shào xiāng rén , yù
jiǎ cǐ wèi jìn shen zhì jì , lián
yè tou chu yíng zhài , lái bào
yuán shào . shào yǔ zhī
shǎng cì , àn liù jun zhōng .
cì rì , sun jian lái cí yuán
shào yue : " jian bào xiǎo jí ,
yù guī Cháng shā , tè lái bié
gong . " shào xiào yue : " wú
zhì gong jí nǎi hài chuán guó
xǐ ēr . " jian shi sè yue : " cǐ
yán hé lái ? " shào yue : " jin
xīng bīng tǎo zéi , wèi guó
chú hài . yù xǐ nǎi cháo tíng
zhì bǎo , gong jí huò de ,
dang duì zhòng liù yú méng
zhǔ chǔ , hòu zhu liǎo dǒng
zhuó , fù guī cháo tíng . jin nì
zhi ér qù , yì yù hé wèi ? "
jian yue : " yù xǐ hé yóu zài
wú chǔ ? " shào yue : " jiàn
zhang diàn jǐng zhōng zhì wù
hé zài ? " jian yue : " wú běn

谁想数中一军，是袁绍乡人，欲假此为进身之计，连夜偷出营寨，来报袁绍。绍与之赏赐，暗留军中。次日，孙坚来辞袁绍曰：“坚抱小疾，欲归长沙，特来别公。”绍笑曰：“吾知公疾乃害传国玺耳。”坚失色曰：“此言何来？”绍曰：“今兴兵讨贼，为国除害。玉玺乃朝廷之宝，公既获得，当对众留于盟主处，候诛了董卓，复归朝廷。今匿之而去，意欲何为？”坚曰：“玉玺何由

tất hữu đăng cửu ngũ chi phân.
Thủ xứ bắt khă cửu lưu, nghi
tốc hồi giang đông, biệt đồ đại
sự. "Kiên viết: "Nhữ ngôn
chánh hợp ngô ý. Minh nhật
tiện đương thác tật từ quy."
Thương nghị dĩ định, mật dụ
quân sĩ vật đắc tiết lậu.

Quang Vũ được ân ngọc áy ở Nghi Dương, truyền đến bây giờ. Khi mười tên hoạn quan làm loạn, bức đem Thiếu Đế ra Bắc Mang, lúc về thấy mất ngọc tỷ. Nay tướng quân lại tìm được, tất là trời cho tướng quân đó. Điều này là điềm báo tướng quân sẽ làm vua. Vậy tướng quân không nên ở lâu chốn này, mà nên về ngay Giang Đông để mưu toan việc lớn! - Người nói chính hợp ý ta. Ngày mai ta sẽ cáo bệnh về. Bàn định xong, Kiên truyền quân sĩ không được nói hờ cho ai biết.

thùy tướng sở trung nhất quân,
thị viên thiệu hương nhân, dục
giả thủ vi tiền thân chi kế, liên
dạ thâu xuất doanh trại, lai báo
viên thiệu. Thiệu dữ chi thường
tú, ám lưu quân trung. Thủ
nhật, tôn kiên lai từ viên thiệu
viết: "Kiên bão tiểu tật, dục quy
trường sa, đắc lai biệt công."
Thiệu tiểu viết: "Ngô tri công tật
nãi hại truyền quốc tĩ nhĩ." Kiên
thất sắc viết: "Thủ ngôn hà lai?"
Thiệu viết: "Kim hưng binh thảo
tắc, vi quốc trừ hại. Ngọc tĩ nãi
triều đình chi bảo, công kí
hoạch đắc, đương đối chúng
lưu vu minh chủ xử, hậu tru liễu
đồng trác, phục quy triều đình.
Kim nặc chi nhi khứ, ý dục hà
vi?" Kiên viết: "Ngọc tĩ hà do tại
ngô xử?" Thiệu viết: "Kiên
chương điện tĩnh trung chi vật
hà tại?" Kiên viết: "Ngô bỗn vô
chi, hà cường tương bức?"

Không ngờ trong đám quân sĩ có
một người cùng làng với Viên
Thiệu, biết việc đó, muốn nhân dịp
tiền thân, ngay đêm hôm ấy lén
sang báo với Viên Thiệu. Thiệu
thường cho người ấy rồi giữ lại ở
trong quân. Hôm sau Tôn Kiên
sang trại Viên Thiệu để cáo từ, nói
rằng: - Tôi hơi khó ở, xin phép về
Trường Sa. Thiệu cười nói rằng: -
Tôi đã biết bệnh ông rồi. Bệnh ấy là
bệnh ngọc tỷ! Kiên thất sắc, hỏi
rằng: - Ai nói với ông thế? Thiệu
nói: - Nay chúng ta vì nước đánh
giặc. Ngọc tỷ là của báu triều đình.
Ông bắt được, nên ở chỗ mình chủ,
đợi khi nào giết được Đồng Trác,
thì đem trả lại nhà vua, nay ông
giấu ẩn ấy mà bỏ đi, định làm gì?
Kiên cúi chối: - Ngọc tỷ làm gì có ở
tôi? Thiệu nói: - Cái gì bắt được ở
dưới giềng đèn Kiên Chương, bây
giờ đâu? Kiên nói: - Tôi không có
của ấy. Cưỡng bức nhau làm gì

wú zhī , hé qiǎng xiāng bì ? " shào yue : " zuò sù qū chu , miǎn zì shèng huò . " jian zhǐ tian wèi shì yue : " wú ruò guǒ de cǐ bǎo , si zì cáng nì , yì rì bù de shàn zhōng , sǐ yú dao jiàn zhì xià ! " zhòng zhu hóu yue : " wén tái rú cǐ shuo shì , xiǎng bì wú zhī . " shào huàn jun shì chu yue : " dǎ lāo zhì shí , yǒu cǐ rén fǒu ? " jian dà nù , bá suǒ pèi zhì jiàn , yào zhǎn nǎ jun shì . shào yì bá jiàn yue : " rǔ zhǎn jun rén , nǎi qí wǒ yě . " shào bēi hòu yán liáng , wén chǒu jie bá jiàn chu qiào . jian bēi hòu chéng pǔ , huáng gài , hán dang yì chè dao zài shǒu . zhòng zhu hóu yì qí quàn zhù . jian suí jí shàng mǎ , bá zhài lí luò yáng ér qù . shào dà nù , suí xiě shu yì feng , cha xin fù rén lián yè wǎng jīng zhōu , sòng yǔ cì shǐ liú biǎo , jiào jiù lù shàng jié zhù duó zhī .

在吾处？”绍曰：“建章殿井中之物何在？”坚曰：“吾本无之，何强相逼？”绍曰：“作速取出，免自生祸。”坚指天为誓曰：“吾若果得此宝，私自藏匿，异日不得善终，死于刀箭之下！”众诸侯曰：“文台如此说誓，想必无之。”绍唤军士出曰：“打捞之时，有此人否？”坚大怒，拔所佩之剑，要斩那军士。绍亦拔剑曰：“汝斩军人，乃欺我也。”绍背后颜良、文丑皆拔剑出鞘。坚背后程普、黄盖、韩当亦掣刀在手。众诸侯一齐劝住。坚随即上马，拔寨离洛阳而去。绍大怒，遂写书一封，差心腹人连夜往荆州，送与刺史刘表，教就路上截住夺之。

10 cì rì , rén bào cáo cáo zhuī dǒng zhuó , zhàn yú yíng yáng , dà bài ér huí . shào lìng rén jie zhì zhài zhōng , huì zhòng zhì jiǔ , yǔ cáo jiě

次日，人报曹操追董卓，战于荥阳，大败而回。绍令人接至寨中，会众置酒，与操解闷。饮

Thiệu viết: "Tác tốc thủ xuất, miễn tự sinh họa." Kiên chỉ thiêu vi thê viết: "Ngô nhuược quả đắc thủ bảo, tư tự tàng nặc, dị nhật bất đắc thiện chung, tử vu đao tiễn chi hại!" Chúng chư hầu viết: "Văn đài như thủ thuyết thê, tưởng tất vô chi." Thiệu hoán quân sĩ xuất viết: "Đả lao chi thời, hữu thủ nhân phủ?" Kiên đại nộ, bạt sở bối chi kiếm, yểu trảm na quân sĩ. Thiệu diệc bạt kiếm viết: "Nhữ trảm quân nhân, nãi khi ngã dã." Thiệu bối hậu nhan lương, văn sửu giai bạt kiếm xuất sao. Kiên bối hậu trình phỗ, hoàng cái, hàn đương diệc xé đao tại thủ. Chúng chư hầu nhất tề khuyển trụ. Kiên tùy túc thượng mã, bạt trại li lạc dương nhi khú. Thiệu đại nộ, toại tả thư nhất phong, sai tâm phúc nhân liên dạ vãng kinh châu, tổng dữ thứ sứ lưu biều, giáo tựu lộ thượng tiệt trụ đoạt chí.

thé? Thiệu nói: - Mau mau bỏ ra đây, kéo vạ đến thân bây giờ? Kiên trỏ tay lên trời thề rằng: - Tôi được của ấy mà giấu đi, thì sẽ chết dưới mũi tên hòn đạn. Các tướng đều nói rằng: - Văn Đài đã thề như thế, chắc là không bắt được ngọc tỷ. Thiệu gọi người làm chứng ra, hỏi Tôn Kiên rằng: - Lúc mò được ngọc, có người này ở đây không? Kiên giận lắm, rút ngay gươm ra, định chém người ấy. Thiệu cũng rút gươm ra bảo rằng: - Hết mà chém nó thì đúng là mà dối tao. Nhan Lương, Văn Sú đứng sau lưng Viên Thiệu, cũng rút gươm ra. Sau lưng Tôn Kiên, Trịnh Phổ, Hoàng Cái, Hàn Dương cũng cầm dao lăm lăm ở tay. Các tướng đều xúm lại can đón bên. Kiên lập tức trở ra, lén ngựa về phỗ trại, bỏ Lạc Dương đi. Thiệu giận lắm, liền viết một lá thư, sai người tâm phúc ngay đêm hôm ấy đem sang Linh Châu, đưa cho quan thứ sử là Lưu Biểu, sai Biểu chẹn đường Kiên, lấy lại ngọc tỷ.

thứ nhật, nhân báo tào thao truy đồng trác, chiến vu huỳnh dương, đại bại nhi hồi. Thiệu lệnh nhân tiếp chí trại trung, hội chúng trí túu, dữ thao giải

Hôm sau có người báo rằng: - Tào Tháo đuổi Đồng Trác, đánh nhau ở Linh Dương thua to trở về. Thiệu bèn sai người đón Tháo vào trại, mở tiệc rượu cùng với Tháo giải

mèn . yǐn yàn xiān , cào tàn
yue : " wú shí xìng dà yì , wèi
guó chū zéi . zhu gong jì
zhàng yì ér lái , cào zhì chu
yì , yù fán běn chu yǐn hé nèi
zhì zhòng , lín mèng jin ,
suan zǎo ; zhu jiang gù shǒu
chéng gao , jù áo cang , sai
huàn yuán , tài gǔ , zhì qí
xiǎn yào ; gong lù lù nán
yáng zhì jun , zhù dan , xi ,
rù wǔ guan , yǐ zhèn san fǔ .
jie shen gou gao lěi , wù yǔ
zhàn , yì wèi yí bing , shì tian
xià xíng shì . yǐ shùn zhu nì ,
kě lì dìng yě . jin chí yí bù jìn
, dà shi tian xià zhì wàng .
cào qiè chǐ zhi ! " shào děng
wú yán kě duì . jì ér xí sǎn ,
cào jiàn shào děng gè huái
yì xìn , liào bù néng chéng
shì , zì yǐn jun tóu yáng zhōu
qù liǎo . gong sun zàn wèi
xuán dé , guan , zhang yue :
" yuán shào wú néng wèi yě
, jiǔ bì yǒu biàn . wú děng
qiè guī . " suì bá zhài bēi
xíng . zhì píng yuán , lìng
xuán dé wèi píng yuán xiāng
, zì qù shǒu dì yǎng jun . yǎn
zhōu tài shǒu liú dài , wèn
dong jùn tài shǒu qiáo mào
jiè liáng . mào tui cí bù yǔ ,
dài yǐn jun tú rù mào yíng ,
sha sǐ qíao mào , jìn jiàng qí
zhòng . yuán shào jiān
zhòng rén gè zì fēn sǎn , jiù
lǐng bing bá zhài , lí luò yáng
, tóu guan dong qù liǎo .

宴间，操叹曰：“吾始兴大义，为国除贼。诸公既仗义而来，操之初意，欲烦本初引河内之众，临孟津、酸枣；诸将固守成皋，据敖仓，塞轘辕、太谷，制其险要；公路率南阳之军，驻丹、析，入武关，以震三辅。皆深沟高垒，勿与战，益为疑兵，示天下形势。以顺诛逆，可立定也。今迟疑不进，大失天下之望。操窃耻之！”绍等无言可对。既而席散，操见绍等各怀异心，料不能成事，自引军投扬州去了。公孙瓒谓玄德、关、张曰：“袁绍无能为也，久必有变。吾等且归。”遂拔寨北行。至平原，令玄德为平原相，自去守地养军。兗州太守刘岱，问东郡太守乔瑁借粮。瑁推辞不与，岱引军突入瑁营，杀死乔瑁，尽降其众。袁绍见众人各自分散，就领兵拔寨，离洛阳，投关东。

muộn. Âm yên gian, thao thán viết: "Ngô thủy hưng đại nghĩa, vi quốc trừ tặc. Chư công kí trượng nghĩa nhi lai, thao chi sơ ý, dục phiền bỗn sơ dẫn hà nội chi chúng, lâm mạnh tân, toan tảo; chư tướng cố thủ thành cao, cư ngao thương, tắc hoàn viễn, thái cốc, ché kí hiểm yếu; công lộ suất nam dương chi quân, trú đan, tích, nhập võ quan, dĩ chán tam phụ. Giai thân câu cao lũy, vật dữ chiến, ích vi nghi binh, kí thiên hạ hình thế. Dĩ thuận tru nghịch, khả lập định dã. Kim trì nghi bất tiên, đại thất thiên hạ chí vọng. Thao thiết sĩ chí!" Thiệu đẳng vô ngôn khả đối. Kí nhi tịch tán, thao kiến thiệu đẳng các hoài dị tâm, liêu bất năng thành sự, tự dẫn quân đầu dương châu khứ liễu. Công tôn toàn vị huyền đức, quan, trương viết: "Viên thiệu vô năng vi dã, cửu tất hữu biến. Ngô đẳng thả quy." Toại bạt trại bắc hành. Chí bình nguyên, lệnh huyền đức vi bình nguyên tương, tự khứ thủ địa dưỡng quân. Duyên châu thái thủ lưu đại, ván đông quận thái thủ kiều mạo tá lương. Mạo thôi từ bắt dữ, đại dẫn quân đột nhập mạo doanh, sát tử kiều mạo, tần hàng kí chúng. Viên thiệu kiến chúng nhân các tự phân tán, tựu lính binh bạt trại, lì lạc dương, đầu quan đông khứ liễu.

phiền. Trong khi uống rượu, Tào Tháo than rằng: - Ta trước kia khởi nghĩa lớn, cốt là muôn vì nước trừ hại. Các ông đã có bụng trượng nghĩa mà đến với tôi, ý tôi muốn phiền Bản Sơ đem quân Hà Nội sang đóng ở Mạch Tân; còn các quân Toan, Tào cứ giữ vững Thành Cao, giữ cửa ải Ngao Thương, ngăn Hoàn Viên, Đại Cốc, không ché những nơi hiểm yếu. Còn Công Lộ đem quân Nam Dương sang đóng ở Đan Triết, tiến vào cửa Vũ Quan, để cho cái uy thế ở Tam Phu to lên. Nơi nào cũng thành cao, hào sâu, không đánh nhau, chỉ giữ làm nghỉ binh, để cho thiên hạ trông rõ hình thế, cho ta là kẻ thuận đi trừ kẻ gian, thì việc lớn có thể định ngay được. Thế mà các ông dùng đẳng mãi chẳng tiến quân, làm mất cả lòng mong đợi của thiên hạ, tôi lấy làm xấu hổ quá! Lũ Thiệu không ai nói câu gì. Một chốc tiếc tan. Tháo thấy lũ Thiệu mỗi người một bụng, nghĩ cũng không làm được việc lớn, bèn tự kéo quân về Dương Châu. Công Tôn Toản thấy tình cảnh thế, cũng chán. Một bữa, Toản bảo với Lưu, Quan, Trương: - Tôi xem Viên Thiệu không làm nên được trò trống gì đâu. Ở lâu tắt sinh biến. Chi bằng chúng ta hãy về. Bèn nhở trại về phía bắc. Đi đến huyện Bình Nguyên, Toản sai Lưu Bị làm tướng ở đó, giữ lấy đất, nuôi lấy quân. Thái thú Duyên Châu Lưu Đại, thiếu lương hỏi vay thái thú Đông Quận là Kiều Mạo. Mạo không cho vay, Đại đem quân xông vào dinh Mạo,

去了。

11 què shuo jing zhou cì shǐ liú biǎo , zì jǐng sheng , shan yáng gao píng rén yě , nǎi hàn shì zong qin ; yòu hǎo jié nà , yǔ míng shì qí rén wèi yǒu , shí hào " jiang xiā ba jùn " . nǎ qí rén : rǔ nán chén xiáng , zì zhòng lín ; tòng jùn fàn pang , zì mèng bó ; lǔ guó kǒng yù , zì shì yuán ; bō hǎi fàn kang , zì zhòng zhen , shan yáng tán fu , zì wén yǒu ; tòng jùn zhang jiǎn , zì yuán jié ; nán yáng cén dié , zì gong xiào . liú biǎo yǔ cǐ qí rén wèi yǒu ; yǒu yán píng rén kuǎi liáng , kuǎi yuè , xiāng yáng rén cài mào wèi fǔ . dang shí kàn liǎo yuán shào shu , suí lìng kuǎi yuè , cài mào yǐn bing yi wàn lái jié sun jian . jian jun fang dào , kuǎi yuè jiang zhèn bǎi kai , dang xian chu mǎ . sun jian wèn yue : " kuǎi yì dù hé gù yǐn bing jié wú qù lù ? " yuè yue : " rǔ jì wèi hàn chén , rú hé sì nì chuán guó zhì bǎo ? kě sù liù xià , fàng rǔ guī qù ! " jian dà nù , mìng huáng gài chu zhàn . cài mào wǔ dǎo lái yíng . dòu dǎo shù gé , gài hui bian dǎ mào zhèng

却说荆州刺史刘表，字景升，山阳高平人也，乃汉室宗亲；幼好结纳，与名士七人为友，时号“江夏八俊”。那七人：汝南陈翔，字仲麟；同郡范滂，字孟博；鲁国孔昱，字世元；渤海范康，字仲真，山阳檀敷，字文友；同郡张俭，字元节；南阳岑晊，字公孝。刘表与此七人为友；有延平人蒯良、蒯越，襄阳人蔡瑁为辅。当时看了袁绍书，随令蒯越、蔡瑁引兵一万来截孙坚。坚军方到，蒯越将阵摆开，当先出马。孙坚问曰：“蒯异度何故引兵截吾去路？”越曰：“汝既为汉臣，如何私匿传国之宝？可速留下，放汝归去！”

坚大怒，命黄盖出战。

giết Mạo đi rồi thu phục quân sĩ và thu hết quân lương. Viên Thiệu thấy chư hầu mỗi người đi một ngả, cũng rời Lạc Dương kéo quân về Quan Đông.

Thứ sử kinh Châu là Lưu Biểu, bắt được thư của Viên Thiệu xin đem quân chặn đường Tôn Kiên, liền sai ngay Khoái Việt và Sái Mạo dẫn một vạn quân ra đón đường đánh Kiên. Lưu Biểu, tên chữ là Cảnh Thăng, quê ở Cao Bình, đất Sơn Dương, cũng là tôn thân nhà Hán. Lúc còn nhỏ Biểu kết bạn với bảy danh sĩ, bấy giờ người ta gọi là "Giang hạ bát tuấn". Trong tám người ấy thì một người là Lưu Biểu, còn bảy người nữa là: 1) Trần Tường 2) Phạm Phang 3) Khổng Giực 4) Phạm Khang 5) Đàm Phu 6) Trương Kiệm 7) Sầm Hình. Biểu cùng với bảy người ấy kết làm bạn, nhưng ngoài ra còn có mấy người phù tá. Một là Khoái Lương, người ở Diên Bình, hai là Khoái Việt cũng người Diên Bình, ba là Sái Mạo người ở Tương Dương. Khoái Việt, Sái Mạo dẫn một vạn quân ra chặn đường. Tôn Kiên vừa đến đó, Khoái Việt bày trận rồi nhảy ngựa ra. Kiên thấy Việt, hỏi rằng: - Khoái Việt có sao chặn đường ta? Việt nói: - Người đã làm tôi nhà Hán, sao được giấu ngọc tỷ truyền quốc? Đưa ngay ra đây, ta sẽ cho đi... Kiên tức lâm, sai ngay Hoằng Cái ra đánh. Sái Mạo múa dao lại địch. Được vài hiệp, Cái hoa ngọn roi, đánh trúng ngay miếng kính che

zhōng hù xin jìng . mào bo
huí mǎ zǒu , sun jian chéng
shì sha guò jiè kǒu . shan
bèi hòu jìn gǔ qí míng , nǎi
liú biǎo qín zì yǐn jun lái dào .
sun jian jiù mǎ shàng shí lǐ
yue : " jǐng sheng hé gù xìn
yuán shào zhì shu , xiāng bì
lín jùn ? " biǎo yue : " rǔ nì
chuán guó xǐ , jiāng yù fǎn
ye ? " jian yue : " wú ruò yǒu
cǐ wù , sǐ yú dao jiàn zhì xià !
" biǎo yue : " rǔ ruò yào wǒ
ting xìn , jiāng suí jun xíng li ,
rèn wǒ sou kàn . " jian nù
yue : " rǔ yǒu hé lì , gǎn xiǎo
qù wǒ ! " fang yù jiao bing ,
liú biǎo biàn tuì . jian zòng
mǎ gǎn qù , liǎng shan hòu
fú bing qí qí , bèi hòu cài
mào , kuài yuè gǎn lái , jiāng
sun jian kùn zài gai xin .
zhèng shì : yù xǐ de lái wú
yòng chǔ , fǎn yīn cǐ bǎo
dòng dao bing . bì jìng sun
jian zěn dì tuo shen , qǐe tǐng
xià wén fēn jiě .

蔡瑁舞刀来迎。斗到数合，盖挥鞭打瑁正中护心镜。瑁拨回马走，孙坚乘势杀过界口。山背后金鼓齐鸣、乃刘表亲自引军来到。孙坚就马上施礼曰：“景升何故信袁绍之书，相逼邻郡？”表曰：“汝匿传国玺，将欲反耶？”坚曰：“吾若有此物，死于刀箭之下！”表曰：“汝若要我听信，将随军行李，任我搜看。”坚怒曰：“汝有何力，敢小觑我！”方欲交兵，刘表便退。坚纵马赶去，两山后伏兵齐起，背后蔡瑁、蒯越赶来，将孙坚困在垓心。正是：玉玺得来无用处，反因此宝动刀兵。毕竟孙坚怎地脱身，且听下文分解。

tâm kính. Mạo bát hồi mã tẩu, tôn kiên thừa thế sát quá giới khẩu. Sơn bối hậu kim cổ tè minh, nãi lưu biểu thân tự dẫn quân lai đáo. Tôn kiên tựu mã thượng thi lễ viết: "Cảnh thăng hà có tín viên thiệu chi thư, tương bức lân quận?" Biểu viết: "Nhữ nặc truyền quốc tǐ, tương dục phản da?" Kiên viết: "Ngô nhược hữu thủ vật, tử vu đao tiền chi hạ!" Biểu viết: "Nhữ nhược yếu ngã thính tín, tương tùy quân hành lý, nhâm ngã sưu khán." kiên nộ viết: "Nhữ hữu hà lực, cảm tiểu thủ ngã!" Phương dục giao binh, lưu biểu tiện thối. Kiên tung mã cản khứ, lưỡng sơn hậu phục binh tè khởi, bối hậu thái mạo, khoái viet cản lai, tương tôn kiên khốn tại cai tâm. Chánh thị: ngọc tǐ đắc lai vô dụng xǔ, phản nhân thủ bảo động đao binh. Tất cánh tôn kiên chầm địa thoát thân, thả thính hạ văn phân giải

ngực Mạo. Mạo quay đầu ngựa chạy. Kiên thừa thế đuổi đánh khôi cửa ô. Lúc bấy giờ, ở trong núi bỗng thấy chiêng trống khua rầm lên. Thì ra Lưu Biểu vừa dẫn quân đến. Kiên ngồi trên ngựa chào hỏi tử tế, rồi nói với Lưu Biểu rằng: - Ta với Cảnh Thăng là láng giềng với nhau. Sao Cảnh Thăng lại nỡ tin lời Viên Thiệu và xử tệ với ta vậy? Biểu nói: - Nhà ngươi giàu quốc bảo, muốn làm phản à? Kiên lại thề: - Ta mà có cửa ấy ở trong mình, xin chết ở dưới mũi tên viên đạn. Biểu nói: - Muốn cho ta tin, nhà ngươi phải để cho ta khám cả đồ hành lý. Kiên nổi khùng, mắng Lưu Biểu rằng: - Tài sức mày thầm vào đâu, mà dám khinh tao! Hai bên sắp sửa giao binh đánh nhau, Lưu Biểu lui ngay. Kiên thấy vậy thả ngựa sấn lại. Bấy giờ quân phục ở sau hai rặng núi kéo ồ ra; sau lưng Khoái Việt, Sái Mạo ập lại, vây bọc lấy Tôn Kiên ở giữa trận. Thế rõ thực là: Ngoc tỷ đem về không dùng được. Lại vì cửa ấy động binh đao. Chưa biết Tôn Kiên làm thế nào mà thoát được, xem hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
007
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo sun jian bìe liú biǎo
wéi zhù , kui de chéng pǔ ,
huáng gài , hán dang san
jiāng sǐ jiù de tuo , zhé bìng
dà bàn , duó lù yǐn bing huí
jiāng dong . zì cǐ sun jian yǔ
liú biǎo jié yuàn .

3 ? qìe shuo yuán shào tún
bing hé nèi , que shǎo liáng
cǎo . jì zhōu mù hán fù , qiǎn
rénn sòng liáng yǐ zì jūn yòng
. móu shì féng jì shuo shào
yue : " dà zhàng fu zòng
héng tian xià , hé dài rén
sòng liáng wèi shí ! jì zhōu
nǎi qián liáng guǎng shèng
zhì dì , jiāng jun hé bù qǔ zhī
? " shào yue : " wèi yǒu liáng
cè . " jì yue : " kě àn shí rén
chí shu yǔ gong sun zàn ,
lìng jìn bing qǔ jì zhōu , yue
yǐ jiá gong , zàn bì xīng bīng
. hán fù wú móu zhì bēi , bì
qǐng jiāng jun lǐng zhōu shì ;
jiù zhōng qǔ shì , tuò shǒu
kě de . " shào dà xǐ , jí fa shu
dào zàn chǔ . zàn de shu ,
jiàn shuo gòng gong jì zhōu ,
píng fen qí dì , dà xǐ , jí rì
xīng bīng .

第七回
袁绍磐河战公孙
孙坚跨江击刘表

却说孙坚被刘表围住，
亏得程普、黄盖、韩当
三将死救得脱，折兵大
半，夺路引兵回江东。
自此孙坚与刘表结怨。

且说袁绍屯兵河内，缺
少粮草。冀州牧韩馥，
遣人送粮以资军用。谋
士逢纪说绍曰：“大丈
夫纵横天下，何待人送
粮为食！冀州乃钱粮广
盛之地，将军何不取之
？”绍曰：“未有良策
。”纪曰：“可暗使人
驰书与公孙瓒，令进兵
取冀州，约以夹攻，瓒
必兴兵。韩馥无谋之辈
，必请将军领州事；就
中取事，唾手可得。”
绍大喜，即发书到瓒处
。瓒得书，见说共攻冀
州，平分其地，大喜，
平分其地，大喜，

Đệ thất hồi viên thiệu bàn hà
chiến công tôn tôn kiên khéo
giang kích lưu biểu

Khước thuyết tôn kiên bị lưu
biểu vi trụ, khuyết đắc trình phồ,
hoàng cái, hàn đương tam
tương tử cứu đắc thoát, chiết
binh đại bán, đoạt lộ dẫn binh
hồi giang đông. Tự thủ tôn kiên
dữ lưu biểu kết oán.

HÒI 7 Viên Thiệu qua cầu đánh
Công Tôn; Tôn Kiên sang sông
đá Lưu Biểu.

Tôn Kiên bị Lưu Biểu vây lại, đã
tưởng chết, may đâu lại có Trinh
Phồ, Hoàng Cái, Hàn Dương, ba
tướng có sức cứu được thoát nạn,
nhưng quân sĩ mất già nửa. Kiên
kéo quân về Giang Đông, từ đây
Kiên với Biểu thù nhau.

Đây nói chuyện Viên Thiệu kéo
quân về đóng ở Hà Nội, lương thảo
tung thiểu. Quan mục Ký Châu là
Hán Phúc thấy vậy sai người đưa
lương đến giúp để nuôi quân. Mưu
sĩ Thiệu tên là Phùng Kỷ bảo với
Thiệu rằng: - Đại trượng phu tung
hoành thiêu hạ, cần chi phải đợi
người giúp lương. Ký Châu là đất
giàu, lầm lương tướng quân lấy
quách đi có được không? Thiệu nói:
- Ta cũng muốn lầm, nhưng chưa
nghĩ được kế gì. Kỷ nói: - Nay
tướng quân lén mặt sai người đưa
thu cho Công Tôn Toản, bảo y tiến
binh lấy Ký Châu, tướng quân hẹn
với Toản rằng hai bên cùng đánh.
Toản tất thề nào cũng tiến binh.
Hàn Phúc là đức vô mưu, tất sẽ
mời tướng quân đến coi đỡ việc
châu. Tướng quân thừa dịp ấy mà
lấy Ký Châu thì việc dễ như trở bàn
tay. Thiệu mừng lầm, viết ngay thư

即日兴兵。

- 4 shào què shǐ rén mì bào hán fù . fù huang jù xún chén , xin píng èr móu shì shang yì . chén yue : " gong sun zàn jiang yān , dài zhì zhòng , cháng qū ér lái , qí feng bù kě dang . jian yǒu liú bēi , guan , zhang zhù zhì , nán yǐ dǐ dí . jin yuán běn chu zhì yǒng guò rén , shǒu xià míng jiang jí guǎng , jiāng jun kě qǐng bǐ tòng zhì zhōu shì , bǐ bì hòu dài jiāng jun , wú huàn gong sun zàn yǐ . " hán fù jí chā bié jià guan chún qù qǐng yuán shào . cháng shǐ gěng wǔ jiàn yue : " yuán shào gu kè qióng jun , yǎng wǒ bí xí , pì rú yǐng ér zài gǔ zhǎng zhì shàng , jué qí rǔ bu , lì kě è sǐ . nài hé yù yǐ zhou shì wěi zhī ? cǐ yǐn hǔ rù yáng qún yě . " fù yue : " wú nǎi yuán shì zhì gù lì , cái néng yòu bù rú běn chu . gǔ zhě zé xián zhě ér ràng zhì , zhu jun hé jí dù ye ? " géng wǔ tàn yue : " jì zhōu xiū yǐ ! " yú shì qì zhí ér qù zhě san shí yú rén . dú gěng wǔ yǔ guan chún fú yú chéng wài , yǐ dài yuán shào .

绍却使人密报韩馥。馥慌聚荀谌、辛评二谋士商议。谌曰：“公孙瓒将燕、代之众，长驱而来，其锋不可当。兼有刘备、关、张助之，难以抵敌。今袁本初智勇过人，手下名将极广，将军可请彼同治州事，彼必厚待将军，无患公孙瓒矣。”韩馥即差别驾关纯去请袁绍。长史耿武谏曰：“袁绍孤客穷军，仰我鼻息，譬如婴儿在股掌之上，绝其乳哺，立可饿死。奈何欲以州事委之？此引虎入羊群也。”馥曰：“吾乃袁氏之故吏，才能又不如本初。古者择贤者而让之，诸君何嫉妒耶？”耿武叹曰：“冀州休矣！”于是弃职而去者三十余人。独耿武与关纯伏于城外，以待袁绍。

cho Công Tôn Toản. Toản xem thấy thư Viên Thiệu bàn cùng đánh lấy Ký Châu rồi chia đôi đất, mừng lắm. Ngay hôm ấy Toản khởi hành.

Thiệu khước sử nhân mật báo hàn phúc. Phúc hoảng tụ tuân kham, tân bình nhị mưu sĩ thương nghị. Kham viết: "Công tôn toản tương yến, đại chi chúng, trường khu nhi lai, kì phong bất khả đương. Kiêm hữu lưu bị, quan, trương trợ chí, nan dĩ để địch. Kim viên bỗn sơ trí dũng quá nhân, thủ hạ danh tướng cực quảng, tướng quân khả thỉnh bỉ đồng trì châu sự, bỉ tất hậu đãi tướng quân, vô hoạn công tôn toản hĩ." Hân phúc tức sai biệt giá quan thuần khứ thỉnh viên thiệu. Trường sử cảnh võ giàn viết: "Viên thiệu cô khách cùng quân, ngưỡng ngã tị tức, thí như anh nhi tại cổ chưởng chí thượng, tuyệt kì nhũ bộ, lập khả ngạ tử. Nại hà dục dĩ châu sự ủy chí? Thủ dẫn hổ nhập dương quần dã." Phúc viết: "Ngô nǎi viên thị chi cố lại, tài năng hựu bất như bỗn sơ. Cố già trách hiền giả nhi nhượng chí, chư quân hà tật đồ da?" Cảnh võ thanh viết: "Kí châu hưu hĩ!" Vu thị khí chức nhi khứ giả tam thập dư nhân. Độc cảnh võ dữ quan thuần phục vu thành ngoại, dĩ đãi viên thiệu.

Thiệu sai người mật báo cho Hân Phúc biết. Phúc bèn gọi hai mưu sĩ tên là Tuân Thầm và Tân Bình để bàn. Thầm nói: - Công Tôn Toản đem quân nước Yên, nước Đại kéo lại đông lăm, thế minh không đương nổi. Vả Toản có Lưu Bị, Quan Vũ, Trương Phi giúp đỡ, ta địch sao được? Nay Viên Thiệu trí dũng hơn người, thủ hạ nhiều, danh tướng lăm, tướng quân nên mời Viên Thiệu lại để cùng coi việc châu. Tôi chắc Thiệu sẽ hậu đãi, tướng quân sợ gì Công Tôn Toản nữa. Phúc liền sai biệt giá tên là Quan Thuần sang mời Viên Thiệu. Trường sử là Cảnh Vũ can rằng: - Viên Thiệu bây giờ đương thân cô, thế cùng, chỉ trông nhờ vào ta, ví như đứa trẻ con ở trên bàn tay không cho bú móm thì chết ngay, nay lại đem châu quận của mình mà trao cho nó, thì có khác gì đưa con cọp vào giữa đàn dê! Phúc nói: - Ta cũng là đầy tớ cũ họ Viên, tài ta lại kém Thiệu. Người ngày xưa từng chọn người hiền để nhường ngôi, sao các người bây giờ hay ghen ghét thế? Cảnh Vũ than rằng: - Ký Châu hỏng mất! Vì việc đó có hơn ba mươi người bỏ chức mà đi. Cảnh Vũ với Quan Thuần, hai người rủ nhau ra phục ở ngoài cửa thành để đợi Viên Thiệu đến.

5 shù rì hòu , shào yǐn bing zhì . gěng wǔ , guan chún bá dao ér chu , yù cì sha shào . shào jiang yán liáng lì zhǎn gěng wǔ , wén chǒu kǎn sī guan chún . shào rù jì zhōu , yǐ fù wèi fèn wei jiāng jun , yǐ tián fēng , jǔ shòu , xǔ you , féng jì fen zhǎng zhōu shì , jìn duó hán fù zhì quán . fù ào huǐ wú jí , suí qì xià jia xiǎo , pǐ mǎ wǎng tóu chén liù tài shǒu zhang miǎo qù liǎo .

数日后，绍引兵至。耿武、关纯拔刀而出，欲刺杀绍。绍将颜良立斩耿武，文丑砍死关纯。绍入冀州，以馥为奋威将军，以田丰、沮授、许攸、逢纪分掌州事，尽夺韩馥之权。馥懊悔无及，遂弃下家小，匹马往投陈留太守张邈去了。

6 què shuo gong sun zàn zhī yuán shào yǐ jù jì zhōu , qiǎn dì gong sun yuè lái jiàn shào , yù fen qí dì . shào yue : " kě qǐng rǔ xiong zì lái , wú yǒu shang yì . " yuè cí guī . xíng bù dào wǔ shí lǐ , dào páng shān chu yí biao jun mǎ , kǒu cheng : " wǒ nāi dǒng chéng xiāng jiā jiāng yě ! " luàn jiàn shè sī gong sun yuè . cóng rén táo huí jiàn gong sun zàn , bào yuè yǐ sǐ . zàn dà nù yue : " yuán shào yòu wǒ qǐ bīng gōng hán fù , ta què jiù lǐ qū shì ; jìn yòu zhà dǒng zhuó bīng shè sī wú dì , cǐ yuàn rú hé bù bào ! " jìn qǐ běn bù bīng , sha ben jì zhōu lái .

却说公孙瓒知袁绍已据冀州，遣弟公孙越来见绍，欲分其地。绍曰：“可请汝兄自来，吾有商议。”越辞归。行不到五十里，道旁闪出一彪军马，口称：“我乃董丞相家将也！”乱箭射死公孙越。从人逃回见公孙瓒，报越已死。瓒大怒曰：“袁绍诱我起兵攻韩馥，他却就里取事；今又诈董卓兵射死吾弟，此冤如何不报！”尽起本部兵，杀奔冀州来。

Sở nhật hậu, thiệu dẫn binh chí. Cảnh võ, quan thuần bạt đao nhì xuất, dục thích sát thiệu. Thiệu tương nhan lương lập trăm cảnh võ, văn sửu khâm tử quan thuần. Thiệu nhập kí châu, dĩ phúc vi phần uy tướng quân, dĩ điền phong, tự thụ, hứa du, phùng kí phân chưởng châu sự, tần đoạt hàn phúc chi quyền. Phúc áo hồi vô cập, toại khí hạ gia tiêu, thất mã vãng đầu trần lưu thái thủ trương mạc khứ liễu.

Sau vài hôm, Viên Thiệu kéo quân lại. Cảnh Vũ, Quan Thuần rút dao, nhảy ra chục đâm Viên Thiệu. Tướng Thiệu là Nhan Lương chém chết Cảnh Vũ; Văn Sú chém chết Quan Thuần. Thiệu vào Ký Châu, cho Phúc làm phần uy tướng quân, rồi cho Điền Phong, Thư Thụ, Hứa Du và Phùng Kỷ chia tay nhau ra giữ việc trong châu, đoạt cả quyền của Hàn Phúc. Phúc bấy giờ hồi cũng không kịp nữa bực mình bỏ cả nhà cửa vợ con, sang với thái thú Trần Lưu là Trương Mạc.

Khuốc thuyết công tôn toản tri viên thiệu dĩ cư kí châu, khiễn đệ công tôn việt lai kiến thiệu, dục phân kí địa. Thiệu viết: "Khả thỉnh nhữ huynh tự lai, ngô hữu thương nghị." Việt từ quy. Hành bất đáo ngũ thập lì, đạo bàng thiêm xuất nhất bưu quân mã, khẩu xung: "Ngã nái đồng thừa tướng gia tướng dã!" Loạn tiễn xạ tử công tôn việt. Tòng nhân đào hồi kiến công tôn toản, báo việt dĩ tử. Toản đại nộ viết: "Viên thiệu dụ ngã khỏi binh công hàn phúc, tha khuốc tựu lí thủ sự; kim hựu trá đồng trác binh xạ tử ngô đê, thủ oan như hà bất báo!" Tần khởi bỗn bộ binh, sát bôn kí châu lai.

Công Tôn Toản thấy Thiệu được Ký Châu, liền sai em là Công Tôn Việt đến thăm Thiệu và giục Thiệu chia đất theo như lời đã ước với nhau. Thiệu bảo Việt: - Về mời anh ngươi lại đây, ta sẽ nói chuyện. Việt về, đi chưa được năm mươi dặm, bỗng gặp một cánh quân mã ở cạnh đường xông ra, nói rằng: - Ta là gia tướng của Đồng thừa tướng đây! Rồi tên bắn ra tua túa. Việt bị thương chết. Thủ hạ trốn được về báo với Công Tôn Toản. Toản tức lầm, nói rằng: - Viên Thiệu nhủ ta đem binh đến đánh Hàn Phúc, chẳng qua là dụng mưu lừa dối ta. Nay lại giả trá là quân Đồng Trác để giết em ta, thù này thế nào ta cũng phải báo! Nói rồi đem hết cả quân bắn hậu kéo sang Ký Châu.

7 shào zhì zàn bing zhì , yì lǐng
jun chu . èr jun huì yú pán hé
zhì shàng : shào jun yú pán
hé qiáo dong , zàn jun yú
qiáo xi . zàn lì mǎ qiáo
shàng , dà hu yue : " bēi yì
zhi tú , hé gǎn mài wǒ ! "
shào yì cè mǎ zhì qiáo bian ,
zhī zàn yue : " hán fù wú cái
, yuàn ràng jì zhōu yú wú ,
yǔ ēr hé gan ? " zàn yue : "
xí rì yǐ rǔ wèi zhōng yì , tui
wèi méng zhǔ ; jin zhi suǒ
wèi , zhen láng xin gǒu xíng
zhì tú , yǒu hé miàn mù lì yú
shì xiān ! " yuán shào dà nù
yue : " shéi kě qín zhì ? " yán
wèi bì , wén chǒu cè mǎ tǐng
qiang , zhí sha shàng qiáo .
gong sun zàn jiù qiáo bian
yǔ wén chǒu jiao feng . zhàn
bù dào shí yú gé , zàn dǐ ?
bù zhù , bài zhèn ér zǒu .
wén chǒu chéng shì zhuī
gǎn . zàn zǒu rù zhèn zhōng
, wén chǒu fei mǎ jīng rù
zhōng jūn , wǎng lái chong
tú . zàn shǒu xià jiàn jiāng sì
yuán , yí qí yíng zhàn ; bēi
wén chǒu yí qiang , cì yí
jiāng xià mǎ , san jiāng ju
zǒu . wén chǒu zhí gǎn gong
sun zàn chu zhèn hòu , zàn
wàng shan gǔ ér táo . wén
chǒu zòu mǎ lì sheng dà jiào
: " kuài xià mǎ shòu jiàng ! "
zàn gong jiàn jìn luò , tóu kui
duò dì ; pi fa zòng mǎ , ben
zhuǎn shan bo ; qí mǎ qián
shi , zàn fan shen luò yú bo

绍知瓒兵至，亦领军出。
。二军会于磐河之上：
绍军于磐河桥东，瓒军于桥西。
瓒立马桥上，大呼曰：“背义之徒，何敢卖我！”绍亦策马至桥边，指瓒曰：“韩馥无才，愿让冀州于吾，与尔何干？”瓒曰：“昔日以汝为忠义，推为盟主；今之所为，真狼心狗行之徒，有何面目立于世间！”袁绍大怒曰：“谁可擒之？”言未毕，文丑策马挺枪，直杀上桥。公孙瓒就桥边与文丑交锋。战不到十余合，瓒抵挡不住，败阵而走。文丑乘势追赶。瓒走入阵中，文丑飞马径入中军，往来冲突。瓒手下健将四员，一齐迎战；被文丑一枪，刺一将下马，三将俱走。文丑直赶公孙瓒出阵后，瓒望山谷而逃。
。文丑骤马厉声大叫：“快下马受降！”瓒弓箭尽落，头盔堕地；披发纵马，奔转山坡；其

Thiệu tri toán binh chí, diệc lĩnh quân xuất. Nhị quân hội vu bàn hà chi thượng: thiệu quân vu bàn hà kiều đông, toán quân vu kiều tây. Toản lập mã kiều thượng, đại hô viết: "Bối nghĩa chí đồ, hà cảm mại ngã!" Thiệu diệc sách mã chí kiều biên, chỉ toán viết: "Hàn phúc vô tài, nguyện nhượng kí châu vu ngô, dữ nhĩ hà can?" Toản viết: "Tích nhật dĩ nhữ vi trung nghĩa, thôi vi minh chủ; kim chí sở vi, chân lang tâm cầu hành chí đồ, hữu hà diện mục lập vu thế gian!" Viên thiệu đại nộ viết: "Thùy khả cầm chí?" Ngôn vị tắt, văn sửu sách mã đĩnh thương, trực sát thượng kiều. Công tôn toán tựu kiều biên dữ văn sửu giao phong. Chiến bất đáo thập dư hợp, toán để đáng bất trụ, bại trận nhi tẩu. Văn sửu thừa thế truy cắn. Toản tẩu nhập trận trung, văn sửu phi mã kính nhập trung quân, vãng lai xung đột. Toản thủ hạ kiện tướng tú viên, nhất tề nghênh chiến; bị văn sửu nhất thương, thứ nhất tướng hạ mã, tam tướng cầu tẩu. Văn sửu trực cản công tôn toán xuất trận hậu, toán vọng sơn cốc nhi đào. Văn sửu sập mã lệ thanh đại khiếu: "Khoái hạ mã thụ hàng!" Toản cung tiễn tần lạc, đầu khôi đọa địa; phi phát túng mã, bôn chuyển sơn pha; kí mã tiền thất, toán phiền thân lạc vu pha hạ. Văn sửu cấp niệp

Thiệu thấy Toản kéo quân đến cũng dẫn quân ra. Hai bên gặp nhau ở trên sông Bản Hà. Thiệu dàn quân bên đông cầu, Toản dàn quân bên tây cầu. Toản cưỡi ngựa đứng trên cầu, mắng to lên rằng: - Thằng bội nghĩa kia! Sao mà dám lừa tao? Thiệu cũng thúc ngựa đến cạnh cầu, trả tay vào Toản nói rằng: - Hàn Phúc hèn hạ, tự xin nhường Ký Châu cho tao, có việc gì đến mày? Toản lại nói: - Ngày trước tao tưởng mày là đứa có nhân nghĩa, bầu mày làm minh chủ. Bây giờ, xem những điều mày làm có khác gì chó má. Mày còn mặt mũi nào đứng trên cõi đời nữa? Viên Thiệu giận lắm, thét rằng: - Ai vào lôi cổ nó ra đây cho ta? Thiệu nói chưa dứt lời thì Văn Sú vác giáo, thúc ngựa xông thẳng lên cầu. Toản đánh nhau với Sú chưa được mười hiệp, thua chạy. Sú đuổi theo. Toản chạy vào trong trận. Sú cũng phi ngựa xông vào giữa đám quân. Thủ hạ Toản có bốn tướng giỏi, kéo ủa cả ra đánh với Văn Sú, Sú đâm trúng một người ngã ngựa, còn ba người kia đều chạy. Sú đuổi Toản chạy ra đằng sau trận, Toản nhìn vào một cái hang núi toan chạy trốn vào đó. Sú thúc ngựa quát lên rằng: - Mau xuống ngựa hàng đi! Toản cung tên rơi mắt cá, mũ lăn xuống đất, đầu tóc tả tơi, phi ngựa chạy quanh rặng núi. Chẳng may ngựa vấp quỵ hai chân trước. Toản cũng ngã quay xuống dưới bờ núi. Sú cầm ngọn giáo, xô lại để đâm. Bỗng đâu bên cạnh bờ có một tướng,

xià . wén chǒu jí niǎn qiang
lái cì . hu jiàn cǎo bo zuǒ cè
zhuǎn chu gè shào nián
jiāng jun , fei mǎ tǐng qiang ,
zhí qū wén chǒu , gong sun
zàn ba shàng bo qù , kàn nǎ
shào nián : sheng de shen
cháng ba chǐ , nóng méi dà
yǎn , kuò miàn zhòng ? , wei
feng lǐn lǐn , yǔ wén chǒu dà
zhàn wǔ liù shí gé , shèng fù
wèi fen . zàn bù xià jiù jun
dào , wén chǒu bo huí mǎ qù
liǎo . nǎ shào nián yě bù
zhui gǎn . zàn máng xià tǔ
bo , wèn nǎ shào nián xìng
míng . nǎ shào nián qiè
shen dá yue : " mǒu nǎi
cháng shan zhen dìng rén yě
, xìng zhào , míng yún , zì zì
lóng . běn yuán shào xiá xià
zhi rén . yin jiàn shào wú
zhong jun jiù míng zhì xīn , gù
tè qì bǐ ér tóu huí xià , bù qì
yú cǐ chǔ xiāng jiàn . " zàn
dà xǐ , sui tòng guī zhài ,
zhēng dùn jiā bīng . cì rì ,
zàn jiāng jun mǎ fēn zuò zuò
yòu liǎng duì , shì rú yǔ yì .
mǎ wǔ qian yú pī , dà bàn jie
shì bái mǎ . yin gong sun
zàn céng yǔ qiang rén zhàn ,
jìn xuǎn bái mǎ wèi xian feng
, hào wéi bái mǎ jiāng jun ;
qiang rén dàn jiàn bái mǎ
biàn zǒu , yin cǐ bái mǎ jí
duo . yuán shào lìng yán
liáng , wén chǒu wèi xian
feng , gè yǐn gong nǚ shǒu yi
qian , yì fēn zuò zuò yòu

马前失，瓒翻身落于坡下。文丑急捻枪来刺。忽见草坡左侧转出个少年将军，飞马挺枪，直取文丑，公孙瓒扒上坡去，看那少年：生得身长八尺，浓眉大眼，阔面重颐，威风凛凛，与文丑大战五六十合，胜负未分。瓒部下救军到，文丑拨回马去了。那少年也不追赶。瓒忙下土坡，问那少年姓名。那少年欠身答曰：“某乃常山真定人也，姓赵，名云，字子龙。本袁绍辖下之人。因见绍无忠君救民之心，故特弃彼而投麾下，不期于此处相见。”瓒大喜，遂同归寨，整顿甲兵。次日，瓒将军马分作左右两队，势如羽翼。马五千余匹，大半皆是白马。因公孙瓒曾与羌人战，尽选白马为先锋，号为白马将军；羌人但见白马便走，因此白马极多。袁绍令颜良、文丑为先锋，各引弓弩手一

thương lai thú. Hốt kiến thảo pha tả trác chuyển xuất cá thiếu niên tướng quân, phi mã đĩnh thương, trực thủ văn sưu, công tôn toàn bái thương pha khứ, khán na thiếu niên: sinh đắc thân trường bát xích, nòng mi đại nhãnh, khoát diện trọng di, uy phong lẫm lẫm, dữ văn sưu đại chiến ngũ lực thập hợp, thắng phụ vị phân. Toản bộ hạ cứu quân đáo, văn sưu bát hồi mã khứ liễu. Na thiếu niên dã bắt truy cản. Toản mang hạ thỏ pha, ván na thiếu niên tính danh. Na thiếu niên khiêm thân đáp viết: "Mô nãi thường sơn chân định nhân dã, tính triệu, danh vân, tự tử long. Bồn viên thiệu hat hạ chi nhân. Nhân kiên thiệu vô trung quân cứu dân chí tâm, cố đặc khí bỉ nhi đầu huy hạ, bắt kì vu thử xử tương kiến." Toản đại hỉ, toại đồng quy trại, chỉnh đốn giáp binh. Thứ nhật, toản tướng quân mã phân tác tả hữu lưỡng đội, thế như vũ dực. Mã ngũ thiên dư thất, đại bán giai thị bạch mã. Nhân công tôn toàn tăng dữ khương nhân chiến, tần tuyển bạch mã vi tiên phong, hào vi bạch mã tướng quân; khương nhân đán kiến bạch mã tiện tẩu, nhân thủ bạch mã cực đa. Viên thiệu lệnh nhan lương, văn sưu vi tiên phong, các dấn cung nỗ thủ nhất thiên, diệc phân tác tả hữu lưỡng đội; lệnh tại tả giả xạ

người trẻ trung vác ngọn giáo phi ngựa ra đâm Văn Sú. Công Tôn Toản lén trèo lên sườn núi, trông thấy tướng ấy mình cao tám thước, mày rậm, mắt to, mặt rộng, má bầu, uy phong lẫm liệt. Hai người đánh nhau năm sáu mươi hiệp, chưa rõ bên nào thua bên nào được. Quân cứu của Toản kéo đến. Sú quay ngựa lui về, tướng trẻ tuổi ấy cũng không đuổi theo. Toản vội vàng xuống ngựa hỏi tên họ, tướng ấy vái một vái thưa rằng: - Tôi là người ở Chân Định, xứ Thường Sơn, họ Triệu tên Văn Trường, tên chữ là Tử Long. Nguyên tôi là người ở địa hạt Viên Thiệu, nhân thấy Thiệu không có bụng trung vua cứu dân, nên tôi bỏ xứ ấy đến đây theo ngài. Không ngờ lại gặp ngài ở chỗ này! Toản mừng lắm mời Triệu Văn về trại, sửa sang lại áo giáp và đồ khí giới. Hôm sau, toàn chia quân mã ra làm hai cánh, ngựa có hơn năm nghìn con, quá nửa toàn ngựa trắng. Vì khi xưa Toản đánh nhau với người rợ Khương, chọn tuyển ngựa trắng làm tiên phong, gọi là Bạch mã tướng quân. Người rợ Khương trông thấy ngựa trắng là chạy. Từ đó Toản có rất nhiều ngựa trắng. Thiệu sai Nhan Lương, Văn Sú làm tiên phong, mỗi người đem một nghìn quân cung nỏ cũng chia làm hai cánh tả hữu: Truyền lệnh cho cánh quân tả bắn hữu quân của Toản, cánh quân hữu bắn tả quân của Toản. Lại sai Khúc Nghĩa đem tám trăm tay cung, một vạn rưỡi quân bộ dàn ở giữa trận. Viên

liǎng duì ; lìng zài zuǒ zhě shè gong sun zàn yòu jun , zài yòu zhě shè gong sun zàn zuǒ jun . zài lìng qú yì yǐn ba bǎi gong shǒu , bù bìng yi wàn wǔ qian , liè yú zhèn zhōng . yuán shào zì yǐn mǎ bù jun shù wàn , yú hòu jie yìng . gong sun zàn chu de zhào yún , bù zhì xīn fù , lìng qí lìng lǐng yí jun zài hòu . qiān dà jiāng yán gang wèi xiān fēng . zàn zì lǐng zhōng jūn , lì mǎ qiáo shàng , bàng shù dà hóng quān jīn xiān shuài zì qí yú mǎ qián . cóng chén shí léi gǔ , zhí dào sì shí , shào jun bù jìn . qú yì lìng gong shǒu jie fú yú zhe jiàn pái xià , zhī ting pào xiāng fa jiàn . yán gang gǔ zào nà hǎn , zhí qǔ qú yì . yì jun jiàn yán gang bing lái , dou fú ér bù dòng ; zhí dào lái de zhì jìn , yí shèng pào xiāng , ba bǎi gong nǚ shǒu yí qí ju fa . gang jí dài huí , bēi qú yì pāi mǎ wǔ dao , zhǎn yú mǎ xià , zàn jun dà bài . zuǒ yòu liǎng jun , yù lái jiù yìng , dou bèi yán liáng , wén chǒu yǐn gong nǚ shǒu shè zhù . shào jun bìng jìn , zhí sha dào jiè qiáo biān . qú yì mǎ dào , xian zhǎn zhí qí jiang , bǎ xiù qí kǎn dào . gong sun zàn jiàn kǎn dào xiù qí , huí mǎ xià qiáo ér zǒu . qú yì yǐn jun zhí chong dào hòu jun , zhèng zhuàng

千，亦分作左右两队；令在左者射公孙瓒右军，在右者射公孙瓒左军。再令鞠义引八百弓手，步兵一万五千，列于阵中。袁绍自引马步军数万，于后接应。公孙瓒初得赵云，不知心腹，令其另领一军在后。遣大将严纲为先锋。瓒自领中军，立马桥上，傍竖大红圈金线帅字旗于马前。从辰时擂鼓，直到巳时，绍军不进。鞠义令弓手皆伏于遮箭牌下，只听炮响发箭。严纲鼓噪呐喊，直取鞠义。义军见严纲兵来，都伏而不动；直到来得至近，一声炮响，八百弓弩手一齐俱发。纲急待回，被鞠义拍马舞刀，斩于马下，瓒军大败。左右两军，欲来救应，都被颜良、文丑引弓弩手射住。绍军并进，直杀到界桥边。鞠义马到，先斩执旗将，把绣旗砍倒。公孙瓒见砍倒绣旗，回马下桥而走。

công tôn toàn hữu quân, tại hữu giã xạ công tôn toàn tả quân. Tái lệnh khúc nghĩa dẫn bát bách cung thủ, bộ binh nhất vạn ngũ thiên, liệt vu trận trung. Viên thiệu tự dẫn mã bộ quân số vạn, vu hậu tiếp ứng. Công tôn toàn sơ đắc triệu vân, bắt tri tâm phúc, lệnh kì lánh lính nhất quân tại hậu. Khiển đại tướng nghiêm cương vi tiên phong. Toản tự lính trung quân, lập mã kiều thương, bàng thụ đại hồng quyển kim tuyến suất tự kì vu mã tiên. Tòng thắn thời lôi cổ, trực đáo tị thời, thiệu quân bắt tiên. Khúc nghĩa lệnh cung thủ giai phục vu già tiền bài hạ, chỉ thính pháo hưởng phát tiền. Nghiêm cương cổ táo nột hảm, trực thủ khúc nghĩa. Nghĩa quân kiến nghiêm cương binh lai, đồ phục nhi bất động; trực đáo lai đắc chí cận, nhất thanh pháo hưởng, bát bách cung nỗ thủ nhất tề cầu phát. Cương cấp đai hồi, bị khúc nghĩa phách mã vũ dao, trảm vu mã hạ, toàn quân đại bại. Tả hữu lưỡng quân, dục lai cứu ứng, đồ bị nhan lương, văn sưu dẫn cung nỗ thủ xạ trụ. Thiệu quân tịnh tiến, trực sát đáo giới kiều biên. Khúc nghĩa mã đáo, tiên trảm chấp kì tương, bả tú kì khâm đảo. Công tôn toàn kiến khâm đảo tú kì, hồi mã hạ kiều nhi tầu. Khúc nghĩa dẫn quân trực trùng đáo hậu quân, chánh chàng trú triệu vân, đĩnh

Thiệu đem quân mã, bộ vài vạn, đi sau để tiếp ứng. Công Tôn Toản mới được Triệu Tử Long, chưa biết bụng dạ thế nào, sai lĩnh riêng một toán quân đi mặt sau, chức tiên phong giao cho đại tướng Nghiêm Cương. Toản tự lĩnh cánh trung quân, cưỡi ngựa đứng trên cầu, bên mình dựng một lá cờ đỏ thêu một chữ Súy bằng kim tuyến. Từ giờ thìn, đánh trống đến mãi giờ tỵ không thấy Viên Thiệu tiến binh. Khúc Nghĩa sai những tay cung phục cả ở dưới mộc, hẹn đến lúc nào thấy có một tiếng súng lệnh mới được bắn tên ra. Nghiêm Cương đánh trống, reo hò tiên lên, xông thẳng vào đánh Khúc Nghĩa. Quân Nghĩa thấy Cương vào cũng mặc, cứ để cho vào. Khi Cương đến gần, sát quân Nghĩa, mới có một tiếng pháo vang lên, tám trăm cung nỏ cùng bắn ra một lúc. Cương định chạy trở về, Nghĩa đã té ngựa đền chém Cương chét lăn quay xuống chân ngựa. Quân Toản thua. Hai bên tả hữu đổ ra để cứu, lại bị Nhan Lương, Văn Sú dẫn quân cung nỏ bắn sang, nên không thể nào cứu lại được nữa. Quân Thiệu bấy giờ mới tiến lên, đến tận cạnh cầu. Khúc Nghĩa phi ngựa lên trước, chém ngay tướng cầm cờ của Toản, chặt ngọn cờ gẫy đôi rơi xuống đất. Toản thấy cờ đổ, vội vàng quay ngựa xuống cầu chạy. Khúc Nghĩa đem binh xông vào đến tận hậu binh của Toản; gặp Triệu Tử Long. Tử Long cầm ngọn giáo xông vào đánh Khúc Nghĩa, đánh

zhe zhào yún , tǐng qiang
yuè mǎ , zhí qū qú yì . zhàn
bù shù gé , yì qiang cì qú yí
yú mǎ xià . zhào yún yi qí
mǎ fei rù shào jun , zuǒ
chong yòu tú , rú rù wú rén
zhì jìng . gong sun zàn yǐn
jun sha huí , shào jun dà bài

·
鞠义引军直冲到后军，正撞着赵云，挺枪跃马，直取鞠义。战不数合，一枪刺鞠义于马下。赵云一骑马飞入绍军，左冲右突，如入无人之境。公孙瓒引军杀回，绍军大败。

- 8 què shuo yuán shào xian shǐ
tàn mǎ kàn shí , huí bào qú
yì zhǎn jiang qian qí , zhuī
gǎn bài bing ; yin cǐ bù zuò
zhǔn bèi , yǔ tiān feng yǐn
zhe zhàng xià chí jǐ jun shì
shù bǎi rén , gong jiàn shǒu
shù shí qí , chéng mǎ chu
guan , a a dà xiào yue : "
gong sun zàn wú néng zhì
bèi ! " zhèng shuo zhì xiàn ,
hu jiàn zhào yún chong dào
miàn qián . gong jiàn shǒu jí
dài shè shí , yún lián cì shù
rénn , zhòng jun jie zǒu . hòu
miàn zàn jun tuán tuán wéi
guǒ shàng lái . tián feng
huang duì shào yue : " zhǔ
gong qiè yú kong qíang
zhōng duǒ bì ! " shào yǐ dou
móu pu dì , dà hu yue : " dà
zhàng fu yuàn lín zhèn dòu
sǐ , qǐ kě rù qíáng ér wàng
huó hu ! " zhòng jun shì qí
xin sǐ zhàn , zhào yún chong
tú bù rù , shào bing dà duì
yǎn zhì , yán liáng yì yǐn jun
lái dào , liǎng lù bing sha .

thương dược mã, trực thủ khúc nghĩa. Chiến bất sỗ hợp, nhất thương thứ khúc nghĩa vu mǎ hạ. Triệu vân nhát ky mǎ phi nhập thiêu quân, tả trùng hữu đột, như nhập vô nhân chi cảnh. Công tôn toàn dẫn quân sát hồi, thiêu quân đại bại.

có vài ba hiệp, đâm Khúc Nghĩa chết ngay. Tử Long cưỡi một con ngựa, phi vào đám quân Viên Thiệu, xông xáo như đi vào chỗ không người. Toản kéo quân đánh lại. Quân Thiệu lại thua.

却说袁绍先使探马看时，回报鞠义斩将搴旗，追赶败兵；因此不作准备，与田丰引着帐下持戟军士数百人，弓箭手数十骑，乘马出观，呵呵大笑曰：“公孙瓒无能之辈！”正说之间，忽见赵云冲到面前。弓箭手急待射时，云连刺数人，众军皆走。后面瓒军团团围上来。田丰慌对绍曰：“主公且于空墙中躲避！”绍以兜鍪扑地，大呼曰：“大丈夫愿临阵斗死，岂可入墙而望活乎！”众军士齐心死战，赵云冲突不入，绍兵大队掩至，颜良亦引军来到，两路并杀。赵云保公孙瓒

Khoác thuyết viên thiêu tiên sử tham mã khán thời, hồi báo khúc nghĩa trăm tướng khiên kỵ, truy cản bại binh; nhân thủ bắt tac chuẩn bị, dù điền phong dẫn trú trường hạ trì kích quân sĩ số bách nhân, cung tiễn thủ số thập kỵ, thừa mã xuất quan, a a đại tiêu viết: "Công tôn toàn vô năng chi bối!" Chánh thuyết chi gian, hốt kiến triệu vân trùng đáo diện tiền. Cung tiễn thủ cấp đãi xạ thời, vân liên thứ số nhân, chúng quân gai tấu. Hậu diện toàn quân đoàn đoàn vi khóa thượng lai. Điền phong hoảng đổi thiêu viết: "Chúa công thả vu không tường trung đáo tí!" Thiêu dí đâu mâu phác địa, đại hô viết: "Đại trưng phu nguyện lâm trận đấu tử, khởi khả nhập tường nhi vọng hoạt hồ!" Chúng quân sĩ tề tâm tử chiến, triệu vân xung đột bất nhập, thiêu binh đại đội yểm chí, nhan lương diệc dẫn quân lai đáo, luồng lộ tịnh sát. Triệu vân bảo công tôn toàn sát thấu

Giữa lúc Khúc Nghĩa chém được tướng cầm cờ của Toản, Viên Thiệu sai quân thám mã ra xem, quân thám về báo rằng Nghĩa chém được tướng, chặt được cờ, đương đuổi Toản. Vì thế Thiệu không chuẩn bị gì cả, cùng với Điền Phong dẫn vài trăm quân vác kích, vài mươi tay cung, cưỡi ngựa ra xem, cưỡi ha hả, cho Toản là hạng hèn hạ chẳng làm trò gì được. Trong khi Thiệu đang cưỡi, nói nói, bỗng thấy Triệu Tử Long xông đến tận trước mặt. Những tay cung vội vàng bắn, Triệu Tử Long đâm luôn mây đứa, chúng khiếp sợ bỏ chạy cả. Đằng sau thì quân Toản cuồn cuộn tiến lên vây Thiệu lại. Điền Phong vội vàng bảo Thiệu rằng: - Chúa công nên lánh vào trong bức tường kia. Thiệu liền cầm mũ đầu mâu quăng xuống đất quát to lên rằng: - Đại trưng phu muốn chết ở chiến trường, chứ lại núp vào tường cầu sống làm gì! Quân Viên Thiệu liền cố sức liều chết mà chống cự, Triệu Vân không thể xông vào được nữa. Lúc ấy đại

zhào yún bǎo gong sun zàn
sha tòu chóng wéi , huí dào
jiè qiáo . shào qu bìng dà jìn
, fù gǎn guò qiáo , luò shuǐ sǐ
zhě , bù jì qí shù .

杀透重围，回到界桥。
绍驱兵大进，复赶过桥，
，落水死者，不计其数
。

trọng vi, hồi đáo giới kiều. Thiệu
khu binh đại tiến, phục cản quá
kiều, lạc thủy tử giả, bất kể kí
số.

quân của Thiệu vừa kéo đến kịp;
Triệu Văn bảo vệ Công Tôn Toản,
đánh ra được khỏi vòng vây. Lúc
về, đến đầu cầu bên này, quân
Thiệu lại tiến lên, sang qua cầu.
Quân Toản sa xuống sông chết rất
nhiều.

9 yuán shào dang xian gǎn lái
, bù dào wǔ lǐ , zhī ting de
shan bēi hòu hǎn sheng dà
qǐ , shǎn chu yi biao rén mǎ ,
wèi shǒu san yuán dà jiang ,
nǎi shì liú xuán dé , guan
yún cháng , zhang yì dé . yin
zài píng yuán tàn zhì gong
sun zàn yǔ yuán shào xiāng
zhēng , tè lái zhù zhàn .
dang xià san pǐ mǎ , san ban
bing qì , fei ben qíán lái , zhí
qǔ yuán shào . shào jīng de
hún fei tian wài , shǒu zhōng
bǎo dao zhuì yú mǎ xià ,
máng bo mǎ ér táo , zhòng
réni sǐ jiù guò qiáo . gong sun
zàn yì shou jun guì zhài .
xuán dé , guan , zhang dòng
wèn bì , zàn yue : " ruò fei
xuán dé yuǎn lái jiù wǒ , jǐ hu
láng bēi . " jiào yǔ zhào yún
xiāng jiàn . xuán dé shèn
xiāng jìng ài , biàn yǒu bù
shě zhì xin .

袁绍当先赶来，不到五
里，只听得山背后喊声
大起，闪出一彪人马，
为首三员大将，乃是刘
玄德、关云长、张翼德。
因在平原探知公孙瓒
与袁绍相争，特来助战
。当下三匹马，三般兵器，
飞奔前来，直取袁绍。
绍惊得魂飞天外，
手中宝刀坠于马下，忙
拨马而逃，众人死救过
桥。公孙瓒亦收军归寨
。玄德、关、张动问毕
，瓒曰：“若非玄德远
来救我，几乎狼狈。”
教与赵云相见。玄德甚
相敬爱，便有不舍之心
。

Viên thiệu đương tiên cản lai,
bất đáo ngũ lí, chỉ thính đắc
sơn bối hậu hầm thanh đại
khởi, thiêm xuất nhất bưu nhân
mã, vi thủ tam viên đại tướng,
nãi thị lưu huyền đức, quan vân
trường, trương dục đức. Nhân
tại bình nguyên tham tri công
tôn toản dữ viên thiệu tương
tranh, đặc lai trợ chiến. Đương
hạ tam thất mã, tam bàn binh
khí, phi bôn tiền lai, trực thủ
viên thiệu. Thiệu kính đắc hồn
phi thiên ngoại, thủ trung bảo
đao trụ vu mã hạ, mang bát
mã nhi đào, chúng nhân tử cứu
quá kiều. Công tôn toản diệc
thu quân quy trại. Huyền đức,
quan, trương động vấn tất, toản
viết: "Nhược phi huyền đức
viễn lai cứu ngã, kỉ hồ lang bái."
Giáo dữ triệu vân tương kiến.
Huyền đức thậm tương kính ái,
tiện hữu bắt xá chi tâm.

Viên Thiệu xông thẳng lên trước,
chưa được năm dặm, đã nghe thấy
mê sau núi có tiếng hò reo, một
toàn quân mã kéo ra. Ba tướng đi
trước là Lưu Bị, Quan Vũ, Trương
Phi. Ba anh em đang ở Bình
Nguyên nghe thấy Toản đánh nhau
với Thiệu, đem quân đánh giúp. Ba
người vừa đến nơi gặp Thiệu
đương đuổi Toản liền té ngựa chạy
lại cứu. Thiệu trông thấy ba người
hồn vía lén mây cả, con dao quý
đang cầm trong tay rơi ngay xuống
đất, chỉ vừa kịp thúc ngựa quay đầu
chạy. Nhờ quân mã cố sức cứu,
Thiệu mới về được khỏi cầu. Công
Tôn Toản cũng thu quân về trại,
Lưu, Quan, Trương vào chào, cùng
nhau hỏi han trò chuyện. Toản nói:
- Giá Huyền Đức không đến cứu ta,
ta còn bị khốn đốn nhiều. Rồi Toản
bảo ba người vào gặp Triệu Tử
Long. Lưu Bị mới thấy Triệu Văn,
đã có bụng yêu mến ngay, không
muốn rời xa nữa.

10 què shuo yuán shào shu liǎo
yi zhèn , jian shǒu bù chu .
liǎng jun xiāng jù yuè yú ,
yǒu rén lái Cháng ān bào zhī
dǒng zhuó . lǐ rú duì zhuó

却说袁绍输了一阵，坚
守不出。两军相拒月余
，有人来长安报知董卓

Khuróc thuyết viên thiệu thâu
liễu nhất trận, kiên thủ bất xuất.
Lưỡng quân tương cự nguyệt
dư, hữu nhân lai trường an báo
tri đồng trác. Lý nho đối trác

Viên Thiệu thua một trận, bèn giữ
trại, không ra đánh. Hai bên cầm cự
nhau hơn một tháng. Có người về
Trường An báo với Đồng Trác. Lý
Nho nói với Trác rằng: - Viên Thiệu

yue : "yuán shào yǔ gong sun zàn , yì dāng jīn háo jié . xiān zài pán hé qian sha , yí jiǎ tian zi zhì zhào , chāi rén wǎng hé jiě zhī . èr rén gǎn dé , bì shùn tài shi yǐ . " zhuó yue : "shàn . " cì rì biàn shī tài fù mǎ rì ? , tài pú zhào qí , ? zhào qián qù . èr rén lái zhì hé běi , shào chu yíng yú bǎi lǐ zhì wài , zài bài fèng zhào . cì rì , èr rén zhì zàn yíng xuān yù , zàn nǎi qiǎn shǐ zhì shu yú shào , hù xiang jiāng hé . èr rén zì huí jīng fù mìng . zàn jí rì ban shi , yòu biǎo jiàn liú xuán dé wèi píng yuán xiāng . xuán dé yǔ zhào yún fēn bié , zhí shǒu chuí lèi , bù rěn xiāng lí . yún tàn yue : "mǒu nǎng rì wù rèn gong sun zàn wèi ying xióng ; jin guan suō wèi , yì yuán shào děng bēi èr ! " xuán dé yue : "gong qiè qu shen shì zhī , xiāng jiàn yǒu rì . " sǎ lèi ér bié .

。李儒对卓曰：“袁绍与公孙瓒，亦当今豪杰。现在磐河厮杀，宜假天子之诏，差人往和解之。二人感德，必顺太师矣。”卓曰：“善。”次日便使太傅马日磾、太仆赵岐，赍诏前去。二人来至河北，绍出迎于百里之外，再拜奉诏。次日，二人至瓒营宣谕，瓒乃遣使致书于绍，互相讲和。二人自回京复命。瓒即日班师，又表荐刘玄德为平原相。玄德与赵云分别，执手垂泪，不忍相离。云叹曰：“某曩日误认公孙瓒为英雄；今观所为，亦袁绍等辈耳！”玄德曰：“公且屈身事之，相见有日。”洒泪而别。

11 què shuo yuán shù zài nán yáng , wén yuán shào xin de jì zhōu , qiǎn shǐ lái qiú mǎ qian pǐ . shào bù yǔ , shù nù . zì cǐ xiōng dì bù mù . yòu qiǎn shǐ wǎng jīng zhōu , wèn liú biǎo jiè liáng èr shí

却说袁术在南阳，闻袁绍新得冀州，遣使来求马千匹。绍不与，术怒。自此兄弟不睦。又遣使往荆州，问刘表借粮

viết: "Viên thiệu dũ công tôn toàn, diệc đương kim hào kiệt. Hiện tại bàn hà tư sát, nghi giả thiên tử chi chiếu, sai nhân vãng hòa giải chi. Nhị nhân cảm đức, tất thuận thái sư hĩ." Trác viết: "Thiện." Thứ nhật tiện sứ thái phó mã nhật đê, thái phó triệu kí, tê chiếu tiền khứ. Nhị nhân lai chí hà bắc, thiệu xuất nghênh vu bách lí chí ngoại, tái bái phụng chiếu. Thứ nhật, nhị nhân chí toàn doanh tuyễn dụ, toàn nãi khiển sử trí thư vu thiệu, hổ tương giảng hòa. Nhị nhân tự hồi kinh phục mệnh. Toản túc nhật ban sứ, hựu biểu tiến lưu huyền đức vi bình nguyên tương. Huyền đức dũ triều vân phân biệt, chấp thủ thùy lệ, bất nhẫn tương li. Vân thán viết: "Mỗ nǎng nhật ngộ nhận công tôn toàn vi anh hùng; kim quan sở vi, diệc viên thiệu đắng bối nhĩ!" Huyền đức viết: "Công thả khuất thân sự chi, tương kiến hữu nhật." Sái lệ nhi biệt.

với Công Tôn Toản đều là hào kiệt bây giờ; nay hiện đương đánh nhau ở trên sông Bàn Hà. Thái sư nên giả chiếu của vua sai người ra giải hòa. Hai người ấy hòa thuận với nhau, tất cảm ơn và quy phục thái sư. Trác nghe Lý Nho. Ngay hôm sau, sai thái phó là Mã Nhật Đê và thái bộc là Triệu Kỳ, đem chiếu mệnh đi dụ hai người. Hai sứ đi đến Hà Bắc, Viên Thiệu ra ngoài một trặc dặm đón rước, lạy hai lạy, vâng lệnh chiếu dụ. Hôm sau Mã Nhật Đê và Triệu Kỳ lại đến dinh Công Tôn Toản để dụ. Toản cũng vâng chiếu, liền sai sứ đưa thư sang cho Thiệu. Hai bên giảng hòa, Mã, Triệu về Trường An. Toản lập tức rút quân về, rồi tiến cử Huyền Đức làm tướng ở Bình Nguyên. Lưu Bị khi từ giã Triệu Tử Long, hai người cầm tay nhau rỏ nước mắt khóc, ngàn ngừ không muốn xa nhau. Vân than rằng: - Trước kia tôi cũng nghĩ Công Tôn Toản là người anh hùng. Nay xem việc làm, thì bắt quá cũng là một tuồng Viên Thiệu mà thôi! Lưu Bị nói: - Thôi, xin ông hãy chịu khó náu thân ở đây. Hai chúng ta thế nào cũng có ngày gặp nhau!... Hai người buông nhau ra, nước mắt chứa chan.

Khước thuyết viên thuật tại nam dương, vẫn viên thiệu tân đắc kí châu, khiển sứ lai cầu mã thiên thát. Thiệu bất dũ, thuật nộ. Tự thử huynh đệ bất mục. Hữu khiển sứ vãng kinh châu, vẫn lưu biểu tá lương nhị

Lại nói đến Viên Thuật ở Nam Dương nghe tin Viên Thiệu mới được Ký Châu. Sai sứ lại xin một nghìn ngựa, Thiệu không cho. Thuật giận. Từ đó hai anh em ghét nhau, Thuật lại sai sứ đến Kinh Châu hỏi vay Lưu Biểu hai vạn tạ

wàn , biǎo yì bù yǔ . shù hèn
zhi , mì qiān rén yí shu yú
sun jian , shǐ fá liú biǎo . qí
shu luè yue : " qíán zhě liú
biǎo jié lù , nǎi wú xiong běn
chu zhī móu yě . jin běn chu
yòu yǔ biǎo sì yì yù xí jiang
dong . gong kě sù xīng bīng
fá liú biǎo , wú wèi gong qū
běn chu , èr chóu kě bào .
gong qū jīng zhōu , wú qū jī
zhōu , qie wù wù yě ! " jian
de shu yue : " pǒ nài liú biǎo
xí rì duàn wú guī lù , jin bù
chéng shí bào hèn , gèng dài
hé niān ! " jù zhàng xià
chéng pǔ , huáng gài , hán
dang děng shàng yì . chéng
pǔ yue : " yuán shù duo zhà ,
wèi kě zhǔn xìn . " jian yue :
" wú zì yù bào chóu , qǐ
wàng yuán shù zhì zhù hu ?
" biàn cha huáng gài xian lái
jiāng bian an pái zhàn chuán ,
duo zhuang jun qì liáng cǎo ,
dà chuán zhuang zài zhàn
mǎ , kè rì xīng shī . jiāng
zhōng xì zuò tàn zhi , lái bào
liú biǎo . biǎo dà jīng , jí jù
wén wǔ jiàng shì shàng yì .
kuāi liáng yue : " bù bì you lù
kě lìng huáng zǔ bù lǐng
jiāng xià zhì bing wèi qián qu ,
zhǔ gong lù jīng xiāng zhì
zhòng wèi yuán . sun jian
kuà jiāng shè hú ér lái , an
néng yòng wǔ hu ? " biǎo
rán zhī , lìng huáng zǔ shè
bèi , suí hòu biàn qǐ dà jun .
què shuo sun jian yǒu sì zi ,

二十万，表亦不与。术恨之，密遣人遗书于孙坚，使伐刘表。其书略曰：“前者刘表截路，乃吾兄本初之谋也。今本初又与表私议欲袭江东。公可速兴兵伐刘表，吾为公取本初，二仇可报。公取荊州，吾取冀州，切勿误也！”坚得书曰：“叵耐刘表昔日断吾归路，今不乘时报恨，更待何年！”聚帐下程普、黃蓋、韓當等商议。程普曰：“袁术多诈，未可准信。”坚曰：“吾自欲报仇，岂望袁术之助乎？”便差黃蓋先来江边安排战船，多装军器粮草，大船装载战马，克日兴师。江中细作探知，来报刘表。表大惊，急聚文武将士商议。蒯良曰：“不必忧虑。可令黃祖部领江夏之兵为前驱，主公率荆襄之众为援。孙坚跨江涉湖而来，安能用武乎？”表然之，令黃祖设备，随后便起

thập vạn, biểu diệc bất dữ. Thuật hận chí, mật khiễn nhân di thư vu tôn kiên, sử phạt lưu biểu. Kì thư lược viết: "Tiền giả lưu biểu tiệt lộ, nãi ngô huynh bỗn sơ chi mưu dã. Kim bỗn sơ hựu dũ biểu tư nghị dục tập giang đông. Công khả tóc hưng binh phạt lưu biểu, ngô vi công thủ bỗn sơ, nhị cùu khâ báo. Công thủ kinh châu, ngô thủ kí châu, thiết vật ngô dã!" Kiên đắc thư viết: "Phả nại lưu biểu tích nhật đoạn ngô quy lộ, kim bắt thừa thời báo hận, canh đai hà niên!" Tụ trưởng hạ trình phồ, hoàng cái, hàn đương đẳng thương nghị. Trình phồ viết: "Viên thuật đa trá, vị khả chuẩn tín." Kiên viết: "Ngô tự dục báo cùu, khởi vọng viên thuật chi trợ hò?" Tiện sai hoàng cái tiên lai giang biên an bài chiến thuyền, đà trang quân khí lương thảo, đại thuyền trang tái chiến mã, khắc nhật hưng sư. Giang trung tế tác tham tri, lai báo lưu biểu. Biểu đại kinh, cấp tụ văn võ tướng sĩ thương nghị. Khoái lương viết: "Bất tất ưu lụ. Khả lệnh hoàng tổ bộ lĩnh giang hạ chi binh vi tiền khu, chúa công suất kinh tương chi chúng vi viên. Tôn kiên khóa giang thiệp hò nhì lai, an năng dụng võ hò?" Biểu nhiên chi, lệnh hoàng tổ thiết bị, tùy hậu tiện khởi đại quân. Khuốc thuyết tôn kiên hữu tú tử, gai ngô phu nhân sở sinh:

lương. Biểu cũng không cho vay. Thuật cũng giận, sai người đưa mật đưa thư cho Tôn Kiên xui Kiên đánh Lưu Biểu. Thư rằng: "Trước kia Lưu Biểu chẹn đường ông, là do mưu kế của anh tôi Bản Sơ cả. Nay tôi lại thấy anh tôi bàn riêng với Lưu Biểu muốn nuốt cả Giang Đông. Ông nên chóng chóng khởi binh đánh Lưu Biểu đi. Tôi thì xin đánh Bản Sơ hộ ông. Có thể thì hai mối thù mới báo được. Ông lấy Kinh Châu; tôi lấy Ký Châu. Ông đừng để mất cơ hội". Kiên được thư nói rằng: - Lưu Biểu chẹn trước đường ta, nay không nhân dịp nào báo thù, còn đợi đến bao giờ? Bên hợp các tướng Trịnh Phồ, Hoàng Cái, Hàn Dương để ba0øn. Phồ nói: - Viên Thuật là người trí khá lầm, không nên tin vội. Kiên nói: - Ta muốn đánh báo thù, cần gì Viên Thuật giúp Rồi sai Hoàng Cái đến bên sông trước, sắp sẵn chiến thuyền và chờ nhiều quân lương khí giới, thuyền lớn thì chứa ngựa chiến để một ngày nào đó sẽ cất quân. Quân do thám dò biết tình hình, về báo với Lưu Biểu, Biểu sợ lầm, kíp họp các tướng lại bàn. Khoái Lương nói: - Lo gì việc này, Chúa công nên sai Hoàng Tổ lĩnh quân ở Giang Hạ đi trước, làm tiền khu. Chúa công đem quân Kinh Tương đi sau này làm hậu viện. Tôn Kiên còn phải qua nhiều sông mới đến đây, còn dụng võ làm sao được? Biểu cho là phải, sai Hoàng Tổ thu xếp sẵn sàng, rồi đưa đại quân ra nghênh địch. Lại nói đến Tôn Kiên có bốn

jie wú fu rén suǒ sheng :
cháng zì míng cè , zì bó fú ;
cì zì míng quán , zì zhòng
móu ; san zì míng yì , zì shú
bì ; sì zì míng kuang , zì jí
zuò . wú fu rén zhī mò , jí wèi
sun jian cì qì , yì sheng yí zi
yí nǚ : zì míng lǎng , zì zǎo
an ; nǚ míng rén . jian yòu
guò fáng yú shì yí zi , míng
sháo , zì gong lǐ . jian yǒu yí
dì , míng jìng , zì yòu tái .
jian lín xíng , jìng yǐn zhu zì
liè bài yú mǎ qián ér jiàn yue
: " jin dǒng zhuó zhuan quán
, tian zì nuò ruò , hǎi nèi dà
luàn , gè bà yī fāng ; jiang
dong fang shao néng , yǐ yǐ
xiǎo hèn ér qǐ zhòng bīng
, fei suō yí yě . yuàn xiong
xiáng zhì ." jian yue : " dì wù
duo yán . wú jiang zòng
héng tian xià , yǒu chóu qǐ
kě bù bào ! " cháng zì sun cè
yue : " rú fù qín bì yù wǎng
, ér yuàn suí xíng ." jian xǔ
zhi , suì yǔ cè deng zhou
, sha ben fán chéng .

12 huáng zǔ fú gong nǚ shǒu yú
jiang bian , jiàn chuán bàng
àn , luàn jiàn ju fa . jian lìng
zhu jun bù kě qīng dòng , zhī
fú yú chuán zhong lái wǎng
yòu zhì ; yí lián san rì , chuán

大军。却说孙坚有四子，皆吴夫人所生：长子名策，字伯符；次子名权，字仲谋；三子名翊，字叔弼；四子名匡，字季佐。吴夫人之妹，即为孙坚次妻，亦生一子一女：子名朗，字早安；女名仁。坚又过房俞氏一子，名韶，字公礼。坚有一弟，名静，字幼台。坚临行，静引诸子列拜于马前而谏曰：“今董卓专权，天子懦弱，海内大乱，各霸一方；江东方稍宁，以一小恨而起重兵，非所宜也。愿兄详之。”坚曰：“弟勿多言。吾将纵横天下，有仇岂可不报！”长子孙策曰：“如父亲必欲往，儿愿随行。”坚许之，遂与策登舟，杀奔樊城。

黄祖伏弓弩手于江边，见船傍岸，乱箭俱发。坚令诸军不可轻动，只伏于船中来往诱之；一连三日，船数十次傍岸

trưởng tử danh sách, tự bá
phù; thứ tử danh quyền, tự
trọng mưu; tam tử danh đức, tự
thúc bật; tứ tử danh khuông, tự
quý tá. Ngô phu nhân chi muội,
tức vi tôn kiên thứ thê, diệc sinh
nhất tử nhât nữ: tử danh lăng,
tự tảo an; nữ danh nhân. Kiên
hữu quá phòng du thị nhât tử,
danh thiều, tự công lễ. Kiên
hữu nhât đệ, danh tĩnh, tự ấu
đài. Kiên lâm hành, tĩnh dẫn
chư tử liệt báu vu mã tiền nhi
gián viết: "Kim đồng trác
chuyên quyền, thiên tử nọa
nhược, hải nội đại loạn, các bá
nhất phương; giang đông
phương sảo ninh, dĩ nhât tiếu
hận nhì khởi trọng binh, phi sở
nghi dã. Nguyên huynh tướng
chi." Kiên viết: "Đệ vật đa ngôn.
Ngô tương tung hoành thiên
hạ, hữu cùu khởi khả bất báo!"
Trưởng tử tôn sách viết: "Như
phụ thân tất dục vãng, nhì
nguyễn tùy hành." Kiên hứa chi,
toại dữ sách đăng chu, sát bôn
phản thành.

con, đều là con vợ cả là Ngô phu
nhân. Con cả tên là Sách, tự là Bá
Phù; con thứ hai tên là Quyền, tự là
Trọng Mưu; con thứ ba tên là Đức,
tự là Thúc Bật; con thứ tư tên là
Khương, tự là Quý Tá. Vợ thứ hai
Kiên, là em ruột vợ cả, đẻ được hai
con, một trai một gái. Con trai tên là
Lang, tự là Tảo An, con gái tên là
Nhân. Kiên lại nuôi một người con
họ Du làm con nuôi, tên là Thiều, tự
là Công Lễ. Kiên có một người em,
tên là Tĩnh, tự là Áu Đài. Khi Kiên
sắp đi, Tôn Tĩnh dắt cả các con,
sắp hàng ở trước ngựa, lạy mà can
rằng: - Nay Đồng Trác chuyên
quyền, thiên tử hèn yếu, bốn bể
loạn lạc, mỗi người giữ một
phương. Giang Đông ta vừa mới
yên được ít lâu, nay chỉ vì một chút
giận nhỏ, mà anh mang đại quân đi,
tôi tưởng không nên. Xin anh nghĩ
lại. Kiên nói: - Chú đừng nói nhiều.
Ý tôi muốn tung hoành trong thiên
hạ, nay có thù lẽ nào lại không
báo? Con cả là Tôn Sách nói: - Nếu
cha đã quyết, con xin đi theo! Kiên
cho đi, rồi hai bố con kéo quân đến
Phàn Thành.

Hoàng Tổ phục cung nỗ thủ vu
giang biên, kiến thuyền bàng
ngạn, loạn tiễn câu phát. Kiên
lệnh chư quân bắt khả khinh
động, chỉ phục vu thuyền trung
lai vãng dù chi; nhất liên tam

Hoàng Tổ phục cung nỗ ở bên
sông, thấy thuyền Kiên gần đến bờ,
bắn tên ra như mưa. Kiên truyền
quân sĩ không ai được bắn vội, hãy
cứ nấp ở trong thuyền, chờ đi chờ
lại dù địch luôn ba hôm, thuyền cứ

shù shí cì bàng àn . huáng
zǔ jun zhí gǔ fàng jiàn , jiàn
yǐ fàng jìn . jian què bá
chuán shàng suǒ de zhi jiàn
, yue shí shù wàn . dang rì
zhèng zhí shùn feng , jian
lìng jun shì yí qí fàng jiàn .
àn shàng zhi wú bù zhù , zhì
de tuì zǒu . jian jun deng àn ,
chéng pǔ , huáng gài fēn
bīng liǎng lù , zhí qū huáng
zǔ yíng zhài . bēi hòu hán
dang qu bing dà jìn . san
miàn jiá gong , huáng zǔ dà
bài , qì què fán chéng , zǒu
rù dèng chéng . jian lìng
huáng gài shǒu zhù chuán
zhi , qin zì tōng bing zhuī xí .
huáng zǔ yǐn jun chu yíng ,
bù zhèn yú yě . jian liè chéng
zhèn shì , chu mǎ yú mén qí
zhi xià . sun cè yě quán fù pi
wa , tǐng qiang lì mǎ yú fù cè
. huáng zǔ yǐn èr jiang chu
mǎ , yi gè shì jiang xià zhang
hǔ , yi gè shì xiang yáng
chén sheng . huáng zǔ yáng
bian dà mà : "jiang dong shù
zéi , an gǎn qin fàn hàn shì
zong qin jìng jiè ! " biàn lìng
zhang hǔ nuò zhàn . jian
zhèn nèi hán dang chu yíng .
liǎng qí xiāng jiāo , zhàn èr
shí yú gé , chén zhǔ jiàn
zhang hǔ lì qiè , fei mǎ lái
zhù . sun cè wàng jiàn , àn
zhù shǒu zhòng qīng , chě
gong da jiàn , zhèng shè
zhong chén sheng miàn mén
, yìng xián luò mǎ . zhang hǔ

。黄祖军只顾放箭，箭已放尽。坚却拔船上所得之箭，约十数万。当日正值顺风，坚令军士一齐放箭。岸上支吾不住，只得退走。坚军登岸，程普、黄盖分兵两路，直取黄祖营寨。背后韩当驱兵大进。三面夹攻，黄祖大败，弃却樊城，走入邓城。坚令黄盖守住船只，亲自统兵追袭。黄祖引军出迎，布阵于野。坚列成阵势，出马于门旗之下。孙策也全副披挂，挺枪立马于父侧。黄祖引二将出马，一个是江夏张虎，一个是襄阳陈生。黄祖扬鞭大骂：“江东鼠贼，安敢侵犯汉室宗亲境界！”便令张虎搦战。坚阵内韩当出迎。两骑相交，战二十余合，陈主见张虎力怯，飞马来助。孙策望见，按住手中枪，扯弓搭箭，正射中陈生面门，应弦落马。张虎见陈生坠地，吃了一惊，措手不及

nhật, thuyền số thập thứ bàng
ngạn. Hoàng tổ quân chỉ có
phóng tiễn, tiễn dĩ phóng tần.
Kiên khước bat thuyền thượng
sở đắc chi tiễn, ước thập số
vạn. Đương nhật chánh trị
thuận phong, kiên lệnh quân sĩ
nhất tề phóng tiễn. Ngạn
thượng chi ngô bất trụ, chỉ đắc
thói tàu. Kiên quân đăng ngạn,
trình phỗ, hoàng cái phân binh
lưỡng lộ, trực thủ hoàng tổ
doanh trại. Bối hậu hàn đương
khu binh đại tiến. Tam diện giáp
công, hoàng tổ đại bại, khí
khước phản thành, tàu nhập
đặng thành. Kiên lệnh hoàng
cái thủ trụ thuyền chỉ, thân tự
thống binh truy tập. Hoàng tổ
dẫn quân xuất nghênh, bố trận
vu dã. Kiên liệt thành trận thế,
xuất mã vu môn kì chi hạ. Tôn
sách dã toàn phó phi quái, đĩnh
thương lập mã vu phụ trắc.
Hoàng tổ dẫn nhị tướng xuất
mã, nhất cá thị giang hạ trương
hổ, nhất cá thị tướng dương
trần sinh. Hoàng tổ dương tiên
đại mạ: "Giang đông thủ tặc, an
cảm xâm phạm hán thất tông
thân cảnh giới!" Tiện lệnh
trương hổ natch chiến. Kiên trận
nội hàn đương xuất nghênh.
Luồng kỵ tướng giao, chiến nhị
thập dư hợp, trần chủ kiến
trương hổ lực khiếp, phi mã lai
trợ. Tôn sách vọng kiến, án trụ
thủ trung thương, xả cung đập
tiễn, chánh xạ trúng trần sinh
diện mòn, ứng huyền lạc mã.

lượn vào bờ đến vài mươi lượt.
Quân Hoàng Tổ thi nhau bắn ròng
rã, đến hết sạch tên. Đến hôm thứ
tứ, Kiên sai quân ra rút những tên
giắt đầy cả hai mạn thuyền, ước
được vài mươi vạn rồi nhân lúc
thuận gió, bắn cả vào bờ. Quân
Hoàng Tổ chống đỡ không nổi, phải
bỏ chạy. Kiên kéo quân lên bờ,
Trình Phỗ, Hoàng Cái chia binh ra
làm hai đường, đến đánh trại
Hoàng Tổ. Đằng sau thì Hán
Đương kéo quân tiến lên. Ba mặt
đánh dồn lại, quân Hoàng Tổ thua,
bỏ Phàn Thành chạy về Đặng
Thành. Kiên sai Hoàng Cái ở lại giữ
lấy thuyền bè còn mình thì đem
quân đuổi theo. Hoàng Tổ đem
quân nghênh địch, bầy trận ở giữa
cánh đồng, Kiên cũng dàn thành
thế trận, rồi cưỡi ngựa ra đứng
dưới cửa cờ. Tôn Sách mặc áo
giáp gọn ghẽ, cầm mace, cưỡi ngựa
đứng bên cạnh bồ. Hoàng Tổ dẫn
hai tướng cưỡi ngựa ra, một tướng
là Trương Hồ ở Giang Hạ, một
tướng là Trần Sinh ở Tương
Đương. Hoàng Tổ trả roi mắng: -
Đàn chuột ở Giang Đông kia! Sao
dám xâm phạm vào đất của tôn
thân nhà Hán? Nói rồi sai Trương
Hồ ra đánh. Bên quân của Kiên,
Hán Đương nhảy ra nghênh địch.
Hai bên đánh nhau chưa được ba
mươi hiệp, Trần Sinh thấy Trương
Hồ đuối sức cũng phi ngựa ra đánh
giúp. Tôn Sách trông thấy, cắp chặt
ngọn mace ở nách, giương cung đặt
tên bắn tin ngay vào giữa mặt Trần
Sinh. Sau tiếng dây cung bật, Trần

jian chén sheng zhuì dì , chi
liǎo yǐ jīng , cuò shǒu bù jí ,
bèi hán dang yǐ dao , xiao qù
bàn gè nǎo dài . chéng pǔ
zòng mǎ zhí lái zhèn qián
zhuo huáng zǔ . huáng zǔ qì
què tóu kui , zhàn mǎ , zá yú
bù jun nèi táo mìng . sun jian
yǎn sha bài jun , zhí dào hàn
shuǐ , mìng huáng gài jiang
chuán zhì jìn bó hàn jiang .

，被韩当一刀，削去半个脑袋。程普纵马直来阵前捉黄祖。黄祖弃却头盔、战马，杂于步军内逃命。孙坚掩杀败军，直到汉水，命黄盖将船只进泊汉江。

13 huáng zǔ jù bài jun , lái jiàn
liú biǎo , bèi yán jian shì bù
kě dang . biǎo huang qǐng
kuǎi liáng shàng yì . liáng
yue : " mù jin xin bài , bing
wú zhàn xin ; zhi kě shen
gou gao lěi , yǐ bì qí feng ;
què qián lìng rén qú jiào yú
yuán shào , cǐ wéi zì kě jiē
yě . " cài mào yue : " zi róu
zhí yán , zhí zhuó jí yě . bing
lín chéng xià , jiang zhì háo
bian , qǐ kě shù shǒu dài bì !
mǒu sui bù cái , yuàn qǐng
jun chu chéng , yǐ jué yi zhàn . "
liú biǎo xǔ zhì . cài mào
yǐn jun wàn yú , chu xiāng
yáng chéng wài , yú xiàn
shan bù zhèn . sun jian jiang
de shèng zhì bing , cháng qū
dà jìn . cài mào chu mǎ . jian
yue : " cǐ rén shì liú biǎo hòu
qí zhì xiong yě , shéi yǔ wú
qín zhì ? " chéng pǔ tǐng tiě jí
máo chu mǎ , yǔ cài mào
jiao zhàn . bù dào shù gé ,
cài mào bài zǒu . jian qu dà

黄祖聚败军，来见刘表，备言坚势不可当。表慌请蒯良商议。良曰：“目今新败，兵无战心；只可深沟高垒，以避其锋；却潜令人求教于袁绍，此围自可解也。”蔡瑁曰：“子柔之言，直拙计也。兵临城下，将至壕边，岂可束手待毙！某虽不才，愿请军出城，以决一战。”刘表许之。蔡瑁引军万余，出襄阳城外，于岘山布阵。孙坚将得胜之兵，长驱大进。蔡瑁出马。坚曰：“此人是刘表后妻之兄也，谁与吾擒之？”程普挺铁脊矛出马，与蔡瑁交战。不

Trương Hổ kiến Trần Sinh truy đia, cặt liễu nhất kinh, thô thủ bắt cập, bị hàn đương nhất đao, tước khứ bán cá nǎo đại. Trình Phổ tung mã trực lai trận tiền tróc hoàng tổ. Hoàng tổ khí khuốc đầu khôi, chiến mã, tạp vu bộ quân nội đào mệnh. Tôn Kiên yểm sát bại quân, trực đáo hán thủy, mệnh hoàng cái tương thuyền chỉ tiến bạc hán giang.

Sinh ngã ngựa ngay. Trương Hổ thấy thế, giật nẩy mình, bị ngay Hán Đương giờ dao chém một nhát. Hỗ đỡ không kịp bị Đương chém mất nửa đầu. Trình Phổ xông ngựa vào trận để bắt Hoàng Tổ. Tổ bỏ cả mũ lẩn ngựa, chạy vào đám bộ quân để lẩn trốn. Tôn Kiên đánh tràn cánh bại quân, đuổi thẳng mãi đến sông Hán Thủy, sai Hoàng Cái đem thuyền tiên lên đóng ở Hán Giang.

Hoàng tổ tụ bại quân, lai kiến lưu biếu, bị ngôn kiên thế bắt khả đương. Biểu hoảng thỉnh khoái lương thương nghị. Lương viết: "Mục kim tân bại, binh vô chiến tâm; chỉ khả thâm cầu cao lũy, dĩ tị kì phong; khuốc tiềm lệnh nhân cầu giáo vu viên thiệu, thử vi tự khả giải dã." Thái mạo viết: "Tử nhu chí ngôn, trực chuyết kế dã. Bình lâm thành hạ, tương chí hào biên, khởi khả thúc thủ đai tẽ! Mỗ tuy bất tài, nguyện thỉnh quân xuất thành, dĩ quyết nhất chiến." Lưu biểu hứa chi. Thái mạo dẫn quân vạn dư, xuất tương đương thành ngoại, vu hiện sơn bờ trận. Tôn kiên tương đắc thắng chi binh, trường khu đại tiến. Thái mạo xuất mã. Kiên viết: "Thử nhân thi lưu biểu hậu thê chi huynh dã, thùy dữ ngô cầm chí?" Trình phổ đĩnh thiết tích mâu xuất mã, dữ thái mạo giao chiến. Bất đáo sổ hợp, thái mạo

Hoàng Tổ thu quân vào ra mắt Lưu Biểu, nói rằng: - Thế Tôn Kiên to quá, không sao địch được! Biểu vội gọi Khoái Lương ra bàn. Lương nói: - Nay ta mới thua, binh lính ngã lòng cả. Bây giờ chỉ nên thành cao hào sâu, giữ cho vững vàng, rồi mật sai người sang cầu cứu Viên Thiệu, mới có thể giải vây được. Sái Mạo nói: - Tử Nhu bàn mưu ấy thực vụng. Nay quân địch tới ngoài thành, tướng địch đã đến bên hào, lẽ nào ta lại ngồi khoanh tay chịu chết! Tôi tuy không có tài cán gì, nhưng cũng dám xin lĩnh quân ra ngoài thành quyết chiến một trận. Lưu Biểu nghe lời, cho Sái Mạo đem hơn một vạn quân ra ngoài thành Tương Dương, dàn trận ở dưới núi Nghiễn Sơn. Tôn Kiên đem quân vừa thắng trận, kéo bùa lên đánh Sái Mạo. Mạo thúc ngựa ra. Kiên thấy Mạo liền hô: - Thắng này là anh vợ bé Lưu Biểu đây, ai ra bắt lấy nó cho ta! Trình Phổ vác ngay ngọn mâu chuôi sắt, té ngựa ra đánh. Mới đánh nhau được vài

jun , sha de shi héng biàn yě
. cài mào táo rù xiāng yáng .
kuǎi liáng yán mào bù ting
liáng cè , yǐ zhì dà bài , àn
jun fǎ dang zhǎn . liú biǎo yǐ
xin qū qí mò , bù kěn jia xíng
.

到数合，蔡瑁败走。坚驱大军，杀得尸横遍野。蔡瑁逃入襄阳。蒯良言瑁不听良策，以致大败，按军法当斩。刘表以新娶其妹，不肯加刑。
。

14 què shuo sun jian fēn bīng sì
miàn , wéi zhù xiāng yáng
gong dǎ . hu yì rì , kuáng
feng zòu qǐ , jiāng zhōng jūn
shuài zì qí gan chui zhé .
hán dang yue : " cǐ fei jí zhào
, kě zàn ban shi ." jian yue :
" wú lǚ zhàn lǚ shèng , qǔ
xiāng yáng zhì zài dàn xì ; qǐ
kě yīn fēng zhé qí gan , jù ēr
bà bīng ! " suí bù ting hán
dang zhì yán , gōng chéng
yù jí . kuǎi liáng wèi liú biǎo
yue : " mǒu yè guān tiān
xiàng , jiàn yì jiāng xíng yù
zhuì . yǐ fēn yě dù zhì , dang
yìng zài sun jian . zhǔ gōng
kě sù zhì shu yuán shào ,
qiú qí xiāng zhù . " liú biǎo
xiě shù , wèn shéi gǎn tú wéi
ér chu . jiàn jiāng lǚ gōng ,
yīng shēng yuàn wǎng . kuǎi
liáng yue : " rǔ jì gǎn qù , kě
ting wú jì : yǔ rǔ jun mǎ wǔ
bǎi , duo dài néng shè zhě
chong chu zhèn qù , jí ben
xiān shan . ta bì yīn jun lái
gǎn , rǔ fen yì bǎi rén shàng

却说孙坚分兵四面，围住襄阳攻打。忽一日，狂风骤起，将中军帅字旗竿吹折。韩当曰：“此非吉兆，可暂班师。”坚曰：“吾屡战屡胜，取襄阳只在旦夕；岂可因风折旗竿，遽尔罢兵！”遂不听韩当之言，攻城愈急。蒯良谓刘表曰：“某夜观天象，见一将星欲坠。以分野度之，当应在孙坚。主公可速致书袁绍，求其相助。”刘表写书，问谁敢突围而出。健将吕公，应声愿往。蒯良曰：“汝既敢去，可听吾计：与汝军马五百，多带能射者冲出阵去，即

bại tẩu. Kiên khu đại quân, sát
đắc thi hoành biến dã. Thái
mạo đào nhập tương đương.
Khoái lương ngôn mạo bất
thính lương sách, dĩ trí đại bại,
án quân pháp đương trảm. Lưu
biểu dĩ tân thú kì muội, bất
khẳng già hình.

hiệp. Mạo đã thua chạy. Kiên thúc
quân vào giết chết vô số quân Mạo,
thây người ngổn ngang khắp cả
cánh đồng. Mạo trốn về Tương
Dương. Khoái Lương thấy Mạo
thua chạy về liền nói rằng: - Tôi đã
bày một kế hay, Mạo không nghe,
cứ ra đánh để đến nỗi thua to. Nay
nên chiếu quân pháp mà đem
chém! Lưu Biểu vừa lấy em gái Sái
Mạo, không nỡ chém.

Một hôm, bỗng một cơn gió nổi lên
giật đổ lá cờ "Súy" ở trung quân.
Hàn Dương nói: - Điều này là điều
gở, xin hãy rút quân về. Kiên nói: -
Ta đánh trận nào được trận này, chỉ
sớm tối hôm nay thì lấy được
Tương Dương, sao lại vì một việc
gió thổi gãy cờ mà bãi binh? Kiên
không nghe lời Hàn Dương, càng
thúc quân đánh giết. Khoái Lương
một hôm xem thiên văn, bảo Lưu
Biểu: - Tôi trông thiên văn, thấy một
ngôi tướng tinh chừng muôn sa, cứ
chia phương hướng mà tính ra, thì
ngôi sao ấy là Tôn Kiên. Chúa công
nên lập tức đưa thư cho Viên Thiệu
để cầu cứu. Lưu Biểu viết thư xong,
hỏi có ai dám xông ra ngoài vòng
vây. Có mãnh tướng là Lã Công xin
đi. Khoái Lương bảo Lã Công rằng:
- Người đã có gan dám đi, nên
nghe kể ta: Người đem năm trăm
quân mã đi, phải kén những tay bắn
cung giỏi. Ra khỏi được vòng vây
rồi lập tức chạy lên Nghiễn Sơn.
Đằng kia tắt nó đem quân lại đuổi.
Người phải lấy ra một trăm người,
lên núi tìm đá chất sẵn; một trăm

shan , xún shí zǐ zhǔn bèi ; yi
bǎi rén zhí gong nǚ fú yú lín
zhong . dàn yǒu zhui bing
dào shí , bù kě jìng zǒu ; kě
pán xuán qu zhé , yǐn dào
mái fú zhì chǔ , shǐ shí ju fa .
ruò néng qǔ shèng , fàng qǐ
lián chú hào pào , chéng
zhong biàn chu jie yìng . rú
wú zhui bing , bù kě fàng
pào , zàn chéng ér qù . jin yè
yuè bù shèn míng , huáng
hun biàn kě chu chéng . "

奔岘山。他必引军来赶，汝分一百人上山，寻石子准备；一百人执弓弩伏于林中。但有追兵到时，不可径走；可盘旋曲折，引到埋伏之处，矢石俱发。若能取胜，放起连珠号炮，城中便出接应。如无追兵，不可放炮，趨程而去。今夜月不甚明，黄昏便可出城。”

- 15 lǚ gong lǐng liǎo jì cè , shuan
shù jun mǎ . huáng hun shí
fen , mì kai dong mén , yǐn
bing chu chéng . sun jian zài
zhàng zhong , hu wén hǎn
sheng , jí shàng mǎ yǐn san
shí yú qí , chu yíng lái kàn .
jun shì bào shuo : " yǒu yi
biao rén mǎ sha jiang chu lái
, wàng xiān shan ér qù ."
jian bù huì zhu jiang , zhī yǐn
san shí yú qí gǎn lái . lǚ
gong yǐ yú shan lín cóng zá
qù chǔ , shàng xià mái fú .
jian mǎ kuài , dan qí dù lái ,
qián jun bù yuǎn . jian dà
jiào : " xiū zǒu ! " lǚ gong lè
huí mǎ lái zhàn sun jian . jiao
mǎ zhì yí gé , lǚ gong biàn
zǒu , shǎn rù shan lù qù .
jian suí hòu gǎn rù , què bù
jian liǎo lǚ gong . jian fang yù
shàng shan , hu rán yí sheng

吕公领了计策，拴束军马。黄昏时分，密开东门，引兵出城。孙坚在帐中，忽闻喊声，急上马引三十余骑，出营来看。军士报说：
“有一彪人马杀将出来，望岘山而去。”坚不会诸将，只引三十余骑赶来。吕公已于山林丛杂去处，上下埋伏。坚马快，单骑独来，前军不远。坚大叫：“休走！”
吕公勒回马来战孙坚。交马只一合，吕公便走，闪入山路去。坚随后

thương sơn, tần thạch tử
chuẩn bị; nhất bách nhân chấp
cung nổ phục vu lâm trung. Đã
hữu truy binh đáo thời, bắt khả
kính tầu; khả bàn toàn khúc
chiết, dẫn đáo mai phục chi xử,
thi thạch câu phát. Nhuoc năng
thủ thắng, phóng khởi liên châu
hào pháo, thành trung tiện xuất
tiếp ứng. Như vô truy binh, bắt
khả phóng pháo, toàn trình nhi
khứ. Kim dạ nguyệt bắt thậm
minh, hoàng hôn tiện khả xuất
thành."

người nữa mang cung nỏ nấp ở
trong rừng. Hễ nó đuổi đến nơi, chớ
có chạy đường thẳng, cứ chạy
quanh co, dù cho nó đến chỗ mai
phục, rồi ở trên cùng bắn tên và
ném đá xuống. Nếu thắng trận thì
lập tức nỗi hiệu súng liên châu,
trong thành sẽ cho quân ra tiếp
ứng. Nếu nó không đuổi thì đừng
nổ súng báo hiệu làm gì, cứ đi xắn
đi thôi. Đêm nay trăng không sáng
lắm. Chiều tà có thể ra khỏi thành.

Lã Công vâng lĩnh kế ấy, sắp sẵn
quân mã, đợi đến xâm xẩm tối, bí
mật mở cửa phía đông, kéo quân ra
khỏi thành. Tôn Kiên đang ở trong
trường, nghe có tiếng reo, kíp cưỡi
ngựa đem ba mươi tên kỵ mã ra
cửa trại xem. Quân sĩ lại báo rằng: -
Có một toán quân mã ở trong thành
kéo ra, chạy về mé Nghiễn Sơn.
Kiên không kịp gọi các tướng chỉ
dẫn ba mươi tên kỵ mã đuổi theo.
Bấy giờ Lã Công đã đưa quân vào
mai phục trong rừng rậm rồi. Một
mình Kiên phóng ngựa chạy nhanh
tới thấy quân đằng trước không còn
cách xa mấy, Kiên bèn gọi to lên
rằng: - Đừng chạy nữa. Lã Công
quay ngựa lại đánh. Đánh được
một hiệp, Lã Công lại chạy, lén vào
trong đường núi. Kiên đằng sau
theo hút, nhưng đi đến núi thì
không thấy Lã Công nữa. Kiên toan
trèo lên núi bỗng nghe thấy một

luó xiǎng , shan shàng shí zǐ
luàn xià , lín zhōng luàn jiàn
qí fa . jian tǐ zhong shí , jiàn
nǎo jiāng bèng liú , rén mǎ
jie sǐ yú xiàn shan zhì nèi ;
shòu zhǐ san shí qī suì .

赶入，却不见了吕公。
坚方欲上山，忽然一声
锣响，山上石子乱下，
林中乱箭齐发。坚体中
石、箭，脑浆迸流，人
马皆死于岘山之内；寿
止三十七岁。

16 lǚ gōng jié zhù sān shí qí ,
bìng jie sha jìn , fàng qǐ lián
chú hào pào . chéng zhong
huáng zǔ , kuǎi yuè , cài
mào fēn tóu yǐn bing sha chu
, jiāng dong zhu jun dà luàn .
huáng gài ting de hǎn sheng
zhèn tian , yǐn shuǐ jun sha
lái , zhèng yíng zhe huáng
zǔ . zhàn bù liǎng gé , sheng
qín huáng zǔ . chéng pǔ bǎo
zhe sun cè , jí dài xún lù ,
zhèng yù lǚ gōng . chéng pǔ
zòng mǎ xiàng qián , zhàn
bù dào shù gé , yí mó cì lǚ
gōng yú mǎ xià . liǎng jun dà
zhàn , sha dào tian míng , gè
zì shou che .

吕公截住三十骑，并皆
杀尽，放起连珠号炮。
城中黄祖、蒯越、蔡瑁
分头引兵杀出，江东诸
军大乱。黄盖听得喊声
震天，引水军杀来，正
迎着黄祖。战不两合，
生擒黄祖。程普保着孙
策，急待寻路，正遇吕
公。程普纵马向前，战
不到数合，一矛刺吕公
于马下。两军大战，杀
到天明，各自收车。

17 liú biǎo jun zì rù chéng . sun
cè huí dào hàn shuǐ , fang
zhi fù qín bēi luàn jiàn shè sī
, shi shǒu yǐ bēi liú biǎo jun
shì gong tái rù chéng qù liǎo
, fàng sheng dà ku . zhòng
jun ju hào qì . cè yue : "fù
shi zài bǐ , an de huí xiāng ! "

刘表军自入城。孙策回
到汉水，方知父亲被乱
箭射死，尸首已被刘表
军士扛抬入城去了，放
声大哭。众军俱号泣。
策曰：“父尸在彼，安

nhiên nhất thanh la hưởng, sơn
thượng thạch tử loạn hạ, lâm
trung loạn tiễn tè phát. Kiên thê
trung thạch, tiễn, nǎo tương
bính lưu, nhân mǎ giai tử vu
hiện sơn chi nội; thọ chỉ tam
thập thất tuế.

tiếng cồng rồi đá đâm ở trên núi lăn
xuống như mưa. Trong rừng tên
bắn ra tua tua. Kiên bị đá và tên
bắn trúng vào đầu, phọt óc ra.
Người và ngựa cùng chết cả ở
chân núi. Lúc ấy Tôn Kiên mới có
ba mươi bảy tuổi.

Lữ công tiệt trụ tam thập kỵ,
tịnh giai sát tần, phóng khởi liên
châu hào pháo. Thành trung
hoàng tổ, khoái việt, thái mạo
phân đầu dẫn binh sát xuất,
giang đông chư quân đại loạn.
Hoàng cái thính đắc hảm thanh
chân thiên, dẫn thủy quân sát
lai, chánh nghênh trú hoàng tổ.
Chiến bất lưỡng hợp, sinh cầm
hoàng tổ. Trình phỗ bảo trú tôn
sách, cấp đai tầm lộ, chánh ngộ
lữ công. Trình phỗ túng mã
hướng tiền, chiến bất đáo sở
hợp, nhất mâu thứ lữ công vu
mã hạ. Lưỡng quân đại chiến,
sát đáo thiên minh, các tự thu
xa.

Lã Công xuống chẹn đường bắt
được ba mươi tên kỵ mã, giết tuốt
cả rồi nổi hiệu súng liên châu.
Trong thành nghe thấy, Hoàng Tổ,
Khoái Việt, Sái Mạo cùng chia làm
máy ngả ra đánh. Quân Giang
Đông xôn xao cả lên. Hoàng Cái
giữ thuyền ở dưới sông, nghe thấy
tiếng reo àm ĩ, cũng dẫn thủy quân
kéo lên bờ, gặp ngay Hoàng Tổ,
đánh nhau được vài hiệp thì Hoàng
Cái bắt sống được Hoàng Tổ. Trình
Phỗ bảo vệ Tôn Sách, vội tìm
đường chạy, vừa gặp ngay Lã
Công đến. Phỗ té ngựa ra, hai bên
đánh nhau được vài hiệp. Phỗ đâm
một ngọn mâu. Lã Công chết ngã
xuống chân ngựa. Hai bên đánh
nhau mãi đến tận sáng mới thu
quân.

Lưu Biểu quân tự nhập thành.
Tôn Sách hồi đáo hán thủy,
phương tri phụ thân bị loạn tiễn
xạ tử, thi thủ dĩ bị lưu biếu quân
sĩ giang sĩ nhập thành khứ liễu,
phóng thanh đại khốc. Chúng
quân cầu hào khắp. Sách viết:
"Phụ thi tại bỉ, an đắc hồi

Quân Lưu Biểu rút vào thành. Tôn
Sách về đến Hán Thủy mới biết tin
bố chết, quân Lưu Biểu đã khiêng
xác vào thành mất rồi. Sách khóc
lóc thảm sầu, quân sĩ cũng rền rĩ
than khóc. Sách khóc: - Xác phụ
thân ta còn ở bên địch, làm thế nào
mang về quê hương được? Hoàng

huáng gài yue : " jin huó
zhuo huáng zǔ zài cǐ , de yi
rén rù chéng jiāng hé , jiang
huáng zǔ qù huàn zhǔ gong
shi shǒu . " yán wèi bì , jun lì
huán jie chu yue : " mǒu yú
liú biǎo yǒu jiù , yuàn rù
chéng wèi shǐ . " cè xǔ zhì .
huán jie rù chéng jiàn liú
biǎo , jù shuo qí shì . biǎo
yue : " wén tái shi shǒu , wú
yǐ yòng guǎn mù shèng zhǔ
zài cǐ . kě sù fàng huí huáng
zǔ , liǎng jia gè bà bing , zài
xiu qín fàn . " huán jie bài xiè
yù xíng , jie xià kuǎi liáng
chu yue : " bù kě ! bù kě ! wú
yǒu yí yán , jin jiang dong
zhu jun piàn jiǎ bù huí . qǐng
xian zhǎn huán jie , rán hòu
yòng jì . " zhèng shì : zhuī dí
sun jian fang yǔn mìng , qiú
hé huán jie yòu zao yang .
wèi zhì huán jie xìng mìng rú
hé , qǐe tǐng xià wén fēn jiě .

得回乡！”黄盖曰：“今活捉黄祖在此，得一人入城讲和，将黄祖去换主公尸首。”言未毕，军吏桓阶出曰：“某与刘表有旧，愿入城为使。”策许之。桓阶入城见刘表，具说其事。表曰：“文台尸首、吾已用棺木盛贮在此。可速放回黄祖，两家各罢兵，再休侵犯。”桓阶拜谢欲行，阶下蒯良出曰：“不可！不可！吾有一言，今江东诸军片甲不回。请先斩桓阶，然后用计。”正是：追敌孙坚方殒命，求和桓阶又遭殃。未知桓阶性命如何，且听下文分解。

hương!" Hoàng cái viết: "Kim hoạt tróc hoàng tổ tại thủ, đắc nhất nhân nhập thành giảng hòa, tương hoàng tổ khứ hoán chúa công thi thủ." ngôn vị tắt, quân lại hoàn giai xuất viết: "Mõ dũ lưu biểu hữu cựu, nguyện nhập thành vi sử." sách húra chí. Hoàn giai nhập thành kiến lưu biểu, cụ thuyết kì sự. Biểu viết: "Văn đài thi thủ, ngô dĩ dụng quan mộc thịnh trú tại thủ. Khả tốc phóng hồi hoàng tổ, luồng gia các bã binh, tái hữu xâm phạm." hoàn giai bái tạ dục hành, giai hạ khoái lương xuất viết: "Bắt khải! Bắt khải! Ngô hữu nhất ngôn, kim giang đông chư quân phiến giáp bắt hồi. Thỉnh tiên trăm hoàn giai, nhiên hậu dụng kế." chánh thị: truy địch tôn kiên phương vẫn mệnh, cầu hòa hoàn giai hựu tao ương. Vị tri hoàn giai tính mệnh như hà, thả thính hạ văn phân giải.

Cái nói: - Nay ta bắt sống được Hoàng Tổ, nên sai người vào thành giảng hòa, đem Hoàng Tổ đổi lấy thi thể của chúa công. Nói chưa dứt lời có viên tướng tên là Hoàn Khải bước ra nói rằng: - Tôi với Lưu Biểu có quen biết trước, xin nhận đi sứ vào thành. Sách cho Khải đi. Lúc giáp Lưu Biểu, Biểu nói: - Hài cốt Văn Đài ta đã nhập quan tử tế, ngươi về nói bên ấy tha Hoàng Tổ ra ta sẽ trả hài cốt cho mà đem về. Hai bên cùng bãi binh, từ nay về sau không phạm nhau nữa. Khải từ tạ định đi, dưới thềm Khoái Lương nhảy ra ngăn rằng: - Không nên! Không nên! Tôi có một kế này làm cho quân Giang Đông mảnh giáp không còn. Nhưng trước hết xin hãy chém đầu Hoàn Khải đi đã. Thế rõ thực là: Tôn Kiên đuổi giặc vừa rồi mạng Hoàn Khải cầu hòa lại gặp nguy Chưa biết tính mệnh Hoàn Khải ra sao, xem hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
008
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo kuǎi liáng yue : " jin sun jian yǐ sàng , qí zi jie yòu . chéng cǐ xu ruò zhì shí , huǒ sù jìn jun , jiāng dong yi gǔ kě de . ruò huán shi bà bing , róng qí yǎng chéng qì lì , jīng zhōu zhì huàn yě . " biǎo yue : " wú yǒu huáng zǔ zài bǐ yíng zhōng , an rěn qì zhì ? " liáng yue : " shě yí wú móu huáng zǔ ér qǔ jiāng dong , yǒu hé bù kě ? " biǎo yue : " wú yǔ huáng zǔ xin fù zhì jiao , shé zhì bù yì . " suí sòng huán jie huí yíng , xiāng yuē yǐ sun jian shi huàn huáng zǔ .

3 sun cè huàn huí huáng zǔ , yíng jie líng jiù , bà zhàn huí jiāng dong , zàng fù yú qu a zhì yuán . sāng shì yǐ bì , yǐn jun ju jiāng dou , zhao xián nà shì , qu jǐ dài rén , sì fang háo jié , jiàn jiàn tóu zhì . bù zài huà xià .

第八回
王司徒巧使连环计
董太师大闹凤仪亭

却说蒯良曰：“今孙坚已丧，其子皆幼。乘此虚弱之时，火速进军，江东一鼓可得。若还尸罢兵，容其养成气力，荆州之患也。”表曰：“吾有黄祖在彼营中，安忍弃之？”良曰：“舍一无谋黄祖而取江东，有何不可？”表曰：“吾与黄祖心腹之交，舍之不义。”遂送桓阶回营，相约以孙坚尸换黄祖。

孙策换回黄祖，迎接灵柩，罢战回江东，葬父于曲阿之原。丧事已毕，引军居江都，招贤纳士，屈己待人，四方豪杰，渐渐投之。不在话下。

Đệ bát hồi vương Tư Đồ xảo sử liên hoàn kế đồng thái sư đại náo phượng nghi đình

HÒI 8 Vương tư đồ khéo dùng liên hoàn kế; Đồng thừa tướng náo động Phụng Nghi Đình

khuôc thuyết khoái lương viết: "Kim tôn kiên dĩ tang, kì tử giai áu. Thừa thủ hư nhược chí thời, hỏa tốc tiến quân, giang đông nhất cổ khả đắc. Nhược hoàn thi bãi binh, dung kì dưỡng thành khí lực, kinh châu chi hoạn dã." Biểu viết: "Ngô hữu hoàng tổ tại bỉ doanh trung, an nhẫn khí chí?" Lương viết: "Xá nhất vô mưu hoàng tổ nhi thủ giang đông, hữu hà bất khả?" Biểu viết: "Ngô dù hoàng tổ tâm phúc chí giao, xá chí bất nghĩa." Toại tống hoàn gai hồi doanh, tương ước dĩ tôn kiên thi hoán hoàng tổ.

tôn sách hoán hồi hoàng tổ, nghênh tiếp linh cữu, bãi chiến hồi giang đông, táng phụ vu khúc a chi nguyên. Tang sự dĩ tất, dãm quân cư giang đô, chiêu hiền nạp sĩ, khuất kỹ đãi nhân, tú phương hào kiệt, tiệm tiệm đầu chi. Bất tại thoại hạ.

Khoái Lương nói với Lưu Biểu rằng: - Ngày nay Tôn Kiên đã chết, các con còn bé cả, nên thừa kế tiền quân nhanh lén, chỉ đánh một trận là lấy được Giang Đông. Nếu chúa công trả thù Tôn Kiên và bãi binh về, để cho kẻ thù nuôi dưỡng sức khỏe, đó là cái vạ của Kinh Châu về sau vậy! Biểu nói: - Ta còn có Hoàng Tổ ở bên ấy, sao nỡ bỏ được? Lương nói: - Bỏ một anh Hoàng Tổ vô mưu, mà lấy được cả Giang Đông, việc gì còn phải cân nhắc? Biểu lại nói: - Ta với Hoàng Tổ là bạn tâm phúc với nhau, bỏ y là trái nghĩa. Biểu cho Hoàn Khải về, hẹn rằng sẽ bên ấy tha Hoàng Tổ, thì bên này cho đem xác Tôn Kiên về.

Tôn Sách tha Hoàng Tổ, rồi sang rước linh cữu bố về, rút quân về Giang Đông, táng cha ở gò Khúc A. Việc tang xong, Tôn Sách dẫn quân về Giang Đông, với người hiền, dùng kẻ sĩ; khéo nhún mình trọng người; hào kiệt bốn phương dần dần kéo đến theo Tôn Sách cả.

4

què shuo dǒng zhuó zài
Cháng ān , wén sun jian yǐ sǐ
, nǎi yue : " wú chū què yí xīn
fù zhì huàn yě ! " wèn : " qí zi
nián jǐ suí yǐ ? " huò dá yue
shí qí suì , zhuó suí bù yǐ wéi
yì . zì cǐ yù jia jiao héng , zì
hào wéi " cháng fù " , chu rù
jiàn tian zì yí zhàng ; feng dì
dǒng ? wèi zuō jiāng jun , hù
hóu , zhí dǒng huáng wèi shì
zhong , zǒng lǐng jìn jun .
dǒng shì zong zú , bù wèn
zhǎng yòu , jie feng liè hóu .
lí Cháng ān chéng èr bǎi wǔ
shí lǐ , bié zhú méi ? , yì mǐn
fu èr shí wǔ wàn rén zhú zhí
: qí chéng guo gao xià hòu
bó yí rú Cháng ān , nèi gài
gong shì , cang kù tún jí èr
shí nián liáng shí ; xuǎn mǐn
xiàn shào nián měi nǚ ba bǎi
rénn shí qí zhong , jin yù , cǎi
bó , zhen chú duì jí bù zhí qí
shù ; jia shǔ dou zhù zài nèi .
zhuó wǎng lái Cháng ān ,
huò bàn yuè yi huí , huò yi
yuè yi huí , gong qing jie hòu
sòng yú héng mén wài ;
zhuó cháng shè zhàng yú lù
, yǔ gong qing jù yǐn . yi rì ,
zhuó chu héng mén , bǎi
guan jie sòng , zhuó liù yàn ,
shì bēi dì zhao an jiàng zú
shù bǎi rén dào . zhuó jí
mìng yú zuò qián , huò duàn
qí shǒu zú , huò záo qí yǎn
jing , huò ge qí shé , huò yǐ
dà guo zhǔ zhì . ai hào zhí
sheng zhèn tian , bǎi guan

却说董卓在长安，闻孙坚已死，乃曰：“吾除却一心腹之患也！”问：“其子年几岁矣？”或答曰十七岁，卓遂不以为意。自此愈加骄横，自号为“尚父”，出入僭天子仪仗；封弟董晃为左将军、鄂侯，侄董璜为侍中，总领禁军。董氏宗族，不问长幼，皆封列侯。离长安城二百五十里，别筑郿坞，役民夫二十五万人筑之：其城郭高下厚薄一如长安，内盖宫室，仓库屯积二十年粮食；选民间少年美女八百人实其中，金玉、彩帛、珍珠堆积不知其数；家属都住在内。卓往来长安，或半月一回，或一月一回，公卿皆候送于横门外；卓常设帐于路，与公卿聚饮。一日，卓出横门，百官皆送，卓留宴，适北地招安降卒数百人到。卓即命于座前，或断其手足，或凿其眼睛，或割其舌，或

khuốc thuyết đồng trác tại trường an, văn tôn kiên dĩ tử, nãi viết: "Ngô trừ khuốc nhất tâm phúc chi hoạn dã!" Vấn: "Ki tử niên kỉ tuế hǐ?" Hoặc đáp viết thập thất tuế, trác toại bắt dĩ vi ý. Tự thủ dũ gia kiêu hoành, tự hào vi "Thượng phụ", xuất nhập tiêm thiên tử nghi trượng; phong đệ đồng hoảng vi tả tướng quân, hộ hầu, chất đồng hoàng vi thị trung, tổng lĩnh cầm quân. Đồng thi tông tộc, bắt vấn trường ầu, gai phong liệt hầu. Li trường an thành nhị bách ngũ thập lí, biệt trúc mi ô, dịch dân phu nhị thập ngũ vạn nhân trúc chí: ki thành quách cao hạ hậu bạc nhất như trường an, nội cái cung thất, thương khố trâu tích nhị thập niên lương thực; tuyển dân gian thiếu niên mĩ nữ bát bách nhân thật kỉ trung, kim ngọc, thải bạch, trân châu đôi tích bắt tri kỉ số; gia chúc đô trụ tại nội. Trác vãng lai trường an, hoặc bán nguyệt nhất hồi, hoặc nhất nguyệt nhất hồi, công khanh gai hậu tổng vu hoành môn ngoại; trác thường thiết trường vu lộ, dũ công khanh tụ ấm. Nhất nhật, trác xuất hoành môn, bách quan gai tổng, trác lưu yến, thích bắc địa chiêu an hàng tốt số bách nhân đáo. Trác túc mệnh vu tọa tiền, hoặc đoạn kỉ thủ túc, hoặc tạc kỉ nhẫn tình, hoặc cát kỉ thiêt, hoặc dĩ đại oa chủ chi. Ai hào

Trong khi ấy, Đồng Trác ở Trường An được tin Tôn Kiên đã chết, mừng mà nói rằng: - Ta trừ được một mối lo lớn trong lòng! Trác hỏi con Kiên bao nhiêu tuổi, có người thưa mười bảy tuổi. Trác không cho vào đâu; từ bấy giờ lại càng kiêu căng tự xưng là thượng phụ, khi ra khi vào dùng toàn nghi vệ thiên tử. Trác lại phong em là Đồng Mẫn làm tả tướng quân, tước vu hầu; cháu là Đồng Hoành làm tri trung, coi cả quan cầm binh. Tôn tộc họ Đồng chẳng cứ già trẻ, ai cũng được phong tước hầu cả. Các Trường An hai trăm năm mươi dặm, Trác sai đắp một cái thành gọi là thành My Ô, bắt hai mươi nhăm vạn dân đắp cao, dày, theo y như kiểu thành Trường An. Trong thành lại làm những cung thất kho tàng, chúa được đủ lương ăn trong hai mươi năm; lại kéo gái thanh tân tám trăm người chửa trong ấy; vàng, ngọc, gấm, vóc, trân châu vào không biết bao nhiêu mà kể. Họ hàng Trác đều được đem vào cả trong thành. Trác thì đi về Trường An, khi nửa tháng một lần, khi một tháng một lần. Công khanh đưa đón thường phải đứng trực ở ngoài cửa Hoành Môn. Trác nhiều khi đặt trường ở dọc đường, cùng với công khanh ăn tiệc. Một hôm Trác ra ngoài cửa Hoành Môn các quan đi tiễn, Trác mời các quan ở lại uống rượu, đoạn cho gọi mấy trăm hàng binh vừa dụ được ở đất bắc đến. Trác sai đem ra trước chỗ ăn tiệc, đưa thi đem chặt chân chặt tay, đưa thi

zhàn lì shi zhù , zhuó yǐn shí
tán xiào zì ruò . yòu yì rì ,
zhuó yú shèng tái dà huì bǎi
guan , liè zuò liǎng xíng . jiǔ
zhì shù xún , lǚ bù jìng rù ,
xiàng zhuó ēr bian yán bù
shù jù , zhuó xiào yue : "
yuán lái rú cǐ ." mìng lǚ bù
yú yán shàng jiu sì kong
zhang wen xià táng . bǎi
guan shi sè . bù duo shí , shì
cóng jiang yi hóng pán , tuo
zhang wen tóu rù xiān . bǎi
guan hún bù fù tǐ . zhuó xiào
yue : " zhu gong wù jīng .
zhang wen jié lián yuán shù ,
yù tú hài wǒ , yin shǐ rén jì
shu lái , cuò xià zài wú ér
fèng xian chǔ . gù zhǎn zhī .
gong děng wú gù , bù bì jīng
wèi . " zhòng guan wéi wéi ér
sǎn .

以大锅煮之。哀号之声震天，百官战慄失箸，卓饮食谈笑自若。又一日，卓于省台大会百官，列坐两行。酒至数巡，吕布径入，向卓耳边言不数句，卓笑曰：“原来如此。”命吕布于筵上揪司空张温下堂。百官失色。不多时，侍从将一红盘，托张温头入献。百官魂不附体。卓笑曰：“诸公勿惊。张温结连袁术，欲图害我，因使人寄书来，错下在吾儿奉先处。故斩之。公等无故，不必惊畏。”众官唯唯而散。

chi thanh chấn thiên, bách quan
chiến lật thất trú, trác ẩm thực
đàm tiếu tự nhược. Hựu nhất
nhật, trác vu tĩnh dài đại hội
bách quan, liệt tọa lưỡng hành.
Tửu chí sổ tuần, lữ bố kính
nhập, hướng trác nhĩ biên ngô
bất sổ cú, trác tiêu viết:
"Nguyên lai như thử." Mệnh lữ
bố vu diên thượng thu ti không
trương ôn hạ đường. Bách
quan thất sắc. Bát đa thời, thị
tòng tương nhất hồng bàn, thác
trương ôn đầu nhập hiến. Bách
quan hồn bất phụ thể. Trác tiêu
viết: "Chư công vật kinh.
Trương ôn kết liên viên thuật,
dục đồ hại ngã, nhân sử nhân
kí thư lai, thác hạ tại ngô nhi
phụng tiên xử. Cố trẫm chi.
Công đẳng vô cố, bất tắt kinh
úy." Chủng quan duy duy nhi
tán.

đem khoét mắt xéo mũi, đưa thì
đem cắt lưỡi, đứa thì đem bỏ vạc
dầu dun. Tiêng kêu khóc vang lừng
trời đất. Các quan đang ăn tiệc,
thấy thế người nào người nấy đều
run cầm cập, đánh rơi cả đũa. Trác
vừa uống rượu vừa cười nói như
không. Lại một hôm khác, Trác ở
sảnh dài, hội cả bách quan ngồi sẵn
ra hai hàng. Rượu uống được độ
vài tuần, thì Lã Bố đi tắt vào, ghé
vào tai Đồng Trác nói thầm mấy
câu, rồi thấy Trác cười mà nói rằng:
- À ra thế! Nói rồi sai Lã Bố lôi quan
tư không, tên là Trương Ôn, đang
ngồi dự tiệc, đem xuống nhà dưới.
Các quan không biết đâu đuôi thê
nào đều thất sắc. Một lát thấy quân
hầu bụng lén một cái mâm đỗ, giữa
để đầu lâu Trương Ôn. Các quan
đều sợ mắt víu. Đồng Trác cười
nói: - Các quan đừng sợ. Trương
Ôn liên kết với Viên Thuật, toan hại
ta. Nhân hai đưa gửi thư cho nhau,
đưa nhầm cho con ta là Lã Ôn Hầu,
nên ta mới đem chém. Các quan
không có việc gì, đừng sợ. Các
quan dạ dạ rồi về.

5 si tú wáng yún guì dào fǔ
zhōng , xún sī jìn rì xí xiàn
zhì shì , zuò bù an xí . zhì yè
shen yuè míng , cè zhàng bù
rù hòu yuán , lì yú tú mí jià
cè , yǎng tian chuí lèi . hu
wén yǒu rén zài mǔ dan tíng
pàn , cháng xū duǎn tàn .
yǔn qián bù kui zhī , nǎi fǔ
zhōng ge jì diào chán yě . qí
nǚ zì yòu xuǎn rù fǔ zhōng ,

司徒王允归到府中，寻思今日席间之事，坐不安席。至夜深月明，策杖步入后园，立于荼蘼架侧，仰天垂泪。忽闻有人在牡丹亭畔，长吁短叹。允潜步窥之，乃府中歌伎貂蝉也。其女

Tư Đồ vương duẫn quy đáo
phủ trung, tầm tư kim nhật tịch
gian chi sự, tọa bát an tịch. Chí
dạ thâm nguyệt minh, sách
trương bộ nhập hậu viên, lập
vu đồ mi giá trắc, ngưỡng thiêng
thùy lệ. Hốt văn hữu nhân tại
mẫu đan đình bạn, trường hu
đoản thán. Duẫn tiêm bộ khuy
chi, nãi phủ trung ca kĩ điêu
thiền dã. Kì nữ tự ái tuyễn

Quan tư đồ Vương Doãn, hôm ấy
về đến phủ, nghĩ đến những việc
trông thấy ở trong bữa tiệc, ngồi
đứng không yên. Đến đêm khuya,
trăng sáng vắng vặc, Doãn chống
gậy đi ra vườn sau, đứng bên cạnh
bụi đồ mi, ngẩng mặt lên trời, mà
khóc. Chợt nghe có tiếng người thở
dài ở cạnh đình mẫu Đơn. Doãn
ron rén lại nhìn xem ai thì là một
con hát trong phủ, tên là Điêu

jiào yǐ ge wǔ , nián fang èr
ba , sè jí ju jia , yǔn yǐ qín nǚ
dài zhī . shì yè yǔn ting liáng
jiǔ , hè yue : " jiàn rén jiang
yǒu si qíng ye ? " diao chán
jing guì dá yue : " jiàn qiè an
gǎn yǒu si ! " yǔn yue : " rǔ
wú suǒ sī , hé yè shen yú cǐ
cháng tàn ? " chán yue : "
róng qiè shen fēi fù zhí yán ."
" yǔn yue : " rǔ wù yǐn nì ,
dang shí gào wǒ . " chán yue
: " qiè méng dà rén en yǎng ,
xùn xí ge wǔ , you lǐ xiāng
dài , qiè sui fěn shen suì gú ,
mò bào wàn yī . jìn jiàn dà
réni liǎng méi chóu suǒ , bì
yǒu guó jia dà shì , yòu bù
gǎn wèn . jin wǎn yòu jiàn
xíng zuò bù an , yìn cǐ cháng
tàn . bù xiǎng wèi dà rén kui
jiàn . tǎng yǒu yòng qiè zhì
chǔ , wàn sǐ bù cí ! " yǔn yǐ
zhàng jí dì yue : " shéi xiāng
hàn tian xià què zài rǔ shǒu
zhong ye ! suí wǒ dào huà
gé zhōng lái . " diao chán
gen yǔn dào gé zhōng , yǔn
jìn chì chu fù qiè , nà diao
chán yú zuò , kòu tóu biàn
bài . diao chán jing fú yú dì
yue : " dà rén hé gù rú cǐ ? "
yǔn yue : " rǔ kě lián hàn tian
xià sheng líng ! " yán qì , lèi
rú quán yǒng . diao chán yue
: " shì xiān jiàn qiè céng yán
: dàn yǒu shǐ lìng , wàn sǐ bù
cí . " yǔn guì ér yán yue : "
bǎi xìng yǒu dào xuán zhì
wéi , jun chén yǒu lěi luǎn

自幼选入府中，教以歌舞，年方二八，色伎俱佳，允以亲女待之。是夜允听良久，喝曰：“贱人将有私情耶？”貂蝉惊跪答曰：“贱妾安敢有私！”允曰：“汝无所私，何夜深于此长叹？”蝉曰：“容妾伸肺腑之言。”允曰：“汝勿隐匿，当实告我。”蝉曰：“妾蒙大人恩养，训习歌舞，优礼相待，妾虽粉身碎骨，莫报万一。近见大人两眉愁锁，必有国家大事，又不敢问。今晚又见行坐不安，因此长叹。不想为大人窥见。倘有用妾之处，万死不辞！”允以杖击地曰：“谁想汉天下却在汝手中耶！随我到画阁中来。”貂蝉跟允到阁中，允尽叱出妇妾，纳貂蝉于坐，叩头便拜。貂蝉惊伏于地曰：“大人何故如此？”允曰：“汝可怜汉天下生灵！”言讫，泪如泉涌。貂蝉曰：“适

nhập phủ trung, giáo dĩ ca vũ, niên phương nhị bát, sắc kĩ câu gai, duẫn dĩ thân nữ đãi chi. Thị dạ duẫn thính lương cửu, hát viết: "Tiện nhân tương hữu tư tình da?" Điêu thiền kinh quy đáp viết: "Tiện thiếp an cảm hữu tu!" Duẫn viết: "Nhữ vô sở tư, hà dạ thâm vu thử trường thán?" Thiền viết: "Dung thiếp thân phế phủ chi ngôn." Duẫn viết: "Nhữ vật ẩn nặc, đương thật cáo ngã." Thiền viết: "Thiếp mông đại nhân ân dưỡng, huấn tập ca vũ, ưu lễ tương đãi, thiếp tuy phần thân toái cốt, mạc báo vạn nhất. Cận kiền đại nhân lưỡng mi sầu tỏa, tất hữu quốc gia đại sự, hựu bất cảm vấn. Kim văn hựu kiến hành tọa bất an, nhân thử trường thán. Bất tưởng vi đại nhân khuy kiến. Tháng hưu dụng thiếp chí xử, vạn tử bất từ!" Duẫn dĩ trường kích địa viết: "Thùy tưởng hán thiên hạ khước tại nhữ thủ trung da! Tùy ngã đáo họa các trung lai." Điêu thiền cân duẫn đáo các trung, duẫn tần sát xuất phụ thiếp, nạp đêu thiền vu tọa, khẩu đầu tiện bái. Điêu thiền kinh phục vu địa viết: "Đại nhân hà cố nhu thủ?" Duẫn viết: "Nhữ khả liên hán thiên hạ sinh linh!" Ngôn cật, lệ nhu tuyễn dũng. Điêu thiền viết: "Thích gian tiện thiếp tàng ngôn: dān hữu sứ lệnh, vạn tử bất từ." Duẫn quy nhi ngôn viết: "Bách tính hữu đảo huyền chi

Thuyền. Điêu Thuyền từ thuở nhỏ được kéo vào phủ, học múa hát, bấy giờ mới mười sáu tuổi, đủ cả tài sắc, Doãn thương yêu như con đẻ. Doãn đứng nghe một hồi lâu, mắng rằng: - Con này đã có tư tình gì đây? Thuyền quỳ xuống thưa rằng: - Lạy cha, con đâu dám có tư tình. Doãn hỏi: - Không có tư tình thì việc gì canh khuya lại ra đứng đây mà thở vắn than dài? Thuyền nói: - Lạy cha! Xin cho con bày tỏ nỗi lòng. Doãn nói: - Con không được giàu giấm, phải nói cho thực. Thuyền nói: - Con nhờ ơn cha nuôi nấng, dạy bảo múa hát, lại được hậu đãi, dù thịt nát xương tan, cũng không báo được muôn một. Gần đây con thấy cha mặt thảm mày chau, tất cha có lo việc lớn gì trong nước, con vẫn không dám hỏi. Nhân chiều hôm nay con thấy cha đứng ngồi không yên, cho nên con cũng buồn rầu mà thở dài, không ngờ cha nghe thấy. Nếu cha có việc gì cần sai bảo đến con, dù có chết con cũng không ngại. Doãn đậm gặng xuống đất nói rằng: - Ai ngờ cơ đồ nhà Hán lại ở trong tay con! Hãy theo cha đến nhà gác cha bảo! Doãn đến đó, đuổi hết tỳ thiếp ra, dắt Điêu Thuyền ngồi lên trên sập, rồi thụp xuống lạy. Điêu Thuyền sợ hãi, cúi rạp xuống đất, thưa rằng: - Sao cha lại làm thế? Doãn nói: - Con hãy thương lấy sinh linh nhà Hán! Nói rồi khóc như nước suối chảy. Thuyền thưa: - Vừa rồi con đã thưa, cha có việc gì sai khiến, dẫu chết con cũng không

zhí jí , fei rǔ bù néng jiù yě .
zéi chén dǒng zhuó , jiāng
yù cuàn wèi ; cháo Zhōng
wén wǔ , wú jì kě shi . dǒng
zhuó yǒu yì ér , xìng lǚ ,
míng bù , xiao yǒng yì cháng .
wǒ guan èr rén jie hǎo sè
zhī tú , jin yù yòng lián huán
jì , xian jiāng rǔ xū jià lǚ bù ,
hòu xiān yǔ dǒng zhuó ; rǔ
yú zhōng qū biàn , dié xiān
ta fù zi fǎn yán , lìng bù sha
zhuó , yǐ jué dà è . zhòng fú
shè jì , zài lì jiāng shan , jie
rǔ zhì lì yě . bù zhì rǔ yì ruò
hé ? " diao chán yue : " qiè
xǔ dà rén wàn sǐ bù cí ,
wàng jí xiān qiè yǔ bǐ . qiè zì
yǒu dào lǐ . " yǔn yue : " shì
ruò xiè lòu , wǒ miè mén yǐ .
" diao chán yue : " dà rén wù
you . qiè ruò bù bào dà yì , sī
yú wàn rèn zhì xià ! " yǔn bài
xiè .

间贱妾曾言：但有使令，万死不辞。”允跪而言曰：“百姓有倒悬之危，君臣有累卵之急，非汝不能救也。贼臣董卓，将欲篡位；朝中文武，无计可施。董卓有一义儿，姓吕，名布，骁勇异常。我观二人皆好色之徒，今欲用连环计，先将汝许嫁吕布，后献与董卓；汝于中取便，谍间他父子反颜，令布杀卓，以绝大恶。重扶社稷，再立江山，皆汝之力也。不知汝意若何？”貂蝉曰：“妾许大人万死不辞，望即献妾与彼。妾自有道理。”允曰：“事若泄漏，我灭门矣。”貂蝉曰：“大人勿忧。妾若不报大义，死于万刃之下！”允拜谢。

6 cì rì , biàn jiāng jiā cáng
míng chū shù ke , lìng liáng
jiàng qín zào jīn guàn yì dǐng
, shǐ rén mì sòng lǚ bù . bù
dà xǐ , qīn dào wáng yǔn
zhái zhì xiè . yǔn yù bèi jiā

次日，便将家藏明珠数颗，令良匠嵌造金冠一顶，使人密送吕布。布大喜，亲到王允宅致谢。允预备嘉肴美馔；候

nguy, quân thần hữu luy noãn
chi cấp, phi nhữ bất năng cứu
dã. Tặc thần đồng trác, tương
dục soán vị; triều trung văn võ,
vô kế khả thi. Đồng trác hữu
nhất nghĩa nhi, tính lữ, danh bối,
kiêu dũng dị thường. Ngã quan
nhị nhân giai hảo sắc chi đồ,
kim dục dụng liên hoàn kế, tiên
tương nhữ hứa giá lữ bối, hậu
hiến dữ đồng trác; nhữ vu trung
thủ tiện, điệp gian tha phụ tử
phản nhan, lệnh bố sát trác, dĩ
tuyệt đại ác. Trọng phù xã tắc,
tái lập giang sơn, giải nhữ chí
lực dã. Bát tri nhữ ý nhược
hà?" Điêu thiền viết: "Thiép hứa
đại nhân vạn tử bất từ, vọng
tức hiến thiép dữ bỉ. Thiép tự
hữu đạo lí." Duẫn viết: "Sự
nhược tiết lâu, ngã diệt môn
hĩ." Điêu thiền viết: "Đại nhân
vật ưu. Thiép nhược bất báo
đại nghĩa, tử vu vạn nhận chí
hạ!" Duẫn bái tạ.

từ. Doãn lại quỳ xuống nói: - Hiện nay trăm họ như bị treo ngược, vua tôi ngất ngưởng như trứng chông, thật nguy cấp, phi con không ai cứu được. Tặc thần Đồng Trác sắp cướp ngôi vua, Văn Vũ trong triều không ai nghĩ được kế gì. Đồng Trác có một thằng con nuôi là Lã Bố, sức khỏe lạ thường. Ta xem hai đứa ấy cũng là tuồng hiếu sắc. Nay ta muốn dùng một kế liên hoàn: Trước đem con gả cho Lã Bố, sau lại đem con dâng Đồng Trác. Con ở trong, tùy cơ lập kế, ly gián hai bố con nó, xui khiến thế nào cho Lã Bố giết Đồng Trác để trừ kẻ đại ác, giữ yên xã tắc, dựng lại giang sơn. Đó là nhờ ở sức con, con nghĩ thế nào? Thuyền thưa: - Con xin thưa, dẫu chết con cũng không từ. Xin đem ngay con dâng cho nó, con sẽ lập mưu ở trong. Doãn nói: - Việc này nếu tiết lộ họ nhà ta sẽ chết hết! Thuyền thưa rằng: - Xin cha chờ io. Nếu con không báo đền được nghĩa lớn, con sẽ chết ở dưới muôn vạn ngọn giáo. Doãn lạy tạ.

thứ nhật, tiện tương gia tàng
minh châu số khóa, lệnh lương
tương khâm tạo kim quan nhất
đính, sử nhân mật tống lữ bối.
Bố đại hỉ, thân đáo vương duẫn
trach trí tạ. Duẫn dự bị gia hào

Hôm sau Doãn sai người đem ngọc minh châu, xưa nay vẫn cất kỹ một nơi, gọi thợ khéo, làm một cổ mũ vàng, mặt sai người đem biểu Lã Bố. Bố mừng rỡ, thân đến nhà Doãn tạ ơn. Doãn làm sẵn của

yáo měi zhuàn ; hòu lǚ bù zhì , yǔn chu mén yíng yà , jie rù hòu táng , yán zhì shàng zuò . bù yue : " lǚ bù nǎi xiàng fǔ yí jiāng , sī tú shì cháo tíng dà chén , hé gù cuò jìng ? " yǔn yue : " fang jin tian xià bié wú yíng xióng , wéi yǒu jiāng jun ēr . yǔn fei jīng jiāng jun zhí zhí , jīng jiāng jun zhí cái yě . " bù dà xǐ . yǔn yīn qín jìng jiǔ , kǒu cheng dōng tài shi bìng bù zhì dé bù jué . bù dà xiào chàng yǐn . yǔn chí tuì zuò yòu , zhì liù shì qiè shù rén quàn jiǔ . jiǔ zhì bàn han , yǔn yue : " huàn hái ér lái . " shǎo qǐng , èr qīng yī yǐn diao chán yàn zhuang ér chu . bù jīng wèn hé rén . yǔn yue : " xiǎo nǚ diao chán yě . yǔn méng jiāng jun cuò ài , bù yì zhì qīn , gù lìng qí yǔ jiāng jun xiāng jiàn ." biàn mìng diao chán yǔ lǚ bù bǎ zhǎn . diao chán sòng jiǔ yǔ bù . liǎng xià méi lái yǎn qù yǔn yáng zuì yue : " hái ér yang jí jiāng jun tòng yǐn jǐ pei . wú yǐ jiā quán kào zhe jiāng jun li . " bù qǐng diao chán zuò , diao chán jiā yì yù rù . yǔn yue : " jiāng jun wú zhì zhì yǒu , hái ér biàn zuò hé fáng . " diao chán biàn zuò yú yǔn cè . lǚ bù mù bù zhuǎn jing de kàn . yòu yǐn shù pei , yǔn zhǐ chán wèi bù yue : " wú yù jiāng cǐ nǚ

吕布至，允出门迎迓，接入后堂，延之上坐。布曰：“吕布乃相府一将，司徒是朝廷大臣，何故错敬？”允曰：“方今天下别无英雄，惟有将军耳。允非敬将军之职，敬将军之才也。”布大喜。允殷勤敬酒，口称董太师并布之德不绝。布大笑畅饮。允叱退左右，只留侍妾数人劝酒。酒至半酣，允曰：“唤孩儿来。”少顷，二青衣引貂蝉艳妆而出。布惊问何人。允曰：“小女貂蝉也。允蒙将军错爱，不异至亲，故令其与将军相见。”便命貂蝉与吕布把盏。貂蝉送酒与布。两下眉来眼去。允佯醉曰：“孩儿央及将军痛饮几杯。吾一家全靠着将军哩。”布请貂蝉坐，貂蝉假意欲入。允曰：“将军吾之至友，孩儿便坐何妨。”貂蝉便坐于允侧。吕布目不转睛的看。又饮数杯，允指蝉

mĩ soạn; hậu lữ bố chí, duẫn xuất môn nghênh nhạ, tiếp nhập hậu đường, duyên chi thượng tọa. Bố viết: "Lữ bố nãi tương phủ nhất tương, Tư Đồ thị triều đình đại thần, hà có thác kính?" Duẫn viết: "Phương kim thiên hạ biệt vô anh hùng, duy hữu tướng quân nhĩ. Duẫn phi kính tướng quân chi chức, kính tướng quân chi tài dã." Bố đại hỉ. Duẫn ân cần kính tửu, khẩu xưng đồng thái sư tinh bối chi đức bất tuyệt. Bố đại tiểu suông ẩm. Duẫn sát thối tả hữu, chỉ lưu thị thiếp sổ nhân khuyển tửu. Tửu chí bán hèm, duẫn viết: "Hoán hài nhi lai." Thiếu khoảnh, nhị thanh y dẫu diêu thiền diêm trang nhi xuất. Bố kính vấn hà nhân. Duẫn viết: "Tiểu nữ diêu thiền dã. Duẫn mông tướng quân thác ái, bất dị chí thân, cố lệnh kì dữ tướng quân tương kiến." Tiện mệnh diêu thiền dữ lữ bố bả trản. Diêu thiền tổng tửu dữ bố. Luống hạ mi lai nhän khứ. Duẫn dương túy viết: "Hài nhi ương cập tướng quân thống ẩm kí bôi. Ngô nhât gia toàn kháo trú tướng quân lí." Bố thỉnh diêu thiền tọa, diêu thiền giả ý dục nhập. Duẫn viết: "Tướng quân ngô chí chí hữu, hài nhi tiện tọa hà phương." Diêu thiền tiện tọa vu duẫn trắc. Lữ bố mục bất chuyển tinh đích khán. Hữu ẩm sổ bôi, duẫn chỉ thiền vị bố viết: "Ngô dục tương

ngon vật lạ đợi Bố đến. Doãn ra cửa đón rước vào hậu đường, mời ngồi lên trên. Bố nói: - Tôi là một tiêu tướng ở trong phủ, tư đồ là một vị đại thần trong triều, sao lại quá tôn kính như vậy? Doãn nói: - Nay thiên hạ không có ai là anh hùng, tôi chỉ thấy duy có tướng quân mà thôi. Tôi tỏ lòng tôn kính, không phải là tôn kính cái chức của tướng quân mà là tôn kính cái tài của tướng quân đó. Bố mừng lắm, Doãn khẩn khoản mời rượu, khen lấy khen để mãi cái đức Đồng thái sư và cái tài Lã Bố. Bố cười vang và uống rượu thỏa thích. Bấy giờ Doãn mới đuổi đầy tớ lui ra, chỉ để vài người tỳ thiếp đứng hầu rượu. Khi Bố ngà ngà say, Doãn nói truyền rằng: - Gọi con em nó ra đây! Một lát hai thị tỳ đỡ Diêu Thuyền trang điểm thật lộng lẫy bước ra. Lã Bố trông thấy giật mình, hỏi: - Người nào vậy? Doãn nói: - Đó là con gái nhỏ lão, tên là Diêu Thuyền. Lão nay được ơn tướng quân có lòng hạ cố mà coi như chỗ chí thân, nên lão sai nó ra để chào tướng quân. Liền sai Diêu Thuyền bưng chén rượu mời. Hai bên nhìn nhau, đầu mày cuối mắt... Vương Doãn giả tăng say, nói: - Con cố mời tướng quân uống vài chén con nhé! Cả nhà ta đều trông nhau vào tướng quân đấy. Bố mời Thuyền ngồi. Thuyền giả cách thận thùng, muôn lui vào, Doãn nói: - Tướng quân là bạn chí thân với ta, con cứ ngồi đừng ngại. Thuyền

sòng yǔ jiāng jun wèi qiè ,
huán kēn nà fǒu ? " bù chu
xí xiè yue : " ruò de rú cǐ , bù
dang xiào quǎn mǎ zhī bào !
" yún yue : " zǎo wǎn xuǎn yì
liáng chén , sòng zhì fǔ
zhong . " bù xin xǐ wú xiàn ,
pín yǐ mù shì diao chán .
diao chán yì yǐ qiu bo sòng
qíng . shǎo qǐng xí sǎn , yún
yue : " běn yù liù jiāng jun
zhǐ sù , kǒng tài shi jiàn yí . "
bù zài san bài xiè ér qù . guò
liǎo shù rì , yǔn zài cháo
táng , jiàn liǎo dǒng zhuó ,
chèn lǚ bù bù zài cè , fù dì
bài qǐng yue : " yǔn yù qu tài
shí che qí , dào cǎo shě fù
yàn , wèi shěn jun yì ruò hé
? " zhuó yue : " si tú jiàn
zhao , jí dang qu fù . " yǔn
bài xiè guī jia , shuǐ lù bì
chén , yú qián tǐng zhèng
zhōng shè zuò , jǐn xiù pù dì
, nèi wài gè shè wéi mǎn . cì
rì shǎng wǔ , dǒng zhuó lái
dào . yǔn jù cháo fú chu yíng
, zài bài qǐ ju . zhuó xià che
, zuò yòu chí jǐ jiā shì bǎi yú
, cù yǒng rù táng , fen liè liǎng
bàng . yǔn yú táng xià zài
bài , zhuó mìng fú shàng , cì
zuò yú cè . yǔn yue : " tài shi
shèng dé wéi wéi , yí , zhōu
bù néng jí yě . " zhuó dà xǐ .
jìn jiǔ zuò lè , yǔn jí qí zhì
jìng . tiān wǎn jiǔ han , yǔn
qǐng zhuó rù hòu táng . zhuó
chì tuì jiā shì . yǔn pěng
shang chēng hè yue : " yǔn

谓布曰：“吾欲将此女送与将军为妾，还肯纳否？”布出席谢曰：“若得如此，布当效犬马之报！”允曰：“早晚选一良辰，送至府中。”布欣喜无限，频以目视貂蝉。貂蝉亦以秋波送情。少顷席散，允曰：“本欲留将军止宿，恐太师见疑。”布再三拜谢而去。过了数日，允在朝堂，见了董卓，趁吕布不在侧，伏地拜请曰：“允欲屈太师车骑，到草舍赴宴，未审钧意若何？”卓曰：“司徒见招，即当趋赴。”允拜谢归家，水陆毕陈，于前厅正中设座，锦绣铺地，内外各设帏幔。次日晌午，董卓来到。允具朝服出迎，再拜起居。卓下车，左右持戟甲士百余，簇拥入堂，分列两傍。允于堂下再拜，卓命扶上，赐坐于侧。允曰：“太师盛德巍巍，伊、周不能及也。”

thử nữ tống dữ tướng quân vi
thiếp, hoàn khảng nạp phủ?"
Bố xuất tịch tạ viết: "Nhược đắc
như thử, bố đương hiệu khuyên
mã chi báo!" Duẫn viết: "Tảo
văn tuyển nhất lương thần,
tống chí phủ trung." Bố hân hỉ
vô hạn, tàn dĩ mục thị điêu
thiên. Điêu thiên diệc dĩ thu ba
tổng tinh. Thiều khoảnh tịch
tán, duẫn viết: "Bồn dục lưu
tướng quân chỉ túc, khủng thái
sư kiến nghi." Bố tái tam bái tạ
nhi khứ. Quá liễu số nhật, duẫn
tại triều đường, kiến liễu đồng
trác, sần lữ bố bắt tại trác, phục
địa bái thỉnh viết: "Duẫn dục
khuất thái sư xa ky, đáo thảo xá
phó yến, vị thầm quân ý nhược
hà?" Trác viết: "Tư Đồ kiến
chiêu, túc đương xu phó."
Duẫn bái tạ quy gia, thủy lục tất
trần, vu tiền thính chánh trung
thiết tọa, cầm tú phô địa, nội
ngoại các thiết vi mạn. Thứ
nhật thường ngọ, đồng trác lai
dáo. Duẫn cụ triều phục xuất
nghênh, tái bái khởi cư. Trác hạ
xa, tả hữu trì kích giáp sĩ bách
dư, thốc ứng nhập đường, phân
liệt lưỡng bàng. Duẫn vu
đường hạ tái bái, trác mệnh
phù thương, tú toa vu trác.
Duẫn viết: "Thái sư thịnh đức
nguy nguy, y, chu bất năng cập
dã." Trác đại hỉ. Tiến tửu tác
nhạc, duẫn cực kì trí kính.
Thiên văn tửu hàm, duẫn thịnh
trác nhập hậu đường. Trác sát
thối giáp sĩ. Duẫn phủng

khép nép, ngồi bên cạnh Doãn. Lã
Bố nhìn Thuyền chòng chọc, không
chớp mắt, lại uống thêm vài chén.
Doãn mới trở tay vào Thuyền mà
bảo Lã Bố rằng: - Lão vẫn có ý cho
nó hầu hạ tướng quân làm tỳ thiếp,
chưa biết tướng quân có bụng hạ
cố thương đến không? Bố nghe nói
vội vàng đứng dậy, ra ngoài chiêu,
tại mà nói rằng: - Nếu được như
thế, tôi xin một đời làm khuyên mã
để báo đáp ơn sâu. Doãn nói: - Nay
mai xin chọn ngày lành tháng tốt,
đưa nó đến phủ tướng quân. Lã Bố
mừng hờn hở, đưa mắt nhìn Điêu
Thuyền. Điêu Thuyền cũng liếc mắt
đưa tinh đáp lại. Một chốc tiếc tan,
Doãn nói: - Lão phu muốn mời
tướng quân nghỉ lại đây chơi,
nhưng sợ thái sư sinh nghi. Bố hai
ba lần tạ đi tạ lại, rồi lui về. Được
vài hôm, Vương Doãn ở trong triều
gặp Đồng Trác, nhân thể không có
Lã Bố ở đây, bèn thụp xuống đất
lạy, nói rằng: - Tôi muốn rước thái
sư qua bước lại nhà tôi xơi chén
rượu, nhưng không biết thái sư có
lòng hạ cố chẳng? Trác nói: - Được
quan tư đồ mời, tôi xin đến ngay.
Doãn lạy tạ, về nhà, trang hoàng
nhà cửa lịch sự, bày đủ các món
sơn hào hải vị, giữa gian sảnh, kê
một cái sập; gầm vòc rải cả xuống
đất; trong ngoài trướng rủ màn che.
Buổi trưa hôm sau, Đồng Trác đến,
Doãn mặc áo đại trào ra đón, lạy
hai lạy rồi mời vào. Trác xuống xe,
tả hữu hơn một trăm người vác
kích đi thẳng vào nhà, đứng xếp
thành hai hàng. Doãn xuống dưới

zì yòu pō xí tian wén , yè
guan gan xiàng , hàn jia qì
shù yǐ jìn . tài shi gong dé
zhèn yú tian xià , ruò shùn
zhì shòu yáo , yǔ zhì jì shùn ,
zhèng hé tian xin rén yì . "
zhuó yue : " an gǎn wàng cǐ !
" yún yue : " zì gǔ yǒu dào fá
wú dào , wú dé ràng yǒu dé ,
qǐ guò fèn hu ! " zhuó xiào
yue : " ruò guǒ tian mìng guī
wǒ , sì tú dang wèi yuán xun . "
yún bài xiè . táng zhōng
diǎn shàng huà zhú , zhǐ liù
nǚ shǐ jìn jiǔ gong shí . yún
yue : " jiào fáng zhì lè , bù zú
gòng fèng ; ǒu yǒu jià jì , gǎn
shǐ chéng yìng . " zhuó yue :
" shèn miào . " yún jiào fàng
xià lián lóng , sheng huáng
liáo rào , cù pěng diao chán
wǔ yú lián wài . yǒu cí zàn
zhì yue : " yuán shì zhào
yáng gōng lǐ rén , jīng hóng
wǎn zhuǎn zhǎng zhōng
shēn , zhí yí fei guò dòng
tíng chun . àn chè " liáng
zhou " lián bù wén , hǎo huā
fēng niǎo yì zhì xīn , huà
táng xiāng nuǎn bù shèng
chun . " yòu shi yue : " hóng
yá cui pài yàn fei máng , yí
piàn xíng yún dào huà táng .
méi dài cù chéng yóu zì hèn ,
liǎn róng chu duàn gù rén
cháng . yú qián bù mǎi qian
jin xiào , liú dài hé xu bǎi bǎo
zhuang . wǔ bà gé lián tou
mù sòng , bù zhì shéi shì
chǔ xiāng wáng . " wǔ bà ,

卓大喜。进酒作乐，允
极其致敬。天晚酒酣，
允请卓入后堂。卓叱退
甲士。允捧觞称贺曰：
“允自幼颇习天文，夜
观乾象，汉家气数已尽
。太师功德振于天下，
若舜之受尧，禹之继舜
，正合天心人意。”卓
曰：“安敢望此！”允
曰：“自古有道伐无道
，无德让有德，岂过分
乎！”卓笑曰：“若果
天命归我，司徒当为元
勋。”允拜谢。堂中点
上画烛，止留女使进酒
供食。允曰：“教坊之
乐，不足供奉；偶有家
伎，敢使承应。”卓曰
：“甚妙。”允教放下
帘栊，笙簧缭绕，簇捧
貂蝉舞于帘外。有词赞
之曰：“原是昭阳宫里
人，惊鸿宛转掌中身，
只疑飞过洞庭春。按彻
《梁州》莲步稳，好花
风袅一枝新，画堂香暖
不胜春。”又诗曰：“
红牙催拍燕飞忙，一片
行云到画堂。眉黛促成

thương xưng hạ viết: "Duẫn tự
đầu pha tập thiên văn, dạ quan
kiền tượng, hán gia khí số dĩ
tần. Thái sư công đức chấn vu
thiên hạ, nhược thuần chi thụ
nghiêu, vữ chi kế thuần, chánh
hợp thiên tâm nhân ý." Trác
viết: "An cảm vọng thủ!" Duẫn
viết: "Tự cổ hữu đạo phạt vô
đạo, vô đức nhượng hữu đức,
khỏi quá phân hồ!" Trác tiêu
viết: "Nhược quả thiên mệnh
quy ngã, Tư Đồ đương vi
nguyên huân." Duẫn bái tạ.
Đường trung điểm thượng họa
chúc, chỉ lưu nữ sứ tiền túu
cung thực. Duẫn viết: "Giáo
phường chi nhạc, bất túc cung
phụng; ngẫu hữu gia kí, cảm sứ
thừa ứng." Trác viết: "Thâm
diệu." Duẫn giáo phóng hạ liêm
long, sanh hoàng liễu nhiều,
thốc phủng điêu thiên vũ vu
liêm ngoại. Hữu từ tán chi viết:
"Nguyên thị chiêu dương cung
lí nhân, kinh hồng uyển chuyển
chuồng trung thân, chỉ nghi phi
quá động đình xuân. Án triệt
(Lương châu) Liên bộ ổn, hảo
hoa phong niều nhất chi tân,
hoa đường hương noãn bất
thắng xuân." Hữu thi viết:
"Hồng nha thôi phách yến phi
mang, nhất phiến hành vân đáo
hoa đường. Mi đại xúc thành du
tử hận, liệm dung sơ đoạn cố
nhân tràng. Du tiên bất mãi
thiên kim tiêu, liễu đái hà tu
bách bão trang. Vũ bãi cách
liêm thâu mục tổng, bất tri thùy

thèmes lạy hai lạy, Trác sai người dắt
Doãn lên ngồi bên cạnh. Doãn nói: -
Công đức thái sư to lắm! Y Doãn,
Chu Công ngày xưa cũng không
bằng! Trác mừng lắm. Doãn sai tấu
nhạc và dâng rượu, rất là cung
kính. Đến chiều Trác uống rượu đã
say, Doãn mời Trác vào nhà trong.
Trác quát giáp sĩ lui ra. Doãn bưng
một chén rượu, mừng Trác rằng: -
Chúng tôi thuở nhỏ có học thiên
văn, đêm xem tượng trời, thấy khí
số nhà Hán đã hết. Thái sư công
đức đã vang lừng cả thiên hạ. Ngày
xưa, vua Thuần nối ngôi vua
Nghiêu, vua Vũ nối ngôi cho vua
Thuần. Thê là hợp lòng trời và lòng
người lắm. Trác nói: - Ta có đâu
dám mong như thế! Doãn nói: -
Xưa nay người có đạo thay người
vô đạo, người không có đức
nhường người có đức, có gì là
không đúng. Trác cười và nói rằng:
- Nếu mệnh trời về ta, tư đồ phải
làm nguyên huân. Doãn lạy tạ. Bấy
giờ đèn nến đốt sáng choang, chỉ
có mấy đứa hầu gái đứng hầu rượu
và dâng đồ ăn. Doãn nói: - Phường
nhạc không đáng đem ra cung
phụng thái sư. Nay có một con hát
của nhà, xin thái sư cho phép được
gọi ra hầu. Trác nói: - Hay lắm!
Doãn mới sai kéo bức màn ra, đàn
sáo vang lừng, Điêu Thuyền đứng
ở ngoài mành lượn múa dùi dàng,
ở ngoài trông vào thực là ngoạn
mục. Có bài ca khen Điêu Thuyền
như sau: Người ở cung Chiêu
Dương đó nhỉ Cánh hồng bay phớn
phór trên tay Động Đình chừng đã

zhuó mìng jìn qián . diao
chán zhuǎn rù lián nèi , shen
shen zài bài . zhuó jiàn diao
chán yán sè měi lì , biàn wèn
: " cǐ nǚ hé rén ? " yǔn yue : "
ge jì diao chán yě . " zhuó
yue : " néng chàng fǒu ? "
yǔn mìng diao chán zhí tán
bǎn di ou yi qu . zhèng shì : "
yi diǎn ying táo qǐ jiàng chún
, liǎng xíng suì yù pen yáng
chun . ding xiang shé tǔ ?
gang jiàn , yào zhǎn jian xié
luàn guó chén . " zhuó chēng
shǎng bù yǐ . yǔn mìng diao
chán bǎ zhǎn . zhuó qíng pei
wèn yue : " qīng chun jǐ hé ?
" diao chán yue : " jiàn qiè
nián fang èr ba . " zhuó xiào
yue : " zhen shén xian zhōng
réni yě ! " yǔn qǐ yue : " yǔn
yù jiang cǐ nǚ xiān shàng tài
shi , wéi shěn kěn róng nà
fǒu ? " zhuó yue : " rú cǐ jiàn
huì , hé yǐ bào dé ? " yǔn
yue : " cǐ nǚ de shì tài shi , qí
fú bù qiǎn . " zhuó zài san
chēng xiè . yǔn jí mìng bēi
zhan che , xian jiang diao
chán sòng dào xiàng fǔ .
zhuó yì qǐ shen gào cí . yǔn
qin sòng dōng zhuó zhí dào
xiàng fǔ , rán hòu cí huí .

游子恨，脸容初断故人肠。榆钱不买千金笑，柳带何须百宝妆。舞罢隔帘偷目送，不知谁是楚襄王。”舞罢，卓命近前。貂蝉转入帘内，深深再拜。卓见貂蝉颜色美丽，便问：“此女何人？”允曰：“歌伎貂蝉也。”卓曰：“能唱否？”允命貂蝉执檀板低讴一曲。正是：“一点樱桃启绛唇，两行碎玉喷阳春。丁香舌吐衡钢剑，要斩奸邪乱国臣。”卓称赏不已。允命貂蝉把盏。卓擎杯问曰：“青春几何？”貂蝉曰：“贱妾年方二八。”卓笑曰：“真神仙中人也！”允起曰：“允欲将此女献上太师，未审肯容纳否？”卓曰：“如此见惠，何以报德？”允曰：“此女得侍太师，其福不浅。”卓再三称谢。允即命备毡车，先将貂蝉送到相府。卓亦起身告辞。允亲送董卓直到相府，然

thị sở tương vương." Vũ bái,
trác mệnh cận tiền. Điêu thiền
chuyển nhập liêm nội, thâm
thâm tái bái. Trác kiến điêu
thiền nhan sắc mĩ lệ, tiện vấn:
"Thử nữ hà nhân?" Duẫn viết:
"Ca kĩ điêu thiền dã." Trác viết:
"Năng xướng phủ?" Duẫn
mệnh điêu thiền chấp đàn bản
đê âu nhất khúc. Chánh thị:
"Nhất điêm anh đào khải giáng
thần, lưỡng hành toái ngọc
phún dương xuân. Đinh hương
thiệt thô truân cương kiếm, yểu
trảm gian tà loạn quốc thần."
Trác xưng trưởng bất dĩ. Duẫn
mệnh điêu thiền bả trán. Trác
kình bôi vấn viết: "Thanh xuân
kỉ hè?" Điêu thiền viết: "Tiện
thiép niên phuong nhi bát."
Trác tiểu viết: "Chân thần tiên
trung nhân dã!" Duẫn khởi viết:
"Duẫn dục tương thử nữ hiến
thượng thái sư, vị thâm khắng
dung nạp phủ?" Trác viết: "Như
thử kiến huệ, hè dĩ báo đức?"
Duẫn viết: "Thử nữ đắc thị thái
sư, kì phúc bất thiển." Trác tái
tam xưng tạ. Duẫn túc mệnh bị
chiên xa, tiên tương điêu thiền
tống đáo tương phủ. Trác diệc
khởi thân cáo từ. Duẫn thân
tống đồng trác trực đáo tương
phủ, nhiên hậu từ hồi.

qua bay, Lương Châu vỗ nhịp nhẹ
giày góp sen. Một cành gió lá hoa
mềm, Mùi hương ngào ngọt dày
thèm vẻ xuân. Lại có một bài thơ
nữa khen rằng: Én liệng la đà nhịp
phách ngà. Mây bay một áng diễu
thèm hoa. Mày ngài gợi khách sầu
man mác. Vẻ ngọc xui người dạ
thiết tha. Hô dẽ nghìn vàng mua
được miệng. Lộ dùng trăm báu xức
vào da? Rèm cao múa đoạn ai nhìn
trộm. Nào biết Tương vương mấy
kẻ là! Điêu Thuyền múa xong, Trác
gọi lại gần. Điêu Thuyền ở ngoài
thèm đi vào, lạy hai lạy. Trác thấy
Điêu Thuyền dung nhan xinh đẹp
bèn hỏi Doãn: - Con bé này là thé
nào? Vương Doãn thưa: - Bẩm, nó
là con hát ở phủ, tên là Điêu
Thuyền. Trác hỏi: - Biết hát không?
Doãn sai Điêu Thuyền gõ nhịp hát
một bài. Thật là: Môi son hé nở
cánh đào tân. Ngọc trắng hai hàng
nhâ "Ánh xuân" Đầu lưỡi đinh
hương đường kiếm sắc. Rắp toan
chém cổ kè gian tham! Đồng Trác
khen nức nở. Doãn sai Thuyền
dâng rượu. Trác cầm lấy chén rượu
hỏi rằng: - Xuân xanh năm nay bao
nhiêu? Thuyền thưa: - Tuổi tiễn
thiép vừa đôi tám. Trác cười nói
rằng: - Thật là người chốn thần tiên!
Doãn đứng dậy thưa rằng: - Chúng
tôi có ý muốn đem dâng lên thái sư,
không biết thái sư có nhận cho
không? Đồng Trác nói: - Ôn ấy ta
biết lấy gì báo lại. Doãn nói: - Nếu
nó được hầu hạ thái sư thì thực
phúc to cho tôi lắm. Trác cảm ơn
hai ba lần. Doãn lập tức sai đưa

后辞回。

7 chéng mǎ ér xíng , bù dào bàn lù , zhī jiàn liǎng xíng hóng deng zhào dào , lǚ bù qí mǎ zhí jǐ ér lái , zhèng yǔ wáng yún zhuàng jiàn , biàn lè zhù mǎ , yì bǎ jiu zhù yì jìn , lì shēng wèn yue : " sì tú jì yǐ diao chán xǔ wǒ , jin yòu sòng yǔ tài shi , hé xiāng xì ye ? " yǔn jí zhǐ zhí yue : " cǐ fei shuo huà chū , qiè qǐng dào cǎo shě qù . " bù tòng yǔn dào jia , xià mǎ rù hòu táng . xù lǐ bì , yǔn yue : " jiāng jun hé gù guài lǎo fu ? " bù yue : " yǒu rén bào wǒ , shuo nǐ bǎ zhan che sòng diao chán rù xiàng fǔ , shì hé yì gù ? " yǔn yue : " jiāng jun yuán lái bù zhì ! zuó rì tài shi zài cháo táng zhōng , duì lǎo fu shuo :? wǒ yǒu yì shì , míng rì yào dào nǐ jia .? yǔn yin cǐ zhǔn bèi xiǎo yàn děng hòu . tài shi yǐn jiǔ zhōng jiān , shuo :? wǒ wén nǐ yǒu yì nǚ , míng huàn diao chán , yǐ xǔ wú ér fèng xian . wǒ kǒng nǐ yán wèi zhǔn , tè lái xiāng qiú , bìng qǐng yì jiàn .? lǎo fu bù gǎn yǒu wéi , suí yǐn diao chán chu bài gong gong . tài shi yue :? jin rì liáng chén , wú jí dang qǔ cǐ nǚ huí qù , pèi yǔ fèng xian .? jiāng jun shì sì : tài shi qín lín

乘马而行，不到半路，
只见两行红灯照道，吕布骑马执戟而来，正与
王允撞见，便勒住马，
一把揪住衣襟，厉声问
曰：“司徒既以貂蝉许
我，今又送与太师，何
相戏耶？”允急止之曰
：“此非说话处，且请
到草舍去。”布同允到
家，下马入后堂。叙礼
毕，允曰：“将军何故
怪老夫？”布曰：“有
人报我，说你把毡车送
貂蝉入相府，是何意故
？”允曰：“将军原来
不知！昨日太师在朝堂
中，对老夫说：‘我有一
事，明日要到你家。
’允因此准备小宴等候。
太师饮酒中间，说：
‘我闻你有一女，名唤
貂蝉，已许吾儿奉先。
我恐你言未准，特来相
求，并请一见。’老夫
不敢有违，随引貂蝉出

Điêu Thuyền đến tướng phủ. Trác đứng dậy cáo từ. Doãn đi tiễn Trác đến tận phủ rồi mới về.

Doãn cưỡi ngựa đến nửa đường, trông thấy hai bên đường có đèn đỏ, ở giữa là Lã Bố, cưỡi ngựa cầm kích đi lại. Lúc Vương Doãn đến, Bố dùng ngựa, một tay nắm lấy áo Vương Doãn rồi hỏi to rằng: - Tư đồ đã gả Điêu Thuyền cho ta, nay lại đem Điêu Thuyền dâng thái sư, sao lại đưa như thế? Doãn vội vàng ngăn Lã Bố, nói rằng: - Nói chuyện ở đây không tiện, xin ngài hãy qua bước lại nhà lão phu. Bố theo Doãn về. Hai người dắt nhau vào nhà trong. Chào hỏi xong. Doãn nói: - Sao tướng quân lại trách lão? Bố nói: - Có người nói với ta rằng tư đồ dùng xe đưa Điêu Thuyền vào tận tướng phủ, là cớ làm sao? Doãn thưa: - Rõ khổ, tướng quân không biết! Hôm qua ở triều thái sư bảo tôi rằng: "Ta có một việc phải đến nhà ngươi". Vậy tôi có sửa soạn tiệc nhỏ đón tiếp. Trong khi uống rượu, thái sư hỏi: "Ta nghe ngươi có con gái tên là Điêu Thuyền, đã gả cho con ta là Lã Phụng Tiên. Có thực không? Đem con lão ra đây cho ta coi!". Tôi không dám không vâng lệnh, phải gọi Điêu Thuyền ra lạy bố chồng. Thái sư lại truyền rằng: "Hôm nay tốt ngày, để ta đem Điêu Thuyền về cho Phụng Tiên!". Tướng quân thử nghĩ xem, thái sư thân hành đến nơi truyền bá, lão phu sao dám gặn trở! Lã Bố nói: - Quan tư đồ không có lỗi gì, tôi trót

, lǎo fu yan gǎn tui zǔ ? " bù yue : " sì tú shǎo zuì . bù yí shí cuò jiàn , lái rì zì dang fù jīng . " yún yue : " xiǎo nǚ pō yǒu zhuang lián , dài guò jiāng jun fǔ xià , biàn dang sòng zhì . " bù xiè qù . cì rì , lǚ bù zài fǔ zhong dǎ ting , jué bù wén yin hào . jīng rù táng zhōng , xún wèn zhu shì qiè . shì qiè duì yue : " yè lái tài shi yǔ xin rén gòng qǐn , zhì jìn wèi qǐ . " bù dà nù , qián rù zhuó wò fáng hòu kui tàn . shí diao chán qǐ yú chuāng xià shu tú , hu jiàn chuāng wài chí zhōng zhào yí rén yǐng , jí zhǎng dà , tóu dài shù fa guàn ; tou yǎn shì zhì , zhèng shì lǚ bù . diao chán gù cù shuang méi , zuò you chóu bù lè zhì tài , fù yǐ xiāng luó pín shì yǎn lèi . lǚ bù kui shì liáng jiǔ , nǎi chu ; shǎo qǐng , yòu rù . zhuó jǐ zuò yú zhōng táng , jiàn bù lái , wèn yue : " wài miàn wú shì hu ? " bù yue : " wú shì . " shì lì zhuó cè . zhuó fang shí , bù tou mù qiè wàng , jiàn xiù lián nèi yǐ nǚ zì wǎng lái guan qù , wéi lù bàn miàn , yǐ mù sòng qíng . bù zhì shi diao chán , shén hún piao dàng . zhuó jiàn bù rú cǐ guang jǐng , xin zhong yí jì , yue : " fēng xian wú shì qiě tuì . " bù yàng yàng ér chu .

拜公公。太师曰：‘今日良辰，吾即当取此女回去，配与奉先。’将军试思：太师亲临，老夫焉敢推阻？”布曰：“司徒少罪。布一时错见，来日自当负荆。”允曰：“小女颇有妆奁，待过将军府下，便当送至。”布谢去。次日，吕布在府中打听，绝不闻音耗。径入堂中，寻问诸侍妾。侍妾对曰：“夜来太师与新人共寝，至今未起。”布大怒，潜入卓卧房后窥探。时貂蝉起于窗下梳头，忽见窗外池中照一人影，极长大，头戴束发冠；偷眼视之，正是吕布。貂蝉故蹙双眉，做忧愁不乐之态，复以香罗频拭眼泪。吕布窥视良久，乃出；少顷，又入。卓已坐于中堂，见布来，问曰：“外面无事乎？”布曰：“无事。”侍立卓侧。卓方食，布偷目窃望，见绣帘内一女子往来观觑，微

Phối Dữ Phụng Tiên. ' tướng quân thí tú: thái sư thân lâm, lão phu yên cảm thôi trở? "Bố viết: "Tư Đồ thiều tội. Bố nhất thời thắc kiến, lai nhật tự đương phụ kinh." Duẫn viết: "Tiểu nữ pha hữu trang liêm, đãi quá tướng quân phủ hạ, tiện đương tổng chí." Bố tạ khứ. Thứ nhât, lữ bố tại phủ trung đà thính, tuyệt bất văn âm háo. Kính nhập đường trung, tầm vấn chư thi thiếp. Thị thiếp đối viết: "Dạ lai thái sư dữ tân nhân công tẩm, chí kim vị khởi." Bố đại nộ, tiêm nhập trác ngọa phòng hậu khuy tham. Thời điêu thiên khởi vu song hạ sơ đầu, hốt kiến song ngoại trì trung chiếu nhất nhân ảnh, cực trường đại, đầu đái thúc phát quan; thâu nhân thị chi, chánh thị lữ bố. Điêu thiên có túc song mi, tố ưu sầu bắt nhạc chi thái, phục dĩ hương la tần thức nhän lệ. Lữ bố khuy thi lương cửu, nãi xuất; thiều khoảnh, hựu nhập. Trác kỷ tọa vu trung đường, kiến bố lai, vấn viết: "Ngoại diện vô sự hò?" Bố viết: "Vô sự." Thị lập trác trắc. Trác phương thực, bố thâu mục thiết vọng, kiến tú liêm nội nhất nữ tử vãng lai quan thứ, vi lộ bán diện, dĩ mục tổng tình. Bố tri thị điêu thiên, thần hồn phiêu đăng. Trác kiến bố như thử quang cảnh, tâm trung nghi kị, viết: "Phụng tiên vô sự thả thôi." Bố ưởng ưởng nhi xuất.

nghĩ làm. Ngày mai tôi xin mang roi đến chịu tội. Doãn lại nói: - Con tôi có ít nhiều đồ nữ trang. Khi nào nó về phủ tướng quân, tôi sẽ mang đến. Lã Bố tạ, rồi về. Sáng hôm sau, Bố ở nhà nghe ngóng, chẳng thấy tin tức gì, bèn sang tướng phủ, vào thẳng nhà trong hỏi tin những người hầu. Một người thưa: - Đêm qua thái sư cùng nghỉ với người hầu mới, bây giờ chưa dậy. Bố giận lắm, lén vào sau buồng nằm của Đổng Trác để dò xem. Bấy giờ Điều Thuyền đã dậy rồi đang ngồi trong cửa sổ chải đầu, chợt trông xuống ao trước cửa sổ thấy bóng người cao lớn, đầu đội mũ bịt tóc, biết ngay là Lã Bố. Điều Thuyền cố ý chau ngay đôi mày làm ra dáng buồn bã, tay cầm khăn thỉnh thoảng nâng lên lau nước mắt. Lã Bố đứng nhìn hồi lâu rồi trở ra, một lát sau lại vào. Đổng Trác ngồi ở trung đường, thấy Bố đến, hỏi rằng: - Ở ngoài không có việc gì chứ? Bố thưa: - Không. Rồi đứng hầu một bên. Trác ăn cơm, Bố liếc mắt nhìn dòm trộm, thấy trong rèm có người con gái đi dì lại lại, hơi thò nửa mặt ngoanh ra ngoài, liếc mắt đưa tình. Trác nhìn thấy dáng điệu của Bố như vậy, trong lòng nghi hoặc liền hỏi rằng: - Phụng Tiên không có việc gì, hãy lui ra! Lã Bố bức tức trở ra.

露半面，以目送情。布
知是貂蝉，神魂飘荡。
卓见布如此光景，心中
疑忌，曰：“奉先无事
且退。”布快快而出。

8 dǒng zhuó zì nà diao chán
hòu , wèi sè suǒ mí , yuè yú
bù chu lǐ shì . zhuó ǒu rǎn
xiǎo jí , diao chán yi bù jiě
dài , qu yì féng yíng , zhuó
xin yì xǐ . lǚ bù rù nèi wèn an
, zhèng zhí zhuó shuì . diao
chán yú chuáng hòu tàn bàn
shen wàng bù , yǐ shǒu zhī
xin , yòu yǐ shǒu zhī dǒng
zhuó , huì lèi bù zhī . bù xìn
rú suì . zhuó méng lóng
shuang mù , jiàn bù zhù shì
chuáng hòu , mù bù zhuǎn
jing ; huí shen yì kàn , jiàn
diao chán lì yú chuáng hòu .
zhuó dà nù , chì bù yue : " rǔ
gǎn xì wú ài jí ye ! " huàn
zuǒ yòu zhú chu , jìn hòu bù
xū rù táng . lǚ bù nù hèn ér
gui , lù yù lǐ rú , gào zhì qí guì
. rú jí rù jiàn zhuó yue : " tài
shi yù qū tian xià , hé gù yǐ
xiǎo guò jiàn zé wen hóu ?
tǎng bǐ xin biàn , dà shì qù yǐ
. " zhuó yue : " nài hé ? " rú
yue : " lái cháo huàn rù , cì yǐ
jin bó , hǎo yán wèi zhì , zì
rán wú shì . " zhuó yí yán . cì
rì , shǐ rén huàn bù rù táng ,
wèi zhī yue : " wú qián rì
bìng zhong , xin shén huǎng

董卓自纳貂蝉后，为色
所迷，月余不出理事。
卓偶染小疾，貂蝉衣不
解带，曲意逢迎，卓心
意喜。吕布入内问安，
正值卓睡。貂蝉于床后
探半身望布，以手指心
，又以手指董卓，挥泪
不止。布心如碎。卓朦
胧双目，见布注视床后
，目不转睛；回身一看
，见貂蝉立于床后。卓
大怒，叱布曰：“汝敢
戏吾爱姬耶！”唤左右
逐出，今后不许入堂。
吕布怒恨而归，路遇李
儒，告知其故。儒急入
见卓曰：“太师欲取天
下，何故以小过见责温
侯？倘彼心变，大事去
矣。”卓曰：“奈何？”
儒曰：“来朝唤入，
赐以金帛，好言慰之，
自然无事。”卓依言。

đồng trác tự nạp điêu thiên hậu,
vi sắc sở mê, nguyệt dư bất
xuất lì sự. Trác ngẫu nhiên tiểu
tật, điêu thiên y bất giải đái,
khúc ý phùng nghênh, trác tâm
ý hỉ. Lữ bộ nhập nội vấn an,
chánh trị trác thụy. Điêu thiên
vu sàng hậu tham bán thân
vọng bồ, dĩ thủ chỉ tâm, hựu dĩ
thủ chỉ đồng trác, huy lệ bất chỉ.
Bồ tâm như toái. Trác mông
lông song mục, kiến bồ chú thị
sàng hậu, mục bất chuyển tình;
hồi thân nhất khán, kiến điêu
thiên lập vu sàng hậu. Trác đại
nộ, sát bồ viết: "Nhữ cảm hí
ngô ái cơ da!" Hoán tả hữu trực
xuất, kim hậu bất hứa nhập
đường. Lữ bộ nộ hận nhi quy,
lộ ngộ lý nho, cáo tri kì cổ. Nho
cấp nhập kiến trác viết: "Thái
sư dục thủ thiên hạ, hà có dĩ
tiểu quá kiến trách ôn hầu?
Thảng bỉ tâm biến, đại sự khứ
hĩ." Trác viết: "Nại hè?" Nho
viết: "Lai triều hoán nhập, tú dĩ
kim bạch, hảo ngôn úy chi, tự
nhiên vô sự." Trác y ngôn. Thứ
nhật, sứ nhân hoán bộ nhập
đường, úy chi viết: "Ngô tiễn
nhật bệnh trung, tâm thần
hoảng hốt, ngộ ngôn thương

Trác từ khi được Diêu Thuyền, hơn
một tháng trời không coi gì đến việc
quan. Một bữa Trác hơi khó ở, Diêu
Thuyền hết lòng hầu hạ, mặc áo
không lúc nào cởi dai, cố ý chiều
chuộng, Trác lại càng yêu quý hơn
nữa. Một hôm Lã Bố vào hỏi thăm,
gặp lúc Đồng Trác đang ngủ, Diêu
Thuyền đứng ở sau giường thò nửa
người ra, trông thấy Bố, lấy tay trả
vào tim mình rồi lại trả vào Đồng
Trác, và luôn luôn gạt nước mắt. Bố
cảm thấy ruột như nát ra. Trác nằm
hai mắt lim dim, thấy Lã Bố nhìn
chòng chọc về phía sau chỗ mình
nằm, quay lại thì thấy Diêu Thuyền
đứng ở sau giường. Trác nổi giận
mắng Bố rằng: - Mày ghẹo vợ yêu
của tao à? Bèn sai tả hữu đuổi Lã
Bố ra và cầm tũn nay không được
vào nhà trong nữa. Lã Bố tức giận
trở về, đi đường gặp Lý Nho, kề lại
đầu đuôi. Nho lập tức vào ra mắt
Đồng Trác, nói rằng: - Thái sư
muốn lấy thiên hạ, sao lại vì một
việc nhỏ mọn mà trách mắng Lã Ôn
Hầu. Nếu y thay lòng đổi dạ, việc
lớn hỏng mắt. Trác hỏi: - Bây giờ
nên làm thế nào? Nho nói: - Sớm
mai gọi y vào, cho vàng lụa, dùng
lời ngọt ngào an ủi y, thì sẽ không
có việc gì xảy ra nữa. Trác nghe lời,

hu , wù yán shang rǔ , rǔ wù
jí xīn . " suí cì jìn shí jīn , jīn
èr shí pǐ . bù xiè guì , rán
shen sui zài zhuó zuǒ yòu ,
xin shí xì niàn diao chán .

次日，使人唤布入堂，
慰之曰：“吾前日病中，
心神恍惚，误言伤汝，
汝勿记心。”随赐金
十斤，锦二十匹。布谢
归，然身虽在卓左右，
心实系念貂蝉。

9 zhuó jí jì yù , rù cháo yì shì .
bù zhí jǐ xiāng suí , jiàn zhuó
yǔ xiān dì gòng tán , biàn
chéng jiàn tí jǐ chu nèi mén ,
shàng mǎ jìng tóu xiàng fǔ
lái ; xì mǎ fù qián , tí jǐ rù hòu
táng , xún jiàn diao chán .
chán yue : " rǔ kě qù hòu
yuán zhong fèng yí tíng bian
děng wǒ . " bù tí jǐ jìng wǎng
, lì yú tíng xià qu láń zhì
bàng . liáng jiǔ , jiàn diao
chán fen huá fú liǔ ér lái ,
guǒ rán rú yuè gōng xiān zi ,
- - qì wèi bù yue : " wǒ sui fei
wáng si tú qín nǚ , rán dài
zhí rú yǐ chu . zì jiàn jiāng jun
, xǔ shì jí zhǒu . qiè yǐ sheng
píng yuàn zú . shéi xiāng tài
shi qǐ bù liáng zhì xīn , jiāng
qiè yín wu , qiè hèn bù jí sī ;
zhǐ yin wèi yǔ jiāng jun yi jué
, gù qiè rěn rǔ tou sheng . jin
xìng de jiàn , qiè yuàn bì yǐ !
cǐ shen yǐ wu , bù de fù shì
ying xióng ; yuàn sǐ yú jun
qián , yǐ míng qiè zhì ! " yán
qì , shǒu pan qu láń , wàng
hé huá chí biàn tiào . lǚ bù

卓疾既愈，入朝议事。
布执戟相随，见卓与献
帝共谈，便乘间提戟出
内门，上马径投相府来
；系马府前，提戟入后
堂，寻见貂蝉。蝉曰：
“汝可去后园中凤仪亭
边等我。”布提戟径往
，立于亭下曲栏之傍。
良久，见貂蝉分花拂柳
而来，果然如月宫仙子
，——

泣谓布曰：“我虽非王
司徒亲女，然待之如已
出。自见将军，许侍箕
帚。妾已生平愿足。谁
想太师起不良之心，将
妾淫污，妾恨不即死；
止因未与将军一诀，故
且忍辱偷生。今幸得见
，妾愿毕矣！此身已污

nhữ, nhữ vật kí tâm." Tùy tú
kim thập cân, cầm nhị thập thát.
Bố tạ quy, nhiên thân tuy tại
trác tà hữu, tâm thật hệ niệm
diêu thiền.

hôm sau cho gọi Lã Bố vào nhà
trong, bảo rằng: - Hôm qua trong
cơn đau yếu, tinh thần hoảng hốt,
ta có nói mấy câu, nhà ngươi đừng
để bụng. Nói rồi, sai đưa cho Lã Bố
mười cân vàng và hai mươi tấm
gấm. Bố lạy tạ rồi về, nhưng từ lúc
ấy tuy đứng hầu ở bên Đổng Trác,
mà ruột gan lúc nào cũng vơ vẫn
chung quanh Diêu Thuyền.

Khi Trác đã khỏi bệnh, vào triều
bàn việc, Bố vẫn cầm kích đi theo.
Một bữa, Trác đang ngồi bàn tiệc
với vua Hiến Đế, Bố vác kích lén ra
cửa sau, lén ngựa chạy đến tướng
phủ, buộc ngựa ở cửa phủ, cầm
kích vào thẳng hậu đường, để tìm
Diêu Thuyền. Thuyền bảo: - Hãy ra
vườn sau bên đình Phượng Nghi
đợi thiếp! Bố vác kích đi trước,
đứng bên bao lớn ở dưới đình chờ
một hồi lâu, thấy Diêu Thuyền rẽ
hoa gạt liễu đi đến, chẳng khác gì
tiên trên cung trăng. Thuyền sụt sùi
khóc bảo Bố rằng: - Tiện thiếp tuy
không phải Vương tư đồ sinh ra,
nhưng tư đồ coi thiếp như con đẻ.
Từ khi gặp tướng quân, được nhận
cho làm kẻ nâng khăn sửa túi thiếp
đã lấy làm mãn nguyện lắm. Ngờ
đâu thái sư đem lòng bất lương,
làm ô nhục thiếp, thiếp giận không
chết ngay được, chỉ vì chưa gặp
được tướng quân để từ giã lần cuối
cùng, cho nên còn nhện nhục sống
đến bây giờ. Nay may được gặp
nhau, thế là hả rồi. Tâm thân đã
nhơ nhuốc này không xứng đáng
thờ người anh hùng, thiếp xin chết

huang máng bào zhù , qì
yue : " wǒ zhì rǔ xīn jiù yǐ ! "
zhi hèn bù néng gòng yǔ ! "
diao chán shǒu chě bù yue :
" qiè jin sheng bù néng yǔ
jun wèi qì , yuàn xiāng qī yú
lái shì . " bù yue : " wǒ jin
sheng bù néng yǐ rǔ wèi qì ,
fei ying xióng yé ! " chán yue :
" qiè dù rì rú nián , yuàn jun
lián ér jiù zhì . " bù yue : " wǒ
jin yú kong ér lái , kǒng lǎo
zéi jiàn yí , bì dang sù qù . "
chán qian qí yí yue : " jun rú
cǐ jù pà lǎo zéi , qiè shen wú
jiàn tian rì zhì qí yǐ ! " bù lì
zhù yue : " róng wǒ xú tú
liáng cè . " yǔ bà , tí jǐ yù qù .
diao chán yue : " qiè zài
shen guī , wén jiāng jun zhī
míng , rú léi guàn ēr , yǐ wèi
dang shì yì rén ér yǐ ; shéi
xiāng fān shòu ta rén zhī zhì
hu ! " yán qì , lèi xià rú yǔ .
bù xiù cán mǎn miàn , chóng
fù yǐ jī , huí shen lǒu bào
diao chán , yòng hǎo yán an
wèi . liǎng gè wei wei yǐ yǐ ,
bù rěn xiāng lí .

，不得复事英雄；愿死于君前，以明妾志！”言讫，手攀曲栏，望荷花池便跳。吕布慌忙抱住，泣曰：“我知汝心久矣！只恨不能共语！”貂蝉手扯布曰：“妾今生不能与君为妻，愿相期于来世。”布曰：“我今生不能以汝为妻，非英雄也！”蝉曰：“妾度日如年，愿君怜而救之。”布曰：“我今偷空而来，恐老贼见疑，必当速去。”蝉牵其衣曰：“君如此惧怕老贼，妾身无见天日之期矣！”布立住曰：“容我徐图良策。”语罢，提戟欲去。貂蝉曰：“妾在深闺，闻将军之名，如雷灌耳，以为当世一人而已；谁想反受他人之制乎！”言讫，泪下如雨。布羞惭满面，重复倚戟，回身搂抱貂蝉，用好言安慰。两个偎偎倚倚，不忍相离。

phản khúc lan, vọng hà hoa trì
tiện khiêu. Lữ bố hoảng mang
bao trụ, khắp viết: "Ngã tri nhữ
tâm cứu hǐ! Chỉ hận bất năng
cộng ngũ!" Điêu thiền thủ xả bồ
viết: "Thiép kim sinh bất năng
dữ quân vi thê, nguyện tương
kì vu lai thế." Bố viết: "Ngã kim
sinh bất năng dĩ nhữ vi thê, phi
anh hùng dã!" Thiền viết: "Thiép
độ nhật như niên, nguyện quân
liên nhi cứu chi." Bố viết: "Ngã
kim du không nhi lai, khủng lão
tắc kiến nghi, tất đương tốc
khú." Thiền khuyên kì y viết:
"Quân như thủ cụ phạ lão tắc,
thiép thân vô kiến thiên nhật chí
kì hǐ!" Bố lập trụ viết: "Dung ngã
từ đồ lương sách." Ngũ bối, đê
kích dục khú. Điêu thiền viết:
"Thiép tại thâm khuê, văn
tướng quân chí danh, như lôi
quán nhĩ, dĩ vi đương thế nhất
nhân nhì dĩ; thùy tướng phản
thụ tha nhân chí chế hò!" Ngôn
cật, lệ hạ như vũ. Bố tu tàm
mǎn diện, trọng phục ỷ kích, hồi
thân lâu bao điêu thiền, dụng
hảo ngôn an úy. Lưỡng cá ôi ôi
ỷ ý, bắt nhẫn tương li.

ở trước mặt chàng để tỏ lòng
thiép! Điêu Thuyền nói xong, tay vịn
bao lớn, mắt nhìn ra ao sen, định
nhảy xuống. Lã Bố vội vàng ôm
ngay lấy Điêu Thuyền, khóc nói
rằng: - Lòng nàng tôi biết đã lâu, chỉ
hiềm chưa được nói với nhau đầy
thôi! Điêu Thuyền gạt tay Lã Bố ra
nói rằng: - Kiếp này thiép không
được làm vợ chàng, xin hẹn để kiếp
sau! Lã Bố nói: - Nếu kiếp này
không lấy được nàng, tôi không
phải là người anh hùng nữa. Điêu
Thuyền nói: - Thiép coi một ngày
dài bằng một năm, xin chàng
thương mà cứu vớt. Bố nói: - Tôi
lên đây, sợ thằng giặc già nó
nghi, tôi phải đi ngay. Thuyền lôi vạt
áo Lã Bố lại nói rằng: - Chàng còn
sợ thằng giặc già như thế, thiép này
không còn mong có ngày nào được
trông thấy trời và đất nữa! Bố đứng
lại nói rằng: - Đừng vội vàng, để tôi
nghĩ cách dã. Nói rồi vác kích định
ra. Điêu Thuyền níu lại nói rằng: -
Khi tôi ở chốn buồng the đã được
nghe tiếng tướng quân, lừng lẫy
như sấm rót vào tai, tưởng rằng ở
đời này chỉ có một người như thế
chứ không có hai. Ai ngờ tướng
quân lại chịu dưới quyền áp chế
của người khác! Nói rồi, nước mắt
chảy xuống như mưa. Lã Bố thẹn
đỏ cả mặt, dựa kích vào một chỗ,
quay lại ôm lấy Điêu Thuyền, dỗ
dành an ủi. Hai người quần quấn
quýt quýt không nỡ buông nhau ra.

10 què shuo dǒng zhuó zài diàn shàng , huí tóu bù jiàn lǚ bù , xin zhong huái yí , lián máng cí liǎo xiān dì , deng che huí fù ; jiàn bù mǎ xì yú fù qián ; wèn mén lì , lì dá yue : " wen hóu rù hòu táng qù liǎo . " zhuó chì tuì zuò yòu , jìng rù hòu táng zhōng , xún mì bù jiàn ; huàn diao chán , chán yì bù jiàn . jí wèn shì qiè , shì qiè yue : " diao chán zài hòu yuán kàn hua . " zhuó xún rù hòu yuán , zhèng jiàn lǚ bù hé diao chán zài fèng yí tíng xià gòng yǔ , huà jǐ yǐ zài yí bian . zhuó nù , dà hè yì sheng . bù jiàn zhuó zhì , dà jīng , huí shen biàn zǒu . zhuó qiāng liǎo huà jǐ , tǐng zhe gǎn lái . lǚ bù zǒu de kuài , zhuó féi pàng gǎn bù shàng , zhí jǐ cì bù . bù dǎ jǐ luò dì . zhuó shí jǐ zài gǎn , bù yǐ zǒu yuǎn . zhuó gǎn chu yuán mén , yí rén fei ben qián lái , yǔ zhuó xiong táng xiāng zhuàng , zhuó dào yú dì . zhèng shì : chong tian nù qì gao qian zhàng , pú dì fēi qu zuò yi duì . wéi zhì cǐ rén shì shéi , qiè ting xià wén fēn jiě .

却说董卓在殿上，回头不见吕布，心中怀疑，连忙辞了献帝，登车回府；见布马系于府前；问门吏，吏答曰：“温侯入后堂去了。”卓叱退左右，径入后堂中，寻觅不见；唤貂蝉，蝉亦不见。急问侍妾，侍妾曰：“貂蝉在后园看花。”卓寻入后园，正见吕布和貂蝉在凤仪亭下共语，画戟倚在一边。卓怒，大喝一声。布见卓至，大惊，回身便走。卓抢了画戟，挺着赶来。吕布走得快，卓肥胖赶不上，掷戟刺布。布打戟落地。卓拾戟再赶，布已走远。卓赶出园门，一人飞奔前来，与卓胸膛相撞，卓倒于地。正是：冲天怒气高千丈，仆地肥躯做一堆。未知此人是谁，且听下文分解。

khuốc thuyết đồng trác tại điện thượng, hồi đầu bắt kiến lữ bố, tâm trung hoài nghi, liên mang từ liễu hiền đế, đăng xa hồi phủ; kiến bố mã hệ vu phủ tiền; vấn môn lại, lại đáp viết: "Ôn hầu nhập hậu đường khứ liễu." trác sát thối tả hữu, kính nhập hậu đường trung, tầm mịch bắt kiến; hoán điêu thiền, thiền diệc bắt kiến. Cấp vấn thị thiếp, thị thiếp viết: "Điêu thiền tại hậu viên khán hoa." trác tầm nhập hậu viên, chánh kiến lữ bố hòa điêu thiền tại phượng nghi đình hạ công ngữ, họa kích ý tại nhất biên. Trác nộ, đại hát nhất thanh. Bố kiến trác chí, đại kinh, hồi thân tiện tấu. Trác thường liễu hoa kích, đĩnh trú cản lai. Lữ bố tấu đắc khoái, trác phì bàn cản bắt thượng, trich kích thứ bố. Bố đả kích lạc địa. Trác thập kích tái cản, bố dĩ tấu viễn. Trác cản xuất viên môn, nhất nhân phi bôn tiền lai, dũ trác hung thang tương chàng, trác đảo vu địa. Chánh thị: trùng thiên nộ khí cao thiên trượng, phó địa phì khu tố nhất đôi. Vị tri thử nhân thị thùy, thả thính hạ văn phân giải

Đồng Trác ở trên điện, bỗng ngoanh lại không thấy Lã Bố trong bụng nghỉ ngay, vội vàng xin cáo từ lên xe về phủ thấy ngựa của Bố buộc trước cửa phủ, Trác bèn hỏi lính canh cửa. Lính canh nói: - Ôn hầu vào nhà sau. Trác mắng quân canh cửa, đi thẳng ngay vào hậu đường, không thấy Lã Bố. Trác gọi Điêu Thuyền cũng không thấy thưa. Trác hỏi người hầu gái. Người hầu gái thưa: Điêu Thuyền ở trong vườn sau ngắm hoa. Trác vào vườn sau tìm, thấy Lã Bố và Điêu Thuyền đang nói chuyện với nhau ở bên Đinh Phượng Nghi, họa kích dựng một bên. Trác giận quát to một tiếng. Bố thấy Trác đến, cả sợ, quay đầu chạy. Trác vớ ngay lấy ngọn họa kích đuổi theo. Bố chạy mau, Trác béo phục phịch, đuổi không kịp, bèn cầm kích ném theo Lã Bố. Bố gạt rơi xuống đất, Trác nhặt kích lại đuổi, nhưng Bố đã chạy xa. Trác đuổi ra tận cửa vườn, thì một người xăm xăm chạy đến, đâm sầm ngay vào Đồng Trác. Trác ngã quỵ xuống đất. Thế rõ thực là: Khi cầm xông thẳng trên mây tía Minh béo lăn kềnh đến đất đen. Chưa biết người ấy là ai, xem hời sau mới rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
009
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo nǎ zhuàng dào
dōng zhuó de rén , zhèng
shì lǐ rú . dang xià lǐ rú fú qǐ
dōng zhuó , zhì shu yuàn
zhong zuò dìng , zhuó yue : "rú wèi hé lái cǐ ?" rú yue : "rú shì zhì fù mén , zhì tài shi
nù rù hòu yuán , xún wèn lǚ
bù . yin jí zǒu lái , zhèng yù
lǚ bù ben zǒu , yún :? tài shi
sha wǒ !? rú huang gǎn rù
yuán zhong quàn jiě , bù yì
wù zhuàng en xiang . sī zuì !
sī zuì ! " zhuó yue : " pō nài
nì zéi ! xì wú ài jí , shì bì sha
zhi ! " rú yue : " en xiāng chà
yǐ . xí chǔ zhuang wáng jué
ying zhì huì , bù jiù xì ài jí zhí
jiǎng xióng , hòu wèi qín bing
suǒ kùn , de qí sǐ lì xiāng jiù .
jin diao chán bù guò yì nǚ zì ,
ér lǚ bù nǎi tài shi xin fù
měng jiang yě . tài shi ruò jiù
cǐ jí huì , yǐ chán cì bù , bù
gǎn dà en , bì yǐ sǐ bào tài
shi . tài shi qǐng zì san si . " zhuó shēn yín liáng jiǔ yue : " rú yán yì shì , wǒ dang si
zhi . " rú xiè ér chu . zhuó rù
hòu táng , huàn diao chán
wèn yue : " rú hé yǔ lǚ bù sì

第九回
除暴凶吕布助司徒
犯长安李催听贾诩

却说那撞倒董卓的人，
正是李儒。当下李儒扶起董卓，至书院中坐定，卓曰：“汝为何来此？”儒曰：“儒适至府门，知太师怒入后园，寻问吕布。因急走来，正遇吕布奔走，云：‘太师杀我！’儒慌赶入园中劝解，不意误撞恩相。死罪！死罪！”卓曰：“叵耐逆贼！戏吾爱姬，誓必杀之！”儒曰：“恩相差矣。昔楚庄王绝缨之会，不究戏爱姬之蒋雄，后为秦兵所困，得其死力相救。今貂蝉不过一女子，而吕布乃太师心腹猛将也。太师若就此机会，以蝉赐布，布感大恩，必以死报太师。太师请自三思。”卓沈吟良久曰

Đệ cửu hồi trừ bạo hung lữ
bổ trợ Tư Đồ phạm trường an
lý giác thính cỗ hủ

HỘI 9 Trừ hung bạo, Lã Bố giúp
Tư đồ; Chiếm Trường An, Lý
Thôi nghe Giả Hủ

Khước thuyết na chàng đảo
đồng trác đích nhân, chánh thị
lý nho. Dương hạ lý nho phù
khởi đồng trác, chí thư viện
trung tọa định, trác viết: "Nhữ vi
hà lai thử?" Nho viết: "Nho
thích chí phủ môn, tri thái sư nộ
nhập hậu viên, tâm vân lữ bộ.
Nhân cấp tẩu lai, chánh ngộ lữ
bố bôn tẩu, vân: 'Thái Sư Sát
Ngã! 'Nho Hoảng Cản Nhập
Viên Trung Khuyển Giải, Bất Ý
Ngộ Chàng Ân Tương. Tử tội!
Tử tội!" Trác viết: "Phá nại
nghịch tặc! Hí ngô ái cơ, thê tất
sát chi!" Nho viết: "Ân tương sai
hĩ. Tích sở trang vương tuyệt
anh chi hội, bất cứu hí ái cơ chi
tương hùng, hậu vi tàn binh sở
khốn, đắc ki tử lực tương cứu.
Kim điêu thiền bất quá nhất nữ
tử, nhi lữ bộ nãi thái sư tâm
phúc mãnh tướng dã. Thái sư
nhược tựu thủ cơ hội, dĩ thiền
tứ bộ, bộ cảm đại ân, tất dĩ tử
báo thái sư. Thái sư thỉnh tự
tam tư." Trác trầm ngâm lương
cửu viết: "Nhữ ngôn diệc thị,
ngã đương tư chi." Nho tạ nhi
xuất. Trác nhập hậu đường,
hoán điêu thiền vấn viết: "Nhữ

Người đi va vào Đồng Trác, tức là
Lý Nho, Nho thấy Trác ngã, vội
vàng đỡ Trác đứng dậy, dùi vào
ngồi trong thư viện. Trác hỏi Lý
Nho: - Người đến đây làm gì? Lý
Nho thưa: - Tôi chợt qua cửa phủ,
thấy nói thái sư giận đi vào vườn
sau tìm Lã Bố, tôi vội vàng chạy
vào, thì gặp Lã Bố chạy ra, kêu lên
rằng: "Thái sư giết ta". Bởi thế, tôi
hấp tấp vào đây để can ngăn thái
sư, chẳng may chạm phải thái sư,
thật đáng tội chết! Trác nói: - Không
thể tha được thằng nghịch tặc ấy!
Nó dám đưa bốn ái cơ của ta. Thê
nào ta cũng giết chết nó mới nghe.
Lý Nho can rằng: - Thái sư không
nghĩ cho chín; ngày xưa vua Trang
Vương nước Sở, trong bữa tiệc
"Dứt dãi mũ" đã tha tội cho Tưởng
Hùng đã đưa bốn với người vợ yêu,
đến sau bị binh nhà Tần làm khốn,
được Tưởng Hùng cố sức liều chết
cứu thoát được. Nay Điêu Thuyền
chẳng qua là một đứa con gái mà
Lã Bố là một mãnh tướng tâm phúc
của thái sư, nếu thái sư nhân dịp
này đem Điêu Thuyền cho Bố, chắc
Bố cảm ơn lắm, lấy chết báo lại thái
sư, xin thái sư nghĩ đi nghỉ lại. Trác
nghĩ ngại hồi lâu rồi nói rằng:

tong ye ? " chán qì yue : " qiè zài hòu yuán kàn hua , lǚ bù tú zhì . qiè fang jīng bì , bù yue :? wǒ nǎi tài shi zhì zi , hé bì xiāng bì tí jǐ gǎn qiè zhì fèng yí tíng . qiè jiàn qí xin bù liáng , kǒng wèi suō bì , yù tóu hé chí zì jìn , què bēi zhè qian bào zhù . zhèng zài sheng sī zhì xiān , de tài shi lái , jiù liǎo xìng mìng . " dǒng zhuó yue : " wǒ jin jiang rǔ cì yǔ lǚ bù , hé rú ? " diao chán dà jīng , ku yue : " qiè shen yǐ shì guì rén , jin hu yù xià cì jia nú , qiè níng sǐ bù rǔ ! " suì chè bì xiān bǎo jiàn yù zì wěn . zhuó huang duó jiàn yǒng bào yue : " wú xì rǔ ! " diao chán dào yú zhuó huái , yǎn miàn dà ku yue : " cǐ bì lǐ rú zhì jì yě ! rú yǔ bù jiao hòu , gù shè cǐ jì ; què bù gù xí tài shi tǐ mian yǔ jiàn qiè xìng mìng . qiè dang sheng shì qí ròu ! " zhuó yue : " wú an rěn shě rǔ ye ? " chán yue : " sui méng tài shi lián ài , dàn kǒng cǐ chǔ bù yí jiǔ ju , bì bèi lǚ bù suǒ hài . " zhuó yue : " wú míng rì hé nǐ guì méi ? qù , tòng shòu kuài lè , shèn wù you yí . " chán fang shou lèi bài xiè .

: “汝言亦是，我当思之。”儒谢而出。卓入后堂，唤貂蝉问曰：“汝何与吕布私通耶？”蝉泣曰：“妾在后园看花，吕布突至。妾方惊避，布曰：‘我乃太师之子，何必相避？’提戟赶妾至凤仪亭。妾见其心不良，恐为所逼，欲投荷池自尽，却被这厮抱住。正在生死之间，得太师来，救了性命。”董卓曰：“我今将汝赐与吕布，何如？”貂蝉大惊，哭曰：“妾身已事贵人，今忽欲下赐家奴，妾宁死不辱！”遂掣壁间宝剑欲自刎。卓慌夺剑拥抱曰：“吾戏汝！”貂蝉倒于卓怀，掩面大哭曰：“此必李儒之计也！儒与布交厚，故设此计；却不顾惜太师体面与贱妾性命。妾当生噬其肉！”卓曰：“吾安忍舍汝耶？”蝉曰：“虽蒙太师怜爱，但恐此处不宜久居，必被吕布所害。

hà dù lǚ bō tư thông da?" Thiền khắp viết: "Thiép tại hậu viên khán hoa, lữ bô đột chí. Thiép phương kinh tị, bô viết: 'Ngã Nãi Thái Sư Chi Tử, Hà Tất Tương Tị?' đề kích cản thiép chí phượng nghi đình. Thiép kiến kì tâm bất lương, khủng vi sở bức, dục đầu hà trì tự tần, khước bị giá tư bão trù. Chánh tại sinh tử chi gian, đắc thái sư lai, cứu liễu tính mệnh. "Đồng trác viết: "Ngã kim tương nhữ tú dũ lữ bô, hà như?" Đieu thiền đại kinh, khóc viết: "Thiép thân dĩ sự quý nhân, kim hốt dục hạ tú gia nô, thiép ninh tú bất nhục!" Toại xế bích gian bảo kiếm dục tự vẫn. Trác hoảng đoạt kiếm ứng bão viết: "Ngô hí nhữ!" Đieu thiền đảo vu trác hoài, yêm diện đại khóc viết: "Thử tất lý nho chi kế dã! Nho dũ bô giao hậu, cố thiết thử kế; khước bất cố tích thái sư thề diện dũ tiên thiép tính mệnh. Thiép đương sinh phê kì nhục!" Trác viết: "Ngô an nhẫn xá nhữ da?" Thiền viết: "Tuy mông thái sư liên ái, dān khủng thử xử bất nghi cửu cư, tất bị lữ bô sở hại." Trác viết: "Ngô minh nhật hòa nhĩ quy mi ô khứ, đồng thụ khoái lạc, thận vật ưu nghi." Thiền phương thu lệ bái tạ.

Ngươi nói cũng phải, để ta nghĩ kỹ xem. Lý Nho tạ từ rồi ra. Trác vào ngay hậu đường gọi Đieu Thuyền ra hỏi rằng: - Sao mà có tư tình với Lã Bố? Đieu Thuyền khóc thưa rằng: - Thiép đang đứng xem hoa, bỗng Lã Bố đột ngột ở đâu đến. Thiép vội vàng tránh. Bố nói: "Tôi là con thái sư, việc gì phải tránh?". Rồi y cầm kích ép thiép đến đình Phượng Nghi. Thiép thấy y có lòng bất lương, sợ xâm phạm tới mình thiép, định đâm đầu xuống ao sen tự tận, nhưng lại bị y ôm chặt lấy. Đang lúc giằng co không biết sống chết thế nào, may có thái sư chạy lại cứu được tính mệnh. Trác lại hỏi: - Nay ta đem mà già cho nó, mà có thuận không? Đieu Thuyền giật mình, khóc rằng: - Thiép đã được vào hầu quý nhân, nay lại đem già cho thằng ở, thiép thà chết chứ không chịu được nhục này! Bên rút thanh bảo kiếm treo ở vách, toan tự vẫn. Trác vội vàng giằng lấy thanh gươm và ôm chặt lấy Đieu Thuyền và nói rằng: Ta nói bốn đứa mà! Thuyền nằm ngã vào lòng Trác, bụng mặt khóc rằng: - Đây hẳn là mèo của Lý Nho, Nho với Bố hai đứa là bạn thân với nhau, nên Nho mới bày ra mèo này, không kể gì đến thể diện của thái sư và tính mệnh của tiện thiép, thiép phải xả thịt chúng nó ra. Trác nói: - Ta sao nỡ bỏ nàng. Đieu Thuyền lại nói: - Thái sư dẫu có lòng thương yêu, cũng không nên ở đây lâu, sợ bị Lã Bố làm hại. Trác dỗ dành Đieu Thuyền rồi nói rằng: -

”卓曰：“吾明日和你归郿坞去，同受快乐，慎勿忧疑。”蝉方收泪拜谢。

3 cì rì , lǐ rú rù jiàn yue : " jin rì liáng chén , kě jiang diao chán sòng yǔ lǚ bù ." zhuó yue : " bù yǔ wǒ yǒu fù zi zhī fen , bù biàn cì yǔ . wǒ zhī bù jiù qí zuì . rǔ chuán wǒ yì , yǐ hǎo yán wèi zhī kě yě . " rú yue : " tài shi bù kě wèi fù rén suǒ huò ." zhuó biàn sè yue : " rǔ zhī qí kěn yǔ lǚ bù fǒu ? diao chán zhī shì , zài wù duo yán ; yán zé bì zhǎn ! " lǐ rú chu , yāng tian tàn yue : " wú děng jie sī yú fù rén zhī shǒu yǐ ! " hòu rén dù shū zhì cǐ . yǒu shi tàn zhī yue : " sì tú miào suàn tuo hóng qún . bù yòng gān gē bù yòng bīng . san zhàn hǔ láo tú fèi lì , kǎi ge què zòu fèng yí tíng . "

4 dōng zhuó jí rì xià lìng huán méi ? , bǎi guan ju bài sòng . diao chán zài che shàng , yáo jiàn lǚ bù yú chóu rén zhī nèi , yǎn wàng che zhong . diao chán xu yǎn qí miàn , rú tòng ku zhì zhuàng . che yǐ qù yùn , bù huǎn pèi yú tǔ

次日，李儒入见曰：“今日良辰，可将貂蝉送与吕布。”卓曰：“布与我有父子之分，不便赐与。我只不究其罪。汝传我意，以好言慰之可也。”儒曰：“太师不可为妇人所惑。”卓变色曰：“汝之妻肯与吕布否？貂蝉之事，再勿多言；言则必斩！”李儒出，仰天叹曰：“吾等皆死于妇人之手矣！”后人读书至此。有诗叹之曰：“司徒妙算托红裙。不用干戈不用兵。三战虎牢徒费力，凯歌却奏凤仪亭。”

董卓即日下令还郿坞，百官俱拜送。貂蝉在车上，遥见吕布于稠人之内，眼望车中。貂蝉虚掩其面，如痛哭之状。车已去远，布缓辔于土

Ngày mai chúng ta về My Ô, cùng hưởng sung sướng, đừng lo gì nữa. Thuyền mới lau nước mắt lạy tạ.

Hôm sau Lý Nho vào ra mắt, nói rằng: - Hôm nay tốt ngày thái sư nên đem Diêu thuyền gả cho Lã Bố. Trác nói: - Chuyện ấy ta đã nghĩ rồi. Lã Bố với ta là quan hệ cha con, làm thế không tiện. Ta tha tội cho Bố, người nên truyền đạt cho Bố biết ý ta và tim lời an ủi Bố thế là được rồi! Nho nói: - Thái sư đừng dỗ mê hoặc vì một người đàn bà. Trác giận đổi sắc mặt mắng rằng: - Thế thì vợ mà mà có đem cho nó không? Việc Diêu thuyền cầm không được động đến nữa, còn nói tao sẽ chém đầu. Lý Nho trả ra, ngẩng mặt lên trời than rằng: - Lũ chúng ta chết cả về tay người đàn bà! Đời sau có thơ rằng: Tư đồ khéo mượn khách má đào, Chẳng dùng gươm giáo, chẳng dùng dao, Hổ Lao ba trận hoài bao sức, Phượng Nghi chiến thắng ấy lạ sao!

Đồng trác tức nhật hạ lệnh hoàn mi ỗ, bách quan câu bái tống. Diêu thiền tại xa thượng, diêu kiến lữ bố vu trú nhân chí nội, nhän vọng xa trung. Diêu thiền hư yểm kì diện, như thống khóc chi trạng. Xa dĩ khứ vận, bố hoãn bí vu thô cương chí

Ngay hôm ấy Đồng Trác hạ lệnh về My Ô, trăm quan đều tống tiễn. Diêu thuyền ngồi trên xe, xa trông thấy Lã Bố đứng ở trong đám đông người, mắt nhìn vào trong xe. Thuyền giả cách che mặt làm ra dáng đau khóc bi thảm. Xe đã đi xa. Lã Bố còn cầm cương ngựa đứng

gang zhì shàng , yǎn wàng
che chén , tàn xí tòng hèn .
hu wén bēi hòu yi rén wèn
yue : " wen hóu hé bù cóng
tài shi qù , nǎi zài cǐ yáo
wàng ér fa tàn ? " bù shì zhì ,
nǎi si tú wáng yún yě . xiāng
jiàn bì , yǔn yue : " lǎo fu rì
lái yīn rǎn wéi yàng , bì mén
bù chu , gù jiǔ wèi de yǔ
jiāng jun yì jiàn . jin rì tài shi
jià guì méi ? , zhì de fú bìng
chu sòng , què xǐ de wù
jiāng jun . qǐng wèn jiāng jun
, wèi hé zài cǐ cháng tàn ? "
bù yue : " zhèng wèi gōng nǚ
ěr . " yǔn yáng jīng yue : " xǔ
duo shí cháng wèi yǔ jiāng
jun ye ? " bù yue : " lǎo zéi zì
chǒng xìng jiǔ yǐ ! " yǔn yáng
dà jīng yue : " bù xìn yǒu cǐ
shì ! " bù jiāng qián shì yǐ yǐ
gào yǔn . yǔn yáng miàn dié
zú , bàn shǎng bù yǔ ; liáng
jiǔ , nǎi yán yue : " bù yì tài
shi zuò cǐ qín shòu zhì xíng !
" yǐn wǎn bù shǒu yue : " qiè
dào hán shě shàng yì . " bù
suí yǔn guì . yǔn yán rù mì
shì , zhì jiǔ kuān dài . bù yòu
jiāng fèng yí tíng xiāng yù zhì
shì , xì shù yǐ biàn . yǔn yue :
" tài shi yín wú zhì nǚ , duó
jiāng jun zhì qí , chéng wèi
tian xià cǐ xiào . fei xiào tài
shi , xiào yǔn yǔ jiāng jun ēr !
rán yǔn lǎo mài wú néng zhì
bèi , bù zú wèi dào ; kě xí
jiāng jun gài shì yǐng xióng ,
yǐ shòu cǐ wu rǔ yě ! " bù nù

冈之上，眼望车尘，叹惜痛恨。忽闻背后一人问曰：“温侯何不从太师去，乃在此遥望而发叹？”布视之，乃司徒王允也。相见毕，允曰：“老夫日来因染微恙，闭门不出，故久未得与将军一见。今日太师驾归郿坞，只得扶病出送，却喜得晤将军。请问将军，为何在此长叹？”布曰：“正为公女耳。”允佯惊曰：“许多时尚未与将军耶？”布曰：“老贼自宠幸久矣！”允佯大惊曰：“不信有此事！”布将前事一一告允。允仰面跌足，半晌不语；良久，乃言曰：“不意太师作此禽兽之行！”因挽布手曰：“且到寒舍商议。”布随允归。允延入密室，置酒款待。布又将凤仪亭相遇之事，细述一遍。允曰：“太师淫吾之女，夺将军之妻，诚为天下耻笑。非笑太师，笑允与将军耳！”

thượng, nhẫn vọng xa tràn, thán tích thông hận. Hốt vân bối hậu nhất nhân vấn viết: "Ôn hầu hà bắt tòng thái sư khứ, nǎi tại thủ diêu vọng nhi phát thán?" Bố thị chi, nǎi Tư Đồ vương duẫn dã. Tương kiến tắt, duẫn viết: "Lão phu nhật lai nhân nhiễm vi dạng, bế môn bất xuất, cố cửu vị đắc dữ tướng quân nhất kiến. Kim nhật thái sư giá quy mi ỗ, chỉ đắc phù bệnh xuất tống, khước hỉ đắc ngộ tướng quân. Thỉnh vấn tướng quân, vi hà tại thủ trường thán?" Bố viết: "Chánh vi công nữ nhĩ." Duẫn dương kinh viết: "Hύa đa thời thượng vị dữ tướng quân da?" Bố viết: "Lão tặc tự sủng hạnh cửu hǐ!" Duẫn dương đại kinh viết: "Bất tín hữu thủ sự!" Bố tương tiền sự nhất nhất cáo duẫn. Duẫn ngưỡng diện diệt túc, bán thường bắt ngữ; lương cữu, nǎi ngôn viết: "Bất ý thái sư tác thủ cầm thú chi hành!" Nhân văn bố thủ viết: "Thả đáo hàn xá thương nghị." Bố tùy duẫn quy. Duẫn duyên nhập mật thất, trí túu khoản dãi. Bố hựu tương phượng nghi đình tưống ngộ chi sự, tế thuật nhất biến. Duẫn viết: "Thái sư dâm ngô chi nữ, đoạt tướng quân chi thê, thành vi thiêu hạ sỉ tiêu. Phi tiêu thái sư, tiêu duẫn dữ tướng quân nhĩ! Nhiên duẫn lão mại vô năng chi bối, bắt túc vi đạo; khả tích tướng quân cái thế anh

trên gò đất, nhìn đám bụi mù mịt than tiếc bực dọc. Chợt nghe sau lưng có người hỏi rằng: Ôn Hầu sao không theo thái sư đi, lại đứng đây nhìn xe mà than thở? Bố quay đầu lại xem ai, thì ra là tư đồ Vương Doãn. Chào hỏi xong, Doãn nói: - Tôi mấy bữa nay, hơi khó ở, không đi đâu, cho nên chưa có dịp gặp tướng quân. Bữa nay thái sư về My Ô, nên tôi phải gượng ra tiễn, may sao lại gặp tướng quân. Xin hỏi tướng quân làm sao đứng đây thở than? Bố nói: - Chỉ vì con gái ông đấy! Doãn giả cách thất kinh hỏi rằng: - Từ hôm ấy đến nay con tôi vẫn chưa về với tướng quân à? Bố nói: - Thằng giặc già ấy lấy làm thiếp của nó đã lâu rồi? Doãn lại giả thất kinh: - Không ngờ lại như thế! Bố bèn đem chuyện kể lại đầu đuôi cho Vương Doãn nghe. Vương Doãn ngửa mặt lên trời, chân giẫm xuống đất, thử người ra không nói gì. Mãi hồi lâu, Doãn mới nói rằng: - Không ngờ thái sư lại làm cái việc cầm thú ấy... Rồi kéo tay Lã Bố, nói rằng: - Xin tướng quân hãy đến nhà tôi nói chuyện. Bố theo Doãn về. Doãn mời Bố vào nhà trong kín đáo, sai làm rượu khoản dãi. Bố lại đem việc gặp Điều Thuyền ở đình PHượng Nghi kể hết đầu đuôi cho Doãn nghe. Doãn nói: - Thái sư làm nhục con gái tôi, cướp vợ tướng quân. Thiên hạ người ta sẽ chê cười cho, nhưng người ta không chê cười thái sư đâu mà người ta chỉ chê cười tướng quân và tôi thôi. Tôi già yếu

qì chong tian , pai àn dà jiào . yǔn jí yue : " lǎo fu shi yǔ , jiāng jun xí nù . " bù yue : " shì dang sha cǐ lǎo zéi , yǐ xuě wú chí ! " yǔn jí yǎn qí kǒu yue : " jiāng jun wù yán , kǒng lěi jí lǎo fu . " bù yue : " dà zhàng fu sheng ju tian dì xiàn , qǐ néng yù yù jiǔ ju rén xià ! " yǔn yue : " yǐ jiāng jun zhì cái , chéng fei dǒng tài shi suǒ kě xiàn zhì . " bù yue : " wú yù sha cǐ lǎo zéi , nài shì fù zì zhì qíng , kǒng rě hòu rén yì lùn . " yǔn wéi xiào yue : " jiāng jun zì xìng lǚ , tài shí zì xìng dōng . zhí jí zhì shí , qǐ yǒu fù zì qíng ye ? " bù fèn rán yue : " fei sī tú yán , bù jǐ zì wù ! " yǔn jiàn qí yì yǐ jué , biàn shuo zhì yue : " jiāng jun ruò fú hàn shì , nǎi zhōng chén yě , qīng shǐ chuán míng , liú fang bǎi shì ; jiāng jun ruò zhù dōng zhuó , nǎi fǎn chén yě , zài zhì shǐ bǐ , yǐ chòu wàn nián . " bù bì xí xià bài yue : " bù yì yǐ jué , sì tú wù yí . " yǔn yue : " dàn kǒng shì huò bù chéng , fǎn zhao dà huò . " bù bá dài dao , cì bēi chu xiě wèi shì . yǔn guì xiè yue : " hàn sì bù zhǎn , jie chu jiāng jun zhì cì yě . qie wù xiè lòu ! lín qí yǒu jì , zì dang xiāng bào . " bù kài nuò ér qù . yǔn jí qīng pú shè shì sun ruì , sì lì xiào wèi huáng wǎn shàng yì . ruì yue

然允老迈无能之辈，不足为道；可惜将军盖世英雄，亦受此污辱也！
”布怒气冲天，拍案大叫。允急曰：“老夫失语，将军息怒。”布曰：“誓当杀此老贼，以雪吾耻！”允急掩其口曰：“将军勿言，恐累及老夫。”布曰：“大丈夫生居天地间，岂能郁郁久居人下！”
允曰：“以将军之才，诚非董太师所可限制。”布曰：“吾欲杀此老贼，奈是父子之情，恐惹后人议论。”允微笑曰：“将军自姓吕，太师自姓董。掷戟之时，岂有父子情耶？”布奋然曰：“非司徒言，布几自误！”允见其意已决，便说之曰：“将军若扶汉室，乃忠臣也，青史传名，流芳百世；将军若助董卓，乃反臣也，载之史笔，遗臭万年。”布避席下拜曰：“布意已决，司徒勿疑。”

hùng, diệc thụ thủ ô nhục dã!" Bố nộ khí trùng thiên, phách ám đại khiếu. Duẫn cấp viết: "Lão phu thất ngữ, tướng quân tức nộ." Bố viết: "Thệ đương sát thủ lão tặc, dĩ tuyết ngô sĩ!" Duẫn cấp yểm kì khẩu viết: "Tướng quân vật ngôn, khùng luy cập lão phu." Bố viết: "Đại trượng phu sinh cư thiêng địa gian, khởi năng úc úc cửu cư nhân hại" Duẫn viết: "Dĩ tướng quân chi tài, thành phi đồng thái sư sở khả hạn chế." Bố viết: "Ngô dục sát thủ lão tặc, nại thị phụ tử chi tình, khùng nhả hậu nhân nghị luận." Duẫn vi tiêu viết: "Tướng quân tự tính lữ, thái sư tự tính đồng. Trich kích chi thời, khởi hữu phụ tử tình da?" Bố phần nhiên viết: "Phi Tư Đồ ngôn, bố kỉ tự ngữ!" Duẫn kiến kì ý dĩ quyết, tiện thuyết chi viết: "Tướng quân nhược phù hán thất, nãi trung thần dã, thanh sử truyền danh, lưu phuơng bách thế; tướng quân nhược trợ đồng trác, nãi phản thần dã, tái chi sử bút, di xú vạn niên." Bố tị tịch hạ bái viết: "Bố ý dĩ quyết, Tư Đồ vật nghi." Duẫn viết: "Đãnh khủng sự hoặc bất thành, phản chiêu đại họa." Bố bạt đai đao, thứ tí xuất huyết vi thê. Duẫn quy tạ viết: "Hán tự bất trám, gai xuất tướng quân chi tú dã. Thiết vật tiết lậu! Lâm ki hữu kế, tự đương tương báo." Bố khái nặc nhi khứ. Duẫn tức thỉnh phó xạ

chẳng kể làm gì, chỉ tiếc thay tướng quân là bậc anh hùng tiếng tăm lừng lẫy một đời, mà phải chịu cái nhục này. Bố nghe nói, cơn giận bốc lên bùng bùng, nắm tay đấm xuống bàn, kêu một tiếng thật to. Doãn vội vàng nói rằng: - Lão trót lỡ lời... xin tướng quân nguôi giận! Bố nói: - Ta thè sẽ giết chết thằng giặc già ấy để rửa nhục. Doãn vội vàng lấy tay bưng miệng Bố can rằng: - Tướng quân chờ nói, nhớ ra có liên lụy đến lão. Bố nói: - Đại trượng phu sinh ra trong trời đất, lẽ đâu lại cứ ngậm ngùi chịu làm tôi tớ người khác mãi ru! Doãn nói thêm một câu rằng: - Tài như tướng quân thì thái sư làm sao có thể kìm hãm được. Bố lại nói: - Tôi muốn giết thằng giặc già ấy, nhưng ngại rằng còn vướng tình cha con, sợ người sau chê cười chăng? Doãn túm tóm cười nói rằng: - Tướng quân họ Lã, mà thái sư thì họ Đồng. Thủ hồi lúc thái sư cầm kích lao tướng quân ở đình Phượng Nghi, liệu còn có tình cha con không? Bố hăng hái đứng lên nói rằng: - Nếu tư đồ không dạy tôi câu ấy, suýt nữa tôi làm. Doãn thấy Lã Bố đã quyết tâm giết Trác bèn bảo Lã Bố rằng: - Giúp nhà Hán, tướng quân mới thực là trung thần để tiếng trong sử xanh mãi mãi. Nếu tướng quân giúp Đồng Trác thì là phản thần, sẽ để tiếng xấu muôn đời. Bố đứng dậy lạy Vương Doãn và nói rằng: - Ý tôi đã quyết rồi. Tư Đồ không nên nghĩ nữa. Doãn nói: - Tôi sợ việc không xong thì vạ to. Bố liền rút con dao

: " fang jin zhǔ shàng yǒu jí xìn yù , kē qián yǐ néng yán zhi rén , wǎng méi ? qǐng zhuó yì shì ; yǐ miàn yǐ tian zi mì zhào fù lǚ bù , shǐ fú jiǎ bing yú cháo mén zhì nèi , yǐn zhuó rù zhu zhì : cǐ shàng cè yě . " wǎn yue : " hé rén gǎn qù ? " rùi yue : " lǚ bù tòng jùn qí dou wèi lǐ sù , yǐ dōng zhuó bù qian qí guan , shèn shì huái yuàn . ruò ling cǐ rén qù , zhuó bì bù yí . " yǔn yue : " shàn . " qǐng lǚ bù gòng yì . bù yue : " xí rì quàn wú sha ding jiàn yáng , yì cǐ rén yě . jin ruò bù qù , wú xian zhǎn zhì . " shǐ rén mì qǐng sù zhì . bù yue : " xí rì gong shuo bù shǐ sha ding jiàn yáng ér tóu dǒng zhuó ; jin zhuó shàng qī tian zi , xià nuè sheng líng , zuì è guàn yíng , rén shén gòng fèn . gong kě chuán tian zi zhào wǎng méi ? , xuan zhuó rù cháo , fú bing zhu zhì , lì fú hàn shì , gòng zuò zhong chén . zun yì ruò hé ? " sù yue : " wǒ yì yù chū cǐ zéi jiǔ yǐ , hèn wú tòng xin zhě ēr . jin jiāng jun ruò cǐ , shì tian cǐ yě , sù qǐ gǎn yǒu èr xin ! " suì zhé jiàn wéi shì . yǔn yue : " gong ruò néng gan cǐ shì , hé huàn bù de xiǎn guan . "

允曰：“但恐事或不成，反招大祸。”布拔带刀，刺臂出血为誓。允跪谢曰：“汉祀不斩，皆出将军之赐也。切勿泄漏！临期有计，自当相报。”布慨诺而去。允即请仆射士孙瑞、司隶校尉黄琬商议。瑞曰：“方今主上有疾新愈，可遣一能言之人，往郿坞请卓议事；一面以天子密诏付吕布，使伏甲兵于朝门之内，引卓入诛之：此上策也。”琬曰：“何人敢去？”瑞曰：“吕布同郡骑都尉李肃，以董卓不迁其官，甚是怀怨。若令此人去，卓必不疑。”允曰：“善。”请吕布共议。布曰：“昔日劝吾杀丁建阳，亦此人也。今若不去，吾先斩之。”使人密请肃至。布曰：“昔日公说布使杀丁建阳而投董卓；今卓上欺天子，下虐生灵，罪恶贯盈，人神共愤。公可传天子诏往郿坞，宣

sĩ tôn thụy, ti đãi giáo úy hoàng uyễn thương nghị. Thụy viết: "Phương kim chủ thượng hữu tật tân dũ, khả khiền nhất năng ngôn chi nhân, vãng mi ô thỉnh trác nghi sự; nhất diện dĩ thiên tử mật chiếu phó lữ bố, sử phục giáp binh vu triều môn chi nội, dẫn trác nhập tru chí: thủ thượng sách dã." Uyễn viết: "Hà nhân cảm khứ?" Thụy viết: "Lữ bố đồng quận ky đô úy lý túc, dĩ đồng trác bất thiên kì quan, thậm thị hoài oán. Nhược lệnh thủ nhân khứ, trác tất bất nghi." Duẫn viết: "Thiện." Thỉnh lữ bố công nghị. Bố viết: "Tích nhật khuyến ngô sát đinh kiến dương, diệc thủ nhân dã. Kim nhược bất khứ, ngô tiên trảm chí." Sử nhân mật thỉnh túc chí. Bố viết: "Tích nhật công thuyết bố sứ sát đinh kiến dương nhi đầu đồng trác; kim trác thượng kí thiên tử, hạ ngược sinh linh, tội ác quán doanh, nhân thần cộng phẫn. Công khả truyền thiên tử chiếu vãng mi ô, tuyên trác nhập triều, phục binh tru chí, lực phù hán thất, cộng tác trung thần. Tôn ý nhược hà?" Túc viết: "Ngã diệc dục trừ thủ tặc cùu hĩ, hận vô đồng tâm giả nhĩ. Kim tướng quân nhược thủ, thị thiên tử dã, túc khởi cảm hữu nhị tâm!" Toại chiết tiễn vi thệ. Duẫn viết: "Công nhược năng can thủ sự, hà hoạn bất đắc hiền quan."

đeo ở mình, đâm một nhát vào cánh tay, chảy máu ra đê thè. Doãn quỳ xuống lạy tạ, nói rằng: - Hương hỏa nhà Hán, nay không đến nỗi mất, đều là ơn tướng quân giữ kín, đừng để tiết lộ ra. Khi nào việc đến nơi tôi sẽ có mưu kế. Lúc đó tôi sẽ xin báo cho tướng quân biết. Bố khảng khái nhận lời rồi trở ra. Doãn lập tức mời quan bộ sa là Sĩ Tôn Thụy, quan tư lệ hiệu úy là Hoàng Uyễn đến để bàn việc ấy. Thụy nói: - Nay vua mới khỏi, nên sai một người nói khéo đến My Ô mời Trác vào đây để bàn việc nước. Một mặt lấy mật chiếu của thiên tử trao cho Lã Bố sai phục quân trong cửa triều, đợi Trác vào đến nơi sẽ giết đi. Chước ấy là hơn cả. Uyễn nói: - Nhưng có ai dám đi mời không? Thụy nói: - Có quan kỵ đô úy Lý Túc là người cùng quận với Lã Bố. Vì Trác không thăng chức cho, vẫn mang bụng oán túc, ta sai người ấy đi chắc Trác không nghi ngờ. Doãn cho là phải, bèn mời Lã Bố đến bàn bạc. Bố nói: - Ngày xưa xui ta giết Đinh Nguyên cũng là người ấy. Nay hổ sai mà không đi, ta sẽ chém ngay trước. Các quan mật sai mời Lý Túc đến. Bố bảo Túc: - Xưa ông xui tôi giết Đinh Kiến Dương để về với Đồng Trác. Nay Đồng Trác trên dối thiên tử, dưới hại sinh linh, tội ác đã nhiều, cả người và thần đều giận. Vậy ông hãy mang chiếu thiên tử, triệu Trác vào chầu, rồi ta phục binh giết nó đi, cố giúp nhà Hán, cùng làm trung thần nghĩa sĩ, ông tính thế nào?

卓入朝，伏兵诛之，力扶汉室，共作忠臣。尊意若何？”肃曰：“我亦欲除此贼久矣，恨无同心者耳。今将军若此，是天赐也，肃岂敢有二心！”遂折箭为誓。允曰：“公若能干此事，何患不得显官。”

5 cì rì , lǐ sù yǐn shí shù qí ,
qián dào méi ? . rén bào tian
zi yǒu zhào , zhuó jiào huàn
rù . lǐ sù rù bài . zhuó yue : "tian
zi yǒu hé zhào ? " sù
yue : "tian zi bìng tǐ xin quán
, yù huì wén wǔ yú wèi yang
diàn , yì jiang chán wèi yú tài
shi , gù yǒu cǐ zhào . " zhuó
yue : "wáng yún zhì yì ruò
hé ? " sù yue : "wáng si tú yǐ
mìng rén zhú shòu chán tái
, zhì děng zhǔ gong dào lái . " zhuó
dà xǐ yue : "wú yè
mèng yí lóng zhào shen , jin
rì guò de cǐ xīn . shí zai bù
kě shi ! " biàn mìng xin fù
jiang lǐ ? , guo sì , zhang jì ,
fán chóu sì rén lǐng fei xióng
jun san qian shǒu méi ? , zì
jǐ jí rì pái jià huí jing ; gù wèi
lǐ sù yue : "wú wèi dì , rǔ
dāng wèi zhí jin wú . " sù bài
xiè chēng chén . zhuó rù cí
qí mǔ . mǔ shí nián lè shí yú
yǐ , wèn yue : "wú ér hé
wǎng ? " zhuó yue : "ér

次日，李肃引十数骑，前到郿坞。人报天子有诏，卓教唤入。李肃入拜。卓曰：“天子有何诏？”肃曰：“天子病体新痊，欲会文武于未央殿，议将禅位于太师，故有此诏。”卓曰：“王允之意若何？”肃曰：“王司徒已命人筑受禅台，只等主公到来。”卓大喜曰：“吾夜梦一龙罩身，今日果得此喜信。时哉不可失！”便命心腹将李傕、郭汜、张济、樊稠四人领飞熊军三千守郿坞，自己即日排驾回京；顾谓李肃曰：“吾为帝，汝当为执金吾。”肃拜谢

Túc nói: - Tôi cũng muốn trừ thằng giặc ấy đã lâu, hiềm vì chưa gặp ai cùng lòng. Nay tướng quân có bụng ấy, là trời giúp tôi đó. Tôi sao dám hai lòng? Nói đoạn Túc bẻ một cái tên ra thề. Doãn nói: - Ông làm nổi việc này, lo gì chẳng được quyền cao chức trọng.

Hôm sau Túc dẫn vài mươi tên kỵ mã đến My Ô, sai người báo tin cho Trác biết rằng có chiêu thiên tử đến. Trác cho mời vào, Lý Túc vào lạy, Trác nói: - Thiên tử có chiêu gì? Túc thưa: - Thiên tử vừa mệt mỏi, muốn hội văn vũ ở cung Vị Uông để bàn nhường ngôi cho thái sư, nên sai tôi cầm chiêu này đến đây. Trác hỏi: - Ý Vương Doãn thế nào? Túc thưa: - Vương tư đồ đã sai người đáp đền thụ thiện, chỉ mong đợi thái sư về. Trác mừng rỡ nói rằng: - Thảo nào đêm ta nằm mộng thấy một con rồng quần vào mình. Hôm nay quả nhiên có tin mừng. Dịp này không nên để lỡ. Bên sai bốn tướng tâm phúc là Lý Thôi, Quách Dĩ, Trương Tế, Phàn Trù lĩnh ba nghìn quân phi hùng giữ My Ô rồi ngay hôm ấy sắp xe kiệu vào kinh. Trác ngoảnh lại bảo Lý Túc: - Hễ ta làm vua thì cho người làm chức Chấp kim ngô. Túc lạy tạ, xưng thần. Trác vào từ giã mẹ. Mẹ Trác bấy giờ đã hơn chín mươi tuổi, hỏi Trác: - Con đi đâu? Trác

jiang wǎng shòu hàn chán ,
mǔ qīn zǎo wǎn wèi tài hòu
yě ! " mǔ yue : " wú jìn rì ròu
chàn xīn jīng , kǒng fei jí
zhào . " zhuó yue : " jiang
wèi guó mǔ , qǐ bù yù yǒu
jīng bào ! " suì cí mǔ ér xíng .
lín xíng , wèi diào chán yue :
" wú wèi tian zì , dang lì rǔ
wèi guì fei . " diào chán yǐ
míng zhì jiù lǐ , jiā zuò huān
xǐ bài xiè .

称臣。卓入辞其母。母时年九十余矣，问曰：“吾儿何往？”卓曰：“儿将往受汉禅，母亲早晚为太后也！”母曰：“吾近日肉颤心惊，恐非吉兆。”卓曰：“将为国母，岂不预有惊报！”遂辞母而行。临行，谓貂蝉曰：“吾为天子，当立汝为贵妃。”貂蝉已明知就里，假作欢喜拜谢。

6 zhuó chu ? shàng che , qián
zhe hòu yōng , wàng Cháng
ān lái . xíng bù dào san shí lǐ
, suǒ chéng zhi che , hu zhé
yi lún , zhuó xià che chéng
mǎ . yòu xíng bù dào shí lǐ
, nǎ mǎ páo xiao si hǎn , chè
duàn pèi tóu . zhuó wèn sù
yue : " che zhé lún , mǎ duàn
pèi , qí zhào ruò hé ? " sù
yue : " nǎi tài shi yìng shào
hàn chán , qì jiù huàn xin ,
jiang chéng yù niǎn jin an zhí
zhào yě . " zhuó xǐ ér xìn qí
yán . cì rì , zhèng háng jiān ,
hu rán kuáng feng zòu qǐ ,
hun wù bì tian . zhuó wèn sù
yue : " cǐ hé xiáng yě ? " sù
yue : " zhǔ gong dēng lóng
wèi , bì yóu hóng guang zǐ
wù , yǐ zhuàng tian wei ēr . "

卓出坞上车，前遮后拥，望长安来。行不到三十里，所乘之车，忽折一轮，卓下车乘马。又行不到十里，那马咆哮嘶喊，掣断辔头。卓问肃曰：“车折轮，马断辔，其兆若何？”肃曰：“乃太师应绍汉禅，弃旧换新，将乘玉辇金鞍之兆也。”卓喜而信其言。次日，正行间，忽然狂风骤起，昏雾蔽天。卓问肃曰：“此何祥也？”肃曰：“主公登

"Nhi tương vãng thụ hán thiện, mẫu thân tảo vẫn vi thái hậu dã!" Mẫu viết: "Ngô cận nhật nhục chiến tâm kinh, khùng phi cát triệu." Trác viết: "Tương vi quốc mẫu, khởi bất dự hữu kinh báo!" Toại từ mẫu nhi hành. Lâm hành, vị điêu thiên viết: "Ngô vi thiêng tử, đương lập nhữ vi quý phi." Điêu thiên dĩ minh tri tựu lí, giả tác hoan hỉ bái tạ.

nói: - Con sắp đi nối ngôi vua nhà Hán. Nay mai mẹ sắp lên làm Hoàng Thái Hậu đây. Mẹ nói: - Ta mấy hôm nay cứ nóng ruột giật mình, sợ không phải điềm hay! Trác nói: - Mẹ sắp làm quốc mẫu, chẳng trách giật mình! Nói rồi từ giã mẹ. Đến lúc đi, bảo Điêu Thuyền rằng: - Ta làm thiêng tử, sẽ lập nàng làm quý phi. Điêu Thuyền đã biết rõ mọi chuyện, giả cách hớn hở mừng rỡ, lạy tạ.

Trác xuất ỗ thương xa, tiền già hâu ủng, vọng trường an lai. Hành bất đáo tam thập lǐ, sở thừa chi xa, hốt chiết nhất luân, trác hạ xa thừa mã. Hựu hành bất đáo thập lǐ, na mã bào hao tê hám, xé đoạn bí đầu. Trác vẫn túc viết: "Xa chiết luân, mã đoạn bí, kì triệu nhược hè?" Túc viết: "Nǎi thái sư ứng thiệu hán thiện, khí cựu hoán tân, tương thừa ngọc liên kim an chí triều dã." Trác hỉ nhi tín kì ngon. Thứ nhật, chánh hành gian, hốt nhiên cuồng phong sập khởi, hôn vụ tê thiêng. Trác vẫn túc viết: "Thứ hà tường dã?" Túc viết: "Chúa công đăng long vị, tất hữu hồng quang từ vụ, dĩ tráng thiên uy nhĩ." Trác hựu hỉ nhi bất nghi. Kí chí thành ngoại,

Trác lên xe về Trường An, quân sĩ đi tiễn tiền hô hậu ủng. Đi chưa được ba mươi dặm, tự nhiên xe gãy một bánh. Trác xuống xe cưỡi ngựa, đi chưa được mười dặm, ngựa tự dừng lồng lén cầm thét dữ tợn, lôi đứt dây cương. Trác hỏi Lý Túc: - Xe gãy bánh, ngựa đứt dây cương, là điềm thế nào? Túc nói: - Thế là cái điềm thái sư nối ngôi nhà Hán, thay cũ đổi mới. Từ nay thái sư sẽ ngồi kiệu ngọc yên vàng. Trác nghe lấy làm lợt tai. Hôm sau đương đi bỗng có cơn gió dữ nổi lên ầm ầm, mây kéo nghịt trời, Trác lại hỏi Túc: - Thế là điềm gì? Túc nói: - Chúa công sắp lên ngôi rồng, cho nên mới có những ráng hồng mây tía, để thêm oai trời. Trác lại mừng không lo gì nữa. Khi Đồng Trác đến Trường An, trăm quan

zhuó yòu xǐ ér bù yí . jì zhì
chéng wài , bǎi guan ju chu
yíng jie . zhì yǒu lǐ rú bào
bìng zài jia , bù néng chu
yíng . zhuó jìn zhì xiàng fǔ ,
lǚ bù rù hè . zhuó yue : " wú
deng lè wǔ , rǔ dang zǒng du
tian xià bìng mǎ . " bù bài xiè
, jiù zhàng qián xie sù . shì
yè yǒu shí shù xiǎo ér yú jiao
wài zuò ge , feng chui ge
sheng rù zhàng . ge yue : "
qian lǐ cǎo , hé qīng qīng !
shí rì bó , bù de sheng ! " ge
sheng bei qie . zhuó wèn lǐ
sù yue : " tóng yáo zhǔ hé jí
xiong ? " sù yue : " yì zhì shì
yán liú shì miè , dǒng shì
xìng zhì yì . "

龙位，必有红光紫雾，以壮天威耳。”卓又喜而不疑。既至城外，百官俱出迎接。只有李儒抱病在家，不能出迎。卓进至相府，吕布入贺。卓曰：“吾登九五，汝当总督天下兵马。”布拜谢，就帐前歇宿。是夜有十数小儿子郊外作歌，风吹歌声入帐。歌曰：“千里草，何青青！十日卜，不得生！”歌声悲切。卓问李肃曰：“童谣主何吉凶？”肃曰：“亦只是言刘氏灭、董氏兴之意。”

7 cì rì qín chén , dǒng zhuó bǎi
liè yí cóng rù cháo , hu jiàn yí
dào rén , qīng páo bái jin ,
shǒu zhí cháng gan , shàng
fú bù yì zhàng , liǎng tóu gè
shu yì " kǒu " zì . zhuó wèn
sù yue : " cǐ dào rén hé yì ? "
sù yue : " nǎi xin yàng zhì
réni yě . " hu jiàng shì qu qù .
zhuó jìn cháo , qún chén gè
jù cháo fú , yíng yè yú dào .
lǐ sù shǒu zhí bǎo jiàn fú che
ér xíng . dào běi yì mén , jun
bing jìn ? zài mén wài , dù
yǒu yù che èr shí yú rén tòng
rù . dǒng zhuó yáo jiàn wáng

次日侵晨，董卓摆列仪从入朝，忽见一道人，青袍白巾，手执长竿，上缚布一丈，两头各书一“口”字。卓问肃曰：“此道人何意？”肃曰：“乃心恙之人也。”呼将士驱去。卓进朝，群臣各具朝服，迎谒于道。李肃手执宝剑扶车而行。到北掖门，军兵尽挡在门外，独有御

bách quan câu xuất nghênh tiếp. Chỉ hữu lý nho bão bệnh tại gia, bất năng xuất nghênh. Trác tiến chí tương phủ, lữ bộ nhập hạ. Trác viết: "Ngô đăng cửu ngũ, nhữ đương tổng đốc thiên hạ binh mã." Bố bái tạ, tựu trường tiền hiết túc. Thị dụ hữu thập số tiểu nhi vu giao ngoại tác ca, phong xuy ca thanh nhập trường. Ca viết: "Thiên lí thảo, hà thanh thanh! Thập nhật bốc, bắt đắc sinh!" Ca thanh bi thiết. Trác vấn lý túc viết: "Đồng dao chủ hả cát hung?" Túc viết: "Diệc chỉ thị ngôn lưu thị diệt, đồng thị hưng chi ý."

đều ra đón rước duy có Lý Nho cáo bệnh ở nhà không ra đón. Trác đến tướng phủ. Lã Bố vào mừng. Trác nói: - Hễ ta làm vua. Phụng Tiên sẽ thống lĩnh cả binh mã trong thiên hạ. Bố lạy tạ rồi nghỉ ngay ở dưới trường. Đêm hôm ấy, có một lũ trẻ đi ngoài đường hát rong, gió đưa tiếng hát vào tận màn. Hát rằng: "Thiên lý thảo Hà thanh thanh Thập nhật bốc Bắt đắc sinh" (Cỏ ngàn dặm Sao xanh xanh? Trên mười ngày Chẳng được sống) Tiếng hát nghe thực ai oán. Trác nghe thấy mới hỏi Lý Túc: - Trẻ hát như thế, hay dở thế nào? Túc thưa: - Thế nghĩa là họ Lu sắp mất, họ Đồng sắp lên.

Thứ nhật xâm thần, đồng trác bối liệt nghi tòng nhập triều, hốt kiến nhất đạo nhân, thanh bào bạch cân, thủ chấp trường can, thượng phuoc bố nhất trương, lưỡng đầu các thư nhát "Khẩu" tự. Trác vấn túc viết: "Thứ đạo nhân hà ý?" Túc viết: "Nãi tâm dạng chi nhân dã." Hô tướng sĩ khu khứ. Trác tiến triều, quần thần các cụ triều phục, nghênh yết vu đạo. Lý túc thủ chấp bảo kiếm phu xa nhi hành. Đáo bắc dịch môn, quân binh tần đáng tại môn ngoại, độc hữu ngự xa nhị thập dư nhân đồng nhập.

Mờ mờ sáng hôm sau, Trác sai bày nghi vệ, rồi bắt kè hầu người hạ, đi theo vào trong triều. Bỗng thấy một đạo quân áo xanh, khăn trắng, tay cầm một cái sào dài, trên buộc mảnh vải dài một trương, hai đầu viết hai chữ khẩu. Trác lại hỏi Lý Túc: - Người ấy làm thế là ý thế nào? Túc nói: - Nó là một thằng rồ. Rồi bảo tướng sĩ cứ việc đẩy xe đi. Trác vào đến triều, các quan đều mặc áo trào, đứng đón cả hai bên đường, Lý Túc tay cầm thanh bảo kiếm, vịn xe Đồng Trác đẩy đi. Đến cửa Bắc Dịch, quân sĩ đều bị ngăn cả lại ở ngoài cửa, chỉ có hai mươi

yǔn děng gè zhí bǎo jiàn lì
yú diàn mén , jīng wèn sù
yue : " chí jiàn shì hé yì ? "
sù bù yìng , tui che zhí rù .
wáng yǔn dà hu yue : " fǎn
zéi zhì cǐ , wǔ shì hé zài ? "
liǎng páng zhuǎn chu bǎi yú
rén , chí jǐ tǐng shuò cì zhì .
zhuó zhōng jiā bù rù , shàng
bèi zhuì che , dà hu yue : "
wú ér fèng xian hé zài ? " lǚ
bù cóng che hòu lì shèng
chu yue : " yǒu zhào tǎo zéi ! "
" yi gǔ zhí cì yān hóu , lǐ sù
zǎo ge tóu zài shǒu . lǚ bù
zuǒ shǒu chí jǐ , yóu shǒu
huái zhōng qū zhào , dà hu
yue : " fèng zhào tǎo zéi
chén dǒng zhuó , qí yú bù
wèn ! " jiāng lì jie hu wàn suì
. hòu rén yǒu shi tàn dǒng
zhuó yue : " bà yè chéng shí
wèi dì wáng , bù chéng qiè
zuò fù jia láng . shéi zhī tiān
yì wú sī qu , méi ? fāng
chéng yǐ miè wáng . "

车二十余人同入。董卓遥见王允等各执宝剑立于殿门，惊问肃曰：“持剑是何意？”肃不应，推车直入。王允大呼曰：“反贼至此，武士何在？”两旁转出百余，持戟挺槊刺之。卓衷甲不入，伤臂坠车，大呼曰：“吾儿奉先何在？”吕布从车后厉声出曰：“有诏讨贼！”一鼓直刺咽喉，李肃早割头在手。吕布左手持戟，右手怀中取诏，大呼曰：“奉诏讨贼臣董卓，其余不问！”将吏皆呼万岁。后人有诗叹董卓曰：“霸业成时为帝王，不成且作富家郎。谁知天意无私曲，郿坞方成已灭亡。”

8 què shuo dang xià lǚ bù dà
hu yue : " zhù zhuó wèi nuè
zhě , jie lǐ rú yě ! shéi kě qín
zhi ? " lǐ sù yīng shēng yuàn
wǎng . hu ting cháo mén wài
fa hǎn , rén bào lǐ rú jiā nǚ yǐ
jiāng lǐ rú bǎng fú lái xiàn .

却说当下吕布大呼曰：“助卓为虐者，皆李儒也！谁可擒之？”李肃应声愿往。忽听朝门外发喊，人报李儒家奴已

Đỗng trác diêu kiến vương
duẫn đǎng các chấp bảo kiếm
lập vu điện môn, kinh vấn túc
viết: "Trì kiếm thị hà ý?" Túc bất
ứng, thôi xa trực nhập. Vương
duẫn đại hô viết: "Phản tặc chí
thủ, võ sĩ hà tại?" Lưỡng bàng
chuyển xuất bách dư nhân, trì
kích đinh sóc thứ chi. Trác
trung giáp bất nhập, thương tí
trụy xa, đại hô viết: "Ngô nhi
phụng tiên hà tại?" Lữ bồ tòng
xa hâu lệ thanh xuất viết: "Hữu
chiếu thảo tặc!" Nhất cổ trực
thú yết hầu, lý túc tảo cát đầu
tại thủ. Lữ bồ tả thủ trì kích,
hữu thủ hoài trung thủ chiếu,
đại hô viết: "Phụng chiếu thảo
tặc thần đồng trác, kì dư bất
vấn!" Tương lại gai hô vạn tuế.
Hậu nhân hữu thi thần đồng
trác viết: "Bá nghiệp thành thời
vi đế vương, bắt thành thả tác
phú gia lang. Thùy tri thiên ý vô
tư khúc, mi ố phương thành dĩ
diệt vong."

người được đẩy xe đi vào. Trác vào khôi cửa, thấy bọn Vương Doãn, ai nấy đều cầm gươm đứng cửa điện, sợ hỏi Lý Túc: - Họ cầm gươm là ý gì? Lý Túc không trả lời, cứ việc đẩy xe thẳng vào. Vương Doãn bấy giờ mới thét to lên rằng: - Phản tặc đã đến đây, võ sĩ đâu? Hai bên hòn một trăm võ sĩ kéo ra, người cầm gươm kè váo dao, cùng đỗ xô lại đâm Đồng Trác. Trác mặc áo giáp ở trong, giáo đâm không thủng, chỉ bị thương ở tay, ngã xuống xe, Trác gọi to lên rằng: - Con ta Phụng Tiên đâu? Lã Bố đứng ở đằng sau, nghe thấy tiếng gọi đến tên, bèn thét lên một tiếng rồi chạy ra nói rằng: - Nay ta vâng chiếu vua giết thẳng giặc này! Một ngọn kích đâm trúng ngay cổ họng Đồng Trác. Lý Túc liền cắt đầu Trác, lấy tay xách lên. Lã Bố tay trái cầm kích, tay phải thò vào bọc, lấy tờ chiếu ra, nói to lên rằng: - Phụng chiếu vua, giết được tặc thần là Đồng Trác, còn các người khác tha cho cả! Các tướng sĩ đều reo: - Vạn tuế! Đời sau có thو rằng: Bá nghiệp thành công hóa đế vương Không thành cũng vẫn được giàu sang Ai biết lòng trời không thiên vị My Ô thành ra đất nát hoang.

Khước thuyết đương hạ lữ bồ
đại hô viết: "Trợ trác vi ngược
giả, gai lý nho dã! Thùy khả
cầm chi?" Lý túc ứng thanh
nguyễn vãng. Hốt thính triều
môn ngoại phát hám, nhân báo
ly nho gia nô dĩ tương ly nho

Lã Bố lại hô lên rằng: - Giúp Đồng
Trác làm điều tàn ngược, đều tự Lý
Nho cả, ai dĩ bắt nó cho ta? Lý Túc
xin đi. Chợt nghe có tiếng reo ngoài
cửa triều rồi có người vào báo rằng:
- Người nhà Lý Nho đã trói Lý Nho
đem lại nộp. Vương Doãn sai điệu

wáng yǔn mìng fù fù shì cáo
zhǎn zhī ; yóu jiāng dōng
zhuó shí shǒu , hào lìng tōng
qú . zhuó shí féi pàng , kàn
shí jun shì yǐ huò zhì qí qí
zhong wèi deng , gao liú
mǎn dì . bǎi xìng guò zhě ,
mò bù shǒu zhí qí tóu , zú
jiàn qí shí . wáng yún yòu
mìng lǚ bù tòng huáng fū
song , lǐ sù lǐng bing wǔ wàn
, zhì méi ? chao jí dōng zhuó
jia chǎn , rén kǒu .

将李儒绑缚来献。王允命缚赴市曹斩之；又将董卓尸首，号令通衢。卓尸肥胖，看尸军士以火置其脐中为灯，膏流满地。百姓过者，莫不手掷其头，足践其尸。王允又命吕布同皇甫嵩、李肃领兵五万，至郿坞抄籍董卓家产、人口。

◦

却说李傕、郭汜、张济、樊稠闻董卓已死，吕布将至，便引了飞熊军连夜奔凉州去了。吕布至郿坞，先取了貂蝉。皇甫嵩命将坞中所藏良家子女，尽行释放。但系董卓亲属，不分老幼，悉皆诛戮。卓母亦被杀。卓弟董旻、侄董璜皆斩首号令。收籍坞中所蓄，黄金数十万，白金数百万，绮罗、珠宝、器皿、粮食，不计其数。回报王允。允乃大犒军士，设宴于都堂，召集众官，酌酒称庆。

bảng phược lai hiến. Vương duẫn mệnh phược phó thị tào trảm chí; hựu tương đồng trác thi thủ, hiệu lệnh thông cù. Trác thi phi bàn, khán thi quân sĩ dĩ hỏa trí ki tè trung vi đăng, cao lưu mãn địa. Bách tính quá giả, mạc bất thủ trich kì đầu, túc tiễn kì thi. Vương duẫn hựu mệnh lữ bồ đồng hoàng phủ tung, lý túc lính binh ngũ vạn, chí mi ô sao tịch đồng trác gia sản, nhân khẩu.

Nho ra chợ chém; rồi lại sai đem đầu và thây Đổng Trác đi diễu, loan báo khắp các ngả đường cho mọi người cùng biết. Thây Trác to béo; quân sĩ lấy mồi cám vào rốn đốt lửa làm đèn, mõ chảy đầy cả ra đường cái; nhân dân ai đi qua cũng lấy gạch đá ném vào đầu, lấy chân đạp vào thây. Vương Doãn lại sai Lã Bố cùng với Hoàng Phủ Tung, Lý Túc lĩnh năm vạn quân đến My Ô bắt người nhà Đổng Trác và tịch biên gia sản.

Lý Thôi, Quách Dĩ, Trương Té, Phàn Trù, nghe tin Trác đã chết, mà Lã Bố thì sắp đến My Ô, liền dẫn quân phi hùng, ngay đêm hôm ấy chạy ra Lương Châu. Lã Bố đến My Ô, trước hết tìm Diêu Thuyền.

Hoàng Phủ Tung sai đem những con gái nhà lương thiện bị Đổng Trác bắt hiếp vào làm tỳ thiếp, tha cho về nhà cả. Còn bao nhiêu họ hàng thân thuộc nhà Đổng Trác, không cứ lớn bé già trẻ đều đem ra giết sạch. Mẹ Trác cũng bị giết, em Trác là Đổng Mân, cháu Trác là Đổng Huy cũng bị chém, đầu bêu đi các ngã ba. Lại tịch thu những của cải chứa ở trong nhà, vàng vài mươi vạn lạng, bạc vài trăm vạn lạng; vóc, nhiều, châu báu, đồ đạc không biết bao nhiêu mà kể. Xong rồi Tung về báo để Vương Doãn biết. Doãn khao thưởng quân sĩ thực to, mở tiệc yến ở lễ đường tướng phủ, họp cả các quan lại

9 què shuo lǐ ? , guo sì , zhang jì , fán chóu wén dōng zhuó yǐ sǐ , lǚ bù jiang zhì , biàn yǐn liáo fei xióng jun lián yè ben liáng zhou qù liǎo . lǚ bù zhì méi ? , xian qū liǎo diao chán . huáng fū song mìng jiang ? zhong suǒ cáng liáng jia zi nǚ , jìn xíng shì fàng . dàn xì dōng zhuó qín shǔ , bù fen lǎo yòu , xi jie zhu lù . zhuó mǔ yì bēi sha . zhuó dì dōng mí , zhí dōng huáng jie zhǎn shǒu hào lìng . shou jí ? zhong suǒ xù , huáng jin shù shí wàn , bái jin shù bǎi wàn , qǐ luó , chú bǎo , qì mǐn , liáng shí , bù jì qí shù . huí bào wáng yǔn . yǔn nǎi dà kào jun shì , shè yàn yú dou táng , zhao jí zhòng guan , zhuó jiǔ chēng qìng .

10 zhèng yǐn yàn xiān , hu rén bào yue : " dǒng zhuó bào shi yú shì , hu yǒu yì rén fú qí shi ér dà ku . " yún nù yue : " dǒng zhuó fú zhu , shì mǐn mò bù chēng hè ; cǐ hé rén , dù gǎn ku ye ! " suì huàn wǔ shì : " yǔ wú qín lái ! " xu yú qín zhì . zhòng guan jiàn zhì , wú bù jīng hào : yuán lái nǎ rén bù shì bié rén , nǎi shì zhōng cài yong yě , yǔn chì yue : " dǒng zhuó nì zéi , jin rì fú zhu , guó zhì dà xìng . rǔ wèi hàn chén , nǎi bù wèi guó qìng , fǎn wèi zéi ku , hé yě ? " yong fú zuì yue : " yong sui bù cái , yì zhì dà yì , qǐ kěn bēi guó ér xiàng zhuó ? zhì yin yi shí zhì yù zhì gǎn , bù jué wèi zhì yí ku , zì zhì zuì dà . yuàn gong jiàn yuán : tǎng de jīng shǒu yuè zú , shǐ xù chéng hàn shǐ , yǐ shú qí gu , yong zhì xìng yě . " zhòng guan xí yong zhì cái , jie lì jiù zhì . tài fù mǎ rì ? yì mì wèi yǔn yue : " bó jie kuàng shì yì cái , ruò shǐ xù chéng hàn shǐ , chéng wèi shèng shì . qiè qí xiào xíng sù zhù , ruò jù sha zhī , kǒng shí rén wàng . " yǔn yue : " xí xiào wǔ bù sha sī mǎ qian , hòu shǐ zuò shǐ , suì zhì bàng shu liú yú hòu shì . fang jìn guó yùn shuai wéi , cháo zhèng cuò luàn ,

正饮宴间，忽人报曰：“董卓暴尸于市，忽有一人伏其尸而大哭。”允怒曰：“董卓伏诛，士民莫不称贺；此何人，独敢哭耶！”遂唤武士：“与吾擒来！”须臾擒至。众官见之，无不惊骇：原来那人不是别人，乃侍中蔡邕也，允叱曰：“董卓逆贼，今日伏诛，国之大幸。汝为汉臣，乃不为国庆，反为贼哭，何也？”邕伏罪曰：“邕虽不才，亦知大义，岂肯背国而向卓？只因一时知遇之感，不觉为之一哭，自知罪大。愿公见原：倘得黥首刖足，使续成汉史，以赎其辜，邕之幸也。”众官惜邕之才，皆力救之。太傅马日磾亦密谓允曰：“伯喈旷世逸才，若使续成汉史，诚为盛事。且其孝行素著，若遽杀之，恐失人望。”允曰：“昔

Chánh ẩm yến gian, hốt nhân báo viết: "Đồng trác bạo thi vu thị, hốt hữu nhất nhân phục kì thi nhí đại khóc." Duẫn nộ viết: "Đồng trác phục tru, sĩ dân mạc bất xưng hạ; thủ hà nhân, độc cảm khóc da!" Toại hoán võ sĩ: "Dữ ngô cầm lai!" Tu du cầm chí. Chúng quan kiến chi, vô bất kinh hãi: nguyên lai na nhân bất thị biệt nhân, nãi thị trung thái ung dã, duẫn sát viết: "Đồng trác nghịch tắc, kim nhật phục tru, quốc chi đại hạnh. Nhữ vi hán thần, nãi bất vi quốc khánh, phản vi tắc khóc, hà dã?" Ung phục tội viết: "Ung tuy bất tài, diệc tri đại nghĩa, khởi khẳng bối quốc nhi hướng trác? Chỉ nhân nhất thời tri ngộ chi cảm, bất giác vi chi nhất khóc, tự tri tội đại. Nguyên công kiến nguyên: thằng đắc kình thủ ngoạt túc, sử tục thành hán sử, dĩ thực kì cô, ung chi hạnh dã." Chúng quan tích ung chi tài, giai lực cứu chi. Thái phó mã nhật đê diệc mật vị duẫn viết: "Bá dê khoáng thế dật tài, nhược sử tục thành hán sử, thành vi thịnh sự. Thả kì hiếu hành tố trú, nhược cự sát chi, khủng thất nhân vọng." Duẫn viết: "Tích hiếu võ bất sát Tư Mã thiên, hậu sử tác sử, toại trí báng thư lưu vu hậu thế. Phương kim quốc vận suy vi, triều chánh thác loạn, bất khả

uống rượu ăn mừng.

Đang ăn bỗng có người vào báo rằng: - Thây Đồng Trác đang phơi ở chợ, bỗng có một người đến cúi xuống thây khóc vang lên. Doãn giận lắm, quát rằng: - Giết được Đồng Trác, quan dân ai ai cũng mừng cả, đứa nào lại dám khóc? Võ sĩ đâu, ra trói cổ nó điệu vào đây ta hỏi! Một lát quân dẫn người khóc vào, tưởng là ai, hóa ra quan thị trung Sái Ung, Doãn tức giận nói: - Nay trừ được thằng giặc Đồng Trác đi, là may cho xã tắc lắm. Người là bồ tôi nhà Hán, đã không mừng cho xã tắc, lại khóc thằng giặc là có làm sao? Ung xin nhận tội nói rằng: - Tôi tuy chẳng ra gì, cũng có biết đôi điều nghĩa lớn lẽ đâu lại theo Đồng Trác. Nhưng vì tôi với Trác có chút ơn tri ngộ nên tôi tự cảm xúc thương khóc. Tôi cũng biết như thế là có tội nặng. Nhưng xin ngài hãy rộng thứ cho: Nếu bị thích chữ vào mặt, vào chân nhưng vẫn được sống chép nốt pho Hán sử để chuộc tội, thì may cho tôi quá! Các quan tiếc Ung là người tài, ai cũng có sức nói hộ, Quan thái phó là Mã Nhật Đê cũng ghé vào tai Doãn nói thầm rằng: - Sái Ung là người tài, không mấy đời có được. Để cho hắn sống làm nốt pho Hán sử cũng là một điều hay! Vả lại Ung là một người hiếu hạnh, nay đem giết đi, e mất lòng thiên hạ. Doãn nói: - Ngày xưa, vua Hiếu Vũ không giết Tư Mã Thiên, sau để cho Tư Mã Thiên chép nốt sách sử, vì thế cho nên

bù kě lìng nìng chén zhí bǐ
yú yóu zhǔ zuǒ yòu , shí wú
děng méng qí shàn yì yē . "
rì ? wú yán ér tuì , si wèi
zhòng guan yue : " wáng yún
qí wú hòu hu ! shàn rén ,
guó zhì jì yē ; zhì zuò , guó
zhì diǎn yē . miè jì fèi diǎn ,
qǐ néng jiǔ hu ? " dang xià
wáng yún bù tǐng mǎ rì ? zhì
yán , mìng jiāng cài yong xià
yù zhōng yì sī . yi shí shì dà
fu wén zhě , jìn wèi liú tì .
hòu rén lùn cài yong zhī ku
dǒng zhuó , gù zì bù shì ;
yǔn zhì sha zhi , yì wèi yǐ
shèn . yǒu shi tàn yue : "
dǒng zhuó zhuan quán sì bù
réni , shì zhōng hé zì jìng
wáng shen ? dang shí zhu
gé lóng zhōng wò , an kěn
qīng shen shì luàn chén . "
qiè shuo lǐ ? , guo sì , zhang
jì , fán chóu táo ju ? xi , shí
réni zhì Cháng ān shàng biǎo
qiú shè . wáng yún yue : "
zhuó zhì bá hù , jie cǐ sì rén
zhù zhì ; jin sui dà shè tian
xià , dù bù shè cǐ sì rén . "
shǐ zhě huí bào lǐ ? . ? yue :
qiú shè bù de , gè zì táo
sheng kě yē . " móu shì jiǎ
xǔ yue : " zhu jun ruò qì jun
dān háng , zé yí tíng cháng
néng fú jun yǐ . bù ruò yòu jí
? rén bing běn bù jun mǎ ,
sha rù Cháng ān yǔ dǒng
zhuó bào chóu . shì jì , fèng
cháo tíng yǐ zhèng tian xià ;
ruò qí bù shèng , zǒu yì wèi

孝武不杀司马迁，后使作史，遂致谤书流于后世。方今国运衰微，朝政错乱，不可令佞臣执笔于幼主左右，使吾等蒙其讪议也。”日磾无言而退，私谓众官曰：“王允其无后乎！善人，国之纪也；制作，国之典也。灭纪废典，岂能久乎？”当下王允不听马日磾之言，命将蔡邕下狱中缢死。一时士大夫闻者，尽为流涕。后人论蔡邕之哭董卓，固自不是；允之杀之，亦为已甚。有诗叹曰：

“董卓专权肆不仁，侍中何自竟亡身？当时诸葛隆中卧，安肯轻身事乱臣。”且说李傕、郭汜、张济、樊稠逃居陕西，使人至长安上表求赦。王允曰：“卓之跋扈，皆此四人助之；今虽大赦天下，独不赦此四人。”使者回报李傕。傕曰：“求赦不得，各自逃生可也。”谋士贾诩曰：

lệnh nịnh thần chấp bút vu áu
chủ tả hữu, sứ ngô đảng mông
kì san nghị dã." Nhật đê vô
ngôn nhi thối, tư vị chúng quan
viết: "Vương duẫn kì vô hậu hò!
Thiện nhân, quốc chi kỉ dã; chế
tác, quốc chi diển dã. Diệt kỉ
phé diển, khởi năng cứu hò?"
Đương hạ vương duẫn bất
thính mā nhật đê chi ngôn,
mệnh tương thái ung hạ ngục
trung ải tử. Nhát thời sĩ đại phu
văn giả, tǎn vi lưu thế. Hậu
nhân luận thái ung chi khốc
đồng trác, cố tự bất thị; duẫn
chi sát chí, diệc vi dĩ thậm. Hữu
thi thán viết: "Đồng trác chuyên
quyền tú bất nhân, thị trung hà
tự cánh vong thân? Đương thời
Gia Cát long trung ngoa, an
khẳng khinh thân sự loạn thần."
Thả thuyết lý giác, quách tǐ,
trương tǐ, phàn trù đào cư
thiểm tây, sứ nhân chí trường
an thương biểu cầu xá. Vương
duẫn viết: "Trác chi bất hổ, giai
thử tú nhân trợ chí; kim tuy đại
xá thiên hạ, độc bất xá thử tú
nhân." Sứ giả hồi báo lý giác.
Giác viết: "Cầu xá bất đắc, các
tự đào sinh khả dã." Mưu sĩ cỗ
hủ viết: "Chư quân nhược khí
quân đan hành, tắc nhất định
trường năng phược quân hĩ.
Bất nhược dụ tập thiểm nhân
tịnh bỗn bộ quân mã, sát nhập
trường an dữ đồng trác báo
cửu. Sự tể, phụng triều đình dĩ
chánh thiên hạ; nhược kì bất
thắng, tẩu diệc vị trí." Giác đắng

mới có sách sử gièm pha truyền
đến bây giờ. Nay đang lúc vận
nước suy yếu, chính sự nhảm lãnh,
không nên để kẻ nịnh thần cầm bút
ở bên mình áu chúa, chúng ta sẽ bị
nó chê cười. Mã Nhật Đế không nói
gì nữa, đi trở ra, nói riêng với các
quan rằng: - Vương Doãn cũng
không toàn mệnh được đâu! Người
hiên là rường mối nhà nước, sách
sử là diển cổ nhà nước. Bỏ cả
rường mối, dứt cả diển cổ, bền lâu
làm sao được? Doãn không nghe
lời Mã Nhật Đế, sai bỏ Sái Ung vào
ngục, bắt phải thắt cổ chết. Các sĩ
phu bấy giờ nghe thấy chuyện, ai
cũng thương khóc. Người đời sau
bàn rằng Ung khóc Đồng Trác đã là
không phải, nhưng Doãn giết Ung
thì cũng là quá lầm. Có thơ than
Ung rằng: Đồng Trác chuyên quyền
bất nhân Ung sao rước lấy vạ vào
thân? Bây giờ Gia Cát nằm trong túi
Đâu chịu ra thò kẽ loạn thân? Lý
Thôi, Quách Dĩ, Trương Tề, Phàn
Trù trốn sang Thiểm Tây, sai người
đến Trường An, dâng biểu xin tị
tội. Vương Doãn nói: - Đồng Trác
làm loạn, là bởi bốn đứa giúp cả.
Nay tuy đại xá thiên hạ, duy bốn
đứa ấy, không thể tha được. Sứ giả
về báo Lý Thôi, Thôi nói: - Xin tha
không được, thì cùng đi trốn cả là
xong! Mưu sĩ là Giả Hủ bàn rằng: -
Các ông bỏ quân mà đi trốn một
mình thì chỉ một người đinh trưởng,
cũng bắt trói lại được. Chi bằng ta
tụ tập người Thiểm Tây và quân mã
của mình, kéo thẳng vào Trường
An đánh báo thù cho Đồng Công.

chí . " ? děng rán qí shuo , suì liú yán yú xi liáng zhou yue : " wáng yún jiang yù xǐ dàngh cǐ fang zhí rén yǐ ! " zhòng jie jing huáng . nǎi fù yáng yán yue : " tú sī wú yì , néng cóng wǒ fǎn hu ? " zhòng jie yuàn cóng . yú shì jù zhòng shí yú wàn , fēn zuò sì lù , sha ben Cháng ān lái . lù féng dōng zhuó nǚ xù zhōng láng jiàng niú fǔ , yǐn jun wǔ qian rén , yù qù yǔ zhàng rén bào chóu , lǐ ? biàn yǔ gé bing , shǐ wèi qián qu . sì rén lù xù jìn fa . wáng yún ting zhì xi liáng bing lái , yǔ lǚ bù shang yì . bù yue : " si tú fàng xin . liàng cǐ shǔ bèi , hé zú shù yě ! " suì yǐn lǐ sù jiàng bīng chu dí . sù dang xian yíng zhàn , zhèng yǔ niú fǔ xiāng yù , dà sha yi zhèn . niú fǔ dǐ dí bù guò , bài zhèn ér qù . bù xiāng shì yè èr gèng , niú fǔ chéng sù bù bèi , jìng lái jié zhài . sù jun luàn cuàn , bài zǒu san shí yú lǐ , zhé jun dà bàn , lái jiàn lǚ bù , bù dà nù yue : " rǔ hé cuò wú ? qì ! " suì zhǎn lǐ sù , xuán tóu jun mén . cì rì lǚ bù jìn bīng yǔ niú fǔ duì dí . liàng niú fǔ rú hé dí de lǚ bù , réng fù dà bài ér zǒu . shì yè niú fǔ huàn xin fù rén hú chì ér shàng yì yue : " lǚ bù xiao yǒng , wàn bù néng dí ; bù rú mán liǎo lǐ ? děng sì rén , àn cáng jìn chú , yǔ qín

"諸君若弃军单行，则一亭长能缚君矣。不若诱集陕人并本部军马，杀入长安与董卓报仇。事济，奉朝廷以正天下；若其不胜，走亦未迟。" 催等然其说，遂流言于西凉州曰：“王允将欲洗荡此方之人矣！”众皆惊惶。乃复扬言曰：“徒死无益，能从我反乎？”众皆愿从。于是聚众十余万，分作四路，杀奔长安来。路逢董卓女婿中郎将牛辅，引军五千人，欲去与丈人报仇，李傕便与合兵，使为前驱。四人陆续进发。王允听知西凉兵来，与吕布商议。布曰：“司徒放心。量此鼠辈，何足数也！”遂引李肃将兵出敌。肃当先迎战，正与牛辅相遇，大杀一阵。牛辅抵敌不过，败阵而去。不想是夜二更，牛辅乘肃不备，竟来劫寨。肃军乱窜，败走三十余里，折军大半，来见吕布，布

nhiên kì thuyết, toại lưu ngôn vu tây lương châu viết: "Vương duẫn tương dục tẩy đãng thủ phương chi nhân hỉ!" Chúng giai kinh hoàng. Nãi phục dương ngôn viết: "Đồ tử vô ích, nǎng tòng ngã phản hò?" Chúng giai nguyện tòng. Vu thị tự chúng thập dư vạn, phân tác tứ lộ, sát bôn trường an lai. Lộ phùng đồng trác nữ té trung lang tương ngưu phụ, dẫn quân ngũ thiên nhân, dục khứ dữ trương nhân báo cừu, lý giác tiện dữ hợp binh, sử vi tiền khu. Tứ nhân lục tục tiến phát. Vương duẫn thính tri tây lương binh lai, dữ lữ bố thương nghị. Bố viết: "Tư Đồ phóng tâm. Lương thủ thủ bối, hà túc số dãi!" Toại dẫn lý túc tương binh xuất địch. Túc đương tiên nghênh chiến, chánh dữ ngưu phụ tương ngộ, đại sát nhất trận. Ngưu phụ để địch bất quá, bại trận nhi khứ. Bất tưởng thị dạ nhị canh, ngưu phụ thừa túc bất bị, cánh lai kiếp trại. Túc quân loạn thoán, bại tẩu tam thập dư lí, chiết quân đại bán, lai kiến lữ bố, bố đại nộ viết: "Nhữ hà tỏa ngô nhuệ khí!" Toại trảm lý túc, huyền đầu quân môn. Thứ nhật lữ bố tiến binh dữ ngưu phụ đối địch. Lương ngưu phụ như hà địch đắc lữ bố, nhưng phục đại bại nhi tẩu. Thị dạ ngưu phụ hoán tâm phúc nhân hồ xích nhi thương nghị viết: "Lữ bố kiêu

Được ra thì lấy danh nghĩa triều đình mà hiệu lệnh thiên hạ. Ngô thua, bấy giờ sẽ chạy cũng chưa muộn. Bọn Lý Thôi lấy làm phải, liền nói phao lên ở Tây Lương rằng: - Vương Doãn muốn giết sạch cả người Tây Lương Dân chúng đều sợ hãi. Lữ Lý Thôi lại nói khích rằng: - Chịu chết uổng công vô ích, có ai theo ta làm phản không? Dân chúng xin theo cả. Bởi thế lữ Lý Thôi một được hơn mười vạn quân, chia làm bốn đường, kéo vào Trường An. Đi đường lại gặp con rể Đồng Trác là trung lang tướng Ngưu Phụ, đem năm nghìn quân đi báo thù cho bố vợ. Lý Thôi họp hai toán làm một, sai Phụ làm tiền khu đi trước, bốn tướng dần dần kéo đi sau. Vương Doãn nghe thấy binh Tây Lương kéo đến bèn bàn với Lã Bố, Bố nói: - Tư đồ đừng lo. Tôi coi chúng nó như đàn chuột. Rồi cùng với Lý Túc đem quân ra. Túc đi trước nghênh địch, cùng Ngưu Phụ đánh nhau một trận. Phụ chồng không nổi thua chạy. Chẳng ngờ canh hai đêm hôm ấy, nhân lúc Túc không phòng bị, Ngưu Phụ kéo quân đến cướp trại Lý Túc. Quân Túc rồi rít bỏ chạy ra hơn ba mươi dặm, chết mất quá nửa. Túc vào ra mắt Lã Bố. Bố nổi giận mắng rằng: - Sao mà dám làm mất nhuệ khí của ta? Nói rồi liền chém Lý Túc, treo đầu ở cửa quân. Hôm sau Lã Bố tiến binh, cùng Ngưu Phụ đối địch. Phụ địch sao nổi được Bố, cho nên lại thua chạy. Đêm hôm ấy Ngưu Phụ gọi tướng tâm phúc tên

suí san wǔ rén qì jun ér qù .
" hú chì ér yīng yún . shì yé
shou shí jin chú , qì yíng ér
zǒu , suí xíng zhě san sì rén .
jiang dù yi hé , chì ér yù
móu qū jin chú , jìng sha sǐ
niú fǔ , jiang tóu lái xiàn lǚ bù .
bù wèn qǐ qíng yóu , cóng
réni chu shǒu : " hú chì ér
móu sha niú fǔ , duó qí jin
bǎo . " bù nù , jí jiang chì ér
zhu sha . lǐng jun qián jìn ,
zhèng yíng zhe lǐ ? jun mǎ .
lǚ bù bù děng ta liè zhèn ,
biàn tǐng jǐ yuè mǎ , hui jun
zhí chong guò lai . ? jun bù
néng dǐ dang , tuì zǒu wǔ shí
yú lǐ , yi shan xià zhài , qǐng
guo sì , zhang jí , fán chóu
gòng yì , yue : " lǚ bù sui
yōng , rán ér wú móu , bù zú
wèi lù . wǒ yǐn jun shǒu zhù
gǔ kǒu , měi rì yòu ta qian
sha , guo jiāng jun kě lǐng
jun chao jí qí hòu , xiào péng
yuè náo chǔ zhì fǎ , míng jin
jin bing , léi gǔ shou bing .
zhang , fán èr gong , què fēn
bīng liǎng lù , jìng qǔ Cháng
ān . bǐ shǒu wěi bù néng jiù
yìng , bì rán dà bài . " zhòng
yòng qí jì .

大怒曰：“汝何挫吾锐气！”遂斩李肃，悬头军门。次日吕布进兵与牛辅对敌。量牛辅如何敌得吕布，仍复大败而走。是夜牛辅唤心腹人胡赤儿商议曰：“吕布骁勇，万不能敌；不如瞒了李傕等四人，暗藏金珠，与亲随三五人弃军而去。”胡赤儿应允。是夜收拾金珠，弃营而走，随行者三四人。将渡一河，赤儿欲谋取金珠，竟杀死牛辅，将头来献吕布。布问起情由，从人出首：“胡赤儿谋杀牛辅，夺其金宝。”布怒，即将赤儿诛杀。领军前进，正迎着李傕军马。吕布不等他列阵，便挺戟跃马，麾军直冲过来。傕军不能抵当，退走五十余里，依山下寨，请郭汜、张济、樊稠共议，曰：“吕布虽勇，然而无谋，不足为虑。我引军守住谷口，每日诱他厮杀，郭将军可领军抄击其后

dũng, vạn bất năng địch; bất
như man liễu lý giác đắng từ
nhân, ám tàng kim châu, dữ
thân tùy tam ngũ nhân khí quân
nhi khứ." Hồ xích nhi ứng duẫn.
Thị dạ thu thập kim châu, khí
doanh nhi tẩu, tùy hành giả tam
tứ nhân. Tương độ nhất hà,
xích nhi dục mưu thủ kim châu,
cánh sát tử ngưu phụ, tương
đầu lai hiền lữ bố. Bố vấn khởi
tinh do, tòng nhân xuất thủ: "Hồ
xích nhi mưu sát ngưu phụ,
đoạt kì kim bảo." Bố nộ, tức
tương xích nhi tru sát. Lĩnh
quân tiền tiên, chánh nghênh
trú lý giác quân mã. Lữ bộ bắt
đắng tha liệt trận, tiện đĩnh kích
dược mã, huy quân trực trùng
quá lai. Giác quân bất năng để
đương, thối tẩu ngũ thập dư lí,
y sơn hạ trại, thỉnh quách tǐ,
trương tǐ, phàn trù cộng nghị,
viết: "Lữ bộ tuy dũng, nhiên nhì
vô mưu, bất túc vi lụ. Ngã dẫn
quân thủ trụ cốc khẩu, mỗi nhật
dụ tha tư sát, quách tướng
quân khả lĩnh quân sao kích kì
hậu, hiệu bành việt nạo sở chí
pháp, minh kim tiến binh, lôi cỗ
thu binh. Trương, phàn nhị
công, khước phân binh lưỡng
lộ, kính thủ trường an. Bỉ thủ vĩ
bất năng cứu ứng, tất nhiên đại
bại." Chúng dụng kì kế.

là Hồ Xích Nhi bảo rằng: - Lã Bố
kiêu dũng lầm, thế khó địch nổi.
Sao bằng ta không cho bọn Lý Thôi
biết, ngầm giấu vàng bạc, châu báu
đem dăm ba người thân tín bỏ trốn
đi. Hồ Xích Nhi ưng thuận. Ngay
đêm hôm ấy Ngưu Phụ nhặt nhanh
vàng bạc, châu báu, bỏ trại đi, chỉ
đem ba bốn người đi theo. Đi đến
một con sông, lúc súc qua đò, Xích
Nhi trông thấy của cải ngọt mắt,
muốn chiếm lấy một mình, liền giết
Ngưu Phụ đem đầu Phụ đến dâng
Lã Bố. Bố hỏi đầu đuôi người đi
theo khai rằng: "Xích Nhi giết Phụ
để lấy của", Bố giận, lập tức giết
ngay Xích Nhi. Lã Bố dẫn quân tiến
lên, gặp ngay quân mã Lý Thôi kéo
đến. Bố không đợi cho bày trận,
vác kích té ngựa thúc quân xông
vào, quân Lý Thôi không chống
được, lui hon năm mươi dặm, dựa
vào sườn núi cắm trại. Lý Thôi cho
mời Quách Dĩ, Trương Tề, Phàn
Trù lại bàn rằng: - Lã Bố tuy khỏe
nhưng vô mưu, không lo sợ máy.
Nay ta đóng quân ở cửa hang, mỗi
ngày ra khiêu chiến một lần. Quách
tướng quân thì lĩnh quân đánh ở
mặt sau, bắt chước lối Bành Việt
quấy rối Sở ngày xưa. Nghe khua
chiêng thì tiến binh, nghe đánh
trống thì rút quân. Trong khi ấy thì
hai ông chia quân ra hai đường, đi
tắt vào lấy Trường An. Bên nó đầu
cuối không tiếp ứng được nhau, tất
nhiên sẽ thua. Mọi người dùng kế
ấy.

，效彭越挠楚之法，鸣金进兵，擂鼓收兵。张、樊二公，却分兵两路，径取长安。彼首尾不能救应，必然大败。”众用其计。

11 què shuo lǚ bù lè bing dào
shan xià , lǐ ? yǐn jun nuò
zhàn . bù fèn nù chong sha
guò qu , ? tuì zǒu shàng
shan . shan shàng shǐ shí rú
yǔ , bù jun bù néng jìn . hu
bào guo sì zài zhèn hòu sha
lái , bù jí huí zhàn . zhì wén
gǔ sheng dà zhèn , sì jun yǐ
tuì . bù fang yù shou jun , luó
sheng xiāng chū , ? jun yòu
lái . wèi jí dùi dí , bèi hòu
guo sì yòu lǐng jun sha dào .
jí zhì lǚ bù lái shí , què yòu
léi gǔ shou jun qù liǎo . jí de
lǚ bù nù qì tián xiong . yì lián
rú cǐ jǐ rì , yù zhàn bù de , yù
zhǐ bù de . zhèng zài nǎo nù
, hu rán fei mǎ bào lái , shuo
zhang jì , fán chóu liǎng lù
jun mǎ , jìng fàn Cháng ān ,
jīng chéng wéi jí . bù jí lǐng
jun huí , bèi hòu lǐ ? , guo sì
sha lái . bù wú xīn liàn zhàn ,
zhì gù ben zǒu , shé le hǎo
xie rén mǎ . bǐ jí dào Cháng
ān chéng xià . zéi bing yún
tún yǔ jí , wéi dìng chéng chí
, bù jun yǔ zhàn bù lì . jun
shì wèi lǚ bù bào lì , duo yǒu
jiàng zéi zhě , bù xin shèn

却说吕布勒兵到山下，李傕引军搦战。布忿怒冲杀过去，傕退走上山。山上矢石如雨，布军不能进。忽报郭汜在阵后杀来，布急回战。只闻鼓声大震，汜军已退。布方欲收军，锣声响处，傕军又来。未及对敌，背后郭汜又领军杀到。及至吕布来时，却又擂鼓收军去了。激得吕布怒气填胸。一连如此几日，欲战不得，欲止不得。正在恼怒，忽然飞马报来，说张济、樊稠两路军马，竟犯长安，京城危急。布急领军回，背后李傕、郭汜杀来。布无心恋战，只顾奔走，折了好些人马。比及到长安城下。贼兵云屯雨集，围定城池

Khước thuyết lữ bộ lặc binh
đáo sơn hạ, lý giác dẫn quân
nach chiến. Bố phẫn nộ trùng
sát quá khứ, giác thối tẩu
thượng sơn. Sơn thượng thi
thạch như vũ, bố quân bất nǎng
tiến. Hốt báo quách tǐ tại trận
hậu sát lai, bố cấp hồi chiến.
Chỉ vẫn cố thanh đại chấn, tǐ
quân dĩ thối. Bố phương dục
thu quân, la thanh hưởng xử,
giác quân hựu lai. Vị cập đối
địch, bối hậu quách tǐ hựu lĩnh
quân sát đáo. Cập chí lữ bộ lai
thời, khước hựu lôi cố thu quân
khứ liễu. Kích đắc lữ bộ nộ khí
diền hung. Nhất liên như thử kỉ
nhất, dục chiến bất đắc, dục chỉ
bất đắc. Chánh tại não nộ, hốt
nhiên phi mã báo lai, thuyết
trương tể, phàn trù lưỡng lộ
quân mã, cánh phạm trường
an, kinh thành nguy cấp. Bố
cấp lĩnh quân hồi, bối hậu lý
giác, quách tǐ sát lai. Bố vô tâm
luyến chiến, chỉ cố bôn tẩu,
chiết liễu hảo ta nhân mã. Bỉ
cập đáo trường an thành hạ.
Tặc binh vân trâu vũ tập, vi
định thành trì, bố quân dữ chiến
bất lợi. Quân sĩ úy lữ bộ bạo lệ,

Lã Bố dẫn quân đến dưới núi, Lý
Thôi đem binh ra đánh. Bố hầm
hầm xông vào trận. Thôi lui chạy
lên núi. Trên núi tên đá bắn xuống
như mưa. Bố không lên được. Chợt
có người báo rằng: - Quách Dĩ ở
đằng sau đánh lại. Bố vội vàng
quay lại đánh, nhưng nghe thấy
tiếng trống vang lên, quân Dĩ đã lui
rồi. Bố vừa toan thu quân, thì một
chiêng khua, quân Thôi trên núi lại
đánh xuống. Bố chưa kịp đổi địch,
đằng sau Quách Dĩ lại tiến lên
đánh. Khi Lã Bố trở lại thì Dĩ lại
đánh trống rút quân về. Lã Bố tức
đầy ruột, ròng rã bồn hôm. Bố
muốn đánh không đánh được,
muốn thối cũng không thối được.
Đang lúc tức mình có thám mã lại
báo rằng: - Trương Tể, Phàn Trù,
hai cánh quân mã kéo vào Trường
An, kinh thành nguy cấp lắm! Bố vội
vàng thu quân về. Lý Thôi, Quách
Dĩ nhân thế đánh dần lại. Bố vội
quá không tham đánh nữa chỉ tháo
đường chạy về kinh cho nhanh,
người ngựa xốn xao tổn thất khá
nhiều. Khi Bố về đến Trường An,
thấy quân giặc đông nghịt, Bố đánh
không được. Quân sĩ thấy Bố hung
bạo, bỏ đi theo giặc khá nhiều, Bố

you .

，布军与战不利。军士畏吕布暴厉，多有降贼者，布心甚忧。

- 12 shù rì zhī hòu , dǒng zhuó yú dǎng lǐ méng , wáng fāng zài chéng zhōng wèi zéi nèi yìng , tou kai chéng mén , sì lù zéi jun yi qí yōng rù . lǚ bù zuǒ chong yòu tú , lán ? bù zhù , yǐn shù bǎi qí wǎng qīng suǒ mén wài , hu wáng yǔn yue : " shì jí yǐ ! qǐng sì tú shàng mǎ , tòng chu guan qù , bié tú liáng cè ." yǔn yue : " ruò méng shè jì zhí líng , de an guó jia , wú zhì yuàn yě ; ruò bù huò yǐ , zé yǔn fèng shen yǐ sǐ . lín nán gǒu miǎn , wú bù wèi yě . wèi wǒ xiè guan dong zhu gong , nǚ lì yǐ guó jia wèi niàn ! " lǚ bù zài san xiāng quàn , wáng yǔn zhì shì bù kěn qù . bù yì shí , gè mén huǒ yàn jìng tian , lǚ bù zhì de qì què jia xiǎo , yǐn bǎi yú qí fei ben chu guan , tóu yuán shù qù liǎo .

- 13 lǐ ? , guo sì zòng bing dà luè . tài cháng qīng zhǒng fú , tài pú lǔ ? , dà hóng lú zhōu huàn , chéng mén xiào wèi cui liè , yuè qí xiào wèi wáng qí jie sǐ yú guó nán . zéi bing

数日之后，董卓余党李蒙、王方在城中为贼内应，偷开城门，四路贼军一齐拥入。吕布左冲右突，拦挡不住，引数百骑往青琐门外，呼王允曰：“势急矣！请司徒上马，同出关去，别图良策。”允曰：“若蒙社稷之灵，得安国家，吾之愿也；若不获已，则允奉身以死。临难苟免，吾不为也。为我谢关东诸公，努力以国家为念！”吕布再三相劝，王允只是不肯去。不一时，各门火焰竟天，吕布只得弃却家小，引百余骑飞奔出关，投袁术去了。

李傕、郭汜纵兵大掠。太常卿种拂、太仆鲁馗、大鸿胪周奂、城门校尉崔烈、越骑校尉王颀皆死于国难。贼兵围绕

đa hữu hàng tặc giả, bỏ tâm thậm ưu.

lo lắng.

Số nhật chi hậu, đồng trác dư đảng lý mông, vương phương tại thành trung vi tắc nội ứng, thâu khai thành môn, tứ lộ tắc quân nhất tề ứng nhập. Lữ bộ tả trùng hữu đột, lan đáng bắt trụ, dẫn số bách kỵ vãng thanh tỏa môn ngoại, hô vương duẫn viết: "Thế cấp hỉ! Thỉnh Tư Đồ thượng mã, đồng xuất quan khứ, biệt đồ lương sách." Duẫn viết: "Nhược mông xã tắc chi linh, đắc an quốc gia, ngô chi nguyện dã; nhược bất hoạch dĩ, tắc duẫn phụng thân dĩ tử. Lâm nan cầu miễn, ngô bất vi dã. Vì ngã tạ quan đông chư công, nỗ lực dĩ quốc gia vi niệm!" Lữ bộ tái tam tướng khuyến, vương duẫn chỉ thị bất khẳng khứ. Bất nhất thời, các môn hỏa diêm cánh thiên, lữ bộ chỉ đắc khí khước gia tiều, dẫn bách dư kỵ phi bôn xuất quan, đầu viễn thuật khứ liễu.

Lý giác, quách tỉ túng binh đại lược. Thái thường khanh chủng phật, thái phó lỗ quý, đại hồng lư chu hoán, thành môn giáo úy thôi liệt, việt kỵ giáo úy vương kỵ gai tử vu quốc nan. Tặc binh

Vài hôm sau, dư đảng của Đồng Trác là Lý Mông, Vương Phương ở trong thành làm nội công cho giặc, mở trộm cửa thành, bốn mặt giặc kéo ủa cả vào. Lã Bố hết sức chống cự không nổi, dẫn vài trăm quân kỵ mã đến trước cửa Thanh Tòa, gọi Vương Doãn bảo rằng: - Thế nguy cấp lắm rồi, xin Tư đồ lên ngựa, cùng ra cửa quan với tôi, ta sẽ tìm kế khác. Doãn cứ vững vàng nghiêm chỉnh như không, nói rằng: - May ra nhờ thần linh xã tắc, nhà nước được yên, là sở nguyện của tôi; nếu không tôi xin đem thân cùng chết với nước. Gặp hoạn nạn mà bỏ trốn tránh để thoát lấy thân, thì tôi không làm. Xin Ôn Hầu vì tôi mà nói với các bạn ở Quan Đông hết sức lo tính việc nước. Lã Bố hai ba lần giục, Doãn nhất định không đi. Được một lúc, các cửa thành lửa cháy ngùn ngụt, Lã Bố phải bỏ cả vợ con, dẫn hơn một trăm quân kỵ mã, chạy ra ngoài cửa ải, đi theo Viên Thuật.

Lý Thôi, Quách Dĩ thả cho quân tha hồ cướp bóc, Quan thái thường khanh Chủng Phật, quan thái bộc Lỗ Quý, quan đại hồng lô Chu Hoàn, thành môn hiệu úy Thôi Liệt, việt kỵ hiệu úy Vương Kỵ đều chết

wéi rào nèi tíng zhì jí , shì chén qīng tian zì shàng xuān píng mén zhǐ luàn . lǐ ? děng wàng jiàn huáng gài , yue zhù jun shì , kǒu hu " wàn suì " . xiān dì yǐ lóu wèn yue : " qīng bù hòu zòu qǐng , zhé rù Cháng ān , yì yù hé wèi ? " lǐ ? , guo sì yāng miàn zòu yue : " dǒng tài shi nǎi bì xià shè jì zhí chén , wú duān bēi wáng yǔn móu sha , chén děng tè lái bào chóu , fei gǎn zào fǎn . dàn jiàn wáng yǔn , chén biàn tuì bing . " wáng yǔn shí zài dì cè , wén zhì cǐ yán , zòu yue : " chén běn wèi shè jì jì . shì yǐ zhì cǐ , bì xià bù kě xí chén , yǐ wù guó jia . chén qǐng xià jiàn èr zéi . " dì pái huái bù rěn . yǔn zì xuān píng mén lóu shàng tiào xià lóu qù , dà hu yue : " wáng yǔn zài cǐ ! " lǐ ? , guo sì bá jiàn chì yue : " dǒng tài shi hé zuì ér jiàn sha ? " yǔn yue : " dǒng zéi zhì zuì , mí tian gèng dì , bù kě shèng yán ! shòu zhu zhì rì . Cháng ān shì mǐn , jie xiāng qìng hè , rǔ dù bù wén hu ? " ? , sì yue : " tài shi yǒu zuì ; wǒ děng hé zuì , bù kěn xiāng shè ? " wáng yǔn dà mà : " nì zéi hé bì duo yán ! wǒ wáng yǔn jìn rì yǒu sǐ ér yǐ ! " èr zéi shǒu qǐ , bǎ wáng yǔn sha yú lóu xià . shǐ guan yǒu shi zàn yue : " wáng yǔn yùn jí chóu , jian chén dǒng

内庭至急，侍臣请天子上宣平门止乱。李傕等望见黄盖，约住军士，口呼“万岁”。献帝倚楼问曰：“卿不候奏请，辄入长安，意欲何为？”李傕、郭汜仰面奏曰：“董太师乃陛下社稷之臣，无端被王允谋杀，臣等特来报仇，非敢造反。但见王允，臣便退兵。”王允时在帝侧，闻知此言，奏曰：“臣本为社稷计。事已至此，陛下不可惜臣，以误国家。臣请下见二贼。”帝徘徊不忍。允自宣平门楼上跳下楼去，大呼曰：“王允在此！”李傕、郭汜拔剑叱曰：“董太师何罪而见杀？”允曰：“董贼之罪，弥天亘地，不可胜言！受诛之日。长安士民，皆相庆贺，汝独不闻乎？”

傕、汜曰：“太师有罪；我等何罪，不肯相赦？”王允大骂：“逆贼何必多言！我王允今日

vì nhiều nội đình chí cáp, thị thần thỉnh thiên tử thượng tuyên bình môn chỉ loạn. Lý giác đắng vọng kiến hoàng cái, ước trù quân sĩ, khẩu hô "Vạn tuế". Hiến đế ý lâu vấn viết: "Khanh bắt hậu tấu thỉnh, triếp nhập trường an, ý dục hà vi?" Lý giác, quách tǐ ngưỡng diện tâu viết: "Đồng thái sư nái bệ hạ xă tắc chi thần, vô doan bị vương duẫn mưu sát, thần đắng đặc lai báo cừu, phi cảm tạo phản. Đã kiến vương duẫn, thần tiện thối binh." Vương duẫn thời tại đê trắc, văn tri thử ngôn, tâu viết: "Thần bỗn vi xă tắc kế. Sự dĩ chí thử, bệ hạ bắt khả tích thần, dĩ ngộ quốc gia. Thần thỉnh hạ kiến nhị tặc." Đế bồi hỏi bắt nhẫn. Duẫn tự tuyên bình môn lâu thượng khiêu hạ lâu khứ, đại hô viết: "Vương duẫn tại thử!" Lý giác, quách tǐ bất kiém sát viết: "Đồng thái sư hà tội nhi kiến sát?" Duẫn viết: "Đồng tặc chi tội, di thiên tuyên địa, bắt khả thắng ngôn! Thụ tru chí nhật. Trường an sĩ dân, gai tương khánh hạ, nhữ độc bất văn hò?" Giác, tǐ viết: "Thái sư hữu tội; ngã đắng hà tội, bắt khắng tương xá?" Vương duẫn đại ma: "Nghịch tặc hà tất đa ngôn! Ngã vương duẫn kim nhật hữu tử nhi dĩ!" Nhị tặc thủ khởi, bả vương duẫn sát vu lâu hạ. Sử quan hữu thi tán viết: "Vương duẫn vận cơ trù, gian thần đồng

vì nạn nước. Quân giặc vây kín nội đình. Các thị thần xin vua lên cửa Tuyên Bình để dẹp loạn. Lúc vua lên cửa, lũ Lý Thôi trông thấy lòng vàng, liền dừng ngựa lại, miệng hô vạn tuế. Vua Hiến Đế đứng lên lầu hỏi rằng: - Các ngươi chưa tâu xin, dám tự tiện vào Trường An, ý các ngươi muốn làm gì? Thôi, Dĩ ngang lên tâu rằng: - Muôn tâu bệ hạ, Đồng thái sư là bầy tôi nhà vua, tự dung bị Vương Doãn mưu giết. Nay chúng tôi đến tìm Vương Doãn để báo thù cho Đồng công, chứ không dám làm phản. Chúng tôi được trông thấy Vương Doãn xin rút quân ngay. Vương Doãn bấy giờ đứng ở cạnh vua, nghe thấy nói thế tâu rằng: - Tôi nguyện vì nước giết Trác. Nay chẳng may sự đến thế này, xin bệ hạ đừng tiếc tôi mà lỡ việc nước ra. Tôi xin xuống gặp hai tên giặc. Vua dùng dằng không nỡ. Doãn từ trên lầu Tuyên Bình nhảy xuống đất, quát to rằng: - Vương Doãn đây! Lý Thôi, Quách Dĩ rút gươm ra mắng rằng: - Đồng thái sư tội tình gì mà mày giết? Doãn nói: - Tôi Đồng Trác đầy trời suốt đất, nói sao cho xiết. Hôm nó chết ở Trường An, từ quan chí dân, ai là không mừng, chúng bay lại không biết à? Thôi, Dĩ lại hỏi rằng: - Ủ, như thái sư có tội đã đành, chúng tao có tội gì, sao xin tha cũng không được? Vương Doãn chửi rầm lên mà mắng rằng: - Nghịch tặc nói làm chi cho lăm! Vương Doãn tao chỉ chờ chết mà thôi. Thôi, Dĩ giết Doãn ngay dưới lầu. Sử quan có

zhuó xiū . xin huái jia guó
hèn , méi suǒ miào táng you
. ying qì lián xiao hàn ,
zhong chéng guàn dòu niú .
zhì jin hún yù pò , yóu rào
fèng huáng lóu . "

有死而已！”二贼手起，把王允杀于楼下。史官有诗赞曰：“王允运机筹，奸臣董卓休。心怀家国恨，眉锁庙堂忧。英气连霄汉，忠诚贯斗牛。至今魂与魄，犹绕凤凰楼。”

14 zhòng zéi sha liǎo wáng yǔn
, yí miàn yòu chāi rén jiāng
wáng yǔn zong zú lǎo yòu ,
jìn xíng sha hài . shì mǐn wú
bù xià lèi . dang xià lǐ ? , guo
sì xún si yue : " jì dào zhè lǐ ,
bù sha tiān zì móu dà shì ,
gèng dài hé shí ? " biàn chí
jiàn dà hu , sha rù nèi lái .
zhèng shì : jù kuí fú zuì zài
fang xí , cóng zéi zòng hèng
huò yòu lái . wèi zhì xiān dì
xìng mìng rú hé , qiè ting xià
wén fēn jiě .

众贼杀了王允，一面又差人将王允宗族老幼，尽行杀害。士民无不流泪。当下李傕、郭汜寻思曰：“既到这里，不杀天子谋大事，更待何时？”便持剑大呼，杀入内来。正是：巨魁伏罪灾方息，从贼纵横祸又来。未知献帝性命如何，且听下文分解。

trác hữu. Tâm hoài gia quốc hận, mi tỏa miếu đường ưu. Anh khí liên tiêu hán, trung thành quán đấu ngưu. Chí kim hồn dũ phách, do nhiều phượng hoàng lâu."

thơ khen Vương Doãn rằng: Vương Doãn bày mưu hay, Gian thần bị giết ngay. Thương dân nên túc ruột. Xót nước lại chau mày, Sao to, lòng trung giải, Mây cao, khí nghĩa đầy. Đến nay hồn vía ấy. Quanh quất Phượng lâu này.

Chúng tặc sát liễu vương duẫn, nhất diện hựu sai nhân tương vương duẫn tông tộc lão ấu, tần hành sát hại. Sĩ dân vô bất hạ lệ. Dương hạ lý giác, quách tì tầm tư viết: "Kí đáo giá lí, bắt sát thiên tử mưu đại sự, canh dãi hà thời?" Tiện trì kiếm đại hô, sát nhập nội lai. Chánh thị: cự khôi phục tội tai phuong túc, tòng tắc tung hoành họa hựu lai. Vị tri hiến đế tính mệnh như hà, thả thính hạ văn phân giải.

Lữ Lý Thôi giết Vương Doãn xong rồi, một mặt sai người bắt cả họ hàng nhà Doãn giết sạch. Sĩ dân ai nấy đều thương khóc, Lý, Quách lại bàn nhau rằng: - Đã đến thế này, còn vua không giết nổi để mưu việc lớn, còn đợi đến bao giờ? Hai đứa cầm gươm reo to, kéo vào trong cung. Thế rõ thực: Đầu xổ tạ tội, tai nạn hết Gặp quân tặc đảng lại sinh nguy. Chưa biết tính mạng vua Hiến Đế ra sao, xem hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中
010
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo lǐ , guo èr zéi yù shì xiàn dì . zhang jì , fán chóu jiàn yue : " bù kě . jin rì ruò biàn sha zhī , kǒng zhòng rén bù fú , bù rú réng jiù fèng zhì wèi zhǔ , zhuàn zhu hóu rù guan , xian qù qí yǔ yì , rán hòu sha zhī , tian xià kě tú yě . " lǐ , guo èr rén cóng qí yán , àn zhù bing qì . dì zài lóu shàng xuan yù yue : " wáng yǔn jì zhu , jun mǎ hé gù bù tuì ? " lǐ , guo sì yue : " chén dēng yǒu gōng wáng shì , wèi méng cì jué , gù bù gǎn tuì jun . " dì yue : " qīng yù feng hé jué ? " lǐ , guo , zhang , fán sì rén gè zì xiě zhí xián xiān shàng , lè yào rú cǐ guan pǐn , dì zhì de cóng zhī . feng lǐ ? wèi che qí jiāng jun chí yáng hóu lǐng si lì xiào wèi jiā jié yuè , guo sì wèi hòu jiāng jun měi yáng hóu jiā jié yuè , tòng bǐng cháo zhèng ; fán chóu wèi yòu jiāng jun wàn nián hóu , zhang jì wèi piào qí jiāng jun píng yáng hóu , lǐng bing tún hóng nóng . qí yú lǐ méng , wáng fang děng , gè wèi

第十回
勤王室马腾举义
报父仇曹操兴师

Đệ thập hồi cần vương thất
mã đằng cử nghĩa báo phu
cứu tào thao hưng sư

却说李、郭二贼欲弑献帝。张济、樊稠谏曰：“不可。今日若便杀之，恐众人不服，不如仍旧奉之为主，赚诸侯入关，先去其羽翼，然后杀之，天下可图也。”李、郭二人从其言，按住兵器。帝在楼上宣谕曰：“王允既诛，军马何故不退？”李傕、郭汜曰：“臣等有功王室，未蒙赐爵，故不敢退军。”帝曰：“卿欲封何爵？”李、郭、张、樊四人各自写职衔献上，勒要如此官品，帝只得从之。封李傕为车骑将军池阳侯领司隶校尉假节钺，郭汜为后将军美阳侯假节钺，同秉朝政；樊稠为右将军万年侯，张济为骠骑将军平

HÒI 10 Giúp nhà vua, Mã Đằng
khởi nghĩa; Báo thù bố, Tào Tháo
cắt quân

Khước thuyết lý, quách nhị tặc dục thí hiến đế. Trương tê, phản trù gián viết: "Bất khả. Kim nhât nhược tiện sát chi, khủng chúng nhân bất phục, bất như nhưng cựu phụng chi vi chủ, trám chư hầu nhập quan, tiên khứ kì vũ dục, nhiên hậu sát chi, thiêu hạ khả đồ dã." Lý, quách nhị nhân tòng kì ngôn, án trụ binh khí. Đế tại lâu thượng tuyên dụ viết: "Vương duẫn kí tru, quân mã hà cố bất thối?" Lý giác, quách tĩ viết: "Thần đằng hữu công vương thất, vị mông tú tước, cố bất cầm thối quân." Đế viết: "Khanh dục phong hà tước?" Lý, quách, trương, phản tú nhân các tự tả chức hàm hiến thượng, lặc yếu như thủ quan phẩm, để chỉ đắc tòng chi. Phong lý giác vi xa kỵ tướng quân trì dương hầu lĩnh ti đãi giáo úy giả tiết việt, quách tĩ vi hậu tướng quân mĩ dương hầu giả tiết việt, đồng binh triều chánh; phản trù vi hữu tướng quân vạn niên hầu, trương tê vi phiêu kỵ tướng quân binh dương hầu, lĩnh binh truân

Lý Thôi, Quách Dĩ hai đưa muôn giết vua Hiển Đế. Trương Tê, Phàn Trù can rằng: - Không nên! Nay ta vội giết vua như thế, tôi e rằng thiên hạ không phục. Không bằng cứ để đấy, rồi dụ chư hầu vào trong cửa quan: Trước hết trừ hết vây cánh, rồi sau ta sẽ liệu, như thế mới tính xong được việc thiên hạ. Lý Thôi, Quách Dĩ nghe lời bèn đóng quân lại. Vua ở trên lầu phán hỏi rằng: - Vương Doãn đã bị giết rồi, sao quân mã chưa rút? Lý Thôi, Quách Dĩ thừa rằng: - Muôn tâu bệ hạ, chúng tôi có công với nhà vua, chưa được phong tước, cho nên chưa dám lui quân. Vua phán hỏi: - Các người muốn được phong tước gì? Lý, Quách, Trương, Phàn bốn đứa cầu phong chức hàm gì, đều tự tay viết ra dâng lên, đòi vua phải phong như thế. Vua bắt buộc phải nghe theo: 1. Lý Thôi làm sa kỵ tướng quân, Trì dương hầu, lĩnh chức tư lệ hiệu úy, được dùng cờ tiết, lưỡi phủ việt. 2. Quách Dĩ, làm hậu tướng quân, Mỹ dương hầu cũng được dùng cờ tiết, lưỡi phủ việt. Hai người cùng giữ quyền chính trong triều. 3. Phàn Trù, làm hữu tướng quân, Vạn niên hầu. 4.

xiào wèi . rán hòu xiè en ,
lǐng bīng chu chéng . yòu xià
lìng zhuī xún dǒng zhuó shí
shǒu , huò de xie líng suì pì
gú , yǐ xiāng mù diao chéng
xíng tǐ , an cùu tíng dang ,
dà shè jì sì , yòng wáng zhě
yǐ guàn guǎn guǒ , xuǎn zé jí
rì , qian zàng méi ? lín zàng
zhī qí , tian jiàng dà léi yǔ ,
píng dì shuǐ shen shù chǐ , pi
lì zhèn kai qí guǎn , shi shǒu
tí chu guǎn wài . lǐ ? hòu
qíng zài zàng , shì yè yòu fù
rú shì . san cì gǎi zàng , jie
bù néng zàng , líng pì suì gú
xi wèi léi huǒ xiao miè . tian
zhi nù zhuó . kě wèi shèn yǐ !

阳侯，领兵屯弘农。其余李蒙、王方等，各为校尉。然后谢恩，领兵出城。又下令追寻董卓尸首，获得些零碎皮骨，以香木雕成形体，安凑停当，大设祭祀，用王者衣冠棺椁，选择吉日，迁葬郿坞。临葬之期，天降大雷雨，平地水深数尺，霹雳震开其棺，尸首提出棺外。李傕候晴再葬，是夜又复如是。三次改葬，皆不能葬，零皮碎骨，悉为雷火消灭。天之怒卓，可谓甚矣！

3 qiě shuo lǐ ? , guo sì jì zhǎng
dà quán , cán nuè bǎi xìng ;
mì qiǎn xin fù shì dì zuò yòu
, guan qí dòng jìng . xiān dì
cǐ shí jǔ dòng jīng jí . cháo
tíng guan yuán , bìng yóu èr
zéi sheng jiàng . yin cǎi rén
wàng , tè xuan zhu ? rù cháo
feng wèi tài pú , tòng lǐng
cháo zhèng . yi rì , rén bào xi
liáng tài shǒu mǎ téng ; bìng
zhou cǐ shǐ hán suì èr jiāng
yǐn jun shí yú wàn , sha ben
Cháng ān lái , sheng yán tǎo

且说李傕、郭汜既掌大权，残虐百姓；密遣心腹侍帝左右，观其动静。献帝此时举动荆棘。朝廷官员，并由二贼升降。因采人望，特宣朱儁入朝封为太仆，同领朝政。一日，人报西凉太守马腾；并州刺史韩遂二将引军十余万，杀

hoàng nông. Kì dư lý mông, vương phuong đảng, các vi giáo úy. Nhiên hậu tạ ân, lịnh binh xuất thành. Hựu hạ lệnh truy tầm đồng trác thi thủ, hoạch đắc ta linh toái bì cốt, dĩ hương mộc điêu thành hình thể, an thầu đình đương, đại thiết tế tự, dụng vương giả y quan quan quách, tuyên trach cát nhật, thiên táng mi ồ. Lâm táng chi kì, thiên hàng đại lôi vũ, bình địa thủy thâm sở xích, phích lịch chấn khai kì quan, thi thủ đê xuất quan ngoại. Lý giác hậu tình tái táng, thị dạ hựu phục như thị. Tam thứ cải táng, giai bát năng táng, linh bì toái cốt, tất vi lôi hỏa tiêu diệt. Thiên chi nộ trác. Khả vị thậm hĩ!

Trương Tế, làm phiêu kỵ tướng quân, Bình dương hầu. Trương, Phàn hai người lĩnh binh ra đóng đồn ở Hoàng Nông. Còn lũ Lý Mông, Vương Phương đều được phong làm hiệu úy. Bọn ấy lại sai người đi tìm đầu và thân Đồng Trác. Tìm được ít nhiều da xương vụn nát, chúng lấy gỗ thơm, khắc thành hình thể, chắp ghép đâu vào đấy, cúng tế thực to, áo mũ quan quách, dùng theo đám ma nhà vua, chọn ngày tốt làm lễ cắt đám ruốc sang táng ở My Ô. Táng xong, bỗng nhiên trời nổi sấm sét, mưa to gió lớn, mặt đất ngập sâu vài thước. Một tiếng sét đánh vào áo quan Đồng Trác, đầu và thân bật cả ra ngoài. Lý Thôi đợi tạnh mưa, lại đem táng lại. Đêm hôm ấy trời lại mưa to, sấm sét lại đánh vào áo quan Trác như trước; ba lần cải táng không xong, da xương thịt vụn Đồng Trác bị mấy lần sét đánh tan thành.

Lý Thôi, Quách Dĩ cầm được quyền chính, tàn dãi dân chúng, trăm họ khổ sở điêu đứng. Chúng lại mật sai những người tâm phúc hầu bên cạnh vua để dò la ý tứ. Vua Hiển Đế bấy giờ như ngồi trên chông gai. Các quan trong triều thăng giáng đều do hai đứa Thôi, Dĩ cả. Muốn thu phục lòng người, chúng mời Chu Tuấn vào triều, phong làm chức thái bộc, cho dự triều chính. Một hôm có người báo rằng: - Thái thú Tây Lương là Mã Đằng, thái sự Tịnh Châu là Hàn Toại, hai người

zéi . yuán lái èr jiang xian
céng shí rén rù Cháng ān ,
jié lián shì zhong mǎ yǔ , jiàn
yì dà fu zhōng shào , zuǒ
zhōng láng jiàng liú fàn san
rénn wèi nèi yìng , gòng móu
zéi dǎng . san rén mì zòu
xiān dì , fēng mǎ téng wèi
zheng xī jiāng jun , hán suí
wèi ? xi jiāng jun , gè shòu
mì zhào , bìng lì tǎo zéi .
dang xià lǐ ? , guo sì , zhang
jí , fán chóu wén èr jun jiāng
zhì , yi tòng shang yì yù dí
zhi cè . móu shì jiā xǔ yue : "
èr jun yuǎn lái , zhi yí shen
gou gao lěi , jian shǒu yī jù
zhi . bù guò bǎi rì , bǐ bing
liáng jìn , bì jiang zì tuì , rán
hòu yǐn bing zhuī zhi , èr
jiang kě qín yǐ . " lǐ méng ,
wáng fang chu yue : " cǐ fei
hǎo jì . yuàn jiè jīng bing wàn
rénn , lì zhǎn mǎ téng , hán
suí zhi tóu , xiān yú huí xià ."
jiā xǔ yue : " jin ruò jí zhàn ,
bì dang bài jí . " lǐ méng ,
wáng fang qí sheng yue : "
ruò wú èr rén bài , qīng yuàn
zhǎn shǒu ; wú ruò zhàn
shèng , gong yì dang shu
shǒu jí yǔ wǒ . " xū wèi lǐ ? ,
guo sì yue : " Cháng ān xi èr
bǎi lǐ zhōu zhì shan , qí lù
xiǎn jùn , kě shǐ zhāng , fán
liǎng jiāng jun tún bing yú cǐ ,
jian bì shǒu zhì ; dài lǐ méng
, wáng fang zì yǐn bing yíng
dí , kě yě . " lǐ ? , guo sì cóng
qí yán , diǎn yi wàn wǔ qian

奔长安来，声言讨贼。原来二将先曾使人入长安，结连侍中马宇、谏议大夫种邵、左中郎将刘范三人为内应，共谋贼党。三人密奏献帝，封马腾为征西将军、韩遂为镇西将军，各受密诏，并力讨贼。当下李傕、郭汜、张济、樊稠闻二军将至，一同商议御敌之策。谋士贾诩曰：“二军远来，只宜深沟高垒，坚守以拒之。不过百日，彼兵粮尽，必将自退，然后引兵追之，二将可擒矣。”李蒙、王方出曰：“此非好计。愿借精兵万人，立斩马腾、韩遂之头，献于麾下。”贾诩曰：“今若即战，必当败绩。”李蒙、王方齐声曰：“若吾二人败，情愿斩首；吾若战胜，公亦当输首级与我。”诩谓李傕、郭汜曰：“长安西二百里鳌厔山，其路险峻，可使张、樊两将驻兵于此，坚壁守之

lai, thanh ngôn thảo tặc.
Nguyên lai nhị tướng tiên tàng
sử nhân nhập trường an, kết
liên thị trung mã vũ, gián nghị
đại phu chủng thiệu, tá trung
lang tương lưu phạm tam nhân
vi nội ứng, cộng mưu tặc đảng.
Tam nhân mật tâu hiến đế,
phong mã đằng vi chinh tây
tướng quân, hàn toại vi trấn tây
tướng quân, các thụ mật chiêu,
tịnh lực thảo tặc. Đương hạ lý
giác, quách tỉ, trương tề, phản
trù văn nhị quân trương chí,
nhất đồng thương nghị ngự
địch chi sách. Mưu sĩ cổ hủ
viết: "Nhị quân viễn lai, chỉ nghỉ
thâm câu cao lũy, kiên thủ dĩ cự
chi. Bất quá bách nhặt, bỉ binh
lương tần, tất tương tự thối,
nhiên hậu dẫn binh truy chi, nhị
tương khả cầm hĩ." Lý mông,
vương phuơng xuất viết: "Thủ
phi hảo kế. Nguyên tá tinh binh
vạn nhân, lập trăm mã đằng,
hàn toại chi đầu, hiến vu huy
hạ." Cổ hủ viết: "Kim nhược túc
chiến, tất đương bại tích." Lý
mông, vương phuơng tè thanh
viết: "Nhược ngô nhị nhân bại,
tinh nguyện trăm thủ; ngô
nhược chiến thắng, công diệc
đương thâu thủ cấp dữ ngã."
Hủ vi lý giác, quách tỉ viết:
"Trường an tây nhị bách lí chư
chất sơn, kì lộ hiểm tuấn, khả
sử trương, phản lưỡng tướng
quân truân binh vu thủ, kiên
bích thủ chi; dài lý mông,
vương phuơng tự dẫn binh

dẫn hơn mười vạn quân, kéo đến
Trường An, nói rằng vào để đánh
giặc. Hai người ấy vốn đã có sai
người vào Trường An, mật kết với
thị trung là Mã Vũ, gián nghị đại phu
là Chủng Thiệu, tá trung lang tướng
là Lưu Phạm, để ba người ấy làm
nội ứng. Ba người mật tâu với vua
phong cho Mã Đằng làm chinh tây
tướng quân, Hán Toại làm chấn tây
tướng quân, trao cho mỗi người
một tờ mật chiêu, sai hợp sức nhau
lại để đánh giặc. Lý, Quách,
Trương, Phàn nghe tin hai cánh
quân ấy sắp đến, họp nhau để bàn.
Mưu sĩ là Giả Hủ nói rằng: - Hai
đám quân ấy từ xa đến, chỉ nên đắp
thành cao, hào sâu, cố thủ để
chống lại, bất quá chỉ độ trăm ngày,
chúng cạn lương là phải rút. Bấy
giờ ta sẽ kéo quân đuổi theo, chắc
chắn bắt được. Lý Mông, Vương
Phuơng nói rằng: - Kế ấy không
hay. Chúng tôi xin lĩnh một vạn tinh
binh ra đánh, lập tức chém đầu Mã
Đằng, Hán Toại dâng dưới cờ. Gia
Hủ nói: - Hết mà đánh nhau, tất ta
thua! Hai người bảo Hủ rằng: - Nếu
hai chúng tôi thua, xin chịu chém
đầu. Nhưng nếu chúng tôi được,
ông cũng phải nộp đầu cho chúng
tôi. Hủ mới bảo Lý Thôi, Quách Dĩ
rằng: - Ở phía tây Trường An,
ngoài hai trăm dặm, có núi Trập
Chất, đường ấy hiểm trở, nên sai
Trương Tế, Phàn Trù hai tướng ra
đóng đòn ở đây giữ cho vững, rồi
hãy để mặc Lý Mông, Vương
Phuơng lĩnh quân ra đánh. Lý,
Quách nghe lời, điềm một vạn ruồi

rén mǎ yǔ lǐ méng , wáng fang . èr rén xin xí ér qù , lí Cháng ān èr bǎi ba shí lǐ xià zhài .

; 待李蒙、王方自引兵迎敌，可也。”李傕、郭汜从其言，点一万五千人马与李蒙、王方。二人忻喜而去，离长安二百八十里下寨。

4 xi liáng bing dào , liǎng gè yǐn jun yíng qù . xi liáng jun mǎ lán lù bǎi kai zhèn shì . mǎ téng , hán suì lián pèi ér chu , zhǐ lǐ méng , wáng fang mà yue : " fǎn guó zhī zéi ! shéi qù qín zhī ? " yán wèi jué , zhì jiàn yí wèi shào nián jiāng jun , miàn rú guān yù , yǎn ruò liú xìng , hǔ tǐ yuán bēi , biao fù láng yao ; shǒu zhí cháng qīng , zuò qí jùn mǎ , cóng zhèn zhōng fei chu . yuán lái nǎ jiāng jí mǎ téng zhī zì mǎ chao , zì mèng qǐ , nián fang shí qí suì , ying yǒng wú dí . wáng fang qí ta nián yòu , yuè mǎ yíng zhàn . zhàn bù dào shù gé , zǎo bìe mǎ chao yì qiang cì yú mǎ xià . mǎ chao lè mǎ biàn huí . lǐ méng jiàn wáng fang cì sǐ , yi qí mǎ cóng mǎ chao bēi hòu gǎn lái . chao zhì zuò bù zhì . mǎ téng zài zhèn mén xià dà jiào : " bēi hòu yǒu rén zhui gǎn ! " sheng yóu wèi jué , zhì jiàn mǎ chao yǐ jiang lǐ méng qín zài mǎ shàng . yuán lái mǎ chao míng zhī lǐ

西凉兵到，两个引军迎去。西凉军马拦路摆开阵势。马腾、韩遂联辔而出，指李蒙、王方骂曰：“反国之贼！谁去擒之？”言未绝，只见一位少年将军，面如冠玉，眼若流星，虎体猿臂，彪腹狼腰；手执长枪，坐骑骏马，从阵中飞出。原来那将即马腾之子马超，字孟起，年方十七岁，英勇无敌。王方欺他年幼，跃马迎战。战不到数合，早被马超一枪刺于马下。马超勒马便回。李蒙见王方刺死，一骑马从马超背后赶来。超只做不知。马腾在阵门下大叫：“背后有人追赶！”声犹未绝，只见马超已将李蒙擒在马上。原来马

nghênh địch, khả dã." Lý giác, quách tǐ tòng kì ngôn, điểm nhất vạn ngũ thiên nhân mã dũ lý móng, vương phương. Nhị nhân hăn hỉ nhi khứ, li trường an nhị bách bát thập lí hạ trại.

quân mã giao cho Lý Mông, Vương Phương. Hai người mừng rỡ, đem quân đi, ra khỏi Trường An hai trăm tam mươi dặm hạ trại đóng quân ở đó.

Quân Tây Lương đến, hai người dẫn quân ra đánh. Lúc hai bên dàn trận rồi, Mã Đằng, Hán Toại sóng ngựa cùng ra trước trận, trỏ Lý Mông, Vương Phương nói rằng: - Giặc phản nước kia, ai ra bắt lấy nó! Nói chưa dứt lời, có tướng trẻ tuổi, mặt đẹp như ngọc, mắt sáng như sao, mình hổ tay vượn, bụng beo lồng sói, tay cầm một ngọn giáo dài, mình cưỡi con ngựa đẹp đẽ từ trong trận té ra. Tướng ấy vốn là con Mã Đằng, tên Mã Siêu, tự là Mạnh Khởi, mới có mười bảy tuổi, khỏe mạnh không ai bằng. Vương Phương thấy Siêu còn bé khinh thường, nhảy ngựa lại đánh. Chưa được mười hiệp, Mã Siêu đâm Phương chết ngã xuống đất, rồi quay ngựa trở về. Lý Mông thấy Phương chết, té ngựa theo sau Mã Siêu để đánh trả thù. Siêu cứ lững thững đi trở về làm ra vẻ không biết. Mã Đằng ở cửa trận gọi to: "Đằng sau có người đuổi theo". Đằng nói chưa dứt lời, đã thấy Mã Siêu bắt sống Lý Mông ngay ở trên mình ngựa. Té ra Siêu vẫn biết có Mông đuổi, lờ như không trông thấy, đợi cho Mông đến, phóng dao đâm. Siêu mới tránh sang một

méng zhui gǎn , què gù yì é
yán ; děng ta mǎ jìn jū qiang
cì lái , chao jiang shen yi
shǎn , lǐ méng ? gè kong ,
liǎng mǎ xiāng bìng , bèi mǎ
chao qing shu yuán bēi ,
sheng qín guò qu . jun shì
wú zhǔ , wàng feng ben táo .
mǎ téng , hán suì chéng shì
zhui sha , dà huò shèng jié ,
zhí bi ài kǒu xià zhài , bǎ lǐ
méng zhān shǒu hào lìng . lǐ
? , guo sì ting zhì lǐ méng ,
wáng fang jie bèi mǎ chao
sha liǎo , fang xìn jiā xǔ yǒu
xiān jiàn zhī míng , chóng
yòng qí jì , zhì lǐ huì jǐn shǒu
guan fáng , yóu ta nuò zhàn ,
bìng bù chu yíng . guǒ rán
xi liáng jun wèi jí liǎng yuè ,
liáng cǎo ju fá , shang yì huí
jun . qià hǎo Cháng ān
chéng zhōng mǎ yú jia tóng
chu shǒu jia zhǔ yǔ liú fàn ,
zhōng shào , wài lián mǎ
téng , hán suì , yù wèi nèi
yìng děng qíng . lǐ ? , guo sì
dà nù , jìn shou san jia lǎo
shǎo liáng jiàn zhǎn yú shì ,
bǎ san ke shǒu jí , zhí lái
mén qián hào lìng . mǎ téng
, hán suì jiàn jun liáng yǐ jìn ,
nèi yìng yòu xiè , zhí de bá
zhài tuì jun . lǐ ? , guo sì lìng
zhang jì yǐn jun gǎn mǎ téng
, fán chóu yǐn jun gǎn hán
suì , xi liáng jun dà bài . mǎ
chao zài hòu sǐ zhàn , sha
tuì zhang jì . fán chóu qù gǎn
hán suì , kèn kan gǎn shàng

超明知李蒙追赶，却故意俄延；等他马近举枪刺来，超将身一闪，李蒙搠个空，两马相并，被马超轻舒猿臂，生擒过去。军士无主，望风奔逃。马腾、韩遂乘势追杀，大获胜捷，直逼隘口下寨，把李蒙斩首号令。李傕、郭汜听知李蒙、王方皆被马超杀了，方信贾诩有先见之明，重用其计，只理会紧守关防，由他搦战，并不出迎。果然西凉军未及两月，粮草俱乏，商议回军。恰好长安城中马宇家僮出首家主与刘范、种邵，外连马腾、韩遂，欲为内应等情。李傕、郭汜大怒，尽收三家老少良贱斩于市，把三颗首级，直来门前号令。马腾、韩遂见军粮已尽，内应又泄，只得拔寨退军。李傕、郭汜令张济引军赶马腾，樊稠引军赶韩遂，西凉军大败。马超在后死战，杀退张济。樊稠去

minh tri lý mông truy cản,
khuốc cố ý nga duyên; đǎng
tha mã cận cù thương thứ lai,
siêu tương thân nhất thiêm, lý
mông sóc cá không, lưỡng mǎ
tương tịnh, bị mã siêu khinh thư
viên tí, sinh cầm quá khú. Quân
sĩ vô chủ, vọng phong bôn đảo.
Mã đǎng, hàn toại thừa thế truy
sát, đại hoạch thắng tiệp, trực
bức ái khâu hạ trại, bả lý mông
trảm thủ hiệu lệnh. Lý giác,
quách tǐ thính tri lý mông,
vương phương giai bị mã siêu
sát liễu, phương tín cổ hủ hữu
tiên kiến chi minh, trọng dụng kì
kế, chỉ lí hội khản thủ quan
phòng, do tha nạch chiến, tịnh
bất xuất nghênh. Quả nhiên tây
lương quân vị cập lưỡng
nguyệt, lương thảo câu pháp,
thương nghị hồi quân. Kháp
hảo trường an thành trung mǎ
vũ gia đồng xuất thủ gia chủ dũ
lưu phạm, chủng thiệu, ngoại
liên mã đǎng, hàn toại, dục vi
nội ứng đǎng tình. Lý giác,
quách tǐ đại nộ, tǎn thu tam gia
lão thiểu lương tiện trảm vu thị,
bả tam khóa thủ cấp, trực lai
môn tiền hiệu lệnh. Mã đǎng,
hàn toại kiến quân lương dĩ tǎn,
nội ứng hựu tiết, chỉ đắc bạt trại
thối quân. Lý giác, quách tǐ lệnh
trương tể dǎn quân cản mǎ
đǎng, phàn trú dǎn quân cản
hàn toại, tây lương quân đại
bại. Mã siêu tại hậu tử chiến,
sát thối trương tể. Phàn trú khứ
cản hàn toại, khán khán cản

bên, Mông đâm hụt, hai con ngựa giáp nhau. Siêu bấy giờ mới quờ tay vượn ra bắt sống được Mông. Quân Lý Mông không có chủ, chạy trốn tán lạc cả. Mã Đằng, Hán Toại thừa thế đuổi đánh, thắng to, xông thẳng đến cửa thành hạ trại rồi đem Lý Mông ra chém bêu đầu. Lý Thôi, Quách Dĩ thấy Mông, Phương cùng bị giết cả, mới tin là Giả Hủ có tài biết trước, bấy giờ mới nhất định dùng kế của Hủ, chỉ giữ vững các cửa thành mặc bên kia khiêu chiến thế nào cũng không ra. Quả nhiên chưa được hai tháng, quân Mã Đằng, Hán Toại cạn lương, hai tướng phải bàn nhau rút quân về. Giữa lúc ấy thì ở trong thành đày tờ Mã Vũ ra thú với lũ Lý, Quách, kháo rằng chủ nó cùng với Lưu Phạm, Chửu Thiệu liên kết với Mã Đằng, Hán Toại để làm nội ứng. Lý, Quách giận lắm bắt hết cả già trẻ, lớn bé ba nhà đem ra chợ chém, rồi mang ba đầu lâu ra bêu trước cửa thành. Mã Đằng, Hán Toại thấy quân lương đã hết, nội ứng lại bị tiết lộ, phải nhổ trại đem quân về. Lý, Quách sai Trương Tế đem quân đuổi Mã Đằng, sai Phàn Trù đem quân đuổi Hán Toại. Quân Tây Lương thua to, may được Mã Siêu đi hậu quân đánh lùi được quân Trương Tế. Phàn Trù đuổi Hán Toại, dàn dàn đuổi kịp, gần đến Trần Thương, Hán Toại quay ngựa lại bảo Trù rằng: - Tôi với ông người cùng làng với nhau, nay sao vô tình quá thế! Trù thấy nói dừng ngựa lại nhìn rồi nói rằng: - Có lệnh

, xiāng jìn chén cang , hán suì lè mǎ xiàng fán chóu yue : " wú yǔ gong nǎi tòng xiang zhi rén , jin rì hé tài wú qíng ? " fán chóu yě lè zhù mǎ dà dào : " shàng mìng bù kě wéi ! " hán suì yue : " wú cǐ lái yì wèi guó jia ěr , gong hé xiang bi zhì shèn yē ? " fán chóu ting bà , bo zhuǎn mǎ tóu , shou bìng huí zhài , ràng hán suì qù liǎo .

- 5 bù tí fáng lǐ ? zhì zhí lǐ bié , jiàn fán chóu fàng zǒu hán suì , huí bào qí shú . lǐ ? dà nù , biàn yù xīng bīng tǎo fán chóu . jiǎ yì yue : " mù jin rén xin wèi níng , pín dòng gān gē , shen wèi bù biàn ; bù ruò shè yì yàn , qǐng zhang jì , fán chóu qìng gong , jiù xí xiān qín chóu zhǎn zhi , háo bù fèi lì . " lǐ ? dà xǐ , biàn shè yàn qǐng zhang jì , fán chóu . èr jiāng xin rán fù yàn . jiǔ bàn lán , lǐ ? hu rán biàn sè yue : " fán chóu hé gù jiao tong hán suì , yù móu zào fǎn ? " chóu dà jing , wèi jí huí yán ; zhì jiàn dao fǔ shǒu yōng chu , zǎo bǎ fán chóu zhǎn shǒu yú àn xià . xià de zhang jì fǔ fú yú dì . lǐ ? fú qǐ yue : " fán chóu móu fǎn , gù ēr zhu zhì ; gong nǎi wú zhì xin fù , hé xu jīng jù ? " jiāng

赶韩遂，看看赶上，相近陈仓，韩遂勒马向樊稠曰：“吾与公乃同乡之人，今日何太无情？”樊稠也勒住马答道：“上命不可违！”韩遂曰：“吾此来亦为国家耳，公何相逼之甚也？”樊稠听罢，拨转马头，收兵回寨，让韩遂去了。

不提防李傕之侄李别，见樊稠放走韩遂，回报其叔。李傕大怒，便欲兴兵讨樊稠。贾翊曰：“目今人心未宁，频动干戈，深为不便；不若设一宴，请张济、樊稠庆功，就席间擒稠斩之，毫不费力。”李傕大喜，便设宴请张济、樊稠。二将忻然赴宴。酒半阑，李傕忽然变色曰：“樊稠何故交通韩遂，欲谋造反？”稠大惊，未及回言；只见刀斧手拥出，早把樊稠斩首于案下。吓得张济俯伏于地。李傕扶起曰：“

thượng, tương cận trấn thương, hàn toại lặc mã hướng phàn trú viết: "Ngô dữ công nãi đồng hương chi nhân, kim nhật hà thái vô tình?" Phàn trú dã lặc trú mã đáp đáo: "Thượng mệnh bắt khă vi!" Hàn toại viết: "Ngô thủ lai diệc vi quốc gia nhĩ, công hà tương bức chi thâm dã?" Phàn trú thính bãi, bát chuyển mã đầu, thu binh hồi trại, nhượng hàn toại khứ liễu.

trên sai, ta phải tuân theo! Toại lại nói: - Tôi lại đây cũng vì việc nước, sao lại quá bức bách nhau như thế? Trù nghe xong quay ngựa lại, thu quân trở về, để cho Toại đi.

Không ngờ có cháu Lý Thôi là Lý Biệt đi theo sau, thấy Phàn Trù tha Hán Toại, vè mách với chú. Thôi giận lắm muốn đem binh ra đón đánh Phàn Trù. Giả Hủ lại can rằng: - Nay nhân tâm chưa được yên, mà cứ dấy binh mãi mãi không yên, sao bằng mở một tiệc rượu, mời Trương, Phàn đến để mừng công, rồi đang cuộc rượu bắt Trù đem chém chẳng phải khó nhọc gì. Lý Thôi ưng theo kế ấy, bèn mở tiệc mời hai người đến. Trương, Phàn hớn hở đến ăn yến. Đang giữa tiệc Lý Thôi sầm mặt lại rồi hỏi rằng: - Phàn Trù sao dám tư thông với Hán Toại, định làm phản hay sao? Trù giật nẩy mình, chưa kịp trả lời thì mấy tay dao phủ đã vào kéo Trù ra, chém ngay trước tiệc. Trương Tế trông thấy khiếp đảm, cúi rạp xuống tận đất. Lý Thôi nâng Tế dậy mà nói rằng: - Trù mưu phản, nên ta phải giết. Người là tâm phúc với ta, việc

fán chóu jun bo yǔ zhang jì
guǎn lǐng . zhang jì zì huí
hóng nóng qù liǎo . lǐ ? , guo
sì zì zhàn bài xi liáng bing ,
zhu hóu mò gǎn shéi hé . jiā
xǔ lǚ quàn fǔ an bǎi xìng , jié
nà xián háo . zì shì cháo tíng
wéi yǒu shēng yì . bù xiǎng
qing zhōu huáng jìn yòu qǐ ,
jù zhòng shù shí wàn , tóu
mù bù děng , jié luè liáng
mín . tài pú zhu ? bǎo jǔ yí
réni , kě pò qún zéi . lǐ ? , guo
sì wèn shì hé rén . zhu ? yue
: " yào pò shan dong qún zéi
, fei cáo mèng dé bù kě . " lǐ
? yue : " mèng dé jin zài hé
chǔ ? " ? yue : " xiān wèi
dong jùn tài shǒu , guǎng
yǒu jun bing . ruò mìng cǐ
réni tǎo zéi , zéi kě kè rì ér pò
yě . " lǐ ? dà xǐ , xìng yè cǎo
zhào , chāi rén ? wǎng dong
jūn , míng cáo cào yǔ jí běi
xiāng bào xīn yì tòng pò zéi .
cào lǐng liǎo shèng zhǐ , huì
gé bào xīn , yì tòng xīng bīng
, jí zéi yú shòu yáng . bào
xìn sha rù zhòng dì , wèi zéi
suǒ hài . cào zhuī gǎn zéi
bing , zhí dào jí běi , jiàng
zhě shù wàn . cào jí yòng zéi
wèi qián qu , bing mǎ dào
chǔ , wú bù xiáng shùn . bù
guò bǎi yú rì , zhao an dào
jiàng bīng san shí yú wàn ,
nán nǚ bǎi yú wàn kǒu . cào
zé jing ? zhě , hào wéi " qing
zhōu bīng " , qí yú jìn lìng gu
nóng . cào zì cǐ wei míng rì

樊稠谋反，故尔诛之；
公乃吾之心腹，何须惊
惧？”将樊稠军拨与张
济管领。张济自回弘农
去了。李傕、郭汜自战
败西凉兵，诸侯莫敢谁
何。贾诩屡劝抚安百姓
，结纳贤豪。自是朝廷
微有生意。不想青州黄
巾又起，聚众数十万，
头目不等，劫掠良民。
太仆朱儁保举一人，可
破群贼。李傕、郭汜问
是何人。朱儁曰：“要
破山东群贼，非曹孟德
不可。”李傕曰：“孟
德今在何处？”儁曰：
“现为东郡太守，广有
军兵。若命此人讨贼，
贼可克日而破也。”李
傕大喜，星夜草诏，差
人赍往东郡，命曹操与
济北相鲍信一同破贼。
操领了圣旨，会合鲍信
，一同兴兵，击贼于寿
阳。鲍信杀入重地，为
贼所害。操追赶贼兵，
直到济北，降者数万。
操即用贼为前驱，兵马
到处，无不降顺。不过

hà tu kinh cụ?" Tương phàn trù
quân bát dứ trương tề quân
lính. Trương tề tự hồi hoảng
nông khứ liều. Lý giác, quách tǐ
tự chiến bại tây lương binh,
chư hầu mạc cảm thùy hà. Cỗ
hủ lũ khuyến phủ an bách tính,
kết nạp hiền hào. Tự thị triều
đình vi hữu sinh ý. Bất tưởng
thanh châu hoàng cân hụu
khởi, tụ chúng số thập vạn, đầu
mục bất đắng, kiếp lược lương
dân. Thái phó chu tuần bảo cử
nhất nhân, khả phá quần tặc.
Lý giác, quách tǐ vấn thị hà
nhân. Chu tuần viết: "Yếu phá
sơn đông quần tặc, phi tào
mạnh đức bất khả." Lý giác
viết: "Mạnh đức kim tại hà xứ?"
Tuần viết: "Hiện vi đông quân
thái thủ, quảng hữu quân binh.
Nhược mệnh thủ nhân thảo
tặc, tắc khả khắc nhật nhi phá
dã." Lý giác đại hỉ, tinh dạ thảo
chiếu, sai nhân tê vãng đông
quận, mệnh tào thao dứ tề bắc
tương bảo tín nhất đồng phá
tặc. Thao lĩnh liễu thánh chỉ, hội
hợp bảo tín, nhất đồng hưng
binh, kích tặc vu họ dương.
Bảo tín sát nhập trọng địa, vi
tặc sở hại. Thao truy cản tặc
binh, trực đáo tề bắc, hàng giă
số vạn. Thao túc dụng tặc vi
tiền khu, binh mã đáo xử, vô
bất hàng thuận. Bất quá bách
dư nhặt, chiêu an đáo hàng
binh tam thập dư vạn, nam nữ
bách dư vạn khẩu. Thao trạch
tinh nhuệ giả, hào vi "Thanh

gi mà sợ. Nói rồi Thôi đem quân
của Trù, giao cho Tế quản lính. Tế
dẫn quân về Hoằng Nông. Từ khi
Lý Thôi, Quách Dĩ đánh được quân
Tây Lương, chư hầu không ai dám
chống lại. Giả Hủ lại khuyên rằng: -
Phải cố giữ cho dân được yên;
phải thu dùng những người hiền tài.
Từ bấy giờ trở đi triều đình mới hơi
thấy có vẻ dễ chịu. Nhưng không
ngờ lại có đám giặc Khăn Vàng ở
Thanh Châu nổi dậy, tụ quân vài
mươi vạn khởi loạn, cướp bóc của
dân. Thái bộc là Chu Tuấn xin tiến
cử một người để đi dẹp giặc. Thôi,
Dĩ hỏi ai. Tuấn nói: - Muốn phá giặc
Sơn Đông, phi Tào Tháo không
xong. Lý Thôi nói: - Bây giờ Tào
Tháo ở đâu? Chu Tuấn thưa: - Hiện
Tháo đang làm thái thú Đông Quận,
trong tay có nhiều quân sĩ, già sai
người này đi đánh giặc, thì không
mấy bữa giặc sẽ tan. Lý Thôi mừng
lắm, ngay đêm hôm ấy thảo tờ
chiếu cho người mang ra Đông
Quận, sai Tào Tháo cùng với tướng
Tế Bắc là Pháo Tín đi đánh giặc.
Tháo vãng chiếu họp với Pháo Tín,
cùng tiến quân đánh giặc ở Thọ
Dương. Pháo Tín vào đất giặc, bị
giặc giết chết. Còn Tào Tháo đuổi
giặc đến tận Tế Bắc, giặc hàng vài
vạn người. Tháo lại dùng ngay giặc
làm tiền khu, quân đi đến đâu, giặc
hang đến đấy. Mới được hơn một
trăm ngày chiếu an được hơn bốn
mươi vạn quân hàng. Vừa đàn ông,
đàn bà kéo lại theo Tháo hơn một
triệu người. Tháo tuyển lấy những
quân tinh nhuệ, đặt riêng một cánh

zhòng . jié shu bào dào
Cháng ān , cháo tíng jia cáo
cào wèi ? dong jiāng jun .
cào zài yǎn zhōu , zhao xián
nà shì . yǒu shù zhí èr rén lái
tóu cáo : nǎi ? chuan ? yin
réni , xìng xún , míng yù , zì
wén ruò , xún ? zhì zì yě ; jiù
shì yuán shào , jìn qì shào
tóu cáo ; cáo yǔ yǔ dà yuè ,
yue : " cǐ wú zhì zì fáng yě ! "
suì yǐ wèi xíng jūn si mǎ . qí
zhí xún you , zì gōng dá , hǎi
nèi míng shì , céng bài
huáng mén shì láng , hòu qì
guan guì xiāng , jīn yǔ qí shù
tòng tóu cáo cáo , cáo yǐ wèi
xíng jūn jiào shòu . xún yù
yue : " mǒu wén yǎn zhōu
yǒu yí xián shì , jīn cǐ rén bù
zhi hé zài . " cáo wèn shì
shéi , yù yue : " nǎi dong jùn
dòng a rén , xìng chéng ,
míng yù , zì zhòng dé . " cáo
yue : " wú yì wén míng jiǔ yǐ . "
" suì qiǎn rén yú xiāng zhōng
xún wèn . fǎng de ta zài
shan zhōng dù shū , cáo bài
qǐng zhì . chéng yù lái jiàn ,
cáo cáo dà xī . yù wèi xún yù
yue : " mǒu gu lòu guǎ wén ,
bù zú dang gong zhì jiàn .
gong zhì xiāng rén xìng guo ,
míng jia , zì fèng xiào , nǎi
dang jìn xián shì , hé bù luó
ér zhì zhì ? " yù měng shèng
yue : " wú jǐ wàng què ! " suì
qǐ cáo zheng pìn guo jia dào
yǎn zhōu , gòng lùn tian xià
zhì shì . guo jia jiàn guang

百余日，招安到降兵三十多万人、男女百余万口。操择精锐者，号为“青州兵”，其余尽令归农。操自此威名日重。捷书报到长安，朝廷加曹操为镇东将军。操在兗州，招贤纳士。有叔侄二人来投操：乃颍川颍阴人，姓荀，名彧，字文若，荀绲之子也；旧事袁绍，今弃绍投操；操与语大悦，曰：“此吾之子房也！”遂以为行军司马。其侄荀攸，字公达，海内名士，曾拜黄门侍郎，后弃官归乡，今与其叔同投曹操，操以为行军教授。荀彧曰：“某闻兗州有一贤士，今此人不知何在。”操问是谁，彧曰：“乃东郡东阿人，姓程，名昱，字仲德。”操曰：“吾亦闻名久矣。”遂遣人于乡中寻问。访得他在山中读书，操拜请之。程昱来见，曹操大喜。昱谓荀彧曰：“某孤陋寡闻，不足

châu binh", kì dư tần lệnh quy nông. Thao tự thủ uy danh nhật trọng. Tiệp thư báo cáo trường an, triều đình già tào thao vi trấn đông tướng quân. Thao tại duyên châu, chiêu hiền nạp sĩ. Hữu thúc chất nhị nhân lai đầu thao: nǎi toánh xuyên toánh âm nhân, tính tuân, danh úc, tự văn nhược, tuân côn chí tử dã; cựu sự viên thiệu, kim khí thiệu đầu thao; thao dũ ngữ đại duyệt, viết: "Thủ ngô chí tử phòng dã!" Toại dĩ vi hành quân Tư Mã. Kì chất tuân du, tự công đạt, hải nội danh sĩ, tảng bái hoàng môn thị lang, hậu khí quan quy hương, kim dũ kì thúc đồng đầu tào thao, thao dĩ vi hành quân giáo thụ. Tuân úc viết: "Mỗ văn duyên châu hữu nhất hiền sĩ, kim thủ nhân bất tri hà tại." Thao vấn thị thùy, úc viết: "Nǎi đông quận đông a nhân, tính trình, danh dục, tự trọng đức." Thao viết: "Ngô diệc văn danh cửu hĩ." Toại khiễn nhân vu hương trung tầm vấn. Phóng đắc tha tại sơn trung độc thư, thao bái thỉnh chí. Trình dục lai kiến, tào thao đại hĩ. Dục vị tuân úc viết: "Mỗ cõi lậu quả văn, bất túc đương công chí tiến. Công chí hương nhân tính quách, danh gia, tự phụng hiếu, nǎi đương kim hiền sĩ, hà bất la nhi chí chí?" Úc mãnh tinh viết: "Ngô kỉ vong khước!" Toại khải thao trưng sinh quách gia đáo duyên châu, cộng luận thiên hạ

quân gọi là quân Thạch Châu, còn bao nhiêu đuổi về cho làm ruộng. Từ đó uy danh Tào Tháo mỗi ngày một lừng lẫy, tiếng đồn về đến tận kinh, triều đình phong cho Tháo làm Chấn đông tướng quân. Tào Tháo ở Duyện Châu chiêu mộ thu dùng những người hiền sĩ. Ở làng Dĩnh Âm châu Dĩnh Xuyên, có một nhà hai chú cháu cùng đi theo Tào Tháo. Người chú họ Tuân tên Úc, tự là Văn Nhược, nguyên là con Tuân Côn... Úc trước đã thờ Viên Thiệu, bây giờ bỏ Thiệu về với Tháo. Tháo cùng Úc nói chuyện xong rồi mừng lăm nói rằng: "Người này là Tử Phòng của ta đây!", rồi cho làm hành quân tư mã. Người cháu tên là Tuân Du, tên chữ là Công Đạt, vốn có tiếng là một danh sĩ, trước đã làm hoàng môn thi lang, sau bỏ quan về làng, nay theo chú sang với Tào Tháo. Tháo cho làm hành quân giáo thụ. Tuân Du lại nói với Tháo rằng: - Tôi nghe ở Duyện Châu có một người hiền sĩ, vốn ở Đông An, họ Trình tên Dục, tự là Trọng Đức, nhưng không biết bây giờ ở đâu? Người ấy chúa công nên dùng. Tháo nói: - Ta đã biết tiếng Trình Dục từ lâu. Nói rồi sai người về tận Đông An để hỏi cho được, thấy họ bảo rằng: Trình Dục đang ở trong núi đọc sách. Tháo cho mời ra, Trình Dục đến bái kiến, Tháo mừng lăm. Dục lại bảo với Tuân Úc rằng: - Tôi là người quê kệch, học hành chưa được mấy, không xứng đáng với sự tiến cử của ông. Nay tôi biết có một

wǔ dí pài zi sun , huái nán chéng dé rén , xìng liú , míng ? , zì zì yáng . cào jí pìn ? zhì . ? yòu jiàn èr rén : yi gè shì shan yáng chang yì rén , xìng mǎn , míng chǒng , zì bó níng ; yi gè shì wǔ chéng rén , xìng lǚ , míng qián , zì zì kè . cáo cào yì sù zhì zhè liǎng gè míng yù , jiù pìn wèi jun zhong cóng shì . mǎn chǒng , lǚ qián gòng jiàn yì rén , nǎi chén liù píng qiu rén , xìng máo , míng ? , zì xiào xian . cáo cào yì pìn wèi cóng shì .

当公之荐。公之乡人姓郭，名嘉，字奉孝，乃当今贤士，何不罗而致之？”彧猛省曰：“吾几忘却！”遂启操徵聘郭嘉到兖州，共论天下之事。郭嘉荐光武嫡派子孙，淮南成德人，姓刘，名晔，字子阳。操即聘晔至。晔又荐二人：一个是山阳昌邑人，姓满，名宠，字伯宁；一个是武城人，姓吕，名虔，字子恪。曹操亦素知这两个名誉，就聘为军中从事。满宠、吕虔共荐一人，乃陈留平邱人，姓毛，名玠，字孝先。曹操亦聘为从事。

又有一将引军数百人，来投曹操：乃泰山巨平人，姓于，名禁，字文则。操见其人弓马熟娴，武艺出众，命为点军司马。一日，夏侯惇引一大汉来见，操问何人，惇曰：“此乃陈留人，姓典，名韦，勇力过

chi sự. Quách gia tiên quang võ đích phái tử tôn, hoài nam thành đức nhân, tính lưu, danh diệp, tự tử dương. Thao túc sinh diệp chí. Diệp hựu tiến nhị nhân: nhất cá thị sơn dương xương ấp nhân, tính mẫn, danh sủng, tự bá ninh; nhất cá thị võ thành nhân, tính lữ, danh kiền, tự tử khác. Tào thao diệc tố tri giá lưỡng cá danh dự, tựu sính vi quân trung tòng sự. Mẫn sủng, lữ kiền cộng tiến nhất nhân, nãi tràn lưu bình khâu nhân, tính mao, danh giới, tự hiếu tiên. Tào thao diệc sinh vi tòng sự.

người cùng làng với ông, tên là Quách Gia, tự là Phụng Hiếu, người ấy thực là hiền sĩ thời nay. Sao ông không triệu ra? Úc sực nhớ đến nói rằng: - Suýt nữa tôi quên mất người ấy? Úc nói chuyện ngay với Tháo. Tháo cho đi mời Quách Gia. Gia đến Duyện Châu bàn việc thiên hạ với Tào Tháo, rồi lại tiến Tháo một người nữa, dòng dõi vua Quang Vũ, người Thanh Đức, họ Lưu tên Hoa, tự là Tử Dương. Tháo cho mời Hoa đến. Hoa lại tiến hai người nữa, một người ở Sương Ấp, họ Mẫn tên Súng, tự là Bá Ninh; người nữa ở Vũ Thành, họ Lã tên Kiền, tự là Tử Khác. Tháo cũng đã biết tiếng hai người ấy, cho nên đặt ngay làm trung quân tùng sự. Hai người lại tiến Tháo một người nữa, họ Mao tên Giới, ở Bình Kỳ, tự là Hiếu Tiên. Tháo cũng cho làm tùng sự.

Hữu hữu nhất tướng dẫn quân số bách nhân, lai đầu tào thao: nãi thái sơn cự bình nhân, tính vu, danh cầm, tự văn tắc. Thao kiến kì nhân cung mã thực nhàn, võ nghệ xuất chúng, mêm vi điểm quân Tư Mã. Nhất nhặt, hạ hầu đôn dẫn nhất đại hán lai kiến, thao vấn hà nhân, đôn viết: "Thử nãi tràn lưu nhân, tính diễn, danh vi, dũng lực quá nhân. Cựu cân

Được ít bữa lại có một tướng nữa, đem vài trăm quân mã lại xin theo Tháo, người ở Cự Bình, tên là Vu Cầm, tự là Văn Tắc. Tháo thấy người ấy bắn cung cưỡi ngựa giỏi, võ nghệ hơn người, liền cho làm diễn quân tư mã. Một hôm Hạ Hầu Đôn lại bắt một người cực to lớn lại ra mắt Tào Tháo. Tháo hỏi ai, Đôn thưa rằng: - Người ấy ở Trần Lưu, họ Điền tên Vi, sức khỏe không ai địch nổi. Trước Vi đã theo Trương

- 6 yòu yǒu yì jiāng yǐn jūn shù bǎi rén , lái tóu cáo cào : nǎi tài shan jù píng rén , xìng yú , míng jìn , zì wén zé . cáo jiàn qí rén gōng mǎ shóu ? , wǔ yì chu zhòng , mìng wèi diǎn jūn sī mǎ . yì rì , xià hóu dun yǐn yì dà hàn lái jiàn , cáo wèn hé rén , dun yue : " cǐ nǎi chén liù rén , xìng diǎn , míng wéi , yǒng lì guò rén . jiù gen zhāng miǎo , yǔ

zhàng xià rén bù hé , shǒu sha shù shí rén , táo cuàn shan zhong . dun chu shè liè , jiàn wéi zhú hǔ guò jiàn , yin shou yú jun zhong . jin tè jiàn zhi yú gong . " cáo yue : " wú guān cǐ rén róng mào kuí wú , bì yǒu yǒng lì . " dun yue : " ta céng wèi yǒu bào chóu sha rén , tí tóu zhí chu nào shì , shù bǎi rén bù gǎn jìn . zhi jin suǒ shǐ liǎng zhī tiě jǐ , zhòng ba shí jin , xiá zhì shàng mǎ , yùn shǐ rú fei . " cáo jí lìng wéi shì zhì . wéi xiá jí zòu mǎ , wǎng lái chí chéng . hu jiàn zhàng xià dà qí wèi feng suǒ chui , jí jí yù dào , zhòng jun shì xiá chí bù dìng ; wéi xià mǎ , hè tuì zhòng jun , yí shǒu zhí dìng qí gǎn , lì yú feng zhong , wéi rán bù dòng . cáo yue : cǐ gǔ zhì è lái yě ! " suì mìng wèi zhàng qián dou wèi , jiě shen shàng jīn ǎo , jí jùn mǎ diào an cì zhì .

人。旧跟张邈，与帐下人不和，手杀数十人，逃窜山中。惇出射猎，见韦逐虎过涧，因收于军中。今特荐之于公。”操曰：“吾观此人容貌魁梧，必有勇力。”惇曰：“他曾为友报仇杀人，提头直出闹市，数百人不敢近。只今所使两枝铁戟，重八十斤，挟之上马，运使如飞。”操即令韦试之。韦挟戟骤马，往来驰骋。忽见帐下大旗为风所吹，岌岌欲倒，众军士挟持不定；韦下马，喝退众军，一手执定旗杆，立于风中，巍然不动。操曰：“此古之恶来也！”遂命为帐前都尉，解身上锦袄，及骏马雕鞍赐之。

7 zì shì cáo cáo bù xià wén yǒu móu chén , wǔ yǒu měng jiāng , wei ? shan dong . nǎi qiān tài shan tài shǒu yìng shào , wǎng láng yé jùn qū fù cáo song . song zì chén liù bì nán , yǐn ju láng yé ; dang rì jie liǎo shu

自是曹操部下文有谋臣，武有猛将，威镇山东。乃遣泰山太守应劭，往瑯琊郡取父曹嵩。嵩自陈留避难，隐居瑯琊；当日接了书信，便与

trương mạc, dữ trưởng hạ nhân bất hòa, thủ sát sổ thập nhân, đào thoát sơn trung. Đôn xuất xạ liệp, kiến vi trục hồ quá gián, nhân thu vu quân trung. Kim đặc tiến chi vu công." Thao viết: "Ngô quan thử nhân dung mạo khôi ngô, tất hữu dũng lực." Đôn viết: "Tha tảng vi hữu báo cùu sát nhân, đê đầu trực xuất náo thị, số bách nhân bất cảm cận. Chỉ kim sở sử lưỡng chi thiết kích, trọng bát thập cân, hiệp chi thương mã, vận sứ như phi." Thao tức lệnh vi thí chi. Vi hiệp kích sâu mã, vãng lai trì sinh. Hốt kiến trưởng hạ đại kì vi phong sở xuy, ngập ngập dục đảo, chúng quân sĩ hiệp trì bất định; vi hạ mã, hát thối chúng quân, nhất thủ chấp định kì can, lập vu phong trung, nguy nhiên bất động. Thao viết: "Thủ cổ chi ác lai dã!" Toại mệnh vi trưởng tiền đô úy, giải thân thượng cầm áo, cập tuấn mã điêu an tú chi.

Mạc, liền giết vài mươi người rồi trốn vào núi Ỏ. Tôi đi săn gặp Điền Vi đang đuổi hổ nhảy qua suối, nay tôi đem về dâng chúa công. Tháo nói: - Ta xem người này tướng mạo khôi ngô, tất là người có sức khỏe. Đôn lại nói: - Điền Vi từng báo thù cho bạn, giết người xách đầu ra ngoài chợ, hàng mấy trăm người không dám đến gần. Y sử dụng được hai ngọn kích sắt, nặng hơn tám mươi cân, cắp ngòi trên ngựa, vung múa nhẹ như bay. Tào Tháo lập tức sai Vi ra thử kích. Vi cắp đôi kích lên ngựa nhẹ nhàng đi lại như bay. Bỗng bấy giờ có một cơn gió to, lá cờ lớn trôi dưới trường lung lay sấp đổ. Quân sĩ lại xúm xít ôm giữ không nổi. Điền Vi thấy vậy, từ trên ngựa nhảy xuống, quát to một tiếng, đuổi quân sĩ lui ra, rồi một tay nắm chắc lấy, cột cờ đứng im phẳng phắc giữa luồng gió. Tháo thấy thế mừng nói rằng: - Người này thực là Ác Lai ngày xưa đây! Liền cho làm tướng đô úy, cởi ngay áo gấm đang mặc cho Điền Vi, lại cho thêm một con ngựa thực tốt và một bộ yên champed.

Tự thị tào thao bộ hạ văn hưu mưu thần, võ hữu mãnh tướng, uy trấn sơn đông. Nái khiễn thái sơn thái thủ ứng thiệu, vãng lang gia quận thủ phụ tào tung. Tung tự trấn lưu tị nan, ần cư lang gia; đương nhật tiếp liều thư tín, tiện dũ đệ tào đức cập

Từ bấy giờ bộ hạ Tào Tháo, vẫn có người tài, vũ có tướng giỏi, uy danh lừng lẫy cả Sơn Đông. Tháo bèn sai thái thú Thái Sơn là Ung Thiệu, về quân Lương Gia đón bổ là Tào Tung. Tung trước ở Trần Lưu, từ khi loạn lánh sang ở Lương Gia. Bấy giờ tiếp được thư bèn cùng em

xìn , biàn yǔ dì cáo dé jí yi jia
lǎo xiǎo sì shí yú rén , dài
cóng zhě bǎi yú rén , che bǎi
yú liàng , jìng wàng yān zhōu
ér lái . dào jīng xū zhōu , tài
shǒu táo qian , zì gong zǔ ,
wèi rén wen hòu chún dù ,
xiàng yù jié nà cáo cào ,
zhèng wú qí yóu ; zhì cào fù
jīng guò , suì chu jìng yíng jiē
, zài bài zhì jìng , dà shè yán
yàn , kuǎn dài liǎng rì . cáo
song yào xíng , táo qian qin
sòng chu guo , tè cha dou
wèi zhang ? , jiāng bù bing
wǔ bǎi hù sòng . cáo song lù
jiā xiǎo xíng dào huá , fèi
xiān , shí xià mò qiu chu , dà
yǔ zòu zhì , zhì de tóu yí gǔ
sì xie sù . sì seng jie rù .
song an dùn jia xiǎo , mìng
zhang ? jiāng jun mǎ tún yú
liǎng láng . zhòng jun yí
zhuāng , dou bēi yǔ dǎ shī ,
tòng sheng jie yuàn . zhang
? huàn shǒu xià tóu mù yú
jǐng chǔ shang yì yue : " wǒ
men běn shì huáng jīn yú
dǎng , miǎn qiǎng xiáng
shùn táo qian , wèi yǒu hǎo
chù . rú jīn cáo jia zi zhòng
che liàng wú shù , nǐ men yù
de fù guì bù nán , zhì jiù jīn
yè san gèng , dà jia kǎn
jiāng rù qù , bǎ cáo song yi
jia sha liǎo , qǔ liǎo cái wú ,
tòng wǎng shan zhōng luò
cǎo . cǐ jì hé rú ? " zhòng jie
yīng yǔn . shì yè feng yǔ wèi
xí , cáo song zhèng zuò , hu

弟曹德及一家老小四十余人，带从者百余人，车百余辆，径望兗州而来。道经徐州，太守陶谦，字恭祖，为人温厚纯笃，向欲结纳曹操，正无其由；知操父经过，遂出境迎接，再拜致敬，大设筵宴，款待两日。曹嵩要行，陶谦亲送出郭，特差都尉张闿，将部兵五百护送。曹嵩率家小行到华、费间，时夏末秋初，大雨骤至，只得投一古寺歇宿。寺僧接入。嵩安顿家小，命张闿将军马屯于两廊。众军衣装，都被雨打湿，同声嗟怨。张闿唤手下头目于静处商议曰：“我们本是黄巾余党，勉强降顺陶谦，未有好处。如今曹家辎重车辆无数，你们欲得富贵不难，只就今夜三更，大家砍将入去，把曹嵩一家杀了，取了财物，同往山中落草。此计何如？”众皆应允。是夜风雨未息，曹嵩正

nhất gia lão tiều tú thập dư
nhân, dài tòng giả bách dư
nhân, xa bách dư lượng, kính
vọng duyên châu nhi lai. Đạo
kinh từ châu, thái thủ đao
khiêm, tự cung tỗ, vi nhân ôn
hậu thuần đốc, hướng dục kết
nạp tào thao, chánh vô ki do; tri
thao phụ kinh quá, toại xuất
cảnh nghênh tiệp, tái bái trí
kính, đại thiết diên yên, khoản
đãi lưỡng nhật. Tào tung yểu
hành, đào khiêm thân tổng xuất
quách, đặc sai đô úy trương
khải, tương bộ binh ngũ bách
hộ tống. Tào tung suất gia tiều
hành đáo hoa, phí gian, thời hạ
mặt thu sơ, đại vũ sầu chí, chỉ
đắc đầu nhất cỗ tự hiết túc. Tự
tăng tiếp nhập. Tung an đón gia
tiều, mệnh trương khải tướng
quân mã truân vu lưỡng lang.
Chúng quân y trang, đồ bị vũ
đả thấp, đồng thanh ta oán.
Trương khải hoán thủ hạ đầu
mục vu tĩnh xử thương nghị
viết: "Ngã môn bỗn thị hoàng
cân dư đảng, miễn cường hàng
thuận đào khiêm, vị hữu hảo
xử. Như kim tào gia truy trọng
xa lượng vô số, nhĩ môn dục
đắc phú quý bất nan, chỉ tựu
kim dạ tam canh, đại gia khâm
tương nhập khứ, bả tào tung
nhất gia sát liễu, thủ liễu tài vật,
đồng vãng sơn trung lạc thảo.
Thủ kế hà như?" Chúng giao
ứng duẫn. Thị dạ phong vũ vị
tức, tào tung chánh tọa, hốt vǎn
tú bích hảm thanh đại cử. Tào

là Tào Đức và người nhà hơn bốn
mươi người, lại đem hơn một trăm
đầy tớ, ngồi mấy trăm cỗ xe, kéo
nhau về Duyện Châu. Lúc đi qua
Từ Châu, quan thái thú ở đấy là
Đào Khiêm, tên chữ là Cung Tỗ,
người ôn hậu hòa nhã, vốn xưa nay
vẫn muốn làm quen với Tào Tháo,
nay thấy bố Tào Tháo đi qua địa hạt
mình bèn thân hành ra đón chào lạy
cung kính, mở tiệc khoản đãi mấy
ngày liền. Lúc Tung đi, Khiêm thân
đưa ra khỏi thành, rồi lại sai đô úy
là Trương Khải đem năm trăm bộ
binh đi hộ tống. Khi Tung và người
nhà đi đến địa giới đất Hoa và Phí,
bấy giờ vào cuối hạ sang thu, bỗng
gặp cơn mưa to, phải vào nghỉ nhờ
một ngôi chùa. Sư tăng trong chùa
ra tiếp. Tung thu xếp cho người nhà
nơi ăn chỗ nghỉ, rồi sai Trương
Khải đem quân mã đóng hai bên
hành lang chùa. Bị mưa ướt cả
quần áo và hành trang, quân sĩ đều
kêu ca oán thán. Trương Khải mới
gọi những đầu mục thủ hạ đến một
chỗ vắng và bảo rằng: - Chúng ta
vốn là dư đảng Khăn Vàng, bắt đắc
để phải đầu hàng Đào Khiêm. Từ ấy
đến giờ chưa thấy được lợi lộc gì.
Nay của cải nhà họ Tào chất đầy
bao nhiêu xe cộ, các anh em muốn
phú quý, cũng chẳng khó gì. Canh
ba đêm hôm nay, chúng ta bỗn cửa
chùa vào giết hết cả nhà Tào Tung,
lấy sạch của cải, rồi ta lại cùng
nhau về rừng làm nghề lạc thảo, kể
ấy anh em nghĩ thế nào? Quân sĩ
đều cùng thuận cả. Đêm hôm ấy
mưa gió chưa dứt. Tung đương

wén sì bì hǎn sheng dà jǔ .
cáo dé tí jiān chu kàn , jiù bēi
? sǐ . cáo song máng yīn yi
qiè ben rù fang zhàng hòu ,
yù yuè qiáng ér zǒu ; qiè féi
pàng bù néng chu , song
huang jí , yǔ qiè duǒ yú cè
zhong , bēi luàn jun suō sha
. yìng shào sī mìng táo tuo ,
tóu yuán shào qù liǎo .
zhang ? sha jìn cáo song
quán jia , qǔ liǎo cái wù ,
fàng huǒ shao sì , yǔ wǔ bǎi
rénn táo ben huái nán qù liǎo .
hòu rén yǒu shi yue : " cáo
cào jian xióng shì suǒ kua ,
céng jiang lǚ shì sha quán jia
. rú jin hé hù féng rén sha ,
tian lǐ xún huán bào bù cha .
" dang xià yìng shào bù xià
yǒu táo mìng de jun shì , bào
yǔ cáo cáo . cáo wén zhī , ku
dào yú dì . zhòng rén jiù qǐ .
cào qie chí yue : " táo qian
zòng bing sha wú fù , cǐ
chóu bù gòng dài tian ! wú
jin xi qǐ dà jun , xǐ dàngh xú
zhou , fang xuě wú hèn ! "
suì liù xún yù , chéng yù lǐng
jun san wàn shǒu ? chéng ,
fan xiàn , dong a san xiàn ,
qí yú jìn sha ben xú zhou lái
. xià hóu dun , yú jìn , diǎn
wéi wèi xian feng . cáo lìng :
dàn de chéng chí , jiang
chéng zhong bǎi xìng , jìn
xíng tú lù , yǐ xuě fù chóu .
dang yǒu lè jiang tài shǒu
bian ràng , yǔ táo qian jiao
hòu , wén zhì xú zhou yǒu

坐，忽闻四壁喊声大举。
。曹德提剑出看，就被
搠死。曹嵩忙引一妾奔
入方丈后，欲越墙而走
；妾肥胖不能出，嵩慌
急，与妾躲于厕中，被
乱军所杀。应劭死命逃
脱，投袁绍去了。张闿
杀尽曹嵩全家，取了财
物，放火烧寺，与五百
人逃奔淮南去了。后人
有诗曰：“曹操奸雄世
所夸，曾将吕氏杀全家
。如今阖户逢人杀，天
理循环报不差。”当下
应劭部下有逃命的军士
，报与曹操。操闻之，
哭倒于地。众人救起。
操切齿曰：“陶谦纵兵
杀吾父，此仇不共戴天
！吾今悉起大军，洗荡
徐州，方雪吾恨！”遂
留荀彧、程昱领军三万
守鄄城、范县、东阿三
县，其余尽杀奔徐州来
。夏侯惇、于禁、典韦
为先锋。操令：但得城
池，将城中百姓，尽行
屠戮，以雪父仇。当有
九江太守边让，与陶谦

đức đè kiếm xuất khán, tựu bị
sóc tử. Tào tung mang dẫn
nhất thiếp bôn nhập phương
trượng hậu, dục việt tường nhí
tầu; thiếp phì bàn bất năng
xuất, tung hoảng cấp, dữ thiếp
đóa vu xí trung, bị loạn quân sở
sát. Ứng thiệu tử mệnh đào
thoát, đầu viên thiệu khứ liễu.
Trương khải sát tần tào tung
toàn gia, thủ liễu tài vật, phóng
hỏa thiêu tự, dữ ngũ bách nhân
đào bôn hoài nam khứ liễu.
Hậu nhân hữu thi viết: "Tào
thao gian hùng thế sở khoa,
tằng tương lữ thị sát toàn gia.
Như kim hợp hộ phùng nhân
sát, thiên lí tuần hoàn báo bắt
sai." Đương hạ ứng thiệu bộ hạ
hữu đào mệnh đích quân sĩ,
bao dữ tào thao. Thao văn chi,
khóc đảo vu địa. Chúng nhân
cứu khởi. Thao thiết xỉ viết:
"Đào khiêm túng binh sát ngô
phụ, thủ cừu bắt cộng đái thiên!
Ngô kim tất khởi đại quân, tẩy
đăng từ châu, phương tuyết
ngô hận!" Toại lưu tuân úc,
trình dục lĩnh quân tam vạn thủ
quyên thành, phạm huyễn,
đông a tam huyễn, kì dư tần sát
bôn từ châu lai. Hạ hầu đôn, vu
cẩm, diễn vi vi tiên phong. Thao
lệnh: dẫn đắc thành trì, tương
thành trung bách tính, tần hành
đò lục, dữ tuyết phụ cùu. Đương
hữu cửu giang thái thủ biên
nhượng, dữ đào khiêm giao
hậu, văn tri từ châu hữu nan, tự
dẫn binh ngũ thiên lai cứu.

ngồi bỗng nghe thấy bên ngoài bốn
mặt có tiếng hò reo rầm rĩ. Tào Đức
cầm gươm ra xem việc gì, bị đâm
chết ngay. Tung vội vàng dắt một
người thiếp chạy vào buồng
phương trượng, định nhảy qua
tường đi trốn, chẳng may phải
người thiếp to béo không ra lọt.
Tung vội vàng cùng người thiếp ẩn
vào trong chuồng tiêu, rồi cả hai
đều bị loạn quân giết mất. Ung
Thiệu là người Tào Tháo sai đi đón
bồ, chạy thoát, sang ở với Viên
Thiệu. Khải giết hết cả nhà Tào
Tung, lấy sạch của cải, đốt chùa,
đem năm trăm quân trốn về Hoài
Nam. Đời sau có thơ rằng: A Man
vốn có tiếng gian hùng Hại cả nhà
Sa thật nhẫn lòng Bỗng chốc gấp
ngay người khác hại Lòng giờ báo
ứng khiếp hay không? Bấy giờ bộ
hạ Ung Thiệu có một người trốn
được về báo với Tào Tháo. Tháo
nghe tin khóc lamen đất, mọi
người vực dậy, Tháo nghiến răng
lại nói rằng: - Đào Khiêm hối! Dám
thả cho quân giết bồ tao. Thủ này
mày với tao không đội trời chung
được! Nay ta khởi hết đại quân,
sang giết sạch cả Từ Châu mới hả
được giận này! Liên sai Tuân Úc,
Trình Dục lĩnh ba vạn quân ở lại giữ
Nhân Thành, Phạm Huyền, Đông
An, còn bao nhiêu quân kéo cả đến
Từ Châu, sai Hạ Hầu Đôn, Vu Cẩm,
Diễn Vi làm tiên phong. Tháo hạ
lệnh rằng: - Hễ đánh được thành trì
nào, bao nhiêu dân trong thành đều
phải đem giết nhẫn để báo thù cho
cha ta. Bấy giờ có thái thú ở Cửu

nán , zì yǐn bing wǔ qian lái
jiù . cáo wén zhī dà nù , shǐ
xià hóu dun yú lù jié sha zhī .
shí chén gong wèi dong jùn
cóng shì , yì yǔ táo qian jiao
hòu ; wén cáo cào qǐ bing
bào chóu , yù jìn sha bǎi
xìng , xing yè qíán lái jiàn
cào . cào zhī shì wèi táo qian
zuò shuo kè , yù dài bù jiàn ,
yòu miè bù guò jiù en , zhì
de qǐng rù zhàng zhong
xiāng jiàn . gong yue : " jin
wén míng gong yǐ dà bing lín
xú zhou , bào zun fù zhī
chóu , suǒ dào yù jìn sha bǎi
xìng , mǒu yin cǐ tè lái jìn yán .
táo qian nǎi rén rén jun zi ,
fei hǎo lì wàng yì zhì bēi ;
zun fù yù hài , nǎi zhāng ?
zhì è , fei qian zuì yě . qiè
zhou xiān zhī mǐn , yǔ míng
gong hé chóu ? sha zhī bù
xiáng . wàng san si ér xíng .
" cào nù yue : " gong xí qì
wǒ ér qù , jin yǒu hé miàn
mù fù lái xiāng jiàn ? táo
qian sha wú yǐ jia , shì dang
zhai dǎn wan xin , yǐ xuě wú
hèn ! gong sui wèi táo qian
yóu shuo , qí rú wú bù ting
hé ! " chén gong cí chu , tàn
yue : " wú yì wú miàn mù jiàn
táo qian yě ! " suì chí mǎ tóu
chén liù tài shǒu zhāng miǎo
qù liǎo .

交厚，闻知徐州有难，自引兵五千来救。操闻之大怒，使夏侯惇于路截杀之。时陈宫为东郡从事，亦与陶谦交厚；闻曹操起兵报仇，欲尽杀百姓，星夜前来见操。操知是为陶谦作说客，欲待不见，又灭不过旧恩，只得请入帐中相见。宫曰：“今闻明公以大兵临徐州，报尊父之仇，所到欲尽杀百姓，某因此特来进言。陶谦乃仁人君子，非好利忘义之辈；尊父遇害，乃张闿之恶，非谦罪也。且州县之民，与明公何仇？杀之不祥。望三思而行。”操怒曰：“公昔弃我而去，今有何面目复来相见？陶谦杀吾一家，誓当摘胆剜心，以雪吾恨！公虽为陶谦游说，其如吾不听何！”陈宫辞出，叹曰：“吾亦无面目见陶谦也！”遂驰马投陈留太守张邈去了。

Thao văn chi đại nộ, sử hạ hầu
đôn vu lộ tiết sát chi. Thời Trần
cung vi đông quận tòng sự,
diệc dữ đào khiêm giao hậu;
văn tào thao khởi binh báo cừu,
dục tần sát bách tính, tinh dạ
tiền lai kiến thao. Thao tri thị vi
đào khiêm tác thuyết khách,
dục đãi bắt kiến, hựu diệt bắt
quá cựu ân, chỉ đắc thỉnh nhập
trưởng trung tương kiến. Cung
viết: "Kim văn minh công dĩ đại
binh lâm từ châu, báo tôn phụ
chi cừu, sở đáo dục tần sát
bách tính, mỗ nhân thủ đặc lai
tiến ngon. Đào khiêm nãi nhân
nhân quân tử, phi hảo lợi vong
nghĩa chi bối; tôn phụ ngộ hại,
nãi trương khải chi ác, phi
khiêm tội dã. Thủ châu huyền
chi dân, dũ minh công hà cừu?
Sát chi bắt tường. Vọng tam tư
nhi hành." Thao nộ viết: "Công
tích khí ngã nhi khú, kim hữu
hà diện mục phục lai tương
kiến? Đào khiêm sát ngô nhất
gia, thê đương trích đảm oan
tâm, dĩ tuyết ngô hận! Công tuy
vi đào khiêm du thuyết, kì như
ngô bắt thính hả!" Trần cung từ
xuất, thán viết: "Ngô diệc vô
diện mục kiến đào khiêm dã!"
Toại trì mã đầu trần lưu thái thủ
trương mạc khứ liễu.

Giang tên là Biên Nhượng vốn là bạn thân với Đào Khiêm, nghe thấy Từ Châu có nạn, đem năm nghìn quân lại cứu. Tháo nghe thấy giận lắm, sai Hạ Hầu Đôn đón đường giết chết Biên Nhượng. Trần Cung khi ấy làm tùng sự ở Đông Quân, chơi rất thân với Đào Khiêm, nghe thấy tin Tào Tháo khởi binh báo thù cho cha, định giết cả dân Từ Châu, sáng tinh sương hôm ấy đến xin vào ra mắt Tào Tháo. Tháo biết rằng Cung vào để nói cho Đào Khiêm, đã toan không tiếp sau lại nghĩ đến ân cũ nghĩa xưa, nên phải mời vào. Cung vào nói rằng: - Nay tôi nghe thấy ông đem đại binh đến Từ Châu, báo thù cho tôn phụ, ông định đi đến đâu giết sạch muôn dân, cho nên tôi đến đây xin trình bày một lời Đào Khiêm vốn là hiền nhân quân tử, phải là tội của Trương Khải, chứ không phải là tội của Khiêm. Vâ lại, dân chúng các châu huyện có thù gì với tướng quân, xin tướng quân nghĩ lại cho kỹ rồi sẽ làm. Tháo nổi giận nói rằng: - Trước kia ông đã bỏ ta mà đi, nay còn mặt mũi nào lại trông thấy nhau? Đào Khiêm nó giết cả nhà ta, ta thề moi ruột móc gan nó ra, mới hả được giận. Ông làm thuyết khách cho Đào Khiêm, nhưng ta chẳng nghe, thì làm thế nào? Trần Cung từ biệt Tào Tháo trở ra, than rằng: - Chuyến này ta cũng không mặt nào trông thấy Đào Khiêm nữa! Nói rồi giục ngựa sang với thái thú Trần Lưu là Trương Mạc.

8 qiě shuo cào dà jun suǒ dào
zhi chǔ , sha lù rén mǐn , fa
jué fén mù . táo qian zài xú
zhou , wén cáo cào qí jun
bào chóu , sha lù bǎi xìng ,
yǎng tian tòng ku yue : " wǒ
huò zuì yú tian , zhì shǐ xú
zhou zhī mǐn , shòu cǐ dà
nán ! " jí jù zhòng guan
shang yì . cáo bào yue : "
cáo bing jì zhì , qǐ kě shù
shǒu dài sǐ ! mǒu yuàn zhù
shǐ jun pò zhì . " táo qian zhī
de yǐn bing chu yíng , yuǎn
wàng cào jun rú pù shuang
yǒng xuě , zhōng jūn shù qǐ
bái qí èr miàn , dà shù bào
chóu xuě hèn sì zì . jun mǎ
liè chéng zhèn shì , cáo cào
zòng mǎ chu zhèn , shen
chuan gǎo sù , yáng bian dà
mà . táo qian yì chu mǎ yú
mén qí xià , qiān shen shi lǐ
yue : " qian běn yù jié hǎo
míng gong , gù tuo zhāng ?
hù sòng . bù xiǎng zéi xin bù
gǎi , zhì yǒu cǐ shì . shí bù
gan táo qian zhì gù . wàng
míng gong chá zhì . " cào dà
mà yue : " lǎo pǐ fu ! sha wú
fù , cháng gǎn luàn yán !
shéi kě sheng qín lǎo zéi ? "
xià hóu dun yīng shēng ér
chu . táo qian huang zǒu rù
zhèn . xià hóu dun gǎn lái ,
cáo bào tǐng qiang yuè mǎ ,
qián lái yíng dí . liǎng mǎ
xiāng jiāo , hu rán kuáng
feng dà zuò , fei sha zǒu shí

且说操大军所到之处，杀戮人民，发掘坟墓。陶谦在徐州，闻曹操起军报仇，杀戮百姓，仰天恸哭曰：“我获罪于天，致使徐州之民，受此大难！”急聚众官商议。曹豹曰：“曹兵既至，岂可束手待死！某愿助使君破之。”陶谦只得引兵出迎，远望操军如铺霜涌雪，中军竖起白旗二面，大书报仇雪恨四字。军马列成阵势，曹操纵马出阵，身穿缟素，扬鞭大骂。陶谦亦出马于门旗下，欠身施礼曰：“谦本欲结好明公，故托张闿护送。不想贼心不改，致有此事。实不干陶谦之故。望明公察之。”操大骂曰：“老匹夫！杀吾父，尚敢乱言！谁可生擒老贼？”夏侯惇应声而出。陶谦慌走入阵。夏侯惇赶来，曹豹挺枪跃马，前来迎敌。两马相交，忽然狂风大作，

Thả thuyết thao đại quân sở
đáo chi xứ, sát lục nhân dân,
phát quật phần mộ. Đào Khiêm
tại từ châu, vǎn tào thao khởi
quân báo cừu, sát lục bách
tính, nguồng thiên đồng khốc
viết: "Ngã hoạch tội vu thiêng, trí
sử từ châu chi dân, thụ thủ đại
nan!" Cấp tụ chúng quan
thương nghị. Tào báo viết: "Tào
binh kí chí, khởi khă thúc thủ
đãi tử! Mỗ nguyện trợ sứ quân
phá chi." Đào Khiêm chỉ đắc
dẫn binh xuất nghênh, viễn
vọng thao quân như phô sương
dũng tuyêt, trung quân thụ khởi
bạch kí nhị diện, đại thư báo
cừu tuyêt hận tử tự. Quân mã
liệt thành trận thế, tào thao túng
mã xuất trận, thân xuyên cảo
tổ, dương tiên đại mạ. Đào
Khiêm diệc xuất mã vu môn kì
hạ, khiêm thân thi lễ viết:
"Khiêm bỗn dục kết hảo minh
công, cố thác trương khai hộ
tống. Bất tưởng tặc tâm bất cải,
trí hữu thủ sự. Thật bất can
đào khiêm chi cố. Vọng minh
công sát chi." Thao đại mạ viết:
"Lão thất phu! Sát ngô phụ,
thượng cảm loạn ngôn! Thùy
khả sinh cầm lão tặc?" Hạ hầu
đôn ứng thanh nhi xuất. Đào
Khiêm hoảng tẩu nhập trận. Hạ
hầu đôn cản lai, tào báo đĩnh
thương được mã, tiền lai
nghênh địch. Luồng mã tương
giao, hốt nhiên cuồng phong
đại tác, phi sa tẩu thạch, luồng

Tào Tháo đi đến đâu cũng cho
quân tàn hại dân chúng đến đấy,
đào mồ quốc mả người ta, ai ai
cũng sợ. Đào Khiêm ở Từ Châu
nghe thấy Tháo giết dân hại lầm,
bèn ngửa mặt lên trời mà khóc
rằng: - Ta để cho dân Từ Châu
mặc phải nạn này, phải mang tội
với trời đât! Rồi lập tức họp các
quan lại để bàn. Tào Báo nói: -
Quân Tào đã đến nơi, lẽ đâu ta lại
ngồi khoanh tay mà chịu chết. Tôi
xin giúp sứ quân phá giặc. Đào
Khiêm bắt đắc dĩ phải đem quân ra
đón, xa trông thấy quân Tháo tráng
xóa, tựa hồ như sương sa tuyêt
tỏa, ở trung quân dựng hai lá cờ
trắng, trên đẽ bốn chữ to "Báo thù
rửa hận". Quân mã dàn thành thế
trận, Tào Tháo cưỡi ngựa ra, mình
mặc đồ tang trỏ roi thét mắng. Đào
Khiêm cũng cưỡi ngựa ra dưới cửa
cờ, nghiêng mình, vái mà nói rằng:
- Ta vốn muốn kết hiếu với minh
công, nên mới sai Trương Khải đi
hộ tống. Không ngờ tướng giặc
Trương Khải, ngựa quen đường dũ;
đến nỗi xảy ra việc như thế. Quả
tình tôi oan, xin minh công xét kỹ
cho. Tháo quát mắng rằng: - Thằng
già kia, mày đã giết bố tao, còn
dám mồ mòn? Ai ra bắt sống thằng
giặc già kia vào đây! Hạ Hầu Đôn
nhảy ra. Đào Khiêm vội vàng chạy
về trận. Đôn xông lại Tào Báo thúc
ngựa ra đánh. Hai ngựa đang giao
nhau, bỗng đâu nỗi trận gió to, sỏi
cát bay mù mịt; hai bên đều thu
quân về.

, liǎng jun jie luàn , gè zì
shou bing .

9 táo qian rù chéng , yǔ zhòng
jì yì yue : " cáo bing shì dà
nán dí , wú dang zì fú wǎng
cào yíng , rèn qí pō ge , yǐ jù
xú zhōu yí jūn bǎi xìng zhī
mìng . " yán wèi jué , yí rén
jìn qián yán yue : " fǔ jun jiǔ
? xú zhōu , rén míng gǎn en .
jin cáo bing sui zhòng , wèi
néng jí pò wǒ chéng . fǔ jun
yǔ bǎi xìng jian shǒu wù chu ;
mǒu sui bù cái , yuàn shi
xiǎo cè , jiào cáo cáo sǐ wú
zàng shen zhì dì ! " zhòng
rénn dà jīng , biàn wèn jí jiāng
an chu . zhèng shì : běn wèi
nà jiao fǎn chéng yuàn , nǎ
zhì jué chǔ yòu féng sheng .
bì jīng cí rén shì shéi , qiè
ting xià wén fēn jiě .

飞沙走石，两军皆乱，
各自收兵。

陶谦入城，与众计议曰：
：“曹兵势大难敌，吾
当自缚往操营，任其剖
割，以救徐州一郡百姓
之命。”言未绝，一人
进前言曰：“府君久镇
徐州，人民感恩。今曹
兵虽众，未能即破我城。
府君与百姓坚守勿出；
某虽不才，愿施小策，
教曹操死无葬身之地！”
众人大惊，便问计
将安出。正是：本为纳
交反成怨，那知绝处又
逢生。毕竟此人是谁，
且听下文分解。

quân gai loạn, các tự thu binh.

Đào Khiêm nhập thành, dũ
chúng kế nghị viết: "Tào binh
thế đại nan địch, ngô đương tự
phuộc vãng thao doanh, nhâm
kì phẩu cát, dĩ cứu tử châu nhât
quận bách tính chi mệnh." ngôn
vị tuyệt, nhât nhân tiến tiền
ngôn viết: "Phủ quân cùu trấn
tù châu, nhân dân cảm ân. Kim
tào binh tuy chúng, vị năng túc
phá ngã thành. Phủ quân dũ
bách tính kiên thủ vật xuất; mõ
tuy bất tài, nguyện thi tiểu sách,
giáo tào thao tử vô táng thân
chi dia!" Chóng nhân đại kinh,
tiện vấn kế tương an xuất.
Chánh thị: bỗn vi nạp giao phản
thành oán, na tri tuyệt xử hựu
phùng sinh. Tất cánh thủ nhân
thị thùy, thả thính hạ văn phân
giải

Đào Khiêm vào thành bàn với quân
sĩ - Quân Tào thế to, khó địch lắm.
Ta nên tự trói mình, thân đến dinh
quân Tào, tùy nó hành tội, để cứu
lấy dân trong quận Từ Châu! Khiêm
nói chưa dứt lời, có một người tiến
lên thưa rằng: - Sứ quân trấn thủ
Từ Châu đã lâu, dân chúng ai cũng
cảm phục. Nay quân Tào tuy nhiên,
nhưng vị tắt, đã phá được thành
ngay. Sứ quân hãy cứ cùng với
trăm họ giữ thành cho vững. Tôi tuy
bất tài, nhưng dám hiến một kế
nhỏ, làm cho Tào Tháo chết không
có chỗ chôn. Ai nấy giật mình hỏi
kế làm sao? Thế thực là: Bởi muốn
cầu thân nên kết oán Ai hay đắt
tuyệt có đường sinh! Chưa biết
người hiền kẽ là ai, xem đến hồi
sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
011
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo xiàn jì zhí rén , nǎi dong hǎi ? xiàn rén , xìng mí , míng zhú , zì zi zhòng . cǐ rén jiā shì fù háo , cháng wǎng luò yáng mǎi mài , chéng chē ér huí , lù yù yí měi fù rén , lái qíú tòng zài , zhú nǎi xià che bù xíng , ràng che yǔ fù rén zuò . fù rén qǐng zhú tòng zài . zhú shàng che duan zuò , mù bù xié shì . xíng jí shù lǐ , fù rén cí qù ; lín bié duì zhú yue : " wǒ nǎi nán fang huǒ dé xíng jun yě , fèng shàng dì jiào , wǎng shao rǔ jia . gǎn jun xiāng dài yǐ lǐ , gù míng gào jun . jun kě sù guī , ban chu cái wù . wú dang yè lái . " yán qì bù jiàn . zhú dà jīng , fei ben dào jia , jiāng jia zhong suǒ yǒu , jí máng ban chu . shì wǎn guō rán chū zhong huǒ qǐ , jìn shao qí wu . zhú yīn cǐ guǎng shě jia cái , jí pín bá kǔ . hòu táo qian pìn wèi bié jià cóng shì . dang rì xiàn jì yue : " mǒu yuàn qín wǎng bēi hǎi jùn , qíu kǒng róng qǐ bing jiù yuán ; gèng de yi rén wǎng

第十一回
刘皇叔北海救孔融
吕温侯濮阳破曹操

却说献计之人，乃东海朐县人，姓糜，名竺，字子仲。此人家世富豪，尝往洛阳买卖，乘车而回，路遇一美妇人，来求同载，竺乃下车步行，让车与妇人坐。妇人请竺同载。竺上车端坐，目不邪视。行及数里，妇人辞去；临别对竺曰：“我乃南方火德星君也，奉上帝教，往烧汝家。感君相待以礼，故明告君。君可速归，搬出财物。吾当夜来。”言讫不见。竺大惊，飞奔到家，将家中所有，疾忙搬出。是晚果然厨中火起，尽烧其屋。竺因此广舍家财，济贫拔苦。后陶谦聘为别驾从事。当日献计曰：“某愿亲往北海郡，求

Đệ thập nhất hồi lưu hoàng thúc bắc hải cứu khồng dung lữ ôn hâu bộc dương phá tào thao

HỒI 11 Lưu Hoàng Thúc cứu Khồng Dung ở Bắc Hải; Lã Ôn Hầu phà Tào Tháo thành Bộc Dương

Khước thuyết hiền kê chi nhân, nãi đông hải cù huyền nhân, tính mi, danh trúc, tự tử trọng. Thủ nhân gia thế phú hào, thường vãng lạc dương mãi mại, thừa xa nhi hồi, lộ ngộ nhất mĩ phụ nhân, lai cầu đồng tái, trúc nãi hạ xa bộ hành, nhượng xa dữ phụ nhân tọa. Phụ nhân thỉnh trúc đồng tái. Trúc thượng xa đoạn toa, mục bất tà thị. Hành cập sở lí, phụ nhân từ khứ; lâm biệt đổi trúc viết: "Ngã nãi nam phương hỏa đức tinh quân dã, phụng thượng đế giáo, vãng thiêu nhữ gia. Cảm quân tương đãi dĩ lễ, cố minh cáo quân. Quân khả tóc quy, bàn xuất tài vật. Ngõ đương dạ lai." Ngôn cật bất kién. Trúc đại kinh, phi bôn đáo gia, tương gia trung sở hữu, tật mang bàn xuất. Thị vẫn quả nhiên trù trung hỏa khởi, tần thiêu kì ốc. Trúc nhân thủ quảng xá gia tài, tể bàn bật khổ. Hậu đào khiêm sính vi biệt giá tòng sự. Dương nhật hiền kê viết: "Mỗ nguyện thân vãng bắc hải quận, cầu khồng dung khởi binh cứu viễn; canh đắc

Người hiền kê cho Đào Khiêm vốn là người ở Đông Hải, tên là My Chúc, tự là Tử Trọng. Chúc nguyên là con nhà hào phú, một bữa ra thành Lạc Dương mua bán, đi xe về đến nửa đường gặp một người con gái xinh đẹp xin cho đi xe nhờ. Chúc xuống đi bộ, nhường xe cho người con gái ấy ngồi. Người ấy cứ nhất định mời My Chúc lên ngồi. Chúc lên xe, ngồi thực nghiêm trang, mắt không trông ngang. Đi được vài dặm, người con gái xin xuống xe, từ giã My Chúc, nói rằng: - Ta là Hóa Đức tinh quân ở phương nam, phụng mệnh Thượng đế xuống để đốt cháy nhà ngươi. Nay thấy ngươi đãi ta có lẽ phép, nên ta bảo cho ngươi biết trước. Người nên về nhà mau, dọn dẹp hết đồ đạc đi. Đêm nay ta sẽ đến. Nói rồi biến mất. Chúc thất kinh, vội vàng chạy về trong nhà có gì chạy đi hết. Tối hôm ấy quả nhiên trong bếp phát hỏa, nhà cửa cháy hết. Chúc cũng vì thế mà đem gia tài phân tán, cứu giúp người nghèo khó. Về sau Đào Khiêm đón về cử làm biệt giá tòng sự. Bấy giờ My Chúc hiến kê rằng: - Tôi xin sang quận Bắc Hải cầu Khồng Dung đến

qing zhou tián kǎi chǔ qí jiù : ruò èr chū jun mǎ qí lái , cáo bì tuì bing yǐ . " qian cóng zhī , suì xiě shù èr feng , wèn zhàng xià shéi rén gǎn qù qing zhou qí jiù . yi rén yīng shēng yuàn wǎng . zhòng shì zhī , nǎi guǎng líng rén , xìng chén , míng deng , zì yuán lóng . táo qian xian dǎ fa chén yuán lóng wǎng qing zhou qù qì , rán hòu mìng mí zhú ? shu fù bēi hǎi , zì jǐ lù zhòng shǒu chéng , yǐ bēi gōng jí .

3 què shuo bēi hǎi kǒng róng , zì wén jǔ , lù guó qu fù rén yě , kǒng zì èr shí shì sun , tài shan dou wèi kǒng zhòu zhi zì . zì xiǎo cong míng , nián shí suì shí , wǎng yè hé nán yǐn lǐ ying , hun rén nán zhi , róng yue : " wǒ xì lǐ xiāng tōng jiā . " jí rù jiàn , ying wèn yue : " rǔ zǔ yǔ wú zǔ hé qín ? " róng yue : " xí kǒng zì céng wèn lǐ yú lǎo zì , róng yǔ jun qǐ fei lěi shì tōng jiā ? " ying dà qí zhī . shǎo qǐng , tài Zhōng Dà fu chén wěi zhì . ying zhǐ róng yue : " cǐ qí tóng yě . " wěi yue : " xiǎo shí cong míng , dà shí wèi bì cong míng . " róng jí yīng shēng yue : " rú jun suǒ yán , yòu shí bì cong míng zhě . " wěi děng jie xiào yue : " cǐ zì zhǎng

孔融起兵救援；更得一人往青州田楷处求救：若二处军马齐来，操必退兵矣。”谦从之，遂写书二封，问帐下谁人敢去青州求救。一人应声愿往。众视之，乃广陵人，姓陈，名登，字元龙。陶谦先打发陈元龙往青州去讫，然后命糜竺赍书赴北海，自己率众守城，以备攻击。

却说北海孔融，字文举，鲁国曲阜人也，孔子二十世孙，泰山都尉孔宙之子。自小聪明，年十岁时，往谒河南尹李膺，阍人难之，融曰：“我系李相通家。”及入见，膺问曰：“汝祖与吾祖何亲？”融曰：“昔孔子曾问礼于老子，融与君岂非累世通家？”膺大奇之。少顷，太中大夫陈炜至。膺指融曰：“此奇童也。”炜曰：“小时聪明，大时未必聪明。”融即应声曰：“如君所言，幼

nhất nhân vãng thanh châu điền giai xǔ cầu cứu: nhược nhị xử quân mã tề lai, thao tất thối binh hĩ." khiêm tòng chi, toại tà thư nhị phong, vấn trướng hạ thùy nhân cảm khứ thanh châu cầu cứu. Nhất nhân ứng thanh nguyện vãng. Chúng thị chi, nãi quǎng lăng nhân, tính trắn, danh đặng, tự nguyên long. Đào khiêm tiên đả phát trắn nguyên long vãng thanh châu khứ cật, nhiên hậu mệnh mi trúc tê thư phó bắc hải, tự kỷ suất chúng thủ thành, dĩ bị công kích.

cứu. Lại xin sai một người nữa sang Thanh Châu cầu cứu Diền Khải. Hai nơi ấy cho quân mã đến thì Tào Tháo tất phải lui. Khiêm nghe lời, viết hai bức thư, rồi hỏi: - Dưới trướng có ai dám sang Thanh Châu không? Một người xin đi, là Trần Đằng, tự là Nguyên Long, người Quảng Lăng. Nguyên Long đi rồi, My Trúc cũng sang Bắc Hải, Đào Khiêm tự mang quân giữ thành.

Khổng Dung tự là Văn Cử, người làng Khúc Phụ, nước Lỗ, là cháu đời thứ hai mươi Đức Khổng Tử: Con quan đô quý thái sơn là Khổng Trụ. Dung vốn thông minh từ thuở nhỏ, năm lên mười tuổi Dung có vào yết kiến quan doãn ở Hà Nam tên là Lý Ung. Lúc đến cửa quan canh hỏi đi đâu Dung nói: - Ta là thông gia với Lý tướng. Khi vào đến nơi. Lý Ung mới hỏi: - Tồ mà có họ hàng gì với tổ nhà ta? Dung nói: - Ngày xưa Khổng Tử hỏi Lão Tử về việc lễ, nhà Dung với nhà ông chẳng phải đời đời thông gia với nhau là gì? Ung lấy làm kỳ. Được một hồi, có thái trung đại phu là Trần Vĩ đến chơi. Ung trỏ vào Khổng Dung và nói rằng: - Thằng bé này là kỳ đồng! Trần Vĩ bĩu môi nói rằng: - Những đứa thuở nhỏ thông minh như thế, ngày sau lớn vị tất đã ra gi! Dung liền ứng đối ngay

chéng , bì dang dài zhī wěi qì yě . " zì cǐ de míng . hòu wèi zhōng láng jiàng , lěi qiān bēi hǎi tài shǒu . jí hǎo bin kè , cháng yue : " zuò shàng kè cháng mǎn , zun zhòng jiǔ bù kong : wú zhì yuàn yě . " zài bēi hǎi liù nián , shèn de míng xìn . dang rì zhèng yǔ kè zuò , rén bào xú zhou mí zhú zhì . róng qīng rù jiàn , wèn qí lái yì , zhú chu táo qian shu , yán : " cáo cáo gong wéi shèn jí , wàng míng gong chuí jiù . " róng yue : " wú yǔ táo gong zǔ jiao hòu , zi zhòng yòu qín dào cǐ , rú hé bù qù ? zhì shì cáo mèng dé yǔ wǒ wú chóu , dang xiān qian rén sòng shu jiě hé . rú qí bù cóng , rán hòu qǐ bing . " zhú yue : cáo cáo yǐ zhàng bing wei , jué bù kěn hé . " róng jiào yǐ miàn diǎn bing , yi miàn chāi rén sòng shu . zhèng shàng yì xiān , hu bào huáng jin zéi dǎng guǎn hài bù lǐng qún kòu shù wàn sha ben qián lái . kǒng róng dà jīng , jí diǎn běn bù rén mǎ , chu chéng yǔ zéi yíng zhàn . guǎn hài chu mǎ yue : " wú zhì bēi hǎi liáng guǎng , kě jiè yì wàn shí , jí biàn tuì bing ; bù rán , dǎ pò chéng chí , lǎo yòu bù liù ! " kǒng róng chí yue : " wú nǎi dà hàn zhī chén , shǒu dà hàn zhī dì , qǐ yǒu liáng mǐ yǔ zéi ye ! " guǎn

时必聪明者。”炜等皆笑曰：“此子长成，必当代之伟器也。”自此得名。后为中郎将，累迁北海太守。极好宾客，常曰：“座上客常满，樽中酒不空：吾之愿也。”在北海六年，甚得民心。当日正与客坐，人报徐州糜竺至。融请入见，问其来意，竺出陶谦书，言：“曹操攻围甚急，望明公垂救。”融曰：“吾与陶恭祖交厚，子仲又亲到此，如何不去？只是曹孟德与我无仇，当先遣人送书解和。如其不从，然后起兵。”竺曰：“曹操倚仗兵威，决不肯和。”融教一面点兵，一面差人送书。正商议间，忽报黄巾贼党管亥部领群寇数万杀奔前来。孔融大惊，急点本部人马，出城与贼迎战。管亥出马曰：“吾知北海粮广，可借一万石，即便退兵；不然，打破城池，老幼不留！”孔

thử đắc danh. Hậu vi trung lang tương, luy thiên bắc hải thái thủ. Cực hảo tân khách, thường viết: "Tọa thượng khách thường mãn, tôn trung túu bất không: ngô chi nguyện dã." Tại bắc hải lục niêm, thậm đắc dân tâm. Dương nhật chánh dữ khách tọa, nhân báo từ chau mi trúc chí. Dung thỉnh nhập kiến, vấn kì lai ý, trúc xuất đào khiêm thư, ngôn: "Tào thao công vi thậm cấp, vọng minh công thùy cứu." Dung viết: "Ngô dữ đào cung tổ giao hậu, tử trọng hựu thân đáo thử, như hà bắt khứ? Chỉ thị tào mạnh đức dữ ngã vô cửu, đương tiên khiễn nhân tống thư giải hòa. Như kì bắt tòng, nhiên hậu khởi binh." Trúc viết: "Tào thao ỷ trương binh uy, quyết bất khảng hòa." Dung giáo nhất diện điểm binh, nhất diện sai nhân tống thư. Chánh thương nghị gian, hốt báo hoàng cân tắc đảng quản hơi bộ lính quần khẩu số vạn sát bôn tiền lai. Không dung đại kinh, cấp điểm bốn bộ nhân mã, xuất thành dữ tắc nghênh chiến. Quản hơi xuất mã viết: "Ngô tri bắc hải lương quảng, khả tá nhất vạn thạch, tức tiên thối binh; bất nhiên, đả phá thành trì, lão áu bất lưu!" Không dung sát viết: "Ngô nãi đại hán chi thần, thủ đại hán chi địa, khởi hữu lương mě dữ tắc da!" Quản hơi đại nộ, phách mã vũ đao, trực thủ

rằng: - Thưa ông, hắn thuở nhỏ ông thông minh lắm! Cả bọn đi với Trần Vĩ cùng cưới ôi lên mà nói rằng: - Người này lớn lên tất là người giỏi giang trong đời. Từ đấy Dung nổi tiếng, sau làm trung lang tướng, dần dần được làm thái thú Bắc Hải. Không dung tính ưa thết khách, thường nói rằng: - Trên chỗ ngồi lúc nào cũng đông khách, trong hồ lúc nào cũng có rượu, thế là sướng nhất trần gian. Dung ở Bắc Hải được sáu năm, dân chúng rất là yêu mến. Hôm ấy Dung đương ngồi chơi với khách, có người vào báo rằng có My Chúc ở Từ Châu muốn vào hầu. Dung cho mời vào hỏi có việc gì, Chúc đưa thư của Đào Khiêm ra, rồi nói rằng: - Tào Tháo vây gấp lăm, xin minh công sang cứu cho. Dung nói: - Ta với Đào Cung Tổ là chỗ chí thân, và Tử Trọng lại thân hành đến tận đây, lẽ đâu lại không cứu; nhưng ta với Tào Mạnh Đức không có thù gì. Vậy trước hết ta tưởng hãy nên sai người đưa thư giải hòa đã, nếu Tháo không nghe, bấy giờ ta sẽ khởi hành. Chúc nói: - Tào Tháo cậy có nhiều quân, quyết không chịu hòa. Dung liền sai một mặt thì điểm binh sẵn, một mặt cho người đưa thư cho Tào Tháo. Lúc đang bàn bạc, chợt có người báo rằng: - Có dư đảng của đám Khăn Vàng ngày xưa, tên là Quản Hợi, đem mấy vạn quân đến thành để khiêu chiến. Quản Hợi té ngựa ra nói rằng: - Bắc Hải nhiều lương, cho ta vay một vạn hộc, ta sẽ lui quân

hài dà nù , pai mǎ wǔ dao ,
zhí qū kǒng róng , róng jiang
zong bǎo tǐng qiang chu mǎ ;
zhàn bù shù gé , bēi guǎn
hài yi dao , kǎn zong bǎo yú
mǎ xià . kǒng róng bing dà
luàn , ben rù chéng zhong .
guǎn hàn fēn bīng sì miàn
wéi chéng , kǒng róng xìn
zhong yù mèn . mí zhú huái
chóu , gèng bù kě yán . cì rì ,
kǒng róng deng chéng yáo
wàng , zéi shì hào dà , bēi
tian you nǎo . hu jiàn chéng
wài yí rén tǐng qiang yuè mǎ
sha rù zéi zhèn , zuǒ chong
yòu tú , rú rù wú rén zhì jìng ,
zhí dào chéng xià , dà jiào "kai mén ". kǒng róng bù shí
qí rén , bù gǎn kai mén . zéi
zhòng gǎn dào háo bian , nǎ
réni huí shen lián ? shí shù
réni xià mǎ , zéi zhòng dào
tuì , róng jí mìng kai mén yǐn
rù . qí rén xià mǎ qì qiang ,
jìng dào chéng shàng , bài
jiàn kǒng róng . róng wèn qí
xìng míng , duì yue : "mǒu
dong lái huáng xiān rén yě ,
fù xìng tài shī , míng cí , zì zi
yì . lǎo mǔ zhòng méng en
gù . mǒu zuó zì liáo dong huí
jia shèng qín , zhí zéi kòu
chéng . lǎo mǔ shuo :? lǚ
shòu fù jun shen en , rǔ
dang wǎng jiù .? mǒu gù dan
mǎ ér lái . " kǒng róng dà xǐ .
yuán lái kǒng róng yǔ tài shī
cí sui wèi shí miàn , què xiǎo
de ta shì gè ying xióng . yin

融叱曰：“吾乃大汉之臣，守大汉之地，岂有粮米与贼耶！”管亥大怒，拍马舞刀，直取孔融，融将宗宝挺枪出马；战不数合，被管亥一刀，砍宗宝于马下。孔融兵大乱，奔入城中。管亥分兵四面围城，孔融心中郁闷。糜竺怀愁，更不可言。次日，孔融登城遥望，贼势浩大，倍添忧恼。忽见城外一人挺枪跃马杀入贼阵，左冲右突，如入无人之境，直到城下，大叫“开门”。孔融不识其人，不敢开门。贼众赶到壕边，那人回身连搠十数人下马，贼众倒退，融急命开门引入。其人下马弃枪，径到城上，拜见孔融。融问其姓名，对曰：“某东莱黄县人也，覆姓太史，名慈，字子义。老母重蒙恩顾。某昨自辽东回家省亲，知贼寇城。老母说：‘屡受府君深恩，汝当往救。’某故单马

khổng dung, dung tương tông
bảo đĩnh thương xuất mã;
chiến bất sổ hợp, bị quản hơi
nhất đao, khâm tông bảo vu mǎ
hạ. Khổng dung binh đại loạn,
bôn nhập thành trung. Quản
hơi phân binh tú diện vi thành,
khổng dung tâm trung úc muộn.
Mi trúc hoài sầu, canh bất khả
ngôn. Thứ nhật, khổng dung
đăng thành diêu vọng, tắc thế
hạo đại, bội thiêm ưu nǎo. Hốt
kiến thành ngoại nhất nhân
đĩnh thương được mã sát nhập
tắc trận, tả trùng hữu đột, như
nhập vô nhân chi cảnh, trực
đáo thành hạ, đại khiêu "Khai
môn". Khổng dung bất thức kì
nhân, bất cảm khai môn. Tắc
chúng cản đáo hào biên, na
nhân hồi thân liên sóc thập số
nhân hạ mã, tắc chúng đáo
thối, dung cấp mệnh khai môn
dẫn nhập. Kì nhân hạ mã khí
thương, kính đáo thành
thượng, bái kiến khổng dung.
Dung vấn kì tính danh, đối viết:
"Mỗ đông lai hoàng huyền nhân
dã, phúc tính thái sử, danh từ,
tự tử nghĩa. Lão mẫu trọng
mông ân cố. Mỗ tạc tự liêu
đông hồi gia tỉnh thân, tri tặc
khẩu thành. Lão mẫu thuyết:
'Lũ Thụ Phủ Quân Thâm Ân,
Nhữ Đương Vãng Cứu.' mỗ cố
đan mã nhi lai." khổng dung đại
hỉ. Nguyên lai khổng dung dữ
thái sử từ tuy vị thức diện,
khuốc hiếu đắc tha thị cá anh
hung. Nhân tha viễn xuất, hữu

ngay. Hỗ không ta đánh phá thành
tri, già trẻ sê không một người nào
sống sót. Dung mắng mà nói rằng: -
Ta là bầy tôi nhà đại Hán, giữ đất
của nhà đại Hán, có đâu lại đem
lương cho giặc. Quản Hợi giận lắm,
múa đao té ngựa nhảy thẳng vào
đánh Khổng Dung. Tướng Dung là
Tôn Bảo, vác giáo nhảy ra địch,
được vài hiệp bị Hợi chém chết,
quân Dung rối loạn, chạy cả vào
thành, Hợi chia quân ra bốn mặt
vây thành. Dung trong lòng bức tức,
My Chúc cũng buồn chán lắm. Hôm
sau, Khổng Dung lên thành trông
thấy thế giặc lớn mạnh, càng thêm
lo phiền. Chợt thấy một người cưỡi
ngựa vác giáo xông vào đâm giặc,
tả xung hữu đột như vào chỗ không
người, rồi chạy thẳng đến dưới
thành, gọi to mở cửa. Dung không
biết là ai, chưa dám mở cửa. Quân
giặc xắn đến bờ hào, định vào giết
người ấy, nhưng người ấy quay
mình lại đâm một lúc chết luôn vài
chục đứa. Chúng phải lui chạy cả.
Dung bấy giờ mới sai mở cửa mời
vào. Người ấy xuống ngựa, bỏ
giáo, lên thẳng trên mặt thành, chào
Khổng Dung. Dung hỏi tên họ,
người ấy thưa rằng: - Tôi là người
ở Hoàng Huyện, đất Đông Lai, họ là
Thái Sử, tên là Từ, tự là Tử Nghĩa.
Mẹ tôi được đội ơn ngài nhiều lắm.
Hôm nọ tôi ở Liêu Đông về nhà
thăm mẹ. Nghe tin giặc vây thành,
mẹ tôi bảo tôi rằng: "Ta đã nhiều
lần đội ơn ngài, nay con phải đi
cứu". Bởi vậy một mình tôi cưỡi
ngựa đến đây. Khổng Dung mừng

ta yuǎn chu , yǒu lǎo mǔ zhù zài lí chéng èr shí lǐ zhì wài , róng cháng shǐ rén yí yǐ sù bó ; mǔ gǎn róng dé , gù tè shǐ cí lái jiù .

而来。”孔融大喜。原来孔融与太史慈虽未识面，却晓得他是个英雄。因他远出，有老母住在离城二十里之外，融常使人遗以粟帛；母感融德，故特使慈来救。

4 dang xià kǒng róng zhòng dài tài shǐ cí , zèng yǔ yī jiā an mǎ . cí yue : " mǒu yuàn jiè jīng bīng yí qian , chu chéng sha zéi ." róng yue : " jun sui ying yōng , rán zéi shí shèn shèng , bù kě qīng chu . " cí yue : " lǎo mǔ gǎn jun hòu dé , tè qiǎn cí lái ; rú bù néng jiě wéi , cí yì wú yán jiàn mǔ yǐ . yuàn jué yì sī zhàn ! " róng yue : " wú wén liú xuán dé nǎi dang shì ying xióng , ruò qǐng de ta lái xiāng jiù , cǐ wéi zì jiě . zhí wú rén kě shǐ ēr . " cí yue : " fǔ jun xiū shu , mǒu dang jí wǎng . " róng xǐ , xiū shu fù cí , cí ? jiǎ shàng mǎ , yao dài gōng shǐ , shǒu chí tiě qiang , bǎo shí yán zhuang , chéng mén kai chū , yi qí fei chu . jìn háo , zéi jiāng lù zhòng lái zhàn . cí lián ? sǐ shù rén , tòu wéi ér chu . guǎn bài zhì yǒu rén chu chéng , liào bì shì qǐng jiù bing de , biàn zì yǐn shù bǎi qí gǎn lái , ba miàn wéi dìng

lão mẫu trụ tại lì thành nhị thập lǐ chi ngoại, dung thường sử nhân di dĩ túc bạch; mẫu cảm dung đức, cố đặc sứ từ lai cứu.

lắm. Nguyên khi trước Dung tuy không biết mặt Thái Sử Tử, nhưng vẫn biết tiếng là anh hùng. Nhân thấy Tử đi vắng xa, có mẹ già ở nhà, nhà cách thành hai mươi dặm, Dung thường sai người đem biểu gạo lụa. Bà mẹ cảm cái đức ấy nên sai con lại cứu.

当下孔融重待太史慈，赠与衣甲鞍马。慈曰：“某愿借精兵一千，出城杀贼。”融曰：“君虽英勇，然贼势甚盛，不可轻出。”慈曰：“老母感君厚德，特遣慈来；如不能解围，慈亦无颜见母矣。愿决一死战！”融曰：“吾闻刘玄德乃当世英雄，若请得他来相救，此围自解。只无人可使耳。”慈曰：“府君修书，某当急往。”融喜，修书付慈，慈擐甲上马，腰带弓矢，手持铁枪，饱食严装，城门开处，一骑飞出。近壕，贼将率众来战。慈连搠死数人，透围而出。管亥知有人出城，料必是请救兵的

Đương hạ không dung trọng dãi thái sứ tử, tặng dũ y giáp an mã. Tử viết: "Mỗ nguyện tá tinh binh nhất thiên, xuất thành sát tặc." Dung viết: "Quân tuy anh dũng, nhiên tặc thế thậm thịnh, bất khả khinh xuất." Tử viết: "Lão mẫu cảm quân hậu đức, đặc khiễn tử lai; như bất năng giải vi, từ diệc vô nhan kiến mẫu hĩ. Nguyên quyết nhất tử chiến!" Dung viết: "Ngô văn lưu huyền đức nãi đương thế anh hùng, nhược thỉnh đắc tha lai tương cứu, thủ vi tự giải. Chỉ vô nhân khả sử nhĩ." Tử viết: "Phủ quân tu thư, mỗ đương cấp vãng." Dung hỉ, tu thư phó tử, từ hoàn giáp thương mã, yêu đái cung thi, thủ trì thiết thương, bão thực nghiêm trang, thành môn khai xử, nhất ky phi xuất. Cận hào, tắc tương suất chúng lai chiến. Tử liên sóc tử sở nhân, thấu vi nhi xuất. Quản hơi tri hữu nhân xuất thành, liêu tất thị thỉnh cứu binh đích, tiện tự dẫn số bách ky cản lai, bát diện vi định. Tử ý trụ thương,

Dung kính trọng Thái Sử Tử hết lòng, tặng một bộ áo giáp, ngựa và yên. Tử nói: - Tôi xin mượn ngài một nghìn tinh binh nữa để ra ngoài thành phá giặc. Dung nói rằng: - Ông tuy khỏe thực, nhưng thế giặc to lắm, không nên coi thường. Tử nói: - Mẹ tôi cảm hậu đức của ngài, nên sai tôi đến, nếu không phá được giặc, tôi cũng không còn mặt nào dám về trông thấy mẹ. Vậy xin cứ để tôi ra, quyết một trận tử chiến. Dung nói: - Ta nghe có Lưu Huyền Đức là anh hùng đời bấy giờ. Giá mà mời được Huyền Đức lại cứu, thì mới giải được vây. Chỉ hiềm chưa biết nhờ ai đi cho được. Tử nói: - Xin ngài viết thư, tôi xin mang đi! Dung mừng, viết thư giao cho Tử. Tử mặc áo giáp lên ngựa, lưng đeo cung tên, tay cầm giáo, ăn no, sắm sửa đủ, mở cửa thành, phi ngựa ra đi. Lúc gần đến bờ hào, quân giặc xúm vào đánh. Tử đâm luôn chết mấy đứa, vượt qua vòng vây chạy ra. Quản Hợi thấy có người ở trong thành ra, tắt là đi cầu cứu, liền đem vài trăm quân kỵ đuổi theo, tám mặt vây lại. Tử dừng

. cí yǐ zhù qiang , niǎn gong
da jiàn , bā miàn shè zhī , wú
bù yìng xián luò mǎ . zéi
zhòng bù gǎn lái zhui .

，便自引数百骑赶来，
八面围定。慈倚住枪，
拈弓搭箭，八面射之，
无不应弦落马。贼众不
敢来追。

5 tài shǐ cí de tuo , xing yè tóu
píng yuán lái jiàn liú xuán dé
. shi lǐ bà , jù yán kǒng bēi
hǎi bēi wéi qíu jiù zhì shì ,
chéng shàng shu zhá . xuán
dé kàn bì , wèn cí yue : "zú
xià hé rén ? " cí yue : "mǒu
tài shǐ cí , dong hǎi zhì bǐ rén
yě . yǔ kǒng róng qín fei gǔ
ròu , bǐ fei xiāng dǎng , tè yǐ
qì yí xiāng tóu , yǒu fēn yōu
gòng huàn zhì yì . jin guǎn
hài bào luàn , běi hǎi bēi wéi
, gu qióng wú gào , wéi zài
dàn xì . wén jun rén yì sù
zhù , néng jiù rén wéi jí , gù
tè lìng mǒu mào feng tú wéi ,
qián lái qíu jiù . " xuán dé liàn
róng dá yue : "kǒng bēi hǎi
zhì shì xiān yǒu liú bēi ye ? "
nǎi tòng yún cháng , yì dé
diǎn jīng bīng san qian ,
wǎng bēi hǎi jùn jìn fa .

6 guǎn hài wàng jiàn jiù jun lái
dào , qín zì yǐn bīng yíng dí ;
yin jiàn xuán dé bīng shǎo ,
bù yǐ wèi yì . xuán dé yǔ
guān , zhāng , tài shǐ cí lì mǎ

太史慈得脱，星夜投平
原来见刘玄德。施礼罢
，具言孔北海被围求救
之事，呈上书札。玄德
看毕，问慈曰：“足下
何人？”慈曰：“某太
史慈，东海之鄙人也。
与孔融亲非骨肉，比非
乡党，特以气谊相投，
有分忧共患之意。今管
亥暴乱，北海被围，孤
穷无告，危在旦夕。闻
君仁义素著，能救人危
急，故特令某冒锋突围，
前来求救。”玄德敛
容答曰：“孔北海知世
间有刘备耶？”乃同云
长、翼德点精兵三千，
往北海郡进发。

管亥望见救军来到，亲
自引兵迎敌；因见玄德
兵少，不以为意。玄德
与关、张、太史慈立马

niêm cung đáp tiễn, bát diện xạ
chi, vô bất ứng huyền lạc mã.
Tặc chúng bắt cảm lai truy.

ngọn giáo, giương cung đặt tên,
bắn cá tầm mặt, không phát nào là
không có người ngã ngựa, giặc sợ
không dám đuổi nữa.

Tù thoát được, ngay suốt ngày đêm
đến Bình Nguyên, vào ra mắt Lưu
Bị. Thư lễ xong, Tù nói hết sự tình
Khổng Dung bị vây, rồi đưa thư ra,
Lưu Bị xem thư xong, hỏi: - Ông là
ai? Tù nói: - Tôi là Thái Sử Tử,
người nhà quê ở Đông Hải. Tôi với
Khổng Dung không phải anh em họ
hàng, cũng không phải láng giềng
làng mạc; chỉ vì nghĩa khí đối với
nhau nên có ý chia sẻ ưu hoạn với
nhau. Nay Quản Hợi bạo loạn, Bắc
Hải bị vây, không biết cậy vào đâu,
nguy ở sớm tối, Khổng Dung nghe
ngài là người nhân nghĩa, hay cứu
người khốn, giúp kẻ nguy, nên sai
tôi xông pha giữa vòng giáo mác,
phá vòng vây đến đây cầu cứu
ngài. Lưu Bị tỏ vẻ tôn kính nói rằng:
- Khổng Bắc Hải cũng biết rằng
trong đời có Lưu Bị à? Lập tức
cùng Quan Vũ, Trương Phi đi kèm ba
ngìn tinh binh kéo sang Bắc Hải.

Quản Hợi thấy quân đến cứu, dẫn
quân ra đối địch. Lại thấy quân Lưu
Bị ít nên khinh thường không sợ.
Lưu Bị cùng với Quan, Trương và
Thái Sử Tử cười ngựa đứng ra

zhèn qián , guǎn hài fèn nù
zhí chu . tài shǐ cí què dài
xiàng qián , yún cháng zǎo
chu , zhí qū guǎn hài . liǎng
mǎ xiāng jiāo , zhòng jun dà
hǎn . liàng guǎn hài zěn dí
de yún cháng , shù shí gé
zhì xiàn , qīng lóng dao qǐ ,
pi guǎn hài yú mǎ xià . tài
shǐ cí , zhang fei liǎng qí qí
chu , shuang qiang bìng jǔ ,
sha rù zéi zhèn . xuán dé qu
bing yǎn sha . chéng shàng
kǒng róng wàng jiàn tài shǐ
cí yǔ guān , zhang gǎn sha
zéi zhòng , rú hǔ rù yáng
qún , zòng héng mò dang ,
biàn qu bing chu chéng .
liǎng xià jiá gong , dà bài
qún zéi , jiàng zhě wú shù ,
yú dǎng kuì sǎn . kǒng róng
yíng jie xuán dé rù chéng ,
xù lǐ bì , dà shè yán yàn qìng
hè . yóu yǐn mí zhú lái jiàn
xuán dé , jù yán zhang ? sha
cáo song zhi shì : "jin cáo
cào zòng bing dà luè , wéi
zhù xú zhōu , tè lái qí jiù ."
xuán dé yue : "táo gong zǔ
nǎi rén rén jun zi , bù yì shòu
cǐ wú gu zhì yuan . " kǒng
róng yue : "gong nǎi hán shì
zong qin . jin cáo cáo cán hái
bǎi xìng , yǐ qiǎng qí ruò , hé
bù yǔ róng tòng wǎng jiù zhì
? " xuán dé yue : "bèi fei
gǎn tuī cí , nài bing wéi jiang
guǎ , kǒng nán qīng dòng ."
kǒng róng yue : "róng zhì yù
jiù táo gong zǔ , suí yin jiù yí

阵前，管亥忿怒直出。
太史慈却待向前，云长早出，直取管亥。两马相交，众军大喊。量管亥怎敌得云长，数十合之间，青龙刀起，劈管亥于马下。太史慈、张飞两骑齐出，双枪并举，杀入贼阵。玄德驱兵掩杀。城上孔融望见太史慈与关、张赶杀贼众，如虎入羊群，纵横莫当，便驱兵出城。两下夹攻，大败群贼，降者无数，余党溃散。孔融迎接玄德入城，叙礼毕，大设筵宴庆贺。又引糜竺来见玄德，具言张闿杀曹嵩之事：“今曹操纵兵大掠，围住徐州，特来求救。”玄德曰：“陶恭祖乃仁人君子，不意受此无辜之冤。”孔融曰：“公乃汉室宗亲。今曹操残害百姓，倚强欺弱，何不与融同往救之？”玄德曰：“备非敢推辞，奈兵微将寡，恐难轻动。”孔融曰：“融之欲救陶恭

thái sù từ lập mã trận tiền,
quán hơi phẫn nộ trực xuất.
Thái sủ từ khước dãi hướng
tiền, vân trường tảo xuất, trực
thủ quản hơi. Lưỡng mã tương
giao, chúng quân đại hảm.
Lượng quản hơi châm địch đắc
vân trường, sổ thập hợp chí
gian, thanh long dao khởi,
phách quản hơi vu mǎ hạ. Thái
sủ từ, trương phi lưỡng kỵ tề
xuất, song thương tịnh cử, sát
nhập tắc trận. Huyền đức khu
binh yểm sát. Thành thượng
không dung vọng kiến thái sủ
từ dữ quan, trương cản sát tắc
chúng, như hỏ nhảy dương
quần, tung hoành mạc đương,
tiện khu binh xuất thành. Lưỡng
hạ giáp công, đại bại quân tắc,
hàng giả vô số, dư đảng hội
tán. Không dung nghênh tiếp
huyền đức nhập thành, tự lỗ
tát, đại thiết diên yến khánh hạ.
Hữu dẫn mi trúc lai kiến huyền
đức, cụ ngôn trương khải sát
tào tung chi sự: "Kim tào thao
tung binh đại lược, vi trụ từ
châu, đặc lai cầu cứu." Huyền
đức viết: "Đào cung tổ nãi nhân
nhân quân tử, bất ý thụ thủ vô
cô chi oan." Không dung viết:
"Công nãi hán thất tông thân.
Kim tào thao tàn hại bách tính,
ỷ cường khi nhược, hà bất dữ
dung đồng vãng cứu chi?"
Huyền đức viết: "Bị phi cảm thối
tử, nại binh vi tương quả,
khủng nan khinh động." Không
dung viết: "Dung chi dục cứu

trước trận. Quân Hợi hăm hở ra
đánh. Từ đang định xông ra, Quan
Vũ đã nhảy ra trước. Hợi địch sao
nỗi Quan Vũ: Mới được vài mươi
hiệp, một nhát thanh long đao đã
chém chết ngay Quán Hợi ở dưới
chân ngựa. Từ, Trương hai ngựa
cùng ra, hai giáo đều múa, xông
vào đâm quân giặc, Lưu Bị thúc
quân đánh riết. Khổng Dung ở trên
thành trông thấy Từ, Quan, Trương
ba người vào trong đâm giặc,
không ai đương nổi, xông xáo tựa
hỏ như hỏ giữa đàn dê, liền kéo
binh ra thành, hai đầu đánh dồn lại,
quân giặc thua chạy, đầu hàng vô
số, còn bao nhiêu tan vỡ cả. Khổng
Dung đón Lưu Bị vào thành; chào lễ
xong rồi, mở một tiệc yến thực to
ăn mừng, lại dẫn Mỹ Chúc ra chào
Huyền Đức. Mỹ Chúc nhân thể nói
việc Trương Khải giết Tào Tung,
nay Tào Tháo thả binh đến cướp
phá Tù Châu, bởi vậy Đào Khiêm
sai y đến cầu cứu Khổng Dung.
Lưu Bị nói: - Đào Cung Tổ là người
quân tử, không ngờ mắc phải oan
này. Dung nói: - Ông là tôn thân
nhà Hán, nay Tào Tháo tàn hại
trăm họ, cậy khỏe, khinh yếu. Sao
ông không cùng với tôi đi cứu Đào
Dung Tổ một thế? Lưu Bị nói: - Tôi
đầu dám từ việc ấy, nhưng tướng
ít, binh yếu, lo rằng không làm nổi
việc. Dung lại nói: - Tôi nay đi cứu
Cung Tổ tuy vì tình bạn, nhưng
cũng vì nghĩa lớn, ông há không có
bụng trượng nghĩa hay sao? Lưu Bị
đáp: - Có phải thế xin Văn Cử hãy
đi trước, khoan cho tôi còn sang

, yì wèi dà yì . gong qǐ dù wú zhàng yǐ zhī xìn ye ? " xuán dé yue : " jì rú cǐ , qǐng wén jǔ xian xíng , róng bēi qù gong sun zàn chǔ , jiè san wǔ qian rén mǎ , suí hòu biàn lái ." róng yue ; " gong qie wù shi xìn . " xuán dé yue : " gong yǐ bēi wèi hé rú rén yě ? shèng rén yún : zì gǔ jie yǒu sǐ , rén wú xìn bù lì . liú bēi jiè de jun , huò jiè bù de jun , bì rán qín zhì ." kǒng róng yīng yún , jiào mí zhú xian huí xú zhou qù bào , róng biàn shou shí qǐ chéng . tài shǐ cí bài xiè yue : " cí fèng mǔ mìng qián lái xiāng zhù , jin xìng wú yú . yǒu yáng zhou cì shǐ liú yáo , yǔ cí tòng jùn , yǒu shu lái huàn , bù gǎn bù qù . róng tú zài jiàn . " róng yǐ jin bó xiāng chóu , cí bù kěn shòu ér guì . qí mǔ jiàn zhì , xǐ yue : " wǒ xǐ rǔ yǒu yǐ bào bēi hǎi yě ! " suì qiǎn cí wǎng yáng zhou qù liǎo . bù shuo kǒng róng qǐ bing . qǐ shuo xuán dé lí bēi hǎi lái jiàn gong sun zàn , jù shuo yù jiù xú zhou zhì shì . zàn yue : " cáo cào yǔ jun wú chóu , hé kǔ tì rén chu lì ? " xuán dé yue : " bēi yǐ xǔ rén , bù gǎn shi xìn . " zàn yue : " wǒ jiè yǔ jun mǎ bù jun èr qian . " xuán dé yue : " gèng wàng jiè zhào zì lóng yí xíng . " zàn xǔ zhì . xuán dé suì yǔ guan , zhang yǐn běn

祖，虽因旧谊，亦为大义。公岂独无仗义之心耶？”玄德曰：“既如此，请文举先行，容备去公孙瓒处，借三五千人马，随后便来。”融曰：“公切勿失信。”玄德曰：“公以备为何如人也？圣人云：自古皆有死，人无信不立。刘备借得军、或借不得军，必然亲至。”孔融应允，教糜竺先回徐州去报，融便收拾起程。太史慈拜谢曰：“慈奉母命前来相助，今幸无虞。有扬州刺史刘繇，与慈同郡，有书来唤，不敢不去。容图再见。”融以金帛相酬，慈不肯受而归。其母见之，喜曰：“我喜汝有以报北海也！”遂遣慈往扬州去了。不说孔融起兵。且说玄德离北海来见公孙瓒，具说欲救徐州之事。瓒曰：“曹操与君无仇，何苦替人出力？”玄德曰：“备已许人，不敢失信。”瓒曰

đào cung tổ, tuy nhân cựu nghị, diệc vi đại nghĩa. Công khởi độc vô trượng nghĩa chi tâm da?" Huyền đức viết: "Kí như thử, thỉnh văn cử tiên hành, dung bị khứ công tôn toàn xử, tá tam ngũ thiên nhân mã, tùy hậu tiện lai." Dung viết; "Công thiết vật thất tín." Huyền đức viết: "Công dĩ bị vi hà như nhân dã? Thánh nhân vân: tự cổ giai hữu tử, nhân vô tín bất lập. Lưu bị tá đắc quân, hoặc tá bất đắc quân, tất nhiên thân chí. "Khổng dung ứng duẫn, giáo mi trúc tiên hồi từ châu khứ báo, dung tiện thu thập khởi trình. Thái sử từ bái tạ viết: "Từ phụng mẫu mệnh tiền lai tương trợ, kim hạnh vô ngu. Hữu dương châu thứ sứ lưu diêu, dũ từ đồng quận, hữu thư lai hoán, bất cảm bất khứ. Dung đồ tái kiến." Dung dĩ kim bạch tương thù, từ bất khắng thụ nhi quy. Kí mẫu kiến chi, hỉ viết: "Ngã hỉ nhữ hữu dĩ báo bắc hải dãi!" Toại khiển từ vãng dương châu khứ liễu. Bất thuyết khổng dung khởi binh. Thả thuyết huyền đức li bắc hải lai kiến công tôn toàn, cụ thuyết dục cứu từ châu chi sự. Toản viết: "Tào thao dũ quân vô cừu, hà khở thế nhân xuất lực?" Huyền đức viết: "Bị dĩ hứa nhân, bất cảm thất tín." Toản viết: "Ngã tá dũ quân mã bộ quân nhị thiên." Huyền đức viết: "Canh vọng tá triều tử long nhất hành." Toản

Công Tôn Toản mượn thêm năm ba nghìn quân mã, rồi sẽ đến sau. Dung lại dặn: - Xin ông chớ sai hẹn. Huyền Đức nói: - Ông cho tôi là người thế nào? Thánh nhân đã dạy rằng: "Xưa nay ai cũng chết nhưng không có tin thì không ra người". Nay dù mượn được quân hay không, thế nào tôi cũng phải đến cứu Từ Châu. Dung bỗng lòng, sai My Chúc về báo trước cho Đào Khiêm, rồi thu xếp khởi hành. Thái Sử Từ lay tạ Khổng Dung, nói rằng: - Tôi vâng lời mẹ, sang đây giúp ngài. Nay công việc xong xuôi cả rồi, thứ sử Dương Châu là Lưu Gio, là người cùng một quận với tôi, có thư lại gọi, không đi không được. Xin để khi khác lại có dịp gặp nhau. Dung đem vàng lụa tạ ơn. Từ không chịu lấy gì cả, ra về. Mẹ Từ thấy Từ về mừng nói rằng: - Mẹ mừng cho con báo được ơn Bắc Hải. Nói xong lại sai Từ sang Dương Châu. Nay không nói chuyện Khổng Dung khởi binh sang cứu Từ Châu vội. Hãy nói chuyện Lưu Bị đến gặp Công Tôn Toản và nói chuyện cả sự tình mình muốn sang cứu Từ Châu. Toản hỏi rằng: - Tào Tháo không có thù gì với ông, tội gì ông lại đi giúp bên nọ đánh bên kia? Lưu Bị nói: - Tôi đã hứa với người ta rồi, thế nào cũng phải đi. Toản cho mượn hai nghìn quân mã, Lưu Bị xin cho Triệu Tử Long đi theo. Toản bỗng lòng. Lưu, Quan, Trương dẫn ba nghìn quân bắn bộ của mình đi trước. Triệu Văn dẫn hai nghìn quân kéo đi sau, cùng

bù san qian rén wèi qián bù ,
zì lóng yín èr qian rén suí
hòu , wǎng xú zhōu lái .

：“我借与君马步军二千。”玄德曰：“更望借赵子龙一行。”瓒许之。玄德遂与关、张引本部三千人为前部，子龙引二千人随后，往徐州来。

7 què shuo mí zhú huí bào táo
qian , yán bēi hǎi yòu qǐng
de liú xuán dé lái zhù ; chén
yuán lóng yě huí bào qīng
zhou tián kǎi xin rán lǐng
bing lái jiù ; táo qian xin an .
yuán lái kǒng róng , tián kǎi
liǎng lù jun mǎ , jù pà cáo
bing shì měng , yuǎn yuǎn yí
shan xià zhài , wèi gǎn qīng
jin . cáo cào jiàn liǎng lù jun
dào , yì fen liǎo jun shì , bù
gǎn xiàng qián gong chéng .

却说糜竺回报陶谦，言北海又请得刘玄德来助；陈元龙也回报青州田楷欣然领兵来救；陶谦心安。原来孔融、田楷两路军马，惧怕曹兵势猛，远远依山下寨，未敢轻进。曹操见两路军到，亦分了军势，不敢向前攻城。

8 què shuo liú xuán dé jun dào
, jiàn kǒng róng . róng yue : " "
cáo bing shì dà , cào yòu
shàn yú yòng bing , wèi kě
qing zhàn . qǐe guan qí dòng
jìng , rán hòu jìn bing ." "
xuán dé yue : " dàn kǒng
chéng zhong wú liáng , nán
yǐ jiǔ chí . bēi líng yún cháng
, zì lóng líng jun sì qian , zài
gong bù xià xiāng zhù ; bēi
yǔ zhang fei sha ben cáo
yíng , jìng tóu xū zhōu qù
jiàn táo shǐ jun shang yì . "

却说刘玄德军到，见孔融。融曰：“曹兵势大，操又善于用兵，未可轻战。且观其动静，然后进兵。”玄德曰：“但恐城中无粮，难以久持。备令云长、子龙领军四千，在公部下相助；备与张飞杀奔曹营，径投徐州去见陶使君商

húa chi. Huyền đức toại dữ
quan, trương dẫn bốn bộ tam
thiên nhân vi tiền bộ, tử long
dẫn nhị thiên nhân tùy hậu,
vãng từ châu lai.

đến Từ Châu.

Khước thuyết mi trúc hồi báo
đào khiêm, ngôn bắc hải hựu
thỉnh đắc lưu huyền đức lai trợ;
trần nguyên long dã hồi báo
thanh châu điền giai hân nhiên
lính binh lai cứu; đào khiêm tâm
an. Nguyên lai khổng dung,
diền giai lưỡng lộ quân mã, cụ
phạ tào binh thế mãnh, viễn
viễn y sơn hạ trại, vị cảm khinh
tiến. Tào thao kiến lưỡng lộ
quân đáo, diệc phân liêu quân
thế, bắt cảm hướng tiền công
thành.

Khước thuyết lưu huyền đức
quân đáo, kiến khổng dung.
Dung viết: "Tào binh thế đại,
thao hựu thiện vu dụng binh, vị
khả khinh chiến. Thả quan kì
động tĩnh, nhiên hậu tiến binh."
Huyền đức viết: "Đãn khùng
thành trung vô lương, nan dĩ
cứu trì. Bị lệnh vân trường, tử
long lĩnh quân tú thiêん, tại công
bộ hạ tương trợ; bị dữ trương
phi sát bôn tào doanh, kính đầu
tử châu khứ kiến đào sủ quân
thương nghị." Dung đại hỉ, hội

Trong khi ấy thì My Chúc về báo
với Đào Khiêm rằng: - Khổng Dung
đến giúp, lại mời thêm được cả Lưu
Bị. Trần Nguyên Long cũng về báo
rằng: - Điền Khải vui lòng đem quân
sang cứu. Bấy giờ Đào Khiêm mới
hơi vững dạ. Hai cánh quân Khổng
Dung, Điền Khải mới đến, sợ quân
Tào mạnh thế nên ở đằng xa, dựa
vào sườn núi đóng trại chưa dám
khinh tiến. Tào Tháo thấy hai đám
quân cứu viện đã đến, cũng chia
quân ra giữ, chưa dám kéo cả vào
phá thành.

Lưu Bị đến sau, vào ra mắt Khổng
Dung. Dung nói: - Quân Tháo thề
lớn lắm, mà Tháo lại khéo dùng
mưu mẹo, ta không nên tiến vội,
đợi xem tình hình thế nào đã. Lưu
Bị nói: - Tôi chỉ lo trong thành không
có lương, khó giữ được lâu. Nay
hãy xin sai Quan Vân Trường và
Triệu Tử Long lĩnh bốn nghìn quân
ở đây với ông. Tôi thì cùng với
Trương Phi kéo qua trại Tào Tháo,
đi tắt đến Từ Châu, để vào bàn với
Đào sứ quân. Dung mừng lắm, hẹn
nhau với Điền Khải hai người lập

róng dà xǐ , huì gé tián kǎi ,
wéi jǐ jiǎo zhì shì ; yún cháng
, zi lóng lǐng bing liǎng bian
jie yìng . shì rì xuán dé ,
zhang fei yǐn yi qian rén mǎ
sha rù cáo bing zhài bian .
zhèng xíng zhì xiàn , zhài nèi
yi sheng gǔ xiǎng , mǎ jun
bù jun , rú cháo sì làng ,
yǒng jiang chu lái . dang tóu
yi yuán dà jiang , nǎi shì yú
jin , lè mǎ dà jiào : " hé chǔ
kuáng tú ! wǎng nǎ lǐ qù ! "
zhang fei jiàn liǎo , gèng bù
dǎ huà , zhí qū yú jìn . liǎng
mǎ xiāng jiāo , zhàn dào shù
gé , xuán dé chè shuang gǔ
jiàn hui bing dà jìn , yú jìn bài
zǒu . zhang fei dang qián
zhuī sha , zhí dào xú zhōu
chéng xià .

9 chéng shàng wàng jiàn hóng
qí bái zì , dà shu " píng yuán
liú xuán dé " , táo qian jí lìng
kai mén . xuán dé rù chéng ,
táo qian jie zhe , gòng dào fǔ
yá . lǐ bì , shè yàn xiāng dài ,
yi bì láo jun . táo qian jiàn
xuán dé yí biǎo xuan áng ,
yǔ yán huo dá , xin Zhōng
Dà xǐ , biàn mìng mí zhú qū
xú zhōu pái yìn , ràng yǔ
xuán dé . xuán dé è rán yue
: " gong hé yì yě ? " qian yue
: " jin tian xià rǎo luàn , wáng
gang bù zhèn ; gong nǎi hàn
shì zong qin , zhèng yí lì fú
shè jì . lǎo fu nián mài wú

议。”融大喜，会合田楷，为掎角之势；云长、子龙领兵两边接应。是日玄德、张飞引一千人马杀入曹兵寨边。正行之间，寨内一声鼓响，马军步军，如潮似浪，拥将出来。当头一员大将，乃是于禁，勒马大叫：“何处狂徒！往那里去！”张飞见了，更不说话，直取于禁。两马相交，战到数合，玄德掣双股剑麾兵大进，于禁败走。张飞当前追杀，直到徐州城下。

城上望见红旗白字，大书“平原刘玄德”，陶谦急令开门。玄德入城，陶谦接着，共到府衙。礼毕，设宴相待，一壁劳军。陶谦见玄德仪表轩昂，语言豁达，心中大喜，便命糜竺取徐州牌印，让与玄德。玄德愕然曰：“公何意也？”谦曰：“今天下扰乱，王纲不振；公乃汉室宗亲，正宜力扶社稷

hợp điền giai, vi kỉ giác chi thế;
vân trường, tử long lính binh
lưỡng biên tiếp ứng. Thị nhật
huyền đức, trương phi dẫn nhất
thiên nhân mã sát nhập tào
binh trại biên. Chánh hành chí
gian, trại nội nhất thanh cỗ
hưởng, mã quân bộ quân, như
triều tự lăng, ứng tương xuất
lai. Dương đầu nhất viên đại
tướng, nãi thị vu cầm, lặc mã
đại khiếu: "Hà xứ cuồng đồ!
Vãng na lí khứ!" Trương phi
kiến liễu, canh bất đả thoại,
trực thủ vu cầm. Luồng mã
tương giao, chiến đáo sô hợp,
huyền đức xê song cỗ kiêm huy
binh đại tiến, vu cầm bại tầu.
Trương phi đương tiền truy sát,
trực đáo từ châu thành hạ.

thế ý giác, còn Vân Trường với Tử Long thì lính binh để tiếp ứng hai bên. Lưu Bị, Trương Phi hai người dẫn một nghìn quân mã, kéo qua bên cạnh trại Tào Tháo. Quân đang đi thấy trong trại nỗi một tiếng trống, quân mã, bộ kéo ra như nước vỡ. Vu Cát đứng đầu, dùng cương ngựa lại gọi to lên rằng: - Bọn cuồng đồ xứ nào kéo đi đâu đây? Trương Phi chẳng nói chẳng rằng, xông thẳng vào đánh Vu Cát. Hai bên đánh nhau được vài hiệp, Lưu Bị múa đôi dao, kéo quân tràn lên. Vu Cát thua chạy, Trương Phi đi đầu chém giết, rồi lao thẳng đến dưới thành Từ Châu.

Thành thương vọng kiến hồng
kì bạch tự, đại thư "Bình
nguyên lưu huyền đức", đao
khiêm cấp lệnh khai môn.
Huyền đức nhập thành, đao
khiêm tiếp trú, cộng đáo phủ
nhà. Lễ tất, thiết yến tương đãi,
nhất bích lao quân. Đào khiêm
kiến huyền đức nghi biểu hiên
ngang, ngữ ngôn khoát đạt,
tâm trung đại hỉ, tiện mệnh mi
trúc thủ từ châu bài ấn, nhượng
dữ huyền đức. Huyền đức ngạc
nhận viết: "Công hà ý dã?"
Khiêm viết: "Kim thiên hạ nhiều
loạn, vương cương bất chán;
công nǎi hán thất tông thân,

Trên thành trông xuống thấy lá cờ
đỏ, viết năm chữ trắng thực to:
"Bình Nguyên Lưu Huyền Đức",
Đào Khiêm kíp sai người mở cửa.
Huyền Đức vào thành. Khiêm tiếp
đón, mời về phủ nhà, thi lễ xong,
mở tiệc yến khoản đãi. Đào Khiêm
thấy Lưu Bị diện mạo hiên ngang,
nói năng khoát đạt, trong bụng lấp
lậy mừng rõ, sai ngay My Chúc
đem cả bài, ấn Từ Châu ra, xin
nhường chức cho Lưu Bị, Lưu Bị
ngạc nhiên hỏi: - Thế này là ý ngài
ra làm sao? Khiêm nói: - Nay thiên
hạ rối loạn, rường cột nhà vua
không cất lên được. Ngài là Tôn
thân nhà Hán, nên ra sức giúp

néng , qíng yuàn jiang xú
zhou xiāng ràng . gong wù
tui cí . qian dang zì xiě biǎo
wén , shen zòu cháo tíng . "
xuán dé lí xí zài bài yue : " liú
bèi sui hàn cháo ? yì , gong
wéi dé bó , wèi píng yuán
xiang yóu kǒng bù chèn zhí .
jin wèi dà yì , gù lái xiāng
zhù . gong chu cǐ yán , mò
fei yí liú bèi yǒu tun bìng zhī
xin ye ? ruò jǔ cǐ niàn ,
huáng tian bù yòu ! " qian
yue : " cǐ lǎo fu zhí shí qíng
yě . " zài san xiāng ràng ,
xuán dé nǎ lǐ kěn shòu . mí
zhú jìn yue : " jin bing lín
chéng xià , qiě dang shàng
yì tuì dí zhì cè . dài shì píng
zhì rì , zài dang xiāng ràng
kě yě . " xuán dé yue : " bèi
sheng yí shu yú cáo cào ,
quàn lìng jiě hé . cáo ruò bù
cóng , qian sha wéi chí . " yú
shì chuán xí san zhài , qiě
zhí bing bù dòng ; qian rén ?
shu yǐ dá cáo cào .

10 què shuo cáo cào zhèng zài
jun zhong , yǔ zhu jiāng yì
shì , rén bào xú zhōu yǒu
zhàn shu dào . cáo chai ér
guan zhì , nǎi liú bèi shu yě .
shu luè yue : " bèi zì guan
wài de bài jun yán , sì hòu
tian gè yí fang , bù jí qu shì .
xiàng zhě , zun fù cáo hóu ,

。老夫年迈无能，情愿将徐州相让。公勿推辞。谦当自写表文，申奏朝廷。”玄德离席再拜曰：“刘备虽汉朝苗裔，功微德薄，为平原相犹恐不称职。今为大义，故来相助。公出此言，莫非疑刘备有吞并之心耶？若举此念，皇天不佑！”谦曰：“此老夫之实情也。”再三相让，玄德那里肯受。糜竺进曰：“今兵临城下，且当商议退敌之策。待事平之日，再当相让可也。”玄德曰：“备生遗书于曹操，劝令解和。操若不从，厮杀未迟。”于是传檄三寨，且执兵不动；遣人赍书以达曹操。

却说曹操正在军中，与诸将议事，人报徐州有战书到。操拆而观之，乃刘备书也。书略曰：“备自关外得拜君颜，嗣后天各一方，不及趋侍。向者，尊父曹侯，

chánh nghi lực phù xã tắc. Lão phu niên mại vô năng, tình nguyện tương từ chau tương nhượng. Công vật thôi từ. Khiêm đương tự tả biểu văn, thân tấu triều đình." Huyền đức li tịch tái bái viết: "Lưu Bị tuy hán triều miêu duệ, công vi đức bạc, vi bình nguyên tương do khùng bất xưng chức. Kim vi đại nghĩa, cố lai tương trợ. Công xuất thủ ngôn, mạc phi nghị lưu bị hữu thôn tính chi tâm da? Nhược cử thủ niệm, hoàng thiên bất hữu!" Khiêm viết: "Thủ lão phu chi thật tình dã." Tái tam tương nhượng, huyền đức na lì khảng thụ. Mí trúc tiến viết: "Kim binh lâm thành hạ, thả đương thương nghị thối địch chi sách. Đãi sự bình chi nhật, tái đương tương nhượng khả dã." Huyền đức viết: "Bị sinh di thư vu tào thao, khuyến lệnh giải hòa. Thao nhược bất tòng, tư sát vị trí." Vu thị truyền hịch tam trại, thả chấp binh bất động; khiễn nhân tê thư dĩ đạt tào thao.

Khước thuyết tào thao chánh tại quân trung, dữ chư tướng nghị sự, nhân báo từ chau hữu chiến thư đáo. Thao sách nhí quan chí, nãi lưu bị thư dã. Thư lược viết: "Bị tự quan ngoại đắc báu quân nhan, tự hậu thiên các nhất phương, bất cập xu thị. Hướng giả, tôn phụ tào hầu,

nước. Tôi nay già rồi, không làm gì được nữa, ngài chớ có chối. Tôi xin tự viết một bài biểu dâng lên triều đình. Lưu Bị đứng ra ngoài chiếu lạy hai lạy nói rằng: - Bị tuy là dòng dõi nhà Hán, nhưng công nhỏ, đức mỏng, làm một chức tướng ở Bình Nguyên còn sợ không nỗi, nay vì đại nghĩa đến giúp ông, sao ông lại dạy thế? Hay là ông nghĩ tôi có bụng tham lam gì chẳng? Nếu tôi có bụng thế, trời sẽ không thương tôi. Khiêm nói rằng: - Xin ngài chớ nghĩ thế, ấy là thực tình của tôi. Khiêm hai ba lần nhường, Lưu Bị nhất định không chịu. My Chúc thấy hai người, kẻ nhường người chối dùng dằng mãi, bèn tiến lên thưa rằng: - Nay quân giặc ở dưới thành, xin hai ngài hãy bàn kế phá giặc đã. Khi nào đánh tan được giặc rồi, bấy giờ xin các ngài hãy nhường thành cho nhau. Lưu Bị nói: - Tôi hãy đưa thư cho Tào Tháo, khuyên y giải hòa, nếu y không nghe lời, bấy giờ ta sẽ đánh cũng không muộn. Bèn truyền hịch cho ba trại hãy đóng binh không được động vội. Rồi sai người đưa thư cho Tào Tháo.

Tháo đương ở trung quân, cùng các tướng bàn việc, bỗng có người vào báo Từ Châu có chiến thư mang đến. Tháo mở ra xem. Thư rằng: "Từ khi Bị được tiếp tân nhau ở ngoài cửa quan đến giờ, mỗi người một phương, không được gần gũi bên ngoài. Vừa rồi tân phụ Tào hầu bị hại, là vì thằng Trương

shí yin zhang ? bù rén , yǐ zhì bēi hài , fei táo gong zǔ zhì zuì yě . mù jin huáng jin yí niè , rǎo luàn yú wài ; dǒng zhuó yú dǎng , pán jù yú nèi . yuàn míng gong xian cháo tíng zhī jí , ér hòu sī chóu ; chè xú zhōu zhī bing , yǐ jiù guó nán : zé xú zhōu xìng shèn , tian xià xìng shèn ! " cáo cào kàn shū , dà mà : " liú bēi hé rén , gǎn yǐ shu lái quàn wǒ ! qiè zhōng jiān yǒu jī feng zhì yì ! " mìng zhǎn lái shǐ , yi miàn jié lì gong chéng . guo jia jiàn yue : " liú bēi yuǎn lái jiù yuán , xian lǐ hòu bing , zhǔ gong dang yòng hǎo yán dá zhì , yǐ mǎn bēi xìn ; rán hòu jìn bing gong chéng , chéng kě pò yě . " cáo cóng qí yán , kuǎn liù lái shǐ , hòu fa huí shu .

实因张闿不仁，以致被害，非陶恭祖之罪也。目今黄巾遗孽，扰乱于外；董卓余党，盘踞于内。愿明公先朝廷之急，而后私仇；撤徐州之兵，以救国难：则徐州幸甚，天下幸甚！”曹操看书，大骂：“刘备何人，敢以书来劝我！且中间有讥讽之意！”命斩来使，一面竭力攻城。郭嘉谏曰：“刘备远来救援，先礼后兵，主公当用好言答之，以慢备心；然后进兵攻城，城可破也。”操从其言，款留来使，候发回书。

- 11 zhèng shàng yì xiān , hu liú xìng mǎ fēi bào huò shì . cáo wèn qí gù , bào shuo lǚ bù yǐ xí pò yǎn zhōu , jìn jù pú yáng . yuán lái lǚ bù zì zao lǐ , guo zhì luàn , táo chu wǔ guan , qù tóu yuán shù ; shù guài lǚ bù fān fù bù dìng , jù ér bù nà . tóu yuán shào , shào nà zhì , yǔ bù gòng pò zhang yàn yú cháng shān . bù zì yǐ wèi de zhì , ào mǎn yuán shào shǒu xià jiàng shì

正商议间，忽流星马飞报祸事。操问其故，报说吕布已袭破兖州，进据濮阳。原来吕布自遭李、郭之乱，逃出武关，去投袁术；术怪吕布反覆不定，拒而不纳。投袁绍，绍纳之，与布共破张燕于常山。布自以为得志，傲慢袁绍手

thật nhân trương khải bất nhân, dĩ trí bị hại, phi đào cung tổ chi tội dã. Mục kim hoàng cân di nghiệt, nhiễu loạn vu ngoại; đồng trác dư đảng, bàn cứ vu nội. Nguyên minh công tiên triều đình chi cấp, nhi hậu tư cùu; triệt từ châu chi binh, dĩ cứu quốc nan: tắc từ châu hạnh thậm, thiên hạ hạnh thậm! "Tào Tháo khán thư, đại mạ: "Lưu bị hà nhân, cảm dĩ thư lai khuyến ngã! Thả trung gian hữu ki phúng chí y!" Mệnh trăm lai sử, nhất diện kiệt lực công thành. Quách gia gián viết: "Lưu bị viễn lai cứu viên, tiên lễ hậu binh, chúa công đương dụng hảo ngôn đáp chí, dĩ mạn bị tâm; nhiên hậu tiến binh công thành, thành khả phá dã." Thao tòng kì ngôn, khoản lưu lai sử, hậu phát hồi thư.

Khải bất nhân, chó không phải là tội Đào Cung Tổ. Hiện giờ, ngoài thì dư đảng giặc Khăn Vàng quấy nhiễu; trong thì bè cánh Đồng Trác làm loạn. Xin minh công hãy lo việc triều đình trước, rồi sau hãy nghĩ đến thù riêng, rút quân vây Tứ Châu về, để cứu nạn nước, thì Tứ Châu may lắm, thiên hạ may lắm!" Tào Tháo xem thư xong, nổi giận mắng rằng: - Lưu Bị là ai, dám đưa thư lại ngăn ta, trong thư lại có ý mỉa mai? Nói rồi truyền đem chém sứ đưa thư, rồi ra sức đánh thành. Quách Gia can rằng: - Lưu Bị từ xa lại cứu, trước dùng lễ sau dùng binh, chúa công nên lấy lời từ té đáp lại, làm cho Lưu Bị khinh thường, phòng bị trẽ nai, rồi ta sẽ tiến binh đánh thành, mới dễ phá được. Tháo nghe lời, truyền thết đãi sứ giả, rồi viết thư trả lời.

Đang khi bàn bạc, chợt có ngựa lưu tin lại nói rằng: - Lã Bố đã đánh phá Duyên Châu, hiện đang tiến binh chiếm cứ Bộc Dương. Nguyên Lã Bố từ khi gặp loạn Lý Thôi, Quách Dĩ, trốn ra cửa vũ quan, định đi theo Viên Thuật, Thuật ghét Bố là người phản phúc, không dùng. Bố lại đến với Viên Thiệu, được Thiệu dung nạp. Thiệu cùng Bố đánh tan Thường Sơn, từ ấy Bố lấy làm đắc chí, khinh nhơn những tướng sĩ của Thiệu. Thiệu giận muốn giết. Bố lại

. shào yù sha zhi . bù nǎi qù
tóu zhang yáng , yáng nà zhi
. shí páng shu zài Cháng ān
chéng zhōng , si cáng lǚ bù
qì xiǎo , sòng huán lǚ bù . lǐ
? , guo sì zhī zhī , suì zhǎn
páng shu , xiě shu yǔ zhang
yáng , jiào sha lǚ bù . bù yìn
qì zhang yáng qù tóu zhang
miǎo . qiè hǎo zhang miǎo dì
zhang chao yǐn chén gong
lái jiàn zhang miǎo . gong
shuo miǎo yue : " jin tian xià
fen beng , ying xióng bìng qǐ
; jun yǐ qian lǐ zhì zhòng , ér
fān shòu zhì yú rén , bù yì bǐ
hu ! jin cáo cào zheng dong
yǎn zhou kōng xū ; ér lǚ bù
nǎi dang shì yǒng shì , ruò
yǔ zhì gòng qǔ yǎn zhou , bà
yè kě tú yě ." zhang miǎo dà
xǐ , biàn lìng lǚ bù xí pò yǎn
zhou , suí jù pú yáng . zhǐ
yǒu ? chéng , dong a , fàn
xiàn san chǔ , bèi xún yù ,
chéng yù shè jì sǐ shǒu de
quán , qí yú ju pò . cáo rén lǚ
zhàn , jiē bù néng shèng , tè
cǐ gào jí . cáo wén bào dà
jing yue : " yǎn zhou yǒu shī
, shǐ wú wú jia kě gui yǐ , bù
kě bù jí tú zhì !" guo jia yue :
" zhǔ gong zhèng hǎo mài
gè rén qíng yǔ liú bài , tuì jun
qù fù yǎn zhou . " cáo rán zhī
jí shí dá shu yǔ liú bài , bá
zhài tuì bing .

下将士。绍欲杀之。布乃去投张杨，杨纳之。时庞舒在长安城中，私藏吕布妻小，送还吕布。李傕、郭汜知之，遂斩庞舒，写书与张杨，教杀吕布。布因弃张杨去投张邈。恰好张邈弟张超引陈宫来见张邈。宫说邈曰：“今天下分崩，英雄并起；君以千里之众，而反受制于人，不亦鄙乎！今曹操征东，兗州空虚；而吕布乃当世勇士，若与之共取兗州，霸业可图也。”张邈大喜，便令吕布袭破兗州，随据濮阳。止有鄆城、东阿、范县三处，被荀彧、程昱设计死守得全，其余俱破。曹仁屡战，皆不能胜，特此告急。操闻报大惊曰：“兗州有失，使吾无家可归矣，不可不亟图之！”郭嘉曰：“主公正好卖个人情与刘备，退军去复兗州。”操然之，即时答书与刘备，拔寨退兵。

tướng sĩ. Thiệu dục sát chi. Bố nãi khứ đầu trương dương, dương nạp chí. Thời bàng thư tại trường an thành trung, tư tàng lữ bố thê tiểu, tổng hoàn lữ bố. Lý giác, quách tì tri chí, toại trảm bàng thư, tả thư dữ trương dương, giáo sát lữ bố. Bố nhân khí trương dương khứ đầu trương mạc. Khắp hảo trương mạc đệ trương siêu dẫn trần cung lai kiến trương mạc. Cung thuyết mạc viết: "Kim thiên hạ phân băng, anh hùng tịnh khởi; quân dĩ thiên lí chí chúng, nhi phản thụ chế vu nhân, bất diệc bỉ hồ! Kim tào thao chinh đông, duyên châu không hư; nhi lữ bố nãi đương thế dung sĩ, nhược dữ chi công thủ duyên châu, bá nghiệp khả đồ dã." Trương mạc đại hỉ, tiện lệnh lữ bố tập phá duyên châu, tuy cư bộc dương. Chỉ hữu quyền thành, đồng a, phạm huyền tam xứ, bị tuân úc, trình dục thiết kế tử thủ đắc toàn, ki dự câu phá. Tào nhân lũ chiến, giai bất năng thắng, đặc thử cáo cấp. Thao văn báo đại kinh viết: "Duyên châu hữu thất, sử ngô vô gia khả quy hĩ, bất khả bất cứ đồ chí!" Quách gia viết: "Chúa công chánh hảo mại cá nhân tình dữ lưu bị, thối quân khứ phục duyên châu." Thao nhiên chi, tức thời đáp thư dữ lưu bị, bại trại thối binh.

bỏ sang với Trương Dương. Dương dùng Bố. Bấy giờ Bàng Thư ở Trường An, cứu được vợ con Lã Bố, sai đưa lại trả. Lý, Quách biết, bèn chém Bàng Thư, rồi đưa thư cho Trương Dương sai giết Lã Bố. Bố lại bỏ Dương, sang với Trương Mạc. Giữa lúc ấy thì em Trương Mạc là Trương Siêu đưa Trần Cung lại ra mắt Mạc. Cung báo Mạc rằng: - Nay thiên hạ bị chia xẻ, anh hùng đều nổi dậy, ông có đất nghìn dặm, sao lại chịu ở dưới quyền người khác, há chẳng hèn lắm sao! Nay Tào Tháo đánh mặt đông, Duyện Châu bỏ trống. Lã Bố là dũng sĩ đời nay, già ông cùng với Lã Bố đánh lấy Duyện Châu, thì có thể làm nên nghiệp lớn. Trương Mạc cả mừng, liền sai Lã Bố ra phá Duyện Châu, rồi chiếm cả Bộc Dương, chỉ có ba xứ Nhân Thành, Đông An, Phạm Huyện là nhờ có Tuân Úc, Trình Dục lập kế cố giữ được, còn các xứ khác đều bị phá vỡ cả. Tào Nhân đánh nhau mãi, nhưng đánh không nổi, vì thế phải cho đi cấp báo với Tào Tháo. Tháo nghe tin báo giật mình, nói rằng: - Nếu Duyện Châu mất, ta sẽ không còn chỗ về nữa. Phải kíp lo toan ngay. Quách Gia nói: - Lúc này chúa công nên tỏ chút ân tình với Lưu Bị, rút quân về lấy lại Duyện Châu. Tào Tháo lấy làm phải, lập tức viết thư đáp trả lại Lưu Bị, rồi nhổ trại lui binh.

12

qiě shuo lái shǐ huí xú zhōu ,
 rù chéng jiàn táo qian ,
 chéng shàng shu zhá , yán
 cáo bing yǐ tuì . qian dà xī ,
 chāi rén qǐng kǒng róng ,
 tián kǎi , yún cháng , zi lóng
 děng fù chéng dà huì . yǐn
 yàn jì bi , qian yán xuán dé
 yú shàng zuò , gǒng shǒu
 duì zhòng yue : " lǎo fu nián
 mài , èr zì bù cái , bù kan
 guó jia zhòng rèn . liú gong
 nǎi dì shì zhì qing , dé guǎng
 cái gao , kě lǐng xú zhōu .
 lǎo fu qíng yuàn qǐ xián yǎng
 bìng . " xuán dé yue : " kǒng
 wén jǔ lìng bēi lái jiù xú zhōu ,
 wèi yì yě . jin wú duan jù ér
 yǒu zhì , tian xià jiang yǐ bēi
 wèi wú yì rén yǐ . " mí zhú
 yue : " jin hàn shì líng chí ,
 hǎi yǔ dian fù , shù gong lì
 yè , zhèng zài cǐ shí . xú
 zhōu yīn fù , hù kǒu bǎi wàn ,
 liú shǐ jun lǐng cǐ , bù kě cí
 yě . " xuán dé yue : " cǐ shì
 jué bù gǎn yìng mìng . "
 chén deng yue : " táo fǔ jun
 duo bìng , bù néng shì shì ,
 míng gong wù cí . " xuán dé
 yue : " yuán gong lù sì shì
 san gong , hǎi nèi suǒ guī ,
 jìn zài shòu chun , hé bù yǐ
 zhōu ràng zhì ? " kǒng róng
 yue : " yuán gong lù zhōng
 zhong ku gú , hé zú wa chǐ !
 jin rì zhì shì , tian yǔ bù qū ,
 huǐ bù kě zhui . " xuán dé
 jian zhí bù kěn . táo qian qì

且说来使回徐州，入城见陶谦，呈上书札，言曹兵已退。谦大喜，差人请孔融、田楷、云长、子龙等赴城大会。饮宴既毕，谦延玄德于上座，拱手对众曰：“老夫年迈，二子不才，不堪国家重任。刘公乃帝室之青，德广才高，可领徐州。老夫情愿乞闲养病。”玄德曰：“孔文举令备来救徐州，为义也。今无端据而有之，天下将以备为无义人矣。”糜竺曰：“今汉室陵迟，海宇颠覆，树功立业，正在此时。徐州殷富，户口百万，刘使君领此，不可辞也。”玄德曰：“此事决不敢应命。”陈登曰：“陶府君多病，不能视事，明公勿辞。”玄德曰：“袁公路四世三公，海内所归，近在寿春，何不以州让之？”孔融曰：“袁公路冢中枯骨，何足挂齿！今日之事

Thả thuyết lai sứ hồi từ châu, nhập thành kiến đào Khiêm, trình thượng thư trát, ngôn tào binh dĩ thối. Khiêm đại hỉ, sai nhân thỉnh Không dung, điền giai, vân trường, tử long đắng phó thành đại hội. Âm yến kí tắt, Khiêm duyên huyền đức vu thượng tọa, củng thủ đối chúng viết: "Lão phu niên mại, nhị tử bất tài, bất kham quốc gia trọng nhâm. Lưu công nãi để thất chí thanh, đức quang tài cao, khả linh từ châu. Lão phu tình nguyện khất nhàn dưỡng bệnh." Huyền đức viết: "Không văn cử lệnh bị lai cứu từ châu, vi nghĩa dã. Kim vô đoan cư nhi hữu chí, thiên hạ tướng dĩ bị vi vô nghĩa nhân hĩ." Mị trúc viết: "Kim hán thất lăng trì, hải vũ diên phúc, thụ công lập nghiệp, chánh tại thử thời. Từ châu án phú, hộ khẩu bách vạn, lưu sử quân lĩnh thử, bất khả từ dã." Huyền đức viết: "Thử sự quyết bất cảm ứng mệnh." Trần đăng viết: "Đào phủ quân đa bệnh, bất năng thị sự, minh công vật từ." Huyền đức viết: "Viên công lộ từ thế tam công, hải nội sở quy, cận tại thọ xuân, hà bất dĩ châu nhượng chi?" Không dung viết: "Viên công lộ trung trung khố cốt, hà túc quái xỉ! Kim nhật chi sự, thiên dữ bất thủ, hồi bất khả truy." Huyền đức kiên chấp bất khắng. Đào Khiêm kháp hạ viết: "Quân nhược xá ngã nhi

Sứ giả về Từ Châu, vào thành gặp Đào Khiêm, đưa trình thư của Tào Tháo, rồi nói quân Tào đã lui. Khiêm mừng lắm, sai người mời Không dung, Điền Khải, Quan Vũ, Triệu Vân vào thành hội họp. Yến tiệc xong, Khiêm mời Lưu Bị lên ghế trên, chắp tay thưa rằng: - Lão phu này tuổi già, hai con lại không có tài, không kham nổi được việc lớn nước nhà. Lưu công là dòng dõi nhà vua, đức rộng tài cao, nên nhận lấy Từ Châu. Lão phu tình nguyện cáo về dưỡng bệnh. Lưu Bị nói: - Không Văn Cử sai tôi đến cứu Từ Châu là việc nghĩa. Nay bỗng dựng tôi giữ lấy Từ Châu, thiên hạ tất bảo tôi là người bất nghĩa. Mị Chúc nói: - Nay vận Hán đã suy, đất nước rối loạn, dựng công lập nghiệp chính ở lúc này. Từ Châu của giàu người nhiều, dân đinh kể có trăm vạn, Lưu sứ quân không nên từ chối. Lưu Bị nói: - Việc ấy tôi quyết không thể vâng mệnh. Trần Đăng nói: - Đào phủ quân nhiều bệnh lắm, không sao coi nổi được công việc, xin minh công đừng từ chối. Lưu Bị nói: - Viên Công Lộ bốn đời làm tam công, trong nước ai cũng trông mong. Nay Công Lộ ở Thọ Xuân, sao không tìm mà nhường? Không dung nói: - Viên Thiệu là hạng người vô dụng, chẳng khác một bộ xương khô trong mả, còn đáng để làm chi. Nay trời cho sứ quân chẳng lấy, sau có hồi lại cũng muộn. Lưu Bị nhất định không chịu. Đào Khiêm khóc nói

xià yue : " jun ruò shě wǒ ér qù , wǒ sǐ bù míng mù yǐ ! " yún cháng yue : " jì chéng táo gong xiāng ràng , xiong qiè quán lǐng zhōu shì . " zhang fei yue : " yòu bù shì wǒ qiáng yào ta de zhōu jùn ; ta hǎo yì xiāng ràng , hé bì kǔ kǔ tuī cí ! " xuán dé yue : " rǔ děng yù xiàn wǒ yú bù yì ye ? " táo qian tuī ràng zài san , xuán dé zhì shì bù shòu . táo qian yue : " rú xuán dé bì bù kěn cóng , cǐ xiān jìn yì , míng yue xiǎo pèi , zú kě tún jun , qǐng xuán dé zàn zhù jun cǐ yì , yǐ bǎo xú zhōu . hé rú ? " zhòng jie quàn xuán dé liù xiǎo pèi , xuán dé cóng zhī . táo qian láo jun yǐ bì , zhào yún cí qù , xuán dé zhí shǒu huì lèi ér bié . kǒng róng , tián kāi yì gè xiāng bié , yīn jun zì huí . xuán dé yǔ guān , zhang yīn běn bù jun lái zhì xiǎo pèi , xiū qì chéng yuán , fù yù ju míng .

13 què shuo cáo cáo huí jun , cáo rén jie zhe , yán lǚ bù shì dà , gèng yǒu chén gong wèi fǔ , yǎn zhōu , pú yáng yǐ shí , qí ? chéng , dong a ,

，天与不取，悔不可追。”玄德坚执不肯。陶谦泣下曰：“君若舍我而去，我死不瞑目矣！”云长曰：“既承陶公相让，兄且权领州事。”张飞曰：“又不是我强要他的州郡；他好意相让，何必苦苦推辞！”玄德曰：“汝等欲陷我于不义耶？”陶谦推让再三，玄德只是不受。陶谦曰：“如玄德必不肯从，此间近邑，名曰小沛，足可屯军，请玄德暂驻军此邑，以保徐州。何如？”众皆劝玄德留小沛，玄德从之。陶谦劳军已毕，赵云辞去，玄德执手挥泪而别。孔融、田楷亦各相别，引军自回。玄德与关、张引本部军来至小沛，修葺城垣，抚谕居民。

却说曹操回军，曹仁接着，言吕布势大，更有陈宫为辅，兗州、濮阳已失，其鄆城、东阿、

khú, ngã tử bất minh mục hǐ!" Văn trường viết: "Kí thừa đào công tương nhượng, huynh thả quyền lĩnh châu sự." Trường phi viết: "Hựu bất thị ngã cường yếu tha đích châu quận; tha hảo ý tương nhượng, hà tất khổ khổ thôii từ!" Huyền đức viết: "Nhữ đắng dục hám ngã vu bất nghĩa da?" Đào Khiêm thôii nhượng tái tam, huyền đức chỉ thị bất thụ. Đào Khiêm viết: "Như huyền đức tất bất khắng tòng, thử gian cận áp, danh viết tiểu phái, túc khả truân quân, thỉnh huyền đức tạm trú quân thử áp, dĩ bảo từ châu. Hà nhu?" Chúng giai khuyến huyền đức lưu tiểu phái, huyền đức tòng chi. Đào Khiêm lao quân dĩ tất, triệu vân từ khú, huyền đức chấp thủ huy lệ nhi biệt. Không dung, điền giai diệc các tương biệt, dẫn quân tự hồi. Huyền đức dữ quan, trương dẫn bỗn bộ quân lai chí tiểu phái, tu tập thành viên, phủ dụ cư dân.

rằng: - Nếu ông bỏ tôi mà đi, tôi chết cũng không nhảm mắt được? Văn Trường nói: - Đào Công đã nói hết điều, thực lòng nhường cho, xin anh hãy nhận lấy việc châu. Trường Phi cũng nói: - Không phải là mình cố đòi lấy châu quận của người ta. Người ta có bụng tốt nhường cho mình, việc gì cứ phải khăng khăng từ chối? Lưu Bị nói rằng: - Các em muốn hám ta vào việc bất nghĩa hay sao? Đào Khiêm hai ba lần nhường, Lưu Bị cứ một mực không nghe. Khiêm mới nói: - Nếu ông nhất định không nghe thì gần đây có một áp gọi là Tiểu Bá, có thể đóng đòn. Xin ông tạm đóng quân mà ở đó để bảo vệ Từ Châu. Ông nghĩ thế nào? Mọi người đều khuyên Lưu Bị nên ở lại áp Tiểu Bá, Lưu Bị nhận lời. Khiêm khao quân xong, Triệu Tử Long cáo từ ra về. Lưu Bị cầm tay Triệu Tử Long rõ nước mắt từ biệt. Không Dung, Điền Khải cũng cáo biệt, dẫn quân về. Lưu, Quan, Trường cùng dẫn quân bắn bộ đến Tiểu Bá, sửa sang thành quách, phủ dụ dân cư ở đấy.

Khước thuyết tào thao hồi quân, tào nhân tiếp trú, ngôn lữ bố thế đại, canh hữu trấn cung vi phụ, duyên châu, bộc dương dĩ thất, kì quyền thành, đồng a,

Tào Tháo kéo quân về, Tào Nhân ra đón, nói rằng: - Lã Bố thế to, lại có Trần Cung giúp. Duyện Châu, Bộc Dương mất cả, duy còn có Nhân Thành, Đông An, Phạm

fàn xiàn san chǔ , lài xún yù ,
chéng yù èr rén shè jí xiāng
lián , sǐ shǒu chéng guo .
cào yue : " wú liào lǚ bù yǒu
yǒng wú móu , bù zú lù yě . "
jiào qiè an yíng xià zhài , zài
zuò shàng yì . lǚ bù zhì cáo
cào huí bīng , yǐ guò téng
xiān , zhao fù jiāng xue lán ,
lǐ fēng yue : " wú yù yòng rǔ
èr rén jiǔ yǐ . rǔ kě yǐn jun yǐ
wàn , jian shǒu yǎn zhōu .
wú qīn zì lù bīng , qián qù pò
cáo . " èr rén yìng nuò . chén
gong jí rù jiàn yue : " jiāng
jun qì yǎn zhōu , yù hé wǎng
hu ? " bù yue : " wú yù tún
bing pú yáng , yǐ chéng dǐng
zú zhì shì . " gong yue : " chā
fēn . xue lán bì shǒu yǎn
zhōu bù zhù . - - cǐ qù zhèng
nán yí bǎi ba shí lǐ , tài shan
lù xiān , kě fú jīng bīng wàn
réni zài bǐ . cáo bīng wén shí
yǎn zhōu , bì rán bēi dào ér
jìn , dài qí guò bàn , yí jí kě
qín yě . " bù yue : " wú tún
pú yáng , bié yǒu liáng móu ,
rǔ qǐ zhì zhì ! " suì bù yòng
chén gong zhì yán , ér yòng
xue lán shǒu yǎn zhōu ér
xíng . cáo cào bīng xíng zhì
tài shan xiǎn lù , guo jia yue :
" qiè bù kě jìn , kǒng cǐ chǔ
yǒu fú bīng . " cáo cào xiào
yue : " lǚ bù wú móu zhì bēi ,
gù jiào xue lán shǒu yǎn
zhōu , zì wǎng pú yáng , an
de cǐ chǔ yǒu mái fú ye ?
jiào cáo rén lǐng yí jun wéi

范县三处，赖荀彧、程昱二人设计相连，死守城郭。操曰：“吾料吕布有勇无谋，不足虑也。”教且安营下寨，再作商议。吕布知曹操回兵，已过滕县，召副将薛兰、李封曰：“吾欲用汝二人久矣。汝可引军一万，坚守兗州。吾亲自率兵，前去破曹。”二人应诺。陈宫急入见曰：“将军弃兗州，欲何往乎？”布曰：“吾欲屯兵濮阳，以成鼎足之势。”宫曰：“差分。薛兰必守兗州不住。——此去正南一百八十里，山路险，可伏精兵万人在彼。曹兵闻失兗州，必然倍道而进，待其过半，一击可擒也。”布曰：“吾屯濮阳，别有良谋，汝岂知之！”遂不用陈宫之言，而用薛兰守兗州而行。曹操兵行至泰山险路，郭嘉曰：“且不可进，恐此处有伏兵。”曹操笑曰

phạm huyền tam xứ, lại tuân úc, Trình Dục nhị nhẫn thiết kế tương liên, tử thủ thành quách. Thao viết: "Ngô liêu lữ bố hữu dũng vô mưu, bất túc lự dã." Giáo thả an doanh hạ trại, tái tác thương nghị. Lữ bố tri tào thao hồi binh, dĩ quá đằng huyền, triệu phó tướng tiết lan, lý phong viết: "Ngô dục dụng nhữ nhị nhẫn cứu hĩ. Nhữ khă dẫn quân nhất vạn, kiên thủ duyên châu. Ngô thân tự suất binh, tiền khứ phá tào." Nhị nhẫn ứng nặc. Trần cung cấp nhập kiến viết: "Tướng quân khí duyên châu, dục hà vãng hồ?" Bố viết: "Ngô dục truân binh bộc dương, dĩ thành đinh túc chi thé." Cung viết: "Sai phân. Tiết lan tất thủ duyên châu bắt trụ. - thủ khứ chánh nam nhất bách bát thập lí, thái sơn lộ hiểm, khả phục tinh binh vạn nhân tại bỉ. Tào binh vẫn thất duyên châu, tất nhiên bội đạo nhi tiến, đãi kì quá bán, nhất kích khả cầm dã." Bố viết: "Ngô truân bộc dương, biệt hưu lương mưu, nhữ khởi tri chí!" Toại bất dụng trần cung chi ngôn, nhi dụng tiết lan thủ duyên châu nhi hành. Tào thao binh hành chí thái sơn hiểm lộ, quách gia viết: "Thả bất khả tiến, khủng thử xử hữu phúc binh." Tào thao tiêu viết: "Lữ bố vô mưu chi bối, cố giáo tiết lan thủ duyên châu, tự vãng bộc dương, an đắc thử xử hữu mai

Huyện, ba xứ ấy nhờ có Tuân Úc, Trình Dục bày mưu đặt mèo nên còn giữ được vững. Tháo nói: Ta chắc Lã Bố có sức khỏe nhưng không có mưu mèo, chẳng đáng lo lắm. Nay hãy lập trại đâu đấy, rồi sau sẽ bàn. Lã Bố biết Tào Tháo đem quân về, đã đến Đằng Huyện bèn cho gọi phó tướng là Tiết Lan và Lý Phong, bảo rằng: - Ta muốn dùng hai người đã lâu, nay mới có dịp. Hai người dẫn một vạn quân, giữ lấy Duyên Châu cho vững, để ta đem quân đi đánh Tào Tháo. Hai người vâng lệnh. Trần Cung với vàng hỏi rằng: - Tướng quân bỏ Duyên Châu, định đi đâu? Bố nói: - Ta muốn đóng quân ở Bộc Dương, để thành thế "Chân định". Cung nói: - Hồng mắt! Tiết Lan không giữ được Duyên Châu. Ở phía nam đường này, cách đây một trăm tám mươi dặm, có núi Thái Sơn. Chỗ ấy hiểm lắm, nên đem một vạn tinh binh phục ở đó. Quân Tào Tháo nghe Duyên Châu mất, tất nhiên gấp đường tiến lên, thế nào cũng phải đi qua đó. Ta đợi cho nó kéo quân qua một nửa đồ ra đánh một trận có thể bắt được Tào Tháo. Lã Bố bảo rằng: - Ta đóng ở Bộc Dương, còn có mèo hay hơn, ngươi biết đâu! Bên không nghe lời Trần Cung, sai Tiết Lan giữ Duyên Châu, còn mình thì đem quân đi. Khi Tào Tháo đem quân đến quãng đường hẻm ở Thái Sơn, Quách Gia bảo rằng: - Không nên đi với. Chỗ này tất có phục binh! Tháo cười nói rằng: - Lã Bố là đồ vô mưu cho nên

yǎn zhōu , wú jìn bìng pú
yáng , sù gōng lǚ bù . " chén
gong wén cáo bìng zhì jìn ,
nǎi xiān jí yue : " jin cáo bìng
yuǎn lái pí kùn , lì zài sù
zhàn , bù kě yǎng chéng qì li . "
bù yue : " wú pǐ mǎ zòng
héng tian xià , hé chóu cáo
cào ! dài qí xià zhài , wú zì
qín zhī . "

：“吕布无谋之辈，故教薛兰守兗州，自往濮阳，安得此处有埋伏耶？教曹仁领一军围兗州，吾进兵濮阳，速攻吕布。”陈宫闻曹兵至近，乃献计曰：“今曹兵远来疲困，利在速战，不可养成气力。”布曰：“吾匹马纵横天下，何愁曹操！待其下寨，吾自擒之。”

14 què shuo cáo cáo bìng jìn pú
yáng , xià zhù zhài jiǎo . cì nì
, yǐn zhòng jiāng chu , chén
bìng yú yě . cáo lì mǎ yú
mén qí xià , yáo wàng lǚ bù
bìng dào . zhèn yuán chǔ , lǚ
bù dang xian chu mǎ , liǎng
bian pái kai ba yuán jiàn
jiāng : dì yì gè yàn mén mǎ
yì rén , xìng zhāng , míng
liáo , zì wén yuǎn ; dì èr gè
tài shan huá yín rén , xìng
zang , míng bà , zì xuān gāo
. liǎng jiāng yòu gè yǐn sān
yuán jiàn jiāng : hǎo méng ,
cáo xìng , chéng lián , wèi xù
, sòng xiān , hóu chéng . bù
jun wǔ wàn , gǔ shēng dà
zhèn . cáo zhǐ lǚ bù ér yán
yue : " wú yǔ rǔ zì lái wú
chóu , hé de duó wú zhōu
jūn ? " bù yue : " hàn jia
chéng chí , zhu rén yǒu fen ,

phục da? Giáo tào nhân lĩnh
nhất quân vi duyên châu, ngô
tiến binh bộc dương, tốc công
lữ bố." Trần cung văn tào binh
chí cận, nãi hiến kế viết: "Kim
tào binh viễn lai bì khốn, lợi tại
tốc chiến, bất khả dường thành
khí lực." Bố viết: "Ngô thất mã
tung hoành thiên hạ, hà sầu tào
thao! Đã kì hạ trại, ngô tự cầm
chi."

mới giao Duyện Châu cho Tiết Lan
giữ, còn nó thì kéo quân sang Bộc
Dương. Chỗ này chắc không có
binh phục. Tào Nhân đâu, hãy lĩnh
một cánh quân vây lấy Duyện
Châu, để ta kéo quân lên đánh Lã
Bố ở Bộc Dương! Trần Cung ở Bộc
Dương với Lã Bố nghe thấy quân
Tào đã đến gần, bèn thưa với Lã
Bố rằng: - Quân Tào nay từ xa, tất
mỗi mệt cả, nên đánh ngay, đừng
cho nghỉ ngơi để dường sức. Bố
nói: - Ta một mình một ngựa tung
hoành khắp thiên hạ, có sợ gì Tào
Tháo. Cứ để cho nó đóng trại, ta sẽ
bắt nó cho mà xem.

却说曹操兵近濮阳，下住寨脚。次日，引众将出，陈兵于野。操立马于门旗下，遥望吕布兵到。阵圆处，吕布当先出马，两边排开八员健将：第一个雁门马邑人，姓张，名辽，字文远；第二个泰山华阴人，姓臧，名霸，字宣高。两将又各引三员健将：郝萌、曹性、成廉，魏续、宋宪、侯成。布军五万，鼓声大震。操指吕布而言曰：“吾与汝自来无仇，何得夺吾州郡？”布曰：“汉家城

Khước thuyết tào thao binh cận
bộc dương, hạ trụ trại cước.
Thứ nhật, dẫn chúng tướng
xuất, trấn binh vu dã. Thao lập
mã vu môn ki hạ, diêu vọng lữ
bố binh đáo. Trận viên xử, lữ
bố đương tiên xuất mã, lưỡng
biên bài khai bát viên kiệt
tương: đệ nhất cá nhạn môn
mã áp nhân, tính trương, danh
liêu, tự văn viễn; đệ nhị cá thái
sơn hoa âm nhân, tính tang,
danh bá, tự tuyễn cao. Lưỡng
tương hưu các dẫn tam viên
kiệt tương: hác manh, tào tính,
thành liêm, ngụy tục, tổng hiến,
hầu thành. Bố quân ngũ vạn, cố
thanh đại chán. Thao chỉ lữ bộ
nhi ngôn viết: "Ngô dữ nhữ tự
lai vô cùu, hà đắc đoạt ngô
châu quận?" Bố viết: "Hán gia
thành trì, chư nhân hữu phân,
thiên nhĩ hợp đắc?" Tiện khiếu

Quân Tào Tháo gần đến Bộc
Dương, lập vững doanh trại. Hôm
sau Tháo đem chư tướng ra dàn
trận ở ngoài đồng. Tháo cưỡi ngựa
đứng dưới cửa sổ, xa trông thấy
binh Lã Bố kéo đến. Hai bên bày
trận xong, Lã Bố cưỡi ngựa ra
trước hai bên có tám kiệt tướng
đứng kèm. Một. Trương Liêu, tên
chữ Văn Viễn, người ở Mã Ấp,
quận Nhịn Môn. Hai. Tang Bá, tên
chữ Tuyên Cao, người ở Hoa Âm,
quận Thái Sơn. Hai tướng ấy lại
đẫn sáu tướng là Hách Manh, Tào
Tinh, Thanh Liêm, Ngụy Tục, Tống
Hiển, Hầu Thành và năm vạn quân.
Trông đánh vang lừng. Tháo trả Bố
nói rằng: - Ta với ngươi không thù
hằn gì, sao ngươi lại cướp châu
quận của ta? Bố nói: - Thành trì nhà
Hán, người nào cũng có phần, có
phải của riêng của nhà ngươi đâu?
Liền sai Tang Bá tể ngựa ra đánh.

pian ēr gé de ? " biàn jiào
zang bà chu mǎ nuò zhàn .
cáo jun nèi lè jìn chu yíng .
liǎng mǎ xiāng jiāo , shuang
qiang qí jū . zhàn dào san
shí yú gé , shèng fù bù fen .
xià hóu dun pai mǎ biàn chu
zhù zhàn , lǚ bù zhèn shàng
zhang liáo jié zhù qian sha.
nǎo de lǚ bù xìng qǐ , tǐng jǐ
zòu mǎ , chong chu zhèn lái .
. xià hóu dun , lè jìn jie zǒu ,
lǚ bù yǎn sha , cáo jun dà
bài , tuì san sì shí lǐ . bù zì
shou jun .

池，诸人有分，偏尔合得？”便叫臧霸出马搦战。曹军内乐进出迎。两马相交，双枪齐举。战到三十余合，胜负不分。夏侯惇拍马便出助战，吕布阵上张辽截住厮杀。恼得吕布性起，挺戟骤马，冲出阵来。夏侯惇、乐进皆走，吕布掩杀，曹军大败，退三四十里。布自收军。

- 15 cáo cáo shu liǎo yi zhèn , huí
zhài yǔ zhu jiang shang yì .
yú jìn yue : " mǒu jin rì shàng
shan guān wàng , pú yáng
zhi xi , lǚ bù yǒu yi zhài , yue
wú duo jun . jin yè bǐ jiang
wèi wǒ jun bài zǒu , bì bù
zhǔn bèi , kě yǐn bing jí zhī ;
ruò de zhài , bù jun bì jù : cǐ
wèi shàng cè . " cáo cóng qí
yán , dài cáo hóng , lǐ diǎn ,
máo ? , lǚ qián , yú jìn , diǎn
wéi liù jiang , xuǎn mǎ bù èr
wàn rén , lián yè cóng xiǎo lù
jìn fa .

- 16 què shuo lǚ bù yú zhài
zhong láo jun . chén gong
yue : " xi zhài shì gè yào jǐn
qù chǔ , tǎng huò cáo cáo xí

曹操输了一阵，回寨与诸将商议。于禁曰：“某今日上山观望，濮阳之西，吕布有一寨，约无多军。今夜彼将谓我军败走，必不准备，可引兵击之；若得寨，布军必惧：此为上策。”操从其言，带曹洪、李典、毛玠、吕虔、于禁、典韦六将，选马步二万人，连夜从小路进发。

却说吕布于寨中劳军。陈宫曰：“西寨是个要紧去处，倘或曹操袭之

tang bá xuá mǎ nách chiến.
Tào quân nội nhạc tiến xuất
nghênh. Lưỡng mã tương giao,
song thương tề cử. Chiến đáo
tam thập dư hợp, thắng phụ bắt
phân. Hạ hầu đôn phách mã
tiện xuất trợ chiến, lữ bộ trận
thượng trương liêu tiệt trụ tư
sát. Nǎo đắc lữ bộ tính khởi,
định kích sập mǎ, trùng xuất
trận lai. Hạ hầu đôn, nhạc tiến
giai tấu, lữ bộ yểm sát, tào
quân đại bại, thối tam tú thập lì.
Bố tự thu quân.

Bên Tào, Nhạc Tiến ra nghênh địch. Hai ngựa giao nhau, đổi dao đều múa, đánh nhau được ba mươi hiệp, chưa phân được thua. Hạ Hầu Đôn tề ngựa xông vào đánh giúp, Trương Liêu cũng vội ra đánh chen lại. Lã Bố nóng mắt vác kích phi ngựa xông vào trận. Đôn, Tiến đều thua chạy cả, quân Tào thua to, phải lui ba bốn mươi dặm. Lã Bố thu quân về.

Tào Tháo thua một trận, về trại, cùng chư tướng luận bàn. Vu Cầm nói: - Sáng nay lên núi trông thấy phía tây thành Bộc Dương. Bố có một trại, ước chừng chỉ có một ít quân đóng. Đêm nay tất nó tường ta vừa thua, không phòng bị gì. Ta nên dẫn quân ra đánh. Nếu lấy được trại ấy, quân Lã Bố tất sụp. Tào Tháo nghe lời, sai sáu tướng là Tào Hồng, Lý Điển, Mao Giới, Lã Kiên, Vu Cầm, Điển Vi dẫn hai vạn quân mã bộ liền đêm hôm ấy theo đường nhỏ kéo vào phía tây Bộc Dương.

Hôm ấy Lã Bố về trại khao quân. Trần Cung nói rằng: - Trại mé tây là nơi khẩn yếu, nếu Tào Tháo đến đánh úp thì làm thế nào? Bố nói: -

zhi , nài hé ? " bù yue : " ta jin rì shu liǎo yi zhèn , rú hé gǎn lái ! " gong yue : " cáo cáo shì jí néng yòng bīng zhì rén , xu fáng ta gong wǒ bù bèi . " bù nǎi bo gao shùn bìng wèi xù , hóu chéng yǐn bing wǎng shǒu xi zhài .

，奈何？”布曰：“他今日输了一阵，如何敢来！”宫曰：“曹操是极能用兵之人，须防他攻我不备。”布乃拔高顺并魏续、侯成引兵往守西寨。

17 què shuo cáo cáo yú huáng hun shí fen , yǐn jun zhì xi zhài , sì miàn tú rù . zhài bing bù néng dǐ ? , sì sǎn ben zǒu , cáo cáo duó liǎo zhài . jiang jí sì gèng , gao shùn fang yǐn jun dào , sha jiang rù lái . cáo cáo zì yǐn jun mǎ lái yíng , zhèng féng gao shùn , san jun hùn zhàn , jiang jí tian míng , zhèng xī gǔ sheng dà zhèn , rén bào lǚ bù zì yǐn jiù jun lái liǎo . cáo qì zhài ér zǒu . bēi hòu gao shùn , wèi xù , hóu chéng gǎn lái ; dang tóu lǚ bù qín zì yǐn jun lái dào . yú jìn , lè jìn shuang zhàn lǚ bù bù wǎng . cáo wàng bēi ér xíng . shan hòu yí biao jun chu : zuǒ yǒu zhāng liáo , yòu yǒu zang bà . cáo shí lǚ qián , cáo hóng zhàn zhī , bù lì . cáo wàng xi ér zǒu . hu yòu hǎn sheng dà zhèn , yí biao jun zhì : hǎo méng , cáo xìng , chéng lián , sòng xiàn sì jiang lán zhù qù lù . zhòng jiāng sǐ zhàn , cáo dang xian

却说曹操于黄昏时分，引军至西寨，四面突入。寨兵不能抵挡，四散奔走，曹操夺了寨。将及四更，高顺方引军到，杀将入来。曹操自引军马来迎，正逢高顺，三军混战、将及天明，正西鼓声大震，人报吕布自引救军来了。操弃寨而走。背后高顺、魏续、侯成赶来；当头吕布亲自引军来到。于禁、乐进双战吕布不往。操望北而行。山后一彪军出：左有张辽，右有臧霸。操使吕虔、曹洪战之，不利。操望西而走。忽又喊声大震，一彪军至：郝萌、曹性、成廉、宋宪四将拦住去路。众将死战，操当先

hà?" Bố viết: "Tha kim nhật thâu liễu nhất trận, như hà cám lai!" Cung viết: "Tào thao thị cực năng dụng binh chi nhân, tu phòng tha công ngã bắt bị." Bố nái bát cao thuận tịnh ngụy tục, hầu thành dẫn binh vãng thủ tây trại.

Hôm nay nó mới thua một trận, làm sao còn dám đến? Cung nói: - Tào Tháo là một tay dùng binh thực giỏi. Nên đe phòng nó đánh bất ngờ. Bố bèn sai Cao Thuận, Ngụy Tục và Hầu Thành dẫn binh đến giữ trại phía tây.

Khước thuyết tào thao vu hoàng hôn thời phân, dẫn quân chí tây trại, tứ diện đột nhập. Trại binh bắt năng để đáng, tứ tán bôn tẩu, tào thao đoạt liễu trại. Tương cập tứ canh, cao thuận phương dẫn quân đáo, sát tướng nhập lai. Tào thao tự dẫn quân mã lai nghênh, chánh phùng cao thuận, tam quân hỗn chiến, tương cập thiên minh, chánh tây cổ thanh đại chấn, nhân báo lữ bộ tự dẫn cứu quân lai liễu. Thao khí trại nhi tẩu. Bối hậu cao thuận, ngụy tục, hầu thành cản lai; đương đầu lữ bộ thân tự dẫn quân lai đáo. Vu cầm, nhạc tiến song chiến lữ bộ bắt vãng. Thao vọng bắc nhi hành. Sơn hậu nhất bưu quân xuất: tả hữu trương liêu, hữu hữu tang bá. Thao sứ lữ kiền, tào hồng chiến chi, bắt lợi. Thao vọng tây nhi tẩu. Hốt hựu hảm thanh đại chấn, nhất bưu quân chí: hác manh, tào tính, thành liêm, tổng hiến tứ tướng lan trụ khứ lộ. Chung tướng tử chiến, thao

Chập tối hôm ấy, Tào Tháo kéo quân đến trại phía tây, bốn mặt ủ vào, quân giữ trại không chống nổi chạy tán loạn cả. Tháo cướp được trại, gần đến canh tư, thì bọn Cao Thuận mới kéo quân đến. Tháo dẫn quân ra đánh. Hai bên đánh nhau đến gần sáng. Chợt nghe tiếng trống rầm rĩ. Lã Bố đem quân đến cứu. Tháo bỏ trại chạy. Đằng sau Cao Thuận, Ngụy Tục, Hầu Thành đánh thốc lên, mặt trước thì Lã Bố kéo quân lại. Vu Cầm, Nhạc Tiên, hai người địch Bố không nổi. Tháo cứ trông về phía Bắc mà chạy. Sau núi có một toán quân kéo ra, tả thì Trương Liêu, hữu thì Tang Bá, Tháo sai Lã Kiền, Tào Hồng ra đánh cũng không lại. Tháo lại quay chạy về phía tây. Đang chạy, chợt lại nghe thấy tiếng reo àm àm, rồi thấy một toán quân đến, đi đầu có bốn tướng là Hách Mạnh, Tào Tinh, Thành Liêm, Tống Hiếu kéo ra chặn đường Tào Tháo. Các tướng Tào liều chết mà đánh. Tào mới xông lên được trước. Bỗng nghe thấy tiếng mõ đánh, tên bắn ra như mưa. Tào Tháo không thể nào tiến

chong zhèn . bang zi xiāng chǔ , jiàn rú zòu yǔ shè jiāng lái . cào bù néng qián jìn , wú jì kě tuo , dà jiào : " shéi rén jiù wǒ ! " mǎ jun duì lǐ , yi jiang yǒng chu , nǎi diǎn wéi yě , shǒu tǐng shuang tiě jǐ , dà jiào : " zhǔ gong wù you ! " fei shen xià mǎ , cha zhù shuang jǐ , qǔ duǎn jǐ shí shù zhī , xiá zài shǒu zhōng , gù cóng rén yue : " zéi lái shí bù nǎi hu wǒ ! " suì fàng kai jiǎo bù , mào jiàn qián xíng . bù jun shù shí qí zhuī zhì . cóng rén dà jiào yue : " shí bù yǐ ! " wéi yue : " wǔ bù nǎi hu wǒ ! " cóng rén yòu yue : " wǔ bù yǐ ! " wéi nǎi fei jǐ cì zhì , yǐ jǐ yǐ rén zhuī mǎ , bìng wú xu fa , lì sha shí shù rén . zhòng jie ben zǒu . wéi fù fei shen shàng mǎ , tíng yi shuang dà tiě jǐ , chong sha rù qù . hǎo , cáo , chéng , sòng sì jiāng bù néng dǐ ? , gè zì táo qù . diǎn wéi sha sǎn dí jun , jiù chu cáo cǎo . zhòng jiāng suí hòu yě dào , xún lù guī zhài . kàn kan tian sè bàng wǎn , bèi hòu hǎn sheng qǐ chǔ , lǚ bù zòu mǎ tí jǐ gǎn lái , dà jiào : " cào zéi xiù zǒu ! " cǐ shí rén kùn mǎ fá , dà jia miàn miàn xiāng qù , gè yù táo sheng . zhèng shì : sui néng zàn bǎ chóng wéi tuo , zhì pà nán dāng jìn dí zhuī . bù zhì cáo cǎo xìng mìng rú hé , qiè ting

冲阵。梆子响处，箭如骤雨射将来。操不能前进，无计可脱，大叫：“谁人救我！”马军队里，一将踊出，乃典韦也，手挺双铁戟，大叫：“主公勿忧！”飞身下马，插住双戟，取短戟十数枝，挟在手中，顾从人曰：“贼来十步乃呼我！”遂放开脚步，冒箭前行。布军数十骑追至。从人大叫曰：“十步矣！”韦曰：“五步乃呼我！”从人又曰：“五步矣！”韦乃飞戟刺之，一戟一人坠马，并无虚发，立杀十数人。众皆奔走。韦复飞身上马，挺一双大铁戟，冲杀入去。郝、曹、成、宋四将不能抵挡，各自逃去。典韦杀散敌军，救出曹操。众将随后也到，寻路归寨。看看天色傍晚，背后喊声起处，吕布骤马提戟赶来，大叫：“操贼休走！”此时人困马乏，大家面面相觑，各欲逃

đương tiên trùng trận. Bang tử hướng xǔ, tiên như sậu vũ xạ tương lai. Thao bắt năng tiên tiến, vô kế khả thoát, đại khiếu: "Thùy nhân cứu ngã!" Mã quân đội lí, nhất tướng dũng xuất, nãi diễn vi dã, thủ đĩnh song thiết kích, đại khiếu: "Chúa công vật ưu!" Phi thân hạ mã, sáp trụ song kích, thủ đoàn kích thập sổ chi, hiệp tại thủ trung, cố tòng nhân viết: "Tặc lai thập bộ nãi hô ngã!" Toại phóng khai cuốc bộ, mạo tiền tiền hành. Bố quân sổ thập ky truy chí. Tòng nhân đại khiếu viết: "Thập bộ hĩ!" Vi viết: "Ngũ bộ nãi hô ngã!" Tòng nhân hưu viết: "Ngũ bộ hĩ!" Vi nãi phi kích thứ chi, nhất kích nhất nhân truy mã, tịnh vô hư phát, lập sát thập sổ nhân. Chúng giai bôn tẩu. Vi phục phi thân thương mã, đĩnh nhất song đại thiết kích, trùng sát nhập khứ. Hác, tào, thành, tổng tú tương bất năng đế đáng, các tự đào khứ. Điển vi sát tán địch quân, cứu xuất tào thao. Chúng tướng tùy hậu dã đáo, tầm lộ quy trại. Khán khán thiên sắc bàng vân, bối hậu hảm thanh khởi xǔ, lữ bố sậu mã đè kích cản lai, đại khiếu: "Thao tắc hữu tẩu!" Thủ thời nhân khốn mã pháp, đại gia diện diện tướng thứ, các dục đào sinh. Chánh thị: tuy năng tạm bả trọng vi thoát, chỉ phạ nan đương kinh địch truy. Bất tri tào thao tính mệnh như hà,

lên được nữa, không biết có cách gì thoát, vội kêu lớn rằng: - Ai đến cứu ta? Giữa lúc ấy, trong đội kỵ mã, có một tướng nhảy ra là Điền Vi, hai tay cầm hai ngọn kích, kêu to lên rằng: - Chúa Công đừng lo! Nói rồi nhảy tót xuống ngựa, cắp đôi kích dài, lấy vài mươi ngọn đòn kích, nắm trong tay, ngoảnh mặt lại bảo người đi theo rằng: - Lúc nào giặc đến cách độ mười bước, hãy gọi ta! Rồi dang chân, bước nhanh, xông vào mũi tên mà đi. Quân kỵ bên Lã Bố vài mươi người xông đến, lính hô lên: - Giặc còn cách mươi bước rồi! Vì nói: - Cách năm bước hãy gọi! Quân lại gọi rằng: - Cách năm bước rồi! Bấy giờ Vi cầm kích ném ra, cứ mỗi ngọn kích là quân Lã Bố chết một người, không sai một ngọn nào, một lúc giết chết vài mươi người. Quân Lã Bố tan chạy, Vi lại cầm hai thanh kích lớn, nhảy lên ngựa, xông vào đánh. Bốn tướng của Lã Bố là Hách, Tào, Hầu, Tống không địch nổi, đều chạy trốn cả. Điền Vi đánh tan quân Lã Bố, cứu được Tào Tháo. Các tướng theo sau cũng dần dần kéo đến cùng nhau tìm đường về trại. Trông trời đã tà tà về chiều, đằng sau lại thấy tiếng reo. Lã Bố phi ngựa cầm kích, đuổi theo xông đến gọi to lên rằng: - Thằng giặc Tào Tháo kia, đừng chạy nữa! Bấy giờ bên Tào người ngựa mỏi mệt, mọi người nhớn nhác trông nhau, ai cũng muốn chạy thoát thân cả. Thế là: Đã hay thoát khỏi vòng vây trước Còn sợ khôn đường giặc

xià wén fēn jiě .

生。正是：虽能暂把重
围脱，只怕难当劲敌追
。不知曹操性命如何，
且听下文分解。

thả thính hạ văn phân giải

đuỗi sau. Chưa biết phen này Tháo
sống chết thế nào, xem hồi sau sẽ
rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中
012
PINYIN – QUAN THOẠI

2 cáo cáo zhèng huang zǒu xiān , zhèng nán shàng yí biao jun dào , nǎi xià hóu dun yǐn jun lái jiù yuán , jié zhù lǚ bù dà zhàn . dòu dào huáng hun shí fen , dà yǔ rú zhù , gè zì yǐn jun fēn sǎn . cáo huí zhài , zhòng shǎng diǎn wéi , jia wèi lǐng jun dou wèi .

3 què shuo lǚ bù dào zhài , yǔ chén gong shang yì . gong yue : " pú yáng chéng zhōng yǒu fù hù tián shì , jiā tóng qian bǎi , wèi yí jùn zhì jù shì ; kě lìng bǐ mì shǐ rén wǎng cáo zhài zhōng xià shù , yán ? lǚ wen hóu cán bào bù rén , míng xìn dà yuàn . jin yù yí bing lí yáng , zhǐ yǒu gao shùn zài chéng nèi . kě lián yè jìn bing , wǒ wèi nèi yìng ? . cáo ruò lái , yòu zhì rù chéng , sì mén fàng huǒ , wài shè fú bing . cáo cáo suí yǒu jīng tian wéi dì zhì cái , dào cǐ an néng de tuo yě ? " lǚ bù cóng qí jì , mì yù tián shì shǐ rén jìng dào cáo zhài . cáo yin xin bài , zhèng zài

第十二回
陶恭祖三让徐州
曹孟穗大战吕布

曹操正慌走间，正南上一彪军到，乃夏侯惇引军来救援，截住吕布大战。斗到黄昏时分，大雨如注，各自引军分散。操回寨，重赏典韦，加为领军都尉。

却说吕布到寨，与陈宫商议。宫曰：“濮阳城中有富户田氏，家僮千百，为一郡之巨室；可令彼密使人往操寨中下书，言‘吕温侯残暴不仁，民心大怨。今欲移兵黎阳，止有高顺在城内。可连夜进兵，我为内应’。操若来，诱之入城，四门放火，外设伏兵。曹操虽有经天纬地之才，到此安能得脱也？”吕布从其计，密谕田氏使人径到操寨。

Đệ thập nhị hồi đao cung tố tam nhượng từ châu Tào mạnh tuệ đại chiến lữ bố

HÒI 12 Đao Cung Tỗ ba lần nhượng Từ Châu; Tào Mạnh Đức một phen đánh Lã Bố

Tào Tháo chánh hoảng tẩu gian, chánh nam thương nhất bưu quân đáo, nãi hạ hầu đôn dẫn quân lai cứu viên, tiệt trụ lữ bố đại chiến. Đầu đáo hoàng hôn thời phân, đại vũ như chú, các tự dẫn quân phân tán. Thao hồi trại, trọng thưởng Điền Vi, gia vi lĩnh quân đô úy.

Tào Tháo đang chạy luồng cuồng, may đâu phía nam có một toán quân kéo đến. Nguyên là Hạ Hầu Đôn dẫn quân lai cứu, chẹn ngang đường đánh nhau với Lã Bố. Đánh nhau đến xâm xẩm tối, một cơn mưa to như trút nước xuống, hai bên đều dẫn quân về. Tháo về đến trại, trọng thưởng Điền Vi, giao cho làm chức Lĩnh quân đô úy.

Khước thuyết lữ bố đáo trại, dữ trấn cung thương nghị. Cung viết: "Bộ dương thành trung hữu phú hộ điền thị, gia đồng thiên bách, vi nhất quận chi cự thát; khả lệnh bí mật sử nhân vãng thao trại trung hạ thư, ngôn 'Lữ Ôn Hầu Tàn Bạo Bất Nhân, Dân Tâm Đại Oán. Kim dục di binh lê dương, chỉ hữu cao thuận tại thành nội. Khả liên dạ tiến binh, ngã vi nội ứng'". Thao Nhược Lai, Dụ Chi Nhập Thành, Tứ Môn Phóng Hỏa, Ngoại Thiết Phục Bình. Tào Tháo tuy hữu kinh thiên vĩ địa chi tài, đáo thử an năng đắc thoát dã?" Lữ bố tòng kì kế, mật dụ điền thị sứ nhân kính đáo thao trại. Thao nhân tân

Lã Bố về trại, cùng Trần Cung bàn bạc, Cung nói: - Ở trong thành Bộc Dương, có một nhà giàu, họ Điền, đầy tớ hàng trăm nghìn người, có tiếng ở trong một quận này. Ta nên khiêu nhà ấy mật sai người đưa thư cho Tào Tháo nói rằng: "Lã Ôn Hầu tàn bạo bất nhân, lòng người rất oán ghét; nay muốn đem quân sang Lê Dương, chỉ còn có Cao Thuận ở trong thành, nên lập tức tiến ngay, ta xin làm nội ứng... ". Nếu Tháo đến, dù cho vào trong thành, rồi bốn mặt phóng hỏa, ngoài đặt quân phục. Tháo tuy có tài ngang trời dọc đất cũng không thoát được. Lã Bố nghe theo, mật dụ họ Điền đưa thư cho Tào Tháo. Tháo nhân lúc mới thua, còn đương lo lắng, chợt có người vào báo họ Điền ở Bộc

chóu chú , hu bào tián shì
réndào , chéng shàng mì
shuyún : " lǚ bù yǐ wǎng lí
yáng , chéng zhōng kōng xū .
wàn wàng sù lái , dang wèi
nèiyìng . chéng shàng cha
bái qí , dà shu ? yì ? zì , biàn
shì àn hào . " cào dà xī yue :
" tian shǐ wú de pú yáng yě !
" zhòng shǎng lái rén , yi
miàn shou shí qǐ bing . liú ?
yue : " bù sui wú móu , chén
gong duo jì . zhì kǒng qí
zhōng yǒu zhà , bù kě bù
fáng . míng gong yù qù ,
dāng fen san jun wèi san duì :
liǎng duì fú chéng wài jie
yìng , yì duì rù chéng , fang
kě . " cào cóng qí yán , fen
jun san duì , lái zhì pú yáng
chéng xià .

操因新败，正在踌躇，
忽报田氏人到，呈上密
书云：“吕布已往黎阳
，城中空虚。万望速来
，当为内应。城上插白
旗，大书‘义’字，便
是暗号。”

操大喜曰：“天使吾得
濮阳也！”重赏来人，
一面收拾起兵。刘晔曰
：“布虽无谋，陈宫多
计。只恐其中有诈，不
可不防。明公欲去，当
分三军为三队：两队伏
城外接应，一队入城，
方可。”操从其言，分
军三队，来至濮阳城下
。

4 cào xian wǎng guan zhi , jiàn
chéng shàng biàn shù qí fan
, xi mén jiǎo shàng , yǒu yì "
yì " zì bái qí , xin zhong àn xǐ
. shì rì wǔ pái , chéng mén
kai chū , liǎng yuán jiāng yǐn
jun chu zhàn : qián jun hóu
chéng , hòu jun gao shùn .
cào jí shǐ diǎn wéi chu mǎ ,
zhí qǔ hóu chéng . hóu
chéng dǐ dí bù guò , huí mǎ
wàng chéng zhōng zǒu . wéi
gǎn dào diào qiáo bian , gao
shùn yì lán ? bù zhù , dou tuì

操先往观之，见城上遍
竖旗幡，西门角上，有
一“义”字白旗，心中
暗喜。是日午牌，城门
开处，两员将引军出战
：前军侯成，后军高顺
。操即使典韦出马，直
取侯成。侯成抵敌不过
，回马望城中走。韦赶到
吊桥边，高顺亦拦挡
不住，都退入城中去了

bại, chánh tại trù trù, hốt báo
diễn thị nhân đáo, trình thượng
mật thư vân: "Lữ bộ dĩ vãng lê
dương, thành trung không hư.
Vạn vọng tốc lai, đương vi nội
ứng. Thành thượng sáp bạch
kì, đại thư 'Nghĩa' tự, tiện thị ám
hào." Thao đại hỉ viết: "Thiên
sứ ngô đắc bộc dương dã!"
Trọng thường lai nhân, nhất
diện thu thập khởi binh. Lưu
diệp viết: "Bố tuy vô mưu, trần
cung đa kế. Chỉ khùng kì trung
hữu trú, bất khả bất phòng.
Minh công dục khứ, đương
phân tam quân vi tam đội:
lưỡng đội phục thành ngoại tiếp
ứng, nhất đội nhập thành,
phương khả." thao tòng kì
ngôn, phân quân tam đội, lai
chí bộc dương thành hạ.

Dương sai người đưa mật thư đến.
Thư rằng: "Lã Bố đã đi sang Lê
Dương, trong thành bỏ không. Xin
ngài đến ngay, tôi nguyện làm nội
ứng. Trên thành cắm lá cờ trắng,
viết to một chữ "Nghĩa" làm mật
hiệu". Tào Tháo cả mừng nói rằng:
- Trời cho ta Bộc Dương rồi! Bên
trọng thường cho người đưa thư,
rồi lập tức thu xếp khởi binh. Lưu
Hoa nói rằng: - Lã Bố tuy vô mưu,
nhưng có Trần Cung nhiều mưu
lắm. Tôi chỉ sợ trong việc này có
phản lừa dối, ta phải phòng trước.
Minh Công muốn đi thì nên chia
quân ra làm ba đội. Hai đội phục ở
ngoài thành để tiếp ứng, một đội
vào thành, như thế mới được. Tháo
nghe lời chia quân ra làm ba đội,
đến thành Bộc Dương.

Thao tiên vãng quan chi, kiền
thành thượng biến thụ kì phiên,
tây môn giác thượng, hữu nhất
"Nghĩa" tự bạch kì, tâm trung
ám hỉ. Thị nhật ngọ bài, thành
môn khai xử, lưỡng viên tương
dẫn quân xuất chiến: tiền quân
hầu thành, hậu quân cao thuận.
Thao tức sử diễn vi xuất mã,
trực thủ hầu thành. Hầu thành
để địch bắt quá, hồi mã vọng
thành trung tấu. Vi cản đáo điêu
kiều biên, cao thuận diệc lan
đáng bất trụ, đô thối nhập thành

Tháo đi trước nghe ngóng, trông
thấy trên mặt thành cờ cắm đặc cả,
trên góc cửa Tây có một lá cờ trắng
và chữ "Nghĩa", trong bụng đã
mừng thầm. Giờ ngọ hôm ấy, hai
tướng trong thành kéo quân ra
đánh, tiền quân là Hầu Thành, hậu
quân là Cao Thuận. Tào Tháo sai
Điễn Vi cưỡi ngựa xông ra, xông
thẳng vào đánh Hầu Thành. Thành
địch không nỗi, quay ngựa chạy
vào. Vì đuôi xắn đến tận bên cầu
hào. Cao Thuận chống không được
cũng lui binh vào trong thành. Trong

rù chéng zhong qù liǎo . shù
nèi yǒu jun rén chéng shì
hùn guò zhèn lái jiàn cǎo ,
shuo shì tián shì zhī shǐ ,
chéng shàng mì shu . yue
yún : " jin yè chu gèng shí
fen , chéng shàng míng luó
wèi hào , biàn kě jìn bing .
mǒu dang xiān mén . " cǎo
bo xià hóu dun yǐn jun zài
zuǒ , cáo hóng yǐn jun zài
yòu , zì jǐ yǐn xià hóu yuan , lǐ
diǎn , lè jìn , diǎn wéi sì jiāng
, lù bìng rù chéng . lǐ diǎn
yue : " zhǔ gong qiè zài
chéng wài , róng mǒu dēng
xian rù chéng qù . " cǎo hè
yue : " wǒ bù zì wǎng , shéi
kěn xiàng qián ! " suì dang
xian lǐng bing zhí rù .

5 shí yue chu gèng , yuè
guang wèi shàng . zhi ting
de xi mén shàng chui yíng
ké sheng , hǎn sheng hu qǐ ,
mén shàng huǒ bǎ liào luàn ,
chéng mén dà kai , diào qiáo
fàng luò . cáo cào zheng
xian pai mǎ ér rù . zhí dào
zhou yá , lù shàng bù jiàn yi
réni , cǎo zhì shì jì , máng bo
huí mǎ , dà jiào : " tuì bing ! "
zhou yá zhong yí sheng pào
xiāng , sì mén liè huǒ , hóng
tian ér qī ; jin gǔ qí míng ,
hǎn sheng rú jiāng fan hǎi fèi .
dong xiàng nèi zhuǎn chu
zhang liáo , xi xiàng nèi
zhuǎn chu zang bà , jiá gong
yǎn sha . cǎo zǒu běi mén ,

。数内有军人乘势混过阵来见操，说是田氏之使，呈上密书。约云：“今夜初更时分，城上鸣锣为号，便可进兵。某当献门。”操拨夏侯惇引军在左，曹洪引军在右，自己引夏侯渊、李典、乐进、典韦四将，率兵入城。李典曰：“主公且在城外，容某等先入城去。”操喝曰：“我不自往，谁肯向前！”遂当先领兵直入。

时约初更，月光未上。只听得西门上吹羸壳声，喊声忽起，门上火把燎乱，城门大开，吊桥放落。曹操争先拍马而入。直到州衙，路上不见一人，操知是计，忙拨回马，大叫：“退兵！”州衙中一声炮响，四门烈火，轰天而起；金鼓齐鸣，喊声如江翻海沸。东巷内转出张辽，西巷内转出臧霸，夹攻掩杀。操走北门，道

trung khứ liễu. Sô nội hữu quân nhân thừa thế hỗn quá trận lai kiến thao, thuyết thị điền thị chi sử, trình thượng mật thư. Ước vân: "Kim dạ sơ canh thời phân, thành thượng minh la vi hào, tiện khả tiến binh. Mỗ đương hiến môn." Thao bát hạ hầu đôn dẫn quân tại tả, Tào hồng dẫn quân tại hữu, tự kỷ dẫn hạ hầu uyên, lý điền, nhạc tiến, điền vi tú tương, suất binh nhập thành. Lý điền viết: "Chúa công thả tại thành ngoại, dung mỗ đẳng tiên nhập thành khứ." Thao hát viết: "Ngã bắt tự vãng, thùy khảng hướng tiên!" Toại đương tiên lĩnh binh trực nhập.

khi ấy có người trong thành, thừa cơ chạy ra ngoài, đến ra mắt Tào Tháo nói là người họ Điền, đưa trình mật thư, trong thư hẹn rằng: "Đêm nay, hồi canh một, trên thành khua chiêng làm hiệu thì tướng quân tiến binh vào. Tôi làm nội ứng, dâng thành". Lý Điền can rằng: - Chúa Công nên đứng ở ngoài thành, để chúng tôi vào. Tháo nói to rằng: - Ta không đi thì ai chịu xông lên trước? Nói rồi tự lĩnh binh xông thẳng vào.

Bấy giờ mới đầu canh một, trăng chưa lên, chỉ nghe thấy trên cửa tây có tiếng tù và, rồi lại có tiếng reo. Trên cửa lửa đốt sáng rực; cửa thành mở to; cầu treo bỏ xuống. Tào Tháo té ngựa lên trước, đì thẳng đến tận nha thự, trên đường chẳng thấy một người nào cả. Tháo biết là mắc mưu, vội vàng quay ngựa trở lại hô quân lui ra. Lúc ấy trong chán nha có một tiếng pháo nổ, bốn cửa thành lửa cháy rực trời; trống đánh vang lừng, người reo rầm rĩ, như sóng cồn bể reo. Mé đông, Trương Liêu trỗi ra; mé tây Tang Bá chạy lại; hai bên đánh dồn vào. Tháo chạy ra cửa bắc lại Hách Manh, Tào Tinh đánh cho một trận. Tháo chạy ra cửa nam, lại bị

dào bàng zhuǎn chu hǎo
méng , cáo xìng , yòu sha yí
zhèn . cáo jí zǒu nán mén ,
gao shùn , hóu chéng lán
zhù . diǎn wéi nù mù yǎo yá
, chong sha chu qù . gao
shùn , hóu chéng dào zǒu
chu chéng . diǎn wéi sha
dào diào qiáo , huí tóu bù
jiàn liǎo cáo cǎo , fan shen
fù sha rù chéng lái , mén xià
zhuàng zhe lǐ diǎn . diǎn wéi
wèn : " zhǔ gong hé zài ?"
diǎn yue : " wú yì xún bù jiàn . "
wéi yue : " rǔ zài chéng
wài cuī jiù jun , wǒ rù qù xún
zhǔ gong . " lǐ diǎn qù liǎo .
diǎn wéi sha rù chéng zhōng
, xún mì bù jiàn ; zài sha chu
chéng háo bian , zhuàng zhe
lè jìn . jìn yue : " zhǔ gong hé
zài ? " wéi yue : " wǒ wǎng
fù liǎng zao : xún lǎn bù jiàn . "
jìn yue : " tòng sha rù qù
jiù zhǔ ! " liǎng rén dào mén
bian , chéng shàng huǒ pào
gǔn xià , lè jìn mǎ bù néng rù .
diǎn wéi mào yan tú huǒ ,
yòu sha rù qù , dào chǔ xún
mì .

6 què shuo cáo cáo jiàn diǎn
wéi sha chu qù liǎo , sì xià lǐ
rénn mǎ jié lái , bù de chu nán
mén ; zài zhuǎn běi mén ,
huǒ guāng lǐ zhèng zhuàng
jiàn lǚ bù tǐng jǐ yuè mǎ ér lái
. cáo yǐ shǒu yǎn miàn , jia
bian zòng mǎ jìng guò . lǚ bù

傍转出郝萌、曹性，又
杀一阵。操急走南门，
高顺、侯成拦住。典韦
怒目咬牙，冲杀出去。
高顺、侯成倒走出城。
典韦杀到吊桥，回头不
见了曹操，翻身复杀入
城来，门下撞着李典。
典韦问：“主公何在？”
典曰：“吾亦寻不见。”
韦曰：“汝在城外
催救军，我入去寻主公。”
李典去了。典韦杀
入城中，寻觅不见；再
杀出城壕边，撞着乐进。
乐进曰：“主公何在？”
韦曰：“我往复两遭
：寻觅不见。”进曰：
“同杀入去救主！”两人
到门边，城上火炮滚
下，乐进马不能入。典
韦冒烟突火，又杀入去，
到处寻觅。

却说曹操见典韦杀出去了，四下里人马截来，
不得出南门；再转北门，
火光里正撞见吕布挺
戟跃马而来。操以手掩
面，加鞭纵马竟过。吕

bắc môn, đạo bàng chuyển
xuất hắc manh, Tào tính, hựu
sát nhất trận. Thao cắp tầu nam
môn, cao thuận, hầu thành lan
trụ. Diễn vi nộ mục giảo nha,
trùng sát xuất khứ. Cao thuận,
hầu thành đảo tầu xuất thành.
Diễn vi sát đáo điêu kiều, hồi
đầu bắt kiến liễu Tào thao,
phiên thân phục sát nhập thành
lai, môn hạ chàng trú lý diễn.
Diễn vi vấn: "Chúa công hà
tại?" Diễn viết: "Ngô diệc tầm
bắt kiến." Vi viết: "Nhữ tại thành
ngoại thôii cứu quân, ngã nhập
khứ tầm chúa công." Lý diễn
khứ liễu. Diễn vi sát nhập thành
trung, tầm mịch bắt kiến; tái sát
xuất thành hào biên, chàng trú
nhạc tiến. Tiến viết: "Chúa công
hà tại?" Vi viết: "Ngã vãng phục
lưỡng tao: tầm lâm bắt kiến."
Tiến viết: "Đồng sát nhập khứ
cứu chủ!" Lưỡng nhân đáo môn
biên, thành thượng hỏa pháo
cỗn hạ, nhạc tiến mã bắt nắng
nhập. Diễn vi mạo yên đột hỏa,
hựu sát nhập khứ, đáo xử tầm
mịch.

Cao Thuận, Hậu Thành chặn đánh,
may có Diễn Vi trọn mắt nghiên
răng, xông vào đánh cứu. Cao
Thuận, Hầu Thành phải chạy ra
ngoài thành. Diễn Vi đuổi ra đến
cầu treo, ngoảnh lại không thấy Tào
Tháo. Vi lại đánh vào trong thành,
vào đến cửa gấp Lý Diễn, Vi hỏi: -
Chúa công đâu? Diễn nói: - Ta
cũng tìm không thấy. Vi bảo Diễn: -
Ngươi ra ngoài thúc quân ứng cứu,
ta vào tìm chúa công. Lý Diễn đi ra.
Diễn Vi vào thành, tìm mãi không
thấy, lại đánh trở ra, ra khỏi bờ hào
gặp Nhạc Tiến. Tiến hỏi: - Chúa
công đâu? Vi nói: - Tôi vào ra hai
lần rồi, tìm chúa công mãi không
thấy, Tiến nói: - Hai chúng ta phải
cùng đánh vào để cứu chúa công.
Hai người cùng trở vào, đến bên
thành, thì hỏa pháo trên thành rơi
xuống ngựa. Nhạc Tiến không sao
vào được. Diễn Vi xông pha khói
lửa, lại vào thành đi tìm Tào Tháo.

Khước thuyết Tào thao kiến
diễn vi sát xuất khứ liễu, tú hạ lí
nhân mã tiệt lai, bắt đắc xuất
nam môn; tái chuyển bắc môn,
hỏa quang lí chánh chàng kiến
lữ bộ đĩnh kích được mã nhi lai.
Thao dĩ thủ yểm diện, gia tiên
túng mã cánh quá. Lữ bộ tòng

Tào Tháo nhìn thấy Diễn Vi đánh
đến tim mình nhưng Tháo bị bốn
mặt quân mã chặn lại chung quanh
nên không ra được đường cửa
nam, đành phải chạy về cửa bắc,
thế nào gặp ngay Lã Bố, nhưng
trong bóng lửa nhấp nhôáng, Bố
không biết là ai. Lã Bố cầm kích té

cóng hòu pai mǎ gǎn lái ,
jiāng jǐ yú cáo kui shàng yí jí
, wèn yue : " cáo cào hé zài
? " cáo fǎn zhǐ yue : " qián
miàn qí huáng mǎ zhě shì ta . "
lǚ bù ting shuo , qì liǎo
cáo cáo , zòng mǎ xiàng
qián zhuī gǎn . cáo cáo bo
zhuǎn mǎ tóu , wàng dong
mén ér zǒu , zhèng féng
diǎn wéi . wéi yōng hù cáo
cào , sha tiáo xiě lù , dào
chéng mén bian , huǒ yàn
shèn shèng , chéng shàng
tui xià chái cǎo , biàn dì dou
shì huǒ , wéi yòng jǐ bo kai ,
fei mǎ mào yan tú huǒ xian
chu . cáo cáo suí hòu yì chu .
fang dào mén dào bian ,
chéng mén shàng beng xià
yi tiáo huǒ liáng lái , zhèng
dǎ zháo cáo cáo zhàn mǎ
hòu kuà , nǎ mǎ pu dì dào
liǎo . cáo yòng shǒu tuo
liáng tui fàng dì shàng , shǒu
bèi xu fa , jìn bèi shao shang .
diǎn wéi huí mǎ lái jiù , qià
hǎo xià hóu yuan yì dào .
liǎng gè tòng jiù qí cáo cáo
, tú huǒ ér chu . cáo chéng
yuan mǎ , diǎn wéi sha tiáo
dà lù ér zǒu . zhí hùn zhàn
dào tian míng , cáo fang huī
zhài .

7 zhòng jiang bài fú wèn an ,
cào yǎng miàn xiào yue : "
wù zhong pǐ fu zhì jì , wú bì
dāng bào zhì ! " guo jia yue :
" jì kě sù fa . " cáo yue : " jin

布从后拍马赶来，将戟于操盔上一击，问曰：“曹操何在？”操反指曰：“前面骑黄马者是他。”吕布听说，弃了曹操，纵马向前追赶。曹操拨转马头，望东门而走，正逢典韦。韦拥护曹操，杀条血路，到城门边，火焰甚盛，城上推下柴草，遍地都是火，韦用戟拨开，飞马冒烟突火先出。曹操随后亦出。方到门道边，城门上崩下一条火梁来，正打着曹操战马后胯，那马扑地倒了。操用手托梁推放地上，手臂须发，尽被烧伤。典韦回马来救，恰好夏侯渊亦到。两个同救起曹操，突火而出。操乘渊马，典韦杀条大路而走。直混战到天明，操方回寨。

众将拜伏问安，操仰面笑曰：“误中匹夫之计，吾必当报之！”郭嘉

hậu phách mã cản lai, tương
kích vu thao khôi thương nhất
kích, văn viết: "Tào thao hà
tại?" Thao phản chỉ viết: "Tiền
diện kỵ hoàng mã giả thị tha."
Lữ bộ thính thuyết, khí liễu Tào
thao, túng mǎ hướng tiền truy
cản. Tào thao bát chuyển mã
đầu, vọng đông môn nhi tẩu,
chánh phùng điền vi. Vì ủng hộ
Tào thao, sát điều huyết lộ, đáo
thành môn biên, hỏa diem thậm
thịnh, thành thương thoi hạ sài
thảo, biến địa đô thị hỏa, vi
dụng kích bát khai, phi mã mạo
yên đột hỏa tiên xuất. Tào thao
tùy hậu diệc xuất. Phương đáo
môn đạo biên, thành môn
thương băng hạ nhất điều hỏa
lương lai, chánh đả trú Tào
thao chiến mã hậu khổ, na mã
phác địa đảo liễu. Thao dụng
thủ thác lương thoi phóng địa
thương, thủ tí tu phát, tần bị
thiêu thương. Điền vi hồi mã lai
cứu, kháp hảo hạ hầu uyên
diệc đáo. Luống cá đồng cứu
khỏi Tào thao, đột hỏa nhi xuất.
Thao thừa uyên mã, điền vi sát
điều đại lộ nhi tẩu. Trực hỗn
chiến đáo thiên minh, thao
phương hồi trại.

ngựa lại, Tháo lấy tay che mặt ra roi
cú tê ngựa đi thẳng. Lã Bố ở đằng
sau xắn ngựa lại, cầm ngọn kích gõ
vào mũ Tào Tháo hỏi rằng: - Tào
Tháo ở đâu? Tháo trả tay nói rằng:
- Người cưỡi ngựa vàng ở đằng
trước kia. Bố tê ngựa đuổi người
đằng trước, Tào Tháo quay ngựa
lại chạy ra cửa đông, may gặp ngay
Điền Vi. Vì hộ vệ Tháo, mở một
đường máu ra được đến cửa
thành. Chung quanh thành lửa cháy
ngùn ngụt, cỏ rác chồn chất khắp
cả, chỗ nào cũng có lửa. Điền Vi
cầm kích gạt lửa ra hai bên, té
ngựa xông vào khói lửa ra trước.
Tháo cũng theo sau ra được. Vừa
đến cửa thành, có một cái xà cháy
trên nhà rơi vào chân sau ngựa của
Tào Tháo, ngựa ngã gục xuống.
Tháo lấy tay đẩy cái xà ra, lửa bén
vào cả cánh tay và đầu tóc. Điền Vi
quay ngựa lại cứu. Vừa may Hạ
Hầu Uyên cũng ở đâu đến. Hai
người cứu được Tháo dậy, xông
qua lửa chạy ra. Tháo cưỡi ngựa
của Uyên, Vi đánh mở đường để
chạy. Đánh nhau mãi đến sáng,
Tháo mới về được trại.

Chúng tướng bái phục vấn an,
thao ngưỡng diện tiểu viết:
"Ngộ trung thất phu chi kế, ngô
tát đương báo chí!" Quách gia
viết: "Kế khá tốc phát." Thao

Các tướng vào lạy hỏi thăm. Tháo
ngóanh mặt lên cười nói rằng: - Ta
làm mắc phải kế thất phu, thề rằng
thù này thê nào cũng báo được.
Quách Gia nói: - Có kế gì nên làm

zhì jiāng jì jiù jì : zhà yán wǒ bēi huǒ shàng , yǐ jīng shen sǐ . bù bì yǐn bing lái gōng . wǒ fú bing yú mǎ líng shān zhōng , hòu qí bing bàn dù ér jí zhī , bù kě qín yǐ . "yíng yue : "zhen liáng cè yě ! " yú shì lìng jun shì wa xiào fa sàng , zhà yán cáo sǐ . zǎo yǒu rén lái pú yáng bào lǚ bù , shuo cáo cáo bēi huǒ shao shang zhī tǐ , dào zhài shen sǐ . bù suí diǎn qǐ jun mǎ , sha ben mǎ líng shān lái . jiāng dào cáo zhài , yí shèng gǔ xiāng , fú bing sì qǐ . lǚ bù sǐ zhàn de tuo , shé le hǎo xie rén mǎ ; bài huí pú yáng , jian shǒu bù chu .

曰：“计可速发。”操曰：“今只将计就计：诈言我被火伤，已经身死。布必引兵来攻。我伏兵于马陵山中，候其兵半渡而击之，布可擒矣。”

贏曰：“真良策也！”于是令军士挂孝发丧，诈言操死。早有人来濮阳报吕布，说曹操被火烧伤肢体，到寨身死。布随点起军马，杀奔马陵山来。将到操寨，一声鼓响，伏兵四起。吕布死战得脱，折了好些人马；败回濮阳，坚守不出。

8 shì nián huáng chóng hu qǐ , shí jìn hé dào . guan dong yi jing , měi gǔ yí hú , zhí qián wǔ shí guàn , rén míng xiāng shí . cáo cáo yin jun zhong liáng jìn , yǐn bing huí ? chéng zàn zhù . lǚ bù yì yǐn bing chu tún shān yáng jiù shí . yin cǐ èr chǔ quán qiè bà bing .

是年蝗虫忽起，食尽禾稻。关东一境，每谷一斛，直钱五十贯，人民相食。曹操因军中粮尽，引兵回鄴城暂住。吕布亦引兵出屯山阳就食。因此二处权且罢兵。

9 què shuo táo qian zài xú zhou , shí nián yǐ liù shí san suì , hu rán rǎn bìng , kàn

却说陶谦在徐州，时年已六十三岁，忽然染病

viết: "Kim chỉ tương kế tựu kế: trá ngôn ngã bị hỏa thương, dĩ kinh thân tử. Bố tất dẫn binh lai công. Ngã phục binh vu mã lăng sơn trung, hậu kì binh bán độ nhi kích chi, bố khả cầm hĩ." Doanh viết: "Chân lương sách dã!" Vu thị lệnh quân sĩ quái hiếu phát tang, trá ngôn thao tử. Tảo hữu nhân lai bộc dương báo lữ bố, thuyết Tào thao bị hỏa thiêu thương chí thề, đáo trại thân tử. Bố tùy điểm khởi quân mã, sát bôn mã lăng sơn lai. Tương đáo thao trại, nhất thanh cổ hưởng, phục binh tử khởi. Lữ bố tử chiến đắc thoát, chiết liễu hảo ta nhân mã; bại hồi bộc dương, kiên thủ bắt xuất.

ngay! Tháo nói: - Nay nêu nhân kế của nó mà làm kế của mình: Ta nói phao lên rằng ta bị lửa cháy chết bỗng, Bố tất dẫn quân lại đánh. Ta phục binh ở trong núi Mã Lăng, đợi nó đến nửa chừng, đồ ra mà đánh thì quyết bắt được Lã Bố. Quách Gia nói: - Thực là một kế hay. Liền sai quân sĩ phát tang, để trở phao tin đi rằng Tào Tháo đã chết. Có người đến Bộc Dương báo với Lã Bố rằng: - Tháo bị lửa cháy bỗng cả chân tay, về đến trại thì chết. Lã Bố lập tức điểm quân mã, kéo đến núi Mã Lăng. Quân đi gần đến trại Tào, một tiếng trống nổi, phục binh bốn mặt ô ra. Lã Bố có đánh, một súng một chết, mới thoát được, tổn hại mất nhiều quân mã, chạy về Bộc Dương giữ vững không dám ra nữa.

Thị niên hoàng trùng hốt khởi, thực tần hòa đạo. Quan đông nhất cảnh, mỗi cốc nhất hộc, trực tiền ngũ thập quán, nhân dân tương thực. Tào thao nhân quân trung lương tần, dẫn binh hồi quyền thành tạm trụ. Lữ bố diệc dẫn binh xuất trâu sơn dương tựu thực. Nhân thử nhị xử quyền thả bãi binh.

Khước thuyết đào khiêm tại từ châu, thời niên dĩ lục thập tam tuế, hốt nhiên nhiễm bệnh,

Năm nay có một thứ sâu, gọi là sâu hoàng ăn hại lúa mì. Ở vùng Quan Đông (Trường An), mỗi héc thóc giá năm mươi quan. Dân chúng đói quá phải ăn thịt lẫn nhau. Tào Tháo nhân hết lương, dẫn quân về đóng ở Nhân Thành. Lã Bố cùng đem quân về đóng ở Sơn Dương. Vì vậy hai bên cùng tạm bãi binh.

Bấy giờ Đào Khiêm ở Từ Châu đã sáu mươi ba tuổi, chợt bị bệnh, bệnh mỗi ngày một nặng, bèn mời

kan chén zhòng , qǐng mí zhú , chén dēng yì shì . zhú yue : " cáo bing zhì qù , zhī wèi lǚ bù xí yǎn zhōu gù yě . jin yin suì huang bà bing , lái chun yòu bì zhì yǐ . fù jun liǎng fan yù ràng wèi yú liú xuán dé , shí fù jun cháng qiáng jiàn , gù xuán dé bù kěn shòu ; jin bìng yǐ chén zhòng , zhèng kě jiù cǐ ér yǔ zhì , xuán dé bù kěn cí yǐ . " qian dà xǐ , shǐ rén lái xiǎo pèi : qǐng liú xuán dé shàng yì jun wù . xuán dé yǐn guān , zhang dài shù shí qí dào xú zhōu , táo qian jiào qǐng rù wò nèi . xuán dé wèn an bì , qian yue : " qǐng xuán dé gong lái , bù wèi bié shì : zhǐ yin lǎo fu bìng yǐ wéi dù , zhāo xī nán bǎo ; wàn wàng míng gong kě lián hàn jia chéng chí wèi zhòng , shòu qǔ xú zhōu pái yìn , lǎo fu sǐ yì míng mù yǐ ! " xuán dé yue : " jun yǒu èr zi , hé bù chuán zhì ? " qian yue : " cháng zi shàng , cì zi yìng , qí cái jie bù kan rèn . lǎo fu sǐ hòu , yóu wàng míng gong jiào huì , qie wù lìng zhǎng zhōu shì . " xuán dé yue : " bēi yi shen an néng dang cǐ dà rèn ? " qian yue : " mǒu jǔ yí rén , kě wèi gong fǔ : xì běi hǎi rén , xìng sun , míng gan , zì gong yòu . cǐ rén kě shǐ wèi cóng shì . " yòu wèi mí zhú yue : " liú gong dang shì rén jié , rǔ

，看看沉重，请糜竺、陈登议事。竺曰：“曹兵之去，止为吕布袭兖州故也。今因岁荒罢兵，来春又必至矣。府君两番欲让位于刘玄德，时府君尚强健，故玄德不肯受；今病已沉重，正可就此而与之，玄德不肯辞矣。”谦大喜，使人来小沛：请刘玄德商议军务。玄德引关、张带数十骑到徐州，陶谦教请入卧内。玄德问安毕，谦曰：“请玄德公来，不为别事：止因老夫病已危笃，朝夕难保；万望明公可怜汉家城池为重，受取徐州牌印，老夫死亦瞑目矣！”玄德曰：“君有二子，何不传之？”谦曰：“长子商，次子应，其才皆不堪任。老夫死后，犹望明公教诲，切勿令掌州事。”玄德曰：“备一身安能当此大任？”谦曰：“某举一人，可为公辅：系北海人，姓孙，名乾，字公祐

khán khán trầm trọng, thỉnh mi trúc, trân đăng nghị sự. Trúc viết: "Tào binh chi khứ, chỉ vi lữ bộ tập duyên châu cổ dã. Kim nhân tué hoang bãi binh, lai xuân hưu tất chí hĩ. Phủ quân luồng phiền dục nhượng vị vu lưu huyền đức, thời phủ quân thượng cường kiện, cố huyền đức bất khẳng thụ; kim bệnh dĩ trầm trọng, chánh khả tựu thủ nhi dữ chí, huyền đức bất khẳng từ hĩ." Khiêm đại hỉ, sử nhân lai tiểu phái: thỉnh lưu huyền đức thương nghị quân vụ. Huyền đức dân quan, trương đái sở thập kỹ đáo từ châu, đào khiêm giáo thỉnh nhập ngoạ nội. Huyền đức vấn an tắt, khiêm viết: "Thỉnh huyền đức công lai, bất vi biệt sự: chỉ nhân lão phu bệnh dĩ nguy đốc, triều tịch nan bảo; vạn vọng minh công khả liên hán gia thành trì vi trọng, thụ thủ từ châu bài ấn, lão phu tử diệc minh mục hỉ!" Huyền đức viết: "Quân hữu nhị tử, hà bất truyền chi?" Khiêm viết: "Trưởng tử thương, thứ tử ứng, kì tài gai bất kham nhâm. Lão phu tử hậu, do vọng minh công giáo hồi, thiết vật lệnh chưởng châu sự." Huyền đức viết: "Bị nhất thân an năng đương thủ đại nhâm?" Khiêm viết: "Mỗ cử nhất nhân, khả vi công phụ: hê bắc hải nhân, tính tôn, danh kiễn, tự công hữu. Thủ nhân khả sử vi tòng sự." Hựu vị mi

My Chúc, Trần Đăng đến bàn việc. Chúc nói: - Quân Tào Tháo bỏ Từ Châu đi, cũng chỉ vì Lã Bố cướp Duyện Châu mà thôi. Năm nay nó bãi binh cũng là vì mất mùa. Chắc rằng sang xuân thế nào nó cũng đến. Phủ quân đã hai lần nhường chức cho Lưu Huyền Đức, bây giờ phủ quân còn khỏe cho nên Huyền Đức nhất định không chịu nhận. Nay bệnh phủ quân đã nặng, nên lại cho mời Huyền Đức sang mà nhường chức một lần nữa, lần này Huyền Đức chắc không từ chối. Khiêm mừng lắm, sai ngay người đi mời Lưu Bị lại bàn việc quân. Lưu Bị đem Quan Vũ, Trương Phi và vài mươi tên kỵ mã đến Từ Châu. Đào Khiêm cho mời vào chỗ nằm. Lưu Bị hỏi thăm xong, Khiêm nói: - Tôi mời ông đến đây không phải có việc gì đâu, chỉ có một việc: Tôi bây giờ bệnh đã nguy rồi, không biết sớm tối chết lúc nào. Vậy xin minh công thương lấy thành trì nhà Hán, nhận lấy bài ấn Từ Châu này, thì tôi xin chết mới nhắm được mắt. Lưu Bị hỏi: - Ông có hai con, sao không truyền cho, lại gọi tôi? Khiêm nói: - Tôi có hai thằng con, thằng lớn tên Thương, thằng bé tên Ung, hai đứa cùng hèn kém lắm, không sao kham nổi được việc nước. Tôi một mai nhắm mắt lại, cũng trăm nhờ minh công dạy bảo chúng nó, không nên cho chúng nó coi đến việc châu. Lưu Bị nói: - Một mình tôi đảm đương sao nổi việc to lớn ấy! Khiêm thưa: - Tôi xin cử một người để giúp ông, người ở Bắc Hải, họ

dang shàn shì zhī . " xuán dé zhong shì tui tuo , táo qian yí shǒu zhǐ xin ér sī . zhòng jun jǔ ai bì , jí pěng pái yìn jiao sòng xuán dé . xuán dé gù cí . cì rì , xú zhōu bǎi xìng , yōng jǐ fù qián ku bài yue : " liú shǐ jun ruò bù lǐng cǐ jùn , wǒ děng jie bù néng an sheng yǐ ! " guan , zhang èr gong yì zài san xiāng quān . xuán dé nǎi xǔ quán lǐng xū zhōu shì ; shǐ sun gan , mí zhú wèi fǔ , chén dēng wèi mù guan ; jìn qū xiǎo pèi jun mǎ rù chéng , chu bǎng an míng ; yí miàn an pái sāng shì . xuán dé yǔ dà xiǎo jun shì , jìn jie wa xiào , dà shè jì diàn jì bì , zàng yú huáng hé zhī yuán . jiāng táo qian yí biǎo , shen zòu cháo tíng . cào zài ? chéng , zhì táo qian yǐ sī , liú xuán dé lǐng xú zhōu mù , dà nù yue : " wǒ chóu wèi bào , rǔ bù fèi bàn jiàn zhī gong , zuò de xú zhōu ! wú bì xiān sha liú bēi , hòu lù qian shi , yǐ xuě xian jun zhī yuàn ! " jí chuán hào lìng , kè rì qǐ bing qù dǎ xú zhōu . xún yù rù jiàn yue : " xí gao zǔ bǎo guan zhong , guang wǔ jù hé nèi , jie shen gen gù běn yǐ zhì tian xià , jìn zú yǐ shèng dí , tuì zú yǐ jian shǒu , gù suí yǒu kùn , zhong jì dà yè . míng gong běn shǒu shì yǎn zhōu , qiè hé , jì nǎi tian xià zhì yào dì , shì yì xí zhī

。此人可使为从事。”又谓糜竺曰：“刘公当世人杰，汝当善事之。”玄德终是推托，陶谦以手指心而死。众军举哀毕，即捧牌印交送玄德。玄德固辞。次日，徐州百姓，拥挤府前哭拜曰：“刘使君若不领此郡，我等皆不能安生矣！”关、张二公亦再三相劝。玄德乃许权领徐州事；使孙乾、糜竺为辅，陈登为幕官；尽取小沛军马入城，出榜安民；一面安排丧事。玄德与大小军士，尽皆挂孝，大设祭奠祭毕，葬于黄河之原。将陶谦遗表，申奏朝廷。操在鄖城，知陶谦已死，刘玄德领徐州牧，大怒曰：“我仇未报，汝不费半箭之功，坐得徐州！吾必先杀刘备，后戮谦尸，以雪先君之怨！”即传号令，克日起兵去打徐州。荀彧入谏曰：“昔高祖保关中，光武据河内，皆深根固本以

trúc viết: "Lưu công đương thế nhân kiệt, nhữ đương thiện sự chi." Huyền đức chung thị thôi thác, đào khiêm dĩ thủ chí tâm nhi tử. Chúng quân cử ai tất, túc phủng bài ấn giao tổng huyền đức. Huyền đức cố từ. Thứ nhật, từ châu bách tính, ủng tể phủ tiên khóc bái viết: "Lưu sứ quân nhược bất lĩnh thủ quận, ngã đắng gai bất nǎng an sinh hĩ!" Quan, trương nhị công diệc tái tam tương khuyến. Huyền đức nãi hứa quyền lĩnh từ châu sự; sứ tôn kiền, mi trúc vi phụ, trần đăng vi mạc quan; tần thủ tiều phái quân mã nhập thành, xuất bảng an dân; nhất diện an bài tang sự. Huyền đức dữ đại tiều quân sĩ, tần gai quải hiếu, đại thiết tế điện té tắt, táng vu hoàng hà chí nguyên. Tương đào khiêm di biểu, thân tấu triều đình. Thao tại quyền thành, tri đào khiêm dĩ tử, lưu huyền đức lĩnh từ châu mục, đại nộ viết: "Ngã cùu vị báo, nhữ bất phí bán tiễn chí công, tọa đắc từ châu! Ngô tất tiên sát lưu bị, hậu lục khiêm thi, dĩ tuyết tiên quân chí oán!" Tức truyền hiệu lệnh, khắc nhật khởi binh khứ đả từ châu. Tuân úc nhập gián viết: "Tích cao tő bảo quan trung, quang võ cư hà nội, gai thâm căn cố bỗn dĩ ché thiên hạ, tiên túc dĩ thắng địch, thối túc dĩ kiên thủ, cố tuy hữu khốn, chung tể đại nghiệp. Minh công bỗn thủ sự duyên

Tôn, tên Càn, tự là Công Hựu. Ông nên dùng người ấy làm tùng sự. Khiêm lại gọi My Chúc bảo rằng: - Lưu Công là hào kiệt đời nay, ngươi nên thờ cho khéo nhé! Huyền Đức vẫn còn từ chối... Lúc ấy Đào Khiêm lấy tay trả vào bụng rồi tắt thở. Các quan làm lễ điếu viếng xong rồi, liền đem bài ấn giao cho Lưu Bị, Lưu nhất định không nhận. Hôm sau cả dân chầu kéo vào đầy phủ, van khóc nói rằng: - Lưu sứ quân bằng không không chịu nhận việc quận này thì dân chúng tôi không sao sống yên được. Quan, Trương hai người cùng khuyên hai ba lần, Lưu Bị mới chịu quyền lĩnh công việc Từ Châu; dùng Tôn Càn, My Chúc làm phụ tá; Trần Đăng làm mạc quan; đem hết quân mã ở Tiểu Báu vào thành, treo bảng khuyên dân yên nghiệp, rồi sắm sửa việc tang, Lưu Bị và quan quân lớn nhỏ, đều để trở. Té lễ linh đình xong, an táng Đào Khiêm trên bãi cao ở bên sông Hoàng Hà, rồi đem từ di biểu của Đào Khiêm dâng lên triều đình. Tào Tháo ở Nhân Thành, được tin Đào Khiêm đã chết và Lưu Bị lĩnh chức mục Từ Châu, giận lắm nói rằng: - Thủ ta chưa báo xong! Lưu Bị nửa mũi tên không tồn, ngồi yên mà được Từ Châu. Phen này ta quyết trước giết Lưu Bị, sau vambi thân Đào Khiêm để rửa oán cho thân phụ ta! Lập tức truyền lệnh bắt quân sang đánh Từ Châu. Tuân Úc lên can rằng: Xưa nay Cao Tổ giữ ở quan Trung, vua Quang Vũ giữ ở

guan zhong , hé nèi yě . jin ruò qū xú zhou , duo liú bing zé bù zú yòng , shǎo liú bing zé lǚ bù chéng xū kòu zhì , shì wú yǎn zhou yě . ruò xú zhou bù de , míng gong an suǒ guī hu ? jin táo qian sui sī , yǐ yǒu liú bēi shǒu zhī . xú zhou zhī mǐn , jì yǐ fú bēi , bì zhù bēi sī zhàn . míng gong qì yǎn zhou ér qū xú zhou , shì qì dà ér jiù xiǎo , qù běn ér qíu mò , yǐ an ér yì wéi yě . yuàn shóu si zhì . " cào yue : " jin suì huang fá liáng , jun shì zuò shǒu yú cī , zhong fei liáng cè . " yù yue : " bù rú dong luè chén dì , shǐ jun jiù shí rǔ nán , ? chuan . huáng jìn yú dǎng hé yí , huáng shào děng , jié luè zhou jùn , duo yǒu jin bó , liáng shí , cǐ děng zéi tú , yòu róng yì pò ; pò ér qǔ qí liáng , yǐ yāng san jun , cháo tíng xǐ , bǎi xìng yuè , nǎi shùn tian zhi shì yě . "

制天下，进足以胜敌，退足以坚守，故虽有困，终济大业。明公本首事兗州，且河、济乃天下之要地，是亦昔之关中、河内也。今若取徐州，多留兵则不足用，少留兵则吕布乘虚寇之，是无兗州也。若徐州不得，明公安所归乎？今陶谦虽死，已有刘备守之。徐州之民，既已服备，必助备死战。明公弃兗州而取徐州，是弃大而就小，去本而求末，以安而易危也。愿熟思之。”操曰：“今岁荒乏粮，军士坐守于此，终非良策。”或曰：“不如东略陈地，使军就食汝南、颍川。黄巾余党何仪、黄劭等，劫掠州郡，多有金帛、粮食、此等贼徒，又容易破；破而取其粮，以养三军，朝廷喜，百姓悦，乃顺天之事也。”

châu, thả hà, tể nãi thiên hạ chi yếu địa, thị diệc tích chi quan trung, hà nội dã. Kim nhược thủ từ châu, đa lưu binh tắc bất túc dụng, thiều lưu binh tắc lữ bố thừa hư khẩu chi, thị vô duyên châu dã. Nhược từ châu bất đắc, minh công an sở quy hò? Kim đào khiêm tuy tử, dĩ hữu lưu bị thủ chi. Từ châu chi dân, kí dĩ phục bị, tất trợ bị tử chiến. Minh công khí duyên châu nhi thủ từ châu, thị khí đại nhi tựu tiểu, khứ bỗn nhi cầu mạt, dĩ an nhi dịch nguy dã. Nguyên thực tư chi." Thao viết: "Kim tué hoang pháp lương, quân sĩ tọa thủ vu thử, chung phi lương sách." Úc viết: "Bất như đông lược trấn địa, sử quân tựu thực nhữ nam, тоánh xuyên. Hoàng cân dư đảng hà nghi, hoàng thiệu đảng, kiếp lược châu quận, đa hữu kim bạch, lương thực, thử đảng tặc đồ, hựu dung dị phá; phá nhi thủ kì lương, dĩ dưỡng tam quân, triều đình hỉ, bách tính duyệt, nãi thuận thiên chi sự dã."

Hà Nội, đều là được sâu rẽ bền gốc; tiến lên thì đánh được giặc, lui về thì giữ được thành, cho nên tuy có lúc nguy khốn, nhưng về sau cũng vẫn làm nổi được nghiệp lớn. Minh công lúc đầu vốn khởi sự ở Duyên Châu, mà đất Hà, đất Tề lại là đất hiểm trong thiên hạ và cũng là Quan Trung, Hà Nội ngày xưa. Nay nhược bằng minh công sang lấy Từ Châu, đê binh ở đây thì Lã Bố lại thừa cơ đến cướp, thế là bỏ mất Duyên Châu. Nếu Từ Châu lại không lấy được, minh công sẽ đi đâu? Nay Đào Khiêm tuy chết, nhưng đã có Lưu Bị giữ. Dân Từ Châu đã quy phục Lưu Bị lắm, tất nhiên có sức giúp Lưu Bị. Minh công bỏ Duyên Châu để sang lấy Từ Châu, thì khác nào bỏ cái lớn mà đi tìm cái nhỏ, bỏ chỗ gốc đi tìm chỗ ngọn, đem sự yên mà đổi lấy sự nguy. Xin minh công phải nghĩ cho chín đã! Tháo nói: - Năm nay mất mùa, thiều lương ăn, quân sĩ cứ đóng ở đây cũng không xong. Tuân Úc nói: - Không bằng ta kéo sang mặt đông, lấy đất Trần cho quân sang ăn ở đó. Vả lại dư đảng Khăn Vàng là Hà Nghi, Hoàng Thiệu ở Nhữ Nam và Vĩnh Xuyên, cướp bóc châu quận, vàng lụa, lương thực có nhiều. Những giặc cỏ ấy phá dễ như chơi. Phá chúng nó, lấy lương thực để nuôi quân sĩ, như thế triều đình cũng mừng, dân gian cũng hả. Chính là một việc làm thuận lòng trời đó!

10 cào xǐ , cóng zhī , nǎi liù xià
hóu dun , cáo rén shǒu ?
chéng děng chǔ , zì yīn bing
xian luè chén dì , cí jí rǔ ,? .
huáng jin hé yí , huáng shào
zhì cáo bing dào , yǐn zhòng
lái yíng , hui yú yáng shan .
shí zéi bing sui zhòng , dou
shì hú qún gǒu dǎng , bìng
wú duì wǔ háng liè . cáo lìng
qiāng gong yìng nǚ shè zhù ,
líng diǎn wéi chu mǎ . hé yí
líng fù yuán shuài chu zhàn ,
bù san gé , bèi diǎn wéi yi jǐ
cì yú mǎ xià . cáo yǐn zhòng
chéng shì gǎn guò yáng
shan xià zhài . cì rì , huáng
shào zì yǐn jun lái . zhèn
yuán chū , yi jiang bù xíng
chu zhàn , tóu guǒ huáng jin ,
shen pi lù ào , shǒu tí tiě
bàng , dà jiào : " wǒ nǎi jié
tian yè cha hé mǎn yě ! shéi
gǎn yǔ wǒ qian dòu ? " cáo
hóng jiàn liǎo , dà hè yǐ
sheng , fei shen xià mǎ , tí
dao bù chu . liǎng xià xiàng
zhèn qian qian sha , sì wǔ
shí gé , shèng fù bù fen . cáo
hóng zhà bài ér zǒu , hé
màn gǎn lái . hóng yòng tuo
dao bēi kǎn jí , zhuǎn shen
yi ? , kǎn zhong hé mǎn , zài
fù yi dao sha sǐ . lǐ diǎn
chéng shì fei mǎ zhí rù zéi
zhèn . huáng shào bù jí tí bēi
, bèi lǐ diǎn sheng qín huó
zhuo guò lái . cáo bing yǎn
sha zéi zhòng , duó qí jin bó
, liáng shí wú shù . hé yí shì

操喜，从之，乃留夏侯惇、曹仁守鄄城等处，自引兵先略陈地，次及汝、颍。黄巾何仪、黄劭知曹兵到，引众来迎，会于羊山。时贼兵虽众，都是狐群狗党，并无队伍行列。操令强弓硬弩射住，令典韦出马。何仪令副元帅出战，不三合，被典韦一戟刺于马下。操引众乘势赶到羊山下寨。次日，黄劭自引军来。阵圆处，一将步行出战，头裹黄巾，身披绿袄，手提铁棒，大叫：“我乃截天夜叉何曼也！谁敢与我厮斗？”曹洪见了，大喝一声，飞身下马，提刀步出。两下向阵前厮杀，四五十合，胜负不分。曹洪诈败而走，何曼赶来。洪用拖刀背砍计，转身一踅，砍中何曼，再复一刀杀死。李典乘势飞马直入贼阵。黄劭不及提备，被李典生擒活捉过来。曹兵掩杀贼众，夺其金帛、粮

Thao hỉ, tòng chi, nãi lưu hạ
hầu đôn, Tào nhân thủ quyền
thành đảng xử, tự dẫn binh tiên
lược trấn địa, thứ cập nhữ,
toánh. Hoàng cân hà nghi,
hoàng thiệu tri Tào binh đáo,
dẫn chúng lai nghênh, hội vu
dương sơn. Thời tặc binh tuy
chúng, đô thị hồ quần cẩu
đảng, tịnh vô đội ngũ hành liệt.
Thao lệnh cường cung ngạnh
nő xạ trụ, lệnh điền vi xuất mã.
Hà nghi lệnh phó nguyên suất
xuất chiến, bắt tam hợp, bị điền
vi nhát kích thứ vu mã hạ. Thao
dẫn chúng thừa thế cản quá
dương sơn hạ trại. Thứ nhật,
hoàng thiệu tự dẫn quân lai.
Trận viên xử, nhát tương bộ
hành xuất chiến, đầu khóa
hoàng cân, thân phi lục áo, thủ
đè thiết bổng, đại khiếu: "Ngã
nai tiệt thiên dạ xoa hà mạn dã!
Thùy cảm dữ ngã tư đấu?" Tào
hồng kiến liễu, đại hát nhát
thanh, phi thân hạ mã, đè đao
bộ xuất. Lưỡng hạ hướng trận
tiền tư sát, từ ngũ thập hợp,
thắng phụ bắt phân. Tào hồng
trá bại nhi tẩu, hà mạn cản lai.
Hồng dụng tha đao bối khâm
kế, chuyển thân nhát tuyệt,
khâm trung hà mạn, tái phục
nhát đao sát tử. Lý điền thừa
thế phi mã trực nhập tắc trận.
Hoàng thiệu bắt cập đè bị, bị lý
diễn sinh cầm hoạt tróc quá lai.
Tào binh yểm sát tắc chúng,
đoạt kì kim bách, lương thực vô
số. Hà nghi thế cô, dẫn số bách

Tháo mừng lắm, liền cho Hạ Hầu
Đôn, Tào Nhân ở lại giữ Nhân
Thành, mình thì đem quân sang lấy
đất Trần, Nhữ Nam và Dĩnh Xuyên.
Đám dù đảng Khăn Vàng là Hà
Nghi và Hoàng Thiệu thấy quân
Tào Tháo kéo đến, đem binh ra
đánh. Hai bên giáp trận nhau ở núi
Dương Sơn. Quân giặc tuy nhiều
nhưng toàn là những đồ lăng
nhăng, hỗn độn không thành đội
ngũ. Tháo sai lấy cung mạnh, nỏ
cứng bắn sang. Điền Vi cưỡi ngựa
ra. Hà Nghi sai phó nguyên soái ra
đánh, đánh nhau chưa được ba
hiệp, bị Vi đâm chết lăn xuống dưới
ngựa. Tào Tháo thừa thế dẫn quân
xắn qua núi Dương Sơn đóng trại.
Hôm sau Hoàng Thiệu tự dẫn quân
lai. Bày trận xong sai một tướng đi
bộ ra, đầu đội khăn vàng, mình mặc
áo xanh, tay cầm côn sắt, thét to
lên rằng: - Ta là Tiết Thiên Dạ sao
Hà Man, ai dám ra đây đấu với ta
nào? Tào Hồng quát to một tiếng,
phi mình từ trên ngựa nhảy xuống
đất, vác dao đi bộ ra. Hai người ở
trước trận đánh nhau ba bốn mươi
hiệp chưa phân thắng bại, Hồng giả
cách thua chạy. Hà Man xắn vào,
Hồng dùng kế đa dao, quay mình
lại chém trúng Hà Man; Hồng lại bồi
thêm một nhát nữa, Hà Man chết.
Lý Diễn thấy thế phi ngựa thẳng
vào trận giặc. Tướng giặc Hoàng
Thiệu chưa kịp đè phòng, bị Diễn
bắt sống. Quân Tào đánh giết quân
giặc, cướp được vô số tiền bạc,
lương thực. Còn Hà Nghi thế cô,
dẫn vài trăm quân kỵ chạy về thung

gu , yǐn shù bǎi qí ben zǒu
gé pí . zhèng xíng zhì xiān ,
shan bēi hòu zhuàng chu yí
jun . wèi tóu yí gè zhuàng shi
, shen cháng ba chǐ , yao dà
shí wéi , shǒu tí dà dao , jié
zhù qù lù . hé yí tǐng qiang
chu yíng , zhì yí gé , bēi nǎ
zhuàng shi huó xiá guò qu .
yú zhòng zháo máng , jie xià
mǎ shòu fú , bēi zhuàng shi
jin qu rù gé pí ? zhōng . què
shuo diǎn wéi zhui xí hé yí
dào gé pí , zhuàng shì yǐn
jun yíng zhù . diǎn wéi yue :
" rǔ yì huáng jin zéi ye ? "
zhuàng shì yue : " huáng jin
shù bǎi qí , jìn bēi wǒ qín zài
? nèi ! " wéi yue : " hé bù
xiān chu ? " zhuàng shì yue :
" nǐ ruò yíng de shǒu zhong
bǎo dao , wǒ biàn xiān chu !
" wéi dà nù , tǐng shuang jǐ
xiàng qián lái zhàn . liǎng gè
cóng chén zhì wǔ , bù fen
shèng fù , gè zì shǎo xie . bù
yì shí , nǎ zhuàng shì yòu
chu nuò zhàn , diǎn wéi yì
chu . zhí zhàn dào huáng
hun , gè yin mǎ fá zàn zhǐ .
diǎn wéi shǒu xià jun tǔ , fei
bào cáo cào . cáo dà jīng ,
máng yǐn zhòng jiāng lái kàn
. cì rì , zhuàng shì yòu chu
nuò zhàn . cáo jiàn qí rén
wei feng lǐn lǐn , xin zhong àn
xǐ , fēn fù diǎn wéi , jin rì qiě
zhà bài . wéi lǐng mìng chu
zhàn ; zhàn dào san shí gé ,
bài zǒu huí zhèn , zhuàng

食无数。何仪势孤，引数百骑奔走葛陂。正行之间，山背后撞出一军。为头一个壮士，身长八尺，腰大十围，手提大刀，截住去路。何仪挺枪出迎，只一合，被那壮士活挟过去。余众着忙，皆下马受缚，被壮士尽驱入葛陂坞中。却说典韦追袭何仪到葛陂，壮士引军迎住。典韦曰：“汝亦黄巾贼耶？”壮士曰：“黄巾数百骑，尽被我擒在坞内！”韦曰：“何不献出？”壮士曰：“你若赢得手中宝刀，我便献出！”韦大怒，挺双戟向前来战。两个从辰至午，不分胜负，各自少歇。不一时，那壮士又出搦战，典韦亦出。直战到黄昏，各因马乏暂止。典韦手下军士，飞报曹操。操大惊，忙引众将来看。次日，壮士又出搦战。操见其人威风凛凛，心中暗喜，分付典韦，今日且诈败。韦

ky bôn tầu cát pha. Chánh hành
chi gian, sơn bồi hậu chàng
xuất nhất quân. Vì đầu nhất cá
tráng sĩ, thân trường bát xích,
yêu đại thập vi, thủ đè đại dao,
tiệt trụ khứ lộ. Hà nghi đinh
thương xuất nghênh, chỉ nhất
hợp, bị na tráng sĩ hoạt hiệp
quá khứ. Dư chúng trú mang,
giai hạ mã thụ phược, bị tráng
sĩ tần khu nhập cát pha ồ trung.
Khước thuyết diễn vi truy tập
hà nghi đáo cát pha, tráng sĩ
dẫn quân nghênh trụ. Diễn vi
viết: "Nhữ diệc hoàng cân tắc
da?" Tráng sĩ viết: "Hoàng cân
sở bách ky, tần bị ngã cầm tại ô
nội!" Vi viết: "Hà bắt hiến xuất?"
Tráng sĩ viết: "Nhĩ nhược
doanh đắc thủ trung bảo đao,
ngã tiện hiến xuất!" Vi đại nô,
đinh song kích hướng tiền lai
chiến. Lưỡng cá tòng thần chí
ngọ, bắt phân thắng phụ, các tự
thiểu hiết. Bất nhất thời, na
tráng sĩ hựu xuất nạch chiến,
diễn vi diệc xuất. Trực chiến
đáo hoàng hôn, các nhân mã
phap tạm chí. Diễn vi thủ hạ
quân thổ, phi báo Tào Tháo.
Tháo đại kinh, mang dẫn chúng
tướng lai khán. Thứ nhật, tráng
sĩ hựu xuất nạch chiến. Tháo
kiến kì nhân uy phong lẫm lẫm,
tâm trung ám hỉ, phân phó diễn
vi, kim nhật thả trả bại. Vì lĩnh
mệnh xuất chiến; chiến đáo tam
thập hợp, bại tẩu hồi trận, tráng
sĩ cản đáo trận môn trung, cung
nỗ xạ hồi. Tháo kíp dẫn

lũng Cát Pha. Lúc đang đi đường, chợt gặp một toán quân ở trong núi kéo ra, một tráng sĩ đứng đầu, mình cao tám thước, lưng to mươi chét tay, cầm thanh đao lớn ra chặn đường. Nghi vác dao đánh, chỉ mới được một hiệp, đã bị tráng sĩ ấy bắt sống. Quân sĩ luống cuống đều xuống ngựa chịu trói. Tráng sĩ xua cả vào thung lũng Cát Pha. Diễn Vi truy kích Hà Nghi tới Cát Pha, thì có một tráng sĩ dẫn quân ra chặn lại. Vi hỏi: - Mày cũng là giặc Khăn Vàng à? Tráng sĩ đáp: - Lũ Khăn Vàng có vài trăm kỵ mã, ta đã bắt nhốt cả trong thung lũng này. Vi hỏi: - Sao không đem ra nộp? Tráng sĩ nói: - Hễ mày địch được với thanh đao trong tay này thì tao đem chúng nó ra nộp. Vi giận lắm, vác đòn kích lại đánh. Hai người đánh nhau từ giờ thìn đến giờ ngọ, không ai thua không ai được, hai bên cùng tạm nghỉ. Được một lát tráng sĩ lại ra thách đánh. Diễn Vi cũng ra, đánh nhau đến mãi chiều tối. Hai ngựa cùng mỏi, hai người lại phải tạm nghỉ lần nữa. Quân thủ hạ Diễn Vi chạy về báo với Tào Tháo. Tháo thất kinh, vội vàng dẫn các tướng lại xem. Hôm sau tráng sĩ lại ra thách đánh nhau. Tháo trông thấy người ấy uy phong lẫm liệt, trong bụng mừng thầm, dẫn Diễn Vi rằng: - Nay ngươi hãy giả cách thua đi! Vi vâng lời ra đánh, được ba mươi hiệp. Vi giả cách thua chạy về trận, tráng sĩ xắn đeo, trong cửa trận cung nỏ bắn ra tua túa. Tráng sĩ phải quay trở về. Tháo kíp dẫn

shì gǎn dào zhèn mén zhōng , gōng nǚ shé huí . cào jí yīn jun tuì wǔ lǐ , mì shí rén jué xià xiàn kēng , àn fú gou shǒu . cì rì , zài lìng diǎn wéi yǐn bǎi yú qí chu . zhuàng shì xiào yue : " bài jiāng hé gǎn fù lái ! " biàn zòng mǎ jiē zhàn . diǎn wéi luè zhàn shù gé , biàn huí mǎ zǒu . zhuàng shì zhì gù wàng qián gǎn lái , bù tí fáng lián rén dài mǎ , dou luò yú xiàn keng zhì nèi , bèi gou shǒu fú lái jiàn cáo cào . cào xià zhàng chì tuì jun shì , qín jiě qí fú , jí qū yí yí zhì , mìng zuò , wèn qí xiāng guàn xìng míng . zhuàng shì yue : " wǒ nǎi qiáo guó qiáo xiān rén yě , xìng xǔ , míng chǔ , zì zhòng kang . xiàng zao kòu luàn , jù zong zú shù bǎi rén , zhú jiān bì yú ? zhong yǐ yù zhì . yì rì kòu zhì , wú lìng zhòng rén duo qǔ shí zǐ zhǔn bēi , wú qín zì fei shí jí zhì , wú bù zhōng zhě , kòu nǎi tuì qù . yòu yì rì kòu zhì , ? zhong wú liáng , suì yǔ zéi hé , yue yǐ geng niú huàn mǐ . mǐ yǐ sòng dào , zéi qu niú zhì ? wài , niú jie ben zǒu huán , bēi wǒ shuang shǒu chè èr niú wěi , dào xíng bǎi yú bù . zéi dà jing , bù gǎn qǔ niú ér zǒu . yìn cǐ bǎo shǒu cǐ chǔ wú shì . " cào yue : " wú wén dà míng jiǔ yǐ , huán kěn jiàng fǒu ? " chǔ

领命出战；战到三十合，败走回阵，壮士赶到阵门中，弓弩射回。操急引军退五里，密使人掘下陷坑，暗伏钩手。次日，再令典韦引百余骑出。壮士笑曰：“败将何敢复来！”便纵马接战。典韦略战数合，便回马走。壮士只顾望前赶来，不提防连人带马，都落于陷坑之内，被钩手缚来见曹操。操下帐叱退军士，亲解其缚，急取衣衣之，命坐，问其乡贯姓名。壮士曰：“我乃谯国谯县人也，姓许，名褚，字仲康。向遭寇乱，聚宗族数百人，筑坚壁于坞中以御之。一日寇至，吾令众人多取石子准备，吾亲自飞石击之，无不中者，寇乃退去。又一日寇至，坞中无粮，遂与贼和，约以耕牛换米。米已送到，贼驱牛至坞外，牛皆奔走回还，被我双手掣二牛尾，倒行百余步。贼大惊，不

thối ngũ lí, mật sứ nhân quật hạ hầm khanh, ám phục câu thủ. Thứ nhât, tái lệnh điền vi dẫn bách dư ky xuất. Tráng sĩ tiếu viết: "Bại tướng hà cảm phục lai!" Tiện túng mã tiếp chiến. Điển vi lược chiến số hợp, tiện hồi mã tẩu. Tráng sĩ chỉ cố vọng tiền cản lai, bất đề phòng liên nhân đái mǎ, đô lạc vu hầm khanh chi nội, bị câu thủ phược lai kiến Tào thao. Thao hạ trướng sắt thối quân sĩ, thân giải kì phược, cấp thủ y y chi, mệnh tọa, vẫn kì hương quán tính danh. Tráng sĩ viết: "Ngã nãi tiều quốc tiều huyền nhân dã, tính hứa, danh trữ, tự trọng khang. Hướng tao khẩu loạn, tụ tông tộc số bách nhân, trúc kiên bích vu ỗ trung dĩ ngự chí. Nhất nhật khẩu chí, ngô lệnh chúng nhân đa thủ thạch tử chuẩn bị, ngô thân tự phi thạch kích chí, vô bất trung giả, khẩu nãi thối khứ. Hựu nhất nhật khẩu chí, ỗ trung vô lương, toại dũ tắc hòa, ước dĩ canh ngưu hoán mě. Mẽ dĩ tống đáo, tắc khu ngưu chí ỗ ngoại, ngưu giai bôn tẩu hồi hoàn, bị ngã song thủ xé nhị ngưu vĩ, đảo hành bách dư bộ. Tắc đại kinh, bất cảm thủ ngưu nhì tẩu. Nhân thủ bảo thủ thử xử vô sự." Thao viết: "Ngô văn đại danh cửu hĩ, hoàn khẳng hàng phủ?" Trử viết: "Có sở ý dã." Toại chiêu dẫn tông tộc số bách nhân câu hàng. Thao bái hứa trả vi đô úy, thường lao

quân lùi năm dặm, mật sai người đào săn một hầm hổ, phục săn câu thủ. Hôm sau lại sai Điền Vi dẫn hơn trăm quân kỵ ra. Tráng sĩ cười mà nói rằng: - Tướng đã thua, sao lại còn dám đến đánh? Nói rồi liền phóng ngựa ra đánh. Điền Vi đánh được vài hiệp lại quay ngựa chạy. Tráng sĩ cố sức đuổi theo, không ngờ cả người lẩn ngựa cùng sa xuống hồ cá, bị quân phục ra trói lại đem về nộp Tào Tháo. Tháo vội vàng xuống trướng, mắng đuổi quân sĩ, tự cởi trói cho tráng sĩ, sai người lấy áo mặc cho, mời ngồi tử tế, rồi hỏi tên họ làng mạc ở đâu, tráng sĩ nói: - Tôi là người ở Tiêu Huyện, nước Tiêu, họ Hứa tên Chủ, tự là Trọng Khang. Nguyên trước gặp buổi loạn lạc, tụ cả tộc vài trăm người, đắp một cái lũy ở trong thung lũng này để chống cự. Một bữa có giặc đến, tôi sai người nhà lấy đá vụn để săn, rồi tôi cầm đá ném ra, chẳng sao hòn nào. Giặc thấy vậy phải chịu lui. Lại một hôm nữa giặc đến, trong thung lũng tôi không có lương, phải hòa với giặc, xin đem trâu cày đổi cho nó, để lấy gạo. Lúc gạo giặc đã đưa đến rồi, giặc dắt trâu ra ngoài cửa thung lũng thì trâu đều chạy ngược trở lại, tôi lấy tay nắm lấy hai đuôi trâu kéo lại đi giật lùi được hơn một trăm bước. Giặc thấy thế đều thất kinh, không dám lấy trâu nữa. Bởi thế tôi mới giữ được ở đây yên ổn, không việc gì. Tháo nói: - Ta biết ngươi đã lâu. Nay ngươi có chịu hàng không? Chủ nói: - Bụng tôi

yue : " gù suǒ yì yě . " suì zhao yīn zong zú shù bǎi rén ju jiàng . cào bài xǔ chǔ wèi dou wèi , shǎng láo shèn hòu . suí jiāng hé yí , huáng shào zhǎn qì . rǔ , ? xi píng .

敢取牛而走。因此保守
此处无事。”操曰：“
吾闻大名久矣，还肯降
否？”褚曰：“固所意
也。”遂招引宗族数百
人俱降。操拜许褚为都
尉，赏劳甚厚。随将何
仪、黄劭斩讫。汝、颖
悉平。

11 cáo cào ban shi , cáo rén , xià hóu dun jie jiàn , yán jìn rì xì zuò bào shuo : yǎn zhōu xue lán , lǐ feng jun shì jie chu lǔ luè , chéng yì kōng xū , kě yǐn de shèng zhì bing gong zhì , yì gǔ kě xià . cào suì yǐn jun jìng ben shang zhōu . xue lán , lǐ feng chu qí bù yì , zhì de yǐn bing chu chéng yíng zhàn . xǔ chǔ yue : " wú yuàn qǔ cǐ èr rén , yǐ wèi zhì jiàn zhì lǐ . " cào dà xǐ , suí lìng chu zhàn . lǐ feng shǐ huà jǐ , xiàng qián lái yíng . jiao mǎ liǎng gé , xǔ chǔ zhǎn lǐ feng yú mǎ xià . xue lán jí zǒu huí zhèn , diào qiáo bian lǐ diǎn lán zhù . xue lán bù gǎn huí chéng , yǐn jun tóu jù yě ér qù ; què bēi lǚ qíán fei mǎ gǎn lái , yí jiàn shè yú mǎ xià , jun jie kuì sǎn . cáo cào fù de yǎn zhōu , chéng yù biàn qǐng jìn bing qǔ pú yáng . cáo lìng xǔ chǔ , diǎn wéi wèi xian feng ,

thận hậu. Tùy tương hà nghi, hoàng thiệu tràm cật. Nhữ, toánh tất bình.

muốn thế đã lâu rồi. Chủ về dẫn cả họ hàng vài trăm người ra hàng Tào Tháo. Tháo cho làm đô úy, thường rất hậu rồi đem Hà Nghi, Hoàng Thiệu ra chém. Nhữ Nam, Dĩnh Xuyên, từ ấy đều bình định cả.

曹操班师，曹仁、夏侯惇接见，言近日细作报说：兗州薛兰、李封军士皆出掳掠，城邑空虚，可引得胜之兵攻之，一鼓可下。操遂引军径奔商州。薛兰、李封出其不意，只得引兵出城迎战。许褚曰：“吾愿取此二人，以为费见之礼。”操大喜，遂令出战。李封使画戟，向前来迎。交马两合，许褚斩李封于马下。薛兰急走回阵，吊桥边李典拦住。薛兰不敢回城，引军投巨野而去；却被吕虔飞马赶来，一箭射于马下，军皆溃散。曹操复得兗州，程昱便请进

Tào thao ban sư, Tào nhân, hạ hầu đôn tiếp kiến, ngôn cận nhật té tác báo thuyết: duyên châu tiết lan, lý phong quân sĩ giai xuất lỗ lược, thành áp không hư, khả dẫu đắc thắng chi binh công chi, nhất cỗ khả hạ. Thao toại dẫn quân kính bôn thương châu. Tiết lan, lý phong xuất ki bất ý, chỉ đắc dẫn binh xuất thành nghênh chiến. Hứa trử viết: "Ngô nguyện thủ thủ nhị nhân, dĩ vi chí kiến chí lễ." Thao đại hỉ, toại lệnh xuất chiến. Lý phong sử họa kích, hướng tiền lai nghênh. Giao mã lưỡng hợp, hứa trử tràm lý phong vu mǎ hạ. Tiết lan cấp tầu hồi trận, điếu kiều biên lý điền lan trụ. Tiết lan bắt cảm hồi thành, dẫn quân đầu cự dã nhi khú; Khước bị lữ kiền phi mǎ cản lai, nhất tiến xạ vu mǎ hạ, quân giai hội tán. Tào thao phục đắc duyên châu, trình dục tiện thỉnh tiến binh thủ bộc dương. Thao lệnh hứa trử, điền

Tháo rút quân về. Tào Nhân, Hạ Hầu Đôn ra tiếp kiến, nói rằng: - Mấy hôm nay quân đi do thám về báo rằng: ở Duyện Châu quân sĩ Tiết Lan, Lý Phong ra ngoài đi ăn cướp, thành bỗn trống không, chúa công đem quân vừa thắng trận trở về mà đánh, chỉ một trận là hạ được thành. Tháo liền đem quân đi đường tắt đến Duyện Châu. Tiết Lan, Lý Phong không ngờ có quân đến, chưa kịp phòng bị, nhưng cũng phải đem quân ra ngoài thành để đánh. Hứa Chủ nói: - Tôi xin bắt hai đứa này để làm lễ ra mắt. Tháo mừng sai Chủ ra trận, Lý Phong vác họa kích lại đánh. Hai ngựa giao nhau mới được hai hiệp, Chủ chém Phong chết lăn xuống dưới ngựa. Tiết Lan vội vàng chạy về. Lý Điền chẹn ngang bên cầu. Lan không dám vào thành, dẫn quân kéo về Cự Giã, đang đi gặp ngay Lã Kiên té ngựa lại đuổi bắn một phát tên. Lan chết ngã quay xuống đất. Quân Tiết Lan, Lý Phong vỡ tan cả. Tháo lấy lại được Duyện

xià hóu dun , xià hóu yuan
wéi zuǒ jun , lǐ diǎn , lè jìn
wéi yòu jun , cào zì lǐng
zhōng jūn , yú jīn , lǚ qián
wèi gé hòu . bing zhì pú
yáng , lǚ bù yù zì jiāng chū
yíng , chén gong jiàn : " bù
kě chu zhàn . dài zhòng
jiāng jù huì hòu fang kě . " lǚ
bù yue : " wú pà shéi lái ? "
suì bù ting gong yán , yǐn
bing chū zhèn , héng jǐ dà
mà . xǔ chū biàn chu . dòu èr
shí gé , bù fen shèng fù . cào
yue : " lǚ bù fei yí rén kě
shèng . " biàn cha diǎn wéi
zhù zhàn , liǎng jiang jiá
gong ; zuǒ bian xià hóu dun ,
xià hóu yuan , yòu bian lǐ
diǎn , lè jìn qí dào , liù yuán
jiāng gòng gong lǚ bù . bù
zhe lán bù zhù , bo mǎ huí
chéng . chéng shàng tián shì
, jiàn bù bài huí , jí lìng rén ?
qǐ diào qiáo . bù dà jiào ; "
kai mén ! " tián shì yue : " wú
yǐ jiàng cáo jiāng jun yǐ . " bù
dà mà , yǐn jun bēn dìng táo
ér qù . chén gong jí kai dòng
mén , bǎo hù lǚ bù lǎo xiāo
chu chéng . cào suì de pú
yáng , shù tián shì jiù rì zhí
zuì . liú ? yue : " lǚ bù nái
měng hǔ yě , jin rì kùn fá , bù
kě shǎo róng . " cào lìng liú ?
děng shǒu pú yáng , zì jǐ yǐn
jun gǎn zhì dìng táo . shí lǚ
bù yǔ zhāng miǎo , zhāng
chao jìn zài chéng zhōng ,
gao shùn , zhāng liáo , zang

兵取濮阳。操令许褚、典韦为先锋，夏侯惇、夏侯渊为左军，李典、乐进为右军，操自领中军，于禁、吕虔为合后。兵至濮阳，吕布欲自将出迎，陈宫谏：“不可出战。待众将聚会后方可。”吕布曰：“吾怕谁来？”遂不听宫言，引兵出阵，横戟大骂。许褚便出。斗二十合，不分胜负。操曰：“吕布非一人可胜。”便差典韦助战，两将夹攻；左边夏侯惇、夏侯渊，右边李典、乐进齐到，六员将共攻吕布。布遮拦不住，拨马回城。城上田氏，见布败回，急令人拽起吊桥。布大叫：“开门！”田氏曰：“吾已降曹将军矣。”布大骂，引军奔定陶而去。陈宫急开东门，保护吕布老小出城。操遂得濮阳，恕田氏旧日之罪。刘晔曰：“吕布乃猛虎也，今日困乏，不可少容。”操令刘晔

vi vi tiên phong, hạ hầu đôn, hạ
hầu uyên vi tả quân, lý diễn,
nhạc tiến vi hữu quân, thao tự
lĩnh trung quân, vu cầm, lữ kiền
vi hợp hậu. Bình chí bộc
dương, lữ bố dục tự tương xuất
nghênh, trần cung gián: "Bất
khả xuất chiến. Đãi chúng
tướng tụ hội hậu phương khả."
Lữ bố viết: "Ngô phạ thùy lai?"
Toại bất thính cung ngôn, dẫn
binh xuất trận, hoành kích đại
mạ. Hứa trữ tiện xuất. Đầu nhị
thập hợp, bất phân thắng phụ.
Thao viết: "Lữ bố phi nhất nhân
khả thắng." Tiện sai diễn vi trợ
chiến, lưỡng tương giáp công;
tả biên hạ hầu đôn, hạ hầu
uyên, hữu biên lý diễn, nhạc
tiến tề đáo, lục viên tương công
công lữ bố. Bố già lan bất trụ,
bát mã hồi thành. Thành
thượng diễn thị, kiến bố bại hồi,
cấp lệnh nhân duệ khởi điêu
kiều. Bố đại khiếu; "Khai môn!"
Điễn thi viết: "Ngô dĩ hàng Tào
tướng quân hĩ." Bố đại mạ, dẫn
quân bôn định đào nhi khứ.
Trần cung cấp khai đồng môn,
bảo hộ lữ bố lão tiểu xuất
thành. Thao toại đắc bộc
dương, thứ diễn thị cựu nhật
chi tội. Lưu diệp viết: "Lữ bố nái
mãnh hổ dã, kim nhật khốn
phap, bất khả thiểu dung." Thao
lệnh lưu diệp đắng thủ bộc
dương, tự kỷ dẫn quân cản chí
định đào. Thời lữ bố dữ trương
mạc, trương siêu tần tại thành
trung, cao thuận, trương liêu,

Châu. Trình Dục xin tiến binh lấy lại
nốt Bộc Dương. Tháo sai Hứa Chủ,
Điễn Vi làm tiên phong; Hạ Hầu
Đôn, Hạ Hầu Uyên làm tả quân; Lý
Diễn, Nhạc Tiến làm hữu quân; Tào
Tháo tự lĩnh trung quân; Vu Cầm,
Lã Kiền làm hậu quân. Quân Tào
đến Bộc Dương, Lã Bố muốn ra
đánh, Trần Cung can rằng: - Không
nên đánh vội. Đợi các tướng đến
đây đủ cả, rồi hãy hay. Bố nói: - Ta
có sợ ai! Không nghe lời Trần
Cung, Bố cứ đem quân ra trận, cầm
ngang ngọn kích thét mắng. Hứa
Chủ ra địch, hai bên đánh nhau hai
mươi hiệp chưa bên nào được
thua. Tháo nói: - Một người không
thắng nổi Lã Bố được. Nói rồi sai
Điễn Vi ra giúp Hứa Chủ đánh Lã
Bố. Hai tướng giáp lại đánh, bên tả
thì Đôn, Uyên, bên hữu thì Diễn,
Tiến, cùng kéo ra, sáu tướng quây
quẩn lại đánh một mình Lã Bố. Bố
chồng đỡ không xuể, phải quay
ngựa chạy về thành. Họ Diễn ở trên
thành thấy Bố thua chạy về, kíp sai
người ra kéo cầu lên. Bố gọi to: -
Mở cửa! Diễn nói: - Ta đã hàng Tào
tướng quân rồi! Bố chửi to một hồi
rồi đem quân sang Định Đào. Trần
Cung vội vàng bảo vệ vợ con Lã Bố
mở cửa đồng chạy ra ngoài thành.
Tháo lấy được Bộc Dương, tha cho
họ Diễn các lỗi khi trước. Lưu Hoa
bàn với Tào Tháo rằng: - Lã Bố là
một con hổ dữ. Nay nó đang cùng
khốn không nên khoan dung cho nó
một chút nào. Tháo bèn sai Hoa giữ
Bộc Dương, tự mình dẫn quân đến
Định Đào. Bấy giờ Lã Bố cùng

bà , hóu chéng xún hǎi dǎ
liáng wèi huí . cào jun zhì
dìng táo , lián rì bù zhàn , yīn
jun tuì sì shí lǐ xià zhài .
zhèng zhí jì jùn mài shóu .
cào jí lìng jun ge mài wèi shí
. xì zuò bào zhī lǚ bù , bù yǐn
jun gǎn lái . jiāng jìn cào zhài
, jiàn zuǒ bian yì wàng lín mù
mào shèng , kǒng yǒu fú
bing ér huí . cào zhī bù jun
huí qù , nǎi wèi zhu jiang yue
: " bù yí lín zhōng yǒu fú bing
ěr , kě duo cha jīng qí yú lín
zhōng yǐ yí zhī . zhài xī yì dài
cháng dī , wú shuǐ , kě jìn fú
jīng bing . míng rì lǚ bù bì lái
shao lín , tí zhōng jūn duàn
qí hòu , bù kě qín yǐ . " yú shì
zhī liù gǔ shǒu wǔ shí rén yú
zhài zhōng léi gǔ ; jiāng cūn
zhōng lǚ lái nán nǚ zài zhài
nèi nà hǎn . jīng bing duo fú
tí zhōng . què shuo lǚ bù bù
bào chén gong . gong yue : "
cào duo guī jì , bù kě qīng dí
. " bù yue : " wú yòng huǒ
gong , kě pò fú bing . " nǎi liù
chén gong , gao shùn shǒu
chéng . bù cì rì yǐn dà jun lái
, yáo jiàn lín zhōng yǒu qí ,
qu bing dà jìn , sì miàn fàng
huǒ , jìng wú yí rén . yù tóu
zhài zhōng , què wén gǔ
sheng dà zhèn . zhèng zì yí
huò bù dìng , hu rán zhài
hòu yǐ biao jun chu . lǚ bù
zòng mǎ gǎn lái . pào xiāng
chǔ , tí nèi fú bing jìn chu :
xià hóu dun , xià hóu yuan ,

等守濮阳，自己引军赶至定陶。时吕布与张邈、张超尽在城中，高顺、张辽、臧霸、侯成巡海打粮未回。操军至定陶，连日不战，引军退四十里下寨。正值济郡麦熟。操即令军割麦为食。细作报知吕布，布引军赶来。将近操寨，见左边一望林木茂盛，恐有伏兵而回。操知布军回去，乃谓诸将曰：“布疑林中有伏兵耳，可多插旌旗于林中以疑之。寨西一带长堤，无水，可尽伏精兵。明日吕布必来烧林，堤中军断其后，布可擒矣。”于是止留鼓手五十人于寨中擂鼓；将村中掳来男女在寨内呐喊。精兵多伏堤中。却说吕布回报陈宫。宫曰：“操多诡计，不可轻敌。”布曰：“吾用火攻，可破伏兵。”乃留陈宫、高顺守城。布次日引大军来，遥见林中有旗，驱兵大进，四面放火，竟

tang bá, hàu thàn tuân hǎi dǎ
lương vị hồi. Thao quân chí
định đào, liên nhật bất chiến,
dẫn quân thối từ thập lí hạ trại.
Chánh trị tể quân mạch thực.
Thao tức lệnh quân cát mạch vi
thực. Tế tác báo tri lữ bố, bố
dẫn quân cản lai. Tương cận
thao trại, kiền tả biên nhất vọng
lâm mộc mậu thịnh, khủng hữu
phục binh nhi hồi. Thao tri bố
quân hồi khứ, nãi vị chư tướng
viết: "Bố nghi lâm trung hữu
phục binh nhĩ, khả đa sáp tinh
kì vu lâm trung dĩ nghi chi. Trại
tây nhất đái trường đê, vô thủy,
khả tần phục tinh binh. Minh
nhật lữ bố tất lai thiêu lâm, đê
trung quân đoạn kì hậu, bố khả
cầm hĩ." Vu thị chỉ lưu cỗ thủ
ngũ thập nhân vu trại trung lôi
cỗ; tương thôn trung lõi lai nam
nữ tại trại nội nột hám. Tinh
binh đa phục đê trung. Khuốc
thuyết lữ bố hồi báo trần cung.
Cung viết: "Thao đa quý kế, bắt
khả khinh địch." Bố viết: "Ngô
dụng hỏa công, khả phá phục
binh." Nãi lưu trần cung, cao
thuận thủ thành. Bố thứ nhật
dẫn đại quân lai, diêu kiền lâm
trung hữu kì, khu binh đại tiến,
tứ diện phóng hỏa, cánh vô
nhất nhân. Dục đầu trại trung,
Khuốc văn cỗ thanh đại chấn.
Chánh tự nghi hoặc bất định,
hốt nhiên trại hậu nhất bưu
quân xuất. Lữ bố túng mã cản
lai. Pháo hướng xứ, đê nội
phục binh tần xuất: hạ hẫu đòn,

Trương Mạc, Trương Siêu ở trong
thành, còn Cao Thuận, Trương
Liêu, Tang Bá, Hầu Thành, đi tuần
để kiểm lương chưa về. Quân Tào
Tháo đến Định Đào, đợi mấy ngày
Lã Bố không chịu ra đánh, bèn rút
quân lại bốn mươi dặm hạ trại.
Nhân bấy giờ lúa mạch ở Tế Quận
đã chín, Tháo sai quân ra gặt về để
ăn. Quân đi thám về báo với Lã Bố.
Bố đem quân lại, đi đến gần trại
Tào Tháo, trông về phía tả tháy
rừng rậm um tùm, sợ có quân phục
lại phải trở về. Tháo biết quân Bố
quay trở về, bảo với chư tướng
rằng: - Lã Bố nghi trong rừng có
quân phục. Ta nên cẩn rõ nhiều
tịnh kỳ để đánh lừa nó. Mé tây trại
có một dải đường đê không có
nước, ta nên đem tinh binh ra phục
ở đó. Ngày mai Lã Bố tất đến đốt
rừng, quân phục trở ra đánh tập
hậu chắc chắn được Lã Bố. Tháo nói
xong sai làm ngay. Trong trại Tháo
chỉ để độ năm mươi người đánh
trống và bắt bọn trai gái bắt được ở
dân thôn hò reo, còn bao nhiêu tinh
binh phục cẩn sau đê. Quả nhiên
Lã Bố nghi trong rừng có quân
phục, hắp tập về kể chuyện với
Trần Cung. Cung nói: - Tào Tháo
có nhiều quý kế, không nên khinh
chiến đâu Bố nói: - Ta dùng mèo
hỏa công, chắc phá được quân
phục. Liền sai Trần Cung, Cao
Thuận giữ thành rồi hôm sau kéo
đại quân vào rừng đánh giặc. Đi xa
xa đã trông thấy trong rừng có cờ,
kéo quân đi xắn lên, bốn mặt sai
phóng hỏa. Rừng cháy ngùn ngụt,

xǔ chǔ , diǎn wéi , lǐ diǎn , lè jìn zǒu mǎ sha lái . lǚ bù liào dí bù guò , luò huang ér zǒu . cóng jiang chéng lián , bèi lè jìn yi jiàn shè sī . bù jun san tíng qù liǎo èr tíng , bài zú huí bào chén gong , gong yue : " kōng chéng nán shǒu , bù ruò jí qù ." suì yǔ gao shùn bǎo zhe lǚ bù lǎo xiǎo , qì dìng táo ér zǒu . cáo cào jiang de shèng zhì bìng , sha rù chéng zhōng , shì rú pí zhú . zhang chao zì wěn , zhang miǎo tóu yuán shù qù liǎo . shan dong yí jìng , jìn bēi cáo cào suǒ de . an mǐn xiū chéng , bù zài huà xià .

无一人。欲投寨中，却闻鼓声大震。正自疑惑不定，忽然寨后一彪军出。吕布纵马赶来。炮响处，堤内伏兵尽出：夏侯惇、夏侯渊、许褚、典韦、李典、乐进骤马杀来。吕布料敌不过，落荒而走。从将成廉，被乐进一箭射死。布军三停去了二停，败卒回报陈宫，宫曰：“空城难守，不若急去。”遂与高顺保着吕布老小，弃定陶而走。曹操将得胜之兵，杀入城中，势如劈竹。张超自刎，张邈投袁术去了。山东一境，尽被曹操所得。安民修城，不在话下。

12 què shuo lǚ bù zhèng zǒu , féng zhu jiang jie huí . chén gong yì yǐ xún zhe . bù yue : " wú jun sui shǎo , cháng kě pò cáo ." suì zài yǐn jun lái . zhèng shì : bing jia shèng bài zhen cháng shì , juǎn jiā chóng lái wèi kě zhī . bù zhī lǚ bù shèng fù rú hé , qiè ting xià wén fēn jiě .

却说吕布正走，逢诸将皆回。陈宫亦已寻着。布曰：“吾军虽少，尚可破曹。”遂再引军来。正是：兵家胜败真常事，卷甲重来未可知。不知吕布胜负如何，且听下文分解。

hạ hầu uyên, hứa trử, điển vi, lý điển, nhạc tiền sâu mă sát lai. Lữ bộ liêu địch bất quá, lạc hoang nhi tàu. Tòng tương thành liêm, bị nhạc tiền nhất tiền xạ tử. Bố quân tam đình khú liễu nhị đình, bại tốt hồi báo tràn cung, cung viết: "Không thành nan thủ, bất nhược cấp khú." Toại dữ cao thuận bảo trú lữ bộ lão tiều, khí định đào nhi tàu. Tào thao tương đắc thắng chi binh, sát nhập thành trung, thế như phách trúc. Trương siêu tự vẫn, trương mạc đầu viên thuật khú liễu. Sơn đông nhất cảnh, tần bị Tào thao sở đắc. An dân tu thành, bắt tại thoại hạ.

nhưng chẳng thấy người nào; muốn kéo quân về trại Tào Tháo, thì nghe thấy tiếng trống đánh rầm rĩ cả lên. Trong bụng Lã Bố còn đương nghi nghi hoặc hoặc, thì chợt ở sau trại có toán quân kéo ra. Bố té ngựa xắn lại. Bỗng nghe thấy một tiếng pháo nổ, rồi quân phục ở sau đê trồ ra. Hạ Hầu Đôn, Hạ Hầu Uyên, Hứa Chủ, Điền Vi, Lý Điền, Nhạc Tiên, té ngựa kéo ô cả ra. Lã Bố liệu không địch nổi, vội vàng chạy trốn. Tướng Bố là Thành Liêm bị Nhạc Tiên bắn một mũi tên chết. Quân Bố ba phần chết mất hai. Quân thua có đứa chạy được về báo với Trần Cung. Cung nói: - Thành trống không, khó giữ, chi bằng hãy bỏ chạy. Liền cùng với Cao Thuận đưa vợ con Lã Bố bỏ Định Đào mà đi. Quân Tào Tháo thừa thắng đánh bùa vào thành, đánh đến đâu được đến đấy, dễ như chẻ tre. Trương Siêu tự vẫn chết. Trương Mạc chạy sang với Viên Thuật. Một sứ Sơn Đông về tay Tào Tháo cả. Tháo phủ dụ dân chúng sửa sang thành quách lại.

Khurac thuyết lữ bộ chánh tàu, phùng chư tướng giải hồi. Trần cung diệc dĩ tâm trú. Bố viết: "Ngô quân tuy thiểu, thượng khả phá Tào." toại tái dẫn quân lai. Chánh thị: binh gia thắng bại chân thường sự, quyền giáp trọng lai vị khả tri. Bát tri lữ bộ thắng phụ như hà, thả thính hạ vẫn phân giải.

Lã Bố đang khi chạy trốn, gặp ngay các tướng đi kiếm lương đã về. Trần Cung cũng vừa tìm đến nơi. Bố nói: - Quân ta dù ít, còn đủ phá được Tào Tháo. Liền lại kéo quân trở lại. Thế thực là: Được thua, thua được là thường, Quay binh đánh lại ai lường được đâu! Chưa biết Lã Bố phen này được thua thế nào, xem hồi sau mới rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中
013
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo cáo dà pò lǔ
bù yú dìng táo , bù nǎi shou
jí bài cán jun mǎ yú hǎi bin ,
zhòng jiang jie lái huì jí , yù
zài yǔ cáo cáo jué zhàn ,
chén gong yue : "jin cáo
bing shì dà , wèi kě yǔ zheng .
xian xún qū an shen zhi dì ,
nǎ shí zài lái wèi chí . " bù
yue : "wú yù zài tóu yuán
shào , hé rú ? " gong yue : "
xian shǐ rén wǎng jì zhōu tàn
ting xiao xí , rán hòu kě qù ."
bù cóng zhì . qǐ shuo yuán
shào zài jì zhōu , wén zhī
cáo cáo yǔ lǔ bù xiāng chí ,
móu shì shěn pèi jìn yue : "
lǔ bù , chái hǔ yě : ruò de
yǎn zhōu , bì tú jí zhōu . bù
ruò zhù cáo gong zhì , fang
kě wú huàn . " shào suì qiān
yán liáng jiàng bīng wǔ wàn ,
wǎng zhù cáo cáo . xì zuò
tàn zhì zhè gè xiao xí , fei
bào lǔ bù . bù dà jīng , yǔ
chén gong shang yì . gong
yue : " wén liú xuán dé xin
líng xú zhōu , kě wǎng tóu
zhì . " bù cóng qí yán , jīng
tóu xú zhōu lái . yǒu rén bào
zhì xuán dé . xuán dé yue : "

第十三回
李催郭汜大交兵
杨奉董承双救驾

Đệ thập tam hồi lý giác quách
tỉ đại giao binh dương phụng
đồng thừa song cứu giá

**HÒI 13 Lý Thôi, Quách Dĩ một
trận giao tranh; Dương Phụng,
Đồng Thừa hai lần cứu giá**

却说曹操大破吕布于定陶，布乃收集败残军马于海滨，众将皆来会集，欲再与曹操决战，陈宫曰：“今曹兵势大，未可与争。先寻取安身之地，那时再来未迟。”布曰：“吾欲再投袁绍，何如？”宫曰：“先使人往冀州探听消息，然后可去。”布从之。且说袁绍在冀州，闻知曹操与吕布相持，谋士审配进曰：“吕布，豺虎也：若得兖州，必图冀州。不若助操攻之，方可无患。”绍遂遣颜良将兵五万，往助曹操。细作探知这个消息，飞报吕布。布大惊，与陈宫商议。宫曰：“闻刘玄德新领徐州，可往投之。”布从其言，

Khước thuyết tào thao đại phá lữ bộ vu định đào, bộ nãi thu tập bại tàn quân mã vu hải tân, chúng tướng giai lai hội tập, dục tái dũ tào thao quyết chiến, trấn cung viết: "Kim tào binh thế đại, vị khả dũ tranh. Tiên tầm thủ an thân chí địa, na thời tái lai vị trí." Bố viết: "Ngô dục tái đầu viên thiệu, hà như?" Cung viết: "Tiên sử nhân vãng kí châu thám thính tiêu túc, nhiên hậu khả khứ." Bố tòng chi. Thả thuyết viên thiệu tại kí châu, văn tri tào thao dũ lữ bộ tương trì, mưu sĩ thâm phối tiến viết: "Lữ bộ, sai hổ dã: nhược đắc duyên châu, tất đồ kí châu. Bất nhược trợ thao công chi, phương khả vô hoạn." Thiệu toại khiễn nhan lương tướng binh ngũ vạn, vãng trợ tào thao. Tế tác tham tri giá cá tiêu túc, phi báo lữ bộ. Bố đại kinh, dũ trấn cung thương nghị. Cung viết: "Văn lưu huyền đức tân linh từ châu, khả vãng đầu chi." Bố tòng kì ngôn, cánh đầu từ châu lai. Hữu nhân báo tri huyền đức. Huyền đức viết: "Bố nãi đương kim anh dũng chí sĩ,

Tào Tháo đánh phá được Lã Bố ở Định Đào. Bố thu nhặt tàn quân mã ở bờ bể, cùng các tướng định quay trở lại đánh nhau với Tào Tháo. Trần Cung can rằng: - Nay Tào binh thế lớn, mình chưa tranh giành được với nó. Hãy nên tìm xứ nào yên thân, về sau sẽ tính cũng không muộn. Bố hỏi: - Ta lại muốn sang với Viên Thiệu, nên không? Cung nói: - Hãy nên sai người sang Ký Châu, dò xem tình ý ra sao, rồi hãy đi. Bố nghe lời. Bấy giờ Viên Thiệu ở Ký Châu nghe thấy Tào Tháo đánh nhau với Lã Bố. Mưu sĩ của Thiệu là Thẩm Phối nói rằng: - Lã Bố là một giống hổ sói. Nếu nó lấy được Duyện Châu, tất sang chiếm cả Ký Châu. Bất nhược ta giúp Tào Tháo đánh Lã Bố, về sau khỏi lo. Thiệu sai Nhan Lương cầm năm vạn quân sang giúp Tào Tháo. Quân do thám nghe được tin, về báo với Lã Bố. Bố sợ lắm bàn với Trần Cung. Cung nói: - Tôi nghe ông Lưu Bị mới lĩnh đất Từ Châu, ta nên sang nhờ ông ấy. Bố nghe lời Trần Cung, sang Từ Châu. Có người báo với Lưu Bị, Bị nói: - Lã Bố là người anh dũng đời nay, ta nên ra đón. My Chúc nói: - Lã Bố là

bù nǎi dang jin ying yǒng zhì shì , kě chu yíng zhì . " mí zhú yue : " lǚ bù nǎi hǔ láng zhī tú , bù kě shou liù ; shou zé shàng rén yǐ . " xuán dé yue : " qián zhě fei bù xí yǎn zhōu , zěn jiě cǐ jùn zhī huò . jìn bǐ qíng ér tóu wǒ , qǐ yǒu tā xīn ! " zhang fei yue : " ge ge xīn cháng tè hǎo . sui rán rú cǐ , yě yào zhǔn bèi . "

竟投徐州来。有人报知玄德。玄德曰：“布乃当今英勇之士，可出迎之。”糜竺曰：“吕布乃虎狼之徒，不可收留；收则伤人矣。”玄德曰：“前者非布袭兖州，怎解此郡之祸。今彼穷而投我，岂有他心！”

”张飞曰：“哥哥心肠忒好。虽然如此，也要准备。”

3 xuán dé lǐng zhòng chu chéng san shí lǐ , jie zhe lǚ bù , bìng mǎ rù chéng . dou dào zhōu yá ting shàng , jiǎng lǐ bì , zuò xià . bù yue : " mǒu zì yǔ wáng sī tú jì sha dǒng zhuó zhì hòu , yòu zao ? , sì zhì biàn , piao líng guan dong , zhu hóu duo bù néng xiāng róng . jìn yin cáo zéi bù rén , qín fàn xú zhōu , méng shǐ jun lì jiù táo qian , bù yin xí yǎn zhōu yǐ fen qí shì ; bù liào fǎn duò jian jí , bài bing zhé jiang . jìn tou shi jun , gòng tū dà shì , wèi shěn zun yì rú hé ? " xuán dé yue : " táo shi jun xin shì , wú rén guǎn lǐng xú zhōu , yin lìng bēi quán shè zhōu shì . jìn xìng jiāng jun zhì cǐ , hé dāng xiāng ràng " suì jiang pái yìn sòng yǔ lǚ bù .

玄德领众出城三十里，接着吕布，并马入城。都到州衙厅上，讲礼毕，坐下。布曰：“某自与王司徒计杀董卓之后，又遭催、汜之变，飘零关东，诸侯多不能相容。近因曹贼不仁，侵犯徐州，蒙使君力救陶谦，布因袭兖州以分其势；不料反堕奸计，败兵折将。今投使君，共图大事，未审尊意如何？”玄德曰：“陶使君新逝，无人管领徐州，因令备权摄州事。今幸将军至此，合当相让”

khả xuất nghênh chi." Mi trúc viết: "Lữ bố nái hổ lang chí đồ, bất khả thu lưu; thu tắc thương nhân hĩ." Huyền đức viết: "Tiền giả phi bố tập duyên châu, châm giải thủ quận chi họa. Kim bỉ cùng nhì đầu ngã, khởi hữu tha tâm!" Trương phi viết: "Ca ca tâm tràng thắc hảo. Tuy nhiên như thử, dã yêu chuẩn bị."

giống hổ lang, không nên chúa. Chứa nó tất có khi nó hại người. Huyền Đức nói: - Trước kia nếu không có Lã Bố đánh ở Duyện Châu, thì Từ Châu sao thoát được nạn. Nay hắn thế cùng mà về với ta, thì còn có bụng sờ gì khác nữa. Trương Phi nói: - Đại huynh bụng rất tốt, nhưng phải đề phòng mới được.

Lưu Bị lĩnh quân ra khỏi thành ba mươi dặm để đón Lã Bố. Hai người cùng sóng đều ngựa đi vào thành, vào đến tận châu nha. Chào mừng xong, mọi người an tọa. Bố nói: - Từ khi Vương tư đồ giết Đồng Trác, về sau gặp cuộc biến loạn của bọn Thôi, Dĩ, tôi phải long đong ở xứ Quan Đông. Chư hầu nhiều người không dung, gần đây lại gặp Tào Tháo bắt nhân, xâm chiếm Từ Châu. May nhờ có sứ quân có sức cứu Đào Cung Tổ, tôi bấy giờ cũng đánh úp được Duyện Châu, mới chia được thế của Tào Tháo; không ngờ tôi lại mắc phải mưu gian, hao quân tổn tướng. Nay xin về với sứ quân, cùng toàn việc lớn. Chưa biết ý sứ quân nghĩ làm sao? Huyền Đức nói: - Đào sứ quân mới mất, không có ai quản lính Từ Châu, nên sai tôi tạm quyền cai quản. Nay may có tướng quân đến đây, tôi xin

lǚ bù què dài yào jie , zhi jiàn
xuán dé bēi hòu guan ,
zhang èr gong gè yǒu nù sè
. bù nǎi yáng xiào yue : "
liàng lǚ bù yì yǒng fu , hé
néng zuò zhōu mù hu ? "
xuán dé yòu ràng . chén
gong yue : " qíáng bīn bù yā
zhǔ , qǐng biàn jun wù yí . "
xuán dé fang zhǐ . suì shè
yàn xiāng dài , shou shí zhái
yuàn an xià . cì rì , lǚ bù huí
xí qǐng xuán dé , xuán dé nǎi
yǔ guan , zhang tòng wǎng .
yǐn jiǔ zhì bàn han , bù qǐng
xuán dé rù hòu táng , guan ,
zhang suí rù . bù lìng qī nǚ
chu bài xuán dé . xuán dé
zài san qian ràng . bù yue : "
xián dì bù bì tui ràng . "
zhang fei ting liǎo , chen mù
dà chí yue : " wǒ ge ge shì
jin zhī yù yè , nǐ shì hé děng
rénn , gǎn cheng wǒ ge ge
wèi xián dì ! nǐ lái ! wǒ hé nǐ
dòu san bǎi gé ! " xuán dé
lián máng hè zhù , guan
gong quàn fei chu . xuán dé
yǔ lǚ bù péi huà yue : " liè dì
jiǔ hòu kuáng yán , xiong wù
jiàn zé . " bù mò rán wú yǔ .
xu yú xí sǎn . bù sòng xuán
dé chu mén , zhang fei yuè
mǎ héng qiang ér lái , dà jiào
: " lǚ bù ! wǒ hé nǐ bìng san
bǎi gé ! " xuán dé jí lìng guan
gong quàn zhǐ .

遂将牌印送与吕布。吕布却待要接，只见玄德背后关、张二公各有怒色。布乃佯笑曰：“量吕布一勇夫，何能作州牧乎？”玄德又让。陈宫曰：“强宾不压主，请便君勿疑。”玄德方止。遂设宴相待，收拾宅院安下。次日，吕布回席请玄德，玄德乃与关、张同往。饮酒至半酣，布请玄德入后堂，关、张随入。布令妻女出拜玄德。玄德再三谦让。布曰：“贤弟不必推让。”张飞听了，瞋目大叱曰：“我哥哥是金枝玉叶，你是何等人，敢称我哥哥为贤弟！你来！我和你斗三百合！”玄德连忙喝住，关公劝飞出。玄德与吕布陪话曰：“劣弟酒后狂言，兄勿见责。”布默然无语。须臾席散。布送玄德出门，张飞跃马横枪而来，大叫：“吕布！我和你并三百合！”玄德急令关公劝止。

bố khước đãi yếu tiếp, chỉ kiến
huyền đức bồi hậu quan,
trương nhị công các hữu nộ
sắc. Bố nãi dương tiếu viết:
"Lượng lữ bố nhất dũng phu,
hà năng tác châu mục hồ?"
Huyền đức hựu nhượng. Trần
cung viết: "Cường tân bắt áp
chủ, thỉnh tiện quân vật nghi."
Huyền đức phuong chi. Toại
thiết yến tương đãi, thu thập
trạch viện an hạ. Thứ nhật, lữ
bố hồi tịch thỉnh huyền đức,
huyền đức nãi dữ quan, trương
đồng vãng. Âm tửu chí bán
hàm, bồ thỉnh huyền đức nhập
hậu đường, quan, trương tùy
nhập. Bố lệnh thê nữ xuất bái
huyền đức. Huyền đức tái tam
khiêm nhượng. Bố viết: "Hiền
đệ bắt tất thôi nhượng." Trương
phi thính liễu, sân mục đại sát
viết: "Ngã ca ca thị kim chi ngọc
diệp, nhĩ thị hà đắng nhân, cảm
xưng ngã ca ca vi hiền đệ! Nhĩ
lai! Ngã hòa nhĩ đấu tam bách
hợp!" Huyền đức liên mang hát
trụ, quan công khuyến phi xuất.
Huyền đức dữ lữ bố bồi thoại
viết: "Liệt đệ tửu hậu cuồng
ngôn, huynh vật kiến trách." Bố
mặc nhiên vô ngữ. Tu du tịch
tán. Bố tổng huyền đức xuất
môn, trương phi được mǎ
hoành thương nhi lai, đại khiếu:
"Lữ bố! Ngã hòa nhĩ tịnh tam
bách hợp!" Huyền đức cấp lệnh
quan công khuyến chi.

nhường lại. Nói rồi liền đem bài án
giao cho Lã Bố, Bố chúc giơ tay đỡ
lấy, lại thấy sau lưng Lưu Bị có
Quan Vũ, Trương Phi, hai người
đều có vẻ mặt túc giận cả. Bố giả
cách cười nói rằng: - Tôi là một đứa
dũng phu, làm thế nào được châu
mục. Lưu Bị lại xin nhường. -
Khách mạnh, không lần được chủ.
Xin sứ quân đừng nghĩ. Lưu Bị mới
thôi, sai mở tiệc yến khoản đãi, rồi
sai dọn dẹp một nơi tươi để Lã Bố
nghỉ ngơi. Hôm sau Lã Bố làm tiệc
mời lại Huyền Đức, Lưu, Quan,
Trương cùng đi. Uống rượu độ nửa
chừng, Lã Bố mời Huyền Đức vào
nhà trong. Quan, Trương cùng theo
vào. Lã Bố sai vợ con ra lạy. Huyền
Đức hai ba lần khen tồn không
dám nhận. - Hiền đệ bắt tất phải
khiêm nhường. Trương Phi nghe
thấy câu ấy, trợn mắt thét rằng: -
Anh tao là cành vàng lá ngọc. Mày
là thằng nào dám gọi anh tao là
hiền đệ? Lại đây, tao đánh với mày
ba trăm hiệp. Lưu Bị vội vàng mắng
át đi. Quan Công khuyên Trương
Phi đi ra, rồi lấy lời ôn tồn nói với Lã
Bố rằng: - Em tôi uống rượu say nói
càng, xin anh đừng chấp. Bố lặng
yên không nói. Một hồi, tiệc tan. Lã
Bố tiễn Lưu Bị ra tận cửa. Trương
Phi cười ngựa đi ngang ngoài cửa
thét to: - Lã Bố, tao đánh với mày
ba trăm hiệp! Lưu Bị vội vàng sai
Quan Công ra bảo Trương Phi phải
thôi đi.

4 cì rì , lǚ bù lái cí xuán dé yue : " méng shǐ jun bù qì , dàn kǒng lìng dì bèi bù néng xiāng róng . bù dang bié tóu ta chǔ . " xuán dé yue : " jiāng jun ruò qù , mǒu zuì dà yǐ . liè dì mào fàn , lìng rì dang jin péi huà . jìn yì xiǎo pèi , nǎi bèi xí rì tún bing zhī chǔ . jiāng jun bù xián qiǎn xiá , quán qiè xie mǎ , rú hé ? liáng shí jun xu , jǐn dang yīng fù . " lǚ bù xiè liǎo xuán dé , zì yǐn jun tóu xiǎo pèi an shen qù liǎo . xuán dé zì qù mái yuàn zhang fei bù tí .

次日，吕布来辞玄德曰：“蒙使君不弃，但恐令弟辈不能相容。布当别投他处。”玄德曰：“将军若去，某罪大矣。劣弟冒犯，另日当今陪话。近邑小沛，乃备昔日屯兵之处。将军不嫌浅狭，权且歇马，如何？粮食军需，谨当应付。”吕布谢了玄德，自引军投小沛安身去了。玄德自去埋怨张飞不题。

5 què shuo cáo cào píng liǎo shan dong , biǎo zòu cháo tíng , jia cào wèi jiàn dé jiāng jun fèi tíng hóu . qí shí lǐ ? zì wèi dà sī mǎ , guo sì zì wèi dà jiāng jun , héng xíng wú jì , cháo tíng wú rén gǎn yán . tài wèi yáng biao , dà sī nóng zhu ? àn zòu xiān dì yue : " jin cáo cào yōng bing èr shí yú wàn , móu chén wǔ jiang shù shí yuán , ruò de cǐ rén fú chí shè jì , jiǎo chū jian dǎng , tian xià xìng shèn . " xiān dì qì yue : " zhèn bèi èr zéi qí líng jiǔ yǐ ! ruò de zhu zhī , chéng wèi dà xìng ! " biǎo zòu yue : " chén yǒu yì jì : xian líng èr zéi zì xiāng

却说曹操平了山东，表奏朝廷，加操为建德将军费亭侯。其时李傕自为大司马，郭汜自为大将军，横行无忌，朝廷无人敢言。太尉杨彪、大司农朱儁暗奏献帝曰：“今曹操拥兵二十余万，谋臣武将数十员，若得此人扶持社稷，剿除奸党，天下幸甚。”献帝泣曰：“朕被二贼欺凌久矣！若得诛之，诚为大幸！”彪奏曰：

Thứ nhật, lữ bộ lai từ huyền đức viết: "Mông sử quân bất khí, đân khủng lệnh đệ bối bất năng tương dung. Bố đương biệt đầu tha xứ." Huyền đức viết: "Tướng quân nhược khứ, mỗ tội đại hĩ. Liệt đệ mạo phạm, lánh nhật đương kim bồi thoại. Cận áp tiểu phái, nãi bị tích nhật truân binh chi xứ. Tướng quân bất hiềm thiền hiệp, quyền thả hiết mã, như hà? Lương thực quân nhu, cần đương ứng phó." Lữ bộ tạ lỗi huyền đức, tự dẫn quân đầu tiểu phái an thân khứ liều. Huyền đức tự khứ mai oán trương phi bất đề.

Đến hôm sau, Lã Bố đến từ giã Lưu Bị nói rằng: Sứ quân không nỡ bỏ tôi, nhưng chỉ sợ lệnh đệ không dung. Vậy tôi xin đi nơi khác. Lưu Bị nói: - Nếu tướng quân đi thì tôi tôi chẳng hóa ra to lầm. Em tôi nó nói hồn với tướng quân, hôm khác tôi xin bắt nó đến xin lỗi. Gần đây có áp Tiêu Bái, khi trước tôi cũng đã đóng đòn ở đó. Xin tướng quân chờ nè hép hỏi tạm đến nghỉ ngựa. Lương thực và quân nhu, tôi xin cung ứng cả. Lã Bố tạ ơn Lưu Bị, rồi dẫn quân ra đóng ở Tiêu Bái. Lưu Bị từ bùa ấy chê trách Trương Phi mãi.

Tào Tháo từ khi binh được Sơn Đông, dâng biểu tâu về triều đình. Triều đình thăng chức cho Tào Tháo làm Kiến Đức tướng quân, phong làm Phi đinh hầu. Lúc bấy giờ Lý Thôi tự làm đại tư mã. Quách Dĩ tự làm đại tướng quân, hoành hành không còn ai nể ai cả. Triều đình không ai dám mở miệng. Thái úy là Dương Bưu, đại tư nông là Chu Tuấn mặt tâu với vua Hiển Đế rằng: - Nay Tào Tháo cầm hơn hai mươi vạn quân, mưu thắn, dũng tướng trong tay có vài mươi người. Nếu được người ấy để phủ trì xã tắc, tiểu trừ đứa gian phi, thì thiên hạ may lắm! Hiển Đế khóc nói rằng: - Trẫm bị hai thằng giặc áy khinh nhờn đã lâu. Nếu giết được thì may

cán hài , rán hòu zhào cáo
cáo yīn bīng sha zhi , sǎo
qīng zéi dǎng , yǐ an cháo
tíng . " xiàn dì yue : " jì jiang
an chu ? " biao yue : " wén
guo sì zhì qí zuì dù , kě lìng
rén yú sì qí chǔ yòng fǎn
xiàn jì , zé èr zéi zì xiāng hài
yǐ . " dì nǎi shu mì zhào fù
yáng biao . biao jí àn shǐ fū
réni yǐ ta shì rù guo sì fū ,
chéng jiàn gào sì qí yue : "
wén guo jiāng jun yǔ lǐ sī mǎ
fu rén yǒu rǎn , qí qíng shèn
mì . tǎng si mǎ zhì zhì , bì
zao qí hài . fu rén yí jué qí
wǎng lái wèi miào . " sì qí yà
yue : " guài jiàn ta jīng sù bù
gui ! què gan chu rú cǐ wú
chǐ zhì shì ! fei fu rén yán ,
qiè bù zhì yě . dang shèn
fáng zhì . " biao qí gào gui ,
sì qí zài san chēng xiè ér bié
. guò liǎo shù rì , guo sì yòu
jiāng wǎng lǐ ? fù zhōng yǐn
yàn . qí yue : " ? xìng bù cè ,
kuàng jìn liǎng xióng bù bìng
lǐ , tǎng bǐ jiù hòu zhì dú , qiè
jiāng nài hé ? " sì bù kěn ting ,
qí zài san quàn zhù . zhì
wǎn xiān , ? shǐ rén sòng jiǔ
yán zhì . sì qí nǎi àn zhì dú
yú zhōng , fang shǐ xiān rù ,
sì biàn yù shí . qí yue : " shí
zì wài lái , qǐ kě biàn shí ? "
nǎi xian yǔ quǎn shì zhì ,
quǎn lì sī . zì cǐ sì xin huái yí
. yì rì cháo bà , lǐ ? lì yao guo
sì fù jia yín yàn . zhì yè xí
sǎn , sì zuì ér guì , ǒu rán fù

"臣有一计：先令二贼
自相残害，然后诏曹操
引兵杀之，扫清贼党，
以安朝廷。”献帝曰：
“计将安出？”彪曰：
“闻郭汜之妻最妒，可
令人于汜妻处用反间计
，则二贼自相害矣。”
帝乃书密诏付杨彪。彪
即暗使夫人以他事入郭
汜府，乘间告汜妻曰：
“闻郭将军与李司马夫
人有染，其情甚密。倘
司马知之，必遭其害。
夫人宜绝其往来为妙。
”汜妻讶曰：“怪见他
经宿不归！却干出如此
无耻之事！非夫人言，
妾不知也。当慎防之。
”彪妻告归，汜妻再三
称谢而别。过了数日，
郭汜又将往李傕府中饮
宴。妻曰：“傕性不测，
况今两雄不并立，倘
彼酒后置毒，妾将奈何
？”汜不肯听，妻再三
劝住。至晚间，傕使人
送酒筵至。汜妻乃暗置
毒于中，方始献入，汜
便欲食。妻曰：“食自

nhiên hậu chiêu tào thao dǎn
binh sát chi, táo thanh tặc đảng,
dĩ an triều đình. "Hiến đế viết:
"Kế tương an xuất?" Bưu viết:
"Văn quách tì chi thê tối đố, khả
lệnh nhân vu tì thê xử dụng
phản gian kế, tắc nhị tặc tự
tương hại hĩ." Đế nãi thư mật
chiêu phó dương bưu. Bưu túc
ám sử phu nhân dĩ tha sự nhập
quách tì phủ, thừa gian cáo tì
thê viết: "Văn quách tướng
quân dũ lý Tư Mã phu nhân
hữu nhiễm, kì tình thậm mật.
Thảng Tư Mã tri chi, tất tao kì
hại. Phu nhân nghi tuyệt kì
vãng lai vi diệu." Tì thê nhạ viết:
"Quái kiến tha kinh túc bất quy!
Khước can xuất như thủ vô sỉ
chi sự! Phi phu nhân ngôn,
thiép bất tri dã. Đương thận
phòng chi." Bưu thê cáo quy, tì
thê tái tam xưng tạ nhi biệt.
Quá liễu sở nhặt, quách tì hựu
tương vãng lý giác phủ trung
âm yến. Thê viết: "Giác tính bất
trắc, huống kim lưỡng hùng bất
tịnh lập, thảng bỉ túu hậu trí
độc, thiép tương nại hả?" Tì bất
khẳng thính, thê tái tam khuyển
trụ. Chí văn gian, giác sứ nhân
tổng túu diên chí. Tì thê nãi ám
trí độc vu trung, phương thủy
hiến nhập, tì tiên dục thực. Thê
viết: "Thực tự ngoại lai, khởi
khả tiện thực?" Nãi tiên dũ
khuyển thí chi, khuyển lập tú.
Tự thử tì tâm hoài nghi. Nhất
nhật triều bãi, lý giác lực yêu
quách tì phó gia ẩm yến. Chí dạ

lắm. Bưu tâu rằng: - Thần có một
mẹo, trước làm cho hai đứa tự tàn
hai lẫn nhau, rồi sau mới vời Tào
Tháo đem binh vào giết, quét sạch
lũ giặc để yên triều đình. Hiến Đế
hỏi: - Kế ấy là kế gì? Bưu tâu: -
Thần nghe vợ Quách Dĩ rất hay
ghen, nay sai người đến xúi vợ nó,
dùng kế phản gián, hai thằng giặc
tất giết lẫn nhau. Vua liền viết tờ
mật chiêu, đưa cho Dương Bưu, sai
Bưu thi hành kế ấy. Bưu lập tức sai
vợ, lấy cớ có việc đến phủ Quách
Dĩ, nhân dịp bảo vợ Dĩ rằng: - Tôi
nghe Quách tướng quân thường
cùng với phu nhân Lý tư mã có tư
tình với nhau, tình thân mật lắm.
Nếu quan tư mã biết chuyện tất bị
tai vạ. Phu nhân nên giữ gìn đừng
cho đi lại nữa là hơn. Vợ Dĩ đem
lòng ngờ ngay chồng, nói: - Thảo
nào! Mấy đêm nay nhà tôi không
về. Chẳng hóa ra đi làm việc vô sỉ
ấy. Già phu nhân không nói thì tôi
không biết, để từ nay tôi xin giữ gìn.
Vợ Bưu từ giã về. Vợ Dĩ ra tiễn, hai
ba lần tạ ơn rồi mới trở vào. Được
vài ngày, Quách Dĩ lại sắp sang
phủ Lý Thôi ăn yến. Vợ ngắn,
không cho đi nói rằng: - Lý Thôi là
người bất trắc lắm. Vâ thời nay hai
người anh hùng không chắc đứng
lâu được với nhau. Phu quân sang
bên ấy, ví dù trong khi ăn uống. Lý
Thôi đánh thuốc độc, thiép làm thế
nào? Quách Dĩ nhất định không
nghe. Vợ hai ba lần ngăn can. Buổi
chiều Lý Thôi sai người đem biếu
một mâm rượu. Vợ Dĩ bỏ thuốc độc
vào đồ ăn rồi mới bụng vào cho

tòng . qí yue : " bì zhong qí dú yǐ ! " jí lìng jiāng fèn zhì guàn zhì , yí tǔ fang dìng . sì dà nù yue : " wú yǔ lǐ gòng tú dà shì , jin wú duan yù móu hài wǒ , wǒ bù xian fa , bì zao dú shǒu . " suì mì zhěng běn bù jiǎ bìng , yù gong lǐ ? . zǎo yǒu rén bào zhī ? . yì dà nù yue : " guo a duo an gǎn rú cǐ ! " suì diǎn běn bù jiǎ bìng , lái sha guo sì . liǎng chǔ gé bìng shù wàn , jiù zài Cháng ān chéng xià hùn zhàn , chéng shì lǚ luè ju mǐn . ? zhí lǐ xian yín bìng wéi zhù gong yuàn , yòng che èr chéng , yi chéng zài tian zi , yi chéng zài fú huáng hòu , shǐ jiā xū , zuǒ líng jian ya che jià ; qí yú gong rén nèi shì , bìng jie bù zǒu . yǒng chu hòu zāi mén , zhèng yù guo sì bìng dào , luàn jiàn qí fa , shè sǐ gong rén bù zhì qí shù . lǐ ? suí hòu yǎn sha , guo sì bìng tuì , che jià mào xiǎn chu chéng , bù yóu fēn shuō , jìng yǒng dào lǐ ? yíng zhong . guo sì lǐng bìng rù guan , jìn qiāng lǔ gong pín cǎi nǚ rù yíng , fàng huǒ shao gong diàn . cì rì , guo sì zhì lǐ ? jié liǎo tian zi , lǐng jun lái yíng qián qian sha . dì hòu dou shòu jǐng kǒng . hòu rén yǒu shi tàn zhī yue : " guang wǔ zhōng xīng xìng hàn shì , shàng xià xiāng chéng shí èr dì . huán

外来，岂可便食？”乃先与犬试之，犬立死。自此汜心怀疑。一日朝罢，李傕力邀郭汜赴家饮宴。至夜席散，汜醉而归，偶然腹痛。妻曰：“必中其毒矣！”急令将粪汁灌之，一吐方定。汜大怒曰：“吾与李共图大事，今无端欲谋害我，我不先发，必遭毒手。”遂密整本部甲兵，欲攻李傕。早有人报知傕。傕亦大怒曰：“郭阿多安敢如此！”遂点本部甲兵，来杀郭汜。两处合兵数万，就在长安城下混战，乘势掳掠居民。傕侄李暹引兵围住宫院，用车二乘，一乘载天子，一乘载伏皇后，使贾诩、左灵监押车驾；其余宫人内侍，并皆步走。拥出后宰门，正遇郭汜兵到，乱箭齐发，射死宫人不知其数。李傕随后掩杀，郭汜兵退，车驾冒险出城，不由分说，竟拥到李傕营中。郭汜领

tịch tán, tǐ túy nhi quy, ngẫu nhiên phúc thông. Thê viết: "Tất trung kì độc hǐ!" Cấp lệnh tương phản tráp quán chi, nhất thô phương định. Tỉ đại nộ viết: "Ngô dũ lý cộng đồ đại sự, kim vô đoan dục mưu hại ngã, ngã bất tiên phát, tất tao độc thủ." Toại mật chỉnh bốn bộ giáp binh, dục công lý giác. Tảo hữu nhân báo tri giác. Giác diệc đại nộ viết: "Quách a đa an cảm như thử!" Toại điểm bốn bộ giáp binh, lai sát quách tỉ. Luồng xử hợp binh số vạn, tựu tại trường an thành hạ hỗn chiến, thừa thê lỗ lược cư dân. Giác chất lý xiêm dẫn binh vi trụ cung viện, dụng xa nhị thừa, nhất thừa tái thiên tử, nhất thừa tái phục hoàng hậu, sử cỗ hủ, tả linh giam áp xa giá; kì dư cung nhân nội thị, tịnh giai bộ tẩu. Ứng xuất hậu tề môn, chánh ngộ quách tỉ binh đáo, loạn tiễn tề phát, xạ tử cung nhân bắt tri kì số. Lý giác tùy hậu yểm sát, quách tỉ binh thối, xa giá mạo hiềm xuất thành, bắt do phân thuyết, cánh ứng đáo lý giác doanh trung. Quách tỉ lĩnh binh nhập quan, tần thường lỗ cung tần thái nữ nhập doanh, phóng hỏa thiêu cung điện. Thứ nhật, quách tỉ tri lý giác kiếp liễu thiên tử, lĩnh quân lai doanh tiền tư sát. Đế hậu đô thụ kinh khủng. Hậu nhân hữu thi thần chi viết: "Quang võ trung hưng hưng

chồng. Dĩ định ăn ngay vợ nói: - Đồ ăn ở ngoài đưa lại, không nên ăn ngay. Nói rồi đem đồ một ít cho chó ăn thử. Chó ăn chết liền. Từ đấy Quách Dĩ có bụng ngờ Lý Thôi. Một hôm tan chầu, Lý Thôi lại mòi Quách Dĩ về nhà uống rượu. Dĩ cũng đến. Đến đêm tan tiệc, Dĩ say mới trở về. Ngẫu nhiên đêm hôm ấy đau bụng. Vợ thấy vậy mới nói: - Thôi lại ăn phải thuốc độc rồi! Nói rồi sai lấy nước phân cho uống. Dĩ uống xong thở ra hết đồ ăn, thì khỏi đau bụng. Dĩ giận lắm nói rằng: - Ta với Lý Thôi cùng toan việc lớn với nhau, nay bỗng dừng muôn hại ta. Ta không liệu trước tất mắc mưu nó. Liền sửa sang giáp binh bốn bộ mình để đi đánh Lý Thôi. Có người báo với Thôi. Thôi nổi giận nói rằng: - Quách Dĩ sao dám thế. Thôi cũng đem giáp binh bốn bộ lại đánh. Hai người họp binh vài vạn ở dưới thành Trường An đánh nhau chán rồi, thừa thê cướp bóc của dân. Cháu Lý Thôi là Lý Tiêm, dẫn quân đến vây cung điện, rồi lấy hai cỗ xe, một cỗ chở thiên tử, một cỗ chở Phục Hoàng hậu, rồi sai Giả Hủ, Tả Linh đi giám áp xa giá; còn bao nhiêu phu nhân nội thị đều phải đi bộ cả. Trong khi mọi người kéo ra cửa Hậu Tề, gấp ngay binh Quách Dĩ đến, bắn nhau tua tủa. Cung nhân bị giết vô số. Lý Thôi từ đằng sau đánh lại. Quách Dĩ phải rút lui, xa giá mạo hiềm ra ngoài thành, không ai phân giải điều gì, bị đưa ngay đến dinh Lý Thôi. Quách Dĩ lui binh vào cung bắt hết cung tần thái

líng wú dào zong shè duò ,
yan chén shàn quán wèi shù
jì . wú móu hé jìn zuò san
gong , yù chū shè shǔ zhao
jian xióng . chái tà sui qu hǔ
láng rù , xi zhōu nì shù
sheng yín xiong . wáng yǔn
chì xin tuo hóng fēn , zhì lìng
dǒng lǚ chéng máo dùn . qú
kuí tiǎn miè tian xià níng ,
shéi zhī lǐ guo xin huái fèn .
shén zhōu jīng jí zheng nài
hé , liù gōng jǐ jìn chóu gān
gē . rén xin jì lí tian mìng qù ,
ying xióng ge jù fen shan hé
. hòu wáng guī cǐ cún jīng yè
, mò bǎ jīn wèng děng xián
que . sheng líng mí làn gan
nǎo tú , shèng shuǐ cán shan
duo yuàn xiě . wǒ guān yí
shǐ bù shèng bei , jìn gǔ
máng máng tàn shǔ lí . rén
jun dāng shǒu bao sang jiè ,
tài a shéi zhí quán gang wéi
.

兵入官，尽抢掳宫嫔采女入营，放火烧宫殿。次日，郭汜知李傕劫了天子，领军来营前厮杀。帝后都受惊恐。后人有诗叹之曰：“光武中兴兴汉世，上下相承十二帝。桓灵无道宗社堕，阉臣擅权为叔季。无谋何进作三公，欲除社鼠招奸雄。豺獭虽驱虎狼入，西州逆竖生淫凶。王允赤心托红粉，致令董吕成矛盾。渠魁殄灭天下宁，谁知李郭心怀愤。神州荆棘争奈何，六宫饥馑愁干戈。人心既离天命去，英雄割据分山河。后王规此存兢业，莫把金瓯等闲缺。生灵糜烂肝脑涂，剩水残山多怨血。我观遗史不胜悲，今古茫茫叹黍离。人君当守苞桑戒，太阿谁执全纲维。”

6 què shuo guo sì bing dào , lǐ
? chu yíng jie zhàn . sì jun
bù lì , zàn qiè tuì qù . ? nǎi yí
dì hòu che jià yú méi ? , shǐ
zhí lǐ xian jian zhi , duàn jué

却说郭汜兵到，李傕出营接战。汜军不利，暂且退去。傕乃移帝后车驾于郿坞，使侄李暹监

hán thế, thượng hạ tương thừa thập nhị đế. Hoàn linh vô đạo tông xã đọa, yêm thần thiện quyền vi thúc quý. Vô mưu hà tiến tác tam công, dục trừ xã thủ chiêu gian hung. Sài thát tuy khu hổ lang nhập, tây châu nghịch thụ sinh dâm hung. Vương duẫn xích tâm thắc hồng phán, trí lệnh đồng lữ thành mâu thuẫn. Cù khôi diễn diệt thiên hạ ninh, thùy tri lý quách tâm hoài phẫn. Thần châu kinh cúc tranh nại hà, lục cung cơ cận sầu can qua. Nhân tâm kí li thiên mệnh khứ, anh hùng cát cư phân sơn hà. Hậu vương quy thử tồn cảng nghiệp, mạc bả kim âu đắng nhàn khuyết. Sinh linh mi lạn can não đồ, thặng thủy tàn sơn đa oán huyết. Ngã quan di sử bất thắng bi, kim cổ mang mang thán thủ li. Nhân quân đương thủ bao tang giới, thái a thùy chấp toàn cương duy.

Khi Quách Dĩ đến, Lý Thôi ra trại đánh nhau. Quách Dĩ thua rút về. Lý Thôi mới đem xa giá vua và Hoàng hậu rời sang My Ô, sai cháu là Lý Tiêm coi giữ, cầm nội sứ

nữ đem về trại, rồi phóng hỏa đốt cung điện. Hôm sau, Quách Dĩ biết Lý Thôi cướp mất thiên tử bèn đem binh đến trước cửa trại đánh nhau. Vua và Hoàng hậu đều sợ hãi lắm. Đời sau có bài thơ than rằng: Từ khi Quang Vũ trung hưng, Truyền đời trên dưới, mới chừng mười hai. Hoàn, Linh, vô đạo nối ngôi, Hoạn quan chuyên chính, ra đời đã suy. Tam công Hà Tiên ra gì, Muốn trừ chuột xã gọi chi gian thần? Đầu sài rước hổ vào trong, Tây Châu giặc Đổng nổi lòng dâm hung. Tư đồ mưu cậy má hồng, Khiến cho Đổng, Lã lẵng cùng giết nhau. Giặc tan dân đã bót sầu, Biết đâu Lý, Quách ra máu hung hăng! Kinh thành có rậm gai chằng, Sáu cung đói khát khổ đàng cạn qua. Vân trời đến buổi sút sa, Anh hùng chia xẻ sơn hà lìa tan. Vua sau coi đáy nén răn, Lọ vàng chớ để cho tan mẻ hoài. Sinh linh gan nát óc lầy, Máu oan lây láng tràn đầy non sông. Ta xem sử xót thương lòng, Thủ ly thơ trước hãi hùng xưa nay. Bào tang giữ lấy lời này, Gươm thần cầm vững vẹn bày kỷ cương.

nèi shǐ , yǐn shí bù jì , shì chén jie yǒu jī sè . dì lìng rén wèn ? qū mǐ wǔ hú , niú gú wǔ jù , yǐ cì zuò yòu . ? nù yue : " zhāo xī shàng fàn , hé yòu ta qiú ? " nǎi yǐ fǔ ròu xiù liáng yǔ zhī , jie chòu bù kě shí . dì mà yue : " nì zéi zhí rú cǐ xiāng qì ! " shì zhōng yáng qí jí zòu yue : " ? xìng cán bào . shì shì zhì cǐ , bì xià qiè rěn zhī , bù kě yǐng qí fēng yě . " dì nǎi di tóu wú yǔ , lèi yíng páo xiù . hu zuǒ yòu bào yue : " yǒu yì lù jun mǎ , qiang dao yìng rì , jin gǔ zhèn tian , qian lái jiù jià . " dì jiào dǎ ting shì shéi , nǎi guo sì yě . dì xin zhuǎn you . zhí wén ? wài hǎn sheng dà qǐ , yuán lái lǐ ? yǐn bing chu yíng guo sì , bian zhǐ guo sì ér mà yue : " wǒ dài nǐ bù bó , nǐ rú hé móu hài wǒ ! " sì yue : " ēr nǎi fǎn zéi , rú hé bù sha nǐ ! " ? yue : " wǒ bǎo jià zài cǐ , hé wèi fǎn zéi ? " sì yue : " cǐ nǎi jié jià , hé wèi bǎo jià ? " ? yue : " bù xu duo yán ! wǒ liǎng gè gè bù xǔ yòng jun shì , zhi zì bìng shu yíng . yíng de biàn bǎ huáng dì qǔ qù bà liǎo . " èr rén biàn jiù zhèn qian qian sha . zhàn dào shí gé . bù fen shèng fù . zhi jiàn yáng biao pai mǎ ér lái , dà jiào : " èr wèi jiāng jun shǎo xie ! lǎo fu tè yao zhòng guan , lái yǔ èr wèi jiāng hé . " ? , sì nǎi gè zì

之，断绝内使，饮食不继，侍臣皆有饥色。帝令人问催取米五斛，牛骨五具，以赐左右。催怒曰：“朝夕上饭，何又他求？”乃以腐肉朽粮与之，皆臭不可食。帝骂曰：“逆贼直如此相欺！”侍中杨琦急奏曰：“催性残暴。事势至此，陛下且忍之，不可撄其锋也。”帝乃低头无语，泪盈袍袖。忽左右报曰：“有一路军马，枪刀映日，金鼓震天，前来救驾。”帝教打听是谁，乃郭汜也。帝心转忧。只闻坞外喊声大起，原来李催引兵出迎郭汜，鞭指郭汜而骂曰：“我待你不薄，你如何谋害我！”汜曰：“尔乃反贼，如何不杀你！”催曰：“我保驾在此，何为反贼？”汜曰：“此乃劫驾，何为保驾？”催曰：“不须多言！我两个各不许用军士，只自并输赢。赢的便把皇帝取去罢了

giam chi, đoạn tuyệt nội sử, ẩm thực bất kể, thị thần giai hữu cơ sắc. Đế lệnh nhân vẫn giác thủ měi ngũ hộc, ngưu cốt ngũ cụ, dĩ tú tả hữu. Giác nộ viết: "Triều tịch thương phạt, hà hựu tha cầu?" Nái dĩ hủ nhục hủ lương dũ chí, giai xú bất khả thực. Đế mạ viết: "Nghịch tặc trực như thử tương khí!" Thị trung dương kì cấp tấu viết: "Giác tính tàn bạo. Sự thế chí thử, bệ hạ thả nhẫn chí, bắt kh้า anh kì phong dã." Đế nái đê đầu vô ngữ, lệ doanh bào tụ. Hốt tả hữu báo viết: "Hữu nhất lộ quân mã, thương đao ánh nhật, kim cổ chấn thiên, tiền lai cứu giá." Đế giáo đả thính thị thùy, nái quách tǐ dã. Đế tâm chuyển ưu. Chỉ văn ở ngoại hảm thanh đại khởi, nguyên lai lý giác dã binh xuất nghênh quách tǐ, tiên chỉ quách tǐ nhi mạ viết: "Ngã đãi nhĩ bất bạc, nhĩ như hà mưu hại ngã!" Tǐ viết: "Nhĩ nãi phản tặc, như hà bất sát nhĩ!" Giác viết: "Ngã bảo giá tại thử, hà vi phản tặc?" Tǐ viết: "Thử nãi kiếp giá, hà vi bảo giá?" Giác viết: "Bất tu đa ngon! Ngã lưỡng cá các bất hứa dụng quân sĩ, chỉ tự tịnh thâu doanh. Doanh đích tiện bả hoàng đế thủ khứ bãi liễu." Nhị nhân tiện tựu trận tiền tư sát. Chiến đáo thập hợp. Bất phân thắng phụ. Chỉ kiến dương bưu phách mǎ nhi lai, đại khiếu: "Nhị vị tướng quân thiểu hiết!

không cho ai ra vào. Vua tôi ăn uống bữa có bữa không. Thị thần người nào người ấy đổi võ cả mặt. Một bữa vua cho người ra hỏi Lý Thôi lấy năm hộc gạo và năm bộ xương trâu để cho kẻ hầu người hạ ăn. Thôi nỗi giận mắng rằng: - Sớm chiều đã dâng cơm rồi, còn đòi gì nữa? Rồi lấy những thịt thiu cơm vừa đem cho. Hỏi quá không ai ăn được, vua mới mắng rằng: - Nghịch tặc dám khinh ta như thế à! Quan thị trung là Dương Kỳ kíp tâu rằng: - Quân chúng nó đã tàn bạo đến thế này, xin bệ hạ hãy nên nhịn, không nên trêu tức nó. Vua cúi đầu không nói gì nữa, tay áo long cỗn gạt hai hàng nước mắt chứa chan. Chợt thấy tả hữu vào báo rằng: - Có một đám quân mã, gươm giáo sáng choang, chiêng trống om sòm, lại đây cứu bệ hạ. Vua sai ra xem ai, thì là Quách Dĩ, lại càng lo thêm. Ở ngoài thung lũng tiếng người reo rầm rĩ tức là Lý Thôi dẫn quân đến đến Quách Dĩ. Thôi cầm roi trỏ vào Dĩ mắng rằng: - Tao đói đãi mày không bạc bẽo gì, sao mày lại rắp tâm hại tao, hở Dĩ? - Mày là thằng phản tặc, chẳng giết để làm chi? Thôi nói: - Tao bảo vệ vua ở đây, sao lại là phản tặc? Dĩ nói: - Thế là bức hiếp vua, sao gọi là bảo vệ vua? Thôi nói: - Nói làm chi nhiều, tao với mày không cùng quân sĩ, chỉ hai thằng đánh nhau, thằng nào thắng thì được đem vua đi. Hai người liền đánh nhau ngay ở trước trận. Đánh nhau được mười hiệp, chưa rõ ai được thua, thì thấy

huán yíng .

。 ”二人便就阵前厮杀。
。战到十合。不分胜负。
。只见杨彪拍马而来，
大叫：“二位将军少歇！
老夫特邀众官，来与
二位讲和。”
催、汜乃各自还营。

7 yáng biao yǔ zhu ? huì gé cháo tíng guan liáo liù shí yú rén , xian yì guo sì yíng zhong quàn hé . guo sì jìng jiang zhòng guan jìn xíng jian xià . zhòng guan yue : " wǒ děng wèi hǎo ér lái , hé nǎi rú cǐ xiāng dài ? " sì yue : " lǐ ? jié tian zi , pian wǒ jié bù de gong qing ! " yáng biao yue : " yì jié tian zi , yì jié gong qing , yì yù hé wèi ? " sì dà nù , biàn bá jiàn yù sha biao . zhōng láng jiàng yáng mì lì quàn , sì nǎi fàng liǎo yáng biao , zhu ? , qí yú dou jian zài yíng zhong . biao wèi ? yue : " wèi shè jì zhi chén , bù néng kuang jun jiù zhǔ , kong sheng tian dì xiàn ēr ! " yán qì , xiāng bào ér kū , hun jué yú dì .? guī jia chéng bìng ér sǐ . zì cǐ zhí hòu , ? , sì měi rì qian sha , yi lián wú shí yú rì , sǐ zhě bù zhi qí shù .

Lão phu đặc yêu chúng quan, lai dứ nhị vị giảng hòa." Giác, tǐ nãi các tự hoàn doanh.

Dương Bưu tế ngựa lại gọi to lên rằng: - Xin hai vị tướng quân hãy ngừng tay. Tôi đã mời các quan đến đây để giảng hòa. Hai bên ai về trại này.

杨彪与朱儁会合朝廷官僚六十余人，先诣郭汜营中劝和。郭汜竟将众官尽行监下。众官曰：“我等为好而来，何乃如此相待？”汜曰：“李傕劫天子，偏我劫不得公卿！”杨彪曰：“一劫天子，一劫公卿，意欲何为？”汜大怒，便拔剑欲杀彪。中郎将杨密力劝，汜乃放了杨彪、朱儁，其余都监在营中。彪谓儁曰：“为社稷之臣，不能匡君救主，空生天地间耳！”言讫，相抱而哭，昏绝于地。儁归家成病而死。自此之后，催、汜每日厮杀，一连五十余日，死者不知其数。

Dương bưu dứ chu tuần hội hợp triều đình quan liêu lục thập dư nhân, tiên nghệ quách tǐ doanh trung khuyển hòa. Quách tǐ cánh tương chúng quan tǎn hành giam hạ. Chúng quan viết: "Ngã đẳng vi hảo nhi lai, hà nái như thủ tương đai?" Tǐ viết: "Lý giác kiếp thiên tử, thiên ngã kiếp bất đắc công khanh!" Dương bưu viết: "Nhất kiếp thiên tử, nhất kiếp công khanh, ý dục hà vi?" Tǐ đại nộ, tiện bạt kiếm dục sát bưu. Trung lang tương dương mật lực khuyển, tǐ nãi phóng liếu dương bưu, chu tuần, kì dư đô giam tại doanh trung. Bưu vị tuần viết: "Vi xã tắc chi thần, bất nǎng khuông quân cứu chủ, không sinh thiên địa gian nhỉ!" Ngôn cật, tương bão nhi khóc, hôn tuyệt vu địa. Tuần quy gia thành bệnh nhi tử. Tự thủ chi hậu, giác, tǐ mỗi nhật tư sát, nhất liên ngũ thập dư nhật, tử giả bát tri kì số.

Dương Bưu và Chu Tuấn hội họp các quan triều thần hơn sáu mươi người, kéo nhau đến trại Quách Dĩ giảng hòa trước. Dĩ bắt các quan giam cả lại. Các quan kêu rằng: - Chúng tôi đến đây để bàn điều hay, sao lại đối xử như thế? Quách Dĩ nói: - Lý Thôi bức hiệp thiên tử, thì ta cũng bức hiệp công khanh, chứ kém gì? Dương Bưu nói: - Một người hiệp thiên tử, một người hiệp công khanh là ra làm sao? Dĩ nổi giận lên, cầm gươm toan giết Dương Bưu, có quan trung lang tướng là Dương Mật cố can, can mãi Dĩ mới tha cho Bưu và Chu Tuấn, còn các quan thì giam cả lại trong trại. Ra ngoài Bưu bảo với Tuấn rằng: - Anh em mình làm tội xã tắc, nay không cứu được chúa, sống ở trên đời cũng là thừa. Nói xong hai người ôm lấy nhau khóc, ngắt ngã lăn xuống đất. Tuấn về nhà lo nghĩ thành bệnh chết. Từ bấy giờ Thôi, Dĩ cứ mỗi ngày một lần đánh nhau ròng rã hơn năm mươi ngày giờ, quân chết không biết bao nhiêu mà kể.

8 què shuo lǐ ? píng rì zuì xǐ
zuǒ dào yao xié zhī shù ,
cháng shǐ nǚ wu jí gǔ jiàng
shén yú jun zhong . jiǎ xǔ lǚ
jiàn bù ting . shì zhong yáng
qí mì zòu dì yue : " chén
guan jiǎ xǔ suí wèi lǐ ? fù xin
, rán shí wèi cháng wàng jun
, bì xià dang yǔ móu zhi . "
zhèng shuo zhì xiàn , jiǎ xǔ
lái dào . dì nǎi bǐng tuì zuò
yòu , qì yù xǔ yue : " qing
néng lián hàn cháo , jiù zhèn
mìng hu ? " xǔ bài fú yú dì
yue : " gù chén suǒ yuàn yě .
bì xià qiè wù yán , chén zì tú
zhi . " dì shou lèi ér xiè .
shǎo qǐng , lǐ ? lái jiàn , dài
jiàn ér rù . dì miàn rú tǔ sè .
? wèi dì yue : " guo sì bù
chén , jian jìn gong qing , yù
jié bì xià . fei chén zé jià bēi
lǔ yǐ . " dì gǒng shǒu chēng
xiè , ? nǎi chu . shí huáng fū
lì rù jiàn dì . dì zhī lì néng
yán , yòu yǔ lǐ ? tòng xiāng
, zhào shǐ wǎng liǎng bian jiě
hé . lì fèng zhào , zǒu zhì sì
yíng shuo sì . sì yue : " rú lǐ ?
sòng chu tian zì , wǒ biàn
fàng chu gong qing . " lì jí lái
jiàn lǐ ? yue : " jin tian zì yǐ
mǒu shì xi liáng rén , yǔ
gong tòng xiāng , tè lìng mǒu
lái quàn hé èr gong . sì yǐ
fèng zhào , gong yì ruò hé ?
" ? yue : " wú yǒu bài lǚ bù
zhi dà gong , fù zhèng sì
nián , duo zhù xun jí , tian xià
gòng zhì . guo a duo dào mǎ

却说李傕平日最喜左道妖邪之术，常使女巫击鼓降神于军中。贾诩屡谏不听。侍中杨琦密奏帝曰：“臣观贾诩虽为李傕腹心，然实未尝忘君，陛下当与谋之。”正说之间，贾诩来到。帝乃屏退左右，泣谕诩曰：“卿能怜汉朝，救朕命乎？”诩拜伏于地曰：“固臣所愿也。陛下且勿言，臣自图之。”帝收泪而谢。少顷，李傕来见，带剑而入。帝面如土色。傕谓帝曰：“郭汜不臣，监禁公卿，欲劫陛下。非臣则驾被掳矣。”帝拱手称谢，傕乃出。时皇甫郦入见帝。帝知郦能言，又与李傕同乡，诏使往两边解和。郦奉诏，走至汜营说汜。汜曰：“如李傕送出天子，我便放出公卿。”郦即来见李傕曰：“今天子以某是西凉人，与公同乡，特令某来劝和二公。汜已奉诏，公意若何？”

Khước thuyết lý giác bình nhật tối hỉ tả đạo yêu tà chí thuật, thường sử nữ vu kích cỗ hàng thần vu quân trung. Cỗ hủ lũ gián bất thính. Thị trung dương kì mật tấu đế viết: "Thần quan cỗ hủ tuy vi lý giác phúc tâm, nhiên thật vị thường vong quân, bộ hạ đương dữ mưu chi." Chánh thuyết chí gian, cỗ hủ lai đáo. Đế nãi bình thối tả hữu, khắp dụ hủ viết: "Khanh năng liên hán triều, cứu trẫm mệnh hò?" Hủ bái phục vu địa viết: "Cố thần sở nguyện dã. Bộ hạ thả vật ngôn, thần tự đồ chi." Đế thu lệ nhi tạ. Thiếu khoảnh, lý giác lai kiến, đái kiém nhi nhập. Đế diện như thô sắc. Giác vị đế viết: "Quách tǐ bắt thần, giam cầm công khanh, dục kiếp bộ hạ. Phi thần tắc giá bị lỗ hĩ." Đế củng thủ xưng tạ, giác nai xuất. Thời hoàng phủ li nhập kiến đế. Đế tri li năng ngôn, hựu dữ lý giác đồng hương, chiếu sử vãng luồng biên giải hòa. Li phụng chiếu, tẩu chí tǐ doanh thuyết tǐ. Tǐ viết: "Như lý giác tông xuất thiên tử, ngã tiện phóng xuất công khanh." Li tức lai kiến lý giác viết: "Kim thiên tử dĩ mỗ thị tây lương nhân, dữ công đồng hương, đặc lệnh mỗ lai khuyến hòa nhị công. Tǐ dĩ phụng chiếu, công ý nhược hà?" Giác viết: "Ngô hữu bại lữ bố chi đại công, phụ chánh tứ niên, đa trú huân tích, thiên hạ cộng tri.

Lý Thôi tính hay ưa tà đạo và thuật yêu quái, thường thường cho bà cốt lên đồng ở trong quân. Giả Hủ can mãi không nghe. Quan thị trung là Dương Kỳ thấy vậy liền mật tâu với vua rằng: Thần xem Giả Hủ, tuy làm tâm phúc Lý Thôi nhưng thực bụng vẫn chưa từng quên vua. Bộ hạ nên bàn với hắn. Đang nói thì Giả Hủ ở đâu đến. Vua đuổi tâ hưu đứng ra xa, rồi khóc bảo Hủ rằng: - Người có thương nhà Hán mà cứu lấy trẫm không? Hủ phục xuống đất, lạy tha rằng: - Xin bộ hạ chờ nói ra. Bụng thần vốn vẫn muốn thế, thần xin sẽ liệu việc ấy. Vua gạt nước mắt tạ Hủ. Được một chốc, Lý Thôi lại đeo gươm đi thẳng vào. Mặt vua xám ngắt. Thôi nói với vua rằng: - Quách Dĩ là đứa bất nhân, nó dám giam giữ các công khanh, lại muốn bức hiếp cả bộ hạ, không có tôi, xa giá bị xiêu dạt rồi. Vua chấp tay tạ. Thôi mới ra. Rồi lại có Hoàng Phủ Lich vào ra mắt, vua biết Lich là người nói khéo, lại là người làng Lý Thôi, bèn sai Lich ra giải hòa hai bên. Lịch vâng chiếu, đến trại Quách Dĩ nói. Dĩ bảo: - Hết Lý Thôi có đưa thiên tử ra thì ta tha các công khanh. Lịch lại đến Lý Thôi bảo rằng: - Nay thiên tử biết tôi là người Tây Lương, cùng làng với ông, nên sai tôi đến giải hòa cho hai ông. Dĩ phụng chiếu rồi, còn ông thế nào? Thôi nói: - Ta có công đánh được Lã Bố, làm phụng chính đã bốn năm nay, công trạng rất nhiều. Thiên hạ ai cũng biết. Quách Dĩ bất quá là một thằng ăn trộm

zéi ēr , nǎi gǎn shàn jié gong
qīng , yǔ wǒ xiāng kàng , shì
bì zhu zhì ! jun shì guan wǒ
fang luè shì zhòng , zú
shèng guo a duo fǒu ? " lì dá
yue : " bù rán . xí yǒu qióng
hòu yì shì qí shàn shè , bù sì
huàn nán , yǐ zhì miè wáng .
jìn dōng tài shi zhì qiǎng , jun
suǒ mù jiàn yě , lǚ bù shòu
en ér fǎn tú zhì , si xu zhì
xiān , tóu xuán guó mén . zé
qiáng gù bù zú shì yǐ . jiāng
jun shen wèi shàng jiang ,
chí yuè zhàng jié , zì sun
zong zú , jie ju xiǎn wèi , guó
en bù kě wèi bù hòu . jin dun
a duo jié gong qing , ér jiāng
jun jié zhì zun , guǒ shéi qing
shéi zhòng ye ? " lǐ ? dà nù ,
bá jiàn chì yue : " tian zi shǐ
rǔ lái rǔ wǒ hu ? wǒ xian
zhǎn rǔ tóu ! " qí dou wèi
cháng fèng jiàn yue : jin guo
sì wèi chú , ér sha tian shǐ ,
zé sì xīng bīng yǒu míng ,
zhu hóu jie zhù zhì yǐ . " jiǎ
xǔ yì lì quán , ? nù shǎo xī .
xǔ suì tui huáng fū lì chu . lì
dà jiào yue : " lǐ ? bù fèng
zhào , yù shì jun zì lì ! " shì
zhong hú miǎo jí zhī zhì yue
: " wú chu cǐ yán , kǒng yú
shen bù lì . " lì chì zhì yue : "
hú jìng cái ! rǔ yì wèi cháo
tíng zhì chén , rú hé fù zéi ?
jun rǔ chén sī , wú bēi lǐ ?
suǒ sha , nǎi fen yě ! " dà mà
bù zhī . dì zhì zhī , jí lìng
huáng fū lì huí xi liáng .

崔曰：“吾有败吕布之大功，辅政四年，多著勋绩，天下共知。郭阿多盗马贼耳，乃敢擅劫公卿，与我相抗，誓必诛之！君试观我方略士众，足胜郭阿多否？”
邴答曰：“不然。昔有穷后羿恃其善射，不思患难，以致灭亡。近董太师之强，君所目见也，吕布受恩而反图之，斯须之间，头悬国门。则强固不足恃矣。将军身为上将，持钺仗节，子孙宗族，皆居显位，国恩不可谓不厚。今敦阿多劫公卿，而将军劫至尊，果谁轻谁重耶？”李傕大怒，拔剑叱曰：“天子使汝来辱我乎？我先斩汝头！”骑都尉场奉谏曰：今郭汜未除，而杀天使，则汜兴兵有名，诸侯皆助之矣。”贾诩亦力劝，傕怒少息。诩遂推皇甫邴出。邴大叫曰：“李傕不奉诏，欲弑君自立！”侍中胡邈急止之曰：“

Quách a đa đạo mã tặc nhĩ, nãi
cảm thiện kiếp công khanh, dữ
ngã tương kháng, thệ tất tru
chi! Quân thí quan ngã phương
lược sĩ chúng, túc thắng quách
a đa phủ?" Lí đáp viết: "Bất
nhiên. Tích hữu cùng hậu nghệ
thị kì thiện xạ, bất tư hoạn nan,
dĩ trí diệt vong. Cận đồng thái
sư chí cường, quân sở mục
kiến dã, lữ bộ thụ ân nhi phản
đò chi, tư tu chí gian, đầu
huyền quốc môn. Tắc cường cố
bắt túc thị hĩ. Tướng quân thân
vi thượng thương, trì viet thượng
tiết, tử tôn tông tộc, giai cư hiền
vị, quốc ân bất khả vị bất hậu.
Kim đôn a đa kiếp công khanh,
nhi tướng quân kiếp chí tôn,
quả thùy khinh thùy trọng da?"
Lý giác đại nộ, bạt kiếm sát
viết: "Thiên tử sử nhữ lai nhục
ngã hò? Ngã tiên trăm nhữ
đầu!" Kỵ đô úy trường phụng
gián viết: kim quách tì vị trừ, nhi
sát thiên sứ, tắc tì hưng binh
hữu danh, chư hầu giai trợ chí
hĩ. "Cỗ hủ diệc lực khuyễn, giác
nộ thiểu túc. Hủ toại thô hoàng
phủ li xuất. Li đại khiếu viết: "Lý
giác bất phụng chiểu, dục thí
quân tự lập!" Thị trung hồ mạc
cấp chỉ chi viết: "Vô xuất thử
ngôn, khủng vu thân bất lợi." Lí
sát chỉ viết: "Hồ kính tài! Nhữ
diệc vi triều đình chi thần, như
hà phụ tặc? Quân nhục thần tử,
ngô bị lý giác sở sát, nãi phân
dã!" Đại mạ bất chỉ. Đề tri chỉ,
cấp lệnh hoàng phủ li hồi tay

ngựa mà thôi, thế mà nó dám ăn
hiệp công khanh, và chống lại ta.
Ta thè phen này phải giết nó. Anh
thử trông xem quân sĩ và kế hoạch
của ta, có đánh nổi được thằng
Quách Dĩ không? Lịch nói: - Không
nên, ông ơi! Ngày xưa người Hậu
Nghệ ở xứ Hữu Cùng cậy mình bắn
giỏi, không biết lo nghĩ đến nỗi tuyệt
diệt. Vừa mới rồi, Đồng thái sư
cường thịnh bao nhiêu, rồi sau thế
nào, mắt ông đã trông thấy rành
ranh. Lã Bố đội ơn Đồng thái sư mà
lại giết Đồng thái sư, chỉ trong giây
phút, đầu thái sư treo cửa chợ, xem
thì cường thịnh có vững chắc
gì. Tướng quân mình làm thượng
tướng cầm phủ viet, cắp cờ tiết, họ
hang con cháu đều ở ngôi cao; ơn
nước không phải không hâu. Quách
Dĩ hiệp công khanh, ông hiệp vua
thế thì bên nào nhẹ, bên nào nặng.
Lý Thôi giận lắm rút gươm ra mắng
rằng: - Thiên tử sai mày đến đây để
làm nhục tao hay sao? Trước hết
tao hãy chém đầu mày! Kỵ đô úy là
Dương Phụng can rằng: - Nay chưa
trú được Quách Dĩ, lại đem giết sứ
nhà vua, tôi e Quách Dĩ vịn có để
khởi binh, chư hầu ai cũng sẽ giúp
nó. Giả Hủ cũng cố can, Thôi mới
nguôi cơn giận. Hủ đẩy Hoàng Phủ
Lịch ra. Lịch kêu to lên rằng: - Lý
Thôi không phụng chiểu, muốn giết
vua để lên ngôi báu. Thị trung là Hồ
Mặc vội vàng ngăn nói rằng: - Đừng
nói câu ấy, sợ sẽ không lợi cho bản
thân. Lịch mắng rằng: - Hồ Mặc!
Ngươi cũng là tôi triều đình, sao lại
về bè với giặc. Vua nhục thì tôi phải

无出此言，恐于身不利。
。”酈叱之曰：“胡敬才！汝亦为朝廷之臣，
如何附贼？君辱臣死，
吾被李傕所杀，乃分也
！”大骂不止。帝知之，
急令皇甫酈回西凉。

9 què shuo lǐ ? zhi jun , dà bàn shì xi liáng rén shì , gèng lài qiang bing wèi zhù . què bài huáng fǔ lì yáng yán yú xi liáng rén yue : " lǐ ? móu fǎn , cóng zhī zhě jí wéi zéi dǎng , hòu huàn bù qiǎn . " xi liáng rén duo yǒu ting lì zhì yán , jun xin jiàn huàn . ? wén lì yán , dà nù , cha hǔ bì wáng chang zhui zhī . chang zhī lì nǎi zhong yì zhì shì , jìng bù wǎng zhui , zhì huí bào yue : " lì yǐ bù zhì hé wǎng yǐ . " jiǎ xū yòu mì yù qiang rén yue : " tian zì zhì rǔ děng zhong yì , jiǔ zhàn láo kǔ , mì zhào shǐ rǔ huán jùn , hòu dang yǒu zhòng shǎng . " qiang rén zhèng yuàn lǐ ? bù yǔ jué shǎng , suí ting xǔ yán , dou yǐn bing qù . xǔ yòu mì zòu dì yue : " lǐ ? tan ér wú móu , jìn bing sǎn xīn qiè , kě yǐ zhòng jué ēr zhì . " dì nǎi jiàng zhào , feng ? wèi dà si mǎ . ? xǐ yue : " cǐ nǚ wu jiàng shén qí ? zhì lì yě ! " suí zhòng shǎng nǚ wu , què

lương.

chết. Dù ta bị Lý Thôi giết, là ta trọn
đạo làm tôi chứ sao? Lịch vừa nói
vừa mắng mãi không thôi. Vua thấy
vậy vội vàng sai Lịch trở về Tây
Lương.

却说李傕之军，大半是
西凉人氏，更赖羌兵为
助。却被皇甫酈扬言于
西凉人曰：“李傕谋反，
从之者即为贼党，后
患不浅。”西凉人多有
听酈之言，军心渐涣。
傕闻酈言，大怒，差虎
贲王昌追之。昌知酈乃
忠义之士，竟不往追，
只回报曰：“酈已不知
何往矣。”贾诩又密谕
羌人曰：“天子知汝等
忠义，久战劳苦，密诏
使汝还郡，后当有重赏
。”羌人正怨李傕不与
爵赏，遂听诩言，都引
兵去。诩又密奏帝曰：
“李傕贪而无谋，今兵
散心怯，可以重爵饵之
。”帝乃降诏，封傕为
大司马。傕喜曰：“此

Khước thuyết lý giác chi quân, đại bán thị tây lương nhân thị, canh lại khương binh vi trợ. Khước bị hoàng phủ li dương ngôn vu tây lương nhân viết: "Lý giác mưu phản, tòng chí giả tức vi tặc đảng, hậu hoạn bất thiện." Tây lương nhân đa hữu thính li chi ngôn, quân tâm tiệm hoán. Giác văn li ngôn, đại nộ, sai hổ bí vương xương truy chi. Xương tri li nãi trung nghĩa chi sĩ, cánh bất vãng truy, chỉ hồi báo viết: "Li dĩ bất tri hà vãng hǐ." Cỗ hủ hựu mật dụ khương nhân viết: "Thiên tử tri nhữ đảng trung nghĩa, cửu chiến lao khổ, mật chiếu sử nhữ hoàn quận, hậu đương hưu trọng thưởng." Khương nhân chánh oán lý giác bất dữ tước thưởng, toại thính hủ ngôn, đô dẫn binh khứ. Hủ hựu mật tấu đề viết: "Lý giác tham nhi vô mưu, kim binh tán tâm khiếp, khả dĩ trọng tước nhị chi." Đế nãi hàng chiếu, phong giác vi đại Tư Mã. Giác hỉ viết: "Thử nǚ vu hàng thần kì đảo chi lực dã!" Toại

Quân Lý Thôi quá nửa là người ở
Tây Lương, lại được người ở nước
Khương giúp đỡ. Hoàng Phủ Lịch
đến Tây Lương, nói toang lên rằng:
- Lý Thôi mưu làm phản, hễ ai theo
nó là giặc và tai họa về sau sẽ
không lường được. Nhiều người
Tây Lương tin lời của Lịch, lòng
quân sĩ của Lý Thôi cũng dần dần
 nao núng. Thôi nghe tin ấy giận
lầm, kíp sai hổ bôn là Vương
Sương đuổi theo. Sương biết Lịch
là người trung nghĩa, không đi đuổi
về báo rằng: "Không biết Lịch đi
đằng nào". Một mặt thì Giả Hủ dỗ
người nước Khương rằng: "Thiên
tử cũng biết chúng bay là trung
nghĩa, đánh mãi thì khổ nhọc. Bởi
vậy bệ hạ có mật chiếu cho chúng
bay về quân, ngày sau sẽ có
thưởng to". Người nước Khương
đang oán săn Lý Thôi không cho
hưởng tước, liền nghe nhời Giả Hủ,
kéo cả về. Hủ lại tâu với vua rằng:
- Lý Thôi tham mà vô mưu, thấy binh
lính bỏ về, bụng đã lo sợ, bệ hạ nên
lấy trọng tước mà giữ nó. Vua liền
hạ chiếu phong Lý Thôi làm đại tư
mã. Thôi mừng nói rằng: - Phúc này

bù shǎng jun jiang . qí dou
wèi yáng fèng dà nù , wèi
sòng guǒ yue : " wú děng
chu sheng rù sī , shen mào
shǐ shí , gong fān bù jí nǔ wu
ye ! " sòng guǒ yue : " hé bù
sha cǐ zéi , yǐ jiù tian zi ? "
fèng yue : " nǐ yú zhōng jūn
fàng huǒ wèi hào , wú dāng
yǐn bing wài yìng . " èr rén
yue dìng shì yè èr gèng shí
fen jù shì . bù liào qí shì bù
mì , yǒu rén bào zhì lǐ ? . ?
dà nù , lìng rén qín sòng guǒ
xian sha zhī . yáng fèng yǐn
bing zài wài , bù jiàn hào huǒ
. lǐ ? zì jiàng bīng chu , qià
yù yáng fèng , jiù zhài zhōng
hùn zhàn dào sì gèng . fèng
bù shèng , yǐn jun tóu xi an
qù liǎo . lǐ ? zì cǐ jun shì jiàn
shuai . gèng jiān guo sì
cháng lái gong jí , sha sī zhě
shèn duo . hu rén lái bào : "
zhang jì tǒng lǐng dà jun , zì
? xi lái dào , yù yǔ èr gong
jiē hé ; sheng yán rú bù cóng
zhě , yǐn bing jí zhī . " ? biàn
mài gè rén qíng , xian qiǎn
rénn fù zhang jì jun zhōng xū
hé . guo sì yì zhì de xǔ nuò .
zhang jì shàng biǎo , qǐng
tian zi jià xìng hóng nóng . dì
xǐ yue : " zhèn si dong dou
jiǔ yǐ . jin chéng cǐ de huán ,
nǎi wàn xìng yě ! " zhào feng
zhang jì wèi piào qí jiāng jun
. jì jìn liáng shí jiǔ ròu , gōng
jǐ bǎi guan . sì fàng gong
qing chu yíng . ? shou shí

女巫降神祈祷之力也！
”遂重赏女巫，却不赏军将。骑都尉杨奉大怒，谓宋果曰：“吾等出生入死，身冒矢石，功反不及女巫耶！”宋果曰：“何不杀此贼，以救天子？”奉曰：“你于中军放火为号，吾当引兵外应。”二人约定是夜二更时分举事。不料其事不密，有人报知李傕。傕大怒，令人擒宋果先杀之。杨奉引兵在外，不见号火。李傕自将兵出，恰遇杨奉，就寨中混战到四更。奉不胜，引军投西安去了。李傕自此军势渐衰。更兼郭汜常来攻击，死者甚多。忽人来报：“张济统领大军，自陝西来到，欲与二公解和；声言如不从者，引兵击之。”傕便卖个人情，先遣人赴张济军中许和。郭汜亦只得许诺。张济上表，请天子驾幸弘农。帝喜曰：“朕思东都久矣。今乘此得还

trọng thưởng nữ vu, khước bát
thưởng quân tướng. Kỵ đô úy
dương phụng đại nộ, vị tông
quả viết: "Ngô đẳng xuất sinh
nhập tử, thân mạo thi thạch,
công phản bắt cập nữ vu da!"
Tống quả viết: "Hà bắt sát thủ
tắc, dĩ cứu thiên tử?" Phụng
viết: "Nhĩ vu trung quân phόng
hỏa vi hào, ngô đương dẫn
binh ngoại ứng." Nhị nhân ước
định thị dạ nhị canh thời phân
cử sự. Bất liêu kì sự bất mật,
hữu nhân báo tri lý giác. Giác
đại nộ, lệnh nhân cầm tổng quả
tiên sát chi. Dương phụng dẫn
binh tại ngoại, bắt kiến hào hỏa.
Lý giác tự tương binh xuất,
kháp ngô dương phụng, tự trại
trung hồn chiến đáo tú canh.
Phụng bắt thắng, dẫn quân đầu
tây an khứ liễu. Lý giác tự thử
quân thế tiệm suy. Canh kiêm
quách tǐ thường lai công kích,
sát tử giả thậm đa. Hốt nhân lai
báo: "Trương tể thống lĩnh đại
quân, tự thiểm tây lai đáo, dục
dữ nhị công giải hòa; thanh
ngôn như bất tòng giả, dẫn binh
kích chi." Giác tiện mại cá nhân
tinh, tiên khiển nhân phó
trương tể quân trung hύa hòa.
Quách tǐ diệc chỉ đắc hύa nặc.
Trương tể thương biếu, thỉnh
thiên tử giá hành hoảng nồng.
Đế hỉ viết: "Trẫm tư đông đô
cứu hí. Kim thừa thủ đắc hoản,
nãi vạn hạnh dã!" Chiếu phong
trương tể vi phiếu ky tướng
quân. Tể tiến lương thực tửu

thật là thần thánh ban cho ta. Lạy
thánh vạn lạy, có cúng có bái cũng
có hơn! Thôi thưởng to cho các
đồng cốt, còn quân tướng thì không
nói gì đến. Kỵ đô úy là Dương
Phụng giận lắm bàn với Tống Quả
rằng: - Chúng ta ra sống vào chết,
xông pha mũi tên hòn đạn, mà té ra
công trạng không bằng mấy mụ
đồng bóng. Tống Quả nói: - Thế thì
sao không giết nó đi mà cứu thiên
tử. Phụng nói: - Người ở trong quân
đốt lửa làm hiệu, rồi ta ở ngoài kéo
binh vào tiếp ứng. Hai người hẹn
nhau canh hai đêm hôm ấy khởi sự.
Không ngờ việc không kín, tiết lộ ra
có người nghe thấy báo với Lý
Thôi. Thôi giận sai người bắt Tống
Quả giết đi. Dương Phụng dẫn
quân ở ngoài chờ mãi không thấy
hiệu lửa. Lý Thôi tự đem quân ra,
vừa gặp Dương Phụng đến. Hai
bên đánh nhau đến canh tư. Phụng
không đánh nổi, chạy về Tây An.
Từ đây, quân thế Lý Thôi mỗi ngày
một suy, lại thường thường bị
Quách Dĩ đến đánh, quân sĩ bị giết
chết rất nhiều, chợt lại có người
bảo rằng: - Trương Tể thống lĩnh
một cánh đại quân từ Thiểm Tây
đến, muốn giảng hòa cho hai bên,
nói rao lên rằng: Bên nào không
nghe thi đánh. Thôi nhân thế lấy
lòng Trương Tể, sai người đến
Quách Dĩ cầu hòa. Dĩ cũng phải
vâng theo. Trương Tể dâng biếu
mời thiên tử ra chơi Hoằng Nông.
Vua mừng nói rằng: - Ta đã lâu nay
nhớ Đông Đô lắm. Nay nhân thế
được về, lấy làm may lắm. Liền hạ

che jià dong xíng , qiǎn jiù
yǒu yù lín jun shù bǎi , chí jǐ
hù sòng .

，乃万幸也！”诏封张济为骠骑将军。济进粮食酒肉，供给百官。汜放公卿出营。催收拾车驾东行，遣旧有御林军数百，持戟护送。

- 10 luán yú guò xin feng , zhì bà
líng , shí zhí qiu tian , jin
feng zòu qǐ . hu wén hǎn
sheng dà zuò , shù bǎi jun
bing lái zhì qiáo shàng lán
zhù che jià , lì sheng wèn
yue : " lái zhě hé rén ? " shì
zhong yáng qí pai mǎ shàng
qiáo yue : " shèng jià guò cǐ
shéi gǎn lán zǔ ? " yǒu èr
jiāng chu yue : " wú děng
fèng guo jiāng jun mìng , bǎ
shǒu cǐ qiáo , yǐ fáng jian xì
jì yún shèng jià , xu qin jiàn
dì , fang kě zhǔn xìn . " yáng
qí gao jie chū lián . dì yù yue
: " zhèn gong zài cǐ , qīng hé
bù tuì ? " zhòng jiāng jie hu
" wàn suì " , fen yú liǎng bian
jià nǎi de guò . èr jiāng huí
bào guo sì yue : " jià yǐ qù yǐ
." sì yue : " wǒ zhèng yù
hòng guò zhang jì , jié jià zài
rù méi ? , nǐ rú hé shàn zì
fàng liǎo guò qu ? " suì zhǎn
èr jiāng , qīng bing gǎn lái . che
jià zhèng dào huá yin xiàn
bèi hòu hǎn sheng zhèn tian
, dà jiào : " che jià qiě xiù
dòng ! " dì qì gào dà chén
yue : " fang lí láng wo , yòu

nhục, cung cấp bách quan. Tỉ phóng công khanh xuất doanh. Giác thu thập xa giá đông hành, khiển cựu hữu ngự lâm quân số bách, trì kích hộ tống.

chiếu phong Trương Tế làm phiêu ky tướng quân. Tế dâng lương thực, rượu thịt để cung cấp cho các quan. Quách Dĩ cũng tha cho các công khanh ra trại. Lý Thôi cũng thu xếp xa giá để về Đông Đô, sai quân ngự lâm vài trăm, cầm kích đi hộ tống.

Loan dư quá tân phong, chí bá
lăng, thời trị thu thiêng, kim
phong sâu khởi. Hốt văn hảm
thanh đại tác, sổ bách quân
binh lai chí kiều thượng lan trụ
xa giá, lệ thanh vấn viết: "Lai
giá hà nhân?" Thị trung dương
kì phách mã thượng kiều viết:
"Thánh giá quá thủ, thùy cảm
lan trở?" Hữu nhị tướng xuất
viết: "Ngô đắng phụng quách
tướng quân mệnh, bả thủ thủ
kiều, dĩ phòng gian tế. Kí vân
thánh giá, tu thàn kiến đế,
phương khả chuẩn tín." Dương
kì cao yết châu liêm. Đέ dụ viết:
"Trẫm cung tại thủ, khanh hà
bất thối?" Chúng tướng giao hô
"Vạn tuế", phân vu lưỡng biên,
giá nãi đắc quá. Nhị tướng hồi
báo quách tí viết: "Giá dĩ khứ
hĩ." Tỉ viết: "Ngã chánh dục
hồng quá trương tể, kiếp giá tái
nhập mi ồ, nhĩ như hà thiện tự
phóng liễu quá khứ?" Toại trăm
nhị tướng, khởi binh cản lai. Xa
giá chánh đáo hoa âm huyền,
bối hậu hảm thanh chấn thiên,
đại khiếu: "Xa giá thả hưu
động!" Đέ khắp cáo đại thàn
viết: "Phương li lang oa, hựu

Khi loan giá qua Tân Phong đến Bá Lăng, trời về tiết thu, bỗng nổi cơn gió lạnh, nghe thấy có tiếng reo, rồi thấy vài trăm quân đến đầu cầu chẹn đường không cho xa giá đi, quát to hỏi rằng: - Người nào qua đây? Thị trung là Dương Kỳ tề ngựa lên cầu nói rằng: - Xe vua qua đây, đứa nào dám ngăn trở? Có hai tướng ra nói: - Chúng tôi vâng lệnh Quách tướng quân sai giữ cầu này, phòng kẻ gian phi. Có phải xa giá vua đi, xin được trông thấy vua, chúng tôi mới tin. Dương Kỳ mở rèm chầu ra, vua mới dụ bảo rằng: Trẫm ở đây, sao các ngươi không lui quân? Các tướng trông thấy, đều reo: Vạn tuế! Rồi đứng ra hai bên, để xe giá đi qua. Xe đi rồi, hai tướng về báo với Quách Dĩ. Dĩ nói: - Ta ý muốn đánh lừa Trương Tế, bắt xe giá quay về My Ô, sao chúng bay lại tự tiện tha ngay? Dĩ liền chém hai tướng rồi khởi binh đi đuổi xe vua. Xe đi đến huyện Hoa Âm, bỗng nghe đằng sau có tiếng reo vang dậy, gọi to rằng: - Xa giá đừng đi vậy! Vua khóc bảo với đại thần rằng: - Vừa thoát hang sói, lại gặp miệng hùm. Bây giờ tính làm sao? Các quan sợ mắt vía. Quân

féng hǔ kǒu , rú zhì nài hé ?
" zhòng jie shi sè . zéi jun
jiàn jìn . zhi ting de yi pài gǔ
sheng , shan bēi hòu zhuǎn
chu yi jiang , dang xian yi
miàn dà qí , shàng shu " dà
hàn yáng fèng " sì zì , yǐn jun
qian yú sha lái .

“车驾且休动！”帝泣告大臣曰：“方离狼窝，又逢虎口，如之奈何？”众皆失色。贼军渐近。只听得一派鼓声，山背后转出一将，当先一面大旗，上书“大汉杨奉”四字，引军千余杀来。

- 11 yuán lái yáng fèng zì wéi lǐ ?
suǒ bài , biàn yīn jun tún
zhong nán shan xià ; jin wén
jià zhì , tè lái bǎo hù . dang
xià liè kai zhèn shì . sì jiang
cui yǒng chu mǎ , dà mà
yáng fèng " fǎn zéi " . fèng
dà nù , huí gù zhèn zhong
yue : " gong míng hé zài ? "
yi jiang shǒu zhí dà fǔ , fei
zòu huá liú , zhí qū cui yǒng
. liǎng mǎ xiāng jiāo , zhí yí
gé , zhǎn cui yǒng yú mǎ xià
. yáng fèng chéng shì yǎn
sha , sì jun dà bài , tuì zǒu èr
shí yú lǐ . fèng nǎi shou jun
lái jiàn tian zi . dì wèi yù yue
: " qing jiù zhèn gong , qí
gong bù xiǎo ! " fèng dùn
shǒu bài xiè . dì yue : " shì
zhǎn zéi jiang zhě hé rén ? "
fèng nǎi yǐn cǐ jiang bài yú
che xià yue : " cǐ rén hé dòng
yáng jùn rén , xìng xú , míng
? , zì gong míng . " dì wèi láo
zhi . yáng fèng bǎo jià zhì
huá yin zhù bì . jiāng jun

phùng hô khẫu, như chi nại
hà?" Chúng gaii thât sâc. Tắc
quân tiệm cận. Chỉ thính đắc
nhất phái cố thanh, sơn bối hậu
chuyển xuất nhất tương, đuong
tiên nhất diện đại kì, thường
thu "Đại hán dương phụng" tú
tự, dẫn quân thiên dư sát lai.

giặc gần đến nơi, chợt nghe đằng
sau có tiếng trống đánh, rồi có một lá
cờ lớn để bốn chữ "Đại Hán Dương
Phụng", kéo hơn một nghìn quân
ra.

原来杨奉自为李傕所败，便引军屯终南山下；今闻驾至，特来保护。当下列开阵势。汜将崔勇出马，大骂杨奉“反贼”。奉大怒，回顾阵中曰：“公明何在？”一将手执大斧，飞骤骅骝，直取崔勇。两马相交，只一合，斩崔勇于马下。杨奉乘势掩杀，汜军大败，退走二十余里。奉乃收军来见天子。帝慰谕曰：“卿救朕躬，其功不小！”奉顿首拜谢。帝曰：“适斩贼将者何人？”奉乃引此将拜于车下曰：“此人河东杨郡人，姓徐，名晃，字公明。”帝慰

Nguyên lai dương phụng tự vi
lý giác sở bại, tiện dẫn quân
truân chung nam sơn hạy; kim
văn giá chí, đặc lai bảo hộ.
Đương hạ liệt khai trận thế. Tỉ
tương thôi dũng xuất mã, đại
mạ dương phụng "Phản tặc".
Phụng đại nộ, hồi cố trận trung
viết: "Công minh hà tại?" Nhất
tương thủ chấp đại phủ, phi sậu
hoa lưu, trực thủ thôi dũng.
Lưỡng mã tương giao, chỉ nhát
hợp, trảm thôi dũng vu mã hạ.
Dương phụng thừa thế yểm
sát, tỉ quân đại bại, thối tẩu nhị
thập dư lí. Phụng nãi thu quân
lai kiến thiên tử. Đế úy dụ viết:
"Khanh cứu trảm cung, ki công
bất tiểu!" Phụng đốn thủ bái tạ.
Đế viết: "Thích trảm tặc tương
giả hà nhân?" Phụng nãi dẫn
thủ tương bái vu xa hạ viết:
"Thủ nhân hà đông dương
quận nhân, tính tử, danh
hoảng, tự công minh." Đế úy
lao chi. Dương phụng bảo giá
chí hoa âm trú tất. Tướng quân

Nguyên Dương Phụng từ khi bị Lý
Thôi đánh, dẫn quân đến đóng ở
núi Chung Nam, nghe tin vua đi qua
đây nên đến để đi theo hộ giá. Giữa
khi áy quân Dĩ đến nơi. Hai bên dàn
thành thế trận. Tướng Quách Dĩ là
Thôi Dũng phóng ngựa ra, mắng
Phụng là phản tặc. Phụng giận lắm
ngoanh đầu lại gọi: - Công Minh ở
đâu? Một tướng, tay cầm búa lớn,
quất ngựa hoa lưu chạy ra, xông
thẳng vào đánh Thôi Dũng. Hai
ngựa giao nhau, chỉ một hiệp đầu
Dũng đứt roi dưới chân ngựa.
Phụng thừa thế đánh tràn vào,
Quách Dĩ thua to, lui hai mươi dặm.
Phụng thu quân bái kiến thiên tử.
Vua dụ bảo rằng: - Người cứu
được trảm, công thực to! Phụng cúi
đầu lạy tạ. Vua phán hỏi: - Tướng
vừa chém được giặc là ai? Phụng
dắt tướng áy lại lạy tạ ở dưới xa
giá, rồi thưa rằng: - Người này vốn
ở Dương Quận, xứ Hà Đông, họ Từ
tên Hoảng, tên chữ là Công Minh.
Vua lấy lời phủ dụ. Dương Phụng
hộ vệ xa giá đến đóng ở Hoa Âm.

duàn wei , jù yi fú yǐn shàn
shàng xiān . shì yè , tian zi
sù yú yáng fèng yíng zhong .

劳之。杨奉保驾至华阴
驻跸。将军段煨，具衣
服饮膳上献。是夜，天
子宿于杨奉营中。

đoạn ỗi, cụ y phục ấm thiện
thượng hiến. Thị dạ, thiên tử
túc vu dương phụng doanh
trung.

Tướng quân là Đoàn Ôi dâng y
phục và đồ ăn uống. Đêm hôm ấy
vua nghỉ trong trại Dương Phụng.

12 guo sì bài liǎo yi zhèn , cì rì
yòu diǎn jun sha zhì yíng
qián lái . xú ? dang xian chu
mǎ , guo sì dà jun ba miàn
wéi lái , jiang tian zì , yáng
fèng kùn zài gai xīn . zhèng
zài wéi jí zhong , hu rán
dong nán shàng hǎn sheng
dà zhèn , yi jiang yǐn jun
zòng mǎ sha lái . zéi zhòng
ben kuì . xú ? chéng shì
gong jí , dà bài sì jun . nǎ rén
lái jiàn tian zì , nǎi guó qí
dǒng chéng yě . dì ku sù
qián shì . chéng yue : " bì xià
miǎn you . chén yǔ yáng
jiāng jun shì zhǎn èr zéi , yǐ
jìng tian xià . " dì mìng zǎo fù
dong dou . lián yè jià qǐ ,
qián xìng hóng nóng .

郭汜败了一阵，次日又
点军杀至营前来。徐晃
当先出马，郭汜大军八
面围来，将天子、杨奉
困在核心。正在危急之
中，忽然东南上喊声大
震，一将引军纵马杀来
。贼众奔溃。徐晃乘势
攻击，大败汜军。那人
来见天子，乃国戚董承
也。帝哭诉前事。承曰
：“陛下免忧。臣与杨
将军誓斩二贼，以靖天
下。”帝命早赴东都。
连夜驾起，前幸弘农。

Quách Dĩ bại liễu nhất trận, thứ
nhật hựu điểm quân sát chí
doanh tiền lai. Từ hoảng đương
tiên xuất mã, quách Dĩ đại quân
bát diện vi lai, tướng thiên tử,
dương phụng khốn tại cai tâm.
Chánh tại nguy cấp chi trung,
hốt nhiên đông nam thượng
hảm thanh đại chấn, nhất
tướng dẫn quân túng mã sát
lai. Tặc chúng bôn hội. Từ
hoảng thura thế công kích, đại
bại tì quân. Na nhân lai kiến
thiên tử, nǎi quốc thích đồng
thura dã. Đế khóc tố tiền sự.
Thura viết: "Bệ hạ miễn ưu.
Thần dữ dương tướng quân thệ
trảm nhị tặc, dĩ tĩnh thiên hạ."
Đế mệnh tảo phó đông đô. Liên
dạ giá khởi, tiền hạnh hoàng
nông.

Quách Dĩ thua một trận, hôm sau
đem quân kéo đến cửa trại thách
đầu. Từ Hoảng cưỡi ngựa ra trước.
Dĩ thả đại quân vây bọc tám mặt.
Vua và Dương Phụng cùng bị khổ
ở trong vây. Dương lúc nguy cấp,
chợt nghe mé đông nam, có tiếng
reo nỗi ám, rồi thấy một tướng kéo
quân mã đến, phá quân giặc tan
vỡ. Từ Hoảng mới thura thế đánh
ra, quân Dĩ bị thua chạy tan vỡ.
Tướng áy đến ra mắt vua đó là
quốc thích Đồng Thura. Vua khóc kẽ
lại chuyện trước. Thura tâu rằng: -
Xin bệ hạ đừng lo, tôi xin cùng với
Dương tướng quân thề chém hai
thằng giặc áy để yên thiên hạ. Vua
truyền lệnh đi mau đến Đông Đô.
Xa giá đi suốt đêm áy đến Hoằng
Nông.

13 què shuo guo sì yǐn bài jun
huí , zhuàng zhe lǐ ? , yán :
yáng fèng , dǒng chéng jiù
jià wǎng hóng nóng qù liào .
ruò dào shan dong , lì jiǎo de
láo , bì rán bù gào tian xià ,
lìng zhu hóu gòng fá wǒ
děng . san zú bù néng bǎo yǐ
." ? yue : " jin zhang jì bing
jù Cháng ān , wèi kě qīng
dòng . wǒ hé nǐ chéng jiàn

却说郭汜引败军回，撞
着李傕，言：“杨奉、
董承救驾往弘农去了。
若到山东，立脚得牢，
必然布告天下，令诸侯
共伐我等。三族不能保
矣。”傕曰：“今张济
兵据长安，未可轻动。

Khước thuyết quách Dĩ dẫn bại
quân hồi, chàng trú lý giác,
ngôn: "Dương phụng, đồng
thura cứu giá vãng hoằng nông
khú liễu. Nhược đáo sơn đông,
lập cước đắc lao, tất nhiên bồ
cáo thiên hạ, lệnh chư hầu
cộng phạt ngã đắng. Tam tộc
bất nǎng bảo hǐ." Giác viết:
"Kim trương tể binh cư trường
an, vị khả khinh động. Ngã hòa

Quách Dĩ thua, kéo quân về, vừa
gặp ngay Lý Thôi. Dĩ nói: - Dương
Phụng, Đồng Thura cứu giá đến
Hoằng Nông rồi. Nếu để nó đi được
đến Sơn Đông, có chỗ đứng chân
vững vàng, tất nhiên sẽ bồ cáo
thiên hạ, vời chư hầu đến đánh anh
em ta, thì ba họ nhà chúng ta cũng
không giữ nổi. Thôi nói: - Ngay
Trương Tế đóng quân ở Trường
An, chưa nên khinh động. Người

gé bing yi chǔ , zhì hóng
nóng sha liǎo hàn jun , píng
fen tian xià , yǒu hé bù kě !
sì xǐ nuò . èr rén gé bing , yú
lù jié luè , suǒ guò yì kong .
yáng fèng , dǒng chéng zhī
zéi bing yuǎn lái , suì lè bing
huí , yǔ zéi dà zhàn yú dong
jiàn . ? , sì èr rén shàng yì :
wǒ zhòng bǐ guǎ , zhì kě yǐ
hùn zhàn shèng zhì . " yú shì
lǐ zài zuǒ , guo sì zài yòu ,
màn shan biàn yě yǒng lái .
yáng fèng , dǒng chéng liǎng
bian sī zhàn , gang bǎo dì
hòu che chu ; bǎi guan gong
rénn , fú cè diǎn jí , yì yìng yù
yòng zhì wù , jìn jie pao qì .
guo sì yǐn jun rù hóng nóng
jié luè . chéng , fèng bǎo jià
zǒu ? bēi , ? , sì fēn bīng gǎn
lái .

我和你乘间合兵一处，至弘农杀了汉君，平分天下，有何不可！”汜喜诺。二人合兵，于路劫掠，所过一空。杨奉、董承知贼兵远来，遂勒兵团，与贼大战于东涧。傕、汜二人商议：“我众彼寡，只可以混战胜之。”于是李在左，郭汜在右，漫山遍野拥来。杨奉、董承两边死战，刚保帝后车出；百官宫人，符册典籍，一应御用之物，尽皆抛弃。郭汜引军入弘农劫掠。承、奉保驾走陕北，傕、汜分兵赶来。

14 chéng , fèng yí miàn chāi rén
yǔ ? , sì jiǎng hé , yí miàn mì
chuán shèng zhǐ wǎng hé
dong , jí zhao gù bái bo
shuài hán xiān , lǐ lè , hú cái
san chǔ jun bìng qián lái jiù
yìng . nǎ lǐ lè yì shì xiào jù
shan lín zhì zéi , jìn bù de yǐ
ér zhao zhì . san chǔ jun
wén tian zì shè zuì cì guan ,
rú hé bù lái ; bìng bá běn
yíng jun shì , lái yǔ dǒng
chéng yue huì yí qí , zài qū

nhĩ thừa gian hợp binh nhất xứ, chí hoảng nông sát liễu hán quân, bình phân thiên hạ, hữu hà bắt khái!" Tỉ hỉ nặc. Nhị nhân hợp binh, vu lộ kiếp lược, sở quá nhát không. Dương Phụng, đồng thừa tri tặc binh viễn lai, toại lặc binh hồi, dữ tặc đại chiến vu đông giản. Giác, tỉ nhị nhân thương nghị: "Ngã chúng bỉ quả, chỉ khả dĩ hỗn chiến thắng chi." Vu thị lý tại tả, quách tǐ tại hữu, mạn sơn biến dã ứng lai. Dương Phụng, đồng thừa lưỡng biên tử chiến, cương bảo đế hậu xa xuất; bách quan cung nhân, phù sách diễn tịch, nhất ứng ngự dụng chi vật, tần giai phao khí. Quách tǐ dẫn quân nhập hoảng nông kiếp lược. Thừa, phụng bảo giá tẩu thiêm bắc, giác, tỉ phân binh cản lai.

cùng ta nêu tụ quân lại một nơi, rồi đến thảng Hoằng Nông giết phảng Hiền Đế đi, chia thiên hạ làm đôi mỗi người một nửa thì có hay không? Dĩ mừng lăm, xin vâng ngay. Hai người hợp quân làm một, đi đến đâu cướp bóc vét sạch của dân đến đấy. Dương Phụng, Đồng Thừa nghe tin quân Thôi, Dĩ kéo đến, liền quay binh trở lại, đánh nhau to ở Đông Gián. Thôi, Dĩ bàn với nhau rằng: - Quân ta nhiều, quân nó ít. Ta cứ đánh bùa đi là được. Nói xong rồi, Lý Thôi ở tả, Quách Dĩ ở hữu, kéo tràn quân lại, đầy cả núi, lắp cả dòng. Phụng, Thừa hai người cố liều chết mà đánh, chỉ giữ riết lấy xa giá của vua và Hoàng hậu còn các quan, các cung nhân, và sổ sách, đồ đạc, các thứ của vua dùng, phải vứt bỏ cả. Quách Dĩ kéo quân vào Hoằng Nông cướp bóc. Đồng Thừa, Dương Phụng hộ xa giá chạy sang Thiêm Bắc. Thôi, Dĩ chia quân hai đường đi đuổi.

Thừa, Phụng nhất diện sai nhân dữ giác, tỉ giảng hòa, nhất diện mật truyền thánh chỉ vãng hà đông, cấp triệu cổ bạch ba suất hàn xiêm, lý nhạc, hồ tài tam xử quân binh tiền lai cứu ứng. Na lý nhạc diệc thị khiếu tự sơn lâm chi tặc, kim bất đắc dĩ nhi triêu chi. Tam xử quân văn thiên tử xá tội tứ quan, như hà bất lai; tịnh bất bỗn doanh quân sĩ, lai dữ đồng thừa ước hội nhât tề, tái thủ hoảng nông. Kì

Thừa, Phụng một mặt sai người cùng với Quách Dĩ giảng hòa, một mặt mật đưa chiếu chỉ đến Hà Đông, kíp với tướng Bạch Ba là Hàn Tiêm, Lý Nhạc và Hồi Tài, đem quân mã ba xứ lại cứu. Lý Nhạc nguyên là giặc cỏ tụ tập ở núi rừng. Nay bất đắc dĩ cũng phải triều đến. Quân ba xứ được tin vua tha tội lại cho làm quan, liền đem cả quân sĩ bắn doanh của mình đến, phối hợp với Đồng Thừa cùng nhau hội hợp làm một lấy lại Hoằng Nông. Bấy

hóng nóng . qí shí lǐ ? , dun sì dàn dào zhì chǔ , jié luè bǎi xìng , lǎo ruò zhě sha zhī , qiáng zhuàng zhě chong jun ; lín dí zé qu míng bing zài qián , míng yue : " gǎn sǐ jun " , zéi shì hào dà , lǐ lè jun dào , huì yú wèi yáng . guo sì lìng jun shì jiāng yí fú wù jiàn pao qì yú dào . lè jun jiàn yí fú mǎn dì , zheng wǎng qū zhì , duì wǔ jìn shi . ? , sì èr jun , sì miàn hùn zhàn , lè jun dà bài . yáng fèng , dǒng chéng zhe lán bù zhù , bǎo jià bēi zǒu , bēi hòu zéi jun gǎn lái . lǐ lè yue : " shì jí yǐ ! qǐng tian zì shàng mǎ xian xíng ! " dì yue : " zhèn bù kě shě bǎi guan ér qù . " zhòng jie hào qì xiāng suí . hú cái bēi luàn jun suǒ sha . chéng , fèng jiàn zéi zhui jí , qǐng tian zì qì che jià , bù xíng dào huáng hé àn bian . lǐ lè děng xún de yí zhì xiǎo zhōu zuò dù chuán . shí zhí tian qì yán hán , dì yǔ hòu qiǎng fú dào àn , bian àn yòu gao , bù de xià chuán , hòu miàn zhui bing jiāng zhì . yáng fèng yue : " kě jiě mǎ jiāng shéng jie lián , shuan fú dì yao , fàng xià chuán qù . " rén cóng Zhōng guó jiù fú dé xiá bái juàn shí shù pī zhì , yue : " wǒ yú luàn jun zhōng shí de cǐ juàn , kě jie lián ? niǎn . " xíng jūn xiào wèi cháng hóng yòng

来与董承约会一齐，再取弘农。其时李傕、敦汜但到之处，劫掠百姓，老弱者杀之，强壮者充军；临敌则驱民兵在前，名曰：“敢死军”，贼势浩大，李乐军到，会于渭阳。郭汜令军士将衣服物件抛弃于道。乐军见衣服满地，争往取之，队伍尽失。傕、汜二军，四面混战，乐军大败。杨奉、董承遮拦不住，保驾北走，背后贼军赶来。李乐曰：“事急矣！请天子上马先行！”帝曰：“朕不可舍百官而去。”众皆号泣相随。胡才被乱军所杀。承、奉见贼追急，请天子弃车驾，步行到黄河岸边。李乐等寻得一只小舟作渡船。时值天气严寒，帝与后强扶到岸，边岸又高，不得下船，后面追兵将至。杨奉曰：“可解马疆绳接连，拴缚帝腰，放下船去。”人丛中国舅伏德挟白绢十数匹至

thời lý giác, đôn tǐ đan đáo chi xứ, kiếp lược bách tính, lão nhược giả sát chi, cường tráng giả sung quân; lâm địch tắc khu dân binh tại tiền, danh viết: "Cảm tử quân", tắc thế hạo đại, lý nhạc quân đáo, hội vu vị dương. Quách tǐ lệnh quân sĩ tương y phục vật kiện phao khí vu đạo. Nhạc quân kiến y phục mǎn địa, tranh vắng thủ chi, đội ngũ tần thất. Giác, tǐ nhị quân, tú diện hỗn chiến, nhạc quân đại bại. Dương phụng, đồng thừa già lan bắt trụ, bảo giá bắc tẩu, bối hậu tặc quân cản lai. Lý nhạc viết: "Sự cấp hỉ! Thỉnh thiên tử thương mã tiên hành!" Đế viết: "Trẫm bắt khả xá bách quan nhi khú." chúng gai hào khắp tương túy. Hồ tài bị loạn quân sở sát. Thừa, phụng kiến tặc truy cấp, thỉnh thiên tử khí xa giá, bộ hành đáo hoàng hà ngạn biền. Lý nhạc đằng tâm đắc nhất chỉ tiểu chu tác độ thuyền. Thời tri thiên khí nghiêm hàn, để dữ hậu cường phủ đáo ngạn, biên ngạn hự cao, bắt đắc hạ thuyền, hậu diện truy binh tương chí. Dương phụng viết: "Khả giải mã cương thẳng tiếp liên, thuyền phược đế yêu, phóng hạ thuyền khú." nhân túng trung quốc cứu phục đức hiệp bách quyền thập sở thất chí, viết: "Ngã vu loạn quân trung thập đắc thử quyền, khả tiếp liên duệ liên." hành quân giáo

giờ Lý Thôi, Quách Dĩ đi đến đâu, cướp bóc đến đấy, người già yếu đem giết sạch, người khỏe mạnh bắt đi theo làm quân, khi nào đánh nhau bắt dân binh đi trước, gọi là quân cảm tử. Thế giặc Lý, Quách to lắm. Quân Lý Nhạc đến gặp giặc ở Vị Dương Quách Dĩ sai quân đem áo sống đồ đạc bỏ cả dọc đường. Quân Nhạc thấy áo sống ngắn ngang cả đất, tranh nhau nhặt lấy, nhốn nháo mắt cả hàng ngũ. Thôi, Dĩ hai cánh quân đánh dồn lại. Quân Nhạc thua to. Dương Phụng chống chế không nổi, hộ giá chạy sang mặt Bắc. Quân giặc đuổi theo sau lưng. Lý Nhạc nói: - Việc kíp rồi xin thiên tử lên ngựa đi trước. Vua nói: - Ta không nỡ bỏ trăm quan chạy lấy một mình. Các quan cùng kêu khóc đi theo. Hồ Tài bị quân giặc giết mất. Phụng, Thừa thấy giặc đuổi gấp lắm, tâu xin vua xuống xe đi bộ. Đi đến bờ sông Hoàng Hà, Lý Nhạc tìm được một chiếc thuyền nhỏ để sang sông. Böyle giờ trời đang giá rét. Vua và Hoàng hậu dắt nhau đến bờ sông, bờ cao quá không xuống được thuyền. Đằng sau giặc sắp đến nơi. Dương Phụng nói rằng: - Nên cởi cương ngựa ra, chấp nối lại, buộc vào lưng vua, để đưa xuống thuyền. Trong đám có quốc cứu là Phục Đức cắp vài chục tấm lụa trắng, chạy lại nói rằng: - Trong lúc quân rối loạn tôi có nhặt được lụa này, xin đem để buộc. Hành quân hiệu úy là Thượng Hoàng lấy lụa buộc vào lưng vua và Hoàng hậu,

juàn bao dì jí hòu , lìng
zhòng xiān wa dì wǎng xià
fàng zhī , nǎi de xià chuán .
lǐ lè zhàng jiàn lì yú chuán
tóu shàng . hòu xiong fú dé ,
fù hòu xià chuán zhōng . àn
shàng yǒu bù de xià chuán
zhě , zhēng chě chuán lǎn ;
lǐ lè jìn kǎn yú shuǐ zhōng .
dù guò dì hòu , zài fàng
chuán dù zhòng rén . qí
zheng dù zhě , jie bēi kǎn xià
shǒu zhǐ , ku sheng zhèn
tian . jì dù bǐ àn , dì zuò yòu
zhǐ shèng de shí yú rén .
yáng fèng xún de niú che yi
liàng , zài dì zhì dà yáng .
jué shí , wǎn sù yú wǎ wu
zhong , yě lǎo jìn sù fàn ,
shàng yǔ hòu gòng shí , cu ?
bù néng xià yàn . cì rì , zhào
feng lǐ lè wèi zheng bēi jiāng
jun , hán xiān wèi zheng
dong jiāng jun , qǐ jià qián
xíng . yǒu èr dà chén xún zhì
, ku bài che qián , nǎi tài wèi
yáng biao , tài pú hán róng
yē . dì hòu ju ku . hán róng
yue : " ? , sì èr zéi , pō xìn
chén yán ; chén shě mìng qù
shuo èr zéi bà bing . bì xià
shàn bǎo lóng tǐ . " hán róng
qù liǎo . lǐ lè qǐng dì rù yáng
fèng yíng zàn xie . yáng biao
qǐng dì dou an yì xiān . jià
zhì an yì , kǔ wú gao fáng ,
dì hòu dou ju yú máo wu
zhong ; yòu wú mén guan bì
, sì bian cha jing jí yǐ wèi
píng bì . dì yǔ dà chén yì shì

，曰：“我于乱军中拾得此绢，可接连拽辇。”行军校尉尚弘用绢包帝及后，令众先挂帝往下放之，乃得下船。李乐仗剑立于船头上。后兄伏德，负后下船中。岸上有不得下船者，争扯船缆；李乐尽砍于水中。渡过帝后，再放船渡众人。其争渡者，皆被砍下手指，哭声震天。既渡彼岸，帝左右止剩得十余人。杨奉寻得牛车一辆，载帝至大阳。绝食，晚宿于瓦屋中，野老进粟饭，上与后共食，粗粝不能下咽。次日，诏封李乐为征北将军，韩暹为征东将军，起驾前行。有二大臣寻至，哭拜车前，乃太尉杨彪、太仆韩融也。帝后俱哭。韩融曰：“催、汜二贼，颇信臣言；臣舍命去说二贼罢兵。陛下善保龙体。”韩融去了。李乐请帝入杨奉营暂歇。杨彪请帝都安邑县。驾至安邑，苦

úy thương hoàng dụng quyên
bao đế cặp hậu, lệnh chúng
tiên quái đế vãng hạ phóng chi,
nai đắc hạ thuyền. Lý nhạc
trương kiém lập vu thuyền đầu
thượng. Hậu huynh phục đức,
phụ hậu hạ thuyền trung. Ngạn
thượng hữu bắt đắc hạ thuyền
giả, tranh xả thuyền lâm; lý
nhạc tần khâm vu thủy trung.
Độ quá đế hậu, tái phóng
thuyền độ chúng nhân. Kí tranh
độ giả, giai bị khâm hạ thủ chỉ,
khốc thanh chấn thiên. Kí độ bỉ
ngạn, đế tả hữu chỉ thặng đắc
thập dư nhân. Dương phụng
tâm đắc ngưu xa nhất lượng,
tái đế chí đại dương. Tuyệt
thực, văn túc vu ngõa ốc trung,
dã lão tiến túc phản, thương dữ
hậu cộng thực, thô lệ bắt năng
hạ yết. Thứ nhật, chiếu phong
ly nhạc vi chinh bắc tướng
quân, hàn xiêm vi chinh đông
tướng quân, khởi giá tiền hành.
Hữu nhị đại thần tầm chí, khốc
báu xa tiền, nãi thái úy dương
buu, thái phó hàn dung dã. Đế
hậu câu khốc. Hán dung viết:
"Giác, tǐ nhị tặc, pha tín thần
ngôn; thần xá mệnh khứ thuyết
nhị tặc bãi binh. Bệ hạ thiện
bảo long thể." hán dung khứ
liễu. Lý nhạc thỉnh đế nhập
dương phụng doanh tạm hiết.
Dương bưu thỉnh đế đô an áp
huyền. Giá chí an áp, khổ vô
cao phòng, đế hậu đô cư vu
mao ốc trung; hựu vô môn
quan bể, từ biên sáp kinh cúc
sai quân sĩ ròng vua xuống thuyền
trước. Lý Nhạc cầm thanh gươm
đứng ở đầu thuyền. Quốc cứu Phục
Đức (vốn là anh Hoàng hậu) cõng
Hoàng hậu xuống. Trên bờ những
người chưa được xuống, tranh
nhau v Jin vào dây neo, Lý Nhạc lấy
gươm chặt dây rời cả xuống nước.
Khi chở được vua và Hoàng hậu
sang sông, lại đẩy thuyền lại để chở
các quan và quân sĩ. Những người
tranh nhau xuống trước, bị chặt gãy
cả ngón tay kêu khóc rầm trời. Lúc
sang được bên kia sông, tả hữu
vua chỉ còn có hơn mười người.
Dương Phụng tìm được một cái xe
trâu, rước vua đến Đại Dương.
Hôm ấy phải nhịn đói. Đến tối mới
kiếm được nhà ngói vào ngủ. Các
bô lão đem cơm dâng, để vua và
Hoàng hậu xơi, nhưng gạo xấu
cơm hầm, vua và Hoàng hậu không
sao nuốt được. Hôm sau vua hạ
chiếu phong cho Lý Nhạc làm chinh
bắc tướng quân; Hàn Tiêm làm
chinh đông tướng quân rồi lại lên xa
giá đi. Lúc đi có hai đại thần tim đến
khóc và lạy ở trước xa giá. Hai
người ấy là thái úy Dương Bưu và
thái bộc Hàn Dung. Vua và Hoàng
hậu cũng khóc. Hàn Dung mới tâu
rằng: - Lý Thôi, Quách Dĩ rất tin lời
tôi, tôi nguyện liều thân sang dụ nó
bãi binh. Xin bệ hạ giữ gìn lấy long
thể. Hàn Dung đi rồi, Lý Nhạc mời
vua vào trại Dương Phụng tạm
nghỉ, Dương Bưu lại mời vua về
huyện An Ấp. Vua đến An Ấp không
có nhà nào cao sạch, vua và Hoàng
hậu phải vào trú trong nhà tranh,

yú máo wu zhì xià , zhu jiang
yǐn bing yú lí wài ? ya . lǐ lè
děng zhuān quán , bǎi guan
shao yǒu chù fàn , jìng yú dì
qián ou mà ; gù yì sòng zhuó
jiǔ cu shí yǔ dì , dì miǎn
qiǎng nà zhì . lǐ lè , hán xian
yòu lián míng bǎo zòu wú tú
, bù qu , wu yi , zǒu zú èr bǎi
yú míng , bìng wèi xiào wèi
, yù shǐ děng guan . kè yìn bù
jí , yǐ zhui huà zhì , quán bù
chéng tǐ tǒng . què shuo hán
róng qu shuo ? , sì èr zéi . èr
zéi cóng qí yán , nǎi fàng bǎi
guan jí gong rén guì . shì suí
dà huang , bǎi xìng jie shí
zǎo cài , è fú biàn yě . hé nèi
tài shǒu zhāng yáng xiān mǐ
ròu , hé dong tài shǒu wáng
yì xiān juàn bó , dì shao de
níng . dǒng chéng , yáng
fēng shàng yì , yí miàn chāi
réni xiù luò yáng gōng yuàn
, yù fèng che jià huán dong
dou . lǐ lè bù cóng . dǒng
chéng wèi lǐ lè yue : " luò
yáng běn tiān zì jiàn dou zhī
dì , an yì nǎi xiǎo dì miàn , rú
hé róng de che jià ? jin fèng
jià huán luò yáng shì zhèng lǐ
." lǐ lè yue : " rǔ děng fèng
jià qù , wǒ zhì zài cǐ chǔ zhù
." chéng , fèng nǎi fèng jià qǐ
chéng . lǐ lè àn lìng rén jié
lián lǐ ? , guo sì , yi tòng jié
jià . dǒng chéng , yáng fèng
hán xian zhì qí móu , lián yè
bǎi bù jun shì , hù sòng che
jià qián ben ji guan . lǐ lè wén

无高房，帝后都居于茅屋中；又无门关闭，四边插荆棘以为屏蔽。帝与大臣议事于茅屋之下，诸将引兵于篱外镇压。李乐等专权，百官稍有触犯，竟于帝前殴骂；故意送浊酒粗食与帝，帝勉强纳之。李乐、韩暹又连名保奏无徒、部曲、巫医、走卒二百余名，并为校尉、御史等官。刻印不及，以锥画之，全不成体统。却说韩融曲说催、汜二贼。二贼从其言，乃放百官及宫人归。是岁大荒，百姓皆食枣菜，饿莩遍野。河内太守张杨献米肉，河东太守王邑献绢帛，帝稍得宁。董承、杨奉商议，一面差人修洛阳宫院，欲奉车驾还东都。李乐不从。董承谓李乐曰：“洛阳本天子建都之地，安邑乃小地面，如何容得车驾？今奉驾还洛阳是正理。”李乐曰：“汝等奉驾去，我只在此处住。

dǐ vi bình té. Dé dǔ đại thàn
nghị sự vu mao óc chí hạ, chư
tướng dẫn binh vu li ngoại trấn
áp. Lý nhạc đằng chuyên
quyền, bách quan sảo hữu xúc
phạm, cánh vu đế tiền ầu mạ;
cố ý tống trọc tửu thô thực dũ
đé, đé miễn cường nạp chi. Lý
nhạc, hàn xiêm hựu liên danh
bảo tâu vô đồ, bộ khúc, vu y,
tâu tốt nhị bách dư danh, tịnh vi
giáo úy, ngự sử đằng quan.
Khắc ấn bắt cập, dĩ trùy họa
chi, toàn bắt thành thể thống.
Khuốc thuyết hàn dung khúc
thuyết giác, tỉ nhị tặc. Nhị tặc
tòng kì ngôn, nãi phóng bách
quan cập cung nhân quy. Thị
tué đại hoang, bách tính gai
thực tảo thái, ngã phu biến dã.
Hà nội thái thủ trương dương
hiến mě nhục, hà đông thái thủ
vương áp hiến quyền bạch, đế
sảo đắc ninh. Đồng thừa,
dương phụng thương nghị,
nhất diện sai nhân tu lạc dương
cung viện, dục phung xa giá
hoàn đồng đô. Lý nhạc bắt
tòng. Đồng thừa vị lý nhạc viết:
"Lạc dương bồn thiên tử kiến
đô chí địa, an áp nãi tiểu địa
diện, như hà dung đắc xa giá?"
Kim phụng giá hoàn lạc dương
thị chánh lí." lý nhạc viết: "Nhữ
đằng phụng giá khứ, ngã chỉ tại
thủ xử trụ." thừa, phụng nãi
phung giá khởi trình. Lý nhạc
ám lệnh nhân kết liên lý giác,
quách tǐ, nhất đồng kiếp giá.
Đồng thừa, dương phụng, hàn

bốn mặt cửa ngõ không có, chỉ có
rào gai tre. Vua và các quan đại
thần vào trong nhà tranh ấy bàn
việc. Các tướng đóng quân ở bên
ngoài hàng rào để bảo vệ. Bọn Lý
Nhạc từ khi đến giúp vua, ra mặt
chuyên quyền. Các quan hoi có ai
nói chạm đến, nó mắng liền ngay
trước mặt vua. Nó lại đưa cho vua
ăn uống những rượu đục cơm thô.
Vua cũng cứ phải cắn răng mà
chiụ. Lý Nhạc và Hán Tiêm lại có
hơn hai trăm đầy tớ bộ hạ, nào thầy
cúng, nào thầy thuốc. Hai đứa tâu
cho làm hiệu úy, ngự sử cả. Khắc
Ấn không kịp lấy dùi vạch gỗ ra làm
Ấn, chẳng ra thể thống gì nữa. Hán
Dung sang nói với Lý Thôi, Quách
Dĩ. Hai thằng giặc ấy cũng nghe,
tha cho các quan và những cung
nhân được về. Năm ấy mất mùa to.
Trăm họ phải ăn những rau cỏ và
ăn táo trừ bửa, chết đói khắp cả
thôn dã. Thái thú Hà Nội là Trương
Dương dâng gạo thịt: Thái thú Hà
Đông dâng lúa vải, vua cũng hơi
được ung dung một chút. Đồng
Thừa, Dương Phụng bàn nhau
rằng: - Ta nên sai người đi sửa lại
các cung điện ở Lạc Dương để
rước xa giá về Đông Đô. Lý Nhạc
không nghe, Đồng Thừa mới bảo
Nhạc rằng: - Lạc Dương vốn là nơi
thiên tử đóng đô. An Ấp là chỗ đất
nhỏ, không sao để được xa giá ở
đây. Nay phụng giá về Lạc Dương
là phải hơn. Lý Nhạc nói: - Có phải
thế, các ông cứ việc phụng giá đi,
ta cứ đóng ở đây. Dương Phụng,
Đồng Thừa cứ phụng giá đem đi.

zhi , bù děng ? , sì jun dào ,
zì yǐn běn bù rén mǎ qián lái
zhui gǎn . sì gèng zuǒ cè ,
gǎn dào jí shan xià , dà jiào :
" che jià xiù xíng ! lǐ ? , guo
sì zài cǐ ! " xià de xiàn dì xin
jing dǎn zhàn . shan shàng
huǒ guāng biàn qǐ . zhèng
shì : qián fan liǎng zéi fēn
wéi èr , jin fan san zéi hé wéi
yi . bù zhì hàn tian zi zěn lí cǐ
nán , qiě ting xià wén fēn jiě .

”承、奉乃奉驾起程。
李乐暗令人结连李傕、
郭汜，一同劫驾。董承
、杨奉、韩暹知其谋，
连夜摆布军士，护送车
驾前奔箕关。李乐闻知
，不等傕、汜军到，自
引本部人马前来追赶。
四更左侧，赶到箕山下
，大叫：“车驾休行！
李傕、郭汜在此！”吓得
献帝心惊胆战。山上
火光遍起。正是：前番
两贼分为二，今番三贼
合为一。不知汉天子怎
离此难，且听下文分解
。

xiêm tri kì mưu, liên dạ bái bố
quân sĩ, hộ tống xa giá tiềng bôn
ki quan. Lý nhạc văn tri, bắt
đẳng giác, tì quân đáo, tự dẫn
bỗn bộ nhân mã tiền lai truy
cản. Tứ canh tả trắc, cản đáo ki
sơn hạ, đại khiếu: "Xa giá hưu
hành! Lý giác, quách tì tại thủ!"
Hách đắc hiến đế tâm kinh đảm
chiến. Sơn thượng hỏa quang
biển khởi. Chánh thị: tiền phiên
lưỡng tặc phân vi nhị, kim
phiên tam tặc hợp vi nhất. Bất
tri hán thiên tử chầm li thủ nan,
thả thính hạ văn phân giải.

Nhạc ở lại, sai người kết liên với Lý
Thôi, Quách Dĩ, bàn nhau cùng lại
để cướp giá. Phụng, Thừa với Tiêm
biết trước được mưu ấy, liền đêm
hôm ấy dàn bày quân sĩ, để gìn giữ
giá vua, đi vội ngay đến Cơ Quan.
Lý Nhạc nghe tin ấy, không đợi
quân Thôi, Dĩ đến nữa, tự mình dẫn
quân mã bản bộ mình đi đuổi xa
giá. Đến canh tư đuổi kịp đến dưới
núi Cơ Sơn, thét to lên rằng: - Xa
giá không được đi vội. Lý Thôi,
Quách Dĩ ở đây! Vua Hiến Đế sơ
run không được. Thế rõ thực là: Khi
xưa đôi giặc đôi quân; Nay thì ba
giặc hợp quần với nhau. Chưa biết
vua Hiến Đế phen này làm thế nào
mà thoát được nạn. Xem đến hồi
sau sẽ biết.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
014
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo lǐ lè yǐn jun zhà cheng lǐ ? , guo sì , lái biàn che jià , tian zi dà jīng . yáng fèng yue : " cǐ lǐ lè yě ." suí lìng xú ? chu yíng zhi . lǐ lè qin zì chu zhàn . liǎng mǎ xiāng jiāo , zhì yí gé , bèi xú ? yi fǔ kǎn yú mǎ xià , sha sǎn yú dǎng , bǎo hù che jià guò jí guan . tài shǒu zhāng yáng jù sù bó yíng jià yú zhǐ dào . dì fēng zhāng yáng wèi dà sī mǎ . yáng cí dì tún bing yě wáng qù liǎo . dì rù luò yáng , jiàn gong shì shao jìn , jie shì huang wú , mǎn mù jie shì hao cǎo , gong yuàn zhong zhi yǒu tuí qiáng huài bì . mìng yáng fèng qiè gài xiǎo gong ju zhù . bǎi guan cháo hè , jie lì yú jīng jí zhì zhong . zhào gǎi xìng píng wèi jiàn an yuán nián . shì suì yòu dà huang . luò yáng ju míng , jīn yǒu shù bǎi jia , wú kě wèi shí , jìn chu chéng qù bo shù pì , jué cǎo gen shí zhī . cháng shu láng yǐ xià , jie zì chu chéng qíao cǎi , duo yǒu sǐ yú tuí qiáng huài bì zhì xiān zhě . hàn mò qì

第十四回
曹孟德移驾幸许都
吕奉先乘夜袭徐郡

Đệ thập tứ hồi tào mạnh đức
đi giá hạnh hứa đô lữ phụng
tiên thừa dạ tập từ quận

HÒI 14 Tào Mạnh Đức rời giá đến
Hứa Đô; Lã Phụng Tiên đang
đêm cướp Từ Quận

却说李乐引军诈称李傕、郭汜，来遍车驾，天子大惊。杨奉曰：“此李乐也。”遂令徐晃出迎之。李乐亲自出战。两马相交，只一合，被徐晃一斧砍于马下，杀散余党，保护车驾过箕关。太守张杨具粟帛迎驾于轵道。帝封张杨为大司马。杨辞帝屯兵野王去了。帝入洛阳，见宫室烧尽，街市荒芜，满目皆是蒿草，宫院中只有颓墙坏壁。命杨奉且盖小宫居住。百官朝贺，皆立于荆棘之中。诏改兴平为建安元年。是岁又大荒。洛阳居民，仅有数百家，无可为食，尽出城去剥树皮、掘草根食之。尚书郎以下，皆自出城樵采，多

Khước thuyết lý nhạc dân quân trú xung lý giác, quách tǐ, lai biến xa giá, thiên tử đại kinh. Dương phụng viết: "Thủ lý nhạc dã." Toại lệnh từ hoảng xuất nghênh chi. Lý nhạc thân tự xuất chiến. Lưỡng mã tương giao, chỉ nhất hợp, bị từ hoảng nhất phủ khám vu mã hạ, sát tán dư đảng, bảo hộ xa giá quá ki quan. Thái thủ trương dương cụ túc bạch nghênh giá vu chỉ đạo. Đế phong trương dương vi đại Tư Mã. Dương từ đê truân binh dã vương khứ liễu. Đê nhập lạc dương, kiến cung thất thiêu tẫn, nhai thị hoang vu, mǎn mục giai thị hao thảo, cung viện trung chỉ hữu đài tường phôi bích. Mệnh dương phụng thả cái tiểu cung cư trụ. Bách quan triều hạ, giai lập vu kinh cức chi trung. Chiếu cải hưng bình vi kiến an nguyên niên. Thị tuế hựu đại hoang. Lạc dương cư dân, cận hữu sở bách gia, vô khả vi thực, tần xuất thành khứ bác thụ bì, quật thảo cǎn thực chi. Thương thư lang dĩ hạ, giai tự xuất thành tiêu thải, đa hữu tử vu đài tường phôi

Lý Nhạc đem quân đuổi theo xa giá, trú xung là Lý Thôi, Quách Dĩ. Vua giật mình lo sợ. Dương Phụng nói: - Đây là Lý Nhạc đấy. Phụng sai Từ Hoảng ra đánh, Lý Nhạc tự mình ra địch. Hai ngựa giao nhau, mới được một hiệp, Hoảng chém một nhát búa, Nhạc chết ngã dưới chân ngựa. Bọn giặc còn lại chạy tan tác cả. Phụng bảo vệ xa giá đi qua Cơ Quan, thái thú là Trương Dương đem thóc lúa ra đón ở cạnh đường, vua phong cho Dương làm đại tư mã. Dương từ tạ vua ra đóng đồn ở Giả Vương. Vua vào Lạc Dương trông thấy nhà cửa bị đốt cháy hết cả: đường sá rập rạp; cổ mọc cao lấp mắt; trong cung điện chỉ còn có tường đổ, vách nát. Vua sai Dương Phụng cắt tạm một cái cung nhỏ để ở. Trâm quan triều hạ đều phải đứng trong đám gai góc. Vua hạ chiếu đổi niên hiệu Hưng Bình làm Kiến An năm đầu. Năm ấy mất mùa to. Dân Lạc Dương còn được vài trăm nóc nhà, cũng không có gì ăn, phải ra ngoài thành, bóc vỏ cây, đào rễ cỏ mà ăn. Còn các quan thì từ thượng thư lang trở xuống cũng phải ra thành hái rau. Có nhiều người bị đè chết ở những chỗ

yùn zhī shuai , wú shèn yú cǐ . hòu rén yǒu shí tàn zhī yue : " xiě liú máng dàng bái shé wáng , chì zhì zòng héng yóu sì fang . qín lù zhú fan xìng shè jì , chǔ yǎ tui dào lì feng jiang . tian zi nuò ruò jian xié qī , qì sè diao líng dào zéi kuáng . kàn dào liǎng jīng zao nán chu , tiě rén wú lèi yě ? huáng ! " tài wèi yáng biao zòu dì yue : " qián méng jiàng zhào , wèi céng fa qian . jin cáo cào zài shan dong , bing qiāng jiang shèng , kě xuan rù cháo , yǐ fù wáng shì . " dì yue : " zhèn qián jì jiàng zhào . qīng hé bì zài zòu , jin jí chāi rén qián qù biàn liǎo . " biao lǐng zhǐ , jí chāi shi mìng fù shan dong , xuān zhao cáo cáo . què shuo cáo cáo zài shan dong , wén zhī che jià yǐ huán luò yáng , jù móu shì shang yì , xún yù jìn yue : " xí jìn wén gong nà zhōu xiāng wáng , ér zhu hóu fú cóng ; hàn gao zǔ wèi yì dì fa sàng , ér tian xià guī xīn . jin tian zì méng chén , jiāng jun chéng yīn cǐ shí shǒu chang yì bìng , fèng tian zì yǐ cóng zhòng wàng , bù shì zhì luè yě . ruò bù zǎo tú , rén jiāng xiān wǒ ér wèi zhī yǐ . " cáo cáo dà xī . zhèng yào shou shí qǐ bìng , hu bào yǒu tian shǐ ? zhào xuān zhao . cáo jie zhào , kè rì

有死于颓墙坏壁之间者。汉末气运之衰，无甚于此。后人有诗叹之曰：“血流芒砀白蛇亡，赤帜纵横游四方。秦鹿逐翻兴社稷，楚雅推倒立封疆。天子懦弱奸邪起，气色凋零盗贼狂。看到两京遭难处，铁人无泪也心惶！”太尉杨彪奏帝曰：“前蒙降诏，未曾发遣。今曹操在山东，兵强将盛，可宣入朝，以辅王室。”帝曰：“朕前既降诏。卿何必再奏，今即差人前去便了。”彪领旨，即差使命赴山东，宣召曹操。却说曹操在山东，闻知车驾已还洛阳，聚谋士商议，荀彧进曰：“昔晋文公纳周襄王，而诸侯服从；汉高祖为义帝发丧，而天下归心。今天子蒙尘，将军诚因此时首倡义兵，奉天子以从众望，不世之略也。若不早图，人将先我而为之矣。”曹操大喜。正要收拾起兵，忽

bích chí gian giả. Hán mạt khí vận chi suy, vô thậtm vu thử. Hậu nhân hữu thi thán chi viết: "Huyết lưu mang năng bạch xà vong, xích xí tung hoành du tú phuong. Tần lộc trục phiên hưng xã tắc, sở nhã thôid đảo lập phong cương. Thiên tử nọa nhược gian tà khởi, khí sắc diêu linh đạo tặc cuồng. Khán đáo lưỡng kinh tao nan xứ, thiết nhân vô lê dã tú hoảng!" Thái úy dương bưu tấu đế viết: "Tiền mông hàng chiểu, vị tầng phát khiển. Kim tào thao tại sơn đông, binh cường tương thịnh, khả tuyên nhập triều, dĩ phụ vương thát." Đế viết: "Trẫm tiền kí hàng chiểu. Khanh hà tất tái tấu, kim tức sai nhân tiền khứ tiền liễu." Bưu lĩnh chỉ, tức sai sứ mệnh phó sơn đông, tuyên triệu tào thao. Khước thuyết tào thao tại sơn đông, văn tri xa giá dĩ hoàn lạc dương, tụ mưu sĩ thương nghị, tuân úc tiến viết: "Tích tần văn công nạp chu tương vương, nhi chư hầu phục tòng; hán cao tổ vi nghĩa để phát tang, nhi thiên hạ quy tâm. Kim thiên tử mông trần, tướng quân thành nhân thủ thời thủ xướng nghĩa binh, phụng thiên tử dĩ tòng chúng vọng, bất thế chi lược dã. Nhược bất tảo đồ, nhân tương tiên ngã nhi vi chí hĩ." Tào thao đại hỉ. Chánh yếu thu thập khởi binh, hốt báo hữu thiên sứ tê chiểu tuyên triều. Thao tiếp chiểu, khắc nhật

tường đổ vách nát. Khí vận nhà Hán lúc bấy giờ thực là suy đốn, không khi nào người ta từng thấy những cảnh khổ náo nhường ấy. Đời sau có thơ than rằng: Mau long rắn trắng núi Mang Đường; Cờ đỏ tung hoành khắp bốn phương. Đuỗi súc hươu Tần, gáy xã tắc, Đạp quay ngựa Sở, mở phong cương. Vua hèn nên đê gian tà lầm; Nước loạn sinh ra giặc già hoang. Trông thấy đôi kinh khi vận nạn, Dẫu rằng dạ sắt cũng sinh thương. Thái úy là Dương Bưu tâu với vua rằng: - Trước bệ hạ đã giáng chiểu, chưa kịp sai ai mang đi. Nay Tào Tháo ở Sơn Đông, binh hùng tướng giỏi. Nên truyền gọi y vào chầu đê giúp nhà vua. Vua nói: - Trước ta đã giáng chiểu rồi, ngươi không cần phải tâu nữa. Cứ sai người mang đi lập tức là xong. Bưu lĩnh chỉ, sai ngay người sang Sơn Đông vời Tào Tháo. Tào Tháo ở Sơn Đông, nghe tin xa giá vua đã về đến Lạc Dương, họp những mưu sĩ để bàn. Tuân Úc nói: - Ngày xưa, Tần Văn Công phụng Tượng Vương vào làm vua, chư hầu ai cũng phục. Hán Cao Tổ để tang Nghĩa Đế, ai cũng theo. Nay thiên tử mắc nạn, tướng quân nhân dịp này, cắt nghĩa binh, phụng thiên tử để theo nguyên vong của dân chúng, sách lược rất hay. Nếu ta không làm ngay, người khác sẽ làm trước ta. Tháo mừng rỡ, đành thu xếp để cắt quân đi thì có sứ giả nhà vua đem chiểu đến. Tháo tiếp được tờ chiểu cắt quân đi liền. Vua ở Lạc Dương, trăm việc

xīng shī . què shuo dì zài luò yáng , bǎi shì wèi bèi , chéng guo beng dào , yù xiū wèi néng . rén bào lǐ ? , guo sì lǐng bing jiang dào . dì dà jīng , wèn yáng fèng yue : " shan dong zhì shǐ wèi huí , lǐ , guo zhì bing yòu zhì , wèi zhì nài hé ? " yáng fèng , hán xian yue : " chén yuàn yǔ zéi jué sǐ zhàn , yǐ bǎo bì xià ! " dōng chéng yue : " chéng guo bù jiān , bing jiǎ bù duo , zhàn rú bù shèng , dang fù rú hé ? bù ruò qǐ fèng jià wǎng shan dong bì zhì . " dì cóng qí yán , jí rì qǐ jià wàng shan dong jìn fa . bǎi guan wú mǎ , jie suí jià bù xíng . chu liǎo luò yáng , xíng wú yì jiàn zhì dì , dàn jiàn chén tóu bì rì , jin gǔ xuān tian , wú xiàn rén mǎ lái dào . dì , hòu zhàn ? bù néng yán . hu jiàn yi qí fei lái , nǎi qián cha wǎng shan dong zhì shǐ mìng yě , zhì che qián bài qǐ yue : " cáo jiāng jun jìn qǐ shan dong zhì bing , yìng zhào qián lái . wén lǐ ? , guo sì fàn luò yáng , xian cha xià hóu dun wèi xian feng , yǐn shàng jiang shí yuán , jing bing wǔ wàn , qián lái bǎo jià . " dì xin fang an .

报有天使賛诏宣召。操接诏，克日兴师。却说帝在洛阳，百事未备，城郭崩倒，欲修未能。人报李傕、郭汜领兵将到。帝大惊，问杨奉曰：“山东之使未回，李、郭之兵又至，为之奈何？”杨奉、韩暹曰：“臣愿与贼决死战，以保陛下！”董承曰：“城郭不坚，兵甲不多，战如不胜，当复如何？不若且奉驾往山东避之。”帝从其言，即日起驾望山东进发。百官无马，皆随驾步行。出了洛阳，行无一箭之地，但见尘头蔽日，金鼓喧天，无限人马来到。帝、后战慄不能言。忽见一骑飞来，乃前差往山东之使命也，至车前拜启曰：“曹将军尽起山东之兵，应诏前来。闻李傕、郭汜犯洛阳，先差夏侯惇为先锋，引上将十员，精兵五万，前来保驾。”帝心方安。

hung sư. Khurốc thuyết đế tại lạc dương, bách sự vị bị, thành quách băng đảo, dục tu vị năng. Nhân báo lý giác, quách tǐ lĩnh binh tương đáo. Đế đại kinh, vấn dương phụng viết: "Sơn đông chi sử vị hồi, lý, quách chi binh hựu chí, vi chí nại hè?" Dương phụng, hàn xiêm viết: "Thần nguyện dữ đặc quyết tử chiến, dĩ bảo bệ hạ!" Đổng thừa viết: "Thành quách bắt kiên, binh giáp bắt da, chiến như bắt thắng, đương phục như hè? Bắt nhược thả phụng giá vãng sơn đông tị chi." Đế tòng kì ngôn, tức nhật khởi giá vọng sơn đông tiến phát. Bách quan vô mã, giai tùy giá bộ hành. Xuất liễu lạc dương, hành vô nhất tiến chi địa, dấn kiến tràn đầu té nhật, kim cổ huyên thiên, vô hạn nhân mã lai đáo. Đế, hậu chiến phiêu bất năng ngôn. Hốt kiến nhất kỵ phi lai, nãi tiền sai vãng sơn đông chi sử mệnh dã, chí xa tiền bái khai viết: "Tào tướng quân tǎn khởi sơn đông chi binh, ứng chiếu tiền lai. Văn lý giác, quách tǐ phạm lạc dương, tiền sai hạ hầu đôn vi tiên phong, dấn thương tương thập viên, tinh binh ngũ vạn, tiền lai bảo giá." Đế tâm phuơng an.

còn thiếu thốn cả. Thành quách đổ nát cũng chưa sửa sang được. Chợt lại có người báo rằng: - Lý Thôi, Quách Dĩ lại sắp kéo quân đến. Vua sợ hãi mới hỏi Dương Phụng: - Sứ Sơn Đông chưa về, nay quân Lý, Quách lại đến, làm thế nào bây giờ? Dương Phụng, Hàn Tiêm đều nói: - Hai chúng tôi xin hết sức đánh đê bảo vệ bệ hạ. Đổng Thừa nói: - Thành quách không bền, binh lính lại ít, đánh ngộ thua thì làm thế nào? Sao bằng rước giá tránh sang Sơn Đông có hơn không? Vua theo lời. Ngay hôm ấy khởi giá sang Sơn Đông. Trăm quan không người nào có ngựa cưỡi, đều đi bộ theo giá. Vừa ra khỏi Lạc Dương, chưa đi được một bước đường nào, đã thấy ở đằng xa xa, bụi bốc mù mịt, chiêng trống vang rầm, không biết cơ man nào là quân mã kéo đến. Vua và Hoàng hậu run sợ quá không nói được, chợt thấy một tên kỵ mã đến, tức là sứ giả đi Sơn Đông trở về. Sứ giả đến trước giá lạy rồi tâu rằng: - Tào tướng quân khởi hết cả quân Sơn Đông, vãng chiếu mệnh đến ngay; và nghe thấy Lý Thôi, Quách Dĩ xâm phạm vào Lạc Dương, cho nên trước hết sai Hạ Hầu Đôn làm tiên phong, dấn mười viên tướng giỏi và năm vạn tinh binh lại đây trước để hộ giá. Vua nghe thấy thế, trong bụng mới hơi yên.

3 shǎo qǐng , xià hóu dun yǐn
xǔ chū , diǎn wéi dēng , zhì
jià qián miàn jun , ju yǐ jun lǐ
jiàn . dì wèi yù fang bì , hu
bào zhèng dōng yòu yǒu yí
lù jun dào . dì jí mìng xià hóu
dun wǎng tàn zhī , huí qí yue
: " nǎi cáo cào bù jun yě . "
xu yú , cáo hóng , lǐ diǎn , lè
jìn lái jiàn jià . tōng míng bì ,
hóng zòu yue : " chén xiong
zhi zéi bing zhì jìn , kǒng xià
hóu dun gu lì nán wei , gù
yòu cha chén děng bēi dào
ér lái xié zhù . " dì yue : " cáo
jiāng jun zhen shè jì chén yě
! " suì mìng hù jià qián xíng .
tàn mǎ lái bào : " lǐ ? , guo sì
lǐng bing cháng qū ér lái . " dì
líng xià hóu dun fen liǎng lù
yíng zhī . dun nǎi yǔ cáo
hóng fēn wéi liǎng yì , mǎ
jun xian chu , bù jun hòu suí
, jìn lì gong jí . ? , sì zéi bing
dà bài , zhǎn shǒu wàn yú .
yú shì qǐng dì huán luò yáng
gù gong . xià hóu dun tún
bing yú chéng wài .

少顷，夏侯惇引许褚、典韦等，至驾前面君，俱以军礼见。帝慰谕方毕，忽报正东又有一路军到。帝即命夏侯惇往探之，回妻曰：“乃曹操步军也。”须臾，曹洪、李典、乐进来见驾。通名毕，洪奏曰：“臣兄知贼兵至近，恐夏侯惇孤力难为，故又差臣等倍道而来协助。”帝曰：“曹将军真社稷臣也！”遂命护驾前行。探马来报：“李傕、郭汜领兵长驱而来。”帝令夏侯惇分两路迎之。惇乃与曹洪分为两翼，马军先出，步军后随，尽力攻击。傕、汜贼兵大败，斩首万余。于是请帝还洛阳故宮。夏侯惇屯兵于城外。

4 cì rì , cáo cào yǐn dà duì rén
mǎ dào lái . an yíng bì , rù
chéng jiàn dì , bài yú diàn jiē
zhì xià . dì cì píng shen ,
xuan yù wèi láo . cáo yue : "
chén xiàng méng guó en , kè
si tú bào . jin ? , sì èr zéi ,
zuì è guàn yíng ; chén yǒu

Thiếu khoảnh, hạ hầu đôn dẫn
hứa trứ, điển vi đẳng, chí giá
tiền diện quân, câu dĩ quân lẽ
kiến. Đế úy dụ phương tất, hốt
báo chánh đông hưu hưu nhất
lộ quân đáo. Đế tức mệnh hạ
hầu đôn vãng tham chi, hồi thê
viết: "Nãi tào thao bộ quân dã."
Tu du, tào hồng, lý điển, nhạc
tiền lai kiến giá. Thông danh tất,
hồng tấu viết: "Thần huynh tri
tắc binh chí cận, khung hạ hầu
đôn cõ lực nan vi, cố hưu sai
thần đẳng bội đạo nhi lai hiệp
trợ." Đế viết: "Tào tướng quân
chân xá tắc thần dã!" Toại
mệnh hộ giá tiền hành. Tham
mã lai báo: "Lý giác, quách tǐ
lĩnh binh trường khu nhi lai." Đế
lệnh hạ hầu đôn phân lưỡng lộ
nghênh chi. Đôn nãi dữ tào
hồng phân vi lưỡng dực, mã
quân tiên xuất, bộ quân hậu
tùy, tần lực công kích. Giác, tǐ
tắc binh đại bại, trảm thủ vạn
dư. Vu thị thỉnh để hoàn lạc
dương cố cung. Hạ hầu đôn
truân binh vu thành ngoại.

Được một lát quả Hạ Hầu Đôn dẫn
Hứa Chủ, Điển Vi lại lấy quân lẽ yết
kiến vua. Vua úy dụ vừa xong, lại
có người báo: - Ông mặt đông có một
toán quân kéo đến. Vua sai Hạ Hầu
Đôn ra xem ai. Đôn trở về tâu rằng:
- Đó là một bộ quân của Tào Tháo
đã đến. Được một hồi Tào Hồng,
Nhạc Tiên, Lý Điển vào ra mắt. Ba
người tâu xưng tên tuổi xong, Hồng
tâu rằng: - Anh tôi thấy giặc sắp
đến, sợ Hạ Hầu Đôn không đánh
nỗi, nên sai chúng tôi đi gấp đường
đến đây để giúp bệ hạ. Vua mừng
phán rằng: - Tào tướng quân thế
mới thực là bầy tôi xá tắc! Vua
phán rồi sai hộ giá đê đi. Giữa lúc
ấy lại có thám mã báo rằng: - Lý
Thôi, Quách Dĩ đem quân kéo tràn
đến. Vua sai Hạ Hầu Đôn chia quân
làm hai cánh ra đón đánh. Một bên
Đôn, một bên Hồng, chia ra hai
đường quân kỵ đi trước, quân bộ đi
sau, đánh nhau rất hăng với Lý
Thôi, Quách Dĩ. Quân Thôi, Dĩ thua
to; Đôn, Hồng chém được hơn một
vạn đầu giặc; vũng thế rồi xin rước
vua đi trở lại Lạc Dương. Vua trở
về cung, Hạ Hầu Đôn đóng quân ở
ngoại thành.

Thứ nhật, tào thao dẫn đại đội
nhân mã đáo lai. An doanh tất,
nhập thành kiến đế, bái vu điện
giai chi hạ. Đế từ bình thân,
tuyên dụ úy lao. Thao viết:
"Thần hướng mong quốc ân,
khắc tư đồ báo. Kim giác, tǐ nhị
tắc, tội ác quán doanh; thần

Hôm sau, Tào Tháo tự lĩnh đại đội
binh mã kéo đến. Lập trại đâu vào
đấy rồi vào ra mắt vua, lạy ở dưới
thềm. Vua cho Tháo đứng dậy,
tuyên dụ ôn tồn. Tháo tâu rằng: -
Tôi được nhờ ơn nhà nước, lúc nào
cũng lo việc bảo đền. Nay Lý Thôi,
Quách Dĩ hai thằng giặc đầy tội ác.

jīng bīng èr shí yú wàn , yǐ
shùn tǎo nì , wú bù kè jié . bì
xià shàn bǎo lóng tǐ , yǐ shè
jì wèi zhòng . " dì nǎi fēng
cào lǐng sī lì xiào wèi jiā jié
yuè lù cháng shù shì .

，罪恶贯盈；臣有精兵二十余万，以顺讨逆，无不克捷。陛下善保龙体，以社稷为重。”帝乃封操领司隶校尉假节钺录尚书事。

5 què shuo lǐ ? , guo sì zhì cào
yuǎn lái , yì yù sù zhàn . jiā
xǔ jiàn yue : " bù kě . cǎo
bing jīng jiāng yǒng , bù rú
jiàng zhī , qú miǎn běn shen
zhì zuì . " ? nù yue : " ēr gǎn
miè wú ? qì ! " bá jiàn yù
zhǎn xū . zhòng jiāng quàn
miǎn . shí yè , jiǎ xū dan mǎ
zǒu huí xiāng lǐ qù liǎo . cì rì
, lǐ ? jun mǎ lái yíng cǎo bing
. cǎo xian lìng xǔ chǔ , cáo
réni , diǎn wéi lǐng san bǎi tiě
qí , yú ? zhèn zhōng chong
tú san zao , fang cái bù zhèn
. zhèn yuán chǔ , lǐ ? zhí lǐ
xian , lǐ bié chu mǎ zhèn
qián , wèi jí kai yán , xǔ chǔ
fei mǎ guò qu , yí dao xian
zhǎn lǐ xian ; lǐ bié chí liǎo yí
jing , dào zhuàng xià mǎ ,
chǔ yì zhǎn zhī , shuang wǎn
réni tóu huí zhèn . cáo cǎo fǔ
xǔ chǔ zhì bēi yue : " zi zhen
wú zhì fán kuài yě ! " suí lìng
xià hóu dun lǐng bing zuǒ
chu , cáo rén lǐng bing yòu
chu , cáo zì lǐng zhōng jūn
chong zhèn . gǔ xiāng yí
sheng , san jun qí jìn . zéi
bing dǐ dí bù zhù , dà bài ér

却说李傕、郭汜知操远来，议欲速战。贾诩谏曰：“不可。操兵精将勇，不如降之，求免本身之罪。”傕怒曰：“尔敢灭吾锐气！”拔剑欲斩诩。众将劝免。是夜，贾诩单马走回乡里去了。次日，李傕军马来迎操兵。操先令许褚、曹仁、典韦领三百铁骑，于傕阵中冲突三遭，方才布阵。阵圆处，李傕侄李暹、李别出马阵前，未及开言，许褚飞马过去，一刀先斩李暹；李别吃了一惊，倒撞下马，褚亦斩之，双挽人头回阵。曹操抚许褚之背曰：“子真吾之樊哙也！”随令夏侯惇领兵左出、曹仁领兵右出，操自领中军冲阵。

hữu tinh binh nhị thập dư vạn,
dĩ thuận thảo nghịch, vô bất
khắc tiếp. Bệ hạ thiện bảo long
thê, dĩ xã tắc vi trọng." Đế nãi
phong thao lĩnh ti đai giáo úy
giả tiết viet lục thượng thư sự.

Tôi có hai mươi vạn tinh binh, lấy chính nghĩa đánh gian tà, thế nào cũng thắng, đánh tất phải được. Xin bệ hạ giữ gìn long thê, lấy xã tắc làm trọng. Vua liền phong cho Tào Tháo lĩnh chức tư lệ hiệu úy, cho cờ tiết và lưỡi phủ viet, coi tòa thượng thư.

Lý Thôi, Quách Dĩ biết Tháo từ xa mới đến, bàn nhau muốn đánh ngay. Giả Hủ can rằng: - Không nên, Tào Tháo binh hùng, tướng dũng. Không bằng đầu hàng may ra thì khỏi phải tội. Lý Thôi giận mắng rằng: - Mày dám làm nhụt nhuệ khí của tao! Rứt gươm toan chém Giả Hủ. Các tướng cố sức ngăn can mới tha. Đêm hôm ấy Giả Hủ lên ngựa một mình về thắng quê nhà. Hôm sau, Lý Thôi đem quân mã đến đánh quân Tào Tháo. Tháo sai Hứa Chủ, Tào Nhân, Điển Vi lĩnh ba trăm quân thiết kỵ đem ra diễu ở trước trận Lý Thôi ba vòng rồi mới bày trận. Ở bên giặc, cháu Lý Thôi là Lý Thiêm, Lý Biệt cuồng ngựa ra trước. Chưa kịp nói điều nào, Hứa Chủ đã té ngựa xông vào, đưa một nhát dao, Lý Thiêm chém quay xuống đất. Lý Biệt trông thấy giật mình cũng ngã ngựa, rồi bị Hứa Chủ chém nốt. Chủ xách hai đầu chạy về. Tào Tháo mừng vỗ vào lưng Chủ nói rằng: - Anh thực là Phán Khoái của ta. Liền sai Hạ Hầu Đôn đem quân ra mặt tả, Tào Nhân lĩnh quân ra mặt hữu, Tháo tự lĩnh quân xông vào trận. Một tiếng trống nổi lên, ba đội quân cùng tiến.

zǒu . cào qín chè bǎo jiàn ya zhèn , lù zhòng lián yè zhuī sha , chao lù jí duo , jiàng zhě bù jì qí shù . ? , sì wàng xi táo mìng , máng máng sì sāng jiā zhī gǒu ; zì zhī wú chǔ róng shen , zhī de wǎng shan zhōng luò cǎo qù liǎo . cáo cǎo huí bing , réng tún yú luò yáng chéng wài . yáng fèng , hán xiān liǎng gè shang yì : " jin cáo cào chéng liǎo dà gong , bì zhǎng zhòng quán , rú hé róng de wǒ děng ? " nǎi rù zòu tian zi , zhī yǐ zhuī sha ? , sì wèi míng , yǐn běn bù jun tún yú dà liáng qù liǎo .

鼓响一声，三军齐进。贼兵抵敌不住，大败而走。操亲掣宝剑押阵，率众连夜追杀，剿戮极多，降者不计其数。催、汜望西逃命，忙忙似丧家之狗；自知无处容身，只得往山中落草去了。曹操回兵，仍屯于洛阳城外。杨奉、韩暹两个商议：“今曹操成了大功，必掌重权，如何容得我等？”

乃入奏天子，只以追杀催、汜为名，引本部军屯于大梁去了。

6 dì yì rì mìng rén zhì cǎo yíng , xuān cǎo rù gōng yì shì . cǎo wén tian shǐ zhì , qǐng rù xiāng jiàn , zhì jiàn nǎ rén méi qīng mù xiù , jīng shén chong zú . cǎo àn xiāng yue : " jin dong dou dà huāng , guan liáo jun mǐn jie yǒu jī sè , cǐ rén hé de dú féi ? " yin wèn zhī yue : " gong zun yán chong yú , yǐ hé tiáo li ér zhì cǐ ? " dùi yue : " mǒu wú ta fǎ , zhì shí dàn san shí nián yǐ . " cǎo nǎi hàn zhì ; yòu wèn yue : " jun ju hé zhí ? " dùi yue : " mǒu jǔ xiào lián . yuán wèi yuán shào , zhang

帝一日命人至操营，宣操入宫议事。操闻天使至，请入相见，只见那人眉清目秀，精神充足。操暗想曰：“今东都大荒，官僚军民皆有饥色，此人何得独肥？”因问之曰：“公尊颜充腴，以何调理而至此？”对曰：“某无他法，只食淡三十年矣。”操乃颌之；又问曰：“君居何职？”对曰：“某

đại bại nhi tẩu. Thao thân xé bảo kiếm áp trận, suất chúng liên dã truy sát, tiểu lục cực đà, hàng giả bắt kẽ kì sỗ. Giác, tì vọng tây đào mệnh, mang mang tự tang gia chi cầu; tự tri vô xǔ dung thân, chỉ đắc vãng sơn trung lạc thảo khứ liễu. Tào thao hồi binh, nhưng truân vu lạc dương thành ngoại. Dương Phụng, Hàn Tiêm lưỡng cá thương nghị: "Kim tào thao thành liễu đại công, tất chưởng trọng quyền, như hà dung đắc ngã đẳng?" Nãi nhập tầu thiên tử, chỉ dĩ truy sát giác, tì vi danh, dẫn bốn bộ quân truân vu đại lương khứ liễu.

Quân giặc chống cự không nổi, thua chạy. Tháo cầm thanh bảo kiếm thúc quân vào, đuổi giết suốt đêm. Giặc chết nhiều lắm, xin hàng không biết bao nhiêu mà kể. Thôi, Dĩ chạy trốn về phía tây, hót hơ hót hoảng, như chó lạc chủ; tự biết thân không còn nương tựa vào đâu được nữa, hai đứa cùng trốn vào nơi rừng rú làm giặc cỏ kiếm ăn. Tào Tháo đem binh về, đóng đồn ở ngoài thành Lạc Dương. Dương Phụng, Hàn Tiêm hai người bàn với nhau rằng: - Tào Tháo phen này có công to, tất sẽ nắm trọng quyền, sao còn dung bọn chúng ta? Bên vào tầu với vua, rồi mượn tiếng xin đi đuổi Lý Thôi, Quách Dĩ, kéo quân bắn bộ của mình sang đóng ở Đại Lương.

Đế nhất nhật mệnh nhân chí thao doanh, tuyên thao nhập cung nghị sự. Thao văn thiên sứ chí, thỉnh nhập tương kiến, chỉ kiến na nhân mi thanh mục tú, tinh thần sung túc. Thao ám tưởng viết: "Kim đông đô đại hoang, quan liêu quân dân gai hữu cơ sắc, thử nhân hà đắc độc phi?" Nhân vấn chi viết: "Công tôn nhan sung du, dĩ hà điều lí nhì chí thử?" Đối viết: "Mỗ vô tha pháp, chỉ thực đậm tam thập niên hĩ." Thao nãi hạm chí; hựu vấn viết: "Quân cự hà chức?" Đối viết: "Mỗ cử hiếu liêm. Nguyên vi viên thiệu,

Một hôm vua sai sứ vào trại Tào Tháo, để vời Tháo vào cung bàn việc. Tháo nghe tin có sứ đến, mời vào dinh thì thấy người ấy mà công mắt đẹp, tinh thần sáng khoái. Tháo nghĩ thầm rằng: - Nay ở Đông Quận này trời làm đói kém, từ quân lính cho chí dân, ai ai cũng có vẻ đói, sao người này béo tốt được như thế này. Nhân mới hỏi ngay rằng: - Tôi trông mặt ngài đầy đặn lắm, xin dám hỏi điều dưỡng như thế nào mà được như vậy? Sứ thừa rằng: - Thưa tôi cũng không có phép gì lạ cho lắm, vốn chỉ ăn nhạt ba mươi năm nay! Tháo gật đầu hỏi rằng: - Ngài hiện làm chức gì? Sứ

yáng cóng shì . jin wén tian
zi huán dou , tè lái cháo jìn ,
guan feng zhèng yì láng . jì
yin dìng táo rén , xìng dǒng ,
míng zhào , zì gong rén . "
cáo cáo bì xí yue : " wén
míng jiǔ yǐ ! xìng de yú cǐ
xiāng jiàn . " suì zhì jiǔ zhàng
zhong xiāng dài , lìng yǔ xún
yù xiāng huì . hu rén bào yue : "
yì duì jun wǎng dong ér qù
, bù zhì hé rén . " cáo jí lìng
réntàn zhì . dǒng zhào yue :
" cǐ nǎi lǐ ? jiù jiāng yáng
fèng , yǔ bái bo shuài hán
xian , yin míng gong lái cǐ ,
gù yǐn bing yù tóu dà liáng
qù ēr . " cáo yue : " mò fei yí
cào hu ? " zhào yue : " cǐ nǎi
wú móu zhì bèi , míng gong
hé zú lù yě . " cáo yòu yue : "
lǐ , guo èr zéi cǐ qù ruò hé ? "
zhào yue : " hǔ wú zhuǎ ,
niǎo wú yì , bù jiǔ dang wèi
míng gong suǒ qín , wú zú
jiè yì . "

7 cáo jiàn zhào yán yǔ tóu ji ,
biàn wèn yǐ cháo tíng dà shì
. zhào yue : " míng gong
xìng yì bing yǐ chú bạo luàn ,
rù cháo fǔ zuǒ tian zì , cǐ wǔ
bà zhì gong yě . dàn zhu
jiang rén shu yì yì , wèi bì fú
cóng : jin ruò liù cǐ , kǒng

举孝廉。原为袁绍、张
杨从事。今闻天子还都
，特来朝覲，官封正议
郎。济阴定陶人，姓董
，名昭，字公仁。”曹
操避席曰：“闻名久矣
！幸得于此相见。”遂
置酒帐中相待，令与荀
彧相会。忽人报曰：“
一队军往东而去，不知
何人。”操急令人探之。
董昭曰：“此乃李傕
旧将杨奉，与白波帅韩
暹，因明公来此，故引
兵欲投大梁去耳。”操
曰：“莫非疑操乎？”
昭曰：“此乃无谋之辈
，明公何足虑也。”操
又曰：“李、郭二贼此
去若何？”昭曰：“虎
无爪，鸟无翼，不久当
为明公所擒，无足介意
。”

操见昭言语投机，便问
以朝廷大事。昭曰：“
明公兴义兵以除暴乱，
入朝辅佐天子，此五霸
之功也。但诸将人殊意
异，未必服从：今若留

trương dương tòng sự. Kim văn
thiên tử hoàn đô, đặc lai triều
cận, quan phong chánh nghị
lang. Tề âm định đào nhân, tính
đồng, danh chiêu, tự công
nhân." Tào thao tị tịch viết: "Văn
danh cùu hĩ! Hạnh đắc vu thủ
tương kiến." Toại trí tửu trướng
trung tương đai, lệnh dũ tuân
úc tương hội. Hốt nhân báo
viết: "Nhất đội quân vãng đông
nhi khứ, bắt tri hà nhân." Thao
cấp lệnh nhân tham chi. Đồng
chiêu viết: "Thủ nãi lý giác cựu
tương đương phụng, dũ bạch
ba suất hàn xiêm, nhân minh
công lai thử, có dân binh dục
đầu đại lương khứ nhĩ." Thao
viết: "Mặc phi nghi thao hồ?"
Chiêu viết: "Thủ nãi vô mưu chi
bối, minh công hà túc lụ dã."
Thao hựu viết: "Lý, quách nhị
tắc thử khứ như ợc hà?" Chiêu
viết: "Hồ vô trào, điểu vô dực,
bất cửu đương vi minh công sở
cầm, vô túc giới ý."

nói: - Tôi vốn đỗ khoa Hiếu liêm,
nguyên làm chức tùng sự theo Viên
Thiệu và Trương Dương. Nay nghe
tin thiên tử đã về Đô, tôi đến chầu
vua, được phong làm chánh nghị
lang. Tên tôi là Đồng Chiêu, biều tự
Côn Nhân quê ở Tề Âm, xứ Định
Đào. Tháo đứng dậy nói rằng: - Tôi
nghe tiếng ngài đã lâu, nay may
được thửa tiệp ngài ở đây. Nói rồi
Tháo đặt tiệc rượu ở trong trường
để khoản đãi rồi lại gọi Tuân Úc ra
cùng hội kiến. Chợt tin báo có một
đội quân đi sang phía đông, không
biết quân nào. Tháo sai người ra
thám xem ai, Đồng Chiêu nói: - Đây
là Dương Phụng tướng cũ Lý Thôi
và Hàn Tiêm ở Bạch Ba. Nhân thấy
minh công đến đây nên họ kéo
quân về Đại Lương. Tháo hỏi rằng:
- Họ có bụng nghi tôi chăng? Đồng
Chiêu nói: - Chúng nó là lũ vô mưu.
Minh công hà tất phải lo. Tháo lại
hỏi: - Thế còn Lý, Quách chuyên
này chúng nó kéo đi thì rời ra thế
nào? Chiêu thưa: - Hồ long vuốt,
chim gãy cánh, chẳng mấy lúc sẽ bị
minh công bắt được, can gì phải đê
ý.

Thao kiến chiêu ngôn ngữ đầu
cơ, tiện vấn dĩ triều đình đại sự.
Chiêu viết: "Minh công hung
nghĩa binh dĩ trừ bạo loạn,
nhập triều phụ tá thiên tử, thử
ngũ bá chi công dã. Đãn chư
tướng nhân thử ý dị, vị tắt phục
tòng: kim nhược lưu thử, khủng

Tào Tháo thấy Đồng Chiêu nói câu
nào cũng lọt tai, bèn hỏi đến những
việc lớn trong triều, Chiêu nói rằng:
- Minh công cắt quân nghĩa binh để
trừ bạo loạn, vào triều giúp thiên tử,
Ấy là công nghiệp của ngũ bá.
Nhưng các tướng mỗi người một
bung, vị tắt họ đã theo phục cả. Nay

yǒu bù biàn . wéi yí jià xìng
xǔ dou wèi shàng cè . rán
cháo tíng bo yuè , xin huán
jing shi , yuǎn jìn yǎng wàng
, yǐ jì yí cháo zhī an ; jin fù tú
jià , bù yàn zhòng xīn . fu
xíng fei cháng zhī shì , nǎi
yǒu fei cháng zhī gōng ,
yuàn jiāng jun jué jì zhī ."
cào zhí zhào shǒu ér xiào
yue : " cǐ wú zhī běn zhì yě .
dàn yáng fèng zài dà liáng ,
dà chén zài cháo , bù yǒu ta
biàn fǒu ? " zhào yue : " yì
yě . yǐ shu yǔ yáng fèng ,
xian an qí xīn . míng gào dà
chén , yǐ jīng shi wú liáng ,
yù che jià xìng xǔ dou , jìn lǔ
yáng , zhuǎn yùn liáng shí ,
shù wú qiè que xuán gé zhī
you . dà chén wén zhī , dang
xin cóng yě . " cào dà xǐ .
zhào xiè bié , cào zhí qí
shǒu yue : " fán cáo yǒu suǒ
tú , wéi gong jiào zhī . " zhào
chēng xiè ér qù .

此，恐有不便。惟移驾幸许都为上策。然朝廷播越，新还京师，远近仰望，以冀一朝之安；今复徒驾，不厌众心。夫行非常之事，乃有非常之功，愿将军决计之。”操执昭手而笑曰：“此吾之本志也。但杨奉在大梁，大臣在朝，不有他变否？”昭曰：“易也。以书与杨奉，先安其心。明告大臣，以京师无粮，欲车驾幸许都，近鲁阳，转运粮食，庶无欠缺悬隔之忧。大臣闻之，当欣从也。”操大喜。昭谢别，操执其手曰：“凡操有所图，惟公教之。”昭称谢而去。

8 cào yóu shì rì yǔ zhòng móu
shì mì yì qian dou zhi shì .
shí shì zhong tài shǐ lìng
wáng lì sì wèi zong zhèng liú
ài yue : " wú yǎng guan tian
wén , zì qù chun tài bái fàn ?
xing yú dòu niú , guò tiān jin
, yíng huò yòu nì xíng , yǔ tài
bái huì yú tian guan , jin huò

操由是日与众谋士密议
迁都之事。时侍中太史
令王立私谓宗正刘艾曰
：“吾仰观天文，自去
春太白犯镇星于斗牛，
过天津，荧惑又逆行，

hữu bất tiện. Duy di giá hạnh
hứa đô vi thượng sách. Nhiên
triều đình bá việt, tân hoàn kinh
sư, viễn cận ngưỡng vọng, dĩ kí
nhất triều chi an; kim phục đồ
giá, bắt yếm chúng tâm. Phu
hành phi thường chi sự, nãi
hữu phi thường chi công,
nguyễn tướng quân quyết kế
chi. "Thao chấp chiêu thủ nhí
tiểu viết: "Thử ngô chi bốn chí
dã. Đãn dương phụng tại đại
lương, đại thần tại triều, bắt
hữu tha biến phủ?" Chiêu viết:
"Dịch dã. Dĩ thư dữ dương
phụng, tiên an kì tâm. Minh cáo
đại thần, dĩ kinh sư vô lương,
dục xa giá hạnh hứa đô, cận lỗ
dương, chuyển vận lương thực,
thú vô khiếm khuyết huyền
cách chi ưu. Đại thần văn chi,
đương hân tòng dã." Thao đại
hỉ. Chiêu tạ biệt, thao chấp kí
thủ viết: "Phàm thao hữu sở đồ,
duy công giáo chi." Chiêu xưng
tạ nhi khứ.

minh công ở mãi đây, tôi e có điều
bất tiện. Chỉ có cách rước vua về
Hứa Đô là hơn. Nhưng triều đình
xiêu dạt mãi, mới về được kinh đô
xa gần trông mong, ai cũng muốn
được yên ổn một chút. Nay lại rời
xa giá đi nơi khác, chắc lòng người
cũng không phục. Nhưng ở đời có
làm được việc phi thường mới có
công phi thường. Xin minh công
quyết kế đi. Tháo cầm lấy tay Chiêu
cười nói rằng: - Ây vẫn là bản chí
tôi đó! Nhưng tôi còn e rằng Đại
Lương có Dương Phụng, ở trong
triều có các đại thần, đã chắc đâu
không sinh biến được! Chiêu nói: -
Lo chi việc ấy! Minh công nên đưa
thư sang cho Dương Phụng để cho
nó yên tâm, rồi nói rõ cho các đại
thần rằng kinh đô bây giờ không có
lương. Rước xa giá sang Hứa Đô
để được gần Lỗ Dương, vận lương
cho tiện, không đến nỗi xa xôi thiếu
thốn như ở đây. Các đại thần nghe
rõ, đều vui lòng nghe theo. Tháo
nghe lời Chiêu, mừng rỡ quá
chừng. Khi Chiêu từ biệt Tháo lại
cầm tay nói rằng: - Về sau tôi có
việc gì xin ngài dạy bảo cho! Chiêu
tạ rồi cáo về.

Thao do thị nhật dữ chúng mưu
sĩ mật nghị thiên đô chi sự.
Thời thi trung thái sử lệnh
vương lập tư vị tông chánh lưu
ngải viết: "Ngô ngưỡng quan
thiên văn, tự khứ xuân thái
bạch phạm trấn tinh vu đấu
ngưu, quá thiên tân, huỳnh
hoặc hựu nghịch hành, dữ thái

Từ đó, Tào Tháo ngày ngày bàn
mánh với mưu sĩ về việc rời đô.
Bấy giờ thái sử lệnh là Vương Lập,
một bùa nói riêng với tôn chính là
Lưu Ngải rằng: - Tôi có xem thiên
văn: Từ mùa xuân năm ngoái đến
giờ sao Thái Bạch (sao kim) phạm
vào sao Trấn tinh ở khoảng sao
Ngưu và sao Đầu, rồi lại qua sông

jiao huì , bì yǒu xin tian zi
chu . wú guan dà hàn qì shù
jiang zhong , jìn wèi zhì dì ,
bì yǒu xìng zhě . " yòu mì
zòu xiān dì yue : " tian mìng
yǒu qù jiù , wǔ xíng bù
cháng shèng . dài huǒ zhě tǔ
yě . dài hàn ér yǒu tian xià
zhě , dang zài wèi . " cào
wén zhī , shǐ rén gào lì yue :
" zhī gong zhong yú cháo
tíng , rán tian dào shen yuǎn
, xìng wù duo yán . " cào yǐ
shì gào yù . yù yue : " hàn yǐ
huǒ dé wáng , ér míng gong
nǎi tǔ mìng yě . xǔ dou shǔ
tǔ , dào bǐ bì xìng . huǒ néng
sheng tǔ , tǔ néng wàng mù :
zhèng hé dǒng zhào , wáng
lì zhì yán . ta rì bì yǒu xìng
zhě . " cào yì suì jué . cì rì ,
rù jiàn dì , zòu yue : " dong
dou huang fèi jiǔ yǐ , bù kě
xiu qì ; gèng jiān zhuǎn yùn
liáng shí jian xin . xǔ dou dì
jin lǔ yáng , chéng guo gong
shì , qián liáng mín wù , zú
kě bài yòng . chén gǎn qǐng
jià xìng xǔ dou , wéi bì xià
cóng zhī . " dì bù gǎn bù
cóng ; qún chén jie jù cáo
shì , yì mò gǎn yǒu yì yì . suí
zé rì qǐ jià . cào yǐn jun hù
xíng , bǎi guan jie cóng .

与太白会于天关，金火
交会，必有新天子出。
吾观大汉气数将终，晋
魏之地，必有兴者。”
又密奏献帝曰：“天命
有去就，五行不常盛。
代火者土也。代汉而有
天下者，当在魏。”操
闻之，使人告立曰：“
知公忠于朝廷，然天道
深远，幸勿多言。”操
以是告彧。彧曰：“汉
以火德王，而明公乃土
命也。许都属土，到彼
必兴。火能生土，土能
旺木：正合董昭、王立
之言。他日必有兴者。
”操意遂决。次日，入
见帝，奏曰：“东都荒
废久矣，不可修葺；更
兼转运粮食艰辛。许都
地近鲁阳，城郭宫室，
钱粮民物，足可备用。
臣敢请驾幸许都，惟陛下
从之。”帝不敢不从；
群臣皆惧操势，亦莫
敢有异议。遂择日起驾。
操引军护行，百官皆
从。

bạch hội vu thiên quan, kim hỏa
giao hội, tất hữu tân thiên tử
xuất. Ngô quan đại hán khí số
tương chung, tần ngụy chi địa,
tất hữu hưng giả." Hựu mật tấu
hiến đế viết: "Thiên mệnh hữu
khứ tựu, ngũ hành bất thường
thịnh. Đại hỏa giả thổ dã. Đại
hán nhi hữu thiên hạ giả,
đương tại nguy." Thao văn chi,
sử nhân cáo lập viết: "Tri công
trung vu triều đình, nhiên thiên
đạo thâm viễn, hạnh vật đa
ngôn." Thao dĩ thị cáo úc. Úc
viết: "Hán dĩ hỏa đức vương,
nhi minh công nãi thổ mệnh dã.
Hứa đô chúc thổ, đáo bỉ tắt
hung. Hỏa năng sinh thổ, thổ
năng vượng mộc: chánh hợp
đồng chiêu, vương lập chí
ngôn. Tha nhật tắt hữu hưng
giả." Thao ý toại quyết. Thứ
nhật, nhập kiến đế, tấu viết:
"Đông đô hoang phế cùu hĩ, bát
khả tu tập; canh kiêm chuyển
vận lương thực gian tân. Hứa
đô địa cận lỗ dương, thành
quách cung thất, tiền lương dân
vật, túc khả bị dụng. Thần cảm
thỉnh giá hạnh hứa đô, duy bệ
hạ tòng chi." Đế bát cảm bát
tòng; quần thần gai cụ thao
thé, diệc mạc cảm hữu dị nghị.
Toại trach nhật khởi giá. Thao
dẫn quân hộ hành, bách quan
giai tòng.

Ngân Hà; và sao Huỳnh hoặc (sao
Hóa) lại đi ngược cùng với sao Thái
Bạch gặp nhau ở Thiên quan. Kim
với Hỏa hội với nhau, tất nhiên có
vua mới ra. Tôi xem khí vận nhà
Hán đã hết, trong đất Tấn, Ngụy tất
có người nổi lên. Vương Lập lại
mật tâu với vua rằng: - Mệnh trời đã
đến, có đi, ngũ hành thịnh suy bất
thường. Thay Hỏa là Thổ, thay nhà
Hán có lẽ là ở đất Ngụy. Tào Tháo
nghe tin ấy, sai người bảo Lập
rằng: - Tôi cũng biết ông trung với
triều đình, nhưng thiên cơ huyền bí
lắm, xin ông chớ nói nhiều. Tào
đem chuyện ấy thuật lại với Tuân
Úc. Úc nói: - Nhà Hán vốn lấy đức
Hỏa làm vua, mà minh công lại
mình Thổ. Hứa Đô cũng thuộc Thổ,
đến đây tắt hay. Hỏa sinh Thổ, mà
Thổ thì vượng Mộc. Chính hợp với
lời Đồng Chiêu, Vương Lập, minh
công tắt sau này phát lớn. Từ ấy
Tào Tháo nhất quyết thiên đô. Hôm
sau Tháo vào ra mắt vua tâu rằng: -
Đông Đô bị tàn phá đã lâu, bây giờ
không sửa sang lại được, và lại
chuyển vận lương thực, vất vả khó
nhọc lắm. Hứa Đô gần Lỗ Dương;
thành quách, cung thất, tiền lương,
người, của cải gì cũng đủ. Tôi xin
rước xa giá về Hứa Đô. Ngửa trông
lượng thánh ưng cho. Vua phải
nghe. Các quan ông nào cũng sợ
Tào Tháo mạnh thế không ai dám
ngăn điều gì, liền chọn ngày để
khởi giá. Tháo tự dẫn quân đi trông
nom. Các quan cũng đi theo cả.

9 xíng bù dào shù chéng , qian
zhì yi gao líng . hu rán hǎn
sheng dà jǔ , yáng fèng , hán
xian lǐng bing lán lù . xú ?
dang xian , dà jiào : " cáo
cào yù jié jià hé zhù ! " cáo
chu mǎ shì zhì , jiàn xú ? wei
feng lǐn lǐn , àn àn chēng qí ;
biàn lìng xǔ chǔ chu mǎ yǔ
xú ? jiao feng . dao fǔ xiāng
jiāo , zhàn wǔ shí yú gé , bù
fen shèng bài . cào jí míng
jin shou jun , zhao móu shì
yì yue : " yáng fèng , hán
xian chéng bù zú dào ; xú ?
nǎi zhen liáng jiang yě . wú
bù rěn yǐ lì bìng zhì , dang yǐ
jí zhao zhì . " xíng jūn cóng
shì mǎn chǒng yue : " zhǔ
gong wù lù . mǒu xiàng yǔ
xú ? yǒu yì miàn zhì jiao , jin
wǎn bàn zuò xiǎo zú , tou rù
qí yíng , yǐ yán shuo zhì ,
guǎn jiào ta qīng xin lái jiàng . "
cào xìn rán qiǎn zhì .

10 shì yè mǎn chǒng bàn zuò
xiǎo zú , hùn rù bǐ jun duì
zhōng , tou zhì xú ? zhàng
qián , zhì jiàn ? bǐng zhù bēi
jiǎ ér zuò . chǒng tú zhì qí
qián , yi yue : " gù rén bié lái
wú yàng hu ! " xú ? jīng qǐ ,
shóu shì zhì yue : " zi fei
shan yáng mǎn bó níng ye !
hé yǐ zhì cǐ ? " chǒng yue : "
mǒu xiàn wèi cáo jiāng jun
cóng shì . jin rì yú zhèn qian

行不到数程，前至一高陵。忽然喊声大举，杨奉、韩暹领兵拦路。徐晃当先，大叫：“曹操欲劫驾何住！”操出马视之，见徐晃威风凛凛，暗暗称奇；便令许褚出马与徐晃交锋。刀斧相交，战五十余合，不分胜败。操即鸣金收军，召谋士议曰：“杨奉、韩暹诚不足道；徐晃乃真良将也。吾不忍以力并之，当以计招之。”行军从事满宠曰：“主公勿虑。某向与徐晃有一面之交，今晚扮作小卒，偷入其营，以言说之，管教他倾心来降。”操欣然遣之。

是夜满宠扮作小卒，混入彼军队中，偷至徐晃帐前，只见晃秉烛被甲而坐。宠突至其前，揖曰：“故人别来无恙乎！”徐晃惊起，熟视之曰：“子非山阳满伯宁耶！何以至此？”宠曰：“某现为曹将军从事

Hành bắt đáo sở trình, tiền chí nhất cao lăng. Hốt nhiên hâm thanh đại cử, dương phung, hàn xiêm lính binh lan lộ. Từ hoảng đương tiên, đại khiếu: "Tào thao dục kiếp giá hà trụ!" Thao xuất mã thị chi, kiến từ hoảng uy phong lẫm lẫm, ám ám xung kí; tiện lệnh hứa trả xuất mã dữ từ hoảng giao phong. Đao phủ tương giao, chiến ngũ thập dư hợp, bắt phân thắng bại. Thao tức minh kim thu quân, triệu mưu sĩ nghị viết: "Dương phung, hàn xiêm thành bất túc đạo; từ hoảng nãi chân lương tướng dã. Ngô bất nhẫn dĩ lực tịnh chi, đương dĩ kế chiêu chi." Hành quân tòng sự mãn sủng viết: "Chúa công vật lự. Mỗ hướng dữ từ hoảng hữu nhất diện chi giao, kim vân phẫn tác tiểu tốt, thâu nhập kì doanh, dĩ ngôn thuyết chi, quản giáo tha khuynh tâm lai hàng." Thao hân nhiên khiển chi.

Thị dã mãn sủng phẫn tác tiểu tốt, hỗn nhập bỉ quân đội trung, thâu chí từ hoảng trường tiền, chỉ kiên hoảng bỉnh chúc bị giáp nhi tọa. Sủng đột chí kí tiền, áp viết: "Cố nhân biệt lai vô dạng hồn!" Từ hoảng kinh khởi, thực thị chi viết: "Tử phi sơn dương mãn bá ninh da! Hà dĩ chí thử?" Sủng viết: "Mỗ hiện vi tào tướng quân tòng sự. Kim nhật vu trận tiền đắc kiến cố

Đi chưa được vài dặm đến một chỗ gò cao, bỗng thấy tiếng reo àm àm, rồi thấy Dương Phụng, Hàn Tiêm kéo quân ra chặn đường. Từ Hoảng đứng đầu kêu to lên rằng: - Tào Tháo cướp thánh giá đêm đi đâu? Tháo phóng ngựa ra xem, trông thấy Từ Hoảng uy phong lẫm liệt, có lòng khen thầm, liền sai Hứa Chử ra trận. Hai người bên dao bên búa, đánh nhau hơn năm mươi hiệp chưa thấy bên nào được bên nào thua. Tháo sai gõ chiêng rút quân về, gọi các mưu sĩ lại bàn rằng: - Dương Phụng, Hàn Tiêm không đáng kể, chỉ có Từ Hoảng thực là tướng tài. Ta không nỡ lấy sức mạnh địch lại, muốn dùng kế chiêu dụ thì hơn. Hành quân tòng sự là Mã Sủng nói: - Chúa công đừng lo. Tôi với Từ Hoảng có quen biết nhau. Tôi hôm nay để tôi giả làm tên lính, lẩn vào trại anh ta, tôi thuyết phục anh ta, anh ta sẽ sang hàng chúa công. Tào ưng ý lắm, cho Sủng đi.

Đêm hôm ấy Sủng ăn mặc giả làm tên lính, đi lộn vào đội quân bên kia, lén đến trước màn Từ Hoảng, thấy Hoảng thắp nến mặc áo giáp đang ngồi. Sủng đánh bao xông đến tận trước mặt, vái rồi hỏi rằng: - Cố nhân lâu nay vẫn mạnh khỏe? Hoảng giật mình đứng dậy, nhìn kỹ Sủng rồi hỏi rằng: - Anh có phải là Man Bá Minh ở Sơn Dương đó không? Có việc gì đến đây? Sủng nói: - Tôi hiện đang làm tùng sự ở

de jiàn gù rén , yù jìn yi yán ,
gù tè mào sī ér lái . " ? nǎi
yán zhì zuò , wèn qí lái yì .
chǒng yue : " gong zhì yǒng
luè , shì suǒ hǎn yǒu , nài hé
qu shen yú yáng , hán zhì tú
? cáo jiāng jun dang shì ying
xióng , qí hǎo xián lǐ shì ,
tian xià suǒ zhī yě ; jin rì
zhèn qián , jiàn gong zhì
yǒng , shí fen jìng ài , gù bù
rén yǐ jiàn jiang jué sǐ zhàn ,
tè qiǎn chǒng lái fèng yao .
gong hé bù qì àn tóu míng ,
gòng chéng dà yè ? " ? shěn
yín liáng jiǔ , nǎi kuì rán tàn
yue : " wú gù zhì fèng , xian
fei lì yè zhì rén , nài cóng zhì
jiǔ yǐ , bù rěn xiāng shě . "
chǒng yue : " qǐ bù wén liáng
qín zé mù ér qì , xián chén
zé zhǔ ér shì . yù kě shì zhì
zhǔ , ér jiao bèi shi zhì , fei
zhàng fu yě . " ? qǐ xiè yue :
" yuàn cóng gōng yán . "
chǒng yue : " hé bù jiù sha
fèng , xian ér qù , yǐ wèi jìn
jiàn zhī lǐ ? " ? yue : " yǐ chén
shì zhǔ , dà bù yì yě . wú jué
bù wèi . " chǒng yue : " gong
zhen yì shì yě ! " ? suì yǐn
zhàng xià shù shí qí , lián yè
tòng mǎn chǒng lái tóu cáo
cào . zǎo yǒu rén bào zhì
yáng fèng . fèng dà nù , zì
yǐn qian qí lái zhui , dà jiào :
" xú ? fǎn zéi xiù zǒu ! "
zhèng zhui gǎn xiàn , hu rán
yi sheng pào xiǎng , shan
shàng shan xià , huò bǎ qí

。今日于阵前得见故人，欲进一言，故特冒死而来。”晃乃延之坐，问其来意。宠曰：“公之勇略，世所罕有，奈何屈身于杨、韩之徒？曹将军当世英雄，其好贤礼士，天下所知也；今日阵前，见公之勇，十分敬爱，故不忍以健将决死战，特遣宠来奉邀。公何不弃暗投明，共成大业？”晃沈吟良久，乃喟然叹曰：“吾固知奉、暹非立业之人，奈从之久矣，不忍相舍。”宠曰：“岂不闻良禽择木而栖，贤臣择主而事。遇可事之主，而交臂失之，非丈夫也。”晃起谢曰：“愿从公言。”宠曰：“何不就杀奉、暹而去，以为进见之礼？”晃曰：“以臣弑主，大不义也。吾决不为。”宠曰：“公真义士也！”晃遂引帐下数十骑，连夜同满宠来投曹操。早有人报知杨奉。奉大怒，自引

nhan, dục tiến nhất ngôn, cõ đặc mạo tử nhi lai." Hoảng nãi duyên chi tọa, vấn kì lai ý. Sủng viết: "Công chi dũng lược, thê sở hăn hữu, nại hà khuất thân vu dương, hàn chí đồ? Tào tướng quân đương thế anh hùng, kì hảo hiền lẽ sĩ, thiên hạ sở tri dã; kim nhật trận tiền, kiến công chi dũng, thập phân kính ái, cõ bất nhẫn dĩ kiện tương quyết tử chiến, đặc khiển sủng lai phụng yêu. Công hà bất khí ám đầu minh, cộng thành đại nghiệp?" Hoảng trầm ngâm lương cữu, nãi vị nhiên thán viết: "Ngô cõ tri phụng, xiêm phi lập nghiệp chi nhân, nại tòng chi cửu hĩ, bất nhẫn tương xá." Sủng viết: "Khởi bất vân lương cầm trạch mộc nhi tê, hiền thần trạch chủ nhi sự. Ngô khả sự chi chủ, nhi giao tí thất chi, phi trượng phu dã." Hoảng khởi tạ viết: "Nguyện tòng công ngôn." Sủng viết: "Hà bất ưu sát phụng, xiêm nhi khú, dĩ vi tiến kiến chi lễ?" Hoảng viết: "Dĩ thần thí chủ, đại bất nghĩa dã. Ngô quyết bất vi." Sủng viết: "Công chán nghĩa sĩ dã!" Hoảng toại dẫn trường hạ số thập ky, liên dạ đồng mãn sủng lai đầu tào thao. Tảo hưu nhân báo tri dương phụng. Phụng đại nộ, tự dẫn thiên ky lai truy, đại khiếu: "Từ hoảng phản tặc hưu tầu!" Chánh truy cản gian, hốt nhiên nhất thanh pháo hưởng, sơn thượng sơn

dinh tào tướng quân, hôm nay ở trước trận, trông thấy cố nhân, muốn dâng một câu nói, nên liều chết lại đây. Hoảng mòi ngồi, hỏi ý làm sao, Sủng nói: - Ông là người dũng lược, đời nay hiếm có, sao lại phải khuất thân đi theo bọn Dương Phụng, Hàn Tiêm. Tào tướng quân là đắng anh hùng thời nay biết yêu người hiền, kính kẻ sĩ, thiên hạ đều biết tiếng. Hôm nay ở trước trận thấy ông khỏe mạnh, trong bụng mươi phần kính yêu, không nỡ sai tướng khỏe ra để giết nhau. Bởi vậy Tào công sai tôi đến đây để mòi ông. Xin ông bỏ chỗ tối, qua nơi sáng, để cùng Tào công làm nên nghiệp lớn. Từ Hoảng nghĩ ngợi một hồi, chép miệng than rằng: - Ta cũng biết Dương Phụng, Hàn Tiêm không phải là tay lập được nghiệp, nhưng theo đã lâu rồi, bây giờ không nỡ bỏ. Sủng lại nói: - Ông há lại không biết rằng: Chim khôn tìm cây mà đậu, người hiền chọn chủ mà thờ. Nay ông đã gặp được chủ đáng thờ, bỏ lỡ mất cơ hội tốt sao gọi là người trượng phu? Hoảng đứng dậy tạ nói rằng: - Xin nghe lời ngài dạy. Sủng nói: - Đã vậy, sao ông không giết ngay Dương Phụng, Hàn Tiêm để làm lễ yết kiến. Hoảng nói: - Làm bầy tôi mà giết chủ, ấy thực là bất nghĩa, tôi quyết không làm. Sủng nói: - Ông thực là người nghĩa sĩ! Từ Hoảng liền dẫn vài mươi tên kỵ mã, ngay đêm hôm ấy cùng với Mãn Sủng, chạy sang trại Tào Tháo. Có người báo với Dương Phụng,

míng , fú jun sì chu , cáo cào
qín zì yín jun dang xiān , dà
hè : " wǒ zài cǐ děng hòu duo
shí . xiū jiào zǒu tuo ! " yáng
fèng dà jīng , jí dài huí jun ,
zǎo bèi cáo bing wéi zhù .
qià hǎo hán xian yǐn bing lái
jiù , liǎng jun hùn zhàn ,
yáng fèng zǒu tuo . cáo cào
chèn bǐ jun luàn , chéng shì
gong jí , liǎng jia jun shì dà
bàn duo jiàng . yáng fèng ,
hán xian shì gu , yǐn bài bing
tóu yuán shù qù liǎo .

千骑来追，大叫：“徐晃反贼休走！”正追赶间，忽然一声炮响，山上山下，火把齐明，伏军四出，曹操亲自引军当先，大喝：“我在此等候多时。休教走脱！”杨奉大惊，急待回军，早被曹兵围住。恰好韩暹引兵来救，两军混战，杨奉走脱。曹操趁彼军乱，乘势攻击，两家军士大半降。杨奉、韩暹势孤，引败兵投袁术去了。

- 11 cáo cào shou jun huí yíng ,
mǎn chōng yǐn xú ? rù jiàn .
cào dà xǐ , hòu dài zhì . yú
shì yíng luán jià dào xǔ dou ,
gài zào gong shì diàn yǔ , lì
zong miào shè jì , shèng tái
si yuàn yá mén , xiū chéng
guo fù kù ; feng dǒng chéng
děng shí san rén wèi liè hóu .
shǎng gong fá zuì , bìng
ting cáo cào chǔ zhì . cáo zì
feng wèi dà jiāng jun wǔ píng
hóu , yǐ xún yù wèi shì zhōng
cháng shu lìng , xún you wèi
jun shi , guo jia wèi sì mǎ jí
jiǔ , liú ? wèi sì kong cang
cáo yuàn , mó ? , rèn jùn
wèi diǎn nóng zhōng láng
jiàng , cui du qián liáng ,

曹操收军回营，满宠引徐晃入见。操大喜，厚待之。于是迎銮驾到许都，盖造宫室殿宇，立宗庙社稷、省台司院衙门，修城郭府库；封董承等十三人为列侯。赏功罚罪，并听曹操处置。操自封为大将军武平侯，以荀彧为侍中尚书令，荀攸为军师，郭嘉为司马祭酒，刘晔为司空仓曹掾，毛玠、任峻为典农中郎将，催督钱

hạ, hỏa bả tè minh, phục quân
tử xuất, tào thao thân tự dẫn
quân đương tiên, đại hát: "Ngã
tại thủ đẳng hậu đa thời. Hữu
giáo tầu thoát!" Dương phung
đại kinh, cấp đãi hồi quân, tảo
bị tào binh vi trụ. Kháp hảo hàn
xiêm dẫn binh lai cứu, lưỡng
quân hỗn chiến, đương phung
tầu thoát. Tào thao sần bỉ quân
loạn, thừa thế công kích, lưỡng
gia quân sĩ đại bán đa hàng.
Dương phung, hàn xiêm thế cô,
dẫn bại binh đầu viên thuật khú
liễu.

Phụng giận lắm đem ngay một
nghìn quân kỵ mã đuổi theo, gọi to
lên rằng: - Phản tặc Từ Hoảng
đừng chạy nữa! Trong khi đang
đuổi, chợt nghe thấy một tiếng pháo
nổ, trên núi dưới đồng, lửa được
sáng choang; quân phục bốn mặt
kéo ra. Tào Tháo tự dẫn quân đi
trước, quát lên rằng: - Ta đợi đây
đã lâu. Chờ để cho chúng nó chạy
thoát. Dương Phụng khiếp đảm,
chực thu quân về nhưng đã bị quân
Tào vây bọc. May đâu, giữa lúc ấy
Hàn Tiêm kéo quân lại cứu. Hai bên
đánh nhau: Phụng chạy được thoát;
Tháo thừa thế đánh dần, quân sĩ
Phụng, Tiêm đều hàng quá nửa.
Hai người thế cô, nhặt nhạnh quân
sót rồi sang với Viên Thuật.

Tào thao thu quân hồi doanh,
mǎn sủng dẫn từ hoảng nhập
kiến. Thao đại hỉ, hậu đãi chi.
Vu thị nghênh loan giá đáo hứa
đô, cái tạo cung thất điện vũ,
lập tôn miếu xã tắc, tĩnh đài ti
viện nha môn, tu thành quách
phủ khố; phong đồng thừa
đẳng thập tam nhân vi liệt hầu.
Thuởng công phạt tội, tịnh
thính tào thao xử trí. Thao tự
phong vi đại tướng quân võ
binh hầu, dĩ tuân úc vi thị trung
thượng thư lệnh, tuân du vi
quân sư, quách gia vi Tư Mã tế
tửu, lưu diệp vi ti không thương
tào duyên, mao giới, nhâm tuấn
vi diễn nông trung lang tướng,
thôi đốc tiền lương, trình dục vi

Tháo thu quân về dinh, bấy giờ
Mãn Sủng dẫn Từ Hoảng vào ra
mắt. Tháo mừng rỡ, đãi Từ Hoảng
rất hậu, rồi rước loan giá về Hứa
Đô sửa sang nhà cửa, cung miếu:
Lập tôn miếu, xã tắc, cùng các tòa,
các dinh và các nha môn; lại xây
thành quách, lập kho tàng. Lũ Đổng
Thừa cả thảy ba mươi người, đều
được phong làm liệt hầu. Thuởng
người có công; phạt kẻ có tội, các
việc hết thảy đều do Tào Tháo coi
xét. Tháo tự phong mình làm đại
tướng quân, Vũ binh hầu; Tuân Úc
làm thị trung thượng thư lệnh; Tuân
Du làm quân sư; Quách Gia làm tư
mã tế hữu; Lưu Viết làm tư không
duyện tào; Mao giới, Nhiệm Tuấn
làm diễn nông trung lang tướng, coi

chéng yù wèi dong píng
xiāng , fàn chéng , dǒng
zhào wèi luò yáng lìng , mǎn
chǒng wèi xǔ dou lìng , xià
hóu dun , xià hóu yuán , cáo
réν , cáo hóng jie wèi jiāng
jun , lǚ qián , lǐ diǎn , lè jìn ,
yú jìn , xú ? jie wèi xiào wèi ,
xǔ chū , diǎn wéi jie wèi dou
wèi ; qí yú jiàng shì , gè gè
fēng guān . zì cǐ dà quán jie
gui yú cáo cáo : cháo tíng dà
wù , xiān bǐng cáo cáo , rán
hòu fāng zòu tian zì .

12 cáo jì dìng dà shì , nǎi shè
yàn hòu táng , jù zhòng móu
shì gòng yì yue : " liú bèi tún
bing xú zhōu , zì lǐng zhōu
shì ; jìn lǚ bù yǐ bing bài tou
zhi , bèi shǐ ju yú xiǎo pèi :
ruò èr rén tòng xīn yǐn bing
lái fān , nǎi xīn fù zhì huàn yē .
gong děng yǒu hé miào jì
kě tú zhì ? " xǔ chǔ yue : "
yuàn jiè jīng bing wǔ wàn ,
zhǎn liú bèi , lǚ bù zhī tou ,
xiān yú chéng xiāng . " xún
yù yue : " jiāng jun yǒng zé
yǒng yǐ , bù zhī yòng móu .
jìn xǔ dou xīn dìng , wèi kě
zào cì yòng bing . yù yǒu yì jì
, míng yue èr hǔ jīng shí zhí
jì . jìn liú bèi sui lǐng xú zhōu
, wèi de zhào mìng . míng
gong kě zòu qǐng zhào mìng
shí shòu bèi wèi xú zhōu mù
, yin mì yǔ yí shu , jiào sha lǚ
bù . shì chéng zé bèi wú

粮，程昱为东平相，范成、董昭为洛阳令，满宠为许都令，夏侯惇、夏侯渊、曹仁、曹洪皆为将军，吕虔、李典、乐进、于禁、徐晃皆为校尉，许褚、典韦皆为都尉；其余将士，各各封官。自此大权皆归于曹操：朝廷大务，先禀曹操，然后方奏天子。

đông bình tương, phạm thành,
đồng chiêu vi lạc dương lệnh,
mãn sủng vi hứa đô lệnh, hạ
hầu đôn, hạ hầu uyên, tào
nhân, tào hồng giai vi tướng
quân, lữ kiền, lý diễn, nhạc tiến,
vu cầm, từ hoảng giai vi giáo
úy, hứa trử, điển vi giai vi đô
úy; kì du tướng sĩ, các các
phong quan. Tự thử đại quyền
giai quy vu tào thao: triều đình
đại vụ, tiên bẩm tào thao, nhiên
hậu phuong tấu thiên tử.

về việc thúc đốc tiền lương; Trình
Dục làm tướng ở quận Đông Bình;
Phạm Thành Đông Chiêu làm quan
lịch ở Lạc Dương; Mãn Sủng làm
quan lính ở Hứa Đô; Hạ Hầu Uyên,
Hạ Hầu Đôn, Tào Hồng, Tào Nhân
đều làm tướng quân; Lã Kiền, Lý
Điễn, Nhạc Tiến, Vu Cầm, Từ
Hoảng đều làm hiệu úy; Hứa Chủ,
Điển Vi làm đô úy. Còn bao nhiêu
tướng sĩ cũng đều phong quan cả.
Từ đây quyền to trong nước đều
vào tay Tào Tháo. Nội các việc lớn
triều đình, trước trình Tào Tháo,
sau mới tâu vua.

操既定大事，乃设宴后堂，聚众谋士共议曰：“刘备屯兵徐州，自领州事；近吕布以兵败投之，备使居于小沛：若二人同心引兵来犯，乃心腹之患也。公等有何妙计可图之？”许褚曰：“愿借精兵五万，斩刘备、吕布之头，献于丞相。”荀彧曰：“将军勇则勇矣，不知用谋。今许都新定，未可造次用兵。或有一计，名曰二虎竞食之计。今刘备虽领徐州，未得诏命。明公可奏请诏命实授

Khi Tháo đã định xong việc lớn, mới mở một cuộc yến ở hậu đường, họp các mưu sĩ lại bàn rằng: - Lưu Bị đóng quân ở Từ Châu, tự lĩnh chức, coi việc ở đó. Mới rồi Lã Bố nhân ta đánh thua, cũng chạy về đây, Bị cho ở Tiểu Bá. Nếu hai người ấy đồng tâm kéo đến xâm phạm vào Hứa Đô, cũng là một điều nguy, ta vốn trong bụng vẫn lo việc ấy. Các ông có nghĩ kế gì trừ được hai người ấy không? Hứa Chủ nói: - Tôi xin lĩnh năm vạn tinh binh, đi chém được đầu Lưu Bị, Lã Bố vào dâng thura tướng. Tuân Úc lại can Hứa Chủ rằng: - Tướng quân thì khỏe thực, nhưng tướng quân không biết dùng mạo. Nay Hứa Đô mới dựng, chưa được vững vàng, chưa nên hấp tấp bắt quân. Tôi xin hiến một kế, gọi là kế "Hai hổ tranh ăn". Lưu Bị bây giờ lĩnh ở Từ Châu, nhưng chưa có chiêu mệnh. Vậy minh công nên tâu

měng shì wèi fǔ , yì jiàn kě tú ; shì bù chéng , zé lǔ bù bì sha bēi yǐ : cǐ nǎi èr hǔ jìng shí zhì jí yě . " cáo cóng qí yán , jí shí zòu qǐng zhào mìng , qiǎn shǐ ? wǎng xú zhōu , feng liú bēi wèi zheng dong jiāng jun yí chéng tíng hóu lǐng xú zhōu mù ; bìng fù mì shu yí feng . què shuo liú xuán dé zài xú zhōu , wén dì xìng xǔ dou , zhèng yù shàng biǎo qìng hè . hu bào tian shǐ zhì , chu guo yíng jie rù jùn , bài shòu en mìng bì , shè yàn guǎn dài lái shǐ . shǐ yue : " jun hóu de cǐ en mìng , shí cáo jiāng jun yú dì qián bǎo jiàn zhì lì yě . " xuán dé chēng xiè . shǐ zhě nǎi qū chu si shu dì yǔ xuán dé . xuán dé kàn bà , yue : " cǐ shì cháng róng jì yì . " xí sǎn , an xie lái shǐ yú guǎn yì . xuán dé lián yè yǔ zhòng shang yì cǐ shì . zhang fei yue : " lǚ bù běn wú yì zhí rén , sha zhì hé ài ! " xuán dé yue : " ta shì qióng ér lái tóu wǒ , wǒ ruò sha zhì , yì shì bù yì . " zhang fei yue : " hǎo rén nán zuò ! " xuán dé bù cóng . cǐ rì , lǚ bù lái hè , xuán dé jiào qǐng rù jiàn . bù yue : " wén gong shòu cháo tíng en mìng , tè lái xiāng hè . " xuán dé xùn xiè . zhi jiàn zhang fei chě jiàn shàng ting , yào sha lǚ bù . xuán dé huang máng zǔ zhù . bù dà

备为徐州牧，因密与一书，教杀吕布。事成则备无猛士为辅，亦渐可图；事不成，则吕布必杀备矣：此乃二虎竞食之计也。”操从其言，即时奏请诏命，遣使赍往徐州，封刘备为征东将军宜城亭侯领徐州牧；并附密书一封。却说刘玄德在徐州，闻帝幸许都，正欲上表庆贺。忽报天使至，出郭迎接入郡，拜受恩命毕，设宴管待来使。使曰：“君侯得此恩命，实曹将军于帝前保荐之力也。”玄德称谢。使者乃取出私书递与玄德。玄德看罢，曰：“此事尚容计议。”席散，安歇来使于馆驿。玄德连夜与众商议此事。张飞曰：“吕布本无义之人，杀之何碍！”玄德曰：“他势穷而来投我，我若杀之，亦是不义。”张飞曰：“好人难做！”玄德不从。次日，吕布来贺，玄德教请入见。

tiệm khả đồ; sự bất thành, tắc lữ bộ tất sát bị hĩ: thủ nãi nhị hỗ cạnh thực chi kê dã. "Thao tòng kì ngôn, tức thời tâu thỉnh chiếu mệnh, khiền sứ tê vãng từ châu, phong lưu bị vi chinh đông tướng quân nghi thành đình hầu lĩnh từ châu mục; tịnh phụ mật thư nhất phong. Khước thuyết lưu huyền đức tại từ châu, văn để hạnh hứa đô, chánh dục thượng biểu khánh hạ. Hốt báo thiên sứ chí, xuất quách nghênh tiếp nhập quận, bái thụ ân mệnh tất, thiết yến quán đãi lai sứ. Sứ viết: "Quân hầu đắc thủ ân mệnh, thật tào tướng quân vu để tiền bảo tiên chi lực dã." Huyền đức xưng tạ. Sứ giả nãi thủ xuất tư thư để dữ huyền đức. Huyền đức khán bãí, viết: "Thủ sự thượng dung kế nghị." Tịch tán, an hiết lai sứ vu quán dịch. Huyền đức liên dạ dữ chúng thương nghị thủ sự. Trương phi viết: "Lữ bộ bỗn vô nghĩa chi nhân, sát chi hà ngại!" Huyền đức viết: "Tha thế cùng nhí lai đầu ngã, ngã nhược sát chi, diệc thị bất nghĩa." Trương phi viết: "Hảo nhân nan tôi!" Huyền đức bất tòng. Thứ nhật, lữ bộ lai hạ, huyền đức giáo thỉnh nhập kiến. Bố viết: "Văn công thụ triều đình ân mệnh, đặc lai tương hạ." Huyền đức tồn tạ. Chỉ kiến trương phi xả kiêm thượng thính, yếu sát lữ bộ. Huyền đức hoảng mang trở trụ.

Hoàng thượng giáng chiếu cho y được thực thụ làm chức mục Tử Châu; nhân thể đưa cho Lưu Bị một bức mật thư sai y giết Lã Bố. Nếu Lưu Bị tuân lệnh giết được Lã Bố thì y mất tay phù tá; bằng y không giết nổi thì Lã Bố giết y. Thế gọi là cái kế "Hai hổ tranh ăn". Tào Tháo nghe kế ấy, liều tâu xin chiếu mệnh, rồi sai ngay sứ sang Tử Châu, phong cho Lưu Bị làm chinh đông tướng quân, Nghi thành đình hầu, lĩnh Tử Châu mục, lại đưa thêm một phong mật thư. Lưu Bị ở Tử Châu, nghe tin vua dời đô sang Hứa Đô, sắp sửa dâng biểu chúc mừng, chợt có người báo: Có sứ nhà vua đến. Bị ra đón rước vào thành, lạy tạ ăn mạng xong rồi, mở yến thết đãi sứ giả. Sứ nói: - Ngài được ân mạng này, đều là nhờ có Tào Tháo thừa tướng hết sức tiến cử. Lưu Bị tạ ân. Sứ bấy giờ mới đưa mật thư ra, Lưu Bị xem xong thư nói rằng: - Việc này xin để thong thả cho tôi bàn luận. Tiệc tan, Bị mời sứ giả ra nghỉ ngoài quán khách, đêm hôm ấy bàn với các tướng. Trương Phi nói: - Lã Bố là người vô nghĩa, giết nó đi có ngại gì. Lưu Bị nói: - Người ta thế cùng về với ta. Nếu ta giết đi, thế là bất nghĩa. Trương Phi nói: - Làm người tốt khó lắm! Lưu Bị nhất định không nghe. Hôm sau, Lã Bố lại mừng. Lưu Bị cho ra mời vào. Bố nói: - Nghe ngài mới được ân mệnh triều đình, nên tôi đến mừng. Lưu Bị cảm ơn. Trong khi ấy Trương Phi cầm gươm đợi ở cổng đường, định Lã

jīng yue : " yì dé hé gù zhì
yào sha wǒ ? " zhang fei jiào
yue : " cáo cào dào nǐ shì wú
yì zhì rén , jiào wǒ ge ge sha
nǐ ! " xuán dé lián sheng hè
tuì . nǎi yǐn lǚ bù tòng rù hòu
táng , shí gào qián yin ; jiù
jiāng cáo cáo suǒ sòng mì
shu yǔ lǚ bù kàn . bù kàn bì ,
qì yue : " cǐ nǎi cáo zéi yù
líng wǒ èr rén bù hé ér ! "
xuán dé yue : " xiong wù you
, liú bēi shì bù wèi cǐ bù yì
zhì shì . " lǚ bù zài san bài
xiè . bēi liù bù yǐn jiǔ , zhì
wǎn fang huí . guan , zhang
yue : " xiong cháng hé gù bù
sha lǚ bù ? " xuán dé yue : "
cǐ cáo mèng dé kǒng wǒ yǔ
lǚ bù tòng móu fá zhì , gù
yòng cǐ jì , shǐ wǒ liǎng rén zì
xiāng tun bìng , bǐ què yú
zhong qū lì . nài hé wèi suō
shǐ hu ? " guan gong diǎn
tóu dào shì . zhang fei yue : "
wǒ zhì yào sha cǐ zéi yǐ jué
hòu huàn ! " xuán dé yue : "
cǐ fei dà zhàng fu zhì suǒ wéi
yě . "

布曰：“闻公受朝廷恩命，特来相贺。”玄德逊谢。只见张飞扯剑上厅，要杀吕布。玄德慌忙阻住。布大惊曰：“翼德何故只要杀我？”张飞叫曰：“曹操道你是无义之人，教我哥哥杀你！”玄德连声喝退。乃引吕布同入后堂，实告前因；就将曹操所送密书与吕布看。布看毕，泣曰：“此乃曹贼欲令我二人不和耳！”玄德曰：“兄勿忧，刘备誓不为此不义之事。”吕布再三拜谢。备留布饮酒，至晚方回。关、张曰：“兄长何故不杀吕布？”玄德曰：“此曹孟德恐我与吕布同谋伐之，故用此计，使我两人自相吞并，彼却于中取利。奈何为所使乎？”关公点头道是。张飞曰：“我只要杀此贼以绝后患！”玄德曰：“此非大丈夫之所为也。”

Bố đại kinh viết: "Dực đúc hà
cố chỉ yếu sát ngã?" Trương
phi khiêu viết: "Tào thao đạo
nhĩ thị vô nghĩa chi nhân, giáo
ngã ca ca sát nhĩ!" Huyền đức
liên thanh hát thối. Nãi dẫn lữ
bố đồng nhập hậu đường, thật
cáo tiền nhân; tựu tương tào
thao sở tổng mật thư dữ lữ bố
khán. Bố khán tất, khắp viết:
"Thủ nãi tào tắc dục lệnh ngã
nhị nhân bất hòa nhĩ!" Huyền
đức viết: "Huynh vật ưu, lưu bị
thệ bắt vi thủ bắt nghĩa chi sự."
Lữ bố tái tam bái tạ. Bị lưu bố
âm túu, chí vân phương hỏi.
Quan, trương viết: "Huynh
trưởng hà cố bắt sát lữ bố?"
Huyền đức viết: "Thủ tào mạnh
đức khủng ngã dữ lữ bố đồng
mưu phạt chí, cố dụng thủ kế,
sử ngã lưỡng nhân tự tương
thôn tịnh, bỉ khước vu trung thủ
lợi. Nại hà vi sở sử hò?" Quan
công điểm đầu đạo thi. Trương
phi viết: "Ngã chỉ yếu sát thủ
tắc dĩ tuyệt hậu hoạn!" Huyền
đức viết: "Thủ phi đại trượng
phu chi sở vi dã."

Bố ra thì giết. Lưu Bị trông thấy vậy
vàng ngăn lại. Lã Bố kinh hãi, nói
rằng: - Dực Đức chỉ lăm lăm giết ta,
là có làm sao? Trương Phi nói
rằng: - Tào Tháo bảo mày là thằng
vô nghĩa, bảo anh tao giết mày.
Lưu Bị với vàng quát Trương Phi ra,
mời Lã Bố vào hậu đường, nói rõ
đầu đuôi, rồi đưa mật thư của Tào
Tháo cho Lã Bố xem. Lã Bố xem
xong thư, khóc nói rằng: - Ấy là
thằng giặc Tào nó muốn cho hai
chúng ta không được hòa với nhau
đó. Lưu Bị nói: - Xin anh đừng lo.
Tôi quyết không bao giờ làm điều
bất nghĩa ấy. Lã Bố hai ba lần bái
tạ. Bị giữ Bố lại uống rượu mãi đến
chiều mới về. Lã Bố về, Quan,
Trương mới hỏi Lưu Bị rằng: -
Huynh trưởng làm sao không giết
Lã Bố? Lưu Bị nói: - Đấy là Tào
Tháo nó sợ ta cùng với Lã Bố đồng
mưu đánh nó, cho nên nó dùng kế
ấy, để cho hai bên giết lẫn nhau.
Sao mình lại có thể để cho nó lợi
dụng được. Quan Công gật đầu
bảo: Phải! Trương Phi nói: - Tôi chỉ
muốn giết thằng giặc ấy để khỏi
phải lo về sau. Lưu Bị nói: - Làm
thế sao gọi là trượng phu?

13 cì rì , xuán dé sòng shǐ mìng huí jīng , jiù bài biǎo xiè en , bìng huí shu yǔ cáo cào , zhí yán róng huǎn tú zhì . shǐ mìng huí jiàn cáo cào , yán xuán dé bù sha lǚ bù zhì shì . cáo wèn xún yù yue : " cǐ jí bù chéng , nài hé ? " huò yue : " yǒu yǒu yí jì , míng yue qu hǔ tun láng zhī jì . " cáo yue : " qí jì rú hé ? " yù yue : " kě àn lìng rén wǎng yuán shù chǔ tōng wèn , bào shuo liú bèi shàng mì biǎo , yào lüè nán jūn . shù wén zhī , bì nù ér gong bēi ; gong nǎi míng zhào líu bèi tǎo yuán shù . liǎng bian xiāng bìng , lǚ bù bì sheng yì xìn : cǐ qu hǔ tun láng zhī jì yě . " cáo dà xǐ , xian fa rén wǎng yuán shù chǔ ; cì jiǎ tian zi zhào , fa rén wǎng xú zhōu .

次日，玄德送使命回京，就拜表谢恩，并回书与曹操，只言容缓图之。使命回见曹操，言玄德不杀吕布之事。操问荀彧曰：“此计不成，奈何？”或曰：“又有二计，名曰驱虎吞狼之计。”操曰：“其计如何？”或曰：“可暗令人往袁术处通问，报说刘备上密表，要略南郡。术闻之，必怒而攻备；公乃明诏刘备讨袁术。两边相并，吕布必生异心：此驱虎吞狼之计也。”操大喜，先发人往袁术处；次假天子诏，发人往徐州。

14 què shuo xuán dé zài xú zhōu , wén shǐ mìng zhì , chu guo yíng jie ; kai dù zhào shu , què shì yào qǐ bing tǎo yuán shù . xuán dé lǐng mìng , sòng shǐ zhě xian huí . mí zhú yue : " cǐ yòu shì cáo cào zhī jì . " xuán dé yue : " sui shì jì , wáng mìng bù kě wéi yě . " sui diǎn jun mǎ , kè rì qǐ chéng , sun gan yue : " kě xian dìng shǒu chéng zhí rén . " xuán dé yue : " èr

却说玄德在徐州，闻使命至，出郭迎接；开读诏书，却是要起兵讨袁术。玄德领命，送使者先回。糜竺曰：“此又是曹操之计。”玄德曰：“虽是计，王命不可违也。”遂点军马，克日起程，孙乾曰：“可先定守城之人。”玄德

Thứ nhật, huyền đức tổng sứ mệnh hồi kinh, tựu bái biểu tạ ân, tịnh hồi thư dũ tào thao, chỉ ngôn dung hoãn đồ chi. Sử mệnh hồi kiến tào thao, ngôn huyền đức bất sát lữ bố chí sự. Thao văn tuân úc viết: "Thử kế bất thành, ngại hả?" Hoặc viết: "Hựu hữu nhất kế, danh viết khu hô thôn lang chi kế." Thao viết: "Kì kế như hả?" Úc viết: "Khả ám lệnh nhân vãng viên thuật xử thông vấn, báo thuyết lưu bị thượng mật biểu, yếu lược nam quận. Thuật văn chi, tất nộ nhi công bị; công nãi minh chiểu lưu bị thảo viên thuật. Lưỡng biên tương tĩnh, lữ bố tất sinh dị tâm: thử khu hô thôn lang chi kế dã." thao đại hỉ, tiên phát nhân vãng viên thuật xử; thử giả thiên tử chiểu, phát nhân vãng từ châu.

Hôm sau Lưu Bị tiễn sứ giả về kinh; dâng biểu tạ ân và đưa thư trả lời Tào Tháo, nói xin để thông thả sẽ làm. Sứ về kinh vào ra mắt Tào Tháo, thuật chuyện Huyền Đức không giết Lã Bố. Tào Tháo mới hỏi Tuân Úc: - Kế ấy không xong làm thế nào? Úc nói: - Tôi lại có một kế nữa, gọi là kế "Xua hổ nuốt sói". Tháo nói: - Kế ấy thế nào? Úc nói: - Tướng quân nên sai người đi hỏi thăm Viên Thuật, rồi mật bảo Thuật rằng: Lưu Bị dâng mật biểu muốn lấy Nam Quận, Thuật tất giận đánh Lưu Bị. Minh công thì đưa chiểu rõ ràng sai Lưu Bị đánh Viên Thuật. Hai bên đánh nhau, Lã Bố tắt sinh bụng khác thế gọi là: Xua hổ cho nó nuốt sói. Tháo ưng ý lắm, một mặt sai ngay người đến Viên Thuật, một mặt lấy chiểu vua, sai đem đến Từ Châu.

Lưu Bị ở Từ Châu nghe có sứ đến, ra thành mời đón vào. Bị mở chiểu ra đọc, chiểu sai Lưu Bị khởi binh đánh Viên Thuật. Lưu Bị vâng lệnh, tiễn sứ về nước. My Chúc nói: - Đây lại là kế Tào Tháo! Lưu Bị nói: - Đành là kế của Tào Tháo, nhưng có mệnh vua thì phải vâng theo. Nói rồi lập tức điềm quân mã, ngay hôm ấy kéo đi. Tôn Càn nói: - Trước hết hãy nêu cử người giữ lấy thành. Lưu Bị hỏi Quan, Trương: - Trong hai em, ai giữ nổi được thành?

dì zhì zhōng , shéi rén kě shǒu ? " guān gōng yue : " dì yuàn shǒu cǐ chéng . " xuán dé yue : " wú zǎo wǎn yù yǔ ēr yì shì , qǐ kě xiāng lí ? " zhang fei yue : " xiǎo dì yuàn shǒu cǐ chéng . " xuán dé yue : " nǐ shǒu bù de cǐ chéng : nǐ yǐ zhě jǐ hòu gang qiǎng , bian tà shì zú ; èr zhě zuò shì qīng yì , bù cóng rén jiàn . wú bù fàng xīn . " zhang fei yue : " dì zì jīn yǐ hòu , bù yǐn jiǔ , bù dǎ jun shì , zhu ban tǐng rén quàn jiàn biàn liǎo . " mí zhú yue : " zhī kǒng kǒu bù yìng xīn . " fei nù yue : " wú gen ge ge duo nián , wèi cháng shi xìn , nǐ rú hé qīng liào wǒ ! " xuán dé yue : " dì yán suí rú cǐ , wú zhòng bù fàng xīn . huán qǐng chén yuán lóng fú zhì , zǎo wǎn lìng qí shǎo yīn jiǔ , wù zhì shi shì . " chén deng yìng nuò . xuán dé fēn fù liǎo dang , nǎi tǒng mǎ bù jun san wàn , lí xú zhōu wàng nán yáng jìn fa . què shuo yuán shù wén shuo liú bēi shàng biǎo , yù tun qí zhōu xiàn , nǎi dà nù yue : " rǔ nǎi zhī xí biān jù zhì qù , jin zhé zhàn jù dà jùn , yǔ zhu hóu tòng liè ; wú zhèng yù fá rǔ , rǔ què fǎn yù tú wǒ ! shen wèi kě hèn ! " nǎi shǐ shàng jiang jì líng qǐ bing shí wàn , sha qì xú zhōu . liǎng jun huì yú xu chí . xuán dé

曰：“二弟之中，谁人可守？”关公曰：“弟愿守此城。”玄德曰：“吾早晚欲与尔议事，岂可相离？”张飞曰：“小弟愿守此城。”玄德曰：“你守不得此城：你一者酒后刚强，鞭挞士卒；二者作事轻易，不从人谏。吾不放心。”张飞曰：“弟自今以后，不饮酒，不打军士，诸般听人劝谏便了。”糜竺曰：“只恐口不应心。”飞怒曰：“吾跟哥哥多年，未尝失信，你如何轻料我！”玄德曰：“弟言虽如此，吾终不放心。还请陈元龙辅之，早晚令其少饮酒，勿致失事。”陈登应诺。玄德分付了当，乃统马步军三万，离徐州望南阳进发。却说袁术闻说刘备上表，欲吞其州县，乃大怒曰：“汝乃织席编履之去，今辄占据大郡，与诸侯同列；吾正欲伐汝，汝却反欲图我！深为可恨！”

đệ chi trung, thùy nhân khả thủ?" Quan công viết: "Đệ nguyện thủ thử thành." Huyền đức viết: "Ngô tảo vân dục dữ nhĩ nghị sự, khởi khả tương li?" Trương phi viết: "Tiểu đệ nguyện thủ thử thành." Huyền đức viết: "Nhĩ thủ bất đắc thử thành: nhĩ nhất giả tửu hậu cương cường, tiên thát sĩ tốt; nhĩ giả tác sự khinh dị, bất tòng nhân gián. Ngô bất phόng tâm." Trương phi viết: "Đệ tự kim dĩ hậu, bất ầm tửu, bất đả quân sĩ, chư bàn thính nhân khuyến gián tiện liễu." Mi trúc viết: "Chỉ khùng khầu bất ứng tâm." Phi nộ viết: "Ngô cân ca ca đa niên, vị thường thất tín, nhĩ như hà khinh liêu ngã!" Huyền đức viết: "Đệ ngôn tuy như thử, ngô chung bất phόng tâm. Hoàn thỉnh trần nguyên long phụ chi, tảo vân lệnh kì thiều ầm tửu, vật trí thất sự." Trần đăng ứng nặc. Huyền đức phân phó liều đương, nãi thống mã bộ quân tam vạn, lì từ châu vọng nam đương tiến phát. Khuốc thuyết viên thuật văn thuyết lưu bị thương biếu, dục thôn kì châu huyền, nãi đại nộ viết: "Nhữ nãi chức tịch biên lũ chi khứ, kim triếp chiêm cư đại quận, dữ chư hầu đồng liệt; ngô chánh dục phạt nhữ, nhữ khuốc phản dục đồ ngã! Thâm vi khả hận!" Nãi sử thượng tương kỉ linh khởi binh thập vạn, sát khí từ châu. Lưỡng quân hội vu hu di.

Quan Công thưa: Em xin giữ. Lưu Bị nói: - Ta sớm tối nào cũng cần đến em bàn các việc, rời nhau ra làm sao được? Trương Phi nói: - Em xin giữ. Lưu Bị bảo Phi rằng: - Em thì giữ làm sao được! Một là em rượu vào hung hăng lên, đánh lính tráng, hai là em làm việc gì cũng coi thường, không chịu nghe ai can gián. Ta không đành lòng. Phi nói: - Từ giờ trở đi em xin không uống rượu. Không đánh lính tráng, ai can bảo gì em cũng xin nghe theo. My Chúc nói: - Tôi e rằng bụng nghĩ không được như miệng nói. Phi giận mắng My Chúc rằng: - Tao theo anh tao đã lâu năm, chưa từng có thất tín câu nào, sao mày lại dám khinh tao như thế? Lưu Bị nói rằng: - Đã đành như thế, nhưng ta vẫn chưa yên tâm. Em nên mời Trần Nguyên Long lại đây để giúp; sớm chiều từ nay em phải bỏ uống rượu, đừng để hỏng sự mới được. Trần Đăng vâng lính lời, Lưu Bị dặn dò đâu đấy cả rồi, dẫn ba vạn quân mã bộ, rời Tù Châu sang Nam Dương. Viên Thuật nghe thấy tin Lưu Bị dâng biểu muốn lấy châu huyện mình, giận lắm nói rằng: - Mày là thằng dệt chiếu, đóng dép, nay chiếm giữ được quận to, đứng ngang với các chư hầu. Tao định đánh mày, mày nay lại định sửa tao à? Thực là tức quá! Thuật nói rồi, liền sai thượng tướng là Kỷ Linh dẫn mười vạn quân kéo sang Tù Châu. Hai bên gặp nhau ở Vu Thai. Lưu Bị ít binh, dựa vào cạnh núi, men sông đóng trại. Kỷ Linh là

bing shǎo , yì shan bàng
shuǐ xià zhài . nǎ jì líng nái
shan dong rén , shí yí kǒu
san jian dao , zhòng wǔ shí
jin . shì rì yǐn bing chu zhèn ,
dà mà : " liú bèi cun fu , an
gǎn qin wú jìng jiè ! " xuán
dé yue : " wú fèng tian zi
zhào , yǐ tǎo bù chén . rǔ jīn
gǎn lái xiāng jù , zuì bù róng
zhu ! " jì líng dà nù , pài mǎ
wǔ dao , zhí qū xuán dé .
guan gong dà hè yue : " pǐ fu
xiu de chéng qiǎng ! " chu
mǎ yǔ jì líng dà zhàn . yí lián
san shí gé , bù fen shèng fù .
jì líng dà jiào shǎo xie , guan
gong biàn bo mǎ huí zhèn , lì
yú zhèn qián hòu zhì . jì líng
què qiǎn fù jiāng xún zhèng
chū mǎ . guan gong yue : "
zhì jiào jì líng lái , yǔ ta jué
gè cí xióng ! " xún zhèng yue
: " rǔ nǎi wú míng xià jiāng ,
fei jì jiāng jun duì shǒu ! "
guan gong dà nù , zhí qū
xún zhèng ; jiao mǎ yí gé ,
kǎn xún zhèng yú mǎ xià .
xuán dé qu bing sha jiang
guò qu , jì líng dà bài , tuì
shǒu huái yín hé kǒu , bù
gǎn jiao zhàn ; zhì jiào jun
shì lái tou yíng jié zhài , jie
bèi xú zhōu bing sha bài .
liǎng jun xiāng jù , bù zài huà
xià .

！”乃使上将纪灵起兵十万，杀弃徐州。两军会于盱眙。玄德兵少，依山傍水下寨。那纪灵乃山东人，使一口三尖刀，重五十斤。是日引兵出阵，大骂：“刘备村夫，安敢侵吾境界！”玄德曰：“吾奉天子诏，以讨不臣。汝今敢来相拒，罪不容诛！”纪灵大怒，拍马舞刀，直取玄德。关公大喝曰：“匹夫休得逞强！”出马与纪灵大战。一连三十合，不分胜负。纪灵大叫少歇，关公便拨马回阵，立于阵前候之。纪灵却遣副将荀正出马。关公曰：“只教纪灵来，与他决个雌雄！”荀正曰：“汝乃无名下将，非纪将军对手！”关公大怒，直取荀正；交马一合，砍荀正于马下。玄德驱兵杀将过去，纪灵大败，退守淮阴河口，不敢交战；只教军士来偷营劫寨，皆被徐州兵杀败。两军相

Huyền đức binh thiểu, y sơn
bàng thủy hạ trại. Na kí linh nái
sơn đông nhân, sử nhất khẩu
tam tiêm dao, trọng ngũ thập
cân. Thị nhật dẫn binh xuất
trận, đại mạt: "Lưu bị thôn phu,
an cảm xâm ngô cảnh giới!"
Huyền đức viết: "Ngô phung
thiên tử chiêu, dĩ thảo bắt thàn.
Nhữ kim cảm lai tương cự, tội
bất dung tru!" Kí linh đại nộ,
phách mã vũ đao, trực thủ
huyền đức. Quan công đại hát
viết: "Thất phu hữu đắc sính
cường!" Xuất mã dữ Kí linh đại
chiến. Nhất liên tam thập hợp,
bất phân thắng phụ. Kí linh đại
khiếu thiểu hiết, quan công tiền
bát mã hồi trận, lập vu trận tiền
hậu chi. Kí linh khước khiển
phó tướng tuân chánh xuất mã.
Quan công viết: "Chỉ giáo kí linh
lai, dữ tha quyết cá thư hùng!"
Tuân chánh viết: "Nhữ nãi vô
danh hạ tướng, phi kí tướng
quân đối thủ!" Quan công đại
nộ, trực thủ tuân chánh; giao
mã nhất hợp, khám tuân chánh
vu mã hạ. Huyền đức khu binh
sát tương quá khứ, kí linh đại
bại, thối thủ hoài âm hà khâu,
bắt cảm giao chiến; chỉ giáo
quân sĩ lai thâu doanh kiếp trại,
giai bị từ châu binh sát bại.
Luống quân tương cự, bắt tại
thoại hạ.

người ở Sơn Đông, sử dụng một thanh đao ba mũi, nặng năm mươi cân, hôm ấy kéo quân ra trận, quát mắng rằng: - Lưu Bị là một đứa thôn phu. Sao dám xâm phạm vào đất ta? Lưu Bị nói: - Ta nay phụng chiêu của vua sang đây đánh kẻ nghịch thần. Sao mày dám kháng cự. Tôi mày đáng chết! Kỷ Linh giận lắm, múa đao xông vào đánh. Quan Vũ quát rằng: - Thằng thất phu kia, chớ được cậy khỏe! Nói rồi té ngựa ra đánh nhau với Kỷ Linh. Đánh được hơn ba mươi hiệp, chưa phân bên nào được bên nào thua. Kỷ Linh kêu to lên: "Hãy nghỉ!". Quan Công quay ngựa trở về đứng đợi ở cửa trận. Kỷ Linh giao phó tướng là Tuân Chính ra. Quan Công không thèm đánh, bảo rằng: - Mày về gọi Kỷ Linh ra đây! Chính nói: - Mày là vô danh hạ tướng, không xứng đánh nhau với Kỷ tướng quân. Quan Công điên ruột, xông vào chém Tuân Chính chỉ một nhát chết ngay. Lưu Bị thúc quân đánh tràn vào trận. Kỷ Linh thua to, lui về giữ ở cửa sông Hoài Âm không dám ra đánh nữa, chỉ sai quân sĩ cướp dinh rình trại, nhưng hổ thò thẳng nào ra thì quân Từ Châu đánh giết phải thua chạy. Nay ta hãy để hai bên chống cự nhau, mà nói chuyện Trương Phi ở nhà giữ việc Từ Châu.

拒，不在话下。

15 què shuo zhang fei zì sòng xuán dé qǐ shen hòu , yì yíng zá shì , ju fù chén yuán lóng guǎn lǐ ; jun jí dà wù , zì jia cān zhuó , yì rì , shè yàn qǐng gè guan fù xí . zhòng rén zuò dìng , zhang fei kai yán yue : " wǒ xiong lín qù shí , fēn fù wǒ shǎo yǐn jiǔ , kǒng zhì shi shì . zhòng guān jin rì jìn cǐ yi zuì , míng rì dou gè jiè jiǔ , bang wǒ shǒu chéng . jin rì què dou yào mǎn yǐn . " yán bà , qǐ shen yǔ zhòng guan bǎ zhǎn . jiǔ zhì cáo bào miàn qián , bào yue : " wǒ cóng tian jiè , bù yǐn jiǔ . " fei yue : " qian sha hàn rú hé bù yǐn jiǔ ? wǒ yào nǐ chi yi zhǎn . " bào jù pà , zhì de yǐn liǎo yí pei . zhang fei bǎ biàn gè guan , zì zhen jù gong , lián yǐn liǎo jǐ shí pei , bù jué dà zuì , què yòu qí shen yǔ zhòng guan bǎ zhǎn . jiǔ zhì cáo bào , bào yue : " mǒu shí bù néng yǐn yǐ . " fei yue : " nǐ qià cái chi liǎo , rú jìn wèi hé tuí què ? " bào zài san bù yǐn . fei zuì hòu shǐ jiǔ , biǎn fa nù yue : " nǐ wéi wǒ jiàng lìng gai dǎ yí bǎi ! " biǎn hè jun shì ná xià . chén yuán lóng yue : " xuán dé gong lín qù shí , fēn fù nǐ shèn lái ? " fei yue : " nǐ wén guan , zhì

却说张飞自送玄德起身后，一应杂事，俱付陈元龙管理；军机大务，自家参酌，一日，设宴请各官赴席。众人坐定，张飞开言曰：“我兄临去时，分付我少饮酒，恐致失事。众官今日尽此一醉，明日都各戒酒，帮我守城。今日却都要满饮。”言罢，起身与众官把盏。酒至曹豹面前，豹曰：“我从天戒，不饮酒。”飞曰：“厮杀汉如何不饮酒？我要你吃一盏。”豹惧怕，只得饮了一杯。张飞把遍各官，自斟巨觥，连饮了几十杯，不觉大醉，却又起身与众官把盏。酒至曹豹，豹曰：“某实不能饮矣。”飞曰：“你恰才吃了，如今为何推却？”豹再三不饮。飞醉后使酒，便发怒曰：“你违我将令该打一百！”便喝军士拿下。陈元龙曰：

Khước thuyết trương phi tự tống huyền đức khởi thân hậu, nhất ứng tạp sự, cầu phó trấn nguyên long quán lí; quán cơ đại vụ, tự gia tham chươn, nhất nhật, thiết yến thỉnh các quan phó tịch. Chúng nhân toạ định, trương phi khai ngôn viết: "Ngã huynh lâm khú thời, phân phó ngã thiều ảm túu, khủng trí thất sự. Chúng quan kim nhật tần thủ nhát túy, minh nhật đô các giới túu, bang ngã thủ thành. Kim nhật khước đô yểu mãn ảm." Ngôn bãí, khởi thân dữ chúng quan bả trản. Túu chí tào báo diện tiền, báo viết: "Ngã tòng thiên giới, bất ảm túu." Phi viết: "Túu sát hán như hà bất ảm túu? Ngã yểu nhĩ cật nhát trản." Báo cụ phạ, chỉ đắc ảm liễu nhát bôi. Trương phi bả biến các quan, tự châm cự quang, liên ảm liễu kỉ thập bôi, bất giác đại túy, khước hựu khởi thân dữ chúng quan bả trản. Túu chí tào báo, báo viết: "Mỗ thật bất nǎng ảm hǐ." Phi viết: "Nhĩ kháp tài cật liễu, như kim vi hà thôi khuốc?" Báo tái tam bất ảm. Phi túy hậu sử túu, tiện phát nộ viết: "Nhĩ vi ngã tương lệnh cai đả nhát bách!" Tiện hát quân sĩ nã hạ. Trần nguyên long viết: "Huyền đức công lâm khú thời, phân phó nhĩ thâm lai?" Phi viết: "Nhĩ văn quan, chỉ quản

Từ khi Lưu Bị đi, bao nhiêu việc tạp vụ, Trương Phi giao mặc Trần Đăng coi sóc, còn việc quân cơ lớn thì tự mình suy xét làm lấy. Một hôm Phi mở một tiệc yến. Mời các quan đến ăn. Các quan ngồi đâu đầy rồi, Trương Phi mới nói rằng: - Khi anh tôi đi, có dặn nên bớt uống rượu, sợ rằng say sưa rồi hỏng việc, vậy tôi xin mời các quan hôm nay uống một bữa thực say, rồi từ mai trở đi, cầm hẵn không ai được uống nữa, phải giúp tôi để giữ thành trì. Hôm nay phải uống cho thực say mới được. Trương Phi nói xong, đứng dậy cầm chén mời các quan. Khi cầm chén đến trước mặt Tào Bão, Bão từ chối rằng: - Tôi theo thiên giới không uống rượu. Phi nói: - Những hảo hán đánh nhau giết người, sao lại không uống rượu. Hôm nay, ta muốn mày uống một chén. Tào Bão sợ quá cố uống một chén. Trương Phi cầm chén mời tất cả các quan rồi rót một cốc thực to cho mình, hớp một hớp hết nhẵn lại rót cốc nữa, làm một chập đủ mười cốc rượu đầy. Lúc bấy giờ ý chàng say quá, Trương Phi lại đứng dậy cầm chén đi vòng mời các quan, khi đi đến trước Tào Bão, Bão nói: - Tôi thực không sao uống được nữa. Phi nói: - Mày vừa uống được sao bây giờ lại từ chối. Bão nhất định không uống. Trương Phi bấy giờ say rượu nóng tính nổi giận mắng rằng: - Mày dám trái tướng

guǎn wén guan shì , xiù lái
guǎn wǒ ! cáo bǎo wú nài ,
zhì de gào qú yue : " yì dé
gong , kàn wǒ nǚ xù zhì
miàn , qiè shù wǒ bà . " fei
yue : " nǐ nǚ xù shì shéi ? "
bào yue : " lǔ bù shì yě . " fei
dà nù yue : " wǒ běn bù yù
dā nǐ ; nǐ bǎ lǔ bù lái ? wǒ ,
wǒ pian yào dā nǐ ! wǒ dā nǐ ,
biàn shì dǎ lǔ bù ! " zhu rén
quàn bù zhù . jiang cáo bào
bian zhì wǔ shí , zhòng rén
kǔ kǔ gào ráo , fang zhǐ .

“玄德公临去时，分付你甚来？”飞曰：“你文官，只管文官事，休来管我！”

曹豹无奈，只得告求曰：“翼德公，看我女婿之面，且恕我罢。”飞曰：“你女婿是谁？”豹曰：“吕布是也。”飞大怒曰：“我本不欲打你；你把吕布来唬我，我偏要打你！我打你，便是打吕布！”诸人劝不住。将曹豹鞭至五十，众人苦苦告饶，方止。

16 xí sǎn , cáo bào huí qù ,
shen hèn zhang fei , lián yè
chāi rén ? shu yi feng , jìng
tóu xiǎo pèi jiàn lǔ bù , bèi
shuo zhang fei wú lǐ ; qiè yún
: xuán dé yǐ wǎng huái nán ,
jin yè kě chéng fei zuì , yǐn
bing lái xí xú zhōu , bù kě
cuò cǐ jī huì . lǔ bù jiàn shu ,
biàn qǐng chén gong lái yì .
gong yue : " xiǎo pèi yuán fei
jiǔ ju zhì dì . jin xú zhōu jì
yǒu kě chéng zhì xì , shi cǐ
bù qū , huǐ zhì wǎn yǐ . " bù
cóng zhì , suí jí pi wa shàng
mǎ , lǐng wǔ bǎi qí xiān xíng
; shǐ chén gong yǐn dà jun jì

席散，曹豹回去，深恨张飞，连夜差人赍书一封，径投小沛见吕布，备说张飞无礼；且云：玄德已往淮南，今夜可乘飞醉，引兵来袭徐州，不可错此机会。吕布见书，便请陈宫来议。宫曰：“小沛原非久居之地。今徐州既有可乘之隙，失此不取，悔之晚矣。”布从之，随即披挂上马，领五百骑先

văn quan sự, hưu lai quản
ngā!" Tào báo vô nại, chỉ đắc
cáo cầu viết: "Dực đức công,
khán ngā nữ té chi diện, thả thứ
ngā bāi." Phi viết: "Nhĩ nữ té thị
thùy?" Báo viết: "Lữ bố thị dã."
Phi đại nộ viết: "Ngā bỗn bất
dục đả nhĩ; nhĩ bả lữ bố lai hỏ
ngā, ngā thiên yêu đả nhĩ! Ngā
đả nhĩ, tiện thị đả lữ bố!" Chư
nhân khuyễn bất trụ. Tương tào
báo tiên chí ngũ thập, chúng
nhân khỗ khỗ cáo nhiêu,
phương chỉ.

lệnh tao, đáng đánh một trăm roi.
Trần Đăng can rằng: - Khi ông
Huyền Đức đi dặn ông những thế
nào? Phi nói: - Mày là quan văn, chỉ
coi việc văn thôi, đừng có cai quản
tao ở đây? Tào Báo không làm sao
được, kêu rằng: - Xin Dực Đức nể
mặt con rể tôi mà tha lỗi cho tôi! Phi
hỏi: - Rể mày là ai? Báo thưa: - Lã
Bố! Phi giận lắm mắng rằng: - Tao
vốn không muốn đánh mày, nay
mày lại đem Lã Bố dọa tao, thì tao
đánh, tao đánh mày cũng như đánh
thằng Lã Bố. Các quan xô cả lại
can cũng không được. Quân lính lôi
Tào Báo ra đánh đến năm mươi roi,
các quan năn nì ngăn can mãi mới
thôi.

Tịch tán, tào báo hồi khứ, thâm
hận trương phi, liên dạ sai nhân
tê thư nhất phong, kính đầu tiều
phái kiến lữ bố, bị thuyết
trương phi vô lễ; thả vân: huyền
đức dĩ vãng hoài nam, kim dạ
khả thừa phi túy, dẫn binh lai
tập từ châu, bắt khả thác thử
cơ hội. Lữ bố kiến thư, tiện
thỉnh trần cung lai nghị. Cung
viết: "Tiểu phái nguyên phi cửu
cư chi đạ. Kim từ châu kí hữu
khả thừa chi khích, thất thủ bất
thủ, hối chi văn hĩ." Bố töng chi,
tùy tức phi quái thượng mã,
linh ngũ bách kỵ tiên hành; sử
trần cung dẫn đại quân kế tiến,

tiệc tan. Tào Báo trở về, giận quá,
ngay đêm hôm ấy sai người cầm
phong thư, đi tắt đến Tiểu Bá, vào
ra mắt Bố, kể hết đầu đuôi chuyện
Trương Phi vô lễ. Trong thư lại nói
rằng: "Lưu Bị đã sang Hoài Nam,
đêm hôm nay nhân Trương Phi say
rượu, kéo quân đến đánh úp lấy Từ
Châu, là một dịp ít có, không nên
để lỡ". Lã Bố xem xong thư, cho
mời Trần Cung đến bàn, Cung nói:
- Tiểu Bá không phải là nơi ở lâu
được. Nay Từ Châu đã có cơ láy
được, không lấy ngay đi, sau hồi
không kịp. Bố nghe lời, lập tức mặc
áo giáp lên ngựa, dẫn năm trăm kỵ
mã đi trước, sai Trần Cung dẫn đại

jìn , gao shùn yì suí hòu jìn fa .

17 xiǎo pèi lí xú zhōu zhì sì wǔ shí lǐ , shàng mǎ biàn dào . lǚ bù dào chéng xià shí , qià cái sì gèng , yuè sè chéng qīng , chéng shàng gēng bù zhī jué . bù dào chéng mén bian jiào yue : " liú shǐ jun yǒu jī mì shǐ rén zhì . " chéng shàng yǒu cáo bào jun bào zhī cáo bào , bào shàng chéng kàn zhī , biàn lìng jun shì kai mén . lǚ bù yí sheng àn hào . zhòng jun qí rù , hǎn sheng dà jū . zhang fei zhèng zuì wò fǔ zhōng , zuǒ yòu jí máng yáo xǐng , bào shuo : " lǚ bù zhuàn kai chéng mén , sha jiang jìn lái liǎo ! " zhang fei dà nù , huang máng pí wa , chuò liǎo zhàng ba shé mó ; cái chu fù mén shàng de mǎ shí , lǚ bù jun mǎ yǐ dào , zhèng yǔ xiāng yíng . zhang fei cǐ shí jiù yóu wéi xǐng , bù néng lì zhàn . lǚ bù sù zhì fei yǒng , yì bù gǎn xiāng bi . shí ba qí yàn jiang , bǎo zhe zhang fei , sha chu dong mén , xuán dé jia juàn zài fǔ zhōng , dou bù jí gù liǎo .

18 què shuo cáo bào jiàn zhang fei zhí shí shù rén hù cóng , yòu qì ta zuì , suì yǐn bǎi shí rén gǎn lái . fei jiàn bào , dà

行；使陈宫引大军继进，高顺亦随后进发。

小沛离徐州只四五十里，上马便到。吕布到城下时，恰才四更，月色澄清，城上更不知觉。布到城门边叫曰：“刘使君有机密使人至。”城上有曹豹军报知曹豹，豹上城看之，便令军士开门。吕布一声暗号。众军齐入，喊声大举。张飞正醉卧府中，左右急忙摇醒，报说：“吕布赚开城门，杀将进来了！”张飞大怒，慌忙披挂，绰了丈八蛇矛；才出府门上得马时，吕布军马已到，正与相迎。张飞此时酒犹未醒，不能力战。吕布素知飞勇，亦不敢相逼。十八骑燕将，保着张飞，杀出东门，玄德家眷在府中，都不及顾了。

却说曹豹见张飞只十数人护从，又欺他醉，遂引百十人赶来。飞见豹

cao thuận diệc tùy hậu tiến phát.

quân đi sau. Cao Thuật cũng kéo quân đến theo.

Tiểu phái lí từ châu chỉ tú ngũ thập lí, thượng mã tiện đáo. Lữ bộ đáo thành hạ thời, kháp tài tú canh, nguyệt sắc trùng thanh, thành thượng canh bắt tri giác. Bố đáo thành môn biên khiếu viết: "Lưu sứ quân hữu cơ mật sử nhân chí." Thành thượng hữu tào báo quân báo tri tào báo, báo thượng thành khán chí, tiện lệnh quân sĩ khai môn. Lữ bộ nhất thanh ám hào. Chúng quân tề nhập, hảm thanh đại cử. Trương phi chánh tú ngoa phủ trung, tả hữu cấp mang diêu tĩnh, báo thuyết: "Lữ bộ trám khai thành môn, sát tương tiến lai liễu!" Trương phi đại nộ, hoảng mang phi quái, xước liễu trượng bát xà mâu; tài xuất phủ môn thượng đắc mǎ thời, lữ bộ quân mã dĩ đáo, chánh dữ tương nghênh. Trương phi thử thời túu do vị tĩnh, bất năng lực chiến. Lữ bộ tố tri phi dũng, diệc bất cảm tương bức. Thập bát kỵ yến tương, bảo trú trương phi, sát xuất đồng môn, huyền đức gia quyến tại phủ trung, đô bất cập cố liễu.

Khước thuyết tào báo kiến trương phi chỉ thập số nhân hộ tòng, hựu khi tha túy, toại dẫn bách thập nhân cản lai. Phi kiến

Tiểu Bá cách Từ Châu có bốn năm mươi dặm, đi một thời ngựa thì đến, Lã Bố đến dưới thành, lúc đầu canh tư trăng sáng vàng vặc, trên thành không ai biết. Lã Bố đến tận bên thành gọi rằng: - Lưu sứ quân có việc cơ mật sai người đến. Trên thành có quân báo với Tào Bão, Bão lên thành xem rồi sai quân sĩ mở cửa ra. Bấy giờ Lã Bố mới nổi một tiếng hiệu, quân sĩ đều kéo vào thành, tiếng reo kinh động. Trương Phi say rượu đang ngủ ở trong phủ. Tả hữu vội vàng lay tỉnh dậy bảo rằng: - Lã Bố đã lừa mở được cửa thành, quân nó kéo cả vào rồi. Trương Phi giận quá, vội vàng mặc áo giáp, vác ngọn bát xà mâu, vừa ra được cửa phủ lên được mình ngựa thì quân Lã Bố đến nơi. Bấy giờ Phi hãy còn say rượu, không đánh được khỏe. Lã Bố cũng biết sức mạnh của Trương Phi, không dám đánh ráo riết quá. Mười tám tướng kỵ mã nước Yên bảo vệ Trương Phi, chạy ra cửa Đông. Vợ con Lưu Bị ở trong phủ, Trương Phi cũng không kịp nhìn đến.

Tào Bão thấy Trương Phi chỉ còn vài mươi người đi theo, lại khinh y còn say, đem hơn một trăm người ra đuổi, Phi trông thấy Bão giận

nù , paí mǎ lái yíng . zhàn
liǎo san gé , cáo bào bài zǒu
, fei gǎn dào hé bian , yi
qiang zhèng cì zhong cáo
bào hòu xīn , lián rén dài mǎ
, sǐ yú hé zhōng . fei yú
chéng wài zhao hu shì zú ,
chu chéng zhě jìn suí fēi tóu
huái nán ér qù . lǚ bù rù
chéng an fǔ ju mǐn , lìng jun
shì yí bǎi rén shǒu bǎ xuán
dé zhái mén , zhu rén bù xǔ
shàn rù .

19 què shuo zhāng fei yǐn shù
shí qí , zhí dào xu chì lái jiàn
xuán dé , jù shuo cáo bào yù
lǚ bù lǐ yìng wài gé , yè xí xú
zhou . zhòng jie shi sè . xuán
dé tàn yue : " de hé zú xǐ ,
shi hé zú you ! " guan gong
yue : " sǎo sǎo an zài ? " fei
yue : " jie xiàn yú chéng
zhong yǐ . " xuán dé mò rán
wú yǔ . guan gong dùn zú
mái yuàn yue : " nǐ dang chu
yào shǒu chéng shí shuo
shèn lái ? xiong cháng fēn fù
nǐ shèn lái ? jin rì chéng chí
yòu shi liǎo , sǎo sǎo yòu
xiān liǎo , rú hé shì hǎo ! "
zhang fei wén yán , huáng
kǒng wú dì , chè jiàn yù zì
wěn . zhèng shì : jǔ pei
chàng yǐn qíng hé fàng , bá
jiàn juan sheng huǐ yǐ chí !
bù zhì xìng mìng rú hé , qiè
ting xià wén fēn jié .

，大怒，拍马来迎。战了三合，曹豹败走，飞赶到河边，一枪正刺中曹豹后心，连人带马，死于河中。飞于城外招呼士卒，出城者尽随飞投淮南而去。吕布入城安抚居民，令军士一百人守把玄德宅门，诸人不许擅入。

báo, đại nộ, phách mã lai
nghênh. Chiến liễu tam hợp,
tào báo bại tẩu, phi cản đáo hà
biên, nhất thương chánh thứ
trung tào báo hậu tâm, liên
nhân đái mã, tử vu hà trung.
Phi vu thành ngoại chiêu hô sĩ
tốt, xuất thành giả tǎn tùy phi
đầu hoài nam nhi khứ. Lữ bộ
nhập thành an phủ cư dân, lệnh
quân sĩ nhất bách nhân thủ bả
huyền đức trach môn, chư
nhân bất hứa thiện nhập.

lắm, té ngựa lại đánh, chỉ ba hiệp,
Tào Báo thua chạy, Trương Phi
đuổi đến bờ sông cầm ngọn mâu từ
đằng xa phóng lại trúng giữa lưng
Tào Báo, cả người lẩn ngựa chết
lẩn xuống sông. Trương Phi đứng
ngoài thành, hô gọi quân sĩ. Người
nào ra được đều theo y đi sang
Hoài Nam. Lã Bố vào được thành,
phủ dụ dân rồi, sai một trăm quân
giữ cửa nhà Lưu Bị, không cho ai
được vào.

却说张飞引数十骑，直到盱眙来见玄德，具说曹豹与吕布里应外合，夜袭徐州。众皆失色。玄德叹曰：“得何足喜，失何足忧！”关公曰：“嫂嫂安在？”飞曰：“皆陷于城中矣。”玄德默然无语。关公顿足埋怨曰：“你当初要守城时说甚来？兄长分付你甚来？今日城池又失了，嫂嫂又陷了，如何是好！”张飞闻言，惶恐无地，掣剑欲自刎。正是：举杯畅饮情何放，拔剑捐生悔已迟！不知性命如何，且听下文

Khước thuyết trương phi dẫn
sổ thập kỵ, trực đáo hu dì lai
kiến huyền đức, cụ thuyết tào
báo dữ lữ bộ lí ứng ngoại hợp,
dạ tập từ châu. Chúng giai thất
sắc. Huyền đức thán viết: "Đắc
hà túc hỉ, thất hà túc ưu!" Quan
công viết: "Tẫu tẫu an tại?" Phi
viết: "Giai hâm vu thành trung
hĩ." huyền đức mặc nhiên vô
ngữ. Quan công đồn túc mai
oán viết: "Nhĩ đương sơ yếu
thủ thành thời thuyết thậm lai?
Huynh trưởng phân phó nhĩ
thậm lai? Kim nhật thành trì
hựu thất liễu, tẫu tẫu hựu hâm
liễu, như hà thị hảo!" Trương
phi văn ngôn, hoàng khủng vô
địa, xế kiêm dục tự vẫn. Chánh
thị: cử bôi sướng ấm tình hà
phóng, bạt kiêm quyền sinh hồi
dĩ trì! Bất tri tính mệnh như hà,
thả thính hạ văn phân giải.

Trương Phi dẫn vài mươi tên kỵ mã
đi thẳng đến Vu Thai vào hầu Lưu
Bị, nói hết cả chuyện Tào Báo cùng
Lã Bố, trong ứng ngoài hợp, đang
đêm đánh úp lấy Từ Châu. Các
quan nghe chuyện ai cũng mắt máu
mặt, duy Lưu Bị chỉ than có một
câu: - Được cũng chẳng nên mừng,
mắt cũng chẳng nên lo! Quan Vũ
hỏi: - Thế còn chị đâu? Trương Phi
nói: - Hâm cả ở trong thành. Lưu Bị
nín lặng chẳng nói câu gì. Quan
Công giãm chân mắng rằng: - Khi
trước mày đòi giữ thành, nói những
câu gì? Anh dặn mày những thế
nào? Bây giờ thành trì thì mất, chị
lại bị hâm, thế ra làm sao? Phi nghe
anh mắng, sợ hãi không biết đường
nào, rút ngay gươm ra định tự vẫn.
Thế rõ thực là: Nghiêng bầu nốc
rượu sao vui? Rút gươm tự vẫn sự
thôi đã rồi! Chưa biết tính mạng
Trương Phi ra sao, xem đến hồi
sau sẽ rõ.

分解。

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中
015
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo zhang fei bá jiàn
yào zì wěn , xuán dé xiàng
qián bào zhù , duó jiàn zhí dì
yue : " gǔ rén yún :? xiong dì
rú shǒu zú , qí zì rú yī fú . yí
fú pò , cháng kě féng ; shǒu
zú duàn , an kě xù wú san
rénnáo táo yuán jié yì , bù qíu
tòng sheng , dàn yuàn tòng
sǐ . jin sui shi liǎo chéng chí
jia xiǎo , an rěn jiào xiong dì
zhōng dào ér wáng ? kuàng
chéng chí běn fei wú yǒu ; jia
juàn sui bēi xiān , lǚ bù bì bù
móu hài , cháng kě shè jì jiù
zhì . xián dì yí shí zhì wù , hé
zhì jù yù juan sheng ye ! "
shuo bà dà ku . guan , zhang
ju gǎn qì .

3 qiě shuo yuán shù zhī lǚ bù
xí liǎo xú zhōu , xing yè chāi
rénnzhì lǚ bù chǔ , xǔ yǐ liáng
wǔ wàn hú , mǎ wǔ bǎi pǐ ,
jin yín yí wàn liǎng , cǎi duàn
yí qian pǐ , shǐ jiá gong liú bēi
. bù xǐ , lìng gao shùn lǐng
bing wǔ wàn xí xuán dé zhī

**第十五回
太史慈酣斗小霸王
孙伯符大战严白虎**

却说张飞拔剑要自刎，
玄德向前抱住，夺剑掷
地曰：“古人云：‘兄
弟如手足，妻子如衣服。
衣服破，尚可缝；手
足断，安可续？’吾三
人桃园结义，不求同生
，但愿同死。今虽失了
城池家小，安忍教兄弟
中道而亡？况城池本非
吾有；家眷虽被陷，吕
布必不谋害，尚可设计
救之。贤弟一时之误，
何至遽欲捐生耶！”说
罢大哭。关、张俱感泣
。

且说袁术知吕布袭了徐
州，星夜差人至吕布处
，许以粮五万斛、马五
百匹、金银一万两、彩
缎一千匹，使夹攻刘备
。布喜，令高顺领兵五

**Đệ thập ngũ hồi thái sú từ
hàm đầu tiều bá vương tôn
bá phù đại chiến nghiêm
bạch hồ**

Khước thuyết trương phi bạt
kiếm yêu tự vẫn, huyền đức
hướng tiền bão trụ, đoạt kiếm
trich địa viết: "Cỗ nhân vẫn:
'Huynh đệ Như Thủ Túc, Thê
Tử Như Ý Phục. Ý phục phá,
thượng khả phùng; thủ túc
đoạn, an khả tục?' ngô tam
nhân đào viên kết nghĩa, bắt
cầu đồng sinh, đắn nguyện
đồng tử. Kim tuy thất liễu thành
trì gia tiều, an nhẫn giáo huynh
đệ trung đạo nhi vong? Huống
thành trì bốn phi ngô hữu; gia
quyền tuy bị hăm, lữ bố tát bất
mưu hại, thượng khả thiết kế
cứu chi. Hiền đệ nhất thời chi
ngô, hà chí cự dục quyền sinh
dal!" Thuyết bối đại khóc. Quan,
trương câu cảm kháp.

Thả thuyết viên thuật tri lữ bố
tập liễu từ châu, tinh dạ sai
nhân chí lữ bố xử, hứa dĩ
lương ngũ vạn hộc, mã ngũ
bách thắt, kim ngân nhất vạn
lưỡng, thải đoạn nhất thiên
thắt, sử giáp công lưu bị. Bố hỉ,
lệnh cao thuận lĩnh binh ngũ

**HÒI 15 Thái Sứ Từ ham đả Tiều
Bá Vương; Tôn Bá Phù hăng
đánh Nghiêm Bạch Hồ**

Cuối hồi trước, đang nói chuyện
Trương Phi rút gươm ra sấp tự vẫn,
Lưu Bị trông thấy vội vàng bước lên
giật lấy gươm, vứt xuống đất rồi
nói: - Xưa có câu rằng "Anh em
như chân tay; vợ con như áo mặc".
Áo rách còn dễ may; chân tay gãy,
chắp sao được? Ba anh em ta kết
nghĩa với nhau ở vườn đào, đã thề
cùng sống chết với nhau. Nay dù
mất thành trì vợ con nữa, sao nỡ
để anh em nửa đường chết đi cho
đành. Phương chi thành trì không
phải của ta; vợ con ta bị hăm ở
trong thành, nhưng ta chắc Lã Bố
không nỡ giết, cũng còn nghĩ kế
cứu được. Hiền đệ nhầm một lúc,
việc gì đã đến nỗi quyền sinh?.
Lưu Bị nói xong rõ nước mắt khóc.
Quan, Trương cũng khóc cả.

Viên Thuật biết rằng Lã Bố đã cướp
Từ Châu, sai người đến nói với Bố
rằng: Hết Bố cùng giúp đánh Lưu Bị
sẽ đưa cho năm vạn hộc lương,
năm trăm ngựa, một vạn lạng vừa
vàng vừa bạc, một nghìn tấm vóc
nhiều. Bố ưng ý lắm, sai ngay Cao
Thuận dẫn năm vạn quân đến đánh

hòu . xuán dé wén de cǐ xìn ,
chéng yīn yǔ chè bìng , qí xu
chì ér zǒu , sì yù dong qū
guǎng líng . bǐ jí gao shùn
jun lái , xuán dé yǐ qù . gao
shùn yǔ jí líng xiāng jiàn , jiù
suǒ suǒ xǔ zhì wù . líng yue :
" gong qiě huí jun , róng mǒu
jiàn zhǔ gong jì zhì . " gao
shùn nǎi bié jí líng huí jun ,
jiàn lǚ bù jù shù jí líng yǔ . bù
zhèng zài chí yí , hu yǒu
yuán shù shu zhì . shu yì
yún : " gao shùn sui lái , ér
liú bèi wèi chū ; qiè dài zhuo
liǎo liú bèi , nǎ shí fang yǐ
suǒ xǔ zhì wù xiāng sòng . "
bù nù mà yuán shù shi xìn ,
yù qǐ bing fá zhì . chén gong
yue : " bù kě . shù jù shòu
chun , bing duo liáng guǎng ,
bù kě qīng dí . bù rú qīng
xuán dé huán tún xiǎo pèi ,
shǐ wèi wǒ yǔ yì . ta rì líng
xuán dé wèi xian feng , nǎ
shí xian qǔ yuán shù , hòu
qǔ yuán shào , kě zòng héng
tian xià yǐ . " bù tīng qí yán ,
líng rén ? shu yíng xuán dé
huí . què shuo xuán dé yǐn
bing dong qǔ guǎng líng , bēi
yuán shù jié zhài , zhé bing
dà bàn . huí lái zhèng yù lǚ
bù zhì shǐ , chéng shàng shu
zhá , xuán dé dà xǐ . guan ,
zhang yue : " lǚ bù nǎi wú yì
zhí rén , bù kě xìn yě . " xuán
dé yue : " bǐ jí yǐ hǎo qíng dài
wǒ , nài hé yǐ zhì ! " suí lái
dào xú zhōu . bù kǒng xuán

万袭玄德之后。玄德闻得此信，乘阴雨撤兵，弃盱眙而走，思欲东取广陵。比及高顺军来，玄德已去。高顺与纪灵相见，就索所许之物。灵曰：“公且回军，容某见主公计之。”高顺乃别纪灵回军，见吕布具述纪灵语。布正在迟疑，忽有袁术书至。书意云：“高顺虽来，而刘备未除；且待捉了刘备，那时方以所许之物相送。”布怒骂袁术失信，欲起兵伐之。陈宫曰：“不可。术据寿春，兵多粮广，不可轻敌。不如请玄德还屯小沛，使为我羽翼。他日令玄德为先锋，那时先取袁术，后取袁绍，可纵横天下矣。”布听其言，令人赍书迎玄德回。却说玄德引兵东取广陵，被袁术劫寨，折兵大半。回来正遇吕布之使，呈上书札，玄德大喜。关、张曰：“吕布乃无义之人，不可信也。

vạn tập huyền đức chi hậu.
Huyền đức vẫn đắc thủ tín,
thừa âm vũ triệt binh, khí hu dị
nhi tâu, tư dục đồng thủ quảng
lăng. Bỉ cập cao thuận quân lai,
huyền đức dĩ khứ. Cao thuận
dữ kỉ linh tương kiến, tựu tác
sở hứa chi vật. Linh viết: "Công
thả hồi quân, dung mỗ kiến
chúa công kế chi." Cao thuận
nãi biệt kỉ linh hồi quân, kiến lữ
bố cụ thuật kỉ linh ngũ. Bố
chánh tại trì nghi, hốt hữu viên
thuật thư chí. Thư ý vân: "Cao
thuận tuy lai, nhi lưu bị vị trù;
thả đãi tróc liễu lưu bị, na thời
phương dĩ sở hứa chi vật
tương tổng." Bố nộ mạ viên
thuật thát tín, dục khởi binh
phat chi. Trần cung viết: "Bất
khả. Thuật cư thọ xuân, binh đa
lương quảng, bất khả khinh
địch. Bất như thính huyền đức
hoàn truân tiều phái, sử vi ngã
vũ dục. Tha nhặt lệnh huyền
đức vi tiên phong, na thời tiên
thủ viên thuật, hậu thủ viên
thiệu, khả tung hoành thiên hạ
hǐ." Bố thính kỉ ngôn, lệnh nhân
tê thư nghênh huyền đức hỏi.
Khước thuyết huyền đức dẫn
binh đồng thủ quảng lăng, bị
viên thuật kiếp trại, chiết binh
đại bán. Hồi lai chánh ngộ lữ bố
chi sử, trình thượng thư trát,
huyền đức đại hỉ. Quan, trương
viết: "Lữ bố nǎi vô nghĩa chi
nhân, bát khả tín dã." Huyền
đức viết: "Bỉ kí dĩ hảo tình dãi
ngã, nại hà nghi chi!" Toại lai

mé sau Lưu Bị. Lưu nghe tin ấy,
nhân khi mưa dầm rút quân bỏ Vu
Thai chạy, muốn về lấy Quảng
Lăng. Khi Cao Thuận đến nơi, Lưu
Bị đã đi rồi. Thuận vào ra mắt Kỷ
Linh, đòi những đồ Viên Thuật đã
hứa cho. Linh nói: - Ông cứ về. Để
tôi vào nói với chúa công tôi. Thuận
từ giã Kỷ Linh, về thuật lại với Lã
Bố. Bố còn đang hò nghi, chợt có
thư của Viên Thuật đưa đến, trong
thư nói rằng: "Cao Thuận tuy có
đến giúp, nhưng Lưu Bị chưa trù
được. Đợi khi nào bắt được Lưu Bị,
bấy giờ tôi sẽ đưa các đồ đã hứa
cho ngài". Bố giận lắm, cho Viên
Thuật là đồ thát tín, muốn kéo quân
sang đánh, Trần Cung can rằng: -
Không nên! Viên Thuật giữ Thọ
Xuân, binh nhiều lương rộng. Chớ
nên khinh địch. Không bằng mời
Lưu Bị lại về đóng quân ở Tiểu Bá
để làm vây cánh cho ta. Về sau sai
Lưu Bị làm tiên phong, trước đánh
Viên Thuật sau đánh Viên Thiệu rồi
có thể tung hoành thiên hạ được.
Bố nghe lời, sai người đem thư đi
mời Lưu Bị. Bấy giờ Lưu Bị đã kéo
quân về đông lấy đất Quảng Lăng,
bị Viên Thuật vào cướp trại, quân
lính hao hụt quá nửa, gấp sứ của
Lã Bố đến, đưa thư mời về Tiểu
Bá. Lưu Bị mừng lắm. Quan,
Trương nói: - Lã Bố là đứa vong ân
bội nghĩa, không nên tin. Lưu Bị
nói: - Nó lấy bụng tử tế đãi ta, việc
gì phải nghi? Ba anh em lại kéo
quân về Từ Châu. Lã Bố sợ Lưu Bị
còn nghi hoặc, trước hết sai người
đưa trả lại gia quyến. Cam phu

dé yí huò , xian lìng rén sòng
huán jiā juàn . gan , mí èr fu
réni jiàn xuán dé , jù shuo lǚ
bù lìng bing bǎ dìng zhái
mén . jìn zhu rén bù de rù ;
yòu cháng shì shì qiè sòng
wù , wèi cháng yǒu quē .
xuán dé wèi guan , zhang
yue : " wǒ zhì lǚ bù bì bù hàn
wǒ jia juàn yě . " nǎi rù
chéng xiè lǚ bù . zhang fei
hèn lǚ bù , bù kěn suí wǎng ,
xian fèng èr sǎo wǎng xiǎo
pèi qù liǎo . xuán dé rù jiàn
lǚ bù bài xiè . lǚ bù yue : "
wǒ fei yù duó chéng ; yin lìng
dì zhang fei zài cǐ shì jiǔ sha
réni , kǒng yǒu shī shì , gù lái
shǒu zhì ér . " xuán dé yue :
" bēi yù ràng xiong jiǔ yǐ . "
bù jiā yì réng ràng xuán dé .
xuán dé lì cí , huán tún xiǎo
pèi zhù za . guan , zhang xin
zhong bù fèn . xuán dé yue :
" qu shen shǒu fen , yǐ dài
tian shí , bù kě yǔ mìng
zheng yě . " lǚ bù lìng rén
sòng liáng mǐ duàn pǐ . zì cǐ
liǎng jia hé hǎo , bù zài huà
xià .

"玄德曰：“彼既以好情待我，奈何疑之！”遂来到徐州。布恐玄德疑惑，先令人送还家眷。甘、麋二夫人见玄德，具说吕布令兵把定宅门。禁诸人不得入；又常使侍妾送物，未尝有缺。玄德谓关、张曰：“我知吕布必不害我家眷也。”乃入城谢吕布。张飞恨吕布，不肯随往，先奉二嫂往小沛去了。玄德入见吕布拜谢。吕布曰：“我非欲夺城；因令弟张飞在此恃酒杀人，恐有失事，故来守之耳。”玄德曰：“备欲让兄久矣。”布假意仍让玄德。玄德力辞，还屯小沛住扎。关、张心中不忿。玄德曰：“屈身守分，以待天时，不可与命争也。”吕布令人送粮米缎匹。自此两家和好，不在话下。

4 què shuo yuán shù dà yàn
jiàng shì yú shòu chun . rén

却说袁术大宴将士于寿春。人报孙策征庐江太

đáo từ châu. Bố khùng huyền đức nghi hoặc, tiên lệnh nhân tông hoàn gia quyến. Cam, mi nhị phu nhân kiến huyền đức, cụ thuyết lữ bộ lệnh binh bả định trach môn. Cấm chư nhân bắt đắc nhập; hựu thường sử thị thiếp tống vật, vị thường hữu khuyết. Huyền đức vị quan, trương viết: "Ngã tri lữ bộ tất bắt hại ngã gia quyến dã." Nãi nhập thành tạ lữ bộ. Trương phi hận lữ bộ, bắt khẳng tùy vãng, tiên phụng nhị tẩu vãng tiểu phái khứ liễu. Huyền đức nhập kiến lữ bộ bái tạ. Lữ bộ viết: "Ngã phi dục đoạt thành; nhân lệnh đệ trương phi tại thủ thị tửu sát nhân, khùng hữu thất sự, cố lai thủ chi nhĩ." Huyền đức viết: "Bị dục nhượng huynh cửu hĩ." Bố giả ý nhưng nhượng huyền đức. Huyền đức lực tú, hoàn truân tiểu phái trụ trát. Quan, trương tâm trung bất phẫn. Huyền đức viết: "Khuất thân thủ phân, dĩ dái thiên thời, bất khả dữ mệnh tranh dã." Lữ bộ lệnh nhân tông lương mě đoạn thất. Tự thủ lưỡng gia hòa hảo, bất tại thoại hạ.

Khước thuyết viễn thuật đại yến tướng sĩ vu thọ xuân. Nhân báo

nhân và Mi phu nhân về gặp Lưu Bị, kể hết sự tình, nói rằng Lã Bố thường sai người giữ cửa nhà, cầm không cho ai được vào, lại thường thường sai thị thiếp đưa đồ ăn, thức dùng đến, không bao giờ phải thiếu thốn. Lưu Bị mới bảo Quan, Trương rằng: - Ta đã biết Lã Bố tất không hại gia quyến ta! Lưu Bị vào thành đê tạ Lã Bố. Trương Phi không chịu theo vào, đem hai chị về Tiểu Bá trước. Lưu Bị vào ra mắt lạy tạ Lã Bố. Bố nói: - Tôi không phải muốn cướp thành. Bởi vì Trương Phi ở đây, hay say rượu giết người, tôi e xảy ra chuyện bất trắc, nên tôi lại giữ hộ đây thôi! Lưu Bị nói: - Tôi vẫn muốn nhường anh đã lâu. Bố giả dạng nhường lại cho Lưu Bị. Lưu Bị nhất quyết không chịu, về đóng ở Tiểu Bá. Quan, Trương trong bụng không bằng lòng. Lưu Bị nói: - Nhún mình yên phận, để đợi thời; không thể cưỡng lại số mệnh được! Lã Bố thường thường sai người đưa lương ăn và vải lụa đến. Từ bây giờ hai bên lại hòa thuận với nhau.

Trong khi ấy thì Viễn Thuật ở Thọ Xuân mở tiệc yến to, hội tướng sĩ

bào sun cè zheng lú jiang tài shǒu lù kang , de shèng ér huí . shù huàn cè zhì , cè bài yú táng xià . wèn láo yǐ bì , biàn ling shì zuò yǐn yàn . yuán lái sun cè zì fù sàng zhì hòu , tuì ju jiang nán , lǐ xián xià shì ; hòu yin táo qian yǔ cè mǔ jiù dan yáng tài shǒu wú jǐng bù hé , cè nǎi yí mǔ bìng jia shǔ ju yú qu a , zì jǐ què tóu yuán shù . shù shèn ài zhì , cháng tàn yue : " shǐ shù yǒu zi rú sun láng , sǐ fù hé hèn ! " yin shǐ wèi huái yì xiào wèi , yǐn bing gong jīng xiàn dà shuài zǔ láng de shèng . shù jiàn cè yǒng , fù shǐ gong lù kang , jin yòu de shèng ér huí .

守陆康，得胜而回。术唤策至，策拜于堂下。问劳已毕，便令侍坐饮宴。原来孙策自父丧之后，退居江南，礼贤下士；后因陶谦与策母舅丹阳太守吴景不和，策乃移母并家属居于曲阿，自己却投袁术。术甚爱之，常叹曰：“使术有子如孙郎，死复何恨！”因使为怀义校尉，引兵攻泾县大帅祖郎得胜。术见策勇，复使攻陆康，今又得胜而回。

5 dang rì yán sǎn , cè guī yíng zhài . jiàn shù xí xiàn xiāng dài zhì lǐ shèn ào , xìn zhōng yù mèn , nǎi bù yuè yú zhōng tíng . yin sì fù sun jian rú cǐ ying xióng , wǒ jin lún luò zhì cǐ , bù jué fàng shēng dà ku . hu jiàn yi rén zì wài ér rù , dà xiào yue : " bó fú hé gù rú cǐ ? zun fù zài nì , duo céng yòng wǒ . jun jin yǒu bù jué zhì shì , hé bù wèn wǒ , nǎi zì ku ye ! " cè shì zhì , nǎi dan yáng gù ? rén , xìng zhu , míng zhì , zì jun lǐ , sun jian jiù cóng shì

当日筵散，策归营寨。见术席间相待之礼甚傲，心中郁闷，乃步月于中庭。因思父孙坚如此英雄，我今沦落至此，不觉放声大哭。忽见一人自外而入，大笑曰：“伯符何故如此？尊父在日，多曾用我。君今有不决之事，何不问我，乃自哭耶！”策视之，乃丹阳故鄣人

tôn sách chinh lư giang thái thủ lục khang, đắc thắng nhi hồi. Thuật hoán sách chí, sách bái vu đường hạ. Vấn lao dĩ tất, tiễn lệnh thị toa ầm yến. Nguyên lai tôn sách tự phụ tang chi hậu, thối cư giang nam, lễ hiền hạ sĩ; hậu nhân đào kхиêm dũ sách mẫu cứu đan dương thái thủ ngô cảnh bất hòa, sách nãi di mẫu tịnh gia chúc cư vu khúc a, tự kỷ khước đầu viên thuật. Thuật thậm ái chi, thường thán viết: "Sử thuật hữu tử như tôn lang, tử phục hà hận!" Nhân sứ vi hoài nghĩa giáo úy, dẫn binh công kính huyền đại suất tổ lang đắc thắng. Thuật kiến sách dũng, phục sử công lục khang, kim hựu đắc thắng nhi hồi.

lại ăn uống. Chợt có người báo rằng: - Tôn Sách đã đánh Thái thú Lư Giang là Lục Khang, thắng lợi trở về. Thuật gọi Sách đến. Sách lạy ở dưới thềm. Thuật hỏi han chuyện trò xong rồi cho Sách ngồi dự tiệc. Nguyên Tôn Sách từ khi bố mất, về ở Giang Nam kính người hiền, tôn kẻ sĩ, sau nhân Đào Khiêm cùng với cậu Sách, là thái thú Đang Dương tên là Ngô Cảnh không hòa với nhau, Sách mới đem mẹ và gia thuộc về Khúc A, mình thì sang ở với Viên Thuật. Thuật yêu Sách lắm, thường vẫn than rằng: - Già ta có được đứa con như Tôn Lang, chết cũng không ân hận gì nữa. Thuật cho Sách làm hoài nghĩa hiệu úy, sai đem binh sang đánh Tổ Lang ở Kinh Huyền. Sách đánh được. Thuật thấy Sách giỏi, lại sai sang đánh Lục Khang, cũng đánh được. Bấy giờ trở về.

Đương nhật diên tán, sách quy doanh trại. Kiến thuật tịch gian tương đãi chi lễ thậm ngạo, tâm trung úc muộn, nãi bộ nguyệt vu trung đình. Nhân tư phụ tôn kiên như thử anh hùng, ngã kim luân lạc chí thử, bất giác phóng thanh đại khóc. Hốt kiến nhất nhân tự ngoại nahi nhập, đại tiêu viết: "Bá phù hà cố nhu thử? Tôn phụ tại nhật, đa tảng dụng ngã. Quân kim hữu bất quyết chí sự, hà bất vấn ngã, nãi tự khóc da!" Sách thị chí, nãi đan dương cố chướng nhân, tính chu, danh trì, tự quân lí, tôn

Sách vào ăn tiệc. Khi tiệc đã tan, Sách về trại, nghĩ trong tiệc Thuật đã đãi mình khi ngạo bỉ một chút, trong bụng buồn bực, bèn lẩn đi bách bộ dưới bóng trăng ngoài sân. Nhớ đến sự ngày xưa, cha là Tôn Kiên thì anh hùng như thế mà mình thì lưu lạc thế này, bất giác hu hu căt tiếng khóc. Chợt có người ở ngoài đến cười to lên hỏi rằng: - Bá Phù sao thế? Khi Tôn Công còn, việc gì cũng dùng dùng đến ta, nay anh có việc gì không quyết, sao chẳng hỏi ta mà lại khóc thế? Sách trông xem ai, thì là Chu Trị, tên chữ là Quân Lý người ở Đan Dương;

guan yě . cè shou lèi ér yán
zhi zuò yue : " cè suǒ ku zhě , hèn bù néng jì fù zhì zhì ēr ."
" zhì yue : " jun hé bù gào
yuán gong lù , jiè bing wǎng
jiāng dong , jiǎ míng jiù wú
jǐng , shí tú dà yè , ér nǎi jiǔ
kùn yú rén zhì xià hu ? "
zhèng shàng yì xiàn , yí rén
hu rù yue : " gong děng suō
móu , wú yǐ zhì zhī . wú shǒu
xià yǒu jīng zhuàng bǎi rén ,
zàn zhù bó fú yí mǎ zhì lì . "
cè shì qí rén , nǎi yuán shù
móu shì , rǔ nán xì yáng rén ,
xìng lǚ , míng fàn , zì zì
héng . cè dà xǐ , yán zuò
gòng yì . lǚ fàn yue : " zhì
kǒng yuán gong lù bù kěn jiè
bing . " cè yue : " wú yǒu
wáng fù liù xià chuán guó yù
xǐ , yǐ wéi zhí dang . " fàn
yue : " gong lù kuān de cǐ jiù
yǐ ! yǐ cǐ xiāng zhí , bì kěn fa
bing . " san rén jì yì yǐ dìng .
cì rì , cè rù jiàn yuán shù , ku
bài yue : " fù chóu bù néng
bào , jìn mǔ jiù wú jǐng , yòu
wèi yáng zhōu cǐ shǐ liú yáo
suǒ bì ; cè lǎo mǔ jia xiǎo ,
jie zài qu a , bì jiāng bēi hàn .
cè gǎn jiè xióng bing shù
qian , dù jiāng jiù nán shèng
qín . kǒng míng gong bù xìn ,
yǒu wáng fù yí xià yù xǐ ,
quán wèi zhí dang . " shù
wén yǒu yù xǐ , qū ér shì zhī ,
dà xǐ yue : " wú fei yào nǐ
yù xǐ , jìn qiè quán liù zài cǐ .
wǒ jiè bing san qian , mǎ wǔ

，姓朱，名治，字君理，孙坚旧从事官也。策收泪而延之坐曰：“策所哭者，恨不能继父之志耳。”治曰：“君何不告袁公路，借兵往江东，假名救吴景，实图大业，而乃久困于人之下乎？”正商议间，一人忽入曰：“公等所谋，吾已知之。吾手下有精壮百人，暂助伯符一马之力。”策视其人，乃袁术谋士，汝南细阳人，姓吕，名范，字子衡。策大喜，延坐共议。吕范曰：“只恐袁公路不肯借兵。”策曰：“吾有亡父留下传国玉玺，以为质当。”范曰：“公路款得此久矣！以此相质，必肯发兵。”三人计议已定。次日，策入见袁术，哭拜曰：“父仇不能报，今母舅吴景，又为扬州刺史刘繇所逼；策老母家小，皆在曲阿，必将被害。策敢借雄兵数千，渡江救难省亲。恐明公不

kiên cựu tòng sự quan dã.
Sách thu lệ nhì duyên chi tọa
viết: "Sách sở khóc giả, hận bát
năng kế phụ chí chí nhĩ." Trì
viết: "Quân hà bát cáo viên
công lộ, tá binh vãng giang
đông, giả danh cứu ngô cảnh,
thật đồ đại nghiệp, nhì nãi cứu
khốn vu nhân chí hạ hồ?"
Chánh thương nghị gian, nhất
nhân hốt nhập viết: "Công đắng
sở mưu, ngô dĩ tri chí. Ngô thủ
hạ hữu tinh tráng bách nhân,
tạm trợ bá phù nhất mã chí
lực." Sách thị kỉ nhân, nãi viên
thuật mưu sĩ, nhữ nam té
dương nhân, tính lữ, danh
phạm, tự tử hành. Sách đại hỉ,
duyên tọa cộng nghị. Lữ phạm
viết: "Chỉ khủng viên công lộ
bất khẳng tá binh." Sách viết:
"Ngô hữu vong phụ lưu hạ
truyền quốc ngọc tǐ, dĩ vi chất
đương." Phạm viết: "Công lộ
khoản đắc thủ cửu hỉ! Dĩ thủ
tương chất, tất khẳng phát
binh." Tam nhân kế nghị dĩ
định. Thứ nhật, sách nhập kiến
viên thuật, khóc bái viết: "Phụ
cửu bát năng báo, kim mẫu cữu
ngô cảnh, hựu vi dương châu
thứ sử lưu diêu sở bức; sách
lão mẫu gia tiêu, giai tại khúc a,
tất tương bị hại. Sách cảm tá
hung binh sở thiêん, độ giang
cứu nan tinh thân. Khủng minh
công bát tín, hựu vong phụ di
hạ ngọc tǐ, quyền vi chất
đương." Thuật văn hữu ngọc tǐ,
thủ nhí thị chí, đại hỉ viết: "Ngô

nguyên là tùng sự của Tôn Kiên
ngày xưa. Sách gạt nước mắt mòi
ngồi nói rằng: - Tôi khóc là vì tôi
giận tôi không nổi được chí bồ tôi
ngày xưa. Trí nói: - Sao không tới
với Viên Công Lộ, mượn binh kéo
sang Giang Đông mượn tiếng là đi
cứu Ngô Cảnh, nhưng sự thực là
để mưu đồ nghiệp lớn, sao lại cứ
chịu mãi ở dưới người ta? Hai
người đang bàn nhau, chợt lại có
một người nữa ở đâu chạy vào nói
rằng: - Các ông bàn nhau việc gì tôi
đã biết rồi, nay tôi có trăm quân lính
tráng, xin giúp Bá Phù một tay.
Sách nhìn xem ai thì là mưu sĩ của
Viên Thuật tên là Lã Phạm, tên chữ
là Tử Hoành, người ở Nhữ Dương.
Sách mừng lắm, mòi cùng ngồi nói
chuyện. Lã Phạm nói: - Tôi chỉ lo
Viên Thuật không cho mượn quân.
Sách nói: - Tôi có một vật báu để
làm tin. Vật ấy là truyền quốc ngọc
tỷ của cha tôi để lại cho. Phạm nói:
- Công Lộ thèm được ngọc ấy đã
lâu. Hôm sau Sách vào ra mắt Viên
Thuật, khóc nói rằng: - Thủ cha tôi
chưa báo được, ngày nay cậu tôi là
Ngô Cảnh lại bị thủ sứ Dương
Châu là Lưu Do bức bách. Mẹ già
và vợ con ở cả Khúc A, e rằng sẽ bị
hại. Vậy tôi xin mượn tướng quân
vài nghìn hùng binh để sang sông
cứu nạn, và để thăm nhà. Sợ minh
công không tin, tôi xin đem ngọc tỷ
của cha tôi để lại, để làm tin. Thuật
thấy ngọc tỷ vò ngay lấy xem,
mừng lắm nói rằng: - Ta không phải
cầu chi ngọc tỷ của người, nhưng
hãy tạm để đây, ta cho mượn ba

bǎi pǐ yù nǐ . píng dìng zhī
hòu , kě sù huí lái . nǐ zhí wèi
bì wéi , nán zhǎng dà quán .
wǒ biǎo nǐ wèi zhé chōng
xiào wèi , tiān kòu jiāng jun ,
kè rì lǐng bīng biàn xíng . " cè
bài xiè , suì yǐn jun mǎ , dài
lǐng zhu zhì , lǚ fàn , jiù jiāng
chéng pǔ , huáng gài , hán
dang děng , zé rì qǐ bīng .

信，有亡父遗下玉玺，权为质当。”术闻有玉玺，取而视之，大喜曰：“吾非要你玉玺，今且权留在此。我借兵三千、马五百匹与你。平定之后，可速回来。你职位卑微，难掌大权。我表你为折冲校尉、殄寇将军，克日领兵便行。”策拜谢，遂引军马，带领朱治、吕范、旧将程普、黄盖、韩当等，择日起兵。

6 xíng zhì lì yáng , jiàn yi jun
dào . dang xian yi rén , zi zhí
feng liú , yí róng xiù lì , jiàn
liǎo sun cè , xià mǎ biàn bài .
cè shì qí rén , nǎi lú jiang
shu chéng rén , xìng zhou ,
míng yú , zì gong jǐn . yuán
lái sun jian tǎo dǒng zhuó zhí
shí , yí jia shu chéng , yú yǔ
sun cè tòng nián , jiao qíng
shèn mì , yin jié wèi kun
zhòng . cè cháng yú liǎng
yuè , yú yǐ xiong shì cè . yú
shú zhou cháng , wèi dan
yáng tài shǒu ; jin wǎng
shèng qín , dào cǐ yǔ cè
xiāng yù . cè jiàn yú dà xǐ ,
sù yǐ zhōng qíng . yú yue : "
mǒu yuàn shi quān mǎ zhì li
, gòng tú dà shì . " cè xǐ yue :

phi yêu nhĩ ngọc tǐ, kim thả
quyền lưu tại thủ. Ngã tá binh
tam thiên, mã ngũ bách thát dũ
nhĩ. Bình định chi hậu, khả tốc
hồi lai. Nhĩ chức vị tì vi, nan
chuởng đại quyền. Ngã biểu
nhĩ vi chiết trùng giáo úy, diễn
khẩu tướng quân, khắc nhật
lĩnh binh tiện hành." Sách bái
tạ, toại dẫn quân mã, đái lính
chu trì, lữ phạm, cựu tương
trình phỗ, hoàng cái, hàn
đương đằng, trạch nhật khởi
binh.

nghìn binh, năm trăm ngựa, khi nào
binh định rồi phải về ngay. Vả
người nay chức nhỏ ngồi thấp khó
giữ được quyền lớn, ta cất cho
người lên làm triết sung hiệu úy,
diễn khẩu tướng quân. Ngày ngày
hôm ấy cho lính quân đi. Sách lạy
tạ rồi dẫn quân mã, đem cả Chu
Trì, Lã Phạm và tướng cũ của cha
là Trình Phỗ, Hoàng Cái, Hán
Đương, chọn ngày khởi binh.

Hành chí lịch dương, kiến nhất
quân đáo. Dương tiên nhất
nhân, tư chất phong lưu, nghi
dung tú lệ, kiến liễu tôn sách,
hạ mã tiện bái. Sách thị kì
nhân, nǎi lư giang thư thành
nhân, tính chu, danh du, tự
công cẩn. Nguyên lai tôn kiên
thảo đồng trác chi thời, di gia
thư thành, du dũ tôn sách đồng
niên, giao tình thậm mật, nhân
kết vi côn trọng. Sách trường
du lưỡng nguyệt, du dĩ huynh
sự sách. Du thúc chu thương,
vi đan dương thái thủ; kim vãng
tinh thân, đáo thử dũ sách
tương ngộ. Sách kiến du đại hỉ,
tó dĩ trung tình. Du viết: "Mỗi
nguyễn thi khuyến mã chí lực,
cộng đồ đại sự." Sách hỉ viết:

Đi đến Lịch Dương, gặp một toán
quân, có một người đi trước, dáng
điệu phong Lưu Bị, nghi dung đẹp
đẽ, trông thấy Tôn Sách, nhảy
xuống ngựa vái một cái. Sách nhìn
xem ai, thì là Chu Du, tự là Công
Cẫn, người ở Thư Thành, quận Lư
Giang. Vốn khi Tôn Kiên đánh Đổng
Trác, Du đem gia quyến về ở Thư
Thành. Du với Sách hai người cùng
một tuổi, chơi với nhau rất thân, kết
làm anh em. Sách hơn Du có vài
tháng, Du thò làm anh. Chú Chu Du
là Chu Thương làm Thái thú ở Đan
Dương. Bữa ấy Du sang thăm chú,
đi đến đấy gặp Tôn Sách. Sách
mừng lắm, đem sự tình kể với Du.
Du nói: - Tôn xin hết sức khuyến
mã, để cùng anh mưu toan nghiệp
lớn. Sách nói: - Ta nay được Du,

" wú de gong jǐn , dà shì xié yǐ ! " biàn lìng yǔ zhu zhī , lǚ fàn děng xiāng jiàn . yú wèi cè yue : " wú xiong yù jì dà shì , yì zhī jiāng dong yǒu èr zhāng hu ? " cè yue : " hé wèi èr zhāng ? " yú yue : " yí rén nǎi péng chéng zhāng zhào , zì zì bù ; yí rén nǎi guǎng líng zhāng ? , zì zì gang . èr rén jie yǒu jīng tian wěi dì zhì cái , yin bì luàn yǐn ju yú cǐ . wú xiong hé bù pìn zhì ? " cè xǐ , jí biàn lìng rén ? lǐ wǎng pìn , ju cí bù zhì . cè nǎi qín dào qí jia , yǔ yǔ dà yuè , lì pìn zhì , èr rén xǔ yǔn . cè suì bài zhāng zhào wèi cháng shǐ , jian fǔ jun zhōng láng jiàng ; zhāng ? wèi cān mou zhèng yì xiào wèi : shang yì gong jí liú yáo .

大事。”策喜曰：“吾得公瑾，大事谐矣！”便令与朱治、吕范等相见。瑜谓策曰：“吾兄欲济大事，亦知江东有二张乎？”策曰：“何为二张？”瑜曰：“一人乃彭城张昭，字子布；一人乃广陵张纮，字子纲。二人皆有经天纬地之才，因避乱隐居于此。吾兄何不聘之？”策喜，即便令人赍礼往聘，俱辞不至。策乃亲到其家，与语大悦，力聘之，二人许允。策遂拜张昭为长史，兼抚军中郎将；张纮为参谋正议校尉：商议攻击刘繇。

7 què shuo liú yáo zì zhèng lǐ , dong lái móu píng rén yě , yì shì hàn shì zong qīn , tài wèi liú chōng zhī zhí , yǎn zhōu cì shǐ liú dài zhì dì ; jiù wèi yáng zhōu cì shǐ , tún yú shòu chun , bèi yuán shù gǎn guò jiāng tún , gù lái qu a . dang xià wén sun cè bing zhì , jí jù zhòng jiāng yíng yue : " mǒu lǐng yí jun tún yú niú

却说刘繇字正礼，东莱牟平人也，亦是汉室宗亲，太尉刘宠之侄，兗州刺史刘岱之弟；旧为扬州刺史，屯于寿春，被袁术赶过江屯，故来曲阿。当下闻孙策兵至，急聚众将商议。部将张英曰：“某领一军屯

"Ngô đắc công cản, đại sự hài hỉ!" Tiện lệnh dứ chu trì, lữ phạm đẳng tương kiến. Du vị sách viết: "Ngô huynh dục tề đại sự, diệc tri giang đông hữu nhị trương hồ?" Sách viết: "Hà vi nhị trương?" Du viết: "Nhất nhân nãi bành thành trương chiêu, tự tử bối; nhất nhân nãi quảng lăng trương hoành, tự tử cương. Nhị nhân giai hữu kinh thiên vĩ địa chi tài, nhân tị loạn ẩn cư vu thử. Ngô huynh hà bắt sinh chí?" Sách hỉ, tức tiện lệnh nhân tê lẽ vãng sinh, câu từ bắt chí. Sách nãi thân đáo kì gia, dứ ngữ đại duyệt, lực sinh chí, nhị nhân hứa duẫn. Sách toại bái trương chiêu vi trưởng sử, kiêm phủ quân trung lang tướng; trương hoành vi tham mưu chánh nghị giáo úy: thương nghị công kích lưu diêu.

việc lớn tất phải xong. Rồi bảo Chu Trị, Lã Phẩm cùng đến gặp Chu Du. Du bảo Sách rằng: - Anh nay muốn làm việc to, có biết Giang Đông có hai họ Trương không? Sách hỏi: - Ai vậy? Du nói: - Một người ở Bành Thành, tên là Trương Chiêu, tự là Tử Bố; một người ở Quảng Lăng, tên là Trương Hoành, tự là Tử Cương. Hai người ấy đều có tài ngang trời dọc đất; nhân tránh loạn đến ở đây, sao anh không đón mời hai người ấy. Sách sai người đem đồ lễ đến mời Trương Chiêu, Trương Hoành. Hai người đều từ chối không đến. Sách phải thân đến tận nơi, cùng hai người nói chuyện. Sách rất lấy làm bằng lòng cố mời đi mời lại mãi, hai người mới chịu vâng lời. Sách cho Trương Chiêu làm trưởng sử, kiêm chức phủ quân trung lang tướng; Trương Hoành làm tham mưu, chánh nghị hiệu úy. Cùng nhau bàn mưu sang đánh Lưu Do.

Lưu Do, tự là Chính Lễ, người ở Mâu Bình quận Đông Lai, cũng là Tôn thần nhà Hán, châu quan thái úy Lưu Sủng, em quan thứ sử Duyện Châu Lưu Đại. Trước làm thứ sử Dương Châu, đóng ở Thọ Xuân, sau bị Viên Thuật đuổi sang Giang Đông, cho nên đến Khúc A ở. Bấy giờ Lưu Do nghe thấy quân Tôn Sách đến, vội vàng họp các tướng để bàn. Bộ tướng là Trương Anh nói: - Tôi xin lĩnh một cánh

zhǔ , zòng yǒu bǎi wàn zhī
bīng , yì bù néng jìn . " yán
wèi bì , zhàng xià yí rén gao
jiào yue : " mǒu yuàn wèi
qián bù xian feng ! " zhòng
shì zhī , nǎi dong lái huáng
xiān rén tài shǐ cí yě . cí zì jiě
liǎo bēi hǎi zhì wéi hòu , biàn
lái jiàn liú yáo , yáo liù yú
zhàng xià . dang rì ting de
sun cè lái dào , yuàn wèi
qián bù xian feng . yáo yue :
" nǐ nián cháng qīng , wèi kě
wèi dà jiāng , zhì zài wú zuǒ
yòu tǐng mìng . " tài shǐ cí bù
xǐ ér tuì . zhang ying lǐng
bing zhì niú zhǔ , ji liáng shí
wàn yú dǐ gé . sun cè yǐn
bing dào , zhang ying chu
yíng , liǎng jun huì yú niú
zhǔ tan shàng . sun cè chu
mǎ , zhang ying dà mà ,
huáng gài biàn chu yǔ zhang
ying zhàn . bù shù gé , hu
rán zhang ying jun Zhōng Dà
luàn , bào shuo zhài zhong
yǒu rén fàng huǒ . zhang
ying jí huí jun . sun cè yǐn jun
qián lái , chéng shì yǎn sha .
zhang ying qì liǎo niú zhǔ ,
wàng shen shan ér táo .
yuán lái nǎ zhài hòu fàng
huǒ de , zhì shì liǎng yuán
jiàn jiang : yi rén nǎi lè jiang
shòu chun rén , xìng jiǎng ,
míng qín , zì gong yì ; yi rén
nǎi lè jiang xià cài rén , xìng
zhou , míng tài , zì yòu píng .
ér rén jie zao shì luàn , jù rén
zài yáng zi jiang zhong , jié

于牛渚，纵有百万之兵，亦不能近。”言未毕，帐下一人高叫曰：“某愿为前部先锋！”众视之，乃东莱黄县人太史慈也。慈自解了北海之围后，便来见刘繇，繇留于帐下。当日听得孙策来到，愿为前部先锋。繇曰：“你年尚轻，未可为大将，只在吾左右听命。”太史慈不喜而退。张英领兵至牛渚，积粮十万于邸阁。孙策引兵到，张英出迎，两军会于牛渚滩上。孙策出马，张英大骂，黄盖便出与张英战。不数合，忽然张英军中大乱，报说寨中有人放火。张英急回军。孙策引军前来，乘势掩杀。张英弃了牛渚，望深山而逃。原来那寨后放火的，只是两员健将：一人乃九江寿春人，姓蒋，名钦，字公奕；一人乃九江下蔡人，姓周，名泰，字幼平。二人皆遭世乱，聚人在洋子江中

ngưu chủ, túng hưu bách vạn
chi binh, diệc bất năng cận."
Ngôn vị tắt, trưởng hạ nhất
nhân cao khiếu viết: "Mỗ
nguyễn vi tiền bộ tiên phong!"
Chúng thị chi, nãi đồng lai
hoàng huyền nhân thái sử từ
dã. Từ tự giải liễu bắc hải chi vi
hậu, tiện lai kiến lưu diêu, diêu
lưu vu trưởng hạ. Dương nhật
thính đắc tôn sách lai đáo,
nguyễn vi tiền bộ tiên phong.
Diêu viết: "Nhĩ niên thượng
khinh, vị khả vi đại tướng, chỉ
tại ngô tả hữu thính mệnh."
Thái sử từ bất hỉ nhi thôi.
Trương anh lính binh chí ngưu
chủ, tích lương thập vạn vu đế
các. Tôn sách dẫn binh đáo,
trương anh xuất nghênh, lưỡng
quân hội vu ngưu chủ than
thượng. Tôn sách xuất mã,
trương anh đại mạ, hoàng cái
tiện xuất dù trương anh chiến.
Bất số hợp, hốt nhiên trương
anh quân trung đại loạn, báo
thuyết trại trung hữu nhân
phóng hỏa. Trương anh cấp hồi
quân. Tôn sách dẫn quân tiền
lai, thừa thế yểm sát. Trương
anh khí liễu ngưu chủ, vọng
thâm sơn nhi đảo. Nguyên lai
na trại hậu phóng hỏa đích, chỉ
thị lưỡng viên kiệt tướng: nhất
nhân nǎi cửu giang thọ xuân
nhân, tính tương, danh khâm,
tự công địch; nhất nhân nǎi cửu
giang hạ thái nhân, tính chu,
danh thái, tự áu bình. Nhị nhân
giai tao thế loạn, tụ nhân tại

quân, đóng đồn Ngưu Chủ, quân
giặc dẫu có trăm vạn cũng không
dám đến gần. Nói chưa dứt lời,
dưới trường, có một người kêu to
lên rằng: - Tôi xin làm tiền bộ tiên
phong! Các tướng nhìn xem ai, thì
là Thái Sử Từ, người ở Đông Lai.
Từ, tự khi giải được vây Bắc Hải
cho Khổng Dung, sang với Lưu Do.
Do giữ lại ở dưới trường. Do bảo: -
Ngươi còn ít tuổi, chưa nên làm đại
tướng, hãy nên ở tả hữu ta để nghe
mệnh lệnh. Từ không bằng lòng lui
ra Trương Anh lính quân đến Ngưu
Chủ, chưa mười vạn hộc lương ở
Lầu Các. Tôn Sách dẫn quân đến.
Trương Anh ra địch. Hai bên hội
quân ở trên bãi sông Ngưu Chủ.
Trương Anh ra ngựa chửi mắng,
Hoàng Cái ra đánh nhau với
Trương Anh, chưa được vài hiệp,
bỗng thấy trong quân Trương Anh
bối rối, rồi thấy nói: "Trong trại có
người phóng hỏa". Anh vội rút quân
về. Tôn Sách thừa thế đánh dần,
Trương Anh thế cùng phải bỏ Ngưu
Chủ chạy trốn vào trong núi sâu.
Người phóng hỏa ở trong trại
nguyên là hai viên kiệt tướng. Một
là Tưởng Khâm, tự là Công Địch,
người ở Thọ Xuân xứ Cửu Giang,
một là Chu Thái, tự là Âu Bình,
người ở Hạ Sái xứ Cửu Giang. Hai
người gặp phải thời loạn, tụ quân
trong sông Dương Tử, cướp bóc
kiếm ăn; vốn nghe tiếng Tôn Sách
là người hào kiệt ở Giang Đông,
hay cầu người hiền, vời kè sĩ, cho
nên dẫn đồ đảng hơn ba trăm
người đến theo. Sách mừng lắm,

luè wèi sheng ; jiǔ wén sun cè wèi jiang dong háo jié , néng zhao xián nà shì , gù tè yǐn qí dǎng san bǎi yú rén , qián lái xiāng tóu . cè dà xī , yòng wèi jun qián xiào wèi . shou de niú zhǔ dǐ gé liáng shí , jun qì , bìng jiàng zú sì qian yú rén , suì jìn bing shén tíng . què shuo zhang ying bài huí jiàn liú yáo , yáo nù yù zhǎn zhī . móu shì ? róng , xue lǐ quán miǎn , shǐ tún bing líng líng chéng jù dí . yáo zì lǐng bing yú shén tíng lǐng nán xià yíng , sun cè yú lǐng běi xià yíng . cè wèn tǔ rén yue : " jìn shan yǒu hàn guang wǔ miào fǒu ? " tǔ rén yue : " yǒu miào zài lǐng shàng . " cè yue : " wú yè mèng guang wǔ zhao wǒ xiāng jiàn , dang wāng qí zhī . " cháng shí zhang zhào yue : " bù kě . lǐng nán nǎi liú yáo zhài , tǎng yǒu fú bing , nài hé ? " cè yue : " shén rén yǒu wǒ , wú hé jù yan ! " suì pi wa chuò qiang shàng mǎ , yǐn chéng pǔ , huáng gài , hán dang , jiǎng qín , zhōu tài děng gòng shí san qí , chu zhài shàng lǐng , dào miào fén xiāng . xià mǎ cān bài yǐ bì , cè xiàng qian guì zhù yue : " ruò sun cè néng yú jiang dong lì yè , fù xìng gù fù zhī jì , jí dang chóngh xiū miào yǔ , sì shí jí sì . " zhù bì , chu miào shàng mǎ , huí gù

，劫掠为生；久闻孙策为江东豪杰，能招贤纳士，故特引其党三百余人，前来相投。策大喜，用为军前校尉。收得牛渚邸阁粮食、军器，并降卒四千余人，遂进兵神亭。却说张英败回见刘繇，繇怒欲斩之。谋士笮融、薛礼劝免，使屯兵零陵城拒敌。繇自领兵于神亭岭南下营，孙策于岭北下营。策问土人曰：“近山有汉光武庙否？”土人曰：“有庙在岭上。”策曰：“吾夜梦光武召我相见，当往祈之。”长史张昭曰：“不可。岭南乃刘繇寨，倘有伏兵，奈何？”策曰：“神人佑我，吾何惧焉！”遂披挂绰枪上马，引程普、黄盖、韩当、蒋钦、周泰等共十三骑，出寨上岭，到庙焚香。下马参拜已毕，策向前跪祝曰：“若孙策能于江东立业，复兴故父之基，即当重修庙宇，四时祭

dương tử giang trung, kiếp lược vi sinh; cứu vãn tôn sách vi giang đông hào kiệt, năng chiêu hiền nạp sĩ, cố đặc dẫn kì đảng tam bách dư nhân, tiền lai tương đầu. Sách đại hỉ, dụng vi quân tiền giáo úy. Thu đắc ngưu chủ để các lương thực, quân khí, tinh hàng tốt từ thiên dư nhân, toại tiền binh thàn đình. Khước thuyết trương anh bại hồi kiến lưu diêu, diêu nộ dục trảm chí. Mưu sĩ trách dung, tiết lễ khuyến miễn, sử truân binh linh lăng thành cự địch. Diêu tự linh binh vu thần đình linh nam hạ doanh, tôn sách vu linh bắc hạ doanh. Sách vấn thổ nhân viết: "Cận sơn hữu hán quang võ miếu phủ?" Thổ nhân viết: "Hữu miếu tại linh thượng." Sách viết: "Ngô dã mộng quang võ triệu ngã tương kiến, đương vãng kì chi." Trường sử trương chiêu viết: "Bất khả. Linh nam nãi lưu diêu trai, thảng hữu phục binh, ngại hè?" Sách viết: "Thần nhân hữu ngã, ngô hè cự yên!" Toại phi quái xước thương thượng mã, dẫn trình phỗ, hoàng cái, hàn đương, tương khâm, chu thái đảng cộng thập tam ky, xuất trại thương lĩnh, đáo miếu phần hương. Hạ mã tham bái dĩ tất, sách hướng tiền quy chúc viết: "Nhược tôn sách năng vu giang đông lập nghiệp, phục hưng cố phụ chí cơ, tức đương trọng tu

dùng làm tướng tiền hiệu úy, thu được cả tiền lương khí giới ở Ngưu Chử, lại thêm được hơn bốn nghìn quân hàng, liền tiến binh lên đóng ở Thần Đình. Trương Anh thua trở về vào ra mắt Lưu Do. Do giận muốn đem chém, lại có các mưu sĩ là Trích Dung và Tiết Lễ can mài mới tha, sai Trương Anh đem quân đóng ở thành Linh Lăng để chống giặc. Do tự lĩnh quân ra mé nam núi Thần Đình cắm trại. Tôn Sách đóng ở phía Bắc núi ấy. Hôm sau Sách gọi người ở đây hỏi rằng: - Ở gần đây có miếu nào thờ vua Hán Quang Vũ chẳng? Người ấy thưa: - Có miếu ở trên đỉnh núi. Sách nói: - Đêm ta chiêm bao thấy vua Quang Vũ gọi ta vào tương kiến. Ta định lên miếu ấy cầu. Trường sử là Trương Chiêu can rằng: - Không nên đi! Mé nam núi này có trại Lưu Bị Do. Ngộ nó có phục binh làm thế nào? Sách nói: - Ta đã có thần thánh phù hộ, việc chi còn phải sợ? Nói xong liền mặc áo giáp, cầm giáo lên ngựa, rồi đem bọn Trình Phỗ, Hoàng Cái, Hàn Dương, Tưởng Khâm và Chu Thái cả thảy mười ba người cùng cưỡi ngựa lên núi. Đến miếu xuống ngựa, vào thắp hương lễ bái, Sách quì xuống khấn rằng: - Tôi là Tôn Sách. Xin nguyện rằng nếu lập được nghiệp lớn ở đất Giang Đông, khôi phục lại được cơ đồ của cha tôi ngày xưa, xin sửa sang lại đình miếu bốn mùa lễ bái. Sách khấn vái xong đi ra miếu, lên ngựa ngoanh lại bảo các tướng: - Ta muốn qua bên kia núi,

zhòng jiang yue : " wú yù
guò lǐng , tàn kàn liú yáo
zhài zhà . " zhu jiang jie yǐ
wèi bù kě . cè bù cóng , suì
tòng shàng lǐng , nán wàng
cun lín . zǎo yǒu fú lù xiǎo
jun fei bào liú yáo , yáo yue :
" cǐ bì shì sun cè yòu dí zhī jì
, bù kě zhui zhī . " tài shǐ cí
yǒng yuè yue : " cǐ shí bù
zhuo sun cè , gèng dài hé
shí ! " suì bù hòu liú yáo
jiàng lìng , jìng zì pí wa
shàng mǎ , chuò qiang chu
yíng , dà jiào yue : " yǒu dǎn
qì zhě , dou gen wǒ lái ! "
zhu jiang bù dòng . wéi yǒu
yi xiǎo jiang yue : " tài shǐ cí
zhen měng jiang yě ! wú kě
zhù zhì ! " pai mǎ tòng xíng .
zhòng jiang jie xiào .

8 què shuo sun cè kàn liǎo
bàn shǎng , fang shǐ huí mǎ
. zhèng xíng guò lǐng , zhī
ting de lǐng shàng jiào : " sun
cè xiū zǒu ! " cè huí tóu shì
zhi , jiàn liǎng pí mǎ fei xià
lǐng lái . cè jiāng shí san qí yí
qí bǎi kai . cè héng qiang lì
mǎ yú lǐng xià dài zhī . tài shǐ
cí gao jiào yue : " nǎ gè shì
sun cè ? " cè yue : " nǐ shì
hé rén ? " dá yue : " wǒ biàn
shì dong lái tài shǐ cí yě , tè
lái zhuo sun cè ! " cè xiào

祀。”祝毕，出庙上马，回顾众将曰：“吾欲过岭，探看刘繇寨栅。”诸将皆以为不可。策不从，遂同上岭，南望村林。早有伏路小军飞报刘繇，繇曰：“此必是孙策诱敌之计，不可追之。”太史慈踊跃曰：“此时不捉孙策，更待何时！”遂不候刘繇将令，竟自披挂上马，绰枪出营，大叫曰：“有胆气者，都跟我来！”诸将不动。惟有一小将曰：“太史慈真猛将也！吾可助之！”拍马同行。众将皆笑。

却说孙策看了半晌，方始回马。正行过岭，只听得岭上叫：“孙策休走！”策回头视之，见两匹马飞下岭来。策将十三骑一齐摆开。策横枪立马于岭下待之。太史慈高叫曰：“那个是孙策？”策曰：“你是何人？”答曰：“我便是东莱太史慈也，特来

miêu vũ, tú thời tế tự." Chúc tất, xuất miếu thượng mã, hồi cổ chúng tướng viết: "Ngô dục quá lĩnh, tham khán lưu diêu trại sách." Chư tướng giai dĩ vi bắt khă. Sách bắt tòng, toại đồng thượng lĩnh, nam vọng thôn lâm. Tảo hữu phục lộ tiểu quân phi báo lưu diêu, diêu viết: "Thủ tất thị tôn sách dụ địch chi kế, bắt khă truy chi." Thái sử từ dũng được viết: "Thủ thời bắt tróc tôn sách, canh đãi hà thời!" Toại bắt hậu lưu diêu tương lệnh, cánh tự phi quái thượng mã, xước thương xuất doanh, đại khiếu viết: "Hữu đàm khí giả, đồ cân ngã lai!" Chư tướng bất động. Duy hữu nhất tiểu tướng viết: "Thái sử từ chân mãnh tướng dã! Ngô khả trợ chí!" Phách mã đồng hành. Chúng tướng giai tiêu.

dòm xem dinh trại Lưu Do đóng ra làm sao? Các tướng ai cũng ngắn: - Không nên! Sách không nghe, cứ việc đi. Các tướng cũng phải đi theo. Đến phía Nam núi, đứng trên trông xuống rừng rú và trại Lưu Do đóng. Có quân canh đường, chạy về báo với Lưu Do. Do nói: - Đây hẳn là mưu Tôn Sách đến dủ mình đây, không nên ra đánh. Thái Sử Từ nhả lén nói rằng: - Lúc này không bắt Tôn Sách thì còn đợi đến lúc nào? Nói xong không đợi lệnh Lưu Do, tự mặc ngay áo giáp, lên ngựa cầm giáo ra ngoài trại, hô lên: - Ai có gan thì theo ta! Các tướng không ai nhúc nhích. Chỉ có một tiểu tướng bước ra nói: - Thái Sử Từ thế mới gọi là tướng giỏi. Ta nên đi giúp một tay. Nói rồi lên ngựa đi theo Thái Sử Từ. Các tướng đều tưng tẩm cười.

Tôn Sách ngắm xem độ nửa giờ mới quay ngựa trở về. Vừa đi qua được đỉnh núi nghe thấy đằng sau có người thét: - Tôn Sách đừng chạy nữa! Sách ngoảnh lại thấy hai tướng cưỡi ngựa chạy đến. Sách gạt mười hai tướng ra, một mình cầm ngang ngọn giáo, cưỡi ngựa đứng đợi ở dưới núi. Thái Sử Từ hỏi to: - Người nào là Tôn Sách? Sách hỏi: - Mày là thằng nào? Từ đáp: - Tao là Thái Sử Từ ở Đông Lai, tao lại đây chỉ cốt để bắt Tôn Sách. Sách cười nói: - Đây! Tôn

yue : " zhi wǒ biàn shì . nǐ liǎng gè yí qí lái bìng wǒ yí gè , wǒ bù jù nǐ ! wǒ ruò pà nǐ , fei sun xìn fú yě ! " cí yue : " nǐ biàn zhòng rén dou lái , wǒ yì bù pà ! " zòng mǎ héng qiang , zhí qū sun cè . cè tǐng qiang lái yíng . liǎng mǎ xiāng jiāo , zhàn wú shí gé , bù fen shèng fù . chéng pǔ děng àn àn chēng qí . cí jiàn sun cè qiang fǎ wú bàn diǎn ér shèn lòu , nǎi yáng shu zhà bài , yǐn sun cè gǎn lái . cí què bù yóu jiù lù shàng lǐng , jìng zhuǎn guò shān bēi hòu . cè gǎn lái , dà hè yue : " zǒu de bù suàn hǎo hàn ! " cí xin zhong zì fù : " zhè qian yǒu shí èr cóng rén , wǒ zhì yì gè , biàn huó zhuo liǎo ta , yě chí zhòng rén duó qù . zài yīn yí chéng , jiào zhè qian méi xún chǔ , fang hǎo xià shǒu . " yú shì qiè zhàn qiè zǒu . cè nǎ lǐ kěn shě , yí zhí gǎn dào píng chuan zhì dì . cí dou huí mǎ zài zhàn , yòu dào wǔ shí gé . cè yí qiang ? qù , cí shān guò , xiá zhù qiang ; cí yě yí qiang ? qù , cè yì shān guò , xiá zhù qiang . liǎng gè yòng lì zhì yí tuo , dou gǔn xià mǎ lái . mǎ bù zhì zǒu de nǎ lǐ qù liǎo . liǎng gè qì liǎo qiang , jiù zhù qian dǎ , zhàn páo chě de fēn suì . cè shǒu kuài , chè liǎo tài shǐ cí bēi shang de duǎn jǐ , cí yì chè

捉孙策！”
策笑曰：“只我便是。
你两个一齐来并我一个，
我不惧你！我若怕你，
非孙信符也！”慈曰：
“你便众人都来，我亦不怕！”纵马横枪，
直取孙策。策挺枪来迎。
两马相交，战五十合，
不分胜负。程普等暗暗称奇。慈见孙策枪法
无半点儿渗漏，乃佯输
诈败，引孙策赶来。慈却不由旧路上岭，竟转
过山背后。策赶来，大喝曰：
“走的不算好汉！”慈心中自付：“这厮有十二从人，我只一个，便活捉了他，也吃众人夺去。再引一程，教这厮没寻处，方好下手。”于是且战且走。策那里肯舍，一直赶到平川之地。慈兜回马再战，又到五十合。策一枪搠去，慈闪过，挟住枪；慈也一枪搠去，策亦闪过，挟住枪。两个用力只一拖，都滚下马来。马

Sách tiêu viết: "Chỉ ngã tiện thị. Nhĩ lưỡng cá nhát tè lai tịnh ngã nhát cá, ngã bắt cụ nhĩ! Ngã nhược phạ nhĩ, phi tôn tín phù dã!" Từ viết: "Nhĩ tiện chúng nhân đồ lai, ngã diệc bắt phạ!" Túng mã hoành thương, trực thủ tôn sách. Sách đĩnh thương lai nghênh. Lưỡng mã tương giao, chiến ngũ thập hợp, bắt phân thắng phụ. Trình phô đẳng ám ám xung kì. Từ kiển tôn sách thương pháp vô bán điểm nhi sám lậu, nǎi dương thâu trả bại, dẫn tôn sách cản lai. Từ khước bắt do cựu lộ thương lĩnh, cánh chuyển quá sơn bối hậu. Sách cản lai, đại hát viết: "Tầu đích bắt toán hảo hán!" Từ tâm trung tự phó: "Giá tư hữu thập nhị tòng nhân, ngã chỉ nhát cá, tiện hoạt tróc liễu tha, dã cật chúng nhân đoạt khứ. Tái dẫn nhất trình, giáo giá tư một tầm xử, phương hảo hạ thủ." Vu thi thả chiến thả tầu. Sách na lí khẳng xá, nhát trực cản đáo bình xuyên chi địa. Từ đâu hồi mǎ tái chiến, hựu đáo ngũ thập hợp. Sách nhát thương sóc khứ, từ thiểm quá, hiệp trụ thương; từ dã nhát thương sóc khứ, sách diệc thiểm quá, hiệp trụ thương. Lưỡng cá dụng lực chỉ nhát tha, đỗ cỗn hạ mǎ lai. Mǎ bắt tri tầu đích na lí khứ liễu. Lưỡng cá khí liễu thương, thu trụ tư đả, chiến bào xá đắc phần toái. Sách thủ khoái, xe

Sách đây! Cho cả hai thằng chúng bay lại đánh một mình tao, tao không sợ. Nếu tao sợ, sao gọi là Tôn Bá Phù? Từ nói: - Tất cả chúng mày đều đến, tao cũng không sợ. Nói xong thúc ngựa múa kích vào đánh Tôn Sách. Sách vác giáo địch lại. Hai ngựa giao nhau, đánh được hơn năm mươi hiệp, được thua chưa phân, lũ Trình Phổ đứng ngoài khen thầm rằng giỏi. Từ thấy Sách đánh giáo không hở miếng nào. Giả cách thua chạy để dù cho Tôn Sách đuổi ra xa. Từ không đi đường cũ lên núi, lại rẽ về sau núi mà chạy, Sách vừa đuổi vừa thét to: - Chạy không phải là hảo hán! Từ trong bụng nghĩ thầm: - Nó có mười hai người đi theo, ta chỉ trọi một mình. Vì dù bắt được nó, cũng bị chúng cướp mất. Phải dù cho nó đi một đường nữa, để cho chúng không biết đường nào mà tìm, bấy giờ ta sẽ ra tay. Bởi thế vừa đánh vừa lùi. Sách cũng cứ đuổi, đuổi nhau mãi đến chỗ bằng phẳng, bấy giờ Từ mới quay lại đánh. Đánh nhau được hơn năm mươi hiệp nữa, Sách phóng ngọn giáo lại. Từ tránh ngay được, lại trở tay bắt được giáo. Từ lại phóng giáo lại. Sách cũng tránh được và giờ tay bắt lấy giáo, rồi nắm chặt lấy. Từ chạy lại giằng kích, hai người kéo co nhau rồi, cùng nhảy cả xuống ngựa. Để ngựa chạy đi đâu không biết nữa. Lôi kéo nhau chán rồi hai người cùng buông cả giáo ra, túm lấy nhau mà đánh. Hai bên, bên nào áo chiến cũng tan nát. Sách

liǎo cè tóu shàng de dou móu . cè bǎ jǐ lái cì cí , cí bǎ dou móu zhe jià . hu rán hǎn sheng hòu qǐ , nǎi liú yáo jie yìng jun dào lái , yue yǒu qian yú . cè zhèng huang jí , chéng pǔ děng shí èr qí yì chong dào . cè yǔ cí fang cái fàng shǒu . cí yú jun zhong tǎo liǎo yí pǐ mǎ , qū liǎo qiang , shàng mǎ fù lái . sun cè de mǎ què shì chéng pǔ shou de , cè yì qū qiang shàng mǎ . liú yáo yí qian yú jun , hé chéng pǔ děng shí èr qí hùn zhàn , wei yǐ sha dào shén tíng lǐng xià . hǎn sheng qǐ chǔ , zhou yú lǐng jun lái dào . liú yáo zì yǐn dà jun sha xià lǐng lái . shí jìn huáng hun , feng yǔ bào zhì , liǎng xià gè zì shou jun . cì rì , sun cè yǐn jun dào liú yáo yíng qián , liú yáo yǐn jun chu yíng . liǎng zhèn yuán chǔ , sun cè bǎ qiang tiǎo tài shǐ cí de xiǎo jǐ yú zhèn qián , liǐng jun shì dà jiào yue : " tài shǐ cí ruò bù shì zǒu de kuài , yǐ bèi cì sī liǎo ! " tài shǐ cí yì jiang sun cè dou móu tiǎo yú zhèn qián , yě liìng jun shì dà jiào yue : " sun cè tóu yǐ zài cǐ ! " liǎng jun nà hǎn , zhè bian kua shèng , nǎ bian dào qiāng . tài shǐ cí chu mǎ , yào yǔ sun cè jué gè shèng fù , cè suì yù chu . chéng pǔ yue : " bù xu zhǔ gong láo lì , mǒu zì qín zhī . " chéng pǔ

不知走的那里去了。两个弃了枪，揪住厮打，战袍扯得粉碎。策手快，掣了太史慈背上的短戟，慈亦掣了策头上的兜鍪。策把戟来刺慈，慈把兜鍪遮架。忽然喊声后起，乃刘繇接应军到来，约有千余。策正慌急，程普等十二骑亦冲到。策与慈方才放手。慈于军中讨了一匹马，取了枪，上马复来。孙策的马却是程普收得，策亦取枪上马。刘繇一千余军，和程普等十二骑混战，逶迤杀到神亭岭下。喊声起处，周瑜领军来到。刘繇自引大军杀下岭来。时近黄昏，风雨暴至，两下各自收军。次日，孙策引军到刘繇营前，刘繇引军出迎。两阵圆处，孙策把枪挑太史慈的小戟于阵前，令军士大叫曰：“太史慈若不是走的快，已被刺死了！”太史慈亦将孙策兜鍪挑于阵前，也令军士大叫曰

liǚ thái sǔ từ bối thương đích đoán kích, từ diệc xé liǚ sách đầu thương đích đâu mâu. Sách bả kích lai thứ từ, từ bả đâu mâu già giá. Hốt nhiên hảm thanh hậu khởi, nãi lưu diêu tiếp ứng quân đáo lai, ước hưu thiên dư. Sách chánh hoảng cấp, trình phỗ đắng thập nhị ky diệc trùng đáo. Sách dữ từ phương tài phóng thủ. Từ vu quân trung thảo liǚ nhất thất mã, thủ liǚ thương, thương mã phục lai. Tôn sách đích mã khuốc thị trình phỗ thu đắc, sách diệc thủ thương thương mã. Lưu diêu nhất thiên dư quân, hòa trình phỗ đắng thập nhị ky hỗn chiến, uy dĩ sát đáo thần đình lĩnh hạ. Hảm thanh khởi xử, chu du lĩnh quân lai đáo. Lưu diêu tự dẫn đại quân sát hạ lĩnh lai. Thời cận hoàng hôn, phong vũ bạo chí, lưỡng hạ các tự thu quân. Thứ nhật, tôn sách dẫn quân đáo lưu diêu doanh tiền, lưu diêu dẫn quân xuất nghênh. Lưỡng trận viên xứ, tôn sách bả thương thiêu thái sủ từ đích tiểu kích vu trận tiền, lệnh quân sĩ đại khiếu viết: "Thái sủ từ nhược bất thi đấu đích khoái, dĩ bị thứ từ liều!" Thái sủ từ diệc tương tôn sách đâu mâu thiêu vu trận tiền, dã lệnh quân sĩ đại khiếu viết: "Tôn sách đầu dĩ tại thủ!" Lưỡng quân nột hảm, giá biên khoa thắng, na biên đạo cường. Thái sủ từ xuất mã, yếu dữ tôn sách

nhanh tay vớ được cái kích gài ở lưng Từ; Từ giật ngay được mõ đầu mâu của Sách. Sách cầm kích đâm Từ, Từ lấy mõ che đỡ. Giữa lúc ấy có tiếng reo àm àm kéo đến, quân tiếp ứng của Lưu Do, ước hơn nghìn người. Sách đã làm nguy, may đâu bọn Trình Phổ mười hai tướng cưỡi ngựa cũng vừa tìm được đến. Hai người bấy giờ mới buông nhau ra. Từ lén một con ngựa khác, lại cầm lấy giáo trở về. Ngựa của Tôn Sách, Trình Phổ bắt được, Sách cũng nhặt lấy kích rồi lên ngựa. Một nghìn quân Lưu Do cùng mười hai tướng Tôn Sách hai bên đánh nhau. Đánh lần quanh mãi đến tận dưới núi Thần Đình. Bấy giờ lại thấy tiếng reo, Chu Du kéo quân đến. Lưu Do lại dẫn đại quân xuống núi. Khi ấy trời đã vàng vàng rồi, tự dung nỗi cơn mưa gió, hai bên cùng thu quân về. Hôm sau, Tôn Sách dẫn quân đến trước trại Lưu Do. Do cũng đem quân ra đón. Khi hai bên bầy trận rồi, Tôn Sách lấy cái kích nhỏ rút được của Từ hôm trước, đem buộc ở đầu giáo, cầm ra giễu ở trước trận, rồi sai quân hô to lên rằng: - Giá Thái Sủ Từ không chạy mau chân thì đã bị kích này đâm chết. Từ cũng đem mõ đầu mâu của Sách ra trước trận, sai quân hô lên rằng: - Đầu Tôn Sách đã ở đây rồi! Hai bên nhao báng lẩn nhau, reo àm cả lên. Bên cậy khỏe, bên khoe tài. Thái Sủ Từ phóng ngựa ra định cùng Tôn Sách quyết phân thắng bại. Sách sắp sửa ra. Trình Phổ nói: -

chu dào zhèn qián , tài shǐ cí
yue : " nǐ fei wǒ zhì dí shǒu ,
zhì jiào sun cè chu mǎ lái ! "
chéng pǔ dà nù , tǐng qiang
zhí qū tài shǐ cí . liǎng mǎ
xiāng jiāo , zhàn dào san shí
gé , liú yáo jí míng jin shou
jun . tài shǐ cí yue : " wǒ
zhèng yào zhuo ná zéi jiang
, hé gù shou jun ? " liú yáo
yue : " rén bào zhou yú lǐng
jun xí qū qu a , yǒu lú jiang
song zi rén chén wǔ , zì zì liè
, jie yìng zhou yú rù qù . wú
jia ji yè yǐ shi , bù kě jiù liù .
sù wǎng mò líng , huì xue lǐ
, ? róng jun mǎ , jí lái jie yìng .
" tài shǐ cí gen zhe liú yáo tuì
jun , sun cè bù gǎn , shou
zhù rén mǎ . cháng shǐ
zhang zhào yue : " bǐ jun bèi
zhou yú xí qū qu a , wú liàn
zhàn zhì xin , jin yè zhèng
hǎo jié yíng . " sun cè rán zhī
. dang yè fen jun wǔ lù ,
cháng qū dà jìn . liú yáo jun
bing dà bài , zhòng jie sì fen
wǔ luò . tài shǐ cí dù lì nán
dāng , yǐn shí shù qí lián yè
tóu jīng xiān qù liǎo .

: “孙策头已在此！”
两军呐喊，这边夸胜，
那边道强。太史慈出马
，要与孙策决个胜负，
策遂欲出。程普曰：“
不须主公劳力，某自擒之。”程普出到阵前，
太史慈曰：“你非我之
敌手，只教孙策出马来
！”程普大怒，挺枪直
取太史慈。两马相交，
战到三十合，刘繇急鸣
金收军。太史慈曰：“
我正要捉拿贼将，何故
收军？”刘繇曰：“人
报周瑜领军袭取曲阿，
有庐江松滋人陈武，字
子烈，接应周瑜入去。
吾家基业已失，不可久
留。速往秣陵，会薛礼
、笮融军马，急来接应。
”太史慈跟着刘繇退军，孙策不赶，收住人
马。长史张昭曰：“彼
军被周瑜袭取曲阿，无
恋战之心，今夜正好劫
营。”孙策然之。当夜
分军五路，长驱大进。
刘繇军兵大败，众皆四
纷五落。太史慈独力难

quyết cá thắng phụ, sách toại
dục xuất. Trình phô viết: "Bất tu
chúa công lao lực, mỗ tự cầm
chi." Trình phô xuất đáo trận
tiền, thái sử từ viết: "Nhĩ phi
ngã chi địch thủ, chỉ giáo tôn
sách xuất mã lai!" Trình phô đại
nô, đĩnh thương trực thủ thái
sử từ. Lưỡng mã tương giao,
chiến đáo tam thập hợp, lưu
diêu cấp minh kim thu quân.
Thái sử từ viết: "Ngã chánh yếu
tróc nã tặc tương, hà cố thu
quân?" Lưu diêu viết: "Nhân
báo chu du lĩnh quân tập thủ
khúc a, hữu lư giang tùng tư
nhân trần võ, tự tử liệt, tiệp ứng
chu du nhập khứ. Ngô gia cơ
nghiệp dĩ thất, bất khả cửu lưu.
Tốc vãng mạt lăng, hội tiết lễ,
trách dung quân mã, cấp lai
tiệp ứng." Thái sử từ cân trú
lưu diêu thối quân, tôn sách bắt
cản, thu trụ nhân mã. Trường
sử trương chiêu viết: "Bỉ quân
bị chu du tập thủ khúc a, vô
luyến chiến chi tâm, kim dạ
chánh hảo kiếp doanh." Tôn
sách nhiên chi. Đương dạ phân
quân ngũ lộ, trường khu đại
tiến. Lưu diêu quân binh đại
bại, chúng giai tú phân ngũ lạc.
Thái sử từ độc lực nan đương,
dẫn thập số ky liên dạ đầu kính
huyền khú liễu.

Chúa công lợ là phải khó nhọc. Tôi
xin ra bắt nó. Trình Phô ra trận. Từ
nói: - Mà không đáng địch với taو.
Về gọi Tôn Sách ra đây! Trình Phô
tức lầm, vác giáo xông vào đánh
Từ. Hai ngựa giao đấu được hơn
ba mươi hiệp, bỗng thấy Lưu Do
khua chiêng thu quân. Từ hỏi Lưu Do:
- Tôi đã sắp bắt được tướng
giặc sao lại thu quân về? Do nói: -
Có người báo rằng: Chu Du đã đem
quân đánh úp lấy Khúc A, vì có
người ở Lữ Giang, tên là Trần Vũ
tiếp ứng cho nó vào thành. Cơ
nghiệp nhà ta đã mất, không nên ở
mãi đây; phải kíp sang Mạt Lăng,
hội cả quân mã của Tiết Lẽ, Trích
Dung lại để tiếp ứng. Thái Sử Từ
theo Lưu Do lui quân. Tôn Sách
không đuổi cũng thu quân về.
Trường sử Trường Chiêu nói: - Bên
nó bị Chu Du lừa lấy Khúc A, không
dám ham đánh, đêm nay ta nhân
thế nên đến cướp trại. Sách ưng ý,
đang đêm chia quân làm năm
đường, kéo đến lấy trại Lưu Do.
Quân Do thua to, chạy tán loạn cả.
Thái Sử Từ một mình chống không
nỗi, dẫn hơn mười quân kỵ mã
ngay đêm hôm ấy chạy sang Kinh
Huyện.

当，引十数骑连夜投泾县去了。

9 què shuo sun cè yòu de chén wǔ wèi fù , qí rén shen cháng qì chǐ , miàn huáng jīng chì , xíng róng gǔ guài . cè shèn jīng ài zhī , bài wèi xiào wèi , shǐ zuò xiān feng , gong xue zhá . wǔ yǐn shí shù qí tú rù zhèn qù , zhǎn shǒu jí wǔ shí yú ke . xue zhá bì mén bù gǎn chu . cè zhèng gong chéng , hu yǒu rén báo liú yáo huì gé ? róng qù qū niú zhǔ . sun cè dà nù , zì tí dà jun jìng ben niú zhǔ . liú yáo , ? róng èr rén chu mǎ yíng dí . sun cè yue : " wú jin dào cǐ , nǐ rú hé bù jiàng ? " liú yáo bèi hòu yí rén tǐng qiang chu mǎ , nǎi bù jiāng yú mí yě , yǔ cè zhàn bù san gé , bēi cè sheng qín guò qu , bo mǎ huí zhèn . yáo jiāng fán néng , jiàn zhuo liǎo yú mí . tǐng qiang lái gǎn . nǎ qiang gang ? dào cè hòu xin , cè zhèn shàng jun shì dà jiào : " bēi hòu yǒu rén àn suàn ! " cè huí tóu , yuàn jiàn fán néng mǎ dào , nǎi dà hè yì sheng , sheng rú jù léi . fán néng jīng hài , dào fan shen zhuàng xià mǎ lái , pò tóu ér sǐ . cè dào mén qí xià , jiāng yú mí diu xià , yǐ bēi xiá sǐ . yǐ shà shí xiá sǐ yí jiāng , hè sǐ yǐ

却说孙策又得陈武为辅，其人身长七尺，面黄睛赤，形容古怪。策甚敬爱之，拜为校尉，使作先锋，攻薛札。武引十数骑突入阵去，斩首级五十余颗。薛札闭门不敢出。策正攻城，忽有人报刘繇会合笮融去取牛渚。孙策大怒，自提大军竟奔牛渚。刘繇，笮融二人出马迎敌。孙策曰：“吾今到此，你如何不降？”刘繇背后一人挺枪出马，乃部将于糜也，与策战不三合，被策生擒过去，拨马回阵。繇将樊能，见捉了于糜。挺枪来赶。那枪刚搠到策后心，策阵上军士大叫：“背后有人暗算！”策回头，怨见樊能马到，乃大喝一声，声如巨雷。樊能惊骇，倒翻身撞下马来，破头而死。策到门旗下，将于糜丢下，已被

Khuốc thuyết tôn sách hưu đắc tràn vỗ vi phụ, kì nhân thân trường thất xích, diện hoàng tinh xích, hình dung cổ quái. Sách thậm kính ái chi, bái vi giáo úy, sử tác tiên phong, công tiết trát. Võ dãnh thập số kỵ đột nhập trận khứ, trảm thủ cấp ngũ thập dư khóa. Tiết trát bế môn bắt cảm xuất. Sách chánh công thành, hốt hữu nhân báo lưu diêu hội hợp trách dung khứ thủ ngưu chủ. Tôn sách đại nộ, tự đê đại quân cánh bôn ngưu chủ. Lưu diêu, trách dung nhị nhân xuất mã nghênh địch. Tôn sách viết: "Ngô kim đáo thử, nhĩ như hà bắt hàng?" Lưu diêu bối hậu nhất nhân đĩnh thương xuất mã, nãi bộ tương vu mi dã, dũ sách chiến bất tam hợp, bị sách sinh cầm quá khứ, bát mã hồi trận. Diêu tương phàn năng, kiến tróc liễu vu mi. Đĩnh thương lai cản. Na thương cương sóc đáo sách hậu tâm, sách trận thượng quân sĩ đại khiếu: "Bối hậu hưu nhân ám toán!" Sách hồi đầu, oán kiến phàn năng mã đáo, nãi đại hát nhất thanh, thanh như cự lôi. Phàn năng kinh hãi, đáo phiên thân chàng hạ mã lai, phá đầu nhi tử. Sách đáo môn kì hạ, tương vu mi đâu hạ, dĩ bị hiệp tử. Nhất siếp thời

Tôn Sách lại vừa được thêm một tay phụ tá nữa là Trần Vũ, biểu tự Tử Liệt. Vũ mình cao bảy thước, mặt vàng, con ngươi đỏ, hình dung cổ quái. Sách yêu lầm cho làm hiệu úy; sai đi tiên phong đánh Tiết Lễ. Vũ dẫn hơn mười kỵ mã, xông vào trong trận chém hơn năm mươi đầu giặc. Tiết Lễ thấy vậy đóng chặt cửa thành không dám ra nữa. Sách đang đánh phá thành, có người báo rằng: - Lưu Do hội với Trích Dung sang lấy Ngưu Chử. Sách giận lầm, tự đê đại quân kéo về Ngưu Chử. Lưu Do, Trích Dung, hai người cùng cưỡi ngựa ra đón đánh. Tôn Sách nói: - Tao nay đã đến đây sao chúng bay không hàng ngay đi? Ở sau Lưu Do bỗng có một người vác giáo cưỡi ngựa ra, đó là bộ tướng tên là Vu Mi, cùng Sách đánh nhau chưa được ba hiệp, bị Sách bắt sống rồi quay ngựa trở về trận. Tướng Lưu Do là Phàn Năng, thấy Vu Mi bị bắt liền vác giáo đuổi theo, ngọn giáo đậm gần chạm đến lưng Tôn Sách, quân Sách thấy vậy mới kêu to lên rằng: - Sau lưng có người đậm trộm! Sách quay đầu lại, thấy Phàn Năng đã đến gần, quát to một tiếng như tiếng sét. Phàn Năng khiếp đảm, ngã quay xuống vỡ đầu ra chết. Sách về đến cửa cờ, đem Vu Mi bỏ xuống đất, thì ra Vu Mi bị cắp ở nách đã chết kẹp tự bao giờ. Cùng một lúc, cắp chết

jiang : zì cǐ rén jie hu sun cè wéi "xiǎo bá wáng". dang rì liú yáo bing dà bài , rén mǎ dà bàn jiàng cè . cè zhǎn shǒu jí wàn yú . liú yáo yǔ ? róng zǒu yù zhāng tóu liú biǎo qù liǎo . sun cè huán bing fù gong mò líng , qín dào chéng háo bian , zhao yù xue lǐ tóu jiàng . chéng shàng àn fàng yí lěng jiàn , zhèng zhōng sun cè zuǒ tuǐ , fan shen luò mǎ , zhòng jiang jí jiù qī , huán yíng bá jiàn , yǐ jìn chuāng yào fù zhì . cè lìng jun zhong zhà cheng zhǔ jiang zhong jiàn shen sī . jun zhòng jǔ ai . bá zhài qí qī . zàng lǐ ting zhì sun cè yǐ sī , lián yè qǐ chéng nèi zhì jun , yǔ xiao jiang zhang ying , chén héng sha chu chéng lái zhuī zhī . hu rán fú bing sì qǐ , sun cè dang xian chu mǎ , gao sheng dà jiào yue : "sun láng zài cǐ ! " zhòng jun jie jīng , jìn qì qiāng xí , bài yú dì xià . cè lìng xiū sha yí rén . zhang ying bo mǎ huí zǒu , bèi chén wǔ yì qiang cì sī . chén héng bèi jiǎng qín yí jiàn shè sī . xue lǐ sī yú luàn jun zhong . cè rù mò líng , an jí ju mí ; yí bing zhì jīng xiàn lái zhuo tài shī cí .

挟死。一霎时挟死一将，喝死一将：自此人皆呼孙策为“小霸王”。当日刘繇兵大败，人马大半降策。策斩首级万余。刘繇与笮融走豫章投刘表去了。孙策还兵复攻秣陵，亲到城壕边，招谕薛礼投降。城上暗放一冷箭，正中孙策左腿，翻身落马，众将急救起，还营拔箭，以金疮药傅之。策令军中诈称主将中箭身死。军中举哀。拔寨齐起。葬礼听知孙策已死，连夜起城内之军，与骁将张英、陈横杀出城来追之。忽然伏兵四起，孙策当先出马，高声大叫曰：“孙郎在此！”众军皆惊，尽弃枪习，拜于地下。策令休杀一人。张英拨马回走，被陈武一枪刺死。陈横被蒋钦一箭射死。薛礼死于乱军中。策入秣陵，安辑居民；移兵至泾县来捉太史慈。

hiệp tử nhất tướng, hất tử nhất tướng: tự thủ nhân giải hô tôn sách vi "Tiểu bá vương".
Đương nhật lưu diêu binh đại bại, nhân mã đại bán hàng sách. Sách trăm thủ cấp vạn dư. Lưu diêu dữ trách dung tầu dự chương đầu lưu biểu khứ liễu. Tôn sách hoàn binh phục công mặt lăng, thân đáo thành hào biên, chiêu dụ tiết lễ đầu hàng. Thành thượng ám phóng nhất lanh tiễn, chánh trung tôn sách tả thối, phiên thân lạc mã, chúng tướng cấp cứu khởi, hoàn doanh bạt tiễn, dĩ kim sang được phó chi. Sách lệnh quân trung trú xưng chủ tướng trung tiễn thân tử. Quân trung cử ai. Bạt trại tề khởi. Táng lễ thính tri tôn sách dĩ tử, liên dạ khởi thành nội chi quân, dữ kiêu tương trương anh, trần hoành sát xuất thành lai truy chi. Hốt nhiên phục binh tú khởi, tôn sách đương tiên xuất mã, cao thanh đại khiếu viết: "Tôn lang tại thủ!" Chúng quân giải kinh, tần khí thương tập, bái vu địa hạ. Sách lệnh hưu sát nhất nhân. Trương anh bát mã hồi tầu, bị trần võ nhát thương thứ tử. Trần hoành bị tương khâm nhất tiễn xạ tử. Tiết lễ tử vu loạn quân trung. Sách nhập mặt lăng, an tập cư dân; di binh chí kính huyền lai tróc thái sử tử.

một tướng, quát chết một tướng, từ đấy ai cũng gọi Tôn Sách là Tiểu Bá Vương (Hạng Võ ngay xưa gọi là Bá Vương). Lưu Do thua to. Quân sĩ hàng Sách quá nửa. Sách lại chém được hơn một vạn thủ cấp. Do và Trích Dung chạy sang Dự Chương, đi theo Lưu Biểu. Tôn Sách đem quân về lại đánh Mạt Lăng. Đến cạnh bờ hào, Sách đứng chiêu dụ Tiết Lễ hàng, chợt có một mũi tên ở trên thành bắn xuống trúng ngay vào đùi trái Tôn Sách. Tôn Sách ngã ngựa. Các tướng vội vàng đến cứu, đời Sách dậy đem về trại nhổ tên ra, lấy thuốc dầu dít vào. Sách nhân thể cho quân đi nói phao lên rằng bị tên bắn chết. Cả cánh quân làm lễ cử ai, nhổ trại kéo về. Tiết Lễ tướng Tôn Sách chết thật, đêm hôm ấy liền khởi cả quân trong thành cùng với kiêu tướng là Trương Anh, Trần Hoàng, kéo ra thành đuổi đánh. Bỗng đâu quân phục bốn mặt trở ra, Tôn Sách đứng đầu đi trước gọi to lên rằng: - Tôn lang ở đây mà! Quân giặc trông thấy mắt vía vứt cả gươm giáo, phục xuống đất lạy. Sách truyền lệnh không được giết một người nào. Trương Anh quay ngựa chạy về bị Trần Vũ đâm chết ở trong đám loạn quân. Sách vào Mạt Lăng, phủ dụ cho dân yên nghiệp rồi đem quân sang Kinh Huyện để bắt Thái Sử Tử.

10 què shuo tài shǐ cí zhao de
jing zhuàng èr qian yú rén ,
bìng suǒ bù bing , zhèng yào
lái yǔ liú yáo bào chóu . sun
cè yǔ zhou yú shang yì huó
zhuo tài shǐ cí zhì jì . yú lìng
san miàn gong xiān , zhì liù
dong mén fàng zǒu ; lí chéng
èr shí wǔ lǐ , san lù gè fú yí
jun , tài shǐ cí dào nǎ lǐ , rén
kùn mǎ fá , bì rán bèi qín .
yuán lái tài shǐ cí suǒ zhao
jun dà bàn shì shan yě zhī
mín , bù an jì lù . jīng xiān
chéng tóu , kǔ bù shèn gao .
dāng yè sun cè mìng chén
wǔ duǎn yí chí dao , shǒu
xian pá shàng chéng fàng
huǒ . tài shǐ cí jiàn chéng
shàng huǒ qǐ , shàng mǎ tóu
dong mén zǒu , bēi hòu sun
cè yǐn jun gǎn lái . tài shǐ cí
zhèng zǒu , hòu jun gǎn zhì
san shí lǐ , què bù gǎn liǎo .
tài shǐ cí zǒu liǎo wǔ shí lǐ ,
rénn kùn mǎ fá , lú wěi zhī
zhōng , hǎn sheng hu qǐ . cí
jí dài zǒu , liǎng xià lǐ bàn mǎ
suǒ qí lái , jiāng mǎ bàn fan
liǎo , sheng qín tài shǐ cí , jiě
tóu dà zhài . cè zhì jiě dào tài
shǐ cí , qín zì chu yíng hè
sǎn shì zú , zì shì qí fú ,
jiāng zì jǐ jìn páo yí zhì , qǐng
rù zhài zhōng , wèi yue : "
wǒ zhì zì yì zhen zhàng fu yě .
liú yáo chǔn bēi , bù néng
yòng wèi dà jiāng , yǐ zhì cǐ
bài ." cí jiàn cè dài zhì shèn
hòu , suí qǐng jiàng .

却说太史慈招得精壮二千余人，并所部兵，正要来与刘繇报仇。孙策与周瑜商议活捉太史慈之计。瑜令三面攻县，只留东门放走；离城二十五里，三路各伏一军，太史慈到那里，人困马乏，必然被擒。原来太史慈所招军大半是山野之民，不谙纪律。泾县城头，苦不甚高。当夜孙策命陈武短衣持刀，首先爬上城放火。太史慈见城上火起，上马投东门走，背后孙策引军赶来。太史慈正走，后军赶至三十里，却不赶了。太史慈走了五十里，人困马乏，芦苇之中，喊声忽起。慈急待走，两下里绊马索齐来，将马绊翻了，生擒太史慈，解投大寨。策知解到太史慈，亲自出营喝散士卒，自释其缚，将自己锦袍衣之，请入寨中，谓曰：“我知子义真丈夫也。刘繇蠹辈，不能用为大将，以致

Khước thuyết thái tử chiêu
đắc tình tráng nhị thiên dư
nhân, tịnh sở bộ binh, chánh
yếu lai dữ lưu diêu báo cừu.
Tôn sách dữ chu du thương
nghị hoạt tróc thái tử từ chi kế.
Du lệnh tam diện công huyền,
chỉ lưu đông môn phóng tầu; li
thành nhị thập ngũ lí, tam lộ các
phục nhất quân, thái tử từ đáo
na lí, nhân khốn mã pháp, tất
nhiên bị cầm. Nguyên lai thái
tử từ sở chiêu quân đại bán thị
son dã chi dân, bắt am kỉ luật.
Kính huyền thành đầu, khổ bắt
thập cao. Đương dạ tôn sách
mệnh trắn võ đoàn y trì dao, thủ
tiên ba thượng thành phóng
hỏa. Thái tử từ kiến thành
thượng hỏa khởi, thương mã
đầu đông môn tầu, bối hậu tôn
sách dẫn quân cản lai. Thái tử
từ chánh tầu, hậu quân cản chí
tam thập lí, khước bắt cản lieu.
Thái tử từ tầu lieu ngũ thập lí,
nhân khốn mã pháp, lô vi chí
trung, hảm thanh hốt khởi. Từ
cấp dài tầu, luồng hạ lí bán mǎ
tác tè lai, thương mã bán phiền
lieu, sinh cầm thái tử từ, giải
đầu đại trại. Sách tri giải đáo
thái tử từ, thân tự xuất doanh
hát tán sĩ tốt, tự thích kì phược,
tương tự kỷ cầm bào y chi,
thỉnh nhập trại trung, vị viết:
"Ngã tri tử nghĩa chân truong
phu dã. Lưu diêu xuǎn bối, bắt
năng dụng vi đại tướng, dĩ trí
thủ bại." Từ kiến sách dài chí
thập hâu, toại thỉnh hàng.

Thái Sứ Tử chiêu được hai nghìn
quân tình tráng và quân cũ của
mình, toan lại báo thù cho Lưu Do.
Tôn Sách với Chu Du bàn nhau kế
bắt sống Thái Sứ Tử. Chu Du ra
lệnh bao vây ba mặt, để chừa một
mặt cửa đông huyền cho Tử chạy.
Cách huyền hai mươi lăm dặm
phục binh ba nơi. Tử ra khỏi thành
chạy được đến đấy, người mệt,
ngựa mỏi, tất nhiên bị bắt. Nguyên
những quân của Thái Sứ Tử dù
được quá nửa là người ở rừng núi,
chưa biết kỷ luật nhà binh. Vả thành
Kinh Huyện lại không được cao.
Đêm hôm ấy Tôn Sách sai Trần Vũ
mặc áo ngắn cầm dao, trèo lên mặt
thành trước đốt lửa. Tử thấy trên
thành lửa cháy, lên ngựa chạy ra
cửa đông. Tôn Sách đem quân lại
đuổi, đuổi đến ba mươi dặm thì
thôi. Tử chạy được năm mươi dặm,
người ngựa đều đã mỏi mệt, giữa
lúc ấy trong đám cỏ lau bên đường
có tiếng reo nỗi lên. Tử vội chạy,
hai bên đường chằng chịt những
dây, ngựa vướng cảng ngã gục
xuống. Thái Sứ Tử bị bắt sống, giải
về trại Tôn Sách. Lúc quân lính sắp
giải Tử đến nơi. Sách biết trước ra
tận cửa dinh, quát đuổi quân lính,
tụt ra cởi trói rồi đem áo cầm bào
mặc cho Tử, mời vào trong trại nói
rằng: - Ta biết Tử Nghĩa là một
đáng trọng phu. Bởi Lưu Do ngu
xuẩn, không biết dùng Tử Nghĩa
làm đại tướng cho nên đến nỗi thua
trận này. Tử thấy Sách đối đãi mình
tử tế, xin xuống hàng,

11 cè zhí cí shǒu xiào yue : "shén tíng xiāng zhàn zhì shí , ruò gōng huò wǒ , huán xiāng hài fǒu ? " cí xiào yue : " wèi kě zhī yě . " cè dà xiào , qǐng rù zhàng , yao zhì shàng zuò , shè yàn kuǎn dài . cí yue : " liú jūn xīn pò , shì zú lí xīn . mǒu yù zì wǎng shou shí yú zhòng , yǐ zhù míng gōng . bù shí néng xiāng xìn fǒu ? " cè qǐ xiè yue : " cǐ chéng cè suǒ yuàn yě . jin yǔ gōng yue : míng rì rì zhong , wàng gōng lái huán . " cí yìng nuò ér qù . zhu zhong yue : " tài shǐ cí cǐ qù bì bù lái yǐ . " cè yue : " zì yì nǎi xìn yì zhì shì , bì bù bēi wǒ . " zhòng jie wèi xìn . cì rì , lì gan yú yíng mén yǐ hòu nì yǐng . qià jiāng rì zhong , tài shǐ cí yǐn yì qian yú zhòng dào zhài . sun cè dà xī . zhòng jie fú cè zhì zhí rén . yú shì sun cè jù shù wàn zhì zhòng , xià jiāng dong , an mǐn xù zhòng , tóu zhě wú shù . jiāng dong zhì mǐn , jie hu cè wèi " sun láng " . dàn wén sun láng bìng zhì , jie sàng dǎn ér zǒu . jí cè jun dào , bìng bù xǔ yí rén lǚ luè , jí quǎn bù jing , rén mǐn jie yuè , niú jiǔ dào zhài láo jun . cè yǐ jin bó dá zhì , huan

此败。”慈见策待之甚厚，遂请降。

策执慈手笑曰：“神亭相战之时，若公获我，还相害否？”慈笑曰：“未可知也。”策大笑，请入帐，邀之上坐，设宴款待。慈曰：“刘君新破，士卒离心。某欲自往收拾余众，以助明公。不识能相信否？”策起谢曰：“此诚策所愿也。今与公约：明日日中，望公来还。”慈应诺而去。诸终曰：“太史慈此去必不来矣。”策曰：“子义乃信义之士，必不背我。”众皆未信。次日，立竿于营门以候日影。恰将日中，太史慈引一千余众到寨。孙策大喜。众皆服策之知人。于是孙策聚数万之众，下江东，安民恤众，投者无数。江东之民，皆呼策为“孙郎”。但闻孙郎兵至，皆丧胆而走。及策军到，并不许一人掳掠

Sách chấp từ thủ tiểu viết: "Thần đinh tương chiến chi thời, nhược công hoạch ngã, hoàn tương hại phủ?" Từ tiểu viết: "Vị khả tri dã." Sách đại tiểu, thỉnh nhập trường, yêu chi thương tọa, thiết yến khoản dãi. Từ viết: "Lưu quân tân phá, sĩ tốt li tâm. Mỗ dục tự vãng thu thập dư chúng, dĩ trợ minh công. Bất thức năng tương tín phủ?" Sách khởi tạ viết: "Thủ thành sách sở nguyện dã. Kim dữ công ước: minh nhật nhật trung, vọng công lai hoàn. "Từ ứng nặc nhi khứ. Chư chung viết: "Thái sứ từ thủ khứ tất bắt lai hĩ." Sách viết: "Tử nghĩa nãi tín nghĩa chi sĩ, tất bắt bối ngã." Chúng giai vị tín. Thủ nhật, lập can vu doanh môn dĩ hậu nhật ảnh. Kháp tương nhật trung, thái sứ từ dẫn nhất thiên dư chúng đáo trại. Tôn sách đại hỉ. Chúng giai phục sách chi tri nhân. Vu thị tôn sách tụ sở vạn chi chúng, hạ giang đông, an dân tuát chúng, đầu giả vô số. Giang đông chi dân, giai hô sách vi "Tôn lang". Đãn văn tôn lang binh chí, giai tang đầm nhi tẩu. Cập sách quân đáo, tịnh bất hứa nhất nhân lỗ lược, kê khuyển bất kinh, nhân dân giai duyệt, tê ngưu tửu đáo trại lao quân. Sách dĩ kim bạch đáp

Sách cầm lấy tay Từ nói rằng: - Khi đánh nhau ở Thần Đình, giá thử ông bắt được tôi, thì có hại nhau không? Từ cũng cười đáp rằng: - Cũng chưa biết chứng! Sách cười ầm lên, mời vào trường, mời lên ngồi trên sai mở tiệc yến khoản dãi, Từ đứng dậy nói rằng: - Lưu quan mới thua, lòng quân tan rã, tôi xin về để thu nhặt tàn quân để giúp minh công. Không biết minh công có tin không? Sách đứng dậy tạ mà nói rằng: - Bụng tôi vẫn ước như thế. Nay xin hẹn với ông, trưa mai tôi xin đợi ông trở lại. Từ vâng lời rồi đi. Các tướng ngạc nhiên nói rằng: - Thái Sử Từ đã chuyển này tất không trở lại đâu! Sách nói: - Từ là người chính nghĩa không trái ước với ta. Các tướng chẳng ai tin. Hôm sau cầm một cây nêu để đo đóng mặt trời ở trước cửa trại, rồi các tướng cùng xúm cả chung quanh để đợi giờ ngọ. Cây nêu vừa đứng bóng, thấy Thái Sử Từ dẫn hơn nghìn quân đến. Các tướng đều chịu Tôn Sách là biết người. Tôn Sách tụ được vài vạn quân, bình trị được Giang Đông, võ yên dân chúng, người kéo về theo vô số. Dân Giang Đông ai cũng gọi Sách là Tôn Lang. Nghe tin quân Tôn Sách đến, dân chúng đều sợ hãi bỏ chạy cả, nhưng khi Sách đến nơi, không cho phép người nào cướp bóc của dân, cho đến gà chó cũng

sheng biàn yě . qí liú yáo jiù
jun , yuàn cóng jūn zhě ting
cóng , bù yuàn wèi jun zhě
gěi shǎng guì nóng . jiang
nán zhì mǐn , wú bù yǎng
sòng . yóu shì bing shì dà
shèng . cè nǎi yíng mǔ shú
zhu dì ju guī quā , shǐ dì sun
quán yǔ zhōu tài shǒu xuān
chéng . cè lǐng bing nán qū
wú jūn .

，鸡犬不惊，人民皆悦
，賚牛酒到寨劳军。策
以金帛答之，欢声遍野
。其刘繇旧军，愿从军
者听从，不愿为军者给
赏归农。江南之民，无
不仰颂。由是兵势大盛
。策乃迎母叔诸弟俱归
曲阿，使弟孙权与周泰
守宣城。策领兵南取吴
郡。

- 12 shí yǒu yán bái hǔ , zì cheng
dong wú dé wáng , jù wú jūn
, qiǎn bù jiāng shǒu zhù wu
chéng , jiā xìng . dang rì bái
hǔ wén cè bing zhì , lìng dì
yán yú chu bìng , huì yú fēng
qiáo . yú héng dao lì mǎ yú
qiáo shàng . yǒu rén bào rù
zhōng jūn , cè biàn yù chu .
zhang ? jiàn yue : " fu zhǔ
jiāng nǎi san jun zhi suǒ xì
mìng , bù yí qīng dí xiǎo kòu
. yuàn jiāng jun zì zhòng . "
cè xiè yue : " xian sheng zhí
yán rú jīn shí ; dàn kǒng bù
qīn mào shǐ shí , zé jiàng shì
bù yòng mìng ěr . " suí qiǎn
hán dang chu mǎ . bǐ jí hán
dang dào qiáo shàng shí ,
jiǎng qín , chén wǔ zǎo jià
xiǎo zhōu cóng hé àn bian
sha guò qiáo lǐ . luàn jiàn

时有严白虎，自称东吴
德王，据吴郡，遣部将
守住乌程、嘉兴。当日
白虎闻策兵至，令弟严
舆出兵，会于枫桥。舆
横刀立马于桥上。有人
报入中军，策便欲出。
张纮谏曰：“夫主将乃
三军之所系命，不宜轻
敌小寇。愿将军自重。”
策谢曰：“先生之言
如金石；但恐不亲冒矢
石，则将士不用命耳。”
“随遣韩当出马。比及
韩当到桥上时，蒋钦、
陈武早驾小舟从河岸边

chi, hoan thanh biến dã. Kì lưu
diêu cựu quân, nguyện tòng
quân già thính tòng, bất nguyện
vi quân già cấp thưởng quy
nông. Giang nam chi dân, vô
bất ngưỡng tụng. Do thị binh
thế đại thịnh. Sách nãi nghênh
mẫu thúc chư đế câu quy khúc
a, sử đệ tôn quyền dữ chu thái
thủ tuyên thành. Sách lĩnh binh
nam thủ ngô quận.

không kinh động. Nhân dân thấy
thế ai cũng mừng, đem trâu rượu
đến trại để mừng. Sách lại đem
vàng, đem lụa ra thưởng lại. Tiếng
vui mừng, hân hoan vang khắp
đồng nội. Phàm những quân cũ của
Lưu Do, ai muốn theo thì cho theo,
ai không muốn theo thì cấp thưởng
cho về làm ruộng. Dân Giang Nam
ai cũng khen Tôn Sách là người
nhân đức. Bởi vậy quân thế mỗi
ngày một thịnh. Bấy giờ Sách mới
rước mẹ, chú và các em cùng về
Khúc A; sai em là Tôn Quyền cùng
với Chu Thái giữ Tuyên Thành.
Sách thì lĩnh binh sang Nam để lấy
Ngô Quận.

Thời hữu nghiêm bạch hổ, tự
xưng đông ngô đức vương, cư
ngô quận, khiển bộ tướng thủ
trụ ô trình, gia hưng. Dương
nhật bạch hổ văn sách binh chí,
lệnh đệ nghiêm dư xuất binh,
hội vu phong kiều. Dư hoành
dao lập mã vu kiều thượng.
Hữu nhân báo nhập trung
quân, sách tiện dục xuất.
Trương hoành gián viết: "Phu
chủ tướng nãi tam quân chi sở
hệ mệnh, bất nghi khinh địch
tiểu khẩu. Nguyện tướng quân
tự trọng." Sách tạ viết: "Tiên
sinh chi ngôn như kim thạch;
đãnh khủng bất thân mạo thi
thạch, tắc tướng sĩ bất dụng
mệnh nhĩ." Tùy khiễn hàn
đương xuất mã. Bỉ cập hàn
đương đáo kiều thượng thời,
tương khâm, trần võ tảo giá

Bấy giờ Nghiêm Bạch Hổ, tự xưng
là Đông Ngô Đức vương, giữ ở Ngô
Quận. Bạch Hổ sai bộ tướng giữ Ô
Trình và Gia Hưng. Bấy giờ nghe
tin quân Tôn Sách đến, Bạch Hổ sai
em là Nghiêm Dư đem quân ra. Hai
bên gặp nhau ở Phong Kiều. Dư
vác dao cưỡi ngựa đứng trên cầu.
Sách muốn ra đánh, Trương Hoành
can rằng: - Chủ tướng là vận mệnh
của ba quân, ai cũng trông cậy cả
vào, không nên khinh thường quân
tiểu khẩu. Xin tướng quân tự cẩn
thận. Sách tạ nói rằng: - Lời tiên
sinh nói như vàng đá. Nhưng nếu
tôi không chịu xông vào mũi tên hòn
đạn thì tướng sĩ ai chịu dùng sức!
Bên sai Hán Dương cưỡi ngựa ra.
Khi Hán Dương đi lên đến cầu, đã
thấy Tưởng Khâm, Trần Vũ bơi
thuyền nhỏ theo bờ sông, lượn
sang được bên kia cầu, bắn tên tua

shè dào àn shàng jun , èr rén fei shen shàng àn kán sha . yán yú tuì zǒu . hán dang yǐn jun zhí sha dào chang mén xià , zéi tuì rù chéng lǐ qù liǎo .

杀过桥里。乱箭射倒岸上军，二人飞身上岸砍杀。严舆退走。韩当引军直杀到阊门下，贼退入城里去了。

- 13 cè fēn bīng shuǐ lù bìng jìn , wéi zhù wú chéng . yi kùn san rì , wú rén chu zhàn . cè yǐn zhòng jun dào chang mén wài zhao yù . chéng shàng yí yuán bì jiāng , zuǒ shǒu tuo dìng hù liáng , yòu shǒu zhǐ zhe chéng xià dà mà . tài shǐ cí jiù mǎ shàng niǎn gong qū jiàn , gù jun jiāng yue : "kàn wǒ shè zhong zhè qian zuǒ shǒu ! " shuo sheng wèi jué , gong xián xiāng chǔ , guǒ rán shè gè zhèng zhōng , bǎ nǎ jiāng de zuǒ shǒu shè tòu , fǎn láo ding zài hù liáng shàng . chéng shàng chéng xià rén jiàn zhě , wú bù hè cǎi . zhòng rén jiù liǎo zhè rén xià chéng . bái hǔ dà jīng yue : " bǐ jun yǒu rú cǐ rén , an néng dí hu ! " suì shang liàng qiú hé . cì rì , shǐ yán yú chū chéng , lái jiàn sun cè . cè qǐng yú rù zhàng yǐn jiǔ . jiǔ han , wèn yú yue : " lìng xiōng yì yù rú hé ? " yú yue : " yù yǔ jiāng jun píng fen jiāng dong . " cè dà nù yue : " shǔ bèi an gǎn yǔ wú xiāng

策分兵水陆并进，围住吴城。一困三日，无人出战。策引众军到阊门外招谕。城上一员裨将，左手托定护梁，右手指着城下大骂。太史慈就马上拈弓取箭，顾军将曰：“看我射中这厮左手！”说声未绝，弓弦响处，果然射个正中，把那将的左手射透，反牢钉在护梁上。城上城下人见者，无不喝采。众人救了这人下城。白虎大惊曰：“彼军有此人，安能敌乎！”遂商量求和。次日，使严舆出城，来见孙策。策请舆入帐饮酒。酒酣，问舆曰：“令兄意欲如何？”舆曰：“欲与将军平分江东。”策大怒曰：“鼠

tiểu chu tòng hà ngạn biên sát quá kiều lí. Loạn tiễn xạ đáo ngạn thương quân, nhị nhân phi thân thương ngạn khâm sát. Nghiêm du thối tàu. Hán đương dẫn quân trực sát đáo xương môn hạ, tắc thối nhập thành lí khứ liễu.

túa lên quân đứng trên bờ, hai người nhảy lên đánh giết, quân Nghiêm Dư phải lui chạy. Hán Dương kéo quân thẳng đến cửa thành. Giặc chạy cả vào trong thành.

Sách phân binh thủy lục tịnh tiến, vi trụ ngô thành. Nhất khốn tam nhật, vô nhân xuất chiến. Sách dẫn chúng quân đáo xương môn ngoại chiêu dụ. Thành thương nhất viên bì tướng, tả thủ thác định hộ lương, hữu thủ chỉ trú thành hạ đại mạ. Thái sử tử tựu mả thương niêm cung thủ tiễn, cố quân tương viết: "Khán ngã xạ trúng giá tư tả thủ!" Thuyết thanh vị tuyệt, cung huyền hưởng xử, quả nhiên xạ cá chánh trung, bả na tương đích tả thủ xạ thấu, phản lao đinh tại hộ lương thương. Thành thương thành hạ nhân kiến giả, vô bất hất thai. Chúng nhân cứu liễu giá nhân hạ thành. Bạch hổ đại kinh viết: "Bỉ quân hữu như thủ nhân, an năng địch hổ!" Toại thương lượng cầu hòa. Thủ nhật, sử nghiêm du xuất thành, lai kiến tôn sách. Sách thỉnh du nhập trường ẩm túu. Thủ hàm, vấn du viết: "Lệnh huynh ý dục như hả?" Dư viết: "Dục dữ tướng quân bình phân giang đông." Sách đại nộ viết: "Thủ bối an cảm dữ

Sách chia quân, đường thủy đường lục cùng tiến, vây bọc cả lấy Ngô Thành. Vây luôn ba ngày không ai dám ra đánh. Sách dẫn quân đến dưới cửa thành để chiêu dụ. Trên thành, một viên tỷ tướng, tay trái cầm chắc thanh ván giơ lên, tay phải trả xuống chửi mắng. Thái Sử Tử ngồi trên ngựa giương cung đặt tên xong rồi ngoảnh lại bão chư tướng rằng: - Xem ta bắn trúng vào tay trái thằng kia nhé! Nói chưa dứt lời, dây cung tách một tiếng, quả nhiên trúng giữa bàn tay trái tên tướng trên thành, lại xuyên qua tay cầm chắc vào tấm ván. Người trên thành dưới thành ai cũng reo ô lèn. Họ vội vàng cứu tướng ấy đem xuống thành. Bạch Hổ trông thấy thất kinh nói rằng: - Quân nó có người tài như thế, ta địch sao được? Bàn nhau muốn cầu hòa. Hôm sau Bạch Hổ sai Nghiêm Dư ra thành vào ra mắt Tôn Sách. Sách mời Dư vào trường uống rượu. Rượu đã say, Sách hỏi Dư: - Ý lệnh huynh ý dục như thế nào? Dư nói: - Muốn cùng tướng quân chia đôi Giang Đông. Sách nổi giận mắng rằng: - Đàn chuột nhắt lại đòi ngang hàng với ta à! Mắng rồi thét

děng ! " mìng zhǎn yán yú .
yú bo jiàn qī shen , cè fei jiàn
kǎn zhī , yìng shǒu ér dào ,
ge xià shǒu jí , lìng rén sòng
rù chéng zhōng . bái hǔ liào
dí bù guò , qì chéng ér zǒu .
cè jìn bing zhuī xí , huáng
gài gong qū jia xìng , tài shǐ
cí gong qū wu chéng , shù
zhou jie píng . bái hǔ ben yú
háng , yú lù jié luè , bēi tǔ
réni líng cáo lǐng xiāng rén
sha bài , wàng huì jí ér zǒu .
líng cáo fù zì èr rén lái jie
sun cè , cè shǐ wèi cóng
zhēng xiào wèi , suì tòng yǐn
bing dù jiāng . yán bái hǔ jù
kòu , fēn bù yú xī jìn dù kǒu .
chéng pǔ yǔ zhàn , fù dà bài
zhi , lián yè gǎn dào huì jí .
huì jí tài shǒu wáng lǎng , yù
yǐn bing jiù bái hǔ . hu yí rén
chu yue : " bù kě . sun cè
yòng rén yì zhī shi , bái hǔ
nǎi bào nuè zhì zhòng , huán
yí qín bái hǔ yǐ xiān sun cè .
" lǎng shí zhī , nǎi huì jí yú
yáo rén , xìng yú , míng fan ,
zì zhòng xiáng , xiān wèi jùn
lì . lǎng nù chì zhī , fan
cháng tàn ér chu . lǎng suì
yǐn bing huì gé bái hǔ , tòng
chén bing yú shan yin zhī yě .
lǎng zhèn duì yuán , sun
cè chu mǎ , wèi wáng lǎng
yue : " wú xìng rén yì zhī
bing , lái an zhè jiang , rǔ hé
gù zhù zéi ? " lǎng mà yue :
" rǔ tóng xìn bù zú ! jì de wú
jùn , ér yòu qiǎng bìng wú jiè

辈安敢与吾相等！”命斩严舆。舆拔剑起身，策飞剑砍之，应手而倒，割下首级，令人送入城中。白虎料敌不过，弃城而走。策进兵追袭，黄盖攻取嘉兴，太史慈攻取乌程，数州皆平。白虎奔余杭，于路劫掠，被土人凌操领乡人杀败，望会稽而走。凌操父子二人来接孙策，策使为从征校尉，遂同引兵渡江。严白虎聚寇，分布于西津渡口。程普与战，复大败之，连夜赶到会稽。会稽太守王朗，欲引兵救白虎。忽一人出曰：“不可。孙策用仁义之师，白虎乃暴虐之众，还宜擒白虎以献孙策。”朗视之，乃会稽余姚人，姓虞，名翻，字仲翔，现为郡吏。朗怒叱之，翻长叹而出。朗遂引兵会合白虎，同陈兵于山阴之野。两阵对圆，孙策出马，谓王朗曰：“吾兴仁义之兵，来安浙江，

ngô tương đẳng!" Mệnh trẫm nghiêm dữ. Dữ bát kiếm khởi thân, sách phi kiếm khâm chi, ứng thủ nhi đảo, cát hạ thủ cấp, lệnh nhân tống nhập thành trung. Bạch Hổ liêu địch bắt quá, khí thành nhi tầu. Sách tiến binh truy tập, hoàng cái công thủ gia hưng, thái sử từ công thủ ô trình, số châu giai bình. Bạch Hổ bôn dư hàng, vu lộ kiếp lược, bị thồ nhân lăng thao lĩnh hương nhân sát bại, vọng hội kê nhi tầu. Lăng thao phụ tử nhị nhân lai tiếp tôn sách, sách sử vi tòng chinh giáo úy, toại đồng dẫn binh độ giang. Nghiêm bạch hổ tụ khẩu, phân bố vu tây tân độ khẩu. Trình phỗ dữ chiến, phục đại bại chi, liên dã cản đáo hội kê. Hội kê thái thủ vương lăng, dục dẫn binh cứu bạch hổ. Hốt nhát nhân xuất viết: "Bất khả. Tôn sách dụng nhân nghĩa chi sứ, bạch hổ nãi bạo ngược chi chúng, hoàn nghi cầm bạch hổ dĩ hiến tôn sách." Lăng thị chi, nãi hội kê dư diêu nhân, tính ngu, danh phiền, tự trọng tường, hiện vi quận lại. Lăng nộ sát chi, phiên trường thán nhi xuất. Lăng toại dẫn binh hội hợp bạch hổ, đồng tràn binh vu sơn âm chi dã. Lưỡng trận đối viễn, tôn sách xuất mã, vị vương lăng viết: "Ngô hưng nhân nghĩa chi binh, lai an chiết giang, nhữ hà cố trợ tặc?" Lăng mạ viết: "Nhữ đồng tâm bất túc!

đem Nghiêm Dư ra chém. Dư rút gươm đứng dậy, Sách phóng gươm trúng người Nghiêm Dư gục xuống, cắt ngay lary đầu, sai người đưa vào thành. Bạch Hổ biết chừng không địch nổi, bỏ thành chạy, Sách kéo quân đuổi theo. Hoàng Cái đánh lấy được Gia Hưng; Thái Sử Từ đánh lấy được Ô Trình, mấy châu đều bình định cả. Bạch Hổ chạy về Dư Hàng, cướp bóc ở dọc đường, lại bị người thồ dân ở đây tên là Lăng Tháo đem người làng ra đánh, Bạch Hổ phải tìm quân về Cối Kê. Hai bố con Lăng Tháo lại đi đón Tôn Sách. Sách cho làm Tông trinh Thiệu úy, cũng dẫn quân sang qua sông. Bạch Hổ tụ quân, dân khắp ở bến sông phía tây. Trình Phỗ đánh một trận lại thắng đuổi mãi đến thành Cối Kê. Thái thú Cối Kê tên là Vương Lăng, muốn đem quân ra cứu Bạch Hổ, có người can rằng: - Không nên cứu, Tôn Sách dùng quân nhân nghĩa. Bạch Hổ là một tướng bạo ngược. Nên bắt Bạch Hổ đem dâng Tôn Sách. Lăng nhìn xem ai bàn kế ấy; thì là Ngu Phiên, tự là Trọng Tường, người ở Cối Kê, hiện đương làm quận lại. Lăng giận mắng Phiên. Phiên thở dài trả ra. Lăng đem binh hội với Bạch Hổ, dàn quân ở cánh đồng Sơn Âm; hai bên đối trận. Tôn Sách cưỡi ngựa ra bảo Vương Lăng rằng: - Ta cắt quân nhân nghĩa đi dẹp Triết Giang, sao mày dám hùa với giặc? Lăng mắng rằng: - Bụng mày tham không có chừng đã được Ngô Quận rồi lại còn muốn chiếm

! jin rì tè yǔ yán shì xuě chóu ! " sun cè dà nù , zhèng dài jiao zhàn , tài shí cí zǎo chu wáng lǎng pai mǎ wǔ dao , yǔ cí zhàn bù shù gé , lǎng jiang zhou ting , sha chu zhù zhàn ; sun cè zhèn zhong huáng gài , fei mǎ jie zhù zhou ting jiao feng . liǎng xià gǔ sheng dà zhèn , hù xiāng áo zhàn . hu wáng lǎng zhèn hòu xian luàn , yi biao jun cóng bēi hòu chao lái . lǎng dà jīng , jí huí mǎ lái yíng : yuán lái shì zhōu yú yǔ chéng pǔ yǐn jun cì xié sha lái , qián hòu jiá gong , wáng lǎng guǎ bù dí zhòng , yǔ bái hǔ , zhōu ting sha tiáo xiè lù , zǒu rù chéng zhōng , ? qǐ diào qiáo , jian bì chéng mén . sun cè dà jun chéng shì gǎn dào chéng xià . fēn bù zhòng jun , sì mén gong dǎ .

汝何故助贼？”朗骂曰：“汝童心不足！既得吴郡，而又强并吾界！今日特与严氏雪仇！”孙策大怒，正待交战，太史慈早出。王朗拍马舞刀，与慈战不数合，朗将周听，杀出助战；孙策阵中黄盖，飞马接住周听交锋。两下鼓声大震，互相鏖战。忽王朗阵后先乱，一彪军从背后抄来。朗大惊，急回马来迎：原来是周瑜与程普引军刺斜杀来，前后夹攻，王朗寡不敌众，与白虎、周听杀条血路，走入城中，拽起吊桥，坚闭城门。孙策大军乘势赶到城下。分布众军，四门攻打。

14 wáng lǎng zài chéng zhōng jiàn sun cè gong chéng shèn jí , yù zài chu bing jué yi sǐ zhàn . yán bái hǔ yue : " sun cè bing shì shèn dà , zú xià zhì yí shen gou gao lěi , jian bì wù chu . bù xiao yi yuè , bi jun liáng jìn . zì rán tuì zǒu . nǎ shí chéng xū yǎn zhī , kě bù zhàn ér pò yě . " lǎng yí qí

王朗在城中见孙策攻城甚急，欲再出兵决一死战。严白虎曰：“孙策兵势甚大，足下只宜深沟高垒，坚壁勿出。不消一月，彼军粮尽。自然退走。那时乘虚掩之，可不战而破也。”朗

Kí đắc ngô quận, nhi hưu cường tinh ngô giới! Kim nhật đặc dũ nghiêm thị tuyết cừu!" Tôn sách đại nộ, chánh đãi giao chiến, thái sử từ tảo xuất. Vương lăng phách mã vũ dao, dũ từ chiến bắt số hợp, lăng tương chu thính, sát xuất trợ chiến; tôn sách trận trung hoàng cái, phi mã tiếp trụ chu thính giao phong. Lưỡng hạ cổ thanh đại chấn, hổ tương ao chiến. Hốt vương lăng trận hậu tiên loạn, nhất bưu quân tòng bối hậu sao lai. Lăng đại kinh, cấp hồi mã lai nghênh: nguyên lai thị chu du dũ trình phồ dân quân thứ tà sát lai, tiền hậu giáp công, vương lăng quả bất địch chúng, dũ bạch hổ, chu thính sát điều huyết lộ, tẩu nhập thành trung, duệ khởi điều kiều, kiên bế thành môn. Tôn sách đại quân thừa thế cân đao thành hạ. Phân bố chúng quân, tú môn công đả.

nốt bờ cõi ta. Nay ta quyết báo thù cho họ Nghiêm! Tôn Sách giận lắm, sắp ra đánh nhau thì Thái Sử Từ ra lúc nào rồi. Vương Lăng múa dao tี ngựa, đánh nhau với Từ chưa được vài hiệp, tướng Lăng là Chu Hân nhảy ra đánh đỡ. Bên này Hoàng Cái cũng té ngựa ra tiếp ứng, đánh với Chu Hân. Hai bên trống đánh vang lừng đánh nhau quyết liệt. Tự nhiên thấy đằng sau trận Vương Lăng bối rối. Một toán quân đầu từ sau lưng đánh lại. Lăng thất kinh kịp quay ngựa trở lại đón đánh. Quân đánh tập hậu ấy là Chu Du và Trịnh Phổ, trong khi hai bên đánh nhau, đi tắt lên mặt sau. Đằng trước đằng sau đánh dập lại. Quân Lăng ít không chống xuể, cùng với Bạch Hổ, Chu Hân cố đánh để mở lối một đường máu chạy vào thành, cắt cầu lênh, đóng vững cửa thành lại. Đại quân Tôn Sách thừa kế, xắn đên mãi dưới thành, chia quân ra bốn cửa.

Vương lăng tại thành trung kiến tôn sách công thành thậm cấp, dục tái xuất binh quyết nhất tử chiến. Nghiêm bạch hổ viết: "Tôn sách binh thế thậm đại, túc hạ chỉ nghi thâm câu cao lũy, kiên bích vật xuất. Bất tiêu nhất nguyệt, bỉ quân lương tǎn. Tự nhiên thối tẩu. Na thời thừa hư yểm chi, khả bắt chiến nhí

Vương Lăng ở trong thành thấy Sách đánh kíp lắm, lại muốn kéo quân ra quyết đánh một trận sống chết cũng đánh. Bạch Hổ can rằng: - Thế quân Tôn Sách to lắm, túc hạ chỉ nên thành cao hào sâu cho vững. Không đầy một tháng, quân kia hết lương tắt phải chạy. Bấy giờ ta thừa thế ra đuổi, có thể chẳng phải đánh cũng phá tan được. Lăng

yì , nǎi gù shǒu huì jí chéng
ér bù chu . sun cè yí lián
gong liǎo shù rì , bù néng
chéng gong , nǎi yǔ zhòng
jiāng jì yì . sun jìng yue : "wáng lǎng fù gù shǒu chéng ,
nán kě zú bá . huì jí qián
liáng , dà bàn tún yú chá dù ;
qí dì lí cí shù shí lǐ , mò ruò
yǐ bing xian jù qí nèi : suǒ
wèi gong qí wú bèi , chu qí
bù yì yě . " cè dà xǐ yue : "
shú fù miào yòng , zú pò zéi
réni yǐ ! " jí xià lìng yú gè mén
rán huǒ , xu zhāng qí hào ,
shè wèi yí bing , lián yè chè
wéi nán qù . zhōu yú jìn yue : "
zhǔ gong dà bing yi qǐ ,
wáng lǎng bì rán chu chéng
lái gǎn , kě yòng qí bing
shèng zhī . " cè yue : " wú jin
zhǔn bèi xià liǎo , qǔ chéng
zhì zài jin yè . " suì ling jun
mǎ qǐ xíng . què shuo wáng
lǎng wén bào sun cè jun mǎ
tuì qù , zì yǐn zhòng rén lái dí
lóu shàng guān wàng ; jiàn
chéng xià yan huǒ bìng qǐ ,
jīng qí bù zá , xin xià chí yí .
zhōu ting yue : " sun cè zǒu
yǐ , tè shè cí jì yǐ wǒ ēr . kě
chu bing xí zhī . " yán bái hǔ
yue : " sun cè cí qù , mò fei
yào qù chá dù ? wǒ lìng bù
bing yǔ zhōu jiāng jun zhuī
zhī . " lǎng yue : " chá dù shì
wǒ tún liáng zhì suǒ , zhèng
xu tí fáng . rǔ yǐn bing xian
xíng , wú suí hòu jie yìng . "
bái hǔ yǔ zhōu ting lǐng wǔ

依其议，乃固守会稽城而不出。孙策一连攻了数日，不能成功，乃与众将计议。孙静曰：“王朗负固守城，难可卒拔。会稽钱粮，大半屯于查渎；其地离此数十里，莫若以兵先据其内：所谓攻其无备，出其不意也。”策大喜曰：“叔父妙用，足破贼人矣！”即下令于各门燃火，虚张旗号，设为疑兵，连夜撤围南去。周瑜进曰：“主公大兵一起，王朗必然出城来赶，可用奇兵胜之。”策曰：“吾今准备下了，取城只在今夜。”遂令军马起行。却说王朗闻报孙策军马退去，自引众人来敌楼上观望；见城下烟火并起，旌旗不杂，心下迟疑。周昕曰：“孙策走矣，特设此计以疑我耳。可出兵袭之。”严白虎曰：“孙策此去，莫非要去查渎？我令部兵与周将军追之。”朗曰：“查渎是

phá dã." lǎng yì kì nghi, nǎi có
thủ hội kê thành nhì bắt xuất.
Tôn sách nhất liên công liễu sô
nhật, bắt năng thành công, nǎi
dữ chúng tướng kế nghị. Tôn
tĩnh viết: "Vương Lăng phu cố
thủ thành, nan khả tốt bại. Hội
kê tiền lương, đại bán trâu vu
tra độc; kí địa li thử sở thập lí,
mạc nhược dĩ binh tiên cư kí
nội: sở vị công kí vô bị, xuất kí
bất ý dã." sách đại hỉ viết: "Thúc
phụ diệu dụng, túc phá tặc
nhân hỉ!" Túc hạ lệnh vu các
môn nhiên hỏa, hư trương kí
hào, thiết vi nghi binh, liên dạ
triệt vi nam khứ. Chu du tiên
viết: "Chúa công đại binh nhất
khởi, vương lăng tất nhiên xuất
thành lai cản, khả dụng kí binh
thắng chi." sách viết: "Ngô kim
chuẩn bị hạ liễu, thủ thành chỉ
tại kim dạ." toại lệnh quân mã
khởi hành. Khước thuyết
vương lăng văn báo tôn sách
quân mã thối khứ, tự dẫn
chúng nhân lai địch lâu thương
quan trọng; kiến thành hạ yên
hỏa tĩnh khởi, tĩnh kí bất tạp,
tâm hạ trì nghi. Chu thính viết:
"Tôn sách tâu hỉ, đặc thiết thử
kế dĩ nghi ngã nhĩ. Khả xuất
binh tập chi." nghiêm bạch hổ
viết: "Tôn sách thử khứ, mạc
phi yếu khứ tra độc? Ngã lệnh
bộ binh dữ chu tướng quân truy
chi." lăng viết: "Tra độc thị ngã
trâu lương chi sở, chánh tu đê
phòng. Nhữ dẫn binh tiên hành,
ngô tuy hậu tiếp ứng." bạch hổ

nghe kể áy, cứ giữ vững thành
không ra. Tôn Sách đánh luôn mấy
hôm không phá được thành bèn
cùng chư tướng bày mưu kế. Tôn
Tỉnh nói: - Vương Lăng cậy hiểm
giữ thành, khó phá ngay được. Tiền
lương đất Cối Kê quá nửa chúa ở
Tra Độc. Ở đây cách đấy chỉ vài
mươi dặm, không bằng ta hãy đem
binh giữ lấy Tra Độc trước. Trong
binh pháp có nói rằng: "Đánh chỗ
không phòng bị, ra nơi không ngờ"
là thế đó. Sách mừng nói: - Mẹo
hay của chú đủ phá được giặc. Liền
hạ lệnh sai các cửa thành đốt lửa
giả cắm cờ hiệu để làm nghi binh,
rồi đêm hôm ấy bỏ bao vây, kéo
quân sang mặt nam. Chu Du hiến
một kế rằng: - Chúa công kéo cả
quân, Vương Lăng tất ra thành đuổi
theo. Nếu nó ra ta nên dựng kỳ binh
mà đánh. Sách nói: - Ta đã sắp sẵn
cả rồi. Lấy thành chỉ nội đêm nay.
Bên hạ lệnh cho quân mã đi.
Vương Lăng nghe tin báo Tôn Sách
rút quân mã đi, liền dẫn quân lên
chòi canh trông xem, thấy dưới
thành khói lửa vẫn ngùn ngụt, tinh
kỳ đâu vẫn đầy, trong bụng còn
nghi hoặc, Chu Hân nói: - Tôn Sách
chạy rồi, bày ra mẹo này để đánh
lừa ta thế thôi, nên đem quân ra
đuổi đánh. Nghiêm Bạch Hổ nói: -
Tôn Sách chuyển này đi, chắc là
đến Tra Độc. Tôi xin đem bộ binh
cùng Chu tướng quân đuổi theo.
Lăng nói: - Tra Độc là chỗ ta chúa
lương, cần phải đê phòng cẩn thận.
Ngươi đi trước, ta theo sau để tiếp
ứng. Bạch Hổ cùng Chu Hân dẫn

qian bing chu chéng zhuī
gǎn . jiāng jìn chu gèng , lí
chéng èr shí yú lǐ , hu mì lín
lǐ yi sheng gǔ xiǎng , huǒ bǎ
qí míng . bái hǔ dà jīng , biàn
lè mǎ huí zǒu , yì jiāng dang
xian lán zhù , huǒ guāng
zhong shì zhì , nǎi sun cè yě
. zhōu ting wǔ dao lái yíng ,
bèi cè yí qiang cì sī . yú
zhòng jie jiàng . bái hǔ sha
tiáo xiē lù , wàng yú háng ér
zǒu . wáng lǎng ting zhì qián
jun yǐ bài , bù gǎn rù chéng ,
yǐn bù xià ben biàn hǎi yú qù
liǎo . sun cè fù huí dà jun ,
chéng shì qū liǎo chéng chí ,
an dìng rén mǐn . bù gé yì rì ,
zhì jiàn yí rén jiāng zhe yán
bái hǔ shǒu jí lái sun cè jun
qián tóu xiàn . cè shì qí rén ,
shen cháng ba chǐ , miàn
fang kǒu kuò . wèn qí xìng
míng , nǎi huì jí yú yáo rén ,
xìng dǒng , míng xí , zì yuán
dài . cè xǐ , mìng wèi bié bù
si mǎ . zì shì dong lù jie píng
, lìng shū sun jìng shǒu zhī ,
lìng zhu zhì wéi wú jùn tài
shǒu , shou jun huí jiāng
dong . què shuo sun quán yǔ
zhou tài shǒu xuān chéng ,
hu shan zéi qiè fa , sì miàn
sha zhì . shí zhí gēng shēn ,
bù jí dǐ dí , tài bào quán
shàng mǎ . shù shí zéi
zhòng , yòng dao lái kǎn . tài
chì tǐ bù xíng , tí dao sha zéi
, kǎn sha shí yú rén . suí hòu
yi zéi yuè mǎ tǐng qiang zhí

我屯粮之所，正须提防。
。汝引兵先行，吾随后接应。”白虎与周听领五千兵出城追赶。将近初更，离城二十余里，忽密林里一声鼓响，火把齐明。白虎大惊，便勒马回走，一将当先拦住，火光中视之，乃孙策也。周听舞刀来迎，被策一枪刺死。余众皆降。白虎杀条血路，望余杭而走。王朗听知前军已败，不敢入城，引部下奔遍海隅去了。孙策复回大军，乘势取了城池，安定人民。不隔一日，只见一人将着严白虎首级来孙策军前投献。策视其人，身长八尺，面方口阔。问其姓名，乃会稽余姚人，姓董，名袭，字元代。策喜，命为别部司马。自是东路皆平，令叔孙静守之，令朱治为吴郡太守，收军回江东。却说孙权与周泰守宣城，忽山贼窃发，四面杀至。时值更深，不及抵敌，

dǔ chu thính līnh ngū thiên binh
xuất thànhan truy cản. Tương cận
sơ canh, lì thànhan nhị thập dư lí,
hốt mật lâm lí nhât thanh cồ
hưởng, hỏa bả tè minh. Bạch
hổ đại kinh, tiện lặc mã hồi tẩu,
nhât tương đương tiên lan trụ,
hỏa quang trung thị chi, nãi tôn
sách dã. Chu thính vū đao lai
nghênh, bị sách nhât thương
thứ tử. Dư chúng gai hàng.
Bạch hổ sát điêu huyết lộ, vọng
dư hàng nhi tẩu. Vương lăng
thính tri tiền quân dĩ bại, bắt
cảm nhập thành, dẫn bộ hạ bôn
biển hải ngung khứ liễu. Tôn
sách phục hồi đại quân, thừa
thế thủ liễu thành trì, an định
nhân dân. Bắt cách nhât nhật,
chỉ kiến nhât nhân tương trú
nghiêm bạch hổ thủ cấp lai tôn
sách quân tiền đầu hiến. Sách
thị kì nhàn, thân trường bát
xích, diện phương khẩu khoát.
Ván kì tính danh, nǎi hội kê dư
diêu nhân, tính đồng, danh tập,
tự nguyên đại. Sách hỉ, mệnh vi
biệt bộ Tư Mã. Tư thị đồng lộ
giai bình, lệnh thúc tôn tĩnh thủ
chi, lệnh chu trì vi ngô quận thái
thủ, thu quân hồi giang đông.
Khước thuyết tôn quyền dữ chu
thái thủ tuyên thành, hốt sơn
tắc thiết phát, tú diện sát chí.
Thời trị canh thâm, bắt cập để
địch, thái bão quyền thượng
mã. Sở thập tắc chúng, dung
dao lai khâm. Thái xích thê bộ
hành, đê dao sát tắc, khâm sát
thập dư nhân. Tùy hậu nhât tắc

năm nghìn quân ra thành đuổi theo.
Bấy giờ mới canh một. Đi khỏi
thành được hơn hai mươi dặm,
bỗng đâu trong rừng rậm, có một
tiếng trống nổi, rồi lửa được sáng
rực cả lèn. Bạch Hổ thất kinh, liền
quay ngựa trở lại, thì có một tướng
chắn ngang đường. Chính là Tôn
Sách. Chu Hân múa đao lại đánh,
bị Sách đâm một mũi giáo chết.
Quân thấy thế xuống hàng cá. Bạch
Hổ cố chết mở một đường, rồi chạy
về Dư Hàng. Vương Lăng nghe tiền
quân đã thua, không dám vào
thành, dẫn bộ binh chạy ra góc biển
đi trốn. Tôn Sách thu quân trở lại,
thừa thế lấy ngay thành trì, vỗ yên
nhân dân. Được mấy hôm có người
mang đầu Bạch Hổ đến dâng. Tôn
Sách nhìn người ấy, mình cao tám
thước, mặt vuông, mồm rộng; hỏi
tên họ là gì, thì người ấy xưng tên
là Đỗng Tập, tự là Nguyên Đại,
người ở Cối Kê. Sách mừng lắm
cho làm biệt bộ tư mã. Từ đó xứ
đông bình định được cả. Sách sai
chú là Tôn Tinh giữ ở đấy; sai Chu
Trí làm thái thú Ngô quận còn mình
thì thu quân về Giang Đông. Em
Sách là Tôn Quyền cùng với Chu
Thái giữ ở Tuyên Thành. Chợt có
giặc núi bốn mặt kéo đến. Bấy giờ
đêm đã khuya, không kịp kháng cự.
Thái ôm Quyền lên ngựa đê chạy.
Giặc vác dao xông vào chém. Thái
cởi trần ra, xuống ngựa đì bộ, cầm
dao đánh nhau với giặc, té ngựa
váy giáp nhảy xổ vào đê giết Chu
Thái, Thái nắm ngay được giáp,
đẩy giặc ngã xuống, cướp được

qū zhou tài , bēi tài chě zhù
qiāng , tuo xià mǎ lái , duó
liǎo qiang mǎ , sha tiáo xiě lù
. jiù chu sun quán . huì zéi
yuǎn zhòng . zhōu tài shen
bèi shí èr qiang , jin chuang
fa zhàng , mìng zài xu yú .
cè wén zhì dà jīng . zhàng
xià dǒng xí yue : " mǒu céng
yǔ hǎi kòu xiāng chí , shen
zao shù qiang , de huì jí yi
gè xián jùn lì yú fan jiàn yí yí
zhě , bàn yuè ér yù . " cè yue
: " yú fan mò fei yú zhòng
xiáng hu ? " xí yue : " rán . "
cè yue : " cǐ xián shì yě . wǒ
dang yòng zhì . " nǎi lìng
zhang zhào yǔ dǒng xí tòng
wǎng pìn qǐng yú fan . fan
zhì , cè you lǐ xiāng dài , bài
wèi gong cáo , yin yán jí qíú
yi zhì yì . fan yue : " cǐ rén
nǎi pèi guó qiáo jùn rén ,
xìng huá , míng tuó , zì yuán
huà . zhen dang shì zhì shén
yi yě . dang yǐn zhí lái jiàn . "
bù yì rì yǐn zhì . cè jiàn qí rén
, tóng yán háo fa , piao rán
yǒu chu shì zhì zi . nǎi dài
wèi shàng bin , qǐng shì
zhou tài chuang . tuó yue : "
cǐ yì shì ēr . " tóu zhì yǐ yào
yi yuè ér yù . cè dà xǐ , hòu
xiè Huà Tuó . suì jìn bing
sha chū shan zéi . jiang nán
jie píng . sun cè fēn bō jiàng
shì , shǒu bǎ gè chù ài kǒu ,
yi miàn xiě biǎo shen zòu
cháo tíng ; yi miàn jié jiao
cáo cáo , yi miàn shǐ rén zhì

泰抱权上马。数十贼众，用刀来砍。泰赤体步行，提刀杀贼，砍杀十余人。随后一贼跃马挺枪直取周泰，被泰扯住枪，拖下马来，夺了枪马，杀条血路。救出孙权。会贼远重。周泰身被十二枪，金疮发胀，命在须臾。策闻之大惊。帐下董袭曰：“某曾与海寇相持，身遭数枪，得会稽一个贤郡吏虞翻荐一医者，半月而愈。”策曰：“虞翻莫非虞仲翔乎？”袭曰：“然。”策曰：“此贤士也。我当用之。”乃令张昭与董袭同往聘请虞翻。翻至，策优礼相待，拜为攻曹，因言及求医之意。翻曰：“此人乃沛国谯郡人，姓华，名佗，字元化。真当世之神医也。当引之来见。”不一日引至。策见其人，童颜鹤发，飘然有出世之姿。乃待为上宾，请视周泰疮。佗曰：“此易事耳。”投之

được mã đĩnh thương trực thủ
chu thái, bị thái xả trụ thương,
tha hạ mã lai, đoạt liều thương
mã, sát điệu huyết lộ. Cứu xuất
tôn quyền. Hội tặc viễn trọng.
Chu thái thân bị thập nhị
thương, kim sang phát trưởng,
mệnh tại tu du. Sách văn chí
đại kinh. Trưởng hạ đồng tập
viết: "Mỗ tảng dữ hải khâu
tương trì, thân tao số thương,
đắc hội kê nhất cá hiền quận lại
ngu phiên tiến nhất y giả, bán
nguyệt nhi dũ." sách viết: "Ngu
phiên mạc phi ngu trọng tướng
hỏ?" Tập viết: "Nhiên." sách
viết: "Thủ hiền sĩ dã. Ngã
đương dụng chí." nǎi lệnh
trương chiêu dữ đồng tập đồng
vãng sinh thỉnh ngu phiên.
Phiên chí, sách ưu lễ tương
đãi, bái vi công tào, nhân ngôn
cập cầu y chi ý. Phiên viết:
"Thủ nhân nǎi phái quốc tiêu
quận nhân, tính hoa, danh đà,
tự nguyên hóa. Chân đương
thế chi thần y dã. Đương dẫn
chi lai kiến." bắt nhất nhật dẫn
chí. Sách kiến kì nhân, đồng
nhân hạc phát, phiêu nhiên hữu
xuất thế chi tự. Nǎi đai vi
thượng tân, thỉnh thị chu thái
sang. Đà viết: "Thủ dì sự nhĩ."
đầu chi dĩ được, nhất nguyệt
nhi dũ. Sách đại hỉ, hậu tạ hoa
đà. Toại tiến binh sát trừ sơn
tặc. Giang nam giai bình. Tôn
sách phân bát tướng sĩ, thủ bả
các xứ ải khẩu, nhất diện tả
biểu thân tấu triều đình; nhất

ngựa giặc, đánh riết mở được
đường ra, cứu được Tôn Quyền.
Giặc thấy vây chạy cả, Thái bị cả
thầy mười hai vết thương nặng,
sưng lên, gần chết. Sách nghe tin lo
lắng, Đồng Tập nói: - Tôi đã nhiều
phen đánh nhau với giặc bể, bị
thương may có một người quận lại
ở Cối Kê, tên là Ngu Phiên tiến cửa
một thầy thuốc, chữa cho chỉ nửa
tháng là khỏi. Sách hỏi: - Ngu Phiên
có phải là Ngu Trọng Tương
không? Tập thưa: - Phải. Sách nói:
- Người ấy là hiền sĩ, ta nên dùng.
Liền sai Trương Chiêu, Đồng Tập
đến mời Ngu Phiên. Phiên đến,
Sách thết đãi cực hậu, cho làm
công tào. Nhân nói chuyện thầy
thuốc, Phiên nói rằng: - Người ấy là
người Tiêu Quân, nước Bái, tên là
Hoa Đà, tự là Nguyên Hóa, thực là
thần y, bấy giờ tôi xin đưa đến để
yết kiến. Được mấy bữa Phiên đem
Hoa Đà đến. Sách thấy người mặt
còn trẻ, mà tóc bạc phơ phơ tựa
như một ông tiên, tiếp đãi làm một
thượng khách rồi mời xem bệnh
cho Chu Thái. Hoa Đà xem rồi nói: -
"Bệnh này chưa thực dễ". Cho
thuốc rít một tháng Chu Thái khỏi
hắn. Sách mừng lắm, hậu tạ Hoa
Đà rồi tiến binh tiêu trừ giặc núi.
Giang Nam bình định cả. Sách chia
cho các tướng giữ các cửa ải, một
mặt viết biểu tâu về triều đình, một
mặt kết giao với Tào Tháo, một mặt
đưa thư cho Viên Thuật để đòi lại
ngọc tỷ. Viên Thuật từ khi nắm
được ngọc tỷ, có ý muốn giữ lấy để
xưng Hoàng Đế, khi tiếp được thư

shu yǔ yuán shù qǔ yù xǐ .
què shuo yuán shù àn yǒu
chēng dì zhì xin , nǎi huí shu
tui tuo bù huán ; jí jù cháng
shǐ yáng dà jiang , dou du
zhang xun , jì líng , qiáo ruí ,
shàng jiang léi bó , chén fen
děng san shí yú rén shang yì
, yue : " sun cè jiè wǒ jun mǎ
qǐ shì , jin rì jìn de jiang dong
dì miàn ; nǎi bù sì gen běn ,
ér fǎn lái suǒ xǐ , shu wèi wú
lǐ . dang yǐ hé cè tú zhi ? "
cháng shǐ yáng dà jiang yue
: " sun cè jù Cháng Jiāng zhī
xiǎn , bing jīng liáng guǎng ,
wèi kě tú yě . jin dang xian fá
liú bēi , yǐ bào qián rì wú gù
xiāng gong zhì hèn , rán hòu
tú qǔ sun cè wèi chí . mǒu
xiān yì jì , shǐ bēi jí rì jiù qín .
" zhèng shì : bù qù jiang
dong tú hǔ bào , què lái xú
jùn dòu jiao lóng . bù zhì qí jì
ruò hé , qiě ting xià wén fēn
jiě .

以药，一月而愈。策大喜，厚谢华佗。遂进兵杀除山贼。江南皆平。孙策分拨将士，守把各处隘口，一面写表申奏朝廷；一面结交曹操，一面使人致书与袁术取玉玺。却说袁术暗有称帝之心，乃回书推托不还；急聚长史杨大将，都督张勋、纪灵、桥蕤，上将雷薄、陈芬等三十余人商议，曰：“孙策借我军马起事，今日尽得江东地面；乃不思根本，而反来索玺，殊为无礼。当以何策图之？”长史杨大将曰：“孙策据长江之险，兵精粮广，未可图也。今当先伐刘备，以报前日无故相攻之恨，然后图取孙策未迟。某献一计，使备即日就擒。”正是：不去江东图虎豹，却来徐郡斗蛟龙。不知其计若何，且听下文分解。

diện kết giao tào thao, nhất
diện sứ nhân trí thư dữ viên
thuật thủ ngọc tǐ. Khuốc thuyết
viên thuật ám hữu xưng đế chi
tâm, nǎi hồi thư thôi thác bất
hoàn; cấp tụ trường sử dương
đại tướng, đô đốc trương huân,
kỉ linh, kiều nhuỵ, thượng tương
lôi bạc, trần phân đẳng tam
thập dư nhân thương nghị, viết:
"Tôn sách tá ngã quân mã khởi
sự, kim nhật tần đắc giang
đông địa diện; nǎi bắt tư căn
bỗn, nhi phản lai tác tǐ, thù vi vô
lẽ. Dương dĩ hà sách đồ chí?"
Trường sử dương đại tướng
viết: "Tôn sách cư trường giang
chi hiểm, binh tinh lương
quảng, vị khả đồ dã. Kim
đương tiên phạt lưu bì, dĩ báo
tiền nhật vô cố tương công chi
hận, nhiên hậu đồ thủ tôn sách
vị trí. Mỗ hiến nhất kế, sứ bị túc
nhật tựu cầm." chánh thị: bắt
khứ giang đông đồ hồ báo,
khuốc lai từ quận đấu giao
long. Bất tri kì kế nhược hà, thả
thính hạ văn phân giải

Tôn Sách, liền đưa thư đáp lại tìm
cớ thoái thác không trả, rồi kíp triệu
trưởng sứ là Dương Đại Tướng; đô
đốc là Trương Huân, Kỷ Linh, Kiều
Di; thượng tướng là Lôi Bạc, Trần
Lan, cả thảy hơn ba mươi người,
bàn với nhau rằng: - Tôn Sách
mượn quân mã của ta để khởi sự,
nay đã lấy hết được đất Giang
Đông, đã quên ơn ta, lại dám đòi lại
ngọc tỷ, thực là xác lão, có phương
kế gì trị nó đi chăng? Dương đại
tướng nói: - Tôn Sách giữ chỗ hiểm
sông Trường Giang, binh giỏi,
lương nhiều, cũng chưa dễ trị
được. Nay ta nên hãy đánh Lưu Bị
trước để báo thù xưa vô cớ sang
đánh ta đã. Rồi sau ta hãy sửa Tôn
Sách cũng không muộn. Nay tôi xin
dâng một kế làm cho Lưu Bị phải bị
bắt ngay lập tức. Thế là: Chẳng tới
Giang Đông tìm hồ báo! Lại sang
Tử Quận bắt giao long! Chưa biết
kế của Dương đại tướng hiến ra
làm sao, xem tới hồi sau sẽ hiểu.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
016
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo yáng dà jiang xiàn
jì yù gong liú bèi . yuán shù
yue : " jì jiang an chu ? " dà
jiang yue : " liú bèi tún jun
xiǎo pèi , sui rán yì qū , nài
lǚ bù hǔ jù xú zhōu , qián cì
xǔ ta jin bó liáng mǎ , zhì jin
wèi yǔ , kǒng qí zhù bèi ; jin
dang lìng rén sòng yǔ liáng
shí , yǐ jié qí xìn , shǐ qí àn
bing bù dòng , zé liú bèi kě
qín . xian qín liú bèi , hòu tú
lǚ bù , xú zhōu kě de yě . "
shù xǐ , biàn jù sù èr shí wàn
hú , lìng hán yìn ? mì shu
wǎng jiàn lǚ bù . lǚ bù shèn
xǐ , zhòng dài hán yìn . yìn
huí gào yuán shù , shù suì
qiǎn jì líng wèi dà jiang , léi
bó , chén lán wèi fù jiang ,
tǒng bing shù wàn , jìn gong
xiǎo pèi . xuán dé wén zhī cī
xìn , jù zhòng shàng yì .
zhang fei yào chu zhàn . sun
hán yue : " jin xiǎo pèi liáng
guǎ bing wéi , rú hé dǐ dí ?
kě xiù shu gào jí yú lǚ bù . "
zhang fei yue : " nǎ qian rú
hé kěn lái ! " xuán dé yue : "
gan zhì yán shàn . " suì xiù
shu yǔ lǚ bù . shu luè yue : "

第十六回
呂奉先射戟辕門
曹孟德败师淯水

Đệ thập lục hồi lữ phung tiên
xạ kích viên môn tào mạnh
đức bại sư dục thủy

HỒI 16 Cửa nha môn, Phụng Tiên
bắn kích; Sông Vị Thủy, Mạnh
Đức thua quân.

却说杨大将献计欲攻刘备。袁术曰：“计将安出？”大将曰：“刘备屯军小沛，虽然易取，奈吕布虎踞徐州，前次许他金帛粮马，至今未与，恐其助备；今当令人送与粮食，以结其心，使其按兵不动，则刘备可擒。先擒刘备，后图吕布，徐州可得也。”术喜，便具粟二十万斛，令韩胤齎密书往见吕布。吕布甚喜，重待韩胤。胤回告袁术，术遂遣纪灵为大将，雷薄、陈兰为副将，统兵数万，进攻小沛。玄德闻知此信，聚众商议。张飞要出战。孙韩曰：“今小沛粮寡兵微，如何抵敌？可修书告急于吕布。”张飞曰：“那厮

Khước thuyết dương đại tướng hiến kế dục công lưu bị. Viên thuật viết: "Kế tương an xuất?" Đại tướng viết: "Lưu bị truân quân tiểu phái, tuy nhiên địch thủ, nại lữ bộ hổ cứ từ châu, tiền thứ hứa tha kim bạch lương mã, chí kim vị dữ, khủng kì trợ bị; kim đương lệnh nhân tổng dữ lương thực, dĩ kết kì tâm, sử kì án binh bất động, tắc lưu bị khả cầm. Tiên cầm lưu bị, hậu đồ lữ bộ, từ châu khả đắc dã." Thuật hỉ, tiện cụ túc nhị thập vạn hộc, lệnh hàn dận tê mật thư vãng kiến lữ bộ. Lữ bộ thậm hỉ, trọng đai hàn dận. Dận hồi cáo viên thuật, thuật toại khiễn kỉ linh vi đại tướng, lôi bạc, trần lan vi phó tướng, thống binh sở vạn, tiến công tiểu phái. Huyền đức văn tri thủ tín, tụ chúng thương nghị. Trương phi yêu xuất chiến. Tôn hàn viết: "Kim tiểu phái lương quả binh vi, như hà đê địch? Khả tu thư cáo cấp vu lữ bộ." Trương phi viết: "Na tư như hà khẳng lai!" Huyền đức viết: "Kiên chi ngôn thiện." Toại tu thư dữ lữ bộ. Thư lược viết:

Dương Đại tướng xin dâng một kế để bắt Lưu Bị. Viên Thuật hỏi kế làm sao, Đại tướng nói: - Lưu Bị đóng quân ở Tiểu Bá. Tuy rằng dễ lấy nhưng còn Lã Bố giữ ở Từ Châu. Lần trước ta đã hứa đem vàng, lụa, lương và ngựa cho Lã Bố, nay vẫn chưa đưa thì có lẽ nó giúp Lưu Bị. Chúa công nên sai người đưa lương cho nó, trước nữa mua chuộc lấy lòng nó, để ta có sang đánh Lưu Bị nó đừng động binh, họa chăng ta mới bắt được Lưu Bị rồi, sau ta đánh Lã Bố, đánh Lã Bố rồi sau lấy Từ Châu. Thuật nghe lời, liền sai Hán Dận đem hai mươi vạn hộc thóc và một bức mật thư đưa cho Lã Bố. Bố mừng lắm, trọng đai Hán Dận, Dận về báo với Viên Thuật. Thuật sai Kỷ Linh làm đại tướng, Lôi Bạc, Trần Lan làm phó tướng, đem vài vạn quân sang đánh Tiểu Bá. Lưu Bị nghe tin bàn với chư tướng. Trương Phi xin ra đánh. Tôn Càn nói: - Nay Tiểu Bá binh ít, lương hiềm, nên đưa thư về Từ Châu, cầu cứu Lã Bố. Trương Phi nói: - Lã Bố nào nó chịu cứu mình! Lưu Bị nói: - Càn nói phải đấy. Liền đưa thư sang Từ Châu, thư rằng: "Từ khi được nhờ tướng

fú zì jiāng jun chuí niàn , lìng
bèi yú xiǎo pèi róng shen ,
shí bài yún tian zhí dé . jin
yuán shù yù bào si chóu ,
qiǎn jí líng líng bing dào xiàn ,
wáng zài dàn xī , fei jiāng
jun mò néng jiù . wàng qu yí
lǚ zhì shi , yǐ jiù dào xuán zhí
jí , bù shèng xìng shèn ! " lǚ
bù kàn liǎo shu , yǔ chén
gong jì yì yue : " qián zhě
yuán shù sòng liáng zhì shu
, gài yù shǐ wǒ bù jiù xuán dé
yě . jin xuán dé yòu lái qí jiù
. wú xiǎng xuán dé tún jun
xiǎo pèi , wèi bì suí néng wèi
wǒ hài ; ruò yuán shù bìng
liǎo xuán dé , zé bēi lián tài
shan zhu jiang yǐ tú wǒ , wǒ
bù néng an zhěn yǐ : bù ruò
jiù xuán dé . " suí diǎn bing
qǐ chéng .

如何肯来！”玄德曰：“乾之言善。”遂修书与吕布。书略曰：“伏自将军垂念，令备于小沛容身，实拜云天之德。今袁术欲报私仇，遣纪灵领兵到县，亡在旦夕，非将军莫能救。望驱一旅之师，以救倒悬之急，不胜幸甚！”吕布看了书，与陈宫计议曰：“前者袁术送粮致书，盖欲使我不救玄德也。今玄德又来求救。吾想玄德屯军小沛，未必遂能为我害；若袁术并了玄德，则北连泰山诸将以图我，我不能安枕矣：不若救玄德。”遂点兵起程。

3 què shuo jí líng qǐ bing
cháng qū dà jìn , yǐ dào pèi
xiān dong nán , za xià yíng
zhài . zhòu liè jing qí , zhe
yìng shan chuan ; yè shè
huǒ gǔ , zhèn míng tian dì .
xuán dé xiān zhong , zhǐ yǒu
wǔ qian yú rén , yě zhì de
miǎn qiǎng chu xiān , bù
zhèn an yíng . hu bào lǚ bù
yǐn bing lí xiān yí lǐ , xī nán
shàng za xià yíng zhài . jí

却说纪灵起兵长驱大进，已到沛县东南，扎下营寨。昼列旌旗，遮映山川；夜设火鼓，震明天地。玄德县中，止有五千余人，也只得勉强出县，布阵安营。忽报吕布引兵离县一里、西南上扎下营寨。纪灵知

"Phục tự tướng quân thùy niệm, lệnh bị vu tiểu phái dung thân, thật bái vân thiên chi đức. Kim viên thuật dục báo tư cừu, khiển kỉ linh lĩnh binh đáo huyền, vong tại đán tịch, phi tướng quân mạc năng cứu. Vọng khu nhất lữ chí sự, dĩ cừu đảo huyền chí cấp, bất thắng hạnh thậm!" Lữ bố khán liễu thư, dữ trần cung kế nghị viết: "Tiền già viên thuật tổng lương trí thư, cái dục sử ngã bắt cứu huyền đức dã. Kim huyền đức hựu lai cầu cứu. Ngô tướng huyền đức truân quân tiểu phái, vị tắt toại năng vi ngã hại; nhược viên thuật tịnh liễu huyền đức, tắc bắc liên thái sơn chư tướng dĩ đồ ngã, ngã bắt năng an chảm hĩ: bắt nhược cứu huyền đức." toại điểm binh khởi trình.

quân nghĩ đến cho tôi nương thân ở đất Tiểu Bá, tôi thực bái phục đức cao của ngài. Nay Viên Thuật muốn báo thù riêng, sai Kỷ Linh đem binh đến huyện. Ngay ở sớm tối. Phi tướng quân không ai cứu được. Xin tướng quân đem quân đến, cứu cho nạn gấp này, thì chúng tôi hân hạnh lắm". Lã Bố xem xong thư, bàn với Trần Cung rằng: - Mới rồi Viên Thuật đưa lương và gửi thư cho ta để cầu ta đừng cứu Lưu Bị. Nay Lưu Bị lại cầu cứu. Ta nghĩ Lưu Bị đóng ở Tiểu Bá vị tắt có bao giờ hại được ta. Chứ như Viên Thuật nếu đánh được Lưu Bị, chắc nó lại liên kết với các tướng ở Thái Sơn để đánh ta, ta sẽ không yên được với nó. Không bằng đi cứu Lưu Bị. Nói rồi liền điêm quân đi.

Kỷ Linh cất quân kéo bùa đi, đi đến mé đông nam huyện Bá, lập doanh trại đóng quân, ban ngày cắm cờ đỏ ối cả trên núi dưới sông; ban đêm đốt lửa sáng choang cả trên trời dưới đất. Trong huyện Lưu Bị chỉ có hơn năm nghìn người, miễn cưỡng ra ngoài huyện bố trí lập doanh trại. Chợt có người đến báo: - Lã Bố dẫn quân đến mé tây nam, cách huyện có một dặm, lập trại đóng quân. Kỷ Linh thấy Lã Bố đến

líng zhí lǚ bù lǐng bìng lái jiù liú bēi , jí lǐng rén zhì shù yú lǚ bù , zé qí wú xìn . bù xiào yue : " wǒ yǒu yí jì , shǐ yuán , liú liǎng jia dou bù yuàn wǒ . " nǎi fa shǐ wǎng jí líng , liú bēi zhài zhong , qǐng èr rén yǐn yàn . xuán dé wén bù xiang qǐng , jí biàn yù wǎng . guan , zhang yue : " xiong cháng bù kě qù . lǚ bù bì yǒu yì xin . " xuán dé yue : " wǒ dài bǐ bù bó , bǐ bì bù hài wǒ . " suì shàng mǎ ér xíng . guan , zhang suí wǎng , dào lǚ bù zhài zhong , rù jiàn . bù yue : " wú jìn tè jiě gong zhí wéi . yì rì de zhì , bù kě xiang wàng ! " xuán dé chēng xiè . bù qǐng xuán dé zuò . guan , zhang àn jiàn lì yú bēi hòu . rén bào jì líng dào , xuán dé dà jīng , yù bì zhì . bù yue : " wú tè qǐng nǐ èr rén lái huì yì , wù de sheng yí . " xuán dé wèi zhí qí yì , xin xià bù an .

4 jí líng xià mǎ rù zhài , què jiàn xuán dé zài zhàng shàng zuò , dà jīng , chou shen biàn huí . zuǒ yòu liù zhì bù zhù . lǚ bù xiàng qíán yi bǎ chě huí , rú tí tóng zhì . líng yue : " jiāng jun yù sha jí líng ye ? " bù yue : " fei yě . "

吕布领兵来救刘备，急令人致书于吕布，责其无信。布笑曰：“我有一计，使袁、刘两家都不怨我。”乃发使往纪灵、刘备寨中，请二人饮宴。玄德闻布相请，即便欲往。关、张曰：“兄长不可去。吕布必有异心。”玄德曰：“我待彼不薄，彼必不害我。”遂上马而行。关、张随往，到吕布寨中，入见。布曰：“吾今特解公之危。异日得志，不可相忘！”玄德称谢。布请玄德坐。关、张按剑立于背后。人报纪灵到，玄德大惊，欲避之。布曰：

“吾特请你二人来会议，勿得生疑。”玄德未知其意，心下不安。

纪灵下马入寨，却见玄德在帐上坐，大惊，抽身便回。左右留之不住。吕布向前一把扯回，如提童稚。灵曰：“将军欲杀纪灵耶？”布曰

bó lǐnh binh lai cùu lūu bì, cáp lệnh nhän trí thư vu lữ bō, träch kì vō tín. Bō tiêu viết: "Ngã hữu nhất kế, sử viên, lưu lưỡng gia đô bắt oán ngã." Nãi phát sử vãng kỉ linh, lưu bì trại trung, thỉnh nhị nhän ảm yến. Huyền đức văn bō tương thỉnh, túc tiên dục vãng. Quan, trương viết: "Huynh trưởng bắt khâ khú. Lữ bō tất hữu dì tâm." Huyền đức viết: "Ngã dãi bì bắt bạc, bì tất bắt hại ngã." Toại thượng mã nhi hành. Quan, trương tuy vãng, đáo lữ bō trại trung, nhập kién. Bō viết: "Ngô kim đặc giải công chi nguy. Dị nhật đặc chí, bắt khâ tương vong!" Huyền đức xưng tạ. Bō thỉnh huyền đức toa. Quan, trương án kiém lập vu bối hậu. Nhân báo kỉ linh đáo, huyền đức đại kinh, dục tì chí. Bō viết: "Ngô đặc thỉnh nhĩ nhị nhän lai hội nghị, vật đặc sinh nghi." Huyền đức vị tri kì ý, tâm hạ bắt an.

cùu lūu bì, sai ngay người đưa thư trách rằng thất tín. Lã Bố xem xong thư cười nói rằng: - Ta có một kế làm cho Viên, Lưu không bê nào trách được ta. Nói rồi sai sứ sang mời cả Kỷ Linh và Lưu Bị đến ăn yến. Lưu Bị thấy Bố mời, muốn đi ngay, Quan, Trương can rằng: - Anh không nên đi. Lã Bố có bụng bắt lưỡng gì chẳng? Lưu Bị nói: - Ta đổi dãi nó tử tế, tất nó không hại ta. Lưu Bị lên ngựa đi, Quan, Trương cũng đi theo đến trại Lã Bố. Khi vào chào Bố, Bố nói: - Nay tôi đến đây để gõ nạn cho ông. Ngày khác ông đặc chí, đừng quên tôi nhé! Lưu Bị tạ ơn, Lã Bố mời ngồi. Quan, Trương cầm gươm đứng đằng sau, chợt có người báo: - Kỷ Linh đã đến. Lưu Bị nghe thấy, giật nẩy mình, muốn lánh mặt đi. Lã Bố nói: - Nay ta mời hai ông đến để cùng bàn, không được nghỉ ngòi gì cả. Lưu Bị chưa rõ tình ý làm sao, trong bụng nghỉ nghi hoặc hoặc.

Kỷ Linh hạ mã nhập trại, khước kién huyền đức tại trường thượng tọa, đại kinh, trừu thân thiện hồi. Tả hữu lưu chí bắt trụ. Lữ bō hường tiền nhất bả xả hồi, như đê đồng trĩ. Linh viết: "Tướng quân dục sát kỉ linh da?" Bō viết: "Phi dã." Linh viết:

Kỷ Linh xuống ngựa vào trại, trông thấy Lưu Bị ngồi trong trường cũng mắt vía, quay mình trở ra. Lã Bố bước lên kéo lại, như kéo đứa trẻ con. Kỷ Linh sợ nói rằng: - Thế ra tướng quân định giết tôi à! Bố nói: - Đâu lại thế! Linh lại hỏi: - Hay là tướng quân định giết thẳng tai to

líng yue : " mò fei sha dà ēr ér hu ? " bù yue : " yì fei yě . " líng yue : " rán zé wèi hé ? " bù yue : " xuán dé yǔ bù nǎi xiong dì yě , jin wèi jiāng jun suǒ kùn , gù lái jiù zhì . " líng yue : " ruò cǐ zé sha líng yě ? " bù yue : " wú yǒu cǐ lǐ . bù píng sheng bù hào dòu , wéi hǎo jiē dòu . wú jin wèi liǎng jia jiē zhì . " líng yue : " qǐng wèn jiē zhì zhī fǎ ? " bù yue : " wǒ yǒu yǐ fǎ , cóng tian suǒ jué . " nǎi la líng rù zhàng yǔ xuán dé xiāng jiàn . èr rén gè huái yí jí . bù nǎi ju zhong zuò , shǐ líng ju zuò , bēi ju yòu , qiè jiào shè yàn xíng jiǔ . jiǔ xíng shù xún , bù yue : " nǐ liǎng jia kàn wǒ miàn shàng , ju gè bà bing . " xuán dé wú yǔ . líng yue : " wú fèng zhǔ gong zhi mìng , tí shí wàn zhī bing , zhuan zhuo liú bèi , rú hé bà de ? " zhang fei dà nù , bá jiàn zài shǒu . chí yue : " wú sui bing shǎo , qù rǔ bài rú ér xì ér ! nǐ bǐ bāi wàn huáng jin hé rú ? nǐ gǎn shang wǒ ge ge ! " guan gong jí zhī zhī yue : " qiè kèn lǚ jiāng jun rú hé zhǔ yì , nǎ shí gè huí yíng zhài qian sha wèi chí . " lǚ bù yue : " wǒ qǐng nǐ liǎng jia jiē dòu , xu bù jiào nǐ qian sha ! " zhè bian jì líng bù fèn , nǎ bian zhang fei zhī yào qian sha . bù dà nù , jiào zuō yòu : " qū wǒ jǐ lái , bù tí huà jǐ

: " 非也。" 灵曰： " 莫非杀大耳几乎？" 布曰： " 亦非也。" 灵曰： " 然则为何？" 布曰： " 玄德与布乃兄弟也，今为将军所困，故来救之。" 灵曰： " 若此则杀灵也？" 布曰： " 无有此理。布平生不好斗，惟好解斗。吾今为两家解之。" 灵曰： " 请问解之之法？" 布曰： " 我有一法，从天所决。" 乃拉灵入帐与玄德相见。二人各怀疑忌。布乃居中坐，使灵居左，备居右，且教设宴行酒。酒行数巡，布曰： " 你两家看我面上，俱各罢兵。" 玄德无语。灵曰： " 吾奉主公之命，提十万之兵，专捉刘备，如何罢得？" 张飞大怒，拔剑在手。叱曰： " 吾虽兵少，觑汝辈如儿戏耳！你比百万黄巾何如？你敢伤我哥哥！" 关公急止之曰： " 且看吕将军如何主意，那时各回营寨廝

"Mạc phi sát đại nhĩ nhi hò?" Bố viết: "Diệc phi dã." Linh viết: "Nhiên tắc vi hè?" Bố viết: "Huyền đức dũ bố nãi huynh đệ dã, kim vi tướng quân sở khốn, cố lai cứu chi." Linh viết: "Nhược thử tắc sát linh dã?" Bố viết: "Vô hữu thử lì." Bố bình sinh bất hảo đấu, duy hảo giải đấu. Ngô kim vi lưỡng gia giải chi." Linh viết: "Thỉnh vẫn giải chi chi pháp?" Bố viết: "Ngã hữu nhất pháp, tòng thiên sở quyết." Nãi lạp linh nhập trường dũ huyền đức tương kiến. Nhị nhân các hoài nghi kị. Bố nãi cư trung tọa, sử linh cư tả, bị cư hữu, thả giáo thiết yến hành tửu. Tửu hành sở tuần, bố viết: "Nhĩ lưỡng gia khán ngã diện thương, câu các bã binh." Huyền đức vô ngữ. Linh viết: "Ngô phụng chúa công chi mệnh, đề thập vạn chi binh, chuyên tróc lưu bị, như hà bãy đắc?" Trương phi đại nộ, bạt kiếm tại thủ. Sát viết: "Ngô tuy binh thiểu, thứ nhữ bối như nhí nhí! Nhĩ bỉ bách vạn hoàng cân hà nhu? Nhĩ cảm thương ngã ca ca!" Quan công cấp chỉ chi viết: "Thả khán lữ tướng quân như hà chủ ý, na thời các hồi doanh trại tư sát vị trì." Lữ bố viết: "Ngã thỉnh nhĩ lưỡng gia giải đấu, tu bắt giáo nhĩ tư sát!" Giá biên kỉ linh bắt phẫn, na biên trương phi chỉ yêu tư sát. Bố đại nộ, giáo tả hữu: "Thủ ngã kích lai, bố đề họa

kia? Bố lại nói: - Cũng không phải. Linh lại hỏi: - Thế thì ra làm sao? Bố nói: - Lưu Bị cùng ta như anh em một nhà vậy. Nay bị tướng quân sang đây đe dọa, nên ta đến cứu. Linh lại sợ, nói rằng: - Nếu thế thì là tướng quân giết tôi rồi! Bố nói: - Có lẽ đâu thế. Tính tôi không hay đánh nhau, chỉ muốn làm cho thôi đánh nhau. Tôi nay định giải hòa cho hai ông. Linh nói: - Xin dám hỏi cách giải hòa thế nào? Bố nói: - Tôi có một phép, nhưng còn tùy lòng trời! Nói rồi kéo Linh vào trong trường, để hai người gặp nhau, Lưu Bị, Kỷ Linh đều có lòng nghi kỵ lẫn nhau. Lã Bố ngồi giữa, Kỷ Linh ngồi bên tả, Lưu Bị ngồi bên hữu, rồi sai mở tiệc yến, uống rượu. Rượu được vài tuần, Bố nói: - Hai bên cùng nể mặt ta thì cùng bã binh cả. Lưu Bị không nói gì. Kỷ Linh nói: - Tôi phụng mệnh chúa công tôi, đem sang đây mười vạn quân chỉ cốt bắt Lưu Bị, bã binh thế nào được? Trương Phi đứng sau lưng Lưu Bị nghe nói nỗi giận, tuốt ngay gươm ra quát to lên rằng: - Bình ta tuy ít, nhưng tao coi chúng mày như đàn trẻ mà thôi, mày có bằng lũ giặc khăn vàng hàng trăm vạn không, mà dám toan hại anh tao? Quan Công vội vàng ngăn nói rằng: - Hãy xem chủ ý của Lã tướng quân định thế nào, bấy giờ về trại đánh nhau cũng không chậm. Lã Bố nói: - Ta mời hai bên đến để giải hòa, chứ không có mời đến đây để đánh nhau. Bên này Kỷ Linh tức giận lắm, mà bên kia Trương Phi chỉ lầm

zài shǒu , jì líng , xuán dé jìn
jie shi sè . bù yue : " wǒ
quàn nǐ liǎng jia bù yào qian
sha , jìn zài tian mìng ." lìng
zuò yòu jie guò huà jǐ , qù
yuán mén wài yuǎn yuǎn
cha dìng . nǎi huí gù jì líng ,
xuán dé yue : " yuán mén lí
zhōng jūn yí bǎi wǔ shí bù ,
wú ruò yì jiàn shè zhong jǐ
xiǎo zhī , nǐ liǎng jia bà bing ,
rú shè bù zhong , nǐ gè zì
huí yíng , an pái qian sha .
yǒu bù cóng wú yán zhě ,
bìng lì jù zhí . " jì líng sì cùn :
" jǐ zài yí bǎi wǔ shí bù zhì
wài , an néng biàn zhong ?
qiè luò de yīng yún . dài qí
bù zhong , nǎ shí píng wǒ
qian sha . " biàn yí kǒu xǔ
nuò . xuán dé zì wú bù yǔn .
bù dou jiào zuò , zài gè yǐn yǐ
pei jiǔ . jiǔ bì , bù jiào qū
gong jiàn lái . xuán dé àn
zhù yue : " zhi yuàn ta shè
de zhong biàn hǎo ! " zhi jiàn
lǚ bù wǎn qǐ páo xiù , da
shàng jiàn , chē mǎn gong ,
jiào yǐ sheng : " zhe ! " zhèng
shì : gong kai rú qiu yuè xíng
tian , jiàn qù sì liú xíng luò dì
, yi jiàn zhèng zhōng huà jǐ
xiǎo zhī . zhàng shàng
zhàng xià jiàng xiào , qí
sheng hè cǎi . hòu rén yǒu
shi zàn zhì yue : " wen hóu
shén shè shì xiān xi , céng
xiàng yuán mén dù jiě wéi .
luò rì guǒ rán qì hòu yì , hào
yuán zhí yù shèng yóu jí . hǔ

杀未迟。”吕布曰：“我请你两家解斗，须不教你厮杀！”这边纪灵不忿，那边张飞只要厮杀。布大怒，教左右：“取我戟来，布提画戟在手，纪灵、玄德尽皆失色。布曰：“我劝你两家不要厮杀，尽在天命。”令左右接过画戟，去辕门外远远插定。乃回顾纪灵、玄德曰：“辕门离中军一百五十步，吾若一箭射中戟小枝，你两家罢兵，如射不中，你各自回营，安排厮杀。有不从吾言者，并力拒之。”纪灵私忖：“戟在一百五十步之外，安能便中？且落得应允。待其不中，那时凭我厮杀。”便一口许诺。玄德自无不允许。布都教坐，再各饮一杯酒。酒毕，布教取弓箭来。玄德暗祝曰：“只愿他射得中便好！”只见吕布挽起袍袖，搭上箭，扯满弓，叫一声：“着！”正是：弓开如

kích tại thủ, kỉ linh, huyền đức
tẫn giải thất sắc. Bố viết: "Ngã
khuyến nhĩ lưỡng gia bắt yếu
tư sát, tẫn tại thiên mệnh." Lệnh
tả hữu tiếp quá họa kích, khứ
viên môn ngoại viễn viễn sáp
định. Nãi hồi cõi kỉ linh, huyền
đức viết: "Viên môn li trung
quân nhất bách ngũ thập bộ,
ngô nhược nhất tiên xạ trúng
kích tiểu chi, nhĩ lưỡng gia bãi
binh, như xạ bất trung, nhĩ các
tự hồi doanh, an bài tư sát.
Hữu bắt tòng ngô ngôn giả, tịnh
lực cụ chí." Kỉ linh tư thốn:
"Kích tại nhất bách ngũ thập bộ
chi ngoại, an năng tiện trung?
Thả lạc đắc ứng duẫn. Đãi kì
bắt trung, na thời bằng ngã tư
sát." Tiên nhất khẩu hứa nặc.
Huyền đức tự vô bắt duẫn. Bố
đô giáo tọa, tái các ẩm nhất bối
tửu. Tửu tất, bố giáo thủ cung
tiễn lai. Huyền đức ám chúc
viết: "Chỉ nguyện tha xạ đắc
trung tiện hảo!" Chỉ kiến lữ bố
văn khởi bào tụ, đáp thượng
tiễn, xả mãn cung, khiếu nhất
thanh: "Trú!" Chánh thị: cung
khai như thu nguyệt hành thiên,
tiễn khứ tự lưu tình lạc địa, nhất
tiễn chánh trung họa kích tiểu
chi. Trưởng thượng trưởng hạ
tướng giáo, tề thanh hát thái.
Hậu nhân hữu thi tán chi viết:
"Ôn hầu thần xạ thế gian hi,
tảng hướng viên môn độc giải
nguy. Lạc nhật quả nhiên khi
hậu nghệ, hào viên trực dục
thắng do cơ. Hồ cân huyền

lăm muồn đánh. Lã Bố nổi giận lên
mà truyền rằng: - Quân đâu! Đem
kích ra đây! Quân đem kích ra đưa
cho Lã Bố. Kỷ Linh, Lưu Bị không
biết thế nào, cùng sợ mất vía. Bố
nói: - Ta can hai bên mãi không
nghe. Vậy để tùy lòng trời định
quyết việc này! Không ai hiểu Lã Bố
định làm gì. Lã Bố sai quân mang
hoa kích ra ngoài cửa nha môn,
cầm tận đằng xa cùng kiệt, rồi
ngoảnh lại bảo hai người rằng: - Từ
đây ra đấy, cách một trăm năm
muoi bước. Ta xin bắn một phát
tên, nếu tin vào ngạnh kích thì hai
bên phải bãi binh; nhược bằng bắn
không tin thì mặc ý hai bên đi mà
đánh nhau. Ta định như thế, ai
không nghe thì ta gồm sức với bên
kia để đánh. Kỷ Linh thấy kích cầm
xa thế mười phần chắc cả mười
rằng: Lã Bố tài đến đâu cũng không
sao bắn tin được, liền ưng theo ý
Lã Bố. Lưu Bị thì vẫn đành muồn
thế rồi. Lã Bố mời hai bên ngồi
xuồng, mỗi người uống một chén
rượu, rượu cạn chén rồi, Bố sai
đem cung lại. Huyền Đức khẩn
thàm, chỉ muốn cho bắn tin là hay.
Lã Bố vén tay áo bào, đặt mũi tên,
giương hết sức cung. Dây cung bật
đánh tạch một tiếng, tên ra vùn vụt,
mười mắt nhìn theo; chớp mắt một
cái tin ngay ngạnh kích. Các tướng
trên trường dưới thèm đều reo àm
vỗ tay. Đời sau có thơ khen rằng:
Ôn hầu bắn giỏi thật diệu kỳ! Từng
ở nha môn gõ được nguy. Trời
rụng quả nhiên hơn Hậu Nghệ!
Vượn kêu hơn hẵn sức Do Cơ. Dây

jin xiān xiāng gong kai chǔ ,
diao yǔ chí fei jiàn dào shí .
bào zī wěi yáo chuan huà jǐ ,
xióng bing shí wàn tuo
zheng yi . "

秋月行天，箭去似流星
落地，一箭正中画戟小枝。
帐上帐下将校，齐声喝采。
后人有诗赞之曰：“温侯神射世间稀，
曾向辕门独解危。落日果然欺后羿，
号猿直欲胜由基。虎筋弦响弓开处，
雕羽翅飞箭到时。豹子尾摇穿画戟，
雄兵十万脱征衣。”

5 dang xià lǚ bù shè Zhōng
huà jǐ xiǎo zhī , a a dà xiào ,
zhí gong yú dì , zhí jí líng ,
xuán dé zhi shǒu yue : " cǐ
tian lìng nǐ liǎng jia bà bìng
yě ! " hè jiào jun shì : " zhen
jiǔ lái ! " gè yǐn yì dà gōng . "
xuán dé àn chéng cán kuì . jí
líng mò rán bàn xiǎng , gào
bù yue : " jiāng jun zhì yán ,
bù gǎn bù tǐng ; nài jì líng huí
qù , zhǔ rén rú hé kěn xìn ? "
bù yue : " wú zì zuò shu fù
zhì biàn liǎo . " jiù yòu shù
xún , jí líng qú shu xian huí .
bù wèi xuán dé yue : " fei wǒ
zé gong wéi yǐ . xuán dé bài
xiè , yǔ guan , zhang huí . cì
rì , san chǔ jun mǎ dou sǎn .
bù shuo xuán dé rù xiǎo pèi ,
lǚ bù guī xú zhou . què shuo
jí líng huí huái nán jiàn yuán
shù , shuo lǚ bù yuán mén
shè jiù jiě hé zhì shì , chéng

hưởng cung khai xứ, điêu vũ sí
phi tiễn đáo thời. Báo tử vĩ diêu
xuyên họa kích, hùng binh thập
vạn thoát chinh y."

gân hổ kéo cung căng thẳng, Tên
cánh diều bay vùn vụt đi. Đuôi báo
lung lay xuyên ngạnh kích, Hùng
binh mươi vạn có làm chi?

当下吕布射中画戟小枝，呵呵大笑，掷弓于地，执纪灵、玄德之手曰：“此天令你两家罢兵也！”喝教军士：“斟酒来！”各饮一大觥。“玄德暗称惭愧。纪灵默然半晌，告布曰：“将军之言，不敢不听；奈纪灵回去，主人如何肯信？”布曰：“吾自作书复之便了。”酒又数巡，纪灵求书先回。布谓玄德曰：“非我则公危矣。玄德拜谢，与关、张回。次日，三处军马都散。不说玄德入小沛，吕布归徐州。却

Đương hạ lữ bộ xạ trúng họa
kích tiểu chi, a a đại tiểu, trích
cung vu địa, chấp kỉ linh, huyền
đức chi thủ viết: "Thứ thiên lệnh
nhĩ lưỡng gia bái binh dã!" Hát
giáo quân sĩ: "Châm tửu lai!"
Các ảm nhất đại quang. "Huyền
đức ám xưng tầm quý. Kỉ linh
mặc nhiên bán hưởng, cáo bố
viết: "Tướng quân chi ngôn, bát
cầm bắt thính; nại kỉ linh hồi
khứ, chủ nhân như hà khẳng
tín?" Bố viết: "Ngô tự tác thư
phục chi tiện liễu." Tửu hưu sỗ
tuần, kỉ linh cầu thư tiên hồi. Bố
vị huyền đức viết: "Phi ngã tắc
công nguy hĩ. Huyền đức bái tạ,
dữ quan, trương hồi. Thứ nhật,
tam xứ quân mã đô tán. Bát
thuyết huyền đức nhập tiểu
phái, lữ bộ quy từ châu. Khước
thuyết kỉ linh hồi hoài nam kiến
viên thuật, thuyết lữ bộ viên
môn xạ tựu giải hòa chi sự,

Lã Bố bắn tin họa kích rồi miệng
cười ha ha, vứt cung xuống đất,
cầm tay Lưu Bị và tay Kỷ Linh nói
rằng: - Ấy là trời bắt hai bên phải
bái binh đó! Nói rồi, truyền quân sĩ
rót rượu, mời mỗi người uống một
cốc to làm bằng sừng trâu rùng.
Lưu Bị trong lòng mừng rỡ. Kỷ Linh
thì ngồi ngắn nửa giờ, rồi nói với Lã
Bố rằng: - Lời tướng quân dạy thì
tôi phải nghe, nhưng bây giờ về nói
với chúa công tôi, sao chúa công tôi
tin? Bố nói: - Đέ ta viết thư cho
Viên Công Lộ thì xong chứ gì? Cửa
nhà môn Lã Bố bắn kích. Rượu
uống được vài tuần nữa, Kỷ Linh
xin lĩnh thư về trước. Linh về rồi, Bố
bảo Lưu Bị rằng: - Không có tôi thì
ông nguy nhé! Lưu Bị lạy tạ rồi
cùng với Quan, Trương trở về.
Hôm sau quân mã ba nơi cùng kéo
về cả. Lưu Bị về Tiểu Bá; Lã Bố về
Tử Châu; còn Kỷ Linh về Hoài Nam
vào ra mắt Viên Thuật, kể hết Lã Bố

shàng shu xìn . yuán shù dà
nù yue : " lǚ bù shòu wú xū
duo liáng mǐ , fān yǐ cǐ ér xì
zhi shì , pian hù liú bèi . wú
dang zì tí zhòng bīng , qín
zheng liú bèi , jian tǎo lǚ bù !
" jì líng yue : " zhǔ gong bù
kě zào cì . lǚ bù yǒng lì guò
rénn , jian yǒu xú zhōu zhì dì ;
ruò bù yǔ bèi shǒu wěi xiāng
lián , bù yì tú yě . wú wén bù
qí yán shì yǒu yì nǚ , nián yǐ
jí ? . zhǔ gong yǒu yì zì , kě
lìng rén qíu qín yú bù , bù
ruò jià nǚ yú zhǔ gong , bì
sha liú bèi : cǐ nǎi shu bù
xiàn qín zhì jì yě . " yuán shù
cóng zhì , jí rì qiǎn hán yìn
wèi méi ,? lǐ wù wǎng xú
zhou quí qin .

说纪灵回淮南见袁术，
说吕布辕门射就解和之事，呈上书信。袁术大怒曰：“吕布受吾许多粮米，反以此儿戏之事，偏护刘备。吾当自提重兵，亲征刘备，兼讨吕布！”纪灵曰：“主公不可造次。吕布勇敢过人，兼有徐州之地；若布与备首尾相连，不易图也。吴闻布妻严氏有一女，年已及笄。主公有一子，可令人求亲于布，布若嫁女于主公，必杀刘备：此乃疏不间亲之计也。”袁术从之，即日遣韩胤为媒，赍礼物往徐州求亲。

6 yìn dào xú zhōu jiàn bù ,
chēng shuō : " zhǔ gong
yǎng mù jiāng jun , yù qú
líng ài wèi ér fù , yǒng jié qín
jin zhì hǎo . " bù rù móu yú qí
yán shì . yuán lái lǚ bù yǒu
èr qí yì qiè : xian qǔ yán shì
wèi zhèng qī , hòu qǔ diao
chán wèi qiè ; jí ju xiǎo pèi
shí , yòu qǔ cáo bào zhī nǚ
wèi cì qí . cáo shì xian wáng
wú chu , diao chán yì wú suǒ
chu , wéi yán shì sheng yì nǚ

trình thương thư tín. Viên thuật đại nộ viết: "Lữ bố thụ ngô hứa đa lương měi, phản dĩ thủ nhi hí chi sự, thiên hộ lưu bị. Ngô đương tự đê trọng binh, thân chinh lưu bị, kiêm thảo lữ bố!" Kí linh viết: "Chúa công bắt khả tạo thứ. Lữ bố dũng lực quá nhân, kiêm hữu từ châu chi địa; nhược bố dữ bị thủ vĩ tương liên, bắt địch đồ dã. Ngô văn bố thê nghiêm thị hữu nhất nữ, niên dĩ cặp kê. Chúa công hữu nhất tử, khả lệnh nhân cầu thân vu bố, bố nhược giá nữ vu chúa công, tất sát lưu bị: thủ nãi sơ bắt gian thân chi kê dã." viên thuật tòng chí, tức nhật khiển hàn dận vi mô, tê lễ vật vãng từ châu cầu thân.

bắn kích ở nha môn để giải hòa, rồi dâng trình thư của Lã Bố. Thuật xem thư giận lắm nói rằng: - Lã Bố lấy bao nhiêu lương thóc của ta, nay lại lấy trót con này để mà bênh Lưu Bị. Phen này ta quyết đem đại quân đi đánh Lưu Bị, xong rồi đánh Lã Bố nhân thể. Ký Linh nói: - Chúa công không nên vội vàng: Lã Bố dũng lực hơn người; và lại có tất cả đất Từ Châu. Vì bằng Lã Bố, Lưu Bị cả hai người, đầu đuôi cùng cứu giúp lẫn nhau, chưa dễ đánh được hắn đâu. Tôi nghe vợ Lã Bố là họ Nghiêm có đứa con gái, đã đến tuần cặp kê rồi. Chúa công thì có con trai. Nên sai người sang Từ Châu cầu thân với hắn. Nếu Lã Bố thuận gả con cho con chúa công, tất y phải giết Lưu Bị, kế ấy gọi là kế "Sơ bất gián thân". Viên Thuật nghe kết ấy, lập tức sai Hàn Dận đem lễ vật sang Từ Châu cầu hôn.

胤到徐州见布，称说：
“主公仰慕将军，欲求
令爱为儿妇，永结秦晋
之好。”布入谋于妻严
氏。原来吕布有二妻一
妾：先娶严氏为正妻，
后娶貂蝉为妾；及居小
沛时，又娶曹豹之女为
次妻。曹氏先亡无出，
貂蝉亦无所出，惟严氏

Dận đáo từ châu kiến bố, xưng thuyết: "Chúa công ngưỡng mộ tướng quân, dục cầu lệnh ái vi nhi phụ, vĩnh kết tần tấn chi hảo." Bố nhập mưu vu thê nghiêm thị. Nguyên lai lữ bố hữu nhị thê nhất thiếp: tiên thê nghiêm thị vi chánh thê, hậu thê diêu thiền vi thiếp; cặp cự tiểu phái thời, hựu thú tào báo chi nữ vi thứ thê. Tào thị tiên vong vô xuất, diêu thiền diệc vô sở xuất, duy nghiêm thị sinh nhất

Dận đến Từ Châu, vào ra mắt Lã Bố, thưa rằng: - Chúa công tôi mộ tiếng tướng quân, muốn cầu lệnh ái làm dâu để kết duyên Tân Tân. Bố vào bàn với vợ. Nguyên Lã Bố có hai vợ, một thiếp. Vốn chỉ có họ Nghiêm làm vợ cả, Diêu Thuyền làm thiếp. Sau đến Tiểu Bá lại lấy con gái Tào Báo làm vợ hai. Họ Tào chết trước không có con; Diêu Thuyền cũng không có con nào. Duy chỉ có họ Nghiêm sinh được một con gái. Lã Bố yêu con gái ấy

, bù zuì zhong ài . dang xià
yán shì duì bù yue : " wú
wén yuán gong lù jiǔ ? huái
nán , bīng duō liáng guǎng ,
zǎo wǎn jiāng wèi tian zì .
ruò chéng dà shì , zé wú nǚ
yǒu hòu fei zhì wàng . zhī bù
zhī ta yǒu jǐ zì ? " bù yue : "
zhī yǒu yí zì . " qí yue : " jí rú
cǐ , jí dang xǔ zhì . zòng bù
wèi huáng hòu , wú xú zhōu
yì wú you yǐ . " bù yì suì jué ,
hòu kuǎn hán yìn , xǔ liǎo
qín shì . hán yìn huí bào
yuán shù . shù jí bēi pìn lǐ ,
réng lìng hán yìn sòng zhì xú
zhōu . lǚ bù shòu liǎo , shè
xí xiāng dài , liù yú guǎn yì
an xie .

生一女，布最钟爱。当
下严氏对布曰：“吾闻
袁公路久镇淮南，兵多
粮广，早晚将为天子。
若成大事，则吾女有后
妃之望。只不知他有几
子？”布曰：“止有一
子。”妻曰：“既如此
，即当许之。纵不为皇
后，吾徐州亦无忧矣。
”布意遂决，厚款韩胤
，许了亲事。韩胤回报
袁术。术即备聘礼，仍
令韩胤送至徐州。吕布
受了、设席相待，留于
馆驿安歇。

7 cì rì , chén gong jìng wǎng
guǎn yì nèi bài wàng hán yìn
. jiǎng lǐ bì , zuò dìng . gong
nǎi chí tuì zuǒ yòu , duì yìn
yue : " shéi xiān cǐ jì , jiào
yuán gong yǔ fèng xian lián
yin ? yì zài qū líu xuán dé zhī
tóu hu ? " yìn shi jīng , qǐ xiè
yue : " qǐ gong tái wù xiè ! "
gong yue : " wú zì bù xiè ,
zhì kǒng qí shì ruò chí , bì
bèi ta rén shí pò , shì jiāng
zhōng biàn . " yìn yue : " rán
zé nài hé ? " yuàn gong jiào
zhi . " gong yue : " wú jiàn
fèng xian , shǐ qí jí rì sòng nǚ
jiù qín , hé rú ? " yìn dà xǐ ,

nǚ , bō tói chung ái . Đương hạ
nghiêm thị đổi bồ viết: "Ngô văn
viên công lộ cữu trấn hoài nam,
binh đa lương quảng, tảo văn
tương vi thiên tử. Nhược thành
đại sự, tắc ngô nữ hữu hậu phi
chi vọng. Chỉ bất tri tha hữu kỉ
tử?" Bố viết: "Chỉ hữu nhất tử."
Thê viết: "Kí như thủ, túc
đương hứa chi. Túng bất vi
hoàng hậu, ngô từ châu diệc vô
ưu hỉ." Bố ý toại quyết, hậu
khoản hàn dận, hứa liễu thân
sự. Hàn dận hồi báo viên thuật.
Thuật túc bị sính lễ, nhưng lệnh
hàn dận tổng chí từ châu. Lữ
bô thụ liễu, thiết tịch tương đãi,
lưu vu quán dịch an hiết.

lắm. Khi Bố vào bàn với vợ thì họ
Nghiêm nói rằng: - Tôi nghe Viên
Công Lộ trấn ở Hoài Nam đã lâu,
binh nhiều, lương lăm, có thể làm
nên thiên tử nay mai. Nếu y thành
được nghiệp lớn thì con ta mới có
phận làm được hậu phi. Nhưng
chẳng biết hắn ta có mấy con? Bố
nói: - Chỉ có một mồng mà thôi! Vợ
nói: - Như thế thì nên gả đứt đi. Mai
sau con ta dẫu chẳng hậu phi, Từ
Châu ta cũng chắc được vững bền,
không phải lo gì. Bố nghe lời vợ,
đãi Hán Dận tử tế, nhận lời gả con.
Hán Dận về trình với Viên Thuật
Thuật lập túc sắm đủ đồ sính lễ, lại
sai Hán Dận đưa sang Từ Châu. Lã
Bố nhận lễ, mở tiệc thết đãi, lưu ở
nhà khách nghỉ ngơi.

次日，陈宫竟往馆驿内
拜望韩胤。讲礼毕，坐
定。宫乃叱退左右，对
胤曰：“谁献此计，教
袁公与奉先联姻？意在
取刘玄德之头乎？”胤
失惊，起谢曰：“乞公
台勿泄！”宫曰：“吾
自不泄，只恐其事若迟
，必被他人识破，事将
中变。”胤曰：“然则
奈何？”愿公教之。”
宫曰：“吾见奉先，使

Thứ nhật, trân cung cánh vãng
quán dịch nội bái vọng hàn dận.
Giảng lễ tất, tọa định. Cung nãi
sắt thối tả hữu, đổi dận viết:
"Thùy hiến thủ kế, giáo viên
công dũ phụng tiên liên nhân?
Ý tại thủ lưu huyền đức chi đầu
hò?" Dận thất kinh, khởi tạ viết:
"Khất công đài vật tiết!" Cung
viết: "Ngô tự bất tiết, chỉ khủng
kì sự nhược trì, tất bị tha nhân
thức phá, sự tương trung biến."
Dận viết: "Nhiên tắc nại hè?"
Nguyễn công giáo chi. "Cung
viết: "Ngô kiến phụng tiên, sử kỉ
tức nhật tổng nữ tựu thân, hà
như?" Dận đại hỉ, xưng tạ viết:

chēng xiè yue : " ruò rú cǐ ,
yuán gong gǎn pèi míng dé
bù qiǎn yǐ ! " gong suì cí bié
hán yìn . rù jiàn lù bù yue : "
wén gong nǚ xǔ jià yuán
gong lù , shèn shàn . dàn bù
zhì yú hé rì jié qín ? " bù yue
: " cháng róng xú yì . " gong
yue : " gǔ zhē zì shòu pìn
chéng hūn zhì qí , gè yǒu
dìng lì : tian zi yi nián , zhu
hóu bàn nián , dà fu yi jí ,
shù mǐn yi yuè . " bù yue : "
yuán gong lù tian cì guó shì ,
zǎo wǎn dang wèi dì , jìn
cóng tian zi lì , kě hu ? "
gong yue : " bù kě . " bù yue
: " rán zé réng cóng zhu hóu
lì ? " gong yue : " yì bù kě . "
bù yue : " rán zé jiāng cóng
qīng dà fù lì yǐ ? " gong yue
: " yì bù kě . " bù xiào yue : "
gong qī yù wú yí shù mǐn lì
ye ? " gong yue : " fei yě ".
bù yue : " rán zé gong yì yù
rú hé ? " gong yue : " fang jin
tian xià zhu hóu , hù xiāng
zhēng xióng ; jin gong yǔ
yuán gong lù jié qín , zhu
hóu bǎo wú yǒu jí dù zhě hu
? " ruò fù yuǎn zé jí qí , huò
jìng chéng wǒ liáng chén , fú
bing bàn lù yǐ duó zhī , rú zhī
nài hé ? wèi jin zhì jì : bù xǔ
biàn xiù ; jì yǐ xǔ zhì . dang
chèn zhu hóu wèi zhì zhì shí
, jí biàn sòng nǚ dào shòu
chun , lìng ju bié guǎn , rán
hòu zé jí chéng qín , wàn wú
yī shī yě . " bù xǐ yue : "

其即日送女就亲，何如
？”胤大喜，称谢曰：
“若如此，袁公感佩明
德不浅矣！”宫遂辞别
韩胤。入见吕布曰：“
闻公主许嫁袁公路，甚
善。但不知于何日结亲
？”布曰：“尚容徐议
。”宫曰：“古者自受
聘成婚之期，各有定例
：天子一年，诸侯半年
，大夫一季，庶民一月
。”布曰：“袁公路天
赐国室，早晚当为帝，
今从天子例，可乎？”
宫曰：“不可。”布曰
：“然则仍从诸侯例？”
宫曰：“亦不可。”
布曰：“然则将从卿大
夫例矣？”宫曰：“亦
不可。”布笑曰：“公
岂欲吾依庶民例耶？”
宫曰：“非也”。布曰
：“然则公意欲如何？”
宫曰：“方今天下诸
侯，互相争雄；今公与
袁公路结亲，诸侯保无
有嫉妒者乎？”若复远
择吉期，或竟乘我良辰
，伏兵半路以夺之，如

"Nhược nhu thử, viên công
cảm bội minh đức bất thiển hỉ!"
Cung toại từ biệt hàn dận.
Nhập kiên lữ bối viết: "Văn công
nữ hứa giá viên công lộ, thậm
thiện. Đãn bất tri vu hà nhật kết
thân?" Bố viết: "Thượng dung
từ nghị." Cung viết: "Cỗ già tự
thu sinh thành hôn chi kí, các
hữu định lệ: thiên tử nhất niên,
chư hầu bán niên, đại phu nhất
quý, thứ dân nhất nguyệt." Bố
viết: "Viên công lộ thiên tử quốc
thất, tảo vân đương vi đế, kim
tòng thiên tử lệ, khả hò?" Cung
viết: "Bất khả." Bố viết: "Nhiên
tắc nhưng tòng chư hầu lệ?"
Cung viết: "Diệc bất khả." Bố
viết: "Nhiên tắc tương tòng
khanh đại phu lê hỉ?" Cung viết:
"Diệc bất khả." Bố tiểu viết:
"Công khởi dục ngô y thứ dân
lệ da?" Cung viết: "Phi da". Bố
viết: "Nhiên tắc công ý dục như
hà?" Cung viết: "Phương kim
thiên hạ chư hầu, hỗ tương
tranh hùng; kim công dữ viên
công lộ kết thân, chư hầu bảo
vô hữu tật đồ giả hò?" Nhược
phục viễn trách cát kí, hoặc
cánh thừa ngã lương thân,
phục binh bán lộ dĩ đoạt chí,
như chí nại hà? Vi kim chí kế:
bất hứa tiện hưu; kí dĩ hứa chí.
Đương sắn chư hầu vị tri chí
thời, túc tiện tổng nữ đáo thọ
xuân, lánh cư biệt quán, nhiên
hậu trách cát thành thân, vạn
vô nhất thất dã." Bố hỉ viết:
"Công đài chí ngôn thậm

Công đội ơn ngài nhiều lăm. Cung
tử Dận, vào hầu Lã Bố mà nói rằng:
- Tôi nghe ông gả con gái cho con
Viên Công Lộ, thực là hay lăm.
Nhưng bao giờ mới cho cưới? Bố
nói: - Hãy để thông thả sẽ bàn.
Cung nói: Ngày xưa, từ hôm dạm
đến hôm cưới bao lâu có định lệ cả;
thiên tử thì một năm; chư hầu thì
nửa năm; đại phu thì một mùa; thức
dân thì một tháng... Bố nói: - Viên
Công Lộ, trời cho được quốc bảo,
nay mai sắp làm vua, thì theo lệ
thiên tử có được không? Cung nói:
- Không nên. Bố hỏi: - Thế thì theo
lệ chư hầu? - Cũng không nên. -
Thế thì theo lệ đại phu? - Cũng
không nên. Bố tức hỏi rằng: - Thế
anh muốn bảo tôi theo lệ thứ dân
hay sao? - Không phải thế. - Thế thì
ý anh ra làm sao? Cung thưa: - Nay
chư hầu trong thiên hạ tranh hùng
với nhau. Ông cùng Viên Công Lộ
kết thân, đã chắc không ai ghen
ghét chưa? Nếu mà để lâu còn kén
ngày lành tháng tốt, ngộ có người
rình lúc giờ tốt ấy, phục binh ở nửa
đường, toan chuyện bất luong, thì
làm sao? Vậy bây giờ chúa công đã
không cho thì thôi, mà đã ưng cho
thì nhân lúc chư hầu chưa ai biết,
đưa ngay con gái đến Thọ Xuân,
cho ở riêng một biệt quán, rồi sẽ
chọn ngày thành thân, thế có phải
muôn phần vững cả, không ngại gì
nữa? Bố mừng nói rằng: - Công Đài
nói chí phải. Vào bảo với họ
Nghiêm ngay đêm hôm ấy sắm sửa
đồ cưới, thu xếp ngựa quý xe thơm;
sai Tống Hiển, Ngụy Tục, cùng Hán

gong tai zhi yan shen dang .
" suí rù gào yan shì . lián yè
jù bàn zhuang lián , shou shí
bǎo mǎ xiāng che , lìng sòng
xiàn , wèi xù yì tòng hán yìn
sòng nǚ qián qù . gǔ lè xuān
tian , sòng chu chéng wài .

之奈何？为今之计：不许便休；既已许之。当趁诸侯未知之时，即便送女到寿春，另居别馆，然后择吉成亲，万无一失也。”布喜曰：“公台之言甚当。”遂入告严氏。连夜具办妆奁，收拾宝马香车，令宋宪、魏续一同韩胤送女前去。鼓乐喧天，送出城外。

8 shí chén yuán lóng zhī fù
chén guī , yǎng lǎo zài jiā ,
wén gǔ lè zhì shēng , suì
wèn zuǒ yòu . zuǒ yòu gào
yǐ gù . guī yue : " cǐ nǎi shū
bù xiān qín zhī jì yě . xuán dé
wéi yǐ . " suí fú bìng lái jiàn lǚ
bù . bù yue : " dà fu hé lái ? "
guī yue : " wén jiāng jun sǐ
zhì , tè lái diào sàng . " bù
jīng yue : " hé chu cǐ yán ? "
guī yue : " qián zhě yuán
gong lù yǐ jin bó sòng gong ,
yù sha liú xuán dé , ér gong
yǐ shè jǐ jiě zhì ; jin hu lái qíu
qín , qí yì gài yù yǐ gong nǚ
wèi zhí , suí hòu jiù lái gong
xuán dé ér qū xiǎo pèi . xiǎo
pèi wáng , xú zhōu wéi yǐ .
qiè bǐ huò lái jiè liáng , huò
lái jiè bìng : gong ruò yìng
zhì , shì pí yú ben mìng , ér
yòu jié yuàn yú rén ; ruò qí

时陈元龙之父陈珪，养老在家，闻鼓乐之声，遂问左右。左右告以故。珪曰：“此乃疏不间亲之计也。玄德危矣。”遂扶病来见吕布。布曰：“大夫何来？”珪曰：“闻将军死至，特来吊丧。”布惊曰：“何出此言？”珪曰：“前者袁公路以金帛送公，欲杀刘玄德，而公以射戟解之；今忽来求亲，其意盖欲以公女为质，随后就来攻玄德而取小沛。小沛亡，徐州危矣。且彼或来借粮，或

đương." Toại nhập cáo nghiêm thị. Liên dâ cụ biện trang liêm, thu thập bảo mã hương xa, lệnh tổng hiến, ngụy tục nhất đồng hàn dân tổng nữ tiền khứ. Cỗ nhạc huyên thiên, tổng xuất thành ngoại.

Dận, đưa con gái đi, tiếng trống tiếng nhạc rầm rĩ, đưa ra khỏi thành.

Bấy giờ bố Trần Đăng là Trần Khuê, dưỡng lão ở nhà, nghe thấy tiếng nhạc, hỏi đày tớ việc gì, đày tớ kể chuyện cưới xin là thế. Khuê nói: - Mẹo đó là mẹo "Sơ bất giàn thân" đó. Lưu Bị nguy đến nơi! Nói thế rồi tuy bệnh chưa khỏi cũng gắng gượng lại gặp Lã Bố và nói rằng: - Tôi nghe tướng quân sắp chết, nên tôi đến viếng. Lã Bố giật nảy mình hỏi: - Vì sao lại nói thế? Khuê nói: - Bữa trước Viên Thuật cho đem vàng lụa đến biếu ông, là có ý để giết Lưu Huyền Đức, ông mới lấy chuyện bắn kích giải hòa. Nay tự dựng đến cầu kết dâu gia, ấy là muốn lấy con gái ông để làm tin đó. Khi nào con ông đã về nhà y, y lại sang đánh Lưu Bị để lấy Tiêu Bái. Tiêu Bái mất thì Tử Châu cũng nguy. Vả lại khi đã kết thân với y rồi, hoặc có khi đến vay lương, có khi y đến mượn binh. Ông mà cho y

bù yǔn , shì qì qīn ér qǐ bīng
duan yě . kuàng wén yuán
shù yǒu chēng dì zhì yì , shí
zào fǎn yě . bǐ ruò zào fǎn ,
zé gōng nǎi fǎn zéi qīn shǔ
yǐ , de wú wèi tian xià suǒ bù
róng hu ? " bù dà jīng yue : "
chén gōng wù wǒ ! " jí mìng
zhāng liáo yǐn bīng , zhui
gǎn zhì san shí lǐ zhì wài ,
jiāng nǚ qiǎng guī ; lián hán
yìn dou ná huí jian jìn , bù
fàng guī qù . què lìng rén huí
fù yuán shù , zhì shuo nǚ ér
zhuāng lián wèi bēi , sì bēi bì
biàn zì sòng lái . chén guī
yòu shuo lǚ bù , shǐ jiě hán
yìn fù xǔ dou . bù yóu yù wèi
jué .

来借兵：公若应之，是疲于奔命，而又结怨于人；若其不允，是弃亲而启兵端也。况闻袁术有称帝之意，是造反也。彼若造反，则公乃反贼亲属矣，得无为天下所不容乎？”布大惊曰：“陈宫误我！”急命张辽引兵，追赶到三十里之外，将女抢归；连韩胤都拿回监禁，不放归去。却令人回复袁术，只说女儿妆奁未备，俟备毕便自送来。陈珪又说吕布，使解韩胤赴许都。布犹豫未决。

9 hu rén bào : " xuán dé zài
xiǎo pèi zhao jun mǎi mǎ ,
bù zhì hé yì . " bù yue : " cǐ
wèi jiāng zhě běn fen shì ,
hé zú wèi guài . " zhèng huà
xiàn , sòng xiàn , wèi xù zhì ,
gào bù yue : " wǒ èr rén fèng
míng gong zhì mìng , wǎng
shan dong mǎi mǎ , mǎi de
hǎo mǎ san bǎi yú pǐ ; huí
zhì pèi xiàn jiè shǒu , bēi
qiǎng kòu jié qù yì bàn . dǎ
ting de shì liú bēi zhì dì
zhang fei , zhà zhuāng chu
zéi , qiǎng jié mǎ pǐ qù liǎo .
" lǚ bù ting liǎo dà nù , suí jí

忽人报：“玄德在小沛招军买马，不知何意。”布曰：“此为将者本分事，何足为怪。”正话间，宋宪、魏续至，告布曰：“我二人奉明公之命，往山东买马，买得好马三百余匹；回到沛县界首，被强寇劫去一半。打听得是刘备之弟张飞，诈妆出贼，抢劫马匹去了。”吕布

nhi khái binh đoan dã. Huống
văn viên thuật hữu xưng đế chí
ý, thị tạo phản dã. Bỉ nhược tạo
phản, tắc công nãi phản tặc
thân chúc hĩ, đắc vô vi thiên hạ
sở bất dung hổ? "Bố đại kinh
viết: "Trần cung ngô ngã!" Cấp
mệnh trương liêu dẫn binh, truy
cản chí tam thập lí chi ngoại,
tương nữ thường quy; liên hàn
dận đô nã hồi giam cầm, bắt
phóng quy khứ. Khước lệnh
nhân hồi phục viên thuật, chỉ
thuyết nữ nhi trang liêm vị bị, sĩ
biết tiện tự tổng lai. Trần khuê
hựu thuyết lữ bố, sử giải hàn
dận phó hứa đô. Bố do dự vị
quyết.

mượn ra, thì ông đã vất vả về y, lại
còn kết oán với người khác; nếu
ông không giúp, thì thân thích lìa
nhau và lại gây ra sự đánh nhau.
Huống chi ông đã biết rằng Viên
Thuật có ý muốn xưng đế. Muốn
xưng đế là làm phản, thế ra ông
còn kết thân với phản tặc, thiên hạ
ai còn dung ông nữa? Bố nghe nói
thất kinh mà rắng: - Trần Cung nó
làm lỡ ta! Vội vàng sai Trương Liêu
đem binh đuổi theo, đến ngoài ba
mươi dặm, lôi con gái trở về, và bắt
Hàn Dận đem giam lại, rồi sai
người sang nói với Viên Thuật
rắng: Đồ nữ trang sắm chưa đủ. Khi
nào sắm sửa xong sẽ đưa con gái
sang. Trần Khuê lại xui Lã Bố cho
giải Hàn Dận sang Hứa Đô nộp cho
triều đình. Lã Bố còn đương tần
ngần chưa định bè nào,

thì có người đến báo rằng: - Lưu Bị
ở Tiểu Báu chiêu quân tâu ngựa,
không biết có tình ý gì. Bố nói: - Ấy
là việc thường của người làm
tướng, có lạ gì? Đang nói chuyện
thì Tống Hiến, Ngụy Tục chạy vào
báo rằng: - Hai chúng tôi vâng
mệnh minh công sai sang Sơn
Đông mua ngựa, có tâu được hơn
ba trăm ngựa tốt, đi về đến đầu địa
giới huyện Báu, bị kẻ cướp ra cướp
mất một nửa. Hỏi dò ra thì đám
cướp ấy là Trương Phi, là em Lưu
Bị giả làm giặc núi đến ăn cướp. Lã
Bố giận lắm, lập tức điền binh đến
Tiểu Báu đánh Trương Phi. Lưu Bị

diǎn bing wǎng xiǎo pèi lái
dòu zhang fei . xuán dé wén
zhī dà jīng , huang máng lǐng
bing chu yíng . liǎng zhèn
yuán chǔ , xuán dé chu mǎ
yue : " xiong cháng hé gù
lǐng bing dào cǐ ? " bù zhǐ mà
yue : " wǒ yuán mén shè jǐ ,
jiù nǐ dà nán , nǐ hé gù duó
wǒ mǎ pǐ ? " xuán dé yue : "
bèi yin que mǎ , lìng rén sì
xià shou mǎi , an gǎn duó
xiong mǎ pǐ . " bù yue : nǐ
biàn shǐ zhang fei duó liǎo
wǒ hǎo mǎ yí bǎi wǔ shí pǐ ,
cháng zì dǐ lài ! " zhang fei
tíng qiang chu mǎ yue : " shì
wǒ duó liǎo nǐ hǎo mǎ ! nǐ jin
dài zěn me ? " bù mà yue : "
huán yǎn zéi ! nǐ lěi cì miào
shì wǒ ! " fei yue : " wǒ duó
nǐ mǎ nǐ biàn nǎo , nǐ duó wǒ
ge ge de xú zhou biàn bù
shuo liǎo ! " bù tǐng jǐ chu mǎ
lái zhàn zhang fei , fei yì tǐng
qiang lái yíng . liǎng gè han
zhàn yí bǎi yú gé , wèi jiàn
shèng fù . xuán dé kǒng yǒu
shu shí , jí míng jìn shou jun
rù chéng . lǚ bù fen jun sì
miàn wéi dìng . xuán dé
huàn zhang fei zé zhī yue : "
dou shì nǐ duó ta mǎ pǐ , rě
qǐ shì duan ! rú jin mǎ pǐ zài
hé chǔ ? " fei yue : " dou jì
zài gè sì yuàn nèi . " xuán dé
suí lìng rén chu chéng , zhì
lǚ bù yíng zhong , shuo qíng
yuàn sòng huán mǎ pǐ , liǎng
xiāng bà bing . bù yù cóng

听了大怒，随即点兵往
小沛来斗张飞。玄德闻
知大惊，慌忙领兵出迎。
两阵圆处，玄德出马
曰：“兄长何故领兵到
此？”布指骂曰：“我
辕门射戟，救你大难，
你何故夺我马匹？”玄
德曰：“备因缺马，令
人四下收买，安敢夺兄
马匹。”布曰：你便使
张飞夺了我好马一百五
十匹，尚自抵赖！”张
飞挺枪出马曰：“是我
夺了你好马！你今待怎
么？”布骂曰：“环眼
贼！你累次渺视我！”
飞曰：“我夺你马你便
恼，你夺我哥哥的徐州
便不说！”布挺戟出
马来战张飞，飞亦挺枪
来迎。两个酣战一百余
合，未见胜负。玄德恐
有疏失，急鸣金收军入
城。吕布分军四面围定。
玄德唤张飞责之曰：
“都是你夺他马匹，惹
起事端！如今马匹在何
处？”飞曰：“都寄在
各寺院内。”玄德随令

vāng tiều phái lai đấu trương
phi. Huyền đức văn tri đại kinh,
hoảng mang lính binh xuất
nghênh. Lưỡng trận viên xứ,
huyền đức xuất mã viết: "Huynh
trưởng hà cố lính binh đáo
thủ?" Bố chỉ mạ viết: "Ngã viên
môn xạ kích, cứu nhĩ đại nan,
nhĩ hà cố đoạt ngã mã thất?"
Huyền đức viết: "Bị nhân
khuyết mã, lệnh nhân tú hạ thu
mãi, an cảm đoạt huynh mã
thất." Bố viết: nhĩ tiện sử
trương phi đoạt liễu ngã hảo
mã nhất bách ngũ thập thất,
thượng tự để lại! "Trương phi
định thương xuất mã viết: "Thị
ngã đoạt liễu nhĩ hảo mã! Nhĩ
kim đai châm yêu?" Bố mạ viết:
"Hoàn nhẫn tắc! Nhĩ luy thứ
miễn thị ngã!" Phi viết: "Ngã
đoạt nhĩ mã nhĩ tiện não, nhĩ
đoạt ngã ca ca đích từ châu
tiện bắt thuyết liễu!" Bố định
kích xuất mã lai chiến trương
phi, phi diệc định thương lai
nghênh. Lưỡng cá hàm chiến
nhất bách dư hợp, vị kiến thắng
phụ. Huyền đức khủng hữu sơ
thất, cấp minh kim thu quân
nhập thành. Lữ bộ phân quân
tú diện vi định. Huyền đức
hoán trương phi trách chí viết:
"Đô thị nhĩ đoạt tha mã thất,
nhã khởi sự doan! Như kim mã
thất tại hà xú?" Phi viết: "Đô kí
tại các tự viện nội." Huyền đức
tùy lệnh nhân xuất thành, chí lữ
bộ doanh trung, thuyết tình
nguyễn tổng hoàn mã thất,

nghe thất kinh, vội vàng dẫn quân
ra đón. Khi hai bên bày trận rồi,
Huyền Đức cưỡi ngựa ra mà hỏi
rằng: - Huynh trưởng có việc gì
đem quân đến đây? Bố trả mắng
rằng: - Ở nha môn tao vừa bắn kích
để cứu mày khỏi được nạn lớn, nay
cớ sao mày lại cướp ngựa của tao?
Lưu Bị nói: - Tôi nay thiếu ngựa có
sai người ra bốn mặt tìm mua, chứ
có đâu dám cướp của huynh
trưởng? Lã Bố giận mắng rằng: -
Mày sai em là Trương Phi ra cướp
của tao một trăm rưỡi con ngựa tốt,
bây giờ lại chối à? Trương Phi vác
máu cưỡi ngựa ra nói rằng: - Chính
tao cướp ngựa đây! Mày làm gì nỗi
tao? Bố nói: - Thằng giặc mắt tròn
kia, mày đã bao nhiêu lần khinh
tao? Phi nói: - Sao tao cướp ngựa
của mày thì mày biết tức, mày
cướp Từ Châu của anh tao, sao
không nói? Bố vác kích lại đánh
Trương Phi. Phi cũng vác máu lại
địch. Hai người đánh nhau hơn một
trăm hiệp, chưa phân được thua,
Lưu Bị sợ lỡ việc ra, vội vàng khua
chiên thu quân về thành. Lã Bố chia
quân vây bốn mặt. Lưu Bị về gọi
Trương Phi trách rằng: - Chỉ tại
mày cướp ngựa của nó cho nên
sinh sự thế này. Thế thì ngựa ở
đâu? Phi nói: - Gửi cả vào các
chùa. Huyền Đức sai ngay người
đến trại Lã Bố, xin đem nộp trả
ngựa rồi hai bên cùng bãi binh. Lã
Bố muốn cho, Trần Cung nói: - Nay
không giết Lưu Bị đi, ngày sau tất
nó hại mình. Bố lại nghe, không cho
nữa lại càng ra riết đánh thành. Lưu

zhi . chén gong yue : " jin bù sha liú bēi , jiǔ hòu bì wéi suǒ hài . " bù ting zhi , bù cóng suǒ qǐng , gong chéng yù jí . xuán dé yǔ mí zhú , sun gan shang yì . sun gan yue : " cáo cào suǒ hèn zhě , lǚ bù yě . bù ruò qì chéng zǒu xū dou , tóu ben cáo cào , jiè jun pò bù , cī wèi shàng cè . " xuán dé yue : " shéi kě dang xian pò wéi ér chu ? " fei yue : " xiǎo dì qíng yuàn sǐ zhàn ! " xuán dé lìng fei zài qián , yún cháng zài hòu ; zì ju yú zhōng , bǎo hù lǎo xiǎo . dang yè san gèng , chéng zhe yuè míng , chu běi mén ér zǒu . zhèng yù sòng xiān , wèi xù , bēi yì dé yi zhèn sha tuì , de chu chóng wéi . hòu ér zhāng liáo gǎn lái , guan gong dí zhù . lǚ bù jiàn xuán dé qù liǎo , yě bù lái gǎn , suí jí rù chéng an míng , lìng gao shùn shǒu xiǎo pèi , zì jǐ réng huí xú zhōu qù liǎo .

10 què shuo xuán dé qián ben xǔ dou , dào chéng wài xià zhài , xian shǐ sun gan lái jiàn cáo cào , yán bēi lǚ bù zhuī bi . tè lái xiāng tóu . cáo

人出城，至吕布营中，说情愿送还马匹，两相罢兵。布欲从之。陈宫曰：“今不杀刘备，久后必为所害。”布听之，不从所请，攻城愈急。玄德与糜竺、孙乾商议。孙乾曰：“曹操所恨者，吕布也。不若弃城走许都，投奔曹操，借军破布，此为上策。”玄德曰：“谁可当先破围而出？”飞曰：“小弟情愿死战！”玄德令飞在前，云长在后；自居于中，保护老小。当夜三更，乘着月明，出北门而走。正遇宋宪、魏续，被翼德一阵杀退，得出重围。后而张辽赶来，关公敌住。吕布见玄德去了，也不来赶，随即入城安民，令高顺守小沛，自己仍回徐州去了。

却说玄德前奔许都，到城外下寨，先使孙乾来见曹操，言被吕布追逼。特来相投。操曰：“

lưỡng tương bãibinh. Bố dục tòng chi. Trần cung viết: "Kim bắt sát lưu bị, cứu hậu tất vi sở hại." Bố thính chi, bất tòng sở thính, công thành dũ cấp. Huyền đức dữ mi trúc, tôn kiền thương nghị. Tôn kiền viết: "Tào thao sở hận giả, lữ bố dã. Bất nhược khí thành tẩu hứa đô, đầu bôn tào thao, tá quân phá bố, thử vi thượng sách." Huyền đức viết: "Thùy khả đương tiên phá vi nhi xuất?" Phi viết: "Tiểu đệ tình nguyện tử chiến!" Huyền đức lệnh phi tại tiền, vân trường tại hậu; tự cư vu trung, bảo hộ lão tiêu. Dương dạ tam canh, thừa trú nguyệt minh, xuất bắc môn nhí tầu. Chánh ngô tổng hiến, ngụy tục, bị dục đức nhất trận sát thối, đắc xuất trọng vi. Hậu nhí trương liêu cản lai, quan công địch trụ. Lữ bố kiến huyền đức khứ liễu, dã bắt lai cản, tùy túc nhập thành an dân, lệnh cao thuận thủ tiểu phái, tự kỷ nhưng hồi từ châu khứ liễu.

Bị bàn với Tôn Càn, My Chúc, Càn nói: - Tào Tháo giận Lã Bố. Không bằng ta bỏ thành chạy sang Hứa Đô, về với Tào Tháo, rồi mượn quân đánh Lã Bố, kế ấy là hơn cả. Lưu Bị hỏi: - Ai dám ra trước, phá vòng vây bây giờ? Trương Phi xin đi. Lưu Bị sai Trương Phi đi trước, Quan Công đi sau. Còn mình thì ở giữa, giữ gìn vợ con già trẻ, đương đêm canh ba, nhân bóng trăng sáng, ra cửa bắc chạy, gặp ngay Tống Hiến, Ngụy Tục. Hai tướng ấy bị Trương Phi đánh cho một trận phải lui. Lưu Bị ra khỏi vòng vây. Một sau Trương Liêu chạy đuổi. Quan Công đánh cho phái đứng lại. Lã Bố thấy Lưu Bị đi rồi không đuổi theo nữa, vào thành yên dân, rồi sai Cao Thuận giữ Tiểu Bá; mình lại về Tứ Châu.

Khước thuyết huyền đức tiền bôn hứa đô, đáo thành ngoại hạ trại, tiên sử tôn kiền lai kiến tào thao, ngôn bị lữ bố truy bức. Đặc lai tương đầu. Thao

Lưu Bị chạy sang Hứa Đô, đóng trại ở ngoại thành, trước hết sai Tôn Càn vào ra mắt Tào Tháo, nói rằng: Vì bị Lã Bố đánh, xin đến nương nhờ. Tháo nói: Huyền Đức với ta

yue : " xuán dé yǔ wú , xiong dì yě . " biàn qǐng rù chéng xiāng jiàn . cì rì , xuán dé liù guan , zhang zài chéng wài , zì dài sun gan , mí zhú rù jiàn cáo . cáo dài yǐ shàng bin zhī lǐ . xuán dé bēi sù lǚ bù zhì shì , cáo yue : " bù nǎi wú yì zhì bēi , wú yǔ xián dì bìng lì zhu zhì . " xuán dé chēng xiè . cáo shè yàn xiāng dài , zhì wǎn sòng chu . xún yù rù jiàn yue : " liú bēi , ying xióng yě . jin bù zǎo tú , hòu bì wèi huàn . " cáo bù dá . yù chu , guo jià rù . cáo yue : " xún yù quàn wǒ sha xuán dé , dang rú hé ? " jia yue : " bù kě . zhǔ gong xìng yì bing , wèi bāi xìng chū bào , wéi zhàng xìn yì yí zhao jùn jié , yóu jù qí bù lái yě ; jin xuán dé sù yǒu ying xióng zhí míng , yǐ kùn qióng ér lái tóu , ruò sha zhī , shì hài xián yě . tian xià zhì móu zhì shì , wén ér zì yí , jiang guò zú bù qián , zhǔ gong shéi yǔ dìng tian xià hu ? fu chú yi rén zhì huàn , yǐ zǔ sì hǎi zhì wàng : an wéi zhì jí bù kě bù chá . " cáo dà xǐ yue : " jun yán zhèng hé wú xin . " cì rì , jí biǎo jiàn liú bēi lǐng yù zhōu mù . chéng yù jiàn yue : " liú bēi zhong bù wèi rén zhì xià , bù rú zǎo tú zhì . " cáo yue : " fang jin zhèng yòng yǐng xióng zhì shí , bù kě sha yí rén ér shi tian xià

玄德与吾，兄弟也。”便请入城相见。次日，玄德留关、张在城外，自带孙乾、糜竺入见操。操待以上宾之礼。玄德备诉吕布之事，操曰：“布乃无义之辈，吾与贤弟并力诛之。”玄德称谢。操设宴相待，至晚送出。荀彧入见曰：“刘备，英雄也。今不早图，后必为患。”操不答。彧出，郭嘉入。操曰：“荀彧劝我杀玄德，当如何？”嘉曰：“不可。主公兴义兵，为百姓除暴，惟仗信义以招俊杰，犹惧其不来也；今玄德素有英雄之名，以困穷而来投，若杀之，是害贤也。天下智谋之士，闻而自疑，将裹足不前，主公谁与定天下乎？夫除一人之患，以阻四海之望：安危之机不可不察。”操大喜曰：“君言正合吾心。”次日，即表荐刘备领豫州牧。程昱谏曰：“刘备终不为人之

viết: "Huyền đức dữ ngô, huynh đệ dã." Tiện thỉnh nhập thành tương kiến. Thứ nhật, huyền đức lưu quan, trương tại thành ngoại, tự đái tôn kiên, mi trúc nhập kiến thao. Thao đái dĩ thượng tân chi lễ. Huyền đức bị tố lữ bố chí sự, thao viết: "Bố nãi vô nghĩa chí bối, ngô dữ hiền đệ tịnh lực tru chí." Huyền đức xưng tạ. Thao thiết yến tương đãi, chí văn tống xuất. Tuân úc nhập kiến viết: "Lưu bì, anh hùng dã. Kim bắt tảo đồ, hậu tất vi hoạn." Thao bắt đáp. Úc xuất, quách gia nhập. Thao viết: "Tuân úc khuyến ngã sát huyền đức, đương như hà?" Gia viết: "Bát khả. Chúa công hưng nghĩa binh, vi bách tính trừ bạo, duy trượng tín nghĩa dĩ chiêu tuấn kiệt, do cụ kì bắt lai dã; kim huyền đức tố hữu anh hùng chí danh, dĩ khôn cùng nhí lai đầu, nhược sát chí, thị hại hiền dã. Thiên hạ trí mưu chí sĩ, văn nhi tự nghi, tương khóa túc bất tiền, chúa công thùy dữ định thiên hạ hò? Phu trù nhất nhân chí hoạn, dĩ trả tú hải chí vọng: an nguy chí cơ bất khả bất sát." Thao đại hỉ viết: "Quân ngôn chánh hợp ngô tâm." Thứ nhật, tức biểu tiến lưu bị lĩnh dự châu mục. Trình dục gián viết: "Lưu bì chung bất vi nhân chí hả, bất như tảo đồ chí." Thao viết: "Phương kim chánh dụng anh hùng chí thời, bất khả sát nhất nhân nhi thất thiên hạ chí

như anh em. Liền mời vào tương kiến. Hôm sau Lưu Bị đế Quan, Trương ngoài thành, dắt Tôn Càn, My Chúc vào yết kiến Tào Tháo, Tháo đãi làm bậc khách quý. Khi Lưu Bị kể hết chuyện Lã Bố, Tháo nói rằng: - Bố là đồ vô ơn, ta với hiền đệ phải hợp sức lại để trừ nó mới được. Lưu Bị tạ ơn. Tháo mở yến thết đãi, đến chiều tiến ra về. Tuân Úc vào nói rằng: - Lưu Bị là người anh hùng. Nay không trừ sớm đi, tất đỗ lo về sau. Tháo chẳng bảo làm sao, Úc ra, Quách Gia vào. Tháo hỏi: - Úc xui ta giết Lưu Bị. Nên không? Gia nói: - Không nên, chúa công cất quân nghĩa binh, vì trăm họ trừ kẻ hung bạo, giữ điều tín nghĩa, để vời hào kiệt còn lo người ta chẳng đến, nay Huyền Đức có tiếng anh hùng, vì cùng khốn, mới về với ta, nếu lại giết đi, chẳng hóa ra mình hại người hiền. Những người chí sĩ trong thiên hạ nghe thấy sinh ngờ còn ai bước chân vào cửa chúa công nữa, chúa công cùng với ai mà định việc thiên hạ? Trừ được cái lo một người, mà làm cản trở lòng trông ngóng của bốn bề. Cái cơ yên nguy, xin chúa công phải xét mới được. Tháo mừng nói rằng: - Người nói chính hợp bụng ta. Hôm sau Tháo dâng biểu tiến Lưu Bị, xin cho lĩnh chức mục Dự Châu. Trình Dục can rằng: - Lưu Bị về sau tất không chịu ở dưới người khác đâu, không bằng giết trước đi. Tháo nói: - Nay đương lúc dụng anh hùng, không nên giết một người để mất

zhì xīn . cǐ guō fèng xiào yǔ
wú yǒu tòng jiān yě . " suí bù
tíng yù yán , yǐ bīng sān qian
, liáng wàn hú sòng yǔ xuán
dé , shǐ wǎng yù zhōu dào
rèn . jìn bīng tún xiǎo pèi ,
zhao jí yuán sǎn zhì bīng ,
gong lǚ bù . xuán dé zhì yù
zhōu , lìng rén yue huì cáo
cào . cào zhèng yù qǐ bīng ,
zì wǎng zheng lǚ bù , hu líu
xìng mǎ bào shuo zhāng jì zì
guān zhōng yǐn bīng gōng
nán yáng , wèi líu shǐ suǒ
zhong ér sī ; jì zhí zhāng xiù
tǒng qí zhòng , yòng jiā xū
wèi móu shì , jié lián líu biǎo
, tún bīng wǎn chéng , yù
xīng bīng fàn que duó jià .
cào dà nù , yù xīng bīng tǎo
zhì , yòu kǒng lǚ bù lái qín xū
dou , nǎi wèn jì yú xún yù .
yù yue : " cǐ yì shì ēr . lǚ bù
wú móu zhì bēi , jiàn lì bì xī ;
míng gōng kě qiǎn shǐ wǎng
xú zhōu , jiā guān cì shǎng ,
lìng yǔ xuán dé jiě hé . bù xǐ
, zé bù sì yuǎn tú yǐ . " cào
yue : " shàn . " suí cha fèng
jun dou wèi wáng zé , ? guān
gào bìng hé jiě shu , wǎng
xú zhōu qù qì . yǐ miàn qǐ
bīng shí wǔ wàn , qin tǎo
zhāng xiù . fen jun san lù ér
xíng , yǐ xià hóu dun wèi xian
feng . jun mǎ zhì ? shuǐ xià
zhài . jiā xū quàn zhāng xiù
yue : " cào bìng shì dà , bù
kě yǔ dí , bù rú jù zhòng tóu
jiàng . " zhāng xiù cóng zhī ,

下，不如早图之。”操曰：“方今正用英雄之时，不可杀一人而失天下之心。此郭奉孝与吾有同见也。”遂不听昱言，以兵三千、粮万斛送与玄德，使往豫州到任。进兵屯小沛，招集原散之兵，攻吕布。玄德至豫州，令人约会曹操。操正欲起兵，自往征吕布，忽流星马报说张济自关中引兵攻南阳，为流矢所中而死；济侄张绣统其众，用贾诩为谋士，结连刘表，屯兵宛城，欲兴兵犯阙夺驾。操大怒，欲兴兵讨之，又恐吕布来侵许都，乃问计于荀彧。彧曰：“此易事耳。吕布无谋之辈，见利必喜；明公可遣使往徐州，加官赐赏，令与玄德解和。布喜，则不思远图矣。”操曰：“善。”遂差奉军都尉王则，赍官诰并和解书，往徐州去讫。一面起兵十五万，亲讨张绣。分军三路而

tâm. Thủ quách phụng hiếu dũng hữu đồng kiến dã." Toại bắt thính dục ngôn, dĩ binh tam thiêng, lương vạn hộc tổng dữ huyền đức, sử vãng dụ châu đáo nhâm. Tiền binh truân tiểu phái, chiêu tập nguyên tán chi binh, công lữ bố. Huyền đức chí dụ châu, lệnh nhân ước hội tào thao. Thao chánh dục khởi binh, tự vãng chinh lữ bố, hốt lưu tinh mã báo thuyết trương tề tự quan trung dẫn binh công nam dương, vi lưu thỉ sở trung nhi tử; tề chất trương tú thống kì chúng, dụng cỗ hủ vi mưu sĩ, kết liên lưu biếu, truân binh uyển thành, dục hưng binh phạm khuyết đoạt giá. Thao đại nô, dục hưng binh thảo chi, hựu khủng lữ bố lai xâm hứa đô, nãi vấn kế vu tuân úc. Úc viết: "Thủ di sự nhĩ. Lữ bố vô mưu chi bối, kiến lợi tất hỉ; minh công khả khiển sử vãng từ châu, gia quan tú thường, lệnh dữ huyền đức giải hòa. Bố hỉ, tắc bất tư viễn đồ hỉ." Thao viết: "Hiện." Toại sai phụng quân đô úy vương tắc, tê quan cáo tịnh hòa giải thư, vãng từ châu khứ cật. Nhất diện khởi binh thập ngũ vạn, thân thảo trương tú. Phân quân tam lộ nhi hành, dĩ ha hâu đôn vi tiên phong. Quân mã chí dục thủy hạ trại. Cỗ hủ khuyển trương tú viết: "Thao binh thế đại, bất khả dữ địch, bất như cử chúng đầu hàng." Trương tú tòng chí, sử cỗ hủ chí thao trại

lòng thiên hạ. Ta với Quách Gia cùng một ý kiến. Tháo không nghe lời Trinh Dục, lại lấy ba nghìn quân và một vạn hộc lương, giao cho Lưu Bị, sai ra Dự Châu nhận chức, tiến quân đóng ở Tiểu Bá, chiêu tập những binh cũ của mình để rồi đánh Lã Bố. Huyền Đức đến Dự Châu, sai người về hẹn với Tào Tháo định ngày cắt quân cùng đi đánh Lã Bố. Khi Tháo sắp đi, có ngựa lưu tinh đến báo rằng: - Trương Tế từ Quan Trung dẫn quân đến đánh Nam Dương, lõi phải tên bay bắn chết. Nay cháu Tế là Trương Tú cầm quân, dùng Giả Hủ làm mưu sĩ, kết liên với Lưu Biểu đóng quân ở Uyển Thành, muốn đem quân lại phạm cửa Khuyết để cướp giá. Tháo tức lắm, muốn đem binh ra đánh, lại sợ Lã Bố đến cướp Hứa Đô, mới hỏi Tuân Úc xem có kế gì. Tuân Úc nói: - Việc ấy thực dẽ, Lã Bố là đứa vô mưu, thấy lợi thì hoa mắt lên, minh công nên sai sứ sang Từ Châu, thăng quan thường hâu cho nó, bắt nó phải hòa với Lưu Bị. Lã Bố được thường tất không nghĩ xa xôi gì nữa. Tháo ưng ý, liền ai phụng quân đô úy là Vương Tắc đem bằng sắc cùng tờ giải hòa sang Từ Châu. Một đường thì cắt ngay mười lăm vạn quân đi đánh Trương Tú, chia quân ra làm ba đường; cho Hạ Hầu Đôn làm tiên phong, quân mã đến Vị Thủy đóng trại. Giả Hủ thấy vậy khuyên bảo Trương Tú rằng: - Quân Tào thế lớn lắm, ta không địch nổi. Chi bằng đem quân đầu

shǐ jiǎ xǔ zhì cào zhài tōng
kuǎn . cào jiàn xǔ yìng duì rú
liú , shèn ài zhi , xiào yòng
wèi móu shì . xǔ yue : " mǒu
xí cóng lǐ ? , de zuì tian xià ;
jin cóng zhang xiù , yán ting
jì cóng , bù rěn qì zhì . " nǎi
cí qù . cì rì yǐn xiù lái jiàn cào
, cào dài zhì shèn hòu . yǐn
bing rù wǎn chéng tún za ,
yú jun fen tún chéng wài ,
zhài zhà lián luò shí yú lǐ . yǐ
zhù shù rì , xiù měi rì shè
yàn qǐng cào .

行，以夏侯惇为先锋。
军马至淯水下寨。贾诩
劝张绣曰：“操兵势大
，不可与敌，不如举众
投降。”张绣从之，使
贾诩至操寨通款。操见
诩应对如流，甚爱之，
效用为谋士。诩曰：“
某昔从李傕，得罪天下
；今从张绣，言听计从
，不忍弃之。”乃辞去
。次日引绣来见操，操
待之甚厚。引兵入宛城
屯扎，余军分屯城外，
寨栅联络十余里。一住
数日，绣每日设宴请操
。

11 yi rì cào zuì , tuì rù qǐn suǒ ,
si wèn zuǒ yòu yue : " cǐ
chéng zhōng yǒu jī nǚ fǒu ? "
cào zhì xiong zi cáo an mǐn ,
zhì cào yì , nǎi mì duì yue : "
zuó wǎn xiǎo zhí kui jiàn
guǎn shě zhī cè , yǒu yí fù
rénn , shēng de shí fen měi lì ,
wèn zhì , jí xiù shú zhāng jì
zhì qí yě . " cào wén yán ,
biàn lìng an mǐn lǐng wǔ shí
jiǎ bing wǎng qǔ zhì . xu yú ,
qǔ dào jun zhōng . cào jiàn
zhì , guǒ rán měi lì . wèn qí
xìng , fù dá yue : " qiè nǎi
zhang jì zhì qí zou shì yě . "

一日操醉，退入寝所，
私问左右曰：“此城中
有妓女否？”操之兄子
曹安民，知操意，乃密
对曰：“昨晚小侄窥见
馆舍之侧，有一妇人，
生得十分美丽，问之，
即绣叔张济之妻也。”
操闻言，便令安民领五
十甲兵往取之。须臾，
取到军中。操见之，果
然美丽。问其姓，妇答

thông khoản. Thao kiến hủ ứng
đối như lưu, thậm ái chi, hiệu
dụng vi mưu sĩ. Hủ viết: "Mỗ
tích tòng lý giác, đắc tội thiên
hạ; kim tòng trương tú, ngôn
thính kế tòng, bất nhẫn khí chí."
Nǎi từ khứ. Thứ nhật dẫn tú lai
kiến thao, thao đãi chí thậm
hậu. Dẫn binh nhập uyển thành
truân trát, dư quân phân truân
thành ngoại, trại sách liên lạc
thập dư lí. Nhất trụ sở nhật, tú
mỗi nhật thiết yến thỉnh thao.

hang. Tú nghe, sai Giả Hủ đến trại
Tào Tháo nói trước, Tháo thấy Giả
Hủ ứng đối nhanh nhau, có bụng
yêu mến, muốn dùng làm mưu sĩ.
Hủ nói: - Tôi trước theo Lý Thôi,
mắc tội với thiên hạ; nay theo
Trương Tú, tôi nói gì, bày kế gì
Trương Tú cũng theo, nên không
nỡ bỏ. Hủ nói rồi ra về; hôm sau
đưa Tú vào yết kiến Tào Tháo.
Tháo tiếp đãi thực hậu. Tú dẫn binh
vào đóng trong Uyển Thành, lập
doanh trại liên tiếp nhau, dài hơn
mười dặm. Ở được vài ngày, Tú
mỗi hôm mở yến một lần mời Tháo.

Nhất nhật thao túy, thối nhập
tầm sờ, tư vấn tả hữu viết:
"Thủ thành trung hữu kĩ nữ
phù?" Thao chi huynh tử tào an
dân, tri thao ý, nãi mật đối viết:
"Tạc vân tiểu chất khuy kiến
quán xá chi trắc, hữu nhất phụ
nhân, sinh đắc thập phân mĩ lệ,
vấn chi, tức tú thúc trương tề
chi thê dã." Thao văn ngôn, tiện
lệnh an dân lĩnh ngũ thập giáp
binh vãng thủ chi. Tu du, thủ
đáo quân trung. Thao kiến chi,
quả nhiên mĩ lệ. Vấn kì tính,
phụ đáp viết: "Thiép nãi trương
tề chi thê trâu thị dã." Thao viết:

Một bữa Tháo uống rượu say, vào
giường ngủ, hỏi nhỏ tả hữu rằng: -
Trong thành có kỹ nữ không? Đứa
cháu, con của anh Tháo, tên là Tào
An Dân, biết ý Tháo, vào thưa thầm
rằng: - Thưa chú, chiều hôm qua,
cháu trông thấy ở cạnh quán sá có
một người đàn bà, mười phân xinh
đẹp. Cháu hỏi ra thì là vợ Trương
Tế, thím Trương Tú. Tháo nghe nói,
liền An Dân đem năm mươi giáp
binh ra đòi vào. Được một lát, binh
dẫn vào. Tháo trông ra quả là xinh
đẹp, hỏi họ chi, thì người đàn bà
thưa rằng: - Thiếp họ Châu, vốn là
vợ Trương Tế. Tháo hỏi: - Phu

cào yue : " fu rén shí wú fǒu ? " zou shì yue : " jiǔ wén chéng xiāng wei míng , jin xì xìng de zhan bài . " cào yue : " wú wèi fu rén gù , tè nà zhang xiù zhì jiàng ; bù rán miè zú yǐ . " zou shì bài yue : " shí gǎn zài sheng zhì en . " cào yue : " jin rì de jiàn fu rén , nǎi tian xìng yě . jin xiao yuàn tòng zhěn xí , suí wú huán dou , an xiāng fù guì , hé rú ? " zou shì bài xiè . shì yè , gòng sù yú zhàng zhong . zou shì yue : " jiǔ zhù chéng zhong , xiù bì sheng yí , yì kǒng wài rén yì lùn . " cào yue : " míng rì tòng fu rén qù zhài zhong zhù . " cì rì , yí yú chéng wài an xie , huàn diǎn wéi jiù zhōng jūn zhàng fáng wài sù wèi . ta rén fei fēng hu huàn , bù xǔ zhé rù . yīn cǐ , nèi wài bù tong . cào měi rì yǔ zou shì qǔ lè , bù xiāng guī qí .

12 zhang xiù jia rén mì bào xiù . xiù nù yue : " cào zéi rǔ wǒ tài shèn ! " biàn qǐng jiǎ xǔ shang yì . xǔ yue : " cǐ shì bù kě xiè lòu . lái rì děng cào chu zhàng yì shì , rú cǐ rú cǐ . " cì rì , cào zuò zhàng zhong , zhang xiù rù gào yue : " xìn

曰： “妾乃张济之妻邹氏也。”操曰：“夫人识吾否？”邹氏曰：“久闻丞相威名，今夕幸得瞻拜。”操曰：“吾为夫人故，特纳张绣之降；不然灭族矣。”邹氏拜曰：“实感再生之恩。”操曰：“今日得见夫人，乃天幸也。今宵愿同枕席，随吾还都，安享富贵，何如？”邹氏拜谢。是夜，共宿于帐中。邹氏曰：“久住城中，绣必生疑，亦恐外人议论。”操曰：“明日同夫人去寨中住。”次日，移于城外安歇，唤典韦就中军帐房外宿卫。他人非奉呼唤，不许辄入。因此，内外不通。操每日与邹氏取乐，不想归期。

张绣家人密报绣。绣怒曰：“操贼辱我太甚！”便请贾诩商议。诩曰：“此事不可泄漏。来日等操出帐议事，如此如此。”次日，操坐帐

"Phu nhân thức ngô phủ?" Trâu thị viết: "Cửu văn thừa tướng uy danh, kim tịch hạnh đặc chiêm bái." Thao viết: "Ngô vi phu nhân có, đặc nạp truong tú chi hàng; bắt nhiên diệt tộc hĩ." Trâu thị bái viết: "Thật cảm tái sinh chi ân." Thao viết: "Kim nhật đặc kiến phu nhân, nãi thiên hạnh dã. Kim tiêu nguyện đồng châm tịch, tùy ngô hoàn đô, an hưởng phú quý, hà nhu?" Trâu thị bái tạ. Thị dạ, cộng túc vu truong trung. Trâu thị viết: "Cửu trụ thành trung, tú tất sinh nghi, diệc khủng ngoại nhân nghị luận." Thao viết: "Minh nhật đồng phu nhân khứ trại trung trụ." Thứ nhật, di vu thành ngoại an hiết, hoán điển vi tựu trung quân truong phòng ngoại túc vệ. Tha nhân phi phụng hô hoán, bắt hứa triếp nhập. Nhân thủ, nội ngoại bất thông. Thao mỗi nhật dữ trâu thị thủ nhạc, bắt tưởng quy kè.

nhân có biết ta không? - Thiếp được nghe uy danh thừa tướng đã lâu. Nay mới được bái kiến. - Ta cho Trương Tú hàng cũng vì phu nhân đó, nếu không ta đã giết cả họ nói rồi. Châu thị lạy tạ nói rằng: - Thực đội ơn tái sinh của ngài. Tháo nói: - Hôm nay trời xui được gặp phu nhân, thực là may quá. Đêm hôm nay xin cùng chăn chiếu, rồi sẽ theo ta về kinh đô, yên hưởng giàu sang. Phu nhân có thuận không? Châu thị lạy tạ. Đêm hôm ấy cùng ngủ trong truong. Hôm sau Châu thị nói: - Thiếp ở trong thành, Trương Tú tất sinh nghi, vả sợ miệng tiếng người ngoài. Tháo nói: - Đề mai tôi xin cùng phu nhân ra ở trại ngoài thành. Hôm sau Tháo ra nghỉ ở ngoài thành, sai Điền Vi canh giữ bên ngoài, ai vào phải báo trước, cho vào mới được vào. Vì thế, tin tức trong ngoài không thông, Tào Tháo mỗi ngày cùng họ Châu vui thú, không tưởng gì đến về nữa.

Trương tú gia nhân mật báo tú. Tú nô viết: "Thao tắc nhục ngã thái thậm!" Tiện thỉnh cỗ hủ thương nghị. Hủ viết: "Thứ sự bất khả tiết lậu. Lai nhật đặng thao xuất truong nghị sự, như thủ như thủ." Thứ nhật, thao tọa truong trung, truong tú

Người nhà Trương Tú, có người mật báo với Trương Tú. Tú giận lắm nói rằng: - Thằng giặc Tháo nó làm nhục ta quá! Bên mời Giả Hủ đến bàn. Hủ nói: - Việc ấy đừng tiết lộ ra vội. Ngày mai đợi lúc Tào Tháo ra truong bàn việc, thời nên làm thế này... thế này... Hôm sau

jiàng bing duo yǒu táo wáng zhě , qǐ yí tún zhōng jūn . " cào xǔ zhì . xiù nǎi yí tún qí jun . fēn wéi sì zhài , kè qì jù shì . yin wèi diǎn wéi yǒng měng , jí qie nán jìn , nǎi yǔ pian jiāng hú che ér shàng yì . nǎ gù che ér lì néng fù wǔ bǎi jīn , rì xíng qí bǎi lǐ , yì yì rén yě . dang xià xiān jí yú xiù yue : " diǎn wéi zhī kě wèi zhě , shuang tiě jǐ ēr . zhǔ gōng míng rì kě qǐng ta lái chí jiǔ , shǐ jìn zuì ér guī . nǎ shí mǒu biàn hùn rù ta gen lái jun shì shù nèi , tou rù zhàng fáng , xian dào qí jǐ , cǐ rén bù zú wèi yǐ . " xiù shèn xī , yù xian zhǔn bèi gong jiàn , jiǎ bing , gào shì gè zhài . zhì qí , lìng jiǎ xǔ zhì yì qǐng diǎn wéi dào zhài , yīn qín dài jiǔ . zhì wǎn zuì guī , hú che ér zá zài zhòng rén duì lǐ , zhí rù dà zhài . shì yè cáo cáo yú zhàng zhōng yǔ zuò shì yǐn jiǔ , hu ting zhàng wài rén yán mǎ sī . cào shǐ rén guan zhì . huí bào shì zhāng xiù jun yè xún , cào nǎi bù yí . shí jìn èr gèng , hu wén zhài nèi nà hǎn , bào shuo cǎo che shàng huǒ qǐ . cào yue : " jun rén shi huǒ , wù de jīng dòng . " xu yú , sì xià lǐ huǒ qǐ . cào shǐ zháo máng , jí huàn diǎn wéi . wéi fang zuì wò , shuì mèng zhōng tǐng de jīn gǔ hǎn sha zhī sheng , biàn

中，张绣入告曰：“新降兵多有逃亡者，乞移屯中军。”操许之。绣乃移屯其军。分为四寨，刻期举事。因畏典韦勇猛，急切难近，乃与偏将胡车儿商议。那故车儿力能负五百斤，日行七百里，亦异人也。当下献计于绣曰：“典韦之可畏者，双铁戟耳。主公明日可请他来吃酒，使尽醉而归。那时某便混入他跟来军士数内，偷入帐房，先盗其戟，此人不足畏矣。”绣甚喜，预先准备弓箭、甲兵，告示各寨。至期，令贾诩致意请典韦到寨，殷勤待酒。至晚醉归，胡车儿杂在众人队里，直入大寨。是夜曹操于帐中与邹氏饮酒，忽听帐外人言马嘶。操使人观之。回报是张绣军夜巡，操乃不疑。时近二更，忽闻寨内呐喊，报说草车上火起。操曰：“军人失火，勿得惊动。”须臾，四下

nhập cáo viết: "Tân hàng binh đa hữu đào vong giả, khát di truân trung quân." Thao húa chi. Tú nǎi di truân kì quân. Phân vi tứ trại, khắc kì cử sự. Nhân úy điền vi dũng mãnh, cấp thiết nan cận, nǎi dữ thiên tương hồ xa nhi thương nghị. Na cổ xa nhi lực năng phụ ngũ bách cân, nhật hành thất bách lí, diệc dị nhân dã. Đương hạ hiến kế vu tú viết: "Điển vi chi khả úy giả, song thiết kích nhĩ. Chúa công minh nhật khả thỉnh tha lai cật tửu, sử tần túy nhi quy. Na thời mỗ tiện hỗn nhập tha cân lai quân sĩ sở nội, thâu nhập trường phòng, tiên đạo kì kích, thủ nhân bất túc úy hĩ." Tú thâm hỉ, dự tiên chuẩn bị cung tiễn, giáp binh, cáo kì các trại. Chí kì, lệnh cổ hủ trí ý thỉnh điển vi đáo trại, ân cần đãi tửu. Chí vân túy quy, hồ xa nhi tạp tại chúng nhân đội lí, trực nhập đại trại. Thị dạ tào thao vu trường trung dữ trâu thị ẩm tửu, hốt thính trường ngoại nhân ngôn mã tê. Thao sử nhân quan chi. Hồi báo thị trường tú quân dạ tuần, thao nãi bất nghi. Thời cận nhị canh, hốt vẫn trại nội nột hảm, báo thuyết thảo xa thương hỏa khởi. Thao viết: "Quân nhân thất hỏa, vật đắc kinh động." Tu du, tú hạ lí hỏa khởi. Thao thủy trú mang, cấp hoán điển vi. Vì phương túy ngoạ, thụy mộng trung thính đắc kim cổ hảm sát chi thanh,

Tào Tháo ngồi ở trong trường. Trương Tú vào bẩm rằng: - Những binh lính mới hàng, nhiều đứa đi trốn, xin thừa tướng cho đem vào trung quân. Tháo ưng thuận. Tú liền dời đồn vào, chia làm bốn trại rồi định ngày khởi sự. Nhưng Tú còn lo Điển Vi khỏe mạnh, khó lòng gần được, bàn với thiên tướng là Hồ Xa Nhị sức đội được năm trăm cân, một ngày đi được bảy trăm dặm cũng là một người tài. Khi ấy Tú hỏi, Hồ Xa Nhị nói: - Điển Vi chỉ giỏi về đôi thiết kích. Ngày mai chúa công cho mời hắn đến uống rượu, cho uống thực say hấy để về. Bấy giờ tôi sẽ lệnh vào đám quân sĩ đi theo hắn, lén vào trong phòng, ăn trộm được đôi kích thì không sợ gì nó nữa. Tú mừng lắm, sai chuẩn bị cung tên, giáp binh, bảo trước các trại, đến hẹn sai Giả Hủ mời Điển Vi đến chơi, hẳn khoản mời rượu. Vì đến tối say về. Hồ Xa Nhị đi lẩn trong đội quân, lén vào trong trại. Đêm hôm ấy, Tào Tháo cùng họ Châu đang uống rượu ở trong trường, chợt nghe ở ngoài có tiếng xôn xao và tiếng ngựa kêu. Tháo sai người ra coi xem có việc gì, quân vào báo rằng: Quân Trương Tú đi tuần đêm. Tháo không nghĩ ngờ gì nữa. Đến canh hai ở sai trại lại có tiếng reo, rồi quân lại vào báo rằng: - Trên những xe cỏ có lửa cháy. Tháo truyền rằng: - Ấy là chúng nó nhỡ đánh rơi lửa, không ai được xôn xao. Được một hồi thì bốn mặt lửa cùng cháy cả. Bấy giờ Tháo mới hoảng sợ, vội vàng sai

tiào qǐ shen lái , què xún bù
jiàn liǎo shuang jǐ . shí dí
bing yǐ dào yuán mén , wéi jí
chè bù zú yao dao zài shǒu .
zhì jiàn mén shǒu wú shù jun
mǎ , gè dǐ cháng qīng ,
qīng rù zhài lái . wéi fèn lì
xiàng qián , kǎn sǐ èr shí yú
rénn . mǎ jun fang tuì , bù jun
yòu dào , liǎng bian qiang rú
wěi liè . wéi shen wú piàn jiā
, shàng xià bèi shù shí qiang
, wù zì sǐ zhàn . dao kǎn que
bù kan yòng , wéi jí qì dao ,
shuang shǒu tí zhe liǎng gè
jun rén yíng dí , jí sǐ zhě ba
lè rén , qún zéi bù gǎn jìn ,
zhì yuǎn yuǎn yǐ jiàn shè zhì
, jiàn rú zòu yǔ . wéi yóu sī jù
zhài mén . zheng nài zhài
hòu zéi jun yǐ rù , wéi bēi
shang yòu zhong yí qiang ,
nǎi dà jiào shù sheng , xiě liú
mǎn dì ér sǐ . sǐ liǎo bàn
shǎng , huán wú yí rén gǎn
cóng qián mén ér rù zhě .

里火起。操始着忙，急唤典韦。韦方醉卧，睡梦中听得金鼓喊杀之声，便跳起身来，却寻不见了双戟。时敌兵已到辕门，韦急掣步卒腰刀在手。只见门首无数军马，各抵长枪，抢入寨来。韦奋力向前，砍死二十余人。马军方退，步军又到，两边枪如苇列。韦身无片甲，上下被数十枪，兀自死战。刀砍缺不堪用，韦即弃刀，双手提着两个军人迎敌，击死者八九人，群贼不敢近，只远远以箭射之，箭如骤雨。韦犹死拒寨门。争奈寨后贼军已入，韦背上又中一枪，乃大叫数声，血流满地而死。死了半晌，还无一人敢从前门而入者。

却说曹操赖典韦当住寨门，乃得从寨后上马逃奔，只有曹安民步随。操右臂中了一箭，马亦中了三箭。亏得那马是

tiên khiêu khôi thân lai, khước
tầm bắt kiếm liễu song kích.
Thời địch binh dĩ đáo viên môn,
vi cấp xé bộ tốt yêu đao tại thủ.
Chỉ kiến môn thủ vô số quân
mã, các để trường thương,
thường nhập trại lai. Vì phần
lực hướng tiền, khảm tử nhị
thập dư nhân. Mã quân
phương thối, bộ quân hưu đáo,
lưỡng biên thương như vi liệt.
Vì thân vô phiến giáp, thương
hạ bị sổ thập thương, ngọt tự
tử chiến. Đao khảm khuyết bắt
kham dụng, vi tức khí đao,
song thủ đề trừ lưỡng cá quân
nhân nghênh địch, kích tử giả
bát cửu nhân, quần tặc bắt cảm
cận, chỉ viễn viễn dĩ tiền xạ chi,
tiễn như sâu vũ. Vì do tử cự trại
môn. Tranh nại trại hậu tặc
quân dĩ nhập, vi bối thương
hưu trung nhất thương, nãi đại
khiếu sổ thanh, huyết lưu mãn
địa nhi tử. Tử liễu bán thường,
hoàn vô nhất nhân cảm tòng
tiền môn nhi nhập giả.

gọi Điển Vi. Điển Vi say rượu đang ngủ, trong mơ màng, chợt nghe tiếng chiêng trống và tiếng người reo hò, giật nẩy mình vùng dậy, sờ đến đôi thiết kích thì không thấy đâu cả. Ở ngoài thì giặc đã đến cửa. Vì vội vàng giật lấy dao lưng của lính canh, chạy ra, ở ngoài đã thấy vô số quân mã, cầm rất giáo dài, đánh bừa vào trại. Vì phải nhất sống nhì chết mà lăn xả vào đâm quân ấy, chém giết một lúc chết hơn hai mươi người, quân mã ấy mới lui, lại có quân bộ kéo đến. Hai bên giáo mác tua túa như ngọn lau, minh Vi không một mảnh giáp, trên dưới bị vài mươi nhát đâm. Vì vẫn cứ lăn xả vào đánh; dao mẻ không dùng được, Vi bỏ dao, hai tay vớ ngay lấy hai người làm khí giới, quăng dập một lúc chết tám chín người. Giặc thấy thế không dám đến gần, chỉ đứng远远 xa bắn tên lại. Tên bắn như mưa, Điển Vi vẫn liều chết giữ cửa trại, nhưng quân giặc đã kéo được vào cửa sau, Điển Vi lại bị một mũi giáo đâm trúng lưng. Vì kêu to một tiếng, máu chảy đầy đất rồi chết. Hắn chết được nửa giờ rồi mà vẫn không ai dám đi qua cửa trước.

Khước thuyết tào thao lại điển
vi đương trụ trại môn, nãi đắc
tòng trại hậu thương mã đao
bôn, chỉ hữu tào an dân bộ tùy.
Thao hữu tí trung liễu nhất tiền,
mã diệc trung liễu tam tiền.

Tào Tháo nhờ có Điển Vi chặn giữ cửa trước mới lén ra sau trại lén ngựa trốn thoát, chỉ có Tào An Dân đi bộ chạy theo. Lúc chạy, ngựa Tháo bị một mũi tên, nhưng may được con ngựa tốt, ngựa Đại Uyên,

13 què shuo cáo cáo lài diǎn
wéi dang zhù zhài mén , nǎi
de cóng zhài hòu shàng mǎ
táo ben , zhì yǒu cáo an mǐn
bù suí . cáo yòu bèi zhong
liǎo yì jiàn , mǎ yì zhong liǎo

san jiàn . kui de nǎ mǎ shì
dà wǎn liáng mǎ , áo de tòng
, zǒu de kuài . gang gang
zǒu dào qīng shuǐ hé bian ,
zéi bing zhui zhì , an mǐn bèi
kǎn wèi ròu ní . cào jí zòu
mǎ chong bo guò hé , cái
shàng de àn , zéi bing yí jiàn
shè lái , zhèng zhōng mǎ
yǎn , nǎ mǎ pu dì dào liǎo .
cào cháng zi cáo áng , jí yǐ jǐ
suǒ chéng zhì mǎ fèng cào .
cào shàng mǎ jí ben . cáo
áng què bèi luàn jiàn shè sī .
cào nǎi zǒu tuo . lù féng zhu
jiāng , shou jí cán bing . shí
xià hóu dun suǒ lǐng qīng
zhou zhì bing , chéng shì xià
xiāng , jié luè mǐn jia , píng lǔ
xiào wèi yú jìn , jí jiāng běn
bù jun yú lù chao sha , an fǔ
xiāng mǐn . qīng zhōu bing
zǒu huí , yíng cào qì bài yú
dì , yán yú jìn zào fǎn , gǎn
sha qīng zhōu jun mǎ . cào
dà jīng . xu yú , xià hóu dun ,
xǔ chǔ , lǐ diǎn ; lè jìn dou
dào . cào yán yú jìn zào fǎn ,
kě zhěng bing yíng zhì , què
shuo yú jìn jiàn cào dēng ju
dào , nǎi yǐn jun shè zhù
zhèn jiǎo , záo qiàn an yíng .
huò gào zhì yue : " qīng zhōu
jun yán jiāng jun zào fǎn , jin
chéng xiāng yǐ dào , hé bù
fēn biàn , nǎi xian lì yíng zhài
ye ? " yú jìn yue : " jin zéi
zhui bing zài hòu , bù shí jí
zhì ; ruò bù xian zhǔn bēi ,
hé yǐ jù dí ? fēn biàn xiǎo shì

大宛良马，熬得痛，走得快。刚刚走到清水河边，贼兵追至，安民被砍为肉泥。操急骤马冲波过河，才上得岸，贼兵一箭射来，正中马眼，那马扑地倒了。操长子曹昂，即以己所乘之马奉操。操上马急奔。曹昂却被乱箭射死。操乃走脱。路逢诸将，收集残兵。时夏侯惇所领青州之兵，乘势下乡，劫掠民家，平虏校尉于禁，即将本部军于路剿杀，安抚乡民。青州兵走回，迎操泣拜于地，言于禁造反，赶杀青州军马。操大惊。须臾，夏侯惇、许褚、李典；乐进都到。操言于禁造反，可整兵迎之，却说于禁见操等俱到，乃引军射住阵角，凿堑安营。或告之曰：“青州军言将军造反，今丞相已到，何不分辩，乃先立营寨耶？”于禁曰：“今贼追兵在后，不时即至；若不先准备，何以

Khuy đắc na mã thị đại uyễn
lương mǎ, ngao đắc thống, tầu
đắc khoái. Cương cương tầu
đáo thanh thủy hà biên, tặc
binh truy chí, an dân bị khâm vi
nhục nê. Thao cấp sáu mǎ
trùng ba quá hà, tài thượng đắc
ngạn, tặc binh nhất tiến xạ lai,
chánh trung mǎ nhän, na mǎ
phác địa đảo liễu. Thao trưởng
tử tào ngang, tức dĩ kỹ sở thừa
chi mǎ phụng thao. Thao
thượng mǎ cấp bôn. Tào ngang
khuốc bị loạn tiến xạ tử. Thao
nãi tầu thoát. Lộ phùng chư
tướng, thu tập tàn binh. Thời hạ
hầu đôn sở lĩnh thanh châu chi
binh, thừa thê hạ hương, kiếp
lược dân gia, bình lỗ giáo úy vu
cấm, tức tương bỗn bộ quân vu
lộ tiểu sát, an phủ hương dân.
Thanh châu binh tầu hồi,
nghênh thao khắp bái vu địa,
ngôn vu cầm tạo phản, cản sát
thanh châu quân mǎ. Thao đại
kinh. Tu du, hạ hầu đôn, hứa
trǚ, lý điển; nhạc tiền đồ đáo.
Thao ngôn vu cầm tạo phản,
khả chỉnh binh nghênh chí,
khuốc thuyết vu cầm kiên thao
đảng câu đáo, nãi dẫn quân xạ
trụ trận giác, tac tiệm an doanh.
Hoặc cáo chí viết: "Thanh châu
quân ngôn tướng quân tạo
phản, kim thừa tướng dĩ đáo,
hà bất phân biện, nãi tiên lập
doanh trại da?" Vu cầm viết:
"Kim tặc truy binh tại hậu, bất
thời tức chí; nhược bất tiên
chuẩn bị, hà dĩ cự địch? Phân

càng đau càng chạy khỏe. Chạy
gần đến bờ sông Dục Thủy thì giặc
đuổi kịp. An Dân bị băm nhỏ ra như
bùn, Tháo vội quất ngựa qua sông
mà chạy. Vừa sang đến bờ bên kia,
thì giặc bắn một tên, trúng vào mắt
ngựa. Ngựa ngã gục xuống đất.
May đâu, giữa lúc ấy thì có con
trưởng Tháo là Tào Ngang đem
ngay con ngựa đang cưỡi nhường
cho bố. Tháo lên ngựa chạy. Tào
Ngang bị tên lạc bắn chết. Tháo đi
đường, gặp các tướng mới thu thập
tàn quân. Bấy giờ, quân Thanh
Châu do Hạ Hầu Đôn quản lĩnh,
thừa thê về các thôn quê cướp bóc
nhân dân. Quan binh lỗ hiệu úy là
Vu Cẩm đem ngay quân bảo hộ
dẹp bắt, võ yên nhân dân. Quân
Thanh Châu chạy về đón Tào Tháo,
khóc lóc lạy xuống đất kêu rằng: -
Vu Cẩm làm phản đuổi giết quân
mã Thanh Châu. Điện Vi hai tay vớ
ngay lấy hai người làm khí giới.
Tháo thắt kinh. Được một hồi thì Hạ
Hầu Đôn, Hứa Chủ, Lý Điển, Nhạc
Tiến đều đến. Tháo truyền: - Vu
Cẩm làm phản, chư tướng nên đem
quân ra đánh. Vu Cẩm thấy cả bọn
Tào Tháo đến, đem quân ra dàn
thành góc trận, đào hào cắm trại.
Có kẻ thấy vậy bảo Cẩm rằng: -
Quân Thanh Châu vu cho ông làm
phản; nay thừa tướng đã đến, ông
chưa nói cho minh bạch, sao lại lập
trại trước? Vu Cẩm nói: - Nay giặc
đuổi ở sau lưng, đã sắp đến nơi.
Nếu không phòng bị trước thì lấy gì
mà đối địch với giặc. Minh biện là
việc nhỏ, đánh giặc là việc quan hệ

, tuì dí dà shì . "

14 an yíng fang bì , zhang xiù
jun liǎng lù sha zhì . yú jìn
shen xian chu zhài yíng dí .
xiù jí tuì bing . zuǒ yóu zhu
jiāng , jiàn yú jìn xiàng qíán ,
gè yǐn bing jí zhì , xiù jun dà
bài , zhui sha bǎi yú lǐ . xiù
shì qióng lì gu , yǐn bài bing
tóu liú biǎo qù liǎo . cáo cǎo
shou jun diǎn jiāng , yú jìn rù
jiàn , bèi yán qīng zhōu zhī
bing , sì xíng jié luè , dà shi
mín wàng , mǒu gù sha zhì .
cào yue : " bù gào wǒ , xian
xià zhài , hé yě ? " jìn yǐ qián
yán duì . cào yue : " jiāng jun
zài cong máng zhì zhong ,
néng zhěng bing jian lěi , rèn
bàng rèn láo , shǐ fǎn bài wéi
shèng , suí gǔ zhì míng jiāng ,
hé yǐ jia zi ! " nǎi cì yǐ jin qì
yi fù , feng yì shòu tíng hóu
;? xià hóu dun zhì bing bù
yán zhì guò . yòu shè jì jí
diǎn wéi , cào qīn zì ku ér
diàn zhì , gù wèi zhu jiāng
yue : " wú zhé cháng zì , ài
zhí , ju wú shen tòng ; dù
hào qì diǎn wéi yě ! " zhòng
jie gǎn tàn , cì rì xià lìng ban
shi . bù shuo cáo cáo huán
bing xǔ dou . qǐ shuo wáng
zé ? zhào zhì xú zhōu , bù
yíng jie rù fǔ , kai dù zhào
shu : feng bù wèi píng dong
jiāng jun , tè cì yìn shòu .

拒敌？分辩小事，退敌大事。”

安营方毕，张绣军两路杀至。于禁身先出寨迎敌。绣急退兵。左右诸将，见于禁向前，各引兵击之，绣军大败，追杀百余里。绣势穷力孤，引败兵投刘表去了。曹操收军点将，于禁入见，备言青州之兵，肆行劫掠，大失民望，某故杀之。操曰：“不告我，先下寨，何也？”禁以前言对。操曰：“将军在匆忙之中，能整兵坚垒，任劳任怨，使反败为胜，虽古之名将，何以加兹！”乃赐以金器一副，封益寿亭侯；賚夏侯惇治兵不严之过。又设祭祭典韦，操亲自哭而奠之，顾谓诸将曰：“吾折长子、爱侄，俱无深痛；独号泣典韦也！”众皆感叹，次日下令班师。不说曹操还兵许都。且说王则賚诏至徐州，布迎接入

bịen tiểu sự, thối địch đại sự."

hơn.

An doanh phương tất, trương tú quân lưỡng lộ sát chí. Vu cầm thân tiên xuất trại nghênh địch. Tú cấp thối binh. Tả hữu chư tướng, kiến vu cầm hướng tiền, các dẫn binh kích chi, tú quân đại bại, truy sát bách dư lí. Tú thế cùng lực cô, dẫn bại binh đầu lưu biểu khứ lieu. Tào thao thu quân điểm tương, vu cầm nhập kiến, bị ngôn thanh châu chi binh, tú hành kiếp lược, đại thất dân vọng, mỗ cố sát chi. Thao viết: "Bất cáo ngã, tiên hạ trại, hà dã?" Cấm dĩ tiền ngôn đổi. Thao viết: "Tướng quân tại thông mang chi trung, năng chỉnh binh kiên lũy, nhâm báng nhâm lao, sứ phản bại vi thắng, tuy cổ chi danh tương, hà dĩ gia tư!" Nãi tú dĩ kim khí nhất phó, phong ích thọ đình hầu; tê hạ hầu đôn trì binh bất nghiêm chi quá. Hựu thiết té té điền vi, thao thân tự khốc nhi diện chi, cố vị chư tướng viết: "Ngô chiết trưởng tử, ái chất, câu vô thâm thống; độc hào khấp điền vi dã!" Chúng gai cảm thán, thứ nhật hạ lệnh ban sự. Bất thuyết tào thao hoàn binh hứa đô. Thả thuyết vương tắc té chiêu chí từ châu, bố nghênh tiếp nhập phủ, khai độc chiêu thư: phong bố vi bình đồng tướng quân, đặc tú án thụ. Hựu xuất thao tư thư,

Lập trại vừa xong thì quân Trương Tú hai đường kéo đến. Vu Cấm thân ra trước nghênh địch. Tú vội lui quân. Các tướng thấy Vu Cấm xông lên trước, bèn dẫn quân vào đánh ào lên, đuổi giết hơn một trăm dặm. Quân Tú thua to. Tú thế cùng, nhặt nhạnh tàn quân về theo Lưu Biểu. Tào Tháo thu quân điểm tướng. Vu Cấm vào hầu, kể hết cả chuyện quân Thanh Châu đã ăn cướp, làm mất lòng dân, nên y mới phải dẹp đi. Tháo hỏi: - Sao ngươi không nói gì với ta, mà lập trại trước là ý thế nào? Cấm lại đem lời đã nói trước mà giải thích minh bạch để Tào Tháo nghe. Tháo khen rằng: - Tướng quân trong lúc bối rối, thê mà nghiêm được binh, bèn được lũy, mặc người gièm chê, chịu khó nhọc làm cho đang thua hóa ra được, dù danh tướng đời xưa, vị tắt đã có ai hơn. Tháo thường cho Vu Cấm một bộ đồ vàng, phong cho là Ích Thọ đình hầu; lại trách Hạ Hầu Đôn trị quân không nghiêm, rồi làm lễ té Điền Vi. Tháo thân ra cúng té khóc than, rồi ngoảnh lại bảo các tướng rằng: - Ta mất một con trưởng và một cháu yêu, cũng không thương là mấy, chỉ thương khóc Điền Vi mà thôi. Các tướng ai cũng cảm thương. Hôm sau Tháo hạ lệnh rút quân về Hứa Đô. Nay hãy nói chuyện Vương Tắc đem chiêu đến Từ Châu. Lã Bố mời

yòu chu cào sī shu , wáng zé
zài lǚ bù miàn qián jí dào
cáo gong xiang jìng zhì yì .
bù dà xǐ . hu bào yuán shù
qiǎn rén zhì , bù huàn rù
wèn zhì . shǐ yán : " yuán
gong zǎo wǎn jí huáng dì
wèi , lì dòng gong , cui qǔ
huáng fei zǎo dào huái nán ."
" bù dà nù yue : " fān zéi yan
gǎn rú cǐ ! " suì sha lái shǐ ,
jiāng hán yìn yòng jia ding
liǎo , qiǎn chén deng ? xiè
biǎo , jiě hán yìn yì tòng
wáng zé shàng xǔ dou lái xiè
en . qiè dá shu yú cáo , yù
qiú shí shòu xú zhōu mù .
cào zhì bù jué hun yuán shù
, dà xǐ , suì zhǎn hán yìn yù
shì cáo . chén deng mì jiàn
cào yue : " lǚ bù , chái láng
yě , yǒng ér wú móu , qīng
yú qù jiù , yí zǎo tú zhì . "
cào yue : " wú sù zhì lǚ bù
láng zi yě xin , chéng nán jiǔ
yǎng . fei gong fù zì mò néng
jiù qí qíng , gong dang yǔ wú
móu zhì . " deng yue : "
chéng xiāng ruò yǒu jǔ dòng
, mǒu dang wèi nèi yìng . "
cào xǐ , biǎo zèng chén guī
zhì zhōng èr qian shí , deng
wèi guǎng líng tài shǒu .
deng cí huí , cào zhí deng
shǒu yue : " dong fang zhì
shì , biàn yǐ xiāng fù . " deng
diǎn tóu yǔn nuò . huí xú
zhou jiàn lǚ bù , bù wèn zhì ,
deng yán : " fù zèng lù , mǒu
wèi tài shǒu . " bù dà nù yue

府，开读诏书：封布为平东将军，特赐印绶。又出操私书，王则在吕布面前极道曹公相敬之意。布大喜。忽报袁术遣人至，布唤入问之。使言：“袁公早晚即皇帝位，立东宫，催取皇妃早到淮南。”布大怒曰：“反贼焉敢如此！”遂杀来使，将韩胤用枷钉了，遣陈登赍谢表，解韩胤一同王则上许都来谢恩。且答书于操，欲求实授徐州牧。操知布绝婚袁术，大喜，遂斩韩胤于市曹。陈登密谏操曰：“吕布，豺狼也，勇而无谋，轻于去就，宜早图之。”操曰：“吾素知吕布狼子野心，诚难久养。非父子莫能究其情，公当与吾谋之。”登曰：“丞相若有举动，某当为内应。”操喜，表赠陈珪秩中二千石，登为广陵太守。登辞回，操执登手曰：“东方之事，便以相付。”登点头允

vương tắc tại lữ bộ diện tiền
cực đạo tào công tương kính
chi ý. Bố đại hỉ. Hốt báo viên
thuật khiền nhân chí, bố hoán
nhập vấn chi. Sử ngôn: "Viên
công tảo văn tức hoàng đế vị,
lập đông cung, thôi thủ hoàng
phi tảo đáo hoài nam." bố đại
nộ viết: "Phản tặc yên cầm như
thử!" Toại sát lai sử, tương hàn
dận dụng gia đình liễu, khiền
trần đăng tê tạ biếu, giải hàn
dận nhất đồng vương tắc
thượng hứa đô lai tạ ân. Thả
đáp thư vu thao, dục cầu thật
thu từ châu mục. Thao tri bố
tuyệt hôn viên thuật, đại hỉ, toại
trảm hàn dận vu thị tào. Trần
đăng mật gián thao viết: "Lữ bộ,
sài lang dã, dũng nhi vô mưu,
khinh vu khứ tựu, nghi tảo đồ
chi." thao viết: "Ngô tố tri lữ bộ
lang tử dã tâm, thành nan cứu
duưỡng. Phi công phụ tử mạc
năng cứu kì tình, công đương
dũ ngô mưu chi." đăng viết:
"Thùa tương nhược hữu cử
động, mỗ đương vi nội ứng."
thao hỉ, biểu tặng trần khuê trật
trung nhị thiên thạch, đăng vi
quảng lăng thái thủ. Đăng từ
hồi, thao chấp đăng thủ viết:
"Đông phuong chi sự, tiện dĩ
tương phó." đăng điểm đầu
duẫn nặc. Hồi từ châu kiến lữ
bố, bố vấn chi, đăng ngôn: "Phụ
tặng lộc, mỗ vi thái thủ." bố đại
nộ viết: "Nhữ bất vi ngô cầu từ
châu mục, nhĩ nãi tự cầu tước
lộc! Nhữ phụ giáo ngã hiệp

Tắc vào phủ, mở đọc chiếu thư, thì
chiếu phong cho Bố làm bình đông
tướng quân, cho ân thụ, lại đưa thư
riêng của Tháo. Vương Tắc nói đi
nói lại mãi với Lã Bố rằng Tào công
kính trọng. Bố mừng lắm. Chợt có
người báo Viên Thuật sai người
sang. Bố gọi vào hỏi, người ấy nói
rằng: - Viên công nay mai sắp lên
ngôi Hoàng Đế, lập ngôi đông cung,
sai tôi sang thúc hoàng phi về Hoài
Nam. Bố nỗi giận quá rằng: - Phản
tặc sao dám thế? Liền giết kẻ sứ
của Viên Thuật và đóng gông Hàn
Dận, sai Trần Đăng mang tờ tạ biếu
và giải Hàn Dận cùng Vương Tắc
đến Hứa Đô để tạ ân vua và đáp
thư Tào Tháo, và xin thực thụ chức
mục ở Từ Châu. Tháo biết việc kết
hôn Viên Thuật với Lã Bố đã nhớ
nhàng rồi, mừng lắm, đem Hàn Dận
ra chém ngoài chợ. Trần Đăng nói
nhỏ với Tháo rằng: - Lã Bố là giống
sài lang, khỏe mà vô mưu, khinh
đường việc lui và tới, nên sóm liệu
trù di. Tháo nói: - Ta vẫn biết Lã Bố
là một loài sói lòng tham, không nên
nuôi lâu. Nhưng trù phi cha con nhà
Ông thì không ai dò hết được tình
hình nó. Ông nên cùng với ta mưu
toan việc ấy. Đăng nói: - Thùa
tương định làm gì, tôi xin nội ứng.
Tháo mừng lắm, biểu tâu cho Trần
Khuê là bố Trần Đăng ăn lộc trung
nhị thiên thạch và cho Đăng làm
thái thú ở Quảng Lăng. Đăng tạ từ
rồi về, Tháo cầm tay Đăng dặn
rằng: - Việc ở phương đông tôi giao
phó cho ông đấy. Đăng gật đầu xin
vâng, về Từ Châu vào gặp Lã Bố.

: "rǔ bù wèi wú qíu xú zhōu mù , ér nái zì qíu jué lù ! rǔ fù jiào wǒ xié tòng cáo gong , jué hun gong lù , jìn wú suǒ qíu , zhōng wú yí huò ; ér rǔ fù zì ju gè xiǎn guì , wú wèi rǔ fù zì suǒ mài ěr ! " suì bá jiàn yù zhǎn zhī . deng dà xiào yue : " jiāng jun hé qí bù míng zhì shèn yě ! " bù yue : " wú hé bù míng ? " deng yue : " wú jiàn cáo gong , yán yǎng jiāng jun pì rú yǎng hǔ , dang bǎo qí ròu , bù bǎo zé jiāng shì rén . cáo gong xiào yue : " bù rú qīng yán . wú dài wen hóu , rú yǎng ying ěr : hú tū wèi xí , bù gǎn xian bǎo , jí zé wèi yòng , bǎo zé ? qù . mǒu wèn shéi wèi hú tū , cáo gong yue : " huái nán yuán shù ; jiāng dong sun cè , jí zhōu yuán shào , jīng xiāng liú biǎo , yì zhōu liú zhāng , hàn zhōng zhāng lǔ , jiē hú tū yě . bù zhí jiàn xiào yue : " cáo gong zhì wǒ yě ! " zhèng shuo huà xiān , hu bào yuán shù jun qǔ xú zhōu . lǚ bù wén yán shi jīng . zhèng shì : qín jìn wèi xié wú yuè dòu , hun yin rě chu jiā bing lái . bì jìng hòu shì rú hé , qiè ting xià wén fēn jiě .

诺。回徐州见吕布，布问之，登言：“父赠禄，某为太守。”布大怒曰：“汝不为吾求徐州牧，而乃自求爵禄！汝父教我协同曹公，绝婚公路，今吾所求，终无一获；而汝父子俱各显贵，吾为汝父子所卖耳！”遂拔剑欲斩之。登大笑曰：“将军何其不明之甚也！”布曰：“吾何不明？”登曰：“吾见曹公，言养将军譬如养虎，当饱其肉，不饱则将噬人。曹公笑曰：“不如卿言。吾待温侯，如养鹰耳：狐兔未息，不敢先饱，饥则为用，饱则飏去。某问谁为狐兔，曹公曰：“淮南袁术；江东孙策、冀州袁绍、荆襄刘表、益州刘璋、汉中张鲁，皆狐兔也。布掷剑笑曰：“曹公知我也！”正说话间，忽报袁术军取徐州。吕布闻言失惊。正是：秦晋未谐吴越斗，婚姻惹出甲兵来。毕竟

đồng tào công, tuyệt hôn công lộ, kim ngô sở cầu, chung vô nhất hoạch; nhí nhữ phụ tử câu các hiển quý, ngô vi nhữ phụ tử sở mại nhĩ!" Toại bạt kiêm dục trảm chi. Đặng đại tiểu viết: "Tướng quân hà kì bắt minh chi thậm dã!" Bố viết: "Ngô hà bắt minh?" Đặng viết: "Ngô kiến tào công, ngôn dưỡng tướng quân thí như dưỡng hổ, đương bão kì nhục, bắt bão tắc tương phệ nhân. Tào công tiểu viết: "Bắt như khanh ngôn. Ngô đãi ôn hầu, như dưỡng ưng nhĩ: hổ thô vị túc, bắt cảm tiên bão, cơ tắc vi dụng, bão tắc dương khứ. Mỗ ván thùy vi hồ thỏ, tào công viết: "Hoài nam viên thuật; giang đông tôn sách, kí châu viên thiệu, kinh tương lưu biếu, ích châu lưu chương, hán trung trương lỗ, giai hồ thỏ dã. Bố trích kiêm tiểu viết: "Tào công tri ngã dã!" Chánh thuyết thoại gian, hốt báo viên thuật quân thủ từ châu. Lữ bố văn ngôn thất kinh. Chánh thị: tàn tàn vị hài ngô việt đấu, hôn nhân nhẹ xuất giáp binh lai. Tất cánh hậu sự như hà, thả thính hạ văn phân giải.

Bố hỏi chuyện. Đặng cũng kể việc Tao Tháo cho cha ăn lộc và mình được làm thái thú. Bố giận lắm nói rằng: - Tao sai mày sang để cầu chức mục Từ Châu cho tao, tao chẳng được gì, mà bố con mày đều được hiển quý, thế là ta bị bố con mày đem bán để làm lợi cho mình. Lã Bố nói xong rút gươm toan chém Trần Đặng. Đặng cười ha hả mà nói rằng: - Sao tướng quân lại tối hiểu như thế? Bố hỏi: - Thế nào là tối hiểu? - Tôi vào gặp Tào công, nói rằng: "Nuôi tướng quân như nuôi hổ, nên cho ăn no thịt, nếu không ăn no thì tất cắn người". Tào công cười nói rằng: "Ta đãi Ôn hầu như nuôi chim cắt, cáo thỏ chưa trừ được chưa dám cho ăn no vội, bởi vì đó thì còn dùng được, chờ no thì bay mất". Tôi hỏi: "Cáo thỏ là gì?". Tào công nói: "Viên Thuật ở Hoài Nam, Tôn Sách ở Giang đông, Viên Thiệu ở Ký Châu, Lưu Biểu ở Kinh Châu, Lưu Chương ở Ích Châu, Trương Lỗ ở Hán Trung, tuyền là cáo thỏ cả". Bố nghe nói, ném gươm xuống đất, cười rằng: - Tào công thực biết ta đó! Giữa lúc ấy thì có người lại báo rằng: - Viên Thuật đem quân đến lấy Từ Châu! Lã Bố thất kinh. Thế thực là: Hôn nhân gây sự can qua, Tưởng là Tân Tán, hóa ra Việt Ngô. Chưa biết rồi ra thế nào, xem đến hồi sau sẽ rõ.

后事如何，且听下文分
解。

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中
017
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo yuán shù zài huái nán , dì guǎng liáng duo , yòu yǒu sun cè suǒ zhí yù xī , suì sì jiàn chēng dì hào ; dà huì qún xià yì yue : " xí hàn gao zǔ bù guò sì shàng yì tíng cháng , ér yǒu tian xià ; jin lì nián sì bǎi , qì shù yǐ jìn , hǎi nèi dǐng fèi . wú jia sì shì san gong , bǎi xìng suǒ guì ; wú xiào yìng tiān shùn rén , zhèng wèi lè wǔ . ēr zhòng rén yǐ wèi hé rú ? " zhǔ bù gé xiàng yue : " bù kě . xí zhōu hòu jí dé léi gong , zhì yú wén wáng , san fen tian xià yǒu qí èr , yóu yǐ fú shì yin . míng gong jia shì sui guì , wèi ruò yǒu zhōu zhí shèng ; hàn shì sui wéi , wèi ruò yīn zhòu zhí bào yě . cǐ shì jué bù kě xíng . " shù nù yue : " wú yuán xìng chu yú chén . chén nǎi dà shùn zhì hòu . yǐ tǔ chéng huǒ , zhèng yìng qí yùn . yòu chèn yún : dài hàn zhě , dang tú gao yě . wú zì gong lù , zhèng yìng qí chèn . yòu yǒu chuán guó yù xī . ruò bù wèi jun , bēi tian dào yě . wú yì yǐ jué ,

第十七回
袁公路大起七军
曹孟德会合三将

Đệ thập thất hồi viên công lộ
đại khởi thất quân tào mạnh
đức hội hợp tam tướng

HỘI 17 Viên Công Lộ cắt bảy
cánh quân; Tào Mạnh Đức gặp
ba ông tướng

却说袁术在淮南，地广粮多，又有孙策所质玉玺，遂思僭称帝号；大会群下议曰：“昔汉高祖不过泗上一亭长，而有天下；今历年四百，气数已尽，海内鼎沸。吾家四世三公，百姓所归；吾效应天顺人，正位九五。尔众人以为何如？”主簿阁象曰：“不可。昔周后稷积德累功，至于文王，三分天下有其二，犹以服事殷。明公家世虽贵，未若周之盛；汉室虽微，未若殷纣之暴也。此事决不可行。”术怒曰：“吾袁姓出于陈。陈乃大舜之后。以土承火，正应其运。又谶云：代汉者，当涂高也。吾字公路，正应其谶。又有

Khước thuyết viên thuật tại hoài nam, địa quảng lương đa, hựu hữu tôn sách sở chất ngọc tǐ, toại tư tiếm xưng đế hào; đại hội quần hạ nghị viết: "Tích hán cao tổ bắt quá tú thương nhất đình trường, nhi hưu thiên hạ; kim lịch niên tú bách, khí số dĩ tần, hải nội đình phí. Ngô gia tú thế tam công, bách tính sở quy; ngô hiệu ứng thiên thuận nhân, chánh vị cửu ngũ. Nhĩ chúng nhân dĩ vi hà như?" Chủ bộ các tượng viết: "Bất khả. Tích chu hậu tắc tích đức luy công, chí vu văn vương, tam phân thiên hạ hữu kì nhị, do dĩ phục sự ân. Minh công gia thế tuy quý, vị nhược hữu chi thịịnh; hán thất tuy vi, vị nhược ân trụ chi bạo dã. Thủ sự quyết bất khả hành." Thuật nộ viết: "Ngô viên tính xuất vu trần. Trần nãi đại thuần chi hậu. Dĩ thô thừa hỏa, chánh ứng kì vận. Hựu sấm vân: đại hán giả, đương đồ cao dã. Ngô tự công lộ, chánh ứng kì sấm. Hựu hữu truyền quốc ngọc tǐ. Nhược bất vi quân, bối thiên đạo dã. Ngô ý dĩ quyết, đa ngôn giả trâm!" Toại kiến hào

Viên Thuật ở Hoài Nam đất rộng lương nhiều, lại có ngọc tỷ của Tôn Sách gửi làm tin, có ý muốn tiến xung đế hiệu, hội cả các bầy tôi nói rằng: - Xưa Hán Cao tổ chẳng qua là một người đinh trưởng ở Tứ Thương, thế mà lấy được thiên hạ. Từ bấy giờ đến nay đã bốn trăm năm, khí số đã hết. Trong bốn bể loạn tú tung như vạc sôi. Mà nhà ta thì bốn đời làm đến tam công, trăm họ ai cũng trông ngóng. Ta muốn ứng vận giời, thuận lòng người, lên ngôi cửu ngũ, các người nghĩ thế nào? Chủ bộ là Diêm Tượng can rằng: - Xưa Hậu Tác nhà Chu, chưa đức chất công: đến đời Văn Vương, thiên hạ chia ba có hai phần, còn phải thờ nhà Ân. Nay minh công gia thế tuy rằng quý, nhưng chưa được thịnh bằng nhà Chu. Nhà Hán tuy rằng suy, nhưng chưa đến nỗi tàn bạo như vua Trụ nhà Ân. Việc ấy quyết không nên làm. Thuật giận nói rằng: - Ta họ Viên do từ họ Trần mà ra, mà họ Trần vốn là con cháu vua Đại Thuấn ngày xưa; thuộc về hành Thổ, lấy Thổ kế vào Hỏa chính ứng vận trời. Vả lại có câu sấm rằng: Thay nhà Hán ấy là chỗ cao ở giữa đường. Tên tự ta là

duo yán zhě zhǎn ! " suì jiàn
hào zhòng shì , lì tái shèng
dēng guān , chéng lóng fèng
niǎn , sì nán bēi jiao , lì féng
fang nǚ wèi hòu , lì zì wèi
dong gong . yin mìng shǐ cui
qǔ lǚ bù zhī nǚ wèi dong
gong fei , què wén bù yǐ
jiāng hán yìn jiě fù xū dou ,
wèi cáo cào suǒ zhǎn , nǎi
dà nù ; suì bài zhāng xun
wèi dà jiāng jun , tǒng lǐng
dà jun èr shí yú wàn , fen qí
lù zheng xú zhōu : dì yì lù dà
jiāng zhāng xun ju zhōng , dì
èr lù shàng jiāng qiáo ruí ju
zuǒ , dì san lù shàng jiāng
chén jì ju yòu , dì sì lù fù
jiāng léi bó ju zuǒ , dì wǔ lù
fù jiāng chén lán ju yòu , dì
liù lù xiáng jiàng hán xian ju
zuǒ , dì qī lù xiáng jiàng yáng
fèng ju yòu . gè lǐng bù xià
jiàn jiāng , kè rì qǐ xíng .
mìng yǎn zhōu cì shǐ jīn
cháng wèi tài wèi , jiān yùn
qì lù qián liáng . cháng bù
cóng , shù sha zhī . yǐ jì líng
wèi qì lù dou jiù yìng shǐ .
shù zì yīn jun sān wàn , shǐ lǐ
fēng , liáng gang , lè jiù wèi
cui jìn shǐ , jie yìng qì lù zhī
bing .

3 lǚ bù shǐ rén tàn ting de
zhāng xun yi jun cóng dà lù

传国玉玺。若不为君，
背天道也。吾意已决，
多言者斩！”遂建号仲
氏，立台省等官，乘龙
凤辇，祀南北郊，立冯
方女为后，立子为东宫
。因命使催取吕布之女
为东宫妃，却闻布已将
韩胤解赴许都，为曹操
所斩，乃大怒；遂拜张
勋为大将军，统领大军
二十余万，分七路征徐
州：第一路大将张勋居
中，第二路上将桥蕤居
左，第三路上将陈纪居
右，第四路副将雷薄居
左，第五路副将陈兰居
右，第六路降将韩暹居
左，第七路降将杨奉居
右。各领部下健将，克
日起行。命兗州刺史金
尚为太尉，监运七路钱
粮。尚不从，术杀之。
以纪灵为七路都救应使
。术自引军三万，使李
丰、梁刚、乐就为催进
使，接应七路之兵。

吕布使人探听得张勋一

trọng thị, lập đài tinh đảng
quan, thừa long phượng liễn, tự
nam bắc giao, lập phùng
phương nữ vi hậu, lập tử vi
đông cung. Nhân mệnh sử thời
thủ lữ bố chí nữ vi đông cung
phi, khước văn bố dĩ tương hàn
dận giải phó hứa đô, vi tào thao
sở trẫm, nãi đại nộ; toại bái
trương huân vi đại tướng quân,
thống lĩnh đại quân nhị thập dư
vạn, phân thất lộ chinh từ châu:
đệ nhất lộ đại tướng trương
huân cư trung, đệ nhị lộ thượng
tương kiều nhuy cư tả, đệ tam
lộ thượng tướng trần kỉ cư hữu,
đệ tứ lộ phó tướng lôi bạc cư
tả, đệ ngũ lộ phó tướng trần lan
cư hữu, đệ lục lộ hàng tướng
hàn xiêm cư tả, đệ thất lộ hàng
tướng dương phụng cư hữu.
Các lĩnh bộ hạ kiện tướng,
khắc nhật khởi hành. Mệnh
duyện châu thứ sử kim thượng
vi thái úy, giam vận thất lộ tiền
luong. Thượng bất tòng, thuật
sát chi. Dĩ kỉ linh vi thất lộ đồ
cứu ứng sứ. Thuật tự dẫn quân
tam vạn, sứ lý phong, lương
cương, nhạc tựu vi thời tiến sứ,
tiếp ứng thất lộ chi binh.

Lữ bộ sứ nhân thám thính đắc
trương huân nhất quân tòng đại

Công Lộ, thế thì chính ứng câu sấm
ấy. Lại có ngọc tỷ truyền quốc, nếu
ta không làm vua, thì hóa ra trái đạo
trời mất. Ý ta đã quyết, ai còn can
nữa ta chém. Lập tức đặt hiệu gọi
là Trọng Thị, lập ra các quan, đài,
sảnh, cưới kiệu long phượng; té
thần Nam giao, Bắc giao, lập con
gái Phùng Phương là Hoàng hậu,
lập con gai làm Đông cung, rồi sai
sứ sang Từ Châu để xin cưới con
gái Lã Bố về làm Đông cung phi.
Nhưng nghe nói Lã Bố đã đem giải
Hàn Dận vào Hứa Đô và đã bị Tào
Tháo chém rồi, Thuật giận lắm, liền
cử Trương Huân làm Đại tướng
quân thống lĩnh đại quân hơn hai
mươi vạn, rồi chia làm bảy đạo
sang đánh Từ Châu: Một. Trương
Huân làm Đại tướng quân; Hai.
Thượng tướng Kiều Dị đi bên tả,
Ba. Trần Kỷ đi bên hữu, Bốn. Phó
tướng Lôi Bạc đi bên tả, Năm. Trần
Lan đi bên hữu, Sáu. Hàng tướng
Hàn Tiêm đi bên tả, Bảy. Dương
Phụng đi bên hữu. Đạo nào cũng
thống lĩnh tướng đội, chọn ngày cắt
quân; lại sai thứ sử Duyện Châu
Kim Thượng làm thái úy con vận
tiền lương cho bảy đạo quân.
Thượng không nghe, Thuật giết
Thượng, lấy Kỷ Linh làm đô cứu
ứng sứ để tiếp ứng cho bảy đạo
quân. Thuật tự lĩnh ba vạn quân sai
Lý Phong, Lương Cương, Nhạc
Tựu làm thời tiến sứ, để đi lại cứu
ứng quân bảy đạo.

Lã Bố sai người đi do thám, biết tin
đạo quân Trương Huân đi theo

jīng qū xú zhōu , qiáo ruí yí
jun qū xiǎo pèi , chén jì yí jun
qū yí dou , léi bó yí jun qū
láng yé , chén lán yí jun qū
jié shí , hán xian yí jun qū xià
péi , yáng fēng yí jun qū jùn
shan : qí lù jun mǎ , rì xíng
wǔ shí lǐ , yú lù jié luè jiāng
lái . nǎi jí zhao zhòng móu
shì shàng yì , chén gong yǔ
chén guī fù zì ju zhì . chén
gong yue : " xú zhōu zhī huò
, nǎi chén guī fù zì suǒ zhào
, mèi cháo tíng yǐ qú jué lù
, jìn rì yí huò yú jiāng jun . kě
zhǎn èr rén zhī tóu xiān yuán
shù , qí jun zì tuì . " bù ting qí
yán , jí mìng qín xià chén guī
, chén deng . chén deng dà
xiào yue : " hé rú shì zhī nuò
yě ? wú guan qí lù zhī bing
, rú qí duì fǔ cǎo , hé zú jiè yì !
" bù yue : " rǔ ruò yǒu jì pò dí
, miǎn rǔ sǐ zuì . " chén deng
yue : " jiāng jun ruò yòng lǎo
fu zhī yán , xú zhōu kě bǎo
wú yú . " bù yue : " shì yán
zhì . " deng yue : " shù bìng
sui zhòng , jie wu gé zhī shi
sù bù qīn xìn ; wǒ yǐ zhèng
bìng shǒu zhī , chu qí bìng
shèng zhì , wú bù chéng
gong . gèng yǒu yì jì , bù zhǐ
bǎo an xú zhōu , bìng kě
shèng qín yuán shù . " bù
yue : " jì jiāng an chu ?"
deng yue : " hán xian , yáng
fēng nǎi hàn jiù chén , yīn jù
cáo cáo ér zǒu , wú jia kě yì,
zàn guī yuán shù ; shù bì

军从大路径取徐州，桥
蕤一军取小沛，陈纪一
军取沂都，雷薄一军取
琅琊，陈兰一军取碣石
，韩暹一军取下邳，杨
奉一军取浚山：七路军
马，日行五十里，于路
劫掠将来。乃急召众谋
士商议，陈宫与陈珪父
子俱至。陈宫曰：“徐
州之祸，乃陈珪父子所
招，媚朝廷以求爵禄，
今日移祸于将军。可斩
二人之头献袁术，其军
自退。”布听其言，即
命擒下陈珪、陈登。陈
登大笑曰：“何如是之
懦也？吾观七路之兵，
如七堆腐草，何足介意！”
布曰：“汝若有计
破敌、免汝死罪。”陈
登曰：“将军若用老夫
之言，徐州可保无虞。
”布曰：“试言之。”
登曰：“术兵虽众，皆
乌合之师，素不亲信；
我以正兵守之，出奇兵
胜之，无不成功。更有
一计，不只保安徐州，
并可生擒袁术。”布曰

lộ kính thủ từ châu, kiều nhuy
nhất quân thủ tiểu phái, tràn kỉ
nhất quân thủ nghi đô, lôi bạc
nhất quân thủ lang gia, tràn lan
nhất quân thủ kiệt thạch, hàn
xiêm nhất quân thủ hạ bi,
dương phụng nhất quân thủ
tuần sơn: thất lộ quân mã, nhật
hành ngũ thập lí, vu lộ kiếp
lược tương lai. Nãi cấp triệu
chung mưu sĩ thương nghị, tràn
cung dũ tràn khuê phụ tử câu
chí. Trần cung viết: "Từ châu
chi họa, nãi tràn khuê phụ tử sở
chiêu, mị triều đình dĩ cầu tước
lộc, kim nhật di họa vu tướng
quân. Khả tràm nhị nhân chi
đầu hiến viên thuật, kỉ quân tự
thối." Bố thính kì ngôn, túc
mệnh cầm hạ trần khuê, trần
đăng. Trần đăng đại tiêu viết:
"Hà như thị chi nọa dã? Ngô
quan thất lộ chi binh, như thất
đôi hủ thảo, hà túc giới ý!" Bố
viết: "Nhữ nhược hữu kế phá
địch, miễn nhữ tử tội." Trần
đăng viết: "Tướng quân nhược
dụng lão phu chi ngôn, từ châu
khả bảo vô ngu." Bố viết: "Thí
ngôn chí." Đăng viết: "Thuật
binh tuy chúng, giai ô hợp chi
sư, tố bất thân tín; ngã dĩ chánh
binh thủ chí, xuất kỉ binh thắng
chí, vô bất thành công. Canh
hữu nhất kế, bất chỉ bảo an từ
châu, tịnh khả sinh cầm viên
thuật." Bố viết: "Kế tương an
xuất?" Đăng viết: "Hàn xiêm,
dương phụng nãi hán cựu thần,
nhân cụ tào thao nhi tẩu, vô gia

đường cái lớn đến lấy Từ Châu;
đạo Kiều Dị thì lấy Tiểu Bá; đạo
Trần Kỷ lấy Nghi Đô, đạo Lôi Bạc
thì lấy Lương Gia; đạo Trần Lan thì
lấy Kê Thạch; đạo Hàn Tiêm thì lấy
Hạ Phì, đạo Dương Phụng thì lấy
Tuần Sơn. Cả bảy đạo quân mã,
mỗi ngày đi được năm mươi dặm,
đi đến đâu cướp phá đến đấy. Bố
nghe do thám về báo thề, cho đi
mời các quan mưu sĩ lại để bàn.
Trần Cung và cha con Trần Khuê
cũng đến cả. Trần Cung nói: - Cái
vợ Từ Châu này chỉ là do bố con
Trần Khuê gây ra, nịnh triều đình để
cầu tước lộc, mà để vạ lây đến
tướng quân. Nay nên đem hai
người ấy chém đi, mang đầu sang
nộp Viên Thuật, thi lập túc Thuật
rút quân về ngay. Lã Bố lập túc sai
người lôi bố con Trần Khuê, Trần
Đăng ra chém, Trần Đăng cười to
nói rằng: - Sao lại hèn đến thế? Bảy
đạo quân Viên Thuật ta coi như cỏ
rác mà thôi. Việc gì phải lo cuồng
lên như vậy? Bố truyền khoan
chém rồi bảo Trần Đăng rằng: - Hễ
mày có kế gì phá được giặc thì tao
tha cho. Đăng nói: - Nếu tướng
quân nghe lời tôi, thì Từ Châu
quyết không lo ngại gì cả. Bố nói: -
Thứ nói đi! Đăng nói: - Quân Thuật
tuy nhiều nhưng là quân ô hợp,
không thân tín nhau. Nếu ta lấy
chính binh mà giữ, lấy kỳ binh mà
đánh, tất nhiên sẽ thành công. Tôi
lại có một kế nữa: Không những ta
giữ vững được Từ Châu lại còn bắt
sống được Viên Thuật. Lã Bố hỏi
ké ra làm sao, Đăng nói: - Hàn

qing zhi , bǐ yì bù lè wèi shù yòng . ruò píng chǐ shu jié wèi nèi yìng , gèng lián liú bēi wèi wài gé , bì qín yuán shù yǐ . " bù yue : " rǔ xu qin dào hán xian , yáng fèng chù xià shu ." chén deng yún nuò . bù nǎi fa biǎo shàng xǔ dou , bìng zhì shu yú yù zhou , rán hòu lìng chén deng yīn shù qí , xian yú xià péi dào shàng hòu hán xian . tuì yīn bing zhì , xià zhài bì , deng rù jiàn . xian wèn yue : " rǔ nǎi lǚ bù zhì rén , lái cǐ hé gan ? " deng xiào yue : " mǒ wèi dà hàn gong qīng , hé wèi lǚ bù zhì rén ? ruò jiāng jun zhě , xiàng wèi hàn chén , jin nǎi wèi pàn zéi zhì chén , shǐ xí rì guan zhōng bǎo jià zhì gong , huà wèi wu yǒu , qiè wèi jiāng jun bù qǔ yě . qiè yuán shù xìng zuì duo yí , jiāng jun hòu bì wèi qí suǒ hài . jin bù zǎo tú , huì zhì wú jí ! " xian tàn yue : " wú yù guī hàn , hèn wú mén ēr . " deng nǎi chu bù shu . xian lǎn shu bì yue : " wú yǐ zhì zhì . gong xian huí . wú yǔ yáng jiāng jun fǎn ge jí zhì . dàn kàn huǒ qǐ wèi hào , wen hóu yǐ bing xiāng ying kě yě . " deng cí xian , jí huí bào lǚ bù .

: “计将安出？”登曰：“韩暹、杨奉乃汉旧臣，因惧曹操而走，无家可依，暂归袁术；术必轻之，彼亦不乐为术用。若凭尺书结为内应，更连刘备为外合，必擒袁术矣。”布曰：“汝须亲到韩暹、杨奉处下书。”陈登允诺。布乃发表上许都，并致书与豫州，然后令陈登引数骑，先于下邳道上候韩暹。退引兵至，下寨毕，登入见。暹问曰：“汝乃吕布之人，来此何干？”登笑曰：“某为大汉公卿，何谓吕布之人？若将军者，向为汉臣，今乃为叛贼之臣，使昔日关中保驾之功，化为乌有，窃为将军不取也。且袁术性最多疑，将军后必为其所害。今不早图，悔之无及！”暹叹曰：“吾欲归汉，恨无门耳。”登乃出布书。暹览书毕曰：“吾已知之。公先回。吾与杨将军反戈击之。

khả y, tạm quy viên thuật; thuật tắt khinh chí, bỉ diệc bất nhục vi thuật dụng. Nhược bằng xích thư kết vi nội ứng, canh liên lưu bị vi ngoại hợp, tắt cầm viên thuật hĩ." Bố viết: "Nhữ tu thân đáo hàn xiêm, dương phụng xử hạ thư." Trần Đăng duẫn nặc. Bố nãi phát biểu thượng hứa đô, tịnh trí thư dữ dụ châu, nhiên hậu lệnh trần đăng dẫn số ky, tiên vu hạ bi đạo thượng hâu hàn xiêm. Thối dẫn binh chí, hạ trại tắt, đăng nhập kiến. Xiêm vấn viết: "Nhữ nãi lữ bố chí nhân, lai thủ hà can?" Đăng tiêu viết: "Mõ vi đại hán công khanh, hà vị lữ bố chí nhân? Nhược tướng quân giả, hướng vi hán thần, kim nãi vi ban tặc chí thần, sử tích nhật quan trung bảo giá chí công, hóa vi ô hữu, thiết vi tướng quân bất thủ dã. Thủ viên thuật tính tối đa nghi, tướng quân hậu tất vi kì sở hại. Kim bất tảo đồ, hồi chí vô cập!" Xiêm thán viết: "Ngô dục quy hán, hận vô môn nhĩ." Đăng nãi xuất bố thư. Xiêm lâm thư tắt viết: "Ngô dĩ tri chí. Công tiên hồi. Ngô dữ dương tướng quân phản qua kích chí. Đãn khán hỏa khởi vi hào, ôn hầu dĩ binh tương ứng khả dã." Đăng từ xiêm, cấp hồi báo lữ bố.

Tiêm, Dương Phụng nguyên là cựu thần nhà Hán, nhân sory Tào Tháo mà phải chạy, không có nơi nương tựa cho nên phải theo Viên Thuật. Thuật tắt cũng khinh thường họ, mà họ hẳn cũng không vui lòng để cho Thuật sai khiển. Nếu bây giờ ta đưa thư cho hai người ấy, nhữ họ làm nội ứng, rồi ta lại nhờ Lưu Bị làm ngoại hợp, chắc là bắt sống được Thuật. Bố nói: - Mày phải đem thư cho Dương Phụng, Hàn Tiêm nhé? Đăng xin vâng. Bố liền dâng biểu đến Hứa Đô, và đưa thư sang Dự Châu cho Lưu Bị, rồi mới sai Trần Đăng dẫn vài quân ky, sang trước đường Hạ Phì để đón Hàn Tiêm. Khi Hàn Tiêm dẫn quân đến, lập trại rồi, Đăng vào yết kién. Tiêm hỏi: - Mày là người của Lã Bố lại đây làm gì? Đăng nói: - Ta là công khanh nhà Hán, sao lại gọi là người của Lã Bố? Như tướng quân trước làm tôi nhà Hán, bây giờ lại làm tôi thằng phản tặc, thế là công cứu giá Quan Trung ngày xưa hóa thành công cốc. Tôi trộm nghĩ lấy làm tiếc cho tướng quân. Vả lại tính Viên Thuật là đứa đa nghi, tướng quân theo nó rồi sai hại tới thân. Nay không sờm liệu đi, sau hồi không kịp nữa. Tiêm than rằng: - Tôi cũng muốn về với nhà Hán, ngặt vì không có đường về. Bấy giờ Đăng mới đưa thư của Lã Bố ra. Tiêm xem xong nói rằng: - Tôi xin lĩnh lời Lã Ôn Hầu. Xin ông cứ về trước, để tôi cùng Dương tướng quân sẽ trở giào đánh lại Viên Thuật. Ông về nói với Lã Ôn Hầu hễ thấy lửa cháy

但看火起为号，温侯以兵相应可也。”登辞退，急回报吕布。

4 bù nai fēn bīng wǔ lù , gao shùn yǐn yí jun jìn xiǎo pèi , dí qiáo ruí ; chén gong yǐn yí jun jìn yí dou , dí chén jì ; zhang liáo , zang bà yǐn yí jun chu láng yé , dí léi bó ; sòng xiān , wèi xù yǐn yí jun chu jié shí , dí chén lán ; lǚ bù zì yǐn yí jun chu dà dào , dí zhang xun . gè lǐng jun yí wàn , yú zhě shǒu chéng . lǚ bù chu chéng san shí lǐ xià zhài . zhang xun jun dào , liào dí lǚ bù guò , qiè tuì èr shí lǐ tún zhù , dài sì xià bing jie yìng .

布乃分兵五路，高顺引一军进小沛，敌桥蕤；陈宫引一军进沂都，敌陈纪；张辽、臧霸引一军出琅琊，敌雷薄；宋宪、魏续引一军出碣石，敌陈兰；吕布自引一军出大道，敌张勋。各领军一万，余者守城。吕布出城三十里下寨。张勋军到，料敌吕布不过，且退二十里屯住，待四下兵接应。

5 shì yè èr gèng shí fen , hán xian , yáng fèng fēn bīng dào chǔ fàng huǒ , jie yìng lǚ jia jun rù zhài . xun jun dà luàn lǚ bù chéng shì yǎn sha , zhang xun bài zǒu . lǚ bù gǎn dào tian míng , zhèng zhuàng jì líng jie yìng . liǎng jun xiāng yíng , qiè dài jiao feng , hán xian , yáng fèng liǎng lù sha lái . jì líng dà bài ér zǒu , lǚ bù yǐn bing zhui sha . shan bèi hòu yì biao jun dào , mén qí kai chǔ , zhì fèng rì yuè qí fan , sì dòu wǔ

是夜二更时分，韩暹、杨奉分兵到处放火，接应吕家军入寨。勋军大乱。吕布乘势掩杀，张勋败走。吕布赶到天明，正撞纪灵接应。两军相迎，恰待交锋，韩暹、杨奉两路杀来。纪灵大败而走，吕布引兵追杀。山背后一彪军到，门旗开处，只见一队军马，打龙凤日月旗幡，

làm hiệu thì đem binh đến tiếp ứng, tất là được. Đặng từ già Tiêm về trình với Lã Bố.

Bố nai phân binh ngũ lộ, cao thuận dẫn nhất quân tiến tiểu phái, địch kiều nhuy; trần cung dẫn nhất quân tiến nghi đô, địch trần kỉ; trương liêu, tang bá dẫn nhất quân xuất lang gia, địch lôi bạc; tổng hiến, ngụy tục dẫn nhất quân xuất kiệt thạch, địch trần lan; lữ bộ tự dẫn nhất quân xuất đại đạo, địch trương huân. Các lĩnh quân nhất vạn, dư già thủ thành. Lữ bộ xuất thành tam thập lí hạ trại. Trương huân quân đáo, liêu địch lữ bộ bất quá, thả thói nhị thập lí truân trụ, đãi tú hạ binh tiếp ứng.

Bố chia quân ra làm năm đạo: Cao Thuần dẫn một đạo tiến lên đến Tiểu Báu để chống với Kiều Dị, Trần Cung dẫn một đạo đến Nghi Đô để địch với Trần Kỷ, Trương Liêu và Tang Bá dẫn một đạo đến Lương Gia để địch với Trần Lan; Lã Bố thì tự dẫn một đạo đi ra đường cái lớn để đón Trương Huân. Mỗi đạo đem đi một vạn quân, còn thừa để lại giữ thành. Lã Bố ra khỏi thành được ba mươi dặm đóng trại, Quân Trương Huân kéo đến, liệu chừng địch với Lã Bố không nổi, lùi lại hai mươi dặm đóng đồn để đợi quân bốn đạo tiếp ứng.

Canh hai đêm hôm ấy Hàn Tiêm, Dương Phụng đem quân kéo lại đốt lửa làm hiệu, quân Lã Bố ừa vào trại Trương Huân. Quân Huân cuống cuồng. Lã Bố thừa thế đánh dần vào. Huân thua chạy. Lã Bố đuổi vừa đèn sáng, gặp quân Kỷ Linh tiếp ứng cho Trương Huân vừa đến. Hai bên sắp sửa đánh nhau thì Hàn Tiêm, Dương Phụng hai đạo cùng đánh xô đến. Kỷ Linh cũng thua chạy nốt. Lã Bố đuổi theo đánh. Bỗng thấy ở mé sau núi có một toán quân kéo ra. Ở ngoài có một hàng cờ bay pháp phái, trong một đội quân mã, vác những cờ vẽ

fang jīng zhì , jin gua yín fǔ , huáng yuè bái máo , huáng luó xiao jìn sǎn gài zhì xià , yuán shù shen pi jin jiă , wàn xuán liăng dao , lì yú zhèn qián , dà mă : " lǚ bù , bèi zhǔ jia nū ! " bù nù , tǐng jí xiàng qián . shù jiang lǐ feng tǐng qiang lái yíng ; zhàn bù san gé , bèi bù cì shang qí shǒu , feng qì qiang ér zǒu . lǚ bù huì bing chong sha , shù jun dà luàn . lǚ bù yīn jun cóng hòu zhuī gǎn , qiang duó mǎ pǐ yī jiă wú shù . yuán shù yīn zhe bài jun , zǒu bù shàng shù lǐ , shan bēi hòu yí biao jun chu , jié zhù qù lù . dang xian yí jiang nǎi guan yún cháng yě , dà jiào : " fān zéi ! " huán bù shòu sī ! " yuán shù huang zǒu , yú zhòng sì sān ben táo , bèi yún zhǎng dà sha liǎo yí zhèn . yuán shù shou shí bài jun , ben huí huái nán qù liǎo . lǚ bù de shèng , yao qǐng yún cháng bìng yáng fèng , hán xian děng yí xíng rén mǎ dào xú zhōu , dà pái yán yàn guǎn dài , jun shì dou yǒu kào shǎng . cì rì , yún cháng cí guī . bù bǎo hán xian wèi yí dou mù , yáng fèng wèi láng yé mù , shang yì yù liù èr rén zài xú zhōu . chén guī yue : " bù kě . hán , yáng èr rén jù shān dong , bù chu yí nián , zé shān dong chéng dun jie shǔ

四斗五方旌帜，金瓜银斧，黄钺白旄，黄罗销金伞盖之下，袁术身披金甲，腕悬两刀，立于阵前，大骂：“吕布，背主家奴！”布怒，挺戟向前。术将李丰挺枪来迎；战不三合，被布刺伤其手，丰弃枪而走。吕布麾兵冲杀，术军大乱。吕布引军从后追赶，抢夺马匹衣甲无数。袁术引着败军，走不上数里，山背后一彪军出，截住去路。当先一将乃关云长也，大叫：“反贼！”还不受死！”袁术慌走，余众四散奔逃，被云长大杀了一阵。袁术收拾败军，奔回淮南去了。吕布得胜，邀请云长并杨奉、韩暹等一行人马到徐州，大排筵宴管待，军士都有犒赏。次日，云长辞归。布保韩暹为沂都牧、杨奉为琅琊牧，商议欲留二人在徐州。陈珪曰：“不可。韩、杨二人据山东，不出一年，

tú đầu ngũ phương tinh xí , kim qua ngân phủ , hoàng việt bạch mao , hoàng la tiêu kim tán cái chi hạ , viên thuật thân phi kim giáp , oán huyền lưỡng đao , lập vu trận tiền , đại mạ: "Lữ bố , bối chủ gia nô!" Bố nộ , đĩnh kích hướng tiền . Thuật tương lý phong đĩnh thương lai nghênh ; chiến bất tam hợp , bị bố thứ thương kì thủ , phong khí thương nhi tẩu . Lữ bố huy binh trùng sát , thuật quân đại loạn . Lữ bố dẫn quân tòng hậu truy cản , thưởng đoạt mã thất y giáp vô số . Viên thuật dẫn trú bại quân , tẩu bất thượng sô lí , sơn bối hậu nhất bưu quân xuất , tiệt trụ khứ lộ . Đương tiên nhất tương nãi quan vân trường dã , đại khiếu: "Phản tặc!" Hoàn bất thụ tử! "Viên thuật hoảng tẩu , dư chúng tú tán bôn đảo , bị vân trường đại sát liễu nhất trận . Viên thuật thu thập bại quân , bôn hồi hoài nam khứ liễu . Lữ bố đắc thắng , yêu thỉnh vân trường tịnh dương phụng , hàn xiêm đắng nhất hành nhân mã đáo từ châu , đại bài diên yến quân đai , quân sĩ đô hữu khao thưởng . Thứ nhật , vân trường từ quy . Bố bảo hàn xiêm vi nghi đô mục , dương phụng vi lang gia mục , thương nghị dục lưu nhị nhân tại từ châu . Trần khuê viết: "Bất khả . Hán , dương nhị nhân cư sơn đông , bất xuất nhất niên , tắc sơn đông thành

rồng vĩ phượng , cùng là gươm vàng búa bạc , mao trắng , việt vàng , ở dưới thì tán tía lọng vàng . Viên Thuật mình mặc áo giáp vàng , nách đeo đôi dao , cưỡi ngựa đứng trước cửa trận , gọi mắng Lã Bố là đứa phản chủ . Bố giận vác kích xông vào . Tướng Thuật là Lý Phong , vác giáo ra địch . Đánh nhau chưa được ba hiệp , bị Lã Bố đâm vào cánh tay . Phong bỏ giáo chạy . Bố thúc quân vào đánh giết . Quân Viên Thuật cuống cuồng chạy trốn . Lã Bố dẫn quân đuổi theo , cướp giật được ngựa và áo giáp vô số . Viên Thuật dẫn bại quân chạy , mới được vài dặm , sau núi có một toán quân kéo ra , chặn ngang đường đi . Một tướng đứng đầu toán quân ấy là Quan Vân Trường , goi to lên rằng: - Phản tặc , không chịu chết đi , còn chạy đi đâu ? Viên Thuật cầm đầu cầm cổ chạy , quân sĩ tán loạn bị Quan Công đánh một thật dữ dội . Viên Thuật thu nhặt được ít tàn quân chạy về Hoài Nam . Lã Bố thắng trận , mời Quan Công , Hán Tiêm , Dương Phụng về cả Tù Châu , mở một tiệc yến ăn mừng . Quân sĩ cùng được khao thưởng cả . Hôm sau Quan Vũ từ tạ xin về . Lã Bố tâu xin cho Hán Tiêm làm mục ở Nghi Đô , Dương Phụng làm mục ở Lương Gia . Lúc Bố muốn lưu hai người lại ở Tù Châu , Trần Khuê nói: - Hai người ấy không nên để ở Tù Châu . Cứ cho họ sang giữ ở Sơn Đông thì tôi chắc chỉ trong một năm , bao nhiêu thành quách đất Sơn Đông đều về tay tướng

jīng jun yě . " bù rán zhī , suì sòng èr jiāng zàn yú yí dou , láng yé èr chǔ tún za , yǐ hòu en mìng . chén dēng si wèn fù yue : " hé bù liù èr rén zài xú zhōu , wèi sha lǚ bù zhī gen ? " guī yue : " tǎng èr rén xié zhù lǚ bù , shì fān wèi hǔ tiān zhuā yá yě . " dēng nǎi fú fù zhī gāo jiàn .

则山东城敦皆属将军也。" 布然之，遂送二将暂于沂都、琅琊二处屯扎，以候恩命。陈登私问父曰：“何不留二人在徐州，为杀吕布之根？”珪曰：“倘二人协助吕布，是反为虎添爪牙也。”登乃服父之高见。

6 què shuo yuán shù bài huí huái nán , qiān rén wǎng jiang dong wèn sun cè jiè bing bào chóu . cè nù yue : " rǔ lài wú yù xǐ , jiàn chēng dì hào , bèi fǎn hàn shì , dà nì bù dào ! wú fang yù jia bing wèn zuì , qǐ kěn fǎn zhù pàn zéi hu ! " suì zuò shu yǐ jué zhì . shǐ zhě ? shu huí jiàn yuán shù . shù kàn bì , nù yue : " huáng kǒu rú zì , hé gǎn nǎi ěr ! wú xiān fá zhī ! " cháng shǐ yáng dà jiāng lì jiàn fang zhǐ . què shuo sun cè zì fa shu hòu , fáng yuán shù bing lái , diǎn jun shǒu zhù jiāng kǒu . hu cáo cào shǐ zhì , bài cè wèi huì jí tài shǒu , lìng qǐ bing zheng tǎo yuán shù . cè nǎi shàng yì . biàn yù qǐ bing . cháng shǐ zhang zhào yue : " shù suí xin bài , bing duo liáng zú , wèi kě qīng dí . bù rú yí shu

đôn giai chúc tướng quân dã." Bố nhiên chi, toại tống nhị tương tạm vu nghi đô, lang gia nhị xử truân trát, dĩ hậu ân mện. Trần Đăng tư vấn phụ viết: "Hà bất lưu nhị nhân tại từ châu, vi sát lữ bố chí căn?" Khuê viết: "Thảng nhị nhân hiệp trợ lữ bố, thị phản vi hồ thiêm trào nha dã." Đăng nãi phục phụ chí cao kiến.

quân cả. Bố nghe Khuê, tạm cho hai người ra đóng ở Nghi Đô, Lương Gia để đợi ân mệnh. Trần Đăng thấy vậy mới hỏi cha rằng: - Sao cha không để hai người ấy ở Từ Châu, làm tay trong cho mình để giết Lã Bố? Khuê nói: - Thế ngô hai người cùng hiệp sức giúp Lã Bố thì có phải hóa ra thêm nanh vuốt cho hồ không? Đăng phục cao kiến của cha.

却说袁术败回淮南，遣人往江东问孙策借兵报仇。策怒曰：“汝赖吾玉玺，僭称帝号，背反汉室，大逆不道！吾方欲加兵问罪，岂肯反助叛贼乎！”遂作书以绝之。使者赍书回见袁术。术看毕，怒曰：“黄口孺子，何敢乃尔！吾先伐之！”长史杨大将力谏方止。却说孙策自发书后，防袁术兵来，点军守住江口。忽曹操使至，拜策为会稽太守，令起兵征讨袁术。策乃商议。便欲起兵。长史张昭曰：“术虽新败，兵多粮足，未可轻敌

Khurac thuyết viên thuật bại hồi hoài nam, khiển nhân vãng giang đông ván tôn sách tá binh báo cùu. Sách nộ viết: "Nhữ lại ngô ngọc tǐ, tiềm xung đế hào, bối phản hán thất, đại nghịch bất đạo! Ngô phuơng dục gia binh ván tội, khởi khảng phản trợ bạn tặc hồ!" Toại tác thư dĩ tuyệt chi. Sứ giả tê thư hồi kiến viên thuật. Thuật khán tắt, nộ viết: "Hoàng khầu nhụ tử, hà cảm nãi nhĩ! Ngô tiên phạt chí!" Trường sử dương đại tướng lực gián phuơng chỉ. Khuac thuyết tôn sách tự phát thư hậu, phòng viên thuật binh lai, diêm quân thủ trụ giang khầu. Hốt tào thao sứ chí, bái sách vi hội kê thái thủ, lệnh khởi binh chinh thảo viên thuật. Sách nãi thương nghị. Tiện dục khởi binh. Trường sử trương chiêu viết: "Thuật tuy tân bại, binh đa lương túc, vị khả khinh địch."

Viên Thuật thua về Hoài Nam, sai người sang Giang Đông, hỏi Tôn Sách cho mượn quân để báo thù. Sách giận mà nói rằng: - Mày lấy được ngọc tỷ của tao, tiềm xung đế hiệu, làm phản nhà Hán, xác láo không biết đạo, tao đang muốn đem quân sang hỏi tội mày, đời nào lại đi giúp đưa phản tặc? Bèn viết thư cự tuyệt Viên Thuật. Thuật xem thư giận nói rằng: - Thảng trẻ con miệng còn hơi sữa mà dám xác à, ta phải đánh trước nó đi mới được. Trường sử là Dương đại tướng can ngăn mãi Thuật mới thôi. Tôn Sách từ khi đưa thư, sợ Viên Thuật đem quân đến, diêm binh giữ cửa sông. Chợt có sứ Tào Tháo đến, đem chiếu chỉ cho Sách làm thái thú ở Cối Kê, và sai khởi binh sang đánh Viên Thuật. Sách bàn bạc với các tướng, muốn khởi binh, trưởng sử là Trương Chiêu can rằng: - Thuật tuy rằng mới thua, nhưng binh nhiều lương đủ, chưa dễ đánh

cáo cào , quàn ta nán zheng , wú wéi hòu yìng : liǎng jun xiang yuán , shù jun bì bài . wàn yī yǒu shī , yì wàng cào jiù yuán . " cè cóng qí yán , qiǎn shǐ yǐ cǐ yì dá cáo cào .

。不如遗书曹操，劝他南征，吾为后应：两军相援，术军必败。万一有失，亦望操救援。”策从其言，遣使以此意达曹操。

7 què shuo cáo cào zhì xǔ dou , si mù diǎn wéi , lì sì jì zhì ; fēng qí zì diǎn mǎn wèi zhōng láng , shou yǎng zài fǔ . hu bào sun cè qiǎn shǐ zhì shu , cáo lǎn shu bì ; yòu yǒu rén bào yuán shù fá liáng , jié luè chén liù . yù chéng xū gong zhì , suí xīng bīng nán zheng . lìng cáo rén shǒu xǔ dou , qí yú jie cóng zhēng : mǎ bù bing shí qí wàn , liáng shí zì zhòng qian yú che . yi miàn xian fa rén huì gé sun cè yǔ liú bēi , lǚ bù . bing zhì yù zhōu jiè shàng , xuán dé zǎo yǐn bing lái yíng , cáo mìng qǐng rù yíng . xiāng jiàn bì , xuán dé xiàn shàng shǒu jí èr ke . cáo jīng yue : " cǐ shì hé rén shǒu jí ? " xuán dé yue : " cǐ hán xian , yáng fèng zhí shǒu jí yě . " cáo yue : " hé yǐ de zhī ? " xuán dé yue : " lǚ bù lìng èr rén quán zhù yí dou , láng yé liǎng xiàn . bù yì èr rén zòng bing luè míng , rén rén jie yuàn . yìn cǐ bèi nǎi shuo yǐ yàn , zhà qǐng yì shì : " yǐn jiǔ xiàn , zhí zhǎn

却说曹操至许都，思慕典韦，立祀祭之；封其子典满为中郎，收养在府。忽报孙策遣使致书，操览书毕；又有人报袁术乏粮，劫掠陈留。欲乘虚攻之，遂兴兵南征。令曹仁守许都，其余皆从征：马步兵十七万，粮食辎重千余车。一面先发人会合孙策与刘备、吕布。兵至豫州界上，玄德早引兵来迎，操命请入营。相见毕，玄德献上首级二颗。操惊曰：“此是何人首级？”玄德曰：“此韩暹、杨奉之首级也。”操曰：“何以得之？”玄德曰：“吕布令二人权住沂都、琅琊两县。不意二人纵兵掠民，人人嗟怨。因此备

Bất như di thư tào thao, khuyến tha nam chinh, ngô vi hậu ứng: lưỡng quân tương vien, thuật quân tất bại. Vạn nhất hữu thất, diệc vọng thao cứu vien." sách tòng kì ngôn, khiễn sử dĩ thủ ý đạt tào thao.

được, không bằng đưa thư cho Tào Tháo, bảo hắn cứ sang đánh trước, rồi ta làm hậu ứng. Hai bên cùng hiệp lại đánh, quân Thuật phải thua, vây ta chắc được vạn phần, vạn nhất có thua, có Tào Tháo cứu đỡ. Sách nghe lời, sai sứ giả cứ như thế sang trình với Tào công.

Tào Tháo về đến Hứa Đô thương nhớ Điền Vi lập miếu để thờ, rồi phong cho con Điền Vi là Điền Mẫn làm trung lang đem về phủ nuôi. Bấy giờ có quân báo Tôn Sách sai sứ giả đem thư đến. Tháo xem xong thư, lại có người báo rằng: - Viên Thuật thiếu lương ra cướp ở Trần Lưu Bị. Tháo muốn thừa cơ sang đánh, sai Tào Nhân giữ lấy Hứa Đô, còn bao nhiêu tướng sĩ bắt phải đi cả. Quân mã bộ cả thảy mười bảy vạn người, xe lương hơn một nghìn chiếc, một mặt sai người ra hẹn với Tôn Sách, Lưu Bị, Lã Bố. Khi quân đi đến địa giới Dự Châu, Lưu Bị dẫn quân ra đón. Tháo sai mồi vào trại, Lưu Bị vào dâng hai cái đầu. Tháo giật mình hỏi: - Đầu nào? Lưu Bị nói: - Đây là đầu Dương Phụng, Hàn Tiêm. Tháo hỏi: - Sao lại giết hai người ấy? Lưu Bị thưa: - Lã Bố sai hai người quyền coi Nghi Đô, Lương Gia và tâu xin cho được thực thụ chức mục hai nơi ấy. Không ngờ hai đứa thả quân cho ăn cướp của dân, ai cũng ta thán. Bởi thế tôi có làm một tiệc rượu, mời hai người đến bàn việc. Trong khi uống rượu, tôi ném chén làm hiệu sai Quan, Trương là hai

wèi hào , shǐ guan , zhang èr dì sha zhī , jìn jiàng qí zhòng . jin tè lái qǐng zuì . " cào yue : " jun wèi guó jia chū bài , zhèng shì dà gong , hé yán zuì yě ? " suì hòu láo xuán dé , gé bing dào xú zhōu jiè . lǚ bù chu yíng , cào shàn yán fù wèi , feng wèi zuǒ jiāng jun , xǔ yú huán dou zhí shí , huàn gěi yìn shòu . bù dà xǐ . cào jí fen lǚ bù yì jun zài zuǒ , xuán dé yí jun zài yòu , zì tǒng dà jun ju zhong , lìng xià hóu dun , yú jìn wèi xian feng .

乃说一宴，诈请议事：“饮酒间，掷盏为号，使关、张二弟杀之，尽降其众。今特来请罪。”操曰：“君为国家除害，正是大功，何言罪也？”遂厚劳玄德，合兵到徐州界。吕布出迎，操善言抚慰，封为左将军，许于还都之时，换给印绶。布大喜。操即分吕布一军在左，玄德一军在右，自统大军居中，令夏侯惇、于禁为先锋。

8 yuán shù zhì cǎo bing zhì , lìng dà jiāng qiáo ruí yǐn bing wǔ wàn zuò xian feng . liǎng jun huì yú shòu chun jiè kǒu . qiáo ruí dang xian chu mǎ , yǔ xià hóu dun zhàn bù san gé , bēi xià hóu dun ? sǐ . shù jun dà bài , ben zǒu huí chéng . hu bào sun cè fa chuán gong jiang bian xi miàn , lǚ bù yǐn bing gong dong miàn , liú bēi , guan , zhang yǐn bing gong nán miàn , cǎo zì yǐn bing shí qí wàn gong bēi miàn . shù dà jīng , jí jù zhòng wén wǔ shang yì . yáng dà jiāng yue : " shòu chun shuǐ hàn lián nián , rén jie que shí ; jin yòu

袁术知操兵至，令大将桥蕤引兵五万作先锋。两军会于寿春界口。桥蕤当先出马，与夏侯惇战不三合，被夏侯惇搠死。术军大败，奔走回城。忽报孙策发船攻江边西面，吕布引兵攻东面，刘备、关、张引兵攻南面，操自引兵十七万攻北面。术大惊，急聚众文武商议。杨大将曰：“寿春水旱连年，人皆缺食；今又动兵扰

vì hào , sǔ quan , trương nhị đệ sát chi , tǎn hàng kì chúng . Kim đặc lai thỉnh tội." Thao viết: "Quân vi quốc gia trừ hại, chánh thị đại công, hà ngôn tội dã?" Toại hậu lao huyền đức, hợp binh đáo từ châu giới. Lữ bộ xuất nghênh, thao thiện ngôn phủ úy, phong vi tả tướng quân, hứa vu hoàn đô chi thời, hoán cấp ấn thụ. Bố đại hỉ. Thao tức phân lữ bộ nhất quân tại tả, huyền đức nhất quân tại hữu, tự thống đại quân cư trung, lệnh hạ hâu đôn, vu cấm vi tiên phong.

em tôi đem hai đứa giết đi, bắt hết quân hàng phục. Vì thế nên nay lại thú tội với thừa tướng. Tháo nói: - Ông trừ hại cho nhà nước, áy là công to, sao lại gọi là tội? Tháo thường cho Lưu Bị, rồi hai bên cùng hợp binh lại, đến địa giới Tứ Châu. Lã Bố ra đón. Tháo lấy lời ngọt ngào dỗ dành Lã Bố, phong cho làm tá tướng quân, hứa rằng: Khi nào về Hứa Đô sẽ đổi ấn khác. Bố mừng lắm. Tháo chia quân Lã Bố ở tả, quân Lưu Bị ở hữu, còn mình tự lĩnh đại quân ở giữa; sai Hạ Hầu Đôn, Vu Cẩm làm tiên phong.

Viên thuật tri thao binh chí, lệnh đại tướng kiều nhuy dẫn binh ngũ vạn tác tiên phong. Lưỡng quân hội vu họa xuân giới khẩu. Kiều nhuy đương tiên xuất mã, dũ hạ hâu đôn chiến bắt tam hợp, bị hạ hâu đôn sóc tử. Thuật quân đại bại, bôn tẩu hồi thành. Hốt báo tôn sách phát thuyền công giang biên tây diện, lữ bộ dẫn binh công đông diện, lưu bì, quan, trương dẫn binh công nam diện, thao tự dẫn binh thập thất vạn công bắc diện. Thuật đại kinh, cấp tụ chúng văn võ thương nghị. Dương đại tướng viết: "Tho xuân thủy hạn liên niên, nhân gai khuyết thực; kim hựu động

Viên Thuật biết quân Tào đã đến nơi, sai Kiều Dị đem năm vạn quân làm tiên phong. Hai bên gặp nhau ở giáp giới Thọ Xuân. Kiều Dị té ngựa ra trước, đánh nhau với Hạ Hầu Đôn, chưa được ba hiệp, bị Đôn đâm chết. Quân Thuật thua chạy về thành. Giữa lúc ấy lại có người báo rằng: - Tôn Sách đem thuyền đánh mặt tây; Lã Bố đem binh đánh mặt đông; ba anh em Lưu, Quan, Trương dẫn binh đánh mặt nam; Tào Tháo thì dẫn mười bảy vạn quân đánh mặt bắc. Thuật nghe báo vội vàng họp cả văn vũ lại để bàn. Dương Đại tướng nói: - Đất Thọ Xuân luôn mấy năm nay nước lụt rồi nắng to, dân gian đói khát cực khổ. Nếu bây giờ lại cất quân

dòng bing rǎo mǐn , mǐn jì
sheng yuàn , bing zhì nán yǐ
jù dí . bù rú liù jun zài shòu
chun , bù bì yǔ zhàn ; dài bǐ
bing liáng jìn , bì rán sheng
biàn . bì xià qiè tǒng yù lín
jun dù huái , yí zhě jiù shóu ,
èr zhě zàn bì qí ? . " shù
yòng qí yán , liù lǐ fēng , lè jù
, liáng gang , chén jì sì rén
fēn bīng shí wàn , jiān shǒu
shòu chun ; qí yú jiāng zú
bīng kù cáng jīn yù bǎo bēi ,
jìn shù shou shí guò huái qù
liǎo .

民，民既生怨，兵至难以拒敌。不如留军在寿春，不必与战；待彼兵粮尽，必然生变。陛下且统御林军渡淮，一者就熟，二者暂避其锐。

”术用其言，留李丰、乐就、梁刚、陈纪四人分兵十万，坚守寿春；其余将卒并库藏金玉宝贝，尽数收拾过淮去了。

9 què shuo cáo bīng shí qí
wàn , rì fèi liáng shí hào dà ,
zhu jùn yòu huang hàn , jie jì
bù jí . cáo cui jun sù zhàn , lǐ
fēng děng bì mén bù chu .
cáo jun xiāng jù yuè yú ,
liáng shí jiāng jìn , zhì shu yú
sun cè , jiè de liáng mǐ shí
wàn hú , bù fu zhi sǎn . guǎn
liáng guan rèn jùn bù xià
cang guan wáng ? rén bīng
cào yue : " bīng duo liáng
shǎo , dang rú zhī hé ? " cáo
yue : " kě jiāng xiǎo jiě sǎn
zhì , quán qie jiù yí shí zhí jí .
" ? yue : " bīng shì tǎng yuàn
, rú hé ? " cáo yue : " wú zì
yǒu cè . " ? yì mìng , yǐ xiǎo
hú fēn sǎn . cáo àn shǐ rén
gè zhài tàn ting , wú bù jie
yuàn , jie yán chéng xiāng qí
zhòng . cáo nǎi mì zhao

却说曹兵十七万，日费粮食浩大，诸郡又荒旱，接济不及。操催军速战，李丰等闭门不出。

操军相拒月余，粮食将尽，致书于孙策，借得粮米十万斛，不敷支散。管粮官任峻部下仓官王垕人稟操曰：“兵多粮少，当如之何？”操曰：

“可将小解散之，权且救一时之急。”垕曰：“兵士倘怨，如何？”操曰：“吾自有策。”垕依命，以小斛分散。

binh nhiều dân, dân kí sinh oán, binh chí nan dĩ cự địch. Bất như lưu quân tại thọ xuân, bất tất dữ chiến; đãi bì binh lương tǎn, tất nhiên sinh biến. Bệ hạ thả thống ngự lâm quân độ hoài, nhất giả tựu thực, nhị giả tạm tị kì nhuệ." Thuật dụng kì ngôn, lưu lý phong, nhạc tựu, lương cương, trần kí tú nhân phân binh thập vạn, kiên thủ thọ xuân; kì dư tương tốt tịnh khổ tang kim ngọc bảo bối, tǎn sổ thu thập quá hoài khứ liễu.

thì nhiều dân quá tát dân oán mình, giặc đến khó lòng mà cự được, không bằng đóng quân ở Thọ Xuân, không đánh nhau với quân địch, đợi quân địch cạn lương tất nhiên sinh biến. Bây giờ bệ hạ nên đem quân ngự lâm qua sông Hoài, trước là sang chỗ lúa chín, sau nữa là hãy tạm lánh thế mạnh của quân địch. Thuật nghe lời, cho Lý Phong, Nhạc Tựu, Lương Cương và Trần Ký, cả thảy bốn tướng với mười vạn quân để giữ Thọ Xuân, còn bao nhiêu tướng giỏi, cùng là vàng bạc châu báu trong kho, thu xếp nhặt nhạnh hết đem qua sông Hoài Nam.

Khước thuyết tào binh thập thất vạn, nhật phí lương thực hao đai, chư quận hụu hoang hạn, tiếp tế bất cập. Thao thôi quân tộc chiến, lý phong đẳng bế môn bất xuất. Thao quân tương cự nguyệt dư, lương thực tương tǎn, trí thư vu tôn sách, tá đắc lương mě thập vạn hộc, bất phu chi tán. Quản lương quan nhâm tuấn bộ hạ thương quan vương hậu nhân bẩm thao viết: "Binh đa lương thiểu, đương như chi hà?" Thao viết: "Khả tương tiều giải tán chi, quyền thả cứu nhất thời chi cấp." Hậu viết: "Binh sĩ thảng oán, như hà?" Thao viết: "Ngô tự hữu sách." Hậu y mệnh, dĩ tiếu hộc phân tán. Thao ám sử nhân các trại thám thính, vô bất ta oán, giai ngôn thừa tướng

Lũ Lý Phong cứ đóng chặt cửa thành không ra. Quân Tháo đánh thành hơn một tháng, lương ăn gần hết. Tháo đưa thư sang vay Tôn Sách được mười vạn hộc lương. Quan coi lương là Vương Hậu thấy ít quá không đủ phát cho quân, vào bẩm với Tháo, hỏi xem nên làm thế nào? Tháo nói: - Đem hộc nhỏ mà phát cho chúng nó, tạm cấp cứu lấy một lúc. Hậu lại hỏi: - Thế ngô quân sĩ kêu ca thì nói thế nào? Tháo nói: - Ta đã có cách. Hậu vâng lệnh, lấy hộc nhỏ đóng lương phát cho quân. Tháo cho người đi dò các trại, chỗ nào cũng thấy quân ta thán rằng: Thừa tướng đánh lừa quân. Tháo thấy vậy mật cho người ra đòi Vương Hậu vào bảo rằng: - Này ta muốn mượn ngươi một cái, để dẹp yên lòng dân, người đừng nên tiếc. Hậu hỏi: - Thừa tướng muốn dùng

wáng ? rù yue : " wú yù wèn
rǔ jiè yí wù , yǐ ya zhòng xīn ,
rǔ bì wù lìn . " ? yue : "
chéng xiāng yù yòng hé wù
? " cào yue : " yù jiè rǔ tóu yǐ
shì zhòng ēr . " ? dà jīng yue
: " mǒu shí wú zuì ! " cào yue
: " wú yì zhì rǔ wú zuì , dàn
bù sha rǔ , jun bì biàn yǐ . rǔ
sǐ hòu , rǔ qí zì wú zì yǎng
zhi , rǔ wù lù yě . " ? zài yù
yán shí , cào zǎo hu dao fǔ
shǒu tui chu mén wài , yǐ dao
zhǎn qì , xuán tóu gao gan ,
chu bǎng xiǎo shì yue : "
wáng ? gù xíng xiǎo hú , dào
qiè guan liáng , jǐn àn jun fǎ .
" yú shì zhòng yuàn shǐ jiě .

10 cì rì , cào chuán lìng gè yíng
jiàng lǐng : " rú san rì nèi bù
bìng lì pò chéng , jie zhǎn ! "
cào qín zì zhì chéng xià , du
zhu jun ban tǔ yùn shí , tián
háo sai qièn . chéng shàng
shǐ shí rú yǔ , yǒu liǎng yuán
bì jiang wèi bì ér huí , cào
chè jiàn qín zhǎn yú chéng
xià , suì zì xià mǎ jie tǔ tián
keng . yú shì dà xiǎo jiàng
shì wú bù xiàng qíán , jun
wei dà zhèn . chéng shàng

操暗使人各寨探听，无
不嗟怨，皆言丞相欺众
。操乃密召王垕入曰：
“吾欲问汝借一物，以
压众心，汝必勿吝。”
垕曰：“丞相欲用何物
？”操曰：“欲借汝头
以示众耳。”垕大惊曰
：“某实无罪！”操曰
：“吾亦知汝无罪，但
不杀汝，军必变矣。汝
死后，汝妻子吾自养之
，汝勿虑也。”垕再欲
言时，操早呼刀斧手推
出门外，一刀斩讫，悬
头高竿，出榜晓示曰：
“王垕故行小斛，盗窃
官粮，谨按军法。”于
是众怨始解。

次日，操传令各营将领
：“如三日内不并力破
城，皆斩！”操亲自至
城下，督诸军搬土运石
，填壕塞堑。城上矢石
如雨，有两员裨将畏避
而回，操掣剑亲斩于城
下，遂自下马接土填坑
。于是大小将士无不向
前，军威大振。城上抵

khi chúng. Thao nãi mật triệu
vương hậu nhập viết: "Ngô dục
vẫn nhữ tá nhất vật, dĩ áp
chúng tâm, nhữ tất vật lận."
Hậu viết: "Thừa tương dục
dụng hà vật?" Thao viết: "Dục
tả nhữ đầu dĩ kí chúng nhĩ."
Hậu đại kinh viết: "Mỗ thật vô
tội!" Thao viết: "Ngô diệc tri nhữ
vô tội, đắn bất sát nhữ, quân tất
biến hĩ. Nhữ tử hậu, nhữ thê tử
ngô tự dưỡng chi, nhữ vật lự
dã." Hậu tái dục ngôn thời, thao
tảo hô đao phủ thủ thôii xuất
môn ngoại, nhất đao trâm cật,
huyền đầu cao can, xuất bảng
hiếu kì viết: "Vương hậu cố
hành tiếu học, đạo thiết quan
lương, cẩn án quân pháp." Vu
thị chúng oán thủy giải.

cái gì? Tháo nói: - Ta muốn mượn
cái đầu ngươi để dẹp yên lòng
quân. Hậu thất kinh, kêu oan. Tháo
lại nói: - Ta cũng biết người không
có tội, nhưng không giết ngươi thì
lòng quân sinh biến, sau khi ngươi
chết, vợ con người ta nuôi cho,
đừng lo. Vương Hậu muốn nói nữa,
nhưng Tháo đã gọi ngay đao phủ
vào lôi Hậu ra ngoài cửa chém rồi
bêu đầu lên một cái sào dài, yết thị
rằng: "Vương Hậu cố tình làm đầu
nhỏ, để ăn cắp lương vua, nay
chiếu quân pháp trị tội". Bởi thế
quân sĩ không ai oán gì nữa.

Hôm sau Tào Tháo hạ lệnh cho các
tướng rằng: "Hạn cho ba ngày, hễ
không có sức phá được thành, các
tướng phải chém cả". Thao thân
đến tận dưới thành, đốc thúc quân
sĩ vận chuyển đất đá để lấp hào.
Trên thành tên đá bắn xuống như
mưa. Có hai tì tướng sợ hãi lui ra,
Tháo rút ngay gươm chém liền
ngay ở dưới thành, rồi xuống ngựa
để đỡ lấy đất lấp hào. Bởi thế tướng
sĩ lớn nhỏ, ai cũng phải cố lăn vào.
Trên thành chống cự không nổi,

dǐ dí bù zhù , cáo bing zheng
xian shàng chéng , zhǎn
guan luò suǒ , dà duì yōng
rù . lǐ fēng , chén jì , lè jiù ,
liáng gang dou bèi sheng qín
, cáo lìng jie zhǎn yú shì .
fén shao wěi zào gong shì
diàn yǔ , yì yìng fàn jìn zhī
wù ; shòu chun chéng zhōng
, shou luè yí kong . shang yí
yù jìn bìng dù huái , zhuī gǎn
yuán shù . xún yù jiàn yue : "
nián lái huāng hàn , liáng shí
jian nán , ruò gèng jìn bìng ,
láo jun sǔn mǐn , wèi bì yǒu lì
. bù ruò zàn huí xǔ dou ,
jiāng lái chun mài shóu , jun
liáng zú bèi , fang kě tú zhī ."
"cào chóu chū wèi jué . hu
bào mǎ dào , bào shuo : "
zhang xiù yì tuo liú biǎo , fù
sì chang jué , nán yáng ,
jiang líng zhu xiàn fù fǎn ;
cáo hóng jù dí bù zhù , lián
shu shù zhèn , jin tè lái gào jí
. "cào nǎi chí shu yǔ sun cè
, lìng qí kuà jiang bù zhèn ,
yǐ wèi liú biǎo yí bìng , shǐ bù
gǎn wàng dòng ; zì jǐ jí rì ban
shí , bié yì zheng zhang xiù
zhì shì . lín xíng , lìng xuán
dé réng tún bing xiǎo pèi , yǔ
lǚ bù jié wèi xiong dì , hù
xiāng jiù zhù , zài wú xiāng
qīn . lǚ bù lǐng bing zì huí xú
zhou . cáo mì wèi xuán dé
yue : "wú lìng rǔ tún bing
xiǎo pèi . shì jué keng dài hǔ
zhì jì yě . gong dàn yǔ chén
gui fù zì shàng yì , wù zhì

敌不住，曹兵争先上城，斩关落锁，大队拥入。李丰、陈纪、乐就、梁刚都被生擒，操令皆斩于市。焚烧伪造宫室殿宇、一应犯禁之物；寿春城中，收掠一空。商议欲进兵渡淮，追赶袁术。荀彧谏曰：“年来荒旱，粮食艰难，若更进兵，劳军损民，未必有利。不若暂回许都，将来春麦熟，军粮足备，方可图之。”操踌躇未决。忽报马到，报说：“张绣依托刘表，复肆猖獗、南阳、江陵诸县复反；曹洪拒敌不住，连输数阵，今特来告急。”操乃驰书与孙策，令其跨江布阵，以为刘表疑兵，使不敢妄动；自己即日班师，别议征张绣之事。临行，令玄德仍屯兵小沛，与吕布结为兄弟，互相救助，再无相侵。吕布领兵自回徐州。操密谓玄德曰：“吾令汝屯兵小沛。是掘坑待虎之计也

thượng đế địch bắt trụ, tào binh tranh tiên thượng thành, trâm quan lạc tỏa, đại đội ủng nhập. Lý phong, trần kỉ, nhạc tựu, lương cương đô bị sinh cầm, thao lệnh giai trâm vu thi. Phần thiêu nguy tạo cung thất điện vũ, nhất ứng phạm cầm chi vật; tho xuân thành trung, thu lược nhất không. Thương nghị dục tiến binh độ hoài, truy cản viên thuật. Tuân úc gián viết: "Niên lai hoang hạn, lương thực gian nan, nhược canh tiến binh, lao quân tổn dân, vị tắt hữu lợi. Bất nhược tạm hồi hứa đồ, tương lai xuân mạch thực, quân lương túc bị, phuong khả đồ chi." Thao trù trừ vị quyết. Hốt báo mã đáo, báo thuyết: "Trương tú y thác lưu biếu, phục tú xương quyết, nam dương, giang lăng chư huyền phục phản; tào hồng cự địch bắt trụ, liên thâu sở trận, kim đặc lai cáo cấp." Thao nãi tri thư dữ tôn sách, lệnh kì khóa giang bố trận, dĩ vi lưu biếu nghi binh, sử bắt cảm vọng động; tự kỷ túc nhật ban sứ, biệt nghi chinh trương tú chí sự. Lâm hành, lệnh huyền đức nhưng trâu binh tiểu phái, dữ lữ bố kết vi huynh đệ, hỗ tương cứu trợ, tái vô tương xâm. Lữ bố lĩnh binh tự hồi từ châu. Thao mật vị huyền đức viết: "Ngô lệnh nhữ trâu binh tiểu phái. Thị quật khanh đãi hổ chí kế dã. Công dấn dữ trần khuê phụ tử thương nghị, vật trí hữu

quân Tào tranh nhau lên thành, chặt gãy khóa cửa thành, ào ào kéo vào. Lý Phong, Trần Kỷ, Nhạc Tựu, Lương Cương đều bị bắt sống. Tháo sai đem bốn tướng ra chợ chém, đốt sạch cả đền đài cung miếu, và bao nhiêu những đồ phạm cầm trong thành Thọ Xuân, cho quân cướp lấy sạch. Tháo bàn muốn tiến binh sang sông Hoài đuổi theo Viên Thuật. Tuân Úc can rằng: - Mấy năm nay đói kém, lương thực khan hiếm, nếu lại tiến binh thì nhọc quân và hại dân, vị tắt đã có lợi, không bằng tạm về Hứa Đô, đợi sang xuân lúa chín, quân lương đủ dùng, bấy giờ ta sẽ liệu. Tháo ngần ngừ chưa quyết, chợt có kỵ mã đến báo rằng: - Trương Tú nương nhờ Lưu Biểu, nay lại tung hoành lầm. Các huyện Nam Dương, huyện Giang Lăng lại làm phản, Tào Hồng chống với giặc không nổi, thua luôn mấy trận, nên sai đến cáo cấp. Tháo đưa ngay thư sang cho Tôn Sách, sai vượt qua sông, bày trận làm nghi binh để Lưu Biểu không dám tiến quân. Tháo thì ngay hôm ấy rút quân về, để bàn việc sang đánh Trương Tú. Lúc đi, sai Lưu Bị lại về đóng đồn ở Tiểu Bá, cùng Lã Bố kết làm anh em, phải cứu giúp lẫn nhau, không được xâm phạm nữa. Lã Bố đem quân về Từ Châu, Tháo nói thầm với Lưu Bị rằng: - Tôi sai ông đóng ở Tiểu Bá cũng là mèo đào hổ săn để bắt hổ đó. Ông nên cùng với bố con Trần Khuê bàn bạc, đừng để làm lỡ điều gì, tôi sẽ làm ngoại viễn. Dặn dò xong rồi từ

yǒu shī . mǒu dang wèi gong
wài yuán . " huà bì ér bié .
què shuo cáo cáo yǐn jun huí
xǔ dou , rén bào duàn wei
sha liǎo lǐ ? , wǔ xí sha liǎo
guo sì , jiāng tóu lái xiān .
duàn wei bìng jiāng lǐ ? hé
zú lǎo xiǎo èr bǎi yú kǒu huó
jiě rù xǔ dou . cào lìng fen yú
gè mén chǔ zhǎn , chuán
shǒu hào lìng , rén míng
chēng kuài . tian zi sheng
diàn , huì jí wén wǔ , zuò tài
píng yán yàn . feng duàn wei
wèi dàng kòu jiāng jun , wǔ
xí wèi tiān lú jiāng jun , gè
yǐn bing ? shǒu Cháng ān .
èr rén xiè en ér qù . cào jí
zòu zhàng xiù zuò luàn ,
dang xīng bīng fá zhī . tian zi
nǎi qín pái luán jià . sòng cào
chu shí . shí jiàn an san nián
xià sì yuè yé .

。公但与陈珪父子商议，勿致有失。某当为公外援。”话毕而别。却说曹操引军回许都，人报段煨杀了李傕，伍习杀了郭汜，将头来献。段煨并将李傕合族老小二百余口活解入许都。操令分于各门处斩，传首号令，人民称快。天子升殿，会集文武，作太平筵宴。封段煨为荡寇将军、伍习为殄虏将军，各引兵镇守长安。二人谢恩而去。操即奏张绣作乱，当兴兵伐之。天子乃亲排銮驾。送操出师。时建安三年夏四月也。

11 cào liù xún yù zài xǔ dou ,
diào qiǎn bing jiāng , zì tǒng
dà jun jìn fa . xíng jūn zhì cì ; mǐn
yin bing zhì , táo bì zài wài ,
bù gǎn yì mài . cào shǐ rén
yuǎn jìn biàn yù cun rén fù
lǎo , jí gè chù shǒu jìng guan
lì yue : " wú fèng tian zi míng
zhào , chu bing tǎo nì , yǔ
mǐn chú hài . fang jin mài
shǒu zhí shí , bù de yǐ ér qǐ
bing , dà xiǎo jiàng xiào , fán

操留荀彧在许都，调遣兵将，自统大军进发。行军之次，见一路麦已熟；民因兵至，逃避在外，不敢刈麦。操使人远近遍谕村人父老，及各处守境官吏曰：“吾奉天子明诏，出兵讨逆，与民除害。方今麦熟之时，不得已而起兵，

thất. Mỗ đương vi công ngoại viễn." Thoại tất nhi biệt. Khuốc thuyết tào thao dẫn quân hồi hứa đô, nhân báo đoạn ỗi sát liễu lý giác, ngũ tập sát liễu quách tǐ, tương đầu lai hiến. Đoạn ỗi tịnh tương lý giác hợp tộc lão tiểu nhị bách dư khẩu hoạt giải nhập hứa đô. Thao lệnh phân vu các môn xử trảm, truyền thủ hiệu lệnh, nhân dân xưng khoái. Thiên tử thăng điện, hội tập văn võ, tác thái bình diên yến. Phong đoạn ỗi vi dâng khâu tướng quân, ngũ tập vi diễn lỗ tướng quân, các dẫn binh trấn thủ trường an. Nhị nhân tạ ân nhi khứ. Thao túc tấu trương tú tác loạn, đương hung binh phạt chi. Thiên tử nãi thân bài loan giá. Tống thao xuất sư. Thời kiến an tam niên hạ tứ nguyệt dã.

biệt nhau. Tào Tháo dẫn quân về Hứa Đô, có người báo rằng: - Đoàn Ôi đã giết được Lý Thôi, Ngũ Tập giết được Quách Dĩ, mang đầu lại dâng: Ôi lại bắt được họ hàng Lý Thôi, già trẻ hơn hai trăm người, giải vào Hứa Đô đem nộp. Tháo sai đem chia ra các cửa thành chém bêu đầu; nhân dân ai cũng hả dạ. Vua lại điện hội tập các triều thần văn võ, mở tiệc yến thái bình ăn mừng, phong cho Đoàn Ôi làm đảng khấu tướng quân, Ngũ Tập làm diễn lỗ tướng quân, đều đem quân ra trấn thủ Trường An. Hai người tạ ơn rồi trở ra. Tháo tâu rằng: - Trường Tú làm loạn, Tháo xin cắt quân ra đánh. Vua thân ngự loan giá tiến Tháo. Bấy giờ về tháng tư năm thứ ba niên hiệu Kiến An.

Thao lưu Tuân Úc ở lại Hứa Đô, sai binh khiển tướng tự thống lĩnh đại quân kéo đi. Khi quân đi qua một nơi lúa đã chín, dân thấy quân đến chạy trốn không dám ra gặt lúa. Tháo sai người đi hiểu dụ hết cả phụ lão thôn quê cùng các quan sở tại rằng: - Ta phụng chiếu vua, đem quân đánh giặc, trừ hại cho dân. Nay đang mùa lúa chín, bắt đắc dĩ phải khởi binh. Quân tướng lớn nhỏ đi qua những ruộng, ai dám lên lúa đều bị chém. Quân pháp thực

guò mài tián , dàn yǒu jiàn tà zhě , bìng jie zhǎn shǒu . jun fǎ shèn yán , ěr míng wù de jīng yí ." bǎi xìng wén yù , wú bù huan xǐ chēng sòng , wàng chén zhe dào ér bài . guan jun jīng guò mài tián , jie xià mǎ yǐ shǒu fú mài , di xiāng chuán sòng ér guò , bìng bù gǎn jiàn tà . cǎo chéng mǎ zhèng xíng , hu tián zhōng jīng qǐ yí jiū . nǎ mǎ yǎn shēng , cuàn rù mài zhōng , jiàn huài liǎo yì dà kuài mài tián . cǎo suí hu xíng jūn zhǔ bù , nǐ yì zì jǐ jiàn mài zhì zuì . zhǔ bù yuē : " chéng xiāng qǐ kě yì zuì ? " cǎo yuē : " wú zì zhì fǎ , wú zì fàn zhì , hé yǐ fú zhòng ? " jí chè suǒ pèi zhì jiàn yù zì wěn . zhòng jí jiù zhù . guo jia yuē : " gǔ zhě " chun qiu " zhì yì : fǎ bù jiá yú zun . chéng xiāng zǒng tǒng dà jun , qǐ kě zì qiáng ? " cǎo chén yín liáng jiǔ , nǎi yuē : " jǐ " chun qiu " yǒu fǎ bù jiá yú zun zhì yì , wú gu miǎn sǐ . " nǎi yǐ jiàn ge zì jí zhī fa , zhí yú dì yuē : " ge fa quán dài shǒu . " shí rén yǐ fa chuán shì san jun yuē : " chéng xiāng jiàn mài , běn dang zhǎn shǒu hào lìng , jìn ge fa yǐ dài . " yú shì san jun sǒng rán , wú bù lǐn zun jun lìng . hòu rén yǒu shi lùn zhī yuē : " shí wàn pí xiù shí wàn xīn , yǐ rén hào lìng zhòng nán jìn

大小将校，凡过麦田，但有践踏者，并皆斩首。军法甚严，尔民勿得惊疑。”百姓闻谕，无不欢喜称颂，望尘遮道而拜。官军经过麦田，皆下马以手扶麦，递相传送而过，并不敢践踏。操乘马正行，忽田中惊起一鸠。那马眼生，窜入麦中，践坏了一大块麦田。操随呼行军主簿，拟议自己践麦之罪。主簿曰：“丞相岂可议罪？”操曰：“吾自制法，吾自犯之，何以服众？”即掣所佩之剑欲自刎。众急救住。郭嘉曰：“古者《春秋》之义：法不加于尊。丞相总统大军，岂可自戕？”操沉吟良久，乃曰：“既《春秋》有法不加于尊之义，吾姑免死。”乃以剑割自己之发，掷于地曰：“割发权代首。”使人以发传示三军曰：“丞相践麦，本当斩首号令，今割发以代。”于是三军悚然

đại tiểu tướng giáo, phàm quá mạch điền, đắn hữu tiễn đạp già, tịnh giai trám thủ. Quân pháp thậm nghiêm, nhĩ dân vật đắc kinh nghi." Bách tính văn dụ, vô bất hoan hỉ xưng tung, vọng tràn già đạo nhi bái. Quan quân kinh quá mạch điền, giai hạ mã dĩ thủ phù mạch, đệ tương truyền tổng nhi quá, tịnh bắt cảm tiễn đạp. Thao thừa mã chánh hành, hốt điền trung kinh khởi nhất cưu. Na mã nhẫn sinh, thoán nhập mạch trung, tiễn phôi liễu nhất đại khôi mạch điền. Thao tùy hô hành quân chủ bộ, nghĩ nghị tự kỷ tiễn mạch chi tội. Chủ bộ viết: "Thừa tướng khởi khả nghị tội?" Thao viết: "Ngô tự chế pháp, ngô tự phạm chi, hà dĩ phục chúng?" Tức xế sở bộ chi kiém dục tự vẫn. Chúng cắp cùu trụ. Quách gia viết: "Cô giả (Xuân thu) Chi nghĩa: pháp bất gia vu tôn. Thừa tướng tổng thống đại quân, khởi khả tự tướng?" Thao trầm ngâm lương cùu, nãi viết: "Kí (Xuân thu) Hữu pháp bất gia vu tôn chi nghĩa, ngô cô miễn tử." Nãi dĩ kiém cát tự kỷ chi phát, trích vu địa viết: "Cát phát quyền đại thủ." Sử nhân dĩ phát truyền kì tam quân viết: "Thừa tướng tiễn mạch, bỗn đương trám thủ hiệu lệnh, kim cát phát dĩ đại." Vu thị tam quân túng nhiên, vô bất lẫm tuân quân lệnh. Hậu nhân hữu thi luận chi viết: "Thập vạn

nghiêm, nhân dân không việc gì phải lo sợ cả. Trăm họ nghe lời hiếu dụ, chỗ nào cũng vui mừng ca tụng, kéo cả ra đường bái vọng. Quan quân đi qua các ruộng lúa đều phải xuống ngựa, lấy tay đỡ từng bông lúa mạch, lần lượt truyền tay nhau mà đi, không ai dám dẫm bừa. Tháo cưỡi ngựa đang đi, bỗng có một con chim gáy ở trong bụi lúa bay vút ra. Ngựa Tháo giật mình lồng lênh, nhảy ngay vào trong đám lúa, xéo nát cả một vùng lúa mạch. Tháo lập tức gọi hành quân chủ truyền phải luận tội mình xéo lúa. Chủ bộ nói: - Sao lại có thể kết tội thừa tướng? Tháo nói: - Ta đặt ra phép, ta lại tự phạm, thì sao chúng phục? Liền rút gươm ra toan tự vẫn. Các tướng vội vàng ngăn lại. Quách Gia nói: - Cứ như nghĩa sách Xuân Thu ngày xưa, thì pháp luật không áp dụng với người tôn quý. Thừa tướng thống lĩnh đại quân, sao lại tự sát? Tháo dùng dằng một hồi rồi nói rằng: - Có phải sách Xuân Thu có nghĩa thế, thì ta hãy tạm tha tội cho ta khỏi chết. Rồi lấy gươm cắt tóc mình vứt xuống đất mà nói rằng: - Cắt tóc để thay đầu! Rồi sai người cầm nắm tóc ra, truyền bảo ba quân rằng: - Thừa tướng xéo phải lúa, đáng lẽ chém đầu làm hiệu lệnh. Nay hãy cắt tóc để thay! Quân tướng nghe thấy đều rợn tóc gáy, không ai dám sai phép quân. Đời sau có thơ rằng: Mười vạn quân hùng lầm bụng sao? Một người ra lệnh cầm thế nào? Thay đầu, cắt tóc, nghiêm quân pháp, Trí

. bá dao ge fa quán wèi shǒu , fang jiàn cáo mán zhà shù shen . "

，无不懔遵军令。后人有诗论之曰：“十万貔貅十万心，一人号令众难禁。拔刀割发权为首，方见曹瞒诈术深。”

12 què shuo zhang xiù zhì cào yǐn bing lái , jí fa shu bào biǎo , shǐ wèi hòu yìng ; yi miàn yǔ léi xù , zhang xian èr jiàng lǐng bing chu chéng yíng dí . liǎng zhèn duì yuán , zhang xiù chu mǎ , zhǐ cào mà yue : " rǔ nǎi jiǎ rén yì wú lián chǐ zhì rén , yǔ qín shòu hé yì ! " cào dà nù , lìng xǔ chǔ chu mǎ . xiù lìng zhang xian jie zhàn . zhì san gé , xǔ chǔ zhǎn zhang xian yú mǎ xià , xiù jun dà bài . cào yǐn jun gǎn zhì nán yáng chéng xià . xiù rù chéng , bì mén chu . cào wéi chéng gong dǎ , jiàn chéng háo shèn kuò , shuǐ shì yóu shen , jí nán jìn chéng . nǎi lìng jun shì yùn tǔ tián háo ; yòu yòng tǔ bù dài bìng chái xin cǎo bǎ xiāng zá , yú chéng bian zuò ti dèng ; yòu lì yún ti kui wàng chéng zhong ; cào zì qí mǎ rào chéng guan zhī , rú cǐ san rì . chuán lìng jiào jun shì yú xi mén jiǎo shàng , dui jí chái xin , huì jí zhu jiang , jiù nǎ lǐ shàng chéng . chéng zhong jiǎ xū jiàn rú cǐ guang jǐng , biàn wèi zhang

却说张绣知操引兵来，急发书报刘表，使为后应；一面与雷叙、张先二将领兵出城迎敌。两阵对圆，张绣出马，指操骂曰：“汝乃假仁义无廉耻之人，与禽兽何异！”操大怒，令许褚出马。绣令张先接战。只三合，许褚斩张先于马下，绣军大败。操引军赶至南阳城下。绣入城，闭门不出。操围城攻打，见城壕甚阔，水势又深，急难近城。乃令军士运土填壕；又用土布袋并柴薪草把相杂，于城边作梯凳；又立云梯窥望城中；操自骑马绕城观之，如此三日。传令教军士于西门角上，堆积柴薪，会集诸将，就那里上城。城中贾诩见如此光景，便谓

tì huu thập vạn tâm, nhất nhân hiệu lệnh chúng nan cầm. Bạt dao cát phát quyền vi thủ, phương kiến tào man trú thuật thâm."

trá Tào Man ấy mới cao!

Khước thuyết trương tú tri thao dǎn binh lai, cấp phát thư báo lưu biếu, sử vi hậu ứng; nhất diện dũ lôi tự, trương tiên nhị tướng lĩnh binh xuất thành nghênh địch. Lưỡng trận đối viên, trương tú xuất mã, chỉ thao mạ viết: "Nhữ nãi giả nhân nghĩa vô liêm sỉ chi nhân, dũ cầm thú hà dí!" Thao đại nô, lệnh hứa trả xuất mã. Tú lệnh trương tiên tiếp chiến. Chỉ tam hợp, hứa trả trảm trương tiên vu mã hạ, tú quân đại bại. Thao dǎn quân cản chí nam dương thành hạ. Tú nhập thành, bế môn bắt xuất. Thao vi thành công đả, kiến thành hào thậm khoát, thủy thế hựu thâm, cấp nan cản thành. Nãi lệnh quân sĩ vận thổ điền hào; hựu dụng thổ bố đại tịnh sài tân thảo bả tương tạp, vu thành biên tác thê đǎng; hựu lập vân thê khuy vọng thành trung; thao tự ky mã nhiều thành quan chi, như thủ tam nhât. Truyền lệnh giáo quân sĩ vu tây môn giác thượng, đôi tích sài tân, hội tập chư tướng, tựu na lí thượng thành. Thành trung cỗ hủ kiến như thủ quang cảnh, tiện vị

Trương Tú nghe thấy Tháo dẫn binh đến, đưa ngay thư sang báo Lưu Biểu, nhờ làm hậu ứng; một mặt cùng với Lôi Tự, Trương Tiên hai tướng, đem quân ra ngoài thành nghênh địch. Hai trận quây tròn lấy nhau. Trương Tú cưỡi ngựa ra, trỏ vào Tháo mắng rằng: - Mày là đứa giả nhân giả nghĩa, không biết liêm sỉ, sánh với cầm thú không khác gì! Tháo giận lắm, sai Hứa Chủ ra. Tú sai Trương Tiên ra tiếp chiến. Đánh nhau được ba hiệp, Chủ chém Trương Tiên chết. Quân Tú thua to, Tháo đem quân đuổi đánh đến dưới thành Nam Dương. Tú vào thành đóng cửa không dám ra. Tháo vây đánh thành, thấy hào rộng nước sâu, khó đến được gần thành, sai quân sĩ đẽ đất lấp hào; lại dùng những dây vải dựng đất và những cùi gỗ cỏ rác, chồng chất lấn lộn cả ở bên thành, để làm bậc trèo vào; lại làm thang cao để dòm vào trong thành. Tháo cưỡi ngựa đi diễu chung quanh thành ba hôm để nhìn xem địa thế, rồi truyền quân sĩ chất cùi gỗ cỏ rác ở góc cửa tây, hội họp chư tướng, theo góc ấy trèo vào thành. Giả Hủ ở trong thành, trông thấy quang cảnh như thế bảo với Trương Tú rằng: - Ta biết ý Tào

xiù yue : " mǒu yǐ zhì cáo
cáo zhī yì yǐ . jin kě jiāng jì jiù
jí ér xíng ." zhèng shì : qiáng
zhōng zì yǒu qiáng zhōng
shǒu , yòng zhà huán féng
shí zhà rén . bù zhì qí jì ruò
hé , qǐe tīng xià wén fēn jiě .

张绣曰：“某已知曹操之意矣。今可将计就计而行。”正是：强中自有强中手，用诈还逢识诈人。不知其计若何，且听下文分解。

trương tú viết: "Mỗ dĩ tri tào
thao chi ý hĩ. Kim khả tương kế
tựu kế nhi hành." chánh thị:
cường trung tự hữu cường
trung thủ, dụng trả hoàn phùng
thức trả nhân. Bất tri kì kế
nhược hè, thả thính hạ văn
phân giải.

Tháo rồi, nay nên biến kế nó thành
kế của ta. Thê thực là: Đã khôn gấp
phải người khôn nữa; Hay đổi trêu
ngay kẻ dối hơn. Chưa biết kế Giả
Hủ ra làm sao, xem đến hồi sau
mới rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中
018
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo jiǎ xǔ liào zhì cáo
cào zhì yì , biàn yù jiāng jì jiù
jí ér xíng , nǎi wèi zhang xiù
yue : " mǒu zài chéng shàng
jiàn cáo cào rào chéng ér
guan zhě san rì . ta jiàn
chéng dong nán jiǎo ? tǔ zhī
sè , xin jiù bù děng , lù jiǎo
duo bàn huǐ huài , yì jiang
cóng cǐ chǔ gong jìn , què xu
qù xi bēi shàng jí cǎo , zhà
wèi sheng shì , yù hòng wō
chè bing shǒu xī bēi , bǐ
chéng yè hei bì pá dong nán
jiǎo ér jìn yě . xiù yue : " rán
zé nài hé ? " xǔ yue : " cǐ yì
shì ēr . lái rì kě jīn jīng
zhuàng zhì bing , bǎo shí
qing zhuang , jìn méng yú
dong nán fáng wu nèi , què
jiào bǎi xìng jiǎ bàn jun shì ,
xu shǒu xī bēi . yè xiān rèn
ta zài dong nán jiǎo shàng
pá chéng . sì qí pá jìn chéng
shí , yi sheng pào xiǎng , fú
bing qí qí , cáo kě qín yǐ . "
xiù xǐ , cóng qí jì .

第十八回
贾文和料敌决胜
夏侯惇拨矢啖睛

却说贾诩料知曹操之意，便欲将计就计而行，乃谓张绣曰：“某在城上见曹操绕城而观者三日。他见城东南角砖土之色，新旧不等，鹿角多半毁坏，意将从此处进攻，却虚去西北上积草，诈为声势，欲哄我撤兵守西北，彼乘夜黑必爬东南角而进也。绣曰：“然则奈何？”诩曰：“此易事耳。来日可令精壮之兵，饱食轻装，尽蒙于东南房屋内，却教百姓假扮军士，虚守西北。夜间任他在东南角上爬城。俟其爬进城时，一声炮响，伏兵齐起，操可擒矣。”绣喜，从其计。

Đệ thập bát hồi cổ văn hòa
liêu địch quyết thắng hạ hầu
đôn bát thi đậm tình

HÒI 18 Giả Văn Hòa liệu kế đánh
thắng giặc; Hạ Hầu Đôn rút tên
nuốt con ngươi

Khước thuyết cổ hủ liêu triào
thao chi ý, tiện dục tương kế
tựu kế nhi hành, nǎi vị trương
tú viết: "Mỗ tại thành thượng
kiến thao nhiều thành nhi
quan giả tam nhật. Tha kiến
thành đông nam giác chuyên
thổ chi sắc, tân cựu bát đắng,
lộc giác đa bán hủy phôi, ý
tương tòng thử xử công tiến,
khước hư khứ tây bắc thương
tích thảo, trá vi thanh thế, dục
hồng ngã triệt binh thủ tây bắc,
bỉ thừa dạ hắc tất ba đông nam
giác nhi tiến dã. Tú viết: "Nhiên
tắc nại hè?" Hủ viết: "Thử dí sự
nhĩ. Lai nhật khả kim tinh tráng
chi binh, bão thực khinh trang,
tǎn mông vu đông nam phòng
ốc nội, khước giáo bách tính
giả phẫn quân sĩ, hư thủ tây
bắc. Dạ gian nhâm tha tại đông
nam giác thượng ba thành. Sĩ
kì ba tiến thành thời, nhất thanh
pháo hướng, phục binh tè khởi,
thao khả cầm hĩ." Tú hỉ, tòng kì
kế.

Giả Hủ biết ý Tào Tháo, muốn biến
kế Tháo thành kế của mình, bèn
bảo Trương Tú rằng: - Tôi ở trên
thành, thấy Tào Tháo đi chung
quanh thành xem xét ba hôm nay,
hắn thấy góc đông nam màu gạch,
đất mới cũ không được đều, hàng
rào chong chà đã nát quá nửa, ý nó
muốn đánh vào mặt ấy, nhưng mà
giả vò chưa cỏ rách ở góc tây để
đánh lừa ta rút quân về giữ tây bắc,
rồi nó nhân đêm tối, trèo lên góc
đông nam tiến quân vào thành.
Trương Tú vội hỏi: - Thế thì làm thế
nào? Hủ thưa: - Khó chí việc ấy.
Ngày mai nên sai quân tinh tráng
ăn cơm no, mặc quần áo chẽn,
phục cả trong buồng các trại ở mé
đông nam, còn dân trong thành thì
ăn mặc giả làm lính giữ mặt tây
bắc. Đến đêm mặc kệ cho chúng nó
trèo vào góc đông nam, đợi khi
chúng nó vào trong thành rồi, thì
bắn một phát pháo hiệu, bao nhiêu
quân phục đổ ra, Tháo chạy đi đằng
trời. Tú nghe, dùng kế ấy.

3 zǎo yǒu tàn mǎ bào cáo cào , shuo zhāng xiù jìn chè bing zài xi běi jiǎo shàng , nà hǎn shǒu chéng , dong nán què shèn kōng xū . cáo yue : " zhong wú jì yǐ ! " suí mìng jun zhong mì bèi pá chéng qì jù . rì xiān zhī yǐn jun gong xi běi jiǎo . zhì èr gèng shí fen , què lǐng jīng bing yú dòng nán jiǎo shàng pá guò háo qù , kǎn kai lù jiǎo . chéng zhōng quán wú dòng jìng , zhòng jun yí qí yǒng rù . zhī ting de yi sheng pào xiǎng , fú bing sì qǐ . cáo jun jí tuì , bèi hòu zhāng xiù qīn qu yǒng zhuàng sha lái . cáo jun dà bài , tuì chu chéng wài , ben zǒu shù shí lǐ . zhāng xiù zhí sha zhì tian míng fang shou jun rù chéng . cáo cào jì diǎn bài jun , zhé bing wǔ wàn yú rén , shí qù zi zhòng wú shù . lǚ qián , yú jìn ju gè bèi shàng . què shuo jiǎ xǔ jiàn cáo bài zǒu , jí quán zhāng xiù yí shu liú biǎo , shǐ qǐ bing jié qí hòu lù . biǎo de shu , jí yù qǐ bing . hu tàn mǎ bào sun cè tún bing hú kǒu . kuǎi liáng yue : " cè tún bing hú kǒu , nǎi cáo cáo zhì jì yě . jin cáo xin bài , ruò bù chéng shì jí zhì , hòu bì yǒu huàn . " biǎo nǎi lìng huáng zǔ jian shǒu ài kǒu , zì jǐ tǒng bing zhì an zhòng xiān jié cáo hòu lù ; yí miàn yue huì zhāng xiù . xiù zhí

早有探马报曹操，说张绣尽撤兵在西北角上，呐喊守城，东南却甚空虚。操曰：“中吾计矣！”遂命军中密备锹钁爬城器具。日间只引军攻西北角。至二更时分，却领精兵于东南角上爬过壕去，砍开鹿角。城中全无动静，众军一齐拥入。只听得一声炮响，伏兵四起。曹军急退，背后张绣亲驱勇壮杀来。曹军大败，退出城外，奔走数十里。张绣直杀至天明方收军入城。曹操计点败军，折兵五万余人，失去辎重无数。吕虔、于禁俱各被伤。却说贾诩见操败走，急劝张绣遗书刘表，使起兵截其后路。表得书，即欲起兵。忽探马报孙策屯兵湖口。蒯良曰：“策屯兵湖口，乃曹操之计也。今操新败，若不乘势击之，后必有患。”表乃令黄祖坚守隘口，自己统兵至

Tào hữu tham mã báo tào thao, thuyết trương tú tǎn triệt binh tại tây bắc giác thượng, nột hảm thủ thành, đông nam khước thậm không hư. Thao viết: "Trung ngô kế hĩ!" Toái mệnh quân trung mật bị thiêu quắc ba thành khí cụ. Nhật gian chỉ dẫn quân công tây bắc giác. Chí nhị canh thời phân, khước lính tinh binh vu đông nam giác thượng ba quá hào khứ, khám khai lộc giác. Thành trung toàn vô động tĩnh, chúng quân nhất tề ứng nhập. Chỉ thính đắc nhất thanh pháo hưởng, phục binh từ khởi. Tào quân cấp thối, bối hậu trương tú thân khu dũng tráng sát lai. Tào quân đại bại, thối xuất thành ngoại, bôn tẩu sở thập lí. Trương tú trực sát chí thiên minh phương thu quân nhập thành. Tào thao kế điểm bại quân, chiết binh ngũ vạn dư nhân, thất khứ truy trọng vô số. Lữ kiền, vu cầm câu các bị thương. Khước thuyết cỗ hủ kiến thao bại tẩu, cấp khuyến trương tú di thư lưu biếu, sứ khởi binh tiệt kì hậu lộ. Biểu đắc thư, tức dục khởi binh. Hốt tham mã báo tôn sách truân binh hồ khẩu. Khoái lương viết: "Sách truân binh hồ khẩu, nãi tào thao chi kế dã. Kim thao tân bại, nhược bất thừa thế kích chi, hậu tắt hữu hoạn." Biểu nãi lệnh hoàng tổ kiên thủ ải khẩu, tự kỷ thống binh chí an chúng huyền tiệt

Quả thực có quân thám, báo với Tào Tháo rằng: Trương Tú rút cả quân về mặt tây bắc, hò reo giữ thành, còn mặt đông nam bỏ trống. Thao mừng mà reo lên rằng: - Nó mắc kế ta rồi! Liền sai quân sĩ sắp sẵn thuồng cuốc để đào thành vào; ban ngày chỉ đem quân đánh mặt tây bắc, đến tối vào độ canh hai mới đem cả tinh binh ra góc đông nam, lội qua hào, dọn sạch hàng rào chông. Trong thành vẫn im phăng phắc. Quân Tháo kéo ủa cả vào, bỗng nghe một tiếng súng nổ, quân phục bốn mặt đổ ra. Quân Tào vội vàng rút lui. Trương Tú thúc quân dũng tráng đánh vào. Quân Tháo thua to. Tháo ra thành chạy hơn hai mươi dặm. Tú đánh mãi đến tảng sáng mới rút quân về. Tháo điểm quân mắt hơn năm vạn người; xe lương cùng các đồ khí giới mang đi theo mắt nhiều lắm; Lã Kiền, Vu Cầm đều bị thương. Giả Hủ thấy Tháo thua chạy, bảo ngay Trương Tú đưa thư cho Lưu Biểu, sai đem quân ra chen đường sau. Biểu được thư muồn kéo quân đi ngay, chợt có thám mã đến báo rằng: - Tôn Sách đóng quân ở Hồ Khẩu. Khoái Lương nói: - Sách đóng binh ở Hồ Khẩu là mạo của Tào Tháo đấy. Nay Tào Tháo mới thua, nếu mình không thừa thế đánh ngay, về sau tất rồi sinh lo. Biểu mới sai Hoàng Tổ giữ vững cửa ải, mình tự đem quân đến huyện An Chung, chẹn đường Tào Tháo, một mặt giao ước với Trương Tú. Tú thấy Biểu đã khởi

biǎo bing yǐ qǐ , jí tòng jiǎ xū
yǐn bing xí cáo .

安众县截操后路；一面
约会张绣。绣知表兵已
起，即同贾诩引兵袭操

。

4 qiě shuo cào jun huǎn huǎn
ér xíng , zhì xiāng chéng ,
dào qīng shuǐ , cào hu yú mǎ
shàng fàng shēng dà ku .
zhòng jīng wèn qí gù , cào
yue : " wú sī qù nián yú cǐ dì
shé le wú dà jiāng diǎn wéi ,
bù yóu bù ku ēr ! " yin jí xià
líng tún zhù jun mǎ , dà shè
jí yán , diào diàn diǎn wéi
wáng hún . cào qīn zì niǎn
xiāng ku bài , san jun wú bù
gǎn tàn . jì diǎn wéi bì , fang
jí zhí cáo an míng jí cháng zi
cáo áng , bìng jì zhèn wáng
jun shì ; lián nǎ pǐ shè sǐ de
dà wǎn mǎ , yě dou zhì jì . cì
rì , hu xún yù chāi rén bào
shuo : " liú biǎo zhù zhang
xiù tún bing an zhòng , jié wú
gui lù . " cào dá yù shu yue :
" wú rì xíng shù lǐ , fei bù zhì
zéi lái zhuī wǒ ; rán wú jì huà
yǐ dìng , ruò dào an zhòng ,
pò xiù bì yǐ . jun dēng wù yǐ .
" biàn cuī jun xíng zhì an
zhòng xiān jiè . liú biǎo jun yǐ
shǒu xiǎn yào , zhang xiù suí
hòu yǐn jun gǎn lái . cào nǎi
lìng zhòng jun hei yè záo
xiǎn kai dào , àn fú qí bing .
jí tian sè wéi míng , liú biǎo ,
zhang xiù jun huī gé , jiàn

且说操军缓缓而行，至
襄城，到清水，操忽于
马上放声大哭。众惊问
其故，操曰：“吾思去
年于此地折了吾大将典
韦，不由不哭耳！”因
即下令屯住军马，大设
祭筵，吊奠典韦亡魂。
操亲自拈香哭拜，三军
无不感叹。祭典韦毕，
方祭侄曹安民及长子曹
昂，并祭阵亡军士；连
那匹射死的大宛马，也
都致祭。次日，忽荀彧
差人报说：“刘表助张
绣屯兵安众，截吾归路
。”操答彧书曰：“吾
日行数里，非不知贼来
追我；然吾计划已定，
若到安众，破绣必矣。
君等勿疑。”便催军行
至安众县界。刘表军已
守险要，张绣随后引军
赶来。操乃令众军黑夜

thao hậu lộ; nhất diện ước hội
trương tú. Tú tri biểu binh dĩ
khởi, tức đồng cổ hủ dẫn binh
tập thao.

binh, cùng Giả Hủ đem quân đuổi
theo Tào Tháo.

Tào Tháo dẫn quân đi dần dần đến
Tương Thành, gần sông Dục Thủy.
Tháo tự dừng ngòi trên ngựa, khóc
hu hu lên. Các tướng ngạc nhiên
hỏi vì có gì, Tháo nói rằng: - Ta
khóc là vì nhớ năm ngoái đại tướng
của ta là Điền Vi chết ở chỗ này.
Nghĩ đến, ta lại thương mà khóc.
Tháo lau nước mắt rồi truyền lệnh
hãy đóng quân mã lại đó, bày một
lễ lớn, tế vong hồn Điền Vi. Tháo tự
mình thắp hương khóc rồi lễ. Ba
quân ai thấy cũng động lòng. Tế
Điền Vi xong rồi, Tháo tế cháu là
Tào An Dân và con cả là Tào
Ngang, rồi lại tế cả những quân lính
chết ở đây năm trước, tế cả đến
con ngựa Đại Uyển cùng chết một
trận. Hôm sau Tuân Úc sai người
đến báo rằng: - Lưu Biểu giúp
Trương Tú đóng quân ở An Chung
định chẹn đường ta. Tháo trả lời Úc
rằng: - Mỗi ngày ta đi có vài dặm.
Không phải là ta không biết có quân
giặc đuổi theo sau đâu. Ta đã định
đến vào đây cả rồi. Nếu đến An
Chung, ta chắc phá được quân Tú.
Các ngươi chờ lo. Nói rồi, giục
quân đi cho mau đến đầu huyện An
Chung. Quân Lưu Biểu đã giữ cả
những chốn hiểm yếu, đằng sau thì
Trương Tú kéo quân đuổi theo.
Tháo sai quân đêm hôm ấy đào

cào bing shǎo , yí cào dùn
qù , ju yīn bing rù xiān jí zhì .
cào zòng qí bing chu , dà pò
liǎng jia zhì bing . cáo bing
chu liǎo an zhòng ài kǒu , yú
ài wài xià sai . liú biǎo ,
zhang xiù gè zhěng bài bing
xiāng jiàn . biǎo yue : " hé qí
fān zhōng cáo cáo jian jì ! "
xiù yue : " róng zài tú zhì . "
yú shì liǎng jun jí yú an
zhòng . qiè shuo xún yù tàn
zhi yuán shào yù xīng bīng
fàn xǔ dou , xing yè chí shu
bào cáo cáo . cáo de shu xin
huang , jí rì huí bing . xì zuò
bào zhì zhang xiù , xiù yù
zhui zhì . jiǎ xǔ yue : " bù kě
zhui yě , zhui zhì bì bài . " liú
biǎo yue : " jin rì bù zhui ,
zuò shi jì huì yǐ . " lì quàn xiù
yǐn jun wàn yú tòng wǎng
zhui zhì . yue xíng shí yú lǐ ,
gǎn shàng cáo jun hòu duì .
cáo jun fèn lì jie zhàn , xiù ,
biǎo liǎng jun dà bài ér huán .
xiù wèi xǔ yue : " bù yòng
gong yán , guǒ yǒu cǐ bài . "
xǔ yue : " jin kě zhěng bing
zài wǎng zhui zhì . " xiù yǔ
biǎo ju yue : " jin yǐ bài , nài
hé fù zhui ? " xǔ yue : " jin
fan zhui qù , bì huò dà shèng ;
rú qí bù rán , qǐng zhǎn wú
shǒu . " xiù xìn zhì . liú biǎo
yí lù , bù kěn tòng wǎng . xiù
nǎi zì yǐn yi jun wǎng zhui .
cào bing guǒ rán dà bài , jun
mǎ zi zhòng , lián lù sǎn qì
ér zǒu . xiù zhèng wǎng qíán

凿险开道，暗伏奇兵。
及天色微明，刘表、张
绣军会合，见操兵少，
疑操遁去，俱引兵入险
击之。操纵奇兵出，大
破两家之兵。曹兵出了
安众隘口，于隘外下塞。
刘表、张绣各整败兵
相见。表曰：“何期反
中曹操奸计！”绣曰：
“容再图之。”于是两
军集于安众。且说荀彧
深知袁绍欲兴兵犯许都
，星夜驰书报曹操。操
得书心慌，即日回兵。
细作报知张绣，绣欲追
之。贾诩曰：“不可追
也，追之必败。”刘表
曰：“今日不追，坐失
机会矣。”力劝绣引军
万余同往追之。约行十
余里，赶上曹军后队。
曹军奋力接战，绣、表
两军大败而还。绣谓诩
曰：“不用公言，果有
此败。”诩曰：“今可
整兵再往追之。”绣与
表俱曰：“今已败，奈
何复追？”诩曰：“今
番追去，必获大胜；如

trương tú quân hội hợp, kiến
thao binh thiểu, nghi thao độn
khứ, câu dẫn binh nhập hiểm
kích chi. Thao túng kì binh xuất,
đại phá lưỡng gia chi binh. Tào
binh xuất liễu an chúng ải khầu,
vu ải ngoại hạ tắc. Lưu biều,
trương tú các chinh bại binh
tương kiến. Biều viết: "Hà kì
phản trung tào thao gian kê!"
Tú viết: "Dung tái đồ chi." Vu thị
lưỡng quân tập vu an chúng.
Thả thuyết tuân úc tham tri viên
thiệu dục hưng binh phạm hứa
đô, tinh dạ trì thư báo tào thao.
Thao đắc thư tâm hoảng, túc
nhật hồi binh. Tế tác báo tri
trương tú, tú dục truy chi. Cỗ hủ
viết: "Bất khả truy dã, truy chi
tất bại." Lưu biều viết: "Kim
nhật bất truy, tọa thất cơ hội
hĩ." Lực khuyến tú dẫn quân
vạn dư đồng vãng truy chi. Ước
hành thập dư lí, cảm thượng tào
quân hậu đội. Tào quân phán
lực tiếp chiến, tú, biều lưỡng
quân đại bại nhi hoàn. Tú vị hủ
viết: "Bất dụng công ngôn, quả
hữu thủ bại." Hủ viết: "Kim khả
chinh binh tái vãng truy chi." Tú
dữ biều câu viết: "Kim dĩ bại,
nại hà phục truy?" Hủ viết: "Kim
phiên truy khứ, tất hoạch đại
thắng; như kì bất nhiên, thỉnh
trảm ngô thủ." Tú tín chi. Lưu
biều nghi lự, bất khẳng đồng
vãng. Tú nãi tự dẫn nhất quân
vãng truy. Thao binh quả nhiên
đại bại, quân mã truy trọng, liên
lộ tán khí nhi tẩu. Tú chánh

những nơi hiểm trở mở đường mai
phục kỳ binh. Đến sớm hôm sau,
Lưu Biểu, Trương Tú, hai bên hội
quân với nhau, thấy quân Tháo còn
có ít, tưởng Tháo đã đi trốn rồi, kéo
quân vào đường hẻm để đánh. Bấy
giờ Tháo mới thả quân phục ra,
đánh vỡ tan cả quân hai nhà, rồi ra
khỏi cửa huyện An Chung, hạ trại ở
mê ngoài cửa ải đóng quân. Lưu
Biểu, Trương Tú thua nhặt nhạnh tàn
quân rồi cùng bàn với nhau. Biểu
nói: - Không ngờ lại mắc phải kế
Tào Tháo! Tú nói: - Để thông thả ta
sẽ liệu. Hai bên cùng đóng quân ở
An Chung. Tuân Úc do thám được
rằng Viên Thiệu muốn đem quân
tiến vào Hứa Đô, lập tức sai người
đem thư cho Tào Tháo. Tháo thất
kinh, ngay hôm ấy rút quân về.
Quân Trương Tú có đưa do thám
thấy thế, về báo với Tú. Tú muốn
đuổi theo, Giả Hủ can rằng: - Không
nên đuổi, đuổi tất thua! Lưu Biểu
không nghe, nói rằng: - Nay không
thừa thế đuổi dần đi, bỏ phí mất cơ
hội hay. Biểu cố khuyên Tú, cùng
dẫn một vạn quân đuổi theo. Đì
được mười dặm, đuổi kịp hậu quân
Tào Tháo. Quân Tào cố sức đánh
lại. Biểu, Tú cùng thua to chạy về.
Tú than với Hủ rằng: - Tại tôi không
nghe lời ông, quả nhiên thua thật.
Giả Hủ cười bảo rằng: - Bây giờ hai
ông nên thu quân lại mà đuổi. Biểu
và Tú nói: - Vừa thua xong, lại còn
đuổi làm gì nữa? Hủ nói: - Hai ông
cứ đuổi đi. Phen này chắc hẳn là
được. Hết thua cứ chặt đầu tôi đi.
Tú tin lời Hủ, Biểu còn nghi hoặc,

zhuī gǎn . hu shan hòu yǐ
biao jun yǒng chu . xiù bù
gǎn qián zhuī , shou jun huí
an zhòng . liú biǎo wèn jiā xǔ
yue : " qián yǐ jīng bìng zhuī
tuì bìng , ér gōng yue bì bài ;
hòu yǐ bài zú jí shèng bìng ,
érd gōng yue bì kè : jiù jìng xi
rú gōng yán . hé qí shì bù
tòng ér jie yàn yě ? yuàn
gōng míng jiào wǒ . " xū yue
: " cǐ yì zhī ēr . jiāng jun sui
shàn yòng bìng , fei cáo cào
dí shǒu . cáo jun sui bài , bì
yǒu jìn jiāng wèi hòu diàn , yǐ
fáng zhuī bìng ; wǒ bìng sui ?
, bù néng dí zhī yě : gù zhī bì
bài . fu cáo zhī jí yú tuì bìng
zhě , bì yin xǔ dou yǒu shì ;
jì pò wǒ zhuī jun zhì hòu , bì
qīng che sù huí , bù fù wèi
bèi ; wǒ chéng qí bù bèi ér
gèng zhuī zhī : gù néng
shèng yě . " liú biǎo , zhang
xiù ju fú qí gao jiàn . xù quàn
biǎo huí jīng zhōu , xiù shǒu
xiāng chéng , yǐ wèi chún chí
. liǎng jun gè sǎn . qǐe shuo
cáo cáo zhèng háng jiān ,
wén bào hòu jun wèi xiù suǒ
zhuī , jí yín zhòng jīng huí
shen jiù yìng , zhī jiàn xiù jun
yǐ tuì . bài bìng huí gào cáo
yue : " ruò fei shan hòu zhè
yi lù rén mǎ zǔ zhù zhōng lù
, wǒ děng jie bēi qín yǐ . "
cáo jí wèn hé rén . nǎ rén
chuò qiang xià mǎ , bài jiàn
cáo cáo , nǎi ? wei zhōng
láng jiàng , jīng xià píng

其不然，请斩吾首。”
绣信之。刘表疑虑，不肯同往。绣乃自引一军往追。操兵果然大败，军马辎重，连路散弃而走。绣正往前追赶。忽山后一彪军拥出。绣不敢前追，收军回安众。刘表问贾诩曰：“前以精兵追退兵，而公曰必败；后以败卒击胜兵，而公曰必克：究竟悉如公言。何其事不同而皆验也？愿公明教我。”诩曰：“此易知耳。将军虽善用兵，非曹操敌手。操军虽败，必有劲将为后殿，以防追兵；我兵虽锐，不能敌之也：故知必败。夫操之急于退兵者，必因许都有事；既破我追军之后，必轻车速回，不复为备；我乘其不备而更追之：故能胜也。”刘表、张绣俱服其高见。诩劝表回荆州，绣守襄城，以为唇齿。两军各散。且说曹操正行间，闻报后军为绣所追，急引众

vãng tiền truy cản. Hốt sơn hậu nhất bưu quân ứng xuất. Tú bắt cảm tiền truy, thu quân hồi an chúng. Lưu biểu vấn cỗ hủ viết: "Tiền dĩ tinh binh truy thối binh, nhi công viết tắt bại; hậu dĩ bại tốt kích thắng binh, nhi công viết tắt khắc: cứu cánh tắt như công ngôn. Hà kì sự bất đồng nhi giai nghiệm dã? Nguyện công minh giáo ngã. "Hủ viết: "Thủ địch tri nhĩ. Tướng quân tuy thiện dụng binh, phi tào thao địch thủ. Thao quân tuy bại, tắt hữu kình tương vi hậu điện, dĩ phòng truy binh; ngã binh tuy nhuệ, bắt năng địch chi dã: cố tri tắt bại. Phu thao chí cấp vu thối binh giả, tắt nhân hứa đô hữu sự; kí phá ngã truy quân chi hậu, tắt khinh xa tóc hồi, bắt phục vi bị; ngã thừa kì bắt bị nhi canh truy chí: cố năng thắng dã." Lưu biểu, trương tú câu phục kì cao kiến. Hủ khuyên biểu hồi kinh châu, tú thủ tương thành, dĩ vi thắn xỉ. Luống quân các tán. Thủ thuyết tào thao chánh hành gian, văn báo hậu quân vi tú sở truy, cấp dẫn chúng tướng hồi thân cứu ứng, chỉ kiến tú quân dĩ thối. Bei binh hồi cáo thao viết: "Nhược phi sơn hậu giá nhất lộ nhân mã trở trụ trung lộ, ngã đằng gai bị cầm hĩ." Thao cấp vấn hà nhân. Na nhân xước thương hạ mã, bái kiến tào thao, nãi trấn uy trung lang tương, giang hạ bình xuân

không chịu đi. Tú dẫn quân một mình đi đuổi. Quân Tháo quả nhiên thua to. Xe ngựa lương thảo bỏ đầy cả ra đường mà chạy. Tú đương đuổi, sau núi bỗng có một cánh quân kéo ra, không dám đuổi nữa, thu quân về An Chung. Lưu Biểu thấy Tú được trận về, mới hỏi Giả Hủ: - Trước đem quân thắng đuổi quân thua ông bảo rằng tất thua; sau đem quân thua đuổi đánh quân thắng, ông lại bảo: Tất được. Trước sau đều như lời ông cả. Sau cùng hai việc ông nói cách đều nghiệm cả, xin ông giảng cho tôi nghe. Hủ thưa: - Việc ấy dễ hiểu! Tướng quân dẫu biết dùng binh, nhưng không phải là tay địch nổi với Tào Tháo. Tào Tháo thua chạy tất nhiên phải để những tướng giỏi đi sau để phòng quân đuổi, quân ta dù giỏi cũng không địch nổi, bởi vậy tôi biết là tất thua. Tháo sở dĩ vội lui quân, chắc vì Hứa Đô có việc, khi đã đánh được quân ta, tất nhiên xe nhẹ đi nhanh không phòng bị gì nữa, ta nhân lúc Tháo không phòng bị mà đuổi, chắc là được. Lưu Biểu, Trương Tú đều phục là cao kiến. Hủ lại khuyên bảo về Kinh Châu và Tú giữ lấy Tương Thành để giúp đỡ lẫn nhau. Hai bên đều thu quân về. Đây nói lúc Tào Tháo đang đi nghe thấy báo: - Hậu quân bị Trương Tú đuổi đánh. Tào Tháo liền đem quân các tướng lại cứu, đã thấy quân Trương Tú rút về rồi, bấy giờ đám hậu quân thua lại bầm với Tào Tháo rằng: - Cũng may ở sau núi có toán quân ra chặn đường, nếu

chun rén , xìng lǐ , míng tong , zì wén dá . cáo wèn hé lái . tong yue : " jìn shǒu rǔ nán , wén chéng xiāng yǔ zhāng xiù , liú biǎo zhàn , tè lái jie yìng . " cáo xǐ , feng zhì wèi jiàn gong hóu , shǒu rǔ nán xi jiè , yǐ fáng biǎo , xiù . lǐ tong bài xiè ér qù . cáo huán xǔ dou , biǎo zòu sun cè yǒu gōng , feng wèi tǎo nì jiāng jun , cì jué wú hóu , qiǎn shǐ ? zhào jiāng dong , yù lìng fáng chao liú biǎo .

将回身救应，只见绣军已退。败兵回告操曰：“若非山后这一路人马阻住中路，我等皆被擒矣。”操急问何人。那人绰枪下马，拜见曹操，乃镇威中郎将，江夏平春人，姓李，名通，字文达。操问何来。通曰：“近守汝南，闻丞相与张绣、刘表战，特来接应。”操喜，封之为建功侯，守汝南西界，以防表、绣。李通拜谢而去。操还许都，表奏孙策有功，封为讨逆将军，赐爵吴侯，遣使赍诏江东，谕令防剿刘表。

5 cáo huí fǔ , zhòng guan cān jiàn bì , xún yù wèn yue : " chéng xiāng huǎn xíng zhì an zhòng , hé yǐ zhì bì shèng zéi bing ? " cáo yue : " bǐ tuì wú guī lù , bì jiāng sǐ zhàn , wú huǎn yòu zhì ér àn tú zhì , shì yǐ zhì qí bì shèng yě . " xún yù bài fú . guo jia rù , cáo yue : " gong lái hé mù yě ? " jia xiù chu yi shu , bái cáo yue : " yuán shào shí rén zhì shu chéng xiāng , yán yù

操回府，众官参见毕，荀彧问曰：“丞相缓行至安众，何以知必胜贼兵？”操曰：“彼退无归路，必将死战，吾缓诱之而暗图之，是以知其必胜也。”荀彧拜服。郭嘉入，操曰：“公来何暮也？”嘉袖出一

nhân, tính lý, danh thông, tự vân đạt. Thao vấn hàn lai. Thông viết: "Cận thủ nhữ nam, văn thừa tương dữ trương tú, lưu biều chiến, đặc lai tiếp ứng." Thao hỉ, phong chi vi kiến công hầu, thủ nhữ nam tây giới, dĩ phòng biều, tú. Lý thông bái tạ nhị khứ. Thao hoàn hứa đô, biều tâu tôn sách hữu công, phong vi thảo nghịch tướng quân, tú tước ngô hầu, khiền sử tê chiếu giang đông, dụ lệnh phòng tiễu lưu biều.

không thì bị bắt hết cả. Tháo hỏi: - Người nào thế? Một tướng vác giáo, xuống ngựa vào bái kiến Tào Tháo, thì là trấn oai trung lang tướng, người ở Giang Hạ, họ Lý tên Thông, tự là Văn Đạt. Tào Tháo hỏi: - Anh ở đâu đến? Thông nói: - Gần đây tôi giữ Nhữ Nam. Nghe tin thừa tướng đánh nhau với Trương Tú, Lưu Biểu, nên tôi đến để tiếp ứng. Tháo mừng, phong cho Thông làm Kiền công hầu, sai giữ mé tây đất Nhữ Nam để phòng Biểu, Tú. Thông lạy tạ rồi đi. Tào Tháo về Hứa Đô, dâng biều tâu Tôn Sách có công, xin phong làm Thảo nghịch tướng quân, tước Ngô hầu; sai cứ cầm chiếu đến Giang Đông, sai phải phòng đánh Lưu Biểu.

Thao hồi phủ, chúng quan tham kiến tất, tuân úc vấn viết: "Thừa tướng hoãn hành chí an chúng, hà dĩ tri tất thắng tặc binh?" Thao viết: "Bỉ thối vô quy lộ, tất tương tử chiến, ngô hoãn dụ chi nhi ám đồ chi, thị dĩ tri kì tất thắng dã." Tuân úc bái phục. Quách gia nhập, thao viết: "Công lai hà mộ dã?" Gia tu xuất nhất thư, bạch thao viết: "Viên thiệu sử nhân trí thư thừa tướng, ngôn dục xuất binh công

Tháo về phủ. Các quan đều chào mừng xong cả rồi, Tuân Úc mới nói rằng: - Thừa tướng đi thông thả đến An Chung. Sao biết rằng tất phá được quân giặc? Tào Tháo nói: - Quân đi không có đường về, tất sống chết cũng phải cố đánh. Ta đi thông thả là để dù đằng kia nó đến, và ta đã có quân phục chỉ huy để đánh. Thế thì làm gì mà không chắc được! Tuân Úc bái phục. Bấy giờ Quách Gia mới vào. Tháo hỏi: - Sao ông lại chậm thế? Gia sờ vào

chu bing gong gong sun zàn , tè lái jié liáng jié bìng . " cào yue : " wú wén shào yù tú xū dou , jin jiàn wú guī , yòu bié sheng ta yì . " suì chai shu guan zhī . jiàn qí cí yì jiao mǎn , nǎi wèn jia yue : " yuán shào rú cǐ wú zhuàng , wú yù tǎo zhī , hèn lì bù jí , rú hé ? " jia yue : " liú , xiàng zhī bù dí , gong suǒ zhī yě . gao zǔ wéi zhì shèng , xiàng yǔ suí qiǎng , zhong wèi suǒ qín . jin shào yǒu shí bài , gong yǒu shí shèng , shào bing suí shèng , bù zú jù yě ; shào fán lǐ duo yí , gong tǐ rèn zì rán , cǐ dào shèng yě ; shào yǐ nì dòng , gong yǐ shùn lù , cǐ yì shèng yě ; huán , líng yǐ lái , zhèng shí yú kuan , shào yǐ kuan jì , gong yǐ měng jiu , cǐ zhì shèng yě ; shào wài kuan nèi jì , suǒ rèn duo qin qí , gong wài jiǎn nèi míng , yòng rén wéi cái , cǐ dù shèng yě ; shào duo móu shǎo jué , gong de cè zhé xíng , cǐ móu shèng yě ; shào zhuan shou míng yù , gong yǐ zhì chéng dài rén , cǐ dé shèng yě ; shào xù jìn hu yuǎn , gong lù wú bù zhōu , cǐ rén shèng yě ; shào ting chán huò luàn , gong jìn rùn bù xíng , cǐ míng shèng yě ; shào shì fei hùn xiáo , gong fǎ dù yán míng , cǐ wén shèng yě ; shào hǎo wèi xu shì , bù zhī

书，白操曰：“袁绍使人致书丞相，言欲出兵攻公孙瓒，特来借粮借兵。”操曰：“吾闻绍欲图许都，今见吾归，又别生他议。”遂拆书观之。见其词意骄慢，乃问嘉曰：“袁绍如此无状，吾欲讨之，恨力不及，如何？”嘉曰：“刘、项之不敌，公所知也。高祖惟智胜，项羽虽强，终为所擒。今绍有十败，公有十胜，绍兵虽盛，不足惧也：绍繁礼多仪，公体任自然，此道胜也；绍以逆动，公以顺率，此义胜也；桓、灵以来，政失于宽，绍以宽济，公以猛纠，此治胜也；绍外宽内忌，所任多亲戚，公外简内明，用人惟才，此度胜也；绍多谋少决，公得策辄行，此谋胜也；绍专收名誉，公以至诚待人，此德胜也；绍恤近忽远，公虑无不周，此仁胜也；绍听谗惑乱，公浸润不行，

công tôn toản, đặc lai tá lương tá binh." Thao viết: "Ngô vân thiệu dục đồ hứa đô, kim kiến ngô quy, hựu biệt sinh tha nghị." Toại sách thư quan chi. Kiến kì từ ý kiêu mạn, nãi vấn gia viết: "Viên thiệu như thủ vô trang, ngô dục thảo chí, hận lực bất cập, như hà?" Gia viết: "Lưu, hạng chi bất địch, công sở tri dã. Cao Tố duy trí thắng, hạng vũ tuy cường, chung vi sở cầm. Kim thiệu hữu thập bại, công hữu thập thắng, thiệu binh tuy thịnh, bất túc cụ dã: thiệu phòn lẽ đa nghi, công thê nhâm tự nhiên, thủ đạo thắng dã; thiệu dĩ nghịch động, công dĩ thuận suất, thủ nghĩa thắng dã; hoàn, linh dĩ lai, chánh thất vu khoan, thiệu dĩ khoan tể, công dĩ mãnh củ, thủ trì thắng dã; thiệu ngoại khoan nội kị, sở nhâm đa thân thích, công ngoại giản nội minh, dụng nhân duy tài, thủ độ thắng dã; thiệu đa mưu thiểu quyết, công đắc sách triếp hành, thủ mưu thắng dã; thiệu chuyên thu danh dự, công dĩ chí thành dãi nhân, thủ đức thắng dã; thiệu tuất cận hốt viễn, công lự vô bất chu, thủ nhân thắng dã; thiệu thính sàm hoặc loạn, công tẩm nhuận bất hành, thủ minh thắng dã; thiệu thị phi hỗn hào, công pháp độ nghiêm minh, thủ văn thắng dã; thiệu hảo vi hư thế, bất tri binh yếu, công dĩ thiểu khắc chúng, dụng binh như thần, thủ võ

trong tay áo lấy ra một phong thư, đưa cho Tào Tháo thưa rằng: - Viên Thiệu sai người đưa thư cho thừa tướng, nói rằng muốn đem quân đánh Công Tôn Toản, đến mượn binh lương. Tào Tháo nói: - Ta nghe Thiệu muốn dòm Hứa Đô, nay thấy ta về, nên mới xoay ra cách khác. Nói rồi mở thư ra xem. Thấy lời lẽ kiêu ngạo, Tháo hỏi Gia rằng: - Viên Thiệu lão. Ta muốn sang đánh, ngặt vì sức ta không nỗi, nên làm thế nào? Quách Gia thưa: - Họ Lưu Bị không địch được họ Hạng, ông cũng đã biết, thế mà Hạng Vũ sau bị bắt là vì Cao Tổ có nhiều mưu trí. Nay Viên Thiệu có mười điều thua, còn ông có mười điều được, do đây quân Thiệu tuy mạnh, nhưng không đáng sợ. Tính Thiệu hay vẽ vời nghi lễ; ông thì dễ dãi tự nhiên, thế là được về đạo; Thiệu hành động trái lẽ; ông thuận lẽ phải, thế là được về nghĩa; Từ đời Hoàn Linh đến giờ, triều đình đổ nát vì quá khoan rộng. Nay Thiệu khoan quá, mà ông thì nghiêm để đưa vào quy củ, thế là được về chính trị; Viên Thiệu ngoài khoan hòa, mà trong nghi kỵ, lại dùng toàn những người thân thích; ông thì ngoài giản dị, trong sáng suốt, dùng người toàn là nhân tài, thế là được về độ lượng; Viên Thiệu nhiều mưu mà ít quyết đoán; ông được mưu hay là làm ngay, thế là được về mưu lược; Viên Thiệu hiếu danh; ông thì lấy bụng thực dãi người, thế là được về đức. Viên Thiệu nghĩ chỗ gần, quên chỗ xa; ông thì nghĩ đâu cũng

bing yào , gong yǐ shǎo kè zhòng , yòng bing rú shén , cǐ wǔ shèng yě . gong yǒu cǐ shí shèng , yú yǐ bài shào wú nán yǐ . "cào xiào yue : " rú gong suǒ yán , gu hé zú yǐ dang zhi ! "xún yù yue : " guo fèng xiào shí shèng shí bài zhì shuo , zhèng yǔ yú jiàn xiāng hé . shào bing sui zhòng , hé zú jù ye ! " jia yue : " xú zhōu lǚ bù , shí xin fù dà huàn . jin shào bēi zheng gong sun zàn , wǒ dang chéng qí yuǎn chu , xiān qū lǚ bù , sǎo chū dong nán , rán hòu tú shào , nǎi wèi shàng jì ; fǒu zé wǒ fang gong shào , bù bì chéng xū lái fàn xǔ dou , wèi hài bù qiǎn yě . " cào rán qí yán , suì yì dong zheng lǚ bù . xún yù yue : " kě xiān shī rén wǎng yue liú bèi , dài qí huí bào , fang kě dòng bing . " cào cóng zhī , yi miàn fa shu yǔ xuán dé , yí miàn hòu qiǎn shào shǐ , zòu feng shào wèi dà jiāng jun , tài wèi , jian dou du jì , qīng , you , bìng sì zhōu , mì shu dá zhì yún : " gong kě tǎo gong sun zàn . wú dang xiāng zhù . " shào de shu dà xǐ , biàn jìn bing gong gong sun zàn .

此明胜也；绍是非混淆，公法度严明，此文胜也；绍好为虚势，不知兵要，公以少克众，用兵如神，此武胜也。公有此十胜，于以败绍无难矣。”操笑曰：“如公所言，孤何足以当之！”荀彧曰：“郭奉孝十胜十败之说，正与愚见相合。绍兵虽众，何足惧耶！”嘉曰：“徐州吕布，实心腹大患。今绍北征公孙瓒，我当乘其远出，先取吕布，扫除东南，然后图绍，乃为上计；否则我方攻绍，布必乘虚来犯许都，为害不浅也。”

操然其言，遂议东征吕布。荀彧曰：“可先使人往约刘备，待其回报，方可动兵。”操从之，一面发书与玄德，一面厚遣绍使，奏封绍为大将军、太尉，兼都督冀、青、幽、并四州，密书答之云：“公可讨公孙瓒。吾当相助。”绍得书大喜，便进兵攻

thắng dã. Công hữu thử thập thắng, vu dĩ bại thiệu vô nan hĩ. "Thao tiếu viết: "Như công sở ngôn, cô hà túc dĩ đương chi!" Tuân úc viết: "Quách Phụng Hiếu thập thắng thập bại chí thuyết, chánh dũ ngu kiến tương hợp. Thiệu binh tuy chúng, hà túc cụ da!" Gia viết: "Từ châu lữ bố, thật tâm phúc đại hoạn. Kim thiệu bắc chinh công tôn toản, ngã đương thừa kì viễn xuất, tiên thủ lữ bố, tảo trừ đông nam, nhiên hậu đồ thiệu, nãi vi thương kế; phủ tắc ngã phuơng công thiệu, bố tắt thừa hư lai phạm hứa đô, vi hại bất thiền dã." Thao nhiên kì ngôn, toại nghị đông chinh lữ bố. Tuân úc viết: "Khả tiên sử nhân vãng ước lưu bị, đãi kì hồi báo, phuơng khả động binh." Thao tòng chí, nhất diện phát thư dũ huyền đức, nhất diện hậu khiển thiệu sử, tấu phong thiệu vi đại tướng quân, thái úy, kiêm đô đốc Ký, thanh, u, tịnh tứ châu, mật thư đáp chí vân: "Công khả thảo công tôn toản. Ngô đương tương trợ." Thiệu đắc thư đại hỉ, tiện tiến binh công công tôn toản.

Khắp, thế là được về nhân; Viên Thiệu hay nghe gièm pha, ngờ vực người; ông thì không tin những đứa sàm nịnh, thế là được về sự sáng suốt; Viên Thiệu phải trái hồ đồ; ông thì phép tắc phân minh, thế là được về văn; Viên Thiệu thích hưu trưởng thanh thế, nhưng không biết cách dùng binh; ông thì lấy ít đánh được nhiều, dùng binh như thần, thế là được về võ. Ông có mười điều được áy, đánh thắng Thiệu thì có khó gì. Tháo cười nói rằng: - Ông nói thế! Tôi sao có đủ được mười điều áy. Tuân Úc nói: - Quách Phụng Hiếu kẻ mười điều được của ông và mười điều thua của Viên Thiệu, quả là hợp lý tôi lăm. Quân Thiệu dù nhiều cũng không đáng sợ. Gia lại nói: - Nay tôi xin lại hiến một kế: Lã Bố ở Từ Châu là một mối lo trong lòng. Nay Thiệu lên mặt Bắc để đánh Công Tôn Toản. Ta nhân nó đi xa hãy đánh Lã Bố trước, quét sạch cõi đông nam đã, rồi sẽ đánh Viên Thiệu sau. Thế là hơn cả. Nếu ta đang đánh Viên Thiệu, Lã Bố thừa cơ xâm phạm Hứa Đô, thì lại hại to. Tào Tháo cho là phải, bèn bàn việc kéo quân sang đông đánh Lã Bố. Tuân Úc nói: - Hãy sai người sang hẹn với Lưu Bị, đợi xem về báo thế nào, bấy giờ ta sẽ khởi binh. Tháo nghe lời, một mặt đưa thư cho Lưu Bị, một mặt hậu đãi sứ Viên Thiệu tâu cho Thiệu làm đại tướng quân thái úy, và đô đốc cả bốn châu: Ký, Thanh, U, Tinh, lại đưa mật thư nói rằng: "Ông cứ sang đánh Công Tôn

公孙瓒。

6 qiě shuo lǚ bù zài xú zhōu ,
měi dang bin kè yàn huì zhì
jì , chén guī fù zì bì shèng
cheng bù dé . chén gōng bù
yuè , chéng jiàn gào bù yue :
" chén guī fù zì miàn yú jiāng
jun , qí xin bù kě cè , yí shàn
fáng zhì . " bù nù chì yue : "
rǔ wú duān xiān chán , yù
hài hǎo rén ye ? " gōng chu
tàn yue : " zhōng yán bù rù ,
wú bèi bì shòu yang yǐ ! " yì
yù qì bù ta wǎng , què yòu
bù rēn ; yòu kǒng bēi rén chí
xiào . nǎi zhōng rì mèn mèn
bù lè . yí rì , dài lǐng shù qí
qù xiǎo pèi dì miàn wéi liè jiě
mèn , hu jiàn guan dào
shàng yí qí yì mǎ , fei ben
qián qù . gōng yí zhī , qì liǎo
wéi cháng , yǐn cóng qí cóng
xiǎo lù gǎn shàng , wèn yue
: " rǔ shì hé chǔ shǐ mìng ? "
nǎ shǐ zhě zhì shì lǚ bù bù
xià rén , huang bù néng dá .
chén gōng lìng sou qí shen ,
de xuán dé huí dá cáo cǎo
mì shu yí feng . gōng jí lián
réni yǔ shu , ná jiàn lǚ bù . bù
wèn qí gù . lái shǐ yue : " cáo
chéng xiāng chà wǒ wǎng liú
yù zhōu chū xià shu , jin de
huí shu , bù zhì shu zhong
suǒ yán hé shì . " bù nǎi chai
shu xì kàn . shu luè yue : "
fèng míng mìng yù tú lǚ bù ,

且说吕布在徐州，每当宾客宴会之际，陈珪父子必盛称布德。陈宫不悦，乘间告布曰：“陈珪父子面谀将军，其心不可测，宜善防之。”布怒叱曰：“汝无端献谗，欲害好人耶？”宫出叹曰：“忠言不入，吾辈必受殃矣！”意欲弃布他往，却又不忍；又恐被人嗤笑。乃终日闷闷不乐。一日，带领数骑去小沛地面围猎解闷，忽见官道上一骑驿马，飞奔前去。宫疑之，弃了围场，引从骑从小路赶上，问曰：“汝是何处使命？”那使者知是吕布部下人，慌不能答。陈宫令搜其身，得玄德回答曹操密书一封。宫即连人与书，拿见吕布。布问其故。来使曰：“曹丞相差我往

Thả thuyết lữ bộ tại từ châu, mỗi đương tân khách yến hội chi té, trần khuê phụ tử tất thịnh xưng bô đức. Trần cung bất duyệt, thừa gian cáo bô viết: "Trần khuê phụ tử diện du tướng quân, ki tâm bất khả trắc, nghi thiện phòng chi." Bô nộ sát viết: "Nhữ vô đoan hiền sàm, dục hại hảo nhân da?" Cung xuất thân viết: "Trung ngôn bất nhập, ngô bối tất thụ ương hĩ!" Ý dục khí bô tha vắng, khước hựu bất nhẫn; hựu khủng bị nhân xuy tiêu. Nãi chung nhặt muộn muộn bất nhạc. Nhất nhật, đái lĩnh số ky khứ tiểu phái địa diện vi liệt giải muộn, hốt kiến quan đạo thượng nhất ky dịch mã, phi bôn tiền khứ. Cung nghi chi, khí liễu vi trường, dẫn tòng ky tòng tiểu lộ cản thượng, vấn viết: "Nhữ thị hà xú sử mệnh?" Na sứ giả tri thị lữ bộ bộ hạ nhân, hoảng bất năng đáp. Trần cung lệnh sưu ki thân, đắc huyền đức hỏi đáp tào thao mật thư nhất phong. Cung tức liên nhân dữ thư, nã kiến lữ bộ. Bô vấn ki cố. Lai sứ viết: "Tào thừa tướng sai ngã vãng lưu dự châu xử hạ thư, kim đắc hỏi thư, bất tri thư trung sở ngôn hà sự." Bô nãi sách thư tẽ khán. Thư lược viết: "Phụng minh mệnh dục đồ

Toản, tôi sẽ giúp ông". Thiệu được thư mừng lấm, liền sai tiên quân đánh Công Tôn Toản.

Ở Tù Châu, mỗi lần yến hội tân khách, bồ con Trần Khuê cực lực ca tụng Lã Bố. Trần Cung không bằng lòng, nhân lúc vắng nói với Lã Bố rằng: - Bồ con Trần Khuê ngoài mặt nịnh tướng quân, nhưng thâm hiểm khó lường được. Tướng quân phải giữ gìn cho khéo. Bồ giận mắng rằng: - Mày vô cớ gièm pha, muốn hại người tốt hay sao? Cung trả lui ra than rằng: - Lời trung chẳng nghe. Lũ ta sẽ mắc nạn cả. Cung muốn bỏ Lã Bố đi nơi khác, nhưng không nỡ, lại sợ người ta chê cười, cả ngày buồn rầu, không vui. Một hôm Cung đem vài mươi quân kỹ đi săn ở Tiểu Bá giới trí, chợt gặp trên đường cái quan một người cưỡi ngựa trạm phóng ngựa lên trước. Cung có bụng nghi, bỏ ngay vây săn, đem quân chạy đường tắt đuổi kịp, hỏi rằng: - Mày là sứ giả của ai? Người cưỡi ngựa biết Cung là bộ hạ Lã Bố, sợ lúng túng không nói được. Cung sai khám trong mình, bắt được một phong mật thư của Lưu Bị trả lời Tào Tháo. Cung lập tức lôi cả người lẩn thư lại trình Lã Bố, Bố hỏi người mang thư, người mang thư thưa: Tào thừa tướng sai tôi mang thư đưa đến Lưu Dụ Châu, nay được thư trả lời, tôi không biết trong thư nói gì. Bố mở thư ra xem, thư nói rằng: "Tôi vâng lời minh công, muốn trừ Lã Bố, ngày đêm

gǎn bù sù yè yòng xīn . dàn
bēi bīng wéi jiāng shǎo , bù
gǎn qīng dòng . chéng xiāng
xìng dà shí , bēi dang wèi
qián qu . jǐn yán bīng zhěng
jiā , zhuan dài jun mìng . "

刘豫州处下书，今得回书，不知书中所言何事。”布乃拆书细看。书略曰：“奉明命欲图吕布，敢不夙夜用心。但备兵微将少，不敢轻动。丞相兴大师，备当为前驱。谨严兵整甲，专待钧命。”

7 lǚ bù jiàn liǎo , dà mà yue : "cào zéi yan gǎn rú cǐ ! " suì
jiāng shǐ zhě zhǎn shǒu .
xian shǐ chén gong , zang bà
, jié lián tài shan kòu sun
guan , wú dun , yǐn lǐ , chang
xi , dong qū shan dong yān
zhou zhu jùn . lìng gao shùn
, zhāng liáo qǔ pèi chéng ,
gōng xuán dé . lìng sòng
xiān , wèi xù xi qǔ rǔ , ? . bù
zì zǒng zhōng jūn wèi san lù
jiù yìng .

吕布见了，大骂曰：“操贼焉敢如此！”遂将使者斩首。先使陈宫、臧霸、结连泰山寇孙观、吴敦、尹礼、昌稀，东取山东兗州诸郡。令高顺、张辽取沛城，攻玄德。令宋宪、魏续西取汝、颍。布自总中军为三路救应。

8 qiě shuo gao shùn děng yǐn
bing chu xú zhou , jiāng zhì
xiǎo pèi , yǒu rén bào zhī
xuán dé . xuán dé jí yǔ
zhòng shàng yì . sun gan
yue : " kě sù gào jí yú cáo
cào ." xuán dé yue : " shéi
kě qù xǔ dou gào jí ? " jie xià
yi rén chu yue : " mǒu yuàn
wǎng ." shì zhī , nǎi xuán dé

且说高顺等引兵出徐州，将至小沛，有人报知玄德。玄德急与众商议。孙乾曰：“可速告急于曹操。”玄德曰：“谁可去许都告急？”阶下一人出曰：“某愿往

lǚ bō , cảm bất túc dạ dụng tâm.
Đã bị binh vi tương thiêu, bắt
cảm khinh động. Thừa tướng
hung đại sứ, bị đương vi tiền
khu. Cẩn nghiêm binh chính
giáp, chuyên đãi quân mệnh."

vẫn phải lưu tâm. Ngặt tội binh mọn
tướng ít chưa dám khinh động. Nếu
thừa tướng cắt quân sang đánh tôi
xin làm tiền khu. Nay xin sắp binh
sửa giáp để đợi mệnh ngài".

Lữ bộ kiến liễu, đại mạ viết:
"Thao tặc yên cảm như thủ!"
Toại tương sú giả trâm thủ.
Tiên sử trần cung, tang bá, kết
liên thái sơn khẩu tôn quan,
ngô đôn, duẫn lễ, xương hi,
đông thủ sơn đông duyên châu
chư quận. Lệnh cao thuận,
trương liêu thủ phái thành,
công huyền đức. Lệnh tổng
hiến, ngụy tục tây thủ nhữ,
toánh. Bố tự tổng trung quân vi
tam lộ cứu ứng.

Lã Bố xem xong giận lắm, liền sai
đem chém sứ giả, rồi sai Trần
Cung, Tang Bá liên kết với giặc
Thái Sơn là Tôn Quan, Ngô Đôn,
Doãn Lễ và Xương Hi, sang phía
đông đánh các quận Sơn Đông,
Duyện Châu; sai Cao Thuận,
Trương Liêu đánh Bái Thành, bắt
Lưu Bị; sai Tống Hiến, Ngụy Tục
sang phía tây đánh Nhữ Nam, Dĩnh
Xuyên; Bố thì thống lĩnh trung quân
để ứng cứu ba mặt.

Thả thuyết cao thuận đằng dẵn
binh xuất từ châu, tương chí
tiểu phái, hữu nhân báo tri
huyền đức. Huyền đức cấp dữ
chúng thương nghị. Tôn kiền
viết: "Khả tốc cáo cấp vu tào
thao." Huyền đức viết: "Thùy
khả khứ hứa đồ cáo cấp?" Giai
hạ nhất nhân xuất viết: "Mỗ
nguyễn vãng." Thị chi, nãi

Cao Thuân dẫn quân từ Tù Châu
sắp đến Tiều Bái, có người vào báo
với Lưu Bị. Lưu Bị họp ngay các
quân lại bàn. Tôn Càn nói: - Trước
hết nên cáo cấp ngay với Tào Tháo
đã. Lưu Bị hỏi: - Ai sang Hứa Đô
bấy giờ? Ở dưới thềm có một
người bước ra xin đi, hỏi ra thì là
người cùng làng với Lưu Bị, tên là
Giảng Ung, tự là Hiền Hòa, hiện

tòng xiang rén , xìng jiǎn ,
míng yong , zì xiān hé , xiān
wèi xuán dé mù bìn . xuán
dé jí xiù shu fù jiǎn yong , shǐ
xìng yè fù xǔ dou qú yuán ;
yi miàn zhěng dùn shǒu
chéng qì jù . xuán dé zì shǒu
nán mén , sun gan shǒu bēi
mén , yún cháng shǒu xi
mén , zhang fei shǒu dong
mén , lìng mí zhú yǔ qí dì mí
fang shǒu hù zhōng jūn .
yuán lái mí zhú yǒu yì mò ,
jià yǔ xuán dé wèi cì qī .
xuán dé yǔ ta xiong dì yǒu
láng jiù zhì qín , gù lìng qí
shǒu zhōng jūn bǎo hù qì
xiǎo . gao shùn jun zhì ,
xuán dé zài dí lóu shàng
wèn yue : " wú yǔ fèng xian
wú xì , hé gù yǐn bing zhì cǐ
? " shùn yue : " nǐ jié lián cáo
cào , yù bài wú zhǔ , jin shì
yǐ lù , hé bù jiù fú ! " yán qì ,
biàn hui jun gong chéng .
xuán dé bì mén bù chu . cì rì
, zhang liáo yǐn bing gong dǎ
xi mén . yún cháng zài
chéng shàng wèi zhì yue : "
gong yí biǎo fei sú , hé gù
shi shen yú zéi ? " zhang liáo
di tóu bù yǔ . yún cháng zhī
cǐ rén yǒu zhong yì zhì qì ,
gèng bù yǐ è yán xiāng jiā ,
yì bù chu zhàn . liáo yǐn bing
tuì zhì dong mén , zhang fei
biàn chu yíng zhàn . zǎo yǒu
réni bào zhì guan gong .
guan gong jí lái dong mén
kàn shí , zhì jiàn zhang fei

。”视之，乃玄德同乡人，姓简，名雍，字宪和，现为玄德幕宾。玄德即修书付简雍，使星夜赴许都求援；一面整顿守城器具。玄德自守南门，孙乾守北门，云长守西门，张飞守东门，令糜竺与其弟糜芳守护中军。原来糜竺有一妹，嫁与玄德为次妻。玄德与他兄弟有郎舅之亲，故令其守中军保护妻小。高顺军至，玄德在敌楼上问曰：“吾与奉先无隙，何故引兵至此？”顺曰：“你结连曹操，欲害吾主，今事已露，何不就缚！”言讫，便麾军攻城。玄德闭门不出。次日，张辽引兵攻打西门。云长在城上谓之曰：“公仪表非俗，何故失身于贼？”张辽低头不语。云长知此人有忠义之气，更不以恶言相加，亦不出战。辽引兵退至东门，张飞便出迎战。早有人报知关公。关公急来东

huyền đức đồng hương nhân, tính giản, danh ung, tự hiền hòa, hiện vi huyền đức mạc tân. Huyền đức túc tu thư phó giản ung, sử tinh dạ phó hứa đô cầu viện; nhất diện chỉnh đón thủ thành khí cụ. Huyền đức tự thủ nam môn, tôn kiền thủ bắc môn, vân trường thủ tây môn, trương phi thủ đông môn, lệnh mi trúc dữ kì đệ mi phương thủ hộ trung quân. Nguyên lai mi trúc hữu nhất muội, giá dữ huyền đức vi thứ thê. Huyền đức dữ tha huynh đệ hữu lang cứu chi thân, có lệnh kì thủ trung quân bảo hộ thê tiểu. Cao thuận quân chí, huyền đức tại địch lâu thương vấn viết: "Ngô dữ phụng tiên vō khích, hà cố dǎn binh chí thử?" Thuận viết: "Nhĩ kết liên tào thao, dục hại ngô chủ, kim sự dĩ lộ, hà bất tựu phuợc!" Ngôn cật, tiện huy quân công thành. Huyền đức bế môn bắt xuất. Thứ nhật, trương liêu dǎn binh công đả tây môn. Vân trường tại thành thượng vị chi viết: "Công nghi biểu phi tục, hà cố thát thân vu tặc?" Trương liêu đê đầu bắt ngữ. Vân trường tri thủ nhân hữu trung nghĩa chí khí, canh bắt dĩ ác ngôn trương gia, diệc bắt xuất chiến. Liêu dǎn binh thối chí đông môn, trương phi tiện xuất nghênh chiến. Tảo hữu nhân báo tri quan công. Quan công cấp lai đông môn khán thời, chỉ kiến

đương làm mạc tân. Huyền Đức lập túc viết thư giao cho Ung sai phải cấp tốc đi cho mau đến Hứa Đô cấp cứu. Một mặt chuẩn bị khí cụ giữ thành. Lưu Bị giữ cửa nam, Tôn Càn giữ cửa tây, Quan Công giữ cửa bắc, Trương Phi giữ cửa đông; lại sai My Chúc và em là My Phương giữ trung quân. Nguyên My Chúc có em gái gả cho Lưu Bị làm vợ thứ, bởi thế Lưu Bị mới sai giữ ở trung quân để trông nom vợ con. Khi quân Cao Thuận đến, Huyền Đức đứng trên địch lâu hỏi rằng: - Ta cùng Phụng Tiên không hiềm khích gì, cớ sao dẫn quân đến đây? Thuận nói: - Mày liên kết với Tào Tháo, quyết hại chủ tao, nay việc đã tiết lộ, sao không chịu trói ngay! Thuận nói xong vẩy quân vào thành, Huyền Đức đóng cửa không ra. Hôm sau Trương Liêu dẫn quân đánh cửa bắc. Quan Công đứng ở trên thành bảo Trương Liêu rằng: - Tôi trông ông nghi biểu cũng không phải người thường, sao lại khuất thân theo giặc? Trương Liêu nghe nói, cúi đầu xuống, chẳng nói gì cả. Vân Trường biết rằng người ấy có khí trung nghĩa, không nỡ nói quá, và cũng không ra đánh. Liêu dẫn quân lui đến cửa đông, Trương Phi ra đánh. Có người báo với Quan Vũ, Quan Vũ vội vàng ra cửa đông xem thì thấy Trương Phi vừa ra thành thì Trương Liêu đã lui quân. Phi muốn đuổi theo, Quan gọi lại bảo vào thành, Phi nói: - Nó sợ mà chạy làm sao không đuổi? Quan Công nói: - Võ nghệ người ấy

fang chu chéng , zhang liáo
jun yǐ tuì . fei yù zhuī gǎn ,
guan gong jí zhao rù chéng .
fei yue : " bǐ jù ér tuì , hé bù
zhuī zhì . " guan gong yue : "
cǐ rén wǔ yì bù zài nǐ wǒ zhì
xià . yin wǒ yǐ zhèng yán gǎn
zhì , pō yǒu zì huǐ zhì xìn , gù
bù yǔ wǒ děng zhàn ēr . " fei
nǎi wù , zhì lìng shì zú jian
shǒu chéng mén , gèng bù
chu zhàn .

门看时，只见张方出城，张辽军已退。飞欲追赶，关公急召入城。飞曰：“彼惧而退，何不追之。”关公曰：“此人武艺不在你我之下。因我以正言感之，颇有自悔之心，故不与我等战耳。”飞乃悟，只令士卒坚守城门，更不出战。

9 què shuo jiǎn yong zhì xǔ
dou jiàn cáo cào , jù yán
qián shì . cáo jí jù zhòng
móu shì yì yue : " wú yù
gong lǚ bù , bù you yuán
shào chè zhǒu , zhì kǒng liú
biǎo , zhang xiù yì qí hòu ēr .
" xún you yue : " èr rén xin
pò , wèi gǎn qīng dòng . lǚ
bù xiao yǒng , ruò gèng jié
lián yuán shù , zòng héng
huái , sì , jí nán tú yǐ . " guo
jia yue : " jin kě chéng qí chu
pàn , zhòng xin wèi fù , jí
wǎng jí zhì . " cáo cóng qí
yán . jí mìng xià hóu dun yǔ
xià hóu yuan , lǚ qián , lǐ
diǎn lǐng bing wǔ wàn xian
xíng , zì tǒng dà jun lù xù jìn
fa , jiǎn yong suí xíng . zǎo
yǒu tàn mǎ bào zhì gao shùn
. shùn fei bào lǚ bù . bù xian
líng hóu chéng , hǎo méng ,
cáo xìng yīn èr bǎi yú qí jie

却说简雍至许都见曹操，具言前事。操即聚众谋士议曰：“吾欲攻吕布，不忧袁绍掣肘，只恐刘表、张绣议其后耳。”荀攸曰：“二人新破，未敢轻动。吕布骁勇，若更结连袁术，纵横淮、泗，急难图矣。”

郭嘉曰：“今可乘其初叛，众心未附，疾往击之。”操从其言。即命夏侯惇与夏侯渊、吕虔、李典领兵五万先行，自统大军陆续进发，简雍随行。早有探马报知

trương phi phương xuất thành,
trương liêu quân dĩ thối. Phi
dục truy cản, quan công cấp
triệu nhập thành. Phi viết: "Bỉ cù
nhí thối, hà bắt truy chi." Quan
công viết: "Thủ nhân võ nghệ
bắt tại nhĩ ngã chi hạ. Nhân ngã
dĩ chánh ngôn cảm chi, pha
hữu tự hối chi tâm, cố bắt dù
ngã đắng chiến nhĩ." Phi nǎi
ngộ, chỉ lệnh sĩ tốt kiên thủ
thành môn, canh bắt xuất
chiến.

chẳng kém gì hai anh em ta đâu. Vì
anh đã lấy lời phải bảo y, nên y có
bụng hối không đánh nhau với ta
đó. Phi từ ấy không ra đánh nữa,
chỉ sai quân sĩ cố giữ lấy thành.

Giản Ung đến Hứa Đô, vào ra mắt Tào Tháo, kẻ hết đầu đuôi. Tháo họp mưu sĩ lại để bàn, nói rằng: - Nay ta muốn sang đánh Lã Bố, chẳng lo gì Viên Thiệu chẹn nách, nhưng chỉ sợ Lưu Biểu với Trương Tú nó chực ở đằng sau đánh tập hậu. Tuân Du nói: - Hai người ấy mới thua, chưa dám khinh động. Lã Bố kiêu dũng lắm, nếu để nó liên kết được với Viên Thuật, tung hoành bên vùng Hoài, Từ thì khó lòng trừ được. Quách Gia nói: - Nay nhân nó mới làm phản, bụng quân chưa ai phục, ta nên đánh ngay đi. Tháo lập tức sai Hạ Hầu Đôn, Hạ Hầu Uyên, Lã Kiền lĩnh năm vạn quân đi trước. Tự mình thống lĩnh đại quân lần lượt kéo đi sau. Giản Ung cũng theo về. Có thám mã báo với Cao Thuận. Thuận báo với Lã Bố. Hầu thành, Hách Manh, Tào Tính dẫn hơn ba trăm quân kỹ tiếp ứng. Cao Thuận, sai ra đón Tháo

yìng gao shùn , shǐ lí pèi
chéng san shí lǐ qù yíng cáo
jun , zì yǐn dà jun suí hòu jie
yìng . xuán dé zài xiǎo pèi
chéng zhōng jiàn gao shùn
tuì qù , zhì shì cáo jia bing
zhì , nǎi zhì liú sun gan shǒu
chéng , mí zhú , mí fang
shǒu jia , zì jǐ què yǔ guan ,
zhang èr gong , tí bing jìn
chu chéng wài , fēn tóu xià
zhài , jie yìng cáo jun . què
shuo xià hóu dun yǐn jun
qián jìn , zhèng yǔ gao shùn
jun xiāng yù , biàn tǐng qiang
chu mǎ nuò zhàn . lí shùn
yíng dí . liǎng mǎ xiāng jiāo
zhàn yǒu sì wǔ shí gé , gao
shùn dǐ dí bù zhù , bài xià
zhèn lái . dun zòng mǎ zhui
gǎn , shùn rào zhèn ér zǒu .
dun bù shě , yì rào zhèn zhuī
zhì . zhèn shàng cáo xìng
kàn jian , àn dì niǎn gong da
jiàn , qù de qin qie , yi jiàn
shè qù , zhèng zhōng xià
hóu dun zuǒ mù . dun dà jiào
yi sheng , jí yòng shǒu bá
jiàn , bù xiǎng lián yǎn chū
bo chu , nǎi dà hu yue : " fù
jing mǔ xiě , bù kě qì yě ! "
suì nà yú kǒu nèi dàn zhì ,
réng fù tǐng qiang zòng mǎ ,
zhí qǔ cáo xìng . xìng bù jí tí
fáng , zǎo bèi yì qiang ? tòu
miàn mén , sǐ yú mǎ xià .
liǎng bian jun shì jiàn zhě ,
wú bù hài rán . xià hóu dun jí
sha cáo xìng , zòng mǎ biàn
huí . gao shùn cóng bēi hòu

高顺。顺飞报吕布。布先令侯成、郝萌、曹性引二百余骑接应高顺，使离沛城三十里去迎曹军，自引大军随后接应。玄德在小沛城中见高顺退去，知是曹家兵至，乃只留孙乾守城，糜竺、糜芳守家，自己却与关、张二公，提兵尽出城外，分头下寨，接应曹军。却说夏侯惇引军前进，正与高顺军相遇，便挺枪出马搦战。离顺迎敌。两马相交，战有四五十合，高顺抵敌不住，败下阵来。惇纵马追赶，顺绕阵而走。惇不舍，亦绕阵追之。阵上曹性看见，暗地拈弓搭箭，觑得亲切，一箭射去，正中夏侯惇左目。惇大叫一声，急用手拔箭，不想连眼珠拨出，乃大呼曰：“父精母血，不可弃也！”遂纳于口内啖之，仍复挺枪纵马，直取曹性。性不及提防，早被一枪搠透面门，死于马下。

tam thập lí khứ nghênh tào
quân, tự dẫn đại quân tùy hậu
tiếp ứng. Huyền đức tại tiểu
phái thành trung kiên cao thuận
thối khứ, tri thị tào gia binh chí,
nãi chỉ lưu tôn kiền thủ thành,
mí trúc, mí phương thủ gia, tự
kỷ khước dữ quan, trương nhị
công, đề binh tần xuất thành
ngoại, phân đầu hạ trại, tiếp
ứng tào quân. Khước thuyết hạ
hầu đôn dẫn quân tiền tiến,
chánh dữ cao thuận quân
tương ngộ, tiện đĩnh thương
xuất mã natch chiến. Li thuận
nghênh địch. Lưỡng mã tương
giao, chiến hữu tú ngũ thập
hợp, cao thuận để địch bắt trụ,
bại hạ trận lai. Đôn túng mã
truy cản, thuận nhiễu trận nhi
tẫu. Đôn bắt xá, diệc nhiễu trận
truy chi. Trận thượng tào tính
khán kiến, ám địa niêm cung
đáp tiễn, thứ đắc thân thiết,
nhất tiễn xạ khứ, chánh trung
hạ hầu đôn tả mục. Đôn đại
khiếu nhất thanh, cấp dụng thủ
bạt tiễn, bắt tướng liên nhẫn
châu bát xuất, nãi đại hô viết:
"Phụ tinh mẫu huyết, bắt khả
khí dã!" Toại nạp vu khẩu nội
đạm chí, nhưng phục đĩnh
thương túng mã, trực thủ tào
tính. Tính bắt cập để phòng, tảo
bi nhất thương sóc thấu diện
môn, tử vu mã hạ. Lưỡng biên
quân sĩ kiến giả, vô bất hãi
nhiên. Hạ hầu đôn kí sát tào
tính, túng mã tiện hồi. Cao Thuận
tòng bối hậu cản lai, huy

ngoài Bá Thành ba mươi dặm. Lã
Bố tự dẫn đại quân đến tiếp ứng
sau Lưu Bị ở trong thành Tiểu Bá
thấy Cao Thuận lui quân, biết rằng
quân Tào đã đến, chỉ để Tôn Càn
giữ thành; My Chúc, My Phương
giữ nhà, mình thì đem Quan,
Trương ra ngoài thành, chia đường
đóng trại, tiếp ứng Tào Tháo. Hạ
Hầu Đôn dẫn quân đi lên, vừa gặp
ngay Cao Thuận kéo quân đến, lập
tức vác giáo cưỡi ngựa ra thách
đánh. Cao Thuận lại địch. Hai bên
đánh nhau bốn năm mươi hiệp.
Cao Thuận chống đỡ không nổi,
thua chạy về trận. Đôn té ngựa đuổi
theo, Thuận chạy vòng quanh trận.
Đôn không tha cũng chạy vòng
quanh đuổi. Tào Tính đứng trong
trận trông thấy hai người đuổi nhau
ngầm giương cung đặt tên, nhìn
thực đích xác, bắn một phát tin
ngay mắt bên tả Hạ Hầu Đôn. Đôn
kêu to một tiếng, lấy tay rút mũi tên
ra, không ngờ cả con ngươi cũng
bật ra. Đôn rằng: Tình cha huyết
mẹ không nên bỏ, rồi đút con ngươi
vào mồm nuốt chửng, lại cầm giáo
tế ngựa xông vào đánh Tào Tính.
Tính chưa kịp để phòng bị Đôn đến
đâm một nhát vào giữa mặt, chết
ngã quay xuống. Quân sĩ hai bên
trông thấy ai cũng khiếp đảm. Đôn
giết được Tính rồi quay ngựa về.
Cao Thuận tự đằng sau đuổi lại vã
quân kéo ủa cả lên. Quân bên Tào
thua. Hạ Hầu Uyên hộ vệ anh chạy
thoát. Lã Kiên, Lý Điển rút bại quân
về Tế Bắc đóng trại. Cao Thuận
được trận ấy rồi quay trở về để

gǎn lái , hui jun qí shàng ,
cáo bìng dà bài . xià hóu
yuan jiù hù qí xiong ér zǒu .
lǚ qián , lǐ diǎn jiang bài jun
tuì qù jì bēi xià zhài . gao
shùn de shèng , yǐn jun huí jí
xuán dé . qià hǎo lǚ bù dà
jun yì zhì , bù yǔ zhang liáo ,
gao shùn fēn bīng san lù , lái
gong xuán dé , guan , zhang
san zhài , zhèng shì : dàn
jing měng jiang sui néng
zhàn , zhong jiàn xian feng
nán jiǔ chí . wèi zhì xuán dé
shèng fù rú hé , qǐe ting xià
wén fēn jiě .

两边军士见者，无不骇然。夏侯惇既杀曹性，纵马便回。高顺从背后赶来，麾军齐上，曹兵大败。夏侯渊救护其兄而走。吕虔、李典将败军退去济北下寨。高顺得胜，引军回击玄德。恰好吕布大军亦至，布与张辽、高顺分兵三路，来攻玄德、关、张三寨，正是：啖睛猛将虽能战，中箭先锋难久持。未知玄德胜负如何，且听下文分解。

quân tè thương, tào binh đại bại. Hạ hầu uyên cứu hộ kí huynh nhi tẩu. Lữ kiền, lý điễn tương bại quân thối khứ tề bắc hạ trại. Cao thuận đắc thắng, dẫn quân hồi kích huyền đức. Kháp hảo lữ bố đại quân diệc chí, bố dũ trương liêu, cao thuận phân binh tam lộ, lai công huyền đức, quan, trương tam trại, chánh thị: đậm tình mãnh tướng tuy năng chiến, trúng tiễn tiên phong nan cửu trì. Vị tri huyền đức thắng phụ như hà, thả thính hạ văn phân giải.

đánh Lưu Bị. Giữa lúc ấy đại quân Lã Bố cũng đến. Bố cùng Trương Liêu, Cao Thuận chia quân làm ba đường tiến đánh... Thế mới biết rằng: Mãnh tướng nuốt người tuy đánh giỏi, Tiên phong trúng đạn khó lâu bền? Chưa biết Huyền Đức chuyến này ra làm sao, xem đến hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
019
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo gao shùn yǐn
zhang liáo jí guan gong zhài
, lǚ bù zì jí zhang fei zhài ,
guan , zhang gè chu yíng
zhàn , xuán dé yǐn bing liǎng
lù jie yìng . lǚ bù fen jun
cóng bēi hòu sha lái , guan ,
zhang liǎng jun jie kuì , xuán
dé yǐn shù shí qí ben huí pèi
chéng . lǚ bù gǎn lái , xuán
dé jí huàn chéng shàng jun
shì fàng xià diào qiáo . lǚ bù
suí hòu yě dào . chéng
shàng yù dài fàng jiàn , yòu
kǒng shè liǎo xuán dé . bēi
lǚ bù chéng shì sha rù chéng
mén , bǎ mén jiàng shì , dǐ dí
bù zhù , dou sì sǎn ben bì .
lǚ bù zhao jun rù chéng .
xuán dé jiàn shì yǐ jí , dào jia
bù jí , zhi de qì liǎo qì xiǎo ,
chuān chéng ér guò , zǒu
chu xi mén , pǐ mǎ táo nán ,
lǚ bù gǎn dào xuán dé jia
zhong , mí zhú chu yíng ,
gào bù yue : " wú wén dà
zhàng fu bù fèi rén zhì qì zi .
jin yǔ jiāng jun zheng tian xià
zhě , cáo gong ēr . xuán dé
cháng niàn yuán mén shè lài
zhi en , bù gǎn bēi jiāng jun

第十九回
下邳城曹操鏖兵
白门楼吕布殒命

Đệ thập cửu hồi hạ bi thành
tào thao ao binh bạch môn
lâu lữ bố vẫn mệnh

HÒI 19 Thành Hạ Phí, Tào Tháo
dùng binh; Lầu Bạch Môn, Lã Bố
tuyệt mệnh

却说高顺引张辽击关公寨，吕布自击张飞寨，关、张各出迎战，玄德引兵两路接应。吕布分军从背后杀来，关、张两军皆溃，玄德引数十骑奔回沛城。吕布赶来，玄德急唤城上军士放下吊桥。吕布随后也到。城上欲待放箭，又恐射了玄德。被吕布乘势杀入城门，把门将士，抵敌不住，都四散奔避。吕布招军入城。玄德见势已急，到家不及，只得弃了妻小，穿城而过，走出西门，匹马逃难，吕布赶到玄德家中，糜竺出迎，告布曰：“吾闻大丈夫不废人之妻子。今与将军争天下者，曹公耳。玄德常念辕门射赖之恩，不敢背

Khước thuyết cao thuận dẫn
trương liêu kích quan công trại,
lữ bố tự kích trương phi trại,
quan, trương các xuất nghênh
chiến, huyền đức dẫn binh
lưỡng lộ tiếp ứng. Lữ bố phân
quân tòng bối hậu sát lai, quan,
trương lưỡng quân giai hội,
huyền đức dẫn số thập kỷ bôn
hồi phái thành. Lữ bố cản lai,
huyền đức cấp hoán thành
thượng quân sĩ phóng hạ điếu
kiều. Lữ bố tùy hậu dã đáo.
Thành thượng dục đãi phóng
tiễn, hựu khủng xạ liễu huyền
đức. Bị lữ bố thừa thế sát nhập
thành môn, bả môn tướng sĩ,
để địch bất trụ, đỗ tú tán bôn tị.
Lữ bố chiêu quân nhập thành.
Huyền đức kiến thế dĩ cấp, đáo
gia bất cập, chỉ đắc khí liễu thê
tiểu, xuyên thành nhi quá, tẩu
xuất tây môn, thất mã đào nan,
lữ bố cản đáo huyền đức gia
trung, mi trúc xuất nghênh, cáo
bố viết: "Ngô văn đại trương
phu bất phé nhân chi thê tử.
Kim dữ tướng quân tranh thiên
hạ giả, tào công nhĩ. Huyền
đức thường niệm viên môn xạ
lại chi ân, bất cảm bối tướng

Cao Thuận, Trương Liêu đánh trại
Quan Công; Lã Bố đánh trại
Trương Phi. Quan, Trương hai ông
cùng ra đối địch. Lưu Bị đem binh
tiếp ứng hai trại, Lã Bố chia quân từ
đằng sau đánh dồn lại. Hai cánh
quân Quan, Trương cũng vỡ.
Huyền Đức dẫn vài chục kỵ mã
chạy về Bái Thành. Lã Bố đuổi
theo. Bị vội gọi quân trên thành
buông cầu xuống để cho quân vào.
Lã Bố đã đến nơi rồi mà trên thành
không dám bắn xuống, sợ bắn phải
Huyền Đức. Lã Bố thừa thế xông
vào thành. Tướng sĩ giữ cửa thành
không chống cự nổi, vùng té chạy
cả. Lã Bố hô quân vào thành,
Huyền Đức thấy việc đã kíp, không
kịp chạy về nhà nữa, đành bỏ vợ
con, một mình cưỡi ngựa, lén ra
cửa tây chạy trốn. Lã Bố đến tận
nhà Lưu Bị. My Chúc ra đón, nói
với Lã Bố rằng: - Tôi nghe: Phàm
đã gọi là đại tướng phu là không
hại vợ con người ta. Nay cùng
tướng quân tranh thiên hạ ấy là Tào
Tháo, chứ như Huyền Đức vẫn nhớ
ơn ông bắn kích ở nha môn, có khi
nào dám quên đâu! Nay bắt đắc dĩ
phải theo Tào Tháo. Xin tướng
quân thế tất cho. Bố nói: - Phải, ta

yě . jin bù de yǐ ér tóu cáo
gong , wéi jiāng jun lián zhī .
" bù yue : " wú yǔ xuán dé jiù
jiao , qǐ rěn hài ta qí zì . "
biàn lìng mí zhú yǐn xuán dé
qí xiǎo , qù xú zhōu an zhì .
bù zì yǐn jun tóu shan dong
yǎn zhōu jìng shàng , liù gāo
shùn , zhāng liáo shǒu xiǎo
pèi . cǐ shí sun gan yǐ táo
chu chéng wài . guān ,
zhāng èr rén yì gè zì shou
de xié rén mǎ , wǎng shān
zhōng zhù za .

将军也。今不得已而投曹公，惟将军怜之。”布曰：“吾与玄德旧交，岂忍害他妻子。”便令糜竺引玄德妻小，去徐州安置。布自引军投山东兗州境上，留高顺、张辽守小沛。此时孙乾已逃出城外。关、张二人亦各自收得些人马，往山中住扎。

3 qiě shuo xuán dé pǐ mǎ táo
nán , zhèng háng jiān , bèi
hòu yí rén gǎn zhì , shì zhī
nǎi sun gan yě . xuán dé yue :
" wú jin liǎng dì bù zhī cún
wáng , qí xiǎo shi sǎn , wèi
zhi nài hé ? " sun gan yue :
bù ruò qǐ tóu cáo cǎo , yǐ tú
hòu jì . " xuán dé yí yán , xún
xiǎo lù tóu xǔ dou . tú cì jué
liáng , cháng wǎng cun
zhong qiú shí . dàn dào chǔ ,
wén liú yù zhōu , jie zheng
jin yǐn shí . yí rì , dào yí jia
tóu sù , qí jia yí shào nián
chu bài , wèn qí xìng míng ,
nǎi liè hù liú an yě . dang xià
liú an wén yù zhōu mù zhì ,
yù xún yě wèi gong shí , yǐ
shí bù néng de , nǎi sha qí qí
yǐ shí zhī . xuán zhí yue : " cǐ
hé ròu yě ? " an yue : " nǎi
láng ròu yě . " xuán dé bù yí
, nǎi bǎo shí liǎo yí dùn , tian

quân dã. Kim bắt đắc dĩ nhi đầu tào công, duy tướng quân liên chi." Bố viết: "Ngô dữ huyền đức cựu giao, khởi nhẫn hại tha thê tử." Tiện lệnh mi trúc dẫn huyền đức thê tiễu, khứ từ châu an trí. Bố tự dẫn quân đầu sơn đông duyên châu cảnh thượng, lưu cao thuận, trương liêu thủ tiều phái. Thủ thời tôn kiền dĩ đào xuất thành ngoại. Quan, trương nhị nhân diệc các tự thu đắc ta nhân mã, vãng sơn trung trụ trát.

cùng Huyền Đức vốn là bạn cũ với nhau, có đâu lại nỡ hại vợ con ông ấy! Rồi sai My Chúc dẫn vợ con Lưu Bị ra Từ Châu ở yên đó. Bố thì dẫn quân sang Sơn Đông, Duyện Châu, để Cao Thuận, Trương Liêu ở lại giữ Tiểu Bá. Bấy giờ Tôn Càn cũng đã trốn ra ngoài thành. Quan, Trương mỗi người thu nhặt ít quân mã vào đóng ở nơi rừng rú.

且说玄德匹马逃难，正行间，背后一人赶至，视之乃孙乾也。玄德曰：“吾今两弟不知存亡，妻小失散，为之奈何？”孙乾曰：“不若且投曹操，以图后计。”玄德依言，寻小路投许都。途次绝粮，尝往村中求食。但到处，闻刘豫州，皆争进饮食。一日，到一家投宿，其家一少年出拜，问其姓名，乃猎户刘安也。当下刘安闻豫州牧至，欲寻野味供食，一时不能得，乃杀其妻以食之。玄值曰：“此何肉也？”

Lưu Bị một mình cưỡi ngựa đi trốn, đương đi thấy một người té ngựa theo sau. Ngoảnh đầu lại xem ai thì là Tôn Càn. Lưu Bị mới hỏi rằng: - Nay hai em ta không biết sống chết thế nào, vợ con ta thất lạc cả. Làm sao bây giờ? Tôn Càn nói: - Không bằng hãy về Tào Tháo rồi sau sẽ liệu. Huyền Đức nghe lời đi tắt đường nhỏ sang Hứa Đô. Lúc đi đường nhớ thiếu lương, phải vào trong làng xin ăn. Đi đến đâu ai nghe thấy tiếng Lưu Dự Châu cũng tranh nhau dâng đồ ăn uống. Một hôm vào nghỉ tạm một nhà, trong nhà có một chàng tuổi trẻ ra lạy. Bị hỏi tên họ là gì, người ấy nói là con nhà săn bắn tên là Lưu An. Lưu An nghe thấy quan mục Dự Châu đi qua, muốn kiểm đồ dã vị thiết đãi, ngặt vì không tìm được thứ gì bèn giết vợ lấy thịt thiết Lưu Bị. Huyền Đức hỏi: - Thịt gì? An thưa: - Thịt chó sói! Huyền Đức tưởng thực, ăn

wǎn jiù sù . zhì xiǎo jiang qù , wǎng hòu yuàn qú mǎ , hu jiàn yi fù rén sha yú chú xià , bēi shàng ròu yǐ dou ge qù . xuán dé jīng wèn , fang zhī zuó yè shí zhě , nǎi qí qí zhī ròu yě . xuán dé bù shèng shang gǎn , sǎ lèi shàng mǎ . liú an gào xuán dé yue : " běn yù xiāng suí shǐ jun , yin lǎo mǔ zài táng , wèi gǎn yuǎn xíng ." xuán dé chēng xiè ér bié , qǔ lù chu liáng chéng . hu jiàn chén tóu bì nì , yi biao dà jun lái dào . xuán dé zhī shì cáo cào zhī jun , tòng sun gan jìng zhì zhōng jūn qí xià , yǔ cáo cào xiāng jiàn , jù shuo shi pèi chéng , sǎn èr dì , xiān qí xiǎo zhī shì . cáo yì wèi zhī xià lèi . yòu shuo liú an sha qí wèi shí zhì shì , cáo nǎi lìng sūn gan yǐ jìn bǎi liǎng wǎng cì zhì .

- 4 jun xíng zhì jí běi , xià hóu yuan děng yíng jie rù zhài , bēi yán xiong xià hóu dun sǔn qí yí mù , wò bìng wèi quán . cáo lín wò chǔ shì zhī , lìng xian huí xǔ dou tiáo li . yi miàn shǐ rén dǎ tàn lǚ bù xiàn zài hé chū . tàn mǎ huí bào yún : " lǚ bù yǔ chén

安曰：“乃狼肉也。”玄德不疑，乃饱食了一顿，天晚就宿。至晓将去，往后院取马，忽见一妇人杀于厨下，臂上肉已都割去。玄德惊问，方知昨夜食者，乃其妻之肉也。玄德不胜伤感，洒泪上马。刘安告玄德曰：“本欲相随使君，因老母在堂，未敢远行。”玄德称谢而别，取路出梁城。忽见尘头蔽日，一彪大军来到。玄德知是曹操之军，同孙乾径至中军旗下，与曹操相见，具说失沛城、散二弟、陷妻小之事。操亦为之下泪。又说刘安杀妻为食之事，操乃令孙乾以金百两往赐之。

军行至济北，夏侯渊等迎接入寨，备言兄夏侯惇损其一目，卧病未痊。操临卧处视之，令先回许都调理。一面使人打探吕布现在何处。探马回报云：“吕布与陈

thiên văn tựu túc. Chí hiểu tương khứ, vắng hậu viện thủ mǎ, hốt kiến nhất phụ nhân sát vu trù hạ, tí thượng nhục dĩ đô cát khứ. Huyền đức kinh vấn, phương tri tạc dạ thực giả, nãi kì thê chi nhục dã. Huyền đức bất thắng thương cảm, sai lệ thượng mā. Lưu an cáo huyền đức viết: "Bôn dục tương tùy sử quân, nhân lão mẫu tại đường, vị cảm viễn hành." Huyền đức xung tạ nhi biệt, thủ lô xuất lương thành. Hốt kiến tràn đầu té nhật, nhất bưu đại quân lai đáo. Huyền đức tri thị tào thao chí quân, đồng tôn kiền kính chí trung quân kì hạ, dũ tào thao tương kiến, cụ thuyết thất phái thành, tán nhị đê, hâm thê tiểu chí sự. Thao diệc vi chí hạ lệ. Hựu thuyết lưu an sát thê vi thực chí sự, thao nãi lệnh tôn kiền dĩ kim bách lưỡng vãng tú chí.

một bữa no, rồi tối đi ngủ. Đến sáng sắp đi, ra đằng sau lấy ngựa, thấy ở dưới bếp có một người đàn bà chết, thịt cánh tay đã cắt hết. Lưu Bị giật mình, hỏi ra mới biết thịt ăn tối hôm trước là thịt vợ Lưu An. Huyền Đức thương xót không biết ngần nào, gạt nước mắt, lên ngựa. Lưu An thưa với Huyền Đức rằng: - Đáng lẽ tôi cũng xin theo sứ quân, nhưng lại còn mẹ già nên chưa dám đi. Huyền Đức từ tạ rồi đi, tìm đường đến Lương Thành, bỗng thấy trước mặt có bụi bay mù mịt, một toán quân kéo đến. Huyền Đức biết là quân Tào Tháo, liền cùng với Tôn Càn đi tắt đến trung quân, vào yết kiến Tào Công, nói hết cả sự tình mắt Bá Thành, lạc hai em và vợ con bị hăm. Tháo nghe nói chuyện cũng thương cảm rò nước mắt. Bị thuật lại cho Tháo biết chuyện Lưu Bị giết vợ. Tháo sai Tôn Càn đem một trăm lạng vàng đến cho Lưu Bị.

Quân hành chí tề bắc, hạ hầu uyên đẳng nghênh tiếp nhập trại, bị ngôn huynh hạ hầu đôn tồn kì nhất mục, ngoạ bệnh vị thuyền. Thao lâm ngọa xử thị chi, lệnh tiên hồi hứa đô điều lí. Nhất diện sử nhân đả tham lữ bộ hiện tại hà xứ. Tham mã hồi báo vân: "Lữ bộ dữ trần cung,

Quân đi đến Tế Bắc, Hạ Hầu Uyên ra đón ra trại, thuật lại chuyện anh là Hạ Hầu Đôn mất một con mắt, hiện còn ốm chưa khỏi. Tháo vào tận giường nằm hỏi thăm, rồi sai người đưa về Hứa Đô để phục thuốc. Một mặt sai người thám thính xem Lã Bố ở đâu. Quân do thám về báo rằng: - Lã Bố cùng

gong , zang bà jié lián tài shan zéi kòu , gòng gong yǎn zhōu zhu jùn . " cáo jí lìng cáo rén yǐn san qian bing dǎ pèi chéng ; cáo qin tí dà jun , yǔ xuán dé lái zhàn lǚ bù . qián zhì shan dong , lù jìn xiao guan , zhèng yù tài shan kòu sun guan , wú dun , yǐn lǐ , chang xi lǐng bing san wàn yú lán zhù qù lù . cáo lìng xǔ chǔ yíng zhàn , sì jiang yí qí chu mǎ . xǔ chǔ fèn lì sǐ zhàn , sì jiang dǐ dí bù zhù , gè zì bài zǒu . cáo chéng shì yǎn sha , zhui zhì xiao guan . tàn mǎ fei bào lǚ bù .

5 shí bù yǐ huí xú zhōu , yù tòng chén deng wǎng jiù xiǎo pèi , lìng chén guī shǒu xú zhōu . chén deng lín xíng , guī wèi zhī yuē : " xí cáo gong céng yán dòng fāng shì jìn fù yǔ rǔ . jìn bù jiāng bài , kě biàn tú zhì . " dēng yue : " wài miàn zhì shì , ér zì wèi zhì ; tǎng bù bài huí , fù qīn biàn qǐng mí zhú yì tòng shǒu chéng , xiū fàng bù rù , ér zì yǒu tuo shen zhī jì . " guī yuē : " bù qí xiǎo zài cǐ , xīn fù pō duo , wéi zhī nài hé ? " dēng yue : " ér yì yǒu jì liǎo . " nǎi rù jiàn lǚ bù yue : " xú zhōu sì miàn shòu dí , cáo bì lì gōng , wǒ dang xian si tuì bù : kě jiāng qián liáng

宫、臧霸结连泰山贼寇，共攻兗州诸郡。”操即令曹仁引三千兵打沛城；操亲提大军，与玄德来战吕布。前至山东，路近萧关，正遇泰山寇孙观、吴敦、尹礼、昌豨领兵三万余拦住去路。操令许褚迎战，四将一齐出马。许褚奋力死战，四将抵敌不住，各自败走。操乘势掩杀，追至萧关。探马飞报吕布。

tang bá kết liên thái sơn tặc khâu, cộng công duyên châu chư quân." Thao tức lệnh tào nhân dẫn tam thiên binh đá phái thành; thao thân đề đại quân, dũ huyền đức lai chiến lữ bộ. Tiền chí sơn đông, lộ cận tiêu quan, chánh ngộ thái sơn khâu tôn quan, ngô đôn, duẫn lễ, xương hi lĩnh binh tam vạn dư lan trụ khứ lộ. Thao lệnh hứa trù nghênh chiến, tú tương nhất tề xuất mã. Hứa trù phẩn lực tử chiến, tú tương để địch bắt trụ, các tự bại tẩu. Thao thừa thê yểm sát, truy chí tiêu quan. Tham mã phi báo lữ bộ.

Trần Cung, Tang Bá liên kết với giặc núi ăn cướp các huyện ở Duyện Châu. Tháo sai ngay Tào Nhân đem ba nghìn quân sang đánh Bá Thành. Tháo tự đem đại quân cùng Huyền Đức đi đánh Lã Bố. Đi đến Sơn Đông, gần cửa ải Tiêu Quan gặp bọn giặc núi là Tôn Quan, Ngô Đôn, Doãn Lễ và Xương Hi, lính hơn ba vạn quân chấn ngang đường đi. Tháo sai Hứa Chử ra đánh. Bốn tướng giặc cùng cưỡi ngựa ra. Hứa Chử cố chết lăn xả vào đánh. Bốn tướng chống cự không nổi đều thua chạy. Tháo thừa thế đánh dần, đuổi đến cửa Tiêu Quan. Có thám mã phi đến báo với Lã Bố.

Thời bối dĩ hồi từ châu, dục đồng trần đăng vãng cứu tiều phái, lệnh trần khuê thủ từ châu. Trần Đăng lâm hành, khuê vị chi viết: "Tích tào công tầng ngôn đông phương sự tần phó dũ nhữ. Kim bố tương bại, khả tiện đồ chi." Đăng viết: "Ngoại diện chi sự, nhi tự vi chi; thảng bối bại hồi, phụ thân tiện thỉnh mi trúc nhất đồng thủ thành, hưu phóng bối nhập, nhi tự hữu thoát thân chi kế." Khuê viết: "Bố thê tiều tại thủ, tâm phúc pha đà, vi chi ngại hè?" Đăng viết: "Nhi diệc hưu kế liễu." Nãi nhập kiến lữ bộ viết: "Từ châu tú diện thụ địch, thao tất lực công, ngã đương tiên tư thối bộ: khả tương tiền lương di

Bấy giờ Lã Bố đã về Từ Châu rồi, muốn đi với Trần Đăng ra cứu Tiều Bá, mới sai Trần Khuê giữ lấy Từ Châu. Khi Trần Đăng đi, bỏ là Trần Khuê bảo con rằng: - Xưa Tào Công có dặn phàm việc phương đông, giao cho con cả. Nay Lã Bố đã sắp đến lúc thua, con nên liệu đầy mà làm. Đăng nói: - Mọi việc bên ngoài con xin tự lo liệu cả. Hễ Lã Bố có thua trở về, xin cha cùng My Chúc giữ lấy thành, đừng cho nó vào. Con đã có kế thoát thân. - Vợ con Lã Bố ở đây, những tướng tâm phúc nó ở đây cũng nhiều thì làm thế nào? Đăng nói: Con cũng có cách. Đăng nói rồi vào ra mắt Lã Bố thưa rằng: - Từ Châu bốn mặt trông trại. Tháo tất cố sức đánh. Ta nên nghĩ đường tháo trước. Nên

yí yú xià péi , tǎng xú zhōu
bēi wéi , xià péi yǒu liáng kě
jiù . zhǔ gōng hé zǎo wèi jì ?
" bù yue : " yuán lóng zhī yán
shèn shàn . wú dāng bìng qí
xiǎo yí qù . " suì lìng sòng
xiān , wèi xù bǎo hù qí xiǎo
yǔ qián liáng yí tún xià péi ;
yí miàn zì yǐn jūn yǔ chén
deng wǎng jiù xiao guan .
dào bàn lù , deng yue : "
róng mǒu xian dào guan tàn
cáo cào xu shí , zhǔ gōng
fang kě xíng . " bù xǔ zhì ,
deng nǎi xiān dào guan shàng . chén gōng děng jie
jiàn . deng yue : " wen hóu
shen guài gōng děng bù kěn
xiàng qián , yào lái zé fá " .
gong yue : " jin cáo bing shì
dà , wèi kě qīng dí . wú děng
jīn shǒu guan ài , kě quàn
zhǔ gōng shen bǎo péi
chéng , nǎi wèi shàng cè . "
chén deng wéi wéi . zhì wǎn
, shàng guan ér wàng , jiàn
cáo bing zhí bi guan xià , nǎi
chéng yè lián xiē san feng
shu , shuan zài jiàn shàng ,
shè xià guan qù . cì rì cí liǎo
chén gōng , fei mǎ lái jiàn lǚ
bù yue : " guan shàng sun
guan děng jie yù xiàn guan ,
mǒ yǐ liù xià chén gōng
shǒu bǎ , jiāng jun kě yú
huáng hun shí sha qù jiù
ying . " bù yue : " fei gong zé
cǐ guan xiū yǐ . " biàn jiào
chén deng fei qí xiān zhì
guan , yue chén gōng wèi

必力攻，我当先思退步
：可将钱粮移于下邳，
倘徐州被围，下邳有粮
可救。主公盍早为计？
”布曰：“元龙之言甚
善。吾当并妻小移去。
”遂令宋宪、魏续保护
妻小与钱粮移屯下邳；
一面自引军与陈登往救
萧关。到半路，登曰：
“容某先到关探曹操虚
实，主公方可行。”布
许之，登乃先到关上。
陈宫等接见。登曰：“
温侯深怪公等不肯向前
，要来责罚”。宫曰：
“今曹兵势大，未可轻
敌。吾等紧守关隘，可
劝主公深保沛城，乃为
上策。”陈登唯唯。至
晚，上关而望，见曹兵
直逼关下，乃乘夜连写
三封书，拴在箭上，射
下关去。次日辞了陈宫
，飞马来见吕布曰：“
关上孙观等皆欲献关，
某已留下陈宫守把，将
军可于黄昏时杀去救应
。”布曰：“非公则此
关休矣。”便教陈登飞

vu hạ bi, thảng từ châu bị vi, hạ
bi hữu lương khả cứu. Chúa
công hợp tảo vi kế? "Bố viết:
"Nguyên long chi ngôn thậm
thiện. Ngô đương tịnh thê tiêu
di khứ." Toại lệnh tổng hiến,
ngụy tục bảo hộ thê tiêu dữ tiền
lương di truân hạ bi; nhất diện
tự dẫn quân dữ trần đăng vãng
cứu tiêu quan. Đáo bán lộ,
đăng viết: "Dung mỗ tiên đáo
quan tham tào thao hư thật,
chúa công phương khả hành."
Bố hứa chi, đăng nãi tiên đáo
quan thượng. Trần cung đăng
tiếp kiến. Đăng viết: "Ôn hầu
thâm quái công đăng bất khắng
hướng tiền, yếu lai trách phạt".
Cung viết: "Kim tào binh thế
đai, vị khả khinh địch. Ngô đăng
khẩn thủ quan ải, khả khuyến
chúa công thâm bảo phái
thành, nãi vi thượng sách."
Trần đăng duy duy. Chí vẫn,
thượng quan nhi vọng, kiến tào
binh trực bức quan hạ, nãi thừa
dạ liên tả tam phong thư,
thuyên tại tiễn thượng, xạ hạ
quan khứ. Thú nhật từ liễu trần
cung, phi mã lai kiến lữ bố viết:
"Quan thượng tôn quan đăng
giai dục hiến quan, mỗ dĩ lưu
hạ trần cung thủ bả, tướng
quân khả vu hoàng hôn thời sát
khứ cứu ứng." Bố viết: "Phi
công tắc thủ quan hưu hĩ." Tiện
giáo trần đăng phi ky tiên chí
quan, ước trần cung vi nội ứng,
cử hỏa vi hào. Đăng kính vãng
bao cung viết: "Tào binh dĩ sao

vận tiền lương sang chứa ở Hạ Phì
nếu Từ Châu bị vây, Hạ Phì có tiền
lương thì còn cứu được. Chúa công
sao không liệu đi? Bố nói: - Anh nói
rất phải, để ta đem ngay cả vợ con
sang đó. Liền sai ngay Tống Hiển,
Ngụy Tục hộ vệ vợ con cùng là tiền
lương, đem cả sang Hạ Phì, rồi một
mặt dẫn quân cùng Trần Đăng ra
cứu Tiêu Quan. Đi đến nửa đường,
Đăng nói: - Hãy để tôi đến ải xem
Tào binh hư thực thế nào, rồi chúa
công hãy nêu đến. Bố ưng như thế.
Đăng đến cửa ải. Lũ Trần Cung ra
đón. Đăng nói: - Ôn Hầu thấy các
ông không chịu đánh, lấy làm kỳ
quái, muốn đến để trách mắng các
ông đấy. Cung nói: - Nay quân Tào
thế lớn, không nên khinh địch.
Chúng tôi ở đây giữ vững cửa ải.
Ông nên về nói với chúa công giữ
lấy Bái Thành cho cẩn thận là phải
hơn. Trần Đăng thưa: - Dạ! Dạ! Xin
nhận lời. Đến chiều tối Đăng lên
cửa ải nhìn xem, thấy quân Tào
đóng sát ở dưới cửa. Đến đêm
Đăng viết luôn ba cái thư, buộc trên
đầu tên bắn xuống dưới ải. Hôm
sau, Đăng từ giã Trần Cung té
ngựa trở về, vào nói với Lã Bố
rằng: - Lũ Tôn Quan trên ải muốn
dâng cửa quan cho Tào Tháo. Tôi
đã dặn Trần Cung giữ gìn ở đó,
tướng quân chiều hôm nay nên ra
cứu ứng. Bố nói: - May quá! Không
có ông thì cửa ải thật hỏng mất rồi.
Rồi sai Trần Đăng té ngựa đến cửa
ải, hẹn với Trần Cung làm nội ứng,
đốt lửa làm hiệu. Đăng đến bảo
Trần Cung rằng: - Quân Tào đi lên

nèi yìng , jǔ huǒ wèi hào .
deng jìng wāng bào gong
yue : " cáo bing yǐ chao xiǎo
lù dào guan nèi , kǒng xú
zhou yǒu shī . gong děng yí
jí huí . " gong suì yǐn zhòng
qì guan ér zǒu . deng jiù
guan shàng fàng qǐ huǒ lái .
lǚ bù chéng hei sha zhì ,
chén gong jun hé lǚ bù jun
zài hei àn lǐ zì xiāng yǎn sha .
cáo bing wàng jiàn hào huǒ
, yí qí sha dào , chéng shì
gong jí . sun guan děng gè zì
sì sǎn táo bì qù liǎo . lǚ bù
zhí sha dào tiān míng , fang
zhì shì jì ; jí yǔ chén gong
huí xú zhōu . dào de chéng
bian jiào mén shí , chéng
shàng luàn jiàn shè xià . mí
zhú zài dí lóu shàng hè yue :
" rǔ duó wú zhǔ chéng chí ,
jin dang réng huán wú zhǔ ,
rǔ bù de fù rù cí chéng yě . "
bù dà nù yue : " chén guì hé
zài ? " zhú yue : " wú yǐ sha
zhi yǐ " . bù huí gù gong yue :
" chén dēng an zài ? " gong
yue : " jiāng jun cháng zhí mí
ér wèn cǐ nìng zéi hu ? " bù
líng biàn xún jun zhōng , què
zhì bù jiàn . gong quàn bù jí
tóu xiǎo pèi , bù cóng zhì .
xíng zhì bàn lù , zhì jiàn yí
biao jun zòu zhì , shì zhì , nǎi
gao shùn , zhāng liáo yě . bù
wèn zhì , dá yue : " chén
dēng lái bào shuo zhǔ gong
bèi wéi , lìng mǒu děng jí lái
jiù jiě . " gong yue : " cǐ yòu

骑先至关，约陈宫为内应，举火为号。登径往报宫曰：

“曹兵已抄小路到关内，恐徐州有失。公等宜急回。”宫遂引众弃关而走。登就关上放起火来。吕布乘黑杀至，陈宫军和吕布军在黑暗里自相掩杀。曹兵望见号火，一齐杀到，乘势攻击。孙观等各自四散逃避去了。吕布直杀到天明，方知是计；急与陈宫回徐州。到得城边叫门时，城上乱箭射下。糜竺在敌楼上喝曰：“汝夺吾主城池，今当仍还吾主，汝不得复入此城也。”布大怒曰：“陈珪何在？”竺曰：“吾已杀之矣”。布回顾宫曰：“陈登安在？”宫曰：“将军尚执迷而问此佞贼乎？”布令遍寻军中，却只不见。宫劝布急投小沛，布从之。行至半路，只见一彪军骤至，视之，乃高顺、张辽也。布问之，答

tiểu lộ đáo quan nội, khung từ
châu hữu thất. Công đảng nghi
cấp hồi." Cung toại dẫn chúng
khí quan nhi tầu. Đặng tựu
quan thương phóng khởi hỏa
lai. Lữ bộ thừa hắc sát chí, tràn
cung quân hòa lữ bộ quân tại
hắc ám lí tự tương yểm sát.
Tào binh vọng kiến hỏa hỏa,
nhất tê sát đáo, thừa thê công
kích. Tôn quan đảng các tự tú
tán đào tị khứ liều. Lữ bộ trực
sát đáo thiên minh, phương tri
thị kế; cấp dữ tràn cung hồi từ
châu. Đáo đắc thành biên khiếu
môn thời, thành thương loạn
tiễn xạ hạ. Mị trúc tại địch lâu
thương hát viết: "Nhữ đoạt ngô
chủ thành trì, kim đương nhưng
hoàn ngô chủ, nhữ bất đắc
phục nhập thủ thành dã." Bố
đại nộ viết: "Trần khuê hà tại?"
Trúc viết: "Ngô dĩ sát chi hỉ". Bố
hồi cõi cung viết: "Trần đặng an
tại?" Cung viết: "Tướng quân
thương chấp mê nhi vấn thử
nịnh tắc hồ?" Bố lệnh biến tầm
quân trung, khuốc chỉ bắt kiến.
Cung khuyên bố cấp đầu tiểu
phái, bố tòng chi. Hành chí bán
lộ, chỉ kiến nhất bưu quân sậu
chí, thị chí, nãi cao thuận,
trương liêu dã. Bố vấn chí, đáp
viết: "Trần đặng lai báo thuyết
chúa công bị vi, lệnh mỗ đắng
cấp lai cứu giải." Cung viết:
"Thủ hựu nịnh tắc chi kế dã."
Bố nộ viết: "Ngô tất sát thủ tắc!"
Cấp khu mã chí tiểu phái. Chỉ
kiến tiểu phái thành thương tǎn

đường nhỏ đã vào lọt trong cửa ải. Từ Châu nguy mất. Các ông phải về ngay mới được! Cung liền dẫn quân bỏ cửa ải chạy về. Đặng đốt hiệu lửa ở trên cửa ải. Quân Lã Bố đang đêm kéo đến, quân Trần Cung cùng quân Lã Bố đánh lộn nhau trong đêm tối. Quân Tào ở ngoài thấy hiệu lửa, thừa thế đánh ủa vào. Lữ Tôn Quan chạy tan hoang cả. Lã Bố đánh mãi đến sáng mới biết rằng mình lại đánh quân mình, hấp tấp cùng Trần Cung kéo về Từ Châu. Khi đến bên thành gọi cửa. Cửa chẳng thấy ai mở, chỉ thấy trên thành tên bắn xuống như mưa. Được một lát thấy My Chúc ở trên địch lâu quát to lên rằng: - Mày cướp thành trì của chúa tao, nay phải trả. Không được vào đây nữa! Lã Bố giận nói rằng: - Trần Khuê ở đâu? Chúc nói: - Tao đã giết nó rồi! Bố ngoảnh lại hỏi Trần Cung: - Trần Đặng ở đâu? Cung nói: - Tướng quân mê ư, lại còn hỏi thằng giặc nịnh tắc ấy? Bố sai tìm khắp cả trong quân, chẳng thấy Trần Đặng đâu cả. Cung khuyên Lã Bố về Tiểu Bá. Bố nghe lời. Đi đến nửa đường lại thấy một toán quân kéo đến. Trông ra là Cao Thuận, Trương Liêu. Bố hỏi: - Đì đâu? Cao Thuận, Trương Liêu nói: - Trần Đặng nói rằng chúa công bị vây, sai chúng tôi lại cứu. Cung nói: - Đây là kế của thằng nghịch tắc rồi! Bố giận lắm nói rằng: - Thế nào ta cũng giết được thằng phản táct mới nghe! Kíp tể ngựa đến Tiểu Bá, trên thành đã thấy căm nhan nhản

nìng zéi zhī jí yě . " bù nù
yue : " wú bì sha cǐ zéi ! " jí
qu mǎ zhì xiǎo pèi . zhì jiàn
xiǎo pèi chéng shàng jìn cha
cáo bing qí hào . yuán lái
cáo cáo yǐ lìng cáo rén xí
liǎo chéng chí , yǐn jun shǒu
bā . lǚ bù yú chéng xià dà
mà chén deng . dēng zài
chéng shàng zhǐ bù mà yue :
" wú nǎi hàn chén , an kěn
shì rǔ fǎn zéi ye ! " bù dà nù
, zhèng dài gong chéng , hu
ting bēi hòu hǎn sheng dà qǐ
, yǐ duì rén mǎ lái dào , dang
xian yi jiang nǎi shì zhāng fei
. gao shùn chu mǎ yíng dí
, bù néng qǔ shèng . bù qín zì
jie zhàn . zhèng dòu xiàn
, zhèn wài hǎn sheng fù qǐ
, cáo cáo qín tǒng dà jun
chong sha qián lái . lǚ bù liào
nán dǐ dí , yǐn jun dong zǒu .
cáo bing suí hòu zhuī gǎn .
lǚ bù zǒu de rén kùn mǎ fá .
hu yòu shǎn chu yǐ biao jun
lán zhù qù lù , wèi shǒu yǐ
jiāng , lì mǎ héng dao , dà hè
: " lǚ bù xiù zǒu ! guan yún
cháng zài cǐ ! " lǚ bù huang
máng jie zhàn . bèi hòu
zhāng fei gǎn lái . bù wú xin
liàn zhàn , yǔ chén gong
děng sha kai tiáo lù , jìng
ben xià péi . hóu chéng yǐn
bing jie yìng qù liǎo .

曰：“陈登来报说主公被围，令某等急来救解。”宫曰：“此又佞贼之计也。”布怒曰：“吾必杀此贼！”急驱马至小沛。只见小沛城上尽插曹兵旗号。原来曹操已令曹仁袭了城池，引军守把。吕布于城下大骂陈登。登在城上指布骂曰：“吾乃汉臣，安肯事汝反贼耶！”布大怒，正待攻城，忽听背后喊声大起，一队人马来到，当先一将乃是张飞。高顺出马迎敌，不能取胜。布亲自接战。正斗间，阵外喊声复起，曹操亲统大军冲杀前来。吕布料难抵敌，引军东走。曹兵随后追赶。吕布走得人困马乏。忽又闪出一彪军拦住去路，为首一将，立马横刀，大喝：“吕布休走！关云长在此！”吕布慌忙接战。背后张飞赶来。布无心恋战，与陈宫等杀开条路，径奔下邳。侯成引兵接应去

sáp tào binh kì hào. Nguyên lai tào thao dĩ lệnh tào nhân tập liêu thành trì, dẫn quân thủ bả. Lữ bộ vu thành hạ đại mạ tràn dăng. Đặng tại thành thương chỉ bố mạ viết: "Ngô nãi hán thân, an khảng sự nhữ phản tặc dal!" Bố đại nộ, chánh đãi công thành, hốt thính bối hậu hảm thanh đại khởi, nhất đội nhân mã lai đáo, đương tiên nhất tướng nãi thị trương phi. Cao thuận xuất mã nghênh địch, bất năng thủ thắng. Bố thân tự tiếp chiến. Chánh đấu gian, trận ngoại hảm thanh phục khởi, tào thao thân thông đại quân trùng sát tiền lai. Lữ bộ liêu nan để địch, dẫn quân đông tầu. Tào binh tuy hậu truy cản. Lữ bộ tầu đắc nhân khốn mã pháp. Hốt hựu thiêm xuất nhất bưu quân lan trụ khứ lộ, vi thủ nhất tướng, lập mã hoành đao, đại hát: "Lữ bộ hưu tầu! Quan vân trường tại thủ!" Lữ bộ hoảng mang tiếp chiến. Bối hậu trương phi cản lai. Bố vô tâm luyến chiến, dũ tràn cung đẳng sát khai điều lộ, kính bôn hạ bi. Hầu thành dẫn binh tiếp ứng khứ liễu.

những cờ Tào. Nguyên Tào Tháo đã sai Tào Nhân lừa lấy thành trì và đem quân đến giữ rồi. Lã Bố ở dưới thành chửi mắng Trần Đặng. Đặng ở trên thành trả vào Bố mắng lại rằng: - Tao làm tôi nhà Hán, lại chịu thờ may là thắng phản tặc hay sao? Lã Bố giận lắm, vừa sấp đánh thành, chợt nghe sau lưng có tiếng reo, rồi thấy một đội quân mã kéo đến. Trương Phi đi đầu. Cao Thuận ra địch không nổi, phải vào. Lã Bố xông vào. Bấy giờ ở ngoài trận lại nghe thấy tiếng reo, Tào Tháo kéo cả đại quân đến đánh. Lã Bố trông chừng đương không nổi, dẫn quân chạy về mặt Đông. Tào binh từ đăng xa đuổi lại. Lã Bố chạy, người đã nhạc ngựa đã mồi, chợt lại có một toán quân nữa ở đâu kéo đến, chẹn ngang đường đi, rồi thấy một tướng vác long đao, dừng ngựa lại thét to lên rằng: - Lã Bố đừng chạy! Ta là Quan Vân Trường đây! Lã Bố vội ra tiếp chiến. Sau lưng Trương Phi mới đỏ dồn lại. Bố không dám ham đánh, cùng lữ Trần Cung đánh mở lấy một đường, chạy tắt đến Hả Phi. Hầu Thành dẫn quân ra tiếp vào thành.

了。

6 guan , zhang xiāng jiàn , gè
să lèi yán shi sǎn zhì shì .
yún cháng yue : " wǒ zài hǎi
zhou lù shàng zhù za , tàn
de xiao xí , gù lái zhì cǐ ."
zhang fei yue : " dì zài máng
dàng shan zhù liǎo zhè jǐ shí
, jin rì xìng de xiāng yù ."
liǎng gè xù huà bì , yi tòng
yǐn bing lái jiàn xuán dé , ku
bài yú dì . xuán dé bei xī jiao
jí , yǐn èr rén jiàn cáo cào ,
biàn suí cáo rù xú zhōu . mí
zhú jie jiàn , jù yán jia shǔ
wú yàng , xuán dé shèn xī .
chén guì fù zi yì lái cān bài
cáo cáo . cáo shè yí dà yàn ,
kào láo zhu jiāng . cáo zì ju
zhong , shǐ chén guì ju yòu ,
xuán dé ju zuò . qí yú jiàng
shì , gè yí cì zuò . yàn bà ,
cáo jia chén guì fù zi zhì
gong , jia feng shí xiān zhì lù
, shòu dēng wèi fú bo jiāng
jun . qiè shuo cáo cáo de
liǎo xú zhōu , xin Zhōng Dà
xǐ , shang yì qǐ bing gong xià
péi . chéng yù yue : " bù jìn
zhǐ yǒu xià péi yí chéng , ruò
bì zhì tài jí , bì sǐ zhàn ér tóu
yuán shù yǐ . bù yǔ shù gé ,
qí shì nán gong . jin kě shǐ
néng shì zhě shǒu zhù huái
nán jìng lù , nèi fáng lǚ bù ,
wài dang yuán shù . kuàng
jin shan dong cháng yǒu
zang bà , sun guan zhī tú

关、张相见，各洒泪言失散之事。云长曰：“我在海州路上住扎，探得消息，故来至此。”张飞曰：“弟在芒砀山住了这几时，今日幸得相遇。”两个叙话毕，一同引兵来见玄德，哭拜于地。玄德悲喜交集，引二人见曹操，便随操入徐州。糜竺接见，具言家属无恙，玄德甚喜。陈珪父子亦来参拜曹操。操设一大宴，犒劳诸将。操自居中，使陈珪居右、玄德居左。其余将士，各依次坐。宴罢，操嘉陈珪父子之功，加封十县之禄，授登为伏波将军。且说曹操得了徐州，心中大喜，商议起兵攻下邳。程昱曰：“布今止有下邳一城，若逼之太急，必死战而投袁术矣。布与术合，其势难攻。今可使能事者守住淮南径路，内防吕布，外当袁术

Quan, trương tương kiến, các
sái lệ ngôn thất tán chi sự. Vân
trường viết: "Ngã tại hải châu lộ
thượng trú trát, tham đắc tiêu
tức, cố lai chí thủ." Trương phi
viết: "Đệ tại mang năng sơn trụ
liễu giá Kỉ thời, kim nhật hạnh
đắc tương ngộ." Lưỡng cá tự
thoại tắt, nhất đồng dẫn binh lai
kiến huyền đức, khóc bái vu
địa. Huyền đức bi hỉ giao tập,
dẫn nhị nhân kiến tào thao, tiện
tùy thao nhập từ châu. Mi trúc
tiếp kiến, cụ ngôn gia chúc vô
dạng, huyền đức thậm hỉ. Trần
khuê phụ tử diệc lai tham bái
tào thao. Thao thiết nhất đại
yên, khao lao chư tướng. Thao
tự cư trung, sử trần khuê cư
hữu, huyền đức cư tả. Kì dư
tướng sĩ, các y thứ toa. Yến
bãi, thao gia trần khuê phụ tử
chi công, gia phong thập huyền
chi lộc, thụ đáng vi phục ba
tướng quân. Thủ thuyết tào
thao đắc liễu từ châu, tâm trung
đại hỉ, thương nghị khởi binh
công hạ bi. Trình dục viết: "Bố
kim chỉ hữu hạ bi nhất thành,
nhược bức chi thái cấp, tất tử
chiến nhi đầu viên thuật hĩ. Bố
dữ thuật hợp, ki thế nan công.
Kim khả sử năng sự giả thủ trụ
hoài nam kính lộ, nội phòng lữ
bố, ngoại đương viên thuật.
Huống kim sơn đông thương
hữu tang bá, tôn quan chi đô vị

Quan, Trương từ khi thua chạy
trốn, bấy giờ mới gặp được nhau.
Hai người cùng gạt nước mắt, thuật
lại cùng nhau chuyện ly tán. Vân
Trường nói: - Tôi đóng ở trên
đường Hải Châu, nghe được tin
nên tôi đến đây Trương Phi nói: -
Em ở trong núi Mang Đăng, ở được
ít lâu. Hôm nay được gặp nhau,
thực là may quá! Hai người nói
chuyện xong, dắt nhau đến trước
Lưu Bị, cùng lạy xuống đất mà
khóc. Huyền Đức nửa thương nửa
mừng, dẫn hai người vào ra mắt
Tào Tháo rồi theo Tháo vào Từ
Châu. My Chúc ra tiếp, nói rằng:
"Gia quyến đều bình an cả". Huyền
Đức mừng lắm. Hai bố con Trần
Khuê bấy giờ cũng lại yết kiến Tào
Tháo. Tháo sai mở một tiệc yến lớn
để khao các tướng. Tháo ngồi giữa,
sai Trần Khuê ngồi bên tả, Lưu Bị
ngồi bên hữu, còn các tướng sĩ cứ
thứ tự mà ngồi. Ăn yến xong, Tháo
khen công bố con Trần Khuê,
phong thêm cho ăn lộc mười
huyện, lại cho Đăng làm phục ba
tướng quân. Tào Tháo lấy được Từ
Châu, trong bụng mừng lắm, bàn
với các tướng, muốn khởi binh
sang đánh Hạ Phì. Trình Dục nói: -
Lã Bố nay chỉ có một thành Hạ Phì,
nếu ta đánh nó cấp quá, tất nó liều
chết mà đánh để chạy sang với
Viên Thuật. Bố mà hiệp sức với
Viên Thuật thì khó lòng mà trị được
lắm. Nay nên sai người tài giỏi, giữ

wèi céng gui shùn , fáng zhì
yì bù kě hu yě . " cǎo yue : "
wú zì dang shan dong zhu lù
. qí huái nán jìng lù , qǐng
xuán dé dang zhī . " xuán dé
yue : " chéng xiāng jiāng lìng
, an gǎn yǒu wéi . " cì rì ,
xuán dé liù mí zhú , jiǎn
yong zài xú zhōu , dài sun
gan , guan , zhāng yǐn jun
zhù shǒu huái nán jìng lù .
cáo cào zì yǐn bing gong xià
péi . qiè shuo lǚ bù zài xià
péi , zì shì liáng shí zú bèi
, qiè yǒu sì shuǐ zhī xiǎn , an
xin zuò shǒu , kě bǎo wú yú .
chén gong yue : " jin cào
bing fang lái , kě chéng qí
zhài zhà wèi dìng , yǐ yì jí láo
, wú bù shèng zhě . " bù yue
: " wú fang lǚ bài , bù kě qīng
chu . dài qí lái gong ér hòu jí
zhi , jie luò sì shuǐ yǐ . " suí
bù ting chén gong zhì yán .
guò shù rì , cáo bing xià zhài
yǐ dìng . cào tǒng zhòng
jiāng zhì chéng xià , dà jiào
lǚ bù dá huà , bù shàng
chéng ér lì , cáo wèi bù yue :
" wén fèng xian yòu yù jié
hun yuán shù , wú gù lǐng
bing zhì cǐ . fu shù yǒu fǎn nì
dà zuì , ér gong yǒu tǎo
dǒng zhuó zhì gong , jin hé
zì qì qí qián gong ér cóng nì
zéi ye ? tǎng chéng chí yí pò
, huǐ zhì wǎn yǐ ! ruò zǎo lái
jiàng , gòng fú wáng shì ,
dāng bù shi feng hóu zhì wèi
. " bù yue : " chéng xiāng qiè

。况今山东尚有臧霸、孙观之徒未曾归顺，防之亦不可忽也。”操曰：“吾自当山东诸路。其淮南径路，请玄德当之。”玄德曰：“丞相将令，安敢有违。”次日，玄德留糜竺、简雍在徐州，带孙乾、关、张引军住守淮南径路。曹操自引兵攻下邳。且说吕布在下邳，自恃粮食足备，且有泗水之险，安心坐守，可保无虞。陈宫曰：“今操兵方来，可乘其寨栅未定，以逸击劳，无不胜者。”布曰：“吾方屡败，不可轻出。待其来攻而后击之，皆落泗水矣。”遂不听陈宫之言。过数日，曹兵下寨已定。操统众将至城下，大叫吕布答话，布上城而立，操谓布曰：“闻奉先又欲结婚袁术，吾故领兵至此。夫术有反逆大罪，而公有讨董卓之功，今何自弃其前功而从逆贼耶？倘城池一破，

tăng quy thuận, phòng chi diệc
bất khả hốt dã." Thao viết: "Ngô
tự đương sơn đông chư lộ. Kì
hoài nam kính lộ, thỉnh huyền
đức đương chí." Huyền đức
viết: "Thừa tướng tương lệnh,
an cảm hữu vi." Thứ nhật,
huyền đức lưu mi trúc, giản ung
tại từ châu, đái tôn kiền, quan,
trương dẫn quân trụ thủ hoài
nam kính lộ. Tào thao tự dẫn
binh công hạ bi. Thả thuyết lữ
bố tại hạ bi, tự thị lương thực
túc bi, thả hữu tú thủy chí hiểm,
an tâm tọa thủ, khả bảo vô ngu.
Trần cung viết: "Kim thao binh
phương lai, khả thừa kì trại
sách vị định, dĩ dật kích lao, vô
bất thắng giả." Bố viết: "Ngô
phương lữ bai, bất khả khinh
xuất. Đãi kì lai công nhi hậu
kích chí, giai lạc tú thủy hĩ."
Toại bất thính trần cung chí
ngôn. Quá sốt nhật, tào binh hạ
trại dĩ định. Thao thống chúng
tướng chí thành hạ, đại khiếu
lữ bố đáp thoại, bố thượng
thành nhi lập, thao vị bố viết:
"Văn phụng tiên hưu dục kết
hôn viên thuật, ngô cố lĩnh binh
chí thủ. Phu thuật hưu phản
nghịch đại tội, nhi công hưu
thảo đồng trác chí công, kim hà
tự khí kì tiền công nhi tòng
nghịch tặc da? Thủ thành trì
nhất phá, hối chi văn hĩ! Nhược
tảo lai hàng, cộng phù vương
thát, đương bất thất phong hầu
chi vị." Bố viết: "Thừa tướng thả
thói, thượng dung thương

chẹn các ngả đường hiểm Hoài
Nam, trong phòng Lã Bố ra, ngoài
chống Viên Thuật. Vả lại ở Sơn
Đông, còn có lũ Tang Bá, Tôn Quan
chưa quy phục về ta, mặt ấy càng
nên phòng giữ cẩn thận. Tháo nói: -
Thôi, ta tự giữ mặt Sơn Đông, còn
Huyền Đức thì giữ mặt Hoài Nam.
Lưu Bị nói: - Thừa tướng sai, tôi xin
vâng. Hôm sau, Lưu Bị để My
Chúc, Giản Ung ở Từ Châu, rồi
đem Tôn Càn, Quan Vũ và Trương
Phi dẫn quân ra giữ các ngả đường
Hoài Nam. Tào Tháo thì tự dẫn binh
đi đánh Hạ Phì. Lã Bố ở Hạ Phì cậy
rằng lương ăn đủ dùng, vả lại có
công Tứ Thủy hiểm trở, vững dạ
giữ ở đó, không lo ngại gì nữa. Một
bữa Trần Cung nói rằng: - Nay binh
Tào Tháo mới đến, nên nhân lúc nó
chưa lập trại xong, ta thong thả nghỉ
ngơi đánh kẻ địch khó nhọc vất vả
quyết nhiên là được. Bố nói: - Ta
vừa mới thua mãi, không nên khinh
địch. Đợi khi nào nó đến đánh, ta
sẽ ra đánh, tất quân nó lăn xả
xuống Tứ Thủy. Bố không nghe lời
Trần Cung. Được vài hôm, Tào
Tháo lập trại xong, đem các tướng
đến dưới thành, gọi Lã Bố ra nói
chuyện. Bố đứng trên mặt thành.
Tháo gọi bảo rằng: - Ta nghe
Phụng Tiên muốn kết thân với Viên
Thuật, cho nên đem binh đến đây.
Thuật có tội phản nghịch lớn, mà
ông thì có công đánh Đổng Trác,
sao ông lại bỏ công trước của mình
mà đi theo đứa phản tặc. Nếu bây
giờ tôi phá được thành trì của ông,
thì ông còn hồi sao kịp làm sao?

tuì , cháng róng shang yì . " chén gong zài bù cè dà mà cáo cáo jian zéi , yi jiàn shè zhong qí huì gài . cáo zhǐ gong hèn yue : " wú shì sha rǔ ! " suì yǐn bing gong chéng . gong wèi bù yue : " cáo cáo cáo yuǎn lái , shì bù néng jiǔ . jiāng jun kě yǐ bù qí chu tún yú wài , gong jiang yú zhòng bì shǒu yú nèi ; cáo ruò gong jiāng jun , gong yǐn bing jí qí bèi ; ruò lái gong chéng , jiāng jun wèi jiù yú hòu ; bù guò xún rì , cáo jun shí jìn , kě yǐ gǔ ér pò ; cǐ nǎi jǐ jiǎo zhì shì yě . " bù yue : " gong yán jí shì . " suì gui fù shou shí róng zhuang . shí fang dong hán , fēn fù cóng rén duo dài mián yī , bù qí yán shì wén zhī , chu wèn yue : " jun yù hé wǎng ? " bù gào yǐ chén gong zhī móu . yán shì yue : " jun wéi quán chéng , juan qí zì , gu jun yuǎn chu , tǎng yì dàn yóu biàn , qiè qǐ de wèi jiāng jun zhì qí hu ? " bù chóu chū wéi jué , san rì bù chu . gong rù jiàn yue : " cáo jun sì miàn wéi chéng , ruò bù zǎo chu , bì shòu qí kùn . " bù yue : " wú sì yuǎn chu bù rú jian shǒu . " gong yue : " jìn wén cáo jun liáng shǎo , qiǎn rén wǎng xǔ dou qù qǔ , zǎo wǎn jiang zhì . jiāng jun kě yǐn jīng bing wǎng duàn qí liáng dào . cǐ jì dà miào . "

悔之晚矣！若早来降，共扶王室，当不失封侯之位。”布曰：“丞相且退，尚容商议。”陈宫在布侧大骂曹操奸贼，一箭射中其麾盖。操指宫恨曰：“吾誓杀汝！”遂引兵攻城。宫谓布曰：“曹操远来，势不能久。将军可以步骑出屯于外，宫将余众闭守于内；操若攻将军，宫引兵击其背；若来攻城，将军为救于后；不过旬日，操军食尽，可一鼓而破；此乃掎角之势也。”布曰：“公言极是。”遂归府收拾戎装。时方冬寒，分付从人多带绵衣，布妻严氏闻之，出问曰：“君欲何往？”布告以陈宫之谋。严氏曰：“君委全城，捐妻子，孤军远出，倘一旦有变，妾岂得为将军之妻乎？”布踌躇未决，三日不出。宫入见曰：“操军四面围城，若不早出，必受其困。”布曰

nghị." Trần cung tại bố trắc đại mạ tào thao gian tặc, nhát tiên xạ trúng kì huy cái. Thao chỉ cung hận viết: "Ngô thệ sát nhữ!" Toại dẫn binh công thành. Cung vị bố viết: "Tào thao viễn lai, thế bắt năng cứu. Tướng quân khả dĩ bộ kỵ xuất truân vu ngoại, cung tương du chúng bê thủ vu nội; thao nhược công tướng quân, cung dẫn binh kích kì bối; nhược lai công thành, tướng quân vi cứu vu hậu; bắt quá tuần nhật, thao quân thực tǎn, khả nhát cổ nhi phá; thủ nãi kỉ giác chi thế dã." Bố viết: "Công ngôn cực thị." Toại quy phủ thu thập nhung trang. Thời phuơng đông hàn, phân phó tòng nhân đa đái miên y, bố thê nghiêm thị văn chi, xuất vấn viết: "Quân dục hà vãng?" Bố cáo dĩ trần cung chí mưu. Nghiêm thị viết: "Quân ủy toàn thành, quyền thê tử, cô quân viễn xuất, thảng nhát đán hữu biển, thiếp khởi đắc vi tướng quân chi thê hò?" Bố trù trừ vị quyết, tam nhật bất xuất. Cung nhập kiến viết: "Thao quân tú diện vi thành, nhược bất tảo xuất, tất thụ kì khôn." Bố viết: "Ngô tư viễn xuất bất như kiên thủ." Cung viết: "Cận văn thao quân lương thiểu, khiển nhân vãng hứa đô khứ thủ, tảo văn tương chí. Tướng quân khả dẫn tinh binh vãng đoạn kì lương đạo. Thủ kế đại diệu." Bố nhiên kì ngôn, phục nhập

Bằng nay ông hàng ngay đi, cùng giúp nhà vua, ông sẽ được phong tước hầu. Bố nói: - Thừa tướng hẵn về đi, để tôi bàn đã. Trần Cung đứng bên cạnh Bố, thấy Tháo, quát to lên mắng Tháo là nghịch tặc, rồi bắn một mũi tên xuống, trúng vào lồng Tào Tháo. Tháo trỏ vào Cung, nghiến răng lại mà rằng: - Tao thế nào cũng giết mày. Nói rồi dẫn ngay quân vào đánh thành. Cung bảo với Bố rằng: - Tào Tháo tự xa đến đây, thế cũng không ở lâu được. Tướng quân nên đem cả quân bộ quân kỵ ra đóng đồn ở ngoài, tôi thì giữ ở trong thành. Hễ Tháo đánh tướng quân thì tôi xin đem quân đánh tập hậu, hễ nó đánh thành thì tướng quân về cứu. Độ mười ngày, quân Tháo hết lương bấy giờ chỉ đánh một trận là phá được. Thế ấy gọi là thế "Y giặc". Bố nói: - Ông nói phải lắm. Rồi về ngay phủ, thu xếp khí giới, áo giáp. Bấy giờ đang mùa đông rét mướt, Bố sai quân hầu đem nhiều áo bông đi. Vợ Lã Bố là họ Nghiêm nghe thấy thế, ra hỏi chồng rằng: - Ông sắm sửa đi đâu thế? Bố kể lại với vợ mưu của Trần Cung. Họ Nghiêm nói: - Nay ông bỏ thành không trông gì đến vợ con, đem quân ra tận xa. Vì dù một mai, có biến thì thiếp sao được trông thấy ông nữa. Bố nghe nói ngần ngừ, trong bụng không biết định bẽ nào, ba hôm không ra đến ngoài. Cung vào nói rằng: - Quân Tào Tháo bốn mặt vây thành, nếu không ra ngoài thì khốn đến nơi. Bố nói: - Ta nghĩ chạy ra ngoài xa, sao bằng

bù rán qí yán , fù rù nèi duì
yán shì shuo zhì cī shì . yán
shì qì yue : " jiāng jun ruò
chu , chén gong , gao shùn
an néng jian shǒu chéng chí
? tǎng yǒu cha shi , huǐ wú jí
yǐ ! qiè xí zài Cháng ān , yǐ
wèi jiāng jun suǒ qì , xìng lài
páng shu si cáng qiè shen ,
zài de yǔ jiāng jun xiāng jù ;
shù zhì jin yòu qì qiè ér qù
hu ? jiāng jun qián chéng
wàn lǐ , qǐng wù yǐ qiè wèi
niàn ! " yán bà tòng ku . bù
wén yán chóu mèn bù jué ,
rù gào diao chán . diao chán
yue : " jiāng jun yǔ qiè zuò
zhǔ , wù qīng shen zì chu . "
bù yue : " rǔ wú you lù . wú
yǒu huà jǐ , chí tù mǎ , shéi
gǎn jìn wǒ ! " nǎi chu wèi
chén gong yue : " cào jun
liáng zhì zhě , zhà yē . cào
duo guǐ jì , wú wéi gǎn dòng
." gong chu , tàn yue : " wú
děng sī wú zàng shen zhì dì
yǐ ! " bù yú shì zhōng rì bù
chu , zhì tòng yán shì , diao
chán yǐn jiǔ jiě mèn .

：“吾思远出不如坚守。”宫曰：“近闻操军粮少，遣人往许都去取，早晚将至。将军可引精兵往断其粮道。此计大妙。”布然其言，复入内对严氏说知此事。严氏泣曰：“将军若出，陈宫、高顺安能坚守城池？倘有差失，悔不及矣！妾昔在长安，已为将军所弃，幸赖庞舒私藏妾身，再得与将军相聚；孰知今又弃妾而去乎？将军前程万里，请勿以妾为念！”言罢痛哭。布闻言愁闷不决，入告貂蝉。貂蝉曰：“将军与妾作主，勿轻身自出。”布曰：“汝无忧虑。吾有画戟、赤兔马，谁敢近我！”乃出谓陈宫曰：“操军粮至者，诈也。操多诡计，吾未敢动。”宫出，叹曰：“吾等死无葬身之地矣！”布于是终日不出，只同严氏、貂蝉饮酒解闷。

nội đối nghiêm thị thuyết tri thủ sự. Nghiêm thị khấp viết: "Tướng quân nhược xuất, tràn cung, cao thuận an năng kiên thủ thành trì? Thảng hữu sai thất, hồi vô cập hỉ! Thiếp tích tại trường an, dĩ vi tướng quân sở khí, hạnh lại bàng thư tu tàng thiếp thân, tái đắc dữ tướng quân tương tự; thực tri kim hựu khí thiếp nhi khứ hò? Tướng quân tiền trình vạn lí, thỉnh vật dĩ thiếp vi niệm!" Ngôn bối thống khốc. Bố văn ngôn sầu muộn bất quyết, nhập cáo điêu thiền. Điêu thiền viết: "Tướng quân dữ thiếp tác chủ, vật khinh thân tự xuất." Bố viết: "Nhữ vô ưu lụ. Ngô hữu họa kích, xích thỏ mã, thùy cảm cận ngã!" Nãi xuất vị tràn cung viết: "Thao quân lương chí giả, trá dã. Thao đa quỷ kế, ngô vị cảm động." Cung xuất, thán viết: "Ngô đắng tử vô táng thân chi địa hỉ!" Bố vu thị chung nhật bất xuất, chỉ đồng nghiêm thị, điêu thiền ảm túu giải muộn.

giữ vững ở đây? Cung nói: - Mới rồi tôi vừa nghe thấy tin Tháo hết lương có sai quân về Hứa Đô để vận tải đến. Nay mai sắp đến nơi. Tướng quân nên đem tinh binh ra chẹn đường mang lương. Kế ấy thực là hay. Bố chịu kế ấy là phải, lại vào hỏi vợ. Họ Nghiêm khóc nói rằng: - Nếu tướng quân đi thì Trần Cung, Cao Thuận giữ làm sao nổi được thành này? Ngộ có điều lầm lỡ gì thì hỏi làm sao? Khi xưa thiếp ở Trường An đã bị tướng quân bỏ, may nhờ Bàng Thủ giấu giếm mới lại được đoàn tụ với tướng quân. Không ngờ bây giờ tướng quân lại bỏ thiếp mà đi? Đường công danh của tướng quân còn nhiều, xin chờ nghĩ đến thiếp nữa? Nghiêm thị nói xong khóc lóc thảm thiết. Bố nghe nói, trong bụng buồn bã, không biết nghĩ thế nào. Lại vào nói chuyện với Điêu Thuyền. Thuyền nói: - Tiện thiếp đã đem thân vào gửi tướng quân là trăm điều trông cậy ở tướng quân cả. Xin tướng quân nghe thiếp đừng khinh xuất ra ngoài. Bố nói: - Chớ lo ngại gì. Ta có ngọn họa kích này, ngựa Xích Thố kia thì ai dám đến gần ta. Bèn ra bảo Trần Cung rằng: - Quân Tào vận lương đến, là chước đổi đáy. Tháo nhiều quỷ kế lắm, ta chưa nên cắt quân vội. Cung trả ra mà than rằng: - Chúng ta phen này chết không có đất chôn! Lã Bố từ đó cả ngày không ra đến ngoài, chỉ cùng với họ Nghiêm và Điêu Thuyền uống rượu giải buồn.

7 móu shì xǔ sì , wáng kǎi rù jiàn bù , jìn jǐ yue : jin yuán shù zài huái nán , sheng shì dà zhèn . jiāng jun jiù céng yǔ bǐ yue hun , jin hé bù réng qiú zhì ? bǐ bīng ruò zhì , nèi wài jiá gong , cào bù nán pò yě . bù cóng qí jì , jí rì xiū shu , jiù zhe èr rén qián qù . xǔ sì yue : " xu de yi jun yǐn lù chong chu fang hǎo . " bù lìng zhang liáo , hǎo méng liǎng gè yǐn bīng yí qian , sòng chu ài kǒu . shì yè èr gèng , zhang liáo zài qián , hǎo méng zài hòu , bǎo zhe xǔ sì , wáng kǎi sha chu chéng qù . mǎ guò xuán dé zhài , zhòng jiang zhuī gǎn bù jí , yǐ chu ài kǒu . hǎo méng jiang wǔ bǎi rén , gen xǔ sì , wáng kǎi ér qù . zhang liáo yǐn yi bàn jun huí lái , dào ài kǒu shí , yún cháng lán zhù . wèi jí jiao feng , gao shùn yǐn bīng chu chéng jiù yìng , jie rù chéng zhong qù liǎo . qiè shuo xǔ sì , wáng kǎi zhì shòu chun , bài jiàn yuán shù , chéng shàng shu xìn . shù yue : " qián zhě sha wú shǐ mìng , lài wǒ hun yin ! jin yòu lái xiāng wèn , hé yě ? " sì yue : " cǐ wèi cáo cáo jian jì suǒ wù , yuàn míng shàng xiáng zhì . " shù yue : " rǔ zhě bù yin cáo bīng kùn jí , qǐ kěn yǐ nǚ xǔ wǒ ? " kǎi yue : " míng shàng jin bù xiāng jiù , kǒng

謀士许汜、王楷入见布，进计曰：今袁术在淮南，声势大振。将军旧曾与彼约婚，今何不仍求之？彼兵若至，内外夹攻，操不难破也。布从其计，即日修书，就着二人前去。许汜曰：“须得一军引路冲出方好。”布令张辽、郝萌两个引兵一千，送出隘口。是夜二更，张辽在前，郝萌在后，保着许汜、王楷杀出城去。抹过玄德寨，众将追赶不及，已出隘口。郝萌将五百人，跟许汜、王楷而去。张辽引一半军回来，到隘口时，云长拦住。未及交锋，高顺引兵出城救应，接入城中去了。且说许汜、王楷至寿春，拜见袁术，呈上书信。术曰：“前者杀吾使命，赖我婚姻！今又来相问，何也？”汜曰：“此为曹操奸计所误，愿明上详之。”术曰：“汝主不因曹兵困急，岂肯以女许我？”

Mưu sĩ Hứa Dĩ, Vương Giai nhập kiến bố, tiến kế viết: kim viên thuật tại hoài nam, thanh thế đại chấn. Tướng quân cựu tần dũ bỉ ước hôn, kim hà bất nhưng cầu chi? Bỉ binh nhược chí, nội ngoại giáp công, thao bất nan phá dã. Bố tòng kì kế, tức nhật tu thư, tựu trú nhị nhân tiền khứ. Hứa Dĩ viết: "Tu đắc nhất quân dẫn lộ trùng xuất phương hảo." Bố lệnh trương liêu, hác manh lưỡng cá dẫn binh nhất thiên, tổng xuất ải khẩu. Thị dạ nhị canh, trương liêu tại tiền, hác manh tại hậu, bảo trú hứa tĩ, vương giai sát xuất thành khứ. Mạt quá huyền đức trại, chúng tướng truy cản bắt cập, dĩ xuất ải khẩu. Hác manh trương ngũ bách nhân, cân hứa tĩ, vương giai nhi khứ. Trương liêu dẫn nhất bán quân hồi lai, đáo ải khẩu thời, vân trường lan trụ. Vị cập giao phong, cao thuận dẫn binh xuất thành cứu ứng, tiếp nhập thành trung khứ liễu. Thủ thuyết hứa tĩ, vương giai chí thọ xuân, bái kiến viên thuật, trình thượng thư tín. Thuật viết: "Tiền giả sát ngô sứ mệnh, lại ngã hôn nhân! Kim hựu lai tương vấn, hà dã?" Tỉ viết: "Thủ vi tào thao gian kế sở ngô, nguyên minh thượng tường chí." Thuật viết: "Nhữ chủ bất nhân tào binh khốn cấp, khởi khẳng dĩ nữ hứa ngã?" Giai viết: "Minh thượng kim bất tương cứu, khủng thắn

Một bữa có mưu sĩ Hứa Dĩ và Vương Khải vào hầu hiến kế như sau: - Viên Thuật ở Hoài Nam thanh thế to lầm, tướng quân trước đã ước hôn với Thuật, nay sao không sang mà cầu? Giả thử quân Thuật sang cứu ta, trong đánh ra, ngoài đánh vào, khó gì mà chẳng phá được Tháo. Bố nghe kế ấy lập tức viết thư, sai ngay hai người ấy đem đi. Hứa Dĩ nói: - Phải có quân đưa đường cho chúng tôi mới đi được. Bố sai Trương Liêu, Hách Manh hai tướng dẫn một nghìn quân đưa ra khỏi cửa ải. Canh hai đêm hôm ấy, Trương Liêu đi trước, Hách Manh đi sau giữ gìn cho Hứa Dĩ, Vương Khải kéo ra cửa thành, chạy qua trại Huyền Đức, các tướng ra đuổi không kịp, thoát được khỏi cửa ải, Hách Manh đem năm trăm quân đi theo Dĩ, Khải. Trương Liêu thì dẫn một nửa quân trở về. Khi về đến cửa ải thì gặp Quan Công ra chẹn đường, nhưng Quan Công chưa kịp đánh, Cao Thuận đã dẫn quân ra cứu, đón được Trương Liêu vào thành. Hứa Dĩ, Vương Khải đến Thọ Xuân vào bái kiến Viên Thuật dâng trình thư Lã Bố. Thuật nói: - Trước kia giết sứ của ta, lừa ta việc hôn nhân, nay sao lại đến đây? Dĩ nói: - Việc ấy trước vốn là tại mưu Tào Tháo nó làm nhỡ ra. Xin ngài xét lại cho rõ. Thuật nói: - Chủ mày nếu không bị Tào Tháo bức bách sao chịu đem con gái gả cho con ta. Vương Khải nói: - Chủ tôi sai tôi sang đây, chẳng qua cũng là lợi cả hai bên.

chún wáng chǐ hán , yì fei
míng shàng zhi fú yě . " shù
yue : " fèng xian fān fù wú
xìn , kě xian sòng nǚ , rán
hòu fa bing . " xǔ sì , wáng
kǎi zhī de bài cí , hé hǎo
méng huí lái . dào xuán dé
zhài bian , sì yue : " rì xiān
bù kě guò . yè bàn wú èr rén
xiān xíng , hǎo jiāng jun
duàn hòu . " shang liàng tíng
dang . yè guò xuán dé zhài ,
xǔ sì , wáng kǎi xiān guò qu
le . hǎo méng zhèng xíng zhī
cì , zhang fei chu zhài lán lù .
hǎo méng jiao mǎ zhī yí gé ,
bèi zhang fei sheng qín guò
qu , wǔ bǎi rén mǎ jìn bèi
sha sǎn . zhang fei jiě hǎo
méng lái jiàn xuán dé , xuán
dé ya wǎng dà zhài jiàn cáo
cào . hǎo méng bēi shuo qiú
jiù xū hun yí shì . cào dà nù ,
zhǎn hǎo méng yú jun mén ,
shǐ rén chuán yù gè zhài ,
xiǎo xin fáng shǒu : rú yǒu
zǒu tòu lǚ bù jí bù jun shì zhě
, yí jun fǎ chǔ zhì . gè zhài
sōng rán . xuán dé huí yíng ,
fēn fù guan , zhang yue : "
wǒ děng zhèng dāng huái
nán chong yào zhī chǔ . èr dì
qie yí xiǎo xin zài yì , wù fàn
cáo gong jun lìng . " fei yue :
" zhuo liǎo yí yuán zéi jiang ,
cào bù jiàn yǒu shèn bao
shǎng , què fǎn lái ? xià , hé
yě ? " xuán dé yue : " fei yě .
cáo cáo tōng lǐng duo jun ,
bù yǐ jun lìng , hé néng fú

"楷曰：“明上今不相救，恐唇亡齿寒，亦非明上之福也。”术曰：“奉先反复无信，可先送女，然后发兵。”许汜、王楷只得拜辞，和郝萌回来。到玄德寨边，汜曰：“日间不可过。夜半吾二人先行，郝将军断后。”商量停当。夜过玄德寨，许汜、王楷先过去了。郝萌正行之次，张飞出寨拦路。郝萌交马只一合，被张飞生擒过去，五百人马尽被杀散。张飞解郝萌来见玄德，玄德押往大寨见曹操。郝萌备说求救许婚一事。操大怒，斩郝萌于军门，使人传谕各寨，小心防守：如有走透吕布及彼军士者，依军法处治。各寨悚然。玄德回营，分付关、张曰：“我等正当淮南冲要之处。二弟切宜小心在意，勿犯曹公军令。”飞曰：“捉了一员贼将，操不见有甚褒赏，却反来吓，何

vong xǐ hàn , diệc phi minh
thượng chí phúc dã." Thuật
viết: "Phụng tiên phản phục vô
tín, khả tiên tống nữ, nhiên hậu
phát binh." Hứa tǐ, vương giai
chỉ đắc bái từ, hòa hác manh
hồi lai. Đáo huyền đức trại biên,
tỉ viết: "Nhật gian bất khâ quá.
Dạ bán ngô nhị nhân tiên hành,
hác tướng quân đoạn hậu."
Thương lượng định đương. Dạ
quá huyền đức trại, hứa tǐ,
vương giai tiên quá khú liễu.
Hác manh chánh hành chi thú,
trương phi xuất trại lan lộ. Hác
manh giao mã chỉ nhất hợp, bị
trương phi sinh cầm quá khú,
ngũ bách nhân mã tần bị sát
tán. Trương phi giải hác manh
lai kiến huyền đức, huyền đức
áp vãng đại trại kiến tào thao.
Hác manh bị thuyết cầu cứu
hứa hôn nhất sự. Thao đại nộ,
trảm hác manh vu quân mòn,
sử nhân truyền dụ các trại, tiểu
tâm phòng thủ: như hữu tầu
thầu lữ bối cập bỉ quân sĩ giả, y
quân pháp xử trị. Các trại tung
nhiên. Huyền đức hồi doanh,
phân phó quan, trương viết:
"Ngã đãng chánh đương hoài
nam trùng yếu chi xử. Nhị đệ
thiết nghi tiểu tâm tại ý, vật
phạm tào công quân lệnh." Phi
viết: "Tróc liễu nhất viên tặc
tương, thao bát kiến hữu thậm
bao thường, khước phản lai?
Hách, hà dã?" Huyền đức viết:
"Phi dã. Tào thao thông lĩnh đa
quân, bắt dĩ quân lệnh, hà năng

Phỏng như bây giờ mà ngài nhất
định không cứu, e rằng mỗi hờ răng
lạnh cũng không phải là phúc gì cho
ngài đâu. Viên Thuật nói: - Phụng
Tiên vốn có tính giáo giở, đưa con
gái sang đây đã, rồi ta sẽ cất quân.
Hứa Dĩ, Vương Khải nói mãi không
được phải trở về cùng với Hách
Manh, lúc đi sắp đến trại Huyền
Đức thì Dĩ nói: - Ban ngày, không đi
được, phải chờ đến nửa đêm hai
chúng ta đi trước. Hách tướng quân
đi chặn hậu. Bàn nhau rồi, đêm
hôm ấy đi qua trại Lưu Bị. Hứa Dĩ,
Vương Khải đi trước được thoát
còn Hách Manh đương đi thì gặp
Trương Phi ra chặn đường, Hách
Manh vào giao chiến, chỉ được một
hiệp, bị Trương Phi bắt sống đem
đi. Năm trăm quân đi theo cũng bị
Phi đánh giết tan nát cả. Trương
Phi giải Hách Manh vào gắp Lưu Bị,
Lưu Bị giải sang trình Tào Tháo.
Hách Manh nói hết cả chuyện hứa
hôn cầu cứu. Tháo giận lắm sai
đem Manh ra cửa quân chém, lại
truyền lệnh cho các trại "Phải
phòng giữ cẩn thận, trại nào để cho
Lã Bố và quân sĩ Lã Bố chạy lọt
qua được, sẽ lấy quân pháp xử trị".
Các trại đều lo sợ, ai nấy canh giữ
thực riết. Lưu Bị về trại, dặn bảo
Quan, Trương rằng: - Trại ta chính
ở giữa đường hiểm Hoài Nam, hai
em nên giữ cẩn thận, chớ phạm
vào quân lệnh Tào Công. Phi nói: -
Ta bắt được một tướng giặc, Tào
Tháo không thấy khen thưởng gì,
lại còn dặm dọa, là làm sao? Lưu Bị
nói: - Không phải là dọa. Tào Công

rén ? dì wù fàn zhī . " guan ,
zhang yìng nuò ér tuì .

也？”玄德曰：“非也。
。曹操统领多军，不以
军令，何能服人？弟勿
犯之。”关、张应诺而
退。

8 què shuo xǔ sì , wáng kǎi
huí jiàn lǚ bù , jù yán yuán
shù xian yù de fù , rán hòu qǐ
bing jiù yuán . bù yue : " rú
hé sòng qù ? " sì yue : " jin
hǎo méng bēi huò , cào bì
zhi wǒ qíng , yù zuò zhǔn bēi
. ruò fei jiāng jun qín zì hù
sòng , shéi néng tú chu
chóng wéi ? " bù yue : " jin rì
biàn sòng qù , rú hé ? " sì
yue : " jin rì nǎi xiong shén
zhí rì , bù kě qù . míng rì dà
lì , yí yòng xu , hài shí . " bù
mìng zhang liáo , gao shùn :
" yǐn san qian jun mǎ , an pái
xiǎo che yí liàng ; wǒ qin
sòng zhì èr bǎi lǐ wài , què
shǐ nǐ liǎng gè sòng qù . " cì
yè èr gèng shí fen , lǚ bù
jiang nǚ yǐ mián chán shen ,
yòng jiǎ bao guō , fù yú bèi
shang , tí jǐ shàng mǎ . fàng
kai chéng mén , bù dang
xian chu chéng , zhang liáo ,
gao shùn gen zhe . jiāng cì
dào xuán dé zhài qián , yí
sheng gǔ xiāng , guan ,
zhang èr rén lán zhù qù lù ,
dà jiào : xiū zǒu ! " bù wú xìn
liàn zhàn , zhi gù duó lù ér
xíng . xuán dé zì yǐn yi jun

phục nhân? Đệ vật phạm chi."
Quan, trương ứng nặc nhi thối.

thống lĩnh nhiều quân, không có
quân lệnh, làm sao bắt chúng phục
tùng được? Em đừng nên phạm.
Quan, Trương vâng lời rồi ra.

却说许汜、王楷回见吕
布，具言袁术先欲得妇
，然后起兵救援。布曰
：“如何送去？”汜曰
：“今郝萌被获，操必
知我情，预作准备。若
非将军亲自护送，谁能
突出重围？”布曰：“
今日便送去，如何？”
汜曰：“今日乃凶神值
日，不可去。明日大利
，宜用戌、亥时。”布
命张辽、高顺：“引三
千军马，安排小车一辆
；我亲送至二百里外，
却使你两个送去。”次
夜二更时分，吕布将女
以绵缠身，用甲包裹，
负于背上，提戟上马。
放开城门，布当先出城
，张辽、高顺跟着。将
次到玄德寨前，一声鼓
响，关、张二人拦住去
路，大叫：休走！”布

Khước thuyết hứa tǐ, vương giai
hồi kiến lữ bố, cụ ngôn viên
thuật tiên dục đắc phụ, nhiên
hậu khởi binh cứu viên. Bố viết:
"Như hà tổng khứ?" Tỉ viết:
"Kim hác mạnh bị hoạch, thao
tát tri ngã tình, dự tác chuẩn bị.
Nhược phi tướng quân thân tự
hộ tổng, thùy năng đột xuất
trọng vi?" Bố viết: "Kim nhật
tiện tổng khứ, như hà?" Tỉ viết:
"Kim nhật nãi hung thần trị
nhật, bất khả khứ. Minh nhật
đại lợi, nghi dụng tuất, hơi thời."
Bố mệnh trương liêu, cao
thuận: "Dẫn tam thiên quân mã,
an bài tiểu xa nhất lượng; ngã
thân tổng chí nhị bách lí ngoại,
khước sử nhĩ lưỡng cá tổng
khứ." Thủ dã nhị canh thời
phân, lữ bố tương nữ dĩ miên
triền thân, dụng giáp bao khỏa,
phụ vu bối thượng, đè kích
thượng mã. Phóng khai thành
môn, bố đương tiên xuất thành,
trương liêu, cao thuận cân trú.
Tương thủ đáo huyền đức trại
tiền, nhất thanh cổ hưởng,
quan, trương nhị nhân lan trụ
khứ lộ, đại khiếu: hưu tẩu! "Bố
vô tâm luyến chiến, chỉ cố đoạt
lộ nhi hành. Huyền đức tự dẫn

Hứa Dĩ, Vương Khải về được vào
hầu Lã Bố nói rằng: - Viên Thuật
muốn được nàng đâu trước rồi mới
cắt quân đến cứu. Bố hỏi: - Đưa
đâu đi thế nào được? Dĩ nói: - Nay
Tào Tháo đã bắt được Hách Manh
tất nhiên nó biết cả mưu của ta rồi,
mà đường sá thì tất nó giữ gìn thật
nghiêm. Phi tướng quân thân hành
hộ tổng, thì không ai lọt ra được. Bố
hỏi: - Đì ngay hôm nay có được
không? Dĩ nói: - Hôm nay xấu ngày
lắm không nên đi. Ngày mai tốt lắm,
nên đi vào giờ tuất hoặc giờ hơi. Bố
sai Trương Liêu, Cao Thuận dẫn ba
ngìn quân mã dặn rằng: - Phải
sắm sẵn một cỗ xe nhỏ, ta đưa con
gái ta ra khỏi hai trăm dặm, rồi hai
người đưa sang tận Hoài Nam.
Canh hai đêm hôm sau, Lã Bố lấy
bông quần vào mình con gái, ngoài
mặc áo giáp, rồi cõng ở trên lưng,
vác kích nhảy lên ngựa, mở cửa
thành ra. Lã Bố đi trước Trương
Liêu, Cao Thuận đi theo sau. Lúc
sắp đến trại Lưu Bị thì có một tiếng
trống nổi lên rồi thấy Quan, Trương
ra chấn ngang đường đi, quát to
lên: - Đừng chạy! Đừng chạy nữa!
Bố bấy giờ không còn dám nghĩ
đến chuyện đánh nhau nữa, chỉ cố
chạy cho thoát. Lưu Bị dẫn một

sha lái , liǎng jun hùn zhàn .
lǚ bù suí yōng , zhong shì fú
yi nǚ zài shen shàng , zhì
kǒng yǒu shāng , bù gǎn
chong tú chóng wéi . hòu
miàn xú ? , xǔ chǔ jie sha lái
, zhòng jun jie dà jiào yue : "bù
yào zǒu liǎo lǚ bù ! " bù
jiàn jun lái tài jí , zhì de réng
tuì rù chéng . xuán dé shou
jun , xú ? děng gè guī zhài
duan de bù céng zǒu tòu yì
gè . lǚ bù huí dào chéng
zhōng , xìn zhōng you mèn
, zhì shì yǐn jiǔ .

无心恋战，只顾夺路而行。玄德自引一军杀来，两军混战。吕布虽勇，终是缚一女在身上，只恐有伤，不敢冲突重围。后面徐晃、许褚皆杀来，众军皆大叫曰：“不要走了吕布！”布见军来太急，只得仍退入城。玄德收军，徐晃等各归寨，端的不曾走透一个。吕布回到城中，心中忧闷，只是饮酒。

9 què shuo cáo cáo gōng
chéng , liǎng yuè bù xià . hu
bào : " hé nèi tài shǒu zhāng
yáng chu bing dong shì , yù
jiù lǚ bù ; bù jiāng yáng chǒu
sha zhì , yù jiāng tóu xiàn
chéng xiāng , què bēi zhāng
yáng xīn fù jiāng ? gù suǒ
sha , fān tóu quǎn chéng qù
liǎo . " cào wén bào , jí qiān
shǐ huàn zhui zhǎn ? gù . yin
jù zhòng jiāng yue : " zhang
yáng suí xìng zì miè , rán bēi
yǒu yuán shào zhì you ,
dong yǒu biǎo , xiù zhì huàn
, xià péi jiǔ wéi bù kè , wú yù
shě bù huán dou , zàn qiè xí
zhàn , hé rú ? " xún you jí zhī
yue : " bù kě . lǚ bù lǚ bài , ?
qì yǐ duò , jun yǐ jiāng wéi

nhất quân sát lai, lưỡng quân
hỗn chiến. Lữ bộ tuy đúng,
chung thị phuộc nhất nữ tại
thân thượng, chỉ khung hữu
thương, bắt cảm xung đột trọng
vi. Hậu diện từ hoảng, hứa trù
giai sát lai, chúng quân giai đại
khiếu viết: "Bắt yểu tẩu liễu lữ
bố!" Bố kiến quân lai thái cắp,
chỉ đắc nhưng thối nhập thành.
Huyền đức thu quân, từ hoảng
đảng các quy trại, doan đích
bất tảng tẩu thấu nhất cá. Lữ
bố hồi đáo thành trung, tâm
trung ưu muộn, chỉ thị ẩm tửu.

toán quân kéo lại hai bên đánh
nhau giáp lá cà. Lã Bố tuy khỏe,
nhưng trên lưng còn cõng con, sợ
con bị thương, không dám xông
pha cho lăm, chỉ chống đỡ làm sao
cho chạy thoát mà thôi. Đằng sau
Từ Hoảng, Hứa Chử lại kéo quân
đến. Quân sĩ cùng reo lên rằng: -
Không được để cho Lã Bố chạy
thoát! Bố thấy quân xô lại kíp lăm,
lại phải quay vào trong thành. Lưu
Bị thu quân về. Lữ Từ Hoảng ai
cũng về trại này. Quân Lã Bố không
chạy lọt được một người. Lã Bố về
thành, trong bụng lo buồn, ngày
nào cũng chỉ uống rượu.

却说曹操攻城，两月不下。忽报：“河内太守张杨出兵东市，欲救吕布；部将杨丑杀之，欲将头献丞相，却被张杨心腹将眭固所杀，反投犬城去了。”操闻报，即遣史涣追斩眭固。因聚众将曰：“张杨虽幸自灭，然北有袁绍之忧，东有表、绣之患，下邳久围不克，吾欲舍布还都，暂且息战，何如？”荀攸急止曰：“不可。吕布屡败，锐气已

Khước thuyết tào thao công
thành, lưỡng nguyệt bất hạ. Hốt
báo: "Hà nội thái thủ trương
dương xuất binh đông thị, dục
cứu lữ bố; bộ tướng dương
sửu sát chi, dục tướng đầu hiến
thừa tướng, khước bị trương
dương tâm phúc tương khôi cố
cở sát, phản đầu khuyển thành
khứ liễu." Thao văn báo, tức
khiển sử hoán truy trảm khôi
cố. Nhân tụ chúng tướng viết:
"Trương dương tuy hạnh tự
diệt, nhiên bắc hữu viễn thiệu
chi ưu, đồng hữu biều, tú chi
hoạn, hạ bi cửu vi bất khắc,
ngô dục xá bố hoàn đô, tạm thả
tức chiến, hà như?" Tuân du
cấp chỉ viết: "Bắt khả. Lữ bộ lũ
bại, nhuệ khí dĩ đọa, quân dĩ

Tào Tháo đánh ròng rã hai tháng
trời mà chưa hạ được. Chợt lại có
người báo rằng: - Thái thú Hà Nội
là Trương Dương, đem quân ra
Đông Thi, định đến cứu Lã Bố, lại bị
bộ tướng là Dương Sú giết chết. Sú
toan đem đầu Trương Dương đến
dâng thừa tướng, chẳng may lại
phải tướng tâm phúc nhà Trương
Dương là Khuê Cố giết mất; Khuê
Cố nay đã đi sang Khuyển Thành
mất rồi. Tháo lập tức sai Sử Hoán
đuổi theo chém Khuê Cố. Nhân việc
ấy Tháo bàn với các tướng rằng: -
Trương Dương nó bị nội phản mà
chết, thế là may cho ta lăm, nhưng
tuy rằng thế, mặt bắc lại còn có
Viên Thuật, mặt đông còn có Lưu
Biểu, Trương Tú; cũng là phải lo cả;
mà Hạ Phì đây thì vây mãi chưa

zhǔ , jiang shuai zé jun wú zhàn xīn . bǐ chén gong sui yǒu móu ér chí . jin bù zhì qì wèi fù , gong zhí móu wèi dìng , zuò sù gong zhī , bù kě qín yē . " guo jia yue : " mǒu yǒu yì jì , xià péi chéng kě lì pò , shèng yú èr shí wàn shi . " xún yù yue : " mò fei jué yí , sì zhì shuǐ hu ? " jia xiào yue : " zhèng shì cǐ yì . " cào dà xǐ , jí lìng jun shì jué liǎng hé zhì shuǐ . cáo bing jie ju gao yuán . zuò shì shuǐ yan xià péi . xià péi yǐ chéng , zhì shèng de dong mén wú shuǐ ; qí yú gè mén , dou bēi shuǐ yan . zhòng jun fei bào lǚ bù . bù yue : " wú yǒu chí tù mǎ , dù shuǐ rú píng dì , yòu hé jù zai ! " nǎi rì yǔ qí qiè tòng yǐn měi jiǔ , yin jiǔ sè guò shàng , xíng róng xiao jiǎn ; yí rì qū jìng zì zhào , jing yue : " wú bēi jiǔ sè shàng yǐ ! zì jìn rì shǐ , dang jiè zhì . " suì xià lìng chéng zhōng , dàn yǒu yǐn jiǔ zhě jie zhǎn .

10 què shuo hóu chéng yǒu mǎ shí wǔ pǐ , bēi hòu cáo rén dào qù , yù xiān yǔ xuán dé . hóu chéng zhì jué , zhuī sha hòu cáo rén , jiāng mǎ duó

堕，军以将为主，将衰则军无战心。彼陈宫虽有谋而迟。今布之气未复，宫之谋未定，作速攻之，布可擒也。”郭嘉曰：“某有一计，下邳城可立破，胜于二十万师。”荀彧曰：“莫非决沂、泗之水乎？”嘉笑曰：“正是此意。”操大喜，即令军士决两河之水。曹兵皆居高原。坐视水淹下邳。下邳一城，只剩得东门无水；其余各门，都被水淹。众军飞报吕布。布曰：“吾有赤兔马，渡水如平地，又何惧哉！”乃日与妻妾痛饮美酒，因酒色过伤，形容销减；一日取镜自照，惊曰：“吾被酒色伤矣！自今日始，当戒之。”遂下令城中，但有饮酒者皆斩。

却说侯成有马十五匹，被后槽人盗去，欲献与玄德。侯成知觉，追杀后槽人，将马夺回；诸

tương vi chủ, tương suy tắc quân vô chiến tâm. Bỉ tràn cung tuy hữu mưu nhì trì. Kim bô chi khí vị phục, cung chi mưu vị định, tác tốc công chi, bô khả cầm dã." Quách gia viết: "Mỗ hữu nhất kế, hạ bi thành khả lập phá, thắng vu nhị thập vạn sư." Tuân úc viết: "Mạc phi quyết nghi, tú chi thủy hô?" Gia tiểu viết: "Chánh thị thủ ý." Thao đại hỉ, túc lệnh quân sĩ quyết lưỡng hà chi thủy. Tào binh giai cư cao nguyên. Tọa thị thủy yêm hạ bi. Hạ bi nhất thành, chỉ thặng đắc đông môn vô thủy; kì du các môn, đồ bị thủy yêm. Chúng quân phi báo lữ bô. Bô viết: "Ngô hữu xích thỏ mã, đồ thủy như bình địa, hựu hà cụ tai!" Nãi nhật dữ thê thiếp thống ẩm mĩ tửu, nhân tửu sắc quá thương, hình dung tiêu giảm; nhất nhật thủ kính tự chiếu, kinh viết: "Ngô bị tửu sắc thương hỉ! Tự kim nhật thủy, đương giới chí." Toại hạ lệnh thành trung, dǎn hữu ẩm tửu giả giai trảm.

đánh được. Ta muốn tha cho Lã Bố, về Hứa Đô, tạm nghỉ ít bữa, các ngươi nghĩ thế nào? Tuân Du vội vàng ngăn rằng: - Không nên! Không nên! Lã Bố thua luôn, nhuệ khí đã nhụt. Quân cốt có tướng, tướng đã suy, lòng quân cũng nản. Trần Cung tuy có mưu nhưng ứng biến chậm. Nay khí thế của Bố chưa hồi, mưu Trần Cung chưa định, đánh cho gấp, chắc là bắt được Lã Bố. Quách Gia lại hiến một kế: - Tôi có một kế phá được Hạ Phì, kế ấy dùng hai mươi vạn quân cũng không bằng. Tuân Úc hỏi: - Kế ấy có phải là khai sông Nghi, sông Tứ ra không? Gia cười nói rằng: - Chính phải! Tháo mùng lầm, sai ngay quân sĩ khơi đào ngay hai con sông ấy. Quân Tào đóng trên gò cao, ngồi trông nước chảy vào Hạ Phì. Thành Hạ Phì chỉ có cửa đông không có nước, còn các cửa đều bị ngập cả. Quân sĩ vào bão Lã Bố. Bố nói: - Ta có ngựa Xích Thố, bơi dưới nước như đi trên cạn, có việc gì mà lo? Bên cùng vợ và nàng hầu say sửa suốt ngày, nhân vì tửu sắc quá độ, hình dáng gầy vỗ. Một hôm, cầm gương soi, than rằng: - Ta bị tửu sắc làm hại rồi, từ nay phải chừa mới được. Bên truyền lệnh: - Hễ ai uống rượu thì chém!

Khước thuyết hầu thành hữu mã thập ngũ thất, bị hậu tào nhân đạo khứ, dục hiến dữ huyền đức. Hầu thành tri giác, truy sát hậu tào nhân, tương

Một bữa Hầu Thành có mươi lăm con ngựa, bị người giữ ngựa ăn trộm, muôn đem dâng Lưu Bị. Hầu Thành biết, đuổi giết được người giữ ngựa, cướp ngựa được đem

huí ; zhu jiang yǔ hóu chéng zuò hè . hóu chéng niàng de wǔ liù hú jiǔ , yù yǔ zhu jiang huì yǐn , kǒng lǚ bù jiàn zuì , nǎi xian yǐ jiǔ wǔ ? yì bù fù , bǐng yue : " tuo jiāng jun hǔ wei , zhuī de shi mǎ . zhòng jiang jie lái zuò hè . niàng de xie jiǔ , wèi gǎn shàn yǐn , tè xian fèng shàng wéi yì . " bù dà nù yue : " wú fang jìn jiǔ , rǔ què niàng jiǔ huì yǐn , mò fei tòng móu fá wǒ hu ! " mìng tui chu zhǎn zhī . sòng xiān , wèi xù děng zhu jiang ju rù gào ráo . " bù yue : " gù fàn wú lìng , lǐ gé zhǎn shǒu . jin kàn zhòng jiang miàn , qiè dǎ yí bǎi ! " zhòng jiang yòu ai gào , dǎ liǎo wǔ shí bēi huā , rán hòu fàng guī . zhòng jiang wú bù sàng qì . sòng xiān , wèi xù zhì hóu chéng jia lái tàn shí , hóu chéng qì yue : " fei gong děng zé wú sǐ yǐ ! " xiān yue : " bù zhì liàn qì zi , shì wú děng rú cǎo jiè . " xù yue : " jun wéi chéng xià , shuǐ rào háo biān , wú děng sǐ wú rì yǐ ! " xiān yue : " bù wú rén wú yì , wǒ děng qì zhì ér zǒu , hé rú ? " xù yue : " fei zhàng fu yě . bù ruò qín bù xiān cáo gong . " hóu chéng yue : " wǒ yīn zhui mǎ shòu zé , ér bù suǒ yǐ shì zhě , chí tú mǎ yě . rǔ èr rén guǒ néng xiān mén qín bù , wú dang xian dào mǎ qù jiàn cáo

将与侯成作贺。侯成酿得五六斛酒，欲与诸将会饮，恐吕布见罪，乃先以酒五瓶诣布府，稟曰：“托将军虎威，追得失马。众将皆来作贺。酿得些酒，未敢擅饮，特先奉上微意。”布大怒曰：“吾方禁酒，汝却酿酒会饮，莫非同谋伐我乎！”命推出斩之。宋宪、魏续等诸将俱入告饶。”布曰：“故犯吾令，理合斩首。今看众将面，且打一百！”众将又哀告，打了五十背花，然后放归。众将无不丧气。宋宪、魏续至侯成家来探视，侯成泣曰：“非公等则吾死矣！”宪曰：“布只恋妻子，视吾等如草芥。”续曰：“军围城下，水绕壕边，吾等死无日矣！”宪曰：“布无仁无义，我等弃之而走，何如？”续曰：“非丈夫也。不若擒布献曹公。”侯成曰：“我因追马受责，

mã đoạt hồi; chư tướng dũ hầm thành tác hạ. Hầu thành nhuởng đắc ngũ lục hộc tửu, dục dũ chư tướng hội ấm, khủng lữ bố kiến tội, nãi tiên dĩ tửu ngũ bình nghệ bố phủ, bẩm viết: "Thác tướng quân hổ uy, truy đắc thất mã. Chúng tướng giai lai tác hạ. Nhưỡng đắc ta tửu, vị cảm thiện ấm, đặc tiên phụng thượng vi ý." Bố đại nộ viết: "Ngô phuơng cầm tửu, nhữ khước nhuởng tửu hội ấm, mạc phi đồng mưu phạt ngã hòi!" Mệnh thôi xuất trảm chi. Tống hiến, ngụy tục đẳng chư tướng câu nhập cáo nhiêu. "Bố viết: "Cố phạm ngô lệnh, lí hợp trảm thủ. Kim khán chúng tướng diện, thả đả nhất bách!" Chúng tướng hưu ai cáo, đả liễu ngũ thập bối hoa, nhiên hậu phóng quy. Chúng tướng vô bất tang khí. Tống hiến, ngụy tục chí hầu thành gia lai tham thị, hầu thành khắp viết: "Phi công đẳng tắc ngô tử hǐ!" Hiến viết: "Bố chỉ luyến thê tử, thị ngô đẳng như thảo giới." Tục viết: "Quân vi thành hạ, thủy nhiễu hào biên, ngô đẳng tử vô nhật hǐ!" Hiến viết: "Bố vô nhân vô nghĩa, ngô đẳng khí chi nhi tấu, hà nhu?" Tục viết: "Phi trượng phu dã. Bất nhược cầm bồ hiến tào công." Hầu thành viết: "Ngã nhân truy mả thụ trách, nhi bồ sở ý thị giả, xích thô mã dã. Nhữ nhị nhân quả năng hiến môn cầm bồ,

về. Các tướng đến mừng Hầu Thành. Thành nhân có nấu được năm sáu hũ rượu, muốn đem ra mời các tướng cùng uống, nhưng sợ Lã Bố bắt tội, mới đem năm bình đến biếu Lã Bố và bẩm rằng: - Nay tôi nhờ oai tướng quân cho nên lại bắt được ngựa mất. Các tướng đều đến mừng. Tôi có nấu được ít rượu, chưa dám tự tiện, trước xin đem dâng tướng quân. Bố nói giận nói rằng: - Tao đang cầm rượu, sao mày dám nấu rượu, tụ tập với nhau để uống? Chúng bay đồng mưu định hại tao hay sao đấy? Bố sai lôi Hầu Thành ra chém. Lữ Tống Hiến, Ngụy Tục và các tướng cùng vào van xin cho Hầu Thành. Bố nói: - Cố ý trái lệnh, lẽ ra phải chém, nay nể các tướng hãy đánh nó một trảm roi. Các tướng lại xúm vào kêu van, Hầu Thành bị đánh năm mươi roi, lung bị lắn cả lên mới được tha. Các tướng thấy thế ai cũng ngán lòng. Tống Hiến, Ngụy Tục đến nhà Hầu Thành hỏi thăm. Hầu Thành khóc nói rằng: - Không có các ông thì tôi chết rồi. Hiến nói: - Bố chỉ quý vợ con, coi chúng ta như cùi rác cá. Tục nói: - Quân vây dưới thành, nước quanh bên hào, chúng ta chưa biết chết ngày nào. Hiến bàn rằng: - Lã Bố không có nhân nghĩa gì, chúng ta bỏ nó mà đi. Các ông nghĩ sao? Tục nói: - Bố đi không phải là trượng phu, sao bằng bắt nó đem nộp Tào Công. Hầu Thành nói: - Tôi vì cướp lại được ngựa mà bị nó đánh, nó cậy có con ngựa Xích Thố, nếu hai ông định

gong . " san rén shang yì
dìng liǎo . shì yè hóu chéng
àn zhì mǎ yuàn , dào liǎo nǎ
pǐ chì tǔ mǎ , fei ben dong
mén lái . wèi xù biàn kai mén
fàng chu , què yáng zuò zhuī
gǎn zhì zhuàng . hóu chéng
dào cáo cào zhài , xiān
shàng mǎ pǐ , bēi yán sòng
xiān , wèi xù cha bái qí wèi
hào , zhǔn bēi xiān mén .
cáo cào wén cǐ xìn , biàn ya
bǎng shù shí zhang shè rù
chéng qù . qí bǎng yue : " dà
jiāng jun cáo , tè fèng míng
zhào , zheng fá lǚ bù . rú yǒu
kàng jù dà jun zhě , pò
chéng zhì rì , mǎn mén zhu
lù . shàng zhì jiàng xiào , xià
zhì shù mí , yǒu néng qín lǚ
bù lái xiān , huò xiān qí shǒu
jí zhě , zhòng jia guan shǎng
. wèi cǐ bǎng yù , gè yí zhì xi
. " cì rì píng míng , chéng wài
hǎn sheng zhèn dì . lǚ bù dà
jing , tí jǐ shàng chéng , gè
mén diǎn shì , zé mà wèi xù
zǒu tòu hóu chéng , shi liǎo
zhàn mǎ , yù dài zhì zuì .
chéng xià cáo bing wàng jiàn
chéng shàng bái qí , jié lì
gong chéng , bù zhì de qin zi
dǐ dí . cóng píng míng zhí dǎ
dào rì zhong , cáo bing shao
tuì . bù shǎo qì mén lóu , bù
jué shuì zhe zài yǐ shàng .
sòng xiān gǎn tuì zuō yòu ,
xian dào qí huà jǐ , biàn yǔ
wèi xù yi qí dòng shǒu , jiang
lǚ bù shéng chán suǒ bǎng ,

而布所倚恃者，赤兔马也。汝二人果能献门擒布，吾当先盗马去见曹公。”三人商议定了。是夜侯成暗至马院，盗了那匹赤兔马，飞奔东门来。魏续便开门放出，却佯作追赶之状。侯成到曹操寨，献上马匹，备言宋宪、魏续插白旗为号，准备献门。曹操闻此信，便押榜数十张射入城去。其榜曰：“大将军曹，特奉明诏，征伐吕布。如有抗拒大军者，破城之日，满门诛戮。上至将校，下至庶民，有能擒吕布来献，或献其首级者，重加官赏。为此榜谕，各宜知悉。”次日平明，城外喊声震地。吕布大惊，提戟上城，各门点视，责骂魏续走透侯成，失了战马，欲待治罪。城下曹兵望见城上白旗，竭力攻城，布只得亲自抵敌。从平明直打到日中，曹兵稍退。布少憩门楼，不觉睡着在

ngô đương tiên đạo mã khứ
kiến tào công." Tam nhân
thương nghị định liễu. Thị dạ
hầu thành ám chí mã viện, đạo
liễu na thắt xích thỏ mã, phi bôn
đông môn lai. Ngụy tục tiện
khai môn phóng xuất, khước
dương tác truy cản chi trạng.
Hầu thành đáo tào thao trại,
hiển thượng mã thất, bị ngôn
tổng hiến, ngụy tục sáp bạch kì
vi hào, chuẩn bị hiến môn. Tào
thao văn thử tín, tiên áp bảng
sở thập trương xạ nhập thành
khứ. Kì bảng viết: "Đại tướng
quân tào, đặc phụng minh
chiếu, chinh phạt lữ bộ. Như
hữu kháng cự đại quân giả, phá
thành chi nhật, mãn môn tru
lục. Thương chí tương giáo, hạ
chí thứ dân, hữu năng cầm lữ
bộ lai hiến, hoặc hiến kì thủ cấp
giả, trọng gia quan thưởng. Vi
thử bảng dụ, các nghi tri tất."
Thứ nhật bình minh, thành
ngoại hảm thanh chán địa. Lữ
bộ đại kinh, đề kích thượng
thành, các môn điểm thị, trách
mạ ngụy tục tấu thấu hầu
thành, thắt liễu chiến mã, dục
đãi trì tội. Thành hạ tào binh
vọng kiến thành thượng bạch
kì, kiệt lực công thành, bồ chỉ
đắc thân tự để địch. Tòng bình
minh trực đả đáo nhật trung,
tào binh sảo thối. Bố thiểu khé
môn lâu, bất giác thụy trú tại y
thượng. Tòng hiến cản thối tă
hữu, tiên đạo kì họa kích, tiện
dữ ngụy tục nhất tề động thủ,

bắt nó và dâng thành, tôi sẽ lấy
trộm ngựa của nó đem nộp Tào
Công trước. Ba người bàn định
xong rồi, đêm hôm ấy Hầu Thành
lên ngay vào chuồng ngựa, ăn trộm
ngựa Xích Thố, chạy ra cửa đồng.
Ngụy Tục mở cửa cho ra rồi lại tảng
lờ đuổi theo không kịp. Hầu Thành
đến trại Tào Tháo, đem ngựa dâng
lên, nói rằng: - Tống Hiền, Ngụy
Tục cầm ngọn cờ trắng để làm
hiệu, hai người ấy sắp sẵn để dâng
cửa thành. Tháo nghe nói, liền viết
ngay vài chục tờ bố cáo bắn vào
trong thành. Văn rằng: "Đại tướng
quân Tào: Phụng chiếu vua, đến
đánh Lã Bố, ai dám kháng cự với
quân ta, hễ khi phá thành, cả nhà
sẽ bị giết, trên từ tướng hiếu, dưới
đến thứ dân, ai bắt sống được Lã
Bố, hoặc lấy đầu đem dâng, sẽ
được trọng thưởng, nay hiểu dụ, để
mọi người đều biết". Sáng hôm
sau, ngoài thành có tiếng reo dậy
đất. Lã Bố thất kinh, vác kích lên
thành đi dạo các cửa xem xét, trách
mắng Ngụy Tục để Hầu Thành
chạy thoát, làm mất ngựa quý, định
đem Ngụy Tục ra làm tội. Quân Tào
ở dưới thành, trông thấy trên thành
có lá cờ trắng, cố sức đánh thành.
Bố phải thân ra chống giữ, từ sáng
đến trưa quân Tào mới lui. Lã Bố
lên lầu tạm nghỉ ở trên tràng kỷ
không ngờ ngủ quên mất. Tống
Hiền đuổi tả hữu ra, trước hết ăn
trộm cây họa kích, rồi gọi Ngụy Tục
vào cùng ra tay lấy thùng chão trói
Lã Bố thật chặt. Lã Bố đang bàng
hoàng giấc ngủ, thấy động, mở

jīn jīn fú zhù . bù cóng shùi mèng zhōng jīng xǐng , jí huàn zuǒ yòu , què dou bēi èr rén sha sǎn , bǎ bái qí yī zhao , cáo bìng qí zhì chéng xià . wèi xù dà jiào : " yǐ sheng qín lǚ bù yǐ ! " xià hóu yuan cháng wèi xìn . sòng xiān zài chéng shàng zhí xià lǚ bù huà jǐ lái , dà kai chéng mén , cáo bìng yī yōng ér rù . gao shùn , zhang liáo zài xi mén , shuǐ wéi nán chu , wèi cáo bìng suǒ qín . chén gong ben zhì nán mén , wèi xú ? suǒ huò .

11 cáo cào rù chéng , jí chuán lìng tuì liǎo suǒ jué zhì shuǐ , chu bǎng an mín ; yi miàn yǔ xuán dé tòng zuò bái mén lóu shàng . guān , zhang shì lì yú cè , tí guò qín huò yí gan rén lái . lǚ bù sui rán zhǎng dà , què bēi shéng suǒ kǔn zuò yí tuán , bù jiào yue : " fú tài jí , qǐ huǎn zhì ! " cáo yue : " fú hǔ bù de bù jí . " bù jiàn hóu chéng , wèi xù , sòng xiān jie lì yú cè , nǎi wèi zhì yue : " wǒ dài zhu jiang bù bó , rǔ děng hé rěn bēi fǎn ? " xiān yue : " ting qí qiè yán , bù ting jiang jì , hé

椅上。宋宪赶退左右，先盗其画戟，便与魏续一齐动手，将吕布绳缠索绑，紧紧缚住。布从睡梦中惊醒，急唤左右，却都被二人杀散，把白旗一招，曹兵齐至城下。魏续大叫：“已生擒吕布矣！”夏侯渊尚未信。宋宪在城上掷下吕布画戟来，大开城门，曹兵一拥而入。高顺、张辽在西门，水围难出，为曹兵所擒。陈宫奔至南门，为徐晃所获。

曹操入城，即传令退了所决之水，出榜安民；一面与玄德同坐白门楼上。关、张侍立于侧，提过擒获一千人来。吕布虽然长大，却被绳索捆作一团，布叫曰：“缚太急，乞缓之！”操曰：“缚虎不得不急。”布见侯成、魏续、宋宪皆立于侧，乃谓之曰：“我待诸将不薄，汝等何忍背反？”宪曰：

tương lữ bồ thằng triền tá bǎng, khẩn khẩn phược trù. Bó tòng thụy mộng trung kinh tĩnh, cấp hoán tả hữu, khước đô bị nhị nhân sát tán, bả bạch kì nhất chiêu, tào binh tè chí thành hạ. Ngụy tục đại khiếu: "Dĩ sinh cầm lữ bồ hỉ!" Hạ hầu uyên thượng vị tín. Tống hiến tại thành thượng trích hạ lữ bồ họa kích lai, đại khai thành môn, tào binh nhất ứng nhi nhập. Cao thuận, trương liêu tại tây môn, thủy vi nan xuất, vi tào binh sở cầm. Trần cung bôn chí nam môn, vi từ hoảng sở hoạch.

choàng mắt ra, vội vàng gọi tả hữu, đều bị Hiến và Tục đánh tan hết cả. Tống Hiến cầm lá cờ trắng vẫy một cái, quân Tào đến cả dưới thành. Ngụy Tục nói to lên rằng: - Đã bắt sống được Lã Bố rồi! Hạ Hầu Uyên chưa tin, Tống Hiến ở trên thành ném cây kích xuống, mở to cửa thành ra. Quân Tào kéo ủa cả vào. Cao Thuận, Trương Liêu bấy giờ ở cửa tây, nước vòng quanh cả không sao ra được, cũng bị quân Tào bắt sống. Trần Cung chạy đến cửa nam, bị Tù Hoảng bắt.

Tào Tháo vào thành, lập tức truyền lệnh cho tháo nước ra, rồi treo bảng yên dân. Tháo cùng với Lưu Bị lên ngồi trên lầu Bạch Môn. Quan Vũ, Trương Hầu đứng hầu bên cạnh. Quân lính giải những tù binh đến. Lã Bố tuy lực lưỡng, nhưng thường trói chặt quá. Bố nói: - Trói chặt quá, nói cho một tí. Tào Tháo nói: Trói hỗ phải trói cho chặt! Lã Bố thấy Hầu Thành, Tống Hiến, Ngụy Tục đứng ở hai bên, trách rằng: - Ta đãi các ngươi không bạc, sao nỡ phản ta? Hiến nói: - Chỉ nghe lời vợ, không theo mưu tướng, sao gọi là không bạc? Bố nín lặng. Được một lát, quân lại giải Cao Thuận

wèi bù bó ? " bù mò rán . xu yú , zhòng yōng gao shùn zhì . cào wèn yue : " rǔ yǒu hé yán ? " shùn bù dá . cào nù mìng zhǎn zhì . xú ? jiě chén gong zhì . cào yue : " gong tái bié lái wú yàng ! " gong yue : " rǔ xīn shù bù zhèng , wú gù qì rǔ ! " cào yue : " wú xīn bù zhèng , gong yòu nài hé dú shì lǚ bù ? " gong yue : " bù sui wú móu , bù sì nǐ guǐ zhà jian xiǎn . " cào yue : " gong zì wèi zú zhì duo móu , jìn jìng hé rú ? " gong gù lǚ bù yue : " hèn cǐ rén bù cóng wú yán ! ruò cóng wú yán , wèi bì bēi qín yě . " cào yue : " jin rì zhì shì dang rú hé ? " gong dà sheng yue : " jin rì yǒu sī ér yǐ ! " cào yue : " gong rú shì , nài gong zhì lǎo mǔ qì zì hé ? " gong yue : " wú wén yǐ xiào zhì tian xià zhě , bù hàn rén zhì qín ; shi rén zhèng yú tian xià zhě , bù jué rén zhì sì . lǎo mǔ qì zì zhí cún wáng , yì zài yú míng gong ēr . wú shen jì bēi qín , qǐng jí jiù lù , bìng wú wa niàn . " cào yǒu liù liàn zhì yì . gong jìng bù xià lóu , zuǒ yòu qian zhì bù zhù . cào qǐ shen qì ér sòng zhì . gong bìng bù huí gù . cào wèi cóng zhě yue : " jí sòng gong tái lǎo mǔ qì zì huí xǔ dou yāng lǎo . dài mǎn zhě zhǎn . " gong wén yán , yì bù kai kǒu , shen

“听妻妾言，不听将计，何谓不薄？”布默然。须臾，众拥高顺至。操问曰：“汝有何言？”顺不答。操怒命斩之。徐晃解陈宫至。操曰：“公台别来无恙！”宫曰：“汝心术不正，吾故弃汝！”操曰：“吾心不正，公又奈何独事吕布？”宫曰：“布虽无谋，不似你诡诈奸险。”操曰：“公自谓足智多谋，今竟何如？”宫顾吕布曰：“恨此人不从吾言！若从吾言，未必被擒也。”操曰：“今日之事当如何？”宫大声曰：“今日有死而已！”操曰：“公如是，奈公之老母妻子何？”宫曰：“吾闻以孝治天下者，不害人之亲；施仁政于天下者，不绝人之祀。老母妻子之存亡，亦在于明公耳。吾身既被擒，请即就戮，并无挂念。”操有留恋之意。宫径步下楼，左右牵之不住。操起

viết: "Thính thê thiếp ngôn, bất thính tương kế, hà vị bất bạc?" Bố mặc nhiên. Tu du, chúng ủng cao thuận chí. Thao vấn viết: "Nhữ hữu hà ngôn?" Thuận bất đáp. Thao nộ mệnh trảm chi. Từ hoảng giải tràn cung chí. Thao viết: "Công đài biệt lai vô dạng!" Cung viết: "Nhữ tâm thuật bất chánh, ngô cố khí nhữ!" Thao viết: "Ngô tâm bất chánh, công hựu nại hà độc sự lữ bố?" Cung viết: "Bố tuy vô mưu, bất tự nhĩ quỷ trá gian hiềm." Thao viết: "Công tự vị túc trí đa mưu, kim cánh hà nhu?" Cung có lữ bộ viết: "Hận thủ nhân bất tòng ngô ngôn! Nhược tòng ngô ngôn, vị tất bị cầm dã." Thao viết: "Kim nhật chi sự đương như hà?" Cung đại thanh viết: "Kim nhật hữu tử nhi dĩ!" Thao viết: "Công như thị, nại công chi lão mẫu thê tử hà?" Cung viết: "Ngô văn dĩ hiếu trì thiên hạ giả, bất hại nhân chi thân; thi nhân chánh vu thiên hạ giả, bất tuyệt nhân chi tự. Lão mẫu thê tử chi tồn vong, diệc tại vu minh công nhĩ. Ngô thân kí bị cầm, thỉnh tức tựu lục, tịnh vô quái niệm." Thao hữu lưu luyến chi ý. Cung kính bộ hạ lâu, tả hữu khiên chi bắt trụ. Thao khởi thân khắp nhí tổng chi. Cung tịnh bất hồi cố. Thao vị tòng giả viết: "Túc tổng công đài lão mẫu thê tử hồi hứa đô dưỡng lão. Đái mạn giả trảm." Cung văn ngôn, diệc bất

đến, Tào Tháo hỏi: - Người có muốn nói gì không? Cao Thuận không trả lời, Tào Tháo giận sai đem chém ngay. Từ Hoảng giải Trần Cung đến. Tháo hỏi: - Công Đài vẫn mạnh khỏe chứ? Cung nói: - Bụng dạ ngươi bất chính, cho nên ta bỏ ngươi. Tháo nói: - Ông trách tôi là người bất chính, sao ông lại đi theo Lã Bố? Cung trả lời: - Lã Bố là người vô mưu mà thôi, chó không có quỷ trá gian hiềm như ngươi. Tháo hỏi: - Ông tự cho là nhiều mưu trí, sao nay đến nỗi này? Cung nhìn Lã Bố nói rằng: - Chỉ giận rằng người này không nghe lời ta. Nếu nghe lời ta thì chưa chắc. Tháo hỏi: - Bây giờ ông nghĩ sao? Cung nói to lên rằng: - Bây giờ chỉ có chết mà thôi! Tháo hỏi: - Ông đã vậy, còn mẹ già ông và vợ con ông thì làm sao? Cung nói: - Tôi nghĩ người nào lấy đạo hiếu trị thiên hạ thì không hại bổ mẹ người ta; người nào thi hành nhân chính ở thiên hạ thì không làm đứt tuyệt hương hỏa người ta. Vậy mẹ tôi và vợ con tôi, sống chết cũng ở trong tay ông. Tôi đã bị bắt xin chịu chết ngay, trong lòng không còn vướng víu điều gì. Tháo còn có ý lưu luyến. Cung bước thẳng xuống lầu, tả hữu lôi lại không được. Tháo đứng dậy khóc tiễn Trần Cung. Cung không ngoảnh cổ lại. Tháo truyền cho lính hầu rằng: - Lập tức phải đem mẹ già và vợ con Công Đài về Hứa Đô để phụng dưỡng. Hết ai chậm trễ ta sẽ chém ngay. Cung nghe lời Tháo nói cũng làm

jīng jiù xíng . zhòng jie xià lèi
. cáo yǐ guān guǒ shèng qí
shí , zàng yú xǔ dou . hòu
rén yǒu shì tàn zhì yue : "
sheng sǐ wú èr zhì , zhàng fu
hé zhuàng zai ! bù cóng jīn
shí lùn , kong fù dòng liáng
cái . fù zhǔ zhēn kan jìng , cí
qín shí kě ai . bái mén shen
sǐ rì , shéi kěn sì gōng tái ! "

身泣而送之。宫并不回顾。操谓从者曰：“即送公台老母妻子回许都养老。怠慢者斩。”宫闻言，亦不开口，伸颈就刑。众皆下泪。操以棺椁盛其尸，葬于许都。后人有诗叹之曰：“生死无二志，丈夫何壮哉！不从金石论，空负栋梁材。辅主真堪敬，辞亲实可哀。白门身死日，谁肯似公台！”

12 fang cào sòng gong xià lóu
shí , bù gào xuán dé yue : "
gong wèi zuò shàng kè , bù
wèi jie xià qíu , hé bù fa yi
yán ér xiāng kuan hu ?"
xuán dé diǎn tóu . jí cào
shàng lóu lái , bù jiào yue : "
míng gong suǒ huàn , bù
guò yú bù ; bù jìn yǐ fú yǐ .
gong wèi dà jiang , bù fù zhī
, tian xià bù nán dìng yě ."
cào huí gù xuán dé yue ! "
hé rú ?" xuán dé dá yue : "
gong bù jiàn ding jiàn yáng ,
dǒng zhuó zhì shì hu ?" bù
mù shì xuán dé yue : "shì ér
zuì wú xìn zhě !" cào lìng
qian xià lóu yì zhì . bù huí gù
xuán dé yue : "dà ér ér ! bù
jì yuán mén shè jǐ shí ye ?"
hu yí rén dà jiào yue : "lǚ bù

方操送宫下楼时，布告玄德曰：“公为坐上客，布为阶下囚，何不发一言而相宽乎？”玄德点头。及操上楼来，布叫曰：“明公所患，不过于布；布今已服矣。公为大将，布副之，天下不难定也。”操回顾玄德曰：“何如？”玄德答曰：“公不见丁建阳、董卓之事乎？”布目视玄德曰：“是儿最无信者！”操令牵下楼缢之。布回顾玄德曰：“大耳儿！不记辕门射

khai khẩu, thân cảnh tựu hình.
Chúng giải hạ lệ. Thao dĩ quan
quách thịnh kì thi, táng vu hứa
đô. Hậu nhân hữu thi thán chi
viết: "Sinh tử vô nhị chí, trương
phu hà tráng tai! Bất tòng kim
thạch luận, không phụ đồng
lương tài. Phụ chủ chân kham
kính, từ thân thật khả ai. Bạch
môn thân tử nhật, thùy khảng
tự công dài!"

thinh vươn cỗ ra cho quân chém. Ai
trông thấy cũng rò nước mắt khóc.
Tháo sai lấy quan khách khâm liệm
đem về táng ở Hứa Đô. Đời sau có
thơ khen rằng: Sóng chết khăng
khăng vững một lòng. Khăng khái
thay đáng bực anh hùng! Nhờ vàng
đá nợ sao không dụng? Tài sến lim
kia huống bỏ không! Một bụng giúp
người, trung với chúa, Chút tình già
mẹ, xót cho ông. Bạch Môn khi ấy
còn ghi tiếng, Thiên hạ ai là kẻ sánh
cùng!

Phương thao tổng cung hạ lâu
thời, bố cáo huyền đức viết:
"Công vi tọa thượng khách, bố
vi giải hạ tù, hè bất phát nhất
ngôn nhi tương khoan hò?"

Đương khi Tào Tháo tiến Trần
Cung xuống lầu, Lã Bố ngoảnh mặt
lại Lưu Bị trách rằng: - Ông là
khách trên ghế, tôi là tù dưới thềm,
sao không nói giúp cho một nhời?
Lưu Bị gật đầu. Đến khi Tào Tháo
trở lên, Bố kêu rằng: Ông không lo
ngại ai bằng lo ngại tôi. Nay tôi đã
chiu ông. Ông làm đại tướng, tôi
làm phó tướng, việc thiên hạ khó gì
không định nổi? Tháo ngoảnh mặt
lại hỏi Huyền Đức: - Thế nào?
Huyền Đức nói: - Ông còn nhớ
chuyện Đinh Kiến Dương và Đồng
Trác không? Bố nhìn vào Lưu Bị
nói: - Thằng này thực là vô tín.
Tháo sai đem xuống lầu thắt cổ. Bố
lại ngoảnh lại bảo Lưu Bị rằng: -
Thằng tai to kia, quên mất công tao
bắn kích ở nhà môn rồi à? Chợt có
một người quát to lên rằng: - Đồ

pǐ fu ! sǐ zé sǐ ēr , hé jù zhì yǒu ! " zhòng shì zhì , nǎi dao fǔ shǒu yōng zhāng liáo zhì . cào lìng jiāng lǚ bù yì sī , rán hòu xiāo shǒu . hòu rén yǒu shi tàn yue : " hóng shuǐ tao tao yan xià péi , dang nián lǚ bù shòu qín shí : kòng yú chì tù mǎ qian lǐ , mǎn yǒu fāng tian jǐ yí zhì . fú hǔ wàng kuan jin tài nuò , yāng ying xiù bǎo xí wú yí . liàn qì bù nà chén gong jiàn , wǎng mà wú en dà ěr ér . " yòu yǒu shi lùn xuán dé yue : " shang rén è hǔ fú tǐ kuan , dǒng zhuó ding yuán xiě wèi gan . xuán dé jì zhì néng dàn fù , zheng rú liù qū hài cáo mán ? " què shuo wǔ shì yǒng zhāng liáo zhì . cào zhǐ liáo yue : " zhè rén hǎo shēng miàn shàn . " liáo yue : " pú yáng chéng zhong céng xiāng yù , rú hé wàng què ? " cào xiào yue : " nǐ yuán lái yě jì de ! " liáo yue : " zhì shì kě xí ! " cào yue : " kě xí shèn de ? " liáo yue : " kě xí dang rì huǒ bù dà , bù céng shao sǐ nǐ zhè guó zéi ! " cào dà nù yue : " bài jiang an gǎn rǔ wú ! " bá jiàn zài shǒu , qín zì lái sha zhāng liáo . liáo quán wú jù sè , yǐn jǐng dài sha . cáo cào bēi hèu yǐ rén pan zhù bēi bó , yi rén guì yú miàn qíán , shuo dào : " chéng xiāng qiè mò dòng shǒu ! " zhèng shì : qǐ

戟时耶？”忽一大人叫曰：“吕布匹夫！死则死耳，何惧之有！”众视之，乃刀斧手拥张辽至。操令将吕布缢死，然后枭首。后人有诗叹曰：“洪水滔滔淹下邳，当年吕布受擒时：空余赤兔马千里，漫有方天戟一枝。缚虎望宽今太懦，养鹰休饱昔无疑。恋妻不纳陈宫谏，枉骂无恩大耳儿。”又有诗论玄德曰：“伤人饿虎缚体宽，董卓丁原血未干。玄德既知能啖父，争如留取害曹瞒？”却说武士拥张辽至。操指辽曰：“这人好生面善。”辽曰：“濮阳城中曾相遇，如何忘却？”操笑曰：“你原来也记得！”辽曰：“只是可惜！”操曰：“可惜甚的？”辽曰：“可惜当日火不大，不曾烧死你这国贼！”操大怒曰：“败将安敢辱吾！”拔剑在手，亲自来杀张辽。辽全无惧色，引颈

tắc tử nhĩ, hà cụ chi hữu!" Chúng thị chí, nǎi dao phủ thủ ứng trương liêu chí. Thao lệnh trương lữ bố ái tử, nhiên hậu kiêu thủ. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Hồng thủy thao thao yêm hạ bi, đương niên lữ bố thu cầm thời: không dư xích thỏ mã thiên lí, mạn hữu phương thiên kích nhất chi. Phược hổ vọng khoan kim thái nọa, dưỡng ưng hưu bão tích vô nghi. Luyến thê bắt nạp trần cung gián, uồng mạ vô ân đại nhĩ nhi." hữu hữu thi luận huyền đức viết: "Thương nhân ngã hổ phược thê khoan, đồng trác định nguyên huyết vị can. Huyền đức kí tri năng đam phụ, tranh như lưu thủ hại tào man?" Khuốc thuyết võ sĩ ứng trương liêu chí. Thao chỉ liêu viết: "Giá nhân hảo sinh diện thiện." liêu viết: "Bộc dương thành trung tăng tương ngộ, như hà vong khuốc?" Thao tiêu viết: "Nhĩ nguyên lai dã kí đắc!" Liêu viết: "Chỉ thị khả tích!" Thao viết: "Khả tích thậm đích?" Liêu viết: "Khả tích đương nhật hỏa bất đại, bất tăng thiêu tử nhĩ giá quốc tắc!" Thao đại nộ viết: "Bại tướng an cảm nhục ngô!" Bạt kiếm tại thủ, thân tự lai sát trương liêu. Liêu toàn vô cù sắc, dẫn cảnh dãi sát. Tào thao bối hậu nhất nhân phàn trụ tí bạc, nhất nhân quy vu diện tiền, thuyết đáo: "Thừa tương thả mạc động thủ!" Chánh thị: khát

hèn Lã Bố kia! Chết thì chết, sợ gì! Chúng nhìn xem ai, thì là Trương Liêu, đang bị quân dao phủ dẫn đến. Tháo sai đem Lã Bố xuống thắt cổ rồi mới chặt đầu đem bêu. Đời sau có thơ rằng: Nước cǎ mênh mông ngập Hạ Phì. Nhớ khi Lã Bố bắt mang đi! Ngựa khoe Xích Thố, làm gì được? Kích cây phương thiên, có ích chi? Trói hổ còn mong chi trói lồng? Nuôi ưng, mới biết cũng nuôi thi. Nghe lời vợ, chẳng nghe lời tướng, Mắng kẻ tai to khéo chẳng suy! Lại có thơ luận về Huyền Đức rằng: Trói hổ xin đừng trói hổng hờ. Kia! Kia! Đinh, Đồng máu còn nhỏ. Đã hay hổ đòi hay ăn thịt. Đề thịt Tào Man chẳng được du? Bấy giờ võ sĩ giải Trương Liêu đến. Tháo trở vào Liêu mà bảo rằng: - Thằng này trông quen quen! Liêu nói: - Phải, gặp nhau trong thành Bộc Dương, đã quên rồi ư? Tháo cười mà hỏi rằng: - Thέ ra mày còn nhớ à? Liêu nói: - Nhưng rất đáng tiếc! Tháo hỏi: - Tiếc cái gì? Liêu nói: - Tiếc hôm ấy lửa không cháy to đốt chết thằng quốc tặc là mày! Tháo giận lắm, mắng rằng: - Tướng đã thua sao dám làm nhục ta? Rút gươm ra định giết Trương Liêu. Liêu chẳng sợ hãi vì vươn cổ chờ chết. Sau lưng Tào Tháo có người giữ tay lại, một người nữa quỳ trước mặt can rằng: - Xin thưa tướng hãy dừng tay. Thέ thực là: Lã Bố kêu van không đáng cứu; Trương Liêu khảng khái mới nên tha! Chưa biết hai người đến cứu Trương Liêu là

ai lǚ bù wú rén jiù , mà zéi
zhang liáo fān de sheng . bì
jìng jiù zhang liáo de shì shéi
, qǐ tīng xià wén fēn jiě .

待杀。曹操背后一人攀住臂膊，一人跪于面前，说道：“丞相且莫动手！”正是：乞哀吕布无人救，骂贼张辽反得生。毕竟救张辽的是谁，且听下文分解。

ai lǚ bồ vô nhân cứu, mạt tặc
trương liêu phản đắc sinh. Tất
cánh cứu trương liêu đích thị
thùy, thả thính hạ văn phân giải

ai, hỏi sau mới phân giải.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中
020
PINYIN – QUAN THOẠI

2 huà shuo cáo cào jǔ jiàn yù sha zhang liáo , xuán dé pan zhù bēi bó , yún cháng guì yú miàn qián . xuán dé yue , " cǐ děng chì xīn zhì rén , zhèng dāng liù yòng . " yún cháng yue : " guan mǒu sù zhì wén yuǎn zhong yì zhì shì , yuàn yǐ xìng mìng bǎo zhì . " cào zhí jiàn xiào yue : " wǒ yì zhì wén yuǎn zhong yì , gù xì zhì ěr . " nǎi qin shí qí fú , jiě yì yí zhì , yán zhì shàng zuò , liáo gǎn qí yì , suì jiàng . cào bài liáo wèi zhōng láng jiàng , cì jué guan nèi hóu , shǐ zhao an zang bà . bà wén lǚ bù yǐ sǐ , zhang liáo yǐ jiàng , suì yì yǐn běn bù jun tóu jiàng . cào hòu shǎng zhì . zang bà yòu zhao an sun guan , wú dun , yǐn lǐ lái jiàng ; dù chang xi wèi kěn guì shùn . cào feng zang bà wèi láng yé xiāng . sun guan děng yì gè jia guan , lìng shǒu qīng , xú yán hǎi dì miàn . jiang lǚ bù qì nǚ zài huí xǔ dou . dà kèo san jun , bá zhài ban shi . lù guò xú zhou , bǎi xìng fén xiāng zhe

第二十回
曹阿瞒许田打围
董国舅内阁受诏

Đệ nhị thập hồi tào a man
hứa điền đà vi đồng quốc
cứu nội các thụ chiêu

HÒI 20 Tào A Man ra săn ruộng
Hứa Điền; Đồng quốc cứu vâng
chiêu trong nội các

话说曹操举剑欲杀张辽，玄德攀住臂膊，云长跪于面前。玄德曰，“此等赤心之人，正当留用。”云长曰：“关某素知文远忠义之士，愿以性命保之。”操掷剑笑曰：“我亦知文远忠义，故戏之耳。”乃亲释其缚，解衣衣之，延之上坐，辽感其意，遂降。操拜辽为中郎将，赐爵关内侯，使招安臧霸。霸闻吕布已死，张辽已降，遂亦引本部军投降。操厚赏之。臧霸又招安孙观、吴敦、尹礼来降；独昌豨未肯归顺。操封臧霸为琅琊相。孙观等亦各加官，令守青、徐沿海地面。将吕布妻女载回许都。大犒三军，拔寨班师。路

Thoại thuyết tào thao cử kiếm dục sát trương liêu, huyền đức phàn trù tí bạc, vân trường quy vu diện tiền. Huyền đức viết, "Thủ đẳng xích tâm chi nhân, chánh đương lưu dụng." Vân trường viết: "Quan mỗ tố tri văn viễn trung nghĩa chi sĩ, nguyện dĩ tính mệnh bảo chi." Thao trích kiếm tiêu viết: "Ngã diệc tri văn viễn trung nghĩa, có hí chí nhĩ." Nãi thân thích kì phược, giải y y chi, duyên chi thượng tọa, liêu cảm kì ý, toại hàng. Thao bái liêu vi trung lang tương, tú tước quan nội hầu, sử chiêu an tang bá. Bá văn lữ bố dĩ tử, trương liêu dĩ hàng, toại diệc dẫn bón bộ quân đầu hàng. Thao hậu thưởng chi. Tang bá hựu chiêu an tôn quan, ngô đôn, duẫn lẽ lai hàng; độc xương hi vị khắng quy thuận. Thao phong tang bá vi lang gia tương. Tôn quan đẳng diệc các gia quan, lệnh thủ thanh, tú duyên hải địa diện. Tương lữ bố thê nữ tái hồi hứa đô. Đại khao tam quân, bạt trại ban sư. Lộ quá từ châu, bách tính phản hương già đạo,

Người vít cánh tay Tào Tháo là Lưu Bị; người quỳ trước mặt Tào Tháo là Quan Vũ. Lưu Bị nói: - Người có lòng son như thế nên giữ lại. Quan Vũ nói: - Tôi vốn biết Văn Viễn (Trương Liêu) là người trung nghĩa, tôi xin lấy tính mệnh đảm bảo. Tháo vứt gươm xuống, cưỡi và nói rằng: - Ta cũng biết Văn Viễn là người trung nghĩa, cho nên đưa đầy thôi. Tháo bèn tự tay cởi trói cho Trương Liêu, cởi áo ra mặc cho Trương Liêu rồi mòi ngồi lên ghế. Liêu cảm phục, bèn xin hàng. Tháo cắt Liêu lén làm trung lang tướng, cho tước quan nội hầu, sai đi chiêu dụ Tang Bá. Bá thấy Lã Bố đã chết, Trương Liêu đã hàng, cũng đem quân bắn bộ về hàng. Tào Tháo thưởng cho rất hậu. Tang Bá lại chiêu an được Tôn Quan, Ngô Đôn và Doãn Lẽ, chỉ còn có Xương Hi là chưa phục. Tháo phong cho Tang Bá làm tướng huyện Lương Gia. Lũ Tôn Quan cũng được làm quan cả, Tháo sai lũ ấy giữ mạn bể hai châu Thanh và Tứ, rồi sai đem vợ con Lã Bố về Hứa Đô. Tháo mở tiệc khao quân, nhô trại mang quân về. Khi Tháo qua Tứ Châu, nhân dân đốt hương bái vọng, đông chật cả

dào , qǐng liú liú shǐ jun wèi mù . cǎo yue : " liú shǐ jun gong dà , qiě dài miàn jun feng jué , huí lái wèi chí . " bǎi xìng kòu xiè . cǎo huàn che qí jiāng jun che zhòu quán lǐng xú zhou . cǎo jun huí xǔ chang , fēng shǎng chu zhēng rén yuán , liù xuán dé zài xiàng fǔ zuǒ jìn zhái yuàn xie dìng .

过徐州，百姓焚香遮道，
请留刘使君为牧。操
曰：“刘使君功大，且
待面君封爵，回来未迟。
”百姓叩谢。操唤车
骑将军车胄权领徐州。
操军回许昌，封赏出征
人员，留玄德在相府左
近宅院歇定。

thỉnh lưu lưu sử quân vi mục.
Thao viết: "Lưu sử quân công
đại, thả đãi diện quân phong
tước, hồi lai vị trì." Bách tính
khẩu tạ. Thao hoán xa ky
tướng quân xa trụ quyền lĩnh từ
châu. Thao quân hồi hứa
xương, phong thưởng xuất
chinh nhân viên, lưu huyền đức
tại tướng phủ tả cận trạch viện
hiết định.

đường, xin để Lưu Bị ở lại làm thân
mục. Tháo nói: - Lưu sử quân công
to, hãy và chầu vua phong tước, rồi
sẽ ra nhậm Từ Châu cũng chưa
muộn. Trăm họ lạy tạ. Tháo sai xa
ky tướng quân là Xa Trù, quyền lĩnh
chức mục Từ Châu. Tháo đem
quân về Hứa Đô, phong thưởng
cho các tướng sĩ. Còn Lưu Huyền
Đức thì để nghỉ ngơi ở nhà bên
cạnh tướng phủ.

3 cì rì , xiān dì shè cháo , cǎo biǎo zòu xuán dé jun gong , yǐn xuán dé jiàn dì . xuán dé jù cháo fú bài yú dan chí . dì xuān shàng diàn , wèn yue : " qīng zǔ hé rén ? " xuán dé zòu yue : " chén nǎi Zhōng shān jìng wáng zhì hòu , xiào jīng huáng dì gé xià xuán sun , liú xióng zhì sun , liú hóng zhì zǐ yě . " dì jiào qū zong zú shì pǔ jiǎn kàn , lìng zong zhèng qīng xuan dù yue : " xiào jīng huáng dì sheng shí sì zì . dì qī zì nǎi Zhōng shān jìng wáng liú shèng . shèng sheng lù chéng tíng hóu liú zhen . zhen sheng pèi hóu liú áng . áng sheng zhang hóu liú lù . lù sheng yí shuǐ hóu liú liàn . liàn sheng qín yáng hóu liú ying . ying sheng an guó hóu liú jiàn . jiàn sheng guǎng líng hóu liú ai . ai sheng jiao shuǐ hóu liú xiàn . xiān sheng zǔ yì hóu liú shu . shu sheng

次日，献帝设朝，操表
奏玄德军功，引玄德见
帝。玄德具朝服拜于丹
墀。帝宣上殿，问曰：
“卿祖何人？”玄德奏
曰：“臣乃中山靖王之后，
孝景皇帝阁下玄孙，
刘雄之孙，刘弘之子也。”
帝教取宗族世谱
检看，令宗正卿宣读曰：
“孝景皇帝生十四子。
第七子乃中山靖王刘胜。
胜生陆城亭侯刘贞。
贞生沛侯刘昂。昂生
漳侯刘禄。禄生沂水侯
刘恋。恋生钦阳侯刘英。
英生安国侯刘建。建
生广陵侯刘哀。哀生胶
水侯刘宪。宪生祖邑侯
刘舒。舒生祁阳侯刘谊

Thứ nhật, hiến đế thiết triều,
thao biểu táu huyền đức quân
công, dẫn huyền đức kiền đế.
Huyền đức cụ triều phục bái vu
đan trì. Đế tuyên thượng điện,
vấn viết: "Khanh tổ hà nhân?"
Huyền đức táu viết: "Thần nãi
trung sơn tĩnh vương chi hậu,
hiếu cảnh hoàng đế các hạ
huyền tôn, lưu hùng chi tôn, lưu
hoằng chi tử dã." Đế giáo thủ
tông tộc thế phỗ kiềm khán,
lệnh tông chánh khanh tuyên
độc viết: "Hiếu cảnh hoàng đế
sinh thập tứ tử. Đệ thất tử nãi
trung sơn tĩnh vương lưu thắng.
Thắng sinh lục thành đinh hầu
lưu trinh. Trinh sinh phái hầu
lưu ngang. Ngang sinh chương
hầu lưu lộc. Lộc sinh nghi thủy
hầu lưu luyến. Luyến sinh khâm
dương hầu lưu anh. Anh sinh
an quốc hầu lưu kiến. Kiến sinh
quảng lăng hầu lưu ai. Ai sinh
giao thủy hầu lưu hiến. Hiến sinh
tổ ấp hầu lưu thư. Thư sinh
kì dương hầu lưu nghị.

Hôm sau vua Hiến Đế khai trào.
Tháo dâng biểu táu quân công của
Huyền Đức và đem Huyền Đức vào
chầu vua. Huyền Đức mặc đồ trào
phục, lạy dưới thềm son. Vua
truyền cho lên điện, rồi hỏi rằng: -
Tổ người là ai? Huyền Đức tâu
rằng: - Tôi là dòng dõi Trung Sơn
Tĩnh Vương, cháu xa đức Hiếu
Cảnh Hoàng Đế, cháu Lưu Hùng và
con Lưu Hoằng. Vua sai lấy số tôn
tộc ra kiềm xem, rồi sai quan tông
chính khanh tuyên đọc: Hiếu Cảnh
Hoàng Đế sinh mười bốn con, con
thứ bảy là Trung Sơn Tĩnh Vương
tên là Lưu Thắng; Thắng sinh ra
Lục Thành đinh hầu là Lưu Chính;
Chính sinh ra Bá Hầu là Lưu
Ngang; Ngang sinh ra Chương Hầu
là Lưu Lộc; Lộc sinh ra Nghi Thủ
Hầu là Lưu Luyến; Luyến sinh ra
Khâm Dương Hầu là Lưu Anh; Anh
sinh ra An Quốc Hầu là Lưu Kiến;
Kiến sinh ra Quảng Lăng Hầu là
Lưu Ai; Ai sinh ra Giao Thủy Hầu là
Lưu Hiến; Hiến sinh Tổ Ấp Hầu là
Lưu Thư; Thư sinh Kỳ Dương Hầu

qí yáng hóu liú yí . yí sheng
yuán zé hóu liú bì . bì sheng
? chuan hóu liú dá . dá
sheng feng líng hóu liú bù yí
. bù yí sheng jì chuan hóu liú
huì . huì sheng dong jùn fàn
lìng liú xióng . xióng sheng
liú hóng . hóng bù shì . liú
bèi nǎi liú hóng zhì zì yě . " dì
pái shì pǔ , zé xuán dé nǎi dì
zhì shú yě . dì dà xī , qǐng rù
piān diàn xù shú zhí zhī lǐ . dì
àn sī : " cáo cào nòng quán ,
guó shì dou bù yóu zhèn zhǔ
, jìn de cǐ yǐng xióng zhì shú
, zhèn yǒu zhù yí ! " suì bài
xuán dé wèi zuǒ jiāng jun , yí
chéng tíng hóu . shè yàn
kuǎn dài bì , xuán dé xiè en
chu cháo . zì cǐ rén jie chēng
wéi liú huáng shú .

4 cáo cào huí fǔ , xún yù děng
yi ban móu shì rù jiàn yue : "
tian zi rèn liú bèi wèi shú
, kǒng wú yì yú míng gong . "
cào yue : " bǐ jí rèn wèi
huáng shú , wú yǐ tian zi zhì
zhào lìng zhī , bǐ yù bù gǎn
bù fú yǐ . kuàng wú liù bǐ zài
xǔ dou , míng sui jìn jun , shí
zài wú zhǎng wò zhì nèi , wú
hé jù zai ? wú suǒ lù zhě , tài
wèi yáng biao xi yuán shù
qín qì , tǎng yǔ èr yuán wèi
nèi yìng , wèi hài bù qiǎn .
dang jí chū zhì . " nǎi mì shǐ
rénn wu gào biao jiao tong
yuán shù , suì shou biao xià

。谊生原泽侯刘必。必生颍川侯刘达。达生丰灵侯刘不疑。不疑生济川侯刘惠。惠生东郡范令刘雄。雄生刘弘。弘不仕。刘备乃刘弘之子也。”帝排世谱，则玄德乃帝之叔也。帝大喜，请入偏殿叙叔侄之礼。帝暗思：“曹操弄权，国事都不由朕主，今得此英雄之叔，朕有助矣！”遂拜玄德为左将军、宜城亭侯。设宴款待毕，玄德谢恩出朝。自此人皆称为刘皇叔。

曹操回府，荀彧等一班谋士入见曰：“天子认刘备为叔，恐无益于明公。”操曰：“彼既认为皇叔，吾以天子之诏令之，彼愈不敢不服矣。况吾留彼在许都，名虽近君，实在吾掌握之内，吾何惧哉？吾所虑者，太尉杨彪系袁术亲戚，倘与二袁为内应，为害不浅。当即除之。”乃密使人诬告彪交通

Nghị sinh nguyên trạch hầu lưu tất. Tất sinh тоánh xuyên hầu lưu đạt. Đạt sinh phong linh hầu lưu bất nghi. Bất nghi sinh tề xuyên hầu lưu huệ. Huệ sinh đông quận phạm lệnh lưu hùng. Hùng sinh lưu hoằng. Hoằng bất sĩ. Lưu bị nãi lưu hoằng chi tử dã." Đế bài thế phỗ, tắc huyền đức nãi đế chi thúc dã. Đế đại hỉ, thỉnh nhập thiên điện tự thúc chât chi lễ. Đế ám tư: "Tào thao lông quyền, quốc sự đô bất do trẫm chủ, kim đắc thủ anh hùng chi thúc, trẫm hữu trợ hỉ!" Toại bái huyền đức vi tả tướng quân, nghi thành đình hầu. Thiết yến khoản đãi tất, huyền đức tạ ân xuất triều. Tự thủ nhân giai xưng vi lưu hoàng thúc.

là Lưu Nghị; Nghị sinh Nguyên Trạch Hầu là Lưu Tất; Tất sinh Dĩnh Xuyên Hầu là Lưu Đạt; Đạt sinh Phong Linh Hầu là Lưu Bất Nghi; Bất Nghi sinh Tề Xuyên Hầu là Lưu Huệ; Huệ sinh ra quan lính ở Đông Quận là Lưu Hùng; Hùng sinh Lưu Hoằng; Hoằng không làm quan, sinh ra Lưu Bị. Vua so trong thế phả thì Huyền Đức vào hàng chủ. Vua mừng lắm, mời vào thiên điện, làm lễ nhận họ. Vua bấy giờ nghĩ bụng rằng: - Tào Tháo lông quyền, việc nước không tự ta làm chủ. Nay được người chú anh hùng, may ra ta có người giúp. Vua cho ngay Lưu Bị làm tá tướng quân Nghị thành đình hầu, mở yến khoản đãi. Tiệc tan, Lưu Bị tạ ơn trở ra. Tự bấy giờ ai cũng gọi là Lưu Hoàng Thúc.

Tào Tháo về phủ, Tuân Úc và bọn mưu sĩ vào nói rằng: - Thiên tử nhận Lưu Bị là chủ, chúng tôi sợ có điều bất lợi cho minh công. Tháo nói: - Người ấy đã được nhận làm hoàng thúc, ta lấy chiếu vua sai khiến, lại càng phải phục tùng ta lắm. Vâ ta lại để cho ở Hứa Đô, tiếng rằng gần vua, nhưng thực ra là ở trong tay ta, ta còn ngại gì. Chỉ lo thái úy Dương Bưu, vốn là thân thích với Viên Thuật. Nếu Bưu làm nội ứng cho hai anh em họ Viên, thì có lẽ hại to, nên phải trừ trước đi. Bàn thế rồi, Tháo sai ngay người vu cáo cho Dương Bưu thông với Viên Thuật, rồi bắt bỏ ngục, sai Mẫn

yù , mìng mǎn chōng àn zhì
zhi . shí bēi hǎi tài shǒu kǒng
róng zài xǔ dou , yìn jiàn cáo
yue : " yáng gong sì shì qīng
dé , qǐ kě yin yuán shì ér zuì
zhi hu ? " cáo yue : " cǐ cháo
tíng yì yě . " róng yue : " shǐ
chéng wáng sha zhao gong ,
zhou gong kě de yán bù zhì
ye ? " cáo bù de yǐ , nǎi miǎn
biao guan , fàng gui tiān lǐ .
yì láng zhào yàn fèn cáo
zhuan héng , shàng shu hé
cào bù fèng dì zhǐ , shàn
shou dà chén zhì zuì . cáo
dà nù , jí shou zhào yàn sha
zhi . yú shì bǎi guan wú bù
sǒng jù . móu shì chéng yù
shuo cáo yue : " jin míng
gong wei míng rì shèng , hé
bù chéng cǐ shí xíng wáng
bà zhì shì ? " cáo yue : "
cháo tíng gǔ gong cháng
duo , wèi kě qīng dòng . wú
dang qīng tian zi tián liè , yǐ
guan dòng jìng . " yú shì jiǎn
xuǎn liáng mǎ , míng ying ,
jùn quán , gong shí ju bèi ,
xian jù bìng chéng wài , cáo
rù qīng tian zi tián liè . dì yue
: " tián liè kǒng fei zhèng dao ."
cáo yue : " gǔ zhì dì wáng ,
chun sou xià ? , qiu ? dong
shòu : sì shí chu jiao , yǐ shì
wǔ yú tian xià . jin sì hǎi rǎo
ráng zhí shí , zhèng dāng jiè
tián liè yǐ jiǎng wǔ . " dì bù
gǎn bù cóng , suí jí shàng
xiao yáo mǎ , dài bǎo diao
gong , jin ? jiàn , pái luán jià

袁术，遂收彪下狱，命
满宠按治之。时北海太
守孔融在许都，因谏操
曰：“杨公四世清德，
岂可因袁氏而罪之乎？”
操曰：“此朝廷意也。
”融曰：“使成王杀
召公，周公可得言不知
耶？”操不得已，乃免
彪官，放归田里。议郎
赵彦愤操专横，上疏劾
操不奉帝旨、擅收大臣
之罪。操大怒，即收赵
彦杀之。于是百官无不
悚惧。谋士程昱说操曰
：“今明公威名日盛，
何不乘此时行王霸之事
？”操曰：“朝廷股肱
尚多，未可轻动。吾当
请天子田猎，以观动静
。”于是拣选良马、名
鹰、俊犬、弓矢俱备，
先聚兵城外，操入请天
子田猎。帝曰：“田猎
恐非正道。”操曰：“
古之帝王，春搜夏苗，
秋狝冬狩：四时出郊，
以示武于天下。今四海
扰攘之时，正当借田猎
以讲武。”帝不敢不从

mǎn sòng án trì chi. Thời bắc
hải thái thủ khổng dung tại hứa
đô, nhân giàn thao viết: "Dương
công tú thê thanh đức, khởi
khả nhân viên thị nhi tội chi
hồ?" Thao viết: "Thủ triều đinh
ý dã." Dung viết: "Sử thành
vuong sát triệu công, chu công
khả đắc ngôn bất tri da?" Thao
bất đắc dĩ, nãi miễn bưu quan,
phóng quy diền lí. Nghị lang
triệu ngạn phẫn thao chuyên
hoành, thương sơ hắc thao bắt
phụng đế chỉ, thiện thu đại thần
chi tội. Thao đại nộ, tức thu
triệu ngạn sát chi. Vu thị bách
quan vô bất túng cụ. Mưu sĩ
trình dục thuyết thao viết: "Kim
minh công uy danh nhật thịnh,
hà bất thừa thủ thời hành
vuong bá chi sự?" Thao viết:
"Triều đinh cổ quăng thượng
đa, vị khả khinh động. Ngô
đương thịnh thiên tử diền liệt,
dĩ quan động tĩnh." Vu thị giản
tuyễn lương mã, danh ưng,
tuấn khuyển, cung thi câu bị,
tiên tụ binh thành ngoại, thao
nhập thịnh thiên tử diền liệt. Đế
viết: "Điền liệt khủng phi chánh
đạo." Thao viết: "Cỗ chi đế
vuong, xuân sưu hạ miêu, thu
tiễn đông thú: từ thời xuất giao,
dĩ kì võ vu thiên hạ. Kim tú hải
nhiều nhuơng chi thời, chánh
đương tá diền liệt dĩ giảng võ."
Đế bắt cảm bất tòng, tùy túc
thượng tiêu diêu mã, đái bảo
diêu cung, kim phê tiễn, bài
loan giá xuất thành. Huyền đức

Sửng xét án. Bấy giờ thái thú Bắc
Hải là Khổng Dung ở Hứa Đô, nhân
thấy việc ấy, vào can Tháo rằng: -
Dương Công vốn bốn đời nay vẫn
có đức thanh liêm, há vi nhân việc
họ Viên mà bắt tội? Tháo nói: - Việc
ấy là tự triều đinh chớ có tại tôi đâu!
Dung hỏi: - Ngày xưa, giả thử
Thành Vương giết Thiệu Công, thì
Chu Công có chối được rằng không
biết chẳng? Bất đắc dĩ Tháo phải
cách chức Bưu, đuổi về quê. Bấy
giờ có quan Nghị Lang là Triệu
Phạm thấy Tháo chuyên quyền, làm
sớ tâu vua hạch Tháo rằng: - Tháo
tự tiện không tâu vua dám làm tội
đại thần, thê là mạn phép quá!
Tháo giận lắm, lập tức bắt Triệu
Phạm đem giết. Vì thế các quan ai
cũng sợ hãi. Mưu sĩ là Trình Đức
nói: - Nay minh công uy danh mỗi
ngày mỗi thịnh, sao không nhân lúc
này mà làm việc vương bá? Tháo
nói: - Thủ tục triều đinh còn nhiều,
chưa nên kinh động. Ta nên mời
vua đi săn, để xem ý tứ các quan ra
sao đã. Tháo liền sai chọn ngựa tốt
và chim ưng giỏi, chó săn hay, cung
tên đủ cả, trước họp binh ở ngoài
thành, rồi mời thiên tử đi săn. Vua
nói: - Săn bắn không phải là chính
đạo. - Tháo thưa: - Đế vương ngày
xưa mùa xuân đi săn gọi là sưu,
mùa hạ đi săn gọi là miêu, mùa thu
đi săn gọi là kiển, mùa đông đi săn
gọi là thú; bốn mùa cùng ra ngoài
cõi để biểu thị võ lực với thiên hạ.
Nay bốn bể đương lúc nhiều loạn,
bệ hạ chính nên đi săn để giảng
việc võ. Vua chẳng nghe chẳng

chu chéng . xuán dé yǔ guan , zhang gē ? gong cha jiàn , nèi chuan yǎn xin jiǎ , shǒu chí bing qì , yǐn shù shí qí suí jià chu xǔ chang . cáo cáo qí zhuǎ huáng fei diàn mǎ , yǐn shí wàn zhì zhòng , yǔ tian zi liè yú xǔ tiān . jun shì pái kai wéi cháng , zhōu guǎng èr bǎi yú lǐ . cáo yǔ tian zi bìng mǎ ér xíng , zhì zheng yī mǎ tóu . bèi hòu dou shì cáo zhī xīn fù jiàng xiào . wén wǔ bǎi guan , yuǎn yuǎn shì cóng , shéi gǎn jìn qián . dang rì xiān dì chí mǎ dào xǔ tiān , liú xuán dé qǐ ju dào bàng . dì yue : " zhèn jin yù kàn huáng shú shè liè . " xuán dé lǐng mìng shàng mǎ , hu cǎo zhōng gǎn qǐ yì tù . xuán dé shè zhì , yi jiàn zhèng zhōng nǎ tū . dì hè cǎi . zhuǎn guò tǔ bo , hu jiàn jīng jí zhōng gǎn chu yi zhì dà lù . dì lián shè san jiàn bù zhōng , gù wèi cáo yue : " qīng shè zhì . " cáo jiù tǎo tian zi bǎo diào gong , jìn ? jiàn , kòu mǎn yí shè , zhèng zhōng lù bēi , dào yú cǎo zhōng . qún chén jiàng xiào , jiàn liǎo jin ? jiàn , zhi dào tian zi shè zhōng , dou yǒng yuè xiàng dì hu " wàn suì " . cáo cáo zòng mǎ zhí chu , zhe yú tian zi zhì qián yǐ yíng shòu zhì . zhòng jie shi sè . xuán dé bēi hòu yún zhǎng dà nù , ti qǐ wò cán

，随即上逍遥马，带宝雕弓、金鉢箭，排銮驾出城。玄德与关、张各弯弓插箭，内穿掩心甲，手持兵器，引数十骑随驾出许昌。曹操骑爪黄飞电马，引十万之众，与天子猎于许田。军士排开围场，周广二百余里。操与天子并马而行，只争一马头。背后都是操之心腹将校。文武百官，远远侍从，谁敢近前。当日献帝驰马到许田，刘玄德起居道傍。帝曰：“朕今欲看皇叔射猎。”玄德领命上马，忽草中赶起一兔。玄德射之，一箭正中那兔。帝喝采。转过土坡，忽见荆棘中赶出一只大鹿。帝连射三箭不中，顾谓操曰：“卿射之。”操就讨天子宝雕弓、金鉢箭，扣满一射，正中鹿背，倒于草中。群臣将校，见了金鉢箭，只道天子射中，都踊跃向帝呼“万岁”。曹操纵马直出，遮于天

dữ quan, trương các loan cung sáp tiễn, nội xuyên yểm tâm giáp, thủ trì binh khí, dẫn số thập kỵ tùy giá xuất hứa xương. Tào thao kỵ trảo hoàng phi điện mã, dẫn thập vạn chi chúng, dữ thiên tử liệp vu hứa điền. Quân sĩ bài khai vi trường, chu quảng nhị bách dư lí. Thao dữ thiên tử tịnh mã nhi hành, chỉ tranh nhất mã đầu. Bối hậu đô thị thao chi tâm phúc tương giáo. Văn võ bách quan, viễn viễn thị tòng, thùy cảm cận tiền. Đương nhật hiến đế trì mã đáo hứa điền, lưu huyền đức khởi cư đạo băng. Đế viết: "Trẫm kim dục khán hoàng thúc xạ liệp." Huyền đức lĩnh mệnh thượng mã, hốt thảo trung cản khởi nhất thỏ. Huyền đức xạ chi, nhất tiễn chánh trung na thỏ. Đế hát thai. Chuyển quá thỏ pha, hốt kiền kinh cúc trung cản xuất nhất chỉ đại lộc. Đế liên xạ tam tiễn bắt trung, có vị thao viết: "Khanh xạ chi." Thao tựu thảo thiên tử bảo diêu cung, kim phê tiễn, khẩu mãn nhất xạ, chánh trung lộc bối, đáo vu thảo trung. Quần thần tương giáo, kiền liều kim phê tiễn, chỉ đạo thiên tử xạ trúng, đô dũng dược hướng đế hô "Vạn tuế". Tào thao túng mã trực xuất, già vu thiên tử chi tiền dĩ nghênh thụ chi. Chúng giao thất sắc. Huyền đức bối hậu vân trường đại nộ, dịch khởi ngựa tàm mi, tĩnh khai đan

được, liền lên ngựa Tiêu Diêu, đeo cung khảm ngọc và tên bit vàng, bày đồ loan giá ra thành. Huyền Đức cùng Quan, Trương ba người đeo cung, dắt ngựa, trong mặc áo giáp che bụng, tay cầm đồ binh khí, dẫn vài chục quân kỵ mã theo vua ra Hứa Xương. Táo Tháo cưỡi ngựa Phi Điện sắc vàng, dẫn mười vạn quân, cùng vua đi săn ở Hứa Điền. Quân sĩ vây vòng quanh, rộng hơn hai trăm dặm. Tháo sóng ngựa cho đi chỉ kém ngựa vua có một đầu, sau lưng toàn là tướng tâm phúc của Tháo đi theo. Trăm quan văn võ đi tận đồng xa không ai dám đến gần. Khi vua đi đến Hứa Điền, Lưu Bị nhảy ngựa xuống đứng cạnh đường hỏi thăm sức khỏe của vua. Vua nói: - Trẫm muốn xem tài săn bắn của Hoàng Thúc. Lưu Bị lĩnh mệnh lên ngựa. Bỗng trông đám cổ có một con thỏ chạy ra. Bị bắn một mũi tên trúng ngay. Vua reo lên một tiếng. Đi qua một cái gò, chợt thấy trong bụi gai một con hươu lớn chạy ra vua bắn luôn ba phát không tin, bèn ngoảnh lại bảo Tháo rằng: - Người bắn đi! Tháo xin mượn cung ngọc tên vàng của vua, giương lên bắn một phát, tin ngay giữa lưng, hươu ngã trong đầm cổ. Các đại thần và các tướng trông thấy lưng hươu có tên bit vàng, tưởng vua bắn tin, cùng chạy lên trước mặt vua reo: Vạn tuế! Tào Tháo té ngựa ra đứng trước mặt vua để nhận lấy những lời chúc mừng. Trăm quan thấy vậy ai nấy đều tái mặt. Sau lưng Huyền Đức,

méi , zheng kai dan fèng yǎn , tí dao paì mǎ biàn chu , yào zhǎn cáo cào . xuán dé jiàn liǎo , huang máng yáo shǒu sòng mù . guan gong jiàn xiong rú cǐ , biàn bù gǎn dòng . xuán dé qiè shén xiàng cáo chēng hè yue : " chéng xiāng shén shè , shì suǒ hǎn jí ! " cáo xiào yue : " cǐ tian zì hóng fú ēr . " nǎi huí mǎ xiàng tian zì chēng hè , jǐng bù xiànn huán bǎo diao gong , jiù zì xuán dài . wéi cháng yǐ bà , yàn yú xǔ tián . yàn bì , jià huí xǔ dou . zhòng rén gè zì guì xie . yún cháng wèn xuán dé yue : " cáo zéi qì jun wǎng shàng , wǒ yù sha zhī , wèi guó chū hài , xiong hé zhǐ wǒ ? " xuán dé yue : " tóu shǔ jì qì . cáo yǔ dì xiāng lí zhì yǐ mǎ tóu , qí xìn fù zhì rén , zhōu huí yǒng shì ; wú dì ruò chěng yǐ shí zhì nù , qīng yǒu jǔ dòng , tǎng shì bù chéng , yǒu shāng tian zì , zuì fǎn zuò wǒ děng yǐ . " yún cháng yue : " jin rì bù sha cǐ zéi , hòu bì wèi huò . " xuán dé yue : " qiè yí mì zhì , bù kě qīng yán . " què shuo xiān dì huí gong , qì wèi fú huáng hòu yue : " zhèn zì jí wèi yǐ lái , jiān xióng bìng qǐ : xian shòu dǒng zhuó zhì yang , hòu zao ? , sì zhì luàn . cháng rén wèi shòu zhì kǔ , wú yǔ rǔ dang zhì . hòu de

予之前以迎受之。众皆失色。玄德背后云长大怒，剔起卧蚕眉，睁开丹凤眼，提刀拍马便出，要斩曹操。玄德见了，慌忙摇手送目。关公见兄如此，便不敢动。玄德欠身向操称贺曰：“丞相神射，世所罕及！”操笑曰：“此天子洪福耳。”乃回马向天子称贺，竟不献还宝雕弓，就自悬带。围场已罢，宴于许田。宴毕，驾回许都。众人各自归歇。云长问玄德曰：“操贼欺君罔上，我欲杀之，为国除害，兄何止我？”玄德曰：“投鼠忌器。操与帝相离只一马头，其心腹之人，周回拥侍；吾弟若逞一时之怒，轻有举动，倘事不成，有伤天子，罪反坐我等矣。”云长曰：“今日不杀此贼，后必为祸。”玄德曰：“且宜秘之，不可轻言。”却说献帝回宫，泣谓伏皇后曰：“朕自即位以

phượng nhãnh, đè đao phách mǎ tiện xuất, yêu trẫm tào thao. Huyền đức kiến liễu, hoảng mang diêu thủ tống mục. Quan công kiến huynh như thủ, tiễn bắt cảm động. Huyền đức khiêm thân hướng thao xung hạ viết: "Thùa tướng thần xạ, thế sở hân cập!" Thao tiểu viết: "Thủ thiên tử hồng phúc nhĩ." Nái hồi mǎ hướng thiên tử xung hạ, cánh bắt hiến hoàn bảo diêu cung, tựu tự huyền dài. Vì trường dĩ bãi, yến vu hứa điền. Yến tất, giá hồi hứa đô. Chúng nhân các tự quy hiết. Văn trường vấn huyền đức viết: "Thao tặc khi quân vông thượng, ngã dục sát chi, vi quốc trừ hại, huynh hà chỉ ngã?" Huyền đức viết: "Đầu thủ kí khí. Thao dữ để tương lì chỉ nhất mã đầu, kí tâm phúc chi nhân, chu hồi úng thị; ngô đệ nhuợc sính nhất thời chi nộ, khinh hữu cử động, thảng sự bất thành, hữu thương thiên tử, tội phản tọa ngã đẳng hĩ." Văn trường viết: "Kim nhật bắt sát thủ tặc, hậu tất vi họa." Huyền đức viết: "Thả nghi bí chí, bắt khả khinh ngôn." Khuốc thuyết hiến để hồi cung, khắp vị phục hoàng hậu viết: "Trẫm tự túc vị dĩ lai, gian hùng tịnh khởi; tiên thụ đồng trác chí ương, hậu tao giác, tǐ chí loạn. Thường nhân vị thụ chí khổ, ngô dữ nhữ đương chí. Hậu đắc tào thao, dĩ vi xã tắc chí thần; bất ý chuyen

Quan Vân Trường giận lắm, mày tăm dụng ngược, mắt phượng giương to, cầm dao, thúc ngựa định ra chém Tào Tháo. Huyền Đức biết ý, vội vàng vẩy tay đưa mắt. Quan Công thấy anh ra hiệu, phải chịu đứng im. Huyền Đức ngoảnh lại mừng Tào Tháo rằng: - Thùa tướng bắn tài trong đòn hiểm có! Tháo cười nói nhún rằng: - Ấy cũng nhờ phúc lớn của thiên tử. Rồi Tháo quay ngựa ngoanh vào vua chúc mừng, nhưng từ đầu giữ lấy cung khâm ngọc, không trả vua nữa. Sẵn bắn xong, Tháo mở một tiệc yến ở Hứa Điền, rồi rước vua về Hứa Đô. Khi các quan tướng đâu đã về đây rồi, Quan Vũ mới hỏi Lưu Bị rằng: - Thằng giặc Tào nó dỗi vua khinh trên, tôi toan giết nó để trừ hại cho nước, sao anh lại ngăn tôi? Lưu Bị nói: - Ném chuột còn phải lo vỡ đồ quý, Tháo đứng cách vua chỉ có một đầu ngựa, mà những người tâm phúc nó đi xúm xít cả chung quanh, nếu em nhân cơn giận làm liều không nghĩ, nhớ việc không xong, hại đến thiên tử thì có phải tội tại chúng ta không? Quan Vũ nói: - Nay không giết thằng giặc ấy tắt sinh vạ về sau. Lưu Bị nói: - Hãy giữ kín, không được nói một cách vội vàng. Vua về cung, nghĩ đến việc đi săn hôm ấy, tủi mà khóc, bảo với vợ là Phục Hoàng hậu rằng: - Ta từ khi lên ngôi đến giờ, gặp nhiều gian hùng. Trước thì Đồng Trác, sau thì Thôi, Dĩ. Những điều khổ ái mà người ta chưa từng thấy bao giờ, ta và Hoàng hậu đều

cáo cáo , yǐ wèi shè jì zhī chén ; bù yì zhuān guó nòng quán , shàn zuò wei fú . zhèn měi jiàn zhì , bèi ruò máng cì . jin rì zài wéi cháng shàng , shen yíng hu hè , wú lǐ yǐ jí ! zǎo wǎn bì yǒu yì móu , wú fu fù bù zhī sī suō yě ! " fú huáng hòu yue : " mǎn cháo gong qīng , ju shí hàn lù , jìng wú yí rén néng jiù guó nán hu ? " yán wèi bì , hu yí rén zì wài ér rù yue : " dì , hòu xiù you . wú jǔ yí rén , kě chū guó hài . " dì shì zhì , nǎi fú huáng hòu zhī fù fú wán yě . dì yǎn lèi wèn yue : " huáng zhàng yì zhì cào zéi zhì zhuān héng hu ? " xiàn yue : " xǔ tián shè lù zhì shì , shéi bù jiàn zhì ? dàn mǎn cháo zhì zhōng , fei cáo zong zú , zé qí mén xià . ruò fei guó qí , shéi kěn jìn zhong tǎo zéi ? lǎo chén wú quán , nán xíng cǐ shì . che qí jiāng jun guó jiù dǒng chéng kě tuo yě . " dì yue : " dǒng guó jiù duo fù guó nán , zhèn gong sù zhì ; kě yí rù nèi , gòng yì dà shì . " xiàn yue : " bì xià zuò yòu jie cào zéi xin fù , tǎng shì xiè , wèi huò bù shen . " dì yue : " rán zé nài hé ? " wán yue : " chén yǒu yì jì : bì xià kě zhì yí yí lǐng , qū yù dài yí tiáo , mì cì dǒng chéng ; què yú dài chèn nèi féng yí mì zhào yǐ cì zhì , lìng dào jia jiàn

来，奸雄并起：先受董卓之殃，后遭傕、汜之乱。常人未受之苦，吾与汝当之。后得曹操，以为社稷之臣；不意专国弄权，擅作威福。朕每见之，背若芒刺。今日在围场上，身迎呼贺，无礼已极！早晚必有异谋，吾夫妇不知死所也！”伏皇后曰：“满朝公卿，俱食汉禄，竟无一人能救国难乎？”言未毕，忽一人自外而入曰：“帝，后休忧。吾举一人，可除国害。”帝视之，乃伏皇后之父伏完也。帝掩泪问曰：“皇丈亦知操贼之专横乎？”宪曰：“许田射鹿之事，谁不见之？但满朝之中，非操宗族，则其门下。若非国戚，谁肯尽忠讨贼？老臣无权，难行此事。车骑将军国舅董承可托也。”帝曰：“董国舅多赴国难，朕躬素知；可宜入内，共议大事。”宪曰：“陛下左右皆操贼

quốc lộng quyền, thiện tác uy phúc. Trẫm mỗi kiến chi, bối nhược mang thứ. Kim nhật tại vi trường thượng, thân nghênh hô hạ, vô lễ dĩ cực! Tảo vân tất hữu di mưu, ngô phu phụ bắt tri tử sở dã! "Phục hoàng hậu viết: "Mãn triều công khanh, câu thực hán lộc, cánh vô nhất nhân năng cứu quốc nan hò?" Ngôn vị tắt, hốt nhất nhân tự ngoại nhi nhập viết: "Đế, hậu hưu ưu. Ngô cử nhất nhân, khả trừ quốc hại." Đế thị chi, nãi phục hoàng hậu chi phụ phục hoàn dã. Đế yểm lệ vấn viết: "Hoàng trượng diệc tri thao tặc chi chuyên hoành hò?" Hiến viết: "Hứa điền xạ lộc chi sự, thùy bất kiến chi? Đãn mãn triều chi trung, phi thao tông tộc, tắc kì môn hạ. Nhược phi quốc thích, thùy khảng tǎn trung thảo tặc? Lão thần vô quyền, nan hành thử sự. Xa ky tướng quân quốc cữu đồng thừa khả thác dã." Đế viết: "Đồng quốc cữu đa phó quốc nan, trẫm cung tố tri; khả nghi nhập nội, cộng nghị đại sự." Hiến viết: "Bệ hạ tả hữu giai thao tặc tâm phúc, thảng sự tiết, vi họa bất thâm." Đế viết: "Nhiên tắc nại hà?" Hoàn viết: "Thần hữu nhất kế: bệ hạ khả ché y nhất lĩnh, thủ ngọc đái nhất điểu, mặt tú đồng thừa; khuốc vu đái sắn nội phùng nhất mật chiếu dĩ tứ chi, lệnh đáo gia kiến chiếu, khả dĩ trú dạ

ném trải cả. Đến nay gặp Tào Tháo, tưởng nó là bầy tôi xâ tác, không ngờ nó lộng quyền, tác oai tác phúc. Ta trông thấy nó bao giờ là như chông gai cắm vào lưng bấy giờ. Hôm nay đi săn, nó ra nhận lấy lời chúc mừng của các quan, thật là vô lễ. Nay mai tất có vợ, vợ chồng ta chưa biết chết chỗ nào. Phục Hoàng hậu nói: - Công khanh đầy triều đều ăn lộc nhà Hán, chẳng nhẽ lại không có ai cứu được quốc nạn hay sao? Phục Hoàng hậu chưa nói dứt lời thì có một người ở ngoài bước vào tâu rằng: - Xin vua và Hoàng hậu đừng lo. Tôi xin cử một người có thể cứu được nạn nước. Vua trông ra thì là bố đẻ Phục Hoàng hậu là Phục Hoàn. Vua gạt nước mắt hỏi rằng: - Quốc Trượng cũng biết giặc Tháo nó chuyên quyền à? Hoàn nói: - Xem như việc bắn hươu ở Hứa Điền thì ai chẳng biết, chỉ vì cả triều văn võ, phi là họ hàng Tháo thì là đầy tớ nó. Nếu không phải quốc thích thì ai chịu hết lòng đánh giặc. Lão thần không có quyền thế gì, khó mà làm nổi việc ấy, nhưng có xa ky tướng quân là Đồng thừa, có thể tin cậy. Vua nói: - Đồng quốc cữu nhiều lần liều mình với nạn nước ta vốn đã biết, nên vời vào trong cung để bàn việc lớn. Hoàn nói: - Tả hữu ở đây đều là tâm phúc của giặc Tháo, nếu việc tiết lộ sẽ xảy ra vạ to. Vua hỏi: - Thế thì nên làm thế nào? Hoàn nói: - Tôi có một kế: Bệ hạ nên cho may một cái áo bào và làm một cái đai ngọc, mặt ban cho Đồng thừa;

zhào , kě yǐ zhòu yè huà cè ,
shén guǐ bù jué yī . " dì rán
zhi , fú wán cí chu .

心腹，倘事泄，为祸不深。”帝曰：“然则奈何？”完曰：“臣有一计：陛下可制衣一领，取玉带一条，密赐董承；却于带衬内缝一密诏以赐之，令到家见诏，可以昼夜画策，神鬼不觉矣。”帝然之，伏完辞出。

5 dì nǎi zì zuò yì mì zhào , yǎo
pò zhǐ jian , yǐ xiě xiě zhì , àn
lìng fú huáng hòu féng yù yù
dài zǐ jīn chèn nèi , què zì
chuan jīn páo , zì xì cǐ dài ,
lìng nèi shǐ xuān dǒng chéng
rù . chéng jiàn dì lǐ bì , dì yue
: " zhèn yè lái yǔ hòu shuo
bà hé zhī kǔ , niàn guó jiù dà
gong , gù tè xuān rù wéi láo ."
chéng dùn shǒu xiè . dì yǐn
chéng chu diàn , dào tài
miào , zhuǎn shàng gong
chén gé nèi . dì fén xiāng lǐ
bì , yǐn chéng guan huà
xiàng . zhōng jiān huà hàn
gao zǔ róng xiàng . dì yue : "
wú gao zǔ huáng dì qǐ shen
hé dì ? rú hé chuàng yè ?"
chéng dà jīng yue : " bì xià xì
chén ěr . shèng zǔ zhì shì ,
hé wèi bù zhì ? gao huáng dì
qǐ zì sì shàng tíng cháng , tí
san chí jiàn , zhǎn shé qǐ yì ,
zòng héng sì hǎi , san zài

hoa sách, thần quỷ bắt giác hĩ."
để nhiên chỉ, phục hoàn từ
xuất.

ở trong đai để tờ mật chiếu, khi về
nhà thấy tờ chiếu, Thừa sẽ ngày
đêm nghĩ kế tiến hành, thế thì dù
quỷ thần cũng không biết được.
Vua lấy làm phải. Phục Hoàn lui ra.

帝乃自作一密诏，咬破
指尖，以血写之，暗令
伏皇后缝于玉带紫锦衬
内，却自穿锦袍，自系
此带，令内史宣董承入
。承见帝礼毕，帝曰：
“朕夜来与后说霸河之
苦，念国舅大功，故特
宣入慰劳。”承顿首谢
。帝引承出殿，到太庙
，转上功臣阁内。帝焚
香礼毕，引承观画像。
中间画汉高祖容像。帝
曰：“吾高祖皇帝起身
何地？如何创业？”承
大惊曰：“陛下戏臣耳
。圣祖之事，何为不知
？高皇帝起自泗上亭长
，提三尺剑，斩蛇起义

Đé nãi tự tác nhát mật chiếu,
giảo phá chỉ tiêm, dĩ huyết tă
chi, ám lệnh phục hoàng hậu
phùng vu ngọc đái tử cầm sấn
nội, khước tự xuyên cầm bào,
tự hệ thử đái, lệnh nội sử tuyên
đồng thừa nhập. Thừa kiến đế
lễ tất, đế viết: "Trẫm dạ lai dũ
hậu thuyết bá hà chi khổ, niệm
quốc cứu đại công, có đặc
tuyên nhập úy lao." Thừa đón
thủ tạ. Đế dẫn thừa xuất điện,
đáo thái miếu, chuyển thương
công thần các nội. Đế phàn
hương lễ tất, dẫn thừa quan
hoa tượng. Trung gian họa hán
cao tổ dung tượng. Đế viết:
"Ngô cao tổ hoàng đế khởi thân
hà địa? Như hà sáng nghiệp?"
Thừa đại kinh viết: "Bệ hạ hí
thần nhĩ. Thánh tổ chi sự, hà vi
bắt tri? Cao hoàng đế khởi tự
tứ thương đình trường, đế tam
xích kiềm, trẫm xà khởi nghĩa,
tung hoành tứ hải, tam tái vong

Vua tự làm tờ chiếu, cắn đầu ngón
tay lấy máu viết, mặt sai Hoàng hậu
may vào trong lằn lót gấm tía ở
trong đai ngọc; rồi sai nội sứ triệu
Đồng Thừa vào. Thừa vào ra mắt,
lễ xong, vua nói: - Tối hôm qua,
trẫm và Hoàng hậu nói chuyện lại
những sự khổ ải ở Bá Hà khi trước,
nhân nhớ đến công to của quốc
cữu, nên cho vời vào có mấy lời úy
lạo. Thừa rập đầu lạy ta. Vua dắt
Thừa ra điện đến Thái miếu rồi lên
gác công thần. Vua đốt hương lễ
xong, dẫn Thừa đến xem tranh
truyền thần, bức tranh giữa vẽ
tượng Hán Cao Tổ. Vua nói: - Cao
Tổ Hoàng Đếta xuất thân ở đâu?
Sáng nghiệp thế nào? Thừa giật
mình tâu rằng: - Bệ hạ hỏi bốn tôi,
việc thánh tổ sao ngài lại chẳng
biết. Cao Hoàng Đế xuất thân làm
Đinh trưởng ở Tứ Thủy, cầm thanh
gươm ba thước chém rắn khởi
nghĩa, tung hoành bốn bể, ba năm
phá được nhà Tần, năm năm diệt

wáng qín , wǔ nián miè chǔ : suì yǒu tian xià , lì wàn shí zhī jí yè . " dì yue : " zǔ zong rú cǐ ying xióng , zi sun rú cǐ nuò ruò , qǐ bù kě tàn ! " yin zhǐ zuǒ yòu èr fù zhì xiàng yue : " cǐ èr rén fei liù hóu zhang liáng ,? hóu xiao hé ye ? " chéng yue : " rán yē . gao zǔ kai jí chuàng yè , shí lài èr rén zhī lì . " dì huí gù zuǒ yòu jiào yuǎn , nǎi mì wèi chéng yue : " qīng yì dang rú cǐ èr rén lì yú zhèn cè . " chéng yue : " chén wú cùn gong , hé yǐ dang cǐ ? " dì yue : " zhèn xiǎng qīng xi dou jiù jià zhì gong , wèi cháng shǎo wàng , wú kě wèi cì . " yin zhǐ suǒ zhe páo dài yue : " qīng dang yǐ zhèn cǐ páo , xì zhèn cǐ dài , cháng rú zài zhèn zuǒ yòu yě . " chéng dùn shǒu xiè . dì jiě páo dài cì chéng , mì yǔ yue : " qīng guī kě xì guan zhì , wù fù zhèn yì . " chéng huì yì , chuan páo xì dài , cí dì xià gé .

6 zǎo yǒu rén bào zhī cáo cào yue : " dì yǔ dōng chéng deng gong chén gé shuo huà . " cáo jí rù cháo lái kàn .

，纵横四海，三载亡秦，五年灭楚：遂有天下，立万世之基业。”帝曰：“祖宗如此英雄，子孙如此懦弱，岂不可叹！”因指左右二辅之像曰：“此二人非留侯张良、酂侯萧何耶？”承曰：“然也。高祖开基创业，实赖二人之力。”帝回顾左右较远，乃密谓承曰：“卿亦当如此二人立于朕侧。”承曰：“臣无寸功，何以当此？”帝曰：“朕想卿西都救驾之功，未尝少忘，无可为赐。”因指所着袍带曰：“卿当衣朕此袍，系朕此带，常如在朕左右也。”承顿首谢。帝解袍带赐承，密语曰：“卿归可细观之，勿负朕意。”承会意，穿袍系带，辞帝下阁。

早有人报知曹操曰：“帝与董承登功臣阁说话。”操即入朝来看。董

tần, ngũ niên diệt sở: toại hữu thiêng hạ, lập vạn thế chi cơ nghiệp. "Đế viết: "Tổ tông như thủ anh hùng, tử tôn như thủ nọa nhược, khởi bát khả thán!" Nhân chỉ tả hữu nhị phụ chí tượng viết: "Thủ nhị nhân phi lưu hầu trương lương, toàn hầu tiêu hà da?" Thừa viết: "Nhiên dã. Cao tổ khai cơ sáng nghiệp, thật lại nhị nhân chí lực." Đế hỏi cố tả hữu giác viễn, nãi mật vị thừa viết: "Khanh diệc đương như thủ nhị nhân lập vu trẫm trắc." Thừa viết: "Thần vô thần công, hà dĩ đương thủ?" Đế viết: "Trẫm tưởng khanh tây đô cứu giá chi công, vị thường thiều vong, vô khả vi tú." Nhân chỉ sở trú bào đái viết: "Khanh đương y trẫm thủ bào, hेत्रãm thủ đái, thường như tại trẫm ta hữu dã." Thừa đón thủ tạ. Đế giải bào đái tú thừa, mật ngũ viết: "Khanh quy khả tế quan chi, vật phụ trẫm ý." Thừa hội ý, xuyên bào hेत्रãm, từ đế hạ các.

được nước Sở, bởi vậy mới có thiên hạ, lập cơ nghiệp muôn đời. Vua bèn nói: - Quốc cứu thủ ngãm xem: Tổ tôn anh hùng như thế mà con cháu thì hèn mạt thế này, chẳng xót lấm ru! Vua nói thế, rồi trả vào hai bức tranh hai bên mà hỏi Thừa rằng: - Đây có phải Lưu Hầu Trương Lương không? Đây có phải Tân Hầu Tiêu Hà không? Thừa tâu rằng: - Phải, đức Cao Tổ khi xưa cũng nhờ sức hai người ấy mà dựng nên cơ đồ. Vua ngoảnh lại, thấy tả hữu đứng xa cả, mới sẽ bảo Thừa rằng: - Người cũng nên đứng bên cạnh trẫm như hai người ấy. Thừa nói: - Tôi chẳng có tấc công nào, đâu dám sánh với các ông ấy? Vua nói: - Trẫm nghĩ công ngươi cứu giá ở Tây Đô, không bao giờ quên, chưa lấy gì trả lại được. Rồi trả vào áo bào và đai bảo Thừa: - Người mặc áo này, thắt đai này cũng nhu thường đứng bên cạnh mình trẫm. Thừa rập đầu lạy tạ. Vua cởi áo cởi đai đưa cho Thừa vào bảo thầm rằng: - Người về nên nhìn cho kỹ, đừng phụ lòng trẫm! Thừa biết ý, mặc áo đeo đai, rồi bái từ xuống gác trở ra.

Tào hữu nhân báo tri tào thao viết: "Đế dữ đồng thừa đăng công thần các thuyết thoại." Thao tức nhập triều lai khán.

Có người báo với Tào Tháo rằng: - Thấy vua cùng Đồng Thừa lên gác công thần nói chuyện. Tháo lập tức vào triều xem. Đồng Thừa đi ra,

dǒng chéng chu gé , cái guò gong mén , qià yù cǎo lái ; jí wú duō bì chǔ , zhǐ de lì yú lù cè shi lǐ . cào wèn yue : " guó jiù hé lái ? " chéng yue : " shì méng tian zì xuān zhào , cì yǐ jīn páo yù dài . " cào wèn yue : " hé gù jiàn cì ? " chéng yue : " yìn niàn mǒu jiù rì xi dou jiù jià zhì gōng , gù yǒu cǐ cì . " cào yue : " jiě dài wǒ kàn . " chéng xīn zhī yì dài zhōng bì yǒu mì zhào , kǒng cáo kàn pò , chí yán bù jiě . cào chì zuǒ yòu : " jí jiě xià lái ! " kàn liǎo bàn shǎng , xiào yue : " guǒ rán shì tiáo hǎo yù dài ! zài tuo xià jīn páo lái jiè kàn . " chéng xīn zhōng wèi jù , bù gǎn bù cóng , suì tuo páo xiàn shàng . cào qín zì yǐ shǒu tí qǐ , duì rì yǐng zhōng xì xì xiáng kàn . kàn bì , zì jǐ chuan zài shen shàng , xì liǎo yù dài , huí gù zuǒ yòu yue : " cháng duǎn rú hé ? " zuǒ yòu chēng měi . cào wèi chéng yue : " guó jiù jí yǐ cǐ páo dài zhuǎn cì yǔ wú , hé rú ? " chéng gào yue : " jun en suǒ cì , bù gǎn zhuǎn zèng ; róng mǒu bié zhì fèng xiàn . " cào yue : " guó jiù shòu cǐ yǐ dài , mò fei qí zhōng yǒu móu hu ? " chéng jīng yue : " mǒu yan gǎn ? chéng xiāng rú yào , biàn dāng liù xià . " cào yue : " gong shòu jun cì , wú hé

承出阁，才过宫门，恰遇操来；急无躲避处，只得立于路侧施礼。操问曰：“国舅何来？”承曰：“适蒙天子宣召，赐以锦袍玉带。”操问曰：“何故见赐？”承曰：“因念某旧日西都救驾之功，故有此赐。”操曰：“解带我看。”承心知衣带中必有密诏，恐操看破，迟延不解。操叱左右：“急解下来！”看了半晌，笑曰：“果然是条好玉带！再脱下锦袍来借看。”承心中畏惧，不敢不从，遂脱袍献上。操亲自以手提起，对日影中细细详看。看毕，自己穿在身上，系了玉带，回顾左右曰：“长短如何？”左右称美。操谓承曰：“国舅即以此袍带转赐与吾，何如？”承告曰：“君恩所赐，不敢转赠；容某别制奉献。”操曰：“国舅受此衣带，莫非其中有谋乎？”承惊曰：

Đồng thừa xuất các, tài quá cung môn, khập ngộ thao lai; cấp vô đáo tị xử, chỉ đắc lập vu lộ trắc thi lễ. Thao vấn viết: "Quốc cữu hà lai?" Thừa viết: "Thích mông thiên tử tuyê triêu, tú dĩ cầm bào ngọc đá." Thao vấn viết: "Hà cố kiến tú?" Thừa viết: "Nhân niệm mỗ cựu nhật tây đô cứu giá chi công, có hữu thủ tú." Thao viết: "Giải đái ngã khán." Thừa tâm tri y đái trung tất hữu mật chiếu, khùng thao khán phá, trì duyên bắt giải. Thao sát tả hữu: "Cấp giải hà lai!" Khán liễu bán thường, tiêu viết: "Quả nhiên thị điêu hảo ngọc đá! Tái thoát hạ cầm bào lai tá khán." Thừa tâm trung úy cụ, bắt cảm bắt tòng, toại thoát bào hiền thượng. Thao thân tự dĩ thủ đè khởi, đổi nhật ảnh trung tế tế tường khán. Khán tất, tự kỷ xuyễn tại thân thượng, hệ liễu ngọc đá, hồi cố tả hữu viết: "Trường đoán như hà?" Tả hữu xưng mĩ. Thao vị thừa viết: "Quốc cữu túc dĩ thủ bào đá chuyển tú dũ ngô, hà như?" Thừa cáo viết: "Quân ân sở tú, bắt cảm chuyển tặng; dung mỗ biệt chế phụng hiến." Thao viết: "Quốc cữu thụ thủ y đái, mạc phi kì trung hữu mưu hồ?" Thừa kinh viết: "Mỗ yên cảm? Thừa tương như yêu, tiện đương lưu hạ." Thao viết: "Công thụ quân tú, ngô hà tương đoạt? Liêu vi hí nhĩ." Toại thoát bào đá hoàn

vừa qua cửa cung, gấp ngay Tào Tháo đến, không thể ẩn nấp vào đâu được, phải đứng ở cạnh đường, vái chào. Tháo hỏi: - Quốc cữu đi đâu vậy? Thừa nói: - Thiên tử vừa cho vời vào ban cho áo gấm và đai ngọc này. Tháo nói: - Nhân việc gì mà vua ban cho thế? Thừa nói: - Nhân thiên tử nhớ đến công cứu giá ở Tây Đô ngày xưa nên ban cho những đồ quý ấy. Tháo nói: - Cởi đai cho ta xem. Phục Hoàng hậu khâu mật chiếu vào trong đai ngọc. Thừa cũng đoán trong đai có mật chiếu, sợ Tháo khám thấy, ngần ngừ không cởi. Tháo sai tả hữu lột ra, xem ước chừng nửa giờ, rồi cười mà nói rằng: - Quả nhiên là đai ngọc đẹp lắm. Cởi nốt áo ta xem! Thừa trong lòng sợ hãi, không dám cưỡng, phải cởi áo đưa ra. Tháo cầm lấy, soi lên bóng mặt giờ nhìn xem từng tí. Xem xong Tháo mặc vào mình, đeo cả đai rồi hỏi tả hữu: - Đài hay vẫn? Tả hữu khen áo đai vừa vắn lắm. Tháo bảo Thừa: - Quốc cữu cho lại ta áo này, đai này có được không? Thừa nói: - Của vua ban cho, tôi không dám biếu. Xin về may bộ khác để dâng thừa tướng. Tháo hỏi: - Quốc cữu nhận áo đai ấy, ở trong có ý gì không? Thừa thất kinh nói rằng: - Tôi đâu dám thế! Có phải thừa tướng muốn dùng tôi xin dâng. Tháo nói: - Quốc cữu chịu ơn vua, ta sao nỡ cướp! Ta nói bốn đầy thôi. Rồi cởi áo và đai trả Đồng Thừa.

xiang duó ? liáo wèi xì ěr ."
suì tuo páo dài huán chéng .

7 chéng cí cáo guī jia , zhì yè
dú zuò shù yuàn zhōng ,
jiāng páo zì xì fǎn fù kàn liǎo
, bìng wú yì wù . chéng si
yue : " tian zì cì wǒ páo dài ,
mìng wǒ xì guān , bì fei wú
yì ; jin bù jiàn shèn zong jì ,
hé yě ? " suí yòu qū yù dài
jiǎn kàn , nǎi bái yù líng lóng
, niǎn chéng xiǎo lóng chuān
hua , bèi yòng zǐ jīn wèi chèn
, féng zhuì duān zhěng , yì
bìng wú yì wù , chéng xīn yí ,
fàng yú zhuō shàng , fān fù
xún zhì . liáng jiǔ , quán shèn
. zhèng yù fú jí ér qín , hu
rán deng hua luò yú dài
shàng , shao zhe bèi chèn .
chéng jīng shì zhī , yǐ shao
pò yǐ chū , wéi lù sù juàn ,
yǐn jiàn xiě jí . jí qū dǎo chāi
kai shì zhī , nǎi tian zì shǒu
shu xiě zì mì zhào yě . zhào
yue : " zhèn wén rén lún zhī
dà , fù zì wèi xiān ; zun bì zhī
shu , jun chén wèi zhòng . jìn
rì cáo zéi nòng quán , qí ya
jun fù ; jié lián dǎng wǔ , bài
huài cháo gāng ; chì shǎng
fēng fá , bù yóu zhèn zhǔ .
zhèn sù yè you sī , kǒng tian
xià jiāng wéi . qīng nǎi guó

"某焉敢？丞相如要，
便当留下。”操曰：“
公受君赐，吾何相夺？
聊为戏耳。”遂脱袍带
还承。

承辞操归家，至夜独坐
书院中，将袍仔细反复
看了，并无一物。承思
曰：“天子赐我袍带，
命我细观，必非无意；
今不见甚踪迹，何也？”
”随又取玉带检看，乃
白玉玲珑，碾成小龙穿
花，背用紫锦为衬，缝
缀端整，亦并无一物，
承心疑，放于桌上，反
复寻之。良久，倦甚。
正欲伏几而寝，忽然灯
花落于带上，烧着背衬。
承惊拭之，已烧破一
处，微露素绢，隐见血
迹。急取刀拆开视之，
乃天子手书血字密诏也。
诏曰：“朕闻人伦之
大，父子为先；尊卑之
殊，君臣为重。近日操
贼弄权，欺压君父；结
连党伍，败坏朝纲；敕
赏封罚，不由朕主。朕

thùa.

Thùa tú thao quy gia, chí dá
độc tọa thư viện trung, tương
bào tử tế phản phục khán liễu,
tịnh vô nhất vật. Thùa tu viết:
"Thiên tử tú ngã bào đái, mệnh
ngã tế quan, tất phi vô ý; kim
bất kiến thậm tung tích, hà dã?"
Tùy hựu thủ ngọc đái kiêm
khán, nǎi bạch ngọc linh lung,
niễn thành tiều long xuyên hoa,
bối dụng tử cầm vi sắn, phùng
chué đoán chỉnh, diệc tịnh vô
nhất vật, thùa tâm nghi, phóng
vu trác thượng, phản phục tầm
chi. Lương cửu, quyện thậm.
Chánh dục phục kỉ nhi tâm, hốt
nhiên đăng hoa lạc vu đái
thượng, thiêu trú bối sắn. Thùa
kinh thức chi, dĩ thiêu phá nhất
xử, vi lộ tố quyên, ẩn hiện huyết
tích. Cấp thủ đao sách khai thị
chi, nǎi thiên tử thủ thư huyết
tự mật chiêu dã. Chiêu viết:
"Trẫm văn nhân luân chi đại,
phụ tử vi tiên; tôn ti chi thù,
quân thần vi trọng. Cận nhật
thao tặc lộng quyền, khi áp
quân phụ; kết liên đảng ngũ,
bại phôi triều cương; sắc
thưởng phong phạt, bất do trẫm
chủ. Trẫm túc dạ ưu tư, khủng
thiên hạ tướng nguy. Khanh nǎi

Thùa tú biệt Tháo về nhà, đến đêm
ngồi một mình trong thư phòng,
đem áo bào ngắm đi ngắm lại,
chẳng thấy gì. Thùa nghĩ: "Vua cho
áo và đai, dặn xem kỹ, tất là có
thâm ý nay không thấy dấu vết gì là
cớ làm sao". Lại đem đai ngọc ra
xem, chỉ thấy ngọc trắng lóng lánh,
thêu con rồng nhỏ vờn trong đám
hoa, đằng sau lót gấm đỏ, đường
chỉ thực vuông vắn phẳng phiu, tịnh
không có một dấu vết nào. Thùa lấy
làm ngờ, đặt ở trên án thư, giờ đì
giờ lại tìm tội. Lúc lâu, mỏi l้า,
Thùa toan nằm xuống nghỉ, bỗng
nhiên hoa đèn rơi vào đai, cháy đến
lần lót. Thùa vội vàng gạt đi, nhưng
đã cháy hết một chỗ, lộ ra lần lụa
trắng, trông hình như có vết máu.
Thùa lấy ngay dao tách ra xem, thì
thấy tờ mật chiêu của vua, viết
bằng máu. Trong chiêu nói rằng:
"Trẫm nghe: Trong đạo nhân luận,
cha con là trọng; trong phận tôn ty,
vua tôi là trọng. Lâu nay giặc Tháo
hống hách lộng quyền, khinh rẻ
quân phu, kết hợp bè đảng, làm nát
chính thể của triều đình; thường,
phạt, sắc, phong, lấn cả chủ quyền
của trẫm. Trẫm đêm ngày lo nghĩ,
sợ thiên hạ nguy cấp đến nơi.
Ngươi là đại thần nhà nước, lại là

zhì dà chén , zhèn zhì zhì qí ,
dāng niàn gao dì chuàng yè
zhī jian nán , jiū gé zhong yì
liǎng quán zhī liè shì , tiǎn
miè jian dǎng , fù an shè jì ,
zǔ zong xìng shèn ! pò zhǐ
sǎ xiě , shu zhào fù qing , zài
sì shèn zhī , wù fù zhèn yì !
jiàn an sì nián chun san yuè
zhào . "

夙夜忧思，恐天下将危。
。卿乃国之大臣，朕之至戚，当念高帝创业之艰难，纠合忠义两全之烈士，殄灭奸党，复安社稷，祖宗幸甚！破指洒血，书诏付卿，再四慎之，勿负朕意！建安四年春三月诏。”

quốc chí đại thần, trẫm chí chí
thích, đương niệm cao đế sáng
nghiệp chí gian nan, cù hợp
trung nghĩa lưỡng toàn chí liệt
sĩ, diễn diệt gian đảng, phục an
xã tắc, tổ tông hạnh thâm! Phá
chỉ sai huyết, thư chiêu phó
khanh, tái tú thận chí, vật phụ
trẫm ý! Kiến an tú niên xuân
tam nguyệt chiêu."

chí thân với trẫm, nên nhờ đến Cao
Đế ngày xưa, dựng nghiệp khô
nhọc, tập hợp lấy người trung
nghĩa, trừ giết kẻ gian thần, để yên
xã tắc, thì may cho tổ tông nhà Hán
lắm. Trẫm cắn ngón tay lấy máu,
viết thư cho ngươi, ngươi nên nghĩ
ba bốn lần cho kỹ, chớ phụ ý trẫm.
Niên hiệu Kiến An, năm thứ bốn,
tháng ba, viết tờ chiêu này".

8 dǒng chéng lǎn bì , tì lèi jiao
liú , yi yè qǐn bù néng mèi .
chén qǐ , fù zhì shu yuàn
zhong , jiang zhào zài san
guān kàn , wú jí kě shi . nǎi
fàng zhào yú jǐ shàng , shěn
si miè cáo zhī jì . cùn liàng
wèi dìng , yǐn jǐ ér wò .

董承览毕，涕泪交流，
一夜寝不能寐。晨起，
复至书院中，将诏再三
观看，无计可施。乃放
诏于几上，沈思灭操之
计。忖量未定，隐几而
卧。

Đồng thừa lăm tắt, thế lệ giao
lưu, nhất dạ tắm bất năng mị.
Thần khởi, phục chí thư viện
trung, tương chiêu tái tam quan
khán, vô kế khả thi. Nãi phóng
chiêu vu kỉ thương, trầm tư diệt
thao chí kế. Thốn lượng vị định,
ẩn kỉ nhỉ ngọa.

Đồng Thừa xem xong, nước mắt
chảy ròng ròng, suốt đêm không
ngủ được. Sớm ngày đứng dậy,
Thừa lại đến thư phòng xem lại tờ
chiếu hai ba lần, chưa nghĩ được
mưu kế gì. Thừa bèn đặt tờ chiếu
trên ghế, lo tìm kế trừ Tào, nhưng
chưa nghĩ được kế gì thì nhoc quá
gục xuống kỷ ngủ thiếp đi.

9 hu shì láng wáng zi fú zhì.
mén lì zhì zi fú yǔ dōng
chéng jiao hòu , bù gǎn lán
zǔ , jìng rù shu yuàn . jiàn
chéng fú jǐ bù xǐng , xiù dǐ ya
zhe sù juàn , wéi lù " zhèn "
zì . zi fú yí zhì , mò qǔ kàn bì
, cáng yú xiù zhong , hu
chéng yue : " guó jiù hǎo zì
zài ! kui nǐ rú hé shuì de zhe
!" chéng jǐng jué , bù jiàn
zhào shu , hún bù fù tǐ , shǒu
jiǎo huang luàn . zi fú yue : "
rǔ yù sha cáo gong ! wú
dāng chu shǒu . " chéng qì
gào yue : " ruò xiong rú cǐ ,

忽侍郎王子服至。门吏
知子服与董承交厚，不
敢拦阻，竟入书院。见
承伏几不醒，袖底
压着素绢，微露“朕”
字。子服疑之，默取看
毕，藏于袖中，呼承曰
：“国舅好自在！亏你
如何睡得着！”承惊觉
，不见诏书，魂不附体
，手脚慌乱。子服曰：
“汝欲杀曹公！吾当出

Hốt thị lang vương tử phục chí.
Môn lại tri tử phục dữ đồng
thừa giao hậu, bất cầm lan trở,
cánh nhập thư viện. Kiến thừa
phục kỉ bất tỉnh, tụ để áp trú tố
quyên, vi lộ " trẫm " tự. Tử phục
nghi chí, mặc thủ khán tắt, tàng
vu tụ trung, hô thừa viết: "Quốc
cứu hảo tự tại! Khuy nhĩ như hà
thụy đắc trú!" Thừa kinh giác,
bất kiến chiếu thư, hồn bất phụ
thể, thủ cước hoảng loạn. Tử
phục viết: "Nhữ dục sát tào
công! Ngô đương xuất thủ."
thừa khắp cáo viết: "Nhược
huynh như thủ, hán thất hưu

Chợt có quan thị lang là Vương Tử
Phục đến chơi. Người nhà biết Tử
Phục với Đồng Thừa là chỗ bạn
thân, không dám ngăn trở. Tử Phục
vào thẳng thư phòng, thấy Thừa ngủ
say, ở dưới tay áo lại để một mảnh
lụa trắng hơi lộ ra chữ "Trẫm". Tử
Phục lấy làm nghi, sẽ nâng tay áo,
cầm lấy mảnh lụa, xem xong, giấu
vào ống tay áo mình, rồi đánh thức
Thừa dậy: - Quốc cứu thật là rõ
quá! Sao mà ngủ được kỹ thế?
Thừa giật mình, nhìn không thấy tờ
chiếu, sợ hãi mắt vía, chân tay
luồng cuồng. Tử Phục nói: - Người
định giết Tào Công, ta phải ra thủ!

hàn shì xiù yǐ ! " zi fú yue : " wú xì ēr . wú zǔ zong shì shí hàn lù , qǐ wú zhōng xīn ? yuàn zhù xiong yi bēi zhì lì , gòng zhu guó zéi . " chéng yue : " xiong yǒu cǐ xīn , guó zhì dà xìng ! " zi fú yue : " dang yú mì shì tòng lì yì zhuàng , gè shě san zú , yǐ bào hàn jun . " chéng dà xī , qǔ bái juàn yí fú , xian shu míng huà zì . zi fú yì jí shu míng huà zì . shu bì , zi fú yue : " jiāng jun wú zì lán , yǔ wú zhì hòu , kě yǔ tòng móu . " chéng yue : " mǎn cháo dà chén , wéi yǒu cháng shuǐ xiào wèi zhǒng jí , yì láng wú shuò shì wú xìn fù , bì néng yǔ wǒ tòng shì . " zhèng shàng yì xiàn , jia tóng rù bào zhǒng jí , wú shuò lái tàn . chéng yue : " cǐ tian zhù wǒ yě ! " jiào zi fú zàn bì yú píng hòu . chéng jie èr rén rù shu yuàn zuò dìng , chá bì , jí yue : " xǔ tián shè liè zhì shì , jun yì huái hèn hu ? " chéng yue : " sui huái hèn , wú kě nài hé . " shuò yue : " wú shì sha cǐ zéi , hèn wú zhù wǒ zhě ēr ! " jí yue : " wèi guó chū hài , sui sǐ wú yuàn ! " wáng zi fú cóng píng hòu chu yue : " rǔ èr rén yù sha cáo chéng xiang ! wǒ dang chu shǒu , dǒng guó jiù biàn shì zhèng jiàn . " zhǒng jí nù yue : " zhong chén bù pà sǐ ! wú

首。" 承泣告曰: "若兄如此, 汉室休矣!" 子服曰: "吾戏耳。吾祖宗世食汉禄, 岂无忠心? 愿助兄一臂之力, 共诛国贼。" 承曰: "兄有此心, 国之大幸!" 子服曰: "当于密室同立义状, 各舍三族, 以报汉君。" 承大喜, 取白绢一幅, 先书名画字。子服亦即书名画字。书毕, 子服曰: "将军吴子兰, 与吾至厚, 可与同谋。" 承曰: "满朝大臣, 惟有长水校尉种辑、议郎吴硕是吾心腹, 必能与我同事。" 正商议间, 家僮入报种辑、吴硕来探。承曰: "此天助我也!" 教子服暂避于屏后。承接二人入书院坐定, 茶毕, 编曰: "许田射猎之事, 君亦怀恨乎?" 承曰: "虽怀恨, 无可奈何。" 硕曰: "吾誓杀此贼, 恨无助我者耳!" 编曰: "为国除害, 虽死无怨!" 王子

hĩ!" Tử phục viết: "Ngô hí nhĩ. Ngô tổ tông thế thực hán lộc, khởi vô trung tâm? Nguyệt trợ huynh nhất tí chi lực, cộng tru quốc tắc." Thừa viết: "Huynh hữu thủ tâm, quốc chi đại hạnh!" Tử phục viết: "Đương vu mật thất đồng lập nghĩa trạng, các xá tam tộc, dĩ báo hán quân." Thừa đại hỉ, thủ bạch quyên nhất phúc, tiên thư danh họa tự. Tử phục diệc tức thư danh họa tự. Thư tất, tử phục viết: "Tướng quân ngô tử lan, dũ ngô chí hậu, khả dũ đồng mưu." Thừa viết: "Mãn triều đại thần, duy hữu trường thủy giáo úy chủng tập, nghị lang ngô thạc thị ngô tâm phúc, tất năng dũ ngã đồng sự." chánh thương nghị gian, gia đồng nhập báo chủng tập, ngô thạc lai tham. Thừa viết: "Thử thiên trợ ngã dã!" Giáo tử phục tạm tị vu bình hậu. Thừa tiếp nhị nhân nhập thư viện tọa định, trà tất, tập viết: "Hứa điền xạ liệt chí sự, quân diệc hoài hận hò?" Thừa viết: "Tuy hoài hận, vô khả nại hả." thạc viết: "Ngô thê sát thủ tặc, hận vô trợ ngã giả nhĩ!" Tập viết: "Vi quốc trừ hại, tuy tử vô oán!" Vương tử phục tòng bình hậu xuất viết: "Nhữ nhị nhân dục sát tào thừa tương! Ngã đương xuất thủ, đồng quốc cứu tiện thị chứng kiển." chủng tập nộ viết: "Trung thần bắt phạ tử! Ngô đắng tử tác hán quỷ, cường tự nhĩ a

Thừa khóc nói rằng: - Nếu anh làm thế, nhà Hán hỏng mất! Tử Phục nói: - Ta nói đứa đó, tổ tôn ta mấy đời ăn lộc nhà Hán, há lại không có lòng trung? Ta xin giúp anh một tay để giết thằng quốc tặc. Thừa nói: - Anh có bụng ấy, thực là may lớn cho nhà nước! Tử Phục cầm tay Đỗng Thừa, dắt vào nhà trong mà nói rằng: - Nên vào mật thất, để cùng lập nghĩa trạng, liều bỏ ba họ để báo ơn vua. Thừa mừng lắm, lấy ngay một bức lụa trắng, trước ký tên mình vào, rồi Tử Phục cũng ký tên. Ký xong, Tử Phục nói: - Tôi có người bạn thân là tướng quân Ngô Tử Lan, nên để cho ông ấy cùng bàn mưu với ta. - Thừa nói: Trong cả đám đại thần chỉ có tràng thủy hiệu úy Chủng Tập và nghị lang Ngô Thạc là tâm phúc với tôi. Hai người ấy tất cũng cùng bàn mưu với ta được. Đang bàn chuyện, người nhà vào báo có Chủng Tập và Ngô Thạc đến chơi. Thừa nói: - Thực là trời giúp ta đó! Thừa bảo Tử Phục hãy núp vào sau bình phong, mời hai người vào thư viện, ngồi chơi uống nước. Uống nước rồi, Chủng Tập hỏi Đỗng Thừa rằng: - Việc đi săn ở Hứa Điền, ông có tức không? Thừa nói: - Tức thì tức, nhưng làm gì được? Thạc nói: - Ta muốn giết nó đi, nhưng giận rằng chẳng có ai giúp đỡ. Tập lại nói: - Trừ hại cho nước, dù có chết cũng không tiếc gì thân. Bấy giờ Vương Tử Phục núp ở sau bình phong mới chạy ra nói rằng: - Các ngươi muốn giết Tào Công, ta phải

děng sī zuò hàn guǐ , qiáng sì nǐ a fù guó zéi ! " chéng xiào yue : " wú děng zhèng wèi cǐ shì , yù jiàn èr gong . wáng shì lángh zhí yán nǎi xì èr . " biàn yú xiù zhōng qǔ chu zhào lái yǔ èr rén kàn . èr rén dù zhào , huì lèi bù zhī . chéng suí qǐng shu míng . zì fú yue : " èr gong zài cǐ shǎo dài , wú qù qǐng wú zì lán lái . " zì fú qù bù duo shí , jí tòng zì lán zhì , yǔ zhòng xiāng jiàn , yì shu míng bì . chéng yao yú hòu táng huì yǐn . hu bào xi liáng tài shǒu mǎ téng xiāng tàn . chéng yue : " zhì tui wǒ bìng , bù néng jie jiàn . " mén lì huí bào . téng dà nù yue : " wǒ yè lái zài dong huá mén wài , qín jiàn ta jīn páo yù dài ér chu , hé gù tuì bìng ye ! wú fei wú shì ér lái , nài hé jù wǒ ! " mén lì rù bào , bēi yán téng nù . chéng qǐ yue : " zhu gong shǎo dài , zàn róng chéng chu . " suí jí chu ting yán jie . lǐ bì zuò dìng , téng yue : " téng rù jīn jiāng huán , gù lái xiāng cí , hé jiàn jù yě ? " chéng yue : " jiàn qu bào jí , yǒu shī yíng hòu , zuì shèn ! " téng yue : " miàn dài chun sè , wèi jiàn bìng róng . " chéng wú yán kě dá . téng fú xiù biàn qǐ , jie tàn xià jie yue : " jie fei jiù guó zhí rén yě ! " chéng gǎn qí yán , wǎn liù zhì , wèn yue : " gong wèi

服从屏后出曰：“汝二人欲杀曹丞相！我当出首，董国舅便是证见。”种辑怒曰：“忠臣不怕死！吾等死作汉鬼，强似你阿附国贼！”承笑曰：“吾等正为此事，欲见二公。王侍郎之言乃戏耳。”便于袖中取出诏来与二人看。二人读诏，挥泪不止。承遂请书名。子服曰：“二公在此少待，吾去请吴子兰来。”子服去不多时，即同子兰至，与众相见，亦书名毕。承邀于后堂会饮。忽报西凉太守马腾相探。承曰：“只推我病，不能接见。”门吏回报。腾大怒曰：“我夜来在东华门外，亲见他锦袍玉带而出，何故推病耶！吾非无事而来，奈何拒我！”门吏入报，备言腾怒。承起曰：“诸公少待，暂容承出。”随即出厅迎接。礼毕坐定，腾曰：“腾入觐将还，故来相辞，何见拒

phụ quốc tặc!” Thừa tiếu viết: "Ngô đắng chánh vi thủ sự, dục kiên nhị công. Vương thị lang chi ngôn nãi hí nhĩ." tiễn vu tụ trung thủ xuất chiêu lai dữ nhị nhân khán. Nhị nhân độc chiêu, huy lệ bất chí. Thừa toại thỉnh thư danh. Tử phục viết: "Nhị công tại thử thiêu đãi, ngô khú thỉnh ngô tử lan lai." tử phục khú bất đa thời, tức đồng tử lan chí, dữ chúng tương kiến, diệc thư danh tất. Thừa yêu vu hậu đường hội ẩm. Hốt báo tây lương thái thủ mã đắng tương tham. Thừa viết: "Chỉ thời ngã bệnh, bất năng tiếp kiến." môn lại hồi báo. Đắng đại nộ viết: "Ngã dạ lai tại đông hoa môn ngoai, thân kiến tha cầm bào ngọc đái nhi xuất, hà cố thôi bệnh da! Ngô phi vô sự nhi lai, nại hà cự ngã!" Môn lại nhập báo, bị ngôn đắng nộ. Thừa khởi viết: "Chư công thiêu đãi, tạm dung thừa xuất." tùy tức xuất thính duyên tiếp. Lễ tắt tọa định, đắng viết: "Đắng nhập cận tương hoàn, có lai tương từ, hà kiến cự dã?" Thừa viết: "Tiện khu bạo tật, hữu thất nghênh hậu, tội thậm!" Đắng viết: "Diện đái xuân sắc, vị kiến bệnh dung." thừa vô ngôn khả đáp. Đắng phát tụ tiện khởi, ta thán hạ giai viết: "Giai phi cứu quốc chi nhân dã!" Thừa cảm kì ngôn, văn lưu chi, vấn viết: "Công vị hà nhân phi cứu quốc chi nhân?" Đắng viết: "Hứa

ra thú, hiện có Đổng Quốc cứu làm chứng. Chứng Tập nói giận nói rằng: - Chúng ta là trung thần có sợ gì chết! Chúng ta chết làm ma nhà Hán, còn hơn nhà ngươi sống mà a dua với đứa phản tặc. Đổng Thừa cười nói rằng: - Chúng tôi cũng vì việc ấy mà muốn tiếp hai ông ở đây để bàn, Vương Thị Lang nói đùa đó. Nói rồi móc ống tay áo, lây tờ mặt chiêu ra đưa cho hai người xem. Hai người đọc chiêu, nước mắt tuôn ra hai hàng. Thừa mời hai người ký tên. Tử Phục nói: - Xin ba ông hãy ở đây, để tôi đi mời Ngô Tử Lan nữa. Tử Phục đi được một hồi, rồi cùng với Tử Lan đến. Mọi người chào nhau, cùng ký tên cả. Thừa mời vào nhà trong uống rượu. Chợt có quân vào báo rằng: - Có thái thú Tây Lương là Mã Đắng đến thăm. Thừa bảo đầy tớ ra nói đổi rằng Thừa mệt không ra tiếp kiến được. Lính canh cửa ra bảo thế, Mã Đắng giận nói rằng: - Tôi hôm qua ở ngoài cửa Đông Hoa, trông thấy mặc áo gấm đeo đai đi ra, nay có sao lại nói đổi rằng ôm? Ta không phải vô có đến đây, sao lại từ chối ta? Lính canh vào lại kể rõ Mã Đắng giận và nói những gì, Thừa mới đứng dậy nói rằng: - Xin các ông ngồi chờ tôi đây, để tôi ra một lát thôi. Rồi Thừa ra mời Mã Đắng vào công đường. Chào lễ xong, ngồi yên rồi. Đắng mới trách rằng: - Tôi vào chầu sắp trở về, cho nên lại đây để từ biệt, sao lại cáo bệnh không muốn tiếp? Thừa nói: - Vì mới bị đau cho nên không ra

hé rén fei jiù guó zhì rén ? " téng yue : " xǔ tiān shè liè zhì shì , wú cháng qì mǎn xiong táng ; gong nǎi guó zhì zhì qì , yóu zì dài yú jiǔ sè , ér bù sī tǎo zéi , an de wèi huáng jia jiù nán fú zai zhí rén hu ! " chéng kǒng qí zhà , yáng jīng yue : " cáo chéng xiāng nǎi guó zhì dà chén , cháo tíng suǒ yǐ lài , gong hé chu cǐ yán ? " téng dà nù yue : " rǔ cháng yǐ cáo zéi wèi hǎo rén ye ? " chéng yue : " ēr mù shèn jìn , qīng gong dì sheng . " téng yue : " tan sheng pà sǐ zhí tú , bù zú yǐ lùn dà shì ! " shuo bà yòu yù qǐ shen . chéng zhì téng zhong yì , nǎi yue : " gong qiè xí nù . mǒu qǐng gong kàn yì wù . " suì yao téng rù shu yuàn , qǔ zhào shì zhì . téng dú bì , móu fa dào shù , yǎo chí jué chún , mǎn kǒu liú xiě , wèi chéng yue : " gong ruò yǒu jǔ dòng , wú jí tǒng xi liáng bìng wèi wài yìng . " chéng qǐng téng yǔ zhu gong xiāng jiàn , qū chu yì zhuàng , jiào téng shu míng . téng nǎi qū jiǔ shà xiě wèi méng yue : " wú děng shì sǐ bù fù suǒ yue ! " zhǐ zuò shàng wǔ rén yán yue : " ruò de shí rén , dà shì xié yǐ . " chéng yue : " zhong yì zhì shì , bù kě duo de . ruò suǒ yǔ fei rén , zé fān xiāng hài yǐ . " téng jiào qǔ " yuan xíng

也？" 承曰： " 贱躯暴疾，有失迎候，罪甚！" 腾曰： " 面带春色，未见病容。" 承无言可答。腾拂袖便起，嗟叹下阶曰： " 皆非救国之人也！" 承感其言，挽留之，问曰： " 公谓何人非救国之人？" 腾曰： " 许田射猎之事，吾尚气满胸膛；公乃国之至戚，犹自殆于酒色，而不思讨贼，安得为皇家救难扶灾之人乎！" 承恐其诈，佯惊曰： " 曹丞相乃国之大臣，朝廷所倚赖，公何出此言？" 腾大怒曰： " 汝尚以曹贼为好人耶？" 承曰： " 耳目甚近，请公低声。" 腾曰： " 贪生怕死之徒，不足以论大事！" 说罢又欲起身。承知腾忠义，乃曰： " 公且息怒。某请公看一物。" 遂邀腾入书院，取诏示之。腾读毕，毛发倒竖，咬齿嚼唇，满口流血，谓承曰： " 公若有举动，吾即统西

điền xạ liệp chi sự, ngô thượng khí mẫn hung thang; công nãi quốc chi chí thích, do tự dãi vu túu sắc, nhi bất tư thảo tặc, an đắc vi hoàng gia cứu nan phù tai chi nhân hồ!" Thùa khùng kí trá, dương kinh viết: "Tào thùa tương nãi quốc chi đại thần, triều đình sở ý lại, công hà xuất thủ ngôn?" Đằng đại nộ viết: "Nhữ thượng dĩ tào tặc vi hảo nhân da?" Thùa viết: "Nhĩ mục thậm cận, thỉnh công đê thanh." đằng viết: "Tham sinh phạ tử chi đồ, bất túc dĩ luận đại sự!" Thuyết bối hựu dục khởi thân. Thùa tri đằng trung nghĩa, nãi viết: "Công thả túc nộ. Mỗ thỉnh công khán nhất vật." toại yêu đằng nhập thư viên, thủ chiếu kì chi. Đằng độc tất, mao phát đảo thụ, giảo xỉ tước thần, mǎn khẩu lưu huyết, vị thừa viết: "Công nhược hữu cử động, ngô túc thống tây lương binh vi ngoại ứng." thừa thỉnh đằng dũ chư công tương kiến, thủ xuất nghĩa trạng, giáo đằng thư danh. Đằng nãi thủ túu sáp huyết vi minh viết: "Ngô đằng thệ tử bất phụ sở ước!" Chỉ tọa thượng ngũ nhân ngôn viết: "Nhược đắc thập nhân, đại sự hãi hãi." thừa viết: "Trung nghĩa chi sĩ, bất khả đa đắc. Nhược sở dữ phi nhân, tắc phản tương hại hãi." đằng giáo thủ (Uyên hành lộ tự bộ) Lai kiểm khán. Kiểm đáo lưu thị tông tộc, nãi phách thủ ngôn viết: "Hà bất

nghênh tiếp được, xin chịu tội với sứ quân. Đằng nói: - Mặt phờn phổ xuân sắc thế kia, bệnh ở đâu thế? Thùa không biết trả lời thế nào. Đằng vung tay áo đứng dậy, than thở bước xuống thềm nói rằng: - Lũ này không phải là những kẻ cứu nước! Thùa thấy nói thế, cố giữ lại hỏi rằng: - Ông bảo ai không phải là người cứu nước? Đằng nói: - Việc đi săn ở Hứa Điền ta còn túc đầy ruột, ông là chí thích của nhà nước, cứ mê mải về túu sắc chẳng lo gì đến việc giết giặc, sao được gọi là người phù tai cứu nạn của nhà vua? Thùa còn sợ Đằng đánh lừa, giả cách giật mình nói rằng: - Tào thùa tướng là đại thần nhà nước, triều đình trông cậy vào cả, sao ông dám nói thế? Đằng hầm hầm mặt lại mắng rằng: - Người còn cho thẳng giặc Tào là người tốt à! Thùa xua tay nói: - Ở đây tai vách mạch rùng, xin ông nói khẽ chút! Đằng lại mắng rằng: - Đồi với đồ ham sống sợ chết không thể cùng bàn việc lớn! Nói xong đứng dậy toan về. Thùa biết Mã Đằng là người trung nghĩa, mới nói rằng: - Ông hãy nguội cơn giận, xin xem cái này! Liên mời Mã Đằng vào thư phòng, lấy tờ chiếu cho xem. Đằng đọc xong, tóc lông dựng ngược cả lên, nghiến răng rít lưỡi, máu chảy đầy mồm, bảo Thùa rằng: - Hết ông khởi sự, tôi xin đem cả quân Tây Lương đến làm ngoại ứng. Đoạn Mã Đằng trở vào năm người ngồi trên nói rằng: - Giá ta được mười người cùng như thế này cả thì việc tắt

lù xù bù " lái jiǎn kàn . jiǎn dào liú shì zong zú , nǎi pai shǒu yán yue : " hé bù gòng cǐ rén shàng yì ? " zhòng jie wèn hé rén . mǎ téng bù huang bù máng , shuo chu nǎ rén lái . zhèng shì : běn yin guó jiù chéng míng zhào , yòu jiān zong huáng zuǒ hàn cháo . bì jìng mǎ téng zhì yán rú hé , qiè tīng xià wén fēn jiě .

凉兵为外应。”承请腾与诸公相见，取出义状，教腾书名。腾乃取酒歃血为盟曰：“吾等誓死不负所约！”指坐上五人言曰：“若得十人，大事谐矣。”承曰：“忠义之士，不可多得。若所与非人，则反相害矣。”腾教取《鸳行鹭序簿》来检看。检到刘氏宗族，乃拍手言曰：“何不共此人商议？”众皆问何人。马腾不慌不忙，说出那人来。正是：本因国舅承明诏，又见宗潢佐汉朝。毕竟马腾之言如何，且听下文分解。

cộng thủ nhân thương nghị?"
Chúng giai vẫn hà nhân. Mã
đằng bắt hoảng bắt mang,
thuyết xuất na nhân lai. Chánh
thị: bốn nhân quốc cứu thừa
minh chiểu, hựu kiến tông
hoàng tá hán triều. Tất cảnh mã
đằng chi ngôn như hà, thả thính
hạ văn phân giải.

phải xong. Thừa nói: - Người trung nghĩa không thể có nhiều, nếu cộng sự với những người không ra gì thì lại làm hỏng việc. Mã Đằng mượn số tên các quan trong triều xem một lượt, từng tên một, để tính xem đồng mưu ước được bao nhiêu người. Xem đến chỗ tôn tộc họ Lưu, Đằng vỗ tay lên hỏi rằng: - Sao không bàn với người này? Mọi người hỏi: - Người nào vậy? Mã Đằng thong thả nói tên người ấy ra. Thề thực là: Vốn là quốc cứu vâng lời chiểu Lại gấp tôn thần giúp việc vua. Chưa biết Mã Đằng nói ai, xem đến hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
021
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo dōng chéng děng wèn mǎ téng yue : " gong yù yòng hé rén ? " mǎ téng yue : " jiàn yǒu yù zhōu mù liú xuán dé zài cǐ , hé bù qú zhì ? " chéng yue : " cǐ rén suí xì huáng shú , jin zhèng yí fù cáo cáo , an kěn xíng cǐ shì ye ? " téng yue : " wú guan qián rì wéi cháng zhì zhōng , cáo cáo yíng shòu zhòng hé zhì shí , yún cháng zài xuán dé bēi hòu , tǐng dao yù sha cáo , xuán dé yǐ mù shì zhí ér zhǐ . xuán dé fei bù yù tú cáo , hèn cáo yá zhuǎ duo , kǒng lì bù jí ěr . gong shì qiú zhì , dang bì yīng yǔn . " wú shuò yue : " cǐ shì bù yí tài sù , dang cóng róng shàng yì . " zhòng jie sà qù . cì rì hei yě lǐ , dōng chéng huái zhào , jīng wǎng xuán dé gong guǎn zhōng lái . mén lì rù bào , xuán dé yíng chu , qǐng rù xiǎo gé zuò dìng . guān , zhāng shì lì yú cè . xuán dé yue : " guó jiù yín yè zhì cǐ , bì yǒu shì gù . " chéng yue : " bái rì chéng mǎ xiāng fǎng , kǒng cáo jiàn yí , gù hei yè

第二十一回
曹操煮酒论英雄
关公赚城斩车胄

却说董承等问马腾曰：“公欲用何人？”马腾曰：“见有豫州牧刘玄德在此，何不求之？”承曰：“此人虽系皇叔，今正依附曹操，安肯行此事耶？”腾曰：“吾观前日围场之中，曹操迎受众贺之时，云长在玄德背后，挺刀欲杀操，玄德以目视之而止。玄德非不欲图操，恨操牙爪多，恐力不及耳。公试求之，当必应允。”吴硕曰：“此事不宜太速，当从容商议。”众皆散去。次日夜里，董承怀诏，径往玄德公馆中来。门吏入报，玄德迎出，请入小阁坐定。关、张侍立于侧。玄德曰：“国舅夤夜至此，必有

Đệ nhị thập nhất hồi tào thao
chữ tửu luận anh hùng quan
công trám thành trăm xa trụ

HÒI 21 Tào Tháo uống rượu luận
anh hùng; Quan Công lừa mưu
giết Xa Trụ

khước thuyết đồng thừa đắng vấn mã đắng viết: "Công dục dụng hà nhân?" Mã đắng viết: "Kiến hữu dụ châu mục lưu huyền đức tại thử, hà bát cầu chí?" Thừa viết: "Thử nhân tuy hệ hoàng thúc, kim chánh y phụ tào thao, an khảng hành thử sự da?" Đắng viết: "Ngô quan tiền nhật vi trường chi trung, tào thao nghênh thu chúng hạ chi thời, vân trường tại huyền đức bối hậu, đĩnh đao dục sát thao, huyền đức dĩ mục thị chí nhi chí. Huyền đức phi bất dục đồ thao, hận thao nha trảo đa, khủng lực bất cập nhĩ. Công thí cầu chí, đương tất ứng duẫn." Ngô thạc viết: "Thử sự bất nghi thái tốc, đương tòng dung thương nghị." Chúng giai tán khứ. Thủ nhật hắc dạ lí, đồng thừa hoài chiếu, kính vãng huyền đức công quán trung lai. Môn lại nhập báo, huyền đức nghênh xuất, thỉnh nhập tiểu các tọa định. Quan, trương thị lập vu trắc. Huyền đức viết: "Quốc cứu di dạ chí thử, tất hữu sự cố." Thừa viết: "Bạch nhật thừa mã tương phỏng,

Thứa vội hỏi Mã Đắng: - Ông muốn rủ ai? Đắng nói: - Hiện bây giờ có Dự Châu mục là Lưu Huyền Đức ở đây sao không tìm đến? Thừa nói: - Người ấy tuy là chủ vua, nhưng cũng nương dựa vào Tào Tháo, sao chịu làm việc này? Đắng nói: - Tôi xem trong cuộc đi săn hôm trước, khi Tào Tháo đứng trước mặt vua nhận lời chúc mừng của các quan, Văn Trường đứng sau Huyền Đức vác dao toan giết Tháo, nhưng Huyền Đức đưa mắt, lại thôi. Huyền Đức không phải là không muốn giết Tào Tháo, vì sợ nhanh vượt của Tháo nhiều, sức mình không làm nổi đầy thoi. Ông thử đến xem, người ấy tất đồng tâm với ta. Ngô Thạc nói: - Việc ấy không nên hấp tấp, xin hãy để bàn bạc cho chín đã. Năm người đều về nhà. Đêm khuya hôm sau Đổng Thừa mang tờ chiếu đến nhà Huyền Đức. Lính canh vào báo, Huyền Đức ra đón mời vào trong gác ngồi chơi. Quan, Trường đứng hầu bên cạnh. Huyền Đức hỏi: - Canh khuya, quốc cữu đến đây tất có việc gì gấp? Thừa nói: - Ban ngày cưỡi ngựa đến chơi, sợ Tào Tháo ngờ cho nên đêm khuya mới

xiāng jiàn . " xuán dé mìng qū jiǔ xiāng dài . chéng yue : " qián rì wéi cháng zhì zhōng , yún cháng yù sha cáo cào , jiāng jun dòng mù bǎi tóu ér tuì zhì , hé yě ? " xuán dé shí jīng yue : " gōng hé yǐ zhī zhī ? " chéng yue : " rén jie bù jiàn , mǒu dù jiàn zhì . " xuán dé bù néng yǐn huì , suì yue : " shè dì jiàn cáo jiàn yuè , gù bù jué fa nù ēr . " chéng yǎn miàn ér ku yue : " cháo tíng chén zì , ruò jìn rú yún cháng , hé you bù tài píng zai ! " xuán dé kǒng shì cáo cào shǐ ta lái shì tàn , nǎi yáng yán yue : " cáo chéng xiāng zhì guó , wèi hé you bù tài píng ? " chéng biàn sè ér qǐ yue : " gōng nǎi hàn cháo huáng shú , gù pō gan lì dǎn yǐ xiāng gào , gong hé zhà yě ? " xuán dé yue : " kǒng guó jiù yǒu zhà , gù xiāng shì ēr . " yú shì dǒng chéng qǔ yì dài zhào lìng guan zhī , xuán dé bù shèng bei fèn . yòu jiāng yì zhuàng chu shì , shàng zhǐ yǒu liù wèi : yì , che qí jiāng jun dǒng chéng ; èr , gong bù shì láng wáng zì fú ; san , cháng shuǐ xiào wèi zhǒng jí ; sì , yì láng wú shuò ; wǔ , zhào xìn jiāng jun wú zì lán ; liù , xi liáng tài shǒu mǎ téng . xuán dé yue : " gong jì fèng zhào tǎo zéi , bēi gǎn bù xiào quǎn mǎ zhī láo . " chéng bài xiè , biàn

事故。" 承曰: "白日乘马相访, 恐操见疑, 故黑夜相见。" 玄德命取酒相待。承曰: "前日围场之中, 云长欲杀曹操, 将军动目摆头而退之, 何也?" 玄德失惊曰: "公何以知之?" 承曰: "人皆不见, 某独见之。" 玄德不能隐讳, 遂曰: "舍弟见操僭越, 故不觉发怒耳。" 承掩面而哭曰: "朝廷臣子, 若尽如云长, 何忧不太平哉!" 玄德恐是曹操使他来试探, 乃佯言曰: "曹丞相治国, 为何忧不太平?" 承变色而起曰: "公乃汉朝皇叔, 故剖肝沥胆以相告, 公何诈也?" 玄德曰: "恐国舅有诈, 故相试耳。" 于是董承取衣带诏令观之, 玄德不胜悲愤。又将义状出示, 上止有六位: 一, 车骑将军董承; 二, 工部侍郎王子服; 三, 长水校尉种辑; 四, 议郎吴硕; 五, 昭信将

khủng thao kiến nghi, có hắc dạ tương kiến." Huyền đức mênh thủ túu tương dãi. Thừa viết: "Tiền nhật vi trường chi trung, vân trường dục sát tào thao, tướng quân động mục bãi đầu nhi thối chi, hà dã?" Huyền đức thất kinh viết: "Công hà dĩ tri chí?" Thừa viết: "Nhân giai bất kiến, mỗ độc kiến chí." Huyền đức bất năng ẩn húy, toại viết: "Xá đệ kiến thao tiêm viet, có bất giác phát nộ nhĩ." Thừa yêm diện nhi khóc viết: "Triều đình thần tử, nhược tǎn như vân trường, hà ưu bất thái bình tai!" Huyền đức khủng thị tào thao sử tha lai thí tham, nãi dương ngôn viết: "Tào thura tương trì quốc, vi hà ưu bất thái bình?" Thừa biến sắc nhi khởi viết: "Công nãi hán triều hoàng thúc, có phẫu can lịch đâm dĩ tương cáo, công hà trá dã?" Huyền đức viết: "Khủng quốc cữu hữu trá, có tương thí nhĩ." Vu thị đồng thura thủ y đái chiếu lệnh quan chí, huyền đức bất thắng bi phẫn. Hựu tương nghĩa trạng xuất kí, thượng chỉ hữu lục vị: nhất, xa kỵ tướng quân đồng thura; nhị, công bộ thị lang vương tử phục; tam, trưởng thủy giáo úy chủng tập; tú, nghị lang ngô thạc; ngũ, chiêu tín tướng quân ngô tử lan; lục, tây lương thái thủ mã đằng. Huyền đức viết: "Công kí phụng chiêu thảo tặc, bị cảm bắt hiệu khuyển mã chí lao."

đến. Huyền Đức lấy rượu khoản đãi, Thừa nói: - Bữa nọ trong cuộc đi săn, Vân Trường muốn giết Tào Tháo, tướng quân lại đưa mắt lắc đầu để ngăn đi, là ý làm sao? Huyền Đức thất kinh nói: - Sao ông biết? Thừa nói: - Người ta không ai trông thấy, chỉ có tôi biết mà thôi. Huyền Đức không thể giấu được nữa mới nói thực rằng: - Em tôi thấy Tháo lần quyền vua cho nên tức giận đó. Thừa che mặt khóc nói rằng: - Già thử tôi con triều đình, ai cũng được như Vân Trường, thì lo gì thiên hạ chẳng được thái bình? Huyền Đức sợ là Tào Tháo sai đến dò la, bèn nói giả cách rằng: - Tào thura tướng sửa sang việc nước lo gì không thái bình? Thừa tái mặt đứng dây nói rằng: - Ông là hoàng thúc nhà Hán, cho nên ta vạch gan moi ruột để nói chuyện với ông, sao ông còn nói dối? Huyền Đức nói: - Tôi sợ quốc cữu không thực bụng, nên phải thử. Đồng Thừa đưa ngay tờ chiếu ra cho Huyền Đức xem. Huyền Đức lấy làm xót xa căm tức. Thừa lại đưa xem tờ nghĩa trạng, có sáu người ký tên là: Đồng Thừa, Vương Tử Phục, Chửng Tập, Ngô Thạc, Ngô Tử Lan và Mã Đằng. Huyền Đức nói: - Quốc cữu đã phụng chiếu đánh giặc, tôi dám đâu không cố sức khuyển mã. Thừa lạy tạ mời ký tên, Huyền Đức ký "Tả tướng quân, Lưu Bí", rồi đưa lại Thừa nhận lấy. Thừa nói: - Nên mời thêm ba người nữa, họp đủ mười người trung nghĩa để trừ quốc tặc. Huyền Đức nói: - Nên thông thả,

qǐng shu míng . xuán dé yì
shu " zuǒ jiāng jun liú bēi " ,
ya liǎo zì , fù chéng shou qì .
chéng yue : " cháng róng zài
qǐng san rén , gòng jù shí yì ,
yǐ tú guó zéi , " xuán dé yue :
" qie yí huǎn huǎn shi xíng ,
bù kě qīng xiè . " gòng yì dào
wǔ gèng , xiāng bié qù liǎo .

军吴子兰；六，西凉太
守马腾。玄德曰：“公
既奉诏讨贼，备敢不效
犬马之劳。”承拜谢，
便请书名。玄德亦书
“左将军刘备”，押了
字，付承收讫。承曰：
“尚容再请三人，共聚
十义，以图国贼，”玄
德曰：“切宜缓缓施行
，不可轻泄。”共议到
五更，相别去了。

3 xuán dé yě fáng cáo cào
móu害 , jiù xià chū hòu
yuán zhòng cài , qín zì jiao
guàn , zhang èr rén yue : "
xiong bù liù xin tian xià dà
shì , ér xué xiǎo rén zhì shì ,
hé yě ? " xuán dé yue : " cǐ
fei èr dì suǒ zhī yě . " èr rén
nǎi bù fù yán .

玄德也防曹操谋害，就
下处后园种菜，亲自浇
灌，以为韬晦之计。关
、张二人曰：“兄不留
心天下大事，而学小人
之事，何也？”玄德曰
：“此非二弟所知也。
”二人乃不复言。

4 yì rì , guan , zhang bù zài ,
xuán dé zhèng zài hòu yuán
jiao cài , xǔ chǔ , zhang liáo
yǐn shù shí rén rù yuán
zhong yue : " chéng xiāng
yǒu míng , qǐng shǐ jun biàn
xíng . " xuán dé jīng wèn yue
: " yǒu shèn jǐn shì ? " xǔ chǔ
yue : " bù zhì . zhi jiào wǒ lái
xiāng qǐng . " xuán dé zhī de

一日，关、张不在，玄
德正在后园浇菜，许褚
、张辽引数十人入园中
曰：“丞相有命，请使
君便行。”玄德惊问曰
：“有甚紧事？”许褚
曰：“不知。只教我来

Thùa bái tạ, tiện thỉnh thư
danh. Huyền đức diệc thư "Tả
tướng quân lưu bị", áp liễu tự,
phó thừa thu cật. Thùa viết:
"Thượng dung tái thỉnh tam
nhân, công tụ thập nghĩa, dĩ đồ
quốc tắc," Huyền đức viết:
"Thiết nghi hoãn hoãn thi hành,
bất khả khinh tiết." Cộng nghị
đáo ngũ canh, tương biệt khứ
liễn.

chớ hấp tấp khinh thường để tiết lộ
việc lớn. Hai người cùng nhau luận
bàn đến tận canh năm mới chia tay.

huyền đức dã phòng tào thao
mưu hại, tựu hạ xử hậu viễn
chủng thái, thân tự kiêu quán,
dĩ vi thao hồi chi kế. Quan,
trương nhị nhân viết: "Huynh
bất lưu tâm thiên hạ đại sự, nhị
học tiểu nhân chí sự, hà dã?"
Huyền đức viết: "Thủ phi nhị đệ
sở tri dã." Nhị nhân nãi bất
phục ngôn.

Huyền Đức bấy giờ sơ Tào Tháo
nghi mìn mưu đồ gì, bèn làm một
vườn rau ở sau nhà ngày ngày vun
xới tưới tắm, để làm cách che mắt
cho Tháo khỏi ngờ. Quan, Trương
thấy vậy hỏi rằng: - Anh không lưu
tâm đến việc lớn thiên hạ, học làm
chi cái việc của kẻ tiểu nhân này?
Huyền Đức nói: - Hai em biết đâu ý
anh! Hai người từ đó không dám
nói gì nữa.

nhất nhật, quan, trương bắt tại,
huyền đức chánh tại hậu viễn
kiêu thái, hứa trả, trương liêu
dẫn số thập nhân nhập viễn
trung viết: "Thùa tương hữu
mệnh, thỉnh sử quân tiện hành."
Huyền đức kinh vấn viết: "Hữu
thâm khẩn sự?" Hứa trả viết:
"Bất tri. Chỉ giáo ngã lai tương
thỉnh." Huyền đức chỉ đắc tùy

Một hôm Quan Vũ, Trương Phi
cùng đi chơi vắng, Huyền Đức đang
lom khom tưới rau, bỗng thấy Hứa
Chử và Trương Liêu dẫn vài chục
người vào vườn, nói rằng: - Thùa
tướng sai chúng tôi đến mời sứ
quân đến ngay phủ. Huyền Đức
giật mình, hỏi: - Việc gì khẩn cấp
thế, hai ông? Hứa Chử thưa: - Hai
chúng tôi thấy sai thì vâng lệnh đi

suí èr rén rù fǔ jiàn cào . cào
xiào yue : " zài jia zuò de
hǎo dà shì ! "? de xuán dé
miàn rú tǔ sè . cào zhí xuán
dé shǒu , zhí zhì hòu yuán ,
yue : " xuán dé xué pǔ bù yì !
" xuán dé fang cái fàng xin ,
dá yue : " wú shì xiao qiǎn ēr . "
cào yue : " shì jiàn zhī tóu
méi zi qīng qīng , hu gǎn qù
nián zheng zhang xiù shí ,
dào shàng que shuǐ , jiàng
shì jie kě ; wú xīn shēng yǐ jǐ ,
yǐ biān xu zhǐ yue : ? qian
miàn yǒu méi lín . ? jun shì
wén zhī , kǒu jie shēng tuò ,
yóu shì bù kě . jin jiàn cǐ méi ,
bù kě bù shǎng . yòu zhí
zhǔ jiǔ zhèng shóu , gù yao
shǐ jun xiǎo tíng yǐ huì . "
xuán dé xīn shén fāng dìng .
suí zhì xiǎo tíng , yǐ shè zūn
zǔ : pán zhì qīng méi , yǐ zūn
zhǔ jiǔ . èr rén duì zuò , kai
huái chàng yǐn . jiù zhì bàn
han , hu yīn yún mò mò , jù
yǔ jiāng zhì . cóng rén yáo
zhī tiān wài lóng wā , cào yǔ
xuán dé píng lán guan zhī .
cào yue : " shǐ jun zhī lóng
zhī biàn huà fǒu ? " xuán dé
yue : " wèi zhī qí xiáng . "
cào yue : " lóng néng dà
néng xiǎo , néng shēng néng
yǐn ; dà zé xìng yún tǔ wù ,
xiǎo zé yǐn jiè cáng xíng ;
shēng zé fēi téng yú yǔ zhòu
zhī xiàn , yǐn zé qián fú yú bo
tao zhī nèi . fāng jīn chun
shen , lóng chéng shí biàn

相请。”玄德只得随二人入府见操。操笑曰：“在家做得好大事！”得玄德面如土色。操执玄德手，直至后园，曰：“玄德学圃不易！”玄德方才放心，答曰：“无事消遣耳。”操曰：“适见枝头梅子青青，忽感去年征张绣时，道上缺水，将士皆渴；吾心生一计，以鞭虚指曰：‘前面有梅林。’军士闻之，口皆生唾，由是不渴。今见此梅，不可不赏。又值煮酒正熟，故邀使君小亭一会。”玄德心神方定。随至小亭，已设樽俎：盘置青梅，一樽煮酒。二人对坐，开怀畅饮。酒至半酣，忽阴云漠漠，聚雨将至。从人遥指天外龙挂，操与玄德凭栏观之。操曰：“使君知龙之变化否？”玄德曰：“未知其详。”操曰：“龙能大能小，能升能隐；大则兴云吐雾，小则隐介藏形；升则

nhi nhân nhập phủ kiến thao. Thao tiếu viết: "Tại gia tú đắc hảo đại sự!"? Đắc huyền đức diện như thổ sắc. Thao cháp huyền đức thủ, trực chí hậu viên, viết: "Huyền đức học phổ bất địch!" Huyền đức phương tài phóng tâm, đáp viết: "Vô sự tiêu khiển nhĩ." Thao viết: "Thích kiến chi đầu mai từ thanh thanh, hốt cảm khứ niên chinh trương tú thời, đạo thương khuyết thủy, tướng sĩ gai khát; ngô tâm sinh nhất kế, dĩ tiên hư chỉ viết: 'Tiền Diện Hữu Mai Lâm.' quân sĩ văn chi, khẩu gai sinh thỏa, do thị bắt khát. Kim kiến thử mai, bắt khát thường. Hựu trị thử tửu chánh thực, cố yêu sử quân tiêu đình nhất hội." Huyền đức tâm thần phương định. Tùy chí tiêu đình, dĩ thiết tôn trồ: bàn trí thanh mai, nhất tôn thử tửu. Nghị nhân đổi tọa, khai hoài sướng ấm. Tửu chí bán hàm, hốt âm vân mạc mạc, tụ vũ tương chí. Tòng nhân diêu chỉ thiên ngoại long quải, thao dữ huyền đức bằng lan quan chí. Thao viết: "Sử quân tri long chí biến hóa phủ?" Huyền đức viết: "Vị tri kì tường." Thao viết: "Long năng đại năng tiểu, năng thăng năng ẩn; đại tắc hưng vân thổ vụ, tiểu tắc ẩn giới tàng hình; thăng tắc phi đằng vu vữ trụ chi gian, ẩn tắc tiềm phục vu ba đào chi nội. Phương kim xuân thâm, long thừa thời biến

mời, chó không được biết việc chi. Huyền Đức theo hai người vào phủ yết kiến Tháo, Tháo cười nói rằng: - Huyền Đức độ này ở nhà làm một việc lớn lao đầy nhỉ. Huyền Đức sợ tái mặt. Tháo cầm tay Huyền Đức dắt vào vườn ở sau nhà, nói rằng: - Huyền Đức học làm vườn, chắc cũng không phải là việc dễ dàng? Huyền Đức bấy giờ mới vững dạ, đáp rằng: - Không có việc gì, làm để tiêu khiển đó thôi. Tháo nói: - Vừa rồi thấy trên cành mai đã có quả xanh, sực nhớ khi trước đi đánh Trương Tú, đi đường không có nước, tướng sĩ khát cào cuồng họng. Bấy giờ ta nghĩ được một kế, cầm roi trỏ hão nói rằng: Trước mặt có rừng mơ. Quân sĩ nghe thấy nói đến mơ, ai cũng úa nước dãi, đỡ được khát nước. Nay có mơ thật, nên hái xuống mà thưởng. Vả lại rượu nấu vừa chín, cho nên mời sứ quân đến tiêu đình uống rượu. Huyền Đức bấy giờ trấn tĩnh lại được, theo đến tiêu đình, đã thấy bày mâm bát, giữa bàn bày một đĩa mơ xanh, một bình rượu nóng. Hai người ngồi đối diện, ăn uống vui vẻ. Lúc rượu ngà ngà say, chợt thấy mây đen mù mịt, cơn mưa to sấp kèo đến. Quân hầu trỏ lên trời bẩm: - Có voi rồng lấy nước. Tháo và Huyền Đức cùng dựa vào bao lơ ngắm xem, Tháo hỏi: - Sứ quân có biết rồng nó biến hóa thế nào không? Huyền Đức nói: - Tôi chưa được tường. Tháo nói: - Rồng lúc thì to, lúc thì nhỏ, lúc thì bay, lúc thì nấp. Lúc to thì nổi mây phun mù;

huà , yóu rén de zhì ér zòng héng sì hǎi . lóng zhī wèi wù , kě bǐ shì zhì yíng xióng . xuán dé jiǔ lì sì fang , bì zhī dang shì yíng xióng . qǐng shì zhǐ yán zhí . " xuán dé yue : " bēi ròu yǎn an shí yíng xióng ? " cáo yue : " xiu de guò qiān . " xuán dé yue : " bēi dao en bì , de shì yú cháo . tian xià yíng xióng , shí yǒu wèi zhì . " cáo yue : " jǐ bù shí qí miàn , yì wén qí míng . " xuán dé yue : " huái nán yuán shù , bìng liáng zú bēi , kě wèi yíng xióng ? " cáo xiào yue : " zhǒng zhong ku gú , wú zǎo wǎn bì qín zhì ! " xuán dé yue : " hé bēi yuán shào , sì shì san gong , mén duo gù lì ; jin hǔ jù jì zhou zhì dì , bù xià néng shì zhě jí duo , kě wèi yíng xióng ? " cáo xiào yue : " yuán shào sè lì dǎn bó , hǎo móu wú duàn ; gan dà shì ér xí shen , jiàn xiǎo lì ér wàng mìng : fei yíng xióng yě . xuán dé yue : " yǒu yí rén míng cheng ba jùn , wei ? lè zhou : liú jǐng sheng kě wèi yíng xióng ? " cáo yue : " liú biǎo xu míng wú shí , fei yíng xióng yě . " xuán dé yue : " yǒu yí rén xiě qì fang gang , jiāng dong lǐng xiù - - sun bó fú nǎi yíng xióng yě ? " cáo yue : " sun cè jí fù zhì míng , fei yíng xióng yě . " xuán dé yue : " yì zhōu liú jì yù , kě

飞腾于宇宙之间，隐则潜伏于波涛之内。方今春深，龙乘时变化，犹人得志而纵横四海。龙之为物，可比世之英雄。玄德久历四方，必知当世英雄。请试指言之。”玄德曰：“备肉眼安识英雄？”操曰：“休得过谦。”玄德曰：“备叨恩庇，得仕于朝。天下英雄，实有未知。”操曰：“既不识其面，亦闻其名。”玄德曰：“淮南袁术，兵粮足备，可为英雄？”操笑曰：“冢中枯骨，吾早晚必擒之！”玄德曰：“河北袁绍，四世三公，门多故吏；今虎踞冀州之地，部下能事者极多，可为英雄？”操笑曰：“袁绍色厉胆薄，好谋无断；干大事而惜身，见小利而忘命：非英雄也。玄德曰：“有一人名称八俊，威镇九州：刘景升可为英雄？”操曰：“刘表虚名无实，非英雄也。”玄

hóa, do nhân đắc chí nhi tung hoành tú hải. Long chi vi vật, khả bỉ thể chí anh hùng. Huyền đức cửu lịch tú phương, tất tri đương thế anh hùng. Thỉnh thí chỉ ngôn chí." Huyền đức viết: "Bị nhục nhẫn an thức anh hùng?" Thảo viết: "Hữu đắc quá khiêm." Huyền đức viết: "Bị thao ân tí, đắc sĩ vu triều. Thiên hạ anh hùng, thật hữu vị trí." Thảo viết: "Kí bắt thức kì diện, diệc văn kì danh." Huyền đức viết: "Hoài nam viên thuật, binh lương túc bị, khả vi anh hùng?" Thảo tiểu viết: "Trùng trung khô cốt, ngô tảo vân tắt cầm chí!" Huyền đức viết: "Hà bắc viên thiệu, tú thế tam công, môn đa cố lại; kim hồ cứ kí châu chí địa, bộ hạ năng sự giả cực đa, khả vi anh hùng?" Thảo tiểu viết: "Viên thiệu sắc lệ đảm bạc, hảo mưu vô đoạn; can đại sự nhi tích thân, kiến tiểu lợi ní vong mệnh: phi anh hùng dã. Huyền đức viết: "Hữu nhất nhân danh xưng bát tuấn, uy trấn cửu châu: lưu cảnh thăng khả vi anh hùng?" Thảo viết: "Lưu biểu hư danh vô thật, phi anh hùng dã." Huyền đức viết: "Hữu nhất nhân huyết khí phương cương, giang đông lĩnh tụ - tôn bá phù nãi anh hùng dã?" Thảo viết: "Tôn sách tạ phụ chí danh, phi anh hùng dã." Huyền đức viết: "Ích châu lưu quý ngọc, khả vi anh hùng hò?" Thảo viết: "Lưu chương tuy hệ

lúc nhỏ thì thu hình ẩn bóng; khi bay ra thì liệng trong trời đất; khi ẩn thì lẩn núp ở dưới sóng. Nay đang mùa xuân, rồng gặp thời biến hóa, cũng như là người ta lúc đắc chí, tung hoành trong bốn bề. Rồng ví như anh hùng trong đời. Huyền Đức lâu nay đã đi khắp bốn phương, bao nhiêu anh hùng đời nay, hắn đã biết cả, xin thử nói cho nghe. Huyền Đức thưa: - Bị này người trần mắt thịt, biết đâu được anh hùng. Thảo nói: - Huyền Đức không nên nhún mình quá! Huyền Đức nói: - Bị nay được nhờ ơn thừa tướng làm quan trong triều, anh hùng trong thiên hạ thực không được biết. Thảo nói: - Đã đành không biết mặt, nhưng cũng có nghe tiếng chú? Huyền Đức nói: - Viên Thuật ở Hoài Nam, binh lương nhiều, có thể cho là anh hùng được chăng? Thảo cười nói: - Xương khô trong má, chỉ nay mai là ta bắt được! Huyền Đức lại nói: - Anh Viên Thuật là Viên Thiệu ở Hà Bắc, bốn đời làm tam công, có nhiều đầy đủ cũ; hiện nay như con hổ dữ hùng cứ ở Ký Châu; bộ hạ nhiều tay tài giỏi, có thể cho là anh hùng được chăng? Thảo lại cười nói: - Viên Thiệu ngoài mặt mạnh bạo, trong bụng nhút nhát, thích mưu mẹo mà không quyết đoán, làm việc lớn lại lo đến bản thân, thấy lợi nhỏ thì lại quên mình, không thể gọi là anh hùng được! Huyền Đức lại nói: - Có một người nổi tiếng trong tám kê tuấn kiệt, uy danh khắp cả chín châu, là Lưu Cảnh Thăng, có thể

wèi ying xióng hu ? " cáo yue : " liú zhāng suī xì zong shí , nǎi shǒu hù zhì quǎn ěr , hé zú wèi ying xióng ! " xuán dé yue : " rú zhāng xiù , zhāng lǔ , hán suì děng bēi jie hé rú ? " cáo gǔ zhǎng dà xiào yue : " cǐ děng lù lù xiǎo rén , hé zú wa chī ! " xuán dé yue : " shě cǐ zhī wài , bēi shí bù zhī . " cáo yue : " fu ying xióng zhě , xiong huái dà zhì , fù yǒu liáng móu , yǒu bao cáng yǔ zhòu zhī jí , tun tū tian dì zhì zhě yě . " xuán dé yue : " shéi néng dang zhī ? " cáo yǐ shǒu zhī xuán dé , hòu zì zhī , yue : " jin tian xià ying xióng , wéi shǐ jun yǔ cáo ēr ! " xuán dé wén yán , chi liǎo yǐ jīng , shǒu zhōng suǒ zhí chí zhù , bù jué luò yú dì xià . shí zhèng zhí tian yǔ jiāng zhì , léi sheng dà zuò . xuán dé nǎi cóng róng fù shǒu shí zhù yue : " yi zhèn zhì wei , nǎi zhì yú cǐ . " cáo xiào yue : " zhàng fu yì wèi léi hu ? " xuán dé yue : " shèng rén xùn léi feng liè bì biàn , an de bù wèi ? " jiang wén yán shi zhù yuán gù , qīng qīng yǎn shì guò liǎo . cáo suì bù yí xuán dé . hòu rén yǒu shi zàn yue : " miǎn cóng hǔ xué zàn qu shen , shuo pò ying xióng jīng sha rén . qiǎo jiè wén léi lái yǎn shì , suí jí yìng biàn xìn rú shén . "

德曰：“有一人血气方刚，江东领袖——孙伯符乃英雄也？”操曰：“孙策藉父之名，非英雄也。”玄德曰：“益州刘季玉，可为英雄乎？”操曰：“刘璋虽系宗室，乃守户之犬耳，何足为英雄！”玄德曰：“如张绣、张鲁、韩遂等辈皆何如？”操鼓掌大笑曰：“此等碌碌小人，何足挂齿！”玄德曰：“舍此之外，备实不知。”操曰：“夫英雄者，胸怀大志，腹有良谋，有包藏宇宙之机，吞吐天地之志者也。”玄德曰：“谁能当之？”操以手指玄德，后自指，曰：“今天下英雄，惟使君与操耳！”玄德闻言，吃了一惊，手中所执匙箸，不觉落于地下。时正值天雨将至，雷声大作。玄德乃从容俯首拾箸曰：“一震之威，乃至于此。”操笑曰：“丈夫亦畏雷乎？”玄德曰：

tōng thát, nǎi thủ hộ chi khuyển nhĩ, hà túc vi anh hùng!" Huyền đức viết: "Như trương tú, trương lõ, hàn toại đăng bối giai hà nhữ?" Thao cồ chưởng đại tiểu viết: "Thủ đăng lục lục tiểu nhân, hà túc quái xỉ!" Huyền đức viết: "Xá thủ chi ngoại, bị thật bất tri." Thao viết: "Phu anh hùng giả, hung hoài đại chí, phúc hữu lương mưu, hữu bao tàng vũ trụ chi cơ, thôn thỗ thiên địa chi chí giả dã." Huyền đức viết: "Thùy năng đương chí?" Thao dĩ thủ chỉ huyền đức, hậu tự chỉ, viết: "Kim thiên hạ anh hùng, duy sử quân dữ thao nhĩ!" Huyền đức văn ngôn, cật liễu nhất kinh, thủ trung sở chấp thi trú, bắt giác lạc vu địa hạ. Thời chánh trị thiên vũ tương chí, lôi thanh đại tác. Huyền đức nãi tòng dung phủ thủ thập trú viết: "Nhất chấn chí uy, nǎi chí vu thử." Thao tiểu viết: "Trương phu diệc úy lôi hồ?" Huyền đức viết: "Thánh nhân tần lôi phong liệt tát biến, an đắc bắt úy?" Tương văn ngôn thất trú duyên cổ, khinh khinh yểm sức quá liễu. Thao toại bắt nghi huyền đức. Hậu nhân hữu thi tán viết: "Miễn tòng hồ huyệt tạm xu thân, thuyết phá anh hùng kinh sát nhân. Xảo tá văn lôi lai yểm sức, tuy cơ ứng biến tín như thần."

cho là anh hùng được chăng? Tháo lại cười: - Lưu Biểu có hư danh nhưng không có thực tài, không phải anh hùng. Huyền Đức lại nói: - Có một người, sức lực đương khỏe, đứng đầu xứ Giang Đông, là Tôn Bá Phù, hắn là anh hùng? Tháo nói: - Tôn Sách nhờ danh tiếng của bố, không phải anh hùng. Huyền Đức lại nói: - Lưu Quý Ngọc ở Ích Châu có phải là anh hùng không? Tháo nói: - Lưu Chương, tuy là tôn thất, nhưng chỉ là con chó giữ nhà, sao lại gọi là anh hùng được? Huyền Đức lại nói: - Như bọn Trương Tú, Trương Lõ và Hán Toại thì thê nào? Tháo vỗ tay cười to: - Lũ tiểu nhân nhung nhúc ấy thì nói làm gì! Huyền Đức nói: - Ngoài những người ấy ra, Bị thực không còn biết ai nữa. Tháo nói: - Anh hùng là người trong bụng có chí lớn, có mưu cao, có tài bao trùm được cả vũ trụ, có chí nuốt cả trời đất kia. Huyền Đức mới hỏi: - Ai có thể xứng đáng được như thế? Tào Tháo lấy tay trả vào Huyền Đức, rồi lại trả vào mình nói rằng: - Anh hùng thiên hạ bây giờ chỉ có sứ quân và Tháo mà thôi. Huyền Đức nghe nói, giật nẩy mình, cái thia đôi đũa đương cầm ở tay, rơi cả xuống đất. Giữa lúc bấy giờ, cơn mưa u ám, có một tiếng sét thực dữ. Lưu Bị từ từ cúi xuống nhặt đũa và thia, nói tảng rằng: - Góm ghê! Tiếng sét dữ quá! Tháo cười hỏi rằng: - Trương phu cũng sợ sấm à! Huyền Đức nói: - Đức thánh ngày xưa gấp lúc sấm dữ gió to cũng đổi sắc mặt,

“圣人迅雷风烈必变，安得不畏？”将闻言失箸缘故，轻轻掩饰过了。操遂不疑玄德。后人有诗赞曰：“勉从虎穴暂趋身，说破英雄惊杀人。巧借闻雷来掩饰，随机应变信如神。”

5 tian yǔ fang zhù , jiàn liǎng gè rén zhuàng rù hòu yuán , shǒu tí bǎo jiàn , tú zhì tíng qián , zuǒ yòu lán ? bù zhù . cào shì zhī , nǎi guan , zhang èr rén yě . yuán lái èr rén cóng chéng wài shè jiàn fang huí , ting de xuán dé bēi xǔ chǔ , zhang liáo qǐng jiang qù liǎo , huang máng lái xiàng fǔ dǎ ting ; wén shuo zài hòu yuán , zhī kǒng yǒu shī , gù chong tú ér rù . què jiàn xuán dé yǔ cào duì zuò yǐn jiǔ . èr rén àn jiàn ér lì . cào wèn èr rén hé lái . yún cháng yue : " ting zhì chéng xiāng hé xiong yǐn jiǔ , tè lái wǔ jiàn , yǐ zhù yì xiào . " cào xiào yue : " cǐ fei hóng mén huì , an yòng xiàng zhuāng , xiàng bó hu ? " xuán dé yì xiào . cào mìng : " qǔ jiǔ yǔ èr fán kuài ya jīng . " guan , zhang bài xiè . xu yú xí sǎn , xuán dé cí cào ér guì . yún cháng yue : " xiǎn xiē jīng sha wǒ liǎng gè ! " xuán

天雨方住，见两个人撞入后园，手提宝剑，突至亭前，左右拦挡不住。操视之，乃关、张二人也。原来二人从城外射箭方回，听得玄德被许褚、张辽请将去了，慌忙来相府打听；闻说在后园，只恐有失，故冲突而入。却见玄德与操对坐饮酒。二人按剑而立。操问二人何来。云长曰：“听知丞相和兄饮酒，特来舞剑，以助一笑。”操笑曰：“此非鸿门会，安用项庄、项伯乎？”玄德亦笑。操命：“取酒与二樊哙压惊。”关、张拜谢。须臾席散，玄德辞操而归。云长曰：“险些

huống chi là tôi đây sao lại không sợ? Huyền Đức đã che đầy được hết cả mọi việc giật mình đánh rơi cả thia đũa khi nghe Tháo gọi mình là anh hùng. Tháo thấy thế không ngờ gì Huyền Đức nữa. Đời sau có thơ rằng: Gượng vào hang ổ, tạm nương mình Nói rõ anh hùng sợ thất kinh Mượn tiếng sấm vang ra vẻ sợ Tùy cơ ứng biến thật tài tình!

thiên vũ phương trụ, kiến lưỡng cá nhân chàng nhập hậu viên, thủ đê bảo kiếm, đột chí đình tiền, tả hữu lan đáng bắt trụ. Thao thị chi, nãi quan, trương nhị nhân dã. Nguyên lai nhị nhân tòng thành ngoại xạ tiến phương hồi, thính đắc huyền đức bị hứa trú, trương liêu thỉnh tương khứ liễu, hoảng mang lai tương phủ đả thính; văn thuyết tại hậu viên, chỉ khủng hữu thất, cố xung đột nhị nhập. Khuốc kiến huyền đức dữ thao đối tọa ầm tửu. Nhị nhân án kiếm nhi lập. Thao vẫn nhị nhân hà lai. Văn trường viết: "Thính tri thừa tương hòa huynh ầm tửu, đắc lai vũ kiếm, dĩ trợ nhất tiêu." Thao tiêu viết: "Thủ phi hồng môn hội, an dụng hạng trang, hạng bá hò?" Huyền đức diệc tiêu. Thao mệnh: "Thủ tửu dữ nhị phàn khoái áp kinh." Quan, trương bái tạ. Tu du tịch tán, huyền đức từ thao nhi quy. Văn trường viết: "Hiểm ta kinh sát

Giời vừa mưa xong, có hai người tay cầm bảo kiếm, xông vào tận vườn sau, đến thẳng tận trước đình, lính canh ngăn lại không được. Tháo trông ra thì là Quan Vũ và Trương Phi. Nguyên là hai người ra ngoài thành săn bắn vừa về, nghe thấy Huyền Đức bị Trương Liêu, Hứa Chử mời đi, vội vàng chạy ngay đến tướng phủ dò xem việc gì. Thấy nói ở vườn sau sợ có xảy ra điều gì, nên hai người xông thẳng vào. Vào đến nơi thấy Huyền Đức đang ngồi uống rượu với Tào Tháo, hai người bèn cầm gươm đứng hầu. Tháo hỏi: - Hai người đi đâu? Văn Trường thưa: - Chúng tôi nghe Thùa Tướng cùng anh tôi uống rượu, nên chúng tôi lại đây múa gươm để mua vui! Tháo cười, nói rằng: - Đây có phải là "Hội Hồng Môn" đâu mà phải dùng đến Hạng Trang, Hạng Bá? Huyền Đức cũng cười. Tháo sai lấy rượu "đê hai Phàn Khoan uống cho tan cơn sợ". Quan, Trương lạy tạ. Một lát tiệc tan, Huyền Đức cáo từ trở về. Văn Trường nói: - Anh làm chúng

dé yǐ luò zhù shì shuo yǔ
guan , zhang . guan , zhang
wèn shì hé yì . xuán dé yue :
" wú zhì xué pǔ , zhèng yù
shǐ cào zhì wǒ wú dà zhì ; bù
yì cào jìng zhǐ wǒ wèi ying
xióng , wǒ gù shi jīng luò zhù
. yòu kǒng cào sheng yí , gù
jiè jù léi yī yān shì zhī ēr . "
guan , zhang yue : " xiong
zhen gao jiàn ! "

惊杀我两个！”玄德以落箸事说与关、张。关、张问是何意。玄德曰：“吾之学圃，正欲使操知我无大志；不意操竟指我为英雄，我故失惊落箸。又恐操生疑，故借惧雷以掩饰之耳。”关、张曰：“兄真高见！”

6 cào cì rì yòu qǐng xuán dé .
zhèng yǐn xiān , rén bào mǎn
chōng qù tàn ting yuán shào
ér huí . cào zhao rù wèn zhī .
chōng yue : " gong sun zàn
yǐ bèi yuán shào pò liǎo . "
xuán dé jí wèn yue : " yuàn
wén qí xiáng . " chōng yue :
" zàn yǔ shào zhàn bù lì , zhú
chéng wéi quan , quan
shàng jiàn lóu , gao shí
zhàng , míng yue yì jīng lóu ,
jǐ sù san shí wàn yǐ zì shǒu .
zhàn shì chu rù bù xí , huò
yǒu bèi shào wéi zhě , zhòng
qǐng jiù zhī . zàn yue :? ruò
jiù yì rén , hòu zhì zhàn zhě
zhì wàng rén jiù , bù kěn sī
zhàn yǐ .? sui bù kěn jiù . yin
cǐ yuán shào bìng lái , duo
yǒu jiàng zhě . zàn shì gu ,
shǐ rén chí shu fù xǔ dou qí
jiù , bù yì zhōng tú wèi shào
jun suǒ huò . zàn yòu yí shu
zhang yàn , àn yue jǔ huò

ngã lưỡng cá!" Huyền đức dĩ lạc trú sự thuyết dữ quan, trương. Quan, trương vẫn thị hà ý. Huyền đức viết: "Ngô chi học phổ, chánh dục sử thao tri ngã vô đại chí; bắt ý thao cánh chỉ ngã vi anh hùng, ngã cố thất kinh lạc trú. Hựu khủng thao sinh nghi, cố tá cụ lôi dĩ yểm sức chi nhĩ." Quan, trương viết: "Huynh chân cao kiến!"

tôi sợ chết đi được! Huyền Đức thuật lại chuyện đánh rơi đũa. Quan, Trương hỏi: - Thê là ý làm sao? Huyền Đức nói: - Độ này ta chịu khó làm vườn cuốc đất, cốt là để cho Tào Tháo không nghi ta có chí lớn. Ai ngờ nó lại trỏ ngay vào ta mà bảo ta là anh hùng đời nay. Ta nghe nói rụng rồi, đánh rơi cả đũa, lại sợ Tào Tháo ngờ, cho nên mượn cớ là sợ sét để che giấu đi. Quan, Trương khen rằng: - Anh thực là cao kiến!

操次日又请玄德。正饮间，人报满宠去探听袁绍而回。操召入问之。宠曰：“公孙瓒已被袁绍破了。”玄德急问曰：“愿闻其详。”宠曰：“瓒与绍战不利，筑城围圈，圈上建楼，高十丈，名曰易京楼，积粟三十万以自守。战士出入不息，或有被绍围者，众请救之。瓒曰：‘若救一人，后之战者只望人救，不肯死战矣。’遂不肯救。因此袁绍兵来，多有降者。瓒势孤，使人持书赴许都求救，不意中途为绍军所获。瓒又遗书张燕，

thao thứ nhật hựu thỉnh huyền đức. Chánh ảm gian, nhân báo mẫn sủng khứ thám thính viên thiệu nhi hỏi. Thao triệu nhập vẫn chi. Sủng viết: "Công tôn toàn dĩ bị viên thiệu phá liễu." Huyền đức cấp vẫn viết: "Nguyện vẫn kì tường." Sủng viết: "Toản dĩ thiệu chiến bất lợi, trúc thành vi quyền, quyền thượng kiến lâu, cao thập trượng, danh viết dịch kinh lâu, tích túc tam thập vạn dĩ tự thủ. Chiến sĩ xuất nhập bất tức, hoặc hữu bị thiệu vi giả, chúng thỉnh cứu chi. Toản viết: 'Nhược Cứu Nhất Nhân, Hậu Chi Chiến Giả Chỉ Vọng Nhân Cứu, Bất Khẳng Tử Chiến Hĩ.' toại bất khẳng cứu. Nhân thủ viên thiệu binh lai, đa hữu hàng giả. Toản thế cô, sử nhân trì thư phó hứa đồ cầu cứu, bắt ý trung đồ vi thiệu quân sở hoạch. Toản hựu di thư trương

wèi hào , lǐ yìng wài gé . xià
shu rén yòu bēi yuán shào
qín zhù , què lái chéng wài
fàng huǒ yòu dí . zàn zì chu
zhàn , fú bing sì qǐ , jun mǎ
zhé qí dà bàn . tuì shǒu
chéng zhong , bēi yuán shào
chuan dì zhí rù zàn suǒ ju
zhi lóu xià , fàng qǐ huǒ lái .
zàn wú zǒu lù , xian sha qí zi
, rán hòu zì yì , quán jia dou
bēi huǒ fén liǎo . jin yuán
shào de liǎo zàn jun , sheng
shì shèn shèng . shào dì
yuán shù zài huái nán jiao
she guò dù , bù xù jun mí ,
zhòng jie bēi fǎn . shù shǐ
réni dì hào yú yuán shào .
shào yù qǔ yù xǐ , shù yue
qín zì sòng zhì , jiàn jin qì
huái nán yù guī hé bēi . ruò
ér rén xié lì , jí nán shou fù .
qǐ chéng xiāng zuò jí tú zhī .
" xuán dé wén gong sun zàn
yǐ sǐ , zhuī niàn xí rì jiàn jǐ zhī
en , bù shèng shang gǎn ;
yòu bù zhì zhào zì lóng rú hé
xià luò , fàng xīn bù xià . yin
àn xiāng yue : " wǒ bù jiù cǐ
shí xún gè tuo shen zhì jì ,
gèng dài hé shí ? " suì qǐ
shen duì cào yue : " shù ruò
tóu shào , bì cóng xú zhōu
guò , bēi qǐng yì jun jiù bàn
lù jié jí , shù kě qín yǐ . " cào
xiào yue : " lái rì zòu dì , jí
biàn qǐ bing . " cì nì , xuán dé
miàn zòu jun . cào lìng xuán
dé zǒng du wǔ wàn rén mǎ ,
yòu cha zhu líng , lù zhào èr

暗约举火为号，里应外合。下书人又被袁绍擒住，却来城外放火诱敌。瓒自出战，伏兵四起，军马折其大半。退守城中，被袁绍穿地直入瓒所居之楼下，放起火来。瓒无走路，先杀妻子，然后自缢，全家都被火焚了。今袁绍得了瓒军，声势甚盛。绍弟袁术在淮南骄奢过度，不恤军民，众皆背反。术使人归帝号于袁绍。绍欲取玉玺，术约亲自送至，见今弃淮南欲归河北。若二人协力，急难收复。乞丞相作急图之。”玄德闻公孙瓒已死，追念昔日荐己之恩，不胜伤感；又不知赵子龙如何下落，放心不下。因暗想曰：“我不就此时寻个脱身之计，更待何时？”遂起身对操曰：“术若投绍，必从徐州过，备请一军就半路截击，术可擒矣。”操笑曰：“来日奏帝，即便起兵。”次日，

yέn, ám ước cử hỏa vi hào, lí ứng ngoại hợp. Hạ thư nhân hựu bị viên thiệu cầm trù, khước lai thành ngoại phóng hỏa dụ địch. Toản tự xuất chiến, phục binh tú khởi, quân mã chiết kì đại bán. Thối thủ thành trung, bị viên thiệu xuyên địa trực nhập toản sở cư chi lâu hạ, phóng khởi hỏa lai. Toản vô tầu lộ, tiên sát thê tử, nhiên hậu tự ải, toàn gia đô bị hỏa phần liễu. Kim viên thiệu đắc liễu toản quân, thanh thế thậm thịnh. Thiệu đệ viên thuật tại hoài nam kiêu xa quá độ, bắt tuát quân dân, chúng gai bối phản. Thuật sử nhân quy đế hào vu viên thiệu. Thiệu dục thủ ngọc tǐ, thuật ước thân tự tổng chí, kiến kim khí hoài nam dục quy hà bắc. Nhược nhị nhân hiệp lực, cấp nan thu phục. Khất thừa tương tác cấp đồ chi. "Huyền đức văn công tôn toản dĩ tử, truy niệm tích nhật tiến kỷ chi ân, bắt thắng thương cảm; hựu bắt tri triệu tử long như hà hạ lạc, phóng tâm bắt hạ. Nhân ám tưởng viết: "Ngã bắt tựu thử thời tàm cá thoát thân chi ké, canh đãi hà thời?" Toại khởi thân đổi thao viết: "Thuật nhược đầu thiệu, tất tòng từ châu quá, bị thỉnh nhất quân tựu bán lộ tiệt kích, thuật khả cầm hř." Thao tiểu viết: "Lai nhật tấu đế, tức tiện khởi binh. Thủ nhật, huyền đức diện tấu quân. Thao lệnh huyền đức

quân Thiệu bắt được. Toản lại đưa thư cho Trương Yên, hẹn nhau đốt lửa làm hiệu, trong đánh ra ngoài đánh vào. Người mang thư lại bị Viên Thiệu bắt được nốt. Thiệu được thư ấy cứ như lời Toản hẹn với Yên, đốt lửa làm hiệu. Toản ở trong ngõ là hiệu lửa của Trương Yên, mới tự ra đánh, không ngờ ra đến ngoài, bốn mặt quân phục nổi dậy. Quân mã của Toản mất quá nửa, còn non một nửa lui về để giữ thành, lại bị Viên Thiệu đào ngầm dưới đất, đem quân vào thẳng tận dưới lầu Toản ở, phóng hỏa đốt lầu, Toản không có đường chạy, trước giết vợ con, rồi tự thắt cổ chết, cả nhà cùng bị lửa cháy. Ngay Viên Thiệu được cả quân Toản, thanh thế to lắm. Em Thiệu là Viên Thuật ở Hoài Nam, kiêu ngạo, xa xỉ quá độ, không thương gì đến quân dân, cho nên họ đều nổi loạn, Thuật nhoáng để hiệu cho Viên Thiệu. Thiệu muốn lấy ngọc tǐ. Thuật hẹn xin tự đem đến. Hiện giờ Thuật muốn bỏ Hoài Nam về Hà Bắc. Nếu để hai người hợp sức với nhau, thì rất khó đánh được, xin thừa tướng liệu trừ trước đi. Huyền Đức nghe tin Công Tôn Toản đã chết, nghĩ đến ơn tiền mìn ngày xưa, rất là thương xót, lại không biết Triệu Tử Long ở đâu, không đành dạ chút nào, nhân nghĩ bụng rằng: "Ta không nhân dịp này tìm kế thoát thân, còn đợi đến bao giờ?", liền đứng lên thừa với Tào Tháo rằng: - Nếu Thuật sang với Thiệu, tất phải đi qua Tù Châu, tôi xin lĩnh một

réntòngxíng . xuándécídi
, dìqìsòngzhī .

玄德面奏君。操令玄德
总督五万人马，又差朱
灵、路昭二人同行。玄
德辞帝，帝泣送之。

tổng đốc ngũ vạn nhân mã, hựu
sai chu linh, lộ chiêu nhị nhân
đồng hành. Huyền đức từ đế,
đế khắp tổng chi.

cánh quân đón đường đánh, chắt
bắt được. Tháo cười nói: - Đě ngày
mai tâu vua, rồi sẽ khởi binh. Hôm
sau Huyền Đức vào tâu vua. Tào
Tháo sai Huyền Đức đốc xuất năm
vạn quân mã, lại sai Chu Linh, Lộ
Chiêu cùng đi. Huyền Đức vào từ
biệt vua, vua khóc tiễn đi.

7 xuándàoyù , xingyè
shoushíjunqianmǎ , waliǎojiāngjunyìn , cuicùbiàn
xíng . dǒngchénggǎnchu
shílǐchángtínlái sòng .
xuándéyue : "guójìuning
nài . mǒucǐxíngbìyǒuyǐ
bàoming ." chéngyue : "
gongyilüyì , wufudìxin ."
èrrénfēnbié . guan , zhang
zài mǎ shàng wènyue : "
xiongjinfanchu zheng , hé
gùrúcǐhuang sù ?" xuán
déyue : "wúnǎilóngzhong
niǎo , wāngzhongyú , cǐyi
xíngrúyùrùdāihǎi , niǎoshàng
qīngxiao , bùshòulóng
wǎngzhijibàn yě !" yin
mìngguan , zhangcuizhu
líng , lùzhàojunmásùxíng
.

玄德到寓，星夜收拾军
器鞍马，挂了将军印，
催促便行。董承赶出十
里长亭来送。玄德曰：
“国舅宁耐。某此行必
有以报命。”承曰：“
公宜留意，勿负帝心。
”二人分别。关、张在
马上问曰：“兄今番出
征，何故如此慌速？”
玄德曰：“吾乃笼中鸟
、网中鱼，此一行如鱼
入大海、鸟上青霄，不
受笼网之羁绊也！”因
命关、张催朱灵、路昭
军马速行。

huyền đức đáo ngự, tinh dã thu
thập quân khí an mã, quải liều
tướng quân ấn, thôi xúc tiến
hành. Đồng thừa cản xuất thập
lí trường đình lai tổng. Huyền
đức viết: "Quốc cứu ninh nại.
Mỗ thủ hành tất hữu dĩ báo
mệnh." Thừa viết: "Công nghi
lưu ý, vật phụ đế tâm." Nhị
nhân phân biệt. Quan, trương
tại mã thượng vấn viết: "Huynh
kim phiên xuất chinh, hà cố như
thủ hoảng tốc?" Huyền đức
viết: "Ngô nãi lung trung điểu,
võng trung ngư, thủ nhất hành
như ngư nhập đại hải, điểu
thượng thanh tiêu, bắt thụ lung
võng chí ki bán dãi!" Nhân mệnh
quan, trương thôi chu linh, lộ
chiêu quân mã tốc hành.

Huyền Đức về nhà trọ, suốt đêm
thu xếp khí giới và ngựa chiến, đeo
án tướng quân, đốc thúc để đi cho
chóng. Đồng Thừa ra ngoài mười
dặm tràng đình để tiễn. Huyền Đức
nói: - Xin quốc cứu hãy yên tâm.
Chuyển này tôi đi tất có thể đáp lại
ý muốn của ngài. Thừa nói: - Ông
nên lưu tâm, chờ phụ lòng vua. Hai
người từ giã nhau. Quan, Trương
hai người ngồi trên ngựa bấy giờ
mới hỏi anh rằng: - Sao phen này
anh đi với vàng làm vậy? Lưu Bị
nói: - Ta ở Hứa Đô như chim lồng
cá chậu, chuyến này được đi như
cá vào bể lớn, chim lên mây xanh,
không bị giam hãm trong lồng trong
chậu nữa. Nói xong, hai người thúc
quân mã Chu Linh, Lộ Chiêu đi
mau.

8 shíguojia , chéngyukǎo
jiàoqiánliángfanghuí , zhicáocàoyǐqiǎnxuándéjìn
bingxuzhou , huangrùjiànyue : "chéngxiāng hégù
lìngliúbèidujun ?" càoyue
: "yújiéyuánshùěr ."
chéngyukyüe : "xíliubèiwéi

时郭嘉、程昱考较钱粮
方回，知曹操已遣玄德
进兵徐州，慌入谏曰：
“丞相何故令刘备督军
？”操曰：“欲截袁术
耳。”程昱曰：“昔刘

thời quách gia, trình dục khảo
giác tiền lương phương hồi, tri
tào thao dĩ khiễn huyền đức
tiến binh từ châu, hoảng nhập
gián viết: "Thừa tương hà cố
lệnh lưu bị đốc quân?" Thao
viết: "Dục tiệt viên thuật nhĩ."
Trình dục viết: "Tích lưu bị vi dụ

Bấy giờ ở Hứa Đô, Quách Gia và
Trình Dục đi kiểm tra tiền lương
vừa về, nghe thấy Tào Tháo sai
Lưu Bị đem quân sang Từ Châu,
vội vàng vào bẩm rằng: - Sao thừa
tướng lại sai Lưu Bị đi đốc binh?
Tháo nói: - Cho ra để chặn đường
Viên Thuật. Dục nói: - Lúc Lưu Bị

yù zhou mù shí , mǒu děng
qǐng sha zhī , chéng xiāng
bù tǐng ; jin rì yòu yǔ zhì bīng
: cǐ fàng lóng rù hǎi , zòng hǔ
gui shan yě . hòu yù zhì zhī ,
qí kě de hu ? " guo jia yue : "
chéng xiāng zòng bù sha bēi
, yì bù dang shǐ zhì qù . gǔ
réni yún : yí rì zòng dí , wàn
shì zhì huàn . wàng chéng
xiāng chā zhī . " cào rán qí
yán , suì lìng xǔ chū jiàng
bīng wǔ bǎi qián wǎng , wù
yào zhuī xuán dé zhuǎn lái .
xǔ chǔ yìng nuò ér qù .

9 què shuo xuán dé zhèng
xíng zhi xiān , zhi jiàn hòu
miàn chén tóu zòu qǐ , wèi
guan , zhang yue : " cǐ bì cáo
bing zhuī zhì yě . " suì xià
liǎo yíng zhài , lìng guan ,
zhang gè zhí jun qì , lì yú
liǎng bian . xǔ chǔ zhì , jiàn
yán bing zhěng jiǎ , nǎi xià
mǎ rù yíng jiàn xuán dé .
xuán dé yue : " gong lái cǐ hé
gan ? " chǔ yue : " fèng
chéng xiàng mìng , tè qǐng
jiāng jun huí qù , bié yǒu
shang yì . " xuán dé yue : "
jiāng zài wài , jun mìng yǒu
suǒ bù shòu . wú miàn guò
jun , yòu méng chéng xiāng
jun yǔ . jin bié wú ta yì , gong
kě sù huí , wèi wǒ bǐng fù
chéng xiāng . " xǔ chǔ xún si
: " chéng xiāng yǔ ta yì xiàng
jiao hǎo , jin fan yòu bù céng

备为豫州牧时，某等请杀之，丞相不听；今日又与之兵：此放龙入海，纵虎归山也。后欲治之，其可得乎？”郭嘉曰：“丞相纵不杀备，亦不当使之去。古人云：一日纵敌，万世之患。望丞相察之。”操然其言，遂令许褚将兵五百前往，务要追玄德转来。许褚应诺而去。

châu mục thời, mỗ đắng thỉnh sát chi, thừa tướng bất thính; kim nhật hưu dữ chi binh: thử phóng long nhập hải, túng hổ quy sơn dã. Hậu dục trì chi, kì khả đắc hổ? "Quách gia viết: "Thừa tướng túng bất sát bị, diệc bất đương sử chi khứ. Cỗ nhân vân: nhất nhật túng địch, vạn thế chi hoạn. Vọng thừa tướng sát chi." thao nhiên kì ngôn, toại lệnh hứa trả tướng binh ngũ bách tiền vãng, vụ yếu truy huyền đức chuyển lai. Hứa trả ứng nặc nhi khứ.

còn giữ chức mục ở Dự Châu, chúng tôi xin thừa tướng giết đi, thừa tướng không nghe, nay lại cho đi cầm quân, thế là thả rồng xuống bể, đuổi hổ về rừng, sau này muốn trừ đi còn làm sao được nữa? Quách Gia nói: - Nếu thừa tướng không giết Lưu Bị cũng chớ nên sai đi ra ngoài. Cỗ nhân có nói rằng: "Một ngày thả giặc, để lo muôn đời". Xin thừa tướng xét lại. Tháo nghe ra, liền sai Hứa Chủ đem năm trăm quân đuổi theo gọi Lưu Bị về. Hứa Chủ vâng lệnh đi liền.

却说玄德正行之间，只见后面尘头骤起，谓关、张曰：“此必曹兵追至也。”遂下了营寨，令关、张各执军器，立于两边。许褚至，见严兵整甲，乃下马入营见玄德。玄德曰：“公来此何干？”褚曰：“奉丞相命，特请将军回去，别有商议。”玄德曰：“将在外，君命有所不受。吾面过君，又蒙丞相约语。今别无他议，公可速回，为我禀覆丞相。”许褚寻思：“丞相与他一向交好，今

khuốc thuyết huyền đức chánh hành chi gian, chỉ kiến hậu diện tràn đầu sáu khởi, vị quan, trương viết: "Thủ tất tào binh truy chí dã." Toại hạ liêu doanh trại, lệnh quan, trương các chấp quân khí, lập vu lưỡng biên. Hứa trả chí, kiến nghiêm binh chinh giáp, nãi hạ mã nhập doanh kiến huyền đức. Huyền đức viết: "Công lai thử hà can?" Trử viết: "Phụng thừa tướng mệnh, đặc thỉnh tướng quân hồi khứ, biệt hữu thương nghị." Huyền đức viết: "Tương tại ngoại, quân mệnh hữu sở bắt thụ. Ngô diện quá quân, hựu mông thử tướng quân ngũ. Kim biệt vô tha nghị, công khả tóc hồi, vi ngã bẩm phúc thừa tướng." Hứa trả tâm tư: "Thừa tướng dữ tha nhất hướng giao hảo, kim phiên hựu bất tảng

Huyền Đức đang đi, ở mặt sau bỗng thấy bụi mù, liền bảo với Quan, Trương rằng - Đây chắc là quân Tào Tháo đuổi theo. Nói rồi lập trại, đóng quân lại, sai Quan, Trương cầm binh khí đứng hai bên. Hứa Chủ đến, thấy binh uy nghiêm chỉnh, bèn xuống ngựa vào trại, ra mắt Huyền Đức. Huyền Đức hỏi: - Ông đến có việc gì? Chủ nói: - Phụng mệnh thừa tướng, mời tướng quân trở lại để bàn bạc việc khác. Huyền Đức nói: - Tướng đã ở ngoài, mệnh lệnh của vua cũng có điều không phải tuân theo, huống chi tôi đã chầu vua, lại được vâng lời thừa tướng mà đi. Nay không còn việc gì phải bàn nữa, xin ông trở về ngay bẩm lại với thừa tướng cho tôi. Hứa Chủ nghĩ rằng: - Thừa tướng vốn đối đãi tử tế với Huyền Đức, nay không thấy dặn phải đánh nhau, vậy hãy đem lời Lưu Bị về

jiao wo lai qian sha , zhi de
jiang ta yan yu huai fu , leng
hou cai duo bian liao . " sui
ci liao xuán dé , lǐng bing ér
huí . huí jiàn cáo cào , bèi
shù xuán dé zhì yán . cáo
yóu yù wèi jué . chéng yù ,
guo jia yue : " bèi bù kěn huí
bing , kě zhì qí xin biàn yǐ . "
cáo yue : " wǒ yǒu zhu líng ,
lù zhào èr rén zài bǐ , liào
xuán dé wèi bì gǎn xin biàn .
kuàng wǒ jì qiǎn zhì , hé kě
fù huǐ ? " suì bù fù zhuī xuán
dé . hòu rén yǒu shi tàn xuán
dé yue : " shù bing mò mǎ
qù cong cong , xìn niàn tian
yán yi dài zhong . zhuàng pò
tiě lóng táo hǔ bào , dùn kai
jin suǒ zǒu jiao lóng . " què
shuo mǎ téng jiàn xuán dé yǐ
qù , bian bào yòu jí , yì huí xi
liáng zhou qù liǎo . xuán dé
bing zhì xú zhōu , cì shǐ che
zhòu chu yíng . gong yàn bì
sun gan , mí zhú děng dou
lái cān jiàn . xuán dé huí jia
tàn shì lǎo xiǎo , yì miàn chāi
rénn tàn ting yuán shù . tàn zi
huí bào : " yuán shù she chǐ
tài guò , léi bó , chén lán jie
tóu song shan qù liǎo . shù
shì shèn shuai , nǎi zuò shu
ràng dì hào yú yuán shào .
shào mìng rén zhao shù ,
shù nǎi shou shí rén mǎ ,
gong jìn yù yòng zhì wù ,
xian dào xú zhōu lái . " xuán
dé zhì yuán shù jiang zhì ,
nǎi yǐn guan , zhang , zhu

番又不曾教我来厮杀，只得将他言语回覆，另候裁夺便了。”遂辞了玄德，领兵而回。回见曹操，备述玄德之言。操犹豫未决。程昱、郭嘉曰：“备不肯回兵，可知其心变矣。”操曰：“我有朱灵、路昭二人在彼，料玄德未必敢心变。况我既遣之，何可复悔？”遂不复追玄德。后人有诗叹玄德曰：“束兵秣马去匆匆，心念天言衣带中。撞破铁笼逃虎豹，顿开金锁走蛟龙。”却说马腾见玄德已去，边报又急，亦回西凉州去了。玄德兵至徐州，刺史车胄出迎。公宴毕，孙乾、糜竺等都来参见。玄德回家探视老小，一面差人探听袁术。探子回报：“袁术奢侈太过，雷薄、陈兰皆投嵩山去了。术势甚衰，乃作书让帝号于袁绍。绍命人召术，术乃收拾人马、宫禁御用之物，先到徐州来

giáo ngã lai tư sát, chỉ đắc
tương tha ngôn ngữ hồi phúc,
lánh hậu tài đoạt tiện liễu." Toại
tử liễu huyền đức, lĩnh binh nhi
hồi. Hồi kiến tào thao, bị thuật
huyền đức chi ngôn. Thao do
dự vị quyết. Trình dục, quách
gia viết: "Bị bắt khắng hồi binh,
khả tri kì tâm biển hĩ." Thao
viết: "Ngã hữu chu linh, lộ chiêu
nhị nhân tại bỉ, liêu huyền đức
vị tất cảm tâm biển. Huống ngã
kí khẩn chí, hà khả phục hối?"
Toại bắt phục truy huyền đức.
Hậu nhân hữu thi thán huyền
đức viết: "Thúc binh mạt mã
khứ thông thông, tâm niệm
thiên ngôn y đái trung. Chàng
phá thiết lung đào hổ báo, đốn
khai kim tỏa tẩu giao long."
Khuróc thuyết mã đằng kiến
huyền đức dĩ khứ, biên báo
hựu cắp, diệc hồi tây lương
châu khứ liễu. Huyền đức binh
chí từ châu, thứ sử xa trụ xuất
nghênh. Công yến tất, tôn kiền,
mi trúc đằng đồ lai tham kiến.
Huyền đức hồi gia tham thị lão
tiểu, nhất diện sai nhân thám
thính viên thuật. Tham tử hồi
báo: "Viên thuật xa xỉ thái quá,
lôi bạc, trần lan giai đầu tung
sơn khứ liễu. Thuật thế thậm
suy, nãi tác thư nhượng đế hào
vu viên thiệu. Thiệu mệnh nhân
triệu thuật, thuật nãi thu thập
nhân mã, cung cảm ngự dụng
chi vật, tiên đáo từ châu lai."
Huyền đức tri viên thuật tương
chí, nãi dẫn quan, trương, chu

bẩm lại, tùy ý ngài định đoạt. Chủ
liền từ già Huyền Đức về, vào hầu
Tào Tháo thuật lại lời của Huyền
Đức. Tháo ngần ngại chưa quyết,
Trình Dục, Quách Gia nói rằng: -
Lưu Bị không chịu đem quân trở lại,
tất là đã thay lòng đổi dạ rồi. Tháo
nói: - Ta đã sai Chu Linh, Lộ Chiêu
đi theo kèm Lưu Bị, vị tất hắn đã
dám sinh biến. Vả ta đã sai, không
nên hối lại. Bèn không đuổi theo
Huyền Đức nữa. Người sau có thơ
rằng: Gióng ngựa giục quân, lòng
vội vã, Nỗi lo canh cánh chiếu trong
đai. Hỗ tung cùi sắt về rừng rậm,
Rồng phá then vàng, ra bể khơi...
Mã Đằng bấy giờ ở Hứa Đô, thấy
Huyền Đức đã đi, ở châu mình lại
có quân đến báo nhiều việc kíp, cho
nên cũng về Lương Châu. Huyền
Đức đem quân đến Tù Châu, thứ
sử là Xa Trụ ra đón. Yến tiệc xong,
lũ Tôn Càn, My Chúc đều lại yết
kiến. Huyền Đức về nhà thăm vợ
con, một mặt sai người dò xem tin
tức Viên Thuật. Thám tử về báo: -
Viên Thuật xa xỉ quá độ. Tướng
Thuật là Lôi Bạc, Trần Lan cũng bỏ
Thuật về núi Tung Sơn; thế Thuật
đã suy, Thuật phải đưa thư nhường
đế hiệu cho Viên Thiệu và đương
thu nhặt binh mã và các đồ cung
cầm ngự dụng, sắp đi qua Tù
Châu. Lưu Bị nghe Viên Thuật sắp
đến, dẫn Quan, Trương và Chu
Linh, Lộ Chiêu đem năm vạn quân
ra đón đánh, thì vừa gặp tiên phong
của Thuật là Kỷ Linh đến. Trương
Phi ra đánh nhau với Kỷ Linh, mới
được mươi hợp, liền thét lớn một

líng , lù zhào wǔ wàn jun chu
, zhèng yíng zhe xian feng jí
líng zhì . zhang fei gèng bù
dǎ huà , zhí qū jí líng . dòu
wú shí gé , zhang fei dà hè
yi sheng , cì jì líng yú mǎ xià
, bài jun ben zǒu . yuán shù
zì yǐn jun lái dòu . xuán dé
fēn bīng san lù : zhu líng , lù
zhào zài zuǒ , guan , zhang
zài yòu , xuán dé zì yǐn bing
ju zhong , yǔ shù xiāng jiàn ,
zài mén qí xià zé mà yue : "
rǔ fǎn nì bù dào , wú jìn fèng
míng zhào qián lái tǎo rǔ ! rǔ
dāng shù shǒu shòu jiàng ,
miǎn nǐ zuì fān . " yuán shù
mà yue : " zhi xí bian jù xiǎo
bèi , an gǎn qīng wǒ ! " hui
bing gǎn lái . xuán dé zàn tuì
, ràng zuǒ yòu liǎng lù jun
sha chu . sha de shù jun shi
héng biàn yě , xiē liú chéng
qú ; bing zú táo wáng , bù kě
shèng jì . yòu bèi song shan
léi bó , chén lán jié qù qián
liáng cǎo liào . yù huí shòu
chun , yòu bèi qún dào suō
xí , zhi de zhù yú jiāng tíng .
zhǐ yǒu yí qian yú zhòng , jie
lǎo ruò zhì bèi . shí dang
shèng shǔ , liáng shí jìn jué
zhi shèng mài san shí hú ,
fēn pài jun shì . jia rén wú
shí , duo yǒu è sī zhě . shù
xián fàn cu , bù néng xià yàn
, nǎi mìng páo rén qū mì
shuǐ zhǐ kě . páo rén yue : "
zhǐ yǒu xiè shuǐ , an yǒu mì
shuǐ ! " shù zuò yú chuáng

。”玄德知袁术将至，乃引关、张、朱灵、路昭五万军出，正迎着先锋纪灵至。张飞更不说话，直取纪灵。斗无十合，张飞大喝一声，刺纪灵于马下，败军奔走。袁术自引军来斗。玄德分兵三路：朱灵、路昭在左，关、张在右，玄德自引兵居中，与术相见，在门旗下责骂曰：“汝反逆不道，吾今奉明诏前来讨汝！汝当束手受降，免你罪犯。”袁术骂曰：“织席编履小辈，安敢轻我！”麾兵赶来。玄德暂退，让左右两路军杀出。杀得袁术军尸横遍野，血流成渠；兵卒逃亡，不可胜计。又被嵩山雷薄、陈兰劫去钱粮草料。欲回寿春，又被群盗所袭，只得住于江亭。止有一千余众，皆老弱之辈。时当盛暑，粮食尽绝，只剩麦三十斛，分派军士。家人无食，多有饿死者。术嫌饭粗，不

linh, lộ chiêu ngũ vạn quân
xuất, chánh nghênh trú tiên
phong kỉ linh chí. Trương phi
canh bắt đả thoại, trực thủ kỉ
linh. Đầu vô thập hợp, trương
phi đại hát nhất thanh, thứ kỉ
linh vu mã hạ, bại quân bôn
tẩu. Viên thuật tự dẫn quân lai
đầu. Huyền đức phân binh tam
lộ: chu linh, lộ chiêu tại tả,
quan, trương tại hữu, huyền
đức tự dẫn binh cư trung, dữ
thuật tương kiến, tại môn kỉ hạ
trách mạ viết: "Nhữ phản
nghịch bất đạo, ngô kim phụng
minh chiêu tiền lai thảo nhữ!
Nhữ đương thúc thủ thụ hàng,
miễn nhĩ tội phạm." Viên thuật
mạ viết: "Chức tịch biên lũ tiểu
bối, an cảm khinh ngã!" Huy
binh cản lai. Huyền đức tạm
thối, nhượng tả hữu lưỡng lộ
quân sát xuất. Sát đắc thuật
quân thi hoành biến dã, huyết
lưu thành cù; binh tốt đào vong,
bất khả thắng kế. Hựu bị tung
son lôi bạc, trần lan kiếp khứ
tiền lương thảo lieu. Dục hồi
tho xuân, hựu bị quán đạo sở
tập, chỉ đắc trụ vu giang đình.
Chỉ hựu nhất thiên dư chúng,
giai lão nhược chi bối. Thời
đương thịnh thử, lương thực
tǎn tuyệt, chỉ thăng mạch tam
thập hộc, phân phái quân sĩ.
Gia nhân vô thực, đa hưu ngạ
tử giả. Thuật hiềm phạt thô,
bất năng hạ yết, nãi mệnh bào
nhân thủ mật thủy chỉ khát. Bào
nhân viết: "Chỉ hựu huyết thủy,

tiếng, đâm chết Kỷ Linh ngã xuống
chân ngựa. Quân lính thua chạy
trốn cả. Thuật tự dẫn binh đến
đánh. Huyền Đức chia quân làm ba
đường. Chu Linh, Lộ Chiêu ở tả;
Quan, Trương ở hữu, tự mình đứng
trung quân, ra ngoài cửa cờ mắng
Thuật rằng: - Thằng phản nghịch vô
đạo kia! Ta nay phụng chiêu ra
đánh, mà nén tự trói tay lại hàng,
ta sẽ tha cho khỏi chết. Viên Thuật
mắng lại rằng: - Thằng dệt chiêu
đóng dép kia! Sao mà dám khinh
ta? Nói xong đốc binh vào đánh.
Huyền Đức tạm lui, cho quân tả
hữu hai bên ra đánh, quân Thuật
thầy nằm khắp đồng, máu chảy
thành vũng, sĩ tốt trốn đi không biết
bao nhiêu, lại bị Lôi Bạc, Trần Lan
ở Tung Sơn ra cướp mất tiền nong
lương thảo. Thuật muôn về Thọ
Xuân, lại bị trộm cướp đến đánh tập
hậu, phải đóng lại ở Giang Đình.
Bấy giờ Thuật chỉ còn hơn một
nghìn quân, toàn những người già
yếu. Trời đang nóng nực, lương
thực hết, chỉ còn ba mươi hộc lúa,
phát cho quân sĩ, người nhà phải
nhịn, chết đói nhiều. Thuật ăn cơm
gạo xấu, không nuốt được, sai nhà
bếp lấy mật ăn cho khỏi khát. Nhà
bếp nói: - Mật không có, chỉ có
nước máu! Thuật đương ngồi trên
giường, kêu to một tiếng, đâm nhào
xoảng đất, thở ra đến một chậu
máu, rồi chết. Bấy giờ là tháng sáu,
năm thứ bốn, niên hiệu Kiến An
(một trăm chín mươi chín công
nguyên). Người sau có thơ rằng:
Cuối Hán, binh đao nỗi bốn

shàng , dà jiào yi sheng ,
dào yú dì xià , tǔ xiě dòu yú
ér sǐ . shí jiàn an sì nián liù
yuè yě . hòu rén yǒu shi yue
: hàn mò dao bing qǐ sì fang
, wú duān yuán shù tài
chang kuáng , bù sì lěi shì
wèi gong xiāng , biàn yù gu
shen zuò dì wáng . qiáng
bào wǎng kua chuán guó xǐ
, jiao she wàng shuo yìng tian
xiáng . kě sì mì shuǐ wú yóu
de , dù wò kong chuáng ǒu
xiě wáng . "yuán shù yǐ sī
, zhí yuán yìn jiang líng jiù jí qí
zi ben lú jiang lái , bēi xú qiú
jìn sha zhì . qíu duó de yù xī
, fù xǔ dou xiān yú cáo cào
. cáo dà xǐ , fēng xú qiú wèi
gao líng tài shǒu . cǐ shí yù
xǐ guī cào .

能下咽，乃命庖人取蜜水止渴。庖人曰：“止有血水，安有蜜水！”术坐于床上，大叫一声，倒于地下，吐血斗余而死。时建安四年六月也。后人有诗曰：汉末刀兵起四方，无端袁术太猖狂，不思累世为公相，便欲孤身作帝王。强暴枉夸传国玺，骄奢妄说应天祥。渴思蜜水无由得，独卧空床呕血亡。”袁术已死，侄袁胤将灵柩及妻子奔庐江来，被徐璆尽杀之。璆夺得玉玺，赴许都献于曹操。操大喜，封徐璆为高陵太守。此时玉玺归操。

10 què shuo xuán dé zhì yuán
shù yǐ sàng , xiě biǎo shen
zòu cháo tíng , shu chéng
cáo cào , lìng zhu líng , lù
zhào huí xǔ dou , liù xià jun
mǎ bǎo shǒu xú zhōu ; yi
miàn qín zì chu chéng , zhao
yù liú sǎn rén mǐn fù yè .

11 qiè shuo zhu líng , lù zhào
huí xǔ dou jiàn cáo cào ,

却说玄德知袁术已丧，写表申奏朝廷，书呈曹操，令朱灵、路昭回许都，留下军马保守徐州；一面亲自出城，招谕流散人民复业。

且说朱灵、路昭回许都见曹操，说玄德留下军

an hữu mật thủy!" Thuật tọa vu sảng thượng, đại khiếu nhát thanh, đảo vu địa hạ, thỗ huyết đấu dư nhi tử. Thời kiến an tú niên lục nguyệt dã. Hậu nhân hữu thi viết: hán mật đao binh khởi tú phương, vô đoan viên thuật thái xương cuồng, bất tư luy thế vi công tương, tiện dục cô thân tác đê vương. Cường bạo uồng khoa truyền quốc ti, kiêu xa vọng thuyết ứng thiên tướng. Khát tư mật thủy vô do đắc, độc ngựa không sàng ầu huyết vong." viên thuật dĩ tử, chất viên dận tương linh cứu cập thê tử bôn lư giang lai, bị từ cầu tần sát chi. Cầu đoạt đắc ngọc ti, phó hứa đô hiến vu tào thao. Thao đại hỉ, phong từ cầu vi cao lăng thái thủ. Thủ thời ngọc ti quy thao.

phương, Khéo đâu Viên Thuật cũng ngông cuồng! Mấy đời không nghĩ nên công tướng, Chút phận hòng toan vị đế vương. Tỷ ngọc vào tay thêm ngạo ngược, Điềm trời trước mắt, uống khoe khoang. Khát tim mật uống tìm đâu thấy? Thỗ huyết nǎm queo chẳng kẻ thương! Viên Thuật chết rồi, cháu là Viên Dận đem hài cốt cùng vợ con Thuật chạy về Lư Giang, bị tên Từ Cầu giết sạch, cướp lấy ngọc tỷ đem đến Hứa Đô dâng Tào Tháo. Tháo mừng lắm, phong cho Từ Cầu làm thái thú ở Cao Lăng. Từ bấy giờ ngọc tỷ lại về Tào Tháo.

khuốc thuyết huyền đức tri viên thuật dĩ tang, tả biểu thân tấu triều đình, thư trình tào thao, lệnh chu linh, lộ chiêu hồi hứa đô, lưu hạ quân mã bảo thủ từ châu; nhất diện thân tự xuất thành, chiêu dụ lưu tán nhân dân phục nghiệp.

thả thuyết chu linh, lộ chiêu hồi hứa đô kiến tào thao, thuyết

Huyền Đức thấy Viên Thuật đã chết, dâng biểu về triều đình, và đưa thư trình Tào Tháo biết, sai Chu Linh, Lộ Chiêu về Hứa Đô, còn bao nhiêu binh mã đều lưu lại để giữ Từ Châu, một mặt chiêu dụ những nhân dân lưu tán trở về an cư lạc nghiệp.

Chu Linh, Lộ Chiêu về Hứa Đô vào hầu Tào Tháo thuật việc Huyền

shuo xuán dé liù xià jun mǎ .
cào nù , yù zhān èr rén . xún
yù yue : " quán guì liú bēi , èr
réni yì wú nài hé . " cào nǎi
shè zhī . yù yòu yue : " kě xiě
shu yǔ che zhòu jiù nèi tú zhī
. " cào cóng qí jì , àn shǐ rén
lái jiàn che zhòu , chuán cáo
cào jun zhī . zhòu suí jí qǐng
chén deng shàng yì cǐ shì .
deng yue : " cǐ shì jí yì . jìn liú
bēi chu chéng zhao míng , bù
rì jiāng huán ; jiāng jun kě
mìng jun shì fú yú wèng
chéng bian , zhì zuò jie ta ,
dài mǎ dào lái , yí dǎo zhǎn
zhī ; mǒu zài chéng shàng
shè zhù hòu jun , dà shì jí yǐ
. " zhòu cóng zhī . chén deng
huí jiàn fù chén guì , bēi yán
qí shì . guì mìng deng xian
wǎng bào zhì xuán dé . deng
líng fù mìng , fei mǎ qù bào
zhèng yíng zhe guan , zhang
, bào shuo rú cǐ rú cǐ . yuán
lái guan , zhang xian huí ,
xuán dé zài hòu . zhang fei
ting de , biàn yào qù qian
sha . yún cháng yue : " ta fú
wèng chéng bian dài wǒ , qù
bì yǒu shī . wǒ yǒu yí jì , kě
sha che zhòu : chéng yè bàn
zuò cáo jun dào xú zhōu ,
yǐn che zhòu chu yíng , xí ér
sha zhī . " fei rán qí yán . nǎ
bù xià jun yuán yǒu cáo cáo
qí hào , yǐ jiā dou tòng . dang
yè san gèng , dào chéng
bian jiào mén . chéng shàng
wèn shì shéi , zhòng yīng shì

马。操怒，欲斩二人。
荀彧曰：“权归刘备，
二人亦无奈何。”操乃
赦之。彧又曰：“可写
书与车胄就内图之。”
操从其计，暗使人来见
车胄，传曹操钧旨。胄
随即请陈登商议此事。
登曰：“此事极易。今
刘备出城招民，不日将
还；将军可命军士伏于
瓮城边，只作接他，待
马到来，一刀斩之；某
在城上射住后军，大事
济矣。”胄从之。陈登
回见父陈珪，备言其事。
珪命登先往报知玄德。
登领父命，飞马去报，
正迎着关、张，报说
如此如此。原来关、张
先回，玄德在后。张飞
听得，便要去厮杀。云
长曰：“他伏瓮城边待
我，去必有失。我有一
计，可杀车胄：乘夜扮
作曹军到徐州，引车胄
出迎，袭而杀之。”飞
然其言。那部下军原有
曹操旗号，衣甲都同。
当夜三更，到城边叫门

huyền đức lưu hạ quân mã.
Thao nộ, dục trâm nhị nhân.
Tuân úc viết: "Quyền quy lưu
bị, nhị nhân diệc vô nại hà."
thao nãi xá chi. Úc hựu viết:
"Khả tá thư dũ xa trụ tựu nội đồ
chi." thao tòng kì kế, ám sử
nhân lai kiến xa trụ, truyền tào
thao quân chỉ. Trụ tùy túc thỉnh
trần đăng thương nghị thử sự.
Đăng viết: "Thử sự cực dịch.
Kim lưu bị xuất thành chiêu
dân, bắt nhật tương hoàn;
tướng quân khả mệnh quân sĩ
phục vu úng thành biên, chỉ tác
tiếp tha, đãi mǎ đáo lai, nhát
đao trâm chí; mỗ tại thành
thượng xạ trụ hậu quân, đại sự
tề hĩ." tru tòng chí. Trần đăng
hồi kiến phụ trần khuê, bị ngôn
kì sự. Khuê mệnh đăng tiên
vãng báo tri huyền đức. Đăng
lĩnh phụ mệnh, phi mã khứ báo,
chánh nghênh trú quan,
trương, báo thuyết như thử như
thử. Nguyên lai quan, trương
tiên hồi, huyền đức tại hậu.
Trương phi thính đắc, tiện yếu
khứ tư sát. Vân trường viết:
"Tha phục úng thành biên đãi
ngã, khứ tất hữu thất. Ngã hữu
nhất kế, khả sát xa trụ: thừa dạ
phản tác tào quân đáo từ châu,
dẫn xa trụ xuất nghênh, tập nhi
sát chí." phi nhiên kì ngôn. Na
bộ hạ quân nguyên hữu tào
thao kì hào, y giáp đô đồng.
Đương dạ tam canh, đáo thành
biên khiêu môn. Thành thượng
vấn thị thùy, chúng ứng thị tào

Đức giữ lại binh mã. Tháo giận lắm
muốn chém ngay hai người. Tuân
Úc can rằng: - Quyền ở Lưu Bị, hai
người làm thế nào được. Tháo mới
tha tội cho hai người. Úc lại bàn
rằng: - Thùa tướng nên viết thư cho
Xa Trụ, sai ở đó tìm cách trừ Lưu
Bị. Tháo nghe kế ấy, mật sai người
đến báo Xa Trụ. Trụ mời Trần Đăng
đến bàn. Đăng nói: - Việc ấy thực
đã, nay Lưu Bị ra ngoài thành chiêu
dụ nhân dân, không mấy ngày nữa
sẽ về. Tướng quân nên phục quân
dưới cửa cuốn ở ngoài thành, giả
cách ra đón, đợi khi Lưu Bị cuồng
ngựa đến, chém cho một nhát, tôi
thì ở trên thành bắn xuống để chặn
hậu quân của Lưu Bị, thế là xong
việc. Trụ nghe theo kế ấy. Trần
Đăng về nói lại với bố là Trần Khuê.
Khuê sai Đăng ra báo trước cho
Huyền Đức biết. Đăng vừa ra khỏi
thành gặp Quan Vũ, Trương Phi
bên nói chuyện cho hai người hay.
Nguyên là Quan, Trương về trước,
Huyền Đức về sau. Trương Phi
nghe nói, muốn chạy vào đánh
ngay. Vân Trường ngăn lại nói
rằng: - Nó phục binh dưới cửa cuốn
bên thành, nếu vào thì mắc mèo nó.
Ta có một kế giết được Xa Trụ:
Nhân ban đêm, ta giả làm quân Tào
đến Từ Châu, Xa Trụ tất ra đón, ra
đến nơi thì ta giết đi. Phi chịu rằng
phải Quân bộ hạ của Quan, Trương
sẵn có cờ hiệu của Tào, y giáp
cũng giống nhau, đang nửa đêm,
đến ngay cửa thành gọi mở. Trên
thành hỏi ai. Chúng thưa: - Quân
mã Trương Văn Viễn. Tào thưa

cáo chéng xiāng chà lái
zhang wén yuǎn de rén mǎ .
bào zhī che zhòu , zhòu jí
qǐng chén deng yì yue : " ruò
bù yíng jie , chéng kǒng yǒu
yí ; ruò chu yíng zhī , yòu
kǒng yǒu zhà ." zhòu nǎi
shàng chéng huí yán : " hei
yè nán yǐ fēn biàn , píng
míng liǎo xiāng jiàn . " chéng
xià dá ying : " zhī kǒng liú bēi
zhī dào , jí kuài kai mén ! "
che zhòu yóu yù wèi dìng ,
chéng wài yí piàn sheng jiào
kai mén . che zhòu zhī de pi
wa shàng mǎ , yǐn yí qian jun
chu chéng ; pǎo guò diào
qiáo , dà jiào : " wén yuǎn hé
zài ? " huǒ guang zhong zhi
jiàn yún cháng tí dao zòng
mǎ zhí yíng che zhòu , dà
jiào yue : " pǐ fu an gǎn huái
zhà , yù sha wú xiong ! " che
zhòu dà jīng , zhàn wèi shù
gé , zhe lán bù zhù , bo mǎ
biàn huí . dào diào qiáo bian
, chéng shàng chén deng
luàn jiàn shè xià , che zhòu
rào chéng ér zǒu . yún
cháng gǎn lái , shǒu qǐ yi
dao , kǎn yú mǎ xià , ge xià
shǒu jí tí huí , wàng chéng
shàng hu yue : " fǎn zéi che
zhòu , wú yǐ sha zhì ; zhòng
děng wú zuì , tóu jiàng miǎn
sǐ ! " zhu jun dào ge tóu jiàng
, jun mǐn jie an . yún cháng
jiāng zhòu tóu qù yíng xuán
dé , jù yán che zhòu yù hàn
zhì shì , jìn yǐ zhǎn shǒu .

。城上问是谁，众应是曹丞相差来张文远的人马。报知车胄，胄急请陈登议曰：“若不迎接，诚恐有疑；若出迎之，又恐有诈。”胄乃上城回言：“黑夜难以分辨，平明了相见。”城下答应：“只恐刘备知道，疾快开门！”车胄犹豫未定，城外一片声叫开门。车胄只得披挂上马，引一千军出城；跑过吊桥，大叫：“文远何在？”火光中只见云长提刀纵马直迎车胄，大叫曰：“匹夫安敢怀诈，欲杀吾兄！”车胄大惊，战未数合，遮拦不住，拨马便回。到吊桥边，城上陈登乱箭射下，车胄绕城而走。云长赶来，手起一刀，砍于马下，割下首级提回，望城上呼曰：“反贼车胄，吾已杀之；众等无罪，投降免死！”诸军倒戈投降，军民皆安。云长将胄头去迎玄德，具言车胄欲害之事

thùa tương sai lai trương văn
viễn đích nhân mã. Báo tri xa
tru, tru cấp thỉnh trần đăng nghị
viết: "Nhược bất nghênh tiếp,
thành khùng hữu nghi; nhược
xuất nghênh chi, hựu khủng
hữu trú." tru nái thượng thành
hồi ngôn: "Hắc dạ nan dĩ phân
biên, bình minh liễu tương
kiến." thành hạ đáp ứng: "Chỉ
khủng lưu bị tri đáo, tật khoái
khai môn!" Xa tru do dự vị định,
thành ngoại nhất phiến thanh
khiếu khai môn. Xa tru chỉ đắc
phi quái thượng mã, dẫn nhất
thiên quân xuất thành; bào quá
diều kiều, đại khiếu: "Văn viễn
hà tại?" Hỏa quang trung chỉ
kiến vân trường đê đao túng
mã trực nghênh xa tru, đại
khiếu viết: "Thát phu an cảm
hoài trú, dục sát ngô huynh!" Xa
tru đại kinh, chiến vị sở hợp, già
lan bất tru, bát mã tiện hồi. Đáo
diều kiều biên, thành thượng
trần đăng loạn tiễn xạ hạ, xa tru
nhiều thành nhi tẩu. Văn trường
cản lai, thủ khởi nhất đao, khám
vu mã hạ, cát hạ thủ cấp đê
hồi, vọng thành thượng hô viết:
"Phản tặc xa tru, ngô dĩ sát chi;
chúng đăng vô tội, đầu hàng
miễn tử!" Chư quân đảo qua
đầu hàng, quân dân giai an.
Văn trường tương trụ đầu khứ
nghênh huyền đức, cụ ngôn xa
tru dục hại chi sự, kim dĩ trảm
thủ. Huyền đức đại kinh viết:
"Tào thao nhược lai. Như chi
nại hè?" Văn trường viết: "Đệ

tướng sai đến. Quân giữ thành vào
báo với Trụ. Trụ mời Trần Đăng lại
bàn rằng: - Không ra đón thì sợ có
chuyện nghi kỵ, ra đón lại sợ có
chuyện lừa dối. Trụ lên thành nói
rằng: - Đêm khuya khó phân biệt
được thực hư, xin để sáng mai hãy
mở cửa. Ở dưới thành đáp rằng: -
Chỉ sợ Lưu Bị biết. Xin mở cửa
mau. Xa Trụ ngần ngừ chưa quyết,
dưới thành thì cứ giục mở cửa mãi.
Trụ đành phải mặc áo giáp lên
ngựa, dẫn một nghìn quân mã ra
ngoài thành. Đi khỏi cầu, Trụ gọi to
rằng: - Văn Viễn ở đâu? Trong
bóng lửa sáng thấy ngay Văn
Trường cầm đao té ngựa lại, xông
thẳng vào Xa Trụ thét rằng: - Thắng
kia! Sao dám lừa dối muộn hại anh
tao? Trụ giật mình, đánh chưa
được vài hiệp, chống đỡ không nổi,
quay ngựa chạy về. Chạy đến đầu
cầu, Trần Đăng ở trên thành bắn
tên xuống như mưa. Văn Trường
xắn lại, phất long đao một nhát
chém Trụ ngã lăn xuống đất rồi chặt
lấy đầu, quay mặt vào thành giờ
đầu Trụ lên hô rằng: - Phản tặc là
Xa Trụ ta đã giết rồi. Quân sĩ không
có tội, hàng thì tha cả. Quân sĩ đều
cầm ngược khí giới, xin hàng. Từ
ấy quân dân đều được yên ổn cả.
Văn Trường mang đầu Xa Trụ lại
đón Huyền Đức nói rằng: - Xa Trụ
muốn mưu hại anh, nay đã giết
được rồi. Huyền Đức thất kinh nói
rằng: - Tháo nó lại, thì làm thế nào?
Văn Trường nói: - Hỗn nó lại, thì hai
em xin ra đánh chó sao! Huyền
Đức ân hận mãi, rồi vào Tứ Châu.

xuán dé dà jīng yue : " cáo
cào ruò lái . rú zhī nài hé ? "
yún cháng yue : " dì yǔ
zhang fei yíng zhì . " xuán dé
ào huǐ bù yǐ , suì rù xú zhōu .
bǎi xìng fù lǎo , fú dào ér jie .
xuán dé dào fǔ , xún zhāng
fei , fei yǐ jiāng che zhòu
quán jiā sha jìn . xuán dé
yue : " sha liǎo cáo cào xīn
fù zhì rén , rú hé kěn xiū ? "
chén dēng yue : " mǒu yǒu yí
jì , kě tuì cáo cào . " zhèng
shì : jì bǎ gu shen lí hǔ xué ,
huán jiāng miào jì xí láng
yan . bù zhì chén dēng shuo
chu shèn jì lái , qiě tīng xià
wén fēn jiě .

，今已斩首。玄德大惊曰：“曹操若来。如之奈何？”

云长曰：“弟与张飞迎之。”玄德懊悔不已，遂入徐州。百姓父老，伏道而接。玄德到府，寻张飞，飞已将车胄全家杀尽。玄德曰：“杀了曹操心腹之人，如何肯休？”陈登曰：“某有一计，可退曹操。”正是：既把孤身离虎穴，还将妙计息狼烟。不知陈登说出甚计来，且听下文分解。

dữ thương phi nghênh chi."
huyền đức áo hối bắt đĩ, toại
nhập từ châu. Bách tính phu
lão, phục đạo nhi tiếp. Huyền
đức đáo phủ, tầm thương phi,
phi dĩ tương xa trụ toàn gia sát
tẫn. Huyền đức viết: "Sát liễu
tào thao tâm phúc chi nhân,
như hà khẳng huu?" Trần Đăng
viết: "Mỗ hữu nhất kế, khả thối
tào thao." chánh thị: kí bả cô
thân li hổ huyệt, hoàn thương
diệu kế túc lang yên. Bất tri trần
đăng thuyết xuất thậm kế lai,
thả thính hạ văn phân giải.

Các cụ già và trăm họ đón rước đầy đường Lưu Bị đến phủ, tìm Trương Phi, thì Trương Phi đã bắt cả nhà Xa Trụ đem giết rồi. Huyền Đức giận nói: - Giết mất người tâm phúc của Tháo, sao nó chịu thôi? Trần Đăng nói: - Tôi có một kế, có thể lui được Tào Tháo. Thế thực là: Cô thân đã thoát ra hang hổ Diệu kế còn toan rập khói lang Chưa biết Trần Đăng bàn kế gì, xem đến hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中
022
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo chén deng xiàn jì
yú xuán dé yue : " cáo cào
suǒ jù zhě yuán shào . shào
hǔ jù jì , qīng , you , bìng zhu
jùn , dài jiǎ bǎi wàn , wén
guan wǔ jiang jí duo , jin hé
bù xiě shu qiān rén dào bǐ
qiú jiù ? " xuán dé yue : "
shào xiàng yǔ wǒ wèi tōng
wǎng lái , jin yòu xìn pò qí dì
, an kěn xiāng zhù ? " deng
yue : " cǐ xiān yǒu yí rén yǔ
yuán shào san shì tōng jiā
, ruò de qí yí shu zhì shào
, shào bì lái xiāng zhù . " xuán
dé wèn hé rén . deng yue : "
cǐ rén nǎi gong píng rì suǒ
zhé jié jìng lǐ zhě , hé gù
wàng zhì ? " xuán dé měng
shēng yue : " mò fei zhèng
kang chéng xian sheng hu ?
" deng xiào yue : " rán yě . "
yuán lái zhèng kang chéng
míng xuán , hǎo xué duo cái
, cháng shòu yè yú mǎ róng.
róng měi dang jiǎng xué , bì
shè jiàng zhàng , qian jù
sheng tú , hòu chén sheng jì
, shì nǚ huán liè zuǒ yòu .
xuán ting jiǎng san nián , mù
bù xié shì , róng shèn qí zhì .

第二十二回
袁曹各起马步三军
关张共擒王刘二将

却说陈登献计于玄德曰
：“曹操所惧者袁绍。
绍虎踞冀、青、幽、并
诸郡，带甲百万，文官
武将极多，今何不写书
遣人到彼求救？”玄德
曰：“绍向与我未通往
来，今又新破其弟，安
肯相助？”登曰：“此
间有一人与袁绍三世通
家，若得其一书致绍，
绍必来相助。”玄德问
何人。登曰：“此人乃
公平日所折节敬礼者，
何故忘之？”玄德猛省
曰：“莫非郑康成先生
乎？”登笑曰：“然也。
”原来郑康成名玄，
好学多才，尝受业于马
融。融每当讲学，必设
绛帐，前聚生徒，后陈
声妓，侍女环列左右。
玄听讲三年，目不邪视

Đệ nhị thập nhị hồi viên tào
các khởi mã bộ tam quân
quan trương cộng cầm
vương lưu nhị tướng

HÒI 22 Viên, Tào đều cát ba quân
mã bộ; Quan, Trương cùng bắt
hai tướng Vương, Lưu

Khước thuyết trân đăng hiến kế
vu huyền đức viết: "Tào thao sở
cụ giả viên thiệu. Thiệu hổ cứ
kí, thanh, u, tịnh chư quận, đái
giáp bách vạn, văn quan võ
tướng cực đa, kim hà bất tá thư
khiển nhân đáo bỉ cầu cứu?"
Huyền đức viết: "Thiệu hướng
dữ ngã vị thông vãng lai, kim
hựu tân phá kì đê, an khảng
tương trợ?" Đăng viết: "Thử
gian hữu nhất nhân dữ viên
thiệu tam thế thông gia, nhược
đắc kì nhât thư trí thiệu, thiệu
tất lai tương trợ." Huyền đức
vấn hà nhân. Đăng viết: "Thử
nhân nǎi công bình nhật sở
chiết tiết kính lễ giả, hà có vong
chỉ?" Huyền đức mãnh tinh viết:
"Mạc phi trình khang thành tiên
sinh hồ?" Đăng tiêu viết: "Nhiên
dã." Nguyên lai trình khang
thành danh huyền, hảo học đa
tài, thường thụ nghiệp vu mǎ
dung. Dung mỗi đương giảng
học, tất thiết giảng trường, tiền
tụ sinh đồ, hậu trân thanh kĩ, thị
nữ hoàn liệt tả hữu. Huyền
thính giảng tam niên, mục bát
tà thị, dung thậm kì chi. Cập
học thành nhi quy. Dung thán

Trân Đăng hiến kế cho Lưu Bị rằng:
- Tào Tháo chỉ sờ Viên Thiệu. Thiệu
nay như hổ ngồi giữ ở các quận Ký,
Thanh, U và Tinh. Quân mặc áo
giáp có vài trăm vạn; văn quan võ
tướng rất nhiều, sao không viết thư
sang đó mà cầu cứu. Huyền Đức
nói: - Thiệu và tôi chưa có đi lại với
nhau bao giờ, và lại vừa đánh em
hắn, sao hắn chịu giúp. Đăng nói: -
Ở đây có một người, ba đời thông
gia với họ Viên, nếu được người ấy
đưa thư sang cho Thiệu, tất Thiệu
đem quân lại cứu. Huyền Đức hỏi
ai, Đăng nói: - Người ấy là người
ông xưa nay vốn kính nể, sao nay
lại quên? Huyền Đức chợt nghĩ ra,
hỏi: - Có phải Trịnh Khang Thành
tiên sinh không? Đăng cười, nói: -
Chính phải! Nguyên Trịnh Khang
Thành tên là Huyền, chăm học,
nhiều tài, khi trước là học trò Mã
Dung. Mỗi khi Dung dạy học, bao
giờ cũng treo một bức màn đỏ,
ngoài thì học trò ngồi, trong thì
đóng những nhà trò, con gái đứng
hầu. Trịnh Huyền đến học trong ba
năm, mắt không trông ngang. Dung
lấy làm lạ. Đến khi Trịnh Huyền học
xong, trở về nhà, Dung than rằng:
- Học được bí truyền của ta, chỉ có

jí xué chéng ér guì . róng tàn
yue : " de wǒ xué zhī mì zhě ,
wéi zhèng xuán yí rén ēr ! "
xuán jia zhong shì bì ju tong
máo shi . yí bì cháng wǔ
xuán yì , xuán mìng cháng
guì jie qíán . yí bì xì wèi zhì
yue : " hú wèi hu ní zhong ? "
" cǐ bì yīng shēng yue : " bó
yán wǎng sù , féng bǐ zhì nù . "
qí feng yǎ rú cǐ . huán dì
cháo , xuán guan zhì cháng
shu ; hòu yin shí cháng shì
zhì luàn , qì guan guī tián , ju
yú xú zhōu . xuán dé zài
zhuo jùn shí , yǐ céng shi shì
zhì ; jí wèi xú zhōu mù , shí
shí zào lú qǐng jiào , jìng lǐ tè
shèn . dang xià xuán dé
xiāng chu cǐ rén , dà xǐ , biàn
tòng chén deng qín zhì
zhèng xuán jia zhong , qíu qí
zuò shu . xuán kài rán yí yún
, xiě shu yí feng , fù yǔ xuán
dé . xuán dé biàn cha sun
gan xing yè ? wǎng yuán
shào chū tóu dì . shào lǎn bì
, zì cùn yue : " xuán dé gong
miè wú dì , běn bù dang
xiāng zhù ; dàn zhòng yǐ
zhèng cháng shu zhì mìng ,
bù de bù wǎng jiù zhì . " suí
jù wén wǔ guan , shang yì
xīng bīng fá cáo cáo . móu
shì tián feng yue : " bīng qǐ
lián nián , bǎi xìng pí bì ,
cāng lǐn wú jí , bù kě fù xìng
dà jun . yí xian qiǎn rén xiān
jié tian zi , ruò bù de tong ,
nǎi biǎo cheng cáo cáo gé

，融甚奇之。及学成而归。融叹曰：“得我学之秘者，惟郑玄一人耳！”玄家中侍婢俱通毛诗。一婢尝忤玄意，玄命长跪阶前。一婢戏谓之曰：“胡为乎泥中？”此婢应声曰：“薄言往愬，逢彼之怒。”其风雅如此。桓帝朝，玄官至尚书；后因十常侍之乱，弃官归田，居于徐州。玄德在涿郡时，已曾师事之；及为徐州牧，时时造庐请教，敬礼特甚。当下玄德想出此人，大喜，便同陈登亲至郑玄家中，求其作书。玄慨然依允，写书一封，付与玄德。玄德便差孙乾星夜赍往袁绍处投递。绍览毕，自忖曰：“玄德攻灭吾弟，本不当相助；但重以郑尚书之命，不得不往救之。”遂聚文武官，商议兴兵伐曹操。谋士田丰曰：“兵起连年，百姓疲弊，仓库无积，不可复兴大军。宜先遣人

viết: "Đắc ngã học chi bí giả, duy trinh huyền nhất nhân nhỉ!" Huyền gia trung thị tì câu thông mao thi. Nhất tì thường ngỗ huyền ý, huyền mệnh thường quy giai tiền. Nhất tì hí vi chí viết: "Hồ vi hồ nê trung?" Thủ tì ứng thanh viết: "Bạc ngôn vãng tố, phùng bỉ chí nộ." Kì phong nhã như thủ. Hoàn đế triều, huyền quan chí thượng thư; hậu nhân thập thường thị chí loạn, khí quan quy đền, cư vu từ châu. Huyền đức tại trác quận thời, dĩ tăng sư sự chí; cập vi từ châu mục, thời thời tạo lư thỉnh giáo, kính lễ đặc thậm. Dương hạ huyền đức tưởng xuất thủ nhân, đại hỉ, tiên đồng trần đăng thân chí trình huyền gia trung, cầu kì tác thư. Huyền khái nhiên y duẫn, tả thư nhất phong, phó dũ huyền đức. Huyền đức tiện sai tôn kiền tinh dạ tê vãng viên thiệu xử đầu đê. Thiệu lâm tắt, tự thốn viết: "Huyền đức công diệt ngô đê, bỗn bất đương tương trợ; dấn trọng dĩ trình thượng thư chí mệnh, bất đắc bất vãng cứu chí." Toại tụ văn võ quan, thương nghị hưng binh phạt tào thao. Mưu sĩ điền phong viết: "Binh khởi liên niên, bách tính bì tệ, thương lẫm vô tích, bất khả phục hưng đại quân. Nghi tiên khiễn nhân hiến tiệp thiên tử, nhược bất đắc thông, nãi biểu xưng tào thao cách ngã vương lộ, nhiên hậu

một Trịnh Huyền. Trong nhà Trịnh Huyền, thị tỳ đều thuộc Mao Thi. Có một thị tỳ làm trái ý Huyền, Huyền bắt quỳ mãi dưới thềm, một thị tỳ khác hỏi đưa: - "Hồ vi hồ nê trung"? (làm sao ở trong đồng bùn? Câu này trích trong kinh Thi). Người kia lập tức đáp ngay: - "Bạc ngôn vãng tố, phùng bỉ chí nộ" (vừa định phân trần lại gặp lúc người ta đang có cơn giận. Câu này cũng trích ở kinh Thi). Như thế thực là phong nhã. Đời vua Hoàn Đế, Trịnh Huyền làm quan thượng thư. Đến sau gặp loạn mười tên hoạn quan, Huyền bỏ quan về ở Từ Châu làm ruộng. Huyền Đức khi ở Trác Quận đã thờ làm thầy, đến khi làm mục ở Từ Châu, thường thường vẫn đến hầu rất mực tôn kính. Bấy giờ Huyền Đức nghĩ ra người ấy, lấy làm may mắn, liền cùng Trần Đăng đi đến nhà Trịnh Huyền, xin Huyền viết thư cho Viên Thiệu. Huyền nhận lời viết ngay một bức thư, giao cho Huyền Đức. Huyền Đức sai Tôn Càn đi suốt ngày đêm đưa thư đến Viên Thiệu. Thiệu xem xong nghĩ rằng: - Huyền Đức vừa đánh em ta, đáng nhẽ không giúp, nhưng vì có lời của Trịnh thượng thư, đành phải đi cứu. Thiệu liền họp các văn võ bàn việc cát quân. Mưu sĩ là Điền Phong can rằng: Mấy năm khởi binh luôn, nhân dân mỏi mệt, kho tàng trống rỗng, không nêu lại khởi đại quân. Trước hết hãy sai người dâng biểu tâu công thắng trận lên thiên tử, nếu biểu không dâng lên được, bấy giờ sẽ kể tội ngăn trở của Tào Tháo, rồi

wǒ wáng lù , rán hòu tí bìng
tún lí yáng ; gèng yú hé nèi
zeng yì zhōu jí , shàn zhì jun
qì , fēn qiǎn jīng bìng , tún za
bian bǐ . san nián zhì zhōng ,
dà shì kě dìng yě . " móu shì
shěn pèi yue : " bù rán . yǐ
míng gong zhì shén wǔ , fù
hé shuò zhì qiáng shèng ,
xīng bīng tǎo cáo zéi , yì rú
fǎn zhǎng , hé bì qian yán rì
yuè ? " móu shì jù shòu yue :
" zhì shèng zhì cè , bù zài
qiáng shèng . cáo cáo fǎ lìng
jì xíng , shì zú jīng liàn , bǐ
gong sun zàn zuò shòu kùn
zhě bù tòng . jìn qì xiān jié
liáng cè , ér xìng wú míng
zhì bìng , qiè wèi míng gong
bù qū . " móu shì guo tú yue
: " fei yě . bing jia cáo cáo ,
qǐ yue wú míng ? gong
zhèng dāng jí shí zǎo dìng
dà yè . yuàn cóng zhèng
cháng shu zhi yán , yǔ liú bēi
gòng zhàng dà yì , jiǎo miè
cáo zéi , shàng gé tian yì ,
xià gé míng qíng , shí wèi
xìng shèn ! " sì rén zheng lùn
wèi dìng , shào chú chóu bù
jué . hu xǔ you , xún chén zì
wài ér rù . shào yue : " èr rén
duo yǒu jiàn shí , qie kàn rú
hé zhǔ zhāng . " èr rén shi lǐ
bì , shào yue : " zhèng cháng
shu yǒu shu lái , lìng wǒ qǐ
bing zhù liú bēi , gong cáo
cào . qǐ bing shì hu ? bù qǐ
bing shì hu ? " èr rén qí
sheng yìng yue : " míng

献捷天子，若不得通，乃表称曹操隔我王路，然后提兵屯黎阳；更于河内增益舟楫，缮置军器，分遣精兵，屯扎边鄙。三年之中，大事可定也。”谋士审配曰：“不然。以明公之神武，抚河朔之强盛，兴兵讨曹贼，易如反掌，何必迁延日月？”谋士沮授曰：“制胜之策，不在强盛。曹操法令既行，士卒精练，比公孙瓒坐受困者不同。今弃献捷良策，而兴无名之兵，窃为明公不取。”谋士郭图曰：“非也。兵加曹操，岂曰无名？公正当及时早定大业。愿从郑尚书之言，与刘备共仗大义，剿灭曹贼，上合天意，下合民情，实为幸甚！”四人争论未定，绍躇躇不决。忽许攸、荀谌自外而入。攸曰：“二人多有见识，且看如何主张。”二人施礼毕，攸曰：“郑尚书有书来，令我起兵

đem binh truân lê dương; canh vu hà nội tăng ích chu tiếp, thiện trí quân khí, phân khiển tinh binh, truân trát biên bì. Tam niên chi trung, đại sự khả định dã." Mưu sĩ thắm phối viết: "Bất nhiên. Dĩ minh công chi thần võ, phủ hà sóc chi cường thịnh, hung binh thao tào tặc, dịch như phản chưởng, hà tất thiên duyên nhật nguyệt?" Mưu sĩ tự thụ viết: "Chế thắng chi sách, bắt tại cường thịnh. Tào thao pháp lệnh kí hành, sĩ tốt tinh luyện, bỉ công tôn toàn tọa thu khốn giả bất đồng. Kim khí hiển tiệp lương sách, nhí hung vô danh chi binh, thiết vi minh công bất thủ." Mưu sĩ quách đồ viết: "Phi dã. Bình gia tào thao, khởi viết vô danh? Công chánh đương cập thời tảo định đại nghiệp. Nguyện tòng trình thượng thư chi ngôn, dũ lưu bị cộng trưng đại nghĩa, tiêu diệt tào tặc, thượng hợp thiên ý, hạ hợp dân tình, thật vi hạnh thậm!" Tứ nhân tranh luận vị định, thiệu trừ trù bất quyết. Hốt húa du, tuân kham tự ngoại nha nhập. Thiệu viết: "Nhi nhân đa hữu kiến thức, thả khán như hà chủ trương." Nhị nhân thi lễ tất, thiệu viết: "Trịnh thượng thư hữu thư lai, lệnh ngã khởi binh trợ lưu bị, công tào thao. Khởi binh thị hồ? Bắt khởi binh thị hồ?" Nhị nhân tè thanh ứng viết: "Minh công dĩ chúng khắc quả, dĩ cường công nhược,

đem binh đóng ở Lê Dương, làm thêm thuyền bè ở Hà Nội, sửa sang khí giới, phân phát tinh binh, đóng đồn ngoài biên ải. Như thế trong ba năm, việc lớn có thể xong được. Mưu sĩ khác là Thắm Phối lại nói rằng: - Điền Phong nói thế không phải. Lấy oai thần võ của mình công, sẵn có nền giàu mạnh ở đất Hà Sóc, đem binh đánh giặc Tào, dễ như trở bàn tay, hà tất phải kéo dài ngày tháng. Mưu sĩ thứ ba là Thư Thủ nói: - Cái mưu đánh được, không cứ gì ở sự cường thịnh, Tào Tháo đã có quyền trong tay, thi hành được pháp lệnh, quân lính lại tập luyện giỏi, không như bọn Công Tôn Toản ngồi bó tay một chỗ. Nay không dùng mưu của Điền Phong, dấy một đội quân vô danh, tội trộm nghĩ là không phải. Lại có một mưu sĩ nữa là Quách Đồ nói: - Thế cũng không phải, đem binh đánh Tào Tháo sao gọi là vô danh? Ông nên kịp thời mưu tính sớm định nghiệp lớn. Xin ông nghe nhời Trịnh thượng thư, cùng Lưu Bị đem nghĩa lớn đánh giặc Tào, trên hợp ý trời, dưới hợp lòng dân, thực là may mắn. Bốn người tranh luận mãi; Viên Thiệu trù trừ chưa quyết. Chợt có Hứa Du, Tuân Thắm ở ngoài vào. Thiệu nói: - Hai người kiến thức rộng, thử xem chủ trương thế nào? Hai người thi lễ xong, Thiệu hỏi: - Trịnh thượng thư gửi thư đến, bảo ta khởi binh giúp Lưu Bị đánh Tào Tháo. Nên khởi binh hay không nên khởi binh? Hai người đồng thanh nói: - Minh công lấy nhiều

gong yǐ zhòng kè guǎ , yǐ
qiáng gōng ruò , tǎo hàn zéi
yǐ fú wáng shì : qǐ bing shì
yě . "shào yue : "èr rén suǒ
jiàn , zhèng hé wǒ xin . "
biàn shang yì xīng bīng .
xian lìng sūn gan huí shòu
zhèng xuán , bìng yue xuán
dé zhǔn bēi jie yìng ; yí miàn
lìng shěn pèi , féng jì wèi
tōng jun , tián feng , xún
chén , xū you wèi móu shì ,
yán liáng , wén chǒu wèi
jiāng jun , qǐ mǎ jun shí wǔ
wàn , bù bìng shí wǔ wàn ,
gòng jīng bìng san shí wàn ,
wàng lí yáng jìn fa . fēn bō yǐ
dìng , guo tú jìn yue : " yǐ
míng gong dà yì fá cào , bì
xu shù cào zhì è , chí xí gè
jùn , sheng zuì zhì tǎo , rán
hòu míng zhèng yán shùn . "
shào cóng zhì , suì lìng shu jí
chén lín cǎo xí . lín zì kǒng
zhang , sù yǒu cái míng ;
líng dì shí wèi zhǔ bù , yin
jiàn hé jìn bù ting , fù zao
dǒng zhuó zhì luàn , bì nán jí
zhou , shào yòng wèi jì shì .
dang xià lǐng mìng cǎo xí ,
yuán bǐ jiù . qí wén yue :

3 gài wén míng zhǔ tú wéi yǐ
zhì biàn , zhong chén lù nán

助刘备，攻曹操。起兵是乎？不起兵是乎？”二人齐声应曰：“明公以众克寡，以强攻弱，讨汉贼以扶王室：起兵是也。”绍曰：“二人所见，正合我心。”便商议兴兵。先令孙乾回授郑玄，并约玄德准备接应；一面令审配、逢纪为统军，田丰、荀谌、许攸为谋士，颜良、文丑为将军，起马军十五万，步兵十五万，共精兵三十万，望黎阳进发。分拨已定，郭图进曰：“以明公大义伐操，必须数操之恶，驰檄各郡，声罪致讨，然后名正言顺。”绍从之，遂令书记陈琳草檄。琳字孔璋，素有才名；灵帝时为主簿，因谏何进不听，复遭董卓之乱，避难冀州，绍用为记室。当下领命草檄，援笔立就。其文曰：

蓋聞明主圖危以制變，忠臣慮難以立權。是以

thảo hán tặc dĩ phù vương thát: khởi binh thị dã. "Thiệu viết: "Nhị nhân sở kiến, chánh hợp ngã tâm." Tiện thương nghị hưng binh. Tiên lệnh tôn kiền hồi thụ trịnh huyền, tinh ước huyền đức chuẩn bị tiếp ứng; nhất diện lệnh thảm phối, phùng kỉ vi thống quân, điền phong, tuân kham, hứa du vi mưu sĩ, nhan lương, văn sú vi tướng quân, khởi mǎ quân thập ngũ vạn, bộ binh thập ngũ vạn, cộng tinh binh tam thập vạn, vọng lê dương tiến phát. Phân bát dĩ định, quách đồ tiến viết: "Dĩ minh công đại nghĩa phạt thao, tất tu số thao chi ác, trì hịch các quân, thanh tội trí thảo, nhiên hậu danh chánh ngôn thuận." Thiệu tòng chi, toại lệnh thư kí tràn lâm hịch. Lâm tự khổng chương, tố hữu tài danh; linh đế thời vi chủ bộ, nhân giàn hà tiên bất thính, phục tao đồng trác chi loạn, tị nan kí châu, thiệu dụng vi kí thát. Dương hạ lĩnh mệnh thảo hịch, viên bút lập tựu. Kí văn viết:

Cái văn minh chủ đồ nguy dĩ
chế biến, trung thần lự nan dĩ

đánh ít, lấy khỏe đánh yếu, giết giặc Tào để giúp nhà Hán, khởi binh là phải lầm. Thiệu nói: - Hai người nói chính hợp ý ta! Lập tức sai truyền lệnh cắt quân; cho Tôn Càn về trước báo với Trịnh Huyền, và hẹn Huyền Đức chuẩn bị sẵn sàng để tiếp ứng; một mặt sai Thảm Phối, Phùng Kỷ làm thống quân, Điền Phong, Tuân Thâm, Hứa Du làm mưu sĩ. Nhan Lương, Văn Sú làm tướng quân, khởi quân mã mười lăm vạn, quân bộ mươi lăm vạn, cả thảy ba mươi vạn tinh binh, tiến về Lê Dương. Xếp đặt đâu đấy rồi, mưu sĩ nữa là Quách Đồ tiến lên nói: - Minh công lấy nghĩa lớn đánh Tào Tháo, phải nên làm một bài văn hịch, nêu hết sự tàn ác của Tào Tháo, truyền tờ hịch đi các quân, kể rõ lẽ tại sao mình đem quân đến đánh, thế mới là danh chính ngôn thuận. Thiệu bèn sai thư ký là Trần Lâm làm bài hịch. Nam tự là Khổng Chương, vốn có danh tiếng. Đời vua Hoàn Đế làm chủ bạ, nhân can Hà Tiên không nghe, lại gặp loạn Đồng Trác, Trần Lâm lánh nạn ở Ký Châu, Thiệu dùng làm thư ký. Bấy giờ vâng lệnh thảo hịch, cầm bút viết xong ngay. Bài hịch như sau:

"Thường nghe rằng: Minh chúa
nhân nguy đê bầy kế; trung thần lo

yǐ lì quán . shì yǐ yǒu fei
cháng zhī rén , rán hòu yǒu
fei cháng zhī shì ; yǒu fei
cháng zhī shì , rán hòu lì fei
cháng zhī gong . fu fei cháng
zhě , gù fei cháng rén suǒ nǐ
yě . nǎng zhě , qiǎng qín ruò
zhǔ , zhào gao zhí bǐng ,
zhuan zhì cháo quán , wei fú
yóu jǐ ; shí rén pò xié , mò
gǎn zhèng yán ; zhong yǒu
wàng yí zhì bài , zǔ zong fén
miè , wu rǔ zhì jin , yǒng wèi
shì jiàn . jí zhen lǚ hòu jì nián
, chǎn lù zhuan zhèng , nèi
jian èr jun , wài tǒng zhào
liáng ; shàn duàn wàn jī , jué
shì shèng jìn ; xià líng shàng
tì , hǎi nèi hán xīn . yú shì
jiàng hóu zhu xu xīng bīng
fèn nù , zhu yí nì bào , zun lì
tài zong , gù néng wáng dào
xīng lóng , guang míng xiǎn
róng : cǐ zé dà chén lì quán
zhí míng biǎo yě . sì kong
cáo cáo : zǔ fù zhōng cháng
shì téng , yǔ zuǒ guǎn , xú
huáng bìng zuò yao niè , tao
tiè fàng héng , shang huà
nuè míng ; fù song , qǐ ? xié
yāng , yin zang jiā wèi , yú
jin niǎn bì , shu huò quán
mén , qiè dào dǐng sì , qing
fù zhòng qì . cáo zhuì yan yí
chǒu , běn wú yì dé , [? piào]
jiǎo feng xié , hǎo luàn lè
huò . mù fǔ dǒng tǒng yíng
yáng , sǎo chú xiong nì ; xù
yù dǒng zhuó , qín guan bào
guó . yú shì tí jiàn hui gǔ , fa

有非常之人，然后有非常之事；有非常之事，然后立非常之功。夫非常者，固非常人所拟也。曩者，强秦弱主，赵高执柄，专制朝权，威福由己；时人迫胁，莫敢正言；终有望夷之败，祖宗焚灭，污辱至今，永为世鉴。及臻吕后季年，产禄专政，内兼二军，外统赵梁；擅断万机，决事省禁；下陵上替，海内寒心。于是绛侯朱虚兴兵奋怒，诛夷逆暴，尊立太宗，故能王道兴隆，光明显融：此则大臣立权之明表也。司空曹操：祖父中常侍腾，与左棺、徐璜并作妖孽，饕餮放横，伤化虐民；父嵩，乞钩携养，因赃假位，舆金辇璧，输货权门，窃盗鼎司，倾覆重器。操赘阉遗丑，本无懿德，[犯] 狡锋协，好乱乐祸。幕府董统鹰扬，扫除凶逆；续遇董卓，侵官暴国。于是提剑挥鼓

lập quyền. Thị dĩ hữu phi thường chi nhân, nhiên hậu hữu phi thường chi sự; hữu phi thường chi sự, nhiên hậu lập phi thường chi công. Phu phi thường giả, cố phi thường nhân sở nghĩ dã. Năng giả, cường tàn nhược chủ, triệu cao chấp binh, chuyên chế triều quyền, uy phúc do kỹ; thời nhân bách hiệp, mạc cảm chánh ngôn; chung hữu vọng di chi bại, tổ tông phần diệt, ô nhục chí kim, vĩnh vi thế giám. Cập trấn lữ hậu quý niên, sản lộc chuyên chánh, nội kiêm nhị quân, ngoại thống triệu lương; thiện đoạn vạn cơ, quyết sự tĩnh cảm; hạ lăng thượng thế, hải nội hàn tâm. Vu thị giáng hầu chu hưng binh phần nộ, tru di nghịch bạo, tôn lập thái tông, cố năng vương đạo hưng long, quang minh hiển dung: thủ tắc đại thần lập quyền chi minh biểu dã. Ti không tào thao: tổ phụ trung thường thị đằng, dũ tả quan, từ hoàng tịnh tác yêu nghiệt, thao thiết phóng hoành, thương hóa ngược dân; phụ tung, khát cái hué dưỡng, nhân tang giả vị, dư kim liễn bích, thâu hóa quyền môn, thiết đạo đỉnh ti, khuynh phúc trọng khí. Thao chué yên di sửu, bỗn vô ý đức, [khuyễn phiếu] giáo phong hiệp, hảo loạn nhạc họa. Mạc phủ đồng thống ưng dương, tảo trừ hung nghịch; tục ngộ đồng trác, xâm quan bạo

nạn để lập công. Bởi thế, phải có người phi thường, mới lập được việc phi thường; có việc phi thường, mới có công phi thường. Cái công phi thường ấy, vốn không phải người thường có thể làm nổi. "Trước kia nhà Tần vua yếu, Triệu Cao lộng quyền, hống hách trong triều, một tay tác oai tác phúc. Người bấy giờ bị ức hiếp, không ai dám nói câu gì, đến nỗi có biến ở trong cung Vọng Di, tổ tôn nhà nó bị tiêu diệt, để tiếng nhơ nhuốc đến ngày nay, làm gương cho đời. "Cuối đời Lã Hậu, Sản, Lộc, chuyên chính, trong giữ hai đạo quân, ngoài thống lĩnh nước Lương, nước Triệu; chuyên quyền ý thế, xử việc ở trong cầm sảnh, kẻ dưới lăng loàn, người trên suy yếu, bốn bề ai cũng lo sợ. Bởi thế Giáng Hầu và Chu Hữu Hầu tức giận nỗi dậy giết sạch kẻ bạo nghịch, lập vua Thái Tông, nhờ thế đạo vương hưng thịnh, sáng sửa và rõ rệt, áy túc là cái nêu cao lập công của kẻ đại thần. "Tư không là Tào Tháo ngày nay: Ông nó là trung thường thị tên Đằng, cùng với bọn Tả Quan, Từ Hoàng hưng yêu tác quái, tham lam vô độ, nát đạo hại dân. Bố nó là Tung, làm con nuôi của Đằng, nhân có nhờ đút lót mà được chức vị, xe vàng khiên ngọc, đem nộp cửa quyền, trộm giữ ngôi cao, làm nghênh đỗ quyền lớn. Đến Tháo: Nói giống sót của hoạn quan, vốn không có đức hạnh, gian gi độc ác, thích gây ra sự biến loạn, vui mừng thấy sự tai vạ. "Mạc Phú đây thống

mìng dong xià , shou luó
ying xióng , qì xiá qū yòng ;
gù suí yǔ cáo tòng zì hé móu ,
shòu yǐ bì shi , wèi qí ying
quǎn zhī cái , zhuǎ yá kě rèn .
zhì nǎi yú tiáo duǎn luè ,
qīng jìn yì tuì , shàng yí zhé
nǚ , shù sàng shī tú ; mù fù
zhé fù fēn bīng mìng ? , xiù
wán bǔ jí , biǎo háng dōng
jùn , lǐng yān zhōu cì shī ,
bèi yǐ hǔ wén , jiǎng cù wei
bǐng , jí huò qín shí yí kè zhī
bào . ér cào suì chéng zì bá
hù , zì xíng xiōng tè , ge bo
yuán yuán , cán xián hài
shàn .

，发命东夏，收罗英雄，弃瑕取用；故遂与操同谘合谋，授以裨师，谓其鹰犬之才，爪牙可任。至乃愚佻短略，轻进易退，伤夷折衄，数丧师徒；幕府辄复分兵命锐，修完补辑，表行东郡，领兗州刺史，被以虎文，奖蹙威柄，冀获秦师一克之报。而操遂承资跋扈，恣行凶忒，割剥元元，残贤害善。

quốc. Vu thị đế kiếm huy cỗ, phát mệnh đồng hạ, thu la anh hùng, khí hà thủ dụng; cố toại dữ thao đồng ti hợp mưu, thụ dĩ bì sư, vị kì ưng khuyến chi tài, trảo nha khả nhâm. Chí nãi ngu điêu đoản lược, khinh tiến dịch thối, thương di chiết nục, sở tang sư đồ; mặc phủ triếp phục phân binh mệnh nhuệ, tu hoàn bỗ tập, biểu hành đông quận, lĩnh duyên châu thứ sử, bị dĩ hổ vahn, tướng túc uy bính, kí hoạch tàn sư nhất khắc chí báo. Nhị thao toại thừa tư bạt hổ, từ hành hung thắc, cát bác nguyên nguyên, tàn hiền hại thiện.

xuất hùng binh, quét trừ kẻ hung nghịch, gặp khi Đông Trác lần quan hại nước, bèn chống gươm khua trống, phát lệnh ra cõi Đông Hạ, thu dụng anh hùng, bỏ nết xấu để dùng được việc, cho nên mới cùng Tháo hợp mưu, trao cho chức ty tướng, tưởng là tài ưng khuyến có thể dùng được. Không ngờ nó ngu dại, kém mưu lược, khinh thường sự tiến quân và lui quân, đến nỗi thất bại làm tổn thiệt quân sĩ. Mạc Phú lại chia thêm cho quân tinh nhuệ, sửa sang bù đắp cho nó, tâu xin cho nó sang Đông Quận lĩnh chức thứ sử ở Duyện Châu; thân dê chó đội lốt hổ, để nó có chút quyền hành, mong rằng nó sẽ có phen báo thù được trận thua trước như quân Tần báo thù được nước Tần khi xưa. Nhưng Tháo lại thừa thế bạt hổ, bạo ác càn rỡ, tàn dân, hại người lương thiện.

4 gù lè jiang tài shǒu bian ràng
, ying cái jùn wěi , tian xià zhī
míng ; zhí yán zhèng sè , lùn
bù a chǎn ; shen shǒu bài
xiao xuán zhi zhu , qí nǚ
shòu huí miè zhi jiù . zì shì
shì lín fèn tòng , míng yuàn mí
zhòng ; yí fu fèn bài , jǔ zhōu
tòng sheng . gù gong pò yú
xú fang , dì duó yú lǚ bù ;
páng huáng dòng yì , dào jù
wú suǒ . mù fù wéi qiáng
gàn ruò zhī zhī yì , qiè bù
deng pàn rén zhì dǎng , gù
fù yuán jing ? jiā , xí juǎn qǐ
zheng , jìn gǔ xiǎng zhèn ,

故九江太守边让，英才俊伟，天下知名；直言正色，论不阿谄；身首被枭悬之诛，妻孥受灰灭之咎。自是士林愤痛，民怨弥重；一夫奋臂，举州同声。故躬破于徐方，地夺于吕布；彷徨东裔，蹈据无所。幕府惟强干弱枝之义，且不登叛人之党，故复援旗擐甲，席卷起征，金

Cố cửu giang thái thủ biên nhượng, anh tài tuấn vĩ, thiên hạ tri danh; trực ngôn chánh sắc, luận bất a siêm; thân thủ bị kiêu huyền chi tru, thê nô thụ hôi diệt chi cữu. Tự thị sĩ lâm phản thống, dân oán di trọng; nhất phu phản tí, cử châu đồng thanh. Cố cung phá vu từ phương, địa đoạt vu lữ bố; bàng hoàng đồng duệ, đạo cư vô sở. Mạc phủ duy cường can nhược chi chi nghĩa, thả bất dǎng bạn nhân chi đảng, cố phục viễn tinh hoàn giáp, tịch quyển khởi chinh, kim cổ

Vì thế quan thái thú Cửu Giang là Biên Nhượng, tài cán giỏi giang, thiên hạ biết tiếng, nói thẳng lòng ngay, không xiểm ai, cũng bị nó hăm hại, đầu phải bêu, vợ con phải tàn sát. Từ đó, sĩ phu ai cũng tức tối, nhân dân lại càng oán ghét; một người vung cánh tay cả châu cùng hưởng ứng; cho nên thân nó bị thua ở Từ Châu, đất nó bị cướp về tay Lã Bối; bơ vơ cõi Đông, không nơi nương tựa, Mạc Phú nghĩ đến nghĩa gốc mạnh cành yếu và thương nó, không buộc nó vào đảng của kẻ phản nghịch, cho nên lại giương cờ, mặc áo giáp, cắt

bù zhòng ben jǔ ; zhěng qí sī
wáng zhì huàn , fù qí fang bó
zhì wèi : zé mù fǔ wú dé yú
yǎn tǔ zhì mǐn , ér yǒu dà
zào yú cào yě .

鼓响振，布众奔沮；拯其死亡之患，复其方伯之位：则幕府无德于充土之民，而有大造于操也。

5 hòu huì luán jià fǎn pèi , qún lǚ kòu gōng . shí jì zhōu fāng yǒu bēi bī zhī jīng , fēi huáng lí jú ; gù shǐ cóng shì zhōng láng xú xun , jiù fa qiǎn cǎo , shǐ shàn xiū jiāo miào , yì wèi yòu zhǔ . cǎo biàn fàng zhì : zhuan xíng xié qian , dang yù shèng jìn ; bì wǔ wáng shì , bài fā luàn jì ; zuò lǐng san tái , zhuan zhì cháo zhèng ; jué shǎng yóu xīn , nòng lù zài kǒu ; suǒ ài guang wǔ zong , suǒ è miè san zú ; qún tán zhě shòu xiǎn zhu , fù yì zhě méng yīn lù ; bǎi liáo qián kǒu , dào lù yǐ mù ; cháng shu jì zhāo huì , gōng qīng chong yuán pǐn ér yǐ .

后会銮驾返旆，群虜寇攻。时冀州方有北鄙之警，匪遑离局；故使从事中郎徐勋，就发遣操，使缮修郊庙，翊卫幼主。操便放志：专行胁迁，当御省禁；卑侮王室，败法乱纪；坐领三台，专制朝政；爵赏由心，弄戮在口；所爱光五宗，所恶灭三族；群谈者受显诛，腹议者蒙隐戮；百僚钳口，道路以目；尚书记朝会，公卿充员品而已。

6 gù tài wèi yáng biao , diǎn lì èr si , xiǎng guó jí wèi . cǎo yin yuán ? yá , bēi yǐ fei zuì ; bǎng chǔ can bìng , wǔ dù bēi zhì ; chù qíng rèn tè , bù gù xiān gang . yòu yì láng

故太尉杨彪，典历二司，享国极位。操因缘眦睚，被以非罪；榜楚参并，五毒备至；触情任忒，不顾宪纲。又议郎

hưởng chấn, bố chúng bôn tự; chửng kí tử vong chi hoạn, phục kí phương bá chi vị: tắc mạc phủ vô đức vu duyện thô chi dân, nhi hữu đại tạo vu thao dã.

quân sang đánh. Chiêng trống vang lừng, Lã Bố tan vỡ, cứu cho nó khôi chét, và khôi phục lại chức phương bá cho nó, thế là Mạc Phủ ta tuy không có công gì với dân Duyện Châu, nhưng thực là làm phúc cho Tào Tháo to lắm.

Hậu hội loan giá phản bái, quần lỗ khâu công. Thời kí châu phương hữu bắc bỉ chi cảnh, phỉ hoàng li cục; cố sử tòng sự trung lang từ huân, tựu phát khiễn thao, sử thiện tu giao miếu, dực vệ âu chủ. Thao tiện phóng chí: chuyên hành hiệp thiên, đương ngự tĩnh cảm; ti vũ vương thất, bại pháp loạn kỉ; tọa lĩnh tam dài, chuyên chế triều chánh; tước thường do tâm, lông lực tại khẩu; sở ái quang ngũ tông, sở ác diệt tam tộc; quần đàm giả thụ hiển tru, phúc nghị giả mông ẩn lục; bách liêu kiêm khẩu, đạo lộ dĩ mục; thượng thư kí triều hội, công khanh sung viên phẩm nhí dĩ.

Đến khi loan giá trở về, giặc cuớp quấy rối (loạn Thôi, Dĩ), bấy giờ Ký Châu đang có việc đều phòng ở cõi bắc, ta chưa rờ ra ngoài được, cho nên sai tùng sự trung lang là Từ Huân sang truyền cho Tháo phải sửa sang chốn giao miếu, giúp đỡ vua nhỏ. Nhưng Tháo dám rông rỡ làm càn, hiệp vua thiên đô, khinh nhờn nhà vua, nát phép loạn kỷ, ngồi giữ cả việc ba đài, chuyên chế triều chính, muốn thường ai thì thường, muốn giết ai thì giết: Yêu ai thì người ấy sung sướng đến cả năm ngành; ghét ai thì người ấy phải chết cả ba họ; ai bận tán phải trái thì trị tội công khai, ai thầm vụng chê bai, thì bị giết ngầm ngầm. Vì thế trăm quan buộc miệng, đường sá đưa mắt nhìn nhau. Còn các quan thượng thư thì chỉ nhớ buổi vào triều đến hội cho có mặt; công khanh thì chỉ gọi là có chức phẩm mà thôi! "

Cố thái úy dương bưu, điển lịch nhị ti, hưởng quốc cực vị. Thao nhân duyến tí nhai, bị dĩ phi tội;榜 sỏ tham tịnh, ngũ độc bị chí; xúc tình nhâm thắc, bất cõi hiến cương. Hựu nghị lang triệu

Cho nên quan thái úy là Dương Bưu, từng giữ hai chức tư không và tư đồ, nhất phẩm trong nước, Tháo nhân thế mang lòng ghen ghét, vu cho tội trạng, đánh đập tàn nhẫn, đủ cả năm thứ hình cự; tự ý làm

zhào yàn , zhong jiān zhí
yán , yì yǒu kě nà , shì yǐ
shèng cháo hán ting , gǎi
róng jia shì . cào yù mí duó
shí míng , dù jué yán lù ,
shàn shou lì sha , bù sì bào
guó .

赵彥，忠谏直言，义有可纳，是以圣朝含听，改容加饰。操欲迷夺时明，杜绝言路，擅收立杀，不俟报国。

7 yòu liáng xiào wáng , xian dì
mǔ kun , fén líng zun xiǎn ;
sang zǐ song bó , yóu yí sù
gong . ér cào shuài jiang lì
shì , qín lín fa jué , pò guǎn
luǒ shi , luè qǔ jin bǎo . zhì
lìng shèng cháo liú tì , shì
mín shàng huái ! cào yòu tè
zhì fa qiu zhōng láng jiàng ,
mo jin xiào wèi , suǒ guò huī
tú , wú hái bù lù . shen chǔ
san gong zhi wèi , ér xíng jié
lǔ zhì tài , wu guó hài mǐn ,
dú shí rén guǐ ! jia qí xì zhì
cǎn ke , ke fáng hù shè ;
zeng jiǎo chong xi , keng jǐng
sai lù ; jū shǒu wa wǎng luó ,
dòng zú chù jí xiàn : shì yǐ
yǎn , yù yǒu wú liáo zhi mǐn ,
dì dou yǒu yù jie zhi yuàn . lì
guan zài jí , wú dào zhi chén ,
tan cán kù liè , yú cào wèi
shèn ! mù fǔ fang jié wài jian ,
wèi jí zhěng xùn ; jia xù hán
róng , jì kě mí féng . ér cào
chái láng yě xin , qián bao
huò móu , nǎi yù cui náo
dòng liáng , gu ruò hàn shì ,
chú miè zhong zhèng ,
zhuan wèi niǎo xióng . wǎng

又梁孝王，先帝母昆，坟陵尊显；桑梓松柏，犹宜肃恭。而操帅将吏士，亲临发掘，破棺裸尸，掠取金宝。至令圣朝流涕，士民伤怀！操又特置发丘中郎将、摸金校尉，所过隳突，无骸不露。身处三公之位，而行桀虐之态，污国害民，毒施人鬼！加其细致惨苛，科防互设；罟缴充蹊，坑阱塞路；举手挂网罗，动足触机陷：是以兗、豫有无聊之民，帝都有吁嗟之怨。历观载籍，无道之臣，贪残酷烈，于操为甚！幕府方诘外奸，未及整训；加绪含容，冀可弥缝。而操豺狼野心，潜包祸谋，乃欲摧挠栋

ngạn, trung gián trực ngôn, nghĩa hữu khả nạp, thị dĩ thánh triều hàm thính, cải dung gia súc. Thao dục mê đoạt thời minh, đỗ tuyệt ngôn lộ, thiện thu lập sát, bắt sĩ báo quốc.

càn, không nghĩ đến phép nước. "Quan nghi lang là Triệu Ngạn, lời ngay nói thẳng có thể nghe theo, vì thế vua nghe nói động lòng, thay đổi nét mặt, tỏ ý khen thưởng, nhưng Tháo định che lấp lẽ phải, chặn lấp đường nói năng của mọi người, tự tiện bắt Triệu Ngạn giết đi, không tâu cho vua biết."

Lương Hiếu vương, là anh em ruột với Tiên đế, lăng mộ của người là nơi tôn quý, dẫu đến cây cối trên mả, cũng phải kính cẩn gìn giữ, thế mà Tháo đem tướng sĩ, khai quật phá áo quan, bỏ lộ thây, cướp lấy vàng báu, đến nỗi vua phải chảy nước mắt, dân sĩ phải đau lòng. "Nó lại đặt ra quan trung lang tướng, đào mả quan hiệu úy bối vàng: đi đến đâu tàn hại đến đó, xương trong mả phải bới cả ra ngoài. Nó ở ngôi Tam Công, làm việc trộm cướp, nhơ cả nước, khổ đến dân, làm hại cả người sống và người chết. Vâ lại chính sự tế toái thảm khốc, luật lệ bầy ra thật nhiều, khác gì dò bẫy đầy cả khe, hang hổ lắp cả đường, giơ tay mắc phải lưới, đụng chân vấp phải cạm. Cho nên ở Duyện, Dự có những người đau buồn, kinh đô có những nhà than vắn. Xem hết cả sử sách xưa nay, những kẻ làm tội vô đạo, tham tàn ác nghiệt, đến Tháo là cùng. "Mạc Phủ ta đang phòng ngoại gian, chưa kịp dạy bảo nó, và cũng còn có ý khoan dung, mong cho nó tu tính lại. Nhưng nó bụng dạ sài lang, mang tâm gây vạ, muốn đạp

zhě fá gǔ bēi zheng gong
sun zàn , qiāng kòu jié nì , jù
wéi yi nián . cào yin qí wèi
pò , yin jiao shu mìng , wài
zhù wáng shi , nèi xiang yǎn
xí .

梁，孤弱汉室，除灭忠正，专为枭雄。往者伐鼓北征公孙瓒，强寇桀逆，拒围一年。操因其未破，阴交书命，外助王师，内相掩袭。

8 huì qí xíng rén fa lù , zàn yì
xiao yí , gù shǐ feng máng
cuò suo , jué tú bù guǒ . jìn
nǎi tún jù fu cang , zǔ hé wèi
gù , yù yǐ táng láng zhī fǔ ,
yù lóng che zhī suí . mù fū
fèng hàn wei líng , zhé
chōng yǔ zhòu ; cháng jǐ bǎi
wàn , hú qí qian qún ; fèn
zhong huáng yù huò zhì shì ,
chěng liáng gong jìn nǚ zhì
shì ; bìng zhōu yuè tài xíng ,
qīng zhōu shè jí lěi ; dà jun
fàn huáng hé ér jiǎo qí qí
hòu : léi zhèn hǔ bù , ruò jǔ
yán huǒ yǐ ? fei péng , fù
cang hǎi yǐ wò [huǒ piào]
tàn , yǒu hé bù miè zhě zai ?
yòu cào jun lì shì , qí kě
zhàn zhě , jie chu zì you jì ,
huò gù yíng bù qu , xián
yuàn kuàng si gui , liú tì bēi
gù . qí yú yǎn yù zhì mí , jí
lǚ bù zhāng yáng zhì yú
zhòng , fù wáng pò xié ,
quán shí gǒu cóng ; gè bēi
chuàng yí , rén wèi chóu dí .
ruò huí pèi fang cù , deng

chinh công tôn toản, cường
khẩu kiệt nghịch, cự vi nhất
niên. Thao nhân kì vị phá, âm
giao thư mệnh, ngoại trợ vương
sư, nội tương yểm tập.

đỗ cột rường, làm cho nhà Hán suy
yếu, trừ giết kẻ trung chính chuyên
làm kẻ kiêu hùng. "Trước kia ta
giống trông sang mặt bắc, đánh
Công Tôn Toản, quân cường khẩu
nghịch tặc cự nhau với quân ta một
năm, Tháo nhân quân ta chưa đánh
được, ngầm đưa thư cho Toản,
ngoài mặt giả làm giúp quân ta, kỳ
thực nó định đánh úp quân ta,

会其行人发露，瓒亦枭夷，故使锋芒挫缩，厥图不果。今乃屯据敷仓，阻河为固，欲以螳螂之斧，御隆车之隧。幕府奉汉威灵，折冲宇宙；长戟百万，胡骑千群；奋中黄育获之士，骋良弓劲弩之势；并州越太行，青州涉济漯；大军泛黄河而角其前，荊州下宛叶而掎其后：雷震虎步，若举炎火以煽飞蓬，覆沧海以沃[火票]炭，有何不灭者哉？又操军吏士，其可战者，皆出自幽冀，或故营部曲，咸怨旷思归，流涕北顾。其余充豫之民，及吕布张杨之余众，覆亡迫胁，权时苟从

Hội kì hành nhân phát lộ, Toản
diệc kiêu di, có sử phong mang
tỏa súc, quyết đồ bất quả. Kim
nãi trâu cư phu thương, trở hà
vi cố, dục dĩ đường lang chi
phủ, ngự long xa chí toại. Mạc
phủ phụng hán uy linh, chiết
trùng vũ trụ; trường kích bách
vạn, hồ ky thiên quân; phần
trung hoàng dục hoạch chi sĩ,
sính lương cung kình nỗ chí
thế; tịnh châu viet thái hành,
thanh châu thiệp tể tháp; đại
quân phiêm hoàng hà nhi giác
kì tiền, kinh châu hạ uyển diệp
nhì kì hậu: lôi chấn hổ bộ,
nhược cử viêm hỏa dĩ nhiệt phi
bồng, phúc thương hải dĩ ốc [
hỏa phiếu] thán, hữu hà bất
diệt giả tai? Hựu thao quân lại
sĩ, kí khâ chiến giả, giai xuất tự
u kí, hoặc cố doanh bộ khúc,
hàm oán khoáng tư quy, lưu
thế bắc cổ. Kì dư duyên dự chi
dân, cặp lữ bố trương dương
chi dư chúng, phúc vong bách
hiệp, quyền thời cầu tòng; các
bị sang di, nhân vi cừu Địch.
Nhược hồi bái phương tồ, đăng

may được người mang thư tiết lộ
mưu gian, Toản phải thua chết. Cho
nên nhuệ khí của nó phải nhụt và
mưu đồ của nó cũng không thành.
"Nay nó đóng giữ Ngao Xương,
chẹn sông giữ biển, muốn đem
cánh tay con bọ ngựa chặn đường
của xe thần sét. "Mạc phủ nay
phụng oai linh nhà Hán, dẹp yên bờ
cõi, kích dài trăm vạn, ngựa khỏe
nghìn dặm, đem những tướng
mạnh như Trung Hoàng, Hạ Dục, Ô
Hoạch; dùng cái thế cung cứng nở
bển, từ Minh Châu vượt núi Thái
Hàng; từ Thanh Châu qua sông Tế,
sông Lũy đạt quân qua sông Hoàng
Hà đánh mặt trước; quân kinh châu
xuống đất Uyễn, Diệp đánh mặt
sau. Sấm vang, hổ sợ, khác gì cầm
bó lửa đốt mớ bòng bong, dốc
nước bể tưới đồng tro tàn, còn cái
gì không bị tiêu diệt?" Vả lại quân sĩ
của Tháo người nào có thể đánh
trận được toàn là người ở U, Ký,
hoặc là quân sĩ của bộ hạ cũ, đều
oán giận muốn về quê hương, rõ
nước mắt trông về phía bắc. Còn
như dân ở Duyện, Dự và quân sót
của Lã Bố, Trương Dương, đều là

gao gang ér jí gǔ chui , yáng sù huī yǐ qí jiàng lù , bì tū beng wǎ jiě , bù sì xiě rèn . fang jin hàn shì líng chí , gang wéi chí jué ; shèng cháo wú yí jiè zhī fù , gǔ gong wú zhé chōng zhī shì . fang jí zhī nèi , jiǎn liàn zhī chén , jie chuí tóu ? yì , mò suǒ píng shì ; sui yǒu zhong yì zhī zuǒ , xié yú bào nuè zhī chén , yan néng zhǎn qí jié ? yòu cào chí bù qu jīng bing qí bǎi , wéi shǒu gong que , wài tuo sù wèi , nèi shí ju zhí . jù qí cuàn nì zhí méng , yin si ér zuò . cǐ nǎi zhong chén gan nǎo tú dì zhi qiu , liè shì lì gong zhi huì , kě bù xù zai ! cào yòu jiǎo mìng cheng zhì , qian shǐ fa bing . kǒng bian yuǎn zhou jùn , guò ting gěi yǔ , wéi zhòng lǚ pàn , jǔ yǐ sàng míng , wèi tian xià xiào , zé míng zhé bù qǔ yě . jí rì you bìng qing jì sì zhōu bìng jìn . shu dào jīng zhōu , biàn lè xiān bing , yǔ jiàn zhong jiāng jun xié tòng sheng shì . zhōu jùn gè zhěng yì bìng , luó luò jīng jiè , jǔ wǔ yáng wei , bìng kuang shè jì : zé fei cháng zhī gong yú shì hu zhù .

；各被创夷，人为仇敌。若回旆方徂，登高冈而击鼓吹，扬素挥以启降路，必土崩瓦解，不俟血刃。方今汉室陵迟，纲维弛绝；圣朝无一介之辅，股肱无折冲之势。方畿之内，简练之臣，皆垂头口翼，莫所凭恃；虽有忠义之佐，胁于暴虐之臣，焉能展其节？又操持部曲精兵七百，围守宫阙，外托宿卫，内实拘执。惧其篡逆之萌，因斯而作。此乃忠臣肝脑涂地之秋，烈士立功之会，可不勖哉！操又矫命称制，遣使发兵。恐边远州郡，过听给与，违众旅叛，举以丧名，为天下笑，则明哲不取也。即日幽并青冀四州并进。书到荆州，便勒现兵，与建忠将军协同声势。州郡各整义兵，罗落境界，举武扬威，并匡社稷：则非常之功于是乎著。

cao cương nhi kích cỗ xuy, dương tố huy dĩ khái hàng lộ, tắt thồ băng ngõa giải, bất sĩ huyết nhận. Phương kim hán thất lăng trì, cương duy thi tuyệt; thánh triều vô nhất giới chi phụ, cỗ quăng vô chiết trùng chi thế. Phương kì chi nội, giản luyện chi thần, giải thùy đầu □ dục, mạc sở băng thị; tuy hữu trung nghĩa chi tá, hiếp vu bạo ngược chi thần, yên năng triển kì tiết? Hựu thao trì bộ khúc tinh binh thất bách, vi thủ cung khuyết, ngoại thác túc vệ, nội thật câu chấp. Cụ kì soán nghịch chi mạnh, nhân tư nhi tác. Thủ nãi trung thần can nǎo đồ địa chi thu, liệt sĩ lập công chi hội, khả bất úc tai! Thao hựu kiều mệnh xưng chế, khiển sử phát binh. Khủng biên viễn châu quận, quá thính cấp dũ, vi chúng lữ bạn, cử dĩ tang danh, vi thiên hạ tiểu, tắc minh triết bất thủ dã. Tức nhật u tĩnh thanh kí tú châu tịnh tiến. Thư đáo kinh châu, tiễn lặc hiện binh, dũ kiến trung tướng quân hiệp đồng thanh thế. Châu quận các chinh nghĩa binh, la lạc cảnh giới, cử võ dương uy, tĩnh khuông xã tắc: tắc phi thường chi công vu thị hồ trú.

bị úc hiếp, tạm bợ đi theo nó, vết thương chưa khói, quân nọ quân kia thù địch lẫn nhau. Nếu ta lên núi cao đánh tiếng trống, phát cờ trắng chiêu hàng, thế tất đất lở ngói tan, không đợi lưỡi gươm phải dây máu mới dẹp yên được. "Hiện nay nhà Hán suy đồi, kỷ cương trễ nãi, triều đình không có một người phù tá nào giỏi, chân tay của vua không có thể đánh dẹp được giặc: Trong kinh đô, những người lão luyện đều phải cúi đầu khép cánh, không biết trông cậy vào đâu; tuy có kẻ trung nghĩa cũng bị nói úc hiếp, không làm thế nào thô lộ được khí tiết của mình? "Vả lại Tháo sai bảy trăm tinh binh bộ hạ của nó, vây chốn cung khuyết, ngoài mặt giả làm giữ gìn cho vua, kỳ thực là nó giam cầm vua. Chúng ta sợ rằng cái mầm soán nghiệp, nẩy ra từ đó. Ấy thực là buổi óc gan lầm đất của trung thần và cái hội lập công của hào kiệt, chúng ta chẳng nên gắng sức dữ! "Tháo nó lại mạo làm chiểu vua, sai sứ cắt quân. Ta sợ những châu quận ở xa, tưởng là chiểu của vua thực, cấp quân cho nó, thế là trái với lòng dân và vào hùa với quân phản nghịch, phí cả tiếng minh, lại để thiên hạ chê cười. Nhưng bậc minh triết, tất không làm thế. "Nay mai, quân U, Tinh, Thanh, Ký, bốn châu cùng tiến lên. Thư ta đưa đến Kinh Châu, xin phải cắt quân ngay, cùng quan kiến trung tướng quân (Trương Tú) họp lại làm cho thanh thế được mạnh. "Các châu quận cũng nên họp sẵn

9 qí de cào shǒu zhě , feng wǔ
qian hù hóu , shǎng qián wǔ
qian wàn . bù qu pian bì
jiàng xiào zhu lì jiàng zhě ,
wù yǒu suǒ wèn . guǎng yí
en xìn , ban yáng fú shǎng ,
bù gào tian xià , xián shí zhī
shèng cháo yǒu ju pò zhī
nán . rú lǜ lìng !

其得操首者，封五千户侯，赏钱五千万。部曲偏裨将校诸吏降者，勿有所问。广宜恩信，班扬符赏，布告天下，咸使知圣朝有拘迫之难。如律令！

10 shào lǎn xí dà xǐ , jí mìng shǐ
jiang cǐ xí biàn xíng zhōu jùn
, bìng yú gè chù guan jin ài
kǒu zhang wa . xí wén chuán
zhì xǔ dou , shí cáo cào fang
huàn tóu feng , wò bìng zài
chuáng . zuǒ yòu jiang cǐ xí
chuán jìn , cáo jiàn zhì , mó
gú sǒng rán , chu liǎo yi
shen lěng hàn , bù jué tóu
feng dùn yù , cóng chuáng
shàng yí yuè ér qǐ , gù wèi
cáo hóng yue : " cǐ wéi hé
réni suǒ zuò ? " hóng yue : "
wén shì chén lín zhī bǐ . "
cáo xiào yue : " yǒu wén shì
zhě , bì xu yǐ wǔ luè jí zhì .
chén lín wén shì sui jia , qí rú
yuán shào wǔ luè zhì bù zú
hé ! " suì jù zhòng móu shì
shang yí yíng dí . kǒng róng
wén zhì , lái jiàn cáo yue : "
yuán shào shì dà , bù kě yǔ

Kì đắc thao thủ giả, phong ngũ
thiên hộ hầu, thưởng tiền ngũ
thiên vạn. Bộ khúc thiên bì
tương giáo chư lại hàng giả, vật
hữu sở vấn. Quảng nghi ân tín,
ban dương phù thưởng, bố cáo
thiên hạ, hàm sứ tri thánh triều
hữu câu bách chi nan. Như luật
lệnh!

nghĩa binh, dàn khắp bờ cõi, thị võ
dương oai, cùng giúp áy nền xã tắc.
Thê là cái công phi thường sẽ được
rõ rệt dựng nên.

"Ai mà lấy được đầu Tào Tháo sẽ
được phong tước hầu năm nghìn
hộ, thưởng tiền năm nghìn vạn
quan. "Những bộ khúc tướng tá ai
chiếu quy hàng, đều tha tội chết. Mở
rộng ân tín, ban bố phong thưởng.
Nay làm tờ hịch này bá cáo thiên
hạ, để ai nấy đều biết nhà vua đang
có nạn nguy cấp. "Cấp cấp như luật
lệnh!".

绍览檄大喜，即命使将此檄遍行州郡，并于各处关津隘口张挂。檄文传至许都，时曹操方患头风，卧病在床。左右将此檄传进，操见之，毛骨悚然，出了一身冷汗，不觉头风顿愈，从床上一跃而起，顾谓曹洪曰：“此微何人所作？”洪曰：“闻是陈琳之笔。”操笑曰：“有文事者，必须以武略济之。陈琳文事虽佳，其如袁绍武略之不足何！”遂聚众谋士商议迎敌。孔融闻之，来见操曰

Thiệu lâm hịch đại hỉ, túc mệnh
sử tương thủ hịch biến hành
châu quận, tịnh vu các xứ quan
tân ái khẩu trương quái. Hịch
văn truyền chí hứa đô, thời tào
thao phương hoạn đầu phong,
ngoa bệnh tại sàng. Tả hữu
tương thủ hịch truyền tiến, thao
kiến chi, mao cốt tung nhiên,
xuất liêu nhất thân lãnh hän,
bát giác đầu phong đón dũ,
tòng sàng thượng nhất được
nhi khởi, cố vị tào hồng viết:
"Thủ vi hà nhân sở tác?" Hồng
viết: "Văn thi tràn lâm chí bút."
Thao tiêu viết: "Hữu văn sự giả,
tất tu dĩ võ lược tể chí. Tràn lâm
văn sự tuy giải, kì như viên
thiệu võ lược chí bất túc hàn!"
Toại tụ chúng mưu sĩ thương
nghi nghênh địch. Khổng dung
văn chí, lai kiến thao viết: "Viên
thiệu thế đại, bất khả dữ chiến,

Thiệu xem hịch xong mừng lắm,
liền sai sứ giả đưa đi khắp cả châu
huyện và yết thi các nơi cửa ải, bến
đô. Bài hịch truyền đến tận Hứa Đô.
Bấy giờ Tào Tháo đương bị chứng
nhức đầu, nằm trên giường. Tả hữu
đem bài hịch vào trình. Tháo xem
xong rợn tóc rùng mình, mồ hôi toát
ra như tắm, khỏi cả nhức đầu, từ
giường vùng dậy, ngoảnh lại hỏi
Tào Hồng: - Ai làm bài hịch này?
Hồng nói: - Bài ấy nghe đâu của
Trần Lâm soạn. Tháo cười nói: - Có
văn hay phải có võ lược đi kèm,
văn Trần Lâm tuy hay nhưng võ
lược của Viên Thiệu lại dở, thì làm
thế nào! Bên họp các mưu sĩ bàn
việc nghênh địch, Khổng Dung thấy
thế, vào nói với Tào Tháo rằng: -
Viên Thiệu thế to, không nên đánh
nhau, hòa thì hơn. Tuân Úc nói: -
Viên Thiệu là người vô dụng, hòa
với nó làm gì? Dung lại nói: - Viên

zhàn , zhì kě yǔ hé . " xún yù
yue : " yuán shào wú yòng
zhì rén , hé bì yì hé ? " róng
yue : " yuán shào shì guǎng
mín qiǎng . qí bù xià rú xǔ
you , guo tú , shěn pèi , féng
jì jie zhì móu zhì shì ; tián
feng , jǔ shòu jie zhong chén
yě ; yán liáng , wén chǒu
yǒng guàn san jun ; qí yú
gao lǎn , zhang hé , chún yú
qióng děng ju shì zhī míng
jiāng . - hé wèi shào wèi wú
yòng zhì rén hu ? " yù xiào
yue : " shào bing duo ér bù
zhěng . tián feng gang ér fàn
shàng , xǔ you tan ér bù zhì ,
shěn pèi zhuan ér wú móu ,
féng jì guǒ ér wú yòng : cǐ
shù rén zhě , shì bù xiāng
róng , bì shèng nèi biàn , yán
liáng , wén chǒu , pǐ fu zhī
yǒng , yí zhàn kě qín . qí yú
lù lù děng bēi , zòng yǒu bǎi
wàn , hé zú dào zài ! " kǒng
róng mò rán . cào dà xiào
yue : " jie bù chu xún wén
ruò zhì liào . " suì huàn qían
jun liú dài , hòu jun wáng
zhong yīn jun wǔ wàn , dǎ
zháo chéng xiāng qí hào , qù
xú zhōu gōng liú bài . yuán
lái liú dài jiù wèi yǎn zhōu , dài
jiàng yú cáo , cáo yòng wèi
piān jiāng , gù jìn cha ta yǔ
wáng zhōng yì tòng lǐng bing .
cào què zì yǐn dà jun èr shí
wàn , jìn lí yáng , jù yuán
shào . chéng yù yue : " kǒng

: "袁绍势大，不可与战，只可与和。"荀彧曰："袁绍无用之人，何必议和？"融曰："袁绍士广民强。其部下如许攸、郭图、审配、逢纪皆智谋之士；田丰、沮授皆忠臣也；颜良、文丑勇冠三军；其余高览、张郃、淳于琼等俱世之名将。何谓绍为无用之人乎？"彧笑曰："绍兵多而不整。田丰刚而犯上，许攸贪而不智，审配专而无谋，逢纪果而无用：此数人者，势不相容，必生内变，颜良、文丑，匹夫之勇，一战可擒。其余碌碌等辈，纵有百万，何足道哉！"孔融默然。操大笑曰："皆不出荀文若之料。"遂唤前军刘岱、后军王忠引军五万，打着丞相旗号，去徐州攻刘备。原来刘岱旧为兖州刺史；及操取兖州，岱降于操，操用为偏将，故今差他与王忠一同领兵。操却自

chỉ khả dũ hòa." Tuân úc viết: "Viên thiệu vô dụng chi nhân, hà tất nghị hòa?" Dung viết: "Viên thiệu sĩ quang dân cường. Kì bộ hạ như hứa du, quách đồ, thắm phổi, phùng kỉ giai trí mưu chí sĩ; điền phong, tự thụ giai trung thần dã; nhan lương, văn sửu dũng quan tam quân; kì dư cao lâm, trương cáp, thuần vu quỳnh đẳng câu thế chi danh tương. - hà vị thiệu vi vô dụng chi nhân hồ?" Úc tiểu viết: "Thiệu binh đa nhi bất chỉnh. Điền phong cương nhi phạm thượng, hứa du tham nhi bất trí, thắm phổi chuyên nhi vô mưu, phùng kỉ quả nhi vô dụng: thủ sở nhân già, thế bất tương dung, tất sinh nội biến, nhan lương, văn sửu, thất phu chí dũng, nhất chiến khả cầm. Kì dư lực lực đẳng bối, túng hữu bách vạn, hà túc đạo tai!" Không dung mặc nhiên. Thao đại tiểu viết: "Giai bất xuất tuân văn nhược chi liêu." Toại hoán tiền quân lưu đại, hậu quân vương trung dẫn quân ngũ vạn, đả trú thừa tướng kì hào, khứ từ châu công lưu bị. Nguyên lai lưu đại cựu vi duyên châu thứ sử; cập thao thủ duyên châu, đại hàng vu thao, thao dụng vi thiên tướng, cổ kim sai tha dữ vương trung nhất đồng lĩnh binh. Thao khước tự dẫn đại quân nhị thập vạn, tiến lê dương, cự viên thiệu. Trình dục viết: "Khủng lưu đại, vương

Thiệu có đất rộng, dân mạnh, bộ hạ như bọn Hứa Du, Quách Đồ, Thẩm Phối, Phùng Kỷ, đều là những người mưu trí; Điền Phong, Thư Thủ đều là trung thần; Nhan Lương, Văn Sú đủ sức khỏe hơn ba đội quân; còn như Cao Lãm, Trương Cáp, Thuần Vu Quyền tuyền là những danh tướng đời nay. Sao lại bảo Thiệu là vô dụng? Úc cười, nói: - Thiệu binh nhiều mà không nghiêm chỉnh; Điền Phong tính cương trực hay phạm người trên; Hứa Du tham mà không khôn, Thẩm Phối hay tự cho mình là phải mà không có mưu mẹo; Phùng Kỷ tính cả quyết nhưng không làm được việc. Mấy người ấy không ưa nhau, tất rồi cũng có nội biến; Nhan Lương, Văn Sú tuy khỏe, nhưng đồ thắt phu ấy chỉ đánh một trận là bắt được; còn những đồ tầm thường nhung nhúc, dẫu có trăm vạn cũng chẳng kể vào đâu. Không Dung ngồi nín lặng. Tháo cười to, nói: - Đầu không ra ngoài sự tính toán của Tuân Văn Nhược. Liền gọi ngay tiền quân là Lưu Đại, hậu quân là Vương Trung dẫn năm vạn quân mang cờ hiệu "Thừa tướng" sang Từ Châu đánh Lưu Bị. Lưu Đại vốn làm thứ sử Duyện Châu, sau hàng Tào Tháo, Tháo cho làm thiên tướng. Cho nên Tháo sai hắn cùng Vương Trung mang quân đi trước. Tháo tự dẫn đại quân hai mươi vạn ra Lê Dương để chống Viên Thiệu. Trình Dục nói: - Lưu Đại, Vương Trung hai người thừa tướng sai đi cùng không xứng việc.

liú dài , wáng zhong bù
cheng qí shǐ . " cào yue : "
wú yì zhī fei liú bài dí shǒu ,
quán qiè xu zhāng shēng shì
." fēn fù : " bù kě qīng jìn .
dài wǒ pò shào , zài lè bīng
pò bài . " liú dài , wáng
zhong lǐng bīng qù liǎo .

引大军二十万，进黎阳，拒袁绍。程昱曰：“恐刘岱、王忠不称其使。”操曰：“吾亦知非刘备敌手，权且虚张声势。”分付：“不可轻进。待我破绍，再勒兵破备。”刘岱、王忠领兵去了

trung bắt xưng kì sử." Thao
viết: "Ngô diệc tri phi lưu bị địch
thủ, quyền thả hứ trương thanh
thế." Phân phó: "Bắt khả khinh
tiến. Đãi ngã phá thiệu, tái lặc
binh phá bị." Lưu đại, vương
trung lĩnh binh khứ liễu.

Tháo nói: - Ta cũng biết hai người
ấy không phải tay địch nổi Lưu Bị,
nhưng để hứ trương thanh thế.
Tháo lại dặn hai người: - Không
được khinh tiến, đợi ta phá được
Thiệu, bấy giờ mới quay binh về
đánh Lưu Bị. Lưu Đại, Vương
Trung lĩnh binh đi.

11 cáo cáo zì yǐn bīng zhì lí
yang . liǎng jun gé ba shí lǐ ,
gè zì shen gou gao lěi ,
xiāng chí bù zhàn . zì ba yuè
shǒu zhì shí yuè . yuán lái xǔ
you bù lè shěn pèi lǐng bīng ,
jǔ shòu yòu hèn shào bù
yòng qí móu , gè bù xiāng hé
, bù tú jìn qū . yuán shào xīn
huái yí huò , bù sī jìn bīng ,
cào nǎi huàn lǚ bù shǒu xià
xiáng jiàng zang bà shǒu bǎ
qing , xú ; yú jìn , lǐ diǎn tún
bīng hé shàng ; cáo rén zǒng
du dà jun , tún yú guan dù ,
cáo zì yǐn yí jun , jīng huí xǔ
dou .

曹操自引兵至黎阳。两军隔八十里，各自深沟高垒，相持不战。自八月守至十月。原来许攸不乐审配领兵，沮授又恨绍不用
其谋，各不相和，不图进取。袁绍心怀疑惑，不思进兵，操乃唤吕布手下降将臧霸守把青、徐；于禁、李典屯兵河上；曹仁总督大军，屯于官渡，操自引一军，竟回许都。

Tào thao tự dẫn binh chí lê
dương. Lưỡng quân cách bát
thập lǐ, các tự thâm câu cao lũy,
tương trì bắt chiến. Tự bát
nguyệt thủ chí thập nguyệt.
Nguyên lai hứa du bắt nhạc
thẩm phối lĩnh binh, tự thụ hựu
hận thiệu bắt dụng kì mưu, các
bắt tương hòa, bắt đồ tiến thủ.
Viên thiệu tâm hoài nghi hoặc,
bắt tư tiến binh, thao nǎi hoán
lữ bố thủ hạ hàng tướng tang
bá thủ bả thanh, từ; vu cầm, lý
diễn truân binh hà thượng; tào
nhân tổng đốc đại quân, truân
vu quan độ, thao tự dẫn nhất
quân, cánh hồi hứa đô.

Tháo đến Lê Dương, hai bên cách
nhau tám mươi dặm, cùng đào hào
đắp lũy, giữ nhau không đánh, từ
tháng tám đến tháng mười. Nguyên
là Hứa Du không bằng lòng để
Thẩm Phối cầm quân; Thư Thụ thì
giận Viên Thiệu không dùng mưu
của mình, nội bộ lủng củng không
hòa thuận với nhau, chẳng ai nghĩ
đến việc tiến binh cả. Viên Thiệu
thì trong bụng nghi hoặc, cũng
không muốn tiến binh. Tháo thấy
vậy mới gọi hàng tướng là Tang
Bá, thủ hạ của Lã Bố sai giữ miền
Thanh, Từ; Vu Cầm, Lý Diễn đóng
đòn trên sông Hả; Tào Nhân thì
thống lĩnh đại quân, đóng ở Quan
Độ. Còn Tháo thì tự dẫn một đội
quân về Hứa Độ.

12 qiě shuo liú dài , wáng zhong
yǐn jun wǔ wàn , lí xú zhōu yí
bǎi lǐ xià zhài . zhōng jūn xu
dǎ " cáo chéng xiāng " qí
hào , wèi gǎn jìn bīng , zhí
dǎ ting hé běi xiao xí . zhè lǐ

且说刘岱、王忠引军五
万，离徐州一百里下寨。
。中军虚打“曹丞相”
旗号，未敢进兵，只打
听河北消息。这里玄德

Thả thuyết lưu đại, vương trung
dẫn quân ngũ vạn, li từ châu
nhất bách lí hạ trại. Trung quân
hư đả "Tào thừa tướng" kì hào,
vị cảm tiến binh, chỉ đả thính hả
bắc tiêu tức. Giá lí huyền đức

Đây nói Lưu Đại, Vương Trung dẫn
năm vạn quân đến cách Từ Châu
một trăm dặm đóng trại trong quân
giả vờ dựng một lá cờ hiệu Tào
thừa tướng, không dám tiến binh
vội, chờ đợi tin tức Hà Bắc. Trong

xuán dé yě bù zhī cáo cào
xu shí , wèi gǎn shàn dòng ,
yì zhī tàn ting hé běi . hu cáo
cào chāi rén cui liú dài ,
wáng zhong jìn zhàn . èr rén
zài zhài zhōng shàng yì . dài
yue : " chéng xiāng cui cù
gōng chéng , nǐ kě xiān qù . "
wáng zhong yue : " chéng
xiāng xiān chā nǐ . " dài yue :
" wǒ shì zhǔ jiāng , rú hé
xiān qù ? " zhōng yue : " wǒ
hé nǐ tóng yǐn bīng qù . " dài
yue : " wǒ yǔ nǐ niǎn jiù ,
niǎn zhe de biàn qù . " wáng
zhong niǎn zhe " xiān " zì ,
zhì de fen yì bàn jun mǎ , lái
gōng xú zhōu .

也不知曹操虚实，未敢擅动，亦只探听河北。忽曹操差人催刘岱、王忠进战。二人在寨中商议。岱曰：“丞相催促攻城，你可先去。”王忠曰：“丞相先差你。”岱曰：“我是主将，如何先去？”忠曰：“我和你同引兵去。”岱曰：“我与你拈阄，拈着的便去。”王忠拈着“先”字，只得分一半军马，来攻徐州。

13 xuán dé ting zhī jun mǎ dào
lái , qǐng chén deng shang yì
yue : " yuán běn chu sui tún
bing lí yáng , nài móu chén
bù hé , cháng wèi jìn qū .
cáo cào bù zhī zài hé chǔ .
wén lí yáng jun zhong , wú
cào qí hào , rú hé zhè lǐ què
fǎn yǒu ta qí hào ? " deng
yue : " cào guǐ jì bǎi chu , bì
yǐ hé běi wéi zhòng , qín zì
jian du , què gù yì bù jiàn qí
hào , nǎi yú cǐ chǔ xu zhāng
qí hào : wú yì cào bì bù zài
cǐ . " xuán dé yue : " liǎng dì
shéi kě tàn ting xu shí ? "
zhang fei yue : " xiǎo dì yuàn
wǎng . " xuán dé yue : " rǔ
wèi rén zào bào , bù kě qù . "
fei yue : " biàn shì yǒu cáo

dã bát tri tào thao hư thuật, vị
cảm thiện động, diệc chí thám
thính hà bắc. Hốt tào thao sai
nhân thỏi lưu đại, vương trung
tiến chiến. Nhị nhân tại trại
trung thương nghị. Đại viết:
"Thùa tướng thỏi xúc công
thành, nhĩ khả tiên khứ."
Vương trung viết: "Thùa tướng
tiên sai nhĩ." Đại viết: "Ngã thị
chủ tướng, như hà tiên khứ?"
Trung viết: "Ngã hòa nhĩ đồng
dẫn binh khứ." Đại viết: "Ngã
dữ nhĩ niêm cưu, niêm trú đích
tiện khứ." Vương trung niêm trú
"Tiên" tự, chỉ đắc phân nhất
bán quân mã, lai công tử châu.

thành Từ Châu, Lưu Bị cũng không
biết hư thực thế nào, chưa dám dấy
quân, cũng nghe ngóng tin tức Hà
Bắc. Chợt Tào Tháo sai người giục
Lưu Đại, Vương Trung tiến binh.
Hai người ở trong trại bàn nhau.
Đại bảo Trung: - Anh đi đánh trước.
Trung nói: - Thùa tướng sai anh đi
đánh trước kia mà! Đại nói: - Ta là
chủ tướng, sao lại ra đánh trước
được? Trung nói: - Thế thì anh với
tôi cùng đi. Đại nói: - Chúng ta rút
thăm, phải tên người nào, người ấy
đi. Vương Trung rút phải chữ
"Tiên", phải lĩnh một nửa quân mã,
đến đánh Từ Châu.

玄德听知军马到来，请
陈登商议曰：“袁本初
虽屯兵黎阳，奈谋臣不
和，尚未进取。曹操不
知在何处。闻黎阳军中
，无操旗号，如何这里
却反有他旗号？”登曰
：“操诡计百出，必以
河北为重，亲自监督，
却故意不建旗号，乃于
此处虚张旗号：吾意操
必不在此。”玄德曰：
“两弟谁可探听虚实？”
张飞曰：“小弟愿往。
”玄德曰：“汝为人

Huyền Đức biết tin, mời Trần Đăng
đến thương nghị, nói rằng: - Viên
Thiệu tuy có quân đóng ở Lê
Dương, nhưng các mưu sĩ, đại thần
không hòa thuận với nhau, vẫn
chưa tiến binh. Còn Tào Tháo thì
không biết ở đâu, nghe như trong
quân Lễ Dương không có cờ hiệu
Tào Tháo, sao ở đây lại thấy có cờ
hiệu Tháo? Đăng nói: - Tào Tháo
trăm nghìn诡 kế, tất dĩ
hà bắc vi trọng, thân tự giam
đốc, khước cố ý bất kiến ki
hào, nãi vu thủ xử hư thương ki
hào: ngô ý thao tất bất tại thủ.
"Huyền Đức viết: "Lưỡng đệ
thùy khả thám thính hư thuật?"
Trương phi viết: "Tiểu đệ
nguyễn vãng." Huyền Đức viết:
"Nhữ vi nhân táo bạo, bất khả
khứ." Phi viết: "Tiện thị hữu tào

Huyền Đức biết tin, mời Trần Đăng
đến thương nghị, nói rằng: - Viên
Thiệu tuy có quân đóng ở Lê
Dương, nhưng các mưu sĩ, đại thần
không hòa thuận với nhau, vẫn
chưa tiến binh. Còn Tào Tháo thì
không biết ở đâu, nghe như trong
quân Lễ Dương không có cờ hiệu
Tào Tháo, sao ở đây lại thấy có cờ
hiệu Tháo? Đăng nói: - Tào Tháo
trăm nghìn诡 kế, tất dĩ
hà bắc vi trọng, thân tự giam
đốc ở đây, cố ý giấu cờ hiệu đi, còn
cờ hiệu ở đây chỉ là hư thương
thanh thế, tôi chắc Tào Tháo không
có ở đây. Huyền Đức ngoảnh lại hỏi
Quan, Trương: - Hai em, ai đi dò
xem hư thực? Trương Phi xin đi.
Huyền Đức bảo: - Em táo bạo quá,
không nên đi. Trương Phi nói: - Cho

cào yě ná jiāng lái ! " yún
cháng yue : " dài di wǎng
guan qí dòng jìng . " xuán dé
yue : " yún cháng ruò qù , wǒ
què fàng xīn . " yú shì yún
cháng yǐn san qian rén mǎ
chu xú zhōu lái .

14 shí zhí chu dong , yin yún bù
gé , xuě hua luàn piao , jun
mǎ jie mào xuě bù zhèn .
yún cháng zòu mǎ tí dao ér
chu , dà jiào wáng zhong dǎ
huà . zhong chu yue : "
chéng xiāng dào cǐ , yuán hé
bù jiàng ? " yún cháng yue :
" qǐng chéng xiāng chu zhèn ,
wǒ zì yǒu huà shuo . "
zhong yue : " chéng xiāng qǐ
kěn qīng jiàn nǐ ! " yún zhǎng
dà nù , zòu mǎ xiàng qián .
wáng zhong tǐng qiang lái
yíng . liǎng mǎ xiāng jiāo ,
yún cháng bo mǎ biàn zǒu .
wáng zhong gǎn lái . zhuǎn
guò shān bo , yún cháng huí
mǎ , dà jiào yi sheng , wǔ
dao zhí qū . wáng zhong lán
jié bù zhù , qià dài zòu mǎ
ben táo , yún cháng zuǒ
shǒu dào tí bǎo dao , yòu
shǒu jiù zhù wáng zhong lè
jiā tao , tuo xià an ? , héng
dan yú mǎ shàng , huí běn
zhèn lái . wáng zhong jun sì
sǎn ben zǒu .

躁暴，不可去。”飞曰：“便是有曹操也拿将来！”云长曰：“待弟往观其动静。”玄德曰：“云长若去，我却放心。”于是云长引三千人马出徐州来。

时值初冬，阴云布合，雪花乱飘，军马皆冒雪布阵。云长骤马提刀而出，大叫王忠打话。忠出曰：“丞相到此，缘何不降？”云长曰：“请丞相出阵，我自有话说。”忠曰：“丞相岂肯轻见你！”云长大怒，骤马向前。王忠挺枪来迎。两马相交，云长拨马便走。王忠赶来。转过山坡，云长回马，大叫一声，舞刀直取。王忠拦截不住，恰待骤马奔逃，云长左手倒提宝刀，右手揪住王忠勒甲绦，拖下鞍鞒，横担于马上，回本阵来。王忠军四散奔走。

thao dã nã tương lai!" Vân
trường viết: "Đãi đệ vâng quan
kì động tĩnh." Huyền đức viết:
"Vân trường nhược khứ, ngã
khước phóng tâm." Vu thị vân
trường dẫn tam thiên nhân mã
xuất từ châu lai.

có ngay Tào Tháo em cũng xin bắt
nó đem về! Vân Trường nói: - Đã
em xin đi. Huyền Đức nói: - Nếu
Vân Trường đi, anh mới vững dạ.
Vân Trường dẫn ba nghìn quân mã
ra khỏi Tứ Châu.

Bấy giờ bắt đầu mùa đông, mây mù
u ám, hoa tuyêt bay tán loạn. Quân
mã xông vào trong tuyêt bầy trận.
Vân Trường té ngựa cắp đao, gọi to
Vương Trung ra nói chuyện. Trung
nói: Thùa tướng đến đây sao không
hang? Vân Trường nói: - Người về
mời thùa tướng ra trước trận, ta sẽ
thùa chuyện. Trung nói: - Thùa
tướng nào lại thèm ra nói chuyện
với mày! Vân Trường giận lắm,
quất ngựa lên trước. Vương Trung
vác giáo lại địch. Hai ngựa vừa gặp
nhau, Vân Trường quay ngựa chạy
về. Trung đuổi theo, vừa qua bờ
núi, Vân Trường quay ngựa lại,
quát to một tiếng, múa long đao vào
đánh. Trung địch không nổi, sấp
sửa quay ngựa chạy trốn, Vân
Trường tay trái cắp ngược bảo đao,
tay phải nắm lấy thắt lưng Vương
Trung, lôi xuống cắp ngang trên
mình ngựa chạy về. Quân Vương
Trung chạy tán loạn cả.

15 yún cháng ya jiě wáng zhong , huí xú zhou jiàn xuán dé . xuán dé wèn : " ēr nǎi hé rén ? xiàn ju hé zhí ? gǎn zhà cheng cáo chéng xiāng ! " zhong yue : " yan gǎn yǒu zhà . fèng mìng jiào wǒ xu zhāng shēng shì , yǐ wèi yí bīng . chéng xiāng shí bù zài cǐ . " xuán dé jiào fù yí fú jiǔ shí , qiè zàn jian xià , dài zhuo liǎo liú dài , zài zuò shàng yì . yún cháng yue : " mǒu zhì xiong yǒu hé jiě zhì yì , gù sheng qín jiāng lái . " xuán dé yue : " wú kǒng yì dé zào bào , sha liǎo wáng zhong , gù bù jiào qù . cǐ děng rén sha zhi wú yì , liú zhì kě wèi jiě hé zhì dì . " zhang fei yue : " èr ge zhuo liǎo wáng zhong , wǒ qù sheng qín liú dài lái ! " xuán dé yue : " liú dài xí wèi yǎn zhou cì shǐ , hǔ láo guan fá dōng zhuó shí , yě shì yì ? zhu hóu , jin rì wèi qián jun , bù kě qīng dí . " fei yue : " liàng cǐ bēi hé zú dào zai ! wǒ yě sì èr ge sheng qín jiāng lái biàn liǎo . " xuán dé yue : " zhī kǒng huài liǎo ta xìng mìng , wù wǒ dà shì . " fei yue : " rú sha liǎo , wǒ cháng ta mìng ! " xuán dé suì yǔ jun san qian . fei yǐn bing qián jìn .

云长押解王忠，回徐州见玄德。玄德问：“尔乃何人？现居何职？敢诈称曹丞相！”忠曰：“焉敢有诈。奉命教我虚张声势，以为疑兵。丞相实不在此。”玄德教付衣服酒食，且暂监下，待捉了刘岱，再作商议。云长曰：“某知兄有和解之意，故生擒将来。”玄德曰：“吾恐翼德躁暴，杀了王忠，故不教去。此等人杀之无益，留之可为解和之地。”张飞曰：“二哥捉了王忠，我去生擒刘岱来！”玄德曰：“刘岱昔为兗州刺史，虎牢关伐董卓时，也是一镇诸侯，今日为前军，不可轻敌。”飞曰：“量此辈何足道哉！我也似二哥生擒将来便了。”玄德曰：“只恐坏了他性命，误我大事。”飞曰：“如杀了，我偿他命！”玄德遂与军三千。飞引兵前进。

Vân Trường áp giải vương trung, hồi từ châu kiến huyền đức. Huyền đức vấn: "Nhĩ nãi hà nhân? Hiện cư hà chức? Cảm trú xưng tào thừa tướng!" Trung viết: "Yên cảm hữu trú. Phụng mệnh giáo ngã hу truong thanh thế, dĩ vi nghi binh. Thừa tướng thật bắt tại thủ." Huyền đức giáo phó y phục tửu thực, thả tạm giam hạ, đãi tróc liễu lưu đại, tái tác thương nghi. Vân trường viết: "Mỗ tri huynh hữu hòa giải chí ý, cố sinh cầm tương lai." Huyền đức viết: "Ngô khủng dục đức táo bạo, sát liễu vương trung, cố bắt giáo khứ. Thủ đẳng nhân sát chi vô ích, lưu chi khả vi giải hòa chi địa." Truong phi viết: "Nhị ca tróc liễu vương trung, ngã khứ sinh cầm lưu đại lai!" Huyền đức viết: "Lưu đại tích vi duyên châu thứ sử, hổ lao quan phạt đồng trác thời, dã thị nhất trấn chư hầu, kim nhật vi tiền quân, bắt khả khinh địch." Phi viết: "Lượng thử bối hà túc đạo tai! Ngã dã tự nhị ca sinh cầm tương lai tiện liễu." Huyền đức viết: "Chỉ khủng phôi liễu tha tính mệnh, ngô ngã đại sự." Phi viết: "Như sát liễu, ngã thường tha mệnh!" Huyền đức toại dũ quân tam thiên. Phi dẫn binh tiến.

Vân Trường áp giải Vương Trung về Từ Châu vào nộp Huyền Đức. Huyền Đức hỏi: - Mày là người nào, hiện làm chức gì, dám trả xưng là Tào thừa tướng? Trung nói: - Tôi nào dám thế, thừa tướng sai tôi lại đây hú truong thanh thế để làm nghi binh, thừa tướng thực không có ở đây. Huyền Đức sai lấy quần áo cho mặc, và cho cơm rượu tử tế rồi cho tạm giam lại, đợi bắt được Lưu Đại sẽ bàn định sau. Vân Trường nói: - Tôi biết anh có ý muốn hòa giải, cho nên tôi mới bắt sống đem về. Huyền Đức nói: - Anh cũng sợ Dực Đức nóng nảy giết chết Vương Trung, cho nên anh không dám sai đi. Những người này giết đi vô ích; để lại còn có thể làm chỗ (cớ) hòa giải. Trương Phi ra nói: - Anh Hai bắt sống được Vương Trung, còn Lưu Đại em xin đi bắt sống đem về. Huyền Đức nói: - Lưu Đại trước làm thủ sử Duyện Châu, khi ở Hồ Lao đánh Đồng Trác, y là một vị chư hầu ở một trấn, nay làm tiền quân, em không nên khinh thường.. Phi nói: - Bạn ấy có sao gì, em sẽ như anh Hai, bắt sống đem về cho mà xem. Huyền Đức nói: - Chỉ sợ em lại mất tính mạng của nó, lại làm lỡ việc lớn. Phi nói: - Hết em giết nó, em xin đền mạng. Huyền Đức bèn trao cho ba nghìn quân. Phi dẫn quân đi.

16

què shuo liú dài zhì wáng
zhong bēi qín , jian shǒu bù
chu . zhang fei měi rì zài
zhài qián jiào mà , dài ting
zhi shì zhang fei , yuè bù
gǎn chu . fei shǒu liǎo shù rì
, jiàn dài bù chu , xin sheng
yi jì : chuán lìng jīn yè èr
gèng qù jié zhài ; rì xiān què
zài zhàng zhong yǐn jiǔ zhà
zuì , xún jun shì zuì guò , dǎ
liǎo yi dùn , fù zài yíng zhōng
, yue : " dài wǒ jīn yè chu
bing shí , jiāng lái jí qí ! " què
àn shǐ zuǒ yòu zòng zhì qù .
jun shì de tuo , tou zǒu chu
yíng , jìng wǎng liú dài yíng
zhōng lái bào jié zhài zhì shì
. liú dài jiàn jiàng zú shen
shòu zhòng shāng , suì ting
qí shuo , xu za kong zhài , fú
bing zài wài . shì yè zhang
fei què fēn bīng san lù ,
zhōng jiān shǐ san shí yú rén
, jié zhài fàng huǒ ; què jiào
liǎng lù jun chao chu ta zhài
hòu , kàn huǒ qǐ wèi hào , jiá
jí zhì . san gèng shí fen ,
zhang fei zì yǐn jīng bing ,
xian duàn liú dài hòu lù ;
zhōng lù san shí yú rén ,
qiǎng rù zhài zhōng fàng huǒ
. liú dài fú bīng qià dài sha rù
, zhang fei liǎng lù bīng qí
chu . dài jun zì luàn , zhèng
bù zhì fei bīng duo shǎo , gè
zì kuì sǎn . liú dài yǐn yí duī
cán jun , duó lù ér zǒu ,
zhèng zhuàng jiàn zhang fei

却说刘岱知王忠被擒，坚守不出。张飞每日在寨前叫骂，岱听知是张飞，越不敢出。飞守了数日，见岱不出，心生一计：传令今夜二更去劫寨；日间却在帐中饮酒作醉，寻军士罪过，打了一顿，缚在营中，曰：“待我今夜出兵时，将来祭旗！”却暗使左右纵之去。军士得脱，偷走出营，径往刘岱营中来报劫寨之事。刘岱见降卒身受重伤，遂听其说，虚扎空寨，伏兵在外。是夜张飞却分兵三路，中间使三十余人，劫寨放火；却教两路军抄出他寨后，看火起为号，夹击之。三更时分，张飞自引精兵，先断刘岱后路；中路三十余人，抢入寨中放火。刘岱伏兵恰待杀入，张飞两路兵齐出。岱军自乱，正不知飞兵多少，各自溃散。刘岱引一队残军，夺路而走，正

Khước thuyết lưu đại tri vương trung bị cầm, kiên thủ bắt xuất. Trương phi mỗi nhật tại trại tiền khiếu mạ, đại thính tri thị trương phi, việt bắt cảm xuất. Phi thủ liều số nhật, kién đại bắt xuất, tâm sinh nhất kế: truyền lệnh kim dạ nhị canh khú kiếp trại; nhật gian khước tại trường trung ẩm túu trà túy, tầm quân sĩ tội quá, đâ liều nhất đốn, phụcoc tại doanh trung, viết: "Đãi ngã kim dạ xuất binh thời, tương lai té kì!" Khước ám sử tả hữu túng chi khú. Quân sĩ đắc thoát, thâu tầu xuất doanh, kính vãng lưu đại doanh trung lai báo kiếp trại chi sự. Lưu đại kién hàng tốt thân thụ trọng thương, toại thính kì thuyết, hư trát không trại, phục binh tại ngoại. Thị dà trương phi khước phân binh tam lộ, trung gian sử tam thập dư nhân, kiếp trại phóng hỏa; khước giáo lưỡng lộ quân sao xuất tha trại hậu, khán hỏa khởi vi hào, giáp kích chi. Tam canh thời phân, trương phi tự dẫn tinh binh, tiên đoạn lưu đại hậu lộ; trung lộ tam thập dư nhân, thường nhập trại trung phóng hỏa. Lưu đại phục binh kháp đai sát nhập, trương phi lưỡng lộ binh tè xuất. Đại quân tự loạn, chánh bắt tri phi binh đa thiểu, các tự hội tán. Lưu đại dẫn nhất đội tàn quân, đoạt lộ nhi tẩu, chánh chàng kiến trương phi,

Lưu Đại thấy Vương Trung bị bắt, cứ giữ không ra đánh. Trương Phi mỗi ngày đến trước cửa trại chửi mắng. Đại biết là Trương Phi càng không dám thò ra. Phi giữ vài ngày, không thấy Đại ra, nghĩ ngay được một kế, bèn truyền lệnh cho quân rằng: - Canh hai đêm nay đi cướp trại. Cả ngày hôm ấy, Trương Phi chỉ ngồi trong trường uống rượu, giả vờ say, tìm bối một lỗi nhỏ của một tên lính canh, đánh cho một trận, trói ở trong dinh, truyền rằng: "Đợi đến đêm lúc nào ra quân sẽ giết để té cò"; rồi bảo thầm tả hữu cởi trói cho nó trốn đi. Tên lính ấy được thoát, lẻn ra ngoài dinh, đi tắt ngay đến trại Lưu Đại, báo trước cho Lưu Đại biết việc Phi cướp trại đêm hôm ấy. Lưu Đại thấy quân hàng mình mẩy bị trọng thương, chắc là nó nói thật, tối đến để trại không, đem quân phục ở ngoài. Đêm hôm ấy, Trương Phi chia quân ra làm ba đường, đường giữa sai ba mươi người vào cướp trại phóng hỏa, còn hai đường lẻn ra đằng sau trại, trông lửa cháy làm hiệu thì đánh ập lại. Đến canh ba, Trương Phi dẫn tinh binh chẹn đằng sau Lưu Đại. Đường giữa ba mươi người kéo vào trại đốt lửa, phục quân Lưu Đại sắp kéo vào đánh, quân hai mặt của Trương Phi đều xô ra. Quân Đại rối loạn, không biết quân Phi nhiều ít thế nào, vỡ tan chạy trốn cả. Lưu Đại dẫn một đội tàn quân cướp đường mà chạy, chẳng may gặp ngay Trương Phi.

, xiá lù xiāng féng , jí nán huí bì , jiao mǎ zhī yí gé , zǎo bēi zhang fei sheng qín guò qu . yú zhòng jie jiàng . fei shǐ rén xian bào rù xú zhōu . xuán dé wén zhī , wèi yún cháng yue : " yì dé zì lái cu mǎng , jìn yì yòng zhì , wú wú you yǐ ! " nǎi qín zì chu guo yíng zhì . fei yue : " ge ge dào wǒ zào bào , jin rì rú hé ? xuán dé yue : " bù yòng yán yǔ xiāng jí , rú hé kěn shǐ jí móu ! " fei dà xiào .

17 xuán dé jiàn fù liú dài guò lai , huang xià mǎ jiě qí fú yue : " xiǎo dì zhang fei wù yǒu mào dù , wàng qǐ shù zuì . " suì yíng rù xú zhōu , fàng chu wáng zhong , yi tòng guǎn dài . xuán dé yue : " qián yin che zhòu yù hài bēi , gù bù de bù sha zhi . chéng xiang cuò yí bài fǎn , qiǎn èr jiāng jun qián lái wèn zuì . bēi shòu chéng xiang dà en , zhèng sì bào xiào , an gǎn fǎn ye ? èr jiāng jun zhì xǔ dou , wàng shàn yán wèi bēi fen sù , bēi zhì xìng yě . " liú dài , wáng zhong yue : " shen hé shǐ jun bù sha zhi en , dang yú chéng xiāng chǔ fāng biàn , yǐ mǒu liǎng jia lǎo xiǎo bǎo shǐ jun . "

撞见张飞，狭路相逢，急难回避，交马只一合，早被张飞生擒过去。余众皆降。飞使人先报入徐州。玄德闻之，谓云长曰：“翼德自来粗莽，今亦用智，吾无忧矣！”乃亲自出郭迎之。飞曰：“哥哥道我躁暴，今日如何？玄德曰：“不用言语相激，如何肯使机谋！”飞大笑。

玄德见缚刘岱过来，慌下马解其缚曰：“小弟张飞误有冒渎，望乞恕罪。”遂迎入徐州，放出王忠，一同管待。玄德曰：“前因车胄欲害备，故不得不杀之。丞相错疑备反，遣二将军前来问罪。备受丞相大恩，正思报效，安敢反耶？二将军至许都，望善言为备分诉，备之幸也。”刘岱、王忠曰：“深荷使君不杀之恩，当于丞相处方便，以某两家老小保使君。”玄

hiệp lộ tương phùng, cắp nan hồi tị, giao mã chỉ nhất hợp, tảo bị trương phi sinh cầm quá khứ. Dư chúng giai hàng. Phi sử nhân tiên báo nhập từ châu. Huyền đức văn chi, vị vân trường viết: "Dực đức tự lai thô măng, kim diệc dụng trí, ngô vô ưu hǐ!" Nãi thân tự xuất quách nghênh chi. Phi viết: "Ca ca đạo ngã táo bạo, kim nhật như hà? Huyền đức viết: "Bất dụng ngôn ngữ tương kích, như hà khẳng sủ cơ mưu!" Phi đại tiêu.

Trong quãng đường cùng, khó lòng lánh ẩn, đánh nhau mới được một hiệp, Đại đã bị Trương Phi bắt sống. Quân sĩ đều xin hàng. Phi sai người về Từ Châu báo tin trước. Huyền Đức bảo Vân Trường rằng: - Dực Đức xưa nay tính khí thô lỗ, bây giờ cũng biết dùng mưu, ta không lo gì nữa. Liền thân đi ra ngoài thành đê đón Lưu Đại. Phi hỏi: - Anh vẫn chê em táo tợn, bây giờ thế nào? Huyền Đức nói: - Không nói khích, đời nào em chịu dùng mưu mèo Phi cười ầm lên.

Huyền đức kiến phược lưu đại quá lai, hoảng hạ mã giải kì phược viết: "Tiểu đệ trương phi ngộ hữu mạo độc, vọng khát thứ tội." Toại nghênh nhập từ châu, phóng xuất vương trung, nhất đồng quân đãi. Huyền đức viết: "Tiền nhân xa trụ dục hại bị, có bất đắc bất sát chi. Thừa tướng thác nghi bị phản, khiển nhị tướng quân tiền lai vấn tội. Bị thụ thừa tướng đại ân, chánh tư báo hiệu, an cảm phản da? Nhị tướng quân chí hứa đỡ, vọng thiện ngôn vi bị phản tố, bị chi hạnh dã." Lưu đại, vương trung viết: "Thâm hà sử quân bất sát chi ân, đương vu thừa tướng xử phuong tiện, dĩ mỗ luống gia lão tiều bảo sứ quân." Huyền đức xưng tạ. Thứ

Huyền Đức thấy Lưu Đại bị trói, vội vàng xuống ngựa cởi trói, nói: - Em nó nhỡ xâm phạm đến mình ngài, xin ngài miễn chấp cho. Nói rồi đón về Từ Châu, tha Vương Trung ra, khoản đãi hai người tử tế. Huyền Đức nói rằng: - Trước kia Xa Trụ muốn hại tôi, cho nên tôi bắt đắc dĩ phải giết đi, thừa tướng lại ngờ là tôi làm phản, sai hai tướng quân đến hỏi tội. Tôi đội ơn thừa tướng, đang mong báo đáp, có đâu lại dám làm phản. Vậy nhờ hai tướng quân về Hứa Đô phân trần giúp tôi, thì thật là may cho tôi lắm. Lưu Đại, Vương Trung nói: - Chúng tôi được đội ơn sâu sứ quân không giết. Nay về hầu thừa tướng xin hết lòng tìm đường giảng giải, đem cả lớn bé già trẻ hai nhà chúng tôi bao lĩnh cho sứ quân. Huyền Đức cảm tạ.

xuán dé chēng xiè . cì rì jìn
huán yuán lǐng jun mǎ , sòng
chu guo wài .

18 liú dài , wáng zhong xíng bù
shàng shí yú lǐ , yi sheng gǔ
xiǎng , zhang fei lán lù dà hè
yue : " wǒ ge ge tè méi fēn
xiǎo ! zhuo zhù zéi jiāng rú
hé yòu fàng liǎo ? " ? de liú
dài , wáng zhong zài mǎ
shàng fa chàn . zhang fei
zheng yǎn tǐng qiang gǎn lái
, bèi hòu yí rén fei mǎ dà jiào
: " bù de wú lǐ ! " shì zhī , nǎi
yún cháng yě . liú dài , wáng
zhong fang cái fàng xīn . yún
cháng yue : " jì xiong cháng
fàng liǎo , wú dì rú hé bù zun
fǎ lìng ? " fei yue : " jin fan
fàng liǎo , xià cì yòu lái . "
yún cháng yue : " dài ta zài
lái , sha zhi wèi chí . " liú dài
, wáng zhong lián sheng gào
tuì yue : " biàn chéng xiāng
zhu wǒ san zú , yě bù lái liǎo . "
wàng jiāng jun kuan shù . "
fei yue : " biàn shì cáo cáo zì
lái , yě sha ta piàn jiǎ bù huí ! "
jin fan quán qiè jì xià liǎng
ke tóu ! " liú dài , wáng
zhong bào tóu shǔ cuàn ér
qù . yún cháng , yì dé huí
jiàn xuán dé yue : " cáo cáo
bì rán fù lái . " sun gan wèi
xuán dé yue : " xú zhōu shòu
dí zhì dì , bù kě jiǔ ju ; bù ruò
fēn bīng tún xiǎo pèi , shǒu
péi chéng , wèi jí jiǎo zhì shí
, yǐ fáng cáo cáo . " xuán dé

德称谢。次日尽还原领
军马，送出郭外。

刘岱、王忠行不上十余里，一声鼓响，张飞拦路大喝曰：“我哥哥忒没分晓！捉住贼将如何又放了？”？得刘岱、王忠在马上发颤。张飞睁眼挺枪赶来，背后一人飞马大叫：“不得无礼！”视之，乃云长也。刘岱、王忠方才放心。云长曰：“既兄长放了，吾弟如何不遵法令？”飞曰：“今番放了，下次又来。”云长曰：“待他再来，杀之未迟。”刘岱、王忠连声告退曰：“便丞相诛我三族，也不来了。望将军宽恕。”飞曰：“便是曹操自来，也杀他片甲不回！今番权且寄下两颗头！”刘岱、王忠抱头鼠窜而去。云长、翼德回见玄德曰：“曹操必然复来。”孙乾谓玄德曰：“徐州受敌之

nhật tǎn hoàn nguyên lính quân
mã, tổng xuất quách ngoại.

Hôm sau Huyền Đức trả lại cả quân
mã cho hai người, lại tiến ra ngoài
thành.

Lưu Đại, Vương Trung hành bất
thượng thập dư lí, nhất thanh
cỗ hưởng, trương phi lan lộ đại
hát viết: "Ngã ca ca thắc một
phân hiếu! Tróc trụ tắc tương
như hà hựu phóng liễu?" ? đắc
lưu đại, vương trung tại mã
thượng phát chiến. Trương phi
tĩnh nhẫn tĩnh thương cản lai,
bối hậu nhất nhân phi mã đại
khiếu: "Bắt đắc vô lễ!" Thị chí,
nãi vân trường dã. Lưu đại,
vương trung phương tài phóng
tâm. Vân trường viết: "Kí huynh
trưởng phóng liễu, ngô đệ như
hà bắt tuân pháp lệnh?" Phi
viết: "Kim phiên phóng liễu, hạ
thứ hựu lai." vân trường viết:
"Đãi tha tái lai, sát chi vị trì." lưu
đại, vương trung liên thanh cáo
thối viết: "Tiện thừa tương tru
ngã tam tộc, dã bắt lai liễu.
Vọng tướng quân khoan thứ."
phi viết: "Tiện thị tào thao tự lai,
dã sát tha phiến giáp bắt hồi!
Kim phiên quyền thả kí hạ
lưỡng khởa đầu!" Lưu đại,
vương trung bão đầu thủ thoán
nhi khứ. Vân trường, dực đức
hồi kiến huyền đức viết: "Tào
thao tất nhiên phục lai." tôn kiền
vị huyền đức viết: "Từ châu thu
địch chi địa, bắt khả cửu cư;
bắt nhược phân binh trâu tiễn
phái, thủ bi thành, vi kí giác chí
thế, dĩ phòng tào thao." huyền

Lưu Đại, Vương Trung đi chưa
được mươi dặm, bỗng một tiếng
trống nổi, Trương Phi đứng giữa
đường quát to lên rằng: - Anh ta
sao khờ vậy? Bắt được hai tướng
giặc sao lại tha cho? Hai người ngồi
trên ngựa run lẩy bẩy. Trương Phi
trừng mắt, cầm giáo xô lại. Bỗng
đầu sau lưng một người té ngựa lại
mắng: - Không được vô lễ! Trông ra
thì là Vân Trường, Lưu Đại, Vương
Trung bấy giờ mới vũng dạ. Vân
Trường nói: - Huynh trưởng đã tha,
sao em lại không tuân lệnh? Phi
nói: - Phen này tha, lần sau nó lại
đến. Vân Trường nói: - Khi nào họ
lại đến, sẽ giết cũng chưa muộn.
Hai người đồng thanh nói: - Dù
thùa tướng giết cả ba họ chúng tôi,
chúng tôi cũng không dám đến nữa,
xin tướng quân tha tội. Trương Phi
nói: - Cho cả Tào Tháo đến nữa, ta
cũng đánh cho nó không còn mảnh
giáp. Lần này ta gửi hai cái đầu
đầy. Lưu Đại, Vương Trung ôm đầu
thui thủi đi. Quan, Trương cùng về,
nói với Huyền Đức. Tôn Càn bảo
Huyền Đức rằng: - Từ Châu là đất
trống cả bốn mặt, không ở lâu
được, không bằng chia quân ra
đóng Tiều Báu, giữ gìn Hạ Phi làm
thế ý giốc để phòng Tào Tháo đến.
Huyền Đức nghe theo, sai Vân
Trường giữ Hạ Phi, hai vợ là Cam
phu nhân và My phu nhân cũng đê
ở đó. Cam phu nhân là người ở

yòng qí yán , lìng yún cháng
shǒu xià péi ; gan , mí èr fù
réni yì yú xià péi an zhì . gan
fu rén nǎi xiǎo pèi rén yě , mí
fu rén nǎi mí zhú zhī mò yě .
sun gan , jiǎn yong , mí zhú ,
mí fang shǒu xú zhōu . xuán
dé yǔ zhāng fei tún xiǎo pèi .
liú dài , wáng zhōng huí jiàn
cáo cáo , jù yán liú bēi bù
fǎn zhī shì . cáo nù mà : " rǔ
guó zhī tú , liù nǐ hé yòng ! "
hè lìng zuǒ yòu tuī chu zhǎn
zhi . zhèng shì : quǎn shǐ hé
kan gòng hǔ dòu , yú xiā
kong zì yǔ lóng zhēng . bù
qiè ting xià wén fēn jiě .

地，不可久居；不若分兵屯小沛，守邳城，为掎角之势，以防曹操。
”玄德用其言，令云长守下邳；甘、糜二夫人亦于下邳安置。甘夫人乃小沛人也，糜夫人乃糜竺之妹也。孙乾、简雍、糜竺、糜芳守徐州。玄德与张飞屯小沛。刘岱、王忠回见曹操，具言刘备不反之事。操怒骂：“辱国之徒，留你何用！”喝令左右推出斩之。正是：犬豕何堪共虎斗，鱼虾空自与龙争。不知二人性命如何，且听下文分解。

đúc dụng kì ngôn, lệnh vân
trường thủ hạ bi; cam, mì nhị
phu nhân diệc vu hạ bi an trí.
Cam phu nhân nãi tiều phái
nhân dã, mì phu nhân nãi mì
trúc chi muội dã. Tôn kiền, giản
ung, mì trúc, mì phương thủ từ
châu. Huyền đúc dữ trương phi
truân tiều phái. Lưu đại, vương
trung hồi kiến tào thao, cụ ngôn
lưu bị bắt phản chi sự. Thao nộ
mạ: "Nhục quốc chi đồ, lưu nhĩ
hà dung!" Hát lệnh tă hữu thôi
xuất trảm chi. Chánh thi:
khuyến thỉ hà kham cộng hổ
đầu, ngư hà không tự dữ long
tranh. Bắt tri nhị nhân tính
mệnh như hà, thả thính hạ văn
phân giải

Tiểu Bá, My phu nhân là em My
Chúc. Còn Tôn Càn, Giản Ung, My
Chúc, My Phương giữ Từ Châu,
Huyền Đức và Trương Phi đóng ở
Tiểu Bá. Lưu Đại, Vương Trung về
Hứa Đô vào châu Tào Tháo, nói
việc Lưu Bị không làm phản. Tháo
giận mắng rằng: - Những đồ làm
nhục quốc thể, để chúng bay sống
làm gì! Bên gọi tă hữu lôi ra chém.
Thế thực là: Chó lợn đấu sao cùng
hổ mạnh, Cá tôm tranh được với
rồng thiêng? Chưa biết hai người
sống chết thế nào, xem đến hồi sau
mới rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中
023
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo cào yù zhǎn liú dài , wáng zhong . kǒng róng jiàn yue : " èr rén běn fei liú bēi dí shǒu , ruò zhǎn zhì , kǒng shi jiàng shì zhì xīn . " cào nǎi miǎn qí sī , chù bà jué lù . yù zì qī bìng fá xuán dé . kǒng róng yue : " fang jin lóng dong shèng hán , wèi kě dòng bing , dài lái chun wèi wèi wǎn yě . kě xian shǐ rén zhao an zhang xiù , liú biǎo , rán hòu zài tú xú zhōu . " cào rán qí yán , xian qiǎn liú ? wǎng shuo zhang xiù . ? zhì xiāng chéng , xian jiàn jiǎ xǔ , chén shuo cáo gong shèng dé . xǔ nǎi liù ? yú jiā zhong . cì rì lái jiàn zhang xiù , shuo cáo gong qiǎn liú ? zhao an zhì shì . zhèng yì xiàn , hu bào yuán shào yǒu shǐ zhì . xiù mìng rù . shǐ zhě chéng shàng shu xìn . xiù lǎn zhì , yì shì zhao an zhì yì . xǔ wèn lái shǐ yue : " jìn rì xīng bīng pò cáo cào , shèng fù hé rú ? " shǐ yue : " lóng dong hán yuè , quán qiě bà bìng . jìn yǐ jiāng jun yǔ jīng zhōu liú biǎo

**第二十三回
祢正平裸衣骂贼
吉太医下毒遭刑**

却说曹操欲斩刘岱、王忠。孔融谏曰：“二人本非刘备敌手，若斩之，恐失将士之心。”操乃免其死，黜罢爵禄。欲自起兵伐玄德。孔融曰：“方今隆冬盛寒，未可动兵，待来春未为晚也。可先使人招安张绣、刘表，然后再图徐州。”操然其言，先遣刘晔往说张绣。晔至襄城，先见贾诩，陈说曹公盛德。诩乃留晔于家中。次日来见张绣，说曹公遣刘晔招安之事。正议间，忽报袁绍有使至。绣命入。使者呈上书信。绣览之，亦是招安之意。诩问来使曰：“近日兴兵破曹操，胜负何如？”

**Đệ nhị thập tam hồi ní chánh
bình lõa y mạ tặc cát thái y hạ
độc tao hình**

**HỘI 23 Nẽ Chính Bình khóa thân
mắng giặc; Cát Thái Y đầu độc bị
hình.**

Khước thuyết tào thao dục trâm lưu đại, vương trung. Khổng dung giàn viết: "Nhị nhân bỗn phi lưu bị địch thủ, nhược trâm chi, khủng thất tướng sĩ chí tâm." Thao nãi miễn kì tử, truất bãi tước lộc. Dục tự khởi binh phạt huyền đức. Khổng dung viết: "Phương kim long đông thịnh hàn, vị khả động binh, đãi lai xuân vị vi vẫn dã. Khả tiên sử nhân chiêu an trương tú, lưu biểu, nhiên hậu tái đồ từ châu." Thao nhiên kì ngôn, tiên khiễn lưu diệp vãng thuyết trương tú. Diệp chí tương thành, tiên kiến cổ hủ, trần thuyết tào công thịnh đức. Hủ nãi lưu diệp vu gia trung. Thủ nhật lai kiến trương tú, thuyết tào công khiển lưu diệp chiêu an chí sự. Chánh nghị gian, hốt báo viên thiệu hữu sử chí. Tú mệnh nhập. Sứ giả trình thượng thư tín. Tú lâm chi, diệc thị chiêu an chí ý. Hủ vẫn lai sử viết: "Cận nhật hưng binh phá tào thao, thắng phụ hà như?" Sứ viết: "Long đông hàn nguyệt, quyền thả bãi binh. Kim dĩ tướng quân dũ kinh châu lưu biểu câu hữu

Tào Tháo muốn chém Lưu Đại và Vương Trung, Khổng Dung can rằng: - Hai người vốn không phải là địch thủ với Lưu Bị, nếu thua tướng chém đi, tôi e mất lòng tướng sĩ. Tháo liền tha tội, nhưng cách tuột cả chức tước và bổng lộc, và muốn tự khởi binh đến đánh Huyền Đức, Khổng Dung can rằng: - Nay đương mùa đông, trời rét, chưa nên động binh, đợi sang xuân cũng chưa muộn. Thùa tướng nên sai người đến chiêu an Trương Tú, Lưu Biểu trước đã, rồi sau hãy tính đến Từ Châu. Tháo nghe Khổng Dung, sai Lưu Việp đến dụ Trương Tú. Việp đến Tương Thành, trước tiên vào gặp Giả Hủ, khen ngợi thịnh đức của Tào công. Hủ Lưu Việp ở lại nhà mình, rồi hôm sau vào gặp Trương Tú, nói chuyện việc Tào công sai Lưu Việp đến chiêu an. Trong khi đang bàn chuyện, chợt báo có sứ giả của Viên Thiệu đến. Tú cho gọi vào. Sứ giả trình thư, Tú xem xong. Đó cũng là thư chiêu an. Giả Hủ hỏi: - Mới rồi Viên tướng quân cắt quân đánh Tào Tháo, được thua thế nào? Sứ giả đáp: - Trời đông, tháng rét, còn tạm bãi binh. Nay thấy tướng quân cùng

ju yǒu guó shì zhī fēng , gù
lái xiāng qǐng ēr . " xǔ dà
xiào yue : " rǔ kě biàn huí
jiàn běn chu , dào rǔ xiong dì
cháng bù néng róng , hé
néng róng tian xià guó shì hu ! " dang miàn chě suì shu ,
chì tuì lái shǐ .

使曰：“隆冬寒月，权且罢兵。今以将军与荊州劉表俱有國士之風，故來相請耳。”翊大笑曰：“汝可便回見本初，道汝兄弟尚不能容，何能容天下國士乎！”當面扯碎書，叱退來使。

- 3 zhang xiù yue : " fang jin
yuán qiǎng cáo ruò ; jin huǐ
shu chì shǐ , yuán shào ruò
zhì , dang rú zhì hé ? " xǔ
yue : " bù rú qù cóng cáo
cào . " xiù yue : " wú xiān yǔ
cào yǒu chóu , an de xiāng
róng ? " xǔ yue : " cóng cáo
qí biàn yǒu san : fu cáo gong
fèng tian zì míng zhào ,
zheng fá tian xià , qí yí cóng
yi yě ; shào qiáng shèng , wǒ
yǐ shǎo cóng zhì , bì bù yǐ wǒ
wèi zhòng , cáo sui ruò , de
wǒ bì xǐ , qí yí cóng èr yě ;
cáo gong wáng bà zhì zhì ,
bì shì sì yuàn , yǐ míng dé yú
sì hǎi , qí yí cóng san yě .
yuàn jiāng jun wú yí yan . "
xiù cóng qí yán , qǐng liú ?
xiāng jiàn . ? shèng cheng
cào dé , qiě yue : " chéng
xiāng ruò jì jiù yuàn , an kěn
shǐ mǒu lái jié hǎo jiāng jun
hu ? " xǔ dà xǐ , jí tòng jiā xu
děng fù xǔ dou tóu jiàng . xiù
jiàn cáo , bài yú jie xià . cáo

張秀曰：“方今袁強曹弱；今毀書叱使，袁紹若至，當如之何？”翊曰：“不如去從曹操。”秀曰：“吾先與操有仇，安得相容？”翊曰：“從操其便有三：夫曹公奉天子明詔，征伐天下，其宜從一也；紹強盛，我以少從之，必不以我為重，操雖弱，得我必喜，其宜從二也；曹公王霸之志，必釋私怨，以明德于四海，其宜從三也。願將軍無疑焉。”秀從其言，请劉畊相見。畊盛稱操德，且曰：“丞相若記旧怨，安肯使某來結好將

quốc sĩ chi phong, có lai tương
thỉnh nhỉ." Hủ đại tiểu viết:
"Nhữ khả tiện hồi kiền bốn sơ,
đạo nhữ huynh đệ thượng bất
năng dung, hà năng dung thiên
hạ quốc sĩ hồ!" Đương diện xả
toái thư, sát thối lai sử.

Lưu Biểu ở Kinh Châu đều có
phong độ của kẻ quốc sĩ, cho nên
sai tôi lại mời. Hủ cười, nói: - Người
về nói với Bản Sơ: Anh em trong
nhà còn chẳng dung được nhau,
nữa là quốc sĩ thiên hạ! Nói rồi xe
vụn lá thư ngay trước mặt sứ giả rồi
đuổi sứ giả về.

Trương tú viết: "Phương kim
viên cường tào nhược; kim hỷ
thư sát sử, viên thiệu nhược
chí, đương như chi hả?" Hủ
viết: "Bất như khứ tòng tào
thao." Tú viết: "Ngô tiên dữ
thao hữu cùu, an đắc tương
dung?" Hủ viết: "Tòng thao kì
tiện hữu tam: phu tào công
phụng thiên tử minh chiêu,
chinh phạt thiên hạ, kì nghi tòng
nhất dã; thiệu cường thịnh, ngã
dĩ thiều tòng chí, tất bất dĩ ngã
vi trọng, thao tuy nhược, đắc
ngã tất hỉ, kì nghi tòng nhị dã;
tào công vương bá chí chí, tất
thích tư oán, dĩ minh đức vu tú
hải, kì nghi tòng tam dã.
Nguyễn tướng quân vô nghi
yên. "Tú tòng kì ngôn, thỉnh lưu
diệp tương kiến. Diệp thịnh
xưng thao đức, thả viết: "Thừa
tương nhược kí cựu oán, an
khẳng sứ mỗ lai kết hảo tướng
quân hồ?" Tú đại hỉ, tức đồng
cỗ hủ đẳng phó hứa đô đầu
hang. Tú kiến thao, bái vu giai

Trương Tú nói: - Hiện giờ Viên
khỏe, Tào yếu; nay xé thư mắng
sứ, nếu Thiệu đến đánh, thì làm thế
nào? Hủ nói: - Không bằng theo với
Tào Tháo. Tú hỏi: - Trước ta đã có
thù với Tào Tháo, hắn dung sao
được ta? Hủ nói: - Theo Tào có ba
nhẽ phải, một là Tháo phụng chiêu
thiên tử, đánh dẹp thiên hạ; hai là
bây giờ Thiệu đương cường thịnh,
ta lực bé mà đi theo, nó chẳng cho
vào đâu; Tháo đương yếu được ta
theo tất mừng; ba là Tào Tháo có
chí lớn mưu nghiệp bá vương tất
không nghĩ đến thù riêng, để rõ đức
tốt với bốn bể. Xin tướng quân
đừng ngần ngại. Tú nghe Hủ, mời
Lưu Việt vào tương kiến. Việt tảng
bốc thịnh đức của Tào Tháo lên, và
nói: - Nếu thừa tướng còn nhớ oán
cũ, sao lại sai tôi đến đây kết hiếu
với tướng quân? Tú mừng lắm, lập
tức cùng Giả Hủ đến Hứa Đô đầu
hang. Tú vào bái yết Tào Tháo, lạy
ở dưới thềm. Tháo vội vàng nâng
dậy, nói: - Những lỗi lầm nhỏ, xin
đừng để bụng. Bèn phong Tú làm

máng fú qǐ , zhí qí shǒu yue : " yǒu xiǎo guò shī , wù jí yú xìn . " suì feng xiù wèi yáng wǔ jiāng jun , feng jiǎ xǔ wèi zhí jin wú shǐ .

军乎？”绣大喜，即同贾诩等赴许都投降。绣见操，拜于阶下。操忙扶起，执其手曰：“有小过失，勿记于心。”遂封绣为扬武将军，封贾诩为执金吾使。

4 cào jí mìng xiù zuò shu zhao an liú biǎo . jiǎ xǔ jìn yue : " liú jǐng sheng hǎo jié nà míng liú , jin bì de yi yǒu wén míng zhì shì wǎng shuo zhì , fang kě jiàng ēr . " cào wèn xún you yue : " shéi rén kě qù ? " you yue : " kǒng wén jū kě dang qí rèn . " cào rán zhì . you chu jiàn kǒng róng yue : " chéng xiāng yù de yi yǒu wén míng zhì shì , yǐ bēi xíng rén zhì xuǎn . gong kě dang cǐ rèn fǒu ? " róng yue : " wú yǒu ? héng , zì zhèng píng , qí cái shí bēi yú wǒ . cǐ rén yí zài dì zuǒ yòu , bù dàn kě bēi xíng rén ér yǐ . wǒ dang jiàn zhì tian zi . " yú shì suì shàng biǎo zòu dì . qí wén yue : " chén wén hóng shuǐ héng liú , dì sì bì ài ; páng qiú sì fang , yǐ zhao xián jùn . xí shì zong jì tǒng , jiāng hóng jí yè ; chóu zi xi zài , qún shì xiāng zhen . bì xià ruì shèng , zuǎn chéng jí xù , zao yù è yùn , láo qian rì zè ; wéi yuè jiàng shén , yì

操即命绣作书招安刘表。贾诩进曰：“刘景升好结纳名流，今必得一有文名之士往说之，方可降耳。”操问荀攸曰：“谁人可去？”攸曰：“孔文举可当其任。”操然之。攸出见孔融曰：“丞相欲得一有文名之士，以备行人之选。公可当此任否？”融曰：“吾友祢衡，字正平，其才十倍于我。此人宜在帝左右，不但可备行人而已。我当荐之天子。”于是遂上表奏帝。其文曰：“臣闻洪水横流，帝思俾乂；旁求四方，以招贤俊。昔世宗继统，将弘基业；畴咨熙载，群士响臻。

hạ. Thao mang phù khởi, chấp kì thủ viết: "Hữu tiễn quá thất, vật kí vu tâm." Toại phong tú vi dương võ tướng quân, phong cổ hủ vi chấp kim ngô sứ.

Dương vỹ tướng quân, phong Giả Hủ làm chấp kim ngô sứ;

Thao tức mệnh tú tác thư chiêu an lưu biểu. Cỗ hủ tiến viết: "Lưu cảnh thăng hảo kết nạp danh lưu, kim tất đắc nhất hữu văn danh chí sĩ vãng thuyết chí, phương khả hàng nhĩ." Thao vấn tuân du viết: "Thùy nhân khả khứ?" Du viết: "Khổng văn cử khả đương kì nhâm." Thao nhiên chí. Du xuất kiến khổng dung viết: "Thùa tương dục đắc nhất hữu văn danh chí sĩ, dĩ bị hành nhân chí tuyển. Công khả đương thử nhâm phủ?" Dung viết: "Ngô hữu nỉ hành, tự chánh bình, kì tài thập bội vu ngã. Thủ nhân nghỉ tại đế tâ hữu, bất đắn khả bị hành nhân nhi dĩ. Ngã đương tiến chí thiên tử." Vu thị toại thượng biểu tấu đế. Kì văn viết: "Thần văn hồng thủy hoành lưu, đế tư tí nghệ; bàng cầu tứ phương, dĩ chiêu hiền tuấn. Tích thế tông kế thống, tương hoằng cơ nghiệp; trú tư hi tái, quần sĩ hưởng trấn. Bệ hạ duệ thánh, toàn thừa cơ tự, tao ngộ ách vận, lao khiêm nhật trắc; duy nhạc hàng thần,

lại sai Tú viết thư sang chiêu an Lưu Biểu. Giả Hủ đứng lên thưa: - Lưu Biểu thích kết nạp những bậc danh lưu nay nên sai một danh sĩ đi, mới có thể chiêu hàng được. Tháo hỏi Tuân Du: Ai đi được? - Khổng Văn Cử có thể đi được. Tháo lấy làm phải. Du ra gặp Khổng Dung, nói: - Thùa tướng muôn có một danh sĩ, sung vào chức hành nhân, ông có nhận được chức này không? Dung nói: - Tôi có người bạn tên là Nễ Hành, tự là Chính Bình, tài giỏi gấp mười tôi, người ấy nếu được hầu ở bên cạnh vua, không những là sai đi sứ được và có thể sung chữa hành nhân. Nên tiến cử lên để thiên tử dùng. Rồi viết ngay tờ biểu dâng thiên tử. Bài biểu như sau: "Tôi nghĩ: Nước lớn ngập tràn, vua mong người giúp, tìm khắp bốn phương, mời đón những bậc hiền tuấn. Xưa vua Thé Tông kế vị, mở rộng cơ nghiệp; gặp buổi thịnh trị, mọi kẻ sĩ hưởng ứng đến giúp. Bệ hạ là bậc minh quân, vâng nổi nghiệp lớn, gặp phải ách vận, lo bận suốt ngày; núi non thiêng liêng, sinh ra nhiều người lạ.

rén bìng chu . qiè jiàn chǔ
shì píng yuán ? héng : nián
èr shí sì , zì zhèng píng , shú
zhí zhen liàng , ying cái zhuó
lì . chu shè yì wén , sheng
táng dū ào ; mù suǒ yi jiàn ,
zhé sòng zhi kǒu , ěr suǒ
zàn wén , bù wàng yú xin ;
xìng yǔ dào gé , sī ruò yǒu
shén ; hóng yáng qián jì , an
shì mò shí , yǐ héng zhǔn zhí
, chéng bù zú guài . zhong
guō zhèng zhí , zhì huái
shuang xuě ; jiàn shàn ruò
jīng , jí è ruò chóu ; rèn zuò
kàng xíng , shǐ yú lì jié , dài
wú yǐ guò yě . zhì niǎo léi bǎi
, bù rú yì è ; shǐ héng lì cháo
, bì yǒu kě guan . fei biàn
chēng cí , yì qì bèn yǒng ; jiě
yí shì jié , lín dí yǒu yú . xí jiǎ
yí qiú shì shǔ guó , guǐ xì
chán yú ; zhong jun yù yǐ
cháng yīng , qian zhì jìn yuè
: ruò guàn kang kài , qian shì
měi zhì . jìn rì lù cui , yán
xiàng , yì yòng yì cái , zhuó
bài tái láng . héng yí yǔ wèi
bǐ . rú de lóng yuè tian qú ,
zhèn yì yún hàn , yáng
sheng zǐ wéi , chuí guang
hóng ní , zú yǐ zhào jìn shǔ
zhì duo shì , zeng sì mén zhī
mù mù . jun tian guǎng lè , bì
yǒu jī lì zhì guan ; dì shì
huáng ju , bì xù fei cháng zhī
bǎo . ruò héng děng bì , bù
kě duo de . jí chǔ , yáng a ,
zhì miào zhì róng , zhǎng jì
zhě zhì suǒ tan ; fei tù , ?

陛下睿圣，纂承基绪，遭遇厄运，劳谦日昃；维岳降神，异人并出。窃见处士平原祢衡：年二十四，字正平，淑质贞亮，英才卓跞。初涉艺文，升堂睹奥；目所一见，辄诵之口，耳所暂闻，不忘于心；性与道合，思若有神；弘羊潜计，安世默识，以衡准之，诚不足怪。忠果正直，志怀霜雪；见善若惊，嫉恶若仇；任座抗行，史鱼厉节，殆无以过也。鸷鸟累百，不如一鹗；使衡立朝，必有可观。飞辩骋词，溢气坌涌；解疑释结，临敌有余。昔贾谊求试属国，诡系单于；终军欲以长缨，牵制劲越；弱冠慷慨，前世美之。近日路粹、严象，亦用异才，擢拜台郎。衡宜与为比。如得龙跃天衢，振翼云汉，扬声紫微，垂光虹蜺，足以昭近署之多士，增四门之穆穆。钧天广乐，必有奇丽

dị nhân tinh xuất. Thiết kiến xử sĩ bình nguyên ní hành: niên nhị thập tú, tự chánh bình, thực chất trình lượng, anh tài trác lich. Sơ thiệp nghệ văn, thăng đường đồ áo; mục sở nhất kiến, triếp tụng chi khâu, nhĩ sở tạm văn, bắt vong vu tâm; tính dũ đạo hợp, tư nhược hữu thần; hoảng dương tiêm kế, an thê mặc thức, dĩ hành chuẩn chí, thành bất túc quái. Trung quả chánh trực, chí hoài sương tuyêt; kiên thiện nhược kinh, tật ác nhược cùu; nhâm tọa kháng hành, sử ngư lệ tiết, dãi vô dĩ quá dã. Chí diệu luy bách, bắt như nhất ngạc; sử hành lập triều, tất hữu khả quan. Phi biện sính từ, dật khí bôn dũng; giải nghi thích kết, lâm địch hữu dư. Tích cổ nghị cầu thí chúc quốc, quỷ hê đan vu; chung quân dục dĩ trường anh, khiên chế kinh việt: nhược quan kháng khái, tiền thế mĩ chi. Cận nhật lô túy, nghiêm tượng, diệc dụng dì tài, trặc bái dài lang. Hành nghi dũ vi bỉ. Như đắc long được thiên cù, chấn dục vân hán, dương thanh tử vi, thùy quang hồng nghè, túc dĩ chiêu cận thụ chi đa sĩ, tăng tú môn chi mục mục. Quân thiên quảng nhạc, tất hữu kì lệ chí quan; đế thất hoàng cư, tất súc phi thường chi bảo. Nhược hành đẳng bối, bắt khả đa đắc. Kích sở, dương a, chí diệu chí dung, chưởng kĩ giả chí sở

Tôi trộm thấy một ẩn sĩ ở Bình nguyên tên là Nễ Hành, năm nay hai mươi bốn tuổi, tên tự là Chính Bình, phẩm chất kiên trinh, tài năng siêu việt; theo nghề văn học, hiểu biết sâu rộng. Mắt thấy cái gì, miệng nói ngay ra được; tai nghe cái gì, bụng nhớ mãi không quên. Tính tình hợp với đạo lý, suy nghĩ như có thần minh. So với người khéo suy tính như Hoằng Dương, người có tài nhớ lâu như An Thế, Nễ Hành chẳng thua kém gì. Trung trinh chính trực, chí khí trong sạch như tuyết sương, nghe thấy điều thiện thì giật mình tĩnh ngộ, ghét kẻ gian ác như thù địch; so với đức hạnh của Nhâm Tọa, tiết tháo của sứ Ngư cũng không hơn được Nễ Hành. Hàng trăm chim ưng, không bằng một chim bồ câu. Nếu cho Hành được ở trong triều, chắc có nhiều việc tốt đẹp. Biện luận hăng hái, khí thế mạnh mẽ, có thể giải quyết được nhiều nghi vấn, và cho ai chống với địch cũng có thừa sức. "Gia Nghị muốn đi thử tài ở cõi ngoài, toàn dùng mưu mèo bắt chúa Thiền Vu; Chung Quân định lấy dài mũ dài khiên chế nước Việt; chí khí khẳng khái của những người thanh niên, rất được đời trước khen ngợi; gần đây Lộ Toái, Nghiêm Tương cũng vì có tài lạ được cất nhắc làm dài lang; Nễ Hành có thể ví được với những người ấy. Nếu cho Nễ Hành được như rồng bay trên trời, chim vỗ cánh trên mây, nổi tiếng ở ngôi Tử Vi nhả ánh sáng sang hồng nghè,

niǎo , jué zú ben fàng , liáng , lè zhì suǒ jí yě . chén dēng qū qū , gǎn bù yǐ wén ? bì xià dù shèn qǔ shì , bì xu xiào shì , qǐ lìng héng yǐ hé yǐ zhao jiàn . rú wú kě guan cǎi , chén dēng shòu miàn qì zhì zuì . " dì lǎn biǎo , yǐ fù cáo cáo . cáo suì shǐ rén zhao héng zhì . lǐ bì , cáo bù mìng zuò . ? héng yǎng tian tàn yue : " tian dì sui kuò , hé wú yí rén yě ! " cáo yue : " wú shǒu xià yǒu shù shí rén , jie dang shì ying xióng , hé wèi wú rén ? " héng yue : " yuàn wén . " cáo yue : " xún yù , xún you , guo jia , chéng yù , ji shen zhì yuǎn , sui xiao hé , chén píng bù jí yě . zhang liáo , xǔ chǔ , lǐ diǎn , lè jìn , yǒng bù kě dang , sui cén péng , mǎ wǔ bù jí yě . lǚ qián , mǎn chōng wèi cóng shì , yú jìn , xú ? wèi xian feng ; xià hóu dun tian xià qí cái , cáo zi xiào shì xiàn fú jiāng . an dé wú rén ? " héng xiào yue : " gong yán cha yǐ ! cī děng rén wù , wú jìn shí zhī : xún yù kě shǐ diào sàng wèn jí , xún you kě shǐ kàn fén shǒu mù , chéng yù kě shǐ guan mén bì hù , guo jia kě shǐ bái cí niàn fù , zhang liáo kě shǐ jí gǔ míng jin , xǔ chǔ kě shǐ mù niú fàng mǎ , lè jìn kě shǐ qū zhuàng dù zhao , lǐ diǎn kě shǐ chuán shū sòng xí , lǚ

之观；帝室皇居，必蓄非常之宝。若衡等辈，不可多得。激楚、阳阿，至妙之容，掌伎者之所贪；飞兔、騶裘，绝足奔放，良、乐之所急也。臣等区区，敢不以闻？陛下笃慎取士，必须效试，乞令衡以褐衣召见。如无可观采，臣等受面欺之罪。”帝览表，以付曹操。操遂使人召衡至。礼毕，操不命坐。祢衡仰天叹曰：“天地虽阔，何无一人也！”操曰：“吾手下有数十人，皆当世英雄，何谓无人？”衡曰：“愿闻。”操曰：“荀彧、荀攸、郭嘉、程昱，机深智远，虽萧何、陈平不及也。张辽、许褚、李典、乐进，勇不可当，虽岑彭、马武不及也。吕虔、满宠为从事，于禁、徐晃为先锋；夏侯惇天下奇才，曹子孝世间福将。安得无人？”衡笑曰：“公言差矣！此等人物，吾尽

tham; phi thỏ, yểu niễu, tuyệt túc bôn phóng, lương, nhạc chi sở cấp dã. Thủ đằng khu khu, cảm bất dĩ văn? Bộ hạ đốc thận thủ sĩ, tất tu hiệu thí, khát lệnh hành dĩ hạt y triều kiến. Như vô khả quan thải, thần đằng thụ diện khi chi tội. "Đế lǎm biếu, dĩ phó tào thao. Thao toại sử nhân triệu hành chí. Lễ tất, thao bất mệnh tọa. Nǐ hành ngưỡng thiên thán viết: "Thiên địa tuy khoát, hà vô nhất nhân dã!" Thao viết: "Ngô thủ hạ hữu số thập nhân, gai đương thế anh hùng, hà vị vô nhân?" Hành viết: "Nguyễn văn." Thao viết: "Tuân úc, tuân du, quách gia, trình dục, cơ thâm trí viễn, tuy tiêu hà, trần bình bất cập dã. Trương liêu, hứa trữ, lý diễn, nhạc tiến, dũng bất khả đương, tuy sầm bành, mã võ bất cập dã. Lữ kiền, mãn sủng vi tòng sự, vu cầm, từ hoảng vi tiên phong; hạ hầu đôn thiên hạ kì tài, tào tử hiếu thế gian phúc tương. An đắc vô nhân?" Hành tiểu viết: "Công ngôn sai hĩ! Thủ đằng nhân vật, ngô tần thức chí: tuân úc khả sứ điều tang vấn tật, tuân du khả sứ khán phần thủ mội, trình dục khả sứ quan môn bế hộ, quách gia khả sứ bạch từ niệm phú, trương liêu khả sứ kích cổ minh kim, hứa trữ khả sứ mục ngưu phóng mã, nhạc tiến khả sứ thủ trạng độc chiêu, lý diễn khả sứ truyền thư tổng hịch, lữ kiền

tất có thể làm vang cho sĩ phu trong triều, và thêm sự oai nghiêm cho bốn cõi. Nơi tấu khúc quảng nhạc ở Quận Thiên phải có kè kè diệu; chốn cung điện nhà vua, nên có thứ báu phi thường, cũng như Nễ Hành, thật là hiếm có. Những điệu hay như khúc Khích Sở, khúc Dương Kha đều là nghề nhạc phải chuộng; những ngựa hay như ngựa phi thi, ngựa yêu niễu, phi chạy rất nhanh đều là bọn Lương, Nhạc tám rất cần. Dù ý kiến nhỏ mọn, tôi cũng xin bạo dạn tâu lên vua nghe. Nhà vua dùng người rất cẩn thận, xin hãy thử xem. Xin cho phép Hành là người áo vải được gọi vào bộ kiến. Nếu Hành không có tài năng gì, tôi xin cam chịu đổi vua". Vua xem xong bài biếu, đưa cho Tào Tháo. Tháo sai người đi mời Hành đến. Hành đến, lễ xong, Tháo không mời ngồi. Hành ngưng mặt lên trời than rằng: - Giời đất rộng thế này, sao không có một người nào? Tháo nói: - Thủ hạ ta vài mươi người đều là anh hùng đời nay, sao bảo là không có người? Hành nói: - Xin cho biết. Tháo nói: - Tuân Úc, Tuân Du, Quách Gia, Trình Dục, có nhiều mưu trí, dù Tiêu Hà, Trần Bình ngày xưa vị tất đã bằng. Trương Liêu, Hứa Chử, Lý Diễn, Nhạc Tiến sức khỏe không ai địch nổi, dù Xầm Bành, Mã Vũ ngày xưa chưa thâm vào đâu. Lữ Kiền, Mãn Sủng làm tùng sự; Vu Cầm, Từ Hoảng làm tiên phong; Hạ Hầu Đôn là bậc kỳ tài trong thiên hạ; Tào Hồng là vị phúc tướng trên đời. Sao dám bảo

qián kě shǐ mó dao zhù jiàn ,
mǎn chōng kě shǐ yīn jiǔ shí
zao , yú jìn kě shǐ fù bǎn zhù
qiáng , xú ? kě shǐ tú zhu
sha gǒu ; xià hóu dun chēng
wéi wán tǐ jiāng jun , cáo zì
xiào hu wèi yào qián tài shǒu . qí yú jie shì yì jià , fàn ? , jiǔ
tǒng , ròu dài ér ! " cào nù
yue : " rǔ yǒu hé néng ? "
héng yue : " tian wén dì lǐ ,
wú yì bù tong ; san jiào lè liú ,
wú suǒ bù xiǎo ; shàng kě
yǐ zhì jun wèi yáo , shùn , xià
kě yǐ pèi dé yú kǒng , yán .
qǐ yǔ sú zì gòng lùn hu ! " shí
zhǐ yǒu zhang liáo zài cè ,
chè jiàn yù zhǎn zhì . cào
yue : " wú zhèng shǎo yǐ gǔ
lì ; zǎo wǎn cháo hè yàn
xiāng , kě lìng ? héng chong
cǐ zhí . " héng bù tui cí , yīng
shēng ér qù . liáo yue : " cǐ
réni chu yán bù xùn , hé bù
sha zhì ? " cào yue : " cǐ
réni sù yǒu xu míng , yuǎn jìn
suǒ wén . jin rì sha zhì , tian
xià bì wéi wǒ bù néng róng
wù . bǐ zì yǐ wéi néng , gù
líng wèi gǔ lì yǐ rǔ zhì . " lái rì
, cào yú shèng ting shàng dà
yàn bin kè , líng gǔ lì zhua
gǔ . jiù lì yún : " zhua gǔ bì
huàn xin yì . " héng chuan jiù
yi ér rù . suì jí gǔ wèi " yú
yáng san zhua " . yin jié shu
miào , yuan yuan yǒu jin shí
sheng . zuò kè ting zhì , mò
bù kang kài liú tì . zuǒ yòu
hè yue : " hé bù gēng yī ! "

识之：荀彧可使吊丧问疾，荀攸可使看坟守墓，程昱可使关门闭户，郭嘉可使白词念赋，张辽可使击鼓鸣金，许褚可使牧牛放马，乐进可使取状读招，李典可使传书送檄，吕虔可使磨刀铸剑，满宠可使饮酒食糟，于禁可使负版筑墙，徐晃可使屠猪杀狗；夏侯惇称为完体将军，曹子孝呼为要钱太守。其余皆是衣架、饭囊、酒桶、肉袋耳！”操怒曰：“汝有何能？”衡曰：“天文地理，无一不通；三教九流，无所不晓；上可以致君为尧、舜，下可以配德于孔、颜。岂与俗子共论乎！”时止有张辽在侧，掣剑欲斩之。操曰：“吾正少一鼓吏；早晚朝贺宴享，可令祢衡充此职。”衡不推辞，应声而去。辽曰：“此人出言不逊，何不杀之？”操曰：“此人素有虚名，远近所闻。今日杀

khả sủ ma đao chú kiếm, mǎn
sủng khả sủ ẩm túu thực tao,
vu căm khả sủ phụ bǎn trúc
tường, từ hoảng khả sủ đồ tru
sát cẩu; hạ hầu đôn xưng vi
hoàn thể tướng quân, tào tử
hiếu hô vi yêu tiền thái thủ. Kì
dư giai thị y giá, phan nang, túu
dũng, nhục đại nhí! "Thao nộ
viết: "Nhữ hữu hà năng?" Hành
viết: "Thiên văn địa lí, vô nhất
bất thông; tam giáo cửu lưu, vô
sở bất hiếu; thương khả dĩ trí
quân vi nghiêu, thuần, hạ khả
dĩ phổi đức vu khổng, nhan.
Khởi dũ tục tử cộng luận hò!"
Thời chỉ hữu trương liêu tại
trắc, xé kiếm dục trảm chi.
Thao viết: "Ngô chánh thiều
nhất cổ lại; tảo vân triều hạ yến
hưởng, khả lệnh nỉ hành sung
thử chức." Hành bất thôi từ,
ứng thanh nhi khú. Liêu viết:
"Thủ nhân xuất ngôn bất tồn,
hà bất sát chí?" Thao viết: "Thủ
nhân tố hữu hư danh, viễn cận
sở văn. Kim nhât sát chí, thiên
hạ tất vị ngã bất năng dung vật.
Bì tự dĩ vi năng, có lệnh vi cổ lại
dĩ nhục chí." Lai nhật, thao vu
tinh thính thương đại yến tân
khách, lệnh cổ lại qua cổ. Cựu
lại vân: "Qua cổ tất hoàn tân y."
Hành xuyên cựu y nhi nhập.
Toại kích cổ vi (Ngư dương tam
qua). Âm tiết thù diệu, uyên
uyên hữu kim thạch thanh. Tọa
khách thính chí, mạc bất kháng
khái lưu thể. Tả hữu hát viết:
"Hà bất canh y!" Hành đương

là không có người? Hành cười, đáp
rằng: - Ông nói làm rồi! Những
nhân vật ấy, tôi biết cả Tuân Úc nên
sai đi viếng tang thăm bệnh, Tuân
Du nên sai đi giữ mà coi mồ; Trình
Dục nên cho đứng gác cửa ngõ;
Quách Gia nên để bình phú ngâm
thơ; Trương Liêu cho đi đánh trống
khua chiêng, Hứa Chủ cho đi chăn
trâu dắt ngựa; Nhạc Tiên cho đi
nhận thư đọc chiếu; Lý Điển cho đi
chạy giấy đưa thư, Lã Kiền nên để
mài dao đúc gươm; Mãn Sủng nên
để uống rượu ăn dấm; Vu Cầm thì
được việc khiêng ván đắp tường;
Tử Hoảng thì giỏi về mổ lợn giết
chó; Hạ Hầu Đôn thì gọi là tướng
quân có đủ chân tay; Tào Hồng thì
gọi là thái thú vòi tiền; còn những
đồ kia là đồ giá áo túi cơm, thùng
rượu bị thịt cả. Tháo giận hỏi: - Mày
có tài gì? Hành đáp: - Thiên văn,
địa lý, không thứ gì không biết; tam
giáo, cửu lưu không thứ gì không
hiểu; trên có thể giúp nhà vua làm
được bậc Nghiêu, Thuấn, dưới có
thể sánh đạo đức với bậc Khổng,
Nhan. Ta nào thèm bàn chuyện với
hạng người tầm thường đâu! Bấy
giờ Trương Liêu đứng bên cạnh,
tuốt gươm toan chém Nễ Hành,
Tào Tháo nói: - Ta đương thiều một
cổ lại (người đánh trống), nay mai
trong triều có việc yến hạ nên sai
Hành sung vào chức ấy. Hành
chẳng chối từ gì cả, nhận lời rồi đi
ra. Liêu hỏi Tháo: - Người ấy nói
xác, sao không giết đi? Tháo nói: -
Người ấy vốn có hư danh, gần xa
đều biết, nay giết nó đi, sợ thiên hạ

héng dang miàn tuo xià jiù pò yí fú , luǒ tǐ ér lì , hún shen jìn lù . zuò kè jie yǎn miàn . héng nǎi xú xú zhe kù , yán sè bù biàn . cào chì yue : " miào táng zhì shàng , hé tài wú lǐ ? " héng yue : " qí jun wǎng shàng nǎi wèi wú lǐ . wú lù fù mǔ zhì xíng , yǐ xiǎn qīng bái zhì tǐ ér ! " cào yue : " rǔ wèi qīng bái , shéi wèi wu zhuó ? " héng yue : " rǔ bù shí xián yú , shì yǎn zhuó yě ; bù dú shi shu , shì kǒu zhuó yě ; bù nà zhong yán , shì ēr zhuó yě ; bù tong gǔ jin , shì shen zhuó yě ; bù róng zhu hóu , shì fù zhuó yě ; cháng huái cuàn nì , shì xin zhuó yě ! wú nǎi tian xià míng shì , yòng wèi gǔ lì , shì yóu yáng huò qīng zhòng ní , zang cang huǐ mèng zi ér ! yù chéng wáng bà zhì yè , ér rú cǐ qīng rén ye ? "

之，天下必谓我不能容物。彼自以为能，故令为鼓吏以辱之。”来日，操于省厅上大宴宾客，令鼓吏挝鼓。旧吏云：“挝鼓必换新衣。”衡穿旧衣而入。遂击鼓为《渔阳三挝》。音节殊妙，渊渊有金石声。坐客听之，莫不慷慨流涕。左右喝曰：“何不更衣！”衡当面脱下旧破衣服，裸体而立，浑身尽露。坐客皆掩面。衡乃徐着裤，颜色不变。操叱曰：“庙堂之上，何太无礼？”衡曰：“欺君罔上乃谓无礼。吾露父母之形，以显清白之体耳！”操曰：“汝为清白，谁为污浊？”衡曰：“汝不识贤愚，是眼浊也；不读诗书，是口浊也；不纳忠言，是耳浊也；不通古今，是身浊也；不容诸侯，是腹浊也；常怀篡逆，是心浊也！吾乃天下名士，用为鼓吏，是犹阳货轻仲尼，臧仓毁

diện thoát hạ cựu phá y phục, lõa thể nhi lập, hồn thân tǎn lộ. Tọa khách giai yểm diện. Hành nãi từ từ trú khổ, nhan sắc bất biến. Thao sát viết: "Miếu đường chi thương, hà thái vô lễ?" Hành viết: "Khi quân võng thương nãi vị vô lễ. Ngô lộ phụ mẫu chi hình, dĩ hiển thanh bạch chi thể nhỉ!" Thao viết: "Nhữ vi thanh bạch, thùy vi ô trọc?" Hành viết: "Nhữ bất thức hiền ngu, thi nhãm trọc dã; bất độc thi thư, thi khẩu trọc dã; bất nạp trung ngôn, thi nhĩ trọc dã; bất thông cỗ kim, thi thân trọc dã; bất dung chư hầu, thi phúc trọc dã; thường hoài soán nghịch, thi tâm trọc dã! Ngô nãi thiên hạ danh sĩ, dụng vi cỗ lại, thi do dương hóa khinh trọng ni, tang thương hủy mạnh tử nhỉ! Dục thành vương bá chí nghiệp, nhì như thủ khinh nhân da?"

chê ta không biết dùng người. Nó đã tự khoe khoang thế, ta bắt làm cỗ lại cho nó nhục. Hôm sau Tháo mở tiệc yến trên sảnh đường thết các tân khách, sai cỗ lại ra đánh trống. Người cỗ lại cũ nói rằng: - Đánh trống phải mặc áo mới. Hành cứ mặc áo cũ đi vào, đánh ba hồi trống theo khúc Ngu Dương, âm điệu tiêu tao lầm, chìm bồng nhịp nhàng như tiếng kim tiếng thạch. Những người ngồi ăn nghe đều cảm thương chảy nước mắt. Tả hữu quát rằng: - Sao không thay áo? Hành cởi tuột quần áo, khỏa thân đứng dậy, khách ngồi ai cũng che mặt. Hành lại khoan thai mặc quần áo, sắc mặt không thay đổi. Tháo mắng: - Trên chỗ miếu đường, sao được vô lễ? Hành nói: - Dối vua lừa trên mới gọi là vô lễ, ta lộ cái hình của cha mẹ sinh ra là để tỏ cái thân thể thanh bạch của ta đây! Tháo hỏi: - Mày là thanh bạch, thì ai là dơ đục? Hành đáp: - Mày không biết người hiền, người ngu là mắt đục; không học thi, thư, là mồm đục; không nghe lời trung, là tai đục; không hiểu chuyện xưa nay, là thân đục; không dung các chư hầu là bụng đục; thường muốn cướp ngôi là ruột đục. Tao là danh sĩ thiên hạ, mày dùng làm cỗ lại, khác gì Dương Hóa khinh đức Khổng Tử, Tang Thương chê thày Mạnh Tử. Mày muốn dựng nghiệp vương bá mà lại khinh người thế à?

孟子耳！欲成王霸之业
，而如此轻人耶？”

5 shí kǒng róng zài zuò , kǒng cáo sha héng , nǎi cóng róng jìn yue : " ? héng zuì tòng xu mí , bù zú fa míng wáng zhì mèng . " cáo zhǐ héng ér yán yue : " lìng rǔ wǎng jīng zhōu wèi shǐ . rú liú biǎo lái jiàng , biàn yòng rǔ zuò gōng qīng . " héng bù kěn wǎng . cáo jiào bèi mǎ san pǐ , lìng èr rén fú xiá ér xíng ; què jiào shǒu xià wén wǔ , zhěng jiǔ yú dong mén wài sòng zhì . xún yù yue : " rú ? héng lái , bù kě qǐ shen . " héng zhì , xià mǎ rù jiàn , zhòng jie duan zuò . héng fàng shēng dà ku . xún yù wèn yue : " hé wèi ér ku ? " héng yue : " xíng yú sǐ jiù zhì zhōng , rú hé bù ku ? " zhòng jie yue : " wú děng shì sǐ shi , rǔ nǎi wú tóu kuáng guǐ ēr ! " héng yue : " wú nǎi hán cháo zhì chén , bù zuò cáo mán zhì dǎng , an de wú tóu ? " zhòng yù sha zhì . xún yù jí zhǐ zhì yue : " liàng shǔ què zhì bài , hé zú hàn dao ! " héng yue : " wú nǎi shǔ què , cháng yǒu rén xìng ; rǔ děng zhì kě wèi zhì guǒ chóng ! " zhòng hèn ér sǎn .

时孔融在坐，恐操杀衡，乃从容进曰：“祢衡罪同胥靡，不足发明王之梦。”操指衡而言曰：“令汝往荊州为使。如刘表来降，便用汝作公卿。”衡不肯往。操教备马三匹，令二人扶挟而行；却教手下文武，整酒于东门外送之。荀彧曰：“如祢衡来，不可起身。”衡至，下马入见，众皆端坐。衡放声大哭。荀彧问曰：“何为而哭？”衡曰：“行于死柩之中，如何不哭？”众皆曰：“吾等是死尸，汝乃无头狂鬼耳！”衡曰：“吾乃汉朝之臣，不作曹瞒之党，安得无头？”众欲杀之。荀彧急止之曰：“量鼠雀之辈，何足汗刀！”衡曰：“吾乃鼠雀，尚有人性；汝等只可谓之蜾虫！”众恨而

Thời Khổng dung tại toa, khủng thao sát hành, nãi tòng dung tiến viết: "Nǐ hành tội đồng tư mĩ, bất túc phát minh vương chí mộng." Thao chỉ hành nhi ngôn viết: "Lệnh nhữ vãng kinh châu vi sử. Như lưu biểu lai hàng, tiện dụng nhữ tác công khanh." Hành bất khẳng vãng. Thao giáo bị mã tam thất, lệnh nhị nhân phù hiệp nhi hành; khước giáo thủ hạ văn võ, chỉnh tửu vu đồng môn ngoại tổng chi. Tuân úc viết: "Như nǐ hành lai, bất khả khởi thân." Hành chí, hạ mã nhập kiến, chúng giai đoạn tọa. Hành phóng thanh đại khốc. Tuân úc vẫn viết: "Hà vi nhi khốc?" Hành viết: "Hành vu tử cữu chi trung, như hà bất khốc?" Chúng giai viết: "Ngô đẳng thị tử thi, nhữ nǎi vô đầu cuồng quỷ nhĩ!" Hành viết: "Ngô nǎi hán triều chi thần, bất tác tào man chi đẳng, an đắc vô đầu?" Chúng dục sát chi. Tuân úc cấp chỉ chi viết: "Lượng thử tước chi bối, hà túc hăn đao!" Hành viết: "Ngô nǎi thử tước, thượng hữu nhân tính; nhữ đẳng chi khả vị chi quả trùng!" Chúng hận nhi tán.

Bấy giờ Khổng Dung cũng ngồi ở đó, sợ Tháo giết Nễ Hành, khoan thai tiến lên nói: - Nễ Hành tội bằng kẻ tù đồ, không xứng đáng với lòng mong đợi người hiền của tướng công. Tháo trả Nễ Hành bảo: - Nay cho người sang Kinh Châu, nếu dụ được Lưu Biểu quy hàng ta sẽ dùng người làm chức công khanh. Hành không chịu đi. Tháo sai chuẩn bị ba con ngựa; bắt hai người kèm thúc phải đi; lại sai văn võ thủ hạ đặt tiệc ở ngoài cửa đồng để tiễn. Tuân Úc dẫn mọi người rằng: - Hễ thấy Nễ Hành đến, đừng ai đứng dậy. Khi Hành đến, xuống ngựa vào chào, mọi người đều ngồi yên. Hành cắt tiếng khóc hu hu. Tuân Úc hỏi: - Cớ sao khóc? Hành đáp: - Đi trong đám áo quan người chết, sao lại không khóc. Mọi người đều nói: - Chúng ta là thây chết, còn mày thì là con ma điên không đầu. Hành nói: - Tao là bầy tôi nhà Hán, không vào đảng với Tào Man, sao chẳng có đầu? Mọi người muốn giết Hành, Úc ngăn lại nói: - Nó như con chuột, con sẻ, giết chẳng bõ bắn gươm. Hành nói: Tao là chuột, sẻ còn có tính người. Chúng bay chỉ là giống sâu bọ! (Nguyên văn là khóa trùng: Con tò vò). Mọi người tức giận đứng dậy ra về cả.

散。

- 6 héng zhì jīng zhōu , jiàn liú biǎo bì , suí sòng dé , shí jī fēng . biǎo bù xǐ , lìng qù jiang xià jiàn huáng zǔ . huò wèn biǎo yue : " ? héng xì nuè zhǔ gōng , hé bù sha zhī ? " biǎo yue : " ? héng shù rǔ cáo cào , cáo bù sha zhě , kǒng shí rén wàng ; gù lìng zuò shǐ yú wǒ , yù jiè wǒ shǒu sha zhī , shǐ wǒ shòu hài xián zhī míng yě . wú jin qiǎn qù jiàn huáng zǔ , shǐ cáo cào zhī wǒ yǒu shí . zhòng jie chēng shàn . shí yuán shào yì qiǎn shǐ zhì . biǎo wèn zhòng móu shì yue : " yuán běn chu yóu qiǎn shí lái , cáo mèng dé yóu cha ? héng zài cǐ , dang cóng hé biàn ? " cóng shì zhōng láng jiàng hán song jìn yue : " jin liǎng xióng xiāng chí , jiāng jun ruò yù yǒu wéi , chéng cǐ pò dí kě yě . rú qí bù rán , jiang zé qí shàn zhě ér cóng zhī . jin cáo cào shàn néng yòng bing , xián jùn duo guī , qí shì bì xian qū yuán shào , rán hòu yí bing xiàng jiāng dong , kǒng jiāng jun bù néng yù ; mò ruò jǔ jīng zhōu yǐ fù cào , cáo bì zhòng dài jiāng jun yǐ . " biǎo yue : " rǔ qiè qù xǔ dou , guan qí dòng jīng , zài zuò shàng yì . " song yue : " jun chén gè yǒu

衡至荆州，见刘表毕，虽颂德，实讥讽。表不喜，令去江夏见黄祖。或问表曰：“祢衡戏谑主公，何不杀之？”表曰：“祢衡数辱曹操，操不杀者，恐失人望；故令作使于我，欲借我手杀之，使我受害贤之名也。吾今遣去见黄祖，使曹操知我有识。”众皆称善。时袁绍亦遣使至。表问众谋士曰：“袁本初又遣使来，曹孟德又差祢衡在此，当从何便？”从事中郎将韩嵩进曰：“今两雄相持，将军若欲有为，乘此破敌可也。如其不然，将择其善者而从之。今曹操善能用兵，贤俊多归，其势必先取袁绍，然后移兵向江东，恐将军不能御；莫若举荊州以附操，操必重待将军矣。”表曰：“汝且去许都，观其动静，再

Hành chí kinh châu, kiến lưu biểu tất, tuy tung đức, thật kí phúng. Biểu bát hỉ, lệnh khú giang hạ kiến hoàng tổ. Hoặc vấn biểu viết: "Nǐ hành hí hước chúa công, hà bát sát chi?" Biểu viết: "Nǐ hành số nhục tào thao, thao bát sát giả, khủng thất nhân vọng; cố lệnh tác sử vu ngã, dục tá ngã thủ sát chi, sử ngã thụ hại hiền chi danh dã. Ngô kim khiển khú kiến hoàng tổ, sử tào thao tri ngã hữu thức." Chứng giai xung thiện. Thời viên thiệu diệc khiển sử chí. Biểu vấn chúng mưu sĩ viết: "Viên bỗn sơ hựu khiển sử lai, tào mạnh đức hựu sai nǐ hành tại thủ, đương tòng hà tiện?" Tòng sự trung lang tương hàn tung tiến viết: "Kim lưỡng hùng tương trì, tướng quân nhược dục hữ vi, thừa thủ phá địch khả dã. Như kí bất nhiên, tương trạch kí thiện giả nhi tòng chí. Kim tào thao thiện năng dụng binh, hiền tuấn đa quy, kí thế tất tiên thủ viên thiệu, nhiên hậu di binh hướng giang đông, khủng tướng quân bất năng ngự; mặc nhược cử kinh châu dĩ phụ thao, thao tất trọng đai tướng quân hĩ." Biểu viết: "Nhữ thả khú hứa đô, quan kí động tĩnh, tái tác thương nghị." Tung viết: "Quân thần các hữu định phân. Tung

Hành đến Kinh Châu vào yết kiến Lưu Biểu, miệng tuy khen ngợi đức tốt, nhưng vẫn có ý trào phúng. Biểu không bằng lòng, sai đến Giang Hạ gặp Hoàng Tổ. Có người hỏi Biểu rằng: - Nễ Hành dám xác đùa cợt chúa công, sao chúa công không giết đi? Biểu nói: - Nễ Hành nhiều lần làm nhục Tào Tháo. Tháo không giết, sợ mất lòng thiên hạ, cho nên mới sai hắn đến đây, có ý mượn tay ta giết hắn để cho ta mắc tiếng hại người hiền. Bởi vậy ta sai Hành đến gặp Hoàng Tổ, để cho Tháo biết là ta không dại gì đâu. Mọi người đều khen phải. Bấy giờ Viên Thiệu cũng sai sứ đến, Biểu hỏi các mưu sĩ: - Bản Sơ sai sứ đến, Mạnh Đức cũng sai Nễ Hành đến nên theo bên nào? Tòng sự trung lang tướng là Hàn Tung đứng dậy nói: - Nay hai nhà ấy đang kình địch nhau, tướng quân nếu muốn làm việc lớn, nên thừa cơ xem bên nào được thì đánh, nếu không bên nào giỏi thì theo. Nay Tào Tháo khéo dùng binh, người hiền tuấn theo nhiều, thế tất đánh Viên Thiệu trước, rồi đem binh quay sang Giang Đông, tôi sợ tướng quân không chống nổi. Chi bằng đem Kinh Châu hàng Tào Tháo, Tháo tất trọng đai tướng quân. Biểu nói: - Người hãy đến Hứa Đô, xem động tĩnh sao đă, rồi sẽ làm sau. Tung nói: - Vua tôi đều định phân rõ ràng. Nay tôi chờ tướng quân, dù tướng

dìng fen . song jin shì jiāng jun , sui fù tang dào huǒ , yi wéi suǒ mìng . jiāng jun ruò néng shàng shùn tian zǐ , xià cóng cáo gong , shǐ song kě yě ; rú chí yí wèi dìng , song dào jīng shí , tian zǐ cì song yi guan , zé song wèi tian zǐ zhì chén , bù fù wèi jiāng jun sǐ yǐ . " biǎo yue : " rǔ qiè xian wǎng guan zhì . wú bié yǒu zhǔ yì . "

作商议。”嵩曰：“君臣各有定分。嵩今事将军，虽赴汤蹈火，一唯所命。将军若能上顺天子，下从曹公，使嵩可也；如持疑未定，嵩到京师，天子赐嵩一官，则嵩为天子之臣，不复为将军死矣。”表曰：“汝且先往观之。吾别有主意。”

7 song cí biǎo , dào xǔ dou jiàn cáo . cáo suì bài song wèi shì zhōng , lǐng líng líng tài shǒu . xún yù yue : " hán song lái guan dòng jìng , wèi yǒu wéi gong , zhòng jiā cǐ zhí , ? héng yòu wú yīn hào , chéng xiāng qiǎn ér bù wèn , hé yě ? " cáo yue : " ? héng rǔ wú tài shèn , gù jiè liú biǎo shǒu sha zhì , hé bì zài wèn ? " suì qiǎn hán song huí jīng zhōu shuo liú biǎo .

嵩辞表，到许都见操。操遂拜嵩为侍中，领零陵太守。荀彧曰：“韩嵩来观动静，未有微功，重加此职，祢衡又无音耗，丞相遣而不问，何也？”操曰：“祢衡辱吾太甚，故借刘表手杀之，何必再问？”遂遣韩嵩回荆州说刘表。

8 song huí jiàn biǎo , chēng sòng cháo tíng shèng dé , quàn biǎo qiǎn zì rù shì , biǎo dà nù yue : " rǔ huái èr xīn ye ! " yù zhǎn zhī . song dà jiào yue : " jiāng jun fù song , yan bù fù jiāng jun ! " kuǎi liáng yue : " song wèi qù

嵩回见表，称颂朝廷盛德，劝表遣子入侍，表大怒曰：“汝怀二心耶！”欲斩之。嵩大叫曰：“将军负嵩，焉不负

kim sự tướng quân, tuy phó thang đạo hóa, nhất duy sở mệnh. Tướng quân nhược năng thượng thuận thiên tử, hạ tòng tào công, sử tung khả dã; như trì nghi vị định, tung đáo kinh sư, thiên tử tú tung nhất quan, tắc tung vi thiên tử chi thần, bất phục vi tướng quân tử hĩ." Biểu viết: "Nhữ thả tiên vãng quan chi. Ngô biệt hữu chủ ý."

quân sai tôi nhảy vào nước sôi, lửa nóng, tôi không dám từ. Nếu tướng quân thực lòng trên thờ thiên tử, dưới theo Tào công thì hãy sai tôi đi. Nếu còn dùng dằng chưa quyết, một khi tôi đến kinh sư, thiên tử cho tôi một chức quan nhỏ, thì bây giờ tôi là tôi con của thiên tử, không còn là người liều chết theo tướng quân nữa. Biểu nói: - Người cứ đi. Ta đã có chủ ý.

Tung từ biểu, đáo hứa đô kiến thao. Thao toại bái tung vi thị trung, lĩnh linh lăng thái thủ. Tuân úc viết: "Hàn tung lai quan động tĩnh, vị hữu vi công, trọng gia thủ chức, nỉ hành hựu vô âm háo, thừa tương khiền nhi bất vấn, hà dã?" Thao viết: "Ni hành nhục ngô thái thậm, có tá lưu biểu thủ sát chi, hà tất tái vấn?" Toại khiền hàn tung hồi kinh châu thuyết lưu biểu.

Tung đến Hứa Đô ra mắt Tào Tháo. Tháo cho Tung làm thị trung, lĩnh chức thái thú ở Linh Lăng. Tuân Úc nói: - Thằng Tung đến đây để dò thám, chưa có công lao gì, sao đã trọng thưởng cho chức ấy? Nễ Hành chưa thấy tin tức gì, sao thừa tướng lại lờ đi không hỏi. Tháo nói: - Nễ Hành làm nhục ta quá, cho nên mượn tay Lưu Biểu giết nó đi, còn hỏi làm gì? Tháo sai Hán Tung về Kinh Châu dụ Lưu Biểu,

Tung hồi kiến biểu, xưng tung triều đình thịnh đức, khuyến biểu khiền tử nhập thị, biểu đại nộ viết: "Nhữ hoài nhị tâm da!" Dục trảm chi. Tung đại khiếu viết: "Tướng quân phụ tung, yên bất phụ tướng quân!" Khoái lương viết: "Tung vị khứ chi

Tung về ra mắt Lưu Biểu, xưng tung thịnh đức triều đình, và khuyên Biểu cho con vào chầu. Biểu giận lắm, nói: - Mày hại lòng chăng? Toan sai đem chém. Tung kêu to: - Tướng quân phụ tôi, tôi có phụ tướng quân đâu? Khoái Lương nói: - Trước khi đi, Tung đã phân trần rõ

zhi qián , xian yǒu cǐ yán yǐ .
" liú biǎo suí shè zhì .

将军！”蒯良曰：“嵩
未去之前，先有此言矣。
。”刘表遂赦之。

9 rén bào huáng zǔ zhǎn liǎo ?
héng , biǎo wèn qí gù , duì
yue : " huáng zǔ yǔ ? héng
gōng yǐn , jie zuì . zǔ wèn
héng yue :? jun zài xǔ dou
yǒu hé rén wù héng yue :?
dà ér kǒng wén jǔ , xiǎo ér
yáng dé zǔ . chú cǐ èr rén ,
bié wú rén wù . ? zǔ yue :?
sì wǒ hé rú héng yue :? rǔ sì
miào zhong zhī shén , sui
shòu jì sì , hèn wú líng yàn
! ? zǔ dà nù yue : " rǔ yǐ wǒ
wèi tǔ mù ǒu rén ye ! ? suì
zhǎn zhì . héng zhì sǐ mà bù
jué kǒu , " liú biǎo wén héng
sǐ , yì jie ya bù yǐ , lìng zàng
yú yǐng wǔ zhōu bian . hòu
réni yǒu shi tàn yue : " huáng
zǔ cái fei zhǎng zhě chóu , ?
héng chū suì cǐ jiāng tóu . jin
lái yǐng wǔ zhōu bian guò ,
wéi yǒu wú qíng bì shuǐ liú . "
què shuo cáo cáo zhì ? héng
shòu hài , xiào yue : " fǔ rú
shé jiàn , fān zì sha yǐ ! " yín
bù jiàn liú biǎo lái jiàng , biàn
yù xīng bīng wèn zuì . xún
yù jiàn yue : " yuán shào wèi
píng , liú bēi wèi miè , ér yù
yòng bīng jiāng hàn , shì yóu
shě xīn fù ér shùn shǒu zú
yě . kě xiān miè yuán shào ,
hòu miè liú bēi , jiāng hàn kě
yi sǎo ér píng yǐ . " cáo cóng

人报黄祖斩了祢衡，表
问其故，对曰：“黄祖
与祢衡共饮，皆醉。祖
问衡曰：‘君在许都有
何人物？’衡曰：‘大
儿孔文举，小儿杨德祖
。除此二人，别无人物
。
’祖曰：‘似我何如？
’衡曰：‘汝似庙中之
神，虽受祭祀，恨无灵
验！’祖大怒曰：‘汝
以我为土木偶人耶！’
遂斩之。衡至死骂不绝
口，”刘表闻衡死，亦
嗟呀不已，令葬于鹦鹉
洲边。后人有诗叹曰：
“黄祖才非长者俦，祢
衡珠碎此江头。今来鹦
鹉洲边过，惟有无情碧
水流。”却说曹操知祢
衡受害，笑曰：“腐儒
舌剑，反自杀矣！”因
不见刘表来降，便欲兴
兵问罪。荀彧谏曰：“

tiền, tiên hữu thủ ngôn hĩ." Lưu
biểu toại xá chí.

rồi. Lưu Biểu bèn tha cho Tung.

Nhân báo hoàng tổ trẫm liễu nỉ
hành, biểu vấn kì cổ, đối viết:
"Hoàng tổ dũ nỉ hành cộng ảm,
giai túy. Tổ ván hành viết:
'Quân Tại Hứa Đô Hữu Hà
Nhân Vật?' Hành Việt: 'Đại Nhi
Khổng Văn Cử, Tiểu Nhi
Dương Đức Tổ. Trừ thử nhị
nhân, biệt vô nhân vật.' Tổ Việt:
'Tự Ngã Hà Như?' Hành Việt:
'Nhữ Tự Miếu Trung Chi Thần,
Tuy Thụ Tế Tự, Hận Vô Linh
Nghiệm!' Tổ Đại Nộ Việt: "Nhữ
dĩ ngã vi thố mộc ngẫu nhân
dal!" toại trẫm chi. Hành chí tử
mạ bất tuyệt khẩu," Lưu biểu
văn hành tử, diệc ta nha bất dĩ,
lệnh táng vu anh vũ châu biên.
Hậu nhân hữu thi thần viết:
"Hoàng tổ tài phi trưởng giả trù,
nỉ hành châu toái thủ giang
đầu. Kim lai anh vũ châu biên
quá, duy hữu vô tình bích thủy
lưu." Khuốc thuyết tào thao tri
nỉ hành thụ hại, tiểu viết: "Hủ
nho thiệt kiém, phản tự sát hĩ!"
Nhân bất kién lưu biểu lai hàng,
tiện dục hưng binh vấn tội.
Tuân úc giàn viết: "Viên thiệu vị
binh, lưu bị vị diệt, nhi dục dụng
binh giang hán, thị do xá tâm
phúc nhi thuận thủ túc dã. Khả
tiên diệt viên thiệu, hậu diệt lưu
bị, giang hán khả nhất tảo nhí
binh hĩ." Thao tòng chi.

Lúc ấy có người vào báo: - Hoàng
Tổ chém Nữ Hành rồi. Biểu hỏi có
làm sao, người báo thưa: - Hoàng
Tổ, Nữ Hành cùng uống rượu, hai
người đều say. Tổ hỏi Hành:
"Ngươi ở Hứa Đô có biết ai là
người khá?". Hành đáp: "Có thằng
bé nhón là Khổng Văn Cử, thằng
bé con là Dương Đức Tổ, ngoài hai
đứa ấy không có đứa nào nữa!". Tổ
hỏi: "Như ta thì thế nào?". Hành
đáp: "Người như tượng thần trong
miếu, tuy được người ta cúng tế
nhưng chẳng thiêng liêng gì!". Tổ
giận nói: "Mày bão tao là tượng gỗ
à?", rồi sai đem chém. Nữ Hành
chửi Hoàng Tổ đến lúc chết không
dứt mồm. Lưu Biểu nghe tin Nữ
Hành chết, cũng thương hại giờ
lâu, rồi sai táng bên bờ Anh Võ.
Người sau có thơ than rằng: Hoàng
Tổ ra chi lượng hẹp hòi, Nữ như
ngọc quý bỗng chôn vùi! Đến nay
qua viêng chau Anh Võ, Chỉ thấy vô
tình nước chảy xuôi... Tào Tháo
nghe tin Nữ Hành bị hại, cười nói: -
Gươm lưỡi của kẻ hủ nho, mình lại
giết mình! Tháo không thấy Lưu
Biểu đến hàng, muốn đem ngay
quân đến hỏi tội, Tuân Úc can: -
Viên Thiệu chưa dẹp được, Lưu
Biểu chưa giết được, mà muốn
dùng binh ở Giang, Hán, khác nào
bỏ chõ gan ruột mà chỉ nhìn đến
chân tay. Nay nên diệt Viên Thiệu

zhi .

袁绍未平，刘备未灭，而欲用兵江汉，是犹舍心腹而顺手足也。可先灭袁绍，后灭刘备，江汉可一扫而平矣。”操从之。

- 10 qiě shuo dǒng chéng zì liú xuán dé qù hòu , rì yè yǔ wáng zi fú dēng shang yì , wú jì kě shi . jiàn an wǔ nián , yuán dàn cháo hè , jiàn cáo cào jiao héng yù shèn , gǎn fèn chéng jí . dì zhī guó jiù rǎn bìng , lìng suí cháo tài yí qián qù yí zhì . cǐ yí nǎi luò yáng rén , xìng jí , míng tài , zì chéng píng , rén jie hu wèi jí píng , dang shí míng yi yě . píng dào dǒng chéng fù yòng yào tiáo zhì , dàn xì bù lí ; cháng jiàn dǒng chéng cháng xū duǎn tàn , bù gǎn dòng wèn .

且说董承自刘玄德去后，日夜与王子服等商议，无计可施。建安五年，元旦朝贺，见曹操骄横愈甚，愤慨成疾。帝知国舅染病，令随朝太医前去医治。此医乃洛阳人，姓吉，名太，字称平，人皆呼为吉平，当时名医也。平到董承府用药调治，旦夕不离；常见董承长吁短叹，不敢动问。

- 11 shí zhí yuán xiao , jí píng cí qù , chéng liù zhù , èr rén gòng yǐn . yǐn zhì gèng yú , chéng jué kùn quán , jiù hé yī ér shuì . hu bào wáng zi fú dēng sì rén zhì , chéng chu jie rù . fú yue : " dà shì xié yǐ ! " chéng yue : " yuàn wén qí shuo . " fú yue : " liú biǎo jié lián yuán shào , qí bing wǔ

时值元宵，吉平辞去，承留住，二人共饮。饮至更余，承觉困倦，就和衣而睡。忽报王子服等四人至，承出接入。服曰：“大事谐矣！”承曰：“愿闻其说。”

trước, rồi đánh Lưu Bị, còn Giang, Hán thì chỉ quét một nhát là sạch. Tháo nghe theo.

Thả thuyết đồng thừa tự lưu huyền đức khứ hậu, nhật dạ dữ vương tử phục đẳng thương nghị, vô kế khả thi. Kiến an ngũ niên, nguyên đán triều hạ, kiến tạo thao kiêu hoành dữ thậm, cảm phản thành tật. Đế tri quốc cứu nhiễm bệnh, lệnh tùy triều thái y tiền khứ y trì. Thủ y nãi lạc dương nhân, tính cát, danh thái, tự xưng bình, nhân gai hô vi cát bình, đương thời danh y dã. Bình đáo đồng thừa phủ dụng được điều trị, đán tịch bất li; thường kiến đồng thừa trường hu đoàn thán, bắt cảm động vấn.

Đây nói Đồng Thừa từ Huyền Đức ra đi, ngày đêm bàn soạn cùng lũ Vương Tử Phục, nhưng không nghĩ được kế gì. Năm Kiến An thứ năm (hai trăm sau công nguyên) nhân ngày nguyên đán, các quan vào chầu mừng vua. Đồng Thừa thấy Tào Tháo ngang ngược kiêu căng quá, tức giận thành bệnh. Vua biết tin có sai quan thái y đến chữa. Quan thái y là người Lạc Dương, họ Cát tên Thái, tự là Xưng Bình, người ta vẫn gọi là Cát Bình, là thầy thuốc giỏi từ lúc bấy giờ, Bình đến phủ Đồng Thừa, dùng thuốc điều trị, sớm tối không rời lúc nào. Bình thường thấy Đồng Thừa thở ngắn thở dài nhưng không dám hỏi rõ.

Thời trị nguyên tiêu, cát bình từ khứ, thừa lưu trụ, nhị nhân cộng ấm. Ẩm chí canh dư, thừa giác khôn quyết, tựu hòa y nhi thuy. Hốt báo vương tử phục đẳng tú nhân chí, thừa xuất tiếp nhập. Phục viết: "Đại sự hài hỉ!" Thừa viết: "Nguyên văn kì thuyết." Phục viết: "Lưu biểu kết liên viên thiệu, khởi bình

Gặp hôm rằm tháng Giêng, Cát Bình cáo từ xin về nhà, Đồng Thừa mời ở lại, hai người cùng uống rượu. Uống đến canh khuya, Thừa mệt mỏi, cù mặc cả áo, ngả mình xuống ngủ. Chợt thấy người báo: - Có bạn Vương Tử Phục bốn người nữa đến. Thừa ra đón vào. Tử Phục nói: - Việc lớn xong xuôi rồi! Thừa hỏi: - Xin cho biết đầu đuôi. Tú

shí wàn , gòng fen shí lù sha
lái . mǎ téng jié lián hán suì ,
qǐ xi liáng jun qí shí èr wàn ,
cóng bēi sha lái . cáo cào jìn
qǐ xǔ chang bing mǎ , fēn tóu
yíng dí , chéng zhōng kōng
xū . ruò jù wǔ jia tóng pú , kě
de qian yú rén . chéng jin yè
fù Zhōng Dà yàn , qìng
shǎng yuán xiao , jiang fù
wéi zhù , tú rù sha zhi . bù
kě shi cǐ jí huì ! " chéng dà xǐ
, jí huàn jia nǚ gè rén shou
shí bing qì , zì jǐ pi wa chuò
qiang shàng mǎ , yue huì
dou zài nèi mén qián xiāng
huì , tòng shí jìn bing . yè zhì
èr gǔ , zhòng bing jie dào .
dǒng chéng shǒu tí bǎo jiàn ,
tú bù zhí rù , jiàn cào shè
yàn hòu táng , dà jiào : " cào
zéi xiù zǒu ! " yí jiàn ? qù ,
suí shǒu ér dào . shà shí jué
lái , nǎi nán ke yí mèng , kǒu
zhong yóu mà " cào zéi " bù
zhǐ .

服曰：“刘表结连袁绍，起兵五十万，共分十路杀来。马腾结连韩遂，起西凉军七十二万，从北杀来。曹操尽起许昌兵马，分头迎敌，城中空虚。若聚五家僮仆，可得千余人。乘今夜府中大宴，庆赏元宵，将府围住，突入杀之。不可失此机会！”承大喜，即唤家奴各人收拾兵器，自己披挂绰枪上马，约会都在内门前相会，同时进兵。夜至二鼓，众兵皆到。董承手提宝剑，徒步直入，见操设宴后堂，大叫：“操贼休走！”一剑剁去，随手而倒。霎时觉来，乃南柯一梦，口中犹骂“操贼”不止。

12 jí píng xiàng qián jiào yue : "
rǔ yù hài cáo gong hu ?"
chéng jīng jù bù néng dá . jí
píng yue : " guó jiù xiù huang
. mǒu sui yí rén , wèi cháng
wàng hàn . mǒu lián rì jiàn
guó jiù jie tàn , bù gǎn dòng
wèn . qià cái mèng zhong zhī
yán , yǐ jiàn zhen qíng , xìng

吉平向前叫曰：“汝欲害曹公乎？”承惊惧不能答。吉平曰：“国舅休慌。某虽医人，未尝忘汉。某连日见国舅嗟叹，不敢动问。恰才梦

ngũ thập vạn, cộng phân thập
lộ sát lai. Mã đằng kết liên hàn
toại, khởi tây lương quân thất
thập nhị vạn, tòng bắc sát lai.
Tào thao tǎn khởi húa xương
binh mã, phân đầu nghênh
địch, thành trung không hư.
Nhược tụ ngũ gia đồng phó,
khả đắc thiên dư nhân. Thùa
kim dạ phủ trung đại yến,
khánh thường nguyên tiêu,
tương phủ vi trụ, đột nhập sát
chi. Bất khả thất thủ cơ hội!"
Thùa đại hỉ, túc hoán gia nô
các nhân thu thập binh khí, tự
kỷ phi quái xước thương
thượng mã, ước hội đô tại nội
môn tiền tương hội, đồng thời
tiến binh. Dạ chí nhị cỗ, chúng
binh gai đáo. Đồng thùa thủ đề
bảo kiếm, đồ bộ trực nhập, kiến
thao thiết yến hậu đường, đại
khiếu: "Thao tặc hưu tẩu!" Nhát
kiếm đoá khú, tùy thủ nhí đáo.
Siếp thời giác lai, nǎi nam kha
nhất mộng, khẩu trung do mạ
"Thao tặc" bắt chǐ.

Phục nói: - Lưu Biểu kết liên với Viên Thiệu, khởi năm mươi vạn quân chia làm mươi đường kéo đến, Mã Đằng kết liên với Hàn Toại, khởi quân Tây Lương bảy mươi hai vạn từ mặt bắc đánh lại. Tào Tháo đem hết cả binh mã ở Hứa Xương, chia đường ra địch, trong bỏ thành không. Nếu chúng ta họp cả gia nhân năm nhà cũng được một nghìn người. Nhân đêm nay trong tướng phủ ăn tiệc to, vui tết nguyên tiêu, chúng ta vây tướng phủ, xông vào giết Tào. Không nên để lỡ cơ hội này. Thùa mừng lắm, lập tức gọi gia nhân nhặt nhạnh các đồ khí giới, tự mình mặc áo giáp, cầm giáo lên ngựa, hội ở cửa trong tướng phủ, cùng tiến quân vào. Cảnh hai đêm hôm ấy, các quan đều đến, Đồng Thùa tay cầm bảo kiếm đi bộ thẳng vào, thấy Tào Tháo đang ăn tiệc ở nhà sau, gọi to lên rằng: - "Giặc Tháo không được chạy!" rồi phất gươm một nhát. Tháo gục ngay xuống... Thùa mở choàng mắt dây, thì là một giấc chiêm bao. Miệng Thùa còn lảm nhảm chửi Tào tặc.

Cát Bình hướng tiền khiếu viết:
"Nhữ dục hại tào công hò?"
Thùa kinh cụ bất năng đáp. Cát
bình viết: "Quốc cữu hưu
hoảng. Mỗ tuy y nhân, vị
thường vong hán. Mỗ liên nhật
kiến quốc cữu ta thán, bất cảm
động vấn. Khắp tài mộng trung
chi ngôn, dĩ kiến chân tình,

Cát Bình đến trước mặt, hỏi: - Ông
muốn hại Tào công à? Thùa sợ
cứng lưỡi không nói. Cát Bình nói: -
Xin quốc cữu yên tâm, tôi tuy là một
thầy thuốc, nhưng không bao giờ
quên nhà Hán. Mấy hôm nay tôi
thấy quốc cữu thở than, chưa dám
hỏi. Vừa rồi nghe lời nói trong
mộng, biết rõ thực tình, xin đừng

wù xiāng mán . tǎng yǒu
yòng mǒu zhì chǔ , sui miè lè
zú , yì wú hòu huǐ ! " chéng
yǎn miàn ér ku yue : " zhī
kǒng rǔ fei zhen xīn ! " píng
suì yǎo xià yi zhī wèi shì .
chéng nǎi qū chu yì dài zhào
, lìng píng shì zhì ; qiè yue : "
jìn zhī móu wàng bù chéng
zhě , nǎi liú xuán dé , mǎ
téng gè zì qù liǎo , wú jì kě
shí , yin cǐ gǎn ér chéng jí . "
píng yue : " bù xiao zhu gōng
yòng xīn . cào zéi xìng mìng
, zhì zài mǒu shǒu zhōng . "
chéng wèn qí gù . píng yue :
" cào zéi cháng huàn tóu
fēng , tòng rù gǔ suǐ ; cái yì
jǔ fa , biàn zhao mǒu yì zhì .
rú zǎo wǎn yǒu zhao , zhì
yòng yí fú dù yào , bì rán sǐ
yǐ , hé bì jǔ dao bìng hu ? "
chéng yue : " ruò de rú cǐ ,
jiù hàn cháo shè jì zhě , jie
lai jun yě ! " shí jí píng cí guī
. chéng xīn zhōng àn xǐ , bù
rù hòu táng , hu jiàn jia nǚ
qín qìng tóng tòng shì qiè
yún ying zài àn chǔ sī yǔ .
chéng dà nù , huàn zuǒ yòu
zhuo xià , yù sha zhì . fu rén
quàn miǎn qí sī , gè rén
zhàng jí sì shí , jiāng qìng
tóng suǒ yú lěng fáng . qìng
tóng huái hèn , yín yè jiāng
tiě suǒ niǔ duàn , tiào qiáng
ér chu , jìng rù cáo cào fù
zhong , gào yǒu jī mì shì .
cào huàn rù mì shì wèn zhī .
qìng tóng yún : " wáng zi fú ,

中之言，已见真情，幸勿相瞒。倘有用某之处，虽灭九族，亦无后悔！”承掩面而哭曰：“只恐汝非真心！”平遂咬下一指为誓。承乃取出衣带诏，令平视之；且曰：

“今之谋望不成者，乃刘玄德、马腾各自去了，无计可施，因此感而成疾。”平曰：“不消诸公用心。操贼性命，只在某手中。”承问其故。平曰：“操贼常患头风，痛入骨髓；才一举动，便召某医治。如早晚有召，只用一服毒药，必然死矣，何必举刀兵乎？”承曰：“若得如此，救汉朝社稷者，皆赖君也！”时吉平辞归。承心中暗喜，步入后堂，忽见家奴秦庆童同侍妾云英在暗处私语。承大怒，唤左右捉下，欲杀之。夫人劝免其死，各人杖脊四十，将庆童锁于冷房。庆童怀恨，夤夜将铁锁扭断

hạnh vật tương man. Thảng
hữu dụng mỗ chí xử, tuy diệt
cửu tộc, diệc vô hậu hối!" Thùa
yểm diện nhi khốc viết: "Chỉ
khủng nhữ phi chân tâm!" Bình
toại giáo hạ nhất chỉ vi thê.
Thùa nãi thủ xuất y đái chiếu,
lệnh bình thị chi; thả viết: "Kim
chi mưu vọng bất thành giả, nãi
lưu huyền đức, mã đằng các tự
khứ liễu, vô kế khả thi, nhân
thủ cảm nhi thành tật." Bình
viết: "Bất tiêu chư công dụng
tâm. Thao tặc tính mệnh, chỉ tại
mỗ thủ trung." Thùa vấn kì cõ.
Bình viết: "Thao tặc thường
hoạn đầu phong, thông nhập
cốt túy; tài nhất cử phát, tiện
triệu mỗ y trì. Như tảo văn hữu
triệu, chỉ dung nhất phục độc
dược, tất nhiên tử hĩ, hà tất cử
đao binh hò?" Thùa viết:
"Nhược đắc như thủ, cứu hán
triều xã tắc giả, giải lại quân
dã!" Thời cát bình từ quy. Thùa
tâm trung ám hỉ, bộ nhập hậu
đường, hốt kiến gia nô tàn
khánh đồng đồng thị thiếp vân
anh tại ám xứ tư ngữ. Thùa đại
nộ, hoán tǎ hữu tróc hạ, dục sát
chi. Phu nhân khuyến miễn kì
tử, các nhân trượng tích tú
thập, tương khánh đồng tỏa vu
lanh phòng. Khánh đồng hoài
hận, di dạ tương thiết tỏa nữu
đoạn, khiêu tường nhí xuất,
kính nhập tào thao phủ trung,
cáo hữu cơ mật sự. Thao hoán
nhập mật thất vấn chi. Khánh
đồng vân: "Vương tử phục, ngô

giáu giém: Nếu quốc cữu có dùng
được tôi vào việc gì, dù bị giết cá
chín họ, tôi cũng không hối hận gì.
Thùa bụng mặt khóc: - Chỉ sợ
ngươi không có bụng thực! Bình
bèn cắn đứt một ngón tay ra để thề.
Thùa đem tờ mật chiếu cho Bình
xem, rồi nói: - Nay mưu việc chưa
xong, là vì Huyền Đức, Mã Đằng đi
cả. Không nghĩ được cớ gì, nên ta
thương cảm thành bệnh. Cát Bình
nói: - Không cần các ông phải dụng
tâm, tính mệnh Tào Tháo chỉ ở
trong tay tôi. Thùa hỏi vì có gì. Bình
nói: - Tháo thường có bệnh nhức
đầu, đau thấu xương tủy. Mỗi khi
bệnh phát là gọi tôi đến chữa.
Phỏng thử nay mai có gọi, chỉ cho
một liều thuốc độc là nó đi đời.
Thùa nói: - Nếu được như thế, cứu
được xã tắc nhà Hán, đều nhờ ông
cả. Cát Bình từ giã trở về. Thùa
mừng thầm, đi vào nhà trong, gặp
người đầy tớ là Trần Khanh
Đồng đang cùng con hầu là Văn
Anh thi thầm nói chuyện với nhau
trong xó tối. Thùa cả giận gọi tả
hữu sai đem giết cả hai người. Phu
nhân can xin tha chết chỉ đánh mỗi
người bốn mươi trượng, rồi đem
Khánh Đồng giam vào trong buồng
lạnh. Khanh Đồng tức lắm, nhân
đêm bẻ gãy khóa, nhảy qua tường
ra ngoài, chạy tắt ngay đến phủ Tào
Tháo cáo có việc cơ mật. Tháo gọi
vào trong nhà kín gạn hỏi, Khanh
Đồng nói: - Tôi thấy Vương Tử
Phục, Ngô Tử Lan, Sung Tập, Ngô
Thạc, Mã Đằng, năm người ở trong
phủ chủ tôi, bàn việc bí mật, chắc là

wú zi lán , zhǒng jí , wú shuò
, mǎ téng wǔ rén zài jiā zhù
fù zhōng shàng yì jí mì , bì
rán shì móu chéng xiāng . jiā
zhǔ jiāng chu bái juàn yì
duàn , bù zhì xiě zhe shèn
de . jìn rì jí píng yǎo zhǐ wèi
shì , wǒ yě céng jiàn . " cáo
cào cáng nì qìng tóng yú fù
zhōng , dǒng chéng zhī dào
táo wǎng ta fang qù liǎo , yě
bù zhuī xún .

，跳墙而出，径入曹操府中，告有机密事。操唤入密室问之。庆童云：“王子服、吴子兰、种辑、吴硕、马腾五人在家主府中商议机密，必然是谋丞相。家主将面白绢一段，不知写着甚的。近日吉平咬指为誓，我也曾见。”曹操藏匿庆童于府中，董承只道逃往他方去了，也不追寻。

13 cì rì , cáo cào zhà huàn tou
feng , zhao jí píng yòng yào .
píng zì sì yue : " cǐ zéi gé xiū ! "
àn cáng dù yào rù fù . cáo
wò yú chuáng shàng , lìng
píng xià yào . píng yue : " cǐ
bìng kě yí fú jí yù . " jiào qū
yào guàn , dang miàn jian
zhi . yào yǐ bàn gan , píng yǐ
àn xià dù yào , qín zì sòng
shàng . cáo zhī yǒu dù , gù
yì chí yán bù fú . píng yue : "
chéng rè fú zhì , shǎo hàn jí
yù . " cáo qǐ yue : " rǔ jì dù rú
shu , bì zhì lǐ yì : jun yǒu jí
yǐn yào , chén xian cháng zhì ;
fù yǒu jí yǐn yào , zi xian
cháng zhì . rǔ wèi wǒ xin fù
zhì rén , hé bù xian cháng ér
hòu jìn ? " píng yue : " yào yǐ
zhì bìng , hé yòng rén cháng

次日，曹操诈患头风，召吉平用药。平自思曰：“此贼合休！”暗藏毒药入府。操卧于床上，令平下药。平曰：“此病可一服即愈。”教取药罐，当面煎之。药已半干，平已暗下毒药，亲自送上。操知有毒，故意迟延不服。平曰：“乘热服之，少汗即愈。”操起曰：“汝既读儒书，必知礼义：君有疾饮药，臣先尝之；父有疾饮药，子先尝之

tử lan, chủng tập, ngô thạc, mǎ
đằng ngũ nhân tại gia chủ phủ
trung thương nghị cơ mật, tất
nhiên thị mưu thừa tướng. Gia
chủ tướng xuất bạch quyên
nhất đoạn, bắt tri tả trú thậm
dích. Cận nhật cát bình giáo chỉ
vi thệ, ngã dã tảng kiến." Tào
thao tàng nặc khánh đồng vu
phủ trung, đồng thừa chỉ đạo
đào vãng tha phương khứ liễu,
dã bắt truy tầm.

bày mưu hại thừa tướng. Chủ tôi
đem một đoạn lụa trắng, không biết
viết những gì. Mấy hôm nay Cát
Bình cầm ngón tay ăn thè, tôi cũng
trông thấy. Tào Tháo giấu Khánh
Đồng trong phủ. Đồng Thừa tướng
là nó trốn đi phương khác, cũng
chẳng tìm bắt.

Thứ nhât, tào thao trá hoạn đầu
phong, triêu cát bình dụng
dược. Bình tự tư viết: "Thủ tặc
hợp hữu!" Ám tàng độc dược
nhập phủ. Thao ngoạ vu sàng
thượng, lệnh bình hạ dược.
Bình viết: "Thủ bệnh khâ nhất
phục túc dũ." Giáo thủ dược
quán, đương diện tiên chi.
Dược dĩ bán can, bình dĩ ám hạ
độc dược, thân tự tổng thượng.
Thao tri hữu độc, có ý tri duyên
bất phục. Bình viết: "Thừa nhiệt
phục chi, thiểu hän túc dũ."
Thao khởi viết: "Nhữ kí độc nho
thư, tất tri lễ nghĩa: quân hữu
tật ảm dược, thần tiên thường
chi; phụ hữu tật ảm dược, tử
tiên thường chi. Nhữ vi ngã tâm
phúc chi nhân, hà bất tiên
thường nhi hậu tiên?" Bình viết:

Đến hôm sau, Tào Tháo giả tảng
nhức đầu, cho mời Cát Bình đến
chữa thuốc. Cát Bình nghĩ thầm: -
Số thằng này đến ngày chết! Bèn
ngầm đem một lọ thuốc độc vào
phủ. Tháo nằm trên giường, sai
Bình bốc thuốc. Bình nói: - Bệnh
này, thừa tướng chỉ uống một nước
thuốc là khỏi. Tháo sai đem siêu
thuốc đến, sắc ngay trước mặt.
Thuốc sắp cạn. Bình ngâm đồ
thuốc độc vào, rồi rót ra, dâng lên.
Tháo đã biết trước, có ý chậm chạp
không uống vội. Bình nói: - Thuốc
đương nóng, thừa tướng uống
ngay cho ra mồ hôi thì khỏi. Tháo
đứng lên nói: - Người đã đọc sách,
tất biết lễ nghĩa. Vua có bệnh uống
thuốc, bày tôi phải ném trước; bố
có bệnh uống thuốc, con phải ném
trước. Người là tâm phúc với ta,

? " píng zhì shì yǐ xiè , zòng bù xiàng qián , chě zhù cào ěr ér guàn zhì . cào tui yào po dì , ? jie bèng liè .

。汝为我心腹之人，何不先尝而后进？”平曰：“药以治病，何用人尝？”平知事已泄，纵步向前，扯住操耳而灌之。操推药泼地，砖皆迸裂。

14 cào wèi jí yán , zuǒ yòu yǐ jiang jí píng zhí xià . cào yue : " wú qǐ yǒu jí , tè shì rǔ ēr ! rǔ guǒ yǒu hài wǒ zhì xin ! " suì huàn èr shí gè jīng zhuàng yù zú , zhí píng zhì hòu yuán kǎo wèn . cào zuò yú tíng shàng , jiang píng fú dào yú dì . jí píng miàn bù gǎi róng , luè wú jù qiè . cào xiào yue : " liàng rǔ shì gè yì rén , an gǎn xià dù hài wǒ ? bì yǒu rén suo shǐ nǐ lái . nǐ shuo chu nǎ rén , wǒ biàn ráo nǐ . " píng chí zhì yue : " rǔ nǎi qí jun wǎng shàng zhí zéi , tian xià jie yù sha rǔ , qǐ dù wǒ hu ! " cào zài san mó wèn . píng nù yue : " wǒ zì yù sha rǔ , an yǒu rén shǐ wǒ lái ? jin shì bù chéng , wéi sǐ ér yǐ ! " cào nù , jiào yù zú tòng dǎ . dǎ dào liǎng gè shí chén , pì kai ròu liè , xiě liú mǎn jie . cào kǒng dǎ sǐ , wú kě dùi zhèng , lìng yù zú jiù qù jìng chǔ , quán qie jiāng xī .

操未及言，左右已将吉平执下。操曰：“吾岂有疾，特试汝耳！汝果有害我之心！”遂唤二十个精壮狱卒，执平至后园拷问。操坐于亭上，将平缚倒于地。吉平面不改容，略无惧怯。操笑曰：“量汝是个医人，安敢下毒害我？必有人唆使你来。你说出那人，我便饶你。”平叱之曰：“汝乃欺君罔上之贼，天下皆欲杀汝，岂独我乎！”操再三磨问。平怒曰：“我自欲杀汝，安有人使我来？今事不成，惟死而已！”操怒，教狱卒痛打。打到两个时辰，皮开肉裂，血流满阶。操恐

"Được dĩ trị bệnh, hà dụng nhân thường?" Bình tri sự dĩ tiết, túng bộ hướng tiền, xả trụ thao nhĩ nhi quán chi. Thao thôi được bát địa, chuyên giai bính liệt.

sao không ném đi? Cát Bình nói: - Thuốc để trị bệnh, sao lại bảo người ném trước? Bấy giờ Cát Bình biết là việc đã bị lộ, bước nhanh lên trước định nắm lấy tai Tháo đè xuống để đổ thuốc vào. Tháo đầy thuốc ra, đổ cả xuống đất, gạch đều nứt vỡ.

Thao vị cập ngôn, tả hữu dĩ tương cát bình chấp hạ. Thao viết: "Ngô khởi hữu tật, đặc thí nhữ nhĩ! Nhữ quả hữu hại ngã chi tâm!" Toại hoán nhị thập cá tinh tráng ngục tốt, chấp bình chí hậu viên khảo vấn. Thao tọa vu đình thượng, tương bình phuợc đảo vu địa. Cát bình diện bất cải dung, lược vô cụ khiếp. Thao tiêu viết: "Lương nhữ thị cá y nhân, an cảm hạ độc hại ngã? Tát hữu nhân toa sủ nhĩ lai. Nhĩ thuyết xuất na nhân, ngã tiện nhiêu nhĩ." Bình sắt chi viết: "Nhữ nãi khí quân võng thượng chi tặc, thiêng hạ giai dục sát nhữ, khởi độc ngã hò!" Thao tái tam ma vấn. Bình nô viết: "Ngã tự dục sát nhữ, an hữu nhân sủ ngã lai? Kim sự bất thành, duy tử nhi dĩ!" Thao nộ, giáo ngục tốt thống đà. Đả đáo lưỡng cá thời thần, bì khai nhục liệt, huyết lưu mǎn giai. Thao khủng đả tử, vô khả đối chứng, lệnh ngục tốt thu khứ tĩnh xử, quyền thả tương túc.

Tháo chưa kịp nói: - Tao có đau đâu, cốt thử mày đó thôi! Mày thực có bụng hại tao! Nói rồi gọi hai mươi người ngục tốt lực lưỡng điệu Bình ra vườn sau khảo tra. Tháo ngồi trên đình, Bình bị trói nằm dưới đất. Bình mặt mũi tươi tỉnh như thường, không hề sợ hãi. Tháo cười mà hỏi rằng: - Thứ mày là một thằng thầy thuốc, sao dám mưu hại tao? Tất nhiên có người xúi giục, hễ xung ra thì tao tha cho. Bình mắng: - Mày là thằng giặc dối vua lừa trên, cả thiên hạ đều muốn giết mày, có gì một mình tao! Tháo lại hai ba lần tra hỏi. Bình giận nói: - Tự tao muốn giết mày, sao lại bảo có người sai tao? Nay việc không thành, chỉ có chết là cùng. Tháo giận lắm sai ngục tốt đánh thật đau. Đánh suốt hai giờ nát da xé thịt, máu chảy đầy thèm. Tháo sợ đánh chết không có ai làm đổi chúng, bèn sai ngục tốt đem ra chỗ tĩnh, tạm cho nghỉ ngoi.

打死，无可对证，令狱
卒揪去静处，权且将息

。

- 15 chuán lìng cì rì shè yàn ,
qǐng zhòng dà chén yǐn jiǔ .
wéi dǒng chéng tuo bìng bù
lái . wáng zi fú děng jie kǒng
cào shēng yí , zhì de ju zhì .
cào yú hòu táng shè xí . jiǔ
xíng shù xún , yue : " yán
zhong wú kě wèi lè , wǒ yǒu
yí rén , kě wèi zhòng guan
xǐng jiǔ . " jiào èr shí gè yù
zú : " yǔ wú qian lái ! " xu yú
, zhì jiàn yí cháng jia ding
zhe jí píng , tuo zhì jie xià .
cào yue : " zhòng guan bù
zhi , cǐ rén lián jié è dǎng ,
yù fǎn bèi cháo tíng , móu
hài cáo mǒu ; jin rì tian bài ,
qǐng ting kǒu cí . " cào jiào
xiān dǎ yí dùn , hun jué yú dì
, yǐ shuǐ pen miàn . jí píng su
xǐng , zheng mù qie chí ér
mà yue : " cào zéi ! bù sha
wǒ , gèng dài hé shí ! " cào
yue : " tòng móu zhě xian
yǒu liù rén . yǔ rǔ gòng qí
réni ye ? " píng zhì shì dà mà
. wáng zi fú děng sì rén miàn
miàn xiāng qù , rú zuò zhen
zhan . cào jiào yí miàn dǎ , yi
miàn pen . píng bìng wú qíú
ráo zhì yì . cào jiàn bù zhao ,
qiè jiào qian qù .

传令次日设宴，请众大臣饮酒。惟董承托病不来。王子服等皆恐操生疑，只得俱至。操于后堂设席。酒行数巡，曰：“筵中无可为乐，我有一人，可为众官醒酒。”教二十个狱卒：“与吾牵来！”须臾，只见一长枷钉着吉平，拖至阶下。操曰：“众官不知，此人连结恶党，欲反背朝廷，谋害曹某；今日天败，请听口词。”操教先打一顿，昏绝于地，以水喷面。吉平苏醒，睁目切齿而骂曰：“操贼！不杀我，更待何时！”操曰：“同谋者先有六人。与汝共七人耶？”平只是大骂。王子服等四人面面相觑，如坐针毡。操教一面打，一面喷。平并无求饶之意。操见不

Truyền lệnh thứ nhật thiết yến, thỉnh chúng đại thần ẩm tửu. Duy đồng thừa thác bệnh bắt lai. Vương tử phục đẳng giai khủng thao sinh nghi, chỉ đắc câu chí. Thao vu hậu đường thiết tịch. Tửu hành sổ tuần, viết: "Điên trung vô khả vi nhạc, ngã hữu nhất nhân, khả vi chúng quan tĩnh tửu." Giáo nhị thập cá ngục tốt: "Dữ ngô khiên lai!" Tu du, chỉ kiến nhất trường gia đình trú cát bình, tha chí giai hạ. Thao viết: "Chúng quan bất tri, thủ nhân liên kết ác đảng, dục phản bối triều đình, mưu hại tào mỗ; kim nhật thiên bại, thỉnh thính khẩu từ." Thao giáo tiên đá nhát đòn, hôn tuyệt vu địa, dĩ thủy phun diện. Cát bình tó tĩnh, tĩnh mục thiết xỉ nhì mạ viết: "Thao tặc! Bắt sát ngã, canh đai hà thời!" Thao viết: "Đồng mưu giả tiên hữu lục nhân. Dữ nhữ cộng thất nhân da?" Bình chỉ thị đại mạ. Vương tử phục đẳng tú nhân diện diện tướng thứ, như tọa châm chiên. Thao giáo nhất diện đá, nhất diện phun. Bình tĩnh vô cầu nhiêu chi ý. Thao kiến bắt chiêu, thả giáo khiên khứ.

Tháo truyền lệnh cho đến hôm sau mở tiệc mời các quan đến uống rượu. Hôm sau các quan đến cả duy có Đồng Thừa cáo ôm không đến. Lũ Vương Tử Phục sợ Tháo sinh nghi, đành phải có mặt. Tháo mở tiệc trong hậu đường. Rượu được vài tuần, Tháo nói: - Trong bữa tiệc chẳng có gì làm vui, nay tôi có một người có thể làm các quan tĩnh rượu. Liền gọi hai mươi ngục tốt: - Điều ra đây cho ta! Một lát thấy Cát Bình cổ đeo một cái gông dài, bị lính điệu đón. Tháo nói: - Các quan không biết: Người này kết liên với ác đảng, muốn làm phản triều đình, mưu hại tôi. Nay trời làm cho mưu gian của nó bại lộ, xin các quan nghe lời cung của nó. Tháo sai đánh cho một chập, bình nằm lịm ở dưới đất. Lính lấy nước phun vào mặt, Bình tĩnh lại trợn mắt nghiến răng mắng: - Giặc Tháo! Không giết tao đi, còn đợi đến bao giờ! Tháo nói: - Trước có sáu người đồng mưu, cộng mà vào nũa là bảy, có phải không? Bình chỉ mắng chửi rầm lên. Lũ Vương Tử Phục bốn người đưa mắt nhìn nhau, khác nào ngồi trên bàn chông. Tháo sai lính vừa đánh vừa lấy nước phun vào mặt, Bình tuyệt nhiên không mở miệng van xin. Tháo thấy không xưng, sai hấy mang đi.

招，且教牵去。

- 16 zhòng guān xí sǎn , cào zhī liù wáng zì fú děng sì rén yè yàn . sì rén hún bù fù tǐ , zhì de liù dài . cào yue : " běn bù xiāng liú , zheng nài yǒu shì xiāng wèn . rǔ sì rén bù zhì yǔ dǒng chéng shàng yì hé shì ? " zì fú yue : " bìng wèi shàng yì shèn shì . " cào yue : " bái juàn zhōng xiě zhe hé shì ? " zì fú děng jie yín huì . cào jiào huàn chu qìng tóng duì zhèng . zì fú yue : " rǔ yú hé chǔ jiàn lái ? " qīng tóng yue : " nǐ huí bì liǎo zhòng rén , liù rén zài yí chǔ huà zì , rú hé lài de ? " zì fú yue : " cǐ zéi yǔ guó jiù shì qiè tōng jiān , bēi zé wu zhǔ , bù kě ting yě . " cào yue : " jí píng xià dù , fei dǒng chéng suǒ shǐ ér shéi ? " zì fú děng jie yán bù zhì . cào yue : " jin wǎn zì shǒu , cháng yóu kě shù : ruò dài shì fa , qí shí nán róng ! " zì fú děng jie yán bìng wú cǐ shì . cào chì zuò yòu jiāng sì rén ná zhù jiān jìn .

- 17 cì rì , dài lǐng zhòng rén jìng tóu dǒng chéng jiā tàn bìng .

众官席散，操只留王子服等四人夜宴。四人魂不附体，只得留待。操曰：“本不相留，争奈有事相问。汝四人不知与董承商议何事？”子服曰：“并未商议甚事。”操曰：“白绢中写着何事？”子服等皆隐讳。操教唤出庆童对证。子服曰：“汝于何处见来？”庆童曰：“你回避了众人，六人在一处画字，如何赖得？”子服曰：“此贼与国舅侍妾通奸，被责诬主，不可听也。”操曰：“吉平下毒，非董承所使而谁？”子服等皆言不知。操曰：“今晚自首，尚犹可恕：若待事发，其实难容！”子服等皆言并无此事。操叱左右将四人拿住监禁。

次日，带领众人径投董

Chúng quan tịch tán, thao chỉ lưu vương tử phục đằng tú nhân dạ yên. Tử nhân hồn bất phụ thể, chỉ đắc lưu dãi. Thao viết: "Bốn bát tương lưu, tranh nại hữu sự tương vấn. Nhữ tú nhân bát tri dữ đồng thừa thương nghị hà sự?" Tử phục viết: "Tịnh vị thương nghị thậm sự." Thao viết: "Bạch quyền trung tá trú hà sự?" Tử phục đằng giai ẩn huy. Thao giáo hoán xuất khánh đồng đối chứng. Tử phục viết: "Nhữ vu hà xú kiến lai?" Khánh đồng viết: "Nhĩ hồi tị liễu chúng nhân, lục nhân tại nhất xử họa tự, như hà lại đắc?" Tử phục viết: "Thủ tặc dữ quốc cứu thị thiếp thông gian, bị trách vu chủ, bất khả thính dã." Thao viết: "Cát bình hạ độc, phi đồng thừa sở sử nhi thùy?" Tử phục đằng giai ngôn bất tri. Thao viết: "Kim vân tự thủ, thượng do khả thủ: nhược dãi sự phát, kì thật nan dung!" Tử phục đằng giai ngôn tinh vô thủ sự. Thao sát tả hữu tương tú nhân nã trụ giam cầm.

Thứ nhật, đái lĩnh chúng nhân kính đầu đồng thừa gia tham

Các quan tan tiệc trở về. Tháo chỉ lưu bọn Vương Tử Phục bốn người ở lại để ăn tiệc đêm. Bốn người không còn hồn vía nào nữa phải ở lại. Tháo nói: - Đáng lẽ tôi không muốn lưu bốn ông lại làm gì, nhưng có chút việc muốn hỏi. Bốn ông cùng Đồng Thừa bàn nhau những việc gì? Tử Phục nói: - Không có bàn việc gì cả? Tháo lại hỏi: - Thế trên mảnh lụa trắng, viết những cái gì? Lữ Tử Phục đều chối. Tháo lại sai gọi Khánh Đồng ra làm chứng. Tử Phục nói: - Mày trông thấy ở chỗ nào? Khánh Đồng nói: - Các người sáu người bí mật họp một chỗ viết chữ lên mảnh lụa, chối sao được! Tử Phục nói: - Thằng này là đầy tớ thông dâm với nàng hầu của quốc cữu, vì phải đòn nên túc mà vu càn cho chủ, xin thừa tướng đừng nghe. Tháo nói: - Cát Bình định đánh thuốc độc cho ta, phi Đồng Thừa sai nó thì còn ai? Lữ Tử Phục đều nói là không biết. Tháo nói: - Bây giờ thú ngay còn có thể tha được. Nếu đợi đến việc vỡ ra thì không sao dung được nữa đâu! Lữ Tử Phục đều nói là không có việc ấy. Tháo quát tả hữu đem bốn người bỏ ngục.

Hôm sau, Tào Tháo đem mọi người thẳng đến phủ Đồng Thừa nói là để

chéng zhī de chu yíng . cào
yue : " yuán hé yè lái bù fù
yàn ? " chéng yue : " wéi jí
wèi quán , bù gǎn qīng chu .
" cào yue : " cǐ shì you guó
jia bìng ēr . " chéng è rán .
cào yue : " guó jiù zhī jí píng
shì hu ? " chéng yue : " bù
zhī . " cào lěng xiào yue : "
guó jiù rú hé bù zhī ? " huàn
zuǒ yòu : " qian lái yǔ guó jiù
qǐ bìng . " chéng jū cuò wú dì
. xu yú , èr shí yù zú tuī jí
píng zhì jie xià . jí píng dà
mà : " cáo cào nì zéi ! " cào
zhī wèi chéng yue : " cǐ rén
céng pan xià wáng zi fú
děng sì rén , wú yǐ ná xià
tíng wèi . cháng yǒu yí rén ,
wèi céng zhuo huò . " yin
wèn píng yue : " shéi shǐ rǔ
lái yào wǒ ? kě sù zhao chu !
" píng yue : " tian shī wǒ lái
sha nì zéi ! " cào nù jiào dǎ .
shen shàng wú róng xíng zhī
chǔ . chéng zài zuò shì zhī ,
xin rú dao ge . cào yòu wèn
píng yue : " nǐ yuán yǒu shí
zhǐ , jìn rú hé zhì yǒu lè zhǐ ? "
" píng yue : " jué yǐ wèi shì ,
shì sha guó zéi ! " cào jiào
qǔ dao lái , jiù jie xià jié qù qí
lè zhǐ , yue : " yǐ fa jié liǎo ,
jiào nǐ wèi shì ! " píng yue : "
cháng yǒu kǒu kě yǐ tun zéi ,
yǒu shé kě yǐ mà zéi ! " cào
lìng ge qí shé . píng yue : "
qiè wù dòng shǒu . wú jin áo
xíng bù guò , zhì de gong
zhao . kě shì wú fú . " cào

承家探病。承只得出来迎。
操曰：“缘何夜来不赴宴？”承曰：
“微疾未痊，不敢轻出。”操曰：“此是忧国家病耳。”承愕然。操曰：“国舅知吉平事乎？”承曰：“不知。”操冷笑曰：“国舅如何不知？”唤左右：“牵来与国舅起病。”承举措无地。须臾，二十狱卒推吉平至阶下。吉平大骂：“曹操逆贼！”操指谓承曰：“此人曾攀下王子服等四人，吾已拿下廷尉。尚有一人，未曾捉获。”因问平曰：“谁使汝来药我？可速招出！”平曰：“天使我来杀逆贼！”操怒教打。身上无容刑之处。承在座视之，心如刀割。操又问平曰：“你原有十指，今如何只有九指？”平曰：“嚼以为誓，誓杀国贼！”操教取刀来，就阶下截去其九指，曰：“一发截了，教你为誓！”平

bệnh. Thừa chỉ đắc xuất
nghênh. Thao viết: "Duyên hà
dạ lai bất phó yên?" Thừa viết:
"Vi tật vị thuyền, bất cảm khinh
xuất." Thao viết: "Thủ thị ưu
quốc gia bệnh nhĩ." Thừa ngạc
nhiên. Thao viết: "Quốc cứu tri
cát bình sự hò?" Thừa viết:
"Bất tri." Thao lanh tiêu viết:
"Quốc cứu như hà bất tri?"
Hoán tả hữu: "Khiên lai dũ
quốc cứu khỏi bệnh." Thừa cử
thố vô địa. Tu du, nhị thập ngục
tốt thỏi cát bình chí giai hạ. Cát
bình đại mạ: "Tào thao nghịch
tặc!" Thao chỉ vị thừa viết: "Thủ
nhân tăng phàn hạ vương tử
phục đắc tú nhân, ngô dĩ nã
hạ đình úy. Thượng hữu nhất
nhân, vị tăng tróc hoạch." Nhân
vấn bình viết: "Thùy sứ nhữ lai
được ngã? Khả tốc chiêu xuất!"
Bình viết: "Thiên sứ ngã lai sát
nghịch tặc!" Thao nộ giáo đá.
Thân thương vô dung hình chi
xử. Thừa tại tọa thị chi, tâm
như dao cát. Thao hựu vấn
bình viết: "Nhĩ nguyên hựu thập
chỉ, kim như hà chỉ hựu cửu
chỉ?" Bình viết: "Tước dĩ vi thệ,
thệ sát quốc tặc!" Thao giáo thủ
dao lai, tựu giai hạ tiệt khứ kí
cửu chỉ, viết: "Nhất phát tiệt
liễu, giáo nhĩ vi thệ!" Bình viết:
"Thượng hựu khẩu khả dĩ thôn
tặc, hựu thiệt khả dĩ mạ tặc!"
Thao lệnh cát kí thiệt. Bình viết:
"Thả vật động thủ. Ngô kim
ngao hình bất quá, chỉ đắc
cung chiêu. Khả thích ngô

thăm bệnh. Thừa phải ra đón, Tháo
hỏi: - Sao đêm qua quốc cứu không
lại dự tiệc? Thừa nói: - Bệnh chưa
khỏi, nên không dám đi. Tháo hỏi: -
Đó là cái bệnh lo việc quốc gia chứ
gi? Thừa giật mình, Tháo hỏi: -
Quốc cứu có biết việc Cát Bình
không? Thừa nói không biết, Tháo
cười mát nói: - Sao quốc cứu lại
không biết? Rồi bảo tả hữu: - Điều
nó lại đây để chữa bệnh cho quốc
cứu. Đổng Thừa rụng rời cả chân
tay. Được một lát, hai mươi tên
ngục tốt dắt Cát Bình đến dưới
thêm. Bình mắng lớn: - Nghịch tặc
Tào Tháo! Tháo bảo Thừa: Cát
Bình đã xưng ra bọn Tử Phục bốn
người, ta đã bắt giam cả rồi, nay
còn một người nữa, chưa bắt được.
Nhân hỏi Bình: - Ai sai mà đến
đánh thuốc độc cho tao, phải xung
ngay lập tức? Bình nói: - Trời sai
ta đến giết thẳng nghịch tặc! Tháo
giận thét đánh. Trên mình Cát Bình
không còn chỗ nào đánh được nữa.
Thừa ngồi trông, lòng như dao cắt.
Tháo lại hỏi Bình: - Mày mươi ngón
tay sao còn có chín? Bình nói: -
Còn ngón nữa tao cắn ra để thè
giết thẳng quốc tặc rồi! Tháo sai
mang dao chặt nốt chín ngón tay
Bình và bảo: - Cắt cả để cho mày
ăn thè! Bình nói: - Mắt tay, ta hãy
còn mồm để nuốt giặc, còn lưỡi để
chửi giặc. Tháo sai lính lấy dao cắt
lưỡi. Bình nói: - Hãy thong thả! Chịu
hình không nổi, cởi trói ra để ta
xưng. Tháo nói: - Thả chẳng ngại
gi! Bèn sai cởi trói ra. Bình đứng
dậy quay mặt về cửa khuyết, thẹp

yue : " shì zhì hé ài ? " suì
mìng jié qí fú . píng qǐ shen
wàng que bài yue : " chén bù
néng wèi guó jia chū zéi , nǎi
tian shù yě ! " bài bì , zhuàng
jie ér sǐ . cào lìng fen qí zhī tǐ
hào lìng . shí jiàn an wǔ nián
zhēng yuè yě . shǐ guan yǒu
shi yue : " hàn cháo wú qī sè
, yì guó yǒu cheng píng : lì
shì chū jian dǎng , juan qu
bào shèng míng . jí xíng cí
yù liè , cǎn sǐ qì rú sheng .
shí zhǐ lín lí chǔ , qian qiu
yǎng yì míng . "

曰：“尚有口可以吞贼，有舌可以骂贼！”操令割其舌。平曰：“且勿动手。吾今熬刑不过，只得供招。可释吾缚。”操曰：“释之何碍？”遂命解其缚。平起身望阙拜曰：“臣不能为国家除贼，乃天数也！”拜毕，撞阶而死。操令分其肢体号令。时建安五年正月也。史官有诗曰：“汉朝无起色，医国有称平：立誓除奸党，捐躯报圣明。极刑词愈烈，惨死气如生。十指淋漓处，千秋仰异名。”

18 cào jiàn jí píng yǐ sǐ , jiào zuo
yòu qian guò qín qìng tóng
zhì miàn qián . cào yue : "
guó jiù rèn de cǐ rén fǒu ? "
chéng dà nù yue : " táo nú
zài cǐ , jí dang zhu zhì ! " cào
yue : " ta shǒu gào móu fǎn ,
jin lái duì zhèng , shéi gǎn
zhu zhì ? " chéng yue : "
chéng xiāng hé gù ting táo
nú yì miàn zhì shuo ? " cào
yue : " wáng zi fú děng wú yǐ
qín xià , jie zhao zhèng míng
bái , rǔ cháng dǐ lài hu ? " jí

操见吉平已死，教左右牵过秦庆童至面前。操曰：“国舅认得此人否？”承大怒曰：“逃奴在此，即当诛之！”操曰：“他首告谋反，今来对证，谁敢诛之？”承曰：“丞相何故听逃奴一面之说？”操曰：“王子服等吾已擒下，

phục.” Thao viết: "Thích chí hà ngai?" Toại mệnh giải kì phục. Bình khởi thân vọng khuyết bái viết: "Thần bất năng vi quốc gia trừ tặc, nãi thiên số dã!" Báu tất, chàng gai nhi tử. Thao lệnh phân kì chi thể hiệu lệnh. Thời kiến an ngũ niên chánh nguyệt dã. Sử quan hữu thi viết: "Hán triều vô khởi sắc, y quốc hữu xưng bình: lập thệ trừ gian đảng, quyên khu báo thánh minh. Cực hình từ dũ liệt, thảm tử khí như sinh. Thập chỉ lâm li xử, thiên thu ngưỡng dì danh."

xuống lạy, và nói: - Tôi nay không giết được giặc để cứu nước, cũng là số trời. Lạy xong, đập đầu xuống thềm mà chết. Tháo sai xe thây ra để hiệu lệnh. Bấy giờ là tháng Giêng, năm thứ năm, niên hiệu Kiến An (hai trăm). Sử quan có thơ rằng: Hán triều đang vận yếu, Thầy thuốc Xưng Bình, Xin thế trừ gian đảng, Liều thân báo thánh minh, Cực hình không chịu khuất, Chết thảm vẫn như sinh, Mười ngón đâm đĩa máu, Muôn thuở còn lưu danh.

Thao kiến cát bình dĩ tử, giáo tả hữu khiêm quá tần khánh đồng chí diện tiền. Thao viết: "Quốc cữu nhận đắc thủ nhân phủ?" Thừa đại nộ viết: "Đào nô tại thủ, túc đương tru chí!" Thao viết: "Tha thủ cáo mưu phản, kim lai đối chứng, thùy cảm tru chí?" Thừa viết: "Thừa tương hà cố thính đào nô nhất diện chí thuyết?" Thao viết: "Vương tử phục đẳng ngô dĩ cầm hạ, gai chiêu chứng minh bạch, nhữ thượng đẽ lại hò?" Tức

Tháo thấy Cát Bình đã chết, sai lính dẫn Khánh Đồng vào. Tháo hỏi: - Quốc cứu đế cũng biết người này chứ? Thừa giận quát lên rằng: - Quân đây tớ đi trốn sao lại về đây, nên đem giết đi! Tháo nói: - Người ấy tố cáo kẻ làm phản, nay đến đối chứng, ai dám giết? Thừa nói: - Sao thừa tướng lại để tai nghe lời một đứa ở đì trốn? Tháo nói: Bọn Vương Tử Phục ta đã bắt cả, chúng đã cung xưng rõ ràng, may còn chối à? Lập tức sai tả hữu lôi Đồng Thừa xuống, cho lính vào khám xét

huàn zuǒ yòu ná xià , mìng
cóng rén zhí rù dōng chéng
wò fáng nèi , sou chu yi dài
zhào bìng yì zhuàng . cào
kàn liǎo , xiào yue : " shǔ bēi
an gǎn rú cǐ ! " suì mìng : "
jiāng dōng chéng quán jia
liáng jiàn , jìn jie jian jìn , xiū
jiào zǒu tuo yì gè . " cào huí
fù yǐ zhào zhuàng shì zhòng
móu shì shang yì , yào fèi
xiān dì , gèng lì xin jun .
zhèng shì : shù xíng dan
zhào chéng xu wàng , yí zhī
méng shu rě huò yang . wèi
zhi xiān dì xìng míng rú hé ,
qiè tǐng xià wén fēn jiě .

皆招证明白，汝尚抵赖乎？”即唤左右拿下，命从人直入董承卧房内，搜出衣带诏并义状。操看了，笑曰：“鼠辈安敢如此！”遂命：“将董承全家良贱，尽皆监禁，休教走脱一个。”操回府以诏状示众谋士商议，要废献帝，更立新君。正是：数行丹诏成虚望，一纸盟书惹祸殃。未知献帝性命如何，且听下文分解。

hoán tǎ hữu nã hạ, mệnh tòng
nhân trực nhập đồng thura ngoa
phòng nội, sưu xuất y đái chiểu
tinh nghĩa trạng. Thao khán
liễu, tiểu viết: "Thủ bối an cảm
như thử!" Toại mệnh: "Tương
đồng thura toàn gia lương tiện,
tẫn giai giam cầm, hưu giáo tẩu
thoát nhất cá." thao hồi phủ dĩ
chiểu trạng kì chúng mưu sĩ
thương nghị, yêu phế hiến đế,
canh lập tân quân. Chánh thị:
sỗ hành đan chiểu thành huy
vọng, nhất chỉ minh thư nhạ
hoa ương. Vị tri hiến đế tính
mệnh như hà, thả thính hạ văn
phân giải.

chỗ buồng nằm, tìm được tờ mật
chiếu khâu trong đai và tờ nghĩa
trạng. Tháo đọc xong, cười nói: - Lũ
chuột, sao dám làm như thế? Rồi
sai bắt cả nhà Đồng Thừa tống
giam, không để cho một người nào
chạy thoát. Tháo về phủ đem tờ
chiếu và tờ trạng cho các mưu sĩ
xem, bàn muôn bỏ Hiến Đế, lập vua
khác. Thê thực là: Mấy hàng chiếu
đô thành mợ hão, Một mảnh thư
thè xảy vạ to! Chưa biết tính mệnh
Hiến Đế ra sao, xem đến hồi sau sẽ
rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中
024
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo cào jiàn liǎo yi dài zhào , yǔ zhòng móu shì shang yì , yù fèi què xiān dì , gèng zé yǒu dé zhě lì zhì . chéng yù jiàn yue : " míng gong suō yǐ néng wei zhèn sì fang , hào lìng tian xià zhě , yǐ fèng hàn jia míng hào gǔ yě , jin zhu hóu wèi píng , jù xíng fèi lì zhì shì , bì qǐ bing duan yǐ . " cáo nǎi zhǐ . zhì jiang dǒng chéng dēng wǔ rén , bìng qí quán jia lǎo xiǎo , ya sòng gè mén chǔ zhǎn . sǐ zhě gōng qí bǎi yú rén . chéng zhōng guān míng jiàn zhě , wú bù xià lèi . hòu rén yǒu shi tàn dǒng chéng yue : " mì zhào chuán yí dài , tian yán chu jìn mén . dang nián céng jiù jià , cǐ rì gèng chéng en . you guó chéng xin jí , chū jian rù mèng hún . zhong zhen qian gǔ zài , chéng bài fù shéi lùn . " yòu yǒu tàn wáng zi fú děng sī rén shi yue : " shu míng chí sù shǐ zhong móu , kang kài sī jiang jun fù chóu . chí dǎn kě lián juan bǎi kǒu , dan xin zì shì zú qian qiu . "

**第二十四回
国贼行凶杀贵妃
皇叔败走投袁绍**

**Đệ nhị thập tứ hồi quốc tặc
hành hung sát quý phi hoàng
thúc bại tẩu đầu viên thiệu**

**HỒI 24 Quốc tặc hành hung
giết quý phi; Hoàng Thúc thua
chạy sang Viên Thiệu**

却说曹操见了衣带诏，
与众谋士商议，欲废却
献帝，更择有德者立之。
程昱谏曰：“明公所
以能威震四方，号令天
下者，以奉汉家名号故
也，今诸侯未平，遽行
废立之事，必起兵端矣。”
操乃止。只将董承等五人，并其全家老小，
押送各门处斩。死者共七百余
人。城中官民见者，无不
下泪。后人有诗叹董承曰：“密诏
传衣带，天言出禁门。
当年曾救驾，此日更承恩。
忧国成心疾，除奸入梦魂。
忠贞千古在，成败复谁论。”又有
王子服等四人诗曰：“
书名尺素矢忠谋，慷慨思将君父酬。
赤胆可怜

Khước thuyết tào thao kiến liều y đáy chiếu, dũ chúng mưu sĩ thương nghị, dục phế khước hiến đế, canh trạch hữu đức giả lập chi. Trình dục giàn viết: "Minh công sở dĩ năng uy chấn tú phương, hiệu lệnh thiên hạ giả, dĩ phụng hán gia danh hào cố dã, kim chư hầu vị bình, cự hành phế lập chi sự, tất khởi binh đoan hĩ." Thao nãi chỉ. Chỉ tương đồng thừa đằng ngũ nhân, tịnh kì toàn gia lão tiếu, áp tổng các môn xử trảm. Tử giả cộng thất bách dư nhân. Thành trung quan dân kiến giả, vô bất hạ lệ. Hậu nhân hữu thi thán đồng thừa viết: "Mật chiếu truyền y đáy, thiên ngôn xuất cầm môn. Dương niên tàng cứu giá, thủ nhật canh thừa ân. Ưu quốc thành tâm tật, trừ gian nhập mộng hồn. Trung trinh thiên cổ tại, thành bại phục thù luận." Hựu hưu thán vương tử phục đằng tú nhân thi viết: "Thư danh xích tố thi trung mưu, khảng khái tú tương quân phụ thù. Xích đám khâ liên quyên bách khẫu, đan tâm tự thị túc thiên thu."

Tào Tháo xem chiêu xong, bàn với các mưu sĩ muốn bỏ Hiến Đế đi, tìm người nào có đức lập lên. Trình Dục can rằng: - Minh công sở dĩ oai khắp bốn phương, hiệu lệnh được thiên hạ, cũng là bởi phụng danh hiệu nhà Hán. Nay minh công chưa dẹp được các chư hầu, mà làm ngay việc phế lập, tất là gây cái cớ cho thiên hạ khởi binh đó. Tháo mới thôi, chỉ đem bọn Đồng Thừa năm người và già trẻ mấy họ ấy, điệu ra các cửa thành chém hết. Cả thảy bảy trăm người bị tàn sát. Quan dân trong thành ai trông thấy cũng ứa nước mắt. Đời sau có thơ than Đồng Thừa rằng: Mật chiếu trong dai dặn, Lời vua của cầm truyền. Công to từng cứu giá, Nay lại đội ơn trên. Nạn nước lo thành bệnh, Trừ gian mộng chẳng quên. Chớ kể thành hay bại, Nghìn thu trung nghĩa bền! Lại có thơ than bọn Vương Tử Phục bốn người rằng: Ký tên машн lụa phận tôi con, Khẳng khái mong đền nghĩa bể non. Trăm miệng khá thương buồng mật đỗ, Nghìn năm còn mãi tấm lòng son!

捐百口，丹心自是足千秋。”

3 qiě shuo cáo cáo jì sha liǎo
dǒng chéng děng zhòng rén
, nù qì wèi xiao , suì dài jiàn
rù gong , lái shì dǒng guì fei
guì fei nǎi dǒng chéng zhī
mò , dì xìng zhī , yǐ huái yùn
wǔ yuè . dang rì dì zài hòu
gong , zhèng yǔ fú huáng
hòu sì lùn dǒng chéng zhī
shì zhì jìn cháng wú yin hào
hu jiàn cáo cáo dài jiàn rù
gong , miàn yǒu nù róng , dì
dà jīng shi sè . cáo yue : "dǒng
chéng móu fǎn , bì xià
zhī fǒu ? " dì yue : "dǒng
zhuó yǐ zhu yǐ . " cáo dà
sheng yue : " bù shì dǒng
zhuó ! shì dǒng chéng ! " dì
zhàn lì yue : " zhèn shí bù
zhi . " cáo yue : " wàng liǎo
pò zhǐ xiū zhào ye ? " dì bù
néng dá . cáo chì wǔ shì qín
dǒng fei zhì . dì gào yue : "
dǒng fei yǒu wǔ yuè shen
yùn , wàng chéng xiāng jiàn
lián . " cáo yue : " ruò fei tian
bài , wú yǐ bèi hài . qǐ de fù
liù cǐ nǚ , wèi wú hòu huàn !
" fú hòu gào yue : " biǎn yú
lěng gong , dài fēn miǎn liǎo
, sha zhī wèi chí . " cáo yue : "
yù liù cǐ nì zhōng , wèi mǔ
bào chóu hu ? " dǒng fei qǐ
gào yue : " qǐ quán shi ér sǐ
wù lìng zhāng lù . " cáo lìng
qǔ bái liàn zhì miàn qián . dì

且说曹操既杀了董承等众人，怒气未消，遂带剑入宫，来弑董贵妃。贵妃乃董承之妹，帝幸之，已怀孕五月。当日帝在后宫，正与伏皇后私论董承之事至今尚无音耗。忽见曹操带剑入宫，面有怒容，帝大惊失色。操曰：“董承谋反，陛下知否？”帝曰：“董卓已诛矣。”操大声曰：“不是董卓！是董承！”帝战栗曰：“朕实不知。”操曰：“忘了破指修诏耶？”帝不能答。操叱武士擒董妃至。帝告曰：“董妃有五月身孕，望丞相见怜。”操曰：“若非天败，吾已被害。岂得复留此女，为吾后患！”伏后告曰：“贬于冷宫，待分娩了，杀之未迟。”操曰：“欲留此逆种，为母报仇乎？”

Thả thuyết tào thao kí sát liễu
đồng thừa đẳng chúng nhân,
nộ khí vị tiêu, toại đái kiếm
nhập cung, lai thí đồng quý phi.
Quý phi nãi đồng thừa chi muội,
để hạnh chi, dĩ hoài dụng ngũ
nguyệt. Đương nhật để tại hậu
cung, chánh dữ phục hoàng
hậu tư luận đồng thừa chi sự
chí kim thượng vô âm háo. Hốt
kiến tào thao đái kiếm nhập
cung, diện hữu nộ dung, để đại
kinh thất sắc. Thao viết: "Đồng
thừa mưu phản, bệ hạ tri phủ?"
Đế viết: "Đồng trác dĩ tru hǐ."
Thao đại thanh viết: "Bất thị
đồng trác! Thị đồng thừa!" Đế
chiến lật viết: "Trẫm thật bất tri."
Thao viết: "Vong liễu phá chỉ tu
chiếu da?" Đế bất năng đáp.
Thao sát võ sĩ cầm đồng phi
chí. Đế cáo viết: "Đồng phi hữu
ngũ nguyệt thân dụng, vọng
thừa tương kiến liên." Thao
viết: "Nhược phi thiên bại, ngô
dĩ bị hại. Khởi đắc phục lưu thủ
nữ, vi ngô hậu hoạn!" Phục hậu
cáo viết: "Biếm vu lãnh cung,
đãi phân văn liễu, sát chi vị trí."
Thao viết: "Dục lưu thủ nghịch
chủng, vi mẫu báo cừu hổ?"
Đồng phi khấp cáo viết: "Khát
toàn thi nhi tử, vật lệnh chương
lộ." Thao lệnh thủ bạch luyện
chí diện tiền. Đế khấp vị phi
viết: "Khanh vu cửu tuyền chi

Tào Tháo giết bọn Đồng Thừa
rồi, cũng chưa nguôi hết cơn
giận, đeo gươm vào cung để giết
Đồng quý phi. Quý phi là em gái
Đồng Thừa đã có mang năm
tháng. Hôm ấy, vua ngồi trong
hậu cung, đang cùng với Phục
Hoàng hậu bàn việc Đồng Thừa,
chưa biết tin tức làm sao. Bỗng
thấy Tào Tháo đeo gươm vào
cung, mặt hầm hầm giận, vua sợ
thất sắc, Tháo hỏi: - Đồng Thừa
mưu làm phản, bệ hạ biết không?
Vua tảng nghe nhăng, nói: - Đồng
Trác đã bị giết rồi kia mà! Tháo
quát to: - Không phải Đồng Trác,
mà là Đồng Thừa! Vua run cầm
rập nói: - Trẫm thực không biết.
Tháo lại hỏi: - Cắn ngón tay lấy
máu viết mật chiếu, đã quên rồi
à? Vua không biết trả lời thế nào.
Tháo thét võ sĩ bắt Đồng phi đến.
Vua vội vàng nói: - Đồng phi có
mang năm tháng, xin thừa tướng
thương cho. Tháo nói: - Nếu
không phải lòng trời làm cho mưu
gian bại lộ, thì ta đã bị hại rồi. Há
lại cho đứa con gái này sống để
gây vạ về sau cho ta. Phục hậu
nói: - Xin hãy đem Đồng phi giam
ra ngoài lãnh cung, cho nó sinh
nở xong giết cũng chưa muộn.
Tháo nói: - Muốn Lưu Bị cái giống
nghịch ấy lại để về sau báo thù
cho mẹ hay sao? Đồng phi khóc
nói: - Xin cho vẹn toàn thân thể

qì wèi fei yue : " qīng yú lè quán zhī xià , wù yuàn zhèn gong ! " yán qì , lèi xià rú yǔ . fú hòu yì dà ku . cáo nù yue : " yóu zuò ér nǚ tài ye ! " chì wǔ shì qian chu , lè sǐ yú gong mén zhì wài . hòu rén yǒu shí tàn dǒng fei yue : " chun diàn chéng en yì wǎng rán , shang zai lóng zhǒng bìng shí juan . táng táng dì zhǔ nán xiāng jiù , yǎn miàn tú kàn lèi yǒng quán . " cáo yù jian gong guan yue : " jin hòu dàn yǒu wài qí zong zú , bù fēng wú zhī , zhé rù gong mén zhě , zhǎn , shǒu yù bù yán , yǔ tòng zuì . " yòu bo xin fù rén san qian chong yù lín jun , lìng cáo hóng tǒng lǐng , yǐ wèi fáng chá .

4 cáo wèi chéng yù yue : " jin dǒng chéng dēng sui zhu , cháng yǒu mǎ téng , liú bēi , yì zài cǐ shù , bù kě bù chū . " yù yue : " mǎ téng tún jun xi liáng , wèi kě qīng qǔ ; dàn dang yǐ shu wèi láo , wù shǐ sheng yí , yòu rù jīng shí , tú zhì kě yě . liú bēi xiān zài xú zhōu , fēn bù jǐ jiǎo zhì shì , yì bù kě qīng dí . kuàng jìn yuán shào tún bing guan dù ,

董妃泣告曰：“乞全尸而死，勿令彰露。”操令取白练至面前。帝泣谓妃曰：“卿于九泉之下，勿怨朕躬！”言讫，泪下如雨。伏后亦大哭。操怒曰：“犹作儿女态耶！”叱武士牵出，勒死于宫门之外。后人有诗叹董妃曰：“春殿承恩亦枉然，伤哉龙种并时捐。堂堂帝主难相救，掩面徒看泪涌泉。”操谕监宫官曰：“今后但有外戚宗族，不奉吾旨，辄入宫门者，斩，守御不严，与同罪。”又拨心腹人三千充御林军，令曹洪统领，以为防察。

操谓程昱曰：“今董承等虽诛，尚有马腾、刘备，亦在此数，不可不除。”昱曰：“马腾屯军西凉，未可轻取；但当以书慰劳，勿使生疑，诱入京师，图之可也。刘备现在徐州，分布

hạ, vật oán trãm cung!" Ngôn cật, lệ hạ như vũ. Phục hậu diệc đại khóc. Thao nộ viết: "Do tác nhi nữ thái da!" Sát võ sĩ khiên xuất, lặc tử vu cung môn chi ngoại. Hậu nhân hữu thi thán đồng phi viết: "Xuân điện thừa ân diệc uồng nhiên, thương tai long chủng tịnh thời quyên. Đường đường đế chủ nan tương cứu, yêm diện đồ khán lệ dũng tuyển." Thao dụ giam cung quan viết: "Kim hậu dấn hữu ngoại thích tông tộc, bất phụng ngô chỉ, triếp nhập cung môn giả, trãm, thủ ngự bất nghiêm, dữ đồng tội." Hựu bát tâm phúc nhân tam thiên sung ngự lâm quân, lệnh tào hồng thống lĩnh, dĩ vi phòng sát.

mà chết, đừng lộ áo xống. Tháo sai đem tấm lụa trắng đến để trước mặt Đổng phi. Vua khóc bảo phi: - Ái khanh xuống suối vàng đừng có oán trãm! Nói xong khóc như mưa, Phục hậu cũng nức nở khóc. Tháo giận nói: - Lại còn giờ cái thói đàn bà con trẻ à? Rồi quát võ sĩ đưa Đổng phi ra thắt cổ ở cửa cung. Người sau có thơ than rằng: Ân ái đèn xuân cũng uồng thôi, Trưng rồng tan vỡ đáng thương ôi! Đường đường đế chủ không sao cứu, Che mặt nhìn suông nước mắt trôi... Tào Tháo giết Đổng phi rồi truyền lệnh cho quân giữ cung rằng: - Từ nay về sau những người ngoại thích và tôn tộc nhà vua không được phép ta mà tự tiện vào cung thì cứ chém.

Những người canh giữ không cẩn thận cũng bị tội như thế. Tháo lại sai ba nghìn quân tâm phúc sung làm quân ngự lâm, cho Tào Hồng thống lĩnh để đề phòng và tra xét.

Thao vị trình dục viết: "Kim đồng thừa đẳng tuy tru, thượng hữu mã đằng, lưu bì, diệc tại thủ sở, bất khả bất trừ." Dục viết: "Mã đằng truân quân tây lương, vị khả khinh thủ; đẫn đương dĩ thư úy lao, vật sử sinh nghi, dụ nhập kinh sư, đồ chi khả dã. Lưu bì hiện tại từ châu, phân bố kỉ giác chi thế, diệc bất khả khinh địch. Huống kim viên thiệu truân binh quan

Tháo lại bảo Trình Dục rằng: - Nay bọn Đổng Thừa tuy đã bị giết, nhưng còn Mã Đằng, Lưu Bị là những người còn sót ở trong bọn ấy không trừ không xong. Dục nói: - Mã Đằng hiện đóng quân ở Tây Lương, chưa dễ trừ được. Nên đưa thư ủy lạo, đừng cho họ sinh nghi, rồi dụ vào kinh đô, sẽ tìm cách trị. Còn Lưu Bị, hiện ở Từ Châu, chia quân giữ thế ỷ giặc, cũng không nên khinh

cháng yǒu tú xǔ dou zhi xin .
ruò wǒ yi dàn dong zheng ,
liú bēi shì bì qíu jiù yú shào .
shào chéng xū lái xí , hé yī
dang zhi ? " cào yue : " fei yě
. bēi nǎi rén jié yě , jin ruò bù
jí , dài qí yǔ yì jì chéng . jí
nán tú yǐ . yuán shào sui
qiāng , shì duo huái yí bù jué
, hé zú you hu ! " zhèng yì
xiàn , guo jia zì wài ér rù .
cào wèn yue : " wú yù dong
zheng liú bēi , nài yǒu yuán
shào zhi you , rú hé ? " jia
yue : " shào xìng chí ér duo
yí , qí móu shì gè xiāng dù jì
, bù zú you yě . liú bēi xin
zhěng jun bing , zhòng xin
wèi fú , chéng xiāng yǐn bing
dong zheng , yi zhàn kě dìng
yǐ . " cào dà xǐ yue : " zhèng
hé wú yì . " suì qǐ èr shí wàn
dà jun , fēn bīng wǔ lù xià xú
zhou . xì zuò tàn zhi , bào rù
xú zhou . sun gan xian wǎng
xià péi bào zhi guan gong ,
suí zhì xiǎo pèi bào zhi xuán
dé , xuán dé yǔ sun gan jì yì
yue : " cǐ bì qíu jiù yú yuán
shào , fang kě jiě wéi . " yú
shì xuán dé xiù shu yi feng ,
qiǎn sun gan zhì hé běi . gan
nǎi xian jiàn tián feng , jù yán
qí shì , qíu qí yǐn jìn . feng jí
yǐn sun gan rù jiàn shào ,
chéng shàng shu xìn . zhi
jiàn shào xíng róng qiáo cuì ,
yi guàn bù zhěng . feng yue :
" jin rì zhǔ gong hé gù rú cǐ ?
shào yue : " wǒ jiāng sī yǐ ! "

掎角之势，亦不可轻敌。
。况今袁绍屯兵官渡，
常有图许都之心。若我
一旦东征，刘备势必求
救于绍。绍乘虚来袭，
何以当之？”操曰：“
非也。备乃人杰也，今
若不击，待其羽翼既成。
急难图矣。袁绍虽强，
事多怀疑不决，何足
忧乎！”正议间，郭嘉
自外而入。操问曰：“
吾欲东征刘备，奈有袁
绍之忧，如何？”嘉曰
：“绍性迟而多疑，其
谋士各相妒忌，不足忧
也。刘备新整军兵，众
心未服，丞相引兵东征，
一战可定矣。”操大喜
曰：“正合吾意。”遂起二十万大军，分兵
五路下徐州。细作探知，
报入徐州。孙乾先往
下邳报知关公，随至小
沛报知玄德，玄德与孙
乾计议曰：“此必求救
于袁绍，方可解危。”
于是玄德修书一封，遣
孙乾至河北。乾乃先见
田丰，具言其事，求其

độ, thường hữu đồ hứa đô chi
tâm. Nhược ngã nhất đán đồng
chinh, lưu bị thê tất cầu cứu vu
thiệu. Thiệu thừa hư lai tập, hà
dĩ đương chi?" Thao viết: "Phi
dã. Bị nái nhân kiệt dã, kim
nhược bất kích, dãi kì vũ dục kí
thành. Cấp nan đồ hĩ. Viên
thiệu tuy cường, sự đa hoài
nghi bất quyết, hà túc ưu hò!"
Chánh nghị gian, quách gia tự
ngoại nhi nhập. Thao vấn viết:
"Ngô dục đồng chinh lưu bị, nại
hữu viên thiệu chi ưu, như hò?"
Gia viết: "Thiệu tính trì nhi đa
nghi, kì mưu sĩ các tương đồ kí,
bất túc ưu dã. Lưu bị tân chinh
quân binh, chúng tâm vị phục,
thừa tương dẫn binh đồng
chinh, nhất chiến khả định hĩ."
Thao đại hỉ viết: "Chánh hợp
ngô ý." Toại khởi nhị thập vạn
đại quân, phân binh ngũ lộ hạ
từ châu. Tế tác tham tri, báo
nhập từ châu. Tôn kiền tiên
vãng hạ bi báo tri quan công,
tùy chí tiểu phái báo tri huyền
đức, huyền đức dữ tôn kiền kế
nghi viết: "Thủ tất cầu cứu vu
viên thiệu, phương khả giải
nguy." Vu thị huyền đức tu thư
nhất phong, khiến tôn kiền chí
hà bắc. Kiền nái tiên kiến diền
phong, cụ ngôn kì sự, cầu kì
dẫn tiến. Phong túc dẫn tôn
kiền nhập kiến thiệu, trình
thượng thư tín. Chỉ kiến thiệu
hình dung tiều tuy, y quan bất
chinh. Phong viết: "Kim nhật
chúa công hà cố nhu thủ?"

địch. Vả lại Viên Thiệu đóng quân
ở Quan Độ, thường có ý dòm ngó
Hứa Đô. Nếu ta đánh Lưu Bị, Bị
tất nhiên sẽ cầu cứu Viên Thiệu,
Thiệu sẽ nhân dịp kinh đô bỏ
trống, đem quân đến đánh úp thì
làm thế nào? Thao nói: - Lưu Bị
là kẻ hào kiệt, nếu không đánh
ngay, đợi nó thành vây cánh rồi,
thì khó lòng trị nổi. Viên Thiệu
dẫu bây giờ thế mạnh, nhưng làm
việc hay hổ nghi rụt rè, không
đáng sợ. Trong khi đang bàn
luận, Quách Gia ở ngoài vào.
Thao hỏi: - Ta muốn sang đánh
Lưu Bị, lại sợ Viên Thiệu thì làm
thế nào? Gia nói: - Thiệu tính
chậm chạp mà lại đa nghi; bọn
mưu sĩ ghen ghét lẫn nhau, có lo
ngai gì. Lưu Bị mới sửa sang
quân bị, lòng người chưa phục,
bây giờ thừa tướng cứ đem binh
sang đánh, chỉ một trận là xong.
Thao mừng lắm: - Chính hợp ý ta
lắm! Rồi khởi hai mươi vạn quân
chia làm năm đường đi đánh Từ
Châu. Quân do thám về Từ Châu
báo tin. Tôn Càn trước hết đến
Hạ Phì. Huyền Đức bàn với Tôn
Càn: - Ta phải đến Viên Thiệu
cầu cứu mới giải thoát được nguy
này. Liền viết một phong thư sai
Tôn Càn đến Hà Bắc. Càn đến
gặp Điền Phong trước, nói rõ tình
đầu, nhờ tiền dẫn hộ. Phong dẫn
Càn vào yết kiến Viên Thiệu,
dâng thư. Phong thấy Viên Thiệu
hình dong tiều tụy, áo mũ xốc
xéch bèn hỏi: - Hôm nay chúa
công làm sao thế? Thiệu nói: - Ta

feng yue : " zhǔ gong hé chu
cǐ yán ? " shào yue : " wú
sheng wǔ zì , wéi zuì yòu
zhě jí kuài wú yì ; jin huàn jiè
chuang , mìng yǐ chuí jué .
wú yǒu hé xìn gèng lùn ta
shì hu ? " feng yue : " jin cáo
cào dong zheng liú xuán dé ,
xǔ chang kōng xū , ruò yǐ yì
bing chéng xū ér rù , shàng
kě yǐ bǎo tian zì , xià kě yǐ jiù
wàn míν . cǐ bù yì de zhī jí
huì yě , wéi míng gong cái
zhi . " shào yue : " wú yì zhī
cǐ zuì hǎo , nài wǒ xìn zhong
huāng hu , kǒng yǒu bù lì . "
feng yue : " hé huāng hu zhī
yǒu ? " shào yue : " wǔ zì
zhong wéi cǐ zì sheng de zuì
yì , tǎng yǒu shu yú , wú
mìng xiù yǐ . " suì jué yì bù
kěn fa bīng , nǎi wéi sun gan
yue : " rǔ huí jiàn xuán dé ,
kě yán qí gù . tǎng yǒu bù rú
yì , kě lái xiāng tóu , wú zì
yǒu xiāng zhù zhī chǔ . " tián
feng yǐ zhàng jí dì yue : " zao
cǐ nán yù zhì shí , nǎi yǐ ying
ér zhì bìng , shi cǐ jí huì ! dà
shì qù yǐ , kě tòng xí zai ! "
dié zú cháng tàn ér chu .

引进。丰即引孙乾入见绍，呈上书信。只见绍形容憔悴，衣冠不整。丰曰：“今日主公何故如此？”绍曰：“我将死矣！”丰曰：“主公何出此言？”绍曰：“吾生五子，惟最幼者极快吾意；今患疥疮，命已垂绝。吾有何心更论他事乎？”丰曰：“今曹操东征刘玄德，许昌空虚，若以义兵乘虚而入，上可以保天子，下可以救万民。此不易得之机会也，惟明公裁之。”绍曰：“吾亦知此最好，奈我心中恍惚，恐有不利。”丰曰：“何恍惚之有？”绍曰：“五子中惟此子生得最异，倘有疏虞，吾命休矣。”遂决意不肯发兵，乃谓孙乾曰：“汝回见玄德，可言其故。倘有不如意，可来相投，吾自有相助之处。”田丰以杖击地曰：“遭此难遇之时，乃以婴儿之病，失此机会！大事去矣

Thiệu viết: "Ngã tương tử hĩ!" Phong viết: "Chúa công hà xuất thủ ngõ?" Thiệu viết: "Ngô sinh ngũ tử, duy tối áu già cực khoái ngô ý; kim hoạn giới sang, mệnh dĩ thùy tuyệt. Ngô hữu hà tâm canh luận tha sự hò?" Phong viết: "Kim tào thao đồng chinh lưu huyền đức, hứa xương không hư, nhược dĩ nghĩa binh thừa hư nhi nhập, thượng khả dĩ bảo thiên tử, hạ khả dĩ cứu vạn dân. Thủ bất địch đắc chi cơ hội dã, duy minh công tài chí." Thiệu viết: "Ngô diệc tri thủ tối hảo, nại ngã tâm trung hoảng hốt, khủng hữu bất lợi." Phong viết: "Hà hoảng hốt chi hữu?" Thiệu viết: "Ngũ tử trung duy thủ tử sinh đắc tối dĩ, thảng hữu sơ ngu, ngô mệnh hữu hĩ." Toại quyết ý bất khẳng phát binh, nãi vị tôn kiền viết: "Nhữ hồi kiền huyền đức, khả ngôn kì cổ. Thảng hữu bất như ý, khả lai tương đầu, ngô tự hữu tương trợ chí xử." Điền phong dĩ trưng kích địa viết: "Tao thủ nan ngộ chí thời, nãi dĩ anh nhi chí bệnh, thất thủ cơ hội! Đại sự khứ hĩ, khả thống tích tai!" Địệt túc trường thán nhi xuất.

sắp chết đây! Phong ngạc nhiên quá hỏi: - Sao chúa công lại nói thế! Thiệu nói: - Ta sinh được năm con, duy có thằng út là vừa ý ta! Nay bị ghẻ lở sắp chết, ta còn bụng nào nghĩ đến việc khác nữa? Phong nói: - Nay Tào Tháo sang đông đánh Lưu Bị, Hứa Xương bỏ không, nếu ta cắt ngay nghĩa binh, thừa cơ tiến vào, trên giúp thiên tử, dưới giúp muôn dân, đó là cơ hội không mấy khi gặp. Xin minh công xét cho. Thiệu nói: - Ta cũng biết thế là hay, nhưng trong bụng đương bối rối thế này, sợ đi có điều bất lợi chăng? Phong nói: - Việc gì mà bối rối? Thiệu nói: - Trong năm thằng con, chỉ có thằng này là kỳ khôi hơn cả, nếu có điều gì, ta cũng chết mất. Thiệu nhất quyết không cắt quân và bảo Tôn Càn: - Người về gặp Huyền Đức nói rõ duyên cớ như thế. Nhỡ ra có điều gì không được như ý, cứ lại đây, ta sẽ giúp cho. Điền Phong lấy gậy đập xuống đất và nói: - Gặp được dịp may mắn thế này, lại lấy nê đứa trẻ ốm, bỏ mắt cơ hội, khá tiếc lắm thay!

，可痛惜哉！”跌足长叹而出。

5 sun gan jiàn shào bù kěn fa
bing , zhī de xìng yè huí xiǎo
pèi jiàn xuán dé , jù shuo cǐ
shì . xuán dé dà jīng yue : " sì
cǐ rú zhī nài hé ? " zhang
fei yue : " xiong cháng wù
you . cáo bing yuǎn lái , bì
rán kùn fá ; chéng qí chu zhì
, xian qù jié zhài , kě pò cáo
cào . " xuán dé yue : " sù yǐ
rǔ wèi yǐ yǒng fu ēr . qíān
zhě zhuo liú dài shí , pō
néng yòng jì ; jìn xiān cǐ cè ,
yì zhōng bing fā . " nǎi cóng
qí yán , fēn bīng jié zhài .

孙乾见绍不肯发兵，只得星夜回小沛见玄德，具说此事。玄德大惊曰：“似此如之奈何？”张飞曰：“兄长勿忧。曹兵远来，必然困乏；乘其初至，先去劫寨，可破曹操。”玄德曰：“素以汝为一勇夫耳。前者捉刘岱时，颇能用计；今献此策，亦中兵法。”乃从其言，分兵劫寨。

6 qiě shuo cáo cáo yīn jun
wǎng xiǎo pèi lái . zhèng
háng jiān , kuáng feng zòu
zhì , hu tīng yī shēng xiǎng
liàng , jiāng yī miàn yá qí
chui zhé . cáo biàn lìng jun
bing qiè zhù , jù zhòng móu
shì wèn jí xiong . xún yù yue
: " feng cóng hé fang lái ?
chui zhé shèn yán sè qí ? "
cáo yue : " feng zì dōng nán
fang lái , chui zhé jiǎo shàng
yá qí , qí nǎi qīng hóng èr sè
." yù yue : " bù zhǔ bié shì ,
jin yè liú bēi bì lái jié zhài . "
cáo diǎn tóu . hu máo ? rù

且说曹操引军往小沛来。正行间，狂风骤至，忽听一声响亮，将一面牙旗吹折。操便令军兵且住，聚众谋士问吉凶。荀彧曰：“风从何方来？吹折甚颜色旗？”操曰：“风自东南方来，吹折角上牙旗，旗乃青红二色。”彧曰：“不主别事，今夜刘备必

Tôn kiền kiến thiêu bắt khắng phát binh, chỉ đắc tinh dạ hồi tiểu phái kiến huyền đức, cụ thuyết thử sự. Huyền đức đại kinh viết: "Tự thủ như chí nại hè?" Trương phi viết: "Huynh trưởng vật ưu. Tào binh viễn lai, tất nhiên khốn pháp; thừa kỉ sơ chí, tiên khứ kiếp trại, khả phá tào thao." Huyền đức viết: "Tố dĩ nhữ vi nhất dũng phu nhĩ. Tiền già tróc lưu đại thời, pha năng dụng kế; kim hiến thử sách, diệc trung binh pháp." Nãi tòng kì ngôn, phân binh kiếp trại.

Tôn Càn thấy Viên Thiệu không chịu cất quân, vội vàng về ngay Tiểu Báu trình với Huyền Đức. Huyền Đức sợ lắm, nói: - Như thế thì làm thế nào? Trương Phi nói: - Huynh trưởng chờ lo. Quân Tào đi đường xa, tất nhiên mỏi mệt. Ta nhân lúc mới đến, đi cướp trại ngay làm gì không phá tan được. Huyền Đức nói: - Ta vẫn tưởng em chỉ là một dũng phu, nhưng ngày nọ bắt Lưu Đại, đã biết dùng mèo; nay bày kế này cũng hợp binh pháp. Bèn nghe lời Trương Phi, chia quân đi cướp trại.

Thả thuyết tào thao dẫn quân vãng tiểu phái lai. Chánh hành gian, cuồng phong sập chí, hốt thính nhất thanh hưởng lượng, tương nhất diện nha kì xuy chiết. Thao tiện lệnh quân binh thả trụ, tụ chúng mưu sĩ vấn cát hung. Tuân úc viết: "Phong tòng hà phương lai? Xuy chiết thậm nhan sắc kí?" Thao viết: "Phong tự đồng nam phương lai, xuy chiết giác thượng nha kì, kì nãi thanh hồng nhị sắc." Úc viết: "Bất chủ biệt sự, kim dạ lưu bị tất lai kiếp trại." Thao diêm đầu. Hốt mao giới nhập

Tào Tháo vừa đem quân đến Tiểu Báu. Lúc đang đi đường, bỗng có cơn đông nổi lên, chợt nghe đánh àm một tiếng, một lá nha kỳ bị gãy. Tháo truyền lệnh cho quân sĩ dừng lại, rồi họp các mưu sĩ hỏi điều làm sao. Tuân Úc hỏi: - Gió từ phương nào đến? Lá cờ gãy sắc gì? Tháo nói: - Gió từ mé đông nam lại, thổi gãy một lá nha kỳ, sắc cờ vừa xanh vừa đỏ. Úc tính một lát rồi thưa: - Đêm nay tất Lưu Bị đến cướp trại. Tháo gật đầu, chợt có Mao Giới vào trình: - Vừa rồi gió đông nam thổi gãy lá nha kỳ xanh

jìan yue : " fāng cái dōng nán
fēng qǐ , chuī zhé qīng hóng
yá qí yí miàn . zhǔ gōng yǐ
wèi zhǔ hé jí xiong ? " cǎo
yue : " gōng yì ruò hé ? "
máo ? yue : " yú yì yǐ wèi jìn
yè bì zhǔ yǒu rén lái jié zhài .
" hòu rén yǒu shì tàn yue : "
yù jie dì zhòu shì gu qióng ,
quán zhàng fēn bīng jié zhài
gōng . zhēng nài yá qí zhé
yǒu zhào , lǎo tian hé gù
zòng jian xióng ? " cǎo yue :
" tian bào yìng wǒ , dang jí
fáng zhì . " sui fēn bīng lè duì
, zhi liù yì duì xiàng qián xu
zhā yíng zhài , yú zhòng ba
miàn mái fú .

7 shì yè yuè sè wéi míng .
xuán dé zài zuǒ , zhāng fei
zài yòu , fēn bīng liǎng duì
jìn fa ; zhī liù sun gan shǒu
xiǎo pèi . qǐe shuo zhāng fei
zì yǐ wèi de jì , lǐng qīng qí
zài qián , tú rù cáo zhài , dàn
jiàn líng líng luò luò , wú duo
rénnǚ , sì bian huǒ guāng
dà qǐ , hǎn shèng qí jǔ . fei
zhī zhòng jì , jí chu zhài wài .
zhèng dōng zhāng liáo ,
zhèng xī xǔ chū , zhèng nán
yú jìn , zhèng běi lǐ diǎn ,
dong nán xú ? , xi nán lè jìn ,
dong běi xià hóu dun , xi běi
xià hóu yuan , ba chǔ jun mǎ

来劫寨。”操点头。忽毛玠入见曰：“方才东南风起，吹折青红牙旗一面。主公以为主何吉凶？”操曰：“公意若何？”毛玠曰：“愚意以为今夜必主有人来劫寨。”后人有诗叹曰：“吁嗟帝胄势孤穷，全仗分兵劫寨功。争奈牙旗折有兆，老天何故纵奸雄？”操曰：“天报应我，当即防之。”遂分兵九队，只留一队向前虚扎营寨，余众八面埋伏。

是夜月色微明。玄德在左，张飞在右，分兵两队进发；只留孙乾守小沛。且说张飞自以为得计，领轻骑在前，突入操寨，但见零零落落，无多人马，四边火光大起，喊声齐举。飞知中计，急出寨外。正东张辽、正西许褚、正南于禁、正北李典、东南徐晃、西南乐进，东北夏

Kiến viết: "Phương tài đông nam phong khởi, xuy chiết thanh hồng nha kì nhất diện. Chúa công dĩ vi chủ hả cát hung?" Thao viết: "Công ý nhược hả?" Mao giới viết: "Nguy dĩ vi kim dạ tất chủ hữu nhân lai kiếp trại." Hậu nhân hữu thi thán viết: "Hu ta đế trụ thế cô cùng, toàn trượng phân binh kiếp trại công. Tranh nại nha kì chiết hữu triệu, lão thiên hả có túng gian hùng?" Thao viết: "Thiên báo ứng ngã, đương túc phòng chi." Toại phân binh cửu đội, chỉ lưu nhất đội hướng tiền hứa trát doanh trại, dư chúng bát diện mai phục.

đỏ, chúa công bảo là điềm lành hay dữ? Tháo không nói, hỏi: - Ông nghĩ thế nào? Mao Giới thưa: - Tôi thiệt nghĩ đêm nay tất có người đến cướp trại. Có thơ rằng: Ngán cho thế Hán đã cô cùng! Cướp trại còn mong một chút công, Cờ gãy báo điềm cho biết trước, Trời già sao tựa đưa gian hung? Tháo nói: - Điềm trời đã báo trước, ta nên đề phòng cẩn thận. Bèn chia quân làm chín đội, chỉ để một đội đi lên trước, lập trại bở trống, còn tám mặt thì chia quân mai phục.

Đêm hôm ấy, trăng sáng lờ mờ,
Huyền Đức bên tả, Trương Phi
bên hữu, chia quân làm hai đội
kéo đến, chỉ để một mình Tôn
Càn giữ Tiểu Bá. Trương Phi tự
lấy làm đắc kế, lĩnh quân khinh kỵ
đi trước, xông ngay vào trại Tào
Tháo, chỉ thấy lơ thơ quân mã,
bốn mặt lửa cháy sáng rực, tiếng
reo rầm rĩ. Phi biết là trúng kế, vội
vàng chạy ra thì đông Trương
Liêu, tây Hứa Chủ, nam Vu Cầm,
bắc Lý Điển, đông nam Từ
Hoảng, tây nam Nhạc Tiến, đông
bắc Hạ Hầu Đôn, tây bắc Hạ Hầu
Uyên, quân mã tám mặt đánh
dồn lại. Trương Phi xông bên nọ

sha lái . zhang fei zuǒ chong
yòu tú , qián zhe hòu dang ;
suǒ lǐng jun bing yuán shí
cáo cào shǒu xià jiù jun , jiàn
shì shì yǐ jí , jìn jie tóu jiàng
qù liǎo . fei zhèng sha xiān ,
féng zhe xú ? dà sha yí zhèn
, hòu miàn lè jìn gǎn dào . fei
sha tiáo xiě lù tú wéi ér zǒu ,
zhì yǒu shù shí qí gen dìng .
yù huán xiǎo pèi , qù lù yī
duàn , yù tóu xú zhōu , xià
péi , yòu kǒng cáo jun jié zhù
; xún sī wú lù , zhì de wàng
máng dàng shān ér qù .

侯惇、西北夏侯渊，八处军马杀来。张飞左冲右突，前遮后挡；所领军兵原是曹操手下旧军，见事势已急，尽皆投降去了。飞正杀间，逢着徐晃大杀一阵，后面乐进赶到。飞杀条血路突围而走，只有数十骑跟定。欲还小沛，去路已断，欲投徐州、下邳，又恐曹军截住；寻思无路，只得望芒砀山而去。

8 què shuo xuán dé yǐn jun jié
zhài , jiāng jìn zhài mén , hu
rán hǎn shēng dà zhèn , hòu
miàn chōng chu yí jun , xiān
jié qù liǎo yì bàn rén mǎ . xià
hóu dun yòu dào . xuán dé
tú wéi ér zǒu , xià hóu yuán
yòu cóng hòu gǎn lái . xuán
dé huí gù , zhǐ yǒu san shí
yú qí gen suí ; jí yù ben huán
xiǎo pèi , zǎo wàng jiàn xiǎo
pèi chéng zhōng huǒ qǐ , zhí
de qì liǎo xiǎo pèi ; yù tóu xú
zhōu , xià pèi , yòu jiàn cáo
jun mǎn shān sai yě , jié zhù
qù lù . xuán dé zì si wú lù kě
gui , xiǎng : " yuán shào yǒu
yán , ? tǎng bù rú yì , kě lái
xiāng tóu ? , jin bù ruò zàn
wǎng yí qí , bié zuò liáng tú .

却说玄德引军劫寨，将近寨门，忽然喊声大震，后面冲出一军，先截去了一半人马。夏侯惇又到。玄德突围而走，夏侯渊又从后赶来。玄德回顾，止有三十余骑跟随；急欲奔还小沛，早望见小沛城中火起，只得弃了小沛；欲投徐州、下邳，又见曹军漫山塞野，截住去路。玄德自思无路可归，想：“袁绍有言，‘倘不如

Trương phi tả trùng hữu đột, tiền già hậu đương; sở lính quân binh nguyên thị tào thao thủ hạ cựu quân, kiến sự thế dĩ cấp, tần giai đầu hàng khứ liễu. Phi chánh sát gian, phùng trú từ hoảng đại sát nhất trận, hậu diện nhạc tiến cản đáo. Phi sát điêu huyết lộ đột vi nhi tẩu, chỉ hữu số thập kỷ cân định. Dục hoàn tiêu phái, khứ lộ dĩ đoạn, dục đầu từ châu, hạ bi, hựu khủng tào quân tiệt trù; tầm tư vô lộ, chỉ đắc vọng mang nǎng sơn nhì khứ.

xác bên kia, che đằng trước đỡ đằng sau. Quân Trương Phi vốn là thủ hạ cũ của Tào Tháo, thấy thế đã nguy, đầu hàng Tháo hết. Khi đang xung đột gặp ngay Từ Hoảng. Phi đánh nhau với Hoảng, đằng sau Nhạc Tiến lại kéo đến. Phi đánh riết mở một đường máu, chỉ còn có vài mươi tên kỵ mã đi theo. Phi muốn về Tiêu Bá, nhưng đường đi nghẽn mắt rồi. Muốn sang Từ Châu hay Hạ Phì, lại sợ quân Tào chặn đường. Nghĩ mãi không biết đi đằng nào, phải chạy về phía núi Mang Đặng.

Khước thuyết huyền đức dẫn quân kiếp trại, tương cận trại môn, hốt nhiên hảm thanh đại chán, hậu diện trùng xuất nhất quân, tiên tiệt khứ liễu nhất bán nhân mã. Hạ Hầu Đôn hựu đáo. Huyền đức đột vi nhi tẩu, hạ Hầu uyên hựu tòng hậu cản lai. Huyền đức hồi cố, chỉ hữu tam thập dư kỵ cân túy; cấp dục bôn hoàn tiêu phái, tảo vọng kiến tiểu phái thành trung hỏa khởi, chỉ đắc khí liễu tiểu phái; dục đầu từ châu, hạ bi, hựu kiến tào quân mạn sơn tắc dã, tiệt trù khứ lộ. Huyền đức tự tư vô lộ khả quy, tưởng: "Viên thiệu hữu ngôn, 'Thảng Bát Như Ý, Khà Lai Tương Đầu', kim bát nhược tạm vắng y tê,

Còn Huyền Đức cũng dẫn quân đến cướp trại Tào, khi gần đến cửa trại, nghe thấy tiếng reo, sau trại có một toán quân xông ra, chẹn ngay mắt một nửa quân mã. Hạ Hầu Đôn lại kéo quân đến. Huyền Đức vội vàng chạy ra, Hạ Hầu Uyên từ đằng sau đuổi lại. Huyền Đức ngoảnh lại, chỉ thấy có hơn ba mươi tên kỵ mã chạy theo. Muốn chạy về Tiêu Bá; muốn về Từ Châu, Hạ Phì, lại thấy quân Tào khắp núi đầy đồng nghẽn cả đường đi. Huyền Đức không còn đường nào về, bụng nghĩ: - Viên Thiệu trước đó có dặn ngô sau này có điều gì bất như ý thì sang đó mà nương tựa. Hay là nay ta hãy chạy sang đấy, tạm làm chỗ nương thân, rồi sẽ

" suì wàng qing zhōu lù ér
zǒu , zhèng féng lǐ diǎn lán
zhù . xuán dé pǐ mǎ luò
huang wàng bēi ér táo , lǐ
diǎn lǔ jiāng cóng qí qù liào .

意，可来相投’，今不若暂往依栖，别作良图。”遂望青州路而走，正逢李典拦住。玄德匹马落荒望北而逃，李典携将从骑去了。

9 qiě shuo xuán dé pǐ mǎ tóu
qīng zhōu , rì xíng sān bǎi lǐ ,
ben zhì qīng zhōu chéng xià
jiào mén . mén lì wèn liǎo
xìng míng , lái bào cì shǐ . cì
shǐ nǎi yuán shào cháng zì
yuán tán . tán sù jìng xuán
dé , wén zhī pǐ mǎ dào lái , jí
biàn kai mén xiāng yíng , jie
rù gōng xiè , xì wèn qí gù .
xuán dé bēi yán bìng bài
xiāng tóu zhì yì . tán nǎi liù
xuán dé yú guǎn yì zhōng
zhù xià , fa shu bào fù yuán
shào ; yì miàn cha běn zhōu
rénnǎ , hù sòng xuán dé .
zhì píng yuán jiè kǒu , yuán
shào qín zì yǐn zhòng chū yè
jùn san shí lǐ yíng jie xuán dé .
xuán dé bài xiè , shào
máng dá lǐ yue : " zuó wèi
xiǎo ér bào bìng , yǒu shī jiù
yuán , yú xìn yàng yàng bù
an . jìn xìng de xiāng jiàn ,
dà wèi píng sheng kě xiāng
zhì sī . " xuán dé yue : " gu
qióng liú bèi , jiǔ yù tóu yú
mén xià , nài jí yuán wèi yù .
jin wèi cáo cáo suǒ gong , qí
zi ju xiàn , xiāng jiāng jun
róng nà sì fang zhì shì , gù

且说玄德匹马投青州，日行三百里，奔至青州城下叫门。门吏问了姓名，来报刺史。刺史乃袁绍长子袁谭。谭素敬玄德，闻知匹马到来，即便开门相迎，接入公廨，细问其故。玄德备言兵败相投之意。谭乃留玄德于馆驿中住下，发书报父袁绍；一面差本州人马，护送玄德。至平原界口，袁绍亲自引众出邺郡三十里迎接玄德。玄德拜谢，绍忙答礼曰：“昨为小儿抱病，有失救援，于心怏怏不安。今幸得相见，大慰平生渴想之思。”玄德曰：“孤穷刘备，久欲投于门下，奈机缘未遇。今

bíet tác lương đồ." Toại vọng thanh châu lộ nhi tàu, chánh phùng lý điển lan trụ. Huyền đức thất mã lạc hoang vọng bắc nhi đào, lý điển lỗ tương tòng ky khú liễu.

liệu kể khác về sau. Nói rồi quay ngựa chạy về Thanh Châu. Dương đi lại gặp Lý Điển chặn đường, Huyền Đức một mình một ngựa lạc lõng chạy về phía bắc, những tên kỵ mã đi theo, đều bị Lý Điển bắt mất cả.

Thả thuyết huyền đức thất mã đầu thanh châu, nhật hành tam bách lí, bôn chí thanh châu thành hạ khiếu môn. Môn lại vẫn liễu tính danh, lai báo thứ sử. Thứ sử nãi viên thiệu trưởng tử viên đâm. Đàm tố kính huyền đức, văn tri thất mã đáo lai, tức tiện khai môn tương nghênh, tiếp nhập công giải, tế vẫn kỉ cố. Huyền đức bị ngôn binh bại tướng đầu chi ý. Đàm nãi lưu huyền đức vu quán dịch trung trụ hạ, phát thư báo phụ viên thiệu; nhất diện sai bốn châu nhân mã, hộ tống huyền đức. Chí bình nguyên giới khẩu, viên thiệu thân tự dẫn chúng xuất nghiệp quận tam thập lít nghênh tiếp huyền đức. Huyền đức bái tạ, thiệu mang đáp lễ viết: "TẠC VI TIỀU NHÌ BAO BỆNH, HỮU THẤT CỨU VIÊN, VU TÂM ƯỞNG ƯỞNG BẤT AN. KIM HẠNH ĐẮC TƯƠNG KIẾN, ĐẠI ÚY BÌNH SINH KHÁT TƯỞNG CHI TỰ." huyền đức viết: "CÔ CÙNG LƯU BỊ, CỨU DỤC ĐẦU VU MÔN HẠ, NẠI CƠ DUYÊN VỊ NGỘ. KIM VI TÀO THAO SỞ CÔNG, THÊ TỬ CÂU HẨM, TƯỞNG TƯỞNG QUÂN DUNG NẠP TỨ

Lưu Bị một mình một ngựa, đi ba trăm dặm tới Thanh Châu, đến dưới thành gọi cửa. Quân canh hỏi tên họ, rồi vào báo với thứ sử. Thứ sử là con cả Viên Thiệu, tên là Viên Đàm. Đàm vốn kính phục Huyền Đức, nghe thấy Huyền Đức một mình cưỡi ngựa đến, vội vàng mở cửa ra đón, mời vào công đường, hỏi rõ duyên cớ. Huyền Đức kể hết sự tình. Đàm mời Huyền Đức nghỉ trong nhà khách, rồi viết thư báo cho bố biết, một mặt sai quân mã hộ tống Huyền Đức đến Bình Nguyên. Viên Thiệu tự đem quân ra khỏi Nghiệp Quận ba mươi dặm đón rước, Huyền Đức lạy tạ, Thiệu vội vàng đáp lễ, nói: - Bữa nọ vì đứa trẻ sài ghẻ, không đến cứu viện được, trong bụng rất là áy náy không yên. Nay may được gặp nhau, thực là được thỏa lòng ái mộ bấy nay. Huyền Đức nói: - Bị nay cô cùng, vẫn muốn nương nhờ dưới cửa ngài, nhưng chưa gặp được cơ hội nào. Nay bị Tào Tháo đến đánh, vợ con đều bị thất lạc, nghĩ rằng tướng quân rộng lượng dung nạp kẻ sĩ bốn phương, cho nên cũng chẳng

bù bì xiù cán , jìng lái xiāng
tóu . wàng qǐ shou lù . shí
dang tú bào . " shào dà xǐ ,
xiāng dài shèn hòu , tòng ju
jì zhōu . qí shuo cáo cào
dang yè qū liǎo xiǎo pèi , suí
jí jìn bing gong xú zhōu . mí
zhú , jiǎn yong shǒu bǎ bù
zhù , zhì de qì chéng ér zǒu .
chén dēng xiàn liǎo xú zhōu .
cáo cào dà jun rù chéng ,
an míng yǐ bì , suí huàn zhòng
móu shì yì qū xià péi . xún
yù yue : " yún cháng bǎo hù
xuán dé qí xiǎo , sī shǒu cǐ
chéng . ruò bù sù qū . kǒng
wèi yuán shào suǒ qiè . "
cào yue : " wú sù ài yún
cháng wǔ yì rén cái , yù de
zhì yǐ wèi jǐ yòng , bù ruò lìng
rénn shuo zhì shǐ jiàng . " guo
jia yue : " yún cháng yì qì
shen zhòng , bì bù kěn jiàng .
ruò shǐ rénn shuo zhì , kǒng
bèi qí hài . " zhàng xià yí rén
chu yue : " mǒu yǔ guan
gong yǒu yì miàn zhì jiao ,
yuàn wǎng shuo zhì . "
zhòng shì zhì , nǎi zhāng liáo
yě . chéng yù yue : " wén
yuǎn suí yǔ yún cháng yǒu
jiù , wú guan cǐ rén , fei kě yǐ
yán cí shuo yě . mǒu yǒu yì jí ,
shǐ cǐ rén jìn tuì wú lù , rán
hòu yòng wén yuǎn shuo zhì ,
bǐ bì guī chéng xiāng yǐ . "
zhèng shì : zhěng bèi wo
gong shè měng hǔ , an pái
xiāng ēr diào áo yú . wèi zhì
qí jì ruò hé , qíe ting xià wén

为曹操所攻，妻子俱陷，想将军容纳四方之士，故不避羞慚，径来相投。望乞收录。誓当图报。”绍大喜，相待甚厚，同居冀州。且说曹操当夜取了小沛，随即进兵攻徐州。糜竺、简雍守把不住，只得弃城而走。陈登献了徐州。曹操大军入城，安民已毕，随唤众谋士议取下邳。荀彧曰：“云长保护玄德妻小，死守此城。若不速取，恐为袁绍所窃。”操曰：“吾素爱云长武艺人材，欲得之以为己用，不若令人说之使降。”郭嘉曰：“云长义气深重，必不肯降。若使人说之，恐被其害。”帐下一人出曰：“某与关公有一面之交，愿往说之。”众视之，乃张辽也。程昱曰：“文远虽与云长有旧，吾观此人，非可以言词说也。某有一计，使此人进退无路，然后用文远说之，彼必归丞

phương chi sĩ, có bắt tị tu tàm, kính lai tương đầu. Vọng khát thu lục. Thệ đương đồ báo." thiệu đại hỉ, tương đãi thậm hậu, đồng cư kí châu. Thả thuyết tào thao đương dạ thủ liễu tiều phái, tùy túc tiến binh công từ châu. Mi trúc, giản ung thủ bả bắt trụ, chỉ đắc khí thành nhi tâu. Trần đăng hiến liễu từ châu. Tào thao đại quân nhập thành, an dân dĩ tất, tùy hoán chúng mưu sĩ nghị thủ hạ bi. Tuân úc viết: "Vân trường bảo hộ huyền đức thê tiều, tử thủ thủ thành. Nhược bất tốc thủ. Khủng vi viên thiệu sở thiết." thao viết: "Ngô tố ái vân trường võ nghệ nhân tài, dục đắc chí dĩ vi kỹ dụng, bất nhược lệnh nhân thuyết chí sử hàng." quách gia viết: "Vân trường nghĩa khí thâm trọng, tất bất khẳng hàng. Nhược sử nhân thuyết chí, khủng bị kì hại." trưởng hạ nhất nhân xuất viết: "Mỗ dữ quan công hữu nhất diện chí giao, nguyện vãng thuyết chí." chúng thị chí, nãi trương liêu dã. Trinh dục viết: "Vân viễn tuy dữ vân trường hữu cựu, ngô quan thủ nhân, phi khả dĩ ngôn từ thuyết dã. Mỗ hữu nhất kế, sử thủ nhân tiền thối vô lộ, nhiên hậu dụng vân viễn thuyết chí, bỉ tất quy thừa tương hỉ." chánh thị: chỉnh bị oa cung xạ mãnh hổ, an bài hương nhí điếu ngao ngư. Vị tri kí kế nhược hà, thả thính hạ

ngại thận thùng, xin đến nương nhở, mong tướng quân thu dụng, thế nào tôi cũng xin có ngày báo đáp lại. Thiệu mừng lấm, khoản đãi rất hậu, rồi mời về Ký Châu. Tào Tháo đương đêm lấy được thành Tiểu Bái, liền cho tiến quân ngay đi đánh Từ Châu. My Chúc và Giản Ung giữ thành không nổi, đành bỏ thành chạy trốn. Trần Đăng dâng ngay Từ Châu. Tào kéo quân vào thành phủ dụ dân chúng, rồi gọi các mưu sĩ bàn mưu lấy Hạ Phì. Tuân Úc nói: - Vân Trường trông nom vợ con Huyền Đức, tất cố chết giữ thành. Ta không lấy ngay, e sẽ bị Viên Thiệu cướp mất. Tháo nói: - Ta vẫn mến tài võ nghệ của Vân Trường, chỉ mong được hắn về với ta. Sao bằng hãy cho người dụ hắn quy hàng. Quách Gia nói: - Vân Trường là người nghĩa khí, chắc không chịu hàng, sai người đến dụ không khéo bị hại. Dưới trường có một người bước ra nói: - Tôi cùng Quan Vũ có hơi quen nhau, xin đi dụ. Các tướng ngoảnh lại xem ai, thì là Trương Liêu. Trình Dục nói: - Văn Viễn tuy quen Vân Trường, nhưng tôi e người ấy không phải lấy lời mà dụ được. Tôi có một kế làm cho Vân Trường tiến lui không còn đường nào, bấy giờ Văn Viễn hãy đến dụ, Vân Trường tất phải về với thừa tướng. Ấy là: Giương phòng nỏ cứng rình hùm dữ, Mắt săn mồi thơm giật cá ngao. Chưa biết mèo Trình Dục ra làm sao,

fēn jiě .

相矣。”正是：整备窝弓射猛虎，安排香饵钓鳌鱼。未知其计若何，且听下文分解。

văn phân giải.

xem đến hồi sau phân giải.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
025
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo chéng yù xiàn jì
yue : " yún cháng yǒu wàn
rén zhí dí , fei zhì móu bù
néng qǔ zhì . jin kě jí cha liú
bèi shǒu xià tóu jiàng zhī
bing , rù xià péi , jiàn guan
gong , zhì shuo shì táo huí
de , fú yú chéng zhōng wèi
nèi yìng ; què yǐn guan gong
chu zhàn , zhà bài yáng shu
, yòu rù ta chǔ , yǐ jīng bing
jié qí guī lù , rán hòu shuo
zhì kě yě . " cào ting qí móu
jí lìng xú zhōu jiàng bing shù
shí , jìng tóu xià péi lái jiàng
guan gong . guan gong yǐ
wèi jiù bing , liù ér bù yí .

3 cì rì , xià hóu dun wèi xian
feng , lǐng bing wǔ qian lái
nuò zhàn . guan gong bù
chu , dun jí shǐ rén yú chéng
xià rǔ mà . guan gong dà nù
, yǐn san qian rén mǎ chu
chéng , yǔ xià hóu dun jiao
zhàn . yue zhàn shí ? gé
, dun bo huí mǎ zǒu . guan
gong gǎn lái , dun qiè zhàn
qiè zǒu . guan gong yue gǎn
èr shí lǐ , kǒng xià péi yǒu

第二十五回
屯土山关公约三事
救白马曹操解重围

却说程昱献计曰：“云长有万人之敌，非智谋不能取之。今可即差刘备手下投降之兵，入下邳，见关公，只说是逃回的，伏于城中为内应；却引关公出战，诈败佯输，诱入他处，以精兵截其归路，然后说之可也。”操听其谋，即令徐州降兵数十，径投下邳来降关公。关公以为旧兵，留而不疑。

次日，夏侯惇为先锋，领兵五千来搦战。关公不出，惇即使人于城下辱骂。关公大怒，引三千人马出城，与夏侯惇交战。约战十馀合，惇拨回马走。关公赶来，惇且战且走。关公约赶二十里，恐下邳有失，

Đệ nhị thập ngũ hồi truân thồ
sơn quan công ước tam sự
cứu bạch mã tào thao giải
trọng vi

Khước thuyết trình dục hiến kế
viết: "Vân trường hữu vạn nhân
chi địch, phi trí mưu bất năng
thủ chi. Kim khẩ tức sai lưu bị
thủ hạ đầu hàng chi binh, nhập
hạ bi, kiến quan công, chỉ
thuyết thị đào hồi đích, phục vu
thành trung vi nội ứng; khước
dẫn quan công xuất chiến, trá
bại dương thâu, dụ nhập tha
xử, dĩ tinh binh tiệt kì quy lô,
nhiên hậu thuyết chi khả dã."
Thao thính kì mưu, túc lệnh từ
châu hàng binh sở thập, kính
đầu hạ bi lai hàng quan công.
Quan công dĩ vi cựu binh, lưu
nhì bất nghi.

HÒI 25 Đóng Thổ Sơn, Quan
Công giao ước ba việc; Cứu
Bạch Mã, Tào Tháo thoát khỏi
vòng vây

Trình Dục dâng kế rằng: - Vân
Trường sức địch muôn người, phi
dùng mưu trí không sao đánh nổi.
Nay nên sai một số quân của Lưu
Bị mới hàng vào Hạ Phì ra mắt
Quan Vũ, nói dối là trốn về được,
cho phục ở trong thành làm nội
ứng; rồi dù Quan Vũ ra đánh
nhau, ta giả cách thua chạy, dù
hắn ra nơi khác, đem tinh binh
chen hắn đường về, bấy giờ mới
có thể dụ hắn quy hàng. Tháo
theo kế ấy, cho ngay vài chục
hàng binh đến Hạ Phì vào hàng
Quan Công. Quan Công cho là
quân cũ, không hề nghĩ gì cả.

Hôm sau Hạ Hầu Đôn lĩnh năm
ngàn quân đến thách đánh.
Quan Công không ra. Đôn sai
quân ở dưới thành sỉ nhục mắng
nhiếc. Quan Công mới nổi giận
dẫn ba nghìn quân ra ngoài thành
giao chiến. Đánh được hơn mươi
hiệp, Hạ Hầu Đôn quay ngựa
chạy. Quan Công đuổi miệt, Đôn
vừa đánh vừa chạy. Quan Công
đuổi được độ hai mươi dặm, sơ
Hạ Phì không có ai giữ nổi, kéo

shī , tí bing biàn huí . zhi ting
de yí sheng pào xiāng , zuō
yǒu xú ? , yòu yǒu xǔ chǔ ,
liǎng duì jun jié zhù qù lù ,
guan gong duó lù ér zǒu ,
liǎng bian fú bing pái xià yìng
nǚ bǎi zhāng , jiàn rú fei
huáng . guan gong bù de
guò , lè bing zài huí , xú ? ,
xǔ chǔ jie zhù jiao zhàn .
guan gong fèn lì sha tuī èr
réni , yǐn jun yù huí xià péi ,
xià hóu dun yòu jié zhù qian
sha . gong zhàn zhì rì wǎn ,
wú lù kě guī , zhì de dào yí
zuò tǔ shān , yǐn bing tún yú
shan tóu , quán qiè shǎo xie .
cáo bing tuán tuán jiang tǔ
shan wéi zhù . guan gong yú
shan shàng yáo wàng xià péi
chéng zhōng huǒ guāng
chóng tiān , què shì nǎ zhà
jiàng bing zú tou kai chéng
mén , cáo cào zì tí dà jun
sha rù chéng zhong , zhì jiào
jǔ huǒ yǐ huò guan gong zhī
xin . guan gong jiàn xià péi
huǒ qǐ , xīn zhōng jīng huáng
, lián yè jǐ fan chong xià shan
lái , jie bēi luàn jiàn shè huí .

4 ái dào tian xiǎo , zài yù
zhěng dùn xià shan chong tú
, hu jiàn yi rén pǎo mǎ shàng
shan lái , shì zhī nǎi zhāng
liáo yě . guan gong yíng wèi
yue : " wén yuǎn yù lái xiāng
dí ye ? " liáo yue : " fei yě .
xiāng gù rén jiù rì zhì qíng ,
tè lái xiāng jiàn . " suì qì dao

提兵便回。只听得一声炮响，左有徐晃，右有许褚，两队军截住去路，关公夺路而走，两边伏兵排下硬弩百张，箭如飞蝗。关公不得过，勒兵再回，徐晃、许褚接住交战。关公奋力杀退二人，引军欲回下邳，夏侯惇又截住厮杀。公战至日晚，无路可归，只得到一座土山，引兵屯于山头，权且少歇。曹兵团团将土山围住。关公于山上遥望下邳城中火光冲天，却是那诈降兵卒偷开城门，曹操自提大军杀入城中，只教举火以惑关公之心。关公见下邳火起，心中惊惶，连夜几番冲下山来，皆被乱箭射回。

捱到天晓，再欲整顿下山冲突，忽见一人跑马上山来，视之乃张辽也。关公迎谓曰：“文远欲来相敌耶？”辽曰：“非也。想故人旧日之

tiện hồi. Chỉ thính đắc nhất thanh pháo hưởng, tả hữu từ hoảng, hữu hữu hứa trữ, lưỡng đội quân tiệt trụ khứ lộ, quan công đoạt lộ nhi tầu, lưỡng biên phục binh bài hạ ngạnh nỗ bách trương, tiễn như phi hoàng. Quan công bắt đắc quá, lặc binh tái hồi, từ hoảng, hứa trữ tiếp trụ giao chiến. Quan công phần lực sát thối nhị nhân, dẫn quân dục hồi hạ bi, hạ hầu đôn hựu tiệt trụ tư sát. Công chiến chí nhật vân, vô lộ khả quy, chỉ đắc đáo nhất tọa thổ sơn, dẫn binh truân vu sơn đầu, quyền thả thiều hiết. Tào binh đoàn đoàn tương thổ sơn vi trụ. Quan công vu sơn thương diêu vong hạ bi thành trung hỏa quang trùng thiên, khuốc thị na trú hàng binh tốt thâu khai thành môn, tào thao tự đê đại quân sát nhập thành trung, chỉ giáo cử hỏa dĩ hoặc quan công chi tâm. Quan công kiến hạ bi hỏa khởi, tâm trung kinh hoàng, liên dạ kỉ phiên trùng hạ sơn lai, gai bị loạn tiễn xạ hồi.

Nhai đáo thiên hiểu, tái dục chỉnh đốn hạ sơn xung đột, hốt kiến nhất nhân bào mã thượng sơn lai, thị chi nãi trương liêu dã. Quan công nghênh vị viết: "Văn viễn dục lai tương địch da?" Liêu viết: "Phi dã. Tưởng có nhân cựu nhật chi tình, đặc lai tương kiến." Toại khí đao hụ

quân trở về. Bỗng nghe một tiếng pháo nổ, bên tả có Từ Hoảng, bên hữu có Hứa Chử, hai đạo quân chặn ngang đường đi. Quan Công cứ cầm đầu chạy về, quân phục hai bên lại đổ ra, nỏ cúng trăm chiếc bắn tên như châu chấu. Quan Công không thể nào đi được, phải quay ngựa lại. Từ Hoảng, Hứa Chử lại đón đánh. Quan Công cố hết sức đánh lui hai người, đang định dẫn quân về Hạ Phì, Hạ Hầu Đôn lại đánh chặn lại. Quan Công đánh mãi đến chiều, không có đường về, phải lên quả núi đất đóng quân tạm nghỉ. Quân Tào kéo đến, l่าน lượt vây vòng quanh quả núi đất. Quan Công đứng trên ngọn núi, trông xa về Hạ Phì, thấy trong cửa thành lửa cháy ngùn ngụt. Đó là những quân trú hàng mở trộm cửa thành, Tào Tháo dẫn quân vào, rồi lại đốt lửa lên để làm cho Quan Công trông thấy rồi ruột. Quan Công thấy thành Hạ Phì lửa cháy, trong lòng lo sợ, đang đêm mẩy lần xông xuống núi đều bị tên bắn phải quay lại.

Đến sáng, đang sắp sửa xông xuống chân núi, chợt có một tướng tê ngựa trèo lên, nhìn ra là Trương Liêu. Quan Công đáp hỏi: - Văn Viễn đến đây định đánh nhau với ta chăng? Liêu đáp: - Đâu phải thế! Liêu này nghĩ tình có nhân ngày xưa, lên đây gặp nhau đó thôi. Nói rồi bỏ dao

xià mǎ , yǔ guān gōng xù lǐ
bì , zuò yú shān dǐng . gōng
yue : " wén yuǎn mò fei shuo
guan mǒu hu ? " liáo yue : "
bù rán . xí rì méng xiong jiù
dì , jin rì dì an de bù jiù xiong
? " gōng yue : " rán zé wén
yuǎn jiāng yù zhù wǒ hu ? "
liáo yue : " yì fei yě . " gōng
yue : " jì bù zhù wǒ , lái cǐ hé
gan ? " liáo yue : " xuán dé
bù zhì cún wáng , yì dé wèi
zhì sheng sǐ . zuó yè cáo
gong yǐ pò xià péi , jun mǐn
jìn wú shàng hài , chāi rén
hù wèi xuán dé jia juàn , bù
xǔ jīng you . rú cǐ xiāng dài ,
dì tè lái bào xiong . " guān
gōng nù yue : " cǐ yán tè
shuo wǒ yě . wú jin sui chǔ
jué dì , shì sī rú guī . rǔ dang
sù qù , wú jí xià shan yíng
zhàn . " zhāng liáo dà xiào
yue : " xiong cǐ yán qǐ bù wèi
tian xià xiào hu ? " gōng yue
: " wú zhàng zhong yì ér sǐ ,
an de wèi tian xià xiào ? "
liáo yue : " xiong jin jí sǐ , qí
zuì yǒu san . " gōng yue : "
rǔ qiè shuo wǒ nǎ san zuì ? "
liáo yue : " dang chu líu shǐ
jun yǔ xiong jié yì zhì shí ,
shì tòng sheng sǐ ; jin shǐ jun
fang bài , ér xiong jí zhàn sǐ ,
tǎng shǐ jun fù chu , yù qíú
xiong xiāng zhù , ér bù kě fù
de , qǐ bù fù dang nián zhì
méng shì hu ? qí zuì yǐ yě .
liú shǐ jun yǐ jia juàn fù tuo yú
xiong , xiong jin zhàn sǐ , èr

情，特来相见。”遂弃刀下马，与关公叙礼毕，至于山顶。公曰：“文远莫非说关某乎？”辽曰：“不然。昔日蒙兄救弟，今日弟安得不救兄？”公曰：“然则文远将欲助我乎？”辽曰：“亦非也。”公曰：“既不助我，来此何干？”辽曰：“玄德不知存亡，翼德未知生死。昨夜曹公已破下邳，军民尽无伤害，差人护卫玄德家眷，不许惊忧。如此相待，弟特来报兄。”关公怒曰：“此言特说我也。吾今虽处绝地，视死如归。汝当速去，吾即下山迎战。”张辽大笑曰：“兄此言岂不为天下笑乎？”公曰：“吾仗忠义而死，安得为天下笑？”辽曰：“兄今即死，其罪有三。”公曰：“汝且说我那三罪？”辽曰：“当初刘使君与兄结义之时，誓同生死；今使君方败，而兄即战死，

mǎ, dũ quan công tự lẽ tắt, tọa vu sơn đính. Công viết: "Văn viễn mạc phi thuyết quan mỗ hò?" Liêu viết: "Bất nhiên. Tích nhật mông huynh cứu đệ, kim nhật đệ an đắc bắt cứu huynh?" Công viết: "Nhiên tắc văn viễn tương dục trợ ngã hò?" Liêu viết: "Điệc phi dã." Công viết: "Kí bất trợ ngã, lai thủ hà can?" Liêu viết: "Huyền đức bắt tri tồn vong, dục đức vị tri sinh tử. Tắc dạ tào công dĩ phá hạ bi, quân dân tần vô thương hại, sai nhân hộ vệ huyền đức gia quyến, bắt hứa kinh ưu. Như thủ tướng dãi, đệ đặc lai báo huynh." Quan công nộ viết: "Thủ ngôn đặc thuyết ngã dã. Ngô kim tuy xử tuyệt địa, thị tử như quý. Nhữ đương tóc khứ, ngô túc hạ sơn nghênh chiến." Trương liêu đại tiêu viết: "Huynh thủ ngôn khởi bắt vi thiên hạ tiêu hò?" Công viết: "Ngô trượng trung nghĩa nhi tử, an đắc vi thiên hạ tiêu?" Liêu viết: "Huynh kim túc tử, kì tội hữu tam." Công viết: "Nhữ thả thuyết ngã na tam tội?" Liêu viết: "Đương sơ lưu sử quân dũ huynh kết nghĩa chí thời, thệ đồng sinh tử; kim sử quân phuong bại, nhi huynh túc chiến tử, thảng sử quân phục xuất, dục cầu huynh tương trợ, nhi bất khả phục đắc, khởi bắt phụ đương niên chi minh thệ hò? Kì tội nhất dã. Lưu sử quân dĩ gia quyến phó thác vu huynh, huynh kim chiến

xuống ngựa, thi lễ xong, ngồi trên đỉnh núi nói chuyện. Quan Công nói: - Văn Viễn đến dụ mỗ chăng? Liêu đáp: - Không phải thế! Ngày trước nhờ anh cứu em, ngày nay sao em lại không cứu anh? Quan Công nói: - Thế Văn Viễn đến đây định giúp ta chăng? Liêu nói: - Cũng không phải. Quan Công nói: - Nếu không giúp ta, thì đến làm gì? Liêu nói: Huyền Đức không biết còn hay mất; Dục Đức không biết sống hay chết. Đêm qua Tào công đã phá được Hạ Phì, quân dân đều an toàn. Tào công lại sai người giữ gìn gia quyến Huyền Đức, cầm không cho ai vào quấy nhiễu, đổi dãi thực tử tế, em đến để báo tin cho anh biết. Quan Công giận nói: - Thế là đến dụ ta, nay tuy hết đường đất, ta vẫn coi cái chết như không. Người đi ngay, ta sẽ xuống chân núi đánh nhau bây giờ. Trương Liêu cười nói: - Anh nói thế, không sợ thiên hạ người ta cười cho à? Quan Công nói: - Ta vì trung nghĩa mà chết, thiên hạ sao lại cười ta? Liêu nói: - Anh chết bây giờ thì mắc ba tội Quan Công hỏi: - Ba tội là những tội gì? Liêu nói: - Khi trước Lưu sứ quân cùng anh kết nghĩa, có thể với nhau cùng sống thác. Nay sứ quân vừa mới thua, mà anh đi đánh liều cố lấy cái chết, nếu sứ quân hãy còn, muốn tìm anh mà không tìm thấy, chẳng hóa ra phụ lời thề năm trước ru? Thế là một tội. Lưu sứ quân đem

fu rén wú suǒ yì lài , fù què
shǐ jun yì tuo zhì zhòng . qí
zuì èr yě . xiong wǔ yì chao
qún , jian tōng jīng shǐ , bù sì
gòng shǐ jun kuang fú hàn
shì , tú yù fù tang dào huǒ ,
yǐ chéng pǐ fu zhì yǒng , an
de wèi yì ? qí zuì san yě .
xiong yǒu cǐ san zuì , dì bù
de bù gào . "

倘使君复出，欲求兄相助，而不可复得，岂不负当年之盟誓乎？其罪一也。刘使君以家眷付托于兄，兄今战死，二夫人无所依赖，负却使君依托之重。其罪二也。兄武艺超群，兼通经史，不思共使君匡扶汉室，徒欲赴汤蹈火，以成匹夫之勇，安得为义？其罪三也。兄有此三罪，弟不得不告。”

5 gong chén yín yue : " rǔ
shuo wǒ yǒu san zuì , yù wǒ
rú hé ? " liáo yue : " jin sì
miàn jie cáo gong zhì bìng ,
xiong ruò bù jiàng , zé bì sǐ ;
tú sǐ wú yì , bù ruò qǐ jiàng
cáo gong ; què dǎ ting líu shǐ
jun yin xìn , rú zhì hé chǔ , jí
wǎng tóu zhì . yi zhě kě yǐ
bǎo èr fu rén , èr zhě bù bēi
táo yuán zhì yue , san zhě
kě liù yǒu yòng zhì shen :
yǒu cǐ san biàn , xiong yí
xiáng zhì . " gong yue : "
xiong yán san biàn , wú yǒu
san yue . ruò chéng xiāng
néng cóng , wǒ jí dang xiè jiǎ ;
rú qí bù yǔn , wú níng shòu
san zuì ér sǐ . " liáo yue : "
chéng xiāng kuan hóng dà
liàng , hé suǒ bù róng . yuàn

tử, nhị phu nhân vô sở y lại, phụ khước sử quân y thắc chí trọng. Kì tội nhị dã. Huynh võ nghệ siêu quần, kiêm thông kinh sử, bất tư công sử quân khuông phù hán thất, đồ dục phó thang đạo hỏa, dĩ thành thất phu chi dũng, an đắc vi nghĩa? Kì tội tam dã. Huynh hữu thủ tam tội, đệ bất đắc bất cáo."

vợ con phó thác cho anh, anh nay liều mình chịu chết, hai phu nhân nương tựa vào đâu, há chẳng phụ lời phó thác của Lưu sứ quân ru? Thế là hai tội. Đại huynh võ nghệ siêu quần, tinh thông kinh sử, không nghĩ cùng sứ quân giúp nhà Hán, lại tự nhảy vào nước sôi lửa cháy, mua lấy cái tiếng mạnh bạo của một kẻ vũ phu, sao gọi là nghĩa? Thế là ba tội. Anh mắc ba tội ấy nên em phải bảo.

公沉吟曰：“汝说我有三罪，欲我如何？”辽曰：“今四面皆曹公之兵，兄若不降，则必死；徒死无益，不若且降曹公；却打听刘使君音信，如知何处，即往投之。一者可以保二夫人，二者不背桃园之约，三者可留有用之身：有此三便，兄宜详之。”公曰：“兄言三便，吾有三约。若丞相能从，我即当卸甲；如其不然，吾宁受三罪而死。”辽曰：“丞相宽洪大量

Công trầm ngâm viết: "Nhữ thuyết ngã hữu tam tội, dục ngã như hà?" Liêu viết: "Kim tú diện gai tào công chi binh, huynh nhược bất hàng, tắc tất tử; đồ tử vô ích, bất nhược thả hàng tào công; khước đả thính lưu sứ quân âm tín, như tri hà xứ, túc vãng đầu chi. Nhất giả khả dĩ bảo nhị phu nhân, nhị giả bất bối đảo viên chi ước, tam giả khả lưu hữu dụng chi thân: hữu thủ tam tiện, huynh nghi tướng chi." Công viết: "Huynh ngôn tam tiện, ngô hữu tam ước. Nhược thừa tướng năng lòng, ngã túc đương tá giáp; như kì bất duẫn, ngô ninh thụ tam tội nhi tử." Liêu viết: "Thừa tướng khoan hồng đại lượng, hà sở bất dung. Nguyện văn tam sự."

Quan Công ngồi nghĩ một lúc, rồi nói: Người nói ta ba tội ấy, thế ngươi muốn bảo ta phải làm thế nào? Liêu nói: - Nay bốn mặt đều là quân Tào công vây kín cả. Nếu anh không hàng thì phải chết. Chết mà vô ích thì hãy hàng đi, rồi sẽ nghe ngóng tin tức Lưu Huyền Đức. Khi biết được sứ quân ở đâu, bấy giờ lại đi theo, một là bảo toàn được hai phu nhân, hai là không trái ước vườn đào, ba là lưu lại được cái thân hữu dụng. Có ba điều tiện như thế, xin anh nghĩ lại cho kỹ. Quan Công nói: - Anh nói ba điều tiên, tôi cũng có ba điều giao ước. Nếu thừa tướng nghe cho, tôi xin lập túc cởi giáp lại hàng; nhược bằng không nghe, tôi đành chịu ba tội mà chết. Liêu nói: - Thừa tướng

wén san shì . " gong yue : " yí zhě , wú yú huáng shú shè shì , gòng fú hàn shì , wú jin zhi jiàng hàn dì , bù jiàng cáo cáo ; èr zhě , èr sǎo chǔ qǐng gěi huáng shú fèng lù yǎng shàn , yì yìng shàng xià rén děng , jie bù xǔ dào mén ; san zhě , dàn zhī liú huáng shú qù xiàng , bù guǎn qian lǐ wàn lǐ , biàn dang cí qù : san zhě que yi , duàn bù kěn jiàng . wàng wén yuǎn jí jí huí bào . " zhang liáo yìng nuò , suí shàng mǎ , huí jiàn cáo cáo , xian shuo jiàng hàn bù jiàng cáo zhì shì . cáo xiào yue : " wú wèi hàn xiang , hàn jí wú yě . cǐ kě cóng zhì . " liáo yòu yán : " èr fu rén yù qǐng huáng shú fèng gěi , bìng shàng xià rén děng bù xǔ dào mén . " cáo yue : " wú yú huáng shú fèng nèi , gèng jiā bèi yǔ zhì . zhì yú yán jìn nèi wài , nǎi shì jiā fǎ , yòu hé yí yan ! " liáo yòu yue : " dàn zhī xuán dé xìn xí , sui yuǎn bì wǎng . " cáo yáo shǒu yue : " rán zé wú yǎng yún cháng hé yòng ? cǐ shì què nán cóng . " liáo yue : " qǐ bù wén yù ràng zhòng rén guó shì zhì lùn hu ? liú xuán dé dài yún cháng bù guò en hòu ēr . chéng xiang gèng shi hòu en yǐ jié qí xin , hé you yún cháng zhì bù fú yě ? " cáo yue : " wén yuǎn zhì yán shèn dang , wú yuàn

，何所不容。愿闻三事。”公曰：“一者，吾与皇叔设誓，共扶汉室，吾今只降汉帝，不降曹操；二者，二嫂处请给皇叔俸禄养赡，一应上下人等，皆不许到门；三者，但知刘皇叔去向，不管千里万里，便当辞去：三者缺一，断不肯降。望文远急急回报。”张辽应诺，遂上马，回见曹操，先说降汉不降曹之事。操笑曰：“吾为汉相，汉即吾也。此可从之。”辽又言：“二夫人欲请皇叔俸给，并上下人等不许到门。”操曰：“吾于皇叔俸内，更加倍与之。至于严禁内外，乃是家法，又何疑焉！”辽又曰：“但知玄德信息，虽远必往。”操摇首曰：“然则吾养云长何用？此事却难从。”辽曰：“岂不闻豫让众人国士之论乎？刘玄德待云长不过恩厚耳。丞相更施厚恩以结其心，何

Công viết: "Nhất giả, ngô dũng hoàng thúc thiết thệ, cộng phù hán thất, ngô kim chỉ hàng hán đế, bất hàng tào thao; nhị giả, nhị tẩu xử thỉnh cấp hoàng thúc bỗng lộc dưỡng thiệm, nhất ứng thương hạ nhân đẳng, giai bất hứa đáo môn; tam giả, dān tri lưu hoàng thúc khứ hướng, bất quản thiên lí vạn lí, tiện đương từ khứ: tam giả khuyết nhất, đoạn bất khăng hàng. Vọng văn viễn cấp cấp hồi báo." Trương Liêu ứng nặc, toại thương mã, hồi kiến tào thao, tiên thuyết hàng hán bất hàng tào chi sự. Thao tiêu viết: "Ngô vi hán tương, hán túc ngô dã. Thủ khả tòng chí." Liêu hựu ngôn: "Nhị phu nhân dục thỉnh hoàng thúc bỗng cấp, tịnh thương hạ nhân đẳng bất hứa đáo môn." Thao viết: "Ngô vu hoàng thúc bỗng nội, canh gia bội dữ chí. Chí vu nghiêm cầm nội ngoại, nãi thị gia pháp, hựu hà nghi yên!" Liêu hựu viết: "Đān tri huyền đức tín túc, tuy viễn tất vãng." Thao diêu thủ viết: "Nhiên tắc ngô dưỡng vân trường hà dụng? Thủ sự khước nan tòng." Liêu viết: "Khởi bất văn dụ nhượng chúng nhân quốc sĩ chi luận hổ? Lưu huyền đức dāi vân trường bất quá ân hậu nhĩ. Thủ tướng canh thi hậu ân dĩ kết kì tâm, hà ưu vân trường chi bất phục dã?" Thao viết: "Văn viễn chi ngôn thậm đương, ngô nguyện tòng thủ

đại lượng khoan hồng, thế nào chắc ngài cũng nghe, xin cho biết ba điều ước. Quan Công nói: - Một là: Ta đã cùng Hoàng thúc xin thề cùng nhau giúp nhà Hán, nay ta chỉ hàng vua nhà Hán, không hàng Tào Tháo. - Hai là: Hai chị dâu ta phải được cấp dưỡng theo bỗng lộc của hoàng thúc, nhất thiết người ngoài không ai được đến cửa. - Ba là: Hễ ta nghe thấy hoàng thúc ở đâu, không quản trăm dặm nghìn dặm, lập tức ta cáo từ, rồi đi theo. Ba điều ấy nếu thiếu một điều ta nhất định không hàng, xin Văn Viễn mau mau về trình với thừa tướng. Trương Liêu thưa vâng, lên ngay ngựa về gặp Tào Tháo, trước hết nói việc hàng Hán không hàng Tháo. Tháo nói: - Ta là tướng nhà Hán, Hán túc là ta. Việc ấy theo được. Liêu lại xin cho hai phu nhân được hưởng lộc của hoàng thúc và không ai được vào đến cửa. Tháo nói: - Ta sẽ cấp cho gấp hai lương bổng của hoàng thúc. Còn như việc nghiêm cầm trong ngoài, vốn là gia pháp phải thế, việc gì phải nói nữa. Liêu mới nói đến khoản thứ ba: Hễ khi nào biết tin Huyền Đức ở đâu, dù xa thế nào cũng đi theo ngay. Tháo lắc đầu nói: - Thế thì ta nuôi Vân Trường để làm gì? Việc này khó theo đấy. Liêu nói: - Thủ tướng không nhớ lời bàn chúng nhân và quốc sĩ của Dự Nhượng ngày xưa hay sao? Như Huyền Đức đãi Quan Vũ chẳng

cóng cǐ san shì . " zhang liáo zài wāng shan shàng huí bào guan gong . guan gong yue : " sui rán rú cǐ , zàn qǐng chéng xiāng tuì jun , róng wǒ rù chéng jiàn èr sǎo , gào zhì qí shì , rán hòu tóu jiàng . " zhang liáo zài huí , yǐ cǐ yán bào cáo cáo . cáo jí chuán lìng , tuì jun san shí lǐ . xún yù yue : " bù kě , kǒng yǒu zhà . " cáo yue : " yún cháng yì shì , bì bù shì xìn . " suì yǐn jun tuì . guan gong yǐn bing rù xià péi , jiàn rén míng an tuō bù dòng , jìng dào fǔ zhōng . lái jiàn èr sǎo . gan , mí èr fu rén ting de guan gong dào lái , jí chu yíng zhì . gong bài yú jie xià yue : " shí èr sǎo shòu jīng , mǒu zhì zuì yě . " èr fu rén yue : " huáng shú jin zài hé chǔ ? " gong yue : " bù zhì qù xiàng . " èr fu rén yue : " èr shú jin jiāng ruò hé ? " gong yue : " guan mǒu chu chéng sǐ zhàn , bēi kùn tú shan , zhang liáo quàn wǒ tóu jiàng , wǒ yǐ san shì xiāng yuē . cáo cáo yǐ jie yǔn cóng , gù tè tuì bing , fàng wǒ rù chéng . wǒ bù céng de sǎo sǎo zhǔ yì , wèi gǎn shàn biàn . " èr fu rén wèn : " nǎ san shì ? " guan gong jiāng shàng xiāng san shì , bēi shù yǐ biàn . gan fu rén yue : " zuó rì cáo jun rù chéng , wǒ děng jie yǐ wèi bì

忧云长之不服也？”操曰：“文远之言甚当，吾愿从此三事。”张辽再往山上回报关公。关公曰：“虽然如此，暂请丞相退军，容我入城见二嫂，告知其事，然后投降。”张辽再回，以此言报曹操。操即传令，退军三十里。荀彧曰：“不可，恐有诈。”操曰：“云长义士，必不失信。”遂引军退。关公引兵入下邳，见人民安妥不动，竟到府中。来见二嫂。甘、糜二夫人听得关公到来，急出迎之。公拜于阶下曰：“使二嫂受惊，某之罪也。”二夫人曰：“皇叔今在何处？”公曰：“不知去向。”二夫人曰：“二叔今将若何？”公曰：“关某出城死战，被困土山，张辽劝我投降，我以三事相约。曹操已皆允从，故特退兵，放我入城。我不曾得嫂嫂主意，未敢擅便。”二

tam sự." Trương liêu tái vãng sơn thượng hồi báo quan công. Quan công viết: "Tuy nhiên như thử, tạm thỉnh thửa tương thói quân, dung ngã nhập thành kiến nhị tẩu, cáo tri kì sự, nhiên hậu đầu hàng." Trương liêu tái hồi, dĩ thủ ngôn báo tào thao. Thao tức truyền lệnh, thói quân tam thập lí. Tuân úc viết: "Bát khả, khủng hữu trá." Thao viết: "Vân trường nghĩa sĩ, tất bất thất tín." Toại dẫn quân thói. Quan công dẫn binh nhập hạ bi, kiến nhân dân an thỏa bất động, cánh đáo phủ trung. Lai kiến nhị tẩu. Cam, mi nhị phu nhân thính đắc quan công đáo lai, cấp xuất nghênh chi. Công bái vu giai hả viết: "Sử nhị tẩu thụ kinh, mỗ chi tội dã." Nhị phu nhân viết: "Hoàng thúc kim tại hà xú?" Công viết: "Bát tri khứ hướng." Nhị phu nhân viết: "Nhị thúc kim tương nhược hè?" Công viết: "Quan mỗ xuất thành tử chiến, bị khốn thô sơn, truong liêu khuyên ngã đầu hàng, ngã dĩ tam sự tương ước. Tào thao dĩ giai duẫn tòng, cố đặc thói binh, phỏng ngã nhập thành. Ngã bất tăng đặc tẩu tẩu chủ ý, vị cảm thiện tiệm." Nhị phu nhân vấn: "Na tam sự?" Quan công tương thương hạng tam sự, bị thuật nhất biến. Cam phu nhân viết: "Tạc nhật tào quân nhập thành, ngã dǎng giai dĩ vi tất tử; thùy tướng hào phát bất động, nhất

qua chỉ lấy hậu ân mà thôi. Nay thửa tướng đổi đãi thật hậu hơn, lo gì Quan Vũ chẳng phục? Tháo nói: - Văn Viễn nói chí phải. Ta ưng cả ba điều. Liêu vội lên núi bảo cho Quan Công biết, Quan Công nói: - Đã đành như thế rồi, xin thửa tướng hãy tạm lui binh, để tôi vào thành bẩm với hai chị, rồi sau mới xin hàng. Liêu về bẩm lại, Tháo liền truyền lệnh lui quân ba mươi dặm. Tuân Úc nói: - Không nên, e nó nói dối? Tháo nói: - Văn Trường là người nghĩa sĩ, chắc không thất tín. Rồi cứ truyền lệnh rút quân. Quan Công dẫn binh vào thành, thấy nhân dân yên ổn cả, đến ngay vào phủ, vào yết kiến hai chị. Cam, My, hai phu nhân nghe Quan Công đã về, vội ra đón vào. Quan Công lạy ở dưới thềm, nói: - Để cho hai chị sợ hãi ấy là tội em. Hai phu nhân hỏi: - Hoàng thúc bấy giờ ở đâu? Quan Công nói: - Không biết ở đâu. Hai phu nhân lại hỏi: - Bấy giờ chủ định thế nào. Quan Công nói: - Em ra thành đánh nhau, bị vây ở trên núi, Trương Liêu khuyên em ra hàng, em có ước ba điều, Tào Tháo nghe cả ba, nên mới rút quân, để em vào thành. Em chưa được biết ý định của hai chị, chưa dám tự tiên. Hai phu nhân hỏi: - Ba điều ước là những điều gì? Quan Công thuật rõ lại ba điều ước. Cam phu nhân nói: - Hôm trước quân Tào vào thành, chúng tôi tưởng là chết cả, ai ngờ cái tơ cái tóc không động

sǐ ; shéi xiǎng háo fa bù
dòng , yí jun bù gǎn rù mén .
shú shú jì yǐ lǐng nuò , hé bì
wèn wǒ èr rén ? zhì kǒng rì
hòu cáo cào bù róng shú shú
qù xún huáng shú . " gong
yue : " sǎo sǎo fàng xin ,
guan mǒu zì yǒu zhǔ zhāng .
" èr fu rén yue : " shú shú zì
jia cái chū , fán shì bù bì wèn
ǎn nǚ liú . "

夫人问：“那三事？”
关公将上项三事，备述一遍。甘夫人曰：“昨日曹军入城，我等皆以为必死；谁想毫发不动，一军不敢入门。叔叔既已领诺，何必问我二人？只恐日后曹操不容叔叔去寻皇叔。”公曰：“嫂嫂放心，关某自有主张。”二夫人曰：“叔叔自家裁处，凡事不必问俺女流。”

6 guan gong cí tuì , suì yǐn shù
shí qí lái jiàn cáo cáo . cáo zì
chu yuán mén xiāng jiē .
guan gong xià mǎ rù bài ,
cáo huang máng dá lǐ . guan
gong yue : " bài bìng zhì
jiāng , shen hé bù sha zhì en . "
cào yue : " sù mù yún
cháng zhōng yì , jīn rì xìng
de xiāng jiàn , zú wèi píng
sheng zhì wàng . " guan
gong yue : " wén yuǎn dài
bǐng san shì , méng chéng
xiāng ying yǔn , liàng bù shí
yán . " cáo yue : " wú yán jì
chu , an gǎn shi xìn . " guan
gong yue : " guan mǒu ruò
zhì huáng shú suǒ zài , sui
dào shuǐ huǒ , bì wǎng cóng
zhi . cǐ shí kǒng bù jí bài cí ,
fú qǐ jiàn yuán . " cáo yue : "

quân bát cảm nhập môn. Thúc thúc kí dĩ linh nặc, hà tất vấn
ngã nhị nhân? Chỉ khùng nhật
hậu tào thao bất dung thúc thúc
khứ tâm hoàng thúc." Công
viết: "Tẫu tẫu phóng tâm, quan
mỗ tự hữu chủ trương." Nhị
phu nhân viết: "Thúc thúc tự gia
tài xử, phàm sự bất tất vẫn yêm
nữ lưu."

đến; một đứa quân cũng không
dám vào cửa. Nay chú đã hứa
với người, không cần phải hỏi lại
chúng tôi. Chỉ sợ Tào Tháo về
sau không để cho chú đi tìm
hoàng thúc thôi. Quan Công nói: -
Xin hai chị yên tâm, em đã có chủ
ý. Hai phu nhân nói: - Chú cố lo
liệu, bất tất phải hỏi bọn đàn bà
chúng tôi.

关公辞退，遂引数十骑
来见曹操。操自出辕门
相接。关公下马入拜，
操慌忙答礼。关公曰：
“败兵之将，深荷不杀
之恩。”操曰：“素慕
云长忠义，今日幸得相
见，足慰平生之望。”
关公曰：“文远代禀三
事，蒙丞相应允，谅不
食言。”操曰：“吾言
既出，安敢失信。”关
公曰：“关某若知皇叔
所在，虽蹈水火、必往
从之。此时恐不及拜辞，
伏乞见原。”操曰：

Quan công từ thối, toại dẫn số
thập kỵ lai kiến tào thao. Thao
tự xuất viên môn tương tiếp.
Quan công hạ mã nhập bái,
thao hoảng mang đáp lễ. Quan
công viết: "Bại binh chi tướng,
thâm hè bất sát chi ân." Thao
viết: "Tố mộ vân trường trung
nghĩa, kim nhật hạnh đắc
tương kiến, túc úy bình sinh chi
vọng." Quan công viết: "Văn
viễn đại bẩm tam sự, mông
thừa tương ứng duẫn, lượng
bất thực ngôn." Thao viết: "Ngô
ngôn kí xuất, an cảm thất tín."
Quan công viết: "Quan mỗ
nhược tri hoàng thúc sở tại, tuy
đạo thủy hỏa, tất vãng tòng chi.
Thử thời khùng bất cập bái tử,
phục khát kiến nguyên." Thao
viết: "Huyền đức nhược tại, tất

Quan Công từ tạ trở ra, dẫu vài
mươi tên kỵ mã đến ra mắt Tào
Tháo; Tháo ra ngoài nha môn tiếp
vào. Quan Công xuống ngựa vào
lại, Tháo vội vàng đáp lễ, Quan
Công nói: - Tôi là bại tướng,
không bị giết, đội ơn ngài nhiều
lắm. Tháo nói: - Tôi vốn mến Văn
Trường là người trung nghĩa, nay
được trông thấy, thực là hả lòng
mong mỏi bấy nay. Quan Công
nói: - Văn Viễn bẩm cho ba việc,
đã được thừa tướng ưng thuận,
chắc là thừa tướng không sai lời.
Tháo đáp: - Ta đã nói quyết
không thất tín. Quan Công lại
thưa: - Nếu tôi biết được Hoàng
thúc ở đâu, dù lên thác xuống
ghềnh, lặn sông, qua lùa cũng
phải đi theo. Bấy giờ sợ không
kịp bái tử, xin thừa tướng lượng

xuán dé ruò zài , bì cóng
gōng qù ; dàn kǒng luàn jun
zhong wáng yī . gong qiě
kuan xin , cháng róng qì ting
. " guan gong bài xiè . cào
shè yàn xiāng dài . cì rì ban
shi huán xǔ chang . guan
gong shou shí che zhàng ,
qǐng èr sǎo shàng che , qín
zì hù che ér xíng . yú lù an
xie guǎn yì , cáo yù luàn qí
jun chén zhì lǐ , shǐ guan
gong yǔ èr sǎo gòng chǔ yí
shì . guan gong nǎi bǐng zhú
lì yú hù wài , zì yè dá dàn ,
háo wú quán sè . cào jiàn
gong rú cǐ , yù jia jìng fú . jì
dào xǔ chang , cào bo yí fù
yǔ guan gong ju zhù . guan
gong fen yí zhái wèi liǎng
yuàn , nèi mén bo lǎo jun shí
réni bǎ shǒu , guan gong zì
ju wài zhái .

7 cào yǐn guan gong cháo jiàn
xiàn dì , dì mìng wèi pian
jiāng jun . gong xiè en gui
zhái . cào cì rì shè dà yàn ,
huì zhòng móu chén wǔ shì ,
yǐ kè lǐ dài guan gong , yán
zhi shàng zuò ; yòu bèi líng
jīn jí jīn yín qì mǐn xiāng sòng
. guan gong dou sòng yǔ èr
sǎo shou zhǔ . guan gong zì
dào xǔ chang , cào dài zhì
shèn hòu : xiǎo yàn san rì ,
dà yàn wǔ rì ; yòu sòng měi
nǚ shí rén , shǐ shì guan
gong . guan gong jìn sòng rù
nèi mén , lìng fú shì èr sǎo .

"玄德若在，必从公去；但恐乱军中亡矣。公且宽心，尚容缉听。" 关公拜谢。操设宴相待。次日班师还许昌。关公收拾车仗，请二嫂上车，亲自护车而行。于路安歇馆驿，操欲乱其君臣之礼，使关公与二嫂共处一室。关公乃秉烛立于户外，自夜达旦，毫无倦色。操见公如此，愈加敬服。既到许昌，操拨一府与关公居住。关公分一宅为两院，内门拨老军十人把守，关公自居外宅。

tòng công khứ; đán khủng loạn
quân trung vong hĩ. Công thả
khoan tâm, thượng dung tập
thính." Quan công bái tạ. Thao
thiết yến tương đãi. Thứ nhật
ban sư hoàn hứa xương. Quan
công thu thập xa trượng, thỉnh
nhị tẩu thượng xa, thân tự hộ
xa nhỉ hành. Vu lộ an hiết quán
dịch, thao dục loạn kì quân thần
chi lễ, sử quan công dữ nhị tẩu
cộng xử nhất thất. Quan công
nǎi bỉnh chúc lập vu hộ ngoại
tự dạ đạt đán, hào vô quyền
sắc. Thao kiến công như thử,
dữ gia kính phục. Kí đáo hứa
xương, thao bát nhất phủ dữ
quan công cư trụ. Quan công
phân nhất trách vi lưỡng viện,
nội môn bát lão quân thập nhân
bả thủ, quan công tự cư ngoại
trách.

thứ cho. Tháo đáp: - Huyền Đức
nếu còn sống, ông cứ đi theo.
Nhưng chỉ sợ Huyền Đức mất
trong loạn quân rồi. Ông cứ yên
tâm, nghe ngóng xem đã. Quan
Công lạy tạ. Tháo mở tiệc yến
khoản đãi. Hôm sau rút quân về
Hứa Xương. Quan Công thu xếp
ra trượng, mời hai chị lên xe, tự
mình đi hộ vệ. Khi đi đường, nghỉ
ở xá, Tháo muốn làm rối loạn lê
vua tôi, để Quan Công và hai chị
đều cùng ở một nhà. Quan Công
cầm đuốc đứng hầu ngoài cửa,
tự tối đến sáng, sắc mặt không
lúc nào có dáng mỏi mệt. Tào
Tháo thấy thế lại càng kính phục.
Về đến Hứa Xương, Tháo sai
sửa sang ngay thửa phủ để Quan
Công ở. Quan Công chia một nhà
làm hai viện, viện trong sai mười
người lính già canh cửa. Quan
Công thì ở nhà ngoài.

Thao dẫn quan công triều kiến
hiến đế, để mệnh vi thiên tướng
quân. Công tạ ân quy trách.
Thao thứ nhật thiết đại yến, hội
chúng mưu thần võ sĩ, dĩ khách
lễ đãi quan công, duyên chi
thượng tọa; hựu bị lăng cảm
cập kim ngân khí mãnh tương
tổng. Quan công đô tổng dữ nhị
tẩu thu trữ. Quan công tự đáo
hứa xương, thao đãi chi thậm
hậu: tiểu yến tam nhật, đại yến
ngũ nhật; hựu tổng mĩ nữ thập
nhân, sử thị quan công. Quan
công tần tống nhập nội môn,
lệnh phục thị nhị tẩu. Khuớc

Tháo dẫn Quan Công vào chầu
vua Hiến Đế. Vua cho làm thiên
tướng quân; Quan Công tạ ơn rồi
về. Hôm sau, Tháo mở tiệc lớn,
hội cả mưu thần võ sĩ, lấy lễ
khách đãi Quan Công, mời đến
ngồi trên; lại tặng gấm vóc và
những đồ vàng bạc, Quan Công
đem về nhở hai chị thu giữ. Từ
khi Quan Công đến Hứa Xương,
Tháo đãi rất hậu. Ba ngày một
tiệc nhỏ, năm ngày một tiệc lớn;
lại đưa mười người con gái đẹp
để hầu. Quan Công đều đưa vào
nhà trong để hầu hai chị. Cứ ba
ngày một lần đứng cửa ngoài

què yòu san rì yi cì yú nèi
mén wài gong shen shi lǐ ,
dòng wèn èr sǎo an fǒu . èr
fu rén huí wèn huáng shú zhì
shì bì , yue " shú shú zì biàn "
, guan gong fang gǎn tuì
huí . cào wén zhī , yòu tàn fú
guan gong bù yǐ .

8 yi rì , cào jiàn guan gong suǒ
chuan lù jīn zhàn páo yǐ jiù ,
jí dù qí shen pǐn , qǔ yì jīn
zuò zhàn páo yǐ lǐng xiāng
zèng . guan gong shòu zhī ,
chuan yú yǐ dǐ , shàng réng
yòng jiù páo zhào zhī . cào
xiào yue : " yún cháng hé rú
cǐ zhī jiǎn hu ? " gong yue :
" mǒu fei jiǎn yě . jiù páo nǎi
liú huáng shú suǒ cì , mǒu
chuan zhī rú jiàn xiong miàn
, bù gǎn yǐ chéng xiāng zhī
xin cì ér wàng xiong cháng
zhì jiù cì , gù chuan yú shàng
." cào tàn yue : " zhen yì shì
yě ! " rán kǒu sui chēng xiàan
, xin shí bù yuè . yi rì , guan
gong zài fǔ , hu bào : " nèi
yuàn èr fu rén ku dào yú dì ,
bù zhì wèi hé , qǐng jiāng jun
sù rù ." guan gong nǎi
zhěng yì guì yú nèi mén wài ,
wèn èr sǎo wèi hé bei qì .
gan fu rén yue : " wǒ yè
mèng huáng shú shen xiàn
yú tǔ keng zhì nèi , jué lái yǔ
mí fu rén lùn zhī , xiāng zài
lè quán zhì xià yǐ ! shì yǐ
xiāng ku ." guan gong yue :
" mèng mèi zhì shì , bù kě

又三日一次于内门外躬身施礼，动问二嫂安否。二夫人回问皇叔之事毕，曰“叔叔自便”，关公方敢退回。操闻之，又叹服关公不已。

一日，操见关公所穿绿锦战袍已旧，即度其身品，取异锦作战袍一领相赠。关公受之，穿于衣底，上仍用旧袍罩之。操笑曰：“云长何如此之俭乎？”公曰：“某非俭也。旧袍乃刘皇叔所赐，某穿之如见兄面，不敢以丞相之新赐而忘兄长之旧赐，故穿于上。”操叹曰：“真义士也！”然口虽称羨，心实不悦。一日，关公在府，忽报：“内院二夫人哭倒于地，不知为何，请将军速入。”关公乃整衣跪于内门外，问二嫂为何悲泣。甘夫人曰：“我夜梦皇叔身陷于土坑之内，觉来与糜夫人论之，想在九泉之下矣！是以相哭。

hựu tam nhật nhất thứ vu nội
môn ngoại cung thân thi lễ,
động vẫn nhị tâu an phủ. Nhị
phu nhân hồi vẫn hoàng thúc
chi sự tất, viết "Thúc thúc tự
tiên", quan công phương cảm
thôi hồi. Thao văn chi, hựu thán
phục quan công bất dĩ.

chắp tay kính cẩn, hỏi thăm sức
khỏe hai chị. My phu nhân hỏi
thăm về tin tức hoàng thúc, bao
giờ hỏi xong cũng nói: "Chú cứ
tùy tiện". Bấy giờ Quan Công mới
dám lui về. Tháo nghe thấy thế
càng kính phục lắm.

Nhất nhật, thao kiến quan công
sở xuyên lục cảm chiến bào dĩ
cựu, tức độ kì thân phẩm, thủ dĩ
cảm tác chiến bào nhất lĩnh
tương tặng. Quan công thụ chi,
xuyên vu y đễ, thượng nhưng
dung cựu bào tráo chi. Thao
tiểu viết: "Vân trường hà như
thử chi kiệm hò?" Công viết:
"Mỗ phi kiệm dã. Cựu bào nǎi
lưu hoàng thúc sở tú, mỗ
xuyên chí như kiến huynh diện,
bất cảm dĩ thừa tương chi tân
tú nhì vong huynh trưởng chi
cựu tú, cố xuyên vu thượng."
Thao thán viết: "Chân nghĩa sĩ
dã!" Nhiên khẩu tuy xưng tiện,
tâm thật bất duyệt. Nhất nhật,
quan công tại phủ, hốt báo:
"Nội viện nhị phu nhân khóc
đảo vu địa, bất tri vi hè, thỉnh
tướng quân tộc nhập." Quan
công nǎi chỉnh y quy vu nội
môn ngoại, vẫn nhị tâu vi hè bi
khắp. Cam phu nhân viết: "Ngã
dạ mộng hoàng thúc thân hâm
vu thổ khanh chi nội, giác lai dũ
mi phu nhân luận chi, tưởng tại
cửu tuyền chi hạ hĩ! Thị dĩ
tương khốc." Quan công viết:
"Mộng mị chi sự, bất khả bằng

Một hôm thấy Quan Công mặc áo
chiến bào bằng gấm xanh, đã cũ
bạc, Tháo truyền ngay lệnh đo
người Quan Công, may một chiếc
khăn chiến bào bằng gấm thực
quý để tặng. Quan Công lĩnh lấy,
mặc vào trong, rồi lại lấy áo cũ
mặc phủ ra ngoài. Tháo cười mà
nói rằng: - Vân Trường hà tiện
quá! - Bầm không phải là hà tiện.
Áo cũ của Lưu hoàng thúc cho,
tôi mặc ở ngoài như nhìn thấy
mặt anh, dám đâu vì cái mới của
thứ tướng vừa ban cho mà đã
quên cái cũ của anh tôi đã cho từ
trước, nên phải mặc áo cũ ra
ngoài là thế. Tháo khen: - Thực là
nghĩa sĩ! Miêng tuy khen, nhưng
Tháo không bằng lòng. Một bùa
Quan Công đang ở trường phủ,
chợt có người báo: - Hai phu
nhân ở nhà trong, tự dung khóc
lăn cả xuống đất, mời tướng quân
vào ngay. Quan Công mặc áo tử
tế, vào quỳ ngoài cửa nhà trong,
hỏi: - Hai chị có việc chi mà than
khóc? Cam phu nhân nói: - Đêm
hôm qua tôi mơ thấy hoàng thúc
bị hâm ở dưới hố đất, tĩnh dậy
bàn với My phu nhân, e rằng
hoàng thúc đã ở dưới chín suối,

píng xìn , cǐ shì sǎo sǎo
xiāng niàn zhì gù . qīng wù
you chóu . "

”关公曰：“梦寐之事，不可凭信，此是嫂嫂想念之故。请勿忧愁。”

- 9 zhèng shuo xiàn , shì cáo
cào mìng shǐ lái qǐng guan
gong fù yàn . gong cí èr sǎo
, wǎng jiàn cáo . cáo jiàn
gong yǒu lèi róng , wèn qí gù
. gong yue : " èr sǎo si xiong
tòng ku , bù yóu mǒu xin bù
bei . " cáo xiào ér kuan jiě
zhi , pín yǐ jiǔ xiāng quàn .
gong zuì , zì chuò qí rán ér
yán yue : " sheng bù néng
bào guó jia , ér bèi qí xiong ,
tú wèi rén yě ! " cáo wèn yue
: " yún cháng rán yǒu shù hu
? " gong yue : " yue shù bǎi
gen . měi qiu yuè yue tuì san
wǔ gen . dong yuè duo yǐ ?
sha ? guǒ zhì , kǒng qí duàn
yě . " cáo yǐ sha jǐn zuò ? ,
yǔ guan gong hù rán . cì rì ,
zǎo cháo jiàn dì . dì jiàn
guan gong yì sha jǐn ? chuí
yú xiong cì , dì wèn zhi .
guan gong zòu yue : " chén
rán pō cháng , chéng xiāng
cì ? zhǔ zhì . " dì lìng dang
diàn pi fú , guò yú qí fù . dì
yue : " zhen měi rán gong yě
! " yin cǐ rén jie hu wèi " měi
rán gong " .

正说间，适曹操命使来请关公赴宴。公辞二嫂，往见操。操见公有泪容，问其故。公曰：“二嫂思兄痛哭，不由某心不悲。”操笑而宽解之，频以酒相劝。公醉，自绰其髯而言曰：“生不能报国家，而背其兄，徒为人也！”操问曰：“云长髯有数乎？”公曰：“约数百根。每秋月约退三五根。冬月多以皂纱囊裹之，恐其断也。”操以纱锦作囊，与关公护髯。次日，早朝见帝。帝见关公一纱锦囊垂于胸次，帝问之。关公奏曰：“臣髯颇长，丞相赐囊贮之。”帝令当殿披拂，过于其腹。帝曰：“真美髯公也！”因此人皆呼为“美髯公”。

tín, thử thị tầu tầu tưởng niệm
chỉ cổ. Thỉnh vật ưu sầu."

cho nên thương khóc. Quan Công nói: - Việc mộng mị không nên tin. Vì hai chị tưởng nhớ, nên mơ thấy thế, xin hai chị đừng lo nghĩ.

Chánh thuyết gian, thích tào
thao mệnh sử lai thỉnh quan
công phó yến. Công từ nhị tầu,
vãng kiến thao. Thao kiến công
hữu lệ dung, vấn ki cổ. Công
viết: "Nhị tầu tư huynh thống
khóc, bất do mỗ tâm bất bi."
Thao tiểu nhi khoan giải chi, tần
dĩ tửu tương khuyến. Công túy,
tự xước kì nhiêm nhí ngôn viết:
"Sinh bát nǎng báo quốc gia,
nhí bối kì huynh, đồ vi nhân dã!"
Thao vấn viết: "Vân trường
nhiêm hữu sô hò?" Công viết:
"Ước sô bách căn. Mỗi thu
nguyệt ước thối tam ngũ căn.
Đông nguyệt đa dĩ tạo sa nang
khóa chí, khủng kì đoạn dã."
Thao dĩ sa cầm tác nang, dũ
quan công hộ nhiêm. Thứ nhật,
tảo triều kiến đế. Đế kiến quan
công nhất sa cầm nang thùy vu
hung thứ, đế vấn chí. Quan
công tấu viết: "Thần nhiêm pha
trường, thừa tương tứ nang trữ
chi." Đế lệnh đương điện phi
phát, quá vu kì phúc. Đế viết:
"Chân mĩ nhiêm công dã!"
Nhân thử nhân giai hô vi "Mĩ
nhiêm công".

Đương chuyện trò, có sứ Tào Tháo đến mời Quan Công vào phủ ăn yến. Quan Công cáo từ hai chị, đến gặp Tào Tháo. Tháo thấy Quan Công có ngắn nước mắt, hỏi có làm sao. Quan Công nói: - Hai chị tôi nhớ anh tôi mà than khóc, cho nên tôi cũng đồng lòng. Tháo cười, lấy lời khuyên giải, mời uống rượu luôn. Quan Công uống say, vượt râu nói: - Sống không báo được ân nhà nước, lại phụ cả anh, cũng là người bỏ đi. Tháo hỏi: - Râu Văn Trường ước được bao nhiêu sợi? Quan Công thưa: - Được độ vài trăm sợi, cứ mỗi năm đến mùa thu lại rụng mất dăm ba cái; đến mùa đông phải lấy cái túi the thâm bọc lấy, để cho nó đỡ rụng. Tháo sai ngay lấy gấm may một cái túi, biếu Quan Công để bọc râu. Sáng sớm hôm sau Quan Vũ vào chầu vua. Vua thấy trước ngực đeo một cái túi gấm, phán hỏi. Quan Công tâu rằng: - Râu tôi hơi dài, thừa tướng cho túi để bọc lại. Vua sai đứng trước điện mở ra vuốt xem, thì thấy râu dài quá bụng. Vua phán rằng: - Thực là ông tốt râu! Từ đấy ai cũng gọi Quan Công là "Ông tốt râu".

10 hu yì rì , cào qǐng guan gong yàn . lín sǎn , sòng gong chu fǔ , jiàn gong mǎ shòu , cào yue : " gong mǎ yīn hé ér shòu ? " guan gong yue : " jiàn qu pō zhòng , mǎ bù néng zài , yīn cǐ cháng shòu . " cào lìng zuǒ yòu bēi yí mǎ lái . xu yú qian zhì . nǎ mǎ shen rú huǒ tàn , zhuàng shèn xióng wěi . cào zhǐ yue : " gong shí cǐ mǎ fǒu ? " gong yue : " mò fei lǚ bù suǒ qí chì tū mǎ hu ? " cào yue : " rán yě . " suì bìng an pèi sòng yǔ guan gong . guan gong zài bài chēng xiè . cào bù yuè yue : " wú léi sòng měi nǚ jin bó , gong wèi cháng xià bài ; jin wú zèng mǎ , nǎi xǐ ér zài bài : hé jiàn rén ér guì chù ye ? " guan gong yue : " wú zhī cǐ mǎ rì xíng qian lǐ , jin xìng de zhì , ruò zhì xiong cháng xià luò , kě yì rì ér jiàn miàn yǐ . " cào è rán ér huǐ . guan gong cí qù . hòu rén yǒu shi tàn yue : " wei qíng san guó zhù ying háo , yí zhái fēn jū yì qì gao . jian xiang wǎng jiang xu lǐ dài , qǐ zhì guan yǔ bù jiàng cáo . " cào wèn zhang liáo yue : " wú dài yún cháng bù bó , ér bǐ cháng huái qù xìn , hé yě ? " liáo yue : " róng mǒu tàn qí qíng . " cì rì , wǎng jiàn guan gong . lǐ bì , liáo yue : " wǒ jiàn xiong zài chéng xiāng chǔ , bù céng

忽一日，操请关公宴。临散，送公出府，见公马瘦，操曰：“公马因何而瘦？”关公曰：“贱躯颇重，马不能载，因此常瘦。”操令左右备一马来。须臾牵至。那马身如火炭，状甚雄伟。操指曰：“公识此马否？”公曰：“莫非吕布所骑赤兔马乎？”操曰：“然也。”遂并鞍辔送与关公。关公再拜称谢。操不悦曰：“吾累送美女金帛，公未尝下拜；今吾赠马，乃喜而再拜：何贱人而贵畜耶？”关公曰：“吾知此马日行千里，今幸得之，若知兄长下落，可一日而见面矣。”操愕然而悔。关公辞去。后人有诗叹曰：“威倾三国著英豪，一宅分居义气高。奸相枉将虚礼待，岂知关羽不降曹。”操问张辽曰：“吾待云长不薄，而彼常怀去心，何也？”辽曰：“容某探其情。”次日，

Hốt nhứt nhật, thao thỉnh quan công yến. Lâm tán, tổng công xuất phủ, kiến công mã sâu, thao viết: "Công mã nhân hà nhi sâu?" Quan công viết: "Tiện khu pha trọng, mã bất năng tái, nhân thủ thường sâu." Thao lệnh tả hữu bị nhát mã lai. Tu du khien chí. Na mã thân như hỏa thán, trạng thậm hùng vĩ. Thao chỉ viết: "Công thức thủ mã phủ?" Công viết: "Mac phi lữ bồ sở ky xích thỏ mã hồ?" Thao viết: "Nhiên dã." Toại tịnh an bí tổng dữ quan công. Quan công tái bái xung tạ. Thao bắt duyệt viết: "Ngô luy tổng mĩ nữ kim bạch, công vị thường hạ bái; kim ngô tăng mã, nãi hỉ nhi tái bái: hà tiên nhân nhi quý súc da?" Quan công viết: "Ngô tri thủ mã nhặt hành thiên lí, kim hạnh đắc chi, như ược tri huynh trưởng hạ lạc, khả nhát nhặt nhi kiến diện hĩ." Thao ngạc nhiên nhi hối. Quan công từ khứ. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Uy khuynh tam quốc trú anh hào, nhát trạch phân cư nghĩa khí cao. Gian tướng uồng tương hư lỗ dài, khởi tri quan vũ bất hàng tào." Thao vẫn trương liêu viết: "Ngô dài vẫn trương bất bạc, nhi bỉ thường hoài khứ tâm, hà dã?" Liêu viết: "Dung mỗ tham kì tình." Thứ nhặt, vãng kiến quan công. Lẽ tất, liêu viết: "Ngã tiền huynh tại thừa tướng xử, bất tăng lạc hậu?" Công viết: "Thâm cảm

Một hôm Tháo mời Quan Công ăn yến. Lúc tiệc tan, tiến Quan Công ra đến cửa tướng phủ, thấy ngựa Quan Công già quá, Tháo hỏi: - Ngựa ông sao già thế? Quan đáp: - Người tôi hơi nặng, ngựa không mang nổi, bởi thế nên nó già. Tháo sai tả hữu ra chọn một con ngựa. Một lát dắt đến. Con ngựa ấy sắc đỏ như lửa, trông dáng rất hùng dũng. Tháo trả ngựa hỏi: - Ông biết con ngựa này không? Quan Công nói: - Bẩm có phải là ngựa Xích Thố của Lã Bố vẫn cưỡi khi xưa không? Tháo nói: - Chính phải! Rồi truyền thắng đủ yên cương, đưa tặng Quan Công. Quan Công lạy hai lạy tạ ơn. Tháo không bằng lòng nói: - Ta mấy lần đem con gái đẹp, vàng, bạc tặng ông, ông không lạy tạ bao giờ. Nay ta cho con ngựa lại tạ ta hai lạy. Sao lại khinh người khinh của mà quý một con súc vật thế? Quan Công đáp: - Tôi biết ngựa này một ngày đi được nghìn dặm, nay thừa tướng cho tôi, nếu biết được anh tôi ở đâu, có thể một ngày được thấy mặt nhau. Tháo nghe nói, ngạc nhiên, nghĩ mà lại hối. Quan Công cáo từ ra về. Đời sau có thơ rằng: Lấy lừng ba nước tiếng anh hào, Một viện chia đôi nghĩa khí cao. Gian tướng uồng công chiêu chuộng hão, Biết đâu Quan Vũ chẳng hàng Tào? Tháo hỏi Trương Liêu: - Ta dài Vân Trường rất hậu, sao hắn vẫn có bụng muốn đi? Liêu xin đến dò

luò hòu ? " gong yue : " shen
gǎn chéng xiāng hòu yì . zhī
shì wú shen sui zài cǐ , xīn
niàn huáng shú , wèi cháng
qù huái . " liáo yue : " xiong
yán cha yǐ , chǔ shí bù fen
qīng zhòng , fei zhàng fu yě .
xuán dé dài xiong , wèi bì
guò yú chéng xiāng , xiong
hé gù zhì huái qù zhì ? "
gong yue : " wú gù zhì cáo
gong dài wú shèn hòu . nài
wú shòu liú huáng shú hòu
en , shì yǐ gòng sǐ , bù kě bēi
zhi . wú zhōng bù liù cǐ . yào
bì lì xiào yǐ bào cáo gong ,
rán hòu qù ēr . " liáo yue : "
tǎng xuán dé yǐ qì shì , gong
hé suǒ guī hu ? " gong yue :
" yuàn cóng yú dì xià . " liáo
zhì gong zhōng bù kě liù ,
nǎi gào tuì , huí jiàn cáo cào
, jù yǐ shí gào . cáo tàn yue :
" shì zhǔ bù wàng qí běn ,
nǎi tiān xià zhì yì shì yě ! "
xún yù yue : " bǐ yán lì gong
fang qù , ruò bù jiào bǐ lì
gong , wèi bì biàn qù . " cáo
rán zhì . què shuo xuán dé
zài yuán shào chǔ , dàn xì
fán nǎo . shào yue : " xuán
dé hé gù cháng you ? " xuán
dé yue : " èr dì bù zhì yin hào
, qí xiǎo xiān yú cáo zéi ;
shàng bù néng bǎo jia : an de bù
you ? " shào yue : " wú yù jìn
bing fù xǔ dou jiǔ yǐ . fang jin
chun nuǎn , zhèng hǎo xīng
bīng . " biàn shang yì pò cáo

往见关公。礼毕，辽曰：“我荐兄在丞相处，不曾落后？”公曰：“深感丞相厚意。只是吾身虽在此，心念皇叔，未尝去怀。”辽曰：“兄言差矣，处世不分轻重，非丈夫也。玄德待兄，未必过于丞相，兄何故只怀去志？”公曰：“吾固知曹公待吾甚厚。奈吾受刘皇叔厚恩，誓以共死，不可背之。吾终不留此。要必立效以报曹公，然后去耳。”辽曰：“倘玄德已弃世，公何所归乎？”公曰：“愿从于地下。”辽知公终不可留，乃告退，回见曹操，具以实告。操叹曰：“事主不忘其本，乃天下之义士也！”荀彧曰：“彼言立功方去，若不教彼立功，未必便去。”操然之。却说玄德在袁绍处，旦夕烦恼。绍曰：“玄德何故常忧？”玄德曰：“二弟不知音耗，妻小陷于曹贼；上不

thùa tương hậu ý. Chỉ thị ngô
thân tuy tại thủ, tâm niệm
hoàng thúc, vị thường khứ
hoài." Liêu viết: "Huynh ngôn
sai hĩ, xử thế bất phân khinh
trọng, phi trượng phu dã.
Huyền đức đãi huynh, vị tất quá
vu thừa tương, huynh hà có chỉ
hoài khứ chí?" Công viết: "Ngô
cố tri tào công đãi ngô thâm
hậu. Nại ngô thụ lưu hoàng
thúc hậu ân, thệ dĩ cộng tử, bất
khả bối chi. Ngô chung bất lưu
thủ. Yếu tất lập hiệu dĩ báo tào
công, nhiên hậu khứ nhĩ." Liêu
viết: "Thảng huyền đức dĩ khí
thé, công hà sở quy hò?" Công
viết: "Nguyện tòng vu địa hạ."
Liêu tri công chung bất khả lưu,
nãi cáo thối, hồi kiến tào thao,
cụ dĩ thật cáo. Thao thán viết:
"Sự chủ bất vong kì bỗn, nãi
thiên hạ chi nghĩa sĩ dã!" Tuân
Úc viết: "Bỉ ngôn lập công
phương khứ, nhược bất giáo bỉ
lập công, vị tất tiện khứ." Thao
nhiên chi. Khước thuyết huyền
đức tại viên thiệu xứ, đán tịch
phiền não. Thiệu viết: "Huyền
đức hà có thường ưu?" Huyền
đức viết: "Nhị đệ bất tri âm háo,
thê tiểu hăm vu tào tặc; thương
bất năng báo quốc, hạ bất năng
bao gia: an đắc bất ưu?" Thiệu
viết: "Ngô dục tiến binh phó
hứa đô cửu hĩ. Phương kim
xuân noãn, chánh hảo hưng
binh." Tiện thương nghị phá tào
chi sách. Điền phong giàn viết:
"Tiền thao công từ châu, hứa

xem tình ý ra sao. Hôm sau đến
gặp Quan Công, Liêu hỏi: - Từ
khi tôi tiến cử anh lên thừa tướng,
không khi nào bị người bạc đãi...
Quan Công đáp: - Tôi rất cảm ơn
sâu của thừa tướng, nhưng
người ở đây mà bụng lúc nào
cũng nhớ hoàng thúc, không bao
giờ quên. Liêu nói: - Anh nói sai,
ở đời không cần nhắc bên trọng
bên khinh, không phải là trượng
phu. Huyền Đức đãi đại huynh
chưa chắc đã hậu hơn thừa
tướng, sao anh cứ muốn đi?
Quan Công đáp: - Tôi vẫn biết
Tào công đãi tôi hậu lắm, nhưng
tôi đã chịu hậu ơn của hoàng
thúc, thề cùng sống chết không
thể nào phụ lời được. Tôi quyết
không ở mãi đây. Nhưng trước
hết phải lập công để báo ơn thừa
tướng, rồi sau mới đi. Liêu lại hỏi:
- Phỏng như Huyền Đức chết mất
rồi, thì đại huynh về với ai? Quan
Công đáp: - Xin theo xuống dưới
đất! Liêu biết không thể nào giữ
được Quan Công, bèn về bẩm lại
với Tào Tháo. Tháo than: - Thờ
chúa không quên gốc, thật là
nghĩa sĩ trong thiên hạ! Tuân Úc
nói rằng: - Hắn nói lập công rồi
mới đi chi bằng ta không sai đi
lập công, vị tất hắn đã đi được.
Tháo cho là phải. Nay nói chuyện
Huyền Đức ở chỗ Viên Thiệu,
sớm tối buồn rầu. Viên Thiệu hỏi:
- Huyền Đức sao lo buồn thế?
Huyền Đức nói: - Hai em không
biết tin tức, vợ con lại bị hăm
trong quân Tào, trên không báo

zhí cè . tián feng jiàn yue : " qián cáo gong xú zhōu , xū dou kōng xū , bù jí cǐ shí jìn bìng ; jin xú zhōu yǐ pò , cáo bing fang ? , wèi kě qīng dí . bù rú yǐ jiǔ chí zhí , dài qí yǒu xì ér hòu kě dòng yě . " shào yue : " dài wǒ sī zhī . " yin wèn xuán dé yue : " tián feng quàn wǒ gù shǒu , hé rú ! " xuán dé yue : " cáo cáo qí jun zhi zéi , míng gong ruò bù tǎo zhī , kǒng shi dà yì yú tian xià . " shào yue : " xuán dé zhī yán shèn shàn . " suì yù xīng bīng . tián feng yòu jiàn . shào nù yue : " rǔ děng nòng wén qīng wǔ , shǐ wǒ shi dà yì ! " tián feng dùn shǒu yue : " ruò bù ting chén liáng yán , chu shi bù lì . " shào dà nù , yù zhǎn zhī . xuán dé lì quàn , nāi qí yú yù zhōng , jǔ shòu jiàn tián feng xià yù , nāi huì qí zōng zú , jìn sǎn jia cái , yǔ zhì jué yue : " wú suí jun ér qù , shèng zéi wéi wú bù jia , bài zéi yí shen bù bǎo yǐ ! " zhòng jie xià lèi sòng zhī .

能报国，下不能保家：安得不忧？”绍曰：“吾欲进兵赴许都久矣。方今春暖，正好兴兵。”便商议破曹之策。田丰谏曰：“前操攻徐州，许都空虚，不及此时进兵；今徐州已破，操兵方锐，未可轻敌。不如以久持之，待其有隙而后可动也。”绍曰：“待我思之。”因问玄德曰：“田丰劝我固守，何如！”玄德曰：“曹操欺君之贼，明公若不讨之，恐失大义于天下。”绍曰：“玄德之言甚善。”遂欲兴兵。田丰又谏。绍怒曰：“汝等弄文轻武，使我失大义！”田丰顿首曰：“若不听臣良言，出师不利。”绍大怒，欲斩之。玄德力劝，乃囚于狱中，沮授见田丰下狱，乃会其宗族，尽散家财，与之诀曰：“吾随军而去，胜则威无不加，败则一身不保矣！”众皆下泪送之。

đô không hư, bắt cập thử thời tiến binh; kim từ châu dĩ phá, thao binh phuong nhuệ, vị khinh địch. Bắt như dĩ cứu trì chi, đai kì hữu khích nhi hậu khả động dã." Thiệu viết: "Đãi ngã tư chí." Nhân văn huyền đức viết: "Điền phong khuyên ngã cố thủ, hà như!" Huyền đức viết: "Tào thao khi quân chi tặc, minh công nhược bất thảo chí, khùng thất đại nghĩa vu thiên hạ." Thiệu viết: "Huyền đức chí ngôn thậm thiện." Toại dục hung binh. Điền phong hựu gián. Thiệu nộ viết: "Nhữ đảng lộng văn khinh võ, sử ngã thất đại nghĩa!" Điền phong đón thủ viết: "Nhược bất thính thàn lương ngôn, xuất sư bất lợi." Thiệu đại nộ, dục trảm chí. Huyền đức lực khuyển, nãi tù vu ngục trung, tự thụ kiến điền phong hạ ngục, nãi hội kì tông tộc, tần tán gia tài, dũ chí quyết viết: "Ngô tùy quân nhi khứ, thắng tắc uy vô bất gia, bại tắc nhất thân bất bảo hĩ!" Chúng giai hạ lệ tống chí.

được nước, dưới không giữ được nhà, làm thế nào không lo được? Thiệu hỏi: - Ta muốn tiến quân vào Hứa Đô đã lâu. Nay đương mùa xuân ấm áp, nên cất quân đi. Liền họp bàn mưu kế đánh Tào Tháo. Điền Phong can rằng: Trước Tào Tháo đánh Từ Châu, Hứa Đô bỏ trống chẳng nhân lúc ấy tiến quân; nay Từ Châu bị phá, thế Tào đang mạnh, không nên khinh địch. Không bằng thong thả, đợi lúc nào có dịp tốt hãy hay. Thiệu nói: - Để ta nghĩ đã. Nhân hỏi Huyền Đức: - Điền Phong khuyên ta cố thủ, ông nghĩ thế nào? Huyền Đức nói: - Tào Tháo là giặc đối vua, nếu minh công không đánh, sợ mất nghĩa lớn với thiên hạ. Thiệu nói: - Huyền Đức nói phải lắm! Rồi muốn khởi binh ngay, Điền Phong lại can. Thiệu giận nói: - Các ngươi hợp văn khinh võ, để làm tao mất nghĩa lớn hay sao? Điền Phong dập đầu xuống đất nói: - Nếu không nghe lời nói phải của tôi, phen này xuất quân tất bất lợi. Thiệu nổi giận toan chém Điền Phong, Huyền Đức cố can mới thôi, nhưng bắt Điền Phong bỏ ngục. Thư Thủ thấy Điền Phong phải giam vào ngục, bèn họp cả họ hàng phân tán hết gia tài và nói: - Tôi chuyện nào theo đi đánh giặc, được thì oai danh lừng lẫy, thua thì một chân cũng khó giữ được vẹn toàn. Họ hàng ai cũng rõ nước mắt đi tiễn.

- 11 shào qiǎn dà jiāng yán liáng zuò xiān fēng , jìn gōng bái mǎ . jǔ shòu jiàn yue : " yán liáng xìng xiá , suí xiao yǒng , bù kě dù rèn . " shào yue : " wú zhì shàng jiāng , fei rǔ děng kě liào . " dà jun jìn fa zhì lí yáng , dong jùn tài shǒu liú yán gào jí xǔ chang . cáo cǎo jí yì xīng bīng dǐ dǐ . guan gong wén zhī , suì rù xiàng fǔ jiàn cǎo yue : " wén chéng xiāng qǐ bīng , mǒu yuàn wèi qián bù . " cǎo yue : " wèi gǎn fán jiāng jun . zǎo wǎn yǒu shì , dang lái xiāng qǐng . " guan gong nǎi tuì .
- 绍遣大将颜良作先锋，进攻白马。沮授谏曰：“颜良性狭，虽骁勇，不可独任。”绍曰：“吾之上将，非汝等可料。”大军进发至黎阳，东郡太守刘延告急许昌。曹操急议兴兵抵敌。关公闻知，遂入相府见操曰：“闻丞相起兵，某愿为前部。”操曰：“未敢烦将军。早晚有事，当来相请。”关公乃退。
- Thiệu sai đại tướng Nhan Lương làm tiên phong, tiến công bạch mã. Tự thụ gián viết: "Nhan Lương tính hiệp, tuy kiêu dũng, bất khả độc nhâm." Thiệu viết: "Ngô chi thượng tướng, phi nhữ đẳng khả liêu." Đại quân tiến phát chí lê dương, đông quận thái thủ lưu duyên cáo cấp hứa xương. Tào thao cấp nghị hưng binh để địch. Quan công văn tri, toại nhập tướng phủ kiến thao viết: "Văn thừa tướng khởi binh, mỗ nguyên vi tiền bộ." Thao viết: "Vị cầm phiền tướng quân. Tào vân hữu sự, đương lai tương thỉnh." Quan công nãi thối.
- 12 cǎo yǐn bīng shí wǔ wàn , fen san duì ér xíng . yú lù yòu lián jie liú yán gào jí wén shu , cǎo xian tí wǔ wàn jun qín lín bái mǎ , kào tǔ shan za zhù . yáo wàng shan qián píng chuan kuàng yě zhì dì , yán liáng qián bù jīng bīng shí wàn , pái chéng zhèn shì . cǎo hài rán , huí gù lǚ bù jiù jiang sòng xiàn yue : " wú wén rǔ nǎi lǚ bù bù xià měng jiang , jin kě yǔ yán liáng yì zhàn . " sòng xiàn lǐng nuò , chuò qiang shàng mǎ , zhí chu zhèn qián . yán liáng héng dao lì mǎ yú mén qí xià ; jiàn sòng xiàn mǎ zhì , liáng
- 操引兵十五万，分三队而行。于路又连接刘延告急文书，操先提五军亲临白马，靠土山扎住。遥望山前平川旷野之地，颜良前部精兵十万，排成阵势。操骇然，回顾吕布旧将宋宪曰：“吾闻汝乃吕布部下猛将，今可与颜良一战。”宋宪领诺，绰枪上马，直出阵前。颜良横刀立马于门旗下；见宋宪马至，良大喝一声，
- Tháo dẫn binh thập ngũ vạn, phân tam đội nhi hành. Vu lô hựu liên tiếp lưu duyên cáo cấp văn thư, thao tiên đê ngũ vạn quân thân lâm bạch mã, kháo thổ sơn trát trụ. Diêu vọng sơn tiền binh xuyên khoáng dã chi địa, nhan lương tiền bộ tinh binh thập vạn, bài thành trận thế. Thao hãi nhiên, hồi cổ lữ bộ cựu tướng tổng hiến viết: "Ngô văn nhữ nǎi lữ bộ hạ mãnh tướng, kim khả dữ nhan lương nhất chiến." Tổng hiến lĩnh nặc, xước thương thượng mã, trực xuất trận tiền. Nhan lương hoành đao lập mã vu môn kỵ hạ; kiến tổng hiến mã
- Thiệu sai đại tướng là Nhan Lương làm tiên phong, tiến quân lên đánh xứ Bạch Mã. Thư Thủ can rằng: - Nhan Lương tuy là tướng khỏe, nhưng tính khí hẹp hòi, không nên cho đi một mình. Thiệu nói: - Thượng tướng của ta, các ngươi biết gì! Khi đại quân tiến đến Lê Dương, thái thú ở Đông Quận là Lưu Diên cáo cấp về Hứa Đô. Tào Tháo kịp bàn đem quân ra địch. Quan Công nghe tin, vào ngay tướng phủ thừa với Tào Tháo: - Nghe thừa tướng khởi binh, tôi xin đi làm tiền bộ. Tháo nói: - Tôi chưa dám phiền đến tướng quân, nay mai có việc, sẽ lại mời. Quan Công lui về.
- Tháo dẫn mười lăm vạn quân chia ra làm ba đội xuất phát. Đi đường lại tiếp liền mấy lá thư cấp báo của Lưu Diên. Tháo đem năm vạn quân đi trước, thẳng đến Bạch Mã dựa vào núi đất đóng quân, trông xa thấy cả một cánh đồng rộng, mười vạn tiền bộ tinh binh của Nhan Lương đều đã dàn thành trận thế. Tháo khiếp sợ, ngoảnh lại bảo Tống Hiến (nguyên là tướng của Lã Bố trước): - Ta nghe ngươi là tướng giỏi của Lã Bố, nay nên thử ra đấu với Nhan Lương. Tống Hiến dạ một tiếng, vác giáo lên ngựa, xông thẳng ra trận. Nhan Lương cầm ngang giáo, cưỡi ngựa ra

dà hè yi sheng , zòng mǎ lái yíng . zhàn bù san gé , shǒu qǐ dao luò , zhǎn sòng xiàn yú zhèn qián . cáo cào dà jīng yue : " zhen yǒng jiang yě ! " wèi xù yue : " sha wǒ tòng bàn , yuàn qù bào chóu ! " cáo xǔ zhì . xù shàng mǎ chí máo , jìng chu zhèn qián , dà mà yán liáng . liáng gèng bù dǎ huà , jiao mǎ yí gé , zhào tóu yí dao , pi wèi xù yú mǎ xià . cáo yue : " jin shéi gǎn dang zhì ? " xú ? yīng shēng ér chu , yǔ yán liáng zhàn èr shí gé , bài guī běn zhèn . zhu jiāng lì rán . cáo cào shou jun , liáng yì yǐn jun tuì qù .

纵马来迎。战不三合，手起刀落，斩宋宪于阵前。曹操大惊曰：“真勇将也！”魏续曰：“杀我同伴，愿去报仇！”操许之。续上马持矛，径出阵前，大骂颜良。良更不说话，交马一合，照头一刀，劈魏续于马下。操曰：“今谁敢当之？”徐晃应声而出，与颜良战二十合，败归本阵。诸将栗然。曹操收军，良亦引军退去。

- 13 cáo jiàn lián zhǎn èr jiāng , xīn zhōng you mèn . chéng yù yue : " mǒu jǔ yí rén kě dí yán liáng ." cáo wèn shì shéi . yù yue : " fei guan gong bù kě ." cáo yue : " wú kǒng ta lì liǎo gong biàn qù ." yù yue : " liú bèi ruò zài , bì tóu yuán shào . jin ruò shǐ yún cháng pò yuán shào zhī bing , shào bì yí liú bèi ér sha zhì yǐ . bèi jí sǐ , yún cháng yòu an wǎng hu ? " cáo dà xǐ , suì chāi rén qù qǐng guan gong . guan gong jí rù cí èr sǎo . èr sǎo yue : " shú jin cǐ qù , kě dǎ ting huáng shú xiao xí . " guan gong lǐng nuò ér chu , tí qǐng lóng dao , shàng chì

操见连斩二将，心中忧闷。程昱曰：“某举一人可敌颜良。”操问是谁。昱曰：“非关公不可。”操曰：“吾恐他立了功便去。”昱曰：“刘备若在，必投袁绍。今若使云长破袁绍之兵，绍必疑刘备而杀之矣。备既死，云长又安往乎？”操大喜，遂差人去请关公。关公即入辞二嫂。二嫂曰：“叔今此去，可打听皇叔消

chí, lương đại hát nhất thanh, túng mǎ lai nghênh. Chiến bất tam hợp, thủ khởi đao lạc, trảm tông hiền vu trận tiền. Tào thao đại kinh viết: "Chân dũng tướng dã!" Ngụy tục viết: "Sát ngã đồng bạn, nguyện khứ báo cùu!" Thao hứa chi. Tục thượng mã trì máu, kính xuất trận tiền, đại mạ nhan lương. Lương canh bắt đả thoại, giao mã nhát hợp, chiếu đầu nhát đao, phách ngụy tục vu mã hạ. Thao viết: "Kim thùy cảm đương chi?" Từ hoảng ứng thanh nhi xuất, dữ nhan lương chiến nhị thập hợp, bại quy bôn trận. Chư tướng lật nhiên. Tào thao thu quân, lương diệc dẫn quân thối khứ.

thắng cửa trận. Thắng ngựa Tống Hiến đến, Lương quát to một tiếng, rồi té ngựa ra đánh. Chưa được ba hiệp, Lương đã đâm chết Tống Hiến ở trước trận. Tào Tháo thất kinh nói: - Thật là dũng tướng! Ngụy Tục nói: - Lương giết người bạn của tôi, xin ra đánh báo thù. Tháo cho đi. Tục ra đến nơi chỉ đánh nhau mới được một hiệp, cũng bị Lương chém chết. Tháo hỏi: - Ai dám ra địch lại? Từ Hoảng nghe nói, ra ngay đánh nhau với Nhan Lương. Được hai mươi hiệp thua chạy về. Các tướng đều ghê sợ cả. Tào Tháo thu quân, Nhan Lương cũng lui quân về.

Tháo thấy mắt liền hai tướng một lúc, trong lòng lo buồn. Trình Dục nói: - Tôi xin cử một người địch nổi Nhan Lương. Tháo hỏi ai. Dục nói: - Phi Quan Vân Trường, không ai đánh nổi. Tháo nói: - Ta chỉ sợ hắn lập được công rồi đi mất. Dục nói: - Thùa tướng đừng lo. Lưu Bị nếu còn sống thì tất ở bên Viên Thiệu. Nay sai Vân Trường phá quân Thiệu, Thiệu tắt nghỉ Lưu Bị mà giết đi. Lưu Bị chết rồi, Vân Trường còn đi đâu nữa? Tháo mừng lắm, sai người mời Quan Công. Quan Công vào từ hai chị. Hai phu nhân nói rằng: - Chuyến này chú đi, nên thăm dò tin hoàng thúc. Quan Công vâng lời, đi ra, cắp thanh long đao,

tù mǎ , yǐn cóng zhě shù rén
, zhí zhì bái mǎ lái jiàn cáo
cào . cào xù shuo : " yán
liáng lián zhu èr jiang , yǒng
bù kě dang , tè qǐng yún
cháng shang yì ." guan
gong yue : " róng mǒu guan
zhi ." cào zhì jiǔ xiāng dài .
hu bào yán liáng nuò zhàn .
cào yǐn guan gong shàng tǔ
shan guān kàn . cào yǔ guan
gong zuò , zhu jiang huán lì .
cáo cào zhǐ shan xià yán
liáng pái de zhèn shì , qí zhì
xiān míng , qiang dao sen bù
, yán zhēng yǒu wei , nǎi wéi
guan gong yue : " hé běi rén
mǎ , rú cǐ xióng zhuàng ! "
guan gong yue : " yǐ wú guan
zhi , rú tū jí wǎ quān ẽ ! "
cào yòu zhǐ yue : " hui gài
zhi xià , xiù páo jin jiă , chí
dao lì mǎ zhě , nǎi yán liáng
yě ." guan gong jū mù yì
wàng , wèi cào yue : " wú
guan yán liáng , rú cha biao
mài shǒu ẽ ! " cào yue : "
wèi kě qīng shì ." guan gong
qǐ shen yue : " mǒu sui bù
cái , yuàn qù wàn jun zhong
qǔ qí shǒu jí , lái xiān chéng
xiāng ." zhang liáo yue : "
jun zhong wú xì yán , yún
cháng bù kě hu yě ." guan
gong fèn rán shàng mǎ , dào
tí qīng lóng dao , pǎo xià
shan lái , fèng mù yuán
zheng , cán méi zhí shù , zhí
chong bī zhèn . hé běi jun rú
bo kai làng liè , guan gong

息。”关公领诺而出，提青龙刀，上赤兔马，引从者数人，直至白马来见曹操。操叙说：“颜良连诛二将，勇不可当，特请云长商议。”关公曰：“容某观之。”操置酒相待。忽报颜良搦战。操引关公上土山观看。操与关公坐，诸将环立。曹操指山下颜良排的阵势，旗帜鲜明，枪刀森布，严整有威，乃谓关公曰：“河北人马，如此雄壮！”关公曰：“以吾观之，如土鸡瓦犬耳！”操又指曰：“麾盖之下，绣袍金甲，持刀立马者，乃颜良也。”关公举目一望，谓操曰：“吾观颜良，如插标卖首耳！”操曰：“未可轻视。”关公起身曰：“某虽不才，愿去万军中取其首级，来献丞相。”张辽曰：“军中无戏言，云长不可忽也。”关公奋然上马，倒提青龙刀，跑下山来，凤目圆睁

thượng xích thỏ mã, dẫn tòng
giả sỗ nhân, trực chí bạch mã
lai kiến tào thao. Thao tự
thuyết: "Nhan lương liên tru nhị
tương, dũng bất khả đương,
đặc thỉnh vân trường thương
nghị." Quan công viết: "Dung
mỗ quan chi." Thao trí tửu
tương đai. Hốt báo nhan lương
nạch chiến. Thao dẫn quan
công thượng thỏ sơn quan
khán. Thao dữ quan công tọa,
chư tướng hoàn lập. Tào thao
chỉ sơn hạ nhan lương bài đích
trận thế, kì xí tiên minh, thương
dao sâm bồ, nghiêm chỉnh hữu
uy, nãi vị quan công viết: "Hà
bắc nhân mã, như thủ hùng
tráng!" Quan công viết: "Dĩ ngô
quan chi, như thỏ kê ngõa
khuyển nhĩ!" Thao hựu chỉ viết:
"Huy cái chi hạ, tú bào kim
giáp, trì dao lập mã giả, nãi
nhân lương dã." Quan công cử
mục nhất vọng, vị thao viết:
"Ngô quan nhan lương, như
sáp tiêu mại thủ nhĩ!" Thao viết:
"Vị khả khinh thị." Quan công
khởi thân viết: "Mỗ tuy bất tài,
nguyễn khứ vạn quân trung thủ
kì thủ cấp, lai hiền thừa tướng."
Trương liêu viết: "Quân trung
vô hí ngôn, vân trường bất khả
hốt dã." Quan công phán nhiên
thượng mã, đảo đè thanh long
dao, bào hạ sơn lai, phuợng
mục viễn tĩnh, tàm mi trực thụ,
trực trùng bì trận. Hà bắc quân
như ba khai lăng liệt, quan
công kính bôn nhan lương.

cưỡi ngựa Xích Thố, dẫn vài
người tùy tùng đi thẳng đến Bạch
Mã, vào ra mắt Tào Tháo. Tháo
nói: - Nhan Lương vừa giết liền
hai tướng, không ai địch nổi, nên
mời Quan Công đến bàn. Quan
Công nói: - Vâng, để tôi xem.
Tháo đặt cuộc rượu khoản đãi.
Chợt có người báo Nhan Lương
lại đến khiêu chiến. Tháo dẫn
Quan Công lên núi đất đứng xem.
Tháo cùng Quan Công ngồi, các
tướng đứng huddle chung quanh.
Tào Tháo trỏ xuống thế trận của
Nhan Lương ở dưới núi, cờ xí đỏ
ói, gươm giáo sáng quắc, trận
bày cực kỳ nghiêm chỉnh, mà bảo
Quan Công: - Quân mã Hà Bắc
hùng tráng lắm nhỉ! Quan Công
nói: - Tôi coi chẳng khác gì gà
bằng đất, chó bằng ngói! Tháo lại
trở bảo: - Kia! Ở dưới cái lọng,
người mặc bào vóc, giáp vàng,
cầm dao cưỡi ngựa là Nhan
Lương đó. Quan Công liếc mắt
trông xuống, rồi nói với Tào Tháo:
- Tôi trông bộ nó, như là cái đầu
cắm trên cái sào để đem bán vậy!
Tháo nói: - Không nên khinh
thường! Quan Công nói: - Tôi tuy
bất tài, xin lấy đầu hắn trong đám
vạn quân kia, đem về dâng thừa
tướng. Trương Liêu nói: - Trong
quân không nói đùa, Vân Trường
chớ nên khinh thị. Quân Công
nhảy phắt lên ngựa, cắp ngược
thanh long dao, té xuống núi, mắt
phuợng trợn lên, mà tầm dung
ngược, xông thẳng vào trận bên
kia, đi đến đâu quân Hà Bắc tự rẽ

jìng ben yán liáng . yán liáng
zhèng zài huī gài xià , jiàn
guan gong chōng lái , fang
yù wèn shí , guan gong chí
tù mǎ kuài , zǎo yǐ pǎo dào
miàn qián ; yán liáng cuò
shǒu bù jí , bèi yún cháng
shǒu qǐ yí dao , cì yú mǎ xià
. hu dì xià mǎ , ge liǎo yán
liáng shǒu jí , shuan yú mǎ
xiàng zhī xià , fei shen shàng
mǎ , tí dao chu zhèn , rú rù
wú rén zhī jìng . hé bēi bing
jiāng dà jìng , bù zhàn zì
luàn . cáo jun chéng shì
gong jí , sǐ zhě bù kě shèng
shù ; mǎ pǐ qì xiè , qīng duó
jí duo . guan gong zòng mǎ
shàng shan , zhòng jiāng jìn
jie chēng hè . gong xiān
shǒu jí yú cào qián . cào yue
: " jiāng jun zhen shén rén yě
! " guan gong yue : " mǒu hé
zú dào zai ! wú dì zhāng yì
dé yú bǎi wàn jun zhōng qū
shàng jiāng zhī tóu , rú tàn ?
qǔ wù ēr . " cào dà jìng , huí
gù zuò yòu yue : " jìn hòu rú
yù zhāng yì dé , bù kě qīng
dí . " lìng xiě yú yí páo jin dǐ
yǐ jì zhī .

14 què shuo yán liáng bài jun
ben huí , bàn lù yíng jiàn
yuán shào , bào shuo bēi chí
miàn cháng xu shǐ dà dao yí

，蚕眉直竖，直冲彼阵。河北军如波开浪裂，关公径奔颜良。颜良正在麾盖下，见关公冲来，方欲问时，关公赤兔马快，早已跑到面前；颜良措手不及，被云长手起一刀，刺于马下。忽地下马，割了颜良首级，拴于马项之下，飞身上马，提刀出阵，如入无人之境。河北兵将大惊，不战自乱。曹军乘势攻击，死者不可胜数；马匹器械，抢夺极多。关公纵马上山，众将尽皆称贺。公献首级于操前。操曰：“将军真神人也！”关公曰：“某何足道哉！吾弟张翼德于百万军中取上将之头，如探囊取物耳。”操大惊，回顾左右曰：“今后如遇张翼德，不可轻敌。”令写于衣袍襟底以记之。

却说颜良败军奔回，半路迎见袁绍，报说被赤面长须使大刀一勇将，

Nhan lương chánh tại huy cái
hạ, kiến quan công trùng lai,
phương dục vẫn thời, quan
công xích thỏ mã khoái, tảo dĩ
bào áo diện tiền; nhan lương
thổ thủ bắt cập, bị vân trường
thủ khởi nhất đao, thứ vu mã
hạ. Hốt địa hạ mã, cát liễu nhan
lương thủ cấp, thuyền vu mã
hạng chi hạ, phi thân thượng
mã, đề đao xuất trận, như nhập
vô nhân chi cảnh. Hà bắc binh
tương đại kinh, bắt chiến tự
loạn. Tào quân thừa thế công
kích, tử giả bắt khả thắng số;
mã thất khí giới, thường đoạt
cực đa. Quan công túng mã
thượng sơn, chúng tướng tấn
giai xung hạ. Công hiến thủ cấp
vu thao tiền. Thao viết: "Tướng
quân chân thần nhân dãi!" Quan
công viết: "Mỗ hà túc đạo tai!
Ngô đệ thương dục đức vu
bách vạn quân trung thủ
thượng tương chi đầu, như
tham nang thủ vật nhĩ." Thao
đại kinh, hồi cố tả hữu viết:
"Kim hậu nhu ngô thương dục
đức, bắt khả khinh địch." Lệnh
tả vu y bào khâm để dĩ kí chí.

như sóng dưới nước. Quan Công đến thẳng chỗ Nhan Lương. Lương đang đứng dưới lòng, thấy Quan Công đến, vừa muốn hỏi thì ngựa Xích Thố chạy mau đã đến trước mặt. Nhan Lương trở tay chưa kịp, Quan Công đưa một lưỡi đao, Lương chết ngay dưới chân ngựa. Quan Công liền nhảy xuống đất, chặt lấy đầu, buộc vào cổ ngựa, rồi lèn ngựa cầm đao từ trong trận phi ra như đi chỗ không người. Bình tướng Hà Bắc kinh hoàng, chưa đánh đã rối loạn. Quân Tào thừa thế đuổi đánh, giết hại không biết bao nhiêu; ngựa, khí giới, quân Tào cướp được rất nhiều. Quan Công té ngựa lên núi, các tướng đều khen ngợi. Quan Công đem đầu Nhan Lương đặt trước mặt Tào Tháo. Tháo nói: - Tướng quân thực là một người thần! Quan Công đáp: - Tôi thầm vào đâu. Em tôi là Trương Dực Đức còn có thể ở trong đám quân trăm vạn lấy đầu thương tướng dễ như lấy vật gì trong túi. Tháo nghe cả sơ, ngoảnh lại dặn các tướng: - Từ nay về sau có gặp Trương Dực Đức ở đâu, thì chớ có khinh địch. Và sai các tướng viết vào vạt áo để ghi nhớ.

Khước thuyết nhan lương bại
quân bôn hồi, bán lộ nghênh
kiến viên thiệu, báo thuyết bị
xích diện trường tu sử đại đao

Quân Nhan Lương thua, chạy về
đến nửa đường gặp Viên Thiệu,
báo là có một tướng mặt đỏ râu
dài, cầm đại đao, một mình cưỡi

yǒng jiang , pǐ mǎ rù zhèn ,
zhǎn yán liáng ér qù , yin cǐ
dà bài . shào jīng wèn yue : "cǐ
rén shì shéi ?" jǔ shòu
yue : "cǐ bì shì liú xuán dé
zhì dì guan yún cháng yě ." shào
dà nù , zhǐ xuán dé yue : "rǔ
dì zhǎn wú ài jiang , rǔ
bì tōng móu , liù ēr hé yòng !"
" huàn dao fǔ shǒu tuī chu
xuán dé zhǎn zhì . zhèng shì
: chu jiàn fang wèi zuò shàng
kè , cǐ rì jǐ tòng jie xià qiú .
wèi zhì xuán dé xìng mìng rú
hé , qiè ting xià wén fēn jiě .

匹马入阵，斩颜良而去，因此大败。绍惊问曰：“此人是谁？”沮授曰：“此必是刘玄德之弟关云长也。”绍大怒，指玄德曰：“汝弟斩吾爱将，汝必通谋，留尔何用！”唤刀斧手推出玄德斩之。正是：初见方为座上客，此日几同阶下囚。未知玄德性命如何，且听下文分解。

nhất dũng tướng, thất mã nhập trận, trâm nhan lương nhí khứ, nhân thủ đại bại. Thiệu kinh vấn viết: "Thủ nhân thị thùy?" Tự thụ viết: "Thủ tất thị lưu huyền đức chi đệ quan vân trường dã." thiệu đại nộ, chỉ huyền đức viết: "Nhữ đệ trâm ngô ái tương, nhữ tất thông mưu, lưu nhĩ hà dụng!" Hoán dao phủ thủ thôi xuất huyền đức trâm chi. Chánh thị: sơ kiến phương vi tọa thượng khách, thủ nhật kỉ đồng gai hạ tù. Vị tri huyền đức tính mệnh như hà, thả thính hạ văn phân giải.

ngựa vào trận, chém chết Nhan Lương rồi, cho nên thua to. Thiệu giật mình hỏi: - Người ấy là ai? Thư thụ thưa: - Hắn là Quan Vân Trường, em Huyền Đức. Thiệu nổi giận trả vào Huyền Đức nói: - Thế ra em ngươi chém chết tướng yêu của ta, ngươi tất thông mưu, vậy để ngươi ở đây làm gì? Liên thét dao phủ lôi Huyền Đức ra chém. Ấy mới là: Vừa là khách quý ngồi trên ghế Thoắt đã thăng từ đứng dưới sân Chưa biết tính mệnh Lưu Bị làm sao, xem đến hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中
026
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo yuán shào yù zhǎn
xuán dé . xuán dé cóng róng
jin yue : " míng gong zhi ting
yi miàn zhí cí , ér jué xiàng rì
zhí qíng ye ? bèi zì xú zhōu
shí sǎn , èr dì yún cháng wèi
zhí cún fǒu ; tian xià tòng
mào zhě bù shǎo , qǐ chí
miàn cháng xu zhí rén , jí wèi
guan mǒu yě ? míng gong
hé bù chá zhī ? " yuán shào
shì gè méi zhǔ zhāng de rén
, wén xuán dé zhí yán , zé jǔ
shòu yue : " wù ting rǔ yán
, xiǎn sha hǎo rén . " suí réng
qǐng xuán dé shàng zhàng
zuò , yì bào yán liáng zhī
chóu . zhàng xià yì rén yīng
shēng ér jìn yue : " yán liáng
yǔ wǒ rú xiōng dì , jin bēi cáo
zéi suǒ sha , wǒ an de bù
xuě qí hèn ? " xuán dé shì qí
réni , shen cháng ba chǐ
, miàn rú xiè zhì , nǎi hé bēi
míng jiāng wén chǒu yě .
yuán shào dà xǐ yue : " fei rǔ
bù néng bào yán liáng zhī
chóu . wú yǔ shí wàn jun
bing , biàn dù huáng hé
, zhui sha cáo zéi ! " jǔ shòu
yue : " bù kě . jin yí liù tún

第二十六回
袁本初败兵折将
关云长挂印封金

Đệ nhị thập lục hồi viên bỗn
sơ bại binh chiết tướng quan
vân trường quái án phong
kim

HỘI 26 Viên Bản Sơ hao binh
tồn tướng; Quan Vân Trường
treo án gói vàng

却说袁绍欲斩玄德。玄德从容进曰：“明公只听一面之词，而绝向日之情耶？备自徐州失散，二弟云长未知存否；天下同貌者不少，岂赤面长须之人，即为关某也？明公何不察之？”袁绍是个没主张的人，闻玄德之言，责沮授曰：“误听汝言，险杀好人。”遂仍请玄德上帐坐，议报颜良之仇。帐下一人应声而进曰：“颜良与我如兄弟，今被曹贼所杀，我安得不雪其恨？”玄德视其人，身长八尺，面如獬豸，乃河北名将文丑也。袁绍大喜曰：“非汝不能报颜良之仇。吾与十万军兵，便渡黄河，追杀曹贼！”沮授曰：“不

Khước thuyết viên thiệu dục
trảm huyền đức. Huyền đức
tòng dung tiến viết: "Minh công
chỉ thính nhất diện chí từ, nhi
tuyệt hướng nhật chí tình da?
Bị tự từ châu thất tán, nhị đệ
vân trường vị trí tồn phủ: thiên
hạ đồng mạo giả bất thiêu, khời
xích diện trường tu chi nhân,
tức vi quan mỗ dã? Minh công
hà bất sát chí?" Viên thiệu thị
cá một chủ trương đích nhân,
văn huyền đức chí ngôn, trách
tự thụ viết: "Ngô thính nhữ
ngôn, hiểm sát hảo nhân." Toại
nhưng thỉnh huyền đức thương
trường tọa, nghị báo nhan
lương chí cừu. Trưởng hạ nhất
nhân ứng thanh nhi tiến viết:
"Nhan lương dữ ngã như huynh
đê, kim bị tào tặc sở sát, ngã an
đắc bất tuyết kì hận?" Huyền
đức thị kì nhân, thân trường bát
xích, diện như giải trĩ, nãi hà
bắc danh tương văn sủu dã.
Viên thiệu đại hỉ viết: "Phi nhữ
bất năng báo nhan lương chí
cừu. Ngô dữ thập vạn quân
binh, tiện độ hoàng hà, truy sát
tào tặc!" Tự thụ viết: "Bất khả.
Kim nghi lưu truân duyên tân,

Viên Thiệu toan chém Huyền
Đức. Huyền Đức khoan thai bước
lên nói: - Minh công chỉ nghe một
lời mà muốn dứt tình ngay? Bị từ
khi ở Từ Châu thất tán, em là
Quan Vũ không biết còn hay mất;
thiên hạ giống nhau không ít,
chắc đâu tướng mặt đồ râu dài là
Vân Trường, minh công sao
không xét cho kỹ? Viên Thiệu vốn
là người hay do dự, nghe Huyền
Đức nói bèn trách Thư Thụ: - Tý
nữa ta nghe lời ngươi, giết mất
người hiền. Rồi lại mời Lưu Bị lên
trường ngõi, bàn cách báo thù
cho Nhan Lương. Dưới trường có
một người tiến lên nói: - Nhan
Lương với tôi như anh em, nay
Lương bị giết, tôi phải rửa hận.
Người ấy mình cao tám thước,
mặt như mặt con giải trĩ tên Sú,
là danh tướng ở Hà Bắc. Thiệu
mừng nói: - Phi người không ai
báo được thù cho Nhan Lương.
Ta cho đem mười vạn quân, qua
ngay Hoàng Hà, đuổi giết quân
Tào. Thư Thụ nói: - Không nên.
Nay nên đóng quân ở bến Diên
Tân rồi chia một nửa sang bên
Quan Độ, mới thực là thượng
sách. Nếu đem cả binh sang

yán jin , fēn bīng guan dù ,
nǎi wéi shàng cè . ruò qīng
jǔ dù hé , shè huò yǒu biàn ,
zhòng jie bù néng huán yǐ . "
shào nù yue : " jie shì rǔ
děng chí huǎn jun xin , qian
yán rì yuè , yǒu fáng dà shì !
qǐ bù wén bing guì shén sù
hu ? " jǔ shòu chu , tàn yue :
" shàng yíng qí zhì , xià wù
qí gong ; you you huáng hé ,
wú qí jí hu ! " suì tuo jí bù
chu yì shì . xuán dé yue : "
bèi méng dà en , wú kě bào
xiào , yì yù yǔ wén jiāng jun
tòng xíng : yi zhě bào míng
gong zhì dé , èr zhě jiù tàn
yún cháng de shí xìn . " shào
xǐ , huàn wén chǒu yǔ xuán
dé tòng lǐng qián bù . wén
chǒu yue : " liú xuán dé lǚ
bài zhì jiāng , yú jun bù lì . jì
zhǔ gong yào ta qù shí , mǒu
fen san wàn jun , jiào ta wéi
hòu bù . " yú shì wén chǒu zì
lǐng qì wàn jun xian xíng ,
lǐng xuán dé yǐn san wàn jun
suí hòu .

3 qiě shuo cáo cào jiàn yún
cháng zhǎn liǎo yán liáng ,
bèi jiā qín jìng , biǎo zòu
cháo tíng , feng yún cháng
wèi hàn shòu tíng hóu , zhù
yìn sòng guan gong . hu bào
yuán shào yòu shǐ dà jiāng
wén chǒu dù huáng hé , yǐ jù

可。今宜留屯延津，分兵官渡，乃为上策。若轻举渡河，设或有变，众皆不能还矣。”绍怒曰：“皆是汝等迟缓军心，迁延日月，有妨大事！岂不闻兵贵神速乎？”沮授出，叹曰：“上盈其志，下务其功；悠悠黄河，吾其济乎！”遂托疾不出议事。玄德曰：“备蒙大恩，无可报效，意欲与文将军同行：一者报明公之德，二者就探云长的实信。”绍喜，唤文丑与玄德同领前部。文丑曰：“刘玄德屡败之将，于军不利。既主公要他去时，某分三万军，教他为后部。”于是文丑自领七万军先行，令玄德引三万军随后。

且说曹操见云长斩了颜良，倍加钦敬，表奏朝廷，封云长为汉寿亭侯，铸印送关公。忽报袁绍又使大将文丑渡黄河，已据延津之上。操乃

phân binh quan độ, nãi vi thương sách. Nhược khinh cử độ hà, thiết hoặc hữu biến, chúng giai bất năng hoàn hĩ." Thiệu nộ viết: "Giai thị nhữ đẳng trì hoãn quân tâm, thiên duyên nhật nguyệt, hữu phương đại sự! Khởi bất văn binh quý thần tốc hò?" Tự thụ xuất, thán viết: "Thượng doanh kì chí, hạ vụ kì công; du du hoàng hà, ngô kì tề hò!" Toại thác tật bất xuất nghi sự. Huyền đức viết: "Bị mông đại ân, vô khả báo hiệu, ý dục dữ văn tướng quân đồng hành: nhất giả báo minh công chi đức, nhị giả tựu tham vân trường đích thật tín." Thiệu hỉ, hoán văn sửu dữ huyền đức đồng lĩnh tiền bộ. Văn sửu viết: "Luu huyền đức lũ bại chi tương, vu quân bất lợi. Kí chúa công yêu tha khú thời, mỗ phân tam vạn quân, giáo tha vi hậu bộ." Vu thị văn sửu tự lĩnh thất vạn quân tiên hành, lệnh huyền đức dẫn tam vạn quân tùy hậu.

sông, phỏng thử có điều gì, thì rút về làm sao được? Thiệu mắng: - Chỉ vì các ngươi làm trì hoãn lòng quân, kéo dài ngày tháng để lỡ việc lớn đó thôi. Người há lại không biết câu: "Binh quý thần tốc" hay sao? Thư Thụ trả ra, than rằng: - Người trên thì kiêu căng, kẻ dưới thì tham công; nước sông Hoàng Hà chảy cuồn cuộn, ta cũng đành liều chẳng! Rồi cáo bệnh, không ra bàn việc quân nữa. Huyền Đức nói: - Bí đội ơn lớn, chưa lấy gì báo đáp, nay muốn cùng đi với Văn tướng quân, trước là để báo đáp minh công, sau là để dò xem tin tức Văn Trường. Thiệu ưng ý, sai Văn Sú cùng Huyền Đức lĩnh tiền bộ, Sú nói: - Huyền Đức là tướng bị thua luôn, cho ra quân không lợi. Nay chúa công muốn cho ông ấy cùng đi, tôi xin chia ba vạn quân để ông ta đi sau làm hậu bộ. Bởi thế Văn Sú lĩnh bảy vạn đi trước, Huyền Đức lĩnh ba vạn đi sau.

Thả thuyết tào thao kiến vân trường trăm liễu nhan lương, bội gia khâm kính, biểu tâu triều đình, phong vân trưởng vi hán tho đình hầu, chư ấn tổng quan công. Hốt báo viên thiệu hưu sứ đại tướng văn sửu độ hoàng hà, dĩ cư duyên tân chi thượng.

Đây nói Tào Tháo từ khi thấy Quan Công chém được Nhan Lương, lại càng kính trọng lắm, làm biểu tâu lên triều đình, phong cho Văn Trường là Hán Thọ đình hầu, đúc ấn giao cho Quan Công. Chợt có tin báo: Viên Thiệu lại sai đại tướng là Văn Sú sang sông

yán jin zhi shàng . cào nǎi
xian shī rén yí xǐ ju míng yú xi
hé , rán hòu zì lǐng bing yíng
zhi ; chuán xià jiàng lìng : yǐ
hòu jun wèi qián jun , yǐ qián
jun wèi hòu jun ; liáng cǎo
xian xíng , jun bing zài hòu .
lǚ qián yue : " liáng cǎo zài
xian , jun bing zài hòu , hé yǐ
yě ? " cào yue : " liáng cǎo
zài hòu , duo bèi piào luò ,
gù lìng zài qián . " qián yue :
" tǎng yù dí jun jié qù , rú zhì
nài hé ? " cào yue : " qiè dài
dí jun dào shí , què yòu lǐ huì
. " xu xin yí wèi jué . cào lìng
liáng shí zì zhòng yán hé
qiàn zhì yán jin . cào zài hòu
jun , ting de qián jun fa hǎn ,
jí jiào rén kàn shí , bào shuo :
" hé běi dà jiang wén chǒu
bing zhì , wǒ jun jie qì liáng
cǎo , sì sǎn ben zǒu . hòu
jun yòu yuǎn , jiang rú zhì hé
? " cào yǐ bian zhǐ nán fù yue :
" cǐ kě zàn bì . " rén mǎ jí
ben tǔ fù . cào lìng jun shì jie
jiě yǐ xiè jiǎ shǎo xie , jìn
fàng qí mǎ . wén chǒu jun
yǎn zhì . zhòng jiang yue :
" zéi zhì yǐ ! kě jí shou mǎ pǐ ,
tuì huí bái mǎ ! " xún you jí
zhǐ zhì yue : " cǐ zhèng kě yǐ
ěr dí , hé gù fǎn tuì ? " cào jí
yǐ mù shì xún you ér xiào .
you zhì qí yì , bù fù yán .
wén chǒu jun jì de liáng cǎo
che zhàng , yòu lái qiǎng mǎ
. jun shì bù yǐ duì wǔ , zì
xiāng zá luàn . cáo cáo què

先使人移徙居民于西河
，然后自领兵迎之；传
下将令：以后军为前军
，以前军为后军；粮草
先行，军兵在后。吕虔
曰：“粮草在先，军兵
在后，何意也？”操曰
：“粮草在后，多被剽
掠，故令在前。”虔曰
：“倘遇敌军劫去，如
之奈何？”操曰：“且
待敌军到时，却又理会
。”虚心疑未决。操令
粮食辎重沿河堑至延津
。操在后军，听得前军
发喊，急教人看时，报
说：“河北大将文丑兵
至，我军皆弃粮草，四
散奔走。后军又远，将
如之何？”操以鞭指南
阜曰：“此可暂避。”
人马急奔土阜。操令军
士皆解衣卸甲少歇，尽
放其马。文丑军掩至。
众将曰：“贼至矣！可
急收马匹，退回白马！”
荀攸急止之曰：“此
正可以饵敌，何故反退
？”操急以目视荀攸而
笑。攸知其意，不复言

Thao nãi tiên sử nhân di tǐ cư
dân vu tây hà, nhiên hậu tự lĩnh
binh nghênh chi; truyền hạ
tướng lệnh: dĩ hậu quân vi tiền
quân, dĩ tiền quân vi hậu quân;
lương thảo tiên hành, quân
binh tại hậu. Lữ kiền viết:
"Lương thảo tại tiên, quân binh
tại hậu, hà ý dã?" Thao viết:
"Lương thảo tại hậu, đa bị
phiêu lược, cố lệnh tại tiền."
Kiền viết: "Thảng ngô địch quân
kiếp khứ, như chi nại hè?" Thao
viết: "Thả đai địch quân đáo
thời, khước hựu lí hội." Hư tâm
nghi vị quyết. Thao lệnh lương
thực truy trọng duyên hà tiệm
chí duyên tân. Thao tại hậu
quân, thính đắc tiền quân phát
hảm, cấp giáo nhân khán thời,
báo thuyết: "Hà bắc đại tướng
văn sửu binh chí, ngã quân giai
khí lương thảo, tú tán bôn tẩu.
Hậu quân hựu viễn, tương như
chi hè?" Thao dĩ tiên chỉ nam
phụ viết: "Thủ khả tạm tị." Nhân
mã cấp bôn thỗ phụ. Thao lệnh
quân sĩ giai giải y tá giáp thiều
hiết, tǎn phóng kí mã. Văn sửu
quân yểm chí. Chúng tướng
viết: "Tặc chí hỉ! Khả cấp thu
mã thất, thối hồi bạch mã!"
Tuân du cấp chỉ chi viết: "Thủ
chánh khả dĩ nhị địch, hà có
phản thối?" Thao cấp dĩ mục thị
tuân du nhi tiêu. Du tri kí ý, bất
phục ngôn. Văn sửu quân kí
đắc lương thảo xa trượng, hựu
lai thường mã. Quân sĩ bắt y
đội ngũ, tự tương tạp loạn. Tào

Hoàng Hà, hiện đã đóng quân ở
bến Diên Tân. Tháo sai người
đem dân cư ở đó dời sang phía
tây sông, rồi đem quân ra đánh,
truyền lệnh lấy hậu quân làm tiền
quân, lấy tiền quân làm hậu quân,
lương thảo cho đi trước, binh lính
kéo đi sau. Lã Kiền hỏi: - Lương
đi trước, quân đi sau là ý làm
sao? Tháo nói: - Lương thảo đi
sau, bị cướp mất nhiều, nên cho
đi trước? Kiền lại hỏi: - Thế lúc
giặc đến, thì làm thế nào? Tháo
nói: - Bấy giờ sẽ liệu. Kiền trong
bụng nghi hoặc, không hiểu. Tào
Tháo cứ sai chở lương thảo và
các xem đồ đi men sông đến Diên
Tân. Tháo ở hậu quân, nghe thấy
tiền quân reo hò, vội cho người ra
xem, mọi người đều báo: - Văn
Sú dẫn binh lại, quân ta đều bỏ
cả lương thảo, bốn mặt chạy tán
loạn, hậu quân thì ở xa, bấy giờ
làm thế nào? Tháo lấy roi trỏ vào
hai cái gò đất ở phía nam, bảo: -
Chỗ kia có thể tạm tránh. Người,
ngựa vội vàng chạy cả lên gò đất.
Tháo truyền cho quân sĩ cởi áo
giáp, ngồi nghỉ, thả hết cả ngựa
ra. Quân Văn Sú kéo ập ngay
đến. Các tướng nói: - Giặc đã
đến, xin cho thu ngựa lại rồi kéo
về Bạch Mã. Tuân Du vội vàng
ngăn lại: - Chính là để dù giặc,
sao lại lui! Tháo đưa mắt cho
Tuân Du mà cười. Du biết ý,
không nói nữa. Quân Văn Sú đã
lấy được lương thảo xa trượng,
lại tranh nhau cướp ngựa. Quân
sĩ nhốn nháo mất cả hàng ngũ.

líng jun jiang yi qí xià tǔ fù jí
zhi , wén chǒu jun dà luàn .
cáo bing wéi guō jiāng lái ,
wén chǒu tǐng shen dù zhàn
, jun shì zì xiāng jiàn tà . wén
chǒu zhǐ è bù zhù , zhì de bo
mǎ huí zǒu . cáo zài tǔ fù
shàng zhǐ yue : " wén chǒu
wèi hé běi míng jiāng , shéi
kě qín zhì ? " zhang liáo , xú
? fei mǎ qí chu , dà jiào : "
wén chǒu xiù zǒu ! " wén
chǒu huí tóu jiàn èr jiāng gǎn
shàng , suì àn zhù tiě qiāng ,
niǎn gong da jiàn , zhèng
shè zhāng liáo . xú ? dà jiào
: " zéi jiāng xiù fàng jiàn ! "
zhang liáo di tóu jí duǒ , yi
jiàn shè zhōng tóu kui , jiāng
zan ying shè qù . liáo fèn lì
zài gǎn , zuò xià zhàn mǎ ,
yòu bèi wén chǒu yí jiàn shè
zhōng miàn jiá . nǎ mǎ guī
dào qián tí , zhang liáo luò dì
. wén chǒu huí mǎ fù lái , xú
? jí lún dà fù , jié zhù qian
sha . zhi jiàn wén chǒu hòu
miàn jun mǎ qí dào , ? liào dí
bù guò , bo mǎ ér huí . wén
chǒu yán hé gǎn lái .

。文丑军既得粮草车仗，又来抢马。军士不依队伍，自相杂乱。曹操却令军将一齐下土阜击之，文丑军大乱。曹兵围裹将来，文丑挺身独战，军士自相践踏。文丑止遏不住，只得拨马回走。操在土阜上指曰：“文丑为河北名将、谁可擒之？”张辽、徐晃飞马齐出，大叫：“文丑休走！”文丑回头见二将赶上，遂按住铁枪，拈弓搭箭，正射张辽。徐晃大叫：“贼将休放箭！”张辽低头急躲，一箭射中头盔，将簪缨射去。辽奋力再赶，坐下战马，又被文丑一箭射中面颊。那马跪倒前蹄，张辽落地。文丑回马复来，徐晃急轮大斧，截住厮杀。只见文丑后面军马齐到，晃料敌不过，拨马而回。文丑沿河赶来。

忽见十余骑马，旗号翩

thao khước lệnh quân tướng
nhất tè hạ thố phụ kích chi, văn
sửu quân đại loạn. Tào binh vi
khóa tương lai, văn sửu đĩnh
thân độc chiến, quân sĩ tự
tương tiễn đạp. Văn sửu chỉ át
bắt trụ, chỉ đắc bát mã hồi tầu.
Thao tại thố phụ thượng chí
viết: "Văn sửu vi hà bắc danh
tương, thùy khả cầm chí?"
Trương liêu, từ hoảng phi mã tè
xuất, đại khiếu: "Văn sửu hưu
tầu!" Văn sửu hồi đầu kiến nhị
tương cản thương, toại án trụ
thiết thương, niêm cung đáp
tiễn, chánh xạ trương liêu. Từ
hoảng đại khiếu: "Tặc tương
hưu phóng tiễn!" Trương liêu
đê đầu cắp áo, nhất tiễn xạ
trúng đầu khôi, tương trâm anh
xạ khứ. Liêu phẫn lực tái cản,
tọa hạ chiến mã, hựu bị văn
sửu nhất tiễn xạ trúng diện
giáp. Na mǎ quy đáo tiền đè,
trương liêu lạc địa. Văn sửu hồi
mã phục lai, từ hoảng cắp luân
đại phủ, tiệt trụ tư sát. Chỉ kiến
văn sửu hậu diện quân mã tè
đáo, hoảng liêu địch bất quá,
bát mã nhi hồi. Văn sửu duyên
hà cản lai.

Bấy giờ Tháo sai quân, tướng
xuống đánh. Quân Văn Sú rối
loạn. Quân Tào vây bọc lại. Văn
Sú một mình chống chọi, quân sĩ
giày xéo lắn nhau mà chạy. Văn
Sú ngăn cấm không được, cũng
phải quay ngựa chạy nốt. Tháo
đứng trên nói trả xuống bảo: -
Văn Sú là danh tướng Hà Bắc, ai
có thể bắt cho ta? Trương Liêu,
Từ Hoảng hai ngựa cùng xông ra,
gọi to: - Văn Sú đừng chạy nữa.
Văn Sú ngoảnh lại, thấy hai
tướng đuổi theo, cắp vũng ngọn
giáo, giương cung đặt tên, định
bắn Trương Liêu. Từ Hoảng kêu
to lên: - Tướng giặc không được
bắn trộm. Trương Liêu cúi đầu vội
tránh, mũi tên cắm ngay vào cái
chỏm mũ, đứt phăng dải mũ, Liêu
cố sức đuỗi. Văn Sú lại bắn phát
nữa trúng ngay giữa trán ngựa.
Ngựa gục hai chân trước, Liêu
ngã xuống đất. Văn Sú quay
ngựa trở lại, Từ Hoảng tay cầm
búa lớn, giơ lên đánh chặn
đường. Quân Văn Sú ở mặt sau
kéo đến. Hoảng liệu địch không
nối, quay ngựa chạy về. Văn Sú
cứ men sông đuổi theo.

pian fan , yi jiang dang tóu tí
dao fei mǎ ér lái , nǎi guan
yún cháng yě , dà hè : " zéi
jiang xiù zǒu ! " yǔ wén chǒu
jiao mǎ , zhàn bù san gé ,
wén chǒu xin qiè , bo mǎ rào
hé ér zǒu . guan gong mǎ
kuài , gǎn shàng wén chǒu ,
nǎo hòu yì dao , jiāng wén
chǒu zhǎn xià mǎ lái . cáo
cào zài tǔ fù shàng , jiàn
guan gong kǎn liǎo wén
chǒu , dà qu rén mǎ yǎn sha
. hé bēi jun dà bàn luò shuǐ ,
liáng cǎo mǎ pǐ réng bēi cáo
cào duó huí .

翻，一将当头提刀飞马而来，乃关云长也，大喝：“贼将休走！”与文丑交马，战不三合，文丑心怯，拨马绕河而走。关公马快，赶上文丑，脑后一刀，将文丑斩下马来。曹操在土阜上，见关公砍了文丑，大驱人马掩杀。河北军大半落水，粮草马匹仍被曹操夺回。

phiên phiên, nhất tướng đương đầu đề dao phi mã nhi lai, nǎi quan vân trường dã, đại hát: "Tặc tướng hưu tầu!" Dữ văn sửu giao mã, chiến bất tam hợp, văn sửu tâm khiếp, bát mã nhiễu hà nhi tầu. Quan công mã khoái, cản thượng văn sửu, não hậu nhất đao, tướng văn sửu trảm hạ mã lai. Tào thao tại thô phụ thượng, kiền quan công khâm liễu văn sửu, đại khu nhân mã yểm sát. Hà bắc quân đại bán lạc thủy, lương thảo mã thất nhưng bị tào thao đoạt hồi.

cờ hiệu phất phói, một tướng đứng hầu, cầm long đao té ngựa đến, chính là Quan Vũ. Quan Công quát to một tiếng: "Tướng giặc đừng chạy!" rồi xông lại đánh Văn Sú. Chưa được ba hiệp, Văn Sú thấy núng liền quay ngựa chạy. Ngựa quan Công chạy nhanh, xắn kín ngay sau lưng Văn Sú, Quan Công đưa một nhát dao, Văn Sú ngã chết ngay dưới chân ngựa. Tào Tháo ở trên gò đất thấy Quan Công chém được Văn Sú, thúc quân sĩ ùa cả ra đánh. Quân Hà Bắc ngã xuống sông chết quá nửa. Lương thảo và ngựa lại bị quân Tào cướp lại được cả.

5 yún cháng yǐn shù qí dong
chong xi tú . zhèng sha zhi
xiàn , liú xuán dé lǐng san
wàn jun suí hòu dào . qián
miàn shào mǎ tàn zhi , bào
yǔ xuán dé yún : " jin fan yòu
shì hóng miàn cháng rán de
zhǎn liǎo wén chǒu . " xuán
dé huang máng zòu mǎ lái
kàn , gé hé wàng jiàn yi cù
réni mǎ , wǎng lái rú fei , qí
shàng xiě zhe " hàn shòu
tíng hóu guan yún cháng " qí
zì . xuán dé àn xiè tian dì
yue : " yuán lái wú dì guō rán
zài cáo cáo chǔ ! " yù dài
zhao hu xiāng jiàn , bèi cáo
bing dà duì yǒng lái , zhì de
shou bing huí qù . yuán shào
jie yìng zhì guan dù , xià
dìng zhài zhà . guo tú , shěn

云长引数骑东冲西突。
正杀之间，刘玄德领三
万军随后到。前面哨马
探知，报与玄德云：“
今番又是红面长髯的斩
了文丑。”玄德慌忙骤
马来看，隔河望见一簇
人马，往来如飞，旗上
写着“汉寿亭侯关云长”
七字。玄德暗谢天地
曰：“原来吾弟果然在
曹操处！”欲待招呼相
见，被曹兵大队拥来，
只得收兵回去。袁绍接
应至官渡，下定寨栅。

Vân trường dẫn số kỵ đồng
trùng tây đột. Chánh sát chi
gian, lưu huyền đức lính tam
vạn quân tùy hậu đáo. Tiền
diện tiểu mã tham tri, báo dữ
huyền đức vân: "Kim phiên hựu
thị hồng diện trường nghiêm
đích trảm liễu văn sửu." Huyền
đức hoảng mang sập mã lai
khán, cách hà vọng kiến nhất
thốc nhân mã, văng lai như phi,
kì thượng tả trú "Hán tho đình
hầu quan vân trường" thất tự.
Huyền đức ám tạ thiên địa viết:
"Nguyên lai ngô đệ quả nhiên
tại tào thao xử!" Dục đai chiêu
hỏ tương kiến, bị tào binh đại
đội ủng lai, chỉ đắc thu binh hồi
khú. Viên thiệu tiếp ứng chí
quan độ, hạ định trại sách.
Quách đồ, thầm phổi nhập kiến

Quan Vũ dẫn vài mươi quân kỵ
mã tả xông hữu đột. Giữa lúc
đánh nhau dữ dội, Huyền Đức
dẫn ba vạn quân theo sau vừa
kéo đến. Thám tử đi trước trở về
báo: - Lần này lại là tướng đỗ mặt
râu dài chém chết Văn Sú rồi.
Huyền Đức vội vàng té ngựa lên
xem, cách sông trông thấy một
đội quân mã, đi lại như bay, trên
lá cờ viết bảy chữ "Hán Thọ đình
hầu Quan Vân Trường". Huyền
Đức tạ thầm trời đất: - Em ta quả
nhiên còn ở bên Tào Tháo!
Huyền Đức định gọi sang chào
hỏi, nhưng quân Tào kéo đến,
Huyền Đức phải thu quân về.
Viên Thiệu đem quân tiếp ứng
đến Quan Độ hạ trại. Quách Đồn.
Thầm Phối nói: - Phen này lại là
Quan Vũ giết chết Văn Sú, thê

pèi rù jiàn yuán shào , shuo : " jin fan yóu shì guan mǒu sha liǎo wén chǒu , liú bēi yáng tui bù zhī . " yuán shào dà nù , mà yue : " dà ēr zéi yan gǎn rú cǐ ! " shǎo qǐng , xuán dé zhì , shào lìng tui chu zhǎn zhī . xuán dé yue : " mǒu yǒu hé zuì ? " shǎo yue : " nǐ gù shǐ rǔ dì yòu huài wǒ yì yuán dà jiang , rú hé wú zuì ? " xuán dé yue : " róng shen yí yán ér sǐ : cáo cào sù jì bēi , jìn zhī bēi zài míng gong chǔ , kǒng bēi zhù gong , gù tè shǐ yún cháng zhu sha èr jiang . gong zhì bì nù . cǐ jiè gong zhì shǒu yǐ sha líu bēi yě . yuàn míng gong si zhī . " yuán shào yue : " xuán dé zhī yán shì yě . rǔ děng jǐ shǐ wǒ shòu hài xián zhī míng . " hè tuì zuǒ yòu , qǐng xuán dé shàng zhàng ér zuò . xuán dé xiè yue : " hé míng gong kuan dà zhì en , wú kě bǔ bào , yù lìng yí xin fù rén chí mì shu qù jiàn yún cháng , shǐ zhī líu bēi xiao xí , bì bì xing yè lái dào , fù zuǒ míng gong , gòng zhu cáo cǎo , yǐ bào yán liáng , wén chǒu zhī chóu , ruò hé ? " yuán shào dà xǐ yue : " wú de yún cháng , shèng yán liáng , wén chǒu shí bēi yě . " xuán dé xiù xià shu zhá , wèi yǒu rén sòng qù . shào lìng tuì jun wǔ yáng , lián yíng shù

郭图、审配入见袁绍，说：“今番又是关某杀了文丑，刘备佯推不知。”袁绍大怒，骂曰：“大耳贼焉敢如此！”少顷，玄德至，绍令推出斩之。玄德曰：“某有何罪？”绍曰：“你故使汝弟又坏我一员大将，如何无罪？”玄德曰：“容伸一言而死：曹操素忌备，今知备在明公处，恐备助公，故特使云长诛杀二将。公知必怒。此借公之手以杀刘备也。愿明公思之。”袁绍曰：“玄德之言是也。汝等几使我受害贤之名。”喝退左右，请玄德上帐而坐。玄德谢曰：“荷明公宽大之恩，无可补报，欲令一心腹人持密书去见云长，使知刘备消息，彼必星夜来到，辅佐明公，共诛曹操，以报颜良、文丑之仇，若何？”袁绍大喜曰：“吾得云长，胜颜良、文丑十倍也。”玄德修下书札，

viên thiệu, thuyết: "Kim phiên hựu thị quan mỗ sát liễu vân sủu, lưu bị dương thôii bắt tri." Viên thiệu đại nộ, mạ viết: "Đại nhĩ tắc yên cảm như thủ!" Thiểu khoảnh, huyền đức chí, thiệu lệnh thôii xuất trảm chi. Huyền đức viết: "Mỗ hữu hà tội?" Thiệu viết: "Nhĩ có sử nhữ đệ hựu phôi ngã nhất vien đại tướng, như hà vô tội?" Huyền đức viết: "Dung thân nhất ngôn nhì tử: tào thao tố kị bị, kim tri bị tại minh công xứ, khủng bị trợ công, cố đặc sử vân trường tru sát nhị tướng. Công tri tất nộ. Thủ tá công chi thủ dĩ sát lưu bị dã. Nguyện minh công tư chi." Viên thiệu viết: "Huyền đức chi ngôn thí dã. Nhữ đắng kỉ sử ngã thụ hại hiền chi danh." Hát thôii tả hữu, thỉnh huyền đức thượng trường nhì tọa. Huyền đức tạ viết: "Hà minh công khoan đại chi ân, vô khả bồ báo, dục lệnh nhất tâm phúc nhân trì mật thư khứ kiến vân trường, sứ tri lưu bị tiêu túc, bỉ tất tình dạ lai đáo, phụ tá minh công, cộng tru tào thao, dĩ báo nhan lương, văn sủu chi cừu, như ợc hà?" Viên thiệu đại hỉ viết: "Ngô đắc vân trường, thăng nhan lương, văn sủu thập bội dã." Huyền đức tu hạ thư trát, vị hữu nhân tổng khứ. Thiệu lệnh thôii quân võ dương, liên doanh số thập lì, án binh bất động. Thao nãi sử hạ hầu đôn lĩnh binh thủ trụ quan độ ái

mà Lưu Bị còn giả cách không biết. Viên Thiệu nỗi giận mắng: - Thắng giặc tai to, sao dám như thế? Một lát Huyền Đức vào. Thiệu thét lôi ra chém. Huyền Đức nói: - Tôi có tội gì? Thiệu nói: - Mày lại cố ý sai em mày giết mất của tao một viên đại tướng nữa, sao lại nói là vô tội? Huyền Đức nói: - Xin để tôi giải bày một lời rồi hãy giết: Tào Tháo vốn ghét tôi, nay biết tôi ở chỗ minh công, sợ tôi giúp minh công, nên sai em tôi giết hai tướng. Minh công biết, tất nhiên giận tôi. Thế là Tháo muốn mượn tay minh công để giết tôi đó. Xin minh công nghĩ lại. Viên Thiệu nói: - Huyền Đức nói phải lắm! Tý nữa các ngươi để ta phải chịu cái tiếng giết người hiền. Nói rồi, quát tảng hồn lui ra và mòn Huyền Đức lên ngồi trên trường. Huyền Đức nói: - Bị nay đội ơn khoan hồng của minh công, không biết lấy gì báo đáp. Nay muốn sai một người tâm phúc đem mật thư đưa cho Văn Trường, cho biết tin tôi ở đây. Em tôi tất phải đi suốt ngày đêm đến ngay giúp minh công, cùng đánh Tào Tháo, để báo thù cho Nhan Lương, Văn Sú, minh công nghĩ thế nào? Viên Thiệu mừng nói: - Ta được Văn Trường túc là được một viên tướng giỏi gấp mươi Nhan Lương, Văn Sú. Lưu Bị viết thư, chưa tìm được người được sai đi. Thiệu truyền lui quân về Võ Dương, hạ trại liên tiếp vài mươi dặm, đóng quân lại, không ra

shí lǐ , àn bing bù dòng . cào nǎi shǐ xià hóu dun lǐng bing shǒu zhù guan dù ài kǒu , zì jǐ ban shi huí xǔ dou , dà yàn zhòng guan , hè yún cháng zhì gong . yin wèi lǚ qián yue : " xí rì wú yǐ liáng cǎo zài qián zhě , nǎi ēr dí zhì jì yě . wéi xún gong dá zhī wú xīn ēr . " zhòng jie tàn fú . zhèng yǐn yàn xiān , hu bào : " rǔ nán yǒu huáng jin liú pì , gong dou , shèn shì chang jué . cáo hóng lěi zhàn bù lì , qǐ qiǎn bing jiù zhì . " yún cháng wén yán , jìn yue : " guan mǒu yuàn shi quǎn mǎ zhì láo , pò rǔ nán zéi kòu . " cào yue : " yún cháng jiàn lì dà gong , wèi céng zhòng chóu , qǐ kě fù láo zheng jìn ? " gong yue : " guan mǒu jiǔ xián , bì sheng jí bìng . yuàn zài yí xíng . " cáo cáo zhuàng zhì , diǎn bing wǔ wàn , shǐ yú jìn , lè jìn wèi fù jiang , cì rì biàn xíng . xún yù mì wèi cào yue : " yún cháng cháng yǒu guī liú zhì xīn , tāng zhì xiao xí bì qù , bù kě pín lìng chu zheng . " cào yue : " jìn cì shou gong , wú bù fù jiào lín dí yǐ . "

6 qiě shuo yún cháng lǐng bing

未有人送去。绍令退军武阳，连营数十里，按兵不动。操乃使夏侯惇领兵守住官渡隘口，自己班师回许都，大宴众官，贺云长之功。因谓吕虔曰：“昔日吾以粮草在前者，乃饵敌之计也。惟荀公达知吾心耳。”众皆叹服。正饮宴间，忽报：“汝南有黄巾刘辟、龚都，甚是猖獗。曹洪累战不利，乞遣兵救之。”云长闻言，进曰：“关某愿施犬马之劳，破汝南贼寇。”操曰：“云长建立大功，未曾重酬，岂可复劳征进？”公曰：“关某久闲，必生疾病。愿再一行。”曹操壮之，点兵五万，使于禁、乐进为副将，次日便行。荀彧密谓操曰：“云长常有归刘之心，倘知消息必去，不可频令出征。”操曰：“今次收功，吾不复教临敌矣。”

且说云长领兵将近汝南

khẩu, tự kỷ ban sư hồi hứa đô, đại yến chúng quan, hạ vân trường chi công. Nhân vị lữ kiền viết: "Tích nhật ngô dĩ lương thảo tại tiền giả, nãi nhị địch chi kế dã. Duy tuân công đạt tri ngô tâm nhĩ." Chúng giai thân phục. Chánh ảm yến gian, hốt báo: "Nhữ nam hữu hoàng cân lưu tích, cung đồ, thậm thị xương quyết. Tào hồng luy chiến bất lợi, khất khiền binh cứu chi." Vân trường văn ngôn, tiến viết: "Quan mỗ nguyện thi khuyến mã chi lao, phá nhữ nam tặc khẩu." Thao viết: "Vân trường kiến lập đại công, vị tăng trọng thù, khởi khả phục lao chinh tiến?" Công viết: "Quan mỗ cửu nhàn, tất sinh tật bệnh. Nguyện tái nhất hành." Tào thao tráng chí, điềm binh ngũ vạn, sứ vu cầm, nhạc tiến vi phó tướng, thứ nhật tiện hành. Tuân úc mật vị thao viết: "Vân trường thường hữu quy lưu chi tâm, thảng tri tiêu túc tất khú, bắt khả tàn lệnh xuất chinh." Thao viết: "Kim thứ thu công, ngô bắt phục giáo lâm địch hĩ."

đánh nữa. Tháo sai Hạ Hầu Đôn đem quân chặn cửa ải Quan Độ, còn mình thì rút quân về Hứa Đô, mở đại yến mời các quan và mừng công Vân Trường. Nhân bảo Lã Kiền: - Hôm trước ta cho lương thảo đi trước, quân đi sau, là mèo đẻ dù giặc. Bấy giờ duy chỉ có Tuân Du biết ý ta. Mọi người đều thán phục. Dương ăn yến, chợt có người báo: - Đất Nhữ Nam có giặc Hoàng Cân là Lưu Tích, Cung Đô rất là ngang tàng, Tào Hồng đánh mãi không được xin cho quân ra cứu. Vân Trường nghe nói, tiến lên thưa: - Tôi xin đem hết sức khuyến mã phá giặc Nhữ Nam. Tháo nói: - Vân Trường vừa có công to, chưa kịp trong thường được, ta sao lại để Vân Trường đi đánh giặc phải chịu khó nhọc? Quan Công nói: - Tôi nhàn rồi lâu nay hay sinh bệnh tật. Xin cho tôi đi một chuyến. Tào Tháo khen là có chí khí, điềm năm vạn quân, sai Vu Cầm, Nhạc Tiến làm phó tướng, hôm sau đi liền. Tuân Úc thầm bảo Tháo: - Vân Trường vẫn có lòng về với họ Lưu, nếu biết có tin ở đâu, thì y đi ngay, không nên sai đi đánh luôn. Tháo nói: - Lần này để y lập công, lần sau không sai đi nữa.

Thá thuyết vân trường lĩnh binh

Quan Công lĩnh binh đến gần

jiāng jìn rǔ nán , za zhù yíng zhài . dang yè yíng wài ná liǎo liǎng gè xì zuò rén lái . yún cháng shì zhī , nèi zhong rèn de yi rén , nǎi sun gan yě . guan gong chì tuì zuǒ yòu , wèn gan yue : " gong zì kuì sǎn zhī hòu , yì xiàng zong jǐ bù wén , jin hé wèi zài cǐ chǔ ? " gan yue : " mǒu zì táo nán , piao bó rǔ nán , xìng de liú pì shou liù . jin jiāng jun wèi hé zài cáo cào chū ? wèi shí gan , mí èr fu rén wú yàng fǒu ? " guan gong yín jiāng shàng xiàng shì xì shuo yi biàn . gan yue : " jìn wén xuán dé gong zài yuán shào chǔ , yù wǎng tóu zhì , wèi de qí biàn . jin liú , gong èr rén guì shùn yuán shào , xiāng zhù gong cáo . tian xìng de jiāng jun dào cǐ , yin tè lìng xiǎo jun yǐn lù , jiào mǒu wèi xì zuò , lái bào jiāng jun . lái ri èr rén dang xu bài yì zhèn , gong kě sù yǐn èr fu rén tóu yuán shào chǔ , yǔ xuán dé gong xiāng jiàn . " guan gong yue : " jì xiong zài yuán shào chǔ , wú bì xìng yè ér wǎng . dàn hèn wú zhǎn shào èr jiāng , kǒng jin shì biàn yǐ . " gan yue : " wú dang xian wǎng tàn bǐ xu shí , zài lái bào jiāng jun . " gong yue : " wú jiàn xiong cháng yí miàn , sui wàn sǐ bù cí . jin huí xǔ chang , biàn cí cáo cáo yě . " dang yè mì

，扎住营寨。当夜营外拿了两个细作人来。云长视之，内中认得一人，乃孙乾也。关公叱退左右，问乾曰：“公自溃散之后，一向踪迹不闻，今何为在此处？”乾曰：“某自逃难，飘泊汝南，幸得刘辟收留。今将军为何在曹操处？未识甘、糜二夫人无恙否？”关公因将上项事细说一遍。乾曰：“近闻玄德公在袁绍处，欲往投之，未得其便。今刘、龚二人归顺袁绍，相助攻曹。天幸得将军到此，因特令小军引路，教某为细作，来报将军。来日二人当虚败一阵，公可速引二夫人投袁绍处，与玄德公相见。”关公曰：“既兄在袁绍处，吾必星夜而往。但恨吾斩绍二将，恐今事变矣。”乾曰：“吾当先往探彼虚实，再来报将军。”公曰：“吾见兄长一面，虽万死不辞。今回许昌，便

tương cận nhữ nam, trát trụ doanh trại. Dương dạ doanh ngoại nã liễu lưỡng cá té tác nhân lai. Vân trường thị chi, nội trung nhận đắc nhất nhân, nãi tôn kiền dã. Quan công sát thối tả hữu, vấn kiền viết: "Công tự hội tán chi hậu, nhất hướng tung tích bắt vǎn, kim hà vi tại thủ xứ?" Kiền viết: "Mỗ tự đào nan, phiêu bạc nhữ nam, hạnh đắc lưu tích thu lưu. Kim tướng quân vi hà tại tào thao xứ? Vì thức cam, mi nhị phu nhân vô dạng phủ?" Quan công nhân tương thượng hạng sự té thuyết nhất biến. Kiền viết: "Cận văn huyền đức công tại viên thiệu xứ, dục vãng đầu chi, vị đắc kì tiện. Kim lưu, cung nhị nhân quy thuận viên thiệu, tương trợ công tào. Thiên hạnh đắc tướng quân đáo thủ, nhân đắc lệnh tiều quân dẫn lộ, giáo mỗ vi té tác, lai báo tướng quân. Lai nhật nhị nhân đương hư bại nhất trận, công khả tốc dẫn nhị phu nhân đầu viên thiệu xứ, dữ huyền đức công tương kiến." Quan công viết: "Kí huynh tại viên thiệu xứ, ngô tất tinh dạ nhi vãng. Đãn hận ngô trảm thiệu nhị tương, khủng kim sự biến hĩ." Kiền viết: "Ngô đương tiên vãng tham bỉ hư thật, tái lai báo tướng quân." Công viết: "Ngô kiến huynh trưởng nhất diện, tuy vạn tử bất tử. Kim hồi hứa xương, tiện từ tào thao dã."

Nhữ Nam, dừng quân đóng trại. Đang đêm bỗng bắt được hai người đi do thám. Quan Công trông trong hai người, nhận được một người là Tôn Càn, liền đuổi tả hữu ra, rồi hỏi Càn rằng: - Từ khi tan vỡ, không nghe thấy tin tức gì, sao ông lại ở đây? Càn nói: - Tôi từ khi trốn nạn, xiêu dạt sang Nhữ Nam, may gặp được Lưu Tích cho vào nương tựa ở đó. Nay tướng quân sao lại ở bên Tào Tháo? Thế còn Cam, My hai phu nhân thì thế nào? Quan Công đem hết cả chuyện đầu đuôi thuật lại cho Tôn Càn nghe. Càn nói: - Mới đây tôi nghe tin ông Huyền Đức ở bên Viên Thiệu, muốn sang theo, chưa có dịp nào tiên. Nay Lưu Tích, Cung Đô hai người đã hàng Thiệu, cùng giúp đánh Tào. May đâu lại gặp tướng quân đến đây, nên mới sai quân dẫn đường, tôi giả làm quân do thám đến báo để tướng quân biết. Ngày mai, Lưu Tích, Cung Đô hai người ra đánh giả cách thua tướng quân một trận. Ông đem hai phu nhân đến chỗ Viên Thiệu để gặp Huyền Đức. Quan Công nói: - Anh ta đã ở bên Viên Thiệu, thế nào sớm tối ta cũng sang ngay. Nhưng ta đã chém mất hai tướng của Viên Thiệu, sợ có việc biến xảy ra. Càn nói: - Để tôi đến đó xem hư thực ra sao, rồi sẽ về báo lại. Quan Công nói: - Ta được trông thấy anh ta, dù có chết cũng không từ. Nay ta về Hứa Đô, từ

sòng sun gan qù liǎo . cì rì ,
guan gong yīn bing chu ,
gong dou pi wa chu zhèn .
guan gong yue : " rǔ děng hé
gù bēi fān cháo tíng ? " dou
yue : " rǔ nǎi bēi zhǔ zhí rén ,
hé fān zé wǒ ? " guan gong
yue : " wǒ hé wèi bēi zhǔ ? "
dou yue : " liú xuán dé zài
yuán běn chu chǔ , rǔ què
cóng cáo cào , hé yě ? "
guan gong gèng bù dǎ huà ,
pai mǎ wǔ dao xiàng qián .
gong dou biàn zǒu , guan
gong gǎn shàng . dou huí
shen gào guan gong yue : "
gù zhǔ zhí en , bù kě wàng
yě . gong dang sù jìn , wǒ
ràng rǔ nán . " guan gong
huì yì , qu jun yǎn sha . liú ,
gong èr rén yáng shu zhà
bài , sì sǎn qù liǎo . yún
cháng duó de zhōu xiàn , an
mín yǐ dìng , ban shi huí xǔ
chang . cáo cáo chū guo
yíng jie , shǎng láo jun shì .
yàn bà , yún cháng huí jia ,
cān bài èr sǎo yú mén wài .
gan fu rén yue : " shú shú xī
fan chū jun , kě zhì huáng
shú yīn xīn fǒu ? " gong dá
yue : " wèi yě " . guan gong
tuì , èr fu rén yú mén nèi
tòng ku yue : " xiǎng huáng
shú xiū yǐ ! èr shú kǒng wǒ
mò mò fán nǎo , gù yǐn ér bù
yán . " zhèng ku xiàn , yǒu yì
suí xíng lǎo jun , ting de ku
sheng bù jué , yú mén wài
gào yue : " fu rén xiū ku , zhǔ

辞曹操也。" 当夜密送孙乾去了。次日，关公引兵出，龚都披挂出阵。关公曰：“汝等何故背反朝廷？”都曰：“汝乃背主之人，何反责我？”关公曰：“我何为背主？”都曰：“刘玄德在袁本初处，汝却从曹操，何也？”关公更不说话，拍马舞刀向前。龚都便走，关公赶上。都回身告关公曰：“故主之恩，不可忘也。公当速进，我让汝南。”关公会意，驱军掩杀。刘、龚二人佯输诈败，四散去了。云长夺得州县，安民已定，班师回许昌。曹操出郭迎接，赏劳军士。宴罢，云长回家，参拜二嫂于门外。甘夫人曰：“叔叔西番出军，可知皇叔音信否？”公答曰：“未也”。关公退，二夫人于门内痛哭曰：“想皇叔休矣！二叔恐我妹妹烦恼，故隐而不言。”正哭间，有一随

Đương dạ mật tống tôn kiền
khứ liễu. Thứ nhật, quan công
dẫn binh xuất, cung đô phi quái
xuất trận. Quan công viết: "Nhữ
đảng hà có bối phản triều
đình?" Đô viết: "Nhữ nãi bối
chủ chi nhân, hà phản trách
ngã?" Quan công viết: "Ngã hà
vì bối chủ?" Đô viết: "Lưu
huyền đức tại viên bốn sờ xử,
nhữ khước tòng tào thao, hà
dã?" Quan công canh bắt đả
thoại, phách mǎ vũ đao hướng
tiền. Cung đô tiện tầu, quan
công cảm thương. Đô hồi thân
cáo quan công viết: "Cố chủ chi
ân, bắt khả vong dã. Công
đương tốc tiến, ngã nhượng
nhữ nam." Quan công hội ý,
khu quân yểm sát. Lưu, cung
nhị nhân dương thâu trả bại, tú
tán khứ liễu. Vân trường đoạt
đắc châu huyền, an dân dĩ
định, ban sư hồi hứa xuong.
Tào thao xuất quách nghênh
tiếp, thường lao quân sĩ. Yến
bãi, vân trường hồi gia, tham
báu nhị tầu vu môn ngoại. Cam
phu nhân viết: "Thúc thúc tây
phiên xuất quân, khả tri hoàng
thúc âm tín phủ?" Công đáp
viết: "Vì dã". Quan công thối,
nhị phu nhân vu môn nội thống
khóc viết: "Tưởng hoàng thúc
hưu hỉ! Nhị thúc khủng ngã
muội muội phiền não, cố ẩn nhi
bất ngôn." Chánh khóc gian,
hữu nhất tuy hành lão quân,
thính đắc khóc thanh bát tuyệt,
vu môn ngoại cáo viết: "Phu

giã Tào Tháo đã. Rồi đang đêm
ngầm tiễn Tôn Càn đi. Hôm sau,
Quan Công dẫn quân ra, Cung
Đô mặc áo giáp ra trận, Quan
Công hỏi: Chúng bay sao dám
làm phản triều đình? Đô đáp: -
Mày là đứa phản chủ, còn trách
gì ta? Quan Công hỏi: - Ta thế
nào là phản chủ? Đô đáp: - Lưu
Huyền Đức ở bên Viên Bản Sơ,
sao mày lại đi theo Tào Tháo.
Quan Công không trả lời, quất
ngựa múa đao xông vào. Cung
Đô bỏ chạy ngay. Quan Công
đuổi theo. Đô ngoanh lại bảo
Quan Công rằng: - Ân nghĩa chủ
cũ, không nên quên. Ông cứ cho
quân tiến nhanh lên, ta nhường
Nhữ Nam cho. Quan Công biết ý,
thúc quân xông vào. Lưu Tích,
Cung Đô cùng giả làm thua, chạy
tản ra bốn mặt. Quan Công cướp
được châu quận, yên dân xong,
rút quân về Hứa Xương. Tào
Tháo ra ngoài quách đón, khao
thường quân sĩ. Ăn yến xong,
Vân Trường về nhà, vào thăm hai
chị, đứng ở ngoài cửa. Cam phu
nhân hỏi: - Hai lần chú ra quân,
có nghe tin Hoàng Thúc ở đâu
chưa? Quan Công đáp: - Thưa
chưa! Rồi trở ra. Hai phu nhân hu
hu khóc, nói: - Hoàng Thúc dễ
thường mất rồi. Chú sợ hai chị
em ta buồn rầu, nên giấu không
nói thật chứ gì? Đương khóc, có
một người lính già đứng hầu
ngoài cửa, nói: - Xin hai phu nhân
đứng khóc. Chúa Công hiện ở
bên Hà Bắc với Viên Thiệu. Hai

rén xiān zài hé běi yuán
shào chū . " fu rén yue : " rǔ
hé yóu zhì zhī ? " jun yue : "
gen guan jiāng jun chu
zheng , yǒu rén zài zhèn
shàng shuo lái . " fu rén jí
zhao yún cháng zé zhī yue :
" huáng shú wèi cháng fù rǔ ,
rǔ jìn shòu cáo cào zhī en ,
dùn wàng jiù rì zhī yì , bù yǐ
shí qíng gào wǒ , hé yě ? "
guan gong dùn shǒu yue : "
xiōng jīn wěi shí zài hé běi .
wèi gǎn jiào sǎo sǎo zhī zhě ,
kǒng yǒu xiè lòu yě . shì xu
huǎn tú , bù kě yù sù . " gan
fu rén yue : " shú yí shàng jīn . "
gong tuì , xún sī qù jì , zuò
lì bù an .

行老军，听得哭声不绝，于门外告曰：“夫人休哭，主人现在河北袁绍处。”夫人曰：“汝何由知之？”军曰：“跟关将军出征，有人在阵上说来。”夫人急召云长责之曰：“皇叔未尝负汝，汝今受曹操之恩，顿忘旧日之义，不以实情告我，何也？”关公顿首曰：“兄今委实在河北。未敢教嫂嫂知者，恐有泄漏也。事须缓图，不可欲速。”甘夫人曰：“叔宜上紧。”公退，寻思去计，坐立不安。

7 yuán lái yú jìn tàn zhī liú bēi
zài hé běi , bào yǔ cáo cào .
cào lìng zhang liáo lái tàn
guan gong yì . guan gong
zhèng mèn zuò , zhang liáo
rù hè yue : " wén xiong zài
zhèn shàng zhī xuán dé yin
xìn , tè lái hè xǐ . " guan gong
yue : " gù zhǔ sui zài , wèi de
yi jiàn , hé xǐ zhì yǒu ! " liáo
yue : " xiōng yǔ xuán dé jiao
, bǐ dì yǔ xiōng jiao hé rú ? "
gong yue : " wǒ yǔ xiōng ,
péng yǒu zhī jiao yě ; wǒ yǔ

nhanh huu khốc, chủ nhän hiện
tại hà bắc vien thiệu xǔ." Phu
nhän viết: "Nhữ hà do tri chí?"
Quân viết: "Cân quan tướng
quân xuất chinh, hữu nhân tại
trận thương thuyết lai." Phu
nhän cấp triệu vân truờng trách
chi viết: "Hoàng thúc vị thường
phụ nhữ, nhữ kim thụ tào thao
chi ân, đốn vong cựu nhật chi
nghĩa, bất dĩ thật tình cáo ngã,
hà dã?" Quan công đốn thủ
viết: "Huynh kim ủy thật tại hà
bắc. Vị cảm giáo tầu tầu tri giả,
khủng hữu tiết lâu dã. Sự tu
hoãn đồ, bất khả dục tốc." Cam
phu nhän viết: "Thúc nghi
thượng khắn." Công thối, tầm
tư khứ kế, tọa lập bất an.

bà hỏi: - Sao nhà ngươi biết?
Người lính thưa: - Tôi theo Quan
tướng quân đi đánh giặc, có
người ở trên trận nói chuyện. Hai
bà gọi ngay Văn Trường đến
trách: - Hoàng Thúc chưa từng
phụ ngươi bao giờ, nay ngươi
được chịu ân Tào Tháo, quên cả
nghĩa cũ, không lấy sự thực bảo
chúng ta là cớ làm sao? Quan
Công cúi đầu nói: - Anh nay thực
ở Hà Bắc, em chưa dám để hai
chị biết, là sợ việc lỡ ra tiết lộ,
không lợi. Việc này nên lo tính
thông thả, không nên vội vàng.
Cam phu nhän nói: - Chú nên lo
tính cho mau. Quan Công lui về,
nghĩ cách nên đi thế nào, đứng
ngồi không yên.

原来于禁探知刘备在河
北，报与曹操。操令张
辽来探关公意。关公正
闷坐，张辽入贺曰：“
闻兄在阵上知玄德音信
，特来贺喜。”关公曰
：“故主虽在，未得一
见，何喜之有！”辽曰
：“兄与玄德交，比弟
与兄交何如？”公曰：
“我与兄，朋友之交也

Nguyên lai vu căm tham tri lưu
bị tại hà bắc, báo dữ tào thao.
Thao lệnh trương liêu lai tham
quan công ý. Quan công chánh
muộn tọa, trương liêu nhập hạ
viết: "Văn huynh tại trận thương
tri huyền đức âm tín, đặc lai hạ
hỉ." Quan công viết: "Cố chủ tuy
tại, vị đặc nhất kiến, hà hỉ chi
hữu!" Liêu viết: "Huynh dữ
huyền đức giao, bỉ đệ dữ huynh
giao hà như?" Công viết: "Ngã
dữ huynh, bằng hữu chi giao
dã; ngã dữ huyền đức, thị bằng

Nguyên là Vu Cẩm dò biết Lưu Bị
ở Hà Bắc, đã báo với Tào Tháo.
Tháo sai Trương Liêu đến dò ý
Quan Công. Quan Công hôm ấy
đương ngồi buồn, Trương Liêu
vào mừng: - Nghe anh khi ra trận,
đã biết tin Huyền Đức, nên em
đến mừng. Quan Công đáp: -
Chú cũ tuy ở đó, nhưng chưa
được gặp, đã có chi đáng mừng.
Liêu lại hỏi: - Anh kết thân với
Huyền Đức, so giữa anh với tôi,
bên nào thân hơn. Quan Công
nói: - Tôi với anh là nghĩa bàu

xuán dé , shì péng yǒu ér
xiong dì , xiong dì ér zhǔ
chén zhě yě : qǐ kě gòng lùn
hu ? " liáo yue : " jin xuán dé
zài hé běi , xiong wǎng cóng
fǒu ? " guan gong yue : " xí
zhi yán , an kěn bēi zhì ! wén
yuǎn xu wèi wǒ zhì yì chéng
xiāng . " zhang liáo jiāng
guan gong zhì yán , huí gào
cáo cáo , cáo yue : " wú zì
yǒu jì liù zhī . "

；我与玄德，是朋友而兄弟、兄弟而主臣者也：岂可共论乎？”辽曰：“今玄德在河北，兄往从否？”关公曰：“昔日之言，安肯背之！文远须为我致意丞相。”张辽将关公之言，回告曹操，操曰：“吾自有计留之。”

8 qiě shuo guan gong zhèng
xún sī xiàn , hu bào yǒu gù
rénn xiāng fǎng . jí qǐng rù ,
què bù xiāng shí . guan gong
wèn yue : " gong hé rén yě ?"
" dá yue : " mǒu nǎi yuán
shào bù xià nán yáng chén
zhèn yě . " guan gong dà jīng
, jí tuì zuǒ yòu , wèn yue : "
xian sheng cǐ lái , bì yǒu suǒ
wéi ? " zhèn chu shu yí jian ,
dì yǔ guan gong . gong shì
zhì , nǎi xuán dé shu yě . qí
luè yún : " bēi yǔ zú xià , zì
táo yuán dì méng , shì yǐ
tòng sǐ . jìn hé zhōng dào
xiāng wéi , ge en duàn yì ?
jun bì yù qū gong míng , tú
fù guì , yuàn xiān bèi shǒu jí
yǐ chéng quán gong . shu bù
jìn yán , sǐ dài lái mìng . "
guan gong kàn shū bì , dà ku
yue : " mǒu fei bù yù xún
xiong , nài bù zhī suǒ zài yě .
an kěn tú fù guì ér bēi jiù

hữu nhị huynh đệ, huynh đệ nhì
chủ thần giả dã: khởi khả cộng
luận hò? "Liêu viết: "Kim huyền
đức tại hà bắc, huynh vâng
tòng phủ?" Quan công viết:
"Tích nhật chi ngôn, an khẳng
bối chí! Văn viễn tu vi ngã trí ý
thừa tương." Trương liêu tương
quan công chi ngôn, hồi cáo tào
thao, thao viết: "Ngô tự hữu kế
lưu chí."

bạn; tôi với Huyền Đức là bạn
mà là anh em, anh em mà lại là
vua tôi, hai đường ví với nhau thế
nào được? Liêu mới hỏi: - Nay
Huyền Đức ở Hà Bắc, anh có đi
theo không? Quan Công nói: - Lời
nói ngày trước, sao lại trái được!
Nhờ Văn Viễn hết lòng trình bày
hộ tôi với Thùa tướng. Trương
Liêu đem lời Quan Công về nói lại
với Tào Tháo. Tháo nói: - Ta đã
có cách giữ lại.

且说关公正寻思间，忽报有故人相访。及请入，却不相识。关公问曰：“公何人也？”答曰：“某乃袁绍部下南阳陈震也。”关公大惊，急退左右，问曰：“先生此来，必有所为？”震出书一缄，递与关公。公视之，乃玄德书也。其略云：“备与足下，自桃园缔盟，誓以同死。今何中道相违，割恩断义？君必欲取功名、图富贵，愿献备首级以成全功。书不尽言，死待来命。”关公看书毕，大哭曰：“某非不欲寻兄，奈不知所在也

Thả thuyết quan công chánh
tâm tư gian, hốt báo hữu cố
nhân tương phóng. Cập think
nhập, khước bất tương thức.
Quan công vẫn viết: "Công hà
nhân dã?" Đáp viết: "Mỗ nǎi
viên thiêu bộ hạ nam dương
trần chấn dã." Quan công đại
kinh, cấp thối tả hữu, vẫn viết:
"Tiên sinh thử lai, tất hữu sở
vi?" Chấn xuất thư nhất giam,
đệ dữ quan công. Công thị chí,
nǎi huyền đức thư dã. Kì lược
vân: "Bị dữ túc hạ, tự đào viên
đế minh, thệ dĩ đồng tử. Kim hà
trung đạo tương vi, cát ân đoạn
nghĩa? Quân tất dục thủ công
danh, đồ phú quý, nguyện hiến
bị thủ cấp dĩ thành toàn công.
Thư bất tǎn ngôn, tử đái lai
mệnh." Quan công khán thư tất,
đại khóc viết: "Mỗ phi bất dục
tâm huynh, ngại bất tri sở tại dã.
An khẳng đồ phú quý nhi bối
cựu minh hò?" Chấn viết:

méng hu ? " zhèn yue : " xuán dé wàng gong shèn qie , gong jì bù bèi jiù méng , yí sù wǎng jiàn . " guan gong yue : " rén sheng tian dì xiàn , wú zhōng shǐ zhě , fei jun zi yě . wú lái shí míng bái , qù shí bù kě bù míng bái . wú jin zuò shu , fán gong xian dá zhì xiong cháng , róng mǒu cí què cáo cào , fèng èr sǎo lái xiāng jiàn . " zhèn yue : " tǎng cáo cáo bù yǔn . wèi zhi nài hé ? " gong yue : " wú níng sī , qǐ kěn jiǔ liù yú cǐ ! zhèn yue : " gong sù zuò huí shu , miǎn zhì liú shǐ jun xuán wàng . " guan gong xiě shu dá yún : " qiè wén yì bù fù xìn , zhong bù gù sī . yǔ zì yòu dù shū , cu zhì lǐ yì , guan yáng jiǎo ai , zuǒ bó táo zhì shì , wéi cháng bù san tàn ér liú tì yě . qíán shǒu xià péi . nèi wú jī sù , wài ting yuán bing ; yù jí xiào sī , nài yǒu èr sǎo zhì zhòng , wèi gǎn duàn shǒu juan qu , zhì fù suǒ tuo ; gù ēr zàn qiè jí shen , jí tú hòu huì . jìn zhì rǔ nán , fang zhì xiong xìn ; jí dang miàn cí cáo gong , fèng èr sǎo gui . yǔ dàn huái yì xin , shén rén gòng lù . pi gan lì dǎn , bǐ chǔ nán qióng . zhan bài yǒu qi , fú wéi zhào jiàn . " chén zhèn de shu zì huí .

。安肯图富贵而背旧盟乎？”震曰：“玄德望公甚切，公既不背旧盟，宜速往见。”关公曰：“人生天地间，无终始者，非君子也。吾来时明白，去时不可不明白。吾今作书，烦公先达知兄长，容某辞却曹操，奉二嫂来相见。”震曰：“倘曹操不允。为之奈何？”公曰：“吾宁死，岂肯久留于此！”震曰：“公速作回书，免致刘使君悬望。”关公写书答云：“窃闻义不负心，忠不顾死。羽自幼读书，粗知礼义，观羊角哀、左伯桃之事，未尝不三叹而流涕也。前守下邳。内无积粟，外听援兵；欲即效死，奈有二嫂之重，未敢断首捐躯，致负所托；故尔暂且羁身，冀图后会。近至汝南，方知兄信；即当面辞曹公，奉二嫂归。羽但怀异心，神人共戮。披肝沥胆，笔楮难穷。瞻拜有期

"Huyền đức vọng công thậm thiết, công kí bất bối cựu minh, nghi tóc vãng kiến." Quan công viết: "Nhân sinh thiên địa gian, vô chung thủy giả, phi quân tử dã. Ngô lai thời minh bạch, khú thời bất khả bất minh bạch. Ngô kim tác thư, phiền công tiên đạt tri huynh trưởng, dung mỗ từ khước tào thao, phụng nhị tẩu lai tương kiên." Chấn viết: "Thảng tào thao bất duẫn. Vì chi tại hà?" Công viết: "Ngô ninh tử, khởi khẳng cửu lưu vu thử! Chấn viết: "Công tốc tác hồi thư, miễn trí lưu sử quân huyền vọng." Quan công tả thư đáp vân: "Thiết văn nghĩa bất phụ tâm, trung bất cố tử. Vũ tự áu độc thư, thô tri lễ nghĩa, quan dương giác ai, tả bá đạo chi sự, vị thường bất tam thân nhi lưu thế dã. Tiền thủ hạ bi. Nội vô tích túc, ngoại thính viên binh; dục túc hiệu tử, nại hữu nhị tẩu chí trọng, vị cảm đoạn thủ quyên khu, trí phụ sở thác; cố nhí tạm thả kí thân, kí đồ hậu hội. Cận chí nhữ nam, phương tri huynh tín; túc đương diện từ tào công, phụng nhị tẩu quy. Vũ đăn hoài dị tâm, thần nhân cộng lực. Phi can lich đâm, bút chủ nan cùng. Chiêm bái hữu kì, phục duy chiếu giám." Trần chấn đắc thư tự hồi.

đâu dám cầu phú quý mà quên lời thề cũ. Trần Chấn nói: - Huyền Đức mong đợi ông lầm. Ông đã không trái ước cũ, nên đi nhanh đến gặp Huyền Đức. Quan Công nói: - Làm người sinh trong trời đất, không có thủy chung, không phải là quân tử. Ta lúc lại đây phân minh, thì lúc ở đây đi cũng phải phân minh. Nay tôi viết thư, nhờ tiên sinh đem về cho anh tôi biết trước, để tôi từ giã Tào Tháo, sẽ đem cả hai chị về gặp anh tôi sau. Chấn nói: - Ngộ Tào Tháo không nghe thì làm thế nào? Quan Công đáp: - Ta thà chết, chứ sao chịu ở lại đây! Chấn nói: - Ông mau viết thư trả lời, để Lưu sứ quân khỏi mong đợi. Quan Công viết thư đáp lại: "Trộm nghĩ: đã là nghĩa thì không bao giờ phụ lòng; đã là trung thì không bao giờ sợ chết. Vũ này từ thuở nhỏ bé đọc sách, hơi biết lễ nghĩa. Xem truyện, Dương Giốc Ai và Tả Bá Đào thường than thở hai ba lần, mà sa nước mắt. "Khi trước giũ thành Hạ Phì, trong lòng không có thóc chúa, ngoài chẳng có viện binh, đã toan liều chết, nhưng vì có trọng trách đối với hai chị, không dám quyên sinh để phụ lòng ỷ thác của anh, cho nên còn tạm nương náu đây, mong có ngày cùng nhau tụ hội. "Mới đây em đến Nhữ Nam, mới biết tin anh. Xin lập túc từ giã Tào công, đem hai chị về. Em bằng có bụng khác, thân người cùng giết. Moi gan rạch mật, bút giấy nói

，伏惟照鉴。”陈震得书自回。

9 guan gong rù nèi gào zhì èr sǎo , suí jí zhì xiàng fǔ , bài cí cáo cáo . cáo zhì lái yì , nǎi xuán huí bì pái yú mén . guan gong yàng yàng ér huí , mìng jiù rì gen suí rén yì , shou shí che mǎ , zǎo wǎn sì hòu ; fēn fù zhái zhōng , suǒ yǒu yuán cí zhì wù , jìn jie liù xià , fēn háo bù kě dài qù . cì rì zài wǎng xiàng fǔ cí xiè , mén shǒu yòu wa huí bì pái . guan gong yí lián qù liǎo shù cì , jie bù de jiàn . nǎi wǎng zhang liáo jia xiāng tàn , yù yán qí shì . liáo yì tuo jí bù chu . guan gong si yue : " cǐ cáo chéng xiāng bù róng wǒ qù zhì yì . wǒ qù zhì yǐ jué , qǐ kě fù liù ! " jí xiě shu yí feng , cí xiè cáo cáo . shu luè yue : " yǔ shǎo shì huáng shú , shì tòng sheng sǐ ; huáng tian hòu tǔ , shí wén sì yán . qián zhě xià péi shi shǒu , suǒ qǐng san shì , yǐ méng en nuò . jìn tàn zhì gù zhǔ xiān zài yuán shào jun zhong , huí sī xí rì zhì méng , qǐ róng wéi bèi ? xin en sui hòu , jiù yì nán wàng . zi tè fèng shu gào cí , fú wéi zhào chá . qí yǒu yú en wèi bào , yuàn yǐ sì zhì yì rì . " xiě bì feng gù , chāi rén qù xiàng fǔ tóu dì ; yi miàn jiang

关公入内告知二嫂，随即至相府，拜辞曹操。操知来意，乃悬回避牌于门。关公怏怏而回，命旧日跟随人役，收拾车马，早晚伺候；分付宅中，所有原赐之物，尽皆留下，分毫不可带去。次日再往相府辞谢，门首又挂回避牌。关公一连去了数次，皆不得见。乃往张辽家相探，欲言其事。辽亦托疾不出。关公思曰：“此曹丞相不容我去之意。我去志已决，岂可复留！”即写书一封，辞谢曹操。书略曰：“羽少事皇叔，誓同生死；皇天后土，实闻斯言。前者下邳失守，所请三事，已蒙恩诺。今探知故主现在袁绍军中，回思昔日之盟，岂容违背？新恩虽厚，旧义难忘。兹特奉书告辞，伏惟照

không hết lời, báu kiến có ngày, xin nhủ lòng soi xét". Trần Chấn mang thư về,

Quan Công vào nhà trong nói với hai chị, rồi vào ngay tướng phủ để từ biệt Tào Tháo. Tháo đã biết trước, sai treo một cái biển "Hồi ty" ở ngoài tướng phủ. Quan Công đành lùi thủi trở về, sai những người tùy tùng cũ, thu xếp xe ngựa sẵn sàng, lại dặn bảo trong nhà: Phảm bao nhiêu những đồ Tào Tháo cho, đều để cả lại, cái tơ cái tóc cũng không được mang đi. Hôm sau Quan Công lại đến tướng phủ để từ tạ. Ngoài cửa vẫn có biển "Hồi ty". Quan Công đến luôn mấy lần, đều không được vào, bèn đến nhà Trương Liêu để nói chuyện. Liêu cũng cáo ốm không ra. Quan Công nghĩ: - Đây là Tào thura tướng có ý không cho ta đi. Chí ta đã quyết, há lại còn dùng dằng ở lại nữa sao? Bên viết một phong thư từ tạ Tào Tháo. Thư như sau: "Tôi từ trước đã thờ Hoàng thúc, thề cùng sống chết, trên: Trời cao, dưới: đất dày, đều đã chứng giám; ngày nọ thất thủ Hả Phi, tôi xin ba điều, đã được thura tướng chấp nhận. Nay được tin chủ cũ ở bên Viên Thiệu, tôi nhớ lại lời thề ngày trước há dám sai trái? Ông mới tuy hậu, nghĩa cũ khó quên, dâng thư cáo từ, xin soi xét cho. Ông còn thiếu chưa bão được hết, xin đợi khi khác". Viết xong, dán lại, sai người mang đến

lěi cì suǒ shòu jīn yín , yí yí
feng zhì kù zhong , xuán hàn
shòu tíng hóu yìn yú táng
shàng , qǐng èr fū rén shàng
che . guān gōng shàng chì tù
mǎ , shǒu tí qīng lóng dāo ,
lù lǐng jiù rì gen suí rén yì ,
hù sòng che zhàng , jìng chu
bēi mén . mén lì ? zhī . guān
gōng nù mù héng dāo , dà
hè yǐ shèng , mén lì jie tuì bì
. guān gōng jì chu mén , wèi
cóng zhě yue : " rǔ děng hù
sòng che zhàng xiān xíng ,
dàn yǒu zhuī gǎn zhě , wú zì
dāng zhī , wù de jīng dòng èr
wèi fù rén . " cóng zhě tuì
che , wàng guān dào jìn fa .
què shuo cáo cáo zhèng lùn
guān gōng zhì shì wèi dìng ,
zuǒ yòu bào guān gōng
chéng shù . cáo jí kàn bì , dà
jīng yue : " yún cháng qù yǐ !
" hu bēi mén shǒu jiāng fēi
bào : " guān gōng duó mén
ér qù , che zhàng an mǎ èr
shí yú rén , jie wàng bēi xíng
. " yòu guān gōng zhái zhōng
réni lái bào shuo : " guān
gōng jìn fēng suǒ cì jīn yín
dēng wù . měi nǚ shí rén ,
líng ju néi shì . qí hàn shòu
tíng hóu yìn xuán yú táng
shàng . chéng xiāng suǒ bō
réni yì , jie bù dài qù , zhì dài
yuán gen cóng rén , jí suí
shen xíng li , chu bēi mén qù
liǎo . " zhòng jie è rán . yí
jiāng tǐng shen chū yue : "
mǒu yuàn jiāng tiě qí san

察。其有余恩未报，愿以俟之异日。”写毕封固，差人去相府投递；一面将累次所受金银，一封置库中，悬汉寿亭侯印于堂上，请二夫人上车。关公上赤兔马，手提青龙刀，率领旧日跟随人役，护送车仗，径出北门。门吏挡之。关公怒目横刀，大喝一声，门吏皆退避。关公既出门，谓从者曰：“汝等护送车仗先行，但有追赶者，吾自当之，勿得惊动二位夫人。”从者推车，望官道进发。却说曹操正论关公之事未定，左右报关公呈书。操即看毕，大惊曰：“云长去矣！”忽北门守将飞报：“关公夺门而去，车仗鞍马二十余人，皆望北行。”又关公宅中人来报说：“关公尽封所赐金银等物。美女十人，另居内室。其汉寿亭侯印悬于堂上。丞相所拨人役，皆不带去，只带原跟从

luy thứ sở thụ kim ngân, nhất
nhất phong trí khố trung, huyền
hán thọ đình hầu ấn vu đường
thượng, thỉnh nhị phu nhân
thượng xa. Quan công thượng
xích thỏ mã, thủ đề thanh long
đao, suất lĩnh cựu nhật cân túy
nhân dịch, hộ tống xa trọng, kính
xuất bắc môn. Môn lại
đáng chi. Quan công nộ mục
hoành đao, đại hát nhất thanh,
môn lại gai thối tị. Quan công
kí xuất môn, vị tòng giả viết:
"Nhữ đẳng hộ tống xa trọng
tiên hành, đỗ hữu truy cần giả,
ngô tự đương chi, vật đắc kinh
động nhị vị phu nhân." tòng giả
thôi xa, vọng quan đạo tiên
phát. Khước thuyết tào thao
chánh luận quan công chi sự vị
định, tả hữu báo quan công
trình thư. Thao tức khán tắt, đại
kinh viết: "Vân trường khứ hĩ!"
Hốt bắc môn thủ tướng phi báo:
"Quan công đoạt môn nhí khứ,
xa trọng an mã nhị thập dư
nhân, gai vọng bắc hành." hưu
quan công trạch trung nhân lai
báo thuyết: "Quan công tần
phong sở tú kim ngân đẳng vật.
Mỗi nữ thập nhân, lánh cư nội
thất. Kì hán thọ đình hầu ấn
huyền vu đường thượng. Thừa
tương sở bát nhân dịch, gai bất
đái khứ, chỉ đái nguyên cân
tòng nhân, cập túy thân hành
lý, xuất bắc môn khứ liều."
chung gai ngạc nhiên. Nhất
tương đinh thân xuất viết: "Mỗi
nguyên tương thiết ky tam

tướng phủ. Một mặt đem những
vàng bạc đã được tặng mấy lần
trước gói hết cả lại bỏ vào kho,
treo ấn Hán Thọ đình hầu trên
sảnh đường, rồi mời hai phu
nhân lên xe. Quan Công cưỡi
ngựa Xích Thố tay cầm thanh
long đao, dẫn bọn người tùy tùng
cũ đi hộ tống xa trọng, đi tắt ra
cửa thành. Lính canh cửa ngăn
lại, Quan Công trừng mắt, gio
long đao lên, quát to một tiếng,
lính canh lần tránh hết cả. Quan
Công ra khỏi cửa thành dặn
những người tùy tùng: - Các
người hộ tống xa trọng đi trước.
Ngộ có người đuổi theo, đã có ta
ở sau chống lại. Không được để
hai phu nhân sợ hãi. Quân hầu
cứ theo đường cái quan, đẩy xe
đi. Tào Tháo đang ngồi cùng mọi
người bàn tán chuyện Quan
Công thì có người mang thư của
Quan Công vào trình. Tháo mở ra
xem, thất kinh nói: - Vân Trường
đi mất rồi! Chợt lại có tướng giữ
cửa bắc phi ngựa lại báo: - Quan
Công cướp cửa đi ra, xe ngựa đồ
đạc hơn hai mươi người, đi về
phía bắc. Lại có người ở nhà
Quan Công đến báo: - Quan
Công gói hết cả các đồ vàng bạc
của thừa tướng cho ngày trước,
để ở trong kho. Mười người mỹ
nữ để ở nhà trong, ấn Hán Thọ
đình hầu thì treo ở nhà sảnh
đường, những kẻ hầu người hạ
của thừa tướng cắt đến đều
không đem đi, chỉ mang những
người tùy tùng cũ và hành lý tùy

qian , qù sheng qín guan
mǒu , xiān yǔ chéng xiang ! "
zhòng shì zhī , nǎi jiāng jun
cài yáng yě . zhèng shì : yù lí
wàn zhàng jiao lóng xué ,
yòu yù san qian láng hǔ bing
. cài yáng yào gǎn guan
gong , bì jìng rú hé , qiè ting
xià wén fēn jiě .

人，及随身行李，出北门去了。”众皆愕然。
一将挺身出曰：“某愿将铁骑三千，去生擒关某，献与丞相！”众视之，乃将军蔡阳也。正是：欲离万丈蛟龙穴，又遇三千狼虎兵。蔡阳要赶关公，毕竟如何，且听下文分解。

thiên, khứ sinh cầm quan mỗ, hiến dữ thừa tướng!" Chứng thị chi, nái tướng quân thái dương dã. Chánh thị: dục li vạn trượng giao long huyệt, hựu ngộ tam thiên lang hổ binh. Thái dương yếu cản quan công, tắt cánh như hà, thả thính hạ văn phân giải.

thân đi ra cửa bắc. Mọi người đều ngạc nhiên. Một viên tướng nhả ra nói: - Tôi xin đem ba nghìn quân thiết kỵ bắt sống Quan Vũ đem về nộp thừa tướng! Mọi người nhìn xem là ai, thì là Sái Dương. Thê mói thực là: Muốn xa muôn trượng hang rồng rắn, Lại gặp ba nghìn lính hổ lang Chưa biết Sái Dương xin đi đuổi Quan Công thế nào, xem đến hồi sau mới tỏ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中
027
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo cào bù xià zhu jiang zhong , zì zhang liáo ér wài , zhì yǒu xú ? yǔ yún cháng jiao hòu , qí yú yì jie jìng fú ; dù cài yáng bù fú guan gong , gù jìn rì wén qí qù , yù wǎng zhuī zhì . cáo yue : " bù wàng gù zhǔ , lái qù míng bái , zhen zhàng fu yě . rǔ děng jie dang xiào zhī . " suì chí tuì cài yáng , bù lìng qù gǎn . chéng yù yue : " chéng xiāng dài guan mǒu shèn hòu , jin bǐ bù cí ér qù , luàn yán piàn chǔ , mào dù jun wei , qí zuì dà yǐ . ruò zòng zhì shǐ guì yuán shào , shì yǔ hǔ tian yì yě . bù ruò zhui ér sha liǎo , yǐ jué hòu huàn . " cáo yue : " wú xí yǐ xǔ zhì , qí kě shi xìn ! bǐ gè wèi qí zhǔ , wù zhui yě . " yin wèi zhang liáo yue : " yún cháng feng jin wa yìn , cái huì bù yǐ dòng qí xin , jué lù bù yǐ yí qí zhì , cǐ děng rén wú shen jìng zhì . xiǎng ta qù cǐ bù yuǎn , wǒ yǐ fa jié shí ta zuò gè rén qíng . rǔ kě xian qù qíng zhù ta , dài wǒ yǔ ta sòng xíng , gèng yǐ lù fèi

第二十七回
美髯公千里走单骑
汉寿侯五关斩六将

Đệ nhị thập thất hồi mĩ nhiêm công thiên lí tẩu đan kỵ hán thọ hâu ngũ quan trăm lục tướng

却说曹操部下诸将中，
自张辽而外，只有徐晃
与云长交厚，其余亦皆
敬服；独蔡阳不服关羽，
故今日闻其去，欲往
追之。操曰：“不忘故
主，来去明白，真丈夫
也。汝等皆当效之。”
遂叱退蔡阳，不令去赶。
程昱曰：“丞相待关
某甚厚，今彼不辞而去，
乱言片楮，冒渎钧威，
其罪大矣。若纵之使
归袁绍，是与虎添翼也。
不若追而杀了，以绝
后患。”操曰：“吾昔
已许之，岂可失信！彼
各为其主，勿追也。”
因谓张辽曰：“云长封
金挂印，财贿不以动其
心，爵禄不以移其志，
此等人吾深敬之。想他
去此不远，我一发结识

Khước thuyết tào thao bộ hạ
chư tướng trung, tự trương liêu
nhì ngoại, chỉ hữu từ hoảng dữ
vân trường giao hậu, kì dư diệc
giai kính phục; độc thái dương
bất phục quan công, cố kim
nhật văn kí khứ, dục vãng truy
chi. Thao viết: "Bất vong có
chủ, lai khứ minh bạch, chân
trương phu dã. Nhữ đẳng giai
đương hiệu chi." Toại sát thói
thái dương, bất lệnh khứ cản.
Trình dục viết: "Thừa tướng đai
quan mỗ thậm hậu, kim bỉ bất
từ nhi khứ, loạn ngôn phiến
chử, mạo độc quân uy, kì tội
đại hĩ. Nhược túng chi sử quy
viên thiệu, thị dữ hổ thiêm dục
dã. Bát nhược truy nhi sát liễu,
dĩ tuyệt hậu hoạn." Thao viết:
"Ngô tích dĩ hứa chi, khởi khả
thát tín! Bỉ các vi kì chủ, vật truy
dã." Nhân vị trương liêu viết:
"Vân trường phong kim quái ấn,
tài hối bất dĩ động kì tâm, tước
lộc bất dĩ di kì chí, thủ đẳng
nhân ngô thâm kính chi. Tưởng
tha khứ thử bất viễn, ngã nhất
phát kết thức tha tố cá nhân
tinh. Nhữ khả tiên khứ thỉnh trú
tha, đai ngã dữ tha tổng hành,

HÒI 27 Mỹ Nhiệm Công cưỡi
một ngựa bay nghìn dặm; Hán
Thợ Hầu chém sáu tướng phá
năm quan

Trong bọn bộ hạ Tào Tháo, ngoài
Trương Liêu ra, có Từ Hoảng là
thân với Quan Vũ, còn các tướng
ai cũng kính phục, duy chỉ có Sái
Dương là không phục, cho nên
hôm ấy nghe tin Quan Công đi,
Sái Dương xin đi đuổi bắt về.
Tháo nói: - Không quên chủ cũ,
lúc đến, lúc đi đều phân minh, thế
mới thực là trương phu. Các
người nên bắt chước. Nói rồi
mắng Sái Dương, không cho đi
đuổi. Trình Dục nói: - Thừa tướng
đai Quan Vũ rất hậu, nay không
bái từ, tự tiện đi, viết nhăng mảnh
giấy gửi lại, khinh nhảm oai trên,
là có tội lớn. Nếu tha cho y về với
Viên Thiệu, khác gì cho hổ thêm
cánh, chi bằng đuổi giết đi, để dứt
vụ về sau. Tháo nói: - Trước ta
đã hứa, không nên thắt tín. Người
ta đã vì chủ cũ, không nên đuổi.
Nhân thể bảo Trương Liêu: - Vân
Trường gói vàng treo ấn, của cải
không thay lòng, tước lộc không
đổi chí, những người như thế ta
rất kính trọng. Bây giờ Vân
Trường đi cũng chưa xa, ta muốn
ra kết thân với hắn, để lưu lại một
chút tình về sau. Người nên cưỡi
ngựa đi trước, mời hắn dừng lại,

zheng páo zèng zhì , shě wèi
hòu rì jì niàn . " zhang liáo
lǐng mìng , dan qí xian wǎng
. cáo cào yǐn shù shí qí suí
hòu ér lái .

他做个人情。汝可先去
请住他，待我与他送行
，更以路费征袍赠之，
使为后日记念。”张辽
领命，单骑先往。曹操
引数十骑随后而来。

3 què shuo yún cháng suǒ qí
chì tù mǎ , rì xíng qian lǐ ,
běn shì gǎn bù shàng ; yin
yù hù sòng che zhàng , bù
gǎn zòng mǎ , àn pèi xú xíng
. hu ting bēi hòu yǒu rén dà
jiào : " yún cháng qiè mǎn
xíng ! " huí tóu shì zhī , jiàn
zhang liáo pai mǎ ér zhì .
guan gong jiào che zhàng
cóng rén , zhì guǎn wàng dà
lù jìn xíng ; zì jǐ lè zhù chì tù
mǎ , àn dìng qīng lóng dao ,
wèn yue : " wén yuǎn mò fei
yù zhuī wǒ huí hu ? " liáo
yue : " fei yě . chéng xiāng
zhī xiong yuǎn xíng , yù lái
xiāng sòng , tè xian shǐ wǒ
qǐng zhù tái jià , bié wú ta yì .
" guan gong yue : " biàn shì
chéng xiāng tiě qí lái , wú
yuàn jué yǐ sǐ zhàn ! " suì lì
mǎ yú qiáo shàng wàng zhì .
jiàn cáo cào yǐn shù shí qí ,
fei ben qián lái , bēi hòu nǎi
shì xǔ chǔ , xú ? , yú jìn , lǐ
diǎn zhì bēi . cáo jiàn guan
gong héng dao lì mǎ yú qiáo
shàng , lìng zhu jiang lè zhù
mǎ pǐ , zuǒ yòu pái kai .
guan gong jiàn zhòng rén

却说云长所骑赤兔马，
日行千里，本是赶不上；
因欲护送车仗，不敢
纵马，按辔徐行。忽听
背后有人大叫：“云长
且慢行！”回头视之，
见张辽拍马而至。关公
教车仗从人，只管望大
路紧行；自己勒住赤兔
马，按定青龙刀，问曰
：“文远莫非欲追我回
乎？”辽曰：“非也。
丞相知兄远行，欲来相
送，特先使我请住台驾
，别无他意。”关公曰
：“便是丞相铁骑来，
吾愿决一死战！”遂立
马于桥上望之。见曹操
引数十骑，飞奔前来，
背后乃是许褚、徐晃、
于禁、李典之辈。操见
关公横刀立马于桥上，
令诸将勒住马匹，左右

canh dĩ lộ phí chinh bào tặng
chi, sử vi hậu nhật kí niệm."
Trương liêu lĩnh mệnh, đan ky
tiên vãng. Tào thao dẫn sở thập
ky tùy hâu nhi lai.

đợi ta ra tiễn, còn có lộ phí và
chiến bào đem tặng, để làm kỷ
niệm. Trương Liêu vâng lệnh,
cưỡi ngựa đi trước, Tào Tháo
dẫn vài mươi kỵ mã đi sau.

Khước thuyết vân trường sở ky
xích thỏ mã, nhật hành thiên lí,
bỗn thị cản bắt thương; nhân
dục hộ tổng xa trượng, bắt cảm
túng mã, án bí từ hành. Hốt
thính bối hậu hữu nhân đại
khiếu: "Vân trường thả mạn
hành!" Hồi đâu thị chi, kiến
trường liêu phách mã nhi chí.
Quan công giáo xa trượng tòng
nhân, chỉ quản vọng đại lộ khẩn
hành; tự kỷ lặc trụ xích thỏ mã,
án định thanh long đao, vấn
viết: "Vân viễn mạc phi dục truy
ngã hồi hò?" Liêu viết: "Phi dã.
Thừa tướng tri huynh viến
hành, dục lai tương tống, đặc
tiên sứ ngã thỉnh trụ đài giá,
biệt vô tha ý." Quan công viết:
"Tiện thị thừa tướng thiết ky lai,
ngô nguyện quyết nhất tử
chiến!" Toại lập mã vu kiều
thượng vọng chi. Kiến tào thao
dẫn sở thập ky, phi bôn tiền lai,
bối hậu nãi thị hứa trả, từ
hoảng, vu cảm, lý diễn chi bối.
Thao kiến quan công hoành
đao lập mã vu kiều thượng,
lệnh chư tướng lặc trụ mã thất,
tả hữu bài khai. Quan công kiến
chung nhân thủ trung giai vō

Vân Trường cưỡi ngựa Xích Thố,
sức đi được nghìn dặm, giá có
một mình thì chẳng ai đuổi kịp,
nhưng vì hộ tống xa trượng, phải
đi thong thả. Chợt nghe đằng sau
có người gọi: - Xin Vân Trường
hãy đi chậm lại. Quan Công
ngóanh lại, thấy Trương Liêu
cưỡi ngựa đến. Quan Công giục
những người tùy tùng cứ đầy xa
trượng theo đường cái đi mau lẹ
lên trước, còn mình thì dừng
ngựa lại tay cầm vững long đao,
hỏi: - Văn Viễn định đuổi theo bắt
ta chăng? Liêu thưa: - Không
phải thế, thừa tướng biết anh đi
xa, muốn ra tiễn chán, cho nên
sai tôi lại đây, xin anh hãy dừng
ngựa lại. Quan Công nói: - Dù đội
thiết ky của thừa tướng kéo đến,
ta xin quyết một trận tử chiến. Nói
rồi dùng ngựa, đứng ở trên cầu
trông lại, thấy Tào Tháo dẫn vài
mươi quân kỵ mã chạy đến, đằng
sau có bọn Hứa Chủ, Từ Hoảng,
Vu Cầm, Lý Điển. Tháo thấy
Quan Công cầm đao cưỡi ngựa
đứng trên cầu, liền truyền các
tướng dừng cả lại, đứng sắp
hàng hai bên. Quan Công thấy
các tướng đi tay không, bấy giờ

shǒu zhōng jiē wú jūn qì ,
fang shī fàng xīn . cǎo yue : "yún cháng xíng hé tài sù ?"
guan gong yú mǎ shàng qiè
shen dá yue : " guan mǒu
qián céng bǐng guò chéng
xiāng . jīn gù zhǔ zài hé běi ,
bù yóu mǒu bù jí qù . lěi cì
zào fù , bù de cān jiàn , gù
bài shu gào cí , fēng jīn wà
yìn , nà huán chéng xiāng .
wàng chéng xiāng wù wàng
xí rì zhī yán . " cǎo yue : " wú
yù qū xìn yú tian xià , an kěn
yǒu fù qián yán . kǒng jiāng
jun tú zhōng fá yòng , tè jù lù
zì xiāng sòng . " yí jiāng biàn
cóng mǎ shàng tuo guò
huáng jīn yi pán . guan gong
yue : " léi méng en cì , cháng
yǒu yú zì . liù cǐ huáng jīn yǐ
shǎng jiàng shì . " cǎo yue : "
tè yǐ shǎo chóu dà gong yú
wàn yī , hé bì tui cí ?" guan
gong yue : " qū qū wéi láo ,
hé zú wa chí . " cǎo xiào yue
: " yún cháng tiān xià yì shì ,
hèn wú fú bó , bù de xiāng
liú . jǐn páo yǐ lǐng , luè biǎo
cùn xīn . " lìng yǐ jiāng xià mǎ
, shuang shǒu pěng páo guò
lai . yún cháng kǒng yǒu ta
biàn , bù gǎn xià mǎ , yòng
qīng lóng dao jian tiǎo jīn
páo pí yú shen shàng , lè mǎ
huí tóu chēng xiè yue : "
méng chéng xiāng cì páo , yì
rì gèng de xiāng huì . " suì
xià qiáo wàng bēi ér qù . xǔ
chǔ yue : " cǐ rén wú lǐ tài

排开。关公见众人手中皆无军器，方始放心。
操曰：“云长行何太速？”关公于马上欠身答曰：“关某前曾禀过丞相。今故主在河北，不由某不急去。累次造府，不得参见，故拜书告辞，封金挂印，纳还丞相。望丞相勿忘昔日之言。”操曰：“吾欲取信于天下，安肯有负前言。恐将军途中乏用，特具路资相送。”一将便从马上托过黄金一盘。关公曰：“累蒙恩赐，尚有余资。留此黄金以赏将士。”操曰：“特以少酬大功于万一，何必推辞？”关公曰：“区区微劳，何足挂齿。”操笑曰：“云长天下义士，恨吾福薄，不得相留。锦袍一领，略表寸心。”令一将下马，双手捧袍过来。云长恐有他变，不敢下马，用青龙刀尖挑锦袍披于身上，勒马回头称谢曰：“蒙丞相赐袍，异日

quân khí, phương thủy phóng tâm. Thao viết: "Vân trường hành hà thái tóc?" Quan công vu mǎ thượng khiêm thân đáp viết: "Quan mỗ tiền tảng bẩm quá thừa tướng. Kim cỗ chủ tại hà bắc, bắt do mỗ bắt cấp khứ. Luy thứ tạo phủ, bắt đắc tham kiến, cố bái thư cáo từ, phong kim quài ấn, nạp hoàn thừa tướng. Vọng thừa tướng vật vong tích nhật chi ngôn." Thao viết: "Ngô dục thủ tín vu thiên hạ, an khảng hữu phụ tiền ngôn. Khủng tướng quân đồ trung pháp dụng, đặc cụ lộ tư tướng tổng." Nhất tướng tiện tòng mǎ thượng thác quá hoàng kim nhất bàn. Quan công viết: "Luy mông ân tú, thượng hữu dư tư. Lưu thủ hoàng kim dĩ thưởng tướng sĩ." Thao viết: "Đặc dĩ thiểu thù đại công vu vạn nhất, hà tất thôi tú?" Quan công viết: "Khu khu vi lao, hà túc quải xỉ." Thao tiểu viết: "Vân trường thiên hạ nghĩa sĩ, hận ngô phúc bạc, bắt đắc tướng lưu. Cầm bào nhất lĩnh, lược biểu thôn tâm." Lệnh nhất tướng hạ mã, song thủ phùng bào quá lai. Vân trường khủng hữu tha biến, bắt cầm hạ mã, dung thanh long đao tiêm thiêu cầm bào phi vu thân thượng, lặc mã hồi đầu xung tạ viết: "Mông thừa tướng tú bào, dị nhật canh đắc tướng hội." Toại hạ kiều vọng bắc nhi khứ. Hứa trú viết: "Thủ nhân vô lễ thái

mới vững dạ. Quan Công ngồi trên ngựa, cúi mình xuống nói: Trước tôi đã có lời thưa với thừa tướng. Nay chủ cũ tôi ở Hà Bắc, thế tất tôi phải vội đi. Đã mấy lần đến phủ, không được vào hầu, cho nên đã có bức thư để cáo từ, gói vàng bạc, ấn, nộp lại thừa tướng. Xin thừa tướng đừng quên lời ước ngày trước. Tháo nói: - Ta còn muốn thủ tín với thiên hạ, sao lại phụ lời ước. Nhưng sợ tướng quân đi đường thiếu dùng, nên đem ít đồ hành trang lại tiền. Nói xong sai một tướng xuống ngựa bưng một mâm vàng đến. Quan Công nói: - Tôi nhiều lần đội ơn thừa tướng ban thưởng, hãy còn đủ dùng. Xin để lại số vàng này thưởng cho tướng sĩ. Tháo nói: - Quà nhỏ mọn thưởng công to lớn, sao tướng quân lại từ chối? Quan Công hỏi: - Chút công nhỏ mọn đáng kể chi! Tháo cười nói: - Quan Văn Trường là nghĩa sĩ trong thiên hạ, tiếc vì ta kém phúc, không lưu lại được. Nay gọi là có chiếc cầm bào để giải tám lòng thành. Nói rồi sai một tướng hai tay nâng tay áo cầm bào dâng lên. Vân Trường sợ có mưu kế gì, không dám xuống ngựa, dùng mũi long đao khều lấy cầm bào, quàng lên vai, gò cương ngựa quay đầu lạy tạ: - Đội ơn thừa tướng cho áo. Có ngày sẽ gặp lại nhau. Tạ rồi, xuống cầu nhằm phía bắc té ngựa đi thẳng. Hứa Chủ nói: - Kẻ đó thực vô lễ, sao

shèn , hé bù qín zhi ? " cáo
yue : " bǐ yí rén yí qí , wú shù
shí yú rén , an de bù yí ? wú
yán jì chu , bù kě zhui yě . "
cáo cáo zì yǐn zhòng jiang
huí chéng , yú lù tàn xiǎng
yún cháng bù yǐ .

更得相会。”遂下桥望北而去。许褚曰：“此人无礼太甚，何不擒之？”操曰：“彼一人一骑，吾数十余人，安得不疑？吾言既出，不可追也。”曹操自引众将回城，于路叹想云长不已。

4 bù shuo cáo cáo zì huí . qiě
shuo guan gong lái gǎn che
zhàng . yue xíng san shí lǐ ,
què zhì bù jiàn . yún cháng
xīn huang , zòng mǎ sì xià
xún zhī . hu jiàn shān tóu yí
rén , gao jiào : " guan jiāng
jun qiè zhù ! " yún cháng jǔ
mù shì zhī , zhī jiàn yí shào
nián , huáng jīn jīn yī , chí
qiāng kuà mǎ , mǎ xiàng xià
xuán zhe shǒu jí yí ke , yǐn
bǎi yú bù zú , fei ben qián lái
. gong wèn yue : " rǔ hé rén
yě ? " shào nián qì qiang xià
mǎ , bài fú yú dì . yún cháng
kǒng shì zhà , lè mǎ chí dao
wèn yue : " zhuàng shì ,
yuàn tōng xìng míng . " dá
yue : " wú běn xiāng yáng
rénn , xìng liào , míng huà , zì
yuán jiǎn . yin shì luàn liú luò
jiāng hú , jù zhòng wǔ bǎi yú
rénn , jié luè wèi sheng . qià
cái tòng bàn dù yuǎn xià
shan xún shào , wù jiāng
liǎng fu rén jié luè shàng

thập, hà bát cầm chí?" Thao
viết: "Bí nhứt nhân nhứt ky, ngô
sở thập dư nhân, an đắc bát
nghi? Ngô ngôn kí xuất, bát khả
truy dã." Tào thao tự dẫn chúng
tướng hồi thành, vu lộ thán
tưởng vân trường bắt dĩ.

không bắt láy? Tháo nói: - Người ta một mình một ngựa, chúng ta hơn mười người, trách nǎo người ta chẳng nghi? Ta đã có lời ước, không nên đuổi. Nói rồi, cùng các tướng trở về. Tào Tháo vừa đi đường vừa khen vừa tiếc Quan Công.

不说曹操自回。且说关公来赶车仗。约行三十里，却只不见。云长心慌，纵马四下寻之。忽见山头一人，高叫：“关将军且住！”云长举目视之，只见一少年，黄巾锦衣，持枪跨马，马项下悬着首级一颗，引百余步卒，飞奔前来。公问曰：“汝何人也？”少年弃枪下马，拜伏于地。云长恐是诈，勒马持刀问曰：“壮士，愿通姓名。”答曰：“吾本襄阳人，姓廖，名化，字元俭。因世乱流落江湖，聚众五百余人，劫掠为生。恰才同伴杜远下山巡哨，误将

Bát thuyết tào thao tự hồi. Thả
thuyết quan công lai cản xa
trượng. Ước hành tam thập lì,
khước chỉ bắt kién. Vân trường
tâm hoảng, túng mã tú hạ tâm
chi. Hốt kién sơn đầu nhứt
nhân, cao khiếu: "Quan tướng
quân thả trụ!" Vân trường cử
mục thị chi, chỉ kién nhứt thiếu
niên, hoàng cân cầm y, trì
thương khóa mã, mã hạng hạ
huyền trú thủ cấp nhứt khóa,
dẫn bách dư bộ tốt, phi bôn tiền
lai. Công vấn viết: "Nhữ hà
nhân dã?" Thiếu niên khí
thương hạ mã, bái phục vu địa.
Vân trường khủng thị trá, lặc
mã trì dao vấn viết: "Tráng sĩ,
nguyên thông tính danh." Đáp
viết: "Ngô bỗn tương dương
nhân, tính liêu, danh hóa, tự
nguyên kiêm. Nhân thế loạn lưu
lạc giang hồ, tụ chúng ngũ bách
dư nhân, kiếp lược vi sinh.
Kháp tài đồng bạn đỗ viễn hạ
sơn tuần tiếu, ngộ tương lưỡng
phu nhân kiếp lược thượng

Quan Công té ngựa chạy theo
cho kịp xa trượng. Chạy ước
được ba mươi dặm, chẳng thấy
xa trượng đâu, Quan Công liền té
ngựa tìm quanh cả bốn mặt. Chợt
nghe ở trên đỉnh núi có tiếng gọi:
- Quan tướng quân hãy đứng lại.
Quan Công ngẩng mặt lên trông,
thì thấy một chàng trai tuổi, khăn
vàng áo gấm, vác giáo cưỡi
ngựa, dưới cổ ngựa treo một cái
đầu người, dǎn hơn một trăm
quân bộ, chạy lại. Quan Công
hỏi: - Người là ai? Chàng trai tuổi
bỏ giáo xuống ngựa, thụp lạy.
Vân Trường sợ có mưu mèo gì,
dừng ngựa cầm đao hỏi: - Xin
tráng sĩ cho biết tên họ. Người ấy
đáp: - Tôi là Tiêu tên Hóa, tự là
Nguyên Kiệm, vốn người Tương
Dương, nhân thời loạn, lưu lạc
giang hồ, tụ tập được hơn năm
trăm người, cướp bóc kiếm ăn.
Mới rồi có người bạn là Đỗ Viên,
xuống núi tuần tiếu, nhỡ cướp
phải hai vị phu nhân đem lên núi.
Tôi hỏi người theo hầu, mới biết

shan . wú wèn cóng zhě , zhì shì dà hàn líu huáng shú fú rén , qiě wén jiāng jun hù sòng zài cǐ , wú jí yù sòng xià shan lái . dù yuǎn chu yán bù xùn , bèi mǒu sha zhī . jìn xiān tóu yǔ jiāng jun qǐng zuì . " guan gong yue : " èr fu rén hé zài ? " huà yue : " xiān zài shan zhōng . " guan gong jiào jí qū xià shan . bù yí shí , bǎi yú rén cù yǒng che zhàng qián lái . guan gong xià mǎ tíng dao , cha shǒu yú che qián wèn hòu yue : " èr sǎo shòu jīng fǒu ? " èr fu rén yue : " ruò fei liào jiāng jun bǎo quán , yǐ bēi dù yuǎn suǒ rǔ . " guan gong wèn zuǒ yòu yue : " liào huà zěn sheng jiù fu rén ? " zuǒ yòu yue : " dù yuǎn jié shàng shan qù , jiù yào yǔ liào huà gè fen yí rén wèi qī . liào huà wèn qǐ gen yóu , hǎo shēng bài jìng , dù yuǎn bù cóng , yǐ bēi liào huà sha liǎo . " guan gong ting yán , nǎi bài xiè liào huà . liào huà yù yǐ bù xià rén sòng guan gong . guan gong xún sī cǐ rén zhōng shì huáng jīn yú dǎng , wèi kě zuò bàn , nǎi xiè què zhì . liào huà yòu bài sòng jīn bó , guan gong yì bù shòu . liào huà bài bié , zì yǐn rén bàn tóu shan gǔ zhong qù liǎo . yún cháng jiāng cáo cáo zèng páo shì , gào zhī èr sǎo , cui cù che zhàng qián

两夫人劫掠上山。吾问从者，知是大汉刘皇叔夫人，且闻将军护送在此，吾即欲送下山来。杜远出言不逊，被某杀之。今献头与将军请罪。”关公曰：“二夫人何在？”化曰：“现在山中。”关公教急取下山。不移时，百余人簇拥车仗前来。关公下马停刀，叉手于车前问候曰：“二嫂受惊否？”二夫人曰：“若非廖将军保全，已被杜远所辱。”关公问左右曰：“廖化怎生救夫人？”左右曰：“杜远劫上山去，就要与廖化各分一人而为妻。廖化问起根由，好生拜敬，杜远不从，已被廖化杀了。”关公听言，乃拜谢廖化。廖化欲以部下人送关公。关公寻思此人终是黄巾余党，未可作伴，乃谢却之。廖化又拜送金帛，关公亦不受。廖化拜别，自引人伴投山谷中去了。

sơn. Ngô vấn tòng giả, tri thị đại hán lưu hoàng thúc phu nhân, thả văn tướng quân hộ tống tại thủ, ngô túc dục tống hạ sơn lai. Đỗ Viễn xuất ngôn bất tồn, bị mỗ sát chi. Kim hiến đầu dữ tướng quân thỉnh tội." Quan công viết: "Nhị phu nhân hà tại?" Hỏa viết: "Hiện tại sơn trung." Quan công giáo cấp thủ hạ sơn. Bất di thời, bách dư nhân thốc ủng xa trượng tiền lai. Quan công hạ mã đinh đao, xoa thủ vu xa tiền vân hậu viết: "Nhị tẩu thụ kinh phủ?" Nhị phu nhân viết: "Nhược phi liêu tướng quân bảo toàn, dĩ bị đồ viễn sở nhục." Quan công vấn tả hữu viết: "Liêu hóa châm sinh cứu phu nhân?" Tả hữu viết: "Đỗ viễn kiếp thượng sơn khú, tựu yếu dữ liêu hóa các phân nhất nhân vi thê. Liêu hóa vấn khởi căn do, hảo sinh bái kính, đồ viễn bất tòng, dĩ bị liêu hóa sát liễu." Quan công thính ngôn, nãi bái tạ liêu hóa. Liêu hóa dục dĩ bộ hạ nhân tống quan công. Quan công tầm tư thủ nhân chung thị hoàng càn dư đảng, vị khả tác bạn, nãi tạ khước chi. Liêu hóa hựu bái tổng kim bạch, quan công diệc bất thụ. Liêu hóa bái biệt, tự dẫn nhân bạn đầu sơn cốc trung khứ liễu. Vân trường tương tào thao tặng bào sự, cáo tri nhị tẩu, thôi xúc xa trượng tiền hành. Chí thiên vân, đầu nhất thôn trang an hiết.

là phu nhân của Lưu Hoàng Thúc nhà Đại Hán. Lại nghe có tướng quân đi hộ tống, tôi muốn đưa ngay hai phu nhân xuống núi. Đỗ Viễn ăn nói càn dở, tôi giết đi, đem đầu lại nộp tướng quân, xin chịu tội. Quan Công hỏi: - Hai phu nhân ở đâu? - Hiện ở trên núi. Quan Công sai đem ngay xuống núi. Được một lúc hơn một trăm người rước xa trượng ra. Quan Công xuống ngựa, đặt đao, chắp tay đứng trước xe hỏi: - Hai chị có bị sợ hãi gì không? Hai phu nhân nói: - May nhờ Liêu tướng quân cứu cho, chứ không thì đã bị Đỗ Viễn nó làm nhục rồi. Quan Công hỏi những người tùy tùng: - Liêu Hóa làm thế nào cứu hai phu nhân? Họ thưa: - Đỗ Viễn cướp hai phu nhân đem lên núi, định chia với Liêu Hóa mỗi người lấy một bà làm vợ. Hỏa hỏi cẩn do làm sao, khi đã biết rồi, có bụng kính nể, can Đỗ Viễn, Viễn không nghe, nên Liêu Hóa giết đi. Quan Công nghe nói, liền tạ Liêu Hóa. Hỏa xin đem bộ hạ đi theo Quan Công. Quan Công nghĩ người ấy là dư đảng của Khăn Vàng, không nên cho đi theo, bèn từ tạ không nhận. Liêu Hóa lại đem biểu vàng lụa, Quan Công cũng không lấy. Liêu Hóa từ biệt, dẫn quân về núi. Quan Công liền đem việc Tào Tháo ra tiễn, tặng bào, kể lại với hai chị, rồi giục xe đi. Đến chiều tối vào nghỉ trọ một nhà trong làng. Chủ nhà đầu râu tóc bạc ra đón hỏi tên họ. Quan

xíng . zhì tian wǎn , tóu yi
cun zhuang an xie . zhuang
zhǔ chu yíng , xu fa jie bái ,
wèn yue : " jiāng jun xìng
shèn míng shéi ? " guan
gong shi lǐ yue : " wú nǎi liú
xuán dé zhì dì guan mǒ yě ."
" lǎo rén yue : " mò fei zhān
yán liáng , wén chǒu de
guan gong fǒu ? " gong yue :
" biàn shì . " lǎo rén dà xǐ ,
biàn qǐng rù zhuāng . guan
gong yue : " che shàng huán
yǒu èr wèi fu rén . " lǎo rén
biàn huàn qì nǚ chu yíng . èr
fu rén zhì cǎo táng shàng ,
guan gong cha shǒu lì yú èr
fu rén zhì cè . lǎo rén qǐng
gong zuò , gong yue " zun
sǎo zài shàng , an gǎn jiù
zuò ! " lǎo rén nǎi lìng qī nǚ
qǐng èr fu rén rù nèi shì kuǎn
dài , zì yú cǎo táng kuǎn dài
guan gong . guan gong wèn
lǎo rén xìng míng . lǎo rén
yue : " wú xìng hú , míng huá
. huán dì shí céng wèi yì
láng , zhì shì guì xiāng . jin
yǒu xiǎo ér hú ban , zài róng
yáng tài shǒu wáng zhí bù
xià wèi cóng shì . jiāng jun
ruò cóng cǐ chū jīng guò ,
mǒ yǒu yì shu jì yǔ xiǎo ér .
" guan gong yǔn nuò . cì rì
zǎo shàn bì , qǐng èr sǎo
shàng che , qǔ liǎo hú huá
shu xìn , xiāng bié ér xíng ,
qǔ lù tóu luò yáng lái . qián
zhì yì guan , míng dong lǐng
guan . bǎ guan jiang xìng

云长将曹操赠袍事，告
知二嫂，催促车仗前行。
至天晚，投一村庄安
歇。庄主出迎，须发皆
白，问曰：“将军姓甚
名谁？”关公施礼曰：
“吾乃刘玄德之弟关某
也。”老人曰：“莫非
斩颜良、文丑的关公否
？”公曰：
“便是。”老人大喜，
便请入庄。关公曰：“
车上还有二位夫人。”
老人便唤妻女出迎。二
夫人至草堂上，关公又
手立于二夫人之侧。老
人请公坐，公曰“尊嫂
在上，安敢就坐！”老
人乃令妻女请二夫人入
内室款待，自于草堂款
待关公。关公问老人姓
名。老人曰：“吾姓胡
，名华。桓帝时曾为议
郎，致仕归乡。今有小
儿胡班，在荥阳太守王
植部下为从事。将军若
从此处经过，某有一书
寄与小儿。”关公允诺。
次日早膳毕，请二嫂上车，取了胡华书信，

Trang chủ xuất nghênh, tu phát
giai bạch, vân viết: "Tướng
quân tính thậm danh thùy?"
Quan công thi lễ viết: "Ngô nãi
lưu huyền đức chi đê quan mõ
dã." Lão nhân viết: "Mạc phi
trảm nhan lương, văn sửu đích
quan công phủ?" Công viết:
"Tiện thị." Lão nhân đại hỉ, tiện
thỉnh nhập trang. Quan công
viết: "Xa thượng hoàn hữu nhị
vị phu nhân." Lão nhân tiện
hoán thê nữ xuất nghênh. Nhị
phu nhân chí thảo đường
thượng, quan công xoa thủ lập
vu nhị phu nhân chí trắc. Lão
nhân thỉnh công tọa, công viết
"Tôn tẫu tại thượng, an cảm
tựu tọa!" Lão nhân nãi lệnh thê
nữ thỉnh nhị phu nhân nhập nội
thắt khoản dãi, tự vu thảo
đường khoản dãi quan công.
Quan công vân lão nhân tính
danh. Lão nhân viết: "Ngô tính
hồ, danh hoa. Hoàn đế thời
tăng vi nghị lang, trí sĩ quy
hương. Kim hữu tiểu nhi hồ
ban, tại vinh dương thái thủ
vương thực bộ hạ vi tòng sự.
Tướng quân nhược tòng thủ xứ
kinh quá, mỗ hữu nhất thư kí
dữ tiểu nhi." Quan công duẫn
nặc. Thủ nhật tảo thiện tát,
thỉnh nhị tẫu thương xa, thủ liễu
hỏa thư tín, tương biệt nhi
hành, thủ lộ đầu lạc dương lai.
Tiền chí nhất quan, danh đồng
lĩnh quan. Bả quan tương tính
khổng, danh tú, dẫn ngũ bách
quân binh tại lĩnh thượng bả

Công thi lễ nói: - Tôi là Quan Vũ
em Lưu Huyền Đức. Chủ nhà lại
hỏi: - Ngài có phải là ông Quan
Công đã chém Nhan Lương, Văn
Sú không? Quan Công thưa: -
Phải, chính tôi. Ông già mừng
lắm, mời ngay Quan Công vào
nhà. Quan Công thưa: - Còn hai
vị phu nhân ngồi trên xe. Ông già
gọi vợ con ra đón vào trong nhà.
Quan Công chấp tay đứng hầu
bên cạnh hai phu nhân. Ông già
mời ngồi, Quan Công nói: - Hai
chị tôi đây, tôi không dám ngồi.
Ông già biết ý, bảo vợ con mời
hai phu nhân vào nhà trong
khoản dãi, còn mình thì ở ngoài
nhà tiếp Quan Công. Quan Công
hỏi tên họ ông già, ông già thưa: -
Tôi họ Hồ tên Hoa, đời vua Hoàn
Đế từng làm nghị lang, về sau từ
quan về làng ở. Nay có con giai là
Hồ Ban, làm tùng sự phủ quan
thái thú Huỳnh Dương tên là
Vương Thực. Nếu tướng quân có
đi qua đường ấy, nhờ đưa hộ một
phong thư cho con tôi. Quan
Công xin vâng. Hôm sau, cơm
sớm xong, Quan Công mời hai
chị lên xe, nhận lấy thư của Hồ
Hoa, từ biệt nhau, rồi đi sang Lạc
Dương. Đi đến một cửa quan là
cửa Đông Lĩnh, tướng giữ quan
tên là Khổng Tú, đem năm trăm
quân đóng trên ngọn núi. Quân sĩ
lên báo với Khổng Tú. Tú ra cửa
quan tiếp đón. Quan Công xuống
ngựa, thi lễ. Tú hỏi: - Trường
quân đi đâu? - Tôi vừa cáo tú
thừa tướng, sang Hà Bắc để tìm

kǒng , míng xiù , yǐn wǔ bǎi jun bing zài lǐng shàng bǎ shǒu . dang rì guan gong ya che zhàng shàng lǐng , jun shì bào zhì kǒng xiù , xiù chu guan lái yíng . guan gong xià mǎ , yǔ kǒng xiù shi lǐ . xiù yue : " jiāng jun hé wǎng ? " gong yue : " mǒu cí chéng xiang , tè wǎng hé běi xún xiong . " xiù yue : " hé běi yuán shào , zhèng shì chéng xiāng dùi tóu . jiāng jun cǐ qù , bì yǒu chéng xiang wén píng ? " gong yue : " yin xíng qī huang pò , bù céng tǎo de . " xiù yue : " jì wú wén píng , dài wǒ chāi rén bǐng guò chéng xiang , fang kě fàng xíng . " guan gong yue : " dài qù bǐng shí , xu wù liǎo wǒ xíng chéng . " xiù yue : " fǎ dù suǒ ju , bù de bù rú cǐ . " guan gong yue : " rǔ bù róng wǒ guò guān hu ? " xiù yue : " rǔ yào guò qu , liù xià lǎo xiǎo wèi zhí . " guan gong dà nù , jù dao jiù sha kǒng xiù . xiù tuì rù guan qù , míng gǔ jù jun , pi wa shàng mǎ , sha xià guan lái , dà hè yue : " rǔ gǎn guò qu me ! " guan gong yue tuì che zhàng , zòng mǎ tí dao , jìng bù dǎ huà , zhí qǔ kǒng xiù . xiù tǐng qiang lái yíng . liǎng mǎ xiāng jiāo , zhí yí gé , gāng dāo qǐ chū , kǒng xiù shi héng mǎ xià . zhòng jun biàn zǒu . guan gong yue : " jun shì xiù zǒu .

相别而行，取路投洛阳来。前至一关，名东岭关。把关将姓孔，名秀，引五百军兵在岭上把守。当日关公押车仗上岭，军士报知孔秀，秀出关来迎。关公下马，与孔秀施礼。秀曰：“将军何往？”公曰：“某辞丞相，特往河北寻兄。”秀曰：“河北袁绍，正是丞相对头。将军此去，必有丞相文凭？”公曰：“因行期慌迫，不曾讨得。”秀曰：“既无文凭，待我差人禀过丞相，方可放行。”关公曰：“待去禀时，须误了我行程。”秀曰：“法度所拘，不得不如此。”关公曰：“汝不容我过关乎？”秀曰：“汝要过去，留下老小为质。”关公大怒，举刀就杀孔秀。秀退入关去，鸣鼓聚军，披挂上马，杀下关来，大喝曰：“汝敢过去么！”关公约退车仗，纵马提刀，竟不

thủ. Đương nhật quan công áp xa trượng thượng lính, quân sĩ báo tri khồng tú, tú xuất quan lai nghênh. Quan công hạ mã, dũ khồng tú thi lễ. Tú viết: "Tướng quân hà vãng?" Công viết: "Mỗ từ thura tướng, đặc vãng hà bắc tầm huynh." Tú viết: "Hà bắc viên thiệu, chánh thị thura tướng đối đầu. Tướng quân thủ khứ, tất hữu thura tướng văn bằng?" Công viết: "Nhân hành kì hoảng bách, bất tằng thảo đắc." Tú viết: "Kí vô văn bằng, đãi ngã sai nhân bẩm quá thura tướng, phuong khả phóng hành." Quan công viết: "Đãi khứ bẩm thời, tu ngô liễu ngã hành trình." Tú viết: "Pháp độ sở câu, bất đắc bất như thủ." Quan công viết: "Nhữ bất dung ngã quá quan hò?" Tú viết: "Nhữ yêu quá khứ, lưu hạ lão tiểu vi chất." Quan công đại nộ, cử đao tựu sát khồng tú. Tú thối nhập quan khứ, minh cỗ tụ quân, phi quái thượng mã, sát hạ quan lai, đại hát viết: "Nhữ cầm quá khứ yêu!" Quan công ước thối xa trượng, túng mã đè dao, cánh bất đả thoại, trực thủ khồng tú. Tú đinh thương lai nghênh. Lưỡng mã tương giao, chỉ nhất hợp, cương đao khởi xử, khồng tú thi hoành mã hạ. Chúng quân tiễn tẩu. Quan công viết: "Quân sĩ hưu tẩu. Ngô sát khồng tú, bất đắc dĩ dã, dũ nhữ đẳng vô can. Tá nhữ chúng quân chi khẩu, truyền

anh. Tú nói: - Viên Thiệu ở Hà Bắc, chính là kẻ đối đầu với thura tướng, tướng quân sang đây, hẳn có giấy tờ của thura tướng. Quan Công đáp: - Vì hành kỳ vội quá, không kịp xin giấy tờ. Tú nói: - Nếu không có giấy tờ, tôi phải sai người trình thura tướng, rồi mới dám để tướng quân đi. Quan Công nói: - Đợi phải bẩm báo, lỡ mất hành trình của tôi. Tú đáp: - Phép tắc bắt buộc, phải thế mới được. Quan Công hỏi: - Người không cho ta qua cửa quan phải không? Tú nói sắng: - Muốn đi thì phải để già trẻ lại đây làm con tin. Quan Công nổi giận, cầm đao toan giết Khồng Tú. Tú chạy vào cửa quan, nổi trống họp quân, mặc áo giáp, lên ngựa, kéo ra cửa quan quát to: - Người dám vượt cửa quan chẳng? Quan Công truyền xa trượng lui lại, rồi cầm long đao, giục ngựa tiến thẳng vào đánh Khồng Tú. Tú vác giáo, nghênh địch. Hai ngựa đấu nhau chỉ được một hiệp, Tú bị chém chết ngã dưới chân ngựa. Quân sĩ chạy tan cả. Quan Công gọi lại bảo: - Quân sĩ đừng chạy, ta giết Khồng Tú là bất đắc dĩ. Việc này không liên can gì đến các ngươi. Nhờ các ngươi tha lại với thura tướng: "Khồng Tú muốn hại ta, nên ta phải giết dĩ". Quân sĩ đều thụp xuống lạy trước ngựa.

wú sha kǒng xiù , bù de yǐ yě
, yǔ rǔ děng wú gan . jiè rǔ
zhòng jun zhì kǒu , chuán yǔ
cáo chéng xiāng , yán kǒng
xiù yù hài wǒ , wǒ gù sha zhī
. " zhòng jun ju bài yú mǎ
qián .

说话，直取孔秀。秀挺枪来迎。两马相交，只一合，钢刀起处，孔秀尸横马下。众军便走。关公曰：“军士休走。吾杀孔秀，不得已也，与汝等无干。借汝众军之口，传语曹丞相，言孔秀欲害我，我故杀之。”众军俱拜于马前。

5 guan gong jí qǐng èr fu rén
che zhàng chu guan , wàng
luò yáng jìn fa . zǎo yǒu jun
shì bào zhì luò yáng tài shǒu
hán fú . hán fú jí jù zhòng
jiang shang yì . yá jiang
mèng tǎn yue : " jí wú chéng
xiāng wén píng , jí xì sì xíng ;
ruò bù zǔ ? , bì yǒu zuì zé . "
hán fú yue : " guan gong
yǒng měng , yán liáng , wén
chǒu ju wèi suǒ sha . jin bù
kě lì dí , zhì xu shè jí qín zhī . "
mèng tǎn yue : " wú yǒu yí
jì : xian jiang lù jiǎo lán dìng
guan kǒu , dài ta dào shí ,
xiǎo jiang yǐn bìng hé ta jiao
feng , yáng bài yòu ta lái
zhui , gong kě yòng àn jiàn
shè zhì . ruò guan mǒu zhuì
mǎ , jí qín jiě xǔ dou , bì de
zhòng shǎng . " shàng yì tíng
dang , rén bào guan gong
che zhàng yǐ dào . hán fú ?
gong cha jiàn , yǐn yǐ qian

ngũ tào thura tương, ngôn
không tú dục hại ngã, ngã có
sát chi." Chúng quân câu bái vu
mã tiền.

关公即请二夫人车仗出关，望洛阳进发。早有军士报知洛阳太守韩福。韩福急聚众将商议。牙将孟坦曰：“既无丞相文凭，即系私行；若不阻挡，必有罪责。”韩福曰：“关公勇猛，颜良、文丑俱为所杀。今不可力敌，只须设计擒之。”孟坦曰：“吾有一计：先将鹿角拦定关口，待他到时，小将引兵和他交锋，佯败诱他来追，公可用暗箭射之。若关某坠马，即擒解许都，必得重赏。”商议停当，人报关公车仗已到。韩福弯弓插箭

Quan công tức thỉnh nhị phu nhân xa trượng xuất quan, vọng lạc dương tiến phát. Tảo hữu quân sĩ báo tri lạc dương thái thủ hàn phúc. Hân phúc cấp tụ chúng tướng thương nghị. Nha tướng mạnh thản viết: "Kí vô thura tương văn bằng, tức hệ tư hành; nhược bất trở đáng, tất hữu tội trách." Hân phúc viết: "Quan công dũng mãnh, nhan lương, văn sửu câu vi sở sát. Kim bất khả lực địch, chỉ tu thiết kế cầm chí." Mạnh thản viết: "Ngô hữu nhất kế: tiên tương lộc giác lan định quan khẩu, đãi tha đáo thời, tiểu tướng dẫn bình hòa tha giao phong, dương bại dụ tha lai truy, công khả dụng ám tiễn xạ chí. Nhược quan mỗ truy mã, tức cầm giải hứa đô, tất đắc trọng thưởng." Thương nghị đình dương, nhân báo quan công xa trượng dĩ đáo.

Quan Công lại mời hai phu nhân ra ngoài cửa quan, đi về đường Lạc Dương. Có người báo thái thú Lạc Dương là Hân Phúc biết tin, Phúc họp ngay các tướng lại bàn. Nha tướng là Mạnh Thần nói: - Không có giấy tờ của thừa tướng, tất là đi lén lút, nếu không ngăn lại, tất bị tội lỗi. Hân Phúc nói: - Quan Công dũng mãnh lắm. Nhan Lương, Văn Sú đều bị hắn giết. Nay không thể dùng sức đòn lại với hắn, chỉ nên dùng mưu mới được. Mạnh Thần nói: - Tôi có một kế: Lấy chông chà rào kín cửa quan, đợi khi hắn đến, tôi ra đánh nhau, rồi giả tăng thua chạy, dù cho hắn đuổi theo, ông đứng nấp một nơi, lấy tên mà bắn. Nếu bắn ngã ngựa, bắt giải về Hứa Đô, chắc được trọng thưởng. Vừa bàn định xong, quân vào báo xa trượng của Quan Công đã đến. Hân Phúc đeo cung cài tên, đem một nghìn quân mã

rén mǎ , pái liè guan kǒu ,
wèn : " lái zhě hé rén ? "
guan gong mǎ shàng qiè
shen yán yue : " wú hàn
shòu tíng hóu guan mǒu ,
gǎn jiè guò lù . " hán fú yue :
" yǒu cáo chéng xiāng wén
píng fǒu ? " guan gong yue :
" shì rǒng bù céng tǎo de . "
hán fú yue : " wú fèng chéng
xiāng jun mìng , ? shǒu cǐ dì
, zhuan yí pán jié wǎng lái
jian xì . ruò wú wén píng , jí
xì táo cuàn . " guan gong nù
yue : " dong lǐng kǒng xiù , yǐ
bèi wú sha . rǔ yì yù xún sī
ye ? " hán fú yue : " shéi rén
yǔ wǒ qín zhi ? " mèng tǎn
chu mǎ , lún shuang dao lái
qǔ guan gong . guan gong
yue tuì che zhàng , pai mǎ
lái yíng . mèng tǎn zhàn bù
san gé , bo huí mǎ biàn zǒu .
guan gong gǎn lái . mèng
tǎn zhī zhǐ wàng yǐn yòu
guan gong , bù xiǎng guan
gong mǎ kuài , zǎo yǐ gǎn
shàng , zhì yǐ dào , kǎn wèi
liǎng duàn . guan gong lè mǎ
huí lái , hán fú shān zài mén
shǒu , jìn lì fàng liǎo yí jiàn ,
zhèng shè zhōng guān gong
zuǒ bēi . gong yòng kǒu bá
chu jiàn , xiě liú bù zhù , fei
mǎ jìng ben hán fú , chong
sǎn zhòng jun , hán fú jí zǒu
bù dié , guan gong shǒu qī
dao luò , dài tóu lián jian ,
zhǎn yú mǎ xià ; sha sǎn
zhòng jun , bǎo hù che

，引一千人马，排列关口，问：“来者何人？”关公马上欠身言曰：“吾汉寿亭侯关某，敢借过路。”韩福曰：“有曹丞相文凭否？”关公曰：“事冗不曾讨得。”韩福曰：“吾奉承相钧命，镇守此地，专一盘诘往来奸细。若无文凭，即系逃窜。”关公怒曰：“东岭孔秀，已被吾杀。汝亦欲寻死耶？”韩福曰：“谁人与我擒之？”孟坦出马，轮双刀来取关公。关公约退车仗，拍马来迎。孟坦战不三合，拨回马便走。关公赶来。孟坦只指望引诱关公，不想关公马快，早已赶上，只一刀，砍为两段。关公勒马回来，韩福闪在门首，尽力放了一箭，正射中关公左臂。公用口拔出箭，血流不住，飞马径奔韩福，冲散众军，韩福急走不迭，关公手起刀落，斩于马下；

Hàn phúc loan cung sáp tiễn, dẫn nhát thiên nhân mã, bài liệt quan khẩu, vấn: "Lai giả hà nhân?" Quan công mǎ thương khiêm thân ngôn viết: "Ngô hán thọ đinh hầu quan mỗ, cảm tá quá lộ." Hàn phúc viết: "Hữu tào thừa tướng văn bằng phủ?" Quan công viết: "Sự nhũng bất tăng thảo đắc." Hàn phúc viết: "Ngô phụng thừa tướng quân mện, trấn thủ thủ địa, chuyên nhất bàn cật vãng lai gian tế. Nhược vô văn bằng, tức hệ đàò thoán." Quan công nộ viết: "Đông lĩnh khổng tú, dĩ bị ngô sát. Nhữ diệc dục tâm tử da?" Hàn phúc viết: "Thùy nhân dữ ngã cầm chí?" Mạnh thản xuất mã, luân song đao lai thủ quan công. Quan công ước thói xa trưng, phách mã lai nghênh. Mạnh thản chiến bắt tam hợp, bắt hồi mã tiện tẩu. Quan công cản lai. Mạnh thản chỉ chỉ vọng dẫn dụ quan công, bắt tưởng quan công mã khoái, tảo dĩ cản thương, chỉ nhát dao, khám vi lưỡng đoạn. Quan công lặc mã hồi lai, hàn phúc thiểm tại môn thủ, tần lực phóng liêu nhất tiễn, chánh xạ trúng quan công tả tí. Công dụng khẩu bạt xuất tiễn, huyết lưu bất trụ, phi mã kính bôn hàn phúc, trùng tán chúng quân, hàn phúc cấp tẩu bắt diệt, quan công thủ khởi đao lạc, đái đầu liên kiên, trảm vu mã hạ; sát tán chúng quân, bảo hộ xa trưng.

dàn ngoài cửa quan, hỏi: - Người đến kia là ai? Quan Công ngồi trên ngựa, cúi mình nói: - Hán Thọ đinh hầu Quan mỗ xin nhờ đường đi qua. Hàn Phúc hỏi: - Có giấy tờ của thừa tướng không? Quan Công đáp: - Ta bận việc không kịp lấy. Hàn Phúc nói: - Ta phụng mệnh thừa tướng trấn thủ đất này, chuyên việc khám xét kẻ gian đi lại. Nếu không có giấy tờ, tức là đi trốn. Quan Công nói: - Khổng Tú ở Đông Lĩnh không cho ta đi, vừa bị ta giết chết. Người cũng muốn chết à? Hàn Phúc nói: - Ai bắt lấy nó cho ta! Mạnh Thản cưỡi ngựa ra, múa đòn đón đánh. Quan Công bảo xa trưng lui lại, rồi tiến lên đánh Mạnh Thản. Đánh được ba hiệp, Mạnh Thản quay ngựa chạy, chỉ mong dụ Quan Công đuổi theo, không ngờ ngựa của Quan Công chạy mạnh quá, đến ngay sau lưng, Quan Công đưa một nhát dao, sả Thản làm hai đoạn. Quan Công quay ngựa trở lại, Hàn Phúc nấp ở trong cửa giương cung bắn trộm, trúng vào cánh tay trái Quan Công. Quan Công lấy miệng cắn tén rút ra, máu chảy không thôi, liền quay đầu xông thẳng đến Hàn Phúc đánh tan mọi người. Hàn Phúc chạy không kịp bị Quan Công chém một nhát, đứt từ đầu tới vai. Quân sĩ kinh hoảng tan cả.

zhàng .

- 6 guan gong ge bó shù zhù jiàn shàng , yú lù kǒng rén àn suàn , bù gǎn jiǔ zhù , lián yè tóu sì shuǐ guan lái . bǎ guan jiāng nǎi bìng zhōu rén shì , xìng biàn , míng xǐ , shàn shǐ liú xíng chuí ; yuán shì huáng jīn yú dǎng , hòu tóu cáo cáo , bo lái shǒu guan . dang xià wén zhì guan gong jiāng dào , xún sī yí jí : jiù guan qián ? guó sì zhōng , mái fú xià dao fǔ shǒu èr bǎi yú rén , yòu guan gong zhì sì , yue jí zhǎn wèi hào , yù tú xiāng hài . an pái yǐ dìng , chu guan yíng jie guan gong . gong jiàn biàn xǐ lái yíng , biàn xià mǎ xiāng jiàn . xǐ yue : " jiāng jun míng zhèn tian xià , shéi bù jìng yǎng ! jin guì huáng shù , zú jiàn zhōng yì ! " guan gong sù shuo zhǎn kǒng xiù , hán fú zhì shì . biàn xǐ yue : " jiāng jun sha zhì shì yě . mǒu jiàn chéng xiāng , dài bǐng zhōng qu . " guan gong shèn xǐ , tòng shàng mǎ guò liǎo sì shuǐ guan , dào ? guó sì qián xià mǎ . zhòng seng míng zhong chu yíng . yuán lái nǎ ? guó sì nǎi hàn míng dì yù qián xiāng huǒ yuàn , běn sì yǒu seng san shí yú rén . něi yǒu yí seng , què shì guan

杀散众军，保护车仗。

关公割帛束住箭伤，于路恐人暗算，不敢久住，连夜投汜水关来。把关将乃并州人氏，姓卞，名喜，善使流星锤；原是黄巾余党，后投曹操，拨来守关。当下闻知关公将到，寻思一计：就关前镇国寺中，埋伏下刀斧手二百余，诱关公至寺，约击盏为号，欲图相害。安排已定，出关迎接关公。公见卞喜来迎，便下马相见。喜曰：“将军名震天下，谁不敬仰！今归皇叔，足见忠义！”关公诉说斩孔秀、韩福之事。卞喜曰：“将军杀之是也。某见丞相，代禀衷曲。”关公甚喜，同上马过了汜水关，到镇国寺前下马。众僧鸣钟出迎。原来那镇国寺乃汉明帝御前香火院，本寺有僧三十余人。内有一僧，却是关公同乡人，法名普净。当下普

Quan công cát bạch thúc trù tiễn thương, vu lộ khùng nhân ám toán, bắt cảm cứu trú, liên dạ đầu ti thủy quan lái. Bả quan tương nái tịnh châu nhân thị, tinh biện, danh hỉ, thiện sử lưu tinh chuy; nguyên thị hoàng cân dư đảng, hậu đầu tào thao, bát lai thủ quan. Đương hạ văn tri quan công tương đáo, tầm tư nhất kế: tựu quan tiền trấn quốc tự trung, mai phục hạ đao phủ thủ nhị bách dư nhân, dụ quan công chí tự, ước kích trấn vi hào, dục đồ tương hại. An bài dĩ định, xuất quan nghênh tiếp quan công. Công kiến biện hỉ lai nghênh, tiện hạ mã tương kiến. Hỉ viết: "Tướng quân danh chấn thiên hạ, thùy bất kính nguồng! Kim quy hoàng thúc, túc kiền trung nghĩa!" Quan công tố thuyết trăm khổng tú, hàn phúc chi sự. Biện hỉ viết: "Tướng quân sát chi thị dã. Mõ kiến thừa tương, đại bẩm trung khúc." Quan công thậm hỉ, đồng thương mã quá liễu tǐ thủy quan, đáo trấn quốc tự tiền hạ mã. Chúng tăng minh chung xuất nghênh. Nguyên lai na trấn quốc tự nái hán minh đế ngự tiền hương hỏa viện, bồn tự hữu tăng tam thập dư nhân. Nội hữu nhất tăng, khước thị quan công đồng hương nhân, pháp danh phổ tịnh. Đương hạ

Quan Công lấy lụa buộc chỗ bị thương. Giữa đường sợ có người ngầm ngâm mưu hại, nên liền đêm hôm ấy, Quan Công đi ngay đến cửa quan Nghi Thủy. Tướng giữ cửa quan ấy là người ở Tinh Châu, họ Biện tên Hỷ, giỏi dùng dùi lưu tinh, nguyên là dư đảng Khăn Vàng, sau theo Tào Tháo, được Tháo sai giữ cửa quan này. Biện Hỷ nghe Quan Công sắp đến, bèn mai phục hơn hai trăm đao phủ ở trong ngôi chùa Trần Quốc, rồi dẫn quân gõ chén làm hiệu, ồ ra giết Quan Công. Sắp đặt đâu đấy, Hỷ ra đón Quan Công. Quan Công thấy Biện Hỷ ra đón, liền xuống ngựa chào hỏi. Hỷ nói: - Tướng quân tiếng tăm lừng lẫy thiên hạ, ai chẳng kính trọng. Nay tướng quân lại tìm về với Hoàng Thúc, đủ rõ là người trung nghĩa. Quan Công kể lại chuyện giết Khổng Tú và Hàn Phúc. Hỷ nói: - Tướng quân giết đi là phải. Tôi gặp thừa tướng sẽ xin thay tướng quân trình bày với thừa tướng hết mọi uẩn khúc. Quan Công mừng lắm, cùng lên ngựa đi với Biện Hỷ qua cửa Nghi Thủy. Đến trước chùa Trần Quốc hai người xuống ngựa. Các sư đánh chuông ra đón. Chùa Trần Quốc vốn là chùa của vua Minh Đế làm ra, vua thường đến dâng hương ở đó. Trong chùa có hơn ba mươi sư tăng; trong bọn tăng

gong tòng xiang rén , fǎ
míng pǔ jìng . dang xià pǔ
jìng yǐ zhī qí yì , xiàng qián
yǔ guan gong wèn xùn , yue
: " jiāng jun lí pú dong jǐ nián
yǐ ? " guan gong yue : " jiāng
jí èr shí nián yǐ . " pǔ jìng yue
: " huán rèn de pín seng fǒu
? " gong yue : " lí xiang duo
nián , bù néng xiāng shí . " pǔ
jìng yue : " pín seng jia yǔ
jiāng jun jia zhi gé yí tiáo hé . "
" biàn xǐ jiàn pǔ jìng xù chu
xiang lǐ zhì qíng , kǒng yǒu
zǒu xiè , nǎi chì zhì yue : " wú yù qǐng jiāng jun fù yàn ,
rǔ seng rén hé de duo yán ! " guan gong yue : " bù rán .
xiang rén xiāng yù , an de bù
xù jiù qíng ye ? " pǔ jìng qǐng
guan gong fang zhàng dài
chá . guan gong yue : " èr
wèi fu rén zài che shàng , kě
xian xiān chá . " pǔ jìng jiào
qǔ chá xian fèng fu rén , rán
hòu qǐng guan gong rù fang
zhàng . pǔ jìng yǐ shǒu jǔ
suǒ pèi jiè dao , yǐ mù shì
guan gong . gong huì yì ,
mìng zuǒ yòu chí dao jǐn suí .

7 biàn xǐ qǐng guan gong yú fǎ
táng yán xí . guan gong yue :
" biàn jun qǐng guan mǒu ,
shì hǎo yì , huán shì dǎi yì ? "
biàn xǐ wèi jí huí yán , guan
gong zǎo wàng jiàn bì yí

净已知其意，向前与关公问讯，曰：“将军离蒲东几年矣？”关公曰：“将及二十年矣。”普净曰：“还认得贫僧否？”公曰：“离乡多年，不能相识。”普净曰：“贫僧家与将军家只隔一条河。”卞喜见普净叙出乡里之情，恐有走泄，乃叱之曰：“吾欲请将军赴宴，汝僧人何得多言！”关公曰：“不然。乡人相遇，安得不叙旧情耶？”普净请关公方丈待茶。关公曰：“二位夫人在车上，可先献茶。”普净教取茶先奉夫人，然后请关公入方丈。普净以手举所佩戒刀，以目视关公。公会意，命左右持刀紧随。

卞喜请关公于法堂筵席。关公曰：“卞君请关某，是好意，还是歹意？”卞喜未及回言，关公早望见壁衣中有刀斧

phổ tịnh dĩ tri kì ý, hướng tiền
dữ quan công vấn tấn, viết:
"Tướng quân li bồ đồng kỉ niên
hǐ?" Quan công viết: "Tướng
cập nhị thập niên hǐ." Phổ tịnh
viết: "Hoàn nhân đắc bần tăng
phủ?" Công viết: "Li hương đa
niên, bất năng tương thức." Phổ
tịnh viết: "Bần tăng gia dũ
tướng quân gia chỉ cách nhất
diều hà." Biện hỉ kiến phổ tịnh
tự xuất hương lí chí tình, khủng
hữu tấu tiết, nãi sát chi viết:
"Ngô dục thỉnh tướng quân phó
yển, nhữ tăng nhân hà đắc đa
ngôn!" Quan công viết: "Bất
nhiên. Hương nhân tương ngô,
an đắc bất tự cựu tình da?" Phổ
tịnh thỉnh quan công phương
trương dãi trà. Quan công viết:
"Nhị vị phu nhân tại xa thương,
khả tiên hiến trà." Phổ tịnh giáo
thủ trà tiên phụng phu nhân,
nhiên hậu thỉnh quan công
nhập phương trượng. Phổ tịnh
dĩ thủ cử sở bội giới đao, dĩ
mục thị quan công. Công hội ý,
mệnh tả hữu trì đao khẩn tú.

lại có một vị sư là người cùng
làng với Quan Công, pháp danh
là Phổ Tịnh. Phổ Tịnh đã biết
mưu Biện Hỷ, mới bước ra chào
Quan Công và hỏi: - Tướng quân
rời Bồ Dương đã bao nhiêu năm
nay? Quan Công nói: - Gần được
hai mươi năm Phổ Tịnh hỏi: -
Tướng quân còn nhận được bần
tăng không? Quan Công đáp: -
Tôi đi đã lâu, nên không nhớ
được. Phổ Tịnh nói: - Nhà tôi với
nhà tướng quân chỉ cách nhau
một con sông. Biện Hỷ thấy Phổ
Tịnh kể tình quê hương, sơ tiết lộ
âm mưu của mình, liền mắng
rằng: - Ta mời tướng quân đến
an yến, mi là nhà sư, sao được
nói lôi thôi? Quan Công nói: -
Người làng gặp nhau, tài gì
không kể lại chuyện cũ? Phổ Tịnh
mời Quan Công vào nhà phương
trượng xơi nước. Quan Công nói:
- Hai vị phu nhân ngồi trên xe,
nên dâng nước trước. Phổ Tịnh
sai bưng hai chén nước ra mời
hai phu nhân, rồi mời Quan Công
vào phương trượng. Phổ Tịnh lấy
giới đao đeo trong lưng giơ lên,
đưa mắt ra hiệu cho Quan Công.
Quan Công hiểu ngay, sai tả hữu
đeo đao đứng hầu.

Biện hỉ thỉnh quan công vu
pháp đường diên tịch. Quan
công viết: "Biện quân thỉnh
quan mỗ, thị hảo ý, hoàn thị
ngạt ý?" Biện hỉ vị cập hỏi
ngôn, quan công tảo vọng kiến

Biện Hỷ mời Quan Công lên ngồi
trên pháp đường ăn tiệc. Quan
Công hỏi ngay: - Biện quân mời
Quan mỗ đây là có ý tốt hay có ý
gì không? Biện Hỷ chưa kịp trả
lời, Quan Công đã thấy ở trong

zhong yǒu dao fǔ shǒu , nǎi dà hē biàn xǐ yue : " wú yǐ rǔ wèi hǎo rén , an gǎn rú cǐ ! " biàn xǐ zhì shì xiè , dà jiào : " zuǒ yòu xià shǒu ! " zuǒ yòu fang yù dòng shǒu , jie bèi guan gong bá jiàn kǎn zhī . biàn xǐ xià táng rào láng ér zǒu , guan gong qì jiàn zhí dà dao lái gǎn . biàn xǐ àn qū fei chuí zhí dǎ guan gong . guan gong yòng dao gé kai chuí , gǎn jiāng rù qù , yì dao pi biàn xǐ wèi liǎng duàn . suí jí huí shen lái kàn èr sǎo , zǎo yǒu jun rén wéi zhù , jiàn guan gong lái , sì xià ben zǒu . guan gong gǎn sǎn , xiè pǔ jìng yue : " ruò fei wú shi , yǐ bì cǐ zéi hài yǐ . " pǔ jìng yue : " pín seng cǐ chǔ nán róng , shou shí yí bo , yì wǎng ta chǔ yún yóu yě . hòu huì yǒu qí , jiāng jun bǎo zhòng . " guan gong chēng xiè , hù sòng che zhàng , wǎng yíng yáng jìn fa . yíng yáng tài shǒu wáng zhí , què yǔ hán fú shì liǎng qīn jia ; wén de guan gong sha liǎo hán fú , shàng yì yù àn hài guan gong , nǎi shǐ rén shǒu zhù guan kǒu . dài guan gong dào shí , wáng zhí chu guan , xǐ xiào xiāng yíng . guan gong sù shuo xún xiong zhì shì . zhí yue : " jiāng jun yú lù qu chí , fu rén che shàng láo kùn , qiè qīng rù chéng , guǎn yì zhōng zàn

手，乃大喝卞喜曰：“吾以汝为好人，安敢如此！”卞喜知事泄，大叫：“左右下手！”左右方欲动手，皆被关公拔剑砍之。卞喜下堂绕廊而走，关公弃剑执大刀赶来。卞喜暗取飞锤掷打关公。关公用刀隔开锤，赶将入去，一刀劈卞喜为两段。随即回身来看二嫂，早有军人围住，见关公来，四下奔走。关公赶散，谢普净曰：“若非吾师，已彼此贼害矣。”普净曰：“贫僧此处难容，收拾衣钵，亦往他处云游也。后会有期，将军保重。”关公称谢，护送车仗，往荥阳进发。荥阳太守王植，却与韩福是两亲家；闻得关公杀了韩福，商议欲暗害关公，乃使人守住关口。待关公到时，王植出关，喜笑相迎。关公诉说寻兄之事。植曰：“将军于路驱驰，夫人车上劳困，且请入城，馆驿

bích y trung hữu đao phủ thủ, nãi đại hát biện hỉ viết: "Ngô dĩ nhữ vi hảo nhân, an cảm như thử!" Biện hỉ tri sự tiết, đại khiếu: "Tả hữu hạ thủ!" Tả hữu phương dục động thủ, giai bị quan công bạt kiềm khâm chi. Biện hỉ hạ đường nhiễu lang nhị tẩu, quan công khí kiềm chấp đại đao lai cản. Biện hỉ ám thủ phi chuy trích đá quan công. Quan công dụng đao cách khai chuy, cầm tương nhập khứ, nhất đao phách biện hỉ vi lưỡng đoạn. Tùy túc hồi thân lai khán nhị tẩu, tảo hữu quân nhân vi trụ, kiên quan công lai, tú hạ bôn tẩu. Quan công cản tán, tạ phỗ tịnh viết: "Nhược phi ngô sư, dĩ bị thủ tặc hại hĩ." Phỗ tịnh viết: "Bần tăng thủ xử nan dung, thu thập y bát, diệc vãng tha xử vân du dã. Hậu hội hữu kì, tướng quân bão trọng." Quan công xưng tạ, hộ tống xa trưng, vãng huỳnh dương tiến phát. Huỳnh dương thái thủ vuông thực, khuốc dữ hàn phúc thị lưỡng thân gia; vẫn đắc quan công sát liễu hàn phúc, thương nghị dục ám hại quan công, nãi sử nhân thủ trụ quan khẩu. Đãi quan công đáo thời, vuông thực xuất quan, hỉ tiểu tương nghênh. Quan công tố thuyết tầm huynh chí sự. Thực viết: "Tướng quân vu lộ khu trì, phu nhân xa thượng lao khốn, thả thính nhập thành, quán dịch trung tạm hiết nhất

buồng có quân đao phủ đứng nút, liền quát mắng Biện Hỷ: - Ta tưởng mi là người tốt, ai ngờ mi dám như thế! Biện Hỷ biết việc đã lộ, thét lớn: - Các ngươi hạ thủ ngay đi! Quân phục chưa kịp trở tay đã bị Quan Công tuốt gươm chém giết, chạy tan hết cả. Biện Hỷ chạy xuống thềm, chạy quanh hành lang. Quan Công bỏ gươm, cầm long đao đuổi chém. Biện Hỷ ngầm dùng phi trùy ném Quan Công. Quan Công lấy long đao gạt đi, sấn vào chém một nhát, Biện Hỷ đứt làm hai khúc. Quan Công quay lại xem hai chị. Quân sĩ đang vây đặc ở xung quanh, thấy Quan Công đến, vội vàng chạy tan cả. Quan Công thoát nạn đến tạ Phỗ Tĩnh: - Nếu không có sư phụ, tôi đã bị giặc hại rồi. Phỗ Tĩnh nói: Bần tăng cũng khó lòng ở đây được nữa, sẽ thu xếp y bát đi nơi khác, chúng ta sẽ có ngày gặp nhau. Xin tướng quân lên đường giữ gìn cẩn thận. Quan Công lạy tạ, rồi hộ tống xa trưng đi sang Huỳnh Dương. Thái thú Huỳnh Dương là Vương Thực, vốn là thông gia với Hàn Phúc, nghe tin Phúc bị Quan Công giết, mới nghĩ kế hại ngầm. Khi Quan Công đến nơi, Thực ra đón chào tử tế. Quan Công kể việc đi tìm anh. Thực nói: - Tướng quân đi đường vất vả, hai phu nhân trên xe mỏi mệt, xin mời vào thành tạm nghỉ ở nhà khách một đêm, ngày mai sẽ lên đường. Quan Công thấy Thực

xie yi xiao , lái rì deng tú wèi chí . " guan gong jiàn wáng zhí yì shèn yīn qín , suì qīng èr sǎo rù chéng . guǎn yì zhong jie pù chén liǎo dang . wáng zhí qīng gong fù yàn , gong cí bù wǎng ; zhí shǐ rén sòng yán xí zhì guǎn yì . guan gong yin yú lù xīn kǔ , qīng èr sǎo wǎn shàn bì , jiù zhèng fáng xie dìng ; lìng cóng zhě gè zì an xie , bǎo wèi mǎ pǐ . guan gong yì jiě jiā qì xí . què shuo wáng zhí mì huàn cóng shì hú ban ting lìng yue : " guan mǒu bēi chéng xiāng ér táo , yòu yú lù sha tài shǒu bìng shǒu guan jiàng xiào , sǐ zuì bù qīng ! cǐ rén wǔ yǒng nán dí . rǔ jìn wǎn diǎn yí qian jun wéi zhù guǎn yì , yí rén yì gè huǒ bā , dài san gèng shí fen , yí qí fàng huǒ ; bù wèn shì shéi , jìn jie shao sǐ ! wú yì zì yǐn jun jie yìng . " hú ban lǐng mìng , biàn diǎn qǐ jun shì , mì jiāng gān chái yǐn huǒ zhī wù , ban yú guǎn yì mén shǒu , yue shí jǔ shì .

8 hú ban xún si : " wǒ jiǔ wén guan yún cháng zhī míng , bù shí rú hé mó yàng , shì wǎng kui zhī . " nǎi zhì yì zhong , wèn yì lì yue : " guan jiāng jun zài hé chǔ ? " dá

中暂歇一宵，来日登途未迟。”关公见王植意甚殷勤，遂请二嫂入城。馆驿中皆铺陈了当。王植请公赴宴，公辞不往；植使人送筵席至馆驿。关公因于路辛苦，请二嫂晚膳毕，就正房歇定；令从者各自安歇，饱喂马匹。关公亦解甲憩息。却说王植密唤从事胡班听令曰：“关某背丞相而逃，又于路杀太守并守关将校，死罪不轻！此人武勇难敌。汝今晚点一千军围住馆驿，一人一个火把，待三更时分，一齐放火；不问是谁，尽皆烧死！吾亦自引军接应。”胡班领命，便点起军士，密将干柴引火之物，搬于馆驿门首，约时举事。

胡班寻思：“我久闻关云长之名，不识如何模样，试往窥之。”乃至驿中，问驿吏曰：“关将军在何处？”答曰：

tiêu, lai nhật đăng đồ vị trí." Quan công kiến vương thực ý thậm ân cần, toại thỉnh nhị tẩu nhập thành. Quán dịch trung giai phô tràn liễu đương. Vương thực thỉnh công phó yến, công từ bất vãng; thực sử nhân tống diên tịch chí quán dịch. Quan công nhân vu lộ tân khổ, thỉnh nhị tẩu văn thiện tất, tựu chánh phòng hiết định; lệnh tòng giả các tự an hiết, bão uy mã thất. Quan công diệc giải giáp khế túc. Khuốc thuyết vương thực mật hoán tòng sự hò ban thính lệnh viết: "Quan mỗ bôi thừa tương nhi đào, hựu vu lộ sát thái thủ tịnh thủ quan tương giáo, tử tội bắt khinh! Thủ nhân võ dũng nan địch. Nhữ kim văn điểm nhất thiên quân vi trụ quán dịch, nhất nhân nhất cá hỏa bả, dãi tam canh thời phân, nhất tè phóng hỏa; bắt vấn thị thùy, tǎn giai thiêu tử! Ngô diệc tự dẫn quân tiếp ứng." Hò ban lĩnh mệnh, tiện điểm khởi quân sĩ, mật tương can sài dẫn hỏa chi vật, bàn vu quán dịch môn thủ, ước thời cử sự.

mời đón ân cần, bèn mời hai chị vào thành. Trong nhà khách xếp đặt chu tất. Thực mời Quan Công đi dự tiệc, Quan Công cáo từ, Thực sai người đưa cổ đến nhà khách. Quan Công vì đi đường nhọc mệt, mời hai chị ăn cơm chiều xong, để hai chị nghỉ ở phòng chính; sai những người tùy tùng đi nghỉ, cho ngựa ăn. Quan Công cũng cởi áo giáp nghỉ ngơi. Thực mật gọi tùng sự Hồ Ban: - Quan Công đi trốn, giữa đường lại giết thái thú và tướng giữ quan, phạm tội đáng chết. Người ấy vũ đũng khó địch nổi. Đêm nay ngươi đem một nghìn quân vây kín nhà khách, mỗi người một bό đuốc, đợi đến canh ba, nhất tè phóng hỏa. Không phân biệt ai, đốt chết hết. Ta tự đem quân ứng tiếp. Hồ Ban vâng lời điểm quân sĩ, ngầm đem củi khô chất đà chung quanh nhà khách, hẹn giờ khởi sự.

Hò ban tầm tư: "Ngã cứu ván quan vân trường chi danh, bắt thức như hà mô dạng, thí vãng khuy chi." Nãi chí dịch trung, vấn dịch lại viết: "Quan tướng quân tại hà xứ?" Đáp viết:

Hồ Ban bụng nghĩ: - Ta nghe tiếng Quan Văn Trường đã lâu nhưng chưa biết mặt, để ta sẽ vào ghé dòm xem sao. Bên rón rén vào trong nhà khách, hỏi dịch lại: - Quan tướng quân ngồi đâu?

yue : " zhèng tīng shàng
guan shu zhě shì yě . " hú
ban qián zhì tǐng qíán , jiàn
guan gong zuǒ shǒu chuò
rán , yú deng xià píng jǐ kàn
shū . ban jiàn liǎo , shi sheng
tàn yue : " zhen tian rén yě !
" gong wèn hé rén , hú ban
rù bài yue : " yíng yáng tài
shǒu bù xià cóng shì hú ban ."
guan gong yue : " mò fei
xǔ dou chéng wài hú huá zhí
zi fǒu ? " ban yue : " rán yě .
" gong huàn cóng zhě yú
xíng lì zhōng qū shu fù ban .
ban kàn bì , tàn yue : " xiǎn
xie wù sha zhong liáng ! " suí
mì gào yue : " wáng zhí xin
huái bù rén , yù bài jiāng jun ,
àn lìng rén sì miàn wéi zhù
guǎn yì , yue yú san gèng
fàng huǒ . jin mǒu dang xian
qù kai liǎo chéng mén , jiāng
jun jí shou shí chu chéng . "

9 guan gong dà jīng , máng pí
wa tí dao shàng mǎ , qǐng èr
sǎo shàng che , jìn chu guǎn
yì , guǒ jiàn jun shì gè zhí
huǒ bǎ ting hòu . guan gong
jí lái dào chéng bian , zhì jiàn
chéng mén yǐ kai . guan
gong cui che zhàng jí jí chu
chéng . hú ban huán qù fàng
huǒ . guan gong xíng bù dào
shù lǐ , bēi hòu huǒ bǎ zhào
yào , rén mǎ gǎn lái . dang
xian wáng zhí dà jiào : "

“正厅上观书者是也。
”胡班潜至厅前，见关
公左手绰髯，于灯下凭
几看书。班见了，失声
叹曰：“真天人也！”
公问何人，胡班入拜曰
：“荥阳太守部下从事
胡班。”关公曰：“莫
非许都城外胡华之子否
？”班曰：“然也。”
公唤从者于行李中取书
付班。班看毕，叹曰：
“险些误杀忠良！”遂
密告曰：“王植心怀不
仁，欲害将军，暗令人
四面围住馆驿，约于三
更放火。今某当先去开
了城门，将军急收拾出
城。”

关公大惊，忙披挂提刀
上马，请二嫂上车，尽
出馆驿，果见军士各执
火把听候。关公急来到
城边，只见城门已开。
关公催车仗急急出城。
胡班还去放火。关公行
不到数里，背后火把照
耀，人马赶来。当先王
植大叫：“关某休走！

"Chánh thính thượng quan thư
giả thị dã." Hồ ban tiêm chí
thính tiền, kiến quan công tǎ
thủ xước nhiêm, vu đăng hạ
bằng kỉ khán thư. Ban kiến liễu,
thất thanh thán viết: "Chân
thiên nhân dã!" Công vấn hà
nhân, hồ ban nhập bái viết:
"Huỳnh dương thái thủ bộ hạ
tòng sự hồ ban." Quan công
viết: "Mạc phi hứa đô thành
ngoại hồ hoa chi tử phủ?" Ban
viết: "Nhiêm dã." Công hoán
tòng giả vu hành lý trung thủ
thư phó ban. Ban khán tắt, thán
viết: "Hiểm ta ngô sát trung
lương!" Toại mật cáo viết:
"Vương thực tâm hoài bất
nhân, dục hại tướng quân, ám
lệnh nhân tú diện vi trụ quán
dịch, ước vu tam canh phóng
hỏa. Kim mỗ đương tiên khứ
khai liễu thành môn, tướng
quân cấp thu thập xuất thành."

Lại nói: - Ngài đang ngồi trên
sảnh đường xem sách. Hồ Ban
sẽ rón rén lại tận nơi, thấy Quan
Công tay trái vuốt râu đương ngồi
dựa kỷ, chong đèn xem sách.
Ban thất kinh nói: - Thực là người
giỏi! Quan Công nghe nói bèn
hỏi: - Ai đó? Hồ Ban bước ngay
vào chụp xuống lạy mà rằng: - Tôi
là Hồ Ban tùng sự quan thái thú
Huỳnh Dương. Quan Công hỏi: -
Có phải ngươi là con Hồ Hoa ở
Hứa Đô không? Ban thưa: -
Vâng. Quan Công bảo người nhà
mở khăn gói lấy thư đưa cho
Ban. Ban xem xong, than rằng: -
Tý nữa tôi hại nhầm người trung
nghĩa. Rồi mật bảo: - Vương
Thực mang lòng bất nhân muốn
hại tướng quân, đã sai quân vây
kín nhà khách, hẹn đến canh ba
phóng hỏa. Nay tôi xin đi trước
mở cửa thành, tướng quân nên
thu xếp đi ngay.

Quan công đại kinh, mang phi
quải đè dao thượng mã, thính
nhị tầu thượng xa, tần xuất
quán dịch, quả kiến quân sĩ các
chấp hỏa bả thính hậu. Quan
công cấp lai đáo thành biên, chỉ
kiến thành môn dĩ khai. Quan
công thôi xa trượng cấp cấp
xuất thành. Hồ ban hoàn khứ
phóng hỏa. Quan công hành
bất đáo số lít, bối hậu hỏa bả
chiếu diệu, nhân mã cản lai.
Đương tiên vương thực đại

Quan Công cả sợ vội vàng mặc
áo giáp cầm dao lên ngựa, mời
hai chị lên xe. Vừa ra khỏi cửa,
quả nhiên thấy quân sĩ mỗi đứa
đã cầm một bó lửa đứng chờ.
Quan Công đến cửa thành, thấy
mở cửa, giục xa trượng cấp tốc
chạy ra cho nhanh. Bấy giờ Hồ
Ban quay về phóng hỏa. Quan
Công đi chưa được vài dặm,
ngoanh lại thấy lửa sáng rực,
đằng sau có ngựa đuổi theo.
Vương Thực đi trước, gọi to: -

guan mǎo xiù zǒu ! " guan gong lè mǎ , dà mà : " pī fu ! wǒ yǔ nǐ wú chóu , rú hé lìng rén fàng huǒ shao wǒ ? " wáng zhí pài mǎ tǐng qiang , jìng ben guan gong , bèi guan gong lán yao yì dao , kǎn wèi liǎng duàn . rén mǎ dou gǎn sān . guan gong cui che zhàng sù xíng , yú lù gǎn hú ban bù yǐ .

- 10 xíng zhì huá zhōu jiè shǒu , yǒu rén bào yǔ liú yán . yán yǐn shù shí qí , chu guo ér yíng . guan gong mǎ shàng qiè shen ér yán yue : " tài shǒu bié lái wú yàng ! " yán yue : " gong jin yù hé wǎng ? " gong yue : " cí liǎo chéng xiāng , qù xún jiā xiōng . " yán yue : " xuán dé zài yuán shào chǔ , shào nǎi chéng xiāng chóu rén , rú hé róng gong qù ? " gong yue : " xí rì céng yán dìng lái . " yán yue : " jin huáng hé dù kǒu guan ài , xià hóu dun bù jiāng qín qí jù shǒu , kǒng bù róng jiāng jun guò dù . " gong yue : " tài shǒu yīng fù chuán zhī , ruò hé ? " yán yue : " chuán zhī sui yǒu , bù gǎn yīng fù . " gong yue : " wǒ qián zhě zhu yán liáng , wén chǒu , yì céng yǔ zú xià jiě è . jin rì qí yì dù chuán ér bù yǔ , hé yě ? " yán yue : " zhì kǒng xià hóu dun zhì zhì , bì rán zuì wǒ . " guan gong zhì liú yán

"关公勒马，大骂：“匹夫！我与你无仇，如何令人放火烧我？”王植拍马挺枪，径奔关公，被关公拦腰一刀，砍为两段。人马都赶散。关公催车仗速行，于路感胡班不已。

行至滑州界首，有人报与刘延。延引数十骑，出郭而迎。关公马上欠身而言曰：“太守别来无恙！”延曰：“公今欲何往？”公曰：“辞了丞相，去寻家兄。”延曰：“玄德在袁绍处，绍乃丞相仇人，如何容公去？”公曰：“昔日曾言定来。”延曰：“今黄河渡口关隘，夏侯惇部将秦琪据守，恐不容将军过渡。”公曰：“太守应付船只，若何？”延曰：“船只虽有，不敢应付。”公曰：“我前者诛颜良、文丑，亦曾与足下解厄。今日求一渡船

khiếu: "Quan mỗ hữu tẩu!" Quan công lặc mã, đại mạ: "Thát phu! Ngã dữ nhĩ vô cùu, như hà lệnh nhân phóng hỏa thiêu ngã?" Vương thực phách mã đĩnh thương, kính bôn quan công, bị quan công lan yêu nhất dao, khâm vi lưỡng đoạn. Nhân mã đô cản tán. Quan công thõi xa truong tốc hành, vu lộ cảm hồ ban bất dĩ.

Quan Vũ dừng chạy! Quan Công dừng ngựa lại mắng: - Thằng đều kia! Tao với mi có thù gì nhau, sao mi lại sai người phóng hỏa định hại ta? Vương Thực vác giáo lại đánh, bị Quan Công chém ngang lưng đứt làm hai đoạn. Người ngựa chạy tan cả. Quan Công thúc xa truong đi mau. Đi đường nghĩ cảm ơn Hò Ban mãi.

Quan Công đi đến đầu địa giới Hoạt Châu, có người báo với Lưu Diên. Diên dẫn vài mươi quân kỵ ra ngoài thành đón. Quan Công ngồi trên ngựa cúi mình nói: - Quan thái thú lâu nay vẫn được mạnh khỏe? Diên nói: - Nay ông định đi đâu? Quan Công nói: - Tôi từ biệt thừa tướng, đi tìm gia huynh. Diên nói: - Huyền Đức nay ở chỗ Viên Thiệu, Thiệu là kẻ thù của thừa tướng, sao lại để ông đi? Quan Công nói: - Trước đã giao hẹn như thế. Diên nói: - Nay bến Hoàng Hà, bộ tướng của Hạ Hầu Đôn là Tần Kỳ coi giữ, e không để ông qua đò. Quan Công nói: - Quan thái thú cho nhờ thuyền có được không? Diên nói: - Tôi tuy có thuyền nhưng không dám cho ông mượn. Quan Công nói: - Trước tôi giết Nhan Lương, Văn Sú giải vây cho túc hạ, nay muốn mượn mấy chiếc thuyền mà không cho là có làm sao? Diên nói: - Chỉ sợ Hạ Hầu Đôn biết, sẽ bắt tội tôi. Quan Công biết Diên là người vô dụng nên

wú yòng zhì rén , suì zì cui
che zhàng qián jìn . dào
huáng hé dù kǒu , qín qí yǐn
jun chu wèn : " lái zhě hé rén ? " guan gong yue : " hàn
shòu tíng hóu guan mǒu yě . " qí yue : " jin yù hé wǎng ? "
guan gong yue : " yù tóu hé
bēi qù xún xiong cháng liú
xuán dé , jìng lái jiè dù . " qí
yue : " chéng xiàng gong
wén hé zài ? " gong yue : " wú bù shòu chéng xiāng jié
zhì , yǒu shèn gong wén ! " qí
yue : " wú fèng xià hóu
jiāng jun jiàng lìng , shǒu bǎ
guan ài , nǐ biàn cha chì , yě
fei bù guò qu ! " guan gong
dà nù yue : " nǐ zhī wǒ yú lù
zhǎn lù lán jié zhě hu ? " qí
yue : " nǐ zhī sha de wú míng
xià jiāng , gǎn sha wǒ me ? "
guan gong nù yue : " rǔ bǐ
yán liáng , wén chǒu ruò hé
? " qín qí dà nù , zòng mǎ tǐ
dao , zhí qū guan gong . èr
mǎ xiāng jiāo , zhī yí gé ,
guan gong dao qǐ , qín qí tóu
luò . guan gong yue : " dang
wú zhě yǐ sǐ , yú rén bù bì
jing zǒu . sù bēi chuán zhī ,
sòng wǒ dù hé . " jun shì jí
cheng zhōu bàng àn . guan
gong qǐng èr sǎo shàng
chuán dù hé . dù guò huáng
hé , biàn shì yuán shào dì
fang . guan gong suǒ lì guan
ài wǔ chǔ , zhǎn jiāng liù
yuán . hòu rén yǒu shi tàn
yue : " wa yìn feng jin cí hàn

而不与，何也？”延曰：“只恐夏侯惇知之，必然罪我。”关公知刘延无用之人，遂自催车仗前进。到黄河渡口，秦琪引军出问：“来者何人？”关公曰：“汉寿亭侯关某也。”琪曰：“今欲何往？”关公曰：“欲投河北去寻兄长刘玄德，敬来借渡。”琪曰：“丞相公文何在？”公曰：“吾不受丞相节制，有甚公文！”琪曰：“吾奉夏侯将军将令，守把关隘，你便插翅，也飞不过去！”关公大怒曰：“你知道我于路斩戮拦截者乎？”琪曰：“你只杀得无名下将，敢杀我么？”关公怒曰：“汝比颜良、文丑若何？”秦琪大怒，纵马提刀，直取关公。二马相交，只一合，关公刀起，秦琪头落。关公曰：“当吾者已死，余人不必惊走。速备船只，送我渡河。”军士急撑舟傍岸。关公

lưu duyên vô dụng chi nhân, toại tự thôi xa trượng tiền tiến. Đáo hoàng hà độ khẩu, tàn kì dẫn quân xuất ván: "Lai giả hà nhân?" Quan công viết: "Hán thô đinh hầu quan mỗ dã." Kì viết: "Kim dục hà vãng?" Quan công viết: "Dục đầu hà bắc khứ tầm huynh trưởng lưu huyền đức, kính lai tá độ." Kì viết: "Thùra tướng công văn hà tại?" Công viết: "Ngô bất thụ thùra tướng tiết chế, hữu thậm công văn!" Kì viết: "Ngô phụng hạ hầu tướng quân tướng lệnh, thủ bả quan ái, nhĩ tiện sáp sí, dã phi bất quá khứ!" Quan công đại nộ viết: "Nhĩ tri ngã vu lộ trảm lục lan tiệt giả hồ?" Kì viết: "Nhĩ chỉ sát đắc vô danh hạ tướng, cảm sát ngã yêu?" Quan công nộ viết: "Nhữ bỉ nhan lương, văn sửu nhược hè?" Tần kì đại nộ, túng mã đè đao, trực thủ quan công. Nhị mã tương giao, chỉ nhất hợp, quan công đao khởi, tàn kì đầu lạc. Quan công viết: "Đương ngô giả dĩ tử, dư nhân bất tắt kinh tầu. Tốc bị thuyền chỉ, tổng ngã độ hè." Quân sĩ cấp xanh chu bàng ngạn. Quan công thỉnh nhị tầu thương thuyền độ hè. Độ quá hoàng hà, tiện thị viên thiệu địa phương. Quan công sở lịch quan ái ngũ xử, trảm tướng lục viên. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Quái ấn phong kim từ hán tương, tầm huynh diêu vọng viễn đồ hoản.

cứ cho đầy xe đi thẳng. Đi đến cửa sông Hoàng Hà, Tần Kỳ dẫn quân ra hỏi: - Người đến kia là ai? Quan Công nói: - Hán Thọ đinh hầu Quan mỗ. Kỳ hỏi: - Đi đâu? Quan Công nói: - Ta muốn sang Hà Bắc tìm anh là Lưu Huyền Đức, xin cho nhờ bến đò. Kỳ hỏi: - Có công văn của thừa tướng không? Quan Công nói: - Ta không chịu quyền phép của thừa tướng, còn có công văn gì? Kỳ nói: - Ta vâng lệnh Hà Hầu tướng quân giữ cửa ải này. Người dù có cánh cũng không bay qua được! Quan Công nổi giận nói: - Ta đã giết những đứa ngăn trở ta giữa đường, mi có biết không? Kỳ nói: Mi chỉ giết những đứa hèn vô danh chứ mi dám giết ta à? Quan Công lại nói: - Mày đã bằng Nhan Lương, Văn Sú chưa? Tần Kỳ cả giận, té ngựa lại đánh. Hai ngựa gặp nhau mới được một hiệp, đao Quan Công vừa giơ lên, đầu Tần Kỳ đã rơi xuống. Quan Công bảo quân sĩ: - Kẻ ngăn ta đã chết rồi, các ngươi không có việc gì phải sợ mà chạy. Kiểm ngay cho ta mấy chiếc thuyền để ta qua sông. Quân sĩ vội vàng chờ thuyền vào bờ. Quan Công mời hai phu nhân xuống thuyền, qua sông Hoàng Hà. Từ đây thuộc về đất của Viên Thiệu. Tính ra Quan Công đi quan có năm cửa quan, giết cả thảy sáu tướng. Đời sau có thơ khen rằng: Treo ấn phong vàng giã tướng Tào Tùng anh dấn bước

xiang , xún xiong yáo wàng
yuǎn tú huán . mǎ qí chí tǔ
xíng qian lǐ , dao yǎn qīng
lóng chu wǔ guan . zhong yì
kài rán chong yù zhòu , ying
xióng cóng cǐ zhèn jiang
shan . dù xíng zhǎn jiang
yìng wú dí , jìn gǔ liù tí hàn
mò xiān . "

请二嫂上船渡河。渡过黄河，便是袁绍地方。关公所历关隘五处，斩将六员。后人有诗叹曰：“挂印封金辞汉相，寻兄遥望远途还。马骑赤兔行千里，刀偃青龙出五关。忠义慨然冲宇宙，英雄从此震江山。独行斩将应无敌，今古留题翰墨间。”

11 guan gong yú mǎ shàng zì tàn yue : " wú fei yù yán tú sha rén , nài shì bù de yǐ yě . cáo gong zhi zhi , bì yǐ wǒ wèi fù en zhi rén yǐ . " zhèng háng jiān , hu jiàn yi qí zì bēi ér lái , dà jiào : " yún cháng shǎo zhù ! " guan gong lè mǎ shì zhi , nǎi sun gan yě . guan gong yue : " zì rǔ nán xiang bié , yi xiàng xiao xí ruò hé ? " gan yue : " liú pì , gong dou zì jiāng jun huí bing zhi hòu , fù duó liǎo rǔ nán ; qiǎn mǒu wǎng hé bēi jié hǎo yuán shào , qǐng xuán dé tòng móu pò cáo zhí jì . bù xiǎng hé bēi jiàng shì , gè xiāng dù jì . tián feng cháng qí yù zhong ; jǔ shòu chù tuì bù yòng ; shěn pèi , guo tú gè zì zheng quán ; yuán shào duo yí , zhǔ chí bù dìng . mǒu yǔ liú huáng

Mã ky xích thô hành thiêng lí, đao yễn thanh long xuất ngũ quan. Trung nghĩa khái nhiên trùng vũ trụ, anh hùng tòng thử chấn giang sơn. Độc hành trăm tương ứng vô địch, kim cổ lưu đề hèn mặc gian."

dạ xôn xao... Xông pha nghìn
đậm bon chân ngựa Xung đột
năm quan múa lưỡi dao Trời đát
chứa chan lòng tiết nghĩa Núi non
lừng lẫy tiếng anh hào. Một mình
chém tướng ai đương nổi? Đỗ
vịnh xưa nay kể xiết bao!

关公于马上自叹曰：“吾非欲沿途杀人，奈事不得已也。曹公知之，必以我为负恩之人矣。”正行间，忽见一骑自北而来，大叫：“云长少住！”关公勒马视之，乃孙乾也。关公曰：“自汝南相别，一向消息若何？”乾曰：“刘辟、龚都自将军回兵之后，复夺了汝南；遣某往河北结好袁绍，请玄德同谋破曹之计。不想河北将士，各相妒忌。田丰尚囚狱中；沮授黜退不用；审配、郭图各自争权；袁绍多疑，主

Quan công vu mǎ thượng tự thán viết: "Ngô phi dục duyên đồ sát nhân, nại sự bất đắc dĩ dã. Tào công tri chi, tất dĩ ngã vi phụ ân chi nhân hĩ." chánh hành gian, hốt kiến nhất kỵ tự bắc nhi lai, đại khiếu: "Vân trường thiểu tri!" Quan công lặc mã thị chi, nãi tôn kiền dã. Quan công viết: "Tự nhữ nam tương biệt, nhất hướng tiêu túc nhược hà?" Kiền viết: "Lưu tích, cung đô tự tướng quân hồi binh chi hậu, phục đoạt liễu nhữ nam; khiển mỗ vãng hà bắc kết hảo viên thiệu, thỉnh huyền đức đồng mưu phá tào chi kế. Bất tướng hà bắc tướng sĩ, các tướng đồ kị. Điền phong thượng tù ngục trung; tự thụ truất thối bất dụng; thảm phổi, quách đồ các tự tranh quyền; viên thiệu đa nghi, chủ trì bất định. Mỗ dữ lưu hoàng thúc

Quan Công vừa đi vừa than: - Ta nào muốn giết người ở dọc đường làm chi. Việc làm vừa rồi đều là bất đắc dĩ cá. Nếu Tào Công biết, tất trách ta là người phụ ân. Dương đi, chợt thấy một người phi ngựa từ đằng bắc đến gọi to: - Vân Trường hãy đứng lại. Quan Công dừng ngựa lại xem, thì là Tôn Càn. Quan Công hỏi: - Từ khi xa nhau ở Nhữ Nam, tin tức bấy nay thế nào? Tôn Càn nói: - Từ khi tướng quân rút quân về, Lưu Tích, Cung Đô lại cướp lại Nhữ Nam, sai tôi sang Hà Bắc kết hiếu với Viên Thiệu, mời Huyền Đức cùng bàn kế phá Tào Tháo. Không ngờ tướng sĩ Hà Bắc ghен ghét nhau. Điền Phong thì vẫn còn ở tù, Thư Thủ thì bị bãi chức; Thảm Phôi, Quách Đồ thì tranh nhau quyền hành. Thiệu tính hay ngò vực, không có quyết đoán. Tôi cùng Hoàng thúc bàn

shú shang yì , xian qiú tuo
shen zhī jì . jin huáng shú yǐ
wǎng rǔ nán huì gé liú pì qù
liǎo . kǒng jiāng jun bù zhī ,
fǎn dào yuán shào chǔ , huò
wèi suǒ hài , tè qiǎn mǒu yú
lù yíng jie jiāng lái . xìng yú
cǐ de jiàn . jiāng jun kě sù
wǎng rǔ nán yǔ huáng shú
xiāng huì . " guan gong jiào
sun gan bài jiàn fu rén . fu
réni wèn qí dòng jìng . sun
gan bēi shuo yuán shào èr cì
yù zhǎn huáng shú , jìn xìng
tuo shen wǎng rǔ nán qù liǎo
. fu rén kě yǔ yún cháng dào
cǐ xiāng huì . èr fu rén jie yǎn
miàn chuí lèi . guan gong yí
yán , bù tóu hé bēi qù , jìng
qǔ rǔ nán lái . zhèng xíng zhí
xiàn , bèi hòu chén ai qǐ chǔ
, yi biao rén mǎ gǎn lái ,
dāng xian xià hóu dun dà
jiào : " guan mǒu xiū zǒu ! "
zhèng shì : liù jiang zǔ guan
tú shòu sǐ , yi jūn lán lù fù
zheng feng . bì jìng guan
gong zěn sheng tuo shen ,
qiě ting xià wén fēn jiě .

持不定。某与刘皇叔商议，先求脱身之计。今皇叔已往汝南会合刘辟去了。恐将军不知，反到袁绍处，或为所害，特遣某于路迎接将来。幸于此得见。将军可速往汝南与皇叔相会。”关公教孙乾拜见夫人。夫人问其动静。孙乾备说袁绍二次欲斩皇叔，今幸脱身往汝南去了。夫人可与云长到此相会。二夫人皆掩面垂泪。关公依言，不投河北去，径取汝南来。正行之间，背后尘埃起处，一彪人马赶来，当先夏侯惇大叫：“关某休走！”正是：六将阻关徒受死，一军拦路复争锋。毕竟关公怎生脱身，且听下文分解。

thương nghị, tiên cầu thoát thân chi kế. Kim hoàng thúc dĩ vãng nhữ nam hội hợp lưu tích khứ liễu. Khủng tướng quân bắt tri, phản đáo viên thiêu xử, hoặc vi sở hại, đặc khiễn mỗ vu lộ nghênh tiếp tương lai. Hạnh vu thủ đắc kiến. Tướng quân khả tốc vãng nhữ nam dũ hoàng thúc tương hội." quan công giáo tôn kiền bái kiến phu nhân. Phu nhân vấn kì động tĩnh. Tôn kiền bị thuyết viên thiêu nhị thứ dục trảm hoàng thúc, kim hạnh thoát thân vãng nhữ nam khứ liễu. Phu nhân khả dũ vân trường đáo thử tương hội. Nhị phu nhân giai yêm diện thùy lệ. Quan công y ngôn, bất đầu hà bắc khứ, kính thủ nhữ nam lai. Chánh hành chí gian, bối hậu trần ai khởi xử, nhất bưu nhân mã cản lai, đương tiên hạ hâu đôn đại khiếu: "Quan mỗ hữu tầu!" Chánh thị: lục tương trở quan đồ thụ tử, nhất quân lan lộ phục tranh phong. Tất cánh quan công chảm sinh thoát thân, thả thính hạ văn phân giải.

bạc phải tìm kế thoát thân. Nay Hoàng thúc đã sang Như Nam hợp sức với Lưu Tích, Cung Đô rồi. Sợ tướng quân chưa biết, lại đến chỗ Viên Thiệu, e bị hại chăng, nên Hoàng thúc sai tôi đi đón tướng quân, may gặp được ở đây, mời tướng quân về ngay Nhữ Nam gặp Hoàng thúc. Quan Công đưa Tôn Càn đến chào hai phu nhân. Hai phu nhân hỏi rõ tin tức. Tôn Càn nói: - Hai lần Viên Thiệu toàn giết Hoàng thúc, nay may thoát thân đã đến Nhữ Nam rồi. Hai phu nhân có thể đến gặp Hoàng thúc ở đây. Hai phu nhân đều bưng mặt khóc. Quan Công nghe lời Tôn Càn, không sang Hà Bắc, đi tắt về Nhữ Nam. Đang đi, đằng sau cát bụi bay mù, một toán người ngựa đuổi theo, đi đầu là Hạ Hầu Đôn. Đôn gọi to: - Quan Vũ đừng chạy! Áy là: Sáu tướng ngăn đường vừa chịu chết. Một quân đuổi theo lại đua gươm. Muốn biết Quan Công thoát thân thế nào, xem hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
028
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo guan gong tòng sun gan bǎo èr sǎo xiàng rǔ nán jìn fa , bù xiāng xià hóu dun lǐng san bǎi yú qí , cóng hòu zhuī lái . sun gan bǎo che zhàng qián xíng . guan gong huí shen lè mǎ àn dao wèn yue : " rǔ lái gǎn wǒ , yǒu shī chéng xiang dà dù . " xià hóu dun yue : " chéng xiang wú míng wén chuán bào , rǔ yú lù sha rén , yòu zhǎn wú bù jiang , wú lǐ tài shèn ! wǒ tè lái qín nǐ , xiān yǔ chéng xiang fa luò ! " yán qì , biàn paï mǎ tǐng qiang yù dòu .

3 zhī jiàn hòu miàn yì qí fei lái , dà jiào : " bù kě yǔ yún cháng jiao zhàn ! " guan gong àn pèi bù dòng . lái shǐ yú huái zhōng qǔ chu gong wén , wèi xià hóu dun yue : " chéng xiang jìng ài guan jiāng jun zhōng yì , kǒng yú lù guan ài lán jié , gù qiǎn mǒu tè ? gong wén , biàn xíng zhu chū . " dun yue : " guan mǒu yú lù sha bǎ guan

第二十八回
斩蔡阳兄弟释疑
会古城主臣聚义

却说关公同孙乾保二嫂向汝南进发，不想夏侯惇领三百余骑，从后追来。孙乾保车仗前行。关公回身勒马按刀问曰：“汝来赶我，有失丞相大度。”夏侯惇曰：“丞相无明文传报，汝于路杀人，又斩吾部将，无礼太甚！我特来擒你，献与丞相发落！”言讫，便拍马挺枪欲斗。

只见后面一骑飞来，大叫：“不可与云长交战！”关公按辔不动。来使于怀中取出公文，谓夏侯惇曰：“丞相敬爱关将军忠义，恐于路关隘拦截，故遣某特赍公文，遍行诸处。”惇曰：“关某于路杀把关将

Đệ nhị thập bát hồi trám thái dương huynh đệ thích nghi hội cổ thành chủ thần tự nghĩa

HỒI 28 Chém Sái Dương, anh em hòa giải; Hội Cố Thành, vua tôi tụ nghĩa

Khước thuyết quan công đồng tôn kiền bảo nhị tấu hướng nhữ nam tiến phát, bắt tướng hạ hầu đôn lĩnh tam bách dư ky, tòng hậu truy lai. Tôn kiền bảo xa trượng tiền hành. Quan công hồi thân lặc mã án đào vẫn viết: "Nhữ lai cản ngã, hữu thất thừa tướng đại độ." Hạ hầu đôn viết: "Thừa tướng vô minh văn truyền báo, nhữ vu lô sát nhân, hựu trám ngô bộ tương, vô lễ thái thậm! Ngã đặc lai cầm nhĩ, hiến dũ thừa tướng phát lạc!" Ngôn cật, tiện phách mã đĩnh thương dục đấu.

Quan Công cùng Tôn Càn đưa hai phu nhân sang Nhữ Nam, không ngờ Hạ Hầu Đôn đem ba trăm quân kỵ mã đuổi theo. Tôn Càn bảo vệ xa trượng đi trước. Quan Công quay ngựa lại bảo Hạ Hầu Đôn: - Mi lại đuổi ta làm mất cả lượng khoan hồng của thừa tướng! Hạ Hầu Đôn nói: - Thừa tướng không có công văn truyền báo. Mi đi dọc đường giết người, lại giết cả bộ tướng của ta, rất là vô lễ. Phen này ta quyết bắt mi giải về để thừa tướng xét xử. Nói xong, té ngựa vác giáo toan đánh Quan Công.

Chỉ kiền hậu diện nhất kỵ phi lai, đại khiếu: "Bất khả dũ vân trường giao chiến!" Quan công án bí bất động. Lai sử vu hoài trung thủ xuất công văn, vị hạ hầu đôn viết: "Thừa tướng kính ái quan tướng quân trung nghĩa, khủng vu lô quan ái lan tiệt, cố khiển mỗ đặc tê công văn, biến hành chư xử." Đôn viết: "Quan mỗ vu lô sát bả quan tướng sĩ, thừa tướng tri

Chợt thấy đằng sau một người cưỡi ngựa chạy đến, nói to: - Không được đánh nhau với Vân Trường! Quan Công dừng cương ngựa lại. Sứ giả thò tay vào bọc lấy tờ công văn ra, bảo Hạ Hầu Đôn rằng: - Thừa tướng kính yêu Vân Trường là người trung nghĩa, sợ qua các quan có việc ngăn trở, nên sai tôi đem công văn này báo khắp nơi. Đôn hỏi: - Thế Quan Vũ đi đường giết mấy

jiàng shì , chéng xiāng zhī fǒu ? " lái shǐ yue : " cǐ què wèi zhī . " dun yue : " wǒ zhì huó zhuo ta qù jiàn chéng xiang , dài chéng xiang zì fàng ta . " guan gong nù yue : " wú qǐ jù rǔ ye ! " pai mǎ chí dao , zhí qū xià hóu dun . dun tǐng qiang lái yíng . liǎng mǎ xiāng jiāo , zhàn bù shí gé , hu yòu yí qí fei zhì , dà jiào : " èr jiāng jun shǎo xie ! " dun tíng qiang wèn lái shǐ yue : " chéng xiāng jiào qín guan mǒu hu ? " shǐ zhě yue : " fei yě . chéng xiāng kǒng shǒu guan zhu jiāng zǔ ? guan jiāng jun , gù yòu cha mǒu chí gong wén lái fàng xíng . " dun yue : " chéng xiāng zhī qí yú lù sha rén fǒu ? " shǐ zhě yue : " wèi zhī . " dun yue : " jì wèi zhī qí sha rén , bù kě fàng qù . " zhǐ huì shǒu xià jun shì , jiang guan gong wéi zhù . guan gong dà nù , wǔ dao yíng zhàn . liǎng gè zhèng yù jiāo feng , zhèn hòu yí rén fei mǎ ér lái , dà jiào : " yún cháng , yuán ràng , xiù de zheng zhàn ! " zhòng shì zhī , nǎi zhāng liáo yě . èr rén gè lè zhù mǎ . zhāng liáo jìn qián yán yue : " fèng chéng xiāng jun zhǐ : yin wén zhī yún cháng zhǎn guan sha jiang , kǒng yú lù yǒu zǔ , tè cha wǒ chuán yù gè chù guan ài , rèn biàn fàng xíng . " dun yue : " qín qí shì cài

士，丞相知否？”来使曰：“此却未知。”惇曰：“我只活捉他去见丞相，待丞相自放他。”关公怒曰：“吾岂惧汝耶！”拍马持刀，直取夏侯惇。惇挺枪来迎。两马相交，战不十合，忽又一骑飞至，大叫：“二将军少歇！”惇停枪问来使曰：“丞相叫擒关某乎？”使者曰：“非也。丞相恐守关诸将阻挡关将军，故又差某驰公文来放行。”惇曰：“丞相知其于路杀人否？”使者曰：“未知。”惇曰：“既未知其杀人，不可放去。”指挥手下军士，将关公围住。关公大怒，舞刀迎战。两个正欲交锋，阵后一人飞马而来，大叫：“云长、元让，休得争战！”众视之，乃张辽也。二人各勒住马。张辽近前言曰：“奉丞相钧旨：因闻知云长斩杀将，恐于路有阻，特差我传谕各处关

phủ?” Lai sứ viết: “Thủ khước vị tri.” Đôn viết: “Ngã chỉ hoạt tróc tha khứ kiến thừa tướng, đãi thừa tướng tự phóng tha.” Quan công nộ viết: “Ngô khởi cụ nhữ da!” Phách mã trì đao, trực thủ hạ hầu đôn. Đôn đĩnh thương lai nghênh. Lưỡng mã tương giao, chiến bất thập hợp, hốt hưu nhất kỵ phi chí, đại khiếu: “Nhị tướng quân thiều hiết!” Đôn đĩnh thương ván lai sứ viết: “Thừa tướng khiếu cầm quan mỗ hò?” Sứ giả viết: “Phi dã. Thừa tướng khủng thủ quan chư tướng trở đáng quan tướng quân, có hưu sai mỗ trì công văn lai phóng hành.” Đôn viết: “Thừa tướng tri kì vu lộ sát nhân phủ?” Sứ giả viết: “Vị tri.” Đôn viết: “Kí vị tri kì sát nhân, bắt khả phóng khứ.” Chỉ huy thủ hạ quân sĩ, tương quan công vi tri. Quan công đại nộ, vũ đao nghênh chiến. Lưỡng cá chánh dục giao phong, trận hậu nhất nhân phi mã nhi lai, đại khiếu: “Vân trường, nguyên nhượng, hữu đắc tranh chiến!” Chúng thị chi, nãi trương liêu dã. Nhị nhân các lặc trụ mã. Trương liêu cận tiền ngôn viết: “Phụng thừa tướng quân chỉ: nhân văn tri vân trường trảm quan sát tướng, khủng vu lộ hữu trả, đặc sai ngã truyền dụ các xử quan ái, nhâm tiệm phóng hành.” Đôn viết: “Tần ki thị thái dương chi sanh. Tha tương tần ki thác phó ngã xử,

tướng giữ ải, việc áy thừa tướng đã biết chưa? Sứ thừa: - Việc áy thừa tướng chưa biết. Đôn nói: - Thế thì ta phải bắt sống nó đem về trình thừa tướng mới được, rồi thừa tướng có tha thì tha. Quan Công nói: - Ta há sợ mi à? Rồi võ ngựa cầm đao xắn vào đánh Đôn. Đôn cầm giáo nghênh địch. Hai người đánh nhau được mười hiệp, lại có một người phi ngựa đến nói to: - Hai tướng quân hãy dừng tay! Đôn chống giáo hỏi: - Thừa tướng bảo bắt Quan mỗ phải không? Sứ giả thừa: - Không phải! Thừa tướng sợ các tướng giữ cửa quan ngăn cản Quan tướng quân, nên sai tôi đem công văn đến báo các nơi cứ để Quan tướng quân đi. Đôn lại hỏi: - Thế việc nó giết người, thừa tướng đã biết chưa? Sứ giả nói: - Chưa. Đôn nói: - Nếu thừa tướng chưa biết thì không thể tha được. Đôn chỉ huy quân sĩ vây lấy Quan Công. Quan Công giận lắm, múa đao lại đánh. Hai bên sắp sửa giao chiến, bỗng sau trận có một người té ngựa lại gọi to: - Vân Trường, Nguyên Nhượng đừng đánh nhau nữa! Hai người cùng trông ra xem ai, thì là Trương Liêu. Hai bên đều ghìm ngựa lại. Trương Liêu lại gần nói: - Phụng chỉ thừa tướng: Vì biết Vân Trường đi đường có vượt qua mấy cửa quan giết mấy tướng, thừa tướng sợ Vân Trường đi đường bị ngăn trở, nên sai tôi đi truyền dụ các ải cứ để cho Vân

yáng zhì sheng . ta jiang qín
qí tuo fù wǒ chǔ , jìn bēi
guan mǒu suǒ sha , zěn kěn
gan xiū ? " liáo yue : " wǒ
jiàn cài jiāng jun , zì yǒu fēn
jiě . jì chéng xiāng dà dù ,
jiào fàng yún cháng qù ,
gong dēng bù kě fèi chéng
xiāng zhī yì . " xià hóu dun
zhi de jiāng jun mǎ yue tuì .
liáo yue : " yún cháng jin yù
hé wǎng ? " guan gong yue :
" wén xiong cháng yòu bù
zài yuán shào chǔ , wú jin
jiāng biàn tian xià xún zhī . "
liáo yue : " jì wèi zhì xuán dé
xià luò , qiè zài huí jiàn
chéng xiāng , ruò hé ? "
guan gong xiào yue : " an
yǒu shì lǐ ! wén yuǎn huí jiàn
chéng xiāng , xìng wèi wǒ
xiè zuì . " shuo bì , yǔ zhāng
liáo gǒng shǒu ér bié . yú shì
zhang liáo yǔ xià hóu dun
lǐng jun zì huí .

- 4 guan gong gǎn shàng che
zhàng , yǔ sun gan shuo zhì
cǐ shì . èr rén bìng mǎ ér
xíng . xíng le shù rì , hu zhí
dà yǔ pang tuó , xíng zhuāng
jìn shi . yáo wàng shān gang
bian yǒu yí suǒ zhuāng yuàn
, guan gong yǐn zhe che
zhàng , dào bǐ jiè sù .
zhuāng nèi yí lǎo rén chu
yíng . guan gong jù yán lái yì
. lǎo rén yue : " mǒu xìng

隘，任便放行。”惇曰：“秦琪是蔡阳之甥。他将秦琪托付我处，今被关某所杀，怎肯干休？”辽曰：“我见蔡将军，自有分解。既丞相大度，教放云长去，公等不可废丞相之意。”夏侯惇只得将军马约退。辽曰：“云长今欲何往？”关公曰：“闻兄长又不在袁绍处，吾今将遍天下寻之。”辽曰：“既未知玄德下落，且再回见丞相，若何？”关公笑曰：“安有是理！文远回见丞相，幸为我谢罪。”说毕，与张辽拱手而别。于是张辽与夏侯惇领军自回。

关公赶上车仗，与孙乾说知此事。二人并马而行。行了数日，忽值大雨滂沱，行装尽湿。遥望山冈边有一所庄院，关公引着车仗，到彼借宿。庄内一老人出迎。关公具言来意。老人曰：“某姓郭，名常，世

kim bị quan mỗ sở sát, chẳm
khẳng can hữu?" Liêu viết:
"Ngã kiến thái tướng quân, tự
hữu phân giải. Kí thừa tướng
đại độ, giáo phóng vân trường
khứ, công đằng bắt khả phê
thừa tướng chí ý." Hạ hầu đôn
chỉ đắc tướng quân mã ước
thối. Liêu viết: "Vân trường kim
dục hà vắng?" Quan công viết:
"Văn huynh trưởng hựu bắt tại
viên thiệu xử, ngô kim tương
biển thiên hạ tầm chí." Liêu viết:
"Kí vị tri huyền đức hạ lạc, thả
tái hồi kiến thừa tướng, nhược
hà?" Quan công tiêu viết: "An
hữu thị lì! Văn viễn hồi kiến
thừa tướng, hạnh vi ngã tạ tội."
Thuyết tắt, dữ trương liêu củng
thủ nhì biệt. Vu thị trương liêu
dữ hạ hầu đôn lĩnh quân tự hồi.

Trường đì. Hạ Hầu Đôn nói: - Tần
Ký là cháu Sái Dương, hắn đem
gửi ta, nay bị Quan Công giết, Sái
Dương sao chịu để yên? Liêu nói:
- Tôi gặp Sái tướng quân, sẽ có
cách phân giải. Thừa tướng đã có
lượng khoan dung để cho Văn
Trường đì, ông không nên trái
lệnh thừa tướng. Hạ Hầu Đôn
đành rút quân về. Liêu hỏi Quan
Công: - Văn Trường nay muốn đi
đâu? Quan Công nói: - Tôi nghe
anh tôi bây giờ không ở lại chỗ
Viên Thiệu nữa nên định đi tìm
khắp thiên hạ. Liêu nói: - Nếu
chưa biết Huyền Đức ở đâu, hãy
trở về gặp thừa tướng đã, anh
nghĩ thế nào? Quan Công cười
nói: - Có lẽ đâu lại thế! Văn Viễn
về gặp thừa tướng làm ơn tạ tôi
cho tôi. Nói rồi vái chào Trương
Liêu, từ biệt. Trương Liêu và Hạ
Hầu Đôn đem quân về.

Quan Công cản thượng xa
trượng, dữ tôn kiền thuyết tri
thứ sự. Nhị nhân tịnh mã nhi
hành. Hành liều số nhật, hốt trị
đại vũ bàng đà, hành trang tần
tháp. Diêu vọng sơn cương
biên hữu nhất sở trang viện,
quan công dẫn trú xa trượng,
đáo bỉ tá túc. Trang nội nhất lão
nhân xuất nghênh. Quan công
cụ ngôn lai ý. Lão nhân viết:
"Mỗ tính quách, danh thường,

Quan Công theo kịp xa trượng,
nói chuyện lại với Tôn Càn. Hai
người giòng ngựa ngang nhau
cùng đi. Đi được vài ngày, bỗng
gặp cơn mưa to, hành trang ướt
cả. Trông xa bên chân núi chỉ có
một cái trại. Quan Công dẫn xa
trượng vào đó xin nghỉ trọ. Trong
nhà một ông già ra đón. Quan
Công kể rõ sự tình. Ông già nói: -
Tôi họ Quách tên Thường, đời
đời ở đây. Được nghe thấy tiếng

guo , míng cháng , shì ju yú cí . jiǔ wén dà míng , xìng de zhan bài . " suì zài yáng zhì jiǔ xiāng dài , qǐng èr fu rén yú hòu táng zàn xie . guo cháng péi guan gong , sun gan yú cǎo táng yǐn jiǔ . yi bian hong bēi xíng lì , yi bian wèi yāng mǎ pī . zhì huáng hun shí hòu , hu jiàn yi shào nián , yǐn shù rén rù zhuāng , jīng shàng cǎo táng . guo cháng huàn yue : " wú ér lái bài jiāng jun . " yin wèi guan gong yue : " cǐ yú nán yě . " guan gong wèn hé lái . cháng yue : " shè liè fang huī . " shào nián jiàn guò guān gong , jí xià táng qù liǎo . cháng liú lèi yán yue : " lǎo fu geng dù chuán jiā , zhǐ sheng cǐ zì , bù wù běn yè , wéi yǐ yóu liè wèi shì . shì jia mén bù xìng yě ! " guan gong yue : " fang jin luàn shì , ruò wǔ yì jīng shóu , yì kě yǐ qǔ gong míng , hé yún bù xìng ? " cháng yue : " ta ruò kěn xí wǔ yì , biàn shì yǒu zhì zhì rén . jin zhuan wù yóu dàng , wú suǒ bù wèi : lǎo fu suǒ yǐ you ěr ! " guan gong yì wèi tàn xí .

5 zhì gēng shēn , guo cháng cí chu . guan gong yǔ sun gan fang yù jiù qǐn , hu wén hòu yuàn mǎ si rén jiào . guan

居于此。久闻大名，幸得瞻拜。”遂宰羊置酒相待，请二夫人于后堂暂歇。郭常陪关公、孙乾于草堂饮酒。一边烘焙行李，一边喂养马匹。至黄昏时候，忽见一少年，引数人入庄，径上草堂。郭常唤曰：“吾儿来拜将军。”因谓关公曰：“此愚男也。”关公问何来。常曰：“射猎方回。”少年见过关公，即下堂去了。常流泪言曰：“老夫耕读传家，止生此子，不务本业，惟以游猎为事。是家门不幸也！”关公曰：“方今乱世，若武艺精熟，亦可以取功名，何云不幸？”常曰：“他若肯习武艺，便是有志之人。今专务游荡，无所不为：老夫所以忧耳！”关公亦为叹息。

至更深，郭常辞出。关公与孙乾方欲就寝，忽闻后院马嘶人叫。关公

thé cù vu thủ. Cửu văn đại danh, hạnh đắc chiêm bái." Toại tể dương trí tửu tương đãi, thỉnh nhị phu nhân vu hậu đường tạm hiết. Quách thường bồi quan công, tôn kiền vu thảo đường ẩm tửu. Nhất biên hồng bồi hành lý, nhất biên uy dưỡng mã thất. Chí hoàng hôn thời hậu, hốt kiến nhất thiêu niên, dẫn số nhân nhập trang, kính thượng thảo đường. Quách thường hoán viết: "Ngô nhi lai bái tướng quân." Nhân vị quan công viết: "Thử ngu nam dã." Quan công vẫn hâ lai. Thường viết: "Xạ liệt phương hồi." Thiếu niên kiến quá quan công, túc hạ đường khứ liễu. Thường lưu lê ngôn viết: "Lão phu canh độc truyền gia, chỉ sinh thử tử, bất vụ bỗn nghiệp, duy dĩ du liệt vi sự. Thị gia môn bất hạnh dã!" Quan công viết: "Phương kim loạn thế, nhược võ nghệ tinh thực, diệc khả dĩ thủ công danh, hâ vẫn bất hạnh?" Thường viết: "Tha nhược khẳng tập võ nghệ, tiện thị hữu chí chi nhân. Kim chuyên vụ du dâng, vô sở bất vi: lão phu sở dĩ ưu nhỉ!" Quan công diệc vi thán túc.

Chí canh thâm, quách thường từ xuất. Quan công dũ tôn kiền phương dục tựu tắm, hốt văn hậu viện mã tê nhân khiếu.

ngài đã lâu, nay được bái kiến thật là may mắn. Nói rồi sai giết dê làm rượu thết đãi, mời hai phu nhân vào tạm nghỉ ở nhà trong. Quách Thường ngồi tiếp Quan Công và Tôn Càn ở nhà ngoài uống rượu. Một bên hơ đồ hành lý; một bên cho ngựa ăn uống. Đến lúc trời sâm sẩm tối, thấy một chàng trai tuổi đem vào người vào, đi thăng lên nhà. Quách Thường gọi bảo: - Con lại đây bái kiến tướng quân. Nhân nói với Quan Công: - Đây là con trai tôi. Quan Công hỏi: - Đi đâu về? Thường nói: - Cháu đi săn bắn mới về Người con trai chào qua Quan Công, rồi lại xuống thềm đi mất. Quách Thường khóc nói: - Nhà lão phu xưa nay chuyên nghề cày ruộng đọc sách, chỉ sinh được một đứa con trai này, nó chẳng chăm lo việc nhà, chỉ mê chơi bời săn bắn, thực không may cho nhà lão phu! Quan Công nói: - Nay đương thời hạn, nếu tinh thông nghề võ, cũng có thể lập được công danh, sao lại gọi là không may? Thường nói: - Nếu nó chuyên tập nghề võ, thì là người có chí, nhưng nay nó chỉ dông dài, lêu lổng, bởi thế lão phu rất lấy làm lo. Quan Công nghe chuyện cũng ái ngại cho ông cụ.

Đến canh khuya, Quách Thường cáo từ đi ra. Quan Công cùng Tôn Càn sắp đi ngủ, chợt nghe đằng sau nhà có tiếng ngựa hí

gong jí huàn cóng rén , què dou bù yìng , nǎi yú sun gan tí jiàn wáng shì zhī . zhi jiàn guo cháng zhī zi dào zài dì shàng jiào huàn , cóng rén zhèng yǔ zhuang kè qian dǎ . gong wèn qí gù . cóng rén yue : " cǐ rén lái dào chí tù mǎ , bēi mǎ ti dǎo . wǒ děng wén jiào huàn zhī sheng , qǐ lái xún kàn , zhuang kè men fǎn lái qian nào . " gong nù yue : " shǔ zéi yan gǎn dào wú mǎ ! " qià dài fa zuò , guo cháng ben zhì gào yue : " bù xiào zi wèi cǐ dǎi shì , zuì gé wàn sǐ ! nài lǎo qī zuì lián ài cǐ zi , qǐ jiāng jun rén cí kuan shù ! " guan gong yue : " cǐ zi guǒ rán bù xiào , shì cái lǎo weng suǒ yán , zhen zhī zì mò ruò fù yě . wǒ kàn weng miàn , qiè gu shù zhī . " suì fēn fù cóng rén kān hǎo le mǎ , hè sǎn zhuang kè , yǔ sun gan huí cǎo táng xie xí .

急唤从人，却都不应，乃与孙乾提剑往视之。只见郭常之子倒在地上叫唤，从人正与庄客厮打。公问其故。从人曰：“此人来盗赤兔马，被马踢倒。我等闻叫唤之声，起来巡看，庄客们反来厮闹。”公怒曰：“鼠贼焉敢盗吾马！”恰待发作，郭常奔至告曰：“不肖子为此歹事，罪合万死！奈老妻最怜爱此子，乞将军仁慈宽恕！”关公曰：“此子果然不肖，适才老翁所言，真知子莫若父也。我看翁面，且姑恕之。”遂分付从人看好了马，喝散庄客，与孙乾回草堂歇息。

6 cì rì , guo cháng fu fù chu bài yú táng qián , xiè yue : " quǎn zì mào dù hǔ wei , shen gǎn jiāng jun en shù . " guan gong lìng huàn chu : " wǒ yǐ zhèng yán jiào zhī . " cháng yue : " ta yú sì gèng shí fen , yòu yǐn shù ge wú

次日，郭常夫妇出拜于堂前，谢曰：“犬子冒渎虎威，深感将军恩恕。”关公令唤出：“我以正言教之。”常曰：“他于四更时分，又引

Quan công cắp hoán tòng nhân, khước đô bắt ứng, nãi dữ tôn kiền đè kiềm vãng thị chi. Chỉ kiền quách thường chi tử đảo tại địa thượng khiếu hoán, tòng nhân chánh dữ trang khách tư đả. Công vẫn kì cổ. Tòng nhân viết: "Thủ nhân lai đạo xích thỏ mã, bị mã thích đảo. Ngã đẳng văn khiếu hoán chi thanh, khởi lai tuân khán, trang khách môn phản lai tư nào." công nô viết: "Thủ tặc yên cảm đạo ngô mã!" Kháp đãi phát tác, quách thường bôn chí cáo viết: "Bắt tiểu tử vi thủ ngạt sự, tội hợp vạn tử! Nại lão thê tôi liên ái thủ tử, khất tướng quân nhân tử khoan thứ!" Quan công viết: "Thủ tử quả nhiên bắt tiểu, thích tài lão ông sở ngôn, chán tri tử mạc nhược phụ dã. Ngã khán ông diện, thả cõi thủ chi." toại phân phó tòng nhân khán hảo liễu mã, hát tán trang khách, dữ tôn kiền hồi thảo đường hiết tức.

người kêu. Quan Công vội gọi người nhà, chẳng thấy ai thưa, liền cùng Tôn Càn cầm gươm đi ra xem, thì thấy con Quách Thường ngã quay dưới đất, kêu la rầm rĩ, người nhà thì đang đánh nhau với một bọn trang khách. Quan Công hỏi có làm sao, người nhà thưa: - Anh này toan lại ăn trộm ngựa Xích Thố, bị ngựa đá ngã, chúng tôi nghe thấy tiếng kêu, chạy lại xem, thì những người này lại đến đánh chúng tôi. Quan Công giận nói: - Đồ chuột nhắt sao dám trộm ngựa của ta? Rồi toan lại đánh cho một trận. Quách Thường chạy đến kêu van: - Thằng con lão phu hư hỏng dám làm việc càn bậy này, tội nó được đáng chết. Nhưng vợ già tôi rất thương yêu nó, xin tướng quân rủ lòng nhân từ tha tội cho nó. Quan Công nói: - Thằng bé này thực là hư hỏng, như lời ông vừa nói: Thực đúng với câu cổ ngữ: "Biết con không ai bằng cha". Thôi nè ông tôi hãy tha cho nó. Bèn bảo người nhà trông ngựa cẩn thận, đuổi bọn trang khách, rồi cùng Tôn Càn vào nhà khách nghỉ.

Thứ nhật, quách thường phu phụ xuất bái vu đường tiền, tạ viết: "Khuyển tử mạo độc hổ uy, thâm cảm tướng quân ân thứ." Quan công lệnh hoán xuất: "Ngã dĩ chánh ngôn giáo chi." Thường viết: "Tha vu từ canh thời phân, hựu dẫn sổ cá vô lại

Hôm sau vợ chồng Quách Thường ra lạy ở dưới thềm, xin lỗi: - Đứa con dại chúng tôi xúc phạm oai hùm, nhờ ơn tướng quân tha thứ, chúng tôi cảm tạ vô cùng. Quan Công bảo: - Gọi nó ra đây để ta lấy lẽ phải dạy bảo nó. Thường nói: - Canh từ đêm hôm

lài zhī tú , bù zhì hé chǔ qù liǎo . " guan gong xiè bié guo cháng , fèng èr sǎo shàng che , chu liǎo zhuang yuàn , yǔ sun gan bìng mǎ , hù zhe che zhàng , qū shan lù ér xíng . bù jí san shí lǐ , zhì jiàn shan bēi hòu yǒng chu bǎi yú rén , wèi shǒu liǎng qí mǎ : qián miàn nǎ rén , tóu guǒ huáng jìn , shen chuan zhàn páo ; hòu miàn nǎi guo cháng zhī zǐ yě . huáng jìn zhě yue : " wǒ nǎi tian gong jiāng jun zhang jiǎo bù jiāng yě ! lái zhě kuài liù xià chì tù mǎ , fàng nǐ guò qu ! " guan gong dà xiào yue : " wú zhì kuáng zéi ! rǔ jì cóng zhāng jiǎo wèi dào , yì zhì liú , guan , zhang xiong dì san rén míng zì fǒu ? " huáng jin zhě yue : " wǒ zhì wén chì miàn cháng rán zhě míng guan yún cháng , què wèi shí qí miàn . rǔ hé rén yě ? " gong nǎi tíng dao lì mǎ , jiě kai xu ? , chu cháng rán lìng shì zhī . qí rén gǔn an xià mǎ , nǎo jiu guo cháng zhī zǐ bài xiàn yú mǎ qián . guan gong wèn qí xìng míng . gào yue : " mǒu xìng péi , míng yuán shào . zì zhāng jiǎo sǐ hòu , yì xiàng wú zhǔ , xiào jù shan lín , quán yú cǐ chǔ cáng fú . jin zǎo zhè qian lái bào : yǒu yí kè rén , qí yí pǐ qian lǐ mǎ , zài wǒ jia tóu sù . tè yao mǒu lái jié duó cǐ mǎ .

数个无赖之徒，不知何处去了。”关公谢别郭常，奉二嫂上车，出了庄院，与孙乾并马，护着车仗，取山路而行。不及三十里，只见山背后拥出百余，为首两骑马：前面那人，头裹黄巾，身穿战袍；后面乃郭常之子也。黄巾者曰：“我乃天公将军张角部将也！来者快留下赤兔马，放你过去！”关公大笑曰：“无知狂贼！汝既从张角为盗，亦知刘、关、张兄弟三人名字否？”黄巾者曰：“我只闻赤面长髯者名关云长，却未识其面。汝何人也？”公乃停刀立马，解开须囊，出长髯令视之。其人滚鞍下马，脑揪郭常之子拜献于马前。关公问其姓名。告曰：“某姓裴，名元绍。自张角死后，一向无主，啸聚山林，权于此处藏伏。今早这厮来报：有一客人，骑一匹千里马，在我家投

chi đồ, bắt tri hà xứ khú liễu." Quan công tạ biệt quách thường, phụng nhị tẩu thương xa, xuất liễu trang viện, dữ tôn kiền tịnh mã, hộ trú xa trượng, thủ sơn lộ nhi hành. Bắt cập tam thập lí, chỉ kiến sơn bối hậu ủng xuất bách dư nhân, vi thủ lưỡng ky mã: tiền diện na nhân, đầu khóa hoàng cân, thân xuyên chiến bào; hậu diện nãi quách thường chi tử dã. Hoàng cân giả viết: "Ngã nãi thiên công tướng quân truong giác bộ tương dã! Lai giả khoái lưu hạ xích thỏ mã, phóng nhĩ quá khú!" Quan công đại tiêu viết: "Vô tri cuồng tặc! Nhữ kí tòng truong giác vi đạo, diệc tri lưu, quan, truong huynh đê tam nhân danh tự phủ?" Hoàng cân giả viết: "Ngã chỉ vân xích diện trường nghiêm giả danh quan vân trường, khước vị thức kì diện. Nhữ hà nhân dã?" Công nãy đinh đao lập mã, giải khai tu nang, xuất trường nghiêm lệnh thị chí. Kì nhân cỗn an hạ mã, não thu quách thường chi tử bái hiến vu mã tiền. Quan công vấn kí tính danh. Cáo viết: "Mồ tinh bùi, danh nguyên thiệu. Tự truong giác tử hậu, nhất hướng vô chủ, khiếu tụ sơn lâm, quyền vu thử xử tàng phục. Kim tảo giá tư lai báo: hữu nhất khách nhân, ky nhất thát thiên lí mã, tại ngã gia đầu túc. Đặc yêu mỗ lai kiếp đoạt thử mã. Bắt tướng khước ngộ tướng quân." Quách

qua, nó cùng mấy đứa vô lại dắt nhau đi đâu rồi. Quan Công tạ biệt Quách Thường, mời hai chị lên xe cùng Tôn Càn sánh ngựa bảo vệ xa trượng, đi theo đường núi. Đi ước được ba mươi dặm, thấy đằng sau núi có hơn một trăm người kéo ra, hai người đi đầu cưỡi ngựa, một người đầu đội khăn vàng, mình mặc áo chiến; một người chính là con Quách Thường. Người khăn vàng nói rằng: - Ta là bộ tướng của Thiên công tướng quân Trương Giác. Người kia để ngựa Xích Thố lại, thì ta tha cho đi. Quan Công nghe nói cười to nói: - Bọn giặc điên kia! Đã đi theo Trương Giác, hẳn có biết tiếng ba anh em Lưu, Quan, Trương? Người khăn vàng nói rằng: - Ta chỉ biết tiếng người mặt đỏ râu dài là Quan Văn Trường, nhưng ta chưa thấy mặt bao giờ. Mi là người nào? Quan Công cắp đao, dừng ngựa, cởi túi râu ra, vuốt cho mà coi. Người ấy vội vàng nhảy xuống ngựa, nắm đầu con Quách Thường, lôi lại nộp trước ngựa Quan Công. Quan Công hỏi họ tên, người ấy thưa: - Tôi họ Bùi tên là Nguyên Thiệu, từ khi Trương Giác chết đến giờ, không có ai làm chủ, phải vào tụ tập trong núi rừng. Sớm hôm nay, thằng này mách tôi rằng có một người khách cưỡi con ngựa đi nghìn dặm, ngủ trọ nhà nó, nó rủ tôi đi ăn cướp ngựa. Không ngờ lại gặp được tướng quân. Con

bù xiǎng què yù jiāng jun . "guo cháng zhì zì bài fú qǐ mìng . guan gong yue : " wú kàn rǔ fù zhì miàn , ráo nǐ xìng mìng ! " guo zi bào tóu shǔ cuàn ér qù .

宿。特邀某来劫夺此马。
。不想却遇将军。”郭常之子拜伏乞命。关公曰：“吾看汝父之面，
饶你性命！”郭子抱头鼠窜而去。

7 gong wèi yuán shào yue : "rǔ bù shí wú miàn , hé yǐ zhī wú míng ? " yuán shào yue : " lí cǐ èr shí lǐ yǒu yì wò niú shan . shan shàng yǒu yì guan xi rén , xìng zhōu , míng cang , liǎng bēi yǒu qian jin zhì lì , bǎn lè qíú rán , xíng róng shèn wéi ; yuán zài huáng jin zhāng bǎo bù xià wèi jiāng , zhāng bǎo sǐ , xiào jù shan lín . ta duo céng yǔ mǒu shuo jiāng jun shèng míng , hèn wú mén lù xiāng jiàn . " guan gong yue : " lù lín Zhōng fēi háo jié tuo zú zhì chǔ . gong děng jìn hòu kě gè qù xié guì zhèng , wù zì xiān qí shen . " yuán shào bài xiè .

公谓元绍曰：“汝不识吾面，何以知吾名？”元绍曰：“离此二十里有一卧牛山。山上有一关西人，姓周，名仓，两臂有千斤之力，板肋虬髯，形容甚伟；原在黄巾张宝部下为将，张宝死，啸聚山林。他多曾与某说将军盛名，恨无门路相见。”关公曰：“绿林中非豪杰托足之处。公等今后可各去邪归正，勿自陷其身。”元绍拜谢。

8 zhèng shuo huà xiàn , yáo wàng yi biao rén mǎ lái dào . yuán shào yue : " cǐ bì zhōu cang yě . " guan gong nǎi lì mǎ dài zhì . guǒ jiàn yi rén , hei miàn cháng shen , chí qiang chéng mǎ , yǐn zhòng ér zhì ; jiàn liǎo guan gong , jīng xǐ yue : " cǐ guan jiāng

正说话间，遥望一彪人
马来到。元绍曰：
“此必周仓也。”关公
乃立马待之。果见一人
，黑面长身，持枪乘马
，引众而至；见了关公
，惊喜曰：“此关将军

thường chi tử bái phục khát
mệnh. Quan công viết: "Ngô
khán nhữ phụ chi diện, nhiêu
nhĩ tính mệnh!" Quách tử bão
đầu thủ thoát nhi khứ.

Quách Thường cũng phục xuống
lạy xin tha tội. Quan Công nói: -
Ta nể mặt bồ mày mà tha cho
mày. Con Quách Thường ôm đầu
thui thủi đi mắt.

Công vị nguyên thiệu viết: "Nhữ
bất thức ngô diện, hà dĩ tri ngô
danh?" Nguyên thiệu viết: "Li
thủ nhị thập lí hữu nhất ngọa
ngưu sơn. Sơn thượng hữu
nhất quan tây nhân, tính chu,
danh thương, lưỡng tí hữu
thiên cân chi lực, bǎn lặc cầu
nhiêm, hình dung thậm vĩ;
nguyên tại hoàng cân trương
bảo bộ hạ vi tương, trương bảo
tử, khiếu tụ sơn lâm. Tha đa
tầng dữ mỗ thuyết tướng quân
thịnh danh, hận vô môn lộ
tương kiến." Quan công viết:
"Lục lâm trung phi hào kiệt thác
túc chi xử. Công đắng kim hậu
khả các khứ tà quy chánh, vật
tự hám kì thân." Nguyên thiệu
bái tạ.

Chánh thuyết thoại gian, diêu
vọng nhất bưu nhân mã lai đáo.
Nguyên thiệu viết: "Thủ tất chu
thương dã." Quan công nãi lập
mã đãi chi. Quả kiến nhất nhân,
hắc diện trường thân, trì
thương thừa mã, dẫn chúng nhi
chí; kiến liễu quan công, kinh hỉ
viết: "Thủ quan tướng quân

Quan Công hỏi Nguyên Thiệu: -
Ngươi không biết mặt ta sao lại
biết tiếng? Nguyên Thiệu thưa: -
Cách đây hai mươi dặm, có núi
Ngọa Nguồn. Trong núi có một
người ở Quan Tây, họ Châu tên
Thương, hai cánh tay nhắc nổi
ng nghìn cân, bắp thịt cứng, râu
xồm, hình dáng dữ tợn, nguyên là
bộ hạ Trương Bảo. Từ khi
Trương Bảo chết, Châu Thương
tụ tập trong rừng, thường nói đến
đại danh tướng quân, tiếc rằng
không có cách nào được gặp.
Quan Công nói: - Rừng xanh
không phải là nơi hào kiệt nương
mình. Các ông từ rày nên bỏ tà
theo chính, đừng có tự làm phí
mất thân mình. Nguyên Thiệu lạy
tạ.

Trong khi đang nói chuyện, thấy
ở đằng xa có một toán quân kéo
đến. Nguyên Thiệu nói: - Đó hẳn
là Châu Thương. Quan Công
dừng lại, thấy một người mặt đen,
mình cao lớn, cưỡi ngựa vác giáo
dẫn quân đến, trông thấy Quan
Công vừa mừng vừa sợ, nói ngay
rằng: - Đây là Quan tướng quân

jun yě ! " jí máng xià mǎ , fǔ fú dào bàng yue : " zhou cang cān bài . " guan gong yue : " zhuàng shì hé chǔ céng shí guan mǒ lái ? " cang yue : " jiù suí huáng jin zhang bǎo shí , céng shí zun yán ; hèn shi shen zéi dǎng , bù de xiāng suí . jin rì xìng de bài jiàn . yuàn jiāng jun bù qì , shou wèi bù zú , zǎo wǎn zhí bian suí deng , sǐ yì gan xin ! " gong jiàn qí yì shèn chéng , nǎi wèi yue : " rǔ ruò suí wǒ , rǔ shǒu xià rén bàn ruò hé ? " cang yue : " yuàn cóng zé ju cóng ; bù yuàn cóng zhě , tīng zhī kě yě . " yú shì zhòng rén jie yue : " yuàn cóng . " guan gong nǎi xià mǎ zhì che qián bǐng wèn èr sǎo . gan fu rén yue : " shú shú zì lí xǔ dou , yú lù dù xíng zhì cǐ , lì guò duō shǎo jian nán , wèi cháng yào jun mǎ xiāng suí . qián liào huà yù xiāng tóu , shú jì què zhì , jìn hé dù róng zhou cang zhì zhòng ye ? wǒ bēi nǚ liú qiǎn jiàn , shú zì zhen zhuó . " gong yue : " sǎo sǎo zhì yán shì yě . " suì wèi zhou cang yue : " fei guan mǒ guǎ qíng , nài èr fu rén bù cóng . rǔ děng qíe huí shan zhong , dài wǒ xún jiàn xiong cháng , bì lái xiāng zhao . " zhou cang dùn shǒu gào yue : " cang nǎi yi cu mǎng zhī fu , shi shen wèi

也！" 疾忙下马，俯伏道傍曰：“周仓参拜。”关公曰：“壮士何处曾识关某来？”仓曰：“旧随黄巾张宝时，曾识尊颜；恨失身贼党，不得相随。今日幸得拜见。愿将军不弃，收为步卒，早晚执鞭随镫，死亦甘心！”公见其意甚诚，乃谓曰：“汝若随我，汝手下人伴若何？”仓曰：“愿从则俱从；不愿从者，听之可也。”于是众人皆曰：“愿从。”关公乃下马至车前禀问二嫂。甘夫人曰：“叔叔自离许都，于路独行至此，历过多少艰难，未尝要军马相随。前廖化欲相投，叔既却之，今何独容周仓之众耶？我辈女流浅见，叔自斟酌。”公曰：“嫂嫂之言是也。”遂谓周仓曰：“非关某寡情，奈二夫人不从。汝等且回山中，待我寻见兄长，必来相招。”周仓顿首告曰：“仓乃

dã!" Tật mang hạ mã, phủ phục đạo bàng viết: "Chu thương tham bái." Quan công viết: "Tráng sĩ hà xứ tầng thức quan mỗ lai?" Thương viết: "Cựu tùy hoàng cân trương bảo thời, tầng thức tôn nhan; hận thất thân tắc đảng, bất đắc tương túy. Kim nhật hạnh đắc bái kiên. Nguyện tướng quân bất khí, thu vi bộ tốt, tảo vân chấp tiên tùy đăng, tử diệc cam tâm!" Công kiến kì ý thậm thành, nãi vị viết: "Nhữ nhược tùy ngã, nhữ thủ hạ nhân bạn nhược hè?" Thương viết: "Nguyện tòng tắc câu tòng; bất nguyện tòng giả, thính chi khả dã." Vu thị chúng nhân giai viết: "Nguyên tòng." Quan công nãi hạ mã chí xa tiền bẩm vân nhị tẩu. Cam phu nhân viết: "Thúc thúc tự li hứa đô, vu lộ độc hành chí thử, lịch quá đà thiểu gian nan, vị thường yêu quân mã tương túy. Tiền liêu hóa dục tương đầu, thúc kí khuốc chí, kim hà độc dung chu thương chí chúng da? Ngã bối nữ lưu thiển kiến, thúc tự châm khuốc." Công viết: "Tầu tầu chí ngôn thị dã." Toại vị chu thương viết: "Phi quan mỗ quả tình, nại nhị phu nhân bất lòng. Nhữ đảng thả hồi sơn trung, đãi ngã tầm kiến huynh trưởng, tất lai tương chiêu." Chu thương đón thủ cáo viết: "Thương nãi nhất thô mäng chi phu, thất thân vi đạo; kim ngộ tướng

rồi! Rồi vội vàng xuống ngựa, thụp lạy bên đường, nói: - Tôi là Châu Thương xin bái kiến tướng quân! Quan Công nói: - Tráng sĩ đã biết ta ở nơi nào vậy? Châu Thương thưa: - Khi xưa tôi theo giặc Khăn Vàng là Thương Bảo, đã được biết tôn nhan, tiếc rằng mình trót theo giặc, không được theo hầu. Ngày nay may được bái kiến ở đây, tướng quân đừng ruồng bỏ, cho làm lính bộ, sớm tối cầm roi theo sau ngựa, dẫu chết cũng cam tâm. Quan Công thấy Châu Thương lòng rất thành thực, hỏi: - Người theo ta, còn thủ hạ của người thì làm thế nào? Châu Thương nói: - Ai muốn theo thì theo, bằng không thì tùy ý. Mọi người đều xin đi theo cả. Quan Công vội vàng xuống ngựa, đến trước xe bẩm hỏi hai chị. Cam phu nhân nói: - Từ khi chú rời Hứa Đô, một mình đi đến đây trải bao nhiêu gian nan, chưa từng cần có quân mã đi theo. Trước kia Liêu Hóa muốn đi theo, chú cũng từ chối, nay sao lại cho quân Châu Thương đi theo? Đó là thiển kiến của chị em đàn bà chúng tôi, xin tùy ý chú suy xét. Quan Công nói: - Chị nói rất phải. Bên bảo Châu Thương rằng: - Không phải ta không có tình, nhưng vì hai phu nhân không ưng, các ngươi hãy về núi, đợi khi nào ta tìm thấy anh ta, bấy giờ sẽ sai người đi gọi. Châu Thương đáp đầu xuống đất nói: - Châu Thương là một kẻ thô mäng, đã

dào ; jin yù jiāng jun , rú
chóng jiàn tiān rì , qǐ rěn fù
cuò guò ! ruò yǐ zhòng rén
xiāng suí wèi bù biàn , kě
líng qí jìn gen péi yuán shào
qù . cang zhi shen bù xíng ,
gen suí jiāng jun , sui wàn lǐ
bù cí yě ! " guan gong zài yǐ
cǐ yán gào èr sǎo . gan fu
réni yue : " yi èr rén xiāng
cóng , wú fáng yú shì . "
gong nǎi lìng zhōu cang bo
réni bàn suí péi yuán shào qù .
yuán shào yue : " wǒ yì
yuàn suí guan jiāng jun . "
zhōu cang yue : " rǔ ruò qù
shí , rén bàn jie sǎn ; qiè
dang quán shí tǒng lǐng . wǒ
suí guan jiāng jun qù , dàn
yǒu zhù za chǔ , biàn lái qū
nǐ . " yuán shào yàng yàng
ér bié .

一粗莽之夫，失身为盜；今遇将军，如重见天日，岂忍复错过！若以众人相随为不便，可令其尽跟裴元绍去。仓只身步行，跟随将军，虽万里不辞也！”关公再以此言告二嫂。甘夫人曰：“一二人相从，无妨于事。”公乃令周仓拨人伴随裴元绍去。元绍曰：“我亦愿随关将军。”周仓曰：“汝若去时，人伴皆散；且当权时统领。我随关将军去，但有住扎处，便来取你。”元绍怏怏而别。

quân, như trọng kiến thiên nhật,
khởi nhẫn phục thác quá!
Nhược dĩ chúng nhân tương
tùy vi bất tiện, khả lệnh ki tần
cân bùi nguyên thiệu khứ.
Thương chỉ thân bộ hành, cân
tùy tướng quân, tuy vạn lí bất
từ dã!" Quan công tái dĩ thử
ngôn cáo nhị tẩu. Cam phu
nhân viết: "Nhất nhị nhân tương
tòng, vô phương vu sự." Công
nai lệnh chu thương bát nhân
bạn tùy bùi nguyên thiệu khứ.
Nguyên thiệu viết: "Ngã diệc
nguyên tùy quan tướng quân."
Chu thương viết: "Nhữ nhược
khứ thời, nhân bạn giải tán; thả
đương quyền thời thống lĩnh.
Ngã tùy quan tướng quân khứ,
đãnh hữu trá trát xử, tiện lai thủ
nhĩ." Nguyên thiệu ưởng ưởng
nhi biệt.

lỡ bước đi theo giặc; nay được
gặp tướng quân, khác nào được
trông thấy trời và mặt trời, sao lại
bỏ lỡ cơ hội này? Nếu đồng
người đi theo không tiện, xin cho
chúng ở lại với Nguyên Thiệu,
còn tôi chỉ xin một mình đi bộ
theo tướng quân, dẫu đường xa
muôn dặm cũng không quản
ngại. Quan Công lại đem lời ấy
bẩm với hai chị. Cam phu nhân
nói: - Một vài người theo thì
được. Quan Công sai Châu
Thương giao cả quân cho Bùi
Nguyên Thiệu. Nguyên Thiệu nói:
- Ta cũng muốn theo Quan tướng
quân. Châu Thương nói: - Nếu
anh cũng đi, thì quân tan hết, chi
bằng anh hãy tạm thống lĩnh lấy,
để tôi đi theo Quan tướng quân,
hễ có đóng ở đâu, tôi sẽ về gọi
anh. Nguyên Thiệu bùi ngùi từ
biệt.

- 9 zhōu cang gen zhe guan
gong , wǎng rǔ nán jìn fa .
xíng le shù rì , yáo jiàn yi zuò
shan chéng . gong wèn tú
réni : " cǐ hé chǔ yě ? " tú rén
yue : " cǐ míng gǔ chéng .
shù yuè qíán yǒu yí jiāng jun
, xìng zhāng , míng fei , yīn
shù shí qí dào cǐ , jiāng xiān
guan zhú qù , zhàn zhù gǔ
chéng , zhao jun mǎi mǎ , ji
cǎo tún liáng . jin jù yǒu san
wǔ qian rén mǎ , sì yuǎn wú
réni gǎn dí . " guan gong xǐ

周仓跟着关公，往汝南进发。行了数日，遥见一座山城。公问土人：“此何处也？”土人曰：
“此名古城。数月前有一将军，姓张，名飞，引数十骑到此，将县官逐去，占住古城，招军买马，积草屯粮。今聚有三五千人马，四远无

Chu thương cân trú quan công,
vâng nhữ nam tiến phát. Hành
liều số nhật, diêu kiến nhất tọa
sơn thành. Công vấn thỗ nhân:
"Thủ hà xú dã?" Thỗ nhân viết:
"Thủ danh cổ thành. Số nguyệt
tiền hữu nhất tướng quân, tính
trương, danh phi, dãnh số thập
ky đáo thử, tương huyền quan
trực khứ, chiêm trụ cổ thành,
chiêu quân mãi mã, tích thảo
truân lương. Kim tụ hữu tam
ngũ thiên nhân mã, tứ viễn vô
nhân cảm địch." Quan công hỉ

Châu Thương theo Quan Công
sang Nhữ Nam. Đi được vài
ngày, trông xa xa trên đỉnh núi, có
một tòa thành, Quan Công hỏi thỗ
dân là thành nào? Thỗ dân nói: -
Đây gọi là Cổ Thành. Mấy tháng
trước có một tướng, tên gọi
Trương Phi, dãnh vài mươi quân
ky đến, đuổi quan huyện đi,
chiêm lấy thành trì, mộ quân tâu
ngựa, chứa cổ tích lương, nay có
đến năm ba nghìn quân mã.
Chung quanh đây không ai dám
chống lại. Quan Công nghe nói,

yue : " wú dì zì xú zhōu shí
sǎn , yí xiàng bù zhī xià luò ,
shéi xiǎng què zài cǐ ! " nǎi
lìng sūn gān xiān rù chéng
tōng bào , jiào lái yíng jie èr
sǎo .

10 què shuo zhang fei zài máng
dàng shan zhong , zhù liǎo
yuè yú , yin chu wài tàn ting
xuán dé xiao xí , ǒu guò gǔ
chéng . rù xiàn jiè liáng ; xiàn
guan bù kěn , fei nù , yin jiù
zhú qù xiàn guan , duó liǎo
xiàn yìn , zhàn zhù chéng
chí , quán qiè an shen . dang
rì sun gan lǐng guan gong
mìng , rù chéng jiàn fei . shi
lǐ bì , jù yán : " xuán dé lí liǎo
yuán shào chǔ , tóu rǔ nán
qù liǎo . jin yún cháng zhí
cóng xǔ dou sòng èr wèi fu
réni zhì cǐ , qǐng jiāng jun chu
yíng . " zhang fei ting bà ,
gèng bù huí yán , suí jí pí wa
chí máo shàng mǎ , yǐn yi
qian yú rén , jìng chu bēi
mén . sun gan jing yà , yòu
bù gǎn wèn , zhì de suí chu
chéng lái . guan gong wàng
jiàn zhang fei dào lái , xǐ bù
zì shèng , fù dao yǔ zhōu
cang jie liǎo , pai mǎ lái yíng
. zhi jiàn zhang fei yuán
zheng huán yǎn , dào shù hǔ
xu , hǒu sheng rú léi , hui
máo xiàng guan gong biàn ?
. guan gong dà jīng , lián
máng shǎn guò , biàn jiào : "

人敢敌。”关公喜曰：
“吾弟自徐州失散，一
向不知下落，谁想却在
此！”乃令孙乾先入城
通报，教来迎接二嫂。

却说张飞在芒砀山中，
住了月余，因出外探听
玄德消息，偶过古城。
入县借粮；县官不肯，
飞怒，因就逐去县官，
夺了县印，占住城池，
权且安身。当日孙乾领
关公命，入城见飞。施
礼毕，具言：“玄德离
了袁绍处，投汝南去了
。今云长直从许都送二
位夫人至此，请将军出
迎。”张飞听罢，更不
回言，随即披挂持矛上
马，引一千余人，径出
北门。孙乾惊讶，又不
敢问，只得随出城来。
关公望见张飞到来，喜
不自胜，付刀与周仓接
了，拍马来迎。只见张
飞圆睁环眼，倒竖虎须
，吼声如雷，挥矛向关
公便搠。关公大惊，连
忙闪过，便叫：“贤弟

viết: "Ngô đệ tự từ châu thát
tán, nhất hướng bất tri hạ lạc,
thùy tưởng khước tại thử!" Nǎi
lệnh tôn kiền tiên nhập thành
thông báo, giáo lai nghênh tiếp
nhị tẩu.

mừng rõ vô cùng: - Em ta từ khi
ở Từ Châu thát tán, lâu nay vẫn
không biết ở đâu, ai ngờ lại hóa
ra ở đây! Liền sai ngay Tôn Càn
vào thành báo tin, bảo Trương
Phi ra đón hai chị.

Khước thuyết trương phi tại
mang năng sơn trung, trụ liễu
nguyệt dư, nhân xuất ngoại
thám thính huyền đức tiêu túc,
ngẫu quá cổ thành. Nhập
huyền tá lương; huyền quan
bất khẳng, phi nộ, nhân tựu trực
khứ huyền quan, đoạt liễu
huyền ấn, chiêm trú thành trì,
quyền thả an thân. Đương nhật
tôn kiền lín quan công mệnh,
nhập thành kiến phi. Thi lễ tắt,
cụ ngôn: "Huyền đức li liễu viên
thiệu xứ, đầu nhữ nam khứ
liễu. Kim vân trường trực tòng
hứa đô tổng nhị vị phu nhân chí
thủ, thỉnh tướng quân xuất
nghênh." Trương phi thính bối,
canh bắt hồi ngôn, tùy túc phi
quái trì mâu thượng mã, dẫn
nhất thiên dư nhân, kính xuất
bắc môn. Tôn kiền kinh nhẹ,
hựu bắt cảm vấn, chỉ đắc túc
xuất thành lai. Quan công vọng
kiến trương phi đáo lai, hỉ bắt
tự thắng, phó đao dữ chu
trương tiếp liễu, phách mã lai
nghênh. Chỉ kiến trương phi
viên tĩnh hoàn nhã, đáo thụ hỗ
tu, hống thanh như lôi, huy mâu
hướng quan công tiện sóc.
Quan công đại kinh, liên mang

Trương Phi từ khi trốn vào núi
Mang Đăng, ở hơn một tháng.
Một bữa ra ngoài nghe ngóng tin
tức Huyền Đức, chợt đi qua Cổ
Thành, vào huyện vay lương
thực. Quan huyện không cho vay,
Phi nổi giận đuổi ngay quan
huyện đi, cướp lấy ấn thụ, chiếm
lấy thành trì, tạm lấy chốn nương
thân. Hôm ấy, Tôn Càn theo lệnh
Quan Công vào thành ra mắt
Trương Phi, thi lễ xong, nói
chuyện Huyền Đức đã bỏ Viên
Thiệu sang Nhữ Nam, Văn
Trường thì ở Hứa Đô vừa đưa
hai phu nhân đến đây. Rồi mới
Trương Phi ra đón. Phi nghe
xong, chẳng nói năng gì, lập tức
mặc áo giáp vác mâu lên ngựa,
dẫn một nghìn quân, đi tắt ra cửa
bắc. Tôn Càn thấy lạ nhưng
không dám hỏi, cũng phải theo ra
thành. Quan Công trông thấy
Trương Phi ra, mừng rõ vô cùng,
giao long đao cho Châu Thương
cầm, té ngựa lại đón. Trương Phi
mắt tròn xoe râu vểnh ngược, hò
thép như sấm, múa xà mâu chạy
lại đâm Quan Công. Quan Công
giật mình, vội tránh mũi mâu, hỏi:
- Hiền đệ có sao thế, há quên
nghĩa vườn đào ru? Trương Phi

xián dì hé gù rú cǐ ? qǐ wàng liǎo táo yuán jié yì ye ? " fei hè yue : " nǐ jì wú yì , yǒu hé miàn mù lái yǔ wǒ xiāng jiàn ! " guan gong yue : " wǒ rú hé wú yì ? " fei yue : " nǐ bēi liǎo xiong cháng , jiàng liǎo cáo cáo , feng hóu cì jué . jin yòu lái zhuàn wǒ ! wǒ jin yǔ nǐ pin gè sī huó ! " guan gong yue : " nǐ yuán lái bù zhì ! wǒ yě nán shuō . xiàn fàng zhe èr wèi sǎo sǎo zài cǐ , xián dì qǐng zì wèn . " èr fu rén ting de , jie lián ér hu yue : " san shú hé gù rú cǐ ? " fei yue : " sǎo sǎo zhù zhe . qiè kàn wǒ sha liǎo fù yì de rén , rán hòu qǐng sǎo sǎo rù chéng . " gan fu rén yue : " èr shú yìn bù zhì nǐ děng xià luò , gù zàn shí qì shen cáo shì . jin zhì nǐ ge ge zài rǔ nán , tè bù bì xiǎn zǔ , sòng wǒ men dào cǐ . san shú xiù cuò jiàn liǎo . " mí fu rén yue : " èr shú xiàng zài xū dou , yuán chu yú wú nài . " fei yue : " sǎo sǎo xiù yào bēi ta mán guò liǎo ! zhong chén níng sǐ ér bù rǔ . dà zhàng fu qǐ yǒu shì èr zhǔ zhì lǐ ! " guan gong yue : " xián dì xiù qu liǎo wǒ . " sun gan yue : " yún cháng té lái xún jiāng jun . " fei hè yue : " rú hé nǐ yě hú shuo ! ta nǎ lǐ yǒu hǎo xīn , bì shì lái zhuo wǒ ! " guan gong yue : " wǒ ruò zhuo nǐ , xu dài jun mǎ lái . " fei bǎ

何故如此？岂忘了桃园结义耶？”飞喝曰：“你既无义，有何面目来与我相见！”关公曰：“我如何无义？”飞曰：“你背了兄长，降了曹操，封侯赐爵。今又来赚我！我今与你拼个死活！”关公曰：“你原来不知！我也难说。现放着二位嫂嫂在此，贤弟请自问。”二夫人听得，揭帘而呼曰：“三叔何故如此？”飞曰：“嫂嫂住着。且看我杀了负义的人，然后请嫂嫂入城。”甘夫人曰：“二叔因不知你等下落，故暂时栖身曹氏。今知你哥哥在汝南，特不避险阻，送我们到此。三叔休错见了。”糜夫人曰：“二叔向在许都，原出于无奈。”飞曰：“嫂嫂休要被他瞒过了！忠臣宁死而不辱。大丈夫岂有事二主之理！”关公曰：“贤弟休屈了我。”孙乾曰：“云长特来寻将军。”

thiêm quá, tiện khiếu: "Hiền đệ hà có như thử? Khởi vong liễu đào viên kết nghĩa da?" Phi hát viết: "Nhĩ kí vô nghĩa, hữu hà diện mục lai dữ ngã tương kiến!" Quan công viết: "Ngã như hà vô nghĩa?" Phi viết: "Nhĩ bối liễu huynh trưởng, hàng liễu tào thao, phong hầu tú tước. Kim hữu lai trám ngã! Ngã kim dữ nhĩ bình cá tử hoạt!" Quan công viết: "Nhĩ nguyên lai bất tri! Ngã dã nan thuyết. Hiện phóng trú nhị vị tầu tầu tại thử, hiền đệ thỉnh tự vấn." Nhị phu nhân thính đắc, yết liêm nhi hô viết: "Tam thúc hà có như thử?" Phi viết: "Tầu tầu trú trú. Thả khán ngã sát liễu phu nghĩa đích nhân, nhiên hậu thỉnh tầu tầu nhập thành." Cam phu nhân viết: "Nhị thúc nhân bất tri nhĩ đẳng hạ lạc, cố tạm thời tê thân tào thị. Kim tri nhĩ ca ca tại nhữ nam, đặc bất tị hiềm trở, tổng ngã môn đáo thử. Tam thúc hưu thác kiến liễu." Mi phu nhân viết: "Nhị thúc hướng tại hứa đô, nguyên xuất vu vô nại." Phi viết: "Tầu tầu hưu yếu bị tha man quá liễu! Trung thần ninh tử nhi bất nhục. Đại trượng phu khởi hữu sự nhị chủ chi lí!" Quan công viết: "Hiền đệ hưu khuất liễu ngã." Tôn kiền viết: "Vân trường đặc lai tầm tướng quân." Phi hát viết: "Như hà nhĩ dã hồ thuyết! Tha na lí hữu hảo tâm, tất thị lai tróc ngã!" Quan

hầm hầm quát: - Mày đã bội nghĩa còn mặt nào đến gặp tao nữa? Quan Công nói: - Ta làm sao mà bội nghĩa? Trương Phi nói: - Mày bở anh, hàng Tào Tháo được phong hầu phong tước, nay lại đến đây đánh lừa tao! Phen này tao quyết liều sống chết với mày. Quan Công nói: - Chuyện này em không biết, ta cũng khó nói. May có hai chị ở đây, em đến mà hỏi. Hai phu nhân nghe thấy thế, vội vàng vén màn xe, gọi: - Chú ba sao lại thế? Phi nói: - Xin hai chị hãy thông thả, để tôi giết thẳng phu nghĩa này đã, rồi sẽ mời hai chị vào thành. Cam phu nhân nói: - Khoan đã chú ba, khoan đã! Chớ hấp tấp mà làm càn bây giờ. Chú hai không biết tin tức mọi người ở đâu, nên phải tạm nương mình bên Tào. Nay đã biết anh nhà ở Nhữ Nam, không ngại hiềm trở, đưa lũ ta đến đây. Chú không được nghĩ làm như thế. My phu nhân nói: - Chú hai trước ở Hứa Đô, thực là bất đắc dĩ. Phi nói: - Hai chị bị nói lừa dối đấy. Trung thần mà chịu chết không chịu nhục. Có lẽ đâu đại trượng phu lại thò hai chủ! Quan Công nói: - Hiền đệ đừng nói vậy, oan ức cho anh quá! Tôn Càn nói: - Vân Trường đến đây là cốt để tìm tướng quân. Trương Phi mắng: - Mày cũng nói láo, nó đâu có bụng tốt, nó lại đây là để bắt ta đó! Quan Công nói: - Nếu ta đến bắt em, tất phải đem theo quân mã chứ! Trương Phi trả tay đằng

shǒu zhǐ yue : " wù de bù shì
jun mǎ lái yě ! " guan gong
huí gù , guo jiàn chén ai qǐ
chǔ , yi biao rén mǎ lái dào .
feng chui qí hào , zhèng shì
cáo jun . zhang fei dà nù yue
: " jin huán gǎn zhì wú me ? "
tǐng zhàng ba shé máo biàn
? jiāng lái . guan gong jí zhǐ
zhī yue : " xián dì qiè zhù . nǐ
kàn wǒ zhǎn cǐ lái jiang , yǐ
biǎo wǒ zhen xin . " fei yue
: " nǐ guō yǒu zhen xin , wǒ
zhè lǐ san tong gǔ bà . biàn
yào nǐ zhǎn lái jiang ! " guan
gong yìng nuò . xu yú , cáo
jun zhì . wèi shǒu yí jiang ,
nǎi shì cài yáng , tǐng dao
zòng mǎ dà hè yue : " nǐ sha
wú wài sheng qín qí , què
yuán lái táo zài cǐ ! wú fèng
chéng xiàng mìng , tè lái ná
nǐ ! " guan gong gèng bù dǎ
huà , jǔ dao biàn kǎn . zhang
fei qín zì léi gǔ . zhì jiàn yí
tong gǔ wèi jìn , guan gong
dao qǐ chǔ , cài yáng tóu yǐ
luò dì . zhòng jun shì ju zǒu .
guan gong huó zhuo zhí rèn
qí de xiǎo zú guò lai , wèn
qū lái yóu . xiǎo zú gào shuo
: " cài yáng wén jiāng jun sha
liǎo ta wài sheng , shí fen
fèn nù , yào lái hé bēi yǔ
jiāng jun jiao zhàn . chéng
xiāng bù kěn , yin cha ta
wǎng rǔ nán gong liú pì . bù
xiǎng zài zhè lǐ yù zhe jiāng
jun . " guan gong wén yán ,
jiào qù zhang fei qián gào

飞喝曰：“如何你也胡说！他那里有好心，必是来捉我！”关公曰：“我若捉你，须带军马来。”飞把手指曰：“兀的不是军马来也！”关公回顾，果见尘埃起处，一彪人马来到。风吹旗号，正是曹军。张飞大怒曰：“今还敢支吾么？”挺丈八蛇矛便搠将来。关公急止之曰：“贤弟且住。你看我斩此来将，以表我真心。”飞曰：“你果有真心，我这里三通鼓罢。便要你斩来将！”关公应诺。须臾，曹军至。为首一将，乃是蔡阳，挺刀纵马大喝曰：“你杀吾外甥秦琪，却原来逃在此！吾奉丞相命，特来拿你！”关公更不说话，举刀便砍。张飞亲自擂鼓。只见一通鼓未尽，关公刀起处，蔡阳头已落地。众军士俱走。关公活捉执认旗的小卒过来，问取来由。小卒告说：“蔡阳闻将

công viết: "Ngã nhược tróc nhĩ, tu đái quân mã lai." Phi bá thủ chỉ viết: "Ngột đích bắt thị quân mã lai dã!" Quan công hồi cố, quả kiến trần ai khởi xử, nhất bưu nhân mã lai đáo. Phong xuy kí hào, chánh thị tào quân. Trương phi đại nộ viết: "Kim hoàn cảm chi ngô yêu?" Đĩnh trưng bát xà mâu tiện sóc tương lai. Quan công cấp chỉ chi viết: "Hiền đệ thả trụ. Nhĩ khán ngã trảm thử lai tương, dĩ biểu ngã chân tâm." Phi viết: "Nhĩ quả hữu chân tâm, ngã giá lí tam thông cổ băi. Tiện yếu nhĩ trảm lai tương!" Quan công ứng nặc. Tu du, tào quân chí. Vì thủ nhất tương, nãi thị thái dương, đĩnh đao túng mã đại hát viết: "Nhĩ sát ngô ngoại sanh tàn kì, khước nguyên lai đào tại thử! Ngô phụng thừa tương mệnh, đặc lai nã nhĩ!" Quan công canh bất đả thoại, cử đao tiện khảm. Trương phi thân tự lôi cổ. Chỉ kiến nhất thông cổ vị tần, quan công đao khởi xử, thái dương đầu dĩ lạc địa. Chúng quân sĩ câu tẩu. Quan công hoạt tróc chấp nhận kì đích tiểu tốt quá lai, vẫn thủ lai do. Tiểu tốt cáo thuyết: "Thái dương văn tướng quân sát liễu tha ngoại sanh, thập phân phẫn nộ, yếu lai hà bắc dũ tướng quân giao chiến. Thừa tướng bất khääng, nhân sai tha vãng nhữ nam công lưu tích. Bất tướng tại giá lí ngô trú tướng xa nói: - Không phải quân mã là gì kia? Quan Công ngoanh đầu lại, quả nhiên thấy bụi bay mù mịt, một toán quân mã kéo đến, cờ hiệu pháp phói chính là cờ Tào. Trương Phi nổi giận nói: - Bây giờ còn chối nữa thôi? Rồi múa bát xà mâu hăm hở lại đâm Quan Công. Quan Công vừa đỡ vừa can: - Hiền đệ hãy khoan, xem ta chém tên tướng ấy, để tỏ lòng thực của ta. Trương Phi nói: - Nếu mà có lòng thực, ta đánh ba hồi trống mà phải chém được tên tướng ấy. Quan Công nhận lời. Một lát quân Tào kéo đến. Sái Dương đi đầu, vác đao tê ngựa chạy lại, quát to: - Mày giết cháu tao là Tần Kỳ, lại trốn đến đây, tao phụng mệnh thừa tướng đến bắt mày. Quan Công chẳng nói một lời, múa long đao xô lại. Trương Phi thảng cảnh đánh trống, chưa dứt một hồi, đầu Sái Dương đã lăn xuống đất. Quân Tào chạy tan tác. Quan Công bắt một tên lính cầm cờ hiệu hỏi chuyện đầu đuôi. Tên lính thưa: - Sái Dương nghe tin tướng quân giết mất cháu ngoại là Tần Kỳ, nổi giận đùng đùng, muốn sang Hà Bắc đánh nhau với tướng quân. Thừa tướng không cho đi, nên sai Sái Dương sang Nhữ Nam đánh Lưu Tích, không ngờ đến đây lại gặp tướng quân. Quan Công sai tên lính kể chuyện ấy cho Trương Phi nghe. Phi hỏi kỹ việc ở Hứa Đô, tên lính kể hết nồng nỗi từ đầu đến cuối, bấy giờ

shuo qí shì . fei jiang guan
gong zài xū dou shí shí xì
wèn xiǎo zú ; xiǎo zú cóng
tóu zhì wěi , shuo liǎo yi biàn
, fei fang cái xìn .

军杀了他外甥，十分忿怒，要来河北与将军交战。丞相不肯，因差他往汝南攻刘辟。不想在这里遇着将军。”

关公闻言，教去张飞前告说其事。飞将关公在许都时事细问小卒；小卒从头至尾，说了一遍，方才信。

11 zhèng shuo xiān , hu chéng
zhōng jūn shì lái bào : "
chéng nán mén wài yǒu shí
shù qí lái de shèn jǐn , bù zhì
shì shèn rén ." zhang fei xīn
zhong yí lù , biàn zhuǎn chu
nán mén kàn shí , guǒ jiàn
shí shù qí qīng gōng duǎn
jiàn ér lái . jiàn liǎo zhang fei
, gǔn an xià mǎ . shì zhī , nǎi
mí zhú , mí fāng yě . fei yì
xià mǎ xiāng jiàn . zhú yue :
" zì xú zhōu shi sǎn , wǒ
xiong dì èr rén táo nán huí
xiāng . shǐ rén yuǎn jìn dǎ
ting , zhì yún cháng jiàng liǎo
cáo cáo , zhǔ gōng zài yú hé
bēi ; yòu wén jiǎn yong yì tóu
hé bēi qù liǎo . zhì bù zhì
jiāng jun zài cǐ . zuó yú lù
shàng yù jiàn yì huǒ kè rén ,
shuo yǒu yì xìng zhang de
jiāng jun , rú cǐ mó yàng , jin
jù gǔ chéng . wǒ xiong dì dù
liáng bì shì jiāng jun , gù lái

quân." Quan công văn ngôn, giáo khứ trương phi tiền cáo thuyết kỉ sự. Phi tướng quan công tại hứa đô thời sự tê vẫn tiểu tốt; tiểu tốt tòng đầu chí vĩ, thuyết liễu nhất biến, phi phương tài tín.

Trương Phi mới tin anh là thực.

Chánh thuyết gian, hốt thành trung quân sĩ lai báo: "Thành nam môn ngoại hữu thập số kỵ lai đích thậm khẩn, bất tri thị thậm nhân." Trương phi tâm trung nghi lự, tiện chuyển xuất nam môn khán thời, quả kiến thập số kỵ khinh cung đoán tiến nhi lai. Kiến liễu trương phi, cỗn an hạ mã. Thị chi, nãi mi trúc, mi phương dã. Phi diệc hạ mã tương kiến. Trúc viết: "Tự từ châu thất tán, ngã huynh đệ nhị nhân đào nan hồi hương. Sử nhân viễn cận đả thính, tri vân trường hàng liễu tào thao, chúa công tại vu hà bắc; hựu văn giàn ung diệc đầu hà bắc khứ liễu. Chỉ bất tri tướng quân tại thử. Tặc vu lộ thương ngộ kiến nhất hỏa khách nhân, thuyết hựu nhất tính trương đích tướng quân, như thử mô dạng, kim cư cổ thành. Ngã huynh đệ độ lượng tất thị tướng quân, cố

Giữa lúc ấy, có quân đến báo: - Ngoài cửa nam có vài mươi quân kỵ mã đi lại rất khẩn cấp không biết là những người nào? Phi lấy làm hồ nghi, chạy ra cửa nam xem, quả thấy một toán mươi quân kỵ mã đeo cung nhẹ, cài tên ngắn, chạy lại. Thấy Phi, chúng vội vàng xuống ngựa. Phi nhìn ra thì là My Chúc và My Phương. Trương Phi xuống ngựa chào hỏi, Chúc nói: - Từ khi ở Từ Châu thất tán, hai anh em tôi trốn nạn về làng ở, sai người đi dò thăm tin tức, biết Quan Vân Trường đã hàng Tào Tháo, chúa công thì ở Hà Bắc; lại nghe nói Giản Ung cũng sang Hà Bắc rồi. Nhưng lại không biết tướng quân ở đây. Bữa nay, gặp một bọn khách đi đường, nói chuyện có một tướng họ Trương, hình dáng như thế, chiếm cứ Cố Thành. Anh em tôi đoán tất là tướng quân, nên lại đây tìm hỏi. Thực là may quá! Phi

xún fǎng . xìng de xiāng jiàn ! " fei yue : " yún zhǎng xiōng yǔ sun gan sòng èr sǎo fang dào , yǐ zhì ge ge xià luò . " èr mí dà xǐ , tòng lái jiàn guan gong , bìng cān jiàn èr fu rén . fei suí yíng qǐng èr sǎo rù chéng . zhì yá zhōng zuò dìng , èr fu rén sù shuo guan gong lì guò zhì shì , zhang fei fang cái dà ku , cān bài yún cháng . èr mí yì ju shàng gǎn . zhang fei yì zì sù bié hòu zhì shì , yi miàn shè yàn hè xǐ .

来寻访。幸得相见！”
飞曰：“云长兄与孙乾送二嫂方到，已知哥哥下落。”二糜大喜，同来见关公，并参见二夫人。飞遂迎请二嫂入城。至衙中坐定，二夫人诉说关公历过之事，张飞方才大哭，参拜云长。二糜亦俱伤感。张飞亦自诉别后之事，一面设宴贺喜。

12 cì rì , zhang fei yù yǔ guan gong tòng fù rǔ nán jiàn xuán dé . guan gong yue : " xián dì kě bǎo hù èr sǎo , zàn zhù cǐ chéng , dài wǒ yǔ sun gan xian qù tàn ting xiong cháng xiao xí . " fei yǔn nuò . guan gong yǔ sun gan yǐn shù qí ben rǔ nán lái . liú pì , gong dou jie zhe , guan gong biàn wèn : " huáng shú hé zài ? " liú pì yue : " huáng shú dào cǐ zhù liǎo shù rì , wèi jiàn jun shǎo , fù wǎng hé běi yuán běn chu chū shang yì qù liǎo . " guan gong yàng yàng bù lè . sun gan yue : " bù bì you lù . zài kǔ yǐ fan qu chí , réng wǎng hé běi qù bào zhì huáng shú , tòng zhì gǔ chéng biàn liǎo . " guan gong

次日，张飞欲与关公同赴汝南见玄德。关公曰：“贤弟可保护二嫂，暂住此城，待我与孙乾先去探听兄长消息。”
飞允诺。关公与孙乾引数骑奔汝南来。刘辟、龚都接着，关公便问：“皇叔何在？”刘辟曰：“皇叔到此住了数日，为见军少，复往河北袁本初处商议去了。”
关公怏怏不乐。孙乾曰：“不必忧虑。再苦一番驱驰，仍往河北去报知皇叔，同至古城便了”

lai tầm phóng. Hạnh đắc tương kiến!" Phi viết: "Vân trưởng huynh dữ tôn kiền tông nhị tẩu phương đáo, dĩ tri ca ca hạ lạc." Nhị mi đại hỉ, đồng lai kiến quan công, tịnh tham kiến nhị phu nhân. Phi toại nghênh thỉnh nhị tẩu nhập thành. Chí nha trung tọa định, nhị phu nhân tố thuyết quan công lịch quá chí sự, trương phi phương tài đại khốc, tham bái vân trưởng. Nhị mi diệc câu thương cảm. Trương phi diệc tự tố biệt hậu chí sự, nhất diện thiết yến hạ hỉ.

nói: - Vân Trường cùng Tôn Càn vừa đưa hai chị đến đây. Anh ta bây giờ ở đâu, ta cũng biết cả rồi. Hai anh em họ My mừng rỡ vô cùng, cùng đến chào Quan Công, và bái kiến hai phu nhân. Phi mời hai chị vào thành. Vào đến nhà, hai bà mới kể lại những việc Quan Công đã trải qua. Trường Phi nghe hết chuyện, rõ nước mắt khóc, thụp xuống lạy Vân Trường. Hai anh em My Chúc, My Phương thấy vậy cũng động lòng thương cảm. Trường Phi cũng đem chuyện mình từ khi xa nhau đến giờ ra kể, rồi sai mở tiệc yên lớn ăn mừng.

Thứ nhật, trương phi dục dữ quan công đồng phó nhữ nam kiền huyền đức. Quan công viết: "Hiền đệ khả bảo hộ nhị tẩu, tạm trú thủ thành, đãi ngã dữ tôn kiền tiên khứ thám thính huynh trưởng tiêu túc." Phi duẫn nặc. Quan công dữ tôn kiền dẫn số kỹ bôn nhữ nam lai. Lưu tích, cung đô tiếp trú, quan công tiện vấn: "Hoàng thúc hà tại?" Lưu tích viết: "Hoàng thúc đáo thủ trụ liễu số nhật, vi kiến quân thiều, phục vãng hà bắc viên bồn sơ xử thương nghị khứ liễu." Quan công ưởng ưởng bất nhạc. Tôn kiền viết: "Bất tất ưu lụ. Tái khổ nhất phiên khu trì, nhưng vãng hà bắc khứ báo trì hoàng thúc, đồng chí cỗ thành tiện liễu." Quan công y ngôn, từ liễu lưu

Hôm sau Trương Phi muốn đi với Quan Công đến Nhữ Nam gấp Huyền Đức. Quan Công nói: - Hiền đệ nên trông coi hai chị, tạm đóng quân ở thành này, đợi tôi cùng Tôn Càn đi trước, thăm dò tin tức huynh trưởng đã. Phi vâng lời. Quan Công cùng Tôn Càn dẫn vài mươi quân kỹ mã đến Nhữ Nam. Lưu Tích, Cung Đô ra đón. Quan Công hỏi: - Hoàng thúc ở đâu? Lưu Tích nói: - Hoàng thúc đến đây ở được vài tháng, vì thấy quân ít lại sang Hà Bắc thương lượng với Viên Bản Sơ. Quan Công bực dọc không vui. Tôn Càn nói: - Việc gì tướng quân phải lo buồn? Tôi lại chịu khó đi một phen nữa sang Hà Bắc, nói với Hoàng thúc cùng đến Cố Thành. Quan Công nghe lời Tôn Càn, từ biệt Lưu Tích, Cung

yi yán , cí liǎo liú pì , gong dou , huí zhì gǔ chéng , yù zhang fei shuo zhī cǐ shì . zhang fei biàn yù tòng zhì hé běi . guan gong yue : " yǒu cǐ yi chéng , biàn shì wǒ děng an shen zhī chǔ , wèi kě qīng qì . wǒ huán yǔ sun gan tòng wǎng yuán shào chǔ , xún jiàn xiong cháng , lái cǐ xiāng huì . xián dì kě jian shǒu cǐ chéng . " fei yue : " xiong zhǎn ta yán liáng , wén chǒu , rú hé qù de ? " guan gong yue : " bù fáng . wǒ dào bǐ dang jiàn jí ér biàn . " suì huàn zhou cang wèn yue : " wò niú shan péi yuán shào chǔ , gòng yǒu duo shǎo rén mǎ ? " cang yue : " yue yǒu sì wǔ bǎi . " guan gong yue : " wǒ jin chao jìn lù qù xún xiong cháng . rǔ kě wāng wò niú shan zhao cǐ yí zhí rén mǎ , cóng dà lù shàng jie lái . " cang lǐng mìng ér qù .

- 13 guan gong yǔ sun gan zhi dài èr shí yú qí tóu hé běi lái , jiāng zhì jiè shǒu , gan yue : " jiāng jun wèi kě qīng rù , zhì zài cǐ xiān zàn xie . dài mǒu xian rù jiàn huáng shú , bié zuò shàng yì . " guan gong yi yán , xian dǎ fa sun gan qù liǎo , yáo wàng qián cun yǒu yí suǒ zhuang yuàn

。”关公依言，辞了刘辟、龚都，回至古城，与张飞说知此事。张飞便欲同至河北。关公曰：“有此一城，便是我等安身之处，未可轻弃。我还与孙乾同往袁绍处，寻见兄长，来此相会。贤弟可坚守此城。”飞曰：“兄斩他颜良、文丑，如何去得？”关公曰：“不妨。我到彼当见机而变。”遂唤周仓问曰：“卧牛山裴元绍处，共有多少人马？”仓曰：“约有四五百。”关公曰：“我今抄近路去寻兄长。汝可往卧牛山招此一枝人马，从大路上接来。”仓领命而去。

关公与孙乾只带二十余骑投河北来，将至界首，乾曰：“将军未可轻入，只在此间暂歇。待某先入见皇叔，别作商议。”关公依言，先打发孙乾去了，遥望前村有一所庄院，便与从人

tích, cung đô, hồi chí cỗ thành, dữ trương phi thuyết tri thủ sự. Trương phi thiện dục đồng chí hà bắc. Quan công viết: "Hữu thủ nhất thành, tiện thị ngã đẳng an thân chi xử, vị khả khinh khí. Ngã hoàn dữ tôn kiền đồng vãng viên thiệu xử, tầm kiến huynh trưởng, lai thủ tương hội. Hiền đệ khả kiên thủ thủ thành." Phi viết: "Huynh trảm tha nhan lương, văn súu, như hả khứ đắc?" Quan công viết: "Bất phuong. Ngã đáo bỉ đương kiến cơ nhi biến." Toại hoán chu thương vấn viết: "Ngọa ngưu sơn bùi nguyên thiệu xử, cộng hữu đa thiều nhân mã?" Thương viết: "Ước hữu tú ngũ bách." Quan công viết: "Ngã kim sao cận lộ khứ tầm huynh trưởng. Nhữ khả vãng ngọa ngưu sơn chiêu thủ nhất chi nhân mã, tòng đại lộ thượng tiếp lai." Thương lĩnh mệnh nhí khứ.

Đô, về Cổ Thành, thuật chuyện lại với Trương Phi. Trương Phi lại đòi cùng sang Hà Bắc. Quan Công nói: - Duy có một thành này là nơi chúng ta yên thân, chưa nên bỏ mà đi. Hiền đệ nên ở lại đây, để anh cùng Tôn Càn sang bên Viên Thiệu tìm huynh trưởng về đây tụ họp. Hiền đệ nên giữ vững thành này. Trương Phi nói: - Anh đã chém mắt Nhan Lương, Văn Sú của Viên Thiệu, nay lại sang đó sao được? Quan Công nói: - Không ngại, anh đến đó, sẽ tùy cơ ứng biến. Bèn gọi Châu Thương hỏi: - Bùi Nguyên Thiệu ở núi Ngọa Ngưu, có bao nhiêu quân mã? Thương thưa: - Ước được bốn năm trăm. Quan Công nói: - Nay ta đi tắt đường gần, tìm huynh trưởng. Nguoi nên về núi Ngọa Ngưu, bảo đem hết cả quân mã ở đây đi đường cái to đón ta. Châu Thương lĩnh mệnh đi.

Quan công dữ tôn kiền chỉ đáy nhị thập dư kỵ đầu hà bắc lai, tương chí giới thủ, kiền viết: "Tướng quân vị khả khinh nhập, chỉ tại thủ gian tạm hiết. Đãi mỗ tiên nhập kiến hoàng thúc, biệt tác thương nghi." Quan công y ngôn, tiên đả phát tôn kiền khứ liễu, diêu vọng tiền thôn hữu nhất sở trang viện,

Quan Công cùng Tôn Càn đem hơn hai mươi quân kỵ mã đi tắt sang Hà Bắc. Khi đến gần đầu địa giới, Tôn Càn nói: - Tướng quân không nên vào vội, hãy tạm nghỉ ở đây, chờ tôi ra mắt Hoàng thúc trước, rồi thế nào sẽ hay. Quan Công y lời, để Tôn Càn đi trước. Rồi trông ở làng xa có một cái trại, bèn cùng các người tùy

, biàn yǔ cóng rén dào bǐ tóu sù . zhuang nèi yi lǎo weng xié zhàng ér chu , yǔ guan gong shi lǐ . gong jù yǐ shí gào . lǎo weng yue : " mǒu yì xìng guan , míng dìng . jiǔ wén dà míng , xìng de zhan yè . " suì mìng èr zì chu jiàn , kuǎn liù guan gong , bìng cóng rén ju liù yú zhuang nèi .

- 14 qiě shuo sun gan pǐ mǎ rù jī zhou jiàn xuán dé , jù yán qián shì . xuán dé yue : " jiǎn yong yì zài cǐ xiān , kě àn qǐng lái tòng yì . " shǎo qǐng , jiǎn yong zhì , yǔ sun gan xiāng jiàn bì , gòng yì tuo shen zhī jì . yong yue : " zhǔ gong míng rì jiàn yuán shào , zhì shuo yào wǎng jīng zhōu , shuo liú biǎo gòng pò cáo cáo , biàn kě chéng jī ér qù . " xuán dé yue : " cǐ jí dà miào ! dàn gong néng suí wǒ qù fǒu ? " yong yue : " mǒu yì zì yǒu tuo shen zhī jì . " shàng yì yǐ dìng . cì rì , xuán dé rù jiàn yuán shào , gào yue : " liú jǐng shèng ? shǒu jīng xiāng lè jùn , bīng jīng liáng zú , yí yǔ xiāng yuē , gòng gong cáo cáo . " shào yue : " wú cháng qiǎn shǐ yue zhī , nài bǐ wèi kěn xiāng cóng . " xuán dé yue : " cǐ rén shì bēi tòng zōng , bēi wǎng shuo zhī , bì wú tuī zǔ . " shào yue : " ruò de liú biǎo

到彼投宿。庄内一老翁携杖而出，与关公施礼。公具以实告。老翁曰：“某亦姓关，名定。久闻大名，幸得瞻谒。”遂命二子出见，款留关公，并从人俱留于庄内。

且说孙乾匹马入冀州见玄德，具言前事。玄德曰：“简雍亦在此间，可暗请来同议。”少顷，简雍至，与孙乾相见毕，共议脱身之计。雍曰：“主公明日见袁绍，只说要往荆州，说刘表共破曹操，便可乘机而去。”玄德曰：“此计大妙！但公能随我否？”雍曰：“某亦自有脱身之计。”商议已定。次日，玄德入见袁绍，告曰：“刘景升镇守荆襄九郡，兵精粮足，宜与相约，共攻曹操。”绍曰：“吾尝遣使约之，奈彼未肯相从。”玄德曰：“此人是备

tiện dǔ tòng nhân đáo bì đầu túc. Trang nội nhất lão ông huề trương nhi xuất, dũ quan công thi lễ. Công cụ dĩ thật cáo. Lão ông viết: "Mỗ diệc tính quan, danh định. Cửu văn đại danh, hạnh đắc chiêm yết." Toại mệnh nhị tử xuất kiến, khoản lưu quan công, tinh tòng nhân câu lưu vu trang nội.

tùng vào đó xin nghỉ trọ. Trong nhà có một ông già chống gậy ra chào hỏi. Quan Công lấy chuyện thực ra nói, ông già nói: - Tôi cũng họ Quan tên Định, nghe thấy tiếng tăm của ngài đã lâu, nay mới được bái kiến. Ông già sai hai con ra lạy, mời Quan Công và các người tùy tùng vào trong nhà khoản đãi tử tế.

Tôn Càn một mình vào Ký Châu, tìm được đến Huyền Đức nói rõ mọi việc. Huyền Đức nói: - Giản Ung cũng ở đây. Nên mật mòi đến cùng bàn. Một lát Giản Ung đến. Chào hỏi xong, cùng bàn kế thoát thân. Ung nói: - Chúa công ngày mai gặp Viên Thiệu, nói xin sang Kinh Châu, nhủ Lưu Biểu cùng đánh Tào Tháo, thế là có thể thưa cơ đi thẳng. Huyền Đức hỏi: - Kế ấy thực diệu, nhưng ông có đi theo được không? Giản Ung thưa: - Tôi sẽ có kế thoát thân. Bàn định đâu đấy, hôm sau Huyền Đức vào gặp Viên Thiệu nói: - Lưu Cảnh Thăng trấn giữ chín quận Kinh, binh mạnh lương nhiều. Ta nên hẹn với y để cùng đánh Tào Tháo. Thiệu nói: - Ta sai sứ đến rủ hắn, nhưng hắn chưa chịu nghe. Huyền Đức nói: Lưu Biểu vốn đồng lòng với tôi, tôi xin đi nói, tất theo ngay. Thiệu nói: - Được Lưu Biểu, hơn Lưu Tích nhiều. Rồi sai Huyền Đức đi, Thiệu lại nói: - Mới đây ta nghe Quan Văn Trường đã bỏ Tào

, shèng liú pì duo yǐ . " suì mìng xuán dé xíng . shào yòu yue : " jìn wén guan yún cháng yǐ lí liǎo cáo cào , yù lái hé bēi ; wú dang sha zhi , yǐ xué yán liáng , wén chǒu zhī hèn ! " xuán dé yue : " míng gong qíán yù yòng zhi , wú gù zhao zhi . jin hé yòu yù sha zhi ye ? qiè yán liáng , wén chǒu bǐ zhī èr lù ēr , yún cháng nǎi yi hǔ yě : shì èr lù ér de yi hǔ , hé hèn zhī yǒu ? " shào xiào yue : " wú shí ài zhī , gù xì yán ēr . gong kě zài shǐ rén zhao zhī , lìng qí sù lái . " xuán dé yue : " jí qíān sun gan wǎng zhao zhī kě yě . " shào dà xǐ cóng zhī . xuán dé chu , jiǎn yong jìn yue : " xuán dé cǐ qù , bì bù huí yǐ . mǒu yuàn yǔ xié wǎng : yi zé tòng shuo liú biǎo , èr zé jian zhù xuán dé . " shào rán qí yán , biàn mìng jiǎn yong yǔ xuán dé tòng xíng . guo tú jiàn shào yue : " liú bēi qíán qù shuo liú pì , wèi jiàn chéng shì ; jin yòu shǐ yǔ jiǎn yong tòng wǎng jing zhōu , bì bù fǎn yǐ . " shào yue : " rǔ wù duo yí , jiǎn yong zì yǒu jiàn shí . " guo tú jiè ya ér chu . què shuo xuán dé xian mìng sun gan chu chéng , huí bào guan gong ; yǐ miàn yǔ jiǎn yong cí liǎo yuán shào , shàng mǎ chu chéng . xíng zhì jiè shǒu , sun gan jie zhe

同宗，备往说之，必无推阻。”绍曰：“若得刘表，胜刘辟多矣。”遂命玄德行。绍又曰：“近闻关云长已离了曹操，欲来河北；吾当杀之，以雪颜良、文丑之恨！”玄德曰：“明公前欲用之，吾故召之。今何又欲杀之耶？且颜良、文丑比之二鹿耳，云长乃一虎也：失二鹿而得一虎，何恨之有？”绍笑曰：“吾实爱之，故戏言耳。公可再使人召之，令其速来。”玄德曰：“即遣孙乾往召之可也。”绍大喜从之。玄德出，简雍进曰：“玄德此去，必不回矣。某愿与偕往：一则同说刘表，二则监住玄德。”绍然其言，便命简雍与玄德同行。郭图谏绍曰：“刘备前去说刘辟，未见成事；今又使与简雍同往荆州，必不返矣。”绍曰：“汝勿多疑，简雍自有见识。”郭图嗟呀而出。却

biểu, thắng lưu tích đa hĩ." Toại mệnh huyền đức hành. Thiệu hựu viết: "Cận văn quan vân trường dĩ li liễu tào thao, dục lai hà bắc; ngô đương sát chi, dĩ tuyết nhan lương, văn sủu chi hận!" Huyền đức viết: "Minh công tiền dục dụng chi, ngô cố triệu chi. Kim hà hựu dục sát chi da? Thả nhan lương, văn sủu bỉ chi nhị lộc nhĩ, văn trường nãi nhất hổ dã: thất nhị lộc nhỉ đắc nhất hổ, hà hận chi hữu?" Thiệu tiểu viết: "Ngô thật ái chi, cố hí ngôn nhĩ. Công khả tái sủ nhân triệu chi, lệnh kì tốc lai." Huyền đức viết: "Túc khiên tôn kiền vãng triệu chi khả dã." Thiệu đại hỉ tòng chi. Huyền đức xuất, giản ung tiến viết: "Huyền đức thử khú, tất bắt hồi hĩ. Mỗ nguyện dữ gai vãng: nhất tắc đồng thuyết lưu biểu, nhị tắc giam trù huyền đức." Thiệu nhiên kì ngôn, tiện mệnh giản ung dữ huyền đức đồng hành. Quách đỗ giàn thiệu viết: "Lưu bị tiền khú thuyết lưu tích, vị kiến thành sự; kim hựu sủ dữ giản ung đồng vãng kinh châu, tất bắt phản hĩ." Thiệu viết: "Nhữ vật đa nghi, giản ung tự hữu kiến thức." Quách đỗ ta nha nhi xuất. Khước thuyết huyền đức tiên mệnh tôn kiền xuất thành, hồi báo quan công; nhất diện dữ giản ung từ liễu viên thiệu, thượng mã xuất thành. Hành chí giới thủ, tôn kiền tiếp trú, đồng vãng quan

Tháo, muốn đến Hà Bắc. Ta phải giết đi để báo thù cho Nhan Lương, Văn Sú. Huyền Đức nói: - Minh công trước muốn dùng Quan Vũ, nên tôi gọi đến, nay sao minh công lại muốn giết đi? Vả Nhan Lương, Văn Sú chẳng qua chỉ bằng hai con hươu mà thôi. Quan Vũ bằng một con hổ. Mất hai hươu, được một hổ, minh công còn hồi hận gì? Thiệu cười nói: - Ta vốn vẫn yêu Văn Trường, ta nói điều đó thôi. Ông lại nên cho đi gọi một lần nữa, bảo đến cho nhanh. Huyền Đức nói: - Vâng, xin sai ngay Tôn Càn đi gọi Thiệu mừng, theo lời ấy. Khi Huyền Đức đi khỏi, Giản Ung bước lên thưa: - Huyền Đức phen này đi, chắc không về nữa. Tôi xin cùng đi, trước là để dụ Lưu Biểu, sau là để kèm giữ Huyền Đức. Thiệu lấy làm phải, sai ngay Giản Ung cùng đi với Huyền Đức. Quách Đô can rằng: - Lưu Bị đi dụ Lưu Tích chưa được việc gì, nay chúa công lại sai cùng Giản Ung đến Kinh Châu, chắc là không trở về nữa. Thiệu nói: - Người chớ đa nghi, Giản Ung là người hiểu biết đầy. Quách Đô thở dài trả ra. Huyền Đức sai Tôn Càn đi trước về báo Quan Công rồi cùng Giản Ung từ biệt Viên Thiệu, lên ngựa ra thành. Huyền Đức đi đến đầu địa giới, Tôn Càn ra đón mời về nhà Quan Định. Quan Công ra cửa đón vào, hai người cầm tay nhau khóc lóc mãi. Quan Định đem hai он ra lạy

, tòng wǎng guan dìng
zhuāng shàng . guan gōng
yíng mén jie bài , zhí shǒu tí
ku bù zhǐ . guan dìng lǐng èr
zi bài yú cǎo táng zhì qián .
xuán dé wèn qí xìng míng .
guan gōng yue : " cǐ rén yǔ
dì tòng xìng , yǒu èr zi :
cháng zǐ guan níng , xué
wén ; cì zǐ guan píng , xué
wǔ . " guan dìng yue : " jin yú
yì yù qiǎn cì zǐ gen suí guan
jiāng jun , wèi shí kěn róng
nà fǒu ? " xuán dé yue : "
nián jǐ hé yǐ ? " dìng yue : "
shí ba suí yǐ . " xuán dé yue :
" jì méng zhǎng zhě hòu yì ,
wú dì cháng wèi yǒu zì , jin jí
yǐ xián láng wèi zì , ruò hé ?
" guan dìng dà xǐ , biàn mìng
guan píng bài guan gōng wèi
fù , hu xuán dé wèi bó fù .
xuán dé kǒng yuán shào
zhui zhī , jí shou shí qǐ xíng .
guan píng suí zhe guan
gōng , yí qí qǐ shen . guan
dìng sòng liǎo yí chéng zì
huí . guan gōng jiào qū lù
wǎng wò niú shan lái . zhèng
háng jiān , hu jiàn zhōu cāng
yǐn shù shí rén dài shàng ér
lái . guan gōng yǐn ta jiàn
liǎo xuán dé . wèn qí hé gù
shòu shàng , cāng yue : "
mǒu wèi zhì wò niú shan zhī
qián , xian yǒu yí jiāng dan qí
ér lái , yǔ péi yuán shào jiao
feng , zhì yí gé , cì sǐ péi
yuán shào , jìn shù zhao
jiàng rén bàn , zhàn zhù

说玄德先命孙乾出城，回报关公；一面与简雍辞了袁绍，上马出城。行至界首，孙乾接着，同往关定庄上。关公迎门接拜，执手啼哭不止。关定领二子拜于草堂之前。玄德问其姓名。关公曰：“此人与弟同姓，有二子：长子关宁，学文；次子关平，学武。”关定曰：“今愚意欲遣次子跟随关将军，未识肯容纳否？”玄德曰：“年几何矣？”定曰：“十八岁矣。”玄德曰：“既蒙长者厚意，吾弟尚未有子，今即以贤郎为子，若何？”关定大喜，便命关平拜关公为父，呼玄德为伯父。玄德恐袁绍追之，急收拾起行。关平随着关公，一齐起身。关定送了一程自回。关公教取路往卧牛山来。正行间，忽见周仓引数十人带伤而来。关公引他见了玄德。问其何故受伤，仓曰：“某未至卧

định trang thương. Quan công nghênh môn tiếp bái, chấp thủ đê khóc bắt chì. Quan định lĩnh nhị tử bái vu thảo đường chi tiền. Huyền đức vấn kì tính danh. Quan công viết: "Thủ nhân dũ đệ đồng tính, hữu nhị tử: trưởng tử quan ninh, học văn; thứ tử quan bình, học võ." Quan định viết: "Kim ngu ý dục khiển thứ tử cân tùy quan tướng quân, vị thức khẳng dung nạp phủ?" Huyền đức viết: "Niên kỉ hà hĩ?" Định viết: "Thập bát tuế hĩ." Huyền đức viết: "Kí móng trưởng giả hậu ý, ngô đệ thượng vị hữu tử, kim túc dĩ hiền lang vi tử, nhược hè?" Quan định đại hỉ, tiện mện quan bình bái quan công vi phụ, hô huyền đức vi bá phụ. Huyền đức khùng viên thiệu truy chí, cấp thu thập khởi hành. Quan bình tùy trú quan công, nhất tè khởi thân. Quan định tổng liều nhất trình tự hồi. Quan công giáo thủ lộ vãng ngọa ngưu sơn lai. Chánh hành gian, hốt kiến chu thương dẫn sổ thập nhân áái thương nhi lai. Quan công dẫn tha kiến liều huyền đức. Vấn kỉ hà cố thụ thương, thương viết: "Mỗ vị chí ngọa ngưu sơn chi tiền, tiên hữu nhất tướng đan ky nhi lai, dũ bùi nguyên thiệu giao phong, chỉ nhất hợp, thứ tử bùi nguyên thiệu, tần số chiêu hàng nhân bạn, chiêm trụ sơn trại. Thương đáo bỉ chiêu dụ nhân

chào. Huyền Đức hỏi họ tên nhà chủ. Quan Công thưa: - Người này cùng họ với em, có hai con trai: Con cả là Quan Ninh, học nghề văn; con thứ là Quan Bình, học nghề võ. Quan Định nói: - Ý tôi muốn cho con thứ hai theo hầu Quan tướng quân, chưa biết có được dung nạp không? Huyền Đức hỏi: - Quan Bình năm nay bao nhiêu tuổi? Định thưa: - Cháu năm nay mười tám tuổi. Huyền Đức nói: - Đa tạ nhã ý của bậc trưởng gia, em tôi chưa có con, nay muốn xin cậu thứ hai làm con nuôi, trưởng gia nghĩ thế nào? Quan Định mừng lắm, đem ngay Quan Bình ra lạy Quan Công nhận làm bố, gọi Huyền Đức làm bá phụ. Huyền Đức sơ Viên Thiệu cho người đuổi theo, vội vàng thu xếp để đi. Quan Bình theo Quan Công cùng đi một thê. Quan Định đi liền một thời đường rồi trở về. Quan Công dặn đi theo đường đến núi Ngưu Ngưu. Đang đi chợt gặp Châu Thương dẫn vài mươi người bị thương đến. Quan Công đem Châu Thương đến lạy Huyền Đức, rồi mới hỏi duyên cớ, Châu Thương nói: - Khi tôi chưa đến núi Ngưu Ngưu có một tướng cưỡi ngựa qua đó, đánh nhau với Bùi Nguyên Thiệu, chỉ một hiệp, đâm chết Nguyên Thiệu, chiêu hàng quân sĩ chiếm giữ sơn trại. Khi tôi đến gọi quân sĩ ra, chỉ có mấy người dám ra, còn thì đều sợ hãi, không dám rời bỏ sơn trại. Tôi giận lắm, cùng với tướng ấy

shan zhài . cang dào bǐ zhao
yòu rén bàn shí , zhī yǒu zhè
jǐ gè guò lai , yú zhě ju jù pà
, bù gǎn shàn lí . cang bù fèn
, yǔ nǎ jiāng jiāo zhàn , bèi
ta lián shèng shù cì , shen
zhong san qiang . yin cǐ lái
bào zhǔ gong . " xuán dé
yue : " cǐ rén zěn shēng mó
yàng ? xìng shèn míng shéi
? " cang yue : " jí qí xióng
zhuàng , bù zhì xìng míng . "
yú shì guan gong zòng mǎ
dang xian , xuán dé zài hòu ,
jìng tóu wò niú shan lái .
zhou cang zài shan xià jiào
mà , zhī jiàn nǎ jiāng quán fù
pi wa , chí qiang zòu mǎ ,
yǐn zhòng xià shan . xuán dé
zǎo huī biān chu mǎ dà jiào
yue : " lái zhě mò fei zi lóng
fǒu ? " nǎ jiāng jiàn liǎo xuán
dé , gǔn an xià mǎ , bài fú
dào páng . yuán lái guǒ rán
shì zhào zi lóng . xuán dé ,
guan gong ju xià mǎ xiāng
jiàn , wèn qí hé yóu zhì cǐ .
yún yue : " yún zì bié shí jun
, bù xiǎng gong sun zàn bù
ting rén yán , yǐ zhì bing bài
zì fén , yuán shào lǚ cì zhao
yún , yún xiāng shào yì fei
yòng rén zhì rén , yin cǐ wèi
wǎng . hòu yù zhì xú zhou
tóu shí jun , yòu wén xú
zhou shí shǒu , yún cháng yǐ
gui cáo cáo , shí jun yòu zài
yuán shào chǔ . yún jǐ fan yù
lái xiāng tóu , zhí kǒng yuán
shào jiàn guài . sì hǎi piao

牛山之前，先有一将单骑而来，与裴元绍交锋，只一合，刺死裴元绍，尽数招降人伴，占住山寨。仓到彼招诱人伴时，止有这几个过来，余者俱惧怕，不敢擅离。仓不忿，与那将交战，被他连胜数次，身中三枪。因此来报主公。”玄德曰：“此人怎生模样？姓甚名谁？”仓曰：“极其雄壮，不知姓名。”于是关公纵马当先，玄德在后，径投卧牛山来。周仓在山下叫骂，只见那将全副披挂，持枪骤马，引众下山。玄德早挥鞭出马大叫曰：“来者莫非子龙否？”那将见了玄德，滚鞍下马，拜伏道旁。原来果然是赵子龙。玄德、关公俱下马相见，问其何由至此。云曰：“云自别使君，不想公孙瓒不听人言，以致兵败自焚，袁绍屡次招云，云想绍亦非用人之人，因此未往。后欲至徐

bạn thời, chỉ hữu giá kỉ cá quá
lai, dư giả câu cụ phạ, bắt cảm
thiện li. Thương bắt phần, dữ
na tương giao chiên, bị tha liên
thắng số thứ, thân trung tam
thương. Nhân thủ lai báo chúa
công." Huyền đức viết: "Thủ
nhân chảm sinh mô dạng? Tính
thậm danh thùy?" Thương viết:
"Cực kỉ hùng tráng, bắt tri tính
danh." Vu thị quan công túng
mã đương tiên, huyền đức tại
hậu, kính đầu ngoa ngưu sơn
lai. Chu thương tại sơn hạ
khiếu mạ, chỉ kiến na tương
tòn phó phi quái, trì thương
sâu mã, dẫn chúng hạ sơn.
Huyền đức tảo huy tiên xuất mã
đại khiếu viết: "Lai giả mạc phi
tử long phủ?" Na tương kiến
liễu huyền đức, cỗn an hạ mã,
bái phục đạo bàng. Nguyên lai
quả nhiên thị triệu tử long.
Huyền đức, quan công cỗn hạ
mã tương kiến, vấn kỉ hà do chí
thủ. Văn viết: "Vân tự biệt sứ
quân, bắt tướng công tôn toàn
bắt thính nhân ngôn, dĩ trí binh
bại tự phần, viên thiệu lũ thứ
chiêu vân, vân tướng thiệu diệt
phi dụng nhân chi nhân, nhân
thủ vị vãng. Hậu dục chí từ
châu đầu sứ quân, hựu văn từ
châu thất thủ, vân trường dĩ
quy tào thao, sứ quân hựu tại
viên thiệu xử. Vân kỉ phiến dục
lai tương đầu, chỉ khủng viên
thiệu kiến quái. Tử hải phiêu
linh, vô dung thân chi địa. Tiền
ngẫu quá thủ xử, thích ngộ bùi

đánh nhau, tôi bị đâm ba vết
thương, bởi vậy tôi chạy lại đây
báo chúa công biết. Huyền Đức
hỏi tướng ấy hình dạng thế nào,
họ tên là gì thì Châu Thương nói:
- Trông người rất hùng tráng,
không biết tên họ là gì. Quan
Công thúc ngựa đi trước, Huyền
Đức đi sau, đi tắt đến núi Ngưu
Ngưu. Châu Thương đến đứng
dưới núi, mắng chửi, tướng ấy
mặc áo giáp, vác giáo tê ngựa
đem quân xuống núi. Huyền Đức
trông thấy quát ngựa ra ngay gọi
to: - Có phải Triệu Tử Long đó
không? Tướng ấy thấy Huyền
Đức, nhảy từ trên yên ngựa
xuống đất, thụp lạy ở bên đường:
Quả nhiên là Triệu Tử Long.
Huyền Đức, Quan Công cùng
xuống ngựa, hỏi Tử Long căn do
làm sao lại ở đó, Tử Long thưa: -
Tôi từ khi giã biệt sứ quân đi theo
Công Tôn Toản, không ngờ Toản
không chịu nghe lời phải, đến nỗi
quân thua, phải tự đốt chết. Viên
Thiệu mấy lần cho gọi tôi. Tôi cho
Viên Thiệu cũng không biết dùng
người, nên cũng chưa đến. Sau
định sang Từ Châu theo tướng
sứ quân thì lại nghe Từ Châu đã
thất thủ. Vân Trường thì theo Tào
Tháo; sứ quân thì thấy nói ở bên
Viên Thiệu. Đã hai ba lần muốn
đến để tìm sứ quân, nhưng lại sợ
Viên Thiệu ngờ vực, long dong
bốn bề, không có chỗ nào nương
mình. Mới đi qua chỗ này, chợt
gặp Bùi Nguyên Thiệu xuống núi
toan cướp ngựa của tôi, nên tôi

líng , wú róng shen zhì dì .
qián ǒu guò cǐ chū , shì yù
péi yuán shào xià shan lái yù
duó wú mǎ , yún yin sha zhi ,
jiè cǐ an shen . jìn wén yì dé
zài gǔ chéng , yù wǎng tóu
zhì , wèi zhī zhen shí . jin
xìng de yù shǐ jun ! " xuán dé
dà xī , sù shuo cóng qián zhì
shì . guan gong yì sù qián
shì . xuán dé yue : " wú chu
jiàn zi lóng , biàn yǒu liù liàn
bù shě zhī qíng . jin xìng de
xiāng yù ! " yún yue : " yún
ben zǒu sì fang , zé zhǔ ér
shì , wèi yǒu rú shǐ jun zhě .
jin de xiāng suí , dà cheng
píng sheng . sui gan nǎo tú
dì , wú hèn yǐ . " dang rì jiù
shao huǐ shan zhài , lù lǐng
rénn zhòng , jìn suí xuán dé
qián fù gǔ chéng . zhang fei ,
mí zhú , mí fang yíng jie rù
chéng , gè xiāng bài sù . èr
fu rén jù yán yún cháng zhì
shì , xuán dé gǎn tàn bù yǐ .
yú shì sha niú zǎi mǎ , xian
bài xiè tian dì , rán hòu biàn
láo zhu jun . xuán dé jiàn
xiong dì zhòng jù , jiàng zuǒ
wú que , yòu xin de liǎo zhào
yún , guan gong yòu de liǎo
guan píng , zhou cang èr rén ,
huan xǐ wú xiàn , lián yǐn
shù rì . hòu rén yǒu shi zàn
zhì yue : " dang shí shǒu zú
sì gua fen , xìn duàn yin xi
yǎo bù wén . jin rì jun chén
zhòng jù yǐ , zhèng rú lóng
hǔ huì fēng yún . " shí xuán

州投使君，又闻徐州失守，云长已归曹操，使君又在袁绍处。云几番欲来相投，只恐袁绍见怪。四海飘零，无容身之地。前偶过此处，适遇裴元绍下山来欲夺吾马，云因杀之，借此安身。近闻翼德在古城，欲往投之，未知真实。今幸得遇使君！”玄德大喜，诉说从前之事。关公亦诉前事。玄德曰：“吾初见子龙，便有留恋不舍之情。今幸得相遇！”云曰：“云奔走四方，择主而事，未有如使君者。今得相随，大称平生。虽肝脑涂地，无恨矣。”当日就烧毁山寨，率领人众，尽随玄德前赴古城。张飞、糜竺、糜芳迎接入城，各相拜诉。二夫人具言云长之事，玄德感叹不已。于是杀牛宰马，先拜谢天地，然后遍劳诸军。玄德见兄弟重聚，将佐无缺，又新得了赵云，关公又得了关

nguyên thiệu hạ sơn lai dục
đoạt ngô mã, vân nhân sát chi,
tá thủ an thân. Cận văn dục
đức tại cổ thành, dục vãng đầu
chi, vị tri chân thật. Kim hạnh
đắc ngô sứ quân!" Huyền đức
đại hỉ, tố thuyết tòng tiền chi sự.
Quan công diệc tố tiền sự.
Huyền đức viết: "Ngô so kiến
tử long, tiện hữu lưu luyến bắt
xá chí tình. Kim hạnh đắc
tương ngô!" Văn viết: "Vân bôn
tẩu tú phương, trạch chủ nhi
sự, vị hữu như sứ quân giả.
Kim đắc tương túy, đại xưng
bình sinh. Tuy can não đồ địa,
vô hận hĩ." Đương nhật tựu
thiêu hủy sơn trại, suất lĩnh
nhân chúng, tần túy huyền đức
tiền phó cổ thành. Trương phi,
mi trúc, mi phương nghênh tiếp
nhập thành, các tương bái tố.
Nhị phu nhân cụ ngôn vân
trường chi sự, huyền đức cảm
thán bắt dĩ. Vu thị sát ngưu tê
mã, tiên bái tạ thiên địa, nhiên
hậu biến lao chư quân. Huyền
đức kiến huynh đệ trọng tụ,
tương tá vô khuyết, hựu tân
đắc liễu triệu vân, quan công
hựu đắc liễu quan bình, chu
thương nhị nhân, hoan hỉ vô
hạn, liên ấm số nhật. Hậu nhân
hữu thi tán chi viết: "Đương
thời thủ túc tụ qua phân, tín
đoạn âm hi yếu bắt văn. Kim
nhật quân thần trọng tụ nghĩa,
chánh như long hổ hội phong
vân." Thời huyền đức, quan,
trương, triệu vân, tôn kiền, giàn

giết đi, nhân thế mượn chỗ yên
thân. Gần đây nghe tin Dực Đức
ở Cố Thành, tôi cũng định đến
đó, nhưng chưa biết thực hư thế
nào. Nay gặp sứ quân ở đây thật
là may quá. Huyền Đức mừng
lắm, kể lại chuyện trước, Quan
Công cũng thuật lại những
chuyện đã qua. Huyền Đức lại
nói: - Từ khi ta mới gặp được Tử
Long, đã có tình lữ luyến, không
bỏ được. Ngày nay lại được gặp,
thực là may. Triệu Tử Long nói: -
Tôi đã đi khắp bốn phương, chọn
chủ để thờ, mà chưa từng thấy ai
bằng tướng quân. Nay được theo
hầu thực là mẫn nguyện bình
sinh; dẫu rằng gan góc lầm đất,
cũng không hối hận gì. Ngay hôm
ấy đốt trại xuống núi, xuất lính
chúng quân theo cả Huyền Đức
đến Cố Thành. Trương Phi, My
Chúc, My Phương ra đón vào
thành, chào chào, hỏi hỏi, mừng
mừng, rõ rõ khôn xiết kẽ. Hai bà
kể lại chuyện Quan Công, Huyền
Đức than thở mãi. Bấy giờ giết bò
mồ ngựa, trước bái tạ trời đất,
sau khao thưởng quân sĩ, Huyền
Đức thấy anh em lại được sum
hợp một nơi, tướng tá chẳng
thiếu người nào, lại thêm được
Triệu Tử Long; Quan Công lại
mới được Quan Bình, Châu
Thương, vui mừng khôn xiết, yến
tiệc liền mấy ngày. Đời sau có
thơ rằng: Ngăn nổi anh em cảnh
biệt ly, Biệt vô âm tín đã bao kỳ!
Vua tôi nay lại mừng sum họp,
Hổ gió rồng mây chính gặp thi.

dé , guan , zhang , zhào yún
, sun gan , jiǎn yong , mí zhú
, mí fang , guan píng , zhou
cang bù lǐng mǎ bù jun xiào
gòng sì wǔ qian rén . xuán
dé yù qì liǎo gǔ chéng qù
shǒu rǔ nán , qià hǎo liú pì ,
gong dou chāi rén lái qǐng .
yú shì suì qǐ jun wǎng rǔ nán
zhù za , zhao jun mǎi mǎ ,
xú tú zheng jìn , bù zài huà
xià .

平、周仓二人，欢喜无限，连饮数日。后人有诗赞之曰：“当时手足似瓜分，信断音稀杳不闻。今日君臣重聚义，正如龙虎会风云。”时玄德、关、张、赵云、孙乾、简雍、糜竺、糜芳、关平、周仓部领马步军校共四五千人。玄德欲弃了古城去守汝南，恰好刘辟、龚都差人来请。于是遂起军往汝南驻扎，招军买马，徐图征进，不在话下。

15 qiě shuo yuan shào jiàn
xuán dé bù huí , dà nù , yù
qǐ bing fá zhī . guo tú yue : "lú
liú bài bù zú lù . cáo cào nai
jìn dí yě , bù kě bù chū . líu
biǎo sui jù jīng zhōu , bù zú
wèi qiǎng . jiāng dong sun
bó fú wei ? san jiang , dì lián
liù jùn , móu chén wǔ shì jí
duo , kě shǐ rén jié zhī , gòng
gong cáo cáo . " shào cóng
qí yán , jí xiū shu qian chén
zhèn wèi shǐ , lái huì sun cè .
zhèng shì : zhì yin hé běi
ying xióng qù , yǐn chu jiāng
dong háo jié lái . wèi zhì qí
shì rú hé , qiě ting xià wén
fēn jiě .

且说袁绍见玄德不回，大怒，欲起兵伐之。郭图曰：“刘备不足虑。曹操乃劲敌也，不可不除。刘表虽据荆州，不足为强。江东孙伯符威镇三江，地连六郡，谋臣武士极多，可使人结之，共攻曹操。”绍从其言，即修书遣陈震为使，来会孙策。正是：只因河北英雄去，引出江东豪杰来。未知其事如何，且听下文分解。

ung, mi trúc, mi phương, quan
binh, chu thương bộ lính mã bộ
quân giáo cộng tử ngũ thiên
nhân. Huyền đức dục khí liễu
cỗ thành khứ thủ nhữ nam,
kháp hảo lưu tích, cung đô sai
nhân lai thỉnh. Vu thị toại khởi
quân vãng nhữ nam trú trát,
chiêu quân mãi mã, từ đồ chinh
tiến, bắt tại thoại hạ.

Bấy giờ Huyền Đức, Quan, Trương, Triệu Vân, Tôn Cản, Mỵ Chúc, Mỵ Phương, Quan Bình, Châu Thương thống lĩnh quân mã, cả thảy được bốn năm nghìn người. Huyền Đức muốn bỏ Cỗ Thành sang Nhữ Nam. Vừa khi Lưu Tích, Cung Đô sai người đến mời, bèn đem cả quân sang đóng ở Nhữ Nam, chiêu quân, tâu ngựa, lo tích việc đi đánh dẹp.

Thả thuyết viên thiệu kiến
huyền đức bắt hồi, đại nộ, dục
khởi binh phạt chi. Quách đồ
viết: "Lưu bị bắt túc lụ. Tào
thao nãi kình địch dã, bắt khả
bắt trừ. Lưu biểu tuy cư kinh
châu, bắt túc vi cường. Giang
đông tôn bá phù uy trấn tam
giang, địa liên lục quận, mưu
thần võ sĩ cực đa, khả sử nhân
kết chi, cộng công tào thao."
thieu tòng kí ngôn, tức tu thư
khiển trấn chấn vi sử, lai hội tôn
sách. Chánh thị: chỉ nhân hà
bắc anh hùng khứ, dẫn xuất
giang đông hào kiệt lai. Vị tri kí
sự như hà, thả thính hạ văn
phân giải

Trong khi ấy, Viên Thiệu thấy
Huyền Đức không về, giận lắm
muốn khởi binh đi đánh. Quách
Đồ can rằng: - Lưu Bị không đáng
lo, Tào Tháo là kình địch phải trừ
mới được. Lưu Biểu tuy giữ ở
Kinh Châu; nhưng sức còn yếu.
Tôn Bá Phù ở Giang Đông, uy
trấn Tam Giang, đất liền sáu
quận, mưu thần võ sĩ rất nhiều,
nên sai người đến kết hiếu để
cùng đánh Tào Tháo. Thiệu nghe
lời, lập tức viết thư, sai Trần
Chấn đem sang Giang Đông gấp
Tôn Sách. Thê là: Đất Hà Bắc
anh hùng đi mất, Xứ Giang Đông
hào kiệt tìm ra. Chưa biết sự thế
về sau ra làm sao, xem đến hồi
sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中
029
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo sun cè zì bà jiang dong , bing jīng liáng zú . jiàn an sì nián , xí qū lú jiang , bài líu xun , shǐ yú fan chí xí yù zhang , yù zhang tài shǒu huá xin tóu jiàng . zì cǐ sheng shì dà zhèn , nǎi qiān zhang ? wǎng xǔ chang shàng biǎo xiàn jié . cáo cào zhì sun cè qiáng shèng , tàn yue : " shi ér nán yǔ zheng feng yě ! " suí yǐ cáo rén zhī nǚ xǔ pèi sun cè yòu dì sun kuang , liǎng jia jié hun . liù zhang ? zài xǔ chang . sun cè qíu wèi dà si mǎ , cáo cào bù xǔ . cè hèn zhi , cháng yǒu xí xǔ dou zhi xin . yú shí wú jùn tài shǒu xǔ gòng , nǎi àn qiǎn shǐ fù xǔ dou shàng shu yú cáo cào . qí luè yue : " sun cè xiao yōng , yǔ xiàng jí xiāng sì . cháo tíng yí wài shì róng chǒng , zhao zài jīng shí ; bù kě shǐ ju wài ? , yǐ wèi hòu huàn . " shǐ zhě ? shu dù jiang , bèi fáng jiang jiàng shì suǒ huò , jiě fù sun cè chǔ . cè guan shu dà nù , zhǎn qí shǐ , qiǎn rén jiā yì qǐng xǔ gòng yì shì . gòng

**第二十九回
小霸王怒斩于吉
碧眼儿坐领江东**

Đệ nhị thập cửu hồi tiểu bá vương nô trẫm vu cát bích nhẫn nhi tọa lĩnh giang đông

HÒI 29 Tiêu Bá Vương giận chém Vu Cát; Ngô Tôn Quyền ngồi lĩnh Giang Đông

却说孙策自霸江东，兵精粮足。建安四年，袭取庐江，败刘勋，使虞翻驰檄豫章，豫章太守华歆投降。自此声势大振，乃遣张纮往许昌上表献捷。曹操知孙策强盛，叹曰：“狮儿难与争锋也！”遂以曹仁之女许配孙策幼弟孙匡，两家结婚。留张纮在许昌。孙策求为大司马，曹操不许。策恨之，常有袭许都之心。于是吴郡太守许贡，乃暗遣使赴许都上书于曹操。其略曰：“孙策骁勇，与项籍相似。朝廷宜外示荣宠，召在京师；不可使居外镇，以为后患。”使者赍书渡江，被防江将士所获，解赴孙策处。策观书大怒，斩其

Khước thuyết tôn sách tự bá giang đông, binh tinh lương túc. Kiến an tứ niên, tập thủ lư giang, bại lưu huân, sứ ngu phiên trì hịch dự chương, dự chương thái thủ hoa hâm đầu hàng. Tự thủ thanh thế đại chấn, nái khiển trương hoành vãng hứa xương thượng biểu hiến tiệp. Tào thao tri tôn sách cường thịnh, thán viết: "Sư nhi nan dũ tranh phong dã!" Toại dĩ tào nhân chi nữ hứa phối tôn sách áu đệ tôn khuông, lưỡng gia kết hôn. Lưu trương hoành tại hứa xương. Tôn sách cầu vi đại Tư Mã, tào thao bất hứa. Sách hận chi, thường hữu tập hứa đô chi tâm. Vu thị ngô quân thái thủ hứa công, nái ám khiển sứ phó hứa đô thượng thư vu tào thao. Kì lược viết: "Tôn sách kiêu dũng, dũ hạng tịch tương tự. Triều đình nghi ngoại kì vinh sủng, triệu tại kinh sư; bất khả sứ cù ngoại trấn, dĩ vi hậu hoạn." Sứ giả tê thư độ giang, bị phòng giang tướng sĩ sở hoạch, giải phó tôn sách xử. Sách quan thư đại nộ, trẫm kì sứ, khiễn nhân già ý think hứa

Tôn Sách từ khi nổi nghiệp bá ở Giang Đông, binh mạnh lương nhiều. Năm Kiến An thứ tư (một trăm chín mươi chín sau Thiên Chúa), đánh úp lấy Lư Giang, làm Lưu Huân bị thua, Sách sai Ngu Phiên đưa tờ hịch đến Dự Chương, thái thú Dự Chương là Hoa Hâm xin hàng. Từ đó thanh thế lừng lẫy, bèn sai Trương Hoành sang Hứa Đô, dâng biểu báo công thắng trận. Tào Tháo biết thế Sách cường thịnh, than rằng: - Con sư tử non này, khó lòng địch lại được! Tháo hẹn gả con gái Tào Nhân cho em Tôn Sách là Tôn Khuông, hai nhà thông gia với nhau, và lưu Trương Hoành ở lại Hứa Đô. Bấy giờ thái thú Ngô Quận là Hứa Công, mặt sai sứ đến Hứa Đô, dâng thư cho Tào Tháo, nói rằng: "Tôn Sách kiêu dũng, cũng như Hạng Vũ ngày xưa, triều đình nên bè ngoài cho hầu được vinh sủng, gọi vào kinh đô không nên để cho hắn ở ngoài, làm mối lo về sau". Sứ giả mang thư qua sông, bị tướng giữ sông bắt được, giải nộp Tôn Sách. Sách xem thư, sai chém sứ giả rồi cho người giả tảng đi mời Hứa Công đến bàn việc! Cống đến nơi Sách đưa thư

zhì , cè chu shu shì zhì , chì
yue : " rǔ yù sòng wǒ yú sī dì
ye ! " mìng wǔ shì jiǎo sha
zhi . gòng jia shǔ jie táo sǎn .
yǒu jia kè san rén , yù wèi xǔ
gòng bào chóu , hèn wú qí
biàn . yi rì , sun cè yǐn jun
huì liè yú dan tú zhì xi shan ,
gǎn qǐ yí dà lù , cè zòng mǎ
shàng shan zhú zhì . zhèng
gǎn zhì xiān , zhi jiàn shù lín
zhì nèi yǒu san gè rén chí
qiāng dài gong miàn lì . cè lè
mǎ wèn yue : " rǔ děng hé
réni ? " dá yue : " nǎi hán
dāng jun shì yě . zài cǐ shè lù ."
cè fang jū pèi yù xíng , yí
réni niǎn qiang wàng cè zuǒ
tuǐ biàn cì . cè dà jīng , jí qū
pèi jiàn cóng mǎ shàng kǎn
qù , jiàn rèn hu zhuì , zhǐ cún
jiàn bǎ zài shǒu . yí rén zǎo
niǎn gong da jiàn shè lái ,
zhèng zhōng sun cè miàn jiá .
cè jiù bá miàn shàng jiàn ,
qǔ gong huí shè fàng jiàn zhí
réni , yìng xián miàn dào . nǎ
er rén jù qiang xiàng sun cè
luàn ? , dà jiào yue : " wǒ
děng shì xū gòng jia kè , tè
lái wèi zhǔ rén bào chóu ! "
cè bié wú qì xiè , zhì yǐ gong
jù zhì , qiè jù qiè zǒu . èr rén
sǐ zhàn bù tuì . cè shen bài
shù qiang , mǎ yì dài shàng .
zhèng wéi jí zhì shí , chéng
pǔ yǐn shù rén zhì . sun cè
dà jiào : " sha zéi ! " chéng
pǔ yǐn zhòng qí shàng , jiāng
xǔ gòng jia kè kǎn wèi ròu ní

使，遣人假意请许贡议事。贡至，策出书示之，叱曰：“汝欲送我于死地耶！”命武士绞杀之。贡家属皆逃散。有家客三人，欲为许贡报仇，恨无其便。一日，孙策引军会猎于丹徒之西山，赶起一大鹿，策纵马上山逐之。正赶之间，只见树林之内有三个人持枪带弓面立。策勒马问曰：“汝等何人？”答曰：“乃韩当军士也。在此射鹿。”策方举辔欲行，一人拈枪望策左腿便刺。策大惊，急取佩剑从马上砍去，剑刃忽坠，止存剑鞘在手。一人早拈弓搭箭射来，正中孙策面颊。策就拔面上箭，取弓回射放箭之人，应弦面倒。那二人举枪向孙策乱搠，大叫曰：“我等是许贡家客，特来为主人报仇！”策别无器械，只以弓拒之，且拒且走。二人死战不退。策身被数枪，马亦带伤。正

công nghị sự. Cóng chí, sách
xuất thư kì chi, sát viết: "Nhữ
dục tổng ngã vu tử địa dal!"
Mệnh võ sĩ giáo sát chi. Cóng
gia chúc giai đào tán. Hữu gia
khách tam nhân, dục vi hứa
công báo cùu, hận vô kì tiện.
Nhất nhật, tôn sách dẫn quân
hội liệp vu đan đồ chi tây sơn,
cản khởi nhất đại lộc, sách túng
mã thương sơn trực chi. Chánh
cản chi gian, chỉ kiến thụ lâm
chi nội hữu tam cá nhân trì
thương đáy cung diện lập. Sách
lặc mã vấn viết: "Nhữ đắng hà
nhân?" Đáp viết: "Nãi hàn
đương quân sĩ dã. Tại thử xạ
lộc." Sách phương cử bí dục
hành, nhất nhân niêm thương
vong sách tả thối tiên thứ. Sách
đại kinh, cấp thủ bội kiếm tòng
mã thương khâm khứ, kiếm
nhận hốt truy, chỉ tồn kiếm bá
tại thủ. Nhất nhân tảo niêm
cung đáp tiền xạ lai, chánh
trung tôn sách diện giáp. Sách
tựu bat diện thương tiền, thủ
cung hồi xạ phóng tiền chi
nhân, ứng huyền diện đảo. Na
nhị nhân cử thương hướng tôn
sách loạn sóc, đại khiếu viết:
"Ngã đắng thị hứa công gia
khách, đặc lai vi chủ nhân báo
cùu!" Sách biệt vô khí giới, chỉ
dĩ cung cự chi, thả cự thả tẩu.
Nhị nhân tử chiến bất thối.
Sách thân bị số thương, mã
diệc đáy thương. Chánh guy
cấp chi thời, trình phỗ dẫn số
nhân chí. Tôn sách đại khiếu:

cho xem, mắng: - Mày muốn đưa ta
đến chỗ chết à? Rồi sai quân sĩ
đem thắt cổ cho chết. Họ hàng Hứa
Công trốn đi cả. Có ba người gia
khách muốn báo thù cho Công
nhưng chưa gặp dịp nào thuận tiện.
Một hôm Tôn Sách đem quân đi
săn ở Tây Sơn đất Đàm Đồ. Có một
con hươu lớn chạy ra. Sách té
ngựa lên núi đuổi theo. Trong khi
đang đuổi hươu, thấy trong đám
rừng rậm, có ba người cầm giáo
đeo cung đứng rình. Sách dừng
ngựa lại hỏi: - Các ngươi là ai? Họ
nói: - Quân Hán Dương săn hươu
ở đây. Sách vừa giụt cương ngựa
sắp đi thì một người cầm giáo chạy
lại, đâm vào đùi Tôn Sách. Sách cả
sợ vội vàng rút gươm ra chém,
chẳng may lưỡi gươm tụt roi mắt,
chỉ còn cái vỏ trong tay. Một người
giương cung bắn tên vào má Sách.
Sách nhổ cái tên ra, lấy cung bắn
trả lại, người theo tiếng dây cung
ngã liền. Còn hai người kia vác giáo
đến đâm Sách túi bụi và kêu to: -
Chúng tao là gia khách Hứa Công,
nay báo thù cho chủ đây Sách tay
không, chỉ lấy cung chống đỡ, vừa
đỡ vừa chạy. Hai người kia liều
chết lăn vào đánh, không chịu lui.
Mình Sách đã bị nhiều nhát giáo,
ngựa cũng bị thương. Dương khi
nguy cấp, Trịnh Phỗ dẫn quân đến,
Sách kêu to: - Giết giặc! Trịnh Phỗ
dẫn quân kéo cả vào, bọn gia
khách Hứa Công bị băm nát như
bùn. Phỗ nhìn Tôn Sách, thấy máu
chảy đầy mặt, bị thương rất nặng,
bèn lấy dao cắt áo bào buộc chỗ bị

. kàn sun cè shí , xiě liú mǎn
miàn , bēi shàng zhì zhòng ,
nǎi yǐ dǎo ge bào , guǒ qí
shang chǔ , jiù huí wú huì
yǎng bìng . hòu rén yǒu shí
zàn xǔ jia san kè yue : " sun
láng zhì yǒng guàn jiāng méi
, shè liè shan zhōng shòu
kùn wéi . xǔ kè san rén néng
sǐ yì , sha shen yù ràng wèi
wèi qí . " què shuo sun cè
shòu shàng ér huí , shǐ rén
xún qǐng huá lún yì zhì . bù
xiǎng Huà Tuó yǐ wǎng
Zhōng yuán qù liǎo , zhǐ yǒu
tú dì zài wú , mìng qí zhì liáo
. qí tú yue : " jiàn tóu yǒu yào
, dù yǐ rù gǔ . xu jīng yǎng
bǎi rì , fang kě wú yú . ruò nù
qì chong jí , qí chuāng nán
zhì . " sun cè wèi rén zuì shì
xìng jí , hèn bù de jí rì biàn
yù . jiāng xī dào èr shí yú rì
, hu wén zhang ? yǒu shǐ zhě
zì xǔ chāng huí , cè huàn
wèn zhì . shǐ zhě yue : " cáo
cào shèn jù zhǔ gong ; qí
zhàng xià móu shì , yì ju jìng
fú ; wéi yǒu guo jia bù fú . "
cè yue : " guo jia céng yǒu
hé shuo ? " shǐ zhě bù gǎn
yán . cè nù , gù wèn zhì . shǐ
zhě zhì de cóng shí gào yue
: " guo jia céng duì cáo cào
yán zhǔ gong bù zú jù yě :
qing ér wú bēi , xìng jí shǎo
móu , nǎi pǐ fu zhì yǒng ér ,
ta rì bì sī yú xiǎo rén zhì
shǒu . " cè wén yán , dà nù
yue : " pǐ fu an gǎn liào wú !

危急之时，程普引数人至。孙策大叫：“杀贼！”“程普引众齐上，将许贡家客砍为肉泥。看孙策时，血流满面，被伤至重，乃以刀割抱，裹其伤处，救回吴会养病。后人有诗赞许家三客曰：“孙郎智勇冠江湄，射猎山中受困危。许客三人能死义，杀身豫让未为奇。”却说孙策受伤而回，使人寻请华佗医治。不想华佗已往中原去了，止有徒弟在吴，命其治疗。其徒曰：“箭头有药，毒已入骨。须静养百日，方可无虞。若怒气冲激，其疮难治。”孙策为人最是性急，恨不得即日便愈。将息到二十余日，忽闻张纮有使者自许昌回，策唤问之。使者曰：“曹操甚惧主公；其帐下谋士，亦俱敬服；惟有郭嘉不服。”策曰：“郭嘉曾有何说？”使者不敢言。策怒，固问之。使者只得从实

"Sát tặc!" Trình phổ dẫn chúng tề thương, tương hứa cống già khách khám vi nhục nê. Khán tôn sách thời, huyết lưu mǎn diện, bị thương chí trọng, nái dĩ dao cát bão, khóa kì thương xử, cứu hồi ngô hội dưỡng bệnh. Hậu nhân hữu thi tán hứa gia tam khách viết: "Tôn lang trí dũng quan giang mi, xạ liệt sơn trung thụ khốn nguy. Hứa khách tam nhân năng tử nghĩa, sát thân dự nhượng vị vi ki." Khuốc thuyết tôn sách thụ thương nhì hồi, sử nhân tầm thỉnh hoa luân y trì. Bất tưởng hoa đà dĩ vãng trung nguyên khứ liễu, chỉ hữu đồ đệ tại ngô, mệnh kì trì liệu. Kì đồ viết: "Tiễn đầu hữu được, độc dĩ nhập cốt. Tu tĩnh dưỡng bách nhật, phương khả vô ngu. Như ợc nộ khí trùng kích, kì sang nan trì." Tôn sách vi nhân tối thị tính cấp, hận bất đắc tức nhặt tiện dũ. Tương túc đáo nhị thập dư nhặt, hốt văn trương hoành hữu sứ giả tự hứa xương hồi, sách hoán vấn chi. Sứ giả viết: "Tào thao thậm cụ chúa công; kì trưởng hạ mưu sĩ, diệc câu kính phục; duy hữu quách gia bất phục." Sách viết: "Quách gia tằng hữu hà thuyết?" Sứ giả bất cảm ngôn. Sách nộ, cố vấn chi. Sứ giả chỉ đắc tòng thật cáo viết: "Quách gia tằng đối tào thao ngôn chúa công bất túc cụ dã: khinh nhì vô bị, tính cấp thiều mưu, nái thất phu chi

thương lại, đem về Ngô Hội dưỡng bệnh. Người sau có thơ khen ba già khách họ Hữu: Tôn lang nỗi tiếng chẳng ai bì, Săn bắn không may gặp nạn nguy. Gia khách báo thù cho họ Hứa, Ngày xưa Dự Nhượng chẳng hon gì! Tôn Sách về đến phủ, sai người đi mời Hoa Đà đến chữa thuốc. Chẳng may Hoa Đà đi sang Trung Nguyên vắng, chỉ có học trò ở nhà, thay thầy đi thăm bệnh. Người học trò nói: - Đầu tên có thuốc độc, đã ngấm vào xương, phải nghỉ ngơi trong một trăm ngày mới khỏi lo ngại. Nếu để cơn tức giận nổi lên, thì vết thương sẽ khó chữa. Tôn Sách vốn nóng nảy, chỉ muốn khỏi bệnh ngay lập tức. Mới nghỉ ngơi được vài mươi ngày, chợt nghe có sứ giả của Trương Hoành ở Hứa Đô về, Sách gọi đến hỏi. Sứ giả nói: - Tào Tháo rất sợ chúa công, các mưu sĩ cũng đều kính phục, duy có Quách Gia là không phục. Sách hỏi: - Quách Gia nói những gì? Sứ giả không dám nói. Sách tức lắm, cố hỏi gắng cho được. Sứ giả phải thừa thực: - Quách Gia thường nói với Tào Tháo: "Chúa công không đáng sợ, vì hay khinh thường không biết phòng bị, nóng tính mà ít mưu. Ấy là sức mạnh của kẻ thất phu, thế nào cũng chết về tay bọn tiểu nhân mà thôi!". Sách nghe nói giận lắm nói: - Đứa thất phu sao dám chê ta! Ta thì lấy được Hứa Xương. Bèn không đợi khỏi bệnh, muốn bàn khởi binh lập túc. Trương Chiêu can: - Thầy thuốc đã

wú shì qǔ xǔ chang ! " suì bù dài chuang yù , biàn yù shang yì chu bing . zhang zhào jiàn yue : " yi zhě jiè zhǔ gong bǎi rì xiù dòng , jin hé yin yi shí zhi fèn , zì qīng wàn jīn zhī qū ? " zhèng huà xiān , hu bào yuán shào qiǎn shǐ chén zhèn zhì . cè huàn rù wèn zhì . zhèn jù yán yuán shào yù jié dong wú wèi wài yìng , gòng gong cáo cáo . cè dà xǐ , jí rì huì zhu jiang yú chéng lóu shàng , shè yàn kuǎn dài chén zhèn . yǐn jiǔ zhì xiān , hu jiàn zhu jiang hù xiāng ēr yǔ , fen fen xià lóu . cè guài wèn hé gù , zuǒ yòu yue : " yǒu yú shén xian zhě , jìn cóng lóu xià guò , zhu jiāng yù wǎng bài zhì ēr . " cè qī shen píng lán guan zhì , jiàn yi dào rén , shen pi háo chǎng , shǒu xié lí zhàng , lì yú dang dào , bǎi xìng ju fén xiāng fú dào ér bài . cè nù yue : " shì hé yao rén ? kuài yǔ wǒ qín lái ! " zuǒ yòu gào yue : " cǐ rén xìng yú , míng jí , yù ju dòng fang , wǎng lái wú huì , pǔ shi fú shuǐ , jiù rén wàn bìng , wú yǒu bù yàn . dang shì hu wèi shén xian , wèi kě qīng dù . " cè yù nù , hè lìng : " sù sù qín lái ! wéi zhě zhǎn ! "

告曰：“郭嘉曾对曹操言主公不足惧也：轻而无备，性急少谋，乃匹夫之勇耳，他日必死于小人之手。”策闻言，大怒曰：“匹夫安敢料吾！吾誓取许昌！”遂不待疮愈，便欲商议出兵。张昭谏曰：“医者戒主公百日休动，今何因一时之忿，自轻万金之躯？”正话间，忽报袁绍遣使陈震至。策唤入问之。震具言袁绍欲结东吴为外应，共攻曹操。策大喜，即日会诸将于城楼上，设宴款待陈震。饮酒之间，忽见诸将互相耳语，纷纷下楼。策怪问何故，左右曰：“有于神仙者，今从楼下过，诸将欲往拜之耳。”策起身凭栏观之，见一道人，身披鹤氅，手携藜杖，立于当道，百姓俱焚香伏道而拜。策怒曰：“是何妖人？快与我擒来！”左右告曰：“此人姓于，名吉，寓居东方，往来

dũng nhĩ, tha nhật tắt tử vu tiểu nhân chí thủ. "Sách văn ngôn, đại nộ viết: "Thát phu an cảm liêu ngô! Ngô thê thủ húa xương!" Toại bắt đai sang dũ, tiên dục thương nghi xuất binh. Trương chiêu giàn viết: "Y giả giới chúa công bách nhật hưu động, kim hà nhân nhất thời chi phẩn, tự khinh vạn kim chí khu?" Chánh thoại gian, hốt báo viên thiệu khiền sử tràn chấn chí. Sách hoán nhập vấn chi. Chấn cụ ngôn viên thiệu dục kết đồng ngô vi ngoại ứng, cộng công tào thao. Sách đại hỉ, túc nhật hội chư tướng vu thành lâu thượng, thiết yến khoản đai tràn chấn. Âm tửu chí gian, hốt kiến chư tướng hổ tướng nhĩ ngữ, phân phân hạ lâu. Sách quái vấn hà cổ, tả hữu viết: "Hữu vu thần tiên giả, kim tòng lâu hạ quá, chư tướng dục vãng bái chí nhĩ." Sách khởi thân bằng lan quan chí, kiến nhất đạo nhân, thân phi hạc sướng, thủ huề lê trượng, lập vu đương đạo, bách tính câu phần hương phục đạo nhi bái. Sách nộ viết: "Thị hà yêu nhân? Khoái dữ ngã cầm lai!" Tả hữu cáo viết: "Thủ nhân tính vu, danh cát, ngụ cư đông phương, vãng lai ngô hội, phỗ thi phù thủy, cứu nhân vạn bệnh, vô hữu bất nghiêm. Dương thê hô vi thần tiên, vị khả khinh độc." Sách dũ nộ, hát lệnh: "Tốc tốc cầm lai! Vì già

dặn chúa công phải tĩnh dưỡng trong một trăm ngày. Nay vì cơn giận một lúc, mà chúa công khinh thường cái thân nghìn vàng, sao nê? Dương lúc ấy, chợt báo Viên Thiệu sai sứ giả là Trần Chấn đến. Sách gọi vào hỏi việc gì. Chấn nói: - Chủ tôi là Viên Bản Sơ muốn kết Đông Ngô làm ngoại ứng, cùng đánh Tào Tháo. Sách mừng lắm, ngay hôm ấy họp các tướng ở nhà lâu trên thành, mở tiệc khoản đai Trần Chấn. Dương uống rượu, thấy các tướng thì thầm với nhau rồi rối rít xuống lâu. Sách ngạc nhiên, hỏi cứ làm sao, tả hữu thưa: - Có vị thần tiên họ Vu đi qua dưới lâu, các tướng muốn xuống để lạy. Sách đứng dậy, dựa bao lớn xem, thấy một đạo nhân, mình mặc áo lông hạc, tay cầm gậy gỗ lê, đứng ở giữa đường, dân gian đốt hương quỳ lạy dưới đất. Sách giận nói: - Yêu nhân nào đó? Ra bắt vào đây cho ta. Tả hữu thưa: - Người ấy họ Vu tên Cát, ở phương đông, thường đi lại miền Ngô Hội, cho bùa và nước phép cứu bệnh cho người, không ai là không khỏi. Người ấy là thần tiên, không nên khinh nhòn. Sách càng giận, quát to: - Bắt ngay cho nhanh, ai trái lệnh sẽ bị chém!

吴会，普施符水，救人
万病，无有不验。当世
呼为神仙，未可轻渎。
”策愈怒，喝令：“速
速擒来！违者斩！”

3 zuǒ yòu bù de yǐ , zhì de xià lóu , yōng yú jí zhì lóu shàng . cè chì yue : " kuáng dào zěn gǎn shan huò rén xin ! " yú jí yue : " pín dào nǎi láng yé gong dào shì , shùn dì shí céng rù shan cǎi yào , de shén shu yú yáng qu quán shuǐ shàng , hào yue " tài píng qīng lǐng dào " , fán bǎi yú juǎn , jie zhì rén jí bìng fang shù . pín dào de zhì , wéi wù dài tian xuān huà , pǔ jiù wàn rén , wèi céng qū rén háo lí zhì wù , an de shan huò rén xin ? " cè yue : " rǔ háo bù qǔ rén , yí fú yǐn shí , cóng hé ér de ? rǔ jí huáng jìn zhang jiǎo zhì liú , jin ruò bù zhu , bì wèi hòu huàn ! " chì zuǒ yòu zhǎn zhì . zhang zhào jiàn yue : " yú dào rén zài jiang dong shù shí nián , bìng wú guò fàn , bù kě sha hài . " cè yue : " cǐ děng yao rén , jun sha zhì , hé yì tú zhu gǒu ! " zhòng guan jie kǔ jiàn , chén zhèn yì quàn . cè nù wèi xí , mìng qǐe qíu yú yù zhong . zhòng guan ju sǎn . chén zhèn zì guì guǎn yì an xie . sun cè guì fù , zǎo yǒu

左右不得已，只得下楼，拥于吉至楼上。策叱曰：“狂道怎敢煽惑人心！”于吉曰：“贫道乃琅琊宫道士，顺帝时曾入山采药，得神书于阳曲泉水上，号曰《太平青领道》，凡百余卷，皆治人疾病方术。贫道得之，惟务代天宣化，普救万人，未曾取人毫厘之物，安得煽惑人心？”策曰：“汝毫不取人，衣服饮食，从何而得？汝即黄巾张角之流，今若不诛，必为后患！”叱左右斩之。张昭谏曰：“于道人在江东数十年，并无过犯，不可杀害。”策曰：“此等妖人，君杀之，何异屠猪狗！”众官皆苦谏，陈震亦劝。策怒未息，命且

trảm!"

Tả hữu bắt đắc dĩ, chỉ đắc hạ lâu, ủng vu cát chí lâu thương. Sách sắt viết: "Cuồng đạo châm cảm phiến hoặc nhân tâm!" Vu cát viết: "Bần đạo nái lang gia cung đạo sĩ, thuận đế thời tàng nhập sơn thải được, đắc thần thư vu dương khúc tuyễn thủy thượng, hào viết (Thái bình thanh linh đạo), phàm bách dư quyền, giải trì nhân tật bệnh phương thuật. Bần đạo đắc chi, duy vụ đại thiên tuyễn hóa, phổ cứu vạn nhân, vị tảng thủ nhân hào lì chi vật, an đắc phiến hoặc nhân tâm?" Sách viết: "Nhữ hào bắt thủ nhân, y phục ẩm thực, tòng hà nhi đắc? Nhữ túc hoàng cân trương giác chi lưu, kim nhược bất tru, tất vi hậu hoạn!" Sát tả hữu trảm chi. Trương Chiêu giàn viết: "Vu đạo nhân tại giang đông số thập niên, tịnh vô quá phạm, bắt khả sát hại." Sách viết: "Thử đẳng yêu nhân, quân sát chi, hà dị đồ tru cẩu!" Chúng quan giải khổ giàn, Trần chấn diệc khuyễn. Sách nộ vị túc, mệnh thả tù vu ngục trung. Chúng quan câu tán. Trần chấn tự quy quán dịch an hiết. Tôn

Tả hữu bắt đắc dĩ phải xuống đất Vu Cát lên lầu: Sách quát mắng: - Quân tà đạo kia, sao dám làm mê hoặc lòng người? Vu Cát thưa: - Bần đạo vốn là đạo sĩ ở cung Lương Gia. Đời vua Thuận Đế (một trăm hai mươi sáu đến một trăm bốn mươi bốn), bần đạo vào núi hái thuốc, được bộ sách thần trên suối Dương Khúc tên là "Thái bình thanh linh đạo" hơn trăm quyền, toàn là những phương thuốc chữa các bệnh tật. Bần đạo được bộ sách ấy, chỉ chuyên thay trời cứu người, làm phúc, chưa từng lấy của ai một mảy may gì, sao gọi là làm mê hoặc người được? Sách hỏi: - Nếu mày không lấy tiền của ai, thì cơm ăn áo mặc bởi đâu mà có? Mày túc là bọn Trương Giác, nay nếu không giết đi, tất để lo về sau. Sách quát tả hữu đem ra chém, Trương Chiêu can rằng: - Vu đạo nhân ở Giang Đông mấy mươi năm nay, không hề làm điều gì tội lỗi, xin chúa công đừng giết. Sách nói: - Những hàng yêu nhân ấy, ta giết đi, khác nào giết chó giết lợn. Các quan ai cũng có sức can, Trần Chấn cũng kêu van hộ. Sách chưa nguôi giận, sai hãy đem giam vào ngục. Các quan tan vè, Trần Chấn

nèi shì chuán shuō cǐ shì yǔ
cè mǔ wú tài fu rén zhī dào .
fu rén huàn sun cè rù hòu
táng , wèi yue : " wú wén rǔ
jiang yú shén xian xià yú léi
xiè . cǐ rén duo céng yi rén jí
bìng , jun mǐn jìng yǎng , bù
kě jia hài . " cè yue : " cǐ nǎi
yao rén , néng yǐ yao shù
huò zhòng , bù kě bù chú ! "
fu rén zài san quàn jiě . cè
yue : " mǔ qin wù ting wài
réni wàng yán , ér zì yǒu qū
chǔ . nǎi chu huàn yù lì qū
yú jí lái wèn . yuán lái yù lì jie
jìng xìn yú jí , jí zài yù zhong
shí , jìn qù qí jia suǒ ; jí cè
huàn qū , fang dài jia suǒ ér
chu . cè fǎng zhì dà nù , tòng
zé yù lì , réng jiang yú jí xiè
xì xià yù . zhang zhào dèng
shù shí rén , lián míng zuò
zhuàng , bài qí sun cè , qǐ
bǎo yú shén xian . cè yue : "
gong děng jie dù shū rén ,
hé bù dá lǐ ? xí jiao zhou cì
shǐ zhang jin , ting xìn xié
jiào , gǔ sè fén xiāng , cháng
yǐ hóng pà guǒ tóu , zì cheng
kě zhù chu jun zhì wei , hòu
jìng wèi dí jun suǒ sha . cǐ
děng shì shèn wú yì , zhu
jun zì wèi wù ēr . wú yù sha
yú jí , zhèng si jìn xié jué mí
yě . "

因于狱中。众官俱散。
陈震自归馆驿安歇。孙策归府，早有内侍传说此事与策母吴太夫人知道。夫人唤孙策入后堂，谓曰：“吾闻汝将于神仙下于缧绁。此人多曾医人疾病，军民敬仰，不可加害。”策曰：“此乃妖人，能以妖术惑众，不可不除！”夫人再三劝解。策曰：“母亲勿听外人妄言，儿自有区处。乃出唤狱吏取于吉来问。原来狱吏皆敬信于吉，吉在狱中时，尽去其枷锁；及策唤取，方带枷锁而出。策访知大怒，痛责狱吏，仍将吉械系下狱。张昭等数十人，连名作状，拜求孙策，乞保于神仙。策曰：“公等皆读书人，何不达理？昔交州刺史张津，听信邪教，鼓瑟焚香，常以红帕裹头，自称可助出军之威，后竟为敌军所杀。此等事甚无益，诸君自未悟耳。吾欲杀于吉

sách quy phủ, tảo hữu nội thị
truyền thuyết thủ sự dữ sách
mẫu ngô thái phu nhân tri đáo.
Phu nhân hoán tôn sách nhập
hậu đường, vị viết: "Ngô văn
nhữ tương vu thần tiên hạ vu
luy tiết. Thủ nhân đa tằng y
nhân tật bệnh, quân dân kính
ngưỡng, bất khả gia hại." Sách
viết: "Thủ nãi yêu nhân, năng dĩ
yêu thuật hoặc chúng, bất khả
bất trừ!" Phu nhân tái tam
khuyến giải. Sách viết: "Mẫu
thân vật thính ngoại nhân vọng
ngôn, nhi tự hữu khu xử. Nãi
xuất hoán ngục lại thủ vu cát lai
vần. Nguyên lai ngục lại giải
kính tín vu cát, cát tại ngục
trung thời, tǎn khứ kì gia tỏa;
cập sách hoán thủ, phương đái
gia tỏa nhi xuất. Sách phóng tri
đại nộ, thống trách ngục lại,
nhưng tương vu cát giới hệ hạ
ngục. Trương chiêu đẳng sổ
thập nhân, liên danh tác trạng,
bái cầu tôn sách, khát bảo vu
thần tiên. Sách viết: "Công
đẳng giải độc thư nhân, hà bất
đạt lí? Tích giao châu thứ sử
trương tân, thính tín tà giáo, cỗ
sắt phần hương, thường dĩ
hồng mặt khóa đầu, tự xưng
khả trợ xuất quân chi uy, hậu
cánh vi địch quân sở sát. Thủ
đẳng sự thậm vô ích, chư quân
tự vị ngộ nhĩ. Ngô dục sát vu
cát, chánh tư cầm tà giác mê
dã."

cũng về nhà khách. Tôn Sách về
phủ, con hầu đã đem việc ấy nói
với mẹ Sách là Ngô thái phu nhân.
Thái phu nhân mới gọi Tôn Sách
vào hậu đường bảo: - Mẹ nghe con
đem Vu Thần Tiên bỏ ngục. Người
ấy từng chữa khỏi bệnh tật cho
nhiều người, ai cũng kính trọng,
con không nêng giết. Tôn Sách nói: -
Nó là yêu nhân, chỉ lấy yêu thuật
dối người, không trừ không được.
Phu nhân hai ba lần khuyên bảo.
Sách nói: - Xin mẹ đừng nghe
người ta nói càn, con đã có cách cư
xử. Nói rồi trở ra, gọi ngục lại đem
Vu Cát đến hỏi. Nguyên các ngục
lại ai cũng kính trọng Vu Cát, không
ai dám gông xiềng gì cả, đến khi
Sách gọi, bấy giờ mới vội để Cát
mang gông xiềng đi. Sách biết
chuyện, quả mắng ngục lại rất tệ,
rồi lại sai gông Vu Cát lại bỏ ngục.
Bọn Trương Chiêu vài mươi người,
cùng đứng tên làm giấy bảo lịnh
cho Vu Thần Tiên. Sách nói: - Các
ông đều là những người đã đọc
sách cả, sao không đạt lý? Ngày
trước Trương Tần làm thứ sử Giao
Châu, tin theo đồng cốt, gảy đòn
thấp hương, thường lấy khăn đῷ
trùm đầu, cho là có thể giúp oai khí
xuất quân, rồi sau cũng bị quân
địch giết chết. Những việc pháp
thuật thật là vô ích, chỉ vì các ông
chưa hiểu đó thôi. Ta muốn giết Vu
Cát cốt để cấm tà đạo và làm cho
những người mê tín tĩnh ngộ lại.

，正思禁邪觉迷也。”

- 4 lǚ fàn yue : " mǒu sù zhì yú dào rén néng qí feng ? yǔ . fang jin tian hàn , hé bù líng qí qí yǔ yǐ shú zuì ? " cè yue : " wú qiè kàn cǐ yao rén ruò hé . " suì mìng yú yù zhōng qǔ chu yú jí , kai qí jia suo , lìng deng tán qí yǔ . jí lǐng mìng , jí mù yù gēng yī , qǔ shéng zì fú yú liè rì zhì zhōng . bǎi xìng guān zhě , tián jie sai xiàng . yú jí wèi zhòng rén yue : " wú qíu san chǐ gan lín , yǐ jiù wàn mǐn , rán wǒ zhōng bù miǎn yǐ sǐ . " zhòng rén yue : " ruò yǒu líng yàn , zhǔ gong bì rán jǐng fú . " yú jí yue : " qí shù zhì cǐ , kǒng bù néng táo . " shǎo qǐng , sun cè qín zhì tán zhōng xià lìng : " ruò wǔ shí wú yǔ , jí fén sǐ yú jí . " xian lìng rén dui jí gān chái sì hòu . jiang jí wǔ shí , kuáng feng zòu qǐ . feng guò chù , sì xià yin yún jiàn gé . cè yue : " shí yǐ jìn wǔ , kōng yǒu yin yún , ér wú gān yǔ , zhèng shì yao rén ! " chì zuò yòu jiang yú jí gong shàng chái dui , sì xià jǔ huǒ , yàn suí feng qǐ . hu jiàn hei yan yi dào , chong shàng kōng zhōng , yì sheng xiǎng liàng , léi diàn qí fa , dà yǔ rú zhù . qǐng kè zhì xiàn , jie shì chéng hé , qí jiàn jie mǎn ,

吕范曰：“某素知于道人能祈风祷雨。方今天旱，何不令其祈雨以赎罪？”策曰：“吾且看此妖人若何。”遂命于狱中取出于吉，开其枷锁，令登坛求雨。吉领命，即沐浴更衣，取绳自缚于烈日之中。百姓观者，填街塞巷。于吉谓众人曰：“吾求三尺甘霖，以救万民，然我终不免一死。”众人曰：“若有灵验，主公必然敬服。”于吉曰：“气数至此，恐不能逃。”少顷，孙策亲至坛中下令：“若午时无雨，即焚死于吉。”先令人堆积干柴伺候。将及午时，狂风骤起。风过处，四下阴云渐合。策曰：“时已近午，空有阴云，而无甘雨，正是妖人！”叱左右将于吉扛上柴堆，四下举火，焰随风起。忽见黑烟一道，冲上空中，一声响喨

Lữ Phạm viết: "Mỗ tố tri vu đạo nhân nǎng kì phong đảo vũ. Phương kim thiên hạn, hà bắt lệnh kì kì vũ dĩ thực tội?" Sách viết: "Ngô thả khán thủ yêu nhân nhược hà." Toại mệnh vu ngục trung thủ xuất vu cát, khai kì gia tỏa, lệnh đăng đàm cầu vũ. Cát lĩnh mệnh, tức mộc dục canh y, thủ thắng tự phuợc vu liệt nhật chi trung. Bách tính quan giả, điền nhai tắc hạng. Vu cát vị chúng nhân viết: "Ngô cầu tam xích cam lâm, dĩ cứu vạn dân, nhiên ngã chung bắt miễn nhất tử." Chúng nhân viết: "Nhược hữu linh nghiệm, chúa công tất nhiên kính phục." Vu cát viết: "Khí số chí thủ, khủng bắt nǎng đào." Thiếu khoảnh, tôn sách thân chí đàm trung hạ lệnh: "Nhược ngọ thời vô vũ, tức phản tử vu cát." Tiên lệnh nhân đôi tích can sài tí hậu. Tương cập ngọ thời, cuồng phong sập khởi. Phong quá xử, tú hạ âm vân tiệm hợp. Sách viết: "Thời dĩ cận ngọ, không hữu âm vân, nhì vô cam vũ, chánh thị yêu nhân!" Sát tả hữu tương vu cát giang thượng sài đôi, tú hạ cử hỏa, diêm tùy phong khởi. Hốt kiền hắc yên nhất đạo, trùng thượng không trung, nhất thanh hưởng lượng, lôi điện tề phát, đại vũ như chú. Khoảnh khắc chi gian, nhai thi

Lã Phạm nói: - Tôi vốn biết Vu đạo nhân có thể cầu đảo được gió mưa, nay trời đang đại hạn, sao chúa công không cho Vu đạo nhân ra đảo vũ để chuộc tội? Sách nói: - Ta hãy xem yêu nhân làm thế nào? Liền sai đem Vu Cát ở trong ngục ra, tháo cả gông xiềng, cho lên đàm đảo vu. Vu Cát lĩnh mệnh, lập tức tắm gội thay áo sạch, tự lấy thùng trói mình, đứng phơi giữa trời nắng. Nhân dân đứng xem đầy đường lấp ngõ. Vu Cát bảo những người xem rằng: - Nay tôi cầu ba thước mưa ngọt để cứu muôn dân, nhưng tôi cũng không tránh khỏi chết. Chúng dân đều nói: - Nếu đảo vũ linh nghiệm, chúa công tất nhiên phải tin phục. Vu Cát nói: - Số vận như thế, sợ không sao tránh khỏi được. Được một lát, Tôn Sách đến chỗ lập đàm, hạ lệnh: - Nếu đến giờ ngọ không mưa, ta đốt chết Vu Cát. Rồi sai người xếp củi khô chực sẵn. Sắp đến giờ ngọ, cơn giông bỗng nổi lên, mây đen mù mịt lấp trời. Sách nói: - Giờ ngọ sắp đến; chỉ có mây đen, không thấy mưa, thằng này thực là yêu nhân. Sách sai trói Vu Cát để trên đống củi, bốn mặt đốt lửa. Ngọn lửa theo gió bốc lên ngùn ngụt. Chợt thấy một đám khói đen, bốc thẳng lên giữa trời, rồi một tiếng vang động, vừa sấm vừa chớp, mưa xuống như trút nước. Trong chốc lát, đường chợ thành sông, các khe ngòi đều đầy ú, vừa

zú yǒu san chǐ gan yǔ . yú jí
yǎng wò yú chái duī zhì
shàng , dà hè yí shēng , yún
shou yǔ zhù , fù jiàn tài yáng
. yú shì zhòng guān jí bǎi
xìng , gòng jiāng yú jí fú xià
chái duī , jiě qù shéng suǒ ,
zài bài chēng xiè . sun cè
jiàn guān mǐn ju luó bài yú
shuǐ zhōng , bù gù yí fú , nǎi
bó rán dà nù , chì yue : "
qíng yǔ nǎi tian dì zhì dìng
shù , yao rén ǒu chéng qí
biàn , nǐ děng hé de rú cǐ
huò luàn ! " chè bǎo jiàn lìng
zuǒ yòu sù zhǎn yú jí .
zhòng guān lì jiàn , cè nù
yue : " ēr děng jie yù cóng yú
jí zào fǎn ye ! " zhòng guān
nǎi bù gǎn fù yán . cè chì wǔ
shì jiāng yú jí yi dao zhǎn tóu
luò dì . zhì jiàn yí dào qīng qì
, tóu dòng bēi qù liǎo . cè
mìng jiāng qí shi hào lìng yú
shì , yǐ zhèng yao wàng zhì
zuì .

5 shì yè feng yǔ jiao zuò , jí
xiǎo , bù jiàn liǎo yú jí shi
shǒu . shǒu shi jun shì bào
zhì sun cè . cè nù , yù sha
shǒu shi jun shì . hu jiàn yi
réni , cóng táng qián xú bù ér
lái , shì zhì , què shì yú jí . cè
dà nù , zhèng yù bá jiàn

，雷电齐发，大雨如注。顷刻之间，街市成河，溪涧皆满，足有三尺甘雨。于吉仰卧于柴堆之上，大喝一声，云收雨住，复见太阳。于是众官及百姓，共将于吉扶下柴堆，解去绳索，再拜称谢。孙策见官民俱罗拜于水中，不顾衣服，乃勃然大怒，叱曰：“晴雨乃天地之定数，妖人偶乘其便，你等何得如此惑乱！”掣宝剑令左右速斩于吉。众官力谏，策怒曰：“尔等皆欲从于吉造反耶！”众官乃不敢复言。策叱武士将于吉一刀斩头落地。只见一道青气，投东北去了。策命将其尸号令于市，以正妖妄之罪。

是夜风雨交作，及晓，不见了于吉尸首。守尸军士报知孙策。策怒，欲杀守尸军士。忽见一人，从堂前徐步而来，视之，却是于吉。策大

thành hà, khê giàn giai mãn, túc hữu tam xích cam vú. Vu cát nguồng ngoạ vu sài đôi chi thượng, đại hát nhất thanh, vân thu vũ trụ, phục kiến thái dương. Vu thị chúng quan cập bách tính, cộng tương vu cát phù hạ sài đôi, giải khứ thăng tác, tái bái xưng tạ. Tôn sách kiến quan dân câu la bái vu thủy trung, bắt cổ y phục, nãi bột nhiên đại nộ, sát viết: "Tình vũ nãi thiên dia chi định số, yêu nhân ngẫu thừa kì tiện, nhĩ đẳng hà đắc như thủ hoặc loạn!" Xé bảo kiếm lệnh tả hữu tóc trăm vu cát. Chúng quan lực gián, sách nộ viết: "Nhĩ đẳng giai dục tòng vu cát tạo phản da!" Chúng quan nãi bắt cảm phục ngôn. Sách sát võ sĩ tương vu cát nhất đao trăm đầu lạc địa. Chỉ kiến nhất đạo thanh khí, đầu đông bắc khứ lieu. Sách mệnh tương kì thi hiệu lệnh vu thị, dĩ chánh yêu vọng chi tội.

được ba thước nước mưa ngọt. Vu Cát nằm tênh hênh trên đồng cỏ, quát to một tiếng, tự dựng mây tan, mưa tạnh, mặt trời lại ló ra. Các quan và trăm họ vực Vu Cát từ trên đồng cỏ xuống, cởi dây trói, lạy hai lạy tạ ơn. Tôn Sách thấy quan dân lạy la liệt, không quản chi bùn lầy nước vũng, liền dùng dùng nỗi giận, quát lên: "Giời mưa giời tạnh, đã có số định sẵn, yêu nhân ngẫu nhiên gấp dip, các ngươi sao lại mê hoặc như thế? Chúng bây đều là một lũ ngu cá. Sách rút ngay bảo kiếm, truyền tǎ hữu chém ngay Vu Cát. Các quan có sức ngăn, Sách mắng: - Các ngươi muốn theo Vu Cát làm phản chăng? Các quan không ai dám nói gì nữa. Sách quát võ sĩ đem chém Vu Cát, chỉ một nhát đao, đầu rơi xuống đất, rồi thấy một luồng khói xanh bay vụt về mé đông bắc. Sách sai đem thây Vu Cát bêu ở chợ để trị cái tội yêu tà.

Thị dạ phong vũ giao tác, cập hiếu, bắt kiến liễu vu cát thi thủ. Thủ thi quân sĩ báo tri tôn sách. Sách nộ, dục sát thủ thi quân sĩ. Hốt kiến nhất nhân, tòng đường tiền từ bộ nhi lai, thị chi, khước thị vu cát. Sách đại nộ, chánh dục bạt kiếm chước chi,

Đêm hôm ấy mưa gió ầm ầm, đến sáng không thấy xác Vu Cát, quân giữ thây vào bảo Tôn Sách. Sách điên ruột, toan chém quân giữ thây. Chợt thấy một người từ ngoài thẳ bước vào, trông ra thì là Vu Cát. Tôn Sách giận lắm, toan rút gươm ra đâm chém, tự nhiên tối xầm mặt

zhuó zhī , hu rán hun dào yú dì . zuǒ yòu jí jiù rù wò nèi , bàn shǎng fang su . wú tài fu rén lái shì jí , wèi cè yue : " wú ér qu sha shén xian , gù zhao cǐ huò . " cè xiào yue : " ér zì yòu suí fù chu zheng , sha rén rú má , hé céng yǒu wéi huò zhì lǐ ? jin sha yao rén , zhèng jué dà huò , an de fān wèi wǒ huò ? " fu rén yue : " yìn rǔ bù xìn , yǐ zhì rú cǐ ; jin kě zuò hǎo shì yǐ ráng zhì . " cè yue : " wú mìng zài tian , yao rén jué bù néng wéi huò . hé bì ráng ye ! " fu rén liào quán bù xìn , nǎi zì lìng zuǒ yòu àn xiù shàn shi ráng jiě . shì yè èr gèng , cè wò yú nèi zhái , hu rán yin feng zòu qǐ , deng miè ér fù míng . deng yǐng zhì xià , jiàn yú jí lì yú chuáng qián . cè dà hè yue : " wú píng sheng shì zhu yao wàng , yǐ jìng tian xià ! rǔ jí wèi yin guǐ , hé gǎn jìn wǒ ! " qǔ chuáng tóu jiàn zhí zhī , hu rán bù jiàn . wú tài fu rén wén zhī , zhuǎn sheng you mèn . cè nǎi fú bìng qíáng xíng , yǐ kuan mǔ xin . mǔ wèi cè yue : " shèng rén yún :? guǐ shén zhì wèi dé , qí shèng yǐ hu !? yòu yún :? yú shàng xià shén ? .? guǐ shén zhì shì , bù kě bù xìn . rǔ qu sha yú xian sheng , qí wú bào yìng ? wú yǐ lìng rén shè jiào yú jùn zhì yù qing guan nèi , rǔ

怒，正欲拔剑斫之，忽然昏倒于地。左右急救入卧内，半晌方苏。吴太夫人来视疾，谓策曰：“吾儿屈杀神仙，故招此祸。”

策笑曰：“儿自幼随父出征，杀人如麻，何曾有为祸之理？今杀妖人，正绝大祸，安得反为我祸？”夫人曰：“因汝不信，以致如此；今可作好事以禳之。”策曰：

“吾命在天，妖人决不能为祸。何必禳耶！”夫人料劝不信，乃自令左右暗修善事禳解。是夜二更，策卧于内宅，忽然阴风骤起，灯灭而复明。灯影之下，见于吉立于床前。策大喝曰：“吾平生誓诛妖妄，以靖天下！汝既为阴鬼，何敢近我！”取床头剑掷之，忽然不见。吴太夫人闻之，转生忧闷。策乃扶病强行，以宽母心。母谓策曰：“圣人云：‘鬼神之为德，

hốt nhiên hòn đảo vu địa. Tả hữu cấp cứu nhập ngõa nội, bán thường phương tô. Ngô thái phu nhân lai thị tật, vị sách viết: "Ngô nhi khuất sát thần tiên, cố chiêu thủ họa." Sách tiểu viết: "Nhi tự áu túy phụ xuất chinh, sát nhân như ma, hà tầng hữu vi họa chi lí? Kim sát yêu nhân, chánh tuyệt đại họa, an đắc phản vi ngã họa?" Phu nhân viết: "Nhân nhữ bất tín, dĩ trí như thử; kim khả tác hảo sự dĩ nhương chi." Sách viết: "Ngô mệnh tại thiên, yêu nhân quyết bất năng vi họa. Hà tất nhương da!" Phu nhân liêu khuyễn bất tín, nãi tự lệnh tả hữu ám tu thiện sự nhương giải. Thị dà nhị canh, sách ngọa vu nội trách, hốt nhiên âm phong sập khởi, đăng diệt nhi phục minh. Đăng ánh chi hạ, kiến vu cát lập vu sàng tiền. Sách đại hát viết: "Ngô bình sinh thệ tru yêu vọng, dĩ tĩnh thiên hạ! Nhữ kí vi âm quỷ, hà cảm cận ngã!" Thủ sàng đầu kiếm trích chí, hốt nhiên bất kiến. Ngô thái phu nhân vẫn chí, chuyển sinh ưu muộn. Sách nãi phù bệnh cường hành, dĩ khoan mẫu tâm. Mẫu vị sách viết: "Thánh nhân vân: 'Quỷ Thần Chi Vi Đức, Kì Thịnh Hĩ Hò! 'Hựu Vân: 'Đảo Nhĩ Vu Thượng Hạ Thần Đế. ' quỷ thần chí sự, bất khả bất tín. Nhữ khuất sát vu tiên sinh, khởi vô báo ứng? Ngô dĩ lệnh nhân thiết tiểu vu quận chí

lại, ngã ngay xuống đất. Tả hữu vội vàng vực Sách vào buồng trong, một lúc sau mới tỉnh lại. Ngô thái phu nhân lại thăm, bảo Sách: - Con giết oan thần tiên, cho nên có vá này. Sách cười, đáp: - Từ thuở nhỏ đến giờ, con theo cha đi đánh giặc, giết người như cắt gai, con chưa thấy ai oán bao giờ, nay giết yêu nhân, chính là đê trừ vá lớn, đâu nó lại làm hại được con? Phu nhân nói: - Bởi con không chịu tin nên mới sinh ra thế. Nay nên cúng lễ thì khỏi. Sách đáp: - Mệnh con tại trời, yêu nhân quyết không làm gì được, sao lại phải cúng lễ? Phu nhân biết là khuyên mãi Sách cũng không tin, cứ sai tả hữu lập đàn cúng lễ. Canh hai đêm hôm ấy, Tôn Sách đang nằm ở nhà trong, cơn gió lạnh bỗng nổi lên, ngọn đèn lập lòe sáng rồi lại tối. Dưới bóng đèn thắp thoảng, Sách thấy Vu Cát đứng ngay đầu giường, Sách quát: - Tao suốt đời đã thề giết quân yêu ma để yên thiên hạ. Mày đã là ma, sao dám đến gần ta? Sách cầm gươm ở đầu giường quăng ra thì chẳng thấy gì nữa. Ngô thái phu nhân biết chuyện, lại thêm lo buồn. Tôn Sách tuy bệnh nặng, phải gượng đứng dậy đi lại để yên lòng mẹ. Ngô thái phu nhân bảo Sách: - Đức thánh ngày xưa nói: "Đức quỷ thần thịnh lâm!". Lại có câu: "Cầu khấn thần thánh trên trời dưới đất". Việc quỷ thần không thể không tin. Con đã giết oan Vu tiên sinh, nên mới báo ứng ra thế. Nay mẹ đã sai người làm chay ở miếu Ngọc Thanh trên

kě qín wǎng bài ? , zì rán an tuō . "

其盛矣乎！’又云：‘
祷尔于上下神祇。’鬼
神之事，不可不信。汝
屈杀于先生，岂无报应
？吾已令人设醮于郡之
玉清观内，汝可亲往拜
祷，自然安妥。”

6 cè bù gǎn wéi mǔ mìng , zhì
de miǎn qiǎng chéng jiào zhì
yù qīng guān . dào shì jie rù .
qǐng cè fén xiāng , cè fén
xiāng ér bù xiè . hu xiāng lú
zhōng yan qǐ bù sǎn , jié
chéng yí zuò huá gài , shàng
miàn duān zuò zhe yú jí . cè
nù , tuò mà zhì ; zǒu lí diàn
yǔ , yòu jiàn yú jí lì yú diàn
mén shǒu , nù mù shì cè . cè
gù zuò yòu yue : " rǔ dēng
jiàn yao guǐ fǒu ? " zuò yòu
jí yún wéi jiàn . cè yù nù ,
bá pèi jiàn wàng yú jí zhí qù ,
yí rén zhōng jiàn ér dào .
zhòng shì zhì , nǎi qián rì
dòng shǒu sha yú jí zhì xiǎo
zú , bèi jiàn zhuó rù nǎo dài ,
qì qiào liú xiě ér sǐ . cè mìng
gong chu zàng zhì . bǐ jí chū
guān , yòu jiàn yú jí zǒu rù
guàn mén lái . cè yue : " cǐ
guān yì cáng yao zhì suǒ yě ! "
suì zuò yú guān qián ,
mìng wǔ shì wǔ bǎi rén chāi
huǐ zhì . wǔ shì fāng shàng
wū jié wǎ , què jiàn yú jí lì yú
wū shàng , fei wǎ zhí dì . cè

策不敢违母命，只得勉强乘轿至玉清观。道士接入，请策焚香，策焚香而不谢。忽香炉中烟起不散，结成一座华盖，上面端坐着于吉。策怒，唾骂之；走离殿宇，又见于吉立于殿门首，怒目视策。策顾左右曰：“汝等见妖鬼否？”左右皆云未见。策愈怒，拔佩剑望于吉掷去，一人中剑而倒。众视之，乃前日动手杀于吉之小卒，被剑斫入脑袋，七窍流血而死。策命扛出葬之。比及出观，又见于吉走入观门来。策曰：“此观亦藏妖之所也！”遂坐于观前，命武士五百人拆毁之。武士方上屋揭瓦，却见

ngọc thanh quan nội, nhữ khă
thân vāng bái đảo, tự nhiên an
thỏa."

quận, con nên thân hành đến lễ, tự
nhiên sẽ khỏi bệnh.

Sách bất cảm vi mẫu mệnh, chỉ
đắc miễn cường thừa kiệu chí
ngọc thanh quan. Đạo sĩ tiếp
nhập, thỉnh sách phần hương,
sách phần hương nhi bắt tạ.
Hốt hương lô trung yên khởi bắt
tán, kết thành nhất tọa hoa cái,
thượng diện doan tọa trừ vu
cát. Sách nộ, thỏa mạ chi; tầu li
diện vũ, hựu kiến vu cát lập vu
diện môn thủ, nộ mục thị sách.
Sách có tả hữu viết: "Nhữ đẳng
kiến yêu quý phủ?" Tả hữu gai
vân vị kiến. Sách dù nộ, bạt bộ
kiếm vọng vu cát trích khứ, nhất
nhân trung kiếm nhi đảo.
Chúng thị chi, nãi tiền nhật
động thủ sát vu cát chi tiểu tốt,
bị kiếm chước nhập não đại,
thát khiếu lưu huyết nhi tử.
Sách mệnh giang xuất táng chi.
Bỉ cập xuất quan, hựu kiến vu
cát tầu nhập quan môn lai.
Sách viết: "Thủ quan diệc tàng
yêu chi sở dã!" Toại tọa vu
quan tiền, mệnh võ sĩ ngũ bách
nhân sách hủy chi. Võ sĩ
phương thượng óc yết ngõa,
khuốc kiến vu cát lập vu óc

Sách không dám trái lời mẹ, phải
miễn cường lên kiệu ra miếu Ngọc
Thanh. Đạo sĩ đón vào, mời Sách
thắp hương, Sách đốt hương
nhưng không lễ tạ. Bỗng nhiên
trong lư hương, khói bốc lên không
tỏa kết thành một cái tán, ở trên
thấy Vu Cát ngồi chêm chệ. Tôn
Sách vừa giận vừa mắng rồi chạy
ra, thấy ngay Vu Cát đứng ở giữa
cung điện, trùng mắt nhìn Tôn
Sách. Sách ngoảnh lại hỏi tả hữu: -
Các ngươi có trông thấy gì không?
Tả hữu nói không thấy gì cả. Sách
càng giận, rút gươm phóng vào chỗ
Vu Cát đứng, một người bị trúng
ngã quay ra. Mọi người nhìn kỹ thì
là tên lính đã chém Vu Cát hôm
trước nay bị gươm đâm vào đầu
bảy khiêu chảy máu mà chết. Tôn
Sách sai đem đi chôn. Đến khi ra
cửa miếu, lại thấy Vu Cát ở ngoài
chạy vào. Tôn Sách nói: - Miếu này
cũng là chỗ yêu tinh ẩn nấp. Rồi
ngồi ngay trước cửa quán, sai năm
trăm võ sĩ phá đi. Võ sĩ vừa dỡ ngôi
trèo lên, thì thấy ngay Vu Cát ngồi
trên nóc nhà rút ngôi ném xuống
đất. Sách giận quá, truyền lệnh đuổi

dà nù , chuán lìng zhú chu
běn guan dǎo shì , fàng huǒ
shao huǐ diàn yǔ . huǒ qǐ chǔ
, yòu jiàn yú jí lì yú huǒ
guang zhì zhong . cè nù guī
fǔ , yòu jiàn yú jí lì yú fù mén
qián . cè nǎi bù rù fǔ , suí
diǎn qǐ san jun , chu chéng
wài xià zhài , chuán huàn
zhòng jiāng shàng yì , yù qǐ
bing zhù yuán shào jiá gōng
cáo cáo . zhòng jiāng ju yue
: " zhǔ gōng yù tǐ wéi hé ,
wèi kě qīng dòng . qiè dài
píng yù , chu bing wèi chí . "
shì yè sun cè sù yú zhài nèi ,
yòu jiàn yú jí pi fa ér lái . cè
yú zhàng zhong chì hè bù
jué . cì rì , wú tài fu rén
chuán míng , zhao cè huí fǔ .
cè nǎi guī jiàn qí mǔ . fu rén
jiàn cè xíng róng qiáo cuì , qì
yue : " ér shi xíng yǐ ! " cè jí
yǐn jīng zì zhào , guǒ jiàn
xíng róng shí fen shòu sǔn ,
bù jué shi jīng , gù zuò yòu
yue : " wú nài hé qiáo cuì zhì
cǐ ye ! " yán wèi yǐ , hu jiàn
yú jí lì yú jīng zhong . cè pāi
jīng dà jiào yǐ shēng , jīn
chuāng bēng liè , hun jué yú
dì . fu rén lìng fú rù wò nèi .
xu yú su xǐng , zì tàn yue : "
wú bù néng fù shēng yǐ ! "

于吉立于屋上，飞瓦掷地。策大怒，传令逐出本观道士，放火烧毁殿宇。火起处，又见于吉立于火光之中。策怒归府，又见于吉立于府门前。策乃不入府，随点起三军，出城外下寨，传唤众将商议，欲起兵助袁绍夹攻曹操。众将俱曰：“主公玉体违和，未可轻动。且待平愈，出兵未迟。”是夜孙策宿于寨内，又见于吉披发而来。策于帐中叱喝不绝。次日，吴夫人传命，召策回府。策乃归见其母。夫人见策形容憔悴，泣曰：“儿失形矣！”策即引镜自照，果见形容十分瘦损，不觉失惊，顾左右曰：“吾奈何憔悴至此耶！”言未已，忽见于吉立于镜中。策拍镜大叫一声，金疮迸裂，昏绝于地。夫人令扶入卧内。须臾苏醒，自叹曰：“吾不能复生矣！”

thượng, phi ngõa trích địa. Sách đại nộ, truyền lệnh trực xuất bỗn quan đạo sĩ, phóng hỏa thiêu hủy điện vũ. Hoả khởi xứ, hựu kiến vu cát lập vu hỏa quang chi trung. Sách nô quy phủ, hựu kiến vu cát lập vu phủ môn tiền. Sách nãi bắt nhập phủ, tùy điểm khởi tam quân, xuất thành ngoại hạ trại, truyền hoán chúng tướng thương nghị, dục khởi binh trợ viên thiệu giáp công tào thao. Chúng tướng câu viết: "Chúa công ngọc thể vi hòa, vị khả khinh động. Thủ đai bình dũ, xuất binh vị trì." Thị dạ tôn sách túc vu trại nội, hựu kiến vu cát phi phát nhi lai. Sách vu trướng trung sát hát bất tuyệt. Thứ nhật, ngô thái phu nhân truyền mệnh, triệu sách hồi phủ. Sách nãi quy kiến kì mẫu. Phu nhân kiến sách hình dung tiều tụy, khắp viết: "Nhi thất hình hĩ!" Sách tức dẫn kính tự chiêu, quả kiến hình dung thập phân sáu tốn, bất giác thất kinh, cố tả hữu viết: "Ngô ngại hà tiều tụy chí thứ da!" Ngôn vị dĩ, hốt kiến vu cát lập vu kính trung. Sách phách kính đại khiếu nhất thanh, kim sang bính liệt, hồn tuyệt vu địa. Phu nhân lệnh phủ nhập ngọa nội. Tu du tōi tĩnh, tự thán viết: "Ngô bất năng phục sinh hĩ!"

các đạo sĩ ra ngoài, rồi đem lửa đốt miếu. Lại thấy Vu Cát đứng trong ngọn lửa. Sách tức lầm, trở về phủ, lại thấy Vu Cát đứng ngay trước cửa phủ. Sách không vào phủ nữa, điêm ngay ba quân, ra ngoài thành đóng trại, cho gọi các tướng đến bàn, muốn khởi binh đi giúp Viên Thiệu để đánh Tào Tháo cả hai mặt. Các tướng can: - Chúa công ngọc thể còn yếu, chưa nên khinh động. Xin đợi khi nào khỏe hẳn, cắt quân cũng chưa muộn. Đêm hôm ấy, Tôn Sách ngủ trong trại, bỗng thấy Vu Cát xõa tóc đi vào. Sách chửi mắng không dứt miệng. Hôm sau, Ngô thái phu nhân cho gọi Tôn Sách về phủ. Sách phải về. Phu nhân thấy Sách hình dong tiều tụy, khóc nói: - Con ta đã thất sắc đi rồi! Sách lấy gương soi, quả nhiên thấy hình dong đã mười phần sút hẳn, bất giác kinh sợ hỏi tá hữu: - Sao ta tiều tụy đến thế này? Nói chưa dứt lời, chợt thấy Vu Cát đứng ở trong gương. Sách đậm ngay gương, thét to một tiếng. Vết đau ở chỗ bị thương vỡ ra, Sách ngã bất tỉnh xuống đất. Thái phu nhân sai vú Sách vào giường nằm. Được một lát, Sách lại tỉnh dậy, than rằng: - Ta không sống được nữa.

7 suí zhao zhang zhào děng
zhu rén , jí dì sun quán , zhì
wò tà qián , zhǔ fù yue : "
tian xià fang luàn , yǐ wú yuè
zhì zhòng , san jiang zhì gù ,
dà kě yǒu wéi . zi bù děng
xìng shàn xiang wú dì . " nǎi
qǔ yìn shòu yǔ sun quán yue : "
ruò jǔ jiāng dong zhī
zhòng , jué jí yú liǎng zhèn
zhì xiàn , yǔ tian xià zheng
héng , qing bù rú wǒ ; jǔ xián
rèn néng , shǐ gè jìn lì yǐ bǎo
jiāng dong , wǒ bù rú qīng .
qing yí niàn fù xiong chuàng
yè zhì jian nán , shàn zì tú
zhi ! " quán dà ku , bài shòu
yìn shòu . cè gào mǔ yue : "
ér tian nián yǐ jìn , bù néng
fèng cí mǔ . jìn jiāng yìn
shòu fù dì , wàng mǔ zhāo xī
xùn zhì . fù xiong jiù rén ,
shèn wù qīng dài . " mǔ ku
yue : " kǒng rǔ dì nián yòu ,
bù néng rèn dà shì , dang fù
rú hé ? " cè yue : " dì cái
shèng ér shí bèi , zú dang dà
rèn . tǎng nèi shì bù jué , kě
wèn zhang zhào ; wài shì bù
jué , kě wèn zhōu yú . hèn
zhōu yú bù zài cǐ , bù de
miàn zhǔ zhī yě ! " yòu huàn
zhu dì zhǔ yue : " wú sǐ zhì
hòu , rǔ děng bìng fù zhòng
móu . zong zú zhōng gǎn
yǒu shēng yì xìn zhě , zhòng
gòng zhū zhī ; gǔ ròu wèi nì ,
bù de rù zǔ fén an zàng . "
zhu dì qì shòu mìng . yòu
huàn qí qiáo fu rén wèi yue :

隨召張昭等諸人，及弟
孫权，至臥榻前，囑付
曰：“天下方亂，以吳
越之眾，三江之固，大
可有為。子布等幸善相
吾弟。”乃取印綬與孫
權曰：“若舉江东之眾
，決機于兩陣之間，與
天下爭衡，卿不如我；
舉賢任能，使各盡力以
保江東，我不如卿。卿
宜念父兄創業之艰难，
善自圖之！”權大哭，
拜受印綬。策告母曰：
“几天年已盡，不能奉
慈母。今將印綬付弟，
望母朝夕訓之。父兄旧
人，慎勿輕怠。”母哭
曰：“恐汝弟年幼，不
能任大事，當復如何？”
策曰：“弟才勝凡十
倍，足當大任。倘內事
不決，可問張昭；外事
不決，可問周瑜。恨周
瑜不在此，不得面囑之
也！”又喚諸弟囑曰：
“吾死之後，汝等并輔
仲謀。宗族中敢有生異
心者，衆共誅之；骨肉
為逆，不得入祖坟安葬。
”

Tùy triệu trương chiêu đắng
chư nhân, cập đệ tôn quyền,
chí ngoạ tháp tiên, chúc phó
viết: "Thiên hạ phương loạn, dĩ
ngô viet chi chúng, tam giang
chi cố, đại khả hữu vi. Tử bố
đắng hạnh thiện tương ngô đệ."
Nái thủ án thụ dữ tôn quyền
viết: "Nhược cử giang đông chi
chúng, quyết cơ vu lưỡng trận
chi gian, dữ thiên hạ tranh
hành, khanh bất như ngã; cử
hiền nhâm năng, sử các tần lực
dĩ bảo giang đông, ngã bất như
khanh. Khanh nghi niệm phụ
huynh sáng nghiệp chi gian
nan, thiện tự đồ chí!" Quyền đại
khóc, bái thụ án thụ. Sách cáo
mẫu viết: "Nhi thiên niên dĩ tần,
bất năng phụng từ mẫu. Kim
tương án thụ phó đệ, vọng mẫu
triều tịch huấn chi. Phụ huynh
cựu nhân, thân vật khinh đãi."
Mẫu khóc viết: "Khủng nhữ đệ
niên ấu, bất năng nhâm đại sự,
đương phục như hả?" Sách
viết: "Đệ tài thắng nhi thập bội,
túc đương đại nhâm. Thắng nội
sự bất quyết, khả vấn trương
chiêu; ngoại sự bất quyết, khả
vấn chu du. Hận chu du bất tại
thủ, bất đắc diện chúc chi dã!"
Hữu hoán chư đệ chúc viết:
"Ngô tử chi hậu, nhữ đắng tinh
phụ trọng muu. Tông tộc trung
cảm hữu sinh dị tâm giả, chúng
công tru chi; cốt nhục vi nghịch,
bất đắc nhập tổ phần an táng."
Chư đệ khắp thụ mệnh. Hữu
hoán thê kiều phu nhân vị viết:

Rồi cho đòi bọn Trương Chiêu và
em là Tôn Quyền đến trước giường
nằm dặn dò: - Thiên hạ đương
loạn, dùng dân chúng Ngô Việt ta
ở, giữ vững nơi hiểm yếu của ba
con sông, có thể làm việc lớn được.
Lũ Tử Bố cố hết lòng giúp em ta.
Sách lấy án thụ trao cho Tôn Quyền
và dặn: - Cắt quân Giang Đông,
quyết được thua giữa trận ta và
trận địch, tranh hùng cùng thiên hạ,
thì em không bằng anh, nhưng cắt
người hiền, dùng người tài, khiến ai
cũng hết sức giữ đất Giang Đông,
thì anh không bằng được em. Em
nên nghĩ đến cơ nghiệp của cha
anh đã khó học mới gây dựng
nên, tự lo liệu cho khéo. Tôn Quyền
khóc thương, lạy nhận án thụ. Sách
lại nói với mẹ: - Số con đã hết,
không thể thờ phụng mẹ nữa. Con
đã giao án thụ cho em Quyền, xin
nhờ mẹ sớm chiều dạy bảo, những
người cũ của cha, không nên khinh
đãi. Phu nhân khóc nói: - Sợ em
con còn bé, không đương nổi việc
lớn thì làm thế nào? Sách nói: - Tài
em con gấp mười con, có thể gánh
vác việc lớn. Về sau nếu có việc
trong không quyết thì hỏi Trương
Chiêu, việc ngoài không quyết thì
hỏi Chu Du. Tiếc thay Chu Du
không có ở đây để con dặn dò
trước mặt. Sách lại gọi các em đến
dặn: - Sau khi anh chết, các em
phải hết sức giúp Trọng Mưu.
Trong tôn tộc, người nào dám có ý
khác, các ngươi cứ giết đi. Trong
anh em cốt nhục, người nào dám
làm điều loạn nghịch, khi chết

" wú yǔ rǔ bù xìng zhōng tú
xiang fen , rǔ xu xiào yāng
zun gu . zǎo wǎn rǔ mò rù
jiàn , kě zhǔ qí zhuǎn zhì
zhou láng , jìn xin fù zuò wú
dì , xiū fù wǒ píng rì xiāng
zhī zhī yǎ . " yán qì , míng
mù ér shì . nián zhī èr shí liù
suì . hòu rén yǒu shi zàn yue :
" dú zhàn dong nán dì , rén
cheng xiǎo bà wáng . yùn
chóu rú hǔ jù , jué cè sì ying
yáng . wei ? san jiāng jìng ,
míng wén sì hǎi xiāng . lín
zhong yí dà shì , zhuan yì
shǔ zhou láng . "

。”诸弟泣受命。又唤妻乔夫人谓曰：“吾与汝不幸中途相分，汝须孝养尊姑。早晚汝妹入见，可嘱其转致周郎，尽心辅佐吾弟，休负我平日相知之雅。”言讫，瞑目而逝。年止二十六岁。后人有诗赞曰：“独战东南地，人称小霸王。运筹如虎踞，决策似鹰扬。威镇三江靖，名闻四海香。临终遗大事，专意属周郎。”

8 sun cè jì sǐ , sun quán ku
dào yú chuáng qián . zhang
zhào yue : " cǐ fei jiāng jun
ku shí yě . yí yí miàn zhì
sāng shì , yí miàn lǐ jun guó
dà shì . " quán nǎi shou lèi .
zhang zhào lìng sūn jìng lǐ
huì sāng shì , qǐng sun quán
chu táng , shòu zhòng wén
wǔ yè hè . sun quán sheng
de fang ? dà kǒu , bì yǎn zǐ
rán . xí hàn shǐ liú wǎn rù wú
, jiàn sun jia zhu kun zhòng
yin yǔ rén yue : " wú biàn
guan sun shì xiong dì , sui
gè cái qì xiù dá , rán jie lù
zuò bù zhong . wéi zhòng
móu xíng mào qí wěi , gú gé
fei cháng , nǎi dà guì zhì
biǎo , yòu heng gao shòu ,

孙策既死，孙权哭倒于床前。张昭曰：“此非将军哭时也。宜一面治丧事，一面理军国大事。”权乃收泪。张昭令孙静理会丧事，请孙权出堂，受众文武谒贺。孙权生得方颐大口，碧眼紫髯。昔汉使刘琬入吴，见孙家诸昆仲，因语人曰：“吾遍观孙氏兄弟，虽各才气秀达，然皆禄祚不终。惟仲谋形貌奇伟，骨格非常，乃大贵之表，又

"Ngô dũ nhữ bất hạnh trung đồ
tương phân, nhữ tu hiếu dưỡng
tôn cô. Tảo vân nhữ muội nhập
kiến, khă chúc kì chuyển trí chu
lang, tần tâm phụ tá ngô đê,
hưu phụ ngã bình nhật tương
tri chí nhã." Ngôn cật, minh mục
nhị thê. Niên chỉ nhị thập lục
tuế. Hậu nhân hữu thi tán viết:
"Độc chiến đông nam địa, nhân
xưng tiều bá vương. Vận trù
như hổ cứ, quyết sách tự ưng
dương. Uy trấn tam giang tĩnh,
danh văn tứ hải hương. Lâm
chung di đại sự, chuyên ý chúc
chu lang."

không được táng vào đất mộ tổ.
Các em đều khóc, vâng lời dạy.
Sách lại gọi vợ là Kiều phu nhân và
bảo: - Ta cùng nàng chẳng may
giữa đường phân ly, nàng nên hết
lòng phụ dưỡng mẹ ta. Nay mai
em nàng có vào thăm, nên nhờ nói
với Chu lang hết lòng giúp em ta,
chớ phụ cái tình tương tri từ trước.
Nói xong nhắm mắt chết. Đời sau
có thơ khen: Một tay gầy dựng cõi
Đông phương, Ai cũng khen là Tiều
Bá Vương, Thủ hiễm vững như
hình hổ cứ. Quết cơ nhanh tựa thế
ưng dương, Ba sông phảng lặng
oai hùng dũng, Bốn bề vang lừng
tiếng vè vang. Việc lớn dặn dò khi
nhắm mắt, Một lòng gắn bó cậy
Chu lang.

Tôn sách kí tử, tôn quyền khóc
đảo vu sàng tiền. Trương chiêu
viết: "Thủ phi tướng quân khóc
thời dã. Nghi nhất diện trì tang
sự, nhất diện lí quân quốc đại
sự." Quyền nãi thu lệ. Trương
chiêu lệnh tôn tĩnh lí hội tang
sự, thỉnh tôn quyền xuất
đường, thụ chúng văn võ yết
hạ. Tôn quyền sinh đắc
phương di đại khâu, bích nhã
tử nghiêm. Tích hán sử lưu uyển
nhập ngô, kiền tôn gia chư côn
trọng, nhân ngữ nhân viết: "Ngô
biến quan tôn thị huynh đê, tuy
các tài khí tú đạt, nhiên gai lộc
tô bất chung. Duy trọng mưu
hình mạo kì vĩ, cốt cách phi
thường, nãi đại quý chi biểu,
hựu hanh cao thọ, chúng giai

Tôn Sách chết rồi, Tôn Quyền khóc
phục xuống trước giường. Trương
Chiêu đến khuyên giải nói: - Bây
giờ không phải là lúc tướng quân
khóc, một mặt nên sửa sang việc
tống táng, một mặt nên trông coi
việc quân việc nước. Quyền cố cầm
nước mắt lại. Trương Chiêu sai Tôn
Tĩnh lo việc tang, mời Tôn Quyền ra
công đường để các quan văn võ
vào lạy mừng. Tôn Quyền người
cầm vuông, miệng lớn, mắt biếc,
râu tía. Khi trước sứ nhà Hán, là
Lưu Yển vào nước Ngô, trông thấy
mấy anh em nhà họ Tôn, có nói
chuyện với người khác: - Ta xem
tướng cả mấy anh em họ Tôn, tuy
rằng người nào tài khí cũng giỏi
giang khát thường, nhưng đều
hưởng lộc không được bền. Duy

zhòng jie bù jí yě . "

9 qiě shuo dang shí sun quán chéng sun cè yí mìng , zhǎng jiang dong zhi shì . jīng lǐ wèi dìng , rén bào zhōu yú zì ba qiu tí bing huí wú . quán yue : " gong jīn yǐ huí , wú wú you yǐ . " yuán lái zhōu yú shǒu yù ba qiu . wén zhī sun cè zhōng jiàn bēi shàng , yin cǐ huí lái wèn hòu ; jiāng zhì wú jùn , wén cè yǐ wáng , gù xìng yè lái ben sàng . dang xià zhōu yú ku bài yú sun cè líng jiù zhì qián . wú tài fù rén chu , yǐ yí zhǔ zhì yǔ gào yú , yú bài fú yú dì yue : " gǎn bù xiào quǎn mǎ zhì lì , jì zhì yǐ sǐ ! " shǎo qǐng , sun quán rù . zhōu yú bài jiàn bì , quán yue : " yuàn gōng wú wàng xian xiong yí mìng . " yú dùn shǒu yue : " yuàn yǐ gan nǎo tú dì , bào zhì jǐ zhì en . " quán yue : " jīn chéng fù xiong zhì yè , jiāng hé cè yǐ shǒu zhì ? " yú yue : " zì gǔ de rén zhě chang , shi rén zhě wáng . wèi jìn zhì jì , xu qiú gao míng yuǎn jiàn zhì rén wèi fǔ , rán hòu jiāng dong kě dìng yě . " quán yue : " xian xiong yí yán : nèi shì tuo zi bù , wài shì quán lài gong jīn . " yú yue : " zi bù

亨高寿，众皆不及也。
”

bất cập dã."

且说当时孙权承孙策遗命，掌江东之事。经理未定，人报周瑜自巴丘提兵回吴。权曰：“公瑾已回，吾无忧矣。”原来周瑜守御巴丘。闻知孙策中箭被伤，因此回来问候；将至吴郡，闻策已亡，故星夜来奔丧。当下周瑜哭拜于孙策灵柩之前。吴太夫人出，以遗嘱之语告瑜，瑜拜伏于地曰：“敢不效犬马之力，继之以死！”少顷，孙权入。周瑜拜见毕，权曰：“愿公无忘先兄遗命。”瑜顿首曰：“愿以肝脑涂地，报知己之恩。”权曰：“今承父兄之业，将何策以守之？”瑜曰：“自古得人者昌，失人者亡。为今之计，须求高明远见之人为辅，然后江东可定也。”权曰：“先兄遗言：内事

chỉ có Tôn Quyền, hình dong kỳ vĩ, cốt cách dị thường, thực là tướng đại quý, và lại hưởng được cao thọ, các anh em không người nào bằng.

Bấy giờ Tôn Quyền chịu mệnh anh, coi giữ Giang Đông, mọi việc sửa sang chưa xong, có người báo: - Chu Du từ Ba Khâu đã đem quân về. Tôn Quyền mừng nói: - Công Cản đã về, ta không lo chi nữa. Nguyên Chu Du đóng giữ Ba Khâu, nghe tin Tôn Sách mắc bệnh, vội vàng trở về hỏi thăm. Đi đến gần Ngô Quận, Du nghe tin Sách đã chết, cho nên đi suốt ngày đêm về chịu tang. Về đến nơi, Chu Du khóc lạy trước linh cữu. Ngô thái phu nhân ra gấp, đem lời di chúc của Tôn Sách bảo lại Chu Du. Du lạy xuống đất nói: - Tôi xin đem hết sức khuyên mă để đền đáp cho đến khi tôi chết mới thôi! Một lát, Tôn Quyền vào, Chu Du bái kiến xong, Tôn Quyền nói: - Xin ông chờ quên những lời anh tôi dặn lại. Du dập đầu xuống đất thưa: - Tôi nguyện đem gan óc lầy đất để báo lại ơn tri kỷ. Quyền hỏi: - Nay tôi nối nghiệp cha, nên có mưu kế gì để giữ vững? Du thưa: - Xưa nay, được người hiền giúp thì nước thịnh, mất người hiền thì nước mất. Chúa công nên cầu người cao minh viễn kiến để làm phụ tá, thì Giang Đông sao chẳng vững bền? Quyền nói: - Anh tôi có dặn phàm việc trong thì nhờ Tử Bố, còn việc ngoài nhờ Công Cản. Du nói: - Tử Bố là người hiền đạt, có thể đương nổi việc lớn.

xián dá zhì shì , zú dang dà
rèn . yú bù cái , kǒng fù yī
tuo zhì zhòng , yuàn jiàn yí
réni yǐ fǔ jiāng jun . " quán
wèn hé rén . yú yue : " xìng
lǚ , míng sù , zì zì jìng , lín
huái dong chuan rén yě . cǐ
réni xiong huái tao luè , fù yǐn
jí móu . zǎo nián sàng fù ,
shì mǔ zhì xiào . qí jia jí fù ,
cháng sàan cái yǐ jí pín fá . yú
wèi ju cháo cháng zhì shí ,
jiāng shù bǎi rén guò lín huái ,
yin fá liáng , wén lǔ sù jia
yǒu liǎng jun mǐ , gè san
qian hú , yin wǎng qí zhù .
sù jí zhǐ yí jun xiāng zèng , qí
kang kài rú cǐ . píng sheng
hǎo jí jiàn qí shè , yù ju qu a .
. zǔ mǔ wáng , huán zàng
dong chéng . qí yǒu liú zi
yáng yù yue bǐ wǎng cháo
hú tóu zhèng bǎo , sù cháng
chóu chū wèi wǎng . jìn zhǔ
gong kě sù zhao zhī . " quán
dà xǐ , jí mìng zhōu yú wǎng
pìn .

10 yú fèng mìng qin wǎng , jiàn
sù xù lǐ bì , jù dào sun quán
xiāng mù zhì yì . sù yue : "
jìn liú zi yáng yue mǒu wǎng
cháo hú , mǒu jiāng jiù zhī ."
yú yue : " xí mǎ yuán duì
guang wǔ yún : dang jin zhì
shì , fei dàn jun zé chén ,

托子布，外事全赖公瑾。
瑜曰：“子布贤达之士，足当大任。瑜不才，恐负倚托之重，愿荐一人以辅将军。”权问何人。瑜曰：“姓鲁，名肃，字子敬，临淮东川人也。此人胸怀韬略，腹隐机谋。早年丧父，事母至孝。其家极富，尝散财以济贫乏。瑜为居巢长之时，将数百人过临淮，因乏粮，闻鲁肃家有两囷米，各三千斛，因往求助。肃即指一囷相赠，其慷慨如此。平生好击剑骑射，寓居曲阿。祖母亡，还葬东城。其友刘子扬欲约彼往巢湖投郑宝，肃尚踌躇未往。今主公可速召之。”权大喜，即命周瑜往聘。

瑜奉命亲往，见肃叙礼毕，具道孙权相慕之意。
肃曰：“近刘子扬约某往巢湖，某将就之。”
瑜曰：“昔马援对光武云：当今之世，非但

đương đại nhâm. Du bất tài, khùng phu ý thắc chí trọng, nguyện tiền nhất nhân dĩ phụ tướng quân." Quyền vấn hèn. Du viết: "Tính lỗ, danh túc, tự tử kính, lâm hoài đồng xuyên nhân dã. Thủ nhân hung hoài thao lược, phúc ẩn cơ mưu. Tảo niên tang phu, sự mẫu chí hiếu. Kì gia cực phú, thường tán tài dĩ tề bần pháp. Du vi cư sào trường chi thời, tương số bách nhân quá lâm hoài, nhân pháp lương, văn lỗ túc gia hữu lưỡng khuân mẽ, các tam thiên hộc, nhân vãng cầu trợ. Túc túc chỉ nhất khuân tương tặng, kì khảng khái như thử. Bình sinh hảo kích kiềm ky xạ, ngũ cự khúc a. Tổ mẫu vong, hoàn tang đồng thành. Kì hữu lưu tử dương dục ước bỉ vãng sào hồ đầu trịnh bảo, túc thượng trú vị vãng. Kim chúa công khả tốc triệu chi." Quyền đại hỉ, tức mệnh chu du vãng sinh.

Còn tôi bất tài, sợ phụ mất lòng tin cậy, nay xin tiến một người để giúp chúa công. Quyền hỏi: - Người nào? Du nói: - Người ấy họ Lỗ tên Túc, tự là Tử Kính, người ở Đông Xuyên, quận Lâm Hoài. Người ấy có nhiều thao lược cơ mưu, mất bố từ thuở nhỏ, thờ mẹ rất hiếu, nhà rất giàu, thường đem của cải giúp kẻ khốn khổ. Khi tôi ở Cư Sào, đem mấy trăm người đi qua Lâm Hoài, nhân thiếu lương ăn, nghe nhà Túc có hai vựa thóc, mỗi vựa ba nghìn héc. Tôi đến cầu giúp, Túc đem ngay một vựa ra cho. Người ấy tính thực khảng khái. Ngày thường, Túc ham thích múa gươm, cưỡi ngựa, bắn cung, nay ở Khúc A, vì bà mất, Túc về làm tang lễ ở Đông Thành. Đến đó, có một người bạn là Lưu Tử Dương, muốn rủ Túc sang Sào Hò theo Trịnh Bảo, Túc còn ngần ngừ chưa đi. Chúa công nên sai người mời ngay đi. Tôn Quyền mừng lắm, sai ngay Chu Du đi đón Lỗ Túc.

Du phụng mệnh thân vãng, kiến túc tự lễ tất, cụ đạo tôn quyền tương mộ chí ý. Túc viết: "Cận lưu tử dương ước mỗ vãng sào hồ, mỗ tương tựu chi." Du viết: "Tính mã viên đổi quang võ vân: đương kim chi thể, phi đán quân trach thần, thần diệc trach

Chu Du đến nơi, chào hỏi xong, nói rõ lòng quý mến của Tôn Quyền. Túc nói: - Tử Dương rủ sang Sào Hò, tôi đang định đi. Du nói: - Ngày xưa Mã Viện nói với Quan Vũ rằng: "Đời này, không những là vua chọn bày tôi, bày tôi cũng phải chọn vua". Ngay Tôn tướng quân thân

chén yì zé jun . jin wú sun
jiāng jun qín xián lǐ shì , nà qí
lù yì , shì suǒ hǎn yǒu . zú
xià bù xu ta jí , zhì tòng wǒ
wǎng tóu dong wú wèi shì . "

君择臣，臣亦择君。今吾孙将军亲贤礼士，纳奇录异，世所罕有。足下不须他计，只同我往投东吴为是。”

11 sù cóng qí yán , suì tòng
zhou yú lái jiàn sun quán .
quán shèn jìng zhì , yǔ zhī
tán lùn , zhong rì bù quán . yí
rì , zhòng guan jie sǎn , quán
liù lǔ sù gōng yǐn , zhì wǎn
tòng tà dí zú ér wò . yè bàn ,
quán wèn sù yue : " fang jin
hàn shì qīng wéi , sì fang fen
rǎo ; gu chéng fù xiong yú yè
, si wèi huán , wén zhì shì ,
jun jiang hé yǐ jiào wǒ ? " sù
yue : " xí hàn gao zǔ yù zun
shì yì dì ér bù huò zhě , yǐ
xiàng yǔ wèi hài yě . jin zhì
cáo cáo kě bǐ xiàng yǔ , jiāng
jun hé yóu de wèi huán ,
wén hu ? sù qiè liào hàn shì
bù kě fù xìng , cáo cáo bù kě
zú chū . wéi jiāng jun jì , wéi
yǒu dǐng zú jiāng dong yǐ
guan tian xià zhì xìn . jin
chéng bēi fang duo wù , jiǎo
chú huáng zǔ , jìn fá liú biǎo
, jìng Cháng Jiāng suǒ jí ér
jù shǒu zhì ; rán hòu jiàn hào
dì wáng , yǐ tú tian xià : cǐ
gao zǔ zhì yè yě . " quán
wén yán dà xǐ , pi yi qǐ xiè .
cì rì hòu zèng lǚ sù , bìng
jiāng yi fú wéi zhàng děng
wù cì sù zhì mǔ .

quân. Kim ngô tôn tướng quân
thân hiền lẽ sĩ, nạp kì lục dị, thê
sở hǎn hữu. Túc hạ bất tu tha
kế, chỉ đồng ngã vãng đầu
đông ngô vi thị."

người hiền, kính kẽ sĩ, dùng người
kỷ lạ, ông không nên tìm nơi khác
chỉ nên cùng tôi sang giúp Đông
Ngô là phải.

Túc tòng kì ngôn, toại đồng chu
du lai kiến tôn quyền. Quyền
thập kính chi, dũ chi đàm luận,
chung nhật bất quyện. Nhất
nhật, chúng quan giai tán,
quyền lưu lỗ túc cộng ảm, chí
văn đồng tháp để túc nhi ngoạ.
Dạ bán, quyền văn túc viết:
"Phương kim hán thất khuynh
nguy, tú phương phân nhiễu;
cô thừa phụ huynh dư nghiệp,
tư vi hoàn, văn chi sự, quân
tương hà dĩ giáo ngã?" Túc
viết: "Tích hán cao tổ dục tôn
sự nghĩa để nhi bất hoạch giả,
dĩ hạng vũ vi hại dã. Kim chi tào
thao khả bỉ hạng vũ, tướng
quân hà do đắc vi hoàn, văn
hò? Túc thiết liêu hán thất bất
khả phục hưng, tào thao bất
khả tốt trù. Vi tướng quân kế,
duy hữu đinh túc giang đông dĩ
quan thiên hạ chi hán. Kim thừa
bắc phương đa vụ, tiếu trừ
hoàng tổ, tiễn phạt lưu biều,
cánh trường giang sở cực nhi
cư thủ chi; nhiên hậu kiễn hào
để vương, dĩ đồ thiên hạ: thủ
cao tổ chi nghiệp dã." quyền
văn ngôn đại hỉ, phi y khởi tạ.
Thứ nhật hậu tặng lỗ túc, tinh
tương y phục vi tướng đằng

Túc theo lời, cùng Chu Du đến yết
kiến Tôn Quyền. Tôn Quyền rất
kính trọng, cùng Túc đàm luận suốt
ngày không chán. Một hôm, các
quan vේ, Quyền mời Túc ở lại uống
rượu, đến tối, nằm cùng giường,
gác chân lên nhau. Nửa đêm,
Quyền hỏi Túc: - Nay nhà Hán suy
yếu, bốn phương rối loạn, ta nói
nghiệp cha anh, muốn làm việc
Hoàn, Văn, ông có mưu kế gì để
dạy bảo ta không? Túc nói: - Xưa
Cao Tổ nhà Hán muốn tôn Nghĩa
Đế mà không làm được, là vì Hạng
Vũ làm trở ngại. Nay Tào Tháo
cũng ví như Hạng Vũ, tướng quân
làm thế nào được việc Hoàn, Văn?
Tôi nghĩ nhà Hán không thể phục
hưng, Tào Tháo không thể trừ
được. Tướng quân chí nên giữ
vững Giang Đông, đợi xem những
sự biến cố trong thiên hạ. Nay nhân
phương Bắc lầm việc, hãy trừ
Hoàng Tổ, đánh Lưu Biểu, lấy hết
các miền quanh Trường Giang,
dụng hiệu để vương để tính việc
lớn. Đó là sự nghiệp Hán Cao Tổ.
Tôn Quyền mừng lầm, mặc áo,
đứng dậy tạ ơn. Hôm sau, Quyền
hậu tặng Lỗ Túc và đưa những thứ
áo chăn màn biểu me Túc.

12 sù yòu jiàn yi rén jiàn sun
quán : cǐ rén bó xué duo cái ,
shì mǔ zhì xiào ; fù xìng zhu
gé , míng jǐn , zì zì yú , láng
yé nán yáng rén yě . quán
bài zhì wèi shàng bin . jīn
quàn quán wù tōng yuán
shào , qiè shùn cáo cào , rán
hòu chéng biàn tú zhī . quán
yi yán , nǎi qiǎn chén zhèn
huí , yǐ shu jué yuán shào .
què shuo cáo cào wén sun
cè yǐ sī , yù qǐ bing xià jiang
nán . shì yù shǐ zhāng ? jiàn
yue : " chéng rén zhì sàng ér
fá zhī , jǐ fei yì jǔ ; ruò qí bù
kè , qì hǎo chéng chóu : bù
rú yin ér shàn yù zhī . " cào
rán qí shuo , nǎi jí zòu feng
sun quán wèi jiāng jun , jian
lǐng huì jí tài shǒu ; jí lìng
zhāng ? wèi huì jí dou wèi , ?
yìn wǎng jiang dong . sun
quán dà xǐ , yòu de zhāng ?
huí wú , jí mìng yǔ zhāng
zhào tòng lǐ zhèng shì .
zhāng ? yòu jiàn yi rén yú
sun quán : cǐ rén xìng gù ,
míng yong , zì yuán tàn , nǎi
zhōng láng cài yong zhī tú ;
qí wèi rén shǎo yán yǔ , bù
yǐn jiǔ , yán lì zhèng dà .
quán yǐ wèi chéng , xíng tài
shǒu shì . zì shì sun quán
wei zhèn jiang dong , shen
de mǐn xin . qiè shuo chén

肃，并将衣服帏帐等物
赐肃之母。

肃又荐一人见孙权：此
人博学多才，事母至孝
；覆姓诸葛，名瑾，字
子瑜，琅琊南阳人也。
权拜之为上宾。瑾劝权
勿通袁绍，且顺曹操，
然后乘便图之。权依言
，乃遣陈震回，以书绝
袁绍。却说曹操闻孙策
已死，欲起兵下江南。
侍御史张纮谏曰：“乘
人之丧而伐之，既非义
举；若其不克，弃好成
仇：不如因而善遇之。
”操然其说，乃即奏封
孙权为将军，兼领会稽
太守；即令张纮为会稽
都尉，賛印往江东。孙
权大喜，又得张纮回吴
，即命与张昭同理政事
。张纮又荐一人于孙权
：此人姓顾，名雍，字
元叹，乃中郎蔡邕之徒
；其为人少言语，不饮
酒，严厉正大。权以为
丞，行太守事。自是孙
权威震江东，深得民心

vật tú túc chi mẫu.

Túc hưu tiên nhất nhân kiến tôn
quyền: thủ nhân bác học đa tài,
sự mẫu chí hiếu; phúc tính Gia
Cát, danh cẩn, tự tử du, lang
gia nam dương nhân dã.
Quyền bái chi vi thượng tân.
Cẩn khuyên quyền vật thông
viên thiệu, thả thuận tào thao,
nhiên hậu thừa tiện đồ chi.
Quyền y ngôn, nãi khiển tràn
chán hồi, dĩ thư tuyệt viên
thiệu. Khước thuyết tào thao
văn tôn sách dĩ tử, dục khởi
binh hạ giang nam. Thị ngụ sử
trương hoành giàn viết: "Thừa
nhân chi tang nhi phạt chi, kí
phi nghĩa cử; nhược kí bất
khắc, khí hảo thành cừu: bất
như nhân nhi thiện ngộ chi."
thao nhiên kí thuyết, nãi túc tấu
phong tôn quyền vi tướng
quân, kiêm lĩnh hội kê thái thủ;
túc lệnh trương hoành vi hội kê
đô úy, tê án vãng giang đông.
Tôn quyền đại hỉ, hựu đắc
trương hoành hồi ngô, túc
mệnh dữ trương chiêu đồng lí
chánh sự. Trương hoành hựu
tiến nhất nhân vu tôn quyền:
thủ nhân tính cố, danh ung, tự
nguyên thán, nãi trung lang thái
ung chi đở; kí vi nhân thiều
ngôn ngữ, bất ảm túc, nghiêm
lệ chánh đại. Quyền dĩ vi thừa,
hành thái thủ sự. Tự thị tôn
quyền uy chấn giang đông,

Túc lại đem một người nữa vào yết
kiến Tôn Quyền; người ấy họ là Gia
Cát, tên là Cẩn, tự là Tử Du, học
rộng tài cao, thờ mẹ rất hiếu. Gia
Cát Cẩn vốn người ở Nam Dương,
quận Lương Gia. Tôn Quyền đãi
làm khách quý. Cẩn khuyên Tôn
Quyền đừng kết hiếu với Viên
Thiệu và hãy theo Tào Tháo, rồi đợi
lúc nào có cơ hội tốt sẽ tính toán
sau. Tôn Quyền nghe lời, cho Trần
Chân về, gửi thư khước từ Viên
Thiệu. Bấy giờ Tào Tháo nghe tin
Tôn Sách đã chết, muốn đem binh
đi lấy Giang Nam, thì ngụ sử là
Trương Hoành can: - Nhân người
ta có tang mà đánh, không phải là
việc nghĩa. Nếu đánh không được,
tức là bỏ hòa hiếu mà gây oán thù,
không bằng nhân dịp này mà đổi
đãi tử tế với người ta. Tháo nghe
lời, tâu xin phong cho Tôn Quyền
làm tướng quân, lĩnh chức thái thú
ở Cối Kê, cho Trương Hoành ra
làm đô úy ở Cối Kê đem án về
Giang Đông, giao cho Tôn Quyền.
Tôn Quyền mừng lắm, lại được
Trương Hoành trở về Ngô, bèn sai
cùng Trương Chiêu trông coi chính
sự. Trương Hoành lại tiến một
người, họ Cố tên Ung, tự là Nguyên
Thân, nguyên là học trò Sái Ung
ngày xưa. Cố Ung người ít nói
năng, không uống rượu, nghiêm
nghị chính trực. Quyền cho Ung
làm quan thừa, coi việc thái thú. Từ

zhèn huí jiàn yuán shào , jù
shuo : " sun cè yǐ wáng , sun
quán jì lì . cáo cào feng zhī
wèi jiāng jun , jié wèi wài
yìng yǐ . " yuán shào dà nù ,
suì qǐ jì , qīng , you , bìng
děng chǔ rén mǎ qí shí yú
wàn , fù lái gōng qǔ xǔ
chang . zhèng shì : jiang nán
bing gé fang xiū xí , jì běi
gān gē yòu fù xìng . wèi zhī
shèng fù ruò hé , qiè ting xià
wén fēn jiě .

。且说陈震回见袁绍，具说：“孙策已亡，孙权继立。曹操封之为将军，结为外应矣。”袁绍大怒，遂起冀、青、幽、并等处人马七十余万，复来攻取许昌。正是：江南兵革方休息，冀北干戈又复兴。未知胜负若何，且听下文分解。

thâm đắc dân tâm. Thả thuyết
trần chấn hồi kiến viên thiệu, cụ
thuyết: "Tôn sách dĩ vong, tôn
quyền kế lập. Tào thao phong
chi vi tướng quân, kết vi ngoại
ứng hĩ." viên thiệu đại nộ, toại
khởi kí, thanh, u, tịnh đẳng xử
nhân mã thất thập dư vạn, phục
lai công thủ hứa xương. Chánh
thị: giang nam binh cách
phương hưu túc, kí bắc can
qua hựu phục hưng. Vị tri thắng
phụ nhược hè, thả thính hạ văn
phân giải.

đó Tôn Quyền oai khắp cả đất
Giang Đông, rất được lòng dân.
Trong khi ấy thì Trần Chấn trở về ra
mắt Viên Thiệu, kể lại Tôn Sách đã
mất, Tôn Quyền nổi nghiệp, Tháo
phong Quyền là tướng quân, kết
Ngô làm ngoại ứng. Viên Thiệu nổi
giận, lập tức khởi cả quân mã Ký,
Thanh, U, Tinh, cả thảy hơn bảy
mươi vạn đi đánh Hứa Xương. Thê
là: Bình lính Giang Nam vừa tạm
nghỉ, Can qua Ký Bắc lại vùng lên.
Chưa biết Viên Thiệu phen này
được thua thế nào, xem đến hồi
sau sẽ phân giải.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中
030
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo yuán shào xīng bīng , wàng guan dù jìn fa . xià hóu dun fa shu gào jí . cáo cào qǐ jun qí wàn , qián wǎng yíng dí , liù xún yù shǒu xǔ dou . shào bing lín fa , tián feng cóng yù zhōng shàng shu jiàn yue : " jin qiě yí jìng shǒu yǐ dài tian shí , bù kě wàng xìng dà bing , kǒng yǒu bù lì . " féng jì zèn yue : " zhǔ gong xìng rén yì zhì shi , tián feng hé de chu cǐ bù xiáng zhì yǔ ! " shào yin nù , yù zhǎn tián feng . zhòng guan gào miǎn . shào hèn yue : " dài wú pò liǎo cáo cào , míng zhèng qí zuì ! " suí cui jun jìn fa , jīng qí biàn yě , dao jiàn rú lín . xíng zhì yáng wǔ , xià dìng zhài zhà . jǔ shòu yue : " wǒ jun sui zhòng , ér yǒng měng bù jí bǐ jun ; bǐ jun sui jìng , ér liáng cǎo bù rú wǒ jun . bǐ jun wú liáng , lì zài jí zhàn ; wǒ jun yǒu liáng , yí qíe huǎn shǒu . ruò néng kuàng yǐ rì yuè , zé bǐ jun bù zhàn zì bài yǐ . " shào nù yue : " tián feng mǎn wǒ jun xìn , wú huí

第三十回
战官渡本初败绩
劫乌巢孟德烧粮

Đệ tam thập hồi chiến quan
độ bốn sơ bại tích kiếp ô sào
mạnh đức thiêu lương

HÒI 30 Đánh Quan Độ, Bản Sơ
bại trận; Cướp Ô Sào, Mạnh
Đức đốt lương.

却说袁绍兴兵，望官渡进发。夏侯惇发书告急。曹操起军七万，前往迎敌，留荀彧守许都。绍兵临发，田丰从狱中上书谏曰：“今且宜静守以待天时，不可妄兴大兵，恐有不利。”逢纪谮曰：“主公兴仁义之师，田丰何得出此不祥之语！”绍因怒，欲斩田丰。众官告免。绍恨曰：“待吾破了曹操，明正其罪！”遂催军进发，旌旗遍野，刀剑如林。行至阳武，下定寨栅。沮授曰：“我军虽众，而勇猛不及彼军；彼军虽精，而粮草不如我军。彼军无粮，利在急战；我军有粮，宜且缓守。若能旷以日月，则彼军不战自败矣。

Khước thuyết viên thiệu hưng binh, vọng quan độ tiến phát. Hạ hầu đôn phát thư cáo cấp. Tào thao khởi quân thất vạn, tiền vãng nghênh địch, lưu tuân úc thủ hứa đô. Thiệu bình lâm phát, diền phong tòng ngục trung thương thư gián viết: "Kim thả nghỉ tĩnh thủ dĩ đãi thiên thời, bất khả vọng hưng đại binh, khùng hữu bất lợi." Phùng kỉ trám viết: "Chúa công hưng nhân nghĩa chi sự, diền phong hà đắc xuất thủ bất tường chi ngữ!" Thiệu nhân nộ, dục trảm diền phong. Chúng quan cáo miễn. Thiệu hận viết: "Đãi ngô phả liễu tào thao, minh chánh kì tội!" Toại thời quân tiến phát, tinh kì biến dã, dao kiếm như lâm. Hành chí dương võ, hạ định trại sách. Tự thụ viết: "Ngã quân tuy chúng, nhi dũng mãnh bất cập bỉ quân; bỉ quân tuy tinh, nhi lương thảo bất như ngã quân. Bỉ quân vô lương, lợi tại cấp chiến; ngã quân hữu lương, nghi thả hoãn thủ. Nhược năng khoáng dĩ nhật nguyệt, tắc bỉ quân bất chiến tự bại hĩ." Thiệu nộ viết:

Viên Thiệu cát quân, đi đến bến Quan Độ, Hạ Hầu Đôn đưa thư về cáo cấp. Tào Tháo khởi bảy vạn quân ra nghênh địch, để Tuân Úc ở lại giữ Hứa Đô. Khi quân Viên Thiệu sắp cắt quân đi, Diền Phong ở trong ngục dâng thư can: - Nay nên giữ vững để đợi thời. Không nên khinh thường cắt đại binh đi, e có việc bất lợi. Phùng Kỷ nói dèm: - Chúa công dâng quân nhân nghĩa, sao Diền Phong lại nói lời chẳng lành? Thiệu giận lắm muốn chém Diền Phong. Các quan cố can. Thiệu nói: - Đã ta phá xong Tào Tháo đã, rồi sẽ trị tội nó! Nói rồi giục quân kéo đi, tinh kỵ rợp đất, giáo mạc như rừng. Đến Dương Võ, Thiệu hạ trại đóng quân. Thư Thụ nói: - Quân ta tuy nhiều, nhưng dũng mãnh kém bên kia; quân kia tuy tinh nhuệ, nhưng lương thảo kém ta. Bên kia không có lương, lợi ở sự đánh nhanh; bên ta có lương, nên giữ lâu, nếu kéo dài được ngày tháng, quân địch chẳng phải đánh cũng tắt thua. Thiệu giận mắng: - Diền Phong đã làm nản lòng quân, ta còn để tội cho đến khi về, nay sao mà

rì bì zhǎn zhī . rǔ an gǎn yòu rú cǐ ! " chì zuǒ yòu : " jiang jǔ shòu suǒ jìn jun zhong , dài wǒ pò cáo zhì hòu , yǔ tián feng yí tǐ zhì zuì ! " yú shì xià lìng , jiang dà jun qí shí wàn , dong xi nán bēi , zhou wéi an yíng , lián luò lè shí yú lǐ .

"绍怒曰：“田丰慢我军心，吾回日必斩之。汝安敢又如此！”叱左右：“将沮授锁禁军中，待我破曹之后，与田丰一体治罪！”

于是下令，将大军七十万，东西南北，周围安营，连络九十余里。

3 xì zuò tàn zhì xu shí , bào zhì guan dù . cáo jun xin dào , wén zhī jie jù . cáo cào yǔ zhòng móu shì shàng yì . xún you yue : " shào jun sui duo , bù zú jù yě . wǒ jun ju jing ? zhì shì , wú bù yǐ yǐ dang shí . dàn lì zài jí zhàn . ruò qian yán rì yuè , liáng cǎo bù fu , shì kě you yǐ . " cáo yue : " suǒ yán zhèng hé wú yì . " suì chuán lìng jun jiang gǔ zào ér jìn . shào jun lái yíng , liǎng bian pái chéng zhèn shì . shěn pèi bo nǚ shǒu yí wàn , fú yú liǎng yì ; gong jiàn shǒu wǔ qian , fú yú mén qí nèi : yue pào xiǎng qí fa . san tong gǔ bà , yuán shào jin kui jin jiā , jin pao yù dài , lì mǎ zhèn qián . zuǒ yòu pái liè zhe zhang hé , gao lǎn , hán měng , chún yú qióng děng zhu jiāng . jing qí jié yuè , shèn shì yán zhěng . cáo zhèn shàng mén qí kai chǔ , cáo cào chu mǎ .

细作探知虚实，报至官渡。曹军新到，闻之皆惧。曹操与众谋士商议。荀攸曰：“绍军虽多，不足惧也。我军俱精锐之士，无不以当十。但利在急战。若迁延日月，粮草不敷，事可忧矣。”操曰：“所言正合吾意。”遂传令军将鼓噪而进。绍军来迎，两边排成阵势。审配拨弩手一万，伏于两翼；弓箭手五千，伏于门旗内：约炮响齐发。三通鼓罢，袁绍金盔金甲，锦袍玉带，立马阵前。左右排列着张郃、高览、韩猛、淳于琼等诸将。旌旗节钺，甚是严

"Điền phong mạn ngã quân tâm, ngô hồi nhật tắt trâm chí. Nhữ an cảm hụu như thử!" Sát tả hữu: "Tương tự thụ tòa cầm quân trung, đãi ngã phá tào chi hậu, dữ điền phong nhất thế trì tội!" Vu thị hạ lệnh, tương đại quân thất thập vạn, đông tây nam bắc, chu vi an doanh, liên lạc cửu thập dư lí.

cũng nói gở nốt? Rồi thét tả hữu đem Thư Thủ giam ở trong quân, đợi lúc về trị tội cùng Điền Phong một thê. Rồi hạ lệnh đem bảy mươi vạn quân dàn ra bốn phía cắm trại, trại đóng liền nhau hơn chín mươi dặm.

Quân đi dạo thám Quan Độ về báo. Quân Tào mới đến, nghe tin đều sợ hãi. Tào Tháo cùng các mưu sĩ bàn bạc. Tuân Du nói: Quân Thiệu tuy nhiều, nhưng không đáng sợ. Quân ta tinh nhuệ, một người có thể đánh nổi mười người, nhưng cần đánh ngay, nếu kéo dài ngày tháng, lương thảo không đủ thì thật là đáng lo. Tháo nghe nói truyền lệnh cho quân tướng đánh trống reo hò tiến lên. Quân Thiệu đón đánh. Hai bên dàn thành thế trận. Thảm Phối đem một vạn tay nỏ, phục ở hai bên; năm nghìn tay cung phục ở trong cửa, hẹn nghe tiếng pháo thì bắn ra. Đánh dứt ba hồi trống, Viên Thiệu đội mũ chỏm vàng, mặc áo giáp vàng, bào gấm đai ngọc, cuồng ngựa đứng trước trận. Đứng xếp hàng hai bên làm phản Tháo nói. Ta phụng chiêu thiên tử ra đây đánh mi! Thiệu đáp: - Tao cũng phụng chiêu áo đai đánh giặc. Tháo giận, sai ngay Trương Liêu cuồng

xǔ zhu , zhāng liáo , xú ? , lǐ
diǎn děng , gè chí bīng qì ,
qián hòu yōng wèi . cáo cào
yǐ biān zhī yuán shào yue : "wú yú tian zì zhì qián , bǎo
zòu nǐ wèi dà jiāng jun , jin
hé gù móu fǎn ? " shào nù
yue : " rǔ tuo míng hàn xiāng
, shí wèi hàn zéi ! zuì è mí
tian , shèn yú mǎng , zhuó ,
nǎi fǎn wu rén zào fǎn ye ! "
cào yue : " wú jin fēng zhào
tǎo rǔ ! " shào yue : " wú
fēng yi dài zhào tǎo zéi ! "
cào nù , shǐ zhāng liáo chu
zhàn . zhāng tái yuè mǎ lái
yíng . èr jiāng dòu liǎo sì wǔ
shí gé , bù fen shèng fù . cáo
cào jiàn liǎo , àn àn chēng qí
. xǔ chǔ huī dǎo zòng mǎ ,
zhí chū zhù zhàn . gao lǎn
tǐng qiang jie zhù . sì yuán
jiāng zhuo duì ér qian sha .
cáo cào lìng xià hóu dun ,
cáo hóng , gè yǐn san qian
jun , qí chong bǐ zhèn . shěn
pèi jiàn cáo jun lái chong
zhèn , biàn lìng fàng qǐ hào
pào : liǎng xià wàn nǚ bìng
fa , zhōng jūn nèi gong jiàn
shǒu yí qí yōng chu zhèn
qián luàn shè . cáo jun rú hé
dǐ dí , wàng nán jí zǒu . yuán
shào qu bing yǎn sha , cáo
jun dà bài , jìn tuì zhì guan
dù . yuán shào yí jun bì jìn
guan dù xià zhài . shěn pèi
yue : " jin kě bo bing shí wàn
shǒu guan dù , jiù cáo cào
zhài qián zhú qǐ tǔ shan ,

整。曹阵上旗开处，曹操出马。许褚、张辽、徐晃、李典等，各持兵器，前后拥卫。曹操以鞭指袁绍曰：“吾于天子之前，保奏你为大将军，今何故谋反？”绍怒曰：“汝托名汉相，实为汉贼！罪恶弥天，甚于莽、卓，乃反诬人造反耶！”操曰：“吾今奉诏讨汝！”绍曰：“吾奉衣带诏讨贼！”操怒，使张辽出战。张郃跃马来迎。二将斗了四五十合，不分胜负。曹操见了，暗暗称奇。许褚挥刀纵马，直出助战。高览挺枪接住。四员将捉对儿厮杀。曹操令夏侯惇、曹洪，各引三军，齐冲彼阵。审配见曹军来冲阵，便令放起号炮：两下万弩并发，中军内弓箭手一齐拥出阵前乱射。曹军如何抵敌，望南急走。袁绍驱兵掩杀，曹军大败，尽退至官渡。袁绍移军逼近官渡下。

thao xuất mã. Hứa chư, trương liêu, từ hoảng, lý điển đẳng, các trì binh khí, tiền hậu ứng vệ. Tào thao dĩ tiên chỉ viên thiệu viết: "Ngô vu thiên tử chi tiền, bảo tấu nhĩ vi đại tướng quân, kim hà cố mưu phản?" Thiệu nộ viết: "Nhữ thác danh hán tương, thật vi hán tặc! Tôi ác di thiên, thậm vu măng, trác, nãi phản vu nhân tạo phản da!" Thao viết: "Ngô kim phụng chiếu thảo nhữ!" Thiệu viết: "Ngô phụng y đái chiếu thảo tặc!" Thao nộ, sử trương liêu xuất chiến. Trương thai được mã lai nghênh. Nhị tương đấu liễu tú ngũ thập hợp, bất phân thắng phụ. Tào thao kiến liễu, ám ám xung kì. Hứa trừ huy đao túng mã, trực xuất trợ chiến. Cao lâm đĩnh thương tiếp trụ. Tứ viên tương tróc đối nhi tư sát. Tào thao lệnh hạ hâu đôn, tào hồng, các dẫn tam thiên quân, tề trùng bỉ trận. Thảm phổi kiến tào quân lai trùng trận, tiên lệnh phóng khởi hào pháo: lưỡng hạ vạn nỗ tịnh phát, trung quân nội cung tiến thủ nhất tề ứng xuất trận tiền loạn xạ. Tào quân như hà để địch, vọng nam cấp tầu. Viên thiệu khu binh yểm sát, tào quân đại bại, tần thối chí quan độ. Viên thiệu di quân bức cận quan độ hạ trại. Thảm phổi viết: "Kim khă bát binh thập vạn thủ quan độ, tựu tào thao trại tiền trúc khởi thô sơn, lệnh quân

ngựa ra. Trương Cáp ra nghênh địch. Hai tướng đánh nhau đến hơn năm mươi hiệp, không phân được thua. Tào Tháo thấy vậy khen thầm là lạ, Hứa Chủ múa giáo tế ngựa ra đánh giúp Trương Liêu. Cao Lãm cầm giáo ngăn lại. Bốn tướng đương quần nhau, Tào Tháo lại sai Hạ Hầu Đôn, Tào Hồng mỗi người dẫn ba nghìn quân, cùng xông sang trận Viên Thiệu. Thảm Phổi thấy quân Tào xông sang, liền sai đốt một tiếng pháo hiệu, hai bên hàng vạn cái nỏ đều bắn ra, quân bắn cung cùng bắn ra một lượt như mưa. Viên Thiệu thúc quân vào đánh giết. Quân Tào thua to phải lui về Quan Độ. Viên Thiệu cũng đem quân đến gần Quan độ hạ trại. Thảm Phổi nói: - Nay nên sai mười vạn quân giữ ở Quan Độ, đến tận trước trại Tào Tháo, đắp ụ đất, sai quân dòm xuống trại Tào mà bắn. Hễ ta chiếm được Quan Độ thì Hứa Xương có thể phá được. Viên Thiệu nghe theo, sai quân mang ngay mai cuốc quang thúng đắp ụ, gần bên trại Tào. Tào Tháo thấy vậy, muốn ra để đánh không cho quân Viên Thiệu đắp ụ, nhưng quân cung nỏ chặn giữ những đường sung yếu, quân Tào không tiến được. Trong vòng mươi ngày, quân Thiệu đắp được hơn năm mươi cái đồi đất, trên dựng chòi cao, rồi quân cung nỏ đứng trên bắn xuống. Quân Tào sợ hãi, người nào người ấy đội mộc đở tên. Trên đồi cứ mỗi

líng jun rén xià shì zhài
zhong fàng jiàn . cǎo ruò qì
cǐ ér qù , wú de cǐ ài kǒu , xū
chang kě pò yǐ . " shào cóng
zhì , yú gè zhài nèi xuǎn jīng
zhuàng jun rén , yòng tiē ? tǔ
dan , qí lái cáo cǎo zhài bian
, lěi tǔ chéng shan . cáo yíng
nèi jiàn yuán jun duī zhú tǔ
shan , yù dài chu qù chong
tú , bēi shěn pèi gong nǚ
shǒu dang zhù yān hóu yào
lù , bù néng qián jìn . shí rì
zhì nèi , zhú chéng tǔ shan
wǔ shí yú zuò , shàng lì gao
lǔ , fēn bō gong nǚ shǒu yú
qí shàng shè jiàn . cáo jun
dà jù , jie dǐng zhe zhe jiàn
pái shǒu yù . tǔ shan shàng
yí sheng bang zi xiāng chǔ ,
jiàn xià rú yǔ . cáo jun jie
méng ? fú dì , yuán jun nà
hǎn ér xiào .

寨。审配曰：“今可拔兵十万守官渡，就曹操寨前筑起土山，令军人下视寨中放箭。操若弃此而去，吾得此隘口，许昌可破矣。”绍从之，于各寨内选精壮军人，用铁锹土担，齐来曹操寨边，垒土成山。曹营内见袁军堆筑土山，欲待出去冲突，被审配弓弩手当住咽喉要路，不能前进。十日之内，筑成土山五十余座，上立高橹，分拨弓弩手于其上射箭。曹军大惧，皆顶着遮箭牌守御。土山上一声梆子响处，箭下如雨。曹军皆蒙楯伏地，袁军呐喊而笑。

4 cáo cào jiàn jun huang luàn ,
jí zhòng móu shì wèn jì . liú ?
jìn yue : " kě zuò fa shí che
yǐ pò zhì . " cáo lìng ? jìn che
shì , lián yè zào fa shí che
shù bǎi chéng , fēn bù yíng
qiáng nèi , zhèng duì zhe tǔ
shan shàng yún tī . hòu gong
jiàn shǒu shè jiàn shí , yíng
nèi yí qí ? dòng shí che , pào
shí fei kong , wǎng shàng
luàn dǎ . rén wú duǒ chǔ ,

曹操见军慌乱，集众谋士问计。刘晔进曰：“可作发石车以破之。”操令晔进车式，连夜造发石车数百乘，分布营墙内，正对着土山上云梯。候弓箭手射箭时，营内一齐拽动石车，炮石飞空，往上乱打。人

nhân hạ thị trại trung phóng
tiễn. Thao nhược khí thử nhí
khứ, ngô đắc thử ải khẩu, hứa
xương khả phá hĩ." Thiệu tòng
chi, vu các trại nội tuyển tinh
tráng quân nhân, dụng thiết
thiêu thô dam, tè lai tào thao
trại biên, lũy thô thành sơn. Tào
doanh nội kiến viên quân đội
trúc thô sơn, duc đai xuất khứ
xung đột, bị thâm phối cung nỗ
thủ đương trụ yết hầu yêu lô,
bất năng tiền tiến. Thập nhật
chi nội, trúc thành thô sơn ngũ
thập dư tọa, thương lập cao lõ,
phân bát cung nỗ thủ vu kì
thương xạ tiến. Tào quân đại
cụ, giai đính trú già tiến bài thủ
ngự. Thô sơn thương nhất
thanh bang tử hướng xú, tiến
hạ như vũ. Tào quân giai mông
thuẫn phục địa, viên quân nột
hảm nhi tiêu.

tiếng mõ, tên bắn xuống như
mưa. Quân Tào đều nép vào mộc
nằm rạp xuống đất. Quân Thiệu
reo lên cười.

Tào thao kiến quân hoảng loạn, họp
tập chúng mưu sĩ vấn kế. Lưu
diệp tiến viết: "Khả tác phát
thạch xa dĩ phá chi." Thao lệnh
diệp tiến xa thức, liên dạt tạo
phát thạch xa số bách thura,
phân bố doanh tường nội,
chánh đối trú thô sơn thương
vân thê. Hậu cung tiến thủ xạ
tiến thời, doanh nội nhất tè duệ
động thạch xa, pháo thạch phi
không, văng thương loạn đả.

Tào Tháo thấy quân rối loạn, họp
các mưu sĩ hỏi kế. Lưu Hoa nói: -
Nên làm xe bắn đá chống lại.
Tháo bảo Hoa vẽ kiểu xe, suốt
đêm chế được vài trăm cỗ xe, đặt
bên trong tường, chiếu thẳng vào
những chòi trên đồi. Đến lúc quân
cung nỏ sắp bắn, đá bay lên đánh
phá lung tung, người không chỗ
nấp, quân cung nỏ chết vô số.
Quân Viên thiệu gọi xe ấy là xe
sầm sét. Từ đấy quân Thiệu

gong jiàn shǒu sǐ zhě wú shù . yuán jun jie hào qí che wèi " pi lì che " . yóu shì yuán jun bù gǎn dēng gao shè jiàn . shèn pèi yòu xiān yí jì : lìng jun rén yòng tiě ? àn dǎ dì dào , zhí tòu cáo yíng nèi , hào wéi " jué zì jun " . cáo bing wàng jiàn yuán jun yú shan hòu jué tǔ keng , bào zhī cáo cào . cáo yòu wèn jí yú liú ? . ? yue : " cǐ yuán jun bù néng gōng míng ér gōng àn , fa jué fú dào , yù cóng dì xià tòu yíng ér rù ēr . " cáo yue : " hé yǐ yù zhī ? " ? yue : " kě rào yíng jué cháng qiàn , zé bǐ fú dào wú yòng yě . " cáo lián yè cha jun jué qiàn . yuán jun jué fú dào dào qiàn bian , guǒ bù néng rù , kōng fèi jun lì .

无躲处，弓箭手死者无数。袁军皆号其车为“霹雳车”。由是袁军不敢登高射箭。审配又献一计：令军人用铁锹暗打地道，直透曹营内，号为“掘子军”。曹兵望见袁军于山后掘土坑，报知曹操。操又问计于刘晔。晔曰：“此袁军不能攻明而攻暗，发掘伏道，欲从地下透营而入耳。”操曰：“何以御之？”晔曰：“可绕营掘长堑，则彼伏道无用也。”操连夜差军掘堑。袁军掘伏道到堑边，果不能入，空费军力。

5 què shuo cáo cáo shǒu guan dù , zì ba yuè qī , zhì lè yuè zhong , jun lì jiàn fá , liáng cǎo bù jì . yì yù qì guan dù tuì huí xǔ chang , chí yí wèi jué , nǎi zuò shu qiǎn rén fù xǔ chang wèn xún yù . yù yǐ shu bào zhī . shu luè yue : " chéng zun mìng , shǐ jué jìn tuì zhì yí . yú yǐ yuán shào xi zhòng jù yú guan dù , yù yǔ míng gong jué shèng fù , gong yǐ zhì ruò dang zhì

却说曹操守官渡，自八月起，至九月终，军力渐乏，粮草不继。意欲弃官渡退回许昌，迟疑未决，乃作书遣人赴许昌问荀彧。彧以书报之。书略曰：“承尊命，使决进退之疑。愚以袁绍悉众聚于官渡，欲与明公决胜负，公以至弱

Nhân vô đáo xứ, cung tiễn thủ tử giả vô số. Viên quân giai hào kì xa vi "Phích lịch xa". Do thị viên quân bắt cảm đăng cao xạ tiễn. Thảm phôi hưu hiến nhất kế: lệnh quân nhân dụng thiết thiêu ám đả địa đạo, trực thấu tào doanh nội, hào vi "Quật tử quân". Tào binh vọng kiến viên quân vu sơn hậu quật thô khanh, báo tri tào thao. Thao hưu vấn ké vu lưu diệp. Diệp viết: "Thủ viên quân bắt nồng công minh nhi công ám, phát quật phục đạo, dục tòng địa hạ thấu doanh nhi nhập nhĩ." Thao viết: "Hà dĩ ngự chi?" Diệp viết: "Khả nhiều doanh quật trường tiệm, tắc bỉ phục đạo vô dụng dã." Thao liên dạ sai quân quật tiệm. Viên quân quật phục đạo đáo tiệm biên, quả bất năng nhập, không phí quân lực.

không dám trèo lên cao bắn vào nữa. Thảm Phối lại hiến kế khác: - Ta nên sai quân dùng thuồng cuốc lén đào đường ngầm, thẳng vào trong trại tào Tháo. Quân ấy gọi là quân đào hầm. Quân Tào thấy quân Viên Thiệu đào cả sau những ụ đất, vào báo với Tháo. Tháo hỏi Lưu Hoa. Lưu Hoa nói: - Quân Viên đánh đường hoành không được, định đánh lén, họ đào đường ngầm dưới đất để theo đó mà tiến vào dinh ta. Tháo hỏi: - Vậy ta phải làm thế nào? Hoa nói: - Đào một cái hào chung quanh trại thì đường hầm của nó cũng thành vô dụng. Đêm hôm ấy Tào Tháo sai đào một cái hào rõ sâu. Quân Viên đào đến cạnh hào, không đánh vào được, mất công khó nhọc vô ích.

Tào Tháo giữ Quan Độ từ tháng Tám đến tháng Chín, quân lực kém dần, lương thảo gần hết, ý muốn bỏ Quan Độ về Hứa Xương, nhưng ngàn ngừ chưa định, bèn viết thư sai người đem về hỏi Tuân Úc. Úc viết thư đáp lại. Thư lại được nói: - "Trộm nghĩ Viên Thiệu đem đại quân hợp cá ở Quan Độ cùng minh công quyết một trận được thua, minh công lấy yếu địch khỏe, nếu không chống nổi, tất bị nó đe tấn ngay:

qiǎng , ruò bù néng zhì , bì
wéi suǒ chéng : shì tian xià
zhi dà jí yě . shào jun sui
zhòng , ér bù néng yòng ; yǐ
gong zhì shén wǔ míng zhé ,
hé xiàng ér bù jí ! jin jun shí
sui shǎo , wèi ruò chǔ , hàn
zài yíng yáng , chéng gao
xiān yě . gong jin huà dì ér
shǒu , è qí hóu ér shǐ bù
néng jìn , qíng jiàn shì jié , bì
jiang yǒu biàn . cǐ yòng qí zhī
shí , duàn bù kě shí . wéi
míng gong cái chá yan . "
cáo cáo de shu dà xǐ , lìng
jiàng shì xiào lì sī shǒu .

当至强，若不能制，必为所乘：是天下之大机也。绍军虽众，而不能用；以公之神武明哲，何向而不济！今军实虽少，未若楚、汉在荥阳、成皋间也。公今画地而守，扼其喉而使不能进，情见势竭，必将有变。此用奇之时，断不可失。惟明公裁察焉。
”曹操得书大喜，令将士效力死守。

6 shào jun yue tuì san shí yú lǐ
, cào qiǎn jiang chu yíng xún
shào . yǒu xú ? bù jiāng shǐ
huàn huò de yuán jun xì zuò
, jiě jiàn xú ? . ? wèn qí jun
zhōng xu shí . dá yue : " zǎo
wǎn dà jiāng hán měng yùn
liáng zhì jun qián jie jì , xian
líng wǒ děng tàn lù ." xú ?
biàn jiang cǐ shì bào zhī cáo
cào . xún you yue : " hán
měng pǐ fū zhī yǒng ér . ruò
qiǎn yí rén yǐn qīng qí shù
qian , cóng bàn lù jí zhī ,
duàn qí liáng cǎo , shào jun
zì luàn . " cào yue : " shéi
rénn kě wǎng ? " you yue : " jí
qiǎn xú ? kě yě . " cào suí
cha xú ? jiang dài shǐ huàn
bìng suǒ bù bìng xian chu ,
hòu shǐ zhāng liáo , xǔ chǔ

nhuợc đương chí cường,
nhuợc bất năng chế, tất vi sở
thừa: thị thiên hạ chi đại cơ dã.
Thiệu quân tuy chúng, nhi bất
năng dụng; dĩ công chi thần võ
minh triết, hà hướng nhi bất tẽ!
Kim quân thật tuy thiểu, vị
nhuợc sở, hán tại huỳnh
dương, thành cao gian dã.
Công kim họa địa nhi thủ, ách
kì hầu nhi sử bất năng tiến, tinh
kiến thế kiệt, tất tương hữu
biển. Thủ dụng kì chi thời, đoạn
bất khả thất. Duy minh công tài
sát yên." tào thao đắc thư đại
hỉ, lệnh tướng sĩ hiệu lực tử
thủ.

绍军约退三十余里，操遣将出营巡哨。有徐晃部将史涣获得袁军细作，解见徐晃。晃问其军中虚实。答曰：“早晚大将韩猛运粮至军前接济，先令我等探路。”徐晃便将此事报知曹操。荀攸曰：“韩猛匹夫之勇耳。若遣一人引轻骑数千，从半路击之，断其粮草，绍军自乱。”操曰：“谁人可往？”攸曰：“即遣徐晃可也。”操遂差徐晃将带史涣并所部兵先出，后

Lúc này chính là một cơ hội lớn phải dùng mưu trí. Quân Thiệu tuy nhiều, nhưng không biết sử dụng, minh công là bậc thần vũ minh triết, xoay sở thế nào mà chẳng được. Nay quân lương dù ít, cũng chưa đến nỗi nguy khốn như lúc Sở Hán đánh nhau ở Huỳnh Dương hay Thành Cao. Minh công vạch đất cố giữ, chẹn cuồng họng kẻ địch, không cho nó tiến, tình thế sẽ thay đổi, thế nào cũng có biến, chính là lúc dùng mưu trí, xin công minh xét kỹ". Tào Tháo được thư, sai tướng sĩ cố sức giữ.

Sau quân Thiệu phải lui hơn ba mươi cặm. Tháo sai tướng đi tuần tiễu, trong khi đi tuần, có bộ tướng của Từ Hoảng, tên là Sử Hoán, bắt được một tên do thám của Viên Thiệu, giải về nộp, Từ Hoảng hỏi về việc quân bên Viên, tên ấy thưa: - Nay mai đại tướng là Hàn Mạnh, đem lương đến tiếp tế, sai tôi đi dò đường trước. Từ Hoảng đi báo ngay cho Tháo biết, Tuân Du nói: - Hàn Mạnh là một thằng vũ phu. Chỉ sai một người dẫn vài nghìn khinh kỵ đón đường chẹn đánh, cướp được lương thảo, quân Viên Thiệu phải vỡ. Tháo hỏi: - Nên sai ai? Du nói: - Nên sai ngay Từ Hoảng. Tháo bèn sai Từ Hoảng đem Sử Hoán và bản bộ của mình đi trước; lại cho Hứa Chủ, Trương

yǐn bing jiù yìng . dang yè
hán měng ya liáng che shù
qian liàng , jiě fù shào zhài .
zhèng zǒu zhì xiàn , shan gǔ
nèi xú ? , shǐ huàn yǐn jun jié
zhù qù lù . hán měng fei mǎ
lái zhàn , xú ? jie zhù qian
sha . shǐ huàn biàn sha sǎn
réni fu , fàng huǒ fén shao
liáng che . hán měng dǐ dang
bù zhù , bo huí mǎ zǒu . xú ?
cui jun shao jìn zi zhòng .
yuán shào jun zhong , wàng
jiàn xi bēi shàng huǒ qǐ ,
zhèng jīng yí xiān , bài jun
tóu lái : " liáng cǎo bēi jié ! "
shào jí qiǎn zhang tái , gao
lǎn qù jié dà lù , zhèng yù xú
? shao liáng ér huí , qià yù
jiao feng , bēi hòu zhang liáo
, xǔ zhu jùn dào . liǎng xià jiá
gong , sha sǎn yuán jun , sì
jiang gé bing yi chǔ , huí
guan dù zhài zhòng . cáo
cào dà xǐ , zhòng jia shǎng
láo . yòu fen jun yú zhài qián
jié yíng , wèi jǐ jiǎo zhì shì .

7

què shuo hán měng bài jun
huán yíng , shào dà nù , yù
zhǎn hán měng , zhòng
guan quàn miǎn . shěn pèi
yue : " xíng jūn yǐ liáng shí
wèi zhòng , bù kě bù yòng
xin tí fáng . wu cháo nǎi tún
liáng zhì chǔ , bì de zhòng
bīng shǒu zhì . " yuán shào

使张辽、许褚引兵救应。
。当夜韩猛押粮车数千辆，解赴绍寨。
正走之间，山谷内徐晃、史涣引军截住去路。
韩猛飞马来战，徐晃接住厮杀。
史涣便杀散人夫，放火焚烧粮车。
韩猛抵当不住，拨回马走。
徐晃催军烧尽辎重。
袁绍军中，望见西北上火起，
正惊疑间，败军投来：
“粮草被劫！”
绍急遣张郃、高览去截大路，
正遇徐晃烧粮而回，恰欲交锋，
背后张辽、许褚军到。
两下夹攻，杀散袁军，四将合兵一处，
回官渡寨中。
曹操大喜，重加赏劳。
又分军于寨前结营，为掎角之势。

却说韩猛败军还营，绍大怒，欲斩韩猛，众官劝免。
审配曰：“行军以粮食为重，不可不用心提防。
乌巢乃屯粮之处，必得重兵守之。”
袁绍曰：“吾筹策已定

xuát, hậu sử trương liêu, hứa
trở dẫn binh cứu ứng. Đương
dạ hàn mãnh áp lương xa số
thiên lượng, giải phó thiệu trại.
Chánh tầu chi gian, sơn cốc nội
từ hoảng, sử hoán dẫn quân
tiết trụ khú lộ. Hán mãnh phi
mã lai chiến, từ hoảng tiếp trụ
tư sát. Sử hoán tiện sát tán
nhân phu, phóng hỏa phần
thiêu lương xa. Hán mãnh để
đương bắt trụ, bát hồi mã tầu.
Từ hoảng thối quân thiêu tǎn
truy trọng. Viên thiệu quân
trung, vọng kiến tây bắc thượng
hỏa khởi, chánh kinh nghi gian,
bại quân đầu lai: "Lương thảo
bị kiếp!" Thiệu cấp khiển trương
thai, cao lâm khú tiệt đại lộ,
chánh ngô từ hoảng thiêu
lương nhi hồi, kháp dục giao
phong, bối hậu trương liêu, hứa
chư quân đáo. Lưỡng hạ giáp
công, sát tán viên quân, từ
tương hợp binh nhất xử, hồi
quan độ trại trung. Tào thao đại
hỉ, trọng gia thưởng lao. Hựu
phân quân vu trại tiền kết
doanh, vi kỉ giác chi thế.

Khước thuyết hàn mãnh bại
quân hoàn doanh, thiệu đại nộ,
dục trảm hàn mãnh, chúng
quan khuyến miễn. Thẩm phối
viết: "Hành quân dĩ lương thực
vi trọng, bắt khả bắt dụng tâm
đè phòng. Ô sào nãi truân
lương chi xử, tất đắc trọng binh
thủ chi." Viên thiệu viết: "Ngô

Liêu đi sau tiếp ứng. Đang đêm,
Hàn Mạnh đem vài nghìn xe
lương đến trại Viên Thiệu. Đi đến
chỗ đầu núi, Từ Hoảng, Sử Hoán
đem quân ra chặn đường. Mạnh
tố ngựa lại đánh. Từ Hoảng đón
đánh Hàn Mạnh, Sử Hoán, đuổi
tan những quân đi tải, rồi sai
phóng lửa đốt xe lương thảo. Hàn
Mạnh thế địch không nổi, quay
ngựa chạy về. Từ Hoảng thúc
quân vào đốt sạch cả mấy nghìn
cỗ xe. Quân Viên Thiệu trông mé
tây bắc có ngọn lửa, còn đương
hoảng hốt, thì có quân chạy về
báo việc Từ Hoảng cướp lương.
Thiệu sai Trương Cáp, Cao Lãm
đi cứu. Vừa ra đến đường cái, thì
gặp ngay Từ Hoảng, Sử hoán đã
đốt hết xe lương, kéo quân trở
về. Hai bên định đánh nhau, thì
Hứa Chủ, Trương Liêu vừa đến.
Hai mặt giáp công, đánh tan quân
Thiệu, họp binh kéo về Quan Độ.
Tào Tháo mừng lắm, trọng
thưởng cho các tướng sĩ, rồi chia
quân ra lập dinh ở trước trại mình
để làm thế ý giặc.

Hàn Mạnh thua trận trở về. Viên
Thiệu giận muốn đem chém, các
quân kêu mãi cho được thoát tội.
Thẩm Phối nói: - Đem quân đi,
cốt có việc lương là trọng, việc
phòng giữ lương thảo không nên
bắt cắn. Lương ta nay chưa cả ở
Ô Sào, thế nào cũng phải cho
nhiều quân sĩ giữ gìn nơi ấy mới

yue : " wú chóu cè yǐ dìng . rǔ kě huí yè dou jian du liáng cǎo , xiū jiào que fá . " shěn pèi lǐng mìng ér qù . yuán shào qiǎn dà jiang chún yú qióng , bù lǐng du jiang ? yuán jìn , hán jǔ zì , lǚ wei huáng , zhào ruì děng , yǐn èr wàn rén mǎ , shǒu wu cháo . nǎ chún yú qióng xìng gang hǎo jiǔ , jun shì duo wèi zhì ; jì zhì wu cháo , zhong rì yǔ zhu jiāng jù yǐn . qiè shuo cáo cào jun liáng gào jié , jí fa shǐ wǎng xǔ chang jiào xún yù zuò sù cuò bàn liáng cǎo , xíng yè jiě fù jun qián jie jì . shǐ zhě ? shu ér wǎng , xíng bù shàng san shí lǐ , bèi yuán jun zhuo zhù , fú jiàn móu shì xǔ you . nǎ xǔ you zì zì yuǎn , shǎo shí céng yǔ cáo cào wéi yǒu , cǐ shí què zài yuán shào chǔ wèi móu shì . dang xià sou de shǐ zhě suǒ ? cáo cào cui liáng shu xìn , jìng lái jiàn shào yue : " cáo cào tún jun guan dù , yǔ wǒ xiāng chí yǐ jiǔ , xǔ chang bì kōng xū ; ruò fen yì jun xíng yè yǎn xí xǔ chang , zé xǔ chang kě bá , ér cào kě qín yě . jin cào liáng cǎo yǐ jìn , zhèng kě chéng cǐ jí huì , liǎng lù jí zhī . " shào yue : " cáo cào guǐ jí duo , cǐ shu nāi yòu dí zhī yě . " you yue : " jin ruò bù qǔ , hòu jiāng fān shòu qí hàn . " zhèng huà xiàn , hu yǒu

。汝可回邺都监督粮草，休教缺乏。”审配领命而去。袁绍遣大将淳于琼，部领督将眭元进、韩莒子、吕威璜、赵睿等，引二万人马，守乌巢。那淳于琼性刚好酒，军士多畏之；既至乌巢，终日与诸将聚饮。且说曹操军粮告竭，急发使往许昌教荀彧作速措办粮草，星夜解赴军前接济。使者赍书而往，行不上三十里，被袁军捉住，缚见谋士许攸。那许攸字子远，少时曾与曹操为友，此时却在袁绍处为谋士。当下搜得使者所赍曹操催粮书信，径来见绍曰：“曹操屯军官渡，与我相持已久，许昌必空虚；若分一军星夜掩袭许昌，则许昌可拔，而操可擒也。今操粮草已尽，正可乘此机会，两路击之。”绍曰：“曹操诡计极多，此书乃诱敌之计也。”攸曰：“今若不取，后将反受其害。”

trù sách dĩ định. Nhữ khả hồi nghiệp đô giám đốc lương thảo, hữu giáo khuyết pháp." Thảm phổi linh mệnh nhi khứ. Viên thiệu khiển đại tướng thuần vu quỳnh, bộ lĩnh đốc tương khôi nguyên tiến, hàn cử tử, lữ uy hoàng, triệu duệ đẳng, dẫn nhị vạn nhân mã, thủ ô sào. Na thuần vu quỳnh tính cương hảo tửu, quân sĩ đa úy chi; kí chí ô sào, chung nhặt dữ chư tướng tụ ầm. Thả thuyết tào thao quân lương cáo kiệt, cấp phát sử vãng hứa xương giáo tuân úc tác tốc thô biện lương thảo, tinh dạ giải phó quân tiền tiếp tế. Sứ giả tê thư nhi vãng, hành bắt thượng tam thập lí, bị viên quân tróc trụ, phược kiến mưu sĩ hứa du. Na hứa du tự tử viễn, thiếu thời tảng dữ tào thao vi hữu, thử thời khуюc tại viên thiệu xử vi mưu sĩ. Đương hạ sưu đắc sứ giả sở tê tào thao thôi lương thư tín, kính lai kiến thiệu viết: "Tào thao truân quân quan độ, dữ ngã tương trì dĩ cửu, hứa xương tất không hư; nhược phân nhất quân tinh dạ yểm tập hứa xương, tắc hứa xương khả bat, nhi thao khả cầm dã. Kim thao lương thảo dĩ tần, chánh khả thừa thủ cơ hội, lưỡng lộ kích chi." Thiệu viết: "Tào thao quỷ kế cực đa, thủ thư nãi dụ địch chi kế dã." Du viết: "Kim nhược bất thủ, hậu tương phản thụ kí hại." Chánh thoại gian, hốt hữu sứ giả tự nghiệp quận

được. Viên Thiệu nói: - Việc áy ta cũng đã tính đâu vào đây rồi, nhưng người cũng phải về Nghiệp Quận đôn đốc, chờ để lương thảo thiếu thốn. Thảm Phối vắng mệnh đi. Viên Thiệu lại sai đại tướng là Thuần Vu Quỳnh, bộ lĩnh đốc tướng là Mục Nguyên Tiên, Hán Cử Tử, Lã Uy Hoàng và Triệu Hiếu, dẫn hai vạn quân mã đến giữ Ô Sào. Thuần Vu Quỳnh vốn là người nóng tính, hay rượu, quân sĩ ai cũng sợ. Lúc đến Ô Sào, Quỳnh cả ngày chỉ cùng các tướng họp nhau uống rượu. Bên quân Tào, lương thảo cũng cạn Tháo sai về Hứa Xương, bảo Tuân Úc phải trú liệu cho mau. Sứ đi chưa được ba mươi dặm, bị quân Viên Thiệu bắt được, trói đem giải vào nộp mưu sĩ Thiệu là Hứa Du. Hứa Du, tự là Tử Viễn, khi nhỏ vốn là bạn của Tào Tháo, bấy giờ hiện đương làm mưu sĩ cho Viên Thiệu. Khi bắt được sứ Tào Tháo mang thư đi giục lương, Hứa Du vào nói với Viên thiệu: - Tào Tháo đóng quân ở Quan Độ, chống với quân ta đã lâu. Hứa Xương tất nhiên bỏ trống. Ta nay nhiều binh, giả thử chia một nửa quân về đánh úp Hứa Xương thì dễ như chơi. Lấy được Hứa Xương, tất rồi bắt được Tào Tháo. Nay lương thảo quân Tào vừa cạn, ta nên thừa cơ đánh cả hai mặt. Viên Thiệu nói: - Tào Tháo rất nhiều quỷ kế, thư này là kế dụ địch đây. Du đáp: - Nay nếu

shǐ zhě zì yè jùn lái , chéng shàng shēn pèi shu . shu zhong xian shuo yùn liáng shì ; hòu yán xǔ you zài jì zhou shí , cháng làn shòu mǐn xiān cái wù , qie zòng lìng zǐ zhí bèi duo ke shùi , qián liáng rù jǐ , jin yǐ shou qí zi zhí xià yù yǐ . shào jiàn shu dà nù yue : " làn xíng pǐ fu ! cháng yǒu miàn mù yú wú qián xiān jì ye ! rǔ yǔ cáo cǎo yǒu jiù , xiāng jìn yì shòu ta cái huì , wèi ta zuò jian xì , chuò zhuàn wú jun ēr ! běn dang zhǎn shǒu , jin quán qie jí tóu zài xiàng ! kě sù tuì chu , jin hòu bù xǔ xiāng jiàn ! " xǔ you chu , yǎng tian tàn yue : " zhong yán nì ēr , shù zi bù zú yǔ móu ! wú zi zhí yǐ zao shēn pèi zhí hài , wú hé yán fù jiàn jì zhōu zhí rén hu ! " suì yù bá jiàn zì wěn . zuǒ yòu duó jiàn quàn yue : " gong hé qīng sheng zhì cǐ ? yuán shào bù jué zhí yán , hòu bì wèi cáo cǎo suǒ qín . gong jì yǔ cáo gong yǒu jiù , hé bù qì àn tóu míng ? " zhì zhè liǎng jù yán yǔ , diǎn xǐng xǔ you ; yú shì xǔ you jìng tóu cáo cǎo . hòu rén yǒu shi tàn yue : " běn chu háo qì gài Zhōng huá , guan dù xiāng chí wǎng tàn jie . ruò shǐ xǔ you móu jiàn yòng , shan hé zheng de shū cáo jia ? "

。”正话间，忽有使者自邺郡来，呈上审配书。书中先说运粮事；后言许攸在冀州时，尝滥受民间财物，且纵令子侄辈多科税，钱粮入己，今已收其子侄下狱矣。绍见书大怒曰：“滥行匹夫！尚有面目于吾前献计耶！汝与曹操有旧，想今亦受他财贿，为他作奸细，啜赚吾军耳！本当斩首，今权且寄头在项！可速退出，今后不许相见！”许攸出，仰天叹曰：“忠言逆耳，竖子不足与谋！吾子侄已遭审配之害，吾何颜复见冀州之人乎！”遂欲拔剑自刎。左右夺剑劝曰：“公何轻生至此？袁绍不绝直言，后必为曹操所擒。公既与曹公有旧，何不弃暗投明？”只这两句言语，点醒许攸；于是许攸径投曹操。后人有诗叹曰：“本初豪气盖中华，官渡相持枉叹嗟。若使许攸谋见用，山河

lai, trình thượng thẩm phối thư. Thư trung tiên thuyết vận lương sự; hậu ngôn hứa du tại kí châu thời, thường lạm thụ dân gian tài vật, thả túng lệnh tử chát bối đa khoa thuế, tiền lương nhập kỷ, kim dĩ thu kí tử chát hạ ngục hĩ. Thiệu kiến thư đại nộ viết: "Lạm hành thất phu! Thượng hữu diện mục vu ngô tiền hiến kế da! Nhữ dữ tào thao hữu cựu, tưởng kim diệc thụ tha tài hối, vi tha tác gian tế, xuyết trám ngô quân nhĩ! Bỗn đương trám thủ, kim quyền thả kí đầu tại hạng! Khả tốc thối xuất, kim hậu bất hứa tương kiến!" Hứa du xuất, ngưỡng thiên thán viết: "Trung ngôn nghịch nhĩ, thụ tử bất túc dữ mưu! Ngô tử chát dĩ tao thẩm phối chi hại, ngô hàn nhan phục kiến kí châu chi nhân hòi!" Toại dục bất kiém tự vẫn. Tả hữu đoạt kiém khuyển viết: "Công hàn khinh sinh chí thử? Viên thiệu bất tuyệt trực ngôn, hậu tất vi tào thao sở cầm. Công kí dữ tào công hữu cựu, hàn bất khí ám đầu minh?" Chỉ giá lưỡng cú ngôn ngữ, điểm tinh hứa du; vu thị hứa du kính đầu tào thao. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Bỗn sơ hào khí cái trung hoa, quan độ tương trì uồng thán ta. Nhược sử hứa du mưu kiến dụng, sơn hà tranh đắc chúc tào gia?"

không đánh ngay đi, về sau tất bị nó hại. Đang nói chuyện, chợt thấy sứ ở Nghiệp Quân đến đem trình thư của Thẩm Phối trước nói việc vận tải lương thảo, sau nói khi Hứa Du ở Ký Châu, thường hàn lạm của dân nhiều, lại dung túng con cháu quấy nhiễu dân. Trong thư lại nói: Con cháu Hứa Du, hiện đã bị bắt giam cả rồi. Thiệu đọc thư xong, nổi giận dùng dùng, lại nhân không muốn nghe kể Hứa Du vừa bàn, bèn mắng: - Tên thất phu hè lạm kia! Còn mặt mũi nào bày mưu ở trước mặt ta! Mày vốn quen Tào Tháo, chắc mày ăn đút của giặc Tào, làm do thám cho nó rồi dử tao vào cạm phải không? Tôi mày đáng chém, tao hãy gửi cái đầu ở trên cổ đó. Bước đi cho mau, từ nay không được giáp mặt tao nữa! Hứa Du trả ra, ngẳng mặt lên trời than: - Lời nói phải dễ trái tai, bọn trẻ con không thể cùng bàn việc lớn! Con cháu ta nay lại bị Thẩm Phối nó hại, ta còn mặt mũi nào trông thấy người đất Ký Châu nữa! Bèn rút gươm định tự vẫn. Người nhà giằng lấy gươm, can: - Việc gì ông phải hoài phí cuộc đời như thế? Viên Thiệu không nghe lời nói phải, rồi nó sẽ bị Tào Tháo bắt. Ông với Tào công là chỗ bạn cũ, sao ông không bỏ chỗ tôi mà đến chỗ sáng? Mấy lời ấy làm cho Hứa Du tỉnh ngay. Du liền đi tắt đến trại Tào Tháo. Người sau có thơ rằng: Bản Sơ hào khí khắp Trung

争得属曹家？”

8 què shuo xǔ you àn bù chu yíng , jìng tóu cáo zhài , fú lù jun rén ná zhù . you yue : " wǒ shì cáo chéng xiāng gù yǒu , kuài yǔ wǒ tōng bào , shuo nán yáng xǔ you lái jiàn . " jun shì máng bào rù zhài zhong . shí cáo fang jiě yi xie xí , wén shuo xǔ you si ben dào zhài , dà xǐ , bù jí chuan lǚ , xiǎn zú chu yíng , yáo jiàn xǔ you , fǔ zhǎng huan xiào , xié shǒu gòng rù , cáo xian bài yú dì . you huang fú qǐ yue : " gong nǎi hàn xiāng , wú nǎi bù yi , hé qian gong rú cǐ ? " cáo yue : " gong nǎi cáo gù yǒu , qǐ gǎn yǐ míng jué xiāng shàng xià hu ! " you yue : " mǒu bù néng zé zhǔ , qu shen yuán shào , yán bù tǐng , jì bù cóng , jin tè qì zhì lái jiàn gù rén . yuàn cì shou lù . " cáo yue : " zi yuǎn kěn lái , wú shì jì yǐ ! yuàn jí jiào wǒ yǐ pò shào zhī jì : " you yue : " wú céng jiào yuán shào yǐ qīng qí chéng xū xí xǔ dou , shǒu wěi xiāng gong . " cáo dà jīng yue : " ruò yuán shào yòng zi yán , wú shì bài yǐ . " you yue : " gong jin jun liáng cháng yǒu jí hé ? " cáo yue : " kě zhì yǐ nián . " you xiào yue : " kǒng

却说许攸暗步出营，径投曹寨，伏路军人拿住。攸曰：“我是曹丞相故友，快与我通报，说南阳许攸来见。”军士忙报入寨中。时操方解衣歇息，闻说许攸私奔到寨，大喜，不及穿履，跣足出迎，遥见许攸，抚掌欢笑，携手共入，操先拜于地。攸慌扶起曰：“公乃汉相，吾乃布衣，何谦恭如此？”操曰：“公乃操故友，岂敢以名爵相上下乎！”攸曰：“某不能择主，屈身袁绍，言不听，计不从，今特弃之来见故人。愿赐收录。”操曰：“子远肯来，吾事济矣！愿即教我以破绍之计。”攸曰：“吾曾教袁绍以轻骑乘虚袭许都，首尾相攻。”操大惊曰：“若袁绍用子言，吾事败矣。”攸曰

Khuốc thuyết hứa du ám bộ xuất doanh, kính đầu tào trại, phục lô quân nhân nã trụ. Du viết: "Ngã thị tào thùa tương cố hữu, khoái dữ ngã thông báo, thuyết nam dương hứa du lai kiên." Quân sĩ mang báo nhập trại trung. Thời thao phương giải y hiết túc, văn thuyết hứa du tư bôn đáo trại, đại hỉ, bắt cập xuyên lí, tiễn túc xuất nghênh, diêu kiến hứa du, phủ chưởng hoan tiêu, huè thủ cộng nhập, thao tiên bái vu địa. Du hoảng phù khởi viết: "Công nǎi hán tương, ngô nǎi bố y, hà khiêm cung như thủ?" Thao viết: "Công nǎi thao cố hữu, khởi cảm dĩ danh tước tương thượng hạ hò!" Du viết: "Mõ bắt năng trạch chủ, khuất thân viên thiệu, ngôn bất thính, kế bất tòng, kim đặc khí chi lai kiến cố nhân. Nguyện tú thu lục." Thao viết: "Tử viễn khẳng lai, ngô sự tể hỉ! Nguyện túc giáo ngã dĩ phá thiệu chi kế: "Du viết: "Ngô tăng giáo viên thiệu dĩ khinh ky thùa hư tập hứa đô, thủ vĩ tương công." Thao đại kinh viết: "Nhược viên thiệu dụng túc ngôn, ngô sự bại hỉ." Du viết: "Công kim quân lương thương hữu kí hè?" Thao viết: "Khả chí nhất niên." Du tiểu viết: "Khủng

Hoa, Quan Độ bắt hòa uổng xót xa, Phóng thủ biết dùng mưu Tứ Viễn, Nhà Tào đâu chiếm được sơn hà?

Hứa Du đến gần trại Tào Tháo, quân canh đường bắt được. Du nói: - Ta là bạn cũ của thùa tướng, vào bẩm ngay có Hứa Du ở Nam Dương lại hầu. Quân sĩ vội vàng vào bẩm. Tào Tháo bấy giờ đã sắp đi ngủ, nghe thấy Hứa Du đến, mừng quá không kịp đi giày, cù chân không chạy ra đón vào. Trông thấy Hứa Du, Tháo vỗ tay vui cười rồi hai người bắt tay đi vào. Tháo thụp xuống đất lạy trước, Du sợ hãi vội vàng đỡ lên nói: - Ông là tướng nhà Hán, tôi là một người áo vải, sao lại khiêm nhường quá thế? Tháo nói: - Ông là bạn của Tháo, há dám lấy tước vị phân biệt người trên kẻ dưới! Du nói: - Tôi nay không biết chọn chủ, hạ mình đi thò Viên Thiệu, nói nó không nghe, bày kế nó không dùng, nay tôi bỏ nó đến gặp cố nhân, rất mong được thùa tướng thu dụng. Tháo mừng nói: - Tử Viễn chịu đến với ta, việc gì của ta mà chẳng xong. Xin bảo ngay cho kế phá Viên Thiệu. Du đáp: - Tôi đã từng khuyên Viên Thiệu nhân thùa tướng đóng cả quân ở đây nên đem quân khinh ky đánh úp lấy Hứa Đô. Tháo cẩn thận, nói: - Nếu Thiệu dùng mưu ấy, việc ta hỏng mất. Hứa Du nói: - Nay lương thảo của ông còn bao nhiêu? Tháo nói: - Có thể chi

wèi bì . " cào yue : yǒu bàn nián ěr . " you fú xiù ér qǐ , qu bù chu zhàng yue : " wú yǐ chéng xiāng tóu , ér gong jiàn qì rú shì , qǐ wú suǒ wàng zai ! " cào wǎn liù yue : " zi yuǎn wù chen , cháng róng shí sù : jun zhōng liáng shí kě zhī san yuè ěr . " you xiào yue : " shì rén jie yán mèng dé jian xióng , jin guō rán yě . " cào yì xiào yue : " qǐ bù wén bing bù yàn zhà ! " suì fù ěr di yán yue : " jun zhōng zhǐ yǒu cǐ yuè zhí liáng . " you dà sheng yue : " xiū mán wǒ ! liáng yǐ jìn yǐ ! " cào è rán yue : " hé yǐ zhī zhī ? " you nǎi chu cào yǔ xún yù zhì shu yǐ shì zhī yue : " cǐ shu hé rén suǒ xiě ? " cào jīng wèn yue : " hé chǔ de zhī ? " you yǐ huò shǐ zhī shì xiāng gào . cào zhí qí shǒu yue : " zi yuǎn jì niàn jiù jiao ér lái , yuàn jí yǒu yǐ jiào wǒ . " you yue : " míng gong yǐ gu jun kàng dà dí , ér bù qí jí shèng zhì fang , cǐ qū sǐ zhì dào yě . you yǒu yǐ cè , bù guò san rì , shǐ yuán shào bǎi wàn zhì zhòng , bù zhàn zì pò . míng gong huán kěn ting fǒu ? " cào xǐ yue : " yuàn wén liáng cè . " you yue : " yuán shào jun liáng zi zhòng , jìn jí wu cháo , jin bo chún yú qióng shǒu bǎ , qióng shì jiǔ wú bèi . gong kě xuǎn jīng bing zhà cheng

: "公今军粮尚有几何？"操曰："可支一年。"攸笑曰："恐未必。"操曰：有半年耳。"攸拂袖而起，趋步出帐曰："吾以诚相投，而公见欺如是，岂吾所望哉！"操挽留曰："子远勿嗔，尚容实诉：军中粮实可支三月耳。"攸笑曰："世人皆言孟德奸雄，今果然也。"操亦笑曰："岂不闻兵不厌诈！"遂附耳低言曰：

"军中止有此月之粮。"

"攸大声曰："休瞒我！粮已尽矣！"操愕然曰："何以知之？"攸乃出操与荀彧之书以示之曰："此书何人所写？"操惊问曰："何处得之？"攸以获使之事相告。操执其手曰："子远既念旧交而来，愿即有以教我。"攸曰："明公以孤军抗大敌，而不求急胜之方，此取死之道也。攸有一策，不过三日，使袁绍百万

vị tắt." Thao viết: hữu bán niên nhĩ. "Du phát tu nhi khởi, xu bộ xuất trường viết: "Ngô dĩ thành tương đầu, nhi công kiến khi như thị, khởi ngô sở vọng tai!" Thao văn lưu viết: "Tử viễn vật sân, thượng dung thật tố: quân trung lương thật khả chi tam nguyệt nhĩ." Du tiêu viết: "Thê nhân gai ngôn mạnh đức gian hùng, kim quả nhiên dã." Thao diệc tiểu viết: "Khởi bắt văn binh bắt yếm trú!" Toại phụ nhĩ đê ngôn viết: "Quân trung chỉ hữu thủ nguyệt chi lương." Du đại thanh viết: "Hữu man ngã! Lương dĩ tần hĩ!" Thao ngạc nhiên viết: "Hà dĩ tri chí?" Du nãi xuất thao dữ tuân úc chi thư dĩ kì chí viết: "Thủ thư hà nhân sở tả?" Thao kinh văn viết: "Hà xú đắc chí?" Du dĩ hoạch sử chí sự tương cáo. Thao chấp kì thủ viết: "Tử viễn kí niệm cựu giao nhi lai, nguyện túc hữu dĩ giáo ngã." Du viết: "Minh công dĩ cô quân kháng đại địch, nhi bắt cầu cấp thắng chi phương, thủ thủ tử chí đạo dã. Du hữu nhất sách, bắt quá tam nhật, sử viên thiệu bách vạn chi chúng, bắt chiến tự phá. Minh công hoàn khẳng thính phủ?" Thao hỉ viết: "Nguyên văn lương sách." Du viết: "Viên thiệu quân lương truy trọng, tần tích ô sào, kim bát thuần vu quỳnh thủ bả, quỳnh thị tửu vô bị. Công khả tuyển tinh binh trú xưng viên tướng tương kì lĩnh binh đáo bỉ

dùng một năm. Du cười: - Sợ rằng không thể được thế. Tháo nói: - Độ sáu tháng thôi! Hứa Du rũ vạt áo, đứng phắt dậy, bước ra khỏi trường nói: - Tôi đã lấy bụng thực lại đây để giúp ông mà ông còn nói dối khà phải là điều mong thế hay sao! Tháo nắm áo Du kéo lại nói: - Xin Tử Viễn đừng giận, để tôi nói thực: Lương thảo quả thực chỉ còn độ ba tháng nữa thì hết. Du cười nói: - Thiên hạ thường vẫn đồn Mạnh Đức là gian hùng, quả đúng thế! Tháo cũng cười nói: - Ông còn lạ gì, người ta đã có câu nói: "Binh bắt yểm trú". (Nghĩa là trong phép dùng binh tha hồ nói đồi). Rồi lại ghé vào tai Hứa Du nói thầm: - Lương ăn chỉ còn đủ tháng này thôi! Du nói to: - Thôi đừng nói dối nữa, lương ông hết sạch rồi! Tháo ngạc nhiên hỏi: - Sao biết? Hứa Du lấy ngay lá thư bắt được, đem cho Tháo xem và hỏi: - Ai viết thư này? Tháo sợ hỏi: - Bắt được ở đâu? Du kể lại việc bắt được người đưa thư, Tháo cầm tay Du nói: - Tử Viễn đã có lòng nhờ đến bạn cũ mà lại đây, có mưu kế gì xin bảo cho biết ngay. Du nói: - Minh công đem quân ít chống với kẻ địch đông mà không tìm cách đánh mau cho được, ấy là con đường bại vong. Du nay có một kế, chỉ trong ba ngày, chẳng đánh, quân trăm vạn của Viên Thiệu cũng vỡ, Minh công có chịu dùng không? Tháo nói: - Xin cho biết mưu hay đó! Du nói: - Lương

yuán jiang jiǎng qí lǐng bìng
dào bǐ hù liáng , chéng jiàn
shao qí liáng cǎo zì zhòng ,
zé shào jun bù san rì jiāng zì
luàn yǐ . " cào dà xī , zhòng
dài xū you , liù yú sai zhong .
cì rì , cào zì xuǎn mǎ bù jun
shì wǔ qian , zhǔn bēi wǎng
wu cháo jié liáng . zhāng liáo
yue : " yuán shào tún liáng
zhi suǒ , an de wú bēi ?
chéng xiāng wèi kě qīng
wǎng , kǒng xū you yǒu zhà ."
" cào yue : " bù rán , xū you
cǐ lái , tian bài yuán shào . jìn
wú jun liáng bù gěi , nán yǐ
jiǔ chí ; ruò bù yòng xū you
zhì jí , shì zuò ér dài kùn yě .
bǐ ruò yǒu zhà , an kěn liù
wǒ zhài zhōng ? qiè wú yì yù
jié zhài jiǔ yǐ . jìn jié liáng zhì
jǔ , jì zài bì xíng , jun qǐng wù
yǐ . " liáo yue : " yì xu fáng
yuán shào chéng xū lái xí ."
cào xiào yue : " wú yǐ chóu
zhi shóu yǐ . biàn jiào xún
you , jiǎ xū , cáo hóng tòng
xū you shǒu dà zhài , xià
hóu dun , xià hóu yuán lǐng
yi jun fú yú zuǒ , cáo rén , lǐ
diǎn lǐng yi jun fú yú yòu , yǐ
bèi bù yú . jiào zhāng liáo ,
xǔ chǔ zài qián , xú ? , yú jìn
zài hòu , cào zì yǐn zhu jiāng
ju zhong : gòng wǔ qian rén
mǎ , dǎ zháo yuán jun qí hào ,
jun shì jie shù cǎo fù xin ,
réni xián méi , mǎ lè kǒu ,
huáng hun shí fen , wàng wu
cháo jìn fa . shì yè xing

之众，不战自破。明公
还肯听否？”操喜曰：
“愿闻良策。”攸曰：
“袁绍军粮辎重，尽积
乌巢，今拔淳于琼守把
，琼嗜酒无备。公可选
精兵诈称袁将蒋奇领兵
到彼护粮，乘间烧其粮
草辎重，则绍军不三日
将自乱矣。”操大喜，
重待许攸，留于塞中。
次日，操自选马步军士
五千，准备往乌巢劫粮
。张辽曰：“袁绍屯粮
之所，安得无备？丞相
未可轻往，恐许攸有诈
。”操曰：“不然，许
攸此来，天败袁绍。今
吾军粮不给，难以久持
；若不用许攸之计，是
坐而待困也。彼若有诈
，安肯留我寨中？且吾
亦欲劫寨久矣。今劫粮
之举，计在必行，君请
勿疑。”辽曰：“亦须
防袁绍乘虚来袭。”操
笑曰：“吾已筹之熟矣
。”便教荀攸、贾诩、
曹洪同许攸守大寨，夏
侯惇、夏侯渊领一军伏

hộ lương, thừa gian thiêu kì
lương thảo truy trọng, tắc thiêu
quân bắt tam nhật tương tự
loạn hĩ." Thao đại hỉ, trọng đai
hứa du, lưu vu tắc trung. Thứ
nhật, thao tự tuyển mã bộ quân
sĩ ngũ thiên, chuẩn bị vãng ô
sào kiếp lương. Trương liêu
viết: "Viên thiệu truân lương chi
sở, an đắc vô bị? Thừa tương
vị khả khinh vãng, khủng hứa
du hữu trú." Thao viết: "Bất
nhiên, hứa du thử lai, thiên bại
viên thiệu. Kim ngô quân lương
bắt cấp, nan dĩ cửu trì; nhược
bắt dụng hứa du chi kế, thị tọa
nhi đai khôn dã. Bỉ nhược hữu
trá, an khẳng lưu ngã trại
trung? Thủ ngô diệc dục kiếp
trại cửu hĩ. Kim kiếp lương chi
cử, ké tại tắt hành, quân thỉnh
vật nghi." Liêu viết: "Diệc tu
phòng viên thiệu thừa hư lai
tập." Thao tiêu viết: "Ngô dĩ trù
chi thực hĩ." Tiện giáo tuân du,
cỗ hủ, tào hồng đồng hứa du
thủ đại trại, hạ hầu đôn, hạ hầu
uyên lĩnh nhất quân phục vu tả,
tào nhân, lý điền lĩnh nhất quân
phục vu hữu, dĩ bị bắt ngu.
Giáo trương liêu, hứa trù tại
tiền, từ hoảng, vu cầm tại hậu,
thao tự dẫn chư tướng cự
trung: công ngũ thiên nhân mã,
đả trù viên quân kì hào, quân sĩ
giai thúc thảo phụ tân, nhân
hàm mai, mã lặc khẩu, hoàng
hôn thời phán, vọng ô sào tiền
phát. Thị dạ tinh quang mãn
thiên. Thủ thuyết tự thụ bị viên

thảo của Viên Thiệu chúa cả ở Ô
Sào, nay sai Thuần Vu Quỳnh coi
giữ, Quỳnh chỉ ham uống rượu,
không biết phòng bị gì cả. Ông
nên cho đem quân tinh binh đến
Ô Sào, nói dối là Tưởng Kỳ
tướng của Viên Thiệu, lính binh
đến đó hộ vệ lương thảo, lừa dịp
nào thuận tiện thì đốt hết, quân
Viên Thiệu chỉ trong ba ngày tắt
loạn ngay. Tào Tháo mừng lắm
trong đai Hứa Du, rồi mới lưu lại
trong trại. Hôm sau, Tháo kén
năm nghìn quân mã bộ, chuẩn bị
cho đi cướp lương ở Ô Sào,
Trương Liêu nói: - Chỗ Viên
Thiệu chúa lương, sao họ lại
không phòng bị, thừa tướng
không nên khinh thường, lỡ mắc
mưu Hứa Du. Tháo nói: - Không
phải thế! Hứa Du về với ta, tức là
trời khiến Thiệu thua. Ta thiếu
lương, không thể giữ lâu được,
nếu không dùng mưu của Du là
ngồi bó tay mà chịu khốn. Nếu Du
định lừa ta, sao chịu ở lại với ta?
Và ta muốn cướp trại đã lâu rồi,
nay cái mưu cướp lương nhất
định phải thi hành, các người
đứng ngồi ngờ gì nữa. Liêu nói: -
Đành thế, nhưng cũng nên phòng
Viên Thiệu thừa cơ đến đánh úp
trại ta. Tháo nói: - Ta đã tính kỹ
rồi. Liền sai Tuân Du, Giả Hủ,
Tào Hồng cùng Hứa Du giữ trại
lớn; Hạ Hầu Đôn, Hạ Hầu Uyên
lĩnh quân phục bên tả; Tào Nhân;
Lý Điển, lĩnh quân phục bên hữu
để phòng việc bất trắc. Lại sai
Trương Liêu, Hứa Chủ đi trước,

guang mǎn tian . qiè shuo jǔ shòu bēi yuán shào ju jìn zài jun zhong , shì yè yin jiàn zhòng xìng lǎng liè , nǎi mìng jian zhě yǐn chu zhong tíng , yǎng guān tiān xiàng . hu jiàn tài bái nì xíng , qín fàn niú , dòu zhì fen , dà jīng yue : " huò jiāng zhì yǐ ! " suí lián yè qiú jiàn yuán shào . shí shào yǐ zui wò , ting shuo jū shòu yǒu mì shì qǐ bào , huàn rù wèn zhì . shòu yue : " shì guān tiān xiàng , jiàn tài bái nì xíng yú liǔ , guǐ zhì xiàn , liú guāng shè rù niú , dòu zhì fen , kǒng yǒu zéi bing jié luè zhì hài . wu cháo tún liáng zhì suǒ , bù kě bù tí bēi . yí sù qian jing bing měng jiang , yú jiàn dào shan lù xún shào , miǎn wèi cáo cào suǒ suàn . " shào nù chì yue : " rǔ nǎi de zuì zhì rén , hé gǎn wàng yán huò zhòng ! " yin chì jian zhě yue : " wú lìng rǔ ju qiú zhì , hé gǎn fàng chu ! " suí mìng zhǎn jian zhě , bié huàn rén jian ya jú shòu . shòu chu , yǎn lèi tàn yue : " wǒ jun wáng zài dàn xì , wǒ shi hái bù zhì luò hé chǔ yě ! " hòu rén yǒu shi tàn yue : " nì ēr zhong yán fǎn jiàn chóu , dú fu yuán shào shǎo jí móu . wu cháo liáng jìn gen jí bá , yóu yù qū qū shǒu jí zhōu . " què shuo cáo cào lǐng bing yè xíng , qián guò yuán shào

于左，曹仁、李典领一军伏于右，以备不虞。教张辽、许褚在前，徐晃、于禁在后，操自引诸将居中：共五千人马，打着袁军旗号，军士皆束草负薪，人衔枚，马勒口，黄昏时分，望乌巢进发。是夜星光满天。且说沮授被袁绍拘禁在军中，是夜因见众星朗列，乃命监者引出中庭，仰观天象。忽见太白逆行，侵犯牛、斗之分，大惊曰：“祸将至矣！”遂连夜求见袁绍。时绍已醉卧，听说沮授有密事启报，唤入问之。授曰：“适观天象，见太白逆行于柳、鬼之间，流光射入牛、斗之分，恐有贼兵劫掠之害。乌巢屯粮之所，不可不提备。宜速遣精兵猛将，于间道山路巡哨，免为曹操所算。”绍怒叱曰：“汝乃得罪之人，何敢妄言惑众！”因叱监者曰：“吾令汝拘囚之，何敢放出！”

thiệu câu cám tại quân trung, thị dà nhân kiến chúng tinh lăng liệt, nãi mệnh giám giả dẫn xuất trung đình, ngưỡng quan thiên tượng. Hốt kiến thái bạch nghịch hành, xâm phạm ngưu, đấu chi phân, đại kinh viết: "Họa tương chí hĩ!" Toại liên dạ cầu kiến viên thiệu. Thời thiệu dĩ túy ngọa, thính thuyết tự thụ hữu mật sự khải báo, hoán nhập vấn chi. Thủ viết: "Thích quan thiên tượng, kiến thái bạch nghịch hành vu liễu, quý chi gian, lưu quang xạ nhập ngưu, đấu chi phân, khủng hữu tặc binh kiếp lược chi hại. Ô sào trâu lương chi sở, bất khả bắt đẽ bị. Nghi tốc khiển tinh binh mãnh tướng, vu gian đạo sơn lộ tuần tiếu, miễn vi tào thao sở toán." Thiệu nộ sát viết: "Nhữ nãi đắc tội chi nhân, hà cảm vọng ngôn hoặc chung!" Nhân sát giam giả viết: "Ngô lệnh nhữ câu tù chi, hà cảm phóng xuất!" Toại mệnh trăm giam giả, biệt hoán nhân giam áp tự thụ. Thủ xuất, yểm lệ thán viết: "Ngã quân vong tại đán tịch, ngã thi hài bất tri lạc hà xứ dã!" Hậu nhân hữu thi thán viết: "Nghịch nhĩ trung ngôn phản kiến cừu, độc phu viên thiệu thiểu cơ mưu. Ô sào lương tần cẩn cơ bặt, do dục khu khu thủ kí châu." Khuốc thuyết tào thao lĩnh binh dạ hành, tiền quá viên thiệu biệt trại, trại binh vấn thị hà xứ quân mã. Thao sử nhân

Tử Hoảng, Vu Cấm đi sau, Tháo tự dẫn các tướng đi giữa, cả thảy năm nghìn quân mã, cầm cờ hiệu Viên Thiệu, quân sĩ mỗi người mang một bó cỏ, đội một đội cũi; người thì ngậm tăm, ngựa thì buộc mồm, sâm sắm tối kéo sang Ô Sào. Đêm hôm ấy sao sáng đầy trời. Thủ Thu bị Viên Thiệu giam ở trong quân, đêm thấy sao sáng bảo cai ngục đưa mình ra sân, ngắm xem thiên văn. Chợt thấy sao Thái Bạch đi ngược, xâm phạm vào phần sao Đầu, sao Ngưu, Thủ giật nẩy mình mà rằng: - Vụ sắp đến nơi rồi! Ngay đêm ấy, Thủ Thu xin vào ra mắt Viên Thiệu. Bấy giờ Thiệu uống rượu say, nghe thấy báo Thủ Thu có việc mật vào nói, bèn cho gọi vào hỏi: Thủ thưa: - Tôi vừa xem thiên văn thấy sao Thái Bạch đi ngược đến vùng sao Liễu, sao Quy, khi ánh sáng sang cả vùng sao Ngưu, sao Đầu, e có việc quân địch cướp trại. Ô Sào là chỗ chứa lương, cần phải đề phòng, xin sai mãnh tướng, tinh binh đi tuần tiếu ở những chỗ đường tắt và chân núi để khỏi mắc mèo Tào tháo. Thiệu giận mắng: - Mày là thằng có tội, sao được nói càn làm rối loạn lòng quân! Thiệu lại mắng người coi: - Mày giữ nó sao lại dám thả nó ra. Bèn sai chém người coi, gọi người khác ra coi giữ Thủ Thu, Thủ trở ra, gạt nước mắt than: - Quân ta sớm tối không biết mắt lúc nào, nắm xương ta rồi không

bié zhài , zhài bing wèn shì
hé chū jun mǎ . cào shǐ rén
yìng yue : " jiǎng qí fèng
mìng wǎng wu cháo hù liáng . " yuán jun jiàn shì zì jia qí
hào , suí bù yí huò . fán guò
shù chǔ , jie zhà cheng jiǎng
qí zhì bìng , bìng wú zǔ ài . jí
dào wu cháo , sì gèng yǐ jìn .
cào jiào jun shì jiang shù cǎo
zhou wéi jū huǒ , zhòng jiàng
xiào gǔ zào zhí rù . shí chún
yú qióng fang yǔ zhòng jiang
yīn liǎo jiǔ , zuì wò zhàng
zhong ; wén gǔ zào zhí
sheng , lián máng tiào qǐ
wèn : " hé gù xuān nào ? "
yán wèi yǐ , zǎo bèi náo gou
tuo fan . ? yuán jìn , zhào rù
yùn liáng fang huí , jiàn tún
shàng huǒ qǐ , jí lái jiù yìng .
cáo jun fei bào cáo cào ,
shuo : " zéi bìng zài hòu ,
qǐng fen jun jù zhì . " cào dà
hè yue : " zhu jiang zhì gù
fèn lì xiàng qián , dài zéi zhì
bèi hòu , fang kě huí zhàn ! "
yú shì zhòng jun jiang wú bù
zheng xian yǎn sha . yi shà
shí , huǒ yàn sì qǐ , yan mí
tài kong . ? , zhào èr jiang qu
bing lái jiù , cáo lè mǎ huí
zhàn . èr jiang dǐ dí bù zhù ,
jie bèi cáo jun suǒ sha , liáng
cǎo jìn xíng shao jué . chún
yú qióng bèi qín jiàn cào ,
cào mìng ge qù qí ér bí shǒu
zhǐ , fú yú mǎ shàng , fàng
huí shào yíng yǐ rǔ zhī .

" 遂命斩监者，别唤人
监押沮授。授出，掩泪
叹曰：“我军亡在旦夕
，我尸骸不知落何处也
！”后人有诗叹曰：“
逆耳忠言反见仇，独夫
袁绍少机谋。乌巢粮尽
根基拔，犹欲区区守冀州。”却说曹操领兵夜
行，前过袁绍别寨，寨
兵问是何处军马。操使人应曰：“蒋奇奉命往
乌巢护粮。”袁军见是
自家旗号，遂不疑惑。
凡过数处，皆诈称蒋奇
之兵，并无阻碍。及到
乌巢，四更已尽。操教
军士将束草周围举火，
众将校鼓噪直入。时淳
于琼方与众将饮了酒，
醉卧帐中；闻鼓噪之声
，连忙跳起问：“何故
喧闹？”言未已，早被
挠钩拖翻。眭元进、赵
睿运粮方回，见屯上火
起，急来救应。曹军飞
报曹操，说：“贼兵在
后，请分军拒之。”操
大喝曰：“诸将只顾奋
力向前，待贼至背后，

ứng viết: "Tương kì phụng
mệnh vâng ô sào hộ lương."
Viên quân kiên thị tự gia kì hào,
toại bắt nghi hoặc. Phàm quá
sỗ xử, giai trá xưng tương kì
chi binh, tịnh vô trở ngại. Cập
đáo ô sào, tú canh dĩ tần. Thao
giáo quân sĩ tương thúc thảo
chu vi cử hỏa, chúng tướng
giáo cổ táo trực nhập. Thời
thuần vu quỳnh phuong dữ
chung tướng ầm liều tửu, túy
ngoa trường trung; văn cổ táo
chi thanh, liên mang khiêu khởi
ván: "Hà có huyên náo?" Ngôn
vị dĩ, tảo bị nạo câu tha phiền.
Khôi nguyên tiền, triệu duệ vận
lương phuong hồi, kiến truân
thượng hỏa khởi, cấp lai cứu
ứng. Tào quân phi báo tào
thao, thuyết: "Tặc binh tại hậu,
thỉnh phân quân cự chi." Thao
đại hát viết: "Chư tướng chỉ cổ
phản lực hướng tiền, đai tặc chí
bối hậu, phuong khả hồi chiến!"
Vu thi chúng quân tương vô bất
tranh tiên yểm sát. Nhất siếp
thời, hỏa diễm từ khởi, yên mê
thái không. Khôi, triệu nhí
tương khu binh lai cứu, thao lặc
mã hồi chiến. Nhị tướng đê
địch bắt trụ, giai bị tào quân sở
sát, lương thảo tần hành thiêu
tuyệt. Thuần vu quỳnh bị cầm
kiến thao, thao mệnh cát khứ kì
nhĩ tị thủ chỉ, phược vu mã
thượng, phóng hỏa thiệu doanh
dĩ nhục chi.

biết chôn vào đâu! Đời sau có thơ
than rằng: Lời thảng ngang tai lại
hóa thù, Trách vì Viên Thiệu ít cơ
mưu, Ô Sào lương cạn, cây long
gốc, Còn muốn khư khư giữ Ký
Châu. Tào Tháo đêm hôm ấy
đem quân đi, qua trại quân Viên
Thiệu, lính trại ra hỏi quân nào.
Tào Tháo sai người ra nói là quân
Tưởng Kỷ, phụng mệnh ra Ô Sào
giữ lương. Quân Viên thấy cờ
hiệu nhà mình, chẳng nghi ngờ
gì, đi qua mấy chỗ đều nói dối là
quân Tưởng Kỷ, trót lọt tất cả. Khi
đến Ô Sào đã hết canh tư, Tháo
sai quân đem cỏ cắt chung quanh
đòn đốt lửa lên, rồi các tướng nỗi
trống reo ầm kéo vào. Bấy giờ
Thầu Vu Quỳnh cùng các tướng
vừa uống rượu say đã vào nằm
trong trường, bỗng nghe thấy xôn
xao, vội vàng trở dậy, hỏi việc gì.
Quỳnh chưa nói dứt câu đã bị
ngay một luối câu liêm lôi ngã
xuống. Mục Nguyên Tiền, Triệu
Tuấn bấy giờ vừa tải lương về,
trông thấy trên đòn có lửa cháy,
vội vàng lai cứu chữa. Quân Tào
vào báo với tào tháo có quân địch
ở đằng sau, xin chia binh để
dánh, Tháo quát lên: - Các tướng
cứ đằng trước mà đánh, lúc nào
quân địch đến đằng sau, bấy giờ
sẽ hay. Được một hồi, lửa cháy
ngùn ngụt, khói tỏa khắp trời
Mục, Triệu hai tướng đem quân
đến cứu, Tháo quay lại đánh, hai
tướng không địch nổi cùng bị giết
cả lương thảo cháy hết sạch.
Quỳnh bị bắt, Tháo sai cắt cả tai

方可回战！”于是众军将无不争先掩杀。一霎时，火焰四起，烟迷太空。眭、赵二将驱兵来救，操勒马回战。二将抵敌不住，皆被曹军所杀，粮草尽行烧绝。淳于琼被擒见操，操命割去其耳鼻手指，缚于马上，放回绍营以辱之。

9 què shuo yuán shào zài zhàng zhong , wén bào zhèng bēi shàng huǒ guāng mǎn tiān , zhì shì wu cháo yǒu shī , jí chu zhàng zhao wén wǔ gè guān , shàng yì qiǎn bìng wǎng jiù . zhāng hé yue : " mǒu yǔ gāo lǎn tòng wǎng jiù zhì . " guò tú yue : " bù kě . cáo jun jié liáng , cáo cào bì rán qín wǎng ; cáo jì zì chu , zhài bì kōng xū , kě zòng bìng xiān jí cáo cào zhì zhài ; cáo wén zhì , bì sù huán : cǐ sun bìn wéi wèi jiù zhào zhì jì yě . " zhāng tái yue : " fēi yě . cáo cào duō móu , wài chu bì wèi nèi bēi , yǐ fáng bù yú . jīn ruò gōng cáo yíng ér bù bá , qióng děng jiàn huò , wú shù jiē bēi qín yǐ . " guò tú yue : " cáo cào zhì gù jié liáng , qǐ liú bìng zài zhài ye ! " zài sān qǐng jié cáo yíng . shào nǎi

却说袁绍在帐中，闻报正北上火光满天，知是乌巢有失，急出帐召文武各官，商议遣兵往救。张郃曰：“某与高览同往救之。”郭图曰：“不可。曹操劫粮，曹操必然亲往；操既自出，寨必空虚，可纵兵先击曹操之寨；操闻之，必速还：此孙膑围魏救赵之计也。”张郃曰：“非也。曹操多谋，外出必为内备，以防不虞。今若攻操营而不拔，琼等见获，吾属皆被擒矣。”郭图曰：“曹操只顾劫粮，岂留兵在寨耶！”再三请劫曹营。

mũi và mười ngón tay, trói vào mình ngựa rồi tha cho về trại Viên Thiệu để làm nhục Viên Thiệu.

Khurac thuyết viên thiệu tại trường trung, văn báo chánh bắc thượng hỏa quang mãn thiên, tri thị ô sào hữu thất, cấp xuất trường triệu văn võ các quan, thương nghị khiễn binh vãng cứu. Trương Cáp viết: "Mỗ dũ cao lâm đồng vãng cứu chi." Quách Đồ viết: "Bất khả. Tào quân kiếp lương, tào thao tất nhiên thân vãng; thao kí tự xuất, trại tất không hư, khả túng binh tiên kích tào thao chí trại; thao văn chi, tất tốc hoàn: thử tôn tǎn vi ngụy cứu triệu chi kế dã." Trương thái viết: "Phi dã. Tào thao đa mưu, ngoại xuất tất vi nội bị, dĩ phòng bắt ngu. Kim nhược công thao doanh nhi bắt bat, quỳnh đắng kién hoạch, ngô chúc giai bị cầm hĩ." Quách đồ viết: "Tào thao chỉ cố kiếp lương, khởi lưu binh tại trại da!" Tái tam thỉnh kiếp tào doanh. Thiệu nãi khiễn trương

Viên Thiệu đang ở trong trường, thấy báo mé chính bắc lửa sáng rực trời, biết rằng Ô Sào có biến, vội vàng ra gọi các quan văn võ vào bàn bạc, sai quân đi cứu. Trương Cáp nói: - Tôi cùng Cao lâm xin đi. Quách Đồ nói: - Không nên. Quân tào đi cướp lương ta. Tháo tất thân hành đi, trại hắn bỏ trống. Nên thả binh vào cướp trại. Tào Tháo tất phải bỏ Ô Sào về Quan Độ. Ấy là mèo Tôn Tẫn vây Ngụy cứu Hán ngày xưa đó. Trương Cáp nói: - Tào Tháo lầm mưu, đi ra ngoài tất có phòng bị ở trong. Nay nếu sang phá trại nó không được, lũ Quỳnh bị thua, chúng ta cũng sẽ bị bắt nốt. Quách Đồ nói: - Tháo chỉ chú ý đi cướp lương, còn nghĩ gì đến việc để quân giữ trại. Hai ba lần Quách Đồ xin đi cướp trại Tào. Thiệu bèn sai Trương Cáp, Cao Lâm lĩnh năm nghìn quân sang Quan Độ phá trại Tào, rồi lại sai

qiǎn zhang hé , gao lǎn yǐn
jun wú qian , wāng guan dù
jí cáo yíng ; qiǎn jiǎng qí lǐng
bing yi wàn , wǎng jiù wu
cháo . qìe shuo cáo cào sha
sǎn chún yú qióng bù lù , jìn
duó qí yī jiā qí zhì , wěi zuò
chún yú qióng bù xià shou
jun huí zhài , zhì shan pì
xiǎo lù , zhèng yù jiǎng qí jun
mǎ . qí jun wèn zhì , cheng
shì wu cháo bài jun ben huí ,
qí suì bù yí , qu mǎ jìng guò .
zhang liáo , xǔ chū hu zhì ,
dà hè : " jiǎng qí xiū zǒu ! "
qí cuò shǒu bù jí , bèi zhang
liáo zhǎn yú mǎ xià , jìn sha
jiǎng qí zhì bing . yòu shǐ rén
dang xian wěi bào yún : "
jiǎng qí yǐ zì sha sǎn wu
cháo bing liǎo " . yuán shào
yìn bù fù qiǎn rén jie yìng wu
cháo , zhì tian bing wāng
guan dù .

10 què shuo zhang hé , gao lǎn
gong dǎ cáo yíng , zuǒ bian
xià hóu dun , yòu bian cáo
réni , zhōng lù cáo hóng , yi
qí chong chu : san xià gong
jí , yuán jun dà bài . bǐ jí jie
yìng jun dào , cáo cào yòu
cóng bēi hòu sha lái , sì xià
wéi zhù yǎn sha . zhang tái ,
gao lǎn duó lù zǒu tuo . yuán
shào shou de wu cháo bài
cán jun mǎ guī zhài , jiàn
chún yú qióng ēr bì jie wú ,

绍乃遣张郃、高览引军五千，往官渡击曹营；遣蒋奇领兵一万，往救乌巢。且说曹操杀散淳于琼部卒，尽夺其衣甲旗帜，伪作淳于琼部下收军回寨，至山僻小路，正遇蒋奇军马。奇军问之，称是乌巢败军奔回，奇遂不疑，驱马径过。张辽、许褚忽至，大喝：“蒋奇休走！”奇措手不及，被张辽斩于马下，尽杀蒋奇之兵。又使人当先伪报云：“蒋奇已自杀散乌巢兵了”。袁绍因不复遣人接应乌巢，只添兵往官渡。

却说张郃、高览攻打曹营，左边夏侯惇、右边曹仁，中路曹洪，一齐冲出：三下攻击，袁军大败。比及接应军到，曹操又从背后杀来，四下围住掩杀。张郃、高览夺路走脱。袁绍收得乌巢败残军马归寨，见淳于琼耳鼻皆无，手足

cáp, cao lâm dẫn quân ngũ thiêu, vãng quan độ kích tào doanh; khiển tướng kí lính binh nhất vạn, vãng cứu ô sào. Thả thuyết tào thao sát tàn thuần vu quỳnh bộ suất, tǎn đoạt kí y giáp kí xí, ngụy tác thuần vu quỳnh bộ hạ thu quân hồi trại, chí sơn tích tiểu lộ, chánh ngộ tương kí quân mã. Kí quân vẫn chi, xưng thị ô sào bại quân bôn hồi, kí toại bắt nghi, khu mã kính quá. Trương liêu, hứa trả hốt chí, đại hát: "Tương kí hưu tầu!" Kí thố thủ bắt cập, bị trương liêu trăm vu mã hạ, tǎn sát tướng kí chi binh. Hựu sử nhân đương tiên ngụy báo vân: "Tương kí dĩ tự sát tàn ô sào binh liều". Viên thiệu nhân bắt phục khiễn nhân tiếp ứng ô sào, chỉ thiêm binh vãng quan độ.

Tưởng Kỳ dẫn một vạn quân đi cứu Ô Sào. Tào Tháo đánh tan quân Thuần Vu Quỳnh, cướp hết được cả áo giáp, cờ xí, lại giả làm quân Thuần Vu Quỳnh thua chạy về trại Viên Thiệu. Đi đến một con đường nhỏ trong khe núi, vừa gặp cánh quân của Tưởng Kỳ. Quân Kỳ hỏi xong cho là quân mình vừa thua ở Ô Sào chạy về, không nghi gì, cứ giục ngựa tiến lên. Chợt thấy Trương Liêu, Hứa Chử thét lớn: "Tưởng Kỳ, đừng chạy!". Kỳ không kịp trở tay, bị Trương Liêu chém chết. Liêu giết sạch quân Tưởng Kỳ, rồi lại cho người về báo Viên Thiệu: Tưởng Kỳ đã đánh tan quân Tào ở Ô Sào rồi. Viên Thiệu được tin ấy, không sai quân cứu Ô Sào nữa chỉ sai đem thêm quân sang Quan Độ.

Đây nói Trương Cáp, Cao Lãm đánh trại Tào Tháo. Bên tả Hạ Hầu Đôn, bên hữu Tào Nhân, ở giữa Tào Hồng kéo ủa cả ra, ba mặt đánh ập lại. Quân Viên Thiệu thua to. Khi quân tiếp ứng đến thì Tào Tháo ở Ô Sào về, bốn mặt vây kín chặn đánh. Trương Cáp, Cao Lãm cướp đường chạy thoát. Viên Thiệu thu nhặt tàn quân ở Ô Sào về trại, thấy Thuần Vu Quỳnh mất cả tai, mũi, ngón tay. Thiệu hỏi: - Làm sao để mất

shǒu zú jìn luò . shào wèn : "rú hé shí liǎo wu cháo ? " bài jun gào shuo : "chún yú qióng zuì wò , yin cǐ bù néng dǐ dí . " shào nù , lì zhǎn zhī . guo tú kǒng zhāng tái , gao lǎn huí zhài zhèng duì shì fei , xian yú yuán shào qián zèn yue : " zhang tái , gao lǎn jiàn zhǔ gong bing bài , xin zhong bì xī . " shào yue : " hé chu cǐ yán ? " tú yue : " èr rén sù yǒu jiàng cáo zhì yì , jin qiǎn jí zhài , gù yì bù kěn yòng lì , yǐ zhì sǔn zhé shì zú . " shào dà nù , suí qiǎn shǐ jí zhao èr rén guì zhài wèn zuì . guo tú xian shǐ rén bào èr rén yún : " zhǔ gong jiang sha rǔ yǐ . " jí shào shǐ zhì , gao lǎn wèn yue : " zhǔ gong huàn wǒ děng wèi hé ? " shǐ zhě yue : " bù zhì hé gù . " lǎn suí bá jiàn zhǎn lái shǐ . tái dà jīng . lǎn yue : " yuán shào ting xìn chán yán , bì wèi cáo cào suǒ qín ; wú děng qǐ kě zuò ér dài sǐ ? bù rú qù tóu cáo cào . " tái yue : " wú yì yǒu cǐ xin jiǔ yǐ . "

11 yú shì èr rén lǐng běn bù bing mǎ , wǎng cáo cào zhài zhong tóu jiàng . xià hóu dun yue : " zhang , gao èr rén lái

尽落。绍问：“如何失了鸟巢？”败军告说：“淳于琼醉卧，因此不能抵抗。”绍怒，立斩之。郭图恐张郃、高览回寨证对是非，先于袁绍前谮曰：“张郃、高览见主公兵败，心中必喜。”绍曰：“何出此言？”图曰：“二人素有降曹之意，今遣击寨，故意不肯用力，以致损折士卒。”绍大怒，遂遣使急召二人归寨问罪。郭图先使人报二人云：“主公将杀汝矣。”及绍使至，高览问曰：“主公唤我等为何？”使者曰：“不知何故。”览遂拔剑斩来使。郃大惊。览曰：“袁绍听信谗言，必为曹操所擒；吾等岂可坐而待死？不如去投曹操。”郃曰：“吾亦有此心久矣。”

于是二人领本部兵马，往曹操寨中投降。夏侯惇曰：“张、高二人来

"Như hà thất liễu ô sào?" Bai quân cáo thuyết: "Thuần vu quỳnh túy ngoa, nhân thủ bất năng đế địch." Thiệu nộ, lập trảm chi. Quách đồ khùng trương thai, cao lâm hồi trại chứng đối thị phi, tiên vu viên thiệu tiền trảm viết: "Trương thai, cao lâm kiến chúa công binh bại, tâm trung tất hỉ." Thiệu viết: "Hà xuất thử ngôn?" Đò viết: "Nhị nhân tố hữu hàng tào chí ý, kim khiễn kích trại, cố ý bất khẳng dụng lực, dĩ trí tổn chiết sĩ tốt." Thiệu đại nộ, toại khiển sử cấp triệu nhị nhân quy trại vân tội. Quách đồ tiên sử nhân báo nhị nhân vân: "Chúa công tương sát nhữ hĩ." Cáp thiệu sử chí, cao lâm vấn viết: "Chúa công hoán ngã đằng vi hè?" Sứ giả viết: "Bát tri hà cổ." Lãm toại bạt kiêm trảm lai sử. Thai đại kinh. Lãm viết: "Viên thiệu thính tín sàm ngôn, tất vi tào thao sở cầm; ngô đằng khởi khả tọa nhi đãi tử? Bất như khứ đầu tào thao." Thai viết: "Ngô diệc hữu thử tâm cửu hĩ."

Ô Sào? Quân thua: - Quỳnh say rượu nên không chống được quân địch. Thiệu lập tức sai đem chém Thuần Vu Quỳnh. Quách Đồ sợ Trương Cáp, Cao Lãm thua về, đồ lỗi tại mình bèn nói dèm trước: - Trương Cáp, Cao Lãm thấy chúa công thua trận này trong lòng rất mừng. Thiệu hỏi: - Sao lại nói thế? Quách Đồ thua: - Hai người vẫn có ý hàng Tào đã lâu, nay sai đi phá trại, không có sức đánh đến nỗi làm thiệt mất nhiều quân. Thiệu giận lắm, cho đòi hai người vào hỏi tội. Quách Đồ lại cho người ra bảo trước với hai người: - Chúa công định giết các ông đấy. Lúc sứ giả đến, Cao Lãm hỏi: - Chúa công gọi chúng tôi có việc gì? Sứ giả nói: - Không biết việc gì. Lãm rút ngay gươm giết sứ giả, Cáp cả sọ, Lãm bảo Trương Cáp: - Viên Thiệu hay nghe lời sàm nịnh, tất rồi cũng bị Tào Tháo bắt được. Chúng ta há cứ chịu ngồi mà đợi chết? Chi bằng ta sang hàng Tào Tháo có hơn không? Cáp nói: - Tôi có bụng ấy đã lâu.

Vu thị nhị nhân lĩnh bốn bộ binh mã, vãng tào thao trại trung đầu hàng. Hạ hầu đôn viết: "Trương, cao nhị nhân lai hàng,

Hai người bèn đem quân mã bắn bộ sang trại Tào đầu hàng. Hạ Hầu Đôn nói: - Cao, Trương đến hàng, chưa biết thực hư thế nào?

jìng , wèi zhī xu shí . " cào
yue : " wú yǐ en yù zhī , suí
yǒu yì xīn , yì kě biàn yǐ . "
suì kai yíng mén mìng èr rén
rù . èr rén dào ge xiè jiǎ , bài
fú yú dì . cào yue : " ruò shǐ
yuán shào kěn cóng èr jiāng
jun zhi yán , bù zhì yǒu bài .
jin èr jiāng jun kěn lái xiāng
tóu , rú wéi zǐ qù yin , hán
xìn guì hàn yě . " suì fēng
zhang tái wèi pian jiāng jun ,
dou tíng hóu , gao lǎn wèi
pian jiāng jun , dong lái hóu .
èr rén dà xǐ .

降，未知虚实。”
操曰：“吾以恩遇之，
虽有异心，亦可变矣。
”遂开营门命二人入。
二人倒戈卸甲，拜伏于
地。操曰：“若使袁绍
肯从二将军之言，不至
有败。今二将军肯来相
投，如微子去殷，韩信
归汉也。”遂封张郃为
偏将军、都亭侯，高览
为偏将军、东莱侯。二
人大喜。

12 què shuo yuán shào jì qù
liǎo xǔ you , yòu qù liǎo
zhang tái , gao lǎn , yòu shi
liǎo wu cháo liáng , jun xīn
huáng huáng . xǔ you yòu
quàn cáo cào zuò sù jìn bing ;
zhang tái , gao lǎn qǐng wèi
xian feng ; cào cóng zhī . jí
lìng zhang tái , gao lǎn lǐng
bing wǎng jié shào zhài .
dang yè san gèng shí fen ,
chu jun san lù jié zhài . hùn
zhàn dào míng , gè zì shou
bing , shào jun zhé qí dà bàn
.

13 xún you xiàn jì yue : " jin kě
yáng yán diào bō rén mǎ , yi
lù qū suan zǎo , gong yè jùn ;
yi lù qū lí yáng , duàn yuán
bing guì lù . yuán shào wén

却说袁绍既去了许攸，
又去了张郃、高览，又
失了乌巢粮，军心惶惶。
。许攸又劝曹操速进
兵；张郃、高览请为先
锋；操从之。即令张郃
、高览领兵往劫绍寨。
当夜三更时分，出军三
路劫寨。混战到明，各
自收兵，绍军折其大半
。

荀攸献计曰：“今可扬
言调拨人马，一路取酸
枣，攻邺郡；一路取黎

vị trí hư thuật." Thao viết: "Ngô dĩ
ân ngô chi, tuy hữu dì tâm, diệc
khả biến hĩ." Toại khai doanh
môn mệnh nhị nhân nhập. Nhị
nhân đảo qua tá giáp, bái phục
vu địa. Thao viết: "Nhược sử
viên thiệu khẳng tòng nhị tướng
quân chí ngôn, bất chí hữu bại.
Kim nhị tướng quân khẳng lai
tương đầu, như vi tử khứ ân,
hàn tín quy hán dã." Toại phong
trương thai vi thiên tướng quân,
đô đinh hầu, cao lâm vi thiên
tướng quân, đồng lai hầu. Nhị
nhân đại hỉ.

Tháo nói: - Ta đối đãi với người
thực hậu, dù họ có bụng khác,
sau cũng phải thay đổi. Nói rồi sai
mở cửa dinh cho hai người vào.
Trương Cao cởi áo giáp, vầm
ngược giáo, lạy phục xuống đất.
Tháo nói: - Nếu Viên Thiệu chịu
nghe lời hai ông thì đâu đến nỗi
thua. Nay hai ông lại đây, khác
nào Vi Tử bỏ nhà Ân, Hán Tín về
với nhà hán khi xưa. Tháo phong
Trương Cáp làm thiên tướng
quân, Đô đinh hầu; Cao Lãm làm
thiên tướng quân, Đồng lai hầu.
Hai người mừng lầm.

Khuốc thuyết viên thiệu kí khứ
liễu hứa du, hựu khứ liễu
trương thai, cao lâm, hựu thắt
liễu ô sào lương, quân tâm
hoàng hoàng. Hứa du hựu
khuyên tào thao tác tốc tiên
binh; trương thai, cao lâm thỉnh
vi tiên phong; thao tòng chi.
Tức lệnh trương thai, cao lâm
linh binh vãng kiếp thiệu trại.
Đương dạ tam canh thời phân,
xuất quân tam lộ kiếp trại. Hỗn
chiến đáo minh, các tự thu
binh, thiệu quân chiết kì đại
bán.

Tuân du hiến kế viết: "Kim khả
dương ngôn điều bát nhân mã,
nhất lộ thủ toan tảo, công
nghiệp quận; nhất lộ thủ lê
dương, đoạn viên binh quy lộ.

Viên Thiệu đã mất Hứa Du, lại
mất Trương Cáp, Cao Lãm;
lương thảo tích ở Ô Sào cũng bị
Tào Tháo đốt cướp mất cả, lòng
quân rối loạn. Hứa Du lại khuyên
Tào Tháo tiến binh đánh mau
Trương Cáp, Cao Lãm xin đi tiên
phong. Tháo sai Trương Cáp,
Cao Lãm đem quân đi cướp trại
Thiệu. Đêm hôm ấy, quân Tào ba
đường đến phá trại Viên Thiệu.
Hai bên đánh nhau đến sáng,
quân Thiệu chết mất quá nửa.

Tuân Du lại hiến kế: - Nay nên nói
phao lên rằng: ta đang đang điều
quân, một mặt đi lấy Toan Tảo,
đánh Nghiệp Quận; một mặt đi
lấy Lê Dương để chặn đường về

zhi , bì rán jīng huáng , fēn
bīng jù wǒ ; wǒ chéng qí
bīng dòng shí jí zhī , shào kě
pò yě . " cāo yòng qí jì , shǐ
dà xiǎo san jun , sì yuǎn
yáng yán . shào jun wén cǐ
xìn , lái zhài zhōng bào shuo : " cáo cào fēn bīng liǎng lù :
yì lù qǔ yè jūn , yì lù qǔ lí
yáng qù yě . " shào dà jīng ,
jí qiǎn yuán tán fēn bīng wǔ
wàn jiù yè jūn , xīn míng fēn
bīng wǔ wàn jiù lí yáng , lián
yè qǐ xíng .

- 14 cáo cào tàn zhī yuán shào
bīng dòng , biàn fen dà duì
jun mǎ , ba lù qí chu , zhí
chong shào yíng . yuán jun
ju wú dòu zhì , sì sǎn ben
zǒu , suí dà kuì . yuán shào
pi jiǎ bù dié , dān yī fú jin
shàng mǎ ; yòu zì yuán
cháng hòu suí . zhāng liáo ,
xǔ chǔ , xú ? , yú jìn sì yuán
jiāng , yīn jun zhuī gān yuán
shào . shào jí dù hé , jìn qì tú
shu che zhàng jin bó , zhǐ
yǐn suí xíng ba bǎi yú qí ér
qù . cáo jun zhuī zhì bù jí , jìn
huò yí xià zhì wù . suǒ sha
ba wàn yú rén , xiě liú yíng
gou , nì shuǐ sī zhě bù jí qí
shù .

- 15 cáo huò quán shèng , jiang

阳，断袁兵归路。袁绍闻之，必然惊惶，分兵拒我；我乘其兵动时击之，绍可破也。”操用其计，使大小三军，四远扬言。绍军闻此信，来寨中报说：“曹操分兵两路：一路取邺郡，一路取黎阳去也。”绍大惊，急遣袁谭分兵五万救邺郡，辛明分兵五万救黎阳，连夜起行。

曹操探知袁绍兵动，便分大队军马，八路齐出，直冲绍营。袁军俱无斗志，四散奔走，遂大溃。袁绍披甲不迭，单衣幅巾上马；幼子袁尚后随。张辽、许褚、徐晃、于禁四员将，引军追赶袁绍。绍急渡河，尽弃图书车仗金帛，止引随行八百余骑而去。操军追之不及，尽获遗下之物。所杀八万余人，血流盈沟，溺水死者不计其数。

操获全胜，将所得金宝

Viên thiệu văn chi, tất nhiên kinh hoàng, phân binh cự ngã; ngã thừa kì binh động thời kích chi, thiệu khả phá dã." Thao dụng kì kế, sử đại tiều tam quân, tú viễn dương ngôn. Thiệu quân văn thủ tín, lai trại trung báo thuyết: "Tào thao phân binh luồng lộ: nhất lộ thủ nghiệp quận, nhất lộ thủ lê dương khứ dã." thiệu đại kinh, cấp khiển viên đàm phân binh ngũ vạn cứu nghiệp quận, tân minh phân binh ngũ vạn cứu lê dương, liên dạ khởi hành.

Tào thao tham tri viên thiệu binh động, tiện phân đại đội quân mã, bát lộ tè xuất, trực trùng thiêu doanh. Viên quân câu vô đấu chí, tú tán bón tầu, toại đại hội. Viên thiệu phi giáp bất diệt, đan y phúc cân thượng mã; ấu tử viên thượng hậu túy. Trương liêu, Hứa trử, Từ hoảng, Vu Cấm tú viên tướng, dẫn quân truy cản viên thiệu. Thiệu cấp độ hà, tần khí đồ thư xa trượng kim bạch, chỉ dẫn túy hành bát bách dư kỵ nhi khứ. Thao quân truy chi bắt cập, tần hoạch di hạ chi vật. Sở sát bát vạn dư nhân, huyết lưu doanh cầu, nịch thủy tử giả bắt kê ki sở.

Thao hoạch toàn thắng, tương

của Viên Thiệu. Viên Thiệu nghe tin, tất nhiên sợ hãi, chia quân đi chống hai nơi, ta nhân dịp đánh ngay, có thể phá được. Tháo nghe theo, sai các quân sĩ phao tin như thế. Quân Thiệu được tin, về trại báo: Tào Tháo chia quân hai đường, một đường đánh Nghiệp Quận, một đường đánh Lê Dương, đương đêm đi ngay.

Tào Tháo biết Viên Thiệu đánh động binh liền chia quân tám mặt vào phá trại Viên Thiệu, quân Viên nản lòng, bốn mặt tan vỡ. Viên Thiệu không kịp mặc áo giáp, chỉ khoác được cái áo đơn, quần khăn lén ngựa, con út là Viên Thượng đi theo. Trương Liêu, Hứa Chử, Từ Hoảng, Vu Cấm, bốn tướng dẫn quân đuổi. Thiệu vội sang sông, bỏ hết cá sô sách, xa trượng, vàng bạc. Sang qua sông Thiệu chỉ còn có tám trăm quân kỵ mã đi theo. Quân Tháo đuổi không kịp, nhưng bắt được cả những đồ vật bỏ lại. Hơn tám vạn người bị giết, máu chảy đầy sông. Quân sa xuống sông chết đuối, không biết bao nhiêu mà kể.

Tháo được to, đem vàng bạc vóc

suǒ de jin bǎo duàn pǐ , gěi shǎng jun shì . yú tú shu zhong jiǎn chu shu xìn yi shù , jie xǔ dou jí jun zhōng zhu rén yǔ shào àn tong zhì shu . zuò yòu yue : " kě zhú yí diǎn duì xìng míng , shou ér sha zhì . " cǎo yue : " dang shào zhì qiǎng , gu yì bù néng zì bǎo , kuàng ta rén hu ? " suì mìng jìn fén zhì , gèng bù zài wèn .

16 què shuo yuán shào bing bài ér ben , jū shòu yìn bēi qí jìn , jí zǒu bù tuo , wèi cáo jun suǒ huò , qín jiàn cáo cào . cào sù yǔ shòu xiāng shí . shòu jiàn cáo , dà hu yue : " shòu bù jiàng yě ! " cǎo yue : " běn chu wú móu , bù yòng jun yán , jun hé cháng zhí mí ye ? wú ruò zǎo de zú xià , tian xià bù zú lù yě . " yin hòu dài zhì , liù yú jun zhōng . shòu nǎi yú yíng zhōng dào mǎ , yù guī yuán shì . cǎo nù , nǎi sha zhì . shòu zhì sǐ shén sè bù biàn . cǎo tàn yue : " wú wù sha zhōng yì zhì shì yě ! " mìng hòu lǐ , wèi jiàn fén an zàng yú huáng hé dù kǒu , tí qí mù yue : " zhong liè jǔ jun zhì mù . " hòu rén yǒu shí zàn yue : " hé běi duo míng shì , zhong zhen tui jǔ jun : níng móu zhì zhèn fǎ , yǎng miàn shí tian wén ; zhì sǐ xìn rú tiě , lín wéi qì sì yún . cáo

缎匹，给赏军士。于图书中检出书信一束，皆许都及军中诸人与绍暗通之书。左右曰：“可逐一点对姓名，收而杀之。”操曰：“当绍之强，孤亦不能自保，况他人乎？”遂命尽焚之，更不再问。

却说袁绍兵败而奔，沮授因被囚禁，急走不脱，为曹军所获，擒见曹操。操素与授相识。授见操，大呼曰：“授不降也！”操曰：“本初无谋，不用君言，君何尚执迷耶？吾若早得足下，天下不足虑也。”因厚待之，留于军中。授乃于营中盗马，欲归袁氏。操怒，乃杀之。授至死神色不变。操叹曰：“吾误杀忠义之士也！”

命厚礼殡殓，为建坟安葬于黄河渡口，题其墓曰：“忠烈沮君之墓。”后人有诗赞曰：“河北多名士，忠贞推沮君

sở đắc kim bảo đoạn thất, cấp thưởng quân sĩ. Vu đồ thư trung kiểm xuất thư tín nhất thúc, giai hứa đô cập quân trung chư nhân dữ thiệu ám thông chi thư. Tả hữu viết: "Khả trục nhất điểm đổi tính danh, thu nhi sát chi." Thao viết: "Đương thiệu chi cường, có diệc bất năng tự bảo, huống tha nhân hò?" Toại mệnh tần phần chi, canh bắt tái vấn.

nhiều bắt được thưởng cho quân sĩ. Trong tập sổ sách Tháo bắt được một bó toàn là thư của những người ở Hứa Đô và tướng sĩ thông với Viên Thiệu. Tả hữu nói: - Nên đổi chiếu từng tên một, bắt mà giết đi. Tháo nói: - Đang lúc Thiệu mạnh, chính ta cũng chưa chắc đã giữ nổi thân mình, huống hồ người khác. Bèn sai đốt hết, không nhắc lại việc ấy nữa.

Quân Viên Thiệu bấy giờ thua chạy tán loạn cả, duy có Thư Thụ bị giam, không chạy được, bị quân Tào bắt được đem nộp Tào tháo. Tháo vốn trước có quen Thư Thụ. Thư trong thấy Tháo, giơ tay xua đi và kêu to: - Thư không hàng đâu! Tào Tháo nói: - Bản Sơ vô mưu, không dùng lời ngươi, sao ngươi còn chấp nê thế? Nếu ta được ngươi sớm, việc thiên hạ còn gì đáng lo. Tháo đãi tử tế, lưu ở trong quân. Một đêm, Thư ăn trộm ngựa, định trốn về với Viên Thiệu. Tháo giận, sai đem chém đi. Thư đến chết, thân xác không đổi. Tháo than rằng: - Ta trót giết làm người trung nghĩa! Rồi sai làm lễ hậu, chôn ở cửa sông Hoàng Hà, đền vào mộ sáu chữ: "Trung liệt Thư quân chí mộ". Đời sau có thơ than Thư Thục rằng: Hà Bắc nhiều danh sĩ, Trung trinh có Thư quân, Mắt trông hiếu trận pháp, Mắt ngang biết thiên văn, Đến chết lòng son sắt, Lâm nguy chí tựa vân, Tào

gong qín yì liè , tè yǔ jiàn gu
fén . " cǎo xià lìng gōng jī
zhou . zhèng shì : shì ruò zhī
yin duo suàn shèng , bīng
qiǎng què wèi guǎ móu
wáng . wèi zhī shèng fù rú
hé , qiě kàn xià wén fēn jiě .

: 凝眸知阵法，仰面识天文；至死心如铁，临危气似云。曹公钦义烈，特与建孤坟。”操下令攻冀州。正是：势弱只因多算胜，兵强却为寡谋亡。未知胜负如何，且看下文分解。

phản." thao hạ lệnh công kí
châu. Chánh thị: thế nhược chỉ
nhân đa toán thắng, binh
cường khước vì quả mưu vong.
Vị tri thắng phụ như hà, thả
khán hạ văn phân giải.

công trọng vì nghĩa, Bia cao dựng
trước phản. Tào Tháo giết Thư
Thụ rồi, hạ lệnh sang đánh Ký
Châu. Thế rõ thực: Thế yếu chỉ vì
nhiều mưu được, Bình cường
nhưng bởi ít mưu thua. Chưa biết
quân Tào phen này sang Ký
Châu thế nào, xem hồi sau mới
rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中
031
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo cáo chéng
yuán shào zhì bài , zhěng
dùn jun mǎ , yǐ lǐ zhuī xí .
yuán shào fú jīn dān yī , yǐn
ba bǎi yú qí , ben zhì lí yáng
bēi àn , dà jiāng jiāng yì qú
chu zhài yíng jie . shào yǐ
qián shì sù yǔ yì qú . yǐ qú
nǎi zhao yù lí sǎn zhì zhòng ,
zhòng wén shào zài , yòu jie
yǐ jù . jun shì fù zhèn , yì
huán jì zhōu . jun xíng zhì cì
, yè sù huang shan . shào yú
zhàng zhong wén yuǎn yuǎn
yǒu ku sheng , suí sì wǎng
ting zhì . què shì bài jun
xiāng jù , sù shuo sàng xiong
shí dì , qì bàn wáng qín zhì
kǔ , gè gè chuí xiong dà ku ,
jie yue : " ruò ting tián feng
zhí yán , wǒ děng zěn zao cǐ
huò ! " shào dà huǐ yue : "
wú bù ting tián feng zhí yán ,
bing bài jiang wáng ; jin huí
qù , yǒu hé miàn mù jiàn zhì
ye ! " cì rì , shàng mǎ zhèng
háng jiān , féng jì yǐn jun lái
jie . shào duì féng jì yue : "
wú bù ting tián feng zhí yán ,
zhì yǒu cǐ bài . wú jìn guī qù ,
xiu jiàn cǐ rén . " féng jì yin

**第三十一回
曹操仓亭破本初
玄德荆州依刘表**

却说曹操乘袁绍之败，整顿军马，迤逦追袭。袁绍幅巾单衣，引八百余骑，奔至黎阳北岸，大将蒋义渠出寨迎接。绍以前事诉与义渠。义渠乃招谕离散之众，众闻绍在，又皆蚁聚。军势复振，议还冀州。军行之次，夜宿荒山。绍于帐中闻远远有哭声，遂私往听之。却是败军相聚，诉说丧兄失弟，弃伴亡亲之苦，各各捶胸大哭，皆曰：“若听田丰之言，我等怎遭此祸！”绍大悔曰：“吾不听田丰之言，兵败将亡；今回去，有何面目见之耶！”次日，上马正行间，逢纪引军来接。绍对逢纪曰：“吾不听田丰之言，致有此败

**Đệ tam thập nhất hồi tào thao
thương đình phá bồn sơ
huyền đức kinh châu y lưu
biểu**

Khước thuyết tào thao thừa viên thiệu chi bại, chỉnh đốn quân mã, dĩ lệ truy tập. Viên thiệu phúc cân đan y, dẫn bát bách dư ky, bôn chí lê dương bắc ngạn, đại tướng tương nghĩa cù xuất trại nghênh tiếp. Thiệu dĩ tiền sự tố dữ nghĩa cù. Nghĩa cù nãi chiêu dụ li tán chi chúng, chúng vẫn thiệu tại, hựu giai nghĩ tụ. Quân thế phục chán, nghị hoàn kí châu. Quân hành chí thứ, dạ túc hoang sơn. Thiệu vu trưởng trung văn viễn viễn hữu khóc thanh, toại tư vãng thính chi. Khước thị bại quân tương tụ, tố thuyết tang huynh thất đệ, khí bạn vong thân chi khổ, các các chũy hung đại khóc, giai viết: "Nhược thính điền phong chi ngôn, ngã đẳng châm tao thử họa!" Thiệu đại hồi viết: "Ngô bất thính điền phong chi ngôn, binh bại tướng vong; kim hồi khứ, hưu hà diện mục kiến chi da!" Thứ nhật, thương mã chánh hành gian, phùng kỉ dẫn quân lai tiếp. Thiệu đổi phùng kỉ viết: "Ngô bất thính điền phong chi ngôn, trí hữu thử bại. Ngô kim quy

**HÒI 31 Tào Tháo ở Thương Đình,
phá vỡ Bản Sơ; Huyền Đức sang
Kinh Châu, nương nhờ Lưu Biểu**

Tào Tháo thừa cơ Viên Thiệu thua, đem quân mã đuổi theo cùng đường. Viên Thiệu đội khăn xéo, mặc áo đơn, dẫn hơn tám trăm quân kỵ mã chạy đến bờ phía bắc sông Lê Dương, đại tướng là Tưởng Nghĩa Cù ra trại đón rước. Thiệu kể chuyện đầu đuôi với Nghĩa Cù. Nghĩa Cù thu thập tàn quân lại. Quân sĩ nghe tin Viên Thiệu ở đó, theo về đông như kiến, quân thế lại mạnh, mới bàn mưu về Ký Châu. Khi đem quân đi dọc đường, đêm ngủ trong núi. Thiệu nằm trong trường, nghe vãng vẳng có tiếng khóc, bèn lèn ra nghe xem, đều là những tàn quân, họp nhau lại, than khóc những nỗi mất anh, chét em, xa họ hàng, lìa bạn hữu. Người nào người ấy vỗ bụng than thở: - Nếu chúa công nghe lời Điền Phong, chúng ta đâu đến nỗi này! Thiệu nghe thấy, rất hối hận, nói: - Ta không nghe lời Điền Phong, binh thua tướng mất. Nay trở về, còn mặt mũi nào trông thấy hắn nữa. Hôm sau, cưỡi ngựa đang đi, Phùng Ký dẫn quân lại đón. Thiệu bảo Phùng Ký: - Ta không nghe lời Điền Phong đến nỗi thua, bây giờ trở về, trông thấy hắn thật xấu hổ.

zèn yue : " feng zài yù zhong
wén zhǔ gōng bìng bài , fǔ
zhǎng dà xiào yue : guǒ bù
chu wú zhì liào ! " yuán shào
dà nù yue : " shù rú zěn gǎn
xiào wǒ ! wǒ bì sha zhì ! " suí
mìng shǐ zhě ? bǎo jiàn xian
wǎng jì zhōu yù zhong sha
tián feng .

。吾今归去，羞见此人。
。”逢纪因谮曰：“丰
在狱中闻主公兵败，抚
掌大笑曰：果不出吾之
料！”袁绍大怒曰：“
竖儒怎敢笑我！我必杀
之！”遂命使者齎宝剑
先往冀州狱中杀田丰。

3 què shuo tián feng zài yù
zhong . yì rì , yù lì lái jiàn
feng yue : " yǔ bié jià hè xǐ ! "
feng yue : " hé xǐ kě hè ? "
yù lì yue : " yuán jiāng jun dà
bài ér huí , jun bì jiàn zhòng
yǐ . " feng xiào yue : " wú jin
sī yǐ ! " yù lì wèn yue : " rén
jie wèi jun xǐ , jun hé yán sī
yě ? " feng yue : " yuán jiāng
jun wài kuan ér nèi jǐ , bù
niàn zhōng chéng . ruò
shèng ér xǐ , yóu néng shè
wǒ ; jìn zhàn bài zé xiù , wú
bù wàng shèng yǐ . " yù lì wèi
xìn . hu shǐ zhě ? jiàn zhì ,
chuán yuán shào mìng , yù
qǔ tián feng zhì shǒu , yù lì
fang jing . feng yue : " wú gù
zhì bì sī yě . " yù lì jie liú lèi .
feng yue : " dà zhàng fu
shèng yú tian dì xiān , bù shí
qí zhǔ ér shì zhì , shì wú zhī
yě ! jin rì shòu sǐ , fu hé zú xí
! " nǎi zì wěn yú yù zhong .
hòu rén yǒu shi yue : " zuó
cháo jǔ shòu jun zhong shí ,
jin rì tián feng yù nèi wáng .

却说田丰在狱中。一日
，狱吏来见丰曰：“与
别驾贺喜！”丰曰：“
何喜可贺？”狱吏曰：
“袁将军大败而回，君
必见重矣。”丰笑曰：
“吾今死矣！”狱吏问
曰：“人皆为君喜，君
何言死也？”丰曰：“
袁将军外宽而内忌，不
念忠诚。若胜而喜，犹
能赦我；今战败则羞，
吾不望生矣。”狱吏未
信。忽使者齎剑至，传
袁绍命，欲取田丰之首
，狱吏方惊。丰曰：“
吾固知必死也。”狱吏
皆流泪。丰曰：“大丈
夫生于天地间，不识其
主而事之，是无智也！
今日受死，夫何足惜！”

khú, tu kiến thủ nhân." Phùng
kỉ nhân trâm viết: "Phong tại
ngục trung văn chúa công binh
bại, phủ chưởng đại tiêu viết:
quả bất xuất ngô chi liêu!" Viên
thiệu đại nộ viết: "Thụ nho
châm cảm tiêu ngã! Ngã tất sát
chi!" Toại mệnh sứ giả tê bảo
kiếm tiên vãng kí châu ngục
trung sát điền phong.

Phùng Kỷ nhân thể nói dèm - Điền
Phong ngồi trong ngục, nghe tin
chúa công thua, vỗ tay cười to: "Ta
nói có sai đâu!" Viên Thiệu cả giận,
mắng: - Thằng hủ nhọ ấy lại dám
nhạo báng ta, ta phải giết đi. Nói rồi
sai sứ cầm bảo kiếm đi trước về Ký
Châu vào ngục giết Điền Phong.

Điền Phong đang ở trong ngục, một
hôm cai ngục lại vào thăm nói: - Tôi
xin vào mừng ông. Phong hỏi: - Có
việc gì đáng mừng? Cai ngục lại
nói: - Viên tướng quân thua to mới
về. Phen này ông sẽ được trọng
dụng. Phong cười nói: - Ta sắp chết
thì có! Cai ngục lại hỏi: - Ai cũng
mừng cho ông, ông lại bảo ông sắp
chết là nghĩa thế nào? Phong nói: -
Viên tướng quân trông ngoài mặt
thì khoan hòa nhưng trong bụng
hay ghen ghét, không nghĩ đến
người trung thành; nếu được mà
mừng, may ra còn tha ta, nay thua
tất hổ thẹn, ta còn mong sống sao
được? Cai ngục còn chưa tin, đã
thấy sứ giả cầm gươm vào truyền
lệnh Viên Thiệu đem Điền Phong ra
chém. Cai ngục giật mình. Phong
nói: - Ta đã biết thế nào cũng chết
mà! Bọn cai ngục ai nấy đều khóc
thương. Điền Phong nói: - Làm thân
đại trưởng phu sống trong trời đất
không biết kén chúa mà thờ, thật là
ngu dốt, ngày nay chịu chết, còn
thương tiếc làm chi! Nói rồi tự vẫn
ở trong ngục. Điền Phong có thơ

hé bēi dòng liáng jie zhé
duàn , běn chu yan bù sāng
jiā bang ! " tián feng jí sī ,
wén zhě jie wèi tàn xí .

”乃自刎于狱中。后人有诗曰：“昨朝沮授军中失，今日田丰狱内亡。河北栋梁皆折断，本初焉不丧家邦！”田丰既死，闻者皆为叹惜。

4 yuán shào huí jì zhōu , xīn
fán yì luàn , bù lǐ zhèng shì .
qí qí liú shì quàn lì hòu sì .
shào suǒ shēng san zì
cháng zì yuán tǎn zì xiǎn sì ,
chu shǒu qīng zhōu ; cì zì
yuán xì zì xiǎn yì , chu shǒu
you zhōu ; san zì yuán
cháng zì xiǎn fǔ , shì shào
hòu qí liú shì suǒ chū ,
shēng de xíng mào jùn wěi ,
shào zhì ài zhì , yin cǐ liù zài
shen bian . zì guan dù bīng
bài zhì hòu , liú shì quàn lì
cháng wèi hòu sì , shào nǎi
yǔ shěn pèi , féng jì , xīn
píng , guo tú sì rén shàng yì ,
yuán lái shěn , féng èr rén ,
xiàng fǔ yuán cháng ; xīn ,
guo èr rén , xiàng fǔ yuán
tán ; sì rén gè wèi qí zhǔ .
dāng xià yuán shào wèi sì
rényue : " jin wài huàn wèi xí ,
nèi shì bù kě bù zǎo dìng ,
wú jiāng yì lì hòu sì : cháng
zì tán , wèi rén xìng gang
hǎo sha ; cì zì xi , wèi rén
róu nuò nán chéng ; san zì
cháng , yǒu ying xióng zhì
biǎo , lǐ xián jìng shì , wú yù
lì zhī . gong děng zhì yì ruò

Hà bắc đóng lương giai chiết
đoạn, bỗn sơ yên bắt tang gia
bang!" Điền phong kí tử, văn
giả giai vi thân tích.

rằng: Lần trước thua quân mất Thu
Thu, Hôm nay trong ngục giết Điền
Phong. Cột rường Hà Bắc đèn long
gãy, Viên Thiệu hòng sao khôi bại
vong!

袁绍回冀州，心烦意乱，不理政事。其妻刘氏劝立后嗣。绍所生三子长子袁谭字显思，出守青州；次子袁熙字显奕，出守幽州；三子袁尚字显甫，是绍后妻刘氏所出，生得形貌俊伟，绍至爱之，因此留在身边。自官渡兵败之后，刘氏劝立尚为后嗣，绍乃与审配、逢纪、辛评、郭图四人商议、原来审、逢二人，向辅袁尚；辛、郭二人，向辅袁谭；四人各为其主。当下袁绍谓四人曰：“今外患未息，内事不可不早定，吾将议立后嗣：长子谭，为人性刚好杀；次子熙，为人柔懦难成；三子尚，有英雄之表，礼贤敬士，吾欲立

Viên thiệu hồi kí châu, tâm
phiền ý loạn, bất lí chánh sự. Kí
thê lưu thị khuyên lập hậu tự.
Thiệu sở sinh tam tử trưởng tử
viên đàm tự hiền tư, xuất thủ
thanh châu; thứ tử viên hi tự
hiển dịch, xuất thủ u châu; tam
tử viên thượng tự hiền phủ, thị
thiệu hậu thê lưu thị sở xuất,
sinh đắc hình mạo tuấn vĩ, thiệu
chí ái chi, nhân thủ lưu tại thân
biên. Tự quan độ binh bại chí
hậu, lưu thị khuyên lập thượng
vi hậu tự, thiệu nãi dữ thầm
phối, phùng kỉ, tân bình, quách
đồ tú nhân thương nghị,
nguyên lai thầm, phùng nhị
nhân, hướng phụ viên thương;
tân, quách nhị nhân, hướng
phụ viên đàm; tú nhân các vi kí
chủ. Đương hạ viên thiệu vị tú
nhân viết: "Kim ngoại hoan vị
tức, nội sự bất khả bất tảo định,
ngô tương nghị lập hậu tự:
trưởng tử đàm, vi nhân tính
cương hảo sát; thứ tử hi, vi
nhân nhu nọa nan thành; tam
tử thương, hữu anh hùng chí
biểu, lễ hiền kính sĩ, ngô dục
lập chí. Công đăng chí ý nhược
hà?" Quách đồ viết: "Tam tử chí

Viên Thiệu về Ký Châu, ruột gan
bối rối, không trông coi được chính
sự. Vợ là Lưu thị, khuyên Thiệu lập
con nối nghiệp. Thiệu có ba con:
Con trưởng là Viên Đàm, tự là Hiển
Tự, giữ Thanh Châu; con thứ hai là
Viên Hy, tự là Hiển Dịch, giữ U
Châu; con út là Viên Thượng, tự
Hiển Phụ là con của vợ thứ Lưu thị,
hình dong tuấn tú, Thiệu rất yêu,
nên cho ở luôn bên cạnh mình. Từ
khi thua trận ở Quan Độ, Lưu thị
khuyên Thiệu lập Viên Thượng lên
nối nghiệp. Thiệu đem việc ấy bàn
với bốn người là Thầm Phối, Phùng
Ký, Tân Bình, Quách Đồ. Thầm,
Phùng, hai người vốn theo Viên
Thượng; Tân, Quách, hai người
vốn theo Viên Đàm. Bốn người ai
cũng có bụng vì chủ cả. Thiệu nói: -
Nay lo ở ngoài chưa yên, việc trong
nhà nên phải sớm liệu. Ta muốn lập
kế tự: Con trưởng là Đàm thì tính
hung bạo hay giết người; con thứ là
Hy thì nhu nhược, khó làm nên
được; duy có con thứ ba là Thượng
có dáng anh hùng, lại biết trọng
người hiền, quý kề sĩ, ta muốn lập
Thượng, các ông nghĩ thế nào?
Quách Đồ nói: - Trong bọn công tử,
Đàm là trưởng lại ở ngoài, chúa

hé ? " guo tú yue : " san zi
zhi zhong , tán wèi cháng ,
jin yòu ju wài ; zhǔ gong ruò
fèi cháng lì yòu , cǐ luàn
méng yě . jin jun wei shao
cuò , dí bing ya jìng , qǐ kě fù
shǐ fù zì xiong dì zì xiāng
zhēng luàn ye ? zhǔ gong
qiè lǐ huì jù dí zhī cè , lì sì zhī
shì , guan róng duo yì . "
yuán shào chóu chú wèi jué .
hu bào yuán xī yǐn bing liù
wàn , zì you zhōu lái ; yuán
tán yǐn bing wǔ wàn , zì qīng
zhōu lái ; wài sheng gao gan
yì yǐn bing wǔ wàn , zì bìng
zhōu lái : gè zhì jì zhōu zhù
zhàn . shào xǐ , zài zhèng
réni lái zhàn cáo cào . shí
cào yǐn de shèng zhī bìng ,
chén liè yú hé shàng , yǒu tū
réni dan shí hú jiāng yǐ yíng
zhì . cào jiàn fù lǎo shù réni ,
xu fa jìn bái , nǎi mìng rù
zhàng zhōng cì zuò , wèn zhī
yue : " lǎo zhàng duo shào
nián jì ? " dá yue : " yù jìn bǎi
suì yǐ . " cào yue : " wú jun
shì jīng rǎo rǔ xiāng , wú
shèn bù an . " fù lǎo yue : "
huán dì shí , yǒu huáng xīng
jiàn yú chǔ , sòng zhī fen ,
liáo dong rén yīn ? shàn xiǎo
tian wén , yè sù yú cǐ , duì
lǎo hàn dēng yán : huáng
xīng jiàn yú gan xiàng ,
zhèng zhào cǐ xiān . hòu wǔ
shí nián , dang yǒu zhen rén
qǐ yú liáng pèi zhī xiān . jin yǐ
nián jì zhī , zhěng zhěng wǔ

之。公等之意若何？" 郭图曰： "三子之中，谭为长，今又居外；主公若废长立幼，此乱萌也。今军威稍挫，敌兵压境，岂可复使父子兄弟自相争乱耶？主公且理会拒敌之策，立嗣之事，毋容多议。" 袁绍踌躇未决。忽报袁熙引兵六万，自幽州来；袁谭引兵五万，自青州来；外甥高干亦引兵五万，自并州来：各至冀州助战。绍喜，再整人马来战曹操。时操引得胜之兵，陈列于河上，有土人箪食壶浆以迎之。操见父老数人，须发尽白，乃命入帐中赐坐，问之曰： "老丈多少年纪？" 答曰： "欲近百岁矣。" 操曰： "吾军士惊扰汝乡，吾甚不安。" 父老曰： "桓帝时，有黄星见于楚、宋之分，辽东人殷馗善晓天文，夜宿于此，对老汉等言：黄星见于乾象，正照此间。后五十年，

trung, đàm vi trường, kim hựu
cư ngoại; chúa công nhược
phê trường lập áu, thủ loạn
manh dã. Kim quân uy sảo tỏa,
địch binh áp cảnh, khởi khả
phục sử phụ tử huynh đệ tự
tương tranh loạn da? Chúa
công thả lí hội cự địch chí sách,
lập tự chí sự, vô dung đa nghị."
Viên thiệu trù trừ vị quyết. Hốt
báo viên hi dẫn binh lục vạn, tự
u châu lai; viên đàm dẫn binh
ngũ vạn, tự thanh châu lai;
ngoại sanh cao can diệc dẫn
binh ngũ vạn, tự tịnh châu lai:
các chí kí châu trợ chiến. Thiệu
hỉ, tái chỉnh nhân mã lai chiến
tào thao. Thời thao dẫn đắc
thắng chi binh, trấn liệt vu hè
thương, hữu thỗ nhân đan thực
hỏ tương dĩ nghênh chi. Thao
kiến phụ lão sốn nhân, tu phát
tần bách, nãi mệnh nhập
trường trung tú tọa, vấn chí
viết: "Lão trượng đa thiếu niên
kǐ?" Đáp viết: "Dục cận bách
tuế hǐ." Thao viết: "Ngô quân sĩ
kinh nhiều nhữ hương, ngô
thậm bất an." Phụ lão viết:
"Hoàn đế thời, hữu hoàng tinh
kiến vu sở, tống chí phân, liêu
đông nhân ân quỳ thiện hiếu
thiên văn, dạ túc vu thử, đổi lão
hán đẳng ngôn: hoàng tinh kiến
vu kiền tượng, chánh chiếu thử
gian. Hậu ngũ thập niên, đương
hữu chân nhân khởi vu lương
phái chí gian. Kim dĩ niên kế
chi, chỉnh chỉnh ngũ thập niên.
Viên bỗn sơ trọng liêm vu dân,

công nếu bỏ trường lập thứ, đó là
gây cái mầm biến loạn. Hiện nay,
quân uy vừa nhụt, quân giặc lại đến
áp ngoài bờ cõi, há lại để trong nhà
cha con anh em có việc tranh lẩn
với nhau hay sao? Xin chúa công
hãy lo kế đánh giặc, còn việc lập tự
về sau bàn cũng được. Viên Thiệu
còn trù trừ chưa định, chợt có tin
báo Viên Hy dẫn sáu vạn quân tự U
Châu đến; Viên Đàm dẫn năm vạn
quân tự Thanh Châu đến; con rể là
Cao Cán cũng dẫn năm vạn quân
tự Tinh Châu đến, cùng đến Ký
Châu trợ chiến. Thiệu mừng lắm,
chỉnh lại quân mã đi đánh Tào
Tháo. Bấy giờ Tào Tháo dẫn quân
đắc thắng, đóng ở trên sông Hoàng
Hà. Dân địa phương đem cơm
nước ra đón. Tháo thấy có mấy cụ
già, đầu râu tóc bạc, sai mời vào
ngồi trong trường rồi hỏi: - Các cụ
năm nay bao nhiêu tuổi? Mấy ông
già thưa: - Chúng tôi đều gần trăm
tuổi cả. Tháo nói: - Quân ta quấy
nhiều làng các cụ, ta rất không
được an tâm. Mấy ông già nói: -
Thời vua Hoàn Đế có ngôi sao
vàng, mọc ở phận đất Sở đất Tống.
Ở Liêu Đông có người tên là Ân
Quỳ, tài xem thiên văn, đêm nằm ở
đây có nói chuyện với chúng tôi
rằng: "Hoàng tinh chiếu thẳng vào
chỗ này. Năm mươi năm nữa sẽ có
một đัง chân nhân, dây lên ở
vùng Lương Bá". Nay tính ra, vừa
đúng năm mươi năm. Vả Viên
Thiệu thu thuế nặng quá, dân ai
cũng oán. Thừa tướng cất quân
nhân nghĩa, cứu dân trừ kẻ có tội,

shí nián . yuán běn chu
zhòng liàn yú mǐn , mǐn jie
yuàn zhī . chéng xiāng xìng
rén yì zhī bìng , diào mǐn fá
zuì , guan dù yí zhàn , pò
yuán shào bǎi wàn zhì zhòng
, zhèng yīng dāng shí yin ?
zhī yán , zhào mǐn kě wàng
tài píng yī . " cào xiào yue : "
hé gǎn dang lǎo zhàng suǒ
yán ? " suì qū jiǔ shí juàn bó
cì lǎo rén ér qiǎn zhī . hào
lìng san jun : " rú yǒu xià
xiāng sha rén jia jí quǎn zhě
, rú shā rén zhì zuì ! " yú shì
jun mǐn zhèn fú . cào yì xìn
zhōng àn xǐ . rén bào yuán
shào jù sì zhōu zhī bìng , de
èr san shí wàn , qián zhì
cang tíng xià zhài . cào tí
bing qián jìn , xià zhài yǐ dìng
. cì rì , liǎng jun xiāng duì
, gè bù chéng zhèn shì . cào
yǐn zhu jiāng chu zhèn ,
shào yì yǐn san zi yi sheng jí
wén guan wǔ jiāng chu dào
zhèn qián . cào yue : " běn
chu jì qióng lì jìn , hé cháng
bù sì tóu jiàng ? zhí dài dao
lín xiàng shàng , huǐ wú jí yǐ !
" shào dà nù , huí gù zhòng
jiāng yue : " shéi gǎn chu mǎ
? " yuán cháng yù yú fù qián
chěng néng , biàn wǔ
shuang dao , fei mǎ chu
zhèn , lái wǎng ben chí . cào
zhǐ wèn zhòng jiāng yue : "
cǐ hé rén ? " yǒu shí zhě dá
yue : " cǐ yuán shào san zi
yuán cháng yě . " yán wèi bì

当有真人起于梁沛之间。
今以年计之，整整五十年。
袁本初重敛于民，
民皆怨之。丞相兴仁义之兵，
吊民伐罪，官渡一战，
破袁绍百万之众，正应当时殷馗之言，
兆民可望太平矣。”
操笑曰：“何敢当老丈所言？”遂取酒食绢帛赐老人而遣之。
号令三军：“如有下乡杀人家鸡犬者，如杀人之罪！”
于是军民震服。操亦心中暗喜。
人报袁绍聚四州之兵，得二三十万，
前至仓亭下寨。操提兵前进，下寨已定。
次日，两军相对，各布成阵势。
操引诸将出阵，绍亦引三子一甥及文官武将出到阵前。
操曰：“本初计穷力尽，何尚不思投降？直待刀临项上，悔无及矣！”
绍大怒，回顾众将曰：“谁敢出马？”袁尚欲于父前逞能，
便舞双刀，飞马出阵，来往奔驰。
操指问众将曰：“此何人

dân giai oán chi. Thừa tướng
hưng nhân nghĩa chí binh, điều
dân phạt tội, quan độ nhất
chiến, phá viên thiệu bách vạn
chi chúng, chánh ứng đương
thời ân quỳ chí ngôn, triều dân
khả vọng thái bình hĩ. "Thao
tiểu viết: "Hà cảm đương lão
trưởng sở ngôn?" Toại thủ túu
thực quyền bạch tú lão nhân
nhi khiễn chí. Hiệu lệnh tam
quân: "Như hữu hạ hương sát
nhân gia kê khuyến giả, như
sát nhân chí tội!" Vu thị quân
dân chấn phục. Thao diệc tâm
trung ám hĩ. Nhân báo viên
thiệu tụ tú châu chí binh, đắc
nhị tam thập vạn, tiền chí
thương định hạ trại. Thao đê
binh tiền tiến, hạ trại dĩ định.
Thứ nhật, luống quân tương
đối, các bô thành trận thế. Thao
dẫn chư tướng xuất trận, thiệu
diệc dẫn tam tú nhất sanh cập
văn quan võ tướng xuất đáo
trận tiền. Thao viết: "Bốn sơ kế
cùng lực tǎn, hà thương bất tư
đầu hàng? Trực dãi dao lâm
hạng thương, hối vô cập hĩ!"
Thiệu đại nộ, hối cố chúng
tướng viết: "Thùy cảm xuất
mã?" Viên thương dục vu phụ
tiền sinh năng, tiên vũ song
dao, phi mã xuất trận, lai vãng
bôn trì. Thao chỉ vấn chúng
tướng viết: "Thủ hà nhân?"
Hữu thức giả đáp viết: "Thủ
viên thiệu tam tú viên thương
dã." Ngôn vị tắt, nhất thương
đĩnh thương tảo xuất. Thao thị

một trận đánh ở Quan Độ, phá
được năm trăm vạn quân của Viên
Thiệu, chính ứng vào lời của Ân
Quỷ ngày xưa. Muôn dân có thể
mong được thái bình từ đây. Tháo
cười, nói: - Tôi đâu dám nhận lời
nói của các cụ. Nói rồi, truyền lấy
rượu, thịt, lụa, vải tặng các phụ lão;
lại hiệu lệnh trong ba quân rằng: -
Ai dám vào làng giết gà chó của
dân, phải tội cũng như giết người.
Bởi thế, quân dân ai cũng phục.
Tháo cũng mừng thầm. Chợt lại có
quân báo: - Viên Thiệu họp quân
bốn châu được hai ba mươi vạn,
đến hạ trại ở Thương Đình. Tháo
đem quân tiến lên, đóng trại đâu
đấy. Hôm sau hai bên đối nhau dàn
trận. Tháo dẫn các tướng ra. Thiệu
cũng đem ba con trai, một chàng rẽ
và các văn võ ra trước trận, Tháo
nói: - Bản Sơ nay đã kế cùng, sức
hết, sao chẳng đầu hàng, đợi đến
gươm kè cổ, hối sao cho kịp? Thiệu
giận lắm, ngoảnh lại hỏi các tướng:
- Ai dám ra đánh? Viên Thượng
muốn ra khoe tài trước mặt bồ, liền
múa đôi dao, té ngựa ra trận, rong
ruổi chạy đi chạy lại. Tháo trả hỏi
các tướng: - Người này là người
nào? Có người biết, thưa: - Đó là
Viên Thượng, con thứ ba của Viên
Thiệu. Nói chưa dứt lời, Sử Hoán là
bộ tướng của Từ Hoảng nhảy ra.
Hai bên đánh nhau được ba hiệp.
Thượng quay đầu ngựa chạy về.
Sử Hoán đuổi theo. Viên Thượng
dừng ngựa lại, giương cung đặt
tên, quay mình bắn một phát trúng
giữa mắt trái Sử Hoán, Hoán ngã

, yi jiang tǐng qiang zǎo chu .
cǎo shì zhī , nǎi xū ? bù jiāng
shǐ huàn yě . liǎng qí xiāng
jiāo , bù san gé , cháng bo
mǎ cì xié ér zǒu . shǐ huàn
gǎn lái , yuán cháng niān
gong da jiàn , fan shen bēi
shè , zhèng zhōng shǐ huàn
zuǒ mù , zhuì mǎ ér sǐ . yuán
shào jiàn zì de shèng , hui
bian yi zhǐ , dà duì rén mǎ
yǒng jiang guò lai , hùn zhàn
dà sha yi cháng , gè míng jīn
shou jun huán zhài .

？”有识者答曰：“此袁绍三子袁尚也。”言未毕，一将挺枪早出。操视之，乃徐晃部将史涣也。两骑相交，不三合，尚拨马刺斜而走。史涣赶来，袁尚拈弓搭箭，翻身背射，正中史涣左目，坠马而死。袁绍见子得胜，挥鞭一指，大队人马拥将过来，混战大杀一场，各鸣金收军还寨。

5 cào yǔ zhu jiang shang yì pò
shào zhì cè . chéng yù xiān
shí miàn mái fú zhì jì , quán
cào tuì jun yú hé shàng , fú
bing shí duì , yòu shào zhuī
zhì hé shàng , " wǒ jun wú
tuì lù , bì jiāng sǐ zhàn , kě
shèng shào yǐ . " cào rán qí jī
. zuǒ yòu gè fen wǔ duì . zuǒ
: yì duì xià hóu dun , èr duì
zhang liáo , san duì lǐ diǎn ,
sì duì lè jìn , wǔ duì xià hóu
yuán ; yòu : yì duì cáo hóng ,
èr duì zhāng hé , san duì xú
? , sì duì yú jìn , wǔ duì gāo
lǎn . zhōng jūn xǔ chǔ wèi
xian feng . cì rì , shí duì xian
jìn , mái fú zuǒ yòu yǐ dìng .
zhì bàn yè , cào lìng xǔ chǔ
yǐn bing qián jìn , wěi zuò jié
zhài zhì shì . yuán shào wǔ

操与诸将商议破绍之策。程昱献十面埋伏之计，劝操退军于河上，伏兵十队，诱绍追至河上，“我军无退路，必将死战，可胜绍矣。”操然其计。左右各分五队。左：一队夏侯惇，二队张辽，三队李典，四队乐进，五队夏侯渊；右：一队曹洪，二队张郃，三队徐晃，四队于禁，五队高览。中军许褚为先锋。次日，十队先进，埋伏左右已定。至半夜，操令许褚引兵

chi, nǎi từ hoảng bộ tương sử
hoán dã. Lưỡng kỵ tương giao,
bất tam hợp, thượng bát mã
thứ tà nhi tẩu. Sử hoán cản lai,
viên thượng niêm cung đáp
tiễn, phiên thân bối xạ, chánh
trung sử hoán tả mục, truy mã
nhì tử. Viên thiệu kiến tử đắc
thắng, huy tiên nhất chỉ, đại đội
nhân mã ứng tương quá lai,
hỗn chiến đại sát nhất trường,
các minh kim thu quân hoàn
trại.

ngựa chết. Viên Thiệu thấy con
đánh được, giờ roi vỗ một cái, đại
đội quân mã kéo ra. Hai bên đánh
nhau một trận to, rồi cùng khua
chiêng thu quân về trại.

Thao dũ chư tướng thương
nghị phá thiêu chi sách. Trinh
dục hiến thập diện mai phục chi
kế, khuyên thao thối quân vu hà
thượng, phục binh thập đội, dụ
thiệu truy chí hà thượng, "Ngã
quân vô thối lộ, tất tương tử
chiến, khả thắng thiêu hĩ." Thao
nhiên kì kế. Tả hữu các phân
ngũ đội. Tả: nhất đội hạ hầu
đôn, nhị đội trương liêu, tam đội
lý diển, tứ đội nhạc tiên, ngũ đội
hạ hầu uyên; hữu: nhất đội tào
hồng, nhị đội trương cáp, tam
đội tử hoảng, tứ đội vu cầm,
ngũ đội cao lâm. Trung quân
hứa trừ vi tiên phong. Thứ nhât,
thập đội tiên tiến, mai phục tả
hữu dĩ định. Chí bán dạ, thao
lệnh hứa trừ dẫn binh tiên tiến,
ngụy tác kiếp trại chi thế. Viên

Tháo trở về bàn với các tướng
chước phá Viên Thiệu. Trinh Dục
dâng kế mai phục mười mặt,
khuyên Tháo: Lui về bờ sông
Hoàng Hà phục mười đội quân,
nhử cho Thiệu đuổi đến bờ sông,
quân Tào không có đường lui nữa,
tất phải cố chết mà đánh, thì phá
được Viên Thiệu. Tháo nghe kế ấy,
tả hữu mỗi bên chia làm năm đội.
Tả có đội nhất Hạ Hầu Đô, đội nhì
Trương Liêu, đội ba Lý Điển, đội tư
Nhạc Tiên, đội năm Hạ Hầu Uyên.
Hữu có: đội nhất Tào Hồng, đội nhì
Trương Cáp, đội ba Tử Hoảng, đội
tư Vu Cầm, đội năm Cao Lãm.
Trung quân thì Hứa Chử làm tiên
phong. Hôm sau, mười đội đi trước,
mai phục đâu vào đấy. Nửa đêm
Tháo sai Hứa Chử dẫn quân tiến
lên, giả vờ cướp trại. Năm trại binh

zhài rén mǎ , yì qí ju qǐ . xǔ
chǔ huí jun biàn zǒu . yuán
shào yǐn jun gǎn lái , hǎn
sheng bù jué ; bǐ jí tian míng
, gǎn zhì hé shàng . cáo jun
wú qù lù , cǎo dà hu yue : "
qián wú qù lù , zhu jun hé bù
sī zhàn ?" zhòng jun huí
shen fèn lì xiàng qián . xǔ
chǔ fei mǎ dang xian , lì
zhǎn shí shù jiang . yuán jun
dà luàn . yuán shào tuì jun jí
huí , bēi hòu cáo jun gǎn lái
zhèng háng jiān : yí sheng
gǔ xiāng , zuǒ bian xià hóu
yuan , yòu bian gao lǎn ,
liǎng jun chong chu . yuán
shào jù san zi yi sheng , sǐ
chong xiè lù ben zǒu . yòu
xíng bù dào shí lǐ , zuǒ bian
lè jìn , yòu bian yú jìn sha
chu , sha de yuán jun shi
héng biàn yě , xiě líu chéng
qú . yòu xíng bù dào shù lǐ ,
zuǒ bian lǐ diǎn , yòu bian xú
? , liǎng jun jié sha yí zhèn .
yuán shào fù zi dǎn sàng xīn
jing , ben rù jiù zhài . lìng
san jun zào fàn , fang yù dài
shí , zuǒ bian zhang liáo ,
yòu bian zhang hé , jìng lái
chong zhài . shào huang
shàng mǎ , qián ben cang
tíng . rén mǎ kùn fá , yù dài
xie xí , hòu miàn cáo cào dà
jun gǎn lái , yuán shào shě
mìng ér zǒu . zhèng xíng zhì
xiàn , yòu bian cáo hóng ,
zuǒ bian xià hóu dun , ? zhù
qù lù . shào dà hu yue : " ruò

前进，伪作劫寨之势。
袁绍五寨人马，一齐俱起。许褚回军便走。袁绍引军赶来，喊声不绝；比及天明，赶到河上。曹军无去路，操大呼曰：“前无去路，诸军何不死战？”众军回身奋力向前。许褚飞马当先，力斩十数将。袁军大乱。袁绍退军急回，背后曹军赶来。正行间：一声鼓响，左边夏侯渊，右边高览，两军冲出。袁绍聚三子一甥，死冲血路奔走。又行不到十里，左边乐进，右边于禁杀出，杀得袁军尸横遍野，血流成渠。又行不到数里，左边李典，右边徐晃，两军截杀一阵。袁绍父子胆丧心惊，奔入旧寨。令三军造饭，方欲待食，左边张辽，右边张郃，径来冲寨。绍慌上马，前奔仓亭。人马困乏，欲待歇息，后面曹操大军赶来，袁绍舍命而走。正行之间，右边曹洪，

thiệu ngũ trại nhân mã, nhất tè
câu khởi. Hứa trữ hồi quân tiến
tầu. Viên thiệu dẫn quân cản
lai, hảm thanh bất tuyệt; bỉ cập
thiên minh, cản chí hà thương.
Tào quân vô khứ lộ, thao đại hô
viết: "Tiền vô khứ lộ, chư quân
hà bất tử chiến?" Chúng quân
hồi thân phần lực hướng tiền.
Hứa trữ phi mã đương tiên, lực
trầm thập sở tương. Viên quân
đại loạn. Viên thiệu thối quân
cấp hồi, bối hậu tào quân cản
lai. Chánh hành gian: nhất
thanh cổ hưởng, tả biên hạ hầu
uyên, hữu biên cao lâm, lưỡng
quân trùng xuất. Viên thiệu tụ
tam tử nhất sanh, tử trùng
huyết lộ bôn tầu. Hựu hành bất
đáo thập lí, tả biên nhạc tiên,
hữu biên vu cầm sát xuất, sát
đắc viên quân thi hoành biến
dã, huyết lưu thành cù. Hựu
hành bất đáo sở lí, tả biên lý
diễn, hữu biên từ hoảng, lưỡng
quân tiệt sát nhất trận. Viên
thiệu phụ tử đắm tang tâm kinh,
bôn nhập cự trại. Lệnh tam
quân tạo phạt, phương dục đãi
thực, tả biên trương liêu, hữu
biên trương cáp, kính lai trùng
trại. Thiệu hoảng thượng mã,
tiền bôn thương đình. Nhân mã
khốn pháp, dục đãi hiết tức,
hậu diện tào thao đại quân cản
lai, viên thiệu xá mệnh nhi tầu.
Chánh hành chí gian, hữu biên
tào hòng, tả biên hạ hầu đòn,
đáng trụ khứ lộ. Thiệu đại hô
viết: "Nhược bất quyết tử chiến,

mã của Viên Thiệu kéo ủ cả ra. Hứa Chủ rút chạy. Viên Thiệu dẫn quân đuổi theo, hò reo ầm ĩ. Vừa đến sáng rõ thì quân Thiệu đuổi đến bờ sông Hoàng Hà, quân Tào hết đường lui, Tháo hô to: - Hết đường chạy rồi, anh em sao không liều chết đánh bùa đi! Quân Tào quay lại, hăng hái tiến đánh, Hứa Chủ té ngựa đi trước, tay chém một lúc chết vài chục tướng Thiệu. Quân Thiệu rối loạn, vội vã quay về. Quân Tào đuổi theo. Trong khi đang chạy, bỗng nghe hồi trống nỗi lên, bên tả Hạ Hầu Uyên, bên hữu Cao Lâm xông ra. Thiệu tụ tập ba con trai và một rể, liều chết mở đường máu mà chạy. Chưa được mươi dặm, lại gặp Nhạc Tiên, Vu Cấm ở đâu trổ ra, bắn giết quân Thiệu, thây nằm đầy đồng máu chảy thành suối. Chạy được vài dặm nữa, lại gặp Lý Diễn, Từ Hoảng đón đánh một trận. Mấy bố con Viên Thiệu, hoang mang lo sợ, chạy về trại cũ, sai quân đi thổi cơm ăn. Sắp sửa ăn thì hai cánh quân của Trương Liêu và Trương Cáp lại xông ập vào trại. Thiệu vội nhảy lên ngựa, chạy đến Thượng Đình. Người đời là, ngựa mệt noài. Thiệu đang muốn đứng lại nghỉ thì đại quân Tào Tháo đuổi kịp. Viên Thiệu liều mạng vùng té chạy. Đang chạy gặp Tào Hồng, Hạ Hầu Đôn chấn ngang đường Thiệu hô lớn: - Nếu không cố chết mà đánh thì sẽ bị bắt thôi! Mấy bố con xông xáo thoát khỏi vòng vây. Viên Hy, Cao Cán đều bị thương. Bình mã

bù jué sǐ zhàn , bì wèi suǒ qín yǐ ! " fèn lì chong tú , de tuo chóng wéi . yuán xi , gao gan jie bài jiàn shang . jun mǎ sī wáng dài jìn . shào bào san zi tòng ku yí cháng , bù jué hun dào . zhòng rén jí jiù , shào kǒu tǔ xiān xuè bù zhǐ , tàn yue : " wú zì lì zhàn shù shí cháng , bù yì jìn rì láng bài zhì cǐ ! cǐ tian sàng wú yě ! rǔ děng gè huí běn zhōu , shì yǔ cáo zéi yí jué cí xióng ! " biàn jiào xīn píng , guo tú huǒ jí suí yuán tán qián wǎng qīng zhōu zhěng dùn , kǒng cáo cào fàn jìng ; lìng yuán xi réng huí you zhōu , gao gan réng huí bìng zhōu : gè qù shou shí rén mǎ , yǐ bēi diào yòng . yuán shào yǐn yuán cháng děng rù jí zhōu yāng bìng , lìng cháng yǔ shěn pèi , féng jì zàn zhǎng jūn shì . què shuo cáo cào zì cāng tíng dà shèng , zhòng shǎng san jun ; lìng rén tàn chá jì zhōu xū shí . xì zuò huí bào : " shào wò bìng zài chuáng . yuán cháng , shěn pèi jǐn shǒu chéng chí . yuán tán , yuán xi , gao gan jie huí běn zhōu . " zhòng jie quàn cáo jí gōng zhī . cáo yue : " jí zhōu liáng shí jí guǎng , shěn pèi yòu yǒu jī móu , wèi kě jí bá . xiàn jin hé jià zài tián , kǒng fèi míng yè , gu dài qiu chéng hòu qū zhì wèi wǎn . " zhèng

左边夏侯惇，挡住去路。绍大呼曰：“若不决战，必为所擒矣！”奋力冲突，得脱重围。袁熙、高干皆被箭伤。军马死亡殆尽。绍抱三子痛哭一场，不觉昏倒。众人急救，绍口吐鲜血不止，叹曰：“吾自历战数十场，不意今日狼狈至此！此天丧吾也！汝等各回本州，誓与曹贼一决雌雄！”便教辛评、郭图火急随袁谭前往青州整顿，恐曹操犯境；令袁熙仍回并州：各去收拾人马，以备调用。袁绍引袁尚等入冀州养病，令尚与审配、逢纪暂掌军事。却说曹操自仓亭大胜，重赏三军；令人探察冀州虚实。细作回报：“绍卧病在床。袁尚、审配紧守城池。袁谭，袁熙、高干皆回本州。”众皆劝操急攻之。操曰：“冀州粮食极广，审配又有机谋，未可急拔。现今禾稼

tất vi sở cầm hĩ!" Phản lực xung đột, đắc thoát trọng vi. Viên hi, cao can giai bị tiễn thương. Quân mã tử vong đãi tần. Thiệu bão tam tử thống khóc nhất trường, bất giác hôn đảo. Chúng nhân cấp cứu, thiệu khẩu thô tiên huyết bắt chỉ, thán viết: "Ngô tự lịch chiến số thập trường, bắt ý kim nhật lang bái chí thử! Thủ thiên tang ngô dã! Nhữ đẳng các hồi bỗn châu, thê dữ tào tặc nhất quyết thư hùng!" Tiện giáo tân bình, quách đồ hỏa cấp tùy viên đàm tiền vãng thanh châu chinh đón, khủng tào thao phạm cảnh; lệnh viên hi nhưng hồi u châu, cao can nhưng hồi tịnh châu: các khứ thu thập nhân mã, dĩ bị điều dụng. Viên thiệu dẫn viên thượng đẳng nhập kí châu dưỡng bệnh, lệnh thượng dũ thầm phổi, phùng kí tạm chưởng quân sự. Khuốc thuyết tào thao tự thương đình đại thắng, trọng thưởng tam quân; lệnh nhân tham sát kí châu hư thật. Tế tác hồi báo: "Thiệu ngoạ bệnh tại sàng. Viên thượng, thầm phổi khẩn thủ thành trì. Viên Đàm, viên hi, cao can giai hồi bỗn châu." Chúng giai khuyến thao cấp công chi. Thao viết: "Kí châu lương thực cực quảng, thầm phổi hựu hữu cơ mưu, vị khả cấp bạt. Hiện kim hòa giá tại điền, khủng phế dân nghiệp, cô đãi thu thành hậu thủ chí vị văn." Chánh nghị

thương vong gần hết. Thiệu ôm ba con khóc lóc một hồi, bất giác ngất đi ngã gục xuống đất. Mọi người xúm lại cứu chữa. Miệng thô máu tươi ròng ròng. Thiệu than: - Ta từng xông pha mấy mươi trận, không ngờ hôm nay suy đốn đến nỗi này! Đó là trời giết ta! Các con ai hay về chầu này, thề cùng với giặc Tào quyết một trận sống mái! Rồi Thiệu sai Tần Bình, Quách Đồ đi theo Viên Đàm lập tức về Thanh Châu phòng giữ sọ Tào Tháo xâm phạm bờ cõi; sai Viên Hy về U Châu, Cao Cán về Tịnh Châu, ai này đều phải thu xếp quân mã, sẵn sàng chuẩn bị. Còn Thiệu thì đem bọn Viên Thượng về Ký Châu dưỡng bệnh, giao cho Thượng cùng Thẩm Phối, Phùng Kỷ tạm trông nom việc quân. Sau trận thắng lớn ở Thượng Đình, Tào Tháo khao ba quân, rồi sai người sang thầm dò tình hình Ký Châu. Quân do thám về báo: "Viên Thiệu ốm nằm liệt giường; Viên Thượng, Thẩm Phối phòng thủ ráo riết. Còn Viên Đàm, Viên Hy, Cao Cán thì người nào về chầu người này cả rồi". Các tướng tá đều khuyên Tào Tháo tiến đánh Ký Châu ngay. Tháo nói: - Ký Châu lương thực rất nhiều. Thẩm Phối lại có mưu trí, chưa dễ phá ngay được; hiện nay lúa mì còn ở ngoài đồng, sợ làm thiệt hại nghè nông của dân, ta muốn đợi mùa màng xong hãy đem quân đi đánh cũng chưa muộn. Trong khi đang bàn, chợt có thư của Tuân Úc đến báo: "Lưu Bị ở

yì xiàn , hu xún yù yǒu shu
dào , bào shuo : " liú bēi zài
rǔ nán de liú pì , gong dou
shù wàn zhì zhòng . wén
chéng xiāng tí jun chu zheng
hé bēi , nǎi lìng liú pì shǒu rǔ
nán , bēi qin zì yǐn bing
chéng xū lái gong xǔ chang .
chéng xiāng kě sù huí jun yù
zhi ." cào dà jīng , liù cáo
hóng tún bing hé shàng , xu
zhang sheng shì . cào zì tí
dà bing wǎng rǔ nán lái yíng
liú bēi . què shuo xuán dé yù
guan , zhang , zhào yún
dēng , yǐn bing yù xí xǔ dou .
xíng jìn ráng shan dì miàn ,
zhèng yù cáo bing sha lái ,
xuán dé biàn yú ráng shan
xià zhài , jun fen san duī :
yún cháng tún bing yú dong
nán jiǎo shàng , zhang fei
tún bing yú xi nán jiǎo shàng
, xuán dé yǔ zhào yún yú
zhèng nán lì zhài . cáo cáo
bing zhì , xuán dé gǔ zào ér
chu . cào bù chéng zhèn shì
, jiào xuán dé dǎ huà . xuán
dé chu mǎ yú mén qí xià .
cào yǐ bian zhī mà yue : " wú
dài rǔ wèi shàng bìn , rǔ hé
bèi yì wàng en ? " xuán dé
yue : " rǔ tuo míng hàn xiāng
, shí wèi guó zéi ! wú nǎi hàn
shì zong qin , fèng tian zi mì
zhào , lái tǎo fǎn zéi ! " suí
yú mǎ shàng lǎng sòng yí
dài zhào . cào dà nù , jiào xū
chǔ chu zhàn . xuán dé bèi
hòu zhào yún tǐng qiang chu

在田，恐废民业，姑待秋成后取之未晚。”正议间，忽荀彧有书到，报说：“刘备在汝南得刘辟、龚都数万之众。闻丞相提军出征河北，乃令刘辟守汝南，备亲自引兵乘虚来攻许昌。丞相可速回军御之。”操大惊，留曹洪屯兵河上，虚张声势。操自提大兵往汝南来迎刘备。却说玄德与关、张、赵云等，引兵欲袭许都。行近穰山地面，正遇曹兵杀来，玄德便于穰山下寨，军分三队：云长屯兵于东南角上，张飞屯兵于西南角上，玄德与赵云于正南立寨。曹操兵至，玄德鼓噪而出。操布成阵势，叫玄德打话。玄德出马于门旗下。操以鞭指骂曰：“吾待汝为上宾，汝何背义忘恩？”玄德曰：“汝托名汉相，实为国贼！吾乃汉室宗亲，奉天子密诏，来讨反贼！”遂于马上朗诵衣带诏。

gian, hốt tuân úc hữu thư đáo, báo thuyết: "Lưu bị tại nhữ nam đắc lưu tích, cung đồ số vạn chi chúng. Văn thừa tướng đề quân xuất chinh hà bắc, nái lệnh lưu tích thủ nhữ nam, bị thân tự dẫn binh thừa hư lai công hứa xương. Thừa tướng khả tốc hồi quân ngự chí." Thao đại kinh, lưu tào hông truân binh hà thượng, hư trương thanh thế. Thao tự đề đại binh vãng nhữ nam lai nghênh lưu bị. Khước thuyết huyền đức dữ quan, trương, triệu vân đằng, dẫn binh dục tập hứa đô. Hành cận nhương sơn địa diện, chánh ngô tào binh sát lai, huyền đức tiện vu nhương sơn hạ trai, quân phân tam đội: vân trường truân binh vu đông nam giác thượng, trương phi truân binh vu tây nam giác thượng, huyền đức dữ triệu vân vu chánh nam lập trại. Tào thao binh chí, huyền đức cổ táo nhi xuất. Thao bố thành trận thế, khiếu huyền đức đả thoại. Huyền đức xuất mã vu môn kì hạ. Thao dĩ tiên chỉ mạ viết: "Ngô đãi nhữ vi thượng tân, nhữ hà bối nghĩa vong ân?" Huyền đức viết: "Nhữ thác danh hán tương, thật vi quốc tặc! Ngô nãi hán thất tông thân, phụng thiên tử mật chiếu, lai tháo phản tặc!" Toại vu mã thượng lăng tụng y đáy chiếu. Thao đại nộ, giáo hứa trú xuất chiến. Huyền đức bối hậu triệu

Nhữ Nam, được vài vạn quân của Lưu Tích, Cung Đô, nghe thấy thừa tướng đem quân đánh Hà Bắc, liền sai Lưu Tích giữ Nhữ Nam, còn Bị tự dẫn quân đến Hứa Xương thừa cơ định đánh úp. Xin thừa tướng mau mau đem quân phòng ngự". Tháo giật nẩy mình, sai Tào Hồng đóng quân giữ bên sông, giả vờ phô trương thanh thế. Còn Tháo đem đại quân đến Nhữ Nam đón đánh Lưu Bị. Lại nói, Huyền Đức cùng Quan, Trương, Triệu, định đem quân đánh úp Hứa Đô, đi gần tới núi Tượng Sơn thì vừa gặp quân Tào Tháo kéo đến. Huyền Đức liền cắm trại ở chân núi, chia quân làm ba đội: Vân Trường đóng ở góc đông nam, Trương Phi đóng ở góc tây nam, còn Huyền Đức cùng Triệu Vân lập trại ở mặt chính nam. Quân Tào Tháo đến, Huyền Đức đánh trống ra quân, Tháo dàn thành thế trận rồi gọi Huyền Đức ra nói chuyện. Huyền Đức cưỡi ngựa ra cửa cờ, Tháo giờ roi mảng rằng: - Ta đãi người làm thượng khách, sao người nỡ trái nghĩa quên ơn? Huyền Đức đáp: - Người giả danh tướng nhà Hán, thực là giặc nước. Ta là tôn thần nhà Hán, vâng mật chiếu của thiên tử đến đây đánh phản tặc. Nói rồi, ngồi trên ngựa giờ tờ chiếu Vua từng viết trong côn đai gửi Đồng Thừa ra đọc. Tháo giận lắm, sai Hứa Chủ ra đánh. Triệu Vân đứng sau Huyền Đức vác giáo cưỡi ngựa xông lên. Hai tướng đánh nhau ba mươi hiệp chưa phân thắng bại. Chợt nghe tiếng reo ầm

mǎ . èr jiàng xiàng jiāo san
shí gé , bù fen shèng fù . hu
rán hǎn shēng dà zhèn ,
dong nán jiǎo shàng , yún
cháng chong tú ér lái ; xi nán
jiǎo shàng , zhang fei yǐn jun
chong tú ér lái . san chǔ yí qí
yǎn sha . cáo jun yuǎn lái pí
kùn , bù néng dǐ dang , dà
bài ér zǒu . xuán dé de
shèng huí yíng .

操大怒，教许褚出战。
玄德背后赵云挺枪出马。
二将相交三十合，不分胜负。忽然喊声大震，东南角上，云长冲突而来；西南角上，张飞引军冲突而来。三处一齐掩杀。曹军远来疲困，不能抵当，大败而走。
。玄德得胜回营。

6 cì rì , yòu shǐ zhào yún nuò
zhàn . cǎo bīng xún rì bù chu
. xuán dé zài shǐ zhang fei
nuò zhàn , cǎo bīng yì bù
chu . xuán dé yù yí . hu bào
gong dou yùn liáng zhì , bì
cáo jun wéi zhù , xuán dé jí
líng zhang fei qù jiù . hu yòu
bào xià hóu dun yǐn jun chao
bèi hòu jìng qū rǔ nán , xuán
dé dà jìng yue : " ruò rú cǐ ,
wú qián hòu shòu dí , wú
suǒ guī yǐ ! " jí qiǎn yún
cháng jiù zhì . liǎng jun jie qù
. bù yì rì , fei mǎ lái bào xià
hóu dun yǐ dǎ pò rǔ nán , liú
pì qì chéng ér zǒu , yún
cháng xiàn jin bèi wéi . xuán
dé dà jìng . yòu bào zhang
fei qù jiù gong dou , yě bèi
wéi zhù liǎo . xuán dé jí yù
huí bīng , yòu kǒng cǎo bīng
hòu xí . hu bào zhài wài xū
chǔ nuò zhàn . xuán dé bù
gǎn chu zhàn , hòu zhì tian

vân đinh thương xuất mã. Nhị tướng tương giao tam thập hợp, bắt phân thắng phụ. Hốt nhiên hảm thanh đại chấn, đông nam giác thương, vân trường xung đột nhi lai; tây nam giác thương, trường phi dẫn quân xung đột nhi lai. Tam xứ nhất tề yểm sát. Tào quân viễn lai bì khốn, bắt năng để đương, đại bại nhi tầu. Huyền đức đắc thắng hồi doanh.

ĩ, Quan Vũ ở phía đông nam kéo lại, Trương Phi cũng từ phía tây nam xốc tới. Ba mặt ừa vào đánh giết. Quân Tào vừa ở xa đến còn mệt, không địch nổi, thua lớn rút chạy. Huyền Đức thắng trận về trại.

次日，又使赵云搦战。
操兵旬日不出。玄德再使张飞搦战，操兵亦不出。玄德愈疑。忽报龚都运粮至，被曹军围住，玄德急令张飞去救。
忽又报夏侯惇引军抄后径取汝南，玄德大惊曰：“若如此，吾前后受敌，无所归矣！”急遣云长救之。两军皆去。
。不一日，飞马来报夏侯惇已打破汝南，刘辟弃城而走，云长现今被围。玄德大惊。又报张飞去救龚都，也被围住了。玄德急欲回兵，又恐操兵后袭。忽报寨外许褚搦战。玄德不敢出

Thứ nhật, hựu sử triệu vân nạch chiến. Thao binh tuần nhật bất xuất. Huyền đức tái sử trương phi nạch chiến, thao binh diệc bất xuất. Huyền đức dũ nghi. Hốt báo cung đồ vận lương chí, bị tào quân vi trú, huyền đức cấp lệnh trương phi khú cứu. Hốt hựu báo hạ hầu đôn dẫn quân sao bối hậu kín thủ nhữ nam, huyền đức đại kinh viết: "Nhược như thử, ngô tiền hậu thụ địch, vô sở quy hĩ!" Cấp khiễn vân trường cứu chi. Luống quân giai khú. Bất nhât nhật, phi mã lai báo hạ hầu đôn dĩ đá phá nhữ nam, lưu tích khí thành nhi tầu, vân trường hiện kim bị vi. Huyền đức đại kinh. Hựu báo trương phi khú cứu cung đồ, dã bị vi trú liễu. Huyền đức cấp dục hồi binh, hựu khủng thao binh hậu tập. Hốt báo trại ngoại hứa trú nạch chiến. Huyền đức bất cảm xuất

Hôm sau lại sai Triệu Vân ra khiêu chiến. Suốt một tuần (mười hôm), quân Tào nhất định không ra. Huyền Đức lại sai Trương Phi thách đánh, quân Tào cũng làm thính. Huyền Đức càng hoài nghi, chợt có người báo: - Cung Đô tải lương đến, bị quân Tào bao vây. Huyền Đức vội sai Trương Phi ra cứu, thì lại có tin báo rằng: - Hạ Hầu Đôn dẫn quân đi lên phía sau đến lấy Nhữ Nam. Huyền Đức thất kinh nói: - Nếu vậy, trước mắt và sau lưng ta đều bị địch chặn cả, không có đường về rồi. Liền sai Vân Trường đến cứu. Hai đạo quân đều kéo đi. Được vài ngày có người té ngựa về báo: - Hạ Hầu Đôn đã đánh vỡ Nhữ Nam, Lưu Tích phải bỏ thành chạy, hiện nay Vân Trường đang bị vây. Huyền Đức lo l้า, lại được tin cả Trương Phi đi cứu Cung Đô cũng bị bao vây, Huyền Đức muốn rút quân về nhưng lại lo quân Tào Tháo đuổi theo. Đang lưỡng lự, thì có quân

míng , jiào jun shì bǎo can ,
bù jun xiān qǐ , mǎ jun hòu
suí , zhài zhōng xu chuán
gèng diǎn . xuán dé děng lí
zhài yue xíng shù lǐ , zhuǎn
guò tǔ shan , huǒ bǎ qí míng
, shan tóu shàng dà hu yue :
" xiū jiào zǒu liǎo liú bèi !
chéng xiāng zài cǐ zhuan
děng ! " xuán dé huang xún
zǒu lù . zhào yún yue : " zhǔ
gong wù you , dàn gen mǒu
lái . " zhào yún tǐng qiang
yuè mǎ , sha kai tiáo lù ,
xuán dé chè shuang gǔ jiàn
hòu suí . zhèng zhàn xiān .
xǔ chǔ zhui zhì , yǔ zhào yún
lì zhàn . bēi hòu yú jìn , lǐ
diǎn yòu dào . xuán dé jiàn
shì wéi , luò huang ér zǒu .
ting de bēi hòu hǎn sheng
jiàn yuǎn , xuán dé wàng
shen shan pì lù , dan mǎ táo
sheng .

战，候至天明，教军士饱餐，步军先起，马军后随，寨中虚传更点。玄德等离寨约行数里，转过土山，火把齐明，山头上大呼曰：“休教走了刘备！丞相在此专等！”玄德慌寻走路。赵云曰：“主公勿忧，但跟某来。”赵云挺枪跃马，杀开条路，玄德掣双股剑后随。正战间。许褚追至，与赵云力战。背后于禁、李典又到。玄德见势危，落荒而走。听得背后喊声渐远，玄德望深山僻路，单马逃生。

7 ái dào tian míng , cè shǒu yí
biao jun chong chu . xuán dé
dà jīng , shì zhì , nǎi liú bì yǐn
bài jun qian yú qí , hù sòng
xuán dé jia xiǎo qíán lái ; sun
gan . jiǎn yong , mí fang yì
zhì , sù shuo : " xià hóu dun
jun shì shèn ? , yin cǐ qì
chéng ér zǒu . cáo bing gǎn
lái , xìng de yún cháng ? zhù
, yin cǐ de tuo . " xuán dé yue
: " bù zhì yún cháng jin zài
hé chū ? " liú pì yue : " jiāng
jun qiè xíng , què zài lǐ huì . "

捱到天明，侧首一彪军冲出。玄德大惊，视之，乃刘辟引败军千余骑，护送玄德家小前来；孙乾。简雍，糜芳亦至，诉说：“夏侯惇军势甚锐，因此弃城而走。曹兵赶来，幸得云长挡住，因此得脱。”玄德曰：“不知云长今在何

chiến, hậu chí thiên minh, giáo quân sĩ bão xan, bộ quân tiên khởi, mã quân hậu túy, trại trung hư truyền canh điềm. Huyền đức đẳng li trại ước hành số lí, chuyển quá thô sơn, hỏa bả tè minh, sơn đầu thương đại hô viết: "Hưu giáo tẩu liễu lưu bị! Thùa tương tại thủ chuyên đẳng!" Huyền đức hoảng tầm tẩu lộ. Triệu vân viết: "Chúa công vật ưu, đắn cân mỗ lai." Triệu vân đinh thương được mã, sát khai điều lộ, huyền đức xé song cỗ kiếm hậu túy. Chánh chiến gian. Hứa trừ truy chí, dũ triều vân lực chiến. Bối hậu vu cầm, lý diễn hựu đáo. Huyền đức kiến thế nguy, lạc hoang nhi tẩu. Thính đắc bối hậu hảm thanh tiệm viễn, huyền đức vọng thâm sơn tích lộ, đan mǎ đào sinh.

vào báo: - Có Hứa Chủ đến thách đánh ở ngoài trại. Huyền Đức không dám ra. Đợi đến đêm, ra lệnh cho quân sĩ ăn thật no, bộ binh đi trước, kỵ binh đi sau trong trại vẫn cứ việc đánh trống cầm canh như thường. Bọn Huyền Đức đi ước được vài dặm, vừa qua núi đất, thấy đèn đuốc sáng rực, ở trên đỉnh núi có tiếng hô lớn: - Đừng để Lưu Bị chạy thoát. Thùa tướng đợi ở đây đã lâu! Huyền Đức hoảng sợ, tìm đường chạy. Triệu Vân nói: - Chúa công đừng lo. Xin cứ theo tôi mà đi. Triệu Vân vác giáo tể ngựa, chém giết mở đường, Huyền Đức cầm song kiếm đi sau. Đang đánh thì Hứa Chủ đuổi tới, đánh nhau kịch liệt với Triệu Vân. Phía sau Vu Cầm, Lý Diễn lại đến tiếp. Huyền Đức thấy tình hình nguy cấp, cướp đường mà chạy. Khi thấy tiếng hò reo đã xa, Huyền Đức mới lén đi vào đường tắt trong núi, một mình một ngựa đi trốn.

Nhai đáo thiên minh, trắc thủ nhất bưu quân trùng xuất. Huyền đức đại kinh, thị chi, nãi lưu tích dẫn bại quân thiên dư kỵ, hộ tống huyền đức gia tiểu tiền lai; tôn kiền. Giản ung, mi phương diệc chí, tố thuyết: "Hạ hầu đôn quân thế thậm nhuệ, nhân thủ khí thành nhi tẩu. Tào binh cản lai, hạnh đắc vân trường đáng trụ, nhân thủ đắc thoát." Huyền đức viết: "Bất tri vân trường kim tại hà xú?" Lưu tích viết: "Tướng quân thả

Mãi đến sáng, ở phía cạnh sườn có một toán quân xông ra. Huyền Đức sợ quá, nhìn xem hóa ra Lưu Tích dẫn hơn một nghìn kỵ binh thua trận, hộ tống vợ con Huyền Đức tới. Tôn Càn, Giản Ung, My Phương cũng đến cả. Mọi người đều nói: - Thanh thế quân Hạ Hầu Đôn lớn lắm. Chúng tôi phải bỏ thành rút chạy. Quân Tào đuổi theo, may có Văn Trường chặn lại, nên mới thoát nạn. Huyền Đức hỏi: - Thế Văn Trường nay ở đâu? Lưu Tích thưa: - Xin tướng quân hãy đi đã, sau sẽ

xíng dào shù lǐ , yì bàng gǔ xiāng , qián miàn yōng chu yí biao rén mǎ . dang xian dà jiang , nǎi shì zhang tái , dà jiào : " liú bèi kuài xià mǎ shòu jiàng ! " xuán dé fang yù tuì hòu , zhì jiàn shan tóu shàng hóng qí mó dòng , yì jun cóng shan ? nèi yōng chu , wèi shǒu dà jiang , nǎi gao lǎn yě . xuán dé liǎng tóu wú lù , yǎng tian dà hu yue : " tian hé shǐ wǒ shòu cǐ jiōng jí ye ! shì shì zhì cǐ , bù rú jiù sǐ ! " yù bá jiàn zì wén , liú pì jí zhī zhī yue : " róng mǒu sǐ zhàn , duó lù jiù jun . " yán qì , biàn lái yǔ gao lǎn jiao feng . zhàn bù san gé , bèi gao lǎn yì dao kǎn yú mǎ xià .

8 xuán dé zhèng huang , fang yù zì zhàn , gao lǎn hòu jun hu rán zì luàn , yi jiang chong zhèn ér lái , qiang qǐ chǔ , gao lǎn fan shen luò mǎ . shì zhī , nǎi zhào yún yě . xuán dé dà xǐ . yún zòng mǎ tǐng qiang , sha sǎn hòu duì , yòu lái qián jun dú zhàn zhang tái . tái yǔ yún zhàn san shí yú gé , bo mǎ bài zǒu . yún chéng shì chong sha , què bèi tái bing shǒu

处？ ” 刘辟曰：“将军且行，却再理会。” 行到数里，一棒鼓响，前面拥出一彪人马。当先大将，乃是张郃，大叫：“刘备快下马受降！” 玄德方欲退后，只见山头上红旗磨动，一军从山坞内拥出，为首大将，乃高览也。玄德两头无路，仰天大呼曰：“天何使我受此窘极耶！事势至此，不如就死！” 欲拔剑自刎，刘辟急止之曰：“容某死战，夺路救君。” 言讫，便来与高览交锋。战不三合，被高览一刀砍于马下。

玄德正慌，方欲自战，高览后军忽然自乱，一将冲阵而来，枪起处，高览翻身落马。视之，乃赵云也。玄德大喜。云纵马挺枪，杀散后队，又来前军独战张郃。郃与云战三十余合，拨马败走。云乘势冲杀，却被郃兵守住山隘，路

hành , khước tái lí hội." Hành đáo số lí, nhất bỗng cỗ hường, tiền diện ủng xuất nhất bưu nhân mã. Dương tiên đại tướng, nãi thị trương thai, đại khiếu: "Lưu bị khoái hạ mã thụ hàng!" Huyền đức phuong dục thối hậu, chỉ kiến sơn đầu thượng hồng kì ma động, nhất quân tòng sơn ồ nội ủng xuất, vi thủ đại tướng, nãi cao lâm dã. Huyền đức lưỡng đầu vô lô, ngưỡng thiên đại hô viết: "Thiên hà sử ngã thụ thủ quấn cực da! Sự thế chí thủ, bắt như tựu tử!" Dục bạt kiêm tự vẫn, lưu tích cấp chỉ chi viết: "Dung mỗ tử chiến, đoạt lộ cứu quân." Ngôn cật, tiện lai dữ cao lâm giao phong. Chiến bát tam hợp, bị cao lâm nhất đao khâm vu mã hạ.

liệu. Đi được vài dặm, một hồi trống nổ, phía trước một toán quân kéo đến. Viên tướng đi đầu là Trương Cáp quát to: - Lưu Bị xuống ngựa chịu hàng, mau. Huyền Đức đang chực lui lại, thì thấy hàng cờ đỏ ở phía núi chuyển động rồi một toán quân từ trong hang kéo ra, đại tướng Cao Lãm đi trước. Huyền Đức bị nghẽn cả hai phia, ngẩng mặt lên trời kêu to: - Trời hỡi! Sao để ta cùng cực thế này? Sự thế đã đến nỗi này, chi bằng chết quách cho rảnh! Nói xong, rút gươm định tự vẫn, Lưu Tích vội ngăn: - Đừng tôi xin liều chết, đánh mở đường cứu ngài. Nói đoạn, liền ra địch với Cao Lãm. Đánh nhau chưa được ba hiệp, bị Cao Lãm đâm chết.

Huyền Đức chánh hoảng, phuong dục tự chiến, cao lâm hậu quân hốt nhiên tự loạn, nhất tướng trùng trận nhi lai, thương khởi xử, cao lâm phiến thân lạc mã. Thị chi, nãi triệu vân dã. Huyền đức đại hỉ. Vân túng mã đinh thương, sát tán hậu đội, hựu lai tiền quân độc chiến trương thai. Thai dữ vân chiến tam thập dư hợp, bát mã bại tẩu. Vân thừa thế trùng sát, khước bị thai binh thủ trụ sơn

Huyền Đức đang lo, định xông ra đánh, chợt thấy hậu quân của Cao Lãm rối loạn, một tướng xông thẳng vào trận, phóng giáo trúng Cao Lãm chết lăn xuống ngựa. Nhìn ra thì là Triệu Vân, Huyền Đức mừng quá. Vân quát ngựa, múa giáo, đánh tan đội quân sau, rồi vọt lên tiến quân đánh Trương Cáp. Được ba mươi hiệp, Cáp quát ngựa chạy. Vân thừa thế xông lên đánh, nhưng bị quân Cáp giữ vững cửa ải đường hẹp không ra được. Vân đang cố

zhù shan ài , lù zhǎi bù de
chu . zhèng duó lù xiàn , zhī
jiàn yún cháng , guān píng ,
zhou cāng yǐn sān bǎi jūn
dào . liǎng xià xiāng gōng ,
sha tuì zhāng tái . gè chu ài
kǒu , zhàn zhù shān xiǎn xià
zhài . xuán dé shǐ yún cháng
xún mì zhāng fei . yuán lái
zhāng fei qù jiù gōng dou ,
gōng dou yǐ bèi xià hóu yuān
suǒ sha ; fei fèn lì sha tuì xià
hóu yuān , yǐ lǐ gǎn qù , què
bèi lè jìn yǐn jūn wéi zhù .
yún cháng lù féng bài jūn ,
xún zòng ér qù , sha tuì lè jìn
, yǔ fei tòng huí jiàn xuán dé

窄不得出。正夺路间，
只见云长、关平、周仓
引三百军到。两下相攻
，杀退张郃。各出隘口
，占住山险下寨。玄德
使云长寻觅张飞。原来
张飞去救龚都，龚都已
被夏侯渊所杀；飞奋力
杀退夏侯渊，迤逦赶去
，却被乐进引军围住。
云长路逢败军，寻踪而
去，杀退乐进，与飞同
回见玄德。

9 rén bào cáo jun dà duì gǎn
lái , xuán dé jiào sun gan
děng bǎo hù lǎo xiǎo xian
xíng . xuán dé yǔ guan ,
zhang , zhào yún zài hòu ,
qiè zhàn qiè zǒu . cǎo jiàn
xuán dé qù yuǎn , shou jun
bù gǎn . xuán dé bài jun bù
mǎn yi qian , láng bēi ér ben
. qián zhì yì jiang , huàn tǔ
rénn wèn zhi , nǎi hàn jiang
yě . xuán dé quán qiè an
yíng . tǔ rén zhì shì xuán dé ,
fèng xiàn yáng jiǔ , nǎi jù yǐn
yú sha tan zhi shàng . xuán
dé tàn yue : " zhu jun jie yǒu
wáng zuò zhì cái , bù xìng
gen suí liú bēi . bēi zhì mìng
jiǒng , lěi jí zhu jun . jin rì
shen wú lì zhuī , chéng kǒng
yǒu wù zhu jun . jun děng hé

ải, lộ trách bắt đắc xuất. Chánh
đoạt lộ gian, chỉ kiến vân
trường, quan bình, chu thương
dẫn tam bách quân đáo. Lưỡng
hạ tương công, sát thối thương
thai. Các xuất ải khẩu, chiêm
trụ sơn hiểm hạ trại. Huyền đức
sử vân trường tầm mịch thương
phi. Nguyên lai thương phi khú
cứu cung đồ, cung đồ dĩ bị hạ
hầu uyên sở sát; phi phán lực
sát thối hạ hầu uyên, dĩ lệ cản
khứ, khước bị nhạc tiến dẫn
quân vi trụ. Vân trường lộ
phùng bại quân, tầm tung nhi
khứ, sát thối nhạc tiến, dữ phi
đồng hồi kiên huyền đức.

cướp lấy đường thì thấy Quan
Công, Quan Bình, Chu Thương dẫn
ba trăm quân đến. Hai bên ập vào
đánh lui Trương Cáp, bọn Huyền
Đức ra khỏi được cửa ải, tìm chỗ
núi hiểm cắm trại. Huyền Đức sai
Vân Trường đi tìm Trương Phi. Số
là Trương Phi đem quân đi cứu
Cung Đô, nhưng chưa tới nơi thì
Đô bị Hạ Hầu Uyên giết chết rồi.
Phi có sức đánh lui Hạ Hầu Uyên,
đang loay hoay đuổi theo, lại bị
Nhạc Tiến đem quân bao vây. Vân
Trường đi dọc đường gấp quân
thua chạy về, liền tìm lối theo đến,
đánh lui Nhạc Tiến, rồi cùng
Trương Phi về gặp Huyền Đức.

人报曹军大队赶来，玄
德教孙乾等保护老小先
行。玄德与关、张、赵
云在后，且战且走。操
见玄德去远，收军不赶
。玄德败军不满一千，
狼狈而奔。前至一江，
唤土人问之，乃汉江也
。玄德权且安营。土人
知是玄德，奉献羊酒，
乃聚饮于沙滩之上。玄
德叹曰：“诸君皆有王
佐之才，不幸跟随刘备
。备之命窘，累及诸君
。今日身无立锥，诚恐

Nhân báo tào quân đại đội cản
lai, huyền đức giáo tôn kiền
đảng bảo hộ lão tiểu tiên hành.
Huyền đức dữ quan, trương,
triệu vân tại hậu, thả chiến thả
tẫu. Thao kiến huyền đức khú
viễn, thu quân bắt cản. Huyền
đức bại quân bắt mǎn nhát
thiên, lang bái nhi bôn. Tiền chí
nhất giang, hoán thô nhân vấn
chi, nǎi hán giang dã. Huyền
đức quyền thả an doanh. Thô
nhân tri thị huyền đức, phung
hiến dương túru, nǎi tụ ầm vu
sa than chi thượng. Huyền đức
thán viết: "Chư quân giai hưu
vương tá chi tài, bắt hạnh cân
tùy lưu bì. Bị chi mệnh quẩn,
luy cập chư quân. Kim nhật
thân vô lập trùy, thành khung
hữu ngộ chư quân. Quân đằng

Giữa lúc ấy có người báo đại quân
Tào Tháo đuổi đến. Huyền Đức sai
ngay bọn Tôn Càn dẫn gia đình già
trẻ đi trước, còn mình cùng với
Quan, Trương, Triệu Văn đi sau,
vừa đánh vừa chạy. Thấy Huyền
Đức đi đã xa, Tháo thu quân về,
không đuổi nữa. Huyền Đức cùng
với ngót một ngàn quân tan tác
chạy trốn. Đi đến một con sông, cho
gọi dân địa phương lại hỏi, biết là
sông Hán, Huyền Đức tạm đóng trại
nghỉ. Nhân dân ở đó biết là Huyền
Đức, đem dê và rượu đến dâng,
mọi người bèn cùng nhau quây
quần uống rượu trên bãi cát. Huyền
Đức than rằng: - Các ngươi đều có
tài giúp vua cả, rủi theo lầm phải
Lưu Bị này. Số Bị vất vả, làm liên
lụy cá đến các ngươi. Cho đến nay
Bị vẫn chưa có mảnh đất cắm dùi, e

bù qì bēi ér tóu míng zhǔ , yǐ
qū gong míng hu ? " zhòng
jie yǎn miàn ér ku . yún
cháng yue : " xiong yán cha
yǐ . xí rì gao zǔ yǔ xiàng yǔ
zheng tian xià , shù bài yú yǔ ;
hòu lè lǐ shan yì zhàn
chéng gong , ér kai sì bǎi
nián jí yé . shèng fù bìng jiā
zhí cháng , hé kě zì hui qí
zhì ! " sun gan yue : " chéng
bài yǒu shí , bù kě sàng zhì .
cǐ lí jīng zhōu bù yuǎn . liú
jīng shèng zuò ? lè jùn , bìng
qiǎng liáng zú , gèng qiè yǔ
gong jie hàn shì zong qín ,
hé bù wǎng tóu zhì ? " xuán
dé yue : " dàn kǒng bù róng
ér . " gan yue : " mǒu yuàn
xian wǎng shuo zhī , shí jǐng
sheng chu jìng ér yíng
zhuāng gong " xuán dé dà xǐ ,
biàn lìng sūn gan xìng yè
wǎng jīng zhōu . dào jùn rù
jiàn liú biǎo , lǐ bì , liú biǎo
wèn yue : " gong cóng xuán
dé , hé gù zhì cǐ ? " gan yue
: " liú shí jun tian xià ying
xióng , suī bìng wéi jiāng guǎ
, ér zhì yù kuang fú shè jì . rǔ
nán liú pì , gong dou sù wú
qín gù , yì yǐ sǐ bào zhì .
míng gong yǔ shí jun , tòng
wèi hàn shì zhì zhòu ; jin shí
jun xin bài , yù wǎng jiāng
dong tóu sun zhòng móu .
gan jiàn yán yue : bù kě bēi
qín ér xiàng shu . jīng zhōu
liú jiāng jun lǐ xián xià shì ,
shì guì zhì rú shuǐ zhī tóu

有误诸君。君等何不弃备而投明主，以取功名乎？”众皆掩面而哭。云长曰：“兄言差矣。昔日高祖与项羽争天下，数败于羽；后九里山一战成功，而开四百年基业。胜负兵家之常，何可自隳其志！”孙乾曰：“成败有时，不可丧志。此离荆州不远。刘景升坐镇九郡，兵强粮足，更且与公皆汉室宗亲，何不往投之？”玄德曰：“但恐不容耳。”乾曰：“某愿先往说之，使景升出境而迎庄公”玄德大喜，便令孙乾星夜往荆州。到郡入见刘表，礼毕，刘表问曰：“公从玄德，何故至此？”乾曰：“刘使君天下英雄，虽兵微将寡，而志欲匡扶社稷。汝南刘辟、龚都素无亲故，亦以死报之。明公与使君，同为汉室之胄；今使君新败，欲往江东投孙仲谋。乾僭言曰：不可背亲而向疏。

hà bát khí bị nhi đầu minh chủ, dĩ thủ công danh hò?" Chúng
giai yém diện nhi khóc. Vân
trường viết: "Huynh ngôn sai hĩ.
Tích nhật cao tồ dữ hạng vũ
tranh thiên hạ, số bại vu vũ;
hậu cùu lí sơn nhất chiến thành
công, nhi khai tú bách niên cơ
nghiệp. Thắng phụ binh gia chi
thường, hà khả tự huy kì chí!"
Tôn kiền viết: "Thành bại hưu
thời, bất khả tang chí. Thủ li
kinh châu bất viễn. Lưu cảnh
thăng tọa trấn cùu quận, binh
cuồng lương túc, canh thả dữ
công giai hán thất tông thân, hà
bất vãng đầu chí?" Huyền đức
viết: "Đãn khổng bất dung nhĩ."
kiền viết: "Mỗ nguyện tiên vãng
thuyết chí, sử cảnh thăng xuất
cảnh nhi nghênh trang công"
huyền đức đại hỉ, tiện lệnh tôn
kiền tinh dạ vãng kinh châu.
Đáo quận nhập kiền lưu biếu, lễ
tắt, lưu biếu văn viết: "Công
tòng huyền đức, hà cố chí
thủ?" Kiền viết: "Lưu sứ quân
thiên hạ anh hùng, tuy binh vi
tương quả, nhi chí dục khuông
phù xã tắc. Nhữ nam lưu tích,
cung đô tố vô thân cõi, diệc dĩ
tử báo chí. Minh công dữ sứ
quân, đồng vi hán thất chí trụ;
kim sứ quân tân bại, dục vãng
giang đông đầu tôn trọng mưu.
Kiền tiêm ngôn viết: bất khả bối
thân nhi hướng sơ. Kinh châu
lưu tướng quân lẽ hiền hạ sĩ, sĩ
quy chí như thủy chí đầu đông,
hà hướng đồng tông hồ? Nhân

rằng làm lỡ các ngươi. Các ngươi sao chẳng bỏ Bị này, tìm chủ anh minh mà lập lấy công danh? Mọi người đều bưng mặt khóc. Vân Trường nói: - Anh nói sai rồi! Cao Tổ ngày xưa tranh thiên hạ với Hạng Vũ, bị Vũ đánh cho thua luôn, sau chỉ thắng có một trận ở núi Cửu Lý mà gây nên cơ nghiệp bốn trăm năm. Được thua là việc thường của nhà cầm quân việc gì anh phải nản chí! Tôn Càn nói: - Có lúc được cũng có lúc thua, không nên ngã lòng. Đây cách Kinh Châu không xa lắm. Lưu Cảnh Thăng ngồi trấn chín quận, binh mạnh lương nhiều, và lại cũng là tôn thân nhà Hán, sao ngại không sang đó nương tựa có hơn không? Huyền Đức nói: - Chỉ e họ không dung! Càn nói: - Tôi xin sang nói trước, khiến Cảnh Thăng phải ra biên giới đón chúa công. Huyền Đức mừng rỡ, sai Tôn Càn gấp rút đến Kinh Châu. Đến nơi, Càn vào ra mắt Lưu Biểu, thi lễ xong. Biểu nói: - Ông đi theo Huyền Đức, tại sao lại đến đây? Càn thưa: - Lưu sứ quân là anh hùng thiên hạ, tuy binh đơn tướng ít, nhưng có chí muốn giúp xã tắc. Lưu Tích, Cung Đô ở Nhữ Nam, vốn không thân thích gì, cũng đem cái chết để đền ơn. Minh công đây với Lưu sứ quân cùng là dòng dõi nhà Hán; nay sứ quân vừa bị thua, muốn sang Giang Đông theo Tôn Quyền. Tôi can rằng: "Không nên bỏ người thân mà đi nhờ người sơ; Lưu tướng quân ở Kinh Châu, kính người hiền, trọng kẻ sĩ, nhân tài trong thiên hạ kéo

dong , hé kuàng tòng zong hu ? yin cǐ shǐ jun tè shǐ gan xian lái bài bái . wéi míng gong mìng zhī . " biǎo dà xǐ yue : " xuán dé , wú dì yě . jiǔ yù xiāng huì ér bù kě de . jin kěn huì gù , shí wèi xìng shèn ! " cài mào zèn yue : " bù kě . liú bài xian cóng lǚ bù , hòu shì cáo cào , jìn tóu yuán shào , jie bù kè zhong , zú kě jiàn qí wèi rén . jin ruò nà zhī , cáo cáo bì jia bing yú wǒ , wǎng dòng gān gē . bù rú zhǎn sun gan zhī shǒu , yǐ xiān cáo cáo , cáo bì zhòng dài zhǔ gong yě . " sun gan zhèng sè yue : " gan fei jù sǐ zhí rén yě . liú shǐ jun zhong xin wèi guó , fei cáo cáo , yuán shào , lǚ bù děng bǐ . qián cǐ xiāng cóng , bù de yǐ yě . jin wén liú jiāng jun hàn cháo ? yì , yí qie tòng zong , gù qian lǐ xiāng tóu . ēr hé xiān chán ér dù xián rú cǐ ye ? " liú biǎo wén yán , nǎi chí cài mào yue : " wú zhǔ yì yǐ dìng , rǔ wù duo yán . " cài mào cán hèn ér chu , liú biǎo suì mìng sun gan xian wǎng bào xuán dé , yí miàn qín zì chu guo san shí lǐ yíng jie . xuán dé jiàn biǎo , zhí lǐ shèn gong . biǎo yì xiāng dài shèn hòu . xuán dé yǐn guan , zhang děng bài jiàn liú biǎo , biǎo suì yǔ xuán dé děng tòng rù jīng zhōu , fēn bō yuàn zhái ju zhù . què shuo

荆州刘将军礼贤下士，士归之如水之投东，何况同宗乎？因此使君特使乾先来拜白。惟明公命之。”表大喜曰：“玄德，吾弟也。久欲相会而不可得。今肯惠顾，实为幸甚！”蔡瑁谮曰：“不可。刘备先从吕布，后事曹操，近投袁绍，皆不克终，足可见其为人。今若纳之，曹操必加兵于我，枉动干戈。不如斩孙乾之首，以献曹操，操必重待主公也。”孙乾正色曰：“乾非惧死之人也。刘使君忠心为国，非曹操、袁绍、吕布等比。前此相从，不得已也。今闻刘将军汉朝苗裔，谊切同宗，故千里相投。尔何献谗而妒贤如此耶？”刘表闻言，乃叱蔡瑁曰：“吾主意已定，汝勿多言。”蔡瑁惭恨而出，刘表遂命孙乾先往报玄德，一面亲自出郭三十里迎接。玄德见表，执礼甚恭。表亦

thử sử quân đặc sứ kiền tiên lai bái bạch. Duy minh công mệnh chi." biểu đại hỉ viết: "Huyền đức, ngô đệ dã. Cửu dục tương hội nhi bất khả đắc. Kim khảng huệ cố, thật vi hạnh thậm!" Thái mạo trâm viết: "Bất khả. Lưu bị tiên tòng lữ bố, hậu sự tào thao, cận đầu viên thiệu, giai bất khắc chung, túc khả kiến kì vi nhân. Kim nhược nạp chí, tào thao tất gia binh vu ngã, uổng động can qua. Bất như trẫm tôn kiền chi thủ, dĩ hiến tào thao, thao tất trọng đai chúa công dã." tôn kiền chánh sắc viết: "Kiền phi cụ tử chi nhân dã. Lưu sử quân trung tâm vi quốc, phi tào thao, viên thiệu, lữ bố đẳng bỉ. Tiền thủ tương tòng, bất đắc dĩ dã. Kim văn lưu tướng quân hán triều miêu duệ, nghị thiết đồng tông, có thiên lí tương đầu. Nhĩ hà hiền sâm nhì đồ hiền như thử da?" Lưu biểu văn ngôn, nãi sát thái mạo viết: "Ngô chủ ý dĩ định, nhữ vật đa ngôn." thái mạo tam hận nhi xuất, lưu biểu toại mệnh tôn kiền tiên vâng báo huyền đức, nhất diện thân tự xuất quách tam thập lí nghênh tiếp. Huyền đức kiền biều, chấp lễ thậm cung. Biểu diệc tương đai thậm hậu. Huyền đức dẫn quan, tương đẳng bái kiền lưu biểu, biểu toại dũ huyền đức đẳng đồng nhập kinh châu, phân bát viện trách cư trụ. Khuốc thuyết tào thao tham tri huyền đức dĩ

đến như nước xuôi dòng, chảy về đằng đông, hướng chi lại là người cùng họ". Vì thế sứ quân có sai tôi đến đây thưa chuyện trước, minh công dạy cho thế nào? Biểu mừng lầm, nói rằng: - Huyền Đức làm em ta, ta vẫn ước ao được họp mặt mà không được, nay muốn đến thăm, thật may mắn quá! Sái Mạo dèm rằng: - Không nên. Lưu Bị trước theo Lã Bố, sau thờ Tào Tháo, mới rồi lại đi theo với Viên Thiệu, ở với ai cũng không được thủy chung, thế đủ biết con người ấy thế nào rồi. Nay nếu ta chúa hắn. Tào Tháo tất đem quân đến đánh, gây nên chiến tranh vô ích. Chi bằng lấy đầu Tôn Càn đem dâng Tào Tháo. Tháo tất trọng đai chúa công. Tôn Càn nghiêm sắc mặt nói: - Càn đây không phải là người sợ chết. Lưu sứ quân một lòng trung vì nước, lũ Lã Bố, Tào Tháo, Viên Thiệu, đâu có sánh kịp. Trước kia Lưu sứ quân bất đắc dĩ phải theo chúng đấy thôi. Nay nghe Lưu tướng quân đây là dòng dõi nhà Hán, tình nghĩa đồng tông, cho nên không quản đường nghìn dặm đến theo. Người sao dám dèm pha để hại người hiền như vậy? Lưu Biểu nghe lời, mắng Sái Mạo rằng: - Ý ta đã quyết, ngươi chớ nhiều lời! Sái Mạo hổ thẹn lui ra. Lưu Biểu liền sai Tôn Càn về báo trước, một mặt thân ra khỏi thành ba mươi dặm nghênh tiếp. Huyền Đức ra mắt Lưu Biểu, giữ lễ phép rất cẩn thận. Biểu cũng đổi dãi rất hậu. Huyền Đức dẫn Quan, Trương vào yết kiến Lưu

cáo cáo tàn chí xuán dé yǐ
wáng jīng zhōu tóu ben liú
biǎo , biàn yù yīn bìng gong
zhi . chéng yù yue : " yuán
shào wèi chū , ér jù gong
jing xiāng , tǎng yuán shào
cóng bēi ér qǐ , shèng fù wèi
kě zhì yǐ . bù rú huán bìng xǔ
dou , yāng jun xù ? , dài lái
nián chun nuǎn , rán hòu yǐn
bìng xian pò yuán shào , hòu
qǔ jīng xiāng : nán bēi zhì lì ,
yí jù kě shou yě . " cào rán qí
yán , suí tí bìng huí xǔ dou .
zhì jiàn an qí nián , chun
zhēng yuè , cào fù shàng yì
xīng bīng . xian cha xià hóu
dun , mǎn chōng ? shǒu rǔ
nán , yǐ jù liú biǎo ; liù cáo
rénn , xún yù shǒu xǔ dou :
qín tǒng dà jun qián fù guan
dù tún za . qíě shuo yuán
shào zì jiù suì gǎn mào tǔ
xiě zhèng hou , jìn fang shao
yù , shang yì yù gong xǔ dou .
shěn pèi jiàn yue : " jiù suì
guan dù , cang tíng zhì bài ,
jun xin wèi zhèn ; cháng
dang shen gou gao lěi , yǐ
yāng jun míng zhì lì . " zhèng
yì xiān , hu bào cáo cáo jìn
bing guan dù , lái gong jì
zhou . shào yue : " ruò hòu
bing líng chéng xià , jiang zhì
háo bian , rán hòu jù dí , shì
yǐ chí yǐ . wú dang zì lǐng dà
jun chu yíng . " yuán cháng
yue : " fù qín bìng tǐ wèi quán
, bù kě yuǎn zheng . ér yuàn
tí bìng qián qù yíng dí . "

相待甚厚。玄德引关、张等拜见刘表，表遂与玄德等同入荆州，分拨院宅居住。却说曹操探知玄德已往荆州投奔刘表，便欲引兵攻之。程昱曰：“袁绍未除，而遽攻荆襄，倘袁绍从北而起，胜负未可知矣。不如还兵许都，养军蓄锐，待来年春暖，然后引兵先破袁绍，后取荆襄：南北之利，一举可收也。”操然其言，遂提兵回许都。至建安七年，春正月，操复商议兴兵。先差夏侯惇、满宠镇守汝南，以拒刘表；留曹仁、荀彧守许都；亲统大军前赴官渡屯扎。且说袁绍自旧岁感冒吐血症候，今方稍愈，商议欲攻许都。审配谏曰：“旧岁官渡，仓亭之败，军心未振；尚当深沟高垒，以养军民之力。”正议间，忽报曹操进兵官渡，来攻冀州。绍曰：“若候兵临城下，将至壕边，然后

vãng kinh châu đầu bôn lưu
biểu, tiện dục dẫn binh công
chi. Trình dục viết: "Viên thiệu
vị trù, nhi cự công kinh tương,
thắng viên thiệu tòng bắc nhi
khởi, thắng phụ vị khả tri hĩ. Bất
như hoàn binh hứa đô, dưỡng
quân súc nhuệ, đãi lai niêm
xân noãn, nhiên hậu dẫn binh
tiên phá viên thiệu, hậu thủ kinh
tương: nam bắc chi lợi, nhất cử
khả thu dã." thao nhiên kì ngôn,
toại đê binh hồi hứa đô. Chí
kiến an thất niêm, xuân chánh
nguyệt, thao phục thương nghị
hung binh. Tiên sai hạ hầu đôn,
mãn sủng trấn thủ nhữ nam, dĩ
cụ lưu biểu; lưu tào nhân, tuân
úc thủ hứa đô: thân thống đại
quân tiền phó quan đô truân
trát. Thả thuyết viên thiệu tự
cựu tuế cảm mạo thỗ huyết
chứng hậu, kim phương sảo
dũ, thương nghị dục công hứa
đô. Thảm phối gián viết: "Cựu
tuế quan đô, thương định chi
bại, quân tâm vị chấn; thương
đương thâm câu cao lũy, dĩ
dưỡng quân dân chi lực."
chánh nghị gian, hốt báo tào
thao tiên binh quan đô, lai công
kí châu. Thiệu viết: "Nhược hựu
binh lâm thành hạ, tương chí
hào biên, nhiên hậu cự địch, sự
dĩ trì hĩ. Ngô đương tự lĩnh đại
quân xuất nghênh." viên
thương viết: "Phụ thân bệnh thê
vị thuyền, bất khả viễn chinh.
Nhi nguyện đê binh tiền khứ
nghênh địch." thiệu hứa chi,

Biểu. Biểu cùng bọn Huyền Đức vào Kinh Châu, sắp xếp nhà cửa cho ở. Lại nói Tào Tháo dò biết Huyền Đức đã sang Kinh Châu theo Lưu Biểu, muốn đem quân đến đánh ngay. Trình Dục tâu rằng: - Chưa trù xong Viên Thiệu đã vội đánh Kinh, Tương, ngộ Viên Thiệu từ mặt bắc kéo đến, thì được, thua chưa biết ra sao. Chi bằng hãy đem quân về Hứa Đô nghỉ ngoi dưỡng sức, ít lâu sau đợi sang xuân ấm áp, sẽ khởi binh, trước đánh Viên Thiệu, sau lấy Kinh, Tương, vừa được lợi cả nam lẫn bắc; như vậy chỉ một chuyến là thu được cả vào tay mình. Tháo nghe theo, truyền lệnh kéo quân về Hứa Đô. Đến tháng giêng năm Kiến An thứ bảy (hai trăm lẻ ba công nguyên), Tháo lại bàn việc cắt quân. Trước hết, sai Hạ Hầu Đôn, Mãn Sủng trấn thủ Nhữ Nam đối phó với Lưu Biểu; Tào Nhân, Tuân Úc ở lại giữ Hứa Đô. Còn Tháo tự thống lĩnh đại quân ra đóng ở Quan Đô. Đây nói Viên Thiệu bị bệnh thỗ huyết từ năm ngoái, nay mới hơi bớt, đã bàn đem quân đánh Hứa Đô. Thảm Phối can rằng: - Năm ngoái thua ở Quan Đô, Thượng Đinh, lòng quân đến nay vẫn chưa phấn chấn lên được. Xin chúa công hãy cứ thành cao hào sâu để dưỡng sức quân dân. Giữa lúc bàn bạc, chợt có tin báo Tào Tháo lại đem quân đến đóng ở Quan Đô để đánh Ký Châu. Thiệu nói: - Nếu giặc đến chán thành, tướng đến biên giới mới tìm cách chống cự thì muộn mất rồi. Ta

shào xǔ zhì , suì shǐ rén
wáng qīng zhou qū yuán tán
, you zhou qū yuán xi , bìng
zhou qū gao gan : sì lù tòng
pò cáo cào . zhèng shì : cái
xiàng rǔ nán míng zhàn gǔ ,
yòu cóng jì běi dòng zheng
pí . wèi zhì shèng fù rú hé ,
qiě ting xià wén fēn jiě .

拒敌，事已迟矣。吾当
自领大军出迎。”袁尚
曰：“父亲病体未痊，
不可远征。儿愿提兵前
去迎敌。”绍许之，遂
使人往青州取袁谭，幽
州取袁熙，并州取高干
：四路同破曹操。正是
：才向汝南鸣战鼓，又
从冀北动征鼙。未知胜
负如何，且听下文分解
。

toại sứ nhân vãng thanh châu
thú viên đàm, u châu thủ viên
hi, tịnh châu thủ cao can: tú lộ
đồng phá tào thao. Chánh thị:
tài hướng nhữ nam minh chiến
cỗ, hựu tòng kí bắc động chinh
bè. Vị tri thắng phụ như hà, thả
thính hạ văn phân giải

phải thống lĩnh đại quân ra nghênh
địch mới được. Viên Thượng can
rằng: - Cha chưa được khỏe, không
nên đi đánh xa. Con xin đem quân
ra chống cự. Thiệu đồng ý rồi sai
người đến gọi Viên Đàm ở Thanh
Châu, Viên Hy ở U Châu, Cao Cán
ở Tinh Châu về. Bốn lộ quân hợp
sức đánh Tào Tháo. Thật là: Vừa
tới Nhữ Nam khua trống trận, Lại
sang Ký Bắc gióng chiêng quân.
Chưa biết phen này ai được ai
thua, xem hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中
032
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo yuán cháng zì zhǎn shǐ huàn zhì hòu , zì fù qí yǒng , bù dài yuán tán děng bīng zhì , zì yǐn bīng shù wàn chu lí yáng , yǔ cáo jun qián duì xiāng yíng . zhang liáo dang xian chu mǎ , yuán cháng tǐng qiang lái zhàn , bù san gé , jià gé zhe lán bù zhù , dà bài ér zǒu . zhang liáo chéng shì yǎn sha , yuán cháng bù néng zhǔ zhang , jí jí yǐn jun ben huí jí zhōu .

3 yuán shào wén yuán cháng bài huí , yòu shòu liǎo yì jīng , jiù bìng fù fa , tǔ xiě shù dòu , hun dǎo zài dì . liú fu rén huang jiù rù wò nèi , bìng shì jiàn wéi . liú fu rén jí qǐng shēn pèi , féng jì , zhí zhì yuán shào tà qián , shàng yì hòu shì . shào dàn yǐ shǒu zhǐ ér bù néng yán . liú fu rén yue : "cháng kě jì hòu sì fǒu ?" shào diǎn tóu . shēn pèi biàn jiù tà qián xiě liǎo yí zhǔ . shào fan shen dà jiào yǐ sheng , yòu tǔ xiě dòu yú ér sǐ . hòu rén yǒu shi yue :

**第三十二回
夺冀州袁尚争锋
决漳河许攸献计**

却说袁尚自斩史涣之后，自负其勇，不待袁谭等兵至，自引兵数万出黎阳，与曹军前队相迎。张辽当先出马，袁尚挺枪来战，不三合，架隔遮拦不住，大败而走。张辽乘势掩杀，袁尚不能主张，急急引军奔回冀州。

袁绍闻袁尚败回，又受了一惊，旧病复发，吐血数斗，昏倒在地。刘夫人慌救入卧内，病势渐危。刘夫人急请审配、逢纪，直至袁绍榻前，商议后事。绍但以手指而不能言。刘夫人曰：“尚可继后嗣否？”绍点头。审配便就榻前写了遗嘱。绍翻身大叫一声，又吐血斗余而死

**Đệ tam thập nhị hồi đoạt kí
châu viên thượng tranh
phong quyết chương hà hứa
du hiên kê**

Khước thuyết viên thượng tự trảm sứ hoán chi hậu, tự phụ kì dũng, bắt đai viên đàm dǎng binh chí, tự dẫn binh số vạn xuất lê dương, dữ tào quân tiền đội tương nghênh. Trương liêu đương tiên xuất mã, viên thượng đĩnh thương lai chiến, bắt tam hợp, giá cách già lan bắt trụ, đại bại nhi tẩu. Trương liêu thừa thế yểm sát, viên thượng bắt năng chủ trương, cấp cấp dẫn quân bôn hồi kí châu.

Viên thiệu văn viên thượng bại hồi, hựu thụ liêu nhất kinh, cựu bệnh phục phát, thỗ huyết sổ đấu, hôn đảo tại địa. Lưu phu nhân hoảng cứu nhập ngoa nội, bệnh thế tiệm nguy. Lưu phu nhân cấp thỉnh thầm phổi, phùng kí, trực chí viên thiệu tháp tiền, thương nghị hậu sự. Thiệu dấn dĩ thủ chỉ nhi bất năng ngôn. Lưu phu nhân viết: "Thượng khả kế hậu tự phủ?" Thiệu điêm đầu. Thẩm phổi tiện tựu tháp tiền tả liễu di chúc. Thiệu phiền thân đại khiếu nhất thanh, hựu thỗ huyết đấu dư

**HÒI 32 Cướp Ký Châu, Viên
Thượng tranh hùng; Khơi sông
Chương, Hứa Du hiến kế**

Viên Thượng từ khi chém được Sử Hoán, cậy mình khỏe mạnh, không đợi binh mã của bọn Viên Đàm đến, tự dẫn vài vạn quân ra Lê Dương, gặp ngay tiền quân của Tào Tháo. Trương Liêu tế ngựa ra trước. Viên Thượng vác giáo lại đánh, chưa được ba hiệp, chống đỡ không nổi thua chạy. Trương Liêu thừa kế đánh trận. Thương liêu thế không địch nổi, tất cả kéo quân về Ký Châu.

Viên Thiệu nghe tin con bị thua, lo sợ quá, bệnh cũ tái phát, thỗ ra hàng chậu máu, ngất đi ngã lăn xuống đất. Lưu phu nhân vội vàng ra cứu, vực vào giường nằm. Bệnh tinh Thiệu mỗi ngày một nguy. Lưu thị cho gọi ngay Thẩm Phối, Phùng Ký đến bên giường Viên Thiệu để bàn công việc về sau. Thiệu bấy giờ đã ú ó, không nói được nữa, chỉ lấy tay chỉ trỏ được thôi. Lưu thị hỏi: - Viên Thượng kế tự được không? Thiệu gật đầu. Thẩm Phối đến ngay bên giường, viết một tờ di chúc. Thiệu trở mình, kêu to một

lèi shì gong qing lì dà míng ,
shào nián yì qì zì zòng héng .
kong zhao jùn jié san qian
kè , màn yǒu ying xióng bǎi
wàn bing . yáng zhí hǔ pì
gong bù jiù , fèng máo jí dǎn
shì nán chéng . gèng lián yì
zhǒng shàng xīn chǔ , jia
nán tú yán liǎng dì xiong ."
yuán shào jí sī , shěn pèi
děng zhǔ chí sāng shì . liú fu
réni biàn jiāng yuán shào suǒ
ài chǒng qiè wǔ rén jìn xíng
sha hài ; yòu kǒng qí yin hún
yú lè quán zhì xià zài yǔ
shào xiāng jiàn , nǎi dí qí fa ,
cì qí miàn , huǐ qí shi : qí dù
è rú cǐ . yuán cháng kǒng
chǒng qiè jia shǔ wèi hài ,
bìng shou ér sha zhi . shěn
pèi , féng jì lì yuán cháng wèi
dà sì mǎ jiāng jun , lǐng jì ,
qing , you , bìng sì zhōu mù ,
qiǎn shǐ bào sàng . cǐ shí
yuán tán yǐ fa bìng lí qīng
zhou , zhì fù sī , biàn yǔ guo
tú , xin píng shang yì . tú yue
: " zhǔ gōng bù zài jí zhōu ,
shěn pèi , féng jì bì lì xiǎn fǔ
wèi zhǔ yǐ . dang sù xíng . "
xin píng yue : " shěn , féng
ér rén , bì yù dìng jí móu . jìn
ruò sù wǎng , bì zao qí huò .
" yuán tán yue : " ruò cǐ dang
hé rú ? " guo tú yue : " kě tún
bing chéng wài , guan qí
dòng jìng . mǒu dang qín
wǎng chá zhì . " tán yí yán .
guo tú suì rù jí zhōu , jiàn
yuán cháng . lǐ bì , cháng

。后人有诗曰：“累世公卿立大名，少年意气自纵横。空招俊杰三千客，漫有英雄百万兵。羊质虎皮功不就，凤毛鸡胆事难成。更怜一种伤心处，家难徒延两弟兄。”袁绍既死，审配等主持丧事。刘夫人便将袁绍所爱宠妾五人尽行杀害；又恐其阴魂于九泉之下再与绍相见，乃髡其发，刺其面，毁其尸：其妒恶如此。袁尚恐宠妾家属为害，并收而杀之。审配、逢纪立袁尚为大司马将军，领冀、青、幽、并四州牧，遣使报丧。此时袁谭已发兵离青州，知父死，便与郭图、辛评商议。图曰：“主公不在冀州，审配、逢纪必立显甫为主矣。当速行。”辛评曰：“审、逢二人，必预定机谋。今若速往，必遭其祸。”袁谭曰：“若此当何如？”郭图曰：“可屯兵城外，观其动静。某当亲

nhi tử. Hậu nhân hữu thi viết: "Luy thế công khanh lập đại danh, thiếu niên ý khí tự tung hoành. Không chiêu tuấn kiệt tam thiên khách, mạn hữu anh hùng bách vạn binh. Dương chất hổ bì công bất tựu, phượng mao kê đảm sự nan thành. Canh liên nhất chủng thương tâm xử, gia nan đồ duyên lưỡng đệ huynh." Viên thiệu kí tử, thầm phổi đắng chủ trì tang sự. Lưu phu nhân tiện tương vien thiệu sở ái sủng thiếp ngũ nhân tần hành sát hại; hựu khủng kì âm hồn vu cửu tuyễn chi hạ tái dữ thiệu tương kiến, nãi khôn kì phát, thứ kì diện, hủy kì thi: kì đồ ác như thử. Viên thương khủng sủng thiếp gia chúc vi hại, tịnh thu nhi sát chi. Thầm phổi, phùng kì lập vien thượng vi đại Tư Mã tướng quân, lĩnh kí, thanh, u, tịnh tú châu mục, khiển sử báo tang. Thủ thời vien đàm dĩ phát binh li thanh châu, tri phụ tử, tiện dữ quách đồ, tân bình thương nghị. Đồ viết: "Chúa công bắt tại kí châu, thầm phổi, phùng kì tất lập hiền phủ vi chủ hĩ. Dương tóc hành." Tân bình viết: "Thầm, phùng nhí nhân, tất dự định cơ mưu. Kim nhược tóc vãng, tất tao kì họa." Viên đàm viết: "Nhược thử đương hà như?" Quách Đồ viết: "Khả truân binh thành ngoại, quan kì động tĩnh. Mỗ đương thân vãng sát chi." Đàm y ngôn.

tiếng, lại thở ra hơi một chậu huyết rồi chết. Người sau có thơ than rằng: Mấy đời công tướng tiếng nhà dòng, Chí khí tung hoành cũng đã ngông. Tuần kiệt ba ngàn nhiều cống phí, Hùng binh trăm vạn có như không. Mình dê, da hổ làm chi nỗi? Lông phượng, gan gà việc khó xong. Đến nỗi đàn con gây vạ lẫn, Thương thay, nỗi ấy rất đau lòng! Viên Thiệu chết rồi, bọn Thầm Phối lo liệu ma chay. Lưu thị bắt năm nàng hầu yêu quý nhất của Thiệu đem giết đi. Lại sợ âm hồn những người ấy xuống chín suối còn đi lại được với Thiệu chăng. Lưu thị bèn sai gọt tóc, đâm nát mặt mũi, băm nát mình mẩy họ. Ghen tuông đến thế là cùng! Viên Thượng lại sợ sau này họ hàng những người ấy báo thù, nên lại lùng bắt giết sạch. Thầm Phối, Phùng Ký lập Viên Thượng làm đại tư mã tướng quân, lĩnh chức mục bốn châu: Ký, Thanh, U, Tinh, rồi cáo phó khắp nơi. Khi ấy, Viên Đàm đã cắt quân ra khỏi Thanh Châu, nghe tin bố chết, liền cùng với Quách Đồ, Tân Bình bàn bạc. Đồ nói: - Chúa công không ở Ký Châu, Thầm Phối và Phùng Ký tất lập Hiền Phụ lên làm chủ, ta phải đi mau mới được. Tân Bình nói: - Thầm, Phùng, hai người át đã chuẩn bị cách đối phó, nếu đến ngay sẽ bị tai họa. Viên Đàm nói: - Vậy thì làm thế nào? Quách Đồ nói: - Hãy đóng quân ở ngoài thành, tôi xin

wèn : " xiong hé bù zhì ? " tú
yue : " yīn bào bìng zài jun
zhong , bù néng xiāng jiàn . "
cháng yue : " wú shòu fù qín
yí mìng , lì wǒ wèi zhǔ , jia
xiong wèi che qí jiāng jun .
mù xià cáo jun ya jìng , qǐng
xiong wèi qián bù , wú suí
hòu biàn diào bīng jie yìng
yě . " tú yue : " jun zhong wú
réni shàng yì liáng cè , yuàn
qǐ shēn zhèng nán , féng
yuán tú èr rén wèi fù . "
cháng yue : " wú yì yù zhàng
cǐ èr rén zǎo wǎn huà cè , rú
hé lí de ! " tú yue : " rán zé
yú èr rén nèi qiǎn yí rén qù ,
hé rú ? " cháng bù de yǐ , nǎi
líng èr rén niǎn jiu , niǎn zhe
zhě biàn qù . féng jì niǎn zhe
, cháng jí mìng féng jì ? yìn
shòu , tòng guo tú fù yuán
tán jun zhong . jì suí tú zhì
tán jun , jiàn tán wú bìng ,
xin zhong bù an , xiān shàng
yìn shòu . tán dà nù , yù
zhǎn féng jì . guo tú mì jiàn
yue : " jin cáo jun ya jìng ,
qiě zhì kuǎn liù féng jì zài cǐ
yǐ an cháng xin . dài pò cáo
zhì hòu , què lái zheng jì
zhou bù chí . "

往察之。”谭依言。郭图遂入冀州，见袁尚。礼毕，尚问：“兄何不至？”图曰：“因抱病在军中，不能相见。”尚曰：“吾受父亲遗命，立我为主，加兄为车骑将军。目下曹军压境，请兄为前部，吾随后便调兵接应也。”图曰：“军中无人商议良策，愿乞审正南、逢元图二人为辅。”尚曰：“吾亦欲仗此二人早晚画策，如何离得！”图曰：“然则于二人内遣一人去，何如？”尚不得已，乃令二人拈阄，拈着者便去。逢纪拈着，尚即命逢纪赍印绶，同郭图赴袁谭军中。纪随图至谭军，见谭无病，心中不安，献上印绶。谭大怒，欲斩逢纪。郭图密谏曰：“今曹军压境，且只款留逢纪在此，以安尚心。待破曹之后，却来争冀州不迟。”

Quách đồ toại nhập kí châu, kiến viên thượng. Lễ tắt, thượng vấn: "Huynh hà bắt chí?" Đồ viết: "Nhân bão bệnh tại quân trung, bắt năng tương kiến." Thượng viết: "Ngô thụ phụ thân di mệnh, lập ngã vi chủ, gia huynh vi xa kỵ tướng quân. Mục hạ tào quân áp cảnh, thỉnh huynh vi tiền bộ, ngô tùy hậu tiên điều binh tiếp ứng dã." Đồ viết: "Quân trung vô nhân thương nghi lương sách, nguyện khất thảm chánh nam, phùng nguyên đồ nhị nhân vi phụ." Thượng viết: "Ngô diệc dục trưng thủ nhị nhân tảo văn họa sách, như hả li đắc!" Đồ viết: "Nhiên tắc vu nhị nhân nội khiển nhất nhân khứ, hả như?" Thượng bắt đắc dĩ, nãi lệnh nhị nhân niêm cưu, niêm trú giả tiện khứ. Phùng kỉ niêm trú, thượng túc mệnh phùng kỉ tê ấn thụ, đồng quách đồ phó viên đàm quân trung. Kỉ tùy đồ chí đàm quân, kiến đàm vô bệnh, tâm trung bất an, hiến thượng ấn thụ. Đàm đại nộ, dục trảm phùng kỉ. Quách đồ mật gián viết: "Kim tào quân áp cảnh, thả chỉ khoản lưu phùng kỉ tại thử, dĩ an thương tâm. Đãi phá tào chi hậu, khước lai tranh kí châu bất tri."

vào trước thăm dò xem động tĩnh ra sao đã. Đàm nghe lời, Quách Đồ vào Ký Châu, ra mắt Viên Thượng. Thi lễ xong, Thượng hỏi: - Anh ta làm sao không đến? Đồ thưa: - Bị đau, nằm ngoài trại, không vào ra mắt được. Thượng nói: - Di chúc của cha ta để lại, lập ta làm chủ. Ta phong anh ta làm xa kỵ tướng quân. Nay quân Tào đã tiến đến bờ cõi, xin anh làm tiền bộ, ta điều quân theo sau tiếp ứng. Đồ nói: - Trong quân không có ai bàn tính mưu kế, xin cho Thẩm, Phùng, hai người ra giúp việc. Thượng nói: - Ta cũng cần đến hai người ấy, sớm tối bày mưu tính kế, cho đi sao được? Đồ nói: - Trong hai người đó, xin cho một người đi thì thế nào? Thượng bắt đắc dĩ, sai hai người rút thăm, Phùng Kỷ rút trúng, Thượng liền hạ lệnh cho Phùng Kỷ mang ấn tín, đi theo Quách Đồ ra trại quân Viên Đàm. Kỷ theo Đồ đến trại, thấy Viên Đàm không đau ốm gì, trong bụng áy náy. Khi Kỷ đe trình ấn tín, Đàm nổi giận toan chém Phùng Kỷ. Quách Đồ nói nhỏ: - Nay quân Tào đến sát bờ cõi, hãy nên khoản đãi và giữ Phùng Kỷ ở đây cho yên lòng Thượng. Đợi khi nào phá được Tào, bấy giờ sẽ về cướp Ký Châu cũng không muộn.

4 tán cóng qí yán . jí shí bá
zhài qǐ xíng , qián zhì lí yáng
, yǔ cáo jun xiāng dī . tán
qiǎn dà jiang wang zhào chu
zhàn , cào qiǎn xú ? yíng dí .
èr jiang zhàn bù shù gé , xú
? yí dao zhǎn wang zhào yú
mǎ xià . cáo jun chéng shì
yǎn sha , tán jun dà bài . tán
shou bài jun rù lí yáng , qiǎn
réni qí jiù yú cháng . cháng
yǔ shěn pèi jí yì , zhī fa bing
wǔ qian yú rén xiāng zhù .
cáo cáo tàn zhì jiù jun yǐ dào
, qiǎn lè jìn , lǐ diǎn yǐn bing
yú bàn lù jie zhe , liǎng tóu
wéi zhù jìn sha zhì . yuán tán
zhì cháng zhǐ bo bing wǔ
qian , yòu bèi bàn lù keng
sha , dà nù , nǎi huàn féng jì
zé mà . jí yue : "róng mǒu
zuò shu zhì zhǔ gong , qíú qí
qín zì lái jiù . " tán jí lìng jì
zuò shu , qiǎn rén dào jì
zhou zhì yuán cháng , yǔ
shěn pèi gòng yì . pèi yue :
guo tú duo móu , qían cì bù
zheng ér qù zhě , wèi cáo
jun zài jìng yě . jin ruò pò
cáo , bì lái zheng jì zhōu yǐ .
bù rú bù fa jiù bing , jiè cáo
zhì lì yǐ chū zhì . " cháng
cóng qí yán , bù kěn fa bing .
shǐ zhě huí bào , tán dà nù ,
lì zhǎn féng jì , yì yù jiàng
cáo . zǎo yǒu xì zuò mì bào
yuán cháng . cháng yǔ shěn
pèi yì yue : " shǐ tán jiàng
cáo , bìng lì lái gong , zé jì
zhou wéi yǐ . " nǎi liù shén

谭从其言。即时拔寨起行，前至黎阳，与曹军相抵。谭遣大将汪昭出战，操遣徐晃迎敌。二将战不数合，徐晃一刀斩汪昭于马下。曹军乘势掩杀，谭军大败。谭收败军入黎阳，遣人求救于尚。尚与审配计议，只发兵五千余人相助。曹操探知救军已到，遣乐进、李典引兵于半路接着，两头围住尽杀之。袁谭知尚止拨兵五千，又被半路坑杀，大怒，乃唤逢纪责骂。纪曰：“容某作书致主公，求其亲自来救。”谭即令纪作书，遣人到冀州致袁尚，与审配共议。配曰：“郭图多谋，前次不争而去者，为曹军在境也。今若破曹，必来争冀州矣。不如不发救兵，借操之力以除之。”尚从其言，不肯发兵。使者回报，谭大怒，立斩逢纪，议欲降曹。早有细作密报袁尚。尚与审配议曰：“使

Đàm tòng kì ngôn. Tức thời bạt trại khởi hành, tiền chí lê dương, dữ tào quân tương đế. Đàm khiền đại tướng uông chiêu xuất chiến, thao khiền từ hoảng nghênh địch. Nhị tướng chiến bất sỗ hợp, từ hoảng nhất đao trảm uông chiêu vu mǎ hạ. Tào quân thừa thế yểm sát, đàm quân đại bại. Đàm thu bại quân nhập lê dương, khiền nhân cầu cứu vu thượng. Thượng dữ thầm phối kế nghị, chỉ phát binh ngũ thiên dư nhân tương trợ. Tào thao tham tri cứu quân dĩ đáo, khiền nhạc tiên, lý điễn dẫn binh vu bán lộ tiếp trú, lưỡng đầu vi trụ tần sát chi. Viên đàm tri thượng chỉ bát binh ngũ thiên, hựu bị bán lộ khanh sát, đại nộ, nãi hoán phùng kỉ trách mạ. Kỉ viết: "Dung mỗ tác thư trí chúa công, cầu kỉ thân tự lai cứu." Đàm túc lệnh kỉ tác thư, khiền nhân đáo kí châu trí viên thượng, dữ thầm phối công nghị. Phối viết: "Quách đồ đà mưu, tiền thứ bắt tranh nhí khứ giả, vi tào quân tại cảnh dã. Kim nhược phá tào, tất lai tranh kí châu hĩ. Bất như bắt phát cứu binh, tá thao chi lực dĩ trừ chi." Thượng tòng kì ngôn, bắt khảng phát binh. Sứ giả hồi báo, đàm đại nộ, lập trảm phùng kỉ, nghị dục hàng tào. Tào hữu té tác mật báo viên thượng. Thượng dữ thầm phối nghị viết: "Sứ đàm hàng tào, tịnh lực lai công, tắc kí

Đàm nghe lời, liền nhổ trại kéo quân đến Lê Dương chống cự với quân Tào. Đàm sai đại tướng là Uông Chiêu ra trận. Tháo sai Từ Hoảng đón đánh. Được vài hiệp, Từ Hoảng vung đao chém Uông Chiêu chết lăn xuống ngựa. Quân Tào thừa kế đánh bừa. Đàm thua to, thu quân kéo về Lê Dương rồi sai người cầu cứu Viên Thượng. Thượng bàn với Thẩm Phối chỉ phái năm nghìn người đến giúp. Tào Tháo biết quân cứu đã đến, sai Nhạc Tiên, Lý Diễn đón đường giết sạch. Đàm thấy Thượng chỉ cho năm nghìn quân đi cứu, lại bị chết cả, giận lắm, liền gọi Phùng Kỷ ra trách mắng, Kỷ nói: - Để tôi viết thư về nói với chúa công đem quân ra cứu. Đàm bảo Kỷ viết thư và sai ngay người đem tới Ký Châu cho Viên Thượng. Thượng và Thẩm Phối bàn với nhau. Phối nói: - Quách Đồ lắm mưu. Lần trước Đàm bỏ đi, không tranh giành gì, vì có quân Tào ở ngoài cõi. Nay nếu Đàm phá được Tào, tất lại về tranh Ký Châu, chi bằng không đi cứu để mượn sức Tào Tháo trừ đi. Thượng nghe, không cho quân đi cứu viện. Sứ giả chạy về báo lại. Đàm giận lắm, liền đem chém Phùng Kỷ và bàn ra hàng Tào Tháo. Quân do thám về mật báo với Viên Thượng. Thượng bàn với Thẩm Phối: - Để cho Đàm hàng Tào, hợp sức lại đánh thì Ký Châu nguy mất. Thượng sai ngay Thẩm Phối và đại tướng Tô Do ở

pèi bìng dà jiang su yóu gù
shǒu jì zhōu , zì líng dà jun
lái lí yáng jiù tán . cháng wèn
jun zhong shéi gǎn wèi qíán
bù , dà jiang lǔ kuàng , lǔ
xiáng xiong dì èr rén yuàn qù .
cháng diǎn bing san wàn ,
shǐ wèi xian feng , xian zhì lí
yáng . tán wén cháng zì lái ,
dà xǐ , suí bà jiàng cáo zhì yì .
tán tún bing chéng zhōng ,
cháng tún bing chéng wài ,
wèi jǐ jiǎo zhì shì .

谭降曹，并力来攻，则冀州危矣。”乃留审配并大将苏由固守冀州，自领大军来黎阳救谭。尚问军中谁敢为前部，大将吕旷、吕翔兄弟二人愿去。尚点兵三万，使为先锋，先至黎阳。谭闻尚自来，大喜，遂罢降曹之议。谭屯兵城中，尚屯兵城外，为掎角之势。

5 bù yì rì , yuán xi , gao gan jie
lǐng jun dào chéng wài , tún
bing san chǔ , měi rì chu
bing yǔ cǎo xiāng chí .
cháng lǚ bài , cǎo bing lǚ
shèng . zhì jiàn an ba nián
chun èr yuè , cǎo fēn lù gong
dǎ , yuán tán , yuán xi , yuán
cháng , gao gan jie dà bài ,
qì lí yáng ér zǒu . cǎo yǐn
bing zhui zhì jí zhōu , tán yǔ
cháng rù chéng jian shǒu ; xi
yǔ yú lí chéng san shí lǐ xià
zhài , xu zhāng shèng shì .
cǎo bing lián rì gong dǎ bù
xià . guo jia jìn yue : "yuán
shì fèi cháng lì yòu , ér xiong
dì zhì xiān , quán lì xiāng
bìng , gè zì shù dǎng , jí zhì
zé xiāng jiù , huǎn zhì zé
xiāng zhēng ; bù rú jǔ bing
nán xiàng jīng zhōu , zheng
tǎo liú biǎo , yǐ hòu yuán shì

châu nguy hĩ." Nãi lưu thăm
phối tịnh đại tướng tô do cố thủ
kí châu, tự lĩnh đại quân lai lê
dương cứu đàm. Thượng vẫn
quân trung thùy cảm vi tiền bộ,
đại tướng lữ khoáng, lữ tướng
huynh đệ nhị nhân nguyện khứ.
Thượng điêm binh tam vạn, sử
vi tiền phong, tiên chí lê dương.
Đàm vẫn thượng tự lai, đại hỉ,
toại bối hàng tào chi nghị. Đàm
truân binh thành trung, thượng
truân binh thành ngoại, vi kỉ
giác chi thế.

lại giữ Ký Châu tự mình mang đại
quân ra Lê Dương cứu Viên
Đàm. Thượng hỏi các tướng tá,
ai dám đi tiền bộ. Hai anh em đại
tướng Lã Khoáng, Lã Tường xin
đi. Thượng cho ngay ba vạn quân
và cho làm tiền phong, đến Lê
Dương trước. Đàm nghe tin
Thượng đến cứu, mừng lắm,
không nghĩ đến việc hàng Tào
nữa. Đàm đóng quân trong thành,
Thượng đóng ngoài thành, làm
thế ý giặc.

Bất nhứt nhật, viên hi, cao can
giai lĩnh quân đáo thành ngoại,
truân binh tam xứ, mỗi nhật
xuất binh dữ thao tương tri.
Thượng lữ bại, thao binh lữ
thắng. Chí kiến an bát niên
xuân nhị nguyệt, thao phân lộ
công đả, viên đàm, viên hi, viên
thượng, cao can giai đại bại,
khí lê dương nhi tẩu. Thao dẫn
binh truy chí kí châu, đàm dữ
thượng nhập thành kiên thủ; hi
dữ vu li thành tam thập lí hạ
trại, hư trương thanh thế. Thao
binh liên nhật công đả bất hạ.
Quách gia tiến viết: "Viên thị
phê trường lập ấu, nhí huynh
đệ chí gian, quyền lực tương
tịnh, các tự thụ đảng, cấp chí
tắc tương cứu, hoãn chí tắc
tương tranh; bất như cử binh
nam hướng kinh châu, chinh
thảo lưu biếu, dĩ hậu viên thị

Được mấy hôm, Viên Hy và Cao
Cán cũng kéo quân đến ngoài
thành, đóng đồn ba chỗ, ngày
nào cũng đem binh ra cầm cự với
Tháo. Thượng thua luôn. Quân
Tháo thắng liên tiếp. Đến tháng
hai năm Kiến An thứ tám, Tào
Tháo chia đường ra đánh. Viên
Thượng, Viên Hy, Viên Đàm, Cao
Cán đều thua to, phải bỏ cả Lê
Dương rút chạy. Tháo dẫn quân
duổi đến Ký Châu. Đàm và
Thượng vào thành giữ vững. Hy
và Cán đóng trại cách thành ba
mươi dặm để phô trương thanh
thế. Tháo đánh luôn mấy hôm
không được. Quách Gia hiến kế: -
Viên Thiệu bỏ con trưởng lập con
thứ. Mấy anh em nhà Viên hiện
đang tranh giành nhau, kéo bè
kéo cánh, đánh gấp thì chúng
cứu nhau, trì hoãn thì chúng
tranh nhau. Chỉ bằng rút quân về

xiong dì zhì biàn ; biàn
chéngr ér hòu jí zhī , kě yí jǔ
ér dìng yě . " cào shàn qí
yán , mìng jiǎ xū wèi tài shǒu
, shǒu lí yáng ; cáo hóng yǐn
bing shǒu guan dù . cào yǐn
dà jun xiàng jīng zhōu jìn
bing .

，以候袁氏兄弟之变；
变成而后击之，可一举
而定也。”操善其言，
命贾诩为太守，守黎阳
；曹洪引兵守官渡。操
引大军向荆州进兵。

6 tán , cháng ting zhī cáo jun
zì tuì , suí xiāng qìng hè .
yuán xi , gao gan gè zì cí qù
. yuán tán yǔ guo tú , xin
píng yì yue : " wǒ wèi cháng
zi , fǎn bù néng chéng fù yè ;
cháng nǎi jì mǔ suǒ sheng ,
fǎn chéng dà jué : xin shí bù
gan . " tú yue : " zhǔ gong kě
lè bing chéng wài , zhi zuò
qǐng xiǎn fǔ , shěn pèi yǐn jiǔ
, fú dao fǔ shǒu sha zhī , dà
shì dìng yǐ . " tán cóng qí yán
. shì bié jià wáng xiū zì qīng
zhou lái , tán jiang cǐ jì gào
zhī . xiū yue : " xiong dì zhě ,
zuǒ yòu shǒu yě . jin yǔ ta
rénn zhēng dòu , duàn qí yòu
shǒu , ér yue wǒ bì shèng ,
an kě de hu ? fu qì xiong dì
ér bù qín , tian xià qí shéi qín
zhī ? bǐ chán rén lí xiàn gǔ
ròu , yǐ qú yí cháo zhì lì ,
yuán sai ēr wù ting yě . " tán
nù , chì tuì wáng xiū , shǐ rén
qù qǐng yuán cháng . cháng
yǔ shěn pèi shang yì . pèi
yue : " cǐ bì guo tú zhī jì yě .
zhǔ gong ruò wǎng , bì zao
jian jì ; bù rú chéng shì gong
zhī . " yuán cháng yí yán ,

谭、尚听知曹军自退，
遂相庆贺。袁熙、高干
各自辞去。袁谭与郭图
、辛评议曰：“我为长
子，反不能承父业；尚
乃继母所生，反承大爵
：心实不甘。”图曰：
“主公可勒兵城外，只
做请显甫、审配饮酒，
伏刀斧手杀之，大事定
矣。”谭从其言。适别
驾王修自青州来，谭将
此计告之。修曰：“兄
弟者，左右手也。今与
他人争斗，断其右手，
而曰我必胜，安可得乎
？夫弃兄弟而不亲，天
下其谁亲之？彼逸人离
间骨肉，以求一朝之利
，原塞耳勿听也。”谭
怒，叱退王修，使人去
请袁尚。尚与审配商议
。配曰：“此必郭图之

huynh đệ chi biến; biến thành
nhì hậu kích chi, khả nhất cử
nhì định dã." Thao thiện kì
ngôn, mệnh cỗ hủ vi thái thủ,
thủ lê dương; tào hồng dẫn
binh thủ quan độ. Thao dẫn đại
quân hướng kinh châu tiến
binh.

Kinh Châu, đánh Lưu Biểu, đợi
khi nào anh em họ Viên có biến,
ta quay lại đánh, thì chỉ một trận
là xong việc. Tháo nghe theo, sai
Giả Hủ làm thái thú giữ Lê
Dương, Tào Hồng đem binh giữ
Quan Đô, Tào Tháo dẫn đại quân
tiến sang Kinh Châu.

Đàm, thượng thính tri tào quân
tự thối, toại tương khánh hạ.
Viên hi, cao can các tự từ khứ.
Viên Đàm dữ quách đồ, Tân
Bình nghị viết: "Ngã vi trưởng
tử, phân bất năng thừa phụ
nghiệp; thượng nãi kế mẫu sở
sinh, phân thừa đại tước: tâm
thật bất cam." Đồ viết: "Chúa
công khả lặc binh thành ngoại,
chỉ tố thỉnh hiển phủ, thảm phổi
âm túu, phục đao phủ thủ sát
chi, đại sự định hĩ." Đàm tòng kì
ngôn. Thích biệt giá vương tu
tự thanh châu lai, đàm tương
thử kế cáo chí. Tu viết: "Huynh
đệ giả, tả hữu thủ dã. Kim dữ
tha nhân tranh đấu, đoạn kì
hữu thủ, nhí viết ngã tất thắng,
an khả đắc hồ? Phu khí huynh
đệ nhí bất thân, thiên hạ kì thùy
thân chí? Bỉ sàm nhân li gian
cốt nhục, dĩ cầu nhát triều chí
lợi, nguyên tắc nhĩ vật thính
dã." Đàm nộ, sát thối vương tu
sử nhân khú thỉnh viên thượng.
Thượng dữ thảm phổi thương
nghị. Phối viết: "Thử tất quách
đồ chí kế dã. Chúa công nhược
vãng, tất tao gian kế; bất như
thừa thế công chí." Viên thượng

Đàm và Thượng thấy quân Tào
Tháo rút lui, cùng nhau ăn mừng.
Viên Hy và Cao Cán từ giã ra về.
Viên Đàm bàn với Quách Đồ, Tân
Bình rằng: - Ta là con trưởng lại
không được nối nghiệp, Thượng
là con mẹ kế, lại hưởng chúc lớn,
ta thật áy náy trong lòng. Đồ nói: -
Chúa công nên đem quân ra
đóng ngoài thành giả vờ mời Hiển
Phụ và Thẩm Phối đến uống
rượu rồi phục quân đao phủ mà
giết đi, việc lớn át xong. Đàm
theo kế ấy. Chợt có quân biệt giá
Thành Châu là Vương Tu vừa
đến. Đàm đem việc ấy ra bàn, Tu
nói: - Anh em với nhau như hai
cánh. Nay đương định với người
ngoài, lại đem chặt tay phải đi, rồi
nói mình nhát định thắng thì có
được không? Anh em mà xa rời
nhau không thân nhau thì trong
thiên hạ còn ai là người thân thiết
nữa. Ông bị người dèm pha ly
gián cốt nhục để kiểm chút lợi, xin
bit tai lại, chớ nên nghe. Đàm nỗi
giận quát đuổi Vương Tu ra, rồi
sai người đi mời Viên Thượng.
Thượng lại bàn với Thẩm Phối.
Phối nói: - Đây là mưu của Quách
Đồ đây. Hễ chúa công đi tất có tai

biàn pi wa shàng mǎ , yǐn
bìng wǔ wàn chu chéng .
yuán tán jiàn yuán cháng yǐn
jun lái , qíng zhì shì xiè , yì jí
pi wa shàng mǎ , yǔ cháng
jiao feng . cháng jiàn tán dà
mà . tán yì mà yue : " rǔ yào
sǐ fù qīn , cuàn duó jué wèi ,
jin yòu lái sha xiong ye ! " èr
rénn qīn zì jiao feng , yuán tán
dà bài . cháng qīn mào shí
shí , chong tú yǎn sha .

计也。主公若往，必遭奸计；不如乘势攻之。
”袁尚依言，便披挂上马，引兵五万出城。袁谭见袁尚引军来，情知事泄，亦即披挂上马，与尚交锋。尚见谭大骂。谭亦骂曰：“汝药死父亲，篡夺爵位，今又来杀兄耶！”二人亲自交锋，袁谭大败。尚亲冒矢石，冲突掩杀。

7 tán yǐn bài jun ben píng yuán , cháng shou bing huán .
yuán tán yǔ guo tú zài yì jìn bing , lìng cén bì wèi jiang , lǐng bing qián lái . cháng zì yǐn bing chu jì zhōu . liǎng zhèn dùi yuán , qí gǔ xiāng wàng . bì chu mà zhèn ; cháng yù zì zhàn , dà jiang lǚ kuàng , pài mǎ wǔ dǎo , lái zhàn cén bì . èr jiang zhàn wú shù gé , kuàng zhǎn cén bì yú mǎ xià . tán bing yòu bài , zài ben píng yuán . shěn pèi quán cháng jìn bing , zhuī zhì píng yuán . tán dǐ ? bù zhù , tuì rù píng yuán , jian shǒu bù chu . cháng san miàn wéi chéng gong dǎ . tán yǔ guo tú jì yì tú yue : " jin chéng zhōng liáng shǎo , bǐ jun fang ? , shì bù xiāng dí . yú yì kě

y ngôn, tiện phi quái thương mǎ, dẫn binh ngũ vạn xuất thành. Viên Đàm kiến viên thương dẫn quân lai, tình tri sự tiết, diệc tức phi quái thương mǎ, dữ thương giao phong. Thương kiến Đàm đại mạ. Đàm diệc mạ viết: "Nhữ được tử phụ thân, soán đoạt tước vị, kim hưu lai sát huynh da!" Nhị nhân thân tự giao phong, viên Đàm đại bại. Thương thân mạo thi thạch, xung đột yểm sát.

họa, chi bằng thừa kế đánh luôn. Viên Thượng nghe lời, nai nịt lên ngựa, dẫn năm vạn quân ra ngoài thành. Viên Đàm thấy Viên Thượng đem quân đến, biết mưu đã bị lộ, cũng mặc áo giáp cưỡi ngựa, đánh nhau với Thượng. Thương mắng Đàm thậm tệ. Đàm cũng mắng lại: - Mày bỏ thuốc độc giết bố để tranh lấy tước vị, nay lại đến giết nốt anh nữa phải không? Hai người giáp chiến. Viên Đàm thua to, Thương xông pha tên đạn đánh trận.

谭引败军奔平原，尚收兵还。袁谭与郭图再议进兵，令岑璧为将，领兵前来。尚自引兵出冀州。两阵对圆，旗鼓相望。璧出骂阵；尚欲自战，大将吕旷，拍马舞刀，来战岑璧。二将战无数合，旷斩岑璧于马下。谭兵又败，再奔平原。审配劝尚进兵，追至平原。谭抵挡不住，退入平原，坚守不出。尚三面围城攻打。谭与郭图计议。图曰：“今城中粮少，彼军方锐，势不相敌。愚意可遣人

Đàm dẫn bại quân bôn binh nguyên, thương thu binh hoàn. Viên Đàm dữ quách đồ tái nghị tiến binh, lệnh Sầm Bích vi tướng, lĩnh binh tiền lai. Thương tự dẫn binh xuất kí châu. Lưỡng trận đối viên, kì cỗ tương vọng. Bích xuất mạ trận; thương dục tự chiến, đại tướng lữ khoáng, phách mã vũ đao, lai chiến sầm bích. Nhị tướng chiến vô số hợp, khoáng trầm sầm bích vu mã hạ. Đàm binh hưu bại, tái bôn binh nguyên. Thảm phổi khuyến thương tiến binh, truy chí binh nguyên. Đàm để đáng bất trụ, thối nhập binh nguyên, kiên thủ bất xuất. Thương tam diện vi thành công đả. Đàm dữ quách đồ kế nghị. Đô viết: "Kim thành trung lương thiểu, bỉ quân phuơng nhuệ, thế bất tương địch. Ngu ý khả

qiǎn rén tóu jiàng cáo cào ,
shǐ cáo jiāng bīng gōng jì
zhou , cháng bì huán jiù .
jiāng jun yǐn bīng jiá jí zhī ,
cháng kě qín yǐ . ruò cáo jí
pò cháng jun , wǒ yin ér liàn
qí jun shí yǐ jù cáo . cáo jun
yuǎn lái , liáng shí bù jì , bì zì
tui qù . wǒ kě yǐ réng jù jì
zhou , yǐ tú jìn qū yě . " tán
cóng qí yán , wèn yue : " hé
réni kě wéi shǐ ? " tú yue : "
xin píng zhī dì xīn pí , zì zuō
zhì , jiàn wèi píng yuán lìng .
cǐ rén nǎi néng yán zhī shì ,
kě mìng wèi shǐ . " tán jí
zhao xīn pí , pí xīn rán ér zhì .
tán xiū shu fù pí , shǐ san
qian jun sòng pí chu jìng . pí
xīng yè ? shu wǎng jiàn cáo
cào , shí cáo tún jun xi píng
fá liú biǎo , biǎo qǐn xuán
dé yǐn bīng wèi qián bù yǐ
yíng zhī . wèi jí jiao feng , xīn
pí dào cáo zhài . jiàn cáo lǐ
bì , cáo wèn qí lái yì , pí jù
yán yuán tán xiāng qíu zhì yì
, chéng shàng shu xìn . cáo
kàn shū bì , liù xīn pí yú zhài
zhong , jù wén wǔ jì yì .
chéng yù yue : " yuán tán bēi
yuán cháng gong jí tài jí , bù
de yǐ ér lái jiàng , bù kě zhǔn
xìn . " lǚ qián , mǎn chōng yì
yue : " chéng xiāng jí yǐn
bing zhì cǐ , an kě fù shě
biǎo ér zhù tán ? " xún you
yue : " san gong zhī yán wèi
shàn . yǐ yú yì dù zhì : tian
xià fang yǒu shì , ér liú biǎo

投降曹操，使操将兵攻冀州，尚必还救。将军引兵夹击之，尚可擒矣。若操击破尚军，我因而敛其军实以拒操。操军远来，粮食不继，必自退去。我可以仍据冀州，以图进取也。”谭从其言，问曰：“何人可为使？”图曰：“辛评之弟辛毗，字佐治，见为平原令。此人乃能言之士，可命为使。”谭即召辛毗，毗欣然而至。谭修书付毗，使三军送毗出境。毗星夜赍书往见曹操，时操屯军西平伐刘表，表遣玄德引兵为前部以迎之。未及交锋，辛毗到操寨。见操礼毕，操问其来意，毗具言袁谭相求之意，呈上书信。操看书毕，留辛毗于寨中，聚文武计议。程昱曰：“袁谭被袁尚攻击太急，不得已而来降，不可准信。”吕虔、满宠亦曰：“丞相既引兵至此，安可复舍表而助谭？”

khiến nhân đầu hàng tào thao,
sử thao tương binh công kí
châu, thượng tắt hoàn cứu.
Tướng quân dẫn binh giáp kích
chi, thượng khả cầm hĩ. Nhược
thao kích phá thượng quân,
ngã nhân nhi liêm kì quân thật
dĩ cự thao. Thao quân viễn lai,
lương thực bắt ké, tắt tự thối
khứ. Ngã khả dĩ nhưng cư kí
châu, dĩ đồ tiền thủ dã." Đàm
tòng kì ngôn, ván viết: "Hà nhân
khả vi sử?" Đàm viết: "Tân bình
chi đê tân bì, tự tá trì, kiến vi
bình nguyên lệnh. Thủ nhân nǎi
nǎng ngôn chi sĩ, khả mệnh vi
sử." Đàm tú triệu tân bì, bì
hân nhiên nhi chí. Đàm tu thư
phó bì, sử tam thiên quân tống
bì xuất cảnh. Bì tinh dạ tê thư
vãng kiến tào thao, thời thao
truân quân tây bình phạt lưu
biểu, biểu khiển huyền đức dẫn
binh vi tiền bộ dĩ nghênh chi. Vị
cập giao phong, tân bì đáo thao
trại. Kiến thao lǚ tắt, thao ván kí
lai ý, bì cù ngôn viên đàm
tương cầu chí ý, trình thượng
thư tín. Thao khán thư tắt, lưu
tân bì vu trại trung, tụ văn võ kέ
nghị. Trình dục viết: "Viên đàm
bị viên thượng công kích thái
cấp, bắt đắc dĩ nhi lai hàng, bắt
khả chuẩn tín." Lữ kiền, mǎn
sủng diệc viết: "Thùa tương kí
dẫn binh chí thủ, an khả phục
xá biểu nhi trợ đàm?" Tuân du
viết: "Tam công chi ngôn vị
thiện. Dĩ ngu ý độ chí: thiên hạ
phương hữu sự, nhi lưu biểu

binh đánh Ký Châu, Thượng tắt
phải về cứu. Tướng quân bấy giờ
đánh giáp lại, chắc bắt được
Thượng. Nếu Tháo phá vỡ quân
Thượng thì ta thu lấy quân hán
để cự với Tháo. Quân Tháo ở xa
đến, không tiếp tế luôn được, tắt
phải rút về. Ta vẫn giữ được Ký
Bắc để tính việc tiến thủ. Đàm
nghe theo, hỏi rằng: - Ai có thể đi
theo sứ được? Đồ nói: - Có em
Tân Bình là Tân Tỷ, tự là Tá Tri,
hiện đương làm quan lệnh ở Bình
Nguyên. Người ấy nói năng khéo
léo, nên sai đi. Đàm lập tức cho
người đi mời. Tỷ vui vẻ đến ngay.
Đàm viết thư giao cho Tỷ, rồi sai
ba nghìn quân đưa đi. Tỷ vội vã
mang thư đến yết kiến Tào Tháo.
Bấy giờ Tào Tháo đương đóng
quân ở Tây Bình để đánh Lưu
Biểu. Biểu sai Huyền Đức dẫn
quân đi trước. Chưa kịp giao
chiếu thì Tân Tỷ đem thư đến trại
Tháo. Thi lễ xong Tào Tháo hỏi
đến có việc gì? Tỷ trình bày ý
kiến Viên Đàm và đệ trình thư.
Tào Tháo xem xong bàn với các
tướng. Trình Dục nói: - Viên Đàm
bị Viên Thượng đánh gấp nên bắt
đắc dĩ phải lại hàng, không nên
tin. Lữ Kiền, Mẫn Sủng cũng nói: -
Thùa tướng đã đem quân đến
đây, lẽ nào không đánh Lưu Biểu
mà lại giúp Đàm. Tuân Du nói: -
Ba ông nói chưa được đúng lắm.
Theo tôi, đang lúc thiên hạ lầm
việc, Lưu Biểu ngoài yên giữ miền
Giang Hán, không dám bước ra
khỏi cõi, rõ là không có chí vùng

zuò bǎo jiang , hàn zhì xiàn ,
bù gǎn zhǎn zú , qí wú sì
fang zhì zhì kě zhī yǐ . yuán
shì jù sì zhōu zhì dì , dài jiā
shù shí wàn , ruò èr zì hé mù
, gòng shǒu chéng yè , tian
xià shì wèi kě zhī yě ; jin
chéng qí xiong dì xiāng gong
, shì qióng ér tóu wǒ , wǒ tí
bing xian chū yuán cháng ,
hòu guan qí biàn , bìng miè
yuán tán , tian xià dìng yǐ . cǐ
jí huì bù kě shí yě . "cào dà
xǐ , biàn yao xin pí yǐn jiǔ ,
wèi zhì yue : "yuán tán zhì
jiàng , zhen ye zhà ye ?
yuán cháng zhì bing , guǒ kě
bì shèng ye ? " pí duì yue : "
míng gong wù wèn zhen yǔ
zhà yě , zhì lùn qí shì kě ēr .
yuán shì lián nián sàng bài ,
bing gé pí yú wài , móu chén
zhu yú nèi ; xiong dì chán xī
, guó fēn wéi èr ; jia zhì jí jìn
bìng zhen , tian zai rén kùn :
wú wèn zhì yú , jie zhì tū
beng wǎ jié , cǐ nǎi tian miè
yuán shì zhì shí yě . jin míng
gong tí bing gong yè , yuán
cháng bù huán jiù , zé shi
cháo xué ; ruò huán jiù , zé
tán zhǒng xí qí hòu . yǐ míng
gong zhì wei , jí pí bēi zhì
zhòng , rú xùn feng zhì sǎo
qiū yè yě . bù cǐ zhī tú , ér fá
jīng zhōu ; jīng zhōu feng lè
zhì dì , guó hé mǐn shùn ,
wèi kě yáo dòng . kuàng sì
fang zhì huàn , mò dà yú hé
bēi ; hé bēi jì píng , zé bà yè

荀攸曰：“三公之言未善。以愚意度之：天下有事，而刘表坐保江、汉之间，不敢展足，其无四方之志可知矣。袁氏据四州之地，带甲数十万，若二子和睦，共守成业，天下事未可知也；今乘其兄弟相攻，势穷而投我，我提兵先除袁尚，后观其变，并灭袁谭，天下定矣。此机会不可失也。”操大喜，便邀辛毗饮酒，谓之曰：“袁谭之降，真耶诈耶？袁尚之兵，果可必胜耶？”毗对曰：“明公勿问真与诈也，只论其势可耳。袁氏连年丧败，兵革疲于外，谋臣诛于内；兄弟谗隙，国分为二；加之饥馑并臻，天灾人困：无问智愚，皆知土崩瓦解，此乃天灭袁氏之时也。今明公提兵攻邺，袁尚不还救，则失巢穴；若还救，则谭踵袭其后。以明公之威，击疲惫之众，如迅风之扫秋叶。

tọa bảo giang, hán chi gian, bắt
cảm triển túc, kì vô tú phương
chi chí khă tri hĩ. Viên thị cư tú
châu chí địa, đái giáp số thập
vạn, nhược nhị tử hòa mục,
cộng thủ thành nghiệp, thiên hạ
sự vị khă tri dã; kim thừa kì
huynh đệ tương công, thế cùng
nhí đầu ngã, ngã đê binh tiên
trừ viễn thương, hậu quan kì
biển, tịnh diệt viễn đàm, thiên
hạ định hĩ. Thủ cơ hội bất khả
thất dã. "Thao đại hỉ, tiện yêu
tân bì ảm tửu, vị chi viết: "Viên
đàm chi hàng, chân da trú da?
Viên thượng chi binh, quả khă
tát thăng da?" Bì dối viết: "Minh
công vật vấn chân dữ trú dã,
chỉ luận kì thế khă nhĩ. Viên thị
liên niên tang bại, binh cách bì
vu ngoại, mưu thần tru vu nội;
huynh đệ sàm khích, quốc phân
vi nhị; gia chi cơ cận tịnh trấn,
thiên tai nhân khôn: vô vân trí
ngu, giai tri thô băng ngôa giải,
thủ nãi thiên diệt viễn thị chi
thời dã. Kim minh công đê binh
công nghiệp, viễn thượng bắt
hoàn cứu, tắc thất sào huyệt;
nhược hoàn cứu, tắc đàm
chủng tập kì hậu. Dĩ minh công
chi uy, kích bì bại chi chúng,
như tấn phong chi tảo thu diệp
dã. Bất thử chi đồ, nhi phạt kinh
châu; kinh châu phong nhạc chi
địa, quốc hòa dân thuận, vị khă
diêu động. Huống tú phương
chi hoạn, mạc đại vu hà bắc; hà
bắc kí binh, tắc bá nghiệp
thành hĩ. Nguyên minh công

vãy bốn phương rồi. Còn như họ
Viên giữ đất bốn châu, quân mã
vài mươi vạn. Giả sử anh em hắn
hòa thuận với nhau, cùng giữ cơ
nghiệp của bố, tình hình thiên hạ
sẽ chưa biết ra sao. Chi bằng
nhân dịp anh em hắn đương
đánh lẫn nhau. Đàm thế cùng đến
hàng ta, trước hết, ta điều quân
trừ Viễn Thượng, sau có cơ hội
giết nốt Viễn Đàm, việc lớn thiên
hạ có thể định được. Dịp tốt này
không nên bỏ lỡ. Tháo mừng lăm,
mời ngay Tân Tỷ vào uống rượu
và hỏi rằng: - Họ Viên xin hàng,
thực hay dối? Quân Viên Thượng
ta đánh có chắc thăng được
không? Tân Tỷ thưa: - Minh công
chẳng cần phải hỏi thật hay giả,
chỉ nhìn tình hình cũng đủ biết.
Họ Viên mấy năm nay thua luôn.
Quân tướng thì mệt nhọc ở
ngoài; mưu thần thì bị giết ở
trong; anh em lại hiềm khích lẫn
nhau, đất nước chia xẻ, lại thêm
mất mùa, đói khát, thiên tai nhân
hoa rất nhiều. Như thế dầu người
khôn hay ngu cũng đều thấy rõ
cái cơ tan vỡ rồi. Đó là dịp trời
diệt họ Viên vậy. Nay xin minh
công đem quân đánh Nghiệp
Quận, Viễn Thượng không về
cứu thì mất sào huyệt, bằng về
cứu thì Viễn Đàm đuổi đánh mặt
sau, đem thế mạnh của mình
công mà đánh quân đã mỏi mệt
có khác gì gió lốc quét lá vàng.
Sao minh công chẳng tính nước
ấy, mà lại đi đánh Kinh Châu?
Kinh Châu là miền phong phú,

chéng yǐ . yuàn míng gong
xiāng zhī . " cào dà xǐ yue : "
hèn yǔ xin zuǒ zhì xiāng jiàn
zhì wǎn yě ! " jí rì du jun
huán qū jì zhōu . xuán dé
kǒng cáo yǒu móu , bù gen
zhuī xí , yǐn bing zì huí jīng
zhōu .

也。不此之图，而伐荊州；荊州丰乐之地，国和民顺，未可搖动。况四方之患，莫大于河北；河北既平，则霸业成矣。愿明公详之。”操大喜曰：“恨与辛佐治相见之晚也！”即日督军还取冀州。玄德恐操有谋，不跟追袭，引兵自回荊州。

8 què shuo yuán cháng zhī
cáo jun dù hé , jí jí yǐn jun
huán yè , mìng lǚ kuàng , lǚ
xiāng duàn hòu . yuán tán
jiàn cháng tuì jun , nǎi dà qǐ
píng yuán jun mǎ , suí hòu
gǎn lái . xíng bù dào shù shí
lǐ , yí shēng pào xiǎng , liǎng
jun qí chu : zuǒ biān lǚ
kuàng , yòu biān lǚ xiāng ,
xiong dì èr rén jié zhù yuán
tán . tán lè mǎ gào èr jiāng
yue : " wú fù zài rì , wú bìng
wèi mǎn dài èr jiāng jun , jin
hé cóng wú dì ér jiàn bi ye ?
" èr jiāng wén yán , nǎi xià
mǎ jiàng tán . tán yue : " wù
jiàng wǒ , kě jiàng cáo chéng
xiāng . " èr jiāng yǐn suí tán
gui yíng . tán hòu cào jun zhì
, yǐn èr jiāng jiàn cào . cào
dà xǐ , yǐ nǚ xǔ tán wèi qì , jí
lìng lǚ kuàng , lǚ xiāng wèi
méi . tán qǐng cáo gong qū jì

tường chi. "Thao đại hỉ viết:
"Hận dữ tân tá tri tương kiến
chi vân dã!" Tức nhật đốc quân
hoàn thủ kí châu. Huyền đức
khủng thao hữu mưu, bắt cần
truy tập, dẫn binh tự hồi kinh
châu.

nước hòa dân thuận, chưa dễ lay
động được. Huống chi Hà Bắc
bây giờ, so với các nơi là chỗ
đáng lo nhất. Minh công định
được Hà Bắc tắt dụng được
nghiệp bá. Xin minh công xét cho
kỹ. Tháo mừng lắm nói: Ta tiếc vì
gặp Tân Tá Trị muộn quá! Ngay
hôm ấy, Tháo đốc quân về lấy Ký
Châu. Huyền Đức sợ Tào Tháo
có mưu kế, không dám đuổi theo,
rút quân về Kinh Châu.

却说袁尚知曹军渡河，
急急引军还邺，命吕旷、
吕翔断后。袁谭见尚
退军，乃大起平原军马
，随后赶来。行不到数
十里，一声炮响，两军
齐出：左边吕旷，右边
吕翔，兄弟二人截住袁
潭。谭勒马告二将曰：
“吾父在日，吾并未慢
待二将军，今何从吾弟
而见逼耶？”二将闻言
，乃下马降谭。谭曰：
“勿降我，可降曹丞相
。”二将因随谭归营。
谭候操军至，引二将见
操。操大喜，以女许谭
为妻，即令吕旷、吕翔

Khước thuyết viên thượng tri
tào quân độ hà, cấp cấp dẫn
quân hoàn nghiệp, mệnh lữ
khoáng, lữ tường đoạn hậu.
Viên đàm kiến thượng thối
quân, nãi đại khởi bình nguyên
quân mǎ, tùy hậu cản lai. Hành
bất đáo sở thập lì, nhất thanh
pháo hưởng, lưỡng quân tè
xuất: tả biên lữ khoáng, hữu
biên lữ tường, huynh đệ nhị
nhân tiệt trụ viên đàm. Đàm lặc
mã cáo nhị tướng viết: "Ngô
phụ tại nhật, ngô tịnh vị mạn đãi
nhị tướng quân, kim hà tòng
ngô đệ nhi kiến bức da?" Nhị
tướng văn ngôn, nãi hạ mã
hàng đàm. Đàm viết: "Vật hàng
ngã, khả hàng tào thừa tướng."
Nhị tướng nhân tùy đàm quy
doanh. Đàm hậu thao quân chí,
dẫn nhị tướng kiến thao. Thao
đại hỉ, dĩ nữ hứa đàm vi thê,
tức lệnh lữ khoáng, lữ tường vi

Lại nói Viên Thượng được tin
Tháo sang qua sông Hoàng Hà,
vội vàng kéo quân về Nghiệp
Quận và sai Lã Khoáng, Lã
Tường đi chặn phía sau. Viên
Đàm thấy Viên Thượng rút quân,
liền huy động toàn bộ binh mã ở
Bình Nguyên đuổi theo. Đi chưa
được vài chục dặm, bỗng tiếng
pháo nổ vang, hai cánh quân
xông lên, bên tả Lã Khoáng, bên
hữu Lã Tường. Hai anh em chặn
đánh Viên Đàm. Đàm kím ngựa,
bảo hai tướng rằng: - Khi còn cha
ta, ta chưa từng bạc đãi hai ông.
Nay sao nỡ theo em ta mà ức
hiếp ta? Hai người nghe nói liền
xuống ngựa hàng Viên Đàm.
Đàm nói: - Xin đừng hàng ta, nên
ra hàng Tào Tháo thừa tướng. Hai
tướng theo Đàm về trại. Đàm đợi
quân Tào Tháo đến, dẫn hai
tướng vào ra mắt Tào Tháo. Tháo
mừng lắm, hẹn gả con gái cho

zhou . cáo yue : " fang jin liáng cǎo bù jie , ban yún láo kǔ , wǒ jì hé , è qí shuǐ rù bái gou , yǐ tōng liáng dào , rán hòu jìn bing ." lìng tán qiě ju píng yuán . cáo yǐn jun tuì tún lí yáng , fēng lǚ kuàng , lǚ xiāng wèi liè hóu , suí jun ting yòng .

为媒。谭请操攻取冀州。操曰：“方今粮草不接，搬运劳苦，我济河，遏淇水入白沟，以通粮道，然后进兵。”令谭且居平原。操引军退屯黎阳，封吕旷、吕翔为列侯，随军听用。

9 guo tú wèi yuán tán yue : " cáo cào yǐ nǚ xū hun , kǒng fei zhen yì . jin yòu feng shǎng lǚ kuàng , lǚ xiāng , dài qù jun zhong , cǐ nǎi láo lóng hé bēi rén xīn . hòu bì zhong wèi wǒ huò . zhǔ gong kě kè jiāng jun yìn èr ke , àn shǐ rén sòng yǔ èr lǚ , lìng zuò nèi yìng . dài cào pò liǎo yuán cháng , kě chéng biàn tú zhì ." tán yí yán , suí kè jiāng jun yìn èr ke , àn sòng yǔ èr lǚ . èr lǚ shòu qì , jìng jiāng yìn lái bǐng cáo cào . cáo dà xiào yue : " tán àn sòng yìn zhě , yù rǔ děng wèi nèi zhù , dài wǒ pò yuán cháng zhì hòu , jiù zhōng qū shì èr . rǔ děng qiè quán shòu zhì , wǒ zì yǒu zhǔ zhāng ." zì cǐ cáo cào biàn yǒu sha tán zhì xin .

郭图谓袁谭曰：“曹操以女许婚，恐非真意。今又封赏吕旷、吕翔，带去军中，此乃牢笼河北人心。后必终为我祸。主公可刻将军印二颗，暗使人送与二吕，令作内应。待操破了袁尚，可乘便图之。”谭依言，遂刻将军印二颗，暗送与二吕。二吕受讫，径将印来禀曹操。操大笑曰：“谭暗送印者，欲汝等为内助，待我破袁尚之后，就中取事耳。汝等且权受之，我自有主张。”自此曹操

môi. Đàm thỉnh thoảng công thủ kí châu. Thao viết: "Phương kim lương thảo bắt tiếp, bàn vận lao khổ, ngã tề hà, át kì thủy nhập bạch cầu, dĩ thông lương đạo, nhiên hậu tiến binh." Lệnh đàm thả cư bình nguyên. Thao dẫn quân thối truân lê dương, phong lữ khoáng, lữ tướng vi liệt hầu, tùy quân thính dụng.

Viên Đàm và sai ngay Lã Khoáng, Lã Tường làm mối. Đàm đề nghị Tháo tiến đánh Ký Châu, Tháo nói: - Hiện nay lương thảo không tiếp tế được, vận tải rất khó khăn. Ta phải qua sông Hoàng Hà, chắn nước sông Kỳ cho chảy vào Bạch Cầu để mở thông đường vận lương, rồi sẽ tiến binh. Tháo bảo Đàm hãy ở Bình Nguyên, còn mình thì dẫn quân lui về đóng ở Lê Dương, phong cho Lã Khoáng, Lã Tường làm liệt hầu, cho đi theo để sai khiến.

Quách Đồ vị viên đàm viết: "Tào thao dĩ nữ hứa hôn, khủng phi chân ý. Kim hựu phong thường lữ khoáng, lữ tướng, đái khứ quân trung, thủ nãi lao lung hà bắc nhân tâm. Hậu tất chung vi ngã họa. Chúa công khả khắc tướng quân ấn nhị khóa, ám sử nhân tổng dữ nhị lữ, lệnh tác nội ứng. Đái thao phá liêu viên thượng, khả thừa tiện đồ chi." Đàm y ngôn, toại khắc tướng quân ấn nhị khóa, ám tổng dữ nhị lữ. Nhị lữ thụ cật, kính tương ấn lai bẩm tào thao. Thao đại tiêu viết: "Đàm ám tổng ấn già, dục nhữ đẳng vi nội trợ, đái ngã phá viên thượng chi hậu, tựu trung thủ sự nhĩ. Nhữ đẳng thả quyền thụ chi, ngã tự hữu chủ trương." Tự thủ tào thao tiện hữu sát đàm chi tâm.

Quách Đồ bảo Viên Đàm: - Tào Tháo hẹn gả con gái cho ông, chưa chắc đã thật đâu. Nay lại phong tước cho Lã Khoáng, Lã Tường và đem đi theo trong quân, đó là có ý muốn lung lạc người Hà Bắc, sau này nhất định sẽ làm hại ta. Xin chúa công nên khắc ngay hai cái ấn tướng quân, mật sai người đưa cho anh em họ Lã, sai làm nội ứng; đợi khi Tào Tháo phá được Viên Thượng, ta sẽ nhân dịp ra tay. Đàm nghe theo, sai khắc ngay hai quả ấn, mật sai người đem đi. Hai anh em họ Lã lĩnh ấn rồi, mang trinh ngay Tào Tháo. Tháo cười rộ: - Đàm mật đưa ấn đến định nhờ các ngươi làm nội ứng, đợi khi ta phá được Viên Thượng, hắn sẽ phản ta. Các ngươi cứ nhận lấy, ta đã có chủ trương rồi. Từ đó, Tào Tháo có ý muốn giết Viên Đàm.

便有杀谭之心。

10 qiě shuo yuán cháng yǔ
shěn pèi shang yì : " jin cáo
bing yùn liáng rù bái gou , bì
lái gong jì zhōu , rú zhì nài
hé ? " pèi yue : " kě fa xí shǐ
wǔ an cháng yǐn kǎi tún máo
chéng , tong shàng dǎng yùn
liáng dào ; lìng jǔ shòu zhì zi
jǔ gǔ shǒu hán dan , yáo wèi
sheng yuán . zhǔ gong kě jìn
bing píng yuán , jí gong yuán
tán . xian jué yuán tán , rán
hòu pò cáo . " yuán cháng
dà xǐ , liù shěn pèi yǔ chén
lín shǒu jì zhōu , shǐ mǎ yán
, zhang ? èr jiāng wèi xian
feng , lián yè qǐ bing gong dǎ
ping yuán .

且说袁尚与审配商议：
“今曹兵运粮入白沟，
必来攻冀州，如之奈何？”
配曰：“可发檄使武安长尹楷屯毛城，通
上党运粮道；令沮授之子沮鹄守邯郸，遥为声
援。主公可进兵平原，急攻袁谭。先绝袁谭，
然后破曹。”袁尚大喜，留审配与陈琳守冀州，
使马延、张顗二将为先锋，连夜起兵攻打平
原。

11 tán zhī cháng bīng lái jìn ,
gào jí yú cáo . cáo yue : " wú
jin fan bì de jì zhōu yǐ . "
zhèng shuo xiàn , shì xǔ you
zì xǔ cháng lái ; wén cháng
yòu gong tán , rù jiàn cáo
yue : " chéng xiāng zuò shǒu
yú cǐ , qǐ yù dài tian léi jí sha
èr yuán hu ? " cáo xiào yue :
" wú yǐ liào dìng yǐ . " suì lìng
cáo hóng xian jìn bīng gong
yè , cáo zì yǐn yí jun lái gong
yǐn kǎi . bīng lín běn jìng , kǎi
yǐn jun lái yíng . kǎi chu mǎ ,
cáo yue : " xǔ zhòng kāng an
zài ? " xǔ chǔ yīng shēng ér
chu , zòng mǎ zhí qū yǐn kǎi

谭知尚兵来近，告急于操。
操曰：“吾今番必得冀州矣。”正说间，
适许攸自许昌来；闻尚又攻谭，入见操曰：“
丞相坐守于此，岂欲待天雷击杀二袁乎？”
操笑曰：“吾已料定矣。”遂令曹洪先进兵攻邺，
操自引一军来攻尹楷。兵临本境，楷引军来
迎。楷出马，操曰：“许仲康安在？”许褚应

Thả thuyết viên thượng dữ
thảm phối thương nghị: "Kim
tào binh vận lương nhập bạch
câu, tắt lai công kí châu, như
chi tại hà?" Phối viết: "Khả phát
hịch sử võ an trường duẫn giai
truân mao thành, thông thương
đảng vận lương đạo; lệnh tự
thu chi tử tự hộc thủ hàm đan,
diêu vi thanh viên. Chúa công
khả tiến binh bình nguyên, cấp
công viên đàm. Tiên tuyệt viên
đàm, nhiên hậu phá tào." Viên
thượng đại hỉ, lưu thảm phối dữ
trần lâm thủ kí châu, sử mã
duyên, trương nghĩ nhị tướng vi
tiên phong, liền dạ khởi binh
công đá bình nguyên.

Lại nói, Viên Thượng bàn với
Thảm Phối: - Ngay quân Tào vận
lương vào Bạch Câu, tắt đến
đánh Ký Châu, vậy nên làm thế
nào? Phối nói: - Nên đưa hịch sai
quan trưởng ở Vũ An là Doãn
Khải đóng đồn ở Mao Thành, giữ
suốt đường tải lương ở Thượng
Đảng; sai Thư Hộc là con Thư
Thu giữ Hàm Đan để làm thanh
thế, còn chúa công thì nên tiến
binh sang Bình Nguyên đánh gấp
Viên Đàm. Giết xong Đàm bấy
giờ ta sẽ đánh Tháo. Viên
Thượng mừng lắm, để Thảm
Phối và Trần Lâm ở lại giữ Ký
Châu; sai Mã Diên, Trương Dĩ
làm tiên phong, liền đêm mang
quân đánh Bình Nguyên.

Đàm tri thượng binh lai cận,
cáo cấp vu thao. Thao viết:
"Ngô kim phiên tắt đắc kí châu
hǐ." Chánh thuyết gian, thích
hứa du tự hứa xương lai; văn
thượng hựu công đàm, nhập
kiến thao viết: "Thùa tương tọa
thủ vu thử, khởi dục đai thiên
lôi kích sát nhị viên hò?" Thao
tiểu viết: "Ngô dĩ liêu định hǐ."
Toại lệnh tào hồng tiên tiến
binh công nghiệp, thao tự dẫn
nhất quân lai công duẫn giai.
Binh lâm bốn cảnh, giai dẫn
quân lai nghênh. Giai xuất mã,
thao viết: "Hứa trọng khang an
thại?" Hứa trả ứng thanh nhi

Được tin quân Thượng tới nơi.
Đàm cáo cấp với Tào Tháo, Tháo
nói: - Phen này ta chắc được Ký
Châu rồi! Còn đang bàn tính thì
Hứa Du từ Hứa Xương tới, nghe
thấy Viên Thượng lại đánh Viên
Đàm, liền vào nói với Tháo rằng: -
Thùa tướng ngồi giữ ở đây để
đợi thiên lôi đánh chết hai anh em
họ Viên hay sao? Tháo cười nói: -
Ta đã định liệu cả rồi. Liền sai
Tào Hồng mang quân đi trước
đánh Nghiệp Quận; Tháo tự dẫn
một toán quân đánh Doãn Khải.
Quân Tào Tháo kéo đến, Khải
điều quân chống cự. Khải xông
lên. Tháo gọi: "Hứa Trọng Khang

. kǎi cuò shǒu bù jí , bèi xǔ
chǔ yí dao zhǎn yú mǎ xià ,
yú zhòng ben kuì . cào jìn
zhao jiàng zhī , jí lè bing qū
hán dan . jǔ gǔ jìn bing lái
yíng . zhāng liáo chu mǎ , yǔ
gǔ jiao fēng . zhàn bù san gé
, gǔ dà bài , liáo cóng hòu
zhuī gǎn . liǎng mǎ xiāng lí
bù yuǎn , liáo jí qū gōng shè
zhī , yìng xián luò mǎ . cǎo
zhǐ huī jun mǎ yǎn sha ,
zhòng jiē ben sǎn .

声而出，纵马直取尹楷。
。楷措手不及，被许褚
一刀斩于马下，余众奔
溃。操尽招降之，即勒
兵取邯郸。沮鹄进兵来
迎。张辽出马，与鹄交
锋。战不三合，鹄大败
，辽从后追赶。两马相
离不远，辽急取弓射之
，应弦落马。操指挥军
马掩杀，众皆奔散。

xuát, túng mã trực thủ duẫn
giai. Giai thó thủ bất cập, bị hứa
trở nhất dao trảm vu mã hạ, dù
chúng bôn hội. Thao tần chiêu
hàng chi, tức lặc binh thủ hàm
đan. Tự học tiến binh lai
nghênh. Trương Liêu xuất mã,
dữ học giao phong. Chiến bất
tam hợp, học đại bại, liêu tòng
hậu truy cản. Lưỡng mã tương
li bắt viễn, liêu cấp thủ cung xạ
chi, ứng huyền lạc mã. Thao
chỉ huy quân mã yểm sát,
chúng gai bôn tán.

đâu?". Hứa Chử nhạy vọt ra, chỉ
một nhát dao chém chết Khải.
Quân Khải vỡ chạy tán loạn.
Tháo chiêu hàng được hết, và
cấp tốc đem quân lấy Hàm Đan.
Thư Hộc ra đón đánh. Trương
Liêu ra ngựa giao chiến. Chưa
được ba hiệp, Hộc thua chạy.
Liêu đuổi theo. Khi hai ngựa gần
nhau, Liêu giương cung bắn một
phát, Hộc chết lăn xuống ngựa.
Tháo thúc quân đánh ập vào,
quân Hộc chạy tan tác.

12 yú shì cào yǐn dà jun qián dǐ
jì zhōu . cáo hóng yǐ jìn
chéng xià . cào lìng san jun
rào chéng zhú qǐ tǔ shan ,
yòu àn jué dì dào yǐ gong zhī
. shěn pèi shè jí jian shǒu ,
fǎ lìng shèn yán , dong mén
shǒu jiāng féng lǐ , yín jiǔ zuì
yǒu wù xún jǐng , pèi tòng zé
zhì . féng lǐ huái hèn , qián dì
chu chéng jiàng cǎo . cào
wèn pò chéng zhī cè , lǐ yue :
" tú mén nèi tǔ hòu , kě jué
dì dào ér rù . " cào biàn mìng
féng lǐ yǐn san bǎi zhuàng
shì , yín yè jué dì dào ér rù .
què shuo shěn pèi zì féng lǐ
chu jiàng zhī hòu , měi yè qin
zì deng chéng diǎn shì jun
mǎ . dang yè zài tú mén gé
shàng , wàng jiàn chéng wài
wú deng huǒ . pèi yue : "
féng lǐ bì yǐn bing cóng dì
dào ér rù yě . " jí huàn jing

于是操引大军前抵冀州。
曹洪已近城下。操令
三军绕城筑起土山，又
暗掘地道以攻之。审配
设计坚守，法令甚严，
东门守将冯礼，因酒醉
有误巡警，配痛责之。
冯礼怀恨，潜地出城降
操。操问破城之策，礼
曰：“突门内土厚，可
掘地道而入。”操便命
冯礼引三百壮士，夤夜
掘地道而入。却说审配
自冯礼出降之后，每夜
亲自登城点视军马。当
夜在突门阁上，望见城
外无灯火。配曰：“冯
礼必引兵从地道而入也

Vu thị thao dẫn đại quân tiền đế
Ký Châu. Tào Hồng đã đến chân
thành. Tháo sai ba quân đắp ụ
quanh thành, và đào hầm dưới
đất để đánh vào. Thẩm Phối lập
ké giữ thật vững, pháp lệnh rất
nghiêm. Tướng giữ cửa đông là
Phùng Lễ, vì say rượu bỏ bê
canh gác bị Phối mắng thậm tệ.
Phùng Lễ tức, lén ra hàng Tào
Tháo. Tháo hỏi mèo đánh thành,
Lễ nói: - Chỗ cửa Đột Môn dài
dày có thể đào đường hầm để
vào thành. Tào Tháo sai ngay
Phùng Lễ dẫn ba trăm tráng sĩ,
liền đêm hôm ấy đào đường hầm
tiến vào. Lại nói, từ khi Phùng Lễ
ra hàng, Thẩm Phối đêm nào
cũng lên mặt thành, trông nom
quân mã. Đêm hôm ấy, Phối
đứng ở cửa Đột Môn, trên gác
nhìn ra ngoài không thấy có đèn
được gì cả. Phối nói: - Chắc
Phùng Lễ dẫn quân đi đường

bìng yùn shí jí tú zhá mén ;
mén bì , féng lǐ jí san bǎi
zhuàng shì , jie sǐ yú tǔ nèi .
cào shé le zhè yí cháng , suì
bà dì dào zhì jì , tuì jun yú ?
shuǐ zhì shàng , yǐ hòu yuán
cháng huí bìng . yuán cháng
gong píng yuán , wén cáo
cào yǐ pò yǐn kǎi , jǔ gǔ , dà
jun wéi kùn jì zhōu , nǎi chè
bing huí jiù . bù jiāng mǎ yán
yue : " cóng dà lù qù , cáo
cào bì yǒu fú bìng ; kě qū
xiǎo lù , cóng xi shan chu fǔ
shuǐ kǒu qù jié cáo yíng , bì
jiě wéi yě . " cháng cóng qí
yán , zì lǐng dà jun xian xíng
, lìng mǎ yán yǔ zhāng ?
duàn hòu . zǎo yǒu xì zuò qù
bào cáo cào . cào yue : " bǐ
ruò cóng dà lù shàng lái , wú
dang bì zhī : ruò cóng xi
shan xiǎo lù ér lái , yí zhàn
kě qín yě . wú liào yuán
cháng bì jǔ huǒ wèi hào ,
lìng chéng zhong jie yìng .
wú kě fēn bīng jí zhī . " yú
shì fēn bō yǐ dìng . què shuo
yuán cháng chu fǔ shuǐ jiè
kǒu , dong zhì yáng píng ,
tún jun yáng píng tíng , lí jí
zhou shí qí lǐ , yi bian kào
zhe fǔ shuǐ . cháng lìng jun
shì duì jí chái xin gān cǎo ,
zhì yè fén shao wèi hào ;
qiǎn zhǔ bù lǐ fú bàn zuò cáo
jun dou du , zhí zhì chéng
xià . dà jiào : " kai mén ! "
shěn pèi rèn de shì lǐ fú
sheng yin , fàng rù chéng

。”急唤精兵运石击突
闸门；门闭，冯礼及三
百壮士，皆死于土内。
操折了这一场，遂罢地
道之计，退军于洹水之上，以候袁尚回兵。袁
尚攻平原，闻曹操已破
尹楷、沮鹄，大军围困
冀州，乃掣兵回救。部
将马延曰：“从大路去
，曹操必有伏兵；可取
小路，从西山出滏水口
去劫曹营，必解围也。
”尚从其言，自领大军
先行，令马延与张顗断
后。早有细作去报曹操
。操曰：“彼若从大路
上来，吾当避之：若从
西山小路而来，一战可
擒也。吾料袁尚必举火
为号，令城中接应。吾
可分兵击之。”于是分
拨已定。却说袁尚出滏
水界口，东至阳平，屯
军阳平亭，离冀州十七
里，一边靠着滏水。尚
令军士堆积柴薪干草，
至夜焚烧为号；遣主簿
李孚扮作曹军都督，直
至城下。大叫：“开门

nhập dã." Cấp hoán tinh binh
vận thạch kích đột áp môn;
môn bế, phùng lễ cập tam bách
tráng sĩ, giai tử vu thổ nội. Thao
chiết liễu giá nhất trường, toại
bãi địa đạo chi kế, thối quân vu
hoàn thủy chi thương, dĩ hậu
viên thương hồi binh. Viên
thượng công bình nguyên, vǎn
tào thao dĩ phá duẫn gai, tự
hộc, đại quân vi khốn kí châu,
nǎi xé binh hồi cứu. Bộ tướng
mã duyên viết: "Tòng đại lô
khứ, tào thao tất hữu phục
binh; khả thủ tiểu lộ, tòng tây
sơn xuất phũ thủy khẩu khứ
kiếp tào doanh, tất giải vi dã."
Thượng tòng kì ngôn, tự lĩnh
đại quân tiên hành, lệnh mã
duyên dũ trương nghĩ đoạn
hậu. Tào hữu tế tác khứ báo
tào thao. Thao viết: "Bỉ nhược
tòng đại lô thượng lai, ngô
đương tị chí: nhược tòng tây
sơn tiểu lộ nhi lai, nhất chiến
khả cầm dã. Ngô liêu viên
thượng tất cử hỏa vi hào, lệnh
thành trung tiếp ứng. Ngô khả
phân binh kích chí. "Vu thị phân
bát dĩ định. Khuốc thuyết viên
thượng xuất phũ thủy giới khâu,
đông chí dương bình, truân
quân dương bình đình, li kí
châu thập thất lí, nhất biên
kháo trú phũ thủy. Thượng lệnh
quân sĩ đôi tích sài tân can
thảo, chí dạ phản thiêu vi hào;
khiển chủ bộ lý phu phán tác
tào quân đô đốc, trực chí thành
hạ. Đại khiếu: "Khai môn!"

hầm vào rồi. Nói đoạn, sai ngay
tinh binh chuyển đá, lắp kín cửa
đường hầm lại. Phùng Lễ và ba
trăm tráng sĩ đều chết trong hầm.
Tháo bị thiệt nặng, đành bỏ,
không dùng kế đào hầm, rút ngay
về đóng trên sông Viên Thủy, đợi
Viên Thượng quay binh lại. Viên
Thượng đi đánh Bình Nguyên,
bỗng nghe tin Tào Tháo đã phá
được Doãn Khải, Thư Hộc, quân
Tào lại vây Ký Châu riết lắm, liền
kéo quân về cứu. Bộ tướng là Mã
Diên nói: - Nếu đi theo đường
lớn, Tào Tháo tất có mai phục.
Nên đi theo đường nhỏ từ Tây
Sơn ra cửa sông Phù Thủy, lèn
đến cướp trại Tào, chắc giải
được vây. Thượng nghe lời, tự
lĩnh đại quân đi trước, sai Mã
Diên, Trương Dĩ đi hậu vệ. Quân
do thám vội về báo. Tháo nói: -
Nếu chúng đi đường lớn, ta nên
tránh, nếu theo đường nhỏ Tây
Sơn thì chỉ một trận là có thể bắt
sống được Viên Thượng. Ta
đoán Viên Thượng thế nào cũng
đốt lửa làm hiệu cho trong thành
ra tiếp ứng. Ta nên chia quân ra
mà đánh. Mọi việc xếp đặt đâu
vào đây cả. Viên Thượng ra khỏi
cửa sông Phù Thủy, nhắm phía
đông kéo đến Dương Bình, đóng
quân trong một tòa đình, cách Ký
Châu mười bảy dặm, một mặt
dựa vào sông Phù Thủy. Thượng
sai quân sĩ chưa cùi khô cỏ ráo,
đến đêm đốt lửa làm hiệu, rồi
quan chủ bạ là Lý Phu giả làm đô
đốc quân Tào, đi thẳng đến chân

zhong , shuo : " yuán cháng yǐ chén bing zài yáng píng tíng , děng hòu jie yìng , ruò chéng zhong bing chu , yì jǔ huǒ wèi hào . " pèi jiào chéng zhong duī cǎo fàng huǒ , yǐ tōng yīn xìn . fú yue : " chéng zhong wú liáng , kě fa lǎo ruò cán bing bìng fù rén chu jiàng ; bǐ bì bù wèi bèi , wǒ jí yǐ bing jì bǎi xìng zhì hòu chu gong zhì . " pèi cóng qí lùn .

！”审配认得是李孚声音，放入城中，说：“袁尚已陈兵在阳平亭，等候接应，若城中兵出，亦举火为号。”配教城中堆草放火，以通音信。孚曰：“城中无粮，可发老弱残兵并妇人出降；彼必不为备，我即以兵继百姓之后出攻之。”配从其论。

13 cì rì , chéng shàng shù qí bái qí , shàng xiě " jì zhōu bǎi xìng tóu jiàng . " cào yue : " cǐ shì chéng zhong wú liáng , jiào lǎo ruò bǎi xìng chu jiàng , hòu bì yǒu bing chu yě . " cào jiào zhāng liáo , xū ? gè yǐn san qiān jūn lái , fú yú liáng biān . cào zì chéng mǎ , zhāng huī gài zhì chéng xià , guǒ jiàn chéng mén kai chǔ , bǎi xìng fú lǎo xié yòu , shǒu chí bái qí ér chu . bǎi xìng cái chu jìn , chéng zhong bing tú chu . cào jiào jiāng hóng qí yí zhao , zhāng liáo , xú ? liǎng lù bing qí chu luàn sha , chéng zhong bing zhì de fù huí . cào zì fēi mǎ gǎn lái , dào diào qiáo biān , chéng zhong nǚ jiàn rú yǔ , shè zhong cào kui , xiǎn tòu qí dǐng . zhòng jiāng jí jiù huí zhèn . cào gēng yī huàn mǎ ,

次日，城上竖起白旗，上写“冀州百姓投降。”操曰：“此是城中无粮，教老弱百姓出降，后必有兵出也。”操教张辽、徐晃各引三千军来，伏于两边。操自乘马、张麾盖至城下、果见城门开处，百姓扶老携幼，手持白旗而出。百姓才出尽，城中兵突出。操教将红旗一招，张辽、徐晃两路兵齐出乱杀，城中兵只得复回。操自飞马赶来，到吊桥边，城中弩箭如雨，射中操盔，险透其顶。

Thẩm phối nhận đắc thị lý phu thanh âm, phóng nhập thành trung, thuyết: "Viên thượng dĩ trấn binh tại dương bình định, đẳng hậu tiếp ứng, nhược thành trung binh xuất, diệc cử hỏa vi hào." Phối giáo thành trung đốt thảo phóng hỏa, dĩ thông âm tín. Phu viết: "Thành trung vô lương, khả phát lão nhược tàn binh tịnh phụ nhân xuất hàng; bỉ tất bắt vi bị, ngã tức dĩ binh kế bách tính chi hậu xuất công chi." Phối tòng kì luận.

thành gọi to: "Mở cửa ra!". Thẩm Phối nhận được tiếng Lý Phu, mở cửa cho vào. Vào đến nơi, Phu nói: - Viên Thượng đã dẫn quân ở đình Dương Bình đợi tiếp ứng, nếu quân trong thành kéo ra, cũng đốt lửa lên làm hiệu. Phối liền sai chất rơm đốt lửa để làm hiệu báo tin. Phu lại nói: - Trong thành hết lương, phải huy động những người già yếu, tàn binh và đàn bà ra hàng. Quân Tào không phòng bị, ta đem quân theo ra đánh ngay. Phối nghe lời.

Hôm sau, trên thành kéo một lá cờ trắng, trên viết mấy chữ to: "Trăm họ ở Ký Châu xin ra hàng". Tháo nói: - Đây là trong thành hết lương, xua dân già yếu ra hàng, thế nào cũng có quân lính ra theo. Liền sai Trương Liêu, Từ Hoảng mỗi người dẫn ba nghìn quân phục ở hai bên cửa. Tháo cưỡi ngựa, che lọng, đến tận dưới thành. Quả nhiên thấy cửa thành mở toang, trăm họ già trẻ dắt díu nhau, tay cầm cờ trắng đi ra. Dân đi vừa hết thì quân lính kéo ồ ra. Tháo sai người cầm lá cờ đỏ vẫy một cái, Trương Liêu, Từ Hoảng, hai bên ập vào đánh giết. Quân trong thành lại phải quay vào, Tháo té ngựa đuôi theo đến tận cầu treo, trong thành tên nỏ bắn ra như mưa, trúng ngay chỏm mũ Tào Tháo, suýt nữa suốt đến đỉnh đầu, các tướng vội vàng cứu vớt. Tháo thay áo đổi

yǐn zhòng jiāng lái gong
cháng zhài , cháng zì yíng dí
. shí gè lù jun mǎ yí qí sha
zhì , liǎng jun hùn zhàn ,
yuán cháng dà bài . cháng
yǐn bài bing tuì wǎng xi shan
xià zhài , lìng rén cuī qū mǎ
yán , zhāng ? jun lái . bù zhì
cáo cáo yǐ shǐ lǚ kuàng , lǚ
xiáng qù zhao an èr jiang . èr
jiang suí èr lǚ lái jiàng , cào
yì feng wèi liè hóu . jí rì jìn
bing gong dǎ xi shan , xiān
shǐ èr lǚ , mǎ yán , zhāng ?
jié duàn yuán cháng liáng
dào . cháng qíng zhì xi shan
shǒu bù zhù , yè zǒu làn kǒu
. an yíng wèi dìng , sì xià
huǒ guāng bìng qǐ , fú bing
qí chu , rén bù jí jiǎ , mǎ bù jí
an . cháng jun dà kuì , tuì
zǒu wǔ shí lǐ , shì qióng lì jí ,
zhì de qiǎn yù zhōu cì shǐ yin
kuí zhì cào yíng qīng jiàng .
cào yáng xǔ zhì , què lián yè
shǐ zhāng liáo , xú ? qù jié
zhài . cháng jìn qì yìn shòu ,
jié yuè , yí jiǎ , zì zhòng ,
wàng Zhōng shān ér táo .
cào huí jun gong jì zhōu . xǔ
you xiān jì yue : " hé bù jué
zhang hé zhì shuǐ yǐ yan zhì ?"
cào rán qí jì , xiān cha jun
yú chéng wài jué háo qièn ,
zhōu wéi sì shí lǐ . shěn pèi
zài chéng shàng jiàn cào jun
zài chéng wài jué qièn , què
jué de shèn qiǎn . pèi àn
xiào yue : " cǐ yù jué zhang
hé zhì shuǐ yǐ guàn chéng ēr

众将急救回阵。操更衣换马，引众将来攻尚寨，尚自迎敌。时各路军马一齐杀至，两军混战，袁尚大败。尚引败兵退往西山下寨，令人催取马延、张顗军来。不知曹操已使吕旷、吕翔去招安二将。二将随二吕来降，操亦封为列侯。即日进兵攻打西山，先使二吕、马延、张顗截断袁尚粮道。尚情知西山守不住，夜走濫口。安营未定，四下火光并起，伏兵齐出，人不及甲，马不及鞍。尚军大溃，退走五十里，势穷力极，只得遣豫州刺史阴夔至操营请降。操佯许之，却连夜使张辽、徐晃去劫寨。尚尽弃印绶、节钺、衣甲、辎重，望中山而逃。操回军攻冀州。许攸献计曰：“何不决漳河之水以淹之？”操然其计，先差军于城外掘壕堑，周围四十里。审配在城上见操军在城外掘堑，却

hoán mã, dẫn chúng tướng lai công thượng trại, thượng tự nghênh địch. Thời các lộ quân mã nhất tề sát chí, lưỡng quân hỗn chiến, viên thượng đại bại. Thượng dẫn bại binh thối vãng tây sơn hạ trại, lệnh nhân thối thủ mã duyên, trương nghĩ quân lai. Bất tri tào thao dĩ sử lữ khoáng, lữ tường khứ chiêu an nhị tương. Nhị tương tùy nhị lữ lai hàng, thao diệc phong vi liệt hầu. Tức nhật tiến binh công đả tây sơn, tiên sử nhị lữ, mã duyên, trương nghĩ tiệt đoạn viên thượng lương đạo. Thượng tình tri tây sơn thủ bắt trụ, dạ tấu lạm khẩu. An doanh vị định, tú hạ hỏa quang tịnh khởi, phục binh tề xuất, nhân bắt cập giáp, mã bắt cập an. Thượng quân đại hội, thối tấu ngũ thập lí, thế cùng lực cực, chỉ đắc khiển dụ châu thứ sử âm quỳ chí thao doanh thỉnh hàng. Thao dương hứa chi, khuốc liên dã sử trương liêu, từ hoảng khứ kiếp trại. Thượng tần khí ấn thụ, tiết viet, y giáp, truy trọng, vọng trung sơn nhì đào. Thao hồi quân công kí châu. Hứa du hiến kế viết: "Hà bắt quyết chương hà chi thủy dĩ yên chí?" Thao nhiên kì kế, tiên sai quân vu thành ngoại quật hào tiệm, chu vi tú thập lí. Thảm phổi tại thành thượng kiến thao quân tại thành ngoại quật tiệm, khuốc quật đắc thậm thiền. Phổi ám tiêu viết: "Thủ

ngựa rồi lại dẫn các tướng đến đánh trại Viên Thượng. Thượng thân ra nghênh chiến. Lúc bấy giờ, các đạo quân nhất tề kéo đến, hai bên đánh nhau kịch liệt. Thượng thua to, rút quân về đóng ở Tây Sơn, rồi sai người đi thúc Mã Diên. Trương Dĩ đem quân đến. Không ngờ Tào Tháo cho Lã Khoảng, Lã Tường đi chiêu an được hai tướng rồi. Tào Tháo phong tước cho Diên và Dĩ, ngay hôm ấy tiến binh đánh Tây Sơn: Trước hết sai hai anh em họ Lã và Diên, Dĩ đi chặn đường chuyển lương của Viên Thượng. Thượng liệu kẽ không giữ nổi Tây Sơn, liền đêm chạy ra Lam Khẩu. Thượng lập trại chưa xong thì lửa bốn mặt cháy ngùn ngụt, quân mai phục kéo ồ ra. Người chưa kịp mặc giáp, ngựa chưa kịp thắng yên, quân Thượng đã tan vỡ, phải rút lui nấm mươi dặm; thế cùng sức kiệt Thượng buộc phải sai thứ sử Dự Châu là Am Quy đến trại Tào xin hàng. Tháo giả vờ nhận lời, nhưng lại sai Trương Liêu, Từ Hoảng ngay đêm hôm ấy đến cướp trại. Thượng phải bỏ cả ấn tín, tiết viện và lương thực trốn vào Trung Sơn. Tháo đem quân ngay về đánh Ký Châu, Hứa Du lại hiến kế rằng: - Thùa tướng sao không khơi sông Chương Hà cho nước tràn vào thành? Tháo nghe theo, trước hết sai quân xé một cái hào ở ngoài thành, chu vi bốn mươi dặm. Thảm Phổi đứng trên

. háo shen kě guàn , rú cǐ zhī
qiān , yǒu hé yòng zài ! " suí
bù wèi bèi . dang yè cáo cào
tian shí bēi jun shì bìng lì fa
jué , bǐ jí tian míng , guǎng
shen èr zhàng , yǐn zhāng
shuǐ guàn zhī , chéng zhōng
shuǐ shen shù chǐ . gèng jiān
liáng jué , jun shì jie è sǐ . xin
pí zài chéng wài , yòng qiang
tiǎo yuán cháng yìn shòu yí
fú , zhao an chéng nèi zhī
rénn . shěn pèi dà nù , jiang
xin pí jia wu lǎo xiǎo ba shí
yú kǒu , jiù yú chéng shàng
zhǎn zhī , jiang tóu zhí xià .
xin pí háo kū bù yǐ . shěn pèi
zhi zhí shěn róng , sù yǔ xin
pí xiāng hòu , jiàn xin pí jia
shǔ bèi hài , xin zhōng huái
fèn , nǎi mì xiě xiān mén zhī
shu , shuan yú jiàn shàng ,
shè xià chéng lái . jun shì shí
xiān xin pí , pí jiang shu xiān
cào . cào xian xià lìng : rú rù
jí zhōu , xiū de sha hài yuán
shì yí mén lǎo xiǎo ; jun míng
jiàng zhē miǎn sǐ . cì rì tian
míng , shěn róng dà kai xī
mén , fàng cáo bìng rù . xin
pí yuè mǎ xiān rù , jun jiang
suí hòu , sha rù jì zhōu .
shěn pèi zài dong nán chéng
lóu shàng , jiàn cáo jun yǐ rù
chéng zhōng , yǐn shù qí xià
chéng sǐ zhàn , zhèng yíng
xú ? jiao mǎ . xú ? sheng qín
shěn pèi , bǎng chu chéng
lái . lù féng xin pí , pí yǎo yá
qie chǐ , yǐ bian bian pèi

掘得甚浅。配暗笑曰：
“此欲决漳河之水以灌城耳。壕深可灌，如此之浅，有何用哉！”遂不为备。当夜曹操添十倍军士并力发掘，比及天明，广深二丈，引漳水灌之，城中水深数尺。更兼粮绝，军士皆饿死。辛毗在城外，用枪挑袁尚印绶衣服，招安城内之人。审配大怒，将辛毗家屋老小八十余口，就于城上斩之，将头掷下。辛毗号哭不已。审配之侄审荣，素与辛毗相厚，见辛毗家属被害，心中怀忿，乃密写献门之书，拴于箭上，射下城来。军士拾献辛毗，毗将书献操。操先下令：如入冀州，休得杀害袁氏一门老小；军民降者免死。次日天明，审荣大开西门，放曹兵入。辛毗跃马先入，军将随后，杀入冀州。审配在东南城楼上，见操军已入城中，引数骑下城死战，正迎徐晃

đục quyết chương hà chi thủy
dĩ quán thành nhĩ. Hào thâm
khả quán, như thủ chí thiện,
hữu hà dụng tai!" Toại bất vi bị.
Đương dạ tào thao thiêm thập
bội quân sĩ tịnh lực phát quật,
bỉ cập thiên minh, quảng thâm
nhị trượng, dẫn chương thủy
quán chí, thành trung thủy thâm
sô xích. Canh kiêm lương tuyệt,
quân sĩ giai ngạ tử. Tân bì tại
thành ngoại, dụng thương thiêu
viên thương ấm thụ y phục,
chiêu an thành nội chí nhân.
Thẩm phối đại nộ, tương tân bì
gia óc lão tiếu bát thập dư
khẩu, tựu vu thành thượng trám
chi, tương đầu trich hạ. Tân bì
hào khóc bất dĩ. Thẩm phối chí
chất thẩm vinh, tố dữ tân bì
tương hậu, kiến tân bì gia chúc
bị hại, tâm trung hoài phẫn, nãi
mặt tả hiến môn chí thư, thuyền
vu tiến thượng, xạ hạ thành lai.
Quân sĩ thập hiến tân bì, bì
tương thư hiến thao. Thao tiên
hà lệnh: như nhập kí châu, hưu
đắc sát hại viên thị nhất môn
lão tiếu; quân dân hàng giả
miễn tử. Thứ nhật thiên minh,
thẩm vinh đại khai tây môn,
phóng tào binh nhập. Tân bì
được mã tiên nhập, quân tương
tùy hậu, sát nhập kí châu.
Thẩm phối tại đông nam thành
lâu thượng, kiến thao quân dĩ
nhập thành trung, dẫn số ky hạ
thành tử chiến, chánh nghênh
tử hoảng giao mã. Tử hoảng
sinh cầm thẩm phối, bảng xuất

thành, trông thấy quân Tháo đào
hào ở ngoài thành, nhưng đào
nồng lắm, bèn cười thầm nói: -
Chúng mày định khơi nước sông
Chương Hà làm ngập thành mà
đào nồng thế kia thì ăn thua gì?
Rồi khinh thường không phòng bị.
Đêm hôm ấy, Tào Tháo huy động
thêm mười vạn quân sĩ ra súc
đào xúc, vừa đền sáng rõ, hào
sâu hai trượng, nước tràn vào
thành ngập đến vào thước. Vả lại
lương thực trong thành cũng cạn,
nên quân sĩ đều chết đói. Tân Tỷ
ở ngoài thành, lấy ngọn giáo, bêu
ân tín và mũ áo của Viên Thượng
lên, kêu gọi những người trong
thành ra hàng. Thẩm Phối nỗi
giận đúng đùng, bắt hết gia thuộc
nhà Tân Tỷ, già trẻ hơn tám mươi
người, đem cả lên mặt thành
chém rồi quăng đầu xuống. Tân
Tỷ kêu khóc thảm thiết. Cháu
Thẩm Phối là Thẩm Vinh, vốn
thân thiết với Tân Tỷ, thấy gia
thuộc Tân Tỷ bị hại giận lắm, liền
mặt viết một lá thư xin dâng cửa
thành, buộc trên đầu tên bắn ra
ngoài thành. Quân sĩ nhặt được
đưa cho Tân Tỷ, Tỷ đem trình
Tào Tháo. Trước hết, Tháo hạ
lệnh: - Nếu vào được thành Ký
Châu, không được giết hại gia
đình họ Viên, quân dân xin hàng,
đều tha tội chết. Sáng hôm sau,
Thẩm Vinh mở toang cửa tây cho
quân Tào vào. Tân Tỷ té ngựa
vào trước, quân tướng theo sau.
Thẩm Phối đứng ở trên lâu mé
đông nam, trông quân Tào đã ùa

shǒu yue : " zéi sha cái ! jin
rì sī yǐ ! " pèi dà mà : " xìn pí
zéi tú ! yǐn cáo cào pò wǒ jì
zhou , wǒ hèn bù sha rǔ yě !
" xú ? jiē pèi jiàn cào . cào
yue : " rǔ zhì xiān mén jie wǒ
zhě hu ? " pèi yue : " bù zhì .
" cào yue : " cǐ rǔ zhí shěn
róng suǒ xiàn yě . " pèi nù
yue : " xiǎo ér bù xíng , nǎi
zhì yú cǐ ! " cào yue : " zuó
gu zhì chéng xià , hé chéng
zhong nǚ jiàn zhì duo ye ? "
pèi yue : " hèn shǎo ! hèn
shǎo ! " cào yue : " qīng
zhong yú yuán shì , bù róng
bù rú cǐ . jin kěn jiàng wú fǒu ? "
pèi yue : " bù jiàng ! bù
jiàng " xìn pí ku bài yú dì yue :
" jia shǔ ba shí yú kǒu , jìn
zao cǐ zéi sha hài . yuàn
chéng xiāng lù zhì , yǐ xuě cǐ
hèn ! " pèi yue : " wú sheng
wéi yuán shì chén , sǐ wèi
yuán shì guǐ , bù sì rǔ bèi
chán chǎn a yú zhì zéi ! kě
sù zhǎn wǒ ! " cào jiào qian
chu . lín shòu xíng , chì xíng
xíng zhě yue : " wú zhǔ zài
běi , bù kě shǐ wǒ miàn nán
ér sǐ ! " nǎi xiàng bēi guì , yǐn
jǐng jiù rèn . hòu rén yǒu shi
tàn yue : " hé bēi duo míng
shì , shéi rú shěn zhèng nán :
mìng yīn hun zhǔ sàng , xin
yǔ gǔ rén can . zhong zhí
yán wú yǐn , lián néng zhì bù
tan . lín wáng yóu bēi miàn ,
jiàng zhě jìn xiù cán . " shěn
pèi jì sǐ , cào lián qí zhong yì

交马。徐晃生擒审配，
绑出城来。路逢辛毗，
毗咬牙切齿，以鞭鞭配
首曰：“贼杀才！今日
死矣！”配大骂：“辛
毗贼徒！引曹操破我冀
州，我恨不杀汝也！”
徐晃解配见操。操曰：
“汝知献门接我者乎？”
配曰：“不知。”操
曰：“此汝侄审荣所献
也。”配怒曰：“小儿
不行，乃至于此！”操
曰：“昨孤至城下，何
城中弩箭之多耶？”配
曰：“恨少！恨少！”
操曰：“卿忠于袁氏，
不容不如此。今肯降吾
否？”配曰：“不降！
不降”辛毗哭拜于地曰
：“家属八十余口，尽
遭此贼杀害。愿丞相戮
之，以雪此恨！”配曰
：“吾生为袁氏臣，死
为袁氏鬼，不似汝辈谗
谄阿谀之贼！可速斩我
！”操教牵出。临受刑
，叱行刑者曰：“吾主
在北，不可使我面南而
死！”乃向北跪，引颈

thành lai. Lộ phùng tân bì, bì
giảo nha thiết xí, dĩ tiên tiên
phối thủ viết: "Tặc sát tài! Kim
nhật tử hǐ!" Phối đại mạ: "Tân
bì tắc đồ! Dẫn tào thao phá ngã
kí châu, ngã hận bắt sát nhữ
dã!" Từ hoảng giải phối kiến
thao. Thao viết: "Nhữ tri hiến
môn tiếp ngã giả hò?" Phối viết:
"Bất tri." Thao viết: "Thủ nhữ
chất thầm vinh sở hiến dã."
Phối nộ viết: "Tiểu nhi bất hành,
nãi chí vu thủ!" Thao viết: "Tặc
cô chí thành hạ, hà thành trung
nỗ tiễn chi đa da?" Phối viết:
"Hận thiểu! Hận thiểu!" Thao
viết: "Khanh trung vu viên thị,
bất dung bất như thử. Kim
khẳng hàng ngô phủ?" Phối
viết: "Bất hàng! Bất hàng" tân bì
khóc bái vu đia viết: "Gia chúc
bát thập dư khâu, tǎn tao thử
tặc sát hại. Nguyện thừa tương
lục chí, dĩ tuyết thử hận!" Phối
viết: "Ngô sinh vi viên thị thần,
tử vi viên thị quỷ, bất tự nhữ bối
sảm siểm a du chi tặc! Khả tóc
trảm ngã!" Thao giáo khien
xuat. Lâm thụ hình, sắt hành
hình giả viết: "Ngô chủ tại bắc,
bất khả sủ ngã diện nam nhi
tử!" Nãi hướng bắc quy, dẫn
cảnh tựu nhận. Hậu nhân hữu
thi thần viết: "Hà bắc đa danh
sĩ, thùy như thầm chánh nam:
mệnh nhân hôn chủ tang, tâm
dữ cổ nhân tham. Trung trực
ngôn vô ẩn, liêm năng chí bất
tham. Lâm vong do bắc diện,
hang giả tǎn tu tàm." thầm phối

vào, liền dẫn vài tên kỵ binh
xuống liều chết chống cự, gặp
ngay Từ Hoảng; Phối bị Từ
Hoảng bắt sống, điệu ra ngoài
thành; giữa đường gặp Tân Tỷ.
Tỷ nghiến răng, mắm miệng giơ
roi đậm vào đầu Phối nói: - Thằng
giặc sát nhân! Hôm nay mà phải
chết! Phối mang Tân Tỷ: - Đồ
phản tặc kia, mà dẫn Tào Tháo
đánh phá Ký Châu, tao giận
không băm vằm được mày ra! Từ
Hoảng giải Phối đến trước Tào
Tháo, Tháo hỏi: - Người có biết ai
dâng cửa thành cho ta không?
Phối nói không biết. Tháo nói: -
Áy cháu ngươi là Thẩm Vinh đó!
Phối giận quá chỉ nói: - Trẻ con
mắt dày mới đến nỗi này! Tháo
nói: - Hôm qua ta đến dưới thành,
tên đâu mà bắn ra nhiều thế?
Phối nói: - Hiềm rằng còn ít, còn
ít! Tháo lại hỏi: - Người trung với
họ Viên như thế là đúng, nay chịu
hàng ta không? Phối nói: - Không
hàng! Không hàng! Tân Tỷ khóc
lại xuống đất thừa: - Gia đình tôi
hơn tám mươi người đều bị tay
thằng này giết hại, xin thừa tướng
giết đi để rửa thù này! Phối nói: -
Tao sống làm tôi họ Viên, chết
làm ma họ Viên, không như lũ
chúng mà là những thằng a dua,
ninh hót. Mau chém tao đi! Tháo
sai đem chém Trước khi chết,
Thẩm Phối nạt quân đao phủ
rằng: - Chúa ta ở phương bắc,
không thể bắt tao trông về
phương nam mà chết được! Nói
xong, ngồi quỳ về phía bắc, vươn

, mìng zàng yú chéng bēi .

就刃。后人有诗叹曰：
“河北多名士，谁如审正南：命因昏主丧，心与古人参。忠直言无隐，廉能志不贪。临亡犹北面，降者尽羞惭。”
审配既死，操怜其忠义，命葬于城北。

14 zhòng jiang qǐng cáo cào rù chéng . cáo fang yù qǐ xíng , zhì jiàn dao fǔ shǒu yǒng yì rén zhì , cáo shì zhì , nǎi chén lín yě . cáo wèi zhì yue : " rǔ qián wèi běn chu zuò xí , dàn zuì zhuàng gu kě yě ; hé nǎi rǔ jí zǔ fù ye ? " lín dá yue : " jiàn zài xián shàng , bù de bù fa ēr . " zuǒ yòu quàn cáo sha zhī ; cáo lián qí cái , nǎi shè zhì , mìng wèi cóng shì .

众将请曹操入城。操方欲起行，只见刀斧手拥一人至，操视之，乃陈琳也。操谓之曰：“汝前为本初作檄，但罪状孤可也；何乃辱及祖父耶？”琳答曰：“箭在弦上，不得不发耳。”左右劝操杀之；操怜其才，乃赦之，命为从事。

15 què shuo cáo cháng zi cáo pi , zì zì huán , shí nián shí ba suì . pi chu sheng shí , yǒu yún qì yì piàn , qí sè qīng zǐ , yuán rú che gài , fù yú qí shì , zhong rì bù sǎn . yǒu wàng qì zhě , mì wèi cáo yue : " cǐ tian zì qì yě . lìng sì guì bù kě yán ! " pi ba suì néng zhǔ wén , yǒu yì cái , bó gǔ tóng jìn , shàn qí shè , hǎo jí jiàn . shí cáo pò jì

却说操长子曹丕，字子桓，时年十八岁。丕初生时，有云气一片，其色青紫，圆如车盖，覆于其室，终日不散。有望气者，密谓操曰：“此天子气也。令嗣贵不可言！”丕八岁能属文

kí tử, thao liên kí trung nghĩa, mệnh táng vu thành bắc.

cỗ đón lưỡi dao. Đời sau có thơ rằng: Hà Bắc lắm danh sĩ, Ai bằng Thẩm Chính Nam? Vua hèn, thân bị hại, Lòng ngay, chết cũng cam. Trung trực, nói vẫn thẳng. Thanh liêm, dạ chẳng tham. Chết còn ngoảnh về bắc, Thẹn thay kẻ đầu hàng! Thẩm Phối chết rồi, Tháo thương là người trung nghĩa, sai đem táng ở phía bắc thành Ký Châu.

Các tướng bấy giờ mời Tháo vào thành. Sắp khởi hành, thấy bọn đào phủ điệu một người đến, Tháo nhìn xem ai, té ra là Trần Lâm. Tháo hỏi Lâm: - Trước mà làm bài hịch cho Bản Sơ, kẻ tội tao ra cũng được, nhưng sao lại dám nói nhục đến cả ông cha tao? Trần Lâm đáp: - Mũi tên đặt trên dây cung, không thể không bắn đi được. Tả hữu khuyên Tào Tháo giết đi. Tháo tiếc là người có tài, cho làm tòng sự.

Khước thuyết thao trưởng tử tào phi, tự tử hoàn, thời niên thập bát tuế. Phi sơ sinh thời, hữu vân khí nhất phiến, kí sắc thanh tử, viên như xa cái, phúc vu kí thắt, chung nhật bất tán. Hữu vọng khí giả, mật vị thao viết: "Thử thiên tử khí dã. Lệnh tự quý bất khả ngôn!" Phi bát tuế nǎng chúc văn, hữu dật tài, báu cổ thông kim, thiện kỵ xạ, hảo kích kiếm. Thời thao phá kí

Lại nói, con trưởng Tào Tháo là Tào Phi, tự là Tử Hoàn, năm ấy mười tám tuổi. Lúc Phi ra đời, có một đám mây xanh tía, tròn như cái lọng, phủ trên mái nhà một ngày không tan. Có người trông thấy, mật nói với Tháo rằng: - Đó chính là khí thiên tử, công tử quý hết chỗ nói! Lên tám tuổi, Phi đã giỏi văn, mau trí khôn, báu cổ thông kim, cưỡi ngựa bắn cung đều khá, múa kiếm cũng tài. Hồi

zhou , bù suí fù zài jun
zhong , xiān lǐng suí shen
jun , jìng tóu yuán shào jia ,
xià mǎ bá jiàn ér rù . yǒu yi
jiāng dang zhī yue : " chéng
xiāng yǒu mìng , zhu rén bù
xǔ rù shào fǔ . " bù chì tuì , tí
jiàn rù hòu táng . jiàn liǎng
gè fù rén xiāng bào ér kū ,
bù xiàng qián yù sha zhi .
zhèng shì : sì shì gōng hóu
yǐ chéng mèng , yì jia gǔ ròu
yòu zao yang . wèi zhì xìng
mìng rú hé , qiè ting xià wén
fēn jiě .

，有逸才，博古通今，善骑射，好击剑。时操破冀州，不随父在军中，先领随身军，径投袁绍家，下马拔剑而入。有一将当之曰：“丞相有命，诸人不许入绍府。”不叱退，提剑入后堂。见两个妇人相抱而哭，不向前欲杀之。正是：四世公侯已成梦，一家骨肉又遭殃。未知性命如何，且听下文分解。

châu, bất tùy phụ tại quân
trung, tiên lính tùy thân quân,
kính đầu viên thiệu gia, hạ mã
bật kiếm nhi nhập. Hữu nhất
tương đương chi viết: "Thừa
tương hữu mệnh, chư nhân bất
hứa nhập thiệu phủ." bất sát
thối, đê kiếm nhập hậu đường.
Kiến lưỡng cá phụ nhân tương
bão nhi khóc, bất hướng tiên
dục sát chi. Chánh thị: tú thế
công hầu dĩ thành mộng, nhất
gia cốt nhục hưu tao ương. Vị
tri tính mệnh như hà, thả thính
hạ văn phân giải.

Tháo phá Ký Châu, Phi theo cha trong quân; vào thành, Phi đem quân tùy tùng đến thẳng phủ Viên Thiệu, xuống ngựa tuốt gươm bước vào. Một viên tướng ngắn lại, nói: - Thừa tướng đã ra lệnh, không ai được vào phủ Viên Thiệu. Phi quát mắng tướng ấy phải lui, rồi xách gươm đi thẳng vào nhà sau. Vào đến nơi, thấy có hai người đàn bà ôm nhau khóc. Phi xông lại định giết. Thật là: Khanh tướng bốn đời thành giắc mộng, Một nhà cốt nhục lại lâm nguy. Chưa biết tính mệnh hai người đàn bà ấy ra thế nào, xem hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中
033
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo pi jiàn èr fù rén tí ku , bá jiàn yù zhǎn zhi . hu jiàn hóng guang mǎn mù , suì àn jiàn ér wèn yue : " rǔ hé rén yě ? " yi fù rén gào yue : " qiè nǎi yuán jiāng jun zhi qí liú shì yě . " pi yue : " cǐ nǚ hé rén ? " liú shì yue : " cǐ cì nán yuán xi zhì qí zhen shì yě . yin xi chu ? you zhou , zhen shì bù kěn yuǎn xíng , gù liù yú cǐ . " pi tuo cǐ nǚ jìn qián , jiàn pí fa gòu ér . bù yǐ shan xiù shì qí miàn ér guan zhi , jiàn zhen shì yù jí huā mào , yǒu qīng guó zhì sè . suì duì liú shì yue : " wú nǎi cáo chéng xiāng zhì zì yě . yuàn bǎo rǔ jia . rǔ wù you lù . " dào àn jiàn zuò yú táng shàng .

3 què shuo cáo cào tǒng lǐng zhòng jiang rù jì zhōu chéng , jiang rù chéng mén , xǔ you zòng mǎ jìn qián , yǐ bian zhǐ

第三十三回
曹丕乘乱纳甄氏
郭嘉遗计定辽东

却说曹丕见二妇人啼哭，拔剑欲斩之。忽见红光满目，遂按剑而问曰：“汝何人也？”一妇人告曰：“妾乃袁将军之妻刘氏也。”丕曰：“此女何人？”刘氏曰：“此次男袁熙之妻甄氏也。因熙出镇幽州，甄氏不肯远行，故留于此。”丕拖此女近前，见披发垢面。不以衫袖拭其面而观之，见甄氏玉肌花貌，有倾国之色。遂对刘氏曰：“吾乃曹操之子也。愿保汝家。汝勿忧虑。”道按剑坐于堂上。

却说曹操统领众将入冀州城，将入城门，许攸纵马近前，以鞭指城门

Đệ tam thập tam hồi tào phi thừa loạn nạp chân thị quách gia di kế định liêu đông

Khước thuyết tào phi kiên nhị phụ nhân đè khóc, bặt kiếm dục trảm chi. Hốt kiến hồng quang mãn mục, toại án kiếm nhi vấn viết: "Nhữ hà nhân dã?" Nhát phụ nhân cáo viết: "Thiép nãi vien tướng quân chi thê lưu thị dã." Phi viết: "Thử nữ hà nhân?" Lưu thị viết: "Thử thử nam vien hi chi thê chân thị dã. Nhân hi xuất trấn u châu, chân thị bát khẳng viễn hành, có lưu vu thử." Phi tha thử nữ cận tiền, kiến phi phát cầu nhi. Bất dĩ sam tụ thức kì diện nhi quan chi, kiến chân thị ngọc cơ hoa mạo, hữu khuynh quốc chi sắc. Toại đối lưu thị viết: "Ngô nãi tào thừa tướng chi tử dã. Nguyệt bảo nhữ gia. Nhữ vật ưu lự." Đạo án kiếm tọa vu đường thượng.

Khước thuyết tào thao thống lĩnh chúng tướng nhập kí châu thành, tướng nhập thành môn, hứa du túng mã cận tiền, dĩ tiên

HÒI 33 Tào Phi nhân loạn lấy Châu Thị; Quách Gia dặn kế định Liêu Đông.

Lại nói, Tào Phi thấy hai người đàn bà kêu khóc, rút gươm toan chém, chợt thấy một đám hồng quang chói lọi trước mắt, liền chống gươm hỏi: - Chúng bay là người nào? Một người thưa: - Thiếp là Lưu thị, vợ Viên tướng quân. Phi lại hỏi: - Người con gái này là ai? Lưu thị thưa: - Nó là Chân thị, vợ con trai thứ của tôi là Viên Hy. Chồng nó ra trấn ở U Châu, nó không chịu đi xa, nên ở lại đây. Phi kéo người con gái ấy lại gần, thấy đầu bù mặt nhợ. Phi lấy vạt áo lau mặt, lộ rõ màu da trắng như ngọc, mặt đẹp như hoa, có vẻ nghiêng thành nghiêng nước. Phi liền nói với Lưu thị: - Ta là con cả Tào thừa tướng, xin bảo toàn gia đình nhà ngươi, nàng cứ yên tâm đừng lo sợ. Nói rồi, cầm gươm ngồi trên nhà canh giữ.

Tào Tháo thống lĩnh binh tướng kéo vào Ký Châu. Vừa đến cửa thành, Hứa Du té ngựa tới gần, lấy roi trỏ vào cửa thành bảo

chéng mén ér hu cào yue : " a mán , rǔ bù de wǒ , an de rù cǐ mén ? " cào dà xiào . zhòng jiang wén yán , ju huái bù píng . cào zhì shào fǔ mén xià , wèn yue : " shéi céng rù cǐ mén lái ? " shǒu jiang duì yue : " shì zì zài nèi . " cào huàn chu zé zhī . liú shì chu bài yue : " fei shì zì bù néng bǎo quán qiè jia , yuàn jiù zhen shì wèi shì zì zhí jí zhǒu . " cào jiào huàn chu zhen shì bài yú qián . cào shì zhī yue : " zhen wú ér fù yě ? " suì lìng cáo bù nà zhī .

4 cáo jì dìng jì zhōu , qín wǎng yuán shào mù xià shè jì , zài bài ér ku shèn ai , gù wèi zhòng guan yue : " xí rì wú yǔ běn chu gòng qǐ bing shí , běn chu wèn wú yue :? ruò shì bù jí , fang miàn hé suǒ kě jù wú wèn zhī yue :? zú xià yì yù ruò hé běn chu yue :? wú nán jù hé , bēi zǔ yàn dài , jian sha mò zhì zhòng , nán xiàng yǐ zheng tian xià , shù kě yǐ jí hu wú dá yue :? wú rèn tiān xià zhì zhì lì , yǐ dào yù zhì , wú suǒ bù kě .? cǐ yán rú zuó , ér jin běn chu yǐ sàng , wú bù néng bù wèi liú tì yě ! " zhòng jie tàn xí . cáo yǐ jìn bó liáng mǐ cì shào qí liú shì . nǎi xià lìng yue : "

而呼操曰： “阿瞒，汝不得我，安得入此门？”操大笑。众将闻言，俱怀不平。操至绍府门下，问曰：“谁曾入此门来？”守将对曰：“世子在内。”操唤出责之。刘氏出拜曰：“非世子不能保全妾家，愿就甄氏为世子执箕帚。”操教唤出甄氏拜于前。操视之曰：“真吾儿妇也？”遂令曹不纳之。

chỉ thành môn nhi hô thao viết: "A man, nhữ bất đắc ngã, an đắc nhập thủ môn?" Thao đại tiểu. Chúng tướng văn ngôn, câu hoài bất bình. Thao chí thiệu phủ môn hạ, vấn viết: "Thùy tầng nhập thủ môn lai?" Thủ tướng đối viết: "Thế tử tại nội." Thao hoán xuất trách chi. Lưu thị xuất bái viết: "Phi thế tử bất năng bảo toàn thiếp gia, nguyện tựu chân thị vi thế tử chấp ki trúu." Thao giáo hoán xuất chân thị bái vu tiền. Thao thị chí viết: "Chân ngô nhi phụ dã?" Toại lệnh tào bắt nạp chi.

Tháo: - Không có ta, làm sao A Man vào được cửa này! Tháo cười lầm lên. Các tướng ai cũng bất bình. Tháo đến cửa phủ Thiệu, hỏi: - Có ai đã vào đây không? Tướng canh cửa thưa: - Có thể tử ở trong ấy. Tháo gọi ra quở mắng. Lưu thị ra lạy mà kêu rằng: - May nhờ có thế tử, nhà thiếp mới được an toàn. Thiếp xin dâng Chân thị để nâng khăn sửa túi, hầu hạ thế tử. Tháo sai gọi ra, Chân thị sụp xuống lạy, Tháo xem mặt và nói: - Thực xứng đáng làm dâu ta! Liền bảo Tào Phi nhận Chân thị làm vợ.

Thao kí định kí châu, thân vãng viên thiêu mô hạ thiết tế, tái bái nhi khóc thậm ai, cố vị chúng quan viết: "Tích nhật ngô dũ bỗn sơ cộng khởi binh thời, bỗn sơ vẫn ngô viết: 'Nhược Sư Bất Tập, Phương Diện Hà Sở Khả Cư? 'Ngô Văn Chi Viết: 'Túc Hạ Ý Dục Nhược Hà? 'Bỗn Sơ Viết: 'Ngô Nam Cư Hà, Bắc Trở Yên Đại, Kiêm Sa Mạc Chi Chúng, Nam Hướng Dĩ Tranh Thiên Hạ, Thứ Khả Dĩ Tề Hò? 'Ngô Đáp Viết: 'Ngô Nhâm Thiên Hạ Chi Trí Lực, Dĩ Đạo Ngự Chi, Vô Sở Bất Khả. 'thủ ngôn như tac, nhi kim bỗn sơ dĩ tang, ngô bất năng bất vi lưu thế dã! "Chúng giải thán túc. Thao dĩ kim bạch lương mễ tú

Bình định xong Ký Châu, Tháo ra tận mộ Viên Thiệu tế viếng quỳ lạy khóc lóc rất bi thương, rồi ngoanh lại bảo các tướng rằng: - Khi xưa, ta với Bản Sơ cùng khởi binh, Bản Sơ hỏi rằng: "Nếu việc không thành, thì nên tính mặt nào?". Ta mới hỏi lại: "Ý túc hạ định làm sao?". Bản Sơ đáp: "Ta đây, mặt nam giữ Hà Bắc, ngăn lấy Yên, Đại, mang cả quân lính vùng sa mạc, hướng về nam để tranh thiên hạ, liệu việc có xong không?". Ta đáp: "Ta dùng tài trí trong thiên hạ, lấy đạo nghĩa để phòng ngự, làm thế nào cũng được cả!". Lời ấy vẫn còn vang vẳng bên tai, nay Bản Sơ đã mất, ta không thể không rơi nước mắt. Mọi người đều cảm động. Tháo

hé bēi ju míng zao bing gé zhī
nán , jìn miǎn jin nián zu fù .
" yi miàn xiě biǎo shen cháo
; cáo zì lǐng jì zhōu mù .

流涕也！”众皆叹息。
操以金帛粮米赐绍妻刘
氏。乃下令曰：“河北
居民遭兵革之难，尽免
今年租赋。”一面写表
申朝；操自领冀州牧。

5 yí rì , xǔ chǔ zǒu mǎ rù dong
mén , zhèng yíng xǔ you ,
yǐn huàn chǔ yue : " rǔ děng
wú wǒ , an néng chu rù cǐ
mén hu ? " chǔ nù yue : " wú
děng qian zhǔ wàn sǐ , shen
mào xiě zhàn , duó de chéng
chí , rǔ an gǎn kua kǒu ! "
you mà yue : " rǔ děng jie pī
fu ēr , hé zú dào zai ! " chǔ
dà nù , bá jiàn sha you , tí
tóu lái jiàn cáo cào , shuo "
xǔ you rú cǐ wú lǐ , mǒu sha
zhi yǐ . " cáo yue : " zì yuǎn
yǔ wú jiù jiao , gù xiāng xì ēr
, hé gù sha zhi ! " shen zé xǔ
chǔ , lìng hòu zàng xǔ you .
nǎi lìng rén biàn fǎng jì zhōu
xián shì . jì míng yue : " qí dou
wèi cui suǒ , zì jì guī , qīng
hé dong wǔ chéng rén yě .
shù céng xiàn jì yú yuán
shào , shào bù cóng , yin cǐ
tuo jí zài jia . " cáo jí zhao
yǎn wèi běn zhōu bié jià
cóng shì , yin wèi yue : " zuó
àn běn zhōu hù jí , gòng jì
san shí wàn zhòng , kě wèi
dà zhōu . " yǎn yue : " jin tian
xià fen beng , lè zhōu fú liè ,
èr yuán xiong dì xiāng zhēng

一日，许褚走马入东门
，正迎许攸，饮唤褚曰
：“汝等无我，安能出
入此门乎？”褚怒曰：
“吾等千主万死，身冒
血战，夺得城池，汝安
敢夸口！”攸骂曰：“
汝等皆匹夫耳，何足道
哉！”褚大怒，拔剑杀
攸，提头来见曹操，说
“许攸如此无礼，某杀
之矣。”操曰：“子远
与吾旧交，故相戏耳，
何故杀之！”深责许褚
，令厚葬许攸。乃令人
遍访冀州贤士。冀民曰
：“骑都尉崔琰，字季
珪，清河东武城人也。
数曾献计于袁绍，绍不
从，因此托疾在家。”
操即召琰为本州别驾从
事，因谓曰：
“昨按本州户籍，共计

thiệu thê lưu thị. Nãi hạ lệnh
viết: "Hà bắc cư dân tao binh
cách chi nan, tǎn miễn kim niêm
tô phú." Nhất diện tả biểu thân
triều; thao tự lĩnh Kí châu mục.

sai lấy vàng lụa, lương gạo cấp
cho Lưu thị, rồi hạ lệnh: - Dân Hà
Bắc gặp tai nạn chiến tranh, năm
nay miễn cả sưu thuế. Rồi dâng
biểu về triều, Tháo tự lĩnh chức
Ký Châu mục.

Một hôm Hứa Chủ cưỡi ngựa
vào cửa đông vừa hay gặp Hứa
Du. Du gọi Chủ bảo rằng: - Các
người không có ta, làm sao được
đi vào cửa này? Chủ nổi giận
mắng rằng: - chúng ta vào sanh
ra tử, xông pha tên đạn, cướp
được thành trì, sao người dám
nói láo? Du mắng: - Các người là
đồ sát phu không dám đếm xỉa!
Chủ giận lắm, rút gươm chém
Hứa Du, xách đầu vào trinh Tào
Tháo: - Nó vô lễ nên tôi giết đi!
Tháo nói: - Tử Viễn là bạn cũ của
ta, cho nên nói đùa như vậy, sao
người lại giết? Tháo trách mắng
Hứa Chủ thậm tệ rồi sai an táng
cho Hứa Du rất tử tế. Tháo lại sai
người đi tìm hỏi những hiền sĩ ở
Ký Châu. Dân nói: - Ở đây có
quan kỵ đô úy Thôi Diệm, tự là
Quý Khuê người ở Đông Vũ
Thành, quận Thanh Hà. Trước đã
mấy lần bày mưu cho Viên Thiệu.
Thiệu không dùng nên cáo ốm về
ở nhà. Tháo lập tức cho triệu Thôi
Diệm, cử làm biệt giá tòng sự
trong château. Tháo nhân hỏi: - Hôm
qua xem sổ hộ tịch château này,
tổng cộng có ba mươi vạn dân,
có thể gọi là château lớn. Diệm thừa:

, jì mǐn bào gǔ yuán yě ,
chéng xiāng bù jí cún wèn
fēng sú , jiù qí tú tàn , ér xiān
jì xiào hù jí , qǐ běn zhōu shì
nǚ suǒ wàng yú míng gong
zai ? " cáo wén yán , gǎi
róng xiè zhì , dài wèi shàng
bin .

三十万众，可谓大州。
”琰曰：“今天下分崩，九州幅裂，二袁兄弟相争，冀民暴骨原野，丞相不急存问风俗，救其涂炭，而先计校户籍，岂本州士女所望于明公哉？”操闻言，改容谢之，待为上宾。

6 cáo yǐ dìng jì zhōu , shǐ rén
tàn yuán tǎn xiao xí . shí tán
yǐn bing jié luè gan líng , an
píng , bó hǎi , hé xiān děng
chǔ , wén yuán cháng bài
zǒu Zhōng shān , nǎi tǒng
jun gong zhī . cháng wú xīn
zhàn dòu , jìng ben you zhōu
tóu yuán xī . tán jìn jiàng qí
zhòng , yù fù tú jì zhōu . cáo
shǐ rén zhao zhī , tán bù zhì .
cáo dà nù , chí shu jué qí
hun , zì tǒng dà jun zheng
zhī , zhí dǐ píng yuán . tán
wén cáo zì tǒng jun lái , qiǎn
réni qí jiù yú liú biǎo . biǎo
qǐng xuán dé shàng yì . xuán
dé yue : " jin cáo yǐ pò jì
zhōu , bing shì zhèng shèng
, yuán shì xiong dì bù jiù bì
wèi cáo qín , jiù zhì wú yì ;
kuàng cáo cháng yǒu kui jīng
xiāng zhì yì , wǒ zhì yāng
bing zì shǒu , wèi kě wàng
dòng . " biǎo yue : " rán zé
hé yǐ xiè zhì ? " xuán dé yue
: " kě zuò shu yǔ yuán shì

操已定冀州，使人探袁谭消息。时谭引兵劫掠甘陵、安平、渤海、河间等处，闻袁尚败走中山，乃统军攻之。尚无心战斗，径奔幽州投袁熙。谭尽降其众，欲复图冀州。操使人召之，谭不至。操大怒，驰书绝其婚，自统大军征之，直抵平原。谭闻操自统军来，遣人求救于刘表。表请玄德商议。玄德曰：“今操已破冀州，兵势正盛，袁氏兄弟不久必为操擒，救之无益；况操常有窥荆襄之意，我只养兵自守，未可妄动。”表曰：“然则何以谢之？”玄德曰

nguyên dã, thừa tướng bắt cáp
tồn ván phong tục, cứu ki đõ
thán, nhi tiên kê giáo hộ tịch,
khỏi bỗn châu sĩ nữ sở vọng vu
minh công tai?" Thao văn ngôn,
cải dung tạ chi, đãi vi thương
tân.

- Hiện nay thiên hạ chia xẻ, chín
châu tan nát, hai anh em họ Viên
tranh giành nhau, dân Châu Ký
phơi xương nhan nhản ở ngoài
đồng. Thừa tướng chưa kịp hỏi
thăm phong tục, cứu kẻ lầm than,
đã vội tính ngay sổ hộ khẩu, thì
dân còn trông mong gì? Tào
Tháo nghe nói thay đổi nét mặt
và tạ lỗi, đãi Diệm làm thượng
khách.

Bình định xong Ký Châu, Tháo
sai người dò la tin tức Viên Đàm.
Lúc ấy, Đàm mang quân đi cướp
bóc các vùng Cam Lăng, An
Binh, Bột Hải và Hà Giang, nghe
tin Viên Thương thua chạy vào
Trung sơn, liền đem quân đuổi
đánh. Thương mất tinh thần, chạy
sang U Châu với Hiên Vy. Bao
nhiều quân lính đều hàng Đàm.
Đàm có ý muốn đánh lấy lại Ký
Châu. Tháo sai người gọi Đàm,
Đàm không đến. Tháo giận lắm,
đưa thư căt đứt lời hứa gả con
gái khi trước, rồi thống lĩnh đại
quân kéo thẳng đến Bình
Nguyên. Đàm thấy Tháo dấn đại
quân đến, sang cầu cứu Lưu
Biểu. Biểu mời Huyền Đức đến
bàn, Huyền Đức nói: - Tào Tháo
đã phá được Ký Châu, uy thế
đang mạnh. Không bao lâu nữa,
anh em họ Viên sẽ bị Tào Tháo
bắt hết, cứu cũng vô ích. Vả Tháo
vẫn có ý chiếm cả Kinh, Tương,
ta phải dưỡng sức quân để
phòng thủ không nên kinh động.

xiong dì , yǐ hé jiě wèi míng ,
wān cí xiè zhì . " biǎo rán qí
yán , xian qiǎn rén yǐ shu yí
tán . shu luè yue : " jun zi wéi
nán , bù shì chóu guó . rì
qián wén jun qu xi jiàng cáo ,
zé shì wàng xian rén zhī
chóu , qì shǒu zú zhī yí , ér
yí tòng méng zhī chǐ yǐ . ruò
jì zhōu bù dì , dang jiàng xīn
xiāng cóng . dài shì dìng zhī
hòu , shǐ tian xià píng qí qu
zhí , bù yì gao yì ye ? " yòu
yǔ yuán cháng shu yue : "
qīng zhōu tian xìng qiào jí ,
mí yú qu zhí . jun dang xian
chú cáo cáo , yǐ lù xian gong
zhì hèn . shì dìng zhī hòu ,
nǎi jì qu zhí , bù yì shàn hu ?
ruò mí ér bù fān , zé shì hán
lú , dong guo zì kùn yú qián ,
ér yí tián fù zhì huò yě . " tán
de biǎo shu , zhī biǎo wú fa
bing zhī yì , yòu zì liào bù
néng dí cáo , suì qì píng
yuán , zǒu bǎo nán pì .

7 cáo cáo zhuī zhì nán pì , shí
tian qì hán sù , hé dào jìn
dòng , liáng chuán bù néng
xíng dòng . cáo lìng běn chū
bǎi xìng qiao bing ? chuán ,

：“可作书与袁氏兄弟，以和解为名，婉词谢之。”表然其言，先遣人以书遗谭。书略曰：“君子违难，不适仇国。日前闻君屈膝降曹，则是忘先人之仇，弃手足之谊，而遗同盟之耻矣。若冀州不弟，当降心相从。待事定之后，使天下平其曲直，不亦高义耶？”又与袁尚书曰：“青州天性峭急，迷于曲直。君当先除曹操，以率先公之恨。事定之后，乃计曲直，不亦善乎？若迷而不返，则是韩卢、东郭自困于前，而遗田父之获也。”谭得表书，知表无发兵之意，又自料不能敌操，遂弃平原，走保南皮。

曹操追至南皮，时天气寒肃，河道尽冻，粮船不能行动。操令本处百

uyễn từ tạ chi." Biểu nhiên kì
ngôn, tiên khiển nhân dĩ thư di
đàm. Thư lược viết: "Quân tử vi
nan, bất thích cùu quốc. Nhật
tiền văn quân khuất tắt hàng
tào, tắc thị vong tiên nhân chí
cùu, khí thủ túc chí nghị, nhi di
đồng minh chí sĩ hĩ. Nhược kí
châu bất đệ, đương hàng tâm
tương tòng. Đãi sự định chí
hậu, sử thiên hạ bình kì khúc
trực, bất diệc cao nghĩa da?"
Hữu dũ viên thương thư viết:
"Thanh châu thiên tính tiều cắp,
mê vu khúc trực. Quân đương
tiên trừ tào thao, dĩ suất tiên
công chí hậu. Sự định chí hậu,
nãi kế khúc trực, bất diệc thiện
hồ? Nhược mê nhi bất phản,
tắc thị hàn lô, đồng quách tự
khốn vu tiền, nhi di điền phụ chí
hoạch dã." Đàm đắc biểu thư,
tri biểu vô phát binh chí ý, hựu
tự liêu bất năng địch thao, toại
khí bình nguyên, tẩu bảo nam
bì.

Biểu nói: - Thế thì từ chối làm
sao? Huyền Đức nói: - Nên viết
thư cho hai anh em họ Viên, dùng
lời lẽ khéo léo để từ chối. Biểu
nghe theo, lập tức viết thư, trước
hết gửi cho Viên Đàm. Trong thư
đại ý nói: "Người quân tử lánh
nạn, không bao giờ đặt chân lên
đất kẻ thù. Trước đây, nghe tin
ngài quỳ gối hàng Tào, theo tôi,
đó là quên cả thù của ông cha, bỏ
cả tình tay chân thân thiết và để
lại cái nhục cho đồng minh. Nếu
Ký Châu (chỉ Viên Thương)
không hòa thuận, ta cũng phải
hết sức giúp đỡ. Đợi khi công
việc xong rồi, hay dờ thế nào đã
có thiên hạ bình nghị, hà chẳng
cao nghĩa lắm ru!". Lại gửi cho
Viên Thương nói: "Thanh Châu
(chỉ Viên Đàm) tính nóng nảy,
không biết phải trái. Ngài nên trừ
Tào Tháo trước để rửa hận cho
cha. Công việc hoàn thành rồi sẽ
tính đến những chuyện nhỏ, há
chẳng hay lắm sao? Nếu không
tỉnh ngộ thì chẳng khác gì hai con
Hàn Lư và Đông Quách, tranh
mồi nhau, rút cục chỉ người đi săn
là được lợi". Đàm được thư của
Biểu, biết Biểu có ý không cứu,
lại tự liệu sức mình không địch
nỗi Tháo, liền bỏ Bình Nguyên,
chạy sang giữ Nam Bì.

Tào thao truy chí nam bì, thời
thiên khí hàn túc, hè đạo tần
đóng, lương thuyền bất năng
hành động. Thao lệnh bốn xứ
bách tính xao băng duệ thuyền,

Tháo đuổi theo đến Nam Bì. Bấy
giờ đang mùa đông, tiết trời giá
lạnh, nước sông thành băng,
thuyền lương không sao đi được.
Tháo hạ lệnh bắt dân phu ra phá

bǎi xìng wén lìng ér táo . cào
dà nù , yù bǔ zhǎn zhī . bǎi
xìng wén de , nǎi qīn wǎng
yíng zhōng tóu shǒu . cào
yue : " ruò bù sha rǔ děng ,
zé wú hào lìng bù xíng ; ruò
sha rǔ děng , wú yòu bù rěn
: rǔ děng kuài wǎng shān
zhōng zàng bì , xiū bài wǒ
jun shì qín huò . " bǎi xìng jie
chuí lèi ér qù .

姓敲冰拽船，百姓闻令而逃。操大怒，欲捕斩之。百姓闻得，乃亲往营中投首。操曰：“若不杀汝等，则吾号令不行；若杀汝等，吾又不忍：汝等快往山中藏避，休被我军士擒获。”百姓皆垂泪而去。

8 yuán tán yǐn bīng chu chéng
, yǔ cáo jun xiāng dí . liǎng
zhèn duì yuán , cào chu mǎ
yǐ bian zhǐ tán ér mà yue : "
wú hòu dài rǔ , rǔ hé sheng
yì xīn ?" tán yue : " rǔ fàn
wú jìng jiè , duó wú chéng
chí , lài wú qī zi , fǎn shuo
wǒ yǒu yì xīn ye ! " cào dà
nù , shǐ xú ? chu mǎ . tán shǐ
péng an jie zhàn . liǎng mǎ
xiāng jiāo , bù shù gé , ?
zhǎn péng an yú mǎ xià . tán
jun bài zǒu , tuì rù nán pì .
cào qiǎn jun sì miàn wéi zhù
. tán zháo huāng , shǐ xin
píng jiàn cào yue jiàng . cào
yue : " yuán tán xiǎo zi , fǎn
fù wú cháng , wú nán zhǔn
xìn . rǔ dì xin pí , wú yǐ
chóng yòng , rǔ yì liù cǐ kě
yē . " píng yue : " chéng
xiāng chà yǐ . mǒu wén zhǔ
guì chén róng , zhǔ you chén
rǔ . mǒu jiù shì yuán shì , qǐ
kě bài zhì ! " cào zhì qí bù kě
liù , nǎi qiǎn huí . píng huí

袁谭引兵出城，与曹军相敌。两阵对圆，操出马以鞭指谭而骂曰：“吾厚待汝，汝何生异心？”谭曰：“汝犯吾境界，夺吾城池，赖吾妻子，反说我有异心耶！”

操大怒，使徐晃出马。谭使彭安接战。两马相交，不数合，晃斩彭安于马下。谭军败走，退入南皮。操遣军四面围住。谭着慌，使辛评见操约降。操曰：“袁谭小子，反覆无常，吾难准信。汝弟辛毗，吾已重用，汝亦留此可也。”评曰：“丞相差矣。某闻主贵臣荣，主忧臣

bách tính văn lệnh nhi đào.
Thao đại nộ, dục bộ trám chi.
Bách tính văn đắc, nãi thân
vãng doanh trung đầu thủ.
Thao viết: "Nhược bắt sát nhữ
đảng, tắc ngô hiệu lệnh bắt
hành; nhược sát nhữ đảng, ngô
hựu bắt nhẫn: nhữ đảng khoái
vãng sơn trung tàng tị, hựu bị
ngã quân sĩ cầm hoạch." bách
tính giai thùy lệ nhi khứ.

băng và kéo thuyền. Dân nghe
tin, bỏ trốn sạch. Tháo giận lắm,
định bắt đem chém. Trăm họ thấy
thế phải đến trại đầu thú, Tháo
nói: - Nếu không giết chúng bay
thì hiệu lệnh của ta không
nghiêm, mà giết thì lòng ta không
nỡ. Thôi chúng bay nên trốn cả
vào trong núi đi, chờ để cho quân
ta bắt được. Trăm họ đều úa
nước mắt mà đi.

Viên Đàm dẫn binh xuất thành, dũ tào quân tương địch. Lưỡng trận đối viễn, thao xuất mã dĩ tiên chỉ đàm nhi mạ viết: "Ngô hậu đãi nhữ, nhữ hà sinh dì tâm?" Đàm viết: "Nhữ phạm ngô cảnh giới, đoạt ngô thành trì, lại ngô thê tử, phản thuyết ngã hữu dì tâm da!" Thao đại nộ, sử từ hoảng xuất mã. Đàm sử bành an tiếp chiến. Lưỡng mã tương giao, bắt số hợp, hoảng trảm bành an vu mã hạ. Đàm quân bại tẩu, thối nhập nam bì. Thao khiển quân tử diện vi trụ. Đàm trú hoảng, sử tân bình kiến thao ước hàng. Thao viết: "Viên đàm tiều tử, phản phúc vô thường, ngô nan chuẩn tín. Nhữ đệ tân bì, ngô dĩ trọng dụng, nhữ diệc lưu thủ khả dã." Bình viết: "Thừa tương sai hĩ. Mỗ văn chủ quý thần vinh, chủ ưu thần nhục. Mỗ cửu sự viên thi, khởi khả bối chí!" Thao tri kì bất khả lưu, nãi kiến hồi. Bình hồi kiến đàm,

jian tan , yan cao bu zhun
tou jiang . tan chi yue : " rǔ
dì xiān shì cáo cǎo , rǔ huái
èr xīn ye ? " píng wén yán ,
qì mǎn tián xiong , hun jué
yú dì . tán lìng fú chu , xu yú
ér sǐ . tán yì huǐ zhī . guo tú
wèi tán yue : " lái rì jìn qu bǎi
xìng dang xiān , yǐ jun jì qí
hòu , yǔ cáo cǎo jué yǐ sǐ
zhàn . " tán cóng qí yán .

辱。某久事袁氏，岂可背之！”操知其不可留，乃遣回。评回见谭，言操不准投降。谭叱曰：“汝弟现事曹操，汝怀二心耶？”评闻言，气满填胸，昏绝于地。谭令扶出，须臾而死。谭亦悔之。郭图谓谭曰：“来日尽驱百姓当先，以军继其后，与曹操决一死战。”谭从其言。

9 dang yè jìn qu nán pì bǎi
xìng , jie zhí dao qiang ting
lìng . cì rì píng míng , dà kai
sì mén , jun zài hòu , qu bǎi
xìng zài qián , hǎn sheng dà
jǔ , yi qí yōng chu , zhí dǐ
cáo zhài . liǎng jun hùn zhàn
, zì chén zhì wǔ , shèng fù
wèi fen , sha rén biàn dì .
cào jiàn wèi huò quán shèng
, qì mǎ shàng shan , qín zì jí
gǔ . jiàng shì jiàn zhī , fèn lì
xiàng qián , tán jun dà bài .
bǎi xìng bèi sha zhě wú shù .
cáo hóng fèn wei tú zhèn ,
zhèng yíng yuán tán , jǔ dao
luàn kǎn , tán jìng bèi cáo
hóng sha yú zhèn zhōng ,
guo tú jiàn zhèn dà luàn , jí
chí rù chéng zhong . lè jìn
wàng jiàn , niǎn gong da jiàn

ngôn thao bắt chuẩn đầu hàng.
Đàm sát viết: "Nhữ đệ hiện sự
tào thao, nhữ hoài nhị tâm da?"
Bình văn ngôn, khí mẫn điền
hung, hôn tuyệt vu địa. Đàm
lệnh phù xuất, tu du nhi tử.
Đàm diệc hồi chi. Quách đồ vị
đàm viết: "Lai nhật tǎn khu
bách tính đương tiên, dĩ quân
kế ki hậu, dũ tào thao quyết
nhất tử chiến." Đàm tòng kì
ngôn.

nói: - Tào Tháo không cho hàng.
Đàm mang rằng: - Em mày hiện
đương thờ Tào Tháo. Hay là mày
cũng muốn phản tao nốt hay
sao? Bình nghe nói, tức đầy ruột,
uất lên, ngã gục xuống đất. Đàm
sai vực dậy, được một lát thì
chết. Đàm bấy giờ mới hồi,
Quách Đồ bảo Đàm rằng: - Ngày
mai nên bắt cả trăm họ đi trước,
quân lính theo sau, quyết một
trận sống mái với Tào. Đàm nghe
lời,

当夜尽驱南皮百姓，皆执刀枪听令。次日平明，大开四门，军在后，驱百姓在前，喊声大举，一齐拥出，直抵曹寨。两军混战，自辰至午，胜负未分，杀人遍地。操见未获全胜，弃马上山，亲自击鼓。将士见之，奋力向前，谭军大败。百姓被杀者无数。曹洪奋威突阵，正迎袁谭，举刀乱砍，谭竟被曹洪杀于阵中，郭图见阵大乱，急驰入城中。乐进望见，拈弓搭箭

đang đêm bắt toàn dân Nam Bì
chuẩn bị gươm giáo chờ lệnh.
Sáng hôm sau, bốn cửa thành
mở toang, nhân dân đi trước,
quân đi sau, hò reo ầm ĩ, ủn ủn
kéo ra, thẳng đến trại Tào. Hai
bên đánh nhau từ giờ thìn đến
giờ ngọ, chưa phân thắng bại,
người chết đầy đồng. Tháo thấy
chưa giành được toàn thắng, liền
gò ngựa chạy lên núi khua trống.
Tướng sĩ thấy vậy, ai cũng gắng
sức tiến lên. Quân Đàm thua to.
Nhân dân bị giết không biết bao
nhiêu mà kể. Tào Hồng tả xung
hữu đột, gặp ngay Viên Đàm,
múa dao chém lia lia. Viên Đàm
bị Tào Hồng giết chết tại trận.
Quách Đồ thấy trận thế rối loạn,
vội rút vào thành. Nhạc Tiến trông
thấy, giường cung đặt tên bắn

, shè xià chéng háo , rén mǎ ju xiān . cào yīn bīng rù nán pì , an fǔ bǎi xìng . hu yǒu yí biao jun lái dào , nǎi yuán xi bù jiāng xi chù , zhāng nán yě . cào zì yǐn jun yíng zhī . èr jiāng dào ge xiè jiǎ , tè lái tóu jiàng . cào fēng wèi liè hóu . yòu hei shan zéi zhāng yàn , yǐn jun shí wàn lái jiàng , cào fēng wèi píng běi jiāng jun . xià lìng jiāng yuán tán shǒu jí hào lìng , gǎn yǒu ku zhě zhǎn . tóu wa běi mén wài . yí rén bù guàn shuai yǐ , ku yú tóu xià . zuǒ yòu ná lái jiàn cǎo . cào wèn zhī , nǎi qīng zhōu bié jià wáng xiù yě , yin jiàn yuán tán bēi zhú , jìn zhī tán sǐ , gù lái ku zhī . cào yue : " rǔ zhī wú lìng fǒu ? " xiū yue : " zhī zhī . " cào yue : " rǔ bù pà sǐ ye ? " xiū yue : " wǒ shèng shòu qí pì mìng , wáng ér bù ku , fei yì yě . wèi sǐ wàng yì , hé yǐ lì shì hu ! ruò de shou zàng tán shi , shòu lù wú hèn . " cào yue : " hé bēi yì shì , hé qí rú cǐ zhī duo yě ! kě xí yuán shì bù néng yòng ! ruò néng yòng , zé wú an gǎn zhèng yǎn qù cǐ dì zai ! " suì mìng shou zàng tán shi , lǐ xiù wèi shàng bìn , yǐ wèi sì jin zhōng láng jiàng . yin wèn zhī yue : " jin yuán cháng yǐ tóu yuán xi , qū zhī dang yòng hé cè ? " xiū bù dá . cào yue : " zhong chén yě . "

，射下城壕，人马俱陷。操引兵入南皮，安抚百姓。忽有一彪军来到，乃袁熙部将焦触、张南也。操自引军迎之。二将倒戈卸甲，特来投降。操封为列侯。又黑山贼张燕，引军十万来降，操封为平北将军。下令将袁谭首级号令，敢有哭者斩。头挂北门外。一人布冠衰衣，哭于头下。左右拿来见操。操问之，乃青州别驾王修也，因谏袁谭被逐，今知谭死，故来哭之。操曰：“汝知吾令否？”修曰：“知之。”操曰：“汝不怕死耶？”修曰：“我生受其辟命，亡而不哭，非义也。畏死忘义，何以立世乎！若得收葬谭尸，受戮无恨。”操曰：“河北义士，何其如此之多也！可惜袁氏不能用！若能用，则吾安敢正眼觑此地哉！”遂命收葬谭尸，礼修为上宾，以为司金中

đáp tiễn, xạ hạ thành hào, nhân mả câu hâm. Thao dẫn binh nhập nam bì, an phủ bách tính. Hốt hữu nhất bưu quân lai đáo, nãi viên hi bộ tương tiêu xúc, trương nam dã. Thao tự dẫn quân nghênh chi. Nhị tướng đảo qua tá giáp, đặc lai đầu hàng. Thao phong vi liệt hầu. Hữu hắc sơn tặc trương yên, dẫn quân thập vạn lai hàng, thao phong vi bình bắc tướng quân. Hạ lệnh tương viên đàm thủ cấp hiệu lệnh, cảm hữu khóc giả trâm. Đầu quái bắc môn ngoại. Nhất nhân bổ quan suy y, khóc vu đầu hạ. Tả hữu nã lai kiến thao. Thao vấn chi, nãi thanh châu biệt giá vương tu dã, nhân giàn viên đàm bị trực, kim tri đàm tử, cố lai khóc chi. Thao viết: "Nhữ tri ngô lệnh phủ?" Tu viết: "Tri chi." Thao viết: "Nhữ bất phạ tử da?" Tu viết: "Ngã sinh thụ kì tích mệnh, vong nhi bất khóc, phi nghĩa dã. Ủy tử vong nghĩa, hà dĩ lập thế hồn! Nhược đắc thu táng đàm thi, thụ lục vô hận." Thao viết: "Hà bắc nghĩa sĩ, hà kì như thử chi đa dã! Khả tích viên thị bất năng dụng! Nhược năng dụng, tắc ngô an cảm chánh nhẫn thử thử địa tai!" Toại mệnh thu táng đàm thi, lễ tu vi thương tân, dĩ vi ti kim trung lang tướng. Nhân vấn chi viết: "Kim viên thương dĩ đầu viên hi, thủ chi đương dụng hà sách?" Tu bắt đáp. Thao viết: "Trung thần dã." Vấn

một phát, Quách Đồ chết cả người lẩn ngựa. Tháo đem quân vào Nam Bì, vỗ yên trăm họ. Chợt có một toán quân kéo đến, đó là Tiêu Súc và Trương Nam, hai bộ tướng của Viên Hy. Tháo tự dẫn quân nghênh chiến. Hai người trở gió cáo giáp đầu hàng. Tháo đều phong cho tước hầu. Tiếp đó tên tướng giặc ở núi Hắc Sơn là Trương Yên, cũng dẫn mười vạn quân đến quy thuận, được phoang làm Bình bắc tướng quân. Tháo sai đem bêu đầu Viên Đàm và ra lệnh kẻ nào cả gan đến khóc thì chém. Đầu Đàm treo ngoài cửa bắc. Có một người đội mũ vải, mặc đồ tang đến khóc thê thảm. Lính canh bắt nộp Tào Tháo, Tháo hỏi ra là biệt giá Vương Tu, vì can Viên Đàm bị Đàm đuổi về. Nay được tin Đàm chết, vội đến khóc viếng. Tháo hỏi: - Người không biết lệnh ta à? Tu thừa: - Biết chó. - Tháo hỏi: - Người không sợ chết à? Tu thừa: - Tôi đã vâng mệnh ra giúp chúa, nay chúa chết mà không khóc thật là phi nghĩa. Sợ chết quên cả nghĩa thì còn đáng đứng trên thế gian sao! Nếu được chôn cất cho Đàm, đầu chết tôi cũng không oán hận gì. Tháo nói: - Đất Hà Bắc thật nhiều nghĩa sĩ, tiếc rằng họ Viên không biết dùng người. Nếu biết dùng thì ta đâu dám nhòm ngó miền này! Liền sai chôn cất Viên đàm, rồi dãi Tu làm thượng khách và cho làm Tu kim trung lang tướng. Nhân tiện hỏi

wèn guo jia , jia yue : " kě shǐ
yuán shàng xiāng jiàng xì chù ,
zhāng nán děng zì gōng zhì .
" cào yòng qí yán , suí chā xi
chù , zhāng nán , lǚ kuàng ,
lǚ xiāng , mǎ yán , zhāng ? ,
gè yǐn běn bù bìng , fēn sān
lù jìn gōng you zhōu ; yì
miàn shī lǐ diǎn , lè jìn huì gé
zhāng yàn , dǎ bìng zhōu ,
gōng gāo gān . qiè shuo
yuán cháng , yuán xī zhī cáo
bìng jiāng zhì , liào nán yíng
dí , nǎi qì chéng yǐn bìng ,
xìng yè bēn liáo xī tóu wú
huán qù liǎo . you zhōu cì
shǐ wu huán chù , jù yóu
zhōu zhòng guān , shà xiě
wèi méng , gòng yì bēi yuán
xiàng cáo zhī shì . wu huán
chù xiān yán yue : " wú zhī
cáo chéng xiāng dāng shì
ying xióng , jin wāng tóu
jiàng , yǒu bù zun lìng zhě
zhǎn . " yi cì shà xiě , xún zhì
bié jià hán héng . héng nǎi
zhí jiàn yú dì , dà hu yue : "
wú shòu yuán gōng fù zì hòu
en , jin zhǔ bài wáng , zhì bù
néng jiù , yǒng bù néng sǐ ,
yú yì que yǐ ! ruò bēi miàn ér
jiàng cǎo , wú bù wèi yě ! "
zhòng jie shi sè . wu huán
chù yue : " fu xìng dà shì ,
dang lì dà yì . shì zhì jì fǒu ,
bù dài yí rén . hán héng jì
yǒu zhì rú cǐ , ting qí zì biàn .
" tui héng ér chu . wu huán
chù nǎi chu chéng yíng jie
san lù jun mǎ , jìng lái jiàng

郎将。因问之曰：“今袁尚已投袁熙，取之当用何策？”修不答。操曰：“忠臣也。”问郭嘉，嘉曰：“可使袁氏降将焦触、张南等自攻之。”操用其言，随差焦触、张南、吕旷、吕翔、马延、张顗，各引本部兵，分三路进攻幽州；一面使李典、乐进会合张燕，打并州，攻高干。且说袁尚、袁熙知曹兵将至，料难迎敌，乃弃城引兵，星夜奔辽西投乌桓去了。幽州刺史乌桓触，聚幽州众官，歃血为盟，共议背袁向曹之事。乌桓触先言曰：“吾知曹丞相当世英雄，今往投降，有不遵令者斩。”依次歃血，循至别驾韩珩。珩乃掷剑于地，大呼曰：“吾受袁公父子厚恩，今主败亡，智不能救，勇不能死，于义缺矣！若北面而降操，吾不为也！”众皆失色。乌桓触曰：“夫兴大事，当

quách gia, gia viết: "Khả sử
viên thị hàng tướng tiêu xúc,
trương nam dǎng tự công chi."
Thao dụng kì ngôn, tùy sai tiêu
xúc, trương nam, lữ khoáng, lữ
tường, mã duyên, trương nghĩ,
các dẫn bỗn bộ binh, phân tam
lộ tiến công u châu; nhất diện
sử lý điền, nhạc tiến hội hợp
trương yến, đà tịnh châu, công
cao can. Thả thuyết viên
thượng, viên hi tri tào binh
tương chí, liêu nan nghênh
địch, nái khí thành dẫn binh,
tinh dạ bôn liêu tây đầu ô hoàn
khú liễu. U châu thứ sử ô hoàn
xúc, tụ u châu chúng quan, sáp
huyết vi minh, cộng nghị bối
viên hướng tào chi sự. Ô hoàn
xúc tiên ngôn viết: "Ngô tri tào
thùa tương đương thế anh
hùng, kim vãng đầu hàng, hữu
bất tuân lệnh giả trẫm." Y thứ
sáp huyết, tuần chí biệt giá hàn
hành. Hành nãi trích kiềm vu
địa, đại hô viết: "Ngô thụ viên
công phụ tử hâu ân, kim chủ
bại vong, trí bất năng cứu, dũng
bất năng tử, vu nghĩa khuyết hỉ!
Nhược bắc diện nhi hàng thao,
ngô bất vi dã!" Chúng gai thất
sắc. Ô hoàn xúc viết: "Phu
hung đại sự, đương lập đại
nghĩa. Sự chi tể phủ, bất đai
nhất nhân. Hành hành kí hữu chí
như thủ, thính kì tự thiện." Thôi
hành nhi xuất. Ô hoàn xúc nái
xuất thành nghênh tiếp tam lộ
quân mã, kính lai hàng thao.
Thao đại hỉ, gia vi trấn bắc

Tu: - Nay Viên Thượng đã theo
Viên Hy, muốn đánh thì dùng
méo gì? Tu không trả lời. Tháo
nói: - Thật là trung thần. Tháo hỏi
Quách Gia, Gia nói: - Nên sai
Tiêu Súc và Trương Nam là bọn
hàng tướng của họ Viên đi đánh.
Tháo nghe lời, một mặt sai ngay
Tiêu Súc, Trương Nam, Lã
Khoáng, Lã Tường, Mã Diên và
Trương Dĩ, ai nấy dẫn binh mã
của mình, chia làm ba đường
đánh U Châu. Một mặt, sai Lý
Điển, Nhạc Tiển hợp với Trương
Yên sang Tinh Châu đánh Cao
Cán. Nói về Viên Thượng, Viên
Hy được tin quân Tào kéo đến
liệu địch không nổi liền bỏ thành,
chạy sang Liêu Tây, theo Ô
Hoàn. Thứ sử U Châu là Ô Hoàn
Súc, hợp các quan lại ở U Châu,
uống máu ăn thè, bàn việc hướng
về Tào Tháo và phản lại họ Viên.
Ô Hoàn Súc nói trước: - Ta biết
Tào thùa tướng là anh hùng trong
thiên hạ đời nay. Nay qua đầu
hàng, ai không tuân lệnh sẽ bị
chém đầu. Mọi người lần lượt
uống máu ăn thè. Đến lượt quan
biệt giá Hàn Hành, Hành quẳng
gươm xuống đất hô lớn: - Ta chịu
Ơn sâu của cha con họ Viên. Nay
chủ bại vong, ta đã không có tài
cứu được, lại không có gan liều
chết, đối với đạo nghĩa thật thiếu
sót lớn! Nếu ngoảnh về phía bắc
hàng Tào, ta nhất định không
làm! Ai nấy tái mặt. Ô Hoàn Súc
nói: - Phàm làm việc lớn, phải
dụng nghĩa lớn. Việc thành hay

cào . cào dà xǐ , jia wèi ? bēi
jiāng jun .

立大义。事之济否，不待一人。韩珩既有志如此，听其自便。”推珩而出。乌桓触乃出城迎接三路军马，径来降操。操大喜，加为镇北将军。

10 hu tàn mǎ lái bào : " lè jìn , lǐ diǎn , zhang yàn gong dǎ bìng zhōu , gao gan shǒu zhù hú guan kǒu , bù néng xià . " cào zì lè bing qián wǎng . san jiang jie zhe , shuo yú jù guan nán jí . cào jí zhòng jiang gòng yì pò gan zhi jì . xún you yue : " ruò pò gan , xu yòng zhà jiàng jì fang kě . " cào rán zhī . huàn xiáng jiàng lǚ kuàng , lǚ xiáng , fù ēr di yán rú cǐ rú cǐ . lǚ kuàng děng yǐn jūn shù shí , zhí dǐ guan xià , jiào yue : " wú děng yuán xì yuán shì jiù jiāng , bù de yǐ ér jiàng cáo . cáo cào wèi rén guǐ jué , báo dài wú děng ; wú jin huán fú jiù zhǔ . kě jí kai guan xiāng nà . " gao gan wèi xìn , zhí jiào èr jiāng zì shàng guan shuo huà . èr jiāng xiè jiā qì mǎ ér rù , wèi gan yue : " cáo jun xin dào , kě chéng qí jun xin wèi dìng , jin yè jié zhài . mǒu děng yuàn dang xian . " yú xǐ , cóng qí yán , shì yè jiào èr lǚ

忽探马来报：“乐进、李典、张燕攻打并州，高干守住壶关口，不能下。”操自勒兵前往。三将接着，说于拒关难击。操集众将共议破干之计。荀攸曰：“若破干，须用诈降计方可。”操然之。唤降将吕旷、吕翔，附耳低言如此如此。吕旷等引军数十，直抵关下，叫曰：“吾等原系袁氏旧将，不得已而降曹。曹操为人诡谲，薄待吾等；吾今还扶旧主。可疾开关相纳。”高干未信，只教二将自上关说话。二将卸甲弃马而入，谓干曰：“曹军新到，可乘其军心未定，今夜劫寨。某等愿当先。”于喜，

tướng quân.

bại không phải do một người. Hàn Hành đã có chí như thế, xin cứ tùy tiện. Nói rồi đẩy Hàn Hành ra. Ô Hoàn Súc ra ngoài thành đón ba lộ quân, đi thẳng đến hàng Tháo. Tháo mừng lắm, phong cho chức Trần bắc tướng quân.

Chợt, có thám mã về báo. - Nhạc Tiên, Lý Điển và Trương Yên đi đánh Tinh Châu, Cao cán giữ ải Hồ Quan vững lắm, không sao phá được. Tháo tự cắt quân đi. Ba tướng đều nói: - Cán cầm cự, khó đánh lắm! Tháo họp các tướng lại bàn. Tuân Du nói: - Muốn phà được Cán, phải dùng kế trá hàng. Tháo gọi Lã Khoáng, Lã Tường đến ghé vào tai nói nhỏ mấy câu, Lã Khoáng dẫn vài chục tên lính thẳng đến trước ải, gọi to lên rằng: - Chúng tôi nguyên là tướng cũ họ Viên, bắt đắc dĩ phải hàng Tào. Tào Tháo là người quỷ quyết, bạc đãi chúng tôi. Nay lại xin về giúp chủ cũ, mau mở cửa ải cho tôi vào. Cao Cán chưa tin, chỉ bảo hai tướng lên cửa ải nói chuyện. Hai tướng cởi giáp xuống ngựa đi vào, rồi bảo Cán: - Quân Tào mới đến. Nên nhân dịp lòng quân chưa yên, kéo ra cướp trại. Hai chúng tôi tình nguyện đi đầu. Cán mừng lắm theo lời ấy. Đến đêm sai hai tướng họ Lã đi trước, còn Cao Cán dẫn hơn vạn quân kéo theo. Gần đến trại Tào, bỗng

dang xian , yin wan yu jun
qian qu . jiang zhi cao zhai ,
bei hou han sheng da zhèn ,
fu bing si qǐ . gao gan zhi shi
zhòng jì , jí huí hú guan
chéng , lè jìn , lǐ diǎn yǐ duó
liǎo guan , gao yú duó lù zǒu
tuo , wǎng tóu chán yú . cào
lǐng bing jù zhù guan kǒu ,
shǐ rén zhui xí gao gan . gān
dào chán yú jiè , zhèng yíng
bēi fan zuǒ xián wáng . gān
xià mǎ bài fú yú dì , yán cáo
cào tun bìng jiāng tǔ , jīn yù
fàn wáng zì dì miàn , wàn qǐ
jiù yuán , tòng lì kè fù , yǐ
bǎo bēi fāng . zuǒ xián wáng
yue : " wú yǔ cáo cào wú
chóu , qǐ yǒu qín wǒ tǔ dì ?
rǔ yù shǐ wǒ jié yuàn yú cáo
shì ye ! " chí tuì gao gan .
gān xún sì wú lù , zhǐ de qù
tóu liú biǎo . xíng zhì shàng
luò , bēi dou wèi wáng yǎn
suǒ sha , jiang tóu jiě sòng
cáo cào . cáo fēng yǎn wèi
liè hóu .

11 bìng zhōu jì dìng , cáo shàng
yì xī jí wu huán . cáo hóng
děng yue : " yuán xi , yuán
cháng bìng bài jiāng wáng ,
shì qióng lì jìn , yuǎn tóu sha
mò ; wǒ jìn yǐn bìng xí jí ,
tǎng liú bēi , liú biǎo chéng
xū xí xǔ dou , wǒ jiù yìng bù
jí , wèi huò bù qiǎn yǐ : qǐng

从其言，是夜教二吕当先，引万余军前去。将至曹寨，背后喊声大震，伏兵四起。高干知是中计，急回壶关城，乐进、李典已夺了关、高干夺路走脱，往投单于。操领兵拒住关口，使人追袭高干。干到单于界，正迎北番左贤王。干下马拜伏于地，言曹操吞并疆土，今欲犯王子地面，万乞救援，同力克复，以保北方。左贤王曰：“吾与曹操无仇，岂有侵我土地？汝欲使我结怨于曹氏耶！”叱退高干。干寻思无路，只得去投刘表。行至上洛，被都尉王琰所杀，将头解送曹操。曹封琰为列侯。

并州既定，操商议西击乌桓。曹洪等曰：“袁熙、袁尚兵败将亡，势穷力尽，远投沙漠；我今引兵西击，倘刘备、刘表乘虚袭许都，我救应不及，为祸不浅矣：

giáo nhị lữ đương tiên, dẫn vạn
dư quân tiền khứ. Tương chí
tào trại, bối hậu hảm thanh đại
chấn, phục binh tú khởi. Cao
can tri thị trúng kế, cấp hồi hò
quan thành, nhạc tiến, lý diễn dĩ
đoạt liễu quan, cao vu đoạt lộ
tẩu thoát, vãng đầu đan vu.
Thao lính binh cự trụ quan
khầu, sử nhân truy tập cao can.
Can đáo đan vu giới, chánh
nghênh bắc phiên tả hiền
vương. Can hạ mã bái phục vu
địa, ngôn tào thao thôn tịnh
cương thỗ, kim dục phạm
vương tử địa diện, vạn khắt
cứu viên, đồng lực khắc phục,
dĩ bảo bắc phương. Tả hiền
vương viết: "Ngô dũ tào thao
vô cùu, khởi hữu xâm ngã thỗ
địa? Nhữ dục sử ngã kết oán
vu tào thị da!" Sát thối cao can.
Can tầm tư vô lộ, chỉ đắc khứ
đầu lưu biếu. Hành chí thượng
lạc, bị đô úy vương diêm sở
sát, tương đầu giải tổng tào
thao. Tào phong diêm vi liệt
hầu.

có tiếng reo àm ĩ, quân mai phục
bốn phía xông ra. Cán biết là mắc
mẹo, vội quay về Hồ Quan thì
Nhạc Tiên, Lý Điển đã cướp
được thành rồi. Cao Cán cướp
đường chạy thoát, sang nhờ viện
Hung nô. Tháo lính binh đóng giữ
cửa ải, rồi sai người đuổi Cao
Cán. Cán đến địa phận của đất
Hung nô thì gặp ngay vua Bắc
Phiên Tả Hiền Vương. Cán xuống
ngựa quỳ lạy thưa rằng: - Tào
Tháo lần cướp mất cả bờ cõi, nay
lại muốn xâm phạm đất đai của
ngài. Xin ngài cứu viện, góp sức
cùng tôi đánh lấy lại, để giữ vững
phương bắc. Tả Hiền Vương nói:
- Ta cùng Tào Tháo không thù
hận gì nhau, lẽ đâu Tháo xâm
phạm vào đất nước ta? Người lại
muốn cho ta kết oán với họ Tào
hay sao? Nói rồi, mắng đuổi Cao
Cán đi. Cán cùng đường buộc
phải sang theo Lưu Biểu. Đi đến
Thượng Lộ thì bị Đô úy Vương
Viêm giết, đem đầu đến dâng Tào
Tháo. Tháo phong cho Viêm tước
hầu.

Bình định xong Tinh Châu, Tháo
bàn định quay sang phía tây đánh
Ô Hoàn. Bọn Tào Hồng nói: Viên
Hy, Viên Thượng binh thua tướng
mất, sức hết thế cùng, đã trốn
tránh sang miền sa mạc. Nay ta
đem quân sang tấn phía tây, nếu
Lưu Biểu, Lưu Bị thừa cơ đánh
úp Hứa Đô, ta cứu ứng không

huí shi wù jìn wèi shàng . " guo jia yue : " zhu gong suō yán cuò yǐ . zhǔ gong sui wei zhèn tian xià , sha mò zhì rén shì qí bian yuǎn , bì bù shè bèi ; chéng qí wú bèi , zú rán jí zhī , bì kě pò yě . qiè yuán shào yǔ wu huán yǒu en , ér cháng yǔ xi xiong dì yóu cún , bù kě bù chū . liú biǎo zuò tán zhì kè ēr , zì zhì cái bù zú yǐ yù liú bèi , zhòng rèn zhì zé kǒng bù néng zhì , qīng rèn zhì zé bèi bù wèi yòng . sui xu guó yuǎn zheng , gong wú you yě . " cáo yue : " fèng xiào zhì yán jí shì . " suì lù dà xiǎo san jun , che shù qian liàng , wàng qián jìn fa . dàn jiàn huáng sha mò mò , kuáng feng sì qǐ ; dào lù qí qu , rén mǎ nán xíng . cáo yǒu huí jun zhì xin , wèn yú guo jia . jia cǐ shí bù fú shuǐ tǔ , wò bìng che shàng . cáo qì yue : " yin wǒ yù píng sha mò , shǐ gong yuǎn shè jian xin , yǐ zhì rǎn bìng , wú xin hé an ! " jia yue : " mǒu gǎn chéng xiang dà en , sui sī bù néng bào wàn yī . " cáo yue : " wú jiàn bēi dì qí qu , yì yù huí jun , ruò hé ? " jia yue : " bing guì shén sù . jìn qian lǐ xí rén , zi zhòng duo ér nán yǐ qu lì , bù rú qīng bing jian dào yǐ chu , yǎn qí bù bèi . dàn xu de shí jìng lù zhě wèi yǐn dǎo ēr . "

请回师勿进为上。”郭嘉曰：“诸公所言错矣。主公虽威震天下，沙漠之人恃其边远，必不设备；乘其无备，卒然击之，必可破也。且袁绍与乌桓有恩，而尚与熙兄弟犹存，不可不除。刘表坐谈之客耳，自知才不足以御刘备，重任之则恐不能制，轻任之则备不为用。虽虚国远征，公无忧也。”操曰：“奉孝之言极是。”遂率大小三军，车数千辆，望前进发。但见黄沙漠漠，狂风四起；道路崎岖，人马难行。操有回军之心，问于郭嘉。嘉此时不伏水土，卧病车上。操泣曰：“因我欲平沙漠，使公远涉艰辛，以至染病，吾心何安！”嘉曰：“某感丞相大恩，虽死不能报万一。”操曰：“吾见北地崎岖，意欲回军，若何？”嘉曰：“兵贵神速。今千里袭人，辎重多而难以趋利

thượng. "Quách Gia viết: "Chư công sở ngôn thác hĩ. Chúa công tuy uy chấn thiên hạ, sa mạc chi nhân thị kì biên viễn, tất bắt thiết bị; thừa kì vô bị, tốt nhiên kích chi, tất khả phá dã. Thả viên thiệu dũ ô hoàn hưu ân, nhi thượng dũ hi huynh đệ do tồn, bắt khả bắt trừ. Lưu biểu tọa đàm chi khách nhĩ, tự tri tài bắt túc dĩ ngự lưu bị, trọng nhâm chi tắc khủng bắt năng chế, khinh nhâm chi tắc bị bắt vi dụng. Tuy hư quốc viễn chinh, công vô ưu dã." Thao viết: "Phụng hiếu chi ngôn cực thị." Toại suất đại tiều tam quân, xa số thiêu lượng, vọng tiền tiến phát. Đãn kiến hoàng sa mạc mạc, cuồng phong tú khởi; đạo lộ khe khu, nhân mã nan hành. Thao hữu hồi quân chi tâm, vấn vu quách gia. Gia thủ thời bắt phục thủy thổi, ngoa bệnh xa thương. Thao khắp viết: "Nhân ngã dục bình sa mạc, sử công viễn thiệp gian tân, dĩ chí nhiễm bệnh, ngô tâm hà an!" Gia viết: "Mỗ cảm thừa tương đại ân, tuy tử bất năng báo vạn nhất." Thao viết: "Ngô kiến bắc địa khe khu, ý dục hồi quân, nhược hè?" Gia viết: "Binh quý thần tốc. Kim thiên lí tập nhân, truy trọng đa nhi nan dĩ xu lợi, bắt như khinh binh kiêm đạo dĩ xuất, yểm ki bất bị. Đãn tu đắc thức kính lộ giả vi dẫn đạo nhĩ."

kịp, tai họa không phải nhỏ. Xin hãy kéo quân về là hơn cả. Quách Gia nói: - Các ông nói sai cả rồi; chúa công tuy uy danh lừng lẫy khắp thiên hạ, nhưng người ở nơi sa mạc, cây thế xa xôi hiểm trở, tất không phòng bị. Nhân chỗ sơ hở ta đánh cho thật mau lẹ thì chắc phá được. Vả lại Ô Hoàn mang ơn Viên Thiệu, mà hai anh em Viên Hy, Viên Thượng nay hãy còn sống, thế nào cũng phải trừ đi mới xong. Còn Lưu Biểu chỉ là hạng người ngồi nói chuyện suông thô. Biểu tự biết không đủ tài để đối phó với Lưu Bị. Dùng Bị vào việc to, thì sợ không khống chế nổi; còn dùng vào việc nhỏ, chắc bị không chịu làm. Dù ta có bỏ nước mà kéo quân đi đánh xa các ông cũng đừng lo. Tháo nói: - Lời Phụng Hiếu rất đúng. Lập tức huy động ba quân và vài nghìn cỗ xe rầm rộ kéo đi. Dọc đường cát vàng bay ngát, gió bão bốn bề, đường sá gập gềnh, người ngựa khó nhọc. Tháo có ý muốn quay trở về, bèn hỏi Quách Gia. Lúc ấy, Gia không quen thủy thổi, óm nắm trong xe. Tháo khóc nói: - Vì ta muốn bình định miền sa mạc khiến ông phải đi xa vất vả, đến nỗi mắc bệnh, ta yên tâm sao được? Gia nói: - Tôi đội ơn sâu của thừa tướng, dù có chết cũng chưa đèn được muôn một. Tháo nói: - Ta thấy vùng bắc hiểm trở, muốn rút quân về ông thấy thế nào? Gia nói: - Việc binh cốt mau

，不如轻兵兼道以出，
掩其不备。但须得识径
路者为引导耳。”

12 suì liù guo jia yú yì zhōu
yǎng bìng , qíu xiàng dǎo
guan yǐ yīn lù . rén jiàn yuán
shào jiù jiāng tián chóu shen
zhī cǐ jìng , cǎo zhao ér wèn
zhī . chóu yue : " cǐ dào qiū
xià xiān yǒu shuǐ , qiǎn bù
tōng chē mǎ , shen bù zài
zhōu jí , zuì nán xíng dòng .
bù rú huí jun , cóng lú lóng
kǒu yuè bái tán zhī xiǎn , chu
kōng xū zhì dì , qian jìn liǔ
chéng , yǎn qí bù bèi : tà dùn
kě yǐ zhàn ér qín yě . " cǎo
cóng qí yán , feng tián chóu
wèi jīng bēi jiāng jun , zuò
xiàng dǎo guan , wèi qián qu ;
zhang liáo wèi cì ; cǎo zì ya
hòu : bēi dào qīng qí ér jìn .

13 tián chóu yǐn zhang liáo qián
zhì bái láng shān , zhèng yù
yuán xi , yuán cháng huì gé
tà dùn děng shù wàn qí qián
lái . zhang liáo fei bào cáo
cào . cǎo zì lè mǎ dēng gāo
wàng zhī , jiàn tà dùn bìng
wú duì wǔ , cēn cī bù zhěng
. cǎo wèi zhang liáo yue : "
dí bìng bù zhěng , biàn kě jí

遂留郭嘉于易州养病，
求向导官以引路。人荐
袁绍旧将田畴深知此境
，操召而问之。畴曰：
“此道秋夏间有水，浅
不通车马，深不载舟楫
，最难行动。不如回军
，从卢龙口越白檀之险
，出空虚之地，前近柳
城，掩其不备：蹋顿可
一战而擒也。”操从其
言，封田畴为靖北将军
，作向导官，为前驱；
张辽为次；操自押后：
倍道轻骑而进。

田畴引张辽前至白狼山
，正遇袁熙、袁尚会合
蹋顿等数万骑前来。张
辽飞报曹操。操自勒马
登高望之，见蹋顿兵无
队伍，参差不整。操谓
张辽曰：“敌兵不整，

Toại lưu quách gia vu dịch châu
dưỡng bệnh, cầu hướng đạo
quan dĩ dẫn lộ. Nhân tiên viên
thiệu cựu tương điền trù thâm
tri thủ cảnh, thao triệu nhi vẫn
chi. Trù viết: "Thủ đạo thu hạ
gian hữu thủy, thiển bất thông
xa mã, thâm bất tái chu tiếp, tôi
nan hành động. Bất như hồi
quân, tòng lô long khẩu việt
bạch đàm chi hiềm, xuất không
hư chi địa, tiền cận liêu thành,
yểm kì bất bị: đạp đốn khả nhất
chiến nhi cầm dã." thao tòng kì
ngôn, phong điền trù vi tĩnh bắc
tướng quân, tác hướng đạo
quan, vi tiền khu; trương liêu vi
thứ; thao tự áp hậu: bội đạo
khinh kỵ nhi tiền.

Điền trù dẫn trương liêu tiền chí
bạch lang sơn, chánh ngô viên
hi, viên thượng hội hợp đạp
đốn đắng sô vạn kỵ tiền lai.
Trương liêu phi báo tào thao.
Thao tự lặc mã đăng cao vọng
chi, kiến đạp đốn binh vô đội
ngũ, tham sai bất chỉnh. Thao vị
trương liêu viết: "Địch binh bất
chỉnh, tiện khả kích chi." Nãi dĩ

lẹ. Nay đi đánh xa hàng ngàn
dặm, lương thực, khí giới nhiều,
nhưng khó mang theo không
bằng đem khinh binh rút đường
đến đánh bất ngờ, nhưng phải có
người thuộc đường tắt đi hướng
dẫn mới được.

Tháo cho Quách Gia ở lại Dịch
Châu dưỡng bệnh, rồi sai tìm
người hướng đạo. Có người giới
thiệu Điền Trù là tướng cũ của
Viên Thiệu. Tháo gọi lại hỏi, Trù
nói: - Đường này, về mùa hạ và
mùa thu có nước, chỗ nông se
ngựa không đi được, chỗ sâu lại
không chở được thuyền bè, khó
hành quân lắm. Chi bằng trở lại
từ cửa Lư Long vượt Bạch Đàm
hiểm trở, qua vùng đất hoang đến
sát Liêu Thành mà đánh úp, chỉ
một trận là bắt sống được Thác
Đồn. Tháo nghe theo, phong Điền
Trù làm Tĩnh Bắc tướng quân,
kiêm hướng đạo đi trước; trương
Liêu đi thứ nhì; Tháo áp hậu, gấp
rút tiền quân.

Điền Trù dẫn Trương Liêu đến
trước núi Bạch Lang, vừa gặp
Viên Thượng, Viên Hy cùng với
Thác Đồn đem vài vạn quân kỵ
kéo đến. Liêu phi ngựa báo Tào
Tháo. Tháo cưỡi ngựa lên cao
đứng xem, thấy quân thác Đồn đi
lộn xộn, không có hàng ngũ.
Tháo bảo Trương Liêu: - Quân
giặc không được tề chỉnh, nên

zhi . " nǎi yǐ huī shòu liáo . liáo yīn xǔ chǔ , yú jìn , xū ? fen sì lù xià shan , fèn lì jí gong , tà dùn dà luàn . liáo pai mǎ zhǎn tà dùn yú mǎ xià , yú zhòng jie jiàng . yuán xi , yuán cháng yǐn shù qian qí tóu liáo dong qù liǎo . cào shou jun rù liǔ chéng , feng tián chóu wèi liǔ tíng hóu , yǐ shǒu liǔ chéng . chóu tì qì yue : " mǒu fù yì táo cuàn zhi rén ēr , méng hòu en quán huó , wèi xìng duo yǐ ; qǐ kě mài lú lóng zhì zhài yǐ yao shǎng lù zai ! sǐ bù gǎn shòu hóu jué . " cào yì zhi , nǎi bài chóu wèi yì láng . cào fǔ wèi chán yú rén děng , shou de jùn mǎ wàn pǐ , jí rì huí bing . shí tian qì hán qiè hàn , èr bǎi lǐ wú shuǐ , jun yòu fá liáng , sha mǎ wèi shí , záo dì san sì shí zhàng , fang de shuǐ . cào huí zhì yì zhōu , zhòng shǎng xian céng jiàn zhě ; yin wèi zhòng jiang yue : " gu qián zhě chéng wéi yuǎn zheng , jiǎo xìng chéng gong . sui de shèng , tian suǒ yòu yě , bù kě yǐ wèi fǎ . zhu jun zhi jiàn , nǎi wàn ān zhi jì , shì yǐ xiāng shǎng . hòu wù nán yán . "

便可击之。”乃以麾授辽。辽引许褚、于禁、徐晃分四路下山，奋力急攻，蹋顿大乱。辽拍马斩蹋顿于马下，余众皆降。袁熙、袁尚引数千骑投辽东去了。操收军入柳城，封田畴为柳亭侯，以守柳城。畴涕泣曰：“某负义逃窜之人耳，蒙厚恩全活，为幸多矣；岂可卖卢龙之寨以邀赏禄哉！死不敢受侯爵。”操义之，乃拜畴为议郎。操抚慰单于人等，收得骏马万匹，即日回兵。时天气寒且旱，二百里无水，军又乏粮，杀马为食，凿地三四十丈，方得水。操回至易州，重赏先曾谏者；因谓众将曰：“孤前者乘危远征，侥幸成功。虽得胜，天所佑也，不可以为法。诸君之谏，乃万安之计，是以相赏。后勿难言。”

huy thụ liêu. Liêu dẫn hứa trử, vu căm, từ hoàng phân tứ lộ hạ sơn, phần lực cấp công, đạp đốn đại loạn. Liêu phách mã trảm đạp đốn vu mã hạ, dư chúng giai hàng. Viên hi, viên thượng dẫn số thiên kỵ đầu liêu đông khứ liêu. Thao thu quân nhập liễu thành, phong điền trù vi liễu đình hầu, dĩ thủ liễu thành. Trù thê khắp viết: "Mỗ phụ nghĩa đào thoát chi nhân nhĩ, mông hậu ân toàn hoạt, vi hạnh đa hĩ; khởi khả mại lô long chi trại dĩ yêu thưởng lộc tai! Tử bất cảm thụ hầu tước." Thao nghĩa chí, nãi bái trù vi nghị lang. Thao phủ úy đan vu nhân đẳng, thu đắc tuấn mã vạn thất, tức nhật hồi binh. Thời thiên khí hàn thả hạn, nhị bách lí vô thủy, quân hựu pháp lương, sát mã vi thực, tạc địa tam tứ thập trượng, phuơng đắc thủy. Thao hồi chí dịch châu, trọng thưởng tiên tăng gián giả; nhân vị chúng tướng viết: "Cô tiền giả thừa nguy viễn chinh, nghiêu hạnh thành công. Tuy đắc thắng, thiên sở hữu dã, bất khả dĩ vi pháp. Chư quân chi gián, nãi vạn an chi kế, thị dĩ tương thưởng. Hậu vật nan ngôn."

đánh ngay. Nói rồi đưa cờ hiệu cho Liêu. Liêu dẫn Hứa Chủ, Vu Cầm, Từ Hoàng chia làm bốn đường kéo xuống, cố sức xông vào đánh. Quân Thác Đồn rối loạn, Trương liêu xộc ngựa chém chết Thác Đồn. Tàn quân đều xin hàng. Còn hai anh em họ Viên vội dẫn vài nghìn quân kỵ mã chạy sang Liêu Đông. Tháo thu quân vào Liêu Thành, phong Điền Trù làm Liễu đình hầu, trấn thủ thành... Trù hu hu khóc, nói rằng: - Tôi đã là kẻ phụ nghĩa, mang ơn ngài cho sống là may lắm rồi, dám đâu bám Lư Long đổi lấy tước lộc nữa! Dẫu chết cũng không dám nhận. Tháo cho là người có nghĩa, cử Trù làm Nghị lang. Tháo phủ dụ dân thung nô, thu được một vạn ngựa tốt, ngay hôm ấy rút quân về. Bấy giờ, tiết trời lạnh và khô ráo, hai trăm dặm đường không có lấy một giọt nước. Lương ăn cũng hết, phải giết ngựa cho quân ăn; phải đào sâu xuống đất ba bốn mươi trượng mới lấy được nước uống. Tháo về đến Dịch Châu, thưởng cho những người khuyên can lúc trước; nhân đó, bảo các tướng rằng: - Bứa trước ta thừa cơ đi đánh xa, may mà thành công, cũng là trời giúp. Nhưng chó ném thấy được mà bảo là việc nên làm. Các người can ngăn là phải, nên ta khen thưởng. Từ rày về sau, các người đừng có ngại, có việc gì cứ thực mà nói.

14 cào dào yì zhōu shí , guo jia
yǐ sǐ shù rì , tíng jiù zài gong
xiè . cào wǎng jì zhī , dà ku
yue : "fèng xiào sī , nǎi tian
sàng wú yě ! " huí gù zhòng
guan yue : " zhu jun nián chǐ
, jie gu dēng bèi , wéi fèng
xiào zuì shǎo , wú yù tuo yǐ
hòu shì . bù qí zhōng nián
yao zhé , shǐ wú xin cháng
beng liè yǐ ! " jia zhi zuǒ yòu
, jiang jia lín sǐ suǒ feng zhī
shu chéng shàng yue : " guo
gong lín wáng , qín bǐ shu cǐ
, zhǔ yue : chéng xiāng ruò
cóng shu zhōng suǒ yán ,
liáo dong shì dìng yǐ . " cào
chai shu shì zhī , diǎn tou jie
tàn . zhu rén jie bù zhì qí yì .
cì rì , xià hóu dun yǐn zhòng
réni bǐng yue : " liáo dong tài
shǒu gong sun kang , jiǔ bù
bin fú . jin yuán xi , yuán
cháng yóu wǎng tóu zhī , bì
wèi hòu huàn . bù rú chéng
qí wèi dòng , sù wǎng zheng
zhi , liáo dong kě de yě . "
cào xiào yue : " bù fán zhu
gong hǔ wei . shù rì zhì hòu
gong sun kang zì sòng èr
yuán zhì shǒu zhì yǐ . " zhu
jiang jie bù kěn xìn . què
shuo yuán xi , yuán cháng
yǐn shù qian qí ben liáo dong
. liáo dong tài shǒu gong sun
kang , běn xiang píng rén ,
wǔ wei jiāng jun gong sun dù
zhi zi yě . dang rì zhì yuán xi
, yuán cháng lái tóu , suí jù
běn bù shǔ guan shang yì cǐ

操到易州时，郭嘉已死数日，停柩在公廨。操往祭之，大哭曰：“奉孝死，乃天丧吾也！”回顾众官曰：“诸君年齿，皆孤等辈，惟奉孝最少，吾欲托以后事。不期中年夭折，使吾心肠崩裂矣！”嘉之左右，将嘉临死所封之书呈上曰：“郭公临亡，亲笔书此，嘱曰：丞相若从书中所言，辽东事定矣。”操拆书视之，点头嗟叹。诸人皆不知其意。次日，夏侯惇引众人禀曰：“辽东太守公孙康，久不宾服。今袁熙、袁尚又往投之，必为后患。不如乘其未动，速往征之，辽东可得也。”操笑曰：“不烦诸公虎威。数日之后，公孙康自送二袁之首至矣。”诸将皆不肯信。却说袁熙、袁尚引数千骑奔辽东。辽东太守公孙康，本襄平人，武威将军公孙度之子也。当日知袁熙、袁尚来投，

Thao đáo dịch châu thời, quách
gia dĩ tử sở nhật, đình cứu tại
công giải. Thao vãng té chi, đại
khóc viết: "Phụng hiếu tử, nãi
thiên tang ngô dã!" Hồi có
chúng quan viết: "Chư quân
niên xỉ, gai cô đẳng bối, duy
phụng hiếu tối thiểu, ngô dục
thác dĩ hậu sự. Bất kì trung
niên yêu chiết, sử ngô tâm
tràng băng liệt hĩ!" Gia chi tả
hữu, tương gia lâm tử sở
phong chi thư trình thương viết:
"Quách công lâm vong, thân
bút thư thủ, chúc viết: thura
tương như ợc tòng thư trung sở
ngôn, liêu đông sự định hĩ.
"Thao sách thư thị chi, điểm
đầu ta thán. Chư nhân gai bất
tri kì ý. Thứ nhất, hạ hầu đôn
dẫn chúng nhân bẩm viết: "Liêu
đông thái thủ công tôn khang,
cứu bất tân phục. Kim viên hi,
viên thương hựu vãng đầu chi,
tất vi hậu hoạn. Bất như thura kì
vị động, tóc vãng chinh chi, liêu
đông khả đắc dã." Thao tiểu
viết: "Bất phiền chư công hổ uy.
Sở nhật chi hậu, công tôn
khang tự tống nhị viên chi thủ
chí hĩ." Chư tướng gai bất
khẳng tín. Khuốc thuyết viên hi,
viên thương dẫn sở thiên ky
bôn liêu đông. Liêu đông thái
thủ công tôn khang, bồn thương
bình nhán, võ uy tướng quân
công tôn độ chi tử dã. Đương
nhật tri viên hi, viên thương lai
đầu, toại tụ bồn bộ chúc quan
thương nghị thủ sự. Công tôn

Tháo về đến Dịch Châu thì
Quách Gia vừa chết được mấy
hôm, linh cữu quàn tại công
đường. Tháo vào tế, khóc rằng: -
Quách Phụng Hiếu mất đi, đó là
trời hại ta vây! Khóc rồi, ngoảnh
lại bảo các quan rằng: - Tuổi các
ngươi cũng bằng trạc ta cả, duy
có Phụng Hiếu còn trẻ hơn. Ta
vẫn định ủy thác việc về sau,
không ngờ nửa chừng chết yểu,
khiến ta tan nát ruột gan! Lúc ấy
bộ ba của Quách Gia đưa một
phong thư ra trình, nói: - Khi
Quách Công gần mất, có viết thư
này để lại dặn rằng: "Nếu thura
tương theo đúng lời trong thư
này, thì việc Liêu Đông sẽ xong".
Tháo mở thư ra xem, gật đầu
khen phai. Các tướng không hiểu
ý thế nào. Hôm sau bọn Hạ Hầu
Đôn vào bẩm rằng: - Thái thú
Liêu Đông là Công Tôn Khang,
lâu nay vẫn không chịu phục. Bây
giờ, Viên Hy, Viên Thương lại
sang ở đó, tất sinh tai họa về sau.
Chi bằng nhân lúc chúng chưa
hành động, ta đến đánh ngay,
nhất định lấy được Liêu Đông.
Tháo cười nói: - Không dám
phiền đến oai hùm của các ông.
Vài hôm nữa, Công Tôn Khang
sẽ đem đầu hai anh em họ Viên
lai nộp. Các tướng tá đều không
tin. Nói về Viên Hy, Viên Thương
dẫn vài nghìn quân kỵ chạy sang
Liêu Đông, Thái thú Liêu Đông
Công Tôn Khang, vốn người ở
Tương Bình, là con Uy vũ tướng
quân Công Tôn Độ. Khi thấy hai

shì . gong sun gong yue : "yuán shào zài rì , cháng yǒu tun liáo dong zhì xin ; jin yuán xi , yuán cháng bing bài jiang wáng , wú chǔ yí qì , lái cǐ xiāng tóu , shì jiù duó què cháo zhì yì yě . ruò róng nà zhì , hòu bì xiāng tú . bù rú zhuàn rù chéng zhōng sha zhī , xiān tóu yǔ cáo gong , cáo gong bì zhòng dài wǒ . " kang yue : " zhì pà cáo cáo yǐn bīng xià liáo dong , yòu bù rú nà èr yuán shǐ wèi wǒ zhù . " gong yue : " kě shǐ rén tàn ting . rú cáo bīng lái gong , zé liù èr yuán ; rú qí bù dòng , zé sha èr yuán , sòng yǔ cáo gong . " kang cóng zhī , shǐ rén qù tàn xiao xí . què shuo yuán xi , yuán cháng zhì liáo dong , èr rén mì yì yue : " liáo dong jun bīng shù wàn , zú kě yǔ cáo cáo zheng héng . jìn zàn tóu zhì , hòu dang sha gong sun kang ér duó qí dì , yǎng chéng qì lì ér kèng Zhōng yuán , kě fù hé bēi yě . " shang yì yǐ dìng , nǎi rù jiàn gong sun kang . kang liù yú guǎn yì , zhí tui yǒu bìng , bù jí xiāng jiàn . bù yì rì , xì zuò huí bào : " cáo gong bīng tún yì zhōu , bìng wú xià liáo dong zhì yì . " gong sun kang dà xī , nǎi xian fú dao fǔ shǒu yú bì yì zhong , shǐ èr yuán rù . xiāng jiàn lǐ bì , mìng zuò . shí tian qì yán

遂聚本部属官商议此事。公孙恭曰：“袁绍在日，常有吞辽东之心；今袁熙，袁尚兵败将亡，无处依栖，来此相投，是鸠夺鹊巢之意也。若容纳之，后必相图。不如赚入城中杀之，献头与曹公，曹公必重待我。”康曰：“只怕曹操引兵下辽东，又不如纳二袁使为我助。”恭曰：“可使人探听。如曹兵来攻，则留二袁；如其不动，则杀二袁，送与曹公。”康从之，使人去探消息。却说袁熙、袁尚至辽东，二人密议曰：“辽东军兵数万，足可与曹操争衡。今暂投之，后当杀公孙康而夺其地，养成气力而抗中原，可复河北也。”商议已定，乃入见公孙康。康留于馆驿，只推有病，不即相见。不一日，细作回报：“曹公兵屯易州，并无下辽东之意。”公孙康大喜，乃先伏刀

cung viết: "Viên thiệu tại nhật, thường hữu thôn liêu đông chí tâm; kim viên hi, viên thương binh bại tướng vong, vô xứ y tê, lai thử tương đầu, thị cưu đoạt thước sào chi ý dã. Nhược dung nạp chi, hậu tất tướng đồ. Bất như trám nhập thành trung sát chi, hiến đầu dữ tào công, tào công tất trọng đai ngã." Khang viết: "Chỉ phạ tào thao dẫn binh hạ liêu đông, hụu bất nhu nạp nhị viên sử vi ngã trợ." Cung viết: "Khả sử nhân thám thính. Như tào binh lai công, tắc lưu nhị viên; như kí bất động, tắc sát nhị viên, tổng dữ tào công." Khang tòng chi, sử nhân khứ tham tiêu túc. Khuốc thuyết viên hi, viên thương chí liêu đông, nhị nhân mật nghị viết: "Liêu đông quân binh số vạn, túc khả dữ tào thao tranh hành. Kim tạm đầu chi, hậu đương sát công tôn khang nhi đoạt kí địa, dưỡng thành khí lực nhì kháng trung nguyên, khả phục hà bắc dã." Thương nghị dĩ định, nãi nhập kiến công tôn khang. Khang lưu vu quán dịch, chỉ thôi hữu bệnh, bất tức tương kiến. Bất nhất nhật, té tác hồi báo: "Tào công binh truân dịch châu, tịnh vô hạ liêu đông chí ý." Công tôn khang đại hỉ, nãi tiên phục đao phủ thủ vu bích y trung, sử nhị viên nhập. Tương kiến lẽ tất, mệnh tọa. Thời thiên khí nghiêm hàn, thương kiến sàng tháp thượng

anh em họ Viên đến hàng, Khang liền họp các tướng lại bàn. Công Tôn Cung nói: - Khi Viên Thiệu còn sống, thường có ý muốn thôn tính Liêu Đông. Nay Viên Hy, Viên Thương quân thua tướng mất, không chỗ nương nhờ, nên mới phải đem thân lại đây, có khác nào chim cưu cướp tổ chim thước. Nếu ta dung nạp về sau tất nó phản. Chi bằng lừa nó vào thành, giết nó đi lấy đầu nộp Tào công, chắc thế nào ngài cũng hậu. Khang nói: - Chỉ sợ Tào Tháo đem binh lấy Liêu Đông, ta nên giữ hai anh em họ Viên ở đây giúp ta thì hơn. Cung nói: - Nên sai người đi do thám xem. Hễ thấy quân Tào đến đánh, thì ta để hai anh em họ Viên lại. Bằng quân Tào không đến thì ta giết đi đem đầu ra nộp. Khang nghe theo, cho ngay người đi do thám. Nói về Viên Hy, Viên Thương đến Liêu Đông, hai anh em bàn kín với nhau rằng: - Quân Liêu Đông được vài vạn, kể cũng đủ chồng với Tào Tháo. Nay ta hãy tạm đến nương nhờ, sau này sẽ giết Công Tôn Khang rồi cướp lấy đất, bởi dưỡng lực lượng chống cự Trung Nguyên mới có thể lấy lại Hà Bắc được. Bàn định xong, hai người vào ra mắt Khang. Khang mòi nghỉ ở nhà khách, giả ôm không tiếp vội. Được mấy hôm, quân do thám về báo: - Tào Tháo đóng quân ở Dịch Châu, không có ý gì hạ Liêu Đông cả. Công Tôn Khang mừng lắm, sai ngay

hán , cháng jiàn chuáng tà shàng wú yin rù , wèi kang yue : " yuàn pù zuò xí . " kang chen mù yán yue : " rǔ èr rén zhī tóu , jiang xíng wàn lǐ ! hé xí zhì yǒu ! cháng dà jīng . kang chí yue : " zuō yòu hé bù xià shǒu ! " dao fǔ shǒu yǒng chu , jiù zuò xí shàng kǎn xià èr rén zhī tóu , yòng mù xiá shèng zhǔ , shǐ rén sòng dào yì zhōu , lái jiàn cáo cào . shí cáo zài yì zhōu , àn bing bù dòng . xià hóu dun , zhang liáo rù bǐng yue : " rú bù xià liáo dong , kě huí xǔ dou . kǒng líu biǎo sheng xin . " cáo yue : " dài èr yuán shǒu jí zhì , jí biàn huí bing . " zhòng jie àn xiào . hu bào liáo dong gong sun kang qian rén sòng yuán xi , yuán cháng shǒu jí zhì , zhòng jie dà jīng . shǐ zhě chéng shàng shu xìn . cáo dà xiào yue : " bù chu fèng xiào zhī liào ! " zhòng shǎng lái shǐ , fēng gong sun kang wèi xiāng píng hóu , zuō jiāng jun . zhòng guan wèn yue : " hé wèi bù chu fèng xiào zhī suǒ liào ? " cáo suì chu guo jia shu yǐ shì zhì . shu luè yue : " jin wén yuán xi , yuán cháng wǎng tóu liáo dong , míng gong qie bù kě jia bing . gong sun kang jiǔ wèi yuán shì tun bìng , èr yuán wǎng tóu bì yí . ruò yǐ bing jí zhì , bì bìng lì yíng dí ,

斧手于壁衣中，使二袁入。相见礼毕，命坐。时天气严寒，尚见床榻上无茵褥，谓康曰：“愿铺坐席。”康瞋目言曰：“汝二人之头，将行万里！何席之有！”尚大惊。康叱曰：“左右何不下手！”刀斧手拥出，就坐席上砍下二人之头，用木匣盛贮，使人送到易州，来见曹操。时操在易州，按兵不动。夏侯惇、张辽入禀曰：“如不下辽东，可回许都。恐刘表生心。”操曰：“待二袁首级至，即便回兵。”众皆暗笑。忽报辽东公孙康遣人送袁熙、袁尚首级至，众皆大惊。使者呈上书信。操大笑曰：“不出奉孝之料！”重赏来使，封公孙康为襄平侯、左将军。众官问曰：“何为不出奉孝之所料？”操遂出郭嘉书以示之。书略曰：“今闻袁熙、袁尚往投辽东，明公切不可加兵

vô nhân nhục, vị khang viết: "Nguyện phô tọa tịch." Khang sân mục ngôn viết: "Nhữ nhị nhân chi đầu, tương hành vạn lǐ! Hài tịch chi hữu! Thượng đại kinh. Khang sát viết: "Tả hữu hà bắt hạ thủ!" Đao phủ thủ ứng xuất, tựu tọa tịch thượng khâm hạ nhị nhân chi đầu, dụng mộc hạp thịnh trữ, sứ nhân tống đáo dịch châu, lai kiến tào thao. Thời thao tại dịch châu, án binh bất động. Hạ hầu đôn, trương liêu nhập bẩm viết: "Như bắt hạ liêu đông, khả hồi hứa đô. Khủng lưu biểu sinh tâm." Thao viết: "Đãi nhị viên thủ cấp chí, tức tiện hồi binh." Chúng gai ám tiêu. Hốt báo liêu đông công tôn khang khiễn nhân tống viên hi, viên thượng thủ cấp chí, chúng gai đại kinh. Sứ giả trình thượng thư tín. Thao đại tiêu viết: "Bắt xuất phụng hiếu chí liêu!" Trọng thường lai sử, phong công tôn khang vi tương bình hầu, tả tướng quân. Chúng quan vấn viết: "Hà vi bắt xuất phụng hiếu chí sở liệu?" Thao toại xuất quách gia thư dĩ kì chí. Thư lược viết: "Kim văn viên hi, viên thượng vãng đầu liêu đông, minh công thiết bắt khả gia binh. Công tôn khang cửu úy viên thị thôn tính, nhị viên vãng đầu tất nghi. Nhược dĩ binh kích chí, tất tính lực nghênh địch, cấp bất khả hạ; nhược hoãn chí, công tôn khang, viên thị tất tự tương đồ,

quân đao phủ mai phục hai bên, rồi cho người mồi hai anh em họ Viên vào. Chào hỏi xong xuôi, Khang mồi ngồi. Lúc này trời rét lắm. Thượng thấy giường không có đệm, nói với Khang cho giải chiếc. Khang trợn mắt, mắng: - Hai cái đầu chúng bay sắp rung, lo chi đít không có chiếu ngồi! Thượng sợ quá. Khang hét lớn: - Tả hữu đâu, hạ thủ ngay đi! Bọn đao phủ xông ra chặt đầu hai người, đóng vào hòm mang đến Dịch Châu, yết kiến Tào Tháo. Khi ấy Tào Tháo đóng quân ở Dịch Châu, Hạ Đầu Đôn và Trương Liêu vào bẩm rằng: - Thừa tướng không đánh Liêu Đông thì nên rút về Hứa Đô, sợ Lưu Biểu gây chuyện gì chăng? Tháo nói: - Đợi đầu lâu hai anh em họ Viên đã rồi sẽ rút. Mọi người đều cười thầm. Chợt có người vào báo: - Có Công Tôn Khang ở Liêu Đông sai người đưa đầu lâu Viên Thượng, Viên Hy đến nộp. Ai nấy kinh sợ. Sứ giả dâng thư lên. Tháo cười ha hả mà rằng: - Quả đúng như lời dự đoán của Phụng Hiếu! Liền trọng thường cho sứ và phong Công Tôn Khang làm Tướng binh hầu, Tả tướng quân. Tướng tá đều hỏi: - Đúng như lời dự đoán của Phụng Hiếu là thế nào? Tháo liền đưa bức thư của Quách Gia ra. Đại ý trong thư viết: "Nay nghe Viên Hy và Viên Thượng sang Liêu Đông, minh công không nên cắt quân ra đó. Công Tôn Khang

jí bù kě xià ; ruò huǎn zhī ,
gong sun kang , yuán shì bì
zì xiāng tú , qí shì rán yě . "
zhòng jie yǒng yuè chēng
shàn . cào yǐn zhòng guan fù
shè jì yú guo jia líng qián .
wáng nián san shí ba suì ,
cóng zhēng shí yǒu yí nián ,
duo lì qí xun . hòu rén yǒu
shí zàn yue : " tian sheng
guo fèng xiào , háo jié guàn
qún ying : fù nèi cáng jīng
shǐ , xiong zhong yǐn jiǎ bīng ;
yùn móu rú fàn lí , jué cè sì
chén píng . kě xí shen xian
sàng , Zhōng yuán liáng
dòng qīng . " cào lǐng bīng
huán jì zhōu , shǐ rén xian fú
guo jia líng jiù yú xǔ dou an
zàng .

。公孙康久畏袁氏吞并，二袁往投必疑。若以兵击之，必并力迎敌，急不可下；若缓之，公孙康、袁氏必自相图，其势然也。”众皆踊跃称善。操引众官复设祭于郭嘉灵前。亡年三十八岁，从征十有一年，多立奇勋。后人有诗赞曰：“天生郭奉孝，豪杰冠群英：腹内藏经史，胸中隐甲兵；运谋如范蠡，决策似陈平。可惜身先丧，中原梁栋倾。”操领兵还冀州，使人先扶郭嘉灵柩于许都安葬。

- 15 chéng yù děng qǐng yue : " běi fang jì dìng , jin huán xǔ dou , kě zǎo jiàn xià jiang nán zhì cè . " cào xiào yue : " wú yǒu cǐ zhì jiǔ yǐ . zhu jun suǒ yán , zhèng hé wú yì . " shì yè sù yú jì zhōu chéng dong jiǎo lóu shàng , píng lán yǎng guan tian wén . shí xún you zài cè , cào zhǐ yue : " nán fang wàng qì càn rán , kǒng wèi kě tú yě . " you yue : " yǐ chéng xiāng tian wei ,

程昱等请曰：“北方既定，今还许都，可早建下江南之策。”操笑曰：“吾有此志久矣。诸君所言，正合吾意。”是夜宿于冀州城东角楼上，凭栏仰观天文。时荀攸在侧，操指曰：“南方旺气灿然，恐未可

kì thê nhiên dã." Chúng giai dũng được xưng thiện. Thao dẫn chúng quan phục thiết tê vu quách gia linh tiền. Vong niên tam thập bát tuế, tòng chinh thập hữu nhất niên, đa lập kì huân. Hậu nhân hữu thi tán viết: "Thiên sinh quách phung hiếu, hào kiệt quan quần anh: phúc nội tàng kinh sử, hung trung ẩn giáp binh; vận mưu như phạm lề, quyết sách tự trần bình. Khả tích thân tiên tang, trung nguyên lương đồng khuynh." thao lĩnh binh hoàn kí châu, sứ nhân tiên phủ quách gia linh cứu vu hứa đô an táng.

vốn sợ họ Viên thôn tính. Hai anh em Viên đến hàng, Khang tắt nghi ngờ. Nếu ta đem quân đến đánh, nhất định họ phải hợp sức chống cự, nôn nóng thì khó mà hạ được. Nếu ta hoãn lại, thì Công Tôn Khang và họ Viên sẽ giết lẫn nhau. Việc này thế tất phải xảy ra như vậy". Nghe xong, ai cũng hớn hở khan giời. Tháo dẫn bọn quan lại ra đặt hương án tế trước linh vị Quách Gia một lần nữa. Gia khi chết mới có ba mươi tám tuổi, theo Tào Tháo đi đánh dẹp mười một năm, lập nhiều kỳ công. Người sau có thơ khen rằng: Trời sinh Quách Phụng Hiếu, Hào kiệt đã nức danh, Ruột chúa đầy kinh sử, Bụng xếp chặt giáp binh. Lập mưu ngang Phạm Lãi, Bày mưu tựa Trần Bình, Đáng tiếc lại chết sớm, Trung nguyên cột trụ nghiêng. Tào Tháo mang quân về Ký Châu, sai người đưa linh cữu Quách Gia về Hứa Đô trước, làm lễ an táng.

Bọn Trình Dục đề nghị: - Phương bắc định xong, nay về Hứa Đô, nên đặt ngay kế hoạch lấy Giang Nam. Tháo cười nói: - Ta vẫn có chí lấy đã lâu. Các ngươi nói chính hợp ý ta. Đêm ấy ngủ trên lầu phía đông thành Ký Châu, Tháo tựa lan can, ngẩng mặt lên trời xem thiên văn, Tuân Du cũng đứng bên cạnh. Tháo trả lời trời bảo rằng: - Phương nam vương khí chói lọi, vị tất đã đánh được. Du nói: - Oai thừa tướng như trời,

hé suǒ bù fú ! zhèng kàn
xiān , hu jiàn yi dào jin guang
, cóng dì ér qǐ . you yue : " cǐ
bì yǒu bǎo yú dì xià " . cáo
xià lóu lìng rén suí guang jué
zhi . zhèng shì : xing wén
fang xiàng nán zhōng zhǐ ,
jin bǎo xuán cóng běi dì
sheng . bù zhī suǒ de hé wù
, qiě ting xià wén fēn jiě .

图也。”攸曰：“以丞
相天威，何所不服！正
看间，忽见一道金光，
从地而起。攸曰：“此
必有宝于地下”。操下
楼令人随光掘之。正是
：星文方向南中指，金
宝旋从北地生。不知所
得何物，且听下文分解

◦

hà sở bất phục! Chánh khán
gian, hốt kiến nhất đạo kim
quang, tòng địa nhi khởi. Du
viết: "Thử tất hữu bảo vu địa hạ
". thao hạ lâu lệnh nhân tùy
quang quật chi. Chánh thị: tinh
văn phương hướng nam trung
chỉ, kim bảo toàn tòng bắc địa
sinh. Bất tri sở đắc hà vật, thả
thính hạ văn phân giải.

đánh đâu chẳng nổi. Đang mải
xem, bỗng một luồng kim quang
từ mặt đất bay lên. Du nói: - Dưới
chỗ đất ấy chắc có của báu. Tháo
xuống gác, sai người đến tận nơi
đào. Thế mới là: Phương nam
vừa ngắm thiên văn rõ, Đất bắc
ngờ đâu bảo khí sinh. Chưa biết
đào chỗ ấy lên thấy vật gì, xem
hồi sau sẽ biết.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
034
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo cáo yú jin
guang chǔ , jué chu yí tóng
què , xiàn xún you yue : " cǐ
hé zhào yě ? " you yue : " xí
shùn mǔ mèng yù què rù
huái ér sheng shùn . jìn de
tóng què , yì jí xiáng zhī
zhào yě . " cáo dà xǐ , suì
mìng zuò gao tái yǐ qìng zhì .
nǎi jí rì pò tǔ duàn mù , shao
wǎ mó ? , zhú tóng què tái
yú zhang hé zhì shàng . yue
jì yí nián ér gong bì . shào zǐ
cáo zhí jìn yue : " ruò jiàn
céng tái , bì lì san zuò :
zhōng jiān gao zhě , míng
wèi tóng què ; zuǒ bian yí
zuò , míng wèi yù lóng ; yòu
bian yí zuò , míng wèi jīn
fèng . gèng zuò liǎng tiáo fei
qiáo , héng kong ér shàng ,
nǎi wèi zhuàng guan . " cáo
yue : " wú ér suǒ yán shèn
shàn . ta rì tái chéng , zú kě
yú wú zhě yǐ ! " yuán lái cáo
cào yǒu wǔ zì , wéi zhí xìng
mǐn huì , shàn wén zhāng ,
cáo cào píng rì zuì ài zhì . yú
shì liù cáo zhí yǔ cáo pi zài
yè jùn zào tái , shǐ zhāng
yàn shǒu bēi zhài . cáo jiang

第三十四回
蔡夫人隔屏听密语
刘皇叔跃马过檀溪

却说曹操于金光处，掘出一铜雀，间荀攸曰：“此何兆也？”攸曰：“昔舜母梦玉雀入怀而生舜。今得铜雀，亦吉祥之兆也。”操大喜，遂命作高台以庆之。乃即日破土断木，烧瓦磨砖，筑铜雀台于漳河之上。约计一年而工毕。少子曹植进曰：“若建层台，必立三座：中间高者，名为铜雀；左边一座，名为玉龙；右边一座，名为金凤。更作两条飞桥，横空而上，乃为壮观。”操曰：“吾儿所言甚善。他日台成，足可娱吾者矣！”原来曹操有五子，惟植性敏慧，善文章，曹操平日最爱之。于是留曹植与曹丕在邺郡造台，

Đệ tam thập tứ hồi thái phu
nhân cách bình thính mật
ngữ lưu hoàng thúc được mã
quá đàn khê

HÒI 34 Sái phu nhân nấp nghe
chuyện kín; Lưu Hoàng Thúc
hở ngựa Đàn Khê.

Khước thuyết tào thao vu kim
quang xứ, quật xuất nhất đồng
tước, gian tuân du viết: "Thử hà
triệu dã?" Du viết: "Tích thuần
mẫu mộng ngọc tước nhập
hoài nhi sinh thuần. Kim đắc
đồng tước, diệc cát tường chi
triệu dã." Thao đại hỉ, toại mệnh
tác cao đài dĩ khánh chí. Nãi
tức nhật phá thô đoạn mộc,
thiêu ngõa ma chuyên, trúc
đồng tước đài vu chương hà
chi thượng. Ước kế nhất niên
nhi công tất. Thiếu tử tào thực
tiến viết: "Nhược kiến tầng đài,
tất lập tam tọa: trung gian cao
giả, danh vi đồng tước; tả biên
nhất tọa, danh vi ngọc long;
hữu biên nhât tọa, danh vi kim
phượng. Canh tác lưỡng điều
phi kiều, hoành không nhi
thượng, nãi vi tráng quan.
"Thao viết: "Ngô nhi sở ngôn
thận thiện. Tha nhật đài thành,
túc khả ngu ngô giả hỉ!" Nguyên
lai tào thao hữu ngũ tử, duy
thực tính mẫn tuệ, thiện văn
chuương, tào thao bình nhật tối
ái chí. Vu thị lưu tào thực dữ
tào phi tại nghiệp quận tạo đài,
sử trương yến thủ bắc trại.

Tào Tháo sai người đào được
một con chim sê bắng đồng, bèn
hỏi Tuân Du rằng: - Điều này là
điều gì? Du thừa: - Ngày xưa,
mẹ vua Thuần nằm mơ thấy con
chim sê bắng ngọc bay vào bụng,
sau sinh ra vua Thuần. Nay thừa
tướng được con sê bắng đồng
cũng là điềm hay. Tháo mừng
lắm, sai làm một cái đài cao để kỷ
niệm. Ngay hôm ấy, bạt đất chặt
cây, nung ngói đóng gạch, xây
đài "Đồng Tước" ở trên bờ
Chương Hà, chừng một năm mới
xong. Con thứ của Tào Tháo là
Tào Thực bàn rằng: - Muốn dựng
đài cao hai tầng thì phải lập ra ba
tòa: Tòa giữa cao nhất, gọi là
"Đồng Tước"; tòa bên trái gọi là
"Ngọc Long"; tòa bên phải gọi là
"Kim Phượng". Lại nên xây hai
cái cầu vòng nối dài hai bên với
đền giữa cho đẹp mắt. Tháo nói: -
Ý kiến con ta hay lắm. Nay mai,
đền này làm xong sẽ là nơi di
dưỡng tuổi già của ta! Nguyên
Tào Tháo sinh được năm con,
duy có Thực là thông minh, linh
lợi, giỏi nghề văn chương. Tháo
rất mực yêu mến, nên để Tào
Thực và Tào Phi ở lại Nghiệp

suǒ de yuán shào zhī bing ,
gòng wǔ liù shí wàn , ban shi
huí xǔ dou . dà feng gong
chén ; yòu biǎo zèng guo jiā
wèi zhen hóu , yǎng qí zi yì
yú fǔ zhōng . fù jù zhòng
móu shì shang yì , yù nán
zheng liú biǎo . xún yù yue :
" dà jun fang běi zheng ér
huí , wèi kě fù dòng . qiě dài
bàn nián , yǎng jīng xù ? , liú
biǎo , sun quán kě yì gǔ ér
xià yě ." cào cóng zhī , suí
fēn bīng tún tián , yǐ hòu diào
yòng .

使张燕守北寨。操将所得袁绍之兵，共五六十万，班师回许都。大封功臣；又表赠郭嘉为贞侯，养其子奕于府中。复聚众谋士商议，欲南征刘表。荀彧曰：“大军方北征而回，未可复动。且待半年，养精蓄锐，刘表、孙权可一鼓而下也。”操从之，遂分兵屯田，以候调用。

3 què shuo xuán dé zì dào jīng
zhou , liú biǎo dài zhì shèn
hòu . yì rì , zhèng xiāng jù
yǐn jiǔ , hu bào xiāng jiàng
zhang wǔ , chén sun zài
jiāng xià lǔ luè rén mǐn ,
gòng móu zào fǎn . biǎo jīng
yue : " èr zéi yòu fǎn , wèi
huò bù xiǎo ! " xuán dé yue :
" bù xu xiong cháng yōu lù ,
bèi qǐng wǎng tǎo zhī . " biǎo
dà xǐ , jí diǎn san wàn jun ,
yǔ xuán dé qián qù . xuán dé
lǐng mìng jí xíng , bù yì rì , lái
dào jiāng xià . zhang wǔ ,
chén sun yǐn bing lái yíng .
xuán dé yǔ guan , zhang ,
zhào yún chu mǎ zài mén qí
xià , wàng jiàn zhang wǔ suǒ

却说玄德自到荆州，刘表待之甚厚。一日，正相聚饮酒，忽报降将张武、陈孙在江夏掳掠人民，共谋造反。表惊曰：“二贼又反，为祸不小！”玄德曰：“不须兄长忧虑，备请往讨之。”表大喜，即点三万军，与玄德前去。玄德领命即行，不一日，来到江夏。张武、陈孙引兵来迎。玄德与关、张、赵云出马在门旗下，

Thao tương sở đắc viên thiệu
chi binh, cộng ngũ lục thập vạn,
ban sư hồi hứa đô. Đại phong
công thần; hựu biếu tặng quách
gia vi trinh hầu, dưỡng kì tử
dịch vu phủ trung. Phục tụ
chúng mưu sĩ thương nghị, dục
nam chinh lưu biểu. Tuân úc
viết: "Đại quân phương bắc
chinh nhi hồi, vị khả phục động.
Thả đãi bán niêm, dưỡng tinh
súc nhuệ, lưu biểu, tôn quyền
khả nhất cổ nhi hạ dã." Thao
tòng chi, toại phân binh truân
diễn, dĩ hậu điều dụng.

Quận trông coi việc xây đèn; lại
sai Trương Yên giữ Bắc Trại.
Tháo dẫn năm mươi sáu vạn
quân, gồm cả số quân của Viên
Thiệu, về Hứa Đô; phong tặng
cho các công thần; lại dâng biếu
xin truy tặng Quách Gia làm Trinh
hầu và đem con trai Quách Gia
tên là Dịch về nuôi ở trong phủ.
Tháo lại họp các mưu sĩ bàn việc
kéo quân xuống miền nam đánh
Lưu Biểu, Tuân Úc nói: - Đại
quân đi đánh miền bắc mới về,
chưa nên huy động vội. Xin hãy
đợi nửa năm, chuẩn bị đầy đủ lực
lượng, chỉ một trận là dẹp xong
Lưu Biểu và Tôn Quyền. Tháo
nghe lời, bèn chia quân ra các
nơi đóng đồn, làm ruộng, đợi khi
dùng đến.

Lại nói Huyền Đức từ khi sang
Kinh Châu, được Lưu Biểu đãi rất
hậu. Một hồi sau đương cùng
nhau uống rượu, chợt có tin báo
bọn hàng tướng là Trương Vũ,
Trần Tôn ở Giang Hạ, âm mưu
cướp bóc nhân dân, bàn mưu
làm phản. Biểu giật mình, nói
rằng: - Hai thằng giặc này làm
phản sẽ gây tai họa không nhỏ.
Huyền Đức thưa: - Đại huynh
không phải lo, Bị xin đi đánh. Biểu
mừng lắm, lập tức điềm cho ba
vạn quân. Huyền Đức lĩnh mệnh
đi ngay. Không mấy bữa, đến Hạ
Giang. Trương Vũ, Trần Tôn đem
quân ra đón đánh. Huyền Đức
cùng Quan Vũ, Truong Phi, Triệu
Vân cưỡi ngựa ra cửa cờ. Trông

qí zhī mǎ , jí qí xióng jùn .
xuán dé yue : " cǐ bì qiān lǐ
mǎ yě . " yán wèi bì , zhào
yún tǐng qiang ér chu , jìng
chong bì zhèn . zhāng wǔ
zòng mǎ lái yíng , bù san gé
, bèi zhào yún yí qiang cì luò
mǎ xià , suí shǒu chē zhù
pèi tóu , qian mǎ huí zhèn .
chén sun jiàn liǎo , suí gǎn
lái duó . zhāng fei dà hè yǐ
sheng , tǐng máo zhí chu ,
jiāng chén sun cì sī . zhòng
jie kuì sǎn . xuán dé zhao an
yú dǎng , píng fù jiāng xià
zhu xiān , ban shi ér huí .
biǎo chu guo yíng jie rù
chéng , shè yàn qīng gong .
jiǔ zhì bàn han , biǎo yue : "
wú dì rú cǐ xióng cái , jīng
zhou yǒu yǐ lài yě . dàn you
nán yuè bù shí lái kòu ,
zhāng lǔ , sun quán jie zú
wèi lù . " xuán dé yue : " dì
yǒu san jiāng , zú kě wéi
yòng : shǐ zhāng fei xún nán
yuè zhì jìng ; yún cháng jù
gù zì chéng , yǐ ? zhāng lǔ ;
zhào yún jù san jiāng , yǐ
dāng sun quán . hé zú lù zai
? " biǎo xǐ , yù cóng qí yán .

4 cài mào gào qí zǐ cài fu rén
yue : " liú bì qiǎn san jiāng
ju wài , ér zì ju jīng zhōu , jiǔ
bì wèi huàn . " cài fu rén nǎi
yè duì liú biǎo yue : " wǒ wén

望见张武所骑之马，极
其雄骏。玄德曰：“此
必千里马也。”言未毕
，赵云挺枪而出，径冲
彼阵。张武纵马来迎
，不三合，被赵云一枪刺
落马下，随手扯住辔头
，牵马回阵。陈孙见了
，随赶来夺。张飞大喝
一声，挺矛直出，将陈
孙刺死。众皆溃散。玄
德招安余党，平复江夏
诸县，班师而回。表出
郭迎接入城，设宴庆功
。酒至半酣，表曰：“
吾弟如此雄才，荆州有
倚赖也。但忧南越不时
来寇，张鲁、孙权皆足
为虑。”玄德曰：“弟
有三将，足可委用：使
张飞巡南越之境；云长
拒固子城，以镇张鲁；
赵云拒三江，以当孙权。
何足虑哉？”表喜，
欲从其言。

蔡瑁告其姊蔡夫人曰：
“刘备遣三将居外，而
自居荆州，久必为患。
”蔡夫人乃夜对刘表曰

mǎ, cực kì hùng tuấn. Huyền
đức viết: "Thử tất thiên lì mǎ
dã." Ngôn vị tắt, triệu vân đĩnh
thương nhi xuất, kính trùng bỉ
trận. Trương võ túng mã lai
nghênh, bắt tam hợp, bị triều
vân nhất thương thứ lạc mã hạ,
tùy thủ xả trụ bí đầu, khiên mã
hồi trận. Trần tôn kiến liễu, tùy
cản lai đoạt. Trương phi đại hát
nhất thanh, đĩnh mâu trực xuất,
tương trần tôn thứ tử. Chúng
giai hội tán. Huyền đức chiêu
an dư đảng, bình phục giang hạ
chu huyền, ban sự nhi hồi. Biểu
xuất quách nghênh tiếp nhập
thành, thiết yến khánh công.
Tửu chí bán hàm, biểu viết:
"Ngô đệ như thử hùng tài, kinh
châu hữu ý lại dã. Đãn ưu nam
việt bắt thời lai khẩu, trương lỗ,
tôn quyền giai túc vi lụ." Huyền
đức viết: "Đệ hữu tam tướng,
túc khả ủy dụng: sử trương phi
tuần nam việt chi cảnh; vân
trường cự cố tử thành, dĩ trấn
trương lỗ, triều vân cự tam
giang, dĩ đương tôn quyền. Hà
túc lụ tai?" Biểu hỉ, dục tòng kì
ngôn.

thấy ngựa của Trương Vũ rất
khỏe, Huyền Đức nói: - Đây tắt là
ngựa thiên lý. Nói chưa dứt lời,
Triệu Văn vác giáo xông thẳng
vào trận địa. Trương Vũ té ngựa
đón đánh, chưa được ba hiệp, bị
Triệu Văn đâm chết. Văn nắm
ngay lấy dây cương dắt ngựa
chạy về. Trần Tôn trông thấy,
đuổi cướp lại. Trương Phi quát to
một tiếng, vác mâu ra đâm chết
Trần Tôn. Quân địch tan vỡ,
Huyền Đức chiêu dụ dư đảng,
bình định xong vùng Giang Hạ,
rồi kéo quân về. Lư Biểu ra tận
ngoại thành đón tiếp, mở tiệc ăn
mừng. Rượu đến nửa chừng,
Biểu nói: - Hiền đệ tài giỏi, Kinh
Châu thực được nhờ cậy. Như
còn lo Nam Việt bắt thần đến
cướp; Tôn Quyền và Trương Lỗ
cũng phải đề phòng. Huyền Đức
nói: - Em có ba tướng có thể ủy
thác được: Trương Phi đi tuần
Nam Việt, Văn Trường giữ thành
Cố Tử để trấn Trương Lỗ; Triệu
Vân giữ Tam Giang cự với Tôn
Quyền, như vậy còn lo gì nữa!
Biểu mừng, định nghe theo.

Thái mạo cáo kì tì thái phu
nhân viết: "Lưu bị khiển tam
tướng cự ngoại, nhi tự cự kinh
châu, cửu tắt vi hoạn." Thái phu
nhân nãi dạ đổi lưu biểu viết:

Sái Mạo nói với chị là Sái phu
nhân (vợ Lưu Biểu): - Lưu Bị sai
ba tướng giữ phía ngoài, còn hắn
ở lại Kinh Châu, sau này sẽ gây
tai họa cho ta. Đến đêm, Sái phu

jīng zhōu rén duō yǔ liú bēi
wǎng lái , bù kě bù fáng zhì .
jīn róng qí ju zhù chéng
zhōng , wú yì , bù ruò qiǎn
shǐ ta wǎng ." biǎo yue : "
xuán dé rén rén yě ." cài shì
yue : " zhī kǒng ta rén bù sì
rǔ xīn ." biǎo chén yín bù dà
. cì rì chu chéng , jiàn xuán
dé suǒ chéng zhì mǎ jí jùn ,
wèn zhì , zhī shì zhāng wǔ
zhì mǎ , biǎo chéng zàn bù
yǐ . xuán dé suì jiāng cǐ mǎ
sòng yǔ liú biǎo . biǎo dà xǐ ,
qí huí chéng zhōng . kuāi
yuè jiàn ér wèn zhì . biǎo yue
: " cǐ xuán dé suǒ sòng yě ."
yuè yue : " xí xiān xiōng kuǎi
liáng , zuì shàn xiàng mǎ ;
yuè yì pō xiǎo . cǐ mǎ yǎn xià
yǒu lèi cáo , é bian sheng
bái diǎn , míng wèi de lú , qí
zé fáng zhǔ . zhāng wǔ wèi
cǐ mǎ ér wáng . zhǔ gōng bù
kě chéng zhì ." biǎo ting qí
yán . cì rì qǐng xuán dé yǐn
yàn , yīn yán yue : " zuó
chéng huì liáng mǎ , shen
gǎn hòu yì . dàn xián dì bù
shí zheng jìn , kě yǐ yòng zhì
. jīng dang sòng huán ."
xuán dé qǐ xiè . biǎo yòu yue
: " xián dì jiǔ ju cǐ xiàn , kǒng
fèi wǔ shì . xiāng yáng shù yì
xin yě xiàn , pō yǒu qián
liáng . dì kě yǐn běn bù jun
mǎ yú běn xiàn tún za , hé rú
?" xuán dé lǐng nuò . cì rì ,
xiè bié liú biǎo , yǐn běn bù
jun mǎ jīng wǎng xin yě .

: "我闻荆州人多与刘备往来，不可不防之。今容其居住城中，无益，不若遣使他往。" 表曰："玄德仁人也。" 蔡氏曰："只恐他人不似汝心。" 表沉吟不答。次日出城，见玄德所乘之马极骏，问之，知是张武之马，表称赞不已。玄德遂将此马送与刘表。表大喜，骑回城中。蒯越见而问之。表曰："此玄德所送也。" 越曰："昔先兄蒯良，最善相马；越亦颇晓。此马眼下有泪槽，额边生白点，名为的卢，骑则妨主。张武为此马而亡。主公不可乘之。" 表听其言。次日请玄德饮宴，因言曰："昨承惠良马，深感厚意。但贤弟不时征进，可以用之。敬当送还。" 玄德起谢。表又曰："贤弟久居此间，恐废武事。襄阳属邑新野县，颇有钱粮。弟可引本部军马于本县屯扎，何如？"

"Ngã vẫn kinh châu nhân đa dữ lưu bị vãng lai, bất khẩ bắt phòng chi. Kim dung kì cư trú thành trung, vô ích, bất nhược khiển sử tha vãng." Biểu viết: "Huyền đức nhân nhân dã." Thái thị viết: "Chỉ khủng tha nhân bất tự nhữ tâm." Biểu trầm ngâm bất đáp. Thủ nhật xuất thành, kiến huyền đức sở thừa chi mã cực tuân, vẫn chi, tri thị trương võ chi mã, biểu xung tán bất dĩ. Huyền đức toại tương thử mã tống dữ lưu biểu. Biểu đại hỉ, kỵ hồi thành trung. Khoái viet kiến nhi vẫn chi. Biểu viết: "Thủ huyền đức sở tống dã." Việt viết: "Tích tiên huynh khoái lương, tối thiện trương mã; viet diệc pha hiểu. Thủ mã nhän hạ hữu lệ tào, ngạch biên sinh bạch điểm, danh vi đích lô, kỵ tắc phương chủ. Trương võ vi thử mã nhi vong. Chúa công bất khả thừa chi." Biểu thính kì ngôn. Thủ nhật thỉnh huyền đức ấm yến, nhân ngôn viết: "Tạc thừa huệ lương mã, thâm cảm hậu ý. Đãn hiền đệ bất thời chinh tiến, khả dĩ dụng chi. Kính đương tống hoàn." Huyền đức khởi tạ. Biểu hựu viết: "Hiền đệ cửu cư thử gian, khủng phé võ sự. Tương dương chúc ấp tân dã huyền, pha hữu tiền lương. Đệ khả dẫn bốn bộ quân mã vu bốn huyền truân trát, hà như?" Huyền đức lĩnh nặc. Thủ nhật, tạ biệt lưu biểu, dẫn bốn bộ

nhân nói với Biểu: - Tôi thấy ở Kinh Châu lắm người đi lại với Lưu Bị, phải nên đề phòng mới được. Nay để cho hắn ở trong thành cũng vô ích, sao bằng để cho hắn đi nơi khác. Biểu nói: - Huyền Đức là người nhân nghĩa đấy. Sái phu nhân nói: - Tôi chỉ sợ người ta chẳng được như bụng ông nghỉ thôi. Biểu lặng yên nghĩ ngợi không trả lời. Hôm sau, Lưu Biểu đi ra ngoài thành, trông thấy con ngựa của Huyền Đức cưỡi tốt lắm, hỏi ra, biết là ngựa của Trương Vũ. Biểu tấm tắc khen mãi, Huyền Đức đem biểu ngay, Biểu mừng lắm, cưỡi về. Khoái Việt trông thấy, hỏi. Biểu nói: - Của Huyền Đức cho. Việt nói: - Xưa nay anh tôi là Khoái Lương xem ngựa rất giỏi. Tôi cũng võ vẽ chút ít. Con ngựa này dưới mắt có "Chỗ trũng chúa nước mắt", cạnh trán lại có điểm trắng, gọi là giống ngựa "đích lư", dùng nó thì hại chủ. Trương Vũ cũng vì ngựa này mà chết, chúa công không nên cưỡi. Biểu tin ngay. Hôm sau Biểu mời Huyền Đức đến ăn tiệc, nhân nói rằng: - Hôm qua hiền đệ cho con ngựa rất tốt, tôi xin cảm tạ; nhưng hiền đệ thỉnh thoảng phải đi chinh chiến, xin trao lại để hiền đệ dùng. Huyền Đức đứng dậy tạ lại. Biểu nói tiếp: - Hiền đệ ở lâu đây, sợ sao lăng việc võ. Nay có huyện Tân Dã thuộc ấp Tương Dương, đầy đủ lương thực, hiền đệ nên dẫn quân mã bắn bộ ra

5 fang chu chéng mén , zhi jiàn yi rén zài mǎ qián cháng yī yue : " gong suǒ qí mǎ , bù kě chéng yě . " xuán dé shì zhì , nǎi jīng zhōu mù bìn yǐ jí , zì jī bó , shan yáng rén yě . xuán dé máng xià mǎ wèn zhì . jí yue : " zuó wén kuǎi yì dù duì liú jīng zhōu yún : cǐ mǎ míng de lú , chéng zé fáng zhǔ . yin cǐ huán gōng . gong qǐ kě fù chéng zhì ? " xuán dé yue : shen gǎn xiān sheng jiàn ài . dàn fán rén sǐ sheng yǒu mìng , qǐ mǎ suǒ néng fáng zai ! " jí fú qí gao jiàn , zì cǐ cháng yǔ xuán dé wǎng lái . xuán dé zì dào xīn yē , jun mǐn jie xǐ , zhèng zhì yì xin . jiàn an shí èr nián chun , gan fu rén sheng liú chán . shì yè yǒu bái hào yì zhī , fei lái xiàn yá wu shàng , gao míng sì shí yú sheng , wàng xi fei qù . lín fēn miǎn shí , yì xiang mǎn shì . gan fu rén cháng yè mèng yǎng tun bēi dòu , yin ér huái yùn , gù rǔ míng a dòu . cǐ shí cáo cǎo zhèng tǒng bing bēi zheng . xuán dé nǎi wǎng jīng zhōu , shuo liú biǎo yue : " jin cáo cǎo xi bing bēi zheng , xǔ chang kōng xū , ruò yǐ jīng

”玄德领诺。次日，谢别刘表，引本部军马径往新野。

方出城门，只见一人在马前长揖曰：“公所骑马，不可乘也。”玄德视之，乃荆州幕宾伊籍，字机伯，山阳人也。玄德忙下马问之。籍曰：“昨闻蒯异度对刘荊州云：此马名的卢，乘则妨主。因此还公。公岂可复乘之？”玄德曰：“深感先生见爱。但凡人死生有命，岂马所能妨哉！”籍服其高见，自此常与玄德往来。玄德自到新野，军民皆喜，政治一新。建安十二年春，甘夫人生刘禅。是夜有白鹤一只，飞来县衙屋上，高鸣四十余声，望西飞去。临分娩时，异香满室。甘夫人尝夜梦仰吞北斗，因而怀孕，故乳名阿斗。此时曹操正统兵北征。玄德乃往荊州，说刘表曰：“今曹操悉兵北征

quân mã kính vãng tân dã.

đầy đóng đòn. Hiền đệ thấy thế nào? Huyền Đức vâng theo, hôm sau vào từ biệt Lưu Biểu rồi dẫn quân bản bộ đến Tân Dã.

Phương xuất thành môn, chỉ kiến nhất nhân tại mã tiền trường ấp viết: "Công sở kỵ mã, bất khả thừa dã." Huyền đức thị chi, nãi kinh châu mạc tân y tịch, tự cơ bá, sơn dương nhân dã. Huyền đức mang hạ mã vấn chi. Tịch viết: "Tắc văn khoái dị độ đối lưu kinh châu vân: thủ mã danh đích lô, thừa tắc phương chủ. Nhân thủ hoàn công. Công khởi khả phục thừa chi?" Huyền đức viết: "Thâm cảm tiên sinh kiến ái. Đắn phàm nhân tử sinh hữu mện, khởi mã sở năng phương tai!" Tịch phục kì cao kiến, tự thủ thường dữ huyền đức vãng lai. Huyền đức tự đáo tân dã, quân dân giải hỉ, chánh trì nhát tân. Kiến an thập nhị niên xuân, cam phu nhân sinh lưu thiện. Thị dạ hữu bạch hạc nhất chỉ, phi lai huyền nha ốc thượng, cao minh tú thập dư thanh, vọng tây phi khú. Lâm phân văn thời, dị hương mẫn thất. Cam phu nhân thường dạ mộng ngưỡng thôn bắc đấu, nhân nhí hoài dụng, cố nhũ danh a đấu. Thủ thời tào thao chánh thống binh bắc chinh. Huyền đức nãi vãng kinh châu, thuyết lưu biểu viết: "Kim tào thao tất binh bắc chinh, hứa

Vừa ra khỏi thành thấy một người đứng đón, vái rạp xuống tận đất, nói rằng: - Con ngựa của ông, không nên cưỡi. Huyền Đức nhìn ra là Y Tịch, mạc tân Kinh Châu tên tự là Cơ Bá, quê ở Sơn Dương, Huyền Đức với xuống ngựa hỏi, Tịch nói: - Hôm trước, tôi nghe thấy Khoái Việt nói với Lưu Kinh Châu rằng ngựa này là giống "đích lư", cưỡi thì hại chủ, nên Lưu Kinh Châu. Ông còn cưỡi làm gì? Huyền Đức nói: - Xin thành thật cảm ơn lòng tốt của ông. Nhưng người ta sống chết có mệnh, con ngựa hại thế nào được? Tịch Phục là cao kiến, từ đây thường hay đi lại thăm hỏi. Huyền Đức từ khi đến Tân Dã, quân dân đều vui mừng. Việc chính trị đổi mới hẳn. Mùa xuân năm Kiến An thứ mười hai, Cam phu nhân sinh được Lưu Thiệc. Đêm hôm đó có một con hạc trắng bay đến đậu trên nóc nhà, kêu to hồn bồn mươi tiếng rồi bay về phía tây. Lúc trời dạ, mùi thơm tỏa khắp phòng. Cam phu nhân trước khi có mang, thường nằm chiêm bao thấy ngửa mặt lên trời nuốt sao bắc đầu nên đặt tên là A Đầu. Hồi ấy, Tào Tháo đang đem quân đi đánh phương bắc, Huyền Đức bèn đến Kinh Châu nói với Lưu Biểu: - Nay Tào Tháo đem

xiang zhì zhòng , chéng jiàn
xí zhì , dà shì kě jiù yē . " biǎo yue : " wú zuò jù lè jùn
zú yǐ , qǐ kě bié tú ? " xuán
dé mò rán . biǎo yao rù hòu
táng yǐn jiǔ . jiǔ zhì bàn han ,
biǎo hu rán cháng tàn . xuán
dé yue : " xiong cháng hé gù
cháng tàn ? " biǎo yue : " wú
yǒu xīn shì , wèi yì míng yán . " xuán dé zài yù wèn shí ,
cài fu rén chu lì píng hòu . liú
biǎo nǎi chuí tóu bù yǔ . xu
yú xí sǎn , xuán dé zì guī xin
yě . zhì shì nián dong , wén
cáo cáo zì liǔ chéng huí ,
xuán dé shèn tàn biǎo zhì bù
yòng qí yán . hu yì rì , liú
biǎo qiǎn shǐ zhì , qǐng xuán
dé fù jīng zhōu xiāng huì .
xuán dé suí shǐ ér wǎng . liú
biǎo jie zhe , xù lǐ bì , qǐng rù
hòu táng yǐn yàn ; yin wèi
xuán dé yue : " jìn wén cáo
cào tí bing huí xǔ dou , shì nì
qiáng shèng , bì yǒu tun bìng
jīng xiāng zhì xīn . xí rì huǐ bù
tíng xián dì zhì yán , shi cǐ
hǎo jí huì . " xuán dé yue : "
jin tian xià fēn liè , gān gē rì
qǐ , jí huì qǐ yǒu jìn hu ? ruò
néng yìng zhì yú hòu , wèi zú
wèi hèn yě . " biǎo yue : " wú
dì zhì yán shèn dang . "
xiāng yǔ dùi yǐn . jiǔ han ,
biǎo hu shan rán lèi xià .
xuán dé wèn qí gù . biǎo yue
: " wú yǒu xīn shì , qíán zhě
yù sù yǔ xián dì , wèi de qí
biàn . " xuán dé yue : " xiong

，许昌空虚，若以荆襄之众，乘间袭之，大事可就也。”表曰：“吾坐据九郡足矣，岂可别图？”玄德默然。表邀入后堂饮酒。酒至半酣，表忽然长叹。玄德曰：“兄长何故长叹？”表曰：“吾有心事，未易明言。”玄德再欲问时，蔡夫人出立屏后。刘表乃垂头不语。须臾席散，玄德自归新野。至是年冬，闻曹操自柳城回，玄德甚叹表之不用其言。忽一日，刘表遣使至，请玄德赴荆州相会。玄德随使而往。刘表接着，叙礼毕，请入后堂饮宴；因谓玄德曰：“近闻曹操提兵回许都，势日强盛，必有吞并荆襄之心。昔日悔不听贤弟之言，失此好机会。”玄德曰：“今天下分裂，干戈日起，机会岂有尽乎？若能应之于后，未足为恨也。”表曰：“吾弟之言甚当。”相与对饮。酒酣

xương không hư, nhược dĩ kinh
tương chi chúng, thừa gian tập
chi, đại sự khả tựu dã." Biểu
viết: "Ngô tọa cư cửu quận túc
hĩ, khởi khả biệt đồ?" Huyền
đức mặc nhiên. Biểu yêu nhập
hậu đường ẩm túu. Túu chí
bán hàm, biểu hốt nhiên trường
thán. Huyền đức viết: "Huynh
trường hà cố trường thán?"
Biểu viết: "Ngô hữu tâm sự, vị
dịch minh ngôn." Huyền đức tái
dục vấn thời, thái phu nhân
xuất lập bình hậu. Lưu biểu nãi
thùy đầu bắt ngữ. Tu du tịch
tán, huyền đức tự quy tân dã.
Chí thị niên đông, văn tào thao
tự liễu thành hồi, huyền đức
thập thán biểu chi bất dụng kì
ngôn. Hốt nhất nhật, lưu biểu
khiển sử chí, thỉnh huyền đức
phó kinh châu tương hội.
Huyền đức tùy sứ nhi vãng.
Lưu biểu tiếp trú, tự lẽ tất, thỉnh
nhập hậu đường ẩm yến; nhân
vị huyền đức viết: "Cận văn tào
thao đè binh hồi hứa đồ, thé
nhật cường thịnh, tất hữu thôn
tịnh kinh tương chi tâm. Tích
nhật hồi bất thính hiền đệ chi
ngôn, thất thủ hảo cơ hội."
Huyền đức viết: "Kim thiên hạ
phân liệt, can qua nhật khởi, cơ
hội khởi hữu tần hò? Nhược
năng ứng chi vu hậu, vị túc vi
hận dã." Biểu viết: "Ngô đệ chi
ngôn thập đương." Tương dũ
đối ảm. Túu hàm, biểu hốt san
nhiên lệ hạ. Huyền đức vấn kì
cố. Biểu viết: "Ngô hữu tâm sự,

hết quân đánh phương bắc, Hứa
Xương bỏ ngỏ. Nhân dịp này, ta
đem quân Kinh, Tương đến đánh
úp, nhất định sẽ thắng lợi. Biểu
nói: - Ta ngồi giữ chín châu cũng
đủ rồi, còn cần mưu đồ chi nữa?
Huyền Đức ngồi lặng yên. Biểu
mời vào nhà uống rượu. Rượu
ngà ngà say, Biểu thở dài một
tiếng, Huyền Đức hỏi: - Huynh
trường có việc chi mà thở dài?
Biểu nói: - Ta có việc riêng khó
nói ra lắm. Huyền Đức đang định
hỏi thêm, thì ngay lúc ấy Sái phu
nhân nấp sau bình phong bước
ra, Lư Biểu không nói gì nữa. Một
lát tiệc tan, Huyền Đức lại về Tân
Dã. Đến mùa đông năm ấy, nghe
tin Tào Tháo tự Liễu Thành về,
Huyền Đức rất tiếc Biểu không
nghe lời mình. Một hôm, Biểu sai
sứ mời Huyền Đức đến Kinh
Châu họp mặt. Huyền Đức theo
sứ về, Lưu Biểu tiếp đón và mời
vào nhà trong dự tiệc. Nhân bảo
Huyền Đức rằng: - Mới đây, nghe
Tào Tháo trở về Hứa Đô, uy thế
ngày càng mạnh, tất muốn thôn
tịnh Kinh, Tương. Ta rất ăn năn
trước kia không nghe lời hiền đệ,
bỏ lỡ mất cơ hội tốt. Huyền Đức
nói: - Thời buổi này, thiên hạ chia
xẻ, chiến tranh nổ ra càng nhiều,
cơ hội bao giờ hết được? Nếu
biết ứng phó sau này thì cũng
không đáng tiếc lắm. Biểu nói: -
Lời hiền đệ thật chí lý! Hai người
cùng nhau chén tạc chén thù.
Rượu say, Lưu Biểu tự nhiên úa
nước mắt, Huyền Đức hỏi vì cớ

cháng yǒu hé nán jué zhī shì
? tāng yǒu yòng dì zhī chū ,
dì sui sǐ bù cí . " biǎo yue : "
qián qì chén shì suǒ sheng
cháng zi qí , wèi rén sui xián ,
ér róu nuò bù zú lì shì ; hòu
qì cài shì suǒ sheng shào zǐ
qióng , pō cong míng . wú yù
fèi cháng lì yòu , kǒng ài yú lǐ
fǎ ; yù lì cháng zǐ , zheng nài
cài shì zú zhong , jie zhǎng
jun wù , hòu bì sheng luàn :
yin cǐ wéi jué bù xià . " xuán
dé yue : " zì gǔ fèi cháng lì
yòu , qǔ luàn zhī dào . ruò
you cài shì quán zhòng , kě
xú xú xiao zhì , bù kě nì ài ér
lì shào zǐ yě . " biǎo mò rán .

，表忽潸然泪下。玄德问其故。表曰：“吾有心事，前者欲诉与贤弟，未得其便。”玄德曰：“兄长有何难决之事？倘有用弟之处，弟虽死不辞。”表曰：“前妻陈氏所生长子琦，为人虽贤，而柔懦不足立事；后妻蔡氏所生少子琼，颇聪明。吾欲废长立幼，恐碍于礼法；欲立长子，争奈蔡氏族中，皆掌军务，后必生乱：因此委决不下。”玄德曰：“自古废长立幼，取乱之道。若忧蔡氏权重，可徐徐削之，不可溺爱而立少子也。”表默然。

6 yuán lái cài fu rén sù yí xuán
dé , fán yù xuán dé yǔ biǎo
xù lùn , bì lái qiè ting . shì shí
zhèng zài píng fēng hòu ,
wén xuán dé cǐ yán , xìn
shèn hèn zhī . xuán dé zì zhī
yǔ shí , suì qǐ shen rú cè .
yin jiàn jǐ shen bì ròu fù
sheng , yì bù jué shan rán liú
tì . shǎo qǐng fù rù xí . biǎo
jiàn xuán dé yǒu lèi róng ,
guài wèn zhī . xuán dé

原来蔡夫人素疑玄德，凡遇玄德与表叙论，必来窃听。是时正在屏风后，闻玄德此言，心甚恨之。玄德自知语失，遂起身如厕。因见己身髀肉复生，亦不觉潸然流涕。少顷复入席。表见玄德有泪容，怪问之

tiền giả dục tố dũ hiền đệ, vị
đắc kỉ tiện." Huyền đức viết:
"Huynh trưởng hữu hà nan
quyết chi sự? Thảng hữu dụng
đệ chi xử, đệ tuy tử bất tử."
Biểu viết: "Tiền thê Trần thị sở
sinh trưởng tử kì, vi nhân tuy
hiền, nhì nhu nọa bất túc lập
sự; hậu thê thái thị sở sinh
thiếu tử quỳnh, pha thông minh.
Ngô dục phế trường lập áu,
khủng ngại vu lỗ pháp; dục lập
trường tử, tranh nại thái thị tộc
trung, gai chưởng quân vụ,
hậu tất sinh loạn: nhân thủ ủy
quyết bất hạ." Huyền đức viết:
"Tụ cỗ phế trường lập áu, thủ
loạn chi đạo. Nhược ưu thái thị
quyền trọng, khả từ từ tước chi,
bất khả nịch ái níi lập thiếu tử
dã." Biểu mặc nhiên.

gi. Biểu nói: - Ta có việc tâm sự, trước đây đã toan nói với hiền đệ, nhưng chưa thuận tiện. Huyền Đức nói: - Huynh trưởng có việc gì khó giải quyết? Nếu cần đến dù chết em cũng không từ. Biểu nói: - Con trưởng tôi là Kỳ, do vợ trước là Trần thị sinh ra. Nó hiền lành nhưng nhu nhược lắm, xem chừng không coi nổi việc nước. Con thứ tên là Lưu Tôn, vợ sau Sái thị sinh ra; thằng này tư chất thông minh hơn. Tôi có ý muốn bỏ trưởng lập thứ, nhưng lại sợ trái với lỗ pháp; muốn lập con trưởng thì lại sợ tôn tộc họ Sái đều nắm binh quyền, sau tất sinh loạn. Do đó ta lo nghĩ mãi chưa quyết. Huyền Đức nói: - Xưa nay, bỏ con trưởng lập con thứ vẫn là rước lấy những chuyện rối ren. Nếu huynh trưởng lo họ Sái quyền to, thì nên dần dần tước bớt đi, chứ không nên quá yêu mà lập con thứ. Biểu nín lặng.

Nguyên lai thái phu nhân tố
nghỉ huyền đức, phàm ngô
huyền đức dũ biểu tự luận, tất
lai thiết thính. Thị thời chánh tại
bình phong hậu, văn huyền đức
thủ ngôn, tâm thậm hận chi.
Huyền đức tự tri ngũ thất, toại
khởi thân như xí. Nhân kiến kỷ
thân bẽ nhục phục sinh, diệc
bất giác san nhiên lưu thé.
Thiếu khoảnh phục nhập tịch.
Biểu kiến huyền đức hữu lệ

Nguyên Sái phu nhân vẫn có ý
nghỉ Huyền Đức. Hễ thấy Huyền
Đức nói chuyện với chồng thì thế
nào cũng rình nghe cho kỳ được.
Lúc ấy, chính mụ nấp sau bình
phong; nghe thấy Huyền Đức nói
câu đó, mụ rất căm tức. Huyền
Đức biết mình lỡ lời, liền đứng
dậy đi tiểu. Nhân đó trông thấy
thịt về mập ra, tự nhiên thương
cảm ứa nước mắt. Một lát Huyền
Đức lại trở vào, Biểu thấy Huyền

cháng tàn yue : " bēi wǎng cháng shen bù lí an , bì ròu jie sǎn ; fen jiǔ bù qí , bì lǐ ròu sheng . rì yuè cuo tuó , lǎo jiang zhì yǐ , ér gong yè bù jiàn : shì yǐ bei ēr ! " biǎo yue : " wú wén xián dì zài xǔ chang , yǔ cáo cào qīng méi zhǔ jiǔ , gòng lùn yīng xióng ; xián dì jìn jǔ dang shì míng shì , cào jie bù xǔ , ér dù yue tian xià yīng xióng , wéi shǐ jun yǔ cáo ēr , yǐ cáo cào zhì quán lì , yóu bù gǎn ju wú dì zhì xiān , hé lù gong yè bù jiàn hu ? " xuán dé chéng zhe jiǔ xìng , shi kǒu dá yue : " bēi ruò yǒu jí běn , tian xià lù lù zhì bēi , chéng bù zú lù yě . " biǎo wén yán mò rán . xuán dé zì zhì yǔ shi , tuo zuì ér qǐ , guī guǎn shě an xie . hòu rén yǒu shi zàn xuán dé yue : " cáo gong qu zhǐ cóng tóu shù : tian xià yīng xióng dù shǐ jun . bì ròu fù sheng yóu gǎn tàn , zheng jiào huán zì bù san fen ? "

7 què shuo liú biǎo wén xuán dé yǔ , kǒu sui bù yán , xin huái bù zú , bié liǎo xuán dé , tuì rù nèi zhái . cài fu rén yue : " shì xiān wǒ yú píng

。玄德长叹曰：“备往常身不离鞍，髀肉皆散；分久不骑，髀里肉生。日月磋跎，老将至矣，而功业不建：是以悲耳！”表曰：“吾闻贤弟在许昌，与曹操青梅煮酒，共论英雄；贤弟尽举当世名士，操皆不许，而独曰天下英雄，惟使君与操耳，以曹操之权力，犹不敢居吾弟之先，何虑功业不建乎？”玄德乘着酒兴，失口答曰：“备若有基本，天下碌碌之辈，诚不足虑也。”表闻言默然。玄德自知语失，托醉而起，归馆舍安歇。后人有诗赞玄德曰：“曹公屈指从头数：天下英雄独使君。髀肉复生犹感叹，争教寰宇不三分？”

却说刘表闻玄德语，口虽不言，心怀不足，别了玄德，退入内宅。蔡

dung, quái vân chi. Huyền đức thường thán viết: "Bị vắng thường thân bất li an, bẽ nhục gai táń; phân cùu bất ky, bẽ lí nhục sinh. Nhật nguyệt tha đà, lão tương chí hĩ, nhi công nghiệp bất kiến: thị dĩ bi nhĩ! Biểu viết: "Ngô văn hiền đệ tại húa xương, dũ tào thao thanh mai chủ tửu, công luận anh hùng; hiền đệ tần cử đương thế danh sĩ, thao gaiá bất húa, nhi độc viết thiên hạ anh hùng, duy sử quân dũ thao nhĩ, dĩ tào thao chi quyền lực, do bất cảm cù ngô đệ chi tiên, hà lự công nghiệp bất kiến hò?" Huyền đức thừa trú tửu hưng, thất khẩu đáp viết: "Bị nhược hữu cơ bỗn, thiên hạ lục lục chi bối, thành bất túc lự dã." Biểu văn ngôn mặc nhiên. Huyền đức tự tri ngữ thát, thác túy nhi khởi, quy quán xá an hiết. Hậu nhân hữu thi tán huyền đức viết: "Tào công khuất chỉ tòng đầu số: thiên hạ anh hùng độc sứ quân. Bẽ nhục phục sinh do cảm thán, tranh giáo hoàn tự bất tam phân?"

Đức nét mặt rầu rầu, ngạc nhiên hỏi làm sao. Huyền Đức thở dài nói: - Từ trước đến nay, em không lúc nào rời yên ngựa, bắp thịt chân thường sắt lại; lâu nay không cưỡi ngựa, thịt lại đãi ra; ngày tháng trôi qua, già đến nơi rồi mà chưa làm nên trò trống gì. Bởi thế nên em thương cảm mà khóc. Biểu nói: - Ta nghe trước kia hiền đệ ở Hứa Xương, cùng Tào Tháo uống rượu nồng với mơ xanh mà bàn luận anh hùng. Hiền đệ kể hết tên danh sĩ thời nay, nhưng Tháo không công nhận một ai, mà nói thẳng ngay rằng: "Thiên hạ anh hùng duy chỉ có sứ quân với Tháo". Xem đó, quyền thế lừng lẫy như Tào Tháo, còn chưa dám nhận là hơn hiền đệ; hiền đệ lo gì không dụng nên nghiệp bá. Huyền Đức đang lúc tửu hưng buột miệng đáp rằng: - Nếu em có cơ sở, thì chẳng cần đếm xỉa gì đến những bọn tầm thường trong thiên hạ cả. Biểu nghe nói ngồi lặng yên. Huyền Đức biết mình lỡ lời, mượn cớ đứng dậy, về khách xá nghỉ. Đời sau có thơ khen rằng: Tào công tính đót kẽ từng người, Thiên hạ anh hùng có Bị thôi, Thịt về mập đầy từng cảm thán, Chia ba thiên hạ tự đây rồi.

Khước thuyết lưu biểu văn huyền đức ngữ, khẩu tuy bất ngôn, tâm hoài bất túc, biệt liễu huyền đức, thôi nhập nội trạch. Thái phu nhân viết: "Thích gian

Lại nói Lưu Biểu nghe mấy lời của Huyền Đức miệng tuy không nói, lòng như không vui, liền từ biệt Huyền Đức trở vào nhà trong. Sái phu nhân nói: - Mới rồi,

hòu ting de liú bēi zhi yán , shèn qīng qù rén , zú jiàn qí yǒu tun bìng jīng zhōu zhì yì . jìn ruò bù chū , bì wèi hòu huàn . " biǎo bù dà , dàn yáo tóu ér yǐ . cài shì nǎi mì zhao cài mào rù , shàng yì néng shì . mào yue : " qǐng xiān jiù guǎn shě sha zhì , rán hòu gào zhì zhǔ gōng . " cài shì rán qí yán . mào chu , biàn lián yè diǎn jun .

夫人曰：“适间我于屏后听得刘备之言，甚轻觑人，足见其有吞并荆州之意。今若不除，必为后患。”

表不答，但摇头而已。蔡氏乃密召蔡瑁入，商议能事。瑁曰：“请先就馆舍杀之，然后告知主公。”蔡氏然其言。瑁出，便连夜点军。

8 què shuo xuán dé zài guǎn shě zhōng bǐng zhú ér zuò , san gèng yǐ hòu , fang yù jiù qǐn . hu yí rén kòu mén ér rù , shì zhī nǎi yí jí yě : yuán lái yí jí tàn zhì cài mào yù hài xuán dé , tè yín yè lái bào . dang xià yí jí jiāng cài mào zhì móu , bào zhì xuán dé , cui cù xuán dé sù sù qǐ shen . xuán dé yue : " wèi cí jǐng sheng , rú hé biàn qù ? " jí yue : " gong ruò cí , bì zao cài mào zhì hài yǐ . " xuán dé nǎi xiè bié yí jí , jí huàn cóng zhě , yí qí shàng mǎ , bù dài tian míng , xing yè ben huí xin yě . bì jí cài mào lǐng jun dào guǎn shě shí , xuán dé yǐ qù yuǎn yǐ . mào huǐ hèn wú jí , nǎi xiè shi yí shǒu yú bì xiàn , jǐng rù jiàn biǎo yue : " liú bēi yǒu fǎn pàn zhì yǐ , tí fǎn shí yú bì shàng , bù cí

ngã vu bình hậu thính đắc lưu bị chi ngôn, thậm khinh thứ nhân, túc kiến kì hữu thôn tịnh kinh châu chí ý. Kim nhược bất trừ, tất vi hậu hoạn." Biểu bất đáp, dān diêu đầu nhi dĩ. Thái thị nái mật triệu thái mạo nhập, thương nghị năng sự. Mạo viết: "Thỉnh tiên tựu quán xá sát chi, nhiên hậu cáo tri chúa công." Thái thị nhiên kì ngôn. Mạo xuất, tiệm liên dạ điềm quân.

thiép ở sau bình phong, nghe thấy những lời Lưu Bị nói khinh người thậm tệ, dù biết hắn có ý nuốt Kinh Châu. Nếu không trừ trước,ắt sinh hậu hoạn. Biểu không nói, chỉ lắc đầu. Sái thị triệu ngay Sái Mạo vào bàn việc ấy, Mạo nói: - Chỉ để em ra ngoài nhà khách giết hắn, rồi báo với chúa công sau. Sái thị đồng ý. Mạo liền ra điềm quân.

却说玄德在馆舍中秉烛而坐，三更以后，方欲就寝。忽一人叩门而入，视之乃伊籍也：原来伊籍探知蔡瑁欲害玄德，特夤夜来报。当下伊籍将蔡瑁之谋，报知玄德，催促玄德速速起身。玄德曰：“未辞景升，如何便去？”籍曰：“公若辞，必遭蔡瑁之害矣。”玄德乃谢别伊籍，急唤从者，一齐上马，不待天明，星夜奔回新野。比及蔡瑁领军到馆舍时，玄德已去远矣。瑁悔恨无及，乃写诗一首于壁间，径入见

Lại nói, Huyền Đức ở trong nhà khách đốt đèn ngồi chơi. Đô cuối canh ba, sắp sửa đi ngủ, bỗng có một người đẩy cửa vào, trông ra là Y Tịch. Nguyên Tịch biết Sái Mạo định hại Huyền Đức, nên đang đêm đến báo tin giục Huyền Đức cắp tóc lánh đi. Huyền Đức nói: - Chưa từ biệt Cảnh Thăng, đi sao cho tiện. Tịch nói: Ông mà đến từ biệt tắt bị Sái Mạo nó hại. Huyền Đức tạ ơn Y Tịch rồi gọi ngay tùy tùng nhất tề lên ngựa, đang đêm chạy về Tân Dã. Khi Sái Mạo đem quân đến, thì Huyền Đức đã đi rồi. Mạo tức lầm, làm ngay một bài thơ viết ở trên tường, rồi vào nói với Biểu: - Lưu Bị có ý làm phản, nên đe một bài thơ phản trên tường, không từ biệt mà đi ngay. Biểu không tin, thân ra tận nhà khách, quả nhiên thấy bốn câu thơ: Khốn đốn lâu nay giữ phận hèn, Ngồi buồn coi

ér qù yǐ . " biǎo bù xìn , qín yì
guǎn shě guan zhī , guǒ yǒu
shí sì jù . shi yue : " shù nián
tú shǒu kùn , kong duì jiù
shan chuan . lóng qǐ chí
zhong wù , chéng léi yù
shàng tian ! " liú biǎo jiàn shi
dà nù , bá jiàn yán yue : " shi
sha cǐ wú yì zhī tú ! " xíng
shù bù , měng shèng yue : " wú yǔ xuán dé xiāng chǔ xǔ
duo shí , bù céng jiàn ta zuò
shi . cǐ bì wài rén lí xiān zhī jǐ
yě . " suí huí bù rù guǎn shě
, yòng jiàn jian xiao qù cǐ shi
, qì jiàn shàng mǎ . cài mào
qǐng yue : " jun shì yǐ diǎn qí
, kě jiù wǎng xin yě qín liú
bèi . " biǎo yue : " wèi kě zào
cì , róng xú tú zhì . " cài mào
jiàn biǎo chí yí bù jué , nǎi
àn yǔ cài fu rén shang yì : jí
rì dà huì zhòng guan yú
xiāng yáng , jiù bǐ chǔ móu
zhi . cì rì , mào bǐng biǎo yue
: " jìn nián feng shóu , gé jù
zhòng guan yú xiāng yáng ,
yǐ shì fù quàn zhī yì . qǐng
zhǔ gong yí xíng . " biǎo yue
: " wú jìn rì qí jí zuò , shí bù
néng xíng . kě lìng èr zi wèi
zhǔ dài kè . " mào yue : "
gong zì nián yòu , kǒng shi
yú lǐ jié . " biǎo yue : " kě
wǎng xin yě qǐng xuán dé
dài kè . " mào àn xǐ zhèng
zhōng qí jì , biàn chāi rén
qǐng xuán dé fù xiāng yáng .

表曰：“刘备有反叛之意，题反诗于壁上，不辞而去矣。”表不信，亲诣馆舍观之，果有诗四句。诗曰：“数年徒守困，空对旧山川。龙岂池中物，乘雷欲上天！”刘表见诗大怒，拔剑言曰：“誓杀此无义之徒！”行数步，猛省曰：“吾与玄德相处许时，不曾见他作诗。此必外人离间之计也。”遂回步入馆舍，用剑尖削去此诗，弃剑上马。蔡瑁请曰：“军士已点齐，可就往新野擒刘备。”表曰：“未可造次，容徐图之。”蔡瑁见表持疑不决，乃暗与蔡夫人商议：即日大会众官于襄阳，就彼处谋之。次日，瑁禀表曰：“近年丰熟，合聚众官于襄阳，以示抚劝之意。请主公一行。”表曰：“吾近日气疾作，实不能行。可令二子为主待客。”瑁曰：“公子年幼，恐失于礼节。”

phản thi vu bích thượng, bát từ
nhì khú hĩ." Biểu bất tín, thân
nghệ quán xá quan chi, quả
hữu thi tú cú. Thi viết: "Sô niên
đò thủ khốn, không đổi cựu sơn
xuyên. Long khởi trì trung vật,
thùa lôi dục thượng thiên!" Lưu
biểu kiến thi đại nộ, bạt kiếm
ngôn viết: "Thê sát thủ vô nghĩa
chi đò!" Hành sô bộ, mãnh tĩnh
viết: "Ngô dũ huyền đức tương
xử hứa đa thời, bất tăng kiến
tha tác thi. Thủ tất ngoại nhân li
gian chi kế dã." Toại hồi bộ
nhập quán xá, dụng kiém tiêm
tước khứ thủ thi, khí kiém
thượng mǎ. Thái mạo thỉnh
viết: "Quân sĩ dĩ điểm tề, khả
tự vãng tân dã cầm lưu bị."
Biểu viết: "Vị khả tạo thứ, dung
từ đò chi." Thái mạo kiến biểu
trì nghi bất quyết, nãi ám dũ
thái phu nhân thương nghị: túc
nhật đại hội chúng quan vu
tương dương, tựu bỉ xử mưu
chi. Thứ nhật, mạo bẩm biểu
viết: "Cận niên phong thực, hợp
tụ chúng quan vu tương dương,
dĩ kì phủ khuyến chi ý. Thỉnh
chúa công nhất hành." Biểu
viết: "Ngô cận nhật khí tật tác,
thật bất năng hành. Khả lệnh
nhị tử vi chủ dãi khách." Mạo
viết: "Công tử niên áu, khủng
thất vu lễ tiết." Biểu viết: "Khả
vãng tân dã thỉnh huyền đức
dãi khách." Mạo ám hỉ chánh
trung kì kế, tiện sai nhân thỉnh
huyền đức phó tương dương.

ngắm nước non quen, Rồng đâu
phải giống trong ao nhỏ, Cười
sầm lên trời cũng có phen!. Lưu
Biểu đọc xong giận lắm, tuốt
gươm ra, nói: - Ta thì giết chết
bọn bắt nghĩa này! Đì được vài
bước, lại sực nghĩ ra: - Ta cùng ở
với Huyền Đức một thời gian dài,
không thấy hắn làm thơ bao giờ.
Đây tất là âm mưu chia rẽ của kẻ
nào đây. Nghĩ xong lại trở vào,
lấy mũi gươm cao sạch bài thơ ở
tường, vứt gươm rồi lên ngựa về.
Sái Mạo trình rằng: - Quân sĩ đã
điểm sẵn, xin cho đến Tân Dã bắt
Lưu Bị. Biểu nói: - Không nên vội
vàng, để ta nghĩ kỹ đã. Sái Mạo
thấy Lưu Biểu dùng dằng không
quyết, bèn lén vào bàn với Sái thị:
- Nên mở ngay đại hội các quan
ở Tương Dương, rồi nhân dịp giết
ngay Lưu Bị ở đây. Hôm sau,
Mạo vào bẩm Lưu Biểu: - Mấy
năm nay được mùa, nên họp các
quan ở Tương Dương để tỏ sự
săn sóc của chúa công. Xin mời
chúa công đến dự. Biểu nói: - Ta
mấy hôm nay có bệnh đau túc,
không sao đi được. Nên mời hai
công tử làm chủ để tiếp khách.
Mạo nói: - Công tử còn ít tuổi
lắm, sợ không quen lễ nghi. Biểu
nói: - Thế thì sang Tân Dã mời
Huyền Đức đến. Sái Mạo thấy
Biểu trúng mèo mình, lập tức sai
người đi mời Huyền Đức đến
Tương Dương.

表曰：“可往新野请玄德待客。”瑁暗喜正中其计，便差人请玄德赴襄阳。

9 què shuo xuán dé ben huí
xin yě , zì zhì shi yán qū huò
, wèi duì zhòng rén yán zhì .
hu shǐ zhě zhì , qǐng fù xiāng
yáng . sun gan yue : " zuó
jiàn zhǔ gōng cong cong ér
huí , yì shèn bù lè . yú yì dù
zhi , zài jīng zhōu bì yǒu shì
gù . jìn hu qǐng fù huí , bù kě
qīng wǎng . " xuán dé fāng
jiāng qián xiàng shì sù yǔ
zhu rén . yún cháng yue : "
xióng zì yí xīn yǔ shi . liú jīng
zhōu bìng wú chén zé zhì yì .
wài rén zhì yán , wèi kě qīng
xìn . xiāng yáng lí cǐ bù yuǎn
, ruò bù qù , zé jīng zhōu fǎn
shēng yí yǐ . " xuán dé yue :
" yún cháng zhì yán shì yě . "
zhang fei yue : " yán wú hǎo
yán , huì wú hǎo huì , bù rú
xiū qù . " zhào yún yue : "
mǒu jiāng mǎ bù jun san bǎi
rénn tòng wǎng , kě bǎo zhǔ
gōng wú shì . " xuán dé yue :
" rú cǐ shèn hǎo . "

10 suì yǔ zhào yún jí rì fù xiāng
yáng . cài mào chu guo yíng
jie , yì shèn qian jìn . suí hòu
liú qí , liú cóng èr zi , yǐn yi

却说玄德奔回新野，自知失言取祸，未对众人言之。忽使者至，请赴襄阳。孙乾曰：“昨见主公匆匆而回，意甚不乐。愚意度之，在荆州必有事故。今忽请赴会，不可轻往。”玄德方将前项事诉与诸人。云长曰：“兄自疑心语失。刘荊州并无嗔责之意。外人之言，未可轻信。襄阳离此不远，若不去，则荊州反生疑矣。”玄德曰：“云长之言是也。”张飞曰：“筵无好筵，会无好会，不如休去。”赵云曰：“某将马步军三百人同往，可保主公无事。”玄德曰：“如此甚好。”

遂与赵云即日赴襄阳。
蔡瑁出郭迎接，意甚谦谨。
随后刘琦、刘琮二

Khước thuyết huyền đức bôn hồi tân dã, tự tri thất ngôn thủ họa, vị đối chúng nhân ngôn chí. Hốt sứ giả chí, thỉnh phó tương đương. Tôn kiền viết: "Tắc kiến chúa công thông thông nhì hồi, ý thậm bất nhạc. Ngu ý độ chi, tại kinh châu tất hữu sự cố. Kim hốt thỉnh phó hội, bất khả khinh vãng." Huyền đức phuơng tương tiền hạng sự tố dữ chư nhân. Vân trường viết: "Huynh tự nghi tâm ngũ thát. Lưu kinh châu tịnh vô sân trách chí ý. Ngoại nhân chí ngôn, vị khả khinh tín. Tương đương li thử bất viễn, như ợc bất khứ, tắc kinh châu phản sinh nghi hĩ." Huyền đức viết: "Vân trường chi ngôn thị dã." Trường phi viết: "Diên vô hảo diên, hội vô hảo hội, bất như hưu khứ." Triệu vân viết: "Mỗ tương mã bộ quân tam bách nhân đồng vãng, khả bảo chúa công vô sự." Huyền đức viết: "Như thử thậm hảo."

Toại dữ triều vân tức nhật phó tương đương. Thái mạo xuất quách nghênh tiếp, ý thậm khiêm cẩn. Tùy hậu lưu kì, lưu

Huyền Đức từ khi chạy về Tân Dã, biết rằng mình lỡ lời rước vạ, chưa kịp nói chuyện với ai, thì chợt có sứ giả tới mời sang Tương Dương. Tôn Càn nói: - Hôm nọ thấy chúa công ở Kinh Châu về có dáng buồn. Tôn chắc bên ấy có xảy ra việc rủi ro gì. Nay tự dừng lại thấy mời chúa công đến hội, phải nên thận trọng. Lúc ấy, Huyền Đức mới kể lại chuyện trước. Vân Trường nói: - Từ khi xảy ra chuyện lỡ lời đến nay, Lưu Kinh Châu không hề trách móc gì hết, những tiếng đồn ngoài vội tin sao được. Vả Tương Dương cách đây không xa, nếu anh không đến họ sẽ sinh nghi. Huyền Đức nói: - Lời Vân Trường đúng lắm. Trường Phi nói: - Tiệc chẳng ra tiệc, hội chẳng ra hội. Thà đừng đi. Triệu Văn nói: - Tôi xin đem ba trăm quân mã đi theo, có thể bảo vệ chúa công vô sự. Huyền Đức nói: - Thế càng hay lắm!

Rồi cùng Triệu vân ngay hôm ấy sang Tương Dương! Lưu Kỳ, Lưu Tôn dẫn văn võ bách quan ra đón. Sái Mạo cũng ra khỏi thành

ban wén wǔ guan liáo chu
yíng . xuán dé jiàn èr gong zi
ju zài , bìng bù yí jì . shì rì
qǐng xuán dé yú guǎn shě
zàn xie . zhào yún yǐn san
bǎi jun wéi rào bǎo hù . yún
pi jiā wa jiàn , xíng zuò bù lí
zuǒ yòu . liú qí gào xuán dé
yue : " fù qīn qì jí zuò . bù
néng xíng dòng , tè qǐng shù
fù dài kè , fù quàn gè chù
shǒu shou zhì guan . " xuán
dé yue : " wú běn bù gǎn
dang cǐ ; jì yǒu xiong mìng ,
bù gǎn bù cóng . " cì rì , rén
bào lè jùn sì shí èr zhōu
guan yuán , ju yǐ dào qí . cài
mào yù qǐng kuǎi yuè jì yì
yue : " liú bèi shì zhì xiao
xióng , jiǔ liù yú cǐ , hòu bì
wèi hài , kě jiù jìn rì chū zhì .
" yuè yue : " kǒng shi shì míng
zhì wàng . " mào yue : " wú
yǐ mì lǐng liú jīng zhōu yán yǔ
zài cǐ . " yuè yue : " jì rú cǐ ,
kě yù zuò zhǔn bèi . " mào
yue : " dong mén xiān shan
dà lù , yǐ shǐ wú dì cài hé yǐn
jun shǒu bǎ ; nán mén wài yǐ
shǐ cài zhōng shǒu bǎ ; běi
mén wài yǐ shǐ cài xun shǒu
bǎ . zhǐ yǒu xi mén bù bì
shǒu bǎ : qián yǒu tán qì zǔ
gé , sui yǒu shù wàn zhì
zhòng , bù yì guò yě . " yuè
yue : " wú jiàn zhào yún xíng
zuò bù lí xuán dé , kǒng nán
xià shǒu . " mào yue : " wú fú
wǔ bǎi jun zài chéng nèi
zhǔn bèi . " yuè yue : " kě shǐ

子，引一班文武官僚出迎。玄德见二公子俱在，并不疑忌。是日请玄德于馆舍暂歇。赵云引三百军围绕保护。云披甲挂剑，行坐不离左右。刘琦告玄德曰：“父亲气疾作。不能行动，特请叔父待客，抚劝各处守收之官。”玄德曰：“吾本不敢当此；既有兄命，不敢不从。”次日，人报九郡四十二州官员，俱已到齐。蔡瑁预请蒯越计议曰：“刘备世之枭雄，久留于此，后必为害，可就今日除之。”越曰：“恐失士民之望。”瑁曰：“吾已密领刘荆州言语在此。”越曰：“既如此，可预作准备。”瑁曰：“东门岘山大路，已使吾弟蔡和引军守把；南门外已使蔡中守把；北门外已使蔡勋守把。止有西门不必守把：前有檀溪阻隔，虽有数万之众，不易过也。”越曰：“吾见赵云行坐

tông nhị tử, dẫn nhất ban văn
võ quan liêu xuất nghênh.
Huyền Đức kiến nhị công tử câu
tại, tịnh bất nghi kị. Thị nhật
thỉnh huyền đức vu quán xá
tạm hiết. Triệu vân dẫn tam
bách quân vi nhiễu bảo hộ. Vân
phi giáp quái kiếm, hành tọa bắt
li tǎ hữu. Lưu kí cáo huyền đức
viết: "Phụ thân khí tật tác. Bất
năng hành động, đặc thỉnh thúc
phụ đãi khách, phủ khuyển các
xử thủ thu chi quan." Huyền
đức viết: "Ngô bỗn bắt cảm
đương thử; kí hữu huynh
mệnh, bắt cảm bắt tòng." Thứ
nhật, nhân báo cửu quận tú
thập nhị châu quan viên, câu dĩ
đáo tề. Thái mạo dự thỉnh khoái
viết kế nghị viết: "Lưu bị thế chi
kiêu hùng, cửu lưu vu thử, hậu
tát vi hại, khả tựu kim nhật trù
chi." Việt viết: "Khủng thất sĩ
dân chí vọng." Mạo viết: "Ngô dĩ
mật lĩnh lưu kinh châu ngôn
ngữ tại thử." Việt viết: "Kí như
thử, khả dự tác chuẩn bị." Mạo
viết: "Đông môn hiện sơn đại lộ,
dĩ sử ngô đệ thái hòa dẫn quân
thủ bả; nam môn ngoại dĩ sử
thái trung thủ bả; bắc môn
ngoại dĩ sử thái huân thủ bả.
Chỉ hữu tây môn bắt tất thủ bả:
tiền hữu đòn khê trở cách, tuy
hữu số vạn chi chúng, bắt địch
quá dã." Việt viết: "Ngô kiến
triệu vân hành tọa bắt li huyền
đức, khủng nan hạ thủ." Mạo
viết: "Ngô phục ngũ bách quân
tại thành nội chuẩn bị." Việt

đón rất là kính cẩn. Huyền Đức
thấy có cả hai công tử nên không
nghi ngờ gì nữa. Hôm ấy Huyền
Đức tạm nghỉ ở nhà khách, Triệu
Vân dẫn ba trăm quân bảo vệ
xung quanh. Vân mặc giáp đeo
gươm, không rời Huyền Đức nửa
bước. Lưu Kỳ thưa với Huyền
Đức: - Cha tôi bị bệnh đau túc,
không thể đi lại được, nên sai
mời chú sang tiếp khách và phủ
du các quan thú mục các nơi.
Huyền Đức nói: - Lẽ ra tôi không
dám đảm nhiệm, nhưng anh đã
sai không dám từ chối. Hôm sau,
người vào báo các quan chức
trong chín quận, bốn mươi hai
châu, đã đến đông đủ. Sái Mạo
mời Khoái Việt đến bàn: - Huyền
Đức là kẻ kiêu hùng đời nay, cho
hắn ở lâu sau tất làm hại ta. Nên
nhân hôm nay giết đi. Việt nói: -
Sợ mất lòng dân. Mạo nói: - Ta
đã vâng mật lệnh của chúa công
rồi. Việt nói: - Có phải như thế thì
nên chuẩn bị trước. Mạo nói: -
Cửa đông, đại lộ Nghiễn Sơn,
cửa nam, cửa bắc đã có các em
ta là Sái Hòa, Sái Trung và Sái
Huân canh giữ. Chỉ còn cửa tây
không cần phải giữ, vì trước mặt
có suối Đàm Khê chắn ngang, dù
chục vạn quân cũng khó vượt
qua được. Việt nói: - Tôi thấy
Triệu Vân không rời Huyền Đức
phút nào, sợ khó hạ thủ. Mạo nói:
- Tôi sẽ huy động năm trăm quân
mai phục sẵn trong thành. Việt
nói: - Nên sai Văn Sính, Vương
Uy đặt một tiệc riêng ngoài sảnh

wén pìn , wáng wei èr rén
lìng shè yí xí yú wài ting , yǐ
dài wǔ jiang . xian qīng zhù
zhào yún , rán hòu kě xíng
shì . "mào cóng qí yán .

11 dang rì sha niú zǎi mǎ , dà
zhang yán xí . xuán dé
chéng de lú mǎ zhì zhōu yá ,
mìng qian rù hòu yuán
shuan xì . zhòng guan jie zhì
táng zhōng . xuán dé zhǔ xí ,
èr gong zi liǎng bian fen zuò ,
qí yú gè yì cì ér zuò . zhào
yún dài jiàn lì yú xuán dé zhì
cè . wén pìn , wáng wei rù
qǐng zhào yún fù xí . yún tuī
cí bù qù . xuán dé lìng yún
jiù xí , yún miǎn qiǎng yìng
mìng ér chu . cài mào zài
wài shou shí de tiě tǒng
xiāng sì , jiāng xuán dé dài
lái san bǎi jun , dou qiǎn guì
guǎn shě , zhì dài bàn han ,
hào qǐ xià shǒu . jiǔ zhì san
xún , yí jí qǐ bǎ zhǎn , zhì
xuán dé qián , yǐ mù shì
xuán dé , di sheng wèi yue :
" qǐng gēng yī , " xuán dé huì
yì , jí qǐ rú cè , yí jí bǎ zhǎn
bì , jí rù hòu yuán , jie zhe
xuán dé , fù ēr bào yue : "
cài mào shè jì hài jun ,
chéng wài dong , nán , bēi

不离玄德，恐难下手。
”瑁曰：“吾伏五百军
在城内准备。”越曰：
“可使文聘、王威二人
另设一席于外厅，以待
武将。先请住赵云，然
后可行事。”瑁从其言
。

当日杀牛宰马，大张筵
席。玄德乘的卢马至州
衙，命牵入后园拴系。
众官皆至堂中。玄德主
席，二公子两边分坐，
其余各依次而坐。赵云
带剑立于玄德之侧。文
聘、王威入请赵云赴席
。云推辞不去。玄德令
云就席，云勉强应命而
出。蔡瑁在外收拾得铁
桶相似，将玄德带来三
百军，都遣归馆舍，只
待半酣，号起下手。酒
至三巡，伊籍起把盏，
至玄德前，以目视玄德
，低声谓曰：“请更衣
，”玄德会意，即起如
厕，伊籍把盏毕，疾入
后园，接着玄德，附耳
报曰：“蔡瑁设计害君

viết: "Khả sứ văn sính, vương
uy nhị nhàn lánh thiết nhất tịch
vu ngoại thính, dĩ dãi võ tướng.
Tiên thính trụ triêu vân, nhiên
hậu khả hành sự." Mạo tòng kì
ngôn.

chiêu đãi các võ tướng, hãy mời
Triệu Vân ra trước rồi mới hành
động được. Mạo theo kế ấy.

Hôm đó, giết bò mổ ngựa, mỗ
tiệc rất to. Huyền Đức cưỡi ngựa
Đích Lư đến chầu, sai đắt ngựa
buộc trong vườn sau; các quan
lại đã đông đủ ở công đường,
Huyền Đức ngồi chủ trì giữa, hai
công tử ngồi hai bên, còn quan lại
cứ ngồi theo thứ tự. Triệu Vân
đeo gươm đứng cạnh Huyền
Đức, Văn Sính, Võng Uy vào
mời Triệu Vân ra ngoài dự tiệc,
Vân từ chối. Huyền Đức bảo Vân,
Vân miễn cưỡng vâng theo. Sái
Mạo ở ngoài bố trí bao vây kín
như rào sắt, rồi cho ba trăm quân
lui về nhà khách, chỉ đợi tiệc đến
nửa chừng thì hạ thủ. Rượu
được ba tuần, Y Tịch đứng dậy
cầm chén đến trước mặt Huyền
Đức đưa mắt nói sẽ: - Xin ông
thay áo! Huyền Đức biết ý, lập
tức đứng dậy ra nhà tiệc. Y Tịch
mời rượu xong, đi nhanh vào
vườn sau, rỉ tai Huyền Đức nói: -
Sái Mạo bày kế hại ông. Ba mặt
thành đều có quân mã canh giữ,
chỉ còn cửa tây bỏ ngỏ, ông trốn
ngay đi. Huyền Đức sợ hãi, vội

san chǔ , jie yǒu jun mǎ
shǒu bā . wéi xi mén kē zǒu ,
gong yí sù táo ! " xuán dé dà
jing , jí jiě de lú mǎ , kai hòu
yuán mén qian chu , fei shen
shàng mǎ , bù gù cóng zhě ,
pǐ mǎ wàng xi mén ér zǒu .
mén lì wèn zhī , xuán dé bù
dá , jia bian ér chu . mén lì
dang zhi bù zhù , fei bào cài
mào . mào jí shàng mǎ , yǐn
wǔ bǎi jun suí hòu zhuī gǎn .

12 què shuo xuán dé zhuàng
chu xi mén , xíng wú shù lǐ ,
qián yǒu dà qì , lán zhù qù lù ,
nǎ tán qi kuò shù zhàng ,
shuǐ tong xiang jiang , qí bo
shèn jin . xuán dé dào qì
bian , jiàn bù kě dù , lè mǎ
zài huí , yáo wàng chéng xi
chén tóu dà qǐ , zhuī bing
jiang zhì . xuán dé yue : " jin
fan sǐ yǐ ! " suì huí mǎ dào qì
bian . huí tóu kàn shí , zhuī
bing yǐ jìn . xuán dé zháo
huāng , zòng mǎ xià qì . xíng
bù shù bù , mǎ qián tí hu
xiàn , jìn shí yí páo . xuán dé
nǎi jia bian dà hu yue : " de
lú , de lú ! jin rì fáng wú ! yán
bì , nǎ mǎ hu cóng shuǐ
zhong yǒng shen ér qǐ , yi
yuè san zhàng , fei shàng xi
àn . xuán dé rú cóng yún wù
zhong qǐ . hòu lái su xué shí
yǒu gǔ feng yi pian , dan

，城外东、南、北三处
，皆有军马守把。惟西
门可走，公宜速逃！”
玄德大惊，急解的卢马
，开后园门牵出，飞身
上马，不顾从者，匹马
望西门而走。门吏问之
，玄德不答，加鞭而出
。门吏当之不住，飞报
蔡瑁。瑁即上马，引五
百军随后追赶。

却说玄德撞出西门，行
无数里，前有大溪，拦
住去路，那檀溪阔数丈
，水通襄江，其波甚紧
。玄德到溪边，见不可
渡，勒马再回，遥望城
西尘头大起，追兵将至
。玄德曰：“今番死矣
！”遂回马到溪边。回
头看时，追兵已近。玄
德着慌，纵马下溪。行
不数步，马前蹄忽陷，
浸湿衣袍。玄德乃加鞭
大呼曰：“的卢，的卢
！今日妨吾！言毕，那
马忽从水中涌身而起，
一跃三丈，飞上西岸。
玄德如从云雾中起。后

đông, nam, bắc tam xứ, giao
hữu quân mã thủ bả. Duy tây
môn khă tău, công nghi tóc
đào!" Huyền đức đại kinh, cấp
giải đích lô mã, khai hậu viên
môn khiên xuất, phi thân
thượng mã, bắt cổ tòng giả,
thất mã vọng tây môn nhi tău.
Môn lại vấn chi, huyền đức bất
đáp, gia tiên nhi xuất. Môn lại
đương chi bất trụ, phi báo thái
mạo. Mạo túc thượng mã, dẫn
ngũ bách quân tùy hậu truy
cản.

cưỡi ngựa đích lư, mở cửa vườn
dắt ra, nhảy phắt lên yên. Phi một
mach về phía cửa tây không kịp
hồi đến bọn tùy tùng. Lính gác
hồi. Huyền Đức không đáp, già
roi chạy miết. Lính gác chặn lại
không được, vội phi báo với Sái
Mạo. Mạo lập tức đem năm trăm
quân đuổi theo.

Lại nói Huyền Đức ra khỏi cửa
tây, đi được vài dặm, trước mặt
có một suối lớn chắn ngang. Suối
Đàn Khê này rộng độ vài trượng,
chảy ra Tương Giang mạnh quá,
sóng vỗ rất to. Huyền Đức đến
sát bờ, thấy không thể qua được,
gò ngựa trở lại, nhìn về phía tây
thành, bụi bốc mù mịt, quân đuổi
theo sắp đến nơi. Huyền Đức nói:
"Phen này chắc chết!", rồi quay
ngựa lại bờ suối. Lúc ấy quân
đuổi đã kéo đến nơi, Huyền Đức
hoảng sợ, quất ngựa xuống suối.
Đi được vài bước, ngựa ngã quy
hai chân trước, ướt hết cả áo
bảo, Huyền Đức liền giơ roi hô
lớn: - Đích Lư! Đích Lư! Nay mi
hại ta rồi! Huyền Đức vừa dứt lời,
con ngựa bỗng rún mình nhảy vọt
cao ba trượng sang bờ phía tây.
Huyền Đức như vừa bay bổng
lên mây. Về sau, Tô học sĩ (tức
Tô Đông Pha) có làm một bài cỗ

yǒng yuè mǎ tán qí shì . shi
yue : " lǎo qù huā cán chun
rì mù , huàn yóu ǒu zhì tán
qí lù ; tíng can yáo wàng dù
pái huái , yǎn qián líng luò
piāo hóng xù . àn xiǎng xián
yáng huǒ dé shuai , lóng
zheng hǔ dòu jiao xiāng chí ;
xiāng yáng huì shàng wáng
sun yīn , zuò zhōng xuán dé
shen jiang wéi . táo sheng
dú chu xi mén dào , bēi hòu
zhuī bing fù jiāng dào . yí
chuān yan shuǐ zhǎng tán qí
, jí chì zheng qí wǎng qián
tiào . mǎ tí tí suì qīng bo lí
, tian feng xiāng chǔ jin bian
hui . ēr pàn dàn wén qian qí
zǒu , bo zhong hu jiàn
shuang lóng fei . xi chuan dù
bà zhen ying zhǔ , zuò xià
lóng ju liǎng xiāng yù . tán qí
qi shuǐ zì dong liú , lóng ju
ying zhǔ jìn hé chǔ ! lín liú
san tàn xīn yù suan , xié
yáng jì jì zhào kong shan ;
san fen dǐng zú hún rú mèng
, zong jí kong liù zài shì xiàn
. " xuán dé yuè guò qí xi , gù
wàng dong àn . cài mào yǐ
yǐn jun gǎn dào qí bian , dà
jiào : " shǐ jun hé gù táo xí ér
qù ? " xuán dé yue : " wú yǔ
rǔ wú chóu , hé gù yù xiāng
hài ? " hú yue : " wú bìng wú
cǐ xin . shǐ jun xiū ting rén
yán . " xuán dé jiàn mào
shǒu jiang niǎn gong qū jiàn
, nǎi jí bo mǎ wàng xi nán ér
qù . mào wèi zuò yòu yue : "

来苏学士有古风一篇，
单咏跃马檀溪事。诗曰：
：“老去花残春日暮，
宦游偶至檀溪路；停骖
遥望独徘徊，眼前零落
飘红絮。暗想咸阳火德
衰，龙争虎斗交相持；
襄阳会上王孙饮，坐中
玄德身将危。逃生独出
西门道，背后追兵复将
到。一川烟水涨檀溪，
急叱征骑往前跳。马蹄
蹄碎青玻璃，天风响处
金鞭挥。耳畔但闻千骑
走，波中忽见双龙飞。
西川独霸真英主，坐下
龙驹两相遇。檀溪溪水
自东流，龙驹英主今何
处！临流三叹心欲酸，
斜阳寂寂照空山；三分
鼎足浑如梦，踪迹空留
在世间。”玄德跃过溪
西，顾望东岸。蔡瑁已
引军赶到溪边，大叫：
“使君何故逃席而去？”
玄德曰：“吾与汝无
仇，何故欲相害？”瑚
曰：“吾并无此心。使
君休听人言。”玄德见
瑁手将拈弓取箭，乃急

vịnh được mã đòn khê sự. Thi
viết: "Lão khứ hoa tàn xuân
nhật mộ, hoạn du ngẫu chí đòn
khê lộ; đòn tham diêu vọng độc
bồi hồi, nhẫn tiền linh lạc phiêu
hồng nhứ. Ám tưởng hàm
dương hỏa đức suy, long tranh
hỏ đấu giao tương trì; tương
dương hội thượng vương tôn
âm, tọa trung huyền đức thân
tương nguy. Đào sinh độc xuất
tây môn đạo, bối hậu truy binh
phục tương đáo. Nhất xuyên
yên thủy trường đòn khê, cấp
sát chinh ky vãng tiền khiêu.
Mã đè đè toái thanh pha li,
thiên phong hướng xử kim tiên
huy. Nhĩ bạn dấn văn thiền ky
tẩu, ba trung hốt kiến song long
phi. Tây xuyên độc bá chân anh
chủ, tọa hạ long câu lưỡng
tương ngộ. Đòn khê khê thủy
tự đồng lưu, long câu anh chủ
kim hà xú! Lâm lưu tam thán
tâm dục toan, tà dương tịch tịch
chiếu không sơn; tam phân
đỉnh túc hồn như mộng, tung
tích không lưu tại thế gian."
huyền đức được quá khê tây,
cố vọng đồng ngạn. Thái mạo
dĩ dẫn quân cản đáo khê biên,
đại khiếu: "Sử quân hà có đào
tịch nhi khứ?" Huyền đức viết:
"Ngô dữ nhữ vô cùu, hà cố dục
tương hại?" Hô viết: "Ngô tịnh
vô thủ tâm. Sử quân hữu thính
nhân ngôn." huyền đức kiến
mạo thủ tương niêm cung thủ
tiễn, nãi cấp bát mã vọng tây
nam. Mạo bảo với tả hữu
rằng: - Người ấy có thần nào giúp
vậy? Mạo sắp sửa trở về thành

phong vịnh việc áy. Thơ rằng:
Tuổi già vui cảnh xuân tàn, Ngẫu
nhiên l่าน tới khe Đàm qua chơi.
Ngắn ngợi dừng ngựa đứng coi,
Bông hoa trước mặt tả rơi cánh
hồng, Nhớ xưa vân Hán đã cùng,
Nào hùm đua sức, nào rồng trọi
nanh, Tương Dương mở tiệc linh
đình, Không may Huyền Đức
thình lình gặp nguy! Cửa tây trốn
nạn ra đi, Sau lưng đã thấy quân
truy đến gần. Mông mênh măt
suối cách ngần, Nước sâu thăm
thẳm muôn phần khó thay. Vó
câu rẽ sóng như bay, Lưng trời
gió cuốn một roi vẩy vùng... Tai
nghe tiếng ky đè chừng, Hai rồng
cắt cánh giữa dòng bay lên. Rõ
ràng chán chúa Tây Xuyên,
Người này ngựa áy phỉ nguyền
vua tôi. Khe đòn cuốn nước ra
khai, Chúa hiền ngựa tốt nay thời
ở đâu? Nhìn sông tuồng phủ đốc
sâu, Bóng chiều bắng lảng phơi
đầu núi không... Tam phân một
giác mơ màng, Chỉ còn vết tích
ghi trong cõi đời. Huyền Đức
sang đến bờ bên kia, ngoảnh lại
đã thấy Sái mạo dẫn quân đến
nơi, gọi to rằng: - Sao sứ quân bỏ
tiệc mà đi thé? Huyền Đức đáp:
Ta cùng ngươi không thù không
oán, sao muốn hại ta? Mạo nói: -
Tôi đâu có mưu áy, sứ quân
đừng tin lời người ta nói. Huyền
Đức thấy Mạo sửa soạn cung
tên, liền quất ngựa chạy về phía
tây nam. Mạo bảo với tả hữu
rằng: - Người ấy có thần nào giúp
vậy? Mạo sắp sửa trở về thành

shì hé shén zhù yě ? " fang
yù shou jun huí chéng , zhī
jiàn xi mén nèi zhào yún yǐn
san bǎi jun gǎn lái . zhèng
shì : yuè qù lóng ju néng jiù
zhǔ , zhuī lái hǔ jiāng yù zhu
chóu . wèi zhī cài mào xìng
mìng rú hé , qiě tīng xià wén
fēn jiě .

拔马望西南而去。瑁谓左右曰：“是何神助也？”方欲收军回城，只见西门内赵云引三百军赶来。正是：跃去龙驹能救主，追来虎将欲诛仇。未知蔡瑁性命如何，且听下文分解。

viết: "Thị hà thần trợ dã?"
Phương dục thu quân hồi
thành, chỉ kiến tây môn nội triều
vân dẫn tam bách quân cản lai.
Chánh thị: dược khứ long câu
năng cứu chủ, truy lai hổ tương
dục tru cùu. Vị trí thái mạo tính
mệnh như hà, thả thính hạ văn
phân giải.

thì thấy Triệu Vân đem ba trăm
quân từ trong cửa tây ruỗi tới.
Thế là: Long câu cứu chủ vừa
qua suối, Hồ tướng đem quân rắp
báo thù. Chưa biết Sái Mạo phen
này sống chết thế nào, xem hồi
sau mới rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỲ**

1 三国演义 – 罗贯中
035
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cài mào fang yù huí chéng , zhào yún yǐn jun gǎn chu chéng lái . yuán lái zhào yún zhèng yǐn jiǔ xiàn , hu jiàn rén mǎ dòng , jí rù nèi guan zhì , xí shàng bù jiàn liǎo xuán dé . yún dà jīng , chu tóu guǎn shě , ting de rén shuo : " cài mào yǐn jun wàng xi gǎn qù liǎo . " yún huǒ jí chuò qiang shàng mǎ , yǐn zhe yuán dài lái san bǎi jun , ben chu xī mén , zhèng yíng zhe cài mào , jí wèn yue : " wú zhǔ hé zài ? " mào yue : " shǐ jun táo xí ér qù , bù zhì hé wǎng . " zhào yún shì jìn xì zhì rén , bù kěn zào cí , jí cè mǎ qián xíng . yáo wàng dà qì , bié wú qù lù , nǎi fù huí mǎ , hè wèn cài mào yue : " rǔ qǐng wú zhǔ fù yàn , hé gù yǐn zhe jun mǎ zhui lái ? " mào yue : " lè jùn sì shí èr zhōu xiàn guan liáo ju zài cǐ , wú wèi shàng jiang , qǐ kě bù fáng hù ? " yún yue : " rǔ bi wú zhǔ hé qù liǎo ? " mào yue : " wén shǐ jun pǐ mǎ chu xi mén , dào cǐ què yòu bù jiàn . " yún jīng yí bù dìng ,

**第三十五回
玄德南漳逢隐沧
单福新野遇英主**

**Đệ tam thập ngũ hồi huyền
đức nam chương phùng ẩn
thương đan phúc tân dã ngô
anh chủ**

却说蔡瑁方欲回城，赵云引军赶出城来。原来赵云正饮酒间，忽见人马动，急入内观之，席上不见了玄德。云大惊，出投馆舍，听得人说：“蔡瑁引军望西赶去了。”云火急绰枪上马，引着原带来三百军，奔出西门，正迎着蔡瑁，急问曰：“吾主何在？”瑁曰：“使君逃席而去，不知何往。”赵云是谨细之人，不肯造次，即策马前行。遥望大溪，别无去路，乃复回马，喝问蔡瑁曰：“汝请吾主赴宴，何故引着军马追来？”瑁曰：“九郡四十二州县官僚俱在此，吾为上将，岂可不防护？”云曰：“汝逼吾主何去了？”瑁

**HÒI 35 Huyền Đức qua Nam
Chương, gặp người ẩn dật;
Đan Phúc đến Tân Dã, tiếp
chúa anh minh.**

Lại nói Sái Mạo đang định quay về thì Triệu Vân đem quân đuổi tới. Nguyên Triệu Vân đang ngồi uống rượu, bỗng nghe có tiếng người ngựa xôn xao, vội chạy vào xem, không thấy Huyền Đức. Vân giật mình ra ngay nhà khách, được tin Sái Mạo dẫn năm trăm quân ra cửa tây. Vân cấp tốc đem ba trăm quân cầm giáo cưỡi ngựa rượt theo, gặp ngay Sái Mạo. Vân hỏi: - Chúa ta đâu? Mạo nói: - Sứ quân bỏ tiệc trốn, không biết đi đâu. Triệu Vân là người cẩn thận, không hay hấp tấp, liền té ngựa lên trước, trông xa thấy một cái suối rộng không còn đường nào khác, liền quay ngựa lại, thét hỏi Sái Mạo: - Người mời chúa ta đến dự tiệc, cớ sao lại dẫn quân đuổi theo? Mạo đáp: - Quan chức chín quận, bốn mươi hai châu huyện đều họp ở đây. Ta là thượng tướng, sao lại không đi tuần tra bảo vệ? Vân lại hỏi: - Người bức chúa ta chạy đi đâu? Mạo nói: - Nghe nói sứ quân cưỡi ngựa chạy ra cửa tây, tôi đến đây chẳng thấy đâu cả. Vân còn hoài nghi chưa biết thế nào, lại đến bên suối đứng

zhí lái qí bian kàn shí , zhí
jiàn gé àn yí dài shuǐ jì . yún
àn cùn yue : " nán dào lián
mǎ tiào guò liǎo qì qù ? " lìng
san bǎi jun sì sǎn guān
wàng , bìng bù jiàn zong jì .
yún zài huí mǎ shí , cài mào
yǐ rù chéng qù liǎo . yún nǎi
ná shǒu mén jun shì zhuī
wèn , jie shuo : " liú shǐ jun
fei mǎ chu xi mén ér qù . "
yún zài yù rù chéng ? yòu
kǒng yǒu mái fú , suì jí yǐn
jun guī xīn yě .

曰：“闻使君匹马出西门，到此却又不见。”云惊疑不定，直来溪边看时，只见隔岸一带水迹。云暗忖曰：“难道连马跳过了溪去？”令三百军四散观望，并不见踪迹。云再回马时，蔡瑁已入城去了。云乃拿守门军士追问，皆说：“刘使君飞马出西门而去。”云再欲入城？又恐有埋伏，遂急引军归新野。

3 què shuo xuán dé yuè mǎ
guò qì , sì zuì rú chí , xiǎng :
" cǐ kuò jiàn yi yuè ér guò , qǐ
fei tian yì ! " yǐ lǐ wàng nán
zhang cè mǎ ér xíng , rì jiang
chén xi . zhèng xíng zhì xiàn
, jiàn yi mù tóng kuà yú niú
bèi shàng , kǒu chui duǎn dí
ér lái . xuán dé tàn yue : " wú
bù rú yě ! " suì lì mǎ guan zhī
. mù tóng yì tíng niú bà dí ,
shóu shí xuán dé , yue : "
jiāng jun mò fei pò huáng jìn
liú xuán dé fǒu ? " xuán dé
jīng wèn yue : " rǔ nǎi cun pì
xiǎo tóng , hé yǐ zhī wú xìng
zì ! " mù tóng yue : " wǒ běn
bù zhī , yīn cháng shì shi fù ,
yǒu kè dào rì , duo céng
shuo yǒu yí liú xuán dé ,

khuốc hụu bát kiến." Vân kinh
nghi bát định, trực lai khê biên
khán thời, chỉ kiến cách ngạn
nhất đái thủy tích. Vân ám thốn
viết: "Nan đạo liên mã khiêu
quá liễu khê khứ?" Lệnh tam
bách quân tú tán quan vọng,
tịnh bát kiến tung tích. Vân tái
hồi mã thời, thái mạo dĩ nhập
thành khứ liễu. Vân nãi nã thủ
môn quân sĩ truy vấn, gai
thuyết: "Lưu sử quân phi mã
xuất tây môn nhi khứ." Vân tái
dục nhập thành? Hụu khủng
hữu mai phục, toại cấp dẫn
quân quy tân dã.

ngắm mãi, thấy bờ bên kia có vệt
ướt, bụng bảo dạ: - Chẳng lẽ cá
người lắn ngựa nhảy qua được
suối này? Liền sai ba trăm quân
tản ra bốn phía tìm kiếm cũng
chẳng thấy dấu tích gì. Khi Vân
quay ngựa lại thì Sái Mạo đã vào
thành rồi. Vân tóm bọn lính gác
tra hỏi chúng nói Lưu sứ quân té
ngựa ra cửa tây. Vân định vào
thành, nhưng sợ có mai phục,
liền đem quân về Tân Dã.

却说玄德跃马过溪，似醉如痴，想：“此阔涧一跃而过，岂非天意！”迤逦望南漳策马而行，日将沉西。正行之间，见一牧童跨于牛背上，口吹短笛而来。玄德叹曰：“吾不如也！”遂立马观之。牧童亦停牛罢笛，熟视玄德，曰：“将军莫非破黄巾刘玄德否？”玄德惊问曰：“汝乃村僻小童，何以知吾姓字！”牧童曰：“我本不知，因常侍

Khước thuyết huyền đức dược
mã quá khê, tự túy như si,
tưởng: "Thủ khoát giản nhất
dược nhi quá, khởi phi thiên y!"
Dĩ lệ vọng nam chương sách
mã nhi hành, nhật tương trầm
tây. Chánh hành chi gian, kiến
nhất mục đồng khóa vu ngưu
bối thượng, khẩu xuy đoản địch
nhi lai. Huyền đức than viết:
"Ngô bất như dã!" Toại lập mã
quan chí. Mục đồng diệc định
ngưu bối địch, thực thị huyền
đức, viết: "Tướng quân mạc phi
phá hoàng cân lưu huyền đức
phủ?" Huyền đức kinh văn viết:
"Nhữ nãi thôn tích tiểu đồng, hà
dĩ tri ngô tính tự!" Mục đồng
viết: "Ngã bỗn bát tri, nhân
thường thị sư phụ, hữu khách

Lại nói, từ lúc nhảy qua suối,
Huyền Đức bàng hoàng như
người ngây dại, tự nhủ: "Suối
rộng thế mà nhảy qua được, há
chẳng phải lòng trời?". Rồi cứ lẩn
theo đường Nam Chương ruồi
ngựa đi. Lúc mặt trời sắp lặn, gặp
một chú bé chèm chệ ngồi trên
lưng trâu, miệng thổi cây sáo,
đương tiến lại. Huyền Đức than
rằng: - Chú bé kia thật sướng
hơn ta! Rồi dừng ngựa lại đứng
xem. Chú bé chăn trâu cũng họ
trâu lại, hạ sáo xuống nhìn kỹ
Huyền Đức một hồi rồi hỏi rằng: -
Có phải ngài là Lưu Huyền Đức
phá giặc Khăn vàng ngày xưa
không? Huyền Đức lấy làm lạ, hỏi
lại rằng: - Cháu là trẻ nhỏ thôn
quê, sao cũng biết tên họ ta? Chú

shen cháng qí chǐ wǔ cùn ,
chuí shǒu guò xi , mù néng
zì gù qí ěr , nǎi dang shì zhī
ying cí , jin guan jiāng jun rú
cǐ mó yàng , xiǎng bì shì yě .
" xuán dé yue : " rǔ shi hé
réni yě ? " mù tóng yue : " wú
shi fù xìng sī mǎ , míng hui ,
zì dé cào ,? chuān rén yě .
dào hào shuǐ jìng xian sheng . " xuán dé yue : " rǔ shi yǔ
shéi wèi yǒu ? " xiǎo tóng
yue : " yǔ xiāng yáng páng
dé gong , páng tǒng wèi yǒu . " xuán dé yue : " páng dé
gong nǎi páng tǒng hé rén ?
" tóng zi yue : " shú zhí yě .
páng dé gong zì shān mǐn ,
cháng ēn shì fù shí suì ;
páng tǒng zì shì yuán , shǎo
ēn shì fù wǔ suì . yì rì , wǒ
shì fù zài shù shàng cǎi sang ,
shì páng tǒng lái xiāng fāng ,
zuò yú shù xià , gōng xiāng
yì lùn , zhong rì bù quán . wú
shì shèn ài páng tǒng , hu
zhì wèi dì . " xuán dé yue : "
rǔ shi jin ju hé chǔ ? " mù
tóng yáo zhǐ yue : " qíán
miàn lín zhōng , biàn shì
zhuāng yuàn . " xuán dé yue : "
wú zhèng shì liú xuán dé .
rǔ kě yǐn wǒ qù bài jiàn nǐ shí
fù . " tóng zi biàn yǐn xuán dé ,
xíng èr lǐ yú , dào zhuāng
qián xià mǎ , rù zhì zhong
mén , hu wén qín sheng
shèn měi . xuán dé jiào tóng
zi qiè xiù tōng bào , cè ěr
ting zhì . qín sheng hu zhù ér

师父，有客到日，多曾
说有一刘玄德，身长七
尺五寸，垂手过膝，目
能自顾其耳，乃当世之
英雌，今观将军如此模
样，想必是也。”玄德
曰：“汝师何人也？”
牧童曰：“吾师覆姓司
马，名徽，字德操，颍
川人也。道号水镜先生
。”玄德曰：“汝师与
谁为友？”小童曰：“
与襄阳庞德公、庞统为
友。”玄德曰：“
庞德公乃庞统何人？”
童子曰：“叔侄也。
庞德公字山民，长俺师
父十岁；庞统字士元，
少俺师父五岁。一日，
我师父在树上采桑，适
庞统来相访，坐于树下
，共相议论，终日不倦
。吾师甚爱庞统，呼之
为弟。”玄德曰：“汝
师今居何处？”牧童遥
指曰：“前面林中，便
是庄院。”玄德曰：“
吾正是刘玄德。汝可引
我去拜见你师父。”童
子便引玄德，行二里余

đáo nhật, đa tằng thuyết hữu
nhất lưu huyền đức, thân
trường thất xích ngũ thần, thùy
thủ quá tắt, mục năng tự cổ kì
nhĩ, nãi đương thế chi anh thư,
kim quan tướng quân như thủ
mô dạng, tưởng tắt thị dã."
Huyền đức viết: "Nhữ sư hà
nhân dã?" Mục đồng viết: "Ngô
sư phúc tính Tư Mã, danh huy,
tự đức thao, toánh xuyên nhân
dã. Đạo hào thủy kính tiên
sinh." Huyền đức viết: "Nhữ sư
dữ thùy vi hữu?" Tiêu đồng viết:
"Dữ tương dương bàng đức
công, bàng thống vi hữu."
Huyền đức viết: "Bàng đức
công nǎi bàng thống hà nhân?"
Đồng tử viết: "Thúc chất dã.
Bàng đức công tự sơn dân,
trường yêm sư phụ thập tuế;
bàng thống tự sĩ nguyên, thiểu
yêm sư phụ ngũ tuế. Nhất nhật,
ngã sư phụ tại thụ thượng thái
tang, thích bàng thống lai
tương phỏng, tọa vu thụ hạ,
cộng tương nghị luận, chung
nhật bất quyện. Ngô sư thậm ái
bàng thống, hô chi vi đệ."
Huyền đức viết: "Nhữ sư kim
cư hà xứ?" Mục đồng diêu chỉ
viết: "Tiền diện lâm trung, tiện
thị trang viện." Huyền đức viết:
"Ngô chánh thị lưu huyền đức.
Nhữ khả dẫn ngã khứ bái kiến
nhĩ sư phụ." Đồng tử tiện dẫn
huyền đức, hành nhị lí dư, đáo
trang tiền hạ mã, nhập chí trung
môn, hốt văn cầm thanh thậm
mĩ. Huyền đức giáo đồng tử thả

bé thưa: - Trước cháu cũng
không được biết. Nhân nhiều khi
đứng hầu thầy tiếp khách, thấy
nhiều người nói có ông Lưu
Huyền Đức, mình dài bảy thước
năm tấc, tay dài quá đầu gối, mắt
trông thấy được tai, là người anh
hùng đời nay. Nay gặp ngài đây,
thấy hình dạng như đúc, cháu
chắc ngài là ông Huyền Đức.
Huyền Đức hỏi: - Thầy cháu là
ai? Chú bé đáp: - Thầy cháu là
Tư Mã Huy, tự là Đức Thảo,
người ở Dĩnh Châu, đạo hiệu là
Thủy Kính tiên sinh. Huyền Đức
hỏi: - Thầy cháu hay kết bạn với
ai? Chú bé đáp: - Thầy cháu thường
choi với hai người ở
Tương Dương là Bàng Đức Công
và Bàng Thống. Huyền Đức hỏi: -
Bàng Đức Công và Bàng Thống
là người thế nào? Chú bé đáp: -
Là hai chú cháu. Bàng Đức Công,
tự Sơn Dân, hơn thầy cháu mười
tuổi; Bàng Thống, tự là Sĩ
Nguyên kém thầy cháu năm tuổi.
Một hôm thầy cháu đương hái
dâu ở trên cây, gặp Bàng Thống
lại thăm, hai người ngồi chơi nói
chuyện dưới gốc cây, cả ngày
không biết mệt. Thầy cháu yêu
Bàng Thống lắm, gọi là anh em.
Huyền Đức hỏi lại: - Thầy cháu
bây giờ ở đâu? Chú bé chỉ tay,
đáp: - Nhà ở trong rừng trước
mặt kia kia. Huyền Đức nói: - Ta
chính là Lưu Huyền Đức đây.
Cháu đưa ta vào yết kiến thầy
cháu. Chú bé dẫn Huyền Đức đi.
Ước được hơn hai dặm đến đầu

bù dàn . yi rén xiào ér chu
yue : " qín yùn qīng you , yin
zhong hu qǐ gao kàng zhì
diào . bì yǒu yǐng xióng qiè
ting . " tóng zi zhǐ wèi xuán
dé yue : " cǐ jí wú shi shuǐ
jìng xiān shēng yě . " xuán
dé shì qí rén , song xíng hào
gú , qì yǔ bù fán . huang
máng jìn qián shi lǐ , yi jin
cháng shi . shuǐ jìng yue : "
gōng jīn rì xìng miǎn dà nán !
" xuán dé jīng yà bù yǐ . xiǎo
tóng yue : " cǐ liú xuán dé yě ."
shuǐ jìng qǐng rù cǎo táng
, fen bin zhǔ zuò dìng . xuán
dé jiàn jià shàng mǎn dui
shu juǎn , chuang wài shèng
zai song zhú , héng qín yú
shí chuáng zhì shàng , qīng
qì piao rán . shuǐ jìng wèn
yue : " míng gong hé lái ? "
xuán dé yue : " ǒu ér jīng yóu
cǐ dì , yīn xiǎo tóng xiāng zhī
, de bài zūn yán , bù shèng
wàn xìng ! " shuǐ jìng xiào
yue : " gōng bù bì yǐn huì .
gōng jīn bì táo nán zhì cǐ . "
xuán dé suí yǐ xiāng yáng yí
shì gào zhì . shuǐ jìng yue : "
wú guan gong qì sè , yǐ zhī
zhī yǐ . " yīn wèn xuán dé yue
: " wú jiǔ wén míng gong dà
míng , hé gù zhì jìn yóu luò
pò bù ǒu ye ? " xuán dé yue
: " mìng tú duo jiǎn , suǒ yǐ
zhì cǐ . " shuǐ jìng yue : " bù
rán . gài yīn jiāng jun zuǒ
yòu bù de qí rén ēr . " xuán
dé yue : " bēi sui bù cái ,

，到庄前下马，入至中门，忽闻琴声甚美。玄德教童子且休通报，侧耳听之。琴声忽住而不弹。一人笑而出曰：“琴韵清幽，音中忽起高抗之调。必有英雄窃听。”童子指谓玄德曰：“此即吾师水镜先生也。”玄德视其人，松形鹤骨，器宇不凡。慌忙进前施礼，衣襟尚湿。水镜曰：“公今日幸免大难！”玄德惊讶不已。小童曰：“此刘玄德也。”水镜请入草堂，分宾主坐定。玄德见架上满堆书卷，窗外盛栽松竹，横琴于石床之上，清气飘然。水镜问曰：“明公何来？”玄德曰：“偶经由此地，因小童相指，得拜尊颜，不胜万幸！”水镜笑曰：“公不必隐讳。公今必逃难至此。”玄德遂以襄阳一事告之。水镜曰：“吾观公气色，已知之矣。”因问玄德曰：“吾久闻明公大名

hưu thông báo, trắc nhĩ thính chi. Cầm thanh hốt trụ nhi bất đạn. Nhát nhân tiêu nhi xuất viết: "Cầm vận thanh u, âm trung hốt khởi cao kháng chí điều. Tất hữu anh hùng thiết thính." Đồng tử chỉ vị huyền đức viết: "Thử túc ngô sư thủy kính tiên sinh dã." Huyền đức thị ki nhân, tùng hình hạc cốt, khí vũ bất phàm. Hoảng mang tiền tiền thi lễ, y khâm thượng thấp. Thủy kính viết: "Công kim nhật hạnh miễn đại nan!" Huyền đức kinh nhạ bất dĩ. Tiêu đồng viết: "Thử lưu huyền đức dã." Thủy kính thỉnh nhập thảo đường, phân tân chủ tọa định. Huyền đức kiến giá thượng mẫn đôi thư quyển, song ngoại thịnh tài tùng trúc, hoành cầm vu thạch sàng chí thượng, thanh khí phiêu nhiên. Thủy kính vẫn viết: "Minh công hè lai?" Huyền đức viết: "Ngẫu nhĩ kinh do thử địa, nhân tiêu đồng tương chỉ, đắc bái tôn nhan, bất thắng vạn hạnh!" Thủy kính tiểu viết: "Công bất tất ẩn huy. Công kim tất đào nan chí thử." Huyền đức toại dĩ tương dương nhất sự cáo chí. Thủy kính viết: "Ngô quan công khí sắc, dĩ tri chí hĩ." Nhân vẫn huyền đức viết: "Ngô cửu văn minh công đại danh, hà có chí kim do lạc phách bất ngẫu da?" Huyền đức viết: "Mệnh đồ đa kiễn, sở dĩ chí thử." Thủy kính viết: "Bất nhiên. Cái nhân

nà, Huyền Đức xuống ngựa, bước vào đến cửa trong, nghe có tiếng đàn du dương. Huyền Đức bảo chú bé đừng báo vội, đứng lắng tai nghe. Bỗng tiếng đàn im bặt, một người bước ra tươi cười nói: - Tiếng đàn đương êm dịu, bỗng nẩy lên tiếng cao, tất có người anh hùng nghe trộm. Chú bé trả tay và nói với Huyền Đức: - Đây là Thủy Kính tiên sinh, thày cháu đấy! Huyền Đức ngắm kỹ thấy người dáng tùng, vóc hạc, dáng điệu thật là tiên cách vội vàng bước lên thi lễ. Lúc ấy quần áo Huyền Đức vẫn còn ướt. Thủy Kính nói: - Ông hôm nay thoát được nạn to! Huyền Đức rất lấy làm lạ. Chú bé lại nói: - Thưa thày, đây là Lưu Huyền Đức. Thủy Kính mời vào nhà, chủ khách cùng ngồi, Huyền Đức thấy trên giá chất đầy sách vở, ngoài cửa sổ um tùm không trúc, một cái đàn để trên sập đá: Một bầu thanh khí lâng lâng. Thủy Kính hỏi: - Minh công ở đâu đến? Huyền Đức đáp: - Tôi ngẫu nhiên đi qua chỗ này, may gặp tiểu đồng chỉ dẫn, được vào hầu ngài, lấy làm hân hạnh lắm. Thủy Kính cười, nói: - Ông không nên giàu, chính ông chạy nạn đến đây. Huyền Đức liền thuật lại đầu đuôi vụ Tương Dương. Thủy Kính nói: - Trông sắc mặt ngài, tôi biết cả rồi. Lại nói Huyền Đức rằng: - Tôi nghe đại danh đã lâu, sao đến nay vẫn còn long dong? Huyền Đức đáp: - Số tôi vất vả, mới đến

wén yǒu sun gan , mí zhú ,
jiǎn yong zhì bēi , wú yǒu
guān , zhang , zhào yún zhí
liú , jié zhong fǔ xiāng , pō lài
qí lì . " shuǐ jìng yue : " guan
, zhang , zhào yún , jie wàn
réni dí , xí wú shàn yòng zhí
zhí rén . ruò sun gan , mí
zhú bēi , nǎi bái miàn shu
sheng , fei jīng lún jì shí zhí
cái yě . " xuán dé yue : " bēi
yì cháng cè shen yǐ qíu shan
gǔ zhí yí xián , nài wèi yù qí
réni hé ! " shuǐ jìng yue : " qǐ
bù wén kǒng zi yún shí shì
zhí yì bì yǒu zhong xìn , hé
wèi wú rén ? " xuán dé yue :
" bēi yú mèi bù shí , yuàn cì
zhǐ jiào . " shuǐ jìng yue : "
gong wén jīng xiāng zhu jùn
xiǎo ér yáo yán hu ? qí yáo
yue : ba lè nián xiān shǐ yù
shuai , zhì shí san nián wú
jié yí . dào tóu tian mìng yǒu
suǒ gui , ní zhong pán lóng
xiàng tian fei . cǐ yáo shǐ yú
jiàn an chu : jiàn an ba nián ,
liú jǐng sheng sàng què qián
qi , biàn sheng jia luàn , cǐ
suǒ wèi shǐ yù shuai yě ; wú
jié yí zhě , bù jiǔ zé jǐng
sheng jiang shì , wén wǔ líng
luò wú jié yí yǐ ; tian mìng
yǒu guī , lóng xiàng tian fei ,
gài yìng zài jiāng jun yě . "
xuán dé wén yán jīng xiè yue
: " bēi an gǎn dang cǐ ! " shuǐ
jìng yue : " jin tian xià zhí qí
cái , jin zài yú cǐ , gong dang
wǎng qí zhī . " xuán dé jí

，何故至今犹落魄不偶耶？”玄德曰：“命途多蹇，所以至此。”水镜曰：“不然。盖因将军左右不得其人耳。”玄德曰：“备虽不才，文有孙乾、糜竺、简雍之辈，武有关、张、赵云之流，竭忠辅相，颇赖其力。”水镜曰：“关、张、赵云，皆万人敌，惜无善用之之人。若孙乾、糜竺辈，乃白面书生，非经纶济世之才也。”玄德曰：“备亦尝侧身以求山谷之遗贤，奈未遇其人何！”水镜曰：“岂不闻孔子云十室之邑必有忠信，何谓无人？”玄德曰：“备愚昧不识，愿赐指教。”水镜曰：“公闻荆襄诸郡小儿谣言乎？其谣曰：八九年间始欲衰，至十三年无子遗。到头天命有所归，泥中蟠龙向天飞。此谣始于建安初：建安八年，刘景升丧却前妻，便生家乱，此所谓始欲衰也；

tướng quân tả hữu bất đắc kì
nhân nhĩ." Huyền đức viết: "Bị
tuy bất tài, văn hữu tôn kiền, mi
trúc, giản ung chi bối, võ hữu
quan, trương, triều, triệu vân chi lưu,
kiết trung phụ trương, pha lại kì
lực." Thủy kính viết: "Quan,
trương, triều, triệu vân, giai vạn nhân
địch, tích vô thiện dụng chi chí
nhân. Nhược tôn kiền, mi trúc
bối, nãi bạch diện thư sinh, phi
kinh luân tề thế chi tài dã."
Huyền đức viết: "Bị diệc thường
trắc thân dĩ cầu sơn cốc chi di
hiền, nại vị ngộ kì nhân hàn!"
Thủy kính viết: "Khởi bất văn
không tử vân thập thất chi áp
tất hữu trung tín, hàn vị vô
nhân?" Huyền đức viết: "Bị ngu
muội bất thức, nguyên tú chỉ
giáo." Thủy kính viết: "Công văn
kinh tương chư quận tiểu nhi
dao ngôn hò? Kì dao viết: bát
cửu niên gian thủy dục suy, chí
thập tam niên vô kiết di. Đáo
đầu thiên mệnh hữu sở quy, nê
trung bàn long hướng thiên phi.
Thủ dao thủy vu kiến an sơ:
kiến an bát niên, lưu cảnh
thăng tang khước tiền thê, tiệm
sinh gia loạn, thủ sở vị thủy dục
suy dã; vô kiết di giả, bất cửu
tắc cảnh thăng tương thê, văn
võ linh lạc vô kiết di hĩ; thiên
mệnh hữu quy, long hướng
thiên phi, cái ứng tại tướng
quân dã." Huyền đức văn ngôn
kinh tạ viết: "Bị an cảm đương
thử!" Thủy kính viết: "Kim thiên
hạ chi kì tài, tần tại vu thử, công

chỗ này. Thủy Kính nói: - Không
phải thế. Vì bên cạnh còn thiếu
nhân tài đó thôi. Huyền Đức nói: -
Bị tuy không có tài, nhưng vẫn thì
có Tôn Càn, My Chúc, Giản Ung;
võ thì có bọn Quan Vũ, Trương
Phi, Triệu Vân, hết lòng phù tá,
tôi cũng nhờ được sự giúp đỡ
của họ nhiều. Thủy Kính nói: -
Quan, Trương, Triệu đều là
những người có võ nghệ đích nổi
muôn người cả, nhưng chỉ tiếc
không có người biết sử dụng
những nhân tài ấy. Còn như bọn
Tôn Càn, My Chúc là hạng bạch
diện thư sinh, không có tài kinh
luân tề thế gì. Huyền Đức nói: -
Tôi thường vẫn khiêm tốn để cầu
người hiền trong các nơi rừng
núi, nhưng chưa gặp được ai thì
làm thế nào? Thủy Kính đáp: -
Ông Khổng Tử nói rằng: "Trong
một cái áp chừng mười nóc nhà
thì nào cũng có người trung tín:
Sao ông lại bảo là chẳng có ai?
Huyền Đức nói: - Bị này ngu dốt
không hiểu, xin ngài chỉ bảo cho.
Thủy Kính nói: - Ông có được
nghe những câu ca dao của trẻ
con ở các quận Kinh, Tương
không? Ca dao nói rằng: Khoảng
năm tám chín vận lung lay, Năm
thứ mười ba sạch mảy may, Hết
thảy mệnh trời đã định trước,
Rồng ẩn trong mùn cát cánh bay.
Ca dao ấy xuất hiện từ năm Kiến
An thứ nhất. Đến năm thứ
tám(hai trăm lẻ ba sau Thiên
chúa), vợ trước Lưu Biểu mất, gia
đình sinh ra lục đục, thế là ứng

wèn yue : " qí cái an zài ?
guǒ xì hé rén ? " shuǐ jīng
yue : " fú lóng , fèng chú ,
liǎng rén de yi , kě an tian
xià . " xuán dé yue : " fú lóng
, fèng chú hé rén yě ? " shuǐ
jīng fù zhǎng dà xiào yue : "
hǎo ! hǎo ! " xuán dé zài wèn
shí , shuǐ jīng yue : " tian sè
yǐ wǎn , jiāng jun kě yú cǐ
zàn sù yí xiao , míng rì dang
yán zhī . " jí mìng xiǎo tóng
jù yǐn zhuàn xiāng dài , mǎ
qian rù hòu yuàn wèi yǎng .
xuán dé yǐn shàn bì , jí sù yú
cǎo táng zhì cè . xuán dé yin
si shuǐ jīng zhì yán , qǐn bù
chéng mèi . yue zhì gēng
shēn , hu ting yí rén kòu mén
ér rù , shuǐ jīng yue : " yuán
zhí hé lái ? " xuán dé qǐ
chuáng mì ting zhì , wén qí
réni dá yue : " jiū wén liú jīng
sheng shàn shàn wù è , tè
wǎng yè zhì . jí zhì xiāng jiàn
, tú yǒu xu míng , gài shàn
shàn ér bù néng yòng , wù è
ér bù néng qù zhě yé . gù yí
shu bié zhì , ér lái zhì cǐ . "
shuǐ jīng yue : " gong huái
wáng zuǒ zhì cái , yí zé rén
ér shì , nài hé qing shen
wǎng jiàn jǐng sheng hu ?
qiè ying xióng háo jié , zhì
zài yǎn qián , gong zì bù shí
ěr . " qí rén yue : " xian
sheng zhì yán shì yě . " xuán
dé wén zhì dà xǐ , àn cùn cǐ
réni bì shì fú lóng , fèng chú ,
jí yù chu jiàn , yòu kǒng zào

无子遗者，不久则景升
将逝，文武零落无子遗
矣；天命有归，龙向天
飞，盖应在将军也。”

玄德闻言惊谢曰：“备
安敢当此！”水镜曰：
“今天下之奇才，尽在
于此，公当往求之。”

玄德急问曰：“奇才安
在？果系何人？”水镜
曰：
“伏龙、凤雏，两人得
一，可安天下。”玄德
曰：“伏龙、凤雏何人
也？”水镜抚掌大笑曰
：“好！好！”玄德再
问时，水镜曰：“天色
已晚，将军可于此暂宿
一宵，明日当言之。”
即命小童具饮馔相待，
马牵入后院喂养。玄德
饮膳毕，即宿于草堂之
侧。玄德因思水镜之言
，寝不成寐。约至更深
，忽听一人叩门而入，
水镜曰：“元直何来？”
玄德起床密听之，闻
其人答曰：“久闻刘景
升善恶，特往谒之。
及至相见，徒有虚名

đương vãng cầu chi." Huyền
đức cấp vân viết: "Kì tài an tại?
Quả hệ hà nhân?" Thủy Kính
viết: "Phục long, phượng sồ,
lưỡng nhân đắc nhất, khả an
thiên hạ." Huyền đức viết:
"Phục long, phượng sồ hà nhân
dã?" Thủy Kính phủ chưởng đại
tiểu viết: "Hảo! Hảo!" Huyền
đức tái vân thời, thủy kính viết:
"Thiên sắc dĩ văn, tướng quân
khả vu thử tạm túc nhất tiêu,
minh nhật đương ngôn chí."
Tức mệnh tiểu đồng cụ ấm
soạn tương đãi, mã khiên nhập
hậu viện uy duồng. Huyền đức
ấm thiện tất, tức túc vu thảo
đường chi trắc. Huyền đức
nhân tư thủy kính chi ngôn, tắm
bắt thành mị. Ước chí canh
thâm, hốt thính nhất nhân khẩu
môn nhi nhập, thủy kính viết:
"Nguyên trực hà lai?" Huyền
đức khởi sàng mặt thính chí,
văn kì nhân đáp viết: "Cửu văn
lưu cảnh thăng thiện thiện ác
ác, đặc vãng yết chí. Cập chí
tương kiến, đồ hữu hư danh,
cái thiện thiện nhi bất năng
dụng, ác ác nhi bất năng khứ
giả dã. Cố di thư biệt chí, nhi lai
chí thủ." Thủy kính viết: "Công
hoài vương tá chí tài, nghi trạch
nhân nhi sự, nại hà khinh thân
vãng kiến cảnh thăng hò? Thả
anh hùng hào kiệt, chỉ tại nhẫn
tiền, công tự bất thức nhĩ." Kì
nhân viết: "Tiên sinh chi ngôn
thi dã." Huyền đức văn chí đại
hỉ, ám thốn thử nhân tất thị

vào câu đầu: "Vận lung lay". Câu
thứ hai: "Sạch mẩy may", nghĩa là
Lưu Cảnh Thăng sấp mắt, vẫn vũ
tan vỡ, mỗi người một nơi, không
còn gì cả. Hai câu sau: "Mệnh trời
đã định trước" và "Rồng cắt cánh
bay" là ứng vào tướng quân đó.
Huyền Đức nghe nói giật mình, tạ
rắng: - Tôi đâu dám nhận câu đó!
Thủy Kính nói: - Nay những bậc
kỳ tài trong thiên hạ đều ở miền
này. Ông nên đến tìm. Huyền
Đức vội hỏi: - Kỳ tài ở đâu? Thủy
Kính đáp: - Phục Long, Phượng
Sồ, chỉ cần một trong hai người
ấy cũng đủ bình định thiên hạ.
Huyền Đức hỏi: - Phục Long,
Phượng Sồ là người thế nào?
Thủy Kính vỗ tay, cười rõ nói: -
Được! Được! Huyền Đức hỏi
thêm. Thủy Kính nói: - Bây giờ tôi
rồi, xin tướng quân hãy tạm nghỉ
chân ở đây, ngày mai tôi sẽ nói
chuyện. Liền sai tiểu đồng làm
cơm khoán đãi, dắt ngựa vào tàu.
Huyền Đức ăn uống xong, vào
nghỉ ở gian phòng bên cạnh; đêm
mặc nghĩ lời Thủy Kính, trằn trọc
mãi không ngủ được. Tới khuya,
bỗng có tiếng người gõ cửa
phòng giữa, đi vào, rồi nghe tiếng
Thủy Kính hỏi: - Nguyên Trực từ
đâu đến? Huyền Đức trả dậy
nghe trộm, thấy tiếng người
khách đáp: - Lâu nay, tôi nghe nói
Lưu Biểu là người yêu người
thiện, ghét kẻ ác. Tôi đến yết
kiến, té ra chỉ có hư danh thôi; vì
hắn tuy biết yêu người thiện mà
không biết dùng, biết ghét kẻ ác

cì . hòu zhì tian xiǎo , xuán dé qíu jiàn shuǐ jīng , wèn yue : " zuó yè lái zhě shì shéi ? " shuǐ jīng yue : " cǐ wú yǒu yě . " xuán dé qíu yǔ xiāng jiàn . shuǐ jīng yue : " cǐ rén yù wǎng tóu míng zhǔ , yǐ dào ta chǔ qù liǎo . " xuán dé qīng wèn qí xìng míng . shuǐ jīng xiào yue : " hǎo ! hǎo ! " xuán dé zài wèn : " fú lóng , fèng chú , guǒ xì hé rén ? " shuǐ jīng yì zhī xiào yue : " hǎo ! hǎo ! " xuán dé bài qǐng shuǐ jīng chu shan xiāng zhù , tòng fú hàn shì . shuǐ jīng yue : " shan yě xián sǎn zhì rén , bù kan shì yòng . zì yǒu shèng wú shí bēi zhě lái zhù gong , gong yí fǎng zhì . " zhèng tán lùn xiàn , hu wén zhuang wài rén hǎn mǎ si , xiǎo tóng lái bǎo : " yǒu yì jiāng jun , yīn shù bǎi rén dào zhuang lái yě . " xuán dé dà jīng , jí chu shì zhī , nǎi zhào yún yě . xuán dé dà xǐ . yún xià mǎ rù jiàn yue : " mǒu yě lái huí xiàn , xún bù jiàn zhǔ gong , lián yè gen wèn dào cǐ . zhǔ gong kě zuò sù huí xiàn . zhì kǒng yǒu rén lái xiàn zhōng qiān sha . " xuán dé cí liǎo shuǐ jīng , yǔ zhào yún shàng mǎ , tóu xìn yě lái . xíng bù shù lǐ , yǐ biāo rén mǎ lái dào , shì zhī , nǎi yún cháng , yì dé yě . xiāng jiàn dà xǐ . xuán dé sù shuo yuè mǎ tán qí zhī

，盖善善而不能用，恶恶而不能去者也。故遗书别之，而来至此。”水镜曰：“公怀王佐之才，宜择人而事，奈何轻身往见景升乎？且英雄豪杰，只在眼前，公自不识耳。”其人曰：“先生之言是也。”玄德闻之大喜，暗忖此人必是伏龙、凤雏，即欲出见，又恐造次。候至天晓，玄德求见水镜，问曰：“昨夜来者是谁？”水镜曰：“此吾友也。”玄德求与相见。水镜曰：“此人欲往投明主，已到他处去了。”玄德请问其姓名。水镜笑曰：“好！好！”玄德再问：“伏龙、凤雏，果系何人？”水镜亦只笑曰：“好！好！”玄德拜请水镜出山相助，同扶汉室。水镜曰：“山野闲散之人，不堪世用。自有胜吾十倍者来助公，公宜访之。”正谈论间，忽闻庄外人喊马嘶，小童来报：

phục long, phượng sò, túc dục xuất kiến, hựu khủng tạo thử. Hậu chí thiên hiếu, huyền đức cầu kiến thủy kính, vấn viết: "Tắc dạ lai giả thị thùy?" Thủy kính viết: "Thử ngô hữu dã." Huyền đức cầu dũ tương kiến. Thủy kính viết: "Thử nhân dục vãng đầu minh chủ, dĩ đáo tha xử khứ liêu." Huyền đức thỉnh vấn kì tính danh. Thủy kính tiểu viết: "Hảo! Hảo!" Huyền đức tái vấn: "Phục long, phượng sò, quả hệ hà nhân?" Thủy kính diệc chỉ tiểu viết: "Hảo! Hảo!" Huyền đức bái thỉnh thủy kính xuất sơn tương trợ, đồng phù hán thất. Thủy kính viết: "Sơn dã nhàn tán chi nhân, bắt kham thế dung. Tự hữu thắng ngô thập bộ giả lai trợ công, công nghi phóng chí." Chánh đàm luận gian, hốt văn trang ngoại nhân hâm mā tê, tiểu đồng lai báo: "Hữu nhất tướng quân, dẫn số bách nhân đáo trang lai dã." Huyền đức đại kinh, cấp xuất thị chí, nãi triều vân dã. Huyền đức đại hỉ. Văn hạ mā nhập kiến viết: "Mỗ dạ lai hồi huyền, tâm bắt kiến chúa công, liên dạ cân vân đáo thử. Chúa công khả tác tóc hồi huyền. Chỉ khủng hữu nhân lai huyền trung tư sát." Huyền đức từ liễu thủy kính, dũ triều vân thương mā, đầu tân dã lai. Hành bắt số lí, nhất bưu nhân mā lai đáo, thị chí, nãi vân trường, dục đức dã. Tương kiến đại hỉ. Huyền

mà không biết bở. Cho nên tôi để lại thư từ biệt rồi đến đây. Thủy Kính nói: - Ông là người có tài vương tá, nên chọn người mà theo, sao lại khinh thân đến gấp Lưu Biểu làm gì? Vâ anh hùng hào kiệt ở ngay trước mắt, chính ông không biết đấy thôi. Người đó nói: - Tiên sinh dạy phải lắm! Huyền Đức nghe thấy thế, mừng lắm, nghĩ thầm người này chắc là Phục Long, Phượng Sò đây, chỉ muốn ra gặp ngay, nhưng lại e hắp tấp quá. Đợi đến sáng, Huyền Đức vào hỏi Thủy Kính: - Đêm qua ai đến chơi đây? Thủy Kính đáp: - Bạn tôi đó. Huyền Đức xin gặp. Thủy kính nói: - Người ấy đã đi nơi khác tìm mình chủ rồi. Huyền Đức hỏi tên họ người ấy, Thủy Kính chỉ cười ồ lên, nói: "Được! Được!". Huyền Đức lại hỏi đến Phục Long, Phượng Sò, Thủy Kính cũng chỉ cười, nói "Được! Được!". Huyền Đức lại mời Thủy Kính ra giúp cùng phò nhà Hán, Thủy Kính nói: - Tôi là người ở rừng núi, xưa nay chỉ chơi dông dài không đáng cho đời dùng. Đã có người khác tài gấp mười tôi đến giúp ông, ông nên đi tìm. Dương nói chuyện, thấy bên ngoài có tiếng người ngựa xôn xao. Tiểu đồng vào báo có một tướng dẫn vài trăm quân đến nhà, Huyền Đức nghe nói rụng rời, vội ra xem ai, thì là Triệu Vân. Huyền Đức mừng lắm. Văn xuống ngựa đi vào, nói: - Đêm qua tôi về huyện

shì , gòng xiāng jiè yà . dào
xiān zhōng , yǔ sūn gān
děng shàng yì . gān yuē : "
kě xiān zhì shù yú jǐng shèng
, sù gào cǐ shì . " xuán dé
cóng qí yán , jí lìng sūn gān
? shù zhì jīng zhōu .

“有一将军，引数百人到庄来也。”玄德大惊，急出视之，乃赵云也。玄德大喜。云下马入见曰：“某夜来回县，寻不见主公，连夜跟问到此。主公可作速回县。只恐有人来县中厮杀。”玄德辞了水镜，与赵云上马，投新野来。行不数里，一彪人马来到了，视之，乃云长、翼德也。相见大喜。玄德诉说跃马檀溪之事，共相嗟讶。到县中，与孙乾等商议。乾曰：“可先致书于景升，诉告此事。”玄德从其言，即令孙乾赍书至荆州。

4 liú biǎo huàn rù wèn yue : "
wú qǐng xuān dé xiāng yáng
fù huì , yuán hé táo xí ér qù
? " sun gān chéng shàng shu
zhá , jù yán cài mào shè
móu xiāng hài , lài yuè mǎ
tán qì de tuo . biǎo dà nù , jí
huàn cài mào zé mà yue : "
rǔ yan gǎn hài wú dì ! " mìng
tui chu zhǎn zhì . cài fu rén
chu , ku quí miǎn sī , biǎo nù
yóu wèi xí . sun gān gào yue
: " ruò sha cài mào , kǒng

đức tố thuyết dược mã đàn khê chi sự, cộng tương ta nhạ. Đáo huyền trung, dữ tôn kiền đẳng thương nghị. Kiền viết: "Khả tiên trí thư vu cảnh thăng, tố cáo thủ sự." Huyền đức tòng kì ngôn, tức lệnh tôn kiền tê thư chí kinh châu.

không thấy chúa công, suốt đêm đi tìm. Hôm nay hỏi thăm mãi mới đến được đây. Chúa công nên về ngay, sợ có người đến đánh huyền. Huyền Đức từ biệt Thủy Kính, cùng Triệu Vân lên ngựa về Tân Dã. Đi chưa được vài dặm, thấy một toán quân đã kéo đến, trông ra thì là Vân Trường và Dực Đức; gặp nhau ai cũng mừng rỡ. Huyền Đức kể lại chuyện nhảy qua suối Đan Khê, mọi người đều kinh ngạc. Về đến huyền, Huyền Đức cùng bọn Tôn Càn bàn bạc. Càn nói: - Nên đưa thư nói việc ấy cho Cảnh Thăng biết. Huyền Đức nghe lời sai ngay Tôn Càn mang thư sang Kinh Châu.

刘表唤入问曰：“吾请玄德襄阳赴会，缘何逃席而去？”孙乾呈上书札，具言蔡瑁设谋相害，赖跃马檀溪得脱。表大怒，急唤蔡瑁责骂曰：“汝焉敢害吾弟！”命推出斩之。蔡夫人出，哭求免死，表怒犹未息。孙乾告曰：“若杀

Lưu Biểu hoán nhập vấn viết: "Ngô thỉnh huyền đức tương dương phó hội, duyên hà đào tịch nhi khứ?" Tôn kiền trình thượng thư trát, cụ ngôn thái mạo thiết mưu tương hại, lại được mã đàn khê đắc thoát. Biểu đại nộ, cấp hoán thái mạo trách mạt viết: "Nhữ yên cảm hại ngô đệ!" Mệnh thôi xuất trảm chi. Thái phu nhân xuất, khóc cầu miễn tử, biểu nộ do vị túc. Tôn kiền cáo viết: "Nhược

Lưu Biểu gọi vào hỏi: - Ta mời Huyền Đức đến hội ở Tương Dương, có sao đương giữa tiệc lại bỏ trốn đi? Càn trình thư lên và thuật lại đầu đuôi việc Sái Mạo lập mưu ám hại, Huyền Đức nhờ được ngựa nhảy qua Đan Khê mới chạy thoát. Biểu giận lắm, cho đòi Sái Mạo đến mắng: - Sao mi dám hại em ta? Rồi thét lôi ra chém. Sái phu nhân ra van khóc xin tha, Biểu vẫn chưa nguôi giận. Tôn Càn thưa: - Nếu minh

huáng shù bù néng an ju yú
cǐ yǐ . " biǎo nǎi zé ér shì zhì
, shǐ cháng zì liú qí tòng sun
gan zhì xuán dé chǔ qǐng zuì
.

蔡瑁，恐皇叔不能安居于此矣。”表乃责而释之，使长子刘琦同孙乾至玄德处请罪。

5 qí fèng mìng fù xin yě , xuán
dé jie zhe , shè yàn xiāng dài
. jiǔ han , qí hu rán duò lèi .
xuán dé wèn qí gù . qí yue : "
jì mǔ cài shì , cháng huái
móu hài zhì xìn ; zhí wú jì
miǎn huò , xìng shú fù zhǐ
jiào . " xuán dé quàn yǐ xiāo
xin jìn xiào , zì rán wú huò .
cì rì , qí qì bié . xuán dé
chéng mǎ sòng qí chu guo ,
yīn zhī mǎ wèi qí yue : " ruò
fei cǐ mǎ , wú yǐ wèi quán xià
zhi rén yǐ . " qí yue : " cǐ fei
mǎ zhì lì , nǎi shú fù zhì
hóng fú yě . " shuo bà . xiang
bié . liú qí tì qì ér qù .

琦奉命赴新野，玄德接着，设宴相待。酒酣，琦忽然堕泪。玄德问其故。琦曰：“继母蔡氏，常怀谋害之心；侄无计免祸，幸叔父指教。”玄德劝以小心尽孝，自然无祸。次日，琦泣别。玄德乘马送琦出郭，因指马谓琦曰：“若非此马，吾已为泉下之人矣。”琦曰：“此非马之力，乃叔父之洪福也。”说罢。相别。刘琦涕泣而去。

6 xuán dé huí mǎ rù chéng ,
hu jiàn shì shàng yí rén , gé
jin bù páo , ? tao wu lǚ ,
cháng ge ér lái . ge yue : "
tian dì fǎn fù xi , huǒ yù cù ;
dà shà jiang beng xi , yi mù
nán fú . shan gǔ yǒu xián xi ,
yù tóu míng zhǔ ; míng zhǔ
qiú xián xi , què bù zhī wú .

玄德回马入城，忽见市上一人，葛巾布袍，皂绦乌履，长歌而来。歌曰：“天地反覆兮，火欲殂；大厦将崩兮，一木难扶。山谷有贤兮，欲投明主；明主求贤兮

sát thái mạo, khủng hoàng thúc
bất năng an cư vu thủ hĩ." Biểu
nại trách nhi thích chi, sứ
trưởng tử lưu kì đồng tôn kiền
chí huyền đức xử thỉnh tội.

công giết Sái Mạo, tôi e Lưu
Huyền Đức khó lòng ở được
chốn này. Biểu trách mắng Sái
Mạo thậm tệ, rồi mới tha tội; lại
sai con trưởng là Lưu Kỳ cùng
Tôn Càn sang Tân Dã xin lỗi
Huyền Đức.

Kì phung mệnh phó tân dã,
huyền đức tiếp trú, thiết yến
tương dãi. Tứu hàm, kì hốt
nhiên đọa lệ. Huyền đức vẫn kì
cố. Kì viết: "Kế mẫu thái thị,
thường hoài mưu hại chi tâm;
chất vô kế miễn họa, hạnh thúc
phụ chỉ giáo." Huyền đức
khuyên dĩ tiếu tâm tẫn hiếu, tự
nhiên vô họa. Thứ nhật, kì khắp
biệt. Huyền đức thừa mã tống
kì xuất quách, nhân chỉ mã vị kì
viết: "Nhược phi thử mã, ngô dĩ
vi tuyền hạ chi nhân hĩ." Kì viết:
"Thử phi mã chi lực, nãi thúc
phụ chỉ hồng phúc dã." Thuyết
bãi. Tương biệt. Lưu kì thê
khắp nhi khứ.

Kỳ vâng lệnh đến Tân Dã, Huyền
Đức tiếp đón, mở tiệc thết đãi.
Rượu ngà say, Kỳ tự nhiên khóc;
Huyền Đức hỏi vì cớ gì, Kỳ nói: -
Kế mẫu cháu là Sái thị thường
vẫn có ý muốn hại cháu, cháu
không tìm được kế nào để tránh
vạ, xin thúc phụ dạy bảo cho.
Huyền Đức khuyên "Nên ở cho
trọn đạo hiếu, tất không lo gì".
Hôm sau, Lưu Kỳ khóc lóc từ
biệt, Huyền Đức cưỡi ngựa ra tận
ngoài thành, nhân tiện trỏ vào
con ngựa đang cưỡi nói: - Nếu
không có con ngựa này, ta đã là
người dưới suối rồi! Kỳ nói: - Đó
không phải là sức ngựa, chính là
phúc lớn của thúc phụ. Nói rồi,
hai người chia tay, Kỳ rõ nước
mắt mà đi.

Huyền đức hồi mã nhập thành,
hốt kiến thị thương nhất nhân,
cát cân bố bào, tạo thao ô lí,
trường ca nhi lai. Ca viết:
"Thiên địa phản phúc hè, hỏa
dục tö; đại hạ tương băng hè,
nhất mộc nan phủ. Sơn cốc
hữu hiền hè, dục đầu minh chủ;
minh chủ cầu hiền hè, khước
bất tri ngô.

Huyền Đức quay ngựa về thành,
ngang qua chợ thấy một người
đội khăn cát bá, mặc áo vải, thắt
lưng thâm, đi giày đen, vừa đi
vừa hát: Thuở trời đất gặp cơn
phản phúc, Lửa Viên Lưu đương
lúc suy tàn, Lâu dài sắp sửa lật
nghiêng. Một cây há dẽ chống
nên được nào? Non sông có bậc
anh hào, Muốn tìm minh chúa,

, 却不知吾。

- 7 xuán dé wén ge , àn si : " cǐ rén mò fei shuǐ jìng suǒ yán fú lóng , fèng chū hu ? " suì xià mǎ xiāng jiàn , yao rù xiàn yá . wèn qí xìng míng , dá yue : " mǒu nǎi ? shàng rén yě , xìng dan , míng fú . jiǔ wén shǐ jun nà shì zhao xián , yù lái tóu tuo , wèi gǎn zhé zào ; gù xíng ge yú shì , yǐ dòng zun ting ēr . " xuán dé dà xǐ , dài wèi shàng bìn . dan fú yue : " shì shǐ jun suǒ chéng zhī mǎ , zài qǐ yí guān . "

玄德闻歌，暗思：“此人莫非水镜所言伏龙、凤雏乎？”遂下马相见，邀入县衙。问其姓名，答曰：“某乃颍上人也，姓单，名福。久闻使君纳士招贤，欲来投托，未敢辄造；故行歌于市，以动尊听耳。”玄德大喜，待为上宾。单福曰：“适使君所乘之马，再乞一观。

- 8 xuán dé mìng qù an qian yú táng xià . dan fú yue : " cǐ fei de lú mǎ hu ? sui shì qian lǐ mǎ , què zhì fáng zhǔ , bù kě chéng yě . " xuán dé yue : " yǐ yìng zhì yǐ . " suì jù yán yuè tán qí zhì shì . fú yue : " cǐ nǎi jiù zhǔ , fei fáng zhǔ yě ; zhong bì fáng yi zhǔ . mǒu yǒu yǐ fǎ kě ráng . xuán dé yue : " yuàn wén ráng fǎ . " fú yue : " gong yì zhong yǒu chóu yuàn zhì rén , kě jiang cǐ mǎ cì zhì ; dài fáng guò liǎo cǐ rén , rán hòu chéng zhì , zì rán wú shì . " xuán dé wén yán biàn sè yue : " gong chu zhì cǐ , bù jiào wú yǐ zhèng dao , biàn jiào zuò lì jǐ fáng rén zhì shì , bēi bù gǎn

玄德命去鞍牵于堂下。单福曰：“此非的卢马乎？虽是千里马，却只妨主，不可乘也。”玄德曰：“已应之矣。”遂具言跃檀溪之事。福曰：“此乃救主，非妨主也；终必妨一主。某有一法可禳。玄德曰：“愿闻禳法。”福曰：“公意中有仇怨之人，可将此马赐之；待妨过了此人，然后乘之，自然无事。”玄德闻言变色曰：“公初至此，不

chúa nào biết ta?

Huyền Đức văn ca, ám tư: "Thủ nhân mạc phi thủy kính sở ngôn phục long, phuợng sở hồ?" Toại hạ mã tương kiến, yêu nhập huyền nha. Vấn kí tính danh, đáp viết: "Mỗ nãi toán thương nhân dã, tính đan, danh phúc. Cửu văn sứ quân nạp sĩ chiêu hiền, dục lai đầu thác, vị cảm triếp tạo; cố hành ca vu thị, dĩ động tôn thính nhĩ." Huyền Đức đại hỉ, dãi vi thương tâm. Đan phúc viết: "Thích sứ quân sở thừa chí mã, tái khất nhất quan.

Huyền Đức nghe xong, nghĩ thầm rằng: - Có lẽ Phục Long, Phượng Sò đây chăng? Liền xuống ngựa gặp mặt, mời về huyền, hỏi họ tên. Người ấy đáp: - Tôi là người Dinh Thượng, họ Đan, tên Phúc, lâu nay vẫn nghe nói sứ quân có ý thu nạp những kẻ hiền sĩ muốn đến theo hầu; nhưng chưa dám vội vàng, nên đi rong chợ hát nghêu ngao để động đến tai ngài. Huyền Đức mừng lắm, tiếp đãi vào bậc thượng khách. Đan Phúc nói: - Xin phép cho xem con ngựa ngài cưỡi vừa rồi.

Huyền Đức sai dắt đến, Đan Phúc nói: - Đây có phải là ngựa Đích Lư không? Tuy là thiên lý mã nhưng hay bại chủ, không nên cưỡi. Huyền Đức nói: - Việc ấy đã xảy ra rồi! Lại đem chuyện Đan Khê ra thuật cho Đan Phúc nghe. Đan Phúc nói: - Thế là cứu chủ chứ không phải hại chủ. Sau này thế nào nó cũng hại một chủ. Tôi có phép giải được cái tật ấy. Huyền Đức hỏi phép gì, Đan Phúc nói: - Ông mới đến đây, chưa dạy ta điều gì chính đạo, đã vội khuyên ta ngay một việc ích kỷ hại nhân. Bị đây không thể nào theo được. Đan Phúc cười, xin lỗi: - Lâu nay tôi vẫn nghe tiếng sứ quân là người nhân đức, nhưng chưa dám tin, nên mới

wén jiào . " fú xiào xiè yue : " xiàng wén shǐ jun rén dé , wèi gǎn biàn xìn , gù yǐ cǐ yán xiang shì ěr .

教吾以正道，便教作利己妨人之事，备不敢闻教。”福笑谢曰：“向闻使君仁德，未敢便信，故以此言相试耳。

9 xuán dé yì gǎi róng qǐ xiè yue : " bēi an néng yǒu rén dé jí rén , wéi xian sheng jiào zhī . " fú yue : " wú zì ? shàng lái cǐ , wén xin yě zhí rén ge yue ? xin yě mù , liú huáng shù ; zì dào cǐ , míng feng zú .? kě jiàn shǐ jun zhí rén dé jí rén yě . " xuán dé nǎi bài dan fú wèi jun shi , diào liàn běn bù rén mǎ .

玄德亦改容起谢曰：“备安能有仁德及人，惟先生教之。”福曰：“吾自颍上来此，闻新野之人歌曰‘新野牧，刘皇叔；自此，民丰足。’可见使君之仁德及人也。”玄德乃拜单福为军师，调练本部人马。

10 què shuo cáo cáo zì jì zhōu huí xǔ dou , cháng yǒu qǔ jīng zhōu zhī yì , tè cha cáo rén , lǐ diǎn bìng xiāng jiàng lǚ kuàng , lǚ xiāng děng lǐng bing san wàn , tún fán chéng , hǔ shì jīng xiāng , jiù tàn kàn xu shí . shí lǚ kuàng , lǚ xiāng bǐng cáo rén yue : " jīn liú bēi tún bing xin yě , zhao jun mǎi mǎ , jí cǎo ? liáng , qí zhì bù xiǎo , bù kě bù zǎo tú zhī . wú èr rén zì jiàng chéng xiāng zhī hòu , wèi yǒu cùn gong , yuàn qǐng jīng bing wǔ qiān , qǔ liú bēi zhī tóu , yǐ xiān chéng xiāng .

却说曹操自冀州回许都，常有取荆州之意，特差曹仁、李典并降将吕旷、吕翔等领兵三万，屯樊城，虎视荆襄，就探看虚实。时吕旷、吕翔禀曹仁曰：“今刘备屯兵新野，招军买马，积草储粮，其志不小，不可不早图之。吾二人自降丞相之后，未有寸功，愿请精兵五千，取刘备之头，以献丞相。

giáo tác lợi kỷ phương nhân chí sự, bị bắt cảm văn giáo." Phúc tiểu tạ viết: "Hướng văn sử quân nhân đức, vị cảm thiện tín, cố dĩ thử ngôn tương thí nhĩ.

đem lời ấy ra thưa.

Huyền Đức cũng bình tĩnh lại, đứng dậy xin lỗi: - Bị đâu đã có nhân đức đối với mọi người, nay nhờ tiên sinh đến dạy bảo cho. Đan Phúc nói: - Tôi từ Dinh Thượng đến đây, nghe thấy người Tân Dã có câu hát rằng: Tân dã mục, Lưu Hoàng Thúc, Từ khi đến đây, Dân được sung túc. Thế mới biết nhân đức sứ quân lan truyền trong mọi người. Huyền Đức cử Đan Phúc làm quân sư, để rèn luyện quân mã.

Khước thuyết tào thao tự kí châu hồi hứa đô, thường hữu thủ kinh châu chi ý, đặc sai tào nhân, lý điền tịnh hàng tướng lữ khoáng, lữ tướng đắng lĩnh binh tam vạn, truân phàn thành, hỗ thị kinh tương, tựu tham khán hư thật. Thời lữ khoáng, lữ tướng bẩm tào nhân viết: "Kim lưu bị truân binh tân dã, chiêu quân mãi mã, tích thảo trữ lương, kì chí bất tiêu, bất khả bất tảo đồ chi. Ngô nhị nhân tự hàng thừa tướng chi hậu, vị hữu thốn công, nguyện thỉnh tinh binh ngũ thiên, thủ lưu bị chi đầu, dĩ hiến thừa

Lại nói, từ khi ở Ký Châu về Hức Đô, Tào Tháo vẫn có ý muốn lấy Kinh Châu; Tháo sai Tào Nhân, Lý Điền cùng hàng tướng Lã Khoáng, Lã Tường lĩnh ba vạn quân đóng ở Phân Thành, để uy hiếp Kinh, Tương và dò xét tình thế. Một bữa, Lã Khoáng và Lã Tường về bẩm với Tào Nhân: - Nay Lưu Bị đóng quân ở Tân Dã, chiêu binh mãi mã, tích lũy lương thảo, chí hắn không nhỏ đâu. Cần phải trừ ngay mới được. Hai chúng tôi, từ khi hàng thừa tướng, chưa lập được chút công nào. Nay xin lĩnh năm nghìn tinh binh sang lấy đầu Lưu Bị về

" cáo rén dà xǐ , yǔ èr lǚ bing
wǔ qiān , qián wāng xīn yě
qian sha .

11 tàn mǎ fei bào xuán dé .
xuán dé qǐng dan fú shang yì
. fú yue : " jì yǒu dí bing , bù
kě lìng qí rù jìng . kě shǐ
guan gong yǐn yí jun cóng
zuǒ ér chu , yǐ dí lái jun
zhōng lù ; zhang fei yǐn yí jun
cóng yòu ér chu , yǐ dí lái jun
hòu lù ; gong zì yǐn zhào yún
chu bing qíán lù xiāng yíng :
dí kě pò yǐ . " xuán dé cóng
qí yán , jí cha guan , zhang
èr rén qù qì ; rán hòu yǔ dan
fú , zhào yún dēng , gòng yǐn
èr qian rén mǎ chu guan
xiāng yíng .

12 xíng bù shù lǐ , zhī jiàn shan
hòu chén tóu dà qǐ , lǚ kuàng
, lǚ xiáng yǐn jun lái dào .
liǎng bian gè shè zhù zhèn
jiǎo . xuán dé chu mǎ yú qí
mén xià , dà hu yue : " lái
zhě hé rén , gǎn fàn wú jìng
? " lǚ kuàng chu mǎ yue : "
wú nǎi dà jiāng lǚ kuàng yě
fēng chéng xiàng mìng , tè
lái qín rǔ ! " xuán dé dà nù ,
shǐ zhào yún chu mǎ . èr
jiāng jiāo zhàn , bù shù gé ,
zhào yún yì qiang cì lǚ kuàng
yú mǎ xià . xuán dé hui jun
yǎn sha , lǚ xiáng dǐ dí bù
zhù , yǐn jun biàn zǒu .

”曹仁大喜，与二吕兵
五千，前往新野厮杀。

探马飞报玄德。玄德请
单福商议。福曰：“既
有敌兵，不可令其入境。
可使关公引一军从左
而出，以敌来军中路；
张飞引一军从右而出，
以敌来军后路；公自引
赵云出兵前路相迎：故
可破矣。”玄德从其言
，即差关、张二人去讫
；然后与单福、赵云等
，共引二千人马出关相
迎。

行不数里，只见山后尘
头大起，吕旷、吕翔引
军来到。两边各射住阵
角。玄德出马于旗门下
，大呼曰：“来者何人
，敢犯吾境？”吕旷出
马曰：“吾乃大将吕旷
也。奉丞相命，特来擒
汝！”玄德大怒，使赵
云出马。二将交战，不
数合，赵云一枪刺吕旷
于马下。玄德麾军掩杀

tương." Tào nhân đại hỉ, dữ nhị
lữ binh ngũ thiên, tiễn vâng tân
dã tư sát.

Tham mã phi báo Huyền Đức.
Huyền Đức thỉnh Đan Phúc
thương nghị. Phúc viết: "Kí hữu
địch binh, bắt khả lệnh kì nhập
cảnh. Khả sử quan công dẫn
nhất quân tòng tǎ nhi xuất, dĩ
địch lai quân trung lộ; trương
phi dẫn nhất quân tòng hưu nhi
xuất, dĩ địch lai quân hậu lộ;
công tự dẫn triều vân xuất binh
tiền lộ tương nghênh: địch khă
phá hǐ." Huyền Đức tòng kì
ngôn, tức sai Quan, Trương nhí
nhân khứ cật; nhiên hậu dữ
đan phúc, triều vân đặng, cộng
dẫn nhí thiên nhân mã xuất
quan tương nghênh.

dâng. Tào Nhân giao ngay cho
hai anh em năm nghìn tinh binh
kéo sang đánh Tân Dã.

Thám mã phi báo Huyền Đức,
Huyền Đức mời Đan Phúc đến
bàn. Phúc nói: - Không nên để
giặc vào đến cõi: Phải sai Quan
Công dẫn một đạo quân từ mé tả
đi ra đánh đường giữa quân giặc;
Trương Phi đem quân từ mé hữu
đi ra đánh đường sau, còn chúa
công đem Triệu Vân ra mặt trước
đón đánh; nhất định phá được
quân Tào. Huyền Đức nghe theo,
liền cho Quan, Trương đi trước,
còn mình cùng Đan Phúc, triệu
vân dẫn hai nghìn quân mã ra
cửa ải đón đánh.

Đi chưa được vài dặm, đã thấy
phía sau núi bụi bay mù mịt, Lã
Khoáng, Lã Tường kéo quân đến.
Hai bên dàn thành thế trận, Lưu
Bị ra ngựa dưới cửa cờ, gọi to
rằng: - Kẻ nào dám xâm phạm
vào đất ta? Lã Khoáng ra ngựa
đáp: - Ta là đại tướng Lã Khoáng,
vâng mệnh thừa tướng lại đây bắt
sống mi. Huyền Đức nổi giận, sai
Triệu Vân ra. Hai bên vừa giao
chiến vài hiệp. Triệu Vân đâm Lã
Khoáng một nhát chết ngay dưới
ngựa. Huyền Đức thúc quân ập
vào đánh chém. Lã Tường đích
không nổi, dẫn quân chạy; đến
nửa đường, một cánh quân xông

zhèng háng jiān , lù bàng yi
jun tú chu , wéi shǒu dà jiang
, nǎi guan yún cháng yě ;
chong sha yì zhèn , lǚ xiáng
zhé bīng dà bàn , duó lù zǒu
tuo . xíng bù dào shí lǐ , yòu
yi jun lán zhù qù lù , wèi
shǒu dà jiang , tǐng máo dà
jiào : " zhang yì dé zài cǐ ! "
zhí qǔ lǚ xiáng . xiáng cuò
shǒu bù jí , bèi zhang fei yì
máo cì zhong , fan shen luò
mǎ ér sǐ . yú zhòng sì sǎn
ben zǒu . xuán dé gé jun
zhuī gǎn , dà bàn duo bēi qín
huò . xuán dé ban shi huí
xiàn , zhòng dài dan fù , gǎo
shǎng san jun .

，吕翔抵敌不住，引军便走。正行间，路傍一军突出，为首大将，乃关云长也；冲杀一阵，吕翔折兵大半，夺路走脱。行不到十里，又一军拦住去路，为首大将，挺矛大叫：“张翼德在此！”直取吕翔。翔措手不及，被张飞一矛刺中，翻身落马而死。余众四散奔走。玄德合军追赶，大半多被擒获。玄德班师回县，重待单富，犒赏三军。

- 13 què shuo bài jun huí jiàn cáo
réni , bào shuo : " èr lǚ bēi
sha , jun shì duo bēi huó
zhuo . " cáo rén dà jīng , yǔ lǐ
diǎn shang yì . diǎn yue : " èr
jiang qí dí ér wáng , jin zhí yí
àn bīng bù dòng , shen bǎo
chéng xiāng , qǐ dà bīng lái
zheng chao , nǎi wèi shàng
cè . " rén yue : " bù rán . jin
èr jiang zhèn wáng , sǐ zhé
xǔ duo jun mǎ , cǐ chóu bù
kě bù jí bào . liàng xīn yē
dàn wán zhī dì , hé láo
chéng xiāng dà jun ? " diǎn
yue : " liú bēi rén jié yě , bù
kě qīng shì . " rén yue : "
gōng hé qiè yě ! " diǎn yue :
" bīng fǎ yún zhī bǐ zhī jǐ , bǎi

hành gian, lộ bàng nhất quân
đột xuất, vi thủ đại tướng, nãi
quan vân trường dã; trùng sát
nhất trận, lữ tướng chiết binh
đại bán, đoạt lộ tẩu thoát. Hành
bất đáo thập lí, hựu nhất quân
lan trụ khú lộ, vi thủ đại tướng,
đĩnh mâu đại khiếu: "Trương
dực đức tại thử!" Trực thủ lữ
tướng. Tường thố thủ bắt cập,
bị trương phi nhất mâu thứ
trung, phiên thân lạc mã nhi tử.
Dư chúng tú tán bôn tẩu.
Huyền đức hợp quân truy cản,
đại bán đa bị cầm hoạch.
Huyền đức ban sư hồi huyền,
trọng đai đan phú, cảo thưởng
tam quân.

ra đi đầu là đại tướng Vân
Trường; đánh giết một hồi, quân
Tường chết mất nửa, cướp
đường chạy thoát. Chạy chưa
được mười dặm, lại một cánh
quân nữa chặn lối, đi đầu là đại
tướng Trương Phi, chống xà mâu
hét lớn: - Có Trương Dực Đức ở
đây! Phi nhảy đến đâm Lã
Tường. Tường trở tay không kịp,
bị Trương Phi đâm trúng chết
ngay. Quân Tào vỡ chạy tán loạn.
Huyền Đức đem quân đuổi theo,
bắt được quá nửa, rồi thu quân
về huyện, trọng đai Đan Phúc,
khoa thưởng ba quân.

却说败军回见曹仁，报
说：“二吕被杀，军士
多被活捉。”曹仁大惊
，与李典商议。典曰：
“二将欺敌而亡，今只
宜按兵不动，申报丞相
，起大兵来征剿，乃为
上策。”仁曰：“不然。
今二将阵亡，死折许
多军马，此仇不可不急
报。量新野弹丸之地，
何劳丞相大军？”典曰
：“刘备人杰也，不可
轻视。”仁曰：“公何

Khước thuyết bại quân hồi kiến
tào nhân, báo thuyết: "Nhị lữ bị
sát, quân sĩ đa bị hoạt tróc." tào
nhân đại kinh, dũ lý diễn
thuong nghị. Diễn viết: "Nhị
tương khi địch nhi vong, kim chỉ
nghi án binh bất động, thân báo
thura tương, khởi đại binh lai
chinh tiếu, nãi vi thương sách."
nhân viết: "Bất nhiên. Kim nhị
tương trận vong, tử chiết hứa
đa quân mã, thử cùu bất khả
bất cấp báo. Lượng tần dã đạn
hoàn chí địa, hà lao thura tương
đại quân?" Diễn viết: "Lưu bị
nhân kiệt dã, bất khả khinh thị."
nhân viết: "Công hà khiếp dãi!"
Điễn viết: "Binh pháp vân tri bỉ
tri kỷ, bách chiến bách thắng.

Bọn bại quân về gặp Tào Nhân
báo tin hai họ Lã đã bị giết, quân
sĩ bị bắt rất nhiều. Tào Nhân giật
nảy mình, bàn với Lý Diễn. Diễn
nói: - Hai tướng chết vì khinh
địch. Nay nên đóng quân lại,
đừng điều động vội, rồi về báo
thura tướng đem đại quân đi đánh
mới được. Nhân nói: - Không
được. Nay hai tướng bị chết,
quân mã lại thiệt hại nặng, ta nhất
định phải báo thù. Liệu cái đát
Tân Dã nhỏ như lỗ mũi này có
cần phải phiền đến đại quân của
thura tướng? Diễn nói: - Lưu Bị là
bậc hào kiệt, chớ nên coi thường.
Nhân nói: - Sao ông nhát thế?
Điễn nói: - Trong binh pháp có
câu "Biết người biết mình, thì

zhàn bǎi shèng . mǒu fei qiè zhàn , dàn kǒng bù néng bì shèng ěr . " rén nù yue : " gong huái èr xin ye ? wú bì yù sheng qín liú bēi ! " diǎn yue : " jiāng jun ruò qù , mǒu shǒu fán chéng . " rén yue : " rǔ ruò bù tòng qù , zhen huái èr xin yǐ ! " diǎn bù de yǐ , zhì de yǔ cáo rén diǎn qǐ èr wàn wǔ qian jun mǎ , dù hé tóu xin yě ér lái . zhèng shì : pian bì jí yǒu yú shí rǔ , zhǔ jiang zhòng xìng xuě chí bing . wèi zhì shèng fù hé rú , qiě ting xià wén fēn jiě .

怯也！”典曰：“兵法云知彼知己，百战百胜。某非怯战，但恐不能必胜耳。”仁怒曰：“公怀二心耶？吾必欲生擒刘备！”典曰：“将军若去，某守樊城。”仁曰：“汝若不同去，真怀二心矣！”典不得已，只得与曹仁点起三万五千军马，渡河投新野而来。正是：偏裨既有舆尸辱，主将重兴雪耻兵。未知胜负何如，且听下文分解。

Mỗ phi khiếp chiến, đán khùng bắt nồng tất thắng nhĩ." nhân nộ viết: "Công hoài nhị tâm da? Ngô tất dục sinh cầm lưu bị!" Điển viết: "Tướng quân nhược khứ, mỗ thủ phàn thành." nhân viết: "Nhữ nhược bắt đồng khứ, chân hoài nhị tâm hĩ!" Điển bắt đắc dĩ, chỉ đắc dũ tào nhân điêm khởi nhị vạn ngũ thiên quân mã, độ hè đầu tân dã nhi lai. Chánh thị: thiên bì kí hữu dư thi nhục, chủ tương trọng hung tuyết sỉ binh. Vị tri thắng phụ hà như, thả thính hạ văn phân giải.

đánh trăm trận được cả trăm". Tôi không nhát đâu chỉ sợ đánh không nổi thôi. Nhân nổi giận, nói: - Người hài lòng sao? Ta quyết bắt sống Lưu Bị? Lý Điển nói: - Nếu tướng quân đi, tôi xin ở lại giữ Phàn Thành. Nhân nói: - Nếu ngươi không đi thì thật là hai lòng rồi! Điển bắt đắc dĩ phải cùng Tào Nhân điêm hai vạn rưỡi quân mã qua sông đến Tân Dã. Thật là: Phó tướng khinh thường đã bỏ xác, Tướng quân rửa hận lại ra quân. Chưa biết phen này Tào Nhân, Lý Điển, được thua thế nào, xem hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中
036
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo rén fèn nù , suì dà qǐ běn bù zhì bing , xing yè dù hé , yì yù tà píng xin yě . qiě shuo dan fú de shèng huí xiān , wèi xuán dé yue : " cáo rén tún bing fán chéng , jin zhi èr jiāng bēi zhu , bì qǐ dà jun lái zhàn . " xuán dé yue : " dang hé yǐ yíng zhī ? " fú yue : " bǐ ruò jìn tí bing ér lái , fán chéng kōng xū , kě chéng jiàn duó zhì . " xuán dé wèn jì . fú fù ēr di yán rú cǐ rú cǐ . xuán dé dà xī , yù xian zhǔn bēi yǐ dìng . hu bào mǎ bào shuo : " cáo rén yǐn dà jun dù hé lái liǎo . " dan fú yue : " guǒ bù chu wú zhī liào . " suì qǐng xuán dé chu jun yíng dí . liǎng zhèn duì yuán , zhào yún chu mǎ huàn bǐ jiāng dà huà . cáo rén mìng lǐ diǎn chu zhèn , yǔ zhào yún jiao feng . yue zhàn shí shù gé , lǐ diǎn liào dí bù guò , bo mǎ huí zhèn . yún zòng mǎ zhui gǎn , liǎng yì jun shè zhù , suì gè bà bing gui zhài .

**第三十六回
玄德用计袭樊城
元直走马荐诸葛**

却说曹仁忿怒，遂大起本部之兵，星夜渡河，意欲踏平新野。且说单福得胜回县，谓玄德曰：“曹仁屯兵樊城，今知二将被诛，必起大军来战。”玄德曰：“当何以迎之？”福曰：“彼若尽提兵而来，樊城空虚，可乘间夺之。”玄德问计。福附耳低言如此如此。玄德大喜，预先准备已定。忽报马报说：“曹仁引大军渡河来了。”单福曰：“果不出吾之料。”遂请玄德出军迎敌。两阵对圆，赵云出马唤彼将答话。曹仁命李典出阵，与赵云交锋。约战十数合，李典料敌不过，拨马回阵。云纵马追赶，两翼军射住，遂各罢兵。

**Đệ tam thập lục hồi huyền
đức dụng kế tập phàn thành
nguyễn trực tầu mã tiến Gia
Cát**

Khước thuyết tào nhân phản nộ, toại đại khởi bốn bộ chi binh, tinh dã độ hè, ý dục đạp bình tân dã. Thả thuyết đan phúc đắc thắng hồi huyền, vị huyền đức viết: "Tào nhân truân binh phàn thành, kim tri nhị tướng bị tru, tất khởi đại quân lai chiến." Huyền đức viết: "Đương hà dĩ nghênh chí?" Phúc viết: "Bỉ nhược tần đè binh nhi lai, phàn thành không hư, khả thừa gian đoạt chí." Huyền đức vẫn kể. Phúc phụ nhí đê ngôn như thủ như thủ. Huyền đức đại hỉ, dụ tiên chuẩn bị dĩ định. Hốt báo mǎ báo thuyết: "Tào nhân dẫn đại quân độ hè lai liệu." Đan phúc viết: "Quả bất xuất ngô chi liệu." Toại thỉnh huyền đức xuất quân nghênh địch. Lưỡng trận đối viễn, triệu vân xuất mã hoán bỉ tương đáp thoại. Tào nhân mệnh lý diễn xuất trận, dữ triệu vân giao phong. Ước chiến thập sô hợp, lý diễn liêu địch bất quá, bát mã hồi trận. Vân túng mã truy cản, lưỡng dực quân xạ trụ, toại các bãi binh quy trại.

**HÒI 36 Huyền Đức dùng mèo
đánh úp Phàn Thành; Nguyễn
Trực tê ngựa tiến cử Gia Cát.**

Lại nói, Tào Nhân tức giận, dẫn binh mã cấp tốc vượt qua sông, định san phẳng Tân Dã. Đan Phúc thắng trận, về huyện bàn với Huyền Đức rằng: - Tào Nhân đóng quân ở Phàn Thành, nếu biết hai tướng bị giết, tất huy động đại quân đến báo thù. Huyền Đức hỏi: - Nên dùng kế gì bây giờ? Đan Phúc nói: - Nếu hắn đem hết quân sang đây, Phàn Thành bỏ ngỏ, ta có thể thừa cơ đánh úp. Huyền Đức hỏi kế. Phúc ghé tai Huyền Đức nói nhỏ mấy câu, Huyền Đức hớn hở, truyền lệnh chuẩn bị săn sàng. Chợt có thám mã báo Tào Nhân đã dẫn đại quân sang sông kéo đến nơi. Đan Phúc nói: - Tôi đoán không sai. Rồi mời Huyền Đức đem quân nghênh địch. Trận thế dàn xong, Triệu Vân ra ngựa, gọi tướng giặc nói chuyện. Tào Nhân sai Lý Diễn ra giao chiến với Triệu Vân. Được độ vài chục hiệp, Lý Diễn biết sức không cự nổi, quay ngựa chạy về. Vân té ngựa đuổi theo, nhưng quân Tào bắn chấn lại. Đôi bên cùng thu quân về trại.

归寨。

3 lǐ diǎn huí jiàn cáo rén , yán : " bǐ jun jīng ? , bù kě qīng dí , bù rú huí fán chéng . " cáo rén dà nù yue : " rǔ wèi chu jun shí , yǐ mān wú jun xīn ; jin yòu mài zhèn , zuì dang zhǎn shǒu ! " biàn hè dao fǔ shǒu tui chu lǐ diǎn yào zhǎn ; zhòng jiang kǔ gào fang miǎn . nǎi diào lǐ diǎn lǐng hòu jun , rén zì yīn bing wèi qián bù . cì rì míng gǔ jìn jun , bù chéng yì gè zhèn shì , shǐ rén wèn xuán dé yue : " shí wú zhèn shì ? " dan fú biàn shàng gao chǔ guān kàn bì , wèi xuán dé yue : " cǐ ba mén jin suō zhèn yě . ba mén zhě : xiū , sheng , shang , dù , jǐng , sǐ , jīng , kai . rú cóng shēng mén , jǐng mén , kai mén ér rù zé jí ; cóng shàng mén , jīng mén , xiū mén ér rù zé shàng ; cóng dù mén , sǐ men ér rén zé wáng . jin ba mén sui bù de zhěng qí , zhì shì zhōng jiān tong qiàn zhǔ chí . rú cóng dòng nán jiǎo shàng shēng mén jí rén , wǎng zhèng xī jīng mén ér chu , qí zhèn bì luàn . " xuán dé chuán lìng , jiào jun shì bǎ zhù zhèn jiǎo , mìng zhào yún yǐn wǔ bǎi jun cóng dong nán ér rù , jìng wǎng xi chu . yún de lìng , tǐng qiang

李典回见曹仁，言：“彼军精锐，不可轻敌，不如回樊城。”曹仁大怒曰：“汝未出军时，已慢吾军心；今又卖阵，罪当斩首！”便喝刀斧手推出李典要斩；众将苦告方免。乃调李典领后军，仁自引兵为前部。次日鸣鼓进军，布成一个阵势，使人问玄德曰：“识吾阵势？”单福便上高处观看毕，谓玄德曰：“此八门金锁阵也。八门者：休、生、伤、杜、景、死、惊、开。如从生门、景门、开门而入则吉；从伤门、惊门、休门而入则伤；从杜门、死们而人则亡。今八门虽布得整齐，只是中间通欠主持。如从东南角上生门击人，往正西景门而出，其阵必乱。”玄德传令，教军士把住阵角，命赵云引五百军从东南而入，径往西出。云得

Lý Điển hồi kiến Tào Nhân, ngôn: "Bỉ quân tinh nhuệ, bất khả khinh địch, bất như hồi phản thành." Tào nhân đại nộ viết: "Nhữ vị xuất quân thời, dĩ mạn ngô quân tâm; kim hựu mại trận, tội đương trảm thủ!" Tiên hát đao phủ thủ thôi xuất lý điển yểu trảm; chúng tướng khổ cáo phương miễn. Nãi điều lý điển lĩnh hậu quân, nhân tự dẫn binh vi tiền bộ. Thứ nhật minh cổ tiến quân, bố thành nhất cá trận thế, sử nhân vấn huyền đức viết: "Thức ngô trận thế?" Đan phúc tiện thương cao xử quan khán tất, vị huyền đức viết: "Thủ bát môn kim tỏa trận dã. Bát môn giả: hưu, sinh, thương, đỗ, cảnh, tử, kinh, khai. Như tòng sinh môn, cảnh môn, khai môn nhi nhập tắc cát; tòng thương môn, kinh môn, hưu môn nhi nhập tắc thương; tòng đỗ môn, tử môn nhi nhân tắc vong. Kim bát môn tuy bố đắc chính tề, chỉ thị trung gian thông khiêm chủ trì. Như tòng đồng nam giác thương sinh môn kích nhân, vãng chánh tây cảnh môn nhi xuất, kì trận tất loạn." Huyền đức truyền lệnh, giáo quân sĩ bả trụ trận giác, mệnh triệu vân dẫn ngũ bách quân tòng đồng nam nhi nhập, kính vãng tây xuất. Vận đắc lệnh, đĩnh thương dược mã,

Lý Điển về gặp Tào Nhân nói: - Quân giặc tinh nhuệ lắm, không nên coi thường. Chi bằng hãy rút quân về Phàn Thành. Tào Nhân cả giận, nói: - Lúc chưa xuất quân, ngươi đã làm ngã lòng quân sĩ ta. Nay lại giả tăng thua, tội đáng chém. Đao phủ đâu, lôi ra chặt đầu nó đi. Các tướng xúm lại can măi, Điển mới khỏi chết. Rồi, Nhân tự dẫn binh đi tiền bộ, cho Lý Điển đi hậu quân. Hôm sau đánh trống tiến binh, bày thành thế trận, sai người hỏi Huyền Đức rằng: - Có biết thế trận của ta không? Đan Phúc trèo lên chỗ cao, ngắm một hồi, rồi xuống nói với Huyền Đức: - Đây là trận "Bát môn kim tỏa". Có tám cửa là: Hưu, sinh, thương, đỗ, cảnh, tử, kinh, khai. Nếu nhầm các cửa sinh, cửa cảnh, cửa khai mà đánh vào thì thắng, vào các cửa thương, cửa kinh, hưu, thì bị thiệt hại; vào cửa đỗ, cửa tử, thì chết hết. Tám cửa tuy bố trí chỉnh tề, nhưng chỉ thiếu lực lượng chủ chốt ở giữa. Nếu ta tiến vào cửa sinh góc đông nam, rồi đánh sang cửa cảnh góc tây thì trận này phải tan vỡ. Huyền Đức truyền lệnh cho quân sĩ giữ vững lấy góc trận và sai Triệu Vân đem năm trăm quân từ mặt đông nam tiến vào, lướt qua cửa tây mà ra ngoài trận. Được lệnh, Vân lập tức vác giáo lên ngựa, đem quân thắng

yuè mǎ , yǐn bīng jìng tóu
dong nán jiǎo shàng , nà hǎn
sha rù zhōng jūn . cáo rén
biàn tóu běi zǒu . yún bù
zhui gǎn , què tú chu xi méń
, yòu cóng xi sha zhuǎn
dong nán jiǎo shàng lái . cáo
réni jun dà luàn . xuán dé huī
jun chong jí , cáo bīng dà bài
ér tuì . dan fú mìng xiū zhui
gǎn , shou jun zì huí . què
shuo cáo rén shu liǎo yí
zhèn , fāng xìn lǐ diǎn zhī
yán ; yin fù qǐng diǎn shàng
yì , yán : " liú bēi jun zhōng
bì yǒu néng zhě , wú zhèn
jīng wèi suǒ pò . " lǐ diǎn yue
: " wú sui zài cǐ , shèn you
fán chéng . " cáo rén yue : "
jin wǎn qù jié zhài . rú de
shèng , zài zuò jì yì ; rú bù
shèng , biàn tuì jun huí fán
chéng . " lǐ diǎn yue : " bù kě
. liú bēi bì yǒu zhǔn bēi . "
réni yue : " ruò rú cǐ duo yí ,
hé yǐ yòng bīng ! " suì bù ting
lǐ diǎn zhī yán . zì yǐn jun wèi
qián duì , shǐ lǐ diǎn wèi hòu
yìng , dang yè èr gèng jié
zhài .

4 què shuo dan fú zhèng yǔ
xuán dé zài zhài zhōng yì shì
, hu xìn feng zòu qǐ . fú yue :
" jin yè cáo rén bì lái jié zhài . "
" xuán dé yue : " hé yǐ dí zhī
? " fú xiào yue : " wú yǐ yù

令，挺枪跃马，引兵径投东南角上，呐喊杀入中军。曹仁便投北走。云不追赶，却突出西门，又从西杀转东南角上来。曹仁军大乱。玄德麾军冲击，曹兵大败而退。单福命休追赶，收军自回。却说曹仁输了阵，方信李典之言；因复请典商议，言：“刘备军中必有能者，吾阵竟为所破。”李典曰：“吾虽在此，甚忧樊城。”曹仁曰：“今晚去劫寨。如得胜，再作计议；如不胜，便退军回樊城。”李典曰：“不可。刘备必有准备。”仁曰：“若如此多疑，何以用兵！”遂不听李典之言。自引军为前队，使李典为后应，当夜二更劫寨。

却说单福正与玄德在寨中议事，忽信风骤起。福曰：“今夜曹仁必来劫寨。”玄德曰：“何以敌之？”福笑曰：“

dǎn bīng kíngh đầu đông nam
giác thương, nột hảm sát nhập
trung quân. Tào nhân tiện đầu
bắc tẩu. Vân bất truy cản,
khước đột xuất tây môn, hựu
tòng tây sát chuyển đông nam
giác thương lai. Tào nhân quân
đại loạn. Huyền đức huy quân
trùng kích, tào binh đại bại nhi
thối. Đan phúc mệnh hưu truy
cản, thu quân tự hồi. Khước
thuyết tào nhân thâu liều nhất
trận, phương tín lý diễn chi
ngôn; nhân phục thỉnh diễn
thương nghị, ngôn: "Lưu bị
quân trung tất hữu năng giả,
ngô trận cánh vi sở phá." Lý
diễn viết: "Ngô tuy tại thủ, thâm
ưu phàn thành." Tào nhân viết:
"Kim vân khứ kiếp trại. Như đắc
thắng, tái tác kế nghị; như bất
thắng, tiện thối quân hồi phàn
thành." Lý diễn viết: "Bất khả.
Lưu bị tất hữu chuẩn bị." Nhân
viết: "Nhược như thủ đa nghi,
hà dĩ dụng binh!" Toại bất thính
lý diễn chi ngôn. Tự dẫn quân
vi tiền đội, sử lý diễn vi hậu
ứng, đương dạ nhị canh kiếp
trại.

đến góc đông nam, hò reo đánh
vào giữa trận. Tào Nhân lui chạy
về phía bắc. Vân không đuổi
theo, đánh xộc ra cửa tây, rồi lại
từ cửa tây đánh sang góc đông
nam. Quân Tào đại loạn. Huyền
Đức thúc quân đánh ủa vào:
Quân Tào Nhân thua to chạy
trốn. Đan Phúc truyền lệnh không
đuổi theo, thu quân về. Tào Nhân
bị thua trận ấy mới tin lời Lý Diễn,
bèn cho mời Diễn đến bảo rằng: -
Trận mới rồi mà cũng phá được,
trong quân Lưu Bị tất có người
giỏi. Lý Diễn nói: - Tôi tuy ở đây
nhưng bụng vẫn còn lo Phàn
Thành. Tào Nhân nói: - Đêm nay
ta đến cướp trại; nếu thắng ta sẽ
liệu kế khác; nhược bằng thua,
bấy giờ ta sẽ rút về Phàn Thành.
Lý Diễn nói: - Không nên, Huyền
Đức chắc có phòng bị. Nhân nói:
- Đa nghi như vậy thì dùng binh
thế nào được? Rồi Nhân không
nghe lời Lý Diễn, tự dẫn quân đi
tiền đội, sai Lý Diễn đi hậu ứng,
canh hai đêm hôm ấy đến cướp
trại Huyền Đức.

Khước thuyết đan phúc chánh
dữ huyền đức tại trại trung nghị
sự, hốt tín phong sập khởi.
Phúc viết: "Kim dạ tào nhân tất
lai kiếp trại." Huyền đức viết:
"Hà dĩ địch chi?" Phúc tiểu viết:

Đan Phúc đang ngồi bàn bạc với
Huyền Đức ở trong trại, bỗng có
một con gió giật dùng dùng nỗi
lên, Phúc nói: - Đêm nay Tào
Nhân tất đến cướp trại đây!
Huyền Đức nói: - Ta lấy gì địch

suàn dìng liǎo . " suì mì mì
fēn bō yǐ bì . zhì èr gèng ,
cáo rén bīng jiāng jìn zhài ,
zhì jiàn zhài zhong sì wéi
huǒ qǐ , shao zhe zhài zhà .
cáo rén zhì yǒu zhǔn bèi , jí
lìng tuì jun . zhào yún yǎn
sha jiāng lái . rén bù jí shou
bīng huí zhài , jí wàng bēi hé
ér zǒu . jiāng dào hé biān ,
cái yù xún chuán dù hé , àn
shàng yǐ biao jun sha dào :
wèi shǒu dà jiāng , nǎi zhāng
fei yě . cáo rén sǐ zhàn , lǐ
diǎn bǎo hù cáo rén xià
chuán dù hé . cáo jun dà bàn
yan sǐ shuǐ zhōng . cáo rén
dù guò hé miàn , shàng àn
ben zhì fán chéng , lìng rén
jiào mén . zhì jiàn chéng
shàng yǐ shèng gǔ xiǎng , yǐ
jiāng yǐn jun ér chu , dà hè
yue : " wú yǐ qǔ fán chéng
duo shí yǐ ! " zhòng jīng shì
zhi , nǎi guān yún cháng yě .
rénn dà jīng , bo mǎ biàn zǒu .
yún cháng zhui sha guò lai .
cáo rén yòu shé le hǎo xie
jun mǎ , xìng yè tóu xǔ
chang . yú lù dǎ ting , fang
zhì yǒu dan fú wèi jun shi ,
shè móu dìng jì . bù shuo
cáo rén bài huí xǔ chang .
qiè shuo xuán dé dà huò
quán shèng , yǐn jun rù fán
chéng , xiàn lìng liú mì chu
yíng . xuán dé an mín yǐ ding .
nǎ liú mì nǎi Cháng shā rén ,
yì hàn shì zong qín , suì
qǐng xuán dé dào jia , shè

吾已预算定了。”遂密密分拨已毕。至二更，曹仁兵将近寨，只见寨中四围火起，烧着寨栅。曹仁知有准备，急令退军。赵云掩杀将来。仁不及收兵回寨，急望北河而走。将到河边，才欲寻船渡河，岸上一彪军杀到：为首大将，乃张飞也。曹仁死战，李典保护曹仁下船渡河。曹军大半淹死水中。曹仁渡过河面，上岸奔至樊城，令人叫门。只见城上一声鼓响，一将引军而出，大喝曰：“吾已取樊城多时矣！”众惊视之，乃关云长也。仁大惊，拨马便走。云长追杀过来。曹仁又折了好些军马，星夜投许昌。于路打听，方知有单福为军师，设谋定计。不说曹仁败回许昌。且说玄德大获全胜，引军入樊城，县令刘泌出迎。玄德安民已定。那刘泌乃长沙人，亦汉室宗亲，遂请玄德到家

"Ngô dĩ dự toán định liễu." Toại mật mật phân bát dĩ tất. Chí nhị canh, tào nhân binh tương cận trại, chỉ kiến trại trung tú vi hỏa khởi, thiêu trú trại sách. Tào nhân tri hữu chuẩn bị, cấp lệnh thối quân. Triệu vân yểm sát tương lai. Nhân bắt cập thu binh hồi trại, cấp vọng bắc hà nhi tàu. Tương đáo hà biên, tài dục tầm thuyền độ hà, ngạn thượng nhất bưu quân sát đáo: vi thủ đại tướng, nãi trương phi dã. Tào nhân tử chiến, lý diễn bảo hộ tào nhân hạ thuyền độ hà. Tào quân đại bán yêm tử thủy trung. Tào nhân độ quá hà diện, thượng ngạn bôn chí phàn thành, lệnh nhân khiếu môn. Chỉ kiến thành thương nhất thanh cổ hưởng, nhất tương dẫn quân nhì xuất, đại hát viết: "Ngô dĩ thủ phàn thành đa thời hǐ!" Chúng kinh thị chi, nãi quan vân trường dã. Nhân đại kinh, bát mǎ tiên tàu. Vân trường truy sát quá lai. Tào nhân hựu chiết liễu hảo ta quân mã, tinh dạ đầu hứa xương. Vu lộ đả thính, phuong tri hữu đan phúc vi quân sư, thiết mưu định kế. Bát thuyết tào nhân bại hồi hứa xương. Thả thuyết huyền đức đại hoạch toàn thắng, dẫn quân nhập phàn thành, huyền lệnh lưu bí xuất nghênh. Huyền đức an dân dĩ định. Na lưu bí nãi trường sa nhân, diệc hán thất tông thân, toại thỉnh huyền đức đáo gia, thiết yến tương

lại? Đan Phúc nói: - Tôi đã bố trí cả rồi. Bèn cắt đặt đâu vào đấy. Đến canh hai, Tào Nhân kéo đến gần trại, thấy bốn mặt lửa cháy ngùn ngụt. Nhân biết trong trại có phòng bị, vội vã rút lui. Triệu Vân đuổi theo. Nhân không kịp thu quân về trại, tắt tả chạy về phía bắc sông. Đến bờ sông, đang hoang mang tìm dò, thì một toán quân kéo đến, tướng đi đầu là Trương Phi. Tào Nhân liều chết đánh nhau. Lý Điển bảo vệ Tào Nhân xuống được thuyền sang sông. Quân Tào chết đuối quá nửa. Tào Nhân sang khỏi sông, chạy ngang về Phàn Thành sai người gọi cửa. Bỗng trên thành một hồi trống nỗi rồi một tướng xông ra, thét lớn: - Phàn Thành vào tay ta đã lâu rồi! Quân Tào giật mình, nhìn ra thì là Vân Trường. Tào Nhân rụng rời, quất ngựa chạy. Vân Trường đuổi đánh. Tào Nhân lại thiệt một số quân nữa, vội xã chạy về Hứa Xương. Dọc đường, Nhân mới được tin Huyền Đức có Đan Phúc làm quân sư, bày mưu đặt kế. Đây nói Huyền Đức toàn thắng, kéo quân vào Phàn Thành. Quan huyện lệnh Lưu Bật ra đón, Huyền Đức vào thành, phủ dụ dân chúng xong, Lưu Bật rước về nhà mở tiệc khoản đãi. Bật cũng là tôn thân nhà Hán, quê ở Trường Sa.

yàn xiāng dài .

5 zhì jiàn yí rén shì lì yú cè .
xuán dé shì qí rén qì yǔ xuān
áng , yīn wèn mì yue : " cǐ hé
rénn ? " mì yue : " cǐ wú zhī
shēng kǒu fēng , běn luó hóu
kǒu shì zhī zì yě ; yīn fù mǔ
shuāng wáng , gù yì yú cǐ . "
xuán dé ài zhī , yù sì wèi yì
zi . liú mì xìn rán cóng zhī ,
suì shǐ kǒu fēng bài xuán dé
wèi fù , gǎi míng liú feng .
xuán dé dài huí , lìng bài yún
cháng , yì dé wèi shú . yún
cháng yue : " xiong cháng jì
yǒu zì , hé bì yòng míng líng
? hòu bì shèng luàn . " xuán
dé yue : " wú dài zhī rú zì , bǐ
bì shì wú rú fù , hé luàn zhī
yǒu ! " yún cháng bù yuè .
xuán dé yǔ dan fú jì yì , lìng
zhào yún yǐn yí qian jun shǒu
fán chéng . xuán dé lǐng
zhòng zì huí xin yě .

6 què shuo cáo rén yǔ lǐ diǎn
huí xǔ dou , jiàn cáo cáo , qì
bài yú dì qǐng zuì , jù yán
sǔn jiang zhé bìng zhì shì .
cào yue : " shèng fù nǎi jun
jia zhī cháng . dàn bù zhī
shéi wèi liú bèi huà cè ? "
cáo rén yán shì dan fú zhì jì .
cào yue : " dan fú hé rén yě
? " chéng yù xiào yue : " cǐ

，设宴相待。

只见一人侍立于侧。玄德视其人器宇轩昂，因问泌曰：“此何人？”泌曰：“此吾之甥寇封，本罗侯寇氏之子也；因父母双亡，故依于此。”玄德爱之，欲嗣为义子。刘泌欣然从之，遂使寇封拜玄德为父，改名刘封。玄德带回，令拜云长、翼德为叔。云长曰：“兄长既有子，何必用螟蛉？后必生乱。”玄德曰：“吾待之如子，彼必事吾如父，何乱之有！”云长不悦。玄德与单福计议，令赵云引一千军守樊城。玄德领众自回新野。

却说曹仁与李典回许都，见曹操，泣拜于地请罪，具言损将折兵之事。操曰：“胜负乃军家之常。但不知谁为刘备画策？”曹仁言是单福之计。操曰：“单福何人也？”程昱笑曰：“

đãi.

Chỉ kiến nhât nhân thị lập vu trắc. Huyền đức thị kì nhân khí vũ hiên ngang, nhân vân bí viết: "Thủ hà nhân?" Bí viết: "Thủ ngô chi sanh khẩu phong, bồn la hầu khẩu thị chi tử dã; nhân phụ mẫu song vong, cố y vu thủ." Huyền đức ái chí, dục tự vi nghĩa tử. Lưu bí hân nhiên tòng chí, toại sử khẩu phong bái huyền đức vi phụ, cải danh lưu phong. Huyền đức đái hồi, lệnh bái vân trường, dục đức vi thúc. Vân trường viết: "Huynh trưởng kí hữu tử, hà tất dụng minh linh? Hậu tất sinh loạn." Huyền đức viết: "Ngô đai chí như tử, bì tất sự ngô như phụ, hà loạn chi hữu!" Vân trường bất duyệt. Huyền đức dù đan phúc kế nghi, lệnh triều vân dǎn nhất thiên quân thủ phàn thành. Huyền đức lĩnh chúng tự hồi tân dã.

Trong tiệc Huyền Đức thấy một người đứng hầu, tư thế hiên ngang, liền hỏi Bật: - Người này là ai? Bật thưa: - Đó là Khấu Phong, con họ Khấu ở La Hầu, cháu gọi tôi bằng cậu, vì cha mẹ chết cả, nên đến ở với tôi. Huyền Đức tỏ vẻ yêu mến, muốn nhận làm con nuôi, Lưu Bật mừng rỡ nhận lời ngay và bảo Khấu Phong ra lạy Huyền Đức làm cha nuôi, đổi tên họ là Lưu Phong, Huyền Đức dẫn về, sai lạy Văn Trường, Dực Đức làm chủ. Văn Trường nói: - Anh đã có con rồi, hà tất phải nuôi con nuôi, sau này chắc sinh loạn! Huyền Đức nói: - Ta đai nó như con, tất nó phải thờ ta như cha. Việc gì mà loạn? Văn Trường tỏ vẻ không bằng lòng. Huyền Đức bàn với Đan Phúc, sai Triệu Văn đem một nghìn quân giữ Phàn Thành, còn mình thì dẫn quân về Tân Dã.

Khước thuyết tào nhân dũ lý
diễn hồi hứa đô, kiến tào thao,
khắp báu vu địa thỉnh tội, cụ
ngôn tồn tương chiết binh chi
sự. Thao viết: "Thắng phụ nãi
quân gia chi thường. Đãn bất tri
thùy vi lưu bị họa sách?" Tào
nhân ngôn thị đan phúc chi kế.
Thao viết: "Đan phúc hà nhân
dã?" Trình dục tiểu viết: "Thủ

Lai nói Tào Nhân, Lý Điển về
Hứa Đô, vào ra mắt Tào Tháo,
khóc lạy xuống đất xin chịu tội và
thuật đầu đuôi việc hao binh tồn
tướng. Tháo nói: - Được thua là
chuyện thường của nhà binh,
nhưng không biết ai bày mưu cho
Lưu Bị? Tào Nhân nói là mèo của
Đan Phúc. Tháo hỏi: - Đan Phúc
là người thế nào? Trình dục nói: -

fei dan fú yě . cǐ rén yòu hǎo xué jí jiàn ; zhōng píng mò nián , cháng wèi rén bào chóu sha rén , pi fa tú miàn ér zǒu , wèi lì suǒ huò ; wèn qí xìng míng bù dá , lì nǎi fú yú che shàng , jí gǔ xíng yú shì , jin shì rén shí zhī , sui yǒu shí zhě bù gǎn yán , ér tòng bàn qiè jiě jiù zhì . nǎi gēng xìng míng ér táo , zhé jié xiàng xué , biàn fǎng míng shi , cháng yǔ sī mǎ hui tán lùn . cǐ rén nǎi ? chuan xú shù , zì yuán zhí . dàn fú nǎi qí tuo míng ēr . " cào yue : " xú shù zhì cái , bǐ jun hé rú ? " yù yue : " shí bēi yú yù . " cào yue : " xí hu xián shì guì yú liú bēi ! yǔ yì chéng yǐ ? nài hé ? " yù yue : " xú shù sui zài bǐ , chéng xiāng yào yòng , zhao lái bù nán .

7 cào yue : " an de bǐ lái guī ? " yù yue : " xú shù wèi rén zhì xiào . yòu sàng qí fù , zhǐ yǒu lǎo mǔ zài táng . xiàn jìn qí dì xú kāng yǐ wáng , lǎo mǔ wú rén shì yǎng . chéng xiāng kě shǐ rén zhuàn qí mǔ zhì xǔ chang , lìng zuò shu zhao qí zǐ , zé xú shù bì zhī yǐ .

此非单福也。此人幼好学击剑；中平末年，尝为人报仇杀人，披发涂面而走，为吏所获；问其姓名不答，吏乃缚于车上，击鼓行于市，今市人识之，虽有识者不敢言，而同伴窃解救之。乃更姓名而逃，折节向学，遍访名师，尝与司马徽谈论。此人乃颍川徐庶，字元直。单福乃其托名耳。”操曰：“徐庶之才，比君何如？”昱曰：“十倍于昱。”操曰：“惜乎贤士归于刘备！羽翼成矣？奈何？”昱曰：“徐庶虽在彼，丞相要用，召来不难。

操曰：“安得彼来归？”昱曰：“徐庶为人至孝。幼丧其父，止有老母在堂。现今其弟徐康已亡，老母无人侍养。丞相可使人赚其母至许昌，令作书召其子，则

phi đan phúc dã. Thủ nhân áu hǎo học kích kiếm; trung bình mạt niên, thường vi nhân báo cùu sát nhân, phi phát đồ diệu nhi tẩu, vi lại sở hoạch; vấn kì tính danh bắt đáp, lại nãi phược vu xa thượng, kích cổ hành vu thị, kim thị nhân thức chi, tuy hữu thức giả bắt cảm ngôn, nhi đồng bạn thiết giải cứu chi. Nãi canh tính danh nhi đào, chiết tiết hướng học, biến phóng danh sư, thường dữ Tư Mã huy đàm luận. Thủ nhân nãi toán xuyên từ thứ, tự nguyên trực. Đan phúc nãi kì thác danh nhĩ." Thao viết: "Tử thứ chi tài, bỉ quân hà như?" Dục viết: "Thập bội vu dục." Thao viết: "Tích hồ hiền sĩ quy vu lưu bị! Vũ dục thành hĩ? Nại hè?" Dục viết: "Tử thứ tuy tại bỉ, thừa tương yếu dụng, triều lai bắt nan.

Thao viết: "An đắc bỉ lai quy?" Dục viết: "Tử thứ vi nhân chí hiếu. Âu tang kì phụ, chỉ hữu lão mẫu tại đường. Hiện kim kì đệ tử khang dĩ vong, lão mẫu vô nhân thị dưỡng. Thừa tương khả sử nhân trám kì mẫu chí hứa xương, lệnh tác thư triều kì tử, tắc tử thứ tất chí hĩ."

Người ấy không phải là Đan Phúc. Thủ nhó hắn tập múa gươm. Cuối năm trung bình (đời vua Linh Đế) hắn giết người để báo thù cho kẻ khác, rồi xõa tóc bôi nhọ mặt đi trốn. Bị nha lại tóm được, hắn không nói họ tên, liền bị trói bỏ lên xe, đem đi rong chợ, đánh trống gọi loa cho dân phố nhận mặt. Cũng có người biết, nhưng không ai dám nói. Sau được các bè bạn đánh tháo, cứu thoát hắn ra. Hắn mới thay tên đổi họ, đi lánh nạn, gắng sức học hành, tìm kiếm danh sư khắp nơi. Hắn thường đi lại đàm luận với Tư Mã Huy. Hắn quê ở Dĩnh Châu, tên là Tử Thứ, tự là Nguyên Trực, Đan Phúc chỉ là họ tên giả của hắn thôi. Tháo lại hỏi: - Tài của Tử Thứ so với người thế nào? Dục thưa: Người ấy mười phần, Dục không lấy được một. Tháo nói: - Đáng tiếc hiền sĩ đều về với Lưu Bị cả; vây cánh y đã thành, biết làm thế nào? Dục đáp: - Tử Thứ tuy ở với Lưu Bị, nhưng nếu thừa tướng muôn dung, gọi về cũng dễ.

Tháo hỏi: - Làm thế nào dụ hắn về được? Dục thưa: - Tử Thứ là người chí hiếu. Bố mất sớm, chỉ còn mẹ già ở nhà. Hiện nay em là Tử Khang đã mất, mẹ già không ai phụng dưỡng, thừa tướng nên sai người lừa mẹ hắn đến Hứa Xương, rồi bắt mụ ấy viết thư gọi con về đây, chắc Tử Thứ thế nào cũng phải nghe theo.

徐庶必至矣。

8 cào dà xǐ , shǐ rén xing yè
qián qù qū xú shù mǔ . bù yì
rì qū zhì , cào hòu dài zhì .
yin wéi zhī yue : " wén lìng sì
xú yuán zhí , nǎi tian xià qí
cái yě . jin zài xin yě , zhù nì
chén liú bèi , bèi pàn cháo
tíng , zhèng yóu měi yù luò
yú wu ní zhì zhong , chéng
wèi kě xí . jin fán lǎo mǔ zuò
shu , huàn huí xǔ dou , wú
yú tian zi zhì qián bǎo zòu ,
bì yǒu zhòng shǎng . " suì
mìng zuǒ yòu pěng guò wén
fáng sì bǎo , lìng xú mǔ zuò
shu . xú mǔ yue : " liú bèi hé
rú rén yě ? " cào yue : " pèi
jūn xiǎo bèi , wàng cheng
huáng shù , quán wú xìn yì ,
suǒ wèi wài jun zi ér nèi xiǎo
réni zhě yě . xú mǔ lì sheng
yue : " rǔ hé xu kuáng zhì
shèn yě ! wú jiǔ wén xuán dé
nǎi Zhōng shān jìng wáng
zhì hòu , xiào jǐng huáng dì
gé xià xuán sun , qu shen
xià shì , gong jǐ dài rén , rén
sheng sù zhù , shì zhì huáng
tóng , bái sou , mù zì , qiáo
fu jie zhì qí míng : zhen dang
shì zhì ying xióng yě . wú ér
fù zhì , de qí zhǔ yǐ . rǔ suí
tuo míng hàn xiāng , shí wèi
hàn zéi . nǎi fān yǐ xuán dé
wèi nì chén , yù shí wú jǐ bài
míng tóu àn , qǐ bù zì chǐ hu
! " yán qì , qǔ shí yàn biàn dǎ

操大喜，使人星夜前去取徐庶母。不一日取至，操厚待之。因谓之曰：“闻令嗣徐元直，乃天下奇才也。今在新野，助逆臣刘备，背叛朝廷，正犹美玉落于汙泥之中，诚为可惜。今烦老母作书，唤回许都，吾于天子之前保奏，必有重赏。”遂命左右捧过文房四宝，令徐母作书。徐母曰：“刘备何如人也？”操曰：“沛郡小辈，妄称皇叔，全无信义，所谓外君子而内小人者也。徐母厉声曰：“汝何虚诳之甚也！吾久闻玄德乃中山靖王之后，孝景皇帝阁下玄孙，屈身下士，恭已待人，仁声素著，世之黄童、白叟、牧子、樵夫皆知其名：真当世之英雄也。吾儿辅之，得其主矣。汝虽托名汉相，实为汉贼。乃反以玄德为逆臣，欲使吾儿背

Thao đại hỉ, sử nhân tình dạ tiền khứ thủ từ thứ mẫu. Bất nhất nhật thủ chí, thao hậu đãi chi. Nhân vị chi viết: "Văn lệnh tự từ nguyên trực, nãi thiên hạ kì tài dã. Kim tại tân dã, trợ nghịch thần lưu bị, bối bạn triều đình, chánh do mĩ ngọc lạc vu ô nê chi trung, thành vi khả tích. Kim phiền lão mẫu tác thư, hoán hồi hứa đô, ngô vu thiên tử chi tiền bảo tấu, tất hữu trọng thưởng." Toại mệnh tả hữu phủng quá văn phòng tứ bảo, lệnh từ mẫu tác thư. Từ mẫu viết: "Lưu bị hà như nhân dã?" Thao viết: "Phái quận tiểu bối, vọng xưng hoàng thúc, toàn vô tín nghĩa, sở vị ngoại quân tử nhi nội tiểu nhân giả dã. Từ mẫu lệ thanh viết: "Nhữ hà hư cuồng chi thậm dã! Ngô cửu văn huyền đức nãi trung sơn tĩnh vương chi hậu, hiếu cảnh hoàng đế các hạ huyền tôn, khuất thân hạ sĩ, cung kỷ đãi nhân, nhân thanh tố trú, thế chi hoàng đồng, bạch tấu, mục tử, tiều phu giai tri kì danh: chân đương thế chi anh hùng dã. Ngô nhi phụ chí, đắc kì chủ hĩ. Nhữ tuy thác danh hán tương, thật vi hán tặc. Nãi phản dĩ huyền đức vi nghịch thần, dục sử ngô kì bối minh đầu ám, khởi bất tự si hô! "Ngôn cật, thủ thach nghiễn tiệm đá tào thao.

Tháo mừng lắm, sai người cắp tóc đi bắt mẹ Từ Thứ. Chẳng bao lâu, quân bắt được mẹ Từ Thứ dẫn về. Tháo đổi đãi rất tử tế, rồi bảo Từ mẫu rằng: - Ta được biết Từ Nguyên Trực, con trai bà, là bậc kỳ tài trong thiên hạ. Nay y ở Tân Dã, giúp tên nghịch thần Lưu Bị, phản bội triều đình. Có khác nào viên ngọc quý rơi trong vũng bùn, thật đáng tiếc! Nay ta muốn nhờ bà viết thư gọi y về Hứa Đô, ta sẽ tâu lên thiên tử, nhất định y sẽ được trọng thưởng. Rồi sai tả hữu lấy nghiên bút, giấy mực lại, bảo Từ mẫu viết thư. Từ mẫu hỏi: - Lưu Bị là người thế nào? Tháo đáp: - Là một kẻ hèn mọn ở Bái Quận, mạo xưng là "Hoàng thúc", vốn chẳng có tín nghĩa gì. Có thể nói ngoài vỏ là người quân tử, mà trong ruột là một đứa tiểu nhân. Từ mẫu đúng đúng nỗi giận: - Người xảo quyết đến thế là cùng! Từ lâu ta đã biết Huyền Đức là con cháu Trung Sơn Tĩnh Vương, cháu chắt Hiếu Cảnh hoáng đế. Ông ấy khiêm tồn, quý trọng hiền sĩ, kính cẩn đãi người, tiếng nhân đức lừng lẫy khắp thiên hạ. Từ già đến trẻ, từ kẻ chăn trâu đến người kiêm cùi, ai cũng biết ông là một bậc anh hùng đời nay. Con ta phò tá người ấy, thật là xứng đáng. Còn ngươi, tuy là tướng nhà Hán, nhưng thực là giặc nhà Hán, lại còn dám bảo Huyền Đức

cáo cáo . cáo dà nù , chì wǔ shì zhí xú mǔ chu , jiāng zhǎn zhī . chéng yù jí zhǐ zhī , rù jiàn cáo yue : " xú mǔ chù wǔ chéng xiāng zhě , yù qiú sǐ yě . chéng xiāng ruò sha zhī , zé zhao bù yì zhī míng , ér chéng xú mǔ zhī dé . xú mǔ jì sǐ , xú shù bì sī xin zhù liú bēi yǐ bào chóu yǐ ; bù rú liù zhī , shǐ xú shù shen xin liǎng chǔ , zòng shǐ zhù liú bēi , yì bù jìn lì yě . qiè liù de xú mǔ zài , yù zì yǒu jì zhuàn xú shù zhì cǐ , yǐ fù chéng xiāng . " cáo rán qí yán , suí bù sha xú mǔ , sòng yú bié shì yǎng zhī . chéng yù rì wǎng wèn hòu , zhà yán céng yǔ xú shù jié wèi xiong dì , dài xú mǔ rú qín mǔ ; shí cháng kuì sòng wù jiàn , bì jù shǒu qǐ . xú mǔ yìn yì zuò shǒu qǐ dà zhī . chéng yù zhuàn de xú mǔ bǐ jí , nǎi fāng qí zì tǐ , zhà xiū jia shu yí feng , cha yi xin fù rén , chí shu jìng ben xin yě xiàn , xún wèn " dan fú " xíng mù . jun shì yǐn jiàn xú shù . shù zhì mǔ yǒu jia shu zhì , jí huàn rù wèn zhī . lái rén yue : " mǒu nǎi guǎn xià zǒu zú , fèng lǎo fu rén yán yǔ , yǒu shu fù dá . " shù chai feng shì zhī . shu yue : jìn rǔ dì kāng sàng , jǔ mù wú qin . zhèng bei qí xiàn , bù qí cáo chéng xiāng shǐ rén zhuàn zhì xǔ chang , yán

明投暗，岂不自耻乎！
“言讫，取石砚便打曹操。操大怒，叱武士执徐母出，将斩之。程昱急止之，入谏操曰：“徐母触忤丞相者，欲求死也。丞相若杀之，则招不义之名，而成徐母之德。徐母既死，徐庶必死心助刘备以报仇矣；不如留之，使徐庶身心两处，纵使助刘备，亦不尽力也。且留得徐母在，昱自有计赚徐庶至此，以辅丞相。”操然其言，遂不杀徐母，送于别室养之。程昱日往问候，诈言曾与徐庶结为兄弟，待徐母如亲母；时常馈送物件，必具手启。徐母因亦作手启答之。程昱赚得徐母笔迹，乃仿其字体，诈修家书一封，差一心腹人，持书径奔新野县，寻问“单福”行幕。军士引见徐庶。庶知母有家书至，急唤入问之。来人曰：“某乃馆下走卒，奉老夫人言语，有

Thao đại nộ, sát võ sĩ chấp từ mẫu xuất, tương trâm chi. Trình dục cấp chỉ chi, nhập gián thao viết: "Tử mẫu xúc ngỗ thừa tương giả, dục cầu tử dã. Thừa tương nhược sát chi, tắc chiêu bắt nghĩa chi danh, nhi thành từ mẫu chi đức. Tử mẫu kí tử, từ thứ tất tử tâm trợ lưu bị dĩ báo cùu hř; bắt như lưu chi, sử từ thứ thân tâm lưỡng xු, túng sử trợ lưu bị, diệc bắt tần lực dã. Thủ lưu đắc từ mẫu tai, dục tự hữu kế trám từ thứ chí thủ, dĩ phụ thừa tương." Thao nhiên kí ngôn, toại bắt sát từ mẫu, tổng vu biệt thát dưỡng chi. Trình dục nhật vãng vấn hậu, trá ngôn tàng dữ từ thứ kết vi huynh đê, dãi từ mẫu nhu thân mẫu; thời thường quỹ tổng vật kiện, tất cụ thủ khái. Tử mẫu nhân diệc tác thủ khái đáp chi. Trình dục trám đắc từ mẫu bút tích, nãi phảng kí tự thế, trá tu gia thư nhất phong, sai nhất tâm phúc nhân, trì thư kính bôn tân dã huyền, tầm văn "Đan phúc" hành mạc. Quân sĩ dẫn kiến từ thứ. Thủ tri mẫu hữu gia thư chí, cấp hoán nhập văn chí. Lai nhân viết: "Mỗ nãi quán hạ tâu tốt, phụng lão phu nhân ngôn ngữ, hữu thư phụ đạt." Thủ sách phong thị chí. Thủ viết: "Cận nhữ đệ khang tang, cử mục vô thân. Chánh bi thê gian, bắt kí tào thừa tương sứ nhân trám chí hứa xương, ngôn nhữ bối phản, hạ ngã vu luy

là nghịch thần? Người định đáy con ta bỏ chỗ sáng vào hang tối, há chẳng biết nhục lắm sao? Nói xong bà cầm ngay nghiên bút đá quăng vào mặt Tào tháo. Tháo giận lắm, thét võ sĩ lôi Tử mẫu ra chém. Trình Dục vội can rằng: - Tử mẫu nói xúc phạm đến thừa tướng, là cốt để tìm đường chết. Nếu thừa tướng giết đi, không những mang tiếng bất nghĩa, mà lại đề cao cái đức của Tử mẫu. Mẹ chết rồi, Tử Thủ tất đem hết tài trí ra giúp Lưu Bị để trả thù. Chỉ bằng không giết, làm cho Tử Thủ thân ở một nơi, lòng nghĩ một nơi, dù có giúp Lưu Bị cũng không tận sức. Hơn nữa, để Tử mẫu sống, Dục sẽ có kế lừa Tử Thủ về đây giúp thừa tướng. Tháo nghe lời, tha chém Tử mẫu và đem nuôi nàng ở riêng một nhà. Trình Dục ngày ngày đến thăm hỏi, nói dối là anh em kết nghĩa với Tử Thủ, ân cần phụng dưỡng chẳng khác mẹ đẻ. Thường thường Dục đem biếu Tử mẫu thứ họ thứ kia, lại kèm theo danh thiếp, Tử mẫu cũng gởi thiếp đáp lại. Dục bắt chước đúng được lời chữ của Tử mẫu, liền viết một bức thư giả, sai người tâm phúc đem sang Tân Dã, tìm đến hành dinh Đan Phúc. Quân sĩ dẫn vào gặp Tử Thủ, Thủ biết tin có thư của mẹ vội gọi vào và hỏi: - Tôi là người hầu ở nhà khách, vâng lời của lão phu nhân, mang trình ngài một phong thư. Thủ bóc ra xem. Thủ rằng: "Gần đây,

rǔ bēi fǎn , xià wǒ yú léi xiè ,
lài chéng yù dēng jiù miān .
ruò de rǔ jiàng , néng miǎn
wǒ sǐ . rú shu dào rì , kě niàn
qú láo zhì en , xing yè qián
lái , yǐ quán xiào dào ; rán
hòu xú tú guī geng gù yuán ,
miǎn zao dà huò . wú jin
mìng ruò xuán si , zhuan
wàng jiù yuán ! gèng bù duo
zhǔ . " xú shù lǎn bì , lèi rú
quán yǒng . chí shu lái jiàn
xuán dé yue : " mǒu běn ?
chuan xú shù , zì yuán zhí ;
wèi yin táo nán , gēng míng
dan fú . qian wén liú jīng
sheng zhao xián nà shì , tè
wǎng jiàn zhì ; jí yǔ lùn shì ,
fang zhì shì wú yòng zhì rén ,
gù zuò shu bié zhī . yín yè
zhì si mǎ shuǐ jìng zhuang
shàng , sù shuo qí shì . shuǐ
jìng shen zé shù bù shí zhǔ ,
yin shuo liú yù zhōu zài cǐ ,
hé bù shì zhì ? shù gù zuò
kuáng ge yú shì yǐ dòng shí
jun ; xìng méng bù qì , jí cì
chóng yòng . zheng nài lǎo
mǔ jìn bēi cáo cáo jian jì
zhuàn zhì xǔ chang quí jìn ,
jiang yù jia hài . lǎo mǔ shǒu
shu lái huàn , shù bù róng bù
qù . fei bù yù xiào quǎn mǎ
zhi láo , yǐ bào shǐ jun ; nài cí
qin bēi zhí , bù de jìn lì . jin
dang gào guī , róng tú hòu
huì . " xuán dé wén yán dà
ku yue : " zi mǔ nai tian xing
zhi qin , yuan zhí wú yǐ bēi
wèi niàn . dài yǔ lǎo fu rén

书附达。”庶拆封视之。
。书曰：“近汝弟康丧
，举目无亲。正悲凄间
，不期曹丞相使人赚至
许昌，言汝背反，下我
于缧縲，赖程昱等救免
。若得汝降，能免我死
。如书到日，可念劬劳
之恩，星夜前来，以全
孝道；然后徐图归耕故
园，免遭大祸。吾今命
若悬丝，专望救援！更
不多嘱。”徐庶览毕，
泪如泉涌。持书来见玄
德曰：“某本颍川徐庶
，字元直；为因逃难，
更名单福。前闻刘景升
招贤纳士，特往见之；
及与论事，方知是无用
之人，故作书别之。夤
夜至司马水镜庄上，诉
说其事。水镜深责庶不
识主，因说刘豫州在此
，何不事之？庶故作狂
歌于市以动使君：幸蒙
不弃，即赐重用。争奈
老母今被曹操奸计赚至
许昌囚禁，将欲加害。
老母手书来唤，庶不容
不去。非不欲效犬马之

tiết, lại trình dục đẳng cứu
miễn. Nhược đắc nhữ hàng,
năng miễn ngã tử. Như thư đáo
nhật, khả niệm cù lao chi ân,
tinh dạ tiền lai, dĩ toàn hiếu đạo;
nhiên hậu từ đồ quy canh cố
viên, miễn tao đại họa. Ngô kim
mệnh nhược huyền ti, chuyên
vọng cứu viên! Canh bất đa
chúc." Từ thư lâm tắt, lệ như
tuyễn dũng. Trì thư lai kiến
huyền đức viết: "Mỗ bỗn toán
xuyên từ thứ, tự nguyên trực; vi
nhân đào nan, canh danh đan
phúc. Tiền văn lưu cảnh thăng
chiêu hiền nạp sĩ, đặc vãng
kiến chi; cập dữ luận sự,
phương tri thị vô dụng chi nhân,
cố tác thư biệt chi. Di dạ chí Tư
Mã thủy kính trang thương, tố
thuyết kì sự. Thủy kính thâm
trách thứ bất thức chủ, nhân
thuyết lưu dự châu tại thủ, hà
bất sự chi? Thủ cố tác cuồng
ca vu thị dĩ động sử quân; hạnh
mông bất khí, tức tú trọng
dụng. Tranh nại lão mẫu kim bị
tào thao gian kế trám chí hứa
xương tù cầm, tương dục gia
hại. Lão mẫu thủ thư lai hoán,
thứ bất dung bất khứ. Phi bất
dục hiệu khuyển mã chi lao, dĩ
báo sử quân; nại từ thân bị
chấp, bất đắc tần lực. Kim
đương cáo quy, dung đồ hậu
hội." Huyền đức văn ngôn đại
khốc viết: "Tử mẫu nai thiên
tinh chi thân, nguyên trực vô dĩ
bi vi niệm. Đãi dữ lão phu nhân
tương kiến chi hậu, hoặc giả tái

em con đã mất, mẹ thành tú cõ
vô thân. Đang cơn sâu thẳm,
không ngờ Tào thura tướng đánh
lừa đưa đến Hứa Xương, nói
rằng con theo phản Ngụy, bắt mẹ
giam cầm. May nhờ có bọn Trình
Dục, mẹ mới được an toàn. Nếu
con về hàng, mẹ sẽ thoát chết.
Nhận được thư này, con hãy nhớ
Ơn đức cù lao, gấp rút tới đây cho
tòan đạo hiếu. Rồi dần dà sẽ tính
việc về quê cày cấy làm ăn, khỏi
mắc tai vạ. Tính mạng mẹ lúc này
chẳng khác nghìn cân treo sợi
tóc, chỉ mong chờ cứu viện. Thư
chẳng hết lời". Từ Thứ xem xong,
nước mắt chứa chan, đem thư
vào yết kiến Huyền Đức, nói
rằng: - Tôi vốn người Dĩnh Châu,
tên là Từ Thứ, tự Nguyên Trực, vì
lành nạn phải đổi tên là Đan
Phúc. Khi trước, nghe thấy Cảnh
Thăng chiêu hiền nạp sĩ cũng đã
đến gấp, nhưng khi bàn việc, mới
biết hắn là đồ vô dụng, nên viết
thư từ biệt. Đêm nọ, đến chơi nhà
ông Thủy Kính, có kể lại chuyện
ấy; Thủy Kính trách tôi là người
không biết chủ, và nói có Lưu Dư
Châu ở đây, sao không đi theo.
Bởi thế, tôi mới đi hát rong ở chợ
để động đến tai sứ quân, nay
được sứ quân tin dùng. Không
ngờ lão mẫu bị Tào Tháo bày
mưu lừa đến Hứa Xương sắp
đem sát hại. Mẹ có viết thư lại
gọi, tôi không thể không về.
Không phải tôi không muốn đem
tài khuyển mã để báo đáp sứ
quân, nhưng vì thân mẫu bị bắt,

xiāng jiàn zhì hòu , huò zhě
zài de fèng jiào . " xú shù
biàn bài xiè yù xíng . xuán
dé yue : " qǐ zài jù yí xiao , lái
rì jiàn xíng . " sun gan mì wèi
xuán dé yue : " yuán zhí tian
xià qí cái , jiǔ zài xin yě , jìn
zhì wǒ jun zhong xu shí . jin
ruò shǐ guī cáo cǎo , bì rán
chóng yòng , wǒ qí wéi yǐ .
zhǔ gong yí kǔ liù zhì , qie
wù fàng qù .

劳，以报使君；奈慈亲被执，不得尽力。今当告归，容图后会。”玄德闻言大哭曰：“子母乃天性之亲，元直无以备为念。待与老夫人相见之后，或者再得奉教。”徐庶便拜谢欲行。

玄德曰：“乞再聚一宵，来日饯行。”孙乾密谓玄德曰：“元直天下奇才，久在新野，尽知我军中虚实。今若使归曹操，必然重用，我其危矣。主公宜苦留之，切勿放去。

9 cào jiàn yuán zhí bù qù , bì
zhǎn qí mǔ . yuán zhí zhī mǔ
sǐ , bì wèi mǔ bào chóu . lì
gong cáo cào yě . " xuán dé
yue : " bù kě . shǐ rén sha qí
mǔ , ér wú yòng qí zi , bù rén
yě ; liù zhì bù shǐ qù , yǐ jué
qí zi mǔ zhì dào , bù yì yě .
wú níng sǐ , bù wèi bù rén bù
yì zhì shì . " zhòng jie gǎn
tàn .

操见元直不去，必斩其母。元直知母死，必为母报仇。力攻曹操也。”玄德曰：“不可。使人杀其母，而吾用其子，不仁也；留之不使去，以绝其子母之道，不义也。吾宁死，不为不仁不义之事。”众皆感叹。

10 xuán dé qǐng xú shù yǐn jiǔ ,
shù yue : " jin wén lǎo mǔ

玄德请徐庶饮酒，庶曰：“今闻老母被囚，虽

đắc phụng giáo." Từ thứ tiện bái tạ dục hành. Huyền đức viết: "Khát tái tụ nhát tiêu, lai nhật tiền hành." Tôn kiên mật vị huyền đức viết: "Nguyên trực thiên hạ kì tài, cửu tại tân dã, tǎn tri ngã quân trung hư thuật. Kim nhược sử quy tào thao, tất nhiên trọng dụng, ngã kì nguy hĩ. Chúa công nghi khổ lưu chi, thiết vật phóng khứ.

không thể làm sao được. Nay xin từ biệt và mong có cơ hội gặp gắp sứ quân sau. Huyền Đức nghe nói, khóc rống lên: - Tình nghĩa mẹ con là tính trời, Nguyên Trực đừng có nghĩ ngợi gì đến Bị nữa. Đợi sau khi gặp lão phu nhân rồi, có thể Bị lại được nghe lời chỉ bảo. Từ Thứ lạy tạ muôn đi ngay. Huyền Đức nói: - Xin hãy xum vầy một đêm, mai sẽ đi sớm. Tôn Càn mặt bão Huyền Đức: - Nguyên Trực là kỳ tài thiên hạ, lại ở Tân Dã đã lâu, tình hình quân ta thế nào đều biết rõ cả. Nay nếu hắn về với Tào Tháo tất nhiên được trọng dụng, nguy cho ta lắm. Chúa công phải cố lưu lại đừng cho đi.

Thao kiên nguyên trực bắt khứ, tất trảm kì mẫu. Nguyên trực tri mẫu tử, tất vi mẫu báo cùu. Lực công tào thao dã. "Huyền đức viết: "Bắt khả. Sử nhân sát kì mẫu, nhì ngô dụng kì tử, bắt nhân dã; lưu chi bắt sủ khứ, dĩ tuyệt kì tử mẫu chi đạo, bắt nghĩa dã. Ngô nịnh tử, bắt vi bắt nhân bắt nghĩa chi sự." Chúng giai cảm thán.

Huyền đức thỉnh từ thứ ẩm túu, thứ viết: "Kim văn lão mẫu bị tù,

Tào Tháo thấy hắn không đến tắt đem giết mẹ hắn. Hắn biết mẹ chết, chắc phải báo thù, sẽ cố sức đánh Tào Tháo. Huyền Đức nói: - Không được. Mượn tay người khác giết mẹ người ta để ta dùng con là bắt nhân; giữ người ta lại không cho đi để cắt đứt cái đạo mẹ con là bắt nghĩa. Ta thà chết chứ không khi nào làm những việc bắt nhân bắt nghĩa. Ai này đều thần phục.

Huyền Đức mời Thứ uống rượu, Thứ nói: - Nay mẹ tôi còn ở trong

bèi qiú , sui jin bo yù yè bù néng xià yàn yǐ . " xuán dé yue : " bèi wén gong jiang qù , rú shi zuǒ yòu shǒu , sui lóng gan fèng suǐ , yì bù gan wèi . " èr rén xiāng duì ér qì , zuò yǐ dài dàn . zhu jiang yǐ yú guo wài an pái yán xí jiàn xíng . xuán dé yǔ xú shù bìng mǎ chu chéng , zhì cháng tíng , xià mǎ xiang cí . xuán dé jù pei wèi xú shù yue : " bèi fen qiǎn yuán bó , bù néng yǔ xian sheng xiāng jù . wàng xian sheng shàn shì xin zhǔ , yǐ chéng gong míng . " shù qì yue : " mǒu cái wéi zhì qiǎn , shen hé shǐ jun chóng yòng . jin bù xìng bàn tú ér bié , shí wèi lǎo mǔ gù yě . zòng shǐ cáo cào xiang bi , shù yì zhong shen bù shè yì móu . " xuán dé yue : " xian sheng jì qù , liú bèi yì jiang yuǎn dùn shan lín yǐ . " shù yue : " mǒu suo yǐ yǔ shǐ jun gòng tú wáng bà zhī yè zhě , shì cǐ fang cùn ěr ; jin yǐ lǎo mǔ zhì gù , fang cùn luàn yǐ , zòng shǐ zài cǐ , wú yì yú shì . shǐ jun yí bié qiú gao xián fǔ zuǒ , gòng tú dà yè , hé biàn hui xin rú cǐ ? " xuán dé yue : " tian xià gao xián , wú yǒu chu xian sheng yòu zhě . " shù yue : " mǒu shu lì yong cái , hé gǎn dang cǐ zhòng yù . " lín bié , yòu gù wèi zhu jiang yue : " yuàn zhu gong

金波玉液不能下咽矣。" 玄德曰: " 备闻公将去, 如失左右手, 虽龙肝凤髓, 亦不甘味。" 二人相对而泣, 坐以待旦。诸将已于郭外安排筵席饯行。玄德与徐庶并马出城, 至长亭, 下马相辞。玄德举杯谓徐庶曰: " 备分浅缘薄, 不能与先生相聚。望先生善事新主, 以成功名。" 庶泣曰: " 某才微智浅, 深荷使君重用。今不幸半途而别, 实为老母故也。纵使曹操相逼, 庶亦终身不设一谋。" 玄德曰: " 先生既去, 刘备亦将远遁山林矣。" 庶曰: " 某所以与使君共图王霸之业者, 恃此方寸耳; 今以老母之故, 方寸乱矣, 纵使在此, 无益于事。使君宜别求高贤辅佐, 共图大业, 何便灰心如此? " 玄德曰: " 天下高贤, 无有出先生右者。" 庶曰: " 某樗栎庸材, 何敢当此重誉。" 临

tuy kim ba ngọc dịch bất nǎng hạ yết hĩ." Huyền đức viết: "Bị văn công tương khứ, như thất tả hữu thủ, tuy long can phượng túy, diệc bất cam vị." Nhị nhân tương đối nhi khấp, tọa dĩ đãi đán. Chư tướng dĩ vu quách ngoại an bài diên tịch tiễn hành. Huyền đức dữ từ thứ tịnh mã xuất thành, chí trường đình, hạ mã tương tử. Huyền đức cử bôi vị từ thứ viết: "Bị phân thiền duyến bạc, bất nǎng dữ tiên sinh tương tự. Vọng tiên sinh thiện sự tân chủ, dĩ thành công danh." Thứ khấp viết: "Mỗ tài vi trí thiển, thâm hà sủ quân trọng dụng. Kim bất hạnh bán đồ nhi biệt, thật vi lão mẫu cố dã. Túng sủ tào thao tương bức, thứ diệc chung thân bất thiết nhất mưu." Huyền đức viết: "Tiên sinh kí khứ, lưu bị diệc tương viễn độn sơn lâm hĩ." Thứ viết: "Mỗ sở dĩ dữ sủ quân công đồ vương bá chi nghiệp giả, thị thử phương thốn nhĩ; kim dĩ lão mẫu chi cố, phương thốn loạn hĩ, túng sủ tại thử, vô ích vu sự. Sủ quân nghi biệt cầu cao hiền phụ tá, cộng đồ đại nghiệp, hà tiện hối tâm như thử?" Huyền đức viết: "Thiên hạ cao hiền, vô hữu xuất tiên sinh hữu giả." Thứ viết: "Mỗ xư lịch dong tài, hà cảm đương thử trọng dự." Lâm biệt, hữu cố vị chư tướng viết: "Nguyện chư công thiện sự sủ quân, dĩ đồ danh thùy trúc

ngục, dù nước vàng rượu ngọc cũng không sao trôi vào cổ họng được. Huyền Đức nói: - Bị thấy ông sắp đi, như mắt cả tay phải tay trái, dù gan rồng túy phượng, ăn cũng không ngon. Hai người ngồi nhìn nhau, nước mắt tầm tã, chờ sáng. Các tướng đã bày tiệc tiễn đưa ở ngoài cõi. Huyền Đức, Từ Thủ cùng lên ngựa, hai ngựa sóng đôi ra ngoài thành. Đến cuối tràng dinh, hai người xuống ngựa từ biệt nhau. Huyền Đức bưng một chén rượu bảo Từ Thủ rằng: - Bị nay phận mỏng duyên hèn, không được cùng tiên sinh tụ hội, chúa tiên sinh khéo thờ chủ mới để chóng nên công danh. Từ Thủ khóc, nói: - Tôi tài nhỏ trí mọn, đội ơn sứ quân trọng dụng, nay chẳng may nửa đường phải từ biệt, chỉ vì mẹ già mà thôi. Dù Tào Tháo có ép nài tôi cũng thề trọn đời không bày một mưu kế gì cho y cả. Huyền Đức đáp: - Tiên sinh ra đi. Bị nay cũng sẽ liệu đường tránh ẩn vào nơi rừng rú. Thứ nói: - Tôi sở dĩ muốn cùng sứ quân mưu đồ nghiệp vương bá, là nhờ ở tấm lòng này. Nay vì việc mẹ già, lòng tôi bối rối, dù cố gắng ở lại, cũng vô ích. Sứ quân nên cầu người hiền khác cũng toan nghiệp lớn, việc gì mà đã vội ngã lòng. Huyền Đức thở dài nói: - Cao hiền trong thiên hạ, còn có ai hơn tiên sinh! Từ Thủ nói: - Tôi tài trí tầm thường, không dám nhận lời khen ấy. Lúc sắp đi, Từ Thủ ngoảnh lại nói với các tướng:

shàn shì shǐ jun , yǐ tú míng
chuí zhú bó , gong biao qīng
shǐ , qie wù xiào shù zhì wú
shǐ zhōng yě . " zhu jiāng wú
bù shàng gǎn . xuán dé bù
rěn xiāng lí , sòng liǎo yí
chéng , yòu sòng yí chéng .
shù cí yue : " bù láo shǐ jun
yuǎn sòng , shù jiù cǐ gào
bié . " xuán dé jiù mǎ shàng
zhí shù zhì shǒu yue : " xiān
sheng cǐ qù , tian gè yí fāng ,
wèi zhì xiāng huì què zài hé
rì ! " shuo bà , lèi rú yǔ xià .
shù yì tì qì ér bié . xuán dé lì
mǎ yú lín pàn , kàn xú shù
chéng mǎ yǔ cóng zhě cong
cong ér qù . xuán dé ku yue :
" yuán zhí qù yǐ ! wú jiāng
nài hé ? " níng lèi ér wàng ,
què bēi yì shù lín gé duàn .
xuán dé yǐ bian zhǐ yue : "
wú yù jìn fá cǐ chǔ shù mù .
zhòng wèn hé gù . xuán dé
yue : " yìn zǔ wú wàng xú
yuán zhí zhì mù yě .

11 zhèng wàng xiàn , hu jiàn xú
shù paï mǎ ér huí . xuán dé
yue : " yuán zhí fù huí , mò
fei wú qù yì hu ? " suì xin rán
paï mǎ xiàng qián yíng wèn
yue : " xiān sheng cǐ huí , bì
yǒu zhǔ yì . " shù lè mǎ wèi
xuán dé yue : " mǒu yin xin

别，又顾谓诸将曰：“愿诸公善事使君，以图名垂竹帛，功标青史，切勿效庶之无始终也。”诸将无不伤感。玄德不忍相离，送了一程，又送一程。庶辞曰：“不劳使君远送，庶就此告别。”玄德就马上执庶之手曰：“先生此去，天各一方，未知相会却在何日！”说罢，泪如雨下。庶亦涕泣而别。玄德立马于林畔，看徐庶乘马与从者匆匆而去。玄德哭曰：“元直去矣！吾将奈何？”凝泪而望，却被一树林隔断。玄德以鞭指曰：“吾欲尽伐此处树木。”众问何故。玄德曰：“因阻吾望徐元直之目也。

正望间，忽见徐庶拍马而回。玄德曰：“元直复回，莫非无去意乎？”遂欣然拍马向前迎问曰：“先生此回，必有主意。”庶勒马谓玄德

bạch, công tiêu thanh sử, thiết vật hiệu thứ chi vô thủy chung dã." Chư tướng vô bất thương cảm. Huyền đức bất nhẫn tương li, tổng liễu nhất trình, hựu tổng nhất trình. Thứ từ viết: "Bất lao sứ quân viễn tống, thứ tựu thử cáo biệt." Huyền đức tựu mã thượng chấp thử chi thủ viết: "Tiên sinh thử khứ, thiên các nhất phương, vị tri tương hội khước tại hà nhật!" Thuyết bối, lệ như vũ hạ. Thứ diệc thế khắp nhi biệt. Huyền đức lập mã vu lâm bạn, khán thử thura mã dữ tòng giả thông thông nhi khứ. Huyền đức khắc viết: "Nguyên trực khứ hĩ! Ngô tương tại hà?" Ngưng lệ nhi vong, khước bị nhất thu lâm cách đoạn. Huyền đức dĩ tiên chỉ viết: "Ngô dục tần phạt thử xử thụ mộc." Chúng vẫn hè cõ. Huyền đức viết: "Nhân trở ngô vọng từ nguyên trực chi mục dã.

- Xin các ông hết lòng thờ sứ quân để tên tuổi ghi vào tờ lụa. Sự nghiệp ghi trong sử xanh, đừng có như Thủ này là người hữu thủy vô chung. Các tướng ai cũng thương cảm. Huyền Đức không nỡ chia tay, tiễn hết cung đường này đến cung đường khác. Từ Thủ nói: - Không dám phiền sứ quân đi tiễn xa quá. Đến đây, Thủ xin cáo biệt. Huyền Đức ngồi trên ngựa, cầm tay Từ Thủ nói: - Tiên sinh chuyến này đi, mỗi người một phương trời, biết ngày nào lại được gặp nhau? Nói xong, nước mắt tuôn xuống như mưa. Thủ cũng khóc rồi cáo biệt. Huyền Đức dừng ngựa bên rừng, trông theo Từ Thủ và bọn tùy tùng vội vã kéo đi, khóc mà nói: - Nguyên Trực đi rồi, ta làm thế nào bây giờ? Huyền Đức gạt nước mắt trông theo, lại bị rặng cây trước mặt che khuất bèn lấy roi trỏ vào rừng, nói: - Ta muốn chặt hết cây cối chỗ này đi! Các tướng hỏi vì có gì? Huyền Đức nói: - Cánh rừng này che khuất Nguyên Trực của ta.

Chánh vọng gian, hốt kiến từ thử phách mã nhi hồi. Huyền đức viết: "Nguyên trực phục hồi, mặc phi vô khứ ý hò?" Toại hân nhiên phách mã hướng tiền nghênh vẫn viết: "Tiên sinh thử hồi, tất hữu chủ ý." Thủ lặc mã vị huyền đức viết: "Mỗ nhân

Huyền Đức đang trông theo, chợt thấy Từ Thủ cuồi ngựa quay lại. Huyền Đức mừng rỡ, nghĩ thầm: - Nguyên Trực quay lại, có lẽ không muốn đi chang? Liền hờn hở tี ngựa lên trước đón hỏi: - Tiên sinh trở lại, hẳn là không định đi nữa? Thủ ghìm ngựa nói

xù rú má , wàng què yi yǔ :
cǐ xiān yǒu yí qí shì , zhì zài
xiāng yáng chéng wài èr shí
lǐ lóng zhōng . shǐ jun hé bù
qiú zhī ? " xuán dé yue : "
gǎn fán yuán zhí wèi bèi
qǐng lái xiāng jiàn . " shù yue
: " cǐ rén bù kě qu zhì , shǐ
jun kě qín wǎng qiú zhī . ruò
de cǐ rén , wú yì zhōu de lǚ
wàng , hàn de zhāng liáng
yě . " xuán dé yue : " cǐ rén
bǐ xiān shēng cái dē hé rú ? "
shù yue : " yǐ mǒu bǐ zhī , pì
yóu nǔ mǎ bìng qí lín , hán
ya pèi luán fèng ēr . cǐ rén
měi cháng zì bǐ guǎn zhòng ,
lè yì ; yǐ wú guān zhī , guǎn ,
lè dài bù jí cǐ rén . cǐ rén yǒu
jīng tian wěi dì zhī cái , gài
tian xià yí rén yě ! " xuán dé
xǐ yue : " yuàn wén cǐ rén
xìng míng . " shù yue : " cǐ
rénn nǎi láng yé yáng dou rén
, fù xìng zhu gé , míng liàng ,
zì kǒng míng , nǎi hàn sì lì
xiào wèi zhu gé feng zhī hòu
. qí fù míng guī , zì zì gòng ,
wèi tài shan jùn chéng , zǎo
zú ; liàng cóng qí shú xuán .
xuán yǔ jīng zhōu liú jīng
shēng yǒu jiù , yīn wǎng yí
zhī , suì jia yú xiāng yáng .
hòu xuán zú , liàng yǔ dì zhu
gé jun gōng gēng yú nán
yáng . cháng hǎo wèi " liáng
fù yín " . suǒ ju zhì dì yǒu yí
gang , míng wò lóng gang ,
yīn zì hào wéi wò lóng xiān
sheng . cǐ rén nǎi jué dài qí

曰：“某因心绪如麻，忘却一语：此间有一奇士，只在襄阳城外二十里隆中。使君何不求之？”玄德曰：“敢烦元直为备请来相见。”庶曰：“此人不可屈致，使君可亲往求之。若得此人，无异周得吕望、汉得张良也。”玄德曰：“此人比先生才德何如？”庶曰：“以某比之，譬犹驽马并麒麟、寒鸦配鸾凤耳。此人每尝自比管仲，乐毅；以吾观之，管、乐殆不及此人。此人有经天纬地之才，盖天下一人也！”玄德喜曰：“愿闻此人姓名。”庶曰：“此人乃琅琊阳都人，覆姓诸葛，名亮，字孔明，乃汉司隶校尉诸葛丰之后。其父名珪，字子贡，为郡丞，早卒；亮从其叔玄。玄与荊州劉景升有旧，因往依之，遂家于襄阳。后玄卒，亮与弟諸葛均躬耕于南陽。嘗好为《梁父吟》。

tâm tự nhu ma, vong khước
nhất ngữ: thủ gian hữu nhất kí
sĩ, chỉ tại tương dương thành
ngoại nhị thập lí long trung. Sử
quân hà bất cầu chi? "Huyền
đức viết: "Cảm phiền nguyên
trực vì bị thỉnh lai tương kiến."
Thứ viết: "Thủ nhân bất khả
khuất trí, sử quân khả thân
vãng cầu chi. Nhược đắc thủ
nhân, vô dí chu đắc lữ vọng,
hán đắc trương lương dã."
Huyền đức viết: "Thủ nhân bỉ
tiên sinh tài đức hà như?" Thứ
viết: "Dĩ mỗ bỉ chí, thí do nô mã
tịnh kí lân, hàn nha phôi loan
phượng nhĩ. Thủ nhân mỗi
thường tự bỉ quản trọng, nhạc
nghị; dĩ ngô quan chí, quản,
nhạc đãi bất cập thủ nhân. Thủ
nhân hữu kinh thiên vĩ địa chí
tài, cái thiên hạ nhất nhân dã!"
Huyền đức hỉ viết: "Nguyệt văn
thủ nhân tính danh." Thứ viết:
"Thủ nhân nãi lang gia dương
đô nhân, phúc tính Gia Cát,
danh lượng, tự khồng minh, nãi
hán ti đãi giáo úy Gia Cát
phong chí hậu. Kí phụ danh
khuê, tự tử cống, vi quận thừa,
tảo tốt; lượng tòng kí thúc
huyền. Huyền dữ kinh châu lưu
cảnh thăng hữu cựu, nhân
vãng y chí, toại gia vu tương
dương. Hậu huyền tốt, lượng
dữ đệ Gia Cát quân cung canh
vu nam dương. Thường hảo vi
(Lương phu ngâm). Sở cự chí
địa hữu nhất cương, danh ngoạ
long cương, nhân tự hảo vi

với Huyền Đức: - Lúc tôi ra đi, ruột rói bởi bởi, quên băng đi một việc: Trong vùng này có một bậc kỳ tài ở tại Long Trung, cách Tương Dương hai mươi dặm, sứ quân nên đến mà tìm. Huyền Đức nói: - Dám phiền Nguyên Trực mời giúp người đó ra cho Bị. Thứ nói: Người đó không thể gọi ra được, sứ quân phải thân đến mà mời. Nếu được người đó, không khác gì nhà Chu được Lã Vọng nhà Hán được Trương Lương. Huyền Đức lại hỏi: - Tài đức người đó so với tiên sinh thế nào? Thứ đáp: - Tôi mà so với người đó, khác nào ngựa hèn sánh với kỳ lân, quạ đen sánh với phượng hoàng. Người đó thường ví mình với Quản Trọng, Nhạc Nghị. Cứ như ý tôi, Quản, Nhạc cùm kém xa. Người đó có tài ngang trời dọc đất, thiên hạ chắc chỉ có một không hai. Lưu Bị mừng, hỏi: - Xin cho biết họ người đó? Thứ đáp: - Người ấy quê ở Dương Đô, quận Lang Nha, họ Gia Cát tên Lượng, tự Khồng Minh; vốn là dòng dõi nhà quan Tư lệ hiệu úy Gia Cát Phong ngày xưa. Cha tên là Khuê, tự là Tử Cống, nguyên làm quận thừa ở Thái Sơn, mất sớm. Lương theo chú là Huyền, Huyền cùng với Lưu Biểu quen biết nhau, nên đến nương tựa, rồi dựng nhà ở Tương Dương. Đến khi Huyền mất, Lương mới cùng em là Gia Cát Quân ra cày cấy, làm ăn ở Nam Dương, thường

cái , shǐ jun jí yí wǎng jià jiàn
zhi . ruò cǐ rén kēn xiāng fù
zuǒ , hé chóu tian xià bù
dìng hu ! " xuán dé yue : " xí
shuǐ jīng xian sheng céng
wèi bēi yán :? fú lóng , fèng
chú , liǎng rén de yì , kě an
tian xià .? jin suǒ yún mò fei
jí fú lóng , fèng chū hu ? "
shù yue : " fèng chū nǎi
xiāng yáng páng tǒng yě . fú
lóng zhèng shì zhu gé kǒng
míng . " xuán dé yǒng yuè
yue : " jin rì fang zhī fú lóng ,
fèng chū zhī yǔ . hé qì dà
xián zhī zài mù qián ! fei xian
sheng yán , bēi yǒu yǎn rú
máng yě ! " hòu rén yǒu zàn
xú shù zǒu mǎ jiàn zhu gé
shi yue : " tòng hèn gao xián
bù zài féng , lín qí qì bié
liǎng qíng nóng . piàn yán
què sì chun léi zhèn , néng
shǐ nán yáng qǐ wò lóng . "
xú shù jiàn liǎo kǒng míng ,
zài bié xuán dé , cè mǎ ér qù .
xuán dé wén xú shù zhī yǔ ,
fang wù sì mǎ dé cào zhī yán ,
sì zuì fang xǐng , rú mèng
chu jué . yīn zhòng jiāng huí
zhì xīn yě , biàn jù hòu bì ,
tòng guan , zhang qián qù
nán yáng qǐng kǒng míng .

所居之地有一冈，名卧龙冈，因自号为卧龙先生。此人乃绝代奇才，使君急宜枉驾见之。若此人肯相辅佐，何愁天下不定乎！”玄德曰：“昔水镜先生曾为备言：‘伏龙、凤雏，两人得一，可安天下。’今所云莫非即伏龙、凤雏乎？”庶曰：“凤雏乃襄阳庞统也。伏龙正是诸葛孔明。”玄德踊跃曰：“今日方知伏龙、凤雏之语。何期大贤只在目前！非先生言，备有眼如盲也！”后人有赞徐庶走马荐诸葛诗曰：“痛恨高贤不再逢，临岐泣别两情浓。片言却似春雷震，能使南阳起卧龙。”徐庶荐了孔明，再别玄德，策马而去。玄德闻徐庶之语，方悟司马德操之言，似醉方醒，如梦初觉。引众将回至新野，便具厚币，同关、张前去南阳请孔明。

ngoa long tiên sinh. Thủ nhân
nãi tuyệt đại kỉ tài, sứ quân cấp
nghi uổng giá kiến chi. Nhược
thủ nhân khẳng tương phụ tá,
hà sầu thiên hạ bất định hò!"
Huyền đức viết: "Tích thủy kính
tiên sinh tầng vi bị ngôn: 'Phục
Long, Phượng Sô, Lưỡng Nhân
Đắc Nhất, Khả An Thiên Hạ. '
kim sở vân mạc phi túc phục
long, phượng sô hò?" Thủ viết:
"Phượng sô nãi tương dương
bàng thống dã. Phục long
chánh thị Gia Cát khổng minh."
Huyền đức dũng được viết:
"Kim nhật phương tri phục long,
phượng sô chí ngữ. Hà kỉ đại
hiền chỉ tại mục tiên! Phi tiên
sinh ngôn, bị hữu nhẫn như
manh dã!" Hậu nhân hữu tán từ
thú tẩu mã tiên Gia Cát thi viết:
"Thống hận cao hiền bắt tái
phùng, lâm kỉ khắp biệt lưỡng
tinh nùng. Phiến ngôn khước tự
xuân lôi chấn, năng sử nam
dương khởi ngoa long." Từ thứ
tiến liễu khổng minh, tái biệt
huyền đức, sách mã nhi khú.
Huyền đức văn từ thứ chí ngữ,
phương ngộ Tư Mã đức thao
chi ngôn, tự túy phương tĩnh,
như mộng sơ giác. Dẫn chúng
tướng hồi chí tân dã, tiên cụ
hậu tệ, đồng quan, trương tiền
khứ nam dương thỉnh khổng
minh.

hay ngâm bài Lương phủ ngâm: (Nhạc phủ). Chỗ ở có trái núi Ngọa Long Cương, nhân thế tự gọi là Ngọa Long tiên sinh. Người đó là bậc kỳ tài đệ nhất đời nay. Sứ quân phải chịu hạ mình đến đó mà gặp. Nếu được người ấy giúp cho thì lo gì việc thiên hạ không định xong! Huyền Đức nói: - Ngày trước, Thủy Kính tiên sinh đã nói với Bị rằng: "Phục Long, Phượng Sô chỉ cần được một trong hai người cũng đủ định thiên hạ". Nay theo lời ông có phải người ấy là Phục Long hay Phượng Sô không? Thủ nói: - Phượng Sô là Bàng Thống ở Tương Dương, còn Phục Long chính là Gia Cát Khổng Minh đó. Huyền Đức mừng cuồng lên, nói: - Hôm nay mới hiểu được tiếng Phục Long, Phượng Sô. Ngờ đâu đại hiền ở ngay trước mắt, nếu tiên sinh không nói thì Bị có mắt cũng như mù. Người đời sau có thơ khen Từ Thứ ruồi ngựa tiên Gia Cát. Thơ rằng: Rất tiếc cao hiền không tái ngộ, Trên đường từ biệt lệ tuôn đầy... Một lời như sấm mùa xuân dậy, Thúc giục rồng nằm cắt cánh bay. Từ Thứ tiên cử Khổng Minh, rồi từ biệt Huyền Đức quay ngựa đi. Huyền Đức nghe theo Từ Thứ nói mới hiểu những lời của Tư Mã Đức Tháo, lúc ấy như tỉnh được giấc ngủ mê, giải được cơn say rượu. Về đến nhà vội vàng sắm lễ vật rất hậu, cùng Quan, Trương đến Nam Dương mời Khổng Minh.

12 qiě shuo xú shù jì bié xuán dé , gǎn qí liù lián zhī qíng , kǒng kǒng míng bù kěn chu shan fǔ zhì , suì chéng mǎ zhí zhì wò lóng gang xià , rù cǎo lú jiàn kǒng míng . kǒng míng wèn qí lái yì . shù yue : " shù běn yù shì liú yù zhōu , nài lǎo mǔ wèi cáo cào suǒ qiú , chí shu lái zhao , zhì de shě zhì ér wǎng . lín xíng shí , jiāng gong jiàn yǔ xuán dé . xuán dé jí rì jiāng lái fèng yè , wàng gong wù tui zǔ , jí zhǎn píng sheng zhì dà cái yǐ fǔ zhì , xìng shèn ! " kǒng míng wén yán zuò sè yue : " jun yǐ wǒ wèi xiǎng jì zhì xí sheng hu ! " shuo bà , fú xiù ér rù . shù xiù cán ér tuì , shàng mǎ zàn chéng , fù xǔ chang jiàn mǔ . zhèng shì : zhǔ yǒu yì yán yìn ài zhǔ , fù jia qian lǐ wèi si qin . wèi zhì hòu shì ruò hé , xià wén biàn jiàn .

且说徐庶既别玄德，感其留恋之情，恐孔明不肯出山辅之，遂乘马直至卧龙冈下，入草庐见孔明。孔明问其来意。庶曰：“庶本欲事刘豫州，奈老母为曹操所囚，驰书来召，只得舍之而往。临行时，将公荐与玄德。玄德即日将来奉谒，望公勿推阻，即展平生之大才以辅之，幸甚！”孔明闻言作色曰：“君以我为享祭之牺牲乎！”说罢，拂袖而入。庶羞惭而退，上马趨程，赴许昌见母。正是：嘱友一言因爱主，赴家千里为思亲。未知后事若何，下文便见。

◦

Thả thuyết từ thứ kí biệt huyền đức, cảm kỉ lưu luyện chi tình, khùng khồng minh bất khắng xuất sơn phụ chi, toại thừa mǎ trực chí ngọa long cương hạ, nhập thảo lư kiến khồng minh. Khồng minh vẫn kì lai ý. Thứ viết: "Thứ bỗn dục sự lưu dụ châu, nại lão mẫu vi tào thao sở tù, tri thư lai triệu, chỉ đắc xá chí nhi vãng. Lâm hành thời, tương công tiến dũ huyền đức. Huyền đức tức nhật tương lai phụng yết, vọng công vật thôi trả, tức triển bình sinh chi đại tài dĩ phụ chi, hạnh thậm!" Khồng minh văn ngôn tác sắc viết: "Quân dĩ ngã vì hưởng tế chi hi sinh hò!" Thuyết bãi, phát tụ nhi nhập. Thứ tu tàm nhi thối, thương mǎ toàn trình, phó hứa xương kiến mẫu. Chánh thí: chúc hữu nhất ngôn nhân ái chủ, phó gia thiên lí vi tư thân. Vị tri hậu sự nhược hè, hạ văn tiện kiến.

Lại nói Từ Thứ từ biệt Huyền Đức, cảm tình lưu luyện, lại sợ Khồng Minh không chịu ra giúp, nên đi thẳng đến Ngoa Long Cương, vào lều tranh gặp Khồng Minh. Khồng Minh hỏi đến làm gì. Thứ nói: - Lúc chia tay, tôi có tiền cù tiên sinh. Thế nào nay mai Huyền Đức cũng đến đây yết kiến, mong tiên sinh đừng từ chối, hãy trả hết đại tài ra giúp Huyền Đức, Thứ cũng được cảm tạ muôn phần. Khồng Minh nghe nói, ra vẻ giận, nói: - Thế ra ngươi coi ta như là vật dùng để cúng tế có phải không? Nói xong, rũ vạt áo đi vào. Từ Thứ bén lén đi ra, lén ngựa ruồi thẳng đến Hứa Xương gặp mẹ. Một lời dặn bạn, vì yêu chủ, Ngàn dặm thăm nhà, bởi nhớ thân. Chưa biết việc sau thế nào, xem đến hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中
037
PINYIN – QUAN THOẠI

2 ? què shuo xú shù zàn chéng fù xū chang . cáo cào zhì xú shù yǐ dào , suí mìng xún yù , chéng yù děng yí ban móu shì wǎng yíng zhì . shù rù xiàng fǔ bài jiàn cáo cào . cáo yue : " gong nāi gao míng zhì shì , hé gù qu shen ér shì liú bēi hu ? " shù yue : " mǒu yòu táo nán , liú luò jiāng hú , ǒu zhì xin yě , suí yǔ xuán dé jiao hòu , lǎo mǔ zài cǐ , xìng méng cí niàn , bù shèng kuì gǎn . " cáo yue : " gong jīn zhì cǐ , zhèng kě chén hun shì fèng lìng táng , wú yì de ting qīng huì yǐ . " shù bài xiè ér chu . jí wǎng jiàn qí mǔ , qì bài yú táng xià . mǔ dà jīng yue : " rǔ hé gù zhì cǐ ? " shù yue : jìn yú xīn yě shì liú yù zhōu ; yin de mǔ shu , gù xīng yè zhì cǐ . " xú mǔ bó rán dà nù , pài àn mà yue : " rǔ zì piao dàng jiāng hú shù nián , wú yǐ wèi rǔ xué yè yǒu jìn , hé qí fǎn bù rú chu yě ! rǔ jì dù shū , xu zhì zhong xiào bù néng liǎng quán . qǐ bù shí cáo cáo qí jun wǎng shàng

**第三十七回
司马徽再荐名士
刘玄德三顾草庐**

却说徐庶趨程赴許昌。曹操知徐庶已到，遂命荀彧、程昱等一班謀士往迎之。庶入相府拜見曹操。操曰：“公乃高明之士，何故屈身而事刘备乎？”庶曰：“某幼逃難，流落江湖，偶至新野，遂與玄德交厚，老母在此，幸蒙慈念，不勝愧感。”操曰：“公今至此，正可晨昏侍奉令堂，吾亦得听清诲矣。”庶拜謝而出。急往見其母，泣拜于堂下。母大惊曰：“汝何故至此？”庶曰：“近于新野事劉豫州；因得母書，故星夜至此。”徐母勃然大怒，拍案罵曰：“辱子飄蕩江湖數年，吾以為汝學業有進，何其反不如初也！汝

Đệ tam thập thất hồi Tư Mã huy tái tiến danh sĩ lưu huyền đức tam có thảo lư

HỒI 37 Tư Mã Huy hai lần tiến cử danh sĩ, Lưu Huyền Đức ba lượt đến tận lều tranh.

Khuôc thuyết từ thứ toàn trình phó hứa xương. Tào thao tri từ thứ đĩ đáo, toại mệnh tuân úc, trình dục đẳng nhất ban mưu sĩ vãng nghênh chi. Thứ nhập tương phủ bái kiến tào thao. Thao viết: "Công nãi cao minh chí sĩ, hà có khuất thân nhỉ sự lưu bị hờ?" Thứ viết: "Mỗ ấu đào nan, lưu lạc giang hồ, ngẫu chí tân dã, toại dũ huyền đức giao hậu, lão mẫu tại thử, hạnh mông từ niệm, bất thắng quý cảm." Thao viết: "Công kim chí thử, chánh khả thắn hôn thị phụng lệnh đường, ngô diệc đắc thính thanh hối hĩ." Thứ bái tạ nhi xuất. Cấp vãng kiến kì mẫu, kháp bái vu đường hạ. Mẫu đại kinh viết: "Nhữ hà có chí thử?" Thứ viết: "Cận vu tân dã sự lưu dự châu; nhân đắc mẫu thử, cố tình dạ chí thử." Từ mẫu bột nhiên đại nộ, phách án mạ viết: "Nhục tử phiêu đăng giang hồ sở niên, ngô dĩ vi nhữ học nghiệp hữu tiên, hà kì phản bất như sơ dã! Nhữ kí độc thư, tu tri trung hiếu Bất năng lưỡng toàn. Khởi bất thức tào thao khi quân võng thượng chi tặc? Lưu

Lại nói, Từ Thứ đi gấp đến Hứa Xương, Tào Tháo được tin, sai ngay Tuân Úc, Trinh Dục và một bọn mưu sĩ ra đón. Thứ vào tướng phủ yết kiến Tào Tháo. Tháo hỏi: - Ông là người cao minh, có sao lại hạ mình thờ Lưu Bị? Thứ nói: - Tôi từ thuở nhỏ trốn nạn, lưu lạc giang hồ; ngẫu nhiên đến Tân Dã, bèn kết bạn với Huyền Đức. Lão mẫu ở đây, được săn sóc chu đáo, tôi cảm tạ vô cùng. Tháo nói: - Nay ông về đây, được sớm tối hầu hạ mẫu thân và tôi cũng được nghe lời dạy bảo. Thứ lạy tạ trở ra, vội đến gặp mẹ, khóc lóc quỳ lạy dưới thềm. Từ mẫu thất kinh hỏi: - Mày đâm đầu vào chồn này làm gì? Thứ đáp: - Gần đây, con ở Tân Dã, thờ ông Lưu Dự Châu vừa rồi tiếp được thư của mẹ, nên cấp tốc phải đến đây. Từ mẫu giận quá, đập tay xuống bàn, mắng rằng: - Đồ nhớ nhuốc kia! Mày trôi dạt mấy năm nay, tao tưởng học hành cũng đã khá, ai ngờ mày lại còn ngu thế! Mày đã đọc sách, nên biết trung hiếu không thể vẹn được cả đôi. Mày há lại không biết Tào Tháo là tên giặc

zhí zéi ? liú xuán dé rén yì
bù yú sì hǎi , kuàng yòu hàn
shì zhì zhòu , rǔ jì shì zhì ,
de qí zhǔ yǐ , jin píng yi zhī
wěi shu , gèng bù xiáng chá ,
suí qì míng tóu àn , zì qū è
míng , zhen yú fu yě ! wú
yǒu hé miàn mù yǔ rǔ xiāng
jiàn ! rǔ diàn rǔ zǔ zōng ,
kong sheng yú tian dì xiān ēr !
" mà de xú shù bài fú yú dì ,
bù gǎn yāng shì , mǔ zì
zhuǎn rù píng fēng hòu qù
liǎo . shǎo qǐng , jia rén chu
bào yue : " lǎo fu rén zì yì yú
liáng xiān . " xú shù huang rù
jiù shí , mǔ qì yǐ jué . hòu rén
yǒu " xú mǔ zàn " yue : "
xián zai xú mǔ , liú fang qian
gǔ : shǒu jié wú kui , yú jia
yǒu bù ; jiào zi duo fang ,
chǔ shēn zì kǔ ; qì ruò qiu
shan , yì chu fèi fū ; zàn měi
yù zhōu , huǐ chù wèi wǔ ; bù
wèi dǐng huò , bù jù dao fǔ ;
wéi kǒng hòu sì , diàn rǔ
xian zǔ . fú jiàn tòng liú ,
duàn jí kan wǔ ; sheng de qí
míng , sǐ de qí suǒ : xián zai
xú mǔ , liú fang qian gǔ ! " xú
lù jiàn mǔ yǐ sǐ , ku jué yú dì ,
liáng jiǔ fang su . cáo cào shí
réni ? lǐ diào wèn , yòu qín
wǎng jì diàn . xú shù zàng
mǔ jiù yú xǔ chang zhí nán
yuán , ju sàng shǒu mù . fán
cáo cào suǒ cì , shù ju bù
shòu .

既读书，须知忠孝不能两全。岂不识曹操欺君罔上之贼？刘玄德仁义布于四海，况又汉室之胄，汝既事之，得其主矣，今凭一纸伪书，更不详察，遂弃明投暗，自取恶名，真愚夫也！吾有何面目与汝相见！汝玷辱祖宗，空生于天地间耳！”骂得徐庶拜伏于地，不敢仰视，母自转入屏风后去了。少顷，家人出报曰：“老夫人自缢于梁间。”徐庶慌入救时，母气已绝。后人有《徐母赞》曰：“贤哉徐母，流芳千古：守节无亏，于家有补；教子多方，处身自苦；气若丘山，义出肺腑；赞美豫州，毁触魏武；不畏鼎镬，不惧刀斧；唯恐后嗣，玷辱先祖。伏剑同流，断机堪伍；生得其名，死得其所：贤哉徐母，流芳千古！”徐庶见母已死，哭绝于地，良久方苏。曹操使人赍礼吊问，又

huyền đức nhân nghĩa bồ vu tú
hải, huống hựu hán thất chí trụ,
nhữ kí sự chi, đắc kì chủ hĩ, kim
bằng nhất chỉ ngụy thư, canh
bất tường sát, toại khí minh đầu
ám, tự thủ ác danh, chân ngu
phu dã! Ngô hữu hà diện mục
dữ nhữ tương kiến! Nhữ điểm
nhục tố tông, không sinh vu
thiên địa gian nhĩ! "Mạ đắc từ
thứ bái phục vu địa, bất cảm
ngưỡng thị, mẫu tự chuyển
nhập bình phong hậu khứ liễu.
Thiểu khoảnh, gia nhân xuất
báo viết: "Lão phu nhân tự ải vu
luong gian." Từ thứ hoảng
nhập cứu thời, mẫu khí dĩ tuyệt.
Hậu nhân hữu (Từ mẫu tán)
Viết: "Hiền tai từ mẫu, lưu
phương thiên cổ: thủ tiết vô
khuy, vu gia hữu bỗ; giáo tử đa
phương, xử thân tự khổ; khí
nhuọc khâu sơn, nghĩa xuất
phế phủ; tán mĩ dụ châu, hủy
xúc ngụy võ; bất úy định hoạch,
bất cụ đạo phủ; duy khủng hậu
tự, điểm nhục tiên tổ. Phục
kiếm đồng lưu, đoạn cơ kham
ngũ; sinh đắc kì danh, tử đắc kì
sở: hiền tai từ mẫu, lưu phương
thiên cổ!" Từ lỵ kiến mẫu dĩ tử,
khốc tuyệt vu địa, lương cửu
phương tổ. Tào thao sử nhân
tê lỗ diếu ván, hựu thân vãng tế
diện. Từ thứ táng mẫu cữu vu
hứa xương chi nam nguyên, cư
tang thủ mộ. Phàm tào thao sở
tử, thứ câu bắt thụ.

dối trên lừa dưới à? Còn Lưu Huyền Đức nhân nghĩa lan rộng bốn bề, lại là dòng dõi nhà Hán, mày đã đi theo, chính là tìm được chủ rồi. Nay chỉ tin một mảnh thư giả, không suy xét kỹ càng, vội bỏ chỗ sáng đâm đầu vào hang tối, rước lấy tiếng xấu. Thật là đồ ngục! Tao còn mặt mũi nào trông thấy mà nữa! Thật mà bôi nhọ tổ tông, sống thừa trong khoảng trời đất vậy! Từ Thứ nghe mẹ mang đến nỗi cứ nằm rạp xuống đất không dám ngẩng mặt lên nữa. Từ mẫu liền trở vào sau bình phong. Được một lát, người nhà ra báo rằng lão bà đã treo cổ tự tử ở sà nhà. Từ Thứ vội chạy vào cứu, thì Từ mẫu đã tắt thở rồi. Người sau có thơ khen Từ mẫu rằng: Hiền thay từ mẫu! Tiếng thơm nghìn thuở! Thủ tiết vẹn toàn, Tề gia đầy đủ, Dạy con phải đường, Đành mình chịu tội, Khí ngắt núi non, Nghĩa đầy gan phổi, Trách mắng Tào man. Vạc nấu chǎng ngại, Gươm chém không sòn, Chỉ sợ con mình, Bôi nhọ tổ tiên, So bà chặt khung, Sánh bà đâm cổ, Sóng được tiếng hay, Chết vừa đúng chỗ. Hiền thay từ mẫu! Tiếng thơm nghìn thuở! Từ Thứ thấy mẹ chết, khóc ngất đi, giờ lâu mới tĩnh. Tào Tháo sai người đem lễ phúng đến, lại thân đến viếng. Từ Thứ đem linh cữu mẹ táng ở gò phía nam Hứa Xương, cư tang giữ mộ. Tháo cho cái gì cũng không lấy.

亲往祭奠。徐庶葬母柩于许昌之南原，居丧守墓。凡曹操所赐，庶俱不受。

3 shí cào yù shang yì nán zheng . xún yù jiàn yue : " tian hán wèi kě yòng bing ; gu dài chun nuǎn , fang kě cháng qū dà jìn . " cào cóng zhī , nǎi yǐn zhang hé zhī shuǐ zuò yí chí , míng xuán wǔ chí , yú nèi jiào liàn shuǐ jun , zhǔn bèi nán zheng .

时操欲商议南征。荀彧谏曰：“天寒未可用兵；姑待春暖，方可长驱大进。”操从之，乃引漳河之水作一池，名玄武池，于内教练水军，准备南征。

4 què shuo xuán dé zhèng an pái lǐ wù , yù wǎng lóng zhong yè zhu gé liàng , hu rén bào : " mén wài yǒu yi xian sheng , é guàn bó dài , dào mào fei cháng , tè lái xiāng tàn . " xuán dé yue : " cǐ mò fei jí kǒng míng fǒu ? suì zhěng yì chu yíng . shì zhī , nǎi si mǎ hui yě . xuán dé dà xǐ , qǐng rù hòu táng gao zuò , bài wèn yue : " bēi zì bié xian yán , yin jun wù kǒng ? , yǒu shī bài fāng . jin de guang jiàng , dà wèi yǎng mù zhì si . " hui yue : " wén xú yuán zhí zài cǐ , tè lái yí huì . " xuán dé yue : " jìn yín cáo cào qí qí mǔ , sì mǔ qiǎn rén chí shu , huàn huí xǔ chang qù yǐ . " hui yue : " cǐ zhōng cáo cào zhì jì yǐ ! wú sù wén xú mǔ zuì xián ,

却说玄德正安排礼物，欲往隆中谒诸葛亮，忽人报：“门外有一先生，峨冠博带，道貌非常，特来相探。”玄德曰：“此莫非即孔明否？”遂整衣出迎。视之，乃司马徽也。玄德大喜，请入后堂高坐，拜问曰：“备自别仙颜，因军务倥偬，有失拜访。今得光降，大慰仰慕之私。”徽曰：“闻徐元直在此，特来一会。”玄德曰：“近因曹操囚其母，似母遣人驰书，唤回许昌去矣。”徽曰

Thời thao dục thương nghị nam chinh. Tuân úc giàn viết: "Thiên hàn vị khả dụng binh; cô đai xuân noãn, phuơng khả trường khu đại tiến." Thao tòng chi, nǎi dẫn chương hà chi thủy tác nhất trì, danh huyền võ trì, vu nội giáo luyện thủy quân, chuẩn bị nam chinh.

Khước thuyết huyền đức chánh an bài lễ vật, dục vãng long trung yết Gia Cát lượng, hốt nhân báo: "Môn ngoại hữu nhất tiên sinh, nga quan bác đái, đạo mạo phi thường, đặc lai tương tham." Huyền đức viết: "Thủ mạc phi túc khổng minh phủ?" Toại chỉnh y xuất nghênh. Thị chí, nǎi Tư Mã huy dã. Huyền đức đại hĩ, thỉnh nhập hậu đường cao tọa, bái vấn viết: "Bị tự biệt tiên nhan, nhân quân vụ không tồng, hữu thất bái phóng. Kim đắc quang hàng, đại úy ngưỡng mộ chi tư." Huy viết: "Văn từ nguyên trực tại thủ, đặc lai nhất hội." Huyền đức viết: "Cận nhân tào thao tù kì mẫu, tự mẫu khiền nhân trì thư, hoán hồi hứa xương khứ hĩ." Huy viết: "Thủ trung tào thao chi kế hĩ! Ngô tố văn từ mẫu tối

Khi ấy Tào Tháo muốn bàn mưu đi đánh miền nam. Tuân Úc can rằng: - Mùa rét, chưa nên cắt quân, đợi sang xuân ám áp sẽ hay. Tháo nghe theo, bèn sai khơi một cái ngòi dẫn nước sông Chương Hà vào một cái ao, gọi là ao Huyền Vũ để luyện tập quân thủy, chuẩn bị nam chinh.

Lại nói Huyền Đức sắp sửa mang lễ vật sang Long Trung cầu Gia Cát Lượng, chợt có người báo rằng: - Ngoài cửa có một tiên sinh mũ cao áo rộng, đạo mạo khác thường, muốn vào thăm. Huyền Đức nói: - Có lẽ Khổng Minh chăng? Lập tức, mặc áo nghiêm chỉnh ra đón tiếp, nhìn xem thì đó là Tư Mã Huy, Huyền Đức mừng lắm, mời vào nhà trong, rước lên ngòi trên, rồi vái mà hỏi rằng: - Bị từ khi xa tiên nhân, vì việc quân bận rộn lắm, chưa đến hầu được. Nay được ngài hạ cố đến đây, thật thỏa lòng mong ước. Huy nói: - Tôi nghe Từ Nguyên Trực ở đây, nên lại thăm một chút. Huyền Đức nói: - Gần đây, vì bị giặc Tháo bắt giam mẹ già, lão bà có sai người mang thư sang đây gọi nên Nguyên Trực đã về Hứa Xương rồi. Huy nói: - Thôi, mặc

sui wèi cào suǒ qíú , bì bù
kěn chí shu zhao qí zí ; cí
shu bì zhà yě . yuán zhí bù
qù , qí mǔ cháng cún ; jin ruò
qù , mǔ bì sǐ yǐ ! " xuán dé
jing wèn qí gù , hui yue : " xú
mǔ gao yì , bì xiù jiàn qí zì yě
. " xuán dé yue : " yuán zhí
lín xíng , jiàn nán yáng zhu
gé liàng , qí rén ruò hé ? "
hui xiào yue : " yuán zhí yù
qù , zì qù biàn liǎo , hé yòu
rě ta chu lái ǒu xìn xiě yě ? "
xuán dé yue : " xian sheng
hé chu cǐ yán ? " hui yue : "
kǒng míng yǔ bó líng cui
zhou píng ,? chuan shí
guǎng yuán , rǔ nán mèng
gong wei yǔ xú yuán zhí sì
réni wèi mì yǒu . cǐ sì rén wù
yú jīng chún , wéi kǒng míng
dú guan qí dà luè . cháng
bào xī cháng yín , ér zhī sì
réni yue : " gong děng shì jìn
kě zhì cǐ shǐ , jùn shǒu .
zhòng wèn kǒng míng zhì
zhì ruò hé , kǒng míng dàn
xiào ér bù dá . měi cháng zì
bǐ guǎn zhòng , lè yì , qí cái
bù kě liàng yě . " xuán dé
yue : " hé ? chuan zhì duo
xián hu ! " hui yue : " xí yǒu
yin ? shàn guan tian wén ,
cháng wèi qún xing jù yú ?
fen , qí dì bì duo xián shì . "
shí yún cháng zài cè yue : "
mǒu wén guǎn zhòng , lè yì
nǎi chun qiu , zhàn guó míng
réni , gong gài huán yǔ ;
kǒng míng zì bǐ cǐ èr rén ,

: "此中曹操之计矣！
吾素闻徐母最贤，虽为
操所囚，必不肯驰书召
其子；此书必诈也。元
直不去，其母尚存；今
若去，母必死矣！”玄
德惊问其故，徽曰：“
徐母高义，必羞见其子
也。”玄德曰：“元直
临行，荐南阳诸葛亮，
其人若何？”徽笑曰：
“元直欲去，自去便了
，何又惹他出来呕心血
也？”玄德曰：“先生
何出此言？”徽曰：“
孔明与博陵崔州平、颍
川石广元、汝南孟公威
与徐元直四人为密友。
此四人务于精纯，惟孔
明独观其大略。尝抱膝
长吟，而指四人曰：“
公等仕进可至刺史、郡
守。众问孔明之志若何
，孔明但笑而不答。每
常自比管仲、乐毅，其
才不可量也。”玄德曰
：“何颖川之多贤乎！”
徽曰：“昔有殷馗善
观天文，尝谓群星聚于
颍分，其地必多贤士。

hiền, tuy vi thao sở tù, tất bất
khẳng tri thư triệu kì tử; thử thử
tát trả dã. Nguyên trực bất khú,
kì mẫu thương tồn; kim nhược
khú, mẫu tất tử hĩ!" Huyền đức
kinh vấn kì cố, huy viết: "Từ
mẫu cao nghĩa, tất tu kiến kì tử
dã." Huyền đức viết: "Nguyên
trực lâm hành, tiến nam dương
Gia Cát lượng, kì nhân nhược
hà?" Huy tiểu viết: "Nguyên trực
dục khú, tự khú tiện liếu, hà
hựu nhạ tha xuất lai ầu tâm
huyết dã?" Huyền đức viết:
"Tiên sinh hà xuất thủ ngôn?"
Huy viết: "Khổng minh dữ bác
lăng thôî châu bình, toán
xuyên thạch quảng nguyên,
nhữ nam mạnh công uy dữ từ
nguyên trực tú nhân vi mật
hữu. Thủ tú nhân vụ vu tính
thuần, duy khổng minh độc
quan kì đại lược. Thường bão
tát thường ngâm, nhi chỉ tú
nhân viết: "Công đẳng sĩ tiến
khả chí thứ sử, quận thủ.
Chúng vấn khổng minh chỉ chí
nhược hà, khổng minh đán tiêu
nhi bất đáp. Mỗi thường tự bỉ
quản trọng, nhạc nghị, kì tài bất
khả lượng dã." Huyền đức viết:
"Hà toán xuyên chí đa hiền
hồ!" Huy viết: "Tích hữu ân quỳ
thiện quan thiên văn, thường vị
quản tinh tụ vu toán phân, kì
địa tất đa hiền sĩ." Thời vân
trường tại trắc viết: "Mỗ văn
quản trọng, nhạc nghị nãi xuân
thu, chiến quốc danh nhân,
công cái hoàn vũ; khổng minh

mẹo Tào Tháo rồi! Tôi đã biết Từ
mẫu là người rất trọng khí tiết; dù
Tào Tháo có giam cầm bà ấy
cũng không khi nào chịu viết thư
gọi con. Thư ấy đúng là thư giả.
Nguyên Trực không về thì mẹ
còn sống, nay về rồi thì mẹ chắc
chết. Huyền Đức thất kinh hỏi có
làm sao? Huy đáp: - Từ mẫu cao
nghĩa lầm, tất hổ thẹn không
muốn trông mặt con nữa. Huyền
Đức nói: - Lúc chia tay, Nguyên
Trực có tiến cử người ở Nam
Dương là Gia Cát Lượng. Người
đó thế nào? Huy cười nói: -
Nguyên Trực muốn đi thì cứ đi,
lại còn dắt người đó ra để làm
khổ người ta. Huyền Đức hỏi: -
Sao tiên sinh lại nói thế? Huy nói:
- Khổng Minh cùng với Thôi Châu
Bình ở Bác Lăng, Thạch Quảng
Nguyên ở Dĩnh Xuyên, Mạnh
Công Uy và Từ Nguyên Trực ở
Nhữ Nam, bốn người kết bạn
thân với nhau. May người kia học
hành rất chăm, duy có Khổng
Minh chỉ xem những đoạn cốt
ý, thường ngồi rung đùi ngâm
vịnh, rồi trở vào bốn người mà
nói: "Các anh rồi làm quan, chỉ
làm đến thứ sử, quận thủ là
cùng". Họ hỏi chí Khổng Minh thế
nào, Khổng Minh chỉ cười không
nói, thường tự ví mình với Quản
Trọng, Nhạc Nghị ngày xưa. Tài
người đó không thể nào lường
được. Huyền Đức nói: - Sao Dĩnh
Châu lầm người hiền thế? Huy
nói: - Ngày xưa, có An Quy tài
xem thiên văn, thường nói rằng:

guan nǎi tài guò ? " hui xiào
yue : " yǐ wú guan zhī , bù
dang bǐ cǐ èr rén ; wǒ yù lìng
yǐ èr rén chu zhī . " yún
cháng wèn : " nǎ èr rén ? "
hui yue : " kě bǐ xìng zhōu ba
bǎi nián zhī jiāng zì yá ,
wàng hàn sì bǎi nián zhī
zhāng zì fáng yě . " zhòng jiē
è rán . hui xià jié xiāng cí yù
xíng , xuán dé liù zhì bù zhù
. hui chu mén yǎng tian dà
xiào yue : " wò lóng sui de qí
zhǔ , bù de qí shí , xí zai ! "
yán bà , piao rán ér qù .
xuán dé tàn yue : " zhen yǐn
ju xián shì yě ! " cì rì , xuán
dé tòng guan , zhang bìng
cóng rén děng lái lóng zhong
. yáo wàng shan pàn shù rén
, hé chū geng yú tián xiàn
, ér zuò ge yue : " cang tian rú
yuán gài , lù dì sì qí jú ; shì
réni hei bái fen , wǎng lái
zheng róng rǔ : róng zhě zì
an an , rǔ zhě dìng lù lù .
nán yáng yǒu yǐn ju , gao
mián wò bù zú ! " xuán dé
wén ge , lè mǎ huàn nóng fu
wèn yue : " cǐ ge hé rén suō
zuò ? " dá yue : " nǎi wò lóng
xian sheng suō zuò yě . "
xuán dé yue : " wò lóng xian
sheng zhù hé chǔ ? " nóng
fu yue : " zì cǐ shan zhī nán
, yì dài gao gang , nǎi wò lóng
gang yě . gang qián shu línl
nèi máo lú zhong , jí zhu gé
xian sheng gao wò zhì dì . "
xuán dé xiè zhī , cè mǎ qián

" 时云长在侧曰： “某
闻管仲、乐毅乃春秋、
战国名人，功盖寰宇；
孔明自比此二人，毋乃
太过？”徽笑曰：“以
吾观之，不当比此二人
；我欲另以二人出之。
” 云长问：“那二人？
” 徽曰：“可比兴周八
百年之姜子牙、旺汉四
百年之张子房也。” 众
皆愕然。徽下阶相辞欲
行，玄德留之不住。徽
出门仰天大笑曰：“卧
龙虽得其主，不得其时
，惜哉！”言罢，飘然
而去。玄德叹曰：“真
隐居贤士也！”
次日，玄德同关、张并
从人等来隆中。遥望山
畔数人，荷锄耕于田间
，而作歌曰：“苍天如
圆盖，陆地似棋局；世
人黑白分，往来争荣辱
：荣者自安安，辱者定
碌碌。南阳有隐居，高
眠卧不足！” 玄德闻歌
，勒马唤农夫问曰：“
此歌何人所作？” 答曰
：“乃卧龙先生所作也

tự bỉ thủ nhị nhân, vô nãi thái
quá?" Huy tiêu viết: "Dĩ ngô
quan chí, bất đương bỉ thủ nhị
nhân; ngã dục lánh dĩ nhị nhân
xuất chí." Vân trường vấn: "Na
nhị nhân?" Huy viết: "Khả bỉ
hung chu bát bách niên chí
khương tử nha, vượng hán tú
bách niên chí trương tử phòng
dã." Chúng giao ngạc nhiên.
Huy hạ giao tương tử dục hành,
huyền đức lưu chí bất trù. Huy
xuất môn nguưỡng thiên đại tiểu
viết: "Ngọa long tuy đắc kì chủ,
bất đắc kì thời, tích tai!" Ngôn
bãi, phiêu nhiên nhì khứ. Huyền
đức thán viết: "Chân ẩn cư hiền
sĩ dã!" Thứ nhật, huyền đức
đồng quan, trương tịnh tòng
nhân đắng lai long trung. Diêu
vọng sơn bạn sở nhân, hà sù
canh vu điền gian, nhì tác ca
viết: "Thương thiên như viên
cái, lục địa tự kí cục; thế nhân
hắc bạch phân, vãng lai tranh
vinh nhục: vinh giả tự an an,
nhục giả định lục lục. Nam
duong hữu ẩn cư, cao miên
ngọa bất túc!" Huyền đức văn
ca, lặc mã hoán nông phu vấn
viết: "Thủ ca hà nhân sở tác?"
Đáp viết: "Nǎi ngọa long tiên
sinh sở tác dã." Huyền đức viết:
"Ngọa long tiên sinh trụ hà xú?"
Nông phu viết: "Tự thủ sơn chí
nam, nhất ái cao cương, nǎi
ngọa long cương dã. Cương
tiền sơ lâm nội mao lư trung,
tức Gia Cát tiên sinh cao ngọa
chi địa." Huyền đức tạ chí, sách

"Các vì sao tụ trên không phận
đất Dĩnh", tất đắt này lầm người
hiền sĩ. Lúc ấy Vân Trường đứng
bên cạnh nói: - Tôi nghe Quan
Trọng, Nhạc Nghị là hai người có
tiếng ở đời Xuân Thu và đời
Chiến Quốc, sự nghiệp lừng lẫy
thiên hạ. Khổng Minh tự so sánh
với hai người ấy, chẳng phải là
nói quá hay sao? Huy cười, nói
rằng: - Cứ ý tôi thì hai người ấy vị
tất đã đáng so sánh với Khổng
Minh. Tôi muốn so sánh Khổng
Minh với hai người nào, Huy nói:
- Khổng Minh có thể so sánh với
Khương Tử Nha làm nên cơ
nghiệp tám trăm năm của nhà
Chu và Trương Tử Phong làm
nên cơ nghiệp bốn trăm năm của
nhà Hán. Ai cũng ngạc nhiên,
Huy bước xuống thềm từ biệt ra
về, Huyền Đức lưu lại không
được. Huy ra khỏi cửa, ngẩng
mặt lên trời cười to rằng: - Ngọa
Long tuy gặp chủ, nhưng không
gặp thời, tiếc lắm thay! Nói rồi,
Huy thong dong đi thẳng. Huyền
Đức than rằng: - Thế mới thật là
hiền sĩ ẩn dật! Hôm sau, Huyền
Đức cùng với Quan, Trương và
bọn túy tùng đến Long Trung,
nhìn về phía xa xa đã thấy mấy
người đương cà bừa ở sườn
núi, miệng hát rằng: Giòi xanh
như tán lọng tròn, Đất kia trắn
trận như bàn cờ vuông. Người
đời đen trắng đôi phuờng. Kê đi
người lại tranh đường nhục vinh.
Kê vinh chỉ biết mình sung

xíng . bù shù lǐ , yáo wàng
wò lóng gang , guǒ rán qīng
jǐng yì cháng . hòu rén yǒu
gǔ feng yí pian , dan dào wò
lóng ju chǔ . shi yue : " xiāng
yáng chéng xi èr shí lǐ , yi dài
gao gang zhěn liú shuǐ : gao
gang qu qu ya yún gen , liú
shuǐ chán chán fei shí sǔi ;
shì ruò kùn lóng shí shàng
pán , xíng rú dan fèng song
yin lǐ ; chái mén bān yǎn bì
máo lú , zhong yǒu gao rén
wò bù qǐ . xiù zhú jiao jia liè
cuì píng , sì shí lí luò yě huā
xìng ; chuáng tóu duì jí jie
huáng juǎn , zuò shàng
wǎng lái wú bái ding ; kòu hù
cang yuán shí xiàn guǒ ,
shǒu mén lǎo háo yè ting
jing ; ? lǐ míng qín cáng gǔ
jǐn , bì xiān bǎo jiàn wa qí
xing . lú zhōng xian sheng
dú you yǎ , xián lái qín zì qín
geng jià : zhuan dài chun léi
jing mèng huí , yí sheng
cháng xiào an tian xià ."
xuán dé lái dào zhuang qián ,
xià mǎ qín kòu chái mén , yi
tóng chu wèn . xuán dé yue :
" hàn zuò jiāng jun yí chéng
tíng hóu lǐng yù zhōu mù
huáng shú liú bēi , tè lái bài
jiàn xian sheng . " tóng zi
yue : " wǒ jì bù de xǔ duo
míng zì . " xuán dé yue : " nǐ
zhi shuo liú bēi lái fǎng . "
tóng zi yue : " xian sheng jin
zǎo shǎo chu .

。”玄德曰：“卧龙先生住何处？”农夫曰：“自此山之南，一带高冈，乃卧龙冈也。冈前疏林内茅庐中，即诸葛亮高卧之地。”玄德谢之，策马前行。不数里，遥望卧龙冈，果然清景异常。后人有古风一篇，单道卧龙居处。诗曰：“襄阳城西二十里，一带高冈枕流水：高冈屈曲压云根，流水潺潺飞石髓；势若困龙石上蟠，形如单凤松阴里；柴门半掩闭茅庐，中有高人卧不起。修竹交加列翠屏，四时篱落野花馨；床头堆积皆黄卷，座上往来无白丁；叩户苍猿时献果，守门老鹤夜听经；囊里名琴藏古锦，壁间宝剑挂七星。庐中先生独幽雅，闲来亲自勤耕稼：专待春雷惊梦回，一声长啸安天下。”玄德来到庄前，下马亲叩柴门，一童出问。玄德曰：“汉左将军宜城亭侯领豫州

mã tiền hành. Bất số lí, diêu vọng ngựa long cương, quả nhiên thanh cảnh dị thường. Hậu nhân hữu cổ phong nhất thiên, đan đạo ngựa long cư xử. Thi viết: "Tương dương thành tây nhị thập lí, nhất đáy cao cương chầm lưu thủy: cao cương khuất khúc áp vân căn, lưu thủy sàn sàn phi thạch túy; thế nhược khốn long thạch thượng bàn, hình như đan phượng tung âm lí; sài môn bán yểm bế mao lư, trung hữu cao nhân ngựa bất khởi. Tu trúc giao gia liệt thủy bình, tú thời li lạc dã hoa hình; sàng đầu đôi tích giai hoàng quyền, tọa thượng vãng lai vô bạch định; khẩu hô thương viên thời hiến quả, thủ môn lão hạc dạ thính kinh; nang lí danh cầm tàng cổ cầm, bích gian bảo kiếm quái thát tinh. Lư trung tiên sinh độc u nhã, nhàn lai thân tự cần canh giá: chuyên đãi xuân lôi kinh mộng hồi, nhất thanh trường khiếu an thiên hạ." "Huyền đức lai đáo trang tiền, ha mã thân khẩu sài môn, nhất đồng xuất vân. Huyền đức viết: "Hán tả tướng quân nghi thành đình hầu lĩnh dự châu mục hoàng thúc lưu bị, đặc lai bái kiến tiên sinh." Đồng tử viết: "Ngã kí bất đắc hứa đa danh tự." Huyền đức viết: "Nhĩ chỉ thuyết lưu bị lai phóng." Đồng tử viết: "Tiên sinh kim tảo thiêu xuất.

sướng. Người nhục kia vắt vường vắt vơ... Nam Dương có bậc ẩn cư, Nằm co ngũ kỹ thờ ơ việc đời. Huyền Đức nghe hát, kìm ngựa gọi mấy người nông phu lại hỏi: - Ai làm ra bài ca ấy? Nông phu đáp: - Bài ca ấy của Ngựa Long tiên sinh làm ra. Huyền Đức hỏi: - Nhà Ngựa Long tiên sinh ở đâu? Nông phu đáp: - Ở mé nam núi này, có một dãy gò cao, gọi là gò Ngựa Long. Trước gò, trong quãng rừng thưa, có một cái lều tranh, đấy là nhà Gia Cát tiên sinh. Huyền Đức cảm ơn, giật ngựa đi lên. Đi chưa được vài dặm, xa xa đã thấy gò Ngựa Long, quả nhiên phong cảnh khác thường. Đời sau đã có một bài cổ phong nói về chỗ ở của Ngựa Long như sau: Cách hai mươi dặm Tương Dương thành, Một dãy gò cao, suối lượn quanh... Nước chảy àm àm phoi đá trắng, Gò cao chót vót ngắt mây xanh. Hình như rồng cuốn trên tầng đá, Phượng hoàng đậu dưới bóng thông ngả, Cửa phèn khép cánh kín nhà tranh. Cao sĩ nằm khàn bền vững dạ. Bình phong: Dãy trúc um tùm lá. Bốn mùa hoa rụng nức mùi hương, Đầu giường chồng chất nhiều sách lị, Trong nhà lui tới không người thường. Vạn kia dâng quả gỗ cửa ngoài, Hạc kia đêm thanh nghe đọc sách. Túi đan thêu gấm gác đầu bàn, Thanh kiếm vây rồng treo trước vách. Tiên sinh trong lầu rất thanh nhàn, Khi nhân cày cấy

牧皇叔刘备，特来拜见先生。”童子曰：“我记不得许多名字。”玄德曰：“你只说刘备来访。”童子曰：“先生今早少出。

5 xuán dé yue : " hé chǔ qù liǎo ? " tóng zi yue : " zong ji bù dìng , bù zhì hé chǔ qù liǎo . " xuán dé yue : " jǐ shí guī ? " tóng zi yue : " guī qí yì bù dìng , huò san wǔ rì , huò shí shù rì . " xuán dé chóu chàng bù yǐ . zhang fei yue : " jí bù jiàn , zì guī qù bà liǎo . " xuán dé yue : " qiè dài piàn shí . " yún cháng yue : " bù rú qǐ guī , zài shǐ rén lái tàn ting . " xuán dé cóng qí yán , zhǔ fù tóng zi : " rú xian sheng huí , kě yán liú bēi bài fǎng . " suì shàng mǎ , xíng shù lǐ , lè mǎ huí guan lóng zhōng jǐng wù , guǒ rán shan bù gao ér xiù yǎ , shuǐ bù shen ér chéng qīng ; dì bù guǎng ér píng tǎn , lín bù dà ér mào shèng ; yuán háo xiāng qīn , song huáng jiao cuì . guan zhì bù yǐ , hu jiàn yí rén , róng mào xuan áng ,

玄德曰：“何处去了？”童子曰：“踪迹不定，不知何处去了。”玄德曰：“几时归？”童子曰：“归期亦不定，或三五日，或十数日。”玄德惆怅不已。张飞曰：“既不见，自归去罢了。”玄德曰：“且待片时。”云长曰：“不如且归，再使人来探听。”玄德从其言，嘱付童子：“如先生回，可言刘备拜访。”遂上马，行数里，勒马回观隆中景物，果然山不高而秀雅，水不深而澄清；地不广而平坦，林不

Huyền Đức viết: "Hà xứ khú liễu?" Đồng tử viết: "Tung tích bất định, bất tri hà xứ khú liễu." Huyền Đức viết: "Kí thời quy?" Đồng tử viết: "Quy kí diệc bất định, hoặc tam ngũ nhật, hoặc thập số nhật." Huyền Đức trù trước bất đĩ. Trương phi viết: "Kí bất kiến, tự quy khú bãi liễu." Huyền Đức viết: "Thả đái phiến thời." Văn trường viết: "Bất như thả quy, tái sử nhân lai thám thính." Huyền Đức tòng kì ngôn, chúc phó đồng tử: "Như tiên sinh hồi, khả ngôn lưu bị bái phỏng." Toại thượng mã, hành sở lí, lặc mã hồi quan long trung cảnh vật, quả nhiên sơn bất cao nhí tú nhã, thủy bất thâm nhí trùng thanh; địa bất quảng nhí bình thản, lâm bất đại nhí mậu thịnh; viên hạc tương thân, tùng hoàng giao thủy. Quan chi bất đĩ, hốt kiến nhất nhân, dung mạo hiên

cũng không can. Chỉ đợi sấm xuân tĩnh giấc mộng, Gọi to một tiếng thiên hạ an. Huyền Đức đến trước trại xuống ngựa, đền gõ cửa. Có tiểu đồng ra hỏi. Huyền Đức nói: - Tôi là hoàng thúc Lưu Bị Hán tá tướng quân. Nghi thành đình hầu, châu mục Dự Châu, lại đây bái kiến tiên sinh. Tiểu đồng nói: - Tên ông dài lắm, tôi không nhớ được. Huyền Đức nói: - Em cứ vào nói có Lưu Bị lại hầu. Tiểu đồng nói: - Tiên sinh sớm hôm nay vừa đi chơi vắng.

Huyền Đức hỏi: - Đì chơi đâu? Tiểu đồng đáp: - Tiên sinh tôi nay đây mai đó, không biết đi đâu. Huyền Đức lại hỏi: - Bao giờ tiên sinh về? Tiểu đồng nói: - Khi thì dăm ba bữa, khi thì mươi mười hai hôm, không biết chừng. Huyền Đức lấy làm buồn rầu. Trương Phi nói: - Hắn không có nhà thì về quách cho xong! Huyền Đức nói: - Hãy đợi một lát nữa. Văn Trường nói: - Không bằng hãy về, rồi sai người lại nghe tin tức. Huyền Đức nghe theo và dặn lại em bé: - Bao giờ tiên sinh về, em trình hộ rằng có Lưu Bị lại hầu nhé. Nói rồi, lên ngựa đi được vài dặm, ngoảnh lại xem phong cảnh Long Trung: Quả nhiên núi không cao nhưng thanh nhã, nước không sâu mà trong suốt, đất không rộng nhưng bằng phẳng, rừng không lớn nhưng rậm rạp. Vực hạc quán quýt, thông trúc um tùm, ngắm

feng zi jùn shuǎng , tóu dài
xiao yáo jìn , shen chuan ?
bù páo , zhàng lí cóng shan
pì xiǎo lù ér lái . xuán dé yue
: " cǐ bì wò lóng xian sheng
yě ! " jí xià mǎ xiàng qián shi
lǐ , wèn yue : " xian sheng fei
wò lóng fǒu ? " qí rén yue : "
jiāng jun shì shéi ? " xuán dé
yue : " liú bēi yě . " qí rén
yue : " wú fei kǒng míng , nǎi
kǒng míng zhì yǒu bó líng
cui zhōu píng yě . " xuán dé
yue : " jiǔ wén dà míng , xìng
de xiāng yù . qǐ jí xí dì quán
zuò , qīng jiào yí yán . " èr
réni dùi zuò yú lín xiān shí
shàng , guan , zhang shì lì
yú cè . zhōu píng yue : "
jiāng jun hé gù yù jiàn kǒng
míng ? " xuán dé yue : " fang
jin tian xià dà luàn , sì fang
yún rǎo , yù jiàn kǒng míng ,
qiú an bang dìng guó zhì cè
ér . " zhōu píng xiào yue : "
gong yǐ dìng luàn wèi zhǔ ,
sui shì rén xin , dàn zì gǔ yǐ
lái , zhì luàn wú cháng . zì
gao zǔ zhǎn shé qǐ yì , zhu
wú dào qín , shì yóu luàn ér
rù zhì yě ; zhì ai , píng zhì
shì èr bǎi nián , tài píng rì jiǔ
, wáng mǎng cuàn nì , yòu
yóu zhì ér rù luàn ; guang wǔ
zhōng xīng , zhòng zhěng jí
yè , fù yóu luàn ér rù zhì ; zhì
jin èr bǎi nián , míng an yǐ jiǔ ,
gù gān gē yòu fù sì qǐ : cǐ
zhèng yóu zhì rù luàn zhì shí
, wèi kě cù dìng yě . jiāng jun

大而茂盛；猿鹤相亲，松篁交翠。观之不已，忽见一人，容貌轩昂，丰姿俊爽，头戴逍遥巾，身穿皂布袍，杖藜从山僻小路而来。玄德曰：“此必卧龙先生也！”急下马向前施礼，问曰：“先生非卧龙否？”其人曰：“将军是谁？”玄德曰：“刘备也。”其人曰：“吾非孔明，乃孔明之友博陵崔州平也。”玄德曰：“久闻大名，幸得相遇。乞即席地权坐，请教一言。”二人对坐于林间石上，关、张侍立于侧。州平曰：“将军何故欲见孔明？”玄德曰：“方今天下大乱，四方云扰，欲见孔明，求安邦定国之策耳。”州平笑曰：“公以定乱为主，虽是仁心，但自古以来，治乱无常。自高祖斩蛇起义，诛无道秦，是由乱而入治也；至哀、平之世二百年，太平日久，王莽篡逆，又由

ngang, phong tư tuấn sảng,
đầu dài tiêu diêu cân, thân
xuyên tạo bồ bào, trượng lê
tòng sơn tích tiêu lộ nhi lai.
Huyền đức viết: "Thử tất ngọa
long tiên sinh dã!" Cấp hạ mã
huống tiền thi lễ, vẫn viết: "Tiên
sinh phi ngọa long phủ?" Kì
nhân viết: "Tướng quân thị
thùy?" Huyền đức viết: "Lưu bị
dã." Kì nhân viết: "Ngô phi
khổng minh, nãi khổng minh chi
hữu bác lăng thôî châu bình
dã." Huyền đức viết: "Cửu văn
đại danh, hạnh đắc tương ngô.
Khát túc tịch địa quyền tọa,
thinh giáo nhất ngôn." Nhị nhân
đối tọa vu lâm gian thạch
thượng, quan, trương thị lập vú
trắc. Châu bình viết: "Tướng
quân hà cổ dục kiến khổng
minh?" Huyền đức viết:
"Phương kim thiên hạ đại loạn,
tứ phương vân nhiễu, dục kiến
khổng minh, cầu an bang định
quốc chi sách nhĩ." Châu bình
tiểu viết: "Công dĩ định loạn vi
chủ, tuy thị nhân tâm, dãn tự cỗ
dĩ lai, trì loạn vô thường. Tự
cao tổ trăm xà khởi nghĩa, tru
vô đạo tàn, thị do loạn nhi nhập
trì dã; chí ai, bình chi thế nhị
bách niên, thái bình nhật cửu,
vương mäng soán nghịch, hựu
do trì nhi nhập loạn; quang võ
trung hưng, trọng chỉnh cơ
nghịệp, phục do loạn nhi nhập
trì; chí kim nhị bách niên, dân
an dĩ cửu, cố can qua hựu phục
tứ khởi: thử chánh do trì nhập

mãi không chán. Chợt thấy một
người dung mạo hiền ngang, mặt
mũi tuấn tú, đầu đội khăn tiêu
diêu minh bận áo thảm rộng, tay
chồng gậy gỗ lê, đương ở hẻm
núi đi ra. Huyền Đức nói: - Đúng
Ngọa Long tiên sinh kia rồi! Rồi
vội vàng xuống ngựa bước tới thi
lễ, hỏi rằng: - Tiên sinh có phải là
Ngọa Long không? Người ấy hỏi
lại: - Tướng quân là ai? Huyền
Đức đáp: - Tôi là Lưu Bị. Người
đó nói: - Tôi là bạn Khổng Minh,
tên là Thôi Châu Bình ở Bác
Lăng, không phải Khổng Minh
đâu. Huyền Đức nói: - Tôi được
biết đại danh của ngài đã lâu, nay
may được gặp, xin ngài tạm dừng
chân ở đây, dạy cho một vài điều.
Hai người lại ngồi trên phiến đá
trong rừng. Quan, Trương đứng
hầu bên cạnh. Châu Bình hỏi: -
Tướng quân muốn tìm Khổng
Minh làm gì? Huyền Đức đáp: -
Bây giờ thiên hạ loạn lạc, bốn
phương rối ren, tôi muốn gặp
Khổng Minh để tìm kế yên dân
định nước. Châu Bình cười, nói: -
Ông lấy việc dẹp loạn làm chủ
yếu, thế cũng là nhân đức rồi.
Nhưng từ xưa đến nay, khi yên
khi loạn bất thường. Từ khi Cao
Tô chém rắn khởi nghĩa, trừ được
nhà Tần vô đạo, thế là hết đời
loạn sang đời thái bình. Đến đời
vua Ai Đế, Bình Đế nhà Hán đã
được hơn hai trăm năm, thái bình
lâu rồi, Vương Mãng thoán
nghịch, thế là hết đời lại đến
đời loạn. Về sau vua Quang Vũ

yù shǐ kǒng míng wò xuán
tian dì , bù zhuì gan kun ,
kǒng bù yì wèi , tú fèi xin lì ěr . qǐ bù wén shùn tian zhě yì ,
nì tian zhě láo ; shù zhì suǒ
zài , lǐ bù de ér duó zhì ;
mìng zhì suǒ zài , rén bù de
ér qiǎng zhì hu ? " xuán dé
yue : " xiān sheng suǒ yán ,
chéng wèi gao jiàn . dàn bēi
shen wèi hàn zhòu , hé dāng
kuang fú hàn shì , hé gǎn
wéi zhì shù yǔ mìng ? " zhōu
píng yue : " shan yě zhī fu ,
bù zú yǔ lùn tian xià shì , shì
chéng míng wèn , gù wàng
yán zhī . " xuán dé yue : "
méng xian sheng jiàn jiào .
dàn bù zhì kǒng míng wǎng
hé chǔ qù liǎo ? " zhōu píng
yue : " wú yì yù fǎng zhī ,
zhèng bù zhì qí hé wǎng . "
xuán dé yue : " qīng xian
sheng tòng zhì bì xiàn , ruò
hé ? " zhōu píng yue : " yú
xìng pō lè xián sǎn , wú yì
gong míng jiǔ yǐ ; róng ta rì
zài jiàn . " yán qì , cháng yǐ
ér qù . xuán dé yǔ guan ,
zhang shàng mǎ ér xíng .
zhang fei yue : " kǒng míng
yòu fǎng bù zhe , què yù cǐ
fù rú , xián tán xǔ jiǔ ! " xuán
dé yue : " cǐ yì yǐn zhě zhí
yán yě .

治而入乱；光武中兴，
重整基业，复由乱而入
治；至今二百年，民安
已久，故干戈又复四起
：此正由治入乱之时，
未可猝定也。将军欲使
孔明斡旋天地，补缀乾
坤，恐不易为，徒费心
力耳。岂不闻顺天者逸
，逆天者劳；数之所在，
理不得而夺之；命之所在，
人不得而强之乎？”玄德曰：“先生所
言，诚为高见。但备身为汉胄，
合当匡扶汉室，何敢委之数与命？”
州平曰：
“山野之夫，不足与论
天下事，适承明问，故
妄言之。”玄德曰：“
蒙先生见教。但不知孔
明往何处去了？”州平
曰：“吾亦欲访之，正
不知其何往。”玄德曰：
“请先生同至敝县，若
何？”州平曰：“愚性
颇乐闲散，无意功名久
矣；容他日再见。”言
讫，长揖而去。玄德与

loạn chi thời, vị khả thốt định
đã. Tướng quân dục sử khỗng
minh oát toàn thiên địa, bỏ
chué kiền khôn, khủng bất địch
vi, đồ phí tâm lực nhĩ. Khởi bất
văn thuận thiên giả dật, nghịch
thiên giả lao; sở chí sở tại, lí bất
đắc nhi đoạt chí; mệnh chí sở
tại, nhân bất đắc nhi cường chí
hồ? "Huyền đức viết: "Tiên sinh
sở ngôn, thành vi cao kiến. Đã
bị thân vi hán trụ, hợp đương
khuông phù hán thất, hà cảm
Ủy chí số dữ mệnh?" Châu bình
viết: "Sơn dã chí phu, bất túc
dữ luận thiên hạ sự, thích thừa
minh vắn, có vọng ngôn chí."
Huyền đức viết: "Mông tiên sinh
kiến giáo. Đã bất tri khỗng
minh vắng hà xứ khứ liều?"
Châu bình viết: "Ngô diệc dục
phóng chí, chánh bất tri kì hà
vắng." Huyền đức viết: "Thỉnh
tiên sinh đồng chí tệ huyền,
nhược hè?" Châu bình viết:
"Ngu tính pha nhạc nhàn tán,
vô ý công danh cửu hǐ; dung
tha nhật tái kiến." Ngôn cật,
trường áp nhi khứ. Huyền đức
dữ quan, trường thượng mã nhi
hành. Trường phi viết: "Khỗng
minh hựu phóng bất trú, khurc
ngô thử hủ nho, nhàn đàm hứa
cửu!" Huyền đức viết: "Thử
diệc ẩn giả chí ngôn dã.

trung hưng, sửa sang cơ nghiệp,
thế là lại hết đời loạn sang đời trị
đó. Từ bấy giờ đến nay được hai
trăm năm rồi, dân hưởng thái
binh đã lâu thì can qua bùng nổ,
đây chính là thời kỳ từ yên đến
loạn, chưa dễ bình định ngay
được. Tướng quân muốn khiến
Khỗng Minh chuyển xoay trời đất,
chấp vá càn khôn, tôi e khó lăm,
chỉ uồng hơi sức mà thôi. Tướng
quân chẳng nghe người ta nói:
"Thuận trời thì an nhàn, trái trời
thì vất vả", "Số đã định, thì không
chống lại được" hay sao? Huyền
Đức nói: - Tiên sinh dạy thế thực
là cao kiến, nhưng tôi là dòng dõi
nhà Hán, phải ra tay gây dựng lại
cơ nghiệp, dám đâu dỗ cho số
với mệnh. Châu Bình nói: - Tôi là
người quê mùa, biết gì mà dám
bàn đến việc thiên hạ. Bởi thấy
ngài hỏi đến, nên cũng nói càn
thế thôi. Huyền Đức đáp: - Cảm
Ơn ngài dạy cho. Nhưng không
biết hôm nay Khỗng Minh đi đâu?
Châu Bình đáp: - Tôi cũng muốn
vào thăm mà không biết đi đâu.
Huyền Đức nói: - Xin mời tiên
sinh về huyền chơi có được
không? Châu Bình nói: - Tính tôi
ura đi chơi dông dài, thờ ơ với
công danh đã lâu, xin để cho khi
khác sẽ gặp lại nhau. Nói xong,
vái rồi đi. Huyền Đức cùng Quan,
Trường lên ngựa trở về. Trường
Phi nói: - Tìm Khỗng Tử đã chẳng
thấy, lại gặp ngay cái anh hủ nho
này, chuyện hão lâu quá! Huyền
Đức nói: - Đấy cũng là những lời

关、张上马而行。张飞曰：“孔明又访不着，却遇此腐儒，闲谈许久！”玄德曰：“此亦隐者之言也。”

6 san rén huí zhì xin yě , guò liǎo shù rì , xuán dé shǐ rén tàn ting kǒng míng . huí bào yue : " wò lóng xian sheng yǐ huí yǐ ." xuán dé biàn jiào bēi mǎ . zhang fei yue : " liàng yi cun fu , hé bì ge ge zì qù , kě shǐ rén huàn lái biàn liǎo . " xuán dé chì yue : " rǔ qǐ bù wén mèng zi yún : yù jiàn xián ér bù yǐ qí dào , yóu yù qí rù ér bì zhí mén yě . kǒng míng dang shì dà xián , qǐ kě zhao hu ! " suì shàng mǎ zài wǎng fǎng kǒng míng . guan , zhang yì chéng mǎ xiāng suí . shí zhí lóng dong , tian qì yán hán , tóng yún mì bù . xíng wú shù lǐ , hu rán shuò feng lǐn lǐn , ruì xuě fei fei : shan rú yù cù , lín sì yín zhuang . zhang fei yue : " tian hán dì dòng , cháng bù yòng bing , qǐ yí yuǎn jiàn wú yì zhì rén hu ! bù rú huí xin yě yǐ bì feng xuě . " xuán dé yue : " wú zhèng yù shǐ kǒng míng zhì wǒ yīn qín zhì yì . rú dì bēi pà lěng , kě xian huí qù . " fei yue : " sǐ qiè bù pà , qǐ pà lěng hu ! dàn kǒng ge ge kong láo shén si . " xuán

三人回至新野，过了数日，玄德使人探听孔明。回报曰：“卧龙先生已回矣。”玄德便教备马。张飞曰：“量一村夫，何必哥哥自去，可使人唤来便了。”玄德叱曰：“汝岂不闻孟子云：欲见贤而不以其道，犹欲其入而闭之门也。孔明当世大贤，岂可召乎！”遂上马再往访孔明。关、张亦乘马相随。时值隆冬，天气严寒，彤云密布。行无数里，忽然朔风凛凛，瑞雪霏霏：山如玉簇，林似银妆。张飞曰：“天寒地冻，尚不用兵，岂宜远见无益之人乎！不如回新野以避风雪。”玄德曰：“吾正欲使孔明知我殷勤之意。如弟辈怕冷，可先回去。”

của bậc ăn dật đó.

Tam nhân hồi chí tân dã, quá liễu số nhật, huyền đức sử nhân thám thính khồng minh. Hồi báo viết: "Ngọa long tiên sinh dĩ hồi hĩ." Huyền đức tiên giáo bị mã. Trương phi viết: "Lượng nhất thôn phu, hà tất ca ca tự khứ, khả sử nhân hoán lai tiễn liễu." Huyền đức sắt viết: "Nhữ khởi bất văn mạnh tử vân: dục kiến hiền nhi bất dĩ kỉ đạo, do dục kì nhập nhi bế chi môn dã. Khồng minh đương thế đại hiền, khởi khả triệu hò! "Toại thượng mã tái vãng phóng khồng minh. Quan, trương diệc thừa mã tương tùy. Thời trị long đông, thiên khí nghiêm hàn, đồng vân mật bố. Hành vô số lít, hốt nhiên sóc phong lâm lâm, thụy tuyêt phi phi: sơn như ngọc thốc, lâm tự ngàn trang. Trương phi viết: "Thiên hàn địa đống, thương bất dụng binh, khởi nghi viễn kiến vô ích chi nhân hò! Bất như hồi tân dã dĩ tị phong tuyêt." Huyền đức viết: "Ngô chánh dục sử khồng minh tri ngã ân cần chi ý. Như đệ bối phạ lãnh, khả tiên hồi khứ." Phi viết: "Tử thả bắt phạ, khởi phạ

Ba người về đến Tân Dã. Được vài ngày, Huyền Đức sai người đi thăm dò xem Khồng Minh đã về chưa. Một hôm, người thăm dò về báo Ngọa Long tiên sinh đã về. Huyền Đức sai ngay người thắng ngựa. Trương Phi nói: - Khồng Minh chỉ là một tên thôn phu quèn, hà tất đại ca phải thân đến. Cứ sai người đi gọi cũng được. Huyền Đức mắng rằng: - Em há không nhớ lời Mạnh Tử nói: "Muốn cầu người hiền mà không biết đạo, khác gì muốn cho người ta vào nhà mình mà lại đi đóng cửa lại". Khồng Minh là bậc đại hiền thời nay, cho đi gọi sao được? Bèn lại lên ngựa đến Long Trung. Quan, Trương cũng đi theo. Bấy giờ, đang thời tiết mùa đông, khí trời rét buốt, mây xám nghịt trời. Ba người đi chưa được vài dặm, bỗng nhiên trời nổi cơn gió bắc, tuyết bay phoi phói, núi tuyết ngọc gieo, rùng như bạc rắc. Trương Phi nói: - Giờ rét, đất đóng băng, đánh nhau còn chẳng được, lại phải lận đận đi cầu người vô ích làm chi! Không bằng trở về Tân Dã, tội gì mà dầm mưa dãi tuyết thế này! Huyền Đức nói: - Chính ta muốn làm cho Khồng

dé yue : " wù duo yán , zhi
xiāng suí tòng qù . " jiāng jìn
máo lú , hu wén lù bàng jiǔ
diàn zhong yǒu rén zuò ge .
xuán dé lì mǎ ting zhì . qí ge
yue : " zhuàng shì gōng
míng cháng wèi chéng , wu
hu jiù bù yù yáng chun ! jun
bù jiàn dong hǎi zhě sou cí
jing zhen , hòu che suì yǔ
wén wáng qin ; ba bǎi zhu
hóu bù qí huì , bái yú rù zhōu
shè mèng jīn ; mù yě yí zhàn
xiě liú chǔ , ying yáng wěi liè
guàn wǔ chén . yòu bù jiàn
gao yáng jiū tú qī cǎo zhōng
, cháng jí máng dàng lóng
zhǔn gōng ; gao tán wáng bà
jīng rén ēr , chuò xǐ yán zuò
qín ying fēng ; dong xià qí
chéng qí shí èr , tian xià wú
rénnéng jì zong . èr rén
gong jí cháng rú cǐ , zhì jìn
shéi kěn lùn yíng xióng ? "
xie bà , yòu yǒu yí rén jí
zhuo ér ge . qí ge yue : " wú
huáng tí jiàn qīng huán hǎi ,
chuàng yè chuí jí sì bǎi zài ;
huán líng jì yè huǒ dé shuai ,
jian chén zéi zi diào dǐng nài
. qīng shé fei xià yù zuò
bàng , yòu jiàn yao hóng
jiàng yù táng ; qún dào sì
fang rú yǐ jù , jian xióng bǎi
bèi jie ying yáng , wú chái
cháng xiào kong pai shǒu ,
mèn lái cun diàn yǐn cun jiǔ ;
dú shàn qí shen jìn rì an , hé
xu qian gǔ míng bù xiǔ ! " èr
réngé bà , fù zhǎng dà xiào

飞曰：“死且不怕，岂
怕冷乎！但恐哥哥空劳
神思。”玄德曰：“勿
多言，只相随同去。”
将近茅庐，忽闻路傍酒
店中有人作歌。玄德立
马听之。其歌曰：“壮
士功名尚未成，呜呼久
不遇阳春！君不见东海
者叟辞荆榛，后车遂与
文王亲；八百诸侯不期
会，白鱼入舟涉孟津；
牧野一战血流杵，鹰扬
伟烈冠武臣。又不见高
阳酒徒起草中，长楫芒
砀隆准公；高谈王霸惊
人耳，辍洗延坐钦英风
；东下齐城七十二，天
下无人能追踪。二人功
迹尚如此，至今谁肯论
英雄？”歇罢，又有一
人击桌而歌。其歌曰：
“吾皇提剑清寰海，创
业垂基四百载；桓灵季
业火德衰，奸臣贼子调
鼎鼐。青蛇飞下御座傍
，又见妖虹降玉堂；群
盗四方如蚁聚，奸雄百
辈皆飞扬，吾侪长啸空
拍手，闷来村店饮村酒

lãnh hò! Đãn khùng ca ca
không lao thần tư." Huyền đức
viết: "Vật đa ngôn, chỉ tương
tùy đồng khứ." Tương cận mao
lư, hốt văn lộ bàng tửu điếm
trung hữu nhân tác ca. Huyền
đức lập mã thính chi. Kì ca viết:
"Tráng sĩ công danh thương vị
thành, ô hô cửu bất ngộ dương
xuân! Quân bất kiến đông hải
giả tầu từ kinh trấn, hậu xa toại
dữ văn vương thân; bát bách
chư hầu bất kì hội, bạch ngư
nhập chu thiệp mạnh tâm; mục
dã nhất chiến huyết lưu xứ,
ưng dương vĩ liệt quan võ thần.
Hữu bất kiến cao dương tửu đồ
khởi thảo trung, trường tiếp
mang năng long chuẩn công;
cao đàm vương bá kinh nhân
nhĩ, xuyết tẩy duyên tọa khâm
anh phong; đông hạ tề thành
thất thập nhị, thiên hạ vô nhân
năng kê tung. Nhị nhân công
tích thương như thử, chí kim
thùy khẳng luận anh hùng?"
Hiết bã, hựu hữu nhất nhân
kích trác nhí ca. Kì ca viết: "Ngô
hoàng đè kiếm thanh hoàn hải,
sáng nghiệp thùy cơ tú bách
tái; hoàn linh quý nghiệp hỏa
đức suy, gian thần tặc tử điêu
đỉnh nãi. Thanh xà phi hạ ngự
tọa bàng, hựu kiến yêu hồng
hang ngọc đrowsing; quần đạo tú
phương như nghĩ tụ, gian hùng
bách bối giai ưng dương, ngô
sài trường khiếu không phách
thủ, muộn lai thôn điếm ấm
thôn tửu; độc thiện kì thân tǎn

Minh biết đến lòng nhiệt thành
của ta. Các em có sợ rét thì hãy
về trước. Phi nói: - Chết còn
chẳng ngại, ngại chi rét! Chỉ sợ
đại huynh vất vả uổng công thôi!
Huyền Đức nói: - Em chớ nói
nhiều lời, hãy theo ta đi! Gần đến
nhà tranh, chợt nghe thấy tiếng
ca trong một quán rượu bên cạnh
đường. Huyền Đức dừng ngựa lại
nghe, lời ca rằng: Công danh
tráng sĩ muộn thay! Than ôi, lâu
chẳng gặp ngày dương xuân!
Ngươi chẳng thấy lão nhân Đông
Hải, Lìa bụi gai theo với vua Văn,
Chư hầu bát bách lai thần, Gặp
điềm cá trăng Mạnh tân sang đò.
Mục Xã một trận đánh to, Công
danh lừng lẫy ai so được tầy?
Cao dương lại có thầy hay rượu,
Vái Cao hoàng theo điệu làm tôi.
Bàn mưu vương bá kỳ tài, Lợt tai
cũng phải, mời ai lên ngồi, Thành
Tề, hạ bảy mươi hai, Thế gian hà
dễ mấy ai nối mình? Hai người
công tích rành rành, Đến nay ai
bảo là anh hùng nào? Một người
hát xong, người khác lại tiếp luôn.
Lời ca rằng: Vua ta vung lưỡi
gươm dẹp loạn, Gây cơ đồ Hán
bốn trăm năm, Đời Hoàn, linh vận
lửa tắt ngầm, Gian thần tặc tử tay
cầm quyền to. Chốn ngự tọa rắn
bò điềm gỗ, Nơi ngọc đrowsing cầu
mộng yêu ma, Bốn phương trộm
giặc đồ ra, Gian hùng lũ lượt theo
đà múa may. Chúng ta chỉ vỗ tay
nói téu, Buồn ra hàng chén rượu
cho vui. Một mình sung sướng
thảnh thoị, Chẳng cầu tiếng đê

. xuán dé yue : " wò lóng qí zài cǐ xiān hu ! " suí xià mǎ rù diàn . jiàn èr rén píng zhuo duì yǐn : shàng shǒu zhě bái miàn cháng xu , xià shǒu zhě qīng qí gǔ mào . xuán dé yí ér wèn yue : " èr gong shéi shì wò lóng xiān sheng ? " cháng xu zhē yue : " gong hé rén ? yù xún wò lóng hé gan ? " xuán dé yue : " mǒu nǎi liú bèi yě . yù fǎng xiān sheng , qí jì shì an míng zhì shù . " cháng xu zhē yue : " wǒ děng fei wò lóng , jie wò lóng zhì yǒu yě : wú nǎi ? chuan shí guǎng yuán , cǐ wèi shì rǔ nán mèng gong wei . " xuán dé xǐ yue : " bèi jiǔ wén èr gong dà míng , xìng de xiè hòu . jìn yǒu suí xíng mǎ pí zài cǐ , gǎn qǐng èr gong tòng wǎng wò lóng zhuāng shàng yí tán . " guǎng yuán yue : " wú děng jie shan yě yong lǎn zhí tú , bù shěng zhì guó an míng zhì shì , bù láo xià wèn . míng gong qǐng zì shàng mǎ , xún fǎng wò lóng .

7 xuán dé nǎi cí èr rén , shàng mǎ tóu wò lóng gang lái .

；独善其身尽日安，何须千古名不朽！”二人歌罢，抚掌大笑。玄德曰：“卧龙其在此间乎！”遂下马入店。见二人凭桌对饮：上首者白面长须，下首者清奇古貌。玄德揖而问曰：“二公谁是卧龙先生？”长须者曰：“公何人？欲寻卧龙何干？”玄德曰：“某乃刘备也。欲访先生，求济世安民之术。”长须者曰：“我等非卧龙，皆卧龙之友也：吾乃颍川石广元，此位是汝南孟公威。”玄德喜曰：“备久闻二公大名，幸得邂逅。今有随行马匹在此，敢请二公同往卧龙庄上一谈。”广元曰：“吾等皆山野慵懒之徒，不省治国安民之事，不劳下问。明公请自上马，寻访卧龙。

玄德乃辞二人，上马投卧龙冈来。到庄前下马

nhật an, hà tu thiên cổ danh bất hủ!" Nhị nhân ca bã, phủ chuồng đại tiêu. Huyền đức viết: "Ngọa long kì tại thử gian hồ!" Toại hạ mã nhập điếm. Kiến nhị nhân bằng trác đối ảm: thượng thủ giả bạch diện trường tu, hạ thủ giả thanh kì cổ mạo. Huyền đức áp nhi vẫn viết: "Nhị công thùy thị ngọa long tiên sinh?" Trường tu giả viết: "Công hà nhân? Dục tầm ngọa long hà can?" Huyền đức viết: "Mỗ nãi lưu bị dã. Dục phóng tiên sinh, cầu tể thế an dân chi thuật." Trường tu giả viết: "Ngã đǎng phi ngọa long, giai ngọa long chí hữu dã: ngô nãi toánh xuyên thạch quảng nguyên, thử vị thi nhữ nam mạnh công uy." Huyền đức hỉ viết: "Bị cửu văn nhị công đại danh, hạnh đắc giải cầu. Kim hữu tuy hành mã thất tại thử, cảm thỉnh nhị công đồng vãng ngọa long trang thượng nhất đàm." Quảng nguyên viết: "Ngô đǎng giai sơn dã thung lân chí đồ, bất tĩnh trì quốc an dân chí sự, bất lao hạ vấn. Minh công thỉnh tự thượng mã, tầm phóng ngọa long.

Huyền đức nãi từ nhị nhân, thượng mã đầu ngọa long

muôn đời làm chi! Hai người hát xong, vỗ tay cười ầm lên. Huyền Đức nói: - Có lẽ Ngọa Long ở trong này. Liền xuống ngựa bước vào, thấy hai người đương dựa bàn, đối nhau uống rượu; một người mặt trắng râu dài, một người mặt mũi khôi ngô. Huyền Đức hỏi: - Thưa hai ông, ông nào là Ngọa Long tiên sinh? Người râu dài hỏi lại: - Ông là ai, tìm Ngọa Long làm gì? Huyền Đức đáp: - Thưa tôi là Lưu Bị, muốn tìm tiên sinh để cầu mưu giúp đời yên dân. Người râu dài nói: - Chúng tôi không phải là Ngọa Long mà là bạn Ngọa Long đây thôi. Tôi là Thạch Quảng Nguyên ở Dĩnh Châu; ông này là Mạnh Công Thành ở Nhữ Nam. Huyền Đức mừng, nói: - Tôi được biết đại danh của hai tiên sinh đã lâu, nay được bái谒, thực là may quá. Nhân tôi có mang theo cả ngựa, xin mời hai tiên sinh cùng đến nhà Ngọa Long với tôi. Quảng Nguyên nói: - Chúng tôi là bạn quê mùa, chẳng biết đâu đến những việc trị nước yên dân, xin đừng bận lòng hỏi chúng tôi những việc ấy. Mời ông cứ lên ngựa đi tìm Ngọa Long.

Huyền Đức từ giả hai người rồi lên ngựa đi thẳng đến Ngọa Long

dào zhuang qián xià mǎ ,
kǒu mén wèn tóng zì yue : "
xian sheng jin rì zài zhuang
fǒu ?" tóng zì yue : " xiàn zài
táng shàng dú shū ." xuán
dé dà xǐ , suí gen tóng zì ér
rù . zhì zhōng mén , zhì jiàn
mén shàng dà shu yí lián
yún : " dàn bó yǐ míng zhì .
níng jìng ér zhì yuǎn . "

，扣门问童子曰：“先生今日在庄否？”童子曰：“现在堂上读书。”玄德大喜，遂跟童子而入。至中门，只见门上大书一联云：“淡泊以明志。宁静而致远。”

8 xuán dé zhèng kàn xiān , hu
wén yín yǒng zhì shēng , nǎi
lì yú mén cè kui zhī , jiàn cǎo
táng zhì shàng , yí shào nián
yǒng lú bào xi , ge yue : "
fèng ? xiáng yú qian rèn xi ,
fei wú bù qì ; shì fú chǔ yú yi
fang xi , fei zhǔ bù yí . lè
gong geng yú lǒng mǔ xi ,
wú ài wú lú ; liáo jì ào yú qín
shu xi , yǐ dài tian shí .

玄德正看间，忽闻吟咏之声，乃立于门侧窥之，见草堂之上，一少年拥炉抱膝，歌曰：
“凤翶翔于千仞兮，非梧不栖；士伏处于一方兮，非主不依。
乐躬耕于陇亩兮，吾爱吾庐；聊寄傲于琴书兮，以待天时。

9 xuán dé dài qí ge bà , shàng
cǎo táng shi lǐ yue : " bèi jiǔ
mù xiān shēng , wú yuán bài
huì . zuó yīn xú yuán zhí
cheng jiàn , jìng zhì xiān
zhuāng , bù yù kōng huí . jìn
tè mào fēng xuě ér lái . de
zhan dào mào , shí wèi wàn
xìng , " nǎ shào nián huang
máng dá lǐ yue : " jiāng jun
mò fei liú yù zhōu , yù jiàn jiā
xióng fǒu ? " xuán dé jīng yà
yue : " xian sheng yòu fei wò

玄德待其歌罢，上草堂施礼曰：“备久慕先生，无缘拜会。昨因徐元直称荐，敬至仙庄，不遇空回。今特冒风雪而来。得瞻道貌，实为万幸，”那少年慌忙答礼曰：“将军莫非刘豫州，欲见家兄否？”玄德惊讶曰：“先生又非卧

cương lai. Đáo trang tiền hạ
mã, khâu môn vân đồng tử viết:
"Tiên sinh kim nhật tại trang
phủ?" Đồng tử viết: "Hiện tại
đường thượng độc thư." Huyền
đức đại hỉ, toại cân đồng tử nhí
nhập. Chí trung môn, chỉ kiến
môn thượng đại thư nhất liên
vân: "Đạm bạc dĩ minh chí.
Ninh tĩnh nhí trí viễn."

Cương. Tới trước nhà, gõ cửa,
hỏi tiểu đồng: - Hôm nay, tiên
sinh có nhà không? Tiểu đồng
đáp: - Đang ngồi trên nhà xem
sách. Huyền Đức mừng lắm, theo
ngay tiểu đồng đi vào. Đến cửa
giữa, nhìn thấy câu đối: Đạm bạc
dĩ minh chí, Ninh tĩnh nhí chí viễn.

Huyền đức chánh khán gian,
hốt văn ngâm vịnh chí thanh,
nǎi lập vu môn trắc khuy chí,
kiến thảo đường chí thượng,
nhất thiếu niên ủng lô bão tắt,
ca viết: "Phượng cao tường vu
thiên nhận hè, phi ngô bất tê; sỹ
phục xử vu nhất phuong hè,
phi chủ bất y. Nhạc cung canh
vu lũng mẫu hè, ngô ái ngô lư;
liêu kí ngạo vu cầm thư hè, dĩ
đãi thiên thời.

Huyền Đức đương xem câu đối,
lại nghe có tiếng ngâm thơ, vội
vàng đứng nép bên cạnh cửa
nhòm vào thấy trên nhà tranh, có
một thanh niên ngồi ôm gối, sưởi
cạnh hỏa lò mà hát rằng: Phượng
bay cao, khi ngô đồng không trỗ,
Sĩ ẩn mình, phi minh chủ không
thờ. Nông thôn vui thú cày bừa,
Thánh thời đàm sách đợi cơ
chuyển vận.

Huyền đức đãi kì ca bài,
thượng thảo đường thi lễ viết:
"Bị cửu mộ tiên sinh, vô duyên
bái hội. Tặc nhân từ nguyên
trực xưng tiến, kính chí tiên
trang, bất ngô không hồi. Kim
đặc mạo phong tuyết nhi lai.
Đắc chiêm đạo mạo, thật vi vạn
hạnh," Na thiếu niên hoảng
mang đáp lễ viết: "Tướng quân
mặc phi lưu dự châu, dục kiến
gia huynh phủ?" Huyền đức
kinh ngạc viết: "Tiên sinh hựu

Huyền Đức đợi hát xong mới
bước lên thèm vái chào, nói: - Bị
lâu nay hâm mộ tiên sinh, chưa
được dịp nào bái kiến. Mới đây
được Từ Nguyên Trực tiến cử,
vội đến tiên trang; rủi phải về
không; nay xông pha mưa gió
đến đây, được chiêm ngưỡng tôn
nhan, thật may mắn quá! Người
thanh niên với đáp lễ, nói: -
Tướng quân có phải là Lưu Dụ
Châu đến tìm anh tôi không?
Huyền Đức ngẩn người, hỏi rằng:

lóng ye ? " shào nián yue : " mōu nǎi wò lóng zhì dì zhu gé jun yě . yú xiong dì san rén : zhǎng xiōng zhu gé jīn , xiàn zài jiāng dōng sun zhòng móu chǔ wèi mù bin ; kǒng míng nǎi èr jia xiong . " xuán dé yue : " wò lóng jīn zài jia fǒu ? " jun yue : " zuó wèi cui zhōu píng xiāng yuē , chu wài xián yóu qù yǐ . " xuán dé yue : " hé chǔ xián yóu ? " jun yue : " huò jià xiǎo zhōu yóu yú jiāng hú zhōng , huò fǎng sēng dào yú shān lǐng zhī shàng , huò xún péng yǒu yú cūn luò zhī xiān , huò lè qín qí yú dòng fǔ zhī nèi : wǎng lái mò cè , bù zhī qù suǒ . " xuán dé yue : " liú bèi zhí rú cǐ yuán fen qiǎn bó , liǎng fan bù yù dà xián ! " jun yue : " shǎo zuò xiān chá . " zhang fei yue : " nǎ xiān sheng jì bù zài , qǐng ge ge shàng mǎ . " xuán dé yue : " wǒ jì dào cǐ xiān , rú hé wú yì yǔ ér huí ? " yin wèn zhu gé jun yue : " wén lìng xiōng wò lóng xiān sheng shóu an tao luè , rì kàn bing shu , kě de wén hu ? " jun yue : " bù zhī . " zhang fei yue : " wèn ta zé shèn ! fēng xuě shèn jīn , bù rú zǎo guī . " xuán dé chì zhī . jun yue : " jia xiong bù zài , bù gǎn jiǔ liù che qí ; róng rì què lái huí lǐ . " xuán dé yue : " qǐ gǎn wàng xiān

龙耶？”少年曰：“某乃卧龙之弟诸葛均也。愚兄弟三人：长兄诸葛瑾，现在江东孙仲谋处为幕宾；孔明乃二家兄。”玄德曰：“卧龙今在家否？”均曰：“昨为崔州平相约，出外闲游去矣。”玄德曰：“何处闲游？”均曰：“或驾小舟游于江湖之中，或访僧道于山岭之上，或寻朋友于村落之间，或乐琴棋于洞府之内：往来莫测，不知去所。”玄德曰：“刘备直如此缘分浅薄，两番不遇大贤！”均曰：“少坐献茶。”张飞曰：“那先生既不在，请哥哥上马。”玄德曰：“我既到此间，如何无一语而回？”因问诸葛均曰：“闻令兄卧龙先生熟谙韬略，日看兵书，可得闻乎？”均曰：“不知。”张飞曰：“问他则甚！风雪甚紧，不如早归。”玄德叱止之。均曰：“家兄不在

phi ngoa long da?" Thiếu niên viết: "Mỗ nãi ngọa long chi đệ Gia Cát quân dã. Ngu huynh đệ tam nhân: trưởng huynh Gia Cát cẫn, hiện tại giang đông tôn trọng mưu xử vi mạc tân; khổng minh nãi nhị gia huynh. "Huyền đức viết: "Ngọa long kim tại gia phủ?" Quân viết: "Tắc vi thôi châu bình tương ước, xuất ngoại nhàn du khứ hĩ." Huyền đức viết: "Hà xứ nhàn du?" Quân viết: "Hoặc giá tiểu chu du vu giang hồ chí trung, hoặc phóng tăng đạo vu sơn lĩnh chí thượng, hoặc tầm bằng hữu vu thôn lạc chí gian, hoặc nhạc cầm kè vu động phủ chí nội: vãng lai mạc trắc, bất tri khứ sở. "Huyền đức viết: "Lưu bì trực như thử duyên phân thiên bạc, lưỡng phiền bất ngộ đại hiền!" Quân viết: "Thiếu tọa hiền trà." Trương phi viết: "Na tiên sinh kí bất tại, thỉnh ca ca thượng mã." Huyền đức viết: "Ngã kí đáo thử gian, như hà vô nhất ngũ nhi hồi?" Nhân văn Gia Cát quân viết: "Văn lệnh huynh ngọa long tiên sinh thực am thao lược, nhật khán binh thư, khả đắc văn hồ?" Quân viết: "Bất tri." Trương phi viết: "Vấn tha tắc thậm! Phong tuyết thậm khẩn, bất như tảo quy." Huyền đức sát chỉ chi. Quân viết: "Gia huynh bất tại, bất cảm cửu lưu xa ky; dung nhật khúớc lai hồi lě." Huyền đức viết: "Khởi cảm vọng tiên sinh

- Thέ ra tiên sinh cung khong phai Ngọa Long sao? Người thanh niên đáp: - Tôi là Gia Cát Quân em Ngọa Long; chúng tôi ba anh em; anh cả là Gia Cát Cẫn, hiện đương làm mạc tân bên Tôn Trọng Mưu ở Giang Đông; Khổng Minh là anh thứ hai tôi. Huyền Đức hỏi: - Ngọa Long hôm nay có nhà không? Quân đáp: - Hôm qua vừa có thôi Châu Bình đến rủ đi chơi rồi. Huyền Đức hỏi đi chơi đâu, Quân nói: - Khi thì bơi chiếc thuyền nhỏ chu du trên sông; khi thì thăm hỏi các nhà sư trên núi; khi thì tìm anh em bạn ở chốn hương thôn; khi thì vui gầy đàn, đánh cờ trong hang núi. Anh tôi đi, ở bất thường không biết đâu mà tìm. Huyền Đức nói: - Tôi thực là duyên mỏng phận hèn, hai phen đi đều không được gặp đại hiền! Quân nói: - Mời ngài hãy thư thả ngồi chơi xơi nước. Trương Phi nói: - Tiên sinh ấy đã đi vắng, xin đại huynh lên ngựa về thôi. Huyền Đức nói: - Ta đã cất công đến đây, chẳng lẽ không bày tỏ một đôi lời. Lại hỏi Gia Cát Quân: - Tôi nghe nói lệnh huynh Ngọa Long tiên sinh tinh thông thao lược, mài miệt binh thư có phải không? Quân nói: - Tôi không được biết. Trương Phi nói: - Hỏi người ta làm gì! Mưa to gió lớn, đại huynh đi về cho sớm! Huyền Đức mắng át đi. Quân nói: - Anh tôi đi vắng, không dám lưu ngựa xe ở lại lâu, xin để khi khác đáp

sheng wǎng jià . shù rì zhī
hòu , bèi dang zài zhì . yuàn
jiè zhǐ bǐ zuò yí shu , liú dá
lìng xiōng , yǐ biǎo liú bèi yīn
qín zhì yì . " jun suì jìn wén
fáng sì bǎo . xuán dé a kai
dòng bǐ , fú zhǎn yún jian ,
xiě shu yue : " bēi jiǔ mù gao
míng , liǎng cì jìn yè , bù yù
kōng huí , chóu chàng hé sì !
qiè niàn bèi hàn cháo ? yì ,
làn dao míng jué , fú dù cháo
tíng líng tì , gang jì beng cui ,
qún xióng luàn guó , è dǎng
qí jun , bèi xin dǎn ju liè . sui
yǒu kuang jì zhí chéng , shí
fá jīng lún zhì cè . yǎng wàng
xian sheng rén cí zhong yì ,
kài rán zhǎn lǔ wàng zhì dà
cái , shi zi fáng zhí hóng luè ,
tian xià xìng shèn ! shè jì
xìng shèn ! xian cǐ bù dá ,
zài róng zhai jiè xun mù , tè
bài zun yán , miàn qīng bǐ
kǔn . tǒng xi jiàn yuán . "
xuán dé xiě bà , dì yǔ zhu gé
jun shou liǎo , bài cí chu
mén . jun sòng chu , xuán dé
zài san yīn qín zhì yì ér bié .
fang shàng mǎ yù xíng , hu
jiàn tóng zi zhao shǒu lí wài ,
jiào yue : " lǎo xian sheng lái
yé . " xuán dé shì zhí , jiàn
xiǎo qiáo zhì xi , yí rén nuǎn
mào zhe tóu , hú qú bì tǐ , qí
zhe yí lú , hòu suí yí qīng yi
xiǎo tóng , xié yí hú lú jiǔ , tà
xuě ér lái ; zhuǎn guò xiǎo
qiáo , kǒu yín shi yí shǒu .

，不敢久留车骑；容日却来回礼。”玄德曰：“岂敢望先生枉驾。数日之后，备当再至。愿借纸笔作一书，留达令兄，以表刘备殷勤之意。”均遂进文房四宝。玄德呵开冻笔，拂展云笺，写书曰：“备久慕高名，两次晋谒，不遇空回，惆怅何似！窃念备汉朝苗裔，滥叨名爵，伏睹朝廷陵替，纲纪崩摧，群雄乱国，恶党欺君，备心胆俱裂。虽有匡济之诚，实乏经纶之策。仰望先生仁慈忠义，慨然展吕望之大才，施子房之鸿略，天下幸甚！社稷幸甚！先此布达，再容斋戒薰沐，特拜尊颜，面倾鄙悃。统希鉴原。”玄德写罢，递与诸葛均收了，拜辞出门。均送出，玄德再三殷勤致意而别。方上马欲行，忽见童子招手篱外，叫曰：“老先生来也。”玄德视之，见小桥之西，一人暖帽

uồng giá. Sỗ nhật chi hậu, bị
đương tái chí. Nguyễn tá chỉ
bút tác nhất thư, lưu đạt lệnh
huynh, dĩ biều lưu bị ân cần chí
ý." Quân toại tiến văn phòng tử
bảo. Huyền đức a khai đóng
bút, phát triển vân tiên, tả thư
viết: "Bị cửu mộ cao danh,
lưỡng thứ tần yết, bất ngờ
không hồi, trù trưởng hà tự!
Thiết niệm bị hán triều miêu
duệ, lạm thao danh tước, phục
đỗ triều đình lăng thê, cương kỉ
băng tài, quần hùng loạn quốc,
ác đảng khi quân, bị tâm đắm
câu liệt. Tuy hữu khuông tể chi
thành, thật pháp kinh luân chi
sách. Ngưỡng vọng tiên sinh
nhân từ trung nghĩa, khái nhiên
triển lữ vong chi đại tài, thi tử
phòng chi hồng lược, thiên hạ
hạnh thậm! Xã tắc hạnh thậm!
Tiên thủ bố đạt, tái dung trai
giới huân mộc, đặc bái tôn
nhan, diện khuynh bỉ khôn.
Thống hi giám nguyên." Huyền
đức tâ bãi, đê dũ Gia Cát quân
thu liễu, bái từ xuất môn. Quân
tống xuất, huyền đức tái tam ân
cần chí ý nhi biệt. Phương
thượng mǎ dục hành, hốt kiến
đồng tử chiêu thủ li ngoại, khiêu
viết: "Lão tiên sinh lai dã."
Huyền đức thị chi, kiến tiểu kiều
chi tây, nhất nhân noãn mạo
già đầu, hò cừu té thể, ky trú
nhất lư, hậu túy nhất thanh y
tiểu đồng, huè nhất hò lô tưu,
đap tuyết nhi lai; chuyển quá
tiểu kiều, khẩu ngâm thi nhất

lễ. Huyền Đức nói: - Tôi đâu dám
mong tiên sinh hạ cổ. Vài hôm
nữa Bị sẽ đến hầu. Hôm nay
nhân đây, xin tiên sinh cho mượn
bút giấy, tôi viết bức thư để lại,
nhờ chuyển đến lệnh huynh, để
tỏ ý ân cần của tôi. Quân đưa bút
mực ra. Huyền Đức viết một bức
thư như sau: "Bị tôi lâu nay hâm
mộ cao danh, đã hai lần đến yết
kiến đều không được gặp phải trở
về, ân hận vô cùng. Tôi trộm nghĩ
mình là dòng dõi nhà Hán, lạm
hưởng danh tước, mà nay trông
thấy triều đình suy sụp, kỷ cương
rối ren, gian hùng loạn nước, giúp
dân, nhưng kém tài kinh luân, cho
nên mong ngóng tiên sinh mở
lòng nhân từ trung nghĩa, đứng ra
trở hết tài lớn của Lã Vong, thi tho
hết kế lạ của Tử Phóng, thì thiên
hạ may lắm! Xã tắc may lắm! Nay
trước có mấy lời bày tỏ với tiên
sinh, Bị xin về tắm gội ăn chay,
đến bái tôn nhan một lần nữa, để
giải lòng quê kệch, xin tiên sinh
soi xét cho". Huyền Đức viết thư
xong, đưa gửi Gia Cát Quân rồi
từ biệt ra về. Quân tiến ra tận
cửa; Huyền Đức còn ân cần, dặn
đi dặn lại dôi ba lần. Huyền Đức
vừa lên ngựa sắp đi, thì thấy tiểu
đồng đứng ngoài bờ rào vẫy tay
nói: - Lão tiên sinh đã đến! Lưu Bị
nhìn ra thấy bên phía tây chiếc
cầu nhỏ, có một người đội mũ ám
trùm đầu, mặc áo hò cừu, cưỡi
con lừa, theo sau một tiểu đồng
mặc áo xanh đi hầu, tay xách một
bầu rượu, đương rẽ tuyết đi lại,

- 10 shi yue : " yí yè běi fēng hán , wàn lǐ tóng yún hòu . cháng kōng xuě luàn piao , gǎi jìn jiāng shān jiù . yǎng miàn guān huǒ xu , yí shì yù lóng dòu . fen fen lín jiā fei , qǐng kè biàn yǔ zhòu . qí lú guò xiǎo qiáo , dù tàn méi huā shòu ! " xuán dé wén ge yue : " cǐ zhen wò lóng yǐ ! " gǔn an xià mǎ , xiàng qián shi lǐ yue : " xiān shēng mào hán bù yì ! liú bēi děng hòu jiǔ yǐ ! " nǎ rén huang máng xià lú dá lǐ .
- 11 zhu gé jun zài hòu yue : " cǐ fei wò lóng jiā xiōng , nǎi jiā xiōng yuè fù huáng chéng yàn yě . " xuán dé yue : " shì xiān suǒ yín zhī jù , jí qí gāo miào . " chéng yàn yue : " lǎo fū zài xiǎo xù jiā guān " liáng fù yín , jì de zhè yì pian ; shì guò xiǎo qiáo , ǒu jiàn lí luò xiān méi huā , gù gǎn ér sòng zhì . bù qì wèi zun kè suǒ wén . " xuán dé yue : " céng jiàn lìng xù fǒu ? " chéng yàn yue : " biàn shì
- 遮头，狐裘蔽体，骑着一驴，后随一青衣小童，携一葫芦酒，踏雪而来；转过小桥，口吟诗一首。
- 诗曰：“一夜北风寒，万里彤云厚。长空雪乱飘，改尽江山旧。仰面观火虚，疑是玉龙斗。纷纷鳞甲飞，顷刻遍宇宙。骑驴过小桥，独叹梅花瘦！”玄德闻歌曰：“此真卧龙矣！”滚鞍下马，向前施礼曰：“先生冒寒不易！刘备等候久矣！”那人慌忙下驴答礼。
- 诸葛均在后曰：“此非卧龙家兄，乃家兄岳父黄承彦也。”玄德曰：“适间所吟之句，极其高妙。”承彦曰：“老夫在小婿家观《梁父吟》，记得这一篇；适过小桥，偶见篱落间梅花，故感而诵之。不期为尊客所闻。”玄德曰：“曾见令婿否？”承彦
- Thủ.
- qua cái cầu nhỏ đang ngâm một bài thơ:
- Một đêm gió lạnh lùng, Muôn dặm mây đỗ ối. Bởi bời hoa tuyết bay, Nước non hình sắc nỗi, Ngắng mặt trông trên trời, Tưởng là rồng ngọc chơi, Vây mai tua tua bay, Một lát khắp bốn cõi, Cưỡi lừa qua cầu con, Than vì mai gầy cỗi. Huyền Đức nghe nghêm xong, nói rằng: - Đây hẳn là Ngọa Long rồi! Rồi nhảy xuống ngựa, bước tới chào, nói: - Tiên sinh xông pha rét mướt, nhọc mệt lắm nhỉ? Bitte này đợi mãi tiên sinh. Người ấy vội xuống lừa, đáp lễ.
- Gia Cát quân tại hậu viết: "Thử phi ngoa long gia huynh, nãi gia huynh nhạc phụ hoàng thừa ngạn dã." Huyền đức viết: "Thích gian sở ngâm chi cú, cực kì cao diệu." Thừa ngạn viết: "Lão phu tại tiểu té già quan (Lương phủ ngâm), kí đặc giá nhất thiên; thích quá tiểu kiều, ngẫu kiến lì lạc gian mai hoa, cố cảm nhi tụng chí. Bất kì vi tôn khách sở văn." Huyền đức viết: "Tằng kiến lệnh té phủ?" Thừa ngạn viết: "Tiện thi
- Gia Cát Quân ở đằng sau nói: - Đây là Hoàng Thừa Ngạn, ông nhạc anh tôi đó, không phải Ngọa Long đâu. Huyền Đức nói: - Vừa rồi nghe câu thơ ngài ngâm rất cao nhã. Thừa Ngạn hỏi: - Nhân lão phu xem bài "Lương phủ ngâm" ở nhà con rể có nhớ được một đoạn. Nay qua cầu nhỏ, chợt thấy cây hoa mai bên rào, nên sực nhớ lại đọc choi, không ngờ quý khách nghe thấy. Huyền Đức nói: - Ngài đã gặp lệnh té chưa? Thừa Ngạn đáp: - Lão cũng

lǎo fu yě lái kàn ta . " xuán dé wén yán , cí bié chéng yàn , shàng mǎ ér guī . zhèng zhí fēng xuě yòu dà , huí wàng wò lóng gang , yì yàng bù yǐ . hòu rén yǒu shi dan dào xuán dé fēng xuě fǎng kǒng míng . shi yue : " yí tian fēng xuě fǎng xián liáng , bù yù kōng huí yì gǎn shàng . dòng gé qí qiáo shān shí huá , hán qín an mǎ lù tú cháng . dang tóu piàn piàn lí hua luò , pu miàn fen fen liǔ xù kuáng . huí shǒu tíng biān yáo wàng chǔ , làn yín duī mǎn wò lóng gang .

12 xuán dé huí xīn yě zhì hòu , guāng yīn rěn rǎn , yòu zǎo xīn chūn . nǎi lìng bó zhě shé shi , xuǎn zé jí qí , zhài jiè sān rì , xun mù gēng yī , zài wǎng wò lóng gang yè kǒng míng . guān , zhāng wén zhī bù yuè , suì yì qí rù jiàn xuán dé . zhèng shì : gāo xián wèi fú yǐng xióng zhì , qu jié pían shèng jié shì yí . wèi zhī qí yán ruò hé , xià wén biàn xiǎo .

曰：“便是老夫也来看他。”玄德闻言，辞别承彦，上马而归。正值风雪又大，回望卧龙冈，悒怏不已。后人有诗单道玄德风雪访孔明。诗曰：“一天风雪访贤良，不遇空回意感伤。冻合溪桥山石滑，寒侵鞍马路途长。当头片片梨花落，扑面纷纷柳絮狂。回首停鞭遥望处，烂银堆满卧龙冈。

玄德回新野之后，光阴荏苒，又早新春。乃令卜者揲蓍，选择吉期，斋戒三日，薰沐更衣，再往卧龙冈谒孔明。关、张闻之不悦，遂一齐入谏玄德。正是：高贤未服英雄志，屈节偏生杰士疑。未知其言若何，下文便晓。

lão phu dã lai khán tha." Huyền đức vân ngôn, từ biệt thừa ngạn, thượng mã nhi quy. Chánh trị phong tuyết hữu đại, hồi vọng ngoa long cương, áp ưởng bất dĩ. Hậu nhân hữu thi đan đạo huyền đức phong tuyết phóng khồng minh. Thi viết: "Nhất thiên phong tuyết phóng hiền lương, bất ngộ không hồi ý cảm thương. Đồng hợp khê kiều sơn thạch hoạt, hàn xâm an mã lộ đồ trường. Đương đầu phiến phiến lê hoa lạc, phác diện phân phân liễu như cuồng. Hồi thủ định tiên diêu vọng xứ, lạn ngân đôi mãn ngoa long cương.

Huyền đức hồi tân dã chi hậu, quang âm nhãm nhiễm, hựu tảo tân xuân. Nái lệnh bốc giả thiệt thi, tuyển trạch cát kì, trai giới tam nhật, huân mộc canh y, tái vãng ngoa long cương yết khồng minh. Quan, trương văn chi bất duyệt, toại nhất tề nhập gián huyền đức. Chánh thị: cao hiền vị phục anh hùng chí, khuất tiết thiên sinh kiệt sĩ nghi. Vị tri kì ngôn nhược hà, hạ văn tiện hiểu

đương đến tìm Ngọa Long đây. Huyền Đức nghe xong, từ biệt Hoàng Thừa Ngạn, rồi cưỡi ngựa về. Đang cơn mưa tuyết dữ dội, Huyền Đức vừa đi vừa ngoảnh lại ngắm gó Ngọa Long, buồn rầu không biết ngần nào. Đời sau có thơ vịnh cảnh đương cơn mưa tuyết, Huyền Đức đến thăm Khồng Minh rằng: Xông pha mưa gió kiêm hiền tài, Lững thừng về suông dạ cảm hoài... Chi chít khe cầu hoa tuyết đóng, Lạnh lùng yên ngựa dặm đường dài, Chạm đầu là tả hoa lê rụng, Vướng mắt rơi nhìn chốn cũ. Chói lòa ánh bạc Ngọa Long phơi.

Từ khi Huyền Đức về Tân Dã, ngày tháng thầm thoát đã sang xuân mới, liền sai người đem cỏ thi ra bón, kén chọn ngày tốt, ăn chay ở sạch ba ngày, tắm gội hun hương, thay quần áo, rồi sang gó Ngọa Long yết Khồng Minh. Quan, Trương được tin cũng phát chán, kéo nhau vào can. Thế là: Cao hiền chưa phục anh hùng giỏi, Khiêm tồn làm cho hào kiệt nghỉ. Chưa biết chuyện ra sao, xem hỏi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
038
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo xuán dé fǎng kǒng
míng liǎng cì bù yù , yù zài
wǎng fǎng zhī . guan gong
yue : " xiong cháng liǎng cì
qín wǎng bài yè , qí lǐ tài guò
yǐ . xiǎng zhu gé liàng yǒu xu
míng ér wú shí xué , gù bì ér
bù gǎn jiàn . xiong hé huò yú
sì rén zhì shèn yě ! "

3 xuán dé yue : " bù rán , xí qí
huán gong yù jiàn dong guo
yě rén , wǔ fān ér fang de yi
miàn . kuàng wú yù jiàn dà
xián ye ? " zhang fei yue : "
ge ge cha yǐ . liàng cǐ cun fu
, hé zú wèi dà xián ; jin fan
bù xu ge ge qù ; ta rú bù lái ,
wǒ zhì yòng yi tiáo má shéng
fú jiāng lái ! " xuán dé chì
yue : " rǔ qǐ bù wén zhōu
wén wáng yè jiang zi yá zhì
shì hu ? wén wáng qiě rú cǐ
jìng xián , rǔ hé tài wú lǐ ! jin
fan rǔ xiū qù , wǒ zì yǔ yún
cháng qù . " fei yue : " jì liǎng
wèi ge ge dou qù , xiǎo dì rú
hé luò hòu ! " xuán dé yue : "
rǔ ruò tòng wǎng , bù kě shi
lǐ . " fei yìng nuò .

第三十八回
定三分隆中决策
战长江孙氏报仇

却说玄德访孔明两次不遇，欲再往访之。关公曰：“兄长两次亲往拜谒，其礼太过矣。想诸葛亮有虚名而无实学，故避而不敢见。兄何惑于斯人之甚也！”

玄德曰：“不然，昔齐桓公欲见东郭野人，五反而方得一面。况吾欲见大贤耶？”张飞曰：“哥哥差矣。量此村夫，何足为大贤；今番不须哥哥去；他如不来，我只用一条麻绳缚将来！”玄德叱曰：“汝岂不闻周文王谒姜子牙之事乎？文王且如此敬贤，汝何太无礼！今番汝休去，我自与云长去。”飞曰：“既两位哥哥都去，小弟如何落后！”

Đệ tam thập bát hồi định tam
phân long trung quyết sách
chiến trường giang tôn thị
báo cừu

Khước thuyết huyền đức phóng
không minh lưỡng thứ bất ngộ,
dục tái vãng phóng chí. Quan
công viết: "Huynh trưởng lưỡng
thứ thân vãng bái yết, kỉ lễ thái
quá hĩ. Tưởng Gia Cát lượng
hữu hư danh nhi vô thật học, có
tị nhi bất cảm kiến. Huynh hà
hoặc vu tư nhân chi thậm dã!"

HÒI 38 Long Trung quyết kế thiên
hạ chia ba; Tôn thị báo thù,
Trường Giang đại chiến

Lại nói, Huyền Đức hai lần đi không
được gặp Khổng Minh lại định đi
lần nữa. Quan Công nói: - Huynh
trưởng đã hai lần thân đến nhà bái
yết, lễ nghi như vậy là quá hậu rồi.
Có lẽ Gia Cát Lượng cũng chỉ có
hư danh, không có thực tài nên mới
tránh mặt không cho gặp đây thôi.
Sao huynh trưởng quá sùng bái
người ấy làm vậy?

Huyền đức viết: "Bất nhiên, tích
tè hoàn công dục kiến đồng
quách dã nhân, ngũ phản nhi
phương đắc nhất diện. Huống
ngô dục kiến đại hiền da?"
Trương phi viết: "Ca ca sai hĩ.
Lượng thử thôn phu, hà túc vi
đại hiền; kim phiên bất tu ca ca
khứ; tha như bắt lai, ngã chỉ
dụng nhất điều ma thằng
phuợc tương lai!" Huyền đức
sát viết: "Nhữ khởi bất văn chu
văn vương yết khương tử nha
chi sự hổ? Văn vương thả như
thử kính hiền, nhữ hà thái vô lẽ!
Kim phiên nhữ hữu khứ, ngã tự
dữ vân trường Khứ." Phi viết:
"Kí lưỡng vị ca ca đô khứ, tiểu
đệ như hả lạc hậu!" Huyền đức
viết: "Nhữ nhược đồng vãng,

Huyền Đức nói: - Không phải thế
đâu. Ngày xưa Tề Hoàn Công
muốn đi cầu một người quê mùa ở
Đông Quách, năm lần đi mới được
gặp, huống chi ta muốn cầu một
bậc đại hiền? Trương Phi nói: - Đại
huynh nhầm đó, gã nhà quê đó sao
gọi là đại hiền nữa? Thôi, chuyến
này không cần đại huynh đi nữa.
Nếu hắn không đến, em sẽ lấy
thùng trói điệu về đây là ổn chuyện.
Huyền Đức mắng: - Chú không nhớ
việc Văn Vương ngày xưa đi cầu
Khương Tử Nha, Văn Vương còn
kính người hiền như thế nào à! Chú
sao vô lễ quá vậy? Lần này chú
đừng đi nữa, để ta đi cùng Văn
Trường thôi. Phi nói: - Hai anh đều
đi cả, tiểu đệ ở nhà làm gì? Huyền
Đức nói: - Nếu muốn đi thì không

4 yú shì san rén chéng mǎ yǐn
cóng zhě wǎng lóng zhong .
lí cǎo lú bàn lǐ zhì wài , xuán
dé biàn xià mǎ bù xíng ,
zhèng yù zhu gé jun . xuán
dé máng shi lǐ , wèn yue : "
lìng xiōng zài zhuāng fǒu ?"
jun yue : " zuó mù fang guī .
jiāng jun jin rì kě yǔ xiāng
jiàn . " yán bà , piao rán zì qù
. xuán dé yue : " jin fan jiǎo
xìng de jiàn xiān sheng yǐ ! "
zhang fei yue : " cǐ rén wú lǐ
biàn yǐn wǒ dēng dào
zhuāng yě bù fáng , hé gù
jìng zì qù liǎo ! " xuán dé yue
: " bǐ gè yǒu shì , qǐ kě xiāng
qiáng . " san rén lái dào
zhuāng qián kǒu mén , tóng
zi kai mén chu wèn . xuán dé
yue : " yǒu láo xiān tóng
zhuǎn bào : liú bēi zhuan lái
bài jiàn xiān sheng . " tóng zi
yue : " jin rì xiān sheng sui
zài jia , dàn jin zài cǎo táng
shàng zhòu qǐn wèi xǐng . "
xuán dé yue : " jí rú cǐ , qiè
xiu tōng bào . " fēn fù guān ,
zhang èr rén , zhi zài mén
shǒu dēng zhe . xuán dé xú
bù ér rù , jiàn xiān sheng
yǎng wò yú cǎo táng jǐ xí zhì
shàng . xuán dé gōng lì jie
xià . bàn shǎng , xiān sheng
wèi xǐng . guān , zhang zài

”玄德曰：“汝若同往
，不可失礼。”飞应诺
。

于是三人乘马引从者往
隆中。离草庐半里之外
，玄德便下马步行，正
遇诸葛均。玄德忙施礼
，问曰：“令兄在庄否
？”均曰：“昨暮方归
。将军今日可与相见。
”

言罢，飘然自去。玄德
曰：“今番侥幸得见先
生矣！”张飞曰：“此
人无礼！便引我等到庄
也不妨，何故竟自去了
！”玄德曰：“彼各有
事，岂可相强。”三人
来到庄前叩门，童子开
门出问。玄德曰：“有
劳仙童转报：刘备专来
拜见先生。”童子曰：
“今日先生虽在家，但
今在草堂上昼寝未醒。
”玄德曰：“既如此，
且休通报。”分付关、
张二人，只在门首等着
。玄德徐步而入，见先
生仰卧于草堂几席之上

bất khả thắt lỗ." Phi ứng nặc.

được thắt lỗ! Phi vâng theo.

Vu thị tam nhân thừa mã dẫn
tòng giả vâng long trung. Li
thảo lù bán lí chí ngoại, huyền
đúc tiễn hạ mã bộ hành, chánh
ngộ Gia Cát quân. Huyền đức
mang thi lễ, vấn viết: "Lệnh
huynh tại trang phủ?" Quân
viết: "Tạc mô phuong quy.
Tướng quân kim nhật khả dữ
tương kiến." Ngôn bái, phiêu
nhiên tự khứ. Huyền đức viết:
"Kim phiên nghiêu hạnh đắc
kiến tiên sinh hĩ!" Trương phi
viết: "Thủ nhân vô lễ! Tiện dẫn
ngã đẳng đáo trang dã bất
phuong, hà có cánh tự khứ
liễu!" Huyền đức viết: "Bỉ các
hữu sự, khởi khả tương
cường." Tam nhân lai đáo trang
tiền khâu môn, đồng tử khai
môn xuất vấn. Huyền đức viết:
"Hữu lao tiên đồng chuyền báo:
lưu bị chuyen lai bái kiến tiên
sinh. "Đồng tử viết: "Kim nhật
tiên sinh tuy tại gia, đán kim tại
thảo đường thượng trú tâm vị
tinh." Huyền đức viết: "Kí như
thử, thả hưu thông báo." Phân
phó quan, trương nhị nhân, chỉ
tại môn thủ đẳng trú. Huyền
đức từ bộ nhi nhập, kiến tiên
sinh ngưỡng ngoa vu thảo
đường kí tịch chi thượng.
Huyền đức cùng lập giai hạ.
Bán thường, tiên sinh vị tĩnh.

Nói rồi, ba người cưỡi ngựa cùng
bọn tuỳ tùng đến Long Trung. Còn
cách lều tranh độ nửa dặm, Huyền
Đức xuống ngựa đi bộ. Gặp Gia
Cát Quân, Huyền Đức vội vàng thi
lỗ, hỏi: - Lệnh huynh hôm nay có
nhà không? Quân đáp: - Anh tôi
mới về chiều qua, tướng quân đến
hôm nay thì gặp. Nói rồi, ung dung
đi ra. Huyền Đức nói: - Phen này
may được gặp tiên sinh đây!
Trương Phi nói: - Người này mới vô
lỗ chứ! Dẫn luôn bọn ta vào nhà thì
đã mắt gì, sao cứ cầm đầu đi
thẳng? Huyền Đức nói: - Ai có việc
người này, bắt buộc người ta sao
được? Ba người lại đi, đến trước
nhà gỗ cửa; tiểu đồng ra mở cửa,
nói: - Tiên sinh hôm nay có nhà,
nhưng đương ngủ. Huyền Đức nói:
- Đã vậy, xin đừng báo tin vội. Rồi
dẫn Quan, Trương đứng đứng chục
ngoài ngõ, Huyền Đức rón rén đi
vào, thấy Không Minh đương nằm
ngủ trên ghế. Huyền Đức bèn chắp
tay đứng chục dưới thềm. Được
một lúc lâu, Không Minh vẫn chưa
dậy. Quan, Trương đứng đợi ngoài
ngõ mãi, chẳng thấy động tĩnh gì,
mới lén vào xem, thì thấy Huyền
Đức vẫn chắp tay đứng hồi.
Trương Phi giận lắm, bảo Vân
Trường rằng: - Lão tiên sinh này
sao kiêu kỳ lắm thế? Thấy anh ta
đứng thế kia, nó càng giả vờ ngủ

wài lì jiǔ , bù jiàn dòng jìng ,
rù jiàn xuán dé yóu rán shì lì .
zhang fei dà nù , wèi yún
cháng yue : " zhè xian sheng
rú hé ào mǎn ! jiàn wǒ ge ge
shì lì jie xià , ta jìng gao wò ,
tui shuì bù qǐ ! děng wǒ qù
wu hòu fàng yí bǎ huǒ , kàn
ta qǐ bù qǐ ! " yún cháng zài
san quàn zhù . xuán dé réng
mìng èr rén chu mén wài
děng hòu . wàng táng shàng
shí , jiàn xian sheng fan
shen jiang qǐ , hu yòu cháo lǐ
bì shuì zhe . tóng zi yù bào .
xuán dé yue : " qiè wù jīng
dòng . " yòu lì liǎo yì gè shí
chén , kǒng míng cái xǐng ,
kǒu yín shi yue : " dà mèng
shéi xian jué ? píng sheng
wǒ zì zhì , cǎo táng chun
shuì zú , chuang wài rì chí
chí . " kǒng míng yín bà , fan
shen wèn tóng zi yue : " yǒu
sú kè lái fǒu ? " tóng zi yue :
" liú huáng shú zài cǐ , lì hòu
duo shí . " kǒng míng nǎi qǐ
shen yue : " hé bù zǎo bào !
cháng róng gēng yī . " suí
zhuǎn rù hòu táng . yòu bàn
shǎng , fang zhěng yì guān
chu yíng .

5 xuán dé jiàn kǒng míng shen
cháng ba chǐ , miàn rú guān

。玄德拱立阶下。半晌，先生未醒。关、张在外立久，不见动静，入见玄德犹然侍立。张飞大怒，谓云长曰：“这先生如何傲慢！见我哥哥侍立阶下，他竟高卧，推睡不起！等我去屋后放一把火，看他起不起！”云长再三劝住。玄德仍命二人出门外等候。望堂上时，见先生翻身将起，忽又朝里壁睡着。童子欲报。玄德曰：“且勿惊动。”又立了一个时辰，孔明才醒，口吟诗曰：“大梦谁先觉？平生我自知，草堂春睡足，窗外日迟迟。”孔明吟罢，翻身问童子曰：“有俗客来否？”童子曰：“刘皇叔在此，立候多时。”孔明乃起身曰：“何不早报！尚容更衣。”遂转入后堂。又半晌，方整衣冠出迎。

玄德见孔明身长八尺，面如冠玉，头戴纶巾，

Quan, trương tại ngoại lập cửu, bắt kiến động tĩnh, nhập kiến huyền đức do nhiên thị lập. Trương phi đại nộ, vị vân trường viết: "Giá tiên sinh như hà ngạo mạn! Kiến ngã ca ca thị lập giai hạ, tha cánh cao ngọa, thô thiếp bất khởi! Đẳng ngã khứ óc hậu phóng nhất bả hòa, khán tha khởi bất khởi!" Văn trường tái tam khuyến trụ. Huyền đức nhưng mệnh nhị nhân xuất môn ngoại đẳng hậu. Vọng đường thương thời, kiến tiên sinh phiên thân tương khởi, hốt hưu triều lí bích thụy trú. Đồng tử dục báo. Huyền đức viết: "Thả vật kinh động." Hựu lập liễu nhất cá thời thần, khổng minh tài tinh, khẩu ngâm thi viết: "Đại mộng thùy tiên giác? Bình sinh ngã tự tri, thảo đường xuân thụy túc, song ngoại nhật trì trì." Khổng minh ngâm băi, phiên thân vấn đồng tử viết: "Hữu tục khách lai phủ?" Đồng tử viết: "Lưu hoàng thúc tại thủ, lập hậu đa thời." Khổng minh nǎi khởi thân viết: "Hà bắt tảo báo! Thượng dung canh y." Toại chuyển nhập hậu đường. Hựu bán thường, phương chỉnh y quan xuất nghênh.

Huyền đức kiến khổng minh thân trường bát xích, diện như

khi không dậy! Để em ra sau nhà cho một mồi lửa, xem nó có phải dậy không? Vân Trương can mãi Trương Phi mới thôi. Huyền Đức bắt hai người phải ra ngoài đứng đợi, rồi trông vào trong nhà, thấy Khổng Minh giờ mình, nhưng rồi lại quay mặt vào vách tường ngủ yên. Tiểu đồng toan lại đánh thức, Huyền Đức bảo: - Chớ nên đánh thức vội! Rồi lại đứng đợi một lúc nữa, Khổng Minh mới tỉnh giấc, miệng ngâm bài thơ rằng: Mơ màng ai tỉnh trước Bình sinh ta biết ta! Thèm tranh giấc xuân đây Ngoài song bóng ác tà... Ngâm xong, Khổng Minh mới quay ra hỏi tiểu đồng rằng: - Có tục khách nào đến đây không? Tiểu đồng thưa: - Có Lưu Hoàng Thúc đứng đợi đây đã lâu lắm. Khổng Minh liền vùng dậy nói: - Sao không báo tin ngay! Để ta dậy thay áo đã! Rồi đi vào nhà trong, một lúc mới mặc áo đội khăn chỉnh tề ra tiếp.

Đức thấy Khổng Minh mình cao tám thước, mặt đẹp như ngọc, đầu đội

yù , tóu dài lún jin , shen pí
háo chǎng , piao piao rán
yǒu shén xian zhì gài . xuán
dé xià bài yue : " hàn shì mò
zhòu , zhuo jùn yú fu , jiǔ
wén xian sheng dà míng , rú
léi guàn ěr . zuó liǎng cì jìn
yè , bù de yì jiàn , yǐ shu jiàn
míng yú wén jǐ , wèi shěn de
rù lǎn fǒu ? " kǒng míng yue
: " nán yáng yě rén , shu lǎn
xìng chéng , lǚ méng jiāng
jun wǎng lín , bù shèng kuì
nǎn .

身披鹤氅，飘飘然有神
仙之概。玄德下拜曰：
“汉室末胄、涿郡愚夫
，久闻先生大名，如雷
贯耳。昨两次晋谒，不
得一见，已书贱名于文
几，未审得入览否？”
孔明曰：“南阳野人，
疏懒性成，屡蒙将军枉
临，不胜愧赧。

6 èr rén xù lǐ bì , fen bin zhǔ ér
zuò , tóng zǐ xiān chá . chá
bà , kǒng míng yue : " zuó
guan shu yì , zú jiàn jiāng jun
you míng you guó zhì xīn ;
dàn hèn liàng nián yòu cái
shu , yǒu wù xià wèn . " xuán
dé yue : " sī mǎ dé cào zhī
yán , xú yuán zhí zhī yǔ , qǐ
xu tán zài ? wàng xian sheng
bù qì bǐ jiàn , qu cì jiào huì . "
kǒng míng yue : " dé cào ,
yuán zhí , shì zhī gao shì .
liàng nǎi yì geng fu ěr , an
gǎn tán tian xià shì ? èr gong
miù jǔ yǐ . jiāng jun nài hé
shě měi yù ér qiú wán shí hu
? " xuán dé yue : " dà zhàng
fu bào jīng shì qí cái , qǐ kě
kong lǎo yú lín quán zhì xià
yuàn xian sheng yǐ tian xià
cang sheng wèi niàn , kai bēi
yú lǚ ér cì jiào . " kǒng míng
xiào yue : " yuàn wén jiāng

quan ngọc, đầu dài luân cân,
thân phi hạc sương, phiêu
phiêu nhiên hữu thân tiên chi
khái. Huyền đức hạ bái viết:
"Hán thất mạt trù, trác quận ngu
phu, cửu văn tiên sinh đại
danh, như lôi quán nhĩ. TẠC
lưỡng thứ tần yết, bất đắc nhất
kiến, dĩ thư tiện danh vu văn kỉ,
vị thâm đắc nhập lâm phủ?"
Không minh viết: "Nam dương
dã nhân, sơ lǎn tính thành, lũ
mông tướng quân uồng lâm,
bất thắng quý noản.

二人叙礼毕，分宾主而
坐，童子献茶。茶罢，
孔明曰：“昨观书意，
足见将军忧民忧国之心；
但恨亮年幼才疏，有
误下问。”玄德曰：“
司马德操之言，徐元直
之语，岂虚谈哉？望先
生不弃鄙贱，曲赐教诲。
”孔明曰：“德操、
元直，世之高士。亮乃
一耕夫耳，安敢谈天下
事？二公谬举矣。将军
奈何舍美玉而求顽石乎
？”玄德曰：“大丈夫
抱经世奇才，岂可空老
于林泉之下？愿先生以

khăn lượt, mình mặc áo cáng hạc,
hình dáng thanh thoát như tiên.
Huyền Đức lạy thụp xuống đất nói
rằng: - Tôi là kẻ ngu hèn, dòng dõi
nhà Hán, quê ở quận Trác, lâu nay
được nghe tiếng lớn tiên sinh, như
sấm bên tai; đã hai lần đến hầu,
đều chưa được gặp. Tôi có viết bức
thư nhờ đệ tử, không biết đã được
tiên sinh xem đến chưa? Không
Minh nói: - Tôi là một người quê
mùa ở Nam Dương, tính quen lười
biếng, mấy lần đội ơn tướng quân
có lòng hạ cố, tự nghĩ thấy hổ thẹn
vô cùng.

Hai người chào lễ nhau xong, bèn
phân ngôi chủ khách ngồi chơi.
Tiểu đồng bưng trà lên. Uống xong,
Không Minh nói: - Tôi xem bức thư
tướng quân, biết là lòng tướng
quân đêm ngày lo việc dân việc
nước. Nhưng vì Lượng này tuổi còn
trẻ, tài còn kém, chưa đáp được
lòng mong mỏi của ngài. Huyền
Đức nói: - Không có lẽ những lời
của Tư Mã Đức Tháo và Từ
Nguyên Trực đều làm cả hay sao?
Mong tiên sinh đừng chê kẻ ngu
hèn này mà dạy bảo cho. Không
Minh nói: - Đức Tháo, Nguyên Trực
thực là cao sĩ trong đời. Lượng này
là một kẻ đi cày, dám đâu bàn việc
thiên hạ. Hai ông ấy tiền cử làm
người rồi, xin tướng quân chờ vứt
ngọc quý mà tìm đá vôi. Huyền Đức
nói: - Những bậc trượng phu mang
tài kinh bang tế thế, há chịu chết già
trong chốn lâm tuyến hay sao? Xin
tiên sinh hãy trông đến đời sống

jun zhi zhì . " xuán dé píng rén cù xí ér gào yue : " hàn shì qīng tuí , jian chén qiè mìng , bèi bù liàng lì , yù shen dà yì yú tian xià , ér zhì shù qǎn duǎn , qì wú suǒ jiù . wéi xian sheng kai qí yú ér zhěng qí è , shí wèi wàn xìng ! " kǒng míng yue : " zì dǒng zhuó zào nì yǐ lái , tian xià háo jié bìng qǐ . cáo cào shì bù jí yuán shào , ér jìng néng kè shào zhě , fei wéi tian shí , yì yì rén móu yě . jin cào yǐ yōng bǎi wàn zhì zhòng , xiá tian zì yǐ lìng zhu hóu , cǐ chéng bù kě yǔ zheng feng . sun quán jù yǒu jiang dong , yǐ lì san shì , guó xiǎn ér míng fù , cǐ kě yòng wèi yuán ér bù kě tú yě . jingzhou bēi jù hàn , miǎn , lì jìn nán hǎi , dong lián wú huì , xi tong ba , shǔ , cǐ yòng wǔ zhì dì , fei qí zhǔ bù néng shǒu ; shì dài tian suǒ yǐ zi jiāng jun , jiāng jun qǐ yǒu yì hu ? yì zhōu xiǎn sai , wò yě qian lǐ , tian fǔ zhì guó , gao zǔ yin zhí yǐ chéng dì yè ; jin liú zhang àn ruò , míng yin guó fù , ér bù zhì cún xù , zhì néng zhì shì , si de míng jun . jiāng jun jì dì shì zhì zhòu , xìn yì zhù yú sì hǎi , zǒng lǎn ying xióng , si xián rú kě , ruò kuà yǒu jing , yì , bǎo qí yán zǔ , xi hé zhu róng , nán fū ? , yuè , wài jié sun quán , nèi xiū zhèng lǐ ; dài tian xià yǒu biàn , zé

天下苍生为念，开备愚鲁而赐教。”孔明笑曰：“愿闻将军之志。”玄德屏人促席而告曰：“汉室倾颓，奸臣窃命，备不量力，欲伸大义于天下，而智术浅短，迄无所就。惟先生开其愚而拯其厄，实为万幸！”孔明曰：“自董卓造逆以来，天下豪杰并起。曹操势不及袁绍，而竟能克绍者，非惟天时，抑亦人谋也。今操已拥百万之众，挟天子以令诸侯，此诚不可与争锋。孙权据有江东，已历三世，国险而民附，此可用为援而不可图也。荆州北据汉、沔，利尽南海，东连吴会，西通巴、蜀，此用武之地，非其主不能守；是殆天所以资将军，将军岂有意乎？益州险塞，沃野千里，天府之国，高祖因之以成帝业；今刘璋暗弱，民殷国富，而不知存恤，智能之士，思得明君。将军既帝

quân chi chí." Huyền đức bình nhân xúc tịch nhí cáo viết: "Hán thát khuynh đồi, gian thần thiết mệnh, bị bắt lượng lực, dục thân đại nghĩa vu thiên hạ, nhí trí thuật thiển đoán, hất vô sở tựu. Duy tiên sinh khai kì ngu nhí chủng kì ách, thật vi vạn hanh!" Khổng minh viết: "Tự đồng trác tạo nghịch dĩ lai, thiên hạ hào kiệt tịnh khởi. Tào thao thê bát cập viên thiệu, nhí cánh năng khắc thiệu giả, phi duy thiên thời, úc diệc nhân mưu dã. Kim thao dĩ ứng bách vạn chi chúng, hiệp thiên tử dĩ lệnh chư hầu, thử thành bát khả dữ tranh phong. Tôn quyền cư hữu giang đông, dĩ lịch tam thế, quốc hiềm nhí dân phụ, thử khả dụng vi viên nhí bất khả dò dã. Kinh châu bắc cư hán, miện, lợi tần nam hải, đông liên ngô hội, tây thông ba, thực, thử dụng võ chi địa, phi kì chủ bất năng thủ; thị đãi thiên sở dĩ tư tướng quân, tướng quân khởi hữu ý hè? Ích châu hiềm tắc, óc dã thiên lí, thiên phủ chí quốc, cao tổ nhân chí dĩ thành đế nghiệp; kim lưu chương ám nhược, dân ân quốc phú, nhí bất tri tồn tuất, trí năng chí sĩ, tư đắc minh quân. Tướng quân kí đế thất chí trụ, tín nghĩa trú vu tú hải, tổng lâm anh hùng, tư hiền như khát, nhược khóa hữu kinh, ích, bảo kí nham trở, tây hòa chư nhung, nam phủ di, viet, ngoại kết tôn quyền, nội tu chánh lí;

của muôn dân, dạy bảo cho điều hay lẽ phải để đầu óc mờ tối của tôi được sáng tỏ ra. Khổng Minh cười nói: - Xin cho biết chí của tướng quân? Huyền Đức bảo người nhà lui ra rồi nói: - Nhà Hán nghiêng đổ, kẻ gian thần cướp quyền. Bị này không lượng sức mình, muốn đem sức lớn mà bỏ ra với thiên hạ, nhưng tài nông trí cạn, chẳng làm nên trò trống gì. Xin tiên sinh hãy mở mắt giúp cho và cứu Bị đang cơ vận khốn, thì thật là may mắn! Khổng Minh nói: - Từ khi Đồng Trác phản nghịch đến nay, hào kiệt bốn phương trỗi dậy. Như Tào Tháo thê kém Viên Thiệu mà đánh được Thiệu; đó không phải chỉ có thiên thời mà cũng có mưu người nữa. Nay Tháo đã cầm được quân trăm vạn, mượn tiếng Thiên tử để khống chế chư hầu, xem đó thật không thể tranh giành với hắn được. Tôn Quyền giữ đất Giang Đông đã được ba đời, đất đai hiểm trở mà lòng dân lại quy phục, xem thế Giang Đông cũng chỉ dùng để giúp ta, chứ không thôn tính được. Duy chỉ còn Kinh Châu, phía bắc có sông Hán, sông Miện, kéo dài đến tận Nam Hải; phía đông nối liền với Ngô Hội, phía tây thông vào Ba Thục, chỗ ấy là đất dụng võ, phải có chúa giỏi mới giữ nổi, trời để dành riêng cho tướng quân đó. Tướng quân nghĩ sao? Lại còn Ích Châu, hình thế hiểm trở, ruộng đất phì nhiêu nghìn dặm, thực là một vựa thóc của trời. Cao Tổ ngày xưa cũng do nơi đó mà dựng thành nghiệp đé. Nay

mìng yì shàng jiāng jiāng jīng
zhou zhí bìng yǐ xiàng wǎn ,
luò , jiāng jun shen lù yì zhou
zhì zhòng yǐ chu qín chuan ,
bǎi xìng yǒu bù dan shí hú
jiāng yǐ yíng jiāng jun zhě hu ?
chéng rú shì , zé dà yè kě
chéng , hàn shì kě xìng yǐ .
cǐ liàng suǒ yǐ wèi jiāng jun
móu zhě yě . wéi jiāng jun tú
zhi . " yán bà , mìng tóng zi
qǔ chu huà yí zhóu , wa yú
zhōng táng , zhǐ wèi xuán dé
yue : " cǐ xī chuan wǔ shí sì
zhou zhí tú yě . jiāng jun yù
chéng bà yè , běi ràng cáo
cào zhàn tian shí , nán ràng
sun quán zhàn dì lì , jiāng
jun kě zhàn rén hé . xian qū
jing zhou wèi jia , hòu jí qū xi
chuan jiàn jí yè , yǐ chéng
dǐng zú zhì shì , rán hòu kě
tú Zhōng yuán yě .

室之胄，信义著于四海，总揽英雄，思贤如渴，若跨有荆、益，保其岩阻，西和诸戎，南抚彝、越，外结孙权，内修政理；待天下有变，则命一上将将荆州之兵以向宛、洛，将军身率益州之众以出秦川，百姓有不箪食壶浆以迎将军者乎？诚如是，则大业可成，汉室可兴矣。此亮之所以为将军谋者也。惟将军图之。”言罢，命童子取出画一轴，挂于中堂，指谓玄德曰：“此西川五十四州之图也。将军欲成霸业，北让曹操占天时，南让孙权占地利，将军可占人和。先取荆州为家，后即取西川建基业，以成鼎足之势，然后可图中原也。”

đại thiên hạ hữu biến, tắc mệnh nhất thượng tương kinh châu chi binh dĩ hướng uyển, lạc, tướng quân thân suất ích châu chi chúng dĩ xuất tần xuyên, bách tính hữu bắt đan thực hòi tương dĩ nghênh tướng quân giả hòi? Thành như thị, tắc đại nghiệp khả thành, hán thát khả hưng hĩ. Thủ lượng sở dĩ vi tướng quân mưu giả dã. Duy tướng quân đồ chí." Ngôn bãi, mệnh đồng tử thủ xuất họa nhất trực, quái vu trung đường, chỉ vị huyền đức viết: "Thủ tây xuyên ngũ thập tứ châu chi đồ dã. Tướng quân dục thành bá nghiệp, bắc nhượng tào thao chiêm thiên thời, nam nhượng tôn quyền chiêm địa lợi, tướng quân khả chiêm nhân hòa. Tiên thủ kinh châu vi gia, hậu túc thủ tây xuyên kiến cơ nghiệp, dĩ thành đĩnh túc chi thế, nhiên hậu khả đồ trung nguyên dã."

Ngưu Chương ngu si hèn yếu, dân nhiều, nước giàu mà không biết trông coi, những người hiền tài đều chỉ mong được vua sáng mà thờ. Tướng quân đã là dòng dõi nhà vua, tín nghĩa tỏa ra bốn bề, thu nạp anh hùng, mong người hiền như khát nước, nếu tướng quân gộp được châu Kinh, châu Ích, giữ vững nơi hiềm trỏ, mặt tây hòa với các tộc, mặt nam phủ dụ các nước Di, Việt; ngoài thì liên kết với Tôn Quyền, trong thì sửa sang việc chính trị, đợi lúc thiên hạ có biến, sai một thương tướng đem quân Kinh Châu tiến sang Uyển Lạc, còn tướng quân thì đem quân Ích Châu tiến xa Tân Xuyên, nhất định trăm họ phải đem giỗ cõm bầu nước đến đón tướng quân. Nếu được như thế, nghiệp lớn mới thành, nhà Hán mới phục hưng được. Đó là việc mà Lượng bày tỏ với tướng quân, tướng quân thử xét xem. Nói xong, sai tiểu đồng đem bằn đồ treo giữa nhà, rồi trả bảo Huyền Đức rằng: - Đây là địa đồ năm mươi bốn châu ở Tây Xuyên. Tướng quân muốn thành nghiệp bá, thì phải nhường thiên thời cho Tào Tháo ở phía bắc, nhường địa lợi cho Tôn Quyền ở phía nam, còn tướng quân thì nắm vững lấy nhân hòa. Trước hãy chiếm Kinh Châu làm nơi căn bản, sau lấy đến Tây Xuyên để dựng cơ đồ, hình thành cái thế chân vạc, rồi sau mới tính đến Trung Nguyên được.

- 7 " xuán dé wén yán , bì xí gǒng shǒu xiè yue : " xian sheng zhī yán , dùn kai máo sai , shǐ bèi rú bo yún wù ér dǔ qīng tian . dàn jīng zhōu liú biǎo , yì zhōu liú zhāng , jie hàn shì zong qīn , bèi an rěn duó zhī ? " kǒng míng yue : " liàng yè guān tiān xiàng , liú biǎo bù jiǔ rén shí ; liú zhāng fēi lì yè zhī zhǔ : jiǔ hòu bì guī jiāng jun . xuán dé wén yán , dùn shǒu bài xiè . zhī zhè yí xí huà , nǎi kǒng míng wèi chu máo lú , yǐ zhī san fen tiān xià , zhēn wàn gǔ zhī rén bù jí yě .
- 玄德闻言，避席拱手谢曰：“先生之言，顿开茅塞，使备如拨云雾而睹青天。但荊州劉表、益州劉璋，皆漢室宗亲，备安忍夺之？”孔明曰：“亮夜观天象，劉表不久人世；劉璋非立业之主：久后必归将军。玄德闻言，頓首拜謝。只这一席话，乃孔明未出茅庐，已知三分天下，真万古之人不及也。
- 8 hòu rén yǒu shi zàn yue : " yù zhōu dang rì tàn gu qióng , hé xìng nán yáng yǒu wò lóng ! yù shí ta nián fen dǐng chǔ , xian sheng xiào zhǐ huà tú zhōng . " xuán dé bài qǐng kǒng míng yue : " bèi sui míng wéi dé bó , yuàn xian sheng bù qì bì jiàn , chu shan xiāng zhù . bèi dang gǒng ting míng huì .
- 后人有诗赞曰：“豫州当日叹孤穷，何幸南阳有卧龙！欲识他年分鼎处，先生笑指画图中。”玄德拜请孔明曰：“备虽名微德薄，愿先生不弃鄙贱，出山相助。备当拱听明诲。
- 9 kǒng míng yue : " liàng jiǔ lè geng chú , lǎn yú yìng shì , bù néng fèng mìng . " xuán dé qì yue : " xian sheng bù chu , rú cāng sheng hé ! " yán bì , lèi zhan páo xiù , yi
- 孔明曰：“亮久乐耕锄，懒于应世，不能奉命。”玄德泣曰：“先生不出，如苍生何！”言毕，泪沾袍袖，衣襟尽
- Huyền Đức văn ngôn, tị tịch cũng thủ tạ viết: "Tiên sinh chí ngôn, đốn khai mao tắc, sử bị như bát vân vụ nhi đồ thanh thiên. Đăk kinh châu lưu biều, ích châu lưu chương, giai hán thất tông thân, bị an nhẫn đoạt chí?" Khổng minh viết: "Lượng dã quan thiên tượng, lưu biểu bất cửu nhân thế; lưu chương phi lập nghiệp chí chủ: cửu hậu tất quy tướng quân. Huyền đức văn ngôn, đốn thủ bái tạ. Chỉ giá nhất tịch thoại, nãi khổng minh vị xuất mao lư, dĩ tri tam phân thiên hạ, chân vạn cổ chí nhân bất cập dã.
- Hậu nhân hữu thi tán viết: "Dự châu đương nhật thán cô cùng, hà hạnh nam dương hữu ngọa long! Dục thức tha niên phân định xử, tiên sinh tiêu chỉ họa đồ trung." Huyền đức bái thỉnh khổng minh viết: "Bị tuy danh vi đức bạc, nguyện tiên sinh bất khí bỉ thiện, xuất sơn tương trợ. Bị đương củng thính minh hồi.
- Khổng minh viết: "Lượng cửu nhạc canh sù, lǎn vu ứng thế, bất năng phụng mệnh." Huyền đức khắp viết: "Tiên sinh bất xuất, như thương sinh hè!" Ngôn tất, lệ triêm bào tụ, y
- Huyền Đức nghe nói, chắp tay tạ rằng: - Lời nói của tiên sinh, mở sáng chỗ tối tăm cho Bị, làm cho Bị này như gạt đám mây đen trong thấu đến trời xanh. Nhưng Lưu Biểu ở Kinh Châu, Lưu Chương ở Ích Châu đều là tôn thân nhà Hán, Bị sao nỡ cướp lấy? Khổng Minh nói: - Ban đêm, Lượng đã xem thiên văn, biết Lưu Biểu cũng không thọ được mấy nữa. Còn Lưu Chương không phải người chủ lập được cơ nghiệp, sau này Kinh, Xuyên cũng phải về tay tướng quân cả. Huyền Đức nghe nói, cúi đầu lạy tạ. Chỉ qua cuộc đàm luận này cũng đủ thấy Khổng Minh chưa ra khỏi lều tranh mà đã biết tình thế thiên hạ chia ba rồi. Thật ngàn xưa không ai sánh kịp!
- Người sau có thơ khen rằng: Dự Châu đang oán bước đường cùng Nay tới Nam Dương gặp Ngọc Long, Muốn biết sau này chia thế vạc, Địa đồ cưỡi trồ, đứng mà trông! Huyền Đức vái mời Khổng Minh và nói: - Bị tuy danh hèn đức kém, cũng xin tiên sinh chớ bỏ rơi kẻ ngu hèn này, xuống núi giúp đỡ, Bị xin chắp tay cúi đầu nghe lời dạy bảo.
- Khổng Minh nói: - Lượng này lâu nay quen tay cà tay cuốc, chêng mảng việc đời, không thể vâng mệnh được. Huyền Đức khóc nói: - Tiên sinh không xuống núi giúp cho thì trăm họ sẽ ra sao? Nói xong hai

jìn jìn shi . kǒng míng jiàn qí
yì shèn chéng , nǎi yue : "jīāng jun jì bù xiāng qì , yuàn
xiào quǎn mǎ zhī láo . " xuán
dé dà xǐ , suì mìng guan ,
zhang rù , bài xiān jīn má lǐ
wù . kǒng míng gù cí bù
shòu . xuán dé yue : " cǐ fei
pìn dà xián zhī lǐ , dàn biǎo
liú bēi cùn xīn ěr . " kǒng
míng fāng shòu . yú shì xuán
dé děng zài zhuāng Zhōng
Gòng sù yì xiao .

湿。孔明见其意甚诚，乃曰：“将军既不相弃，愿效犬马之劳。”玄德大喜，遂命关、张入，拜献金麻礼物。孔明固辞不受。玄德曰：“此非聘大贤之礼，但表刘备寸心耳。”孔明方受。于是玄德等在庄中共宿一宵。

10 cì rì , zhu gé jun huí , kǒng
míng zhǔ fù yue : " wú shòu
liú huáng shú san gù zhì en ,
bù róng bù chu . rǔ kě gong
geng yú cǐ , wù de huang wú
tián mǔ . dài wǒ gong chéng
zhì rì , jí dang gui yǐn . " hòu
rénn yǒu shí tàn yue : " shen
wèi shèng téng sī tuì bù ,
gong chéng yìng yì qù shí
yán . zhī yin xian zhǔ ding
níng hòu , xing luò qiu feng
wǔ zhàng yuán . " yòu yǒu
gǔ feng yí pian yue : " gao
huáng shǒu tí san chí xuě ,
máng dàng bái shé yè liú xiě ;
píng qín miè chǔ rù xián
yáng , èr bǎi nián qián jǐ
duàn jué . dà zai guang wǔ
xìng luò yáng , chuán zhì
huán líng yòu beng liè ; xiān
dì qian dou xìng xǔ chang ,
fen fen sì hǎi sheng háo jié :
cáo cáo zuān quán de tian

次日，诸葛均回，孔明嘱付曰：“吾受刘皇叔三顾之恩，不容不出。汝可躬耕于此，勿得荒芜田亩。待我功成之日，即当归隐。”后人有诗叹曰：“身未升腾思退步，功成应忆去时言。只因先主丁宁后，星落秋风五丈原。”又有古风一篇曰：“高皇手提三尺雪，芒砀白蛇夜流血；平秦灭楚入咸阳，二百年前几断绝。大哉光武兴洛阳，传至桓灵又崩裂；献帝迁都幸许昌，纷纷四海生

khâm tǎn tháp. Khổng minh
kiến kỉ ý thậm thành, nãi viết:
"Tướng quân kí bất tương khí,
nguyễn hiệu khuyễn mã chi
lao." Huyền đức đại hỉ, toại
mệnh quan, trương nhập, bái
hiến kim ma lễ vật. Khổng minh
cố từ bất thụ. Huyền đức viết:
"Thủ phi sính đại hiền chi lễ,
đãn biếu lưu bì thốn tâm nhĩ."
Khổng minh phương thụ. Vu thị
huyền đức dâng tại trang trung
cộng túc nhất tiêu.

hang nước mắt lã chă rơi thảm ướt
cả vạt áo. Khổng Minh thấy Lưu Bị
quả là thành thật, liền nói rằng: -
Tướng quân đã không ruồng bỏ.
Lượng này xin đem hết tài khuyễn
mã ra phò tá. Huyền Đức mừng
lắm, lập tức gọi Quan, Trương vào
lạy dâng lễ vật, vàng, lụa, Khổng
Minh từ chối không lấy. Huyền Đức
nói: - Đó không phải là lễ vật đi cầu
bậc đại hiền, mà chỉ là để biếu lộ
tâm lòng của Bị này đó thôi! Khổng
Minh mới chịu nhận. Đêm hôm ấy
cả anh em Lưu, Quan, Trương
cùng ngủ lại trong trại.

Hôm sau, Gia Cát Quân về Khổng
Minh dặn rằng: - Ta chịu ân Lưu
Hoàng Thúc ba lần hạ cổ, không
thể từ chối được. Em ở nhà, chăm
việc cày bừa ruộng nương không
được bỏ hoang, đợi bao giờ thành
công anh sẽ về đây ẩn dật. Đời sau
có bài thơ than rằng: Chưa bước
chân ra vội nghĩ lui Công thành
thân thoái chó quên lời. Chỉ vì tiên
chúa định ninh dặn, Ngũ trưởng
cao sa luống ngậm ngùi! Lại có một
bài cổ phong như sau: Kiếm cao
hoàng vung ba thước ngắn, Núi
Mang Đằng máu rắn chúa chan.
Giết Tần phá Sở gian nan, Hầm
Dương truyền Kê hai trăm năm trời.
Vua Quang Vũ nối ngôi Đông Lạc,
Đến Hoàn, Linh cơ nghiệp nghiêng
xó. Hứa Xương vua Hiển dời đô,
Anh hùng bốn bề ô ô nỗi lén. Tào
Tháo đã chuyên quyền được thế,
Tôn Quàn dựng nghiệp Giang
Đông. Dự Châu một phận long

shí , jiang dong sun shì kai hóng yè ; gu qíng xuán dé zǒu tian xià , dù ju xin yě chóu mín è . nán yáng wò lóng yǒu dà zhì , fù nèi xióng bing fen zhèng qí ; zhì yin xú shù lín háng yǔ , máo lú san gù xin xiāng zhī . xian sheng ēr shí nián san lè , shou shí qín shu lí lǒng mǔ ; xian qū jīng zhōu hòu qū chuan , dà zhǎn jīng lún bǔ tian shǒu ; zòng héng shé shàng gǔ fēng léi , tán xiào xiong zhong huàn xìng dòu ; lóng xiāng hǔ shì an gan kun , wàn gǔ qiān qiū míng bù xiǔ ! " xuán dé děng san rén bié liǎo zhu gé jun , yù kǒng míng tòng guī xin yě .

11 xuán dé dài kǒng míng rú shi , shí zé tòng zhuo , qǐn zé tòng tà , zhong rì gòng lùn tian xià zhì shì , kǒng míng yue : " cáo cǎo yú jí zhōu zuò xuán wǔ chí yǐ liàn shuǐ jun , bì yǒu qín jiang nán zhì yì . kě mì lìng rén guò jiang tàn ting xu shí . " xuán dé cóng zhì , shǐ rén wǎng jiang dong tàn ting .

12 què shuo sun quán zì sun cè sǐ hòu , jù zhù jiang dong , chéng fù xiong jí yè , guāng nà xián shì , kai bìn guǎn yú wú huì , mìng gù yong ,

豪杰：曹操专权得天时，江东孙氏开鸿业；孤穷玄德走天下，独居新野愁民厄。南阳卧龙有大志，腹内雄兵分正奇；只因徐庶临行语，茅庐三顾心相知。先生尔时年三九，收拾琴书离陇亩；先取荆州后取川，大展经纶补天手；纵横舌上鼓风雷，谈笑胸中换星斗；龙骧虎视安乾坤，万古千秋名不朽！”玄德等三人别了诸葛亮，与孔明同归新野。

玄德待孔明如师，食则同桌，寝则同榻，终日共论天下之事，孔明曰：“曹操于冀州作玄武池以练水军，必有侵江南之意。可密令人过江探听虚实。”玄德从之，使人往江东探听。

却说孙权自孙策死后，据住江东，承父兄基业，广纳贤士，开宾馆于

thời, giang đông tôn thị khai hông nghiệp; cô cùng huyền đức tẩu thiên hạ, độc cư tân dã sầu dân ách. Nam dương ngọa long hữu đại chí, phúc nội hùng binh phân chánh kì; chỉ nhân từ thú lâm hành ngũ, mao lư tam cổ tâm tương tri. Tiên sinh nhĩ thời niên tam cửu, thu thập cầm thư li lũng mẫu; tiên thủ kinh châu hậu thủ xuyên, đại triển kinh luân bổ thiên thủ; tung hoành thiết thương cổ phong lôi, đàm tiểu hung trung hoán tinh đấu; long tương hổ thị an kiền khôn, vạn cổ thiên thu danh bất hủ!" Huyền đức đẳng tam nhân biệt liễu Gia Cát quân, dữ khồng minh đồng quy tân dã.

đong, Nương minh Tân Dã cô cùng một nơi. Ngọa Long vốn là người đại chí, Quân trong tay chia vị chính kỳ, Nhận lời Từ Thủ khi đi, Lều tranh ba lượt nắn nì thăm coi. Tuổi tiên sinh mới hai mươi bảy, Xếp cầm thư ra khỏi điện viên, Lấy Kinh rồi lại lấy Xuyên, Ra tay kinh tế, cán tuyền càn khôn. Lời đầu lưỡi khua cơn sấm gió, Mẹo trong lòng sáng tỏ trăng cao. Rồng bay hổ dữ khác nào. Xưa nay có một, tiếng cao muôn đời! Ba anh em Huyền Đức từ biệt Gia Cát Quân, rồi cùng Khổng Minh về Tân Giã.

Huyền đức đãi khồng minh như sư, thực tắc đồng trác, tắm tắc đồng tháp, chung nhật cộng luân thiên hạ chi sự, khồng minh viết: "Tào thao vu kí châu tác huyền võ trì dĩ luyện thủy quân, tất hữu xâm giang nam chi ý. Khảm mật lệnh nhân quá giang thám thính hư thật." Huyền đức tòng chi, sử nhân vãng giang đông thám thính.

Khước thuyết tôn quyền tự tôn sách tử hậu, cư trụ giang đông, thừa phụ huynh cơ nghiệp, quảng nạp hiền sĩ, khai tân quán vu ngô hội, mệnh cố ung,

Huyền Đức đã tôn Khổng Minh vào bậc thầy: Ăn cùng một bàn, ngủ cùng một chiếu, hàng ngày chỉ bàn việc thiên hạ. Khổng Minh nói: - Tào Tháo ở Kinh Châu đào ao Huyên Vũ để tập thủy quân, tất có ý muốn xâm chiếm Giang Nam. Ta nên sai người qua sông, dò xem tình hình ra sao. Huyền Đức nghe lời, sai người sang Giang Đông.

Lại nói từ khi Tôn Sách mất, Tôn Quyền trấn giữ Giang Đông, nối lại cơ nghiệp của phụ hoàng dùng nhiều hiền sĩ, mở một nhà tiếp khách ở Ngô Hội; sai Cố Ung,

zhang ? yán jie sì fang bin kè . lián nián yǐ lái , nǐ wǒ xiang jiàn . shí yǒu huì jí kàn zé , zì dé rùn ; péng chéng yán jùn , zì mǎn cái ; pèi xiān xue zong , zì jìng wén ; rǔ yáng chéng bǐng , zì dé shu ; wú jùn zhu huán , zì xiù mù ; lù jì , zì gōng jì ; wú rén zhang wen , zì huì shù ; wu shang luò tǒng , zì gong xù ; wu chéng wú càn , zì kǒng xiū : cǐ shù rén jie zhì jiāng dong , sun quán jìng lǐ shèn hòu . yòu de liáng jiāng shù rén : nāi rǔ nán lǔ méng , zì zi míng ; wú jùn lù xùn , yǔ bó yán ; láng yé xú shèng , zì wén xiàng ; dong jùn pan zhang , zì wén guī ; lú jiang ding fèng , zì chéng yuan . wén wǔ zhu rén , gòng xiang fù zuǒ , yóu cǐ jiang dong cheng de rén zhì shèng .

13 jiàn an qí nián , cáo cào pò yuán shào , qiǎn shǐ wǎng jiāng dong , mìng sun quán qiǎn zì rù cháo suí jià . quán yóu yù wèi jué . wú tài fu rén mìng zhōu yú , zhang zhào děng miàn yì . zhang zhào yue : "cào yù lìng wǒ qiǎn zì rù cháo , shì qian zhì zhu hóu zhī fǎ yě . rán ruò bù lìng qù , kǒng qí xīng bīng xià jiāng dong , shì bì wéi yǐ .

吴会，命顾雍、张纮延接四方宾客。连年以来，你我相荐。时有会稽阚泽，字德润；彭城严畯，字曼才；沛县薛综，字敬文；汝阳程秉，字德枢；吴郡朱桓，字休穆；陆绩，字公纪；吴人张温，字惠恕；乌伤骆统，字公绪；乌程吾粲，字孔休：此数人皆至江东，孙权敬礼甚厚。又得良将数人：乃汝南吕蒙，字子明；吴郡陆逊，字伯言；琅琊徐盛，字文向；东郡潘璋，字文珪；庐江丁奉，字承渊。文武诸人，共相辅佐，由此江东称得人之盛。

建安七年，曹操破袁绍，遣使往江东，命孙权遣子入朝随驾。权犹豫未决。吴太夫人命周瑜、张昭等面议。张昭曰：“操欲令我遣子入朝，是牵制诸侯之法也。然若不令去，恐其兴兵下江东，势必危矣。”

trương hoành duyên tiếp tú phương tân khách. Liên niên dĩ lai, nhĩ ngã tương tiền. Thời hữu hội kê hám trạch, tự đức nhuận; bành thành nghiêm tuấn, tự mạn tài; phái huyền tiết tổng, tự kính văn; nhữ dương trình bỉnh, tự đức xu; ngô quận chu hoàn, tự hữu mục; lục tích, tự công kí; ngô nhân trương ôn, tự huệ thứ; ô thương lạc thông, tự công tự; ô trình ngô sán, tự khồng hữu: thủ sở nhân gia chí giang đông, tôn quyền kính lễ thậm hậu. Hựu đắc lương tướng sở nhân: nāi nhữ nam lữ mông, tự tử minh; ngô quận lục tồn, vũ bá ngôn; lang gia tử thịnh, tự văn hướng; đông quận phan chương, tự văn khuê; lư giang định phụng, tự thừa uyên. Văn võ chư nhân, cộng tương phu tá, do thủ giang đông xưng đắc nhân chi thịnh.

Trương Hoành ra đó chiêu đãi tân khách bốn phương. Suốt mấy năm liền, họ lần lượt tiến cử nhau rất nhiều. Như: Hám Thạch, tự là Đức Nhuận ở Cối Kê; Nghiêm Tuấn, tự là Man Tài ở Bành Thành; Tiết Tôn tự là Kính Văn ở huyện Bá; Trình Bình tự là Đức Khu ở Nhữ Dương; Chu Hoàn tự là Hữu Mục và Lục Tích tự là Công Ký ở Ngõ Quận; Trương Ôn tự là Huệ Thứ ở nước Ngô; Lạc Thống tự là Công Tục ở Ô Thương; Ngõ Sán tự là Khồng Hữu ở Ô Trình; tất cả đều tấp nập kéo đến Giang Đông. Tôn Quyền kính trọng, tiếp đãi rất hậu, lại được mấy tướng giỏi nữa, như: Lã Mông tự là Tử Minh ở Nhữ Dương; Lục Tồn tự là Bá Ngôn ở Ngõ Quận; Tử Thịnh tự là Văn Hướng ở Lương Gia; Phan Chương tự là Đông Khê ở Đông Quận; Định Phụng tự là Thừa Uyên ở Lư Giang. Văn võ bấy nhiêu người đồng tâm giúp đỡ, cho nên Giang Đông nổi tiếng là thu nạp được nhiều người tài giỏi.

Kiến an thất niên, tào thao phá viên thiệu, khiển sử vãng giang đông, mệnh tôn quyền khiển tử nhập triều tùy giá. Quyền do dự vị quyết. Ngô thái phu nhân mệnh chu du, trương chiêu đẳng diện nghị. Trương chiêu viết: "Thao dục lệnh ngã khiển tử nhập triều, thị khiên chế chư hầu chi pháp dã. Nhiên nhược bất lệnh khứ, khủng kì hung binh hạ giang đông, thế tát

Năm Kiến An thứ bảy, Tào Tháo phá được Viên Thiệu rồi, sai sứ sang Giang Đông bảo Tôn Quyền cho con sang chầu vua. Tôn Quyền còn do dự chưa định. Ngô Thái phu nhân mời gọi bọn Chu Du, Trương Chiêu đến bàn bạc. Trương Chiêu nói: - Tào Tháo dụ ta cho thế tử vào chầu tức là dùng thế kiềm chế chư hầu đó. Nếu không đi, Tháo kéo đại quân sang đánh Giang Đông, tình hình sẽ nguy ngập. Chu Du nói: -

"zhou yú yue : " jiāng jun chéng fù xiong yí yè , jian liu jùn zhi zhòng , bing jing liáng zú , jiàng shì yòng mìng , yǒu hé bì pò ér yù sòng zhí yú rén ? zhí yi rù , bù de bù yǔ cáo shì lián hé ; bǐ yǒu mìng zhao , bù de bù wǎng : rú cǐ , zé jiàn zhì yú rén yě . bù rú wù qiǎn , xú guan qí biàn , bié yǐ liáng cè yù zhī . " wú tài fu rén yue : " gong jīn zhī yán shì yě . " quán suí cóng qí yán , xiè shǐ zhě , bù qiǎn zi . zì cǐ cáo cào yǒu xià jiang nán zhì yì . dàn zhèng zhí bēi fang wèi níng , wú xiá nán zheng .

周瑜曰：“将军承父兄遗业，兼六郡之众，兵精粮足，将士用命，有何逼迫而欲送质于人？质一入，不得不与曹氏连和；彼有命召，不得不往：如此，则见制于人也。不如勿遣，徐观其变，别以良策御之。”吴太夫人曰：“公瑾之言是也。”权遂从其言，谢使者，不遣子。自此曹操有下江南之意。但正值北方未宁，无暇南征。

nguy hĩ." Chu du viết: "Tướng quân thừa phụ huynh di nghiệp, kiêm lục quận chi chúng, binh tinh lương túc, tướng sĩ dụng mện, hữu hà bức bách nhi dục tổng chất vu nhân? Chất nhất nhập, bất đắc bất dữ tào thị liên hòa; bỉ hữu mệnh triệu, bất đắc bất vãng: như thủ, tắc kiến chế vu nhân dã. Bất như vật khiển, từ quan kì biến, biệt dĩ lương sách ngự chi. "Ngô thái phu nhân viết: "Công cần chi ngôn thị dã." Quyền toại tòng kì ngôn, tạ sứ giả, bất khiển tử. Tự thủ tào thao hữu hạ giang nam chi ý. Đãn chánh trị bắc phương vị ninh, vô hạ nam chinh.

Tướng quân thừa kế cơ nghiệp của cha anh, thâu gồm được cả nhân dân sáu quận, binh mạnh lương nhiều, tướng sĩ hết lòng, có việc gì bức bách mà phải đặt con tin với người ta. Đưa con tin đến rồi tất phải phục tùng họ Tào; khi hắn có lệnh, đòi ta không đi không được; như thế chẳng hóa ra cúi đầu chịu cho người ta kiềm chế hay sao? Cứ ý tôi thì không nên cho thế tử vào châu, đợi sự biến xảy ra, lúc ấy ta sẽ có kế hay đổi phó. Ngô Thái phu nhân nói: - Công Cần nói phải đó! Tôn Quyền nghe theo, khước từ sứ giả, không cho con vào châu. Từ đó Tào Tháo có ý muốn đánh Giang Nam. Chỉ vì việc phương Bắc chưa yên, nên chưa rảnh tay cất quân nam chinh được.

- 14 jiàn an ba nián shí yí yuè , sun quán yǐn bing fá huáng zǔ , zhàn yú dà jiang zhì zhong . zǔ jun bài jí . quán bù jiang líng cào , qing zhōu dang xian , sha rù xià kǒu , bēi huáng zǔ bù jiang gan ning yi jiàn shè sǐ . líng cào zì líng tǒng , shí nián fang shí wǔ suì , fèn lì wǎng duó fù shi ér guī . quán jiàn feng sè bù lì , shou jun huán dong wú .

建安八年十一月，孙权引兵伐黄祖，战于大江之中。祖军败绩。权部将凌操，轻舟当先，杀入夏口，被黄祖部将甘宁一箭射死。凌操子凌统，时年方十五岁，奋力往夺父尸而归。权见风色不利，收军还东吴。

Kiến an bát niên thập nhất nguyệt, tôn quyền dẫn binh phạt hoàng tổ, chiến vu đại giang chi trung. Tổ quân bại tích. Quyền bộ tướng lăng thao, khinh chu đương tiên, sát nhập hạ khẩu, bị hoàng tổ bộ tướng cam ninh nhất tiễn xạ tử. Lăng thao tử lăng thống, thời niên phương thập ngũ tuế, phẩn lực vãng đoạt phụ thi nhì quy. Quyền kiến phong sắc bất lợi, thu quân hoàn đồng ngô.

Đến tháng mười một năm Kiến An thứ tám, Tôn Quyền dẫn quân đánh Hoàng Tổ, hai bên đánh nhau trên sông Đại Giang, quân Tổ thua chạy. Bộ tướng Tôn Quyền là Lăng Tháo, bởi một chiếc thuyền nhỏ vào Hạ Khẩu, bị tướng địch là Cam Ninh bắn chết. Con Lăng Tháo là Lăng Thống mới mười lăm tuổi, ráng sức cướp lại thi thể cha đem về. Quyền thấy chiều gió không lợi, thu quân về Đông Ngô.

- 15 què shuo sun quán dì sun yì wèi dan yang tài shǒu , yì xìng gang hǎo jiǔ , zuì hòu cháng bian tà shì zú . dan

却说孙权弟孙翊为丹阳太守，翊性刚好酒，醉后尝鞭撻士卒。丹阳督

Khước thuyết tôn quyền đệ tôn dực vi đan dương thái thủ, dực tính cương hảo tửu, túy hậu thường tiên thát sĩ tốt. Đan

Lại nói, em Tôn Quyền là Tôn Dực làm thái thú ở Đan Dương, tính nóng lại hay rượu, khi say thường hay đánh đập quân lính. Đốc tướng

yáng du jiang ? lǎn , jùn
chéng dài yuán èr rén ,
cháng yǒu sha yì zhì xīn ; nǎi
yǔ yì cóng rén bian hóng jié
wèi xīn fù , gòng móu sha yì .
shí zhu jiāng xiān lìng , jie
dan yáng , yì shè yàn xiāng
dài . yì qì xú shì měi ér huì ,
jí shàn bó " yì " , shì rì bó yǐ
guà , qí xiàng dà xiong ,
quàn yì wù chu huì kè . yì bù
cóng , suí yǔ zhòng dà huì .
zhì wǎn xí sǎn , bian hóng
dài dao gen chu mén wài , jí
chou dao kǎn sǐ sun yì . ?
lǎn , dài yuán nǎi guì zuì
bian hóng , zhǎn zhì yú shì .
èr rén chéng shì lù yì jia zi
shì qiè . ? lǎn jiàn xú shì měi
mào , nǎi wèi zhì yue : " wú
wèi rǔ fu bào chóu , rǔ dang
cóng wǒ ; bù cóng zé sǐ . "
xú shì yue : " fu sǐ wèi jǐ , bù
rěn biàn xiāng cóng ; kě dài
zhì huì rì , shè jì chū fú , rán
hòu chéng qín wèi chí . " lǎn
cóng zhi . xú shì nǎi mì zhao
sun yì xin fù jiù jiang sun gao
, fù ying èr rén rù fú , qì gào
yue : " xian fu zài rì , cháng
yán èr gong zhong yì . jin ? ,
dài èr zéi , móu sha wǒ fu ,
zhi guì zuì bian hóng , jiang
wǒ jia zi tóng bì jìn jie fen qù . ?
lǎn yòu yù qiáng zhàn qiè
shen , qiè yǐ zhà xǔ zhì , yǐ
an qí xin . èr jiāng jun kě
chāi rén xing yè bào zhì wú
hóu , yì miàn shè mì jì yǐ tú
èr zéi , xuě cǐ chóu rǔ ,

将妙览、郡丞戴员二人
，常有杀翊之心；乃与
翊从人边洪结为心腹，
共谋杀翊。时诸将县令
，皆集丹阳，翊设宴相
待。翊妻徐氏美而慧，
极善卜《易》，是日卜
一卦，其象大凶，劝翊
勿出会客。翊不从，遂
与众大会。至晚席散，
边洪带刀跟出门外，即
抽刀砍死孙翊。妙览、
戴员乃归罪边洪，斩之于市。
二人乘势掳翊家资侍妾。
妙览见徐氏美貌，乃谓之曰：“吾为汝夫报仇，汝当从我；不从则死。”徐氏曰：“夫死未几，不忍便相从；可待至晦日，设祭除服，然后成亲未迟。”妙览从之。徐氏乃密召孙翊心腹旧将孙高、傅婴二人入府，泣告曰：“先夫在日，常言二公忠义。今妙、戴二贼，谋杀我夫，只归罪边洪，将我家资童婢尽皆分去。妙览又欲强占妾身，妾已许之，以安其

dương đốc tương quy lâm,
quận thừa đái viên nhị nhân,
thường hữu sát dục chi tâm;
nai dữ dục tòng nhân biên
hồng kết vi tâm phúc, cộng
mưu sát dục. Thời chư tướng
huyền lệnh, giai tập đan dương,
dục thiết yến tương đãi. Dục
thê từ thị mĩ nhi tuệ, cực thiện
bốc (Dịch), thị nhật bốc nhất
quái, kì tượng đại hung, khuyên
dục vật xuất hội khách. Dục bất
tòng, toại dữ chúng đại hội. Chí
văn tịch tán, biên hồng đái đao
cân xuất môn ngoại, túc trừu
đao khâm tử tôn dục. Quy lâm,
đái viên nai quy tội biên hồng,
trảm chi vu thị. Nhị nhân thừa
thế lỗ dục gia tư thị thiếp. Quy
lâm kiến từ thị mĩ mạo, nai vị
chi viết: "Ngô vi nhữ phu báo
cửu, nhữ đương tòng ngã; bắt
tòng tắc tử." Từ thị viết: "Phu tử
vị kỉ, bắt nhẫn tiện tương tòng;
khả đãi chí hối nhật, thiết tể trừ
phục, nhiên hậu thành thân vị
trì." Lâm tòng chi. Từ thị nai
mặt triệu tôn dục tâm phúc cựu
tương tôn cao, phó anh nhị
nhân nhập phủ, khắp cáo viết:
"Tiên phu tại nhật, thường ngôn
nhị công trung nghĩa. Kim quy,
đái nhị tặc, mưu sát ngã phu,
chỉ quy tội biên hồng, tương
ngã gia tư đồng tì tần giai phân
khứ. Quy lâm hựu dục cường
chiêm thiếp thân, thiếp dĩ trả
hứa chi, dĩ an kì tâm. Nhị tướng
quân khâ sai nhân tình dạ báo
tri ngô hầu, nhất diện thiết mật

ở Đan Dương là Vĩ Lãm và quân
thừa là Đái Viên vẫn có ý muốn giết
Dực. Hai người liền kết bạn tâm
phúc với tên tùy tùng của Tôn Dực
là Biên Hồng cùng nhau bàn âm
mưu giết Dực. Hồi ấy các huyện
lệnh và tướng tá đều họp nhau ở
Đan Dương. Dực mở tiệc khoản
đãi, vợ Dực là Từ thị xinh đẹp, lại
thông minh, có tài bói dịch. Hôm ấy,
Từ thị bói một quẻ rất xấu, khuyên
chồng đừng ra tiếp khách. Dực
không nghe. Đến chiều, tiệc tan,
Biên Hồng theo Dực ra ngoài cửa
sổ, và rút dao chém chết Dực. Vĩ
Lãm, Đái Viên đổ tội cho Biên
Hồng, bắt Hồng đem chém ở chợ.
Dực chết rồi, hai người thừa thế
cướp đoạt của cải, tỳ thiếp của
Dực. Vĩ Lãm thấy Từ thị có nhan
sắc, mới bảo rằng: - Ta đã báo thù
cho chồng nàng, nàng nên theo ta,
nếu không sẽ chết. Từ thị thưa:
Chồng thiếp chết chưa được mấy
ngày, thiếp đâu nỡ thế. Xin hãy
gắng đợi đến ngày 30 sửa lễ trừ
phục, rồi sẽ xin theo cũng chưa
muộn. Lâm đồng ý. Từ thị lập tức
sai người mật báo hai tướng tâm
phúc cũ của chồng là Tôn Cao, và
Phó Anh đến, khóc báo rằng: - Khi
chồng thiếp còn sống, vẫn thường
bảo hai ông là người trung nghĩa.
Nay hai thằng giặc Vĩ, Đái giết
chồng thiếp, rồi vu cho Biên Hồng;
cướp cả của cải cho chí kề hầu
người ở, đem chia nhau. Vĩ Lãm lại
muốn chiếm cả thân thiếp nữa.
Thiếp đã phải giả cách vâng lời cho
yêu lòng nó. Hai tướng quân nêu

sheng sī xián en ! " yán bì
zài bài . sun gao , fù ying jie
qì yue : " wǒ děng píng rì
gǎn fù jun en yù , jin rì suǒ yǐ
bù jí sǐ nán zhě , zhèng yù
wèi fù chóu jí ěr . fu rén suǒ
mìng , gǎn bù xiào lì ! " yú
shì mì qiān xin fù shǐ zhě
wǎng bào sun quán .

心。二将军可差人星夜报知吴侯，一面设密计以图二贼，雪此仇辱，生死衔恩！”言毕再拜。孙高、傅婴皆泣曰：“我等平日感府君恩遇，今日所以不即死难者，正欲为复仇计耳。夫人所命，敢不效力！”于是密遣心腹使者往报孙权。

16 zhì huì rì , xú shì xian zhao
sun , fù èr rén , fú yú mì shì
hán mù zhì zhong , rán hòu
shè jì yú táng shàng . jí bì , jí
chú qù xiào fú , mù yù xun
xiang , nóng zhuang yàn guǒ
, yán xiào zì ruò . ? lǎn wén
zhì shèn xǐ . zhì yè , xú shì yí
bì qiè qǐng lǎn rù fǔ , shè xí
táng zhong yǐn jiǔ . yǐn jì zuì
, xú shì nǎi yao lǎn rù mì shì
. lǎn xǐ , chéng zuì ér rù . xú
shì dà hu yue : " sun , fù èr
jiāng jun hé zài ! " èr rén jí
cóng wéi mù zhong chí dao
yuè chu . ? lǎn cuò shǒu bù
jí , bèi fù ying yí dao kǎn dào
zài dì , sun gao zài fù yí dao
, deng shí sha sī . xú shì fù
chuán qǐng dài yuán fù yàn
yuán rù fù lái , zhì táng
zhong , yì bèi sun , fù èr
jiāng suó sha . yí miàn shí
réni zhu lù èr zéi jia xiǎo jí qí

kế dū đồ nhị tặc, tuyết thử cùu nhục, sinh tử hàm ân!" Ngôn tắt tái bái. Tôn cao, phó anh giai khấp viết: "Ngã đẳng bình nhật cảm phủ quân ân ngô, kim nhật sở dĩ bất túc tử nan giả, chánh dục vi phục cùu kế nhĩ. Phu nhân sở mệnh, cảm bất hiệu lực!" Vu thị mật khiễn tâm phúc sứ giả vãng báo tôn quyền.

sai người sóm khuya báo tin với Ngô Hầu; một mặt lập kế để trừ hai thằng giặc ấy để rửa thù này, thì kẻ sống người thác ai cũng hàm ân. Từ thi nói xong bèn sụp xuống lạy. Tôn Cao, Phó Anh cùng khóc nói: - Hai chúng tôi ngày xưa đều được đội ơn phu quân. Nay chúng tôi còn cố sống lại, cũng là để tìm kế báo thù cho chủ. Phu nhân đã sai khiến, dám đâu không hết sức! Bèn mật sai người tâm phúc đi báo Tôn Quyền.

Chí hối nhật, từ thị tiên triệu tôn, phó nhị nhân, phục vu mạt thất hàn mạc chi trung, nhiên hậu thiết té vu đường thượng. Té tất, túc trừ khứ hiếu phục, mộc dục huân hương, nùng trang diễm khỏa, ngôn tiểu tự nhược. Quy lâm văn chi thậm hỉ. Chí dạ, từ thị di tì thiếp thỉnh lâm nhập phủ, thiết tịch đường trung ấm túc. Ẩm kí túy, từ thị nãi yêu lâm nhập mạt thất. Lâm hỉ, thừa túy nhi nhập. Từ thị đại hô viết: "Tôn, phó nhị tướng quân hà tại!" Nhị nhân túcòng vi mạc trung trì đao dược xuất. Quy lâm thố thủ bất cập, bị phó anh nhất đao khảm đáo tại địa, tôn cao tái phục nhất đao, đăng thời sát túc. Từ thị phục truyền thỉnh đáy viên phó yến. Viên nhập phủ lai, chí đường trung, diệc bị tôn, phó nhị tướng sở sát. Nhất diện sử nhân tru lục

Đến tối ba mươi, Từ thị gọi Tôn, Phó đến trước, mai phục ở sau màn trong phòng ngủ, rồi bày đồ tế lễ. Té xong, nàng bỏ áo tang ra, tắm gội xông hương, trang điểm lịch sự, cười nói tự nhiên. Ví Lãm thấy vậy mừng lắm. Đến đêm, Từ thị sai Hoàn ra mời Lãm vào phủ, mở tiệc uống rượu. Rượu say rồi, Từ thị mời Lãm vào phòng ngủ, Lãm mừng quýnh, lảo đảo bước vào. Từ thị bèn hô rằng: - Hai tướng quân Tôn, Phó đâu rồi? Hai tướng từ trong màn, vác đao nhảy ra. Ví Lãm chưa kịp trở tay, đã bị Phó Anh chém một nhát ngã vật xuống đất. Tôn Cao lại bồi thêm một nhát nữa, Lãm chết ngay. Từ thị lại cho mời cả Đái Viên đến. Viên vừa đến cửa, cũng bị Tôn, Phó giết nốt. Hai người sai bắt giết sạch họ hàng, bè đảng của họ Ví và họ Đái. Từ thị lại mặc đồ tang phục, và mang đầu Ví Lãm, Đái Viên té

yú dǎng . xú shì suì zhòng
chuan xiào fú , jiang ? lǎn ,
dài yuán shǒu jí , jì yú sun yì
líng qián . bù yì rì , sun quán
zì lǐng jun mǎ zhì dan yáng ,
jiàn xú shì yǐ sha ? , dài èr
zéi , nǎi feng sun gao , fù
ying wèi yá mén jiang , lìng
shǒu dan yáng , qǔ xú shì
gui jia yǎng lǎo . jiang dong
rénn wú bù cheng xú shì zhì
dé . hòu rén yǒu shi zàn yue :
" cái jié shuang quán shì
suǒ wú , jian huí yí dàn shòu
cui chū . yong chén cóng zéi
zhong chén sī , bù jí dong
wú nǚ zhàng fu .

亦被孙、傅二将所杀。一面使人诛戮二贼家小及其余党。徐氏遂重穿孝服，将妙览、戴员首级，祭于孙翊灵前。不一日，孙权自领军马至丹阳，见徐氏已杀妙、戴二贼，乃封孙高、傅婴为牙门将，令守丹阳，取徐氏归家养老。江东人无不称徐氏之德。后人有诗赞曰：“才节双全世所无，奸回一旦受摧锄。庸臣从贼忠臣死，不及东吴女丈夫。”

17 qiě shuo dong wú gè chù
shan zéi , jìn jie píng fù . dà
jiang zhi zhong , yǒu zhàn
chuán qí qian yú zhi . sun
quán bài zhōu yú wèi dà dou
du , zǒng tǒng jiang dong
shuǐ lù jun mǎ . jiàn an shí èr
nián , dong shí yuè , quán
mǔ wú tài fu rén bìng wéi ,
zhao zhōu yú , zhang zhào
èr rén zhì , wèi yue : " wǒ
běn wú rén , yòu wáng fù mǔ
, yǔ dì wú jǐng tú ju yuè
zhong . hòu jià yǔ sun shì ,
sheng sì zi . cháng zi cè
sheng shí , wú mèng yuè rù
huái ; hòu sheng cì zi quán ,
yòu mèng rì rù huái . bó zhě
yún : mèng rì yuè rù huái

且说东吴各处山贼，尽皆平复。大江之中，有战船七千余只。孙权拜周瑜为大都督，总统江东水陆军马。建安十二年，冬十月，权母吴太夫人病危，召周瑜、张昭二人至，谓曰：“我本吴人，幼亡父母，与弟吴景徒居越中。后嫁与孙氏，生四子。长子策生时，吾梦月入怀；后生次子权，又梦日入怀。卜者云：梦日月入

nhi tặc gia tiểu cập kì du đảng.
Tử thị toại trọng xuyên hiếu
phục, tương quy lâm, đái viên
thủ cấp, tế vu tôn dục linh tiền.
Bất nhất nhật, tôn quyền tự lĩnh
quân mã chí đan dương, kiến
tử thị dĩ sát quy, đái nhị tặc, nãi
phong tôn cao, phó anh vi nha
môn tương, lệnh thủ đan
dương, thủ tử thị quy gia
dưỡng lão. Giang đông nhân vô
bất xưng tử thị chi đức. Hậu
nhân hưu thi tán viết: "Tài tiết
song toàn thế sở vô, gian hồi
nhất đán thụ tồi sù. Dong thần
tòng tặc trung thần tử, bất cập
đông ngô nữ trưng phu.

trước linh vị chồng. Được mấy
ngày, Tôn Quyền dẫn quân mã đến
Đan Dương, thấy Tử thị đã trừ
được hai tên giặc Vĩ, Đái rồi, liền
phong cho Tôn Cao, Phó Anh làm
nhà môn tướng, sai giữ Đan
Dương; rồi đem Tử thị về dưỡng
lão. Người Giang Đông ai cũng
khen đức họ Tử. Đời sau có thơ
rằng: Lập mạo trừ gian báo nghĩa
chồng Khôn ngoan tỏ mặt nữ anh
hùng, Tục thần theo giặc, trung
thần chết Mở mắt nhìn xem khách
má hồng!

Thả thuyết đông ngô các xứ
sơn tặc, tần gai bình phục. Đại
giang chi trung, hữu chiến
thuyền thất thiên dư chỉ. Tôn
quyền bái chu du vi đại đô đốc,
tổng thống giang đông thủy lục
quân mã. Kiến an thập nhị niên,
đông thập nguyệt, quyền mẫu
ngô thái phu nhân bệnh nguy,
triệu chu du, trương chiêu nhị
nhân chí, vị viết: "Ngã bỗn ngô
nhân, áu vong phụ mẫu, dữ đệ
ngô cảnh đồ cư việt trung. Hậu
giá dữ tôn thị, sinh tử tử.
Trưởng tử sách sinh thời, ngô
mộng nguyệt nhập hoài; hậu
sinh thứ tử quyền, hựu mộng
nhật nhập hoài. Bố giả vân:
mộng nhật nguyệt nhập hoài

Lại nói, Đông Ngô hồi ấy đã bình
định được bọn giặc cướp ở các
vùng rừng núi. Trên sông Đại
Giang, chiến thuyền có hơn bảy
ngàn chiếc. Tôn Quyền cử Chu Du
làm đại đô đốc, tổng chỉ huy cả thủy
lục quân mã. Đến tháng mười năm
Kiến An thứ mười hai, mẹ Tôn
quyền là Ngô Thái phu nhân bị
bệnh nguy cấp lắm đòi Chu Du,
Trương Chiêu đến trước màn bảo
rằng: - Ta vốn là người nước Ngô,
thuở nhỏ cha mẹ mất sớm, cùng
với em ta là Ngô Cảnh dời sang
Việt Trung, sau ta lấy họ Tôn, sinh
được bốn con. Con trưởng là Sách,
lúc nó ra đời, ta nằm chiêm bao
thấy nuốt mặt trăng vào bụng; con
thứ hai là Quyền lúc đẻ ta nằm

zhě , qí zi dà guì . bù xìng cè
zǎo sàng , jìn jiāng jiāng
dòng jǐ yè fù quán . wàng
gong děng tòng xīn zhù zhī ,
wú sǐ bù xiǔ yǐ ! " yòu zhǔ
quán yue : " rǔ shì zì bù ,
gong jǐn yǐ shi fù zhì lǐ , bù kě
dài mǎn . wú mò yǔ wǒ gòng
jià rǔ fù , zé yì rǔ zhī mǔ yě ;
wú sǐ zhì hòu , shì wú mò rú
shì wǒ . rǔ mò yì dang en
yāng , zé jia xù yǐ jià zhī . "
yán qì suì zhōng . sun quán
ai ku , jù sāng zàng zhī lǐ , zì
bù bì shuo .

怀者，其子大贵。不幸策早丧，今将江东基业付权。望公等同心助之，吾死不朽矣！”又嘱权曰：“汝事子布、公瑾以师傅之礼，不可怠慢。吾妹与我共嫁汝父，则亦汝之母也；吾死之后，事吾妹如事我。汝妹亦当恩养，择佳婿以嫁之。”言讫遂终。孙权哀哭，具丧葬之礼，自不必说。

18 zhì lái nián chun , sun quán
shang yì yù fá huáng zǔ .
zhang zhào yue : " ju sàng
wèi jí qí nián , bù kě dòng
bing ." zhōu yú yue : " bào
chóu xuě hèn , hé dài qí nián ? "
quán yóu yù wèi jué . shì
píng bēi dou wèi lǚ méng rù
jiàn , gào quán yue : " mǒu
bǎ lóng jiū shuǐ kǒu , hu yǒu
huáng zǔ bù jiāng gān níng
lái jiàng . mǒu xì xún zhī :
níng zì xìng bà , ba jùn lín
jiāng rén yě ; pō tōng shū shǐ
, yǒu qì lì , hǎo yóu xiá ;
cháng zhao gé wáng mìng ,
zòng héng yú jiāng hú zhī
zhōng ; yáo xuán tóng líng ,
réng ting líng sheng , jìn jie bì
zhī . yòu cháng yǐ xi chuān
jīn zuò fan màn , shí rén jie

giả, kì tử đại quý. Bất hạnh sách tảo tang, kim tương giang đồng cơ nghiệp phó quyền. Vọng công đăng đồng tâm trợ chi, ngô tử bất hủ hỉ! "Hựu chúc quyền viết: "Nhữ sự tử bố, công cần dĩ sư phó chi lễ, bất khả đãi mạn. Ngô muội dũ ngã cộng giá nhữ phụ, tắc diệc nhữ chi mẫu dã; ngô tử chi hậu, sự ngô muội như sự ngã. Nhữ muội diệc đương ân dưỡng, trach giao tế dĩ giá chi." Ngôn cật toại chung. Tôn quyền ai khóc, cụ tang táng chi lễ, tự bất tất thuyết.

chiêm bao thấy nuốt mặt trời. Thầy bói nói rằng: Mơ thấy nặt trời, mặt trăng chui vào bụng胎 sinh quý tử. Chẳng may Sách mắt sóm, nay trao cả cơ nghiệp Giang Đông giao phó cho Quyền. Mong các ngươi hết lòng giúp đỡ, ta có chết cũng được yên tâm. Lại dặn Tôn Quyền: - Con phải thờ Tử Bố và Công Cản như bậc thầy. Em gái ta cũng lấy cha con, tức là mẹ của con đấy, một mai ta nằm xuống, con phải thờ phụng như mẹ vậy. Còn em gái con cũng phải nuôi dưỡng chu đáo và kén một người chồng giỏi cho nó. Nói xong thì mất, Tôn Quyền thương khóc, rồi làm lễ tống táng.

至来年春，孙权商议欲伐黄祖。张昭曰：“居丧未及期年，不可动兵。”周瑜曰：“报仇雪恨，何待期年？”权犹豫未决。适平北都尉吕蒙入见，告权曰：“某把龙湫水口，忽有黄祖部将甘宁来降。某细询之：宁字兴霸，巴郡临江人也；颇通书史，有气力，好游侠；尝招合亡命，纵横于江湖之中；腰悬铜铃，人听铃声，尽皆避之。又尝以西川锦作帆幔，时人皆称

Chí lai niên xuân, tôn quyền thương nghị dục phạt hoàng tổ. Trương chiêu viết: "Cư tang vị cập kí niên, bất khả động binh." Chu du viết: "Báo cùu tuyết hận, hà đãi kí niên?" Quyền do dự vị quyết. Thích bình bắc đô úy lữ mông nhập kiến, cáo quyền viết: "Mỗ bả long lưu thủy khẩu, hốt hữu hoàng tổ bộ tướng cam ninh lai hàng. Mỗ té tuân chi: ninh tự hưng bá, ba quận lâm giang nhân dã; pha thông thư sử, hữu khí lực, hảo du hiệp; thường chiêu hợp vong mêm, tung hoành vu giang hồ chi trung; yêu huyền đồng linh, nhân thính linh thanh, tần gai tị chi. Hựu thường dĩ tây xuyên cầm tác phàm mạn, thời nhân gai xưng

Đến mùa xuân năm sau, Tôn Quyền bàn muốn sang đánh Hoàng Tổ. Trương Chiêu can: - Có tang chưa đầy năm không nên cắt quân vận. Chu Du nói: - Việc báo thù rửa hận, cần gì phải đợi hết tang? Quyền còn do dự chưa quyết, thì Bắc bình đô úy Lã Mông vào thưa rằng: - Tôi giữ cửa sông bỗng có Cam Ninh là bộ tướng của Hoàng Tổ đến hàng. Tôi hỏi kỹ mới biết rằng Ninh tự là Hưng Bá, quê ở Lâm Giang, thuộc Ba Quận. Hắn làu thông kinh sử, sức khỏe mạnh. Tính hào hiệp, thường vẫn tụ họp những kẻ lảnh nạn, tung hoành khắp chốn giang hồ. Hắn đeo một cái chuông đồng, lắc chuông lên ai nghe cũng phải xa lánh. Lại thường dùng gầm Tây Xuyên làm buồm thuyền, người bấy giờ gọi là "Giặc

chēng wéi jīn fan zéi . hòu huǐ qián fei , gǎi xíng cóng shàn , yǐn zhòng tóu liú biǎo . jiàn biǎo bù néng chéng shì , jí yù lái tóu dong wú , què bèi huáng zǔ liù zhù zài xià kǒu . qían dong wú pò zǔ shí , zǔ de gan níng zhì lì , jiù huí xià kǒu ; nǎi dài níng shèn bó . dou du su fei lǚ jiàn níng yú zǔ . zǔ yue : níng nǎi jié jiang zhí zéi , qǐ kě chóng yòng ! níng yín cǐ huái hèn . su fei zhì qí yì , nǎi zhì jiǔ yao níng dào jia , wéi zhì yue : wú jiàn gong shù cì , nài zhǔ gong bù néng yòng . rì yuè yú mài , rén sheng jǐ hé , yí zì yuǎn tú . wú dang bǎo gong wèi zhu xiān cháng , zì zuò qù jiù zhì jì . níng yin cǐ de guò xià kǒu , yù tóu jiang dong , kǒng jiang dong hèn qí jiù huáng zǔ sha líng cáo zhì shì . mǒu jù yán zhǔ gong qíu xián ruò kě , bù jì jiù hèn ; kuàng gè wèi qí zhǔ , yòu hé hèn yan ? níng xin rán yǐn zhòng dù jiang , lái jiàn zhǔ gong . qī jun zhǐ dìng duó . " sun quán dà xǐ yue : " wú de xìng bà , pò huáng zǔ bì yǐ . " suì mìng lǚ méng yǐn gan níng rù jiàn . cān bài yǐ bì , quán yue : " xìng bà lái cǐ , dà huò wǒ xin , qǐ yǒu jì hèn zhì lǐ ? qǐng wú huái yí . yuàn jiào wǒ yǐ pò huáng zǔ zhì cè . " níng yue : " jin hàn zuò rì wéi

为锦帆贼。后悔前非，改行从善，引众投刘表。见表不能成事，即欲来投东吴，却被黄祖留住夏口。前东吴破祖时，祖得甘宁之力，救回夏口；乃待宁甚薄。都督苏飞屡荐宁于祖。祖曰：宁乃劫江之贼，岂可重用！宁因此怀恨。苏飞知其意，乃置酒邀宁到家，谓之曰：吾荐公数次，奈主公不能用。日月逾迈，人生几何，宜自远图。吾当保公为郡县长，自作去就之计。宁因此得过夏口，欲投江东，恐江东恨其救黄祖杀凌操之事。某具言主公求贤若渴，不记旧恨；况各为其主，又何恨焉？宁欣然引众渡江，来见主公。乞钩旨定夺。”孙权大喜曰：“吾得兴霸，破黄祖必矣。”遂命吕蒙引甘宁入见。参拜已毕，权曰：“兴霸来此，大获我心，岂有记恨之理？请无怀疑。愿教我以

vi cảm phàm tặc. Hậu hối tiền phi, cải hành tòng thiện, dẫn chúng đầu lưu biểu. Kiên biểu bắt nồng thành sự, tức dục lai đầu đồng ngô, khước bị hoàng tổ lưu trú tại hạ khẩu. Tiền đồng ngô phá tổ thời, tổ đắc cam ninh chí lực, cứu hồi hạ khẩu; nãi đãi ninh thậm bạc. Đô đốc tông phi lũ tiến ninh vu tổ. Tổ viết: ninh nãi kiếp giang chí tắc, khởi khả trọng dụng! Ninh nhân thủ hoài hận. Tông phi tri kì ý, nãi trí túu yêu ninh đáo gia, vị chi viết: ngô tiến công sở thứ, nại chúa công bắt nồng dụng. Nhật quyết du mại, nhân sinh kỉ hà, nghi tự viễn đồ. Ngô đương bảo công vi chu huyền trưởng, tư tác khứ ưu chi kế. Ninh nhân thủ đắc quá hạ khẩu, dục đầu giang đông, khủng giang đông hận kì cứu hoàng tổ sát lăng thao chí sự. Mỗ cụ ngôn chúa công cầu hiền như ọc khát, bắt kí cựu hận; huống các vi kì chủ, hựu hà hận yên? Ninh hân nhiên dẫn chúng độ giang, lai kiến chúa công. Khất quân chỉ định đoạt. "Tôn quyền đại hỉ viết: "Ngô đắc hưng bá, phá hoàng tổ tất hǐ." Toại mệnh lữ mông dẫn cam ninh nhập kiến. Tham bái dĩ tắt, quyền viết: "Hưng bá lai thử, đại hoạch ngã tâm, khởi hữu kí hận chí lí? Thỉnh vô hoài nghi. Nguyện giáo ngã dĩ phá hoàng tổ chí sách." Ninh viết: "Kim hán tộ nhật nguy, tào thao chung tắt

buồm gầm." Về sau, Cam Ninh hối lại, đổi nét dữ, làm điều thiện, đem quân đến hàng Lưu Biểu, nhưng thấy Biểu hèn kém, muốn sang theo Đông Ngô, lại bị Hoàng Tổ giữ lại ở Hạ Khẩu. Mới rồi, Đông Ngô đến đánh. Tổ cũng nhờ có sức Cam Ninh, mới lấy lại được Hạ Khẩu. Nhưng Tổ bạc đãi Cam Ninh lắm. Đô đốc là Tô Phi nhiều lần tiến cử với Tổ, nhưng Tổ bảo: "Ninh là bọn thủy tặc, trọng dụng làm gì!" Do đó Ninh oán giận. Tô Phi biết ý, liền đặt tiệc mời Cam Ninh đến nhà, bảo rằng: "Tôi đã nhiều lần tiến cử ông, nhưng chúa công nhất định không dùng; ngày tháng thoi đưa, đời người thầm thoát, ông nên lo xa. Tôi đã xin cho ông làm huyền trưởng huyền Ngạc, để ông dễ đường ra đi hay ở lại." Nhờ đó Ninh qua được Hạ Khẩu, muốn đến Giang Đông, lại e Giang Đông oán việc giúp Hoàng Tổ giết Lăng Tháo ngày trước. Tôi nói: "Chúa công mong người hiền như lúc khát cầu nước, không nhớ oán cũ đâu. Vả lúc đó ai cũng thờ chủ người này, việc gì mà oán giận." Ninh mừng rỡ liền dẫn quân sang sông định ra mắt chúa công, xin chúa công định đoạt. Tôn Quyền mừng lắm, nói: - Ta được Hưng Bá, chắc phá được Hoàng Tổ. Rồi sai Lã Mông dẫn Cam Ninh vào. Ninh chào lạy xong, Quyền nói: - Hưng Bá về đây, ta thật hả lòng, lẽ nào còn nhắc đến oán hòn? Xin chờ nghỉ ngò, hãy cứ bảo ta kế phá Hoàng Tổ. Ninh nói: - Nay vận nhà Hán mỗi ngày một

, cáo cáo zhong bì cuàn qiè .
nán jīng zhì dì cào suǒ bì
zheng yě . liú biǎo wú yuǎn
lù , qí zǐ yòu yú liè , bù néng
chéng yè chuán jí , míng
gong yí zǎo tú zhì ; ruò chí ,
zé cào xian tú zhì yǐ . jin yí
xian qǔ huáng zǔ . zǔ jìn
nián lǎo hun mài , wù yú huò
lì ; qín qíu lì míng , rén xin jie
yuàn ; zhàn jù bù xiū , jun wú
fǎ lù . míng gong ruò wǎng
gong zhì , qí shì bì pò . jì pò
zǔ jun , gǔ xíng ér xi , jù chǔ
guan ér tú ba , shǔ , bà yè
kě dìng yě . " sun quán yue :
" cǐ jīn yù zhì lùn yě ! " suì
mìng zhōu yú wèi dà dou du
, zòng shuǐ lù jun bing ; lǚ
méng wèi qíán bù xian feng ;
dǒng xí yǔ gan níng wèi fù
jiang ; quán zì lǐng dà jun shí
wàn , zheng tǎo huáng zǔ .

破黄祖之策。”宁曰：
“今汉祚日危，曹操终
必篡窃。南荆之地操所
必争也。刘表无远虑，
其子又愚劣，不能承业
传基，明公宜早图之；
若迟，则操先图之矣。
今宜先取黄祖。祖今年
老昏迈，务于货利；侵
求吏民，人心皆怨；战
具不修，军无法律。明
公若往攻之，其势必破
。既破祖军，鼓行而西
，据楚关而图巴、蜀，
霸业可定也。”孙权曰
：“此金玉之论也！”
遂命周瑜为大都督，总
水陆军兵；吕蒙为前部
先锋；董袭与甘宁为副
将；权自领大军十万，
征讨黄祖。

19 xì zuò tàn zhī , bào zhì jiāng
xià . huáng zǔ jí jù zhòng
shàng yì , lìng suī fei wèi dà
jiāng , chén jiù , dèng lóng
wèi xian feng , jìn qǐ jiāng xià
zhī bing yíng dí . chén jiù ,
dèng lóng gè yǐn yi dùi méng
tóng jié zhù miǎn kǒu , méng
tóng shàng gè shè qíng
gong yǐng nǔ qian yú zhāng ,

细作探知，报至江夏。
黄祖急聚众商议，令苏
飞为大将，陈就、邓龙
为先锋，尽起江夏之兵
迎敌。陈就、邓龙各引
一队艨艟截住沔口，艨
艟上各设强弓硬弩千余
张，将大索系定艨艟于

soán thiết. Nam kinh chi địa
thao sở tất tranh dã. Lưu biểu
vô viễn lụ, kì tử hưu ngu liệt,
bất năng thừa nghiệp truyền
cơ, minh công nghi tảo đồ chí;
nhược trì, tắc thao tiên đồ chí
hĩ. Kim nghi tiên thủ hoàng tổ.
Tổ kim niên lão hôn mại, vụ vu
hóa lợi; xâm cầu lại dân, nhân
tâm giai oán; chiến cụ bắt tu,
quân vô pháp luật. Minh công
nhược vắng công chí, kì thế tất
phá. Kí phá tổ quân, cỗ hành
nhì tây, cư sở quan nhì đồ ba,
thục, bá nghiệp khả định dã."
Tôn quyền viết: "Thủ kim ngọc
chi luận dã!" Toại mệnh chu du
vi đại đô đốc, tổng thủy lục
quân binh; lữ mông vi tiền bộ
tiên phong; đồng tập dữ cam
ninh vi phó tướng; quyền tự
lĩnh đại quân thập vạn, chinh
thảo hoàng tổ.

suy, Tào Tháo thế tất cướp lấy ngôi
vua và cướp lấy Nam Kinh. Lưu
Biểu không có chí lớn, con lại ngu
hèn, không thể giữ nổi cơ nghiệp.
Minh công nên tính sóm, nếu để
chậm thì Tào Tháo nhắc tay trên
mắt. Giờ đây, nên đánh Hoàng Tổ
trước, Tổ già lẩn lại tham lam xâm
phạm của dân, ai cũng oán ghét;
khí giới bỏ rỉ, quân không có kỷ luật
gi. Nếu minh công sang đánh tất
phá được Tổ. Phá được Hoàng Tổ
rồi, khua trống vào phía tây, giữ
cửa Sở đánh lấy Ba, Thục. Như thế
nhất định nghiệp bá phải thành. Tôn
Quyền mừng rỡ nói: - Đó thật là
những lời vàng ngọc. Liền cử Chu
Du làm đại đô đốc, tổng chỉ huy
thủy lục quân, Lã Mông làm tiền bộ
tiên phong, Đặng Tập, Cam Ninh
làm phó tướng, Quyền tự dẫn mười
vạn đại quân đi đánh Hoàng Tổ.

Té tác tham tri, báo chí giang
hạ. Hoàng tổ cấp tụ chúng
thương nghị, lệnh tông phi vi đại
tướng, Trần Tựu, Đặng Long
tiên phong, tần khởi giang hạ
chi binh nghênh địch. Trần Tựu,
đặng long các dẫn nhất đội
mông đồng tiệt trụ miện khẩu,
mông đồng thượng các thiết
cường cung ngạnh nỗ thiên dư

Quân do thám được tin vội về báo
Giang Hạ. Hoàng Tổ vội họp phó
tướng lại bàn bạc; sai Tô Phi làm
đại tướng; Trần Tựu, Đặng Long
làm tiên phong đem hết quân Giang
Hạ ra đón đánh. Trần Tựu, Đặng
Long mỗi người dẫn một đội chiến
thuyền, chen ngang Miện Khẩu.
Trên mỗi chiến thuyền đều gài hơn
nghìn cung nỏ cứng, lại lấy dây xích

jiang dà suǒ xì dìng méng
tóng yú shuǐ miàn shàng .
dong wú bing zhì , méng
tóng shàng gǔ xiǎng , gong
nǚ qí fa , bing bù gǎn jìn ,
yue tuì shù lǐ shuǐ miàn . gan
níng wèi dǒng xí yue : " shì
yǐ zhì cǐ , bù de bù jìn . " nǎi
xuǎn xiǎo chuán bāi yú zhī ,
měi chuán yòng jīng bing wǔ
shí rén : èr shí rén cheng
chuán , san shí rén gè pi yi
jiā , shǒu zhí tóng dao , bù bì
shǐ shí , zhí zhì méng tóng
bàng bian , kǎn duàn dà suǒ ,
méng tóng suì héng . gan
níng fei shàng méng tóng ,
jiang dèng lóng kǎn sī . chén
jiù qì chuán ér zǒu . lǚ méng
jiàn liǎo , tiào xià xiǎo chuán
, zì jù lù zhào , zhí rù chuán
duì , fàng huǒ shao chuán .
chén jiù jí dài shàng àn , lǚ
méng shě mìng gǎn dào gen
qián , dang xiong yí dao kǎn
fan . bǐ jí su fei yǐn jun yú àn
shàng jie yìng shí , dong wú
zhu jiāng yí qí shàng àn , shì
bù kě dang . zǔ jun dà bài .
su fei luò huang ér zǒu ,
zhèng yù dong wú dà jiāng
pan zhang , liǎng mǎ xiāng
jiāo , zhàn bù shù gé , bèi
zhang sheng qín guò qu ,
jìng zhì chuán zhong lái jiàn
sun quán . quán mìng zuō
yòu yǐ jiàn che qiú zhī , dài
huó zhuo huáng zǔ , yì bìng
zhu lù . cui dòng san jun , bù
fen zhòu yè , gong dǎ xià

水面上。东吴兵至，艨艟上鼓响，弓弩齐发，兵不敢进，约退数里水面。甘宁谓董袭曰：“事已至此，不得不进。”乃选小船百余只，每船用精兵五十人：二十人撑船，三十人各披衣甲，手执铜刀，不避矢石，直至艨艟傍边，砍断大索，艨艟遂横。甘宁飞上艨艟，将邓龙砍死。陈就弃船而走。吕蒙见了，跳下小船，自举橹棹，直入船队，放火烧船。陈就急待上岸，吕蒙舍命赶到跟前，当胸一刀砍翻。比及苏飞引军于岸上接应时，东吴诸将一齐上岸，势不可当。祖军大败。苏飞落荒而走，正遇东吴大将潘璋，两马相交，战不数合，被璋生擒过去，径至船中来见孙权。权命左右以槛车囚之，待活捉黄祖，一并诛戮。催动三军，不分昼夜，攻打夏口。正是：只因不用锦帆贼，至今

trương, tương đại tác hệ định
mông đồng vu thủy diện
thượng. Đông ngô binh chí,
mông đồng thượng cỗ hường,
cung nỗ tề phát, binh bắt cảm
tiến, ước thối sổ lí thủy diện.
Cam ninh vị đồng tập viết: "Sự
dĩ chí thủ, bắt đắc bắt tiến." nãi
tuyễn tiểu thuyền bách dư chỉ,
mỗi thuyền dụng tinh binh ngũ
thập nhân: nhị thập nhân xanh
thuyền, tam thập nhân các phi y
giáp, thủ chấp đồng đao, bắt tí
thi thạch, trực chí mông đồng
bàng biên, khảm đoạn đại tác,
mông đồng toại hoành. Cam
ninhanh thương mông đồng,
tương đặng long khảm tử. Trần
tựu khí thuyền nhi tầu. Lữ
mông kiến liễu, khiêu hạ tiêu
thuyền, tự cử lỗ trạo, trực nhập
thuyền đội, phóng hỏa thiêu
thuyền. Trần tựu cấp đãi
thương ngạn, lữ mông xá mệnh
cản đáo cân tiền, đương hung
nhất đao khảm phiên. Bỉ cấp tō
phi dǎn quân vu ngạn thương
tiếp ứng thời, đông ngô chư
tướng nhất tề thương ngạn, thê
bắt khả đương. Tỗ quân đại
bại. Tô phi lạc hoang nhi tầu,
chánh ngô đông ngô đại tướng
phan chương, lưỡng mã tương
giao, chiến bất sô hợp, bị
chương sinh cầm quá khứ, kính
chí thuyền trung lai kiến tôn
quyền. Quyền mệnh tả hữu dĩ
ham xa tù chi, đãi hoạt tróc
hoàng tổ, nhất tịnh tru lục. Thôi
động tam quân, bắt phân trú

buộc dằng các thuyền vào với
nhau. Trông trên thuyền vang dậy,
cung nỏ bắn ra tua tủa, quân Đông
Ngô kéo đến, nhưng không sao tiến
lên được, phải lui xa vài dặm. Cam
Ninh bảo Đông Tập rằng: - Việc đã
thế này, không tiến cũng không
xong. Lập tức lụa hờn trăm chiếc
xuồng, mỗi chiếc dùng năm mươi
tên quân tinh tráng trong đó hai
mươi người bơi xuồng, còn ba
mươi người đều mặc áo giáp, tay
cầm phạng, xông thẳng đến cạnh
chiến thuyền bên địch, bắt chấp tên
đạn, lăn xả vào chặt đứt dây xích,
các thuyền đều quay ngang cả.
Cam Ninh nhảy vọt lên thuyền,
chém chết Đặng Long, Trần Tựu bỏ
thuyền chạy. Lã Mông trông thấy,
nhảy ngay xuống xuồng, cầm bơi
chèo bơi thẳng vào đội thuyền bên
địch, châm lửa đốt. Trần Tựu sắp
chạy được lên bờ. Lã Mông cõ
chèo đuổi theo, xắn đeo tận trước
mặt, chém một nhát, Trần Tựu chết
lăn nhào ra đó. Đến khi Tô Phi dẫn
quân tới bờ sông để tiếp ứng, thì
các tướng Đông Ngô đã kéo ồ cǎ
lên bờ. Thế không đương nổi, quân
Tô đại bại. Tô Phi đang cầm đầu
chạy, gặp ngay đại tướng Đông
Ngô là Phan Chương. Hai ngựa kề
nhau, chỉ được vài hiệp, Tô Phi bị
Chương bắt sống, đem đến nộp
Tôn Quyền. Tôn Quyền sai tả hữu
hãy bỏ vào xe tù, đợi bắt được
Hoàng Tổ, sẽ giết luôn thế; rồi thúc
ba quân đêm ngày đánh phá Hạ
Khâu. Thế là: Chỉ vì không dùng
giặc buồm gầm, Đến nỗi ra tro đội

kǒu . zhèng shì : zhī yīn bù
yòng jǐn fan zéi , zhì lìng
chong kai dà suǒ chuán . wèi
zhī huáng zǔ shèng fù rú hé ,
qiě kàn xià wén fēn jiě .

冲开大索船。未知黃祖
胜负如何，且看下文分
解。

dạ, công đả hạ khẩu. Chánh thị:
chí nhân bất dụng cầm phàm
tắc, chí lệnh trùng khai đại tác
thuyền. Vị tri hoàng tổ thắng
phụ như hà, thả khán hạ văn
phân giải

chiến thuyền. Chưa biết Hoàng Tổ
được thua thê nào, xem hồi sau sẽ
rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中
039
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo sun quán du zhòng gong dǎ xià kǒu , huáng zǔ bing bài jiang wáng , qíng zhì shǒu bǎ bù zhù , suí qì jiāng xià , wàng jīng zhōu ér zǒu . gan níng liào de huáng zǔ bì zǒu jīng zhōu , nǎi yú dòng mén wài fú bing děng hòu . zǔ dài shù shí qí tú chu dòng mén , zhèng zǒu zhì xiàn , yi sheng hǎn qǐ , gan níng lán zhù . zǔ yú mǎ shàng wèi níng yue : " wǒ xiàng rì bù céng qīng dài rǔ , jin hé xiāng bi ye ? " níng chì yue : " wú xí zài jiang xià , duo lì gong jì , rǔ nǎi yǐ jié jiang zéi dài wǒ , jin rì cháng yǒu hé shuo ! " huáng zǔ zì zhì nán miǎn , bo mǎ ér zǒu .

3 gan níng chong kai shì zú , zhí gǎn jiāng lái , zhī ting de hòu miàn hǎn shēng qǐ chǔ , yóu yǒu shù qí gǎn lái . níng shì zhì , nǎi chéng pǔ yě . níng kǒng pǔ lái zhēng gōng , huang máng niǎn gōng da jiàn , bèi shè huáng zǔ , zǔ

**第三十九回
荆州城公子三求计
博望坡军师初用兵**

却说孙权督众攻打夏口，黄祖兵败将亡，情知守不住，遂弃江夏，望荆州而走。甘宁料得黄祖必走荆州，乃于东门外伏兵等候。祖带数十骑突出东门，正走之间，一声喊起，甘宁拦住。祖于马上谓宁曰：“我向日不曾轻待汝，今何相逼耶？”宁叱曰：“吾昔在江夏，多立功绩，汝乃以劫江贼待我，今日尚有何说！”黄祖自知难免，拨马而走。

甘宁冲开士卒，直赶来，只听得后面喊声起处，又有数骑赶来。宁视之，乃程普也。宁恐普来争功，慌忙拈弓搭箭，背射黄祖，祖中箭

**Đệ tam thập cửu hồi kinh
châu thành công tử tam cầu
kế báu vọng pha quân sư sơ
dụng binh**

Khước thuyết tôn quyền đốc chúng công đả hạ khẩu, hoàng tổ binh bại tướng vong, tình tri thủ bả bắt trụ, toại khí giang hạ, vọng kinh châu nhi tầu. Cam ninh liêu đắc hoàng tổ tất tầu kinh châu, nãi vu đông môn ngoại phục binh đẳng hậu. Tổ đái số thập ky đột xuất đông môn, chánh tầu chi gian, nhất thanh hảm khởi, cam ninh lan tru. Tổ vu mã thượng vị ninh viết: "Ngã hướng nhật bất tầng khinh đai nhữ, kim hà tương bức da?" Ninh sát viết: "Ngô tích tại giang hạ, đa lập công tích, nhữ nǎi dĩ kiếp giang tặc đai ngã, kim nhật thương hữu hà thuyết!" Hoàng tổ tự tri nan miễn, bát mã nhi tầu.

Cam ninh trùng khai sĩ tốt, trực cản tương lai, chỉ thính đắc hậu diện hảm thanh khởi xứ, hựu hữu số ky cản lai. Ninh thị chi, nãi trình phô dã. Ninh khùng phô lai tranh công, hoảng mang niêm cung đáp tiễn, bối xạ hoàng tổ, tổ trúng tiễn phiên

**HỘI 39 Thành Kinh Châu, công
tử ba lần cầu kế; Gò Bác Vọng,
quân sư bắt đầu dùng binh**

Lại nói, Tôn Quyền thúc quân công phá Hạ Khẩu, Hoàng Tổ hao binh tồn tướng, biết chừng giữ không nổi, liền bỏ Giang Hạ, chạy về Kinh Châu. Cam Ninh cũng đoán như thế, nên đem quân mai phục sẵn ngoài cửa Đông. Tổ dẫn vài chục quân kỵ xông ra ngoài cửa đông, đang cầm cổ chạy bỗng có tiếng reo ầm ĩ, Cam Ninh chặn lại. Tổ ngồi trên ngựa bảo Ninh rằng: - Ta chưa hề bạc đãi nhà ngươi, nay sao bức nhau quá vậy? Ninh mắng rằng: - Trước ở Giang Hạ, lập bao nhiêu công lao, thế mà ngươi vẫn coi ta là giặc cướp sông, nay còn muốn gì? Hoàng Tổ thấy xin không được bèn té ngựa chạy.

Cam Ninh thúc quân rượt tới. Đường đuổi lại nghe thấy sau núi có tiếng reo hò, Ninh ngoảnh lại xem ai thì hóa ra là Trinh Phổ. Ninh sợ Phổ đến tranh công, vội giương cung đặt tên bắn một phát, Hoàng Tổ lăn xuống ngựa, Ninh chặt lấy đầu quay ngựa trở

zhong jiàn fan shen luò mǎ ;
níng xiāo qí shǒu jí , huí mǎ
yǔ chéng pǔ gé bìng yí chǔ ,
huí jiàn sun quán , xiàn
huáng zǔ shǒu jí . quán mìng
yǐ mù xiá shèng zhǔ , dài huí
jiāng dong jì xiān yú wáng fù
líng qián . zhòng shǎng san
jun , shèng gān níng wèi dou
wèi .

4 shang yì yù fēn bīng shǒu
jiāng xià . zhāng zhào yue : "gu chéng bù kě shǒu , bù rú
qiè huí jiāng dong . liú biǎo
zhì wǒ pò huáng zǔ , bì lái
bào chóu ; wǒ yǐ yì dài láo ,
bì bài liú biǎo ; biǎo bài ér
hòu chéng shì gōng zhī , jīng
xiāng kě de yě ." quán cóng
qí yán , suì qì jiāng xià , ban
shí huí jiāng dong .

5 su fei zài jiàn che nèi , mì shǐ
rénn gào gan níng qíu jiù .
níng yue : "fei jí bù yán , wú
qǐ wàng zhī ?" dà jun jì zhì
wú huì , quán mìng jiāng su
fei niǎo shǒu , yǔ huáng zǔ
shǒu jí yì tòng jì xiān . gan
níng nǎi rù jiàn quán , dùn
shǒu ku gào yue : "mǒu
xiàng rì ruò bù de su fei , zé
gú tián gou huò yǐ , an néng
xiào mìng jiāng jun hui xià
zai ? jin fei zuì dang zhu ,
mǒu niàn qí xí rì zhì en qíng ,
yuàn nà huán guan jué , yǐ

翻身落马；宁枭其首级
，回马与程普合兵一处
，回见孙权，献黄祖首
级。权命以木匣盛贮，
待回江东祭献于亡父灵
前。重赏三军，升甘宁
为都尉。

商议欲分兵守江夏。张
昭曰：“孤城不可守，
不如且回江东。刘表知
我破黄祖，必来报仇；
我以逸待劳，必败刘表
；表败而后乘势攻之，
荆襄可得也。”权从其
言，遂弃江夏，班师回
江东。

苏飞在槛车内，密使人
告甘宁求救。宁曰：“
飞即不言，吾岂忘之？
”大军既至吴会，权命
将苏飞枭首，与黄祖首
级一同祭献。甘宁乃入
见权，顿首哭告曰：“
某向日若不得苏飞，则
骨填沟壑矣，安能效命
将军麾下哉？今飞罪当
诛，某念其昔日之恩情

thân lạc mã; ninh kiêu kì thủ
cấp, hồi mã dữ trình phỗ hợp
binh nhất xử, hồi kiến tôn
quyền, hiến hoàng tổ thủ cấp.
Quyền mệnh dĩ mộc hạp thịnh
trữ, đái hồi giang đông té hiến
vu vong phụ linh tiền. Trọng
thưởng tam quân, thăng cam
ninh vi đô úy.

lại, phối hợp với quân Trình Phổ,
cùng về ra mắt Tôn Quyền, dâng
đầu Hoàng Tổ. Quyền sai bỏ vào
hòm gỗ, đợi khi về Giang Đông
sẽ đặt lên té bối rồi trọng thưởng
cho ba quân, và thăng Cam Ninh
lên chức đô úy.

Thương nghị dục phân binh thủ
giang hạ. Trương Chiêu viết:
"Cô thành bắt khả thủ, bắt như
thả hồi giang đông. Lưu biểu tri
ngã phá hoàng tổ, tất lai báo
cửu; ngã dĩ dật đái lao, tất bại
lưu biểu; biểu bại nhi hậu thừa
thê công chi, kinh tương khâ
đắc dã." Quyền tòng kì ngôn,
toại khí giang hạ, ban sư hồi
giang đông.

Tôn Quyền bàn muôn chia quân
giữ Giang Hạ, Trương Chiêu nói:
- Không nên giữ cái thành trợ tro
ấy làm gì, hãy rút quân về Giang
Đông. Lưu Biểu được tin ta phá
Hoàng Tổ, tất lại báo thù; ta đem
quân nghỉ ngơi đánh quân khó
nhọc, chắc thắng Lưu Biểu. Biểu
thua, ta sẽ thừa thế đánh dần đi,
Kinh Tương nhất định về tay ta.
Quyền nghe lời, liền rút hết cả
quân về Giang Đông.

Tô phi tại hạm xa nội, mật sử
nhân cáo cam ninh cầu cứu.
Ninh viết: "Phi tức bất ngôn,
ngô khởi vong chí?" Đại quân kí
chí ngô hội, quyền mệnh tương
tô phi niều thủ, dữ hoàng tổ thủ
cấp nhất đồng té hiến. Cam
ninh nãi nhập kiến quyền, đón
thủ khóc cáo viết: "Mỗ hướng
nhật nhược bất đắc tô phi, tắc
cốt điền câu hác hĩ, an năng
hiệu mệnh tướng quân huy hạ
tai? Kim phi tội đương tru, mỗ
niệm kí tích nhật chi ân tình,
nguyễn nạp hoàn quan tước, dĩ

Đọc đường Tô Phi ở trong xe tù
mật sai người cầu cứu Cam Ninh.
Ninh nói: - Điều đó Phi chẳng nói,
ta cũng đã nghĩ đến. Khi đại quân
về đến Ngô Hội, Tôn Quyền sai
đem chém Tô Phi, để lấy đầu Phi
và đầu Tô dâng lên té bối. Cam
Ninh vào ra mắt Tôn Quyền, rập
đầu xuống lạy, kêu rằng: - Tôi
trước kia không gặp được Tô Phi,
thì xương thịt ngày nay đã lắp
đầy rãnh rồi còn đâu được gắng
sức hầm hạ dưới cờ của tướng
quân. Tôi Phi thực đáng chết,
nhưng cũng vì chút nghĩa ấy, tôi

shú fei zuì . " quán yue : " bǐ jí yǒu en yú jun , wú wéi jun shè zhī . dàn bǐ ruò táo qù nài hé ? níng yue : " fei de miǎn zhu lù , gǎn en wú dì , qǐ kěn zǒu hu ! ruò fei qù , níng yuàn jiang shǒu jí xiàn yú jie xià . " quán nǎi shè su fei , zhǐ jiang huáng zǔ shǒu jí jì xiànn . jì bì shè yàn , dà huì wén wǔ qìng gong .

，愿纳还官爵，以赎飞罪。”权曰：“彼既有恩于君，吾为君赦之。但彼若逃去奈何？宁曰：“飞得免诛戮，感恩无地，岂肯走乎！若飞去，宁愿将首级献于阶下。”权乃赦苏飞，止将黄祖首级祭献。祭毕设宴，大会文武庆功。

6 zhèng yǐn jiǔ xiàn , hu jiàn zuò shàng yí rén dà ku ér qǐ , bá jiàn zài shǒu , zhí qū gan ning . níng máng jǔ zuò yǐ yí yíng zhī . quán jing shì qí rén , nǎi líng tǒng yě , yin gan ning zài jiang xià shí , shè sī ta fù qín líng cáo , jìn rì xiāng jiàn , gù yù bào chóu . quán lián máng quàn zhù , wèi tōng yue : " xìng bà shè sī qing fù , bǐ shí gè wèi qí zhǔ , bù róng bù jìn lì . jìn jì wéi yí jia rén , qǐ kě fù lǐ jiù chóu ? wàn shì jie kèn wú miàn . " líng tǒng jí tóu dà ku yue : " bù gòng dài tian zhí chóu , qǐ róng bù bào ! " quán yǔ zhòng guan zài san quan zhī , líng tǒng zhì shì nù mù ér shì gan ning . quán jí rì mìng gan ning lǐng bing wǔ qian , zhàn chuán yi bǎi zhī , wǎng xià kǒu ? shǒu , yǐ bì líng tōng . níng bài xiè , líng bing

正饮酒间，忽见座上一大人哭而起，拔剑在手，直取甘宁。宁忙举坐椅以迎之。权惊视其人，乃凌统也，因甘宁在江夏时，射死他父亲凌操，今日相见，故欲报仇。权连忙劝住，谓统曰：“兴霸射死卿父，彼时各为其主，不容不尽力。今既为一家人，岂可复理旧仇？万事皆看吾面。”凌统即头大哭曰：“不共戴天之仇，岂容不报！”权与众官再三劝之，凌统只是怒目而视甘宁。权即日命甘宁领兵五千、战船一百只，往夏口镇守，

thực phi tội." Quyền viết: "Bỉ kí hữu ân vu quân, ngô vi quân xá chi. Đãn bỉ nhược đào khứ nại hà? Ninh viết: "Phi đắc miễn tru lục, cảm ân vô địa, khởi khảng tầu hò! Nhược phi khứ, ninh nguyện tương thủ cấp hiến vu giai hạ." Quyền nãi xá tô phi, chỉ tương hoàng tổ thủ cấp tế hiến. Tế tất thiết yến, đại hội văn võ khánh công.

xin đem nộp lại chức để chuộc tội cho Phi. Quyền nói: - Hắn từng ban ơn cho ngươi, nên ta vì ngươi mà tha cho hắn. Nhưng nếu hắn trốn mất thì sao? Ninh nói: - Phi được thoát chết sẽ đội ơn chúa công vô cùng, lẽ đâu còn trốn. Nếu Phi trốn đi, tôi xin đem đầu nộp dưới thềm. Tôn Quyền bèn tha cho Tô Phi, chỉ đem đầu Hoàng Tổ làm lễ tế bối. Tế xong Quyền họp đại hội văn võ mở tiệc ăn mừng.

Đương khi chén tạc chén thù, bỗng thấy một người đứng dậy khóc rống lên, rồi rút gươm toan chém Cam Ninh. Cam Ninh vội vác ghế đỡ. Tôn Quyền giật mình, nhìn ra là Lạc Thống. Trước kia khi Cam Ninh ở Giang Hạ, bắn chết cha Thống; nay thấy mặt Ninh, Thống liền muốn báo thù. Quyền vội vàng ngăn lại bảo Thống rằng: - Hưng Bá bắn chết cha ngươi, bấy giờ ai cũng thờ chủ người này, không thể không gắng sức. Nay đều là người một nhà, lại còn nhắc đến thù cũ làm gì? Muôn việc phải nể mặt ta mới được. Lạc Thống rập đầu khóc to, nói: Cái thù không đội trời chung này, không thể không báo! Quyền và các quan khuyên can mãi, Lạc Thống chỉ trừng mắt nhìn Cam Ninh. Ngay hôm ấy, Tôn Quyền sai Cam Ninh dẫn năm nghìn quân và một trăm chiếc thuyền ra trấn thủ Hạ Khẩu để tránh mặt

zì wǎng xià kǒu qù liǎo .
quán yòu jiā fēng líng tǒng
wèi chéng liè dou wèi . tǒng
zhī de hán hèn ér zhǐ . dong
wú zì cǐ guǎng zào zhàn
chuán , fēn bīng shǒu bǎ
jiāng àn ; yòu mìng sun jìng
yǐn yí zhī jun shǒu wú huì ;
sun quán zì lǐng dà jun , tún
chái sang ; zhōu yú rì yú pó
yáng hú jiào liàn shuǐ jun , yǐ
bèi gōng zhàn .

以避凌统。宁拜谢，领兵自往夏口去了。权又加封凌统为承烈都尉。统只得含恨而止。东吴自此广造战船，分兵守把江岸；又命孙静引一枝军守吴会；孙权自领大军，屯柴桑；周瑜日于鄱阳湖教练水军，以备攻战。

7 huà fen liǎng tóu . què shuo
xuán dé chāi rén dǎ tàn jiang
dong xiao xí , huí bào : "
dong wú yǐ gong sha huáng
zǔ , xiàn jin tún bing chái
sang .

话分两头。却说玄德差人打探江东消息，回报：“东吴已攻杀黄祖，现今屯兵柴桑。

8 xuán dé biàn qǐng kǒng míng
jí yì . zhèng huà xiàn , hu líu
biǎo chāi rén lái qǐng xuán
dé fù jīng zhōu yì shì . kǒng
míng yue : " cǐ bì yìn jīng
dong pò liǎo huáng zǔ , gù
qǐng zhǔ gong shàng yì bào
chóu zhì cè yě . mǒu dang
yǔ zhǔ gong tòng wǎng ,
xiāng jī ér xíng , zì yǒu liáng
cè . " xuán dé cóng zhī , liù
yún cháng shǒu xīn yě , lìng
zhāng fei yǐn wǔ bǎi rén mǎ
gen suí wǎng jīng zhōu lái .
xuán dé zài mǎ shàng wèi
kǒng míng yue : " jin jiàn jīng
sheng , dang ruò hé duì dá ?
" kǒng míng yue : " dang

玄德便请孔明计议。正话间，忽刘表差人来请玄德赴荆州议事。孔明曰：“此必因江东破了黄祖，故请主公商议报仇之策也。某当与主公同往，相机而行，自有良策。”玄德从之，留云长守新野，令张飞引五百人马跟随往荆州来。玄德在马上谓孔明曰：“今见景升，当若何对答？”孔明曰：“当

Ninh bái tạ, lĩnh binh tự vãng hạ khẩu khứ liễu. Quyền hựu gia phong lăng thống vi thừa liệt đô úy. Thống chỉ đắc hàm hận nhi chỉ. Đông ngô tự thủ quảng tạo chiến thuyền, phân binh thủ bả giang ngạn; hựu mệnh tôn tĩnh dẫn nhất chi quân thủ ngô hội; tôn quyền tự lĩnh đại quân, truân sài tang; chu du nhật vu bà dương hồ giáo luyện thủy quân, dĩ bị công chiến.

Lạc Thống. Lại phong thêm cho Thống làm đô úy; Thống phải nhịnh, nhưng bụng vẫn căm. Từ đó Đông Ngô đóng nhiều chiến thuyền, chia quân phòng thủ bờ sông, sai Tôn Tĩnh dẫn một đạo quân giữ Ngô Hội. Quyền tự lĩnh đại quân đóng ở Sái Tang. Chu Du hàng ngày luyện tập thủy quân ở hồ Phiên Dương để phòng khi đánh dẹp.

Thoại phân lưỡng đầu. Khuốc thuyết huyền đức sai nhân đả tham giang đông tiêu tức, hồi báo: "Đông ngô dĩ công sát hoàng tổ, hiện kim truân binh sài tang.

Lại nói, Huyền Đức sai quân đi thăm dò tin tức Giang Đông, quân về báo: - Đông Ngô đã phá vỡ Hoàng Tổ rồi, nay đương đóng quân ở Sái Tang.

Huyền đức tiện thỉnh khỗng minh kế nghị. Chánh thoại gian, hốt lưu biểu sai nhân lai thỉnh huyền đức phó kinh châu nghị sự. Khổng minh viết: "Thử tất nhân giang đông phá liễu hoàng tổ, có thỉnh chúa công thương nghi báo cùu chi sách dã. Mỗ đương dữ chúa công đồng vãng, tương cơ nhi hành, tự hữu lương sách." Huyền đức tờng chi, lưu vân trường thủ tân dã, lệnh thương phi dẫn ngũ bách nhân mã cân túy vãng kinh châu lai. Huyền đức tại mã thương vị khổng minh viết: "Kim kiến cảnh thăng, đương nhược hà đối đáp?" Khổng minh viết:

Huyền Đức mời Khổng Minh đến bàn bạc. Đang nói chuyện chợt có sứ của Lưu Biểu đến mời Huyền Đức sang Kinh Châu bàn việc. Khổng Minh nói: - Chắc là vì Giang Đông phá vỡ Hoàng Tổ, nên Lưu Biểu mới cho mời sứ quân sang bàn kế báo thù. Tôi xin đi cùng, tùy cơ ứng biến sẽ có mèo hay. Huyền Đức nghe lời, để Quan Công ở lại giữ Tân Dã và sai Trương Phi dẫn năm trăm binh mã đi theo sang Kinh Châu. Huyền Đức ngồi trên ngựa, hỏi Khổng Minh rằng: - Nay vào gặp Cảnh Thăng nên đối đáp thế nào? Khổng Minh nói: - Trước hết nên xin lỗi vụ Tương Dương đã.

xian xiè xiang yáng zhì shì .
ta ruò lìng zhǔ gong qù
zheng tǎo jiang dong , qie bù
kě yīng yǔn , dàn shuo róng
gui xin yě , zhěng dùn jun
mǎ . " xuán dé yi yán .

先谢襄阳之事。他若令主公去征讨江东，切不可应允，但说容归新野，整顿军马。”玄德依言。

9 lái dào jing zhou , guǎn yì an
xià , liú zhāng fei tún bīng
chéng wài , xuán dé yǔ kǒng
míng rù chéng jiàn liú biǎo .
lǐ bì , xuán dé qǐng zuì yú jie
xià . biǎo yue : " wú yǐ xi zhì
xián dì bēi hài zhì shì . dang
shí jí yù zhǎn cài mào zhì
shǒu , yǐ xiān xián dì ; yín
zhòng rén gào wéi , gù gu
shù zhì . xián dì xìng wù jiàn
zuì . " xuán dé yue : " fei gan
cài jiāng jun zhì shì , xiǎng
jie xià rén suǒ wèi ěr . " biǎo
yue : " jin jiang xià shi shǒu ,
huáng zǔ yù hài , gù qǐng
xián dì gòng yì bào fù zhì cè . " xuán dé yue : " huáng zǔ
xìng bào , bù néng yòng rén ,
gù zhì cǐ huò . jin ruò xīng
bīng nán zheng , tǎng cáo
cào běi lái , yòu dang nài hé
? "

10 biǎo yue : " wú jin nián lǎo
duo bìng , bù néng lǐ shì ,
xián dì kě lái zhù wǒ . wǒ sǐ
zhi hòu , dì biàn wèi jing
zhou zhì zhǔ yě . " xuán dé
yue : " xiong hé chu cǐ yán !

来到荊州，馆驿安下，留张飞屯兵城外，玄德与孔明入城见刘表。礼毕，玄德请罪于阶下。表曰：“吾已悉知贤弟被害之事。当时即欲斩蔡瑁之首，以献贤弟；因众人告危，故姑恕之。贤弟幸勿见罪。”玄德曰：“非干蔡将军之事，想皆下人所为耳。”表曰：“今江夏失守，黄祖遇害，故请贤弟共议报复之策。”玄德曰：“黄祖性暴，不能用人，故致此祸。今若兴兵南征，倘曹操北来，又当奈何？”

表曰：“吾今年老多病，不能理事，贤弟可来助我。我死之后，弟便为荊州之主也。”玄德

"Đương tiên tạ tương đương chi sự. Tha nhược lệnh chúa công khứ chinh thảo jiang đông, thiết bất khả ứng duẫn, dān thuyết dung quy tân dã, chỉnh đốn quân mã." Huyền đức y ngôn.

Lai đáo kinh châu, quán dịch an hạ, lưu trương phi trâu binh thành ngoại, huyền đức dữ khồng minh nhập thành kiến lưu biểu. Lễ tất, huyền đức thỉnh tội vu giai hạ. Biểu viết: "Ngô dĩ tất tri hiền đệ bị hại chi sự. Đương thời túc dục trảm thái mạo chi thủ, dĩ hiến hiền đệ; nhân chúng nhân cáo nguy, cố cõi thứ chi. Hiền đệ hạnh vật kiến tội." Huyền đức viết: "Phi can thái tướng quân chi sự, tướng giai hạ nhân sở vi nhĩ." Biểu viết: "Kim giang hạ thất thủ, hoàng tổ ngộ hại, cố thỉnh hiền đệ cộng nghị báo phục chi sách." Huyền đức viết: "Hoàng tổ tính bạo, bất năng dụng nhân, cố trí thứ họa. Kim nhược hung binh nam chinh, thảng tào thao bắc lai, hựu đương nại hà?"

Biểu viết: "Ngô kim niên lão đa bệnh, bất năng lǐ sự, hiền đệ khả lai trợ ngã. Ngã tử chi hậu, đệ tiện vi kinh châu chi chủ dã." Huyền đức viết: "Huynh hè xuất thủ ngôn! Lượng bị an cảm

Nếu Biểu sai chúa công sang đánh Giang Đông không nhận lời ngay. Chỉ nói hãy về Tân Dã thu xếp quân mã đã. Huyền Đức nghe theo.

Đến Kinh Châu, Huyền Đức vào nhà khách nghỉ ngơi, để Trương Phi đóng quân ngoài thành, rồi cùng Khổng Minh vào yết kiến Lưu Biểu. Làm lễ xong, Huyền Đức đứng dưới thềm xin lỗi. Biểu nói: - Ta đã biết rõ vụ hiền đệ bị mưu hại rồi. Lúc đó ta định chém ngay Sái Mạo để tạ hiền đệ, vì có nhiều người van xin, nên mới tạm tha, xin hiền đệ tha thứ cho ta. Huyền Đức nói: - Tôi nghĩ việc ấy không can gì đến Sái Tướng quân mà do người dưới đáy thôi! Lưu Biểu nói: - Nay Giang Hạ thất thủ, Hoàng Tổ bị giết, nên mới hiền đệ đến bàn kế báo thù. Huyền Đức nói: - Hoàng Tổ tính thô bạo, không biết dùng người, mới gặp vạ ấy. Nay nếu ta cắt quân Nam chinh, lỡ Tào Tháo ở mặt bắc kéo đến thì làm thế nào?

Biểu nói: - Tôi nay tuổi già đau yếu, không làm việc được, hiền đệ nên lại đây giúp tôi. Một mai tôi mất rồi, hiền đệ sẽ làm chủ Kinh Châu này. Huyền Đức nói: - Sao anh dạy thế? Cái thế như Bị

liàng bēi an gǎn dang cǐ
zhòng rèn . " kǒng míng yǐ
mù shì xuán dé . xuán dé
yue : " róng xú sī liáng cè . "
suì cí chu .

曰：“兄何出此言！量
备安敢当此重任。”孔
明以目视玄德。玄德曰
：“容徐思良策。”遂
辞出。

đương thử trọng nhâm." Khổng
minh dĩ mục thị huyền đức.
Huyền đức viết: "Dung tử tư
lương sách." Toại tử xuất.

này gánh vác sao nỗi việc lớn ấy?
Khổng Minh đưa mắt ra hiệu cho
Huyền Đức, Huyền Đức nói: Hãy
cho thư thả để Bị nghĩ một kế
hay.

11 huí zhì guǎn yì , kǒng míng
yue : " jǐng sheng yù yǐ jīng
zhou fù zhǔ gong , nài hé
què zhì ? " xuán dé yue : "
jǐng sheng dài wǒ , en lǐ jiao
zhì , an rěn chéng qí wéi ér
duó zhì ? " kǒng míng tàn
yue : " zhēn rén cí zhì zhǔ yě ! "
zhèng shàng lùn xiàn , hu
bào gong zi liú qí lái jiàn .
xuán dé jie rù . qí qì bài yue :
" jì mǔ bù néng xiāng róng ,
xìng mìng zhì zài dàn xì ,
wàng shū fù lián ér jiù zhì . "
xuán dé yue : " cǐ xián zhí jiā
shì ēr , nài hé wèn wǒ ? "
kǒng míng wéi xiào . xuán
dé qiú jì yú kǒng míng , kǒng
míng yue : " cǐ jiā shì , liàng
bù gǎn yú wén . " shǎo shí ,
xuán dé sòng qí chu , fù ēr dì
yán yue : " lái rì wǒ shǐ kǒng
míng huí bài xián zhí , kě rú
cǐ rú cǐ , bǐ dìng yǒu miào jì
xiāng gào . " qí xiè ér qù .

回至馆驿，孔明曰：“
景升欲以荆州付主公，
奈何却之？”玄德曰：
“景升待我，恩礼交至，
安忍乘其危而夺之？”
孔明叹曰：“真仁慈
之主也！”正商论间，
忽报公子刘琦来见。玄
德接入。琦泣拜曰：“
继母不能相容，性命只
在旦夕，望叔父怜而救
之。”玄德曰：“此贤
侄家事耳，奈何问我？”
孔明微笑。玄德求计
于孔明，孔明曰：“此
家事，亮不敢与闻。”
少时，玄德送琦出，附
耳低言曰：“来日我使
孔明回拜贤侄，可如此
如此，彼定有妙计相告
。”琦谢而去。

Hồi chí quán dịch, khổng minh
viết: "Cảnh thăng dục dĩ kính
châu phó chúa công, nại hà
khuốc chí?" Huyền đức viết:
"Cảnh thăng dãi ngã, ân lễ giao
chí, an nhẫn thừa kì nguy nhi
đoạt chí?" Khổng minh thán
viết: "Chân nhân từ chi chủ dã!"
Chánh thương luận gian, hốt
báo công tử lưu kì lai kiến.
Huyền đức tiếp nhập. Kì khấp
bái viết: "Kế mẫu bất năng
tương dung, tính mệnh chỉ tại
đán tịch, vọng thúc phụ liên nhi
cứu chí." Huyền đức viết: "Thử
hiền chất gia sự nhĩ, nại hà vấn
ngã?" Khổng minh vi tiêu.
Huyền đức cầu kế vu khổng
minh, khổng minh viết: "Thử gia
sự, lượng bất cảm dữ vấn."
Thiếu thời, huyền đức tống kì
xuất, phụ nhĩ đê ngôn viết: "Lai
nhật ngã sử khổng minh hồi bái
hiền chất, khả nhu thử nhu thử,
bỉ định hữu diệu kế tương cáo."
Kì tạ nhi khứ.

Nói rồi, liền cùng Khổng Minh về
nhà khách. Khổng Minh nói: -
Cảnh Thăng muốn trao Kinh
Châu cho chúa công, sao lại từ
chối? Huyền Đức nói: - Cảnh
Thăng dãi ta rất hậu, sao lại nỡ
nhân lúc nguy mà cướp cơ
nghiệp người ta. Khổng Minh
than rằng: - Thật là một vị chúa
nhân từ! Hai người đương nói
chuyện, chợt báo có công tử Lưu
Kỳ xin vào gặp. Huyền Đức mời
vào, Kỳ khóc nói rằng: - Dì ghê
cháu ghét cháu lắm, tính mệnh
cháu nguy đến nơi, xin chú
thương tình cứu cho. Huyền Đức
nói: - Đây là việc riêng trong nhà
cháu, sao lại đi hỏi chú? Khổng
Minh mỉm cười. Huyền Đức hỏi
kể Khổng Minh. Khổng Minh nói: -
Đây là việc nhà, tôi không dám
biết đến. Một lúc, Huyền Đức tiến
Lưu Kỳ ra đến cửa, rồi ghé vào
tai Kỳ nói nhỏ: - Đến mai ta sai
Khổng Minh đến tạ cháu, cháu
nên... Như thế... Như thế... Ông
ta sẽ có diệu kế. Kỳ từ tạ ra về.

12 cì rì , xuán dé zhī tuī fù tòng ,
nǎi měi kǒng míng dài wǎng

次日，玄德只推腹痛，
乃浼孔明代往拜刘琦

Thứ nhật, huyền đức chỉ thôi
phúc thông, nãi mỗi khổng minh

Hôm sau, Huyền Đức giả cách
đau bụng, nhờ Khổng Minh thay

huí bài liú qí . kǒng míng yǔn nuò , lái zhì gong zǐ zhái qián xià mǎ , rù jiàn gong zi . gong zǐ yao rù hòu táng . chá bà , qí yue : " qí bù jiàn róng yú jì mǔ , xìng xian sheng yí yán xiāng jiù . " kǒng míng yue : " liàng kè jì yú cǐ , qǐ gǎn yǔ rén gǔ ròu zhì shì ? tǎng yǒu lòu xiè , wèi hài bù qiǎn . " shuo bà , qǐ shen gào cí . qí yue : " jì chéng guang gǔ , an gǎn màn bié . " nǎi wǎn liù kǒng míng rù mì shì gòng yǐn . yǐn jiǔ zhì xiàn , qí yòu yue : " jì mǔ bù jiàn róng , qǐ xian sheng yí yán jiù wǒ . " kǒng míng yue : " cǐ fei liàng suǒ gǎn móu yě . " yán qì , yòu yù cí qù . qí yue : " xian sheng bù yán zé yǐ , hé biàn yù qù ? " kǒng míng nǎi fù zuò . qí yue : " qí yǒu yí gǔ shu , qǐng xian sheng yí guan . " nǎi yǐn kǒng míng deng yǐ xiǎo lóu , kǒng míng yue : " shu zài hé chǔ ? " qí qì bài yue : " jì mǔ bù jiàn róng , qí mìng zài dàn xì , xian sheng rěn wú yí yán xiāng jiù hu ? " kǒng míng zuò sè ér qǐ , biàn yù xià lóu , zhi jiàn lóu ti yǐ chè qù . qí gào yue : " qí yù qiú jiào liáng cè , xian sheng kǒng yǒu xiè lóu , bù kěn chu yán ; jin rì shàng bù zhì tian , xià bù zhì dì , chu jun zhì kǒu , rù qí zhì ēr : kě yǐ cì jiào yǐ . " kǒng míng yue : " shu bù

。孔明允诺，来至公子宅前下马，入见公子。公子邀入后堂。茶罢，琦曰：“琦不见容于继母，幸先生一言相救。”孔明曰：“亮客寄于此，岂敢与人骨肉之事？倘有漏泄，为害不浅。”说罢，起身告辞。琦曰：“既承光顾，安敢慢别。”乃挽留孔明入密室共饮。饮酒之间，琦又曰：“继母不见容，乞先生一言救我。”孔明曰：“此非亮所敢谋也。”言讫，又欲辞去。琦曰：“先生不言则已，何便欲去？”孔明乃复坐。琦曰：“琦有一古书，请先生一观。”乃引孔明登一小楼，孔明曰：“书在何处？”琦泣拜曰：“继母不见容，琦命在旦夕，先生忍无一言相救乎？”孔明作色而起，便欲下楼，只见楼梯已撤去。琦告曰：“琦欲求教良策，先生恐有泄漏，不肯出言；今日上不

đại vãng hồi bái lưu kì. Khổng minh duẫn nặc, lai chí công tử trạch tiền hạ mã, nhập kiên công tử. Công tử yêu nhập hậu đường. Trà bái, kì viết: "Kì bắt kiến dung vu kế mẫu, hạnh tiên sinh nhất ngôn tương cứu." Khổng minh viết: "Lượng khách kí vu thủ, khởi cảm dử nhân cốt nhục chi sự? Thắng hữu lậu tiết, vi hại bất thiển." Thuyết bái, khởi thân cáo từ. Kì viết: "Kí thừa quang cố, an cảm mạn biệt." Nãi vẫn lưu khổng minh nhập mật thất cộng ẩm. Âm tửu chi gian, kì hựu viết: "Kế mẫu bắt kiến dung, khất tiên sinh nhất ngôn cứu ngã." Khổng minh viết: "Thủ phi lượng sở cảm mưu dã." Ngôn cật, hựu dục từ khứ. Kì viết: "Tiên sinh bắt ngôn tắc dĩ, hà tiện dục khứ?" Khổng minh nãi phục tọa. Kì viết: "Kí hựu nhất cổ thư, thỉnh tiên sinh nhất quan." Nãi dẫn khổng minh đăng nhất tiểu lâu, khổng minh viết: "Thư tại hà xú?" Kì khắp bái viết: "Kế mẫu bắt kiến dung, kì mệnh tại đán tịch, tiên sinh nhẫn vô nhất ngôn tương cứu hò?" Khổng minh tác sắc nhi khởi, tiện dục hạ lâu, chỉ kiến lâu thê dĩ triệt khứ. Kì cáo viết: "Kì dục cầu giáo lương sách, tiên sinh khủng hữu tiết lâu, bắt khẳng xuất ngôn; kim nhật thượng bắt chí thiên, hạ bắt chí địa, xuất quân chí khẩu, nhập kì chí nhĩ: khả dĩ tú giáo hĩ." Khổng minh

mình đến tạ Lưu Kỳ. Khổng Minh vâng lời, đi đến cửa nhà Lưu Kỳ, xuống ngựa, vào gặp Lưu Kỳ. Kỳ mời vào nhà trong. Uống nước xong, Kỳ nói: - Kế mẫu muốn hại Kỳ, xin tiên sinh cứu cho. Khổng Minh nói: - Lượng là một người khách đâu dám nhúng tay vào việc gia đình của người khác, lỡ có điều gì bị lộ thì hại to. Nói xong, đứng dậy cáo từ. Kỳ nói: Tiên sinh đã hạ cổ đến đây, xin đứng vội về. Liền dắt Khổng Minh vào phòng uống rượu. Vừa được vài chén, Kỳ lại nói: - Kế mẫu không muốn dùng Kỳ, xin tiên sinh cho một lời giải nguy. Khổng Minh lại nói: - Việc này Lượng không dám bàn đến. Nói xong lại muốn ra về. Kỳ nói: - Tiên sinh không nói thì thôi, sao cứ đòi về? Khổng Minh lại ngồi xuống. Kỳ nói: - Kỳ có bó sách cổ xin mời tiên sinh lên xem qua một chút. Nói rồi Kỳ dắt Khổng Minh lên trên lầu nhỏ. Khổng Minh hỏi: - Sách đâu? Kỳ khóc nói: Kế mẫu không dung, tính mạng Kỳ đang treo đầu sợi tóc. Tiên sinh nỡ nào không một lời giải cứu? Khổng Minh bức mình đứng dậy, định trở xuống thì thang đã cắt đi rồi. Kỳ thưa rằng: - Kỳ muốn cầu cứu Kế hay, nhưng tiên sinh sợ tiết lộ, nên không chịu nói. Nay ở chốn này, trên không đến trời, dưới không đến đất, miệng tiên sinh nói ra, chỉ có tai Kỳ nghe thấy, xin tiên sinh dạy cho. Khổng Minh nói: - Người sợ không nên làm ly

xiān qīn , liàng hé néng wèi
gong zí móu ? qí yue : " xiān
sheng zhōng bù xìng jiào qí
hu ! qí mìng gù bù bǎo yǐ ,
qǐng jí sī yú xiān shēng zhī
qián . " nǎi chè jiàn yù zì wěn
. kǒng míng zhǐ zhī yue : " yǐ
yǒu liáng cè . " qí bài yue : "
yuàn jí cì jiào . " kǒng míng
yue : " gong zì qǐ bù wén
shen shēng , zhòng ēr zhī
shì hu ? shen shēng zài nèi
ér wáng , zhòng ēr zài wài ér
an . jin huáng zǔ xin wáng ,
jiang xià fá rén shǒu yù ,
gong zì hé bù shàng yán , qǐ
tún bing shǒu jiang xià , zé
kě yǐ bì huò yǐ . " qí zài bài
xiè jiào , nǎi mìng rén qū ti
dié kǒng míng xià lóu . kǒng
míng cí bié , huí jiàn xuán dé
, jù yán qí shì . xuán dé dà xǐ
.

13 cì rì , liú qí shàng yán , yù
shǒu jiang xià . liú biǎo yóu
yù wèi jué , qǐng xuán dé
gòng yì . xuán dé yue : "
jiang xià zhòng dì , gù fei ta
rénn kě shǒu , zhèng xu gong
zi zì wǎng . dong nán zhì shì
, xiong fù zi dang zhì ; xi bēi
zhì shì , bēi yuàn dang zhì . "
biǎo yue : " jìn wén cáo cáo

至天，下不至地，出君之口，入琦之耳：可以赐教矣。”孔明曰：“疏不间亲，亮何能为公子谋？琦曰：“先生终不幸教琦乎！琦命固不保矣，请即死于先生之前。”乃掣剑欲自刎。孔明止之曰：“已有良策。”琦拜曰：“愿即赐教。”孔明曰：“公子岂不闻申生、重耳之事乎？申生在内而亡，重耳在外而安。今黄祖新亡，江夏乏人守御，公子何不上言，乞屯兵守江夏，则可以避祸矣。”琦再拜谢教，乃命人取梯迭孔明下楼。孔明辞别，回见玄德，具言其事。玄德大喜。

次日，刘琦上言，欲守江夏。刘表犹豫未决，请玄德共议。玄德曰：“江夏重地，固非他人可守，正须公子自往。东南之事，兄父子当之；西北之事，备愿当之。”表曰：“近闻曹操

viết: "Sơ bất gian thân, lượng
hà năng vi công tử mưu? Kì
viết: "Tiên sinh chung bất hạnh
giáo kì hồ! Kì mệnh cố bất bảo
hři, thỉnh túc tử vu tiên sinh chi
tiền." Nǎi xế kiêm dục tự vẫn.
Khổng minh chỉ chi viết: "Dĩ
hữu lương sách." Kì bái viết:
"Nguyện túc tử giáo." Khổng
minh viết: "Công tử khởi bất
văn thân sinh, trọng nhĩ chí sự
hồ? Thân sinh tại nội nhi vong,
trọng nhĩ tại ngoại nhi an. Kim
hoàng tổ tân vong, giang hạ
phap nhân thủ ngự, công tử hà
bất thượng ngôn, khát truân
binh thủ giang hạ, tắc khả dĩ tị
hỏa hři." Kì tái bái tạ giáo, nǎi
mệnh nhân thủ thê diệt khổng
minh hạ lâu. Khổng minh từ
biệt, hồi kiến huyền đức, cụ
ngôn kì sự. Huyền đức đại hři.

gián người thân, Lượng sao dám
bày mưu cho công tử? Kỳ nói: -
Tiên sinh không bảo cho, thì
mạng Kỳ chắc không vẹn toàn.
Kỳ xin chết ngay trước mặt tiên
sinh. Liền rút gươm ra muốn tự
vẫn. Khổng Minh vội ngăn lại nói:
- Hãy thông thả ta đã có kế hay
đây. Kỳ lạy, nói: - Xin tiên sinh
dạy bảo ngay cho. Khổng Minh
nói: - Công tử há không biết
chuyện Thân Sinh và Trùng Nhĩ
đầy ư? Thân Sinh ở trong thi
chết, Trùng Nhĩ ở nhoài thi yên.
Nay Hoàng Tổ mới chết. Giang
Hạ thiêu người phòng thủ, công
tử nên xin đem quân ra giữ ở đó,
chắc có thể tránh được tai vạ. Kỳ
mừng rõ bái tạ Khổng Minh một
lần nữa, rồi gọi người bắc thang
đưa Khổng Minh xuống gác.
Khổng Minh về gặp lại Huyền
Đức thuật lại chuyện ấy, Huyền
Đức mừng lắm.

Thứ nhật, lưu kì thượng ngôn,
dục thủ giang hạ. Lưu biểu do
dự vị quyết, thỉnh huyền đức
cộng nghị. Huyền đức viết:
"Giang hạ trọng địa, cố phi tha
nhân khả thủ, chánh tu công tử
tự vẫn. Đông nam chí sự,
huynh phụ tử đương chí; tây
bắc chí sự, bị nguyện đương
chí." Biểu viết: "Cận văn tào

Hôm sau, Lưu Kỳ dâng thư, xin đi
trấn Giang Hạ. Lưu Biểu lúng
túng, cho mời Huyền Đức vào
bàn. Huyền Đức nói: - Giang Hạ
là chốn quan trọng, không nên sai
người ngoài, cần phái công tử đi.
Việc ở mặt đông nam, thì xin
huynh trưởng cùng các cháu đảm
đương, còn mặt tây bắc, Bị xin
coi giữ. Biểu nói: - Mới đây, tôi

yú yè jùn zuò xuán wǔ chí yǐ
liàn shuǐ jun , bì yǒu nán
zheng zhí yì , bù kě bù fáng .
" xuán dé yue " bèi yǐ zhì zhì
, xiong wù you lù . " suí bài cí
huí xin yě . liú biǎo lìng liú qí
yǐn bing san qian wǎng jiang
xià ? shǒu . què shuo cáo
cào bà san gong zhi zhí , zì
yǐ chéng xiang jian zhi . yǐ
máo ? wèi dong cáo yuàn ,
cui yǎn wèi xi cáo yuàn , si
mǎ yì wèi wén xué yuàn . yǐ
zì zhòng dá , hé nèi wen rén
yě .? chuan tài shǒu si mǎ
juàn zhi sun , jing zhào yǐn sī
mǎ fáng zhi zi , zhǔ bù sī mǎ
lǎng zhi dì yě . zì shì wén
guan dà bēi , nǎi jù wǔ jiang
shang yì nán zheng .

于邺郡作玄武池以练水军，必有南征之意，不可不防。”玄德曰“备已知之，兄勿忧虑。”遂拜辞回新野。刘表令刘琦引兵三千往江夏镇守。却说曹操罢三公之职，自以丞相兼之。以毛玠为东曹掾，崔琰为西曹掾，司马懿为文学掾。懿字仲达，河内温人也。颍川太守司马隽之孙，京兆尹司马防之子，主簿司马朗之弟也。自是文官大备，乃聚武将商议南征。

- 14 xià hóu dun jìn yue : " jìn
wén liú bēi zài xīn yě , měi rì
jiào yǐn shì zú , bì wèi hòu
huàn , kě zǎo tú zhì . " cào jí
mìng xià hóu dun wèi dou du
, yú jìn , lǐ diǎn , xià hóu lán
, hán hào wèi fù jiāng , lǐng
bing shí wàn , zhí dǐ bó
wàng chéng , yǐ kui xīn yě .
xún yù jiàn yue : " liú bēi yǐng
xióng , jìn gèng jiān zhu gé
liàng wèi jun shi , bù kě qīng
dí . " dun yue : " liú bēi shǔ
bēi ēr , wú bì qín zhī . " xú
shù yue : " jiāng jun wù qīng
shì liú xuán dé . jin xuán dé

thao vu nghiệp quận tác huyền
võ tri dĩ luyện thủy quân, tất
hữu nam chinh chi ý, bắt khả
bắt phòng." Huyền đức viết "Bị
dĩ tri chi, huynh vật ưu lự." Toại
bái từ hồi tân dã. Lưu biểu lệnh
lưu kì dẫn binh tam thiên vãng
giang hạ trấn thủ. Khước thuyết
tào thao bãi tam công chi chức,
tự dĩ thừa tương kiêm chi. Dĩ
mao giới vi đông tào duyên,
thôi diêm vi tây tào duyên, Tư
Mã ý vi văn học duyên. Ý tự
trọng đạt, hà nội ôn nhân dã.
Toánh xuyên thái thủ Tư Mã
tuyễn chi tôn, kinh triệu duẫn
Tư Mã phòng chi tử, chủ bộ Tư
Mã lăng chi đệ dã. Tự thị văn
quan đại bị, nãi tụ võ tướng
thương nghi nam chinh.

nghe Tào Tháo ở Nghiệp Quận
đào ao Huyền Vũ để luyện tập
thủy quân, tất có ý đánh xuống
miền nam, ta cần phải đề phòng.
Huyền Đức đáp: - Em đã biết, xin
anh đừng lo. Nói rồi, bái từ về
Tân Dã. Lưu Biểu sai ngay Lưu
Kỳ dẫn ngay ba nghìn quân ra
trấn thủ Giang Hạ. Lại nói Tào
Tháo bãi chức Tam Công, tự
phong mình làm Thừa tướng
kiêm cả ba chức ấy, cử Mao Giới
làm đông tào duyên, Thôi Viêm
làm tây tào duyên; Tư Mã Ý làm
văn học duyên. Tư Mã Ý tự là
Trọng Đạt, quê ở Hà Nội, quận
Ôn; con quan doãn Kinh Triệu là
Tư Mã Phong; cháu thái thú Dĩnh
Châu Tư Mã Tuấn, em quan chủ
bà Tư Mã Lăng. Tháo biên chế
quan văn đâu vào đấy rồi, bèn
hợp cả các tướng bàn xuống việc
đánh phương nam.

夏侯惇进曰：“近闻刘备在新野，每日教演士卒，必为后患，可早图之。”操即命夏侯惇为都督，于禁、李典、夏侯兰、韩浩为副将，领兵十万，直抵博望城，以窥新野。荀彧谏曰：“刘备英雄，今更兼诸葛亮为军师，不可轻敌。”惇曰：“刘备鼠辈耳，吾必擒之。”徐庶

Hạ Hầu Đôn tiên viết: "Cận văn lưu bị tại tân dã, mỗi nhật giáo diễn sĩ tốt, tất vi hậu hoạn, khả tảo đồ chi." Thao túc mệnh hạ Hầu Đôn vi đô đốc, Vu Cẩm, Lý Điển, Hạ Hầu Lan, Hán Hạo vi phó tướng, lính binh thập vạn, trực để bắc vọng thành, dĩ khuy tân dã. Tuân úc gián viết: "Lưu bị anh hùng, kim canh kiêm Gia Cát lượng vi quân sư, bắt khả khinh địch." Đôn viết: "Lưu bị thử bối nhĩ, ngô tất cầm chi." Từ thứ viết: "Tuướng quân vật khinh thị lưu huyền đức. Kim huyền đức đắc Gia Cát lượng

Hạ Hầu Đôn đứng lên nói rằng: - Gần đây nghe tin Lưu Bị ở Tân Dã, ngày ngày luyện tập quân sĩ. Để vậy, tất có lo về sau, nên sớm liệu đi mới được. Tháo sai ngay Hạ Hầu Đôn làm đô đốc, Vu Cẩm, Lý Điển, Hạ Hầu Lan, Hán Hạo làm phó tướng, lính mười vạn quân kéo thẳng đến thành Bác Võng để thừa cơ đánh vào Tân Dã. Tuân Úc can rằng: - Lưu Bị đã là anh hùng, lại thêm có Gia Cát Lượng làm quân sư, không nên khinh địch. Đôn nói: - Lưu Bị như lũ chuột, thê nào ta cũng bắt được. Từ Thứ nói: - Xin tướng

de zhu gé liàng wèi fǔ , rú hǔ
sheng yǐ yǐ . " cào yue : " zhu
gé liàng hé rén yě ? " shù
yue : liàng zì kǒng míng ,
dào hào wò lóng xian sheng . yǒu jīng tian wěi dì zhī cái ,
chu guǐ rù shén zhī jì , zhen
dang shì zhī qí cái , fei kě
xiǎo qù . " cào yue : " bǐ
gong ruò hé ? " shù yue : "
shù an gǎn bǐ liàng ? shù rú
yíng huǒ zhī guāng , liàng
nǎi hào yuè zhī míng yě ."
xià hóu dun yue : " yuán zhí
zhī yán miù yǐ . wú kàn zhu
gé liàng rú cǎo jiè ēr , hé zú
jù zài ! wú ruò bù yí zhèn
sheng qín liú bēi , huó zhuo
zhu gé , yuàn jiāng shǒu jí
xiān yǔ chéng xiāng . " cào
yue : " rǔ zǎo bào jié shu , yǐ
wèi wú xīn . " dun fèn rán cí
cáo cáo , yǐn jun deng chéng
. què shuo xuán dé zì de
kǒng míng , yǐ shi lǐ dài zhi .
guan , zhang èr rén bù yuè ,
yue : " kǒng míng nián yòu ,
yǒu shèn cái xué ? xiong
cháng dài zhì tài guò ! yòu
wèi jiàn ta zhen shí xiào yàn ! "
xuán dé yue : " wú de
kǒng míng , yóu yú zhì de
shuǐ yě . liǎng dì wù fù duo
yán . " guan , zhang jiàn
shuo , bù yán ér tuì , yì nì ,
yǒu rén sòng ? niú wēi zhì .
xuán dé qū wěi qin zì jié mào .
kǒng míng rù jiàn , zhèng
sè yue : " míng gong wú fù
yǒu yuǎn zhì , dàn shì cǐ ér

曰：“将军勿轻视刘玄德。今玄德得诸葛亮为辅，如虎生翼矣。”操曰：“诸葛亮何人也？”庶曰：亮字孔明，道号卧龙先生。有经天纬地之才，出鬼入神之计，真当世之奇才，非可小觑。”操曰：“比公若何？”庶曰：“庶安敢比亮？庶如萤火之光，亮乃皓月之明也。”夏侯惇曰：“元直之言谬矣。吾看诸葛亮如草芥耳，何足惧哉！吾若不一阵生擒刘备，活捉诸葛，愿将首级献与丞相。”操曰：“汝早报捷书，以慰吾心。”惇奋然辞曹操，引军登程。却说玄德自得孔明，以师礼待之。关、张二人不悦，曰：“孔明年幼，有甚才学？兄长待之太过！又未见他真实效验！”玄德曰：“吾得孔明，犹鱼之得水也。两弟勿复多言。”关、张见说，不言而退，一日，有人送蠛牛尾至

vị phụ, như hồ sinh dục hĩ." Thao viết: "Gia Cát lượng hà nhân dã?" Thủ viết: lượng tự khổng minh, đạo hào ngoa long tiên sinh. Hữu kinh thiên vĩ địa chi tài, xuất quỷ nhập thần chi kế, chân đương thế chi kỉ tài, phi khả tiểu thứ. "Thao viết: "Bỉ công nhược hả?" Thủ viết: "Thú an cảm bỉ lượng? Thủ như huỳnh hỏa chi quang, lượng nãi hạo nguyệt chi minh dã." Hạ Hầu Đôn viết: "Nguyên trực chi ngôn mâu hĩ. Ngô khán Gia Cát lượng như thảo giới nhĩ, hà túc cụ tai! Ngô nhược bất nhất trận sinh cảm lưu bị, hoạt tróc Gia Cát, nguyện tương thủ cấp hiến dữ thừa tướng." Thao viết: "Nhữ tảo báo tiếp thư, dĩ úy ngô tâm." Đôn phản nhiên từ tào thao, dẫn quân đăng trình. Khuốc thuyết huyền đức tự đắc khổng minh, dĩ su lẽ đai chí. Quan, trương nhị nhân bất duyệt, viết: "Khổng minh niên ấu, hữu thatem tài học? Huynh trưởng đai chí thái quá! Hựu vị kiến tha chân thật hiệu nghiệm!" Huyền Đức viết: "Ngô đắc khổng minh, do ngư chí đắc thủy dã. Lưỡng đệ vật phục đa ngôn." Quan, trương kiến thuyết, bất ngôn nhi thối, nhất nhật, hữu nhân tổng ly ngưu vĩ chí. Huyền Đức thủ vĩ thân tự kết mạo. Khổng minh nhập kiến, chánh sắc viết: "Minh công vô phục hữu viễn chí, đắn sự thử nhi dĩ da?"

quân chó coi thường Huyền Đức, nay Huyền Đức được Gia Cát Lượng giúp đỡ, chẳng khác hổ thêm cánh đây. Tháo hỏi: - Gia Cát Lượng là người thế nào? Thủ đáp: - Lượng tự là Khổng Minh, tên hiệu Ngọa Long tiên sinh, có tài ngang trời dọc đất, có mưu xuất quỷ nhập thần, thật là kỳ sĩ đời nay, không nên xem nhẹ. Tháo hỏi: - So với ông thế nào? Thủ nói: - Tôi đâu dám sánh với Lượng. Thủ này chỉ là ánh dom đóm, còn Lượng là ánh trăng rằm. Hạ Hầu Đôn nói: - Nguyên Trực làm rồi. Tôi coi Gia Cát Lượng như cỏ rác, sợ quái gì. Nếu tôi đánh một trận, không bắt sống được cả Lưu Bị và Gia Cát Lượng, thì tôi xin đem đầu về chịu tội với thừa tướng. Tháo nói: - Được, ngươi sớm đưa tin thắng trận về cho ta hả dạ. Đôn phản khởi, từ biệt Tào Tháo, dẫn quân lên đường. Lại nói từ khi được Khổng Minh, Huyền Đức đổi đai như bậc thầy. Quan, Trương thấy vậy không bằng lòng, nói: - Khổng Minh tuổi trẻ, có tài cán gì, sao anh trọng đai quá thế? Vả lại từ khi về đây, đã thấy y làm được việc gì tài ba đâu! Huyền Đức nói: - Ta được Khổng Minh như cá được nước, hai em chó nêu nhiều lời. Hai người nghe nói lảng lặng lui ra. Một hôm có người đem biếu một cái đuôi trâu, Huyền Đức đem đuôi trâu đan thành chiếc mũ. Khổng Minh ở ngoài vào trông thấy, nghiêm sắc

yǐ ye ? " xuán dé tóu mào yú dì ér xiè yue : " wú liáo jiā cī yǐ wàng you ēr . " kǒng míng yue : " míng gong zì dù bǐ cáo cáo ruò hé ? " xuán dé yue : " bù rú yě . " kǒng míng yue : " míng gong zhì zhòng , bù guò shù qian rén , wàn yī cáo cáo zhì , hé yǐ yíng zhì ? " xuán dé yue : " wú zhèng chóu cǐ shì , wèi de liáng cè . " kǒng míng yue : " kě sù zhao mù míng bing , liàng zì jiào zhì , kě yǐ dài dí . " xuán dé suì zhao xin yě zhì míng , de san qian rén . kǒng míng zhāo xī jiào yǐn zhèn fǎ .

。玄德取尾亲自结帽。
孔明入见，正色曰：“明公无复有远志，但事此而已耶？”玄德投帽于地而谢曰：“吾聊假此以忘忧耳。”孔明曰：“明公自度比曹操若何？”玄德曰：“不如也。”孔明曰：“明公之众，不过数千人，万一曹兵至，何以迎之？”玄德曰：“吾正愁此事，未得良策。”孔明曰：“可速招募民兵，亮自教之，可以待敌。”玄德遂招新野之民，得三千人。孔明朝夕教演阵法。

15 hu bào cáo cáo cha xià hóu dun yǐn bing shí wàn , sha ben xin yě lái liǎo . zhang fei wén zhi , wèi yún cháng yue : " kě zhe kǒng míng qián qù yíng dí biàn liǎo ." zhèng shuo zhi xiàn , xuán dé zhao èr rén rù , wèi yue : " xià hóu dun yǐn bing dào lái , rú hé yíng dí ? " zhang fei yue : " ge ge hé bù shǐ shuǐ qù ? " xuán dé yue : " zhì lài kǒng míng , yǒng xu èr dì , hé kě tui diào ? " guan , zhang chu

忽报曹操差夏侯惇引兵十万，杀奔新野来了。
张飞闻知，谓云长曰：“可着孔明前去迎敌便了。”正说之间，玄德召二人入，谓曰：“夏侯惇引兵到来，如何迎敌？”张飞曰：“哥哥何不使水去？”玄德曰：“智赖孔明，勇须二弟，何可推调？”关、

Huyền đức đầu mạo vu địa nhi tạ viết: "Ngô liêu giả thủ dĩ vong ưu nhĩ." Khổng minh viết: "Minh công tự độ bỉ tào thao nhược hè?" Huyền đức viết: "Bất như dã." Khổng minh viết: "Minh công chi chúng, bất quá số thiên nhân, vạn nhất tào binh chí, hà dĩ nghênh chí?" Huyền đức viết: "Ngô chánh sầu thủ sự, vị đắc lương sách." Khổng minh viết: "Khả tốc chiêu mộ dân binh, lượng tự giáo chi, khả dĩ đãi địch." Huyền đức toại chiêu tân dã chi dân, đắc tam thiên nhân. Khổng minh triều tịch giáo diễn trận pháp.

mặt lại nói: - Minh công không còn phải lo đến việc gì nữa à? Huyền Đức vội vàng ném chiếc mũ xuống và xin lỗi: - Tôi mượn việc đó để tiêu khiển đây thôi! Khổng Minh nói: - Minh công tự so mình với Tào Tháo như thế nào? Huyền Đức nói: - Không bằng được! Khổng Minh nói: - Quân của minh quân chẳng qua được vài nghìn, nếu quân Tào kéo đến đánh thì lấy gì chống cự? Huyền Đức nói: - Chính tôi đương lo việc ấy nhưng nghĩ chưa ra kế nào hay. Khổng Minh nói: - Minh công nên cho tuyển mộ thật nhiều dân binh để tôi huấn luyện thì có thể chống được giặc. Huyền Đức liền tuyển mộ ngay được ba nghìn người. Khổng Minh sớm tối dậy bảo diễn tập phương pháp đánh trận.

Hốt báo tào thao sai hạ hầu đôn dẫn binh thập vạn, sát bôn tân dã lai liễu. Trương phi văn tri, vị vân trường viết: "Khả trú khổng minh tiền khứ nghênh địch thiện liễu." Chánh thuyết chigan, huyền đức triệu nhị nhân nhập, vị viết: "Hạ hầu đôn dẫn binh đáo lai, như hà nghênh địch?" Trương phi viết: "Ca ca hà bắt sứ thủy khứ?" Huyền đức viết: "Trí lai khổng minh, dũng tu nhị đệ, hà khả thôi điều?" Quan, trương xuất,

Chợt có người báo Tào Tháo sai Hạ Hầu Đôn dẫn mười vạn quân rầm rộ kéo đến Tân Dã. Trương Phi nghe tin, nói với Quan Công rằng: - Tốt hơn hết, nên để Khổng Minh ra nghênh địch. Giữa lúc ấy, Huyền Đức cho gọi hai người vào, bảo rằng: - Hạ Hầu Đôn kéo quân đến rồi, ta đổi phó như thế nào? Trương Phi nói: - Sao đại huynh không sai "nước" đi để chống giặc. Huyền Đức nói: - Mưu thì ta phải nhờ đến Khổng Minh, nhưng dũng cảm thì phải

, xuán dé qǐng kǒng míng shang yì . kǒng míng yue : "dàn kǒng guan , zhang èr rén bù kěn ting wú hào lìng ; zhǔ gong ruò yù liàng xíng bing , qǐ jiǎ jiàn yìn ." xuán dé biàn yǐ jiàn yìn fù kǒng míng , kǒng míng suí jù jí zhòng jiang ting lìng . zhang fei wèi yún cháng yue : "qiè ting lìng qù , kàn ta rú hé diào dù ." kǒng míng lìng yue : "bó wàng zhī zuǒ yǒu shan , míng yue yù shan ; yòu yǒu lín , míng yue an lín : kě yī mái fú jun mǎ . yún cháng kě yǐn yí qian jun wǎng yù shan mái fú , děng bǐ jun zhì , fàng guò xiū dí ; qí zi zhòng liáng cǎo , bì zài hòu miàn , dàn kàn nán miàn huǒ qǐ , kě zòng bing chu jí , jiù fén qí liáng cǎo . yì dé kě yǐn yí qian jun qù an lín bēi hòu shan gǔ zhong mái fú , zhì kàn nán miàn huǒ qǐ , biàn kě chu , xiàng bó wàng chéng jiù tún liáng cǎo chū zòng huǒ shao zhì . guan píng , líu feng kě yǐn wǔ bǎi jun , yù bēi yǐn huǒ zhī wù , yú bó wàng bo hòu liǎng bian děng hòu , zhì chu gèng bing dào , biàn kě fàng huǒ yǐ . " yòu mìng : "yú fán chéng qū huí zhào yún , lìng wèi qián bù , bù yào yíng , zhì yào shu , zhǔ gong zì yǐn yi jun wèi hòu yuán . gè xu yi jì ér xíng , wù shǐ yǒu shī . "

张出，玄德请孔明商议。孔明曰：“但恐关、张二人不肯听吾号令；主公若欲亮行兵，乞假剑印。”玄德便以剑印付孔明，孔明遂聚集众将听令。张飞谓云长曰：“且听令去，看他如何调度。”孔明令曰：“博望之左有山，名曰豫山；右有林，名曰安林：可以埋伏军马。云长可引一千军往豫山埋伏，等彼军至，放过休敌；其辎重粮草，必在后面，但看南面火起，可纵兵出击，就焚其粮草。翼德可引一千军去安林背后山谷中埋伏，只看南面火起，便可出，向博望城旧屯粮草处纵火烧之。关平、刘封可引五百军，预备引火之物，于博望坡后两边等候，至初更兵到，便可放火矣。”又命：“于樊城取回赵云，令为前部，不要赢，只要输，主公自引一军为后援。各须依计而行，勿使

huyền đức thỉnh khỗng minh thương nghị. Khỗng minh viết: "Đãn khủng quan, trương nhị nhân bất khắng thính ngô hiệu lệnh; chúa công nhược dục lượng hành binh, khắt giả kiếm án." Huyền đức tiện dĩ kiếm án phó khỗng minh, khỗng minh toại tụ tập chúng tướng thính lệnh. Trương phi vị vân trường viết: "Thả thính lệnh khứ, khán tha như hà điều độ." Khỗng minh lệnh viết: "Bác vọng chi tả hữu sơn, danh viết dự sơn; hữu hữu lâm, danh viết an lâm: khả dĩ mai phục quân mã. Vân trường khả dẫn nhất thiên quân vãng dự sơn mai phục, đẳng bì quân chí, phóng qua hưu địch; kì truy trọng lương thảo, tất tại hậu diện, dẫn khán nam diện hỏa khởi, khả túng binh xuất kích, tựu phần kì lương thảo. Dực đức khả dẫn nhất thiên quân khứ an lâm bối hậu sơn cốc trung mai phục, chỉ khán nam diện hỏa khởi, tiện khả xuất, hướng bác vọng thành cựu trâu lương thảo xử túng hỏa thiêu chi. Quan bình, lưu phong khả dẫn ngũ bách quân, dự bị dẫn hỏa chi vật, vu bác vọng pha hậu lưỡng biên đằng hậu, chí sơ canh binh đáo, tiện khả phóng hỏa hĩ. "Hưu mệnh: "Vu phàn thành thủ hồi triệu vân, lệnh vi tiền bộ, bất yếu doanh, chí yếu thâu, chúa công tự dẫn nhất quân vi hậu viên. Các tu y kế nhi hành, vật sử

nhờ đến hai anh em mới xong, không nên suy tị như thế. Quan, Trương đi ra, Huyền Đức mời Khỗng Minh đến bàn, Khỗng minh nói: - Chỉ sợ Quan, Trương không phục tùng hiệu lệnh. Nếu chúa công thực muốn tôi chỉ huy, xin giao kiếm án cho tôi. Huyền Đức sai lấy kiếm án trao cho Khỗng Minh, Khỗng Minh liền họp các tướng lại để nghe lệnh. Trương Phi bảo Vân Trường rằng: - Ta hãy thử đến nghe lệnh, xem hắn xếp đặt ra sao? Khỗng Minh truyền lệnh: - Bên tả núi Bác Vọng có núi Dự Sơn, bên hữu có rừng An Lâm, có thể phục quân mã được. Vân Trường dẫn một nghìn quân ra mai phục ở núi Dự Sơn đón địch, địch kéo đến, cứ mặc cho chúng đi qua, khi nào các xe lương thực tới, nếu thấy mé nam có hiệu lửa sẽ thả quân ra đánh, đốt sạch lương thực của giặc đi. Dực Đức dẫn một nghìn quân ra sau rừng An Lâm, mai phục trong hang núi, cũng đợi khi nào mé nam có hiệu lửa bấy giờ sẽ kéo đến đốt kho lương ở thành Bác Vọng. Quan Bình, Lưu Phong dẫn năm trăm quân sắp sẵn cùi đuốc, chực ở hai bên sườn gò Bác Vọng, chập tối địch kéo đến, thì đốt lửa lên. Lại gọi Triệu Vân ở Phàn Thành về sai đi tiền bộ, không cần đánh được mà chỉ đánh cốt lấy thua, chúa công dẫn một toán quân tiếp ứng. Ai này đều phải theo kế mà làm, không được để lỡ. Vân Trường

yún cháng yue : " wǒ děng
jie chu yíng dí , wèi shén jun
shi què zuò hé shì ? " kǒng
míng yue : " wǒ zhì zuò shǒu
xiàn chéng . " zhang fei dà
xiào yue : " wǒ men dou qù
qian sha , nǐ què zài jia lǐ zuò
dì , hǎo zì zài ! " kǒng míng
yue : " jiàn yìn zài cǐ , wéi
lìng zhě zhǎn ! " xuán dé yue
: " qǐ bù wén yùn chóu wéi
wò zhì zhong , jué shèng
qian lǐ zhì wài ? èr dì bù kě
wéi lìng . " zhang fei lěng
xiào ér qù . yún cháng yue : "
wǒ men qiè kàn ta de jì yìng
yě bù yìng , nǎ shí què lái
wèn ta wèi chí . " èr rén qù
liǎo . zhòng jiang jie wèi zhī
kǒng míng tao luè , jin sui
ting lìng , què dou yí huò bù
dìng . kǒng míng wèi xuán
dé yue : " zhǔ gong jin rì kě
biàn yǐn bing jiù bó wàng
shan xià tún zhù . lái rì
huáng hun , dí jun bì dào ,
zhǔ gong biàn qì yíng ér zǒu
; dàn jiàn huǒ qǐ , jí huí jun
yǎn sha . liàng yǔ mí zhú ,
mí fang yǐn wǔ bǎi jun shǒu
xiàn . " mìng sun gan , jiǎn
yong zhǔn bèi qìng xǐ yán xí
, an pái gong láo bù sì hòu .
pái bo yǐ bì , xuán dé yì yí
huò bù dìng .

有失。" 云长曰: " 我等皆出迎敌, 未审军师却作何事? " 孔明曰: " 我只坐守县城。" 张飞大笑曰: " 我们都去厮杀, 你却在家里坐地, 好自在! " 孔明曰: " 剑印在此, 违令者斩! " 玄德曰: " 岂不闻运筹帷幄之中, 决胜千里之外? 二弟不可违令。" 张飞冷笑而去。云长曰: " 我们且看他的计应也不应, 那时却来问他未迟。" 二人去了。众将皆未知孔明韬略, 今虽听令, 却都疑惑不定。孔明谓玄德曰: " 主公今日可便引兵就博望山下屯住。来日黄昏, 敌军必到, 主公便弃营而走; 但见火起, 即回军掩杀。亮与糜竺、糜芳引五百军守县。" 命孙乾、简雍准备庆喜筵席, 安排功劳簿伺候。派拨已毕, 玄德亦疑惑不定。

16 què shuo xià hóu dun yǔ yú

却说夏侯惇与于禁等引

hữu thất." Vân trường viết: "Ngã đãng giai xuất nghênh địch, vị thầm quân sự khước tác hà sự?" Khổng minh viết: "Ngã chỉ tọa thủ huyền thành." Trương phi đại tiểu viết: "Ngã môn đô khú tu sát, nhĩ khước tại gia lí tọa địa, hảo tự tại!" Khổng minh viết: "Kiếm án tại thủ, vi lệnh giả trảm!" Huyền đức viết: "Khởi bất văn vận trù duy ác chi trung, quyết thắng thiên lí chi ngoại? Nhị đệ bất khả vi lệnh." Trương phi lanh tiểu nhi khú. Vân trường viết: "Ngã môn thả khán tha đích kế ứng dã bất ứng, na thời khước lai ván tha vị trí." Nhị nhân khú liễu. Chúng tướng giai vị tri khổng minh thao lược, kim tuy thính lệnh, khước đồ nghi hoặc bất định. Khổng minh vị huyền đức viết: "Chúa công kim nhật khả tiện dẫn binh tựu bá vọng sơn hạ truân trụ. Lai nhật hoàng hôn, đích quân tất đáo, chúa công tiện khí doanh nhi tàu; dǎn kiến hỏa khởi, tức hồi quân yểm sát. Lượng dữ mi trúc, mi phương dǎn ngũ bách quân thủ huyền." Mệnh tôn kiễn, giàn ung chuẩn bị khánh hỉ diên tịch, an bài công lao bộ ty hậu. Phái bát dĩ tất, huyền đức diệc nghi hoặc bất định.

Khước thuyết hạ hầu đôn dữ vu

nói: - Chúng tôi đều ra nghênh địch cả, không hiểu quân sự ngài nhận việc gì? Khổng Minh nói: - Ta chỉ ngồi nhà giữ thành. Trương Phi cười ầm lên nói: - Chúng tôi đều đi đánh nhau cả, còn ông thì ngồi khẽ ở nhà, thành thoi quá! Khổng Minh nói: - Kiếm án ở đây, ai không tuân lệnh, ta lập tức chém đầu. Huyền Đức nói: - Hai em phải biết "Người có tài ngồi trong màn quyết thắng ở ngoài nghìn dặm", hai em không được trái lệnh. Trương Phi nói: - Hãy xem kẻ của hắn có hiệu nghiệm không đã, bấy giờ ta sẽ hỏi tội cũng chưa muộn. Hai người đem quân đi. Các tướng cũng chưa ai biết thao lược của Khổng Minh ra sao, nay nghe lệnh, nhưng vẫn nghi hoặc, không được yên tâm. Khổng Minh bảo Huyền Đức rằng: Chúa công nay dẫn quân đến dưới núi Bác Vọng đóng đồn. Tôi mai thế nào quân giặc cũng kéo đến, chúa công nên bỏ trại rút chạy, hễ thấy lửa cháy thì lập tức đem quân quay lại đánh. Tôi cùng My Chúc, My Phương dẫn năm trăm quân giữ huyệt. Lại sai Tôn Càn, Giản Ung sắp sẵn tiệc ăn mừng và sổ ghi công. Mọi việc sắp đặt đã xong, nhưng chính Huyền Đức cũng còn ngờ vực.

Lại nói Hạ Hầu Đôn cùng bọn Vu

jìn děng yǐn bing zhì bó wàng , fen yì bàn jīng bing zuò qián duì , qí yú jìn hù liáng che ér xíng . shí dang qiu yuè , shang biao xú qǐ . rén mǎ zàn xíng zhì xiān , wàng jiàn qián miàn chén tóu hu qǐ . dun biàn jiang rén mǎ bāi kai , wèn xiàng dǎo guan yue : " cǐ xiàng shì hé chǔ ? " dá yue : " qián miàn biàn shì bó wàng chéng , hòu miàn shì luó chuan kǒu . " dun lìng yú jìn , lǐ diǎn ya zhù zhèn jiǎo , qín zì chu mǎ zhèn qián . yáo wàng jun mǎ lái dào , dun hu rán dà xiào . zhòng wèn : " jiāng jun wèi hé ér xiào ? " dun yue : " wú xiào xú yuán zhí zài chéng xiàng miàn qián , kua zhu gé liàng wèi tian rén ; jin guan qí yòng bing , nǎi yǐ cǐ děng jun mǎ wèi qián bù , yǔ wú duì dí , zhèng rú qu quǎn yáng yǔ hǔ bào dòu ēr ! wú yú chéng xiang qián kua kǒu . yào huó zhuo líu bèi , zhu gé liàng , jin bì yìng wú yán yǐ . " suì zì zòng mǎ xiàng qián . zhào yún chu mǎ .

17 dun mà yue : " rǔ děng suí liú bèi , rú gu hún suí guǐ ēr ! " yún dà nù , zòng mǎ lái zhàn . liǎng mǎ xiāng jiāo , bù shù gé , yún zhà bài ér zǒu . xià hóu dun cóng hòu zhuī gǎn . yún yue zǒu shí yú lǐ , huí mǎ yòu zhàn . bù

兵至博望，分一半精兵作前队，其余尽护粮车而行。时当秋月，商飙徐起。人马趨行之间，望见前面尘头忽起。惇便将人马摆开，问向导官曰：“此向是何处？”答曰：“前面便是博望城，后面是罗川口。”惇令于禁、李典押住阵脚，亲自出马阵前。遥望军马来到，惇忽然大笑。众问：“将军为何而笑？”惇曰：“吾笑徐元直在丞相面前，夸诸葛亮为天人；今观其用兵，乃以此等军马为前部，与吾对敌，正如驱犬羊与虎豹斗耳！吾于丞相前夸口。要活捉刘备、诸葛亮，今必应吾言矣。”遂自纵马向前。赵云出马。

惇罵曰：“汝等隨刘备，如孤魂隨鬼耳！”云大怒，縱馬來戰。兩馬相交，不數合，云詐敗而走。夏侯惇從後追趕。云約走十余里，回馬

cầm đắng dẫn binh chí bác vọng, phân nhát bán tinh binh tác tiền đội, kì du tần hộ lương xa nhi hành. Thời đương thu nguyệt, thương tiêu từ khởi. Nhân mã toàn hành chi gian, vọng kiến tiền diện tràn đầu hốt khởi. Đôn tiện tương nhân mã băi khai, vẫn hướng đạo quan viết: "Thủ hướng thị hà xứ?" Đáp viết: "Tiền diện tiện thị bác vọng thành, hậu diện thị la xuyên khẩu." Đôn lệnh vu cầm, lý diễn áp trụ trận cước, thân tự xuất mã trận tiền. Diêu vọng quân mã lai đáo, đôn hốt nhiên đại tiêu. Chúng vấn: "Tướng quân vi hà nhi tiêu?" Đôn viết: "Ngô tiêu từ nguyên trực tại thừa tướng diện tiền, khoa Gia Cát lượng vi thiên nhân; kim quan kì dụng binh, nǎi dĩ thủ đắng quân mã vi tiền bộ, dữ ngô đối địch, chánh như khu khuyến dương dữ hổ báo đấu nhĩ! Ngô vu thừa tướng tiền khoa khẩu. Yếu hoạt tróc lưu bị, Gia Cát lượng, kim tất ứng ngô ngôn hĩ." Toại tự túng mã hướng tiền. Triệu vân xuất mã.

Đôn mạ viết: "Nhữ đắng tùy lưu bị, như cô hồn tùy quỷ nhĩ!" Vân đại nộ, túng mã lai chiến. Lưỡng mã tương giao, bắt sỗ hợp, vân trả bại nhi tẩu. Hạ hầu đôn tòng hậu truy cản. Vân ước tẩu thập dư lí, hồi mã hựu chiến. Bắt sỗ hợp hựu tẩu. Hán

Cám, dẫn quân đến thành Bác Vọng, chia một nửa tinh binh làm tiền đội, còn bao nhiêu đi sau bảo vệ xe lương thực. Bấy giờ đương mùa thu, gió may hảy hẩy. Quân mã đương đi, trông thấy trước mặt cát bay mịt mù, Đôn liền dàn thành thế trận và hỏi quan hướng đạo: - Đây là chỗ nào? Quan hướng đạo thưa: - Trước mặt là gò Bác Vọng, mé sau là cửa sông La Xuyên. Đôn sai Vu Cám, Lý Diễn giữ vững góc trận, tự mình cưỡi ngựa ra trước trận, nhìn về phía xa xa thấy một toán quân mã kéo lại, Đôn cười àm lên. Các tướng lầy làm lạ hỏi: - Tướng quân cười gì thế? Đôn nói: - Ta cười Từ Nguyên Trực khoe với thừa tướng rằng Gia Cát Lượng là người giỏi. Nay xem cách dùng binh của hắn, đem thử quân mã thế kia đối địch với ta, khác nào đem đòn dê đánh nhau với hổ báo. Ta đã nói trước mặt thừa tướng rằng sẽ bắt sống Lưu Bị và Gia Cát Lượng, nay nhất định ta làm được việc ấy. Nói rồi Đôn té ngựa xông lên. Triệu Vân ra ngựa,

Đôn mắng rằng: - Bọn mì theo Lưu Bị có khác gì cô hồn theo ma quỷ. Vân cả giận té ngựa lại đánh, được vài hiệp giả tăng thua chạy. Hạ Hầu Đôn đuổi theo, Vân chạy độ hơn mười dặm, quay ngựa lại đánh, chưa được vài hiệp lại chạy. Hán Hạo té ngựa

shù gé yòu zǒu . hán hào pài
mǎ xiàng qián jiàn yue : " zhào yún yòu dí , kǒng yǒu
mái fú . " dun yue : " dí jun rú
cǐ , sui shí miàn mái fú , wú
hé jù zai ! " suì bù ting hào
yán , zhí gǎn zhì bó wàng bo .
yi sheng pào xiǎng , xuán
dé zì yǐn jun chong jiang guò
lai , jie yìng jiao zhàn . xià
hóu dun xiào wèi hán hào
yue : " cǐ jí mái fú zhì bing yě !
wú jīn wǎn bù dào xin yě ,
shì bù bà bing ! " nǎi cui jun
qián jìn . xuán dé , zhào yún
tuì hòu biàn zǒu , shí tian sè
yǐ wǎn , nóng yún mì bù ,
yòu wú yuè sè ; zhòu feng jí
qǐ , yè feng yù dà . xià hóu
dun zhì gù cui jun gǎn sha .
yú jìn , lǐ diǎn gǎn dào zhāi
xiá chǔ , liǎng biān dou shí lú
wéi . diǎn wèi jìn yue : " qí dí
zhě bì bài . nán dào lù xiá ,
shan chuan xiāng bi . shù
mù cóng zá , tǎng bǐ yòng
huǒ gong , nài hé ? " jìn yue
: " jun yán shì yě . wú dang
wǎng qián wèi dou du yán
zhi ; jun kě zhǐ zhù hòu jun . "
lǐ diǎn biàn lè huí mǎ , dà
jiào : " hòu jun mǎn xíng ! "
rénn mǎ zǒu fa , nǎ lǐ lán
dang de zhù ? yú jìn zòu mǎ
dà jiào : " qián jun dou du qǐ
zhù ! " xià hóu dun zhèng
zǒu zhì xiān , jiàn yú jìn cóng
hòu jun ben lái , biàn wèn hé
gù . jìn yue : " nán dào lù xiá ,
shan chuan xiāng bi , shù

又战。不数合又走。韩浩拍马向前谏曰：“赵云诱敌，恐有埋伏。”惇曰：“敌军如此，虽十面埋伏，吾何惧哉！”遂不听浩言，直赶至博望坡。一声炮响，玄德自引军冲将过来，接应交战。夏侯惇笑谓韩浩曰：“此即埋伏之兵也！吾今晚不到新野，誓不罢兵！”乃催军前进。玄德、赵云退后便走，时天色已晚，浓云密布，又无月色；昼风既起，夜风愈大。夏侯惇只顾催军赶杀。于禁、李典赶到窄狭处，两边都是芦苇。典谓禁曰：“欺敌者必败。南道路狭，山川相逼。树木丛杂，倘彼用火攻，奈何？”禁曰：“君言是也。吾当往前为都督言之；君可止住后军。”李典便勒回马，大叫：“后军慢行！”人马走发，那里拦当得住？于禁骤马大叫：“前军都督且住！”夏侯惇正走

hao phách mã hướng tiền gián
viết: "Triệu vân dụ địch, khung
hữu mai phục." đôn viết: "Địch
quân như thử, tuy thập diện
mai phục, ngô hà cù tai!" Toại
bất thính hao ngôn, trực cản chí
bác vọng pha. Nhất thanh pháo
hưởng, huyền đức tự dẫn quân
trùng tương quá lai, tiếp ứng
giao chiến. Hạ hầu đôn tiểu vị
hàn hạo viết: "Thủ túc mai
phục chi binh dã! Ngô kim vân
bất đáo tân dã, thê bất bãi
binh!" Nãi thôi quân tiền tiến.
Huyền đức, triệu vân thói hậu
tiện tẩu, thời thiên sắc dĩ vân,
nùng vân mật bồ, hựu vô
nguyệt sắc; trú phong kí khởi,
dạ phong dũ đại. Hạ hầu đôn
chỉ cố thói quân cản sát. Vu
cẩm, lý điền cản đáo trách hiệp
xử, lưỡng biên đô thị lô vi. Điền
vị cẩm viết: "Khi địch giả tắt bại.
Nam đạo lộ hiệp, sơn xuyên
tương bức. Thụ mộc tùng tạp,
thảng bỉ dụng hỏa công, nại
hà?" Cẩm viết: "Quân ngôn thị
dã. Ngô đương vãng tiền vi đồ
đốc ngôn chi; quân khả chỉ trụ
hậu quân." lý điền tiện lặc hồi
mã, đại khiếu: "Hậu quân mạn
hành!" Nhân mã tẩu phát, na lí
lan đương đắc trụ? Vu cẩm sậu
mã đại khiếu: "Tiền quân đồ
đốc thả trụ!" Hạ hầu đôn chánh
tẩu chi gian, kiến vu cẩm tòng
hậu quân bôn lai, tiện vân hà
cố. Cẩm viết: "Nam đạo lộ hiệp,
sơn xuyên tương bức, thụ mộc
tùng tạp, khả phòng hỏa công."

lên trước can rằng: - Triệu Vân
dứ địch sợ có mai phục. Đôn nói:
- Quân giặc như thế, dấu có mai
phục cả mười mặt, ta cũng chẳng
sợ! Rồi Đôn nhất định không
nghe lời Hán Hạo, đuổi thẳng đến
gò Bác Vọng. Bỗng nghe pháo
nổ, Huyền Đức tự dẫn quân xông
tới tiếp ứng. Hạ Hầu Đôn cười,
bảo Hán Hạo rằng: - Quân mai
phục đó! Ta không đến được Tân
Dã chiều nay, thì nhất định không
nghỉ quân. Nói xong, Đôn lại thúc
quân tiến lên. Huyền Đức và
Triệu Vân rút chạy. Bấy giờ trời
đã tối, mây kéo dày đặc, lại
không có ánh trăng. Gió thổi cáng
mạnh. Hạ Hầu Đôn cứ thúc quân
đuỗi miệt. Vu Cẩm, Lý Điền đi vào
quãng đường hẹp nhỏ, thấy hai
bên lau sậy um tùm. Điền bảo
Cẩm rằng: - Khinh địch tất phải
thua. Phía nam này, đường sá
chật hẹp, sông núi san sát cây cối
rậm rạp, nếu địch đánh hỏa công
thì tính sao? Cẩm nói: - Người nói
phải đó. Ta nên tiến lên trước nói
với đô đốc cho hậu quân đóng lại.
Lý Điền quay ngựa trở lại, hô: -
Hậu quân hãy đi chậm lại! Nhưng
người ngựa đương chạy như vũ
bão, không tài nào kìm lại được.
Vu Cẩm vội té ngựa lên trước, gọi
to rằng: - Tiền quân của đô đốc
dừng lại! Hạ Hầu Đôn đương
chạy, thấy Vu Cẩm rượt tới liền
hỏi duyên cớ làm sao. Cẩm nói: -
Phía nam này đường xá chật
hẹp, sông núi san sát, cây cối
rậm rạp, phải đề phòng hỏa công

mù cóng zá , kě fáng huǒ gong . " xià hóu dun měng shěng , jí huí mǎ lìng jun mǎ wù jìn . yán wèi yǐ , zhì ting bēi hòu hǎn sheng zhèn qǐ , zǎo wàng jiàn yì pài huǒ guang shao zhe , suí hòu liǎng bian lú wěi yì zhe . yì shà shí , sì miàn ba fang , jìn jie shì huǒ ; yòu zhí feng dà , huǒ shì yù měng . cáo jia rén mǎ , zì xiāng jiàn tà , sǐ zhě bù jì qí shù . zhào yún huí jun gǎn sha , xià hóu dun mào yan tú huǒ ér zǒu .

之间，见于禁从后军奔来，便问何故。禁曰：“南道路狭，山川相逼，树木丛杂，可防火攻。”夏侯惇猛省，即回马令军马勿进。言未已，只听背后喊声震起，早望见一派火光烧着，随后两边芦苇亦着。一霎时，四面八方，尽皆是火；又值风大，火势愈猛。曹家人马，自相践踏，死者不计其数。赵云回军赶杀，夏侯惇冒烟突火而走。

18 qiě shuo lǐ diǎn jiàn shì tóu bù hǎo , jí ben huí bó wàng chéng shí , huǒ guang zhōng yí jun lán zhù . dang xian dà jiang , nǎi guan yún cháng yě . lǐ diǎn zòng mǎ hùn zhàn , duó lù ér zǒu . yú jìn jiàn liáng cǎo che liàng , dou bēi huǒ shao , biàn tóu xiǎo lù ben táo qù liǎo . xià hóu lán , hán hào lái jiù liáng cǎo , zhèng yù zhāng fei . zhàn bù shù gé , zhāng fei yì qiang cì xià hóu lán yú mǎ xià . hán hào duó lù zǒu tuo . zhí sha dào tian míng , què cái shou jun . sha de shí héng biàn yě , xiě liú chéng hé . hòu rén yǒu shi yue : "

hạ hầu đôn mãnh tĩnh, tức hồi mã lệnh quân mã vật tiến. Ngôn vị dĩ, chỉ thính bối hậu hám thanh chấn khởi, tảo vọng kiến nhất phái hỏa quang thiêu trú, tùy hậu lưỡng biên lô vi diệc trú. Nhất siêp thời, tú diện bát phương, tǎn giai thị hỏa; hựu trị phong đại, hỏa thế dũ mãnh. Tào gia nhân mã, tự tương tiễn đạp, tử giả bất kỉ sô. Triệu vân hồi quân cản sát, hạ hầu đôn mạo yên đột hỏa nhi tầu.

mới được. Đôn sực tĩnh, lập tức truyền lệnh cho quân mã không được tiến công nữa. Nói chưa dứt lời, sau lưng đã có tiếng reo hò àm ĩ, lửa cháy đúng đùng; tiếp đó hai bên lau sậy cũng bốc cháy. Chỉ trong chớp mắt, ba bè bốn bên biến thành biển lửa, lại gặp gió to, lửa bốc càng mạnh, quân Tào dẫm đạp lên nhau, chết không biết bao nhiêu mà kể. Triệu Vân quay lại đánh giết, Hạ Hầu Đôn xông pha ra khỏi được biển lửa chạy thực mạng.

且说李典见势头不好，急奔回博望城时，火光中一军拦住。当先大将，乃关云长也。李典纵马混战，夺路而走。于禁见粮草车辆，都被火烧，便投小路奔逃去了。夏侯兰、韩浩来救粮草，正遇张飞。战不数合，张飞一枪刺夏侯兰于马下。韩浩夺路走脱。直杀到天明，却才收军。杀得尸横遍野，血流成河。后人有诗曰：

Thả thuyết lý điền kiến thế đầu bắt hảo, cấp bôn hồi bác vọng thành thời, hỏa quang trung nhất quân lan trụ. Dương tiên đại tướng, nãi quan vân trường dã. Lý điền túng mã hỗn chiến, đoạt lộ nhi tầu. Vu cầm kiến lương thảo xa lượng, đô bị hỏa thiêu, tiện đầu tiều lộ bôn đào khứ liễu. Hạ hầu lan, hàn hạo lai cứu lương thảo, chánh ngô trương phi. Chiến bất số hợp, trương phi nhất thương thử hạ hầu lan vu mã hạ. Hàn hạo đoạt lộ tầu thoát. Trực sát đáo thiên minh, khuốc tài thu quân. Sát đắc thi hoành biến dã, huyết lưu thành hà. Hậu nhân hữu thi viết: "Bác vọng tương trì

Khi Lý Điển thấy tình thế không lợi, vội quay gấp về thành Bác Vọng, thì gặp ngay một cánh quân chặn đường đi đầu là Văn Trường. Lý Điển xông ngựa đánh bừa, cướp đường tháo chạy. Vu Cầm thấy xe lương bị cháy sạch, liền men theo đường nhỏ chạy trốn. Hạ Hầu Lan, Hán Hạo xúm lại cứu xe lương thì chạm trán Trường Phi. Chưa được vài hiệp, Lan bị Phi cho một xà mâu chết lăn nhào xuống ngựa. Hạo cướp đường chạy thoát. Hai bên đánh nhau suốt một đêm: Quân Tào bị giết, xác chất đầy đồng, máu chảy thành sông. Đời sau có thơ rằng: Bác Vọng dùng mưu đánh hỏa công, Cười cười nói vẫn

bó wàng xiāng chí yòng huǒ gong , zhǐ huí rú yì xiào tán zhong . zhí xu jīng pò cáo gong dǎn , chu chu máo lú dì yi gong ! " xià hóu dun shou shí cán jun , zì huí xǔ chang . què shuo kǒng míng shou jun . guan , zhang èr rén xiang wèi yue : " kǒng míng zhen ying jié yě ! " xíng bù shù lǐ , jiàn mí zhú , mí fang yǐn jun cù yōng zhe yí liàng xiǎo che . che zhong duān zuò yí rén , nǎi kǒng míng yě . guan , zhang xià mǎ bài fú yú che qián . xu yú , xuán dé , zhào yún , liú feng , guan píng děng jie zhì , shou jù zhòng jun , bǎ suǒ huò liáng cǎo zi zhòng , fen shǎng jiàng shì , ban shi huí xīn yě , xin yě bái xìng wàng chén zhe dào ér bài , yue : " wú shǔ shēng quán , jie shǐ jun de xián rén zhì lì yě ! " kǒng míng huí zhì xiān zhong , wèi xuán dé yue : " xià hóu dun suí bài qù , cáo cáo bì zì yǐn dà jun lái . " xuán dé yue : " sì cǐ rú zhì nài hé ? " kǒng míng yue : " liàng yǒu yí jì , kě dí cáo jun . " zhèng shì : pò dí wèi kan xí zhàn mǎ , bì bing yòu bì lài liáng móu . wèi zhì qí jì ruò hé , qǐ kàn xià huí fēn jiě .

“博望相持用火攻，指挥如意笑谈中。直须惊破曹公胆，初出茅庐第一功！”夏侯惇收拾残军，自回许昌。却说孔明收军。关、张二人相谓曰：“孔明真英杰也！”行不数里，见糜竺、糜芳引军簇拥着一辆小车。车中端坐一人，乃孔明也。关、张下马拜伏于车前。须臾，玄德、赵云、刘封、关平等皆至，收聚众军，把所获粮草辎重，分赏将士，班师回新野，新野百姓望尘遮道而拜，曰：“吾属生全，皆使君得贤人之力也！”孔明回至县中，谓玄德曰：“夏侯惇虽败去，曹操必自引大军来。”玄德曰：“似此如之奈何？”孔明曰：“亮有一计，可敌曹军。”正是：破敌未堪息战马，避兵又必赖良谋。未知其计若何，且看下回分解。

dụng hỏa công, chỉ huy như ý tiều đàm trung. Trực tu kinh phá tào công đàm, sơ xuất mao lư đệ nhất công!" Hạ hầu đòn thu thập tàn quân, tự hồi hứa xương. Khước thuyết khỗng minh thu quân. Quan, trương nhị nhân tương vị viết: "Khỗng minh chân anh kiệt dã!" Hành bất số lí, kiến mi trúc, mi phương dẫn quân thốc ứng trú nhất lượng tiều xa. Xa trung đoàn tọa nhất nhân, nãi khỗng minh dã. Quan, trương hạ mã bái phục vu xa tiền. Tu du, huyền đức, triệu vân, lưu phong, quan bình đẳng giai chí, thu tụ chúng quân, bả sở hoạch lương thảo truy trọng, phân thưởng tướng sĩ, ban sự hồi tân dã, tân dã bách tính vọng tràn già đạo nai bái, viết: "Ngô chúc sinh toàn, giai sử quân đắc hiền nhân chi lực dã!" Khỗng minh hồi chí huyền trung, vị huyền đức viết: "Hạ hầu đòn tuy bại khứ, tào thao tất tự dẫn đại quân lai." huyền đức viết: "Tự thủ như chi nại hè?" Khỗng minh viết: "Lượng hữu nhất kế, khả địch tào quân." chánh thị: phá địch vị kham túc chiến mã, tị binh hưu tất lại lương mưu. Vị tri ki kế nhược hè, thả khán hạ hồi phân giải.

ung dung, Tào Man nghe tiếng hồn bay bổng. Rời khỏi lều tranh đệ nhất công! Hạ Hầu Đôn nhặt nhạnh tàn quân, rút về Hứa Xương. Khổng Minh cũng thu quân về. Quan, Trương, hai người nhìn nhau, nói: - Khổng Minh quả là bậc anh tài! Đã chưa được vài dặm, gặp My Chúc, My Phương dẫn quân xúm xít theo hầu một cỗ xe nhỏ; trong xe có một người ngồi ch;brm chê, chính là Khổng Minh. Quan, Trương xuống ngựa sụp lạy. Một lúc Huyền Đức, Triệu Vân, Lưu Phong, Quan Bình đều đến, thu thập quân sĩ, đem lương thảo bắt được chia cho tướng sĩ, rồi kéo quân về Tân Dã. Trăm họ ra đón rước chất hai bên đường vái, lạy mà nói rằng: - Chúng tôi được an toàn, cũng là nhờ sứ quân dùng được người hiền vậy. Khổng Minh về đến huyền, bảo Huyền Đức rằng: - Hạ Hầu Đôn thua, thế nào Tào Tháo cũng đem đại quân đến. Huyền Đức nói: - Nếu vậy thì làm thế nào? Khổng Minh nói: - Tôi đã có một kế địch được quân Tào. Thế là: Phá giặc, chưa thể dùng ngựa chiến. Tránh quân, lại phải cậy mưu hay. Chưa biết Khổng Minh bày kế gì, xem đến hồi sau sẽ rõ.

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中
040
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo xuán dé wèn kǒng míng qiú jù cáo bing zhī jì . kǒng míng yue : " xin yě xiǎo xiàn , bù kě jiǔ ju , jìn wén liú jǐng sheng bìng zài wéi dù , kě chéng cǐ jí huì , qū bǐ jīng zhōu wèi an shen zhī dì , shù kě jù cáo cào yě . " xuán dé yue : " gong yán shèn shàn ; dàn bèi shòu jǐng sheng zhī en , an rěn tú zhì ! " kǒng míng yue : " jìn ruò bù qǔ , hòu huǐ hé jí ! " xuán dé yue : " wú níng sǐ , bù rěn zuò fù yì zhī shì . " kǒng míng yue : " qiě zài zuò shàng yì . "

3 què shuo xià hóu dun bài huí xǔ chang , zì fú jiàn cáo cào , fú dì qǐng sǐ . cáo shì zhì . dun yue : " dun zao zhu gé liàng guǐ jì , yòng huǒ gōng pò wǒ jun . " cáo yue : " rǔ zì yòu yòng bīng , qǐ bù zhī xiá chǔ xu fáng huǒ gōng ? " dun yue : " lǐ diǎn , yú jìn céng yán jí cī , huī zhì bù jí ! " cáo nǎi shǎng èr rén . dun

第四十回
蔡夫人议献荆州
诸葛亮火烧新野

却说玄德问孔明求拒曹兵之计。孔明曰：“新野小县，不可久居，近闻刘景升病在危笃，可乘此机会，取彼荆州为安身之地，庶可拒曹操也。”玄德曰：“公言甚善；但备受景升之恩，不忍图之！”孔明曰：“今若不取，后悔何及！”玄德曰：“吾宁死，不忍作负义之事。”孔明曰：“且再作商议。”

却说夏侯惇败回许昌，自缚见曹操，伏地请死。操释之。惇曰：“惇遭诸葛亮诡计，用火攻破我军。”操曰：“汝自幼用兵，岂不知狭处须防火攻？”惇曰：“李典、于禁曾言及此，

Đệ tứ thập hồi thái phu nhân nghị hiến kinh châu Gia Cát lượng hỏa thiêu tân dã

HÒI 40 Sái Phu Nhân Bàn Hiến Ký Châu; Gia Cát Lượng Hỏa Thiêu Tân Dã

Khước thuyết huyền đức vẫn khỗng minh cầu cự tào binh chi kế. Khỗng Minh viết: "Tân dã tiều huyền, bắt khả cứu cự, cận văn lưu cảnh thăng bệnh tại nguy đốc, khả thừa thủ cơ hội, thủ bỉ kinh châu vi an thân chí địa, thứ khả cự tào thao dã." Huyền đức viết: "Công ngôn thậm thiện; đần bị thụ cảnh thăng chí ân, an nhẫn đồ chí!" Khỗng minh viết: "Kim nhược bất thủ, hậu hối hà cập!" Huyền đức viết: "Ngô ninh tử, bất nhẫn tác phụ nghĩa chí sự." Khỗng minh viết: "Thả tái tác thương nghị."

Lại nói Huyền Đức hỏi Khổng Minh kế chống cự quân Tào, Khổng Minh nói: - Tân Dã là một huyện nhỏ, không ở lâu được. Mới đây, tôi nghe Lưu Biểu bị bệnh nguy cấp lắm, chúa công phải nhân dịp này chiếm lấy Kinh Châu làm căn cứ đã, rồi hãy chống cự Tào Tháo sau. Huyền Đức nói: - Kế của tiên sinh hay lắm nhưng tôi đã chịu ơn Cảnh Thăng, không nỡ làm thế! Khổng Minh nói: - Nếu chúa công không lấy bây giờ, sau sẽ hối không kịp. Huyền Đức nói: - Thà rằng ta chết thì thôi, chứ không chịu làm điều phi nghĩa. Khổng Minh nói: - Vậy để liệu kế khác.

Khước thuyết hạ hầu đòn bại hối húia xương, tự phuoc kiến tào thao, phục địa thỉnh tử. Thao thích chi. Đôn viết: "Đòn tao Gia Cát Lượng quỷ kế, dụng hỏa công phá ngã quân." Thao viết: "Nhữ tự áu dụng binh, khởi bắt tri hiệp xử tu phòng hỏa công?" Đôn viết: "Lý diễn, vu cầm tăng ngôn cập thủ, hối chi bắt cập!" Thao nãi thường nhị

Lại nói Hạ Hầu Đôn về Hứa Xương, tự trói mình lại, vào lạy Tào Tháo, xin chịu tội. Tháo tha tội cho Đôn nói: - Tôi gặp phải quỷ kế của Gia Cát Lượng, y dùng hỏa công, phá vỡ cả quân mã của ta. Tháo nói: - Người dùng binh từ thuở bé, há không biết rằng ở chốn hiểm phải phòng hỏa công à? Đôn nói: - Lý Diễn và Vu Cầm đã nhắc bảo, nhưng

yue : " liú bēi rú cǐ chang kuáng , zhen fù xīn zhì huàn yě , bù kě bù jí chū . " cào yue : " wú suǒ lù zhě , liú bēi , sun quán ēr ; yú jie bù zú jiè yì , jin dang chéng cǐ shí sǎo píng jiang nán . " biàn chuán lìng qǐ dà bing wǔ shí wàn , lìng cáo rén , cáo hóng wèi dì yì duì , zhang liáo , zhang hé wèi dì èr duì . xià hóu yuan , xià hóu dun wèi dì san duì , yú jìn , lǐ diǎn wèi dì sì duì , cào zì lǐng zhu jiang wèi dì wǔ duì : měi duì gè yǐn bing shí wàn . yòu lìng xǔ chǔ wèi zhé chōng jiāng jun , yǐn bing san qian wèi xian feng . xuǎn dìng jiàn an shí san nián qiu qì yuè bǐng wǔ rì chu shi .

4 tài Zhōng Dà fu kǒng róng jiàn yue : " liú bēi , liú biǎo jie hàn shì zong qin , bù kě qīng fá ; sun quán hǔ jù liù jùn , qiè yǒu dà jiāng zhì xiǎn , yì bù yì qū , jin chéng xiāng xìng cǐ wú yì zhī shi , kǒng shi tian xià zhì wàng . " cào nù yue : " liú bēi , liú biǎo , sun quán jie nì mìng zhī chén , qǐ róng bù tǎo ! " suì chí tuì kǒng róng , xià lìng : " rú yǒu zài jiàn zhě , bì zhǎn . " kǒng róng chu fǔ , yǎng

悔之不及！”操乃赏二人。惇曰：“刘备如此猖狂，真腹心之患也，不可不急除。”操曰：“吾所虑者，刘备、孙权耳；余皆不足介意，今当乘此时扫平江南。”便传令起大兵五十万，令曹仁、曹洪为第一队，张辽、张郃为第二队。夏侯渊、夏侯惇为第三队，于禁、李典为第四队，操自领诸将为第五队：每队各引兵十万。又令许褚为折冲将军，引兵三千为先锋。选定建安十三年秋七月丙午日出师。

太中大夫孔融谏曰：“刘备，刘表皆汉室宗亲，不可轻伐；孙权虎踞六郡，且有大江之险，亦不易取，今丞相兴此无义之师，恐失天下之望。”操怒曰：“刘备、刘表、孙权皆逆命之臣，岂容不讨！”遂叱退孔融，下令：“如有再谏者，必斩。”孔融

nhan. Đôn viết: "Lưu Bị như thủ xương cuồng, chân phúc tâm chi hoạn dã, bất khả bất cắp trù." Thao viết: "Ngô sở lự giả, lưu bị, tôn quyền nhĩ; du giai bất túc giới ý, kim đương thừa thủ thời tảo bình giang nam." Tiện truyền lệnh khởi đại binh ngũ thập vạn, lệnh tào nhân, tào hồng vi đệ nhất đội, trương liêu, trương cáp vi đệ nhị đội. Hạ hầu uyên, hạ hầu đôn vi đệ tam đội, vu cầm, lý diễn vi đệ tứ đội, thao tự lĩnh chư tướng vi đệ ngũ đội: mỗi đội các dẫn binh thập vạn. Hựu lệnh hứa trừ vi chiết trùng tướng quân, dẫn binh tam thiên vi tiên phong. Tuyễn định kién an thập tam niên thu thất nguyệt bính ngọ nhật xuất sư.

hồi lại thì sự đã rồi. Tháo lập tức thử cho Lý Điển và Vu Cẩm. Đôn nói: - Lưu Bị hung hăng như thế, thật là cái họa lớn không thể không trừ ngay đi. Thao nói: - Ta cũng chỉ lo có Lưu Bị và Tôn Quyền mà thôi, còn những bọn khác có ngại gì. Nay nên nhân dịp này bình định Giang Nam mới được. Lập tức truyền lệnh huy động năm mươi vạn quân, sai Tào Nhân và Tào Hồng làm đội thứ nhất; Trương Liêu và Trương Nhân làm đội thứ nhì; Hạ Hầu Đôn và hạ Hầu Uyên làm đội thứ ba; Vu Cẩm và Lý Điển làm đội thứ tư. Tháo tự lĩnh các tướng làm đội thứ năm. Mỗi đội dẫn mươi vạn quân, Hứa Chủ làm Chiết Xung tướng quân, dẫn ba nghìn quân đi tiên phong, lại chọn ngày Bính Ngọ, tháng bảy, năm thứ 13 đời Kiến An (208) xuất phát.

Thái Trung đại phu là Khổng Dung can rằng: - Lưu Bị, Lưu Biểu là tôn thân nhà Hán, không nên khinh thường mà đánh. Tôn Quyền nắm giữ sáu quận, lại được sông Trường Giang hiềm trở, cũng không dễ lấy được đâu. Nay thừa tướng huy động đạo quân vô đạo ấy, tôi e trái với nguyện vọng của thiên hạ. Tháo giận nói: - Lưu Biểu, Lưu Bị, Tôn Quyền đều là bọn nghịch thần, sao lại không đánh? Liền mắng đuổi Khổng Dung ra và hạ lệnh

tian tàn yue : " yǐ zhì bù rén
fá zhì rén , an de bù bài hu !
" shí yù shǐ dà fu ? lù jia kè
wén cǐ yán , bào zhì ? lù , lù
cháng bèi kǒng róng wǔ mǎn
, xin zhèng hèn zhī , nǎi yǐ cǐ
yán rù gào cáo cào , qiè yue
: " róng píng rì měi měi xiá
wǔ chéng xiāng , yòu yǔ ?
héng xiāng shàn , héng zàn
róng yue zhòng ní bù sī ,
róng zàn héng yue yán huí
fù sheng . xiàng zhě ? héng
zhì rǔ chéng xiāng , nǎi róng
shǐ zhì yě . " cào dà nù , suī
mìng tíng wèi bǔ zhuo kǒng
róng . róng yǒu èr zi , nián
cháng shǎo , shí fang zài jia
, duì zuò yì qí . zuo yòu jí
bào yue : " zun jun bēi tíng
wèi zhí qù , jiang zhǎn yǐ ! èr
gong zì hé bù jí bì ? " èr zi
yue : " pò cháo zhì xià , an
yǒu wán luǎn hu ? " yán wèi
yǐ , tíng wèi yòu zhì , jìn shou
róng jia xiǎo bìng èr zi , jie
zhǎn zhì , hào lìng róng shi
yú shì . jīng zhào zhí xí fú shi
ér ku . cào wén zhì , dà nù ,
yù sha zhì . xún yù yue : " yù
wén zhí xí cháng jiàn róng
yue : gong gang zhí tài guò
, nǎi qǔ huò zhì dào , jin róng
sǐ ér lái ku , nǎi yì rén yě , bù
kě sha . " cào nǎi zhǐ , xí
shou róng fù zi shi shǒu , jie
zàng zhì . hòu rén yǒu shi
zàn kǒng róng yue : " kǒng
róng ju bēi hǎi , háo qì guàn
cháng hóng : zuò shàng kè

出府，仰天叹曰：“以至不仁伐至仁，安得不败乎！”时御史大夫郗虑家客闻此言，报知郗虑，郗虑常被孔融侮慢，心正恨之，乃以此言入告曹操，且曰：“融平日每每狎侮丞相，又与祢衡相善，衡赞融曰仲尼不死，融赞衡曰颜回复生。向者祢衡之辱丞相，乃融使之也。”操大怒，遂命廷尉捕捉孔融。融有二子，年尚少，时方在家，对坐弈棋。左右急报曰：“尊君被廷尉执去，将斩矣！二公子何不急避？”二子曰：“破巢之下，安有完卵乎？”言未已，廷尉又至，尽收融家小并二子，皆斩之，号令融尸于市。京兆脂习伏尸而哭。操闻之，大怒，欲杀之。荀彧曰：“彧闻脂习常谏融曰：公刚直太过，乃取祸之道，今融死而来哭，乃义人也，不可杀。”操乃止，习收融父子尸首，

ngưỡng thiên thần viết: "Dĩ chí
bắt nhân phật chí nhân, an đắc
bắt bại hồ!" Thời ngự sử đại
phu si lụ gia khách văn thử
ngôn, báo tri si lụ, lụ thường bị
khổng dung vũ mạn, tâm chánh
hận chi, nǎi dĩ thử ngôn nhập
cáo tào thao, thả viết: "Dung
bình nhật mỗi mỗi hiệp vũ thừa
tương, hựu dữ nỉ hành tương
thiện, hành tán dung viết trọng
ni bất tử, dung tán hành viết
nhan hồi phục sinh. Hướng giả
nỉ hành chí nhục thừa tương,
nǎi dung sử chí dã." Thao đại
nộ, toại mệnh định úy bộ tróc
khổng dung. Dung hữu nhị tử,
niên thượng thiều, thời phương
tại gia, đổi tọa dịch kì. Tả hữu
cấp báo viết: "Tôn quân bị đình
úy chấp khứ, tương trảm hĩ!
Nhị công tử hà bắt cấp tị?" Nhị
tử viết: "Phá sào chí hạ, an hữu
hoàn noãn hò?" Ngôn vị dĩ,
định úy hựu chí, tần thu dung
gia tiểu tịnh nhị tử, gai trảm chí,
hiệu lệnh dung thi vu thi. Kinh
triệu chí tập phục thi nhi khốc.
Thao văn chí, đại nộ, dục sát
chí. Tuân úc viết: "Úc văn chí
tập thường gián dung viết: công
cương trực thái quá, nǎi thủ
hỏa chí đạo, kim dung tử nhi lai
khốc, nǎi nghĩa nhân dã, bắt
khả sát. "Thao nǎi chí, tập thu
dung phụ tử thi thủ, gai táng
chí. Hậu nhân hữu thi tán
khổng dung viết: "Khổng dung
cư bắc hải, hào khí quán
trường hồng: tọa thượng khách

"Ai can nữa thì chém". Khổng
Dung ra khỏi phủ, ngẩng mặt lên
trời than rằng: - Người chi bắt
nhân đi đánh người chí nhân,
chẳng thua sao được! Lúc ấy,
người khách nhà quan ngự sử
đại phu Khước Lự, nghe thấy câu
đó, liền báo với chủ. Khước Lự
vốn đã nhiều lần bị Khổng Dung
khinh miệt, vẫn đương căm tức
Dung, vội vàng đem chuyện ấy
vào tâu với Tào Tháo, lại nói
thêm vào: - Khổng Dung ngày
thường vẫn khinh thừa tướng, lại
choi thân với Nễ Hành, Nễ Hành
tán dương Khổng Dung là "Trọng
Mỗ không mắt"; Khổng Dung lại
gọi Nễ Hành là "Nhan Hồi tái
sinh". Lần trước Nễ Hành nói xấu
thừa tướng, cũng là tự Khổng
Dung xui đó. Tào Tháo giận lắm,
lập tức sai đình úy đi bắt Khổng
Dung. Khổng Dung có hai con,
còn nhỏ tuổi, lúc ấy đương ngồi ở
nhà đánh cờ, bỗng có người nhà
cấp báo rằng: - Có đình úy đến
bắt tôn quân sắp sửa đem chém
sao hai công tử không tránh
cho mau? Hai công tử nói: -
Trong cái tổ vỡ, trứng đâu có lành
được? Nói chưa dứt lời, đình úy
đã đến bắt cả nhà Khổng Dung
đem chém, thây Khổng Dung thì
đem bêu ở ngoài chợ. Có một
người ở Kinh Triệu, tên là Chi
Tập, đến khóc lóc lăn bênh thây
Khổng Dung, Tháo biết tin, giận
lắm, muốn giết luôn, Tuân Úc can
rằng: - Tôi nghe Chi Tập thường
can Khổng Dung: "Ông cương

zhǎng mǎn , zun zhòng jiǔ
bù kong ; wén zhāng jīng shí
sú , tán xiào wǔ wáng gōng .
shǐ bǐ bao zhong zhí , cún
guan jì tài zhong . " cáo cào
jì sha kǒng róng , chuán lìng
wǔ duì jun mǎ cì dì qǐ xíng ,
zhì liú xún yù děng shǒu xǔ
chang .

皆葬之。后人有诗赞孔融曰：“孔融居北海，豪气贯长虹：坐上客长满，樽中酒不空；文章惊世俗，谈笑侮王公。史笔褒忠直，存官纪太中。”曹操既杀孔融，传令五队军马次第起行，只留荀彧等守许昌。

5 què shuo jīng zhōu liú biǎo
bìng zhòng , shǐ rén qǐng
xuán dé lái tuo gu . xuán dé
yǐn guan , zhang zhì jīng
zhōu jiàn liú biǎo . biǎo yue :
" wǒ bìng yǐ rù gāo huāng ,
bù jiǔ biàn sǐ yǐ , tè tuo gu yú
xián dì . wǒ zi wú cái , kǒng
bù néng chéng fù yè , wǒ sǐ
zhi hòu , xián dì kě zì lǐng
jīng zhōu . " xuán dé qì bài
yue : " bēi dang jié lì yǐ fǔ
xián zhí , an gǎn yǒu ta yì hu ! " zhèng shuo xiàn , rén bào
cáo cào zì tǒng dà bing zhì .
xuán dé jí cí liú biǎo , xīng yè
huí xīn yě . liú biǎo bìng
zhong wén cǐ xìn , chí jīng bù
xiǎo , shàng yì xiě yí zhǔ ,
lìng xuán dé fù zuǒ cháng zì
liú qí wèi jīng zhōu zhī zhǔ .

却说荊州劉表病重，使人請玄德來托孤。玄德引關、張至荊州見劉表。表曰：“我病已入膏肓，不久便死矣，特托孤于賢弟。我子無才，恐不能承父業，我死之后，賢弟可自領荊州。”玄德泣拜曰：“備當竭力以輔賢侄，安敢有他意乎！”正說間，人報曹操自統大兵至。玄德急辭劉表，星夜回新野。劉表病中聞此信，吃驚不小，商議寫遺囑

trường mẫn, tôn trung tửu bất
không; văn chương kính thế
tục, đàm tiếu vũ vương công.
Sử bút bao trung trực, tồn quan
kỉ thái trung." tào thao kí sát
khổng dung, truyền lệnh ngũ
đội quân mã thứ đệ khởi hành,
chỉ lưu tuân úc đãng thủ hứa
xương.

trực quá, tất là rước vạ vào thân". Nay Dung chết mà hồn khóc, tức là người có nghĩa, xin thừa tướng đừng giết. Tháo tha cho. Chi Tập thu thập thi thể cha con Khổng Dung đem tống táng. Người sau có thơ khen Khổng Dung rằng: Khổng Dung ở Bắc hải, Hào khí át cầu vồng. Trên ghế khách chật ních; Trong cốc rược chẳng khôn Văn chương lừng thiên hạ, Cười nói khinh vương công Sử sách khen trung trực Quan danh ghi thái trung. Tào Tháo giết Khổng Dung rồi, truyền lệnh quân mã năm đội lần lượt kéo đi, chỉ để bọn Tuân Úc ở lại giữ Hứa Xương.

Lại nói ở Kinh Châu, Lưu Biểu bệnh nguy kịch lắm, bèn sai người mời Huyền Đức đến dặn dò việc thừa tự, Huyền Đức dẫn Quan, Trương đến Kinh Châu, Biểu nói: - Bệnh ta đã đặt vào đến mạng mõi, không biết sớm tối lúc nào, muốn ủy thác đứa con côi cho hiền đệ. Nhưng con ta bất tài, sợ không nối được nghiệp bồ. Sau khi chết, xin hiền đệ tự lĩnh lấy Kinh Châu cho. Huyền Đức khóc lạy nói rằng: - Em xin hết sức giúp cháu nhỏ, đâu dám có ý gì khác. Đang nói chuyện, có tin báo Tào Tháo tự thống lĩnh đại binh đến đánh. Huyền Đức vội vàng từ biệt Lưu Biểu, về ngay Tân Dã. Lưu Biểu đương ốm, nghe tin ấy, lo l้า, bàn bạc việc viết di chúc, sai Huyền Đức giúp

cài fu rén wén zhì dà nù ,
guan shàng néi mén ; shí cài
mào , zhang yún èr rén bǎ
zhù wài mén . shí liú qí zài
jiang xià , zhì fù bìng wéi , lái
zhì jīng zhōu tàn bìng , fang
dào wài mén , cài mào dang
zhù yue : " gong zi fèng fù
mìng ? shǒu jiang xià , qí rèn
zhì zhòng ; jin shàn lí zhí
shǒu , tǎng dong wú bìng zhì
, rú zhì nài hé ? ruò rù jiàn
zhǔ gong , zhǔ gong bì
sheng chen nù , bìng jiang
zhuǎn zeng , fei xiào yě . yí
sù huí . " liú qí lì yú mén wài
, dà ku yi cháng , shàng mǎ
réng huí jiang xià . liú biǎo
bìng shì wéi dǔ , wàng liú qí
bù lái ; zhì ba yuè wù shen rì
, dà jiào shù sheng ér sǐ .
hòu rén yǒu shi tàn liú biǎo
yue : " xí wén yuán shì ju hé
shuò , yóu jiàn liú jun bà hàn
yáng . zǒng wèi pìn chén zhì
jia léi , kě lián bù jiǔ jìn xiao
wáng ! " liú biǎo jì sǐ , cài fu
rényǔ cài mào , zhang yún
shang yì , jiǎ xiē yí zhǔ , lìng
cì zì liú cóng wèi jīng zhōu
zhì zhǔ , rán hòu jù ai bào
sàng . shí liú cóng nián fang
shí sì suì , pō cong míng ,
nǎi jù zhòng yán yue : " wú
fù qì shì , wú xiong xiān zài
jiang xià , gèng yǒu shù fù
xuán dé zài xin yě . rǔ děng
lì wǒ wèi zhǔ . tǎng xiong yǔ
shù xīng bīng wèn zuì , rú hé
jiě shì ? " zhòng guan wèi jí

，令玄德辅佐长子刘琦为荆州之主。蔡夫人闻之大怒，关上内门；使蔡瑁、张允二人把住外门。时刘琦在江夏，知父病危，来至荆州探病，方到外门，蔡瑁当住曰：“公子奉父命镇守江夏，其任至重；今擅离职守，倘东吴兵至，如之奈何？若入见主公，主公必生嗔怒，病将转增，非孝也。宜速回。”刘琦立于门外，大哭一场，上马仍回江夏。刘表病势危笃，望刘琦不来；至八月戊申日，大叫数声而死。后人有诗叹刘表曰：“昔闻袁氏居河朔，又见刘君霸汉阳。总为牝晨致家累，可怜不久尽销亡！”

刘表既死，蔡夫人与蔡瑁、张允商议，假写遗嘱，令次子刘琮为荆州之主，然后举哀报丧。时刘琮年方十四岁，颇聪明，乃聚众言曰：“吾父弃世，吾兄现在江

Thái phu nhân văn chi đại nộ, quan thương nội môn; sứ thái mạo, trương duẫn nhị nhân bả trụ ngoại môn. Thời lưu kì tại giang hạ, tri phụ bệnh nguy, lai chí kinh châu tham bệnh, phương đáo ngoại môn, thái mạo đương trù viết: "Công tử phụng phụ mệnh trấn thủ giang hạ, kì nhâm chí trọng; kim thiện li chức thủ, thảng đông ngô binh chí, như chi nại hè? Nhược nhập kiến chúa công, chúa công tất sinh sân nộ, bệnh tương chuyển tăng, phi hiếu dã. Nghi tóc hồi." Lưu kì lập vu môn ngoại, đại khóc nhất trường, thượng mã nhưng hồi giang hạ. Lưu biểu bệnh thế nguy đốc, vong lưu kì bắt lai; chí bát nguyệt mậu thân nhật, đại khiếu sổ thanh nhí tử. Hậu nhân hữu thi thán lưu biểu viết: "Tích văn viên thị cư hà sóc, hựu kiến lưu quân bá hán dương. Tống vi tần thần trí gia luy, khả liên bất cửu tần tiêu vong!" Lưu biểu kí tử, thái phu nhân dũ thái mạo, trương duẫn thương nghị, giả tá di chúc, lệnh thứ tử lưu tông vi kinh châu chi chủ, nhiên hậu cử ai báo tang. Thời lưu tông niên phương thập tứ tuế, pha thông minh, nãi tụ chúng ngôn viết: "Ngô phụ khí thế, ngô huynh hiện tại giang hạ, canh hữu thúc phụ huyền đức tại tân dã. Nhữ đắng lập ngã vi chủ. Thảng huynh dũ thúc hưng

con trưởng là Lưu Kỳ làm chủ Kinh Châu. Sái phu nhân thấy vậy, giận lắm, đóng ngay cửa trong lại, sai Sái Mạo, Trương Doãn canh giữ cửa ngoài. Bấy giờ, Lưu Kỳ ở Giang Hạ, nghe tin cha đau nặng, vội vàng về Kinh Châu thăm cha. Vừa đến cửa ngoài, Sái Mạo lại nói rằng: - Công tử phụng mệnh cha, coi giữ Giang Hạ, trách nhiệm rất nặng, nay dám tự tiện bỏ về, nhỡ Đông Ngô kéo đến, thì làm thế nào? Nếu vào ra mắt chúa công, chúa công nổi giận, bệnh lại tăng thêm, đó là bất hiếu. Công tử nên cắp tóc về ngay đi! Lưu Kỳ đứng ở ngoài cửa, khóc rống một hồi rồi đành phải lên ngựa trở về Giang Hạ. Lưu Biểu bệnh tình nguy cấp lắm, mong mãi không thấy con cả về. Ngày Mậu Thân tháng tám, kêu to vài tiếng rồi chết. Đời sau có thơ than rằng: Trước nghe Viên Thiệu bên Hà Sóc, Nay thấy Lưu Quân ở Hán Dương Đầu vì gà mái hư gia đạo, Đến nỗi không lâu phải diệt vong! Lưu Biểu chết rồi, Sái phu nhân cùng với Sái Mạo, Trương Doãn bàn bạc, viết tờ di chúc giả cho con thứ là Lưu Tôn làm chủ Kinh Châu; xong rồi mới cho báo tang. Khi ấy, Lưu Tôn mới 14 tuổi, tư chất khá thông minh. Tôn họp các quan lại bàn rằng: - Cha ta chẳng may tạ thế, anh ta hiện ở Giang Hạ, lại có chú ta là Lưu Huyền Đức ở Tân Dã. Các ngươi lập ta làm chủ, nếu chú ta và anh ta đem

duì , mù guan lǐ guī dà yue : " gong zi zhì yán shèn shàn . jin kě jí fa ai shu zhì jiang xià , qǐng dà gong zi wèi jing zhou zhì zhǔ , jiù mìng xuán dé yi tòng lǐ shì : bēi kě yǐ dí cáo cào , nán kě yǐ jù sun quán . cǐ wàn quán zhī cè yě . " cài mào chì yue : " rǔ hé rén , gǎn luàn yán yǐ nì zhǔ gong yí mìng ! " lǐ guī dà mà yue : " rǔ nèi wài péng móu , jiǎ cheng yí mìng , fēi cháng lì yòu , yǎn jiàn jīng xiāng lè jūn , sòng yú cài shì zhī shǒu ! gù zhǔ yǒu líng , bì dang jí rǔ ! " cài mào dà nù , hè lìng zuǒ yòu tuī chu zhǎn zhī . lǐ guī " zhì sǐ dà mà bù jué . yú shì cài mào suì lì liú cóng wèi zhǔ . cài shì zong zú , fen lǐng jīng zhōu zhì bìng ; mìng zhì zhōng dèng yì , bié jià liú xiān shǒu jīng zhōu ; cài fu rén zì yǔ liú cóng qián fù xiāng yáng zhù za , yǐ fáng liú qí , liú bèi . jiù zàng liú biǎo zhì jiù yú xiāng yáng chéng dong hàn yáng zhī yuán , jìng bù fù gào liú qí yǔ xuán dé .

夏，更有叔父玄德在新野。汝等立我为主。倘兄与叔兴兵问罪，如何解释？”众官未及对，幕官李珪答曰：“公子之言甚善。今可急发哀书至江夏，请大公子为荆州之主，就命玄德一同理事：北可以敌曹操，南可以拒孙权。此万全之策也。”蔡瑁叱曰：“汝何人，敢乱言以逆主公遗命！”李珪大骂曰：“汝内外朋谋，假称遗命，废长立幼，眼见荆襄九郡，送于蔡氏之手！故主有灵，必当殛汝！”蔡瑁大怒，喝令左右推出斩之。李珪“至死大骂不绝。于是蔡瑁遂立刘琮为主。蔡氏宗族，分领荆州之兵；命治中邓义、别驾刘先守荆州；蔡夫人自与刘琮前赴襄阳驻扎，以防刘琦、刘备。就葬刘表之柩于襄阳城东汉阳之原，竟不讣告刘琦与玄德。

binh vấn tội, như hà giải thích?"
Chúng quan vị cấp đối, mặc
quan lý khuê đáp viết: "Công tử
chi ngôn thậm thiện. Kim khả
cấp phát ai thư chí giang hạ,
thỉnh đại công tử vi kinh châu
chi chủ, tựu mệnh huyền đức
nhất đồng lì sự: bắc khả dĩ địch
tào thao, nam khả dĩ cự tôn
quyền. Thủ vạn toàn chi sách
dã. "Thái mạo sát viết: "Nhữ hà
nhân, cảm loạn ngôn dĩ nghịch
chúa công di mệnh!" Lý khuê
đại mạ viết: "Nhữ nội ngoại
bằng mưu, giả xưng di mệnh,
phê trường lập áu, nhẫn kiến
kinh tương cửu quận, tổng vu
thái thị chi thủ! Cố chủ hữu linh,
tất đương cúc nhữ!" Thái mạo
đại nô, hát lệnh tả hữu thôi xuất
trảm chi. Lý khuê " chí tử đại
mạ bất tuyệt. Vu thị thái mạo
toại lập lưu tông vi chủ. Thái thị
tông tộc, phân lĩnh kinh châu
chi binh; mệnh trì trung đăng
nghĩa, biệt giá lưu tiên thủ kinh
châu; thái phu nhân tự dũ lưu
tông tiền phó tương dương trú
trát, dĩ phòng lưu kì, lưu bị. Tựu
táng lưu biểu chi cữu vu tương
dương thành đông hán dương
chi nguyên, cánh bất phó cáo
lưu kì dũ huyền đức.

quân về hỏi tội, thì ăn nói làm
sao? Mọi người còn chưa nghĩ ra
sao thì Mạc quan là Lý Khuê thưa
rằng: - Công tử nói rất phải. Nay
nên đưa thư cáo tang đến Giang
Hạ, mời đại công tử về làm chủ
Kinh Châu rồi cử Huyền Đức
cùng coi việc lớn. Mặt bắc địch
được Tào Tháo, mặt nam chống
được Tôn Quyền, đó là kế vẹn
toàn. Sái Mạo mắng rằng: - Mày
là thằng nào, dám mở mồm nói
còn, trái lời di chúc của chúa
công! Lý Khuê to tiếng mắng lại
rằng: - Mày cầu kết trong ngoài,
mưu mô với nhau, giả mạo làm di
mệnh, bỏ con trưởng lập con thứ,
chín quận Kinh Tương sẽ mất
không ở trong tay họ Sái. Chúa
công có thiêng chắc giết mày đi!
Sái Mạo tức lắm, quát tả hữu lôi
ra chém. Lý Khuê, đến lúc chết,
vẫn còn chửi mắng không dứt lời.
Rồi đó, Sái Mạo lập Lưu Tôn lên
làm chủ, Tôn tộc họ Sái chia
nhau lĩnh luôn Kinh Châu; còn
Sái phu nhân cùng Lưu Tôn đến
ở Tương Dương để phòng Lưu
Kỳ, Lưu Bị; nhân thể đem linh
cữu Lưu Biểu táng ở gò Hán
Dương, phía đông thành Tương
Dương mà không báo tang cho
Lưu Kỳ, Lưu Bị biết.

6 liú cóng zhì xiāng yáng ,
fang cái xiē mǎ , hu bào cáo
cào yǐn dà jun jìng wàng
xiāng yáng ér lái . cóng dà
jing , suí qǐng kuǎi yuè , cài
mào děng shàng yì . dong
cáo yuàn fù xùn jìn yán yue :
" bù tè cáo cáo bing lái wèi
kě you ; jin dà gong zì zài
jiang xià , xuán dé zài xīn yě
, wǒ jie wèi wǎng bào sàng ,
ruò bǐ xīng bīng wèn zuì ,
jīng xiāng wéi yǐ . xùn yǒu yí
jì , kě shǐ jīng xiāng zhī mǐn
, an rú tài shān , yòu kě bǎo
quán zhǔ gōng míng jué . "
cóng yue : " jì jiāng an chu ?
" xùn yue : " bù rú jiāng jīng
xiāng lè jùn , xiān yǔ cáo cáo
, cáo bì zhòng dài zhǔ gōng
yě . " cóng chì yue : " shì hé
yán yě ! gu shòu xian jun zhī
jí yě , zuò cháng wèi wěn , qǐ
kě biàn qì zhī ta rén ? " kuǎi
yuè yue : " fù gong tì zhī yán
shí yě . fu nì shùn yǒu dà tǐ
, qiáng ruò yǒu dìng shì . jin
cáo cáo nán zheng bēi tǎo
, yǐ cháo tíng wèi míng , zhǔ
gōng jù zhī , qí míng bù shùn
. qǐ zhǔ gōng xin lì , wài
huàn wèi níng , nèi you jiāng
zuò . jīng xiāng zhī mǐn , wén
cáo bing zhī , wèi zhàn ér
dǎn xian hán , an néng yǔ
zhí dí zai ? " cóng yue : " zhū
gōng shàn yán , fei wǒ bù
cóng ; dàn yǐ xian jun zhī yè ,
yi dàn qì yǔ ta rén , kǒng yí
xiào yú tian xià ēr .

刘琮至襄阳，方才歇马，忽报曹操引大军径望襄阳而来。琮大惊，遂请蒯越、蔡瑁等商议。东曹掾傅巽进言曰：“不特曹操兵来为可忧；今大公子在江夏，玄德在新野，我皆未往报丧，若彼兴兵问罪，荆襄危矣。巽有一计，可使荆襄之民，安如，又可保全主公名爵。”琮曰：“计将安出？”巽曰：“不如将荆襄九郡，献与曹操，操必重待主公也。”琮叱曰：“是何言也！孤受先君之基业，坐尚未稳，岂可便弃之他人？”蒯越曰：“傅公悌之言是也。夫逆顺有大体，强弱有定势。今曹操南征北讨，以朝廷为名，主公拒之，其名不顺。且主公新立，外患未宁，内忧将作。荆襄之民，闻曹兵至，未战而胆先寒，安能与之敌哉？”琮曰：“诸公善言，非我不从；但以先君之业，一旦

Lưu Tông chí tương đương, phương tài hiết mã, hốt báo tào thao dẫn đại quân kính vọng tương đương nhi lai. Tông đại kinh, toại thỉnh khoái viet, thái mạo đẳng thương nghị. Đông tào duyên phó tốn tiến ngôn viết: "Bất đặc tào thao binh lai vi khả ưu; kim đại công tử tại giang hạ, huyền đức tại tân dã, ngã giai vị vãng báo tang, nhược bỉ hưng binh vấn tội, kinh tương nguy hĩ. Tốn hữu nhất kế, khả sử kinh tương chi dân, an như, hựu khả bảo toàn chúa công danh tước." Tông viết: "Kế tương an xuất?" Tôn viết: "Bất nhu tương kinh tương cửu quận, hiến dữ tào thao, thao tất trọng đai chúa công dã." Tông sáu viết: "Thị hè ngô dã! Cô thụ tiên quân chi cơ nghiệp, tọa thượng vị ổn, khởi khả thiện khí chi tha nhân?" Khoái viet viết: "Phó công đế chi ngôn thị dã. Phu nghịch thuận hữu đại thể, cường nhược hữu định thế. Kim tào thao nam chinh bắc thảo, dĩ triều đình vi danh, chúa công cụ chi, kì danh bất thuận. Thủ chúa công tân lập, ngoại hoạn vị ninh, nội ưu tương tác. Kinh tương chi dân, văn tào binh chí, vị chiến nhi đảm tiên hàn, an năng dữ chi địch tai?" Tông viết: "Chư công thiện ngôn, phi ngã bất tòng; đắn dĩ tiên quân chi nghiệp, nhất đán khí dữ tha nhân, khủng di tiểu vu thiên hạ

Lưu Tông đến Tương Dương, vừa tháo yên ngựa xong, có người báo Tào Tháo dẫn đại quân đi thẳng đến Tương Dương. Tôn thất kinh, bèn mời lũ Khoái Việt, Sái Mạo đến bàn, đông tào diện là Phó Tôn nói: - Không những phải lo Tào Tháo đem quân đến mà thôi, nay đại công tử ở Giang Hạ, Huyền Đức ở Tân Dã ta đều không cho đến báo tang; nếu họ đem quân về hỏi tội, thì Kinh Tương nguy mất. Tôi có một kế làm cho dân Kinh Tương vững như núi Thái Sơn, lại giữ toàn được danh tước cho chúa công. Tôn hỏi: - Kế gì? Tôn nói: - Chi bằng đem chín quận Kinh Tôn dâng Tào Tháo, Tháo chắc trọng đai chúa công. Tôn mắng rằng: - Người chỉ nói càn. Ta mới nói cơ nghiệp của tiên quân, ngồi chưa yên chỗ, có lẽ đâu đã bỏ cho người khác. Khoái Việt nói: - Phó Công Đế nói phải lắm. Thuận hay nghịch đều phải theo tình hình chung. Khỏe hay yếu, đều có thể hắn hoi. Vả Tào Tháo đánh nam dẹp bắc đều lấy danh nghĩa triều đình. Nếu chúa công chống lại thì vẫn mang tiếng phản nghịch. Hơn nữa chúa công mới lên, việc lo bên ngoài chưa xong, việc lo bên trong lại sắp đến. Dân Kinh Tương nghe quân Tào đến, chưa đánh đã mất vía rồi, thì còn địch thế nào được? Tôn nói: - Lời các ông đều phải cả, không phải tôi không nghe theo; nhưng cơ nghiệp của tiên quân để lại cho,

弃与他人，恐贻笑于天下耳。

7 yán wèi yǐ , yi rén áng rán ér jìn yue : " fù gong tì , kuǎi yì dù zhì yán shèn shàn , hé bù cóng zhì ? " zhòng shì zhì , nǎi shan yáng gao píng rén , xìng wáng , míng càn , zì zhòng xuān . càn róng mào shòu ruò , shen cái duǎn xiǎo ; yòu shí wǎng jiàn zhōng láng cài yong , shí yong gao péng mǎn zuò , wén càn zhì , dào lǚ yíng zhī . bin kè jie jing yue : " cài zhōng láng hé dù jìng cǐ xiǎo zi ye ? " yong yue : " cǐ zi yǒu yì cái , wú bù rú yě . " càn bó wén qiáng jí , rén jie bù jí : cháng guan dào páng bei wén yí guò , biàn néng jí sòng ; guan rén yí qí , qí jú luàn , càn fù wèi bǎi chu , bù cha yí zi . yòu shàn suàn shù . qí wén cí miào jué yí shí . nián shí qí , pì wéi huáng mén shì láng , bù jiù . hòu yin bì luàn zhì jīng xiāng , liú biǎo yǐ wèi shàng bìn . dang rì wèi liú cóng yue : " jiāng jun zì liào bǐ cáo gong hé rú ? " cóng yue : " bù rú yě . " càn yue : " cáo gong bing qiǎng jiāng yǒng , zú zhì duo móu ; qín lǚ bù yú xià péi , cui yuán shào yú guan dù , zhú liú bēi yú lǒng yóu , pò wu huán yú bái láng : xiao

nhĩ.

言未已，一人昂然而进曰：“傅公悌、蒯异度之言甚善，何不从之？”众视之，乃山阳高平人，姓王，名粲，字仲宣。粲容貌瘦弱，身材短小；幼时往见中郎蔡邕，时邕高朋满座，闻粲至，倒履迎之。宾客皆惊曰：“蔡中郎何独敬此小子耶？”邕曰：“此子有异才，吾不如也。”粲博闻强记，人皆不及：尝观道旁碑文一过，便能记诵；观人弈棋，棋局乱，粲复为摆出，不差一子。又善算术。其文词妙绝一时。年十七，辟为黄门侍郎，不就。后因避乱至荆襄，刘表以为上宾。当日谓刘琮曰：“将军自料比曹公何如？”琮曰：“不如也。”粲曰：“曹公兵强将勇，足智多谋；擒吕布于下邳

phút chốc phải sang tay cho người khác, chỉ e thiên hạ chê cười cho!

Tôn nói chưa dứt lời, có một người ngang nhiên nói: - Phó Công Đễ, Khoái Di Dộ nói đúng lắm, sao chúa công không nghe theo? Các tướng nhìn xem ai, thì ra là Vương Sán, tự Trọng Tuyên người ở Cao Bình, quận Sơn Dương. Sán hình dáng gầy gò, mình mẩy bé nhỏ, thuở bé lại chơi nhà quan trung lang Sái Ung. Bữa ấy trong nhà Ung đang đón khách quý ngồi chơi. Ung nghe thấy Sán đến chơi, lật đật đi trái cả giây ra đón; khách khuya thấy vậy, ai cũng ngạc nhiên, hỏi rằng: - Quan trung lang sao lại tôn kính riêng chú bé này như thế? Ung nói: - Chú bé có tài lạ, ta cũng không bằng. Sán quả là người học rộng nhớ dai, không ai sánh kịp, thường xem bài văn bia ở cạnh đường, chỉ đọc qua một lượt là thuộc lòng; xem người ta đánh cờ, đương đánh mà xóa đi, Sán bày ngay lại được, không sai một quân. Tính toán cung giải, văn chương nhất đời ấy. Khi 17 tuổi, Sán được cử làm hàn môn thi lang nhưng không chịu ra. Sau vì chạy loạn đến Kinh Tương, Lưu Biểu đãi làm thương khách. Hôm đó, Sán hỏi Lưu Tôn: - Tướng quân tự so mình có bằng Tào Công không? Tôn đáp không bằng được. Sán nói: - Tào công binh cường tướng khỏe, nhiều trí

chú dàn dìng zhě , bù kě shèng jì . jìn yí dà jun nán xià jing xiang , shì nán dǐ dí . fù , kuǎi èr jun zhì móu , nǎi cháng cè yě . jiāng jun bù kě chí yí , zhì sheng hòu huǐ . " cóng yue : " xian sheng jiàn jiào jí shì . dàn xu bǐng gào mǔ qin zhì dào . " zhì jiān cài fu rén cóng píng hòu zhuǎn chu , wèi cóng yue : " jí shì zhòng xuan , gong tì , yì dù san rén suǒ jiàn xiāng tóng , hé bì gào wǒ . " yú shì liú cóng yì jué , biàn xiě jiàng shu , lìng sòng zhong qián dì wǎng cáo cào jun qián tóu xiàn . sòng zhong lǐng mìng , zhí zhì wǎn chéng , jie zhe cáo cáo , xiān shàng jiàng shu . cáo dà xǐ , zhòng shǎng sòng zhong , fēn fù jiào liú cóng chu chéng yíng jie , biàn zhe ta yǒng wèi jīng zhōu zhì zhǔ .

8 sòng zhong bài cí cáo cáo , qū lù huí jīng xiāng . jiāng yù dù jiāng , hu jiàn yi zhì rén mǎ dào lái , shì zhì , nǎi guan yún cháng yě . sòng zhong huí bì bù dié , bèi yún cháng huàn zhù , xì wèn jīng zhōu zhì shì . zhong chu shí yǐn huì ; hòu bèi yún cháng pán wèn bù guò , zhì de

，摧袁绍于官渡，逐刘备于陇右，破乌桓于白狼：枭除荡定者，不可胜计。今以大军南下荆襄，势难抵敌。傅、蒯二君之谋，乃长策也。将军不可迟疑，致生后悔。”琮曰：“先生见教极是。但须禀告母亲知道。”只见蔡夫人从屏后转出，谓琮曰：“既是仲宣、公悌、异度三人所见相同，何必告我。”于是刘琮意决，便写降书，令宋忠潜地往曹操军前投献。宋忠领命，直至宛城，接着曹操，献上降书。操大喜，重赏宋忠，分付教刘琮出城迎接，便着他永为荊州之主。

宋忠拜辞曹操，取路回荆襄。将欲渡江，忽见一枝人马到来，视之，乃关云长也。宋忠回避不迭，被云长唤住，细问荊州之事。忠初时隐讳；后被云长盘问不过，只得将前后事情，一

đại quân nam hạ kinh tương, thế nan đế địch. Phó, khoái nhị quân chi mưu, nãi trường sách dã. Tướng quân bắt khả trì nghi, trí sinh hậu hối. "Tông viết: "Tiên sinh kiến giáo cực thị. Đã tu bẩm cáo mẫu thân tri đáo." Chỉ kiến thái phu nhân tòng bình hậu chuyển xuất, vị tông viết: "Kí thị trọng tuyên, công đế, dị độ tam nhân sở kiến tương đồng, hà tất cáo ngã." Vu thị lưu tông ý quyết, tiện tả hàng thư, lệnh tống trung tiêm địa vãng tào thao quân tiền đầu hiến. Tống trung linh mệnh, trực chí uyển thành, tiếp trú tào thao, hiến thượng hàng thư. Thao đại hỉ, trọng thưởng tống trung, phân phó giáo lưu tông xuất thành nghênh tiếp, tiện trú tha vĩnh vi kinh châu chi chủ.

lắm mưu; bắt sông Lã Bố ở Hẹ Phi; phá vỡ Quan Thiệu ở Quan Độ, đuổi Lưu Bị ở Lũng Hữu; trừ Ô Hoàn ở Bạch Lang; đánh dẹp, bình định, không sao kể xiết. Nay lại kéo đại quân xuống Nam Hạ, thế Kinh Tương thực khó lòng địch nổi. Kế của hai ông Phó, Khoái rất hay. Tướng quân nên quyết ngay đi, kèo về sau lại hối. Tôn nói: - Tiên sinh dạy phải lầm, nhưng tôi còn phải bẩm để mẫu thân biết đã. Nói chưa dứt lời, đã thấy Sái phu nhân ở sao bức bình phong bước ra, bảo Tôn rằng: Ba ông đã đồng ý với nhau mà bảo thề, hà tất phải hỏi ta. Lưu tôn lúc này mới quyết định, lập tức viết thư hàng, sai Tống Trung bí mật mang đến bản doanh Tào Tháo. Trung vâng lệnh, đi thẳng tới Uyển Thành, ra mắt Tào Tháo và dâng thư lên. Tháo mừng lắm, trọng thưởng cho Tống Trung và sai về bảo Lưu Tôn ra thành đón rước, rồi sẽ cho giữ Kinh Châu mãi.

Tống trung bái từ tào thao, thủ lộ hồi kinh tương. Tương dục độ giang, hốt kiến nhất chi nhân mã đáo lai, thị chi, nãi quan vân trường dã. Tống trung hồi tị bắt diệt, bị vân trường hoán trụ, tế vân kinh châu chi sự. Trung sơ thời ẩn húy; hậu bị vân trường bàn vấn bắt quá, chỉ đắc tương tiền hậu sự tình, - thật cáo. Vân

Tống Trung lạy từ biệt Tào Tháo trở về Kinh Tương. Lúc sắp qua sông, chợt gặp một toán quân mã kéo đến, trông ra thì là Quan Văn Trường, Tống Trung chưa kịp tránh thì bị Văn Trường gọi lại, hỏi tì mỉ công việc Kinh Châu. Trung trước còn giấu giếm, sau Văn Trường truy riết, phải nói thật cả. Văn Trường thất kinh, bắt

jiang qián hòu shì qíng , - -
shí gào . yún zhǎng dà jīng ,
suí zhuo sòng zhong zhì xin
yě jiàn xuán dé , bèi yán qí
shì . xuán dé wén zhì dà ku .
zhang fei yue : " shì yǐ rú cǐ ,
kě xiān zhǎn sòng zhōng ,
suí qǐ bìng dù jiāng , duó liǎo
xiāng yáng , sha liǎo cài shì ,
liú cóng , rán hòu yǔ cáo cào
jiao zhàn .

—
实告。云长大惊，随捉宋忠至新野见玄德，备言其事。玄德闻之大哭。
。张飞曰：“事已如此，可先斩宋忠，随起兵渡江，夺了襄阳，杀了蔡氏、刘琮，然后与曹操交战。

9 xuán dé yue : " nǐ qiè jian
kǒu . wǒ zì yǒu zhen zhuó . "
nǎi chì sòng zhōng yue : " nǐ
zhì zhòng rén zuò shì , hé bù
zǎo lái bào wǒ ? jin sui zhǎn
rǔ wú yì yú shì . kě sù qù . "
zhōng bài xiè , bào tóu shǔ
cuàn ér qù . xuán dé zhèng
you mèn xiān , hu bào gong
zi liú qí cha yi jí dào lái .
xuán dé gǎn yí jí rì xiāng
jiù zhi en , jiàng jie yíng zhì ,
zài san chēng xiè . jí yue : "
dà gong zi zài jiāng xià , wén
jing zhōu yǐ gù , cài fu rén yǔ
cài mào děng shàng yì , bù
lái bào sàng , jìng lì liú cóng
wèi zhǔ . gong zi chāi rén
wǎng xiāng yáng tàn ting ,
huí shuo shì shí ; kǒng shǐ
jun bù zhī , tè cha mǒu ? ai
shu chéng bào , bìng qíu shǐ
jun jìn qī huì xià jīng bìng ,
tòng wǎng xiāng yáng wèn
zuì . " xuán dé kàn shū bì ,
wèi yí jí yue : " ji bó zhì zhì liú
cóng jiàn lì , gèng bù zhì liú

trường đại kinh, tùy tróc tống
trung chí tân dã kiến huyền
đức, bị ngôn kị sự. Huyền đức
văn chí đại khốc. Trương phi
viết: "Sự dĩ như thử, khả tiên
trảm tống trung, tùy khởi binh
độ giang, đoạt liễu tương
dương, sát liễu thái thị, lưu
tông, nhiên hậu dữ tào thao
giao chiến.

luôn Tống Trung đến Tân Dã ra
mắt Huyền Đức, kể lại tường tận
việc đó. Huyền Đức nghe xong,
khóc àm lên. Trương Phi nói: -
Việc thế này, nên chém Tống
Trung trước, rồi cắt quân sang
sông chiếm lấy Tương Dương,
giết Sái Thị và Lưu Tôn, rồi hãy
đánh nhau với Tào Tháo.

玄德曰：“你且缄口。
我自有斟酌。”乃叱宋
忠曰：“你知众人作事
，何不早来报我？今虽
斩汝无益于事。可速去
。”忠拜谢，抱头鼠窜
而去。玄德正忧闷间，
忽报公子刘琦差伊籍到
来。玄德感伊籍昔日相
救之恩，降阶迎之，再
三称谢。籍曰：“大公
子在江夏，闻荊州已故
，蔡夫人与蔡瑁等商议
，不来报丧，竟立劉琮
为主。公子差人往襄陽
探听，回说是实；恐使
君不知，特差某賚哀書
呈报，并求使君尽起麾
下精兵，同往襄陽问罪
。”玄德看书毕，谓伊

Huyền đức viết: "Nhĩ thả giam
khẩu. Ngã tự hữu châm
chuốc." Nãi sát tống trung viết:
"Nhĩ tri chúng nhân tác sự, hà
bất tảo lai báo ngã? Kim tuy
trảm nhữ vô ích vu sự. Khả tóc
khú." Trung bái tạ, bão đầu thủ
thoán nhi khú. Huyền đức
chánh ưu muộn gian, hốt báo
công tử lưu kì sai y tịch đáo lai.
Huyền đức cảm y tịch tích nhật
tương cứu chi ân, hàng giai
nghênh chi, tái tam xưng tạ.
Tịch viết: "Đại công tử tại giang
hạ, văn kinh châu dĩ cố, thái
phu nhân dữ thái mạo đẳng
thương nghị, bất lai báo tang,
cánh lập lưu tông vi chủ. Công
tử sai nhân vãng tương dương
thám thính, hồi thuyết thị thật;
khủng sử quân bất tri, đặc sai
mỗ tê ai thư trình báo, tịnh cầu
sử quân tần khởi huy hạ tinh
binh, đồng vãng tương dương
vấn tội." Huyền đức khán thư
tắt, vị y tịch viết: "Cơ bá chỉ tri
lưu tông tiêm lập, canh bất tri

Huyền Đức nói: - Chú hãy im đi,
để cho ta liệu. Rồi quát hỏi Tống
Trung: Mày thấy chúng nó mưu
mô như thế nào, sao không báo
cho ta biết trước? Nay ta chém
mày cũng vô ích, bước ngay đi!
Trung bái tạ, ôm đầu lui thui đi
thẳng. Huyền Đức đang buồn
bực, chợt có tin công tử Lưu Kỳ
sai Y Tịch đến, Huyền Đức vẫn
còn nhớ ơn Y Tịch cứu giúp khi
trước, nên xuống thềm đón vào,
rồi tạ ơn hai ba lượt. Tịch nói: -
Đại công tử ở Giang Hạ nghe tin
quận Kinh Châu đã mất, Sái phu
nhân cùng với lũ Lưu Tôn bàn
nhau không báo tang, lập Lưu
Tôn làm chủ. Công tử sai người
đến Kinh Dương dò xét, quả thật
là thế, sợ sứ quân không biết nên
sai tôi đem tin buồn đến trình, và
xin sứ quân khởi hết binh mã
sang Tương Dương hỏi tội.
Huyền Đức xem xong thư, bảo Y
tịch rằng: - Cơ Bá chỉ biết Lưu
Tôn chiếm ngôi, chứ chưa biết
Lưu Tôn đã đem cả chín quận

cóng yǐ jiang jīng xiāng lè jùn
xiān yǔ cáo cáo yǐ ! " jí dà
jīng yue : " shǐ jun cóng hé
zhì zhì ? " xuán dé jù yán ná
huò sòng zhōng zhì shì . jí
yue : " ruò rú cǐ , shǐ jun bù
rú yǐ diào sàng wèi míng ,
qián fù xiāng yáng , yòu liú
cóng chū yíng , jiù biàn qín
xià , zhu qí dǎng lèi , zé jīng
zhou shù shǐ jun yǐ . " kǒng
míng yue : " jí bó zhì yán shì
yě . zhǔ gong kě cóng zhī . "
xuán dé chuí lèi yue : " wú
xiong lín wéi tuo gu yú wǒ ,
jin ruò zhí qí zì ér duó qí dì ,
yì rì sī yú lè quán zhì xià , hé
miàn mù fù jiàn wú xiong hu ? "
kǒng míng yue : " rú bù
xíng cǐ shì , jin cáo bing yǐ
zhì wǎn chéng , hé yǐ jù dí ? "
" xuán dé yue : " bù rú zǒu
fán chéng yǐ bì zhì . "

- 10 zhèng shàng yì xiān , tàn mǎ
fei bào cáo bing yǐ dào bó
wàng liǎo . xuán dé huang
máng fa fù yí jí huí jīng xià
zhěng dùn jun mǎ , yi miàn
yǔ kǒng míng shàng yì jù dí
zhì jì . kǒng míng yue : " zhǔ
gong qiè kuan xin . qián fan
yi bǎ huǒ , shao liǎo xià hóu
dun dà bàn rén mǎ ; jin fan

籍曰：“机伯只知刘琮僭立，更不知刘琮已将荆襄九郡献与曹操矣！”籍大惊曰：“使君从何知之？”玄德具言拿获宋忠之事。籍曰：“若如此，使君不如以吊丧为名，前赴襄阳，诱刘琮出迎，就便擒下，诛其党类，则荊州属使君矣。”孔明曰：“机伯之言是也。主公可从之。”玄德垂泪曰：“吾兄临危托孤于我，今若执其子而夺其地，异日死于九泉之下，何面目复见吾兄乎？”孔明曰：“如不行此事，今曹兵已至宛城，何以拒敌？”玄德曰：“不如走樊城以避之。”

正商议间，探马飞报曹兵已到博望了。玄德慌忙发付伊籍回江夏整顿军马，一面与孔明商议拒敌之计。孔明曰：“主公且宽心。前番一把火，烧了夏侯惇大半人马；今番曹军又来，必

lưu tông dĩ tương kinh tương
cửu quận hiến dũ tài thao hĩ!"
Tịch đại kinh viết: "Sử quân
tòng hè tri chí?" Huyền đức cụ
ngôn nã hoạch tổng trung chí
sự. Tịch viết: "Nhược như thủ,
sử quân bắt như dĩ điếu tang vi
danh, tiền phó tương dương,
dụ lưu tông xuất nghênh, tựu
tiện cầm hạ, tru kì đảng loại, tắc
kinh châu chúc sử quân hĩ."
Khổng minh viết: "Cơ bá chí
ngôn thị dã. Chúa công khả
tòng chí." Huyền đức thùy lệ
viết: "Ngô huynh lâm nguy thác
cô vu ngã, kim nhược chấp kì
tử nhi đoạt kì địa, dị nhật tử vu
cửu tuyền chi hạ, hà diện mục
phục kiến ngô huynh hồ?"
Khổng minh viết: "Như bất hành
thủ sự, kim tài binh dĩ chí uyễn
thành, hà dĩ cự địch?" Huyền
đức viết: "Bất như tẩu phàn
thành dĩ tí chí."

Kinh Tương dâng lên Tào Tháo
rồi. Tịch thắt kinh, nói rằng: - Sao
sứ quân biết việc ấy? Huyền Đức
mới kể lại chuyện bắt được Tống
Trung, Tịch nói: - Nếu thế sứ
quân nên mượn danh nghĩa viếng
tang, đến Tương Dương dụ Lưu
Tôn ra đón, lập tức bắt lấy, giết
sạch những bọn tòng đảng thì
kinh Tương nhất định về tay sứ
quân. Khổng Minh nói: - Lời Cơ
Bá chí phải, chúa công nên nghe
theo. Huyền Đức úa nước mắt,
nói rằng: - Lúc anh ta sắp mất đã
gửi con cho ta; nay nếu ta bắt lấy
con, cướp lấy đất, thì sau này
xuống chín suối còn mặt mũi nào
trông thấy anh ta nữa! Khổng
Minh nói: - Chúa công không theo
kế ấy, nay quân Tào đã đến Uyển
Thanh rồi, thì lấy gì chống cự?
Huyền Đức nói: - Chi bằng chạy
ra Phàn Thành để tránh.

Chánh thương nghi gian, tham
mã phi báo tài binh dĩ đáo bác
vọng liễu. Huyền đức hoảng
mang phát phó y tịch hồi giang
hạ chinh đồn quân mã, nhất
diện dũ khổng minh thương
nghị cự địch chí kế. Khổng
minh viết: "Chúa công thả
khoan tâm. Tiền phiên nhất bả
hỏa, thiêu liễu hạ hầu đòn đại

Đương bán định, có thám mã phi
báo: - Quân Tào đã đến Bác
Vọng. Huyền Đức vội vàng bảo Y
Tịch về Giang Hạ sắp sẵn quân
mã, còn mình cùng Khổng Minh
bàn kế đánh địch. Khổng Minh
nói: - Xin chúa công cứ bình tĩnh.
Lần trước chỉ có một bó lửa, dã
đốt hơn một nửa quân mã Hạ
Hầu Đôn. Lần này, quân Tào lại

cáo jun yòu lái , bì jiào ta
zhong zhè tiáo jì . wǒ děng
zài xīn yě zhù bù de liǎo , bù
rú zǎo dào fán chéng qù . " "
biàn chāi rén sì mén zhāng
bǎng , xiǎo yù ju mǐn : " wú
wèn lǎo yòu nán nǚ , yuàn
cóng zhě , jí yú jìn rì jie gen
wǒ wǎng fán chéng zàn bì ,
bù kě zì wù . " cha sun gan
wǎng hé biān diào bō chuán
zhi , jiù jì bǎi xìng ; cha mí
zhú hù sòng gè guān jia juàn
dào fán chéng . yi miàn jù
zhu jiāng ting lìng , xian jiào
yún cháng yǐn yì qian jun qù
bái hé shàng liú tóu mái fú .
gè dài bù dài , duo zhuang
sha tǔ , è zhù bái hé zhì shuǐ
, zhì lái rì san gèng hòu , zhì
ting xià liú tóu rén hǎn mǎ si
, jí qū qǐ bù dài , fàng shuǐ
yan zhī , què shùn shuǐ sha
jiāng xià lái jie yìng . yòu
huàn zhāng fei yǐn yì qian
jun qù bó líng dù kǒu mái fú .
cǐ chǔ shuǐ shì zuì màn , cáo
jun bèi yan , bì cóng cǐ táo
nán , kě biàn chéng shì sha
lái jie yìng . yòu huàn zhào
yún yǐn jun san qian , fēn wéi
sì duì , zì lǐng yi duì fú yú
dong mén wài , qí san duì
fen fú xi , nán , běi san mén ,
què xian yú chéng nèi rén jia
wu shàng , duo cǎng liú
huáng yàn xiao yǐn huǒ zhí
wù . cáo jun rù chéng , bì an
xie mǐn fáng . lái rì huáng
hun hòu , bì yǒu dà feng ;

教他中这条计。我等在新野住不得了，不如早到樊城去。”便差人四门张榜，晓谕居民：“无问老幼男女，愿从者，即于今日皆跟我往樊城暂避，不可自误。”差孙乾往河边调拨船只，救济百姓；差糜竺护送各官家眷到樊城。一面聚诸将听令，先教云长引一千军去白河上流头埋伏。各带布袋，多装沙土，遏住白河之水，至来日三更后，只听下流头人喊马嘶，急取起布袋，放水淹之，却顺水杀将下来接应。又唤张飞引一千军去博陵渡口埋伏。此处水势最慢，曹军被淹，必从此逃难，可便乘势杀来接应。又唤赵云引军三千，分为四队，自领一队伏于东门外，其三队分伏西、南、北三门，却先于城内人家屋上，多藏硫黄焰硝引火之物。曹军入城，必安歇民房。来日黄昏后，必有大

bán nhân mã; kim phiên tào
quân hựu lai, tắt giáo tha trung
giá điêu kẽ. Ngã đắng tại tân dã
trụ bất đắc liễu, bất như tảo đáo
phàn thành khứ." Tiện sai nhân
tú môn trương bảng, hiểu dụ
cư dân: "Vô vấn lão ấu nam nữ,
nguyễn tòng già, túc vu kim
nhật giai cản ngã vãng phàn
thành tạm tị, bất khả tự ngộ."
Sai tôn kiền vãng hà biên điêu
bát thuyền chỉ, cứu tề bách
tính; sai mi trúc hộ tống các
quan gia quyền đáo phàn
thành. Nhất diện tụ chư tướng
thinh lệnh, tiên giáo vân trường
dẫn nhât thiên quân khứ bạch
hà thương lưu đầu mai phục.
Các át chủ bối đại, đa trang sa thô,
át trụ bạch hà chí thủy, chí lai
nhật tam canh hậu, chí thính hạ
lưu đầu nhân hảm mã tê, cáp
thủ khởi bối đại, phóng thủy
yêm chí, khước thuận thủy sát
tương hạ lai tiếp ứng. Hựu
hoán trương phi dẫn nhât thiên
quân khứ bắc lăng độ khầu mai
phục. Thủ xứ thủy thế tối mạn,
tào quân bị yêm, tắt tòng thủ
đào nan, khả tiện thừa thế sát
lai tiếp ứng. Hựu hoán triệu vân
dẫn quân tam thiên, phân vi tứ
đội, tự lĩnh nhât đội phục vu
đông môn ngoại, kì tam đội
phân phục tây, nam, bắc tam
môn, khước tiên vu thành nội
nhân gia óc thương, đa tàng
lưu hoàng diêm tiêu dẫn hỏa
chi vật. Tào quân nhập thành,
tắt an hiết dân phòng. Lai nhật

đến, dù có làm cho nó mắc phải
ké trước, thì mình cũng không thể
ở Tân Dã được nữa. Chi bằng ta
đi Phàn Thành cho sớm thì hơn.
Lập tức sai người treo bảng bốn
cửa thành, thông báo nhân dân
rằng: Bất cứ ai, không nè già, trẻ,
trai, gái, muốn theo thì hôm nay
cùng đi Phàn Thành để tạm lánh
giặc, không nên chậm trễ. Lại sai
Tôn Càn sang sông sắp đặt
thuyền đò để chờ trăm họ; còn
My Chúc, hộ tống gia quyến các
quan đến Phàn Thành; một mặt,
hợp các tướng lại để nghe lệnh.
Trước hết sai Quan Công đem
một nghìn quân lên thượng lưu
sông Bạch Hà mai phục, mang
theo nhiều bao tải đựng đầy đất
cát để lấp khúc sông, đợi đến
cuối canh ba hôm sau, hễ nghe
tiếng người ngựa rầm rộ ở hạ lưu
thì vót những túi đất lên cho
nước tràn xuống, rồi cứ thuận
dòng sông kéo về tiếp ứng. Lại
sai Trương Phi dẫn một nghìn
quân mai phục ở bến đò Bác
Lăng. Khúc sông này nước chảy
từ từ, quân Tào bị ngập tắt trốn
qua lối đó, bấy giờ thừa thế đánh
về để tiếp ứng. Lại sai Triệu Vân
dẫn ba nghìn quân, chia làm bốn
đội; Vân tự lĩnh một đội phục cửa
đông; còn ba đội phục ba cửa
tây, nam, bắc. Nhưng trước hết
phải gài những vật bắt lửa như
lưu hoàng, diêm tiêu trong các
mái nhà trong thành. Quân Tào
vào thành tất phải nghỉ ở nhà
dân. Chiều tối hôm sau thế nào

dàn kàn feng qǐ , biàn lìng xi
, nán , běi san mén fú jun jìn
jiang huǒ jiàn shè rù chéng
qù ; dài chéng zhōng huǒ shí
dà zuò , què yú chéng wài
nà hǎn zhù wei , zhì liú dong
mén fàng ta chu zǒu . rǔ què
yú dong mén wài cóng hòu jí
zhi . tian míng huì gé guan ,
zhang èr jiang , shou jun huí
fán chéng . zài lìng mí fang ,
liú feng èr rén dài èr qian jun
. yi bàn hóng qí , yi bàn qīng
qí , qù xin yě chéng wài san
shí lǐ què wěi bo qián tún
zhù . yi jiàn cáo jun dào ,
hóng qí jun zǒu zài zuǒ ,
qīng qí jun zǒu zài yòu . ta
xin yí bì bù gǎn zhui . rǔ èr
réni què qù fēn tóu mái fú .
zhì wàng chéng zhōng huǒ
qǐ , biàn kě zhui sha bài bing ,
rán hòu què lái bái hé
shàng liú tóu jie yǐng . kǒng
míng fēn bō yǐ dìng , nǎi yǔ
xuán dé dēng gao liǎo wàng
, zhì hòu jié yin . què shuo
cáo rén , cáo hóng yǐn jun
shí wàn wèi qián duì , qián
miàn yǐ yǒu xǔ chū yǐn san
qian tiě jiǎ jun kai lù , hào
hào dàng dàng , sha ben xin
yě lái . shì rì wǔ pái shí fen ,
lái dào què wěi bo , wàng
jiàn bo qián yi cù rén mǎ , jìn
dǎ qīng , hóng qí hào , xǔ
chǔ cui jun xiàng qián . liú
feng , mí fang fēn wéi sì duì ,
qing , hóng qí gè guī zuǒ yòu
. xǔ chǔ lè mǎ , jiào qie xiù

风；但看风起，便令西、南、北三门伏军尽将射入城去；待城中火势大作，却于城外呐喊助威，只留东门放他出走。汝却于东门外从后击之。天明会合关、张二将，收军回樊城。再令糜芳、刘封二人带二千军。一半红旗，一半青旗，去新野城外三十里鹊尾坡前屯住。一见曹军到，红旗军走在左，青旗军走在右。他心疑必不敢追。汝二人却去分头埋伏。只望城中火起，便可追杀败兵，然后却来自河上流头接应。孔明分拨已定，乃与玄德登高了望，只候捷音。却说曹仁、曹洪引军十万为前队，前面已有许褚引三千铁甲军开路，浩浩荡荡，杀奔新野来。是日午牌时分，来到鹊尾坡，望见坡前一簇人马，尽打青、红旗号，许褚催军向前。刘封、糜芳分为四队，青、红旗各归左右。许

hoàng hôn hậu, tất hữu đại phong; đán khán phong khởi, tiện lệnh tây, nam, bắc tam môn phục quân tấn tương xạ nhập thành khứ; đãi thành trung hỏa thế đại tác, khước vu thành ngoại nội hảm trợ uy, chỉ lưu đông môn phóng tha xuất tầu. Nhữ khước vu đông môn ngoại tòng hậu kích chi. Thiên minh hội hợp quan, trương nhị tương, thu quân hồi phản thành. Tái lệnh mi phương, lưu phong nhị nhân ái nhị thiên quân. Nhất bán hồng kì, nhất bán thanh kì, khứ tân dã thành ngoại tam thập lí thước vĩ pha tiền trâu trụ. Nhất kiên tào quân đáo, hồng kì quân tầu tại tả, thanh kì quân tầu tại hữu. Tha tâm nghi tất bắt cảm truy. Nhữ nhị nhân khước khứ phân đầu mai phục. Chỉ vọng thành trung hỏa khởi, tiện khả truy sát bại binh, nhiên hậu khước lai bạch hà thượng lưu đầu tiếp ứng. Khổng minh phân bát dĩ định, nãi dù huyền đức đăng cao liễu vọng, chỉ hậu tiệp âm. Khước thuyết tào nhân, tào hồng dẫn quân thập vạn vi tiền đội, tiền diện dĩ hữu hứa trử dẫn tam thiên thiết giáp quân khai lộ, hao hao đăng đăng, sát bôn tân dã lai. Thị nhật ngọ bài thời phân, lai đáo thước vĩ pha, vọng kiến pha tiền nhất thốc nhân mã, tấn đả thanh, hồng kì hào, hứa trử thôi quân hướng tiền. Lưu phong, mi phương

cũng có gió lớn. Hễ nổi gió, thì sai quân phục ba cửa tây, nam, bắc bắn tên lửa vào thành; lúc lửa bốc lên to, bên ngoài hò reo àm lên để trợ oai. Các cửa đều phải giữ cả, duy cửa đông bỏ ngỏ cho giặc chạy. Khi giặc chạy ra, thì thửa thế đuổi đánh, đến sáng sẽ hội với hai tướng Quan, Trương, thu quân về Phàn Thành. Còn My Phương, Lưu Phong đem hai nghìn quân, một nửa cờ đỏ, một nửa cờ xanh, đóng trước gò Thước Vĩ, cách Tân Dã ba mươi dặm; hễ thấy quân tào đến thì cho quân cờ đỏ chạy về tả, quân cờ xanh chạy về hữu. Quân địch nghỉ hoặc tắt không dám đuổi. Hai người lúc ấy chia nhau ra mai phục, đợi trong thành nỗi lửa, sẽ kéo ra đuổi đánh bại binh, rồi lên cả trên thượng lưu Bạch Hà để tiếp ứng. Khổng Minh cắt đặt xong xuôi, cùng với Huyền Đức lên chỗ cao đứng quan sát, đợi tin thắng trận. Lại nói Tào nhân, Tào Hồng đem mười vạn quân làm tiền đội. Đằng trước, đã có Hứa Chủ dẫn ba nghìn quân thiết giáp mở đường rầm rộ kéo đến Tân Dã. Trưa hôm ấy đi đến gò Thước Vĩ, trông thấy trước gò một toán quân mã cầm toàn cờ hiệu xanh đỏ. Hứa Chủ thúc quân tiến lên. Lưu Phong, Lưu My chia làm bốn đội, cờ đỏ chạy về mé tả, cờ xanh chạy về mé hữu. Hứa Chủ dùng ngựa ra lệnh: - Hãy dừng lại, đây chắc có quân mai phục, quân ta đóng ở

jìn : " qián miàn bì yǒu fú
bīng . wǒ bīng zhì zài cǐ chū
zhù xià . " xǔ chǔ yí qí mǎ fei
bào qián duì cáo rén . cáo
réni yue : " cǐ shì yí bīng , bì
wú mái fú . kě sù jìn bīng .
wǒ dang cuī jun jì zhì . " xǔ
chǔ fù huí bo qián , tí bīng
sha rù . zhì lín xià zhuī xún
shí , bù jiàn yí rén . shí rì yǐ
zhuī xi . xǔ chǔ fāng yù qián
jìn , zhī tīng de shān shàng
dà chuī dà lái .

褚勒马，教且休进：“前面必有伏兵。我兵只在此处住下。”许褚一骑马飞报前队曹仁。曹仁曰：“此是疑兵，必无埋伏。可速进兵。我当催军继至。”许褚复回坡前，提兵杀入。至林下追寻时，不见一人。时日已坠西。许褚方欲前进，只听得山上大吹大擂。

11 tái tóu kàn shí , zhī jiàn shān
dǐng shàng yí cù qí , qí cóng
zhōng liǎng bǎ sǎn gài : zuǒ
xuán dé , yòu kǒng míng , èr
réni duì zuò yǐn jiǔ . xǔ chǔ
dà nù , yǐn jun xún lù shàng
shān . shān shàng léi mù
pào shí dǎ jiāng xià lái , bù
néng qián jìn . yòu wén shān
hòu hǎn shèng dà zhèn . yù
xún lù qian sha , tiān sè yǐ
wǎn . cáo rén lǐng bīng dào ,
jiào qiè duó xīn yě chéng xie
mǎ . jun shì zhì chéng xià
shí , zhī jiàn sì mén dà kai .
cáo bīng tú rén , bìng wú wǔ
dang , chéng zhōng yì bù
jiàn yí rén , jìng shì yì zuò
kōng chéng liǎo . cáo hóng
yue : " cǐ shì shì gu jì qióng ,
gù jìn dài bǎi xìng táo cuàn
qù liǎo . wǒ jun quán qiè zài
chéng an xie , lái rì píng

phân vi tứ đội, thanh, hồng kì
các quy tắc hữu. Hứa trù lặc mã,
giáo thá hưu tiền: "Tiền diện tắt
hữu phục binh. Ngã binh chỉ tại
thủ xử trụ hạ." Hứa trù nhất kỵ
mã phi báo tiền đội tào nhân.
Tào nhân viết: "Thủ thị nghi
binh, tắt vô mai phục. Khả tóc
tiền binh. Ngã đương thời quân
kế chí." Hứa trù phục hồi pha
tiền, đề binh sát nhập. Chí lâm
hạ truy tầm thời, bắt kiến nhất
nhân. Thời nhật đĩ trụy tây.
Hứa trù phương dục tiền tiến,
chỉ thính đắc sơn thượng đại
xuy đại lôi.

đây thôi. Nói rồi, một mình một
ngựa báo với tiền đội tào Nhân.
Tào Nhân nói: - Đó là nghi binh,
không có mai phục, ngươi nên
tiến quân mau lên, ta sẽ thúc
quân tiếp ứng đến. Hứa Chủ
quay ngựa tới trước gò, hô quân
đánh vào trong rừng, đuổi tìm
toán quân mã lúc nãy, thì chẳng
thấy một người nào nữa. Lúc ấy
mặt trời đã lặn về tây. Hứa Chủ
vừa định tiến lên thì trên núi thổi
còi, đánh trống ầm ĩ,

Sĩ đầu khán thời, chỉ kiến sơn
đín thương nhất thốc kì, kì
tùng trung lưỡng bả tán cái: tả
huyền đức, hữu khổng minh,
nhi nhân đối tọa ầm tửu. Hứa
trù đại nộ, dẫn quân tầm lộ
thượng sơn. Sơn thượng lôi
mộc pháo thạch đả tương hạ
lai, bắt nồng tiền tiến. Hựu văn
sơn hậu hảm thanh đại chấn.
Dục tầm lộ tư sát, thiên sắc dĩ
văn. Tào nhân lĩnh binh đáo,
giáo thá đoạt tân dã thành hiết
mã. Quân sĩ chí thành hạ thời,
chỉ kiến tú môn đại khai. Tào
binh đột nhân, tịnh vô trở
đương, thành trung diệc bất
kiến nhất nhân, cánh thị nhất
tọa không thành liễu. Tào hòng
viết: "Thủ thị thế cô kế cùng, cố
tẫn đái bách tính đào thoán khứ
liễu. Ngã quân quyền thả tại
thành an hiết, lai nhật bình

Chủ vội ngẩng đầu lên, thấy trên
đỉnh núi cắm một hàng cờ, trong
đó có đôi lọng, bên tả thì Huyền
Đức, bên hữu thì Khổng Minh
ngồi đối diện uống rượu. Hứa
Chủ tức lấm, đem quân tìm
đường lên núi, bị gỗ, đá ở trên
lăn xuống, không tài nào lên
được; lại nghe mé sau núi có
tiếng reo rầm trời, định tìm lối đến
đánh thì trời đã tối. Tào Nhân kéo
quân đến, ra lệnh hãy cướp thành
thì bốn cửa mở toang. Quân Tào
xông vào không thấy ngăn trở;
trong thành cũng không có một
bóng người nào cả. Tào Hòng
nói: - Lưu Bị gấp thế bí, nên đem
cả trăm họ chạy trốn rồi, quân ta
hãy tạm nghỉ lại, sáng mai sẽ tiến.
Lúc này quân sĩ đều mệt và đói
khát cả, liền tranh nhau thổi cơm
ăn. Tào Nhân, Tào Hòng vào nghỉ
trong huyện. Cuối canh mốt, gió

míng jìn bing . " cǐ shí gè jun zǒu fá , dou yǐ jí è , jie qù duó fáng zào fàn . cáo rén , cáo hóng jiù zài yá nèi an xie . chu gèng yǐ hòu , kuáng feng dà zuò . shǒu mén jun shì fei bào huǒ qǐ . cáo rén yue : " cǐ bì jun shì zào fàn bù xiǎo xīn , yí lòu zhì huǒ , bù kě zì jīng . " shuo yóu wèi liǎo , jie lián jǐ cì fei bào , xi , nán , bēi san mén jie huǒ qǐ . cáo rén jí ling zhòng jiāng shàng mǎ shí , mǎn xiān huǒ qǐ , shàng xià tōng hóng . shí yè zhì huǒ , gèng shèng qián rì bó wàng shao tún zhì huǒ . hòu rén yǒu shi tàn yue : " jian xióng cáo cào shǒu Zhōng yuán , lè yuè nán zheng dào hàn chuan . feng bó nù lín xin yě xiàn , zhù róng fei xià yàn mó tian . " cáo rén yīn zhòng jiāng tú yan mào huǒ , xún lù ben zǒu , wén shuo dong mén wú huǒ , jí jí ben chu dong mén . jun shì zì xiāng jiàn tà , sǐ zhě wú shù . cáo rén děng fang cái tuo de huǒ è , bèi hòu yǐ sheng hǎn qǐ , zhào yún yǐn jun gǎn lái hùn zhàn , bài jun gè táo xìng mìng , shéi kěn huí shen qian sha . zhèng ben zǒu xiàn , mí fang yǐn yǐ jun zhì , yòu chong sha yǐ zhèn . cáo rén dà bài , duó lù ér zǒu , liú feng yòu yǐn yǐ jun jié sha yǐ zhèn . dào sì gèng shí fen ,

，来日平明进兵。”此时各军走乏，都已饥饿，皆去夺房做饭。曹仁、曹洪就在衙内安歇。初更已后，狂风大作。守门军士飞报火起。曹仁曰：“此必军士做饭不小心，遗漏之火，不可自惊。”说犹未了，接连几次飞报，西、南、北三门皆火起。曹仁急令众将上马时，满县火起，上下通红。是夜之火，更胜前日博望烧屯之火。后人有诗叹曰：“奸雄曹操守中原，九月南征到汉川。风伯怒临新野县，祝融飞下焰摩天。”曹仁引众将突烟冒火，寻路奔走，闻说东门无火，急急奔出东门。军士自相践踏，死者无数。曹仁等方才脱得火厄，背后一声喊起，赵云引军赶来混战，败军各逃性命，谁肯回身厮杀。正奔走间，糜芳引一军至，又冲杀一阵。曹仁大败，夺路而走，刘封又引一军

minh tiến binh." Thủ thời các quân tẩu pháp, đô dĩ cơ ngạ, gai khứ đoạt phòng tạo phen. Tào nhân, tào hồng tựu tại nha nội an hiết. Sơ canh dĩ hậu, cuồng phong đại tác. Thủ môn quân sĩ phi báo hỏa khởi. Tào nhân viết: "Thủ tất quân sĩ tạo phen bất tiểu tâm, di lậu chi hỏa, bất khả tự kinh." Thuyết do vị liều, tiếp liên kỉ thứ phi báo, tây, nam, bắc tam môn gai hỏa khởi. Tào nhân cấp lệnh chúng tướng thượng mã thời, mãn huyền hỏa khởi, thượng hạ thông hồng. Thị dạ chi hỏa, canh thăng tiền nhật bác vọng thiêu truân chi hỏa. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Gian hùng tào thao thủ trung nguyên, cửu nguyệt nam chinh đáo hán xuyên. Phong bá nộ lâm tân dã huyền, chúc dung phi hạ diêm ma thiên." Tào nhân dẫn chúng tướng đột yên mạo hỏa, tầm lộ bôn tầu, văn thuyết đồng môn vô hỏa, cấp cấp bôn xuất đồng môn. Quân sĩ tự tương tiễn đập, tử giả vô số. Tào nhân đẳng phuơng tài thoát đắc hỏa ách, bối hậu nhất thanh hảm khởi, triệu vân dẫn quân cản lai hỗn chiến, bại quân các đao tính mệnh, thùy khảng hồi thân tư sát. Chánh bôn tầu gian, mi phuơng dẫn nhất quân chí, hựu trùng sát nhất trận. Tào nhân đại bại, đoạt lộ nhi tầu, lưu phong hựu dẫn nhất quân tiệt sát nhất trận. Đáo tú canh thời

to nỗi lên. Lính gác chạy vào báo cháy. Tào Nhân nói: - Chắc quân sĩ thối cơm, sơ ý để lửa cháy đầy thõi, không được xôn xao. Nói chưa dứt lời, Nhân lại liên tiếp nhận được tin ba cửa tây, nam, bắc đều bốc cháy. Khi Tào Nhân ra lệnh tất cả các tướng phải lên ngựa ngay, thì toàn huyện đã trở thành bê lửa bốc sáng rực trời. Lửa đêm hôm ấy lại cháy dữ hơn lửa đồn Bác Vọng hôm trước. Đời sau có thơ than rằng: Gian hùng Tào Tháo giữ Trung Nguyên Tháng chín sang năm đánh Hàn Xuyên Phong Bá ra oai huyện Tân Dã Chúc Dung bay xuống Diêm ma thiêu Tào Nhân dẫn tướng tá xông pha khói lửa tìm đường chạy trốn. Thấy cửa đông không có lửa, Nhân vội vàng chạy ra phía đó. Quân sĩ già xe xoắn nhau, chết nhiều vô kể. Bọn Tào Nhân vừa thoát được nạn lửa thì đàng sau đã thấy ngay Triệu Văn dẫn quân đuổi đến đánh giết. Quân Tào tranh nhau chạy trốn, không ai dám ngoảnh cổ lại. Đang chạy, bị My Phương kéo quân ra bồi cho một trận nữa. Tào Nhân thua to, cướp đường rút chạy. Lưu Phong lại dẫn quân ra chặn đường, hai bên đánh nhau đến canh tư. Bấy giờ, người ngựa đều mệt, quân Tào phần lớn bị bỏng, sém trán, cháy đầu, chạy đến sông Bạch Hà, thấy nước sông không sâu, người ngựa hí hùng lội xuống uống nước, người thì ồn ào, ngựa thì

rén kùn mǎ fá , jun shì dà
bàn xi tóu làn é ; ben zhì bái
hé bian , xǐ de hé shuǐ bù
shèn shen , rén mǎ dou xià
hé chí shuǐ : rén xiāng xuān
rǎng , mǎ jìn si míng .

截杀一阵。到四更时分，人困马乏，军士大半焦头烂额；奔至白河边，喜得河水不甚深，人马都下河吃水：人相喧嚷，马尽嘶鸣。

- 12 què shuo yún cháng zài
shàng liú yòng bù dài è zhù
hé shuǐ , huáng hun shí fen ,
wàng jiàn xin yě huǒ qǐ ; zhì
sì gèng , hu ting de xià liú
tóu rén hǎn mǎ si , jí lìng jun
shì yí qí chè qī bù dài , shuǐ
shì tao tian , wàng xià liú
chong qù , cáo jun rén mǎ ju
nì yú shuǐ zhōng , sǐ zhě jí
duo . cáo rén yǐn zhòng jiāng
wàng shuǐ shì mǎn chǔ duó
lù ér zǒu . xíng dào bó líng
dù kǒu , zhì ting hǎn sheng
dà qǐ , yí jun lán lù , dang
xian dà jiāng , nǎi zhāng fei
yě , dà jiào : " cáo zéi kuài lái
nà mìng ! " cáo jun dà jīng .
zhèng shì : chéng nèi cái
kàn hóng yàn tǔ , shuǐ bian
yòu yù hei feng lái . wèi zhì
cáo rén xìng mìng rú hé , qiè
kàn xià wén fēn jiě .

却说云长在上流用布袋遏住河水，黄昏时分，望见新野火起；至四更，忽听得下流头人喊马嘶，急令军士一齐掣起布袋，水势滔天，望下流冲去，曹军人马俱溺于水中，死者极多。曹仁引众将望水势慢处夺路而走。行到博陵渡口，只听喊声大起，一军拦路，当先大将，乃张飞也，大叫：“曹贼快来纳命！”曹军大惊。正是：城内才看红焰吐，水边又遇黑风来。未知曹仁性命如何，且看下文分解。

phân, nhân khốn mã pháp,
quân sĩ đại bán tiêu đầu lạn
ngạch; bôn chí bạch hà biên, hỉ
đắc hà thủy bắt thậm thâm,
nhân mã đồ hạ hà cật thủy:
nhân tương huyên nhượng, mã
tẫn tê minh.

gầm hí.

Lại nói Vân Trường đã đem những túi sỏi lắp khúc sông trên rồi, vừa sắm tối thấy lửa cháy ở Tân Dã, đến canh tư lại nghe dưới hạ lưu có tiếng người ngựa kêu, vội vàng hô quân sĩ rút túi sỏi đất lên, nước đổ xuống như thác, rồi kéo quân theo xuống. Quân Tào lại chết đuối vô số. Tào Nhân dẫn quân nhắm chỗ nước chảy nhẹ, cướp đường chạy. Đến bến đò Bác Lăng, lại thấy tiếng reo àm ĩ, một toán quân kéo đến chặn đường, đại tướng đi đầu là trương Phi. Phi quát to: - Giặc Tào lại chịu chết cho mau! Quân Tào hết vía. Thế là: Trong thành vừa thấy ngọn lửa đỏ. Bên sông lại gặp cơn gió đen. Chưa biết tính mệnh quân Tào thế nào, xem hồi sau mới rõ.